

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

I søgelyset i 1966:

Christina af Sverige
Orla Møller fra Jylland

Biskop Martensen

- har talt om Luther
- sender nytårshilsen

Helligtrekonger

Ny kirkeret - i 1970?

katolsk uge blad

6. JANUAR 1967
115. ÅRGANG

1

Pavens julebudskab

En facitliste?

Paven holdt sin julemesse i det af naturkatastrofer hærgede Firenze for at udtrykke sin solidaritet med byen, som han i forvejen har hjulpet med store pengebeløb. Han besigtigede under besøget ødelagte kunstske — her Cimabues berømte krucifiks i Bobolihaverne bag Pittipalæet.

(Telefoto)

Luther aktuel som nogensinde

HAMBURG — KNA

I en tale for nylig i Katholisches Bildungswerk i Hamburg udtalte biskop Martensen blandt andet, at selv om Luthers retfærdiggørelseslære måske i sin sproglige form er fremmed for vor tids mennesker, »er dens indhold så aktuelt som nogen sinde«. Med hensyn til denne lære, ifølge hvilken det ikke er menneskenes egen godhed, fromhed eller dygtighed, men alene Guds godhed, der frelser dem, var den for Luther det centrale af alt, og som katolikker kan vi i det væsentlige erklære os enige med Luther.

Til gengæld er der i perifere spørgsmål som for eksempel sakramentslæren, ordensvæsenet, pavens primat og afladslæren en tydelig forskel og direkte modsætning mellem Luthers og den katolske kirkes lære.

Biskop Martensen nævnte afladslæren som et eksempel på, at en nærmere overvejelse af de centrale spørgsmål i teologien også kan medføre, at de perifere trossætninger kommer til at fremtræde i et nyt lys. Kirken fastholder således stadig, at den kan give aflad for kirkelige straffe, og at den gennem bønnen kan opnå, at Gud eftergiver synde-straffe, men en moderne katolik vil kunne erklære sig indforstået med de allerfleste af Luthers 95 afladstester. Det havde da også vist sig på koncilet, at mange biskopper var af den formening, at afladslæren burde tages op til revision.

Luthers tanker har ifølge biskop Martensen haft indflydelse både på

den katolske kirke som helhed og på det andet Vatikankoncil. Koncildokumenterne indeholder tanker, som man vel faktisk, hvis Luther og lutherdommen ikke havde eksisteret, aldrig ville have kunnet tænke. Biskoppen henviste i denne forbindelse især til koncildokumentet om Åbenbaringen, dekretet om religions- og samvittighedsfriheden og dekretet om økumenien.

Angående det nye syn på Kirken som Gudsfolket på vandring udtalte biskoppen, at paven ganske vist er det jordiske overhoved for denne kirke, og at koncilets konstitution om Kirken ikke i mindste måde afsvækker læren om primatet og om pavens ufejlbarhed. Men alligevel forstår man i forbindelse med tanken om Gudsfolket på vandring bedre, »at paven selv er en del af dette folk, at han er underkastet historiske begrænsninger, og at han er impliceret i menneskehedens syndige historie«.

Selv om det ser ud til, at modsætningen mellem den lutherske og den katolske kirkes lære er uoverstigelig, er det alligevel bemærkelsesværdigt, sagde biskop Martensen, at Luther aldrig havde ment, at denne modsætning ikke skulle kunne overvindes. Og selv om det for øjeblikket ser ud til, at det er umuligt at opnå enhed mellem de kristne, er der dog et håb at finde i, at alle kristne tilsammen er et Gudsfolk på vandring, og at Gud hersker suverænt over historien.

Respekten for modsatte meninger på forskellige områder var gensidig, og der var enighed om det sunde og nyttige i meningsbrydninger, som dog ikke burde skade den kristne solidaritet.

Med hensyn til den i pressen omtalte plakatstrid nåede man frem til, at UKA og KA anerkendte, at omtalte udhængsskab ved Sakramentskirken på Nørrebro hører under biskoppens jurisdiktionsområde, og at samme skab fortsat stilles til rådighed for katolske arbejderes blad LABORA samt øvrige kirkelige publikationer og mødemeddelelser.

Biskoppen udtrykte sin personlige glæde over UKA og KA's fremgang og viste stor interesse for katolske arbejdere samt for arbejdernes problemer i Danmark i øvrigt.

På de vedtagne senere møder vil parterne vise en effektiv vilje til samarbejde, og UKA og KA udtrykker sluttelig tilfredshed med og glæde over biskop Hans L. Martensens medvirken og sæde i Amnesty International's ærespræsidium.

Ovenstående er vedtaget af UKA's og KA's bestyrelser samt forelagt biskoppen, som tilsluttede sig.

GIROBLANKET VEDLAGT

Lidt om at bet

Med dette nummer følger en giroblanket til indbetaling af abonnementsbeløbet for januar kvartal. Vi tillader os i denne forbindelse at erindre Dem om, at abonnementsprisen for et kvartal er ændret til kr. 16,50.

Som tidligere nævnt har de stadig stigende omkostninger ved bladfremstillingen betydet hyppige prisstigninger i dag- og ugepressen, hvilket vore læsere naturligvis også selv har bemærket. Men måske har vore læsere også hæftet sig ved, at »Katolsk Ugeblad« meget længere end andre blade har undgået at sætte prisen i vejret. Vi har derfor fuld tillid til læsernes overbærenhed, når vi hermed sætter løssalgsprisen op til kr. 1,50 pr. nummer, abonnementsprisen pr. kvartal til kr. 16,50 og årsabonnementet til kr. 66,00.

Vi skal ikke undlade at bemærke, at De ved at støtte det i dagspressen ofte citerede »Katolsk Ugeblad« er med til at gøre den katolske verdenskirke nærværende i dansk presse. »Katolsk Ugeblad«s redaktion skyr fordækt propaganda og forsøger efter de bedste nordiske pressetraditio-

Plakatsagen afsluttet

Vellykket møde mellem biskoppen og arbejderne

KØBENHAVN — Labora

På et møde mellem biskop Hans L. Martensen og hovedbestyrelsen for Unge Katolske Arbejdere og Katolsk Arbejderaktion onsdag den 7. december om samarbejde mellem gejstlighed og lægfolk erkendte parterne nødvendigheden af et sådant samarbejde, og at man fremover positivt skulle søge en form, hvorunder dette kan udbygges.

Der var enighed om bedre kommunikation mellem katolske arbejdere og biskoppen, som lovede at møde bevægelsen en gang om måneden.

På disse møder skal drøftes arbejderproblemer og aktuelle opdukkede spørgsmål, hvorved mange misforståelser mellem kirken og arbejderne kan ryddes af vejen.

Kardinal Döpfner advarer mod tysk nationalisme

Tale til de katolske landdagsmedlemmer

OSNABROCK — Kirchenbote / KAP

Ærkebiskoppen af München og Freising, kardinal Julius Döpfner har i en tale til de nyvalgte katolske medlemmer af Bayerns landdag i meget tydelige vendinger advaret mod en ny tysk nationalisme. Prædikenen i hvilken kardinalens advarsel fremkom, blev holdt ved en gudstjeneste i Sankt Hans Kirke i München i anledning af landdagens åbning.

Kardinalen udtalte: »Intet ville stride mere mod vor tids europæiske og internationale samarbejde og mod ånden fra det andet Vatikanconcil end en ny nationalistisk ensporethed. Måske er kærligheden til folk og fædreland ikke blevet plejet tilstrækkeligt de sidste år på grund af nationalsocialismens frygtelige følger. Måske har man ikke tilstrækkeligt plejet en sådan begrundet, rimelig

velafbalanceret bevidsthed om vort folks sendelse, opgaver og grænser. Vi burde gøre det, men nu med særlig forsigtighed og omhyggelig omtanke. Men fremfor alt må statens liv på alle områder vokse sig så sundt og stærkt, at en politisk radikalisme ikke vil finde nogen jordbund i det lange løb. Hertil må alle bidrage i fællesskab, sluttede kardinalen.

Kardinalens udtalelser har med baggrund i de sidste valg en tydelig adresse til Det nationaldemokratiske Parti og har så meget mere interesse, da kardinalen ikke blot er Münchens biskop, men også formand for den tyske bispekonference, der samler alle Vesttysklands biskopper til regelmæssige møder.

HKD's nytårsparade

Hertug Knuds Division afholder søndag den 8. januar nytårsparade med efterfølgende gudstjeneste. Denne gang er også de katolske blåmejser og pigespejdere inviteret med, således at samtlige katolske spejderafdelinger er samlet den dag.

Paraden finder sted i Niels Steensens Gymnasiums gymnastiksal kl. 9.15. Messen, der afholdes i St. Augustins kirke, begynder ca. kl. 10.00.

Til såvel paraden som gudstjenesten sætter man særdeles stor pris på, at alle forældre er til stede, ligesom enhver interesseret er velkommen.

Hvor ved du fro, at det ikke er den rigtige vin. (Catholic Herald)

ed glæde

ner at oplyse katolikkerne – og den danske offentlighed i det hele taget om hvad der optager sindene rundt omkring i den kirke, der har paven som jordisk overhoved.

»Katolsk Ugeblad« er af fremtrædende danske ikke-katolske journalister blevet benævnt som det bedste religiøse blad i Skandinavien. Men at skulle vedblive at udgive et blad af en sådan art, koster langt mere end abonnement og annoncer med vort oplag kan give. Vi opfordrer derfor stærkt alle interesserede til at arbejde med på udbredelsen af »Katolsk Ugeblad«, som både ikke-katolikere og katolikker vil kunne læse med udbytte. Finder De nye abonnenter og annoncører, eller støtter De os på anden måde ud over Deres abonnement, som naturligvis i sig selv er værdifuldt for os, gør De et frugtbart stykke arbejde for at udbrede kendskabet til den katolske kirke, som den ser ud i 1967.

Vi benytter lejligheden til at takke alle, der har glædet os med gaver i det forløbne år og derved understreget deres opfattelse af vort blads betydning.

Red.

Koncilets virkninger i Tyskland

BONN — NCWC News Service

Msgr. William Bokler, der leder det af biskopperne oprettede kontor til undersøgelse af, hvorvidt koncilets bestemmelser bliver ført ud i livet i Tyskland, har i en meddelelse til KNA fastslået, at man især på tre områder tydeligt kan spore virkningen af det andet Vatikanconcils bestemmelser, nemlig inden for liturgien, i forholdet mellem katolikker og ikke-katolske kristne og i samarbejdet mellem præster og lægfolk på alle felter af sognets liv.

Desuden har biskopperne foranlediget, at alle koncildokumenterne er blevet udgivet i en officiel oversættelse til tysk.

Blandt de ting, msgr. Bokler anfører som resultater af koncilet, kan nævnes:

- En omlægning af den tyske bispekonference, heri inkluderet oprettelsen af et sekretariat, hjælpebiskoppernes deltagelse i konferencen og oprettelsen af 18 særlige kommissioner bestående af præster, ordensfolk og lægfolk.

- Bestemmelsen om at tilrettelægge præste- og pastoralsynoder efter samme mønster i alle bispedømmer.

- En undersøgelse af uddannelsen på seminarierne med henblik på en nydannelse af de teologiske fakulteter.

- Godkendelse af et forslag til udsendelse i forening med andre europæiske bispekonferencer med en opfordring til at benytte diakoner til arbejdet i sjælesorgen.

- Udarbejdelse af nye regulativer angående bodssakramentet, som vil blive udsendt i begyndelsen af fasten 1967.

- En fælles bønnebog for samtlige bispedømmer.

- En revision af religiøse lærebøger for at fjerne ting, der kan virke anstødelige på protestanter og andre kristne trossamfund.

- Fastlæggelse af den 7. maj 1967 som massemediesøndag og overvejelse af en plan til oprettelse af et tysk katolsk ugeskrift, som ikke skal erstatte bispedømmernes almindelige presse, men som skal henvende sig til læsere fortrinsvis inden for de mere intellektuelle kredse.

Pave uden facitliste

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9-16, lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 16,50. Løssalgs pris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

»Skal »kirken« være med i politik, må det ske ved dens medlemmer, som må prøve på uden en »facitliste« fra biskop eller pave ud fra deres kristne tro at tage stilling til de bestemte spørgsmål.« Disse ord er udtalt af den nye kirkeminister, pastor Orla Møller, og de stammer fra et interview, der er at finde andetsteds i bladet, og som vi er glade for at kunne præsentere i dette første nummer i det nye år. De fleste danske katolikker vil formodentlig kunne skrive under på den nys citerede udtalelse af kirkeministeren.

I sit årlige julebudskab, der over radioen nåede ud til alverdens nationer, bad pave Paul VI om et velviljens mirakel, der kunne få våbenstilstanden i Vietnam i julen til at blive optakten til forhandlinger og fred i det krigshærgede land. Håbet om miraklet blev igen udtalt, da paven juledag – efter at være vendt tilbage fra det af en naturkatastrofe ramte Firenze – lyste velsignelse over »staden og verden« fra Peterskirkens balkon. Som bekendt udeblev miraklet. Hverken kirkeministeren eller danske katolikker vil formodentlig mene, at den første blandt biskopperne overskrider sin kompetence ved uden rast eller ro at mane til fred, fred og atter fred. Der er imidlertid nogle, der mener, at paven taber ansigt ved at gøre det, da udløsningen af miraklet trods alt synes at være afhængig af realpolitikeres gode vilje eller mangel på samme og udfaldet derfor på forhånd synes givet. (Julebudskabet vil blive udførligere refereret senere, når den fuldstændige tekst foreligger.)

Paven rækker os ikke med hensyn til Vietnamkonflikten nogen facitliste. Han vender sig mod krig, men fordømmer ikke de krigsførende. Han taler tværtimod om en fred, der kan være til ære for begge parter. Men ud fra de sidste tyve års historie må man slutte, at paven omfatter USA med særlig opmærksomhed. Allerede ved anden Verdenskrigs afslutning var et godt venskab mellem pavestolen og USA konsolideret. Det styrkedes, da katolikernes trængsel i østlandene voksede i slutningen af fyrrerne og USA kom til at stå som garant for et frit, religiøst og demokratisk Vesten. Men billedet tegnede sig pludselig mere kompliceret, da Suez-krisen slørede det moralske prestigetab, som russerne led under Ungarnsopstanden.

Og det maner uvægerlig til eftertanke, at det er et af de store verdensblade, der mest loyalt har bakket pavens fredsbestræbelser op, den fornemme USA-avis »New York Times«, som nu for alvor borer i korsfarernes samvittighed. En af bladets redaktører, Harrison E. Salisbury, har kunnet besøge nogle af de udbombede områder i Nordvietnam, og han erklærer, at de udtalelser, som selveste USA's præsident er kommet med »kun synes at have ringe forbindelse med virkeligheden«. Ovenikøbet begynder det amerikanske forsvarsministerium at trække i land, hvor man hidtil kategorisk har benægtet. I alt dette rod må råbet om fred ikke forstumme. Danske ikke-katolikker og katolikker nærer formodentlig de samme venskabelige følelser for vor allierede USA, som paven for eksempel nærer for sin bispebroder kardinal Spellman, til trods for at dennes meget nationale udtalelser om Vietnamkrigen i højeste grad foruroliger Vatikanet, efter hvad uofficielle kilder dér oplyser. Det er vor ret og vor pligt som kristne at vejlede vore brødre og vore allierede, fordi de er vore brødre og vore allierede. Og vi kan roligt være dem bekendt, for det, at de for eksempel har et blad som »New York Times«, tæller også med. Ikke så lidt.

H.K.

Greta Garbo satte dronning Christina et værdigt monument. Dronningen varetager her – iklædt mandstøj – forskellige statsforretninger. Skuespilleren yderst til venstre portrætter Christian IV's store modstander, Axel Oksenstierna.

Som konvertit var Christina én blandt mange

- men det bliver hendes historie ikke mindre spændende af

*Christina-udstillingen i Stockholm var en af det svundne års store begivenheder.
Her fortæller Helge Kristensen om den svenske dronnings konversion*

I 1940 så jeg som tiårig den amerikanske film »Dronning Christina« med selveste Greta Garbo i den altdominerende titelrolle. Det var alle tiders, kan jeg huske, masser af hofceremoniel, spændende ridt, dueller og hele pibetøjet, men selve historien gjorde også indtryk, og der var ikke et øje tørt. »Historien« har jeg skrevet, for jeg har nu senere indset, at det egentlig var nogle forfærdelige manuskripter, man bød den store Garbo og hendes instruktør, men så meget større var hendes fortjeneste, at hun kunne få noget eviggyldigt ud af det. Hun satte med sit uforglemmelige spil »denne Christina« et monument lang tid før nogen tænkte på at lave en verdensudstilling i Stockholm til hendes ære.

Christina-udstillingen, der løb på det svenske nationalmuseum i Stockholm fra den 29. juni til 16. oktober 1966, var en af det forgangne års store begivenheder. Når vi her ved årsskiftet ser tilbage på 1966, er Christina – Garbo eller ikke Garbo – en af de historiske skikkelser, vi endnu engang lader erindringen dvæle ved. Og vi tilstår i samme åndedrag, at hendes person er så fascinerende, at vi ganske simpelt ikke ønsker at slippe den. At de lærde strides om opfattelsen af hende, gør kun pigen mere spændende. →

Store statsmandsevner

Hun var eneste datter af heltekongen Gustav Adolf, der faldt i slaget ved Lützen i 1632. Christina var da 6 år gammel, og en formynderregering under ledelse af statsmanden *Axel Oksenstierna* måtte styre. Oksenstierna var vor egen Christian IV's egentlige modstander og i det hele taget en af Sveriges helt store statsmænd. Riget led dog noget under tabet af Gustav Adolfs vældige autoritet.

Men Christina voksede op, og hun var heller ikke tabt bag af en vogn. Hun afslørede tidligt store statsmandsevner, hvilket også viste sig ved, at hun lod Oksenstierna fortsætte med at varetage udenrigspolitikken. Der skulle også gode hoveder til. Krigsudgifterne var store, og den unge dronning satte på sin side meget ind på at skabe et glansfuldt stormagts-hof. Hun var levende interesseret i videnskab og kunst og stod i brevveksling med mange af datidens store ånder. Hvad kunsten angår, så har hendes lidenskab på dette område nok sat de dengang puritanske nordboer grå hår i hovedet, og de gæve lutherske ministre, prælater og hoffolk har vist i det mindste med en vis lettelse set hen til afskeden med nogle malerier af Correggio forestillende gudernes sanselige elskovsventyr. Billederne var krigsbytte fra Trediveårskrigen. De hang på Stockholms slot, men Christina tog dem med sig, da hun abdicerede og forlod Sverige.

Vejen til konversion

Af væsentlig betydning for Christinas åndelige udvikling var den store filosof Descartes' besøg i den svenske hovedstad. Descartes var en charmerende og beleven herre, og Christina har uden tvivl fundet stort behag i hans selskab. Han var ofte i telogisk modvind, men fremhævede ved vigtige lejligheder, at han fuldt ud underkastede sig den katolske kirkes autoritet. Det var ikke blot verdslige, men også religiøse spørgsmål, hun drøftede med den spirituelle verdensmand, der ligesom Erasmus af Rotterdam betragtede hele Europa som sit fædreland. (Ikke desto mindre er han at betragte som retningsgivende for den franske filosofi i samme grad som Bacon er det for den engelske og Kant for den tyske.)

Descartes' besøg hos Christina fandt sted i 1649. Filosofen døde i 1650, og ved budskabet brast Christina i gråd. Hun havde følt sig stærkt bundet til den katolske tæn-

ker. Men han var ikke hendes eneste bindeled til katolicismen.

I forbindelse med Christina-udstillingen har man set eksempler på fremstillingen af hendes konversion som en isoleret foreteelse. Christina er blevet benævnt som »Sveriges første moderne kvinde«, hendes overgang til den katolske kirke som et udtryk for et hyperintellektuelt, djærvt og ekstravagant temperament. Imidlertid er det nok værd at tænke på, at stormagtstidens Sverige på en helt anden måde end den efterfølgende frihedstid stod i forbindelse med det øvrige Europa. Og hele det nordiske kulturområde var på Christian IV's og Frederik III's tid udtryk for et mærkeligt paradoks: en stærk anti-katolsk lovgivning og en række konversioner til den katolske kirke. For eksempel måtte katolikæderen Christian IV, som ikke altid var den hyggelige onkel fra »Elverhøj«, opleve, at både søsteren Anna og datteren Elisabet gik over til katolicismen. Såvel blandt de danske soldater som i den højeste militære ledelse fandt i disse år en række konversioner sted. Vi skal her nøjes med at nævne generaløjntant Hans von Ahlefeldt og grev Kristoffer von Rantzau af feltherreslægten Rantzau, der netop var kendt for sin vagt om lutherdommens banner.

En modsætningernes tidsalder

Mens det altså i Danmark først og fremmest var militære personer, der blev katolikker, var det i Norge og Finland overraskende nok sønner af lutherske præster og biskopper, der satte deres hu til Rom. Et par af dem læste teologi i staden og virkede som præster på kontinentet.

Kort sagt: en tid præget af skarpe modsætninger. Fra svensk side henvendte man bl.a. i Södertälje to fremtrædende personer for deres katolske tros skyld, efter at de også havde fået torturkammerets goder at mærke. Noget tilsvarende skete på dansk grund – i Malmö under Christian IV. Alligevel et bemærkelsesværdigt antal konversioner over hele Norden.

Afgørende i forbindelse med Christinas ejendommelige og fængslende historie er imidlertid de allerede nævnte konversioner i Christian IV's familie. I særlig grad må man hæfte sig ved Frederik III's svoger, hertug Johan Frederik af Hannover, der konverterede i 1651 efter i Assisi at have stiftet bekendtskab med franciskanerpræsten Josef af Cupertino, der havde ry for hellighed og på

uforklarlig vis hævdedes op mod kirken hvælvinger, når han i sin messe havde passeret forvandlingen. At han til stadighed havde inkvisitionen på halsen forstyrrede ikke hans hellighed. Johan Frederik indledte efter sin hjemkomst nogle livlige religiøse diskussioner med sin søster og svoger, dronning Sofie Amalie og Frederik III. Også dette må Christina formodes at have fulgt med i.

Endelig må man også regne med den port til den katolske verden, som de sydlige magters gesandtskaber udgjorde i det lutherske Norden. Den kendte spanske gesandt i København, grev Bernardino de Rebolledo, der har berettet om den katolske interesse ved Frederik III's hof, har også direkte eller indirekte været i forbindelse med Christina. (Om han er model til Garbofilmens helt, der også er spansk gesandt, dronningens elsker og omkommer i en duel for hendes skyld, skal være usagt.)

Det udforskelige menneskesind

Christina konverterede i hemmelighed i Stockholm. Nogle siger, hun gjorde det mere af uvilje mod den puritanske lutheranisme end af kærlighed til den katolske kirke. I sin kortfattede, men yderst grundige »Ansgars gamle kirke« skriver Helmut Holzapfel, at »denne højt dannede, egensindige kvinde følte sig mindre og mindre tilfreds i den daværende svenske statskirkes stive snæverhed og ønskede åndelig frihed og naturlig livsglæde, hvad hun håbede at finde i den katolske kirke«.

Christina forblev hele sit liv ugift. Gustav Adolf havde selv tænkt på et ægteskab mellem sin datter og den brandenburgske kurfyrste, men Christina afviste både ham og mange andre friere. Hendes abdikation fandt sted i 1654, hvor hun overlod tronen til sin fætter Karl Gustav, der var i stand til at føre Gustav Adolfs krigeriske traditioner videre, hvilket Danmark som bekendt fik at føle. I denne forbindelse er det for kuriositetens skyld værd at fortælle, at det var Christina og hendes tro Oksenstierna, der gav den strålende begavede, men politisk set uligevægtige Corfitz Ulfeldt og hans hustru, Leonora Christine, asyl, da deres forhold til det danske hof var blevet spændt til det yderste. Ægteparrets store evner kom derfor i en afgørende periode Sverige til gode, men de fik som bekendt begge en ulykkelig skæbne.

Christina bekræftede sin katolske

Ny kirkeret i 1970?

Samtale med en af kommissionens 2 sekretærer

ROM – Katolsk Ugeblad privat.

tro i Innsbruck, og hun drog så videre til Rom, hvor hun fik fast bopæl. Hun aflagde dog to korte besøg i Sverige. Et gammelt stik fortæller om en hændelse, der er et levende udtryk for Christinas ubekymrethed. Hun opholdt sig flere måneder i Hamburg og foranstaltede en fest til ære for pave Clemens IX. Huset var illumineret, og der uddeltes gratis vin til befolkningen. Da denne havde fået nok at drikke, stormede den til tak huset og ødelagde kapellet.

Christina var en af Nordens store begavelser, og hendes person, der i højere og højere grad optager sindene over hele verden, danner et fascinerende billede. Hun ligner på visse punkter den skotske Maria Stuart, også derved, at hun ikke kom livet igennem uden blod på hænderne. På intet tidspunkt var der dog det mindste, som pegede mod en ulykkelig skæbne som Maria Stuarts. Christina var agtet som dronning, abdicerede frivilligt og fik i det hele taget det liv, hun selv søgte, må man formode, selv om der er partier i menneskesindet, der er og bliver uudforskelige.

Helge Kristensen

MESSE PÅ TYSK

Biskop Hans L. Martensen meddeler, at der fra den 8. januar vil blive holdt gudstjeneste med prædiken på tysk hver søndag kl. 11.30 i Skt. Josefs Kirken i København. Fra kl. 11 er der lejlighed til skriftemål på samme sprog. Pater Adolf Meister S.J. er udnævnt til sjælesørger for de tysksprogede katolikker. Hans adresse er Stenosgade 4, København V, telefonnummer VE 85 88.

JOHANNESKIRKEN

Kirken er nu bygget færdig. Gulvet er belagt med en skotsk skifersten, der også ligger i det åbne atrium ved kirken og som en bræmme rundt om bygningen. Stenen er smuk i sig selv og virkningen af det ensartede materiale særdeles vellykket. Snart skal samtlige partier af murværk males hvidt. Kirken vil tage sig glimrende ud, synes vi. Endnu er skriftestole, skabe og bænke ikke stillet op, men det meste af inventaret står færdigt. Byggefonden nærmer sig den halve million, men endnu mangler vi ca. 50.000 til inventar... orgel? Frimærkehøsten har været særdeles god i år, og mærkat-kirkehistoriesalget har indbragt ekstra 5000 kroner. – Tak for al hjælp i 1966.

Paul d'Auchamp, præst

Pave Paul er meget opsat på at få kirkens lovgivning revideret så hurtigt som overhovedet muligt. 1970 er blevet angivet som ny skæringsdato, mens man tidligere opererede med årstallet 1978.

Kommissionen, der arbejder med revideringen af den kirkelige lovgivning, har som formand en romersk kardinal ved navn Pietro Ciriaci. Katolsk Ugeblads korrespondent i Rom har haft en samtale med en af kommissionens to sekretærer, den 61 år gamle belgiske Monsignore William Onclin. Denne blev udspurgt om kommissionens arbejde før sin afrejse til Louvain, hvor han er professor i kirkeret.

Sekretæren angav fem hovedsynspunkter, der angiver retningslinierne for arbejdet i kommissionen.

- Kommissionen skal beskæftige sig med mere end en simpel ajourføring af den kirkelige lovgivning. Det drejer sig ikke blot om at »flytte kommaer«, men om at støbe helt nye rammer.

- Den kirkelige lovgivnings struktur vil blive lagt om efter det nyligt afsluttede koncils nye »grundlov« for kirken »De Ecclesia«. Man vil altså forlade den gamle kirkejurist Gratians opbygning af kirkeretten. Den stammer helt tilbage fra det 12. århundrede.

- Kommissionen vil blive suppleret med et antal ikke-jurister og således blive mere repræsentativ.

- Kommissionen appellerer til alle nationale og regionale bispekonferencer overalt i verden om at nedsætte lokale kirkeretskommissioner, der vil kunne give værdifulde bidrag til kirkerettens omskabelse i lyset af koncilet.

- Sådanne kommissioner på nationalt plan vil især blive uundværlige, når den pavelige kommission har afsluttet sit arbejde og sender resultatet ud til bedømmelse og udtalelse. De vil også få betydning for

kirkerettens fremtidige fortolkning, idet mange flere afgørelser vil blive lagt ud til de nationale autoriteter, end det hidtil har været tilfældet.

Den pavelige kommission i Rom arbejder med bistand af studiegrupper. To sådanne grupper har netop afsluttet et møde i Rom om lovgivningen vedrørende præsterne og hele lovkomplekset vedrørende ægteskabet. Andre grupper står overfor at skulle holde møder om ordenssamfundene, kirkelig strafferet og lægfolket.

Kommissionens rådgivere er inddelt i ti studiegrupper, hver på omkring otte medlemmer. De fordeler sig på følgende emner: Generelle regler, præsterne, lægfolket, ordenssamfundene, kirkelig strafferet, regler for kirkelig procesførelse, kirkens ejendomsforhold, kirkens læreembede, sakramenterne og ægteskabet. Efter at stoffet er blevet gennemgået af medlemmerne individuelt, holder grupperne møde i Rom. Ordførerne for de forskellige udvalg danner tilsammen en særlig koordinerende kommission. Denne vil holde møde i Rom først i det nye år.

Udvalgene har af koncilarbejdet lært sig den erfaring, at man bør arbejde på en åben og fleksibel måde og undgå at lægge arbejdet fast indenfor en alt for stiv og snæver ramme, der er fabrikeret på forhånd.

Man er således indstillet på at danne nye studiegrupper, hvor nye problemer melder sig, eller at slå forskellige studiegrupper sammen, hvis dette kunne bidrage til en bedre belysning af emnet. De forskellige grupper behandler det fundamentale problem, der består i at forsone teologi og kirkelig lovgivning med hinanden, og i at udvikle en stil, der gør det klart, at loven er kirkelig

Fortsættes side 19

VI BØR FORSVARE HINANDENS OPFAT- TELSER SNARERE END FORDØMME DEM

Biskop Hans L. Martensens hyrdebrev ved nytår 1967

Ved begyndelsen af det ny år føler jeg trang til at sende alle menighederne min hilsen. Når jeg tænker på, hvor mange lægfolk rundt omkring i alle vore sogne, der har gjort en stor indsats i Kirkens tjeneste i det forløbne år, føler jeg taknemmelighed derover. Samtidig ønsker jeg Gud vor Faders bistand for det kommende år. Det er mit særlige håb, at Jesus Kristus, der er Kirkens hoved og Herre, vil sende alle menighederne og hver enkelt katolik sin Ånd. I hans Ånd vil vi bestræbe os efter sandt sammenhold og indbyrdes kærlighed og fordragelighed: Dette er nemlig grundlaget for Kirkens frugtbare vækst. Vi vil kun give verden vidnesbyrd om Kristi godhed og menneskekærlighed, kort sagt bringe hans Ånd videre, hvis vi selv indbyrdes bærer hinandens byrder, støtter hinanden i vore svagheder og tilgiver hinanden vore fejl. Så vidt vor samvittighed tillader det, bør vi også forsvare hinandens opfattelser, snarere end fordømme dem.

Kristi Ånd vil vejlede os, så vi er åbne over for alt det ny, der vokser i Kirken, og som er nødvendigt for, at vi i sandhed kan tjene den menneskehed, der for øjeblikket befinder sig i et så stort opbrud overalt i verden. Denne Ånd vil lære os at give afkald på mange skikke og vaner, som er blevet os at kære. Hvis mange, skønne værdier fra den gamle, latinske gudstjeneste er gået tabt; hvis den ene eller anden føler smerte over, at kirkerum og kirkens udsmykning er blevet forandret; hvis man føler ængstelse over, at meningerne brydes, og at det ene eller andet spørgsmål, der tidligere syntes sikkert besvaret, nu stilles til diskussion: I alle disse situationer vil Herrens Ånd lære os, at vi er kaldede til at give afkald og fornægte os selv, også inden for religionens eget område. Vi må også her miste vort liv for at finde det: De religiøse ceremonier, sædvaner og forestillinger er ikke først og fremmest til, for at de troende skal føle behag ved dem og nyde dem. Langt mere er de til, for at de troende kan finde kraft til

at tjene næsten og at tjene Gud selv på en mere selvfor-glemmende måde.

Herrens Ånd vil imidlertid ikke blot lære os denne mo-dige og uselviske åbenhed over for det ny. Den vil også vise os grænserne mellem det foranderlige og det uforanderlige i Kirkens tro. Den vil give os den sande sikkerhed i troen. Selv om der er åbne spørgsmål, der står til debat, og problemer, der venter på deres løsning, er det dog ikke slet og ret alting, der bliver draget i tvivl. Kir-kens tro og dens bekendelse forbliver uforandret og urok-kelig i det væsentlige. Det bliver også fremover ved med at være Kirkens læreemбеde – det vil sige paven og alle biskopperne, når de samdrægtigt udøver deres lærerger-ning – der må sætte grænsen for, hvad der er uforander-ligt, og hvor en ny gennemtænkning og drøftelse er nød-vendig.

En af de uforanderlige og urokkelige dele af den ka-tolske tro er bekendelsen af Guds Søns menneskevordelse gennem en jomfru.

Vi bekender, at Jesus Kristus på et bestemt tidspunkt af verdens historie blev menneske gennem Jomfru Maria; ligesom vi bekender, at vi venter hans genkomst ved den verdenshistories ende, hvor han vil dømme alle men-nesker og skabe en ny himmel og en ny jord. Disse to be-kendelser står i midtpunktet af de liturgiske tekster i den del af kirkeåret, der falder mellem advent og juletidens slutning.

Guds Søn er blevet menneske. »Guds nåde er blevet åbenbaret til frelse for alle mennesker.«

Frelsen begynder ikke med, at Kristus prædiker, men med at han bliver menneske. Den begynder ikke i det of-fentlige, men i det skjulte. Den begynder ikke med, at menneskene lytter til Guds tale, men med at Guds ord bliver kød.

Jesus begynder ikke sin frelsergerning med at forkynde sit budskab, men med at ændre hele menneskehedens situation. Han bliver selv menneske og deler menneskets kår: lader sig undfange i moders liv, lader sig føde i fattigdom, gennemgår et spædbarns naturlige udvikling, lærer at tale, udvikler sine menneskelige færdigheder, ligesom andre.

Han er blevet en af os, og dermed begynder vor frelse. Han har delt vore kår, og dermed ændret dem fra grunden af. Ethvert menneske, fra historiens første til det sidste, har fået en ny stilling over for Gud Fader, fordi Guds Søn er blevet en del af denne menneskehed.

Guds Søn er blevet menneske. Han er blevet det gennem en jomfru, uden mands medvirken. Også dette hører med til vor uforanderlige katolske tro og bekendelse.

Gud kunne måske også have frelst menneskeheden på en anden måde, men Åbenbaringen og Kirkens bekendelse viser os, at han valgte netop denne.

Det er vor katolske tro, ikke blot at Gud *kan* gribe vidunderligt ind i denne materielle verden og dens historie, men at han også *har* gjort det. Gud har ikke blot magt til at virke undere, men han har også udført disse magtgerninger. De to største vidundere, som Gud har virket, hænger netop sammen med Jesu menneskelige natur: Hans undfangelse af jomfruen og hans opstandelse fra de døde.

Kun den, der bekender sin tro på Kristi undfangelse gennem en jomfru, kan dele den katolske Kirkes syn på Kristus som menneske.

Kristus er sandt menneske, født af en kvinde, med kød og blod af hendes menneskelige natur.

Dog er han også som menneske blevet til ved Guds nyskabende Ånd. Engelen siger til Maria: »Helligånden skal komme over dig, og den Højestes kraft skal overskygge dig.« (Luk. 1,35).

Fra oldkirkens tid er det Kirkens tro, at *Mennesket* Jesus Kristus er genstand for vor tilbedelse og vor hyldest. Ikke blot Jesu Guddom tilbeder vi, men dette bestemte, historiske menneske, Jesus af Nazaret. »Vi er kommet til den tro og erkendelse, at du er Guds Hellige.« (Jo. 6,69).

Ikke blot som Gud er Kristus verdens Herre. Også som skabning og som menneske er han skabningens Herre og al skabningens mål, fordi han i sig selv forener den menneskenatur, som han har her fra jorden gennem Maria, og den ny menneskenatur, der er blevet til i kraft af Helligåndens overskyggelse og den allerhøjestes kraft.

Bekendelsen af Guds Søns menneskevordelse gennem en jomfru er tilmed nødvendig for vor forståelse af verden og dens muligheder over for Guds frelse.

At Jesus blev undfanget af en jomfru, uden mands medvirken, er et udtryk for, at frelsen ikke kommer ind i denne verden ved menneskeslægtenns egen naturlige udvikling. Menneskeslægten med dens naturgivne forplantning fra slægt til slægt strækker ikke til, for at bringe Guds rige og Guds frelse ind i verden. Gud viser sin magt ved at gribe ind i historiens gang og sætte en ny begyndelse. Han viser sin frelse netop dér, hvor denne verden og dens muligheder *ikke* slår til. Gud sprænger alle menneskelige muligheder og al menneskelig erfaring.

Jesu undfangelse gennem jomfru Maria gør Guds frelse så historisk virkelig og så nærværende og gennemgribende, at den bryder midt ind i denne materielle og håndgribelige verden. Guds Søn bliver en del af denne verden. Han antager sand menneskenatur. Og alligevel er Jesu menneskenatur Guds nyskabelse – han er undfanget ved Guds magt, for hvem alt er muligt.

Alle andre mennesker er et produkt af denne verden og dens muligheder. Kristus overgår – også som menneske – denne verdens kræfter og muligheder. Han er – således som Johannesevangeliet udtrykker det – »ovenfra«, mens alle andre er »af jorden«. »Den, der kommer ovenfra, er over alle. Den der er af jorden, han er af jorden og taler af jorden. Den, der kommer fra himmelen, er over alle.« (Jo. 3,31).

Bekendelsen af Kristi menneskevordelse gennem en jomfru er endelig også nødvendig for vor forståelse af det forløste menneske. Maria er det klareste billede på, hvad det vil sige at være forløst, hvad det vil sige »at leve af troen«.

De store kvinder fra Det gamle Testamente viste deres tro på Guds ord og Guds magt, når de modtog løftet om, at de skulle undfange et barn, til trods for at de var gamle eller gamle. Maria fører denne tro fra Det gamle Testamente til fuldendelse ved begyndelsen af den Ny Pagt. Hun »kender ikke til nogen mand«, således er alle muligheder for barnefødsel udelukkede: alligevel fæster hun lid til Guds ord og Guds løfte om, at hun skal blive frelserens moder. Hun er derfor mere end noget andet menneske en legemliggørelse af, hvad det vil sige at tro på Gud og modtage hans ord – netop dér, hvor de menneskelige muligheder og kræfter svigter.

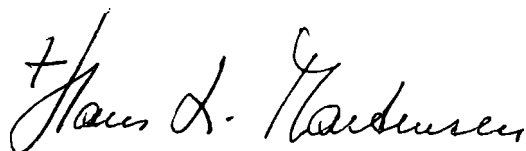
Den hl. Paulus siger i sit brev til Romerne, at Gud har bestemt os »til at blive ligedannede med hans Søns billede, for at han kan være den førstefødte blandt mange søskende.« (Rom 8,29).

Vi skal blive ligedannede med Kristus, der virkede for menneskene, ikke blot gennem det, han sagde og forkyndte, men også gennem det han *var*. Ved at blive delagtige i Kristi Ånd og i hans liv, skal også vi virke for vore medmennesker, ikke blot ved prædiken, men også ved at åbne os for menneskenes nød og bekymringer, ved at gøre os delagtige i de andres eksistens, idet vi er solidariske med dem og bærer med på deres byrder. Ligesom Guds Søn helt og holdent gik ind i denne verden ved at blive menneske, således kaldes vi også til – »ved ham og med ham og i ham« – at gå ind i den verden, der omgiver os, at arbejde på dens opbygning, at søge at forstå dens anliggender, måske endda mærke noget af dens mørke for at bringe den Kristi lys, at fornemme noget af dens usikkerhed for at bringe den troens sikkerhed.

Vi skal tjene verden, ikke blot gennem det vi forkynnder, men også gennem det vi *er*. Dog må vi holde fast ved, at vi af os selv *er intet*, og at vor sendelse til verden aldrig vil blive frugtbar, hvis den ikke betyder en delagtighed i mennesket Jesus Kristus, der alene er »ovenfra« og ikke »af denne jord«. Vi skal blive brødre og søstre med mennesket Jesus Kristus, der er Guds nyskabelse. Kun således får vi del i den tilværelse, hvor vi »ikke er født af blod, ej heller af køds vilje, ej heller af mands vilje, men af Gud.« (Jo. 1,13).

Denne delagtighed i Sønnens billede skænke Faderen os, at vi må være besjælede af Sønnens Ånd, at han må være den førstefødte i en søskendeflok, der omfatter alle mennesker, så Guds rige må komme og hans vilje ske. Amen.

Givet ved Sankt Ansgars kirke, den 23. dec. 1966.

Kirkeminister Orla Møller: »De får mig ikke til så meget som at løfte en lillefinger til fordel for en revolution.

Kirkeministeriet er stiltigt. Her er høje hvide døre, store spejle og opslag om ledige stillinger på tavler ved indgangen. Der er udsigt til Frederiksholms Kanal og til bygninger, der leder tanken hen på det 17. århundrede og enevælden. Ganske vist har Bodil Koch efterladt noget moderne malerkunst, der vidner om den forhenværende kirkeministers interesse for den nuværende kulturministers funktioner. Men hovedindtrykket er, at her har embedsmænd regeret igennem århundreder.

Men er ministeriet stiltigt, er den nye kirkeminister såre uhøjtidelig. Det var ham, der nogen tid før han blev minister, reagerede på pastor Birkedal Niensens grundtvigsforklædte apartheid med et ægte jysk »Føj for Fanden«. Han har nemlig temperament. Det skader langt fra en politiker og en minister, der jo ikke nødvendigvis skal være af diplomattypen. Den nye kirkeminister har et glimt i øjet, der vidner mere om dansk ærlighed og jysk lune end om diplomati og påtaget ministerværdighed. Den, der er, er ganske naturlig og forlener sig med præstens evne til at lytte og forstå.

Grundlovsændring?

– *Betragter De Dem også som minister for katolikkerne og de øvrige såkaldt anerkendte trossamfund?*

– Hvis De forstår ordet minister i egentlig betydning som tjener, er jeg også dette for katolikkerne og de øvrige trossamfund, idet det område, som kirkeministeriet arbejder med, også dækker de problemer, der kan opstå for disse trossamfund. På samme måde, som det er min opgave at skaffe størst mulig frihed for samtlige trosretninger inden for folkekir-

ken, er det også tilfældet for de øvrige trossamfund.

– *De gjorde Dem for nogen tid siden til talsmand for en ændring af grundloven med hensyn til kongefamiliens stilling i forhold til folkekirken. Vil De nu som minister gøre mere i denne retning?*

– Nej, det har heller aldrig været min hensigt. En grundlov skal ikke laves om af hensyn til et enkelt problem, og der skal en grundlovsændring til, for at dette problem kan løses i overensstemmelse med min op-

fattelse; jeg mente, at det var rigtigt at få spørgsmålet drøftet nu og anser det i øvrigt for rigtigt, at spørgsmålet holdes levende til en eventuel revision af grundloven.

Socialdemokratiet

– *Frygter Socialdemokratiet ikke, når man skal være ærlig, en adskillelse mellem stat og kirke?*

– Nej, bestemt ikke. Jeg tror, jeg helt sikkert kan sige, at det, man i Socialdemokratiet mindst af alt frygter, er kirken. Så det er ikke af den

MINISTER - TJENER - OGSÅ FOR KATOLIKKERNE

Jens Oluf Lund interviewer

grund, at der er en stærkere positiv indstilling end tidligere. Det hænger nok sammen med en stærkere erkendelse af, at flertallet i Socialdemokratiet hører hjemme i folkekirken.

– *Er De selv monarkist?*

– Nej, jeg er af indstilling republikaner, men jeg har ved min indtræden som præst i folkekirken underskrevet et løfte om at være loyal mod kongehuset, og det løfte ønsker jeg at holde, så De får mig ikke til så meget som at løfte en lillefinger til fordel for en »revolution«.

– *Hvor står De i det hele taget indenfor Socialdemokratiet? Hvad mener De f.eks. om Socialdemokratiske Samfund?*

– Man kan ikke placere folk på den måde og heller ikke give dem etikette på. Hvis jeg skulle svare kort, må det blive, at jeg – hvad sociale problemer angår – står langt ude til venstre, men når det drejer sig om forsvarsspørgsmål en hel del til højre.

Jeg har ikke meldt mig ind i Socialdemokratiske Samfund, fordi det fra starten så ud til at skulle forgrenes i en ny organisation ud over landet, og det var jeg ikke interesseret i.

Efter min mening bør den debat, som Socialdemokratiske Samfund ønsker, finde sted i den eksisterende organisation.

– *Kunne man have tænkt sig en SF-mand som kirkeminister i tilfælde af en flertalsregering af arbejderpartierne?*

– Ja, hvorfor ikke? Efter min opfattelse har enhver, der er valgt til det danske folketing, også en mulighed som kirkeminister, selvom vel alle ikke ville være lige velegnede, men det har i hvert fald intet som helst med politisk overbevisning at gøre. Noget andet er, at det vel nok vil være uheldigt af en statsminister

at udnævne en af folkekirken udtrådt til kirkeminister. Det ville let kunne betragtes som direkte udæskning.

Kirken og verden

– *De var i sin tid medunderskriver af den danske henvendelse til konciliet om en klar afstandtagen fra atomvåbenoplagring som led i den militære magtbalance. Hvad mener De i dag om de kristnes stilling til spørgsmålet krig og fred?*

– Jeg mener, at kristne overalt bør arbejde for fred mellem mennesker, men jeg er ikke overbevist om, at protestdemonstrationer og deklARATIONER kan udrette så forfærdelig meget. For kristne er der for mig at se to ting, der er effektive: Det er at hjælpe mennesker til en kristen tro og at lave et stykke politisk arbejde, så der opstår retfærdige forhold for alle mennesker.

– *Kirkerne drøfter i disse år deres stilling til den revolution, der foregår rundt omkring i U-landene. Man skal blandt andet drøfte dette på Kirkernes Verdensråds møde i Uppsala i 1968. Hvad mener De om den sag?*

– Jeg har forholdsvis let ved at forstå, at mennesker, der undertrykkes så brutalt, som det sker i visse U-lande, kan rejse sig til revolution. Jeg har da også let ved at forstå, at disse revolutioner kommer til at gå ud over de kirker, som forholdt sig passive over for folks nød og elendighed.

– *Er Kirkens stilling i Danmark som folkekirke ikke netop betinget af, at vi nok har haft en reformation, men aldrig en revolution som for eksempel i Frankrig?*

– Jo, ganske afgjort. Det er gået betydelig mere roligt til her i landet, og det var jo på en vis måde kirken selv, der var med til at ændre for-

holdene dengang. Derfor blev modsætningen mellem stat og kirke heller ikke så stor som i visse andre lande.

– *300 danske præster fra både folkekirken og andre trossamfund har protesteret mod krigen i Vietnam. Hvorfor kommer Kirkernes Verdensråds ret kraftige udtalelser i samme retning så lidt til udtryk i den danske folkekirke?*

– Jeg ved ikke, hvor lidt Kirkernes Verdensråds udtalelser kommer til udtryk, men det er da mit indtryk, at mange – endog overordentlig mange – præster tager ganske klar stilling mod der gru, som krig altid trækker med sig – også i Vietnam.

På den anden side må man da også forstå, at det ikke kan være en præsts opgave hver søndag at protestere mod en bestemt krig; evangeliet skal forkyndes over mange andre områder end dette. Det er vel baggrunden for, at spørgeren kan få det indtryk, som tilfældet er.

Kirke og politik

– *Kan en folkekirke i det hele taget tænkes at »gå i opposition« eller er den ikke netop på grund af »det brede« tvunget til tavshed?*

– Spørgsmålet er stillet ud fra et andet kirkesyn end det, folkekirken lever i. Der findes ikke nogen, der på Folkekirkens vegne kan gå i opposition, så det skyldes hverken det brede eller noget andet, om den forekommer at være »tavs«; hvad den for øvrigt slet ikke er.

– *Generer det Dem i den forbindelse ikke som præst at tage et engageret forhold til det politiske liv for eksempel ved at være medlem af et bestemt parti og endda folketingsmand og minister?*

– Nej, absolut ikke. Det var efter min opfattelse den eneste mulig-

hed for at være medbestemmende, sådan som jeg ønskede det.

– Kan man stadig sige, at kirkerne ikke skal blande sig i politik? Betyder det ikke, at man ved passivitet omkring politiske spørgsmål tager parti for det bestående?

– Først vil jeg sige, at kirker ikke skal blande sig i politik. Vi skal ikke have en organiseret kirke til at diktere, hvad der skal være ret politik, eller hvilken stilling mennesker skal tage til politiske spørgsmål. Skal »kirken« være med i politik, må det ske ved dens medlemmer, som må prøve på uden en »facitliste« fra biskop eller pave ud fra deres kristne tro at tage stilling til de bestemte spørgsmål.

Iøvrigt er jeg enig med Dem i, at passivitet hos kirkens medlemmer på det politiske område medfører en standpunkttagen for det bestående.

Folkekirke og frikirker

– Væsentlige dele af folkekirkens økonomi finansieres uden om den egentlige kirkeskat. Er det ikke uretfærdigt, at medlemmer af andre trosamfund over statskassen skal bidrage til folkekirken, mens det omvendte ikke er tilfældet?

– Hertil vil jeg svare to ting. For det første er det rigtigt, at dette strider mod ens retfærdighedssans. Det forekommer urimeligt. Men teknisk vil det være ugørligt at finde anden vej. Statstilskud burde holdes indenfor en symbolsk størrelsesorden. Det væsentlige af udgifterne bør dækkes lokalt.

Det andet, der må siges, er dette: Ved at være samfundsborger i Danmark er man koblet ind i en bestemt kulturel ramme, og derfor må man være med til at betale visse udgifter af kulturel karakter, som man måske ikke har synderlig interesse i rent personligt. Det gælder en lang række kulturelle foranstaltninger, og det gælder i denne forbindelse kirkebygningerne og selve departementet, som jo også skal behandle de øvrige trosamfunds forhold.

Min personlige opfattelse har været, at man skulle lempe de øvrige trosamfunds forhold, hvor det er muligt. Men mange beder sig principielt fritaget for enhver støtte fra staten.

– Den katolske kirke bygger stadig nye kirker her i landet selv for meget små menigheder. Herved manifesterer man jo kirkens splittelse i sten. Hvad siger ministeren til katolsk afbenyttelse af de danske kirker, hvor lokale forhold gør det på-

krævet, således som man praktiserer det i Tyskland med de såkaldte simultankirker?

– Personligt ville jeg stå meget positivt overfor en sådan ordning. Men vor folkekirke er jo ordnet på en sådan måde, at det er de lokale menighedsråd og kirkelige myndigheder (biskop og provst), der skal tage bestemmelse herom. Og dem hverken kan eller skal man dirigere på et sådant område.

– Har kirkeministeren til slut noget ønske til den katolske kirke her i landet eller internationalt?

– Ja, det har jeg da. At den katolske kirke helhjertet vil være med i det økumeniske arbejde. Det vil være en rigdom for alle kirker . . .

Jens Oluf Lund

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 8.: (1. efter Hellig 3 konger). Den hellige Familie (s. 77, hvid).

MANDAG den 9.: Hverdag (s. 81, hvid).

TIRSDAG den 10.: Hverdag (s. 81, hvid).

ONSDAG den 11.: Hverdag (s. 81, hvid). Erindring om Hygin, pave og martyr. – Eller: Hygin (s. 76, rød).

TORSdag den 12.: Hverdag (s. 81, hvid).

FREDAG den 13.: Jesu Døb (s. 83, hvid).

LØRDAG den 14.: Hilarius (s. 784, (hvid), biskop, bekender, kirkelærer. Erindring: Felix af Nola (s. 785, præst, martyr).

SØNDAG den 15.: 2. efter Hellig 3 konger (s. 85, grøn).

Planlægningsudvalg for DUK

Med henblik på en forbedring og udvidelse af de eksisterende rammer på Øm, har D.U.K.s landsformand Ole Lefèvre nedsat et særligt planlægningsudvalg

Udvalgets medlemmer er Jørgen Frølund, Århus, Bent Lund, Århus og Erling Tiedemann, Vejle.

Udvalget skal foruden at planlægge de nødvendige vedligeholdelsesarbejder fremkomme med forslag til, hvad man kalder »Det nye Øm«. Det vil sige: en helt ny Ømborg, som kan afløse de eksisterende bygninger, som formentlig kun kan holde en kort årrække endnu.

Indvielsen i Køge udsat

På grund af indtrufne omstændigheder må indvielsen af Sankt Hans Kirke, Køge, der skulle have fundet sted på søndag den 8., udsættes til søndag den 22. januar kl. 9.30. I øvrigt følger programmet som angivet i julenummeret, side 21.

Dødsfald i Køge

Mandag d. 19. dec. døde fru Mina Tedaldi, 71 år gammel. Hun blev begravet i Køge.

Angelo Tedaldi

Giuseppe Tedaldi og hustru.

Mindeord om pastor

J. M. Quaedvlieg

Pastor J. M. Quaedvlieg døde i efteråret. Vi har bedt Sigrid Arkil, Roskilde, skrive nogle mindeord her til årsskiftet:

Da pastor J. M. Quaedvlieg, s.m.m., den 28. september 1966 døde, var det afslutningen på et langt og fromt liv i Vorherres tjeneste.

Hans data er i korthed følgende: Født i Maastricht den 2. marts 1884, præsteviet i Oirschot (Holland) 10. juli 1910, i Danmark siden september 1914. Kapellan ved Skt. Laurentii Kirke, Roskilde 1914–17, sognepræst ved Skt. Knuds Kirke, Ringsted 1917–20, ved Johannes Kappel, Slagelse 1920–26, ved Laurentii Kirke, Roskilde 1926–35, ved Vor Frue Kirke, Slagelse 1935–59.

Sit otium nød pastor Quaedvlieg hos søstrene på Skt. Maria Hospital i Roskilde, hvilket dog fik en brat afslutning ved branden den 19. februar 1966. Den medførte, at pastor Quaedvlieg måtte tilbringe sine sidste måneder på et kommunalt plejehjem uden for Roskilde – en forandring, der synligt nedbrød hans kræfter, men som han bar med ydmyg tålmodighed uden klage.

Pastor Quaedvlieg vil blive mindet af alle, som havde den lykke at lære ham at kende, som det gode eksempel på en from og klog sognepræst, som omfattede hver sjæl i den menighed, som var ham betroet, med forstående omsorg. Hvor han har virket, har hans gerning sat sig dybe spor, og vi er mange, som vil mindes ham med største taknemlighed og ære mindet om den fromme, værdige præst og sjælesørger.

GUD SKRIVER LIGE PÅ KRUMME LINJER

Skriftbetragtning til Helligtrekonger

Den moderne kristne er et kritisk menneske. Denne kritiske holdning berøre også det religiøse liv. Det andet Vatikankoncil dekret om »Kirken i verden af i dag« bedømmer endog denne kritiske indstilling positivt. »En mere kritisk indstilling renser det religiøse liv for en magisk verdensopfattelse og de endnu levende former for overtro og kræver en stadig mere personlig og aktiv tros Holdning af den enkelte« (nr. 7). Som moderne mennesker kan vi ikke lade, som om denne kritiske holdning ikke var til. Den hører med til vor verden. Vi er alle præget af den.

Hvad vil et moderne menneske – og det er os alle – sige, når han læser evangeliet om 'Vismændene fra østen'? Der fortælleres om 'vismænd'. I den græske urtekst står der 'magere', det vil sige: man bruger et ord, som er hentet fra den persisk-babyloniske kulturkreds, og som oprindeligt betyder 'astrologer, sandsigere, drømmetydere, troldmænd'. De har set en 'stjerne', – denne stjerne 'gik foran dem' og førte dem til sidst til det sted, hvor barnet var. De blev i en 'drøm' advaret af Gud mod at vende tilbage til den vrede kong Herodes. Er alle disse momenter ikke netop dele af den 'magiske verdensopfattelse og de former for overtro', som koncilet tager afstand fra? Der er nogle, som ser meget kritisk på denne tekst og helst vil henvise den til fabelernes rige.

Et alvorligt spørgsmål for mange

For at svare på dette spørgsmål, som for mange mennesker er meget alvorligt, må man huske på, hvad Guds åbenbaring i Det nye Testamente egentlig er. Den Hellige Skrift er Guds ord rettet til os. Men ikke blot det, som vi med historisk sikkerhed betragter som Jesu egne ord, ikke blot det, som han virkelig har

gjort og oplevet, er Guds ord til os, men hvert ord, hver handling, hver begivenhed, som den apostoliske menighed i sine skrifter, Det nye Testamente, aflægger vidnesbyrd om. Jesus har givet sine apostle den myndighed i hans navn og på hans vegne at forkynde den frelse, som Jesus har bragt, og som bestandig er til stede i Kirken. Apostlene havde en kirkegrundlæggende funktion. Og til denne opgave høre også deres skrifter, som for al fremtid gør fortiden nærværende og bindende for menigheden. Samtidig har den ophøjede Herre gennem sin Ånd sørget for, at apostlenes forkyndelse er Herrens forkyndelse, og at den bliver det, indtil han kommer igen. Apostlene skulle for hele verden forkynde evangeliet »som kilden til al frelsebringende sandhed og moralsk vejledning« (Om Guds Åbenbaring, nr. 7).

Det, som det andet Vatikankoncil har sagt i den lige anførte sætning, har betydning for vort spørgsmål. Apostlene formidler os i deres skrifter en 'frelsebringende sandhed og en moralsk vejledning'. Det er det, vi skal finde i Det nye Testaments skrifter. Vi skal derfor i disse skrifter ikke forvente at finde skønlitteratur, historie eller biografi, lige så lidt som vi forventer at høre disse ting, når vi sidder under en prædikestol og lytter til en god prædiken.

Vi forventer derfor i disse skrifter ikke nogen videnskabelig forelæsning om Palæstinas historie på Herodes' tid, heller ikke nogen oplysning om Jesu statur, om han var høj eller lille. Det, vi får at vide, er ting, som angår »vor frelse«: hvorledes Gud har åbenbaret sig i historien, og hvorledes vi kan finde ham i dag. Nøjagtig dette, ikke mere og ikke mindre, har Det nye Testaments forfattere villet fastholde – for vor skyld.

Børn af deres kultur

Naturligvis måtte disse forfattere udtrykke sig ved hjælp af de begreber, som stod til deres rådighed. De var børn af deres kultur på samme måde, som vi er det af vores. I den persisk-babyloniske kulturkreds var vismændene nu engang astrologer og troldmænd. De var det, som vi i vor tid ville kalde »professorer og doktorer«, en klasse, som også vi omgiver med en vis respekt. Vi kender endda kileskrifttekster, som vidner om, at man i Babylon ventede en 'frelser' fra de vestlige egne. Men alt dette: vismændenes nøjagtige stilling og antal, historien om stjernen, drømmen, er tidskolorit. Det berører ikke den 'frelsebringende sandhed'. Hvori ligger den da?

Beretningen om vismændene fra østen findes i Mattæusevangeliet. Men Mattæus henvender sig først og fremmest til jøderne. Hans evangelium skal forstås som et spørgsmål og en formaning til Israel. Evangelisten siger derfor straks i begyndelsen af sit skrift (2. kapitel), at Jesus, den forjættede Messias, er hele verdens midtpunkt. De fjerne kulturer med deres visdom kommer for at tilbede ham. Som tegn på deres hyldest bringer de deres symbolske gaver. Der ligger altså i denne beretning en bevidst universalistisk tendens. Denne Jesus, der fødes som Davids søn i Davids by, Betlehem, er al verdens og al kulturens midtpunkt. Og idet Mattæus siger dette til jøderne, stiller han et spørgsmål til dem, og formaner dem til at slutte sig til Jesus. Men gælder det samme ikke os alle? Er vi klar over, at Jesus er Guds endegyldige svar på al verdens og al kulturens spørgsmål? Er han også for os indbegrebet af al viden, fordi han er Guds åbenbaring til menneskene?

Og endnu noget andet ville Mattæus sige til sine landsmænd, især til de jødekristne, som blev ildeset af

Et menneske ved navn Hal

*Hal Koch: Om tolerance
Udvalgte taler og artikler
Gyldendal 1966
175 sider, kr. 24,75*

En dansker af nyere dato, som hverken har oplevet krigsårene eller været på højskole, og som kun lejlighedsvis har lånt bøger på Dansk kirkehistorisk Institut, er måske ikke den bedst kvalificerede til at anmelde denne bog, som giver et resumé af Hal Kochs livsbane. Men jeg vil gerne give udtryk for den oplevelse, læsningen af denne bog har været for mig, en oplevelse, som jeg ønsker, at mange af de øvrige nyere danske katolikker også må få del i. Danskerne er mestre i selvironiens kunst, og ikke så få lader sig dupere, men en gang imellem, når situationen

kræver det, dukker en mand op, som virkelig udtrykker dansk ånd, som den i virkeligheden er. Og en af dem var Hal Koch. I hvilken grad han var talerør for sine samtidige, og i hvilken grad han var inspirator for dem, er vanskeligt at skelne, så tæt knyttet til dansk kultur i fyrrerne og halvtredserne, som han var. Han var så engageret i sin tid, at jeg er bange for, at han ikke vil komme til at betyde noget særligt for de generationer, som ikke har oplevet ham: hans litterære produktion er forholdsvist lille. Han var især interesseret i at vække ånden ved personlige kontakter og studievejledning. Men hans navn er definitivt knyttet til et kvart århundrede af Danmarks kulturhistorie. Kommende historikere, som vil skrive om Danmarks kulturliv i dette århundrede, kan ikke komme uden om ham, og de vil med glæde fordybe sig i de værdige minder, Bodil Koch i samarbejde med K. E. Bugge og Per Salomonsen her har sat sin mand. V.D.

deres egne. Han ville sige, at de lider samme skæbne som deres Herre. Allerede som barn måtte han lide forfølgelse af sit eget folk, som havde sluttet sig sammen med fremmede politiske magter imod ham. Men Guds forsyn – og dette er en trøst for alle – har våget over sine.

Skønt Guds udvalgte folk ikke har modtaget den forjættede Messias, er Guds planer dog ikke virkningsløse. Hedninger kom for at tilbede ham. Kirken, som består af jøder og hedninger, har overtaget synagogens arv.

Beretningens sære form, som kan støde vort kritiske øje, og ligeledes dens indhold viser, at Gud kan skrive lige på krumme streger.

H. Roos, S.J.

Stensen-kollegium i Münster

MÜNSTER — KNA

Fornylig indviede biskop Helmut Hermann Wittler Niels Stensen Kollegiet i Münster. Kollegiet skal tjene som studenterhjem for de teologistuderende i bispedømmet Osnabrück.

Efter indvielsen fejrede biskop Wittler sammen med hjælpebiskop, dr. Schröder, generalvikar Ellermann, lederen af præsteseminariet i Osnabrück, Meyer, og rektor for Niels Stensen Kollegiet, dr. Heinrich Heitmeyer, en koncelebreret messe i kollegiets kapel.

Ved den efterfølgende festlighed i forbindelse med indvielsen takkede biskop Wittler bispedømmet Münster for den hjælp, det havde ydet i forbindelse med opførelsen af Niels Stensen Kollegiet. Desuden overbragte biskoppen hilsener og velsignelse fra paven, som i et telegram havde udtrykt sine ønsker om et frugtbart arbejde for det nye studenterhjem. Om husets skytspatron, Niels Stensen, sagde biskop Wittler, at allerede han smerteligt havde erfaret spændingen mellem naturvidenskaben og troen, og at han ikke alene havde fundet vejen til troen gennem sin videnskabelige forskning, men også gennem andres vidnesbyrd om deres tro. En total hengivelse til Gud havde været det, der kendetegnede Niels Stensens liv og hans død i ensomhed. Biskoppen opfordrede de unge teologer til efter Stensens eksempel at hengive sig til Gud i tryk og indre tillid.

I Niels Stensen Kollegiet bor allerede ca. 30 teologistuderende fra bispedømmet Osnabrück.

Ondskaben mod jøderne

Pastor Poul Borchsenius er den danske præst, som mest kontant og hjertevarmt har interesseret sig for det jødiske folks tragedie, for antisemitismens rødder og for sammenhængen mellem den jødiske og den kristne tro – samt for modsætningerne imellem disse to trosretninger.

I sin nyeste bog prøver han at vise, at der ikke er tale om to trosretninger, men om to veje, der har den samme retning, det samme mål: to veje, der fører til Gud.

Bogen er velfortalt, den rummer mange historiske oplysninger, som for den almindelige læser (dermed menes den ikke-teologiske) er overordentlig værdifulde og medvirkende til at skabe en forståelse både for den jødisk-farisæiske afstandtagen fra Jesus som den Messias, det jødiske folk derfor stadig venter på (det vil sige den ortodokse minoritet af dette folk, der i sin verdenslandsflygtighed, »diasporaen«, dels er assimileret, dels har fået sine egne indbyrdes lagdelinger af trosopfattelse og trosfortolkning). Samtidig beskæftiger forfatteren sig indgående med især Paulus, der i visse kredse jo kaldes den første jødiske anti-semit, men også med Det Ny Testamente i almindelighed og viser i glimt, hvorledes den Hellige Skrift har været medvirkende til at så eller opmuntre me-

gen ondskab, som netop er gået ud over Guds Udvalgte Folk.

At det imidlertid aldrig kan have været Jesu mening, at Hans eget folk skulle blive genstand for had, tortur, forfølgelse og udslættelse, ligger jo alene i Hans kategoriske imperativ: Du skal elske din fjende. Korsfæstelsen blev kun en ydre anledning, ja nærmest et påskud til udløsning af onde kræfter. Antisemitismen var dengang fjernt fra den oprindelige kristne tanke, og endnu fjernere var den, som den udfoldede sig under Hitler – for hvem end *skyggen* af korset ikke var relevant.

Det er påskønnelsesværdigt, at en af den danske Folkekirkens præster forsøger at plædere for tolerance og kærlighed mennesker imellem, dobbelt påskønnelsesværdigt, når han erkender, at vejen til tolerance går over historisk forståelse i dette tilfælde.

Det var vel også dybest set de første tilløb til en sådan forståelse, som sporede på det nyligt afsluttede koncil.

Hvorvidt bogen rummer stof til en teologisk debat er jeg ikke i stand til at afgøre. Videnskab om tro er et, tro og respekt for andres tro noget andet.

Poul Borchsenius kredser i »To Veje« om noget centralt for vor tilværelses adfærdsmønster: Vi bruger

gerne korset i dag som påskud til forløsning af vor ondskab, og forkaster det i morgen i den samme hensigt.

Det gode, som jeg vil, det gør jeg nemlig ikke. Og det onde, som jeg ikke vil, det gør jeg.

Hvilket gælder alle mennesker af alle trosretninger.

Men pastor Borchsenius har gjort noget godt ved at skrive denne bog og råbe lidt i ørkenen om det, der trænges mest til af alt i den fredelige sameksistens navn: Forståelse og frisind.

Hanne Kaufmann.

De nyeste

Arne Næss: *Moderne filosoffer – Filosofiens nyeste historie.*

Stjernebøgernes Kulturbibliotek.

336 sider. Kr. 11,75.

Den norske filosof, professor Arne Næss har udvidet sin 3-binds filosofihistorie med endnu et bind, 'Moderne Filosoffer', hvorved hans filosofihistoriske fremstilling sådan set er blevet ført 'up to date'. Næss har i denne bog ikke valgt den overfladiske popularisering, og derfor er bogen blevet svær; men når man så har arbejdet sig igennem den, og det fordrer et stykke intellektuelt arbejde, er man også godt orienteret om mange af de væsentligste problemer inden for dette århundredes filosofiske tænkning.

Arne Næss har valgt at gennemgå fire af de største personligheder inden for det 20. århundredes filosofiske verden. Derfor er det kun i en kort indledning, nutidens almindelige filosofiske situation bliver trukket frem og diskuteret. De fire herrer er Rudolf Carnap, Ludwig Wittgenstein, Martin Heidegger, og Jean-Paul Sartre. Man må virkelig beundre Næss, fordi det har været muligt for ham at favne så bredt. Det er en stor intellektuel præstation at gennearbejde og så detaljeret at belyse så forskellige tænkere og klart at gøre rede for disse herrers meget forskellige grundpositioner.

Carnap repræsenterer den såkaldte videnskabsfilosofi og har som sit intellektuelle credo 'klarhedens og eksakthedens evangelium'. Det er analysen af de veletablerede eksakte videnskabers erkendelse og struktur, der er målet for Carnap's filosofiske

Nøgne grene som Emil Petersen ser dem

AT BEDRAGE SIG SELV - FOR KÆRLIGHED

Dersom det var således, som indbildsk kløgt mener, stolt af ikke at bedrages, at man intet skulle tro, som man ikke kan se med sit sanselige øje: da burde man først og fremmest lade være med at tro på kærlighed. Og hvis man gjorde det og gjorde det af frygt for at blive bedragen, var man så ikke bedragen? Man kan jo bedrages på så mange måder; man kan bedrages ved at tro det usande, men man bedrages dog vel også ved ikke at tro det sande; man kan bedrages ved skinnet, men man bedrages dog også ved det kløgtige skinn, ved den smigrende indbildskhed, der ved sig ganske sikret mod at være bedragen. Og hvilket bedrag er vel det farligste? Hvis helbredelse er tvivlsomst, enten dens, der ikke ser, eller den, der ser og dog ikke ser? Hvad er vanskeligst, at vække én, der sover, eller vække én, der vågen drømmer, at han er vågen? Hvilket syn er sørgeligst, enten det, der straks og ubetinget rører til tårer, synet af den i kærlighed ulykkeligt bedragne, eller det,

som i en vis forstand kunne friste til latteren: synet af den selvbedragne, hvis tåbelige indbildskhed af ikke at være bedragen vistnok er latterlig og til at le af, dersom det latterlige her ikke var et endnu stærkere udtryk for rædslen ved at betegne, at han ikke er en tåre værd.

At bedrage sig selv for kærlighed er det forfærdeligste, er et evigt tab, for hvilket der ingen erstatning er hverken i tid eller evighed. Thi når ellers, hvor forskellig den end kan være, talen er om at bedrage i forhold til kærlighed – og bedraget er kun, at den ikke var der, hvor den mentes at være – men den selvbedragne har lukket sig selv ude og lukker sig selv ude fra kærlighed. Der tales også om at bedrages af livet eller i livet; men den, der hele livet igennem blev bedraget af livet, ham kan evigheden gemme rigelig erstatning for; men den selvbedragne har forhindret sig selv i at vinde det evige.

*(Fra Søren Kierkegaard
»Kjerlighedens Gjerninger«)*

Vejle

A/S Vejle Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Kontor 507, Vejle
Telefoner 335, 336 -

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejle Trælæs- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Vejle
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 1157

Vejle Optik

v/ Anker Kastrup
Briller

Torvegade 8 - Vejle - Telefon 308

Raadhustorvet Vejle
Tlf. 3711 og 3712

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejle - Telefon 926 - 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserves - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Næstved Mælkecentral

Vordingborgvej 66
Næstved - Tlf. 73 07 70

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum

Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarimester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axelortov 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Grønlandsvej 18
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55

Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Roman Kusier

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Horsens

H. P. Wolff

Blikkenslager
Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 2 54 78 og 2 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden
Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 8 88
Lys - kraft - oliefyrt
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoilier
Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNING'S MAGASIN

Christian W. Jøller

HORSENS

S. Steffensen & Søn

Tømrermestre
Nylandsallé 26, Horsens
Tlf. 2 36 70

København

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.

Gør alle katolikker?

Krigsforbryderne

I nr. 45 af Katolsk Ugeblad bringer De under titlen »Osservatore om krigsforbryderne« et uddrag af en artikel i »Osservatore della Domenica« om den efter sigende tiltagende tyske nationalisme.

Også i vort bispedømmeblad »Kirche und Leben« har der været publiceret uddrag af den pågældende artikel. Det fremgik imidlertid ikke af uddragene, at også andre folk – og ikke kun tyskerne – var blevet advaret imod på ny at begå de fejl, der tidligere var begået. En af disse fejl forekommer mig at være, at meget af det, der andre steder regnes for almindelig nationalfølelse, når det gælder tyskerne, ganske klart regnes for en bandsat nationalisme.

Som kommentar til påstanden om, at tyskerne skulle have taget imod Schirach og Speer med akklamationer, vedlægger jeg et udklip fra nr. 22/1966 af det illustrerede blad »Feuerreiter«, som udgives i Köln. Denne fremstilling stemmer ganske nøjagtigt med mine egne iagttagelser. Inden for hele min bekendtskabskreds er der ingen, der har spildt så meget som et eneste ord på Schirachs og Speers løsladelse.

Jeg formoder, at denne holdning fra tyskernes side ikke stemmer helt med Deres begreber.

Dipl.-Ing., ekspeditionssekretær,
Ludwig Hein,
Münster.

bej.

arbejde. Efter ham kommer så sprogfilosoffen Wittgenstein, der til sidst nåede frem til en »vision af verden som en gigantisk, tom, bleg, ligegyldig, tilfældig, værdifremmed, betydningsløs ophobning af sagforhold«. Yderst interessant er den sammenligning, Næss foretager mellem 'metafysikeren Wittgenstein' og hovedpersonen i det 20. århundredes tyske tænkning, Martin Heidegger. Afsnittet om Heidegger er sikkert det vanskeligste, men hvis man vil være orienteret om nutidens filosofiske strømninger, er det helt umuligt at komme uden om Heidegger, hvis indflydelse både på den filosofiske og den teologiske debat er helt kolossal. Det største navn i efterkrigstidens franske filosofi, Sartre, bliver også nøje gennemgået af Næss. Sartres filosofiske system, den ateistiske eksistentialisme, bliver tilgængeligt i mange af sine detaljer, og Næss går ikke af vejen for at inddrage Sartres vigtige litterære produktion i sin analyse, hvilket blot gør den så meget mere interessant.

Man kan ikke komme uden om, at Arne Næss hører til nutidens store filosofihistorikere. Hans fremstilling er klar og yderst kritisk, og samtidig er den heldigvis fri for den tygende polemiske slagside, der har karakteriseret mangen en filosofihistorie. Dem, der beslutter sig for at læse denne bog, kan se frem til mange spændende timer med Arne Næss som en dygtig guide udi vor tids filosofiske verden.

SCT. IB'S SKOLE, HORSSENS

Notarius publicus har d. 14. d. m. udtrykket følgende numre:

(Tallene i parantes angiver gevinsternes numre).

0335 (24) – 0801 (7) – 1212 (33)
1219 (29) – 1359 (10) – 1364 (8)
1634 (31) – 1781 (30) – 1890 (27)
2086 (35) – 2088 (5) – 2094 (22)
2377 (3) – 2404 (39) – 2546 (14)
2581 (11) – 2890 (34) – 2972 (26)
3210 (20) – 3243 (23) – 3307 (16)
3338 (19) – 3465 (36) – 3595 (6)
3755 (2) – 4091 (25) – 4221 (38)
4380 (28) – 4778 (12) – 4910 (9)
4967 (18) – 5008 (32) – 5124 (4)
5345 (17) – 5473 (15) – 5652 (13)
5930 (37) – 5985 (21) – 5993 (1).

Gevinsterne afhentes på Sct. Ib's Skole, Kildegade 18, Horsens. Udenbys indsender lodsedlen i anbefalet brev. Sedlen må være skolen i hænde senest d. 17.2.1967.

Penge for det?

»Der var tysk enighed om fortsat støtte til pressen i Norden«. Citatet stammer fra Katolsk Pressetjeneste's »referat« fra det katolske tysk-nordiske pressemøde, som man afholdt i dagene 18.–20. november i København.

LEJLIGHED SØGES

af ungt katolsk ægtepar – 2 å 3
vær. i København el. omegn.

Tlf. Søborg 7700
mellem kl. 8–16,30
Ingeniør K. Dahl

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amaliegade 27, København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

havn. Man havde i forvejen sørget for at kun Katolsk Ugeblads redaktion, med kødrand, kunne repræsentere Danmark. Katolske Arbejderes blad Labora, var ikke repræsenteret hvilket redaktionen herved takker forsynet for.

Der forlyder i referatet intet om, hvorvidt der var nordisk enighed om fortsat at støtte tyske »katolske« synspunkter (læs super-konservative), men meget betegnende efterfølges referatet i Katolsk Ugeblad, nr. 48, af lederen som i anledning af »Politiken«s reportage fra valget i Bayern, er helliget et forsvar for Dr. Holzapfel, der før valget var kommet for skade at udtrykke håb om at det nationalistiske parti – NPD måtte rage så mange stemmer til sig, at det liberale parti FDP mistede repræsentation i landdagen. Vi er ikke forbavset over NPD's fremgang. Det kristelige parti (læs konservative) har i årevis gødet jorden for denne »nye« nationalisme. Ved kommunistforbud, genoprustning, territoriale krav, nødrætslove og meget mere, har man i Kristi navn ført det tyske samfund tilbage til en politisk mentalitet, der i uhyggelig grad ligner den, der gav Hitler magten.

»Labora« får ikke penge for at bagatellisere de vesttyske tilstande og holde hånden over katolikker, der dummer sig. Måtte »Politiken«s vågne øje være til styrke for de demokratiske kræfter, der måtte være tilbage i Vesttyskland. Knud Johnsen.

Vold, ikke-vold

Hver gang jeg læser en opfordring til – ud fra et ikke-volds-princip – at støtte et initiativ, som skal påvirke USA til at trække sine styrker ud af Vietnam, føler jeg trang til at stille agitatorerne følgende 2 spørgsmål:

1. Mener De, at USA heller aldrig burde have grebet ind i den anden verdenskrig, men – ud fra samme princip – overladt Europa først til nazisternes og siden vel til kommunisternes herredømme?

2. Tror De, at vort »kristne« Europa som helhed taget ville have forstået denne begrundelse, indset rigtigheden deraf og derfor været i stand til at bære sin skæbne på en sådan måde, at det virkelig kom til at tjene retfærdighedens sag, ja, rent personligt, kunne De selv have båret Deres uden bitterhed mod det land, som kunne have reddet os, men ikke ville gribe ind?

Læs videre øverst side 19

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

MEJERIET *Vestecbro*

Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

KB

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Tandtekniker

Ove C. Jensen's etff.
J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres
Vesterbrogade 69
Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16
Tirsdag og fredag kl. 10-18

Støt vore annoncører

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

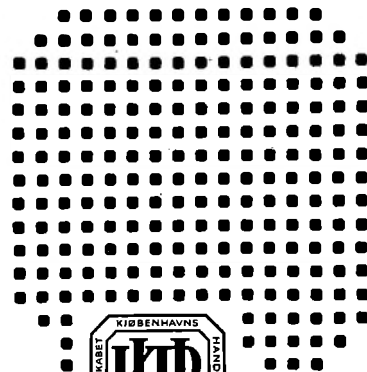
Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

HER ER 220 PUNKTER

og der er 220 steder i landet hvor der ydes HANDELSBANK-service

altid
med i
billedet

HANDELSBANKEN

KØDHALLE

Robert Hansen

1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

MUNKE MØLLES GLUTEN

Ghandi var – mig bekendt – i stand til at tage konsekvenserne af sit ikke-volds-princip, Martin Luther King har kunnet det indtil dato (og måtte det vare!), og Kristus, fremfor alle, evnede at bringe sit offer helt og fuldt i den ånd, som indebar sejren, – men vi andre!

Det forekommer mig faktisk, at kun den, der kan svare et ærligt »ja« på de ovennævnte spørgsmål (på det sidste i hvert fald et »ja, det håber jeg«), har ret til i den foreliggende situation at opfordre USA til at overlade Vietnam til Kinas og eventuelt USSR's opfattelse af selvbestemmelse og demokrati. Eller hvori ligger forskellen?

Inger Lange.

Pater Jens Oluf Lund svarer:

Som underskriver af Vietnamappellen forstår jeg meget vel Deres betænkelighed. De mener, at man ved at praktisere en konsekvent ikke-volds-politik skulle være parat til at løbe risikoen for at blive tvangsindlagt nazist (i 2. verdenskrig) eller tvangsindlagt kommunist (i Vietnam).

Deres betænkelighed skyldes måske, at De overser, at pacifisme ikke er en rent passiv tilskuerholdning. Det ville være reaktionært. Praktisk ikke-volds-politik er i høj grad revolutionær, jvf. Martin Luther Kings indsats for negrene i USA og Gandhis politik i Indien. Den indebærer nemlig at kæmpe for sandhed og ret med midler, der ikke besudler disse idealer. Den amerikanske indsats i Vietnam er efter min mening at bekæmpe et socialt og politisk problem med militære midler. Det finder jeg er forkert.

Jens Oluf Lund.

BIFROST

Katolsk Studenterforum.
Forårsprogram 1967.

Tirsdag den 24. januar kl. 19.30. Bemærk venligst tidspunktet.

Universitetslektor, dr. phil., pater Roos: »Konsekvenser og perspektiver af den erkendelsesteoretiske udvikling siden Renaissancen«.

Tirsdag den 21. februar kl. 19.30.

Docent, dr. phil. Olaf Pedersen: »Katolsk filosofi og døde ord«.

I marts (datoen bekendtgøres senere).

Professor, dr. theol. Leif Grane: »Forholdet mellem tro og teologi«.

Torsdag den 30. marts kl. 19.30.

Undervisningsassistent, cand. mag. Benito Scocozza: »Marxisme og re-

ligion«.

Tirsdag den 18. april kl. 19.30.

Pater Vincent Duclos O.P.: »Hører Marialæren med til troen?«

KIRKERETTEN

Fortsat fra side 7

med baggrund i Bibelen og med et pastoralt formål.

Kommissionen er klar over den voksende kritik af kirkens lovgivning, som er fulgt i kølvandet på koncilet. Den går netop i hovedsagen ud på, at der er vokset en afgrund frem mellem teologi og kirkelig lovgivning, og at man giver den kirkelige lovgivning førsterang, når det gælder om at afgøre kirkelige problemer. Blandt kirkens juridiske eksperter hersker der desuden ofte mangel på forståelse for kirkens fornyelse. For eksempel har man tendens til først og fremmest at se på forholdet autoritet-lydighed uden samtidig at se, hvor nødvendigt det er at udøve autoritet i form af dialog. Ofte er loven så langt fra livets realiteter, at det bringer loven og endda selve autoriteten i fare. Dette er for eksempel tilfældet med det kirkelige indeks for bøger, der er i strid med koncilets ånd, men som stadig findes i kirkens officielle lovgivning. Derfor ønsker paven denne lovgivning ændret så hurtigt som muligt for at bringe koncilfornyelsen ud selv til dem, der ikke vil

følge ånden, men nok respekterer bogstaven. Paven vil ikke acceptere en eneste paragraf, som ikke er bragt på linje med koncilet.

Desmond O'Grady

En proper og dygtig husbestyrerinde

søges af præsterne ved Sct. Albani Kirke i Odense snarest muligt. Nærmere oplysninger fås i præstegården. (Adelgade 1, Odense. – Tlf. 09 - 12 16 64).

KATOLSK FORÆLDRE SØGES

til 2½ årig tysk mulatdreng.

Henv. pastor Paul d'Auchamp Andersen Nexøvej 10, Søborg Tlf. 69 03 01

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
Tlf. 12 27 75

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m. m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Asylgade 16 - Telefon 12 33 43

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

VÆGKALENDEREN 1967

udgivet af Ansgariusforeningen,

fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne.

Kr. 1,50

Og de gik ind i huset og
så barnet med dens moder
Maria; da faldt de ned
og tilbad det, og de lukkede
op for deres skatte og bragte
det gaver: guld, røgelse og myrra

Mat. 2, 11-12

Typisk afrikansk julekrybbe. Fra en udstilling på Orly-flyvepladsen, Frankrig.

Økumeni
også til
hverdag?

»Måtte
røgelsen
lette...«

Kultur-
ministerens
klap for
øjet

Tier vi,
hvor andre
tør?

Gudstjeneste på
skoleskemaet

Er kirken som et gammelt hus, der er ved at blive rendt over ende af det nye liv, eller styrkes strukturen tværtimod bl.a. gennem økumenisk aktivitet, som den, der for eksempel er til stede i Århus – rigets næststørste by, hvorfra billedet er hentet. Læs side 4–5. Og hvad med kulturen – andre steder? Læs side 8–9.

Freden i Vietnam afhænger af den frie vilje

Pave Pauls julebudskap

ROM – NC News Service

I sit julebudskab understregede pave Paul VI, at freden i Vietnam afhænger af menneskenes fri vilje.

»Det ville være tilstrækkeligt,« sagde paven, »hvis de samtidig fra begge sider ville udtrykke deres ønske om det, til at krigen ville være forbi, frygten for en større katastrofe ville holde op, de kæmpende parter ville have æren i behold, håb og fred ville endnu en gang blomstre i verden, og menneskehedens påskønnelse af dens ophøjede pligt til at skabe et verdensomspændende fællesskab af brødre ville være kommet et skridt videre.«

Og paven fortsatte: »En god vilje er nøglen til freden, men vanskeligheden består i, at de ansvarlige myndigheder på begge sider samtidig må gøre brug af denne nøgle ... Vi ville gerne tro, at dette under af god vilje stadig er muligt. Derfor appellerer vi med iver og respekt til begge de kæmpende parter og til alle dem, der støtter dem på begge sider.«

● Paven hentydede derefter til sit forslag om at udstrække våbenstilstanden fra julen til de buddhistiske helligdage i februar: »Man venter i håbet om, at man fra begge sider vil forlænge våbenstilstanden, og at det fra indstillingen af fjendtlighederne vil blive muligt at gå direkte over til forhandlinger i god tro, da dette er den eneste vej til at opnå fred i frihed og retfærdighed.«

● Pavens udtalelser om Vietnam dannede afslutningen på hans julebudskab over radioen til hele verden, og han betegnede krigen som »typisk, tragisk og truende, fordi det samtidig er en ideologisk krig, en borgerkrig og en militær krig, som er af den allerstørste betydning for store nationer.«

● Paven indledte sit budskab med at minde om englernes sang julenat: »Ære være Gud i det højeste og på jorden fred i mennesker, der har god vilje.« »Guds ære og freden mellem menneskene er nu og vil aldrig

ophøre med at være to ting, der hører sammen, og som er inspirerende og retningsgivende for vort liv. Det er de største gaver, julefesten lover os og virkelig også bringer os.«

Moderne afgudsdyrkelse

»Vi må være på vagt over for faren for den moderne afgudsdyrkelse. Vor tids menneske er fristet til at dyrke sig selv og til at opstille sig selv ikke alene som tankens højeste objekt og historiens mål, men som det højeste af alt. Det er tilbøjeligt til at tro, at det kun behøver at stole på sine egne kræfter, og at det af sig selv kan gøre virkelige fremskridt og udvirke sin egen frelse. Mennesket er med andre ord fristet til kun at søge sin egen og ikke Guds ære.«

Og pave Paul advarede yderligere imod, at denne indstilling, »som tidligere havde været forbeholdt et lille antal spekulative ånder«, i vore dage »inficerer mængdens tankegang. En ateisme, som hidtil har været rationalistisk og akademisk er ved at vige pladsen for en materialistisk og social ateisme.«

Som en modgift mod denne tendens sagde paven: »Lad os vende tilbage til den dag, da Gudmennesket Kristus blev født, og livsforbindelsen mellem det guddommelige og det menneskelige blev genoprettet«. Gjorde vi det, ville vi erfare den »første juleglæde, det vil sige, at vi

Pave Paul hilser i Firenzes domkirke på medlemmerne af et af de mange korps, der var mødt op til julemessen. Liljebanneret er Firenzes særlige symbol.

selv vil blive i stand til at synge Guds pris som en personlig og højtidelig lovsang.«

Den anden juleglæde, sagde pave Paul, er freden, som »i denne verden ikke kan nydes i rolig selvtilstrækkelighed, men som hele tiden må skabes, erobres og forsvares.«

Fordi der mangler orden i verden af i dag, mangler der også tryghed, og efterhånden som »det moderne samfund gør fremskridt i sine erobringer, gennemtrænges menneskenes sind lidt efter lidt af en altomfat-

tende angst. Jo større fremskridt menneskene gør inden for teknik og videnskab, jo mere mistillid får de til hinanden, og jo mere de ejer, jo mindre trygge føler de sig ...«

Det materielle og det jordiske slår ikke til, når det gælder om at skabe orden i det menneskelige samfund, heri indbefattet det rette forhold mellem nationerne og mellem samfundsklasserne inden for de forskellige nationer. »Der skal en drivkraft til, som står over det timelige – og det skal være ikke alene religionen,

men den kristne religion, som alene har den kraft, der kan råde bod på menneskenes nederlag.«

Paven sluttede sit julebudskab med at velsigne det vietnamesiske folk, alle mennesker i hele verden, ungdommen, de troende, alle kristne familier og velgørende institutioner, kirker og sogne i hele verden, og »være kristne brødre, som stadig er adskilt fra os, sender vi vore bedste ønsker om en glædelig jul i Kristus, vor Herre og Frelser.«

”Måtte røgelsen lette, så kardinalen ser røgen”

Spellmans udtalelser kommenteret i Danmark

Katolsk Ugeblad – HK

I en korrespondance fra Hanoi til et kommunistisk orienteret italiensk blad bemærkes det, at præsterne ikke i deres juleprædikener har talt om krigen. Dette kommenteres af »Osservatore Romano«, som skriver, at juletiden jo også egner sig meget lidt til at fejre våbnene. Mange iagttagere udlægger »Osservatore«s bemærkning som et indirekte svar til kardinal *Francis Spellman*, der i sin juleprædiken i Saigon erklærede, at USA's sejr i krigen er en acceptabel løsning. Under et ophold i Manila på vejen hjem til New York vedgik kardinalen sin udtalelse. Overfor de tilstedeværende journalister udtalte han: »Total sejr betyder fred.«

Tidligere på dagen (den 28. december) havde kardinal Spellman, der ved siden af at være ærkebiskop af New York er øverste katolske feltpræst i De forenede Staters væbnede styrker, under en messe i Regina Pacis Kirken i Saigon sagt: »Jeg er meget stolt af, hvad vore amerikanere – mest af alt vore soldater har gjort her i Vietnam. De er her ikke blot som soldater i hæren, men også som Kristi soldater.«

Provokerende

Også her i Danmark har kardinal Spellmans udtalelser vakt stor opsigt. »Kristeligt Dagblad« finder, at de er »provokerende« og bemærker med tilfredshed, at »Vatikanet fornuftigvis har taget afstand«.

»Ekstrabladet« benytter ligeledes betegnelsen »provokerende« og har bedt om en udtalelse fra pater *P. Grégoire O.P.*, der er provincialvikar for dominikanerne i Norden.

Pater Grégoire siger:

»Kardinal Spellman repræsenterer absolut ikke den katolske kirkes mening om Vietnam-krigen, og forhåbentlig heller ikke alle amerikanske katolikkers mening. Det er jo kendt, at kardinal Spellman under Vatikanconcilet var at finde i det mindretal, som gang på gang led nederlag ved afstemningerne, især om sociale og politiske spørgsmål. Han tilhører den meget reaktionære kreds inden for den katolske kirke. Man kan da også se, at kardinal Spellmans udtalelser i Vietnam er i direkte modstrid med pavens julebudskab. Det er muligt, de amerikanske soldater i Vietnam føler sig som deltagere i et korstog, men det er beklageligt, at kardinal Spellman under sit besøg blandt soldaterne i den grad lader sig rive med af denne stemning. Vi må tage afstand fra kardinal Spellmans udtalelser. Vi kan absolut ikke godkende dem, men må betragte dem som utilstedelige og provokerende.«

I en randbemærkning i »Kristeligt Dagblad« erklærer pastor *Arne Bugge*, at det lyder som en direkte gudsbespottelse, når kardinalen med sine udtalelser i prædikenen – i Jesu navn – spænder julens budskab for USAs politiske vogn. »Krigens retfærdighed eller uretfærdighed ufortalt har kardinalen med denne salve genoplivet det gamle spøgelse om kirken, der velsigner våbnene,« skriver pastor Bugge, der umiddelbart derefter stærkt fremhæver pave *Paul VI's* fredsbestræbelser, hvis grundlag er overbevisningen om, at en forhandlingsløsning er den eneste antagelige, hvad angår Vietnamkonflikten.

»Mon iøvrigt paven ikke fortryder den gestus, han for nogle uger siden viste kardinal Spellman, da han afslog kardinalens afskedsansøgning,« spørger pastor Arne Bugge.

Vorherre til session

Henning Nystad, »Politiken«, er også draget til felts mod Spellman. »En stridsmand for Herren« er overskriften. Det hedder i kommentaren:

»Kardinalen er desværre ikke et klinisk tilfælde. Han er ikke enestående. Hans vrangt syn på krig og fred, skyld og uskyld deles af mange ædle sjæle i Vesterlandet.

Fromheden afskærer dem fra vir-

Fortsættes side 10

Økumenisk alibi

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedition,
Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
16,50. Løssalgspris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

På onsdag begynder den internationale bedeuge for de kristnes enhed. Rundt omkring i landet mødes medlemmerne af de forskellige trossamfund til de traditionelle kirkevandringer – en vældig god ting, når bare man ikke bruger den som alibi for, at man har gjort sin økumeniske pligt. Kirkevandringerne skulle nærmere være en festlig optakt til et år, der var præget af beredvillighed til at løfte opgaver i fællesskab og uddybe kendskabet til hinanden. Gode eksempler på den helt rigtige indstilling indeholder »Kirke og Sogn«, Skt. Pauls sogns kirkeblad, Århus. (Vi har tilladt os at klippe et stykke fra bladet, se venligst overfor på side 5.) Og at det yderst velredigerede og indbydende sogneblad ikke er en enlig Århus-svale fremgår af programmet for selve bedeugen, der ved siden af kirkevandringen søndag den 22. januar, hvori også Frelsens Hær deltager, tillige har et foredrag om Vatikankoncillets pastoral-konstitution »Kirken i verden af i dag«. Foredraget holdes af sognepræst Gerhard Pedersen, Studsgaard, og stedet er Skt. Knuds Skole. Man starter med liturgisk andagt i Skt. Lukas Kirke, og der sluttes med gudstjeneste i den katolske kirke. Tidspunktet: onsdag den 25. januar kl. 19 (i Skt. Lukas Kirke, Århus).

Biskop Hans L. Martensen taler i forbindelse med en kirkevandring i Ordrup. Her har man også lidt ud over alibiet at prale med, idet sognepræsten og kapellanen ved Skt. Andreas Kirke har hver sin studiekreds med de to protestantiske nabosogne. Protestanter og katolikker studerer på aftenskolebasis koncildokumentet »Kirken i verden af i dag« og biskop Robinsons »Oprigtig over for Gud« i fællig. Et andet smukt eksempel på økumenisk aktivitet ud over ugen i januar er den økumeniske ungdomslejre på Øm. Nævnes bør også den fælleskirkelige gudstjeneste i Christiansborg Slotskirke på menneskerettighedernes dag.

Tendensen i det økumeniske arbejde bør ikke pege hen imod folkepensionist-ægteskaber mellem de tiloversblevne fra de respektive trossamfund. Der skal tværtimod være tale om et vitalt arbejdsfællesskab, hvor kristne af 1967 møder verden og tager imod dens udfordring. Vi katolikker kan nok trænge til at stifte lidt bedre bekendtskab med Vatikankoncillets ord om økumenien, ligesom ånden fra Genève har lidt svært ved at gøre sig gældende i de enkelte folkekirkemenigheder. En katolik i den fælleskirkelige studiekommision er jo heller ikke så meget – ikke mindst når man tænker på, at der jo i realiteten finder et fælleskirkeligt praktisk samarbejde sted – for eksempel på det karitative område. Og når det økumeniske spørgsmål er på bane, vil det måske være på sin plads at pege på kirkeminister Orla Møllers positive ord om de såkaldte simultankirker i interviewet med ham i forrige nummer af Ugebladet. Orla Møller gik således ind for katolsk afbenyttelse af de lutherske kirker, hvor lokale forhold gjorde det påkrævet, som man praktiserer det i Tyskland. Endelig var det måske værd at overveje, om folkekirken og den katolske kirke kunne arbejde sammen, hvor det drejer sig om at vejlede ægtefællerne i de såkaldte blandede ægteskaber.

Men økumeniens største problem er vel fortsat, at det er noget, der foregår i en inderkreds – som altid har bestået – af folk, der alle dage har været på yderst venskabelig talefod med hinanden.

Et fast led på skoleskemaet

Fra Sct. Pauls sogns kirkeblad, Aarhus, har vi hentet nedenstående artikel, der muligvis kan inspirere skolefolk i andre dele af landet. Artiklen, der er skrevet af bladets ansvarshavende redaktør, den lutherske pastor Poul Henning Fromsejer, er iøvrigt et stykke praktisk økumeni, der er værd at fundere over i den kommende bedeuget for de kristnes enhed

Dåben er mere end et almindeligt bad.

I november måned rettede den katolske Sct. Knuds skoles leder, pater A. Dekkers en henvendelse til en af præsterne ved Sct. Pauls kirke og spurgte, om det var muligt, at man torsdag og fredag i hver uge ville holde gudstjeneste for omkring 200 protestantiske elever – henholdsvis de yngre og de ældre – i lighed med, hvad der finder sted i den katolske kirke for elever fra de katolske hjem. Efter forhandlinger til flere sider viste der sig praktiske muligheder for at gennemføre dette eksperiment, og skolens leder skrev til børnenes forældre bl.a.:

»Som De allerede har set på det nye skoleskema, vil der i fremtiden finde en ugentlig gudstjeneste sted også for de protestantiske elever. Inden denne ordning træder i kraft, vil jeg gerne orientere Dem om, hvilke tanker, der ligger til grund for denne ordning, og hvad skolen håber at opnå ved den.

I den folder, som gives til alle forældre, som indmelder et barn på skolen står: »Den (skolen) betragter det som sin pligt og opgave ikke alene at meddele sine elever en grundig og tidssvarende undervisning, men også at skabe et miljø, hvori børnene kan vokse op som ansvarsbevidste, karakterfaste mennesker og overbeviste kristne«.

Skolen vil altså skabe et kristent miljø for sine elever. Vor overbevisning er det imidlertid, at i et kristent miljø må kirken og dens gudstjeneste nødvendigvis have sin plads. Det har

den på skolen på en indirekte måde gennem den kristendomsundervisning, der gives, Men hvorfor ikke også gøre et forsøg på – inden for skolens rammer – at bringe børnene i direkte kontakt med kirkens gudstjeneste? Hvorfor ikke i skolemiljøet lade kirkens forkyndelse direkte komme til skolens elever? Herved vil skolen på ingen måde fratage forældrene et ansvar og en opgave, som først og fremmest er deres, men den vil yde forældrene en hjælp på et punkt, hvor i hvert fald en del af dem selv føler sig usikre«.

Pater Dekkers slår videre fast, at denne usikkerhed deler man på skolen, hvorfor man har tøvet med at komme i gang. Man spørger: Vil kirkens gudstjeneste kunne gøre eleverne mere glade for deres kirke? Er børnene modne til at møde kirken som deres naturlige miljø? Men det er – for børnenes og for samfundets fremtid – af afgørende betydning, at en ung generation finder sit ståsted i tilværelsen og engagerer sig i livet med en kristen overbevisning som grundlag. Derfor bør forsøget gøres, slutter pater Dekkers.

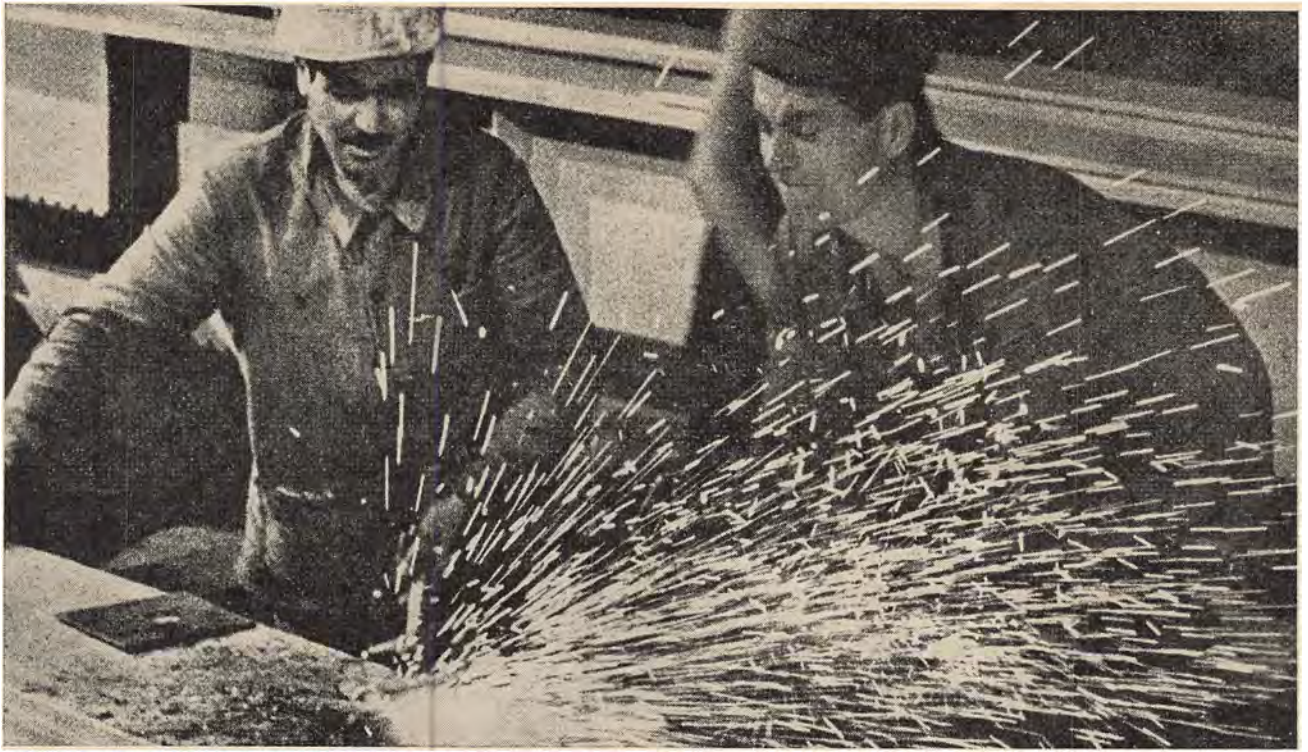
Et sådant nyt træk i kirkens liv og i skolens liv i Århus by kan nok give anledning til overvejelser. Længe nok har vi her i landet måttet konstatere, at vi har rekord i »børneløse kirker«, uden at der i virkeligheden er gjort ret meget for, at det kan blive anderledes. Den almindelige søndagsgudstjeneste er i overvejende grad lagt an for voksne.

Her kommer altså et initiativ, som vil prøve at gøre kirken til et naturligt mødested – også for børn. Hvordan forsøget falder ud, kan man endnu ikke sige ret meget om. Mens dette skrives har der været holdt i alt 8 gudstjenester, og fremtiden vil vise, om dette nye samarbejde mellem hjem, skole og kirke har muligheder i sig.

Det synes umiddelbart at være tilfældet. Såvel forældrene som børnene har mødt dette nye med megen positiv interesse og med god vilje. Det er nok værd at notere i en tid, hvor man klager over, at forældre ikke er sig deres ansvar som kristne opdragere bevidst – det ansvar, der følger af, at man lader sit barn døbe. Eller hvor mange præsters smertelige erfaring er den, at kun et fåtal af konfirmand-forældre følges med deres børn i kirke til søndagsgudstjenesten.

Og det er da også værd at bemærke, at en katolsk skole henvender sig til en evangelisk-luthersk kirke og siger: Vi vil gerne overlade jer 200 af vore børn til en ugentlig protestantisk gudstjeneste. Her er i sandhed ikke noget tilbage af tidligere tiders mistænksomhed og manglende vilje og evne til samarbejde. Her er sagen gået forud for eventuelle meningsforskelle. Der er økumeniske perspektiver også – i denne forbindelse. Der er vist vor kirke en tillid, som ikke mindst bør noteres. Den katolske kirke har til tider visse per-

Fortsættes side 15

Livets store chance møder vi i hverdagen.

Når vi hører overskriften: »Læsning af Skt. Paulus' brev til Romerne«, får vi let den tanke, at så må det være noget, som er vanskeligt at forstå. Vi behøver ikke at skamme os over denne tanke; thi ingen ringere end den hellige Petrus indrømmer (2 Petr. 3,16), at der i Paulus' breve findes »ting, som er vanskelige at forstå«.

Dette gælder uden tvivl også Paulus' Romerbrev som har sat kristne, der var mere bevandrede udi teologien end de fleste af Katolsk Ugeblads trofaste læsere, grå hår i hovedet. Men fra kap. 12 i dette brev giver apostelen, som han plejer, de kristne praktiske formaninger vedrørende deres livsførelse. Hertil hører også vor søndags epistel-tekst. Læs den med åbent hjerte, og De vil opdage, at den er indlysende, let forståelig og smuk. Paulus taler om de kristnes forskellige personlige nådegaver, og han formaner os til at bruge dem i tillid til den sendelse, hver af os har fået af Gud. Han siger ganske simpelt, at vi skal bruge de

talenter, vi har; thi dertil har vi fået dem. Intet kan være mere selvfølgelig! Enhver af os har på grund af sin egen karakter, sine evner, sin uddannelse, sin personlige livshistorie, sin erfaring, sin alder og sit køn sin ganske bestemte plads i det menneskelige samfund. Denne plads betyder en af Gud givet opgave, et kald.

Mange tænker kun på »gejstlige« og lignende stillinger, når de taler om »kald«. Også mennesket i et »verdsligt« arbejde er kaldet af Gud. Der tales endnu så meget om klassebevidsthed. Vi kristne burde hellere bruge ordet kaldsbevidsthed og derved bekende vor tro på, at det er Gud, vor skaber, der har kaldet os. Det er denne ægte kristne »kalds«-bevidsthed, apostelen efterlyser hos os. Vi skal føle os som hverandres lemmer i menneskelivets store sammenhæng; vi kristne må kunne »være glade med de glade, og græde med de grædende«; når der kræves tjeneste af os, så skal vi tage vare på tjenesten, når vi skal formane, da på

formaning... Ja, netop. Og lige sådan på mange andre områder! Men gør vi kristne det? Vi vil helst spise, når andre sulter, vi vil helst tie, når vi burde tale. »Vi tier, hvor andre tør«, kunne vi karakterisere mange kristnes adfærd ved at vende om på en københavneravis' iøjnefaldende reklame.

Det er bare dårlig reklame for Guds og vor egen sag, når vi tier i stedet for at tale, vasker vore hænder som Pilatus i stedet for at gribe om nælterne, giver almisser i stedet for at øve retfærdighed, kryber i et musehul, hvor der ventes klar stillingtagen af os. Paulus kender det feje og uærlige menneskehjerte alt for godt!

Forkert adresse

»Uden bagtanke, med iver, med glæde, brændende i ånden, tålmodige, udholdende« er nogle af de kvalifikationer, apostelen efterlyser hos sine trofæller. Rammende er, hvad Paulus siger om barmhjertighedsgerningen, »velgørenhed« ville vi i vore

Tier vi, hvor andre tør?

SKRIFTBETRAGTNING

2. søndag efter Helligtrekonger

dage kalde den; den skal udøves »med glæde«, med et muntret sind. Der findes desværre – også blandt kristne – en barmhjertighed, som virker beskæmmende, nedtrykkende, som lugter af velgørenhed på lang afstand, som øves med en bebrejdende mine. Vi kender den slags »tilgivelse« mellem ægtefæller og mellem »venner«, som for længst burde være hørt op med at føre dette ord i deres mund; »tilgive kan jeg nok, men glemme – aldrig« lyder recepten. Den er i hvert fald uforenelig med apostelens kristne livsprogram. Skal man da altid være venlig, selv om man er rasende indvendig? Venlighed uden velvilje smager modbydeligt; den er som sødetabletter, spist med ske lige ind i munden, – afskyeligt! lige til at spytte ud. Kærlig tale uden kærlighed er som djævelsk løgnegift; så er det mere ærligt at smække med døren, det ved man da, hvad er. »Kærligheden skal være oprigtig«, siger Paulus, og det er den kun, når den virkelig mener medmennesket. Når man er »kærlig« for at opfylde »et bud«, når næsten kun er den forsøgskanin, man øver sin forlorne »dyd« på, skal man hellere lade være! Det lyder rigtignok »fromt«, at man vil elske næsten for Guds skyld; men når medmennesket mærker, at »kærligheden« er tiltænkt en anden, selv om denne er Gud, så ankommer den store gave ikke på den rette adresse, den går ikke til hjertet, fordi den føles som et kærlighedsbrev, der ved en fejltagelse er puttet i den forkerte konvolut; så skynder man sig til postkassen og sender brevet »retur til afsenderen«. Og Gud, »for hvis skyld« man nærer et andet menneske med hyklerisk kærlighed, er ikke tjent med disse »forsendelser til forkert adresse« i hans navn, lige så lidt som uoprigtig kærlighed kan være Guds »nådegave«.

Det er ikke længe siden – det var anden juledag – at vi hørte om den unge diakon Stefans martyrdød: I mystisk henrykkelse havde han set »Himlen åben og Menneskesønnen stående ved Guds højre hånd«, og da han synker sammen under den fanatiske mængdes stenkast, er hans sidste bøn: »Herre, tilregn dem ikke denne synd«. Kunne man tænke sig,

at en højst benådet martyr går i døden med en bøn på læberne, som »demonstrerer« en tilgivelse, der ikke er ærlig ment? Så ville Kirkens første martyr have efterladt os et billede af hæsligt hykleri. Paulus – dengang endnu kirkefølgeren Saulus – der med sine egne øren har hørt den unge martyrs sidste bøn, ville sikkert med afsky afvise en sådan opfattelse og gentage sine ord for os: »Barmhjertighed skal øves med glæde, kærlighed skal være oprigtig!« Vist så – men det er ikke så nemt at gøre det, som det bliver sagt. »Velsign dem, som forfølger jer, velsign, og forband ikke«, det er nåde, ikke egen kraft, der virker det: »Vi har forskellige nådegaver efter den nåde, som er os givet.« Det ville være anmasselse og halsløs gerning at følge apostelens kristne livsprogram uden tro på Guds kald og hans nådes medvirken.

Det muliges kunst

»Tragt ikke efter de høje ting, men hold jer til de ringe: vær ikke kloge i egne tanker. Stræb efter det, der er godt i alle menneskers øjne, om det er muligt. Hold fred med alle mennesker, så vidt det står til jer!« (Rom 12,16-18). Kristen holdning over for næsten kræver tit, at vi har lært det muliges kunst. At sejre over næstens sind kan ikke altid være kærlighedens mål. Det er ikke altid begejstrende timers ophøjede programmer og hellige forsætter, der bestemmer kristenlivets resultater, men livets store chance møder vi i hverdagen, når vi lytter kærligt til det timeslag, der kalder på OS, og siger vort glade ja til timens krav. *J. Coenen S.J.*

LITURGISK KALENDER

SØNDAG: 2. efter Helligtrekonger (s. 85, grøn).

MANDAG: Marcel I, pave og martyr (s. 787, rød).

TIRSDAG: Antonius, abbed (s. 788, hvid).

ONSDAG: Hverdag (s. 85, grøn). Erindring: Prisca, jomfru og martyr. – Eller: Prisca (s. 1789, rød).

TORS DAG: KNUD, konge og martyr (s. 792, rød). Erindring: Marius og lidelsesfæller (s. 793), martyrer.

FREDAG: Fabian, pave, og Sebastian, martyrer (s. 794, rød).

LØRDAG: Agnes, jomfru og martyr (s. 796, rød).

SØNDAG: SEPTUAGESIMA (s. 101, violet).

Forældre undervises i unges problemer

På opfordring afholdes et religionskursus for forældrene over emner, som de unge diskuterer og problemer, de slås med. Det er vigtigt at vide, hvilke vanskeligheder de unge står overfor med den viden på det profane område, de får i skolen, og hvilke svar man kan give dem. Vi vil afholde møderne 6 onsdage, nemlig den 18. januar, 1. og 15. februar 1., 15. og 19. marts. Møderne begynder kl. 20 præcis og finder sted på den franske skole, Dag Hammarskjølds allé 6, Østerbro.

Bjørn Højbo

SKT. DOMINIKUS' LÆGMANDSORDEN

holder møde i Ordrup *søndag 15. januar kl. 9.30*, hvor pater V. Duclos indleder om 4. afsnit i studieplanen om saligprisningerne.

KIRKEVANDRINGEN I KØBENHAVN

Kirkevandringen, der afholdes i anledning af bedeugen for de kristnes enhed i troen, finder i år sted tirsdag den 24. januar. Kl. 19 samles deltagerne i Skt. Pauls kirke i Nyboder, og derfra udgår vandringen til de forskellige kirker. Katolikker anmodes om at gå med i den første gruppe (hvis der bliver to) og ved ankomsten til Skt. Ansgars kirke, kl. ca. 20, at gå op på orgeltribunen for samlet at synge for til Gloria på dansk og med melodi af Erling Rasmussen. Skulle der være to grupper, bedes man blive i kirken og synge for endnu en gang. Tirsdagsforedraget bortfalder den 24., men ikke den 17. *Kjeld Geertz-Hansen.*

Kardinal Heenan og Rhodesia

LONDON – NC News Service

Ærkebiskoppen af Westminster, kardinal *John C. Heenan* har indgået en aftale med biskopperne i Rhodesia om ikke at fremsætte offentlige udtalelser om rhodesiske spørgsmål uden at biskopperne i det afrikanske land er indforstået dermed.

Det blev offentliggjort som svar på en kritik, der blev fremført, fordi kardinal Heenan ikke havde tilsluttet sig en fælleskirkelig erklæring, som godkendte den britiske regerings sanktioner mod den afrikanske kolonis hvide styre.

KLAPPEN FOI

Mon nogen af Dem har det som jeg? Jeg kunne brække mig over ordet KULTUR. Det ses hver dag i avisspalterne. Det høres i radioen. Det luftes i fjernsynet som en slags åndelig fodboldkamp mellem Rindalister og anti-Rindalister. Det er genstand for foredrag og studiekredse i vognladninger. Det diskuteres gennem tæt tobakståge i privatlivet. Det er lige alt det, man har lov at slippe indenfor i pænt selskab, hvis man ikke brænder af lyst til at kaste sig ud i kultur-diskussionen når som helst efter en bedre middag, og helst med et lager af dyre ord og lange, kringledede sætninger i baghånden.

Og hvad er det så, man diskuterer, når man diskuterer KULTUR? Hvad er det, man forlanger af os for at vi kan få det blå stempel som *kultiverede mennesker*?

Foredrag og virkelighed

Jeg fik et beklemmende indtryk, da jeg sidste vinter dumpede ind et sted, hvor den udmærkede og udholdende minister for kulturelle anliggender, hr. *Sølvhøj* stod og holdt foredrag om problemet. Det foregik i den lille midtsjællandske købstad, som er min og mange andre landbofamiliers nærmeste by. Og i foredraget slog han bl.a. fast, at kunsten skal ind i hele nationens hverdag og ikke hober op i København alene, at man skal have en chance for at få kunstnerisk skønhed for øje uden hensyn til, hvor yderligt man bor.

Det var vederkvægende. Det var som balsam for en salfuld mennesker et godt stykke på den anden side af Valby bakke. Vi labbede i os og svægede gladeligt i tilgift ministerens opfordring til at give hver sin skatte-skærv til formålet med et smil. Ja, han charmerede os i den grad, så jeg tror, den abstrakteste maler og den ubegribeligste forfatter ville have haft udbytte af at lade hatten gå salen rundt bagefter, mens essen var varm. Så rejste hr. *Sølvhøj* hjem igen, formodentlig glad for tanken om at være kommet sagens kerne et hanefjed nærmere. Og derpå sank parterne tilbage i hver sin verden. Han gled ind i sin, fordelt over en nordsjællandsk land-idyl og en munter, graciøs hovedstad, velsignet med gudbenådede arkitekter, billedhuggere, malere, kunsthåndværkere og intellektuelle første-violiner. Vi andre faldt tilbage i vores, i og omkring en lille by, hvis ansigt hverken er gammelt nok til at være kønt i kraft af sin patina eller nyt nok til at være illumineret af ungdommens

ynde og udfarende kraft. Vores by er hærgnet af en storbrand omkring det tidspunkt i stilarternes fremadskriden, da arkitekturen var mest hormonforladt. Derfor er den skrælet for alle de smøger og stræder, købmandsgårde, embedsboliger, kloster-rester, storborgerpalæer og småborgerrønner, som luner i mere heldige provinsbyer. Den er genopbygget omkring århundredskiftet. Behøver man at sige mere?

Kemisk rensset

I denne lille by er det op til os at finde melodien. Ja, mere endnu: i dette luftlag har vi til opgave at modtage de folk, der skal være med til at skabe atmosfære: tilflyttere og turister med klare, kritiske øjne, som ikke er forudindtaget af personlige familie-kontakter, men bare kommer for at finde et rart sted, et kønt og venligt sted, eller et sjovt sted. Men ved De hvad – det ser ikke ud til at interessere vores lille by ret meget, om det luftlag skabes. Nu skal De høre, hvad der møder det rejsetrætte øje fra stationsbygningen: en fodgænger-helle, et stykke mark og derefter en serie bolig-karreeer. Arealet er kemisk rensset for foranstaltninger af den slags, som kunne forsones med regn og slud og anden hverdags-trivialitet, kemisk rensset for udsigten til en hotelseng, for lidt torv, lidt skulptur, lidt gartner-fantasi, lidt restaurations-hygge, lidt butik-sjov – lidt plads til noget af alt det, der gør tilværelsen til mere end en eksistens. Karreeerne er såmænd ikke anderledes eller værre, end man ser dem i et bælte omkring andre byer. Men her som dér minder de beklemmende om grønne vinduesplanter af

Hvad er det, man disku-

når man diskuterer KULTUR, KULTU

*Hvordan kan vi få det blå stempel som
spørger Inger Lauridsen, der skrev dette, mens Ha*

Nu er han blevet afløst, så sker der sikkert

den slags uden blomster, og blomsterløse potteplanter har altid gjort mig klam i sjælen. Jeg er spændt på, hvad der kommer til at ligge på den mark om et par år. Jeg tør næsten dø på, det bliver flere boligkarreeer, flere blomsterløse bladplanter og intet videre – – .

Med tabt underkæbe

I denne vores lille by (og i mange andre af samme tilsnit) håbede hr. *Sølvhøj* inderligt, livet skal blive mere musikalsk, mere farverigt, afvekslende, smilende og venligt udadvendt. Mere levende. Det er nærmest det, han er minister for at fremme. Vi er sandelig mange om at håbe det lige så inderligt – vi er faktisk store flokke, der går rundt med en underlig blåfrossen fornemmelse af en permanent mangelsygdom, så længe vores lille by ligger hen i denne midt-dagssov, forlænget på ubestemt tid. Uklædeligt som den passager i kupé-hjørnet, der tabte underkæben, idet han slumrede ind. Hr. *Sølvhøj* fortalte lykkeligt i sit foredrag, at det Rindal'ske postyr omkring statens kunststøtte har rystet dynerne så kraftigt omkring nationen, så kulturministeriet pludselig bestormes med henvendelser fra alle kanter af landet om bevillinger til museer og billedophængninger etc. Ja, det er vældig glædeligt, at avancerede små inderkredse rundt om har fået mod til så dristige bønner. Der er bare så forfærdelig langt fra den jævne hverdag på vores lille sted til en ægte-følt fryd ved et museum eller en samling abstrakte billeder. Der er langt, langt fra ugebladene og Morten Korch til Rifbjerg. Hvordan skal vi bære os ad med at bevæge os helt

ØJET

KULTUR

*rede mennesker,
vhøj var kulturminister.
et samme som før.*

derop på en eftermiddag? Hvordan skal man få huset til at stå, hvis man begynder med taget eller en af etagerne?

Nej, det, som udgør de kulturelle anliggender i vores tilværelse er foreløbig mere: gulvtæppet, vi går på, tallerkenerne, vi spiser af, gardinerne for vores vinduer, forklædet i køkkenet, mønstrenes samspil – eller mangel på samspil – i stuerne, farverne på husmurene, måden, vi vælger og vrager i TV-programmet –. Det er butiksskiltens grad af vid og skrift-harmoni, forretningernes montering, indehavernes flair for inspirerede indkøb og sans for at fange vores interesse for dem – ja, bare gadedørene røber alverden om dem, der bor bagved... Også forhaverne på villa-vejene er et vigtigt kulturelt anliggende: de kan være indtagende eller blegstottige, fortryllende eller florumvundne. Og de steder, hvor man går hen for at spise eller drikke eller begge dele, når man trænger til at raste og lade sig op – ja, de er undertiden til at græde over med deres krybende, hængende, klatrende og opretstående plasticflora, løbske tapeter og forlorne antikviteter.

De tilgængelige kandler

Inden vi når derop, hvor hr. Sølvhøj lader til at synes, at kultur er koncentreret – i museerne og den avancerede billedkunst og litteratur – ser det for mine øjne ud, som om der er tusinde helt andre områder at spytte i nærerne på til kulturens fremme på langt sigt – dels for myndighederne, dels for alle os almindelige dødelige. Men i særdeleshed for dem af os, som prøver på at KENDE GUD, lytte til Ham og nærme os

Ham ad hverdagens tilgængelige kanaler. For hvis man nu tager brillerne på igen og spørger, hvad i alverden KULTUR da så dybest set er, kan der så opståes ret meget andet at svare end dette:

KULTUR er at opsøge og dyrke det guddommelige i alle dets skikkelser, lede efter det alle vågne timer, ånde i det, glæde sig over det og bedrøves, hvor det er fortrængt eller lemlæstet – anstrenge sig for at genoprette det i dets fuldenste skikkelse. For vi ved med vort hjerter overbevisning, at GUD ER ALT OG I ALLE, og ikke bare i kirken om søndagen, ikke bare i søjlerne og kardinalhuerne og fem Fadervor og ti Hil dig Maria. Vi ved, at skønheden i et sneglehus og et ahornblads flikekant hører lige så meget med til Hans ansigt. At Han er i morgenens stilhed og den mest koleriske haglbyges spektakel. I augustnattens mørke. I bølgelængden mellem mennesker, der kan li' hinanden. I en kjole, der er sød. I en klovn, der er sjov. I en bevægelse, der er køn. I et tændt julelys. I indfølingsevnen med andres besværligheder. I trangen til at skabe fest. I sorgen over tabet af en, man elsker. I latteren over det uforholdsmæssige... En dansk dame, som sad i den tyske afdeling af Vestre Fængsel i København under besættelsen sammen med et par andre mistænkte medsøstre, havde hele dagen udsigt til det meget lille kikhul i celledøren, hvorfra fangevogterne mønstrede deres hjord udefra. Nedenunder hullet havde en af fangerne skrevet statsbanernes klassiske advarsel: »Læn Dem ikke ud!« Det var humor. Det var et træk i Guds

ansigt, for skal man forfriske sig med at le ad det uforholdsmæssige, må man have sans for det forholdsmæssige – den i håndværk og arkitektur så sørgelige forsømte proportionssans. Jeg kender næsten ingen, der ejede den så koncentreret som den elskelige, nu afdøde sognepræst i Kgs. Lyngby, Thomas King. Man hørte hans trillende føl-latter tidligt og sent, altid når hans øje faldt på en af tilværelsens groteske små eller store modsætninger. Engang førte »Julekærten« sig kaldet til at interviewe ham om, hvad der egentlig rørte sig i ham, når han gik og lo så meget.

– Nå ja, svarede han, hvis en lille spinkel dame kommer gående med en lille spinkel hund, er det ikke morsomt, og hvis en stor, tyk mand kommer gående med en St. Bernhardshund, er det heller ikke morsomt. Men hvis manden kommer gående med damens hund – så kan jeg ikke længere holde mig alvorlig!

Alt hvad der er positivt

For at sammenfatte alt dette: GUD er i alt, hvad der er positivt. Og hver gang vi støder på det negative eller selv er negative, må det først og fremmest opfattes som en livs- og væksthæmmende mangelsygdom i DET, SOM ER. Men i samme øjeblik, denne sammenhæng står os klar, må vi også føle os sat på en ganske overordentlig udsat post. For i samme øjeblik må vi føle os medansvarlige for KULTURENS fremgang – i morgen fra i dag – i overmorgen fra i morgen. For det er ikke nok at have fået øje på, skal vi sige en bajerflaskes skønhed, påvist så slående og

indtagende af forfatteren Broby-Johansen i hans bog »Hverdagskunst – verdenskunst«. Vi må dele den glædelige nyhed med vores børn alt efter deres fatteevne. Det er næsten svimlende, hvad vi må hjælpe næste generation med at indhente på for sømte kultur-områder. Vi skylder dem at begribe: at det også er kultur at dele sit overskydende brød med dem, der ingen brød har. At det er kultur at lade være at hovere, hvis man har ret. At det er kultur at vise omgivelserne det hensyn, ikke at skulle se én i grimt tøj, grimme huse og grimme farvesammensætninger. At det er kultur at give sin menneskevenlighed udslag i god mad i tiltalende servering. At det er kultur at lade sine gamle folk beholde deres værdighed og belønne dem for deres uegennytte og kærlighed på andre måder end ved at sende dem på de pæner lossepladser, som gamlehjem og sterile, isolerede aldersrenteboliger nu og da er. De såkaldte U-landsfolk er forfærdede over vores kynisme på det område. At det er kultur at forhindre, at grimme, søvnige små byer bliver ved at være grimme og søvnige, med den kolde skulder overfor gæster i stedet for en venlig og gavmild favn. At det er kultur at bygge og bo sådan, at ikke ambitionerne, men trangen til at leve og udfolde sig titter frem af kroge-ne. At erkende med nedslagne øjne, at adskillige gamle ikke-kristne kultursamfund har dyrket bygningskunsten og kunsthåndværket med langt større fornemmelse for det guddommelige end vi europæere. Men samtidig at se i øjnene, at byggeriet herhjemme er blevet kendetligt forgrimmethed i takt med nationens gradvise afkristning, fordi sansen for det guddommelige har vantrivedes. At opelske et restaurationsliv, der er nuaneret nok til at inspirere folk med alle slags pengepunge også de slunkne. At det er forfatterkultur at vise læzerskaren det hensyn at skrive sådan, så det er til at forstå uden risiko for syv modstridende fortolkninger. At ægtefolk giver sig tid og tålmodighed til at studere det modsatte køns sind og temperament, så de ikke i tusinde tilfælde taler forbi hinanden. At aflive den udbredte, tragikomiske vrangforestilling, at GUD repræsenteres i tilværelsen af det kedelige og det tandløse – –.

Jeg vil så nødvendig prøve at bilde Dem ind, at kultur ikke OGSÅ er det, hr. Sølvhøj så standhaftigt fægter for. Det deprimerende er, at han ligesom gør det med en klap for det

ene øje, og det samme gør næsten alle øjeblikkets nidkære kulturprofeter. Det, de ikke har fået øje på, pusler og bobler i og omkring os og gør tilværelsen til et liv. Måske er der fundet en slags ord for det i det lille, enfoldige digt, jeg faldt over en dag:

*Midt i en JEG-tid
– midt i en tid,
hvor guld og kød er guder,
hvor livets forløb
er kemi,
og fædrenes himmel
en myte
– midt i alting
tændes et barnesmil,
dufter en blomst
eller dirrer en tone,
født af en mester
– og verden blev ny:
Ubeskrivelig,
løst fra tal og tider.
En dør sprang op.
GUD kiggede ud!*

Inger Lauwidsen

Spellman

Fortsat fra side 3

keligheden. De kalder Vorherre til session og giver ham uniform. Nu er du vor mand og skal slås for os, lyder parolen. Og således sker det, at evangeliet profaneres. Alt i den bedste patriotiske mening naturligvis.

Hvor tragisk for Spellman, at ærlige landsmænd har været i Hanoi og set hverdagslivet i brand. Måtte røgelsen lette, så kardinalen ser røgen.«

Kræves afsat

Unge Katolske Arbejdere hjælper som sædvanlig Katolsk Arbejderaktion med at trække alle registre ud, så det ikke blot høres på galleriet, men helt oppe på Rådhuspladsen. De forlanger nemlig hos den apostoliske delegat ikke mindre end kardinalens afsættelse. Det hedder i skrivelsen, der er underskrevet af G. Bune Andersen, som er formand for KA, og Knud Johnsen, der er formand for UKA:

»Kardinal Spellman's udtalelse julenat, at kun en amerikansk sejr er en acceptabel løsning på Vietnamkrigen, og hans sammenligning mellem den amerikanske krigsmagt og Den Barmhjertige Samaritaner er en grov tilsidesættelse af evangeliets krav om næstekærlighed, konciliets fordømmelse af krigen og pavens fredsbestræbelser.

Kirken kan med rette anklages for dobbeltmoral, hvis en sådan ud-

talelse ikke får alvorlige konsekvenser.

Vi henstiller til Dem, at De på rette sted forlanger kardinalen suspenderet fra sit embede.«

Som nævnt er brevet, der er offentliggjort i pressen, stilet til den apostoliske delegat, ærkebiskop Bruno B. Heim.

Også ros

Det må i retfærdighedens navn siges, at ikke alle er uenige med kardinalen. Om Spellmans udtalelser siger chefredaktør Erhardt Larsen, »Sjællands Tidende«, at det er »en djærv og personlig juletale«, og han slutter:

»... krig kan være en beskidt nødvendighed, hvad vi før har haft på nærmere hold i Vesteuropa end i dag, og amerikansk militær kan være en nødvendighed, hvis ikke angriberne skal triumfere. Skal vi så ikke ærligt tale rent ud og sige, at vi ønsker Amerikas sejr og ser den som en kamp for civilisationen i sammenligning med, hvad der ellers kan ventes. Som amerikanerne kan tåle at lade sandheden komme frem om civile ulykker i krigens spor, kan de også tåle at lade Spellman tale, og vi bør kunne tåle at høre det. Der er ikke noget at himle op over – undtagen for kommunisterne og andre antiamerikanere naturligvis og for gadens letpåvirkelige fredsdemonstranter, som intet har erfaret, og som har ungdommens misundelsesværdige blå øjne«.

Den kan »Ekstrabladet« ikke tage. Ledersiden giver ham en ordentlig en over nakken:

»Det er et spørgsmål, om det er ulejligheden værd at have foragt til overs for en person som Erhardt Larsen. Han har så ofte bevist, at han og hans blad er reaktionens sorte papir. Selvfølgelig er der ikke tale om at »kunne tåle« at høre Spellmans tale. Men den var jo ikke en tale i almindelig forstand. Det var en prædiken i Jesu navn. Jesus bliver altså koblet ind som den, der ønsker en »ærefuld sejr«, og Jesus gøres til protektor for en nations såkaldte »civilisation«. Skal man tro Bibelen, adskilte Jesu sejr sig fra menneskelige sejre derved, at han sejrede gennem lidelsen, gennem sit universelle budskab og gennem kærligheden, også til dem der ville ham ondt. Kristendommens Spellman og Sjællands Tidendes Erhardt Larsen sætter deres lid til verdens mest enorme krigsmaskine. Det er Jesu soldater, der sidder i bombe-

Giftes?

Nu starter det tredje ægteskabskursus

Onsdag den 25. januar starter det tredje katolske ægteskabskursus, der på seks aftener og en søndag, dels ved foredrag, dels ved efterfølgende samtale og diskussion, alsidigt søger at belyse det kristne ægteskab.

Onsdagsforedragene finder sted på Niels Steensens Gymnasium, København Ø. Der startes kl. 19.30 og sluttes kl. ca. 22 undtagen den 15. februar, hvor man lægger den alleredste kl. 19. Arrangementerne søndag den 5. marts finder sted på Rygaard, Bernstorffsvej 54, Hellerup.

Den smukke brochure er sendt ud til en række kirker, institutioner og ungdomsforeninger på Sjælland. Blandt indlederne finder man et anseeligt antal ægtepar, så hvis en og anden ønsker at affyre den gamle brander om *kørelærere uden kørekort*, gælder den ikke her. Der skulle være konkrete svar på spørgsmål fra de hungrende:

- * Hvorledes stifte hjem?
- * Kan vi få en lejlighed?
- * Kort eller lang forlovelse?
- * Hvor gammel skal man være for at blive gift?
- * Blandede ægteskaber?
- * Hvorfor kirkelig vielse?
- * Hvilken betydning har de psykologiske og fysiologiske forskelle mellem mand og kvinde?

maskinerne, og det er de gudløse, der brænder op i de rigtige og i »fejltagelsernes« landsbyer. Og det er såmænd den barmhjertige samaritan, der styrer foretagendet.«

- * Hvad er familieplanlægning?
- * Børnene og deres opdragelse?
- * Hvem skal bestemme?

Og så kommer man jo ikke uden om de oplysninger, som kun viden-skaben kan redegøre helt korrekt for, med svarene up to date. Cand. psych., pastor Jørgen Hviid, cand. psych. søster Karen Marie, overlæge Inger Høyer, læge K.M. Jensen og læge Hanne Gregersen er således også blandt indlederne.

Og biskop Hans L. Martensen taler den 8. februar om ægteskabets sakramente.

Det hedder i brochuren:

- * Når De vil gennemføre en uddannelse eller lære et fag, går De på skole eller kursus – men det er mindst lige så vigtigt, at De forbereder Dem til Deres fremtidige ægteskab.
- * Når De tænker på at gifte Dem, melder der sig mange spørgsmål, og det er naturligt, fordi indgåelse af ægteskab er en af de vigtigste beslutninger i Deres liv.

Så der er al god grund til at minde forlovede par af Deres bekendtskab om KATOLSK ÆGTESKABSKURSUS, hvis adresse er Sct. Kjeldsgade 3, København Ø. Eller trænger De selv til at få voksenlærdommen frisket op?

Kursusafgiften andrager kr. 25,00 pro persona incl. spisning søndag den 5. marts. Afgiften indbetales første kursusaften. Telefoniske forespørgsler besvares på BE 7101 hverdage kl. 18–19.

Pastor W. Vick om dødsriteriet

Udtalelse til »Ny Dag«

Pastor W. Vick, Hellig Kors kirken i Nykøbing F., er en mand med særprægede meninger og er ikke bange for at sige dem, og derfor vil hans udformning af et juleønske nok virke lidt stærkt, men han vil blive hørt, fordi han altid har noget konkret at sige. Således også ved denne jul, hvor vi anmodede ham om at fortælle lidt om sit juleønske, fordi vi vidste, at det ikke blev hverdags-snak og tomme ønsker om verdslige gaver, men om noget mere varigt, skriver »Ny Dag«.

Han har tidligere givet udtryk for, at de katolske præster ved ulykker med kvæstede katolikker skulle tilkaldes, og han nævnte før sidste jul som sit ønske, at katolikkens biler forsynedes med et mærke, således at redningskorpsets folk og læger var klare over, at det drejede sig om katolske patienter.

I sit juleønske i år går den katolske præst endnu dybere ind i samme problem da vi anmoder om at få hans juleønske.

Tilkald den katolske præst

– Julen er gavernes tid, og omend jeg er for gammel til at komme med »julegave-ønsker«, frister julen mig til at komme med et ønske, udtaler pastor Vick til »Ny Dag«.

Mit ønske er kun dette, at de her- rer læger vil tage hensyn til døende katolikker og ikke være bange for at tilkalde den katolske præst, selv om patienten er bevidstløs.

Min begrundelse for denne anmodning er, at vi katolikker har et sakramente, som vi kalder: »De syges salvelse«. Dets historie går ubrudt tilbage til apostlenes tid, og det består i sin korteste form i, at præsten salver den syge med en særligt indviet olie i »Herrens navn«. Ceremonien kan være særdeles kortfattet, så den behøver ikke at virke forstyrrende selv på en operationsstue (hvis det skulle blive nødvendigt at foretage den der.)

Dette sakramente er betydningsfuldt for os. For den syge kan det betyde syndernes forladelse og styrkelse af Guds nåde i sygdommens prøvelser. Dette er gaver, som man ikke bør overse, da de kan være af afgørende betydning – især hvis døden indtræffer. –Når døden først er indtrådt, så er tiden forbi, men det

Mogens Larsen

Ramshered 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gos-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Stuadiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Ove Juel-Christensen

Tria *6408

Kaffe og kolonial en gros

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Brødr. Zöllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselsolier

Glarvester

POUL V. JOOST
Slotsgade 7, København N
Nora 7977
Stort udvalg i
fotografirammer

P. A. Nielsen & Co.

Skindergade 28, København K.
Tlf. C. 828
Udlejning af service, borde
og stole
Alt til festen.
Lev. til katolske institutioner.

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

Alle forsikringer tegnes -
gratis rådgivning
og tilbud dag og aften ved
Assurandør H. E. Pedersen
Søndervigvej 89, Vanløse
tlf. 71 20 23

Gardiner
Manufaktur
Hvidevarer
Sengeudstyr

Textil-Varehuset

Slotsgade 17, København N
Tlf. (01) 35 05 01

Leverandør af skolekøjler

KLSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Karl A. Hansen

Murermester

Bjergstedvej 10, Brønshøj
Tlf. Bella 2521

Banegårdens Restaurant

Fritz Kapper

Odense H.

J. Qvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

**MARIUS
MP
PETERSEN****Ringsted isenkramhandel**

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

HORNUNG & MØLLER

Aktieselskab
KGL. HOF-PIANOFABRIK

KØB . SALG . REPARATION

FELIX SCHMITT & SØN

Exam. pianostemmer og instrumentmager

Mageløs 1, Odense,

Tlf. (09) 12 36 56 - privat 11 15 93

Organist & kantor ved den
Katolske Kirke i Odense.

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre

Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Bliv abonnent - det betaler sig

kan kun afgøres ved sikre dødstegn – Rigor et livores. – Jeg indrømmer at dødsriteriet er af største betydning for os. Døden er fra vort synspunkt adskillelsen af sjæl og legeme – altså det tidspunkt, hvor sjæls funktion ophører i legemet. Dette tidspunkt behøver således ikke at indtræde samtidig med en halshugning eller anden voldsom død. Præsten bør i alle tilfælde tilkaldes hurtigst muligt. Bedst er det selvfølgelig, hvis den syge er ved fuld bevidsthed, men bevidstløshed behøver ikke at være en afgørende hindring.

Intet forkasteligt ved transplantation

Med hensyn til lægernes ønske om at sikre sig »reservedele« – nyrer, hjerner osv. – så er der efter mit skøn intet forkasteligt i det, hvis reservedelene hentes fra lig, men her er problemet: Hvornår bliver et menneske lig? Hvis patienten er så bevidstløs at en tilbagevenden til bevidsthed er udelukket, og hvis den syge har modtaget sakramentet, og hvis de operative indgreb ikke vil »fremme dødsøjeblikket« (slå patienten ihjel) så er der ikke så lidt der taler til fordel for lægernes ønsker, men de minder ikke så lidt om hvad jeg hørte hos nazisterne under krigen. Sagen er farlig, og den kan let komme til at ødelægge vore hospitalers gode navn. Kan man altså være sikker på den stedlige læges bedømmelse af ens bevidsthed osv.?

Det vigtigste i denne sag er for mig dog, at patienten modtager de syges salvelse. Det er muligt, at der kan være forskel på patienternes indstilling, men det er bedre at give de syges salvelse til 10 bevidstløse for meget, end til en for lidt.

*

LÆSERBREVE

Uddannelsesfond

I Katolsk Ugeblad for 27. november har pastor Knud Ballin skrevet et meget tankevækkende lille stykke om dansk støtte til en inderes præsteeuddannelse. Uden megen ydre omtale er hjælpen ydet, skriver pastor Ballin.

Det koster også penge at uddanne danske til præster. Hvor kommer pengene fra? Hvorledes kan vi hjælpe?

I mit sogn samles der én gang om måneden ind til den herværende kongregations præstekandidater ved salg af 1 kr.-mærker. Det kan kun blive til småpenge, da man generer

sig for at lægge et større beløb i den åbne indsamlingskurv, når ens nabo af et godt hjerte giver sin enkelte krone.

Hr. redaktør! Må vi ikke bede om nogle tørre tal:

1) Ligesom det nogenlunde kan opgives, hvad et teologisk studium ved Københavns universitet koster, må det også kunne oplyses, hvor meget omtrent en katolsk teologisk studerende har brug for.

2) Findes der et fond i Danmark, der understøtter danske præstestuderende? Hvis ikke, burde det op-

rettes. Eksisterer fondet, udbedes adresse og gironummer, hvortil man kan give sin gave i al ubemærkedhed uden at risikere omtale eller overflødig tak.

Anledning til en gave er der nok af: fødselsdag, dåbsdag, konversionsdag, dagen for den første hellige kommunion, bryllupsdag, julen, en stor glæde osv.

Vi skal give i stilhed. Men vi skal slå på trommen for, at der skal gives.

Anonymus Namenlos.

(Navnet opgivet til redaktionen).

Du spørger...

Af Pastor P. Burla Thorshavn

Vi er midt i en reform-, koncil- og ajourføringstid. Det giver nødvendigvis brydninger. Det er livets lov. Lukkes det levende inde, må det bryde igennem for ikke at hensygne. Det kan give eksplosion eller revolution.

»Vi vil tænke frit,« udtalte nogle unge for nylig til Katolsk Ugeblad. Heldigvis har koncilet, der ikke kom et minut for tidligt, forstået dette og klart sagt: »Tænk – frit, men godt, alle de moderne problemer igennem!« Nye spørgsmål stilles, liturgi- og strukturreformer med forandringer af visse ydre former har vist sig påkrævet. De ældre føler sig ligesom hjemløse, mens de yngre jubler. – Og dog? Jo, de yngre, der har en fast tro, har råd til at udslunge et »I forrige århundrede forstod de ikke et kuk af det hele,« for de mener det kun halvt, de tvivler ikke om grundlaget. Men andre unge bliver rådvilde; de tager disse udtalelser alvorligt og spørger: »Hvad nu? Når kirken selv forandrer sig og siger, at det gamle ikke dur mere?«

Midt i denne øjeblikkelige forvirring skal det siges klart om vor katolske tro: »På klippegrund Guds

kirke står« (salme nr. 394), og at den stadig er »Sandheds kirke«.

Gamle Thomas af Aquin var ikke selveste den guddommelige visdom og sandhed, og godt er det, at han er blevet taget ned fra den pedestal, nogle havde sat ham på. Men tilbage bliver dog, at han vel er det største teologiske geni, kirken hidtil har fostret. Han havde et glimrende arbejdsprincip, der er moderne den dag i dag: »Distinguo« dvs. »Lad os skelne«. Lad os se klart, hvad vi taler om og ud fra hvilken synsvinkel, inden vi svarer. Fremfor alt skelne det væsentlige fra det uvæsentlige, det ydre. Måske troede en tidligere generation, der vitterligt også havde meget dygtige folk, at nu var alle kristendommens rigdomme fremdragne, nu var alle spørgsmål besvarede og forklarede på bedste måde – og den eneste rette – og alle havde sig derefter at rette. Vor tid har indset, at der stadig er både »nyt og gammelt« at fremdrage af »depositum fidei«, af troens arvegods, samt at nye spørgsmål kræver nye svar, og at de unge ikke forstår alle de gamle udtryksmåder, og at vi skal være med til at skabe nye former. Men

Ugens tv og radio (15. - 21. jan.)

SØNDAG	21.15	tv	Otto Gelsted fortæller.
MANDAG	21.25	p2	Hvordan man blander en religiøs cocktail.
TIRSDAG	19.55	tv	USA's udskudte: landarbejderne.
ONSDAG	18.00	p2	Revisionen af ungdoms- og aftenskoleloven.
TORS DAG	22.00	tv	Jezabel: »Negro-musical«.
FREDAG	20.00	p2	Kirkemusikanten med Bernhard Lewkowitch.
	22.40	p2	Korset i atombombens skygge.
LØRDAG	20.55	tv	Spørg Århus. Syv lærde svarer.

Esbjerg

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester

Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester

Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed

Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjysk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

RYBERG's Bageri & Conditori

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 05 88

*Drik kaffen i vort hyggelige
cafeteria.*

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger

Kolding
Telefon: 2 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

Brdr. Andersen

Tømrermestre

V. Kjørbovej 1, Kolding
Telefon 2 02 81

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
2 01 55

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget

Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77

Kolding

*1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver*

Roskilde

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telf. Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

A/M »Landmandslyst«

Roskilde Mejeri

Borgerdiget - Tlf. 35 03 49

Firma Hans Møller

vi Ib Møller

Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefor*

*Skolebøger - Skolerekvitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Foto i stort udvalg*

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejgod Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gørlachs efft.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevine

København

Fiskehuset PARCEL

Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

ERIK ANDERSEN

VALBY 910

Sandhusvej 19, Valby

PAPIR
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PLASTIC

grundlaget er stadig det samme: »Gud er Gud, om alle land lå øde, Gud er Gud, om alle mand var døde« (D.S. nr. 7); der er stadig ikke frelse i nogen anden end i Jesus Kristus, Klippegrunden vi bygger på, den samme i dag som i går og til evig tid. Den katolske kirkes sandheder er de samme, om nonnerne går med sort eller hvidt slør, korte eller lange kjoler. Vi har stadig en pave, Bibelen, de samme sakramenter, blot en dybere forståelse af dem.

Sven Damsholt brugte for nylig billedet af snavsetøj. Ja, alt, hvad vi mennesker bruger til daglig, bliver snudsket på den ene eller anden måde. Vi skal dog hverken stille vort snavsetøj til skue eller gemme det væk, men derimod vaske det. Det er en ærlig sag. For øjeblikket hænger der en del af dette tøj til tørre. Den nye klare rene farve gør måske så, at mange både inden for kirken såvel som uden for den ikke kan kende det igen. Men det er som med de rensede »Paradisporte« i Firenze: de stråler i en skønhed, man ikke troede mulig. Og der er det ved troens sandheder: De bliver aldrig slidte.

At de unge spørger og måske tvivler er normalt. Hvor mange af os har ikke i 16-17 års alderen spurgt: »Er der en Gud?« osv. Blot de så vil blive ved med at spørge, søge og finde, og vi har tålmodighed til at høre og svare. Om det endelig skal være, er der stadig mange gode svar og forklaringer at hente selv hos gamle apologeter som G. Rauschen, blot vi gør os klart, at de er begrænsede. Vort udsyn er nu blevet videre, og vi forarges ikke om Luther eller Lenin eller eksistentialisterne måske skulle have samlet guldkorn op, som vi havde tabt på vejen eller overset. Vi skal lære vore unge under de aktuelle diskussioner i den lille danske andegård at se længere end til de hjemlige lusepustere af småprofeter og trommesalsmalere, at se ud til den store levende katolske verden og få lys og inspiration derfra, så kan de skelne om der skulle være en større profet iblandt os. Dertil må vi være belavede på lige til verdens ende at skulle kæmpe mod halvvidenskab og uvidenhed samt – lad os blot indrømme det – stivhed og vanetænkning inden for vore egne rækker.

Dog – vore lokale problemer er virkelige problemer, selv om man måske ikke har dem andre steder i den katolske verden. Her hjælper det os lidet angående visse praktiske

spørgsmål at se på, hvordan man f.eks. gør i X-land, hvor forholdene og mentaliteten er anderledes end hos os. Stående på troens faste klippegrund må vi blive modne nok til at løse vore problemer, så vidt vi kan, voksne nok til at skelne, og modige nok til at drage konsekvenserne. Heldigvis er der mange herhjemme, som har forstået at FRIHED ikke blot medfører ansvar til at undgå misbrug, men først og fremmest pligt til at bruge den.

Konciliet har gjort os mere klart katolske, – ikke kirken som kirke, thi den er det, – men os, og på en mere ydmyg måde. Så lad os da sige et »Tak have Gud, som nåderig til sandheds kirke kaldte mig«, og for at vi står sammen med paven, Petrus, klippemanden, og bygger på Klippegrunden, som er Kristus.

P. Burla

Et fast led på skoleskemaet

Fortsat fra side 3

spektiver, som man godt kan misunde den.

Hvad ville der ikke ske, hvis vi i vor egen kirke fik mere syn for helheden og ikke fortsat forblev så evigt forgabte i vort eget, – og kun i det – men forstod, at der står større ting på spil ...

Froms.

Tandtekniker Ove C. Jensen's eftf. J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres

Vesterbrogade 69

Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16

Tirsdag og fredag kl. 10-18

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.

Tlf. 55 57 80.

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

VÆGKALENDEREN 1967

udgivet af Ansgariusforeningen,

fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne.

Kr. 1,50

forsikring

**ABSALON
SKANDINAVIA**

- det er sikkert

FREDERIKSBERG HANDELSBANK A/S

FALKONER ALLE 8 - 21 98 12

Værnedam afdeling
GL. KONGEVEJ 80
31 62 83

Godthåb afdeling
GODTHÅBSVEJ 7
Godthåb 4662

Fasan afdeling
BORUPS ALLE 117
34 13 12

... ENESTE LOKALE BANK PÅ FREDERIKSBERG

Mere eller mindre centrale sandheder

Af biskop Hans L. Martensen

I pressemeddelelserne om mit Lutherforedrag i Lübeck og Hamburg, hvoraf KNA's pressemeddelelse blev gengivet i Katolsk Ugeblads sidste nummer, er der refereret om »perifere« og »centrale« trossandheder på en måde, der let kunne give anledning til misforståelser, og som derfor trænger til præcisering. Især ville det være en stor misforståelse, hvis man gengav det, som om jeg havde sagt, at pavens primat er en mindre væsentlig eller vigtig trossandhed. Jeg gengiver derfor ordret nogle afsnit af mit foredrag, der iøvrigt var trykt i Kristeligt Dagblad af 23/12 1966:

»Når en katolik taler med en lutheraner – eller tager stilling til Luthers egne skrifter – så vil han bemærke, at der i de perifere spørgsmål af Luthers teologi findes mange enkeltheder, hvor man kan konstatere en klar modsætning til katolicismen. For eksempel mener Luther, at der findes to sakramenter, katoliken, at der findes syv. Luther går imod afladslæren, katoliken mener stadig, at kirken kan give aflad. Luther angriber munkeløfterne, katoliken holder stadig fast ved deres værdi. Luther stiller sig mod tanken om pavens primat og hans ufejlbarhed, den katolske kirke holder fast derved og har endda forkyndt læren om pavens primat og ufejlbarhed som trossandhed mere end 300 år efter Luthers død. – Jeg kalder disse eksempler (og endnu mange andre eksempler havde man kunnet nævne) for »perifere« spørgsmål i Luthers teologi, ikke fordi de er uvigtige, i forhold til hans lære om Gud, om Kristus og om menneskets retfærdiggørelse forholder sig som periferi til centrum.

Selv om der nu som nævnt består en klar modsætning i de perifere spørgsmål mellem Luthers teologi og den katolske tro, så er det dog bemærkelsesværdigt, at det for en katolik ofte kan

være svært at bedømme, om han i det centrale spørgsmål om Gud, Kristus og retfærdiggørelsen er enig med Luther eller ej.

Jeg vil i denne forbindelse gøre opmærksom på en særdeles vigtig tekst fra det 2. Vatikankoncilis dekret om økumenismen. Der står her i 3. kapitel afsnit 11:

'Desuden bør de katolske teologer, som i troskab mod kirkens lære ransager de guddommelige mysterier sammen med de adskilte brødre, gå frem i sandfærdighed, kærlighed og ydmyghed. Når de sammenligner de forskellige læresætninger, bør de huske på, at der findes en vis rækkefølge, et vist hierarki (dvs. en vis rangorden) mellem den katolske læres forskellige trossandheder, idet de ikke allesammen føres tilbage til den kristne tros fundament på den samme måde. Således forberedes vejen og alle ansføres af denne broderlige kappestrid til en dybere forståelse og en klarere tilkendegivelse af Kristi uransagelige rigdomme!'

Her skelnes altså mellem mere eller mindre centrale sandheder. Det fasthol-

des naturligvis stadig, at det drejer sig om sandheder – altså ikke om blot relative påstande – men at de alligevel ikke er lige centrale. Hvorfor ikke? Fordi de ikke alle føres hen til den kristne tros fundament på samme måde. Det anerkendes altså, at der findes ligesom et dybere fundament, der ligger bag ved alle de mere eller mindre centrale sandheder. For så vidt Kristus selv er dette fundament, er det »uran-sageligt«, dvs. kan det aldrig fuldt gennemtrænges af den menneskelige forstand. Derfor kan der blive tale om en »broderlig kappestrid« henimod stadig dybere forståelse og klarere tilkendegivelse.«

Jeg sagde derfor heller ikke i mit foredrag, at en katolik kan være indforstået med Luthers retfærdiggørelse. Jeg sagde derimod, at Luthers retfærdiggørelseslære kan tolkes på en sådan måde, at det er meget svært for en katolik at bedømme, om han er enig med Luther eller ej: Det drejer sig nemlig ikke blot om at forstå »den anden part« bedre, men også om at komme til en dybere forståelse af sig selv. Det er en af det økumeniske arbejdes opgaver, at få os til at stille væsentlige spørgsmål til os selv, og ud fra disse spørgsmål at søge svar, der er fælles, fordi de er sande.

† Hans L. Martensen.

Komitéen for

DEN NORDISKE VALFART MED FLY TIL LOURDES

indbyder til foredrag og film *torsdag d. 26. januar 1967, kl. 19.30* i Institut St.-Joseph, Dag Hammarskjölds Allé 17.

Der vises en smuk farvefilm fra Lourdes og omegn (engelsk tale).

I forbindelse med filmen holder Pater L. Brunnicardi C.s.s.R. et kort foredrag om Lourdes.

Alle interesserede er velkomne – gratis adgang.

Fru L. Samson
Barsehøj 25 – Hellerup

C. Lerche Nielsen
Bredgade 69 – Kbh. K.

Sankt Annæ Rejser

- 1) Påskerejse til Rom, 17. marts–28. marts. 12 dage – tog – liggevogn Kbh.–Rom. Kr. 935.-.
- 2) Rom–Assisi–Firenze, 28. juni–15. juli. 18 dage – tog – liggevogn Kbh.–Rom. Kr. 1275.-.
- 3) Rundrejse i Østrig (28. juni–9. juli). 12 dage – tog – liggevogn/ bus. Kr. 895.-.
- 4) Kulturperler (Rom–Firenze). Ca. 6. okt.–ca. 20. okt. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.

Program over turene og alle oplysninger:

Lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45, Kbh. S – tlf. SU 86.
Statsaut. revisor Erik Schwartz & frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø – tlf. ØBRO 4642 x.

Pastor d'Auchamps Romrejser

- 1) Rom–Assisi, 2. juni–16. juni. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.
- 2) Ravenna–Rom–Assisi, 28. juni–18. juli. 21 dage – tog. Kr. 1375.-.
Individuel tidligere eller senere hjemrejse efter behag.
- 3) Rom–Assisi ca. 6. okt.–ca. 20. okt. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.

LEJLIGHED TILLEJE

i Lyngbyvej kvarteret – 1 værelse med køkken, korridor og toilet for enlig midaldrende dame. Oliefy. Huslejen er billig. Bill. mrkt. J. 14 til
Bladets Annonceekspedition
Hauchsvej 8, København V.

Bispesynoden
indkaldes

Ih, hvor
er vi
økumeniske

To store
M'er

General
ser tilbage

Davis-sagen
ryster England

Spellmans
taler
kommenteret
verden over

---

katolsk ugeblad 3

20. JANUAR 1967
115. ÅRGANG

Alfred Hitchcock har for en tid forladt det kolde gys til fordel for den kolde sne. Han er på vinterferie i St. Moritz, Schweiz og prøver om isen kan bære. For en sikkerheds skyld har han ladet skøjterne blive hjemme, men han viser dog fotografen, hvordan det havde set ud, hvis han havde haft dem på.

Undskyld, jeg spørger!

Fransk biskop offentliggør brev til kardinal Spellmann

PARIS — NCWC News Service/The Tablet

Kardinal Spellmans bemærkninger om nødvendigheden af USA's sejr i Vietnam og hans helhjertede støtte til sit lands officielle politik har forårsaget kraftige reaktioner fra bispeskolleger og andre fremtrædende medlemmer af den katolske kirke.

Således har franske biskopper skarpt kommenteret de udtalelser, som New Yorks ærkebiskop fremkom med under sin julerejse til Vietnam. Som bekendt foretog kardinalen rejsen i egenskab af øverste katolske feltpræst i De forenede Staters væbnede styrker.

Biskop Paul Joseph Schmitt af Metz har i sit stifts ugeblad offentliggjort et brev, som han har sendt til kardinal Spellman. Det hedder bl.a. i brevet:

»Hvordan kan De sige: 'Enhver anden afgørelse end sejr er uantagelig' ('Le Monde' 28.12.1966) på samme tid som Paul VI, vor agtede pave, mangedobler sine anstrengelser for at få en retfærdig fred baseret på forhandlinger bragt i stand ... Kan Deres udtalelser være blevet gengivet i fordrejet stand? Eller kan det tænkes, at De ikke af overbevisning og hjerte føler Dem enig med paven? Tilgiv mig, at jeg stiller Dem alle disse spørgsmål. Det er noget, jeg skylder min samvittighed. Jeg skylder også de troende i mit bispedømme en forklaring.«

Kardinal-ærkebiskoppen af Rouen, Joseph Martin, udtalte i et interview med Rouen-bladet »Paris-Normandie«:

»Man kan ikke forsvare civilisationen — langt mindre en civilisation, der kalder sig kristen — med bomber og artilleri. Kristus bad den heftige ven, der ønskede at forsvare ham med våben i hånd, stikke sit sværd tilbage i skeden.«

Kardinalen sagde videre:

»Koncilets advarsler, afvisninger og fordømmelser, som gælder våbenkapløb, total krig og brugen af fantastiske summer, som kunne anvendes bedre til hjælp og godgørelse til gavn for menneskeheden, er også møntet på Vietnamkrigen.«

Kardinal Martin havde ligeledes svært ved at forstå sin kollegas henvisning til USA som den »gode samaritan« blandt verdens nationer.

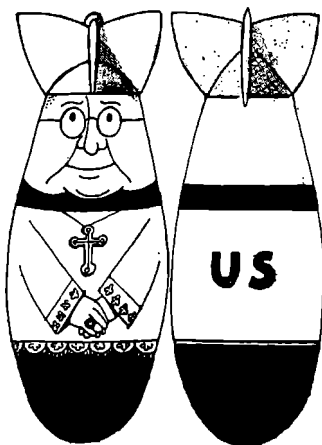
Også i Italien er Spellmans udtalelser kommet i modvind. Bologna-bladet »L'Avvenire d'Italia« skrev således, at det var »afskyeligt« at tænke på, at de skrækkelige midler, der blev brugt i Vietnamkrigen, skulle tjene Guds sag.

I selve USA er kardinal Spellman blevet skarpt kritiseret af den demokratiske senator Morse, der mener, at det vil komme som en overraskelse for Amerikas folk, at De forenede Staters hær i Vietnam er »Kristi soldater«. Snarere end at lade sine sønner slå ihjel i Vietnam, burde USA rette sig efter de henstillinger, der var kommet fra folk som U Thant og Paul VI.

Msgr. Hannan forsvarer USA

USA's indsats i Vietnam er blevet forsvaret af ærkebiskoppen af New Orleans, Philip M. Hannan, der finder, at man fuldstændig tilslører de grusomheder, som Viet Cong og kommunisterne forøver mod civilbefolkningen.

»Når alt kommer til alt er det en

RYAN?

Catholic Herald

af de sande årsager til krigen,« udtaler ærkebiskoppen til det amerikanske nyhedsbureau NC.

Som tidligere feltpræst i luftvåbnet finder ærkebiskop Hannan, at ødelæggelserne af ikke-militære mål i Nordvietnam udmærket kunne skyldes nordvietnamesernes eget antiluftskjts.

London-bladet »The Tablet« understreger i en kommentar til kardinal Spellmans udtalelser under besøget i Vietnam, at kardinalen var til stede i kraft af sin stilling som øverste katolske feltpræst. Det var således naturligt, at han sagde noget til soldaterne, som kunne opmuntre dem midt i faren og hjemveen. De måtte have at vide, at deres arbejde var vigtigt og værdifuldt for menneskeheden. »De beskytter Sydviets folk mod at blive tvunget ind i kommunismen med alle de rædsler, som følger det kommunistiske partistyre,« skriver det konservative engelske katolske blad.

Et andet engelsk katolsk blad, »Catholic Herald« mener derimod, at de amerikanske luftangreb mod Nordvietnam formindsker håbet om en forhandlingsløsning og øger faren for en verdenskrig. Storbritannien og andre allierede må prøve at få USA til at forstå, at nævnte angreb ikke blot er moralsk frastødende, men også taktisk set helt i skoven, skriver »Catholic Herald« i en lederartikel.

Abstinensen ophævet i Ungarn

BUDAPEST — NC News Service

De ungarske biskopper har besluttet, at der kun skal være abstinenspligt i Ungarn askeonsdag og langfredag. Biskopperne har samtidig besluttet at udsende et fælles hyrdebrev, som skal have til formål at fremme forståelsen af ånden fra det andet Vatikanconcil. Hyrdebrevet vil både henvende sig til gejstligheden og lægfolket.

Det blev under biskoppernes møde kendt, at 60 pct. af katolikkerne i Ungarn har accepteret brugen af modersmål i messen. Den 87-årige biskop Lajos Shvoy bad i den forbindelse sine kolleger være opmærksomme på, at der altså var 40 pct., som ønskede fortsat brug af latin i messen og hymnerne.

»Brune baciller«

HILDESHEIM – KIZ

»Efter det, der nu er sket, behøver vi ikke mere at frygte resultatet af valget,« sagde de ledende inden for NPD med et hånligt smil, efter at man havde nægtet dem adgang til Cirkus Krone i München. Nu har man også nægtet at stille sportshallen i Hildesheim til deres disposition, og omgående har de udsendt flyveblade, hvor de stiller byens udemokratiske myndigheder i gabe-stokken, hedder det i en kommentar i »Kirchenzeitung für das Bistum Hildesheim« – bispedømmets ugeblad.

Det hedder videre i kommentaren:

»Vil den slags foreteelser nu blive dagligdags begivenheder, efterhånden som valget til den tyske landdag nærmer sig?

Ja, det er der ingen tvivl om. I hvert fald vil de fortsætte, så længe man overlader til de gode bystyrelser rundt omkring at tage kampen op med den neo-brune sor, fordi disse derigennem til stadighed bliver udsat for at komme til at sidde tilbage med uretten.

Så længe NPD ikke er forbudt, bliver man nødt til at behandle det som et demokratisk parti. Det ved de herrer inden for partiet udmærket godt, og de vil ikke holde sig tilbage, hvad angår at forlange, hvad der tilkommer dem i retning af sendetid i fjernsynet, omkostninger til valgkampen og beskyttelse af deres møder. Og samtidig vil de blive ved med at rakke ned på den stat, hvis demokratiske godmodighed de hele tiden nyder godt af.

Mange har ikke haft andet end skuldertræk til overs for de resultater, NPD har opnået. »Frankfurter Allgemeine« har udtalt, at partiet bliver nødt til at camouflere sig som demokratisk, og en camoufleringsfarve er tilbøjelig til også at påvirke det indre. Men skal vi nu virkelig tro på, at camouflagen efterhånden går over til at blive en indstilling?

Nej, vi er mere bange for, at det tyske folk stadigvæk ikke er fuldstændig immunt over for de brune baciller. Nogle ganske svage krisetegn var tilstrækkeligt til at hjælpe NPD ind i to af de tyske landdage. Og der er allerede ikke så få, der er

Paven byder Titos udsending velkommen

VATIKANET – NC News Service

Pave Paul hilste den nye jugoslaviske udsending til pavestolen »hjerterlig velkommen«, da denne fornylig blev modtaget her. Den delegerede hedder *Vjekoslav Cvrlije* og er Jugoslaviens første udsending til pavestolen, siden de diplomatiske forbindelser mellem det kommunistiske styre i Beograd og Vatikanet blev brudt for 14 år siden. Den delegerede overbragte paven et personligt budskab fra præsident *Tito* og en

gave – et billedskærerarbejde med religiøse motiver udført af den afdøde jugoslaviske billedhugger, Ivan Mestrovic.

Der blev i juni indgået en aftale mellem pavestolen og Vatikanet. Der er ikke tale om diplomatiske forbindelser i egentlig forstand, men både den jugoslaviske repræsentant ved pavestolen og den apostoliske delegat i Jugoslavien har alle diplomatiske rettigheder og privilegier, herunder immunitet.

BISPESYNODEN INDKALDES

ROM – Kirchenbote

Da pave Paul til jul tog imod kardinalkollegiet, meddelte han, at »bispesynoden« for første gang vil træde sammen i september 1967.

Allerede i september 1965 bebudede paven ved åbningen af koncillets sidste samling, at der ville blive oprettet et verdensbisperåd, og kun få dage senere bekendtgjorde han rådets sammensætning og de vigtigste grundregler for, hvordan det skulle fungere.

Bispesynoden kan enten optræde som plenarforsamling, som »overordentlig« eller som »partiel« synode.

Den synode, der træder sammen den 29. september 1 år, er en plenarforsamling bestående af:

★ de af de nationale eller supra-regionale bispekonferencer udnævnte repræsentanter.

★ patriarkerne, storærbiskopperne og metropolitterne i de katolske østkirker.

parat til at anerkende partiet som en alvorlig samtalepartner. Filosofen Jaspers erklærer, at de overhovedet ikke er nazister. Man må regne med, at NPD's »tankeverden« vil gribe om sig blandt ungdommen. I hvert fald kan man ikke forhindre det ved hjælp af revyer.

Derfor forlanges det hermed udtrykkeligt, at de ansvarlige myndigheder snart griber til de nødvendige midler, til at partiet kan blive forbudt ad rettens vej. Vi ved fra Weimar, at radikalismen kan blive så

★ 10 ordensfolk, der vil blive udnevnt af den romerske »Sammenslutning af højerestående ordensforesatte«,

★ kardinalpræfekterne fra de forskellige kontorer inden for den romerske kurie.

De nationale bispekonferencer stiller alt efter deres størrelse fra et til fire medlemmer til synoden, hvorved man vil forhindre, at italienerne kommer i over-tal på synoden. Desuden kan paven frit indkalde nye medlemmer.

Paven står selv i spidsen for synoden og bestemmer dagsordenen, ligesom synoden ikke står over paven, men kun skal stå ham bi med råd og dåd. Afstemningsreglerne vil i store træk følge dem, der var gældende på konciliet.

Den forestående synode vil formentlig komme til at sidde til den 26. oktober, men paven har forbeholdt sig ret til at forlænge dens varighed.

De enkelte landes bispekonferencer skal to måneder før sammentrædelsedagen have meddelt, hvem de vil sende som delegerede til synoden.

stærk, at forbud ikke mere hjælper. Og hvad vi især kender til, er det bedrageriske håb om, at de radikale kommer til fornuft, »når de får et ansvar«. Det gjorde de ikke . . .

Det er indlysende, at vi kristne først og fremmest må yde *åndelig* modstand, også på arbejdspladserne og ved stambordet. Demokratiet hviler på borgernes indstilling. Men det står og falder også med vilje til at nægte totalitarismen selv den allermindste adgang til magtens tinde.«

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9-16, lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 16,50. Løssalgpris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

Ih, hvor er vi økumeniske

— fra 18. til 25. januar!

*Vi bringer fremover en række
randbemærkninger til koncilets dekret
om økumenien. Som start skriver
pater V. Duclos O.P. en kommentar
i anledning af bedeugen.*

En gang om året – i dagene fra den 18. til den 25. januar – er alle vi danske katolikker vældig økumeniske. Vi mærker, hvor dejligt det er at være sammen, og vi lukker øjnene for de små (!) dogmatiske forskelle, der endnu skiller os fra hinanden. Det kan vi godt gøre, synes vi, eftersom vi i hvert fald har gjort alt, hvad vi kunne, for at komme de andre i møde, og så kan vi med god samvittighed forvente af de andre, at de gør ligeså.

Det er sandt nok, at der ud fra et økumenisk synspunkt er sket meget inden for den katolske kirke i de seneste tiår. Også herhjemme har forholdene ændret sig kolossalt, men er det grund nok til allerede nu at råbe op, som om sejren var vundet? En af de økumenisk set vigtigste taler på concilet var biskop De Smedts anklage mod den katolske triumfalisme. Det var pudsigt at lægge mærke til den triumferende måde, hvorpå denne tale blev modtaget, og dette gælder i endnu højere grad den modtagelse, koncildekretet om økumeni har fået i katolske kredse. Det er rigtigt nok, at denne tekst kendetegner en vigtig etape i katolsk økumenis historie, og at Helligånden må have blæst kraftigt for at få 2137 koncilmfædre (imod 11) til at si-

ge ja til en erklæring, som ikke engang de mest vanvittige optimister havde turdet drømme om, da concilet åbnede. Men trods alt må vi være realister: Dette enorme skridt fremad har højest gjort, at vi har indhentet den forsinkelse, vi havde i forhold til de øvrige kristne inden for den økumeniske bevægelse. Historisk interesserede vil i Lumen nr. 25 kunne læse professor E. Mollands skildring af udviklingen fra Pius XI's nej i 1921 til det andet Vatikanconcils forsinkede, men helhjertede ja. Vi har al god grund til at være glade og taknemmelige, men vi har bestemt ikke noget at prale af.

Og dette dekret er for mange katolikker stadig kun et mål eller rettere sagt et arbejdsprogram. Katolsk Ugeblad vil derfor fremover bringe en række korte bemærkninger og spørgsmål til de enkelte paragraffer som en hjælp til privat studium eller arbejde i grupper med denne vigtige tekst, eftersom man ikke med sikkerhed kan gå ud fra, at alle har læst den med den opmærksomhed, den har krav på. De kristnes genforening er stadig noget, der ligger ude i fremtiden, og der er meget, der endnu skal gøres, før vi bliver i stand til at tage imod enhe-

De ikke-katolske observatører i procession på vej til et koncilmøde. I spidsen den danske professor K. E. Skydsgaard.

dens nådegave, når det er Kristi vilje at skænke os den.

Men trods alt vil jeg være meget tilbageholdende med hensyn til at kalde de kristnes enhed for et *mål* i dette ords egentlige betydning. Vort mål er at forkynde evangeliet for alle vore medmennesker. Den økumeniske interesse, som får os til at åbne øjnene for vore medkristne, er allerede et stort skridt bort fra den provinsialisme, der tidligere har fået os til at lukke os inde i vore små katolske cirkler. Men det, at kredsen af egoister bliver større, gør ikke i sig selv egoismen mindre. At vise interesse for økumeni er ikke nok til at kunne sige, at man er åben for de store opgaver, koncilet opfordrer til. Den virkelig banebrydende tekst, der blev vedtaget på koncilet, er ikke dekretet om økumeni, hvor nyt og væsentligt det end er, men skema 13, hvor kirken har rettet blikket udad mod hele den vide verden. Et fransk tidsskrift har netop organiseret et rundspørge i 30 lande verden over for at finde ud af, hvad der er koncilets første frugter i de lokale

Der findes
ingen sand
økumeni
uden indre
omvendelse.
Det er nemlig
ud fra et
fornyet sind
.... at længselen
efter enhed
springer frem
og modnes

kirkers liv. Det har vist sig, at dekretet om økumeni allerede nu har været meget frugtbringende, og at det har sat en meget omfattende bevægelse i gang, hvorimod de praktiske konsekvenser af skema 13 må siges at være meget få. Nu netop i disse dage, hvor det for en kort stund er de kristnes enhed, der er på dagsordenen, kan det måske virke provokerende at sige, at det ikke er denne genforening, der er vort mål. Men den må alligevel siges at være en meget presserende opgave hvis det skal blive muligt for os at henvende os til de mennesker, for hvem vore splittelser med god grund er en forargelse. Det er ikke for vores egen skyld, vi skal bede om enheden og arbejde hen på dens komme. Hvad var grunden til, at Kristus bad om denne enhed skærtorsdag aften? Var det bare, for at vi skulle opleve den glæde, det er at være sammen? »At også de må være ét i os, så verden må tro, at du har sendt mig« (Joh. 17,21). Det bedste vi kan gøre for at fremme genforeningen, er at følge koncilets opfordring, som biskoppen har gentaget i det danske fjernsyn: at prøve på allerede nu i fællesskab at finde ud af, hvordan vi sammen kan bringe evangeliet til vore medmennesker.

GÆSTESPIDSEN

DE OECUMENISMO

Kapitel 2

MARITAIN OG HANS DISCIPLE

Af Ellen Nielsen

I efteråret 1945, da jeg ankom til Paris for at skrive korrespondancer til Arne Sørensens »Morgenbladet« om de nye kristne kræfter, der brød frem i det politiske liv i Frankrig, var en af mine store overraskelser, at jeg ikke hørte nogen nævne *Jacques Maritains* navn, og at alle fik et mærkeligt forvirret udtryk i ansigtet, når jeg spurgte dem om deres forhold til den store katolske filosof. Det forekom mig uretfærdigt, at han ligesom var gået i glemmebogen. Katolikkerne i MRP, det nye politiske parti, stod jo dog i deres anskuelse, syntes jeg, på skuldrene af den gamle mester, forfatteren til »*Humanisme intégral*«, der havde lært os at skelne mellem politisk og religiøst.

En af årsagerne til denne glemsel var måske, at Maritain ved et af skæbnens luner kom til at tilbringe årene, hvor hans fædreland var besat af tyskerne, i USA. Derved fik han ganske andre oplevelser end sine landsmænd.

At kløften, som derved opstod, er dyb og endnu består, viser den modtagelse, den gamle filosof nylig udkomne bog »*Bonden fra Garonne*« (Maritain har siden sin kones død slået sig ned i Sydfrankrig) har fået af de katolske kredse, der selv erkender sig som hans disciple. Bogen er en advarsel mod de bevægelser, Vatikankonciliet har udløst. Maritain anklager sine elever for at »forandre troen på Gud og Kristus til en tro på verden og menneskets fremskridt«. Den thomistiske filosof og lægmand Jacques Maritain angriber koncillets teologer (dog uden at nævne navne) for at se mere på effektivitet end på sandhed. Men især går han løs på Teilhard de Chardin, som han anser for at være den egentlige ophavsmand til, at kompasset nu efter hans opfattelse viser fejl.

Det er dybt tragisk, at Maritain, der nu er oppe i firserne, tolker den kirkelige udvikling så fejlagtigt, at han ikke ser, at det er hans egne principper, der her er ført videre. Men sådan er livets – også det kristne livs – dialektik af og til, at den,

der sår ideerne, ikke altid kan vedkende sig det, som spirer op senere. Moses kom ikke med ind i det forjættede land.

Maritain vedkender sig dog stadig sine epokegørende tanker, som de er udtrykt bl.a. i »*Religion og kultur*« (Nyt Nordisk Forlag 1942), »*Kristendom og demokrati*« (Samlerens forlag 1945) og navnlig i »*Humanisme intégral*«, som det ikke lykkedes at få frem i dansk oversættelse. Den bog var for datidens franske katolikker revolutionerende. Selv finder jeg stadig, at Maritain virkelig har åbnet døren for den nyorientering blandt katolikker i Frankrig, Tyskland, Spanien og Sydamerika, som var med til at bane vej for koncilet. I Latinamerika er Maritain da også i dag den store lærer, som ikke er glemt.

Bekendtskabet med Jacques Maritain skylder jeg professor Viggo Brøndal ved Københavns universitet, som uden at være katolik forstod at vurdere Maritains filosofi, omend han fandt hans kritik af filosofen Descartes noget for »hårdkogt«. Maritain selv traf jeg i 1937, hvor han holdt forelæsninger på Institut Catholique. Det skyldes vistnok Kai Friis Møller, at det i 1942 lykkedes at få en kronik optaget i Politiken om den katolske filosof, der jo måtte være bladets læsere aldeles ukendt. Jeg gjorde rede for Maritains nythomistiske realisme, der fik ham til at hævde, at en humanisme, der skal kunne bære en kultur, i sig må integrere alle menneskelige værdier. Hans nøgleord er *person*. Nok er personen underordnet samfundet, men det dybeste i personen er overordnet fællesskabets værk og fungerer som dets mål. Hitlerstyret, hvis værste gerninger vi dengang ikke vidste så meget om, syndede netop imod dette princip, og Stalins styre havde gjort det samme.

I disse tanker hos Maritain fandt *Emmanuel Mounier* udgangspunktet for den personalistiske filosofi, han udviklede i og omkring sit tidsskrift »*Esprit*«. Også Mounier ville, om han havde levet i dag, være blevet vemodigt skuffet over sin mesters manglende forståelse for kirkens og de kristnes forhold til den moderne verden, som det fremtræder nu efter koncilet.

Maritain indrømmede selv allerede før krigen, at han i sine ungdomsbøger var både arrogant og over-intellektuel. Vi syntes dengang, at den 60-årige tænker var modnet, at han havde lære »en tålmodig indleven i modstanderens ideer, en ærlig vilje til at finde sandhedsglimtet også her«. Sven Stolpe skrev i et af bindene af »*Den kristna falangen*«, at Maritain dominerede den franske kulturdebat.

Er det alderens virkninger, dem, der rammer os alle, som nu har ført den store katolske filosof tilbage til ungdommens kategoriske afvisninger på grundlag af en mangelfuld forståelse? Maritains nye bog skulle, forstår man, være hans åndelige testamente. Eller er det årene i Amerika, som efter krigen fulgtes af tiden som Frankrigs ambassadør ved Vatikanet, der har afbrudt hans forbindelse med de levende lag i fransk og europæisk katolicisme?

Ellen Nielsen

MOUNIER HANS I

Af Janni Herskind.

I Katolsk Ugeblad for den 11. november bringes et interview med den polske forfatterinde Anna Morawska, som fortæller om den interesse, man i dagens Polen har for personalismen, en filosofisk retning, hvis grundlægger var franskmænd *Emmanuel Mounier*. Måske kan det interessere Katolsk Ugeblads læsekreds at høre lidt nærmere om Mounier og hans filosofi.

Man kan roligt betegne Mounier som en af Frankrigs mest venstreorienterede katolske forfattere i 30-erne og 40-erne. En af hans mange kommunistiske venner skal have sagt, at han flere gange troede, at han havde fået Mounier med over i sin egen lejr, men at denne altid standsede ved det sidste skridt, fordi det ville føre ham ud af Kirken. Til gengæld omsatte Mounier sine ideer i praksis. Han flyttede med

kone og børn til »la Banlieue«, de fattiges kvarter i udkanten af Paris, hvor han, doktor i filosofi, som han var, forfatter og redaktør for tidskriftet *Esprit*, ville bo og leve i daglig kontakt med samfundets stedbørn. Han åbnede en artikelserie i *Esprit*, som han kaldte »De sønderknustes dagbog« (*Journal des écrasés*), hvor han lod unge lovovertrædere fortælle om deres daglige liv. Deres fortællinger i dagbogsform viser med al ønskelig tydelighed, at de alle var miljøskadede, og detaljerne i denne beskrivelse virker mange gange chokerende. Det er samfundet set nedefra, fordrukne fædre, som slår kone og børn, mødre, som prostituerer sig for at skaffe mad og tøj til børnene, onkler og pårørende, som forfører de unge seksuelt eller trækker dem med ud i kriminalitet.

I januar 1942 blev Mounier interneret i fængslet i Clermont, fordi han kritiserede det tyske regime. Han skriver i sine notater fra fængslet, at ordet »offentlig tryghed« efterhånden var blevet et løseord, som dækkede over folks egoisme, frygt, beregning, misundelse og gerrighed. Den kristne, skriver han, havde in-

Ville Mounier
- hvis han havde levet -
høre til dem,
der blev vemodigt
skuffet over mesteren
Maritains manglende
forståelse for
koncilets tanker?

Emmanuel Mounier.

men bekæmper både den totalitære samfundsideologi og individualismen i det kapitalistiske samfund. Den opmuntrer mennesket til at udvikle sin person, blive levende ved at handle, give, ofre sig. »Den der sætter alt ind, får alt tilbage.« Kierkegaard har kaldt dette »Uendelighedens

dobbeltbevægelse«, mens Mounier taler om »Generhvervelse«. Men da det ville være umuligt i korte træk at give et overblik over personalismen, vil jeg henvise læseren til Mouniers bog af samme navn, som blev oversat til dansk i 1952.

Janni Herskind

OG OSOFI

stalleret sig i den offentlige tryghed. Men der findes tidsperioder, hvor fængslet er et af den kristnes naturlige opholdssteder. Sammen med nogle andre internerede begyndte Mounier i juni samme år en tolv dages hungerstrejke, som kostede en af deltagerne, en kvinde, livet og ham selv en for tidlig død i 1950. Man kommer til at tænke på en anden frihedskæmper, som også brugte ordet i sin kamp på omtrent samme tidspunkt, og som måtte lade livet på en endnu mere direkte måde, nemlig vor egen Kaj Munk.

I december 1950 udkom *Esprit* med et særnummer om Mounier, som foruden uddrag af hans dagbog i fængslet, nekrologer og breve, indeholder en analyse af personalismen ved Paul Ricoeur.

Mounier bygger sin filosofi på en udvikling, som tog sin begyndelse, da græsk filosofi tørnede sammen med kristendommen. Man kan især spore indflydelse fra Pascal, Kierkegaard og Marx. Personalis-

KENDT ENGELSK KATOLSK PRÆST FORLADER KIRKEN

En af Englands førende katolske teologer, *Charles Davis*, der er professor i dogmatisk teologi ved Heythrop College, har trukket sig tilbage fra sit præstembede for at gifte sig. Han forlader samtidig kirken. Hans beslutning chokerer både gejstlige og lægfolk af alle observanser, skriver *Catholic Herald*.

»Jeg synes, kirken i sin nuværende form fremtræder med en pseudo-politisk struktur, som hører fortiden til. Den er nu i opløsning, og andre former for kristenliv er ved at dannes,« siger Davis, som understreger, at han ikke forlader kirken, fordi han skal giftes. I så tilfælde havde det været nok blot at forlade præstestanden. *Charles Davis* indtræder ikke i noget andet kirkesamfund.

Det katolske Englands primas, kardinal Heenan, siger, at det ikke er skik at komme med nogen udtalelse, når en præst trækker sig tilbage. »Hans samvittighed og personlige forhold vedkommer kun ham selv,« sagde kardinalen, som tilføjede: »Vort venskab beviser vi bedst gennem bøn om, at Gud må lede ham i hele hans gerning.«

Der var langt mellem bismarcks-klumperne

siger generalmajor Emil Wissum i denne nytårssamtale om gamle dage, tone og disciplin, stormagter og samvittighed og meget andet

Howdan når man til samfundssti-gens allerøverste top? I admiralens vise fra det gode stykke »Pinafore« får vi en anvisning, som i hvert fald de forbigående vil betegne som karakteristisk for samfundets opfattelse af retfærdigheden.

Men kan man da – hvis man ikke har Fanden til oldemor, hvis man ikke vil sidde og lure i passivitet, men tværtimod prøve at leve op til de gode borgerdyder som pligt, flid og sparsommelighed – gøre sig noget som helst håb om at komme til at præge samfundet og betragte sit arbejde som en livsgerning?

Det er noget, der egner sig ud-mærket til eftertanke her ved be-gyndelsen af det nye år. Hvordan er mennesket bag autoriteten, titelen osv.?

Da jeg i sin tid som lutheraner begyndte at komme i Skt. Ansgars Kirke i København og sådan lidt efter lidt blev på hilsefod med dele af menigheden, var der en herre, jeg i særlig grad kom til at lægge mærke til. Det er svært at fremhæve den ene grund frem for den anden – men de var allesammen gode og positive, grundene.

Jeg tror trods alt, at den væsentligste årsag var, at nævnte herre for mig kom til at repræsentere det *naturlige* ved at gå i kirke.

Den mystiske alt andet end mystiske hovedperson i det, der lige er blevet fortalt, fyldte 70 i 1966, og jeg er lidt ked af, at vi først for sent blev opmærksom på den runde fødselsdag.

Den skarpsindige læser har allerede gættet, at vi her taler om generalmajor *Emil Wissum*.

Og mange vil derfor vide, at *generalens* vise kommer til at se helt anderledes ud end *admiralens*.

General Wissum tog i 1961 sin afsked på grund af alder efter 46 års tjeneste. Vi sidder nu i karnappen i hans hyggelige lejlighed på Strandboulevarden for at trække linjerne op i en livsgerning, der i kraft af sin særlige karakter er i snæver forbindelse med den røde tråd i vort århundredes historie.

Officerer rige folks børn?

– *Deres forældre gav, både Deres søskende og Dem selv et godt grundlag at starte på?*

– Ja, vi skylder vore forældre tak for det grundsyn og den opdragelse og den uddannelse, vi fik trods økonomisk meget begrænsede kår. Vi lærte, hvad der var godt og rigtigt, og at regne med, hvad der var nødvendigt, og på den anden side, hvad vi ikke behøvede. Der var langt mellem bismarcksklumperne! Vi lærte at tage fat og at spare.

Men hjemmet gav os mange glæder. Gode kammerater kunne komme der, og jeg har endnu nære venner, som med tak ser tilbage til det, der dengang var.

Det lå også vore forældre stærkt på sinde, at vi fik sol og sundhed. At komme på landet lå ikke for, men vi lærte tidligt svømning og tilbragte i sommerferien dag ud og dag ind *timer* på badeanstalten. Vi roede, gik fodture og var med fra starten, da Det danske Spejderkorps i 1910 blev oprettet. Ved Hertug Knuds Divisions oprettelse i 1918 med pastor Peter Schindler som divisionschef blev jeg som gammel spejder hans stabschef. I 1919 afløste jeg pastor Schindler og var derefter divisionschef til 1928.

Fra krigens udbrud i 1914 indtil maj 1915 gjorde jeg tjeneste ved Akademisk Skyttekorps. Det faldt lige for, som tiderne udviklede sig.

– *Det var ikke ligefrem økonomisk gevinst, der fik en ung mand til at blive officer i Deres tid?*

– Nej, det afgørende var, at tjenesten havde interesse for én, og at jeg så en *livsgerning* i den. At lønnen var lille, fandt jeg underordnet.

– *Man har hørt folk sige, at officerer dengang var fra velhavende hjem...*

– I nogle tilfælde har det ligget for, men det gjaldt i langt mindre omfang, end mange har forestillet sig. Nu kan man se helt bort fra det, men lønforholdene er jo også helt andre. For mit vedkommende blev der tale om en tilværelse der ligesom drengene var præget af opsparing og nøjsomhed. På denne måde op-

stod der aldrig økonomiske problemer. I 1925 blev jeg gift. Vi havde begge samme syn og kunne sætte bo med et hjem, hvor hver enkelt del var vor egen.

Tonen og disciplinen

– *Var tonen i hæren ikke skrap dengang? Og har den forandret sig til det bedre siden?*

– Tonen i hæren har altid ligget tæt op ad den tone, der gør sig gældende i befolkningen med særlig vægt på, hvad tilfældet er på arbejdspladserne – i forholdet leder-svende, svendene indbyrdes og sven-de-lærlinge. Dog kan en arbejder tage sit gode tøj og gå, hvis der falder et ord, som ikke passer ham. Det kan en soldat selvsagt ikke. Naturligvis er det derfor af stor betydning, at man undgår upassende ord, som aldrig vil have nogen hjemmel, og at chefen skrider ind, hvis de bruges.

Stor betydning har det også så snart som muligt efter de værnepligtiges møde at få dem til at forstå, hvorfor tjenesten er en pligt og lydighed overfor en given ordre må være et fast krav.

– *Nogle siger, at den militære disciplin er et – omend beskedent anslag mod den menneskelige værdighed.*

– Under en kamp for landets frihed er en fælles indsats det eneste, som kan bære – hvadenten det nu er i regulær krig eller under en modstandsbevægelses kår. Der kan man ikke i hvert enkelt tilfælde tage stilling til, om denne store eller lille ordre skal følges. Og det er ikke blot et spørgsmål, om en ordre skal følges, men om at få gjort det omgående. Skal fald under de nævnte forhold undgås, må det under de værnepligtiges skoling være et fast mål, at klart given ordre umiddelbart følges. Og skulle det blive alvor, vil den omgående udførelse dér netop være den forud tilegnede færdigheds og vanes frugt. Hver kan yde sin store, personlige indsats – bare ikke efter hver sit patent.

Helge
Kristensen
interviewer
Generalmajor
Emil Wissum:
»Det afgørende
var, at tjenesten
havde interesse
for én og at
jeg så en livs-
gerning i den.«

Stormagter og samvittighed

– Både i Deres og min tid har den danske militærpolitik været en forsvarspolitik. Altså skulle tjeneste i den danske hær ikke for en alvorlig kristen betyde noget samvittighedsproblem. Men ville De mon med samme iver have kunnet tjene en af verdens stormagter, da stormagterne blandt vore allierede har andre jern i ilden end NATO?

– Lad os tage en stormagt, der står os nær: USA. De forenede Staters indgriben i Europa både i 1. og

»Rekruttiden har sine gode minder ...»

2. verdenskrig kan snævert betegnes som en »angrebskrig«. Dog er vi enige om, at vi skylder amerikanerne stor tak for deres andel i vor redning. Man kan anlægge et tilsvarende syn på USA's stillingtagen, da »jernetæppet«s linie var ved at blive et problem. Og USA's holdning i Koreakrigen og Cubakrigen står for mig – alt taget i betragtning – som eksempler på værn mod større skade.

Hvis man vil se videre, må man sige, at stormagternes stillingtagen ikke er så enkel som vor. Bedømmelsen kræver en viden, som ikke altid er til stede i det omfang, den kunne ønskes – for ikke at tale om at en ensidig belysning ofte sættes på med energi og kunstfærdighed.

Kort sagt: Havde jeg haft mit virke i USA, ville det – med de store opgaver, det der havde budt – for mig ikke mindre have stået som en livsgerning.

Gode minder

– De har vel gode minder at se tilbage på ...

– Rekruttiden i 1915 har sine gode minder. Vi havde en fortrinlig kompagnichef, gode befalingsmænd og dejlige, stabile rekrutkammerater – jyder. At en korporal havde en hård udtryksform var os underord-

net. Han var go' nok – og dygtig.

Da afgangsprøven på officersskolen var forløbet godt, kunne jeg frit vælge våben og kom så efter ønske til ingeniørtropperne.

Troppetjeneste var det, jeg mest så hen til, og den svarede for så vidt også til forventningerne, selv om en betydelig del blev ved stabe indenfor våbnet og ved generalstaben.

Uventet fik jeg otte år ved hærens bygningstjeneste i en tid, hvor omfattende arbejder ved nye kaserner stillede deres særlige krav. Og en glæde var det selvsagt i de sidste otte år at bestride hvervet som våbnets generalinspektør.

En tak skylder jeg både fortrinlige chefer og hjælpere – for deres faglige dygtighed og deres menneskelige kvalifikationer. Det gav arbejdet liv og glæde ...

HK

— HISTORIENS SPEJL —

To lægmandshelgener

Januar stod tidligere for danske katolikker som den måned, hvori de to St. Knuds-fester faldt, Knud Lavard den 7. januar og Knud Konge den 19. januar. Det var med stolthed og glæde, at man mindedes og fejrede disse to, der i deres person forenede både kirkens og det danske folks idealer. Men billederne er i dag falmet. Tiden har ikke mere megen sans for fortids helgen-glans – den smager mange af forgyldt gips, og hvad de to berømte Knud'er fra det 12. århundrede angår, har stoltheden ligefrem forvandlet sig til mistillid for ikke at sige uvilje.

Hvad er der sket? Er det en ny tidsstrømning, et generationsskifte, der finder glæde i at vælte forfædrenes idoler? Dette spiller visselig en rolle, men hovedgrunden er utvivlsomt det nyere historiesyns sejrsgang, der har medført en omvurdering af vore middelalderhelgener, der nu – med forsinkelse – også begynder at påvirke vore katolske kredse. Særlig nyt er dette historiesyn nemlig ikke mere, da det lanceredes af brødrene Weibull i Lund allerede før første verdenskrig og havde sin danske hovedrepræsentant i Erik Arup i 20'erne og 30'erne. I stedet for en ædel kirkeven ser dette historiesyn i Knud den Hellige en klerikal bondeplager, der ikke blev

martyr i Odense for sine dyders skyld, men simpelt hen ramtes af det harmfulde folks retfærdige vrede på grund af sin hensynsløshed. Hvad Knud Lavard angår, står hans personlighed vel stadig mere uantastet, men de fleste vægrer sig ved at se andet i mordet i Haraldsted end et politisk opgør mellem ham og Magnus, som han ikke kunne fortjener martyr- eller helgennavnet for.

Nu er det jo her i landet betydeligt vanskeligere at tale Københavns Universitet end Roma midt imod! Dette gælder også vurderingen af helgener, og debatten for og imod kan naturligvis ikke føres her. Men lad dog to ting være sagt til overvejelse i denne de to St. Knud'ers måned:

For det første er begge de to danske fyrster paveligt kanoniserede og det på en tid, hvor Roms stillingtagen til helgenkult endnu var i sin første udvikling og på ingen måde almengyldig lov. Det er altså ikke kun kirkelig maskeret dansk partipolitik, der står bag de to helgenkåring, men kirkens universelle myndighed i en periode af opgang og voksende frigørelse fra verdslig kirkemagt, den såkaldte gregorianske reformtid.

For det andet er intet jo mere moderne end talen om det myndige lægfolk i kirken. Knud Konge og Knud Hertug levede i kirkens første pionertid i vort fædreland og satte deres liv ind på at forme deres liv og gerning katolsk i deres høje, men dog læge stand – de var jo også begge gifte mænd. Skønt datidens forhold var umådelig forskellige fra vor tids, er der dog i virkeligheden meget i disse fyrsters liv og gerning, der får en til at tænke på de kulturrens og menneskelighedens idealer, man finder i det andet Vatikankoncil skema 13. De to var ikke helgener, blot fordi de led en voldsom og uforskyldt død, men især fordi de i en rå tid var med til at lægge grunden til opbygningen af det sociale og kulturelle liv i et nyt kristent Danmark.

En af grundene til, at de er svære for os at forstå, er at vi er blevet fremmede for den typisk midaldrelserlige opfattelse af forholdet mellem kirke og samfund, som prægede deres miljø. De kan ikke bedømmes retfærdigt med det 20. århundredes målestok.

I de næstfølgende »Historiens spejl« vil vi prøve at give en redegørelse for, hvorledes forholdet mellem kirke og samfund har udviklet sig gennem tiderne. Dette vil ikke blot hjælpe os til bedre at forstå vore to St. Knud'er, men også så forskellige ting som »den konstantinske periode« af kirkehistorien, Franco-Spanien og vor hjemlige folkekirkes »ja og nej«-problemer m.m.

Nybo

LITURGISK KALENDER

- SØNDAG: SEPTUAGESIMA (s. 101, violet).
 MANDAG: Raymond af Penafort, bekender (s. 797, hvid). Erindring: Emerentiana, jomfru og martyr.
 TIRSDAG: Timotheus, biskop og martyr (s. 798, rød).
 ONSDAG: Povls omvendelse (s. 799, hvid).
 TORSDAG: Polykarp, biskop og martyr (s. 804, rød).
 FREDAG: Johannes Krysostomus, biskop, bekender og kirkelærer (s. 805, hvid).
 LØRDAG: Petrus Nolasco, bekender (s. 807, hvid). Erindring: Agnes, jomfru og martyr (s. 806).
 SØNDAG: SEXAGESIMA (s. 106, violet). – I højmessens: ANSGAR, biskop og bekender, Nordens Apostel (s. 821, hvid). Erindring om Sexagesima.

I DEN KOMMENDE TID

KYNDELMISSE OG SKT. ANSGARS FEST I DOMKIRKEN
 I år fejres to af kirkeårets store dage i anden rækkefølge end sædvanlig. Søndag den 29. januar højtideligholdes Kyndelmisse med højmesse og lysprocession kl. 10. Søndag den 5. februar højtideligholdes Skt. Ansgars fest med bispemesse kl. 10 og med vesper og procession med Skt. Ansgars relikvier kl. 17. Til vespere, der er på dansk, omdeles særtryk, således at menigheden kan synge Davidssalmernes omkvæd. Alle Helgens litani synges på latin. Som sædvanlig deltager mange af Stor-Københavns præster i eftermiddagsgudstjenesten.

Kjeld Geertz-Hansen

DANMARKS KATOLSKE KVINDEFORBUND

21. jan. 1967: Litterær lørdag – kl. 15 i Biblioteksalen, Bredgade 67, 1. sal.

Skuespillerinde fru Ingeborg Brams

vil læse uddrag af Claudels' berømte »Jeanne d'Arc«, og det bliver en oplevelse, som ingen af vore medlemmer må snyde sig selv for.

Te og kaffe serveres som sædvanlig fra kl. 15 (3 kr. for medlemmer – 4 kr. for gæster).

FASTEPRÆDIKENER

Præsterne i København er blevet enige om at anvende den samme ordning som sidste år med fastepredikener i tre kirker, holdt af tre præster, og så henvise alle dertil. De tre kirker bliver i år Sct. Therese kirke, Jesu Hjerter kirke og Sakramentskirken. De tre prædikanter er præsterne *Guido Kreienbühl*, *Lars Messerschmidt* og *Kaare Osorio* og emnet, de vil behandle hver sit afsnit af, er »Bibelen: Guds ord til vor tid.« Det bliver i dagene fra 27. februar til torsdag 16. marts at disse prædikener holdes.

Ugebladet vil senere redegøre for enkeltheder.

Farvefilm fra Lourdes

DES viser torsdag d. 26. januar, kl. 19,30 på Institut St. Joseph, Dag Hammarskjøldsallé 17, en smuk farvefilm (med engelsk tale) fra Lourdes og omegn. Pater L. Brunicardi, C.ss.R., som ledede sidste års pilgrimsrejse for de syge, vil i forbindelse hermed holde et kort foredrag om Lourdes. Adgangen er gratis og komitéen håber, at mange vil møde denne aften – som ikke vil blive gentaget, da filmen skal returneres til Frankrig.

— — —

Iøvrigt kan det meddeles, at bispedømmets valfart med fly for både syge og raske deltagere i år vil finde sted fra 16. til 22. september. Det udførlige program vil foreligge om kort tid, men læger og sygeplejersker anmodes allerede nu om at overveje, hvorvidt en del af ferien kunne anvendes til pilgrimsturen: deres syge trosfæller kan ikke rejse uden kyndig assistance og sætter derfor deres lid til dem.

Oplysninger og indmeldelse ved henvendelse til:

C. Lerche Nielsen

Bredgade 69, Kbhvn. K., PA 2539 eller Fru L. Samson

Barsehøj 25, Hellerup, GE 6341.

I den danske bibeloversættelse har søndagens evangelium (Matt. 20,1-16) følgende overskrift: »Ufortjent løn«. Det Nye Testamente sætter et lighedstegn mellem »ufortjent« og »nåde«. Teksten handler altså om noget centralt i Kristi forkyndelse: Guds væsen er overstrømmende godhed, som overgår vor fornuft. Gud er kommet ikke for at dømme os, men for at frelse os. Gud er kærlighed.

Retfærdighed eller barmhertighed?

Hele fortællingen foregår i et pater­nalistisk samfund, det vil sige i en samfundsorden, hvor den enkelte arbejder ikke kan gøre sine krav gældende efter en i forvejen aftalt 'tariforden', men hvor arbejdsgiveren selv fastsætter lønnen. Han er retfærdig, thi han var blevet enig med arbejderne om én denar. Men da de arbejdere, som kun var lejet i den ellevte time og kun havde arbejdet i en time, fik den samme løn som de andre, lød der protest fra de andre, som havde arbejdet hele dagen. Denne protest afviser arbejdsgiveren med et dobbelt svar: »Jeg gør ikke jer andre uret, thi I er blevet enige med mig om en denar.« Og han tilføjer: »Har jeg ikke lov at gøre, moderne samfundsorden, som bygger på en streng retfærdighed, overførte vi uvilkårlig disse retsregler på vort forhold til Gud. Vi hævder vor ret over for Gud. Men vi glemte, at Gud ikke blot er retfærdig, men at han også er barmhertig. Vi må atter lære, at Gud er helt anderledes, end vi plejer at forestille os ham. Gud er, som de gamle plejede at sige, »større end alt, vi kan tænke os«. Han kan ikke udtrykkes i vore begreber. Han er højt hævet over alt, hvad der er til, og han er ligeledes højt hævet over vore tanker. Thi Gud er tilgivende kærlighed. Måske kan vi sige, at også den kristne menneskeforståelse var for stærkt præget af retsstandpunktet. Alt var i orden, hvis man opfyldte sin religiøse forpligtelser. Og man forventede, at Gud også på sin side var retfærdig. Syntes man, at Gud behandlede en uretfærdigt, blev man vaklende i sin tro. Uden at ane det erstattede man kærlighedens Gud med rettens Gud. Og på samme måde erstattede man kærlighedens Kirke med en rettens Kirke. Også på dette punkt har det 2. Vatikankoncil atter bragt balance i tingene. Det er forbavsende, hvor fremtrædende

Lønnen

SKRIFTBETRAGTNING

Septuagesima

denne tanke om Guds kærlighed er i dets dekret, bl.a. i dekretet om Åbenbaringen. Guds åbenbaring i Kristus Jesus er ikke en åbenbaring af den straffende Gud, men en åbenbaring af den frelsende Gud. Gud har sendt sin Søn, den enbårne, ikke for at dømme verden, men for at frelse den. Denne tanke om den 'ufortjente løn' burde i langt højere grad præge og bestemme vort Gudsforhold. Men denne kærlige Gud er også den for os ubegribelige Gud. Han elsker sin Søn og elsker os, men har hengivet sin Søn i døden. Korset er også en form for Guds kærlighed. Hvor vanskeligt er det ikke for os småborgerlige mennesker at begribe, at Gud er helt anderledes.

Jøder og hedninger

Modsætningen mellem dem, som har arbejdet hele dagen, og dem, som først blev kaldet i den ellevte time, er modsætningen mellem de retfærdige og synderne. Og det sidste er

vi alle uden undtagelse. Denne lignelse er et slående billede på den guddommelige barmhertighed, som uddeler sine gaver uden hensyn til den strenge retfærdighed. Denne modsætning mellem synderne og de retfærdige var for den første menighed også modsætningen mellem Israel og hedningerne. Betragter man som jeg vil, med det, der er mit? Eller er dit øje ondt, fordi jeg er god?« Fordi husbonden har sympati med arbejderne fattige situation, udbetaler han dem hele daglønnen. Det vil sige: lignelsen skildrer ikke en arbejdsgiver, som vilkårligt skalter og valter med sine undergivne, men tegner billedet af en mand, som har et mildt sind og medfølelse med de fattige. Hans handle­måde er ikke blot dikteret af retfærdighed (han overholder 'tariffen!'), men af barmhertighed.

Gud er barmhertighed

Vi lever i et retssamfund. Vore arbejds­kontrakter bestemmes ud fra strenge retssynspunkter. Den, som arbejder mere, har krav på mere løn. Men i 'Himmeriget' er det anderledes. Thi Gud er anderledes. Han er barmhertig. I den rabbiniske litteratur findes der en fortælling,

»Vi har arbejdet hele dagen«.

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163
København F.
Telefon Eva 6465 og 6466

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

TILBYEN

FRABYEN

- i byen
smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper

Odense H.

Hf. 12 27 75

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

F. Fechtenburg & Søn

autoriseret installatør
Tlf. 12 86 00
Hjallesvej 46, Odense

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. ½

K. K. L. Simonsen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Holger Dali

Malermester

Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.
J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres
Vesterbrogade 69
Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16
Tirsdag og fredag kl. 10-18

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

MARIUS
MP
ETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kontræffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

hvor det samme stof behandles under 'løntanken'. »Det forholder sig som med en konge, der har lejet mange arbejdere. Men blandt dem var der en, som var meget dygtig til sit arbejde. Hvad gjorde kongen da? Han tog ham til sig og talte med ham ofte og længe. Om aftenen kom arbejderne for at modtage deres løn. Da knurrede arbejderne og sagde: Vi har arbejdet hele dagen, og denne har kun arbejdet i to timer ... Kongen sagde til dem: Denne har på to timer arbejdet mere, end I har arbejdet hele dagen. Således har Rabbi Bun på 28 år præstet mere i Tora, end en dygtig elev kan præstere på hundrede år.« Også i denne smukke sørgetale, som en jødisk lærd holder over en kollega, som døde i en ung alder, er løntanken bestemmende. Rabbi Bun har kvantitativt arbejde mindre end de andre, fordi han døde så ung. Men kvalitativt har han arbejdet mere, derfor får han samme løn som de andre. Men i vor lignelse er der ingen forskel mellem det kvantitative og det kvalitative. Det 'mere', som gives ud over det retfærdige, er kun bestemt af 'husbondens' godhed. Men 'husbonden' er Gud, vor Fader. Han er helt anderledes, end vi forestiller os ham efter vore retsbegreber. Han er godheden selv, han er barmhjer- tig.

Et nyt syn på Gud

Det er vanskeligt for os moderne mennesker at sætte os ind i de samfundsforhold, som ligger til grund for vor tekst. Da det gamle pater- nalistiske system blev afløst af vor dialogen i vers 6 og 7, er det påfaldende, at disse to vers ikke rigtig passer ind i hele samtalen. Husbonden har flere gange sendt daglejere til sin vingård. Det er forståeligt, da de har forrettet mindre arbejdspræstati- oner og nu søger andet arbejde. Nu hen imod aftenen møder han andre. Og på hans spørgsmål, hvorfor de står ledige hele dagen, får han det forunderlige svar: »Ingen har lejet os«. Nogle eksegeter mener, at disse vers ikke hører med til tekstens oprindelige indhold, men er tilføjet af evangelisten. Bag hele teksten står en åndelig mening. De, som er blevet lejet i den sidste time, er hedningerne (jfr. Ro. 9,4-5; 9,3^{1/2}-10,4; 11,1-2. 11-12).

De sidste skal blive de første: ledemotivet

Hele fortællingen er indrammet af én sætning. I 19,30 står denne sæt-

ning: »Mange af de første skal blive de sidste, og mange af de sidste skal blive de første.« I 20,16 gentages denne sætning: »Sådan skal de sidste blive de første, og de første de sidste.« Gentagelsen er ikke tilfældig. Denne sætning angiver hele fortæl- lingen ledemotiv. Guds mål er ikke menneskenes mål. Dette vil vise sig i dommen. Gud er ikke kommet for at helbrede de raske, men de syge. Gud er anderledes.

H. Roos S.J.

LÆSERBREVE

»Katolsk presse«

I Åge Rønnings oplæg 18. nov. 1966 til det nordisk-tyske pressemøde er der en tvetydighed i udtrykket »ka- tolsk presse«, som nok er skyld i, at LABORA-folkene (K.U. 6.1.67) har hæftet sig ved, at man »havde sør- get for«, at kun Katolsk Ugeblads redaktion repræsenterede Danmark.

I virkeligheden var der jo tale om et møde af dem, der arbejder ved den katolske *kirkelige* presse. Der var heller ingen tyske repræsenta- ter for andre katolske blade end de rent kirkelige.

Derfor var det også inkonsekvent, at oversigten ved mødet over de skandinaviske blade alligevel tog både Credo, Lumen og Catholica med, mens LABORA ikke blev nævnt, før der blev gjort opmærk- som på forglemmelsen.

Ellen Nielsen

Fremmedord

Efter at jeg i dette års første num- mer af Katolsk Ugeblad har læst redaktionens meddelelse om abon- nementsforhøjelsen og en dertil knyt- tet redegørelse for bladets anseelse i

ikke-katolske kredse ønsker jeg at fremkomme med følgende:

Hvorfor benyttes der i alt for mange artikler i Katolsk Ugeblad så mange fremmedord, når danske ven- dinger i de fleste tilfælde fuldtud kunne dække meningen?

Forfatterne til nævnte artikler sy- nes helt at være uvidende om, at det langtfra er alle katolikker, som har de fornødne forudsætninger for at forstå et sådant højtravende sprog. Når dertil kommer, at selve stoffet ofte er svært at fatte, sker der det, at en del mennesker enten nøjes med at bladre ugebladet igennem el- ler læser det uden at forstå den ful- de mening. Er dette ikke en skam? Skulle Katolsk Ugeblad ikke være alle danske katolikkers ugeblad?

For således også at skabe større interesse for bladet blandt katolik- ker vil jeg derfor foreslå, at såvel de faste medarbejdere som andre, der indsender artikler, bestræber sig på at skrive et mere dansk sprog. Nu er det vel sådan, at der i katolsk stof undertiden må være en del la- tinske eller andre fremmedord, der vanskeligt lader sig oversætte. Men kunne man ikke i sådanne tilfælde anføre en forklaring, hvis betydning- en ikke fremgår af teksten, eller hvis det drejer sig om ord, der må antages at være ukendte for kato- likker uden teologisk eller anden højere uddannelse? H. Durafour

DEN TYSKE GUDSTJENESTE I SKT. JOSEFS KIRKE

Tidspunktet for messen med tysk prædiken om søndagen er ændret til kl. 10.30.

MSGR. PETER SCHINDLER

prædiker i Skt. Josefs Kirke på Nør- rebro søndag den 22. januar kl. 9.00.

Ugens tv og radio (22. - 28. jan.)

SØNDAG	10.00	p3	Søndags-Journalen.
	21.45	p2	To køn - ét samfund. Diskussion.
MANDAG	19.55	tv	Forældrenes dilemma.
	21.00	tv	Langhåret protest. Reportage.
	21.00	p2	Helafstensudsendelse om FN.
TIRSDAG	16.15	p1	Vort job - skolen. Studiekreds.
	18.00	p2	Zig-zag. Aktuelt ungdomsmagasin.
ONSDAG	20.35	p1	Status-familien. Diskussion.
	20.45	tv	Horisont. Udenrigsmagasin.
TORS DAG	20.35	tv	Skrækkens ministerium. Film efter Graham Greene.
FREDAG	20.15	p1	Lasse Budtz og Jørgen E. Petersen: Nato.
	20.40	tv	Filmorientering.
LØRDAG	21.30	p2	Dansk kristendom. Samtale.
	22.10	p2	Fodbold - opium for folket.

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

Slagterforretning
Aaboulevarden 47, Aarhus C
Tlf. 2 30 27

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Århus C
Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C
Tlf. 4 20 23 - 7 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup
aut. elektro-installatør
Telefon 2 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66

H. J. Madsens
begravelsesforretning
Jægergaardsgade 17-19, Århus C

MEJERIET Vestecbo

Århus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A
Århus N
Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
- båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C. Tlf. 200 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VARME · BLIKKENSLAGER · SMEDE · & MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a · Aarhus N.
Telefon (061) 6 85 33 · Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:
Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 2 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør
Christiansbjerg
Installationsforretning
Birkegade 7, Århus N.
Telefon 6 98 80

Priv. Lundingsgade 12. Tlf. 2 81 02
Lev. til katolske institutioner
Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg
Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand
v/ Hans Nielsen & Søn
Fruerstræde 10, Svendborg
Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg
Telefon 21 10 16

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7 · Svendborg
Tlf. 21 20 21
Kontor i København:
Molestien 11, København SV
Tlf. VA 6060
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Kompasretning, »Thrige« autopilot, alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen
Strandhuse 36, Svendborg
telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eftf.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47 · Holbæk
Telefon 163

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK TELF. 365
EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 3001

Uldall

TAPET- OG FARVEHANDEL
Ahlgade 57, Holbæk. Tlf. 626

Tømrer- og snedkerarbejde

Poul Hansen

Østerled 10, Holbæk
Tlf. 1503 - 1545 - 1098
Privat 1249 u

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaaards Tværvæg 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Biskop Martensen anbefaler økumenisk gudstjeneste

I anledning af bedeugen for kirkens
enhed afholdes den økumeniske fest-
gudstjeneste i Københavns Domkir-
ke *søndag den 22. januar 1967 kl. 20.*

Ved gudstjenesten taler biskop Hal-
dor Hald og kommandør Aage Røn-
ager (Frelsens Hær).

Bethesdas sangkor medvirker un-
der ledelse af Povl Mertz.

Biskop Hans L. Martensen anbe-
faler stærkt katolikker at deltage i
den økumeniske gudstjeneste.

Kirkevandringen, der afholdes i
anledning af bedeugen for de krist-
nes enhed i troen, finder i år sted
tirsdag den 24. januar. Kl. 19 samles
deltagerne i Skt. Pauls Kirke i Ny-
boder, og derfra udgår vandringen
til de forskellige kirker. Katolikker
anmodes om at gå med i den første
gruppe (hvis der bliver to) og ved
ankomsten til Skt. Ansgars Kirke, kl.
ca. 20, at gå op på orgeltribunen for
samlet at synge for til Gloria på
dansk og med melodi af Erling Ras-
mussen. Skulle der være to grupper,
bedes man blive i kirken og synge
for endnu en gang. Tirsdagsforedra-
get bortfalder den 24.

BIFROST

Tirsdag den 24. januar *kl. 19.30*
(NB!) Universitetslektor, dr. phil.
H. Roos S.J. taler om: »Konsekven-
ser og perspektiver af den erkendel-
sesteoretiske udvikling siden Renæs-
sancen«. Store Sal, Jagtvej 183 B,
København Ø.

Sig navnet!

I Tyskland har man et begreb, der
hedder »Oma«-tjeneste. Dette har
ikke noget med margarine at gø-
re, men navnet »Oma« er en be-
tegnelse for bedstemor. Den kirke-
lige »Oma«-tjeneste består i, at fam-
ilier, der ikke har en bedstemor i
live, kan få bedstemødre, der ikke
har nogen børnebørn, til gratis at
fungere som »babysittere«. Adskilli-
ge steder i Tyskland har dette været
en stor succes.

Vor kære mor og svigermor
ANNA WALTHER
er pludselig død i København 1.
nytårsdag.

Tove og Christian Walther
Horsens

Greda og Gunnar Breide
Stockholm

Annelise og Ove Trolle
København

Kirsten og Børge Walther
Horsens

Begravelsen har fundet sted.
Bed for hendes sjæl.

Komitéen for DEN NORDISKE VALFART MED FLY TIL LOURDES

indbyder til foredrag og film *torsdag d. 26. januar 1967, kl. 19.30* i Institut
St.-Joseph, Dag Hammarskjölds Allé 17.

Der vises en smuk farvefilm fra Lourdes og omegn (engelsk tale).

I forbindelse med filmen holder Pater L. Brunnicardi C.ss.R. et kort foredrag
om Lourdes.

Alle interesserede er velkomne – gratis adgang.

Fru L. Samson
Barsehøj 25 – Hellerup

C. Lerche Nielsen
Bredgade 69 – Kbh. K.

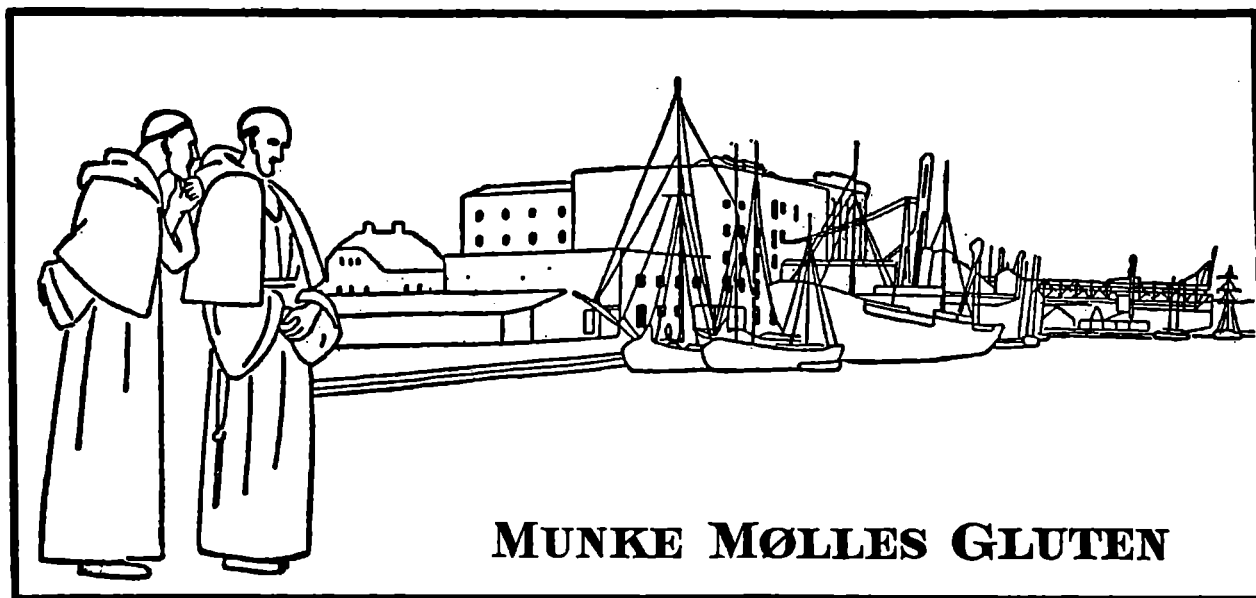
Læs i det nye nummer af CATHOLICA om

Kirken i koncilets konstitution »Lumen gentium«

v/ H. Roos

og andre interessante artikler.

ARNE FROST-HANSENS FORLAG

MUNKE MØLLES GLUTEN

Afstandtagen fra korstog i Asien

Freden kommer ikke gennem sejr, men gennem forhandlinger, hedder det i en udtalelse fra den katolske fredsbevægelse Pax Christi, hvis overhoved er den hollandske kardinal Alfrink.

● Det hedder videre i udtalelsen: Disse forhandlinger må være inspireret af retfærdighed for hele det vietnamesiske folk, dets ære og velvære og af respekt for alle personer og fællesskaber.

● Forhandlinger forudsætter en »nedtrapning« af alle fjendtligheder fra begge sider og en standsning af bombardementerne. Forhandlinger kræver for at lykkes en dialog, som uden at udelukke nogen part, søger et ærefuldt kompromis nu og i fremtiden.

● Det hedder til slut i erklæringen: Endelig kan kun en mobiliseret offentlig mening tvinge modstanderne til at gå med til de ofre, som en forsoning må indebære. Kun den offentlige mening kan oprette en retfærdig og varig fred.

Dette communiqué, der i sine tre punkter gentager U Thants betingelser for fredsforhandlinger om Vietnam, må betragtes som den hidtil mest officielle afstandtagen fra Spellmans juleprædiken i Saigon, skriver det franske blad »Le Monde«. Det resumerer den næsten énstemmige protest, der har rejst sig i den katolske kirke verden over. Det fremkommer samtidig med, at en officiel katolsk delegation fra hjælpeorganisationen »Caritas« befinder sig i Hanoi, og samtidig med at paven selv Hellig Tre Kongers dag under en messe på kinesisk i Peterskirken holdt en prædiken, hvori han udtaler sin sympati og forståelse for den kinesiske ungdom.

Albert Schweitzer- prisen 1967

Albert Schweitzer-prisen for 1967 vil blive tildelt den kendte tyske provst, dr. Grüber, der ofte har været dårligt behandlet af de kommunistiske myndigheder i Østberlin. Den internationale Albert Schweitzer-stiftelse, hvis protektor er dronning Juliane af Holland, og som tæller repræsentanter for næsten alle vesteuropæiske lande, har tildelt provst Grüber hædersbevisningen for hans store humanitære arbejde.

Kirkelig natklub

En natklub under kirkelig ledelse planlægges i en by i England med biskoppens tilladelse. Klubben skal indeholde bar, kabaret og højttaleranlæg. Det er for at modvirke den moralsk fordærvelige indflydelse, visse natklubber med druk og det, der er værre, har på ungdommen. Men det er naturligvis ikke meningen, at der skal holdes kristelige møder i natklubben. Et udvalg bestående af repræsentanter både for den anglikanske, den katolske og de protestantiske frikirker arbejder med sagen, skriver »Kristeligt Pressebureau«, der ikke uddyber, hvad man forstår ved »det, der er værre«.

Solidaritet

BEIRA, Mozambique –
NC News Service

Muhamedanere og hinduer forenedes med katolikker i bøn for den alvorligt syge biskop Soares de Resende, der lider af kræft i halsen. Biskoppen har viet sit liv til en uegennyttig gerning for menneskene i sit bispedømme uanset trosbekendelse. Der blev holdt muhamedansk og hinduistiske gudstjenester for biskoppens helbredelse og mange katolikker tog del i disse gudstjenester.

Judith

Judith er en gæv pige fra et af de mindre agtede skrifter i Det gamle Testamente. I filmen »Judith« går indehaveren af titelrollen, *Sophia Loren*, også på hovedjagt, men det er i det moderne Israel – eller rettere *Palæstina* lige før englænderne forlader stedet. Judith, der selv er jøde, har været gift med en nazistisk general, som sørgede for at putte sin ikke-ariske kone i koncentrationslejr, hvor deres barn ydermere blev taget fra hende. Hun lever nu kun for hævn over krigsforbrydermanden, som den israelske modstandsbevægelse også ønsker at få fingre i, da han er militærekspert hos araberne.

Man kan ikke komme uden om, at filmens emne og visse af dens realistiske scener maner til eftertanke over denne verdens dårskab. Og der er gode skuespillere i alle roller – først og fremmest allerede nævnte *Sophia*, *Peter Finch* og *Jack Hawkins* – men ikke desto mindre afslører visse hule replikker ret hurtigt, at det er folkekomedie og ikke kunstnerisk drama i egentlig forstand. Filmen er knaldspændende trods det, at producenten *Kurt Unger* og instruktøren *Daniel Mann* skal have udnyttet hver kvadrattomme af det store billedformat og hver dollar eller shilling til statister og udstyr, hvilket godt kan strække en handling mere end de dramatiske grundregler tillader. Der administreres altså dygtigt med knald-effekterne, og man balancerer behændigt på den skillelinje, som dyden og respekten for det alvorlige emne afstikker. (Paramount).

HK

De unge
og dukke-
hjemmet

Nye røster
om fødsels-
begrænsning

Et godt
råd til
kirkemusikerne

Ugeblads-
reportage ryster
konservative

Hvad
med
Balthazar?

---

katolsk uge blad

27. JANUAR 1967
115. ÅRGANG

4

Folketeatret i København spiller for tiden Henrik Ibsens skuespil »Et Dukkehjem« med Lone Hertz og Axel Strøbye som Nora og Helmer. Skuespillerægteparret præsenterer en ny fortolkning af den store nordmands klassiker, og i en artikel, der starter på side 5, prøver Lis Thorbjørnsen at vise, at de to skuespillere i forbindelse med stykket giver udtryk for en ægteskabsopfattelse, der ligger på linje med den katolske kirkes. Og det i en forestilling, som i særlig grad henvender sig til de unge.

Liturgiske eksperimenter i Holland

UTRECHT - KIPA

På en forespørgsel om, hvordan det forholder sig med de liturgiske eksperimenter i Holland i almindelighed og med Shalomgruppens i særdeleshed, svarer den hollandske bispekonferences liturgiske referent, biskop Jan Bluysen af S'Hertogenbosch, at han mener, at de hollandske biskopper har fået en officiel tilladelse fra Rom til at oprette centre til gennemførelse af liturgiske eksperimenter, og at Shalomgruppen er et sådant center.

Biskop Bluysen betonedede dog, at Shalomgruppen indtil nu ikke havde fået bemyndigelse til at gå videre, fordi forhandlingerne med Rom om betingelserne for gennemførelsen af den slags eksperimenter endnu befinder sig på det forberedende stadium. Det var biskop Bekkers af S'Hertogenbosch, der havde sat disse forhandlinger i gang, og de var standset ved hans død og var siden ikke blevet taget op på ny.

Fra ansvarlig side i Holland og i Rom erfares det, at tre-mands-delegationen, som før jul aflagde et besøg i Holland, var meget begejstret, da den rejste tilbage til Rom, og havde været overordentlig tilfreds med de strålende resultater af den liturgiske fornyelse i Holland. Delegationen bestod af pavens sakristan, biskop Canisius van Lierde O.S.A., sekretæren for rådet til gennemførelse af liturgikonstitutionens bestemmelser, pater Bugnini, og pater Fruzzaz fra Rituskongregationen. Man ventede af dem, at de romerske myndigheder ville forsøge at opnå, at de hollandske katolikker fik lov til at beholde den frihed i liturgiske anliggender, som de nu havde fået. Konservativ kredse inden for den romerske kurie var imidlertid oprørte over reportagen i »Paris-Match« og i det italienske ugeblad »Epoca«.

Præsidenten for præsteseminarierne, ærkebiskop Garrone, der sidste

sommer aflagde et besøg i Holland, udtalte i denne forbindelse, at han aldrig havde set liturgien blive fejret så fuldkomment som i Holland.

Uforsigtigt?

PARIS - KUB privat

Nye liturgiske former, som er blevet forsøgt forskellige steder og især i Holland af katolske præster og lægfolk, har leveret det store illustrerede ugeblad »Paris-Match« en sensation til julenummeret.

Blandt de nye ytringsformer fremhæves den skik at give de troende den konsekvrerede hostie i stedet for at lægge den på tungen; at kæde eukaristien sammen med et fællesmåltid; at fejre messen siddende omkring et bord; at benytte profane musikalske former i kirken (»beat-messe«); at indføre dans som led i liturgien (forsøgt i Afrika); at lade ikke-præsteviede (en nonne i Brasilien) uddøle kommunionen...

I en to sideres kommentar søger bladet at bevise, at disse eksperimenter helt er i det andet Vatikankoncil's ånd, og at kritik heraf ville være udtryk for en stivnet, reaktionær tankegang.

I anledning af denne rapportage har ærkebiskoppen af Bourges, kardinal Lefebvre, sammen med sin koadjutor, biskop Vignancour,

i en erklæring klart analyseret den situation, eksperimenterne og den måde, de er blevet slået op på, har fremkaldt. Disse metoder, skriver han, kan kun skæppe modsætningerne ved at forankre visse troende i deres afdvning af alt nyt og opildne andre til at fordoble deres uforsigtige eksperimenter.

Kardinal Lefebvre, som man næppe kan betegne som reaktionær, (jfr. »K.U.«, nr. 37/1966) understrøger, at eksperimenterne groft tilsidesætter de bestemteste kirkelige forskrifter og viser en meget beklagelig manglende respekt for Kristus nærværende i eukaristien.

I sin kommentar antyder »Paris-Match«, at kardinal Alfrink selv skulle være indforstået med i hvert fald visse af disse forsøg, og nævner, at de hollandske teologer vel ikke tvivler om de centrale dogmer vedrørende eukaristien, men »sætter dem under debat« for at gøre dem acceptable for moderne tænkende mennesker.

MJB.

Afladspraksis ændret

VATIKANET - NC News Service

Pavestolen har ændret praksis, hvad angår aflad i forbindelse med bønner og gode gerninger. Formålet med ændringen er at understrege nødvendigheden af personlig fromhed og svække betydningen af de ydre omstændigheder, hvorunder afladen opnås.

Ændringerne anføres i en apostolisk konstitution med titlen »Indulgentiarum Doctrina« (Læren om aflad), der er dateret den 1. januar og offentliggjort i Vatikanets dagblad »L'Osservatore Romano« den 9. januar. Blandt andet fremgår det, at delvis aflad ikke længere vil blive målt i dage og år.

Det hedder i en tysk kommentar:

Man kan ikke uden videre sige, at paven med sin afladsreform har ført koncilets tanker ud i livet. Som man vil huske, ønskede ikke så få af koncilfædrene dengang en langt radikallere ændring af den bodspraksis, der tidligere i så høj grad har bidraget til at stille den katolske retfærdiggørelseslære i et falsk lys og dermed fordybe kløften mellem den katolske kirkes og protestanternes lære. Paven går i sit reformdekret langt skånsommere til værks. I dekretet bekræftes substansen i afladslæren - synderens indre omvendelse under indflydelse af kirkens nådemidler. Hensigten med det er kun at beskære de vildskud, der har ført til misforståelser, og som går ud på, at man ved hjælp af afladsforskrifterne ligefrem kunne opstille et debet- og kredit-regnskab over for Vorherre.

Men allerede dette anses af visse bispekonferencer - formentlig først og fremmest i de romerske og de latinamerikanske lande - ifølge forlydender fra Vatikanet at være for meget af det gode. Men dette viser blot, hvor svært det er i en verdensomspændende kirke at indføre reformer, som bliver forstået af alle og overalt.

I hver fald står det fast, at alle katolikker er fuldstændig frit stillede med hensyn til at omsætte den nuværende afladslære i praksis, og at ingen er forpligtet til på nogen måde at gøre noget for at påvirke andre i så henseende.

Moralen i kunsten stiger

VATIKANET - NC News Service

Vatikanets dagblad »L'Osservatore Romano« mener, at moralen i de film, der er blevet vist i Italien, er blevet bedre.

Således har avisen offentliggjort en statistik, som viser, at antallet af »ikke-anbefalelsesværdige« og »forbudte« film er dalet fra 31 pct. til 25 pct. det sidste år. I 1961 var man oppe på 40 pct.

Red Christmas

For første gang i dette århundrede fandt der i julen ingen offentlige gudstjenester sted i Peking. Samtlige kirker blev lukket i august efter ordre af »kulturrevolutionen«s Røde Garde.

Hvordan skal man bedst videregive en oplevelse, en erfaring, som på en eller anden måde har fornyet en? En sådan oplevelse var nemlig »The Second African Student Christian Seminar in Scandinavia«, som i efteråret blev afholdt på Grundtvigs Højskole i Hillerød.

På dette møde var Afrika hele tiden til stede med sin charme, sin livsglæde, sin ældgamle visdom og tradition – men også med sin uoverskuelige mængde af problemer. Der var omtrent hundrede afrikanske deltagere, emnet var »the Family in a Changing Society«, og dygtige indledere fremstillede de vigtigste problemer og de vigtigste fremtids-perspektiver i denne forbindelse.

Dr. Mbiti, Uganda, gennemgik det 2. kapitel af Efeserbrevet med os, og vi blev hurtigt klar over, at vi som europæere kan lære en hel del af afrikanske teologer. De står den verden, hvor Jesus levede, meget nærmere og har samtidig tingene så meget på afstand, at de er i stand til at fortolke det, de læser. Dette gælder både det faktiske og det rent indholdsmæssige. Når for eksempel dåben i Efeserbrevet forklares med omskærelsen som udgangspunkt, er denne tankegang for dem ganske naturlig, eftersom omskærelsen stadig praktiseres i store dele af Afrika. Og de har ligeledes et naturligt forhold til en rig skat af gamle myter om, hvordan mennesket blev skabt, hvordan synden og døden kom ind i verden osv. osv. Dette gør, at de både har lettere ved at trænge ind i Bibelen, og at deres forståelse af den bliver dybere: det revolutionært nye, evangeliet bringer, aftegner sig både klarere og mere direkte for dem. Men til gengæld kender de gamle afrikanske traditioner ikke noget til nogen myte om en virkelig og blivende frelse, – de kender kun menneskets fald og den stadige gentagelse af disse fald. De har ikke engang ord, hvormed de kan udtrykke fremtiden, håbet. Den skelnen mellem denne og den kommende tidsalder, som vi finder i Det nye Testamente, er for dem noget fuldkommen nyt. Gud, Jesu Kristi Gud, kommer os i møde i tiden, i den menneskelige historie. Det er der, han åbenbarer sig. På den måde åbner han fremtiden for mennesket. Det var virkelig en oplevelse sammen med afrikanerne at opdage den nye livskraft, genfødselen til en ny tid og en ny verden, som evangeliet forkynder.

Walter Trobisch (Østrig – Came-

Kan vi lære af afrikanerne?

Pater Frits Florin O.P.
erindrer sig et spændende møde i Hillerød

roon, forfatter af den afrikanske bestseller »I loved a girl«) talte om »diskrimineringen af kvinden« i modsætning til Bibelens syn på ægteskabet. Et forkert biologisk syn på ægteskabet får os til at se manden

Rosemary Goldie fra Australien bliver en af de første kvinder i den romerske kurie. Hun er udpeget til medlem af det nye råd af lægfolk, som er en af konsekvenserne af koncilet.

som den eneste kilde til liv. Kvinden er kun en »have«, som manden køber og ejer, og hvor han planter nyt liv. Dette har mange konsekvenser, for eksempel med hensyn til at sønner er vigtigere end døtre, til enkeres skæbne (et problem, som også urkirken kendte til!), til polygamien, medgiften, de »normer«, ud fra hvilke kvinden vælges af manden (f.eks. frugtbarheden), ægteskabsbrud (manden kan aldrig være skyldig i forhold til sin kone) og skilsmisse. Skriften siger derimod: »Derfor forlader en mand sin fader og moder og holder sig til sin hustru, og de to bliver eet kød« (1. Mos. 2,24). Ud fra et kristent synspunkt kan et ægteskab uden børn oven i købet være lige så meningsfyldt som et ægteskab, der måske også er blevet velsignet i så henseende.

Den sympatiske Seth Agyakwa (Ghana) informerede os om den nye ægteskabslovgivning i DDR. Fru Kala-Lobe (Cameroon) talte om nye familiestrukturer i en begyndende industrialisering og urbanisering. Hvordan skal man finde vejen fra den gamle traditionelle struktur til den nye uden at forkaste det gode og brugbare sammen med det, som ikke kan tilpasses de ændrede forhold. Mange unge står med en stor teknisk viden, men er fuldstændig tomme på det indre plan. Dette er grunden til de mange forsøg på at efterligne europæiske livsformer. Her har europæerne en del af skylden. Da missionærerne kom til Cameroon, var en af de første sange, de lærte afrikanerne: »Afrika, solen brænder, men du er sort som natte...« De var ude af stand til at se det positive i den afrikanske måde at leve på. De bekæmpede polygami og meget andet, men kunne ikke tilbyde andet end rent europæiske former til gengæld. I det hele taget var de på alle områder alt for negativt indstillet over for det typisk afrikanske. Derfor skete det ofte, at de gav undervisning uden at kunne hjælpe på opdragelsen i egentlig forstand. Men alligevel tror jeg, at netop mange af de unge, vi mødte, på samme tid har en vis afstand og en meget nær tilknytning til deres gamle traditioner. Og det vil gøre, at de bliver i stand til at integrere dem i det nye samfund.

Dr. Gerhard Jasper (Tyskland – Tanzania) forsøgte at give syntesen af mødets emne. Han talte om »The Call to the Family of Christ in an

Fortsættes side 13

Sorg og glæde

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9-16, lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 16,50. Løssalgspris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

Et synligt resultat af det besøg, ærkebiskop Ramsey af Canterbury sidste år aflagde hos pave Paul VI, er et møde mellem 11 anglikanske og 10 katolske teologer, som har fundet sted her i januar. Vor nuværende pave har siden sin ungdom vist England stor opmærksomhed. Den unge redaktørsøn, Montini, fik under fascismen i Italien lært, hvad knægtelse af ytringsfriheden vil sige. Interessen for den britiske tolerance og demokratiske tradition voksede samtidig, hvilket medførte en tilsvarende respekt for den venlige og tolerante atmosfære under den verdensomspændende anglikanske kirkes gotiske hvælvinger. Det er en kendt sag, at han som ærkebiskop af Milano inviterede en gruppe på fem anglikanske præster som gæster, så han kunne komme på endnu nærmere hold af deres tro og udtryksform.

De anglikanske deltagere ved mødet her i januar havde i spidsen biskop Moorman af Ripon, den katolske delegation blev ledet af ingen mindre end biskop Willebrands fra kardinal Beas sekretariat, hvilket viser den vægt, man fra vor side har lagt på sagen. Man bemærker det ulige antal: 11 anglikanere og 10 katolikker og mindes herved den skygge, som umiddelbart før starten kastedes over sammenkomsten. For den kendte engelske teolog professor Charles Davis skulle have været blandt de ledende i den katolske delegation, men som bekendt meddelte han kort før jul, at han havde forladt den katolske kirke. Sagen gav genlyd over hele den kristne verden, og man kan heller ikke komme uden om, at der ved denne lejlighed er faldet nogle meget hårde replikker – uden at det dog heldigvis tyder på, at der følger nogen ubehagelig polemik i affærens kølvand. Kardinal Heenans ærkebiskoppelige »ingen kommentarer« er nok knap så ilde anbragt i denne forbindelse. Og de anerkendte engelske katolske blade svarer på Davis' angreb i en forbilliget tone, som man gerne købte noderne til. Dog slører alt dette ikke Davis' hårde ord, som »Observer« har gengivet dem. Om Maria-dogmerne siger han, at der endnu ikke er fundet nogen tilfredsstillende beretning om den dogmatiske udvikling, som forklarer, hvordan disse dogmer kan være en del af den kristne åbenbaring. Og han vender sig mod koncilets konstitution om kirken: Med dette dokument bevæger kirken sig ind i en ny verden, fjernt fra Det ny Testamente, domineret af en overdreven vægt på institutionelle arrangementer af relativ værdi og optaget af at bevare den pavelige magt intakt. Endelig retter han de sidste ti års voldsomste angreb mod paven, ja det er et angreb mod Paul VI personligt. Han taler om den »forhærdede uærlighed«, paven udviste, da han sidste år udskød en beslutning om fødselskontrol. »At erklære uden videre, at det eksisterende forbud mod svangerskabsforebyggelse stadig er i kraft, indtil der bliver givet anden besked, røber en bureaukratisk ufølsomhed over for mennesker og deres lidelser,« erklærer Davis.

Disse skrappe angreb fra en tidligere konciltologs mund har uden tvivl givet den anglikansk-katolske mødes ikke-katolske deltagere noget at tænke over, men ikke desto mindre forlyder det i en kommentar fra London, at det nok skal vise sig, at det først og fremmest er verdenshistorien og i anden række det dogmatiske, som står parterne imellem. Det ikke-katolikker og katolikker har syndet mod hinanden i ord og gerning siden Elisabeth og Maria den Blodige. Hvad Davis-sagen angår, så bør dens opståen i en tid, hvor den katolske kirke er i stand til at råbe verden op, ikke undre mere end bemærkelsesværdige konversioner i tider, hvor kirken endnu er i en bølgedal.

Lone Hertz og Axel Strøbye mener, at »Et Dukkehjem« er en forestilling for unge. Og det interessante er, at deres ægteskabsopfattelse ligger på linje med den katolske

Tove Maës og Lone Hertz i »Et Dukkehjem«.

De unge og dukkehjemmet

Af Lis Thorbjørnsen

Ibsen og Hertz er en ikke ukendt navnesammensætning. Ibsen lærte meget dramatisk håndværk af den danske guldalderdigter Henrik Hertz. Men lad os springe Henrik over og gå, om ikke til Pernille, så til Lone.

Omkring premieren på »Et dukkehjem« blev Lone Hertz interviewet af så godt som den samlede danske presse plus fjernsynet.

Særlig værd at lægge mærke til var hendes udtalelser om den opfattelse, ud fra hvilken hun spiller Nora – udsagnsordet er sat i nutid, hun spiller sikkert også Nora nu i aften!

Egentlig må man kalde det for både hendes og hendes mand, Axel Strøbys, opfattelse, for det er i interviewene lige så meget ham som hende, der formulerer og begrundet opfattelsen.

En protest mod stykket

I modsætning til de skuespillerinder, der tidligere har haft rollen, og i modsætning til de klare ord, Ibsen lader Nora sige, går Lone Hertz ud fra, at Nora stadig elsker Helmer, og at hun vender tilbage til ham, selv om hun går nu.

Det er en opfattelse på trods af, det er en protest mod stykket. For

ganske vist er det ikke usædvanligt, at en dramatikers klare ord ikke står til troende, ikke skal tages for deres pålydende værdi, men forstås ud fra situationen, der måske får dem til at betyde noget helt andet.

Men her er det indlysende, også for Lone Hertz og Axel Strøbye, at situationen støtter ordene.

– Hun går, for hvis hun ikke gik, ville stykket miste sin dramatiske kraft, siger Axel Strøbye. Ikke længere være fornødent teatralisk. Står døren for meget åben, bliver stykket for ligegyldigt set med Ibsens øjne... men vi har en fornemmelse af, at hun stadig elsker ham...

Således som skuespillet er tilrettelagt af Ibsen, må det slutte med, at Nora går for alvor og ikke kun for en uge. Alligevel er Lone Hertz nødt til, for at kunne spille rollen, at tro på, at Nora vender tilbage:

– Nej, nej, nej... jeg tror ikke, at Nora ikke elsker Helmer. Hun er dybt ulykkelig. Hendes verden brister, og hun bryder sammen. Hun går... men alligevel føler jeg, at hun elsker ham...

Lone Hertz og Axel Strøbye udtaler i interviewene, at de mener, at »Et dukkehjem« i høj grad er en

forestilling for unge. Lone Hertz siger: ... Jeg tror, de vil godtage Ibsen med det samme... jeg tror, de vil lytte til ham som til en af deres egne...

Hun og hendes mand har en stærk fornemmelse af, at de ikke står ene med deres opfattelse af stykket. De har en stor del af den unge generation med sig.

Det interessante for katolikker er, at den ægteskabsopfattelse, de giver udtryk for, ligger på linie med den katolske kirkes.

Vil vi blive forstået?

Efter menneskealdre i strid modvind er katolikker nu i den situation, at vor ægteskabsopfattelse vil have mulighed for at blive forstået af den tid, vi lever i.

Lyder det ejendommeligt at sige? på et tidspunkt, da så godt som alt inden for Kirken, også ægteskabsopfattelsen, er i støbeskeen, og vi, så meget vi kan, anstrænger os for at komme omverdenen i møde, ja, næsten er beskæmmede, når der er noget, vi føler os nødt til at holde fast ved og ikke kan give bort for at lette tilnærmelsen mellem katolikker og ikke-katolikker. Et tidspunkt, da re-

vision af Kirkens indstilling til svangerskabsforebyggende metoder er et socialt spørgsmål af globalt omfang.

Her, i Danmark 1967, er et andet problem i forgrunden.

I trediverne var seksualoplysning og svangerskabsforebyggelse progressive diskussionsemner, socialt engagerede læger, med Leunbach i spidsen, udsatte sig modigt for fængselsstraf ved at foretage svangerskabsafbrydelser på ubemidlede kvinder, der ikke kunne rejse udenlands for at få det gjort.

Skønt børnebegrænsningsproblemet aldeles ikke er løst, og der nu midt i tredserne mere end nogensinde diskuteres svangerskabsforebyggende midler, har en avantgarde af socialt engagerede læger, som det ses af deres optræden i presse og radio-TV og deres bogudgivelser, opmærksomheden særlig henvendt på et andet problem: stabilisering af ægteskabet. Ikke gennem strammere lovgivning, men gennem en ændring af sindelaget.

Blandt ungdommen mærkes tegn på, at en ændring er undervejs, et oprør mod, at kærligheden defineres udelukkende som kønsakt, at »elske hinanden« sættes lig samleje, at kærlighedens problemer betragtes som rent tekniske. I en novelleantologi »Ungdom« fra 1964 protesterer Jette Lundbo mod, at »man mest taler om det seksuelle i forbindelse med et kærlighedsforhold, så man let kommer til at tro, at det er det vigtigste, hvad det måske også er, hvad ved jeg, dernæst bliver alle problemer, der kan være i forbindelse dermed, reduceret til at være et spørgsmål om forebyggende midler, – brug pessar, og du skal blive salig. Forebyggende midler er udmærkede og nødvendige og forudsætningen for, at man kan praktisere det frisisind, der heldigvis blive mere og mere accepteret. Det er bare, som om man glemmer, at et menneske har en sjæl, og den er ofte hos et ungt menneske ikke helt uddød. Hvor sjælen sidder, ved jeg ikke, men det er ikke bare i underlivet, den forefindes.

Som man står der efter besøget hos lægen med sit saliggørende stykke gummi, må man som den kloge kineser sige, at sjælen ikke kan følge med.«

Reaktionen mod den fysiologiske sexdyrkelse er ikke ensbetydende med romantisering af kærligheden. Det ses klart af dette nye syn på »Et dukkehjem«, som Lone Hertz og Axel Strøbye gør rede for og føler, at de ikke er ene om.

»Et dukkehjem« er en stor digters værk, et rigt drama. Det handler blandt andet om, at Helmer ikke betragter Nora som jævnbyrdigt medmenneske. Det handler også om »den ideale fordring«, et af nøgleordene på Ibsens tid. I kærligheden forstodes ved den ideale fordring kravet til den anden part om, at han (hun) havde at leve op til de forventninger, man selv mødte med. Hvis han (hun) ikke gjorde det, var man i sin gode ret til at føle sig skuffet, bedraget, og kvittere ægteskabet. Mod denne kærlighedsopfattelse, der dominerede tiden, protesterede kun enkelte, og de betragtedes som outsiders, f.eks. Selma Lagerlöf; hun fortæller et eventyr om en konge, der hørte om en stolt og dejlig prinsesse, som han friede til, men den, der kom, og som han blev gift med, viste sig siden at være en anden, der havde udgivet sig for prinsessen og ikke ejede de egenskaber, kongen havde forelsket sig i. Pointen er, at kongen, i kærlighed, viderefører ægteskabet med hende, der er blevet hans hustru.

Men sådanne protester vandt ikke gehør. Det kærlighedens kulturmønster, vi lever i, er stadig Det moderne gennembruds, selv om mønstret nu fremtræder med krassere og mere vulgære farver.

Den ideale fordring, som indbefatter sexdyrkelsens krav om perfekt seksuel tilfredsstillelse, har ført til et accelererende antal skilsmisser, med tragedier for tusinder af børn, hvis hjem opløses.

Det oprør mod mønstret, som er ved at foregå nu, er en sindelagsændring fra selvhævdende individualisme til medmenneskelighed. Det er et skifte, som omfatter mere end det private kærlighedsmønster.

Filosofisk, politisk og religiøst

Filosofisk finder det udtryk i personalismen, den kristnes eksistentialismes du og jeg forhold, hvor den anden erkendes som jævnbyrdigt menneske, ikke objekt, »ting«, som hos Sartre.

Indenrigspolitisk et skifte til en social holdning, der her i Danmark er begyndt at brede sig til alle partier, længe inden efterårsvalget 1966, og er på vej til ideologisk at fortrænge det liberalistiske »alles kamp mod alle«.

Udenrigspolitisk en stigende tendens hos ungdommen til at erstatte velstandssamfundets nemme tilfredshed og Store Kedsomhed, som Elsa Gress nylig stavede det i en kronik i Politiken, med vilje til at yde og

give – et par år af sit liv til U-landsarbejde; lære fællesskabet at kende i Israels kibbuzzer. Endnu holder dog det gamle mønster: at det andet menneske ikke er min næste, min broder, men en fremmed, en fjende; endnu tilkendegiver verdens ledende hvide stormagt, at The show must go on.

Kirkepolitisk: de økumeniske bestræbelser.

Med de retningslinjer, koncilet trak op, har den katolske kirke placeret sig i tidens åndelige avantgarde. Det gamle mønster holder ganske vist inden for store dele af Kirken, men det skørner.

Sameksistens er tidens nøgleord; og dialog, som pater Pire definerer: den ægte samtale, hvor man virkelig lytter til den anden, ikke møder med fordring om, at den anden skal være som man selv, ellers bør han udryddes. Men accepterer ham, som han er, respekterer anderledesheden.

Ind i denne vældige, fremadskridende tidsstrømning føjer sig den nye frembrydende kærlighedsopfattelse, som Lone Hertz og Axel Strøbye formulerer.

Ibsen lod Nora stille et krav, »den ideale fordring«. Opdagelsen af, at Helmer ikke svarede til hendes forventninger, betød opdagelsen af, at hun ikke elskede ham; det sidste var ikke en følge af det første, men identisk med hendes opdagelse af, at han var anderledes, end hun forventede.

Imod denne holdning stiller Lone Hertz og Axel Strøbye, som ordførere for det nye, viljen til at acceptere, at det andet menneske er anderledes end ens egen umiddelbare forventning til ham (hende); samt vilje til selvkritik.

De er ikke de første og ikke de eneste ordførere, men de taler tydeligt, og deres ord når langt ud, på grund af den situation, hvori de siges: omkring en længe imødeset skuespilpremiere, hvor hele landets yndlingsskuespillerinde udfører hovedrollen under alles opmærksomhed.

Vilje til selvkritik:

– Jeg føler mig identisk med Nora. Derfor føler jeg noget virkeligt for Nora... og jeg spiller hende ikke, som det er blevet gjort tidligere, med det store sus i min anklage mod Helmer. Mere, da katastrofen indtræder, som noget, der går indad. Måske kan man forbavses over, at Nora ikke har nogen selvbebrejdelser.

Vilje til at elske det andet menneske, som han er:

– Hvis det er meningen, sådan som vi (Lone Hertz og hendes mand)

Nye røster om fødselsbegrænsning

altså gerne vil tro det, at Nora trods alt kommer tilbage... så er det, fordi hun elsker ham. Så har hun, hvor medansvarlig hun end måtte være, taget sit parti, og til trods for, at det erotiske er tilbagelagt, og hun har set ham i hans fornedrende hensynsløshed, hvis hun så går tilbage til ham, så er det det, man forstår ved at elske.

Det var Lone Hertz.

– Ja, undskyld jeg bryder ind, siger Axel Strøbye, men jeg synes lykke er sådan et misbrugt ord. Ja, hvad er lykke? Lyst kan også være lykke, og så er vi lige vidt i denne forbindelse.

Kærlighed er også at kunne »undvære for den andens skyld«. Hvad han i øvrigt demonstrerer i praksis ved at hjælpe hende til at spille sin rolle så godt som muligt, vel vidende at publikums interesse vil samle sig udelukkende om hende, og han selv i sin mindre taknemlige rolle komme i baggrunden.

– Det er meget mere, sådan som vi har forstået det, siger han, spørgsmålet om en menneskelig tilnærmelse end om det ene eller det andet køns frigørelse... ikke, Lone...?

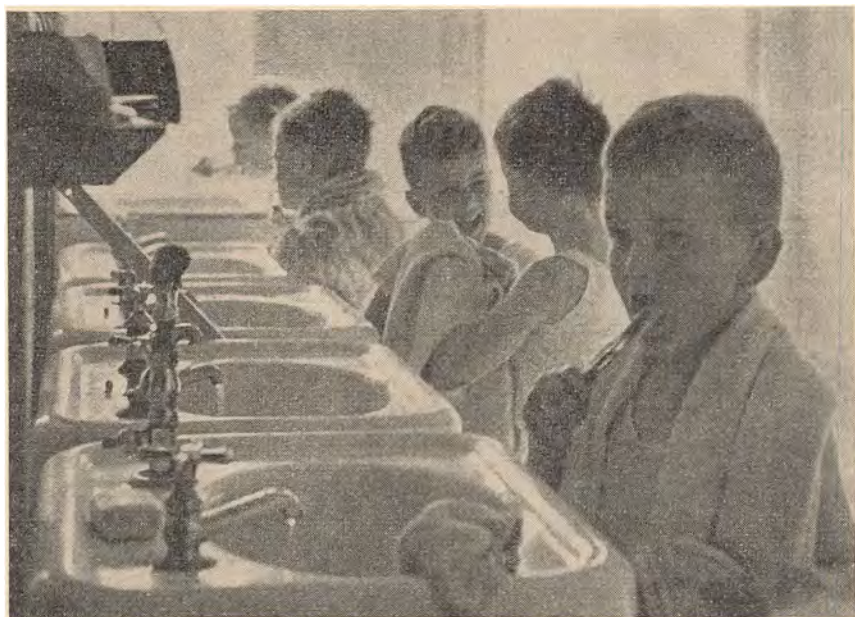
– Det aktuelle er spørgsmålet om deres fælles erkendelse, siger hun. Erkendelsen af deres modenhed... af hvor meget de er blevet mennesker. Ikke på hinandens bekostning, men med og for hinanden.

Katolsk ægteskabsopfattelse er aktuel

I en anmeldelse, på Berlingske Tidendes kirkeside, af Peter Schindlers nye bog »Philip Neri og Roms reformation«, skrev professor Søren Holm: »Luther ville Bibelen alene uden den kirkelige tradition, han ville Jesus alene uden helgener, han ville dåb og nadver alene uden de andre sakramenter, han ville ægtestanden alene uden særlig præstestand, han ville nadveren alene uden messeofret. Han ville korset alene uden inkarnationen, og han ville stå ene over for Gud. Med andre ord, han sprængte det komplementære, som er konsekvensen af katolsk kristendom, der omfatter, men aldrig lukker ude.«

Den protestantiske ensomhed bliver inden for kærlighedslivet til »kødets lyst og sjælens ubodelige ensomhed.«

Elsker jeg? elsker jeg ikke? samme subjektivitet, samme ængstelige efterprøvelse, som religiøst kaster protestanten ud i fortabelsesfrygt eller tvivl om sin egen tro i stunder, hvor han

Lever vi i et børnejendisk samfund?

Vi har i den sidste tid været vidne til et nyt propagandafremstød her i landet for fødselsbegrænsning. Det er sket gennem en serie massive amerikanske udsendelser i tv om U-landsproblemet. Disse udsendelser blev fornylig rundet af i en diskussion mellem forskellige danske autoriteter på området. De mandede sig kun lige med nød og næppe op til at konstatere, at »det skulle da i alle tilfælde være frivilligt«. Den dag er måske ikke fjern, da man i det velorganiserede konformitetssamfund vil modtage blanketten med kildeskatten med tilhørende rubrik, der angiver, hvor mange børn man, ifølge indkomst, kan opnå tilladelse til at sætte i verden.

ikke synes, at den personlige følelse er der. Kan jeg med sandhed gå i kirke?

Katolikken, som »opfylder sin søndagspligt«, går til messe uden uro, enten hans sind er beredt eller ikke.

De helliges samfund og Kristi tilstedeværelse i sakramentet er en objektiv trosvished. Det er. Uafhængigt af hans egen øjeblikkelige følelsesstilstand.

Det katolske ægteskab er ikke en subjektiv følelsesstilstand, en kontrakt, der bør brydes, hvis følelsesstilstanden skifter. Det er ikke individualistisk, men socialt. En objek-

Midt i denne énsidige fødselskontrolpropaganda virker det forfriskende med en afvigende stemme. Den kommer i form af en artikel i det fine månedsskrift om udenrigspolitik, RAPPORT, der redigeres i Århus af Jørgen E. Petersen. Vi gengiver her artiklen fra bladets januarnummer.

Børnebegrænsning i U-lande et forkert mål at sætte sig

I den vestlige verden i almindelighed og i Danmark i særdeleshed henviser man i den løbende debat om de overbefolkede U-landes problem hyppigt til børnebegrænsning som et af de hokus-pokus midler, der hur-

Fortsættes side 8

tiv samhørighed, ubrydelig som forældres og børns. Forældres og børns samhørighed er biologisk, ægteskabets samhørighed er et sakramente, som er blevet virkelighed ved to menneskers viljesakt. Hengivenhed bygget på et grundlag af tryghed. To, der har lovet at støtte hinanden, at bære hinandens byrder. Ikke blot søge en nem lykke, men tage vanskelighederne op, efterhånden som de kommer.

Den katolske ægteskabsopfattelse er aktuel i dag.

Lis Thorbjørnsen

Nye røster...

Fortsat fra side 7

tigst kan medføre høj materiel levestandard for de mange.

Man mener i sin visdom, at man kan gribe ind i en detalje af et sociologisk mønster og opnå mirakler.

De vestlige lande kan slet ikke tillade sig at gå ind for børnebegrænsning, før de har medvirket til at imødegå de sociale ændringer, som børnebegrænsning vil medføre.

I øjeblikket er vor debat om andres børnebegrænsning koncentreret om Indien. Indien er et overbefolket U-land. Hermed menes ikke, at der bor for mange mennesker i Indien, men at det indiske produktions- og distributionsapparat i dag er af en sådan karakter, at tilfredsstillende ernæringsmuligheder ikke er indenfor rækkevidde af alle indere. Der tages med andre ord her overhovedet ikke stilling til, om Indien for eksempel landbrugspolitisk kan effektiviseres til endog at kunne brødføde flere mennesker, end dette store land huser i dag.

Indien kender ikke til socialforsorg i vor betydning af ordet. Ord som aldersrente eller folkepension findes sandsynligvis ikke på noget indisk sprog. Når en indisk mand og en indisk kvinde gifter sig, må de derfor straks til at tænke på deres alderdom. For den ligger jo betydeligt nærmere for dem, end den gør for menneskene i luksuslandene. Man vokser hurtigere til og man ældes hurtigere.

Aldersforsorg i Indien er det samme som at have sønner. Vil man sikre sig godt og ikke være en tung byrde for en enkelt søn, måske gennem en årrække, må man have mange sønner. For jo flere sønner, man har, jo flere er der, som deler byrden med at tage sig af én, når man ikke selv kan arbejde. Altså går man i gang med at avle sønner. Og så er det jo, at det sker, at også piger fødes. Piger skal have medgift. De er en belastning for eventuelle små reserver og medfører krav om flere sønner. En familie, hvor alle børnene er hankønsvæsener er således heldigt stillet, en familie, hvor der kun er døtre, en tragedie.

Forsøger man at bryde ind i dette mønster og siger: – Efter to børn må De bruge pessar eller spiral lille frue, skaber man med andre ord komplikationer, som slet ikke er synlige, hvis man blot har det ene mål for øje at begrænse det antal munde, der skal mættes.

De tider, hvor den indiske stat

kan påtage sig ansvaret for nationens i hvert fald 100 millioner gamle er slet ikke i sigte. Der er heller ikke udsigt til, at delstaterne foreløbig vil kunne påtage sig et ansvar af et sådant omfang. Tilbage bliver med andre ord den klare erkendelse at vil man ikke henvise Indiens gamle til at dø af sult eller begå selvmord, så kan man kun tillade sig at fremme oplysning om børnebegrænsning i områder, hvor man i forvejen har sikkerhed for, at et andet socialt mønster end det gængse er slået tilstrækkeligt igennem til, at aldersdomproblemerne kan lades ude af betragtning. Der synes her kun at være én vej at betræde, kollektiviseringens.

Men vi skal ikke gøre os for kloge. Det er muligt, der er andre og bedre. I øjeblikket er strukturen i Indien dog i alt overvejende grad sådan, at det er i familien, at man har sine eneste sociale garantier. Da der ikke synes nogen muligheder for at gøre det store spring og lade staten eller delstaten overtage garanti-forpligtelserne, synes den eneste logiske udvej at finde på det lokale plan. Landsbysamfundet må overtage familiens sociale forpligtelser for ældre.

Vi vil gerne understrege, at vi ikke principielt har noget at indvende mod børnebegrænsning. Vi kan også forestille os sociale forhold, hvor den tillærte børnebegrænsning – i modsætning til den, der med tiden selv vokser ud af det sociale mønster – kan gøre nytte. Vi vil her blot pege på, at den ikke alene er noget anvendeligt middel i Indien og andre U-lande, hvor familien er den eneste grundvold, den enkelte kan bygge tilværelsen på.

Naturligvis kan man indenfor det vældige indiske riges rammer finde undtagelser, hvor tillempet oplysning om børnebegrænsning kan være fornuftig. Men vi beskæftiger os her primært med luksuslandenes tendens til at præsentere halve svar på U-landsspørgsmål, som var de hele løsninger.

Det kan være fristende heroverfor at indvende, at i et eller andet led må man jo begynde. Det er bare ikke nogen realistisk indvending. Den siger nemlig ikke de implicerede indiske eller andre U-landsmennesker noget.

Men hvad skal man så gøre i de stater, hvor befolkningstilvæksten hvert år er større eller lige så stor i procenter som stigningen i nationalproduktet?

Heller ikke her findes noget pa-

tentsvar, men de få nogenlunde gennemarbejdede undersøgelser, der er foretaget, peger alle i retning af, at luksuslandene i deres hjælp til lande, der er ved at udvikle deres materielle levestandard, bør koncentrere sig om produktivitet fremmende foranstaltninger, men med udbygget fornemmelse for sidelinierne problemer, det vil sige sundhedsvæsen, skolevæsen og social forsorg.

Og, som museumsinspektør Werner Jacobsen sagde det i en radioudsendelse, hvad kunne ikke et samfund som det danske producere af billige proteiner, hvis man virkelig gav sig til at producere los – i stedet for at basere halvdelen af sin materielle velfærd på luksusfødevarer til luksuslandene. Eller sagt på en anden måde. Problemet er ikke så meget U-lændingenes seksualmoral som vor egen kræmmormoral. JOL

LITURGISK KALENDER

SØNDAG: SEXAGESIMA (s. 106, violet). – I højmesse: ANSGAR, biskop og bekender, Nordens Apostel (s. 821, hvid). Erindring om Sexagesima.

MANDAG: Martine, jomfru og marty (s. 807, rød).

TIRSDAG: Johannes Bosco, beken der (hvid).

ONSDAG: Ignatius, biskop og mar tyr (s. 808, rød).

TORSdag: KYNDELMISSE (s. 816, hvid).

FREDAG: Ansgar, biskop og beken der (s. 821, hvid).

LØRDAG: Andreas Korsinus, biskop og bekender (s. 825, hvid).

SØNDAG: FASTELAVN (s. 112, violet). – I højmesse: Kyndelmisse (s. 810, hvid).

Hvad er en lysbibel?

I gangtunnellen ved Göteborgs hovedbanegård, der passerer af 30–40.000 mennesker daglig, har en mand ladet opstille en »lysbibel«, den første i Sverige. Hvad er en »lysbibel«? Svenske blade forklarer, at det er en godt en meter lang aflang kasse, og i den roterer et bånd med elektrisk lys bagved. Når motoren til båndet drejer, fremkommer der på båndet en række bogstaver, 5 cm høje, som danner forskellige skriftsteder, bl.a.: »Mennesket lever ikke af brød alene...« Men i den primitive »lysbibels« opfordres folk desuden til at læse Bibelen hver dag osv. Lysbibelen har vakt stor opmærksomhed i Göteborg.

”Pas på, hvad De gør”

Et godt råd til kirkemusikerne, hvis stævne har fået økumeniske følger

En af de store katolske begivenheder i Danmark i 1966 var det nordiske kirkemusikerstævne i København. Mødet har bl.a. fået økumeniske følger, idet der i stævnets kølvand er fulgt en opfordring til den danske liturgikommissions musikudvalg om at slutte sig til Nordisk Kirkemusikerråd.

Fire resolutioner

Stævnet fandt sted fra den 17. til 19. oktober 1966 i København og var det første i sin art.

Der blev vedtaget fire resolutioner, som konkretiserede ønskerne om

- at der må etableres et samarbejde mellem de skandinaviske musikudvalg,
- at statskirkens salmebøger i de respektive lande må blive godkendt til brug,
- at der må gives moralsk og økonomisk støtte til studier i hvert enkelt land af det pågældende lands musik til brug for arbejdet med kirkemusikken, og at der kun gives fagligt uddannede folk adgang til arbejdet med den liturgiske musik,
- at der for Danmarks vedkommende udstedes forbud mod orgellignende elektroniske instrumenter.

Norge var repræsenteret ved 6 deltagere, Sverige-Finland ved 1 og Danmark med 41. Den apostoliske delegat, ærkebiskop Bruno B. Heim, var stævnets protektor, biskop Hans L. Martensen dets præsident og pater G. Vian O.P. repræsenterede den nordiske bispekonference. Som gæster deltog komponisten Leif Kayser og formanden for Dansk Organist og Kantor Samfund, organist Axel Madsen. Sakramentskirkens krypt blev stillet til rådighed til diskussionerne, og Skt. Josefs Kirke dannede rammen om gudstjenesterne. Stævnet fik praktisk hjælp og økonomisk støtte fra Skt. Josefsøstrene og private.

Liturgisk fællesskab

Til indledning skrev arbejdsudvalgets formand, organist og kantor B. Husson en udtalelse til stævnedeltagerne, der mandede ud i håbet om, at det nu påbegyndte stævne må blive kimen til et liturgisk fællesskab mellem Nordens katolikker og katolske kirkemusikere uanset forskel i tungemål, og at der må udvikle sig en dialog mellem de forskellige trosamfund i Norden.

En repræsentant for værtslandet, organist Olav Segalt, som er medlem af musikudvalget, udtaler til Ugebladet:

»Under stævnet, der altså ikke var et mål i sig selv, men et middel, havde man lejlighed til at høre gudstjenestemusik med dansk tekst, til at tage del i udførelsen heraf og til at sige sin mening om det bagefter. Man drøftede på møderne tekst, rytme, melodi, dansk salmesang, bibelsalmer, gregoriansk sang, nutidsmusik, ægthed, folkesang og pastiche, et stort område på knapt tilmålt tid. Der kunne kun blive tale om at behandle det væsentligste, bedømme værkerne i store træk, f.eks. skal vi fortsætte med at gøre det som vist, eller gøre det anderledes, og hvordan skal det så gøres bedre? Skal vi gå ind for den fremførte musik og skabe noget tilsvarende efter vore forhold (nordiske, katolske)?

Musik fra vor egen tid

Der var mange af deltagerne der tog ordet. Man kom ind på mindre væsentlige ting, navnlig i begyndelsen, men fandt snart frem til det, der var vigtigere at drøfte. Der kan ikke her redegøres for alle de enkelte ytringer, som de faldt på diskussionsmøderne. Sammenfattende kan man sige, at der var delte meninger om strukturen, opbygningen af vesperen og af Ordets tjeneste, om anvendelse af vekselsang, om hvorvidt bønner, læsninger og menighedens bøn skal synges eller ikke. Stort set var der enighed om, at gregoriansk sang ikke lader sig anvende til dansk tekst, og at hverken de latinske formler eller tilsvarende nydannelser kan bruges til bibelsalmer på dansk.

Uddrag af en messe af den franske komponist Puig gav anledning til, at man slog fast, at vi naturligvis må have musik i kirken fra vor egen tid. En påfølgende demonstration af skandinavisk nutidsmusik (med latinsk tekst desværre) pegede på, at vi nok skal forsøge os på basis af denne frem for den franske – dog med dansk tekst. Man så i øvrigt – i denne forbindelse – ikke småligt på, hvad der vil kunne præsteres i vore menigheder. De to gæster tog ordet: Leif Kayser med værdifulde indlæg, Axel Madsen med et vægtigt: Pas på hvad De gør.«

Lignelsen om sædemanden virker på os moderne mennesker som et eventyr: Historien om, hvorledes det gik sædekornet, og hvilken modtagelse det fik, da det faldt på jorden.

Jesus sad i en båd ved Genesaret sø, da han fortalte sin lignelse – og folket stod inde på bredden og lyttede med ansprændt opmærksomhed. »Den, som har øren, han høre«, råbte Jesus, da han havde fortalt sin historie, og han gav selv forklaringen, punkt for punkt. Forklaringen er lige så enkel som selve billedtalen; den har bud til os alle, og den giver os svar på nogle spørgsmål, som ikke mindst opstår i en sjælesørgers sind:

Hvorfor er der så få, som kommer til troen? Hvorfor falder troende mennesker fra, f.eks. mennesket med den kloge hjerne, mennesket med den store begejstring, med det følsomme sind?

Kristus giver os svaret: Der er ikke noget i vejen med sæden, Guds ord, Kirkens lære. Den bliver aldrig for gammel, den er stadig lige så livskraftig som i kristendommens første dage; og det er som regel heller ikke sædemanden, der er årsagen til en dårlig høst – hvis det da er fra Guds kornkamre, han har hentet sit korn, og hvis han ikke har blandet Guds rene sæd med frø fra sine egne private meningers ukrudtsmark!

Nej, det er ikke kornet og ikke den, som sår, Vorherre tilskriver skylden, men jorden, dvs. menneskehjernerne, de hårde, ligegyldige og overfladiske, de ubestændige, de altid bekymrede sjæle. Jesus taler om fire måder at modtage Guds budskab på:

Dem, for hvem Guds ord er noget, der ligger ved vejen

For dem er religion noget, der ligner et korsbillede ved et vejkryds: nogle undrer sig over, at der endnu findes noget så »middelalderligt«, og at der findes mennesker, der knæler ned og beder; andre ærgres sig og går forbi, fordi de ikke kan lide den blege Kristus med de gennemstungne lemmer – eller også er religionen i vejen for dem som en domkirke, der bred og urokkelig spærrer for trafikken i vore gamle byers snævre gader; man kan ikke undgå den, ja, dens klokker er så dejlige, når de ringer søndagen ind; det er »morsomt« at dumpe ind til et bryllup eller en dåb; det er festligt. Kirken forstår at gøre livets højdepunkter til fester, at omgive sig med glans og skønhed; det ville være rart, hvis man kunne

tro, ja, man »kunne tænke sig« at være troende, men – siger sjælen – der er så meget andet, jeg kan ikke overkomme det, jeg skal videre, livet skal leves, arbejdet passes, jeg må ikke komme for sent i teatret! Og mens man haster af sted mellem biler og sporvogne, lysreklamer og udsalgsplakater, glemmer man kirken og dens symboler, dens lys og røgelser og orgelbrus, man var betaget af – dens tanker og sande virkelighed har man slet ikke lært at kende. Måske ligger kirken igen ved vejen, når man tom og træt vender hjem fra aftenens underholdning; kun en

Hold øje med ukrudtet

SKRIFTBETRAGNING

Sexagesima

enkelt pære oplyser det mørke rum – og den eneste røde lysreklame, der kalder på det trætte menneskes interesse, er den lille olielampe foran alteret, evighedslampen, som fortæller dem, der tror, at Herren over al frygt og synd, den eneste, der kan give det rastløse hjerte fred, bor der på alteret i alterbrødets fattige skikkelse. Så kommer djævelen flyvende som en usynlig natfugl og hvisker det arme menneske i øret: Lad være, det er for vanskeligt! Ja, det er for vanskeligt, gentager den trætte sjæl, sjælen, hvis jord er blevet trådt fast og er hård som en landevej, hvor alt liv er tromlet ned af alle de indtryk, der har passeret vejen, og inden Guds nådes sæd har slået rod, har den sorte fugl pikket det op med sit grådige næb. Guds nåde har kaldt forgæves, og menneskelivet har forpasset en af sine store chancer. Arme menneske, som går til grunde i sin egen ligegyldighed, der i sin tilsyneladende harmløshed er en værre fjende af Guds ord end had og åben modstand.

Andet korn faldt på stenet grund
Der er mange, som modtager Ordet med glæde – men det slår ikke rod hos dem: det er de gode begyndelses mennesker, dem med det gode hjerte, som siger ja og amen til alt – også til fristelsen. De bliver bange for deres egen svaghed og ubestændighed – og stoler ikke på at Gud, som gav dem nåde til at begynde, også vil hjælpe dem med at fortsætte og fuldende. De ser, at sand kristendom er glæde og rigdom, men glemmer, at sand glæde er alvorens frugt. De vil gerne have blomsterduft og forårspragt, men de vil ikke grave jorden om; derfor er der ingen dybde i disse menneskers liv. Der er megen solskin over deres liv, men ingen rod forneden. Solskinnet hjælper ikke, hvis vi ikke borer dybe rødder i troens og offerets mørke muld, i Guds egen hemmelighed.

Disse mennesker ligner nøgne klipper, der stråler i solens brand, – de drømmer om høje idealer, men der vokser kun nogle små halm og spinkle blomster, der hurtigt visner, – »de tror kun til en tid og falder fra i fristelsens stund«.

Og så er der dem, hos hvem kornet faldt mellem tidsler

Det bliver kvalt under spekulationer, bekymringer, penge og fornøjelser. Ja, de altid bekymrede, der ikke har tillid nok, ikke har mod til at kaste sig helt og uden forbehold i Guds arme, som stirrer sig blinde på deres problemer, deres synder og nederlag, og glemmer, at Gud er deres eneste løsning, de mennesker, som er bundet af deres rigdoms gyldne lænker, de, som lever for og bliver trætte af deres fornøjelser. – Hvad så med ånden? Hvor bliver Guds ord af mellem al den musik og støj, dans og film? Det er som et lille bitte frø mellem torne; det er næppe til at finde igen, fordi sjælen ligner en tidselmark, der kun fortjener at blive brændt af.

Lad os bede om den nåde at kunne høre til *dem, hos hvem Ordet falder i god jord*. Din jord er måske ikke god nok? Har du nogen sinde prøvet at så den gode sæd på din mark? Henter du dit sædekorn fra den Hellige Skrifs godt forsynede siloer, hvis korn er underkastet Guds Ånds egen frøkontrol?

Og hvor tit vander du din mark med nådens vande, der strømmer rigeligt fra sakramenternes hellige kilder?

Og glem endelig ikke at holde øje med ukrudtet, som fjenden sikkert

også vil prøve at så på din mark! Måske kan du dårlig se forskel på korn og klinte- Det skal være dig tilgivet; men gå så til en, der er kynligere end du selv, og lad dig vejlede!

Men hvis der nu slet ikke vil vokse noget, når lidelser og skuffelser har gjort sjælen hård som frossen jord, når bitterhed og utilfredshed er de eneste vækster, der kan klare sig på din mark, så send bud efter den guddommelige sædmand og bed ham pløje din jord. Du kan tro, han vil gøre sit arbejde godt; men det gør ondt, når han bruger prøvelsens plov, der skærer skarpt og sårer hjertet, så det bløder. Han vil tage med hård hånd om dine tidsler og rykke dem op. Væd du så din mark med angrens og taknemmelighedens tårer, og du vil opleve underet: »De, som sår med gråd, skal høste med frydesang. Med frydesang kommer de hjem, bærende deres neg!« (Sl. 126,5 f.).

J. Coenen S.J.

Luther, Holm og Schindler

Den 16. februar fylder Peter Schindler 75. Han har i den seneste tid været indlagt på Skt. Josefs Hospital, men vi regner ganske bestemt med, at han kan fejre fødselsdagen hjemme på N. Jespersensvej. Hans fødselsdagsbog om Paulus er på trapperne, og imens kan han glæde sig over den store succes med »Filip Neri og Rom's Reformation«. Om dette spændende værk skriver *Søren Holm* i »Berlingske« bl.a.:

»Der er kommet »en ny Peter Schindler, denne gang om *Filip Neri*, som grundlagde et broderskab i Rom lidt før midten af det 16. århundrede...»

Peter Schindler viser sin stilkunst og fortælleevne som ingen sinde før, og indholdet i hans bog er så broget, at det slet ikke kan refereres, men det kan til gengæld, hvad han siger om Luther. Professor *Johannes Hessen* i Köln sagde engang til mig, at han forstod, hvorfor Luther ikke kunne være i Romerkirken, for han havde selv været i en katolsk internatskole, og skønt han er katolik, sætter han protestantismens filosof Kant over den katolske Thomas Aquinas. På samme måde betragter Peter Schindler reformationen som en psykologisk nødvendighed, som først efter det andet Vatikankoncil

kan gøre sig håb om at blive ophævet...

Det var denne Luther, og det han ville, man misforstod, men Peter Schindler har forstået ham, og denne forståelse har han givet udtryk så velformende, at Luther måske aldrig har fået nogen mere rammende karakteristik. Det er det mest velskrevne i den store velskrevne bog, som giver os brogede billeder af det 16. århundredes Rom – suppleret med rigtige billeder på indskudte plancher.«

— HISTORIENS SPEJL —

Kirken og samfundet

I de følgende numre vil »Historiens spejl« bringe en serie artikler til belysning af samfundets og kirkens indbyrdes forhold. Det er mere aktuelt, end man skulle tro, og ikke blot på grund af prins Henris forestående konversion til folkekirken, der har udløst en dansk debat om forholdet mellem regeringsmagt og folkekirke. Mange andre emner, såsom pavens kompetence som fredsstifter og i FN, kristelig-demokratiske partiers berettigelse og kirkens

stilling i Spanien eller fortidsproblemer som kirkens verdsliggørelse i middelalderen og de nordiske helgenkonger, vil altsammen kunne forstås bedre på baggrund af både det principielle forhold mellem religion og politik, mellem kirke og stat og dertil en vis portion viden om, hvorledes den historiske udvikling har formet sig disse to samfund imellem. – Serien er en bearbejdelse af et foredrag holdt på A.C.s sommerlejr på Klitborg 1966.

Naturens orden

Gud har skabt mennesket som et individ, men også som et samfundsvæsen. Det kan hverken leve sit naturlige liv eller nå sit evige mål uden i samfund med andre mennesker. Det er al skabningens også menneskets opgave at prise Gud som skaber og alle gode gavers giver. Derfor er religion, gudsdyrkelse, ikke blot en individuel, men også en samfundsmæssig opgave. Før kirkens indstiftelse var det statens umiddelbare opgave at varetage også gudsdyrkelsen.

Vi ser dette praktiseret i jordens før- og ikke-kristne kulturer. Atztekernes menneskeofre på Mexicos tempelpyramider og de sjællandske vikingekongers blot i Lejre var en samfundssag, for hvilken samfundets leder, kongen eller høvdingen, var ansvarlig – og det lige så naturligt, som at han sørgede for lov og ret i

Hvad med Balthazar?

EN FILM AF ROBERT BRESSON kan altid vente at påkalde sig katolikkernes opmærksomhed. CAMERA i København har taget den meget smukke »Hvad med Balthazar« på programmet – filmen om æslet, der bærer menneskenes synder. »Man føler alt dette med en slags evangelisk blidhed,« siger den franske instruktør Jean-Luc Godard.

I/S Søndermarks Møbelfabrik

vl Chr. Søndermark
& Mogens Jørgensen
Tarm. Tlf. (073) 7 21 11,
nr. 168 - 188 og 488.
Fremstilling af skolemøbler
samt fast inventar til samtlige
faglokaler.

Efter ønske tilsender vi
Dem gerne
brochure og prisliste.

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Stadestrate 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

**Alle forsikringer tegnes -
gratis rådgivning
og tilbud dag og aften ved
Assurandør H. E. Pedersen**
Søndervigvej 89, Vanløse
tlf. 71 20 23

Banegårdens Restaurant

Fritz Kapper

Odense H.

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri

Grundlagt 1806
AABENRAA

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansørs
Klinik

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

MARIUS MP ETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's

Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.

J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres
Vesterbrogade 69
Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16
Tirsdag og fredag kl. 10-18

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Det levende Lys

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt
stearinlys og vokslys
af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER
København

samfundet eller for det militære forsvaret udadtil. Kejser Augustus havde titel af ypperstepræst, pontifex maximus, den store brobygger mellem mennesker og guder. Vi kan ikke forstå dybden i kirkens forhold til staten uden at gøre os denne statens oprindelige religiøse opgave klart.

Den gamle Pagt

Ved Abrahams kaldelse greb Gud ind i historien og valgte et folk ud til at modtage det rette gudsbillede og til at udøve den rette gudsdyrkelse til forskel fra naturreligionernes mange forvildelser (polyteisme, menneskeofre etc.). Kultstedet blev tabernaklet, senere Jerusalems tempel. Skønt hele folket var Guds folk, hvis hele politiske og sociale liv skulle præges af Guds lov, ser vi dog en sondring mellem politiske ledere (dommere og konger) og præsteskab (leviter) og profeter (der vejledte og salvede kongerne). Synagogerne var samlingssteder for en bønnens og ordets tjeneste, der varetoges af teologisk skolede lægmænd, de såkaldte skriftkloge.

Kristus var pagtens fuldender

Som Guds Søn gik han imidlertid ud over dens rammer og oprettede den nye pagt. Han anerkendte og deltog selv i både tempel- og synagogetjenesten, og han accepterede den bestående verdslige autoritet, således at Pilatus havde domsmyndighed over ham selv. Men samtidig oprådte Kristus med guddommelig myndighed, indstiftede den nye pagts, kirkens, sakramenter og indsatte dens præsteskab, apostlene, uden at gøre dette afhængigt af jødernes præsteskab. Ligeledes betonedes han sit eget kongedømme overfor Pilatus. Frygten for denne Kristi selvstændighed har ikke mindst været de gamle autoriteters motiv til at samarbejde om at dræbe ham. Med opstandelsen påskemorgen fuldendte Kristus sit ypperstepræstelige forsoningsværk for hele menneskeheden og brød samtidig romerstatens segl på gravstenen, et tegn på det nye menneskes frihed overfor voldsherredømmet. Gudsriget blev en historisk og synlig virkelighed, da kirken pinsedag fødtes ved Helligånden.

Nybo

Afrikanerne . . .

Fortsat fra side 3

Africa Outgrowing the Colonial Age.

Og så blot en sidste iagttagelse, hvad angår afrikanernes holdning til det økumeniske spørgsmål, en

holdning, som ikke kan undgå at virke lidt forvirrende på os. På den ene side får man indtryk af, at missionærerne både har forgrovet og simplificeret forskellene mellem kirkerne. Men på den anden side var der også en del af afrikanerne, der sagde: Det er europæiske problemer, som ikke i samme grad er vores. Der var katolikker, som bevidst gik til alters under den protestantiske gudstjeneste.

Jeg tror, at jeg har tolket alle de tilstedeværende danskeres mening, når jeg siger de afrikanske organisatorer og deltagere en hjertelig tak for det, vi fik lov til at lære af dem.

Frits Florin

I DEN KOMMENDE TID

AC

Onsdag den 1. februar kl. 20.00 pr. taler professor, dr.theol. Bent Noack i Academicum Catholicum om Kristendom og Politik.

Sted: Englesalen, Jagtvej 183 B.

SKT. MARIÆ KIRKE 25 ÅR

Den 24. januar 1942 blev Skt. Mariæ Kirke, Jens Jessensvej 7, Frederiksberg, indviet af biskop Suhr. Kirkens jubilæum fejres søndag den 29. januar. Biskop Martensen holder jubilæumsmessen kl. 10.

Om aftenen samles menigheden til fest kl. 19.30 i menighedssalen. Ved menighedsrådet, hvor biskoppen og bl.a. tidligere sognepræst ved Skt.

Mariæ Kirke, pastor Nölke, vil være vore gæster, vil der blive vist lysbilleder, der illustrerer begivenheder i sognet gennem de 25 år. – Af hensyn til arrangementet bedes man sikre sig kontrolbilletter, der uddeles ved kirken eller i præstegården.

Pater Fr. J. Lanser

TO RUNDE DAGE I EEN

Håndgernings- og skolen, Frederiksborggade 34, 2., har 40-årsjubilæum den 2. februar, og samme dag fylder forstanderinden frøken Minni Bendtzen 70 år. Frk. Bendtzen blev i 1945 optaget i kirken, og mange katolikker og ikke-katolikker vil sikkert sende hende og hendes trofaste medarbejder, frk. Frey de hjerteligste hilsener på dagen.

SKT. MIKAELS KAPEL

Tirsdag den 31. januar kl. 10.30 læses i Skt. Mikael's Kapel, Vandtårnsvej 5, Søborg, en requiems-messe for afdøde direktør Henry Schultz.

JOHANNESKIRKEN, SØBORG

Arbejdet skrider fremad. Med glasset i fyldingerne står kirken stort set færdig.

Inventaret er på værksted men kan ikke sættes ind før fugten fra det støbte gulv er fordrevet. Man ligger i forhandlinger om indkøb af orgel. Byggefonden har fået et klækkeligt tilskud bl.a. fra frimærkesalget. Den er nu på godt 510.000 kroner.

Fortsættes side 15

Ugens tv og radio (29. jan. - 4. feb.)

SØNDAG	10.00	p2	Kulturmagasinet.
	10.00	p3	Søndagsjournalen.
	20.45	tv	I sandhed en helt. Irsk komedie af J. M. Synge.
MANDAG	21.15	tv	Per Hækkerup – Aksel Larsen. Diskussion.
	TIRSDAG	19.55	tv
ONSDAG	22.05	tv	Farligt fjernsyn – i England. Samtale.
	20.40	tv	Et eksempel på farligt engelsk tv: Culloden.
TORS DAG	19.00	p1	Sådan laver man avis i 2. real. Reportage.
	20.50	tv	Vernost. Russisk film fra 1965.
FREDAG	20.15	p1	Det nye røre i USA om Warren-rapporten.
	21.10	tv	Kontakt 67. Magasin om familie og samfund.
LØRDAG	19.00	p1	Hvorfor med kirkeligt fortegn? Diskussion.
	20.30	p2	Montage om sæsonens tyske bøger.
	22.25	p2	Missa Solemnis af Frantz Liszt.

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

De sydlige øer

Im. Nielsen

Snedkermester

Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
*Begravelser ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.*

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester

Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering

Søndergade 2.
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

— Tværgade 6, Nykøbing F.
Tlf. 85 01 32

Autoriseret elektro installatør

B. & H. Kofoed Hansen

Slagterforretning

Maria Gade 5, Maribo
Telefon 740
1. kl. kød og pålæg

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

FOLMER OLSEN

Begravelser ordnes

Reberbansgade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 3 42 33 og 3 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2
Aalborg

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Chr. Hjorth

Frukt og grønt

Østerbro 64, Aalborg
Telefon 3 46 72

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen

for Lyngby og Omegn

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefyr

Centralvarme

Brændselsolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389

Vanløse

Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester

Rantzausgade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester

Hyldegaardsvvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Kød, flæsk og pålæg

Farum Slagterforretning

Poul Andersen
Telefon 95 00 36
Fineste hjemmelavet pålæg

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK ½

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Støt vore annoncører

DANMARKS KATOLSKE KVINDFORBUND, Landsafdeling, Fyn 14. februar kl. 20 på Skt. Hedvig Næste møde finder sted tirsdag den Søstrenes Børnehjem, Bjerregaardsvej 9, Odense. Pater Vølk taler om »Den katolske kirke i det folkekirkelige Danmark«. *Alle er velkomne!*

Tilmelding kan ske senest den 13. februar til fru Anna C. Rasmussen (tlf. 12 69 15) eller fru Helena Hansen (tlf. 11 00 83).

Den 12. januar var det 40 år siden, at p. Richard Freitag kom til Danmark.

Den 22. februar fejrer han sin 75 års fødselsdag!

ODENSE, SCT. ALBANI KLUB

Sct. Albani Klubs næste møde finder sted fredag den 3. februar (Den hellige Ansgars fest!) kl. 20. P. Vincent Duclos, O.P., taler om emnet: »Er Rom og Wittenberg kommet hinanden nærmere efter reformationen?« *Alle er velkomne!*

Efter foredrag er der kaffebord og lejlighed til at stille spørgsmål.

CARITAS DANMARK har, i forbindelse med pastor d'Auchamps rejser, via Rom og direkte til Firenze afsendt kr. 14.650,00.

S.O.S. nr. 71

Luzmilla børnehospital i Amman i Jordan har ingen vaskemaskine. Assumptionssøstrenes skole og Caritas har hjulpet med 500 \$. Men den koster 800 \$. Hvem kan hjælpe – selv små bidrag løser store opgaver.

CARITAS DANMARK. Postgiro 439 79.

Værelse til leje

pr. 1. februar for stilfærdig yngre mand.

Pastor d'Auchamp
Vandtårnsvej 5, Søborg
Tlf. 69 03 01

R.I.P.

Vor kære medsøster
SØSTER MARIA BORROMEA
(Delphine Van Looy)
døde pludselig i dag den 15. januar 1967.

Maria Søstrene
Sct. Maria Hospital
Vejle

Begravelsen foregik onsdag d. 18. januar kl. 10 fra Sct. Norberts kirke.

Bed for hendes sjæl.

BIBELENS LANDE LIBANON - ÆGYPTE JORDAN - ISRAEL

Tur 53. Påskerejse med jet-rutefly 15/3–28/3. Kr. 2.675,-

Rejseleder: **PATER PIERRE GREGOIRE.**

Viceprovincial for Dominikanerordenen i Norden. Har juridisk og sociologisk embedseksamen foruden sin teologiske uddannelse. Pater Grègoire har været leder to gange på ABSALON-rejser til Bibelens Lande.

PROGRAM OG TILMELDING

VANDKUNSTEN 4, KØBENHAVN K.
TELEFON (01) 11 91 08.

Eneste nordiske specialbureau for rejser til Mellemøsten

FIRE NYE KONCILDEKRETER på dansk.

Om biskoppernes hyrdehverv i Kirken Om ordenslivets tilpasning og fornyelse

(*De pastoralis episcoporum munere in ecclesia*)
(*De accomodata renovatione vitæ religiosæ*)
75 sider, kr. 7,25

Den kristne opdragelse

(*De educatione christiana*)
25 sider, kr. 4,25

Kirkens missionsvirksomhed

(*De activitate missionali ecclesiæ*)
76 sider, kr. 7,25

Om samfundets meddelelsesmidler

(*De instrumentis communicationis socialis*)
26 sider, kr. 4,25

SANKT ANSGARS BOGHANDEL

BREDGADE 67 · KØBENHAVN · PALÆ 4777

Sankt Annæ Rejser

- 1) Påskerejse til Rom, 17. marts–28. marts. 12 dage – tog – liggevogn Kbh.–Rom. Kr. 935.-.
- 2) Rom–Assisi–Firenze, 28. juni–15. juli. 18 dage – tog – liggevogn Kbh.–Rom. Kr. 1275.-.
- 3) Rundrejse i Østrig (28. juni–9. juli). 12 dage – tog – liggevogn/bus. Kr. 895.-.
- 4) Kulturperler (Rom–Firenze). Ca. 6. okt.–ca. 20. okt. 15 dage – fly. kr. 1275.-.

Pastor d'Auchamps Romrejser

- 1) Rom–Assisi, 2. juni–16. juni. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.
- 2) Ravenna–Rom–Assisi, 28. juni–18. juli. 21 dage – tog. Kr. 1375.-. Individuel tidligere eller senere hjemrejse efter behag.
- 3) Rom–Assisi ca. 6 okt.–ca. 20. okt. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.

Program over turene og alle oplysninger:

Lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45, Kbh. S – tlf. SU 86.

Statsaut. revisor Erik Schwartz & frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø – tlf. ØBRO 4642 x.

”Hvis du ikke kommer, må jeg gå alene i biografen!”

”Den røde Kappe” skuffede • Morsomt lystspil

Det er ikke nogen hemmelighed, at den danske millionfilm »Den røde Kappe« over Saxos krønike om Hagbard og Signe er blevet meget af en pressefiasko. Hovedfejlen ligger formodentlig i, at man har lagt den ene af de to store hovedroller i hænderne på *Gitte Hæning*, om hvem meget godt kan siges – bare ikke det at hun har format som en nordisk Isolde, Julie eller Heloise. Da hun lover Hagbard at brænde sig inde, hvis han dør, lyder det nærmest som når en af hendes jævnaldrende siger: »Hvis du ikke kommer, må jeg gå alene i biografen.«

Et andet fejlgreb er dialogen, som ellers selveste *Frank Jæger* har lagt pen til. Uden at efterligne venstrevikingerne har han leveret et ordknappt mål, som muligvis svarer til manges opfattelse af sproget i sagatiden. Virkningen er – når personerne efter lange pauser endelig siger noget – desværre ofte komisk, og den er ikke så god, når skaberne har haft alt andet end den muntre maske på.

Ikke alle skuespillere er fejlplaceret. *Eva Dahlbeck* – en af Ingmar Bergmans yndlingskuespillerinder – har blond skønhed og format som sagakvinde. Det samme kan siges om *Birgitte Federspiel*. *Eva Dahlbeck* sekunderes fortræffeligt af sin medspiller fra masser af Bergmanfilm, *Gunnar Björnstrand* som den ædle kong Sigvor, og russeren *Oleg Vidov* er flot og rigtig som helten Hag-

bard. Men de øvrige unge mænd, hvadenten det er hans brødre eller hans modstandere – opfører sig som en flok pantsatte bondedrenge til trods for deres drabelige lader.

Den kultiverede instruktør *Gabriel Axel* har den ene gang efter den anden bevist, at han har et vældig godt tag på det tekniske. Turneringerne på liv og død kunne en dreven Hollywoodrotte dårligt have gjort bedre og det dejlige islandske landskab, der illuderer som et »ikke nærmere angivet sted« i Norden, fremtræder som bedste turistpropaganda i farver og cinemascope. Derimod er mange skuespillere helt ladt i stikken af instruktionen, så spillet som helhed – trods de dygtige kræfter – har svært ved at fænge. Vi sidder så mærkeligt uinteresseret og skæver til klokken, og det er synd, for sagatonen fra hedenold og den første usikre kristentid skulle kunne give filmisk inspiration og skabe både ydre og indre spænding. Men de unge stridende og elskende van-

drer så mærkeligt uinspireret fra bøn til seng, kampplads og død uden at sætte noget videre i skred.

Noget mindre prætentøst som »Erik Menveds Barndom« var muligvis blevet meget bedre. (Asa).

Så er der anderledes liv og menneskelighed omkring morgenstyrtebadet og the- og kaffedrikningen, når man som i »Skynd dig langsomt« propper en engelsk gentleman, en amerikansk olympiadedeltager og en sød engelsk pige med drøm om egen vaskemaskine ind i en mindre lejlighed i Tokyo – i hvert fald når man lader *Gary Grant* spille den engelske millionær og gentleman med Kirsten-giftekni-kompleks. Han kan bruge meget diskrete midler med stor virkning. Man er ved at erindre sig de pragtfulde komedier fra trediverne, som sjældent er overgået. I tilgift får man nogle festlige og elskværdige billeder fra Tokyo midt i Olympiadetravlheden. (Columbia).

Eva Dahlbeck og Gunnar Björnstrand har format som saga-kongepar.

Gensyn med »Lille Alice«

Søndag den 22. om aftenen stod Edward Albee's skuespil »Lille Alice« igen på Det kgl. Teaters repertoire. Forestillingen, der er iscenesat af Sam Besekow med Bodil Kjer, Henning Moritzen, Bendt Rothe, Jørgen Reenberg og Erik Mørk i stykkets fem hovedroller, har i nogen tid måttet hvile på grund af teatrets turnéforpligtelser, men indgår nu atter i repertoire. HK

Biskop
Martensen
om abort-
diskussionen

Danmark
benåder
borgerkrigens
ofre

Målsætningen
for en
nyorienteret
katholicisme

Om at
forstå
Balthazar

Ouverture
til fasten

---

katolsk uge blad

3. FEBRUAR 1967
115. ÅRGANG

5

I disse dage klæder små og store sig ud til fastelavn. Klovnen med den tragikomiske maske iagttager med Kölns domkirke i baggrunden hele det postyr, der udfolder sig, når gækken slås løs. Straks i begyndelsen af det nye år er karnevalerne i gang, og så er »narretiden« ved Rhinen, som tillokke utallige turister fra alverdens lande, inde.

(Foto: Dienst aus Deutschland)

Pæne ord fra Moskva

Positiv kommentar i anledning af Podgornys besøg hos paven

BONN – NC News Service

Håbet om, at pave Paul VI ville videreføre pave Johannes XXIII's arbejde, er ikke blevet skuffet, hedder det i en leder, der for nylig er blevet udsendt af det russiske nyhedsbureau »Novosti« i anledning af Sovjetunionens præsident Podgornys besøg i Vatikanet.

I den gunstigste kommentar, der i mange år er blevet udsendt af et russisk pressebureau om paven og Vatikanet, skriver den russiske journalist Vadim Ardatowski:

»Pave Paul har med sin berømte talte til FN og med sine mange budskaber og erklæringer banet vejen

for freden og har sat bestræbelser i gang til afslutning af krigen i Vietnam og Amerikas indgriben i den.«

Vatikanets velfærdsorganisationer begrænser ikke deres hjælp til kun at omfatte Sydvietnam, hedder det videre med en hentydning til generalsekretæren for det tyske Caritas, Msgr. Georg Hüsslers nylige besøg i Nordvietnam.

Ifølge Novosti har den vigtigste hindring for en normal kontakt mellem Sovjetunionen og Vatikanet indtil nu været »den intolerance, der herskede før pave Johannes XXIII«. Dengang, siger Novosti, var Vatika-

net »en kold allieret« for de magter, der bekæmpede de socialistisk styrede lande.

Der skete et fremskridt, siger Novosti, da Sovjetunionen overrakte pavestolen som en suveræn stat et dokument om afrustning (i 1956 overrakte Ruslands chargé d'affaires i Rom et memorandum om afrustning til den pavelige nuntius i Italien med anmodning om, at pave Pius XII skulle underrettes om dets indhold). Man havde med dette skridt taget hensyn til den moralske prestige, Vatikanet nyder – især i de katolske lande.

Det hedder i lederen videre, at for pave Johannes XIII var bekæmpelsen af atomkrigen et af de vigtigste hverv i hans pontifikat. Sovjetunionen havde med glæde hilst hans rundskrivelse »Fred på Jorden«, ligesom den havde glædet sig over det ønske, biskopperne på det andet Vatikankoncil havde udtrykt om fred og international afrustning. Koncilets synspunkter stemmer ifølge Novosti meget godt overens med den kommunistiske opfattelse af en fredelig sameksistens.

Det fremgår desuden af lederen, at spørgsmålet om en samtale mellem katolikker og kommunister allerede er blevet besvaret, eftersom medlemmerne af de to grupper allerede befinder sig i dialog med hinanden. Dialogen var kommet i gang ud fra bestræbelserne for at undgå endnu en verdenskrig.

»Vi har fundet frem til et nyt samtalesprog,« siger Novosti. »Fred iblandt menneskene er vor fælles sag.«

Harold i Italien

VATIKANET – NC News Service

Den britiske premierminister, Harold Wilson, er under et privatbesøg hos pave Paul VI blevet rost for sine fredsbestræbelser. Paven lovede Mr. Wilson fortsat støtte.

Premierministeren erklærede på sin side, at pavestolen og den britiske regering er »forenet i deres bestræbelser for at gøre alt, hvad gøres kan for at lette vejen til forhandlinger.« »Vi må holde ud i vore bestræbelser til de bærer frugt,« sagde Wilson.

Den britiske premierminister blev under besøget i Vatikanet ledsaget af sin udenrigsminister, George Brown. Rom var første station på en rejse til fællesmarkedslandenes hovedstæder, og formålet med rundturen var at bane vejen for britisk optagelse i fællesmarkedet.

De to ministre talte tre kvarter med paven i hans privatbibliothek. De officielle taler blev holdt i tronsalen.

»Jeg kommer her i politisk mission,« sagde Mr. Wilson. »Deres Hellighed venter ikke af mig, at jeg skal kommentere forholdet mellem kirkerne og den voksende tolerance og gensidige forståelse, der lykkeligt synes at følge udviklingen.

Men jeg kan ikke lade denne lejlighed gå fra mig til at forsikre Deres Hellighed om, at der er udbredt beundring i mit land hos mennesker af alle trossamfund – ikke blot for den klogskab, udholdenhed og oprigtighed, De har vist fredens sag, men også for de personlige anstrengelser og rejser, De har viet den. Deres Hellighed har mindet offentligheden og mange forskellige lande om blivende værdier, som alt for ofte overses i det politiske livs kamp og misforståelser,« erklærede den britiske premierminister.

– Kunne man ikke på en eller anden måde putte Fællesmarkedet ind. (Catholic Herald).

Billy Graham til Wien

Den næste europæiske baptistkongres holdes i Wien i 1969. Der er allerede nedsat en forberedende komité, som kalkulerer med 5–6000 deltagere. Som man kunne vente det, er den verdenskendte vækkelsesprædikant, dr. Billy Graham, der selv er baptist, indbudt som en af hovedtalerne. – Under sine almindelige vækkelseskampanjer verden over prædiker han selvsagt ikke baptisme, men holder sig til de almindelige kristne sandheder.

”Bjælken i dit eget øje”

Schweizisk utilpashed over fransk kritik
af kardinal Spellman

ZÜRICH – NC News Service

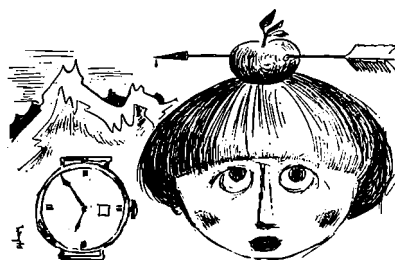
Det schweiziske katolske ugeblad »Christliche Kultur« har i en kommentar til et åbent brev fra biskop Franz Joseph Schmitt af Metz til kardinal Spellman i anledning af dennes udtalelser om Vietnamkrigen ytret sin »utilpashed« over den kritik, biskoppen udtrykker.

Biskop Schmitt siger i brevet: »Hvordan kan De sige, at enhver anden løsning end sejren er utænkelig, på et tidspunkt, hvor pave Paul gør alt, hvad han kan, for at opnå en retfærdig fred ... er grunden måske den, at De inderst inde ikke føler Dem helt i samfund med paven?«

Det schweiziske ugeblad skriver, at biskoppen ikke alene havde frigivet sit brev til kardinal Spellman til offentliggørelse, men at han også har ladet det læse op fra prædikestolen i sit bispedømme nytårsdag.

»Hvis man læser biskoppens kategoriske udtalelser,« skriver »Christliche Kultur«, »og man for eksempel sammenligner dem med de franske biskoppers sindige og ofte frygtsomme og tilsørede ytringer om Algerkrigen, og hvis man desuden vil lægge mærke til de franske biskoppers næsten totale tavshed, hvad angår præsident de Gaulles ambitioner med hensyn til kernevåben, som ikke er

mere i overensstemmelse med koncils udtalelser end Amerikas indgriben i Vietnam, og hvis man desuden crindrer sig kardinal Feltins ture til

Algier og hans opmuntrende ord til Fremmedlegionen, som næppe tager blidere på civilbefolkningen end GI'erne i Vietnam, og at der ikke var nogen af de franske biskopper, der skrev åbne breve til ham i den anledning, kan man ikke lade være med at føle sig en lille smule 'utilpas'. Hermed vil vi på ingen måde drage de franske biskoppers ret til at rette henvendelser til den amerikanske kardinal i tvivl, men man kan jo godt spørge, hvorfor massemediernes, når de overhovedet skal tages i brug, ikke benyttes med samme styrke, når det drejer sig om tvivlsomme spørgsmål inden for æns egen lejr?»

De hollandske biskopper ser nærmere på eksperimenterne

HAAG – NC News Service

På deres månedlige møde i Haag besluttede de hollandske biskopper at tage de yderliggående liturgiske eksperimenter, som den hollandske Shalomkreds for nylig har foretaget i forbindelse med en i vide kredse omtalt fejring af nadveren, op til nærmere undersøgelse.

Den reportage med fotografier af kredsens gudstjenester, som fremkom i »Paris Match«, har vakt betydelige uoverensstemmelser i katolske kredse i Holland.

Som følge af en drøftelse af den liturgiske fornyelse der i landet har de hollandske biskopper besluttet at tage kontakt både med Shalomkred-

sen og andre liturgiske grupper inden for deres bispedømmer.

Shalomkredsen består af et lille antal katolikker og protestanter, som ved hjælp af yderliggående eksperimenter søger at fremme den økumeniske udvikling.

Biskopperne udtaler, at Shalomkredsen over for dem har gjort gældende, at de pågældende nadvergudstjenester ikke er at betragte som fejring af eukaristien i samme forstand som den katolske messe.

De hollandske biskopper har for øvrigt gentagne gange advaret mod overdrevne eksperimenter på det liturgiske område.

Fastebestemmelser

I den kommende fastetid er askeonsdag og langfredag fastedage.

Askeonsdag er desuden – i lighed med alle årets fredage – abstinensdag.

Modtagelsen af påsekommunionen finder sted i tidsrummet fra passionssøndag til Kristi himmelfartsdag; for katolikker, der bor særlig langt fra kirke, forlænges fristen til 2. pinsedag.

Desuden opfordres katolikkerne til at slutte op om fasteindsamlingen »Brød til Verden«.

Vi vender således i år tilbage til fastealmisens oprindelige idé, som er at hjælpe nødlidende uden for vor egen kreds. Jeg vil gerne understøtte ungdomsorganisationernes forslag om, at man i familierne holder hver fredag i fastetiden som en særlig bodsdag, hvor man spiser enklere og billigere end normalt, for at give de derved sparede penge til indsamlingen »Brød til Verden«.

Når jeg i år går ind for en fastealmisse, der ikke kommer vort eget bispedømme til gode, er det i tillid til, at den ny kirkebidragsordning vil afhjælpe den danske katolicismes egen vanskelige økonomiske situation. Forudsætningen for at give almisse må være, at vi kan klare vor egen drift, uden at vi selv i tide og utide må tigge om udenlandske almisser.

Den nød, mange sultende mennesker lider, er så stor, at vi som kristne simpelt hen *må* føle os tilskyndede til at hjælpe. Men den almisse, vi giver, må være båret af viljen til at tage ansvaret for vore egne økonomiske forpligtelser. Vi kan i længden kun hjælpe udadtil, hvis vi er stærke indadtil.

Fra gammel tid har begreberne almisse og bøn været knyttet sammen. Jeg opfordrer derfor alle til at gøre fastetiden til en særlig bønnens tid, ikke mindst ved deltagelse i de forskellige fastegudstjenester, der rundt omkring holdes ud over de normale søndagsmesser.

København, den 20. januar 1967.

+ Hans L. Martensen

UNIVERSITETSMESSEN

genoptages tirsdag

den 7. februar kl. 12,15

KFUK

St. Kannikestræde

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
16,50. Løssalgspris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Ser vi sådan ud?

Som tidligere antydet er den kirkelige orientering i »BT« ret ringe sam-
menlignet med, hvad de øvrige formiddagsblade, »Ekstra Bladet« og
»Information«, kan byde på. Nu har redaktionen tilsyneladende villet råde
bod på det forsømte og det på en måde, der skulle være et forsøg på at få
hele det frokostgumlende Danmark til at forstå, at nu skete der noget. I
alt fald har man sat en erfaren gammel rotte som *Hjalmar Havelund* på
opgaven, der præsenteres under titelen »En BT-rapport: Religionen i Dan-
mark«. Afsnittet om de danske katolikker har fået som overskrift: »Helgen
i kjole og hvidt«, og artiklen har vakt en opmærksomhed, der står i di-
rekte forhold til dens opsætning, for selv en overfladisk iagttager har mildest
talt haft svært ved at genkende den katolske kirke af i dag i de havelund-
ske linier. Også folk, der køber avis for at få et ekstra krydderi til spege-
pølsen, har jo krav på en orientering, der svarer til årstallet i datoen. Hver-
ken artikelens ånd eller indhold opfylder dette krav.

Hvis er skylden? Trods det dokumentarisk klingende *rapport* indrømmer
Havelund ærligt, at der er tale om en subjektiv vurdering, en slags
anmeldelse af, hvad han har set, læst og hørt. Men samtidig starter han med
at udtrykke sin antipati for den »sag«, han beskæftiger sig med, og det er
et udgangspunkt, der er lige dårligt for en anmelder som en reporter. Han
er ganske givet ikke gået overfladisk til værks, men har tværtimod studeret
og interviewet flittigt. Og man kan ikke dadle en udenforstående, at han
mangler sans for helheden, men på den anden side har man lidt svært ved
at tage hans forklaring om at være »en gammel protestant« alvorligt, hvis
dette da vel at mærke skal være en bekendelse til den lutherske folkekirke.
Mange af de ting, han er blevet stødt over, findes nemlig i folkekirken, og
den *nadverlære*, han fremstiller som »katolsk«, er den officielle lutherske.
Endelig mangler der blandt citatblomsterne uhyggeligt røster fra det andet
Vatikankoncil, som jo slet ikke har udtrykt synspunkter af i morgen, men
kun gjort den øjeblikkelige stilling op.

Men når vi taler om, hvis skylden er for, at en sådan artikel ser dagens
M lys i Danmark 1967, må vi også rette søgelyset mod os selv. Ind-
trykket af os har trods alt svaret til mindre smigrende forventninger. For
det første står der rundt omkring bøger, der trods deres katolske imprima-
tur burde forvandles til røg og aske, og for det andet var det nok sundt
for os – når vi prædiker vort evangelium i tale og skrift – i højere grad at
dele kunstnerens lod med at høre anmeldernes dom. Katolicisme er jo meget
mere end Marialære, relikvier og aflad, og moral er meget mere end noget
om sex. Hvorfor giver vi så kun indtryk af at være en kultuskirke, hvor li-
turgi og søndagspligt er det eneste? Hvorfor kan man ikke se på os, at vi er
en missionerende kirke, en kirke som har et budskab til verden, en tjenende
kirke? Hvorfor får andre så let øje på dogmerne, mens de har svært ved
at finde troen på Kristus? Hvorfor står sociallæren altid i skygge af sex-
moralen? Og hvorfor falder kærligheden til Gud ikke i øjnene? Er vore
strengt kritikere blinde, når de kun finder en flok ceremonielle barbarer (for
at benytte et udtryk af Evelyn Waugh) og ikke folk, der ligner kristne?
Ganske vist er det påfaldende, at bladet har ønsket at aflægge rapport om
religionen i Danmark og ikke om *troen*. Men hvad har man fundet? Hvis
vi i stedet for at blive forundrede og sure kan tage nævnte artikel og de
spørgsmål, den uvægerlig må få os til at stille, som en udfordring, er vi
allerede nået langt. HK

I Spanien har man nu udslettet skellet mellem sejrherre og besejrede. Også i Danmark er borgerkrigens frivillige blevet "benådet" - men der skulle gå 30 år!

Nordiske spaniønsfrivillige på Gare de Lyon i Paris efter hjemsendelsen.

Jens Menigs pludselige og naturlige død

Af Leo Kari

I disse dage benådes den spanske borgerkrigs sidste politiske fanger for at udslette skellet mellem sejrherre og besejrede. Der skal dog tages mange skridt endnu, før dette mål er nået. Et af dem må være at fortælle så meget af sandheden om denne centrale konflikt i Europas historie og dens aktører som muligt.

Også danske Spaniensfrivillige »benådedes« i 30-året for borgerkrigens udbrud. For første gang yder en officiel instans de frivillige en honnør, idet Statens Videnskabsfond har bevilget en understøttelse til arbejdet for at redde, hvad reddes kan af dokumentarisk materiale om den danske deltagelse i borgerkrigen. Med de liberale vinde som nu kommer fra Pyrenæerne, kunne der være anledning til at udvide aktionen til selve Spanien. Der findes, spredt ud over landet, et par hundreder steder, som egner sig til rasteplasser for danske turister: De faldnes forsømte grave.

Den følgende dokumentation af en dansk frivilligs skæbne er ikke noget enestående eksempel. Af indlysende grunde anvendes pseudonym, og i øjemedet er navnet »Jens Menig« meget passende. Brevet til Rigsdagsudvalget blev skrevet for

ham af Horserødlejrens illegale »socialminister«, Bernhard Henningsen, der også har opbevaret kopien og afskriften af hustruens brev. Hvor originalen, »endnu farvet af min hustrus blod«, befinder sig, om den virkelig blev forevist udvalgets medlemmer, vides ikke. Sandsynligvis er den som meget andet materiale gået tabt.

Når jeg her har valgt at fremlægge fragmenter af netop Jens Menigs lod, skyldes det, at den symboliserer den negligering og hensynsløshed, der blev de Spaniensfrivillige til del efter nederlaget. Man straffede dem ved hjemkomsten, internerede og udleverede dem til tyske koncentrationslejre under besættelsen, undlod efter befrielsen at anerkende deres indsats på lige fod med den hjemlige frihedskamp (en anerkendelse tyskerne på deres særlige måde ydede os), lagde hindringer i vejen for udgivelsen af en mindebog for de faldne og lod de af de overlevende, som var syge og invaliderede, gå i hundene. Som for eksempel Jens Menig.

Der er det i vejen med de fleste beretninger om frihedskampen, at de heroiserer deltagerne. Man glemmer, at fordi situationen er heroisk, be-

høver personerne ikke at være det. Også i denne henseende er Jens Menig typisk for de frihedskæmpere, jeg kender, ved at have mere tilfælles med Graham Greenes lidt sølle og forsumpede pater i »Magten og Æren« end med James Bond.

Helte hører med i billedet, men er undtagelser. Er forræderen Tam, kulsoens svage og begærlige mand, ikke den man bedst husker af Svend Poulsens gønger? Formodentlig fordi han er mest ægte. Man kunne med Chestertons Fader Brown sige: »Der er ingen mand, der virkelig duer til noget, før han er kommet til klarhed over, hvor slet han er eller under omstændigheder kunne være« - samt tilføje et »Og omvendt!« I den forstand varer ærligheden længst: Sandhedens veje fører frem, hvor løgnens genveje går i ring.

Af en 1.-maj hilsen til Arbejderbladet fra danskere i Thälmannbataillon. Blandt underskriverne er vor mand, som få dage efter blev alvorligt såret.

»GUADALAJARA-FRONTEN,
14. APRIL 1937

Fra Forpostkampene for Demokratiet og Freden sender vi en flam-

mende Kamp-Hilsen til alle danske Anti-Fascister. Kampen her er hård; mange Ofre har den kostet, og også Danmark har bragt sine. I det vi opfordrer jer til på 1. Maj-Dag at mindes de faldne Helte, lover vi jer ikke at helme, før Fascismen her er endelig knust ...»

Af en notits i Politiken, efteråret 37:

TO DANSKE HJEM FRA DEN SPANSKE KRIG SOM INVALIDER. FORFÆRDENDE OPLEVELSER VED FRONTEN.

Esbjerg, Onsdag. Med Frankrigsbåden »A. P. Bernstorff« vendte i eftermiddag to danske frivillige tilbage fra deres deltagelse i den spanske borgerkrig. Den ene, Jens Menig, har deltaget i kampene på Madridfronten og blev for nogen tid siden ramt af en eksplosiv kugle i ryggen, så han nu måtte forcere landgangsbroen ved hjælp af krykker ...»

Af Jens Menigs brev til Rigsdagsudvalget som tog sig af de interneredes forhold:

»Jeg henvender mig herved til udvalget, for at dets medlemmer kan få at vide, hvilke resultater den grundlovsstridige lov, som også De har stemt for, har fået for mig og mit hjem ...

Min hustru er 21 år gammel og for tiden gravid. Vi har i forvejen 1 barn på et år. For flere måneder siden henvendte politiet sig i mit hjem for at arrestere mig på et tidspunkt, da jeg ikke var hjemme. Siden da har jeg måttet holde mig borte fra hjemmet for at undgå arrestation i håb om, at jeg ved tilfældigt arbejde måske kunne bidrage til hjemmets opretholdelse. I slutningen af februar rejste jeg sammen med min hustru og vort barn på besøg hos mine svigerforældre i Tønder. Der blev jeg så arresteret den 4. marts i år ...

Min arrestation gjorde et meget stærkt indtryk på min hustru. Den 8. marts henvendte hun sig i sindsforvirret tilstand på politistationen i Tønder og kom til at tale med mig. Hun fortalte mig, at hun havde et brev til mig, men hun turde ikke give mig det. Jeg stak så hånden ned i hendes frakkelomme for at tage brevet og opdagede, at lommen var fyldt med blod. Det viste sig, at hun umiddelbart forinden, uden for stationen havde forsøgt at skære puls-

åren over på sig selv. Derefter blev hun indlagt på sindssygehospitalet Augustenborg ved Sønderborg, hvor hun stadig opholder sig. Jeg vedlægger en afskrift af det brev, som jeg fik af hende. Den i brevet omtalte Else er vor lille datter.

Dagen efter blev jeg kørt til København og indsat i Vestre Fængsel, og her fik jeg så at vide, at min vært havde udlejet vor lejlighed til en anden, da han havde erfaret, at jeg var blevet fængslet. Kongens foged havde sat møblerne på gaden, og politiet lod dem så køre til Frelsens Hær på Tingvej i København ... Jeg tvivler om, at fogedforretningen under disse omstændigheder var lovlig i det hele taget, men det må i hvert fald stemples som en hensynsløshed fra politiets side, at man ikke søgte at træffe en anden ordning. Først nu bagefter er jeg blevet klar over, at jeg kunne have fået huslejen bevilget fra magistratens kontor i Bernstorffsgade i København ...

Det er mit ønske, at denne skrivelse skal cirkulere blandt udvalgets medlemmer sammen med afskriften af min hustrus brev. Det omhandlede brev befinder sig ikke mere inden for fængslets område, men når jeg en gang bliver løsladt, skal jeg forevise originalen for udvalgets medlemmer, så De kan se, hvordan brevet endnu er farvet af min hustrus blod.

Horserød, den 14. april 1943.

Afskrift af hustruens brev:

»Min kære elskede Jens.

Blot lige et par ord for at tage afsked med dig. Kære Jens, jeg kan ikke udholde længselen efter dig længere. Alene det at jeg ikke må se dig, gør mig vanvittig nu. Kære Jens, lov mig i dine tanker at være god mod lille Else, hende ser jeg heller ikke mere. Desværre opnåede ingen af os, at jeg skulle være moder for anden gang til den lille søn vi havde ønsket og glædet os til. Men selv om jeg er borte så glem ikke vores eneste barn, som vi begge to elsker overalt på denne onde verden, beskyt hende som hele verden er imod og giv hende den beskyttelse og moderkærlighed som hendes mor ikke er i stand til længere. Min elskede mand tilgiv mig min handling og glem mig aldrig, glem ej heller den dejlige tid vi har haft sammen. Du og Else er i mine sidste tanker. Jeg gør dette skridt fordi jeg ikke kan holde længslen ud efter dig mer. Jeg elsker dig for højt til at se

dig lide sådan. Du er min kærlighed nu og altid.

Vær nu hjertelig hilset og kysset mange gange af din hustru. Hils lille Else og giv hende kys fra mor. Lev vel. Din -«

Af Rigsarkivets dødsattestsamling: Dødsårsag: naturlig død.

Alm. skøn: noget malproper og usoigneret. Benene stærkt afmagret, højre fod står i spidsfodstilling. Opad ryggen en del småsår, nærmest lignende ar efter mindre bylder.

Dødstegn: dødsstivhed, dødspletter, ingen tegn til forrådnelse ... afdøde blev fundet liggende på gulvet i sin lejlighed, ved siden af en opredt divan, han var iført nat-tøj. Lejligheden var malproper, men der var ingen særlig uorden, ingen tegn til slagsmål eller drikkelag.

Afdøde havde deltaget i den spanske borgerkrig som frivillig. Han skal her være blevet såret i skulderen, hvad der havde forårsaget delvis lammelse af hans ben. Under besættelsen havde han været interneret i Horserød. Efter at han var blevet løsladt var han (blevet fraskilt) og forfaldet til spiritus. Han levede af socialhjælp. Han var delvis invalid p. gr. a. lammelse af benene. Afdøde er sidst set i live den 23. kl. ca. 21. Han havde da haft besvær både med at se og at tale. Han havde muligvis været beruset.

U.R.I./E.B.

Legal obduktion, den 26/6-46: Betydelig fedtdegeneration af leveren, blod- og vædskeoverfyldning af lungerne, kronisk lungeudvidelse og sammenvoksning mellem lungerne og brystvæggens indside, vædskeoverfyldning af hjernen, tegn på lammelse af musklerne på forsiden af højre ben. - Dødsårsagen er ikke påvist. Yderligere undersøgelser vil blive foretaget.

P.I.V./E.B.

Der er fra politiets side intet til hinder for at begravelsen kan finde sted.

M... , politikommissær. 26/6-46

Afsluttende bemærkninger: ... Afdøde blev fundet død på sin bopæl den 26. 6. 1946 kl. 8,25 og ved det senere ligsyn og obduktion af afdøde blev dødsårsagen ikke oplyst, men efter supplerende kemiske undersøgelser er fra Retsmedicinsk Institut modtaget

Ouverture til fastetiden

SKRIFTBETRAGTNING

Fastelavn

Midt i al vor middelmådighed og verdslighed dumper ganske abrupt disse ord ind i vort liv: »Se, vi drager op til Jerusalem, og alt det, som står skrevet hos profeterne om Menneskesønnen, skal fuldbyrdes. Thi han skal overgives til hedningerne og blive spottet, hånet og spyttet på, og de skal piske ham og dræbe ham, og på den tredje dag skal han opstå« (Lk. 18.31-33).

Dunkel tale

Det er ikke blot de tolv, men hele Kirken, os alle, om hvem den næste sætning har gyldighed. »Men de fattede intet deraf, det var dunkel tale for dem, og de forstod ikke det, som blev sagt«. Tre gange fremhæver evangelisten de tolv og vor egen manglende forståelse af Kristi død og opstandelse. Derfor river Vor Herre dem ud af deres illusion. Disse ord er dunkel tale for det naturlige menneske. De er et advarselskilt, for at vi ikke skal glemme det væsentlige i kristendommen. Vi vil sætte prisen ned, men Guds pris står uforanderlig, mere uforanderlig end polarstjernen. Vi moderne kristne har atter opdaget menneskevordelsens mysterium, at det evige Guds Ord har slået sit telt op midt blandt os. Vi taler om, at alt er draget ind i dette guddommelige milieu, ved at Gud er blevet menneske. Men er vi ikke ofte tilbøjelige til at glemme

den anden del af sandheden: Kristi død på korset? Dette ubegribelige, at Gud, den evige kærlighed, blev slået ihjel af sine egne skabninger, og at netop dette var prisen. Vi prøver på at glemme det, at holde den sandhed nede, fordi den ikke behager os. Men prisen er uforanderlig.

Et citat af Kierkegaards papirer

»Hvorledes gik det, at Kristus blev ihjelslået? Dette kan jeg besvare således, at jeg med det samme viser, hvad kristendommen er. Hvad er »ånd«? Ånd er: at leve som død (det at afdø). Denne tilværelsesmåde ligger nu i den grad det naturlige menneske fjern, at det ganske bogstavelig er for ham værre end slet og ret at dø. Med stor forsigtighed anbragt på fantasi-afstand i en times tid kan det naturlige menneske

tåle det, ja så behager det ham endog. Men skal det rykkes ham nærmere, så nær at det for ramme alvor stilles som fordring til ham, så rejser det naturlige livs selvopholdelsesdrift sig i den grad i ham, at der formelig indtræder en furor, ligesom ved drik, eller som man taler om en furor uterinus. Og i denne tilstand, hvori han er ude af sig selv, fordrer han åndsmenneskets død, eller styrter ind på ham for at slå ham ihjel« (Pap. XI, 2, s. 276). Med disse ord slutter Kierkegaards optegnelser.

Vi blinde

Det gælder ethvert menneske, at vi må »drage op til Jerusalem«. Vi prøver at undslippe. Nu som i Kierkegaards dage er der så megen tale om vor åbning til verden. Nogle taler endog om en omvendelse til verden. Den verden, som Gud har skabt, er god, ja såre god, selv om vi ikke må glemme, at mennesket i sin synd har draget den ned med sig. Den sukker nu under fødselsveerne. På den tredje dag skal han opstå. Men forud for dette går det andet, »han skal overgives til hedningerne og blive spottet, hånet og

Fortsættes side 10

---

erklæring af 25-7-1946, hvori står: »Dødsårsagen er således heller ikke ved de supplerende undersøgelser oplyst. Efter alt foreliggende må det imidlertid antages at dreje sig om pludselig naturlig død hos den af kronisk alkoholisme svækkede mand.«

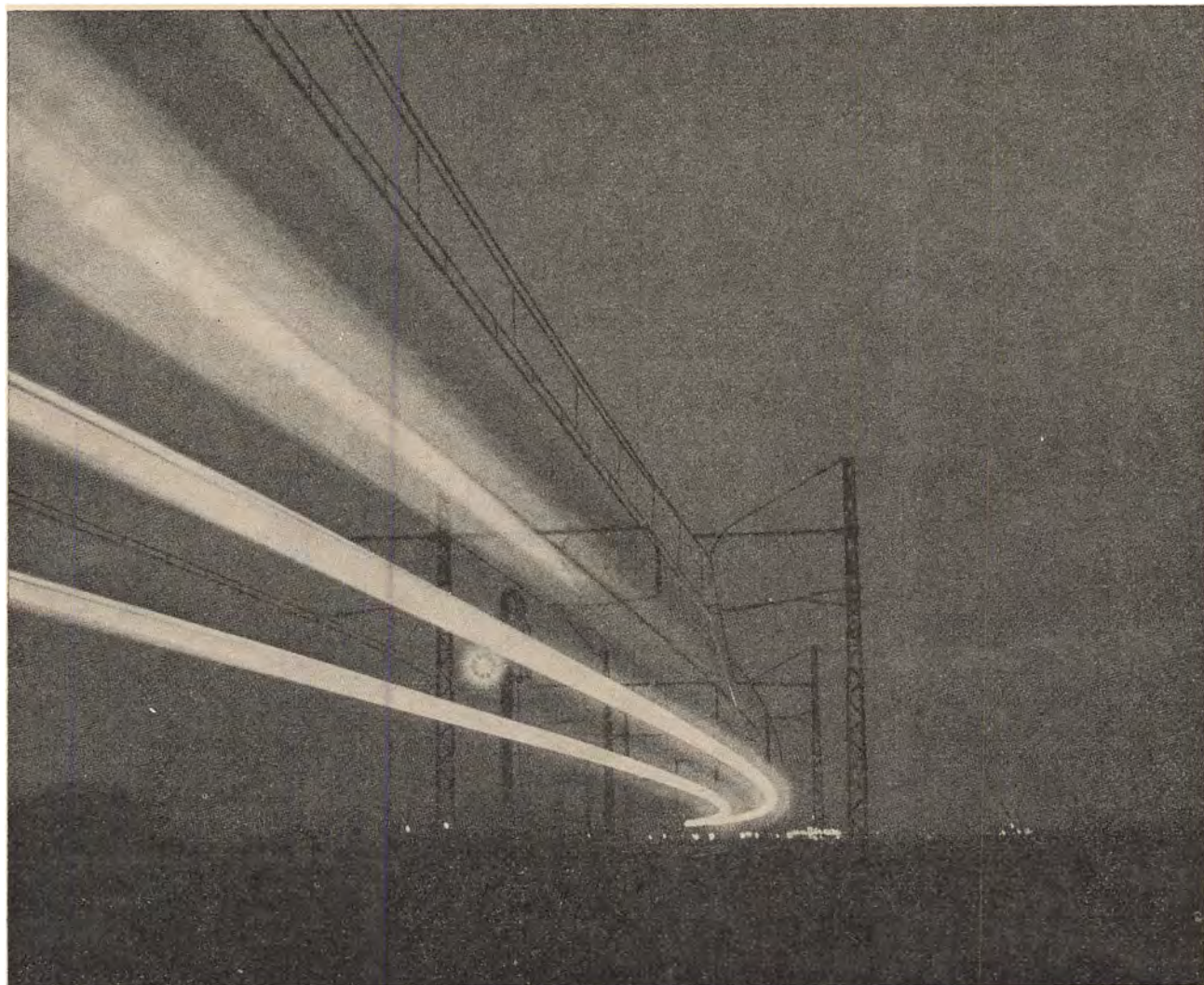
Chefen for Kbhvn.s opdagelsespoliti, den 23. 8. 46,
P.C.V./E.O., politikommissær.

P.S.: Ved nogen af bladets læsere om der var katolikker blandt de danske Spaniensfrivillige?

Leo Kari

Den anden del af sandheden — Kristi død på korset, som Rouault har gengivet den.

Koncilet var ikke nogen afslutning, – det var en begyndelse. Det var ikke et mål, der skulle nås for dem, der ønskede fornyelse i kirken, men startpunktet for en fornyelse, som er livsvigtig, hvis kirken skal kunne påtage sig sit ansvar i verden af i dag og i morgen. Kirken har længe kunnet opføre sig som en sovende by inden for forvitrende mure fra en fordums feudal blomstringsperiode. Der er knap nok trængt en eneste lyd ud til verden udenfor med dens hastige udvikling og heftige kriser, og hvis der nu og da høretes en røst fra den, virkede denne røst som et svagt eller næsten uforståeligt ekko fra en længst svunden tid.

Vi, som boede i denne sovende stad, vidste godt, at den trods alt ikke sov, og at søvnen i hvert fald ikke havde grebet alle i den, – men jeg tror, at billedet – med de bevid-

ste overdrivelser, det indeholder – alligevel svarer meget godt til den måde, hvorpå kirken faktisk opfattedes af den moderne verden uden for murene. Og eftersom kirken blev til, for at den skulle være en stad på bjerget og en surdej i melet, betyder dette, at hvis verden kunne opfatte kirken som et levn fra en svunden tid, var den det også til en vis grad, eftersom det var for verdens skyld, den blev skabt, for at den skulle bringe det glade budskab om Jesus Kristus ud til al verden.

En vægter på muren

»Vi er de første kristne,« sagde Emmanuel Mounier for et par årtier siden. Han hørte til vægterne på den sovende stads mure, disse vågne, hvoraf der var mange flere, end nogen havde kunnet håbe – eller frygte – og som dannede en af forudsetningerne for det andet Vatikan-

koncil. Hans formulering kan måske forekomme paradoksal, men det, vi i hvert kan sige, er, at kristenheden – også den katolske – i vore dage tager skridtet ud af barnekammeret. Alle eventuelle forhåbninger hos den ene eller den anden, som er blevet ansat eller uddannet til at passe børn, lege med dem eller lære dem ABC, og at to og to er fire, selv når det ser ud til at være tre eller fem – alle den slags forhåbninger om at få det kristne folk gennet ind i barnekammeret igen er fuldstændig urealistiske og uden fornuftig baggrund. Selv om man også må regne med et vist antal, som ikke er modne til det moderne livs frihed eller som af forskellige grunde er handicappede, og som ikke kan og ikke må drives ud af vuggestuen. Kirkefolket er stort set – ligesom menneskeheden stort set er det – kravlet over tærskelen – på forskellige stadier af mo-

UD AF EN SOVENDE STAD?

*Vi bringer her den
første af tre artikler
om målsætningen
for en nyorienteret
katholicisme*

denhed og balance, men over tærsklen er man kommet, og hele spørgsmålet er, om fædrehuset er således indrettet, at moderne mennesker kan leve i det og samtidig bibeholde deres værdighed og ærlighed, eller om de uden overhovedet at have haft lejlighed til at gøre status over fædrehusets ressourcer skal vende det ryggen i overbevisningen om, at sandhed og ret venter dem andetsteds.

Ud af barnekammeret

Hvad det først og fremmest gælder om, er at barnekammermetoderne må bort, og det er en omstændelig historie, eftersom disse barnekammermetoder faktisk har været lov og orden i huset så langt tilbage, man kan mindes – i hvert fald, hvis man ikke har en ganske særskilt god hukommelse. Kirkehistorien viser, at det ikke altid har været sådan, og at det først og fremmest drejer sig om en husorden, som blev oprettet i forbindelse med (og imod) reformationen, efter at den langsomt var vokset frem i middelalderen, men dengang bare som *en* tendens blandt flere andre. Til barnekammervaner regner vi på den ene side kirkefolkets egen tendens til ikke at ville tage ansvar for kirken, for den verden, vi lever i, og for deres eget liv. Og på den anden side gejstlighedens, præsternes tendens til at ville tage ansvaret for kirkefolket, give direk-

tiver og eventuelt handle på de troendes vegne. Jeg tænker her mindre på privatlivets end på det kirkelige livs område og i visse lande også på samfundslivets, – vi har jo for nylig set afskrækkende eksempler på så nært hold som i Tyskland.

Til barnekammermetoderne kan man også ud fra en vis synsvinkel regne det, man plejer at kalde kirkens *juridik* eller *legalisme*, som er noget, den har overtaget fra de verdslige magter, den i historiens løb har vikarieret for. Disse ting er især en arv fra romerriget, som først kaldes hedensk og senere helligt, uden at forskellen i virkeligheden altid var så dybtgående. Og det er til en vis grad også en arv fra det juridiske teokrati, hvis lovrytteri Kristus netop kom for at frigøre Gudsfolket for.

Legalismen er ikke kirkens institutionelle struktur som sådan, men det er godt nok den indstilling, der i denne struktur ser det primære og det væsentlige. Legalisme er det, når bogstaven træder i åndens sted, når kanonisterne går Helligånden i bedene, og når loven får lov til at fortrænge evangeliet. Men det er også den mentalitet, som med ydre magtmidler forsøger at opretholde Kristi lov, som skulle være skrevet i de troendes hjerter. Dette gælder, når man tager den verdslige magts politi til hjælp – det kaldte man før »dens verdslige arm«. Det gør man ikke længere, men i mange retninger er denne verdslige arm stadigvæk både hurtig og muskuløs, og man prøver på at tro, at den virker for Guds sag. Det samme gælder, når man udelukkende benytter åndelige magtmidler og forsøger at skræmme folk til lydighed uden at respektere deres samvittighed og frie vilje. Og jeg er også tilbøjelig til at påstå, at det gælder i de fleste tilfælde, hvor man bruger kirkelige straffe såsom ekskommunikation, udelukkelse fra sakramenterne og lignende.

Legenden om storinkvisitoren

Kirken har fungeret på den måde med den motivering, at det gælder om at opretholde tugt og orden. Præcis som i barnekammeret og præcis som på Det gamle Testaments tid – når det har drejet sig om mennesker, som er for lidt udviklede til selv at påtage sig et ansvar og til selv at indse, hvad der er ret, og hvad der er uret. Og det ligger jo i sagens natur, at den, som ikke kan det, heller ikke *har* noget andet ansvar end pligten til at adlyde. Men spørgsmålet er, om et i åndelig henseende fuldvoksnet menneske, den, som har nået sin fulde vækst i Kristus, som Paulus forudsætter, at et kristent menneske bør gøre det, – om de handlinger, et sådant menneske udfører under tvang og på kommando, overhovedet har nogen åndelig værdi.

Den kirkelige ledelses konstante fristelse er den samme som en dominerende moders eller faders, nemlig ikke at stole på, at børnene kan klare sig selv, og derfor at blive ved med at bestemme over dem og for dem, også efter at de selv er blevet i stand til at tage ansvaret for det, de gør. Og de troendes konstante fristelse svarer til deres ledes, – det er nemlig den infantilisme, som flygter for ansvaret og vil klynge sig til mors skorter. Det er det samme dybt uevangeliske forhold, som Dostojevskij i andre vendinger henryder til i legenden om Storinkvisitoren, der opfatter sig selv som den store beskytter, og som nægter at lade Kristus komme til orde, fordi han forstyrrer ordenen og vækker uro blandt folket. Storinkvisitoren vil give folket fred, og denne fred skænker han på samme måde, som verden skænker den, og det er nøjagtig det modsatte af Kristi fred – den, som ifølge selve sit væsen samtidig med den dybe tryghed rummer en evangelisk uro. Kristus vil tænde en ild i vore hjerter – storinkvisitoren tænder kætterbål for at

hindre ilden i hjerterne i at brede sig. Kristus har ikke en sten, hvortil han kan støtte sit hoved, og han tilbyder ikke sine disciple noget jordisk hvilested, men sender dem ud på alle verdens veje med alle verdens farer og med løftet om sejr som en åndelig realitet i deres hjerter – og med dette besejrede de verden. Disciplene bliver ifølge evangeliet sendt af sted uden oppakning, uden bagage at slæbe på. I kirkens tradition har man bidt særligt mærke i dette ud fra et *materielt* synspunkt med henblik på ordensfolkenes personlige fattigdom. Og det er ganske sikkert rigtigt, at de første kristne virkelig tillagde fattigdommen, afkaldet på at eje noget, menigheds-kollektivismen, en overordentlig stor betydning, som kirken i vore dage gør vel i at opdage på ny, og som mange og stærke røster på konciliet til stadighed insisterede på. Men spørgsmålet er, om ikke Jesu ord også og først og fremmest skal tolkes i åndelig betydning. Jeg tror, at han først og fremmest mener en åndelig fattigdom: ikke at have noget blivende sted, ikke at slå sig til ro i noget system, altid at være parat til opbrud, så snart man mærker, at evangeliet kalder en til noget nyt. En sådan beredvillighed til opbrud og til at prøve på ny står på ingen måde i modsætning til troskaben mod alle de fundamentale sandheder, som Kristus har betroet sin kirke. Det er tværtimod netop denne troskab, der tvinger til stadig nye opbrud, så snart formen ikke længere svarer til indholdet og bogstaven til ånden. Storinkvisitoren arbejder for sin del stadig på det monumentale bygningsværk, hvori han håber at kunne spørre Kristi budskab inde, så det bliver ufarligt, og at kunne spørre Kristi disciple inde, så de ikke hitter på noget uforudset. Det er en drøm om Himmeriget på jorden, og netop derfor kommer det til at stå i modsætning til det sande Himmerige, som er vort uendelige mål, mens vor jordiske tilværelse er en *vandring*, som altid må blive ved med at være risikofyldt, medmindre man sætter en stopper for den.

Frihed og ansvar

Alle disse billeder viser os, hvordan begge tendenser altid har været til stede i kirkens liv. Selv i legalismens tidehverv har apostle og missionærer trodset farer og forbud og båret Kristi budskab videre og har tændt hans ild i nye hjerter. Men

det har drejet sig om en lille elite, nemlig den, som har været stærk nok til ikke at bryde ud af de kirkelige strukturer eller lade sig kvæle af dem. Det, som det nu gælder om, er, at *hele* kirken skal fungere lige så evangelisk.

Dette kræver en fuldstændig om-læggelse af den traditionelle pædagogik – barnekammerpædagogikken. Og for at forstå, hvordan dette skal ske, behøver vi – som altid – blot at vende tilbage til evangeliet. Hvis vi læser det med uhildede øjne, som om vi så det for første gang, opdager vi øjeblikkelig, at Jesu forkyndelse netop altid vender sig imod den jødiske barnekammerpædagogik, legalismen, paragrafrytteriet. I modsætning til alt dette peger Jesus utrættelig på to ting: at mennesket ikke er til for lovens skyld, men loven for menneskets, og at de gerninger, som kun udføres på grund af et imperativ udefra, ikke har noget evighedsværd, men at det er menneskets indre personlige overbevisning og frie valg, der gør handlingen til en moralakt.

For at stile efter denne indre afgørelse, denne personlige omvendelse, må man være optimist. Pessimisten går ud fra, at »det jævne folk« ikke kan forventes at handle så kvalificeret, og at det derfor må ledes ved hjælp af diktat udefra og ved hjælp af en disciplin, som fritager for ansvaret for selv at skaffe sig en overbevisning og træffe et valg. Storinkvisitoren er pessimist i sin velvilje, og det samme må nok siges om de fleste kirkelige lovgivere gennem mange århundreder. Jesus er optimist, hvad angår menneskenes muligheder – han kan ikke være andet, når han så konsekvent afviser alle forordninger, som går ud på at dispensere menneskene for selv at påtage sig et ansvar. Det er naturligvis den samme optimisme, som ligger i selve skabelsen: Gud giver afkald på at gribe ind i menneskets frihed, selv om han kender risikoen.

Den nye pædagogik må altså tage sigte på *frihed* og *ansvar*. Og den findes som et sprængstof, en surdej i alle det andet Vatikankoncils tekster. Hele koncilets dynamik virker i den retning. Og det interessante er, at kirkens syn her for en stor del falder sammen med det moderne demokratiske menneskesyn. Jeg hentyder her ikke til demokratiet i teknisk politisk betydning, men jeg mener netop et *menneskesyn*, det, som i første instans går ud fra og værner om *personens* rettigheder og det en-

kelte menneskes værdighed. Dette syn findes nedlagt som et sædekorn i hele Det nye Testamente, men vi ved, at dets gennembrud i moderne tid ikke fandt sted *inden* for kirken, men uden for og *imod* kirken og under modstand fra kirkens side. Det er dette faktum, som det andet Vatikankoncil mere eller mindre udtrykkeligt erkender og ydmygt vil råde bod på.

Gunnel Vallquist

Ouverture til fastetiden

Fortsat fra side 7

spyttet på, og de skal piske ham«. Og til sidst vil de dræbe ham.

Herre, lad mig se!

Fordi denne dunkle tale er så vanskelig at forstå for os og endnu vanskeligere at praktisere, tilføjer evangelisten beretningen om den blinde ved Jesu vej. Den blinde ved vej-kanten er os alle sammen. Vi kan ikke se. Den blinde råber først i en lang afstand fra Herren. Han bliver ved med at råbe og til sidst føres han ganske nær til Herren. Han spurgte ham: »Hvad vil du, at jeg skal gøre?« Han svarede: »Herre, lad mig få mit syn igen!« Jesus sagde til ham: »Bliv seende! din tro har frelst dig«. Denne beretning er ikke blot et referat af en historisk begivenhed i Jesu liv. Den var også en katekese til den første menighed og er en forkyndelse til os alle, her og nu. Kun i tro kan vi forstå kristendommens inderste hemmelighed, som også er menneskets inderste problem. Kun Herren ejer nøglen til dette mysterium. Ouverturen har lydt. Tæppet går op for den hellige fastetid. I dyb tro vil vi ikke blot overvære dette hellige mysterie, som fastetiden er, men ved nådens hjælp selv være aktive i det.

H. Roos S.J.

SKT. ANSGARS FEST

Søndag den 5. februar højtideligholdes Skt. Ansgars fest med bispemesse kl. 10 og med vesper og procession med Skt. Ansgars relikvier kl. 17. Som sædvanlig deltager mange af Stor-Københavns præster i eftermiddagsgudstjenesten.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG: FASTELAVN (s. 112, violet). – I højmesse: Kyndelmisse (s. 810, hvid).

MANDAG: Titus, biskop og beken-der (s. 828, hvid). Erindring: Do-rotea (s. 828).

TIRSDAG: Romuald, abbed (s. 828, hvid).

ONSDAG: ASKEONSDAG (s. 117, violet).

TORSDAG: efter askeonsdag (s. 129, violet). Erindring: Kyril af Alexandria, bekender og kirkelæ-rer, Apollonia, jomfru og martyr (begge s. 829).

FREDAG: efter askeonsdag (s. 131, violet). Erindring: Scholastika (s. 830).

LØRDAG: efter askeonsdag (s. 136, violet). Erindring: Vor Frue af Lourdes (s. 831).

SØNDAG: 1. i Fasten (s. 140, vio-let).

JOHANNESKIRKEN, SØBORG

Vi forbereder indvielsen: 18. og 19. marts. Kirkerummet er færdigt og inventaret samler sig på værksted. (Endnu er rummet for fugtigt til at kunne tage imod det tørre træ.) Vi håber, at mange vil på flyverejse til Italien med os i år, så vi kan få møblementet betalt!

Måske bliver vi nødt til at bede de tidligere husværter tage imod et 2 dages besøg af deres tyske loge-rende – mellem 15 og 25 tyske fri-villige vil med til indvielsen. I an-ledning af årsskiftet sendes en hjer-telig tak til et par regelmæssige ano-nyme bidragydere.

Paul d'Auchamp, præst
Vandtårnsvej 5, Søborg, giro 99101.

ODENSE

ODENSE

Den 8., 9. og 10. februar holder ungdomspræsten i Oden-se, pater Hahn, fasteprediken i Sct. Albani Kirke hver aften kl. 19.30 sluttende med komplet. KUK og Sct. Al-bani Club afholder fastelavnsfest i skolens gymnastik-sal. Der bliver opført en gysen, og derefter er der kaffe-bord m.m.m. . . .

Efter redaktionens slutning meddeler Kvindeforbun-det, Odense, i øvrigt, at mødet alligevel holdes den 14. februar.

Til slut henleder vi opmærksomheden på, at abonne-mentsprisen for et kvartal er steget til kr. 16,50.

Udgår af praesenssyn i denne uge.

KATOLSKKE PLEJEFORÆLDRE

til lille brun pige søges.

Pastor Paul d'Auchamp
Vandtårnsvej 5, Søborg

BISKOP MARTENSEN

OM ABORT-

DISKUSSIONEN

Katolsk Ugeblad har bedt biskop Hans L. Martensen om en udtalelse til den løbende abort-dis-kussion:

I anledning af abort-debatten har biskop Westergaard Mad-sen bragt følgende udtalelse i Kristeligt Dagblad: »Når man kan tale om, at der årligt i dette land foretages omkring 20.000 illegale aborter, er det en så alvorlig situation, at der helt anderledes effektivt må gribes ind med oplysning, vej-ledning og hjælp. Men at finde løsningen i indførelsen af fri abortret er at se bort fra den grundlæggende kendsger-ning:

nedbrydende. Det kan ikke være rigtigt at ville leve, som man har lyst til, uden at ville tage konsekvenserne. Det er vel tværtimod en menneskelig ret og værdighed, som vi mere og mere nedvurderer«.

Jeg vil gerne helt og holdent tilslutte mig denne udtalelse og også fra min side understrege, at det ikke blot drejer sig om løsningen af et praktisk spørgsmål, men at samtidig et menneskesyn står på spil.

Snarere end at give adgang til fri abort burde vort samfund bekæmpe årsagerne til abort, såsom den dårlige bo-ligsituation, og udbygge mid-lerne til at hjælpe vanskeligt stillede kvinder i gennemfø-relse af deres svangerskab, f. eks. ved større børnetilskud, større økonomisk støtte til mødrehjælpsinstitutionen, stør-re indsats for, at unge mødre kan hjælpes til en god uddan-nelse, hvor de har behov der-for.

+ Hans L. Martensen

igt ide m- ret, ry- ge- mæssige hensyn eller ulystbe-tonede forbehold ikke kan undgå at virke menneskeligt

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

MEJERIET
Vestecbo

Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

MARIUS MP PETERSEN

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's

Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.
J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres
Vesterbrogade 69
Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16
Tirsdag og fredag kl. 10-18

Kaj F. Fjording

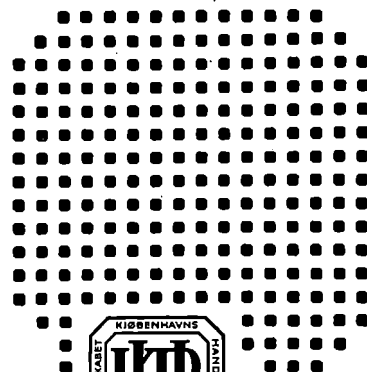
Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Støt vore annoncører

HER ER 220 PUNKTER

og der er 220 steder i landet hvor der ydes HANDELSBANK-service

altid
med i
billedet

HANDELSBANKEN

KØDHALLE

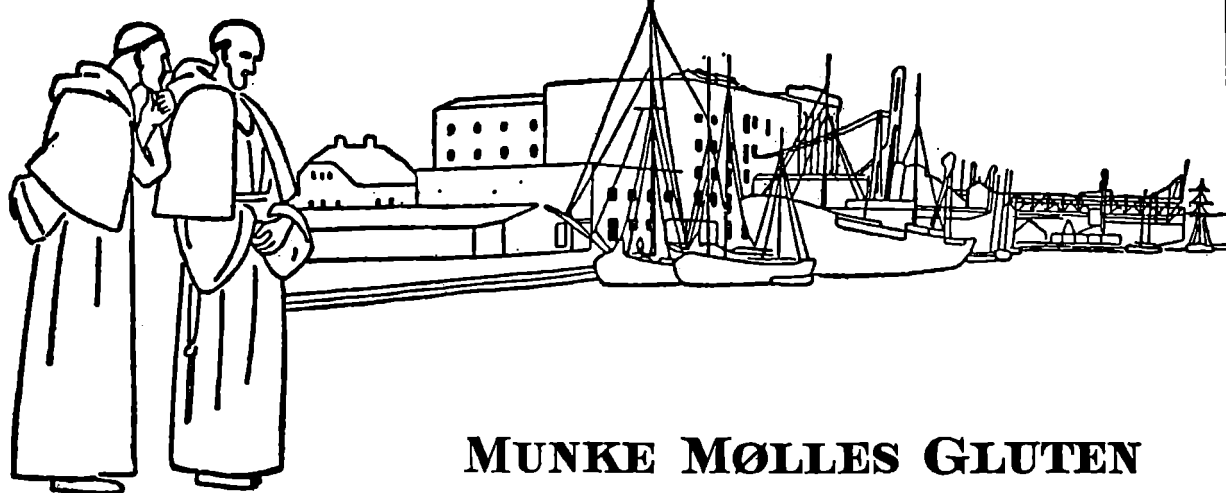
Robert Hansen

1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sonner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

MUNKE MØLLES GLUTEN

Hvori ligger forskellen

Af private grunde kom jeg ikke til at læse Ugebladets nr. 1 i år – det, som indeholdt mit læserbrev ang. Vietnamkrigen og pater Lunds svar herpå – straks, da det kom, men først nu i de sidste dage. Jeg beklager dette, men beklager især at måtte tilstå, at jeg ikke kan se, at dette svar svarer på de stillede spørgsmål, specielt da ikke på det, hvori mit brev mundede ud:

Hvorfor var U.S.A.s indgriben i den 2. verdenskrig berettiget og ros-værdig, trods de usigelige lidelser også den bragte over den tyske ci-vilbefolkning (tænk f.eks. bare på Hamburgs og Berlins brand!), mens samme lands tilsvarende indsats nu i Vietnam fordømmes som forbryde-risk? Var ikke også nazismen »et socialt og politisk problem« (pater Lund)? Jeg gentager derfor mit spørgsmål:

»Hvori ligger forskellen?« håben-de på, at enten pater Lund eller en af bladets læsere har et *virkeligt* svar!

Venligst
Inger Lange

Kære Inger Lange.

De har helt ret. Der er ingen for-skel. Men ligheden består ikke mel-lem nazisme og kommunisme, men derimod mellem nazismens krigsfor-brydelser og den brændte jords poli-tik, som USA fører i Vietnam for øjeblikket.

Venlig hilsen
Jens Oluf Lund.

Til de katolske arbejdere

Vi hører ofte om, hvorledes danske katolske arbejdere går i brechen, når menneskets rettigheder trædes under fode, og der lades hånt om den enkeltes liv, velfærd og frihed. I har krævet kardinal Spellman afsat for at have sagt ord, der blev udlagt som en ideologisk retfærdig-gørelse af krigsorefrenes lidelser i Vietnam. Vi venter derfor også, at I kræver kammerat Mao i Kina afsat for de grusomheder og forfølgelses skyld, som hans rødgarde nu anret-ter blandt anderledestænkende med-borgere! Og især venter vi, at vi får et stort demonstrationstog til Chri-stiansborg at se den dag, hvor socia-listisk folkeparti vil foreslå, at den sidste retsbeskyttelse, danske ufødte

børn endnu nyder, skal bortfalde. Den brede tilslutning hertil fra de politiske ungdomsforeninger er et uhyggeligt tegn. Hospitalsforbrydel-ser mod de værgeløse af alle er større forbrydelser mod menneske-heden end krigshandlinger, og de vil bære meget onde frugter.

J. Nybo Rasmussen

Den kirkelige Vietnamkomites brev til kardinal Spellman

I anledning af, at New Yorks ærke-biskop, kardinal Francis Spellman, i sin egenskab af øverste katolske felt-præst i USA's væbnede styrker har erklæret De forenede Staters sejr i Vietnamkrigen for den eneste akcep-table løsning, udtrykt sin stolthed over, hvad amerikanerne har gjort i Vietnam, og hævdet, at de ameri-kanske soldater i Vietnam er Kristi soldater, vil Den danske kirkelige Vietnamkomité på det skarpeste protestere mod de utilstedelige og provokerende synspunkter, kardina-len giver udtryk for.

På linje med protester fra kato-likker og protestanter i flere lande finder Den danske kirkelige Viet-namkomité, at kardinal Spellmans udtalelser er i direkte modstrid med pavens julebudskab, og at kardina-lens sammenligning mellem den ame-rikaniske krigsmagt og den barm-hjertige samaritaner er blasfemi.

Genevekonventionen af 12. august 1949 bestemmer, at feltpræster på lige fod med læger og sygeplejersker er forpligtet til at holde sig strengt neutrale. Da kardinal Spellman fremkom med sine udtalelser i præ-dikener i Saigon juleaften og den 28. december, er de et åbenlyst brud på denne bestemmelse i Genevekonven-tionen.

Vi henleder endvidere opmærk-somheden på, at 10.000 katolske, jø-diske og protestantiske præster i USA allerede i 1965 underskrev en protestadresse, stilet bl.a. til USA's præsident, imod krigen i Vietnam, og gør opmærksom på, at De fore-nede protestantiske kirker i USA på en generalsynode i november 1966 énstemmigt har udtalt sig imod USA's fortsatte krigsførsel i Viet-nam.

Den danske kirkelige Vietnam-komité, 14. januar 1967.
Haldor Hald, biskop

P. G. Lindhardt, professor
Bent Melchior, rabbiner
J. O. Lund, pater
J. Gaarn Larsen, sognepræst
Mogens V. Zeuthen, sognepræst
Jens Brøndum, res.keapellan

Se endvidere side 11

I DEN KOMMENDE TID

HØJSKOLEUGEN 67

Nordisk katolsk højskoleuge afholdes til sommer 29. juli – 5. august. Som tema er valgt: Gennem fald til op-rejsning. Det er kampen med det on-de, i og uden for Gudsfolket, som vil blive studeret og diskuteret, med Bi-belen som grundlag og med et forsøg på en dialog med moderne ateisme: Kan mennesket ved egen kraft ud-rydde det onde og give døden en me-ning?

Skolens chef bliver magister Lars Roar Lanslet, Oslo; skolepræst: pater Andreas Rask O.S.B., Sturefors, Lin-köping. Som foredragsholdere vil medvirke fra Sverige: pater René Kieffer O.P. Fra Norge: pater Ellert Dahl O.P., pater Hallvard Rieber-Mohn O.P. og magister Roar Lang-slet. Fra Danmark: pastor Hubert Messerschmidt, pastor Lars Messer-schmidt, pastor Kaare Osorio, læge Flemming Kieler og mag.art. Elsebet Kieler.

Som sædvanlig vil højskoleugen dels foregå på Ledreborg slot ved Roskilde, dels på det nærliggende fe-riehjem Borrevejlevig, hvor indkvar-teringen finder sted. For dem, der fo-retrækker ene- eller dobbeltværelser er der mulighed for mod ekstra beta-ling selv at bestille det på BP-motel-let, Riskilde, Lindborg kro pr. Ros-kilde eller Lindborg skovridergård, Lindhold pr. Roskilde. Det tilrådes at være i meget god tid med bestil-lingen.

Alle interesserede voksne fra de nordiske lande er velkomne: lægfolk, søstre og præster. Børn under 7 år kan om nødvendigt medbringes. Pri-sen bliver 164 kr. pr. voksen deltager. Foldere med detaljeret program kan fås hos sognepræsterne eller ved hen- vendelse til Erik og Grethe Achen, Lundedammen 68, Hvidovre, telefon (01) 75 36 97, til hvem også den skriftlige indmeldelse bedes sendt.

Yderligere oplysninger gives af un-dertegnede på telf. (01) 71 63 60 kl. 17–17.30.

Povl Egede Andersen,
faginspektør.

Veje

A/S Veje Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Kontor 507, Veje
Telefoner 335, 336 -

A/S TRÆLASTEN

(A/S Veje Trælaster- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Veje
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Glarmester - kunsthåndel
Søndergade 4, Veje
Telefon 1157

Veje Optik

v/ Anker Kastrup
Briller

Torvegade 8 - Veje - Telefon 308

Raadhusstorvet Veje
Tlf. 3711 og 3712

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Veje - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Veje Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Veje

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Nørregade 2, Veje
Telefon 1721

Frugtcentralen

Veje - Telefon 926 - 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserves - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Næstved Mælkecentral

Vordingborgvej 66
Næstved - Telf. 73 07 70

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum
Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarmester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Grønlandsvej 18
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55

Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Roman Kusier

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Horsens

H. P. Wolff

Blikkenslager
Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 2 54 78 og 2 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden
Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 88 88
Lys - kraft - oliefyrt
Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoilier
Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian W. Jørgensen
HORSENS

S. Steffensen & Søn

Tømrermestre
Nylandsallé 26, Horsens
Tlf. 2 36 70

København

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.

Gør alle katolikker?

Balthazar

Fortsat fra bagsiden
denne relikviebærer, denne tålmodige og modige kammerat, denne »helgen« til at dø en ynkværdig død: på en smuglerfærd falder det for grænsevogterens kugle. En vanærende og for en »helgen« uværdig død.

Man kan altså dårligt komme uden om den tanke, at Balthazar lider en uretfærdig død. Det får et endeligt, som det ikke har fortjent. Det dør ikke alene på grund af de andre, men også *i stedet for de andre og for de andres skyld!*

Der er sikkert dem, der vil synes, at det er blasfemisk at udlægge det på den måde. Og det ville det måske også være, hvis ikke vi havde Det gamle Testaments lære og eksempel at holde os til. Allerede under den gamle pagt blev dyrene af ypperstepræsterne belastet med folkets synd, som de bar langt væk fra byen ud i ørkenen.

Og det ville være blasfemisk, hvis Bressons helt forbløffende stil ikke var så diskret, som den i virkeligheden er, – en stil, der altid antyder mere, end den siger, og som aldrig docerer, men kun lader fornemme. Og det ville især være blasfemisk, hvis filmen ikke sluttede med den vidunderlige skildring af Balthazars død, en scene, der på en gang belyser og oplyser hele værket. Hele filmen igennem ser det gang på gang ud til, at det er det onde, der sejrer. Marie, der med hele sit inderste væsen har smagt ydmygelsen, forsvinder for altid. »Hun kommer aldrig tilbage!« siger hendes moder. Faderen dør af sorg, mens moderen lever videre i sorg og gråd. Også vagabonden Arnold er død. Og til sidst dør æslet Balthazar. Men her står vi netop over for kernen i det hele. For hvordan skulle man kunne undgå at fæste sig ved den stilfærdige og fredfyldte måde, dyret dør på i modsætning til menneskenes død. Balthazar sover hen med udsigt til en horisont, der pludselig har udvidet sig. Bressons kamera får os ligefrem til at fornemme den friske luft fra de højere græsgange. Det meget klare lys bliver endnu mere lysende på grund af den hvide farve, der udstråler fra en fåreflok, som netop kommer forbi. Balthazars bortgang opleves altså ikke som en udslettelse, men som en fuldbyrdelse, – ikke som afbrydelsen af en livsbane, men som den endelige indtræden i lysets rige. Og sammen med Balthazar træder vi ind i dette lys med den indre forvisning, at sejren trods hverdagens mangfoldige nederlag – og må-

ske netop på grund af dem og i kraft af dem – allerede er vundet. »Denne film«, skriver Jean Luc Godard, »er en ubarmhjertig skildring af verden og dens ondskab. Men man oplever den set igennem noget, der ligner evangeliets sødme.«

Om nogen har øjne at se med, – han se! Vi tør håbe, at den filmbevist del af det danske publikum vil tage imod dette storslåede værk med den begejstring og opmærksomhed, der tilkommer det!

M. Drouzy

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold
Amaliegade 27, København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

Vor kære far, svigerfar, farfar og morfar
JOSEF TRACZYK
er afgået ved døden søndag den 15. januar 1967.
Familien Traczyk
Bed for hans sjæl.

TIL BYEN
FRA BYEN
- i byen
smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
Tlf. 12 27 75

Af pladshensyn udgår tv- og radiooversigten i denne uge.

Lejlighed søges
1-1/2 vær. i København eller omegn til snarlig indflytning.
Kirsten Geertz-Hansen
Kontorassistent
Normasvej 39, st.th., Valby
Tlf. VA 4514

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

FIRE NYE KONCILDEKRETER på dansk.

Om biskoppernes hyrdehverv i Kirken
Om ordenslivets tilpasning og fornyelse

(De pastorali episcoporum munere in ecclesia)

(De accomodata renovatione vitæ religiosæ)

75 sider, kr. 7,25

Den kristne opdragelse

(De educatione christiana)

25 sider, kr. 4,25

Kirkens missionsvirksomhed

(De activitate missionali ecclesiae)

76 sider, kr. 7,25

Om samfundets meddelelsesmidler

(De instrumentis communicationis socialis)

26 sider, kr. 4,25

SANKT ANSGARS BOGHANDEL
BREDGADE 67 · KØBENHAVN · PALÆ 4777

Om nogen har øjne at se med

Martin Drouzy om "Hvad med Balthazar?"

»Et kup - katolsk problematik i »almen form« - sådan har BT (som nu ikke altid rammer plet) karakteriseret Robert Bressons nyeste film *Hvad med Balthazar?*

Hvad er det, der gør denne film katolsk? Hvad er det religiøse budskab bag de billeder, Bresson viser os? Tilsyneladende er der slet ikke noget budskab! Handlingen er ganske almindelig og kan gengives i få ord. Balthazar er et æsel, der går fra ejer til ejer. Først er det en par glade børn, der har den, og så er det en skolelærer, der er blevet gårdejer, en bagersvend, en fordrunken vagabond, en fornæret kornhandler osv. Det hele ender med, at æslet dør ganske alene i bjergene af et skud, det er blevet ramt af under en smuglerfærd. Hele filmen igennem er Balthazar til stede. Med sine store rolige øjne iagttager det menneskenes besynderlige adfærd. Det affinder sig tålmodigt med deres storsnudethed, deres dumhed, deres pengegriskhed og deres ondskab. Det, Bresson med et ubarmhertigt blik skildrer for os, er livet i en lille by i Pyrenæerne. Vi bliver præsenteret for moralske skavanker af enhver art: hårdhertighed, grusomhed, moralsk forfald, nag og forbrydelser. Vi bliver ikke sparet for noget. Og æslet er det tavse vidne til alle disse laster og afskyeligheder.

Der er altså ikke noget i handlingen, man kan

kalde specielt »katolsk«. Men for Bresson er filmkunsten som bekendt noget andet og mere end et teknisk hjælpemiddel til at fortælle historier. For ham er den først og fremmest et *udtryksmiddel* - et redskab til at trænge ind i og skildre det usynliges verden. Og med denne film har den franske instruktør bag den tilsyneladende »almene form« og banale handling endnu en gang formået at vække os til en dyb og alvorlig betragtning over væsentlige sandheder i den katolske tro.

Naturligvis skal vi passe på, at vi ikke lægger mere i filmen, end der i virkeligheden er i den. Bresson har selv på forhånd advaret os imod det: »Min film er ikke nogen lignelse, og der er heller ikke noget symbolsk i den. Jeg hader symboler. Og skulle der alligevel være nogen, er det ikke mig, der har anbragt dem der.« Men så tilføjer han: »Jeg vil nu ikke blive ked af det, hvis

man alligevel skulle opdage nogle, for det ville betyde, at man simpelt hen har forstået filmens inderste mening.« Dens inderste mening er i virkeligheden hverken mere eller mindre end selve kernen i det kristne budskab, som Bresson i de sidste 20 år - lige siden *Syndens engle* - har forsøgt at trænge ind i, nemlig de usynlige bånd mellem skabningerne indbyrdes og mellem dem og deres skaber, - frelsen gennem lidelsen, - og kampen mellem synd og nåde og mellem mørkets og lysets magter.

Æslet Balthazar er nemlig i filmen ikke alene det tavse vidne til menneskenes synd, det er også *offer* for den. Det er aldrig medskyldigt i det onde, menneskene gør. Tværtimod! Det bliver ved med at være uskyldigt, - det er rent og »retfærdigt«. En af personerne i filmen siger om det, at det er »en helgen«. Når det tager det ondes byrde på sig, når det med stort besvær bærer

denne byrde op til bjergpasset ad en stejl og møjsommelig vej, hvor det desuden alle tre gange bliver pisket, tyder det ikke på, at det medvirker til selve synden, - det påtager sig blot dens byrde og lidelser. Ydmyg og forladt forbliver Balthazar uplettet af det onde, som menneskene falder for, og som det stiltørdigt bærer bort - langt væk fra dem. Det optræder som alle menneskers tjener. Og dog kommer

Forsattes side 15

Marie har smagt ydmygelsen ...

Peter Schindler
fylder 75

Og han skriver
om Guds brogede
kjortel

Børge Rudbeck
om festlighederne
i Assisi

Gunnel Vallquist
om verdenskongres

katolsk uge blad

10. FEBRUAR 1967

115. ÅRGANG

6

Sovjets præsident
hos paven

Man kan håbe

Fornylig besøgte præsident Podgorny, Sovjetunionen, paven. Det var mere end en høflighedsvisit. Læs side 4.

Protest mod paveord om italiensk lovgivning

ROM — NC News Service

I anledning af den kampagne for en skilsmissegivning, der for øjeblikket går for sig i den italienske presse og regering, har pave Paul VI betegnet det forbud mod skilsmisser, der hidtil har været rådende i Italien, som »en moralsk og social fordel og et tegn på en højere kultur«.

● I en tale for nylig til dommere og andre medlemmer af Kirkens højeste appelinstans, den romerske rota, hvis fleste sager er ægteskabsager, udtrykte paven sin »overraskelse og bekymring« over en afgørelse, der for nylig var truffet af et udvalg under det italienske parlament, hvori det hed, at en skilsmissegivning ikke ville være i modstrid med forfatningen.

● Paven antydede ved samme lejlighed, at der er udsigt til en nyordning inden for rotaen, der blandt andet skulle føre til en hurtigere afgørelse af de sager, der blev den forelagt.

● Angående den stilling, det italienske parlamentsudvalg havde taget til forslaget om en skilsmissegivning, udtalte paven, at han ikke på indeværende tidspunkt ønskede at indlade sig på en diskussion i den anledning.

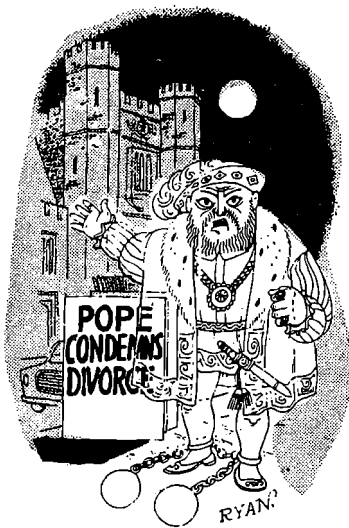
»Men,« sagde han videre, »vi vil ikke undlade at give udtryk for beundring over den iver, hvormed nogle mennesker ønsker at indføre adgang til skilsmisse i lovgivning og sædvaner i lande, der så længe lykkeligt har været fri for den slags love, som om det i dag var en vanskeligt at have den slags lovbestemmelser, som tyder på et særligt moralsk forfald, og som om skilsmisse var et middel, der kunne råde bod på ondt, som den tværtimod spreder og forværrer, fordi den fostrer egoisme, utroskab og uoverensstemmelser og med ubarmhjertig kulde forråder børnenes interesser og rettigheder, ved at gøre dem til forsvarsløse ofre for et legaliseret kaos i hjemmene.

Vi betragter det som en moralsk og social fordel og et tegn på en højere kultur, når et folk holder fast

ved, at det at stifte familie er noget bindende, urørligt og helligt. Vi ville meget gerne bevare troen på, at det italienske folk, for hvem konkordatets bestemmelser angående ægteskabet, samtidig med at de er et åg også er en styrke og en ære, vil forstå at vælge og forsvare det rigtige i denne sag, som er afgørende for dets moral og dets lykke som nation.«

Roms socialistiske dagblad, »L'Avanti«, tog i anledning af pavens udtalelse til orde og fandt, at der her var tale om en indblanding i det italienske parlaments anliggender — en indblanding, der provokerede til en »moderat men ikke desto mindre fast protest«. Bladet understregede dog, at det ikke antastede kirkens fulde ret til at fremsætte sine synspunkter om det offentlige liv.

»L'Avanti«s udtalelser gav bolden op til en polemik mellem det socialistiske blad og Vatikanets dagblad »L'Osservatore Romano«, som ikke fandt, at der var grund til at blive forundret over, at paven løftede sin røst i denne sag. Der var ikke tale om nogen indblanding i Italiens indenrigspolitiske forhold, men om en simpel protest mod en for fri fortolkning af Lateranpagten — aftalen mellem Italien og den suveræne pavestol.

Holder han aldrig op med at blande sig?
(Catholic Herald)

Caritas-leder hos Ho Chi Minh

ROM — KIPA

Et højtstående medlem af den internationale katolske hjælpeorganisation Caritas, Msgr. Hüßler, har været i Nordvietnam for at undersøge mulighederne for en forstærket katolsk hjælp til landet. I den anledning har prælaten været i audiens hos Ho Chi Minh. Denne udtalte:

Jeg ved at paven er i den grad menneskekærlig, at han elsker sin fjende som en broder. Hvad jeg venter af ham? Det tilkommer ikke mig at sige det til ham. Han ved bedre end jeg, hvad han bør gøre. Men én ting står fast: en stærk dæmon angriber et lille folk. Den hellige fader bør vide på hvilken side retfærdigheden befinder sig. Han er overhovedet for fem hundrede millioner katolikker, og han kan udøve stor indflydelse. Men kardinal Spellman, der er en meget anselig personlighed, har sagt ting, som er ubehagelige for os. Man siger, at paven er blevet meget ked af det, men han har ikke irettesat kardinalen.

Msgr. Hüßler bemærkede hertil, at det ikke var i overensstemmelse med kirkelig sædvane, at paven censurerede kardinalers udtalelser. Hertil svarede Ho Chi Minh: Det forhindrer ikke, at kardinalen har handlet på en meget udisciplineret måde, og at det er sket i en så god organisation som den katolske kirke.

På pressekonferencen i Rom, hvor Msgr. Hüßler fortalte om sit besøg i Hanoi, udtalte den vesttyske prælat sig med beundring om det vietnamesiske folks udholdenhed i lidelsen. Det havde han haft rig lejlighed til at konstatere i Hanoi, hvor alle børn nu er evakueret fra byen.

126 katolske kirker bombet

NEW YORK — Kipa

I alt 126 katolske kirker i Nordvietnam skal være blevet enten totalt ødelagt eller beskadiget ved de amerikanske bombardementer i Nord-

vietnam, skriver New York Times redaktør Harrison E. Salisbury i en beretning fra Hanoi. Redaktøren, der er bleve verdenskendt på grund af sine beretninger om de amerikanske bombardementer af civile mål i landet, giver en beskrivelse af den katolske kirkes stilling i Nordvietnam i anledning af den vesttyske prælat Georg Hüsslers besøg hos Ho Chi Minh. Msgr. Hüssler er et højtstående medlem af den internationale katolske hjælpeorganisation Caritas, og har aflagt et besøg i Hanoi for at undersøge mulighederne for en forstærket katolsk hjælp til Nordvietnam. Det fremgår af den amerikanske beretning, at der for tiden lever mere end 700.000 katolikker i Nordvietnam. Alle bispestole er besat. Omkring 100 prælestuderende forbereder sig til præstegerningen på 10 præsteskolers. Mellem 3 og 400 katolske præster er beskæftiget i sjælesorgen. Hanoi har 12 kirker med 10 præster. Msgr. Hüssler har været i kontakt med biskopperne. Hans besøg i landet udlægges som et tydeligt tegn på, at Vatikanet ikke glemmer de mange katolikker i Nordvietnam. Harrison E. Salisbury meddeler således, at der foregår en udveksling af breve mellem den katolske kirke i Nordvietnam og Vatikanet.

»Alvorlige vanskeligheder«

ROM — NC News Service

Pave Paul VI har advaret om, at der er »alvorlige vanskeligheder« at overvinde på vejen til de kristnes enhed, og at disse vanskeligheder har deres oprindelse i et forvirret begreb om, hvori selve enheden består, og i forestillinger om, at indbyrdes kærlighed alene er nok til at overvinde spittelserne.

Under uddelingen af velsignelsen til de folkemængder, der havde taget opstilling på Peterspladsen søndag den 11. januar udtalte paven blandt andet: »I denne uge, begyndende med den 18. januar, går vi ind i bedeugen for genoprettelsen af de kristnes enhed. Denne store sag er efterhånden velkendt, men den frembyder stadig alvorlige vanskeligheder, fordi det ikke er klart for alle, hvad de skal forstå ved den sande enhed, og fordi der er nogle, der tror, at den indbyrdes kærlighed, som ganske vist er absolut nødvendig, er nok til at forene kristne, som ikke holdes sammen af sandheden i én og samme tro.«

Paven opfordrede til at bede om, »at denne store enhedens sag må gøre glædelige fremskridt i overensstemmelse med 'kærligheden til sandheden', som Paulus siger.«

Pave Paul opfordrede desuden til at bede for, at vi katolikker først og fremmest må vise ydmyghed, klogskab og kærlighed til denne store sag.

På en pressekonference dagen efter svarede underskrevet i Sekretariatet for de Kristnes Enhed, Msgr. Gianfrancesco Arrighi, på en derom fremsat forespørgsel, at paven »ganske bestemt« ikke i sin tale havde hentydet til en for nylig afsluttet forhandling (19.-13. januar) mellem katolikker og anglikanere i nærheden af Milano, da han talte om de »alvorlige vanskeligheder«, der var opstået af forvirrede begreber om enheden.

bør være gældende med hensyn til legale aborter.

Som grunde, der kunne berettige til fremkaldelse af abort fremførte ærkebiskoppen de tilfælde, hvor moderens liv eller hendes fysiske eller psykiske sundhed var i fare, herunder udsigten til at sætte et unormalt eller deformt barn i verden. Desuden skulle abort være tilladt, når svangerskabet var opstået ved voldtægt, eller hvor det måtte skønnes, at moderen ikke ville være i stand til at påtage sig forpligtelserne ved svangerskabet og barnets opdragelse. Disse synspunkter er for øvrigt allerede for to år siden blevet fremsat i en officiel rapport fra den anglikanske kirke om dette emne.

Ærkebiskop Ramsey fremførte som sit syn på sagen, at man ikke kunne sidestille fremkaldelsen af abort med drab, og at man ved at opretholde et absolutistisk syn på sagen under visse omstændigheder kunne komme ud for at dødsdømme både moder og barn.

Loven, som i princippet allerede er vedtaget, er nu gået til behandling i et særligt udvalg, hvor den vil blive drøftet og muligvis ændret punkt for punkt, før den igen bliver forelagt underhuset til endelig vedtagelse.

Katolikker og andre medlemmer af parlamentet, som er imod loven om legal abort, har besluttet ikke at sætte sig imod den indledende paragraf, som tillader abort, hvor formålet er at undgå »alvorlig fare for moderens liv eller betydelig skade på hendes helbred«.

Til gengæld er der fra forskellige grupper fremsat ændringsforslag, som blandt andet går ud på, at frygten for at barnet skal blive født deformt, voldtægt eller psykiske defekter hos moderen ikke skal give adgang til abort.

Desuden ønskes det fastslået i loven, at læger, sygeplejersker og andre implicerede, som af samvittighedsgrunde ønsker at blive fritaget for det, ikke skal være forpligtede til at medvirke til abort.

Også abortdiskussion i England

LONDON — NC News Service

Mens lovforslaget om adgangen til legal abort stadig drøftedes i det engelske parlament, er der fra engelsk katolsk side udarbejdet en kort oversigt over, hvad der hidtil er sket i sagen.

Katolske parlamentsmedlemmer har forsøgt at få afsvækket den meget omdiskuterede lov, som for første gang i historien ville gøre fremkaldelsen af abort tilladelig der i landet. Andre har sluttet sig til en ny forening til beskyttelse af de ufødte børn, som er blevet dannet for at opretholde FN's princip om, at børn har krav på beskyttelse både før og efter fødselen.

I bladene er der fremkommet en del artikler og breve, deriblandt mange fra læger.

Den anglikanske ærkebiskop Michael Ramsey af Canterbury har offentligt fremført, at han ville støtte retten til legale aborter under visse omstændigheder.

Church of England har allerede erklæret sig indforstået med, at der skal være adgang til abort, hvor det gælder om at redde liv eller af sundhedsmæssige grunde, og ærkebiskop Ramsey har, nu da spørgsmålet på ny er fremme til debat i offentligheden, gjort nærmere rede for de retningslinier, der efter hans mening

S.O.S. nr. 72. 2½ års ungarsk pige — Katalin Papp — kan kun komme til at høre med et Danavox-høreapparat. Hjælp den lille pige. Selv små gaver løser store opgaver. Postgiro 439 79 Caritas — København.

Lad os håbe

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvøj 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
16,50. Løssalgpris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Der er for så vidt ikke noget revolutionerende i, at paven har modtaget det sovjetiske statsoverhoved, præsident Podgorny. Ikke alene pave Paul VI, men også hans forgængere – deriblandt Pius XII – har været parat til at møde enhver statsmand, der fremsatte et alvorligt ønske i den retning. Således modtog pave Johannes XXIII Hrustjofs svigersøn Adzubej, og pave Paul selv har tidligere modtaget udenrigsminister Gromyko. Præsident Podgorny er den højeste kommunistiske embedsmand, der nogen sinde er blevet modtaget af en pave, og det er naturligvis i sig selv et faktum, man ikke må overse. Når man ved, hvilke mestre i protokolspørgsmål der befinder sig i Vatikanet, må man nok også hæfte sig ved, at besøget kom til at vare en time og ti minutter, hvilket ligger betydeligt over den tid, der er afsat til en almindelig høflighedsvisit på det plan.

Det kniber med at finde nogen læk, hvorigennem der kan sive mere detaljerede oplysninger ud om, hvad der blev talt om ved mødet, men det vides, at nogle af pavens vigtigste medarbejdere var til stede under samtalen, nemlig kardinalstatssekretær Cicognani, sekretæren for de orientalske kongregationer, Brini, og understatssekretær Casaroli fra kongregationen for særlige anliggender. (Det er som bekendt Casaroli, der i de senere år har ført forhandlinger med Ungarn og Jugoslavien.) Vatikanet udsendte efter mødet mellem præsident Podgorny og pave Paul et communiqué, som kort angiver hovedpunkterne i drøftelserne. Som ventet stod verdensfreden og fremmelsen af det gode forhold mellem folkene i centrum, men den katolske kirkes tilstedeværelse på sovjetisk territorium var naturligvis også på bane. Man må formode, at det ofte oversete problem *Ukraine* er kommet for i den forbindelse. Fra tid til anden dukker meddelelsen op om en katolsk kirke dér, som må virke under jorden – med tilhørende forfølgelse fra regeringsmagtens side. Det er et spørgsmål, vi i den kommende tid kommer til at høre mere om i anledning af kardinal Josef Slipyis 75 årsdag den 17. februar. Som bekendt fik den daværende biskop Slipyi umiddelbart efter Vatikanconcilets første samling lov til at forlade Sovjet, der havde holdt ham indespærret i fængsler og koncentrationslejr i 18 år. Løsladelsen, som var resultatet af et dygtigt diplomatisk arbejde fra kardinal Beas og hans medarbejders side, betegnes som en af etaperne på vejen mod det tålelige forhold mellem Kreml og Vatikanet, som Podgornys besøg er et udtryk for. Dog er der nok lange udsigter til det øjeblik, hvor bekendende kristne, jøder og andre praktiserende religiøse kan betragtes som førsteklases borgere inden for det kommunistiske magtområde.

Ganske vist besluttede sovjetregeringen i 1965 at oprette et nyt statsorgan – rådet for religiøse anliggender ved Sovjetunionens ministerråd. »Op-
retholdelsen af det nye organ vil skærpe kontrollen med, at trosfriheden i Sovjetunionen respekteres,« hedder det i det russiske publicity-organ for Danmark, »Fakta om Sovjetunionen«. Bladet skriver lidt enfoldigt: »Foranstaltningerne har rent organisatorisk karakter og berører ikke sovjetregeringens politik over for religionerne og kirkerne.« Som bekendt har nævnte politik også bestået i, at de ateistiske progandamagere fik lov til at boltre sig for skatteydernes penge, mens man fedtede med levering af brændsel til kirkerne. Derefter blev kirkerne lukket, da de ikke opfyldte bestemmelserne for opvarmning af mødelokaler. Hvordan opvarmningen er i de fængsler, hvori der endnu sidder ukrainske præster, foreligger der ikke noget om. Nu skal vi katolikker selvfølgelig ikke råbe for højt, så længe den tid ikke er så fjern, da man i katolske lande havde spøgefuldheder af ovennævnte art for med anderledes troende. Lad os blot håbe, at Podgornys besøg hos Paul VI betyder indledningen til en ny epoke. I alle lejr.

HK

”Hans navn var Johannes”

*Under sit nylig afsluttede
ophold i København*

havde forfatteren

Børge Rudbeck en samtale

med pastor Knud Ballin

*om Johannes Jørgensen-
festlighederne i Assisi*

og Svendborg.

Johs. Jørgensens hus i Assisi.

I januar 1939 sendte tre københavnske blade medarbejdere til Rom i anledning af, at Chamberlain og papryen og Halifax var taget ned for at tale med Mussolini, et led i deres bestræbelser for at afværge den krig, nazismen og fascismen forbedrede. De to andre var præstesønnen Andreas Vinding og bispesønnen Jørgen Bast, og da de en dag kom og fortalte, at den første danskfødte katolske biskop siden reformationen skulle bispevis den 15. januar, blev vi enige om, at vi måtte have sådan en »dansk historie« med i købet. Ingen af de tre var dengang katolikker; men én af dem blev så interesseret, at Theodor Suhr tog ham med til en nogenlunde privat audiens hos Pius XI. Og satte ham i forbindelse med en dansk præst, der lånte ham katolsk litteratur: det var Mogens Ballins søn, Knud Ballin.

Da det fornylig meddeltes, at samme Knud Ballin ikke ønskede at benytte den ham for særlig indsats tildelte *monsignore*-titel, besluttede den i mellemtiden konverterede journalist at gen-opsøge sin ungdoms romerske præstevæn, for at lykønske ham til beslutningen og stadig at benytte det smukke *pastor*.

Pastor Knud Ballin var just kommet hjem fra de store Johannes Jørgensen-festligheder i Assisi. Og dagen efter skulle han flyve til Island for at prædike retræte i to søsterkommuniteter. Så i pausen var der nok at gøre på Caritas Danmarks travle kontor derude hos Sankt Josephs gode søstre på Nørrebro. Men vort gensyn efter de mange år kan dog fejres med en lille samtale: så meget mere som Knud Ballin har noget at fortælle. De tre dages festligheder i Assisi har været noget meget stort. Uden Mogens Ballin var Johannes Jørgensen næppe blevet katolik, og det var derfor naturligt, at en af Mogens Ballins sønner var med i Assisi, og at han spillede en meget aktiv rolle ved den pontifikale sjælemesse for Johannes Jørgensen, i Assisis domkirke. Den danske præst koncelebrerede med Assisis ærkebiskop *Placido Nicolini*.

– Han er fyldt 90, men det mærkes ikke, fortæller Knud Ballin. Han talte med høj og klar stemme, og hans prædiken, der udelukkende handlede om Johannes Jørgensen, var smuk og klog. Jeg læste epistel og evangelium på dansk. Og efter at Nicolini havde holdt sin prædiken på italiensk, oversatte jeg den til

dansk. Der var jo mange danske blandt de indbudte gæster, og det var vel de færreste, der forstod italiensk.

I sin prædiken sammenlignede Nicolini, der understregede, at han talte i sin egenskab af øverste chef for kirken i Assisi, den danske digter med Johannes Døberen: en mand blev sendt os, og hans navn var Johannes. »Han kunne lide at tale med jævne, uvidende mennesker, og han var afholdt af alle. Han færdedes iblandt os som en engel af godhed og næstekærlighed, og vi vil aldrig kunne glemme ham. Her i Assisi vil hans minde altid blive æret og velsignet, han hører hjemme blandt vor bys største og kæreste borgere. Om lidt vil der blive afsløret et mindesmærke foran det hus, hvor han boede. Men til Jer fra den danske delegation vil jeg gerne sige, at I skal rejse hjem og fortælle Jeres landsmænd, at mindet om Jeres og vort bysbarn ikke blot er forevigtet i bronze; det lever i hjertet på hver eneste borger i Assisi, og på grund af vor kærlighed til ham, vil hans landsmænd altid i Assisi blive mødt med åbne arme og varme hjerter. Johannes Jørgensen var sendt af Gud for at han skulle lede andre til Jesus Kristus.« →

– Assisi fejrede Johannes Jørgensen, og gennem ham Danmark, på en storslået måde, fortæller pastor Knud Ballin. Man havde forberedt de dage gennem flere år. Og man kombinerede to ting: mindet om den danske digter og festligholdelsen af hans 100-årsdag kombineredes med den årskongres, der afholdtes af det internationale selskab for Frans af Assisi-forskning, og som samlede store kulturpersonligheder, videnskabsmænd, digtere. Disse menneskers tilstedeværelse kastede en særlig glans over de tre dages festligheder. Der holdtes foredrag om Assisis to store sønner, den hellige Frans, og den danske digter. Og der var på rådhuset en prægtig koncert, der blandt andet omfattede sang og recitation af Jørgensen-digte. I anledning af hundredårsdagen udsendtes fem meget smukke skrifter: en ny italiensk udgave af Jørgensens Frans-biografi; en bog om Johannes Jørgensen med mange billeder og med bidrag af blandt andre Italiens præsident Giuseppe Saragat, af Lucienne Portier, af Arnaldo Fortini, og af Emil Frederiksen; en anden bog om Jørgensen, af Fioravante Caldari; endvidere digterens *Laudes Italiae*, udsat for tenor, kor, piano og orkester af chefen for Bolognas symfoniorkester Albino Varotti. Og endelig *Matutino assisano* med tekst af den hellige Frans og af Johannes Jørgensen, og med musik af Albino Varotti. Der udkom også en festlig grammofonplade, *la Voce di Assisi*, med sang af koret fra domkirken San Rufino, musik af Bolognas symfoniorkester, med Assisis klokker, og med tekst af Jørgensen.

– De var også med til festlighederne i Svendborg...

– Ja. Og dér var alt det officielle jo af fornem kvalitet, ligesom i Assisi. Forskellen lå på et andet område. I Svendborg fejrede myndighederne Jørgensen i den store stil. Men man havde indtryk af, at den jævne mand havde glemt digteren, der jo også var meget gammel, da han kom tilbage til barndomsbyen. I Assisi fik de officielle festligheder en særlig baggrund derved, at den jævne mand, så at sige alle byens borgere, deltog. I Assisi var det et folk i feststemning, der fejrede et menneske, det kendte og holdt af. Han rejste fra byen, grædende, for femten eller sytten år siden. Men folk havde ikke glemt ham. Vist kunne han være vanskelig. Han kunne have økonomiske genvordigheder, der tvang ham til at skrive avisartikler, han helst

ikke ville have skrevet, og det kunne mærkes på hans humør. Han kunne også have primadonnanykker, som alle folk med talent. Men overfor jævne mennesker var han altid god og kærlig. De almindelige borgere i Assisi vidste, at han var skribent, katolsk skribent, og det er noget, man har respekt for i Italien. Når han gik på sin daglige tur, kunne det hænde, at de kom med deres små børn, for at han skulle velsigne dem. Jo, Johannes Jørgensen kunne som mange skrivende folk være nok så vanskelig. Men han var et menneske på vej mod Gud, en mand, der bevidst havde sagt ja til noget, der var større end han selv, og det prægede ham. Jeg har jo kendt ham fra min tidligste barndom, jeg voksede op med hans børn, og jeg har besøgt ham både i Assisi og i Svendborg. Johannes Jørgensen har præget en del af min tilværelse.

– Ellers er det ikke litteratur, der præger Deres tilværelse –.

– Det er nok mest mennesker. Mennesker, der trænger til hjælp. Caritas Danmark har udviklet sig til at blive omfattende. Og i samarbejde med protestanter og jøder, i samarbejde med de bevilgende myndigheder, lykkes det os at hjælpe mange steder, hvor de store lande ikke vil hjælpe. De store lande, og specielt Amerika, vil gerne give husly for sådanne flygtninge, der har fuld arbejdskraft, folk, der kan blive nyttige for dem, helst lige med det samme. Tilbage bliver de handicappede, de syge, invaliderne. Dem tog først Norge sig af, siden vi, og nu er det, med myndighedernes uundværlige hjælp, blevet fint organiseret. Ikke sjældent har vi alligevel brug for privat hjælp. Så fortæller jeg om et sådant særtilfælde i »Katolsk Ugeblad«. Og det giver altid resultat. Det er opmuntrende at se, hvor mange der er rede til at hjælpe medmennesker i nød. B.R.

Den ukrainske kardinal fejres i København

I anledning af den ukrainske kardinal, Josef Slippyis 75-års fødselsdag og nylige 50-års præstetjubilæum, den 17. februar, afholdes en messe i St. Josefs Kirke, København, St. Josefs Hospital, kl. 19 i bøn for det ukrainske folk.

Evangeliets om Jesu fristelse i ørkenen – det forekommer os som en umulighed. Siden vor barndom har man vist os billeder, der var større eller mindre kunstneres forsøg på at fremstille dette frygtelige mysterium for os. Det er gådefulde ting, de tre første evangelister fortæller os om dette møde mellem Kristus, den syndefri Guds Søn, og hans oprørske skabning, den faldne ånd. Men selv om vor fantasi ikke strækker til, når vi prøver på at forestille os, hvad der foregik mellem Jesus og hans modstander derude i Judas barske ørken, har vi dog all grund til at takke frelseren, ikke blot fordi han også i dette ville være os lig (jfr. Hebr. 4,15: »en, som har været fristet i alle ting ligesom vi, dog uden synd«), men fordi han har betroet os denne for hans rene og elskende sjæl så afskyelige oplevelse. Vi mennesker skjuler helst den slags for andre; Jesus derimod tænder lyset: Han trøster os med, at heller ikke han, den Hellige, er blevet skånet, og han belærer os om modstanderens realitet og hans måde at angribe på, han advarer vort modtagelige hjerte mod forvirringen og ligegyldigheden, og han opmuntrer os ved at vise, at fristelse ikke er synd, at den kan afvises og besejres effektivt, skønt vi må regne med, at den kan gentages. Evangelisten Lukas ved endog at berette, at djævelen, »da han var kommet til ende med alle sine fristelser, forlod ham (kun!) for en tid«. Djævelen, som siden menneskets første dage utallige gange har haft succes med sin taktik (han er en erfaren menneskekender, højt begavet som en Guds engel!), prøver sit ældgamle program igennem, også da han står over for den Hellige; men i Jesus har han fundet sin overmand, der både berøver ham den maske, hvormed han gør sig usynlig, og afslører hans traditionelle politik! Det hører utvivlsomt til Satans sødeste glæder at se sin død annonceret, såvel i dagspressen som i videnskabelige tidsskrifter. Det nye Testaments helige evangelium derimod beretter på de første sider, at Jesus »ført af Guds Ånd« begiver sig ud i ørkenen »for at fristes af Djævelen« – Markus siger ligefrem, at Ånden »kaster

at gå klædt som lysets engel og i prædikantens dragt at citere bibelsteder; ægte fromhed og kærlighed ønsker han ikke at brænde sine fingre på, men alt det uægte og hyklede er hans »store nummer«.

Magt

Da »velstand« og »succes« ikke fører til det ønskede resultat, har Satan en sidste trumf på hånden: Magt og rigdom. Der findes også en magtens religion. Djævelen har altid været interesseret i verdenskortet, og han har altid forstået at gøre magthaverne klart, at grænserne på dette kort er trukket for snævert. Nu lægger han verdenskortet på bordet: »Han viste Jesus i et øjeblik alle jordens riger og sagde til ham: Dig vil jeg give magten over alt dette til lige med dets herlighed; thi til mig er den overgivet, og jeg giver den, til hvem jeg vil. Hvis du altså vil tilbede mig, skal den helt være din.«

Satan vil bortforpagte verden til dens retmæssige ejer! Naivt? Måske snarere kynisk hån! Men tilsyneladende »god latin« for de fleste mennesker. Har ikke endda de kristne gennem lange tider talt om »verden« som det sataniske i modsætning til »Guds Rige«? Med urette! De nye toner, som lyder fra Vatikankonciliet, er så sandelig ikke til fordel for ham, der ynder at kalde sig verdens fyrste. Når Kirken erklærer sig for

Fortsættes side 17

ham derud« (auton ekballei). Jesus har altså set det som en opgave, der var givet ham som Messias og menneskenes forløser at udkæmpe denne dyst med fjenden, og han har villet røbe denne hemmelighed, ikke »til skræk«, men dog »til advarsel« for os alle. Fristeren skåner mindst dem, som står Herren nær; han gør sig ingen ulejlighed med dem, som går syndens vej af egen drift, men er meget ivrig efter at bringe dem til fald, som står.

Jesus havde levet 30 år i sin moders hjem i Nazaret, beskedent, men uden at mangle det nødvendige; men da han nu begynder sin gerning med den strenge retræte i ørkenen, hvor han »levede iblandt vilde dyr« (Mark. 1,13), forstår vi, at der påkom ham en følelse af menneskelig forladthed og ensomhed, og han led sult efter at have fastet dag og nat i 40 dage.

Brød

Fristeren kender menneskets ængstelige trang til at sikre sig selv og sit liv, den overdrevne bekymring for det materielle: Hvad skal vi spise og drikke, hvad skal vi tage på? Han er der straks med sit råd: Skaf dig brød, spild ikke tid med bøn, sæt produktionen i vejret, af produktionsprocessen afhænger menneskets skæbne!

Kristus og kristendommen har aldrig været blind for, at brødet er nødvendigt. I Fadervors anden del står bønnen om det daglige brød på første plads, to gange har Jesus gjort et brødunder, i Kana gav han også vinen til. Men her, over for fristeren, lyder hans svar: »Mennesket lever ikke af brød alene, men af hvert ord, der udgår fra Guds mund!« (jfr. 5. Mos. 8,3).

Djævelens interesse har altid været, at der er kamp og strid om brødet, vanvittigt slid og bekymring i stedet for ærligt arbejde og bøn; markerne med menneskets føde er blevet panservognenes tumleplads. Guds ord derimod lærer os at bede i stedet for at kæmpe, at svede under arbejdet i stedet for at væde markerne med menneskeblod. Stenhårde hjerter må lære igen at bryde brødet med de andre, så vil det ikke være nødven-

SKRIFTBETRAGTNING

1. søndag i fasten

digt at gøre »sten til brød«. Lær menneskene arbejdets værd, pligt og ret, lær dem at dele fredeligt med hinanden, hvad de har; så kan den sataniske ernæringskonsulent trække sig tilbage derhen, hvor han hører til.

Succes

Men fristeren kommer igen, denne gang som impressario, der kender vejen til sensation og succes. Med Bibelen i hånd prædiker han sin falske reklame. Englenes hjælp og troen på Guds forsyn skal spændes for sensationens vogn. Men Jesus ved, at Guds rige ikke vinder sejr ved gøgleropræden og ved at gøre evangeliets ofte smertefulde sandhed velsmagende og lækker for »publikum«. Han kender kun ét tegn, der giver hans livsgerning succes: Korsets forargelse.

Hvis fristeren kan nå sit mål med lidt religiøs »pop« og »fromt«, men uægte glimmer, lidt forloren mystik og opdigtede eller forløjede »åbenbaringer«, går han ikke af vejen for

Brød uddeles til de fattige.

Afrika kommer os ved

Gurli Vibe Jensen: *Gnister fra bålet. Afrikanske skitser.*
Kristeligt Dagblads forlag 1966. 132 sider.

For et par år siden drog Bodil Koch sammen med missionæren Gurli Vibe Jensen på Afrikatur. Den daværende kirkeminister tabte ganske sit hjerte til Afrikas umiddelbare mennesker. »Nellys bøn«, det lille hæfte som Kristeligt Dagblad udsendte i julen 1964, var et minde om de tos besøg hos den spedalske kvinde, der beder sammen med de to forældre-løse børn, hun tager sig af – og hvor selvfølgelig og fortroligt taler ikke den afrikanske sjæl med Gud!

Nu har forlaget fået G.V.J. til at samle en række skitser og breve fra hendes virke i Nigeria, der er ligeså charmerende og dybt gribende. Det er en skæbnetime for missionen dernede. Måske har de hvide ligeså meget at lære af de sorte. En kristen afrikaner skriver: »Jeg er fuld af undren. Men det er godt at undre sig. Over blomst og fugl, vind og vejr, sten og vand, og mennesket. – Vi åbner lidt og undres, vi åbner mere og knæler«. Og læreren, der skrev fra Syd-Nigeria: »Så gik jeg på den gamle sti, hvor jeg så ofte havde gået med mine venner i skolens pionerår. Jeg opdagede pludselig, at jeg græd af længsel efter den tid med vennerne. Det sagde jeg til Gud. Gud sagde til mig: »Gå hen og se ned i en blomst.« Det gjorde jeg. »Hvad ser du?« spurgte Gud. Jeg svarede: »Jeg ser en dugdråbe.« Gud sagde: »Det er min tåre, som du ser. Også jeg græder af længsel efter fællesskab med menneskets hjerte.« Eller bonden, der sad med en kurv bomuld i landsbyen, da G.V.J. standsede og gav sig i snak med ham, til hans store glæde. »Han bad med ord, der var enkle og gennemklare – uden falbelader. Ingen omveje og adressekort, men »Er du Gud, så er jeg her. Vil du mig noget, så er jeg her. Tal. Jeg hører. Byd. Jeg lyder.«

Hvad skal disse naturbørn stille op med det lutherske syndsbegreb? Missionæren på inspektion hos læreren, der har taget en ekstra kone – hvad skal hun sige? De hvide kan

ikke blive ved med at være de toneangivende. Problemerne må være de samme også for katolske missionærer. G.V.J. strejfer kun disse alvorlige ting. Hun fortæller om landskabet, om menneskene og deres liv, og det er fantastisk levende gjort, ud fra en indføling, der genkalder Karen Blixens. Afrika kommer os ved.

Ellen Nielsen

Det går lidt træls

Iris Murdoch: *Rødt og Grønt.*
Oversat af Karen Tamara Meldsted.
Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck, 1966.
301 sider.

Iris Murdoch har forlængst erobret sig plads i første række af de yngre engelske forfattere, og en ny roman af hende åbnes med forventning. Men det går noget træls med at komme i gang med *Rødt og Grønt*, som foregår i Dublin i 1916. Romanen er befolket med en gruppe personer som er i familie med hinanden. Men man kan ikke holde rede på familierelationerne. Sådan noget skulle gerne under selve læsningen komme til at stå lige så levende og indlysende for læseren som hans egne onkler og tanter, eller også skal der være en skematisk oversigt bagi. Og så er partier af bogen oversæet med trykfejl i en sådan grad at det virker distraherende (*arkilleshæl!*) Men romanen kommer til live mere og mere, efterhånden som den nærmer sig sin kulmination: personernes holdning og adfærd omkring den tragiske påskeopstand i Dublin 1916. Her lever virkelig byens og dens omegns atmosfære og den politiske spænding. Så kommer hen mod slutningen igen et udpræget livløst element ind, idet forfatterinden synes med djævelens vold og magt at ville indføre et incestmotiv i tilgift til hvad der ellers forekommer. Det virker postulatagtigt og hastværkspræget, ligesom den sære slutning i »Et afhugget hoved« virker konstrueret. Men atmosfære er der igen til sidst, med den heroiske påskeuge set i tilbageblik fra mellemkrigsårenes engelske hverdag. For de mange danske som interesserer sig for Irland er *Rødt og Grønt* et naturligt nummer på boglisten.

Clara Svendsen

PETER SCHINDLER:

Bibelen og dens Bøger.
Collager: Birte Dietz.
Tekst: Bent Noack.
Politikens Forlag 1966.
168 sider, kr. 25,00.

Vintersøle, ruskregn, søndagens utilbringelige eftermiddag oven på højmesse og kold frokost. To ufredelige purke kan ikke komme ud at lege, – følgelig udbeder man sig artigt at måtte »se billedbibel«. Bøjede over DORÉs beroligelsesmiddel nemmer hver efter sit sind. Svartalfen, som skriver dette, var mest betaget af den grumme *Leviatan*, halvt slange og halvt krokodil, som »Gud Herren (nej, GUD HERren) havde skabt for at lege med den«, stod der selv neden under den gammeltestamentlige midgårdsorm. Jeg syntes (tidlig synder, som jeg var), at den havde tryklåse langs bugen. Da jeg meddelte lille Hans med guldhåret og engleøjnene dette mit ugudelige skøn, ilede lysalfen ind og sladrede, og vi fik ordre til at slå om på Det nye Testamente, før afmytologiseringen skred videre.

Ak, hvor har disse vel hundrede kobberstik fordærvet ens religiøse forestillinger, – og så kunne Doré dog, når han ville, nærme sig Piranesi som sortekunstner. Meget bedre blev det ikke gennem lærebøgernes illustrationer: pæne personer agerer net i en tam religion, som nok kender det beklagelige, men hverken det tragiske eller det dramatiske. Bibelens mennesker er næsten alle idylliske, beherskede, af dannet gestikulation og harmonisk rytme, – de lever ikke, de indtager attituder som i en opera og bor, ikke i det vilde Forasien, men i Neutralien, landet uden farver, hvor racen er et gennemsnit af europæere fra syden...

Jeg mindes endnu det stakit på Valby Langgade (over for Jesuskirken), ud for hvilket det gik op for mig, at »Gud er ÅND«, og at jeg slet ikke måtte forestille mig ham som gestalt i gevandt, når jeg bad til ham – en værre overgang kom, da jeg opdagede, at Ricards Jesus ikke var en skikkelig cand. theol., men ubændigt attråede at kaste ild på jorden, – en ild, der allerede begyndte at svide mig i hjertet.

Guds brogede kjortel

Og så kommer BIRTE DIETZ med sin billedbibel ud af en kludebunke, og selve den lede *Politiken* udsender den i kun 15.000 eksemplarer, så nu gælder det at forsyne jeres børn – og jer selv, mens det kan nås!

Her er et halvt hundrede billeder i helsideformat og i farver, der ikke er kulører, men *farver* som koral og havdyb, rav, saftigt græs og evig sne på tinder, spundet hør og perlemorens sæbeboble, nybrudt kul, strømme af ungt offerblod og tidselblomstens purpur...

Skikkelser, gestus, fysiognomier, baggrund, bevægelser og belysning viser, at hun har rejst der, hvor den evige kunst er at se: ved Babylons porte og Ægyptens grave, hvor Assurs konger og løver regerer, blandt etruskerne sarkofager i Villa Giulia og Tarquinia og hos grækernes vaser i Taranto... hun har luret fugl og fisk, vilddyr og tamt kræ deres stillinger og rytmen i bevægelsen af, og hendes østerlændere bevæger hænder og fødder og vender det hvide ud af øjnene, som vi ser det i dag i Cairo og Damaskus, i Kapernaum og Krokodilopolis. Hun ville ikke være ret bibelsk, om hun kun virkede med orientens kostelige stoffer og vestens kniplinger og franske sjaler, nej, også det, som »er ringe i verdens øjne«, opløfter hun til kunstens herlighed: klud og las, strandsten og majscolber, bjerges gølge klippesplinter, slebne runde i bækken, markblomster, hår og siv...

Af alt dette er billederne gjort – man kalder processen COLLAGE, kludeklip – intet er tegnet eller malet. Vi har her et sidestykke til kunstneren, der lægger de brogede glasskår til ruder i Notre Dames rose og La Sainte Chapelles juvelskrin.

Utroligt, men selv de mindste rynker i en pande eller drejningen af en finger kan fremstilles i det materiale, monumental storhed kan forbindes med intimitet, og det orientalske temperament får jo ret udtryk gennem farver.

Intetsteds er der artistisk letfærdighed, *Helligskriften* dominerer og inspirerer overalt – i al sin stolthed er dette ydmyg kunst, blot klædebon for Guds ord.

Inger Lauridsen gav beretningen om sin udvikling fra grå religiøsitet

til den romerske kirke titlen »Gud, som gav os farverne«. Gud klæder sig i ordet, og dette ord lød først i orienten, derfor har det lød og glød, – vi skal vogte os for, at det hos os kommer til at se ud som forvasket bomuld – det skal have farve af Østerland.

Når jeg selv tjener ord, det være sig direkte eller stiltiende religiøst, ser jeg *farver* for mig: mosaikkerne i Venezias San Marco, i Ravenna og i Firences baptisterium, i Cefalù og Palermos Capella Palatina, på Monreale, i Parenzo og Konstantinopel... ser ordene som farvede brikker i meningens billeder på baggrund af guld eller himmelblåt. Men, ak, mit hjerte er jo delt, for jeg elsker så højt den svære, kridhvide danske landsbykirke – og dog lider jeg ikke af hjertesplætning, for jeg har henlevet min første ungdoms liflige søndagsmorgener i *Immanuelskirken*, hvor Grundtvigs danske salmer, så ofte med rod i øst- og oldkirken, brusede i en ar-

kitektur, der minder om orientens hvidkalkede huse, og hvor blikket midtsamles i Niels Skovgaards »Pintsedag« med græsk lys og farve over hjemlige skikkelser. Det er ikke modsætninger, der her er forenede, det er en enhed, en helhed, der er skabt.

I Birte Dietz' kludebibel skimter jeg træk af, at det er Østerland og levantine sete af en dansker, når jeg fæster mig ved en dulgt humor i krogene, et vid, der giver f.eks. Maddonnas store kloge dreng et skælmsk glimt i øjet – midt i al den bibelske storhed luner det som hygge: så nær kom Gud os i inkarnationen!

Med pen, med pensel, med mejsel at virke Gud et klædebon, når han åbenbarer sig for os som den nøgne sandhed – eller at gøre det, som her, med lapper og laser og nål og tråd – er en lykke og en ære at få betroet, det er at betale af på kunstens ældgamle prioritet i Guds kirke.

Peter Schindler

Indtoget
i Jerusalem.

M

ens jeg skriver disse linjer, skulle Peter Schindler efter programmet prædike i Skt. Josefs Kirke i København. Lidt kludder med maskineriet tvang den unge 75-årige til et hovedeftersyn hos de gode søstre på Nørrebro umiddelbart før selve fødselsdagen, der som bekendt er på torsdag den 16. februar. Men gammel kæmpe er ikke sådan at kue, og det varede ikke længe før budskabet kom, at Peters klare røst atter ville lyde på Nørrebro.

En hjertesag

Tvang, har jeg skrevet. Det er nu slet ikke så sikkert, at Peter Schindler behøver at opbyde så megen overvindelse for at vende tilbage til sin gamle kærlighed, rabarberlandet. Han lyder ikke spor nedtrykt, når han ringer redaktionen op med en altid velkommen idé og med lidt levende baggrund til de ofte lidt tørre nyheder fra den evige stad. Hvad Nørrebro, rabarberlandet, angår, så stammer hentydningen til de kære stilke fra en anmeldelse, som det var ham en hjertesag at skrive bare for et par år siden. Den omhandlede bog var netop blevet til ved en 75-årsdag. For, som Schindler skriver i sin anmeldelse af »Kirken i Rabarlandet«, Skt. Josefs Kirke »har en sympatisk og mere pompøs kollega, hvis arkitektur er fortidig, men hvis tårne har været min fryd, da jeg var præst på Nørrebro – et sted, hvor der først kæmpedes, nu arbejdes. Hellig Kors Kirke har 75 års jubilæum, og her fortæller den sin dramatiske historie, fra den var hadet af kvarterets dengang elendige befolkning, til den i dag kalder deres børnebørn til gudstjeneste ved en fornuftig og effektiv reklamekampagne«. (KUB nr. 16-17, 1965).

Denne en gammel Frederiksbergdrengs og nu atter Frederiksbergborgers kærlighed til og forståelse for Nørrebro og dets folk er et udtryk for en af drivkræfterne i Peter Schindlers livsværk.

Den gode strid

I sine livserindringer (1. bind: »Vejen til Rom«) skriver Peter Schindler, at han ikke er nogen stridens mand – når det gælder den personlige strid. Noget ganske andet er åndens strid, troens gode strid, der ikke blot er tilladt, men »påbudt af mangt et guddommeligt og apostolisk ord«. Og her understreger Schindler det, som først fra pave Johannes og det andet Vatikankoncil blev til den helt gode latin: den gælder ikke blot en religiøst-konfessionel modstander, den gælder en selv og ens trosfæller. »Kravet om troens renhed, alvor og dybde; den idelige revision af idé og udtryk for at få dem til at stemme med det klassiske forlæg i tradition og skrift; den stadig prøvelse af ånderne, om de er fra Gud – også

SÅ
RABARBERLANDET
KUNNE FORSTÅ
DET

den ånd, der bevæger en selv og driver ens egen udvikling.«

Hvad enten man nu kan sige, at Schindlers linie har været reformatorisk, revolutionær eller kritisk, så har den vist sig at føre den rigtige vej; på et meget tidligt tidspunkt kunne man ud fra hans skrift og tale varsle det andet Vatikankoncil.

Og som antydet i de indledende ord om Nørrebro er det ikke alene på det religiøse område, at Peter Schindler har haft forståelsen for, at indsatsen i åndens strid er afhængig af, i hvor høj grad man er i stand til at bryde med vanetænkningen. Han vendte sig imod det, det pæne borgerskab i hans ungdom sagde om »de klasser«, som »kongen og Estrup nok skulle ordne, hvis de blev balstyrige«, og som ikke kunne tåle at få mere i løn, »for så drak de det jo bare op«.

Det var de pæne kirkegængeres opfattelse i de tider, og så forstår man ligesom lidt bedre, at »Hellig Kors Kirke« ikke ligefrem var elsket.

Hvorfor skaber præsterne sig?

Men at »de klasser« trods alt var til at råbe op, lærte han, da han som skibsdreng var kommet til søs og engang imellem på tomandshånd blev stillet overfor ofte meget forvirrede spørgsmål, der fortalte noget om dybden i skolernes religionsundervisning, men også om den trang til et »Guds ord«, der findes, hvor man mindst venter det. »Jeg tog det altid alvorligt og prøvede at give rimelige svar,« hedder det i erindringsbogen. Og det gav resultat: »Ja, du kan tale, så en begriber det, hvorfor står præsterne så og skaber sig med sådant nogle sære ord?«

Skibsdrengen blev ham svar skyldig. Men hans had til klicheen og »Zions og Kanaans tungemål« fik her sin næring: religion skal udtrykkes sådan, at de, det angår, forstår det.

Det er også Kanaans tungemål, skibsdrengen bringer på bane i Rom, da han nogen tid før sin konversion kommer med indvendinger mod Jesu Hjerter Andagten, som jo var den daværende pave – Pius X – så kær. Peter Schindler fik dog med tiden tilegnet sig andagtens indhold, og hvis man læser prædiken nr. 42 i »Dette hellige Evangelium« ser man, med hvilken ihærdighed han er gået til værks i forsøget på at gøre det vanskelige begreb tilgængeligt for danske tilhørere.

Chokerende og kritisk opbyggelighed

Foran mig ligger husets samling Schindler-bøger, der tæller 18 bind og på ingen måde er komplet. Den giver ikke desto mindre et fingerpeg om, hvad vor unge 75-årige har betydet for kirken i Danmark. Det er i disse

brydningstider værd at tænke på, at en mand, der lang tid før mange af os blev født, tænkte »moderne«, kritisk, på en måde, der endnu i dag kan chokere, som det i sin tid chokerede »Kristeligt Dagblad«, at man kunne finde på at skrive journalistik om hellige ting; at denne mand – som sagt – netop har bygget op med en styrke, der på hans 75 års dag endnu vil vise sig at være usvækket – at dømme efter den meget fine modtagelse »Filip Neri og Rom's Reformation« har fået. Peter Schindler har et smukt navn i dansk kirkeliv, og her tænker jeg naturligvis ikke kun på vor egen begrænsede kreds. Ja, han har realiseret det, som de ensomme udenlandske fødte præster på deres ensomme kamre i danske provinsbyer i sin tid anså for utopi: at komme i kontakt med folket, idet også han kendte sin besøgstid, da det unge Danmark pludselig gik hen og blev rejseglad efter krigen. Og både hr. Jensen fra Nørre og frk. Hellerup fik gennem mødet med minderne fra fortiden lært, at moderne kristendom er noget såre levende – noget man kan sidde og meditere over ved et godt måltid og en flaske Chianti, og »Kristeligt Dagblad« har forlængst fået forståelse for, at grundvoldene ikke vakler, fordi man forviser Zions eller Kanaans tungemål til det land, hvor peberet groer.

En god gave til onkel Peter på hans 75-års dag ville være et ærligt løfte om at føre hans arv videre: et jævnt og muntret kristenliv i ord og gerning – tanker som også besjælede den gode pave Johannes, da han bad om en reformation, som skulle gøre kristendommen tilgængelig for samtiden.

Helge Kristensen

I dagene fra den 13. til den 15. januar blev der i Amersfoort i Holland som forberedelse til efterårets verdenskongres for lægmandsapostolatet holdt et møde med delegerede fra de fleste vesteuropæiske lande (man beklagede, at der ikke var mødt repræsentanter for Østeuropa). Den romerske organisation COPECIAL (som nu indgår i kuriens nyoprettede lægmandsråd) stod for indbydelse og forberedelser. Norge var repræsenteret ved Daniel Haakonsen, Danmark ved Claus Munk Plum og Sverige ved Gunnel Vallquist. På mødet drøftede man programmet for den kommende kongres, som skal afholdes i Rom 11.-18. oktober (på samme tid vil også bispesynoden for første gang være samlet i Vatikanet). Emnet for lægmandskongressen er »Guds folk på vandring mod menneskeligheden«.

Dette emne skal behandles i to foredrag (til det ene – om »Kaldet fra Gud« – har man allerede sikret sig pater Congars medvirken) og desuden i en række »vidnesbyrd« om »det, man kan glæde sig over i vor tid, dens forhåbninger, dens sorger og ængstelse« og især i to serier arbejdsgrupper. Den første serie skal omfatte emner, der berøres af pastorkonstitutionen *Gaudium et Spes*, og den anden skal have sit udgangspunkt i resultaterne af et rundspørge om den efterkoncilære fornyelse i alle verdens lande. (Der er til de enkelte lande udsendt et trykt spørgeskema, som skal besvares af lægmænd.)

Emnerne i den første serie er delt op i følgende titler: »Tvivlens former hos det moderne menneske«, »Familien i den aktuelle samfundsudvikling«, »Samarbejde mellem mænd og kvinder i samfundslivet«, »Kontakten mellem generationerne«, »Massemedier og massekultur«, »Folketrykninger«, »Forholdet mellem rige lande og udviklingslande« samt »Verdensfreden, den internationale solidaritet og de nationalistiske tendenser«. Og i den anden serie: »Lægmandenes opgaver ved evangeliets forkyndelse, i de kirkelige strukturer (menighed og bispedømme) samt i kirkens missionsvirksomhed«, »De kristnes uddannelse til apostolat i forskellige livs- og arbejdsmiljøer«, »Ajoudførelsen af det organiserede apostolat: kræfternes koordinering«, »Dialogen i kirken«, »Dialog og samarbejde på det økumeniske område«. Planen er desuden, at de enkelte arbejdsgrupper skal fremkomme med en *synthese* af deres drøftelser. Hvert en-

kelt af de otte emner inden for hver serie skal drøftes i fem grupper, og alle grupperne bliver tosprogede.

Under mødet i Amersfoort insisterede man på, at man bør nå til en større sammenhæng mellem de to serier. Betydningen af, at der er unge med i alle arbejdsgrupperne, blev ligeledes fremhævet. Derfor burde man undgå specielle ungdomsgrupper. Der fremkom en del kritik mod formuleringen af emnerne. En af de indvendinger, der blev fremsat, gik ud på, at det første emne burde behand-

Verdens kongressen forberedes

Af Gunnel Vallquist

le det moderne menneskes forhold til »troen« eller »moderne trosformer« i stedet for, at tyngdepunktet blev lagt på det negative, på »tvivlen«. Den engelske delegerede ville have en betydelig konkretere udformning af emnerne, – for eksempel burde problemerne kontrovers og kommunikation inden for kirken og nødvendigheden af at efterprøve den måde, hvorpå der fattes beslutninger i kirken, tages op til direkte behandling. De skandinaviske delegerede betonedes, at man ikke må forbigå det særlige problem i forbindelse med de blandede ægteskaber, og at man især burde studere dem ud fra koncilets økumeniske nyorientering. Skandinaverne ønskede ligeledes, at man skulle tage velfærdssamfundets problemer op til behandling. Den italienske delegerede (som var præst) understregede betydningen af, at man diskuterede spørgsmålet om fødselskontrol. Et stort antal af de delegerede betaktede sig endelig for den påtænkte »synthese« af debatterne. I stedet burde man have saglige referater, hvori der klart gøres rede for de indbyrdes afvigende synspunkter, som uundvigelig må opstå under en debat, som ikke bare holder sig til overfladen. Fremtiden vil vise, i hvilken udstrækning arrangørerne kommer til at tage hensyn til de fremførte indvendinger

og ønsker. Et alment krav var karakteristisk nok, at kongressens budget ikke må hemmeligholdes.

Ved en modtagelse, hvor den pavelege internuntius Belgrami var til stede, blev gæsterne budt velkommen af formanden for Hollands katolske lægmandscentrum »De Horstink«. Han udtalte ved den lejlighed blandt andet: »Vi kender den interesse, hvormed Rom følger vort land. Jeg vil endda vove at påstå, at denne interesse undertiden får os til at føle os en lille smule isolerede. Jeg håber, at dette møde må komme til at styrke den tillid, som knytter os til de katolske kirker i andre lande. og især, at det må bidrage til den gensidige forståelse mellem os og alle vesterlandske kirkers moderkirke. Jeg kan forsikre Deres Excellence om, at det ikke bliver os, der nogen sinde kommer til at skille os fra hverken vor moder eller vore brødre.«

De enkelte lande har hver især ret til at sende 30 delegerede til Rom, deraf højst 6 »eksperter«, som ikke er lægmænd (det er især ønskeligt, at ordenssøstre kommer med). Desuden kan hver enkelt delegation foreslå indbydelse af nogle ikke-katolske observatører. Man regner med, at 150-200 sådanne observatører vil komme til at overvære kongressen. Desuden vil der blive afholdt en økumenisk gudstjeneste, hvor deltagerne vil bede for kristenhedens fælles anliggender.

Prisen for opholdet i Rom beregnes at ville andrage ca. 300 sv. kr. pr. deltager. På et internordisk forberedende møde senere på foråret vil der blive taget beslutning om arrangement af grupperejse osv. – Eventuelle tolke mellem de sprog, der tales på kongressen: engelsk, fransk, tysk, spansk og italiensk kan få frit ophold. Endvidere håber man, at en del unge vil melde sig til tjeneste i receptionen.

Hver enkelt deltager bør melde sig til mindst en af studiegrupperne og forberede sig til arbejdet i den. Der vil blive udsendt en del studiemateriale fra Rom.

Så snart det endelige program er blevet udsendt, og tilmeldelsesdatoen er fastsat, vil der fremkomme meddelelse i den katolske presse, men man bør allerede nu tage det under overvejelse og bestemme sig for at deltage. Kongressen er vigtig. Det er den første, efter at lægfolket gennem koncilet har fået ny »statsborgerret« i kirken.

Gunnel Vallquist

LØRDAGS KALENDER

SØNDAG: 1. i Fasten (s. 140, violet).
MANDAG: efter 1. søndag i Fasten (s. 145, violet).
TIRSDAG: efter 1. søndag i Fasten (s. 149, violet). Erindring: Valentin (s. 837).
ONSDAG: Tamperonsdag i Fasten (s. 153, violet). Erindring: Faustin og Jovita, martyrer (s. 838).
TORSdag: efter 1. søndag i Fasten (s. 158, violet).
FREDAG: Tamperfredag i Fasten (s. 162, violet).
LØRDAG: Tamperlørdag i Fasten (s. 166, violet). Erindring: Simeon, biskop og martyr (s. 838).
SØNDAG: 2. i Fasten (s. 173, violet).

I DEN KOMMENDE TID

SKT. DOMINIKUS' LÆGMANDS-ORDEN

Vort næste møde finder sted *søndag den 12. februar kl. 9.30*, hvor vi vil gennemgå studieplanens 5. afsnit, der hedder: »Saligprisningernes kirke«.

DANMARKS KATOLSKE KVINDEFORBUND

Litterær lørdag, 18. februar kl. 15 i Bibliotekssalen, Bredgade 67, 1.

Hvad ved vi – i bred almindelighed – om amerikansk litteratur? Forsvindende lidt, må de fleste af os vist indrømme. Forfatteren og journalist ved Kristeligt Dagblad Preben Ramløv vil tale om strømninger i moderne amerikansk litteratur. Vi håber, at dette foredrag vil give tilhørerne inspiration og lyst til at gå i gang med den litteratur, der kommer fra »God's own country« – denne mærkelige verdensdel på godt og ondt.

Der serveres kaffe eller te kl. 15, – 3 kr. for medlemmer, 4 kr. for ikke-medlemmer.

ODENSE, SCT. ALBANI KIRKE

Fredag den 10. februar holdes der **FASTEPRÆDIKEN** kl. 19.30. Prædikant er pater Augustinus Hahn. Efter prædiken synges komplet.

STUDIEDAGE I ODENSE

»Ungdomskrise og voksen tro«. I weekenden 25. og 26. februar afholdes der studiedage i Odense. Programmet ser således ud:

Lørdag den 25. februar:

Kl. 19.00: Foredrag af cand. psych.,

søster Karen Marie (København): Stadier i de unges personlighedsudvikling.

Kl. 19.45: Gruppemøder.

Kaffebord.

Komplet.

Søndag den 26. februar:

Kl. 9.00: Messe med prædiken.

Kl. 10.00: Foredrag af pater Edward Stappers (Vejle): Er det slut med ungdomssjælesorg?

Kl. 11.00: Gruppemøder.

Kl. 12.30–14.00: Middagspause.

Kl. 14.00: Plenarmøde.

Kl. 15.15: Afslutningste.

Kl. 15.45: Kort andagt i kirken.

Indmeldelse til studieweekenden sendes sammen med gebyr kr. 15,- (ægtepar kr. 25,-) til Mogens Traczyk, Heshbjergvænget 18, Odense, eller til præstegården, Adelgade 1, Odense, tlf. (09) 12 16 64. Sidste frist for tilmelding: Tirsdag den 21. februar.

Disse studiedage har ikke kun bud til »søstre« og »religionslærere«, men til *alle* – og da navnlig til forældre – der er interesseret i den kommende generations religiøse opdragelse.

DUK-møde i Odense

Det driftige Odense kommer til at danne rammen om en begivenhed indenfor den katolske ungdomsbevægelse i Danmark, idet DUK holder landsmøde i H. C. Andersens by lørdag-søndag den 11. og 12. februar.

Landsledelsen har alvorligt tænkt på at gennemføre en omfattende revision af DUK's vedtægter, og det må formodes, at det andet Vatikankoncil's principper om større ansvar og bevægelighed for lægfolket også har sat sine spor hos *de unge*, der forstår at værdsætte DUK's betydning.

Biskop Hans L. Martensen vil komme til stede, og blandt talerne er pastor Lars Messerschmidt.

I fastebestemmelserne for 1967 opfordrer biskop Hans L. Martensen katolikkerne til at slutte op om indsamlingen »Brød til Verden«. »Vi vender således i år tilbage til fastealmissens oprindelige idé, som er at hjælpe nødlidende uden for vor egen kreds,« siger biskoppen.

Bibelen i centrum i årets tre fastepredikener

Pius XII's rundskrivelse, der udkom i 1943 midt under krigen, vakte stor opsigt. Paven belærte i den om Kirkens syn på Bibelen og angav retningslinier for bibelstudiet på katolsk grund. Rundskrivelsen blev hilst med stor glæde også af ikke-katolske forskere. I 1953 udkom »Det nye Testamente gengivet på dansk« ved Peter Schindler. Gengivelsen af teksten i ét bind og »Nøglen« til forståelsen i et andet bind blev af stiftsprovst Brodersen anmeldt under den fælles overskrift »En gave til det danske folk«. Denne helt utraditionelle udgave gjorde Ny Testamente tilgængeligt for mange. I de senere år har der stået gny om »bibelsynet« – ikke mindst siden Gads Bibelleksikon udkom sidste år; også i katolske kredse er dette emne blevet diskuteret. Har såkaldte almindelige katolikker ikke mødt problemet på anden måde – for her ligger et problem gemt – så har de fleste mødt det, når Jehovas Vidner dukkede op med deres udlægninger. Da man fra katolsk side i 1956 ville give et svar til Vidnerne, var emnet for det første af fire foredrag »Bibelen som Guds ord og menneskers vidnesbyrd« – altså atter bibelsynet. Dertil kommer nu, at danske katolske teologer har indgået et samarbejde med Det danske Bibelselskab, og en af frugterne bliver udgivelsen af en katolsk bibelkommentar til Selskabets officielle oversættelse, som vi i nogen tid har brugt ved alle vore messer. Kommentaren er oversat efter den berømte »Bible de Jérusalem« og udkommer nu i forsommeren.

Vi ved også alle, at det andet Vatikankoncil var udpræget bibelsk både i sin teologi og i sin udtryksmåde. Et praktisk resultat burde vi alle kende, idet de vigtigste bibelafsnit læses fra en ende ved hverdagsmesserne, uanset dagens »fest«. Det er derfor særdeles velbegrunder, når dette års fastepredikener for Storkøbenhavns katolikker henter sit emne i Bibelen; man kunne måske sige i »bibelsynet«.

Det var tilmed så heldigt, at årets tre fastepredikanter havde tilrettelagt hver sit foredrag som indledning til drøftelser under Katolsk Højskoleuge sidste sommer på Ledreborg. Intet var naturligare, end at dette

forarbejde blev udnyttet til gavn for en større kreds omend i en anden form; så meget mere som en af dem, pastor Lars Messerschmidt har studeret en tid i Jerusalem.

Man kan så kun håbe, at Københavns katolikker vil vide at udnytte dette tilbud. Skal vi drage nytte af bibellæsning, må vi forstå at læse bogen!

Fasteprædikenerne holdes i tre kirker: Sct. Therese Kirke, Jesu Hjerter Kirke og Sakramentskirken.

Fællestitlen er: »Bibelen: Guds ord til vor tid«.

Oversigten ser således ud:
Pastor Guido Kreienbühl: Bibelen som menneskers værk.

Pastor Lars Messerschmidt: Bibelen som Guds værk.

Pastor Kaare Osorio: Hvor er nøglen til Bibelen?

Alle prædikenerne holdes under en messe, der hver gang begynder *kl.*

Foto af biskop Hans L. Martensen

Størrelse: 15×20 cm .... kr. 42,50

17×23 cm .... kr. 49,50

24×30 cm .... kr. 70,00

30×40 cm .... kr. 125,00

50×60 cm .... kr. 250,00

 SANKT ANSGARS BOGHANDEL
BREDGADE 67 · KØBENHAVN · PALÆ 4777

19.30. (De danske messehæfter medbringes.)

Mandag den 27. februar: Sct. Therese Kirke. Pastor Guido Kreienbühl.

Onsdag den 1. marts: Jesu Hjerter Kirke. Pastor Lars Messerschmidt.

Torsdag den 2. marts: Sakramentskirken. Pastor Kaare Osorio.

Mandag den 6. marts: Sct. Therese Kirke. Pastor Kaare Osorio.

Onsdag den 8. marts: Jesu Hjerter Kirke. Pastor Guido Kreienbühl.

Torsdag den 9. marts: Sakramentskirken. Pastor Lars Messerschmidt.

Mandag den 13. marts: Sct. Therese Kirke. Pastor Lars Messerschmidt.

Onsdag den 15. marts: Jesu Hjerter Kirke. Pastor Kaare Osorio.

Torsdag den 16. marts: Sakramentskirken. Pastor Guido Kreienbühl.

Kjeld Geertz-Hansen

— HISTORIENS SPEJL —

Kirken og samfundet (2)

Martyrtiden

Trods både Kristi og apostlenes anerkendelse af den verdslige øvrighed som sådan, prægedes dog kirkehistoriens første århundrede af romerstatens skånseløse kamp for at udrydde kirken. Grunden var, at de kristne nægtede at deltage i kejserkulten. Augustus havde på Kristi tid søgt at restaurere den gammelromerske polyteisme, men med ringe held. Hans efterfølgere på kejsertronen søgte at efterkomme deres naturlige religiøse opgave ved at give riget et nyt og bedre religiøst fundament. De benyttede her først og fremmest orientalske forestillinger om kejseren som Guds stedfortræder på jorden eller endog selv en guddom, og gjorde anerkendelsen heraf til et tegn på borgerlig loyalitet overfor staten. Heri lå næppe nogen hyklerisk »machiavellisme«, det var et udtryk for under de ændrede vilkår at finde en løsning på statens religiøse problem. Under indflydelse af datidens moderne naturfilosofiske tankegang vandt samtidig ideen om solens guddommelighed frem, kejseren blev således solens repræsentant, og hans hofceremoniel et symbolsk udtryk for planeters og stjerners vandring omkring solen. Men de kristne nægtede at give nogen anden end Kristus guddomsnavnet »kyrios«; de ville ikke ofre røgtelse for kejserens billede, og

måtte dø derfor i tusindvis, korsfæstede, brændte eller kastede for løverne, blev kirkens blodvidner, idet de afviste statens krav på guddommelighed.

Konstantin

Under kejserne Decius og Diokletian kulminerede forsøgene på at udrydde kristendommen med magt, der nu var blevet et led i romerrigets stramme bureaukratiske reorganisering og derfor gennemførtes mere systematisk end tidligere. Men kejser Konstantin tog 313 den revolutionerende beslutning at gøre en ende på kristenforfølgelserne og i stedet anerkende kirken ved lov. Han ligestillede den med de hedenske templer ved at give gejstligheden og de kirkelige ejendomme skattefrihed, ved at anerkende kirkens domsret i indre anliggender osv. Skønt han selv var soldyrker og først blev døbt på dødslejet, greb han dog som kejser ind i kirkens indre anliggender. For at stifte fred mellem de stridende teologiske skoler sammenkaldte han koncilet i Nikæa, der skulle træffe afgørelser om de kristologiske stridigheder.

Skridtet fra at tolerere kirken til at føre overopsyn med den var ikke langt, og allerede i århundredets slutning gjordes det sidste skridt til statskirken. I 380 påbød kejser Teodosius, at alle rigets indbyggere skulle være katolikker, og afgudskult blev forbudt efter loven. Hermed begyndte den »byzantinske« periode i kirkehistorien. Allerede Konstantin havde flyttet hovedstaden fra Rom til Byzans og kaldt den Konstantinopel, og denne by blev nu centrum for det østromerske kristne kejserdømme, der bestod i 1000 år. Kejseren udøvede her stor faktisk magt over kirken, biskopperne var nært tilknyttet hoffet, og der var en næsten fuldstændig sammensmeltning af kirke- og statslivet. Alle var kristne borgere i det ene rige, hvis politiske funktioner udøvedes af kejseren og hans embedsmænd, mens de religiøse udøvedes af gejstligheden og klostrene. Man kan se dette som den ideelle tilstand for et menneskeligt samfund, men det er samtidig klart, at der hverken var plads for ikke-katolikker eller for kirkens frihed overfor statsmagten. – Det er med nogen uret, at vi i dag taler om, at kirkens konstantinske periode må overvindes, rent bortset fra om dette i grunden er ønskeligt, er selve glosen for-

kert, det er i virkeligheden især det »byzantinske« kristne énhedssamfund, der forekommer os fremmed, for Konstantin selv gjorde endnu kun kirken til, hvad vi i dag ville kalde et »anerkendt trossamfund« på lige fod med andre, hvad forholdet til staten angår.

Nybo

SPØRGE-HJØRNET

Når en vordende mor går til alters, hvad sker der så med det lille barn, hun bærer i sig? Modtager det også Kristi legeme og blod? Det er nemlig min fornemmelse, at det gør det, men en gravid kvinde får jo så let skøre ideer ... eller er der virkelig noget om det?

K.E.

Så vidt jeg ved, har teologerne aldrig beskæftiget sig med dette emne, hvad der ikke kan forbavse nogen, eftersom teologien med forkærlighed dyrkes af mænd (der oven i købet som oftest er ugifte). Jeg har derfor ingen autoritet at påberåbe mig i mit svar, og har heller ikke engang personlige erfaringer at bygge på. Men alligevel tror jeg, at der er noget om disse »skøre ideer«.

Den moderne psykologi er blevet mere og mere klar over den umådelige rolle, barnets liv før fødselen spiller for dets senere udvikling – også på det psykologiske plan. Teologerne kan godt komme med både vægtige og velbegrundede argumenter mod den almindelige vending: »Jeg er født katolik«. Men der er nu alligevel noget rigtigt i den. Man kan diskutere, om det er lettere at være konvertit eller født katolik, og hvem der har fået de fem talenter, og hvem der kun har fået et eller to, men at der er en reel forskel på de to tilfælde er hævet over enhver tvivl. Allerede før fødselen er barnet på en måde inde i Kirken med stort »K«, hvis dets moder er det.

Sigmund Freud, psykoanalysens forgudede og forkætrede pave, er imidlertid ikke den eneste autoritet, vi kan påberåbe os i så henseende. Også Paulus har noget at sige os om dette emne, selv om heller ikke han omtaler det direkte. Han skriver nemlig til korinterne: »Den vantro mand er helliget ved sin hustru, og den vantro hustru er helliget ved broderen; ellers var jo jeres børn

urene, men nu er de hellige« (1. Kor. 7,14). Det har forstyrret en del teologer, at Paulus i denne forbindelse ikke nævner dåben, men kun de rent familiære forhold, som et middel til helliggørelse. Og båndet mellem moderen og det barn, hun bærer, er ikke mindre intimt end båndet mellem ægtefællerne. Kan man så ikke sige, at moderen på en måde »helliggør« barnet? Når moderen modtager Herrens legeme og blod, som får troen og kærligheden til at vokse i hende, kan man altså godt tænke sig, at dette også gavner barnet.

Naturligvis kan man her ikke begynde at tale om førstekommunion eller sådan noget! Men på den anden side skal man heller ikke alt for hastigt fralægge en sådan deltagelse i Herrens bord enhver værdi, fordi barnet ikke »anser, at det er Herrens legeme« (1. Kor. 11,29). Hvorfor giver man inden for nogle af de orientalske riter kommunionen med kalken til spædbarnet straks efter, at det er blevet døbt? I vor skræk for en magisk fortolkning af sakramenterne må vi ikke i stedet gå hen og blive rationalister, som kun sværger til fornuften og den klare erkendelse. En mor fornemmer med sine instinkter mere, end man kan læse sig til i de gamle skolastikers folianter.

Det kan måske forekomme nogle lidt »skørt« og lidt mærkeligt at hæfte sig ved et spørgsmål som dette. Men den tid må nu være forbi, hvor det var uartigt at spørge. Og dette spørgsmål giver i hvert fald anledning til at understrege, hvor realistiske vi skal være i vor opfattelse af de helliges samfund – lige så realistiske, som Paulus selv er det. Det, der forener kristne forældre med deres børn, er ikke bare kød og blod, men også ånd, – det er selve Helligånden. Og forældrenes ansvar for børnene er ikke begrænset til det rent opdragelsesmæssige, læren og eksemplet, – de skal også få Gudsli- vet til at vokse i deres børn, gennem at de får det til at vokse i sig selv. Den nytestamentlige lære om dåbens nødvendighed må ikke få os til at glemme de andre veje til helliggørelse, Kristus benyttede sig af. Og hvis dette svar kan få bare en eneste til at indse, hvor individualistisk og derfor forkert vi ofte ser på vor frelse, har den vordende moders »skøre« spørgsmål ikke været forgæves.

V.D.

Mogens Larsen

El. Installatør
 Ramsherred 31
 Aabenraa
 Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
 Lys - Kraft - Varme

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
 Hvidovrevej 275
 Tlf. 78 15 23

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
 København N.
 Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
 Studiestræde 15, København
 Minerva 6761
 Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
 aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
 P. Skramsgade 27
 Byen 7920 - Am 1248
 Per Meyer 94 33 66

Mogens Larsen

Ramsherred 31
 Aabenraa
 Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
 Lys - Kraft - Varme

Kaj F. Fjording

Murermester
 Hyldegaards Tværvej 13,
 Charlottenlund
 Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
 * 34 46 01
 Begravelse og bisættelser ordnes
 for alle trossamfund
 Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
 Bredgade 25
 København K
 Telefon Minerva *408

**Alle forsikringer tegnes -
 gratis rådgivning**

og tilbud dag og aften ved
Assurandør H. E. Pedersen
 Søndervigvej 89, Vanløse
 tlf. 71 20 23

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
 varmeanlæg mod korrosion og sten
 af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvvej 26, Charlottenlund
 Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

J. Qvist Jensen

Slagtermester
 Vesterbrogade 107 C.
 København V.
 Tlf. Eva 3767
*Kød, flæsk og pålæg
 En gros og en detail*

HORNUNG & MØLLER

Aktieselskab
 KGL. HOF-PIANOFABRIK

KØB . SALG . REPARATION
FELIX SCHMITT & SØN
 Exam. pianostemmer og Instrumentmager
 Magleløs 1, Odense,
 Tlf. (09) 12 36 56 - privat 11 15 93
 Organist & kantor ved den
 Katolske Kirke i Odense.

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre
 Bistrupvej 93
 Birkerød Tlf. 81 06 72
 Alt bygningsarbejde samt
 reparationer udføres

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
 Smallegade 4, København F.
 Tlf. Godthåb 2638 - 2678

Banegårdens Restaurant

Fritz Kapper

Odense H.

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
 Birkerød. Tlf. 81 35 70
 Alt i brændselsolier

Glarimester

POUL V. JOOST
 Slotsgade 7, København N
 Nora 7977
*Stort udvalg i
 fotografirammer*

P. A. Nielsen & Co.

Skindergade 28, København K.
 Tlf. C. 828
*Udlejning af service, borde
 og stole
 Alt til festen.
 Lev. til katolske institutioner.*

D. Plate Petersen

Malermester
 Tlf. Fasan 2718

*Gardiner
 Manufaktur
 Hvidevarer
 Sengeudstyr*

Textil-Varehuset

Slotsgade 17, København N
 Tlf. (01) 35 05 01
Leverandør af skolekjoler

Karl A. Hansen

Murermester
 Bjergstedvej 10, Brønshøj
 Tlf. Bella 2521

K&K

Aktieselskab
 KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
 Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

**MARIUS
 MP
 PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Bliv abonnent - det betaler sig

Skriftbetragtning

Fortsat fra side 7

at være positivt engageret i verden, som den er i dag, gør den derved et evigt gyldigt krav gældende, idet den på Guds og hans sande tilbederes vegne hævder Skaberens ejendomsret over verden, »dvs. hele menneskeslægten, med alt, som angår den, den verden, hvor menneskehistorien udspilles, og som bærer præg af menneskenes færdigheder, nederlag og sejr, den verden, som ifølge kristentroen er grundlagt og opretholdt af Skaberens kærlighed, som faldt under syndens tyranni, men som af den korsfæstede og opstandne Kristus, sejrherren over den onde, blev frigjort, så den kan foryndles efter Guds plan og nå frem til fuldendelsen«. (Vatik. II, Kirken i verden af i dag, indledning).

Denne erklæring er den nulevende katolske kristenheds svar på den tredje fristelses falske påstand!

Så ender da denne fristelse med, at vi deler vort brød med dem, som ikke har, siger fristerens salmecitat (Sl. 91,11 f.) som motto over denne søndags og hele fastetidens liturgi, og sætter alle kræfter ind på at genforene den verden, der tilsyneladende er i fjendens magt, med Ham, »som riget og magten og æren tilhører i evighed«.

J. Coenen S.J.

*

S.O.S. nr. 74. Har De holdt en fastedag på »vand og brød« for at kunne hjælpe Firences befolkning. Der er meget stor nød i denne og andre af Italiens byer på grund af naturkatastrofe. Postgiro 439 79.

R.I.P.

Min elskede mand

ingeniør

CURT HAGEN HOLMGREEN

døde den 28. januar 1967.

Lissie Barfred Holmgreen.

Bed for hans sjæl.

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.

Tlf. 55 57 80.

Murermester- og entreprenørfør.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

STENO HOSTEL

søger fra 25. juni til 10. august

- 1 leder,
- 1 assistent,
- 2 kioskekspedienter,
- 1 økonoma,
- 2 husholdningsassistenter.

Lederen må være kyndig i engelsk, tysk og evt. fransk, have ansvaret for regnskaberne og skal bo på hostellet.

Assistenten må være kyndig i engelsk, tysk og evt. fransk og skal under lederens vejledning kunne føre regnskaberne.

Kioskekspedienterne arbejder skiftevis morgen og aften fra kl. 8.00-10.00 og fra kl. 19.00-22.00.

Økonomaen skal forestå servering og tilberedning af morgenmad samt den daglige rengøring fra kl. 7.00-12.00.

Husholdningsassistenterne skal bistå med servering og rengøring daglig fra kl. 7.00-12.00.

Skriftlig ansøgning med lønkrav sendes til

STENO HOSTEL, Hans Bogbinders allé 2 - København S.

Sankt Annæ Rejser

- 1) Påskerejse til Rom, 17. marts-28. marts. 12 dage - tog - liggevogn Kbh.-Rom. Kr. 935.-.
- 2) Rom-Assisi-Firenze, 28. juni-15. juli. 18 dage - tog - liggevogn Kbh.-Rom. Kr. 1275.-.
- 3) Rundrejse i Østrig (28. juni-9. juli). 12 dage - tog - liggevogn/ bus. Kr. 895.-.
- 4) Kulturperler (Rom-Firenze). Ca. 6. okt.-ca. 20. okt. 15 dage - fly. kr. 1275.-.

Pastor d'Auchamps Romrejser

- 1) Rom-Assisi, 2. juni-16. juni. 15 dage - fly. Kr. 1275.-.
- 2) Ravenna-Rom-Assisi, 28. juni-18. juli. 21 dage - tog. Kr. 1375.-. Individuel tidligere eller senere hjemrejse efter behag.
- 3) Rom-Assisi ca. 6 okt.-ca. 20. okt. 15 dage - fly. Kr. 1275.-.

Program over turene og alle oplysninger:

Lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45, Kbh. S - tlf. SU 86.

Statsaut. revisor Erik Schwartz & frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø - tlf. ØBRO 4642 x.

FIRE NYE KONCILDEKRETER på dansk.

Om biskoppernes hyrdehverv i Kirken Om ordenslivets tilpasning og fornyelse

(De pastoralis episcoporum munere in ecclesia)

(De accomodata renovatione vitæ religiosæ)

75 sider, kr. 7,25

Den kristne opdragelse

(De educatione christiana)

25 sider, kr. 4,25

Kirkens missionsvirksomhed

(De activitate missionali ecclesiae)

76 sider, kr. 7,25

Om samfundets meddelelsesmidler

(De instrumentis communicationis socialis)

26 sider, kr. 4,25

SANKT ANSGARS BOGHANDEL
BREDGADE 67 · KØBENHAVN · PALÆ 4777

Esbjerg

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester

Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester

Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed

Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjysk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon: 2 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havneplassen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

Brdr. Andersen

Tømrermestre

V. Kjørbosvej 1, Kolding
Telefon 2 02 81

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
2 01 55

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget

Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding

*1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver*

Støt vore annoncører

Roskilde

Firma Hans Møller

vi Ib Møller

Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefy*

*Skolebøger - Skolerekvitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Foto i stort udvalg*

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs efft.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevæne

København

Fiskehuset PARCEL

Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

ERIK ANDERSEN

VALBY 910

Sandhusvej 19, Valby

**PAPIR
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PLASTIC**

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.

J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres

Vesterbrogade 69

Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16
Tirsdag og fredag kl. 10-18

Det var kirken, der skulle have lavet et blad som »Tænk«!

siger kirkenministeren

Kirkeminister Orla Møller er ordentlig kommet i ilden. *Katolsk Ugeblads* interview med ham i begyndelsen af året har gentagne gange givet anledning til kommentarer i *Ekstrabladet*.

Som bekendt blev han stillet overfor følgende spørgsmål:

»Væsentlige dele af folkekirken økonomi finansieres uden om den egentlige kirkeskat. Er det ikke uretfærdigt, at medlemmer af andre trossamfund over statskassen skal bidrage til folkekirken, mens det omvendte ikke er tilfældet?»

Kirkeministeren sagde i den anledning:

»Hertil vil jeg svare to ting. For det første er det rigtigt, at dette strider mod ens retfærdighedssans. Det forekommer urimeligt. Men teknisk vil det være umøjligt at finde anden vej. Statstilskud burde holdes inden for en symbolsk størrelsesorden. Det væsentlige af udgifterne bør dækkes lokalt.»

Hertil siger *Ekstrabladet*:

— — —
Det er rigtige ord, der må lyde smukt i katolikernes ører. Men ord gør det ikke. Det er de gode gerninger, der tæller. Statstilskuddet til folkekirken er i dag 30 gange større end før krigen. Det er en af de udgiftsposter fra staten, der er vokset i stærkest tempo. Det betyder, at skatte- og afgiftsbetalerne — uanset tro eller mangel herpå — efterhånden bærer hovedparten af folkekirken udgifter til præstelønninger. Men kirkeminister Orla Møllers udtalelse må være et løfte om, at man nu skal tilbage til, at folkekirken stort set betales af medlemmerne selv igennem kirkeskatten. Ellers mangler der ikke blot gerning på linje med de kønne ord. Det hele er da blot en gang billig ministergas. Må vi snarest se en kontant indsats, kirkeminister Møller.

I Sorø har kirkeminister, pastor Orla Møller talt om kirkens situation, og *Sjællands Tidende* refererer:

Folkekirken egentlige vanskelighed er jo, at den ikke kender det moderne menneske og dets hverdag.

Det var os, der skulle have lavet et blad som »Tænk«. Det var os, der skulle have talt om demokrati på arbejdspladsen.

— Vi har altid været så mange i

kirken, og vi har ønsket at være neutrale, vedblev kirkeministeren. Det har vi også fået lov til at være — og vi har fået lov til at blive sat udenfor.

Ny komite for valfarten til Åsebakken

En repræsentant for hvert sogn

I alle de år, valfarten til Vor Frue på Åsebakken har fundet sted, har valfartskomiteens medlemmer ikke alene haft ansvaret for tilrettelæggelsen og afviklingen af valfarten såvel som for dens økonomi, men medlemmerne måtte også supplere sig selv, når med lange mellemrum et medlem trådte tilbage; naturligvis altid med biskoppens godkendelse, da valfartskomiteen står til ansvar over for biskoppen. De skiftende formænd: direktør Harald Guldager, cand. jur. Erik Johannesen og fuldmægtig Aage Meyer, har sammen med medarbejderne bestræbt sig på at lægge valfarten i stadig fastere rammer, og dette arbejde er stort set tilendebragt. Samtidig står det klart, at meget materiel, der var midlertidigt, nu bør udskiftes med tidssvarende og solidt materiel. Øjeblikket var derfor kommet til at lægge ansvaret over på en komité, der både var større og mere repræsentativ for Storkøbenhavns sogne. Ved et møde mellem repræsentanter for adskillige sognes arbejdsudvalg foreslog sam-

arbejdsudvalgets formand, civilingeniør Henning Heinemeyer, at de interesserede sogne udnævnte hvert ét medlem til en ny komité. Dette blev vedtaget, og den 13. januar konstituerede de mødte sognerepræsentanter sig på følgende måde:

Formand: Oberstløjtnant Henning Bisander.

Praktisk hjælpetjeneste: Disponent Leif Mortensen.

Teknisk afdeling: Arkitekt Gyula Molnar og blikkenslager Ove Nielsen.

Kasserer: Ekspedient Ole Markussen.

Sekretær: Arkitekt Klaus Stensager.

Undertegnede har fortsat ansvaret for liturgien, men håber på at få tilforordnet en præst, udvalgt af de københavnske præsters forsamling.

Den 25. januar forelå biskoppens godkendelse af komiteen.

Alle henvendelser bedes rettet til formanden.

Den afgående komités medlemmer har lovet at stille deres erfaring til rådighed i overgangstiden.

Kjeld Geertz-Hansen

Ugens tv og radio (12. - 18. feb.)

SØNDAG	10.00	p3	Søndags-Journalen.
	19.30	tv	Ugens Ekko. Søndagsavisen fra TV-A og TV-U.
MANDAG	20.20	tv	Politi, presse og publikum. Diskussion.
	22.00	p2	Europæisk kulturdebat: Fransk signalement.
TIRSDAG	18.00	p2	Zig-Zag. Aktuelt ungdomsmagasin.
	19.55	tv	BBC-reportage om 2. verdenskrigs udbrud.
ONSDAG	18.00	p2	Bag pop'en. Ungdomsudsendelse.
	20.35	p1	Hvad forstår man ved en god arbejdsplads?
TORS DAG	19.45	p1	Pladeretten er sat.
	21.10	tv	Lennart F. Johansson: Kaliber 7.65. Tv-spil.
FREDAG	20.15	p1	Afslutning på studiekreds om NATO.
	20.35	tv	Kontakt 67. Magasin om familie og samfund.
LØRDAG	16.45	tv	Redaktion U-67. Ungdomsudsendelse.
	20.30	p2	Montage over Nordahl Griegs breve.

WALT DISNEY

Her har Disney stillet sig i position til fotografering. Men det smil, der gjaldt børnene, var ægte.

Også her i Danmark er meddelelsen om Walt Disneys død blevet modtaget med sorg. Katolske blade verden over – heriblandt det estimerede »Rocca« – bidrager til den store strøm af mindeartikler, og den almindelige antagelse er vist, at Walt Disney hører til dette århundredes velgørere. Mange siger uden at blinke – og egentlig er der heller ikke den ringeste anledning til at blinke – at vor kultur ville have været fattigere uden Mickey Mouse, Fedtmule, Pluto og Anders And, på samme måde som vi på vort mere lokalpatriotiske plan slet ikke tør tænke på, hvordan det ville have været, om Peter Vimmelskaft og Ping aldrig var skabt.

Lad være at Disney efterhånden blev til et industrinavn, der sørgede for at få fortjeneste af hvert eneste stykke sæbe, der havde facon efter Anders And, men til det sidste stod mester selv i spidsen for nyskabelser, der altid bragte noget positivt med sig. Folk, der har snakket forretning

med Disney, lagde ikke skjul på, at her blev der set på renterne. Jeg har aldrig selv talt med ham, men jeg har set ham på nært hold en ganske almindelig eftermiddag i Tivoli, hvor han vandrede fornøjet rundt og så, hvad vi i vort Disneyland, der var meget ældre end Disney selv (han blev født i 1901 – langt efter »Carstensens dage«), kunne byde på. Det, man især kunne lide ved Mickey Mouse's fader, var, at han havde et oprigtigt og meget venligt smil til overs for børnene – selv dem, der med det samme lugtede lunt og bad om en autograf, som de omgående fik.

Lige omkring hans død er en af hans allerdejlige tegne-langfilm »Lady og Vagabonden«, kommet op. Lige fra »Snehvide« har det været helt klart, at Disneys kærlighed til det umiddelbare i skabningen var af en ganske særlig art. Han har både luret dyr og mennesker af, og selv om både hans mennesker og dyr i tegnefilmene var fabelvæsener, så vi trods alt meget af vore omgivelser i dem – som vi vel at mærke ser på vore omgivelser, når vi har de velvillige, poetiske og humoristiske briller på. »Lady og Vagabonden« har det hele – det er Disney i en 1½ times kokosnød. Men man skal ikke blot dvæle ved hans tegnefilm. I naturfilm som »Den levende ørken« inspirerede han sine fantastiske medarbejdere til en tålmodighed over alle grænser, hvor det gjaldt om at aflure naturen dens hemmeligheder. Og da hans selskab gav sig til at lave »rigtige« film, var det naturligvis eventyret, som i Stevensons »Skatteøen« og i folkesagnet »Robin Hood«, der skulle sættes i billeder. Især »Skatteøen« var rent fantastisk – her var stemningen i de »voksne« børnebøger taget på kornet, noget helt andet end det banale pjank, amerikanerne ellers har bragt til torvs. Og endnu klinger i ørerne Alan a Dales dejlige tenor fra »Robin Hood og hans lystige svende«. Det var poesi midt i røverromantikken, det var Disney.

HK

I Galilæa fremstår
der ingen profet

Kardinal Slipyi,
der overlevede, 75

Peter Schindlers
»Denne Paulus«

Præventiver for brød

katolsk uge blad

17. FEBRUAR 1967
115. ÅRGANG

7

**Danske katolikkers
selvbesindelse**

Synoden 1968

Nyborg Strand – et kendt samlingssted for kongresser. Bølgerne går ofte højere, end tiltædet er på billedet, og spørgsmålet er, hvor højt de kommer til at gå, når den første synode i bispedømmet Københavns historie træder sammen i august 1968. Læs side 2 og 3.

Brød til verden - giro 52800

DANSKE KATOLIKKERS SELVBESINDELSE

SAMTALE MED PATER P. GREGOIRE
DER ARBEJDER MED FORBEREDELSE
AF SYNDEN

- Den danske synode vil betegne et radikalt brud med hidtidige udlægninger af begrebet synode
- Ordenssøstre og lægfolk får tilsammen 2/3 af pladserne. Præsterne nøjes med 1/3
- Det er fællesskabsånden, der skal fremmes
- Der er almindelig valgret for enhver katolik, der er fyldt 18 år
- Synoden finder sted i august 1968 på Nyborg strand

I sit hyrdebrev af 3. september 1966 varslede biskop Hans L. Martensen »en synode på hele bispedømmets basis, hvori også repræsentanter for lægfolk og søstre skal deltage.«

Det »for-forberedende arbejde« til synoden er allerede i gang, for at anvende koncilets måde at sige tingene på, og tid og sted er fastsat: det bliver fra mandag aften den 19. august 1968 til fredag kl. 14 i samme uge på Nyborg Strand.

Alle bispedømmer i verden forbereder her efter det andet Vatikan-koncil – mere eller mindre bevidst og mere eller mindre modigt – noget lignende, men man kan vist godt sige, at der med denne den første synode i bispedømmet Københavns historie er tale om et radikalt brud med hidtidige udlægninger af begrebet synode.

I kirkeretten står, at en synode skal holdes i hvert bispedømme hvert tiende år, men almindeligvis er forsamlingen kun blevet indkaldt, når biskoppen har villet, ligesom synoden alene har bestået af præster, mens ordensfolk uden præstevielser og lægfolk er blevet holdt udenfor. Ja, i denne danske synode har præsterne ikke blot givet afkald på deres 100 pct. af pladserne. De har endog overladt 2/3 til ordenssøstre og lægfolk.

Men efter det andet Vatikankoncil mærkes fællesskabsånden på en helt ny måde. Det er formodentlig under inspiration af en af de betydningsfulde tanker på det store kirke-møde – læren om kollegialiteten. Dog kan man ikke helt sammenligne en synode med koncilet. På koncilet er paven og biskopperne i fællesskab lovgivende, men i et bispedømme er biskoppen fortsat den eneste, der har lovgivende myndighed.

For at få uddybet de spørgsmål, der melder sig, når vi funderer over synoden og dens problemer, har vi henvendt os til den præst, som biskoppen har betroet at forberede synoden, nemlig viceprovincial, pater P. Grégoire O.P.

– Kan man ikke kalde alt dette en demokratisering, pater Grégoire?

– Det kan man selvfølgelig godt, men jeg kan nu ikke li' ordet i den forbindelse. Det har jo ikke noget med politik at gøre. Lad os bevare udtrykket *fællesskabsånd*. Det er fællesskabsånden, der skal fremmes.

– Men vel først og fremmest i arbejdet med praktiske spørgsmål, som organisation, administration osv.?

– Næh, ikke først og fremmest. Vi skal samles for at søge Helligåndens inspiration. Når vi ikke samles for blot at organisere, men for at tjene Herren, så har vi ord for, at Helligånden er med. Det er altså selve kirkens liv, det gælder.

Kirken i bispedømmet skal blive sig selv bevidst som ét legeme. Vi skal søge at overvinde sognepartikularismen. Sognebegeret har absolut sin berettigelse, men det er en praktisk indretning, der ikke er grundlagt af Kristus. Han udsendte apostle, som stiftede *bispedømmer*.

Alle – gejstlige, ordenssøstre og lægfolk – skal finde hinanden. Det er virkeliggørelsen af de principper, som koncilet har haft for øje med læren om Guds folk. Vi skal være os bevidst at vi er Guds folk, før vi

Pater P. Grégoire O.P.: »Vi skal prøve at overvinde sognepartikularismen.«

begynder at beskæftige os med den hierarkiske opdeling. Vi skal vænne os helt af med at identificere kirken med embedet i kirken. Således skal lægfolket se at blive sig det almindelige præstedømme mere bevidst.

– Men hvad skal synoden da rent konkret tale om?

– Det kan vi ikke sige, af den simple årsag at synoden naturligvis selv må bestemme sit program.

Men det er givet, at sekretariatet gør sig visse tanker. For tiden kan nævnes 5 punkter:

1. Kirkens opgave i Danmark og målsætningerne for apostolatet. Ved apostolatet forstås vi pastoralt arbejde blandt katolikkerne, økumeni, mission blandt ikke-troende, ydre mission og kirkens forhold til verden.
2. Opdragelsesproblemer, herunder katekismus, katolsk skole, til en vis grad ungdomsarbejdet og endelig den katolske familie.
3. Liturgi.
4. Meddelelsesmidler.
5. Organisation, herunder menighedsråd og eventuelt oprettelsen af et pastoralråd for hele bispedømmet.

– Og det rent praktiske ...

– Det er blevet bestemt, at synoden skal bestå af 200 medlemmer, nemlig 65 præster, 25 søstre og 110 lægfolk. Tre fjerdedele af repræsentanterne inden for hver af de nævnte kategorier skal udpeges ved valg, mens biskoppen personlig vil udnævne den sidste fjerdedel. Synodens medlemmer skal ikke repræsentere sognene, men bispedømmet. Men alligevel skal der en repræsentant for hvert sogn med, så der er garanti for, at hele landet bliver dækket. Præsterne og søstrene organiserer selv deres valg, mens lægfolkets valg organiseres af bispekontoret – alene af den grund, at der endnu ikke eksisterer en samlet organisation for lægfolket i bispedømmet.

Efter lommekalenderen er der skrevet til 212 personer om forslag til kandidater. Man fik 3000 forslag og disse blev reduceret til 900, idet mange navne gik igen.

Der blev derefter sendt brev til de ovennævnte 900, om de var villige til at lade sig opstille. 320 meddelte, at de var villige hertil. En trykt liste med deres navne vil få den videst mulige udbredelse gennem oplag i våbenhusene, i skolerne, bibliotekerne osv. (og den følger vedlagt til Ugebladets læsere). Enhver

Pastor Thomas Killeen OMI er ved at komme over den mindre rygskade, han fik, da »Snedronningen« sturte ved en flyveplads i Julianehåb-distriktet, Grønland. Passageren pastor Kons slap uden en skrammé, men det er mere end man kan sige om flyvemaskinen. Fremtiden er derfor noget uvis med hensyn til luftbårne sognebesøg. Her ses flyvemaskinen, da den endnu var i fuld vigør. Pastor Killeen sidder ved pinden. Med ryggen til ses pater Kertz OMI fra Hørlev, der aflægger sine ordensbrødre et besøg.

har således mulighed for at indsende forslag til kandidater, som ikke er opført på listen.

Selve valget finder sted i april måned. Der er almindelig valgret for enhver katolik, som er tilmeldt et sogn og fyldt 18 år. Sognepræsten sørger for udleveringen af stemmesedel og kuvert.

Det tilfredsstillende resultat afhænger af, at flest muligt deltager i afstemningen, og at det ikke bare er en klike, der stemmer.

Hver stemmeberettiget får lejlighed til at stemme på mere end 1 kandidat. Hvor mange vil senere blive oplyst.

– Den danske katolske kirkes problemer klarer på 3½ dag!

– Det er givet, at en så stor forsamling ikke kan udføre et kvalificeret arbejde indenfor et så kort tidsrum. Synoden begynder derfor i realiteten et år før – ja allerede til maj, når alle er valgt, og man kan begynde at samles i regionale grupper. Det skulle være muligt at komme til Nyborg Strand med hele stoffet færdigbehandlet i betænkninger, så man kun har beslutningerne og afstemningerne tilbage.

Til hjælp i det forberedende arbejde vil der i København blive oprettet en teknisk kommission – uden bestemmende myndighed. Sammen med sekretariatet skulle den være en drivkraft, der kan få det hele til at glide.

– Nu holder præsterne jo et

landsmøde i dette efterår. Vil der så ikke i realiteten foreligge en facitliste, når synoden træder sammen?

– Nævnte møde – et officielt præstemøde i efteråret 1967 – er helt uden for synoden. Der vil kun blive tale om, at gejstligheden organiserer sig og drøfter præsteproblemerne.

I øvrigt ville det være rart, om ordet synode kun blev brugt om et møde, der samler repræsentanter for hele bispedømmet under biskoppens forsæde. Og man altså holdt op med at tale om lægmandssynode, søstersynode, præstesynode osv.

Der fortælles en historie om en kejser af Kina, som – da han kom på tronen – blev spurgt om sit program. »Det er at definere ordene,« lød svaret. Det er gammel kinesisk visdom, der lærer os, at vi når langt, når vi bare bliver enige om, hvad der ligger i de ord, vi benytter, siger pater Grégoire, der slutter med følgende ord om den forestående store begivenhed i vor danske katolske kirkes historie:

Det, som til syvende og sidst er målet, er, at vi går fra en kirke, som hviler i sig selv, til en åben kirke på vandring – en kirke, som ikke blot vil sidde hyggeligt ned sammen med Kristus, men er villig til at følge ham på vejen.

Ja, synoden er en stor ting, og når den er forbi ... så må vi i gang med at forberede den næste. For kirkeretten siger jo hvert 10. år ...

HK

Bedstefar med slav i

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9-16, lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 16,50. Løssalgspris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

»R om er det ny Jerusalem, og romer enhver, der lever i den romerske tro,« sagde pave Pius XII, og han kunne sige sådan noget. Nu kan der imidlertid godt blive tale om rivalisering mellem to byer, for pludselig står vi overfor en ny sentens med slav i! »Paris er eller bør være Det ny Testaments hellige stad, som Jerusalem var Det gamle Testaments. Kun gennem Frankrigs indgriben i en verden af politiske og økonomiske intriger og forræderier, kan vestlig kristendom blive reddet.«

M on, ikke den skarpsindige læser mærker general de Gaulles profil bag disse store ord? Det må dog med det samme præciseres, at der ikke foreligger noget bevis for, at han selv har udtalt dem. Men der er nogle, der mener, at han gerne står inde for meningen. En af dem er Mr. *Thomas Barman*, der ikke er kendt som ekspert i våde varer, men som diplomatisk korrespondent for BBC. I en yderst interessante artikel i *Journal of the Royal Institute of International Affairs* skriver han om det engelsk-franske forhold, at det sjældent han været værre, end det er for tiden. Det, som imidlertid i særlig grad har bud til »Katolsk Ugeblad«s læsere, er noget, som britiske politikere efter hans opfattelse så katastrofalt overser: at det, der sker i Frankrig, er en genoplivelse af en *romantisk nationalisme*, som den der inspirerede bl.a. *Charles Péguy* og *Georges Bernanos* (sidstnævnte er forfatter til bl.a. »En katolsk præsts dagbog«). Essensen i gaullismen skulle være at finde i de to forfatters værker. De Gaulles lidenskab for Frankrig er af religiøs art, mener Thomas Barman, der sammenligner med Péguy, som i franskmændene så Guds udvalgte folk – de gamle hebræeres arvtagere. Disse tanker bekræftes allerede en generation tidligere hos den engelske forfatter Belloc, der – når han talte om *Europa og troen* – faktisk mente *Frankrig og troen. Gesta Dei per Francos*.

D a der for nogle år siden blev lagt op til Storbritanniens og Nordens indtræden i det europæiske fællesmarked, blev der talt om den katolske fare, som kom til at true den angelsaksiske og nordiske tradition. Det tales der ikke så meget om mere, og ud fra det, vi lige har skrevet, kunne man få det indtryk, at det nye europæiske fællesskabs katolske Napoleon på sin side er lige så lidt glade for os, som markedsmodstanderne var for det, han står for. Han synes fortsat tilbøjelig til at lukke af mod vest og mod nord, mens han er sympatisk indstillet overfor en åbning mod øst.

A lt dette har naturligvis en økonomisk-politisk side, som er ret så kompliceret. Det har noget at gøre med Storbritanniens venskab med USA og derefter med Nordens afhængighed af Storbritannien. Men Mr. Barman har uden tvivl ret i, at man heller ikke bør overse den åndelig-ideologiske side. Interessant er det jo, at den katolske politiker de Gaulle, der har holdt sig langt fra kristeligt-demokratiske ideer, som man kender dem i Tyskland og Italien, har stillet sig positivt i forholdet til øst, der er domineret af ateistisk ideologi. Men måske er det fordi, der dog i de Gaulles øjne er tale om ideologi, mens vi i nord og i vest – Norden, Storbritannien og USA – enten har meget lidt ideologi eller, når vi endelig har den, lever meget skidt op til den. Det skal indrømmes, at bedstefader de Gaulle har ideer med slav i, men Mr. Barman har også ret, når han ser på de Gaulle som en romantiker. Man tænker ikke realistisk, hvis man udelukker England og Norden af sin europæiske selvbesindelse, men lige så urealistisk er det på længere sigt at udelukke øst. Det er også Vesttyskland ved at få øjnene op for – fremgår det af forhandlingerne med Rumænien.

HK

”I Galilæa
fremstår
der ingen
profet“

*Vi bringer her
den anden af
Gunnel Vallquists
tre artikler om
en nyorienteret
katholicisme*

Første artikel blev bragt i nr. 5

Arbejderpræster – den nyorienterede katholicismes pionerer.

Det er også på høje tid, at tøbruddet kommer. Det, der er sket i løbet af de seneste generationer, er, at vi alle sammen – især i de vestlige lande, men nu også i højere og højere grad andre steder – er blevet politisk-socialt fuldvoksne i den forstand, at vi betragter os selv og hinanden som medansvarlige og medbestemmende i samfundet og i verdensudviklingen. Dette borgerlige ideal er noget, som også kirken under de seneste paver har opmuntret til og fremstillet som forpligtende – på det samfundsmæssige og politiske område. Katolikkerne er blevet opfordret til at tage deres ansvar på sig og kræve sociale reformer i overensstemmelse med principperne for menneskerettighederne. Dette gælder – sent, men endelig – også sådanne nøglepunkter som arbejderspørgsmålet og princippet angående kvindens lovmæssige ligestilling med manden.

Udviklingen er da også virkelig i

stor udstrækning gået i den retning – et bevis på dette er jo blandt andet de katolske partier i Europa, som alle sammen lige fra begyndelsen har haft en social-radikal målsætning. (Dermed er ikke sagt, at disse partier af den grund absolut behøver at være en gevinst for hverken samfundet eller kirken – det kan der være delte meninger om, og det agter jeg ikke at komme nærmere ind på her.) Det, jeg vil påpege, er den psykologiske og sociale mærkværdighed, der opstår, når katolikkerne er blevet fuldvoksne medlemmer af samfundet, men er forblevet umyndige medlemmer af kirken. Den katolske kirke har altid hævdet, at det overnaturlige skal bygge på de naturlige forudsætninger og ikke kan stå i modsætning til dem. Derfor burde det også være særlig let for os katolikker at indse, at der opstår en farlig kløft, en balanceforskydning, i et menneske, der fungerer i to sociale sammenhæng – den

politiske og den kirkelige – hvor det skal fungere på to helt forskellige måder. På den ene side med fuld overtagelse af ansvaret og fuld medbestemmelsesret og på den anden side væsentligt passivt. Endnu langt ind i vort århundrede defineredes lægmandens stilling i kirken som en rettighed til at få del i sakramenterne og til af præsteskrabet at lære, hvordan han skulle tro og handle, samt en forpligtelse til i enhver henseende at adlyde kirkens hierarki. Denne rolle sammenfattedes af Pius X i en uforglemmelig sentens: Massens eneste pligt er at lade sig lede af sine hyrder som en lydige hjord. Men selv for dem, der efter bedste evne og uden at sætte sig imod det rettede sig efter dette diktat, faldt det svært *samtidigt* at opbyde nogen iver i deres kirkelige liv, og det simpelt hen fordi et menneske, der er blevet opdraget til selvstændighed og ansvar på livets andre områder ikke med held kan fungere på den mod-

satte måde med halvdelen af sit jeg. Modsætningen mellem de to adfærdsmønstre tror jeg kan forklare mange tragiske mangler både i kirke og samfund: både at katolikkerne ikke har formået at gøre en så helhjertet ansvarlig indsats i det profane samfund, og at mange, som tværtimod virkelig har engageret sig i arbejdet med at opbygge denne verden, er blevet passive i forhold til kirken og ofte oven i købet har vendt den ryggen, fordi hele mønstret er forekommet dem fremmed og uforeneligt med et moderne menneskes tankegang og forpligtelser. Hvorfor ødsle energi og interesse i forbindelser, hvor ens interesser alligevel ikke kan blive afgørende, men tværtimod ofte opleves som en kamp imod vindmøller, når man virkelig kan udrette noget på andre områder, hvor man har medbestemelsesret og ansvar? Livet er jo kort for den, der vil gøre gavn.

Et centralt spørgsmål

Dette er og bliver det centrale spørgsmål selv efter koncilet. Hvis det skal lykkes kirken at aktivisere alle sine styrker, er det en nødvendighed, at koncilets forskrifter og lægfolkets ansvar så hurtigt som muligt bliver til virkelighed i hvert eneste bispedømme og hvert eneste sogn. Det meste mangler endnu at blive gjort. Koncilet har på den ene side fremhævet lægmandens plads som fuldgyldig kristen og har på den anden side anbefalet og undertiden krævet lægfolkets medvirken i kirkens administration på forskellige planer. Men vi står her stadig med kirkeligt-sociale strukturer fra lensvæsenets tid. Det, det gælder om, er, at der skal skabes nye strukturer – og det snart. Strukturer, som på den ene side bevarer og værner om den hierarkiske styreform, som er af guddommelig indstiftelse (nøjagtig *hvori den består*, og hvor meget den omfatter, bliver det en af teologernes og eksegeternes vigtigste opgaver at fastslå), og på den anden side i kirken indfører de demokratiske funktioner, som er indlysende i tidens samfund, og som kirken støtter og anbefaler, når det gælder det profane samfund.

Vi er medansvarlige

Heri ligger der en virkelig opgave for tanken: kan kirken i længden proklamere, at der til de fundamentale menneskerettigheder hører visse friheder uden at forlange, at de praktiseres inden for selve kirken?

Det gælder ytringsfriheden, retten til information, retten til frit at slutte sig sammen og mødes, og det gælder retssikkerheden, offentlighedsprincippet ved rettergang, ligesom det gælder respekten for det enkelte menneskes frihed og værdighed.

Der er jo ikke tale om, at vi katolske lægfolk her i de nordiske lande har alt for meget at klage over i så henseende. Men vi tilhører en verdenskirke, og vi er medansvarlige for verdenskirken. Og vi kan læse i katolske blade fra forskellige dele af verden, hvordan disse elementære menneskelige rettigheder virkelig trædes under føde i Kristi kirke og i Kristi navn. Som oftest drejer det sig ikke om lægmænd – de beskyttes jo også af verdslige love – men om præster og ordensfolk. Det hændte stadig, i år 1967, at præster bliver landsforvist, og at det bliver dem forbudt at bevæge sig uden for et vist område, at det bliver dem forbudt at tale offentligt og at offentliggøre de ting, de har skrevet – ikke fordi de måtte have gjort sig skyldige i fornægtelse af Kristus og kirken i ord eller handling, men fordi de har synspunkter, der forekommer de kirkelige overordnede såre ubekvemme. Vi ved alle sammen, at et betydeligt antal af de store teologer, som har spillet de vigtigste roller på det andet Vatikankoncil, indtil da er blevet holdt i en åndelig landsforvisning af denne art. Koncilet har også villet værne om forskningsfriheden. De katolske intellektuelle må gå i lag med samtidens store spørgsmål, efterhånden som de dukker op – træde i nærkamp med det moderne menneskes både intellektuelle, åndelige og moralske problemer, etablere en åben dialog om de vanskelige spørgsmål – og ikke hindre mennesker i at stille spørgsmål. Og dog bliver man visse steder ved med at give de folk mundkurv på, som forsøger at arbejde på denne linie.

Ufrihed

Det alvorlige er i denne sammenhæng, at vi stadig har bevaret strukturer, som er uforenelige med koncilets mentalitet, og som også er det med evangeliets frihedsideal. Der er for eksempel den kanoniske lovs bestemmelser om præsterne, som gør dem ufri på en måde, som man ikke finder magen til i nogen civiliseret stat. Der er også de regler, som stadig råder i mange religiøse ordener, hvor medlemmerne ikke respekteres som frie menneskeværdige individer.

Og alligevel er der sket en afgørende forandring. Alle ved, at noget sådant ikke længere *burde* forekomme. En præst eller en ordensmand, som på kirkens befaling skal »uskadeliggøres«, får ofte støtte af en eller anden modig biskop, og lægfolket for sin del rejser sig til hans forsvaret, siden den tavshedspligt, som alle totalitære despotier opererer bagved, ikke længere kan opretholdes. Vi har set, hvordan uretfærdig indgriben over for præster i Amerika, i Holland og i Spanien har måttet trækkes tilbage, fordi kirkens medlemmer simpelt hen nægter at acceptere den.

Ydmyghed og tjeneste

Hele koncilets dynamik står i den evangeliske friheds og det evangeliske ansvars tegn, – ud af barnekammeret og ind i det voksne liv i Kristus og for alle vore brødre. For alle vore brødre. Også her mødes kirkens inspiration af en indstilling, som er karakteristisk for verden af i dag, og som måske er det bedste i den moderne verden – bevidstheden om alles indbyrdes broderskab, om alles indbyrdes solidaritet og om alles ansvar for alle, en bevidsthed, som undertiden giver sig udtryk i en handlekraftig overbevisning og undertiden i en dårlig samvittighed, men som vi finder overalt. Og denne almindeligt udbredte bevidsthed har *inden for* kirken sin pendant i det evangeliske krav, som blandt andet kommer til udtryk i koncilets pastorale konstitution om kirken i den moderne verden. Samtidig synes denne samme bevidsthed at give sig udslag på det rent teologiske plan. Jeg tænker her især på den nyopdagede lære om kollegialiteten, en nøgletanke, som er så frugtbar, at man ikke kan overskue de konsekvenser, den bør kunne få. Men en af dem træder allerede nu tydeligt frem: biskoppernes kollegialitet, deres medansvar for *hele* kirken, indvirker direkte på hele Gudsfolket: den enkelte lokale kirke bliver ansvarlig for alle andre kirker, den enkelte del bliver ansvarlig for helheden.

I og med at kirken finder tilbage til sine evangeliske kilder, må den også blive friere i forhold til verden, samtidig med at den bliver mere vitalt engageret i verdens ve og vel. Engagementeret for menneskeligheden giver sig ikke mere udtryk i ønsket om at dominere og heller ikke i formynderskab – slagordet er tværtimod ydmyghed og tjeneste. *Ydmyghed*, fordi historien håndfast

og ubarmhjertigt viser, at kirken, de kristne, har svigtet mange af Helligåndens tilskyndelser og nu tvinges til at erkende, at Helligånden så har ladet tilbudet gå videre til mennesker af god vilje *uden for* kirken. At Helligånden blæser, hvor han vil – trods ihærdige forsøg på at få ham til at holde sig til forskrifterne, det vidste man allerede teoretisk fra Skriften, men aldrig før er man så tydeligt bleve mindet om det, og aldrig har man så tydeligt set konsekvensen: at det er kirkens pligt at lytte til Ånden, hvor den så end lader sig høre, at lytte til Guds røst i tidens tegn og også at lyde den røst, som taler fra en uventet kant. »Kristus kommer vel ikke fra Galilæa? Har Skriften ikke sagt, at Kristus kommer fra Davids slægt? I Galilæa fremstår der ingen profet.« Således lød det i Jerusalem på den tid, og det samme ræsonnement har nok også været gængs i Rom.

Tjeneste var det andet nøgleord. Det vender stadig tilbage i koncilets dokumenter, ikke bare når det gælder kirkens aktive praktiske rolle blandt mennesker, men også når det drejer sig om at forklare det kirkelige embedes væsen. Guds tjeneres tjener er pavens fornemste titel, meget fornemmere end alle de andre, der efterhånden er blevet læsset på ham, og som ofte har tynget ham til jorden. »Menneskesønnen er ikke kommet for at lade sig betjene, men for at tjene« – disse Kristi egne ord om sig selv forpligter enhver kristen, og de gør det så meget desto mere, jo mere han forudsættes at repræsentere sin mester.

Dette med tjenesten har mange aspekter. Et af de meget konkrete er dette: vi er ofte forpligtede til at kræve vanskelige ting af menneskene i Guds navn. Vi prædiker for eksempel, at de ikke må gribe til vold for at skaffe sig rettigheder, eller at en kvinde ikke må få foretaget abort for at forhindre en katastrofe i sit privatliv. Men har vi ret til at prædike dette, hvis vi ikke *samtidig* sørger for, at de, som vi prædiker for, virkelig har mulighed for at klare deres situation uden at gribe til den slags fortvivlede midler? Kristus brændemærker den jødiske lovs repræsentanter, som »pålægger menneskene byrder, som er vanskelige at bære, men selv ikke vil røre byrderne med én af deres fingre«. Hvis vi skal have moralsk ret til at forholde de sultende folk, at de ikke må gøre revolution, og at de ikke må blive kommunister – så må vi

Idag fylder

kardinal

Josef Slipyi

75. Pastor

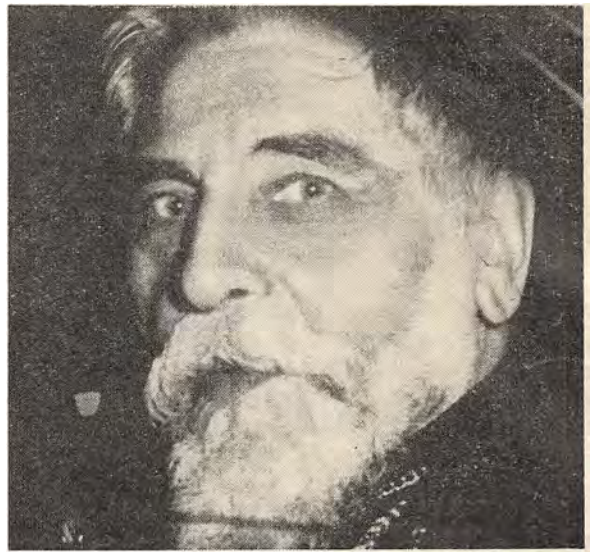
Knud Ballin

leverer et

portræt

af den ukrainske

kirkes primas

Han overlevede

Der er navne, som i historien vil blive knyttet til kirkekampen i de østlige lande: Kardinal Beran i Tjsekoslovakiet, kardinal Mindszenty i Ungarn, kardinal Wyszynski i Polen og kardinal Slipyi i Ukraine. Alle har de vist vej, ingen har undgået at mærke følgerne af Kristi korsvej på deres eget legeme. De har haft, og de vil have, en mission for vor tid og langt ind i fremtiden, som slet ikke kan værdsættes højt nok. I sit romerske exil fejrer kardinal Slipyi sin 75 års fødselsdag den 17. februar, og ukrainere i hele verden og venner af de østlige lande samles i bøn for et folk, som vel har lidt mere end noget andet. Det var i al hemmelighed, kardinal Slipyi blev konsekreret til biskop i 1940, og 1944 fulgte han metropoliten Andrej Scheptytsky, som efter alles mening blev forgiven, i embedet som ærkebiskop af Lvov. Allerede 1945 måtte han vandre i fængsel sammen med andre biskopper og et stort antal

præster – anklaget for at være spion og agent for andre lande. Man tvang igennem, at over 3000 sogne blev knyttet til den ortodokse patriarkat i Moskva. 10 biskopper og hundreder af præster blev myrdet. Kun kardinal Slipyi overlevede strabadserne. 1946 blev han dømt til otte års tvangsarbejde, 1954 fornyedes hans straf, da han ikke ville underkaste sig Moskvas ortodokse patriarkat. 1959 fik han tilbudt frihed, hvis han ville give afkald på sit bispeembede. Han nægtede og blev for tredje gang dømt. Frygtelig ydmyget og pint i koncentrationslejre blev han først under koncilet i 1963 sat på fri fod – og måtte forlade sit fædreland og leve som en flygtning i Rom. Aldrig har han talt om, hvad han selv har gået igennem. Hans tavse bekendelse er et afgørende vidnesbyrd om kirkens kraft og styrke i Ukraine og peger hen på et håb for hele kristenheden.

Knud Ballin

også sætte vor egen eksistens ind på at gøre både revolution og kommunisme *unødvendige*. Så længe vi ikke har gjort det, tror jeg ikke, vi har ret til at kræve noget som helst af dem. Gud kræver ikke det umulige, men han kræver, at vi skal sørge for, at vore brødre og søstre ikke kommer ud i en umulig situation. De fejlagtige og syndige løsninger,

de finder på i deres umulige situation, er *vi* ansvarlige for. Vi må se i øjnene, at vi som kristne og *som kirke* er forpligtede til, samtidig med at vi forkynder Guds lov, også at være i stand til at garantere menneskene en konkret løsning på deres problemer, som gør det muligt for dem at efterleve loven uden at gå til grunde.

Gunnel Vallquist

Ethvert menneske, alle mennesker har – ofte ubevidst – i deres indre en anelse om, en forudforståelse af, hvad deres liv egentlig burde være. Vi kalder det »længslen«. I vore længsler overskrider vi stadig den verden, den banale situation, vi sidder fangne i. Vi længes efter sommer og sol, efter lykke og kærlighed, efter fred og forståelse, efter harmoni og skønhed. Vi ved i grunden – skønt usammenhængende og dunkelt – hvad et virkeligt, et autentisk menneskeliv egentlig burde være. Mennesket er det væsen – det eneste – som kender længslen, håbet. Og nu kommer kristendommen med sin åbenbaring og siger os, at al menneskelig længsel får sin opfyldelse i Kristus. »Livet«: det er mig. »Sandheden«: det er mig. »Livets brød«, alt det, som stiller sulten i vor eksistens: det er mig. Kristendommen, den kristne åbenbaring mætter og tilfredsstiller den menneskelige længsel. Den opfylder vore dunkle anelser og bringer den ubevidste forudforståelse af den menneskelige tilværelse til en sidste klarhed, idet den peger hen på Guds kærlighed, som har åbenbaret sig i Gudmennesket Kristus.

Forklarelsen

Således længes mennesket også efter forklarelsen. Det latinske og græske ord (metamorfose), som evangelierne anvender, udtrykker det endnu klarere. Det betyder: at få en anden skikkelse, en anden eksistensform. Kender vi ikke alle denne længsel? »Giv mig et andet, et nyt ansigt!« Midt i al den kamp og strid, i sygdom og smerte, i synd og fejltagelse, i misforståelser og uenighed længes vi efter at »få en ny klædning ovenfra« (2. Kor. 5,2). Hvorfor giver kunsten os denne ro og formidler os denne fred: maleriernes linier og farve, musikens henbølgende toner, ballettens lyse og levende bevægelser? Er det ikke, fordi de udtrykker noget, vi alle inderst inde forventer og længes efter? Er det ikke en anelse om, at vor nuværende eksistensform er midlertidig? Ethvert menneske længes efter forklarelsen.

Jesu svar

Jesus, som vidste, hvad der rører sig i mennesket, kender svaret. Evangelisten Johannes havde sans for denne sandhed. Derfor findes der hos ham de ikke så få udtalelser af Jesus, som begynder med: »Jeg er ...«. Lyset: det er ham, lykken: det er

denne længsel efter, at alt skal blive nyt? Blændende hvid som en dåbskjortel. Jesus lover os det.

Jesus er opfyldelsen

Elias og Moses viste sig for dem ved siden af Jesus. Det kan jo kun betyde, at Guds frelsesvirke i Det gamle Testamente finder sin opfyldelse i Gudmennesket Kristus. Elias og Moses, disse repræsentanter for den gamle Pagt, var Jesu apostle, skønt de tidsmæssigt gik forud for Ham. Deres virke og dermed hele den gamle Pags opgave får sin mening og

for blev han forklaret, og derfor har han magt til også at tilsige os forklarelsen.

Stemmen fra skyen

Røsten fra skyen sagde: »Denne er min Søn, den elskede, i ham har jeg velbehag.« For de tre disciple var dette en stadfæstelse af Jesus som Messias. Disse ord var for den første menighed tillige en stadfæstelse af Jesu guddommelige natur. Disse ord er højdepunktet af den åbenbaring, som Gud selv har skænket dem. Forklarelsen var for dem i streng forstand en »Teofani« (en Guds tilsynkomst).

Beretningen om Jesus forklarelse har noget mærkeligt tildragende for os moderne mennesker. Den løfter ham, forklarelsen: det er ham. Derfor har også alle synoptikerne beretningen om forklarelsen. Den er ikke et mytisk træk. Den er kristendommens dybe svar på et udtalt spørgsmål i ethvert menneskehjerte. Den nyere bibelforskning gør med rette opmærksom på, at en bestemt perikopes placering i konteksten ofte berettiger os til at tyde den nærmere. Beretningen om Jesu forklarelse står som en erratisk blok midt i Jesu ustandselige diskussioner med hans modstandere. Midt i denne besværlige strid, dette næsten håbløse forsøg på at overbevise dem, midt i Jesu daglige slid og slæb står denne mærkelige hændelse. Som om Han ville sige: Dette er jo ikke det endegyldige. Mennesket er skabt til lykke, til glæde, til en frihed, hvor alt er lethed, skønhed og harmoni. Han viser os det i sin egen forklarelse og siger os dermed, at det er det, I alle er bestemt til. Dertil kommer noget andet. Lidelsen og den voldsomme død nærmer sig. Jesus, som også var et menneske, var blevet klar over, at det, som Faderen krævede af Ham, var undergangen, døden, som tillige skulle være verdens frelse. Ikke uden grund placerer evangelisterne beretningen om Jesu forklarelse i nærheden af Jesu ord om, at »Menneskesønnen skulle lide meget og vrages af de ældste og de skriftlærde og dræbes« (Mk. 8,31). Han forklarer dem, at det at miste livet betyder at vinde det. Vi kan godt forstå, at Peter begyndte at »irettesætte ham« på grund af disse ord. Hvad er naturligere end dette? Jesus forstod deres angst. Ethvert menneske viger tilbage for en sådan fremtid. Og derfor er det, at forklarelsen viser dem et glimt af Jesu herlighed. Vi ville ikke

Fortsættes side 13

Menneskets længsel

SKRIFTBETRAGTNING

2. søndag i fasten

fuldendelse i Jesus. Guds frelsesvirke har kun ét mål: Kristus. Han er begyndelsen og afslutningen. Men da Gud i sit historiske virke jo kun vil menneskets frelse, betyder det, at Jesus er opfyldelsen af den menneskelige længsel. I ham får vore dunkle anelser, vort håb sin endelige opfyldelse. Det, som er sket i Jesu forklarelse, kan vi foreløbig kun fastholde i troen. Men det vil blive os til del i sin fulde virkelighed i opstandelsen.

Den lysende sky

»Endnu medens han talte, da overskyggede en lysende sky dem.« Og fra skyen talte Guds røst. – Også dette for os så fremmede træk må ses i sammenhæng med Det gamle Testamente. En jøde forstod det med det samme. Det er en hentydning til pagtslutningen ved Sinaj, »da skyen indhyllede bjerget og Herrens Herlighed (doxa) nedlod sig på Sinaj Bjerg« (2. Mosebog 24,15–18). Også i beretningen om budskabet til Maria siges der: »den højstes kraft skal overskygge dig« (Lk. 1,35). De første kristne forstod dette udmærket: »Guds Herlighed« er med Jesus. Han er i pagt med Gud. Han er i sin person det Guddommeliges indbryden midt i vor syndige verden. Der-

Kirken og samfundet (3)

Vestkirken under folkevandringerne

Mens det kristne kejserdømme i Østrom medførte en fast enhed mellem stat og kirke, gik udviklingen i Vesten en helt anden vej. Under folkevandringerne knustes det vestromerske rige, der opløstes i germaniske kongeriger. Disse riger var i begyndelsen ganske barbariske og ikke katolske, men ariansk-kristne. Kirkerne var nationalkirker og gejstligheden stærkt afhængig af kongerne. Den undertvungne romerske befolkning forblev katolsk, og under det tiltagende kulturelle forfald blev klostre og bispesæder snart også de sidste refugier for den klassiske kultur. I Rom sad paverne, der i modsætning til de byzantinske patriarker bevarede friheden over for statsmagten, ja efterhånden selv blev suveræner over Rom og omegn, den senere såkaldte kirkestat. Allerede 494 forkyndte pave *Gelasius I*, at den gejstlige myndighed består uafhængigt af den verdslige, og lagde grunden til den senere så berømte og omstridte lære om »de to sværd«. Tidens idéverden prægedes i øvrigt især af *St. Augustins* »De civitate Dei« (Om Gudsstaten). Han tolkede her menneskehedens historie som kampen mellem Guds rige og djævelens rige. På jorden er den sande kirke Gudsrigets foreløbige, men konkrete virkeliggørelse. Det må derfor ikke blot være enkeltmenneskets, men også statens mål at adlyde kirken, for kun derved opfyldes historiens ansigt. Hvis en stat derimod modsætter sig kirken, påbyder det onde eller tvinger til dyrkelse af falske guder, er den djævelens redskab og fortjener ingen lydighed. På den yderste dag vil historien afsluttes med Kristi genkomst, fuldendelsen af Gudsriget og straf over djævelen og hans tjenere.

Over for østkirken entydige kristne kejserrige stod således Vestens frie pavemagt og skepsis over for staten i det hele taget, og af denne modsætning udsprang århundreders udvikling i forskellig retning.

Vestens kristne kejserdømme

Efter generationers anarki samlede frankerkongen *Karl den Store* det meste af Vesteuropa til ét rige. Ju-

ledag år 800 kronede paven ham til romersk kejser, hvorved det vestlige kristne kejserdømme oprettedes, en skelsættende historisk begivenhed. I begyndelsen tenderede udviklingen mod at blive som i Konstantinopel, *Karl den Store* selv udøvede stor magt i kirken, sammenkaldte konciler og beherskede bispevalgene. Men der fulgte en ny forfaldsperiode, og først i løbet af 900-tallet genoplevde de tyske kejsere af navnet *Otto* »Det hellige romerske Rige«, og byggede det denne gang på en måde direkte på kirken, således at biskopperne og abbederne fik rigets vigtigste len. Pavedømmet kom i samme periode i dybt forfald, og paverne tenderede mod at blive rigspatriarker af kejsernes nåde. Disse opfattede sig som Kristi stedfortrædere på jorden, og udøvede ofte deres herredømme med kristen samvittighedsfuldhed. Men kirken og specielt pavens frihed truede med helt at gå tabt under et kirkeligt lægmandsvælde: »myndige lægfolk« i kirken er altså heller ikke noget nyt!

Gregor VII og pavemagtens højdepunkt

I 900-tallet var pavedømmet sunket ned til at være et stridsobjekt mellem romerske adelsfamilier, og det var betegnende, at kejseren, *Henrik*

III, i 1046 afsatte tre indbyrdes fjendende pavekandidater, der alle var uværdige, og i stedet indsatte en tysk biskop. Paradoksalt nok blev dette indgreb indledningen ikke blot til pavedømmets genrejsning, men også til dets befrielse for kejserdømmet. Pave *Gregor VII* formulerede det nye program om kirkens frihed, nemlig fra lægmandsvældet, hvilket førte til den berømte *investiturstrid*. Især i Tyskland var det politisk vigtigt for kejserne at kontrollere bispevalgene, idet de ottonske kejsere som nævnt havde knyttet de centrale len til bispestolene. Derfor var modstanden mod Gregors krav om frie bispevalg hårdest her, men ved bandlysninger og løsning fra troskabseden fik han sit program gennemført, og den tyske kejser *Henrik IV* måtte gå den ydmygende gang til *Canossa*. Samtidig tilstræbte paverne kirkens indre reform ved gennemførelse af cølibatet og klosterreformer.

Pavernes sejr over kejserne var en afgørende begivenhed i Europas historie. Hermed fastsloges kirkens og i grunden alt åndsblivs uafhængighed af staten. Idémæssigt udtryktes det nye forhold mellem stat og kirke i den typisk vestlige lære om »de to sværd«, som vil blive gennemgået i det følgende. *Nybo*

Karl den Store

»Med Kårde, Kølle og Fleuret«

Peter Schindlers fødselsdagsbog om »Denne Paulus«

Det virker helt på sin plads, altså naturligt, at Peter Schindler – for hvem det at være forfatter og skribent altid har været noget yderst centralt – fejrer sin 75-årsdag med en bogudgivelse. Det er en lille bog, – blot 68 sider, men det er vægtige og inspirerende sider at læse. Titlen: »DENNE PAULUS – Rent litterært betragtet« er en smule misvisende, for det er ikke *kun* Pauli litterære stil som sådan, der analyseres og beskrives. Den litterære analyse danner for så vidt blot grundlaget for bogens videre sigte. Det væsentlige i Schindlers bog er forsøget på at nå frem til en forståelse eller indkredsning af mindre kendte træk ved personligheden Paulus.

Vi tror sikkert alle sammen, at vi kender apostlen Paulus ganske udmærket, for hans teologi er vi da helt fortrolige med gennem bibellæsning og den ugentlige prædiken. Men her er det, at Schindler gør holdt! »... er det ikke »Tonen, som gør Musikken«? er ikke »Stilen Manden«?«, spørger Schindler. Jo, må man svare, når bogen er læst til ende.

Det er ikke nogen grundig gennemgang af, hvad Paulus mente. Hans teologi, eller – som Schindler yder at kalde det – Pauli ideologi berøres næsten ikke. Spørgsmålet er et helt andet, nemlig om Pauli litterære stil giver udtryk for, hvordan han følte. Hans stemninger kan læses ud af ordvalget og kompositionen. Hans væsen opdages gennem de billeder, han benytter sig af osv. Vi møder polemikeren Paulus, der kæmper 'med Kårde, Kølle og Fleuret'. Hans dybe sarkasme og den bidende ironi illustreres fint. Dog er det ikke kun Paulus i angrebets og forsvarrets situation, vi møder. Også den hengivne og omsorgsfulde Paulus bliver beskrevet. Hans forhold til kvinder, børn, slaver og gamle er medtaget, således som det kommer til udtryk i den litterære stil. Og selv humoren – »Sindet Overskud« – bliver taget med.

Schindler gennemgår også Pauli særlige forhold til naturen. Han viser, hvordan »Guds Lederskribent« henter sine billeder fra datidens fyziologi, arkitektur, kunst og litteratur. Også selve det stilistiske formsprogs virkemidler hjælper med til den dybere forståelse af *manden* Paulus.

Det meget fascinerende ved denne

bog er, at man mærker en resonans – en åndelig genklang – mellem forfatteren og hans objekt. Dette giver bogen farve og spænding. Dog er det sådan, at der er lidt af et formildende skær i Schindlers behandling af Paulus. Dette kommer blandt andet til udtryk, da han gennemgår Pauli forhold til kvinden, og efter at have påpeget, at Paulus giver kvinden ligestilling med manden i frelsesmæssig henseende, skriver Schindler: »Kan dette Fribrev ikke opveje Indtrykket af Kølighed i Pauli Kvindesyn?« Dette retoriske spørgsmål viser Schindlers egen hengivenhed overfor 'denne Paulus'.

Der kan ikke være nogen tvivl om, at Peter Schindlers nye bog uddyber og giver *nyt liv* til vort Paulusportræt. Han bliver mere levende – får kød og blod – har holdninger og stemninger, som gør, at det ikke længere er nødvendigt blot at betragte Paulus som en belærende apostel! Kun er det kedeligt, at vi så ofte og for ofte glemmer profeterne, Jesu, og apostlenes skarpe profiler, for de var ikke så 'tandløse' endda! *bej.*

Peter Schindler

DENNE PAULUS

– rent litterært betragtet

Mon nogen tidligere har forsøgt at vurdere Paulus ud fra et litterært synspunkt? Det er dette, Monsignore Peter Schindler har gjort i denne særprægede og originale bog.

68 sider – kr. 16,25

Roger Schutz

LEV DAGEN I DAG MED GUD

Enhver, der forstår betydningen af Kirkens enhed for verdensfreden, må læse bogen, følge den og give den videre.

98 sider – kr. 15,25

Arne Frost-Hansens Forlag

Præventiver for brød

Af Erik Guldager

Jørgen E. Petersens artikel fra »Rapport«, gengivet i KU nr. 4, er noget af det fornuftigste om U-landenes problem – som er vort problem – man længe har set. Alene udtrykket *luksus-lande* er en fremragende nyskabelse, som beklageligt nok næppe vil have nogen stor fremtid i debatten herhjemme, skønt det nøjagtigt siger, hvad vi befinder os i. Og selve ordet sætter således forholdet mellem vort bidrag til U-landene (som ikke engang kan bringes op på den ene procent af nationalindkomsten, som vi har lovet) og vort eget forbrug i skarpt relief. Det er en ting, der er værd at huske på hver dag under årets fastekampagne!

Et par andre tanker melder sig under læsning af artiklen. Mange gange har man bebrejdet gamle dages religiøse missionærer, at de med vold og magt ville forandre levevisen i det, vi i dag kalder U-lande. Og på mange områder er der begået fejl. Men husker man forskellen imellem, hvad vi vidste dengang, og hvad vi ved nu, og tænker man på, hvad vi ønsker at opnå nu, så er det da meget mere rystende, at vor tids »missionærer« – udsendt fra de forskellige verdensorganisationer – begår nøjagtig den samme fejl, sådan som det påvises i ovennævnte artikel. Vi burde være klogere i dag.

På et punkt synes der at foreligge en misforståelse, som er udbredt herhjemme. Man kan fornuftigvis ikke anføre en forskel, som at det enkelte menneske i U-landene er afhængigt af familien og dens størrelse for sin sociale sikkerhed, mens man i vore lande har overført denne sikkerhed til samfundet. Tænker man problemet igennem, så er vort samfund da også stadigt familierne! Vi har bare udlignet og fordelt byrden anderledes. Det vil sige, at også hos os skal *børnene* til sin tid bære den sociale byrde for det stadig voksende antal ældre og gamle. Også hos os vil det derfor blive et væsentligt problem, hvis fødselstallet fortsætter at synke. Forsøg selv at se på skattedelen, hvordan bidrag til folkepensionen stiger fra år til år. Man må jo ikke glemme, at et samfunds produktion

fortsat vil være afhængigt af det antal mennesker, der kan producere, selv om mekaniseringen stadig udvikles. Alt andet er science fiction.

I det hele taget er det den bagvendte vej at tale om verdens overbefolkning, så længe der lægges så alt for lidt vægt på muligheden for – som sagt i artiklen – at producere langt større mængder billige næringsstoffer i stedet for at bruge produktionsevnen til luksusvarer. For at vi selv kan have det bedre end godt og stadig bedre (i høj grad ved en velstand, som vi har grundlagt på udnyttelse af U-landene), giver vi i dag i udstrakt grad U-lands-menneskene præventiver for brød! Det er vel nok det mest brændende sociale problem i verden i dag.

Erik Guldager.

Den nye kirkebidragsordning

På biskop Hans L. Martensens indbydelse var en lægmand fra næsten hvert sogn i landet kommet til møde på Rygård i Hellerup søndag den 11. dec. 1966. På dette møde forelagde biskoppens økonomiske råd udkastet til den nye kirkebidragsordning. I Katolsk Ugeblads julenummer 1966 var der et kort referat, hvortil vi lovede en senere uddybning med særligt henblik på de kommentarer, der var fremkommet på mødet.

Mødedeltagerne vedtog en *resolution* til biskoppen med flg. ordlyd:

■ Deltagerne i mødet ønsker over for biskoppen at pege på nødvendigheden af, at der snarest muligt vælges forvaltningsråd i alle sogne, hvoraf et stiftsråd kan fremgå.

■ Det er deltagernes opfattelse, at noget sådant er en væsentlig forudsætning for den forbedring af samarbejdsforholdene og dermed af økonomien, som man har ønsket at fremme ved det forelagte forslag, hvis endelige vedtagelse – uanset at propagandaen for indførelse af en almindelig kirkebidragsnorm på f.eks. 2 pct. af den skattepligtige indtægt måske bør startes allerede nu – påregnes at finde sted i den kommende stiftsråd.

Denne resolution, der blev vedtaget enstemmigt, blev af mødelederen, H. Guldager den 12/12-66 sendt til biskop Hans L. Martensen, der senere har meddelt det økono-

Kardinal tilbyder hjemløse husly

SEVILLA – NC News Service

Kardinalen af Sevilla, Jose Bueno Monreal, har tilbudt en hjemløs familie ophold i sit hus.

Meddelsen herom fremkom i et hyrdebrev, hvori kardinalen bad om bidrag og forslag til at hjælpe de hjemløse.

Kardinalen bekendtgjorde desuden, at han havde tilbudt de kommunale myndigheders sekretariat for bolig og flygtningespørgsmål, at det kunne disponere over så mange kirker og bygninger inden for ærkebispedømmet Sevilla, som det måtte ønske, for at skaffe boliger til de hjemløse.

miske råd, at biskoppen har besluttet, at oprettelse af forvaltningsråd skal være et hovedemne for synoden i 1968, hvis flertal vil fremkomme ved direkte valg. Der vil derfor ikke blive foretaget noget fra biskoppens side, der på nogen måde kan foregribe synodens beslutninger. – Dette er – sammen med referat af mødet m.v. – meddelt alle mødedeltagerne for nylig.

Kirkebidragsordningen er blevet til ved et udkast fra biskoppens økonomiske råd, har derefter været drøftet med biskoppens gejstlige råd; repræsentanter for de gejstlige ordener, der har sognekirker i landet; med samtlige sognepræster i landet og endelig på ovennævnte møde med en lægmand udsendt fra alle sogne minus 4, der ikke havde sendt repræsentanter.

Efter at have taget hensyn til kritik og kommentarer, der er fremkommet på de forskellige møder er kirkebidragsordningen nu udarbejdet og gået i trykken, hvorefter den i slutningen af februar i pjeceform vil blive tilsendt sognene, hvorfra den hurtigst muligt vil blive udsendt til alle katolikker.

Det bliver for omfangsrigt her i detaljer at forklare, hvordan ordningen kommer til at fungere – det vil fremgå af pjecen, men i store træk kan nævnes, at deltagelse er frivillig, at bidraget normalt bør andrage 2 pct. af den skattepligtige indtægt, og at der er taget hensyn til børnefradrag, særordninger for »blandede ægteskaber« og for økonomisk vanskeligt stillede katolik-

ker. Ordningen forudsætter en central indkassering til bispekontoret, hvorfra størstedelen af de indgæede bidrag returneres til de sogne, hvorfra bidragene kommer.

Biskoppens økonomiske råd.

LÆSERBREVE

»Hvad med Balthazar«

Kære pater Drouzy. Må jeg takke Dem for Deres udmærkede anmeldelse af filmen »Hvad med Balthazar«. Jeg så den i efteråret i Cittadella Christiana i Assisi – og hvor kunne man bedre se den end i den hellige Frans af Assisis by?

Gid film som denne måtte blive spredt ud over verden, og at alle måtte forstå, at hvis man ikke indser lidelsens betydning, bliver alting ligegyldigt!

*Deres hengivne
Aage Dyrkjøb*

Vietnam

I Ugebladets nr. 1/1967 bragtes et læserbrev fra Inger Lange, hvori stilledes 2 klart affattede spørgsmål angående problemet USA-Vietnam. Redaktøren for indenlandsstoffet, pater Jens Oluf Lund, svarer på brevet, dog uden at give direkte svar på de stillede spørgsmål. Derimod fremsættes den påstand, at pacifisme ikke er en passiv tilskuerholdning og endvidere et forsvar for den såkaldte ikke-volds-politik, og hermed tænkes vel på USA's indsats i Vietnam. Pater Lund glemmer, at Sydvietnam har anmodet USA om hjælp mod overfaldet fra nord. Og denne hjælp kan ikke ydes på Martin Luther Kings eller Gandhis måde, men kun militært. Nu skal USA stemples som aggressor. Dette er uretfærdigt. Hvorledes havde det set ud i Europa, hvis Hitler havde fået sin vilje? Nej, voldsmetoderne benyttedes af Nazityskland og Rusland mod Finland, Estland, Letland, Lithauen, Polen, Tjekkoslovakiet, Jugoslavien, Balkanstaterne, Østrig og sidst men ikke mindst mod Ungarn. Og nu af Kina (Tibet, Indien). Lenin har udtalt: »Kommunismen har intet øjeblik fordømt krig og voldshandlinger, tværtimod, det er målestokken for, at man vil, at man er villig til at bruge vold. Skal selvforsvar, både den enkeltes og et lands nu kaldes for vold? Er politiet nu også voldsforbrydere, når de må tage hårdt på bøller? Da modstandsbevægelsen mod den tyske besættelses-

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163

København F.

Telefon Eva 6465 og 6466

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27

Byen 7920 - Am 1248

Per Meyer 94 33 66

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører

Studiestråde 15, København

Minerva 6761

Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH

(FORHEN BOGBANKEN)

Fiolstråde 34, København K

Tlf. (01) 14 24 62

Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger

Omindbindinger.

Skal De flytte?

AMAGER

Jul. Larsen & Sonner

AMAGERBROGADE 221

* 55 66 47

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. ½

K. K. L. Simonsen's efft.

Frederiksborggade 22

København K.

Tlf. *Minerva 2314

Holger Dall

Malermester

Paludan Müllersvej 1,

København V.

Tlf. Eva 4151

TIL BYEN

FRA BYEN

- i byen smut ind i

Banegårdens Restaurant

af Fritz Kapper

Odense H.

tlf. 12 27 75

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25

København K

Telefon Minerva *408

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund

Alle aftaler kan træffes i hjemmet

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstråde 4 - København K

Telf.: *MI 2557

Tandtekniker

Ove C. Jensen's efft.

J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres

Vesterbrogade 69

Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16

Tirsdag og fredag kl. 10-18

Georg Larsson

Det danske hospitalsinventar

Fyensgade 6, København N.

Hospitalsenge, madvogne,

transportvogne,

klinikinventar.

Specialitet: Gummihjul.

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

magt her i Danmark kun effektivt kunne ydes ved militære midler, som P. Lund jo ikke synes om, må de der deltog i modstandsbevægelsen altså af P. Lund betragtes som voldsmænd. Min skarpe protest mod en sådan opfattelse.

I samme nr. omtales plakatsagen fra Sakramentskirken. Artiklen slutter med oplysning om at være vedtaget af U.K.A.s og K.A.s bestyrelser og derefter forelagt biskoppen, som tilsluttede (= bøjede) sig. Det er der vist mange, der ikke kan acceptere.
Johns. Mohn

PATER J. O. LUND SVARER:

Kære John. Mohn.

Foranlediget af Deres læserbrev vil jeg gerne svare endnu en gang på Inger Langes to »klart affattede spørgsmål«, som altså også er Deres, siden De så ivrigt efterlyser »direkte svar«. Selvfølgelig mener jeg, USA gjorde sin internationale pligt ved at gribe ind i Den anden Verdenskrig og sammen med de allierede, herunder Sovjetunionen, være med til at slå nazismen ned.

Selvfølgelig ville Europa ikke have forstået, hvis USA havde isoleret sig og overladt til de europæiske magter at bekæmpe nazismen.

Når jeg nu som medlem af Den kirkelige Vietnamkomité appellerer til USA om at standse bombningerne i Vietnam og trække deres tropper ud af landet, så er det fordi, det USA bekæmper i Vietnam ikke er nazisme, men en national og social rejsning, som jeg sympatiserer med. Kommunisterne deltager i denne kamp, men de er ikke ene om at føre den.

Den kirkelige Vietnamkomites appel implicerer ikke – som Inger Lange har forstået det – nogen konsekvent ikke-volds politik.

Efter disse to direkte svar til Inger Lange, som jeg håber De forstår, må jeg til slut anholde Deres egen gentagelse af det amerikanske hovedargument med overfaldet fra Nordvietnams side. Den nationale Befrielsesfront er en selvstændig bevægelse, der er opstået i kampen mod Diem, og det er den, der har fået hjælp fra Nord efter at kampene var begyndt. Derimod er den amerikanske »hjælp« til Sydvietnam efterhånden blevet til en lille sydvietnamesisk militærklipes hjælp til USAs selvstændige kamp i Vietnam mod »verdenskommunismen«.

Hvad biskoppen angår, må jeg overlade til biskoppen selv at svare

for hans afgørelse i plakatsagen. En afgørelse, som jeg tror, de fleste katolikker her i landet er enige i. Undertagen altså hr. Mohn.

Med venlig hilsen
Jens Oluf Lund.

KATOLSK RADIOGUDSTJENESTE

Søndag den 19. februar kl. 14 transmitteres gudstjeneste fra Sankt Knud Lavards Kirke, Kgs. Lyngby. Celebrant er sognepræst Wilhelm Nölke, prædikant pastor Kaare Osoria. Kantor og organist: Ejnar Hoffmann.

DIALOGER 4

I denne fælleskirkelige teologiske serie er udkommet

*H. Roos, O. Linton,
A. M. Aagaard*

KIRKEBEGREBET PÅ DET ANDET

VATIKANKONCIL

De to første kapitler af koncilkonstitutionen om Kirken med latinsk tekst og den eneste danske oversættelse.

En historisk og teologisk redegørelse af universitetslektor, dr. phil. Heinrich Roos. En eksegetisk vurdering af professor, dr.theol. Olof Linton.

En luthersk kommentar af amanuensis, cand.theol. Anne Marie Aagaard.

204 sider Kr. 16.50 i.oms.

Tidligere udkommet i denne serie:

1. R. Prenter og L. Klein: Det eukaristiske offer med forord af K. E. Skydsgaard. 52 s. kr. 5,-
2. H. Roos og O. Lund Pallesen: Om kirkebegrebet på det første Vatikankoncil, med forord af J. Exner. 96 s. kr. 10,50
3. W. Visser't Hooft, A. Bea og M. Boegner: Rom møder Genève med forord af biskop W. Westergaard-Madsen og biskop Hans L. Martensen.

104 s. kr. 12,-

LUMEN

Kollegievej 2, Charlottenlund

LITURGISK KALENDER

SØNDAG: 2. i Fasten (s. 173, violet).

MANDAG: efter 2. søndag i Fasten (s. 177, violet).

TIRSDAG: efter 2. søndag i Fasten (s. 181, violet).

ONSDAG: Peters stol i Antiokia (s. 838, hvid). Erindring: onsdag efter 2. søndag i Fasten (s. 185).

TORS DAG: efter 2. søndag i Fasten (s. 189, violet). Erindring: Petrus Damian, biskop bekender og kirkelærer (s. 839).

FREDAG: Mattias (s. 839, rød). Erindring: fredag efter 2. søndag i Fasten (s. 194).

LØRDAG: efter 2. søndag i Fasten (s. 199, violet).

SØNDAG: 3. i Fasten (s. 208, violet).

SKRIFTBETRAGTNING

Fortsat fra side 8

kunne holde lidelsen ud, hvis vi ikke havde håbet om en kommende forklarelse.

Metamorfosen

Kristus blev forvandlet for øjnene af de tre foretrukne vidner. Hans klæder blev så strålende, blændende hvide, som ingen blegemand på jorden kan gøre dem. Dette er en betydning til Menneskesønnen hos Daniel, hvor der siges: »Hans klæder var hvide som sneen.« Atter må vi her huske på, hvor menneskeligt dette træk er. Mennesket længes – og har i alle religioners myter længtes efter renhed: at vi atter må blive hvide som nyfalden sne. At alt det snavs, som har hobet sig i vor tilværelse, og som vi selv ikke tør røre ved, forsvinder. Hvem kender ikke sløret over så meget i kristendommen, som støder os. Den siger ligesom til os midt i alt det foreløbige og fragmentariske, midt i al livets utilstrækkelighed, som heller ikke kristendommen kan få til at forsvinde: Vent, hav tålmodighed! Til trods for alt dette: du er skabt til lykken. Hold ud: til sidst kommer ikke døden og undergangen, men forklarelsen, opstandelsen, livet i og med Gud.

H. Roos S.J.

BIFROST

Tirsdag den 21. februar kl. 19,30, Jagtvej 183 B.

Docent, dr. phil. Olaf Pedersen: »Katolsk Filosofi og døde ord«.

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

Slakterforretning

A'boulevarden 47, Århus C
Tlf. 2 30 27

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Århus C
Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C
Tlf. 4 20 23 - 7 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup
aut. elektro-installatør
Telefon 2 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66

H. J. Madsens
begravelsesforretning
Jærgaardsgade 17-19, Århus C

Århus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

MEIERIET Vestebco

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A
Århus N
Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
-båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C. Tlf. 2 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS - VAND - VARME - BLIKKESLAGER - SMEDE- & MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a . Århus N.
Telefon (061) 6 85 33 . Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:
Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 2 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør
Christiansbjerg
Installationsforretning
Birkegade 7, Århus N.

Telefon 6 98 80

Priv. Lundingsgade 12. Tlf. 2 81 02
Lev. til katolske institutioner
Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg
Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand
v/ Hans Nielsen & Søn
Fruerstræde 10, Svendborg
Tlf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg
Telefon 21 10 16

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7 . Svendborg
Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV
Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Kompasretning, »Thrige« autopilot, alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen
Strandhuse 36, Svendborg
telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47 . Holbæk
Telefon 163

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK TELF. 365
EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 3001

Uldall

TAPET- OG FARVEHANDEL
Ahlgade 57, Holbæk. Tlf. 626

Tømmer- og snedkerarbejde

Poul Hansen

Østerled 10, Holbæk
Tlf. 1503 - 1545 - 1098
Privat 1249 u

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

I DEN KOMMENDE TID

DANMARKS ØKUMENISKE UNGDOMSRÅD

afholder weekend for unge over 18 år den 8.-9. april 1967 på Borrevejlevig Vandrehjem. Indmeldelsesblanketter og nærmere oplysninger fås ved henvendelse til Det økumeniske Sekretariat, Nørregade 11, København K.

JOHANNESKIRKEN, SØBORG

Murerne er ude af huset og snedkerne stiller inventar op. Det er dejligt at se!

Vi er spændt på, hvordan det økonomiske facit bliver. Men forhåbentlig vil der »vise sig noget« inden indvielsen den 18. og 19. marts. HVIS der er frivillige medarbejdere, der endnu ikke har bestilt adgangskort til kirkevielsen, beder jeg dem melde sig snarest. Naturligvis vil

der stadig være en del ståpladser, men med siddepladser ser det nu ikke mere så godt ud.

*Paul d'Auchamp, præst,
Vandtårnsvej 5, Søborg,
tlf. 69 03 01.*

AC - FORÅRSPROGRAM

Onsdag den 1. marts: Mgr. Knud Ballin: »5 år - spanske fremmedarbejdere i europæiske lande«.

Onsdag den 15. marts: Lektor Oluf Bohn: »De andre og mig«. Om

Isolationsproblemet.

Onsdag den 5. april: Overrabbiner, dr. M. Melchior: »Jødedommen i vor tid«.

Onsdag den 19. april: Sr. Karen Marie Martensen: »Nogle aspekter i den kliniske psykologi«.

Onsdag den 3. maj: Biskop Hans L. Martensen: »Den pastorale holdning i Kirken«.

Alle møder holdes kl. 20 i Englesalen, Jagtvej 183 B, Ø.

En stilling ved Niels Steensens Gymnasium som *lektor*, adjunkt, gymnasieoverlærer eller gymnasielærer med faget dansk forventes ledig 1. august 1967. Ansøgere bedes oplyse, i hvilke andre fag de kan påtage sig at undervise. Historie i realafdelingen meget ønskeligt. Stillingen aflønnes som ved statens gymnasier. Ansøgningsskema fås ved henvendelse til G.L.s kontor. Ansøgning stiles til gymnasiets bestyrelse og sendes til undertegnede inden 1. marts.

GEORG HEGGUM

rektor

Sct. Kjeldsgade 3, København Ø.

SERIE A

= 4 bankaktier

4 industriaktier

4 handelsselskaber

Serien suppleres op

efter indskuddene

* Aktie certifikater fra kr. 124,50

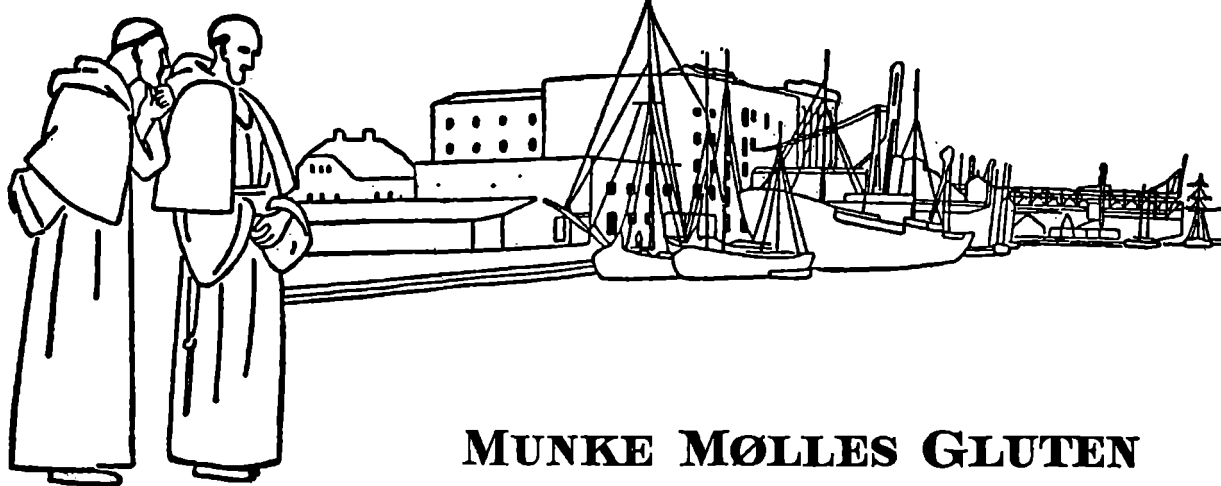
* De bliver medejer af en række danske erhvervsvirksomheder

* Sikkerhed imod inflation

FORVALTNINGSFORENINGEN FOR VÆRDIFAST ANBRINGELSE AF OPSPARING

SAMSON INVESTERING

Heisesgade 1, København Ø. Telefon Gentofte 6341 Giro 3 04 33

MUNKE MØLLES GLUTEN

Det historiske møde

Varig kontakt mellem Vatikanet og Kreml

LONDON – KUB privat

I sin rapport fra Rom om det historiske møde mellem paven og den sovjetiske præsident Nikolaj Podgorny siger Alan McElwain i »Catholic Herald«, at denne private samtale mellem paven og Podgorny, som ikke har noget fortilfælde, kan føre til en ikke-diplomatisk, men ikke desto mindre stærk og varig kontakt mellem pavestolen og Kreml.

Kredse inden for Vatikanet gætter på, at der under samtalen har rådet principiel enighed om, at Vatikanets voksende rolle i det internationale diplomati, pavens nu fastslåede position som »mellemmand« i internationale tvistigheder og Ruslands eget ønske om indbyrdes afspænding gjorde det ønskeligt og muligvis også gavnligt at oprette en slags bro mellem Moskva og pavestolen.

Dette synspunkt understregedes af den officielle meddelelse fra Vatikanet om, at pave Paul, foruden at han med Podgorny drøftede »spørgsmål angående bevarelse af freden og udviklingen af et bedre forhold mellem nationerne« også »nævnte problemerne med hensyn til det religiøse liv og den katolske kirkes tilstedeværelse inden for Sovjetunionens territorium«.

Den diplomatiske forbindelse mellem Vatikanet og Sovjetunionen blev afbrudt ved den kommunistiske revolution i 1917. Pavens møde med Podgorny var det første mellem en pave og et kommunistisk statsoverhoved. Og Podgorny er det første russiske statsoverhoved, der har besøgt Italien og Vatikanet siden den sidste zar, Nikolaj II, var i Rom i 1909.

Der er ikke noget til hinder for, at Vatikanet kan have en ikke-diplomatisk repræsentation i kommunistiske lande. Den apostoliske delegat i Storbritannien, ærkebiskop Cardinale, nævner dette i sin kendte bog om det pavelige diplomati, som udkom, mens han endnu var medlem af det pavelige statssekretariat. Det sam-

me blev demonstreret i praksis i fjor, da Vatikanet og det kommunistisk styrede Jugoslavien kom overens om at genoprette en indbyrdes repræsentation, men uden at give deres respektive udsendinge diplomatisk status.

»Pave Paul vil sikkert ligesom pave Johannes prøve at skaffe Kirken muligheder for at leve i de kommunistiske lande og at mildne kårerne for de katolikker, der bor i de pågældende lande,« sagde ærkebiskoppen af Wien, kardinal König, da Montini i juni 1963 var blevet valgt til pave.

Og paven har mere end opfyldt denne profeti. I april i fjor modtog han den russiske udenrigsminister Gromyko. Og nu har han på det hjerteligste taget imod det sovjetiske statsoverhoved. Og paven har sikkert over for dem begge kraftigt understreget sin meddelelse i 1966 til samtlige diplomater, der er akkrediteret pavestolen, om at Kirken »stiller sig til tjeneste for fredens sag, ganske vist i al ydmyghed, men dog med den forvisning, som troen og erfaringen har givet den, om at den har et lysets, livets og frelsens budskab at bringe både til de enkelte mennesker og til nationerne«.

Pave Paul og præsident Podgorny tilbragte en stor del af deres 70 minutters samvær med at drøfte Vietnam. Paven har sikkert endnu en gang gentaget sit løfte om, at han er parat til med alle til rådighed stående midler, »også selv om de ikke skulle falde ind under de engang vedtagne normer«, at forsøge på at medvirke til tilvejebringelsen af en retfærdig fred.

Men selve den kendsgerning, at dette møde mellem pave Paul og Podgorny, som i første instans er blevet til på russisk foranledning, overhovedet har fundet sted, er allerede af uoverskuelig betydning.

Lægfolket får større indflydelse på præsters ansættelse

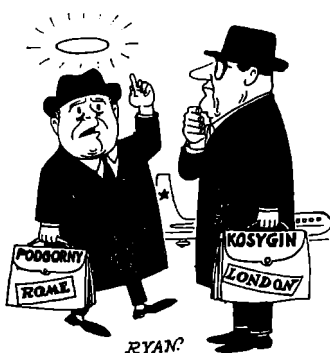
MONSTER – NC News Service

Biskop Joseph Höffner af Münster har underrettet provsterne i sit bispedømme om, at lægfolket for fremtiden vil få større indflydelse på præsternes ansættelse.

Ifølge biskoppens plan skal lægfolk have lejlighed til at fremkomme med forslag med hensyn til ansættelsen af præster på forskellige poster.

Provsterne, der står i spidsen for underafdelinger af bispedømmet, har desuden af biskoppen fået tildelt et større virksomhedsområde. De får nu myndighed til at udnævne vikarer for præster, som er syge, eller som af andre grunde for en tid ikke kan bestride deres embede, og desuden vil de få større kontakt med ordenshusene og de unge præster inden for deres område.

Provsterne skal udnævnes for seks år og kan kun genvælges én gang. Hidtil har de kunnet blive siddende i deres embede, til de fyldte 70.

Pas på, hvad du gør, kammerat. Jeg gjorde Hans Hellighed til »Sovjetunionens Helt« og se, hvad jeg fik til tak! (Catholic Herald).

Peter Schindler død

Peter Schindler nåede ikke at fejre sin 75 års fødselsdag. Han døde to dage før – tirsdag den 14. om morgenen – i sit hjem på Frederiksberg. Ved hans død har biskop Hans L. Martensen udtalt disse mindeord til »Kristeligt Dagblad«:

Ved meddelelsen om pastor Schindlers død føler jeg trang til at udtrykke både den smerte, jeg føler ved hans bortgang, og den taknemmelighed, jeg føler over for det store arbejde, han har udført. Jeg ved, hvor mange mennesker, både i den katolske kirke og i folkekirken, deler disse følelser. Selv om vi alle vidste, at pastor Schindlers sygdom i de sidste måneder havde bragt hans liv i fare, er det dog svært for os at realisere, at han ikke længere er iblandt os, fordi han indtil det sidste var fuld af stærk livsvilje, planlagde nye bøger, forberedte foredrag og modtog mennesker til personlige samtaler.

Han har været virksom indtil det sidste og vil måske netop således efterlade et minde om to egenskaber: hans store flid, der gjorde ham til en utrættelig arbejder, stadig parat til nyt initiativ; og hans hjerte for andre menneskers problemer, der gjorde ham til en virkelig »sjælesørger«, der blev opsøgt af gammel og ung fra de forskelligste samfundslag og

uanset forskellige åndelig baggrund. Hans forfattervirksomhed har haft væsentlig betydning for den katolske kirke i Danmark, men derudover har den betydet meget for mange andre, både blandt mennesker, der har hentet kristen inspiration hos ham, ikke mindst gennem hans oversættelse af Det ny Testamente; og blandt de mange, der gennem hans rejsebøger har fået kyndig vejledning.

Selv lærte jeg først pastor Schindler nærmere at kende for fire år siden under mit ophold i Rom. Det udviklede sig imidlertid snart til et virkeligt venskab. Især en julerejse til Assisi sammen med pastor Schindler vil være uforglemmelig for mig. Det forekommer mig, at jeg på den rejse lærte noget at kende om et ganske enfoldigt og barnligt forhold til Gud, der gjorde det muligt at modtage små og store gaver fra hans hånd med taknemmelighed og glæde – et forhold til hele tilværelsen, der var forankret i stærk tro.

København, den 15. februar 1967

Peter Schindler
in memoriam

Ingen ved
hvad DUK er

En kirke
i lyset

Intet
tredje
standpunkt

Hvad er
en synode?

Osservatore
om Charles
Davis

Peter Schindler 1892 - 1967

Plenarmøde ...

”Ingen ved hvad DUK er”

**Indtryk fra unge katolikkers
lederweekend i Odense**

Ingen ved, hvad DUK er. Landsledelsen for Danmarks Unge Katolikker, der havde indkaldt til lederweekend i Odense den 11. og 12. februar, fik sine bange anelser rigeligt bekræftet. Og så var det endda »blomsten« af den katolske ungdom i Danmark, der havde sat hinanden stævne for at opklare fænomenet. Men som pastor Lars Messerschmidt udtrykte det i sit oplæg: »DUK er som landsorganisation en fjern størrelse for de fleste.« Og det til trods for, at denne organisation står for yderst konkrete foretagender som børnelejre, juniorlejre, sommerskolerne i Øm og vinterskolerne i København.

Formålsparagraffen

Slår man op i DUK's vedtægter læser man, at: »DUK's opgave bliver at hjælpe unge katolikker til personlig helliggørelse og dygtiggørelse til apostolatet blandt unge og at hjælpe dem til at bevare og styrke hinanden i den katolske tro og til at vinde ikke-troende for kirken. DUK vil både inspirere og træne unge til en helhjertet og offervillig deltagelse i deres

eget sogns liv og arbejde og samordne de aktive bestræbelser på tværs af sognene, hvor dette er gavnligt. DUK vil på troens grundlag arbejde på tværs af sociale, geografiske og politiske formål. Lederne i dette arbejde er præsteskabets hjælpere, ligesom medlemmerne blot betragter sig som en aktiviseret del af menighedens unge.«

Mystisk eller from?

Er den mystisk eller from, spurgte Lars Messerschmidt i sit oplæg. Det er under alle omstændigheder den eneste, der forpligter de lokale grupper. Man er derimod selvstændig i valget af midler. Er DUK's formål ikke længere aktuelt for de lokale grupper? Hertil svarede de unge i gruppediskussioner: Det er gamle ord – jeg kender dem ikke. Man skal være mere eller mindre »videnskabelig« for at forstå dem. Formålsparagraffen må bringes ned på jorden. (Ung mand fra Herlev). Den er ikke meget bevendt, sagde en ung lærling fra Aalborg Værft. Man vil presse alle ind i det samme arbejde – det er en fejl. En 14-årig skoleelev og en

20-årig arbejder har ikke fælles forudsætninger, sagde en ung lærerinde. En ung præst foreslog at stryge sætningen om, at lederne er præsteskabets hjælpere.

Er DUK demokratisk opbygget?

Den nye landsformand Ole Le Fèvre, Odense, redegjorde for DUK's organisatoriske opbygning. Det er, sagde han, ikke en overorganisation, der bestemmer for de andre, hvordan arbejdet skal gøres. Landsledelsen er mennesker, der på demokratisk vis er sat til at varetage medlemmernes interesser. Landsledelsens opgave er at tjene, ikke at blive betjent. Bare man ville forstå denne opgave som en service. Kritik bør tages op til drøftelse – man skal ikke bare replicere. Man retter heller ikke fejl ved at melde sig ud. Kritik bliver heller ikke bedre af at komme fra anden eller tredje hånd. Først og sidst må vi forstå, at DUK ikke er landsledelsen, men os alle sammen. Har vi forfejlet vor opgave?

Hertil svarede de unge blandt andet: Der var protester mod landskontingentet. Mit argument var, at vi måtte betale »fagforeningskontingent«. (Ung mand fra Nørrebro i Kbh.). Vi lader medlemmerne stå frit. (Horsens). Hos os har vi ikke noget særligt forhold til DUK. Er man medlem af den lokale KUK (Katolsk Ungdoms Klub), er man også medlem af DUK. (Aalborg). Den nuværende ordning er utilfredsstillende. Vi mener ikke, at der bør være personligt medlemskab og -kort. Medlemskort bør kun udstedes til de lokale grupper som grupper.

... og udvalgsmøde.

(Århus). Biskoppen har vetoret ved bestyrelsesvalget, men i Danmark ville det vække et ramaskrig, hvis biskoppen brugte den. Kongen har også vetoret, men han bruger den ikke. Hvis DUK skal være demokratisk opbygget, må man også acceptere, at de »forkerte« og de »ødelæggende kræfter« kommer ind i bestyrelsen. (Ung stud.jur. fra Århus).

Når teologiske skoler strides

En ung pige rejste spørgsmålet: Hvad skal vi gøre, når forskellige teologiske skoler strides? Vi havde for nylig vanskeligheder med en foredragsholder, som vor ungdomspræst ikke ville anerkende. Nu blev det hele ordnet i mindelighed af biskoppen, men hvis sagen nu var blevet sat på spidsen? Man taler så meget efter konciliet om lægfolkets rolle, og den er også vigtig for kirkens udvikling. Hvis vi var gået imod en afgørelse, ville vi ikke længere have kunnet kalde os en *katolsk* ungdomsforening. Skal vi til at vælge vore præster?

Om samme emne sagde en ung mand: DUK er i høj grad landsledelsen, selv om man påstår det modsatte. Hvis formålet kun er koordinering og integrering, er det udmærket, men formålsparagraffen bør ændres i overensstemmelse med de lokale KUK'ers væsen. DUK må ikke være et højere religiøst nævn. De kvalificerede teologer, der sidder i DUK's ledelse, udfylder deres opgave, men skoleudvalgene må være selvstændige i forhold til ledelsen. Landsledelsen skal være inspirerende.

Biskoppen om Øm-planerne

Der fremkom også på mødet en stærk kritik af Ømborgens forhold. De unge fra Århus sagde: Øm drukner i kontoriusseri. Når man skal låne huset til en weekend, skal man ikke blot betale for lejen. Det er rimeligt. Men det kan ikke være rimeligt, at vi også skal betale for hele to voksne personer, der skal tage derud for at lukke op og for at starte vandværket. Vi skulle kunne gå det par hundrede meter selv ned til søstrene og bede om nøglen. Det har vi gjort før.

Angående Øm sagde biskoppen: Et særligt nedsat Øm-udvalg vil i nær fremtid aflægge rapport over for mig. Nogle reparationer kan ikke udsættes længere. Men det er også klart, at vi må overveje at bygge et helt nyt Øm. Når bispedømmets finanser forhåbentlig i løbet af et par år bliver bedre, hvis kirkebidrags-

Fortsættes side 15

Har ikke glemt

VATIKANET — NC News Service

I sin kommentar til den russiske præsident Nikolai Podgornys besøg hos paven skriver medredaktør ved *L'Osservatore Romano* Federico Alessandrini i Vatikanets ugeskrift *Osservatore della Domenica*, at Kirken ikke af den grund har glemt de religiøse institutioners stilling i Sovjetunionen.

Alessandrini nævner, at man i mange af de kommentarer, der er fulgt i besøgets kølvand, og i mange aviser, deriblandt også i kommunistiske blade, har forsøgt at udnytte besøget eller tværtimod at bagatellisere det.

Men, siger Alessandrini, »det bør tilføjes, at Kirken, som den klart tilkendegav det i det officielle communiqué, der blev udsendt straks efter besøget, ikke glemmer de kirkelige samfunds kår i Sovjetunionen, og at den heller ikke er ukendt med de ideologiske forudsætninger, som hævdes at gøre dem berettigede.«

Kompromiser på dette punkt, erklærer Alessandrini, »er hverken tænkelige eller mulige«. Men på den anden side beder Kirken ikke om speciel anerkendelse eller om særlige privilegier for kirkelige samfund og altså heller ikke for sig selv.

»Det eneste, den beder om, er anerkendelse af den naturlige ret til at bekende sig til en tro og til at leve efter dens lære, som er fælles

Russisk kommentar

BERLIN — NC News Service

I en kommentar til den russiske præsident Nikolai Podgornys besøg hos paven siger Vadim Ardatovskiy fra det sovjetiske pressebureau Novosti, at »vårdenspressen har al tænkelig grund til at understrege betydningen af Podgornys besøg i Vatikanet.«

»Besøgets længde oversteg rammerne for de almindelige hæfthedsvisitter, som statsoverhoveder, der besøger Rom, plejer at aflægge hos paven. Det må erindres, at samtalen i Paul VI's privatbibliotek koncentrerede sig om spørgsmål i forbindelse med fredens bevarelse.«

»Som allerede påpeget i ... *L'Osservatore Romano* var paven interesseret i katolikernes stilling i Sovjetunionen. Det må formodes, at han har fået udtømmende oplysninger i så henseende.«

»Tilsyneladende fortsætter normaliseringsprocessen i forholdet mellem Sovjetunionen og Vatikanets øverste ledelse, eftersom den hviler på så godt et grundlag som en generel deltagelse i forsøget på at mindske spændingen mellem nationerne og forsvare freden,« siger Vadim Ardatovskiy.

for alle mennesker. Dette er den vigtigste vej til fred. Og der findes ingen anden.

Måske bliver der, og måske bliver der ikke tale om overenskomster, forståelse og udveksling af »udsendinge« — det har der også været tale om, men der er ingen, der kan sige noget om det, i hvert fald ikke for øjeblikket.

Det møde, der fandt sted den 30. januar, kan ifølge selve sin natur højst betyde en forberedelse af rent psykologisk art. Men hvis samtalen skal fortsættes, som alle mennesker af god vilje ønsker det, kan det kun ske ad den her angivne vej.«

Uro over Kina

VATIKANET — NC News Service

I en leder i *L'Osservatore Romano* for den 7. februar udtrykkes der en »dyb og mørk uro« over de nylig stedfundne begivenheder i Rødkina, heri indbefattet krænkelserne af de ansatte på den sovjetiske ambassade i Peking og deres familier.

Den unavngivne lederskribent understreger, at referaterne af, hvad der i den senere tid er sket i Kina, er foruroligende, og at den forhåndenværende situation synes at være fremkaldt af en ligefrem »hadets besættelse«.

Med en særlig hentydning til krænkelserne af de ansatte fra den sovjetiske ambassade, som blev tvunget til at kravle under fornærmelige plakater for at komme om bord i flyvemaskinen til Moskva, hedder det i lederen, at »disse begivenheder kun kan betragtes med en misbilligelse, der nærmer sig græmmelse.«

Og videre hedder det, at den senere tids begivenheder i Kina synes at antyde, at »det er, som om man ønskede at fornægte enhver tradition, enhver sædvane og enhver form for skik og brug ved totalt og med vold at forkaste alt, som ikke passer ind i dagens Kina, men som måske vil passe til det stadig ukendte ansigt, som morgendagens Kina vil få.«

»Menneskehedens håb opretholdes, som vi alle ved, af ønsket om, at det må være muligt at søge og finde et mødepunkt og at nå til virkelig enighed i ord og tanker på naturløvens plan. Desværre bidrager de sidste dages begivenheder ikke til at styrke dette håb.«

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Anna Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9-16, lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 16,50. Løssalgspris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

Det sidste arbejde fra Peter Schindlers hånd kom uden tvivl til at stå i »Katolsk Ugeblad«, som han har støttet varmt, lang tid før det hed »Katolsk Ugeblad«. Den artikel, jeg her taler om, var anmeldelsen af »Bibelen og dens bøger«, men den var mere end blot en anmeldelse, den var et stykke prosa, som det var ham en hjertesag at skrive, betroede han mig. Han bad da også om selv at måtte læse korrektur, da vi jo til gengæld havde hans – lidt sukkende afgivne – velsignelse til at »oversætte til nynorsk«, som han kaldte den nuværende officielle retskrivning. (Dette være sagt til ære for de skumlere, der er kedede af, at vi ikke her på redaktionen lader den officielle skrivemåde vige for private ideer: selv *ordets mester* Peter Schindler bøjede sig.)

Han har i dansk presse fået det eftermæle, han fortjente. Her er der ikke tale om konventionel høflighed over for døden, men om anerkendelse af en personlighed. »Det kommer næsten til at lyde som en vits, at der bliver tomt efter ham, thi han fyldte for to, tog til sig for to og arbejdede for to. På en række felter ejede han en viden som få, og han delte gavmildt ud af den. Alt i hans væsen var stort, rundt, tolerant og gavmildt. Han svarede i mangt og meget til forskellige forestillinger om katolske prælater. Han var næsten som den Pater Josef, som lånte øren til syndernes bekendelser. Dog, han ville have tilgivet endog tyveriet af kapunen, skønt han satte stor pris på kapuner som på alle andre kulinariske herligheder,« skriver chefredaktør Børge Utze, »Information«, så respektløst, at man aner den store respekt. Det var tale, som onkel Peter selv ville have gouteret, humor og elskværdig ironi.

Da jeg for nylig havde den glæde at minde læserne om Peter Schindlers 75-årsdag, havde jeg ikke troet, at jeg så hurtigt skulle skrive en nekrolog, og jeg gør det også kun på opfordring. Her burde andre, mere kompetente have været til, folk, som havde kendt ham længere end jeg, der først sent fik den glæde at lære ham at kende personligt. Men da vi netop i den senere tid har beskæftiget os meget med Peter Schindler omkring udgivelsen af Filip Neri-bogen og i forventning om hans 75-årsdag, er et par af hans venner og redaktionen blevet enige om at udsætte en mere omfattende bedømmelse af hans livsværk til en senere lejlighed – eventuelt omkring den dato, hvor hans 50 års præstebubilæum skulle have fundet sted.

En kreds af venner havde en indsamling i gang til hans fødselsdag. Pengene skulle efter hans eget ønske være brugt til restaurering af kunstværkerne i Skt. Bendts Kapel i Rudkøbing. I anledning af Peter Schindlers død står kontoen åben et stykke tid endnu, og alle, der ønsker at ære Peter Schindlers minde, har mulighed for at sende et beløb til giro 878 74, lærer Preben Frandsen,

Ved Peter Schindlers død

Løvgårdsvej 53, Virum. Pengene går naturligvis ubeskåret til det formål, Peter Schindler omfattede med så varme tanker.

Peter Schindler blev født på Frederiksberg i 1892. Han var søn af overlærer A. J. K. Schindler og hustru Marie, født Schneekloth. Når første del af hans livserindringer hedder VEJEN TIL ROM, er det naturligvis, fordi de fortæller hans konversionshistorie, der som så mange danske konversionshistorier begyndte med en god luthersk opdragelse. Den kastede han aldrig vrang på, og han har selv fortalt mig, hvor glad han var for Søren Holms anmeldelse af »Filip Neri«. Som bekendt udtaler anmelderen om bogens Lutherbillede, at »Schindler har forstået ham, og denne forståelse har han givet udtryk så velformende, at Luther måske aldrig har fået nogen mere rammende karakteristik«.

Student i 1909 fra Schneekloths skole og derefter teologistudier fra 1909 til 1913. Men som vi skrev i artiklen, der skulle lægge op til 75 årsdagen, som i stedet blev hans bisættelsesdag, lærte han også teologi på anden måde. Hans lyst til at ture verden rundt drev ham ud både som skibsdreng og turist. Han var Europa rundt, i Afrika, Levanten og Sydøstasien. Han gæstede desuden grundigt åndernes rige, og både Grundtvig og Johannes Jørgensen satte deres præg på ham, inden han blev sin egen. Han konverterede til den katolske kirke i 1914, studerede ved Collegium Germanicum i Rom 1914–15, ved Beda College i Rom 1915–17 og fik så cand.theol. graden i 1917 efterfulgt af præstevielsen i Siena samme år. Man har lov til at tro, at det i særlig grad var det engelske Beda-kollegium, der satte sit præg på ham. Han tilstår selv sit sværmeri for den højtdannede anglikanske højkirkelighed og engelsk kultur, som er levende skildret flere steder i hans bøger. Det førte konsekvent nok til forståelse af både kardinal Newman og Chesterton, som han med stor sikkerhed gjorde tilgængelig for danske læsere.

Som ung præst i Danmark stiftede han Hertug Knuds Division – »de katolske spejdere« – men han lærte også ensomheden at kende, og hvordan Gud kan knuse for langsomt at bygge op – alt sammen i kærlighed. Schindler havde storsindets gave til at erkende egne fejl og manglede til en vis grad forståelsen af, at storsind er en sjælden vare. Hvad han ofte fik at føle.

Videre ser hans data sådan ud: Kapellan i København 1918–19, studier i Italien 1919–21, kapellan i Svendborg 1919–24, præst i Rudkøbing 1925–28, »Le Curé de Langeland«. Som sådan gjorde han et forsøg på at drive mission blandt de gæve øboere, hvilket mislykkedes. Men meget andet blev vundet. Han fik tid til at drive omfattende studier, som vi kom til at nyde frugterne af i den lange række af bøger, der nu for alvor begyndte at tage form.

Han startede allerede i 1918 med digtsamlingen »Bag køje og klausur« og så fulgte regelmæssigt andre digtsamlinger, stemningsbilleder, kirkelige oplysningskrifter, opbyggelsesbøger og dygtige oversættelser. Den store »Liturgi« – en håndbog i to bind kom netop i 1928–30, »Vesterledens Munkevæsen« i tre bind 1931–39 og »Petrus« i to bind i 1944. »De apostoliske fædre og andre urkirkelige dokumenter« I–II kom i 1948 og »Dette hellige Evangelium«, en årgang prædikener i 1949. Han udsendte senere en samling prædikener over årets epistler, »Denne hellige Lektie«.

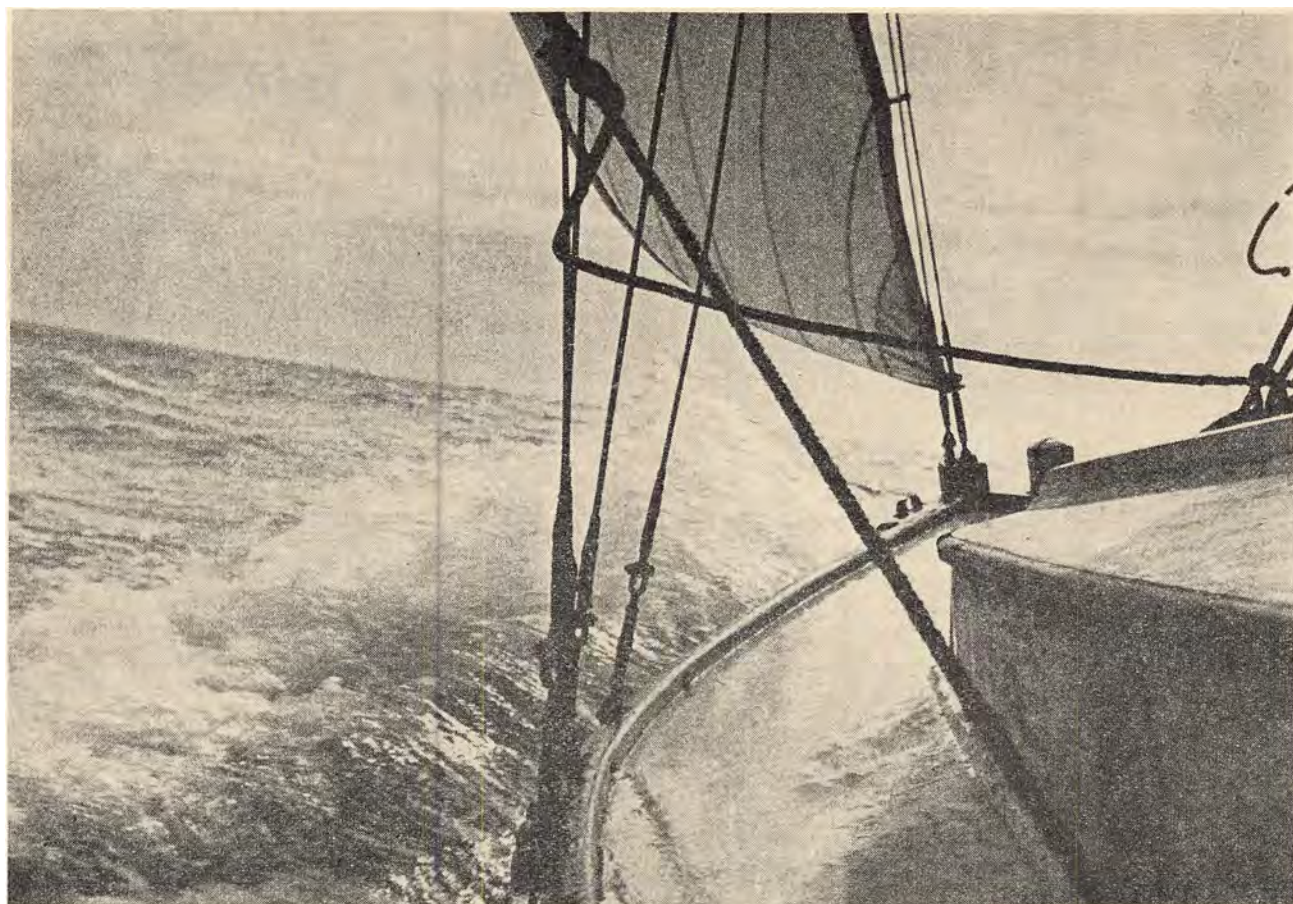
Fra 1928 havde han fast bopæl i København, men drev studier i Rom fra 1931 til 33. I 1946 kunne han endelig bosætte sig i den evige stad og i 1948 blev han optaget i det berømte *Collegio Teutonico in Campo Santo*. Han viste ofte den plet jord i Vatikanet, som han troede, han engang skulle komme til at hvile i, men de trods alt primitive forhold i kollegiet tvang den af sygdom plagede, men derfor ikke desto mindre myreflittige forfatter til at vende hjem til Danmark i 1964. Bispedømmet skaffede ham et rækkehus på Frederiksberg, og her gav hans søster, frøken Schindler, ham en god og kærlig pleje. Men hans egentlige opgave i Rom: at fordanske Det nye Testamente var også forlængst løst. Bogen kom i 1953 på Arne Frost Hansens Forlag og efterfulgtes i 1962 af »Mariabogen«, som han gav mildt skænkede alle præster i landet – også Folkekirkens, hvilket medførte en ikke kedelig diskussion. Allerede da tog han beslutningen at udgive bogen om Filip Neri, og det var alle, der satte pris på ham – og vi var ikke få – en stor glæde at se den fine modtagelse, dansk presse gav værket. En stor glæde var det ham også at modtage udnævnelsen til pavelig husprælæt, som medførte titelen »Monsignore«. Trods sit enorme, yderst talentfulde og kvalificerede arbejde havde han ofte høstet utak, så det var kun godt, at kirkens øverste ledelse satte alt på sin rette plads.

Det brede Danmark kendte ham i forvejen – først og fremmest gennem hans rejsebøger, »Dage i ...«-serien og »Ønskerejse-serien«.

Og som der står skrevet i en af de smukke nekrologer, der stod at læse dagen efter hans død, sagde han bogstavelig talt denne verden farvel med pennen i hånden, og et bedre endeligt kan en skrivende vel ikke tænke sig. I sit sidste arbejde »Denne Paulus« er han på højde med sig selv, det samme var som antydnet tilfældet med Filip Neri. I et af sygdom plaget legeme havde han ånden i behold.

Bisættelsen fandt som nævnt sted på hans 75 års fødselsdag, den 16. februar i Skt. Josefs Kirke på Nørrebro. Biskop Martensen sang et rekviem på dansk. Efter af dødes eget ønske måtte Peter Schindlers navn ikke nævnes i talen, som udelukkende skulle handle om døden. Også udsmykning og blomster havde han frabedt sig.

Helge Kristensen

Samtidig med at kirken bliver mere ydmyg og tjenende, bliver den også mere fri i sit forhold til verden. For at kunne fuldføre sin sendelse må den ikke alene lytte til Guds røst i verden og indtage en tjenende holdning, – den må også have mod til at stå verden imod i Guds navn. Det betyder, at den kompromisløst må holde fast ved evangeliets værdiskala. Vi har haft en tendens – beroende på idehistoriske omstændigheder, som jeg her ikke skal komme ind på – til ofte at skubbe de vigtigste kristne dyder i baggrunden til fordel for sekundære dyder. Det skader ikke at genkalde sig det gamle klassiske skema: først tro, håb og kærlighed, så de såkaldte »moralske« dyder: retfærdighed, styrke, klogskab og mådehold, og derefter alle underafdelingerne. Jeg skal indskrænke mig til at nævne to af disse underafdelinger: patriotismen, som er en underafdeling af retfærdigheden, og kyskheden, som er en underafdeling af mådeholdet. Der er vel ingen, der vil påstå, at den kristne tradition har bevaret den oprindelige sans for proportioner. Gennem at man har overtaget verdslige vurderinger, er det for eksempel lykkedes at få patriotismen gjort til en så do-

minerende forpligtelse, at den har udartet til nationalisme, og så retfærdigheden over for *andre* nationer er kommet til at lide under det, kærligheden i dens elementæreste udtryk bliver glemt, og håbet bliver sat ud af funktion, – nemlig håbet om, at Gud holder sine løfter, og om at Ånden, hvis man i kærlighedens navn nægter at slå sin næste ihjel, selv om man skulle have ret over for ham, vil sejre i en på samme måde, som Kristus sejrede ved sin død. I kristendommen drejer det sig nemlig *faktisk* om liv gennem døden. Det er utroligt, at den mønsterprædiken om ikke-voldsprincippet og dets omsættelse i praksis, som evangeliet fra første til sidste side holder for os, har lydt for døve ører gennem hele kristenheden helt op til vore dage, og at signalet nu, da verden endelig er begyndt at lytte til ikke-voldsidealet, er kommet fra ikke-kristen side. Når det har drejet sig om at forsvare de kristnes »ret« til at tage del i, om det så er masse-mord på uskyldige, hvad den totale krig jo først og fremmest er, har der ikke været grænser for det »vidsyn«, man har lagt for dagen for at kunne sætte evangeliet ud af funktion. Her har man virkelig sat princippet om,

at hensigten helliger midlet, i højsædet. De kristne har ikke behøvet at føle sig forpligtede til at overholde, det være sig det femte bud: »Du skal ikke slå ihjel« eller nogen af de intensiveringer af dette bud, der findes i Det nye Testamente: Hvis nogen slår dig på den ene kind, skal du vende den anden til, og: Du skal ikke gengælde ondt med ondt, men overvinde det onde med det gode. De har ikke behøvet at overholde noget af alt dette på det kollektive plan: man har forsøgt at få alle disse bud til kun at gælde privatlivet. Men Kristus fremkom med sine anstødelige udtalelser i et besat land, hvor hans disciple lige til det sidste forsøgte at overtale ham til at påtage sig ledelsen i en politisk frihedskamp. Det er på denne baggrund, sådanne tekster skal læses, og ikke overført på privatlivet eller på et eller andet opportunt og selvvalgt fuldkommenhedsideal.

Under kontrol

Og så er der kyskheden, som er en underafdeling af mådeholdets dyd, og som – hvad der måske bør understreges – ikke er helt det samme som det sjette bud, der handler om ægteskabsbrud og ikke om noget som helst

EN KIRKE I LYSET

3. og sidste artikel om en nyorienteret katoli- cisme

andet. Her har kirken forholdt sig på den stik modsatte måde. Ikke nok med, at den – heldigvis – har forfægtet Guds bud og Kristi yderligere krav (som altid går ud på at værne om kærligheden og menneskets værdighed) over for verdens tendens til at drage dette område ned fra den sakrale sfære, hvor det hører hjemme. Men desuden har den med en energi og en ihærdighed, som overgår al forstand, koncentreret sig om at forfølge seksualiteten helt ud i dens allermindeste manifestationer – selv *inden* for det kristne ægteskab. Man har opstillet et utal af detailforskrifter, gradueringer og forbud i et patetisk forsøg på at få dette farlige område helt under kontrol. Nu ved vi i psykoanalytisk tid, at alle den slags forsøg er dømt til at mislykkes, og at det eneste resultat er, at den forfulgte seksualitet har taget sin tilflugt til underbevidstheden – især til forfølgerens underbevidsthed – og der har den i regelen fået lov til at hærge fuldstændig frit og uhemmet, for dernede har man længe ikke kunnet spore den. Nu kan den spores, og jeg er bange for, at man må imødesee interessante, men pinlige afsløringer.

Respekt for livet

Jeg vil ikke begive mig ind på det omstridte problem angående prævention. Det ville sprænge artiklens rammer, og den begynder allerede at blive lidt for lang. Der er bare en ting, jeg gerne vil sige: vi må holde os klart for øje, at vi ikke har den ringeste udsigt til at vinde gehør uden for ganske snævre kirkelige kredse, hvis vi på den ene side hævder et forbud, som ikke findes udtalt noget sted i den hellige Skrift, et forbud mod præventive midler, som vi stempler som forærvelige, mens vi på den anden side

ikke finder anledning til at opstille et absolut forbud mod midler, der direkte tager sigte på at udslette og pine liv, som allerede er til. En kirke, der forbyder præventive midler, men ikke atombomber, kan ikke forvente at blive taget alvorligt, når den proklamerer, at det er respekten for livet som Guds hellige skaberværk, der dikterer dens stillingtagen.

Det kristne håb

Jeg har anført et par eksempler på inkonsekvenser i vor kristne tradition i dens forhold til evangeliet og principperne for en kristen etik. Men lad os nu vende blikket fra det, som har været, og rette det mod fremtiden i en ønsketænkning, som jeg vil tro har det kristne håb som fortegn. Jeg vil i denne forbindelse fremkomme med nogle af mine og mange andres varmeste ønsker med hensyn til kirkenes fremtid.

Og her vil jeg netop begynde med koncilet. Som vi alle sammen ved, vidner dets konstitutioner og dekretter om den såkaldte fremskridtsvenlige fløjs sejr – stort set. For en, der selv har stået på den side, endnu mens den havde alle menneskelige odds imod sig, er det naturligvis en glæde. Men samtidig må man være sig farerne bevidst, – nemlig at vi fører det nye ud i livet lige så snæversynet, som vi tidligere gjorde det med det gamle. Det vigtigste ved koncilet er ikke så meget, at andre tanker har fået lov til at komme frem, som at *pluralismens princip er blevet anerkendt i kirken*. Vi er blevet af med det skolastiske diktatur – og lad det nu for alt i verden ikke blive erstattet af et andet, det være sig biblistisk, patristisk eller eksistentialistisk. Lad os nu vise vor modenhed – ikke alene ved at lade være med at mistænkeliggøre dem, der har en mere konservativ indstilling end koncilet, men også ved at kæmpe for deres ret til at ytre sig frit i kirken, som skal være et hjem for *alle*. Den eneste ret, vi formener dem, er intolerancens: så længe de respekterer andres meninger, er både de selv og deres meninger en gevinst for kirken. Der har for eksempel alle-

rede vist sig tendenser til at lade det skorte på hensyntagen til dem, der fandt sig bedre til rette med de gamle gudstjenesteformer. Ganske almindelig kristen kærlighed burde kræve af os, at vi sørger for, at også de kan få lejlighed til at udøve deres andagt i overensstemmelse med deres religiøse behov. Vi kan ikke påtage os ansvaret for at gøre dem hjemløse. Men faktisk føler de sig det alt for ofte. Det er kun et enkelt eksempel, men det, jeg dermed ville sige, er, at ensidighed og ensretning ikke er hverken bedre eller mere kristen, fordi den går i radikal retning, end hvis den går i konservativ.

Den kirke, jeg drømmer om, er en kirke, som ikke slukker nogen ryggede tande eller bryder noget knækket rør. Det er en kirke, som afskriver enhver form for politimæssige metoder i inkquisitionens ånd, en kirke, som ikke længere truer med bandstråler, og som ikke udelukker fra sakramenterne. »Gud sendte ikke sin Søn til verden, for at han skulle dømme verden, men for at verden skulle frelses ved ham.« Synet på læreembedet i kirken har ofte været alt for gammeltestamentligt. Ledemotivet har gerne været den tekst hos Jeremias, hvor der står: »Se, jeg giver dig i dag myndighed over folk og riger til at oprykke og nedbryde, til at ødelægge og nedrive, til at opbygge og plante.« Men når Kristus taler om embedet i den nye pagt, er det som oftest i helt andre vendinger. Han siger: »Vogt mine lam!« og »Den, som vil være stor blandt jer, han skal være jeres tjener.« Det er svært at se, hvor *ekskommunikationen* kommer ind i en sådan opfattelse af embedet. Og det er svært at se, hvordan kirken kan påtage sig det ansvar at udelukke mennesker, som tror på Kristus, og som elsker ham – selv om de farer vild i andre vigtige ting. Der må findes en anden måde, hvorpå man kan hævde Kristi vilje med dem, der hører ham til.

Synet på sakramenterne i det hele taget hænger naturligvis sammen med dette. Der har været en tendens til at betragte dem som en belønning for god opførsel og som tegn på, at mennesket i alle henseender opfylder retfærdighedens krav – og dermed er vi tilbage i det farisæiske system. Farisæerne var som bekendt chokerede over at se, hvordan Jesus omgikkes syndere – og vel at mærke (og heri ligger pointen) *offentlige* syndere. Men Jesus svarede, at det er de syge, der har brug for lægen. Sakramenterne er et hjælpemiddel og en medicin

for dem, der midt i al deres ufuldkommenhed vil holde fast ved Kristus og ved kirkens fællesskab. Og med hvilken ret skulle man nægte dem dette? »Mine får hører min røst, og jeg kender dem, og de følger mig. . . . Og ingen skal rive dem ud af min hånd. Min Fader, som har givet mig dem, er større end alle, og ingen kan rive noget ud af min Faders hånd.« Disse ord rettede Jesus dengang til synagogen, men han siger dem også til kirken i dag. En kirke, som vover sig uden for sine egne barrikader for at finde tilbage til sin kilde og for at revidere sine love og traditioner i direkte kontakt med evangeliet – var det ikke den kirke, pave Johannes med ydmyg og klippefast tro så dukke op af det koncil, han indkaldte?

Et lys for verden

En sådan kirke skulle på ny kunne lyse for verden som et tegn på Guds kærlighed til sin skabning og som et vidnesbyrd om Kristi herredømme over frie mennesker. Hvis paven får lov til at være den, der »præsiderer i kærlighed«, som det med en gammelkirkelig vending hedder, vil den kristne autoritets værdi på ny blive anerkendt og søgt af dem, der nu står udenfor, og som mærker, hvordan splittelsen svækker dem både udadtil og indadtil, men som for deres samvittigheds skyld føler sig tvunget til hellere at vælge splittelsen end det, der for dem står som samvittigheds-tvang. Men længselen efter enhed findes, og den vokser sig stærkere dag for dag. Pave Johannes vakte et ubevidst – og måske undertiden også bevidst – håb om, at kristenheden og menneskeheden skulle kunne få en *fader*. Det er forklaringen på den helt usædvanlige kærlighed og tillid, der strømmede ham i møde fra de mest uventede kanter. I samme grad som menneskeheden gør sig fri af undertrykkere og formyndere, tror jeg, at behovet for en fader gror frem, og bliver det ikke tilfredsstillt, kommer man ud i anarki og rodløshed. Heri ligger den kirkelige myndigheds sande opgave: at fungere som en faderlig leder, som respekterer sine børns samvittighed og værner om deres ansvar og frie initiativ. Vi skal gennem kirkens læremyndighed tage imod Kristi budskab til os – den sandhed, han har betroet sin kirke. Den kan kun forvaltes ved hjælp af et læreem-bede. Blev den ikke det, ville vi være hjælpeløst prisgivet vor egen subjektivisme og ønsketænkning og den for-tvivlelse, som opstår, når der ikke er nogen objektiv sandhed at holde sig

til. Men ingen myndighed kan fritage os for det ansvar at omsætte Kristi lære og lov i praksis, og ingen myndighed kan berøve os det.

Der er måske lang vej endnu til det punkt, hvor andre kristne samfund skal kunne genkende Kristi kirke i os. Men det væsentlige er allerede opnået: vi har erkendt, at det ikke bare er *deres* sag at begive sig ud på vandring, men at også vi må gøre det. Retningen er ikke længere *deres vej til os*, men at vi alle sammen skal vandre mod det fælles mål, som er den enhed, Kristus har villet. Og her tror jeg, at man på alle sider får en stadig stærkere følelse af ansvar for ikke at tage et skridt, som kan *forøge* afstanden til de andre og den splittelse, som er en konsekvens af kirkens manglende troskab mod dens Herres højtidelige bøn om, at alle må være ét, for at verden skal tro. Nu har vi indset, at vi hindrer verden i at tro, så længe vi ikke er ét.

Og endelig drømmer jeg om en kirke, som lever i fuldt dagslys. En kirke, som ikke har noget at skjule, det være sig for sine egne børn eller for andre. »Den, som gør sandheden, kommer til lyset, for at det må blive åbenbart, at hans gerninger er gjort i Gud.« Det er et af de mange Jesusord, som viser, hvor uforeneligt et liv i efterfølgelse af ham er med alt, hvad der hedder luskeri og hemmeligheds-kræmmeri. Måske eksisterer der ikke nogen sygeligere sædvane i kirken end den at forsøge at omgive vigtige spørgsmål og vigtige beslutninger med mørklægning og anonymitet. Retten til information er en fundamental menneskerettighed, – den sag er i hvert fald klar. Og kirkens liv er ingen undtagelse fra denne regel. Men i praksis betragtes det mange steder stadig som mistænkeligt at bringe visse indgreb og beslutninger fra kirkelige overordnede frem for offentligheden – som om de var noget, man skulle skamme sig over. Der er ingen tvivl om, at selve gennemførelsen af princippet om retten til information i kirken automatisk kommer til at virke sanerende, for så må enhver, der tager en beslutning eller giver en ordre, være klar over, at han må være parat til at påtage sig ansvaret for den over for alt folket. En leder, som ikke vil stå ved sine handlinger, er ingen leder.

For syndere og søgende

Og i og med at man godkender det princip at handle i fuld offentlighed, i og med at beslutninger bliver taget i fuldt dagslys, og der åbent gøres re-

de for dem, bliver den logiske konsekvens, at det kristne folk får lejlighed til at ytre sig og en chance for at gøre sin indflydelse gældende på det, der bliver besluttet. Og så er vi tilbage ved det, som jeg tidligere har sagt om de menneskelige rettigheder, som gælder inden for ethvert samfund. Punkt for punkt kan man se, hvordan den moderne kristne retsbevidstheds krav stemmer overens med evangeliets, – det var det, pave Johannes og koncilet kaldte Guds røst i tidens tegn.

Alle de eksempler, jeg her har givet, peger i én og samme retning og forudsætter én og samme grund: at kærligheden får lov til at fordrive frygten. Jeg drømmer om en kirke og en kristenhed, hvis tro på Helligåndens kraft og Kristi forjættelser er stærkere end angsten for syndens magt og menneskenes svaghed. Om en kirke, som tør tage Kristi ord om, at sandheden gør *fri*, alvorligt, og som tør åbne Guds barmhjertighed ud imod hele menneskeheden. Og som *samtidig* aldrig svigter, når det gælder om at forkynde, hvad Kristi vilje kræver af os helt ud i det heroiske, så snart det står klart, at det er Kristi vilje. En kirke, som på den ene side uden det ringeste kompromis forkyn-der sandheden om evangeliet, og som på den anden side afstår fra enhver form for fordømmelse og udelukkelse og overlader dommen til Gud. Som opgiver alle halvhjertede illusioner om at være en kirke for fuldkomne og færdige mennesker, og som i stedet fungerer konsekvent i bevidstheden om at være en kirke for syndere og søgende, en kirke, hvor synderen får lov til at møde Kristi nyskabende barmhjertighed, og hvor den søgende trænger stadig dybere ind i Guds mysterium, og hvor vi får lov til at leve i Guds børns herlige frihed.

Gunnel Vallquist.

Tænk på dem der må
faste hele året:

Brød til verden

Den Danske Folkekirkes
Nødhjælp

Nørregade 11, Københ. K.
Giro 52800

INTET TREDJE STANDPUNKT

Skriftbetragtning 3. søndag i fasten

Af J. Coenen S. J.

Kirken tager i Guds navn kampen op mod sygdom.

I de to sidste søndages evangelium fandt vi Jesus i menneskefjern ensomhed. Først var vi vidner til hans ensomme duel med den djævelske frister, derefter fik vi på forklarelsens bjerg en anelse om hans herlighed, »en herlighed, som den enbårne Søn har den fra Faderen« (Johs. 1,14). I denne søndags evangelium møder vi Herren – som vi er vant til at se ham – ombølget af meningernes uro og strid. Mens de to førstnævnte billeder viser os Jesus i sejrherrens og evighedskongens majestæt, læser vi her en øjenvidneskildring af Jesu skikkelse, som den tog sig ud i hans hjemlands brogede gadeliv: Noget uhørt er sket! Stort gadeopløb! Midt i tumulten står Jesus med en mand, der har været stum. Jesus har givet ham mælet tilbage. Med et almagtsord har han uddrevet »den stumme ånd«. Altid havde manden siddet alene og tavs. Aldrig havde han kunnet glædes ved en stille samtale med en god ven, aldrig kunnet sidde i kammeraternes kreds og sludre hyggeligt om vejr og politik; når han en sjælden gang havde forsøgt at være med, havde de andre bare rystet på hovedet, og han havde forstået, at hans tilstedeværelse

kun var til ulejlighed for de andre. Ikke engang i Guds hus havde han kunnet være med i menighedens bøn og sang; han var blevet ensom – også over for Gud. Hver gang, han havde hyllet sig i sit bedesjal og vendte sig mod templet for at bede, forekom det ham, at han løftede sine hænder for-gæves, fordi hans læber og hans tunge var som forseglede. Det var en ond ånd, havde de vise og fromme mænd forklaret ham; som en stum hund havde de behandlet ham. Men nu havde han mødt den stærke, der havde løst hans tungs bånd. Jeg gætter på, at det første ord, han sagde, var en tak til Gud og til »profeten«, der havde gjort ham rask og fri. Som et barn, der er glad, ville han nu danse gennem byen og fortælle alle, som ville høre det, hvordan han var blevet helbredt; men han har kun lige sagt sit hjertes tak til Jesus, så falder hele skaren over ham: »Ti stille med dit sludder, hold mund!« Det er ved hjælp af Beelzebul, flueguden, de onde ånders fyrste, han uddriver onde ånder. »Det er Satans, Fandens værk!« skriger de alle i hovedet på den helbredte, som forvirret og forlegent prøver på at finde de rette ord

til sin takketale; men alle de smukke ord, han gerne ville have sagt, druknede i Satans højtalerlarm. Kun få af de omkringstående stod tøvende og afventende. Da pludselig lyder Jesu mægtige røst over den stridende hob og påbyder tavshed. Det er, som om de larmende ånder griber flugten; der bliver pludselig stille. Nu er det Jesus, der tager ordet; med skærende sarkasme gennemtrænger hans ord den herskende stilhed: Så er der udbrudt revolution i Satans rige! »Ethvert rige, som er kommet i splid med sig selv, lægges øde! og hus falder over hus. Hvis også Satan er kommet i splid med sig selv, hvorledes kan hans rige da bestå?« ... »Hvis jeg uddriver onde ånder ved Beelzebul, ved hvis hjælp uddriver da jeres egne tilhængere dem? ... Men hvis jeg uddriver onde ånder ved Guds finger, så er jo Guds rige kommet til jer.« Jesus ser altså i helbredelsen af den syge en sejr over den ondes ødelæggende kræfter i denne verden. Sygdommen var altså i dette tilfælde ikke Guds vilje, men et udslag af det dømmeske, som er trængt ind i Guds skabning og hindrer denne mand i at

→

leve et fuldt normalt menneskeliv. Jesu gerning var altså ikke blot en venlig hjælp i et menneskes uheldige situation. Ved helbredelsen genopretter Jesus den af Skaberens vilde naturorden, det vil sige, at Jesus ikke blot viser praktisk medlidenhed, men udretter en frelsergerning, at han »generobrer« et stykke verden, der var faldet i modstanderens hænder, ham, ved hvem ikke blot synden, men også død og materiel ødelæggelse er kommet ind i verden. Er det ikke derfor, Kirken i Guds navn ikke alene tager kampen op imod al »umoral«, men også mod den legemlige nød, mod sult, sygdom og død? Vi glemmer i al vor kristelige »åndelighed«, at Guds rige skal omfatte hele Guds skabning, ikke blot »sjælenes frelse«.

Ond uorden

Mange »fromme« kristne ville i dag sige til den stumme, den blinde, den lamme: Bær det med tålmodighed; det er »Guds vilje«, at du er syg! Havde Jesus delt denne opfattelse, havde han jo ved sine helbredelser handlet mod Faderens vilje, bragt »splid« ind i Faderens rige. Derimod betragtede han sygdom og al slags menneskelig nød som en »ond« uorden i denne verden og som følge derfor af overvindelsen af den som en fremgang for Guds rige.

Hvad så med dem, som forgæves har bedt deres Fadervor-bøn om det daglige brød, og dem, hvis øjne ikke bliver »skåret for den sorte stær«, hvis døve øren ikke »hører frydesange«, den halte, som ikke »springer som en hind«, og den målløse stammer, der ikke »løfter klart sin stemme«, som der loves i adventssalmen? Når Herren giver disse stakler nåde til at gribe om korset med modige hænder og følge deres mester uden knurren og med villige hjerter på korsvejen, så er dette en skønnere sejr for Guds rige og et værre nederlag for oprørets onde ånd end helbredelsens under, fordi den ondes herredømme bryder sammen, hvor kærligheden tager magten. »Fuldt rustet« skal vi bevogte vor borg – bedre våben end kærligheden findes ikke i åndens krig.

Jesus forlanger af sine folk, at de altid skal have nær føling med fjenden. »Neutralt« ingenmandsland er af det onde. Det er ikke nok, at et område, et hus er renset for fjenden. Hvis det godes styrke ikke straks tager det i besiddelse, kommer fjenden nemlig og besætter det tomme hus igen, han forstærker sin position, og

»det sidste bliver værre end det første« for det menneske, der giver fjenden frit spillerum.

Rene, skarpe linier

Jesus kræver rene og skarpe linier mellem sit eget og modstanderens område. Han har ved sin gerning klart og tydeligt vist, hvilket parti han bekender sig til. Når hoben beskylder ham for samarbejde med djævelen, er det kun en forløjet udflugt, der skal spare dem for at tage stilling. Men over for Kristus gælder ingen undskyldninger og tomme udflugter: Hvem der ikke er med ham, er imod ham. Hvem der ikke vil give ham sit ja-ord, står uden for hans riges grænser.

I den menneskeskare, der omgiver Jesus, er der dog en eneste røst, der forsøger at sige noget positivt: »En kvinde af skaren opløftede sin røst og sagde til ham: Saligt det moderliv, som bar dig, og det bryst, du diede.« En kvinde af folket, som har sans for Jesu menneskelige store og overjordiske magt! – men heller ikke hun tager tager klart stilling for Jesu sag. Hendes ord røber beundring for hans person og højagtelse for den moder, som har givet ham livet; men følelsesmæssig beundring er endnu ikke tilslutning! Jesus var den sidste, der ville afvise en lovprisning af hans moder; også for ham var hun »den velsignede iblandt kvinder«. Hun var det dog ikke alene for sit legemlige moderskabs skyld, ikke engang, fordi hun var Guds moder, men fordi hun var det første menneske, der helt uforbeholdent havde givet Gud sit ja-ord til forløsningens plan, hvori hun selv skulle spille så stor en rolle, og fordi hun med hele sit liv som indsats var gået ind for dens gennemførelse. Et stort JA er Guds riges våbenmærke. Med sit svar giver Jesus ikke blot sin mor, men alle dem, som med hende siger dette helhjertede JA til Guds vilje, til hans rige og dets program, sit håndslag! Jesu nej til modstanderen levner ingen plads for fortolkninger; af os kræver han kun ét: vort ubetingede ja til ham. Der findes ikke noget tredje standpunkt.

J. Coenen S.J.

R.I.P.

Vor kære kusine

ANNA WINDE

er afgang ved døden den 9. februar 1967.

Anna og Karen Margrethe Høy
Bed for hendes sjæl.

SØNDAG: 3. i Fasten (s. 208, violet).

MANDAG: efter 3. søndag i Fasten (s. 213, violet).

TIRSDAG: efter 3. søndag i Fasten (s. 218, violet).

ONSDAG: efter 3. søndag i Fasten (s. 222, violet).

TORSDAG: efter 3. søndag i Fasten (s. 227, violet). Erindring: Karl den Gode (s. 842).

FREDAG: efter 3. søndag i Fasten (s. 231, violet).

LØRDAG: efter 3. søndag i Fasten (s. 238, violet). Erindring: Kasimir, bekender og Lucius I, pave og martyr (begge s. 845).

SØNDAG: 4. i Fasten – Midfaste – (s. 247, violet eller rosa).

Preben Frandsen skoleleder i Århus

Bestyrelsen for Sct. Knuds Skole i Århus har som ny leder fra 1. august 1967 ansat kommunelærer Preben G. Frandsen, Løvgårdsvej 53, Virum.

Skolens hidtidige leder pater A. Dekkers fratræder efter eget ønske for helt at hellige sig præstegerningen.

Preben Frandsen, der er 41 år, er student fra Sorø Akademi skole og lærer fra Blaagaard seminarium i 1953. Preben Frandsen har været ansat ved Københavns kommunale skolevæsen til 1956; ved Sct. Knud Lavard skole, Kgs. Lyngby fra 1956 til 1961. Siden 1961 har han været ansat ved Trongårdsskolen i Kgs. Lyngby, under Lyngby-Taarbæk kommunale skolevæsen. Preben G. Frandsen har endvidere haft praktisk- og metodikundervisning af lærerstuderende fra Jonstrup statsseminarium.

Preben Frandsen har tillige deltaget i kurser for engelsklærere i 1962 og 1966 i England.

Den nye skoleleder har udgivet en række fagbøger: »Brug Ordbogen Rigtigt«, »Møde med Historien« bind I, tillige medredaktør af seriens følgende bind. Lærebogsserien: »Fundamental English«. Siden 1965 har Preben Frandsen været redaktør af »Notabene«, Gjellerups forlags skoleblad.

Hvad er en synode

Af Walter Dalland

Der er taget de første skridt til en synode i Danmark i 1968, hvor biskop, præster, søstre og lægfolk skal mødes. Det er biskoppen, der indkalder en sådan synode. Dette rejser spørgsmålet – der er helt afgørende: Hvilken kompetence skal en synode have? Mig bekendt eksisterer der ikke på nuværende tidspunkt regler for synoder af den art som den påtænkte. Vi er vant til, at enevældens princip er gældende i kirken: biskoppen er den lovgivende, udøvende og dømmende magt. Det må være rimeligt at spørge, om biskoppen ønsker og har mulighed for at opgave noget af denne stilling. Af de meddelelser, der foreløbig er udsendt, fremgår det, at synoden i 1968 kun skal være rådgivende over for biskoppen.

Det er vigtigt for de 200 mennesker, der skal være synodedeltagere, at få helt klart på forhånd, hvilken kompetence de får. Der skal nemlig gøres et stort og meget tidskrævende forarbejde til en synode. De 200 mennesker må på forhånd vide, om det er synoden sammen med biskoppen eller biskoppen alene, der skal afgøre, hvad der skal være konsekvenserne af arbejdet. Det kræver respekten for folks tid.

Jeg vil her gerne søge at argumentere for, at en synode skal have besluttende kompetence, således at også biskoppen er bundet af dens beslutninger. Vi er i Johannes XXIII's pævetid gået ind i en ny fase af kirkehistorien, hvor alle kristnes ansvar er blevet sat på en meget fornem plads

i kirkens budskab til mennesker. Linien blev klart stukket ud i »Fred på jorden« og gik igennem koncilet. Dette sluttede med en appel om, at vi alle skulle være med til at føre denne nye – og oprindelige – tingenes tilstand ud i livet. Hvis denne tale skal have mening, betyder det, at vi har medansvar på alle de områder, hvor vi er kompetente. Det må være helt klart, at en synode, der repræsenterer hele den danske katolske menighed sammen med biskoppen er kompetent til at drøfte og beslutte, hvorledes den katolske kirkes konkrete arbejde i Danmark skal foregå.

Indtil ca. 1960 er vi blevet opdraget til, at en væsentlig katolsk dyd var lydighed. Loyalitet er et ord, der siger os mere i dag, idet vi på alle områder lærer, at ansvar og frihed, saglighed og åbenhed hører sammen. Det er disse fire ingredienser, der fra pave Johannes' tid stærkere og stærkere gør sig gældende. Det er dem, der skal være arbejdsredskaberne på en synode. Så kan man ikke være sikker på resultaterne. Nej, men skal man være det?

Katolicisme er noget meget forskelligt. Spansk katolicisme ser for eksempel anderledes på forholdet mellem religion og politik end skandinavisk katolicisme. Hvis vi i Skandinavien skal gå over til at yde noget til katoliciteten i kirken, er det vigtigt, at vi giver noget af det, som vi anser for fundamentalt. Her tror jeg, at vor tradition for medbestemmelsesret, for demokrati, for sammen-

hæng mellem frihed og ansvar er et af vore bidrag. En synode, hvor der var tale om beslutningsret efter afstemning, ville være en god vej at anvise for andre lande. Biskop, præster, søstre og lægfolk var bundet af synodebeslutninger. Det ville være meget risikabelt at gøre dette skridt. Ja, frihed er altid forbundet med risiko. Jeg er ikke nervøs ved en sådan risiko. Jeg tror snarere, at ansvaret ville forskyde sig for mange, således at en synode i begyndelsen ville være overforsigtig. Men så ville beslutninger være i overensstemmelse med modenhed, og det skal de jo være?

Hvad skal en synode beskæftige sig med? Hovedemnet for synoden i 1968 og de kommende synoder må være: *Kirken i denne verden.*

Under hovedemnet i 1968: *Hvad er egentlig den katolske kirkes opgave i Danmark i dag* skal vore institutioners, vor presses og vore foreningers arbejde tages op til drøftelse, ja hele sigtet med vor tilstedeværelse i Danmark. Vi har ikke den opgave at gøre vore forskellige omgivelser til katolikker. Det er proselytisme og uøkonomisk at arbejde efter denne linie. Men hvad så?

Som døpte og konfirmerede kristne er vi med i Gudsfolket – med ansvar og frihed til at overveje og beslutte hvorledes den katolske kirke i Danmark skal arbejde. Hvis dette fundamentale og elementære princip i en synode ikke indføres, vil synoden niangle noget væsentligt: bevidstheden om sig selv som et kompetent, ansvarligt og væsentligt udtryk for den katolske menighed i Danmark. Det ville være et handicap på forhånd for synoden.

Walter Dalland

Synodens dybere perspektiver

Af Hans Jorna

Allerede i fjor samledes vort bispedømmes sognepræster samt nogle andre præster under biskoppens ledelse på Snoghøj højskole for at drøfte problemer, som synoden skal beskæftige sig med. Det nye Snoghøj-møde i år, hvori alle vort bispedømmes præster kan deltage, er et andet vigtigt skridt på vej mod synoden.

Den internt kirkelige dialog fra

nederst til øverst blev ikke alene opdaget som en ny og livskraftig holdning, men også som en genskabelse af en struktur, som var selvfølgelig i Oldkirken, og som benyttes endnu i Østkirken. Denne var også den protestantiske reformations berettigede anliggende for så vidt det gjorde front imod en *overdreven* hierarkisk-centralistisk struktur.

Dialog betyder når man taler om

kirkelig struktur – synodal konstitution, kirkestyre ved hjælp af kollegiale forsamlinger og møder eller synoder.

Den katolske kirke, som har defineret pavens primat som et »i sig selv« fuldkomment læreembede, kan ikke blive synodal alene, således som de ortodokse og protestantiske kirkesamfund. Den katolske kirke er ikke noget i retning af et »absolutistisk« »enevældigt« monarki, men et »konstitutionelt monarki«, et monarki med en demokratisk konstitution – hvis man da overhovedet vil indlade

Fortsættes side 13

Vejle Mineralvandsfabrik
A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Tandtekniker

Ove C. Jensen's efft.
J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres
Vesterbrogade 69
Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16
Tirsdag og fredag kl. 10-18

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

Hele landet
taler om
Katolsk Ugeblad

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansvars
Klinik

AMAGERBANKEN

AKTIESELSKAB

Banken der dækker hele Amager

Alt i gulvbelægning

Dansk Gulventreprise A/S

Studiestræde 15
Tlf. Byen 5800 og 5151

H. S. Friis

Malermester

Møllemarken 40, Bagsværd
Tlf. 98 38 35

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Banegårdens Restaurant

Fritz Kapper

Odense H.

Mogens Larsen

El. Installatør

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Alle forsikringer tegnes -

gratis rådgivning
og tilbud dag og aften ved

Assurandør H. E. Pedersen

Søndervigvej 89, Vanløse
tlf. 71 20 23

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftilig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt
stearinlys og vokslys
af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER
København

sig på at drage sammenligninger, der – i lighed med så mange sammenligninger – vil halte. Det synodale princip supplerer nu stærkere end før det andet Vatikanconcil »primat-princippet«; det drejer sig om en supplerende funktion og ikke om en udelukkende funktion.

Denne struktur, som sikkert vil gøre sig gældende helt ind i sognene, efterhånden som det andet Vatikanconcil får større og større indflydelse, er tillige en betydningsfuld fase i de kommende års økumeniske udvikling. Koncilet har bidraget til at skaffe det indtryk af vejen hos mange ortodokse og protestanter, som går ud på, at den katolske kirke er en slags religiøst despoti. Ordet »antikrist« høres ikke længere brugt om paven. Den nødvendige frihed i troens udfoldelse og virke er fuldtud anerkendt. Dette har både protestanter og de ortodokse hørt og set i Rom under koncilet.

Når nu den katolske kirkes ypperste synode, pavens og de øvrige biskoppers kompetente normgivende forsamlings profileres mere og mere; når bispedømmernes synoder, som i øvrigt aldrig blev afskaffet, og som nu er forsynet med genfødte rettigheder og som i dag helst skal være repræsentative for hele den katolske kirke i et bispedømme, bliver mere og mere fremtrædende; når lægfolkets råd i sognene bliver aktivt, så får denne dialog-struktur i den katolske kirke en stor økumenisk kraft, som er mere end kun en broderlig holdning. Konkrete ansatzpunkter for enhedsbestræbelser vil vise sig. Ganske vist skaffes de vanskeligheder, som vedrører pavens primat ikke af vejen hermed. Den genvundne synodale strukturs brug og den heri garanterede internt-kirkelige frihed er et »tidens tegn« og endnu et element, som foruden dåben og andre foreteelser alle er kristelige kirkesamfundets fællesje. Ignatius af Antiokia's ord om Romerkirken i det 2. århundrede – at den »fører forsædet i 'agapen'« – har i hvert fald fået en fornyet aktualitet.

Hans Jorna

S.O.S. nr. 75. Så er der igen en lille ungarsk pige – Toth Zsuzsanna – 5 år gammel, som ved hjælp af DANA VOX-høreapparat kan være med i almindelig uddannelse. Hvem vil hjælpe hende? Selv små gaver løser store opgaver. Send Deres gave til Caritas Danmark. Postgiro 439 79.

Fælleskirkelig indsats for boligproblemet

ODENSE – KUB privat

En fælleskirkelig indsats for boligproblemet var et af de konkrete forslag, der fremkom i forbindelse med kirkevandringen i Odense. Forslaget blev fremsat af pastor Henning Talman, der er sekretær for Det økumeniske Fællesråd, Nørregade 11, København. Sekretæren var taler ved et afsluttende møde på Odense KFUM efter selve kirkevandringen, der i øvrigt blev en succes med flere hundrede deltagere, herunder mange unge.

Pastor Talman foreslog et odenseansk initiativ til dannelsen af et økumenisk råd i Odense. Rådet skulle organisere fire møder i vinterens løb. På det første skulle man klargøre, hvad et sådant fælleskirkeligt råd i det hele taget skal stå for. På det næste møde skulle man så stille spørgsmål om, hvad der i det lokale odenseanske område er af fælles forkyndelse af evangeliet med fælles spørgsmål til alle, der ikke kommer jævnligt i kirkerne.

Som emne for det tredje møde foreslog pastor Talman spørgsmålet om det sociale arbejde rejst. Han påpegede, at menighederne ikke må stå som fremmede over for f.eks. boligproblemerne. Man skulle være på vagt over for eventuelle boligspekulanter og øve indflydelse de rigtige steder.

Endelig foreslog sekretæren, at den sidste mødeaften skulle vies til at drøfte det videre samarbejde, der forhåbentlig vil finde sted. Og på det tidspunkt, udtalte han, tror jeg, at fællesskabet betyder så meget, at

en fortsættelse forekommer som noget ganske naturligt.

Vandringen begyndte i Sankt Albani Kirke, hvor sognepræsten, pater J. Völk, bød de mange deltagere velkommen og betoned, at hovedformålet med kirkevandringen må være at gøre det klart, at kærligheden alene i dag er afgørende og er vort ypperste apostolat. Hele vor kristendom er først noget værd, når den leves af os. Og den er netop så meget værd som den *leves* af os i et kristent fællesskab. For en kristendom uden fællesskab, *den* findes ikke, sagde pater Völk.

Fra Sankt Albani kirke fortsatte man til den metodistiske Emmauskirke. Herfra gik man til Ansgarskirken, og kirkevandringen sluttede i Odense Baptistmenighed i Kristuskirken på Klosterbakken.

VELKOMMEN TIL FASTEPRÆDIKERNE!

På mandag den 27. februar starter årets fasteprædikener i Sct. Therese Kirke, onsdag den 1. marts begynder der i Jesu Hjerter Kirke og endelig lægger man ud i Sakramentskirken torsdag den 2. marts. Der fortsættes i de nævnte kirker henholdsvis de følgende to mandage, onsdage og torsdage. Emnet for prædikenrækken er BIBELEN, GUDS ORD TIL VORT TID, prædikanterne de unge præster Kreienbühl, Messerschmidt og Osorio. Alle prædikener holdes i forbindelse med messe, der i hvert tilfælde begynder kl. 19.30.

Ugens tv og radio (26. feb. - 4. marts)

SØNDAG	14.00	p2	Ungdomsgudstjeneste med trommer, guitar og saxofon.
	14.45	p2	Kirkepop eller gudstjeneste. Diskussion.
MANDAG	19.55	tv	Folkereligion – folkekirke. Religion i Danmark.
	TIRSDAG	18.00	p2
19.35		p1	Om at ældes med ynde og værdighed. Samtale m. Gustav Pedersen.
ONSDAG	20.25	p2	Händels oratorium »Jephta«. Præsentation.
	TORSDAG	20.00	p2
		20.30	tv
FREDAG	20.00	p2	Kirkemusikaften i Domkirken i København.
	20.25	tv	Kontakt 67. Magasin om familie og samfund.
LØRDAG	17.25	tv	Beat, pop og unge, der spørger.

De sydlige øer

Im. Nielsen

Snedkermester

Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester

Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering

Søndergade 2.
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32

Autoriseret elektro installatør

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes

Reberbansgade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørført.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 3 42 33 og 3 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2
Aalborg

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Sanitet

Centralvarme

Nielsen & Brostrøm

Algade 58, Aalborg, tlf. 13 04 33
Indeh. A. Brostrøm, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

Mathias
Christensen
ABSALONGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen

for Lyngby og Omegn

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefyf

Centralvarme

Brændselsolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389

Vanløse

Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester

Rantzaugade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester

Hyldegaardsvvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Ernst Grøll & Co.

aut. elektroinstallatører

Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølsgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK ½

☆

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Støt vore annoncører

Osservatore...

Fortsat fra bagsiden

Kardinal Heenan havde efter Alessandrinis mening sammenfattet »den inderste reaktion hos de katolikker, der bliver i Kirken«, i sin kortfattede kommentar til det, der er sket, hvor han siger: »Hans samvittighed og hans personlige forhold angår kun ham selv. Den måde, hvorpå vi bedst kan bevise det venskab, vi nærer for ham, er ved at bede om, at Gud må lede ham i alt, hvad han gør.«

Lederen tilføjer, at for de katolikker, der forbliver tro imod Kirken, er troen ikke noget »marginalt«, men at de tager del i »Kirkens pinefulde ajourføring«.

Og endelig mener man, at professor Davis forlod Kirken, fordi hans tro var blevet svækket, og at der forud for dette var gået en »intellektuel – teologisk og historisk – forberedelse«, som havde ført til at »rationelle faktorer var kommet til at overskygge Guds frivillige gave...«, indtil han havde nået det punkt, hvor almindelig hæderlighed krævede, at han brød med Kirken.«

SAKRAMENTAL BODSANDAGT

Fredag den 3. marts kl. 19.30 i Jesu Hjerter Kirke.

Homili, Lukas 15,11-20.

Salme 129 »Fra det dybe råber jeg til dig, Herre –«.

Samvittighedsransagelse, fælles og personlig. – Salme 50.

Skyldsbekendelse.

Lejlighed til skriftemål hos kirkens præster.

Syndsforgøvelser.

Taksigelse: Salme 31 »Salig den, hvis skyld er forladt –«.

Velsignelse.

GRATIS UGEBLAD

Unge katolikker og katolske familier med mange børn kan få et års helt eller delvis fri-abonnement på Katolsk Ugeblad ved ansøgning herom til Frank Andersens Fond. Adressen er: John S. Lundorf, Askeløkkevej 9, Kastrup. Ansøgningen skal være påtegnet af en lærer eller en præst og være indsendt senest 15. marts 1967.

FIRENZE

Mons. Giuseppe Capretti, sognepræst ved basilikaen San Lorenzo, Firenze, takker for tilsendte 1000 dollar og 500.000 Lire indsamlet gennem pastor d'Auchamps rejser og Caritas Danmark.

Ingen ved hvad...

Fortsat fra side 3

ordningen kommer til at virke, må vi regne med at skulle budgettere med 300.000 kroner for hele projektet. Vi vil måske kunne få hjælp udefra både i form af økonomisk støtte og i form af frivillig arbejdsindsats. Men det kræver, at det bli-

ver hjælp til selvhjælp. Derfor må vi allerede nu forberede os på at skulle stille danske arbejdshold på benene.

Mødet sluttede med almindelig tilfredshed blandt deltagerne over, at man nu havde fået en debat i gang. Den må så »holdes varm« indtil generalforsamlingen til sommer eller eventuelt indarbejdes i synodeforberedelserne.

Jens Oluf Lund

KØKKENCHEF

Sostrup Klosters herregårdspension søger enlig yngre dame med talent for finere madlavning. De vil få god løn og al mulig hjælp i køkkenet, et pænt værelse med centralvarme, varmt og koldt vand, adgang til bad og lejlighed til at se TV i gæsternes opholdsrum. Vil De arbejde sammen med os, hører vi gerne fra Dem snarest.

SOSTRUP KLOSTER, Gjerrild (Djursland).

LÆRER SØGES

Sct. Mariæ skole, Aalborg, søger en katolsk lærer til tiltrædelse efter sommerferien. Følgende fag har særlig interesse: Gymnastik og engelsk. Skolen er en ny, moderne 7-klassig hovedskole. Lønvilkår som ved den offentlige skole. Nærmere oplysninger fås ved henvendelse til Sr. Benta, Aalborg, Valdemarsgade 12-14, tlf. (08) 13 60 03.

SCT. MARIÆ SKOLE

Valdemarsgade 12, Aalborg, tlf. (08) 13 60 03

Sankt Annæ Rejser

- 1) Påskerejse til Rom, 17. marts-28. marts. 12 dage – tog – liggevogn Kbh.-Rom. Kr. 935.-.
- 2) Rom-Assisi-Firenze, 28. juni-15. juli. 18 dage – tog – liggevogn Kbh.-Rom. Kr. 1275.-.
- 3) Rundrejse i Østrig (28. juni-9. juli). 12 dage – tog – liggevogn/bus. Kr. 895.-.
- 4) Kulturperler (Rom-Firenze). 29. sept.-13. okt. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.

Pastor d'Auchamps Romrejser

- 1) Rom-Assisi, 2. juni-16. juni. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.
- 2) Ravenna-Rom-Assisi, 28. juni-18. juli. 21 dage – tog. Kr. 1375.-. Individuel tidligere eller senere hjemrejse efter behag.
- 3) Rom-Assisi. 22. sept.-6. okt. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.

Program over turene og alle oplysninger:

Lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45, Kbh. S – tlf. SU 86. Statsaut. revisor Erik Schwartz & frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø – tlf. ØBRO 4642 x.

Den nordiske valfart med fly til Lourdes

Bispedømmets pilgrimsrejse 16. september – 22. september:

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin. – Læge og sygeplejersker medfølger.

Pris: på hotel kr. 820,-; på Asile Notre-Dame kr. 690,-.

Program og tilmelding: C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, K. – tlf. PA 2539, eller fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup – tlf. GE 6341.

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Frans af Sales 400 år

ROM – KUB privat

Paven mindedes den 29. januar 400-året for den hellige Frans af Sales (1567-1622) i et apostolisk brev til kardinalkollegiet. Pave Paul sagde i sit brev, at den store kirkelærer, der spillede en væsentlig rolle i sin samtid's åndelige liv, og som grundlagde Mariæ Besøgelsesorden, må anses for en forløber for mange af de tanker, der kom til udtryk på det andet Vatikanconcil. Den hellige Frans af Sales fremhævede især kærligheden, der er den første af alle de kristne dyder, fordi den giver mennesket andel i det guddommelige liv. Den kristne kærlighed fremstår af en virkelig respekt for mennesket, der ikke blot kan kaldes »from humanisme«, men bedre kan defineres som »kristocentrisk humanisme«. Også i den hellige Frans' økumeniske metode kom denne kærlighed til udtryk: gennem kærlighed og bøn at føre de adskilte til den fulde sandhed i Kirken.

Den hellige Frans er beskytter af katolske skribenter og journalister, og hele hans litterære produktion karakteriseres af hans elegante stil. I sine kirkelige værker har Frans især understreget Kirkens lærerembede og autoritet; Kirken, der hviler på Kristus, dens grundlægger, og dernæst på Peter, som ved Kristi vilje styrer hele kristenheden.

Pavens brev slutter med en fremhævelse af Frans' liv som et eksempel til efterfølgelse for alle biskopper, ordensfolk, skribenter og journalister, og alle troende.

500.000 kr. til Caritas Danmark

KØBENHAVN – KUB privat

Caritas Danmark har på opfordring af Dansk Flygtningehjælp fremlagt et antal – ikke mindre end 17 – projekter til hjælp for flygtninge i Asien og Afrika, således at en del af de indsamlede beløb – 14 millioner kr., hvoraf 10 pct. går til Vietnam, 60 pct. til højkommissæren for flygtninge og 30 pct. til flygtningehjælps medlemsorganisationer – går til hjælpearbejder ledet af katolske hjælpeorganisationer. I samarbejde

med Catholic Relief Services blev der fremlagt et projekt for håndværksmæssig uddannelse i Hongkong og et hjem for unge piger og kvinder i Macao. Det er sikkert en opmuntring at vide dette for alle sogne og enkeltpersoner, som så rigeligt har bidraget til vor store kollekt i oktober måned i alle landets kirker.

Osservatore om Charles Davis

LONDON – KUB privat

I sin første kommentar til Charles Davis' brud med den katolske kirke siger L'Osservatore Romano, at »det ser ud til at være dikteret af moralsk og intellektuel ærlighed – sørgeligt, ja, men logisk«, – og i Englands jesuitiske månedsskrift og i dominikanernes blade udtrykkes håbet om, at professor Davis en dag vil vende tilbage til den katolske kirke, når de reformer, det andet Vatikanconcil har krævet, engang bliver til virkelighed.

Professor Davis, der har overtaget et ekstraordinært professorat ved Clare College i Cambridge, har for nylig giftet sig med den tidligere gralsøster Florence Henderson fra New York i den anglikanske sognekirke i Haslingfield. Både brud og brudgom modtog ved den lejlighed nadveren i den anglikanske kirke.

De udtalte begge, at de ikke ønskede, at deres bryllup kun skulle være en verdslig ceremoni på et borgmesterkontor, da de ønskede at leve videre som aktive kristne, men uden at være knyttet til nogen bestemt kirke.

L'Osservatores korrespondent, Federico Alessandrini, siger, at bladet har ventet seks måneder med at kommentere sagen, fordi man ønskede først at danne sig et overblik over professor Davis' udtalelser og tage dem under overvejelse.

Men, som Alessandrini siger, selv om man tager sig tiden til det, er det aldrig muligt »helt at trænge ind i, hvad der foregår i et andet menneskes samvittighed«. Han omtaler professor Davis som en »avantgardistisk, men ikke revolutionær« teolog.

Blad tilbage til side 15

Kirke og stat i Sverige

STOCKHOLM – NC News Service

Den komité, der i de sidste ni år har studeret forholdet mellem kirke og stat i Sverige, vil fremlægge sin endelige rapport før udgangen af 1967.

Når dette er sket, vil der formentlig blive nedsat et regeringsudvalg til behandling af problemet. Ifølge de foreliggende planer vil udvalget komme til at bestå af 15 medlemmer, heraf 12 politikere samt en repræsentant for henholdsvis den lutherske statskirke, de frie kirkesamfund og ateisterne.

Det nuværende udvalg forventes ikke at fremkomme med forslag eller henstillinger, men udelukkende at forelægge fire alternativer til drøftelse.

Disse alternativer går ud på følgende:

- Opretholdelse af den bestående tilstand, hvor den lutherske statskirke er statskirke i den forstand, at den er den eneste, der er oprettet ved lov, og den eneste, der administrativt er underlagt regeringen som højeste instans.
- Adskillelse af kirke og stat, således at kirken beholder det, den nu ejer, og bevarer sin ret til understøttelse gennem beskatning af dens medlemmer.
- En i det væsentlige fri kirke, der beholder, hvad den ejer, men ikke har krav på understøttelse gennem statslig beskatning.
- En fuldstændig adskillelse, hvorved kirken både fortaber retten til det, den for øjeblikket ejer, og sin ret til understøttelse gennem statslig beskatning.

En katekismus
der er brug for

Ufødte børns værn

Den nye kirke-
bidragsordning

Nyorientering
i bogform

katolsk uge blad

3. MARTS 1967

115. ÅRGANG

9

Bibelens begyndelse filmet

Premiere i aften

Filmen »Bibelen – I begyndelsen...« skal ifølge foromtalerne være et billedepos lidt ud over det sædvanlige. At den store amerikanske instruktør John Huston står for iscenesættelsen berger til en vis grad for kvaliteten. Forsidebilledet her er hentet fra filmen, som holder sig strengt til teksten i første Mosebog. Vi ser Eleonora Rossi Drago som Lots hustru, der forvandles til en saltstøtte.

En katekismus, der er brug for

Kendt teolog kommenterer

AMSTERDAM – KUB privat

I Holland har den nye katekismus, som for nylig efter en grundig forberedelse er blevet udgivet med de hollandske biskoppers anbefaling, givet anledning til en ret voldsom protestaktion. Aktionen benytter sig af skrappe metoder: der udsendes anonyme publikationer af såkaldte »prominente teologer«, et brev, hvori katekismen og dermed indirekte biskopperne anklages for kætteri, er afsendt til Rom osv.

Mod alt dette har den kendte koncil teolog, prof. E. H. Schillebeeckx, skrevet en artikel i *De Volkskrant*. Alle, der kender professor Schillebeeckx som det varmhjertede og tolerante menneske, han er, forstår med det samme, at den skarpe tone i artikelen må have sin årsag i sagens alvor. »Jeg er for en fornuftig opposition inden for kirken mod kirkelige fornyelser, men så skal den også være fornuftig, den skal kæmpe med åbent visir, den skal holde op med at forkætre og mistænkeliggøre folk og med at citere tekster uden for den sammenhæng, hvor de hører til. Desuden skal den fordybe sig noget mere i den lige så gamle katolske lære, at en dogmatisk definition er en meningsfuld og sand henvisning til mysteriet, som man aldrig kan indfange, og at man derfor, hvis man indskrænker sig til at gentage den ordret i en anden kultursammenhæng, ofte bringer den ned på nisseeventyrernes plan i stedet for at gøre den til en bekendelse af troen, der går os alle til hjertet.«

Professor Schillebeeckx har draget en sammenligning mellem den nye katekismus og tre tidligere. »Selv om det er den samme katolske lære, det drejer sig om både i den nye katekismus og i de tre af ældre dato, fik jeg ved at læse de tre sidstnævnte det indtryk, at det, jeg sad og læste, var en lærebog i en eller anden fremmed religion, som vel behandlede de samme troemaer, men som alligevel var mig fuldkommen fremmed.

Det var en verden, hvor jeg ikke mere genkendte katolsk trosliv af i dag. Og alligevel var det en lære om den samme katolske tro. At derfor troende, hvis trosliv og religiøse tænkning endnu i vid udstrækning bestemmes af, hvad jeg vil kalde atmosfæren fra disse gamle katekismer, nu føler det – og endda hæger om denne følelse – som om det, vi nu har fået, ikke alene er en ny, men også en kættersk katekismus, kan jeg faktisk til en vis grad forstå. Præcis som vi andre føler, at disse gamle katekismer virker »kætterske«, når vi sammenligner dem med det andet Vatikanconcils officielle udtalelser.

Men det bedste er nok slet ikke at bruge ordet kættersk. Selv konciliet har ikke længere vovet at bruge dette ord, fordi man var klar over, at vel henviser de tidligere formuleringer til tros mysteriet, men det kan aldrig fastlægges i definitive formuleringer. Det kunne i og for sig være umagen værd, at undersøge alt, hvad der er sagt i disse gamle katekismer siden Tridentinerkonciliet.

En katekismus skal give et passende svar på den problematik, der reelt opstår i tiden. Ud fra dette synspunkt kan vi sige, at den nye katekismus trods de svage punkter, der jo findes i enhver katekismus, netop er den katekismus, Holland har brug for i de kommende fem år. Den kan skabe ro og lodse os sikkert igennem den nuværende tros usikkerhed. Og hvad de svage punkter angår, havde for eksempel »Mechelse Katechismus«, som på sin tid også blev benyttet i Holland, ikke noget kapitel om nåden, fordi læren om nåden på daværende tidspunkt var befængt med for meget sprængstof på grund af polemikken omkring jansenismen.«

Professor Schillebeeckx gør endvidere rede for sin kritik: »Næsten for hver eneste side, man læser, kan man ikke lade være med at spørge: Kunne dette eller hint ikke have været sagt fyndigere eller mere suggestivt?

Og især savner jeg det sociale engagement i morallæren. Men hvordan det nu end forholder sig med alle disse uregelmæssigheder, må jeg som ganske almindelig troende protestere mod den tydelige integralisme, der koncentrerer sig på visse kanter i Holland, og som benytter ordet kættersk, som om dens tilhængere var i besiddelse af en ufejlbar myndighed til at fortolke kirkens lære. (...) Folk, der ved siden af den nye katekismus' »ytringer«, dvs. dens meget forsigtige og famlende forsøg på at udtrykke mysteriet – opstiller udtalelser fra konciler eller rettere sagt fra Denzinger, som om hermeneutik var et ukendt begreb eller i dette tilfælde en ren og skær fortolkning af teksten, er slaver af bogstaven. Eller er det andet Vatikanconcil måske også kættersk, fordi dette koncil, f.eks. når det taler om arvesynden, afviger – også indholdsmæssigt – fra Tridentinerconcilets formuleringer og foretrækker ikke at definere mysteriet angående menneskehedens syndighed, men i stedet indskrænker sig til en mere ubestemt antydning af det. Enhver definition begrænser nemlig realiteterne både i længden og i bredden (...).«

»Bonaventura skrev engang: 'Den slags udtalelser er så meget mere farlige, fordi der over dem er et *species pietatis*', et skin af fromhed, af underkastelse over for kirkens højeste myndighed og af at forsvare ortodoksien. Men egentlig ønsker de kun at følge denne højeste myndighed, så længe den for sin del støtter deres eget syn på sagen: en lavere – men lige så reel – autoritet (nemlig biskoppernes) har de jo i mellemtiden allerede forkastet. For øvrigt er det ikke nogen hemmelighed, at disse herrer heller ikke ved, hvad de skal stille op med en del tekster fra det andet Vatikanconcil, og at de med stor nidkærhed påberåber sig et udvalg af tekster, som passer ind i deres egen opfattelse.«

CARITAS

S.O.S. nr. 73. Kanieczna Jadwiga lever i Breslau. Hun er hjertesvag, men arbejder ved nye maskiner i et spinderi og kan ikke tjene som tidligere. Hun har fire uforsørgede børn. Hendes mand er totalt invalid. Hvem hjælper denne familie. Selv små gaver løser store opgaver. Caritas Danmark udsteder skatteadragkvitteringer. Postgiro 439 79 Caritas – København.

Engelsk redaktør afsat af ordensgeneral

Den apostoliske delegat forbløffet

LONDON – NC News Service

Redaktøren af det engelske dominikanske tidsskrift *New Blackfriars*, pater Herbert McNabe O.P. er blevet afsat fra sin post, efter at han i bladet har bragt en lederartikel, hvori han udtrykker stærk sympati for den engelske præst Charles Davis, der for nylig har forladt kirken, og samtidig hævder, at kirken er korrupt.

Dominikanerordenens general har fattet beslutningen om at fjerne Mc Nabe efter moden overvejelse og efter at have rådført sig med sine rådgivere.

Den apostoliske delegat i Storbritannien, ærkebiskop Igino Cardinal, har i denne forbindelse udtalt, at pater McNabe har vist en »betydelig umodenhed, uvidenhed, mangel på pastoral omsorg og et barnligt ønske om at være med på »noderne«, men har senere ytret sin store forbløffelse over, at McNabe er fjernet fra sin post.

Delegaten havde ikke vidst noget om dette, før han læste om det i *The Times*, og er helt uforstående overfor, at dominikanergeneralen Fernandes Aniceto er gået så hastigt til værks.

Også pater McNabes medarbejdere og medbrødre er oprørte over det, der er sket.

I en bønsskrivelse til dominikanernes ordensgeneral om McNabes genindsættelse, som har cirkuleret i London, Cambridge og Oxford, og som er underskrevet af adskillige kendte katolske skribenter og bladforlæggere, hedder det:

»Vi, undertegnede romersk-katolske lægfolk i Storbritannien, ønsker herigennem at lade Dem vide, hvor ondt det har gjort os at erfare, at De har givet ordre til, at pater Herbert McNabe skulle fjernes fra sin post som redaktør af *New Blackfriars*, og beder Dem overveje Deres beslutning og genindsætte pater McNabe i hans stilling som redaktør.

Pater McNabe har gjort *New Blackfriars* til et blad af betydelig

intellektuel standard og samvittighedsfuld service. Pater McNabe har altid givet dem lejlighed til at udtale sig, som ikke delte enten hans egne eller hans medarbejders synspunkter.

Derfor er selv de af os, som ikke fuldt ud deler alle pater McNabes meninger, dybt bekymrede over, at et så retlinet og åbent menneske skal fjernes, fordi han i en lederartikel har fremsat ærligt mente synspunk-

Beklager! Af en eller anden mærkelig grund er dette nummer revet væk. (Catholic Herald)

ter, hvori han ikke drager nogen trosartikler i tvivl.

At pater McNabe ikke har fået nogen som helst lejlighed til at forsvare sig, og at han bare er blevet bragt til tavshed uden diskussion, uden vidnesbyrd fra andre eller lejlighed til at forklare sig, er en uretfærdighed, som han ikke har gjort sig fortjent til.

Vi beder Dem tage hensyn til vort bønsskrift og genindsætte pater McNabe som redaktør af *New Blackfriars* og i de øvrige af hans præstelige funktioner, der er blevet ham frataget.« (Ifølge udtalelser fra Rom er pater McNabes suspension fra visse af hans præstelige funktioner kun af midlertidig art for at give ham lejlighed »til at tænke sig om«. Suspensionen er ikke at betragte som en straf.)

Ufødte børns værn

Vi har modtaget:

Blandt ugebladets læsere er der utvivlsomt mange personer, lægfolk og gejstlige, som i tanker og tale forsvare det ufødte barns ret til livet – men er uden nævneværdig indflydelse, fordi de står spredt og taler hver for sig, mens tilhængerne af den såkaldte »frie abort« efterhånden danner en ret bred og samlet front, som nu endog gennem lovgivningen vil søge yderligere at legalisere den abortpraksis, som allerede foregår her i landet. Jeg opfordrer alle til snarest muligt at være med til at oprette et påtænkt UFØDTE BØRNS VÆRN og på forhånd støtte dette, i begyndelsen blot med en underskrift, så der kan samle sig en talstærk forsamling til forsvar for retten til livet. Redaktør G. M. Nielsen, Ry, modtager og samler alle underskrifter. Skriv straks. Alle kan være med – uanset religiøst tilhørsforhold osv. Rigtige tanker og talemåder er ikke nok. Rigtige handlinger må følge efter.

B. B. Andersen,
Pal. Müllers Vej 7, Kbhvn. V.

Red. Gunnar Martin Nielsen udtaler til Ugebladet:

Jeg indsamler ikke underskrifter til en protestadresse. Som det fremgår af bladene, har jeg samlet på tilslutning til, at man støtter nedsættelsen af et sagkyndigt udvalg og eventuelt danner en forening. Udvalget er første skridt, og det skal prøve at finde en formulering, der kan forstås – og så af folk uden religiøst tilhørsforhold.

Jeg vil ikke være i spidsen for protester, men foranledige, at der gøres noget konstruktivt og ufanatisk. Hvis nogen vil slutte op om sagen og vil have orientering, er det en betingelse, at de vedlægger frankeret svarkuvert, idet vi ikke har midler til at klare andet end annoncer og fremstilling af tryksager. (Se endvidere »Spidsen« side 4.)

Der er endnu ikke udpeget nogen efterfølger til pater McNabes post som redaktør af *New Blackfriars*, men et af de navne, der er på tale, er pater Laurence Bright, hvis politiske synspunkter i hvert fald er endnu radikalere end pater McNabes.

Kræv Boliger - ikke fri abort

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9-16. lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 16,50. Løssalgspris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

S narere end at give adgang til fri abort burde vort samfund bekæmpe årsagerne til abort, såsom den dårlige boligsituation. Således udtalte biskop Hans Martensen sig for nylig til Katolsk Ugeblad (3. februar 1967). Den 7. februar fremsatte Morten Lange, Pia Dam, Hanne Reintoft, Sigsgaard og Vivike forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger i anledning af svangerskab fra 1956. Ifølge dette forslag skal den nuværende lovs paragraf 1 indeholdende de forskellige indikationer for svangerskabsafbrydelse erstattes med følgende helt nye formulering: »En kvinde, der er bosat her i landet, kan få sit svangerskab afbrudt, såfremt hun efter rådgivning om samfundets hjælpeforanstaltninger for familie og børn fastholder ønsket om svangerskabsafbrydelse«. I samme folketingssamling fastholdt de gamle partier trods SF's modstand et boligforlig, om hvilket man kan sige, at det i sine virkninger vil betyde en alvorlig forringelse af de dårligst stillede vilkår. Familien forfølges fra alle sider. Både fra højre og venstre. Og så hedder det sig, at vi lever i et velfærdssamfund.

S agen er, at vi lever i et malthusianistisk samfund. Det var forkert af SF at fremsætte et lovforslag om fri abort. Det har simpelthen intet med socialisme at gøre. Det ortodokse marxistiske standpunkt er som bekendt en økonomisk løsning af problemet gennem en socialreform. Derfor kan man med rette spørge SF, som en katolik gjorde det fornylig i SF-bladet: Var SF's socialisme en abort? Selve debatten ved førstebehandlingen af lovforslaget den 24. februar viste sig meget ulden dvs. uden klare standpunkter. Debatten var ulden især derved, at flere partier, hvis flertal går imod abort, valgte abortvenlige ordførere. Det gjaldt for eksempel Socialdemokratiet. Havde det været en debat om Vietnam-spørgsmålet eller boligspørgsmålet eller et hvilket som helst andet spørgsmål, ville man sandsynligvis ikke have oplevet nogen tilsvarende risiko for fordunkling af standpunkterne. Ministeren selv gik i sit svar ind for at afvente det sagkyndige udvalgs betænkning. Det katolske syn på sagen er klart nok. Det er en afvisning af den såkaldte fri abort. Nu kunne man naturligvis mene, at der rent lovgivningsmæssigt kunne være en fordel ved at godtage forslaget om fri abort, fordi man mener, at det vil nedbringe antallet af illegale aborter. Det ville være et mindre onde. Men erfaringerne fra udlandet viser, at antallet af illegale aborter snarere stiger end falder ved en sådan foranstaltning.

I stedet må man bruge den tid, der nu er levnet til handling. Der er startet en aktion til stiftelse af en landsforening til de ufødte børns værn. Initiativet er udgået fra ægteparret redaktør Gunnar Martin Nielsen og socialrådgiver Bitten Nielsen. I en række aviser har der været indrykket annoncer, hvori man tilbyder at formidle kontakten mellem de interesserede og sørge for, at der nedsættes et udvalg og dannes en landsforening. Redaktør Gunnar Martin Nielsen udtaler i et interview med Ekstrabladet: Vi ser det først og fremmest som vores opgave at få foreningen dannet, og håber så, at dygtigere folk end vi vil lede den. Foreløbig har kun 35 meldt sig. I en udtalelse til Information siger initiativtageren: »Man kan undre sig over, at ikke flere benytter lejligheden til at udveksle synspunkter og fremholde en fælles indstilling til abortspørgsmålet. Men måske synes man ikke om den form, vi har valgt – man skal i hvert fald nok være varsom med at lægge for meget i den passivitet, som den beskedne tilslutning er udtryk for.« Fra Katolsk Ugeblads side vil vi gerne støtte dette initiativ og opfordre vore læsere til at slutte op om det. Vi må omsætte vor kristne overbevisning i handling. Her er en af vejene.

J.O.L.

George C. Scott som Abraham, der af Herren hindres i at ofre Isak. Denne scene danner en magtfuld afslutning på den 3½ times film, der begynder med verdens skabelse.

Italiener, englænder og amerikaner filmer Bibels begyndelse

Bibelfilm plejer at være en mægtig gang rabalder, patetiske orgier i tomhed, som almindeligvis fremvises første gang for et kjoleklædt publikum med mindst en prinsesse eller en kardinal i spidsen.

Da Dino De Laurentiis', Christoffer Frys og John Hustons »Bibelen« havde premiere på Broadway i New York var kardinal Spellman til stede. Ved premieren i København i aften sidder tronfølgeren, prinsesse Margrethe på hæderspladsen ved en forestilling, hvis indtægt går ubeskåret til bekæmpelse af dissemineret sclerose.

Lad det dog være sagt med det samme, at man venter sig noget anderledes af »Bibelen«. Da den italienske producent Dino De Laurentiis i sin tid bebudede en film over hele Det gamle Testamente, sukkede alverdens film-anmeldere dybt, for det ville blive en femogtyve timers affære – spaltet op i næsten syv 4 timers film. De Laurentiis kom også selv på bedre tanker, idet han efterhånden fandt det tilstrækkeligt at koncentrere sig om »Genesis« – 1. Mosebog. Da han endelig kom i forbindelse med den kendte amerikanske instruktør John Huston, der er en af filmens store billedkunstnere, fik han det råd at nøjes med den del af Bibelen, der går fra verdens skabelse til den afbrudte ofring af Isak. På disse betingelser ville Huston selv iscenesætte filmen, der skulle have undertitlen »I begyndelsen ...«.

En af filmens imponerende konstruktioner er Noahs ark. Det har ligget trekløvet De Laurentiis, Fry og Huston stærkt på sinde at holde sig til Bibelens tekst og et af barndommens kære billeder, dyrenes indtog i arken, skal være rørende gengivet.

I følge de foreløbige anmeldelser skal Huston og den kendte engelske dramatiker, manuskriptforfatteren Christoffer Fry – trods anvendelse af det sædvanlige magtopbud af amerikansk teknik – have skabt en række maleriske situationer, der har noget af den bibelske poesi over sig. Modstandere af afmytologisering skal ikke være kede af det. Gode gammeldags forestillinger er bibeholdt – lige bortset fra, at jorden er gjort rund! Adam og Eva er blonde, og lige ind i Noahs ark spadserer de allerkæreste repræsentanter for dyreriget. Huston selv spiller Noah og Ava Gardner leverer efter sigende en bemærkelsesværdig præstation som Sarah. Peter O'Toole spiller hele tre engle. »For så vidt jeg ved, ser engle ens ud,« siger Huston lunt.

Brød til verden

SKRIFTBETRAGTNING

Lætare søndag

En viis opdrager må forstå kunsten at blande strengthed med mildhed. De mennesker, som for århundreder siden har udvalgt teksterne til vor liturgi, mestrede i høj grad denne kunst. Og de ejede i tilgift en udpræget psykologisk sans. Vi har kilder, som beretter for os, at man dengang fastede strengt. Fastetiden var en bodstid. Boden udtryktes ikke blot i liturgiens violette farve, men i de troendes liv. Man gav frivilligt afkald på endog tilladte goder og ligedannede sit eget liv med Kristi liv. Men det Guds Folk, som dengang skabte vor nuværende liturgi, vidste også, at mennesket i almindelighed ikke i længden kan tåle et så strengt liv. Vi er ikke skabt til et heroisk liv. Derfor afbrød man fastetidens alvor og stillede en søndag under glædens fortegn. Liturgi begynder med ordet »Glæd dig, Jerusalem«. Det latinske ord »Lætare« har ligefrem givet denne søndag dens navn. Den kaldtes »Søndag Lætare« indtil vore fædres tid. Dens motto og ledemotiv er glæden. I gamle dage fejrede menigheden i Rom sin gudstjeneste på denne søndag i den kirke, hvor man gemte en lille del af korsset. Man vidste, at netop gennem korssets træ var glæden kommet til hele verden. Denne søndag er et levende vidnesbyrd om, at ikke bod, afkald, lidelse og smerte er det sidste i forløsningen, men glæde, lykke og kærlighed. Derfor læste Kirken også på denne søndag – næsten med et smil på læberne og et blink i øjet – evangeliet om folkeskaren, som fik så meget at spise, som de ville have. Og det siges udtrykkelig i teksten: »at de var blevet mætte«.

Perikopens placering i evangelisternes teologi

Beretningen om den begivenhed, hvor Jesus med fem bybrød og to fisk skaffer mad til 5000 mennesker, findes hos alle fire evangelister. Det er i og for sig en sjældenhed. Thi når man ser bort fra lidelses- og

dødshistorien, har synoptikerne (Matt., Mark. og Luk.) på den ene, og Johannes på den anden side ofte forskelligt stof. På denne søndag læser vi beretningen af Johannes (6,1–15), som han efter al sandsynlighed har overtaget fra Markus. Selve beretningens indhold er på ganske få undtagelser nær identisk hos alle fire evangelister. Men formålet med beretningen og dens placering i den teologiske sammenhæng er forskellige hos synoptikerne og Johannes. Hos de første fortælles der om 'tegn', som Jesus gør for at overbevise det udvalgte Folk om sin egen sendelse. I den sammenhæng stiller Markus (6,32–44) det store brødmirakel, som havde sin forudsætninger i Det gamle Testamente. Når Jesus gør dette store spisemirakel, gør han det ikke alene for at stille den materielle sult. Jesus vil ved dette tegn vise, at han er den, som profeterne har forudforkyndt. Han håber stadig, at en som har spist hans brød, også vil tage hans ord alvorligt. Men hele beretningens forløb viser, at dette håb har været forgæves. Det udvalgte folk har i sin helhed ikke forstået hans sendelse og til sidst afvist ham.

Det ejendommelige i Johannes' beretning

Johannes, som var den af evangelisterne, der skrev sin beretning som den sidste, efter alle andre, sætter accenterne lidt anderledes. Han er den eneste, som – i det mindste indirekte – noterer folkeskarens reaktion. Der siges, »at han mærkede, at de ville komme og føre ham bort med magt for at gøre ham til konge«. Og »derfor trak han sig atter tilbage op i bjergene, ganske alene« (6,15). Johannes, der skriver sit evangelium i en vis historisk afstand fra begivenhederne, ser klarere end de andre evangeliske forfattere, hvad der var grunden til, at det udvalgte folk afviste Jesus. Det misforstod Herrens sendelse. Det ventede en politisk befrier i stedet for den

profet, som forkyndte Guds Rige, og som i sin person var selve dette Riges begyndelse. Vi kristne af i dag har al grund til at vogte os for ikke at falde for den samme misforståelse.

Men endnu noget andet er ejendommeligt hos Johannes. Beretningen om brødernes mangfoldiggørelse er hos ham kun indledningen til et helt kapitel (6. kap.), hvor Jesus i en stor tale, som Johannes mediterer over, taler om sin egen sendelse. Nøgleordet i denne tale er den sætning, at Jesus er livets brød. Nogle mener, at det drejer sig om en eukaristisk tale, da Jesus er vor sande spise ved sit legeme og sit blod. Men denne tale i synagogen i Kapernaum har et endnu videre perspektiv. Jøderne krævede et 'tegn' af ham i lighed med mannaen i ørkenen. Han siger da til dem, ved Faderens ord, som jeg forkynder jer, er jeg det sande brød. Og I spiser dette brød ved at tro på mig. Den åndelige sult, som kan være værre end den legemlige, og som menneskeheden føler i sin nød, bliver stillet ved at tro på mig og ved at antage det vidnesbyrd, som jeg bringer fra Faderen. Johannes går fra det materielle brød over til det åndelige. At mætte sultne maver er én ting – og en såre berettiget ting. Men at mætte sultne sjæle er min vigtigste opgave. Dette eksistentielle er kristendommens egentlige hverv.

Brød til verden

Johannes vil føre os fra det materielle brød til det sande, det åndelige brød. Jesus er dette sande brød som Guds Ord og det eukaristiske brød. Han er det »til liv for verden« (6,51). Men dermed er ikke sagt, at Jesus eller Kirken glemmer det materielle brød. Vor biskop har opfordret os til at give en fastealmisse til »Brød til verden«. Vi kommer denne opfordring i hu, når vi læser søndagens evangelium. Den kristne tænker på tilværelsens materielle og ån-

delige nød. Og den kristne kærlighed, som står åben for alle mennesker, begynder med at stille den materielle sult for derefter med større berettigelse at kunne påpege, at også den åndelige sult skal stilles.

H. Roos S.J.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG: 4. i Fasten – Midfaste – (s. 247, violet eller rosa).

MANDAG: efter 4. søndag i Fasten (s. 252, violet). Erindring: Perpetua og Felicitas, martyrer (s. 846).

TIRSDAG: efter 4. søndag i Fasten (s. 257, violet). Erindring: Thomas af Aquin, bekender og kirkelærer (s. 846).

ONSDAG: efter 4. søndag i Fasten (s. 262, violet). Erindring: Johannes af Gud, bekender (s. 848).

TORSDAG: efter 4. søndag i Fasten (s. 270, violet). Erindring: Franciska af Rom, enke (s. 849).

FREDAG: efter 4. søndag i Fasten (s. 274, violet). Erindring: 40 martyrer i Sebaste (s. 849).

LØRDAG: efter 4. søndag i Fasten (s. 274, violet).

SØNDAG: 1. Passions søndag (s. 286, violet).

HISTORIENS SPEJL

Kirken og samfundet (4)

Læren om de to sværd

Det er en gængs opfattelse, at middelalderen, især efter pavernes sejr over kejserne, er at tolke som et kristent romerrige, hvor paven havde overtaget rollen som overkejsers, for hvem alle andre måtte bøje sig, og som gennem band og interdikt kunne tvinge alle til lydighed mod sig og kirken. Dette »papistiske« billede af middelalderen er dog en propagandistisk ensidighed, – bedre forstår vi datidens situation ved at betragte dens egen lære om de »to sværd« i kristenheden. Iflg. Luk. 22,38 sagde apostlene ved Kristi arrestation som svar på Herrens spørgsmål: »Se, her er to sværd«, hvortil Kristus svarede: »Det er nok.« Middelalderens allegoriske teologi tillagde disse ord betydning som udtryk for forholdet mellem stat og kirke. Sit klassiske udtryk fik den i pave Bonifacius VIII's berømte bulle »Unam Sanctam« fra 1302, hvor de

to sværd betyder den gejstlige og den verdslige myndighed, der af Kristus begge overdrages Petrus som Kristi stedfortræder dvs. paven. Selv fører denne dog kun det gejstlige sværd, mens han overdrager det andet til kejser og konger, idet det er disse verdslige øvrigheders pligt at føre også deres sværd efter »kirkens vink og befaling«. Dette betød, at staten skulle respektere og gennemføre kirkelovene og pavernes bud. Paven var ikke hermed gjort til overkejsers, men vel til kejserens gejstlige rådgiver, som denne havde pligt til at rette sig efter i kirkelige anliggender, og hvis han ikke gjorde det, kunne paven afsætte ham.

Først i vor tid er denne lære blevet modificeret, nemlig af Leo XIII i rundskrivelsen »*Diuturnum illud*« fra 1881, ifølge hvilken både stat og kirke har deres myndighed direkte fra Gud, dog at de er henvist til at samarbejde. I II Vatikankoncil's konstitution »Om kirken og vor tids verden« fra 1965 hævdes i pkt. 76, at kirken af staten ikke blot kan kræve »frihed til at forkynde troen«, men også til at »fremstille sin samfundslære, uhindret at øve sin tjeneste blandt mennesker og fælde sin moralske dom selv over politiske forhold, når menneskets grundrettigheder og sjælenes frelse kræver det.« Af varig gyldighed i læren om de to sværd trods alle tidsomskiftelser er således kirkens hævvelse af sin »potestas *directiva* in temporalia«, altså sin vejledende etiske myndighed også i politik, forældet er derimod den typisk middelalderlige tendens til også at hævde en »Pote-

stas *directa* in temporalia«, altså gejstlig udøvelse af egentlig verdslig magt, der ytrede sig i fænomener som kirkestaten, pavernes indblanding i kejservalg, biskoppers besiddelse af len og territorier, deres sæde i Rigsrådet f.eks. i Danmark. Den nuværende reduktion af kirkestaten til et lille symbolsk område er karakteristisk, den tjener kun til at bevare pavens uafhængighed af alle nationalstatlige interesser og tillader ham også uvildigt at udøve sin »Potestas *directiva*« i form af sociale rundskrivelser eller deltagelse i fredsmægling.

Senmiddelalderen

åbenbarede de farer, der var forbundet med kirkens verdslige position, især højgejstlighedens udstyrelse med politisk og økonomisk forrang. Der skete en verdsliggørelse og en svær moralsk krise, der også ramte paverne. Man søgte at modarbejde skaderne ved reformkonciler, men mod middelalderens slutning var situationen, at kongernes magt over deres respektive landes kirker atter voksede. De opnåede nemlig stigende indflydelse på de politisk vigtige bispeembeders besættelse, dels ved trusler eller bestikkelse af domkapitlerne, dels ved aftaler med paven om at få de folk ind, de ville. Hvor sådanne *konkordater* ikke slog til, kunne fyrsterne også ved passende finansielle ydelser til Rom få deres vilje sat igennem. – Inden vi omtaler den sig nærmende reformation, vil vi kaste et blik på udviklingen i Norden.

Nybo

Middelalderligt kalkmaleri fra Dråby Kirke. Et sværd angiver den kejserslige værdighed.

ÅBENT ØJE

FORAN DEN NY
KIRKEBIDRAGSORDNING

OG ARBEJDSMORAL

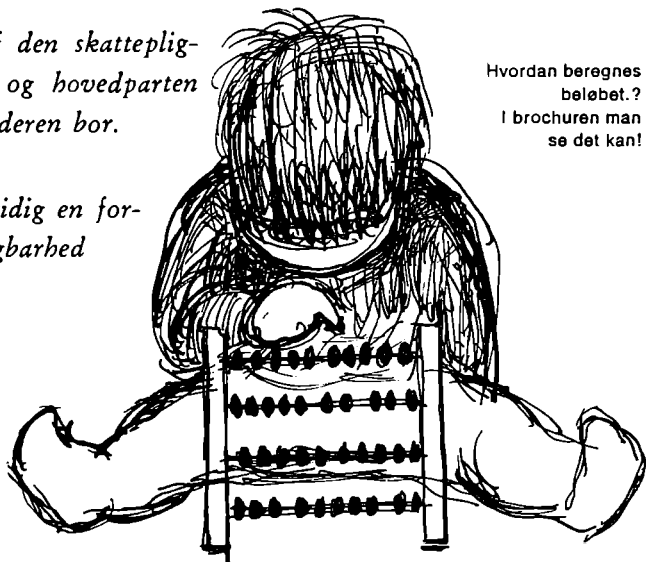
- *De danske katolikkers bidrag til kirkens drift har hidtil været økonomisk utilstrækkeligt og af en vis tilfældig karakter, idet kun ca. 5500 (svarende til mindre end halvdelen) har betalt egentligt kirkebidrag.*
- *Den ny kirkebidragsordning er et afgørende første skridt hen imod den tilpasning af kirken til vore nutidige forhold, som er nødvendig for vor fælles fremtid.*
- *Hvis det økonomiske grundlag, der så længe har været smuldrende, ikke nu bringes i orden, vil vi ikke kunne skaffe de økonomiske midler til løsning af fremtidens pastorale opgaver.*
- *Der har altid bestået en ganske klar moralsk pligt for enhver katolik til efter evne at bidrage sit til, at kirken kan bestå og vokse. Dette har ikke noget med almisser at gøre. Ydelsen af almisser fritager aldrig for at betale kirkebidrag.*
- *Den ny kirkebidragsordning er frivillig i den forstand, at såvel pligten til at være med som til at overholde en fælles norm for bidragets størrelse er overladt til den enkeltes samvittighed.*
- *Den foreløbige kirkebidragsprocent er 2 pct. af den skattepligtige indkomst. Bispekontoret opkræver beløbet og hovedparten – i år 70 pct. – sendes til det sogn, hvor bidragyderen bor.*
- *En fortegnelse over samtlige bidragydere er samtidig en fortegnelse over personer, der har valget og valgbarhed til stiftsrådet.*
- *Den ny kirkebidragsordning er udformet under hensyntagen til kommentarer, der gennem forhandlinger i 1966 med præster og lægfolk er blevet fremført.*

Forleden morgen, da jeg som sædvanlig ved ottetiden sad i S-toget på vej til redaktionen, kom der en dame og delte traktater ud. »Et ord om Jesu genkomst«, sagde hun. Folk tog imod sedlen med pokeransigt på, men ikke så snart var hun ude af kupeen før uvejret brød løs.

Man må beundre damens mod og offervilje, og man kunne måske kæde reaktionerne sammen med nogle dybsindigheder om korsets forargelse, men det rører ikke ved den kendsgerning, at damen tilhørte én verden og alle andre i kupeen – Katolsk Ugeblads redaktør indbefattet – en anden, selv om han naturligvis prøvede at præstere et venligt smil og undlod at give udtryk for et hovedrystende hovmod.

Det var nu én ting. For det er jo ikke bare de små tapre og ihærdige sekter, der får læst og påskrevet. Man kan bare lukke op for radioen eller fjernsynet, blade i aviser og ugeblade for at konstatere, at det store flertal stiller sig lige så uforstående overfor væsentlige sider af den ydre form, som de gamle kirkesamfund iklæder deres kristenliv og budskab.

Hvordan beregnes
beløbet?
I brochuren man
se det kan!

Hvad skal en familie af denne størrelse betale? I brochuren man se det kan!

På den anden side har vi også – lige netop i det sekund af verdenshistorien, hvor vi er placeret – mærket, at menneskene *kan* lytte, når kirken ud fra sit rette tjenersind og med *nødvendig realitetssans* giver sit bidrag til løsning af tidens problemer.

Dette var nogle spredte glimt af en problemstilling, som vedkommer os 28.000 danske katolikker såvel som dem, der hver søndag kan gå hen og modtage pavens velsignelse på Peterspladsen og få et par aktuelle ord med på vejen fra den øverste biskops mund.

Et fingerpeg i den rigtige retning

Jeg har foran mig liggende en brochure, der er kommet fra bispekontoret. Når disse linjer læses, skulle den være ved at være kendt blandt trosfæller i hele landet. Man vil sikkert give mig ret i, at både form og indhold på udmærket vis giver et fingerpeg i den rigtige retning. Den ny kirkebidragsordning handler den om, og selv med de værste historier om kirke og guld in mente, kan vi vist roligt give vor biskop ret i, at ordningen er et afgørende skridt hen imod den tilpasning af kirken til vore nutidige forhold, som er afgørende for vor fælles fremtid.

Tryksagen, hvis nydelige lay out skyldes Annette Malkki, og kuverten, den er kommet i, inspirerer til et radikalt brud med den opfattelse, at der står et lighedstegn mellem bispekontor og begravelseskontor.

Et fællesanliggende

Dog er det, det i første omgang drejer sig om, ikke at søge store fremtidsprojekter løst. Der er ganske simpelt tale om, at bispedømmets øjeblikkelige økonomiske grundlag smuldrer, og det er ikke noget,

man råder evig bod på gennem alle mulige former for »økonomiske ambulancetjenester« som fastekampagner og biskoppelig tiggergang i Tyskland og USA. Den ny kirkebidragsordning understreger, at ansvaret for kirken som helhed er et fællesanliggende og ikke bare noget, der hviler på biskop og præster. Det har nok hidtil været lidt småt med oplysninger udadtil, og det beforder selvfølgelig ikke ansvarsfølelsen, men på den anden side har der vist i virkeligheden kun været meget lidt hemmelighedskræmmeri overfor folk, som har ønsket at gøre sig den ulempe at give et nødvendigt nap med.

Men det er udmærket, at det en gang for alle bliver slået fast, og sat på prent, at lægfolkets medansvar ikke er en nåde, men en *ret* og en *pligt*. (Og så kan den enkelte jo selv overveje, hvilket af de to ord der er nyt for ham.) Ingen har jo nægtet nogen ret til at slide på kirkegulvet, men hvor mange har tænkt på pligten til at bidrage til ferniseringen? Ca. 5500.

Så biskoppen slipper for at rødme

Vi skulle altså uden tilnærmelsesvis at komme op på det gammeldags »tiendebegreb« kunne skabe tålelige økonomiske forhold for vor egen kirke. Tålelige økonomiske forhold i kirken betyder også, at der én gang for alle skulle være sat punktum for, at fast uniform for kapellanen var direktør Jensens aflagte overfrakke, og at biskoppen eller sogne-

præsten måtte rødme ved synet af »Mater et Magistra«, når ikke-gejstlige funktionærer med almindelige menneskeforpligtelser bragte lønspørgsmålet på bane.

En kirke med indre arbejdsmoral

Medansvar betyder ikke bare indsigt, men også indflydelse. Bidragsyderne til den nye ordning har automatisk valget og valgbarhed til i hvert fald et stiftsråd for hele bispedømmet, mens problemerne omkring de enkelte sognes forvaltnings- eller menighedsråd skal drøftes på synoden 1968.

I en tidligere omtale af problemerne omkring valget til forvaltningsrådene blev spørgsmålet om, hvorvidt stemmeret og valgbarhed skulle være afhængig af indbetalingen af kirkebidrag, bragt på bane. Hvad stiftsrådet angår, er der tale om afhængighed af bidragsydelse, men til gengæld kan en katolik uden egen indtægt og som er gift med en ikke-katolik – såfremt det ikke er muligt for den pågældende at få ægtefællens samtykke til at betale efter reglerne – anerkendes som bidragsyder ved at tegne sig for et mindstebidrag på kr. 50. Folke- og invalidepensionister, der ikke har andre indtægter end pensionen, kan ligeledes anerkendes som bidragsydere ved at tegne sig for et mindstebidrag på kr. 50.

Men den øjeblikkelige situation skal ikke have en nødvendig stabilisering blot for at bevare status quo. Vi bør hele tiden have de bibelske

ord om de betroede talenter for øje.

Det er kirkens liv, det drejer sig om, og kirkens liv er jo mere end det, at en administration sidder og sørger for, at præst og menighed kan holde messe, og at nogle få tapre kan mødes til lysbilleder og kaffebord.

Begrebet penge og kirke kobles heller ikke sammen for, at vi gennem kapital og renter skal skaffe os magt og indflydelse. Kirken er kommet til verden for at tjene, men på den anden side må vi også gøre os selv klart, at det kræver meget at kunne få lov til at tjene.

Den ydmyge dame med trakterne gjorde nok kirken en dårlig tjeneste, den hovent udseende feudale kirke ligeså. Men en kirke, der har en indre arbejdsmoral – dvs. at man løfter opgaver og byrder i fællesskab og under fælles ansvar –, har et åbent øje for, hvordan dens budskab og tjenersind bedst kommer nu-tiden og fremtiden til gode, og vel at mærke kaster al hang til attituder, som til trods for, at de gjorde lykke i fortiden, er komplet uforståelige for tidens mennesker, skulle have gode chancer for at blive forstået.

HK

Den danske lutherske professor K. E. Skydsgaard var en af koncilets mest agtede skikkelser, og koncilfædrene lagde megen vægt på hans udtalelser. Her drøfter han et dokument med biskop Kampe, der var leder af det tyske »pressepanel«.

Nyorientering i bogform

K. E. Skydsgaard: Omkring Det andet Vatikanerkoncil. (Randbemærkninger 8), Gads Forlag 1966.

Den kendsgerning, at en protestantisk teolog i dag kan skrive en bog om konciliet, der viser så dyb forståelse for, hvad der for tiden sker inden for den katolske kirke, er et tegn, der kun kan give gode håb for fremtiden. Forståelsen er hos professor Skydsgaard ikke resultatet af »katoliserende tendenser«, tværtimod! Det er netop ud fra sit dybe engagement i sin egen kirke, han bliver i stand til at forstå den katolske kirke. Han er noget andet og mere end en rolig og i grunden uinteresseret tilskuer. Man føler bogen igenem, at forfatteren er sig bevidst, at »nostra res agitur« – på godt og ondt. Det er jo det samme budskab, både den katolske og den protestantiske kirke vil forkynde. Hvis der altså skete noget forkert på konciliet, skadede det ikke alene den katolske kirke, – det ramte først og fremmest evangeliets forkyndelse i verden som helhed.

I indledningen angives det synspunkt, ud fra hvilket konciliet i det tilfælde betragtes: dets udtalelser »hører ikke hjemme i en fjern dogmatisk idéverden, hvor alt er klart og gennemskueligt; de giver udtryk for en kirke, der på én gang tror, at den er under Helligåndens vejledning (derfor spillede også bønner derom en stor rolle på konciliet) og på samme tid ved, at den er en del af en verden i stadig og hastig udvikling og opbrud« (s. 7).

I det første kapitel stilles spørgsmålet: Hvorfor holdes der koncil? Concilets hovedanliggender var: »aggiornamento« (som meget rigtigt oversættes med, at kirken må »tænke om« i stedet for bare at konstaterer), problemerne angående splittelsen og enheden i kirken og kirkens plads i verden af i dag. Derefter behandles kort de vigtigste punkter, på hvilke konciliet forsøgte at »tænke om«: kirke, gudstjeneste, bibel. Et kapitel omhandler den religiøse frihed og forholdet til de øvrige kristne, og derefter omtales det berømte »skema 13«, især ud fra dets tre mest omdiskuterede emner: ateismen, ægteskabet og fredens bevarelse. Bogen slutter med et tilbageblik »efter konciliet«, for »først i de kommende år vil det vise sig, hvad det egentlig var« (s. 87).

Denne lille bog kan anbefales som en meget god orientering for alle interesserede – både protestanter og katolikker. Også der, hvor der stilles spørgsmål, vil de fleste katolikker kunne slutte sig til den.

Og så til sidst en lille bemærkning i forbindelse med professor Skydsgaards omtale af den berygtede »instructio« af 1966 om de »blandede ægteskaber«. Når der ansøges om dispens fra betingelserne, bør (og ikke, som der står skrevet, kan (eller bør)) den pågældende biskop sende ansøgningen videre til Rom (eventuelt med en personlig vurdering af den konkrete foreliggende situation).

F. Florin

Redigeret af Bernard Eric Jensen.

NYE BØGER

Koncilet og, med det beslægtede tanker fortsat i centrum i den religiøse litteratur

*Kirken i opbrud.
Credo 1966.
100 s. Kr. 12,50.*

Det danske økumeniske Fællesråd og dets studiekommision har under redaktion af generalsekretæren, Henning Talman, udsendt en samling korte artikler, som kan komme til at betyde et vendepunkt i den økumeniske situation herhjemme. Alle forfatterne med undtagelse af en (en baptist) tilhører folkekirken, og kun en af de ca. 50 titler, bibliografien indeholder, er ikke protestantisk. Vi har derfor tidligere set bøger herhjemme, som i deres ydre fremtræden var mere økumenisk prægede. Hvad indholdet angår, vil en katolsk læser, som i forvejen kender den moderne tyske og franske pastorale litteratur, kun finde ting, som han har læst hundrede gange før. Men de her foreliggende tanker har hidtil været »kætterske« inden for folkekirken. Da Henning Talman gav udtryk for dem i en bemærkelsesværdig kronik i Kristeligt Dagblad, dengang folkekirkens strukturkommission påbegyndte sin virksomhed, faldt hans ord på stengrund. (Jeg forsøgte dengang at komme ham til undsætning, noget, som måske ikke bidrog til at fremme hans sag ret meget!) Bogens emne er kirkens (menighedens) struktur og dens rolle i verden. Dette er konfessionelt set det mest brændende punkt i vore teologiske diskussioner, og selv inden for folkekirken er der skarpe linier mellem de åndelige familier på dette punkt. Men bogen går bag om alle disse frontstillinger, – der spørges ikke i den, om det, der fremføres, er katolske ideer, eller om det er grundtvigske tanker. Det, man interesserer sig for, er situationen, og hvordan den skal løses. De seks små afhandlinger i bogen er ikke alle sammen lige spændende. Den, jeg personlig synes bedst om, er Anne Marie Aagaard: På vej ind i i morgen. Hun har en sjælden evne til at sige tingene på en ny og forfriskende måde, – hvad der er et stort plus i den økumeniske samtale. Men mere end de enkelte bidrag er det synsvinklen, der byder på noget nyt. Bogen er beregnet til brug for menighederne, og derfor stilles der til

slut en række spørgsmål, som kan danne udgangspunkt for drøftelser i en studiekreds. Hvis denne lille bog vinder gehør i menighederne – også i de katolske – kan det komme til at betyde meget for en fælleskirkelig fornyelse, som økumenisk set ville være meget vigtig herhjemme. Jeg håber stærkt, at denne enlige svale virkelig betyder, at foråret er nær.

V.D.

Pauluskredsen med på noderne

Det er Pauluskredsens fortjeneste at udgive små værdifulde skrifter som folk, der enten ikke er stærkt læsende, eller hvis tid ikke tillader dem at læse værker, kan stifte bekendtskab med og derved følge med i moderne religiøst åndsliv. Denne lille bog er en oversættelse af et arbejde fra 1962 og nok værd at læse for dem, der interesserer sig for de unges stilling til kristendommen og kirken. Først må der lige gøres opmærksom på, at Küng er koncilteolog – og af de store, så man skal ikke affærdige hans meninger, fordi de måske går videre end ens egne syner tillader at anse for ortodokst.

Den lille bog består af 10 breve til en ung om alskens moderne problemer. Overskrifterne angiver, hvilke ting der behandles i det enkelte brev: Snakker du om religion med protestanter? Er en katolik nødt til at forsvare alt? (Om at indrømme kirkens fejtagelser i historiens løb, og også i vore dage, og om vor egen holdning, der vel også er noget blakket. Vi er sikkert ikke meget bedre end vore fædre.) Er det nok at kritisere? (Om den positive indstilling, og hvad den indebærer – ikke bare at holde op at bruge mund for at skaffe fred til dem, der ikke vil forstyrres.) Har det altid været sådan? (Skrivet til dem, der tror, at den konservative holdning er det samme som at være i forlængelse af kirkens holdning lige fra arilds tid, dvs. apostlenes dage. Küng gør opmærksom på, at mange ting er forholdsvis nye, og at det kun er mangel på historisk viden og sans, der gør, at folk holder ved det, »man altid har gjort«, dvs. siden et eller to århundreder.) Vor gudstjeneste. Kristne – adskilte for bestandig? (Om virkelig økumenisk sindelag, og hvad det in-

debærer). Uden for Kirken ingen frelse? Hvad sker der med hedningerne? (Hvem bliver frelst? Er vi så sikre på, at det bliver os?) Er du overtroisk? og til sidst det helt fremragende kapitel: Har du tvivlet? (Jeg har aldrig fra katolsk side set en så mesterlig fremstilling på tryk af dette eksistentielle problem, der plager så mange, og som man normalt blot har nægtet berettigelsen af og derved gjort sjælekvalerne større for tvivleren, fordi selve det at tvivle nu også var en synd. Når vi således forener tvivlens kvaler med syndsbevidsthedens uro – så skal vi nok nå et resultat. Næ, kære læser, kast Dem over dette kapitel, så kan De fornemme, hvad evangelisk holdning må være!)

I begyndelsen, da jeg læste bogen, blev jeg noget ærgerlig over, at den var fra før koncilet. Men med læsningen blev jeg glad for det. Den er et ypperligt dokument over, hvor langt en fremsynet teolog var før koncilet, og hvor stort et tøbrud dette koncil har brugt i Kirken, hvilke nye tankebaner det har åbnet for, hvorledes det har defineret ting, der ville have været kætterske før, højst kunne hviskes i kamrene, men nu udråbes på tagene. Brug derfor den lille bogs kapitler i en studiekreds. Læg foran Dem først den gamle katekismus fra 20'erne så den store nuværende, der stammer fra 30' og 40'ernes Tyskland, så Küngs lille bog og endelig selve Vatikan-koncilets tekster. Det vil blive en højst interessant studiekreds og vil få det til at stå sort på hvidt, at Kirkens udvikling ikke er retlinet, men snarere spiralformet og endda sommetider med nogle gevaldige hop. Et af de største hop er taget med dette koncil, som ikke er »nyt lys over gamle sandheder«, men snarere en illustration til Esajasteksten: »Se jeg gør alle ting nye.« Nok er det den gamle tradition, men den er ikke til at kende igen, når Guds Ånd blæser liv i den og får den til at folde sig ud på ny og overraskende måde. Vi lever i en anden verden religiøst set end før 1962, men alle de gamle sten fra kirken før denne skæringsdato (for så vidt som de var ægte kristendom og ædel arv) vil indgå i den nye Kirke. Küngs bog viser os, hvorledes de mænd tænkte, der førte Guds kirke frem til denne fornyelse, og danner derved et herligt dokument fra »overgangsproccessen«, hvor Gud lod det spire, der brød frem nogle år senere.

Bjørn Højbo.

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
Tlf. 12 27 75

MEJERIET Vestebro
Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

G. GARTH-GRÜNER
Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Benzon's
Begravelsesforretning
Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

KJBK
Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

**MARIUS
MP
PETERSEN**
Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

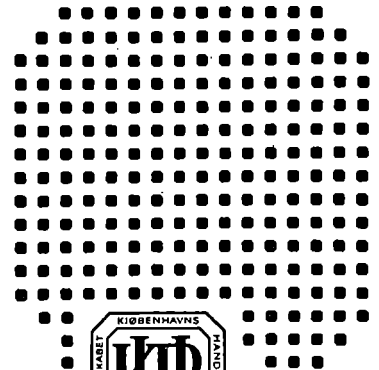
BRDR. MEYER
Blikkenslogermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Viggo Høgsgaard
Landsretssagfører
Studiestråde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

Kaj F. Fjording
Murermester
Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

BLOCH's BOG CLEARING
K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstråde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

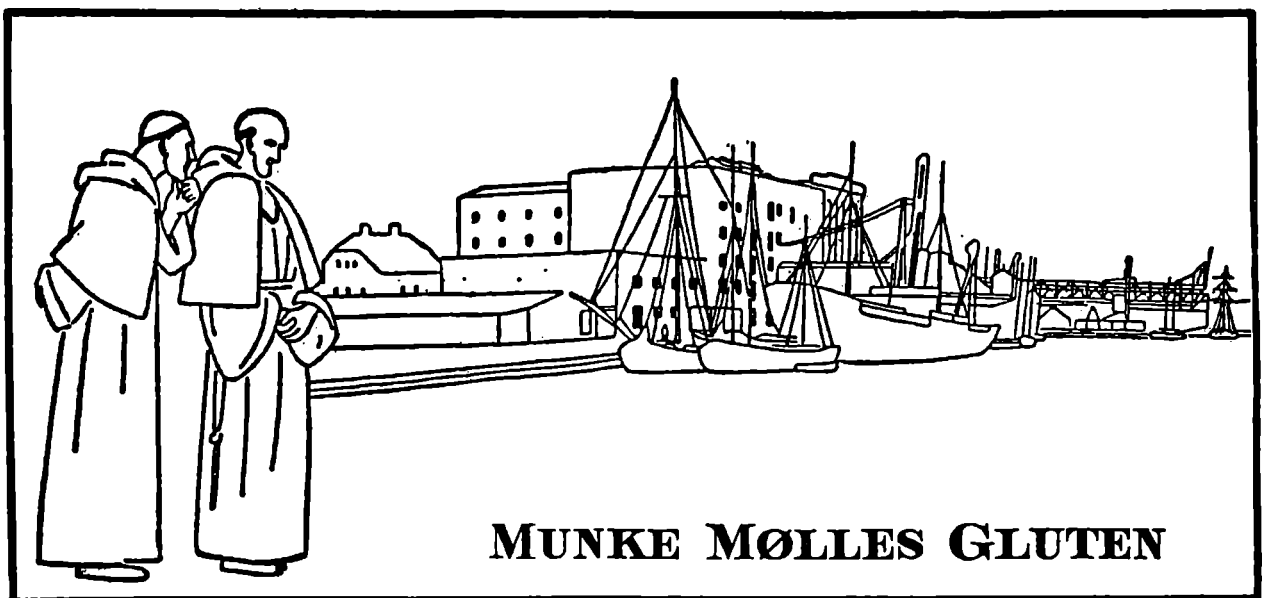
HER ER 220 PUNKTER
og der er 220 steder i landet hvor der ydes HANDELSBANK-service

**KØBENHAVNS
HANDELSBANK
1873**
altid
med i
billedet
HANDELSBANKEN

KØDHALLE
Robert Hansen
1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

Skal De flytte?
AMAGER
FLYTFORRETNING
Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

MUNKE MØLLES GLUTEN

I dag er det blomster- dag

I dag fredag sælges Danske Kvinders Nationalråds hvide marguerite til fordel for de tilsluttede organisationers sociale, kulturelle og humanitære arbejde.

KATOLSKE MENIGHEDSPLEJER er tilknyttet Danske Kvinders Nationalråd og er derfor med i salget. Sidste år gav blomsterdagen ca. 17.000 kr., der er fordelt imellem de deltagende sogne og KATOLSKE MENIGHEDSPLEJERS INDSAMLINGSKONTOR til brug for mødrelejre, børneforsorgsarbejde og rådgivningsarbejde. Der er brug for al mulig støtte til disse formål, derfor: tag vel imod sælgerne og køb den hvide marguerite, derved hjælper De os med at hjælpe.

På blomsterudvalgets vegne
Bente Nygaard Hansen.

LÆSERBREVE

Anti-amerikansk virksomhed?

Hr. pater J. O. Lund.

Deres svar på mit læserbrev i Ugebladets nr. 7/1967 forbavser mig ikke. Deres antiamerikanisme gør Dem blind for det faktum, at den imperialisme, Hitler stod for, nu er gen opstået, begyndende i Rusland og derefter i Kina.

De skriver, at selvfølgelig ville Europa ikke have forstået, hvis USA havde overladt de europæiske magter (alene) at bekæmpe nazismen. Det er jo nøjagtig det samme i Syd-asien. Her er det dog kommunisme, men fælles for de to »ismer« er dog, at de slutter i imperialisme. Deres påstand om, at den såkaldte »befrielsesfront« er en selvstændig bevægelse, skylder De bevis for: Deres sympati er jo så afgjort for det kommunistiske Nord-Vietnam, hvorfra der er flygtet 1 million mennesker sydpå, foruden de tusinder, der er torterede og myrdet. Men det afficerer åbenbart ikke Deres syn på volds- eller ikke-volds metoder. Mit brev behandlede i 38 linier dette Deres syn og kun 8 linier Inger Langes indlæg. De 38 linier havde De intet svar på, hvilket jeg derfor må tage som en indrømmelse af, at jeg har ret. I denne forbindelse et spørgsmål til Dem som medlem af

Dette billede fra Peter Schindlers bisættelse viser den enkelthed, som efter afdødes eget ønske prægede højtideligheden. Biskop Hans L. Martensen sang med Msgr. Schindlers to venner pastor Ib Andersen og pastor Bjørn Højbo ved sin side et dansk rekviem.

den danske kirkelige Vietnamkomité. Denne komité har jo ved et af sine medlemmer udtalt, at den intet har imod at være med i et råd, hvori den såkaldte »Russel-komité« er repræsenteret. En komité, der både er anklagere, nævninge og dommere og som allerede på forhånd har dømt Amerikas præsident som krigsforbryder! Er dette demokrati? Og denne komité bærer Bertrand Russels navn. En mand der i 1948 opfordrede Amerika til at åbne en præventiv atomkrig mod det kommunistiske Rusland! Atter voldsmetoder, som De siger at være modstander af.

Til slut skal jeg udtale min beklagelse og dybeste uro over, at »Kat. Ugeblad« ved sin mere og mere venstreorienterede linie handler i modstrid med et af koncilets dokumenter, hvori siges, at ingen har ret til at gøre krav på kirkelig autoritet i spørgsmål om, hvordan jordiske anliggender bedst ordnes. Derfor: »Kat.

Ugeblad«, gå ikke ind i ensidig politik endda i form af »hetz«.

De personlige uhøfligheder fra hr. redaktørens side finder jeg det under min værdighed at svare på.

Johs. Mohn

Pater J. O. Lund meddeler, at han senere – i forbindelse med omtale af nogle bøger om Vietnamkrigen – vil trække sine synspunkter i denne forbindelse op. Det vil nok undre de venstreorienterede at se deres linie identificeret med »Katolsk Ugeblad«, hvis redaktør under alle omstændigheder har for stor respekt for tænkende kristne læsere i et demokratisk land til at tro, at et blads linie kunne inspirere til »hetz«. Og en redaktør hverken kan eller vil gøre krav på anden autoritet end den hans fag og speciale forlener ham med.

Red.

UGENS TV OG RADIO (5. - 11. MARTS)

SØNDAG	10.45	p2	Rapport fra Hanoi. Jørgen E. Petersen.
MANDAG	19.55	tv	Folkereligion – Folkekirke. Studiekreds.
TIRSDAG	17.00	tv	Teleklubben siger tak for i år. For piger og drenge.
ONSDAG	21.00	p1	Montage om danske fri- og valgmenigheder gennem 100 år.
TORSDAG	20.30	tv	Kavaleriets helte. Film af John Ford fra 1959.
FREDAG	15.00	p1	Religion eller kristendomskundskab. Diskussion.
LØRDAG	19.00	p1	Krig og fred og pigtråd. Ungdom i Moskva.

Vejele

A/S Vejele Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Kontor 507, Vejele
Telefoner 335, 336 -

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejele Træløst- og Kulkompani)
Toldbodvej, Vejele
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Glarmester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejele
Telefon 1157

Vejele Optik

ul Anker Kastrup
Briller

Torvegade 8 - Vejele - Telefon 308

Raadhustorvet Vejele
Tlf. 3711 og 3712

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejele - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejele Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejele

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Nørregade 2, Vejele
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejele - Telefon 926 - 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Næstved Mælkecentral

Vordingborgvej 66
Næstved - Telf. 73 07 70

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum
Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarmester
Ramshæred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Grønlandsvej 18
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55

Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Roman Kusier

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Horsens

H. P. Wolff

Blikkenslager
Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 2 54 78 og 2 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden
Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 8 88
Lys - kraft - oliefyr
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselolier
Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

E B M
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian W. Jølliker
HORSENS

S. Steffensen & Søn

Tømrermestre
Nylandsallé 26, Horsens
Tlf. 2 36 70

København

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.

Gør alle katolikker?

I DEN KOMMENDE TID

DEN HELLIGE FRANS' 3. ORDEN

Den hellige Frans' 3. orden har møde i Sct. Annæ kirke, Amager, onsdag den 8. marts, kl. 19,30.

DANMARKS KATOLSKE KVINDEFORBUND

Påskeforberedelse ved pater, dr. phil. H. Roos S.J. lørdag d. 11. marts kl. 15,30-17 i Privatkapellet, Jagtvej 183 B (indgang v. Englesalen).

Alle er velkomne til at deltage i denne »stille time«, hvor de travle tanker og mange gøremål for en stund bliver lukket ude, således at påsken ikke endnu en gang skulle nå os uden ret forberedelse.

JOHANNESKIRKEN

nærmer sig indvielsesfesten den 18. og 19. marts. Der er hårdt brug for hjælpere til forskelligt arbejde: syning, rengøring, haven, frimærkesortering. Interesserede bedes sige til på 69 03 01 - bedst 9,30-10,30. - Hvis nogen af vore hjælpere endnu ikke har meldt sig til indvielsesfestlighederne bedes de sige til snarest. Siddepladserne er stort set bortgivet.

*Paul d'Auchamp, præst.
Vandtårnsvej 5, Søborg.*

SJÆLESORG FOR SPANSK-TALENDE KATOLIKKER

Indtil 16. april varetages sjælesorgen for de spansktalende katolikker i København og omegn af pater Jose Oada Cots S.J. Der er messe hver søndag kl. 17 i Sct. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56. Præstens adresse er Griffenfeldsgade 44, København N, telefon 39 44 86.

I Danmark er der for tiden cirka 500 spansktalende katolikker.

R.I.P.

Vor kære far og morfar
SOFUS PEDERSEN

er gået bort den 22. februar 1967
efter lang tids sygdom.

*Else og Ove Petersen
Lone og Flemming.*

Bed for hans sjæl.

Lærling søges

til blandet landhandel - værelse med køkken. Tiltrædelse snarest.

Vald. Christensen,
Værebros Købmandshdl.
pr. Roskilde.
Tlf. (03) 388 Jyllingefjord 161.

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amaliegade 27, København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

PÅSKERETRÆTE

Unge piger over 18 år indbydes til retræte på Rygård, Bernstorffsvej 54, Hellerup, fra onsdag den 22. marts kl. 18 til søndag den 26. marts kl. 11. Retræten vil blive ledet af pastor Gustav Hahn, og emnet bliver: »Den tro vi lever i«. Tilmeldinger modtages indtil den 19. marts på telefon HE 7578 mellem kl. 10-11 eller 16.30-17.

KØKKENCHEF

Sostrup Klosters herregårdspension søger enlig yngre dame med talent for finere madlavning. De vil få god løn og al mulig hjælp i køkkenet, et pænt værelse med centralvarme, varmt og koldt vand, adgang til bad og lejlighed til at se TV i gæsternes opholdsrum. Vil De arbejde sammen med os, hører vi gerne fra Dem snarest.

SOSTRUP KLOSTER, Gjerrild (Djursland).

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

STENO HOSTEL

søger fra 25. juni til 10. august

- 1 leder,
- 1 assistent,
- 2 kioskekspedienter,
- 1 økonoma,
- 2 husholdningsassistenter.

Lederen må være kyndig i engelsk, tysk og evt. fransk, have ansvaret for regnskaberne og skal bo på hostellet.

Assistenten må være kyndig i engelsk, tysk og evt. fransk og skal under lederens vejledning kunne føre regnskaberne.

Kioskekspedienterne arbejder skiftevis morgen og aften fra kl. 8.00-10.00 og fra kl. 19.00-22.00.

Økonomaen skal forestå servering og tilberedning af morgenmad samt den daglige rengøring fra kl. 7.00-12.00.

Husholdningsassistenterne skal bistå med servering og rengøring daglig fra kl. 7.00-12.00.

Skriftlig ansøgning med lønkrav sendes til

STENO HOSTEL, Hans Bogbinders allé 2 - København S.

Hitchcocks recept

Mener De, jordelivet er for kort til underholdning?

Denys de la Patellières »Bulderbassen« (La tonnerre de dieu) er blevet skældt ud for at være en »tantefilm« og en »damefilm«. Den er nu bedre end sit rygte – først og fremmest fordi den har den ubetalelige Jean Gabin i hovedrollen, som den idealistiske dyrlæge, Brassac, der har det med at sige folk tingene uden indpakning. Da han både er rig og en lille smule fordrucken, gør han lige som han vil, men det er ikke så galt, for han er et hjertensgodt menneske, som vil sine medskabninger det bedste. I filmen inviterer han en lille prostitueret hjem – ikke for at udnytte hende, men for at få et menneske ud af hende. Instruktøren forhaler bevidst filmens slutning og lader os i uvished om, hvorvidt det er et drama eller en komedie, vi overværer. Ind imellem tales der ikke så lidt til den kristne samvittighed, og man er faktisk spændt på, hvad filmen ender med. Michèle Mercier har et eget udtryk af oprindelighed i øjnene som den ikke-hårdkogte gadepige, der meget let forvandles til en sød ung dame, og Lili Palmer vækker ligeledes sympati som Gabins tyske hustru. Hun har det ikke let, for som nævnt er hendes mand idealist. (20th Century Fox)

Bag jerntæppet
Alfred Hitchcock, hvis talent fjernsynsserierne, der smykker sig med hans navn, kun mådeligt giver udtryk, har den opfattelse, at dette at fortælle en historie med de rene filmtekniske virkemidler i sig selv er noget værdifuldt. »Når alt kommer til alt behøver en maler jo ikke at male po-

litiske eller religiøse billeder. Han kan male en suppetallerken, der kan blive et mesterværk,« siger han. Vi ved altså, at når vi går hen og ser en Hitchcock-film, så er det underholdning for underholdningens skyld, og så kan vi jo afgøre med os selv, om dette jordeliv er langt nok til, at man sløser tiden væk med noget, som det vil være »Kejserens nye klæder« at forsyne med et højere budskab og skjulte meninger.

I »Bag Jerntæppet« (Torn Curtain) spionerer en amerikansk professor på egen hånd i Østtyskland, og vi forlystes bl.a. med likvideringen af en kommunist-agent med hovedet i en gasovn. Filmens start udspilles delvis på d'Angleterre i København, og det er jo meget sjovt. Man keder sig ikke de to timer, filmen varer.

(Universal-Asa)

Vinger til Fugl Fønix

Der er noget Exupery'sk over denne film om »mænds ukuelige mod i en dødsensfarlig situation«. Ingen af de nødlandede i ørkenen er nemlig helte – det skulle lige være Peter Finch

Gabin siger tingene lige ud (»Bulderbassen«).

som den skrupirriterende engelske officer – men rigtige forfængelige mennesker, som ikke desto mindre prøver at præstere det umulige. Filmen er lovlig lang. Det havde klædt den at blive skåret et kvarter eller to ned, men den er ærlig nok og prøver at virke som et spejl for tilskueren. (20th Century Fox)

Kys først – skyd så

»Kis the Girls and make them die« er originaltitelen, og det lyder vældig hårdkogt, men det er snarere morsomt – især i begyndelsen. For det er en slags agentparodi af samme art som de danske Frede-film, der på en gang holder publikum i ånde og laver grin med borgermusikken. »Kys først...« udspilles i Rio og omegn, og det giver anledning til pragtfulde panoramaer mellem gysed og grinet, der henimod slutningen bliver en anelse anstrengt, for vi har trods alt efterhånden set lidt rigeligt til psykopatiske genier, der vil udslette menneskeheden ved hjælp af kommunistiske kinesere og lidt større kanonslag. Raf Vallone har dog en vittig skurkemaske, og helt ubetale-

liger Terry-Thomas som Rolls Royce-kørende herskabschauffør-agent.

Også en film efter den Hitchcock'ske recept. Mener De at have tid, er her masser af talent i denne film af Henry Levin.

(Dino de Laurentiis-Columbia)

Men fjernsynet bar dog prisen med »Skyggen af en mand« (The Browning Version) af Terence Rattigan og Anthony Asquith. Det var et smukt gensyn med et bevægende drama.

Blake

Strejken afspejler
den menneskelige
frihed

Er Bibelen stadig
troværdig?

»Bibelen« - en storfilm

De nordiske biskoppers
fælles fastebrev

Mere om synoden 68

katolsk 10. MARTS 1967 115. ÅRGANG ugeblad 10 blad

Kone og børn
i præstegården?

Læs om Motivet

Både ærkebiskoppen af Birmingham og det højt estimerede amerikanske katolske blad »Jubilee«, hvorfra dette billede er hentet, har taget præsternes cølibat op til drøftelse. Her ser vi kone og børn i præstegården. Det er dog en anglikansk (episkopal) præst – Father Pike i New Yorks The Bowery – der er på billedet. Læs Motivet side 4.

Præsternes cølibat er for tiden genstand for en vis diskussion. Foranlediget af at to præster har trukket sig tilbage og med Davis-sagen in mente har ærkebiskoppen af Birmingham udsendt et hyrdebrev om spørgsmålet, og det eksklusive katolske blad Jubilee, der udgives i New York, belyser sagen ud fra forskellige synspunkter.

● Af stor interesse er ikke mindst nogle udtalelser, som den unge anglikanske (episcopale) New York præst, Father Pike kommer med. Han kunne ikke selv tænke sig at være ungkarl, siger han, men han henleder ikke desto mindre opmærksomheden på de problemer, som en præstekone og ægteparrets børn står overfor i en kirke, der i det ydre ligner den katolske.

● Telefonen og dørlukken ringer døgnet rundt og nedskærer privatlivet til et minimum. Alles øjne hviler på hustruen og børnene, og deres adfærd bedømmes på en anden måde end andres.

● Spørgsmålet er altså ikke bare, om præster kan tænke sig kone og børn i præstegården, men om man i det hele taget kan byde dem forhold, som ovenfor skitseret.

— De præster, der ønsker cølibatet ophævet, ved ikke, hvad de taler om. (Catholic Herald)

Engelsk ærkebiskop om Cølibatet

LONDON — KUB privat

Ærkebiskop Dwyer, Birmingham, siger i et hyrdebrev til sit stift, at præsternes cølibat er udtryk for et højt, men ikke noget uopnåeligt ideal, skriver det ansete engelske blad »Catholic Herald«.

»Når en mand bliver præst, giver han afkald på den lykke det er at have hjem og egne børn for at han kan være fader for alle uden forskel,« hedder det i hyrdebrevet.

Ærkebiskoppen siger videre:

»Præsternes cølibat er et højt og vanskeligt ideal. Det kan kun overholdes ved Guds nåde. Men Gud giver sin nåde og det store flertal af præster viser gennem deres liv, at det er muligt at leve uden støtte fra hustru og børn og dog være lykkelige mænd.«

Ærkebiskop Dwyer udtrykker gennem hyrdebrevet sin bedrøvelse over,

at to præster har trukket sig tilbage for at gifte sig. Men han opfordrer de troende til at vise forståelse. Vi er alle mennesker og ved at det er menneskeligt at fejle. »Det er alles problem. Det er ikke borte, selv om man er gift,« siger Birminghams ærkebiskop.

Med henblik på de præster, der helt og holdent har vendt kirken ryggen, siger ærkebiskoppen, at sådan noget altid hænder efter et stort kirkemøde. Form og tænkning ændrer sig, og det kræver tålmod at fatte, at bekendelse til det nye ikke betyder fornægtelse af det gamle. Man må tværtimod erindre sig Kristi ord: »Hvorfor er I så angst, I lidettrouede.«

I tiden oktober 1965-oktober 1966 har 14 præster i Storbritannien trukket sig tilbage.

Sydvietnamesiske katolikker klager over kardinal Cardijn

KUB privat — EN

Den 4. marts fandt der en stor demonstration sted i Bruxelles med krav om standsning af bombardementerne af Nordvietnam og tilbagetrækning af de amerikanske tropper. Blandt underskriverne af appellen til demonstrationen var kardinal Cardijn.

Et par uger forinden var rygtet herom nået til Sydvietnam, og i en række landsbyer hvor beboerne var katolske flygtninge fra Nordvietnam blev der iværksat en mod-demonstration mod skilte, hvorpå der stod: »Kardinal Cardijn tjener nu som skjærbræt for agenterne for den falske fred, som udgør en femte kolonne for kommunisterne, der angriber i Vietnam. Ved at lade sit navn udnytte af agenterne for den falske fred af kardinal Cardijn tilmudset sine hænder med de fredsvenlige vietnamesiske katolikkers blod.«

De demonstrerende katolikker afleverede et brev til den pavelige delegat mgr. Palmas, hvori de fordømte kardinalens handling og bad om, at delegaten ville videresende brevet til Vatikanet.

ABSTINENSEN VÆK I HOLLAND

I et hyrdebrev, gældende for hele landet, har de hollandske biskopper meddelt, at fredagsabstinensen er ophævet i Holland.

Ifølge den apostoliske konstitution Poenitemini har de nationale biskopkonferencer myndighed til at træffe den slags afgørelser, men biskopperne understregede samtidig, at abstinensens ophævelse ikke betød, at bod som sådan var afskaffet.

Som det hedder i hyrdebrevet: »Vi udrydder blot de gamle former for bod, men boden som sådan er stadig lige nødvendig. Enhver må nu vælge sin egen form for bodgøring, som kan bestå i bøn, en næstekærlig indstilling eller berødvillighed til at tilgive andre — alt sammen noget, der ofte kan være vanskeligere end at afholde sig fra at spise kød.«

Dialogen mellem katolikker og ikke-troende

VATIKANET - NC News Service

På en pressekonference for nylig meddelte kardinal Paolo Marella, at Vatikanets sekretariat for de ikke-kristne er i færd med at forberede en bog med »Forslag til en dialog« mellem katolikker og ikke-kristne.

Ønsket om udarbejdelsen af en sådan bog er blevet fremsat af Kirkens biskopper. Bogen vil blive holdt i så almindelige veninder som muligt af hensyn til de indbyrdes afvigende forhold i de forskellige dele af verden. Ifølge kardinal Marella er bogen »snarere teknisk og psykologisk end egentlig teologisk«.

Kardinalen meddelte for øvrigt ved samme lejlighed, at sekretariatet for de ikke-kristne, som han selv le-

der, udgiver et meddelelsesblad, som han betegnede som »fortroligt, men ikke hemmeligt«. Bladet, der udkommer på to sprog, indeholder desuden artikler af sekretariatets rådgivere om forskellige ikke-kristne religioner og kulturer. Det seneste nummer af bladet udkom i december 1966 og var det tredje i rækken. Desuden var der i begyndelsen af året udkommet et tillæg til bladet med en kort fremstilling af den katolske tro.

Tillægget, der er på 40 sider, betegnede kardinalen som »klart, roligt, ikke apologetisk, ikke elementært og holdt i et for vor tid forståeligt bibelsk sprog«.

for at bane vejen for samtaler mellem Polen og pavestolen, et besøg, som hidtil ikke er kommet offentlighed for øre.

I henhold til velunderrettede polske regeringskredse har Msgr. Casaroli under sidstnævnte besøg dels truffet ledende folk inden for den polske regering og dels kardinal Wyszynski. Han byggede i sine forhandlinger videre på det grundlag, der var lagt af biskop Costa under dennes besøg i Polen.

Besøget siges at have fremkaldt en optimistisk stemning i den polske hovedstad, hvor man mener, at forhandlingerne i længden kan føre til et positivt resultat. Et af de vanskeligste problemer bliver spørgsmålet om den kirkelige administration inden for de tidligere tyske områder. Man mener, at det første skridt bliver, at der udnævnes apostoliske administratorer for de bispedømmer eller dele af bispedømmer, som nu er indlemmet i Polen.

Da pavestolen desuden efter erfaringerne i Ungarn ikke nærer noget ønske om at indgå på delvise aftaler, anses det for væsentligt, at alle spørgsmål angående større frihed for Kirken, som det polske hierarki ønsker at fremsætte, skal være klart, før der kan underskrives en overenskomst mellem Polen og pavestolen.

Det kan i denne forbindelse nævnes, at den polske præsident Ochab agter at aflægge et besøg i Rom, hvor han formentlig også vil besøge paven.

Ateismen i Spanien

VATIKANET - NC News Service

Fjorten spanske jesuitter har på pave Paul VI's opfordring foretaget en undersøgelse af ateismen i Spanien og har forelagt resultatet for Sekretariatet for de ikke-troende i Rom.

Undersøgelsen har i store træk vist at:

- ateismen i Spanien har sin årsag i manglende religiøs oplysning og i den manglende forbindelse mellem liv og lære,
- antiklerikalismen er opstået på baggrund af sociale uretfærdigheder,
- efter en yderliggående konservatisme i bibelske, teologiske, filosofiske og moralske spørgsmål er fulgt religiøs uro,
- bevægeligheden inden for visse samfundslag gør det vanskeligt at undervise og belære dem.

Undersøgelsen indeholdt krav om en revision af den religiøse opdragelse på alle trin over hele landet og om større omsorg for tre befolkningsgrupper, nemlig arbejderne, de universitetsstuderende og emigranterne.

Msgr. Casaroli i Polen

ROM - KUB privat

Pavestolens ekspert i østeuropæiske anliggender, Msgr. Agostino Casaroli, har for nylig besøgt Warszawa, dagen før det polske hierarki mødtes for at drøfte den seneste udvikling i forholdet mellem kirke og stat i Polen.

Msgr. Casaroli var under besøget ledsaget af den polskfødte undersekretær for den pavelige kommission for massemedierne, Msgr. Andrea Deskur.

Forholdet mellem kirken og staten i Polen er for øjeblikket inde i en kritisk fase, idet et kortvarigt vindstille efter krisen i forbindelse med fejringen af 1000-årsdagen for Polens omvendelse til kristendommen i december blev afbrudt af et forsøg fra regeringens side på at lukke seks af Polens 48 præsteseminarier, der dels er underlagt bispedømmerne, dels forskellige ordener.

Msgr. Casaroli har desuden - efter hvad der siges i velinformerede kredse i Warszawa og bekræftes af KNA - allerede besøgt den polske hovedstad for en måned siden

Father McCape virker atter som præst

LONDON - KUB privat

Ifølge »Catholic Herald« er der atter blevet givet Father Herbert McNape O.P. tilladelse til at udøve sin præstelige funktioner. Dominikanernes ordensgeneral beordrede ham således fornyligt til at trække sig tilbage som redaktør af bladet »New Blackfriars« på grund af en lederartikel, hvori pateren lige ud sagde, at kirken var korrupt. Samtidig med suspensionen som redaktør fulgte et midlertidigt forbud mod at virke som præst. Dette forbud er nu hævet, hvorimod Father McNape ikke har fået sin redaktørstilling tilbage.

STREJKEN

afspejler den menneskelige frihed

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:

Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt, Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9-16, lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 16,50. Løssalgspris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

Når de store overenskomstforhandlinger her i landet tilspidser sig, og landsomfattende strejker truer, sker det, at katolikker, navnlig uden for arbejderkredse, rejser spørgsmålet, om der ikke er noget galt ved selve det at strejke, i alt fald i en sådan udstrækning, at hele samfundets økonomi og borgernes daglige tilværelse trues alvorligt.

Nu er der ikke mange lande, hvor en samlet LO er anerkendt af arbejdsgiverne som forhandlingspartner ved regelmæssige fornyelser af overenskomsterne. Som en sidste udløber fra liberalismens tid står den frie styrkeprøve mellem de to parter. Risikoen ved at bruge strejkevåbnet er stor også for lønarbejdere selv. »Snart er det slut med at strejke, for strejker har arbejdere ikke råd til«, som det spås i »Bal i den borgerlige«. Derfor ender det gerne med et regeringsindgreb i sidste øjeblik. Mange mener efterhånden, at i det komplicerede moderne samfund bør både arbejdsgivere og lønarbejdere indordne sig under en national økonomisk planlægning af produktionslivet med helhedsløsning eller indkomstpoltik.

I traditionel katolsk tænkning var klasse- eller lønkamp længe fordømt. Skønt kampen for tilværelsen var et faktum i naturen længe før mennesket kom til og altså ikke kan skyldes arvesynden, har man kunnet hævde, at »af naturen er alt præget af enhed og harmoni« (Rerum Novarum), og at kamp kun fører til kaos. Strejker er af det onde, siger Leo XIII, og de må modvirkes af staten. Denne opfattelse lever stadig i vide kredse, men kirkens syn er i årenes løb ændret. I »Gaudium et spes« hedder det således:

»Opstår der økonomiske og sociale konflikter, skal de forsøges bilagt på fredelig vis. Men selv om parterne altid først må prøve den oprigtige samtale vej, kan strejken, selv i vor tid, blive en nødvendig,

om end sidste udvej for at sikre arbejdernes ret og opfylde deres retfærdige krav. Men så snart som mulig må vejen på ny søges til forhandlingsbordet og til forlig.«

Strejker uden for en overenskomstsituation er en sjældenhed i Danmark. De skyldes som oftest arbejdernes protest mod urimelige forhold på arbejdspladsen eller mod en vilkårlig afskedigelse. Det sidste var tilfældet i den »ulovlige« Henzestrejke på Amager i 1959, hvor et par foretagsomme katolske arbejdere i det psykologiske øjeblik fik bragt forhandlingerne i gang igen ved en mæglingaktion.

I andre lande er sådanne solidaritetstrejker ikke ulovlige, og de er meget almindelige f.eks. i Frankrig. Det er ikke længe siden, en arbejder i byen Lille blev afskediget efter at være blevet generet af ledelsen på forskellig vis. Personalechefen havde opdaget, at manden var katolsk præst. Desuden var han også god til at forsvare sine kammerater. Disse nedlagde derfor i protest arbejdet en timestid to dage i træk. Lignende afskedigelser af tilidsmænd finder sted i masser af virksomheder, uden at de tilbageblevne altid tør strejke af frygt for at miste jobbet. En sognesøster kan berette om snesevis af tilfælde, hun har hørt om i familierne. Præster og biskopper holdes orienteret om disse overgreb, og de fremsætter ofte offentlig dadel. For et årstid siden gik et billede verden rundt, hvor man så en biskop marchere i demonstration sammen med arbejdere og byrådsmedlemmer i byen Seyne, fordi 1500 mand var afskediget fra skibsværftet. Sådanne afskedigelser giver altså også anledning til strejker, men i reglen kun kortvarige. Den seneste landsomfattende arbejdsnedlæggelse i Frankrig fandt sted den 1. februar. Den gjaldt lønforbedringer, ikke mindst i den offentlige sektor – sta-

Ellen Nielsen orienterer og kommenterer

Debat
i tiden

ten adskiller sig som arbejdsgiver ikke meget fra de private – og det var nok et tidens tegn, at her var det den »katolske« fagorganisation CF DT og den »kommunistiske« CGT, der havde udstedt fælles strejkeparole. Det er en selvfølge, at katolske arbejdere året rundt på deres arbejdspladser er med i aktioner, og de sørger for at underrette deres præster og biskop, f.eks. når en uretfærdig afskedigelse af en tillidsmand har fundet sted, og det resulterer ofte i en kirkelig erklæring.

Langt mere alvorlige er dog de strejker, som siden sommeren 1962 har præget Spanien. De mødes stadig med politi, knipler, arrestationer og bøder. Her har man ikke de normale frie fagorganisationer, som både

rundskrivelser og koncildokumenter tilkender arbejderne. Statens »syndikater« ledes af en minister og rummer også arbejdsgivere. Når de asturiske minearbejdere i 1962 nedlagde arbejdet, var det ikke blot en lønaktion, men tillige et krav om at få organisations- og strejkefrihed. Strejker var forbudt, de er forbrydelser mod fædrelandet, hedder det i arbejdsloven. Men regeringen kunne ikke dæmme op med arrestationer, og uroen har holdt sig, indtil den er kulmineret nu i vinter. Der er lovet en ny fagforeningslov, som ministrene regner med selv at udarbejde, men arbejderne kræver at få indflydelse på den.

Bag denne udvikling på arbejdspladserne ligger en målbevidst ind-

sats fra de katolske arbejdere, dels broderskaberne HOAC, dels dem der svarer til vores UKA-KA. I 1962 var de med til at danne de første halvt hemmelige *Comisiones Obreras*, arbejder-kommissioner, som man siden har hørt så meget om. Hver gang en strejke besluttes, er det lederne herfra valgt af arbejderne selv, som tager initiativet. »Individuelt er arbejderne meget flinke . . . hvis der bare ikke var disse kristne agitatorer, som gejer dem op«, sagde en nordspansk forretningsmand, som selv er tilhænger af en »sund økonomisk liberalisme«.

Og bag de katolske arbejdere stod og står deres unge præster. De spanske biskopper, der ellers ikke kan

Fortsættes side 15

Dette billede er mere malerisk end realistisk, idet strejker ikke mere er vendt mod kongehuset, og militæret kun undtagelsesvis går politiet i bedene. Billedet er taget i 1961, da nogle demonstrerende dok-arbejdere ville passere Amalienborg slotsplads. De gik dog fredeligt en anden vej, da garden spærrede dem vejen.

Vil De foretrække en film om Jesus for den hellige Skrift? Fra filmen »Mattæusevangeliet«. Syge og lamme føres frem til Jesus.

Er Bibelen stadig troværdig?

Af
Adolf Meister S.J.

Guds Ord i vor tid« var emnet for et møde for sjælesørgere, som det østrigske institut for sjælesorg i Wien havde arrangeret fornylig. Emnets aktualitet understregedes af, at flere biskopper og over 400 præster og lægfolk deltog i mødet.

Guds Ord vil også tale til vor tids mennesker og få dem til at lytte til det. Og en af de ting, der er afgørende for, om der også fremover skal findes troende – og hvor mange, er prædikenen og den forkyndelse, den indeholder. Katolsk bibelvidenskab har, siden den fik nye impulser gennem Pius XII's rundskrivelse om Bibelen, oplevet en kraftig blomstringsperiode. Mange af de resultater, den er kommet til, forekommer chokerende. De kræver en omfattende orientering og overvejelse. Det var med henblik på disse vigtige anliggender, mødet var arrangeret.

Det gamle Testaments tilblivelse og budskab blev behandlet af professor, pater Norbert Lohfink, Frankfurt/Rom. Om påskebudskabet som det centrale i Det nye Testamente talte professor Wolfgang Beilner, Wien/Salzburg, og kerygmaet i Skriften og vor forkyndelse blev gennemgået af professor Bruno Dreher, Bonn. Professor Alois Stöger, St. Pölten/Rom, gav et eksempel på, hvordan man bearbejder en bibeltekst, og spørgsmålet: »Hvordan laver man en homilie?« blev besvaret af docent Albert Höfer, Graz. Ordets hørere og deres situation blev skildret af psykoterapeut, professor Albert Görres, München.

Det åbningsforedrag, der skulle ligge til grund for mødet, holdt professor, pater Max Zerwick S.J. fra bibelinstituttet i Rom. Emnet var »Guds Ord og Skriften«.

Det er hovedtankerne i dette foredrag, vi her vil gengive.

Er Bibelen stadig troværdig?

Vi befinder os i en krise. Og det i en tid, hvor der inden for Kirkens rammer er brudt en kærlighed frem til den hellige Skrift og et ønske om at sætte sig ind i den og studere den, som måske aldrig tidligere har været set i historien. Og så netop nu opstår der en videnskab, som giver indtryk af ligefrem at nedbryde dette højhellige skrift. Vi står over for Guds skrevne Ord på næsten samme måde, som jøderne stod over for Messias. De havde længtes brændende efter ham, men var alligevel skuffede, da han kom på en måde, som de ikke havde ventet. Guds Ord kommer nu pludselig til os på en måde, som vi ikke havde ventet og ikke havde ønsket, og slet ikke sådan, som vi troede, vi kunne og skulle ønske det i en århundredgammel traditions navn i en kirke, der ledes af Helligånden. Det er den krise, vi befinder os i! Men det ville være en forkert fremgangsmåde at kaste barnet ud med badevandet, dvs. hvis vi ville lægge Det gamle Testamente til side og ikke mere føle os rigtig veltilpas i Det nye Testamente, eller hvis vi ville stikke hovedet i busken og lade alt forblive ved det gamle.

Hvad er det da egentlig, Guds Ord har gjort? Det har på en måde, som vi ikke kunne ane, åbenbaret os, hvad det egentlig og definitivt indeholder. Det er ikke Guds Ord, der er noget galt med, det er os. Derfor gælder det altså nu om at gå til arbejdet!

Hvad nyt er der i den katolske eksegese?

Det nye er noget, der allerede er gammelt inden for katolsk eksegese! Det, som endelig har vundet indpas i koncildokumenterne. Objektivt nyt er det, at vi ikke mere, som vi har gjort det i århundreder, rent umiddelbart opfatter den hellige Skrift som Guds Ord, men som et »bibliotek« af bøger, som er blevet sat sammen af mange forfattere inden for et tidsrum på ca. 1000 år. Derfor må vi først og fremmest behandle den hellige Skrift, som vi behandler ethvert andet litterært værk, og udlægge den ud fra den sammenhæng, hvori den er blevet til. Og denne sammenhæng er den verden, den mentalitet, hvor den er opstået, og som er mangfoldig som livet selv. Og hvad er så denne mentalitet, denne åndelige baggrund? Som vi alle ved, er den orientalske mentalitet forskellig fra den vestlige. Og nu i vor tid drejer det sig om, at vi i vort in-

dre anerkender dette faktum! Det betyder ikke alene, at vi må omstille os i vor tankegang, men også at vi må omstille os til at føle og vurdere på en anden måde! Og det er vanskeligt. Det kræver nemlig, at vi træder ind i en helt anden åndelig verden, i et helt nyt åndsliv.

Hvordan dette skulle gøres, påviste pater Zerwick nu i to etaper, hvor han først behandlede det i dag så omstridte spørgsmål om skrifternes historiske troværdighed, og dernæst kom ind på troværdigheden af den evangeliske overlevering.

Er det, der står i Bibelen, historisk sandt?

Det drejer sig ikke om begrebet sandhed. Det forandrer sig ikke. Sandheden vil altid kunne defineres som overensstemmelsen mellem erkendelsen og det iagttagne objekt. Det, der ændrer sig, er indstillingen til det, vi kalder *historisk sandhed*.

Det kan anskueliggøres ved hjælp af en lignelse: Vi har nogle beduiner i deres telt. Så kommer der en gæst fra vesten. Og der, hvor der er beduiner, bliver der også fortalt historier. Og jo smukkere historierne er, jo mindre kan gæsten vestfra til sidst beherske sin trang til at spørge: »Jamen er det nu også sandt?« De andre ser uforstående på ham. »Ja, er det virkelig gået til på den måde,« spørger han en gang til. Og så endelig kommer svaret. »Det er da helt ligegyldigt, om det virkelig er gået sådan til!« Og hvis man spørger en indisk filosof: »Hvad er sandheden?«, svarer han: »Sandheden er det, der gør mig bedre!« »Det interesserer mig ikke så meget, om Krischma virkelig har levet,« siger Ghandi. »Jeg har hans lære, og den betyder noget i mit liv.«

Dette være sagt helt uden sammenligning med evangelierne, men det, der gennem det her anførte skulle anskueliggøres, er, at det afgørende ikke er, om tingene virkelig er gået for sig på den måde, som de skildres. Det, der betyder noget er *meningen, indholdet!* Vesterlændingen er opsat på at nå frem til den historiske virkelighed, så opsat, at indholdet kommer til kort. Og østerlændingen er opsat på at nå frem til indholdet, så opsat, at den historiske sandhed kommer til kort. Begge er de på gale veje. Men det, vi kan lære af det, er, at vi må se at glemme vort vesterlandske hovmod! Vi må se at komme bort fra følelsen af, at vi er målestokken for alting. Når vi har med den hellige Skrift at gøre,

må vi se at komme bort fra den tanke, at det rigtige er den måde, vi bedømmer tingene på. Vi må lære at kunne sige med oprigtig skuffelse: Det er jo kun historisk sandt!

Lad os engang som eksempel tage lignelsen om den barmhjertige samaritan; Hvem siger, at det er en lignelse? I Bibelen står der bare: »Da tog Jesus ordet og sagde (til farisæerne): 'En mand var på vej fra Jerusalem til Jeriko og faldt iblandt røvere...'
Hvad vil vi nu helst have: at denne fortælling er historisk sand, at det virkelig er sket, som der står skrevet, eller at den er opspind fra ende til anden? Som vesterlændinge kan vi ikke lade være med at sige: Hvis det virkelig var sket, var det naturligvis bedre. Men skulle vi i virkeligheden ikke være glade, hvis denne historie *kun* var en fortælling? Hvorfor det? Jo, for der kommer først præsten og efter ham levitten. Pinligt, ikke! To repræsentanter for »gejstligheden«. Og endelig kommer så samaritanen, et foragtet og forhadet menneske, der ikke engang har den rette tro for slet ikke at tale om den rigtige gudstjeneste. Men alligevel – og her mærker vi, hvordan Herren pludselig glæder sig i sit hjerte – er der her endelig en, der opfylder Guds vilje og griber ind. Det er tredobbelt pinligt! Men sådan var det altså. Ja, hvis det bare var sket. Men nej, hvis det kun er opspind, så har Jesus sat præsten først som et billede på hårdhjertethed. Fortællingen kommer over os som en dom, hvis den ikke bare er sket.

Historisk sandhed og indholdets betydning

Mangel på historisk sandhed kan netop indgå i den mest dybsindige historie som det, det er. Vor vesterlandske historieopfattelse skylder vi historieskrivningen i det 19. århundrede. Men i dag er vi på vej til en anden opfattelse af historisk sandhed, der nærmer sig den østlige, ved at historisk sandhed på ny begynder at falde sammen med betydningen af det, der berettes.

Disse overvejelser kan hjælpe os til en ny forståelse af den hellige Skrift og til at møde Guds ord med en ny tillid. Det nye er, at vi bedømmer den hellige Skrift ud fra en litterær synsvinkel og ud fra forfatterens mentalitet, der kan bevirke, at han kan have ment noget helt andet end det, der rent umiddelbart fremgår af de ord, han har benyttet. Vi ved jo alle sammen, at de ord, vi udtaler, ikke altid svarer til det, vi egentlig

ville sige. Vort sprog er fuldt af billeder. Og dertil kommer yderligere, at østerlændingene benytter sig af så mange billeder, som er ukendte for os. Vi tager fejl, hvis vi uden videre opfatter dem bogstaveligt.

Bibelvidenskab og kirkelige dokumenter

Denne nye måde at omgås den hellige Skrift på har også givet sig udtryk i de kirkelige dokumenter. Pius XII's rundskrivelse »Divino afflante spiritu« (1943) var et virkeligt gennembrud. I 1964 udkom Den pavelige Bibelkommissions »Instructio«, »De historicitate evangeliorum« (Om evangeliernes historiske sandhed). Kernen i Pius XII's rundskrivelse er, at det med stort eftertryk anbefales os at granske den hellige Skrift med alle til rådighed stående moderne videnskabelige midler, fordi det ikke er bogstaven, men indholdet, det kommer an på, og indholdet er simpelt hen det, forfatteren har villet fortælle os med det, han skriver. Bibelkommissionens »Instructio« er gennemsyret af nøjagtig den samme ånd som Pius XII's rundskrivelse og gentager det centrale i den, at det er en hellig pligt at studere den hellige Skrift med alle den moderne videnskabs midler, ligesom den gør den rationalistiske katolske videnskab om bibelfortolkningen til det almengyldige princip for katolsk bibelforskning.

Troværdigheden i den evangeliske overlevering

Hvis vi nu går i gang med at udlægge Skriften, rejser der sig straks følgende fundamentale krav: Hvis den katolske ekseget skal være i stand til at kaste fuldt lys over den evangeliske overlevering, må han skelne mellem tre etaper på den evangeliske overleverings vej, før den er nået til os:

- 1) Jesu eget liv og hans offentlige virksomhed.
- 2) Den apostoliske og urkirkelige forkyndelses tid.
- 3) Denne overleverings skriftlige nedfældelse i evangelierne, som vi nu har dem.

Hvem ville endnu for 40 år siden have vovet at sige, at Mattæusevangeliet ikke skulle være skrevet af Mattæus. Apostlene var jo øjenvidner. Han havde jo som apostel været med fra begyndelsen. Både ordene og gerningerne var så usædvanlige, at man ikke så hurtigt kunne glemme dem igen. Denne Mattæus skrev: »Jesus sagde...« Altså måtte han have sagt sådan og sådan. »Jesus

gjorde...« Altså måtte han have gjort sådan og sådan. Mattæus havde jo selv set det med sine egne øjne.

Og nu siger Kirkens læreembeder til os, at Skriften, som vi nu kender den, er kommet til os i tre etaper. Naturligvis har den sin rod i Jesu offentlige virksomhed. Men så blev det, apostlene kunne huske, forkyndt. Det, de forkyndte, hentede de jo fra deres erindringer. Det behøver i virkeligheden ikke at være gået helt sådan for sig, som de fortæller, men det, der er sket, bliver nu anvendt. De var jo alle sammen prædikanter, og altså rettede udvalget af deres erindringer sig efter, hvad tilhørerne havde brug for. Man plukkede det ene og det andet ud – ofte helt uden for sammenhængen. Først 50, 60, 70 år efter Kristi død bliver denne forkyndelse endelig skrevet ned.

Udlægning af Jesu ord og gerninger

Evangelierne er udlægnings af Jesu ord og gerninger. Apostlene har givet deres oplevelser videre med den fuldkomne forståelse, de har fået af dem gennem opstandelsen og Åndens udgydelse. Dette er afgørende! Det, vi har i evangelierne, som de foreligger for os, er udlægnings af Jesu ord og gerninger. »Jeg har endnu meget at sige jer; men I kan ikke bære det nu,« står der i Joh. 16. »Men når han, sandhedens Ånd, kommer, skal han vejlede jer til hele sandheden.« (Joh. 16,12 f.) »Han skal herliggøre mig; thi han skal tage af mit og forkynde jer det.« (Joh. 16,14.) – Men så har Jesus jo slet ikke sagt det alt sammen!? »Talsmanden, Helligånden, som Faderen vil sende i mit navn, han skal lære jer alle ting og minde jer om alt, hvad jeg har sagt jer.« (Joh. 14,26.) Så har han altså alligevel sagt det. Men han har udtrykt sig *dunkelt*. Og denne »erindring« betyder »udlægge«. Her ligger nøglen til hele Det nye Testamente og forståelsen af det. Og det at »vejlede«, »forkynde« (Joh. 16,13) viser sig at være et fagudtryk fra den apokalyptiske litteratur, blot betyder det ikke »forkynde«, men »tyde«, »udlægge«. En udlægning af Jesu ord og gerninger.

I den diskussion, der fulgte efter dette foredrag kom pater Zerwick blandt andet ind på spørgsmålet om den historiske sandhed om Jesu liv. Han fremholdt, at kristendommen ifølge selve sit væsen er en religion, der hviler på historiske kendsgerninger. Den er ingen gnosis. Men der er tale om en udlægning af Jesu

ord og gerninger. Udlægningen giver sig alene til kende i den *måde*, hvorpå der fortæles.

Professor Stöger, Rom, tilføjede, at vi blandt andet i Apostlenes Gerninger, i 1. Korinterbrev og i Johannes' 1. brev har håndgribelige beviser på, at urkirken havde været absolut interesseret i beretningernes sandhed. Grundlaget var historisk, men det hele er blevet os meddelt i kerygmatiske form.

I konklusionen af sit foredrag, som vi dels har gengivet ordret, dels i resumé, fremførte pater Zerwick følgende:

Hvordan står vi i dag historisk?

Historisk er vi – i vesterlandsk forstand – blevet betydelig fattigere. Vi troede, at Helligånden borgede for den historiske sandhed i det vi har fået overleveret om Jesu ord og gerninger. Men de historiske kendsgerninger er kun »krykker«, der skal bringe indholdet videre. Og hvad ved vi så virkelig om Jesus? En lignelse her, en undergerning der, og et Jesus-ord, som vi direkte må tilskrive ham. Vi må tage imod denne del af evangelierne med et nyt sind. Disse ting har vi. Og midt i vor nye fattigdom gør disse ting os på ny rige. Mindre – men dybere, mindre – men personligere!

Og hvad har vi som troende?

Fortolkede Jesusord og fortolkede Jesusgerninger – i lyset af opstandelsen og i Åndens lys.

Hvad ville De vælge, hvis De på den ene side havde en film eller en båndoptagelse af Jesu liv og på den anden side den hellige Skrift? Der er simpelt hen ikke tale om noget valg! Vi tager af hele vort hjerte og i dyb taknemmelighed imod fortolkningen af Jesu ord og gerninger i lyset af opstandelsen og i Åndens lys. Og det er historie! For det, som i virkeligheden dengang er sket i Palæstina i Jesu person, det kan hverken en film eller en båndoptagelse gengive. Og det er den inderste, den dybeste virkelighed, den egentlige historie, det drejer sig om for os.

Adolf Meister S.J.

REDAKTIONELT

Til støtte for Katolsk Ugeblads ansvarshavende redaktør har biskop Hans L. Martensen udnævnt et redaktionsudvalg med følgende sammensætning:

Pastor Ib Andersen, redaktør Eiv. Bjørnkjær, advokat Henrik Holm-Nielsen, pastor Lars Messerschmidt, cand. mag. Ellen Nielsen og cand. mag. Jan Pinborg.

DE NORDISKE BISKOPPERS FÆLLES FASTEBREV OM LITURGIEN

Vor Hellige Liturgi er emnet for dette fælles fastebrev. Netop fastetiden indbyder os til at rette vor opmærksomhed mod dette emne. Opfordringen til at gøre bod og til at overveje den nåde, vi modtog i dåben, og som førte os ud fra mørket ind i Kristi lys, bringer os nær til påskens mysterium: Vor Herre Jesu Kristi lidelse, død, opstandelse og himmelfart. Med andre ord: fastetiden drager os ind i det samme mysterium, som også er liturgiens midte.

1. Et blik tilbage i tiden viser, hvad liturgiernes fornyelse har bragt os i de to år, der er gået siden Vatikankonciliet. Med glæde konstaterer vi, at ændringerne blev til ved et udstrakt samarbejde mellem præster, ordensfolk og lægfolk og med forståelse for de mange problemer, som rejste sig, med iver for deres løsning og med tillid til dem, der bar ansvaret. Latin gav delvis plads for modersmålet; den aktive medvirken i liturgien, især i den hellige messe, blev større; ordets gudtjeneste genfandt sin ophøjede stilling ved siden af ofret; den liturgiske musik søgte nye udtryksformer; en levende afveksling afløser langsomt stivnet ensformighed. De liturgiske kommissioner har gjort et stort og dygtigt arbejde, men står endnu over for vanskelige opgaver.

2. Imidlertid er vi opmærksomme på, at ikke alle og enhver helt og fuldt har kunnet tilslutte sig denne udvikling. For nogle synes den liturgiske tilpasning at gå for langsomt. I deres længsel efter en tidssvarende liturgisk form er de tilbøjelige til at gå videre, end det strengt taget er tilladt og indføre forandringer efter eget forgodtbefindende. Andre derimod hænger ved de gamle traditionelle former og mener, at den enhed, som den latinske liturgi skabte, ikke kan opnås på nogen anden måde. Det er svært for dem at finde sig til rette med de undertiden noget utilfredsstillende oversættelser af liturgiske tekster, og de glemmer alt for let St. Augustins ord, at det er langt bedre for os »at blive kritiseret af de sprogkyndige, end ikke at blive forstået af det jævne folk«. Dette brev er nu ikke tænkt som et indlæg i diskussionen om de liturgiske ændringer, ej heller som en stillingtagen til enkelte indvendinger mod fornyelserne i liturgien. Men vi beder begge grupper betænke, at det i spørgsmålet om den liturgiske fornyelse hverken drejer sig om at forkaste alt, hvad vi har overtaget fra tidligere slægtled, blot fordi det er gammelt, eller om at godtage det ny, alene fordi det er moderne. Vi må nøje undersøge både det gamle og det ny for at udskille og bevare

de sunde og gode bestanddele. I den ånd vil vi fortsætte på den af konciliet angivne vej med kærlig hensyntagen til hinanden som medlemmer af samme familie under det ene overhoved, som er Kristus.

3. Når vi ser fremad mod de opgaver og det mål, som ligger foran os, finder vi os stillet over for et alvorligt spørgsmål: Er vi tilstrækkelig klar over den dybeste mening med al liturgisk fornyelse? Målet, som Vatikankonciliet havde for øje med en liturgisk fornyelse, er ikke nået, når altrent i vore kirker er blevet vendt om, eller når alle aktivt tager del i liturgien ved at svare, knæle og stå i fællesskab. Heller ikke ved at forkyndelsen af Guds ord er blevet en selvfølgelig bestanddel af søndagsmessen. Der er stadig fare for, at vi, efter at have fundet frem til nye former, stivner i disse, så at vi ikke har opnået andet end at udskifte et sæt regler med et andet og i det lange løb vil opdage, at den ny liturgi ikke blev den levende gudstjeneste, vi forventede og længtes efter.

For at fornyelsen må blive en livgivende kraft, må fremfor alt vor forståelse af den dybere mening bag alle de ydre former vokse i takt med en levende tilegnelse. Derfor ønsker vi – især for vore præster – at de inderligt gennemtrænges af liturgiernes

åndelige kraft og bliver i stand til selv i prædiken og i undervisning at give denne kraft videre (cf. Instr. - - Const. 14). Det er ikke tilstrækkeligt, at vi i lydighed gennemfører de foreskrevne ændringer og lejlighedsvis forklarer dem i prædiken og foredrag. Vi må utrætteligt i prædiken, i katekismusundervisning, i taler og diskussioner forsøge at give videre, hvad egne studier og egen erfaring har vist os er den liturgiske fornyelses egentlige mening. Vi nærmer os denne mening, når vi indser, at al liturgi former sig, ved at mennesker, som Gud har kaldt sammen, mødes og igennem ord og sakramente danner den af Herren indstiftede kirke, dvs., Guds folk, som på samme tid er de forløste, men også dem, der virker med til forløsningens fuldendelse. Som Guds folk er vi ikke blot en tilfældig samling af enkeltpersoner. Vi er en hellig enhed, fordi vor forløser Jesus Kristus er een; en enhed, fordi vort håb er Kristus alene; en enhed, fordi hellige tegn, som Kristus rejste i vor midte, knytter os sammen. I liturgien skal disse symboler eller tegn ikke blot vise bagud til den forløsende kraft i vor Herres lidelse og opstandelse. De peger også fremad imod fuldendelsen, mod den dag, hvor menneskeheds historie er ved målet, hvor Kristus, som er begyndelsen og enden, alpha og omega, har genoprettet Guds rige i alt og i alle (cf. Eccl. M.H.T. no. 45). Igenem disse tegn bliver vi eet med Kristus og ved ham med Faderen og Helligånden. Disse tegn giver os del i et helligt præstedømme, gør os til formidlere af hans forløsende kærlighed over for vore egne og over for verden. Enhver liturgisk handling, og især den hellige messe – også når den fejres ved et almindeligt bord af en håndfuld katolikker i bispedømmets fjerneste afkrog – gør Guds kirke synlig iblandt os og stifter den enhed, som er Guds folk. Når vi samles omkring altret og deler den samme spise og den samme drik, står enhver af os helt og fuldt som enkeltperson foran Gud, men samtidig helt og fuldt som Kristen og som medlem af Guds folk. Ved altret modtager vi, hvad vi selv skal give videre, styrkes vi til at være vidner for verden om Guds kærlighed.

Når vi er nået til at tænke på liturgien på denne måde, så vil det blive klart for os, hvorfor liturgien er blevet kaldt »Kirkens mest op-højede handling« (Instr. 1), og så

forstår vi også, hvorfor liturgi-ens tilpasning er en så vanskelig opgave. Kun gennem tålmodigt samarbejde vil vi skridt for skridt nå frem til et godt resultat. For det er ikke nemt at gøre de tegn, ord og handlinger, som skal udtrykke troens dybe mysterier, enkle og letfattede, især når vi betænker, at mysteriet selv altid vil forblive skjult for os.

4. Det er herefter indlysende, hvorfor koncilets konstitution om liturgien og hvorfor vi biskopper, i dette brev, lægger så megen vægt på alle troendes aktive deltagelse i den liturgiske handling. Det er hverken af pædagogiske eller af psykologiske grunde eller for at holde de tilstedeværende i kirken beskæftigede. Grunden er alene, at det er uforeneligt med vor stilling og vor værdighed som Guds folk, hvis vor deltagelse i liturgien indskrænker sig til blot at være til stede og passivt følge den hellige handling. Liturgien er en dialog, en samtale mellem Gud og hans folk, og ingen har lov til at holde sig udenfor.

Dette syn på liturgien lader os forstå, hvorfor vor private andagt og vore personlige følelser må vige for den særlige værdighed og kraft, der ligger i det liturgiske ord og i den liturgiske handling, selv om dette ord undertiden når os i et ubehjælpsomt sprog, og selv om de enkelte ceremonier endnu måtte være langt fra det fuldkomne. For liturgien overstiger alle følelser, overstiger al ydre fuldkommenhed eller ufuldkommenhed, fordi dens egentlige og inderste virkelighed betyder deltagelse i Herrens død og opstandelse. Når vi, der er blevet »døbt til enhed med Kristus« (Rom 6,3) fejrer den hellige liturgi, så er det netop »ved ham og med ham og i ham«, at vi viser Faderen ære og forherligelse.

5. Ved afslutningen på vort fastebrev beder vi Dem også i fremtiden samarbejde med os ved løsningen af den dobbelte opgave, liturgi-ens fornyelse stiller os: nemlig arbejdet med at forstå, forklare og gennemføre, hvad vi ville kalde de ydre forandringer i liturgien. Men især at samarbejde med os ved ofte at overveje og udlægge det, som vi vil kalde liturgi-ens indre kraft, motiverne og baggrunden for den liturgiske fornyelse. Resultatet vil blive en levende liturgi, som vil gøre kirken synligt nærværende, hvor blot to eller tre er samlet i Kristi navn,

en liturgi som vil give os kraft til at bringe verden den tro, vi selv be-

kender, det håb, vi støtter os til, og den kærlighed, som binder os sammen i Kristus

den liturgi, om hvilken Vatikan-konciliet siger: »den opbygger dagligt dem, der er inden for (kirken) til et helligt tempel i Herren, en Guds bolig i ånden ... og på den måde fremhæver den kirken for dem, som står udenfor, som et banner midt blandt folkeslagene, et banner, som Guds adskilte børn kan enes om, indtil der kun er én hjord og én hyrde (no. 2).

+ William Cobben
+ Johannes Gunnarsson
+ Johannes Rùth
+ Johannes Wember
+ John Taylor
+ John Willem Gran
+ Hans L. Martensen
+ Paul Verschuren

LITURGISK KALENDER

SØNDAG: 1. Passions søndag (s. 286, violet).

MANDAG: efter 1. Passions søndag (s. 291, violet).

TIRSDAG: efter 1. Passions søndag (s. 295, violet).

ONSDAG: efter 1. Passions søndag (s. 300, violet).

TORS DAG: efter 1. Passions søndag (s. 305, violet).

FREDAG: efter 1. Passions søndag (s. 310, violet). Erindring: Patrick, biskop og bekender (s. 852) og Marias syv smerter (s. 866).

LØRDAG: JOSEF, Jomfru Marias brudgom og Kirkens værnehelgen, bekender (s. 853, hvid). Erindring: Lørdag efter 1. Passions søndag (s. 314).

SØNDAG: 2. Passions søndag eller Palmesøndag (s. 334, violet).

JOHANNESKIRKEN TAKKER

Kirkens forvaltningsråd indbyder i påskeugen to store grupper af velgørere til at komme til Søborg for at se resultatet af de mange gaver.

2. påskedag indbydes alle ordenssøstre til en sammenkomst kl. 14 i den nye menighedssal.

Torsdag i påskeugen – i tilslutning til menighedsmessen kl. 19.30 – altså ca. kl. 20.15 – indbydes deltagere i vore Rom-rejser – og alle andre interesserede.

Bus 43 går til Søborg Torv. Man går to blokke videre udad og har så Vandtårnsvej (nr. 51) på venstre hånd.

På forvaltningsrådets vegne

Paul d'Auchamp

To svar til Walter Dalland

Walter Dalland efterlyser en bestemmelse om, at den kommende synode skal få besluttende myndighed over for biskoppen i stedet for blot rådgivende. Dette ønske forudsætter, at flertallet i en given gruppe altid har ret. Men det er dog ikke altid tilfældet. Til eksempel kan nævnes, at vi i Danmark er et mindretal på 25.000 katolikker, og at Jesus blev dømt til korsfæstelse af et jødisk flertal. Demokratiet i Kirken må være retten til frit at udtrykke sig og søge at påvirke opinionen med alle gode midler: f.eks. bøn og Guds ord. Men den endelige afgørelse må vi derefter overlade til den, af hvem vi tør forvente, at han igennem sit kald til biskop har fået Helligåndens særlige nådegave til at skelne ånderne.

Lærerinde Lise Thrane

Kære Walter Dalland,

Jeg har været glad for at læse dit indlæg om, hvad en synode er (Kattolsk Ugeblad, 24.2). Såvel betydningen af synoden 68 som linier i dens synsfelt skitserer du med klare træk. Ikke desto mindre giver du her og der din artikel en drejning, som jeg ikke rigtig forstår kan være din virkelige mening.

Ud fra vore nordiske traditioner for medbestemmelsesret, for demokrati, for sammenhæng mellem frihed og ansvar synes du at ville definere Kirkens funktion, således som den vil komme til udtryk på synoden, i disse kategorier. Du har selvfølgelig ret i, at Kirkens styreform ikke er enevældens, du har også ret

i, at vi oplever en velgørende demokratisering af Kirkens liv i disse år; vor egen biskop arbejder såvel ved synode som ved den økonomiske nyordning på samme linie. Men du kan da ikke mene, at Kirken af den grund skal forstås primært ud fra *politiske* kategorier. Kirken må da nødvendigvis være et samfund i verden af en særegen natur, der hverken kan eller skal bestemmes primært politisk, men derimod *teologisk*. Dette indebærer øjeblikkeligt, at Kirken ikke kan karakteriseres som et demokrati, samtidigt med at denne kendsgerning *ikke* implicerer, at den skulle være udemokratisk.

Dernæst: hvorfor skal det være et særligt kendetegn ved friheden, at synoden skal kunne *binde* biskoppen (sammen med præster, søstre og lægfolk)? Er det ikke snarere udtryk for flertallets *magt* – demokratisk magt, ja, men dog magt. Rent ud sagt, Walter, det minder mig til forveksling om præcis samme struktur, som vi møder overalt rundt omkring os i vore forskellige mere eller mindre demokratiske sammenslutninger, fagforeninger etc. Har Kirken ikke en anden struktur at byde på? Skal synodedeltagerne have *magt*, bl.a. til at binde biskoppen? Jeg troede, at det var livsvigtig funktion i det kristne liv at *tjene* uden betingelser, og hvis det går så galt, at tjenesten bliver afvist, da måske at ryste støvet af fødderne for at tilbyde påny.

Da biskoppen blev indviet, insisterede han på – under henvisning til den ceremoni, hvorunder han fik

evangeliebogen lagt på sit hoved – at hans autoritet var evangeliet, og at det var det eneste han var forpligtet over for i sit embede. Var det dog ikke et ægte kristent vidnesbyrd? Hvorledes kan du drømme om at forlange, at biskoppen skal bindes af noget andet end evangeliet? Biskoppen er ikke biskop 'af folkets vilje', men af Guds vilje. Det er højt spil fra Vor Herres side at lægge så meget på et menneske, men det er ikke desto mindre, hvad Han vover: at bygge sin Kirke på os mennesker. Hvis du mener, at vi ikke skal være sikre på resultaterne, så behøver vi sandelig ingen sikkerhed for synodens kompetence for at se, at vi er ude på dybt farvand. Vi må ikke – i al vor iver for at gøre Kirken demokratisk og selv få indflydelse i den, i vor iver efter at gøre Kirken således, at mennesker af idag kan komme til at kendes ved den – glemme, at det er *et åndeligt rige*, Guds Søn har stiftet på jorden.

Jeg ser af listen over synodekandidater, at du har sagt ja. Så kender jeg dig igen: uforbeholdent, uden omsvøb og uden smålig skelen til tid (og penge), har du, *før* du har sikkerhed for synodens kompetence og dermed din mulige magt, sagt ja til med den åbenhed, vi sætter så stor pris på hos dig, at tilbyde din hjælp til arbejdet for Kirkens fornyelse i Danmark – til Vor Herres pris og til gavn for *alle* mennesker af god vilje.

Din hengivne

Bent Dalsgaard Larsen.

KIRKEBIDRAGSORDNINGEN

Fejlregning?

Årene 1958 og fremefter karakteriseres som »velstandsårene« og Danmark kaldes »velstandssamfundet« i den nye store Danmarkshistories sidste bind (Politikens forlag). »Aldrig før har det danske samfund på så kort tid oplevet så stor en velstandstigning,« skriver cand.mag. F.Wendt. Vel er der stadig store opgaver at løse, f.eks. bolig mangelen og en endnu retfærdigere lønfordeling. Men i det store og hele har vi en velstand som aldrig før.

Samtidig tales der om store økonomiske vanskeligheder for »bispedømmet«. (Med »bispedømmet« menes naturligvis ikke biskoppens private kasse, men din og min kirke). Dette lyder højst mærkeligt. Er det fejlregning på indtægtssiden? Eller skyldes det ikke snarere at kirkebidragenes størrelse ikke har fulgt pristalsstigningen og ikke står i forhold til velstanden?

Nogle sogne, som f.eks. Lyngby, har i de knapt så gode år formået at

bygge, og i enkelte andre er der foretaget større forbedringsarbejder. Tilskuddet til vore skoler er større end nogensinde før, så selvom der er vanskeligheder at overvinde, er det ikke det, der tynger bispedømmets økonomi mest. Vel er skatterne store, men – når kirkebidraget kan trækkes fra hjælper det. Skulle det så ikke være muligt under så gode forhold at sikre kirkens almindelige drift i vort land?

I større og gamle sogne, hvor bygningerne forlængst er betalt, skulle der endda være mulighed for at hjælpe andre med videre udbygning.

→

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører

Studiestræde 15, København
Minerva 6761

Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Vejle Mineralvandfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør

Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

J. Qvist Jensen

Slagtermester

Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
*Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail*

HORNUNG & MØLLER

Aktieselskab
KGL. HOFPIANOFABRIK

KØB . SALG . REPARATION

FELIX SCHMITT & SØN

Exam. pianoslemmer og instrumentmager
Magleås 1, Odense,
Tlf. (09) 12 36 56 - privat 11 15 93

Organist & kantor ved den
Katolske Kirke i Odense.

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre

Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Ove Juel-Christensen

Tria *6408

Kaffe og kolonial en gros

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

**Alle forsikringer tegnes -
gratis rådgivning
og tilbud dag og aften ved
Assurandør H. E. Pedersen**
Søndervigvej 89, Vanløse
tlf. 71 20 23

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselolier

Glarimester

POUL V. JOOST

Slotsgade 7, København N
Telefon 39 79 77

Stort udvalg i fotografirammer

P. A. Nielsen & Co.

Skindergade 28, København K.
Tlf. C. 828

*Udlejning af service, borde
og stole
Alt til festen.*

Lev. til katolske institutioner.

D. Plate Petersen

Malermester

Tlf. Fasan 2718

Gardiner

Manufaktur

Hvidevarer

Sengendstyr

Textil-Varehuset

Slotsgade 17, København N
Tlf. (01) 35 05 01

Leverandør af skolekjoler

Karl A. Hansen

Murermester

Bjergstedvej 10, Brønshøj
Tlf. Bella 2521

Banegårdens Restaurant

Früz Kapper

Odense H.

Mogens Larsen

El. Installatør

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.

Telefon Taga 50

Kød og flæsk

Der er et særligt område, jeg mener ikke bør forsømmes. Det er at skabe basis for udgivelse af flere gode katolske bøger. I de vanskelige år i 30'erne kunne man udgive mere af lødigt katolsk litteratur end nu. Vi katolikker, som praler af at tænke mere og dybere over de åndelige spørgsmål end »materialisterne«, skulle da vide at der netop i disse år kræves en åndelig indsats i vort land, et arbejde for dets åndelige velfærd. Aldrig før har vi haft så gode ydre vilkår herfor. Koncilet har givet os retningslinier til hjælp for dette arbejde. Skulle vi så ikke i disse velstandsår tage fat, selvom det begynder med noget så praktisk som at bringe vor kirkes økonomi på fode ved at yde et efter velstanden passende kirkebidrag.

Palle Burla

I DEN KOMMENDE TID

RETTELSE TIL AC's FORÅRS-PROGRAM

Onsdag den 15. marts kl. 20: Lektor Oluf Bohn: »De andre og mig«. Om identitetsproblemet.

RETRÆTE FOR ÆGTEPAR

Der vil i tiden fra fredag den 14. april kl. 16 til søndag den 16. april kl. 16 blive afholdt en retræte for ægtepar på Sostrup Slot. Retræteleder bliver pater M. Drouzy O.P.

Pris kr. 110,- pr. ægtepar. Tilmelding bedes foretaget snarest muligt og senest den 20. marts til Inga og Bent Jensen, Store Torv 1, Århus C.

BIFROST

Torsdag den 16. marts kl. 19.30. Professor, dr. theol. Leif Grane: Tro og teologi.

LÆSERBRIEF

»Pas på, hvad De gør«

Dette var overskriften i nr. 4/1967 i vort ugeblad til en artikel om kirke-musik.

Med lup måtte man imidlertid søge efter, hvad der skulle passes på, men svaret var der ikke. Var det med vilje, eller måtte det ikke skrives? Faldgruber er der da nok af, og de bør næppe skjules, så længe der er den mindste mulighed for at undgå at falde i dem.

F.eks. er der den nyopdukkede helt fantastiske kærlighed til vor utidssvarende salmeskat (Forfatter-årstallene findes i den officielle udgave af salmebogen).

Hvor kan man uden med økumeniske bind for øjnene tro på, og det ser man ud til at gøre, at de aldrende salmetekster kan erstatte endsiges i betydning forbedre den latinske messes Davidsstrofer, og tror man f.eks., at vore gamle salmer bedre taler ungdommens sprog?

I Sankt Olav nr. 1/1967 skriver en læser følgende:

»Vi vil komme til at få en liturgi, som i sin fattigdom ligger nær den protestantiske, og vi vil vel da til slut sidde på vor bag i kirken og synge de overvurderede salmister Brorson, Kingo, Grundtvig m.fl.« Det virker ikke meget opmuntrende på os, som har været protestanter og gennem år har oplevet denne fattige form for gudstjeneste, hvor der er liden plads for tilbedelse og ingen følelse af Guds mystiske nærvær iblandt os«.

Kan det siges bedre eller mere advarende?

En kronikør i »Kristeligt Dagblad« efterlyser ud fra samme erkendelse moderne salmister, men måtte blankt opgive.

Hvad står der i øvrigt i Koncilet liturgikonstitution om kirkemusikken? Indholdet af dette afsnit, som vel må være grundlæggende for reformerne, har hidtil ikke i nævneværdig grad farvet liturgidebatten f.eks i dette blad.

Det kan vel derfor være nyttigt at citere nogle ret afgørende passager. Således læser man i punkt 112, l. stk.:

»Den universelle kirkes musikalske tradition har skabt en uvurderlig skat. Når ingen anden kunstnerisk udtryksform har frembragt noget, som kan sidestilles med den, skyldes det først og fremmest, at kirkesangen, som jo er knyttet til ordene, udgør en nødvendig del af den højtidelige liturgi.«

Videre læses der i punkt 114:

»Kirkemusikkens skat må omhyggeligt bevares og dyrkes. Arbejdet med kirkekorene må konstant fremmes, specielt ved domkirkerne. Biskopperne og andre sjælesørgere skal med iver påse, at hele menigheden under alle sungne gudstjenester tager den aktive del i sangen, som tilkommer den i overensstemmelse med artikel 28 og 30.«

Endelig læser man i punkt 116:

»Kirken anerkender den gregorianske sang som den romerske liturgis egen. Den skal derfor have førstepladsen i de liturgiske handlinger, om end for øvrigt på lige fod med anden musik.«

Nok er her muligheder for afvigelser, men tendensen og kærligheden til vor gregorianske arv må dog være indlysende klar og indeholde en meget alvorlig forpligtelse.

Det citerede forekommer i hvert fald mig at være særdeles advarende.

Dette indlæg skal afsluttes med endnu et citat fra den norske indsender. Han skriver:

»Det må være tilladt at hævde, at det er fundamentalt galt at tro, at man opnår en levende og engageret kirke på jorden med håndfast salmesang og lange prædikener. Det er følelsen af at være i det helliges nærhed, at få lov til at tilbede det guddommelige og at søge ind til kirken livgivende sakramenter, som kommer til endnu en gang at føre kristendommen frem i en tilsyneladende sækulariseret verden. Vær ikke bange hverken for latinen, den gregorianske sang, røgelsen, vievand eller noget andet middel, som kan gøre tilbedelsen så rig som mulig. Få vil regne os denne form for liturgi til last i dag, men mange vil i fremtiden beklage, at vi i dag har gjort fremtidens liturgi fattigere end den, vi selv fik lejlighed til at blive fortrolige (kjent) med.«

Endnu en gang: »Pas på, hvad De (eller de) gør.« Ansvar og følgerne (måske halvtomme kirker) kan blive ret svære at bære, og denne advarsel kan for så vidt godt udvides til at omfatte andre reformer, f.eks. den reducerede forpligtelse til at deltage i væsentlige messer om hverdagen, lettelsen af fastebestemmelserne m.v.

J. Bolt-Jørgensen

*

Redaktør anklages

MADRID — NC News Service

En domstol i Valladolid (Spanien) har indledt retsforfølgelse af redaktøren for »Diario Regional«. Jose Tallon Garcia. Garcia anklages for at have publiceret nyheder, hvori han tilkendegiver sin »respektløshed over for myndighederne«.

»Diario Regional« udgives af medlemmer af Opus Dei, en international sammenslutning af præster og lægfolk.

I januar måned er yderligere fem blade, der udgives af Opus Dei i Spanien blevet forelagt den spanske informationsminister Manuel Fraga Iribarna til nærmere undersøgelse.

Esbjerg

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester

Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester

Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed

Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon: 2 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

Brdr. Andersen

Tømrermestre

V. Kjørbovej 1, Kolding
Telefon 2 02 81

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
2 01 55

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget

Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding

1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver

Støt vore annoncører

RYBERG's Bageri & Conditori

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 05 88

*Drik kaffen i vort hyggelige
cafeateria.*

Roskilde

Firma Hans Møller

vi Ib Møller

Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefor*

*Skolebøger - Skolerekvissitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Foto i stort udvalg*

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs efft.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevine

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telf. Roskilde 35 75 75

Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

København

Fiskehuset PARCEL

Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

ERIK ANDERSEN

VALBY 910

Sandhusvej 19, Valby

PAPIR
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PLASTIC

Strejken...

Fortsat fra side 5

kaldes arbejdervenlige, har trods alt forstået noget af situationen. De udsendte allerede i 1960 en vejledning til præsterne, hvori det hed, at strejker ikke kunne fordømmes af princip, og at der måtte ses på det almene vel, således at præsten ikke skal gå imod en kollektiv arbejderaktion, når det gælder en retfærdig sag.

Uden for arbejderkredse begynder forståelsen for disse masseaktioners berettigelse også at dæmre. Efter en vældig demonstration i Madrid i februar skrev Opus Dei-avisen »Madrid« med sympati om den »heroiske kamp«, som i det øvrige Europa havde hævet arbejdernes kår til et niveau, som de spanske arbejdere endnu er fjernt fra. En gruppe spanske jesuitter, som er rådgivere for en særlig slags Maria-kongregationer for arbejdere, holdt i fjor et studiemøde om disse problemer, hvor de også fastslog retten til at strejke. Deres rapport godkendtes af ordenen, og den blev sendt til biskopperne – som dog ikke sagde noget.

Vi danske kan jo glæde os over betydelig mere velordnede forhold. Her i landet behøver man ikke at ty til »vilde strejker« for at få en ordentlig løn. Det klarer organisationerne. Katolske arbejdere vil nok pege på, at ikke mange af deres trosfæller, heller ikke i folkekirken, har været med i kampen for at skabe de gode forhold. Men for at bevare dem går det ikke an at give den frie forhandlingsret fra sig. Og dermed friheden til at strejke. Den franske kardinal Richard, ærkebiskop af Bordeaux, skrev engang i en artikel i anledning af en kulminestrejke: »Hvor der er demonstrationer, er det, fordi de på mer eller mindre ordnet måde, men spontant afspejler den menneskelige frihed. De kunne være undgået, hvis man havde respekteret arbejderne og havde planlagt omordningen sammen med dem.«
Ellen Nielsen

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

Murermester- og entreprenørfør.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

KATOLSK UGEBLADS

PÅSKENUMMER

udkommer på fredag den 17. marts. Det er et udvidet nummer, der for en stor del handler om emnet *Profeterne og vor tid*. En række af Ugebla-

dets medarbejdere behandler spørgsmålet fra forskellige udgangs- og synspunkter.

Som sædvanlig udkommer bladet ikke i den stille uge. Det følgende nummer kommer fredag den 31. marts.

SCT. MIKAELS SKOLE, RANDERS

(syvklasset, årgangsdelt hovedskole)

søger til 1. august 1 lærer eller lærerinde til alm. fag. Lille klassekvotient, løn som ved det kommunale skolevæsen. Lærer eller ungt ægtepar kan midlertidigt få lejlighed i præstegården.

Ansøgning sendes til *pastor W. Hinrichsen, Thorsgade 22, Randers.*

Sankt Annæ Rejser

- 1) Påskerejse til Rom, 17. marts–28. marts. 12 dage – tog – liggevogn Kbh.–Rom. Kr. 935.-.
- 2) Rom–Assisi–Firenze, 28. juni–15. juli. 18 dage – tog – liggevogn Kbh.–Rom. Kr. 1275.-.
- 3) Rundrejse i Østrig (28. juni–9. juli). 12 dage – tog – liggevogn/bus. Kr. 895.-.
- 4) Kulturperler (Rom–Firenze). 29. sept.–13. okt. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.

Program over turene og alle oplysninger:

Lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45, Kbh. S – tlf. SU 86.

Statsaut. revisor Erik Schwartz & frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø – tlf. ØBRO 4642 x.

Den nordiske valfart med fly til Lourdes

Bispedømmets pilgrimsrejse 16. september – 22. september:

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin. – Læge og sygeplejersker medfølger.

Pris: på hotel kr. 820,-; på Asile Notre-Dame kr. 690,-.

Program og tilmelding: C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, K. – tlf. PA 2539, eller fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup – tlf. GE 6341.

PÅSKERETRÆTE

Unge piger over 18 år indbydes til retræte på Rygård, Bernstorffsvej 54, Hellerup, fra onsdag den 22. marts kl. 18 til søndag den 26. marts kl. 11. Retræten vil blive ledet af pastor Gustav Hahn, og emnet bliver: »Den tro vi lever i«. Tilmeldinger modtages indtil den 19. marts på telefon HE 7578 mellem kl. 10–11 eller 16.30–17.

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m. m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Asylgade 16 - Telefon 12 33 43

De ophøjede tekster forrådes ikke

"Bibelen" er en storfilm for de brede masser.
Både det banale og det blodløse er undgået.

Dino De Laurentiis', Christofer Frys og John Hustons »Bibelen ... I begyndelsen« er en *litterær* film, der ikke har til opgave at prædike det religiøse budskab for moderne mennesker. Skaberne af dette mægtige billedværk har ganske simpelt ønsket at gengive de forestillinger, som selve læsningen af bogstaven fremkalder – uden exegetiske forsøg på at skabe logik eller at kombinere med andre videnskabers forklaring på jordens og menneskets tilblivelseshistorie. Jorden skabes før solen, månen og stjernerne, og man gør ikke noget forsøg på at forklare, hvem det egentlig er, der kan forfølge Kain, da han har slået Abel ihjel, eller hvem det er, han gifter sig med.

»Bibelen ... I begyndelsen« er underlagt speakerkommentar (på dansk), og speakeren læser stort set op af første Mosebog. Det, vi får at se – og du store kineser, hvilke billeder! – ligger meget nær op ad *det* indre billede, man har af de bibelske historier. Og Huston, instruktøren, er jo *kunstner*, så han undgår både det sød-ladne og det overlæssede. For eksempel er det et kup, at han har givet rollen som Noa til ... sig selv. Det er en dejlig og vittig præstation, en rigtig gubbe, der er en hædersmand og som sådan en lille smule komisk og alligevel klog nok til, at han kan se det selv. Hans puslen om dyrene i arken og atmosfæren dér er både fantasifuld og lige til. Dette afsnit er bevidst trukket ud, så vi får noget af ventetiden med til regnen holder op og vandene falder, og det er klogt disponeret. Derimod er der noget svagt kedsommeligt over Adams og Evas og Kains skæbne, men man må hele tiden beundre de fantasifulde billedvirkninger og den mageløse klipning, som Huston må have kælet for i det uendelige.

Omkring Babelstårnet rører sig det rigtige mylder, og Stephen Boyd bærer en tilpas hoven maske som kong Nimrod, hvis rige går i opløsning efter sprogforvirringen, men det rigtige drama begynder for alvor med Abrahams og Sarahs historie. George C. Scott har et rigtigt jødisk patriarkansigt som stamfaderen, og naturligvis måtte Hu-

ston have sin yndlingsskuespillerinde, Ava Gardner, med som Sarah. Især Ava Gardner har jo en svær rolle, idet hun med Bibelens stiliserede sprog skal udtrykke pligttrøskab, skinsyge og anden lidenskab. Og dejlig er hun stadig at skue, selv om der må være løbet noget vand gennem Hudsonfloden, siden Mickey Rooney i sin tid giftede sig med hende og gjorde hende berømt.

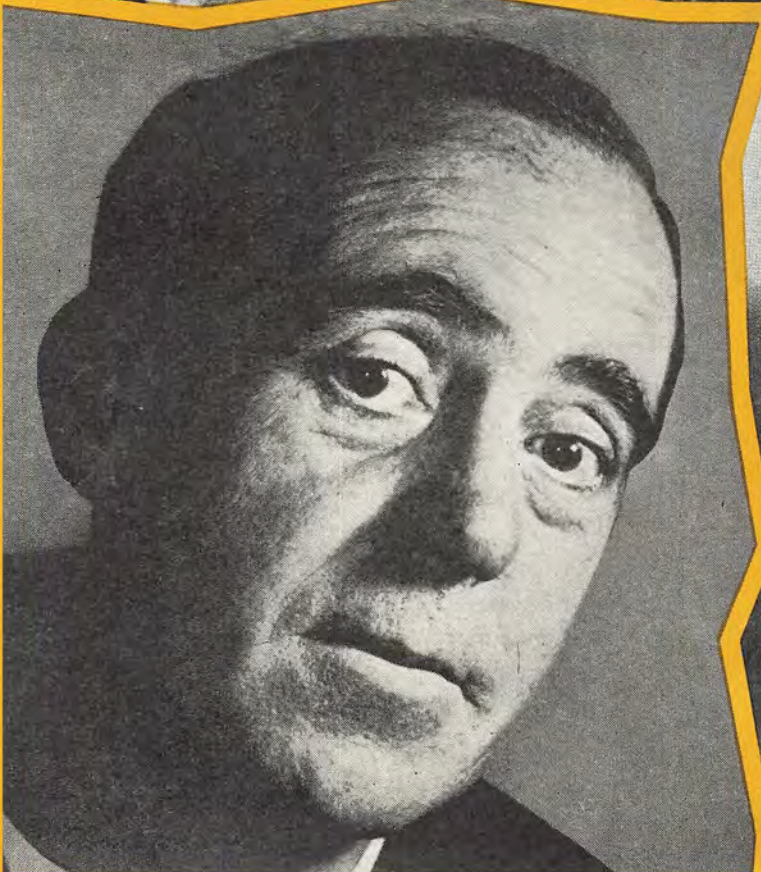
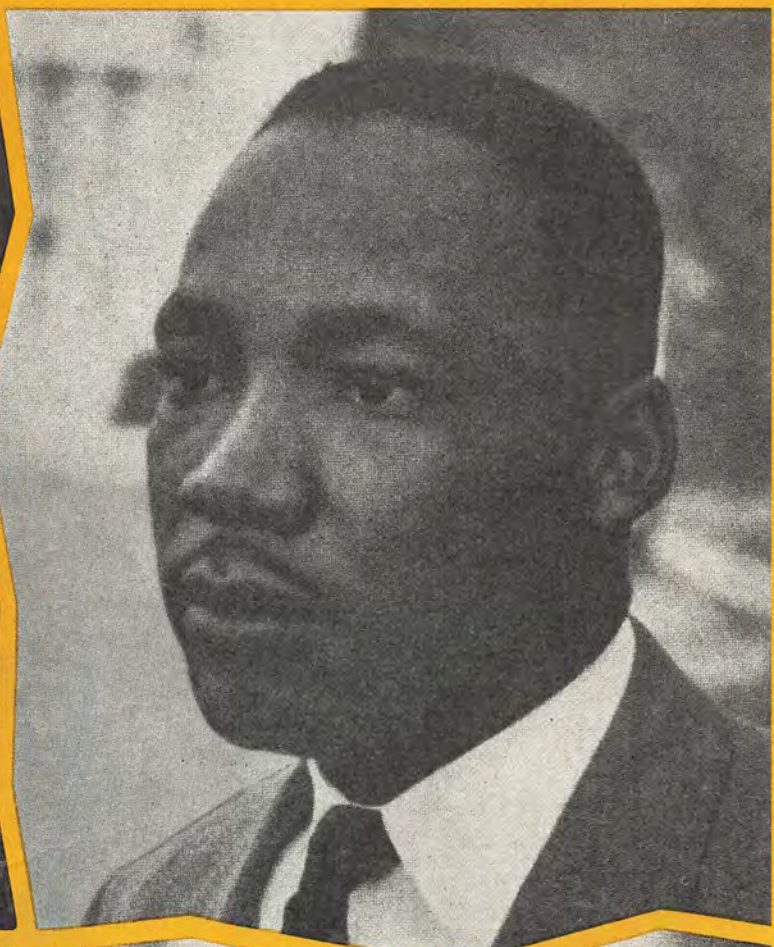
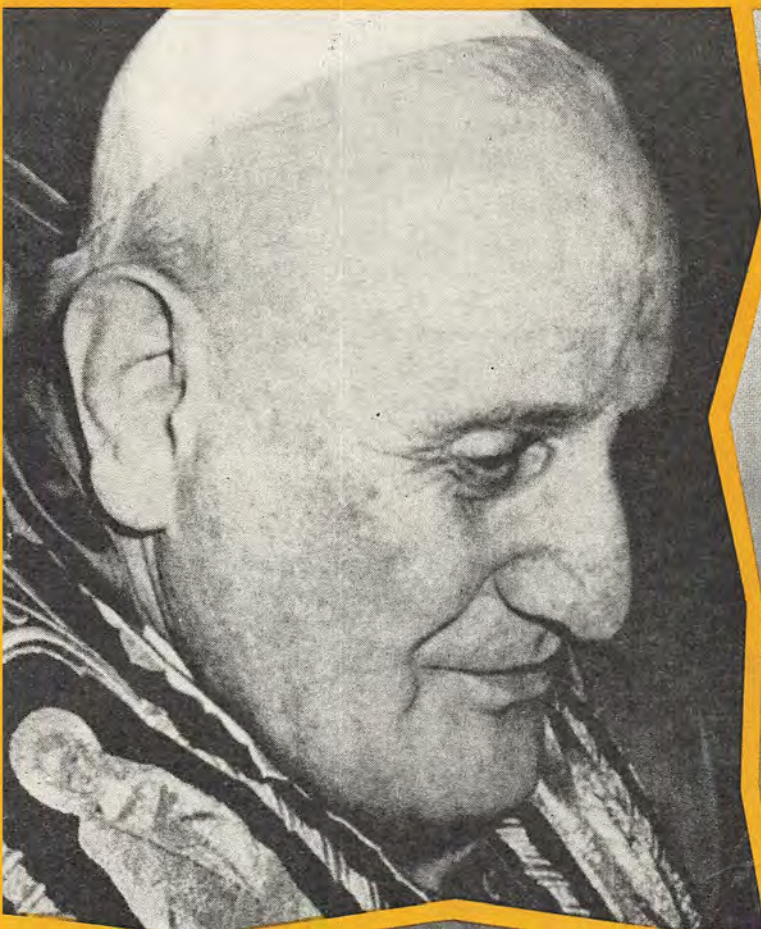
Abrahams tunge gang med Isak til offerstedet gennemføres med sand følelse og uden sentimentalitet, selv om man undtagelsesvis »forbedrer« lidt på den bibelske beretning og lægger vejen om ad det ødelagte Sodoma, hvilket giver Isak anledning til at fundere lidt over, at Gud også slog børnene ihjel, da byerne blev ødelagt. Disse replikker klinger en anelse falsk i en ellers stort set fuldkommen helhed.

Over englens vandring med Lot gennem det søde liv i Sodoma er der noget bevidst stiliseret, der leder tanken hen på en eksperimentalfilm, jeg i sin tid så over samme emne. For at større børn i Danmark kan få glæde af billedbibelen, har man vist klippet lidt i orgierne efter censurens anvisning. Kedeligt, at børnene under 12 ikke også kan få adgang.

»Bibelen ... I begyndelsen« er altså trods lidt kedsommelige partier med Adam og Eva og Kain og Abel en meget seværdig film. Et stort værk for de brede masser skabt af dannede kunstnere, der med held har undgået både det banale og det blodløse. Især Lots og Abrahams historie, der belærer om tilliden til og lydigheden mod Gud, er godt fortalt. For en gangs skyld forrådes de ophøjede tekster ikke af dollars og farvelademagere. Ej heller kvæler det nye kæmpelærred det rent menneskelige drama. For eksempel er Abrahams sorg og Isaks rædsel fremstillet med enkle midler, hvilket gør det hele så meget mere ægte og gribende. Toshio Mayuzumi har komponeret en ganske udmærket ledsagemusik. Pudsigt virker de ildevarslende klange, da Gud skaber mennesket. (20th Century Fox).
Helge Kristensen

Profeterne og
vor tid

katolsk
uge
blad

PROFETERNE OG VOR TID

- *Også under den udvalgte fører for Guds folk, kong David, var det nødvendigt, at en af HERRENS profeter trådte frem og talte dunder – og det oven i købet til kongen selv.*
- *En og anden kunne tænke, at det også i vore dage ville være på sin plads, at en profet trådte frem for at sige troende og ikke troende et borgerligt ord – uden skelen til højre og venstre.*
- *Har vi da glemt profeterne? Var det nogle, der kun hørte hjemme i den gamle pagt og blev overflødige, da selve profeten, KRISTUS, trådte frem? Eller hvis der stadig er profeter, hvordan skal vi da kende dem?*
- *Disse spørgsmål og en række til har vi prøvet at besvare i dette nummer op til den stille uge og påsken, idet en række af vore medarbejdere hver for sig går løs på problemerne ud fra sit synspunkt.*
- *Forsidecollagen viser Johannes XXIII, Martin Luther King, Abbé Pierre og den tyske katolske forfatter Heinrich Böll – alle personer, der på en eller anden måde er blevet betegnet som profeter af i dag.*
- *Ideen til dette påskenummer skyldes vor litteraturredaktør, Bernard Eric Jensen. Helge Kristensen står for layout og tilrettelæggelse.*

VI HAR ALLE DEL I DET PROFETISKE EMBEDE

Skal vi i en kryds-og-tværs-opgave finde et andet ord for »profet«, vil de fleste nok gætte på »seer«. I folks almindelige bevidsthed er en profet en mand, der forudsiger fremtiden. Vi taler om en profetisk personlighed og forstår derved et menneske, der i sine syner er forud for sin tid. Men oprindelig betyder en profet ikke en mand, der »forudsiger« noget, men én, der »udsiger« noget. Således talte grækerne om profeter eller profetinder, der under guddommens indflydelse forkyndte en eller anden sandhed. I Det gamle Testamente er en profet et menneske, som Gud har meddelt en eller anden åbenbaring med det formål, at han skal forkynde den for sine medmennesker. Han er så at sige Guds talerør over for verden. Når Gud taler til menneskene, siger han altid noget, der har med frelsen at gøre. Han siger noget til dem i en bestemt historisk situation med henblik på selve frelsens afslutning. Derfor indeholder profetens udsagn uvægerlig et udsagn om fremtiden. Profeten tolker den historiske time i lyset af fremtiden uden dog derfor at give en »reportage« af selve de fremtidige begivenheder. Men det afgørende er, at profeten er en »forkynder«; en, som taler Guds ord midt i sin egen tid.

Fordi Gud på afsluttende måde har åbenbaret sig i Jesus Kristus, og denne åbenbaring har nået sit eneste endelige højdepunkt i ham, er Gudmennesket »profeten« simpelt hen. Derfor er Kristus ikke blot alle profetiens opfyldelse, han er selve »profeten« (Ap.G. 3,22 f.). Han er i sin person Guds ord til hele menneskeheden og til alle tider. Men ikke blot Kristus – også de troende kaldes i Det nye Testaments skrifter profeter. Alle kristne er profetisk begavet. I den første menighed fandtes særlige profeter, som fortsatte Kristi jordiske sendelse. Paulus siger ligefrem, at Guds Folk er »opbygget på apostlenes og profeternes grundvold« (Ef. 2,20-21). »Profeti er inspireret åbenbaringstale. Profeten er deri forskellig fra apostelen, at han ikke taler på grundlag af en historisk overlevering, men ud af en øjeblikkelig inspiration, en åbenbaring« (Prenter). I den første menighed var der mange profeter, også falske. Derfor skal profeterne bedømmes af apostlene. Men disse profeter spillede en stor rolle i den første kristenhed. Ukaldet, uden forberedelse, uafhængig af al organisation, kom åbenbaringen i Åndens kraft til profeten. Men de nytestamentlige profeter med deres særlige af

Helligånden givne magt (karisma) forsvinder forholdsvis hurtigt. Denne profetisme udskilte sig i det 2. århundrede e.Kr. fra apostelembedet og blev en sværmerisk sekt omkring Montanus fra Frygien. Montanisterne kom i konflikt med Kirken, og man kan vel sige, at det profetiske element siden den tid er trådt mere og mere tilbage. Men man kan dog ikke sige, at det helt er forsvundet. Kirken har altid kendt til »profeter«, store åndspersonligheder, gennem hvem Gud talte til menneskeheden i en bestemt tidsperiode, mennesker, som stod under Helligåndens indflydelse og gav hele Kirken en tilskyndelse i en eller anden retning, som netop krævedes under disse omstændigheder. Man behøver blot at tænke bl.a. på Benedikt af Nursia, Dominikus, Frans af Assisi, Ignatius af Loyola eller Therese af Lisieux i vor tid.

Det var det andet Vatikankoncil, som på ny understregede det profetiske embedes betydning ved siden af det apostoliske. Alle døbte har del i Kristi profetiske embede. I konstitutionen om Kirken læser man: »Guds hellige folk får også del i Kristi profetiske embede« (nr. 12). Det troende folk som helhed kan derfor ikke fare vild i sin tro. Koncilet taler om »det trosinstinkt, skærpet og støttet af sandhedens Ånd, som får Guds folk til usvigeligt at holde fast ved den tro, som en gang for alle er overgivet til de hellige under læreembedets ledelse. Helligånden uddeler desuden specielle nådegaver til de troende uanset deres plads i helheden. Disse nådegaver sætter dem i stand til villigt at modtage forskellige opgaver til gavn for Kirkens fornyelse og videre opbygning. Og det indskræpes Kirkens ledere, at de ikke skal »slukke ånden«, men tværtimod prøve alt og holde fast ved det gode. De skal ikke »ringeagte profetisk tale« (1 Tess. 5, 19-21).

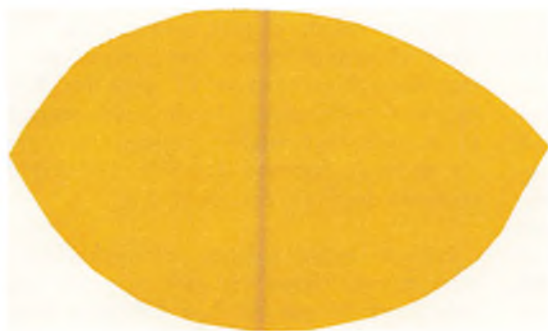
Kirken tænker i denne tekst ikke blot på ekstraordinære gaver. Hvem ved, om vor tids helgen ikke allerede lever iblandt os? Var Johannes den Gode ikke en sådan profet, som vi alle har oplevet? Kirken tænker også på de mange ukendte, som under ganske almindelige forhold lever deres kristendom og derved forkynder sandheden om Kristi nærværelse i selve deres eksistens. De betyder noget for andre, uden at de måske selv aner det. Sådanne ukendte profeter midt i det daglige skal vi alle være. »Udsluk ikke ånden, prøv alt og hold fast ved det gode.«

H. Roos S. J.

- *Profeten ved, hvad der er forkert, og hvad der skal gøres.*
- *Det er profetens opgave at navngive Gud.*
- *Profeterne skal tage enhver falsk sikkerhed væk fra folk og få dem til at se verdens situation i øjnene.*
- *Så snart kirken begynder at blive garanti for et eller andet her på jorden, da vil og skal der opstå profeter, som tvinger den til at se nøgternt på de nye krav.*
- *Og dog kan man sige, at profeterne forkynder en urokkelig sikkerhed.*

Profeterne skal forhindre at kirken ruster fast

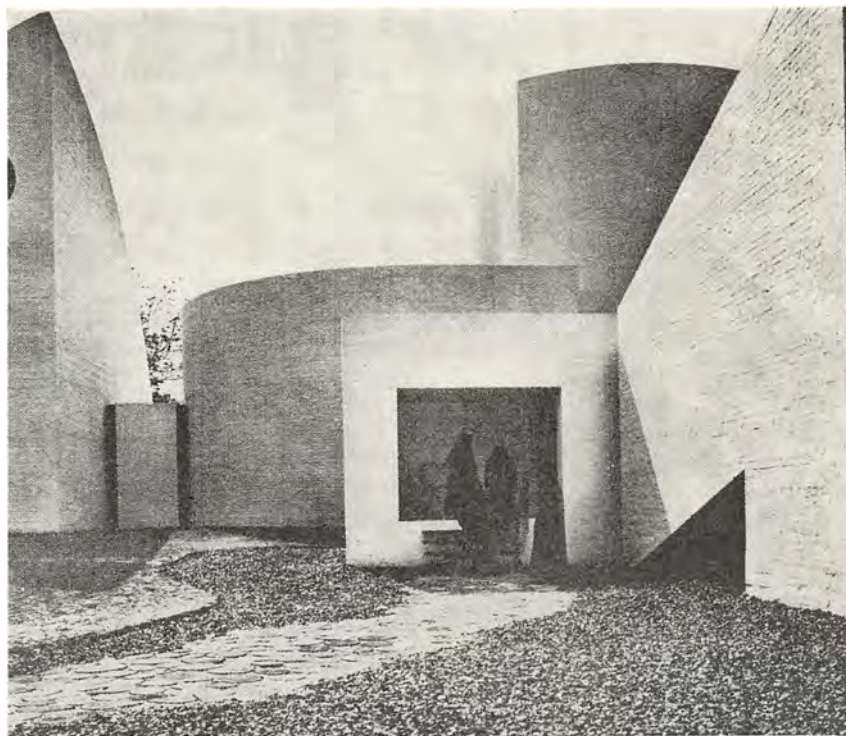

En profet er forskellig fra andre mennesker ved sin nøgternhed. Han ser klart og tydeligt, hvordan situationen i *virkeligheden* er. Han ved, hvad der er forkert, – ved, hvad der skal gøres. Dette siger han så. Forkynder det, overalt hvor det kan høres. Profeten gør det ikke, for at komme med »et indlæg i debatten«, eller fordi han ikke bryder sig om, at folk har en anden opfattelse af tingene end den, han selv har. Han gør det, fordi Gud ikke længere kan være den ene sande Gud for de mennesker, der går ind for den nuværende situation. På den måde er det faktisk profetens opgave at forkaste folkets afguder, – selv når de tilbydes som den ene sande Gud i de officielle kirker. Han må forkynde Abrahams, Moses' og Jakobs Gud – den Gud, der kræver, at man tager imod dette liv som hans gave. At leve for Guds åsyn betyder, at man lever sit liv som en akt af lydighed og taknemlighed over for ham. Profeterne protesterer imod enhver form for isolering af Gud i et bestemt hjørne af den menneskelige eksistens

– for eksempel i templet og dets kult. Så kan man også forstå, at ordet »Gud« langtfra er et entydigt begreb. Derfor skal man, hver gang dette ord bruges, spørge: »Hvilken 'Gud' tales der om her?« Gud har nemlig skiftet navn flere gange i løbet af Israels historie, fordi folkets historiske situation, hvori han tilbød sig, forandrede sig radikalt. Fra et nomadefolk til et forbund af stammer og derfra til et kongerige, osv... »Gud (Elohim) taledede til Moses og sagde til ham: 'Jeg er Herren (Jahve)! For Abraham, Isak og Jakob åbenbarede jeg mig som Gud den Almægtige (El Shaddai), men under mit navn Herren (Jahve) gav jeg mig ikke til kende for dem« (2. Mos. 6,2-3).

I denne forstand er det altså en profets første opgave at navngive Gud. At sige, hvem Gud egentlig er. At fortælle, hvor han og hans vilje skal søges i den konkrete situation. Forholdene kan nemlig godt være sådanne, at man søger ham på de forkerte steder: for eksempel i de gamle samfundsstrukturer i stedet for i den sociale revolution, i en bestemt klasse, i en bestemt ideologi. Dette er mangel på nøgternhed. Når det er sandt, at Gud giver sig til kende i den konkrete situation, – i de forskellige medmennesker, som han har givet os, så er det her, forskellen mellem den bibelske og de andre religioner er at finde, thi man kan aldrig »have« eller besidde Gud én gang for alle. Man må stadig på ny søge hans ansigt. Dette betyder, at det profetiske budskab i kirken altid først og fremmest må udrydde de falske guder. »Hvis de altså siger til jer: 'Se, han er i ørkenen', så gå ikke derud; 'Se, han er i kamrene', så tro det ikke« (Mt. 24,26). Derudover skal det profetiske budskab forkynde, hvor man skal søge den ene sande Gud, der har åbenbaret sig i Jesus. »Hvad I har gjort imod en af mine mindste brødre dér, har I gjort imod mig« (Mt. 25,40). *Kun* når disse to elementer er til stede, har man med sand profeti at gøre.

Profeterne skal altså forhindre, at kirken ruster fast – at den identificerer sig med en eller anden struktur, institution eller miljø. De skal tage enhver falsk sikkerhed fra folk og få dem til at se ikke så meget kirkens, men først og fremmest verdens situation i øjnene! Hvordan kan vi da forkynde evangeliet i vor konkrete situation? Hvordan kan vi være kirke? Hvor kan vi yde tjene-

ste? Evangeliet kræver stor dynamik og bevægelighed. Guds budskab er aldrig noget, man *har*, men noget, man *søger*. Profeterne skal forhindre kirken i at installere sig i en eller anden behagelig afsluttethed. At Kristi rige ikke er af denne verden betyder jo netop, at riget aldrig falder sammen med noget statisk, noget urokkeligt.

Og dog kan man sige, at profeterne forkynder en urokkelig sikkerhed, nemlig at der er mening i at søge Guds åsyn i denne stadig skiftende verden, siden der én gang har levet et menneske, der kunne sige: Således som jeg er, således er Gud – husk den fuldkomne hengivelse på korset! Dette menneske kan stadigvæk gøre det meningsfuldt at leve videre – husk opstandelsen: »Hvorfor leder I efter den levende blandt de døde?« (Luk. 24,5). Profeten kan lige så lidt som nogen anden sige, hvorfor verden er, som den nu engang er. Han kan kun forkynde et *alligevel*: Alligevel skal jeres måde at leve på være præget af taknemmelighed. I skal ikke være blinde for det absurde, for håbløsheden, men I skal alligevel se tegnene på gennembruddet af Guds nærvær iblandt jer, og I skal selv skabe sådanne tegn. Det er det, I kan lære af den Kristus, Gud har sendt til jer.

Så længe kirken virkelig er en kristen kirke, skal der være plads for profeter. *Så snart* kirken bliver til en del af denne verden, bosætter sig definitivt blandt andre eksisterende institutioner, sikrer sig, – *så snart*

den begynder at blive en garanti for et eller andet her på jorden: en moral, en politik, en samfundsordning, en klasse, – *så snart* den ikke længere kan bede »Hør, o Herre, min bøn og lyt til mit skrig, til mine tårer tie du ej! Thi en fremmed er jeg hos dig, en gæst blandt alle mine fædre« (Sl. 39, 13), *da vil og skal* der opstå profeter, som tvinger den til at se nøgternt på de nye krav, som den nye situation stiller. Thi de tvinges selv af Guds ord: »Menneskesøn, ser du, hvad de gør? Store er de vederstyggeligheder, Israels hus øver her, så jeg må vige langt bort fra min helighed« (Ez. 8,6). *F. Florin*

Hør, o Herre
min bøn og
lyt til mit skrig,
til mine tårer
tie du ej:
Thi en fremmed
er jeg hos dig,
en gæst blandt
alle mine fædre

Sl. 39, 13

Har de gamle profeter noget at sige os?

Det må de have, siden de optager så stor en del af Bibelen, og Jesus udtrykkelig knytter til dem, ikke for at afskaffe, men for at opfylde dem i sin Person (Mt. 5,17) og derefter udgyder sin Ånd over Kirken, så også vi kan få del i hans profetiske nådegave. Og det var jo, hvad profeten Joel havde forudsagt: »Det skal ske i de sidste dage, siger Gud, da vil jeg udgyde af min Ånd over alt kød; og jeres sønner og døtre skal profetere; de unge iblandt jer skal se syner og de gamle have drømme...« (Ap.Gern. 2,16-21).

Peter bruger denne profeti som en kommentar til det, folkemængden i Jerusalem til sin forundring blev vidne til pinsedag, da Helligånden kom over apostlene: Nu er den messianske tid indtruffet, da der principielt er gjort op med syndefaldets æra, og en ny tidsalder med Kristus er brudt frem og har bragt den gamle verden i en sådan krise, at universets kræfter rystes. Igennem hele kirkehistorien vil denne krisetilstand præge billedet. Verden vil være som en mark, hvor græs og ukræs vokser mellem hinanden, som om de hørte sammen, men Kristus vil gennem begivenhederne drive menneskene til at bekende kulør, så de går hver til sit. Sådan skal to mænd være på marken, den ene tages med, og den anden lades tilbage. To kvinder skal male på kværnen; den ene tages med, og den anden lades tilbage (Matt. 24, 40-41). Verdensdommen er virksom fra Kristi opstandelse til den yderste dag, da Gudmennesket vil gøre resultatet op, samle de mennesker om sig, der har givet sig ind under hans Ånds kraft, og sammen med dem skabe en ny verden.

Det er i dette perspektiv af dom og frelse, at profeten Joel og apostlen Peter med ham placerer den profetiske nådegave. Den er et pant på, at Kristus midt i sit opgør med syndens verden ikke vil svigte sin Kirke, men give den rigelig del i sin Åndskraft, så den ikke rendes over ende af opgøret, men kan være med til at redde alle af god vilje. Denne Åndskraft får alle levende lemmer på kirkelegemet del i; endogså den profetiske nådegave vil falde på gamle og unge, kvinder og mænd, og være ledsaget af både tegn og undere.

Det er altså normalt, at Gudsfolket har profeter iblandt sig – en

kendsgerning, vi sikkert står med blandede følelser overfor. På den ene side nærer vi en skyhed for de store, dyre ord: profet! hvem vil vove at kalde sig selv eller andre det? På den anden side synes mange i dag, efter koncilets så stimulerende ord til lægfolket, med begejstring at kaste sig ud i en profetisk funktion for at gribe ledende og bestemmende ind i Kirkens væsen og udvikling. I begge holdninger er der noget berettiget. Spørgsmålet er: hvordan kan de forenes, så vi ikke står splittet, men sandfærdigt, helhjertet og ansvarligt over for vort kald?

Her kan de gamle profeter hjælpe os, både med at tage mål af opgaven, så der bliver valuta for ordene og apostolatet, og til at få mod på den, fordi det, der er brug for, ikke er vore egne gustne overlæg, men et modtagerapparat, der åbent, lydøret og disponibelt gør sig til redskab for Guds Ånd.

*E*n profet er jo først og sidst et lærer for Gud til hans folk. Det kommer stærkt frem hos de store profeter Jesaja og Jeremias. Deres profetgerning er så lidt født af kød og blod og mands vilje, at de tværtimod stønner under Guds vilje med deres liv, da han kalder dem: »Ve mig, jeg er fortabt, thi jeg er en mand med urene læber, og jeg bor blandt et folk med urene læber, og nu har mine øjne skuet Kongen, hærskarernes Jahve!« siger Jesaja under sit syn i templet (Jes. 6,5). Og Jeremias beder bønligt om at måtte slippe: »Ak Herre Jahve, jeg forstår jo ikke at føje mine ord, thi jeg er ung!« Men Gud lader ham forstå, at dette har været meningen med hans liv fra første færd: »Inden jeg formede dig i moderskød, satte jeg min hu til dig, inden du kom frem af moderliv, viede jeg dig!« (Jer. 1,4-6).

Initiativet til en profetgerning kommer altså oppefra og overrumpler den kaldede i en grad, så han stønner under sin afmagt og angst. Men så renses han og fyldes med Guds kraft, så han til sin undren hører sig selv sige: »Her er jeg, send

mig!« (Jes. 6,6-8). Samtidig får han at vide, at det er med henblik på dette kald, Gud har skabt ham og ladet ham komme til verden, og at det derfor er under opfyldelsen af det, at han vil finde sig selv og fuldendes som menneske (jfr. Jer. 1, 4-8).

Det er Guds ord, profeten skal tale, hvad enten det er opportunt eller ej: »Du skal tale mine ord til dem, hvad enten de hører eller lader være at høre,« siger Jahve til Hezekiel (2,7); »thi de er en genstridig slægt.« Hører de, er det til deres frelse; hører de ikke, er det til deres fortabelse. »Vær ikke ræd for dem,« siger Gud til Jeremias, »ellers gør jeg dig ræd for dem. Det er mig, der i dag gør dig til en forskanset by for Judas konger og stormænd, dets præster og landets øvrige folk; de vil kæmpe med dig, men ikke få bugt med dig, thi jeg er med dig for at frelse dig!« (Jer. 1,17-19).

Profeterne sendes ud i strid mod vind, og kampen er så hård, at Jeremias fristes til at forbande den dag, han blev født (15,10), men Gud advarer ham: hans egen frygtsomhed skal dømme ham, hvis han ikke åbner sig for hans Ånd, så den mægtigt kan føre ham, give ham indsigt til at kunne gennemskue kulisseværket, både på den religiøse, sociale og politiske scene, hos præster og konger og indflydelsesrige personer. Han skal afsløre for folket, hvad det er for kræfter, der i virkeligheden er på færde, hvad spillet gælder, og hvilke konsekvenser det, i nøje overensstemmelse med deres holdning, vil få for dem selv og deres slægt: »Ånden løftede mig op,« fortæller Hezekiel efter et syn, »og jeg hørte bagved mig lyden af et vældigt jordskælv, da Jahves herlighed hævede sig fra sit sted. Og Ånden førte mig, og jeg gik bort forbitret og med opbragt sind, da Jahves Ånd var mægtig over mig. Jeg begav mig til de landsfordrevne i Tel Abib, og der sad jeg i 7 dage iblandt dem og stirrede hen for mig« (Hez. 3,12-15).

Så mægtigt har Ånden grebet ham, at han må have god tid til at besinde sig på den nye indsigt, han har fået,

og finde sig selv i den nye jeg-bevidsthed, som kaldet har skænket ham. *Den profetiske funktion er i strengeste forstand overmenneskelig.* Guds Ånd bygger ikke på kød og blod, men griber, hvem han vil, og det er fuldkommen omsonst at lede efter naturlige kvalifikationer til den. Kvalificeret er alene den, Gud har udvalgt, og som han ved vil være trofast mod sit kald og sin nådegave. Er kaldet og troskaben til stede, vil på den anden side hele profetens menneskeliv blive inddraget som et instrument, Gud vil spille på, for at ord skal give menneskelig resonans i folket.

Sådan benytter Gud sig af fårehyrden *Amos* og hans sans for social retfærdighed, af *Hoseas'* erfaringer i et ulykkeligt ægteskab med en skøge, af den højt kultiverede og politisk engagerede *Jesaja* – ikke sådan, at deres private anliggender sublimeres til en profeti for folket, hvilket ville være halsløs gerning og diletantisk menneskeværk. Det er Gud, der har udspillet, Gud, der indgiver profeten det, han skal sige, og Gud, der betjener sig af hans menneskelige forhold på en sådan måde, at profeten formår at give følsomt og medvidende udtryk for det, Ånden har budt ham at sige.

Fordi *hele profetens menneskelighed inddrages i hans gerning*, inddrages også hans tilknytning til de mennesker, han er sendt til. Gud stiller ham suverænt mellem sig og folket og gør ham ved sin inspiration solidarisk med sig over for folket, men også solidarisk med folket over for Gud.

Sådan oplever vi profeterne som forbedere for det syndige folk. I digtet om Havørkenen giver *Jesaja* (21,1–10) lidenskabeligt udtryk for sin medynk med »mit tærskede folk«, som ved sin synd har draget de politiske ulykker ned over sit hoved, men som sine forgængere: *Elias* og *Elisa* er han ubestikkelig, også når han går ind for folket hos Gud: det er ikke ved kompromis, men ved anger og sone, at freden og frelsen skal vindes. *Alle profeterne har deres liv i denne dobbelte solidaritet.* Deres troskab består i at holde ud i spændingen som Kristus på sit kors, fordi de kun sådan kan være ægte bindeled mellem Gud og hans syndige folk.

De indre kendetegn på en ægte profet er således, 1) at han er kaldet af Gud; 2) at det er hans ord, han taler til verden; og 3) at han af Ånden lader sig føre derhen, hvor han ikke vil.

Jesaja i Michelangelos oplættelse.

Hvad er nu *de ydre kendetegn?* hvorpå kan man kende, at det er en profet, man har for sig? 1) derpå, at han i sit budskab er tro mod pagten; 2) på kvaliteten af hans gudsforhold, som viser sig deri, at han søger ikke sin egen ære, men Guds; 3) derpå, at de ord fra Gud, han udtaler, ikke falder til jorden, men har hans skaberkraft i sig, så de går i opfyldelse. Der er her ikke tale om en art spåmandsvirksomhed, som 5. Mosebog (18,9–22) tager skarpt afstand fra. Men der er tale om, at profeten i omgangen med Gud får sine motiver og mål formet af hans Ånd, så han ikke blot kan opfatte de ord, Gud indgiver ham i drømme og synner, men også tænker i de baner, Gud har åbenbaret, og handler i forlængelse af hans vilje med vort liv. Derfor forstår han, hvad Gud vil sige med det, som sker, og derfor kan han også forudsige, hvordan Gud ud i fremtiden vil handle, hvis folket indtager den ene eller den anden holdning.

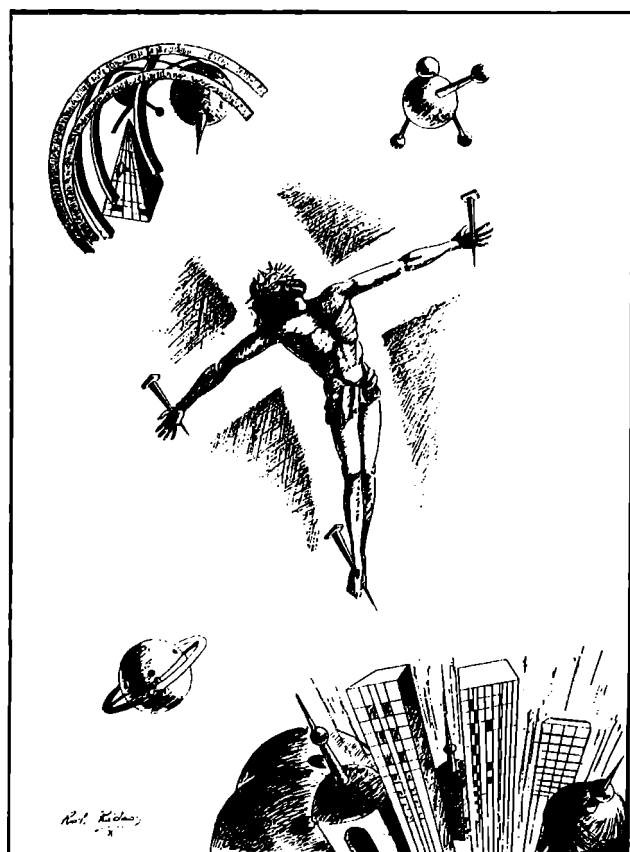
En profet er således til enhver tid en gave fra Gud til hans folk, en hjælp til os, for at vi kan se Guds vilje, forstå hans handlen og mægtigt

stimuleres i vort gudsforhold. *På den anden side hjemfalder både den profet, der misbruger sit kald, og det folk, som ikke vil høre på den sande profet, til dom:* »Den profet, som formaster sig til at sige noget i mit navn, som jeg ikke har pålagt ham at sige, eller som taler i en anden guds navn, den profet skal dø! Og enhver, som ikke vil høre på mine ord, som den sande profet taler i mit navn, vil jeg kræve til regnskab,« siger Jahve (5. Mos. 18,20,19). Og *Jesus* gentager advarende sin Fars ord: »Jerusalem, Jerusalem! som ihjelslår profeterne og stener dem, som er sendt til dig. Se, jeres hus skal overlades jer øde! Thi jeg siger jer: Fra nu af skal I ingenlunde se mig, førend I siger: Velsignet være den, som kommer i Herrens navn!« (Matt. 23,37–39).

Hvis vi derfor synes, Gud er blevet borte for os, og det er blevet sparsomt med profeter iblandt os, så er det utvivlsomt vor egen trosholdning og ikke noget som helst andet, vi skal tage op til revision; thi også et Gudsfolk har de førere, det fortjener.

Elsebet Kieler

ER DER STADIG PROFETER IBLANDT OS?

Også blandt kunstnerne er der profeter. Franskmænden Roland Ridaou, som var med i Algerkrigen, maler katastrofer af kosmisk omfang og viser os Kristus som den, der sejrer over menneskenes desperate krigsgalskab. Ridaou udstillede i København i efteråret 1966.

Hvis man fordyber sig i studiet af Israels profeter, som de fremtræder i Det gamle Testamente, opdager man hurtigt, at der er noget ved dem og deres hele funktion, som går ud over deres bundethed til tid og sted. De havde en rolle i Guds opdragelse af sit folk. Men den opdragelse fortsætter jo stadig, opdragelsen af Gudsfolket, som er kirken. Vi er også i dag på vej og under vandringen i fare for at forvirre os eller gå i stå. Må Gud da ikke også nu kalde nogen til at advare, måske true, men også åbne nye horisonter, så mennesket kan nå derhen, hvor han vil have det?

Om de gamle profeter siger Daniel-Rops, at de kendte det, som var skjult for mennesker i almindelighed, de kæmpede for Gudstroen, forsvarede, angreb, og Gud talte igennem dem for at retlede og anspore sit folk. Israels ledende kunne ikke lide at høre dem, men måtte dog respektere dem.

Der havde også tidligere været profeter, men det er dog navnlig under kongerne, David og de følgende, vi hører om dem. De turde sige skarpe ting til magthaverne, som dengang Natan fortalte sin lignelse om den fattiges lille lam, efter at kong David havde fået Urias dræbt. Hvilken Natan træder frem i vore dage og taler til en moderne kong David?

Uret og overgreb i samfundet, rigfolks og stormænds misbrug af deres magt, det var ting, som profeterne følte sig drevet til at tordne imod og fordømme. Amos, som Daniel-Rops kalder fårehyrde og proletar, havde nok lært at udtrykke sig, men den revolutionære tone slap han ikke. I Guds navn fordømmer han byernes fordærvede liv, den sociale uret, uærligheden bag pragt-gudstjenesten. »De sælger retfærdighed for sølv og fattigmand for et par sko, træder ringes hoved i støvet og trænger sagtmodige fra vejen.«

Det lader sig gøre at tale om en profetfunktion i kirken – og også i vor tid. Hvad er der ikke gået forud for det sidste Vatikankoncil? Den nye pastorale linie har bag sig ikke blot de store nye teologer, som længe havde grublet og advaret, og som havde mødt både begejstring og forfølgelse. Selv i vor lille danske menighed hørtes et par røster, som først nu er trængt igennem. Længere tilbage er der mænd som Newman i England, Lamennais i Frankrig og Rosmini i Italien. De har alle følt en profets kald og haft hans kår. De må have læst om deres forgængere i den gamle pagt med dyb bevægelse i sindet.

Men Israels profeter var jo netop ikke præster. De var lægfolk. Også i tiden op til Vatikankonciliet har mange katolske lægfolk, kendte og ukendte, følt et indre kald til at sige fra – eller sige til, hvis de ellers havde mod til det. Det kunne det jo også knibe med i gammel tid.

Guds højtalere kalder Daniel-Rops profeterne. De reagerer på choket fra det, som sker omkring dem. De er glødende polemikere. De udtrykker sig aldrig abstrakt. Ofte taler de i rytmisk poesi.

Hvis nogen for alvor skal kaldes disse inspireredes efterfølgere, vor tids profeter, må det så ikke være digterne, skribenterne? På katolsk grund er det navne som Léon Bloy, Bernanos og Mounier, der melder sig. Nu æres Bloy højt, men samtidens franske katolikker, der var genstand for hans voldsomme og lidenskabelige angreb, fandt ham skandaløs og blasfemisk. Når Heinrich Böll holder spejlet op for sine borgerlige tyske trosfæller, er han da ikke Guds talerør, ligesom Bernanos var det i sit land? Eller Graham Greene. Disse seere, der af Gud er taget i nakken og sat til at råbe noget ud, som vi almindelige kristne ikke har erkendt om os selv, om vort samfund – eller om Gud... Sat til at vise os vor uretfærdighed midt i vor selvtilfredse lovkristendom. Samfundets svigten, selv hvor vi hæfter betegnelsen »velfærds-« på det. Guds barmhjertighed, som vi skulle gennemtrænges af, så vi i hvert fald ikke handlede snævrere og ringere end mange mennesker uden tro og håb.

Guds ånd blæser, hvor den vil. Tidens digtning, roman, teater og film finder vi vel ofte forvirrende, opløsende, negativ, absurd. Men midt i alt dette siges der så ikke alligevel noget væsentligt om mennesket og dets situation i dag? Hvis der f.eks. er noget, vi har glemt, en afsporing i vor udvikling, som vi uden at ville det er blevet offer for – er der så andet at gøre, end at Gud må sende os profeter, og det kan godt være, at profeterne bliver nødt til at være meget grove og gå temmelig stærkt over gevind. Det hændte også for de gamle. Men i alt det tilsyneladende negative kan der være et budskab både til den enkelte og til det menneskelige fællesskab. Og hvis vi må erkende, at noget i budskabet rammer os, da kommer det fra Gud, selv om den, der taler i hans navn, ikke selv ved det og vil afvise det med hån. Den monomane beskæftigelse med sex, er den – bortset fra dens kommercielle baggrund – ikke, i hvert fald for de alvorliges vedkommende, en vældig læggen roret om i modsat retning, fordi de kristne, borgerlige eller ikke, i tiden løb og under livets pres er kommet for langt til den anden side? Må vi kristne ikke provokeres hårdt og brutalt, hvis vi skal vågne og rette kursen op? Dermed skal Gud jo ikke gøres ansvarlig for alt, hvad Rifbjerg og de mange små profeter har væltet ud over de chokerede læsere og tilskuere. Men lad os ikke for hastigt afvise, at der gemt i dette kan være et spørgsmål, en advarsel til os: foragter du i grunden ikke bare misbruget, men også det, som er skabt af Gud og altså såre godt?

- *Hvilken Natan træder frem i vore dage og taler til en moderne kong David?*
- *Må det ikke være digterne, skribenterne? På katolsk grund Léon Bloy, Bernanos og Mounier, Heinrich Böll og Graham Greene.*
- *Fredens profeter er Ghandi i Indien, Danilo Dolci på Sicilien, Martin Luther King i Amerika og de talløse skarer, der følger dem.*
- *Talte ikke Esajas i sine syner om sværdet, der skal smedes til plovjern?*

Men det profetiske kan vise sig i handling, ikke blot i ord og digtning. Vi må gå videre og pege på dem, der arbejder for fred i verden, fred i Vietnam, dem, der marcherer og protesterer og samler underskrifter, fordi de ikke kan andet end følge kaldet. De vækker forargelse og skepsis omkring sig, men de er ikke til at standse. Det indre syn af en frygtelig katastrofe driver dem frem.

Fredens profeter, det er også folk, som Gandhi i Indien, Danilo Dolci på Sicilien, Martin Luther King i Amerika – og de anonyme skarer, der følger dem. Det er forkæmperne for den ikke-voldelige aktion, som på koncilet for første gang blev anerkendt af kirken som et nyt redskab til at bekæmpe vold og krig. Retten til krig er i øvrigt et kapitel i teologien, som nu må forsvinde, siger en teolog fra Sekretariatet for de ikke-kristne, pater Collier.

Talte ikke Esajas i sine syner om sværdet, der skal smedes til plovjern, og om spydet, der skal blive til vingårdsknive? om fredsriget, hvor ulven hviler hos lammet, og kvien og bjørnen bliver venner? Det er billeder på det Messiasrige, vi skal være med til at arbejde for virkeliggørelsen af.

Men Gudsfolket er tungnemt, nu som før. Der er mere mad i dag end nogen sinde, rigeligt til alle, men vi misbruger jordens rigdomme og ødsler dem på stadig mere raffinerede ødelæggelsesmetoder. På den måde vil råstofkilderne en dag løbe tørre, som en af vor tids videnskabsmænd har spået. Også fra forskernes rækker hentes der profeter frem.

Menneskeheden har stadig brug for advarsler og for profeter, og kommer de ikke fra kristent hold, må Gud bruge, hvem der ellers er villige til at høre hans kald og gå med hans budskab.

Ellen Nielsen

Det profetiske i kunsten

I enhver sand profetisk holdning til livet er der to centrale elementer. Det negative og det positive findes hos den profetiske begavelse i et indbyrdes spændingsfyldt forhold. Dog sådan, at det negative ikke er selve målet for profeten, men netop danner forudsætningen for det positive, der træder frem i forkyndelsen af budskabet. Det negative kommer stærkest og tydeligst til udtryk i *kritikken af tingenes tilstand*. Den klare afstandtagen fra bestemte forhold i vor verden er blandt andet det, der kendetegner såvel de gammeltestamentlige profeter som Jesus selv. Disse var dog ikke kun kritikere, men også budbringere. Deres tale indeholder et løfte. Profetien kendes på *håbets dimension*.

Selv om spådomskunst og profeti ofte optræder sammen, – og til tider er nøje forbundet, så er der én afgørende forskel mellem disse to. Mens den rene spådom fremtræder som en gold og kold påstand om, at sådan og sådan vil fremtiden forme sig, rummer den sande profeti netop *løftet om en bedre fremtid*. Dette gør, at man til trods for tingenes tilstand ikke skal blive mistrøstig og modløs, men forholde sig forhåbningsfuld i mødet med fremtiden. Her findes det positive i det profetiske. Fordi det profetiske kendes på løftet, og dermed på håbet, er det ikke ligegyldigt, hvordan man forholder sig til dets budskab. Hvis man accepterer, at profetien er sand tale, gør det profetiske samtidig krav på éns engagement. Det kræver, at man selv er med til at gøre *den profetiske fremtid til en sand virkelighed*.

Dette for at bestemme det profetiske i bred almindelighed. En enkelt tilføjelse bør dog gøres. Det sande profetiske er ikke forbeholdt mennesker af en bestemt overbevisning. Ja, man kan gå videre end dette! Fordi man har en bestemt overbevisning – for eksempel en kristen – betyder det ikke nødvendigvis, at man har profetiske gaver. I den øjeblikkelige situation er jeg tilbøjelig til at sige tværtimod. Det er således ikke overbevisningen, der er karakteristisk for profeten, men derimod *en bestemt holdning til tilværelsen*.

Ofte kommer det profetiske til udtryk hos den skabende kunstner, selv om al kunst selvfølgelig ikke har den profetiske dimension. Det

absurde drama for eksempel kan med rimelighed opfattes som en vild og engageret protest mod tidens tilstande, – det kan ses som et opgør med den overfladiske måde vi lever vort liv på. Men denne genre mangler som oftest det sande profetiske, thi løftet om en bedre fremtid er ikke at finde, og dermed udelukkes håbets dimension i egentligste forstand.

Det er ofte svært klart at skelne mellem den kunst, der kun rummer det spådomsagtige, og den kunst, hvori det profetiske kommer til udtryk. I filmens verden kan der f.eks. peges på »Alphaville«, – Jean-Luc Godards uhyggeligt grusomme fremtidsvision, hvor store elektronhjerter er blevet verdens herrer. Men som altid hos Godard mangler det profetiske. Han nøjes med den præcise beskrivelse af en mulig fremtid for menneskeheden. Der ligger selvfølgelig en tydelig protest i denne beskrivelse, men profetisk bliver hans film dog aldrig. Således har »Alphaville« da også en sukkersød happy-ending, hvor helten befrier og bortfører den elskede.

Anderledes forholder det sig med en anden stor fransk instruktør, François Truffaut. Hans nyeste film »Fahrenheit 451« er et godt eksempel på et kunstværk, hvor spådomskunsten og profetien er smeltet sammen i en vellykket helhed. Denne film er også en fremtidsvision. Den er skabt på grundlag af Ray Bradburys roman »Fahrenheit 451«, og selve titlen refererer til den temperatur, ved hvilken bøger antændes og brænder.

»Fahrenheit 451« er historien om en brandmand. Han lever i et samfund, hvor brandvæsenets *eneste* opgave er at brænde bøger. Intet andet kan nemlig brænde. Men hvorfor brænde bøger? Samfundets magthavere har fundet ud af, at hvis man til stadighed vil være sikker på fred og orden i denne verden, så må man sørge for, at indbyggerne er så *ens* som overhovedet muligt. Jo mere uniforme og ensrettede mennesker er, desto mindre bliver chancen for strid og kiv i samfundet. Bøger har det uheldige ved sig, at de vækker følelser hos læseren, som så eventuelt begynder at tænke selvstændigt. Noget sådant er uholdbart, da det netop vil ødelægge uniformiteten og ensretningen, der er betingelserne for fred og orden. Derfor fører magthaverne den »sunde og fornuftige« politik, at læsning af bøger er forbudt, – kun tegneserier (formentlig statskontrollerede!) er

- Den sande profeti indeholder håbet om en bedre fremtid.
- Såvel de gammeltestamentlige profeter som Jesus selv var ikke kun kritikere, men også budbringere.
- Ofte kommer det profetiske til udtryk hos den skabende kunstner.
- Det absurde drama kan opfattes som en vild og engageret protest mod tidens tilstande. Men denne genre mangler som oftest det sande profetiske, når løftet om en bedre fremtid ikke er at finde.
- Truffauts film »Fahrenheit 451« har både det negative og det positive og er et godt eksempel på et kunstværk, hvor spådomskunsten og profetien er smeltet sammen i en vellykket enhed.

acceptable – og hvis man opdager, at nogle indbyggere alligevel læser bøger, bliver disse brændt under højtidelige ceremonier, der næsten har en religiøs karakter, og den skyldige kommer på en genopdragelsesanstalt.

Alt synes lykkeligt og uproblematisk, indtil en fristerinde dukker op. Brandmanden møder en dag en ung kvinde. Da hun ved, at han er brandmand, spørger hun, om han nogen sinde har læst i de bøger, det er hans arbejde at brænde. Han svarer ærligt nej, men spørgsmålet får ham til at tænke over sagen. Til sidst beslutter han sig til at stjæle en bog og læse den. Nu ruller lavinen! Der er en slående lighed mellem denne fortælling og den nok så bekendte fra paradisisets have.

Man kan med rette påstå, at Truffaut i egentligste forstand »maler fanden på væggen«. Det samfund, der oprulles for vore øjne, er kendetegnet af en næsten *total uniformitet*. Alt er bureaukratiseret og statskontrolleret. Menneskene lever i en atmosfære, der er fuld af angst og mistillid. Derfor flourer egocentriciteten. Man søger tilfredsstillelse ved at kysse sit eget spejlbillede, – ved at kæle for sin egen hud, – ved at leve på nervetabletter. Selvtilstrækkeligheden er den dominerende indstilling. Mistilliden ses tydeligst i, at man angiver eller stikker hvem som helst, således er det f.eks. brandmandens kone, der anonymt meddeler brandvæsenet, at hendes mand læser i de forbudte bøger.

Hvis Truffaut kun havde præsenteret os for denne yderst skarpe samfundskritik, var hans film aldrig blevet profetisk i sin holdning. Men det tilsyneladende »syndefald« er *vejen til livet*. Bøgerne er symboler på menneskelivets rigdom og bredde, – på et liv med levende følelser og menneskelig individualitet. I filmen oplever vi, at en kvinde ikke vil forlade sine bøger, da de skal brændes, men foretrækker at blive brændt sammen med det, der for hende betegner indgangen til livet. Som en filmmand melder skrev, er temaet i »Fahrenheit 451«, at mellem lidelsen og intetheden vælger man lidelsen. Her kommer der igen en tydelig kristen symbolik ind i filmen, og man tænker straks på martyrdøden.

Filmens slutter med, at »fristerinden« og brandmanden *hver for sig* flygter ud i en stor skov, hvor »boggmenneskene« lever. Da det er forbudt at have bøger, lærer de dem udenad, således at ingen kan tage vejen til livet fra dem. Det er deres håb, at de en dag kan vende tilbage

Brandmandens eneste opgave er at brænde bøger.

til samfundet og tilbagegive menneskelivets rigdom til alle og enhver. Denne slutning får en til at tænke på den ensomme vandring i ørkenen, og den tankegang, at en menneskegruppe – et folk – bærer *kilden til livet* med sig på deres vandring.

Truffauts film »Fahrenheit 451« har både det negative, der kommer til udtryk i den stærke kritik, og det positive, der ligger i, at han bekræfter, at menneskelivet er større og rigere end de institutioner og samfundsforhold, hvorunder vi lever. Samtidig betoner han, at det er *umuligt* at udrydde det sande menneskeliv fra denne jord. Der vil altid være – omend til tider få – *rigtige mennesker* at finde!

Truffauts film er sikkert tænkt som en bred kritisk kommentar til mange forhold i vor tid. Dog kan

man uden at gøre synderlig vold på filmen også opfatte den som *en profetisk kritik af den institutionaliserede kristendom*. Hvor ofte har kirken ikke haft uniformiteten som målsætning for sin politik? Hvor ofte har den ikke brændt bøger (og mennesker), fordi de var uenige med teologien på »bjergene«? Hvor ofte har de kristne ikke følt sig selvtilstrækelige og lukket sig inde i en ghetto? Truffaut forkynder det sande budskab, at hvis man gør *menneskeligt fællesskab til total uniformitet*, er man på vej til *intetheden*. I så fald må der protesteres. Vor tids profeter som for eksempel François Truffaut fremfører da også en sådan protest, der tillige indeholder et løfte om, at vi har lov til at håbe og forvente en bedre fremtid, hvis vi selv er med til at gøre det hårde arbejde!

Bernard Eric Jensen

Præst og profet

Modsætningen mellem præst og profet går som en rød tråd tværs igennem Israels og kirkenes historie. Herom vidner såvel Det gamle som Det nye Testamente, herunder *lidelseshistorien*, som vi læser i denne påsketid. Her var det ypperstepræsterne Annas og Kajfas, der lod profeten arrestere og dømme til døden. Det var Kajfas, som havde givet jøderne det råd, at det var det bedste, at ét menneske døde for folket (Joh. 18.14). Jesus havde selv givet udtryk for, at han betragtede sig som profet ved at sige til sine landsmænd i Galilæa: Intetsteds er en profet så ringeagtet som i sin fædreby og blandt sine slægtninge og i sit hjem (Mark. 6.4). Han havde grædt over Jerusalem, »der ihjelslår profeterne« (Matt. 23.37). Jesu død og opstandelse sammenlignes med profeten Jonas, »for ligesom profeten Jonas var tre dage og tre nætter i hvalfiskens bug, således skal også Menneskesønnen være tre dage og tre nætter i jordens skød.« (Matt. 12.40). Påskedag taler to af hans disciple, der er på vej til Emmaus, om ham som profeten, der blev dræbt af præsterne: »Er du alene fremmed i Jerusalem, så du ikke ved, hvad der er foregået dér i disse dage? ... Det med Jesus fra Nazaret, som var en profet, mægtig i gerning og ord for Gud og hele folket, og hvordan ypperstepræsterne og vore rådsherrer har overgivet ham til dødsstraf og ladet ham korsfæste« (Luk. 24.18-19).

Konfliktens baggrund i Det gamle Testamente

Dette højdepunkt i modsætningen mellem præst og profet må ses på baggrund af hele den gammeltestamentlige tradition. Det var ikke blide ord, der lød fra profeterne om for eksempel kulten. Således skriver profeten Esajas: »Hvad skal jeg med alle jeres slagtofre, siger Herren ... jeres nymånefejer og højtider hader min sjæl, de er mig en byrde, jeg er træt af at bære. Breder I hænderne ud, skjuler jeg øjnene for jer. Hvor meget I så end beder, jeg hører det ikke. Jeres hænder er fulde af blod« (Esajas 1.11-15). Op imod denne formalistiske og hykleriske kultgudstjeneste sætter profeterne social og politisk handling: »Tvæt jer, rens jer, bort med de onde gerninger fra mine øjne. Hør op med det onde, læg vind på, hvad ret er. Hjælp fortrykte, skaf faderløse ret, før enkens sag« (Esajas 1.16-17). Profeterne nøjes ikke med at prædike i almindeligheder. De sætter navne på. De kritiserer landets udenrigspolitik – allianceerne med de stærke militærmagter, der bragte Israel langt bort fra troen på Guds egen indgriben i historien. De var datidens engagerede journalister og politikere, men på det religiøse grundlag, som Guds åbenbaring i historien var. Herudfra angreb de datidens »religiøse« og præsterne, der bare kørte på religiøs rutine og »kirkelig« mentalitet: »Stol ikke på den løgnetale: Her er Herrens tempel, Herrens tempel, Herrens tempel.« (Jeremias 7.4).

Profeter efter Jesu komme?

Jesu komme til jorden og hans opfyldelse af de gammeltestamentlige profetier har ikke standset profetiens nådegave i kirken. Tværtimod! Moses havde ønsket, at hele

Skt. Johannes
Krysostomos
talte
maglhaveerne
midt imod

folket måtte blive profet: »Gid alt Herrens folk var profeter, gid Herren ville lade sin ånd komme over dem.« (4. Mosebog 11.29). Dette går i opfyldelse pinsedag: »De blev alle fyldt med Helligånd, og de begyndte at tale i andre tungemål, efter hvad ånden indgav dem at forkynde.« (Ap. Gern. 2.4). Og Peter, der noget ensidigt er kommet til at stå som institutionens og autoritetens mand, siger selv: Her opfyldes det, der er talt ved profeten Joel: Og det skal ske i de sidste dage, siger Gud, at jeg vil udgyde af min ånd over alt kød. Og jeres sønner og jeres døtre skal profetere, og jeres unge skal se syner, og jeres gamle skal drømme drømme. Ja, endog over mine trælle og mine trælkvinder vil jeg i de dage udgyde af min ånd, og de skal profetere.« (Ap. Gern. 2.16-18).

Johannes' Åbenbaring er en profetisk bog, der opfordrer til en ny profeti: »Du skal påny profetere mod mange folk og folkeslag og tungemål og konger« (Johs. Åbenb. 10.11). Her drejer det sig om at opponere imod og kritiserer det hedenske præsteskab og den hedenske statskult i det romerske imperium. Siden hen synes denne profetisme at forsvinde med statsanerkendelsen af kirken under Konstantin. Det kritiske og det revolutionære erstattes med det konservative og det bevarende. Kirken bliver brugt til det, de gamle religioner ikke længere magtede: at lime det store imperium sammen med en fælles ideologi. Dog ikke uden at der med mellemrum rejser sig protester i det kristne folk. Herunder må man for eksempel regne munkelivets tavse protest mod det bestående. Hertil må også regnes de store helgener i kirkens liv. Mange af dem måtte bøde for deres indsats med livet, nøjagtig som profeterne altid har måttet det.

Præst eller profet i dag

Også i dag er der en konflikt mellem præst og profet i kirken. Ud fra en naturreligiøs og kristenhedspræget opfattelse af kirkens rolle som garant for det bestående har man skabt en præstetype, der passer sin kultiske funktionærrolle og som ikke »blander« sig i forhold, der kunne være generende for magthaverne. Præster og officerer må ikke tage del i debatten, hedder det. Sammenligningen er afslørende for den samfundsbevarende rolle, man tiltænker præsten som folkekirkelig embedsindehaver eller såkaldt »statsanerkendt« attestudfylder.

Pave Johannes, der, som Peter Schindler udtrykte det, ikke var pave, men profet, har ved indkaldelsen af koncilet gengivet kirken dens profetiske kald, som var lagt på is. Vor nuværende pave afholder sig heller ikke fra at »blande« sig, selv om det må ske med en meget indsnævret radius. De andre biskopper og præsterne har meget større bevægelsesfrihed, men bruger de den? Det er nemmere at passe sine tempelopgaver og være »en god præst«. Men hvad sagde Jeremias: stol ikke på den løgnetale: Her er Herrens tempel, Herrens tempel, Herrens tempel.«

Jens Oluf Lund.

- *Gid alt Herrens folk var profeter, gid Herren ville lade sin ånd komme over dem.*

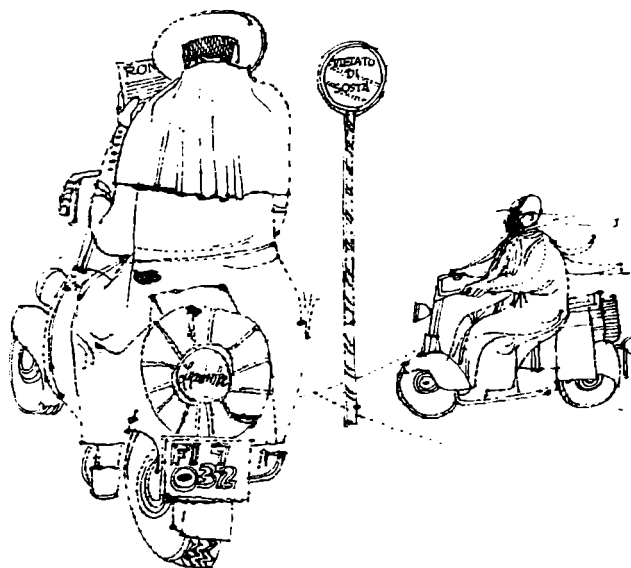
4. Mosebog 11,29

- *Tvæt jer, rens jer, bort med de onde gerninger fra mine øjne. Hør op med det onde, læg vind på, hvad ret er. Hjælp fortrykte, skaf faderløse ret, før enkens sag.*

Esajas 1,16-17

- *Og det skal ske i de sidste dage, siger Gud, at jeg vil udgyde af min ånd over alt kød. Og jeres sønner og jeres døtre skal profetere, og jeres unge skal se syner, og jeres gamle skal drømme drømme. Ja endog over mine trælle og mine trælkvinder vil jeg i de dage udgyde af min ånd, og de skal profetere.*

Ap. Gern. 2,16-18

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

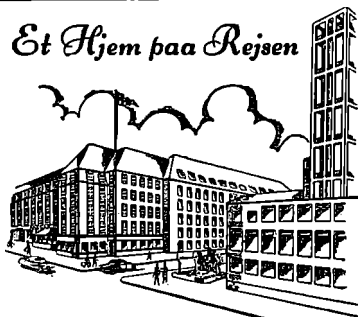
Slagterforretning

Aaboulevarden 47, Århus C
Tlf. 2 30 27

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C
Tlf. 4 20 23 - 7 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 2 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jærgaardsgade 17-19, Århus C

Århus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

MEJERIET *Jestebco*

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A

Århus N

Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
- båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C. Tlf. 2 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS - VAND - VARME - BLIKKENSLAGER - SMEDE - & MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a . Århus N.

Telefon (061) 6 85 33 . Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 2 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 6 98 80

Priv. Lundingsgade 12. Tlf. 2 81 02

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens

Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg

Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg

Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruerstræde 10, Svendborg

Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 . Svendborg

Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Kompasretning,
»Thrige« autopilot,
alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen
Strandhuse 36, Svendborg
telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 . Holbæk

Telefon 163

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 365

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 3001

Uldall

TAPET- OG FARVEHANDEL

Ahlgade 57, Holbæk. Tlf. 626

Tømrer- og snedkerarbejde

Poul Hansen

Østerled 10, Holbæk

Tlf. 1503 - 1545 - 1098

Privat 1249 u

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaard's Tværvej 13,

Charlottenlund.

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Tillid til kirken

Af dr. jur. can. Hans Jorna

I »Katolsk Ugeblad« af 11. november skrev hr. Walter Dalland i anledning af min artikel »Om pillen og mere til«: Pastor Hans Jorna »skriver om katolikkernes tillid til kirken også i denne sag og benytter lejligheden til at understrege, at kirken ikke tager fejl, når dens udtalelser er »ex cathedra«. Nu kan man anskue kirkens udtalelser ned gennem historien under forskellige synsvinkler. Man kan anlægge en teologisk og konstatere, at kirken i enhver situation har udtalt sig teologisk rigtigt om et konkret problem. Det mener vi i hvert fald som katolske kristne.«

Dette afsnit forekommer mig uklart. Som katolsk kristen er jeg i overensstemmelse med katolsk lære og med den teologiske synsvinkel, når jeg siger, at kirken udtaler sig teologisk rigtigt, når den udtaler sig »ex cathedra« om tros- eller moral-læren, men at kirken ikke har nogen som helst garanti i Åbenbaringen for ikke at tage fejl, og for at tale teologisk rigtigt, når den fremsætter en ikke-»ex cathedra«-udtalelse om tros- eller morallæren. I disse sidste kan kirken, set under et teologisk eller anden synsvinkel, tage fejl og har lejlighedsvis taget fejl.

Historisk og teologisk

Hvad så med tilliden til kirkens ikke-»ex cathedra«-udtalelser i vore dage?

Jeg tror, at kirken i dag, før den kommer med en sådan udtalelse, overvejer situationen og problemerne omhyggeligt og tager eksperterne med på råd. De drøftelser, som på pavens og andres ønske foregår i Rom for øjeblikket om fødselskontrol og »pillen«, viser dette tydeligt. Jeg tror også, at de fleste katolikker vil møde kirkens ventede udtalelser om disse problemer med tillid.

»Men anlægger man en historisk synsvinkel,« siger hr. W. Dalland i umiddelbar tilslutning til sine før-anførte ord, »bliver problemet straks et andet.« I denne forbindelse kom så hr. W. Dalland ind på patriarken af Konstantinopels ekskommunikation

i 1054, på det andet Vatikan-koncils supplerings af læren om paven, og på pave Pius XI's holdning til det økumeniske arbejde.

Ifølge min beskedne mening synes jeg ikke, at hr. Dalland har været heldig her, idet han har misforstået det historiske og det teologiske i disse anliggender. Jeg vil i mine bemærkninger herom gerne anlægge en historisk synsvinkel.

Om Konstantinopels patriarks eks-kommunikation i 1054 og om det andet Vatikanconcils udtalelser herom i 1965 siger hr. W. Dalland (i tilslutning til sine lige før anførte ord): »Når Rom for eksempel i 1054 ekskommunicerede patriarken af Konstantinopel og i 1965 ved koncilets afslutning trak denne ekskommunikation tilbage, er det et udtryk for en erkendelse af, at man set i historiens perspektiv har taget fejl. Om det er en »ex cathedra«-udtalelse eller ikke, er i denne sammenhæng ligegyldigt.«

Set ud fra en historisk synsvinkel (og for resten også fra en teologisk) ekskommuniceredes i pavens skrivelse patriarken og nogle af dennes nærmeste medarbejdere på grund af deres negative adfærd over for pavens primat og på grund af deres moralske adfærd. For det andet skulle omtalte ekskommunikation gælde fra og med sin kundgørelse, foretaget i pavens navn i Aya Sofia kirke. Men paven var død på det tidspunkt! For det tredje: hvis man skulle mene, at ekskommunikationen alligevel var trådt i kraft, så holdt den i hvert fald op med at bestå gennem patriarkens og de medekskommuniceredes død. En ekskommunikation ophører jo ved den ekskommuniceredes død, hvis den ikke i forvejen er ophævet på anden vis. (Bestemmelsen om en ekskommuniceret's begravelse er særbestemmelser.) Derfor søgte man i Rom i 1965, som biskop Willebrands (kardinal Beas højre hånd i Sekretariatet for de kristnes enhed) fortalte på et præstemøde hos vor biskop, et andet indhold med tilsvarende formulering for den broderlige gestus, som Rom og Konstantinopels patriarkat ønskede at vise hinanden. Med

patriarkatets godkendelse fandt man frem til en fælleserklæring, hvis vigtigste afsnit lyder således: »...at tage ekskommunikationen, som huskes indtil vore dage, væk 'fra kirkens midte og minde'« er et særudtryk, som Østerlandets kirke kender, og udtrykket har i og for sig intet med 'at ophæve' at gøre. Der var i dette tilfælde jo heller ikke noget at ophæve eller at trække tilbage.

Det skal her også bemærkes, at Konstantinopels patriark i 1054 tog til genmæle ved at erklære paven for ekskommuniceret.

Når nogle blade og andre skrifter ved og efter koncilets afslutning skrev, at Rom i 1965 rettede eller anerkendte en teologisk fejl ved at ophæve eller tilbagekalde Konstantinopels ekskommunikation, er det altså en fejlurdering.

Jeg tror, at kirken, dvs. vi alle som Guds folk, indrømmer, at fejlen i 1054 ikke var teologisk, men bestod i mangel på kristen tålmodighed og førte til, at Østerlandets kirke, til trods for at flere af dets patriarker i 1054 ikke ville gå med til et brud, kom ud for en kraftig og efterhånden mere og mere generel adskillelse fra Rom.

Læren om paven fra 1870 (første Vatikanconcil) suppleredes af det nylig afsluttede andet Vatikanconcil, hævder hr. W. Dalland. Dette er rigtigt. Men det skete bl.a. i forbindelse med den kendsgerning, at denne lære allerede i 1870 ansås for at skulle suppleres med læren om bispekollegiet. Dengang lå der allerede et skema om bispekollegiet parat, men den politiske situation i og uden for i Italien nødsagede paven til at afbryde concilet. Siden da har man i Rom og andetsteds talt om enten at genoptage det afbrudte første Vatikanconcil eller om at holde et nyt concil, til trods for at flere kurieprælater var imod denne tanke.

Koncilet

Det andet Vatikanconcil, pave Pius XI og det økumeniske arbejde er i hr. W. Dallands læserbrev genstand for følgende betragtning:

»Når concilet i dekretet om det økumeniske arbejde (De oecumenismo) indtager en anden holdning end Pius XI i 1928, da han tog afstand fra det økumeniske arbejdes formål, er det et udtryk for en erkendelse af, at synspunkterne i 1928 ikke er tilsvarende.«

Jeg synes, at dette er rigtigt, når man tilføjer: for så vidt som pave Pius XI syntes, at det økumeniske

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansøars
Klinik

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.

Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

PAULUSKREDSSENS FORLAG

GAVER TIL

1. kommunion

Min første Messebog .... kr. 3,75
Spejderbønnebogen .. . . . kr. 3,50
Pavens Pilgrimsfærd .... kr. 10,00
Haffstrøm: Røde Knud .. kr. 4,25

Trosbekræftelse

Czernin:
Eet Legeme, eet Brød .... kr. 11,50
Hünermann:
Tiggeren fra Granada .. kr. 5,75
Küng:
For at Verden maa tro .. kr. 8,85
Plovgaard: Niels Steensen kr. 5,75
Wohl: Adam, Eva og Aben kr. 9,00

Kan rekvireres i enhver boghandel

Det levende Lys

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt

stearinlys og vokslys

af enhver art

ASP-HOLMBLAD

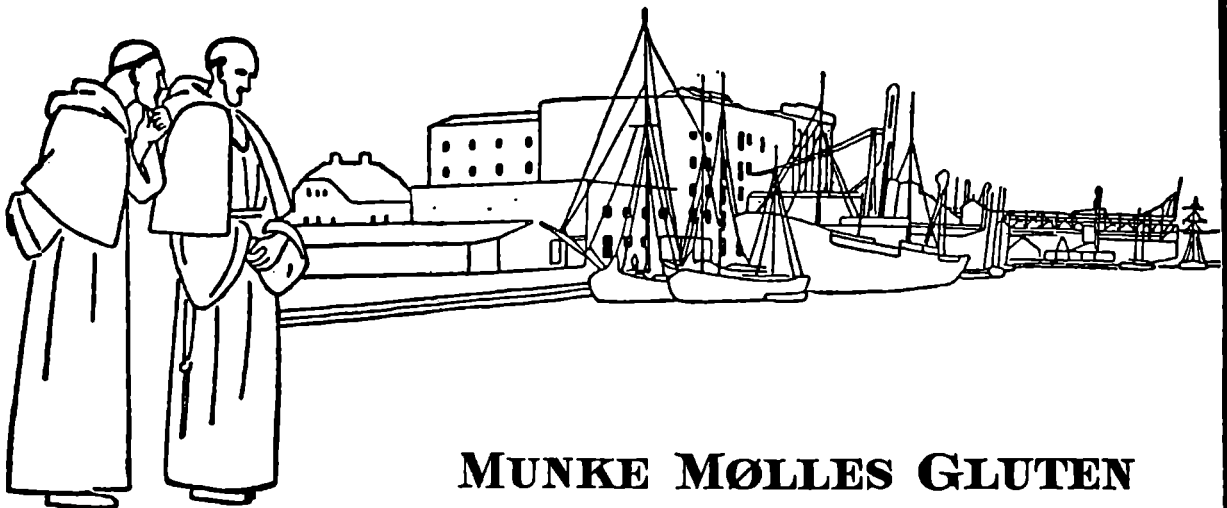
STEARINLYSFABRIKER

København

Bliv børnehavelærerinde !

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

MUNKE MØLLES GLUTEN

arbejdes endelige formål: de kristnes enhed var i allerhøjeste grad evangelisk og prisværdigt, men at han ikke kunne godkende det mellemål eller middel, som dengang mange indflydelsesrige ikke-katolske »økmener« gik ind for. Dette mellemål eller middel var, for at sige det kort: indstiftelse af en ny kirke, parret med ophævelse af de bestående kirkesamfund. Pave Pius XI's holdning og synspunkter var altså ikke en fejtagelse, men var kun betinget af dette middel, som 23 år efter hans død, da koncilet trådte sammen, var så godt som opgivet.

Kirkens formulering af sandheder kan ændres

Det, som hr. W. Dallands læserbrev siger herom, forekommer mig, hvis jeg har læst rigtigt, korrekt, men ikke nyt. Allerede for cirka 100 år siden gjorde kardinal J. H. Newman, dengang endnu almindelig Oratorianer-præst, opmærksom på, at tidens krav og trossandhedernes glemte og nye aspekter kræver en ny og mere fyldestgørende samt tidssvarende formulering, en, for at bruge pave Johannes XXIII's ord, »aggiornamento«.

Til slut vil jeg sige, at det ikke svækker vor tillid til kirken, hvis det indrømmes, at kirken lejlighedsvis har taget fejl og kan tage fejl i pavens eller i biskoppernes ikke-»ex cathedra«-udtalelser. Tværtimod! Det svækker heller ikke vor tillid til kirken, hvis den ikke straks har færdigsyede løsninger parat på alle nutidens mange, komplicerede og ofte hurtigt skiftende problemer. Kirken indbyder i dag hele »Gudsfolket« til at være med til at løse problemerne, til at komme igennem vanskelighederne sammen med og i tilhørsforhold til kirken. Hvis tilliden er gensidig, kan vi som modne kristne »stå til regnskab for det håb, der bor i os.«
Hans Jorna

Den sociale retfærdigheds dag

Kardinal Frings, Köln, har opfordret tyske katolikker til at gøre fredagen til »den sociale retfærdigheds dag«, således at de hver fredag giver penge, som de har sparet ved at give afkald på et eller andet, til u-landshjælpen.

Den tyske hjælpeorganisation »Misereor« har til dette formål ladet opstille bøsser i alle kirker i Tyskland.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG: 2. Passionssøndag eller Palmesøndag (s. 334, violet).
MANDAG: i Den stille Uge (s. 354, violet).
TIRSDAG: i Den stille Uge (s. 358, violet).
ONSDAG: i Den stille Uge (s. 373, violet).
TORSDAG: SKÆRTORSDAG (s. 393, hvid).
FREDAG: LANGFREDAG (s. 404, sort og violet).
LØRDAG: PÅSKELØRDAG (s. 433, violet og hvid).
SØNDAG: PÅSKEDAG (s. 547, hvid).
MANDAG: 2. PÅSKEDAG (s. 550, hvid).
TIRSDAG: 3. PÅSKEDAG (s. 555, hvid).
ONSDAG: efter påske (s. 559, hvid).
TORSDAG: efter påske (s. 563, hvid).
FREDAG: efter påske (s. 568, hvid).
LØRDAG: efter påske (s. 572, hvid).
SØNDAG: 1. efter påske – Hvide-søndag (s. 576, hvid).

KATOLSK ARBEJDERAKTION OG

UNGE KATOLSK ARBEJDERE

afholder RETRÆTE WEEK-END lørdag/søndag d. 8.-9. april 1967.

Indleder: Pater Knud Aage Nielsen, SJ. Emne: »Høsten er stor...«.

Tilmelding: G. Bune Andersen, Westend 9, 1, Kbhvn. V., telefon: VE 9106 (bedst mellem 18-19).

Pris: kr. 25,00. 2 lagener eller lagenpose medbringes, kan også lejes på stedet.

Ankomst: lørdag eftermiddag, senest kl. 17,00.

Slut: søndag ca. kl. 18,00.

Stille uge og påske i skt.

Angars Kirke

Palmesøndag. Kl. 8 og 11,30: Messe. Kl. 10: Palmeindvielse og højmesse.

Skærtorsdag. Kl. 9: Bispemesse med oliernes indvielse.

Kl. 17: Bispemesse.

Langfredag. Kl. 15: Liturgi.

Påskelørdag. Kl. 22,30: Påskelysets og dåbsvandets indvielse, højmesse.

Påskedag. Kl. 8 og 11,30: Messe.

Kl. 10: Bispemesse.

2. påskedag. Kl. 8: Messe.

Kl. 10: Højmesse.

Til forklaring

Vi har fra redaktør Gunnar Martin Nielsen, Ry, modtaget:

Af hensyn til mine katolske venner vil jeg gerne forklare, hvordan mit navn blev placeret på den foreløbige liste over kandidater til synoden, og hvorfor det ikke er med på den endelige liste. Man kunne tro, at jeg har sat noget ind på at deltage i synoden. Det er ikke tilfældet. Den skrivelse, som blev udsendt til foreslåede kandidater, var imidlertid udformet på en sådan måde, at jeg opfattede den som en anmodning støttet af en bredere kreds og anerkendt af biskoppen. Jeg kunne ikke sige nej tak til en sådan gestus.

Nu har jeg trukket mig tilbage, fordi nogle (måske kun enkelte) katolikker er blevet forargede og ikke mener at have brug for den nuance i synodens overvejelser, som en outsider kunne bidrage med. Det bør tilføjes, at såvel biskoppen som synodens sekretariat havde format til at acceptere min placering på kandidatlisten.

Gunnar Martin Nielsen

Nyt katolsk forlag startet

I denne måned er et nyt katolsk initiativ kommet til udfoldelse. Forlaget »Bibel og Katekese« har begyndt sin virksomhed.

Det er naturligt, at fornyelsen i Kirken tilskynder også lægfolket til bibelstudium. Men selv i en verden i udvikling er de guddommelige kilder og den menneskelige grundindstilling i troen den samme i dag, som på apostlenes og patriarkernes tid.

Skoledirektør Aage Nørfelt påpeger i en kronik i »Kristeligt Dagblad« (21.2.67) om »Kristendomsundervisning og morallære«, at en af de store fejtagelser, der i næsten al religionsundervisning har været fremherskende, er brugen af Bibelen som udgangspunkt for moralprædikener. Derfor har Det gamle Testamente heller ikke været ret meget brugt, fordi de store skikkelser ofte ikke var egnede som »attråværdige forbilleder«. Men som Nørfelt skriver: »Denne storstående bogs beretninger er centreret om den ufattelige Gud, der bruger mennesker på trods af deres usselhed og ikke på grund af deres fortræffelighed«. Det-

Alle forsikringer tegnes -
gratis rådgivning
og tilbud dag og aften ved
Assurandør H. E. Pedersen
Søndervigvej 89, Vanløse
tlf. 71 20 23

Vejle Mineralvandsfabrik
A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF T OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. %
K. K. L. Simonsen's efft.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Holger Dall
Malermester
Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

BLOCH's BOG CLEARING
K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Stadiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

TIL BYEN
FRABYEN *i byen*
smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Chr. Hansens køudsalg

Gl. Kongevej 163
København F.
Telefon Eva 6465 og 6466

**MARIUS
MP
ETERSEN**

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

KBK

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

I/S Søndermarks Møbelfabrik

v/ Chr. Søndermark
& Mogens Jørgensen
Tarm. Tlf. (073) 7 21 11,
nr. 168 - 188 og 488.
Fremstilling af skolemøbler
samt fast inventar til samtlige
faglokaler.

Efter ønske tilsender vi
Dem gerne
brochure og prisliste.

F. Fechtenburg & Søn

autoriseret installatør
Tlf. 12 86 00
Hjallesvej 46, Odense

te taler også til det troende menneske i dag.

Erfaringerne på Ømskolerne, Vinterskolerne og Nordisk Katolsk Højskole går i samme retning: et bibelstudium af denne art bliver personligt engagerende, og storheden i helheden og den enkeltes placering i Guds plan nu som før bliver en troens virkelighed. Det nye forlag er netop begyndt med sådant materiale: »Moses« og »Kong David« er allerede udkommet, og »Patriarken Jakob« kommer inden længe, alle tre i Elsebet Kielers katekese. Denne serie: »Bibelens store skikkelser« forventes fortsat.

Forlaget påtænker også at arbejde med andre emnekredse, især med det formål at indføre moderne mennesker i Bibelens verden eller udmønte Bibelens belæring til os i en aktuell form.

Da publikationerne i første række er tænkt som hjælp til skole- og studiekredsarbejde, bliver de rotaprintede og sælges billigt i fordringsløse omslag. Kredsen bag forlaget arbejder ud fra interesse for sagen og derfor uden honorar.

Hæfterne, der er på omkring et halvt hundrede sider, kommer til at koste 6-8 kr. og vil kunne købes hos:

Bodil Egede Andersen
Damstien 30
Vanløse.
Telf. (01) 71 63 60.
Kateketcentralen
Bernstorffsvej 54,
Hellerup.
Sct. Ansgars Boghandel
Bredgade 67, København K.

Svalerne må ikke kvæles

Vi har modtaget:

Overalt på kirkedøre og i Ugebladet kan man her i fastetiden læse en opfordring til at støtte Folkekirken Nødhjælps store fasteaktion »Brød til Verden«.

Dette udmærkede økumeniske arbejde indebærer imidlertid muligheden for, at den støtte, som U-landsforeningen Svalerne hidtil har modtaget i fastetiden, vil bortfalde i år, hvilket vil få ubehagelige konsekvenser i vort arbejde, da vi har et budget for 1967-68 med et underskud på ca. kr. 45.000. Dette skyldes, at vore

to propekter i Sydindien har udviklet sig, så vi i det kommende år må have støtte fra flere mennesker, hvis vi skal kunne følge denne udvikling op, hvilket vil sige, at over 5000 menneskers spirende håb og tro på forbedrede sociale kår og beskæftigelse er afhængig af, om vi bliver støttet som førhen fra katolsk side og måske med forøget indsats.

Vi under gerne Folkekirken Nødhjælp al mulig succes med deres store aktion, men vi er grundet foreningens økonomiske situation tvungne til at appellere til alle katolske institutioner og sogne, som hidtil har støttet U-landsforeningen Svalerne, om fortsat støtte, da vi ellers kan risikere at måtte konstatere, at en økumenisk bestræbelse forøger en storkapital og kvæler eksistensmuligheden for den mindre organisation med dens forpligtelser, og det kan vel næppe have været meningen, da man fra katolsk side indgik i aktionen »Brød til Verden«.

Bent Reinhardt,
sekr.,

U-landsforeningen Svalerne.

Børge Rudbeck hos ærkebiskoppen i Torino

I det store katolske dagblad »L'Italia«, Torino, stod der den 28. februar under overskriften »En dansk journalist modtaget af ærkebiskoppen« denne lille artikel:

»Den danske journalist Børge Emmanuel Rudbeck, der i 1954 konverterede til katolicismen, havde i går et møde med ærkebiskop Pellegrino. Rudbeck er korrespondent til en lang række dagblade og ugeblade i Danmark. Han har sin bopæl i Frankrig, men opretholder forbindelsen med sit hjemland, hvor han skriver om religiøse emner, specielt sådanne, der står i forbindelse med koncilet.

Rudbeck, der også var i Italien i fjor, har over for os givet udtryk for sin begejstring for de fremskridt, den liturgiske reform har medført, ganske særligt ved indførelsen af modersmålet. 'I søndags var jeg til aftenmesse i domkirken,' siger han til os. 'Jeg glædede mig over denne liturgiske forsamlings, hvor der virkelig var fælles deltagelse i messen.' Rudbeck gav også udtryk for sin glæde over, at størstedelen af Italiens katolske presse behandler det økumeniske spørgsmål, som det bør

behandles, og med den åbenhed, der er i overensstemmelse med koncilets ånd.«

For et år siden havde Børge Rudbeck en første samtale med ærkebiskop Michele Pellegrino, og siden da har den italienske prælat og den danske forfatter bevaret forbindelsen. Efter opfordring fra ærkebiskoppen (der ønsker at blive kaldt *Padre*, og hverken Monsignore eller Excellence) tilbringer Rudbeck i år hele den stille uge i Torino, hvor der i alle kirker prøves et nyt liturgisk officium, naturligvis på italiensk.

Ved siden af kardinal Giacomo Lercaro i Bologna regnes ærkebiskop Michele Pellegrino for at være den betydeligste prælat i Italien. I Rom siger man: »den næste pave...«

I KATOLSK UGEBLAD vil Børge Rudbeck engang i foråret fortælle om sine samtaler med Michele Pellegrino.

Bifrost

Torsdag den 30. marts kl. 19.30.
Universitetsassistent, cand. mag. Benito Scocozza: »Marxisme og religion«. Mødested: Store sal, Jagtvej 183 B.

LÆSERBREVE

En røst fra »vuggestuen«

Gennem alle de pavelige rundskrivelser, jeg i min tid har læst, gik der som en rød tråd som var kærlighed, hvad enten paverne ville belære, advare eller »vække« os, kom det fra et kærligt faderhjerter. Således også med hensyn til koncilet; men, det er som en rød tråd, som var kærlighed, ler, snart i tale og snart i skrift, når man vil være med til at realisere koncilets planer.

Hvor det skærer en i hjertet, når man er oppe i årene og har fulgt Kirkens gang gennem tiden, og så nu skal høre og læse om den måde, den behandles på. Der er ikke noget fornuftigt menneske, som mener, Kirken skal stagnere, og ikke her og der må ændre noget i sin struktur, men nu åbenlyst at håne og skånselsløst at rive ned på, hvad vi andre ikke alene har set op til og respekteret, men også elsket, og som dog har båret så rige frugter, det gør ondt.

Det forekommer mig at være et slag i ansigtet på både paver, biskopper og præster at gribe sådan fat. Hvis Kirken og dens hyrder havde været så ringe, som de gøres

De sydlige øer

Im. Nielsen

Snedkermester

Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester

Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekviperer

Søndergade 2.
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32

Autoriseret elektro installatør

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 3 42 33 og 3 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2
Aalborg

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Chr. Hjorth

Frugt og grønt

Østerbro 64, Aalborg
Telefon 3 46 72

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefyr

Centralvarme

Brændselsolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389
Vanløse
Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester
Rantzaugade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester

Hyldegaardsvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen

for Lyngby og Omegn

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK ½

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Støt vore annoncører

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes

Reberbangade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

til, ofte da, hvorfra så alle de store goder, de har arbejdet op til? Hvorleeds ville Kirken da have kunnet fostre så mange helgener? Hvorledes mon det i vor tid vil blive med helgener? Hvis man altså går frem som i øjeblikket. Vuggestue, barnekammeret og lignende, det er, hvad man i vor tid kalder den gode moder Kirken og dens gerning.

Hvis nogen mener, de fra den såkaldte gamle tid ikke har forstået den hellige messe, ja så må man tro om, det er en misforståelse, selv om der har været nogle imellem, som ikke helt kunne følge den. Man ser også i dag ned på ordenslivet. Hvad mon Danmark, det katolske Danmark især, havde været i dag, hvis ikke vi – for kun at nævne de kvindelige ordner – havde haft dem? En vis person tillod sig engang offentligt at kalde dem tøjhøns, ja, man skammer sig bare ved at omtale det. Der er mange, som deler undertegnendes mening om den måde, der anvendes, meget ofte da, når der tales og skrives om ovenstående. Hvad mon man udenfor vor kirke tænker om denne tone? Der er mange, som læser om det, der sker i vor tid.

Hvem ville vel håne et portræt af en afdød, elsket mor, fordi hendes påklædning eller håropsætning var gammeldags? Skal der komme det ud af koncilet, som var pave Johannes og nu er pave Pauls mening, så må der arbejdes derpå i kærlighed og fordragelighed. Jeg vil slutte dette læserbrev med en kærlighedserklæring:

Jeg elsker min kirke, den gamle trofaste hellige mor.

Elisabeth Hansen.

Under billeder fra Peter Schindlers begravelse i nummer 9 havde vi ved en beklagelig fejltagelse skrevet, at pastor Bjørn Højbo stod ved biskop Martensens side. Det var imidlertid pastor *Tønnes Palsø*, der sammen med pastor Ib Andersen bistod biskoppen.

R.I.P.

Efter mange års trofast tjeneste i Århus menighed er

fru REGITZE MUNTHE

afgået ved døden den 5. marts 1967.

Patres S.J.

Bed for hendes sjæl.

SPANIEN:

Den spanske regerings vedtagelse af den såkaldte protestantstatut betyder sejr for reformvenlig kredse

Lovforslaget til sikring af religionsfriheden vedtaget

Den spanske regering har vedtaget lovforslaget til sikring af trosfriheden. Dermed garanteres der for første gang de 30.000 protestantiske kristne, de 5000 jøder og 1000 muhamedanere i Spanien ret til fri udøvelse af deres religion. Denne såkaldte »protestantstatut« skal nu desuden forelægges til vedtagelse i det spanske parlament, Cortes.

Muligheden for vedtagelsen af dette lovforslag skabtes ved den for nylig gennemførte forfatningsreform, hvorved der blev ophævet nogle gamle bestemmelser, som hidtil har stået i vejen for trosfriheden. Forslaget sikrer Spaniens ikke-katolikker ret til at oprette deres egne kirker og skoler samt til uhindret at holde gudstjenester og indrette deres egne kirkegårde, ligesom den indfører visse lettelser for dem ved indgåelse af ægteskab. Desuden skal de på lige fod med andre have adgang til samtlige embeder, dog med den undtagelse, at statschefen også for fremtiden skal være katolik.

Udenrigsminister Fernando Maria Castiella regnes for at være »fader« til denne statut. Som følge af koncilets beslutninger og det tiltagende samarbejde mellem Spanien og det øvrige Europa har han i årevis arbejdet på at gennemføre trosfriheden trods sej modstand fra sine 99,9 procent katolske landsmænds side.

En sejr for de reformvenlige kræfter

I politiske kredse i Madrid betragtes den spanske regerings ja til lovforslaget om trosfrihed som en sejr for de reformvenlige elementer i Fran-

co-regeringen. Generalsekretæren for kommissionen til forsvar for de spanske protestanter, pastor Jose Cardona, som gentagne gange er blevet spurgt til råds under udarbejdelsen af lovforslaget, udtaler, at de spanske protestanter er tilfredse med forslaget. En centralkommission for trosfriheden, der hører ind under det spanske justitsministerium, vil overvåge lovens gennemførelse og tage sig af eventuelle konflikter i denne forbindelse. Kommissionens medlemmer vil blive udtaget blandt repræsentanter for det spanske udenrigsministerium, finansministerium, indenrigsministerium, undervisningsministerium og informationsministerium.

Yderligere godkendelse ønskes ikke

AMSTERDAM – NC News Service

De hollandske biskopper har i en erklæring udtalt, at de ikke udbeder sig Vatikanets godkendelse af den nye katekismus, som sidste år blev udsendt.

Biskopperne understreger, at de helt og fuldt ud er ansvarlige for udgivelsen. Bogen bærer kardinal Alfrinks impratur.

En traditionalistgruppe havde udspreddet det rygte, at Vatikanet havde nægtet katekismen godkendelse. De hollandske biskopper meddeler imidlertid, at de ikke har modtaget nogen meddelelse om, at bogen var genstand for undersøgelse i Rom.

Langsomt og sikkert

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:

Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt, Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9-16. lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 16,50. Løssalgpris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

Den spanske udenrigsminister Castiella kan nu se afslutningen på otte års energisk arbejde. Den nye »protestantstatut« – lovforslaget til sikring af trosfriheden i Spanien – er helt og holdent hans værk, og det tjener ham til ære, at han har holdt kursen hele tiden til trods for, at det ikke var de mest populære synspunkter, han ønskede ført ud i livet. Hans udsyn har vakt opmærksomhed i hele Vesten, og han betragtes mange steder som en statsmand af format. Han og hans meningsfæller – folk af liberal observans – har målbevidst styret mod at bringe deres land *up to date* – at drage det ud af den isolation, som gammeldags ideer og sædvaner holdt det fanget i. Sagen har også en praktisk side, idet Spanien uden tvivl inderst inde nærer et stort ønske om at få nærmere kontakt med NATO og Fællesmarkedet og med den såkaldte demokratiske verden i det hele taget.

Castiella havde konsulteret pavestolen i sagen og lovforslaget glædede Vatikanet overordentlig meget, da det var helt i overensstemmelse med de liberale strømninger, der gjorde sig gældende omkring det andet Vatikan-koncil, som jo stærkt talte de religiøse mindretals sag. Kardinal Cocognani, der er pavens »udenrigsminister« udtalte endog, at man måtte håbe, at forslaget gik igennem, uden at der blev foretaget ændringer i det. Den spanske bispekonference havde i forvejen givet sin godkendelse, ligesom protestanterne, jøderne og muhamedanerne havde udtalt tilfredshed. I øvrigt er disse grupper som nævnt andetsteds i bladet meget små, idet de tilsammen kun tæller 38.000 af Spaniens over 30 millioner indbyggere. De står nu foran opfyldelsen af deres krav om retten til at holde gudstjeneste ikke blot privat, men også offentligt, at stifte foreninger, åbne skoler og boghandler. Det skulle også betyde, at ikke-katolikker nu blev i stand til at få alle embeder i den spanske stat – lige bortset fra posten som statsoverhoved, udtaler pastor Cordona, der er sekretær for den protestantisk-evangeliske komité.

Men vedtagelsen af lovforslaget er ikke sket uden sværds slag. Vi har endnu engang set, at den liberale ånd, som søger at forny Spanien, møder håndfast modstand. Lovforslaget kom ud for stærk storm i regeringen, og det lykkedes en opposition under ledelse af admiral Luis Carrero Blanco og ministeren for offentlige arbejder, Silva Munoz, at få forslaget sendt tilbage til fornyet behandling i udvalget. De ultrakonservative kræfter var således stærkere end beregnet. De anlægger et synspunkt, der kan føres helt tilbage til det 16. århundrede, og som går ud på, at en god spanier nødvendigvis er katolik. Nævnte kredse frygter, at lovens vedtagelse i Cortes, det spanske parlament, kommer til at betyde en svækkelse af kirkens og regimets stilling. Det kommer til udtryk i højrebladet »Informaciones«, der antyder, at lovforslaget udgør en fare mod statens enhed.

Det er imidlertid tanker, som alle, der hilser de liberale strømninger velkommen, har svært ved at kapere. For det første er det svært at se, hvordan 38.000 skal kunne true 30 millioner. For det andet er målestokken for en stats styrke netop, i hvor høj grad mindretallenes rettigheder er respekteret. (Hidtil er ikke-katolikkerne i Spanien blevet betragtet som en slags andenklassens borgere på samme måde som kristne er det i kommunistiske lande.) Mange har stillet Castiella et nederlag i udsigt. Men han er gået den lige vej til målet, langsomt og sikkert – med den sande forvisning om, at han tjente en retfærdig sag. HK

BOGTITEL MANGLEDE

På bogsiderne i nr. 9 manglede ved en beklagelig fejltagelse titelen på bogen fra Pauluskredsen. Det var »For at verden må tro« af Hans Küng.

Ugebladets
redaktion
ønsker
læsere og
medarbej-
dere en
glædelig
påske

Til Førstekommunion og Trosbekræftelse

Søndagsmessebogen kr. 12,25
Salme- og Bønnebog kr. 14,00
sort, rødt, grønt skind .... kr. 49,50
svineskind . . . . . kr. 54,75

NÆSTE NUMMER

UDKOMMER

DEN 31. MARTS

Ægteskab

søges af livlig lærerinde. Se POLITIKEN søndag den 19. ds. under personlige (begavet). Event. fremmedsproget svar modtages.

Hvor længe endnu

skal vi bo under alt for trange forhold? Katolsk familie (ægtepar + 3 børn), søger 4-5-6 værelses lejlighed eller hus til leje (med forkøbsret) et steds i København (helst Frederiksberg eller Østerbro) eller nærmeste omegn (helst nordpå).

Det gælder familiens trivsel.

Tak, fordi De vil hjælpe!

Billet mrk. M. 17 til bladet annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V.

Lærere søges

Ved Skt. Knuds skole, København, vil være at besætte to lærerembeder fra 1. august 1967 at regne. Følgende fag har særlig interesse: matematik og sprog. Lønvilkår er som ved Københavns kommunale skolevæsen. Ansøgninger stiles og sendes til skolebestyrelsens formand inden 1. april.

Franz Poppe

Rektor for Skt. Knuds Stiftelse
Stenosgade 4, København V.

Sankt Annæ Rejser

- 2) Rom-Assisi-Firenze, 28. juni-15. juli. 18 dage - tog - liggevogn Kbh.-Rom. Kr. 1275.-.
- 3) Rundrejse i Østrig (28. juni-9. juli). 12 dage - tog - liggevogn/bus. Kr. 895.-.
- 4) Kulturperler (Rom-Firenze). 29. sept.-13. okt. 15 dage - fly. Kr. 1275.-.

Pastor d'Auchamps Romrejser

- 1) Rom-Assisi, 2. juni-16. juni. 15 dage - fly. Kr. 1275.-.
- 2) Ravenna-Rom-Assisi, 28. juni-18. juli. 21 dage - tog. Kr. 1375.-. Individuel tidligere eller senere hjemrejse efter behag.
- 3) Rom-Assisi. 22. sept.-6. okt. 15 dage - fly. Kr. 1275.-.

Program over turene og alle oplysninger:

Lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45, Kbh. S - tlf. SU 86.

Statsaut. revisor Erik Schwartz & frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø - tlf. ØBRO 4642 x.

Den nordiske valfart med fly til Lourdes

Bispedømmets pilgrimsrejse 16. september - 22. september
Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin. - Læge og sygeplejersker medfølger.
Pris: på hotel kr. 820,-; på Asile Notre-Dame kr. 690,-.

Program og tilmelding: C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, K. - tlf. PA 2539, eller fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup - tlf. GE 6341.

PÅSKERETRÆTE

Unge piger over 18 år indbydes til retræte på Rygård, Bernstorffsvej 54, Hellerup, fra onsdag den 22. marts kl. 18 til søndag den 26. marts kl. 11. Retræten vil blive ledet af pastor Gustav Hahn, og emnet bliver: »Den tro vi lever i«. Tilmeldinger modtages indtil den 19. marts på telefon HE 7578 mellem kl. 10-11 eller 16.30-17.

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Ærkebiskop i vinden

LONDON – KUB privat

En engelsk præst har måttet tilbagekalde en anklage for »kætteri«, som han fornylig rettede mod den tidligere ærkebiskop af Bombay, Msgr. Roberts, oplyser »Catholic Herald« i en forsideartikel.

Ved et privat møde for katolske studenter på Cambridge Universitetet talte ærkebiskop Roberts om fødselsbegrænsning. Han gik ud fra et læserbrev i Msgr. J. D. Conways spalte i det amerikanske blad »National Catholic Reporter«. En kvinde havde spurgt om råd i en vanskelig sag. Hendes mand havde truet med at lade sig sterilisere, fordi hun – efter at have fået sit tredje barn – nægtede at bruge kunstige fødselsbegrænsningsmidler. De havde prøvet at anvende de såkaldt sikre perioder, men uden held.

Ærkebiskop Roberts bad nu studenterne diskutere spørgsmålet, hvilket havde til følge, at en amerikansk præst udvandrede. Pater Joseph Christie S.J., der for tiden er universitetets præst, afbrød diskussionen, idet han mente at ærkebiskoppen prædikede »heresy« (kætteri).

Nogle studenter lod sagen gå videre til bladene, og pater Christie udtalte, at han ikke kunne huske, at han havde brugt glosen kætteri. Men ærkebiskop Roberts havde efter hans opfattelse udtalt sig på en måde, der var i modstrid med kirkens lære, og det var hans pligt at værne studenterne mod at høre sådan noget. Pater Christie mente i øvrigt, at ærkebiskop Roberts og han nok skulle komme til forståelse.

Ærkebiskoppen udtalte da også i et læserbrev i »The Times«, at han ville sætte pris på, at man glemte historien. Det var enhvers ret at være uenig med ham. Dog kunne det at benævne ham som kætteri sammenlignes med, at man kaldte en general kujon og en dommer korrupt.

Det konservative parlamentsmedlem, Norman St. John-Stevas, der er en af Storbritanniens fremtrædende

katolikker, skrev i et brev til »The Times«, at der ikke var nogen undskyldning for pater Christie. Var ærkebiskop Roberts kætteri, var kardinal Alfrink, de øvrige hollandske biskopper og mange andre biskopper og præster verden over det også. Og kardinal Newman, der havde talt om samvittighedsfrihed.

Dialogen med ikke-troende

ROM – NC News Service

De biskopper, der er medlemmer af sekretariatet for de ikke-troende, har været samlet til deres første plenarmøde i Rom for at drøfte sekretariatets planer for fremtiden.

Blandt deltagerne i mødet var ærkebiskop Boleslaw Kominek, som er den første polske biskop, der siden det andet Vatikankoncil afslutning i 1965 har fået den polske regerings tilladelse til at forlade landet.

Mødets præsident var kardinal König fra Wien, som leder sekretariatet. Kardinal König holdt indledningstalen, hvorefter der var taler af en observatør fra Kirkenes Verdensråds hovedkvarter i Genève, Gabriel Widmer, og af sekretariatets sekretær, salesianerpateren Vincenzo Miano.

Under mødet skildrede forskellige medlemmer af sekretariatet forholdet mellem Kirken og de ikke-troende i deres hjemland og fremlagde desuden spørgsmål i forbindelse med, hvordan en dialog med de ikke-troende skulle bringes i stand. Desuden drøftede man planer om oprettelsen af lokale centrer i de enkelte lande. Centerne skal samarbejde med bispekonferencerne og i øvrigt være tilknyttet sekretariatet i Rom.

Bispesynoden i september

ROM – NC News Service

Bispesynoden er et udtryk for kirkens evigt aktive kollegialitet og derfor næsten lige så vigtig som det andet Vatikankoncil, udtalte professor Edward Schillebeeckx fornylig ved et møde i Rom.

Professoren, der er dominikanerpater, var den hollandske kardinal Alfrinks teologiske rådgiver ved det andet Vatikankoncil. Han er en af Europas førende teologer.

Professor Schillebeeckx var af den opfattelse, at det ikke mere var kurien eller kardinalkollegiet, men bispesynoden, som var den katolske kirkes centralorgan.

Bispesynoden træder sammen i Rom til september.

Bispesynoden burde vælge paven

MONCHEN – NC News Service

Bispesynoden og ikke kardinalkollegiet burde vælge paven, sagde kardinal Leo Suenens fornylig ved en pressekonference i München. Brüssels ærkebiskop havde deltaget i nogle festligheder i byen og talte til pressen om bispesynoden, der ikke endnu havde nogen besluttende myndighed. »Men det kunne ændres snart,« sagde han.

Retten til at vælge paven ville understrege bispesynodens ansvar for kirken, mente kardinalen, der i øvrigt oplyste, at bispekonferencerne valgte 85 pct. af synodens medlemmer, mens paven udpegede resten.

»Vi har vor chance«

LONDON – KUB privat

Den engelske abortlov har den offentlige mening imod sig, mener det konservative parlamentsmedlem, Mrs. Jill Knight. Men selv om vi står bedre end tidligere, må vi ikke slække på vore anstrengelser for at bekæmpe lovforslaget, fortsætter fru. Vi har vor chance, når sagen kommer til anden behandling i parlamentet. Så vil reaktionerne landet over afspejle sig i afstemningen.

1900 året for Peters
og Pauls død

Børge Rudbeck med
La Pira i Firenze

Kjeld Geertz-Hansen
om økumeni og mission

De ved alligevel,
hvad DUK er

Omkring Hvide søndag

katolsk

31. MARTS 1967

115. ÅRGANG

uge

13

blad

**Johanneskirken
indviet palmesøndag**

Efter to års selvbyggeri med deltagelse af både protestanter og katolikker, tyskere og danskere kunne Johanneskirken i Søborg indvies lørdag før palmesøndag og selve palmesøndag. Kirken, der er tegnet af den kendte arkitekt Holger Jensen, ses her i al sin monumentale skønhed.

- Palmesøndag kunne biskop Hans L. Martensen indvie Johanneskirken i Søborg.
- Altervielsen, hvorfra disse billeder er hentet, fandt sted dagen i forvejen med Gladsaxes borgmester Erhardt Jacobsen og andre repræsentanter for kommunen i spidsen for de tilstedeværende.
- Kirken, der er tegnet af arkitekten Holger Jensen, er opført af frivillige på 2 år.

Johanneskirken indviet en uge fø

På disse sider ser vi nogle glimt fra indvielsen af Johanneskirkens smukke alter. Alterindvielsen fandt sted lørdag d. 18. marts og til stede var en indbudt kreds bl. a. bestående af repræsentanter for Gladsaxe kommune med borgmester Erhardt Jacobsen (hvis kendte ansigt ses på billedet nederst til højre) i spidsen, repræsentanter for folkekirken og de andre ikke-katolske kirkesamfund i Søborg og katolske præstekolleger til den ihærdige kirkebygger pastor Paul d'Auchamp. Arkitekten Holger Jensen har med klare og rene linjer skabt endnu en milepæl i dansk kirkebyggeri. Byggeriet har også haft

ke

økumeniske perpektiver, idet kirkefondens generalsekretær, sognepræst Kai Rasmussen, har stillet sig til disposition lige fra starten. I det hele taget er byggeriet gennemført ved samarbejde mellem lutherske og katolske kristne, ligesom en enkelt katolik har arbejdet med på folkekirkenes Søborg Magle kirke, der også har haft Holger Jensen som arkitekt. Gladsaxe kommunalbestyrelse har bidraget med en gave på 17.000 kroner, som er brugt til udførelse af alterparti og døbefont.

Selve kirkevielsen fandt sted den 19. marts, palmesøndag.

*De bedste ønsker for Johanneskirken i
Søborg fra Håndværkere
og Leverandører*

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Petersen & Schmidt

Snedkermestre

Generatorvej 7, Søborg
Telefon 91 17 68

C. Skovsgaard Sørensen

Varme- og sanitet

Holsteinsgade 53, København Ø.
Telefon Tria 1204

I/S Kleinsmeden v/ Holger Petersen

Marienburgallé 69-71, Søborg
Telefon 2383

KTH

AKTIESELSKAB

TRÆLAST OG BYGNINGSARTIKLER
FREDERIKSSUND — TELEFON: (03 315) 1711

AKITON - tagtækning

AKTIESELSKABET FOR KEMISK INDUSTRI, KØBENHAVN K.

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:
Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
16,50. Løssalgspris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen i
hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

En kirke indviet til Johannes

Johanneskirken i Søborg har, som man vel forlængst har bemærket, ikke noget »Sankt« foran sit navn. Ikke desto mindre er kirken indviet til evangelisten Johannes. Men vi ved også, at menigheden i Søborg og dens præst, pastor Paul d'Auchamp har haft vor tids profet, pave Johannes XXIII i tankerne, da de gik i gang med at realisere deres byggeplaner, som nu er ført til en så vellykket afslutning. Og man kan vel nok sige, at hele foretagendet har været besjælet af den gode paves ånd. Det økumeniske satte sine spor lang tid før det første spadestik blev foretaget, idet Kirkefondens generalsekretær, sognepræst Kai Rasmussen, med stor beredvillighed trådte ind i billedet fra begyndelsen af. Det var også pastor Rasmussen, der opfordrede den højt ansete arkitekt, Holger Jensen, til at stille sig til disposition for Johanneskirken. Yderligere tegnede arkitekten et ark mærkater, der samtidig tjente som illustration til pjecen »Den katolske Kirke i Danmark siden Grundloven 1849«, som indbragte 25.000 kroner til byggeriet og skaffede Johanneskirken mange venner verden over. Kirken er jo også rejst ved selvbyggeri, ligesom Folkekirken Søborg Magle Kirke. Ved opførelsen af Johanneskirken arbejdede tyske og danske, protestanter og katolikker side om side.

Det er også en smuk gestus, når Gladsaxe Kommunalbestyrelse har bevilget 17.000 kroner til alterparti og døbefont. Pastor Paul d'Auchamp gik en dag op og hilste på borgmesteren, den velkendte politiker Erhardt Jacobsen. De to kom straks på bølgelængde, og resultatet af mødet mellem kommunen og den katolske kirke kendes allerede. Ja, naturligvis er dette mere end et spørgsmål om penge. Kommunen støtter ganske simpelt et projekt af kulturel art inden for dens grænser, og det mener den vist med rette, at den står sig godt ved, da villakvarteret i Søborg nu har fået en monumental bygning, der – til trods for, at den er rejst til minde om en italienskfødt pave – er så dansk, så dansk i sine linjer, og det er nu – i munden på en landsmand til H. C. Andersen – ikke så galt. Og man bemærker, hvor fint arkitekten har afstemt kirken efter kvarterets villaer. Dette er noget, de nærtliggende sovebykommuner godt kan tage ved lære af.

Kirkevielsen palmesøndag med sin liturgi på modersmålet passede udmærket til omgivelserne. Ganske vist indeholder det ellers prægtige Allehelgenslitani nogle anråbelsler, som man gerne stregede ud med en meget sort blyant, da de ikke ligefrem harmonerer med den ånd, som vi i disse dialogens tider har brug for – især når vi står over for vore modstandere – men helheden var enkel og værdig, uden at den savnede festlig karakter. Man følte sig omgående hjemme i Johanneskirken, og en gudstjeneste efter denne kirkevielses større linjer vil man også kunne føle sig hjemme i. Og når man ser på de foregående siders billedreportage med lutherske præstekraver side om side med romerske flipper – eller hvad katolske præster nu ellers har om halsen – så kan man blive ikke bare rørt, men også glad. Måtte dette møde i tidssvarende omgivelser betyde, at Johannesevangeliets uomtvistelige kraft kunne få mulighed for at sprænge rammerne, så de ikke blot smukke ord kunne nå ud i krogene nær og fjern. Måtte mødet også betyde, at vi – lutherske som katolske – kristne i den mildhedens og fasthedens ånd, der prægede den gode pave Johannes, kunne besinde os ret på en omvendelse, der er nødvendig, for at vi i overensstemmelse med den klare befaling kan gøre os gældende også i dag. Gøre os gældende på den rette måde. Efter evangeliet!

ØKUMENI - et kirkeligt overklassefænomen ?

Debat
i tiden

Bernard Eric Jensen kommenterer

»Økumeni – et kirkeligt overklassefænomen?« var titlen på den økumeniske weekend, der sidst i februar blev holdt for svenske og danske studenter. Jeg har ikke til hensigt at give et egentligt referat af dette møde, men vil blot formulere nogle af de synspunkter, der fremkom i løbet af denne sammenkomst i Jonstrupvang. Det er sikkert nødvendigt at gøre rede for, hvordan man overhovedet kan sætte økumeni i forbindelse med begrebet overklasse, der jo for de fleste har en nedsættende klang.

Inden for studenterverdenen har man i de senere år oplevet en pæn økumenisk aktivitet, som dog trods alt aldrig er blevet livlig nok! Både på det internationale plan og på vor hjemlige front har man gerne villet dyrke *virkelig gennemført økumeni*. Man stødte derved på det problem, at man var *fristet til* at danne »en ny kirke« for studenterne, der »ophævede« de konfessionelle forskelle. Studenterne blev dog hurtigt klar over, at denne vej ikke var farbar, fordi den gennemførte økumeni, som vi drømte om, på grund af de faktiske forhold nødvendigvis måtte føre til, at vi nærmest »meldte os ud af vores respektive kirker«. Dette rejser et alvorligt problem for alle kristne, idet man kan spørge: »Hvorfor er det ikke muligt at dyrke gennemført økumeni, uden at man er på vej til at forøge splittelsen, i stedet for at styrke enheden?«

Der er flere ting, der kan forklare dette forhold i vor aktuelle kirkelige situation. En af forklaringerne er, at økumeni stadig må betragtes som »et overklassefænomen«. Ikke i den forstand, at det kun eller især er mennesker med en høj social status, der dyrker økumeni. Dette er nemlig ingenlunde tilfældet. Men i den forstand, at økumeni er noget for specielle grupper, der har noget, som de andre ikke har. Det er økumenien, der gør forskellen!

Hermed ønsker jeg ikke at påstå, at alle ikke på et eller andet tidspunkt har deltaget i økumeniske arrangementer. Påstanden er blot den, at den *udbyggede* økumeni næsten udelukkende er forbeholdt særlige grupper. Her er studenterne et eksempel, men på ingen måde det vigtigste! De professionelle teologer udgør sikkert den vigtigste gruppe inden for »overklassen«. Denne gruppe skal ikke lastes for det arbejde, den udfører, for det teologiske arbejde er både nødvendigt og frugtbart. Det må dog konstateres, at denne gruppe *for det meste* udelukkende beskæftiger sig med en dialog om dogmatiske og eksegetiske problemer, der ikke er et godt arbejdsgrundlag for *en bredere økumenisk aktivitet*. Dette er i hvert fald studenternes erfaring! Tilsvarende erfaringer er gjort på den økumeniske ungdomslejr på Øm. Hvis man nemlig som grundlag for den brede økumeniske dialog tager dogmatiske spørgsmål, så får vi blot udskiftet en henholdsvis katolsk, lutheransk, baptistisk »navlebeskuen« med en ny »navlebeskuen«, den økumeniske!

Det, der i den aktuelle situation mangler, er *et fælles orienteringspunkt* for de økumeniske aktiviteter. Dette var weekendens deltagere stort set enige om. *Kirkens forhold til verden er et sådant orienteringspunkt*, for kirken blev netop til, da Jesus sendte nogle mennesker ud i verden for at forkynde evangeliet. Ved at forkynde for verden og tjene denne efter bedste evne er der givet et dynamisk udgangspunkt for den økumeniske aktivitet. Herved vil vi være i stand til at hjælpe hverandre ud af vore respektive ghettoer, samtidig med at vi udfører evangeliets krav til os.

Dette udgangspunkt vil fordrer nyelse af vort sindelag, men samtidig giver et sådant orienteringspunkt for den økumeniske aktivitet en mulighed for at fjerne alle over-

klassetendenser i det økumeniske arbejde. De professionelle teologers arbejde vil komme ind i en sammenhæng, hvor det ikke er det altdominerende, men blot er et stykke professionelt arbejde for fællesskabets ve og vel. Måske kan dette orienteringspunkt også frugtbar gøre den teologiske dialog, fordi der derved skulle være mulighed for, at de respektive kirkers historiske traditioner blev sat i forbindelse med kirkens aktuelle situation, nemlig *konfrontationen med den moderne verden*.

Det fælles samlingspunkt for den økumeniske aktivitet er evangeliets forkyndelse i *denne verden*, og dermed er der mulighed for at *decentralisere det økumeniske*. Det vil sige at gøre det økumeniske til en vedvarende dynamik i *det daglige sogneliv*. Jeg ved udmærket, at man har *én årlig* kirkevandring mange steder. Jeg ved også, at man har *én årlig* økumenisk ungdomslejr osv. Det er udmærket, men det er ikke nok! Først når vi har nået den tilstand, hvor økumeniske aktiviteter er noget ugentligt, noget dagligt, er økumenien ikke længere i sin udbyggede form noget overklassefænomen, men heller ikke før!

At den katolske kirke besluttede sig til at deltage i Folkekirkens Nødhjælp er noget af det rigtige, men det er også en af de få gange, hvor den katolske kirke ikke har besluttet sig til at lave sin egen nødhjælp. Hvor mange katolske foreninger har integreret deres arbejde i en økumenisk sammenhæng. KUK'erne? Hvor meget sognearbejde er økumenisk anlagt? Jeg ved det ikke med bestemtthed, men det er mit skøn, at en udbygget økumeni er lidet udbredt. Tager jeg fejl, er vi på vej mod den sande økumeniske tilstand, men tager jeg ikke fejl, er vi dårligt nok startet!

Bernard Eric Jensen

Med La Pira i Firenze

I kirken *Badia* gik Dante til messe, står der i rejseførelsen, og ved indgangen hænger et af Filippino Lippis bedste lærreder, Madonna viser sig for den hellige Bernhardt.

Så er, som overalt i Firenze, forbindelse til den store fortid knyttet, og det er godt det samme. Men *Badia* er også noget, rejsebøgerne ikke fortæller, og som er endnu større end fortiden. Hver søndag klokken halv ti er den rammen om Giorgio La Piras messe for de fattige og for de udstødte. Her mødes de til gæstebudet, alle de, der burde være med, og på de første pladser, så ofte Gudsfolket samles: hjemløse, fattige, invalider, blinde, gamle, prostituerede, folk, der just er kommet ud af fængslet, alle dem, der ikke kunne klare tilværelsen. Og så nogle, der gerne vil være solidariske med dem. Ikke af hoven medlidenhed, men på lige fod, fordi de føler det som en kristen pligt, og også fordi de synes, at de modtager lige så meget som de giver, eller mere.

Det lykkelige resultat af den påbegyndte liturgiske reform er i Italien endnu mere påfaldende end i de mere nordiske lande. Skellet mellem en celebrerende præst (der ofte lirede teksten af på tyve minutter eller endnu mindre) og en »menig-

hed«, der bad rosenkrans eller andre private bønner, som købte og anbragte lys ved forskellige helgenbilleder, eller som førte animerede indbyrdes samtaler, var tidligere meget stort. Efter reformen fejrer den italienske menighed sammen med præsten messen, ofte bedre end det sker i de nordiske lande. I alle kirker ligger det lille hæfte, der savnes så hårdt i Danmark, og som indeholder den del af teksten, det tilkommer menigheden at sige. Og de hæfter benyttes. Med enkelte undtagelser fejres messen af hele Gudsfolket. Vist kan det hænde, at det går for hurtigt. Men ofte siger menigheden sin tekst så rigtigt og værdigt og langsomt, at også præsten opgiver sin fra den latinske tid muligt bevarede tendens til at plapre.

Ved La Piras messe for de fattigste virker det ganske særlig overvældende. Efter den katastrofe, der har ramt Firenze, er de subsistensløse blevet endnu flere, og ved de to *Badia*-messer, jeg har deltaget i nu i dette forår, har kirken været overfyldt, hvad den ikke var i fjor på samme tid. Og disse mennesker deltager i messen med en varme og glød, vi andre alt for pæne mennesker generer os ved at vise. De råber deres

bifaldende *amen* som det skal, og deres »Herre, forbarm dig«.

Signore, pietà

klinger dumpt som en stønnen fra afgrundens dyb. Vidste man det ikke i forvejen, så kan man i Dantes kirke erfare, hvordan det går til, når Guds folk fejrer messe.

Efter kommunionen, naturligvis stående og med kommunionprocession, velsigner præsten og La Pira to store kurve med brød, der ved udgangen uddeles til dem, der har brug derfor, to til hver. Men inden da har Firences tidligere borgmester, professor i jura ved byens universitet, Giorgio La Pira, holdt sin tale, prædiken om man vil. Han gennemgår den følgende uges festdage, taler om dem på en måde, menigheden kan forstå, og han fortæller om lidende mennesker, han anbefaler til forbøn, og hver gang afbrydes talen af et *Fadervor* eller et *Ave Maria*, som alle deltager i. Han taler om Vietnam, og vi beder for, at bombardementerne må ophøre.

Bagefter går han rundt og hilser på alle, taler med dem, der har noget på hjerte, og har et pengestykke eller en seddel til alle. De, der har noget at bede om, fremfører deres behov, undertiden ordnes det på stedet, ellers beder han dem komme dagen efter på hans kontor, så skal det blive ordnet. Da han var byens borgmester, havde han magtmidler til at beslaglægge ubenyttede villaer og lokaler til de hjemløse. Nu må han nøjes med, hvad der frivilligt stilles til hans disposition, men det er heller ikke småting. »Jeg beder til Gud,« siger han, »og så får jeg dét, jeg skal bruge for at hjælpe.«

Giorgio La Pira er tertiær i dominikanerordenen, og i mange år boede han på klosteret San Marco, umiddelbart ved museet med Fra Angelicos fresker. Han sætter ikke *o.p.* efter sit navn, men han ærer sin orden på anden måde: ved altid at gå med hvide sokker. Han har stadig sit kontor i klosterbygningen, men selv bor han i et lille værelse, en celle, der

La Pira (i midten med briller) forestår uddelingen af mad i folkekøkkenet i Firenze.

er stillet til hans disposition på en klinik. Jeg har besøgt ham begge steder. Hans bibliotek er på klostret. På værelset kun få bøger: en bibel, et breviarium (som han læste i, da jeg kom), et missale, en bog om Vietnam, nogle italienske og franske tidsskrifter. På væggen Fra Angelicos *Bebudelsen*, et krucifiks. Uden nogen indledning begynder han straks at tale om dét, der i denne tid fylder hans tanke og hans bøn: Vietnam. Pavens utrættelige arbejde for at opnå, at bombardementerne standses. Hans eget arbejde på samme linie. Som man véd, besøgte La Pira i 1965 Vietnam, han véd, hvad han taler om, og det reaktionære »Borghese« begyndte at anse ham for at være så farlig, at det med ham bragte et »interview«, hvis hensigt var at kompromittere, ikke blot La Pira, men også hans nære ven, udenrigsminister Fanfani. Det lykkedes ikke: en helgenskikkelse som La Pira vil altid være kompromitteret i pæne folks øjne, og Fanfani red som sædvanlig stormen af. Men det er værd at bemærke den pågældende publikations forsøg: det viser, at kyniske folk undertiden må erkende, at intet er mere effektivt og realistisk end den aktion, der bygges på bøn.

På den tidligere borgmesters kontor sidder et skiftende antal frivillige ulønnede sekretærer, som regel tre, travlt beskæftigede med at sortere den kolossale post, der hver dag kommer til La Pira, og som for hovedpartens vedkommende består af bønsskrifter. Alle breve besvares, og

næsten alle får hjælp. La Pira, der personlig lever så fattigt som de fattigste, giver hele sin professorgage væk. Og over hele verden findes der mennesker, kristne og ikke-kristne, der sender penge til hans hjælpevirksomhed. Det kan noteres, at han, der med hele sin ydmyge styrke vender sig mod præsident Johnsons politik, især får gaver fra meningsfæller i Amerikas Forenede Stater.

Den dag, jeg skulle møde ham på hans kontor, kom jeg lidt for tidligt, og mens jeg venter, er jeg vidne til sekretærernes travle arbejde. Det er en kold februardag, men kontorerne er ikke opvarmede, de tre kvindelige sekretærer sidder med overtøj og uldne tørklæder, mens de læser og sorterer post, svarer på telefonkald, giver penge i konvolutter til mennesker, der ringer på klosterkontorets dør.

La Pira har ikke nøgle til sit eget kontor, han vil aldrig i lommen have andet end de penge, han giver enhver, der beder ham derom. Men når det ringer tre korte klemte, véd vi, at det er ham.

Han er 63 år ung, tilsyneladende altid glad, og i hvert fald altid i stand til at gøre andre glade.

— Er der noget særligt?, spørger han ud i kontoret. Og det er der jo. En familie, der har mistet alt, da Arnofloden hin fjerde november kastede sine vande, og sit mudder, ind over Firenze, har brug for hurtig og stor hjælp, for familiefaderen er kommet på hospitalet. Dette, og flere

andre hastende tilfælde ordnes på stedet.

Så går vi ind på hans eget kontor, hvor der er flere bøger end på hans celle, blandt andet en stor udgave af Thomas fra Aquina, og nogle juridiske værker. Den ulykke, der har ramt Firenze, taler han kun lidt om. Den er gået ham så nær til hjerte, at han har svært derved. Hellere om fælles bekendte, om Gunnel Vallquist, om kardinal Lercaro, som jeg traf forleden i Bologne, og om hvem La Pira siger: hans tanke og hans væsen er frisk som en sprudlende kilde. Han fortæller om Paulus VI som han har kendt og holdt af lige siden de begge var unge. Han siger, at paven i sine handlinger følger samme linie som Johannes XXIII, men at han, som vi ved, er en sammensat intellektuel natur, der altid betragter hvert enkelt problem fra begge sider. Foruden at være dybt from, er han også diplomat, det kan godt forenes. I sin strategi følger han den af Johannes XXIII's umiddelbare genialitet angivne og af koncilet videreførte linie; i sin taktik søger han at handle på en sådan måde, at selv de mest konservative, de mest reaktionære kan bringes til at acceptere det ny.

Efter en halv times samtale foreslår han, at vi skal gå lidt rundt i Firences gader. Efter italiensk skik tager han min arm, og mens vi går gade op og gade ned i kvarteret omkring San Marco og universitetet, just dér, hvor vandfloden standsede den fjerde november, taler han om fastetiden og den forestående påske-

fest. Om bodens og afkaldets nødvendighed. Om bønnens og kontemplationens og stilhedens betydning.

Også om Firenze, hvor denne sicilianske fiskersøn nu har boet og virket i fyrretyve år, virket, i dette ords stærke betydning. Han tror, han véd, at der er en mening med alting, også med lidelsen, især med lidelsen. Han er kristen, altså optimist –.

– Enten er historien meningsløs, siger han. Eller den følger Guds plan fremad: til fred, enhed, de fattiges promotion. Og vær sikker på, at historien følger Guds plan. Enkelthederne kan vi ikke fatte. Men der er en mening med alting. Og i de store prøvelser skal vi vise, om vi fortjente de gaver, vi fik.

Børge Rudbeck

LITURGISK KALENDER

SØNDAG: 1. efter påske – Hvidsøndag – hvid, s. 576.

MANDAG: Mariæ Bebudelse, hvid, s. 858.

TIRSDAG: Isidor, bisp, bekender, kirkelærer, hvid, s. 872.

ONSDAG: Vincent Ferreri, bekender, hvid, 873.

TORS DAG: Hverdag, hvid, s. 576.

FREDAG: Hverdag, hvid, s. 576.

LØRDAG: Gudsmoderen, hvid, s. [89].

SØNDAG: 2. efter påske, hvid, s. 580.

Sekskantet kirke i Bristol

BRISTOL – NC News Service

I Bristol er man ved at gå i gang med opførelsen af en sekskantet kirke.

Alteret kommer til at stå midt i kirken, så alle siddepladser kommer til at være tæt på.

Kirken vil kunne rumme 850 personer. Under kirken bliver der garage, eskalatorer for ældre og svagelige, og desuden bliver der et særligt »hylekammer«, hvorfra mødre med småbørn vil kunne følge gudstjenesten gennem glasruder.

Hvis de foreliggende planer bliver godkendt, bliver arbejdet sat i gang til næste år, og kirken vil så kunne tages i brug i 1970. Den kommer til at koste ca. 12 millioner d.kr. inklusive møbler og andet udstyr.

KJELD GEERTZ-HANSEN:

ØKUMENI OG MISSION

Det er allerede ved at blive sent efter en lang dag. Jeg er just kommet op fra Sct. Ansgars Kirke, hvor det 20. foredrag om »Den katolske kirkes lære og praksis« har behandlet emnet: Petrus, paven og Rom. Og så gennemlæser jeg endnu engang, hvad der i Katolsk Ugeblads nummer af 24. februar står side 11 i en artikel om synoden:

»Under hovedemnet i 1968: *Hvad er egentlig den katolske kirkes opgave i Danmark i dag* skal vore institutioner, vor presses og vore foreningers arbejde tages op til drøftelse, ja hele sigtet med vor tilstedeværelse i Danmark. Vi har ikke den opgave at gøre vore forskellige omgivelser til katolikker. Det er proselytisme og uøkonomisk at arbejde efter den linje. Men hvad så?»

Jeg lægger bladet fra mig og lader mine tanker gå langt tilbage i tiden – helt tilbage til en forårsnat, da jeg vækkede mine forældre for at fortælle dem, at jeg måtte blive præst; altså *katolsk* præst. Nogle af motiverne blev lutret til uigenkendelighed under de syv år på præstekollegiet i Paris, men ét står stadigt klart for mig: Jeg måtte gøre mine landsmænd til katolikker! Begrundelsen var ligetil. Jeg elskede mit land og jeg ville tjene mit land. Det var jeg opdraget til. Men så kunne jeg intet bedre gøre, end at hjælpe så mange som muligt til den katolske kirke, så også de fik del i den sandhed og de sakramenter, som jeg så gratis havde fået i vuggegave. Alt dette burde jeg ikke beholde for mig selv. Jeg var ikke særlig intellektuel og er aldrig blevet det, men det var frydefuldt under studierne at se for øjnene troen blive bygget op, så anelse blev til vished. Man kunne jo *tænke* i Paris, så det knagede i en dansk hjerne.

En præsts erfaringer

Som ung præst kom jeg til Horsens og i Jylland mødte jeg forrige slægtledds præster, der under de største afsavn satte alt ind på at bygge kirker og bringe troen til de adspredte, ofte

polskfødte katolikkers børn. Mange præsters helbred slog ikke mere til, men nu var det min tur at køre i grøften, fordi cyklen skred i stiens sand eller på landevejens isslag. Det var da helt tosset at risikere liv og helbred ved vinterdage at køre 40–50 km. for at give religionsundervisning til tre–fire børn? Nej, det var ikke! for det gjaldt om for enhver pris at bevare dem i den katolske tro, der var så truet af forholdene.

Det kunne også være besværligt at bringe de syge og de døende sakramenterne. Men mange ikke-katolikker døde i Bjerre herred uden at komme til alters for det tænkte ingen på; de syges salvelse havde de ikke anelse om. Hvor var det synd for dem, tænkte jeg. Men jeg måtte nøjes med vore egne – i reglen; for der var tilfælde, hvor en katolik sendte mig til en ikke-katolsk pårørende, der gerne ville have den hjælp, som Kirken kan give.

For at forstå noget af dette, må man have arbejdet i et sogn eller blot med almindelige mennesker i bare 14 dage. Det læres ikke i studiekredse eller i kontaktudvalg.

I København lå forholdene anderledes. Her blev det til et stadigt samvittighedsspørgsmål om, hvor megen tid man burde anvende på dem, der nu engang hørte til menigheden, og hvor megen på de mange, der udefra opsøgte én. For det har været mange. Og mange porte har været åbne; og dem må man ind ad, for Kirken har fået missionsbefaling! Der var ikke skygge af tvivl i sjælen.

Så kom koncilet

Mine tanker går nu til de måneder, hvor koncildokumenterne begyndte at foreligge. Ændrede de nu noget i alt dette? Nej – aldeles ikke. Hvor betagende var det ikke at læse disse rige tekster, hvorigenem Kirken talte, og med hvilken myndighed blev det ikke sagt: »Dette hellige Kirke-møde forsamlet i Helligånden.« I konstitutionen om Kirken læses i § 14: »Med støtte i Den hellige Skrift og i Traditionen lærer det (Kirkemø-

Det økumeniske arbejde har ikke konversion som mål. Men kirken må og skal være missionerende.

det), at Kirken, i den skikkelse den vandrer i her på jorden, er nødvendig til frelse. For Kristus alene er midleren og vejen til frelse, og han bliver nærværende for os i sit legeme som er Kirken... Derfor skulle de mennesker ikke kunne frelses, som, til trods for deres viden om, at den katolske kirke er grundlagt af Gud ved Jesus Kristus som nødvendig, alligevel har nægtet at træde ind i den eller at forblive i den.« Konstitutionen blev proklameret i 1964. Men allerede i 1961 offentliggjorde Johannes XXIII sin berømte rundskrivelse om den sociale orden og dens første ord var: »Verdenskirken, moder og pædagog for alle folkeslag, er indstiftet af Jesus Kristus, for at alle mennesker århundrederne igennem i dens moderlige kærlighed kan finde et højere liv i hele dets fylde og tryghed for deres frelse!« Bemærk, at Johannes XXIII adresserede sin rundskrivelse til »alle troende i verden« og man tager næppe fejl, hvis man siger, at han dermed mente alle døbte, katolikker som ikke-katolikker! For dem alle er Kirken: Mater et Magistra!

Vort eget bispedømme

I det stedlige område, i Danmark for eksempel, er hele Kirken til stede, når der er en biskop at samles om. I dekretet om Biskoppernes hyrdehverv i Kirken (proklameret i 1965) siges der i § 11: »Et bispedømme er en del af Guds folk, som en biskop får betroet at drage omsorg for i samarbejde med præsterne. Idet et bispedømme er knyttet til sin hyrde og af ham ved evangeliet og eukaristien er samlet i Helligånden, udgør det en lokalkirke, hvori i sandhed Kristi ene, hellige katolske og apostoliske Kirke er til stede og virker.« Sammenholdt med § 4, der siger, at »biskopperne er lemmer på det biskoppelige legeme i kraft af den sakramentale vielse og den hierarkiske forening med kollegiets (bispekollegiets) hoved (paven) og lemmer (de øvrige bisper),« kommer man til at tænke på Ignatius af Antiokias ord fra ca. 107: »Intet uden

»Jeg elskede mit land, og jeg ville tjene mit land«.

om biskoppen.« Hvor kloge lægfolk og præster end er, så ved en katolik, at biskoppen ved selve den sakramentale nåde har modtaget en »kærlighed«, som intet andet kan erstatte. En moderne – eller skal vi sige: en nutidig biskop vil støtte sig til alle mulige indsigtfulde folk. Vi må være glade for, at vor nuværende biskop hele tiden har gjort det og åbenbart vil gøre det i stadig større udstrækning. Men vi bør stadig erindre, at han besidder en nådegave, som ingen af os har: den han fik i sin bispevielse. At den ikke hjælper på økonomiske og mange andre praktiske områder, behøver vi andre ikke belære ham om. Men selv i det mest demokratiske samfund kommer det øjeblik, hvor en er »ansvarlig«, og de øvrige må bøje sig, for at man overhovedet kan komme videre. Læs i øvrigt Peter Schindlers »De apostoliske Fædre«. Disse »Fædre« havde direkte eller gennem et enkelt led forbindelse med selve apostlene, så de vidste nok, hvad de talte om.

Vort forhold til ikke-katolske kristne

Skal vi som katolikker føre økumeniske samtaler, må alt dette stå os klart, ja mere til. Paul VI udsendte en rundskrivelse i 1964, lige før han skulle præsidere sit pontifikats første koncilsamling. Hovedemnet var dialogen til *alle* sider. Men han undlader ikke at belære alle om, at pavens primat er en arv fra apostlen Peter, som havde fået det tildelt af Kristus selv. Paul VI ser ingen mulighed for at erstatte det af Kristus givne enhedstegn med et andet, som vi mennesker selv skulle finde på; og han citerer kirkelæreren St. Jeronymus ord: »Så ville der i Kirken blive lige så mange skismaer, som der er præster!« Det hører altså til vor trosarv, at Rom »fører forsædet i kærlighedssamfundet«, således som Ignatius udtrykker det i 107.

Økumeni betyder hverken at slå på troens sandheder eller at afstå fra mission. Men det betyder, at vi er »Sandheden tro i kærlighed« og

det er noget ganske andet. En synode i Danmark må have det samme sigte som Kirkemødet havde ifølge Paul VI's omtalte hyrdebrev: at gøre Kirkens ansigt i dag mest muligt lig den Kristi brud, der er uden plet eller lyde! Kirken er stadig Kristi brud, og det må vi selv huske, og det må vi fortælle vore fraskilte brødre. Uden om Kirken kan vi ikke komme. Dekretet om økumeni siger i § 3 (efter at have talt om de sande værdier, der findes i de andre kirker): »Dette betyder ikke, at vore fraskilte brødre – enten man betragter dem enkeltvis eller som menigheder og kirkesamfund – besidder den enhed, som Jesus Kristus har villet give alle dem, som han føder på ny og skænker sit eget liv som mål, den enhed, som de hellige skrifter og Kirkens ærværdige tradition beken- der sig til. For den hele fylde af midler til frelse kan kun nås ved Kristi katolske kirke, den som er den universelle hjælp til frelse«.

Ved præsternes »Teologiske uge« i Dalum i 1965 blev der forelagt en udtalelse, der tog afstand fra »Pro-selytisme« i det økumeniske arbejde. Biskoppen satte tingene på plads ved at erklære, »at det økumeniske arbejde ikke havde konversion som mål. Men at Kirken måtte og skulle være missionerende.« At drive mission er ikke at være økumenisk. Hvis den katolske kirke i Danmark holder op med at drive mission, holder den op med at være katolsk! Ifølge den meget omtalte konstitution om »Kirken i verden af i dag« pålægges det alle katolikker at føle sig dybt forpligt- et over for »Verden« og bl.a. anerkende alle de værdier, der overhovedet kan findes. Men det er ifølge konstitutionen lige så klart, at alle disse muligheder og værdier kommer i fare, hvis katolikker ikke bidrager med alt det, som Herren har betroet sin Kirke.

Vor synodes mål må være at gøre os til bedre katolikker og derved til bedre missionerende katolikker. Det vil en del ikke-katolikker næppe synes om, men Kirken kan ikke slippe for at være et »Modsigelsens tegn«. Derimod vil et betydeligt antal af vore religiøst interesserede landsmænd intet have derimod. De forventer det snarere. I de efterhånden talrige kredse, hvor jeg har været indbudt for at tale »Om den katolske kirke«, har man ofte spurgt mig, efter at have lyttet, hvorfor »vi ikke får mere at vide om dette?« Hertil kan jeg kun svare, at vi er nogle stykker, der gør vort bedste,

men vi er kun få, og nu er tilmeldt den bedste i det stykke, Peter Schindler faldet bort.

Men for de katolikker, der findes i Danmark, må hovedspørgsmålet på synoden være: Mission! Ellers er synoden dødfødt, og så er det tids- spilte at forberede noget som helst.

Kjeld Geertz-Hansen

LÆSERBREVE

»Hvad er en synode?«

Jeg har med interesse læst Walter Dallands indlæg i Katolsk Ugeblad nr. 8: »Hvad er en synode?« Straks var jeg tilbøjelig til at give ham ret, for det er jo ikke ukendt, at forslag og råd fra lægfolk til tider falder døde til jorden, hvorved tid og kræfter er blevet spildt.

Men sagen har også en anden side, hvis man prøver på at sætte sig i biskoppens sted. – W.D. skriver selv: »Indtil ca. 1960 er vi blevet opdraget til, at en væsentlig dyd var lydighed.« Dette er rigtigt, og det har for nogle medført en vis uselvstændighed og for andre en overdreven frihedstrang. Der har i de senere år været bevis nok på store meningsforskelle, mangel på samarbejde og fællesskab. Det vil derfor være rimeligt at spørge, om den danske katolske menighed som helhed er moden, ansvarsbevidst og loyal nok? Har den oversigt over og syn for bispedømmets tarv som en helhed, er den åben nok til at kunne virke sammen med en mangfoldighed i enheden og stræbe mod samarbejde, kærlighed og enhed i mangfoldigheden?

Med indkaldelsen af synoden har biskoppen givet lægfolket en mulighed for at give råd og samarbejde, og det må da være den danske katolske menigheds første pligt at modtage tilbudet med tak, vise, hvad den står for, og hvad den vil, samt at den nu er loyal, hvor den før var lydige.

Vi kan, som forholdene har været på flere områder i de senere år, ikke kræve, at biskoppen, før han har set den første synodes sammensætning og erfaret dens funktionsmulighed, skal afskrive sin vektor, – det ville nærmest være uansvarligt. På den anden side er biskoppen sikkert fuldstændig klar over, at hvis synoden kun bliver et slag i luften med frit svævende ord og råd uden efterfølgende konkrete resultater, så er chancen for at skabe et samarbejdende fællesskab i Kristi ånd og i den ny frihed, som konciliet har muliggjort, men også inden for dets fastsatte rammer, forspildt for lange tider. Paula Heide

Krig mod de fattige?

I Genèveaftalen om Indokina, som blev undertegnet den 21. juli 1954 af staterne i Indokina samt de allierede fra den anden verdenskrig, på nær USA, hedder det i § 4: »Ingen militær base til rådighed for en fremmed stat må oprettes i de to parterets omgrupperings-zoner«. Senere i § 6 hedder det: »At den militære demarkationslinie ikke på nogen måde må fortolkes som udgørende en politisk eller territorial grænse«.

USA udsendte samme dato en erklæring, hvori det lover at ville »afstå fra truslen om eller brugen af magt«, samt at ville »søge at opnå enhed gennem frie valg«. Hvis det er anti-amerikanisme at hævde, at de amerikanske styrker opholder sig uretmæssigt i Vietnam, ja, så er sandheden anti-amerikansk.

Hr. Johs. Mohn synes at ignorere disse kendsgerninger, idet han uden videre sætter lighedstegn mellem nazismen og kommunismen i et fortvivlet forsøg på at retfærdiggøre de amerikanske krigshandlinger i Vietnam, han gør Vietnamkrigen analog med den anden verdenskrig. Det eneste, de har tilfælles, er de amerikanske bombardementer af den værgeløse civilbefolkning. I Tyskland bl.a. bombardementet af Würzburg, der ikke havde nogen militær installation. I Vietnam, nord for den 17. breddegrad, uden krigserklæring og imod alle internationale traktater.

Hitlers tyranni kunne have været undgået, hvis de kristne ikke havde ladet stå til. Det voksende amerikanske tyranni kan standses i tide hvis de kristne vågner op og forkaster kadavermentaliteten. Det er beskæmmende at se en katolsk kardinal reducere kristendommen til en moralsk rygrad for soldater, der eksekverer historiens mest sataniske forbrydelser. Den Kristus, jeg kender, døde på et kors, uden at have »udøvet nogen enorm gavnlige indflydelse på nogen væbnede styrker«.

Knud Johnsen,
Kastelsvej 14, 3.,
København.

Noget at have det i

I hr. Bolt-Jørgensens læserbrev i nr. 10 citeres et indlæg i det norske blad Sankt Olav. Her i tales der noget nedsættende om Kingos, Brorsons og Grundtvigs salmer.

Jeg kan ikke give ret i denne kritik. Mange af disse salmer har meget at sige os om centrale kristne tros-

sandheder. Desværre synges de bedste af dem alt for lidt i vore kirker. Man har i flere kirker i stedet kastet sin kærlighed på Ingemanns kønne, men noget indholdsløse salmer.

Dette kan desværre også siges om liturgien. Jeg giver her den norske indsender samt hr. Bolt-Jørgensen ganske ret.

Selv om det er blevet god økumenisk tone at lovprise alt, hvad der foregår i Folkekirken (dog ikke mere den højkirkeligt indstillede del af den), så må der stærkt advares mod at fjerne det mystiske (kultiske) element i messen.

Det højtidelige, det der giver en antydning af det guddommelige, afløses mere og mere af noget der minder om et menighedsmøde, hvor hovedvægten ligger på det menneskelige plan.

Mange af de argumenter, man i dag hører for en sådan forfladigelse af messen, er de selv samme, som lavkirkelige kredse indenfor Folkekirken altid har brugt mod den hellige messe!

De ydre ting er ikke det afgørende, siges der. – Ja vel, men hvis vi ikke har noget at pakke indholdet ind i, risikerer vi meget let at spille det hele!

Poul D. Schmidt

Mere om synoden

Ved synode-valget i april måned kunne man måske have lyst til at stemme på en repræsentant fra Grønland eller Færøerne – men ingen repræsentanter for disse områder findes på den (foreløbige) fremsendte liste.

Hvorfor? Findes der en forklaring? Nævnte områder er jo dog dele af bispedømmet.

Lizzie Bruun

Den »foreløbige« liste er netop foreløbig for at den skal kunne suppleres med personer, der af en eller anden grund er blevet glemt. Men måske kan Thorshavn og Godthåb give en bedre forklaring?

TIL ABONNENTERNE

Med dette nummer følger giroblanket til indbetaling af abonnementsbeløbet for april kvartal. Vi tillader os at henlede opmærksomheden på, at beløbet pr. 1. januar 1967 er steget til kr. 16,50.

De ved alligevel, hvad DUK er!

Af landsformanden for DUK, Ole le Févre

I anledning af referatet i Katolsk Ugeblad nr. 8, 24. februar, af Danmarks Unge Katolikkers landslederstævne, vil jeg gerne fremkomme med nogle korrigerende bemærkninger.

Enhver, der læser artiklen, må nødvendigvis få et meget sløret, men utvetydigt negativt indtryk af, for det første hvad der foregik på weekenden, og for det andet af hele DUK.

Landsledelsen havde samlet landets bestyrelser til en weekend i Odense over emnerne: Hvorfor være medlem af DUK? Hvordan opfatter DUK sig selv? Hvilken plads har landsledelsen i DUK? Og DUK's struktur.

Når vi netop valgte disse emner, var det for at få nogle ting med lidt sprængstof i, så vi kunne diskutere tingene til bunds, for vi vidste jo nok, at alt ikke var i den skønneste orden. Det var jo det, vi skulle snakke om.

Ugebladets overskrift »Ingen ved hvad DUK er« er ukorrekt og misvisende. Hvis dette spørgsmål overhovedet har været debatteret, har det været i en hel anden forbindelse, nemlig den, at DUK ikke kun er landsledelsen, men os allesammen, og på den måde kunne man måske rejse spørgsmålet, men da slet ikke som overskrift. Den kritik og de forslag,

som i løbet af weekenden fremkom fra deltagerne, tydede heller ikke på, at de intet vidste om DUK.

Det første positive, man kan lægge mærke til ved weekenden, og det endda inden man ankommer er, at der i det hele taget bliver indkaldt til en weekend af den karakter, hvor deltagerne bliver opfordret til at fremkomme med kritik og forslag, og hvor man diskuterer hele strukturen og eventuelt en forbedring af denne. Det slog mig, at Ugebladets referat næsten hele tiden trak de negative sider frem i lyset, og ikke alene det, men de står også alene, og der blev da svaret på alt, hvad man overhovedet kunne nå at svare på, og man diskuterede også de forslag, der fremkom. Jeg vil give et par enkelte eksempler.

Den måde formålsparagraffen var formuleret på udløste ganske vist en ret stærk kritik, men man var næsten alle enige om at tilslutte sig det primære: nemlig selve indholdet. Det skulle bare skrives om, så det var lidt nemmere at forstå også for de enkelte KUK medlemmer.

En fremkom ganske rigtigt med et forslag om, at skoleudvalgene burde være selvstændige i deres arbejde, men som der blev svaret, er skole-

Juniorlejr på Øm 1961.

udvalgene selvstændige i deres arbejde og har hele tiden været det.

Medens vi er ved DUK's skoler var det måske også på sin plads at gøre opmærksom på den tilfredshed, der hele vejen igennem blev givet udtryk for i den forbindelse.

Det er også rigtigt, at der på mødet fremkom en udtalelse om Øms kontoriusseri, men da det er noget specielt, vil jeg gerne her referere det brev, som Bent Lund i farten forfattede, og som ordret blev læst op:

»Ømborgens tilstand er i øjeblikket så dårlig, at der ikke har vist sig interesse for en regelmæssig udlejning vinteren igennem. Det har derfor været nødvendigt at afbryde de tekniske installationer på følgende måde: Gasanlægget tilses en gang om ugen sommeren igennem af Kosangas i Skanderborg. Om vinteren kan denne service ikke ydes, så længe Ømborgen ikke er beboet, grundet den lange køretur. Derfor tømmes gasflaskerne så meget om vinteren, at der kun lige er nok til, at arbejdsholdet et par gange i vinterens løb kan varme sig en kande kaffe, når de er derude og slide. Flaskerne bør ikke stå fyldte om vinteren uden eftersyn, da der efter længere tids ubenyttethed opstår vanskeligheder ved optænding på grund af luftdannelser i rørene.

Vandpumpen skal enten være regelmæssig i brug eller sættes ud af drift, hvilket vil sige at 3 bundskruer skal fjernes og trykket tages af beholderen, og på grund af evt. frostsprængninger skal rørene tømmes for vand. Ved genmontering skal lejerne smøres, og vand påfyldes inden der igen kan sættes tryk på beholderen. Dette bør foretages af en vand- og gasmester, og det tager ham ca. 2 timer at køre pumpen op til normal drift igen. Desuden må pumpen så afmonteres efter brugen igen i vinterhalvåret.

Når reglerne om nøgleudleveringen er blevet skærpet, skyldes det,

1. At man har villet fritage Jesu Små Søstre for det ubehagelige hverv, at måtte afvise personer der ikke var berettiget til at få nøglen udleveret,

2. samt for at forebygge det misbrug af tilliden, der for et par år siden opstod ved at der uberettiget blev fremstillet nøgler til borgen, og uberettiget blev foretaget besøg ved hjælp af disse nøgler.

Betaling af en mands kørsel fra Århus er kun blevet praktiseret over for FDF o.l., der har lejet borgen uden kendskab til installationerne. Der er ingen, der er kørt, eller som er blevet opfordret til at køre ud på

Ømborgen på nogen KUK's regning, men Bent Lund har været nødsaget til at tage derud, når der har været tale om udlejning om vinteren.»

End ikke én hentydning til dette brev ser man i Ugebladets referat, og det er dog ret væsentligt, da vor økonomi ikke tillader, at vi i den nuværende Ømborg installerer nye moderne anlæg, som startes ved tryk på en knap. Der var heller ikke en eneste indsigelse bagefter.

Jeg vil hermed fastslå, at det indtryk »Katolsk Ugeblad« giver af denne weekend, er ukorrekt. Det er ukorrekt fordi elementerne er plukket fra hinanden, og kun viser én side af weekenden. Jeg vil ikke hermed påstå, at de udtalelser, Ugebladet bringer, ikke er fremsat, men når man kun bringer en halv sandhed, kan den ofte fremtræde som en løgn.

Et sted i mit foredrag kom jeg ind på det tillidsforhold, der nødvendigvis må herske kristne mennesker imellem, hvis det er meningen, vi skal kunne drive et kristent lægmandsarbejde som ungdomsarbejdet, og det gælder ikke kun de unge, men os allesammen. I min iver brugte jeg ret store ord, ord som ubegrænset tillid, hvortil der fra en af de unge blev svaret noget lignende som, at den var nu rigeligt lang ude, den troede han nu alligevel ikke på. Og det er muligt, han har ret. Men hvordan går det med den mest elementære tillid? Siden jeg er blevet landsformand har jeg mødt mere mistillid imellem kristne mennesker end nogen sinde tidligere, og det endda kristne mennesker, som tegner sig for et apostolat. Hvor når vi hen med det?

Jeg håber at »Synoden 1968« vil være i stand til at hjælpe os ud af de tekniske og organisatoriske vanskeligheder, samt at finde frem til en målsætning, vi alle kan tegne os for. Men tilliden, tilliden til Gud, tilliden til hinanden, og til os selv, kan synoden ikke give os, den skulle vi gerne søge at oparbejde inden da.

Ole le Févre

I DEN KOMMENDE TID

STORE BEDEDAGS-KONFERENCE

Indbydelse til alle LABORA's læsere og abonnenter.

Fredag den 21. april 1967 kl. 9.30–17.00. Middagspause kl. 12.00–14.00, i Englesalen ved Sankt Augustins Kirke, Jagtvej 183, København Ø.

HOVEDEMNER: *Om bladets indhold* ved ansv. red. *Knud Johnsen.*

Om økonomien ved KA's næstformand, *P. W. Topp.* *Om agitationen* ved KA's formand *George Bune Andersen.* *Om reklamen* ved UKA's næstformand, *Erik Nielsen.*

Arrangører: Katolsk Arbejderaktion og Unge Katolske Arbejdere. Mødeleder: Per Wedell Topp.

Information og tilmelding snarest til: Erik Nielsen, Lygtemagerstien 19, 3. S. Telf. 58 34 23, bedst kl. 18–19.

GENERALFORSAMLING I DANMARKS KATOLSKE KVINDEFORBUND

Der indkaldes til generalforsamling lørdag den 22. april 1967 kl. 9.30 på den katolske skole, Fjellevej 2, Vejle.

Dagsorden i overensstemmelse med lovene.

Se endvidere side 17.

Biskop Martensen besøger Randers

RANDERS – KUB privat (C. S.)

Den nye kirkebidragsordning er et af punkterne på dagsordenen for en række besøg, som biskop Hans L. Martensen for tiden aflægger rundt omkring i landets sogne. Fornylig var han i Randers.

Besøget startede med messe i Jesu Hjerter Kirke. I sin prædiken understregede biskoppen stærkt det centrale i troen. Kristus er opstanden, og fastetiden bør bruges til forberedelse af det store påskeunder.

Efter messen samledes godt 80 medlemmer af menigheden i Skydepavillonen. Her gjorde biskop Martensen grundigt rede for den nye kirkebidragsordning. Han fortalte bl.a., at de mange ordener, der var kommet til landet, havde hjulpet både med præster, søstre og kapital. Nu måtte den katolske kirke i Danmark imidlertid som selvstændigt bispedømme klare sine egne økonomiske vanskeligheder.

Efter en kaffepause var der lejlighed til at stille spørgsmål, hvad flere benyttede sig af.

Barnetro – til hverdag og fest

Hvide Søndag« har sit liturgiske navn som afslutning på den »Hvide Uge«. Det er den uge, der i oldkirken fik sit særlige præg og sin særlige glans ved de hvidklædte nykristnes tilstedeværelse under gudstjenesten, efter at de i påsken havde fejret deres opstandelse til kristenlivet ved at modtage dåbens hellige sakramente. Fra nu af trådte de ind i kristenlivets hverdag og fik derfor under gudstjenesten ved bøn og skriftlæsning en formaning med på vejen om at bevare den nyerhvervede tro ren og være stærke og modige i dens bekendelse.

At forbinde børnenes første komminionsmodtagelse med Hvide Søndag er en sjælesorgspraksis, der hører den nyere tid til. Derfor leder denne søndags navn uvilkårligt vore tanker hen på de skarer af hvidklædte børn, som på denne dag holder deres indtog i vore menigheder for højtideligt at blive delagtiggjort i deres ret til at modtage det sakramente, der som intet andet forener os alle til at være Kristi Kirke.

Børnenes indlemmelse i Kirkens aktive menighed er for os voksne kristne et spørgsmål om, hvordan det står til med vor egen tro: Er den ægte og levende, er den bekenende og frugtbar i livets gerning? Har vi stadig vor »barnetro« i behold? Eller er »barnetro« kun et minde, der kalder på vore tårer ved synet af børnenes barnlige fromhed, rørelsens tårer, som kun alt for tit er blandet med smertens tårer over den tro, der er blevet borte mellem livets bekymringer, ligesom Guds ords sædekorn i evangeliet blev borte mellem markens tidsler?

Her hjælper rørelsens tårer imidlertid ikke, men kun den medicin, der rækkes os i dagens introitus, som (læst i sammenhæng hos 1: Peter 2,1 ff.) opfordrer os til at »aflægge al ondskab« og »som nyfødte børn hige efter ordets uforfalskede mælk, for at vi ved den kan vokse op til frelse, så sandt vi har smagt, at Herren er god«.

Når her er tale om de »nyfødte«, må vi ikke overlade denne benævnelse til de små og eventuelt til ny-konvertitterne, som lige er vågnet til det »nye liv« i Kirken. Ingen, som nogensinde har »smagt« den rene »åndelige mælk«, må anse sig for at være »vænnet fra«! Gud bevare os for at blive »voksne« over for vor Gud! Vor »første kærlighed« må være evig ung i os, den må ikke ældes. Vi kan gøre en prøve, som ikke slår fejl: Når klokken kalder dig til søndagens festforsamling i kirken, kan du så endnu realisere den glæde i dit hjerte, som vore små medkristne i dag bringer med sig til den første messe, i hvilken de virkelig må være med, og som liturgien giver udtryk for i midfastesøndags »Lætare«-tekst:

»Glød dig, Jerusalem (Kirken), der juble enhver, der har den kær!

Glød jer og frydes, I, som før var bedrøvede, for at I må juble og mættes ved det bryst, der er fuldt af trøst.

Jeg frydede mig, da der blev sagt til mig:

Vi drager til Herrens hus!

Hvis disse ord endnu siger dig noget om dit hjertes glæde over at høre til Guds folk, der samles om alteret – så lever dit kristne livs barnetro endnu!

Så vil Skt. Johannes' ord i messens første læsning endnu

give genlyd, når han siger: »Dette er den sejr, der overvinder verden, vor tro!« Så er din »barnetro« nemlig blevet »voksen« til ægte modenhed i Kristus.

I dagens evangelium strækker den opstandne Kristus sine gennemborede hænder ud efter vort hjertes tro, og vi ser hans milde godhed sejre over Thomas' hårde skepsis! »Vær ikke vantro, men troende« – og: »Salige er de, som ikke har set og dog tror!« Som et ekko fra nadversalen lyder Jesu ord til hver af os, når nadverens hellige brød uddeles ved alteret: »Vær ikke vantro, men troende!« Kunne Kristus bede os om noget, der kunne være mere aktuelt netop på denne dag, da vi samles med så mange nye og unge troende om »Troens mysterium«.

»Hvide søndag« må aldrig devalueres til at være »Kristenlivets største dag«, endnu mindre til »de skønne minders dag«; vor barnetro består kun sin prøve, når dens sølvglans står lige så klar ved hverdagens »ufestlige« gentagelse som »i Hvide-søndags stråleskær«.

J. Coenen S.J.

Er barnetro kun et minde, der kalder på vore tårer ved synet af børnenes barnlige fromhed, eller er troen ægte og levende?

Søg nye veje - i troskab mod den læremæssige trosskat

siger pave Paul i forbindelse med 1900 året
for Peters og Pauls død

ROM - NC News Service

Pave Paul har i et brev opfordret sine bispekolleger verden over til at mindes 1900 året for apostlene Peters og Pauls martyrdød i Rom. Højtidelighederne, der tænkes organiseret i denne anledning, skal finde sted fra den 29. juni 1967 til den 29. juni 1968. Den 29. juni er den dag i martyrkalenderen, hvor man fejrer de to trosvidner i fællesskab.

Den nøjagtige dato for apostlenes død kan ikke fastslås med sikkerhed på basis af de historiske dokumenter, man indtil nu sidder inde med, hedder det i brevet. Men det er sikkert, at de to apostle blev martyrer under Neros forfølgelse af de kristne i perioden fra år 64 til 68. De to martyrer blev efterfulgt af »en stor mængde« anonyme kristne martyrer, hedder det i historieskriveren Tacitus' annaler. Paven overlader til eksperterne at finde ud af den nøjagtige dato og vælger året 1967 til højtideligholdelsen i lighed med, hvad Pius IX gjorde i sidste århundrede.

Pavens opfordring er rettet ikke blot til bispekollegiet og dermed til hele den katolske kirke, men også til »alle de brødre, der - skønt de ikke deler fuldt fællesskab med os - ikke desto mindre bærer det kristne navn«. Paven ønsker at mindehøjtidelighederne skal lægge særlig vægt på trosbekendelsen. I forbindelse hermed beklager han, at den religiøse følelse er på retur og at troen således berøves sit naturlige grundlag. Paven omtaler ligeledes »nye meninger i bibeludlægning og teologi, som ofte er lånt fra dristige, men blinde verdslige filosofier, og som har vundet indpas i katolsk undervisning.« Samtidig opfordrer paven til at studere koncil-dokumenterne og til at »understøtte de kræfter i den katolske tænkning, der søger friske og originale udtryk for troen, samtidig med at man forbliver trofast mod kirkens læremæssige trosskat.« Dette troens år skulle således give et hvert barn af kirken lejlighed til et fuldtone: Jeg tror.

Frihed og autoritet

Aktuel prædiken i Washington

WASHINGTON - NC News Service

I sin prædiken under den årlige såkaldte »Røde messe« for jurister i St. Mattæus Katedralen i Washington udtalte hjælpebiskoppen af New York, biskop George H. Guilfoyle, at ligegyldig hvilken rolle begreberne frihed og autoritet spillede i sig selv, måtte der dog være visse begrænsninger.

Det andet Vatikanconcil havde »understreget, at den individuelle frihed var vital for den menneskelige person og værdighed.«

»Sand frihed er et af de fornemste tegn på Guds billede i mennesket. ... Der er i de senere år blevet lagt øget vægt på den menneskelige per-

sons højtbesungne værdighed. ... Dette kommer klart til udtryk i rettsalen og i den borgerlige lovgivning, og det samme var tilfældet under koncilets drøftelser. ... Men det enkelte menneske er ikke en ø. Mennesket er ifølge selve sin natur et socialt væsen, som sammen med alle sine medmennesker danner den menneskelige familie. Og Gud vil, at den enkelte inden for denne familie skal forholde sig til de øvrige i en sand broderskabets ånd. ...«

»Anerkendelsen af menneskets uafhængighed i broderkærlighedens ånd er det, menneskeheden i vor tid har brug for og håber på,« sluttede biskoppen.

Spansk forslag om arbejderpræster

Madrid - KUB privat

En gruppe præster fra Bilbao's bispedømme har sendt en skrivelse til deres biskop for at fremsætte betimeligheden i at organisere grupper af præster til at arbejde på arbejdspladser og for at meddele ham, at 12 til 15 interesserede stiller sig til rådighed for at begynde eksperimentet.

Den omhandlede skrivelse begynder med at fremlægge de grunde, som får dem til at fremsætte anmodningen. »Afkristningen af arbejderklassen er let bevislig ved religionssociologiske studier; arbejderverdenen er vokset op uden for Kirken og lever med ryggen til den kristne virkelighed. Arbejderne har meget svært ved at forstå 'præsternes talemåder'.

For det andet mener de baskiske præster, at det er af stor betydning at afkræfte den anklage, at præster ikke arbejder - og lever på bekostning af andre, og at man bliver præst for at undgå at arbejde.« Præsterne mener, at »legemligt arbejde vil gøre dem solidariske med denne store arbejderverden, ved at dele arbejdernes dårlige økonomiske kår, ved strengt at underkaste sig den samme arbejdstid og usikkerheden ved fremtiden.

Anden del af dokumentet fremstiller klart de farer, som et eksperiment af denne art vil kunne medføre. Blandt andre: ikke at holde balancen mellem livet i legemligt arbejde og det præstelige liv, - at indtage materialistiske eller klerikalistiske holdninger, - at skabe splittelse i præsteskabet og forvirring blandt de troende. Men forfatterne til dokumentet mener, at »disse farer kan overvindes ved stadig at holde sig dem for øje.«

Til sidst foreslår skrivelsen praktiske former, under hvilke forsøget kunne realiseres. Den påviser, at der for øjeblikket i bispedømmet findes talrige grupper af præster beskæftiget i sognene - som oftest tre i hvert sogn - som er rede til at afse én af gruppen til manuelt arbejde. De resterende medlemmer af grupperne forpligter sig til at påtage sig det fulde sognarbejde.

Båndoptager i skriftestolen

Kvindeligt medlem af hollandsk traditionalistbevægelse ville lokke ung præst på glatis

HAAG – NC News Service / KUB privat

De hemmelige agents kæreste våben, båndoptageren, er taget i brug i kampen mod den katolske kirkes nyorientering. En kvinde, der tilhører den hollandske traditionalistbevægelse »Konfrontation«, har i hemmelighed optaget den belæring, som en ung præst gav hende efter et skriftemål, på bånd. For, som hun sagde, »'Konfrontation' ønsker at få at vide, hvad de unge præster har at sige de troende, når de drejer sig om kontroversielle spørgsmål.«

Hun havde stillet skriftefaderen spørgsmål i over en time, og så syntes han, det kunne være nok. Hun viste

ham da mikrofonen. Præsten fortalte senere en journalist historien, og så kom den ud over hele Holland. Katolikkerne var meget chokerede. En talsmand for »Konfrontation«, Monsignore J. Bongaars i Tegelen, udtalte, at kredsen ikke vedkendte sig de metoder, som kvinden havde betjent sig af. Indholdet på båndet er ikke blevet offentliggjort.

Mange af »Konfrontation«s medlemmer var blandt de personer, der sidste år underskrev en henvendelse til paven. I brevet hævdedes det, at den nye hollandske katekismus, som har biskoppernes godkendelse, indeholdt en række kætterier.

Nadvereksperimentet undersøges af hollandske biskopper

HAAG – NC News Service

De hollandske biskopper har indledt en undersøgelse, der omfatter den såkaldte Scalomgruppens nadvergudstjeneste, hvori både protestanter og katolikker deltager.

Gudstjenesten kan have en ydre lighed med messen, og eksperimentet vakte opsigt verden over, da bil-
ledbladet »Paris Match« bragte en

stort opsat reportage fra den økumeniske gudstjeneste. De hollandske katolske biskopper har advaret mod yderliggående eksperimenter med gudstjenesteformerne. Schalom-gruppen udtalte imidlertid, at nævnte nadvergudstjeneste ikke havde nogen karakter af messe.

»Schalom« er et hebræisk ord, der betyder fred. Gruppen har hjemme i Odijk i Holland.

Dominikanerinde afløser for stationsforstander

KUB privat (E.N.)

En gren af de franske dominikanerinder arbejder i mission på landet. De virker som sygeplejersker, hjælper til i huset og arrangerer kursus i husholdning. Men de er heller ikke bange for at påtage sig andre – for dem mere usædvanlige – opgaver i samfundet. Et sted har en dominikanerinde taget ansættelse som postbud, og i en anden lille by fungerer en søster som ledvogterske og vikarier for stationsforstanderen, når

han skal på ferie. Ordensdragten bærer søstrene kun, når de er hjemme. Generalpriorinden siger: »Vi har naturligvis en dobbelt grund til at arbejde, fordi vi selv er fattige og må tjene til livets ophold som andre kvinder. At leve af almisser duer ikke rigtig i dag. Men desuden har vi også rent åndeligt behov for at udføre det arbejde, vi gør, fordi vi på den måde ligesom andre kvinder kommer i kontakt med arbejdets verden.«

SVERIGE:

Stadig stemning for pavebesøg

STOCKHOLM – NC News Service

Til trods for, at Stockholms lutherske biskop Helge Ljungberg og andre protestantiske ledere gør modstand, er der stærk stemning for at invitere pave Paul VI til Kirkernes Verdensråds møde i Uppsala i 1968.

Pastor Hans Cavallin, der er generalsekretær for Ligaen for kristen Enhed, forstærker bestræbelserne for at invitere paven til kongressen. Ligeledes er der tale om at invitere den ortodokse kirkes overhoved, patriark Athenagoras I af Konstantinopel. Her skulle der imidlertid ikke være nogen principielle vanskeligheder, da den ortodokse kirke – i modsætning til den katolske – er medlem af Kirkernes Verdensråd.

Selvom Ligaen for kristen Enhed er et luthersk foretagende, er der katolikker, som er medlem af den. Ligaen søger at fremme kristen enhed under pavens førerskab. Pastor Cavallins synspunkter er udtrykt i ligaens fastebrev.

Biskop Ljungberg, Stockholm, har tidligere udtalt, at pavens tilstedeværelse ville stjæle billedet fra resten af mødet, og at tiden ikke var moden til et møde mellem paven og svenske kristne.

Tre svenskere præsteviet

STOCKHOLM – NC News Service

Fornylig blev tre unge mænd – alle svenskere – viet til katolske præster i Skt. Eriks Domkirke i Stockholm. Det er lidt af en begivenhed, da der af de 80 præster i Sverige kun er få svenskfødte.

Jan Smith, der er 26 år, er konvertit og fra Malmø. Bertil Roslund, som er 43, er født i Lund. Den tredje, Frans Zielinski er ligesom Jan Smith fra Malmø 26 år.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Stuðiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

MARIUS MP PETERSEN

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's

Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

MEIERIET Jæstebro

Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i

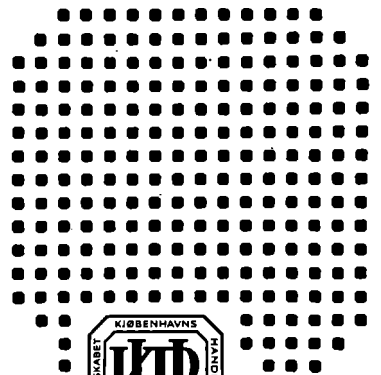
Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

HER ER 220 PUNKTER

og der er 220 steder i landet hvor der ydes HANDELSBANK-service

altid
med i
billedet

HANDELSBANKEN

KØDHALLE

Robert Hansen

1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

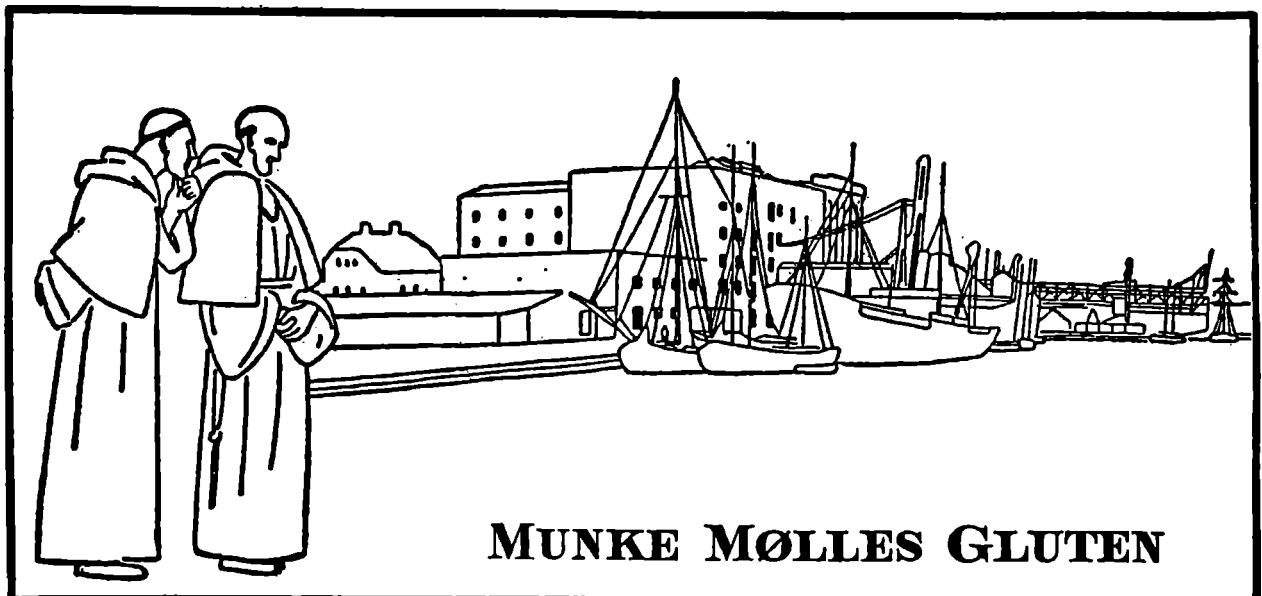
Skal De flytte?

AMAGER

STYTTEDORRETTING

Jul. Larsen & Sønner

AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

MUNKE MØLLES GLUTEN

Kirken og samfundet (5)

Norden i den katolske tid

Nordens varige kontakt med kirken begyndte med den danske kong Harald Klaks døb 826. Kejseren stod fadder og medgav ham *Ansgar* som kapellan. Dette første forsøg fik beskedne resultater, og først i det 10. århundrede indførte nordiske konger kristendommen i deres lande. Det var på en tid, hvor læginvestituren stod på sit højdepunkt overalt i Europa, og der herskede også længe »rigskirkelige« tilstande i Norden, hvor missionsbisperne arbejdede i nær afhængighed af kongerne, tænk på de norske *Olav'er* og *Knud den Store*. De i dag så lidet forståede *helgenkonger* må også forstås på denne baggrund som tidens karakteristiske idealskikkelser.

Den gregorianske reform kom derfor også i Norden til at virke revolutionerende. Dens pioner i Danmark var ærkebiskop *Eskil* i Lund, som først efter en hård kamp med *Valdemar den Store* kunne hævde den danske kirkes frihed – især i bispevalgene. Valdemarstiden blev en periode af harmonisk samvirke mellem kirke og stat, men striden mellem »de to sværd« brød ud på ny i sidste halvdel af 1200-tallet, i Danmark kendt som ærkebispestriden med *Jakob Erlandsen* og *Jens Grand*. Ærkebispens mål var kompromisløs gennemførelse af hele den kanoniske ret og desuden at skaffe sig praktisk handlefrihed over for den nationalkirkelige kongemagt. Striden førtes med alle slags midler, bandbuller, interdikt, fængslinger, landsforvisninger og anstiftelse af borgerkrige. Lignende problemer prægede forholdene i Sverige og Norge. Kampen endte i princippet med kirkens sejr, men skadede samfundet og bidrog til Danmarks opløsning i 1330'erne (holstenervældet). *Valdemar Atterdags* kongedømme genskabte landets enhed, men medførte også et nyt forhold mellem stat og kirke.

Trods principiel anerkendelse af kirkens frihed lykkedes det Valdemar Atterdag at opnå betydelig indflydelse på bispevalgene ved at skaffe sig indflydelse gennem kurien, der var inde i en nedgangsperiode (pavernes avignonske fangenskab og skismaet). *Unionskongerne* i 1400-tallet fortsatte samme politik, og fra *Christian I's* tid ansås Nordens for-

hold til kurien indbefattet i det såkaldte *Wienerkonkordat* fra 1448. Det gav kongen ret til at foreslå pavestolen kandidater til en lang række vigtige kirkelige embeder mod bestemte økonomiske ydelser. Resultatet blev forargelige handeler med de store stillinger og en øget verdensliggørelse, der i det lange løb kun kunne styrke tendensen mod en statskirke, men også beredte jordbunden for en reformation. Spørgsmålet var kun, af hvilken art denne reformation skulle være. Trods dårlige forhold omkring de gejstlige embedsbesættelser var senmiddelalderens Norden på ingen måde blot en forfaldstid, kirken viste betydelig livskraft for eksempel i klosterreformer som franciskanerobservansen, i fornyelsen af ridderidealene, og selve den nordiske Unionstanke havde basis i kristent-politiske fretsidealer.

Nybo

Landstævne i Vejle

Danmarks katolske Kvindeforbund indbyder alle interesserede til landstævne i Vejle i dagene fra den 21.–23. april 1967.

I forbindelse med stævnet afholder forbundet generalforsamling lørdag den 22. april kl. 9.30 på den katolske skole, Fjellegade 2.

Motto for dette landstævne vil blive det samme, som er fastsat for den internationale lægmandskongres i Rom i oktober måned – nemlig »Gudsfolket i verden«. Kirkens ønske er, at alle katolske kristne skal være vågne og aktive i deres tro og ansvar overfor Gud og næsten. For at denne lægmandskongres skal kunne blive et virkeligt udtryk for lægfolkets aktive medarbejde, har man ønsket, at de lande, der skal repræsenteres i Rom, giver lægfolket mulighed for at mødes og drøfte opgaver og nye veje i den verden, vi lever i som katolske kristne. Danmarks katolske Kvindeforbund har derfor set det som en naturlig opgave at samle så mange interesserede som muligt til dette landstævne, for at der kan blive lejlighed til at drøfte vor stilling indadtil i vor lille danske cirkel og især udadtil mod den store katolske verden. Der er lagt følgende program for landstævnet:

Fredag den 21. april – St. Bededag.

Kl. 15.00: Velkomst.

Kl. 16–18: Landsformanden ind-

leder med en redegørelse for den tredje internationale verdenskongres, der skal finde sted i Rom i dagene 9.–16. oktober 1967, og hvis motto skal være GUDSFOLKET I VERDEN.

Deltagerne bedes medbringe koncildekretet: Lægfolkets apostolat, for efter den indledende redegørelse at deltage i en rundbordssamtale om verdenskongressens emne. Det er ønskeligt, at der også fra danske katolske kvinders side kommer synspunkter frem, der kan forelægges verdenskongressen.

Kl. 20.00: Lektor, dr.phil. Birgit Setterberg Jørgensen, Århus, taler om »Mauriac og alderdommen«.

Lørdag den 22. april.

Kl. 9.00: Rådsmøde, hvor alle kan deltage.

Kl. 9.30: Generalforsamling.

Kl. 14.15: Bustur til de gamle kirker i Jellinge og Skibet.

Kl. 20.00: Grosserer Karen Crome taler om »D.K.K.F. på hjemmefronten«, og Tove Rasmussen om emnet »Hvad bestiller en landsformand egentlig?«

Søndag den 23. april.

Kl. 8.00: Messe.

Kl. 10.30: Afsluttende drøftelser over emnet »Gudsfolket i verden«, især med henblik på vor stilling i Danmark.

Kl. 12.00: Festlig frokost og afslutning.

Alle interesserede er meget velkomne – også til at deltage i generalforsamlingen som observatører – og forbundet håber, at mange vil komme til Vejle i Store Bededagsferien.

Tilmelding til landstævnet og generalforsamlingen sker til sekretæren, Gerda Sørensen, Rødager Allé 38 B¹, Rødovre, tlf. 70 02 94, senest den 5. april. Hos sekretæren fås yderligere oplysninger om priser og overnatningsmuligheder.

Hvor længe endnu

skal vi bo under alt for trange forhold? Katolsk familie (ægtepar + 3 børn), søger 4–5–6 værelses lejlighed eller hus til leje (med forkøbsret) et sted i København (helst Frederiksberg eller Østerbro) eller nærmeste omegn (helst nordpå).

Det gælder familiens trivsel.

Tak, fordi De vil hjælpe!

Billet mrk. M. 17 til bladet annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V.

Vejele

A/S Vejele Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Kontor 507, Vejele
Telefoner 335, 336 -

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejele Trælast- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Vejele
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Glarmester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejele
Telefon 1157

Vejele Optik

v/ Anker Kastrup
Briller

Torvegade 8 - Vejele - Telefon 308

Raadhustorvet Vejele
Tlf. 3711 og 3712

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejele - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejele Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejele

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Nørregade 2, Vejele
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejele - Telefon 926 - 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserves - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Næstved Mælkecentral

Vordingborgvej 66
Næstved - Telf. 73 07 70

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum
Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarmester
Ramshæred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Grønlandsvej 18
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55

Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Roman Kusier

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Horsens

H. P. Wolff

Blikkenslager
Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 2 54 78 og 2 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden
Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 88 88
Lys - kraft - oliefyrt
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoilier
Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

E B M
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian Walthers
HORSENS

København

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.
Gør alle katolikker?

Samfundssind

»Labora« skrev under overenskomstforhandlingerne:

Fagbevægelsens opgave er at varetage medlemmernes interesser på arbejdsmarkedet. Det gælder først og fremmest om at skabe menneskeværdige kår. Samfundssindet viser fagbevægelsen ved at øve politisk indflydelse på regeringen. Som regel har fagbevægelsen virket som løftestang for sociale forbedringer, men ansvaret for samfundet som helhed ligger i folketinget og er – for så vidt – arbejdsmarkedets parter uvedkommende. Man kan ikke forlange, vi skal tage interessegrupperes påståede samfundssind højtideligt, de vil til enhver tid kun vise det hensyn, der stemmer overens med deres formål. Med den sammensætning, folketinget har i dag, kan man med rette forvente, at de sociale hensyn bliver tilgodeset af regeringen, samt at arbejdsmarkedets frie forhandlings- og aktionsret ikke antastes. Vi henstiller til vore medlemmer, at de er sig deres ansvar bevidst både i faglige og politiske spørgsmål.

Til Førstekommunion og Trosbekræftelse

Søndagsmessebogen kr. 12,25

Salme- og Bønnebog kr. 14,00

sort, rødt, grønt skind .... kr. 49,50

svineskind . . . . . kr. 54,75

SANKT ANSGARS BOGHANDEL
BREDGÅDE 67 · KØBENHAVN · PALA 4777

Det katolske Vor Frue universitet i South-Bend (Indiana) har uddelt sin årlige patriotiske medalje. Modtageren er i år general Westmoreland, den øverstkommanderende for de amerikanske tropper i Vietnam.

*

I Brasilien vil henimod 40 sogne snart være betroet til nonner. Lige bortset fra at læse messe, høre skrifter, give de syges salvelse og lignende skal ordenssøstre klare de øvrige pastorale pligter: døbe, prædike, undervise, forestå ordets gudstjeneste, give sakramental velsignelse, uddele kommunion, repræsentere kirken ved viselser og begravelser m.m. Søster Ira-

ny Bastos, der nu i tre år har passet en sådan sognetjeneste, har haft stor succes hos befolkningen, navnlig den fattige, i den lille by Nisia Floresta.

*

Legat

Der vil være at uddele nogle portioner af C. M. Hinné og hustru Friederike f. Nolte's mindelegat, som ifølge bestemmelse skal tildeles ældre i København og tilgrænsende kommuner boende katolikker, særlig sådanne som har kendt bedre dage. Skema til ansøgning afhentes på St. Ansgars Kirkes regnskabskontor, Bredgade 69 A, st., o.g., åbent 13-15, lørdag undtaget, og afleveres samme sted inden den 14. april.

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Sankt Knud Lavard Skole, Kongens Lyngby

søger til 1. august en lærer eller lærerinde til alm. fag. Må kunne tage sang i de små klasser. Løn som ved Lyngby-Tårnbæk kommune. Pension efter folkeskolens regler.

Ansøgning stiles til bestyrelsen for Sankt Knud Lavard Skole, Toftebæksvej 30, Kgs. Lyngby og må være skolen i hænde senest 15. april d. å.

2 LÆRERE SØGES

pr. 1/8 1967, helst mandlige med seminarieuddannelse, til hovedskole med 8. og 9. klasse og realafd. – Ca. 240 elever.

Fag: regning/matematik, evt. sløjd og drengegympastik samt alm. fag. Løn som ved offentlige skoler.

RYGAARDS FRANSKE SKOLE

(selvejende institution)

Bernstorffsvej 54, Hellerup

PAULUSKREDSSENS FORLAG

GAVER TIL

1. kommunion

Min første Messebog .... kr. 3,75

Spejderbønnebogen . . . . . kr. 3,50

Pavens Pilgrimsfærd .... kr. 10,00

Haffstrøm: Røde Knud .. kr. 4,25

Trosbekræftelse

Czernin:
Eet Legeme, eet Brød .... kr. 11,50

Hünemann:

Tiggeren fra Granada .. kr. 5,75

Küng:

For at Verden maa tro .. kr. 8,85

Plovgaard: Niels Steensen kr. 5,75

Wohl: Adam, Eva og Aben kr. 9,00

Kan rekvireres i enhver boghandel

Store gamle Ford

Dagen efter at fjernsynet havde vist den store amerikanske instruktør John Fords dejlige »Kavaleriets Helte« (The Horse Soldiers) havde en ny John Ford-film »7 kvinder« premiere.

Vi savnede i fjernsynet de smukke farver, som gjorde biografopførelsen af »Kavaleriets Helte til en oplevelse af de store. Men af en eller anden teknisk årsag bliver farvefilm gengivet i tv's sort-hvidt bedre end almindelige sort-hvide film, så gen-synet var ikke så ringe endda. Silhouetvirkningen fremhævedes, og det vigtigste – det menneskelige indhold – oplevedes ligeså intenst, som da man så filmen første gang.

Og »7 kvinder«. Den har meget at sige os i en tid, hvor diskussionen går om institutionel kristendom kontra troens sande væsen. Scenen er Kina 1935. En tid, hvor røverhøvdinge og røvergeneraler af den art, der senere er blevet statsministre og præsidenter med stormagternes velsignelse, kunne terrorisere, uden at de regulære myndigheder og deres tropper kunne gøre andet end at stikke halen mellem benene.

Vi indføres i en amerikansk missionsstation, der er ledet af en viljestærk frøken med foragt for alt urent lige fra cigaretter til kønslig omgang. Hun gramser dog fra tid til anden lidt rigeligt på en af sine assistenter – en køn ung pige, der i modsætning til sin chef forstår at forene livsglæde med dyb tro. Da selve den inkarnerede verdslighed i form af en kvindelig læge ankommer til missionsstationen, er det da også den unge pige, der bliver veninde med hende, mens chefen vender hende ryggen. For lægen ryger, drikker, ser godt ud og har været en gift mands elskerinde. Og dog er det hende, der – ligesom det ofte er tilfældet hos Graham Greene og andre kristne forfattere – da det endelig gælder, viser den rette offervilje og det sande kristensind, til trods for at hun er ateist om en hals. Og dog. Hun beder om forbøn, da hun står foran det endelige opgør med den mongolske røverhøvding, der har overfaldet missionsstationen.

Inden da har vi bl.a. oplevet, hvordan selv i farens stund skran-

NYE FILM

kerne mellem forskellige kristne opfattelser består, og hvordan det at skære en medbroder ned kan betragtes som en sand dyd i den »kristne« disciplins navn.

John Ford benytter som sædvanlig lidt af en røverhistorie som udtryksform for det varme menneskelige, han har på hjerte. Ryttersoldater og indianere er blevet erstattet af kvindelige missionærer og mongoler, men hensigten er den samme, og midlerne behøver han ikke at undskylde. Der er ikke en falsk tone. Spillet er udsøgt. Anne Bancroft er en flot pige, der på en egen måde forener hårdhed med varme. Hun modspilles fint af den engelske Margaret Leighton som missionschefen. Lige så ægte er resten af de medvirkende. Den brutale røverhøvding, der mejer kvinder og børn ned for sjov, spilles af den kæmpemæssige Miki Mazurki, som minsandten tilfører rollen en anelse forsonende humor, for han ved jo ikke bedre.

Hele handlingen udspilles i missionsstationen, der er ren kulisse. Men der er atmosfære, og man synes at kende hver krog i den missionsstation, da man forlader biografen. Filmens farver er smukt afstemt, og Ford udnytter det brede friseformat (cinemascope) med overlegen kunst. Dette er en film af de store. Som sådan maner den også til selvransagelse. (Metro-Goldwyn-Mayer). *HK*

Anne Bancroft som lægen og Margaret Leighton som missionschefen.

Følelser i sart udgave

En af de Gaulles ministre – jeg tror det er informationsministeren – hedder Peyrefitte. Han er fætter til forfatteren Roger Peyrefitte og hed oprindeligt Roger ligesom denne. Men da forfatteren begyndte at lave skandaleromaner, der efter tur afslørede forskellige miljøer i Frankrig, måtte han tage navneforandring til Alain.

Roger Peyrefitte har skrevet om diplomatiet, om kirken og nu om et katolsk klostermiljø: Les Amitiés Particulières. Den er blevet filmatiseret af den franske instruktør Jean Delannoy. Titelen er lidt ubehjælpsomt oversat til »Særlige venskaber«. Det drejer sig om drengeforelser, som de kan opstå på en skole, hvor drenge lever afskåret fra deres familie og uden omgang med andre end deres eget køn. Jean Delannoy har ved hjælp af to drenge Francis Lacombrade og Didier Haudepin formået at gengive en sådan typisk forelæelse med dens stærke følelser og de vanskelige vilkår, sådanne følelser møder i et ret gammeldags miljø med chance for at misforstå alt.

Som sådan er filmen på én gang en meget smuk skildring af menneskelige følelser i deres mest sarte udgave og en stærk kritik af et autoritært og indelukket skolemiljø. Men der er ikke smurt for tykt på. Præstetyperne er malet med en sådan blanding af sympati og afstandtagen, at de bliver meget realistiske. De kunne faktisk have eksisteret.

Bortset fra den »englelige musik«, der ledsager særlig filmens stærke scener, er det en vellykket film.

J.O.L.

Humør og optimisme

»Georgy Girl« er en strålende optimistisk og humørfyldt film om den »uheldige« tykke pige, der hungrer efter kærlighed. Hun skjuler sin ensomhed under en afvæbnende klovemaske og skrupskøre indfald. Men også hos hende bankes der på. Selv om det måske ikke er med den helt store lykke, så er det til gengæld med et realistisk grundlag. Engelsk film når den er bedst. (Columbia).

HK

Hvad kan vi gøre
i debatten om
abortlovgivningen?

Det går trægt med
kirkebidragsordningen

Biskop Martensen støtter
opfordring til bombestop

30-årsmindet for rund-
skrivelse mod nazismen

Pave Pauls
rundskrivelse
om solidaritet
med u-landene
er ikke blot
udtryk for
det religiøse
håb, men også
for det
sociale

katolsk

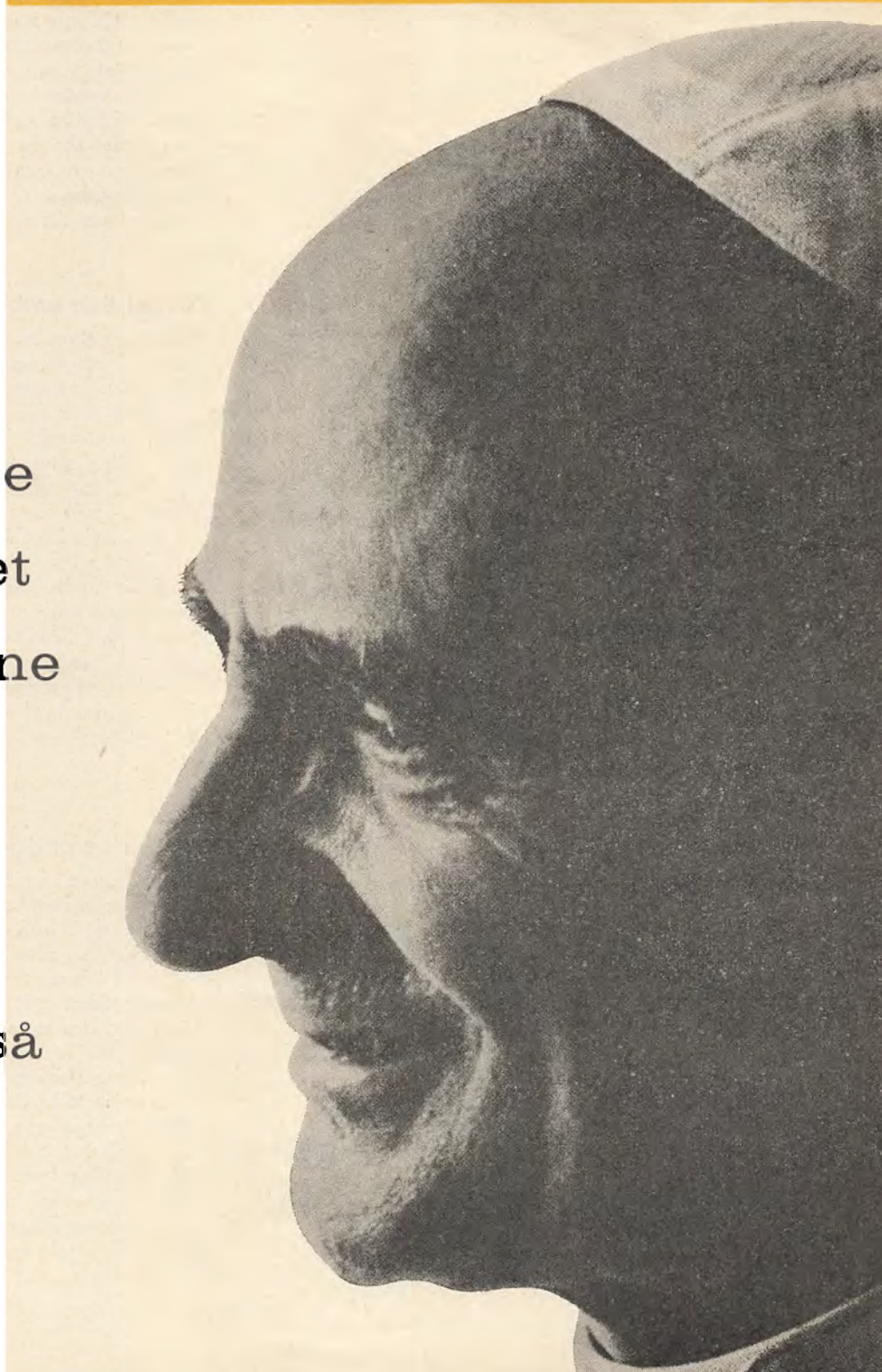
7. APRIL 1967

115. ÅRGANG

uge

blad

14

Solidaritet med u-landene

I et opsigtsvækkende budskab til den katolske kirke og til hele verden foreslår pave Paul VI de rige industrilandes rustningsbudgetter, der er »en hånd mod de fattige«, overført til et internationalt fond til hjælp for de fattige udviklingslande.

Budskabet, der har form af en rundskrivelse, indeholder desuden en kraftig advarsel om det kapitalistiske systems svagheder, der kommer til udtryk i den »frie« konkurrences udnyttelse af de økonomisk svage landes byttevilkår og den private ejendomsrets skandaløse følger i udviklingslandene, hvor »nogle få lever under raffinerede civilisationsformer i skærende modsætning til resten af befolkningen«.

Rundskrivelsen blev underskrevet af paven den 28. marts og er blevet sendt til bl.a. generalsekretæren for FN: U Thant, UNESCO's direktør: René Maheu, FAO's direktør: Senn, formanden for det nylig nedsatte Kirkelige Råd for Retfærdighed og Fred: kardinal Roy og til generalsekretæren for den katolske hjælpeorganisation: Msgr. Jean Rodhain. Som alle pavelige rundskrivelser er den desuden sendt til alle katolske biskopper og vil sikkert i lighed med Johannes XXIII's »Fred på jorden« blive overrakt de forskellige regeringer overalt på kloden. Den nye rundskrivelse bærer overskriften »Populorum Progressio« (Folkenes fremskridt) efter indledningsordene, som det er skik ved pavelige dokumenter.

Det sociale problem antager verdensdimensioner

Rundskrivelsen begynder med en omtale af de mål mennesket i udviklingslandene sætter sig. Her nævnes kampen mod fattigdommen og den nationale frigørelse. Kolonialismen er ophørt, men har efterladt sig strukturer, som er utilstrækkelige over for den moderne økonomis krav. Disse samfundsformer vil, hvis de bliver overladt til deres frie spil, forstærke forskellene i levestandard. De rige lande vil blive rigere, de fattige lande fattigere.

De sociale konflikter har nu antaget verdensdimensioner, hedder det videre. Kløften uddybes mellem industrilande og landbrugslande, mellem herskende klasser, som i visse lande lever under raffinerede civilisationsformer, og undertrykte befolkningsgrupper, hvis levestandard står i skærende modsætning til de førstes.

I denne situation bliver fristelsen stadig større til at lade sig rive med af forskellige former for messianisme, som virker lovende, men i virkeligheden bygger på illusioner.

Kirken og udviklingslandene

I dette andet afsnit kommer paven med en bemærkelsesværdig selvkritik af kirkens missionsarbejde. Efter først at have slået fast, at kirken altid har stræbt hen imod en forbedring af vilkårene for de folk, den bragte evangeliet til, fortsætter han: »Men mange missionærer har blandet deres eget hjemlands tænke- og levemåde sammen med den ægte forkyndelse af det evangeliske budskab.«

I dag må kirken først og fremmest søge at tyde tidens tegn og fortolke dem i lyset af evangeliet. Men den har desuden noget at give af sit eget, nemlig et globalt syn på mennesket og på menneskeheden. Dette livssyn består først og fremmest i, at udvikling ikke er ensbetydende med blot økonomisk vækst. Hvis denne vækst ikke kommer alle mennesker og hele mennesket til gode, er der ikke tale om virkelig udvikling.

- *Populorum progressio er så afgjort pave Paul VI's betydeligste rundskrivelse. Den taler et tydeligt, myndigt, provokerende og inspirerende sprog, mener Kristeligt Dagblad.*
- *Rundskrivelsen er på i alt 13.000 ord. Originalen er affattet på fransk. Rundskrivelsen har to hovedafsnit, hver inddelt i tre underafsnit som angivet nedenfor.*
- *Menneskets fuldstændige udfoldelse*
  - De sociale konflikter antager verdensdimensioner*
  - Kirken og udviklingslandene*
  - Dristige reformer og økonomisk planlægning nødvendige*
- *Menneskehedens solidariske udvikling*
  - Et internationalt fond taget fra rustningsbudgetterne*
  - En reform af internationale handelsforbindelser*
  - Fredens nye navn er udvikling.*

Dristige reformer og økonomisk planlægning

Rundskrivelsens første hoveddel afsluttes med et handlingsprogram. Paul VI minder om, at »hvis jorden er skabt for alle, må ethvert menneske også have ret til det, der er nødvendigt til livets opretholdelse. Alle andre rettigheder, herunder også den private ejendomsret og den frie handelsret, er underordnet denne primære ret«.

Hvad ejendomsretten angår citerer paven kirkefædre og minder om, at den private ejendomsret ikke er nogen ubetinget og absolut ret. Samfundshensynet kan kræve ekspropriation for eksempel af jordområder, der ligger ubenyttede eller dårligt udnyttede hen. Overførelse af kapital til udlandet kan heller ikke tolereres i ubegrænset omfang.

Paven gentager sine forgængeres fordømmelse af kapitalismen og den ubegrænsede liberalisme. Det er ikke industrialismen i sig selv, der er skadelig, men det system, der ledsagede den. Dristige reformer er nødvendige, og paven opfordrer sine bispekolleger til at gå i spidsen, som det allerede er sket i visse lande.

Det private initiativ og den frie konkurrences spil kan ikke løse udviklingslandenes problemer. Der må økonomisk planlægning til, og det er myndighedernes opgave at fastsætte mål og midler for den økonomiske udvikling. Paven opfordrer samtidig de offentlige myndigheder til at associere private initiativer inden for denne planlægning og således undgå faren for en altomfattende kollektivisering, der ville kunne skade den menneskelige persons værdighed.

Paven kommer derefter ind på befolkningsproblemet og siger herom: Det er sandt, at alt for ofte forøges vanskelighederne ved den økonomiske udvikling af en forstærket befolkningstilvækst. Befolkningens omfang vokser hurtigere end de forhåndenværende ressourcer. Man befinder sig således tilsyneladende i en situation, man ikke kan slippe ud af. Fristelsen er da stor til at bremse befolkningstilvæksten ved hjælp af radikale metoder. Det er sikkert, at de offentlige myndigheder inden for grænserne af deres kompetence kan skride ind ved for eksempel at gennemføre en oplysningskampagne. En sådan bør da være i overensstemmelse med moralloven og respektere den tilbørlige frihed. Uden retten til ægteskab og til at føde børn er der ingen menneskelig værdighed overhovedet. Det tilkommer i sidste instans forældrene selv at bestemme antallet af deres børn ved at tage ansvaret over for Gud, over for sig selv, over for de børn, de allerede har sat i verden og over for det samfund, de tilhører. Forældrene bør her følge deres samvittigheds krav i overensstemmelse med Guds lov, autentisk fortolket og understøttet af tillid til Ham.

De rige landes pligt

I rundskrivelsens anden hoveddel genfremsætter paven sit forslag fra rejsen til Indien, den såkaldte Bombay-appel. Det er ikke nok at bekæmpe sulten. Spørgsmålet er, om de enkelte er parat til at betale for eksempel mere i skat til fordel for udviklingslandene, at købe udviklingslandenes produkter til en højere pris, eller til for eksempel selv at tage til udviklingslandene og hjælpe til.

Det må være de rige landes pligt at hjælpe de fattige lande. Dette gælder for eksempel uddannelsen af ingeniører og videnskabsmænd. Men for at undgå enhver form for neokolonialisme er det nødvendigt at have et internationalt fond til støtte for udviklingslandene. Et sådant

verdenssamarbejde vil udelukke gold konkurrence og sikre udviklingslandenes politiske frihed til selv at vælge det samfundssystem, de ønsker.

Reform af den internationale handel

Men al denne udviklingshjælp ville være omsonst, hvis man, som det nu er tilfældet, tager med den ene hånd for at give med den anden. Dette er nemlig resultatet af de eksisterende handelsforbindelser. Den frie konkurrence har spillet fallit på dette område, erklærer paven, og derfor må vi sætte spørgsmålstegn ved den. De priser, der dannes »frit« på markedet, kan have de alvorligste følger for udviklingslandene. Priserne må stabiliseres gennem internationale konventioner. Der må ydes tilskud til industrier under opbygning, og der må skabes garantier for afsætningen af livsvigtige produkter.

Fredens nye navn er: Udvikling

Temaet i rundskrivelsens afsluttende del er den »universelle kærlighed«, der bør bringes til udtryk over for udviklingslandene. Man må især være opmærksom på ungdommens behov for forståelse og opmuntring. Netop i en u-landssituation kommer de unge let til at befinde sig i en særlig vanskelig stilling.

Paven opfordrer de folk, der handler med udviklingslandene, til at vise samme sociale sindelag over for disse lande, som de viser i deres hjemland, og til ikke at arbejde efter »individualismens umenneskelige principper«.

De udsendte eksperter bør huske på, at deres hjemlands kultur ikke nødvendigvis er universel og ikke altid kan eksporteres uden videre. Paven glæder sig over de mange unge, der arbejder i udviklingslandene, og især over den ordening, der findes visse steder i verden, hvor militærtjeneste kan erstattes med u-landsarbejde.

Fredens nye navn er udvikling, slutter paven, og han opfordrer de mange udviklingslande til at samarbejde om den. Folkene er selv ansvarlige for deres udvikling, men det kan ikke ske i isolation. Regionale aftaler bør træffes for at konkretisere samarbejdet. En verdensregning må være målet. Nogle vil måske mene, at dette er en utopi, men det kunne være, at netop de, der mener det, savner realisme og undervurderer dynamikken i en verden, der vil leve i broderskab.

Appel til de kristne og til statsmændene

Paven slutter sin rundskrivelse med at opfordre katolikkerne til at forny det politiske liv ved frie initiativer og uden passivt at vente på direktiver. Specielt henvender paven sig til forældrene, for at de skal opdrage børnene til en sådan gerning, og til journalisterne, for at de skal vise verden de fattiges problemer: De rige bør vide, at de fattige sidder uden for deres dør og venter som Lazarus ved den riges bord.

Endelig opfordrer paven statsmændene til at mobilisere deres folk til verdenssolidaritet. Det daglige brød bør blive et tegn på broderskab.

Et håbets ord

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:

Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik

Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,

Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-

tion, Hauchsvej 8, København V.,

telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro

589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.

Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-

havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,

lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien

som i andre lande pr. kvartal kr.

16,50. Løssalgpris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt num-

mer af bladet skal være redaktionen

i hænde senest 3 uger før det pågæl-

dende nummer udkommer, kortere

meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar

for uopfordret indsendte manuskrip-

ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-

blad udebliver, bedes henvendelse ret-

tet til Deres eget postkontor eller til

Postvæsenets Oplysningskontor, tele-

fon 14 62 98, idet udsendelse af de

enkelte numre foretages af postvæse-

net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-

delt postvæsenet.

I sit påskebudskab fra Peterskirkens balkon varslede pave Paul VI den 1. rundskrivelse, som skulle komme to dage senere – om tirsdagen – og allerede nu karakteriseres som det vigtigste dokument, han personligt har udsendt i sin pavetid. I påskebudskabet hedder det bl. a.: »Øjeblikket er kommet til at sige et ydmygt og hjerteligt håbets ord, som udtryk for ikke bare det religiøse håb, men også for det sociale, ikke bare for det åndelige, men også for det jordiske, ikke bare for dem, som tror på Kristus, men for alle mennesker.«

»Populorum progressio« (Folkenes fremskridt) var ventet tirsdag i den stille uge, men den kom først syv dage senere. Der verserer derfor rygter i Rom, der går ud på, at forskellige kredse skulle have prøvet at få paven til at ændre visse passager, som man anså for meget for radikale. Om rygterne er sande, og om de pågældende personer i bekræftende fald har haft held med deres forehavende, skal være usagt. En kendsgerning er det imidlertid, at mange – som tidligere gik ind for, at kirken skulle have hånd i hanke med det politiske liv – ikke mindst siden pavens tale i FN, har været bekymret over, at »kirken blander sig i politik«. Den nye rundskrivelse er heller ikke politik. Det er moral, den prædiker. Og derfor er den netop ikke noget indlæg i den traditionelle polemik mellem øst og vest, mellem kommunister og antikommunister, mellem Warszawa-sammenslutningen og Atlant-sammenslutningen. Nej, paven deler verden op efter »at have eller ikke have«-princippet, og ud fra denne tankegang bliver Sovjet, USA, Vesteuropa, Canada osv. sat i én bås som de rige, hvis prestigekapløb med dyre rumforsøg og rustningsbudgetter er til berettiget forargelse for de fattige nationer i Afrika, Asien og Latinamerika, der i fællesskab står som en fattig Lazarus foran den riges dør. Og den rige gør ikke sin pligt ved, i et godmodigt øjeblik at give en almisse eller to og dog forblive herren, der skal sørge for at Lazarus ikke drikker pengene op. Nej, der skal være tale om *solidaritet*. Lazarus er ikke noget tyende, som den sorte i Sydafrika endnu er det, men en ligeberettiget broder. Og får Lazarus ikke sin ret, må han kræve den.

Ej heller vi her i Norden kan sige os fri. Også til os henvender paven sig. Derfor mangler der noget, når »Berlingske Tidende« skriver: »Netop i de stater, hvor Romerkirken traditionelt står allerstærkest, vil encyklikaen forekomme mest udfordrende, ja, måske endda ligefrem forargende.« For sandelig sidder der endnu på Sydens godser hovne herrer, der ikke interesserer sig en døjt for deres undergivne – måske lige bortset fra at dyrke en patriarkalsk omsorg, der giver sig udslag i et par sokker til jul, et glas penicillin-piller og lignende karitative overdådigheder. Men pavens ord skulle meget gerne forarge også i dette Danmark, hvis samlede u-landshjælp er en skandale. Det er selve systemet, det er galt med. På Christiansborg vasker man sine hænder i den private velgørenheds blod, sved og tårer.

Der er noget karakteristisk ved, at denne nye rundskrivelse kommer netop 30 år efter, at Pius XI udsendte sin berømte »Mit brennender Sorge«, der undsagde nazismen og dens race teorier. Paul VI udsiger myndigt, provokerende og inspirerende de brud på den menneskelige solidaritet, der er væsentlige årsager til den ulige fordeling af denne verdens goder. Vor pave er sandelig ikke en mand, der nøjes med at folde sine hænder i from kontemplativitet. Han kan slå i bordet og sige verden et borgerligt alt andet end bor-

HVAD KAN VI GØRE?

Debat
i tiden

Af pater Frits Florin O. P.

Debatten omkring den eventuelle ændring af abortlovgivningen er både meget følelsesbetonet og upræcis, mener pater Frits Florin O.P. Nedenstående betragtninger er et forsøg på at bringe den ind i lidt mere saglige baner.

Der er altså ikke i første omgang tale om at finde en løsning, men snarere om at prøve på at stille problemerne så klart som muligt.

Bag enhver lovgivning står der faktisk en eller anden moralopfattelse, selv om lovgivningen ganske vist ikke er identisk med denne moral. Når staten opstiller forskrifter med hensyn til prostitutionen, betyder dette på ingen måde, at den er indforstået med prostitutionen som sådan – tværtimod! Den går bare ud fra, at den er et onde, som nu engang eksisterer, og så ser den sig stillet over for to opgaver: på den ene side at begrænse prostitutionen så meget som muligt og på den anden side at modvirke dens destruktive følger (kønssygdomme osv.). Ingen af disse opgaver kan løses udelukkende ved hjælp af tvang og sanktioner. En ansvarlig seksualundervisning og forskellige foranstaltninger til fremme af den almindelige psykiske hygiejne er sikkert langt vigtigere. Og alligevel er der stadig folk, der mener, at staten kun har ét middel til sin rådighed, nemlig straf.

Lovgivningen

Forholdet mellem moral og lovgivning er af pædagogisk art. Hensigten med lovgivningen er at begrænse det onde mest muligt og at skabe et miljø, hvor folk har frihed til at leve humant, i hvert fald så humant som muligt. Dette sidste udtryk dækker over hele spændingsforholdet

mellem moral og lovgivning. Staten har ikke at gøre med engle. Den har at gøre med alle slags mennesker, gode og onde, normale og psykopatiske, sunde og syge, miljøskadede og trygge ... Det er med disse mennesker som »materiale«, den skal forsøge at organisere et samfund, der er så humant, som det er muligt. Og denne organisation skal have sit udgangspunkt i ganske bestemte moralske principper, som dog ikke kan være identiske med lovgivningen. Man udrydder eller begrænser ikke det onde ved at lukke øjnene for dets eksistens. Lovgivningsmagten må altså forsøge at finde ud af, hvor samfundet har sine ømme punkter og derefter forsøge at finde midler til at helbrede dem, blandt andet ved at stille visse minimalkrav, som gælder for alle. Minimalniveauet og de konkrete minimalkrav ændres i takt med den almene kulturelle situation (f.eks. med, hvad man kalder den »almindelige retsbevidsthed«). Men det er indlysende, at disse minimalkrav ikke er identiske med moralens (den sande menneskeligheds) idealkrav.

Moralen

Vi vil nu gå over til at anvende dette på vort konkrete problem – først og fremmest på den moralske

side af sagen. Er abort faktisk noget ondt? Dør der et menneske, hver gang der sker eller foretages abort? Er der en væsentlig forskel på mord på et spædbarn (som jo også er helt afhængigt af sine omgivelser) og fjernelse af et foster? Er det overhovedet muligt at besvare disse spørgsmål? Eller kan man kun sige: det her vil under normale omstændigheder blive til et menneske? (Det kan man i hvert fald sige.) Hvori består da den nøjagtige forskel på et foster og et spædbarn? Er det kun en større eller mindre grad af afhængighed, der skiller dem? – Og en anden problemrække: Kan man drage en grænse mellem menneske og ikke-menneske i selve fosterets udvikling? Er dét et spørgsmål, der kan besvares? Og hvilke kriterier anlægger man på det?

Det er hidtil ikke lykkedes at give et velbegrunder svar på disse spørgsmål. En ting må imidlertid fastholdes i denne uafklarede situation, nemlig den simple kendsgerning, at fjerner man et foster, afbryder man en udvikling, som uden dette indgreb så at sige af sig selv ville have ført til fødselen af et nyt menneske. Dette minimum kan i hvert fald ingen benægte. Og det er mere end nok til at fastslå, at abort er noget ondt, selv om ikke alle etikere og moralteologer ville kunne

komme overens om, at abortus provocatus også er mord på lige fod med mord på et spædbarn.

Hvad kan vi gøre

Hvad den lovgivningsmæssige side af sagen angår, følger heraf to ting: 1) loven skal i så vid udstrækning som muligt begrænse aborternes antal, og 2) loven skal i så vid udstrækning som muligt begrænse antallet af illegale aborter. Dette sidste turde være indlysende for enhver, som har noget som helst kendskab til de fortvivlede forhold, hvorunder disse aborter finder sted. De er ikke bare nedbrydende for de implicerede kvinder, men for hele samfundet som sådant (tænk blot på kvaksalverne). – Hvordan skal en sådan lovgivning så se ud? Kan den bestå i, at der gives adgang til fri abort? Svaret (som ikke løser noget, men som er et forsøg på at opstille principperne for en sådan lovgivning) lyder: Ja, men *kun* hvis det betød, at en sådan lov i så vid udstrækning som muligt ville begrænse de illegale aborter og aborterne i det hele taget. Det kunne f.eks. betyde, at man samtidig gav mødrehjælpen bedre arbejdsmuligheder, fremmede boligbyggeriet, indførte bestemmelser, som sikrede kvinderne mod pres udefra, og som sikrede lægerne mod enhver direkte eller indirekte tvang med hensyn til at udføre selve indgrebet osv. Svaret er altså ikke ment som et forsvar for en lovgivning, der åbnede adgang til fri abort, men for en saglig undersøgelse af, hvilken lov der ville føre til de bedste resultater i den foreliggende situation. For blot at antyde, hvor komplicerede forholdene på dette område er: en løsning af boligproblemet ville selv under de allerbedste vilkår (dvs. med de bedst tænkelige bevilinger osv.) i hvert fald vare over 50 år. Mere arbejdskraft, byggemateriel osv. har man simpelt hen ikke til disposition.

Og endelig: vi ved ikke nok – hverken på det moralske eller på det faktiske plan. Der skal flere undersøgelser til. Vi har alt for sent opdaget, hvordan det er fat. Den nuværende abortlovgivning har vist sig at være ineffektiv (jfr. de mange illegale aborter). Men vi er simpelt hen uforberedte til at foretage en ændring. Det eneste, man for tiden kan gøre, er at fremme såvel undersøgelserne som den moralske debat mest muligt, og at forbedre mødrehjælpens arbejdsvilkår, boligsituationen, børnelovgivningen osv.

Frits Florin

Jeg og Du

2. søndag efter påske

Den anden søndag efter påske kaldes med rette »hyrde-søndag«. Læsningen (1. Pet. 2,21–25) afsluttes med de betegnende ord: »I var vildfarende som får, men er nu atter vendt om til jeres sjæles hyrde og tilsynsmand«. Evangeliets tekst (Joh. 10,11–16) er et afsnit af Johannes 10. kapitel, som man bør læse i sin helhed. Dette kapitels overskrift er simpelthen »Den gode hyrde«.

Hyrde og hjord er i Israel og det Nye Testamente meningsfyldte og meget hyppigt anvendte symbolske billed-ord. De udtrykker Guds forhold til sit folk og beskriver dette forhold som noget personligt, beskyttende, frelsende.

Jeg er døren

Det drejer sig i det 10. kapitel om to lignelser. Jesus beskriver en erfaring, som hyrderne i Palæstina gjorde hver eneste dag. Fårene kender deres hyrdes stemme. Han går gennem døren ind i fårefolden, når dørvogteren om morgenen lukker ham ind for at kunne føre fårene på græsgangen. Det er ham, som dyrene følger. Tyvene og røverne derimod, »som stiger over andetsteds« og forskrækker fårene, er de »fremmede«.

I denne lignelse og den efterfølgende tolkning ligger hovedvægten på den intime fortrolighed mellem hyrden og fårene. Dyrene har en instinktiv fornemmelse af, hvem der er den sande hyrde, deres hyrde. På samme måde har mennesket ligefrem et instinkt for den sande hyrde, som

Gud har sendt til hele menneskeheden. Mennesket aner inderst inde, hvem der mener det godt. Det føler, hvem der kommer for at »stjæle, slagte og ødelægge«, og hvem der kommer for »at sætte sit liv til« for andre. Alt dette sammenfatter Johannes i den ene sætning: »Jeg er døren«. Adgangen til Guds folk sker kun gennem mig. Når jeg træder ind i et menneskes liv, vil vedkommende med troens sikkerhed »kende« mig, da jeg selv elsker ham. Min kærlighed til ham åbner hans øjne for mig.

Jeg er den gode hyrde

Dette er den anden lignelse. Jesus er den gode hyrde, der på en uovertruffen måde møtter menneskenes længsel efter at blive kendt og elsket af Gud og efter selv at kunne kende og elske Gud, som børn elsker og kender deres fader. Jeg, Faderens åbenbarer, kender mine, og mine kender mig, ligesom Faderen kender mig. Hele trykket i denne passage ligger på ordet »kende«. I den bibelske sprogbrug er erkendelsen mellem to personer altid betinget af en gensidig meddelelse i kærlighed, af åbenhjertighed og hengivelse. Ordet »kende« kan ligefrem være ensbetydende med ægteskabeligt samkvem. (»Han kendte hende ikke«. Matt. 1,25). Jesus elsker sine grænseløst, han er rede til at give sit liv for dem, han elsker dem med den kærlighed, som Faderen elsker ham selv med. Denne kærlighed til os er ikke en kærlighed i flokketal, hvor den

enkelte forsvinder. I 10,3 står en overordentlig fin bemærkning: »Han kalder sine får ved navn«. Hyrdens kærlighed er en personlig kærlighed, som tager sigte på den enkeltes individualitet.

Bibelens sprogbrug og vor tid

Ingen har set Gud. Han bor i et utilgængeligt lys. Hvem kan da vove at tale om ham i menneskelige ord? Mystikerne har prøvet at gøre det i famlende sætninger. Kun Jesus formår dette umulige: at tale om det uudsigelige med ganske jævne ord. Han iklæder disse uanskelige tanker i ord, som er hentet fra den tids hverdagsliv, således at også det menneske kan forstå ham, som ikke er litterært dannet. Men de billeder, som Jesus anvender, er hentet fra en kultur, som ikke mere er vor egen. Der ligger en uendelig afstand mellem en palæstinensisk bondes verden og vor egen verden af idag. Vi har svært ved at forstå disse lignelser. De er hentet fra en »hyrdekultur«, som ligger os fjernt. Vil man idag se en hyrde med sine får, må man rejse på landet, måske til England, hvor

man kan opleve, at hyrden i en jeep kører foran sine får. Den virkelighed, som Jesus har ment, og som aldrig kan miste sin værdi, må vi idag udtrykke på en anden måde for at fatte dens inderste kerne.

Jeg og du

Det er det særegne i evangelisten Johannes' teologi, at Jesus er Faderens åbenbaring. Han er døren, han er vejen. Den, som har set ham, har set Faderen. Han er i Faderen, og Faderen i ham. Gud elsker nu i Jesus hvert menneske med en personlig kærlighed. Det er dette, som understreges i hyrdemotivet. Når vi idag taler så meget om Guds folk, må vi ikke glemme, at dette Guds folk ikke er en grå masse, hvor den enkelte kun eksisterer som et nummer. Gud regner kun med individer. Gud kender ingen numre. Han kalder hver enkelt af os ved sit eget navn. Navnet står her for det mest individuelle, det uudskiftelige og det, som findes kun én gang: vor personlighed. Vor tid, som på en måde jo er en massernes tid, har atter opdaget det personliges kategori

(= begreb). Det dybeste i mennesket er jeg-du-forholdet. I oplevelsen af dette forhold bliver hver enkelt først til et virkeligt menneske. Den jødiske religionsfilosof Martin Buber har i sin lille bog »Jeg og du« (Munksgaardsserien 5, 1964) sat fingeren på dette punkt. »Grundordet Jeg-Du kan kun udsiges med ens hele væsen. Samlingen og sammenmeltingen til ens hele væsen kan aldrig ske af egen kraft, ej heller uden. Ved Du'et bliver Jeg til. Idet Jeg bliver til siger jeg Du. Alt virkeligt liv er møde«.

Dette gælder nu ikke blot i forholdet mellem mennesket og Gud. Gud er vort Jegs Du. Guds Du har fundet mig og derved bliver jeg først et Jeg. Sålænge det guddommelige Du's himmel hvælver sig over mig, kryber årsagslovens vinde sammen ved min hæl og skæbnens malstrøm styrker. Det er en stor trøst at vide, at Guds personlige, nænsomme og kærlige omsorg våger over mit liv. Intet menneske er glemt. Alle og enhver hviler i den gode hyrdes gode hænder.

H. Roos S.J.

»SANDELIG, SANDELIG SIGER JEG EDER: JEG ER FÅRENES DØR. ALLE DE, SOM ER KOMMET FØR MIG, ER TYVE OG RØVERE; MEN FÅRENE HØRTE IKKE PÅ DEM. JEG ER DØREN; OM NOGEN GÅR IND GENNEM MIG, HAN SKAL BLIVE FRELST...«

(Foto: British Council).

Johs. 10, 8-9.

MED BRÆNDENDE BEKYMRING

- For 30 år siden udsendte pave Pius XI sin berømte rundskrivelse »Mit brennender Sorge«, der talte nazisterne midt imod.
- Det enestående dokument tjente også de tyske biskopper, der arbejdede med på det, til ære.
- Rundskrivelsen er aktuel, så længe antisemitisme under det ene eller det andet dække eksisterer.

Pius XI og kardinal Pacelli ved åbningen af Vatikanets radiostation. I baggrunden senator Marconi.

Det kom som et lyn fra en klar himmel. Palmesøndag den 21. marts 1937 blev der fra de katolske prædikestole i Tyskland oplæst en skarp pavelig protest mod naziregimet. Det var Pius XI's berømte rundskrivelse »Mit brennender Sorge« (Med brændende bekymring), der lige så stille var smuglet ind i Tyskland uden at det hemmelige politi havde fået nys om det. Man må formode, at den lille mand med det sorte overskæg derefter holdt lørdagsparade med sine højere Gestapo-officerer, så det battede.

Rundskrivelsen havde da også vakt opsigt verden over. Al videre udbredelse af teksten blev forbudt, alle eksisterende eksemplarer beslaglagt og omtale af den forbudt i Tyskland.

Konkordatet

Et af de første afsnit i rundskrivelsen handler om konkordatet med Hitler-regeringen, som samme regering gav sig til at bryde, næsten før blækket i underskriften var blevet tørt. Pave Pius påviser i rundskrivelsen, hvordan kirken på sin side har overholdt aftalen, mens »den anden part« har gjort »kontraktkrænkelser til uskreven lov for sine handlinger«.

Det har sikkert vakt nogen munterhed, at hagekorsbladet »Völkischer Beobachter«, hvem forbudet mod omtale af rundskrivelsen naturligvis også omfattede, lidet fikst gav sig til at polemisere mod det, som alle vidste stod i rundskrivelsen. Uden at rødme skrev lederskriventen, at traktaten (konkordatet) var menneskeværk, og som sådant ikke urørlig (!!).

Fem antinazister

Forud for udsendelsen og oplæsningen af det pavelige hyrdebrev til Tysklands katolikker var der bl.a. sket følgende:

I januar 1937 blev fem medlemmer af det tyske episkopat, kardinalerne Bertram (Breslau), Faulhaber (München) og Schulte (Köln) og biskopperne grev Galen (Münster) og grev Preysing (Berlin) kaldt til en konference i Rom. Det var meget bemærkelsesværdigt, at det netop var disse biskopper, der frem for andre var kendt som glødende antinazister.

Først talte de fem biskopper med kardinalstatssekretær Eugenio Pacelli (den senere Pius XII), som fik en indgående redegørelse for, hvordan det i virkeligheden forholdt sig mellem kirken og den nazistiske regering. Repræsentanterne for det tyske episkopat udbad sig enstemmigt en offentlig udtalelse fra paven, mens der hidtil kun havde være tale om et personligt brev til Adolf Hitler.

Pacelli bad da kardinal Faulhaber skrive et udkast til det pavelige indlæg i den tyske kirkekamp.

Skrev under togrejse

Münchens ærkebiskop gjorde dette, mens han sad i toget og ikke mindst af denne årsag fik teksten en kraftfuld og koncentreret karakter. Da kardinal Pacelli skulle til at gøre sin del af arbejdet, fandt han, at Faulhabers ordføring burde bevares. I den endelige udgave, som kom fra pavens hånd, er der imidlertid foretaget en bemærkelsesværdig rettelse. Kardinal Faulhaber havde i sin version skrevet »Mit grosser Sorge« (Med stor bekymring). Disse ord var allerede brugt i 1936 i et hyrdebrev, som de katolske biskopper i Tyskland var fælles om. Nu blev ordene forstærket, idet paven begynder med ordene: »Mit brennender Sorge« (Med brændende bekymring.)

For der var jo dette særlige ved rundskrivelsen, at den i modsætning til andre pavelige breve af samme art ikke er skrevet på latin. Ved offentliggørelsen i »L'Osservatore Romano«, der først fandt sted dagen efter, at oplæsningen i de tyske kirker var vel overstået, blev det tyske sprog også brugt – efterfulgt af en oversættelse til italiensk. Det samme var tilfældet i pavens personlige talerør, »Acta Apostolicae Sedis«.

De jødefjendtlige fordømmes

Blandt de vigtigste afsnit i rundskrivelsen er det, hvori den nationalistiske racepolitik og racedyrkelse tages op til bedømmelse.

Umiddelbart derefter behandles »Det gamle Testaments visdom«. Dette har en særlig betydning, da de stærke jødefjendtlige kræfter arbejdede på, at tyske kristne skulle forkaste den del af Bibelen, som de har fælles med jøderne.

Som afslutning på nævnte kapitel affyres et udmærket skriftsted: »Han som bor i Himlene, ler ad dem.« (Ps. 2,4.)

Det nazistiske praleri

Senere i rundskrivelsen vender paven sig imod tanken om en tysk nationalkirke. »Vid, den er intet andet end en fornægtelse af Kristi eneste kirke,« siger Pius XI. Og mod det nazistiske praleri om heltegerninger på bekostning af den kristne lære om at vende den anden kind til taler paven med disse ord: »I deres flade og indholdsløse talen om, at kristen ydmyghed er selvnædværdigelse og fejhed, spotter disse »reformatorer« i deres frastødende hovmod sig selv.«

Og den kommende tid skulle vise, at bekendelsen til troen på ydmyghed krævede mere mod end dette at lade sin bøllementalitet få udløb under dække af medløbernes masse. Hvor meget dette end kaldtes »heltegerninger«.

Ombesindelse?

Pius XI's rundskrivelse har sikkert også fået én og anden her i Danmark til at ombesinde sig. Det må man i hvert fald håbe. I årgang 1937 af »Nordisk Ugeblad for katolske Kristne« kan man plukke følgende sproglomst – oven i købet fremhævet i manchethold: »Når jøder hånes i Tyskland, ynkes hele verden over dem; fra øst til vest er pressen en eneste klagemur. Når 10 katolske biskopper og mindst 4–5000 ordensfolk myrdes i Spanien...« og så følger en uden tvivl berettiget anke over dansk presses manglende interesse i det sidste tilfælde. Men det citerede som helhed giver et udmærket indtryk af alt det rod og al den umenneskelighed i tanke og gerning, der prægede tiden før den anden verdenskrig. Spørgsmålet er, om vi i vor tid har så megen grund til at bryste os. Der sker fortsat ugeringer i ærens og retfærdighedens navn, og fødselsveerne omkring offentliggørelsen af det andet Vatikankoncilis erklæring om jøderne var slemme nok. Derfor må vi også fortsat betragte »Mit brennender Sorge« som et værdifuldt dokument af næsten profetisk klarhed. Det tjente også de tyske biskopper, der arbejdede med på det, til ære. De satte noget på spil.

Helge Kristensen

- Dette rigskonkordat, hvis indhold overhovedet ikke interesserer mig, skaffer os en tillidsfære, som er meget nyttig i vor kompromisløse kamp mod den internationale jødedom...

Rigskansler Hitler
ved kabinetsmøde den 14. juli 1933.

- Den 25. juli, fem dage efter ratificeringen af konkordatet, udstedte den tyske regering en lov om sterilisation, der i særlig grad krænkede den katolske kirke. Fem dage senere blev de første skridt taget til at opløse de katolske ungdomsforbund. I løbet af de næste år blev tusinder af katolske præster, nonner og borgerlige katolske ledere arresteret, mange af dem på grundlag af falske anklager for »umoralitet« eller indsmugling af fremmed valuta.

W. L. Shirer:
»Det tredje Riges Storhed og Fald«.

- I vort land er uhyggelige kræfter for længst i gang, som uden hensyn til de forfærdelige følger og utrætteligt viser deres had mod alt kristeligt og guddommeligt... I ved, hvor langt Kristushadet også er nået i Tyskland, og antikristendommen går frem. Man hader den korsfæstede religion, og man vil nu også i Tyskland udrydde korsets religion.

Kardinal Schulte, Köln.
Faste-hyrdebrev, 1937.

- Stauffenberg havde meddelt Berlins biskop, kardinal greve Preysing, hvad han agtede at gøre, og biskoppen havde svaret, at han respekterede Stauffenbergs motiver og ikke følte sig berettiget til at søge at holde ham tilbage.

W. J. Shirer som refererer historikeren Fitz Gibbon ang. attentatforsøget mod Hitler den 20. juli 1944.

Alle katolske kvinder indbydes

Vi har ikke en ajourført statistik – men alt tyder på at den gamle statistiske opgørelse holder stik stadigvæk, og da er det kvinderne, der er den bærende del i den katolske kirke i Danmark og hvad er da mere naturligt end at lade samlingssignalet lyde. Både den nuværende pave og den alt for tidligt afdøde pave Johannes XXIII har gentagne gange rettet indtrængende opfordringer til kvinderne om at vise deres aktivitet – ikke blot beskedent i det skjulte, men frem for alt for åbent tæppe og uden at sætte deres lys under en skæppe. Derfor nyder den internationale katolske kvindeorganisation (Union Mondiale des Organisations Féminines Catholiques) i særlig grad pavelig bevågenhed. Den stedlige gren af denne organisation: Danmarks katolske Kvindeforbund har derfor taget det logiske skridt at være aktivt medlem – og ikke mere blot korresponderende medlem – af denne internationale organisation og i tilgift er forbundets landsformand blevet indvalgt i den internationale bestyrelse – danske katolske kvinder er således nu en del – en aktiv del – af alverdens katolske kvinder. Danske katolske kvinder indbydes derfor til at deltage i forberedelserne til den internationale katolske kvindekongres, der skal finde sted i Rom i oktober måned 1967 forud for den internationale lægmandskongres. Mot-toet skal for begge kongresser være: Gudsfolket i verden og den internationale katolske kvindekongres' formål skal da være at overveje, hvorledes den katolske kvindes særlige indsats i denne verden kan fortolkes. Mange vil vel nok – især her i Norden – sige, at det kan da være hip som hap, om man er mand eller kvinde, begge er de et element i Gudsfolket og begge kommer med bidrag, som ikke er særlig forskellige, men så enkelt er svaret ikke overalt, og det er vel også et spørgsmål, om den nordiske katolske kvinde får de muligheder som element i Gudsfolket, der burde tilkomme hende? Ja, det er den slags emner, vi skal drøfte, og som man forventer, at vi giver et svar på – i Rom. Derfor kalder Danmarks katolske Kvindeforbund til landsstævne i Vejle i Store bededagsferien den 21. og 22. april. Dette

stævne er en invitation til alle katolske kvinder – medlemskab af Danmarks katolske Kvindeforbund er ingen betingelse.

Idet vi indbyder alle katolske kvinder til dette stævne skal det oplyses, at tilmeldingsblanket og nærmere oplysninger om pris m.v. kan fås ved henvendelse til overassistent Gerda Sørensen, Røddager allé 38 B, (telefon 70 02 94 kl. 18–19).

Hvad er i øvrigt Danmarks katolske Kvindeforbunds opgave? Internationalt at stå solidarisk med alver-

LANDSSTÆVNETS PROGRAM

Landsstævnets program bliver således: *Fredag, den 21. april 1967:*

Kl. 15,00 Velkomstkaffebord.

Kl. 16–18 Landsformanden indleder med en redegørelse for den tredje internationale verdenskongres, der skal finde sted i Rom i dagene 9.–16. oktober 1967, og hvis motto skal være GUDSFOLKET I VERDEN.

Deltagerne bedes medbringe koncildekretet: Lægfolkets apostolat, for efter den indledende redegørelse at deltage i en rundbordssamtale om verdenskongressens emne. Det er ønskeligt, at der også fra danske katolske kvinders side kommer synspunkter frem, der kan forelægges verdenskongressen.

Kl. 18,30 Middagsmad.

Kl. 20,00 Hyggeaften.

Dr. phil. Birgit Setterberg Jørgensen, lektor i Århus, taler om Mauriac og alderdommen.

Aftenkaffe.

Lørdag, den 22. april 1967:

Kl. 8,00 Morgenmad.

Kl. 9,00 Rådsmøde, hvor alle kan deltage.

Kl. 9,30 Generalforsamling, hvor også ikke-medlemmer er velkomne som observatører.

Kl. 13,00 Frokost.

Kl. 14,45 Bustur starter. Besøg med vejledende forklaringer i Jellinge og Skibet. De berømte runestene og de gamle kirker er målet for turen. Læs i øvrigt selv til orientering Jørgen Nybo Rasmussens lille pjece: Da Danmark blev katolsk. Frost-Hansens forlag 1959.

Kl. 18,30 Middagsmad.

Kl. 20,00 Hyggeaften. Her vil grosserer Karen Crome causere over emnet: »DKKF på hjemmefronten« og Tove Rasmussen over emnet: »Hvad bestiller en landsformand egentlig?«.

Søndag, den 23. april 1967:

Kl. 8,00 Messe.

Kl. 9,00 Morgenmad.

Kl. 10,30 Afsluttende drøftelser over emnet: »Gudsfolket i verden«, især med henblik på vor stilling i Danmark.

Kl. 12,00 Festlig frokost som afslutning.

dens katolske kvinder – og selv et diasporaland har meget at yde på dette felt. Men også indadtil er vor opgave omfattende. Religiøs fordybelse og kulturel orientering er to dominerende opgaver, men herudover er det forbundets mål – gennem medlemskab af Danske Kvinders Nationalråd – at være solidarisk med vore danske medsøstre i arbejdet for en bedring af kvindernes kår, og samtidig har dette medlemskab den fordel, at vi har mulighed for at afgive responsa til alle vigtige lovforslag – således har vi for ganske nylig haft mulighed til at udtale vor mening i sagen: liberalisering af abortadgangen. Vort standpunkt var et klart nej hertil, men vi står ikke bære for et negativt nej, men samtidig for et positivt ja til bedre bistandsmuligheder – socialt og alment menneskeligt – til danske kvinder. Vil De være med i et aktivt arbejde, så begynd med at komme til Vejle i Bededagsferien.

ToR

Danmark katolske lærerforbund

Landsdelsmøde søndag den 16. april kl. 13 på Sct. Josef skole i Roskilde. Overlærer H. V. Bohn Christiansen, formand for fælleslærerrådet i Lyngby-Tårnbæk Kommune og medlem af Skt. Knud Lavard Skoles bestyrelse sammesteds, vil indlede en debat om skolens stilling i dag og i fremtiden med udgangspunkt i Danmarks Lærereforenings pjece: Oplæg til debat. Også ikke-medlemmer er velkomne. I forbindelse med mødet er der fælles kaffebord. – Inden mødet kan man spise medbragt frokost på skolen, hvor der også kan købes drikkevarer. Mødet slutter kl. 16.

Nærmere oplysninger: Lektor, mag. art. Hans Bang, tlf. (01) 81 35 13.

Tirsdagsforedragene i Skt. Ansgars Kirke

Den 18. april begynder Mgr. Kjeld Geertz-Hansen det andet afsnit af de offentlige forelæsninger i Skt. Ansgars Kirke over Kirkens lære og praksis; det nye afsnit hedder: Om nåde og sakramenter. Forelæsningerne begynder altid kl. 19.30 og vil vare til midten af maj måned.

Højskoleugen 1967

Højskoleugen vil som sædvanlig foregå dels på Ledreborg slot ved Roskilde, dels på det nærliggende ferie-hjem »Borrevejlevig«. Alle interesserede voksne fra de nordiske lande er velkomne: lægfolk, søstre og præster. Børn under 7 år kan om nødvendigt medbringes. Deltagere, som ønsker ene- eller dobbeltværelse bedes selv træffe aftale med enten BP-motellet, Roskilde, Lindenberg kro pr. Roskilde eller Lindenberg skovridergård, Lindholm pr. Roskilde. Det tilrådes at gøre det hurtigt, hvis man vil være sikker på at få et værelse.

Højskoleugens omkostninger betales med 164 kr. pr. deltager. Foldere med yderligere oplysninger og tilmeldingsblanket kan fås hos sognepræsterne eller ved henvendelse til lærer Erik Achen, Lundedammen 68, Hvidovre, tlf. (01) 75 36 97, til hvem også den skriftlige tilmelding bedes sendt.

UGENS PROGRAM:

Gennem fald til oprejsning.

Søndag, 30. juli. 1. foredrag: *Ondskabens mysterium* (læge Flemming Kieler).

2. foredrag: *Guds första uppgörelse med det onda* (pater René Kieffer o.p.).

Mandag, 31. juli. 1. foredrag: *Kampen mod det onde i Gudsfolket* (pater Ellert Dahl o.p.).

2. foredrag: *Oprindelsen til det onde I* (pastor Hubert Messerschmidt).

Tirsdag, 1. aug. 1. foredrag: *Oprindelsen til det onde II* (pastor Hubert Messerschmidt).

2. foredrag: *Lidelsens problem* (pastor Kåre Osorio).

Onsdag, 2. aug. 1. foredrag: *Længslen efter den ukjente Gud i moderne ateisme* (magister Lars Roar Langslet).

Torsdag, 3. aug. 1. foredrag: *Menneskesønnens opgør med menneskeslægten* (pastor Lars Messerschmidt).

2. foredrag: *Gennem fald til oprejsning* (mag. art. Elsebet Kieler).

Fredag, 4. aug. 1. foredrag: *Det etiske menneske og troens menneske* (pastor Hallvard Rieber-Mohn o.p.).

Foredragene vil blive suppleret med gruppe- og plenardiskussioner; der vil derudover også blive tid til almindeligt samvær, badning m.m.

Den økumeniske sommerlejr

Det er ved at blive tradition, at unge fra forskellige kirkesamfund samles en uges tid i august for sammen at tage en af de store udfordringer op, som den moderne verden stiller de kristne overfor.

Det kristne budskab taler om dødens overvindelse, om opstandelse, men dette synes at sige moderne mennesker meget lidt. Man har derfor besluttet i år at arbejde med dette spørgsmål – dels udfra Bibelen, dels udfra den moderne virkelighedsopfattelse.

Alle unge i alderen 18–35 år indbydes. Stedet bliver Danmarks unge Katolikkers lejr »Ømborgen« ved Mossø, Jylland.

Tid: Mandag den 31. juli – lørdag den 5. august 1967.

Lejren: »Ømborgen«, Emborg pr. Skanderborg. Tlf.: (0681) Gl. Rye 127.

Vejen dertil: Med tog til Ry station, derfra taxa til lejren – ca. 9 kr.

Pris: 90 kr., der betales ved ankomsten.

Tilmelding: Pastor Palle Dinesen, St. Kannikestræde 8, 2., Kbh. K.

VALFARTERNES VALGSPROG

De to Mariavalfarter henholdsvis til Øm den 21. maj og til Aasebakken den 28. maj har i år som valgsprog: »Fred ved Jesus Kristus«. Ordene er taget fra Peters tale til Kornelius i Apostlenes Gerninger (10,36) og fra Pauli brev til kirken i Efesus (2,14).

LITURGISK KALENDER

SØNDAG: 2. efter påske, hvid, s. 580.

MANDAG: hverdag, hvid, s. 580.

TIRSDAG: Leo I, pave, bekender, kirkelærer, hvid, s. 873.

ONSDAG: hverdag, hvid, s. 580.

TORSdag: Hermenegild, martyr, rød, s. 873.

FREDAG: Justinus, martyr, rød, s. 874.

LØRDAG: Gudsmoder, hvid, s. [89].

SØNDAG: 3. efter påske, hvid, s. 583.

Det går lidt trægt

Efter en flyvende start går det nu lidt trægt med tilmeldingen til kirkebidragsordningen. Der har indtil nu kun meldt sig 3000, som har bundet sig for et samlet beløb på 750.000 kroner. Dette giver et gennemsnit på 250 kroner pr. bidrager.

● Der har altså endnu kun meldt sig 25 pct. af de mulige bidragsydere.

● Der mangler 2500 bidragsydere for bare at nå op på det antal, der har betalt »gammeldags« kirkeskat – nemlig 5500.

● Vi skal imidlertid op på ca. 12.000 for at man kan sige, at Danmarks katolikker gør deres økonomiske pligt overfor deres kirke.

● Bispekontoret håber, at de manglende vil melde sig omgående, da man ikke kan komme videre med budgetlægning, før dette er sket.

Det er naturligvis glædeligt, at mange så hurtigt meldte sig under fanerne, men ikke desto mindre er forløbet langt fra tilfredsstillende. Kommer kirkebidragsordningen ikke til at fungere efter forventning, betyder det fornyet tiggergang i udlandet hos trosfæller, som godt kunne anvende deres penge bedre end til velfærdsmennesker i nord. Altså læs brochuren, hvorfra nedenstående tegning er hentet, og send bispekontoret Deres tilmelding.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Stuðiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

KBK

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

Murermester- og entreprenørfør.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselsolier

Glarimester

POUL V. JOOST
Slotsgade 7, København N
Telefon 39 79 77
Stort udvalg i fotografirammer

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Gardiner
Manufaktur
Hvidevarer
Sengeudstyr

Textil-Varehuset

Slotsgade 17, København N
Tlf. (01) 35 05 01
Leverandør af skolekjoler

Banegårdens Restaurant

Fritz Kapper

Odense H.

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Alle forsikringer tegnes -
gratis rådgivning
og tilbud dag og aften ved
Assurandør H. E. Pedersen
Søndervigvej 89, Vanløse
tlf. 71 20 23

Bliv abonnent - det betaler sig

J. Qvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

HORNUNG & MØLLER

Aktieselskab
KGL. HOF-PIANOFABRIK

KØB . SALG . REPARATION
FELIX SCHMITT & SØN
Exam. pianostemmer og Instrumentmager
Maglelæs 1, Odense,
Tlf. (09) 12 36 56 - privat 11 15 93
Organist & kantor ved den
Katolske Kirke i Odense.

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre
Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgådsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

Kirke og samfund (6)

Reformationen

Luthers teologi indeholdt et nyt syn på kristenlivet og kirken, men hans varige historiske indflydelse skyldtes ikke mindst hans nye og i forhold til middelalderen revolutionære syn på forholdet mellem stat og kirke. Luther gjorde kristendommen og kirken til et principielt »indre« anliggende, der udmærket kunne forenes med fyrsternes overtagelse af magten over kirkens »ydre« liv. Denne tankegang og dens praktiske konsekvenser forklarer i vid udstrækning den store iver, hvormed den nye lære modtoges af mange tyske fyrster og af de nordiske konger, som i løbet af forholdsvis få år fik afskaffet ikke alene katolicismen, men også kirkens gamle frihed overfor staten, og gjorde alle gejstlige til embedsmænd i de nye lutherske nationalkirker under fyrstens ledelse. Det bør ikke glemmes, at verdsliggørelsen af den senmiddelalderlige gejstlighed var en skjult forberedelse til denne revolution.

I Danmark var den afgørende begivenhed, som ethvert skolebarn ved, kong *Christian III's* arrestation og afsættelse af det samlede katolske episkopat i august 1536, der åbnede vejen for kongens indførelse af en dansk luthersk landskirke i 1537. I Sverige havde *Gustav Vasa* allerede på Västerås rigsdag 1527 bragt kirken under kongelig kontrol, mens de norske og islandske biskopper afsattes af *Christian III's* danske ekspeditionskorps.

I den katolske kirke hidførte *Tridentinerkonciliet* den længe savnede reform, men også her spillede fyrstemagten i praksis en stor rolle. Rent landskirkelige tendenser, som den franske gallikanisme, opvejedes dog altid af bevarelsen af troens enhed under det universelle pavedømme, hvis forhold til fyrsterne reguleredes af nye konkordater.

Den indtil vore dage gældende konfessionsgeografiske opdeling af Europa i katolske og protestantiske »lande« er et resultat af landskirkeideens virkeliggørelse, staternes love støttede de respektive kirker og ensrettede religionen i hvert land med ofte hårdhændet intolerance. Den logiske følge blev også de konfessionelle lejres militære sammenstød i religionskrige, af hvilke den største var *Trediveårskrigen* (1618-48).

Den kristne enevælde

blev udviklingens resultat i løbet af 1600-tallet. Statsmagten voksede og koncentreredes stadig mere omkring kongedømmet »af Guds nåde«. Der udvikledes også i Danmark en hel teologi om den kristne kongemagt til begrundelse for hans stadig mere absolutte magt over både stat og kirke. Modsvarende betonedes undersåtternes lydighedspligt og at kristenlivets opfyldelse ligger i opfyldelsen af pligterne mod »kald og stand«, som enevoldsdigteren *Kingo* synger. Teologien prægedes både i katolske og protestantiske lande af intolerant ortodoksi.

Tidens ideal var solkongen *Ludvig XIV* af Frankrig, hvis hof var samlingssted ikke blot for rigets adel, men også for hofbisper af kongens nåde. I Danmark nåede den kristne enevælde en meget udpræget form med kongeloven af 1665 og *Christian Vs* danske lov af 1685. Heri fastslås kongens absolutte ret til at lovgive for både stat og kirke og intolerancen demonstreres i forbudslovene mod reformerte og katolikker, jvf. Niels Stensens skæbne. Omkring 1730 udøvede *Christian VI* den kristne enevælde i en ny ånd, nemlig pietismens, han søgte gennem lovgivning at fremme fromheden, for eksempel søndagens heligholdelse og indførelsen af konfirmationen. *Nybo*

Biskop Martensen støtter opfordring til bombestop i Vietnam

Sammen med
den kirkelige Vietnamkomité

Biskop Hans L. Martensen er blandt en række danske biskopper og teologer, der sammen med den kirkelige Vietnamkomite opfordrer den danske befolkning til at støtte underskriftindsamlingen mod USA's bombardementer af Nordvietnam. Opfordringen er fremkommet i form af en dagbladsannonce.

Medlemmerne af den kirkelige Vietnamkomite er professor P. G. Lindhardt, rabbiner Bent Melchior, dominikanerpræsten Jens Oluf Lund, og folkekirkpræsterne Jens Brøndum, Mogens V. Zeuthen og J. Gaarn-Larsen. Komiteen omfatter også biskop Haldor Hald, der imidlertid p.g.a. sygdom ikke har kunnet spørges om at underskrive opfordringen.

De øvrige medunderskrivere af opfordringen til at støtte underskriftindsamlingen er biskopperne Leer Andersen, K. C. Holm, Halfdan Høgsbroe og som nævnt biskop Hans L. Martensen (Biskop Westergaard Madsen, København, har man ikke haft lejlighed til at spørge, da han er bortrejst).

Videre støttes opfordringen af de teologiske professorer Regin Prenter, Sv. Holm Nielsen, N. H. Søe, Eduard Nielsen og K. E. Skydsgaard, domprovst Jørgen Bøgh, forstander Otto Krabbe, sekretær for Folkekirkens Nødhjælp, Viggo Møllerup, pastoralseminariets leder, pastor L. Brøndum, provsterne N. J. Rald og Sparring-Petersen, den tyske Sct. Petri Kirkes præst, pastor Niels Haselmann, Førstebibliotekar ved det kgl. Bibliotek dr. phil. Rafael Edlmann (repræsenterende den jødiske menighed) og hele det katolske dominikanerkloster i Ordrup (omfattende otte præster med ordenens nordiske provincialforstander, pater Gregoire i spidsen).

Præsternes opfordring til at støtte underskriftskampagnen kommer netop som denne går ind i sin sidste uge.

Esbjerg

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester

Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester

Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed

Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjysk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19
Helsingør. Tlf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon: 2 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Saniter
Kolding. Tlf. 2 33 44

Brdr. Andersen

Tømrermestre

V. Kjørbosvej 1, Kolding
Telefon 2 02 81

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 2 01 55

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget

Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding

*1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver*

Støt vore annoncører

Roskilde

Firma Hans Møller

vi Ib Møller

Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefy*

*Skolebøger - Skolerekvitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Foto i stort udvalg*

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejgod Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs eff.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevæne

København

Fiskehuset PARCEL

Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A, København V
Telefon (01) 31 04 11

PAPIR
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PLASTIC

Karl A. Hansen & Sønner

*Murermestre * Entreprenører
Ingeniør * aut. kloakmester*

Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 16 55

Film Fortsat fra bagsiden selv, aftvinger han sympati. Også han spilles af en god skuespiller, Richard Crenna.

Og således er der nogle typer, som vi bliver dus med og følger med stor opmærksomhed. Uden at røbe slutningen – eller slutningen på de enkelte handlingstråde, der er vævet ind i hinanden – skal det siges, at det ikke er nogen optimistisk film. De missionærer, som kanonbåden har det som en af sine opgaver at beskytte, lider skibbrud med hensyn til deres idealer. De kinesiske nationalister besudler deres berettigede »Yankee, go home« med skændig grusomhed, og da kanonbåden endelig griber ind, er det ud fra spidsfindige udlægninger af ordrer, der i øvrigt ikke er givet.

Filmen er som nævnt spændende, men den havde vundet ved at blive skåret det meste af en time ned. Robert Wise, der bl.a. har lavet »West Side Story«, har ikke kunnet slippe sine personer. Han har villet give os hver eneste detalje med, og den fristelse skulle han nu have prøvet at undgå. Men aldeles dejligt er scenariet. Man har af gode grunde ikke kunnet optage filmen på selve det kinesiske fastland, men man har fundet landskaber på det amerikanske besatte Formosa, der illuderer udmærket. Jerry Goldsmith har komponeret en god ledsagemusik

»San Pablo« er en film, der er noget både for øjet og for tanken. Det sidste er det vigtigste. (20th Century Fox). *HK*

Værelse søges

pr. 14. aug. af 20 årig grønlænder, der skal besøge Århus akademi. Adgang til køkken og bad ønskelig.

Ole Korneliussen
Skolen Nanortalik
Grønland

Hvor længe endnu

skal vi bo under alt for trange forhold? Katolsk familie (ægtepar + 3 børn) søger 4-5-6 værelses lejlighed eller hus til leje (med forkøbsret) et sted i København (helst Frederiksberg eller Østerbro) eller nærmeste omegn (helst nordpå).

Det gælder familiens trivsel.

Tak, fordi De vil hjælpe!
Billet mrk. M. 17 til bladets annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V.

UNGE KATOLSKE ARBEJDERE og KATOLSK ARBEJDERAKTION holder *Retræte Week-end* lørdag den 8. og søndag den 9. april på *Vor Frue Kloster*, Åsebakken i Høsterkøb.

Det er lykkedes at få Pater Knud Aage Nielsen, SJ, som leder af den femtende halvårslige retræte, der som emne har »Høsten er stor«.

Tilmelding til: George Bune Andersen, Westend 9, 1. Kbh. V. Tlf. VE 9106.

forsikring

**ABSALON
SKANDINAVIA**

- det er sikkert

PAULUSKREDSSENS FORLAG

GAVER TIL

<i>1. kommunion</i>		<i>Trosbekræftelse</i>	
Min første Messebog	kr. 3,75	Czernin:	
Spejderbønnebogen	kr. 3,50	Eet Legeme, eet Brød	kr. 11,50
Pavens Pilgrimsfærd	kr. 10,00	Hünemann:	
Haffstrøm: Røde Knud ..	kr. 4,25	Tiggeren fra Granada ..	kr. 5,75
		Küng:	
		For at Verden maa tro ..	kr. 8,85
		Plovgaard: Niels Steensen	kr. 5,75
		Wohl: Adam, Eva og Aben	kr. 9,00

Kan rekvireres i enhver boghandel

Sankt Annæ Rejser

- 2) Rom-Assisi-Firenze, 28. juni-15. juli. 18 dage - tog - liggevogn Kbh.-Rom. Kr. 1275.-.
- 3) Rundrejse i Østrig (28. juni-9. juli). 12 dage - tog - liggevogn/bus. Kr. 895.-.
- 4) Kulturperler (Rom-Firenze). 29. sept.-13. okt. 15 dage - fly. Kr. 1275.-.

Pastor d'Auchamps Romrejser

- 1) Rom-Assisi, 2. juni-16. juni. 15 dage - fly. Kr. 1275.-.
- 2) Ravenna-Rom-Assisi, 28. juni-18. juli. 21 dage - tog. Kr. 1375.-. Individuel tidligere eller senere hjemrejse efter behag.
- 3) Rom-Assisi. 22. sept.-6. okt. 15 dage - fly. Kr. 1275.-.

Program over turene og alle oplysninger:

Lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45, Kbh. S - tlf. SU 86. Statsaut. revisor Erik Schwartz & frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø - tlf. ØBRO 4642 x.

Den nordiske valfart med fly til Lourdes

Bispedømmets pilgrimsrejse 16. september - 22. september: Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin. - Læge og sygeplejersker medfølger. Pris: på hotel kr. 820,-; på Asile Notre-Dame kr. 690,-.

Program og tilmelding: C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, K. - tlf. PA 2539, eller fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup - tlf. GE 6341.

FREDERIKSBERG HANDELSBANK A/S

FALKONER ALLE 8 - 21 98 12

Værnedam afdeling
GL. KONGEVEJ 80
31 62 83

Godthåb afdeling
GODTHABSVEJ 7
Godthåb 4662

Fasan afdeling
BORUPS ALLE 117
34 13 12

... ENESTE LOKALE BANK PÅ FREDERIKSBERG

Film og sundt demokrati

Kunstnerisk kommentar til dagens begivenheder

Ikke mindst filmkunsten afspejler, at det amerikanske demokrati er sundt – trods de skønhedspletter, ethvert samfund på den ene eller den anden måde skæmmes af. Amerikansk film har på den ene side mættet markedet med rene industriprodukter, hvorpå der med store usynlige bogstaver stod prentet »business«, orgier i tomhed, som kun havde det ene formål at snakke et købevilligt, mangelhovedet uhyre – publikum – efter munden, men på den anden side har amerikansk film også givet verden en række fremragende, samfundskritiske arbejder, der manede til selvransagelse – og først og fremmest amerikansk selvransagelse.

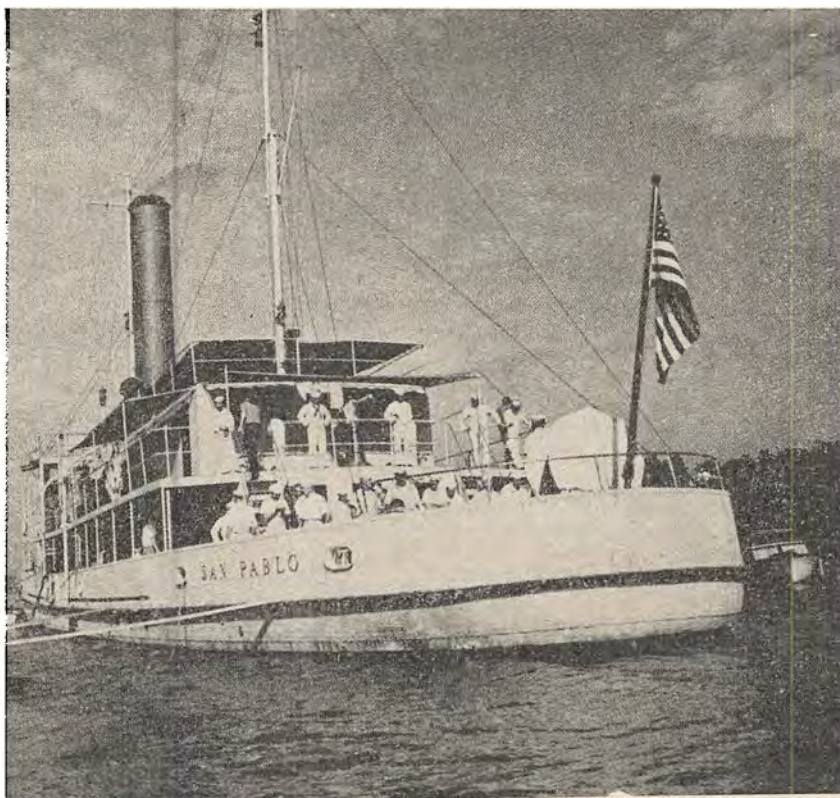
Efter premieren på »San Pablo« gjorde en anmelder opmærksom på, at en tilsvarende film om franske forhold ikke kunne være skabt i de Gaulles Frankrig, da censuren her er særlig følsom over for film, der får fædrelandet til at gøre en dårlig figur i udlandet.

For San Pablo er en kanonbåd, der sejler op og ned ad en flod i Østen og ikke lader det blive ved at sejle. En skønne dag, da dens kaptajn har en tilstrækkelig god undskyldning, åbner den ild, for nu står stjerne- og stribebannerets ære på spil. Handlingen udspilles nok på den kinesiske Yangtze-flod i 1926, men der er ingen tvivl om, at instruktøren ganske simpelt har skrevet en filmisk-kunstnerisk kommentar til dagens begivenheder i Vietnam. Den spændende krigsfilm – for spændende er den – er ganske simpelt en anti-krigsfilm. Man bemærker, at skuepladsen er nogenlunde den samme som i John Ford-filmen »Seks kvinder«, der blev omtalt i sidste uge. Nu er rammen bare ikke en missionsstation, men et mindre og forældet krigsfartøj, som også faktisk er mere end en ramme.

Det spiller selve hovedrollen. Og vi kommer i de tre timer, filmen kører, til at kende hver kroge af det, ja vi er ved at elske denne skude med dens fortrin og fejl, og vi græmmes, da den – belejret af de kinesiske nationalister – er ved at ruste op.

Men selvfølgelig må vi ikke glemme menneskene ombord. Blandt dem tiltrækker sig først og fremmest underofficeren Holman – fint og diskret og sympatisk spillet af den Fred Astaire-lignende Steve McQueen – vor opmærksomhed. Ved et ulykkeligt tilfælde er han som ganske ung blevet hvervet til marinen, som han til trods for ubestridelige evner ikke passer ind i. Han kan sit fag på fingrene, men han har det med at tænke selvstændigt, og det kommer både skibsføreren og kammeraterne på tværs. Den ene gang efter den anden er han på tærskelen til en krigsret, og når han med nød og næppe har undgået denne, er kammeraterne lige ved at udlevere ham til kinesernes hævn. Han sætter det humane over det disciplinære, da han af medlidenhed skyder sin kinesiske ven ned, da denne er ved at blive martret af sine landsmænd. Afmægtige har kaptajnen på kanonbåden og hans besætning overværet torturscenen, som kun har det formål at provokere amerikanerne til

Man er ved at elske den skude.

at skyde, men kaptajnen vil ikke gå i krig for en kinesisk kulis skyld til trods for, at kineseren hører til hans besætning. Da er det, at Holman – stik imod givne ordre – griber en riffel og skyder. På kulens egen bøn.

Kaptajnen selv er ingenlunde nogen slavepisker – han er i virkeligheden et meget følsomt menneske, der blot er blevet ét med gammeldags æresbegreber, reglement og tradition. Ikke mindst på grund af den kamp, han må kæmpe med sig

Fortsættes s. 15

Pater Joseph Koch S.J.
fylder 90

Norman St. John-Stevas
om udviklingen i Holland

Skattereform og
kirkebidrag

Bliver De gal på
Labora?

Legender i evangeliet

katolsk uge blad

14. APRIL 1967
115. ÅRGANG

15

**Sct. Vincent søstrenes
nye børnehave i
Helsingør**

Den 1. april indviede biskop Hans L. Martensen en ny børnehave i Helsingør. Dens leder er Søster Anna Elisabeth, som her ses midt blandt sine travlt optagede venner, efter at det er blevet hverdag.

Runde dage på Frederiksberg

Ny børnehave i Helsingør

HELINGØR — KUB privat (B. H.)

I det skønneste solrige forårsvejr indviede biskop Hans L. Martensen lørdag formiddag den 1. april ved en stiltfærdig, men smuk højtidelighed Sct. Vincent søstrenes nye børnehave i Helsingør.

En række indbudte deltog i højtideligheden. Helsingør kommune var repræsenteret ved formanden for det sociale udvalg, byrådsmedlem Svend B. Larsen. Desuden så man arkitekterne Remark og fru Krohn fra centralkontoret for type-børnehaver, søstrenes arkitekt Ib Møgelvang Nielsen, rådgivende ingeniør Lindegaard Sørensen, søstrenes sagfører lrs. Kuhn, lederne af de forskellige børneinstitutioner i Helsingør med asyloforstanderinde fru Hjortgaard i spidsen, den lokale presse, børnehavens bestyrelse samt præsterne, søstre repræsentanter for menigheden.

Efter at priorinde søster Louise ganske kort havde budt velkommen, tog biskoppen en hvid stola på, bad de foreskrevne bønner, hvorpå han, assisteret af sognepræsten, gik gennem de forskellige lokaler og bestænkede dem med vievand.

Søster Anna Elisabeth, der er børnehavens leder — særlig uddannet hertil — tog derefter ordet og rettede en tak til biskop, kommune, myndigheder, arkitekter, håndværkere og alle, der havde bidraget til opførelsen af børnehaven. Arbejdet var gået let og gnidningsløst, således at det var lykkedes at få bygningen opført og indrettet på kun otte måneder.

Der var plads til 20 børn, men søster Anna Elisabeth håbede, at det måtte lykkes inden længe at udvide, så man kunne have ialt 40 børn. Allerede nu havde man en lang ekspektanceliste.

Ved det efterfølgende traktement, den obligate vin og kransekage, holdtes en række taler, der alle mundede ud i en lykønskning til søstre og de bedste ønsker for fremtiden. Bl. a. talte biskoppen, Svend B. Larsen på kommunens vegne, arkitekt Remark, ingeniør Lindemark Sørensen, asyloforstanderinde fru Hjortgaard, lrs. Kuhn, sognepræst J. v. d. Veer og på børnehavens bestyrelses vegne H. Durafour.

Som afslutning beså de indbudte børnehaven, en et-plans bygning, der er opført i søstrenes have, bag Sct. Vincents kirke. Bygningen er meget praktisk indrettet med små og store rum, alt holdt i lyse og venlige farver. Der er også indrettet et vandbassin, hvor børnene kan lege. Børn kan som bekendt lide at pjaske med vand, og her gør de det under ordnede forhold. Udenfor den egentlige typeplan er indrettet en kælder under huset, som i påkommende tilfælde kan benyttes som beskyttelsesrum. Omkring børnehaven er anlagt en stor legeplads, og alt står nu klart til at modtage børnene.

Om eftermiddagen kom forældrene med de børn, der er optaget i børnehaven, for at bese denne og få de sidste oplysninger, inden børnehaven åbner.

Den 15. april vil mange venlige tanker gå til Frederiksberg, idet pater Joseph Koch SJ, Sct. Mariæ Kirke fylder 90. Han er født i Kassel, men har tilbragt det meste af sit liv i Danmark, bl. a. som sognepræst i Århus. I 70-års alderen vendte han tilbage til København. Han har på grund af sit elskelige væsen skaffet sig venner alle steder. Hans strålende lune er ikke mindst kommet til udtryk i prædikener og foredrag.

Den 5. april var der fest i Llobahjemmet, idet ægteparret W. Wesch fejrede diamantbryllup. Højdepunktet var kl. 17, da deres søn pater J. Wesch OSB læste messen. Her var de omgivet af børn og børnebørn, af hjemmets beboere og søstre. Ægteparret boede en årrække i Sakramentskirkens sogn, hvor deres gæstfrie hjem stod åbent for mange.

Caritas

S.O.S. nr. 78. Fire fattige nonneklostre har fået frisk frugt og ost til påskemåltidet. Hvem hjælper os til at hjælpe. Selv små beløb løser store opgaver. Postgiro 43979 Caritas Danmark, København N.

S.O.S. nr. 79. Han deltog i krigen og var mange år i fangenskab. Han er nu knapt 60 år gammel med ødelagt hjerte og nyrer og svær ischias. Knækbrød, crackers og ost kan lindre lidt i hans lidelser. Han bor i Polen. Hvem hjælper ham? Selv små gaver løser store opgaver. Postgiro 43979 Caritas Danmark, København N.

”Deltidspræster” i Holland?

HAAG — NC News Service

De hollandske biskopper har udsendt nye direktiver angående de unge præsters uddannelse og for de over 9.000 præster, der allerede virker der i landet.

Direktiverne vil blive mere detaljeret udarbejdet på pastoralkonciliet, som består af biskopper, præster og lægfolk, der er ansvarlige for Kirkens ajourføring i Holland.

Disse nye normer, hvori den enkeltes frihed og ansvar stærkt understreges, indeholder blandt andet følgende:

- Præsterne vælger selv, om de vil bo alene eller i fællesskab, og om de vil bo i præstegårde eller i private lejligheder.
- Der skal være større kontakt mellem lægfolk, præster og biskopper.
- Præsterne skal selv have et ord at skulle have sagt med hensyn til deres opgaver i sognet.
- Præster og seminarister skal selv have lov til at vælge deres pastorale speciale og skal have en faglig uddannelse til deres apostolat.

- Præsterne skal desuden lære et almindeligt erhverv, så de selv kan tjene til livets ophold som lærere eller forretningsmænd.

Biskopperne nævner muligheden af at genindføre den gamle skik med at udvælge mulige præster blandt folk, som biskoppen kender, eller som anbefales af andre præster. Dette ville betyde, at færre unge mænd ville blive optaget på seminarierne, og at ældre mænd af deres biskopper ville blive opfordret til at blive præster, efter at de først i deres erhverv og i deres familieliv har vist sig stærke i troen.

Man mener, at dette vil bane vejen for drøftelse af spørgsmålet om »deltidspræster«, mænd, der hjælper til i et sogn om søndagen og ved særlige gudstjenester, mens de samtidig beholder deres arbejde og deres familieliv.

De nye direktiver skulle desuden føre til oprettelsen af særlige kontorer, hvor præsterne kan hente råd

både i pastorale anliggender og i andre vanskeligheder i forbindelse med deres embede.

Kardinal Alfrink af Utrecht har i forbindelse med spørgsmålet om præsternes cølibat over for journalisterne oplyst, at 60 hollandske præster i det forløbne år har trukket sig tilbage fra præstestanden. Hertil føjede kardinalen nogle statistiske oplysninger, der viste, at størstedelen af de hollandske katolikker tilsyneladende er gunstigt indstillet over for ophævelsen af præsternes cølibat.

Kardinalen påpegede dog samtidig, at dette problem er for stort til at blive behandlet af de hollandske biskopper. Det vil bedre kunne drøftes på den internationale bispesynode, der træder sammen i Rom i september.

Kardinal Heenan får ros

LONDON — NC News Service

Kardinal John Heenan af Westminster har fra folk, der er kritisk indstillet over for de kirkelige myndigheder, høstet almindelig anerkendelse for sin afholdelse af en »pray-in-messe i Westminster katedralen.

Kardinalen fejrede den koncelebrerede messe sammen med sine hjælpebiskopper Patrick Casey og Christopher Butler O.S.B. Han prædikede selv under messen og havde forfattet specielle bønner til lejligheden.

Over 1000 mennesker havde samlet sig i kirken i bøn for at »gøre bod for de synder imod kærligheden og retfærdigheden, som katolikkerne havde begået mod hinanden Indbyrdes«.

Der var folk i alle aldersklasser, men de unge ægtepar var særlig rigt repræsenteret. Desuden var et stort antal præster og ordenssøstre til stede ved messen.

Før »pray-in-messen« skrev kardinalen til arrangørerne: »Jeg håber, det vil blive en virkelig bønnens dag. Hvis den gennemføres i sand bodsånd, og man ikke gør noget forsøg på at sætte sig til doms over andre medlemmer af Kirken, kan den gøre meget godt. Jeg er overbevist om, at der kan opnås mere ved bøn end ved offentlige demonstrationer. I denne ånd vil jeg læse messen.«

FRANKRIG:

S. K. og Frankrig

I Frankrig er man ved at opdage Søren Kierkegaard også blandt katolikker. Vi har fået et brev fra en ung teologistuderende ved det katolske institut i Paris, der fortæller, at han tænker på at skrive en doktordisputats om S.K., og at han derfor er nødt til at lære dansk. Nu spørger han, om der skulle findes en kultiveret dansk familie, som ville tage ham i huset 15. juni til 15. oktober mod at få undervisning i fransk sprog og litteratur. Han underskriver sig: Didier Edmond Proton, Institut Catholique de Paris, Séminaire des Carmes, 21 rue d'Assas, Paris 6.

Måske findes der en familie blandt Ugebladets læsere, der kunne hjælpe og eventuelt skrive til den unge teolog.

Demonstration mod Congar

I Frankrig har en voldsom demonstration fundet sted, dog ikke angående Vietnam. Den kendte dominikanerteolog pater Congar skulle tale i Sedan i Ardennerne om »Evangeliets over for verden«. En flok på 40 personer afbrød foredragsholderen, og udsprede en tryksag, hvori pater Congar beskyldtes for sammen med pater Chenu at være fører for den gruppe af progressistiske dominikanere, der i øjeblikket dominerer den franske kirke og fører den ind på revolutionens vej. Politiet måtte gribe ind og sætte urostifterne på porten, hvorefter pater Congar kunne tale i fred. Den tryksag, som blev uddelt, er udgivet af en komité, der kalder sig »Comité de Notre-Dame de Liesse«. Det er ikke første gang, pater Congar er blevet generet af yderliggående højrekatolikker. Engang han skulle tale for en kreds af katolikker i Toulouse, måtte han flygte ind i en nærliggende reformert kirke og holde sit foredrag der.

»I sandhed kloge ord«

Norman
St. John-
Stevas MP

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:
Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
16,50. Løssalgspris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Den kendte engelske katolik Nor-
man St. John-Stevas, der er
konservativt parlamentsmedlem, er
fornylig vendt hjem efter en rejse til
Holland. I sin spalte i »Catholic
Herald« bekræfter han stærkt, at
katolicismen i det nederlandske for
tiden gennemgår en renæssance – en
virkelig genfødsel. Samtidig vender
han sig mod de bladskriverier i ud-
landet, som har givet det mærkelige
indtryk af situationen.

I denne forbindelse nævner han
det franske magasin *Paris Match*, der
i sit julenummer præsenterede et
øumenisk nadvereksperiment som
messe. Med denne artikel gjorde bla-
det faktisk den katolske kirkes ny-
orientering en meget dårlig tjeneste.

»Det første, jeg ønsker at gøre
klart med hensyn til den hollandske
kirkes religiøse stilling er, at der er
meget lidt fare for et brud med
Rom,« skriver Norman St. John-
Stevas. Tværtimod har han et stærkt
indtryk af de hollandske katolik-
kers loyalitet over for pavestolen.
Blot ønsker man en rimelig uafhæn-
ghed, når det drejer sig om andre
anliggender, men det er kun i over-
ensstemmelse med ånden fra det an-
det Vatikankoncil. Det er der ikke
noget kættersk i.

Under sit besøg har det engelske
parlamentsmedlem været vidne til en
frihed og en eksperimenteren, der er
uden sidestykke andre steder i den
katolske verden. Årsagerne hertil er
af både religiøs, historisk og social
art. Naturligvis har det andet Va-
tikankoncil virket fremmende på
fornyelsen i Holland, men grunden
blev allerede lagt for mange år si-
den.

100 år var de hollandske katolik-
ker et frygtsomt mindretal, som le-
vede deres trosliv afsondret fra de-
res protestantiske landsmænd. Krigen
ændrede det hele. Fælles sag mod
den tyske besættelsesmagt nedbrød
skrankerne kirkerne imellem og ka-
tolikker og protestanter fandt sam-
men på en måde, som ikke førhen
havde været mulig.

Øumenien blev ikke et kirkeligt
overklassefænomen. Den praktisere-
des både på det teologiske plan, og
blandt de almindelige medlemmer af
sognene. Dette var en sund forny-

else, og den forårsagede ikke split-
telse mellem biskopper, præster og
lægfolk.

En ting Norman St. John-Stevas i
særlig grad hæfter sig ved er den
omfattende tolerance, som de hol-
landske biskopper udviser – også
hvor det drejer sig om det omstridte
spørgsmål om fødselskontrol.

Biskopperne har gjort det klart, at
kirkens traditionelle lære fortsat gæl-
der, men diskussionen løber uhin-
dret, uden at gejstligheden blander
sig. Man lægger overordentlig megen
vægt på de troendes egen samvittig-
hed.

Et andet spørgsmål, der optager
E sindene, er de liturgiske forny-
elser. I denne forbindelse indtager
den såkaldte Schalomgruppe en vig-
tig position. Schalomgruppen har
omkring 5000 medlemmer spredt over
hele Holland. Alle kirkesamfund er
repræsenteret. En lille inderkreds bor
i Odijk, en landsby nær Utrecht. Her
har de købt seks huse og samtidig
med, at de arbejder i deres eget er-
hverv, prøver de at leve et liv i
sandt kristent fællesskab.

Hver uge holder de en *agape* –
et fællesmåltid hvori omkring 30
personer deltager. Under måltidet
diskuterer man religiøse spørgsmål.
Bagefter serveres brød og vin, mens
der i Det ny Testamente læses om
den sidste nadver.

Schalomgruppens sekretariat for-
sikrede overfor Norman St. John-
Stevas, at der ikke var tale om messe,
selv om det hændte, at det var en
præst, der læste op af Det ny Te-
stamente, hvis han tilfældigvis var
til stede. Der var ganske simpelt tale
om en helt ny slags nadverhøjtidel-
ighed.

Om denne sagde en biskop til den
engelske politiker: »Hvis den er af
Gud, vil den fortsætte. Hvis den
ikke er det, løber det altsammen ud
i sandt.«

Det var i sandhed kloge ord, slut-
ter Norman St. John-Stevas.

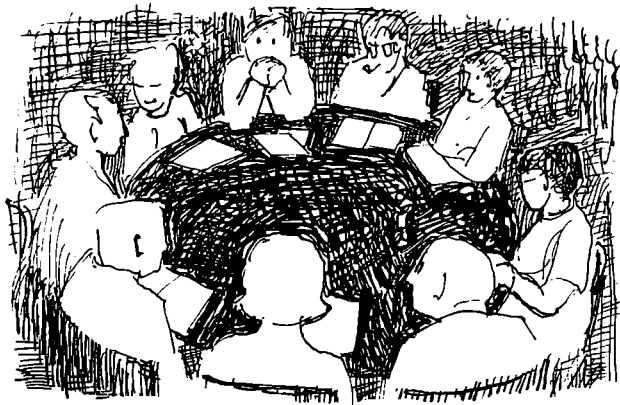

Illustration fra brochuren om kirkebidrag.

SKATTEREFORM OG KIRKEBIDRAG

Af advokat Henrik Holm-Nielsen

I det udsendte hefte om »Den ny Kirkebidragsordning« findes på side 11 en bekræftende besvarelse af spørgsmålet om hvorvidt erlagte kirkebidrag kan fradrages ved opgørelsen af den selvvangivne indkomst.

Det hedder således:

»Det kirkebidrag, som De indbetaler til Ansgarstiftelsen, kan i følge ligningslovens § 8 a fradrages for den del af beløbet, som overstiger 100,- kr. Dog kan der ikke indenfor 1 år fratrækkes mere end 1.000,- kr.

Eksempel:

Kirkebidrag betalt i 1966	kr. 300,-
Bidrag til andre velgørende formål (godkendte institutioner m. v.) i årets løb	kr. 200,-
Ialt	kr. 500,-

hvoraf kan fradrages kr. 500,- ÷ kr. 100,- = kr. 400,- i selvvangivel- sen«.

I tilslutning til det politiske forlig mellem Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti har det været fremme, at man ønskede at afskaffe bestemmelsen i ligningslovens § 8 a, således at der ikke længere skulle være adgang til at fradrage ydelser af den omhandlede art ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

I den forbindelse har opmærksomheden samtidig været henledt på bestemmelsen i ligningslovens § 14, hvorefter der er fradragsret for ydelser i medfør af forpligtelseserklæringer (aftægtskontrakter).

Da der eksisterer et ikke ubetydeligt antal forpligtelseserklæringer afgivet overfor Ansgarstiftelsen eller de enkelte sogne, hvorved katolikker har bundet sig til for en periode af ikke under 10 år at erlægge f. eks. et fast beløb eller en bestemt procentsats af deres indkomst årligt vil en ændring af de nugældende regler på dette område naturligvis også påkalde vor opmærksomhed.

En ændring eller afskaffelse af ligningslovens § 8 a kan imidlertid næppe tænkes gennemført uden en samtidig ændring af reglerne i ligningslovens § 14.

Med henblik på indeværende kalenderår er der imidlertid næppe grund til bekymring, da det må forudsættes, at en eventuel ændring af ligningsloven først vil blive aktuel med virkning for så vidt angår kirkebidrag og gaver ydet i kalenderåret 1968. Betalte kirkebidrag i 1967 skulle således være fuldt fradragsberettigede ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst for 1967 efter de retningslinjer, der er omtalt ovenfor.

Naturligvis er der en teoretisk mulighed for at man ved den kommende revision af ligningsloven ændrer de her omhandlede bestemmelser med tilbagevirkende kraft, således at fradragsretten afskæres for gaver og kirkebidrag ydet i 1967. - Dette ville imidlertid være en så »særpræget« disposition fra lovgivningsmagtens side, at man nok tør bortse fra denne mulighed.

Med henblik på fremtiden må man imidlertid påregne, at ligningslovens § 8 a og § 14 vil blive ændret således, at der næppe længere vil være en så omfattende fradragsret for gaver og ydelser i medfør af forpligtelseserklæringer.

Da disse regler i en række tilfælde har ført til misbrug må det erkendes, at ønsket om en revision er ganske rimelig. Noget andet er så, at afskaffelsen af disse regler f. eks. i relation til kirkebidrag ydet af medlemmer af de statsanerkendte trossamfund forekommer at være så åbenbar urimeligt, hvilket også gælder gaver ydet til de større sygdomsbekæmpende organisationer og til en række andre institutioner.

Realiteten er, at man for at standse et vist misbrug vil gennemføre en ændring, der blindt rammer tilfælde af misbrug og tilfælde hvor det også fra samfundets side må konstateres at fradragsretten for sådanne ydelser har været rimelig.

Rent umiddelbart forekommer det noget stødende, og reaktionerne er da heller ikke udeblevet.

Selvom man altså nok må påregne, at de nugældende regler vil blive ændret har man vel lov til at håbe, at der fortsat vil være adgang til at fratække f. eks. kirkebidrag ydet til de statsanerkendte trossamfund og gaver til visse sygdomsbekæmpende organisationer m. v. idet man så fra myndighedernes side måtte begrænse antallet af meddelte godkendelser, til organisationer af den her omhandlede art.

Med en tilstrækkelig håndfast administration først og fremmest med henblik på meddelelser af godkendelser ville en sådan regel ikke kunne give anledning til misbrug.

Afsluttende kan man endelig rejse det spørgsmål, hvad der skulle begrunde, at de statsanerkendte trossamfund indrømmes en begunstigeelse som den ovenfor omhandlede. Spørgsmålet er relevant og vil selvstændigt blive behandlet i en senere artikel. Antydningvis skal jeg imidlertid allerede her oplyse, at statsanerkendelsen automatisk medfører, at der pålægges de respektive kirkesamfund en række pligter af mere eller mindre offentlig karakter - føring af kirkebøger, m. v. Udførelsen af disse funktioner betyder naturligvis en belastning af de pågældende kirkesamfunds økonomi, - en belastning, der fuldt ud kan motivere en fradragsret for ydelser (kirkebidrag) erlagt til de pågældende kirkesamfund.

Henrik Holm-Nielsen

B bliver De gal på »Labora«?

Store Bededag møder Laboras redaktion bladets læsere. Er der nogen der ikke ved, hvad *Labora* er, så kan vi oplyse, at det er det blad, som Katolsk Arbejderaktion og Unge Katolske Arbejdere udgiver. Et blad som godt kunne have smykket sig med følgende slogan: »De bliver gal på *Labora*«, hvis det ikke var, fordi »Ekstrabladet« allerede havde fundet ud af, at et sådant skudsmål ikke er det dårligste, et blad kan få.

Vi har i anledning af den forestående Store Bededagskonference haft en samtale med stifteren af *Labora*, kemigraf Per Wedell Topp, som af bladets nuværende redaktion, der ledes af Knud Johnsen, er blevet opfordret til at lede konferencen.

– At man indkalder til konference med læserne er jo ret ualmindeligt. Vil »*Labora*« ændre sin målsætning og sin linje og i højere grad give læserne det blad, de vil have? Eller et blad, der har større mulighed for popularitet hos et rent katolsk publikum? spørger vi Wedell Topp.

– Stilstand kan ofte være det samme som tilbageskridt, og derfor søger vi af og til at tage tingene op til fornyet revision og finde nye veje. Vi mener efter at have foretaget en gennemgribende analyse af Laboras forhold, at det vil være rigtigst at give læserne lejlighed til at udtrykke deres uforbeholdne mening om de konklusioner, vort økonomiudvalg er nået frem til, efter at Unge Katolske Arbejdere og Katolsk Arbejderaktions bestyrelser samt Laboras redaktionsmedlemmer havde haft økonomiudvalgets analyser til gennemsyn og drøftelse siden vor sidste ordinære generalforsamling i november 1966. Især vil det være interessant at se om vore kritikere møder frem i lyset.

Hvad linie og målsætning angår, ligger det klart, at vi er en apostolisk og social bevægelse, der følger de principielle retningslinier, som har været gældende for katolsk aktion verden over. Vort skandinaviske demokratiske og måske til tider lidt livlige særpræg har ikke skabt popularitet blandt mange katolikker, siger man; men mon ikke det er de få, der plejer at tegne opinionen, man kalder et rent katolsk publikum. Vi kan jo ikke på nogen måde fremlægge en statistik herover. Fra vor side kunne vi så hævde, at netop mange

katolikker er glade for, at vi udtrykker, hvad de i årtier har tænkt, men ikke turdet sige!

Hvad der reelt ligger os på sinde, er samarbejde med biskop, præster og kristne lægmandsbevægelser om udbredelsen af kendskabet til evangeliet. Dette søger vi som en social kristen arbejderbevægelse at lære vore medlemmer at omsætte i praktisk kristendom på arbejdspladsen, i fagforeningen og det politiske parti, som de ifølge deres overbevisning ønsker at være medlem af. Bare man kunne aflive den vrangforestilling, som mange katolikker er i besiddelse af, at det skulle være en forudsætning at stå i et bestemt politisk parti for at blive medlem hos os. Det kommer vel af, at de fleste af vore medlemmer er medlem af Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet, hvilket vel ikke synes unaturligt for aktive arbejdere. Man kunne så spørge, hvorfor andre katolske arbejdere aldrig udviser nogen aktivitet? En af vore opgaver er at medvirke til større forståelse blandt katolikker for arbejdernes vilkår og respektive krav, som bl. a. er nedfældet i pavernes sociale rundskrivelser, hvilket jo ikke har gjort os populære. Vi søger ikke popularitet ved

at ændre metoder, som måske netop kunne åbne øjnene på de såkaldte lukkede katolikker og herved give dem samme sociale forståelse som Leo XIII, Joh. XXIII, Paul VI og kardinal Cardijn har udvist. Herigennem kunne vi måske komme nærmere til nogle af vore mål, at virke for freden og udviklingslandene. Dette må være nogle af en kristens fornemste opgaver.

– Hidtil har De jo scoret mange points blandt ikke-katolikker – ikke mindst i den danske presse, mens man har følelsen af, at en stor del af de danske katolikker er noget tilbageholdende, når det drejer sig om »*Labora*« og de to katolske arbejderbevægelser...

– Såfremt omtale af *Labora* i radio og presse skulle være at score points, har forståelsen fra disse sider været større end blandt vore trosfæller, og så kan De have ret i, at vi har scoret points. Jeg vil nu vove at påstå, at grunden til den megen omtale nærmere er den, at vi har rørt ved så mange væsentlige punkter, som har tvunget en større og større del af vore mere tilbageholdende trosfæller til at tage mere konkret stilling til tidens aktuelle problemer.

At mange skulle være tilbageholdende skyldes ofte manglende kendskab til os, hvilket vi nu søger at afhjælpe gennem vore udmærkede kontaktmøder med biskop Hans L. Martensen, som på disse månedlige møder viser megen forståelse for vore synspunkter, selv om vi anerkender parternes ret til at have modsatte synspunkter på mange områder uden at være ringere kristne af den grund. Altså f. eks. modsatte politiske synspunkter!

Jeg tror, at plakat-striden var nødvendig for virkelig at komme på talefod, men der er endnu mange punkter tilbage at drøfte, før man når til forståelse af, at kirken ikke kan være kirke uden arbejderne, hvilket Cardijn ofte har sagt. At arbejdere og præster i udlandet som vi pointerer, at Kristus var arbejder som vi, virker stadig som en rød klud på danske katolikker. På den anden side er der lang vej hjem for forståelse fra arbejderklassens side af, at kirken også er til for den, idet

Fortsættes side 13

Slut op!

Biskop Hans L. Martensen, som personlig vil gæste St. Bededagskonferencen for Laboralæsere og -abonnenter udtaler i denne anledning følgende:

Et apostolat blandt arbejderne i evangeliets ånd, og efter de principper, der er blevet udformet af kardinal Cardijn, er af stor betydning for kirken i Danmark i dag. Jeg ser derfor gerne, at så mange som muligt slutte op om Laboras Store Bededagskonference, for at så mange synspunkter som muligt kan blive repræsenteret, og for at denne publikation således mere og mere kan svare til sit formål og opfylde sin mission.

+ Hans L. Martensen

»Det er i hvert fald vor fejl, når vi mener, at Gud skal rette sig efter vore ure og kalendere.«

Man glemmer ikke så let evangeliet om den »liden stund«, når man engang har hørt det; man hæfter sine tanker ved udtrykket, og man genkender det hvert år, når man hører det igen – men tænker vi over, hvad dette lille ord rummer af angst og håb, smerte og lykke, hvad det betyder i Jesu og apostlenes liv, og hvad det siger os om vor egen situation som kristne? Tager vi ikke tit den lille stund for let, når den er over os?

Da ordene blev sagt første gang, havde Jesus lige holdt sin sidste nadver med apostlene: Jesus selv var dybt grebet af timens alvor, – han stod på sit livs højdepunkt, og det var, som om han havde samlet hele sit livs indhold og frugt, sit værks fremtid og evigheden med i denne aften store og hellige gave. Apostlenes hjerter var fyldt af, hvad de havde oplevet lige fra palmesøndagens triumf til denne aften. Fodtvætningen, Kristi legemes og blods mysterium, forudsigelsen af det forestående forræderi, der gjorde dem usikre over for omgivelserne og over for sig selv, og omtalen af Jesu bortgang

Går minutviseren for langsomt?

3. søndag efter påske

til Faderen. Herrens ord om verdens had og om Helligåndens bistand, blandingen af lys og mørke havde forvirret deres i forvejen ængstelige sjæle – og nu denne bombe: »Om en liden stund ser I mig ikke længer, og atter om en liden stund skal I se mig.« Jesus ser med sit skarpe øje og sit vide overblik sin dødsdag nær ved; men det er, som om han vil trøste sig selv, skønt hans ord skærer i apostlenes hjerter, ved at tale om den »korte« stund, der skiller ham fra den bitre afsked; thi endnu skal han igennem en lang nat og den lange, lange fredag, den længste dag, noget menneske nogen sinde har oplevet. Men allerede ser han opstandelsesdagens morgenrøde stige op i horisonten; langfredagsnatten bliver kort, den er kun som en moders veer, der forekommer hende korte, når hun har født sit barn til et langt liv.

For apostlene vil påskeglæden atter blive afbrudt: en liden stund på ca. fyrretyve dage vil atter føre til en afsked; apostlene vil stå tilbage, alene i hele verden, når han, deres mester, går sin vej til Faderen. Endnu en skæringsdag forestår, nemlig Helligåndens sendelse, som Herren allerede nu forbereder sine endnu ret uforstående disciple på. Med pinsen begyndte den sidste periode, Åndens tid, hvor Kristus er os nær i sin Ånd. Endnu engang skal vi nu vente på ham – en liden stund – hvor længe den kommer til at vare, ved vi ikke. Den kan forekomme os lang eller kort, måske alt for kort, når uret slår sit sidste slag i denne tid; men de fleste mennesker vil synes, at Herren denne gang giver sig alt for megen tid. Oldkirken bad: »Kom, Herre Jesus, kom!« (Åbenb. 22,20). Vore dages kristne er mindre dristige i deres håb og deres bøn; de føler sig måske snarere fristet til at bede: Ikke endnu, nej, vent lidt, Herre! Alligevel runger Kristi ord, det sidste, der står i Bibelen, også over denne tid, den, vi så gerne og med stolte miner kalder »Vor tid«: JEG KOMMER SNART! Det kunne lige så godt hedde: »Atter en liden stund, og I skal se mig!« Der findes små religiøse grupper, som optræder iblandt os som Jesu genkomsts selvbestaltede profeter – men vi må give dem ret i, at tiden kun er kort. Set med Jesu øjne har vi kun »en liden stund« tilbage, hele verden ikke mindre end den enkelte! Det er kun os stakåndede væsener, der synes, at minutviseren på Guds store verdensur er århundreder om at flytte sig. Det er i hvert fald vor egen fejl, når vi mener, at Gud skal rette sig efter vore ure og kalendere. – Han bliver ved med at have sin egen mening om, hvad der er »en liden stund«, selv om den kan være chokerende for os. For os kommer det kun an på, om vi udfylder den så godt som muligt – for en kristen findes der i hvert fald ingen tid, der bliver for »lang«, ej heller har nogen grund til klage over, at den tilmålte levetid har været for kort – en liden stund, men altid fuld af forventning!

J. Coenen S.J.

Legender i evangeliet

- *Hvad betyder det, at de to første kapitler hos Lukas indeholder legender?*
- *Opløser en sådan påstand sandheden i evangeliet?*
- *Man har lært at se skriftens inspiration i ny belysning uden at vige en tomme fra den rette tro.*
- *For at kaste lys over nogle af de spørgsmål, der optager tiden, har pater J. Simons fordansket denne artikel, som for nylig stod som skriftbetragtning i »Die Allgemeine Sonntagszeitung«.*

»Vi så under
vor gennemgang, hvordan
Det gamle Testaments ånd lever
i disse tre sange.«

Nogle venner havde bedt mig om sammen med dem at læse og fortolke Jesu barndomshistorie hos Lukas. Vi forsøgte først at blive klar over, på hvad måde Lukas skildrer nogle relevante situationer fra Jesu tidligste barndom.

De første to kapitler bærer et aramaisk præg. Lukas har ikke selv skrevet dem, men overtaget dem fra jødekristne kredse og indlemmet dem i sit evangelium, ifølge den målsætning han udtaler i sin tilegnelse: »Så har også jeg besluttet nøje at gennemgå det alt sammen forfra og derefter nedskrive det for dig i rækkefølge, højædle Teofilus!« (1, 3).

Lukas overtog en tradition, ifølge hvilken Jesu og Johannes' familier var beslægtede, og Jesu moder har besøgt Johannes' moder i bjerglandet Judæa. Den tradition, der ligger til grund for Lukas, indeholder tre religiøse sange, der bærer et gammeltestamentligt præg: Zakarias' lovsang, Marias lovsang og endelig den gamle Simeons lovsprisning.

Vi så under vor gennemgang, hvorledes Det gamle Testaments ånd lever i disse tre sange, i beretningerne og i skildringen, – hvordan de bevidner, at Jesus er den, der opfylder de gammeltestamentlige forventninger. Barndomshistorien hos Lukas (der var opvokset i den hellenistiske kultur) har et påfaldende gammeltestamentligt præg. Fortællingens stil er legendestilen. Dermed være ikke sagt, at Lukas' beretning er usand eller unøjagtig. Han har overtaget en tradition, som knytter Jesus og Johannes sammen på den måde, at de to familier er beslægtet med hinanden. Hvad legenden fortæller, er ikke uhistorisk, men måden hvorpå den fortæller det, er en anden end den, hvorpå historiske oplysninger meddeles. Jeg havde imidlertid det indtryk, at mine venner ikke var helt tilfredse. De havde nok forstået tolkningen, men noget må have foruroet dem. Det kom til udtryk ved vor næste sammenkomst.

»De brugte forleden aften i forbigående ordet legende. De sagde, at de to første kapitler hos Lukas indeholdt legender. Vil De virkelig hævde det?«

Jeg bekræftede det og skulle til at forklare, hvad der derved forstås i den litterære kritik (sådan kalder man en bestemt metode i bibelfortolkningen). Men jeg nåede ikke så langt. Spørgeren fortsatte irriteret:

»Altså er der også legender i evangelierne. Dermed opløser De sandheden i Det ny Testamente. Legender er ikke sande; de er opdigtede ligesom de mange sentimentale og usandsynlige heltehistorier, man har fortalt os som børn. Legender i evangeliet! Hvad bliver der så tilbage af inspirationen, af sandheden i det glade budskab?«

Jeg vidste, at det nu var afgørende, om der kunne bringes klarhed i denne forvirring eller ikke. Jeg forsøgte så at forklare, hvad bibelvidenskaben, også den katolske, forstår ved legender i Bibelen. Må jeg dertil læse et afsnit for Dem af professor i Det gamle Testamente Schedl's bog: »Geschichte Israels?«

»Siden man på grundlag af den formhistoriske forskning har lært at skelne mellem forskellige litterære genrer i Bibelen, har man også lært at se mysteriet om Skriftens inspiration i en ny belysning, uden at vige en tomme fra den rette tro. Skriften er ikke blevet til ved et mekanisk diktat fra Gud med udelukkelse af enhver menneskelig medvirken; Guds Ånd har snarere benyttet sig af menneskelige udtryks- og overleveringsformer, både mundtlige og skriftlige, hvori han har støbt det åbenbarede indhold. For rigtig at få fat på det åbenbarede indhold må man altså undersøge, hvilket vidnesbyrd den førbibelske, menneskelige faktor, den ånden omsluttende form, aflægger.« (Israels Historie IV, 47 f).

Schedl vil sige, at Guds ord i Bibelen gengives på forskellige måder. Der findes forskellige stilarter: vi finder således i evangeliet sange, der skal fortolkes anderledes end beretningen om en rejse og anderledes end profetiske udsagn eller lignelser. Af den, der ønsker at betragte Skriften som åbenbaringsens vidnesbyrd, kan man med rimelighed forlange, at han først og fremmest er opmærksom på de forskellige måder, hvorpå den udtrykker sig.

Hvorfor forarges?

Nu spørger Schedl: Hvorfor forarges, når vi finder legender i Bibelen? Herom skriver han:

»Men også den frie digtning kan blive inspirationens redskab. Principielt skulle der derfor ikke være noget i vejen for, at også helgenlegender kan legemliggøre Ordet, der bliver kød, såfremt det er fastslået, at det virkelig drejer sig om sådanne.«

Det må vel være klart, at dette hverken betyder, at Bibelen går i opløsning, eller at inspirationen må drages i tvivl. Ganske vist opstår der den vanskelighed, hvordan vi kan bestemme de enkelte litterære genrer, og hvornår vi skal betragte en tekst som legende.

Lad os endnu engang høre Schedl:

»Det vanskeligste ved alt dette er spørgsmålet: Hvoraf kan jeg vide, at der foreligger legende og sagn, dvs. en idealiseret, ved meditation uddybet fremstilling? Er forekomsten af underet nok til at klassificere en beretning som legende? På ingen måde! For Bibelens Gud er underet nemlig den selvfølgeligste ting af verden. En Gud, som har skabt verden og udvalgt Israel, har sandelig også magt til at stadfæste sine udsendinge ved hjælp af underet. Israels Gud er en undergørende Gud, der har rådighed over alt og alle. Heraf følger, at det er en meget vanskelig opgave at sondre mellem legende og nøgtern historieskrivning. Man må ikke gå overilet til værks; man skal lytte sig til, hvad de enkelte beretninger skal meddele. Kommer man så til det resultat, at der foreligger legendedannelse, krænker man på ingen måde Guds ord, men viser tværtimod underkastelse og lydighed, og først således kommer man til den rigtige forståelse.«

”Gælder kun Det gamle Testamente”

Jeg havde læst dette afsnit for vor arbejdsgruppe. Og det var klart, at det måtte fremkalde indvendinger.

»Det gælder da kun for Det gamle Testamente. Vi må ikke anvende disse principper på Det ny Testamente. Får vi dermed ikke hele julebudskabet til at gå i opløsning?«

En anden deltager bad mig vise, hvordan barndomshistorien hos Lukas skal forstås, hvis vi går ud fra, at den indeholder legender.

Jomfrufødslen skal forstås inden for rammerne af Lukas' barndomsfortællinger ud fra Det gamle Testaments historie. Den hører hjemme blandt de udsagn i Det gamle Testamente, der handler om det ufrugtbare og lukkede moderskød. Disse udsagns historie begynder med Abraham og ender med Maria, som har undfanget sin søn Jesus under indvirkning af Guds åndelige berøring.

HEMMELIG AGENT FILM- INSTRUKTØR MUNK BISKOP

Biskop John Willem Gran
interviewet af "Aktuelt"

Ateist som 16-årig, hemmelig agent med farlige opgaver under krigen, medinstruktør på filmen »Kampen om det tunge vand« – en af de få norske film, der har vakt opmærksomhed udenfor landets grænser –, cisterciensermunk i 13 år og endelig katolsk biskop for stiftet Oslo. Det er et rigtigt eventyr og en synopsis for biskop *John Willem Grans* foreløbige historie. Denne har inspireret *Willy R. Kastborg* til et interview i københavnerbladet »Aktuelt«. Det hedder i artiklen:

Biskop John Willem Gran er middelhøj, velbygget og elegant. Det kraftige, mandige ansigt, det charmerende og blændende smil, det mørke hår og den høje pande giver ham udseende som en filmhelt. – Hvordan kunne en sådan mand gå direkte fra kunstnerisk succes i aktivt filmarbejde til en lukket og glemt munketilværelse? Han svarer med en rolig og nøgtern konstatering:

– Jeg fulgte med i en proces, der var stærkere end jeg selv. I 15–16 års alderen blev jeg optaget af indisk filosofi, og under nogle måneders musikstudier i Tyskland før krigen tilbragte jeg aftenerne med at læse buddhistisk filosofi. Kristendommen havde jeg afskrevet som hørende til en hensynkende civilisation. Men det var østens mystik, der skabte en sådan kontakt med det overnaturlige, at jeg kunne arbejde mig frem til troen på en personlig gud. Ved slutningen af denne voldsomme proces

følte det helt naturligt at blive katolik. Det er ikke helt klart for mig, om det var mig eller Vorherre, der ønskede mig i kloster. Jeg har indtryk af, at det til at begynde med var den sidste og til sidst den første. Da det passede Vorherre at kalde mig ud igen, ønskede jeg at blive, hvor jeg var. Havde jeg dengang anet, at jeg skulle blive biskop, havde jeg strittet endnu mere imod. Ikke siden 1900 er en fra denne orden blevet udnævnt til biskop, og selv da som et enligt undtagelsestilfælde. Hvorfor kirken igen har gjort en undtagelse, ved jeg ikke.

– Hvad med at forsvare en mands normale liv, en kvinde, kone og børn?

– Det er det største af de menneskelige ofre, man må bringe. Det kan være vanskeligt dag ud og dag ind at leve op til dette valg, der er gjort én gang for alle. Men cølibatet er en frivillig sag. Gud tvinger ingen.

Da Gran igen vendte tilbage til Norge, var det med den opgave at opspore og tyde tyske dokumenter i Nordnorge, et farefuldt job med mange natlige razziaer i et område med 150.000 tyske soldater mod en håndfuld allierede. Bagtefter kom han til Akershus, hvor han blandt andet var med under retssagen mod den norske nazileder Quisling. Så tog han fat på filmarbejdet i hjemlandet, der kulminerede med filmen om det tunge vand. Som officer i sikkerhedstjenesten under krigen var

han stærkt engageret i det arbejde, der måtte gøres både i England og Norge, for at sabotagen mod det tunge vand skulle lykkes. Det var til ham, major Knut Haukelid sendte sit berømte telegram på latin »Quousque tandem, Catilina, abutere patientia nostra?« – Hvor længe vil I misbruge vor tålmodighed, Catilina? Det var med ganske særlige følelser, at de to senere mødtes under filmarbejdet.

– Hvad betyder kunsten i dag for den elegante nordmand med det gyldne kors på brystet og den store glitrende biskoppelige diamantring på højre hånd?

– Intet i forbindelse med selv at være udøvende kunstner. Det er utænkeligt. Drivkraften til karriere på det felt var en eskapisme, jeg ikke længere føler behov for. Jeg interesserer mig for musik og maleri og foretrækker et godt profant billede af Munch frem for et mindre godt med religiøst indhold. – Kunsten har sine egne love, der må respekteres. En kunstner må bedømmes ud fra dem og ikke ud fra det motiv, han vælger.

– Har kunsten noget at give menneskene?

– Helt afgjort! Den skabende kunstner har en gnist i sig af det guddommelige.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 3. efter påske, hvid, s. 583.

MANDAG hverdag, hvid, s. 583.

Erindring om pave Anicetus, martyrer, s. 878. – Eller: Anicetus, rød.

TIRSDAG hverdag, hvid, s. 583.

ONSDAG hverdag, hvid, s. 583.

TORS DAG hverdag, hvid, s. 583.

FREDAG Anselm, bisp, bekender, kirkelærer, hvid, s. 879.

LØRDAG Soter og Kaj, paver og martyrer, rød, s. 879.

SØNDAG 4. efter påske, hvid, s. 587.

BIFROST

Tirsdag den 18. april kl. 19,30 Pa-ter Vincent Duclos: »Hører Maria-læren med til troen?« Mødested: Store sal, Jagtvej 183 B.

CARITAS

S.O.S. nr. 77. Nu gælder det en 13-årig dreng – Malik Sandor – Budapest – også han trænger til et dansk høreapparat. Hvem vil hjælpe ham. Selv små beløb løser store opgaver. Postgiro 439 79 Caritas Danmark.

Økumeni, mission

og
proselytisme

I Katolsk Ugeblad af 31. marts vender pastor Geertz-Hansen sig mod to udtalelser om kirkens virke i Danmark efter koncilet. Walter Dallands: at vi ikke har til opgave at gøre vore omgivelser til katolikker, og pater Duclos', der i Dalum tog afstand fra proselytisme i økumenisk arbejde. Pastor Geertz-Hansen citerer biskop Martensens udtalelse ved samme lejlighed, »at det økumeniske arbejde ikke havde konversion som mål, men at kirken måtte og skulle være missionerende«, og konkluderer, at koncilet ikke har bragt nogen ændring, det gælder stadig om at få folk ind i kirken. Som bevis citeres den dogmatiske konstitution *Om kirken* 14 »Med støtte i Den hellige Skrift lærer det (kirkemødet), at kirken, i den skikkelse den vandrer her på jorden, er nødvendig til frelse. For Kristus alene er midleren og vejen til frelse, og han bliver nærværende for os i sit legeme som er kirken... Derfor skulle de mennesker ikke kunne frelses, som til trods for deres viden om, at den katolske kirke er grundlagt af Gud som nødvendig, alligevel har nægtet at træde ind i den eller at forblive i den.«

Der er ingen der vil være uenig i, at kirken må være missionerende. Men hvad forstår vi ved at missionere? Det er her meningerne deler sig. Kirken har fået den mission at gå ud og gøre »alle folkeslag til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn og lærer dem at holde alt hvad jeg har befalet«. At gøre et menneske til Jesu discipel er helt enkelt at hjælpe det til i et liv i Kristus at tjene Gud og næsten. Det går som en rød tråd gennem koncilets skrifter, at dette er det centrale, alt andet peger hen imod det.

Skal vi se ærligt på vor hidtidige undervisning, må vi indrømme at det (på enkelte undtagelser nær) knap så meget er det der bliver lagt vægt på; det er mest at folk skal overbevises om nødvendigheden af at underkaste sig kirken som institution. Katekumenen bliver belært om at Kristus har grundlagt en kirke, at paven er Peters efterfølger, som nu taler i Kristi sted. At der er syv sakramenter, diverse bud osv. Når han er overbevist om det, bliver han optaget. Det med at gøre ham til et menneske

hvori Kristus lever – ja det er en anden sag. Det er opbyggelighed. Hovedsagen er at teologien er i orden; når man er optaget og har kirkens nådemidler, kommer resten af sig selv...! Her er det at koncilet trækker en gammel sandhed frem og tvinger os til at tage vor hidtidige praksis op til revision. Jeg beklager at pastor Geertz-Hansen ikke kan se det.

Det er klart at der er tale om to ting, selv om de har noget med hinanden at gøre. Det rigtige er at lade forholdet til den institutionelle kirke være ligesom tjenende og hjælpende hen mod dette, at mennesket vokser i Kristus. Og hvis det ene fulgte det andet, var det nok at indlemme folk; men det gør det jo desværre ikke. Det var også meget enkelt, hvis man ikke kunne frelses udenfor den katolske kirke, men det er jo heller ikke rigtigt; vi tror jo ikke at folk ryger i helvede hvis de ikke konverterer. Det af pastor Geertz-Hansen anvendte citat fra kirke-dekretet kan ikke bruges i denne forbindelse; det taler om at man er forpligtet af sin samvittighed, *hvis* man tror den katolske kirke er Guds kirke. Men hvis man troede at den lutherske evangeliske kirke var Guds kirke, var man altså forpligtet på den og kunne ikke frelses uden den. Et andet koncildekret siger: »Det er i sin samvittighed mennesket møder og erkender den guddommelige lovs fordringer; mennesket er forpligtet til trofast at følge sin samvittighed i al sin gerning, for derved at nå frem til Gud, som er dets endelige mål.«

(Om religionsfriheden § 3).

Som katolikker tror vi at vor kirke rummer mest af sandheden, og vi ønsker derfor at andre skal finde den; vi argumenterer gerne med dem hvis de er rådvilde, altså sammen for at hjælpe dem frem mod det væsentlige. Men træffer vi en der har fundet livet i Kristus og har sit voksested i en anden kirke, ville det være ukristeligt at forurolige ham og begynde at trække ham over til os. Det er jo at bryde ned hvad Kristus bygger op et andet sted. En dag vil kirkens Herre måske føre de kristne fra hver sin lejr mod hinanden og genoprette enheden, og det vil blive en større og rigere kirke end hvad vi har nu. Det er hvad den økumeniske bevægelse tror og håber på.

Gør man det altså til hovedsagen bare at hive folk ind i kirken, så er det proselytisme. Men gør man det til hovedsagen at mennesket skal finde og omdannes i Kristus, så er

det mission. Jeg har forstået biskop Martensens ord netop således at han ser en forskel i disse to ting. Hvis de var entydige gav udtalelsen jo ingen mening.

Sven Damsholt

Tankevækkende
fortolkning

I sin artikel om præst og profet i KU's profetnummer foretager pater Lund en så tankevækkende fortolkning af kirkehistorien, at man uden videre må kalde den dristig:

1) Kirken har ladet sig bruge til at lime Konstantins romerske imperium sammen, 2) »munkenes tavse protest« (hermed menes vel de verdensforsagende ørkenfædre og de klassisk dannede og monarkisk styrede benediktinere og andre, som ikke »blandede sig i forhold«) gøres til forløbere for vor tids protest-, provo- og pornobevægelse. Disse foretagender kan for den daglige avislæser og observatør ikke skilles ad -, 3) imod kirkens verdslige selvkonso-lidering (udtrykket er mit, men forhåbentlig brugeligt) har mange som martyrer måttet lade livet. Hvem tænkes der på? 4) Endelig synes pater Lund at nedvurdere den præstetype, som uden at »blande sig i forhold« kun passer sin kultiske *funktion*ærrolle, dvs. forvalter sakramenter, læser messer etc., og som giver denne *funktion* første prioritet. Jamen, det er da kraftpetervæltedig det, han først og fremmest er til for – ikke?

I samme nummer genner Ellen Nielsen hårdhændet profeten Esajas, Danilo Dolci, Gandhi og andet godtfolk ind i samme profetbås. Desuden udvider hun det eksklusive profetbegreb til forskelsløst at omfatte alle dem, der marcherer, demonstrerer og samler underskrifter. I denne profetvrimmel er det næppe muligt at skelne de forskellige størrelser fra hinanden, men jeg synes nu godt, at hun for det herboende tungnemme Gudsfolk burde medtage profeten fra Vrå med navns nævnelse og gerne et bredere udsnit af hans kaliffer. Hvorfor skal KU's læsere foreholdes den endeløse række af protestnavne, som indtil monotoni findes i dagspressens annoncer, hver gang der er tale om fashionable news på venstrefløjnen?

Må jeg understrege som min mening, at det er helt i orden at læg og gejstlig ses og høres overalt, hvor de hver for sig mener at måtte protestere imod vold og uret, sådan som deres samvittighed byder dem. Men

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Georg Larsson

Det danske hospitalsinventar
Fyensgade 6, København N.
Hospitalssenge, madvogne,
transportvogne,
klinikinventar.
Specialitet: Gummihjul.

TIL BYEN
FRA BYEN - i byen smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Efft. 1/2

K. K. L. Simonsen's efft.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Holger Dall

Malermester
Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163
København F.
Telefon Eva 6465 og 6466

Værelse søges

pr. 14. aug. af 20 årig grønlænder, der skal besøge Århus akademi. Adgang til køkken og bad ønskelig.

*Ole Korneliussen
Skolen Nanortalik
Grønland*

Hvor længe endnu

skal vi bo under alt for trange forhold? Katolsk familie (ægtepar + 3 børn) søger 4-5-6 værelses lejlighed eller hus til leje (med forkøbsret) et sted i København (helst Frederiksberg eller Østerbro) eller nærmeste omegn (helst nordpå).

Det gælder familiens trivsel.

Tak, fordi De vil hjælpe!
Billet mrk. M. 17 til bladets annoncerekspedition, Hauchsvej 8, København V.

BLOCH'S BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

hvad så med dem, som E.N. så sagligt kalder for »det tungnemme Guds folk«? Alle de, der efter bedste overbevisning har en anden opfattelse af tingene og en anden løsning på de aktuelle konflikter? Mener man det fra profetisk side muligt her at skille får fra bukke uden at havne i en politisk moralismes evangelieforfalskning?

Og endelig: Anser KU's redaktion det for sin opgave at være orienterende eller opinionsdannende? Jeg vil gerne have et svar. Gerne profetisk, men helst også kirkeligt.

Axel Tesch

SVAR

Oplysende og opinionsdannende i et ydmygt forsøg på at leve op til et kristent syn. De profetiske evner må tiden dømme om.

Red.

Bliver De gal på »Labora«?

Fortsat fra side 6

man mener, at kirken gennem tiden kun har skabt kristelige sociale og demokratiske partier og bevægelser for at hverve proselytter samt værne om det bestående mere end af medmenneskelige grunde. Jeg tror, dette er rigtigt, men mener også, at der er ved at ske ændringer fra kirkens side. Se f. eks. på de franske katolske arbejdere, som går mere og mere ind for en enhedsfagforening end for opdelingen i tre, en katolsk, en socialdemokratisk og en kommunistisk!

– Man synes fra tid til anden i »Labora« at bemærke en tendens til at trække linjerne hårdt op, hvor det drejer sig om en klassedeling, der efter min mening hører fortiden til. Er »Labora« ikke tilbøjelig til at give sin tilslutning til en klassekamp, der ikke eksisterer?

– *Labora* beskriver i overensstemmelse med god journalistisk etik forholdene, som de er i vort lille småkapitalistiske velfærdssamfund med nylig opnået arbejderflertal.

Vi beskriver en klassekamp, som er til stede. Denne finder sted hver dag på arbejdspladsen, og er det ikke gået op for Katolsk Ugeblad, at der lige har været overenskomstforhandlinger, som sluttede med et forlig? Mig bekendt er det kommunisterne, der går ind for et klasseløst samfund!

Som kristne arbejdere er vi ganske underkastet de samme vilkår som vore arbejdskolleger. Biskoppen af Rom, pave Leo XIII godkendte dog

fagforeningsretten, førend man gjorde det her i Danmark ved septem-berforliget i 1899, nemlig i *Rerum Novarum*, om Arbejderspørgsmålet, af 15. maj 1891!

I den sidste rundskrivelse *Populorum progressio*, Folkenes Udvikling, har Paul VI efter min mening taget skridtet fuldt ud. Man synes nu at tage afstand fra den absolutte private ejendomsret med ordene: »Intet menneske har ret til at eje mere, end det behøver, når andre er i nød for selv de mest elementære livsfornödenheder.«

Jfr. endvidere Paul VI's Bombay-appel og Katolske Arbejders indsats i samarbejde med Danmarks Unge Katolikker og Academicum Catholicums studentergroupe på Christiansborg under mødet mellem de danske ungdomsbevægelser og daværende udenrigsminister Per Hækkerup i 1965.

Så vidt Per Wedell Topp.

Måske er De selv gal på Labora? Så kik ind i Englesalen på Jagtvej.

HK

P.S.:

Tilmelding: Erik Nielsen, Lygtemagerstien 19³, Kbh. S. Tlf. 58 34 23.

Hjertelig tillykke

med de 90 år den 15. april til
Pater Joseph Koch (tidl. Århus),
Sct. Mariæ Kirke, Jens Jessens-
vej 5, København F., ønskes af

Familien *Petersen*,
Videbæk,
Jylland.

10 internationale militærvalfart til Lourdes

8. - 14. juni 1967

Personel af alle grader i Hæren, Flyvevåbnet, Søværnet, Hjemmeværnet og Civilforsvaret har igen i år mulighed for at deltage i den store *Internationale Militærvalfart til Lourdes*. Oplysningsskema med nøjagtig angivelse af pris, tidspunkter, orlovsansøgninger etc., bedes omgående rekvireret hos:

LT(R) H. Esmark, Gl. Kongevej 163, ³, Kbh. V. Tlf. VE 8333.

På grund af personaleskift er vi kommet i tidsnød. Sidste tilmeldingsfrist er 20. april.

Militærvalfarten vil i år blive ledet af pater Knud Aage Nielsen SJ ved Jesu Hjerter Kirke i København, som af biskop Hans Martensen er blevet udnævnt til sjælesørger for katolske skandinaviske soldater på valfart til Lourdes. Vi vil byde pater Nielsen hjertelig velkommen til arbejdet og ønske, at han må få glæde af sit arbejde for os.

I samme anledning vil vi takke pater J. Mesters, Kalundborg, for de mange års arbejde med militærvalfarten. Det var med sorg, at vi erfarede, at det ikke længere var pater Mesters som skulle føre os til Lourdes. Pater Mesters' store arbejde har betydet uendelig meget for mange skandinaviske soldater, og det er vi mange, der skylder ham tak for. På trods af arbejdsbyrden er vi sikre på, at pater Mesters også fremover vil kunne mærke, at arbejdet med soldaterne ikke var forgæves.

Hans Esmark LT(R)

Ugens tv og radio (16. - 22. april)

SØNDAG	10.00	p3	Søndagsjournalen.
	19.30	tv	Ugens ekko.
MANDAG	20.45	tv	Reportage om åndssvageforsorgen.
	21.00	p2	Hans Scherfig vært for en aften.
TIRSDAG	19.55	tv	Den danske kirke syd for grænsen.
	20.20	tv	Portes des Lilas. Film af René Clair fra 1957.
ONSDAG	20.40	p2	Vi og udviklingslandene. Poul Erik Søe i Nigeria.
	20.45	tv	Horisont. Udenrigspolitisk magasin.
TORSDAG	18.00	p2	Nato og ungdommen.
	20.20	tv	Vietnam. En TVA-høring af eksperter.
FREDAG	16.50	p2	Vort job - skolen. Konference i Radiohuset.
LØRDAG	17.35	p2	Teenagehjørnet.
	20.20	tv	Den forsinkede revolution. Dansk tv i Latinamerika.

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

Slakterforretning

Aaboulevarden 47, Århus C
Tlf. 2 30 27

Sjøreem & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C
Tlf. 4 20 23 - 7 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 2 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jærgaardsgade 17-19, Århus C

Århus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

MEJERIET *Vestecbro*

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A

Århus N

Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
-båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C. Tlf. 2 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS - VAND - VARME - BLIKKENSLAGER - SMEDE- & MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a . Aarhus N.

Telefon (061) 6 85 33 . Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 2 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 6 98 80

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens

Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg

Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg

Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruestræde 10, Svendborg

Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 . Svendborg

Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Kompasretning,
»Thrige« autopilot,
alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen
Strandhuse 36, Svendborg
telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 . Holbæk

Telefon 163

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 365

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 3001

Vogne og udsalg overalt i byen.

Uldall

TAPET- OG FARVEHANDEL

Ahlgade 57, Holbæk. Tlf. 626

Alt i bandager & sygeplejeartikler

Holbæk Materialhandel

Telefon 32

Kaj Andersen

Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

*

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,

Charlottenlund.

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

manuskriptforfatter og instruktør i store træk faktisk er gået overordentlig loyalt til værks. Boris Pasternaks litterære stil er nemlig lagt an på at skue bag begivenhederne på bekostning af selve handlingstråden, mens filmfolk som dramatiske kunstnere hele tiden må have handlingen klar. I filmen bliver trykket derfor i et vist omfang lagt på partier, som romanlæseren måske ikke hæfter sig så stærkt ved.

Endvidere har filmens engelske, italienske og amerikanske skabere af gode grunde måttet afstå fra de dybdebninger i russisk folkesjæl, som er en af romanens væsentlige sider. Filmen tager en anden side op, den poetiske, og denne tolkning er somme steder overordentlig vellykket – især hvad det landlege Varykino-afsnit angår. Maurice Jarres musik giver et yderligere perspektiv, men på den anden side ligger der også en vis fare i det stærke tryk på det dekorative, som gør helhedsindtrykket mere »drømmende« end rigtigt er. »Dr. Zivago« er en film med visse åbenbare fejl, den er mere folkekomedie end egentlig kunst, men der er dejlige ting i den og godt spil – ikke mindst på spindesiden. Svagest er ægypteren Omar Sharif som en lidt for stillestående og noget for flot Zivago. (Metro-Goldwyn-Mayer).

HK

Møbl. værelse tilleje

straks el. fra 15/4 - Centralvarme.
Beligg. nær Sct. Therese Kirke.
Jørgensen,
Grants Allé 57.
Søborg . Tlf. 9827.

J. Daniélou: *I begyndelsen*. Stockholm.

Petrus de Dacia. 80 s. Sv. kr. 11,00.

Det svenske katolske Petrus de Dacia forlag har for nylig i fornemt udstyr udgivet den lille bog, jesuiterpateren J. Daniélou har skrevet om de første 11 kapitler i Første Mosebog. Der er ikke tale om en systematisk gennemgang af de 11 kapitler vers for vers. Daniélou gengiver simpelt hen i seks korte kapitler det budskab, som disse gamle fortællinger skal formidle: Hvad er menne-

sket? Er mennesket noget uden for sit forhold til Gud? Det drejer sig ikke om et forsvar for de bibelske beretninger (der savnes for eksempel totalt noget om syndfloden), – det er langt mere end det. Det er nemlig en forkyndelse af Bibelens lære i disse kapitler på et sprog, moderne mennesker kan forstå. Man kan kun håbe, at mange vil påtage sig den lille anstrengelse, det svenske sprog kræver, og læse bogen. Der er ingen tvivl om, at de vil få glæde af det.

V.D.

I anledning af Sonningpris-overrækkelsen til tidligere generalsekretær i Kirkernes Verdensråd, Dr. W. A. Visser't Hooft, er der arrangeret *Økumenisk Gudstjeneste* fredag – St. Bededag – den 21. april kl. 10 i Københavns Domkirke, hvor Dr. Visser't Hooft prædiker (tolk: Domprovst P. V. Hansen).

Alle er velkommen!

På Det økumeniske Fællesråds vegne
Karlo Kjær.

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

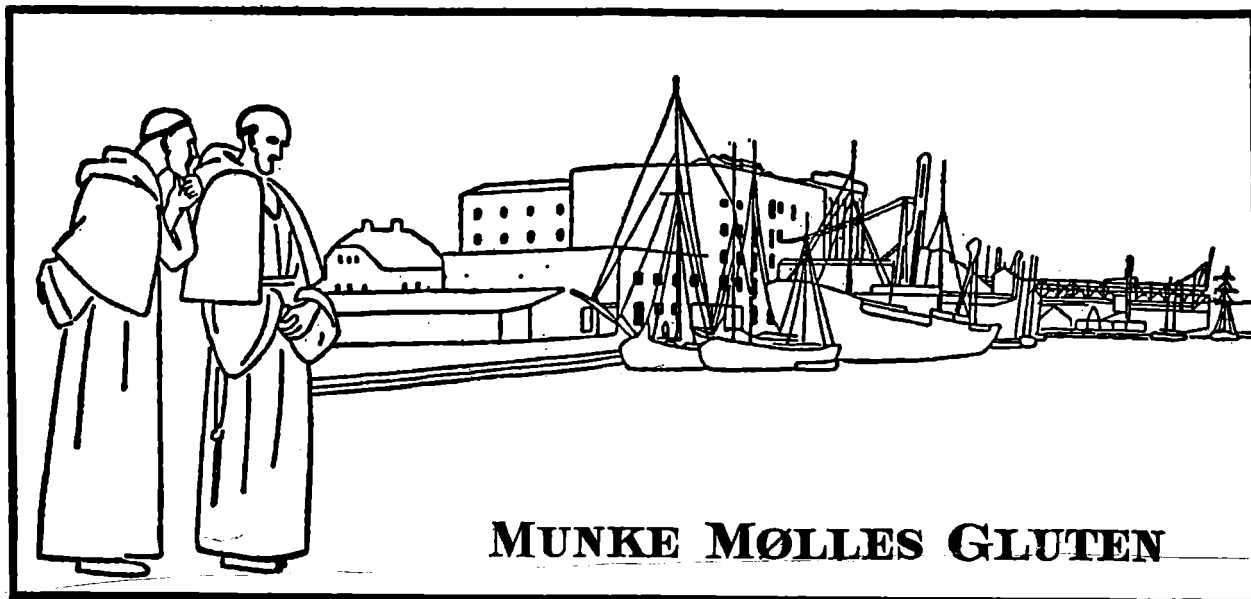
Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Heldags børnehavelærerinde

søges – grundet lederskifte – pr. 1. august til de 3-4 årige.

Ansøgning med afskrift af eksamensbevis og anbefalinger sendes til lederen af Sct. Maria Søstrenes Børnehave, Blegbanken 5, Vejle.

Søster M. Guiberta

MUNKE MØLLES GLUTEN

Det usikre, det frynsede og det drømmende

Amerikansk film om franskmændene i Algier • "Dr. Zivago" er nu spillet
et halvt år på samme teater

Vi efterlyste i sidste uge her på filmsiden indirekte en film om Algerkrigen. Nu er der kommet én, »Den tabte kommando«. Den er imidlertid ikke fransk, men amerikansk. At den starter under franskmændenes kamp i Vietnam, gør den yderligere aktuel. Hovedpersonen er en professionel soldat – en bondesøn der gennem mod og tapperhed har nået rang af oberst i *det franske officerskorps*, der ellers er besat af folk fra »gode familier. Da Vietnam er tabt, står han foran afskedigelse, uden levebrød, men så forbarmer de høje herrer i ministeriet sig over ham (og det hjælper også lidt, at han har en grevinde til elskerinde). Kort sagt: vor lidt blakkede helt havner i Algier, hvor han skal udføre en slags politiarbejde under optrevlingen af den nationale modstandsbevægelse.

Frem for alt vil han gøre et godt job, så han kan blive general og sin grevinde en værdig mand. Derfor ser han også lidt gennem fingre med, at hans undergivne går hårdhændet til værks, når de har sat folk fast. Tortur og den slags.

Filmen er ligesom dens helt en smule blakket. Den tager om problemerne, det skal indrømmes, men man har samtidig dens skabere mistænkt for at snobbe lidt for disse faldskærmsjægere og deres »Hensigten helliger midlet«. (Man kan som katolik glæde sig over, at mange af vore trosfæller i Algier med biskopper i spidsen stillede sig solidarisk med deres muhamedanske brødre og altså ikke faldt for nævnte slogan.)

På den anden side har en sympatisk ung officer (spillet af Alain Delon) en

væsentlig rolle i filmen. Han har ikke ladet samvittigheden blive tilbage i Frankrig, og han prøver ikke på at give politikerne hele skyldbyrden. Filmen vejer altså for og imod, og sætter – som antydning – mange tanker i gang. Spekulation i det pikante i rædslerne kan den dog ikke sige sig fri for, som for eksempel, da den smukke Claudia Cardinale som algersk pige i modstandsbevægelsen bliver udsat for tortur af den mand, som i virkeligheden elsker hende. Han vil ikke lade sine kammerater røre hende (!!).

Filmen er spændende og interessant, men den er, hvad det moralske indhold angår, usikker på benene og frynseset i opslagene.

Obersten spilles af Anthony Quinn, der varierer sit nummer fra »La Strada«, Michele Morgan er den let optøelige grevinde og Maurice Ronet en glat og smilende børste af en kaptajn. »Den tabte kommando« er skrevet af Nelson Gidding og iscenesat af Mark Robson. Musikken er af veteranen Franz Waxman. (Columbia).

Zivago-jubilæum i København

»Dr. Zivago« har nu gået et halvt år på Rialto, og vi kan derfor passende indfri vort løfte om at komme med nogle bemærkninger, der siger lidt om filmens forhold til Boris Pasternaks mesterlige romanforlæg. Lige i øjeblikket synes man ikke, at filmen har meget med romanen at gøre, hvad selve handlingen angår, men går man hjem og »slår efter«, må man indrømme, at

Fortsættes
side 15

Krigens skakspil og fredens. Til venstre Anthony Quinn, i midten Alain Delon.

Pavens nye rundskrivelse
diskuteres verden over

Fátima rede til 50 års
jubilæet

Første rapport
fra bispekonferencen

katolsk uge blad

20. APRIL 1967
115. ÅRGANG

16

**Storfilm om
Thomas More får Oscar**

Læs på bagsiden om Thomas More-filmen, der kommer frem til efteråret og allerede af verdenspressen er blevet betegnet som en meget seværdig film. På billedet ses Paul Scofield som St. Thomas More og Robert Shaw som Henrik VIII.

Italiens over 200 biskopper samlet til møde

ROM – NC News Service

Italiens over 200 biskopper samledes i begyndelsen af april i Rom for at åbne den italienske bispekonferencens andet almindelige møde.

Det arbejde, de italienske biskopper behandlede på mødet, var på forhånd tilrettelagt af konferencens generalsekretariat og af forskellige kommissioner og komiteer. Et særligt vigtigt spørgsmål var problemet angående Italiens overflod af bispedømmer.

Konferencens generalsekretær, ærkebiskop Andrea Pangrazio, oplyser, at en særlig komité vil mødes i april, maj og juni for at drøfte, hvad man kan gøre for at reducere bispedømmernes antal. Resultatet af drøftelserne vil dog først kunne forventes at foreligge næste forår.

Blandt de øvrige emner for konferencen var valget af fire biskop-

per, som skal deltage i den bispesynode, der skal afholdes i Rom i oktober, samt spørgsmålet om præsternes og lægfolkets teologiske skoling i lyset af det andet Vatikankoncil.

Konferencens præsident var patriarken af Venezia, kardinal Giovanni Urbani.

Biskopperne fik hver især en bog på 500 sider om de forskellige emner, der blev behandlet på konferencen, og om de særlige kommissioners og komiteers arbejde.

Den italienske bispekonference vil fremover komme til at beskæftige sig med spørgsmål som forberedelsen af en ny italiensk katekismus, bispedømmernes ugepresse, lægfolkets stilling og – i forbindelse med præsternes forhold – spørgsmålet om oprettelse af et fast diakonat.

Økumeni i Indien

BOMBAY – NC News Service

Gejstlige og læge ledere af den katolske, anglikanske, metodistiske og lutherske kirke i Indien har på et nylig afholdt møde besluttet, at der i slutningen af oktober skal afholdes et økumenisk seminar om kirkernes opgaver inden for den sundhedsmæssige og den socialt-økonomiske udvikling.

Hensigten med seminaret er at hjælpe de medlemmer af de forskellige kirker, der er beskæftigede inden for de nævnte områder, til at tage deres opgaver op til fornyet overvejelse i lyset af det andet Vatikankoncils lære og af det af Kirkernes Verdensråd i fjor afholdte møde i Genève om kirken og samfundet.

På mødet, hvor 24 repræsentanter for kirkerne var forsamlet, blev der nedsat en kommission med ærkebiskoppen af Ranchi, Pius Kerketta S.J., og den anglikanske biskop Dil-

bar Hans af Chotoanagpur i spidsen, som skal tage sig af tilrettelæggelsen af seminaret.

Anglikansk fornyelse

LONDON – NC News Service

For første gang er der indbudt romersk-katolske observatører til Lambethkonferencen, den anglikanske kirkes internationale råd. Der er desuden indbudt observatører fra andre større kristne kirker.

Til konferencen, der holdes fra den 25. juli til den 25. august 1968, vil der komme 500 anglikanske biskopper fra hele verden. Emnet bliver »Kirkens fornyelse».

I spidsen for konferencen står den øverste for den anglikanske kirke i England, ærkebiskop Michael Ramsey. Konferencen afholdes i hans London-residens, Lambeth Palace.

Lambethkonferencerne afholdes som regel hvert 10. år, og deres beslutninger er udelukkende af rådgivende karakter.

Paven om liturgien

VATIKANET – NC News Service

Ganske vist har det andet Vatikan-koncil stadfæstet brugen af modersmålet i kirkemusikken, men denne stadfæstelse var ikke ment som en foragtelig afvisning af den musikskat, Kirken har overtaget fra tidligere århundreder.

I en tale til en gruppe franske korsangere for nylig udtalte Paul VI, at »sangen på modersmålet i lyset af koncilets retningslinier har indtaget sin plads ved siden af sangen på latin«.

● »Der er muligvis nogen, der har misforstået betydningen af disse nye direktiver,« sagde paven, »eftersom de ser ud til at være mere interesserede i at nedbryde og afskaffe end i at bevare og udvikle«.

● Paven henviste desuden til, at han i en anden audiens til en gruppe abbedisser for benediktinerklostre i Italien havde sagt, at »koncilet ikke er at betragte som en slags cyklon, en revolution, som bortfejer tanker og sædvaner og giver alle mulige utrolige og overilede fornyelser frit spillerum«.

● Koncilets formål er ikke at forringe kirkemusikkens rigdomme, sagde paven, men at berige den.

Paven sluttede med at anbefale dem alle at studere og synge den gregorianske sang, der endnu er tilbage, »på grund af dens specielle egenskaber som grundlag af stor værdi for kulturen og kirkemusikken«.

Religiøs enhed

PARIS – NC News Service

Den også her i landet kendte forfatter, pater J. Daniélou S.J., som er dekan for det teologiske fakultet ved Institut Catholique i Paris, er som den ene af seks blevet valgt til at lede den franske organisation til fremme af den religiøse enhed. Blandt de seks medlemmer af kommissionen, som skiftevis skal besætte protestantiske og muhamedanske lepræsidentposten, er både jødiske, dere.

Når uvejrsskyerne trækker op

»En lille del af mit hjerte«.
af Wanda Przybylska.
(Haases Forlag).

»En lille del af mit hjerte« af Wanda Przybylska (Haases Forlag), der er en fjortenårig polsk piges dagbog fra Warszawa-opstanden, kan og skal ikke anmeldes som noget, der har med litteratur at gøre. Den adskiller sig, hvad angår første del af den, ikke væsentligt fra unge pigers dagbogsskriverier, som sædvanligvis ikke kommer længere end til skrivebordsskuffen – her og der er flere blade revet ud, man husker med halvflovt vemod sin egen dagbog fra ungdomsårene, der tilsidst kun bestod af et pompøst rødt skindbind, godt det samme, men den var ganske vist heller ikke så velskrevet og så fuld af fine iagttagelser som Wandas. Det, der gør denne lille uprætentiøse bog værd at læse, ja langt mere end det, det er dens tragiske baggrund – forfatterindens skæbne. Man må være af sten, om man ikke vækkes til eftertanke, når man sidder i sin trygge, fredfyldte velfærdstilværelse og læser om denne unge pige og hendes skæbne.

Bogen giver først et billede af en livsglad, positiv og kærlig ung pige, hun fortæller om sin glæde over himlen og skyerne, suset i fyrretræerne, over at klatre i kirkebærtræerne og spise sig mæt, om sine kabiner og sin leg og sport. Senere trækker uvejrsskyerne op, og hun svinger mellem angst, håb og begejstret patriotisme. Hendes fortvivlelse over ikke at kunne være aktivt med og hendes skildring af kammeraternes indsats minder os endnu engang om den mentalitet, der herskede blandt besættelseslandenes ungdom. Er det et genskær af den, vi aner i nutidens ungdoms forkærlighed for protest-sange og antimilitarisme?

Nu og da spørger man sig selv, om man nu ikke snart har hørt tilstrækkeligt om krigens og besættelsestidens rædsler, vi kan jo dog ikke blive hængende i had og bitterhed, nu må vi se fremefter! Dette var også grunden til, at denne bog har lig-

get så altfor længe på mit bord, trods mit løfte om at forsøge en anmeldelse, man måtte næsten tage til-løb. Denne holdning er forkert, nok skal vi se frem, nok skal vi dyrke glæden og ikke sorgen, men vi må aldrig glemme, vi må aldrig tage afstand fra hadet som noget os uvedkommende, vi må forsøge at forstå, at leve med i begivenhederne. Wandas gribende optegnelser og beken-delser har meget at lære os.

Vi følger dette barns udvikling fra hun som lille pige første gang hørte ordet krig, mens hun en sep-temberdag 1939 står i haven sam-men med sin mor og glæder sig over de hvide roser. Vi oplever sammen med hende jødernes udryddelse af Warszawas ghetto og deres lidelser, vi mærker hendes rædsel og forvir-ring over verdens ondskab og hen-des kamp med sig selv og med sit vågnende had. »Er det ikke bedre at vise dem, at man ikke altid behøver at hævne det onde, der bliver gjort mod en. Er det muligt at gengælde ondt med godt?« – Og så, i næste åndedrag: »Sådan må man ikke tæn-ke, det skal hævnes!« – Man gen-kender med gysen denne mentalitet fra krigsårene. Man følte, at hvis man ikke var opfyldt af had og hævnfølelse, så var der noget galt, så var man lidt af en landsforræder, og det var den værste af alle for-brydelser.

Et par dage senere citerer hun (uden kildeangivelse): »Verden er så stor, men vi lukker os inde i os selv, hver i sit land, og verdens storhed forstår vi endnu ikke.

Det største i verden er kærlighe-den. Det, ikke at afskære den ene fra den anden. Hvornår vil vi blive så voksne, at vi vil forstå storheden i den verden, som det er givet os at leve i, hvis skønhed vi skal fornem-me. Jeg tror, at de unge vil lære af de ældres erfaringer. Jeg tror af hele mit hjerte, at den generation, der kommer efter os, vil forstå verdens storhed bedre efter denne krig.«

Har vi lov at tro på, at disse ord ikke bliver gjort til skamme? Eller er vi så pakket ind i velfærd, tryg-hed og komfort, at vi synes, alt er i orden, med eller uden vor personlige medvirken. Bogen »En lille del af mit hjerte« kan måske gøre lidt til at vi forstår, at vor lille indsats ikke er helt uden betydning, og så har Wanda ikke skrevet sin dagbog for-gæves, så har hun, som hun ønskede så stærkt, givet verden noget med sit liv.

Eva Guldager.

Evangeliet og ansvaret

Otto Krabbe: *Om velfærd og ansvar.*
Randbemærkninger 5. Gad 1966.
77 sider. Kr. 14,25.

Otto Krabbe, tidligere formand for Studenterskabet i Saxogade, er en af de få kristne sociale foregangs-mænd af format herhjemme, og han har været det på en tid, hvor det hverken var moderne eller velset. Dette forklarer tonen i hans lille kampskrift. Reformatorer og fore-gangsmænd er tit lidt manikæiske: det sorte er for dem rigtig kulsort, og det hvide er hvidt som sne. På den måde vinder de bedre gehør, end teo-logerne gør det med deres harmoni-ske, men grålige afhandlinger. Det er her ikke stedet til at drøfte, om Otto Krabbes optimistiske syn på det aktuelle i Luthers kaldstanke er velbegrundet, – personlig tvivler jeg på, at det er det. Det, jeg vil gøre Katolsk Ugeblads læsere opmærk-somme på, er alt, hvad han siger om det kollektive ansvar i velfærdsstaten. Man kan måske synes, at han også her er lovlig optimistisk, men man må ikke overse den kendsger-ning, at det kollektive ansvar netop er en af grundtankerne i Bibelen. Eksegeterne er ved på ny at finde tilbage til det i deres videnskabelige afhandlinger. Og de kristne vil finde tilbage til det, hvis de prøver at leve evangeliet i hverdagen. En sådan overensstemmelse er meget opmunt-rende. Denne lille bog vil med ud-bytte kunne læses som en kommentar til Skema 13.

V.D.

NYE BØGER

katolsk blad

Pavens nye rundsk opmærksomhed ve

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:
Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
16,50. Løssalgpris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Paul VI's sidste rundskrivelse *Populorum Progressio* om solidaritet med udviklingslandene har vakt lige så stor opsigt rundt omkring i verden som i sin tid Johannes XXIII's *Fred på jord*.

Men medens Johannes XXIII's rundskrivelse fik en velvillig modtagelse næsten overalt både i øst og i vest, ser det ud til, at Paul VI's bliver mødt med mere nuancerede reaktioner, der spænder lige fra høflig uvilje i konservative blade til partimæssig udnyttelse i kommunistiske organer særlig i Italien.

Højre

Hvad de konservative blade angår, skriver således det italienske ugeblad *Il Borghese*: »Tror paven virkelig, at den katolske, apostolske, romerske kirke vil kunne overleve og føre en fri tilværelse andre steder end netop i et kapitalistisk organiseret samfund?« Bladet giver rundskrivelsen øgenavnet *Avanti Populorum* med hentydning til titlen på et socialistisk blad. For den italienske højrepressen er der ingen tvivl. Paven har nu omsider kastet masken. Vi har fået en marxist på pavestolen.

Samme ekko i USA. Her skriver for eksempel *Wall Street Journal*: Rundskrivelsen er »opvarmet Marxisme«, som gives et religiøst lag fernis. En sådan lære har ingen som helst chance for at give noget reelt udbytte for udviklingslandene.

I Tyskland skriver det stærkt højreorienterede *Die Welt*: Paven er alt for énsidig i sine krav. Hans fordeling af ansvaret for udviklingslandenes problem burde have været mere nuanceret for at blive hørt.

Derimod skriver det ligeledes konservative *Le Figaro* i Paris, at rundskrivelsen er en parallel til Leo

XIII's rundskrivelse, der rystede den såkaldte »sociale liberalismes« forudfattede ideer. Paul VI behandler nu det samme problem på internationalt plan, og indrømmer udviklingslandene samme rettigheder, som i sin tid blev arbejderne i det kapitalistiske samfund til del.

Venstre

Det italienske kommunistblad *L'Unita* bragte rundskrivelsen i stort udstyr over hele forsiden og skriver, at den er et udtryk for kapitalismens krise. Paven fordømmer profitsystemet, og fordømmelsen af den økonomiske liberalisme går i rundskrivelsen hånd i hånd med fordømmelsen af neokolonialismen. Det fremgår tydeligt af bladets kommentar, der i øvrigt forbigår rundskrivelsens afvisning af de materialistiske ideologier, at der her er stof, der kan udnyttes i den lokale italienske partipolitik. Samme tendens er at spore i det engelske kommunistorgan *Morning Star* og det franske *L'Humanité*.

Centrum

Midt imellem disse to yderstandpunkter i bedømmelsen af pavens nye rundskrivelse står de radikale og socialistiske aviser, der som for eksempel *Corriere Della Sera* i Milano, antyder, at paven og Vatikanet bør begynde med at praktisere rundskrivelsen selv, før de begynder at prædike for andre. Hovedindtrykket af rundskrivelsens modtagelse i den internationale presse er, at man nu har fået en kontroversiel pave, hvis betydning for de 550 millioner af katolikker over hele jorden, ikke bør undervurderes.

revelse har vakt en over

Danmark

Rundskrivelsen har i Danmark vakt en opmærksomhed, der vistnok er større end den nogen tidligere paveleg encyklika har resulteret i. Hvad selve referatet af teksten angår, svarede spaltepladsen i for eksempel »Politiken« til, hvad store udenlandske blade som »New York Times« og »Times« ofrede på sagen.

Politiken

I sin lederartikel skrev »Politiken« bl. a. om rundskrivelsen:

– Den bruger sine steder ord så revolutionære som nogen af dem i Det nye Testamente. Dermed rykker pavestolen endnu et skridt ud mod verdens virkelighed: århundredets opgave, erkender paven, bliver at udjævne kløften mellem den rige og den fattige verden – og for de rige at handle i solidaritet med de fattige.

Kristeligt Dagblad

»Kristeligt Dagblad« benævnes pave Paul VI som »tilbageholdende, forsigtig, undertiden usikker – undtagen når han som i den sidste rundskrivelse udtaler sig om sociale spørgsmål. Her fornemmer man, hvordan

hånden ikke ryster. Paul VI følger klarere end tidligere i »pave Johannes' spor og taler et tydeligt sprog – myndigt, provokerende, inspirerende.« Det hedder endvidere i »Kristeligt Dagblad«s kommentar:

Tænk hvilke ændringer denne gamle og for de fleste at se stivbenede og reaktionære kirke har foretaget på ganske få år – i struktur, i måde at tænke på, i sit forhold til samfundet, til andre kristne og til andre religioner.

Og tankerne går videre til vort hjemlige koncil, til Strukturkommissionen, som har et langt mere begrænset mandat, og som efter et par års arbejde dog ikke er kommet afstedet.

Men vi har jo heller ingen grund til at ændre noget med en gudgiven sognestruktur og en dansk kristendom, ingen kender magen til.

O sancta simplicitas.

Berlingske Tidende

I en lederartikel skriver »Berlingske Tidende«:

Afdøde pave Johannes XXIII skabte meget store forventninger om et skelsættende, ja, ligefremt revolutionært nybrud i Romerkirken, da

han i sin tid indkaldte til det historiske andet Vatikanerkoncil. Ingen tør dog vist i dag påstå, at disse forventninger blot tilnærmelsesvis er blevet indfriet. Også for mange katolikker er de praktiske konsekvenser, man indtil nu har set af Vatikanerkoncillets arbejde, i flere afgørende henseender en skuffelse. Men når det er sagt, skal det straks tilføjes, at der alligevel kan opregnes et voksende antal eksempler på, at noget nyt er undervejs i Romerkirken, som trods alt står midt i en betydningsfuld reformperiode, men blot har meget svært ved at få den tunge bagtrop til at følge med.

Senere i kommentaren hedder det om rundskrivelsen:

Og dette, at paven ikke viger tilbage for i den grad, som tilfældet er, at tale nogle af sine egne mest trofaste tilhængere hårdt imod og gøre kristendommens kærlighedsbud så konkret, er utvivlsomt et – også fra protestantisk side set – opmuntrende vidnesbyrd om, at Romerkirkens allerøverste ledelse meget gerne ser denne kirke gjort til et nutidigt instrument også i de sociale fremskridts tjeneste.

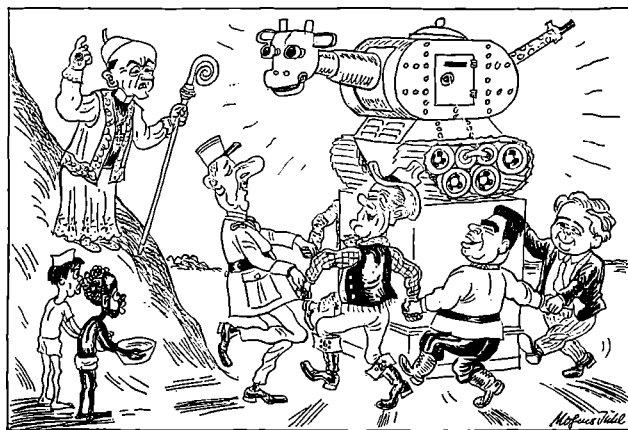
Vi henviser i øvrigt til »Spidsen« i »Katolsk Ugeblad« nr. 14, hvori vi kom ind på »Berlingske Tidende«s lederartikel.

Jyllandsposten

Jyllandsposten er mindre overstrømmende:

»Hvor kontroversiel paven appel til kamp mod sulten end er, kan dens indhold af virkelig interessante punkter dog være på et meget lille sted: Det, der er i vejen er således næppe, at Vesten har haft økonomisk fremgang, men at u-landene ikke har haft det, at deres motiver

Fortsættes side 13

»Aktuelt« bragte en kommentar i form af en tegning af Mogens Juul: »Dansen om guldkalven.«

Rapport fra bispekonferencen

Ved biskop John W. Gran

Efter at de nordiske lande Danmark, Finland, Norge Sverige blev slået sammen til et apostolisk delegation, blev der i året 1960 afholdt et konstituerende møde for den nordiske bispekonference i Bergen, fortæller biskop John W. Gran, Oslo i den første rapport fra konferencen.

Teksten er bragt af vor norske broder, „St. Olav“, som vi herved tillader os at citere.

Den nordiske bispekonference har i anledning af koncilmøderne i Rom i årene 1962, 1963, 1964 og 1965 haft forskellige sammenkomster.

I året 1965 blev der således afholdt 9 plenarmøder. Det første fandt sted den 1. februar i Stockholm, det andet den 17. juni i Hamborg i anledning af den nordiske »Katholikentag«. De 7 andre møder blev holdt i Rom under koncilets fjerde samling.

Den nordiske bispekonferences plenarmøde i året 1966 fandt sted fra

Biskop Paul Verschuren er formand for liturgikommissionen.

den 21. til den 23. oktober i København.

Den nordiske bispekonferences præsidium består af:

Biskop John E. Taylor (Stockholm), præsident.

Biskop John W. Gran (Oslo), vicepræsident og generalsekretær.

Biskop Hans L. Martensen (København), vicepræsident.

Statutterne

Under så godt som alle møderne (1962-65) beskæftigede bispekonferencen sig med udarbejdelsen af statutterne. Dette arbejde krævede uhyre megen tid, da man ville tage hensyn til situationen i de forskellige lande. På den anden side måtte der også ved udarbejdelsen af statutterne tages hensyn til, at den katolske kirke i de fem nordiske lande er og føler sig som en *nordisk kirke*. Statutterne skal give mulighed for, at det kirkelige arbejde bedst muligt kan gennemføres efter ensartede retningslinier. Forarbejdet med de nye forordninger blev afsluttet i Rom i 1965. De ligger nu til godkendelse hos pavestolen.

Liturgien

På alle møderne behandlede biskopperne liturgiske spørgsmål for at fremkomme med retningslinier, som skulle gælde for de nordiske lande, efter at konstitutionen »De Sacra Liturgia« var offentliggjort. Ved gen-

nemførelsen af disse bestemmelser vil der især blive taget hensyn til de forskellige sprog og forhold i de fem lande.

På grundlag af Liturgikonstitutionens art. 44 blev den nordiske liturgikommission oprettet. Den skal fungere som rådgivende organ for den nordiske bispekonference. Biskop Paul Verschuren er formand for denne kommission. Desuden holder han de enkelte landes liturgikommissioner underrettet om bispekonferencens bestemmelser vedrørende liturgien og andre eventuelle ønskemål.

Medlemmerne af den nordiske liturgikommission er formændene for de enkelte kirkedistrikters kommissioner.

Følgende bestemmelser med hensyn til liturgien er allerede vedtaget:

Modersmålet (folkesproget) skal enten benyttes til epistel og evangelium i alle messer (som mindstemål) eller til alle de tekster, som ifølge liturgikonstitutionen er tilladt, og for hvilke der foreligger særlige bestemmelser (maksimal anvendelse).

Ordets gudstjeneste skal, så vidt det er muligt i de enkelte kapeller og kirker, skilles fra offergudstjenesten, hvilket betyder, at præsten først ved offertoriet skal gå frem til alteret.

Oratio fidelium (forbønnerne) er obligatoriske på søn- og helligdage med messepligt. Teksterne til disse bønner skal godkendes af de enkelte biskopper.

Uddelingen af kommunion under begge skikkelser er tilladt i alle de tilfælde, som er godkendt af Rom. (Se »Ritus Servandus in Concelebratione Missae et Ritus Communionis sub utraque Specie«, side 51). Skulle der derigennem opstå pastorale vanskeligheder, overlades det til biskopperne at træffe de passende afgørelser.

Brugen af modersmålet kan tillades ved uddelingen af sakramenterne.

Det nye skriftemålsritual på modersmålet er blevet udarbejdet og er godkendt af Rom i italiensk oversættelse. De enkelte oversættelser skal nu godkendes af den samme myndighed.

Begravelsesritualet. Bispekonferencen har givet liturgikommissionen som opgave at udarbejde et nyt begravelsesritual (i og uden for messen). Dette ritual er allerede færdigt og vil efter godkendelse i Rom blive taget i brug »ad experimentum«.

Et nyt ritual for brudevielsen er ligeledes udarbejdet og vil efter god-

kendelse fra Rom blive gennemprøvet i Norge.

Skriftemålsjurisdiktionen blev udvidet, som følger:

a) Den jurisdiktion, som præsterne fra de nordiske lande har i et af disse lande, skal også gælde for de andre nordiske lande.

b) Fremmede præster på besøg, som har *skriftlig* skriftemålsjurisdiktion for et bispedømme eller vikariat, har også denne jurisdiktion for samtlige lande gældende for det samme tidsrum.

Læsningerne i messen. For feriedage af 3. og 4. klasse, som ikke har egne epistel- og evangelietekster, og i votivmessen for Jesu hellige Hjerter og hverdagsmesser for børn og ungdom kan de enkelte biskopper give tilladelse til at benytte de læsninger, som er anført i den tyske perikopesamling (Paulinus-Verlag, Trier) eller i den franske »Lecture de Semaine« (Centre National de Pastorale Liturgique).

Julenatsmessen. Hvor situationen kræver det, kan midnatsmessen fejres allerede fra kl. 16.00 (den 24. december).

Festen for den hl. Frans Xaver og den hl. Terese skal for fremtiden ifølge tilladelse fra kongregationen for troselæren kun fejres som en fest af 2. klasse.

Kirkemusikken. Bispekonferencen i Rom den 16. november 1965 godkendte, at der i løbet af året 1966 skulle afholdes et nordisk kirkemusikmøde. Det blev besluttet, at biskop Verschuren skulle være bispekonferencens kontaktmand også for musikkommissionens vedkommende.

Man var i særdeleshed interesseret i at få belyst problemet omkring eventuelle hjemmesser på de nordiske sprog. Dette spørgsmål blev derfor behandlet på det kirkemusikmøde, som fandt sted i København i oktober 1966. Bispekonferencen har efter dette besluttet, at den sungne latinske messe fremdeles skal holdes i ære, men at den enkelte biskop kan tillade, at højmessens inden for hans område også kan synges på modersmålet. Det blev efter indstilling af de deltagende kirkemusikere besluttet, at man ikke ville tilpasse de gregorianske melodier til de nordiske sprog, men at man skulle prøve at finde nye musikalske løsninger ud fra den nordiske musiktradition.

Bispekonferencen ville gerne overlade til den enkelte biskop at godkende højmessemelodierne inden for sit område. Det blev imidlertid bestemt, at man skulle sende disse kom-

Biskop John E. Taylor, bispekonferencens præsident.

positioner også til de andre nordiske musikkommissioner.

Biskop Verschuren vil fortsat holde sig i kontakt med kirkemusikmødets repræsentanter.

Nyordning for bodspraksis

På flere plenarmøder drøftedes – på storpenitentiarens opfordring – spørgsmålet om nye forordninger for bods- og afladspraksis, hvorefter bispekonferencen blev anmodet om at komme med nye forslag. Spørgsmålet er stadig under behandling.

Økumenisk sekretariat. Om muligt skulle der i hver enkelt kirkeprovinns oprettes et sekretariat for økumeniske anliggender. Man behandler ligeledes spørgsmålet om, på hvilken måde et sådant sekretariat kunne oprettes på internordisk basis.

Postkonciliært samarbejde. Principielt skulle man forsøge at få et postkonciliært internordisk samarbejde i stand med særlig vægt på det pastoral-teologiske synspunkt.

Søndag for meddelelsesmidler

Motu proprio *Ecclesia Sanctae* blev behandlet i forbindelse med brevet fra kongregationen for troselæren angående »farer for den katolske tro«. Svarbrev er tilsendt kongregationen.

Massemediekommissionen. Det blev bestemt, at der i hvert enkelt kirke-distrikt så vidt muligt skulle oprettes en massemediekommission, og at disse kommissioner efter evne skal samarbejde.

Det blev bestemt, at den 7. maj 1967 skal fejres som massemediesøndag i de nordiske lande i lighed med, hvad der er forudset i den øvrige katolske verden.

Ateismen

På plenarmødet i året 1966 behandles spørgsmålet om ateismen. Det påpegedes, at ateismen/agnosticismen i den nordiske »velfærdsstat« frembød et særligt problem. Man besluttede derfor at lade udarbejde en analyse af dette problem for de enkelte lande, for at man tydeligere skulle kunne finde vejen til en dialog med det moderne nordiske menneske. Pastor E. D. Vogt fra universitetet i Bergen blev udnævnt til koordinator af dette arbejde.

Konvertitter som er frimurere

Den nordiske bispekonference har efter et langt og nøjagtigt sagstudium vedtaget, at de enkelte biskopper kan tillade, at medlemmer af frimurerordenen i vore nordiske lande, som ønsker at blive katolikker, kan optages uden samtidig at måtte opgives deres aktive medlemskab af frimurerordenen.

Internordisk ungdomsarbejde

Bispekonferencen har udtrykt sin positive glæde over, at man for fremtiden vil forsøge at koordinere sommerskolerne for ungdommen på internordisk basis.

Internordisk direktorium. For at imødekomme alle behov skal der udarbejdes en internordisk oversigt over præster, ordenshuse, institutioner osv. Man regner med, at dette direktorium skal kunne udgives i løbet af året.

Diakoner

Spørgsmålet om diakoner i Norden foreligger til drøftelse.

Endvidere har den nordiske bispekonference blandt andet også behandlet pastoralteologiske spørgsmål, som er blevet tilsendt bispekonferencerne af den romerske kurie. Norden har derigennem bidraget til løsningen af nogle af de fælleskirkelige problemer.

Den næste nordiske bispekonference skal finde sted i Trondheim i dagene 6.–9. juni 1967.

4. søndag
efter påske

ADVOKATEN

I den nuværende tekstrække tales der fra og med den anden søndag efter påske til søndagen før pinse udelukkende om Helligånden. Alle evangelier er taget fra Jesu afskedstale til sine disciple hos Johannes. Den historiske situation er indlysende: Herren vil trøste sine venner, da afskedstimen nærmer sig, hvor han skal gå bort fra denne verden til Faderen. Men det er også klart, hvorfor Kirken netop i dette afsnit af det liturgiske år læser disse tekster op for os. Den vil forberede os til Helligåndens komme. Den vil give os en forståelse af Helligåndens virke i Kirkens frelseshistorie. I det lille afsnit (Joh. 16, 5–15) behandles Helligåndens forhold til den historiske Jesus.

Jesus bliver i Helligånden

Hele afsnittet består af tre dele: først tegnes der et billede af disciplenes tilstand (5–7), derefter beskrives i tre nøgleord Helligåndens virke efter Herrens bortgang (8–11), og til sidst gives der i større perspektiv et billede af Helligåndens opgave i Kirkens historie, det vil sige i den periode, som strækker sig fra Herrens himmelfart til hans genkomst på den yderste dag (12–15).

Teksten begynder med disciplenes sorg. Sorgen fylder deres hjerte, fordi Herren har sagt, at han vil forlade dem og gå hen »til ham, som har sendt ham«. Men Jesus kæler ikke for deres sorg. Han siger med en sætning, som sikkert chokerede dem: »Det er gavnligt for jer, at jeg går bort«. Hvorfor er hans bortgang gavnlig? Jo, »hvis jeg ikke går bort, kommer Helligånden ikke til jer; men når jeg går bort herfra, vil jeg sende ham til jer«.

Meningen er klar: den historiske Jesus må gå bort, for at hans egentlige opgave kan blive hos os. Han kan kun betyde noget for os, hvis han *bliver*. Men han bliver kun hos os ved at sende sin Ånd. Han kan kun sende sin Ånd, når han er gået. Sagligt set er dette udsagn ensbetydende med det andet, at Jesus gennem sin død skal ophøjes, det vil sige herliggøres for at være den, som han egentlig er. Jesus bliver ikke hos os i sin historiske legemlige skikkelse, han bliver hos os i sit åndelige væsen, det vil sige: i Helligånden. Jesu virke iblandt datidens jøder var ikke blot en åbenbaring i ord; hele hans eksistens var en åbenbaring af Faderen. »Han er i Faderen, og Faderen er i ham«. Denne opgave bliver efter Jesu bortgang overtaget af Helligånden. Han er nu den midler, som bringer os til Jesus og dermed til Faderen.

Tre nøgleord

I det næste afsnit (8–11) gøres i tre skarpt slebne sætninger rede for den opgave, Helligånden har i forhold til den bortgangne Jesus. Her anvendes et billede: der er så at sige tale om en proces, en rettergang mellem denne verden og Jesus. I denne proces er der behov for en sagfører, en »advokat«, der skal tale Jesu sag. Denne sagfører, »talsmand« eller advokat er netop Helligånden. Hans opgave i denne proces, som varer så længe, som verden består, er at bevise, at ikke verden har ret i sine påstande, men Jesus. Og han vil føre denne proces til en sejrrig ende. Tre ting vil han bevise: at Jesu sag var retfærdig, at verden er i synd, og at den allerede er dømt. Men Helligåndens opgave er samtidig en an-

klagers. Verden er kaldt for retten, anklageren er Helligånden. Men det er Jesu sag, det drejer sig om. I sin procedure anfører nu Helligånden tre ting. Han »overbeviser« verden om synd, om retfærdighed og om dom. Verdens synd er dens vantro. Helligånden beviser, at Jesus med fuld ret kunne kaldes »Guds Søn«. Thi hans »overgang« fra denne verden til Faderen godtgør hans himmelske oprindelse. Helligånden klargør, at Jesu død samtidig var dommen over denne verdens fyrste.

Griber vi bagved denne billedlige tale, kan man måske udtrykke det på følgende måde: Disciplene har oplevet Jesu forkyndelse og hans død. Denne forkyndelse, som foregik i stadigt opgør med farisæerne og de skriftlærde, var ofte uforståelig for dem. Det samme gælder de historiske begivenheder, som hænger sammen med Jesu død og opstandelse. Disciplene stod, som evangelierne beretter, ofte uforstående og famlende over for disse begivenheder. Men når Helligånden kommer, åbner han hjerterne for en dybere forståelse for alle disse ting. Det er Helligånden, som giver os, der lever efter Kristi død og opstandelse, en forståelse af og en indsigt i, hvad disse ord og begivenheder egentlig indebærer. Det er Helligånden, som formidler os meningen med alle disse ting. Således sker det jo også i vor egen menneskelige verden. Ikke sjældent er vi samtidige med historiske begivenheder, hvis egentlige betydning vi først meget senere begriber. En ny erfaring må der til, for at vi til bunds kan forstå, hvad der »egentlig skete dengang«. Helligånden »minder« os om alle disse fortidige ting og oplukker derved deres egentlige mening for os.

Kirke og samfund

7.

»Han skal tage af mit«

Men man må ikke misforstå denne tankegang. Helligånden bringer ikke en ny åbenbaring. Helligånden, som er sandhedens Ånd, skal kun vejlede os til hele sandheden om Jesus. Han taler ikke af sig selv. Han herliggør Jesus ved at tage af Jesus, og han forkynder intet andet end Jesus. Jesus vender tilbage til Faderen og sender derfra Helligånden. Alt, hvad Helligånden »hører« i dette hellige fællesskab mellem Faderen og Sønnen, vil han forkynde. Helligåndens opgave er derfor at give en stadig dybere og dybere »introduktion« i Jesu liv og lære. Det, som Jesus egentlig har villet, og det, han har været, vil gennem Helligåndens formidling stadig blive klarere for den menighed, som er hans Kirke. Dengang Jesus levede iblandt dem, var der mange ting, disciplene endnu ikke kunne bære. Nu – det vil sige efter Helligåndens komme – vil de mere og mere forstå det. Og denne proces vil fortsættes ikke blot i hele menneskehedens historie, men også i enhver kristens åndelige udvikling.

H. Roos S.J.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 4. efter påske, hvid, s. 587.

MANDAG Fidelis af Sigmaringen, martyr, rød, s. 881.

TIRSDAG Markus, evangelist, rød, s. 882. Erindring om store bededag, s. 594.

ONSDAG Kletus og Marcellinus, paver og martyrer, rød, s. 885

TORSdag Petrus Canisius, beken- der, hvid, s. [158].

FREDAG Paul af Korset, bekender, hverdag, s. 885.

LØRDAG Petrus, martyr, rød, s. 889.

SØNDAG 5. efter påske, hvid, s. 590.

MAJ MÅNED i Skt. Ansgars Kirke. På alle hverdage afholdes majandagt kl. 19. Andagterne indledes 1. maj med procession og prædiken.

Torsdag den 4. maj højtidelighol- des Kristi Himmelfart med latinsk højmesse kl. 10.

Pinsedag meddeler biskoppen fir- melsens sakramente til voksne og børn under messen kl. 10. Tilmelding stiles til Skt. Ansgars pastorat.

2. pinsedag synes latinsk højmesse kl. 10.

Revolutionen og demokratiet

Reaktionen mod den kristne enevæl- de var oplysningstidens filosofiske naturalisme og politiske liberalisme, der krævede et nyt samfund bygget på ideerne om tolerance, frihed og lighed. Disse ideer følte umiddelbart som en trussel mod det bestående forhold mellem stat og kirke, som det havde været under den kristne enevælde, men i virkeligheden repræ- senterede de en ældre kristen tradi- tion, nemlig det middelalderlige krav om kirkens frihed overfor staten. Nu forstået som *individets frihed* havde disse ideer under den kristne ene- vælde især overvintret i calvinske lande som Schweiz og Holland, til- dels England. Historisk førte opgøret til *den franske Revolution 1789*. Fri- hed, lighed og broderskab blev grundlag for den nye demokratiske statsopfattelse, som i løbet af de næ- ste årtier gik sin sejrsgang ud over hele verden.

Et vigtigt led i det liberale og de- mokratiske program var kravet om personlig *religionsfrihed* og adskil- lelse af stat og kirke i samfundet. Modstanden kom i det 19. århun- drede først fra tilhængerne af den kristne enevælde, der formulerede programmet om alliancen mellem trone og alter, senere har *konser- vatismen* mere moderat nøjedes med at kæmpe for bevarelsen af værdierne i det traditionelt kristne samfund. Med industrialiseringen opstod på samme tid arbejderproletariatet, hvis problemer ikke løstes af den politi- ske liberalisme, og direkte skærpedes af den økonomiske liberalisme, der førte til hæmningsløs *kapitalisme*. Karl Marx og hans meningsfæller opstillede i denne situation det *socialistiske* idesystem, der inspirerede vældige bevægelser som fagforenings- bevægelsen, som ville sikre arbejder- ne andel i produktionsudbyttet, og de socialistiske og kommunistiske partier, der tilstræbte den politiske magt i samfundene, henholdsvis ad demokratisk og revolutionær vej. Desværre overtog de socialistiske be- vægelser temmelig kritikløst fra den radikale liberalisme uviljen mod kristne samfundstraditioner.

Den nyere tids katolicisme

havde svært ved at finde sin kurs i denne stadig skiftende verden. Efter *barokkulturens* blomstring i Sydeu- ropa i 1600-tallet fulgte *oplysnings- tiden* med sine svære angreb ikke blot på den kristne enevælde, men også på kristendommen som overna- turlig religion. Til og med pave *Pius IX* stillede kirken sig væsentlig de- fensivt og konservativt på den krist- ne enevældes ideer. Disse var i bety- delig udstrækning overtaget af pave- magten selv som følge af pavens stil- ling som verdslig herre i Kirkestaten. Alligevel opfattedes liberalismen langt fra udelukkende som en fjende lige så lidt som senere socialismen. I begge bevægelser søgte kirken at sondre mellem godt og ondt. Allere- de fra 1830 opstod i Belgien et *kri- stelig-demokratisk* politisk parti, der på basis af en fri forfatning og un- der fuld religionsfrihed ville arbejde for en politik, der svarede til kir- kens menneske- og samfundssyn. I praksis blev spørgsmålet om den ka- tolske skole et hovedemne for par- tiet, som det også blev for katolik- kerne i Frankrig, Holland og andre vesteuropæiske lande, der beherske- des af den anti-klerikale liberalisme.

Men efterhånden som industrialise- ringen skred frem, meldte sig også det sociale spørgsmål. Der opstod en *kristent-social bevægelse*, og fra og med *Leo XIII* gav kirken i soci- ale rundskrivelser (først »*Rerum No- varum*« 1891) positiv vejledning, der var lige langt fra den økonomiske liberalismes misbrug af arbejderne og kommunismens materialistiske totali- tarisme. Fra denne tid blev også so- ciallovgivning en bestanddel af de kristeligt-demokratiske partiers pro- gram. I tiden op mod første verdens- krig fik disse partier stigende betyd- ning omend sjældent politisk magt, men de repræsenterede allerede på en værdifuld måde kirkens evne til at deltage i udformningen af den moderne demokratiske verden, der definitivt havde afløst den kristne enevælde.

Nybo

FATIMA

foran

50 årsjubilæet

- *I maj 1917 spredtes over hele Portugal det rygte, at tre børn i den lille by Fatima havde set og hørt den hellige jomfru*
- *Damen betroede børnene 3 „hemmeligheder”. De to gik i opfyldelse. Den tredje er endnu ikke blevet offentliggjort.*
- *Hændelserne kulminerede i det såkaldte solunder ved Cova da Iria. 70.000 blev vidne til at solen „roterede”.*
- *Begivenhederne kom til at betyde en tilbagevenden til troen for mange i det Portugal, der ellers var på vej mod afkristningen.*
- *Vejen lettedes samtidig for et regime med kristent fortegn under diktatoren Salazar. I de senere år er hans forhold til kirken kølnet i politisk henseende.*

Valfartsstedet Fátima i Portugal vel aldrig opnået samme popularitet hos danskere som Lourdes i Sydfrankrig. Bernadette og hendes historie taler på en egen stilfærdig måde til både hjerte og forstand – muligvis er vi i nyere tid blevet yderligere Bernadette-fans efter at have læst den jødiske humanist Franz Werfels dejlige roman »Sangen om Bernadette«, måske har vi endog set den redelige film over romanen. Kort sagt: selv i vor rationalistiske tidsalder står billedet af pigen, der fandt de undergørende kilder i Lourdes, Bernadette Soubirou, med uformindsket klarhed. På en venlig, intelligent og altid afvæbnende måde kan hun fortsat sige os noget meget væsentligt om de dødsens vigtige ting i det menneskelige liv.

Men står Fátima noget i skygge af Lourdes, har det dog alligevel så meget at sige, at man nok her foran 50-års jubilæet bør standse op og tænke efter. Hvis man da ikke vil gøre skridtet fuldt ud, rejse derned og deltage i de store festligheder, som paven muligvis påtænker at gøre det.

Der skal dog nok komme mennesker alligevel. For den blaserthed, som vi danskere lægger for dagen med hensyn til Fátima, er ikke helt karakteristisk for den samlede katolske verden. På mange måder siges Fátima at have overgået Lourdes i popularitet.

Situationen i Portugal

Der førtes omkring indførelsen af republikken af 1910 en stærk antikirkelig politik i Portugal. Kardinalpatriarken blev udvist, munke og nonner fordrevet, kirkegodset indtaget til fordel for staten, og hvad værre var: lægfolket blev i vid udstrækning grebet af ligegyldighed.

Så var det, det skete i Fátima. Tre fattige landsbybørn var den 13. maj 1917 som sædvanlig ude og vogte får. Da trak det op til uvej, og børnene belavede sig på at drage hjem. Men pludselig var de omgivet af et blændende lys, og en smuk kvindeskikkelse viste sig. Hun bad dem komme igen hver den 13. de følgende måneder.

Ligesom tilfældet var i Lourdes i 1858, bredte rygtet om begivenheden sig som en løbeild. De troende undrede sig, de vantro hånedes og de antiklerikale myndigheder greb kraftigt ind og prøvede ofte ret håndfast at få børnene fra »de tossestreger«.

Solunder og forudsigelser

Det hele kulminerede i det såkaldte

Budskabet fra Fatima er, siger kardinal Alfredo Ottaviani, i alt væsentligt et fortrøstningens budskab midt i den modsætningens tidsalder, vi lever i. Det maner os til på rette vis og i positiv ånd at forsøge at tyde hændelserne i verden. Kardinalen antyder, at det, der er sket siden 1960, indeholder en række tegn - omend dunkle - som giver os håb om at tro på en mulighed for løsning af verdenskonflikterne i Kristi fred.

solunder den 13. oktober ved Cova da Iria. 70.000 blev vidne til, at solen »roterede« og til slut ligesom kom farende mod jorden. Allerede i maj havde de tre børn forudsagt dette fænomen, som måske nok i sig selv vil kunne forklares »naturligt«. *Forudsigelsen* derimod er vanskeligere at placere, og den giver uvægerligt stof til eftertanke.

»Damen« havde betroet det ene af børnene, pigen Lucia, tre hemmeligheder. Drengen Francisco og pigen Jacinta ville snart blive hentet op i himlen, og de døde som forudsagt – to år senere. Lucia blev Karmeliterinde, og hun befinder sig i klosteret den dag i dag. Den anden hemmelighed, som via biskoppen af Leira var tilgået paven, blev offentliggjort i mellemkrigsårene. Den forudsagde »frygtelige katastrofer« for menneskeheden, samtidig med at den hentydede til den voksende ateisme i Rusland. Anden Verdenskrig synes at understrege alvoren i »hemmeligheden«.

Tredje »hemmelighed« ligger hos pave Paul VI, som ikke indtil nu har ønsket at offentliggøre indholdet. Et rygte fortæller, at han faldt besvimet om, da han læste indholdet i den forseglede kuvert. Kardinal Ottaviani har imidlertid advaret mod videre spekulationer. Kun hvis paven finder det opportunt, vil verden blive gjort bekendt med Fátimas tredje hemmelighed.

Atter fremad for kirken i Portugal

Begivenhederne i Fátima i 1917 betød et vendepunkt for kirken i Portugal. Kirkelivet i det traditionelt katolske land stabiliseredes, og på den politiske arena gjorde »generallernes march« mod Lissabon en ende på det kirkefjendtlige styre. Til gengæld er kirken – som det også er tilfældet under lignende omstændigheder andre steder – til en vis grad

kommet i lommen på regimet. Der er dog biskopper, som taler regeringen imod, og forholdet mellem stat og kirke er blevet belastet af begivenheder som udsendelsen af Johannes XXIII's »Mater et Magistra« og pave Pauls banebrydende rejser til Indien og FN i New York, der er kommet svært på tværs af Salazars kolonipolitik. Det blev forbudt presse, radio og TV i Portugal og kolonierne at omtale rejserne med et ord.

50 års jubilæet i Fátima

Alt dette kaster dog ikke nogen skygge over forberedelserne til den kommende tids festligheder. Man starter allerede 1. maj, og første højdepunkt er den 13. maj, efterfulgt af pinsedag den 14., og således går det slag i slag indtil afslutningen på jubilæumsåret den 13. maj 1968.

HK

BRDR. MEYER

Blikkenslogermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

AMAGERBANKEN AKTIESELSKAB

Banken der dækker hele Amager

Alt i gulobelægning

Dansk Gulventreprise A/S

Studiestræde 15
Tlf. Byen 5800 og 5151

H. S. Friis

Malermester
Møllemarken 40, Bagsværd
Tlf. 98 38 35

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansvars
Klinik

R. Schulik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

MARIUS MP PETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's

Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Bliv abonnent.

Det betaler sig for Dem.

Heldags børnehavelærerinde

søges - grundet lederskifte - pr. 1. august til de 3-4 årige.

Ansøgning med afskrift af eksamensbevis og anbefalinger sendes til lederen
af Sct. Maria Søstrenes Børnehavn, Blegbanken 5, Vejle.

Søster M. Guiberta

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt
stearinlys og vokslys
af enhver art

ASP-HOLMBLAD
STEARINLYSFABRIKER
København

Liturgi,
dialog

og tilpasning

Mon ikke hr. J. Bolt-Jørgensen i sit læserbrev (den 10. marts 1967) har givet udtryk for en bekymring over de liturgiske reformer, som deles af mange katolikker? Interessant er det også, at denne reaktion især er opstået hos lægfolk, og at de ivrigste forkæmpere for reformerne ofte findes blandt gejstligheden.

Denne situation, der er trådt langt skarpere frem i udlandet, kunne uddybes med mange eksempler, men p. gr. af pladsmangel vil jeg indskrænke mig til følgende smagsprøve: I »Le Figaro« omtalte den kendte jesuit P. Riquet alle, som ikke jubede over liturgireformerne, som naive personer, hvis betænkeligheder skyldtes infantil trofasthed og rutineagtig formalisme. På denne mundfuld svarede forfatteren François Mauriac (i »Le Figaro littéraire«): »Selv den mindste sætning i messen er forbundet med troende generationers kærlighed. Herunder findes sætninger, som I, når I afskaffer dem, bogstaveligt talt river ud af vore hjerter: »Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat animam tuam...«. Alle mine forfædre har hørt disse ord, som jeg aldrig mere skal høre, når jeg modtager Herren... Hvad I undertrykker er ikke almindelige ord, men ord, der mere eller mindre er forbundne med Eukaristien.«

Man må endelig ikke tro, at det her drejer sig om enkelte røster. I hele Frankrig regner det med protester, i nogle kirker er det kommet til optøjer, i USA og England er der opstået massebevægelser, som kræver bibeholdelse af latin i Messen. Man har i et manifest tilstillet pressen og det katolske hierarki nævnt, at de liturgiske reformer ikke som påstået er blevet fordret af den »offentlige mening«, men tværtimod aftenet vore biskopper af en lille, velorganiseret gruppe af liturgiske eksperter. Manifestet slutter således: »Trods vor agtelse for alle ikke-katolikker, bør vor gejstlighed og det katolske lægfolk forene deres anstrengelser for at forkynde den katolske lære i dens fulde omfang for en verden, der i så høj grad trænger til den.« En uhørt situation, at lægfolket bliver den sande læres vogtere!

Den bratte overgang til modersmålet har sønderrevet den latinske messes enhed.

Den hl. kommunion modtages stå-

ende, derimod modtager man præstens velsignelse knælende. Messen afbrydes brat; de leoniske bønner, de tre Ave Maria'er, Salve Regina etc. er afskaffet. Enhver må føle, at det, der her er sket, er en dybtgående ændring, ikke blot en »tilpasning til den moderne verden.«

I en tale den 7. marts 1965 sagde Pave Paul VI.: »Kirken tager ved at give afkald på det latinske sprog – dette hellige, smukke, udtryksfulde og elegante sprog – et offer på sig. Den har ofret århundreders tradition og sproglig enhed for længslen efter universalitet.« Man mærker smerten og husker pavens ord (den 17. februar 1965): »Gennem sine opgavers tyngende mangfoldighed, problemer, ansvar, lider paven smerter, der undertiden nærmer sig en agoni...«

Dette er ikke almindelige talemåder! Når Paven taler om smerte og agoni, kan det kun betyde, at Petri skib er i yderste fare. Når Paven offentligt erklærer, at Kirken for blot en længsels skyld har ofret en realitet, nemlig århundreders tradition og den sproglige enhed, kan det kun betyde, at dette offer samtidig er et vovestykke og eksperiment. Ingen død ballast, men kostbart gods er kastet over bord. Også paven underkaster sig loyalt dette eksperiment. Den, der regerer, må vælge.

I det katolske tidsskrift »L'Esprit« (marts 1965) skriver en avantgardistisk gejstlig: »Fremtidens liturgiske kåbe vil være mangefarvet, ja kakaofonisk, ligesom universet selv. Gud omfavner universet.« – Når man læser dette, kommer man til at tænke på en fabel af Jean Cocteau: »Der var engang en kamæleon. Man satte den på en kilt. Den døde.«

Også uden kakaofoniske messeklæder føler den katolske lægmand, som ikke hører til den progressive fløj, sig allerede anbragt på kilt. Det drejer sig ikke kun om latin eller modersmål. Det drejer sig derom, at reformationens ånd med liturgireformen er brudt ind i vor Kirke.

Hr. B.-J. advarer netop herimod og advarer mod følgerne. At halvtomme kirker ikke vil være resultatet af *kun* liturgireformerne, viser en undersøgelse af Father O'Brien (prof. ved det katol. University of Notre Dame, Indiana), hvoraf det fremgår, at allerede året efter koncilets begyndelse er antallet af konvertitter i USA faldet med mere end 20.000!

Den største fare i den aktuelle situation ser jeg i, at »dialogen med verden« er blevet til en tilpasning til verden, og at ikke Kirken er trængt ud i verden, men verden ødelæg-

gende ind i Kirken. »Ved I ikke, at venskab med verden er fjendskab med Gud?« (Jakobs Brev 4,4).

Sven H. Rossel.

Pavens rundskrivelse

Fortsat fra side 5

til at få det åbenbart er for svage, og at de velstående nationer har givet for lidt eller for uhensigtsmæssigt.

»Ej heller kan man sige, at rustningerne båndlægger ressourcer, som uden videre kan frigøres til brug for udviklingshjælpen...«

Demokraten

Demokraten i Århus skriver i en kommentar:

Sandheden marcherer – om end det ofte går langsomt – men vi tvivler ikke på, at pave Pauls femte rundskrivelse vil blive stående som en af de vigtigste og mest frisindede manifestationer inden for Romerkirken, og at dens betydning vil blive stor, hvis den får en helhjertet tilslutning fra den katolske kirkes henved 400 millioner tilhængere.

Alt er under forvandling i denne forunderlige tid, og det vil ikke mere være rigtigt at påstå, at Vatikanet er et af centerne for reaktion, når det gælder social retfærdighed og menneskeværldighed. Det er ikke længere nok at henvise menneskene til den evige salighed. Paven vil nu at »en verden må bygges, hvor alle mennesker uden undtagelse kan leve et fuldt ud menneskeverdigt liv.«

Holbæk Amts Venstreblad

Holbæk Amts Venstreblad, der for at gøre det nemt er radikalt, skriver i en lederartikel, at Amerikas kardinal Spellman får noget at tænke på, når han sidder med pave Pauls brev i sit studerekammer:

Men dette hindrer ikke, at også vi griber i egen barm. For pavens budskab gælder i virkeligheden ikke blot den katolske kirkes mennesker. Det gælder os alle. Der er rige mennesker og rige nationer, som ikke er katolske. De har samme medansvar, som paven nu indskærper sine egne. Lad os ikke glemme det. Og lad os navnlig handle derefter.

DAMERNES RETRÆTE PÅ DALUM KLOSTER fra mandag d. 18. september til fredag d. 22. september.

Pater Isidor fra Åbenrå har lovet at lede retræten.

Alle nærmere oplysninger fås hos fru Clara Jensen, Heden 18² tv., Odense.

De sydlige øer

Im. Nielsen

Snedkermester

Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.

Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester

Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering

Søndergade 2.
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32

Autoriseret elektro installatør

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes

Reberbansgade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 3 42 33 og 3 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2
Aalborg

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Sanitet Centralvarme

Nielsen & Brostrøm

Algade 58, Aalborg, tlf. 13 04 33
Indeh. A. Brostrøm, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

Mathias
Christensen
ABSALONGGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen

for Lyngby og Omegn

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefyr

Centralvarme

Brændselsolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389

Vanløse

Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester
Rantzaugade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester

Hyldegaardsvvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK ½

★

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Støt vore annoncører

Højskoleugen 1967

Vi beklager, at der i Højskoleugens program, som blev bragt på side 11 i nr. 14, ved sætternissens indgriben var faldet nogle punkter ud. Programmet for fredag den 4. august 1967 skal læses således:

Fredag, 4. aug. 1. foredrag: *Det etiske menneske og troens menneske* (pastor Lars Messerschmidt).

2. foredrag: *Kampen i kirken efter koncilet* (pater Hallvard Rieber-Mohn o.p.).

Kort sagt

Katolsk Ugeblads svenske broderorgan Katolsk Kyrkotidning har udvidet sin redaktion med tre nye medarbejdere, der alle er kvinder. Foruden kyrkoherde Gösta Pontén, pater Lars Rooth S.J. og fil.lic. Jon Peter Wieselgren omfatter staben nu søster Catharina Broomé o.p., Barbro Alving og Kajsa Rootzén. Katolsk Kyrkotidning udkommer to gange månedlig og koster 15 sv. kr. årlig. Hvorfor ikke tegne et abonnement og følge med i svensk katolsk kirkeliv? Bladets adresse er: Valhallavägen 132, Stockholm Ö, Sverige. Postgiro 3699 30.

Kong Olav V af Norge vil den 28. april aflægge et besøg hos paven, der for nylig ligeledes modtog et besøg af den svenske konge.

Der sælges nu for første gang i Spanien protestantiske bibler og litteratur til offentligheden. Den protestantiske litteratur, der for størstedelens vedkommende er importeret fra Sydamerika, forhandles i en forretning i Madrid.

Blandt de mange mærkelige plakater, som den røde garde i Kina slår op på murene, har man bemærket en, der adskilte sig fra de øvrige. Teksten var en samtale mellem Mao og hans unge niece, der studerer engelsk. Mao råder pigen til at oversætte Bibelen og buddhismens klassiske værker. Mao spurgte, om hun fik lov til at læse disse bøger på sin sko-

le. Hun svarede nej, og derefter havde Mao sagt, at de burde oversættes, og det var en fejl, at hun ikke læste Bibelen, når hun dog forberedte sig til at blive tolk. Sandt at sige var der også andre bøger, Mao ønskede, man skulle læse, »for bedre at forstå hvad feudalisme var for noget«.

Moder Teresa i Calcutta takker Vincentgilderne og Caritas Danmark for flere gode dollarcheks i løbet af året 1966, og takken går til danske børn for den vidunderlige kondensmælk, som har reddet hundreder af indiske børn, som daglig nyder godt af mælken og hvis ansigter stråler af nyt liv og sundhed.

Sr. M. Gabriel, læge og ordenssøster i Hongkong er overvældet over danske katolikkers gave i form af medikamenter, som kan gavne oprettelsen af hjælpestationen lige ved den kinesiske grænse.

Msgr. Ignatius Lobo, Caritasleder i New Delhi i Indien takker danske katolikker for en god håndsrækning gennem en check på 200 dollar til nytår. Den store hjælp i det forløbne år gennem den fælleskristne organisation har hjulpet over mange svære lidelser, men der er endnu to stater – navnlig BIHAR, som endnu lever på sultegrænsen.

SOS nr. 80

Præmonstratenserpater Karl Paulai, Wien, som er vor mellemmand til Ungarn, beder igen om et høreapparat denne gang til en 4-årig dreng, Sandor Szöllös i Bocsa – en af de mange små stakler, som uforskyldt er kommet til verden med beskadigelser på hørenerven. – Det koster igen ca. 650 kr., men de er godt givet ud. – Hvem hjælper? Selv små gaver løser store opgaver. Postgiro 439 79 Caritas, Danmark, Kbh. N.

Værelse søges

pr. 14. aug. af 20 årig grønlænder, der skal besøge Århus akademi. Adgang til køkken og bad ønskelig.

Ole Korneliussen
Skolen Nanortalik
Grønland

Hus i Holte til leje

fra maj og ca. 1 år – lille, primitivt men hyggeligt – delvis møbleret – stue, spisekrog, soveværelse og kammer, dejlig have nær bus og tog. Kr. 1300 pr. måned.

Billet mrk A. 13 til bladets annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V.

Sankt Annæ Rejser

- 2) Rom-Assisi-Firenze, 28. juni-15. juli. 18 dage – tog – liggevogn Kbh.-Rom. Kr. 1275.-.
- 3) Rundrejse i Østrig (28. juni-9. juli). 12 dage – tog – liggevogn/bus. Kr. 895.-.
- 4) Kulturperler (Rom-Firenze). 29. sept.-13. okt. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.

Pastor d'Auchamps Romrejser

- 1) Rom-Assisi, 2. juni-16. juni. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.
- 2) Ravenna-Rom-Assisi, 28. juni-18. juli. 21 dage – tog. Kr. 1375.-. Individuel tidligere eller senere hjemrejse efter behag.
- 3) Rom-Assisi, 22. sept.-6. okt. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.

Program over turene og alle oplysninger:

Lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45, Kbh. S – tlf. SU 86.

Statsaut. revisor Erik Schwartz & frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø – tlf. ØBRO 4642 x.

Den nordiske valfart med fly til Lourdes

Bispedømmets pilgrimsrejse 16. september – 22. september: Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin. – Læge og sygeplejersker medfølger. Pris: på hotel kr. 820,-; på Asile Notre-Dame kr. 690,-.

Program og tilmelding: C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, K. - tlf. PA 2539, eller fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup – tlf. GE 6341.

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Statsmand, humanist og helgen

Filmen om Sir Thomas More

De senere år har vist en ikke ringe kvalitetsbedring i hvad store udstyrsfilm med religiøst fortegn angår. Vi har set »Becket« – et både bevægende og vittigt drama, vi har set »Bibelen, I begyndelsen . . .«, der trods visse åbenbare fejl var en meget seværdig oplevelse, og nu har den store amerikanske instruktør Fred Zinnemann, der i sin tid slog igennem med »Sheriffen« (High Noon), taget fat på Robert Bolts skuespil om Sir Thomas More. Stykket kom frem i 1960 og har siden gået sin sejrsgang over verdensscenerne. Filmatiseringen er af det amerikanske filmakademi valgt til årets bedste, og den er som sådan tildelt den kendte »Oscar«-statuette. Også anmeldelserne i verdenspressen er fine, og katolikker hæfter sig med særlig interesse ved den smukke omtale, der er blevet filmen til del i det fornemme engelske blad »The Tablet«.

»A Man for all Seasons« genfortæller intelligent og levende historien om en mand, som så verden for sine fødder uden at glemme, at han levede under Gud, skriver Hallvard Rieber-Mohn O.P. i »St. Olav«. Thomas More elskede livet og levede det fuldt og helt, men uden at glemme, at det ikke er den højste værdi.

Historien ligger nær for så vidt Becketts. Kongen – Henrik VIII, den ulykkelige mand med seks koner, hvoraf to blev henrettet – ønsker en mand med hjerne til kanslerposten, og hans valg falder på den kløgtige Thomas More, som ikke bare er godt begavet, men ganske simpelt et af de navne i tiden, som rager op – en humanist af samme støbning som den store Erasmus af Rotterdam, hvem

han stod i en meget interessant brevveksling med.

Det er imidlertid ikke humanisten, Henrik appellerer til. Den virkelig store opgave, han har tiltænkt kansleren, er det vanskelige spil, som skal have kongens skilsmisse fra Katharina af Aragonien til mål.

Kansleren går uhildet til opgaven. Han gransker og gransker, og finder at det kongen ønsker er uforenelig med hans samvittighed.

Men kongen vil for sit renomés skyld have sin kanslers billigelse. Det er politisk nødvendigt, når Englands og Europas øjne hviler på dem. Men More bliver ved sit og nedlægger sit embede.

Henrik VIII bryder da med Rom. Alle englændere skal sværge troskab mod kongen som kirkens overhoved.

Vel mener Thomas More ikke om sig selv, at han er lavet af det stof, man gør martyrer af, men han nægter ikke desto mindre at aflægge eden. Anklagen for højforræderi følger. Dom og henrettelse.

Og som vi ved, lod kongen også Anna Boleyn, som havde været årsag til hele postyret, henrette.

Den store rolle som Sir Thomas More udføres af Paul Scofield. Det skal være lykkedes ham at fange storheden og nuancerne i Mores væsen.

Fred Zinnemann er en amerikaner, der er født i Østrig. Alligevel har han, efter hvad englænderne selv siger, kunnet lave en film, der er meget engelsk. Det er altså ment som en ros fra briternes side.

Vi kan glæde os til at komme i Dagmar ved sæsonens start i august – september, lader det til. **HK**

Paul Scofield og Wendy Hiller som Sir Thomas og Lady More, der er blevet brændt af af kong Henrik VIII, som nægter at deltage i den banquet, de har villet gøre til hans ære.

Biskop
Martensen om
delegatens
brev

---

katolsk uge blad

28. APRIL 1967
115. ÅRGANG

17

Hvem tillader
sig at
synge med?

Messe,
middagsmad
og kaffebord

En katolsk
læge om abort

Sovjet og
det åndelige
liv

Også blandt katolikker har det vakt stor glæde, at Sonningsprisen i år skulle gives til den reformerte teolog, hollænderen W. A. Visser't Hooft – tidligere generalsekretær for Kirkernes Verdensråd

Billedet her er fra højtideligheden omkring prisuddelingen på Københavns Universitet. Visser't Hooft ses her sammen med den elskelige rektor magnificus, professor Mogens Fog. Se »Motivet« side 2.

MOTIVET

Meddelelsen om, at humanisten pater Pire for tre år siden skulle have Sonningsprisen blev modtaget med stor glæde både i den ikke-katolske og katolske verden. Og det er vist ikke forkert at sige, at det i den katolske verden er modtaget med lige så stor glæde, at prisen i år skulle gives til Kirkernes Verdensråds tidligere generalsekretær, hollænderen W. A. Visser't Hooft, der tilhører den reformerte kirke.

● Visser't Hooft er den kirkelige brobygger frem for nogen. Han var yngste delegerede i 1925, da grunden til Kirkernes Verdensråd blev lagt i Stockholm. Da rådet blev officielt startet i 1948, blev han naturligt dets generalsekretær.

● Visser't Hooft står for en teologi, hvis fremtrædende ide er Krist-Konge-begrebet – noget som ikke mindst katolikker har let ved at kapere. I hans filosofi indtager funderinger over Europatanken en væsentlig plads.

● Visser't Hooft er – som hans smil åbenbarer – et af de velsignede væsener med humor. Det kaster et forsonende skær over hans hårde forhandlernatur og den belastning det er at være – teologisk vidunderbarn.

Orientering om synoden

Valg af lægfolkets repræsentanter

Som bekendt skal tre fjerdedele af synodens medlemmer vælges ved direkte valg. Såvel præsterne som ordenssøstre har allerede valgt deres repræsentanter. Valg af lægfolkets repræsentanter vil finde sted i nærmeste fremtid.

Hele bispedømmet har haft mulighed for at medvirke ved opstillingen af kandidater. 393 af de foreslåede kandidatemner har accepteret at lade sig opstille. Heraf skal 83 vælges.

I begyndelsen af maj vil de stemmeberettigede lægfolk (dvs. alle katolikker over 18 år) gennem sognekontorerne modtage kandidatlisten og en stemmeseddel. Hver vælger har ret til at stemme på ti af kandidaterne, men stemmesedlen er gyldig, selv om man eventuelt kun stemmer på et mindre antal eller endda kun på een. Stemmesedlen er derimod ugyldig, hvis den indeholder mere end ti navne. Vælgerne anmodes om i hvert fald at stemme på mindst en af de kandidater, som er opstillet i deres eget sogn. Stemmesedlerne skal indsendes til bispekontoret inden den 19. maj.

Hvordan afgøres det, hvem der er valgt?

Naturligvis kunne man have tænkt sig, simpelt hen at erklære de 83 for valgt, som har modtaget de fleste stemmer. I virkeligheden ville en sådan fremgangsmåde resultere i en lidt repræsentativ forsamling, hvor især provinsen ville komme til kort. Derfor har biskoppen efter mange overvejelser og drøftelser besluttet sig for følgende fremgangsmåde:

Som *landsvalgte medlemmer* af synoden udpeges de 19 kandidater, der har fået de fleste stemmer.

Af de øvrige udpeges 21 som *regionsvalgte*, idet landet, som nedenfor beskrevet, inddeles i 7 regioner, og hver region får tildelt de tre kandidater inden for regionen, som har fået flest stemmer, efter at de landsvalgte er gået fra.

Til sidst udpeges 43 lokalvalgte – fra hvert sogn den, som har de fleste stemmer, efter at de eventuelle lands- eller regionalvalgte er gået fra.

Så snart resultatet foreligger, vil det blive meddelt de valgte kandidater og offentliggjort i Katolsk Ugeblad. Biskoppen vil senere supplere synoden ved selv at udnævne den sidste fjerdedel af medlemmerne (16 præster, 6 ordenssøstre og 27 lægfolk).

Åbningen af synoden

Synoden vil blive åbnet ved et første møde i hver af de syv regioner, som vil blive afholdt i løbet af juni. Biskoppen vil så vidt muligt selv være til stede ved disse åbningsmøder.

Til at forberede disse møder og til hjælp ved løsningen af andre praktiske spørgsmål i forbindelse med synodens åbning opretter biskoppen i de nærmeste dage et særligt sekretariat.

Regionsinddelingen

Region 1

Ålborg
Viborg
Randers
Århus
Silkeborg

Region 2

Esbjerg
Horsens
Veje
Fredericia
Kolding
Haderslev
Sønderborg
Åbenrå
Odense
Svendborg
Nyborg

Region 3

Nakskov
Maribo
Nykøbing F.
Næstved
Køge

Region 4
Roskilde
Ringsted
Slagelse
Holbæk

Region 5
Helsingør
Hillerød
Birkerød, Hørsholm
Lyngby
Ordrup
Herlev

Region 6
Skt. Annæ
Jesu Hjerte
Skt. Mariæ
Hvidovre
Tåstrup

Region 7
Skt. Ansgar
Sakramentskirken
Skt. Antoni
Johanneskirken
Skt. Therese
Rønne
Åkirkeby
Thorshavn
Grønland

Liste over valgte præster

J. Adams C.ss.R.
I. Andersen
P. d'Auchamp
K. Ballin
G. Bertling
O. Rørdam Bonnevie
M. Braun S.M.M.
E. Brentegani M.I.
L. Brunicardi C.ss.R.
P. Burla
I. Capellen O.F.Min.Conv.
A. Dekkers S.J.
W. Diekmann
H. Doods
L. A. Dorn S.J.
L. O. Dorn S.J.
M. Drouzy O.P.
V. Duclos O.P.
U. Figge O.M.I.
K. Geertz-Hansen
G. Gommans C.M.
P. Grégoire O.P.
J. Halatyn
V. Hansen O.P.
G. Heggum S.J.
J. Hviid
B. Højbo
J. Jong
J. Jorna
G. Kreienbühl
T. Langsted C.ss.R.
J. O. Lund O.P.
F. Lyng O.M.I.
H. Messerschmidt

L. Messerschmidt
G. Nibler
K. Å. Nielsen S.J.
W. Nølke
N. Oppermann
K. Osorio
F. Poppe S.J.
H. Roos S.J.
J. Simons S.J.
E. Simonsen
K. Smeenk O.M.I.
E. Stappers O.Præm.
J. Umans S.M.M.
J. Völk C.ss.R.
W. Wuyts O.Præm.

Liste over valgte søstre

Sr. Agnes Birgitte C.S.J.
Sr. Anna Elisabeth (Skt. Vincent
Søstrene)

Sr. Antonie (Skt. Hedvig Søstrene)
Sr. Barbara (Skt. Elisabeth Søstrene)
Sr. Benedicte C.S.J.
Sr. Bertranda (Skt. Hedvig
Søstrene)
Sr. Camilla C. S. J.
Sr. M. Elfrida C.P.S.
Sr. Elisabeth (Skt. Elisabeth
Søstrene)
Sr. M. Frederikke (Maria Søstrene)
Sr. Gisela C.S.J.
Sr. Johanne Magdalene C.S.J.
Sr. Karen Marie C.S.J.
Sr. Maria O.S.B.
Sr. Myriam Eugenie
(Assumptionssøstrene)
Sr. M. Nicoline (Maria Søstrene)
Sr. Noël af Jesus (Jesu små Søstre)
Sr. Sidonie (Visdommens Døtre)
Sr. Tharcisia C.S.J.

Delegatens brev drøftet i folketinget

I Folketingets spørgetid onsdag den 19. april spurgte folkesocialisten *Poul Dam* stats- og udenrigsministeren, på hvilket retsgrundlag den apostoliske delegat, ærkebiskop Bruno B. Heim opholder sig her i landet. Det var avisomtalen af delegatens brev til de katolske præster i Skandinavien, der havde inspireret *Poul Dam* til at rejse spørgsmålet.

Indledningsvis pegede folketingsmanden på det bemærkelsesværdige i, at så mange kirkefolk – ikke-katolske som katolske – bl. a. gennem underskriftindsamling havde bidraget til den løbende debat om krigen i Vietnam. Derfor havde det vakt forundring, at der i et brev fra den apostoliske delegat til de katolske præster i Norden bl. a. stod:

»Vi er ... ikke her for at drive politik, frem for alt ikke verdenspolitik. Det er ikke vor opgave og ikke vor sendelse. Det ville blot være latterligt.«

Poul Dam mente her ligesom visse aviser at se en hentydning til de katolske bidrag til Vietnamdebatten og spurgte da, på hvilket grundlag

»denne titularærkebiskop« havde opholdstilladelse – om han havde diplomatisk status.

Minister Hans Sølvhøj svarede på stats- og udenrigsministerens vegne, at den apostoliske delegat her i landet kun havde opgaver af rent kirkelig karakter. Da han imidlertid samtidig var apostolisk pronuntius i Finland, nød han i Danmark de ret-tigheder, som er en diplomat på rejse til det land, han er akkrediteret, til del – ret begrænsede diplomatisk retigheder.

Poul Dam kom igen på talerstolen. Han var tilfreds med svaret, som havde bekræftet hans opfattelse, at den apostoliske delegats opgaver var af rent kirkelig art og at nævnte brev måtte betragtes som privat. *Poul Dams* hovedanliggende var, at man altid burde være på vagt, når man for eksempel fra arbejdsgivers side søgte at påvirke ansatte til ikke at bruge deres politiske ret. På samme måde måtte man forsvare de katolske præsters politiske retigheder.

HK

Se endvidere side 4.

Biskop Martensen om delegatens brev til de nordiske præster

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:
Ib Andersen, Ejev. Bjørnkjær, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
16,50. Løssalgspris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Ved en meddelelse givet i Kristeligt Dagblad og Information den 13. april 1967 har man fået det indtryk, at den apostoliske delegat, ærkebiskop Bruno B. Heims brev til de nordiske landes katolske præster var rettet imod, at jeg havde givet mit navn til U Thants Vietnam-appel. Dette er ikke tilfældet alene af den grund, at ærkebiskop Heims brev var affattet allerede en måned før denne Vietnam-appel og desuden var mig i hænde, inden jeg gav min underskrift. Jeg ser stadig intet modsætningsforhold mellem ærkebiskoppens brev og min handling i forbindelse med Vietnam-apellen. Det kan heller ikke siges, at ærkebiskoppens brev er blevet sendt ud »uden om biskopperne«, da vi har haft hans brev i hænde en rum tid, inden det blev sendt til præsterne. Desuden vil jeg gerne betone, at jeg ikke har givet min underskrift »i spidsen for flere katolske præster«. Jeg selv og de forskellige katolske præster, der har givet deres underskrift, har gjort dette uafhængigt af hverandre, og hvad mig selv angår, har jeg naturligvis givet min underskrift som privatmand og ikke på grund af mit embede som biskop. Jeg er klar over, at mange katolikker, både lægfolk og præster, vurderer situationen omkring Nordvietnam anderledes, og jeg respekterer dette.

Hvad endelig ærkebiskoppens eget brev angår, vil jeg gerne betone, at jeg regner det for hans gode ret at sende et brev til de katolske præster, især når han i forvejen har informeret de respektive områders biskopper. Når man har kritiseret, at brevet var affattet på tysk, så må dertil bemærkes, at tysk er det eneste sprog, der er fælles for alle de katolske biskopper i den nordiske bispekonference (der jo også omfatter Finland), og at det desuden er ærkebiskoppens modersmål, da han stammer fra det tysktalende Svejts.

+ Hans L. Martensen.

En læge skriver

Hvad kan vi gøre? – I overskriften får vi at vide, at pater Florin ikke vil fortælle os, hvad vi kan gøre, men kun vil bringe problemet ind i mere saglige baner. I en artikel på ca. 2½ spalte fremdrages problemet fra såvel den lovgivningsmæssige som den moralske side.

Den lovgivningsmæssige side af sagen må jeg som ikke fagmand på dette område lade ligge og håbe, at katolske jurister vil reagere på denne opfattelse af, hvordan lovgivning bør være set fra et katolsk synspunkt – jeg kan ikke tro, at det kun er et spørgsmål om at finde så human en løsning som muligt.

Under overskriften »moral« stiller pater Florin mange væsentlige spørgsmål under debat. Er abort noget ondt? Dør der et menneske, hver gang der foretages abort? m.m. Forfatteren siger, at det ikke hidtil er lykkedes at give velbegrundede svar på disse spørgsmål. Dog har den katolske moralteologi, katolske læger samt den internationale lægeforening besvaret spørgsmålet med den begrundelse, at ethvert nyt liv tager sin begyndelse ved sammensmeltningen af æg og sædcellen, fra dette tidspunkt er individet selvstændigt, kun afhængigt af moderen, men ikke en del af hende. Såfremt man måtte mene, at livet ikke tager sin begyndelse i konceptionsøjeblikket, er vor deltagelse som katolikker i debatten helt meningsløs, så vedrører de os ikke mere qua katolikker end f. eks. færdselslovgivningen, men står man for denne opfattelse som katolikker, er det meningsløst og meningsforvirrende at en katolsk præst i Katolsk Ugeblad fremfører, at der ikke er et velbegrundet svar på disse spørgsmål. Jeg vil kun give en lille begrundelse, som er kendt af de fleste: det er lykkedes at udtage nylig befrugtede ægceller af den kvindelige organisme og bevare livet i relativt lang tid, sandsynligvis er det kun mangelfuld viden og teknik, der gør, at man ikke allerede fra et særdeles tidligt fosterstadium er i stand til at føre det befrugtede æg til et fuldbåret barn udenfor moders liv.

Under slutoverskriften »Hvad kan vi gøre?« får vi at vide, at man vel kan tænke sig at gå med til fri abort, hvis dette vil medføre en begrænsning dels af det samlede antal aborter, dels af illegale aborter. Det

er en konklusion, man fra katolsk, moralsk side må tage den skarpe afstand fra.

Til slut nævner forfatteren, at man gennem fornyede undersøgelser bør være med til at klargøre problemerne og heri er jeg enig. Der er fra fortalere for fri eller udvidet abort fremført materialer og taleksempler, der frister til nærmere prøvelse; man bør søge en bedre belysning af spørgsmålet om, hvorledes det går de kvinder, der har gennemført

PATER F. FLORIN SVARER

Kære dr. K. M. Jensen!

Mange tak for Deres indlæg! Jeg konstaterer med glæde, at vi er enige om, hvad der bør gøres – og det er da i hvert fald i en vis forstand det vigtigste. Jeg vil her gerne forsøge at svare Dem med tre korte bemærkninger:

● Pointen i min artikel var en redegørelse for forholdet mellem lovgivning og moral. De synes ikke, at denne redegørelse holder stik, men overlader til juristerne at argumentere for Deres mening. Imidlertid anvender De denne (altså foreløbig ubegrundede) påstand et stykke videre i Deres indlæg, idet De siger, at man må afvise de normer og betingelser, jeg opstillede, for en eventuel gennemførelse af en lov om fri abort »fra katolsk, moralsk side«. Indtil videre må jeg altså svare med at gentage, hvad jeg allerede har sagt, nemlig at lovgivningen og moralen ikke er identiske.

● Men bag Deres indlæg ligger den overbevisning, at vi som kristne eller som katolikker skulle have en særlig moral ved siden af (eller i modsætning til eller forlængelse af) den alment menneskelige. Vi har her at gøre med en meget omdebatteret teologisk problematik, som vi altså åbenbart har forskellige meninger om. Men det ville sprænge rammerne for et læserbrev at uddybe dette. Jeg skal derfor indskrænke mig til at henvise til professor K. E. Løgstrup's behandling af spørgsmålet i »Den etiske Fordring«.

● Jeg håber dog, at De vil kunne give mig ret i, at vi her i livet aldrig har noget definitivt svar på problemerne, idet livet altid er i stand til at overraske os med nye si-

tuationer, nye mennesker og nye krav. De er sikkert enig med mig i, at evangeliet (eller kirken, som skal forkynde det) ikke kan fremskaffe en falsk sikkerhed ved at fremkomme med et let svar på et vanskeligt spørgsmål? – Det er sandt, at jeg i min artikel blandt andet stillede spørgsmål som: Er abort noget ondt? Dør der et menneske, hver gang der sker eller (hvorfor udelader De dette?) foretages abort? Det første spørgsmål blev i min artikel besvaret ret entydigt. Men det andet er – tror jeg stadig – mere kompliceret, end De fremstiller det. Spørgsmålet er ikke, hvornår der opstår liv (livet som sådant er jo ikke noget helligt!), men hvornår der opstår et menneske (i det ældre teologiske sprog: hvornår der indgydes en sjæl). Og her må jeg skuffe Dem: her deler moralisterne ikke Deres sikkerhed (heller ikke de katolske). Personlig ville jeg dog være tilbøjelig til at dele Deres synspunkt. Efter min mening er det nemlig umuligt at drage en skillelinie mellem »endnu ikke menneske« og »allerede menneske«. Men for at sige det endnu en gang: spørgsmålet er ikke hævet over enhver diskussion – hverken mellem kristne eller ikke-kristne.

K. M. Jensen, læge.

Og til slut, hvad angår Deres »lille begrundelse«: disse eksperimenter (som vi, der synes, at abort er noget ondt, må betegne som umoralske, så snart de foretages med menneskelige fostre) har kun vist, at det er muligt at opretholde en levende organisme uden for moderens liv. Om en sådan organisme også er et menneske er dermed ikke bevist.

Endnu en gang tak, fordi De reagerede på min artikel.

Hjertelig hilsen F. Florin

Sovjets vej til det åndelige liv

Små tegn på
at den går gennem digtningens verden

Er man i Sovjet ved at finde vejen til et åndeligt liv – igennem digtningens verden? Små tegn kunne tyde på det.

To russiske digtere, Kazakov og Soloukhin, var nylig i Paris, og her kom den sidstnævnte med nogle kritiske bemærkninger om teknikken og forbrugersamfundet, som med urette kaldes »fremskridt«, mente han. Mennesket er ved at glide ned ad et skråplan. Vi mister de væsentlige værdier, dem der er af åndelig natur. Dette gælder både øst og vest, sagde han, men trøstede sig dog med, at når vi er lige ved at styrte i afgrunden, får vi vel øje på den og besinder os.

Men er der virkelig kristne forfattere derovre? Om forfatterne Soljenitsyn siges der, at han får trykt nogle af sine manuskripter, lader andre cirkulere mellem venner – men en tredje slags bliver liggende i skuffen. Soloukhin sagde i Paris, at Soljenitsyns bøger rummede visse kristne toner, og at manden virkelig tror på Gud. Nylig døde forfatterinden Akhmatova, som var regulært troende, ligesom Pasternak. Siniavsky, som vi hørte så meget om, da han blev fængslet, havde ladet sig døbe som voksen, skønt han var jødisk af oprindelse – han hed egentlig Tertz. For ikke så længe siden fik den 70-årige maler Paul Korin Leninprisen, skønt alle vidste, at han stadig holdt fast ved sin kristne tro.

Den anden forfatter der var i Frankrig, Kazakov, erklærer imidlertid for sit eget vedkommende, at materialismen har haft afgørende indflydelse på hans udvikling, selv om nogen mener at finde en vis pan-teisme i hans bøger. Han hører også til dem, der har læst Pasternaks »Dr. Zivago« med interesse, og ville ønske, den blev udgivet i Sovjet.

I 1940 døde i Moskva en forfatter, som havde haft en mærkelig

Af
Ellen Nielsen

skæbne: Mikhail Bulgakov. En halv snes år forinden havde han været en af de mest spillede dramatikere. Men Stalin kunne ikke lide ham, i hvert fald ikke alle hans arbejder. Derfor gled han i baggrunden, og da han døde levede han som en simpel teaterfunktionær. Men Bulgakov efterlod sig en mængde manuskripter, deriblandt en roman om djævelen, »Mesteren og Marguerite«. Den kunne ikke udkomme under Stalin, men nu i december 1966 publiceredes den i Moskva og vakte den største opsigt.

Emnet er domfældelsen af Kristus og hans korsfæstelse. Handlingen foregår ikke desto mindre i Moskva i 1930'erne. I skikkelse af en fremmed tryllekunstner ankommer Satan til landet og forhekser hele folket. Han kan lide at fortælle om sine oplevelser i århundredernes løb, og beret-

ningen om Kristi lidelse og død er det ham en særlig fornøjelse at give til bedste. Han mener nemlig, at Kristus er hans, Satans, værk. En af Satans tilhørere mister forstanden og kommer på et galehus. Her møder han »mesteren«, der viser sig at have skrevet en bog om Pilatus. Men ingen forlægger ville udgive manuskriptet, og derfor brændte han det. Marguerite er en kvinde han har elsket. En central scene i bogen er en samtale mellem Jesus og Pilatus. Jesus siger her: »Enhver regering betyder vold mod menneskelige væsener; en tid vil komme, hvor der hverken er regeringer eller kejsere; mennesket træder ind i sandhedens og retfærdighedens rige, hvor ingen regering af nogensomhelst art vil være nødvendig«. Bulgakov taler hele tiden om Kristus som en hellig mand, der samtidig er overordentlig menneskelig. Døden på korset skildres gribende. Hvad Judas angår, da lader forfatteren ham henrette af Pilatus »som en beskidt forræder«.

Det som Bulgakov vil skildre igennem alt dette, er kampen mellem det onde og det gode. Det gode er Jesus, mesteren og Marguerite. Det onde er magten, den rene magt. Om disse ideer lægger han en ramme af barok fantasi og absurditet – som et teleskop sat på hverdagens tilværelse i Sovjet.

Den oprejsning, den afdøde digter nu har fået, er naturligvis først og fremmest litterær. »Mesteren og Marguerite« blev kaldt »årets litterære begivenhed« i Moskva. Men den bibelske beretning bringer dog alligevel læsernes tanker i en retning, de ikke er vant til. Bibler må som bekendt ikke indføres i Sovjet. Man spørger sig selv: hvordan virker beretningen om Kristi lidelse og død, når den læses af voksne mennesker, som aldrig har hørt den før?

Ellen Nielsen.

Guds ord, så det batter

5. søndag efter påske

I vore dage bedømmes kristendommen som oftest ikke ud fra dens dybe og ophøjede tanker, men ud fra dens effektivitet og praktiske værdi i hverdagens liv, dvs. de kristnes forhold til deres medmennesker.

Det er derfor såre forfriskende, når vi i påsketidens liturgi atter og atter ikke blot belæres om påskemysteriet og dets glædefulde virkelighed, som er vort kristne livs fundament, men også stilles over for den apostoliske kristendoms konkrete krav, som de præsenteres for os i Peters breve og Jakobs aldeles praktiske katekese, som vi lytter til på de sidste søndage og bededagene før Kristi himmelfartsdag.

Denne søndags læsning, en direkte fortsættelse af 4. søndags, er taget fra et af de syv »katolske« eller »almindelige« breve (kaldet således, fordi de ikke som f. eks. Paulus' breve er adresseret til enkelte navngivne personer eller menigheder, men til alle kristne), fra gammel tid tilskrevet apostelen Jakob den Yngre (eller Lille), søn af Alfæus og jomfru Marias »søster« Maria, altså en nær slægtning af Jesus og en tid lang leder af urmenigheden i Jerusalem. – Det er stadig omstridt blandt skriftfortolkerne, om »Jesu broder« Jakob er identisk med apostelen Jakob den Yngre; at skriftet, der bærer hans navn, hører til Det nye Testamente og bør tilkendes apostolisk autoritet, har dog siden oldkirken været hævet over enhver tvivl.

Bramfrit og hæderligt

Forfatteren røber tydeligt, at han er jøde; han er, foruden at være meget fortrolig med Det gamle Testaments og evangeliets tankeverden, velbevandret i sin tids hellenistiske kultur og behersker det græske sprog i en for en galilæer forbavsende grad. Der fortælles om ham, at han med åndens bibelske visdom forbandt en

legemets askese, som også i hans egne omgivelser må have virket usædvanlig og provokerende. Det er denne mand, der taler til os i denne søndags læsning; det er tvivlsomt, om han ville være velkommen i moderne saloner; men i en kreds af mennesker med sans for realiteter og et kritisk blik for samfundslivets problemer vil han også i vore dage altid finde opmærksomme tilhørere. Læs engang hans skrift og tag et skøn over, hvor bramfrit og redeligt denne mand af Jesu private omgangskreds taler om mange af de problemer, som ligger os på sinde. »Pas nu på, at I ikke for ord og resolutioner glemmer at gøre det rigtige,« ville Jakob sige, hvis han engang uforvarende dumpede ind til et af vore mange møder – »ellers går det jer som den mand, der så sig i spejlet, men straks glemte, hvordan han så ud,« tilføjer han på sin vittige måde! Han vidste, at man ikke bliver en kristen personlighed ved masser af gode råd og gode forsætter, men ved at handle som kristen og skabe kristne livsvaner. Mange er så bange for alt, hvad der kunne ligne kristen eller katolsk lov og sædvane; men det er vistnok en virkelighedsfjern pædagogik at mene, at rigtige tanker også uden videre fører til rigtige handlinger. Det overstiger menneskelige kræfter at træffe den rette kristne afgørelse i enhver menneskelig situation uden den støtte, praktisk vanedannelse giver. Langtfra at være en byrde giver »god vane« den lethed og frihed, der er karakteristisk for sund kristen holdning. Manden derimod, »som så sig selv i spejlet og straks glemte sit udseende«, er den kristne, hvis liv endnu ikke har fået faste konturer ved en klar og konsekvent kristen praksis, men ligner et tågevæsen, lige så ukendeligt for sig selv som for andre.

Tungens synder

Når Jakob lover gerningens gører, at han bliver »salig i sin gerning«, taler han selvfølgelig om den gerning, som er den saliggørende tros modne frugt (uden hvilken troen ville være gold og uden kærlighed!). Jakob, der var kendt for sin fuldkomne efterlevelse af Israels gamle lov, er fuldkommen enig med Paulus i, at Moselovens »gerninger« alene ikke kan frelse noget menneske. Tro og kærlighed er kristenlivets fundament og rod. Jakob er sandelig en ypperlig læremester i næstekærlighedens vanskelige kunst: han forstår at gøre det klart for os, at kristenlivet ikke er en hemmelig videnskab for indviede, men at dens opgaver ligger lige for – i vort afsnit f. eks. »tungens« rette brug: I vor tale møder vi vort du, over for vort du åbenbarer sig vort sande jeg; det at kunne tale ret og høre på vor næste er en af vort livs vigtigste funktioner. At tale for lidt kan være lige så forkert som at tale for meget. Hvor meget, som er blevet brudt ned, kan ikke rettes op igen ved et venligt, varmt, høfligt, tålmodigt eller tilidsfuldt ord. Ordet er nøglen til menneskehjertet; en tak for meget eller for lidt – og den virker ikke, en knækket nøgle, anvendt med vold, åbner ikke, men låser døren, en betroet nøgle, anvendt uden diskretion, er kærlighedens bitreste fjende. »Hvis nogen ikke tøjrer sin tunge og bedrager sit hjerte, er hans gudsdyrkelse intet værd.« For dem, som viser deres medmennesker social foragt, har apostelen kun bitter sarkasme til overs (jfr. kap. 2). Når man læser dette stykke, ønsker man kun, at man aldrig vil møde den type, han skildrer, men er dog bange for, at den endnu kan forekomme i vor tid, dog med det stille håb, at det så ikke er nogen kristen.

Fortsættes side 13

Erling Rasmussen sammen med næste musikalske generation ved klaveret.

Hvad er det for en original der tillader sig at synges med?

Åbenhjertig samtale med organist Erling Rasmussen, som allerede har en omfattende produktion af liturgisk musik bag sig

Helge Kristensen interviewer

Erling Rasmussen skriver i forbindelse med sit cand. mag. studium en afhandling om den tyske komponist Kurt Weills musik. Det er som bekendt Weill, der i samarbejde med den store Bertold Brecht har skabt den berømte »Tiggeropera« – eller hvis vi skal siget det på udenlandsk: »Dreigroschenoper«. Og det var netop »Tiggeroperaen«, som gav Erling Rasmussen blod på tanden til et såkaldt speciale om Kurt Weill. Som sanglærer på Falkonergårdens Gymnasium spillede han nemlig klaverstemmen, da man som skolekomedie opførte intet mindre end nævnte »Tiggeropera«. (Kender De ikke andet derfra, så kender De den berømte arie om, hvor godt de rige folk har det på de fattiges bekostning).

Erling Rasmussen fyldte fornylig 25, men han har sin unge alder til trods allerede virket en årrække som kantor og organist ved Skt. Ansgars Kirke i Bredgade i København. Han

havde kun studeret ved Københavns Universitet et år, da pastor Kjeld Geertz-Hansen ringede op og ganske uventet tilbød ham stillingen som leder af kirkemusikken ved domkirken. Erling Rasmussen har fra sine drengear haft adgang til orgelet i Skt. Pauls Kirke, og man kan roligt kalde ham fuldbefaren. Om nogen tid får han formodentlig også papir på det, idet han står for at skulle indstilles til konservatoriets store organisteksamen.

Med en erfaring, der spænder fra den gregorianske sang til Kurt Weill, er Erling Rasmussen rustet til de udfordringer, som tiden stiller til en katolsk kirkemusiker. I foråret 1966 blev han da også af biskoppen valgt ind i liturgikommisionens musikudvalg.

Skt. Ansgars Kirkes organist kommer ikke sovende til noget. Foruden sin organiststilling, sit studium og sin stilling som musiklærer på gymnasieskolen har han blandt andet ar-

bejdet for den nylig oprettede kateketcentral.

Og der foreligger fra hans hånd en omfattende produktion af ny liturgisk musik, som synges over hele landet. For at få nærmere uddybet de synspunkter, der ligger til grund for hans arbejde som komponist af liturgisk musik, har *Ugebladet* haft en samtale med ham.

– De har ikke blot taget *Dem af messens faste led som kyrie, gloria, credo, osv.*, men også leveret musik til fordanskningen af *introitus, graduale, offertorium osv.* Efter hvilke principper arbejder De. Tillemper De efter den gregorianske koral, eller går De bevidst helt nye veje?

– Når hele kirkens liturgi fornyes, ville det være urimeligt, om ikke musikken fulgte med. Man må absolut gå nye veje, og langt de fleste, der beskæftiger sig med kirkemusik, er enige med mig i, at sammensætningen dansk tekst/gregoriansk sang på forhånd er dømt til fiasko. Det er

på den anden side klart, at nogle har foreslået det som mulig løsning, da det er det mest nærliggende at gøre, når man står med en række tekster, hvor musikken mangler. Argumenter mod denne sammensætning har været anført så tit, så i denne forbindelse vil jeg nøjes med at sige: Det er en hån mod det danske sprog, at det skal trækkes med melodier, der slet ikke kommer det ved, og det er at skamfere den gregorianske sang at forsyne den med fremmede tekster, og da navnlig, når de er på et sprog, der er så forskelligt fra latin som dansk. Fordelelen ved at tvinge disse to elementer sammen har jeg derved svært ved at se.

Hvis min musik på visse steder har lighed med den gregorianske sang er dette ikke tilsigtet, men kan forklares på den måde, at nogle af de krav, jeg har stillet til min musik, er de samme som blev stillet til den gregorianske sang dengang den blev skabt: den skal være liturgisk, udtrykke teksten, være enstemmig (da flerstemmig musik tager meget længere tid at indøve og samtidig er sværere at forstå, når man ikke lige sidder med teksten i hånden) samt lyde naturlig. Derved kan lighed ikke undgås, men forskellene er nu mere iørefaldende. Vigtigst er det, at min musik så at sige er vokset ud af teksten. Den ville uden denne eller erstattet af andre tekster være aldeles meningsløs. Musikken er opstået som et forsøg på at fremhæve teksten og derved lette forståelsen – analogt med recitativene i en opera. Dette er kun muligt, når der skrives musik til en tekst og ikke omvendt – i al fald for prosateksters vedkommende.

– *Hvad med sangbarheden? Har De indtryk af, at folk med tiden vil kunne synge bedre med på denne nye musik end tilfældet var, da De benyttede den gregorianske sang. Og hvordan er det med deltagelsen fra menighedens side lige i øjeblikket? Meningen med fornyelsen fra konciliet har vel først og fremmest været, at gudstjenesten i højere grad end før skulle være et fælles anliggende også i udtrykformen.*

– Sangbarheden ligger mig stærkt på sinde. Man må under ingen omstændigheder forlange urimeligheder af menigheden, men selv om man gør musikken rørende let at synge, er menighedens indsats hverken bedre eller dårligere end den altid har været, nemlig så sørgelig og flov, at det er en skamlet på en ellers festlig

---

● *Den gregorianske sang og det danske sprog*

● *Sangbarhed og menighedssang*

● *Et godt råd bliver ikke ringere, fordi det er en lægmand, der kommer med det*

● *Men folk er altid mere sparsommelige med ros end med ris*

● *Hvorfor synges der bedre julenat?*

---

gudstjeneste. I retfærdighedens navn vil jeg dog sige, at enkelte gør en prisværdig indsats, men som helhed ... Dog – i efteråret spillede jeg til en radiogudstjeneste i Sct. Annæ Kirke på Amager, og jeg må sige, der blev der sunget, som jeg ikke er vant til. Om menighederne med tiden vil komme til at synge bedre, tror jeg ikke så meget afhænger af musikken som af, om det lykkes at opdrage

dem til en anden indstilling til gudstjenesten. Der er stadig alt for mange, som tror, at det er tilstrækkeligt at være til stede, men som det ikke kunne falde ind at åbne munden. Jeg har ofte iagttaget, at folk, om hvem jeg ved, at de synger udmærket, overhovedet ikke fik en lyd på læben. Bernhard Lewkovitch udtalte i et interview i Ugebladet, at det ikke var lysten, men evnen der manglede, når folk sang så elendigt med. Jeg tror, det forholder sig lige omvendt.

Folk kan godt, men de gider ikke – og så skammer de sig overfor hinanden. Når jeg en sjælden gang er til 5-messe i en anden kirke og synger med på salmerne – ikke med høj demonstrativ røst, men almindeligt dæmpet – så vender folk sig om, for at se, hvad det er for en original, der tillader sig at synge med. Danskerne synger ganske vist ikke fremragende, men når det skal være, så kan de jo godt, f. eks. er det konstateret, at der julenat synges bedre end ellers.

– *Er kirkemusikerne af den opfattelse, at meningstilkendegivelser fra menigheden og dens »halv- og kvart-studerede« røvere på musikkens område efter Deres opfattelse kan virke konstruktivt, eller er kirkemusikken frem for andre foreteelser i kritikken i stand til at gøre sig gældende på forsvaret vis?*

– Kritik er altid velkommen og navnlig den form, man kalder positiv kritik, dvs. udtalelser, der ikke blot udtrykker behag eller mishag, men også gør opmærksom på, hvorfor det er godt eller hvorfor det er dårligt og vigtigst, hvordan det dårlige kan blive bedre. Et godt råd bliver jo ikke ringere fordi det er en »lægmand«, der kommer med det. Desværre er der ikke mange, der indtil nu har udtalt sig, men det skal måske kun opfattes som gode tegn, for som bekendt er folk altid mere sparsommelige med ros end når det gælder ris. Liturgikommisionens musikudvalg har bl. a. til opgave at bedømme indsendte kompositioner, og det hænder, at musikkers lægfolk sender os nogle. Vi er taknemmelige, ikke kun for hele kompositioner, men også for ideer, som andre kunne udføre. Målet er smuk musik nøje i overensstemmelse med ideen i hele liturgireformen og det er vigtigt, at dette mål nås (indenfor en overskuelig fremtid). – Derimod mindre vigtigt, hvor ideerne kommer fra.

HK

MESSE, MIDDAGSMAD OG KAFFEBORD

Er messens ydre form ligegyldig?

Det store og indflydelsesrige franske billedblad »Paris Match« bragte i sit julenummer 1966 en reportage om den liturgiske fornyelse i kirken. »Den nye messe« lød overskriften, og blandt de opsigtsvækkende billeder fandtes også et par af shalomgruppens liturgiske eksperimenter i Holland. »Dagligdags brød og vin: kommunionen bliver påny til et måltid« lyder kommentaren til et billede af et veldækket kaffebord med det velsignede brød cirkulerende i små kurve og den velsignede vin opskænket i små glas ved hver kuvert. Et andet billede viser os nogle unge mennesker siddende omkring et almindeligt bord i en lejlighed på 2. sal. Præsten er i gråt jakkesæt, og bordet er dækket med en grå ulddug. Bortset fra et enkelt lys på bordet, samt et krucifiks findes der ellers ingen udsmykning, hverken på bordet eller i stuen. Alt er præget af den største enkelhed, og *atmosfæren er bevidst gjort dagligdags.*

Ønsket om en gennemgribende reform af den nuværende messeform er stærkt udbredt blandt ungdom-

men i Holland. Som messen fejres idag, siger man, taler den ikke til unge mennesker; den er en fremmed verden, man ikke *umiddelbart* føler sig hjemme i, men snarere tynget af, fordi den virker kunstig og verdensfjern. Den ægte broderskabsånd og samfølelse kommer ikke til udtryk i vor nuværende messeform. Nej, den ideelle messeform – den form, der kommer nærmest op til den sidste nadver – består i et enkelt og hverdagsagtigt måltid, der i det ydre ikke adskiller sig fra de måltider, man til daglig fejrer i familiens skød eller sammen med sine gode venner.

Er messen identisk med ritus og ceremonier?

Det er en alvorlig anklage, man ikke uden videre kan sidde overhørig. Den er nemlig ikke udtryk for bevidst modstand og oprør mod den overleverede messeform, men kun

tegn på uro og beklagelse over, at messen ikke siger unge mennesker noget. De unge af i dag ønsker valuta for ord og handling; derfor reagerer de – og til tider voldsomt – på en messeform, de ikke umiddelbart forstår. Messen, siger en del unge, er blevet til parade og dekoration.

Det er der desværre noget om. Siden højskolastikken har det store flertal af kirkens teologer og præster opfattet kirkens liturgi som en ren og skær kult i dette ords snævrere betydning, dvs. som *en officiel gudsdyrkelse*, hvorved kirken giver Gud, hvad der tilkommer ham. Endnu den dag i dag er det en udbredt opfattelse, at liturgien er identisk med ritus og ceremonier; jo mere højtidelig messen er, jo større ære bringer vi Gud. Og selv om forvandlingen indtager en altdominerende rolle, får vi alligevel det indtryk, at messens liturgi udelukkende består i en opadstigende linje fra mennesket til Gud. I forvandlingen bliver Vorherre nærværende, for at vi kan dyrke ham, som han har krav på, dvs.

Af
Kaare Osorio

vi tilstedes audiens hos ham, og som tak – men også som udtryk for vor underkastelse – bringer vi ham røgtelse og virak, ære og lovprisning, taksigelse og offer, salmer og sønderknuste hjerter. Jo flere lys på alteret, jo mere brus fra orgelet, jo flere søde små messedrenge, jo bedre, ikke kun for Vorherre, men også for menigheden, som dermed kommer i den nødvendige stemning.

Messen er først og fremmest Kristi værk i os og gennem os

Jo, vor vesterlandske liturgi trængte unægtelig til en dybtgående reform – ikke kun af de ydre former, men i særdeleshed af vor forståelse af liturgiens væsen. Liturgien var ikke mere et fuldgyldigt udtryk for kirkenes tro og lære. Tværtimod fik man let det indtryk, at *messen kun var menneskers værk*. Som kirkenes officielle gudsdyrkelse, giver vi – med eftertryk på *vi* – i messen Gud, hvad han fortjener.

Denne forståelse af liturgien har biskopperne på 2. Vatikankoncil gjort grundigt op med. Det centrale anliggende i konstitutionen om gudstjenestens fornyelse er nemlig *Kristi nærvær i liturgien* – ikke kun som den, for hvem vi tilstedes audiens – men som den, der *handler og taler* i liturgien: »Det er med rette, at liturgien betragtes som udøvelsen af Jesu Kristi præstegering«, siger konstitutionen. Netop derfor må vi ikke indsnævre liturgi til blot at betyde ritus og ceremonier. Messen er fra først til sidst *Kristi værk, en udøvelse af Kristi præstegering i og gennem os*.

Fordi denne sandhed ikke altid har stået helt klart for kirkenes teologer og præster, er den heller ikke gået kristenfolket i blodet. Det er derfor kun meget forståeligt, at en del unge i dag – som reaktion på en alt for kultisk messeform og messeforståelse – falder i den modsatte grøft og ønsker messen reduceret til *et forlænget kaffebord*. Vi skal blot være opmærksom på, at det drejer sig om en ukritisk og ensidig reaktion på de tidligere generationers ensidighed. Hvis vi havde lært vore unge at tænke og handle *ud fra troens holdning og indsigt*, ville de aldrig have følt fristelsen til at trække messen ned på et naturalistisk plan.

Pauli advarsel i første korinterbrev

Denne fristelse eksisterede allerede på apostlenes tid. Det fortæller den hellige Paulus om i sit første brev

til menigheden i Korint. Vi er i begyndelsen af halvtredserne, altså ca. 20 år efter Jesu død og opstandelse. Paulus sidder i Efesus, hvor han ser sig nødsaget til at skrive et længere brev til menigheden i Korint for at bebrejde korinterne deres indre splittelse, svare på nogle spørgsmål, som menigheden har stillet ham, og rette liturgiske misbrug. Paulus har jo grundlagt menigheden i Korint, derfor bærer han medansvaret for, at den nu også virkelig lever i overensstemmelse med sin tro.

I kapitel 11 taler Paulus om, hvad der er skik og brug rundt om i kirkerne ved de liturgiske sammenkomster, dvs. ved gudstjenesterne. For at vinde menigheden for sig begynder han med at give korinterne ros, fordi de mindes ham og i det store og hele holder sig til de forskrifter, han har givet dem (v. 1). Det varer dog ikke længe før rosen vendes til ris, og Paulus giver menigheden *en ordentlig opsang*, fordi den ikke fejrer messen på værdig vis: »Når I kommer sammen«, skriver han, »er det *umuligt* at spise Herrens nadver« (v. 20).

Messen – eller i det mindste op-takten til messen havde nemlig udviklet sig til *et regulært gilde*, hvor ligestillede søgte sammen (v. 18) og lod dække op for sig med dyre retter og udsøgte vine (v. 21), uden at bryde sig om, at der var fattige til stede, som måtte nøjes med mindre (v. 21–22). »Har I da ikke et hjem, hvor I kan spise og drikke?« spørger Paulus bebrejdende. Og meningen er klar: Når I kommer sammen for at fejre Herrens måltid, skal I ikke efterbe jeres måltider derhjemme! Tværtimod, fortsætter Paulus, »thi fra Herren har jeg modtaget, hvad jeg også har overleveret jer, at Herren Jesus i den nat, da han blev for-rådt, tog brød, takkede, brød det og sagde: Dette er mit legeme, som gives for jer; gør dette til ihukommelse af mig. Ligeså tog han også kalken efter aftensmåltidet og sagde: Denne kalk er den nye pagt ved mit blod; gør dette, så ofte som I drikker den, til ihukommelse af mig« (v. 23–25).

Det er den ældste beretning om messens indstiftelse, vi er i besiddelse af. De tre andre beretninger hos Mattæus, Markus og Lukas er ca. 20 år yngre. Alle fire har imidlertid det til fælles, at ingen af dem er *en detaljeret gengivelse af*, hvad der fandt sted ved den sidste nadver. Paulus forklarer blot korinterne, hvordan de skal fejre Herrens måltid, dvs. messen, hvis de vil fejre den

i overensstemmelse med Jesu egen forordning. Hvad han har modtaget af Herren og overleveret til menigheden er *en liturgisk tradition*, der har sin oprindelse i det, Jesus gjorde og sagde ved den sidste nadver. Der findes altså en ganske bestemt måde at fejre messen på, som Jesus selv har fastlagt i det væsentlige.

Messen er et offermåltid, der forpligter

Paulus vil altså have menigheden i Korint til at fejre messen i overensstemmelse med Jesu egen forordning og hensigt. Derfor tilføjer han omgående: »Den, der spiser brødet og drikker Herrens kalk på uværdig vis, pådrager sig altså skyld over for Herrens legeme og blod...« (v. 27). »Er nogen sulten, skal han spise hjemme, for at jeres sammenkomster ikke skal blive jer til dom« (v. 34).

Paulus lader altså klart og utvetydigt korinterne forstå, at *messen ikke må reduceres til et almindeligt middagsbord eller til et forlænget kaffebord*; det er ikke messens funktion som måltid, da det er Herrens legeme og blod, vi samles om. Messen er et måltid, ja, men ikke som ethvert andet. Gør vi messemåltidet hverdagsagtigt i sin form, har vi allerede trukket det ned på vort eget naturalistiske plan.

Paulus fnyser af forargelse over, at korinterne, som dog burde vide bedre, har reduceret Herrens måltid til *et regulært ædegilde*, hvor de fattige i menigheden tilmed tilsidesættes på utilbørlig vis. En sådan forskelsbehandling må ikke finde sted under Herrens måltid; det er en forsyn-delse imod Gud og imod hinanden, som Herren med sit legeme og blod netop vil nære og styrke i de troende.

Herrens måltid, dvs. det måltid, hvor den opstandne Herre selv vil være vært og føde, er *vor delagtighed i den nye sociale orden*, som Gud Far har skabt i og med Jesu legemlige opstandelse. »Her er ikke forskel på jøde og græker, fri og træl, mand og kvinde, thi alle er vi eet i Kristus Jesus«, skriver Paulus et par år senere til galaterne (3, 28). I sin død har Jesus jo nedbrudt alle skillevægge mellem mennesker, de være sig racemæssige, sociale eller af anden art, og når de troende samles om Jesu opstandne legeme og blod, så er det, for at de kan blive revet ud af deres kødelige sindelag, som kun fører til kliker og partier, misundelse og had, selvtilstrækkelighed og selvoptagethed. →

Vejele

A/S Vejele Mælkekompagni

Fineste mejeriprodukter
Kontor 507, Vejele
Telefoner 335, 336 -

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejele Trælast- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Vejele
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Glarmester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejele
Telefon 1157

Vejele Optik

ul Anker Kastrup
Briller

Torvegade 8 - Vejele - Telefon 308

Raadhustorvet Vejele
Tlf. 3711 og 3712

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejele - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejele Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fallesbageriet
Vejele

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Nørregade 2, Vejele
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejele - Telefon 926 - 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserves - Dybfrost
R. Hansen

Støt vore annoncører

Næstved

Spis Herlufsholm Brød

Herlufsholm Brødfabrik
Næstved . Telefon (03) 72 40 31

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum
Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarmester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Sct. Jørgens Park 66
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55

Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

☆

Roman Kusier

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Horsens

H. P. Wolff

Blikkenslager
Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 2 54 78 og 2 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden
Vestergade 33, Horsens. Tlf. 21 8 88
Lys - kraft - oliefyrt
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsolier
Havnen 3, Horsens - Tlf. 2 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 2 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jøhner

HORSENS

S. Steffensen & Søn

Tømrermestre
Nylandsallé 26, Horsens
Tlf. 2 36 70

København

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.
Gør alle katolikker?

Derfor skriver Paulus udtrykkelig til korinterne, at så ofte de spiser dette brød og drikker kalken, forkynder de Herrens død, indtil han kommer (v. 26). Korinterne skal nemlig forstå, at de – når de fejrer messen – forpligtes til *samme offer-tjeneste* som den Jesus fuldbyrdede på korset. I messen medinddrages de i det offer, Jesus bragte, da han på korset udslettede anklageskriftet imod os (Kol. 2, 14). På korset lod han jo vor syndige natur een gang for alle afgå ved døden, for at vi i ham og med ham kunne opstå til nyt liv i en verden, hvor Gud er alt i alle.

Hermed har Paulus antydnet, at messen er et *offermåltid*, der aktualiserer Jesu offerdød på korset for at de troende kan blive medinddraget i denne offertjeneste. Det vil vi i en efterfølgende artikel komme nærmere ind på.

Det skulle imidlertid allerede nu være klart, at messens form skal svare, ikke blot til vor tid, men også til det mysterium, Kristus daglig, indtil verdens ende, vil fuldbyrde gennem den. Det vil sige, Kirkens opgave må bestå i at finde en form, der er *ajour* og sakral på samme tid. Det er da også det, den efterkoncilære liturgikommission i Rom nu arder på.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 5. efter påske, hvid s. 590.

MANDAG Josef, håndværker, Marias brudgom, hvid.

TIRSDAG Atanatius, bisp, bekender, kirkelærer, hvid, s. 897.

ONSDAG Vigilien til Kristi Himmelfartsdag, hvid, s. 598. Erindring om martyrerne Alexander I., Eventius og Teodulus samt Juvenal, bisp og bekender, s. 900.

TORSDAG Kristi Himmelfartsdag, hvid, s. 600.

FREDAG Pius V., pave og bekender, LØRDAG Gudsmoder, hvid, s. [89]. [89].

SØNDAG efter Kristi Himmelfartsdag, hvid, s. 604.

Biskop Martensen i »Bifrost«

Onsdag den 3. maj kl. 20,00.

Biskop Martensen: »Den pastorale holdning i Kirken«.

Mødested: Store sal, Jagtvej 183 B. (Arrangeret i samarbejde med A.C.).

Skriftbetragtning

Fortsat fra side 7

Fødselsveer

Men – spørger man – hvorfor læser vi aktivisten Jakobs formaningsprædiken netop på denne søndag, hvis grundtema er »bønnen i Jesu navn«? Svaret lyder vel: Fordi denne aktivist selv er en bønnens mester og lærer (jfr. Jak. 1, 5–8; 4, 2 f.; 5, 13–18). Der fortælles om ham, at hans knæ var hårde som en kamels hud, fordi han havde slidt dem ved udholdende bøn på templets gulv (den gang var bønnen endnu ikke nylonstrømpernes og pressefoldernes bitreste fjende! Er vor »civilisation« virkelig så ømskindet?)

Lad os til slut takke Guds forsyn, fordi liturgien giver os anledning til at stifte nærmere bekendtskab med Jakobs skrift, som desværre i vore bibler er hengemt blandt en række mindre, nytestamentlige breve (i Peter Schindlers udgave har det fået den førsteplads, som historisk tilkommer det!) og i de fleste kristnes bevidsthed frister en kummerlig tilværelse. Vi må derfor ikke nøjes med de små stykker, vi læser om søndagen. Det er både sundt og interessant for os, der oplever en helt »ny« tids frembrud og føler dens fødselsveer på vor egen krop og sjæl, at blive stillet over for dette skrift, der skildrer os kristendommen i en periode, hvor den var ung og frisk, men endnu smager lidt af Det gamle Testaments evigt unge visdom.

J. Coenen S.J.

50 års jubilæum på Rygaard

Den 3. maj er det 50 år siden, at Moder Madeleine Eugénie, fhv. priorinde for Assumptionssøstrene på Rygaard, aflagde sine klosterløfter.

Søster Madeleine Eugénie kom til Danmark i juni 1930. Hun er en høj, statelig hollænderinde, som uden vanskelighed indlevede sig i danske forhold og hurtigt lærte det danske sprog. Kort tid efter hendes ankomst erhvervede Assumptionssøstrene Ry-

gaard på Bernstorffsvej, hvor Søster Madeleine Eugénie virkede i en lang årrække som priorinde. Allerede i 1935 blev grundstenen lagt til Sct. Therese Kirke og den første udvidelse af Rygaards gamle, minderige bygninger påbegyndt. Kong Christian X og Dronning Alexandrine af lagde i 1937 et besøg i den da nyoprettede børnehavn på Rygaard.

Søster Madeleine Eugénie førte skolen gennem de vanskelige krigsår i hvilke klosteret afskåret fra forbindelse med moderhuset i udlandet, led virkelig nød. Rygaard blev i disse år et tilflugtssted for frihedskæmpere og andre, som måtte gå under jorden og Søster Madeleine Eugénie blev også arresteret af besættelsesmagten og afhørt på Shellhuset. Efter krigen fik hun overrakt »les Palmes Academiques« som anerkendelse for den store indsats hun har gjort for fransk sprog og kultur i danske kredse.

I foråret 1951 arrangerede Søster Madeleine Eugénie en sammenkomst på Rygaard af ordenssøstre fra Danmark og Sverige, hvilket blev spiren til de regelmæssige møder, der nu finder sted her i landet mellem ordenssøstre til drøftelse af fælles problemer og opgaver.

Fra 1951–57 var Søster Madeleine Eugénie priorinde i Belgien og England og blev ved sin tilbagekomst til København i 1957 modtaget med begejstring af sine mange venner her. Det der gør, at vi alle – tidligere elever og venner af klosteret – omfatter hende på denne dag med vore varmeste tanker og ønsker, er hendes usædvanlige og rige personlighed, som har betaget alle, der har lært hende at kende. Hun hører nu til de »menige« nonner; som på alle andre områder, kræver også ledelsen af klostre, yngre kræfter i dag. Foruden at undervise i sprog, leder hun i vintermånederne nogle studiekredse, som hun forstår at gøre yderst levende med sin omfattende viden. Hun er nu som før en sand ven for alle, der opsøger hende og altid rede til at dele sorg og glæde på en hjertelig og moderlig måde.

Vi sender Søster Madeleine Eugénie i dag vore kærlige og taknemmelige tanker og gode ønsker for fremtiden. Vi er lykkelige over, at hun er her og håber, at hun endnu i mange år må være hos os og give os alle eksemplet på det menneske, der i sorg og glæde, altid sætter Guds ære højest og hver dag lægge Alt og Alle i Guds hånd.

Venner af Rygaard

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Stuadiestråde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstråde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

MARIUS MP ETERSEN

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's

Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

MEJERIET Vestecbo

Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

Kaj F. Fjording

Murermester

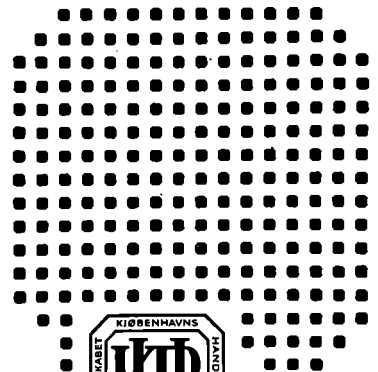
Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

TIL BYEN
FRA BYEN
- i byen
smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

HER ER 220 PUNKTER

og der er 220 steder i landet hvor der ydes HANDELSBANK-service

altid
med i
billedet

HANDELSBANKEN

KØDHALLE

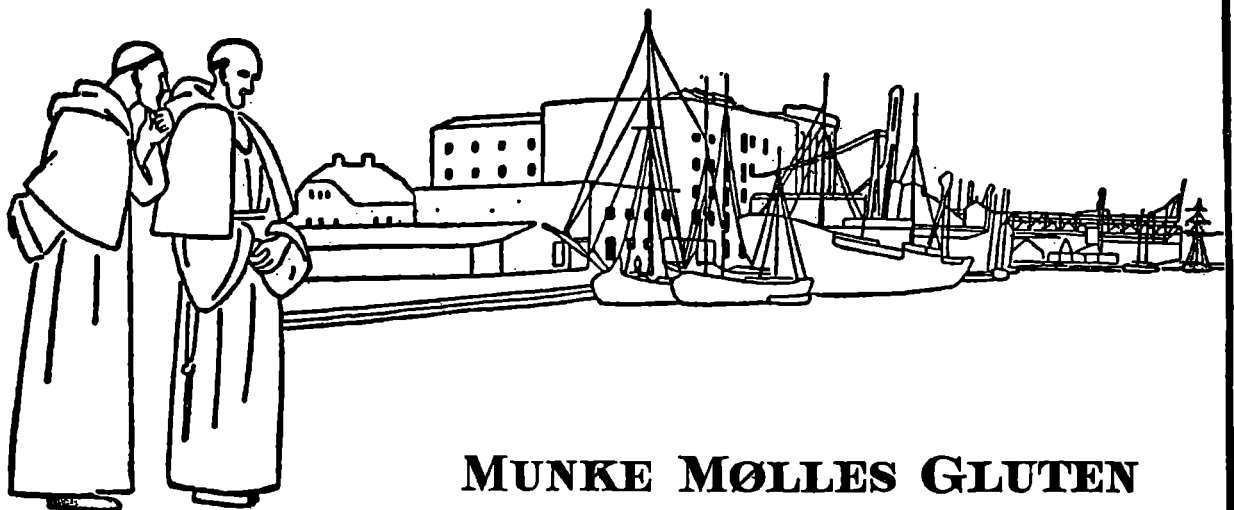
Robert Hansen

1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTFORRETNING
Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55.66.47

MUNKE MØLLES GLUTEN

Et livs vandring

Johannes Jørgensen:

De lange Vandringer.

Et prosa udvalg ved Carl Bergstrøm-Nielsen. Gyldendal.

329 sider. Kr. 34.50.

Med denne bog er Johannes Jørgensens næsten magiske evne til at fascinere sin læser endnu en gang levedejort. Vi er nogle stykker, eller rettere: vi er sikkert mange, som i vor grønne ungdom følte os betaget af denne digter som af ingen anden. Hans drømme var vore drømme, hans stemninger vore. Nu kommer denne samling i hundredåret for hans fødsel, og man tænker: Det er jo kun optryk, som man har læst før. Men der er en linje i bogen. Det er et godt udvalg, som netop karakteriserer Johannes Jørgensens lange livsvandring. Bogen er desuden værdifuld ved sin bibliografiske fortegnelse over digterens værker og især ved den imponerende liste over de mange bøger, som er oversat til fremmede sprog.

I efteråret er der udkommet en bog (Jørgen Elbek: Johannes V. Jensen), der fuldstændig nedsabler en anden af vor ungdoms digtere, som vi hidtil har regnet for en af de betydligste. Mon Johannes Jørgensen skulle komme til at friste samme skæbne? Vil den moderne generation, hvis digtning er så forskellig fra hans, underkende den enorme betydning, han havde for sit slægtleds digtere og for mange senere?

I hvert fald overlever Johannes V. Jensen nok Jørgen Elbeks hårdhændede kritik. På samme måde kan der ikke være tvivl om, at Johannes Jørgensens navn vil blive stående, og at kommende generationer – måske med mellemrum, eftersom strømningerne går – vil vende tilbage til hans mærkelige, betagende og inspirerende digtning, der navnlig for lyrikkens vedkommende udviklede sig fra det farverige, næsten kunstige til den størst mulige klarhed og enkelhed, der strømmede direkte fra poesien kilder uden mellemvej.

Aage Dyrkjøb.

Med sikker hånd

Sigrid Undset: *De kloge jomfruer.*

På dansk ved Peder Hesselaa.

174 sider. Kr. 20,00.

Jespersen og Pios forlag har haft det mod at genoptrykke tre af Sigrid Undsets noveller, skønt de ligger så fjernt som muligt fra den digtning, der for tiden er moderne.

Sigrid Undset skriver med sikker hånd. Hendes personer er mennesker af kød og blod, og hun lægger ikke skjul på hverken sin medfølelse eller sin harme. Hun selv kunne være tavs og utilnærmelig, indtil man havde held til at komme ind på et emne, som virkelig interesserede hende. I sine bøger har hun frit spillerum og kan give sine følelser, sin frodighed og menneskelighed stærke udtryk. Bedst vel nok i middelalder-skildringerne, men også hendes nutidsromaner og fortællinger er ofte farverige og levende.

Alligevel tør man ikke sige, at noveller som de foreliggende er udmøntet i så varigt et materiale, at de vil kunne bevare deres værdi langt frem i tiden. Tiden er løbet hurtigt, også indenfor litteraturen, igennem de sidste årtier. På unge læsere virker Sigrid Undset sikkert gammeldags og omstændelig – og dog ikke gammel nok til at være antik, for at tale i antikvarsprog. Blichers bedste noveller, H. C. Andersens æventyr er af ædel, uforgængelig karat. Der findes også prosa og navnlig lyrik fra omkring sidste århundredskifte,

som utvivlsomt vil blive stående længe. Nobelpristageren Sigrid Undset havde en solid historisk viden og vil især leve gennem sine middelalderromaner.

De udsendte noveller vil nok nærmest blive læst som en art bedre folkelig litteratur. De er ikke dårlige, og som problemdigtning er de stadig nyttige, men der er næppe tvivl om, at de alligevel må henregnes til forfatterindens svagere arbejder.

Aage Dyrkjøb.

ADRESSEFORANDRINGER

Menighederne bedes venligst – også i deres egen interesse – være præstegårdene behjælpelige med snarest at meddele eventuelle adresseforandringer således, at sognekartotekerne til enhver tid kan være ajourførte. På forhånd tak!

Sognepræst.

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amaliegade 27, København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

Værelse søges

pr. 14. aug. af 20 årig grønlænder, der skal besøge Århus akademi. Adgang til køkken og bad ønskelig.

Ole Korneliussen
Skolen Nanortalik
Grønland

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Gæster fra 45 nationer

og *Steno Hostel* søger leder til sæsonen 25/6-10/8 1967. Kendskab til engelsk, tysk og evt. fransk, evne til samarbejde indad og udad samt indsigt i alm. kasseregnskab – er de kvalifikationer, som er nødvendige. Stillingen er vellønnet og der ydes kost og logi.

Henvendelse

STENO HOSTEL

Hans Bogbinders Allé 2, S.

Kardinal Suenens besøger Lambeth

LONDON – NC News Service

Ærkebiskoppen af Malines, kardinal Leo Suenens, besøger den 12. maj om aftenen ærkebiskop Michael Ramsey af Canterbury i dennes Londonresidens Lambeth Palace.

Kardinalen, der skal til Liverpool til indvielsen af den derværende nye katolske domkirke, gengælder det besøg, ærkebiskop Ramsey i marts 1963 aflagde hos ham i Malines. Ærkebiskop Ramsey var ved den lejlighed i Belgien for at tale til den økumeniske kreds ved universitetet i Louvain.

Under sit besøg i Lambeth Palace vil kardinalen overvære aftensangen i det tilhørende kapel og være hædersgæst ved et middagselskab.

Også ærkebiskoppen af Utrecht, kardinal Alfrink, vil være til stede, når domkirken i Liverpool bliver indviet den 14. maj. Ca. 40 biskopper fra Europa, Irland og Afrika har indtil nu taget imod indbydelsen til at deltage i højtideligheden.

Bispesynodens fem punkter

ROM – KIPA

Programmet for den bispesynode, der i september for første gang træder sammen i Rom, omfatter fem punkter:

- de farer, der truer troen,
- revisionen af kirkeretten,
- præsteseminarieerne,
- de blandede ægteskaber,
- liturgireformens udførelse i praksis.

Disse fem punkter er indeholdt i den skrivelse, som bispesynodens sekretær, titularbiskop Ladislav Rubin, inden for den foreskrevne frist har sendt til bispekonferencerne.

Det første punkt drejer sig om den skrivelse, som pro-præfekten for kongregationen for tros læren, kardinal Ottaviani, i juli i fjor udsendte til biskopperne over hele verden. I denne skrivelse blev biskopperne opfordret til at gøre rede for de farer, der truer troen. Det andet punkt drejer sig om i hvert fald i store træk at bringe kirkeretten i den latinske kirke og kirkeretten i østkirken i overensstemmelse med hinanden. For præsteseminarieernes vedkommende vil man høre biskoppernes opfattelse af bispekonferencens myndighed på dette område og drøfte deres forhold til kongregationen for præsterne uddannelse. Desuden skal syno-

den beskæftige sig med den instruktion angående de blandede ægteskaber, som kongregationen for tros læren har udsendt i 1966, samt udtale sig om liturgireformens anvendelse i praksis.

Bispesynoden kommer til at bestå af lidt over 150 højtstående personer inden for Kirken, deriblandt ca. 20 patriarker og kardinaler, repræsentanterne for de over 60 bispekonferencer, 10 ordensfolk og de af paven udnævnte medlemmer af synoden (15 pct. af de af bispekonferencerne udnævnte deltagere). I Vatikanet er man i fuld gang med at indrette konferencsalen, som befinder sig i Vatikanets ældste fløj.

Menighedsråd i Sydafrika

DURBAN – NC News Service

Ifølge et biskoppeligt direktiv er nedsettelsen af menighedsråd blevet gjort obligatorisk i hele ærkebispedømmet Durban.

Rådene kommer til at bestå af lægfolk, præster og ordensfolk.

Nogle af de ting, menighedsrådene skal tage sig af, er:

Lægfolkets deltagelse i liturgien; de katolske skoler og den kristne opdragelse i almindelighed; konversioner; sløje katolikkers tilbagevenden til den religiøse praksis; bestræbelserne for at fremme kaldene til præste- og ordensstanden; ungdommens religiøse udvikling; ægteskabskursus; hjælp til de fattige; besøg hos de syge; omsorg for de gamle; en forbedring af forholdet mellem racerne og samarbejdet med de ikke-katolske kristne.

Kirke bombet

Den 9. marts i år bombede to maskiner fra Sydvietnam den katolske Mariakirke i Hongay i Nordvietnam. Den lå på en bakke i udkanten af et arbejderkvarter med 1500 indbyggere. Kirken blev komplet ødelagt. 16 mennesker hvoraf 7 børn blev dræbt og 30 sårede. Sognepræsten Vo Thanh Trinh sagde til gæsterne fra Vesteuropa: Bare kardinal Spellman kunne se dette!

Denne oplysning gives i Le Monde af den franske jurist og universitetslærer G. Fischer, medlem af den internationale undersøgelseskommission for Vietnam, hvis formand er den belgiske statsminister Henri Rollin. Fischer har nylig sammen med kolleger været tre uger i Nordvietnam og hævder, at to byer med henholdsvis 60.000 og 72.000 indbyggere er jævnet med jorden. Efter et bombeangreb i den tidlige morgen har han været med til at samle nogle af de nye amerikanske bomber op, som udelukkende er beregnet på civilbefolkningen.

På søndag
er det
meddelelser-
midlernes
dag

---

katolsk uge blad

5. MAJ 1967
115. ÅRGANG

18

Festlige
dage i
Vejle

Konrad
Adenauer
- en stor
europæer

Filmen
»Mattæus-
evangeliet«
blev en stor
oplevelse

Op til søndagen for meddelelsesmidlerne den 7. maj har fjernsynet vist en bemærkelsesværdig film af den store franske instruktør, Robert Bresson: »Syndens engle«, der foregår i et klostermiljø. Bresson ses her med sin frue i Assisi, hvor han modtager den katolske OCIC-pris for sin film »Hvad med Baltazar?«

Diakoner i Uruguay

MONTEVIDEO - NC

Uruguays biskopper har på et ugelangt møde i Montevideo besluttet at genoprette et permanent diakonat der i landet.

Dette var blot en af de mange beslutninger, biskopperne traf på deres møde. Desuden drøftede de planer om at sætte et nyt blad i gang for hele landets præster, ligesom de lovede at offentliggøre en bestemmelse angående fredagsabstinenen, der for tiden er under udarbejdelse.

I deres ansøgning om genoprettelsen af et permanent diakonat anmodede biskopperne om, at diakonerne skulle få lov til at »forkynde og prædike Guds ord« og til at meddele dåben, ægtevielsen og alterets sakramente.

Derudover drøftede biskopperne samarbejdet mellem bispekonferencen i Uruguay og bispekonferencerne i de øvrige latinamerikanske lande, udviklingen af præsternes spiritualitet og koordineringen af arbejdet inden for lægapostolatet.

Fordrejede oplysninger

LONDON - NC

Biskoppen af Haarlem, Theodore Zwartkruis, har under et besøg i London udtalt, at visse avisartikler om Kirken i Holland er temmelig overdrevne. Den hollandske katolske kirke er meget levende, men de sensationelle rygter, der går om dens virksomhed, er fordrejede.

»Der er ingen i Holland, der så meget som tænker på et skisma«, sagde biskoppen til Catholic Herald, før han rejste tilbage til Haarlem. »Sagen er simpelt hen den, at vi har en udmærket presse og fjernsynsformidling, og at alt, hvad vi foretager os, derfor kommer mest muligt i offentlighedens søgelys. Alt, hvad der sker, bliver rapporteret som nyheder - især det, der er ud over det almindelige.

Men Kirken i Holland er levende. Vore kirker er stopfulde om søndagen. Vi har mellem 13.000 og 15.000 diskussionsgrupper, der drøfter dekretterne fra det andet Vatikankoncil. Det vil sige, at en kvart million mennesker gør, hvad de kan, for at finde ud af, hvad der er Kirkens opgave i dag.

Når interessen er så stor, kan man

ikke undgå, at der er nogle, der går hurtigere til værks end andre. Men det er ikke, for de ønsker at forlade Kirken. De ønsker bare at skubbe på den...

I Holland havde vi allerede før koncilet nået det punkt, som andre lande nu er nået til. Messen med ansigtet vendt imod menigheden er ikke noget nyt for os.

Vi håber meget snart at få tilladelse til at læse canon på hollandsk. Vi bruger alle mulige former for musik lige fra de mere traditionelle til de messer, hvor vi benytter negro spirituals og rytmisk musik, som de unge undertiden ledsager ved at klappe i hænderne.

Biskoppen fortalte, at han har planer om at afholde et »helt demokratisk pastoralkoncil bestående af 100 medlemmer fra hans bispedømme«.

Som de to første emner til drøftelse vil han forelægge dem spørgsmålet, på hvilket alderstrin firmelsen bør finde sted, og i hvilket omfang den nye tanke om messer i hjemmene har grebet om sig.

Desuden har biskoppen planer om at bryde med det gamle sognesystem

Unge må ikke tvinges ind i klosterlivet

BLACKROCK, Irland - NC News Service

Biskop Cornelius Lucey af Cork har ved en firmelse udtalt kritik af de forældre og andre, der forsøger at tvinge unge mennesker ind i ordenslivet.

Beslutningen om at blive præst eller ordenssøster skal tages af de unge selv, siger biskoppen. Det er en beslutning, der skal tages fuldstændig frivilligt, fuldt bevidst og af fuld overbevisning.

»Hvis de unge virkelig skal være i stand til at fatte en sådan beslutning«, udtalte biskoppen, »må de også vide, hvad et liv som præst eller ordenssøster virkelig indebærer.«

De, der »bare fremstiller ordenslivet i strålende farver, gør både sig selv og Kristus en bjørnetjeneste«.

Biskop Lucey dadlede ligeledes dem, der i seminarier og kloster giver de unge »ingen eller ringe chance for selv at erfare, hvordan livet i verden udenfor former sig«.

Han opfordrede i øvrigt alle til at vise forståelse og kærlighed over for de unge, som efter en tids ophold i et kloster eller på et præsteseminarium kommer til det resultat, at de ikke har noget kald.

»Lad være med at få de unge til at tro, at de nødvendigvis må blive præster eller ordensfolk for at nå

den kristne fuldkommenhed, og endnu mindre, at de absolut må gøre det for at frelse deres sjæl eller for at glæde deres forældre eller lærere, og lad os hverken få os selv eller dem til at tro, at de efterlader deres menneskelige natur udenfor, hvis de enten indtræder i ordenslivet eller bliver præsteviet,« advarede biskoppen.

»I er nu i 12-årsalderen endnu alt for unge til at vide, om I har et sådant kald eller ikke,« sluttede biskoppen, »men I er ikke for unge til at overveje, hvad I vil være, når I bliver voksne.«

(Se endvidere »Spidsen« side 4)

m Holland

og danne »pastorale enheder«, hvor 7-8 præster skal arbejde sammen. Det er meningen, at disse præster skal bo i en almindelig beboelsesejendom, og at deres arbejde skal dække et langt videre område, end det nu er tilfældet. Der skal iblandt dem være præster, der specielt er uddannet til ungdomsarbejde, socialt hjælpearbejde og på adskillige andre områder.

En anden af biskoppens ideer går ud på at indføre »flyvende kurerer«, der skal fordele deres arbejde på 3-4 sogne, hvor der kun er én præst. Hvis den stedlige præst ikke ser sig i stand til at løse en bestemt opgave, skal han kunne tilkalde en af disse yngre præster, for at han skal løse den.

Biskoppen følte sig åbenbart ikke forurolet over de såkaldte sjalom-grupper, der ofte bliver kritiseret på grund af deres liturgiske eksperimenter. »Deres tankegang er fuldstændig rigtig,« sagde biskoppen. »Det, de har til hensigt, er at sprede kærlighed og næstekærlighed blandt alle kristne.«

Mere ros til paven

BUENOS AIRES - NC

To religiøse ledere i Argentina, rabbi Davis Kahane og dr. Juan Cobrda, har over for offentligheden udtalt sig rosende om pave Paul VI's rundskrivelse »Folkernes Udvikling«.

Rabbi Kahane, der er overrabbiner i Argentina, udtaler, at den nye rundskrivelse er »en stadfæstelse af den apostoliske ånd, der besjælede pave Johannes XXIII«, og at den indeholder grundlæggende tanker, »der stemmer nøje overens med jødedommens ånd og lære«.

Dr. Cobrda, der er leder af den evangelisk-lutherske kirke i Argentina, påpeger, at rundskrivelsen viser »fornylsens ånd i Kirken«, og han tilføjer: »Det er opmuntrende at se, at kirkelige ledere i vor tid stadig modigt afviser misbrug og uretfærdigheder og angiver den vej, der bør følges.«

Festlige dage i Vejle

Det blev festlige dage i Vejle. Den katolske skole og kirke var samlingssted, - præster, søstre og de gode værtsfolk med fru Laursen i spidsen overøste deltagerne med den velkendte jyske gæstfrihed.

St. Bededag indledte formanden stævnet med en gennemgang af koncil-dokumentet »Lægfolkets apostolat«. Ved den efterfølgende rundbordssamtale blev der talt og diskuteret så sagligt og inspirerende, at forsamlingen kunne vedtage en resolution, der blev sendt til biskop Martensen. Om aftenen holdt lektor, dr. phil. B. Setterberg Jørgensen fra Århus et særdeles interessant og tankevækkende foredrag om »Mauriac og alderdommen«.

Lørdag formiddag afholdtes generalforsamling. Den nye hovedbestyrelses sammensætning er herefter: lektor, cand. polit. Tove Rasmussen, fru Eva Jantzen, overassistent Gerda Sørensen, ekspeditionssekretær Agnes Christensen, billedhugger Ebba Friis-Hansen, fru Henny Krarup Larsen, lærerinde Esther Rich, grosserer Karen Crome, alle fra København, fru Helena Hansen, Odense, og fru Sonja Laursen, Vejle.

Til suppleanter valgtes: konsulent Ellen Broe, cand. mag. Marte Neergaard og fru Anna C. Rasmussen, Odense. Endelig valgtes til revisorer: fru Kirsten Bjørrild og fru Gurli Weidanz.

Lørdag eftermiddag var deltagerne på en vellykket bustur gennem Grejsdalen til Jelling, Nørup og Skibet kirker, og om aftenen holdt grosserer Karen Crome foredrag om »D.K.K.F. på hjemmefronten« og uddybede bl. a. sine tanker om den så aktuelle abortdiskussion. Søndag indledtes festligt med messe, og som et første resultat af den udsendte resolution havde pater Wnyts bedt Tove Rasmussen om at læse epistel og graduale, medens Helena Hansen efter prædiken læste bønner for kirke og menighed. Det var en oplevelse at høre en katolsk menighed tage del i salmesangen »af karsken bæg«.

Som afslutning på det vellykkede landsstævne samledes deltagerne til en afskedsfrokost, hvor der i hjertelige vendinger blev sagt tak for tre indholdsrige dage - og på gensyn, Odense, hvortil Helena Hansen spontant havde indbudt forbundet til at afholde næste års generalforsamling.

Resolution, vedtaget på generalforsamlingen i Vejle af Danmarks katolske Kvindeforbund:

Danmarks katolske Kvindeforbund, forsamlet til Landsstævne i Vejle, ønsker at tilkendegive deres aktive tilslutning til de i dekretet om lægfolkets apostolat nedfældede tanker og anmoder om, at de i dekretet angivne retningslinier for lægfolkets delagtighed i Kristi præstelige, profetiske og pastorale opgaver må blive virkeliggjort. Da vi i Skandinavien ydermere opdrager og uddanner vore piger og drenge som ligeberettigede, ønsker Danmarks katolske Kvindeforbund, at denne ligeberettigelse også indføres i Kirken, således at både piger og drenge har adgang til at assistere med at frembære vin og vand, lærer at ministrere, læser epistel o. a. Det er endvidere Danmarks katolske Kvindeforbunds ønske aktivt at være med til at forkynde og fortolke evangeliet og at blive taget med på råd - f. eks. med i forvaltningen af Kirkens økonomi - alt sammen ønsker, der nøje svarer til de retningslinier, der er nedfældet i dekretet om lægfolkets apostolat som målsætning for lægfolkets aktive indsats.

R

Tænke, tænke, tænke

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:

Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt, Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9-16, lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 16,50. Løssalgspris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

Ved et tilfælde har dansk fjernsyn gennem nogle filmforevisninger i særlig grad givet katolske seere noget at tænke over, lige netop før vi skal fejre meddelelsesmidlernes dag. Vi hentyder her til opførelsen af både Kawalerowicz' polske anti-kloster-film »Moder Johanna af Englene« og den katolske filminstruktør Robert Bressons debutfilm (fra 1943) »Syndens engle«, der også udspilles i klostermiljø, men med ganske andre akcenter og en ganske anden livsholdning. Aftenen før »Syndens engle« kom på skærmen, var en udsendelse oven i købet helliget Bresson, så egentlig har vi vist ikke noget at klage over. For det kan godt være, de besatte nonner i den *polske* film havde det sjovt. Fjernseerne kedede sig bravt over Moder Johanna, hvis de da ikke slumrede blidt ind. Men dansk TV har i hvert fald vist en sag fra to sider og på hæderlig vis givet et grundlag for dialog i hjemmene. Muligvis er der unge, der har givet bolden op til diskussion med forældrene, og dér ville det – i hvert fald ud fra koncilets dekret om meddelelsesmidlerne – være fortræffeligt, om de katolske forældre gik med på spøgen, hvis de vel at mærke var i stand til at tilføre diskussionen en reel viden, serveret med en passende portion menneskekundskab.

Dette var bare ét eksempel på, hvad meddelelsesmidlerne kan sætte i gang. Men meddelelsesmidlerne kan også noget andet. De kan for eksempel sløve, give et forløjet indtryk af tilværelsen. Midt i en pornotid skulle kristne nok være i stand til at udtrykke klare standpunkter, hvad den lurvede del af kioskerne varer angår. Sværere kan det være at gardere sig imod den strøm af virkelighedsfjerne produkter – det være sig film, bøger, forløren opbyggelighed eller ugebladsnoveller – der sukker tilværelsen ind og blokerer for beskæftigelse med ting, der holder tankevirksomheden ved lige. Dagen for meddelelsesmidlerne på søndag skulle ligesom koncilets dekret om massemedierne være til lige inspiration for de kunstnere og publicister og det publikum, der mener, at dette jordeliv er for kort til at tiden ødsles på ting og sager, der ikke bringer én videre og uddyber forståelsen af det bestående. Der bedes i denne intention en bøn i kirkerne ved søndagens messe, og den traditionelle pressekollekt pinsedag erstattes af en kollekt søndagen før til fordel for arbejdet med meddelelsesmidlerne.

Måske chokeres mange over at se kirken midt i meddelelsesmidlernes søgelys med tilhørende avisoverskrifter på bladenes forsider. De chokerede kan trøste sig med, at mange katolske journalister verden over er lige så chokerede over den mangel på forståelse for mediernes væsen, der endnu er at finde selv hos katolikker, som går for at være på fornyelsens side.

Og så kunne De passende fejre meddelelsesmidlernes dag ved at gå ind og se »Mattæusevangeliet«, hvis filmen da spilles et sted. I hvert fald anmeldes den på bagsiden af dette nummer.

En lille påmindelse

Bispekontoret har udsendt en løbeseddel med følgende ordlyd: *Kirkebidragsordningen – har De husket den. Den 15. april var der optalt 3.300 tilmeldinger. Der er altså 9000, som endnu ikke har tilkendegivet deres vilje til solidaritet.* Denne løbeseddel gælder naturligvis ikke Ugebladets katolske læsere, som hører til den faste stok af trofaste, der er at finde alle steder, hvor det gælder. Men måske der var nogle læsere, som kendte nogle, der ikke havde hørt så meget om kirkebidragsordningen, som de burde, og altså kunne trænge til en lille påmindelse. Så var der lejlighed til at gøre dagens gode gerning.

HK

KONRAD ADENAUER

- en stor
europæer

Foto: Dienst aus Deutschland.

Konrad Adenauer var en af dette århundredes store mænd. Når en almindelig borger følger en stor mands liv i den tilbørlige afstand, bliver resultatet ofte et meget sammensat billede, hvori modstridende elementer kan stå og skringe til hinanden, som farver, der ikke passer sammen.

Konrad Adenauer tjente sit land på enestående måde. Af ruinerne efter et af menneskehedens blodigste og uhyggeligste diktaturer, rejstes der under hans ledelse på rekordtid en moderne og demokratisk stat. Han var besjælet af ægte kristen humanisme i sit ihærdige forsøg på at føje det tidligere så nationalistisk selvhævdende rige ind i en europæisk helhed. Til gengæld så han ofte meget stort på midlerne, hvor det gjaldt om at nå målet.

Som barn af det katolske, med fransk ånd flirtende Rhinland kunne han forene tysk grundighed med galdisk esprit. Han blev en lækkerbidsken for anekdoter og myter, og vi ved fra myterne om den anden store gamle mand dér i nabolaget, Charles de Gaulle, at dette at være inspirator til anekdoter er en af de sikre veje til berømmelse. Han var både kendt som en kölnner af de elskværdige og en hård hund af de sarkastiske og ubehagelige.

Og samtidig med at han var demokrat til fingerspidserne, nærrede han den dybeste mistillid til et demokrati, som ikke var kontrolleret af hans faste autoritet.

Han lyttede gerne til andre, men når øjeblikket var inde, ønskede han med sin gallisk prægede klarhed at skære igennem. Onde tunger sagde, at *det* nogle kaldte franskpræget klarhed i tanken, i virkeligheden

var en kedelig evne til at forenkle i utilladelig grad.

En kristelig politiker

At Adenauer blev bisat fra Tysklands nationale helligdom ved Rhinen, den prægtige Kölnerdom, er ikke noget paradenummer. Han var overbevist katolik, og man kan ikke – når det gælder hans eftermæle – spidse af med at sige, at han blot var klerikal. Eller som en tysk katolsk journalist sagde til mig for ikke så længe siden, da vi talte om en anden vesttysk politiker: »Han er ikke katolik, han er kristelig demokrat, det er noget helt andet.« Og omtalte politiker var vel at mærke *ikke* protestant.

Nej, Adenauer var ikke blot en stor kristelig-demokratisk politiker, han var en mand hvis hele livsindstilling var ledet af kristendommen, men samtidig må vi fastslå, at vi her står overfor et flertydigt begreb. Den gode katolik Adenauer havde blandt sine hårdeste kritikere gode katolikker. Og det er, som det skal være.

En af drivkræfterne bag hans demokratiske opbygningsarbejde og kristeligt-humanistiske Europatanke var ønsket om at skabe et bolværk mod kommunismen i øst. Og her brugte han flittigt det kendte bibelske ord om, at den, der ikke er for, er imod. Det fik for eksempel socialdemokraterne at føle, det socialdemokratiske dominerede Norden med. Trods sin kommunistfjendtlighed afholdt han sig ikke fra at besøge fjenden i hans egen lejr, Kreml, og han fik endog diplomatiske forbindelser i gang mellem Bonn og Moskva.

Det er næsten paradoksalt, da loyalitet mod Vesttyskland udelukker nærmere forbindelser med Østtyskland, der betragtes som sovjetisk lydland. Dette gælder endog på det religiøse plan.

Adenauer og nazismen

At Adenauer nåede den position i efterkrigstidens Vesttyskland, som han nåede, kommer naturligvis af hans kompromisløse afvisning af nazismen. Fra at være en mådelig jurastuderende blev han en fremragende politiker, hvis karriere på denne løbebane startede, da han af det katolske centrumparti blev valgt til borgerrepræsentant i Köln i 1906. I 1912 blev han rådmand og i 1917 overborgmester i Köln, samtidig med at han indvalgtes som centrum-medlem af det preussiske overhus. Han var overborgmester i Köln indtil den nazistiske magtovertagelse. At han blev fyret skyldes den kendte begivenhed, der er Adenauer i en nøddeskal. Nazisterne fik hagekorsflag op i Köln, Adenauer beordrede dem ned, og så kunne han trække sig tilbage til et liv i nogenlunde fred – bortset fra afbrydelser, når Gestapo troede de havde et grundlag til at holde ham indespærret på. Da han efter krigen var blevet indsat som borgmester på amerikanernes foranledning, blev han snart igen stemplet som samarbejdsvillig – af englænderne.

Mange var vel tilbøjelige til at give englænderne ret, men ikke desto mindre må flertallet i hvert fald bøje sig for hans uomtvistelige storhed.

Og man vil i længden erindre ham som en af de europæere, man ikke kunne have undværet. *HK*

Kirke og samfund

8.

Som afslutning på vor serie om kirke og samfund gennem tiderne bringes nogle ord om dette eviggamle spørgsmål, som det har formet sig i vor egen tid.

Kirken i det 20. århundrede

Den gamle kamp for kirkens frihed måtte allerede i forrige århundrede på ny genoptages over for totalitære tendenser i de moderne stater såsom den laicistiske franske republik efter 1870, det nye Italien, der efter inddragelsen af Kirkestaten gjorde paven til »fange i Vatikanet,« eller Tyskland, hvor Bismarck førte kulturkamp mod katolicismen. Endnu hårdere blev kampene i det 20. årh., hvor Hitlers nazisme og den russiske og kinesiske kommunisme genoplivede fortidens kristenforfølgelser i stor målestok og med den moderne tekniks metoder.

Kirkens religiøst begrundede højagtelse for mennesket viste sig under dette livtag at være i dybeste overensstemmelse med det ægte demokrati og den mådeholdne socialreformers idealer. Efter 1945 blev de kristeligt-demokratiske partier intet mindre end toneangivende i vesteuropæisk politik. Dels dannede de kernen i afværgefronten mod den kommunistiske trussel, dels viste de deres socialprograms værdi under genopbygningen efter den værste af alle krige, og endelig er det i første række kristeligt-demokratiske politikere, der i stræben efter at overvinde den gamle nationalismes fare er gået i spidsen for den moderne Europa-bevægelse (Adenauer, de Gasperi og Robert Schuman).

Problemet kirke-stat blev søgt formuleret og løst i overensstemmelse med det demokratiske styre og nutidens faktiske pluralisme på livsanskuelsernes område. En undtagelse danner her Spanien, der efter årtiers liberale og socialistiske regimer endte i den ulykkelige borgerkrig, der førte til Francos særlige syntese mellem statstotalitarisme og katolsk statskirkelighed, men det bør ikke

glemmes, at Franco er en miljøbestemt undtagelse og ingen regel for det 20. årh.s katolikker i forholdet til politik. Regelen er det kristne demokrati. — Mange af det andet Vatikanconcils tekster — bl. a. om religionsfriheden, lægmandsapostolatet og kirkens forhold til vor tids verden — må ses som kodifikation af kirkens selvbesindelse i en demokratisk tidsalder. Herved søges rester af en ensidig papalistsk enevælde, der i den foregående tidsalder havde lagret sig i kirkens egen struktur, endelig overvundet. Netop derved vil pavedømmet som religiøs autoritet og som et synligt udtryk for katolicismens evige enhed kunne fremstå i et desto renere lys.

Danmark i nyeste tid

Hos os varede den kristne enevælde til 1848, da den afløstes af et udpræget liberalt demokrati. Der blev nu religionsfrihed, hvilket betød, at den borgerlige diskrimination af ikke-lutheranere ophørte. Desuden fik de såkaldte »anerkendte trossamfund«s religiøse embedshandlinger (deriblandt katolikernes) borgerlig gyldighed på lige fod med folkekirkens. Dennes monopol brødes altså, men som traditionens og flertallets kirke vedblev den at nyde statens understøttelse til opretholdelse af kirker og præsteløn. I politiske og sociale spørgsmål forholdt folkekirken sig passivt, og man gik ud fra, at folkeskolens religionsundervisning og den kristne kulturarv var garanti nok for bevarelsen af det danske samfunds kristne præg. Derfor ansås f. eks. dannelsen af særlige kristeligt-demokratiske partier for overflødig. Man er stolt af, at forholdet mellem stat og kirke i Danmark aldrig — trods den stigende sækularisering — er blevet noget problem, ja endog af, at grundlovens løfteparagraf om skabelsen af en kirkeforfatning aldrig er blevet til noget.

I dag er det dog et spørgsmål, om denne idylliske tilstand er holdbar.

Fortsættes side 10

For øjeblikket er alverdens filosoffer travlt optaget af at undersøge sprogets væsen. Man spørger, hvad de sætninger, vi udtaler, egentlig betyder. Endvidere gør man sig tanker om disse sætningers forhold til virkeligheden. I den angelsaksiske sprogfilosofi plejer man at sige, at en sætning først kan gøre krav på at blive antaget, hvis og når dens indhold kan efterprøves. Den må kunne kontrolleres i erfaringen.

Nu kan vor kristne tro også udtrykkes i sætninger. Det gør vi til stadighed, når vi taler, skriver eller prædiker om den. Men hvilke kriterier har vi for disse sætninger? Kan vi efterprøve dem i erfaringen?

Vidnet

Så mærkeligt det end lyder, giver søndagens evangelium (Joh. 15, 26–27; 16, 1–4) et svar på dette moderne spørgsmål. I vort retssystem er den person, som kontrollerer en begivenheds pålidelighed, et »vidne«. På forskellige vidners overensstemmende udsagn kan en dom fældes. Et vidne er et menneske, som har været samtidigt med en historisk begivenhed, har oplevet den og derfor med sikkerhed kan udtale sig om de kendsgerninger, der er tale om. På grund af ét eller flere vidners udsagn kan vi kontrollere, det vil sige efterprøve, en sætnings sandhed. »Vidne« er derfor nøgleordet i den tekst, vi læser på denne søndag. Nu nævnes der i evangeliet ikke én, men to slags vidner: Helligånden og apostlene. Begge er altså, om end i forskellig grad, vor tros kriterier.

Apostlene som vidner

»I skal være vidner; thi I har været med mig fra begyndelsen« (v. 16, 1). Vi antager vor tro, fordi det er Gud selv, der har talt. Guds magt og myndighed er den sidste grund til vor tros sandhed. Men vi kan efterprøve, kontrollere vor tro ved vidners udsagn. Det er netop apostlene, som har været med Herren »fra begyndelsen«. Vi kristne, som lever i det 20. århundrede, har ikke været samtidige med de begivenheder, som vor tro taler om. Men der findes nogle mennesker, som i streng forstand har erfaret denne virkelighed. Det er netop apostlene. Derfor kan vi ved deres hjælp kontrollere vor tro. De har overleveret denne erfaring i deres skrifter. Ved at undersøge disse skrifter — den Hellige Skrift — kan vi få bekræftelse for vor tro. Naturligvis skal denne un-

VIDNET

SØNDAG EFTER KRISTI
HIMMELFART

dersøgelse – i det mindste hos de lærde – ske i en form, som anvender alle midler, som den moderne videnskab stiller til vor rådighed. Men i almindelighed kan og bør man sige, at vi kan efterprøve vor tros sandhed ved apostlenes udsagn. Den hviler på en erfaring, ganske vist ikke vor egen, men netop disse vidners udsagn. Og selv om de ord og begreber, de anvender, ikke mere umiddelbart er forståelige for os, kan man dog ved nærmere undersøgelse finde ud af, hvad de egentlig har ment med deres udsagn. Om deres ord er »meningsfyldte«, og om deres ord gengiver en virkelighed, kan slås fast med sikkerhed. Og dette ikke blot ved en direkte undersøgelse af teksterne, men også ved en undersøgelse af den mening, som den første menighed og de efterfølgende tidsperioder har lagt ind i disse ord. Dette sidste plejer vi at kalde overlevering eller tradition.

Helligånd som vidne

Men det påfaldende i dagens tekst er den kendsgerning, at Apostlenes vidnesbyrd først kommer i anden række. I første række nævnes en anden, et andet vidne, hvis vidnesbyrd for vor tro er af meget højere værdi. Det er Helligånden. »Når talsmanden kommer, som jeg skal sende jer fra Faderen, sandhedens Ånd, som udgår fra Faderen, så skal han vidne om mig« (Joh. 16, 26). Der er stor forskel mellem Apostlenes vidnesbyrd og Helligåndens. Apostlenes vidnesbyrd kommer til os udefra. Helligåndens vidnesbyrd sker inden i os. På de gamle russiske ikoner kan man ofte se en fremstilling af en apostel eller evangelist. På hans skulder sidder en due, symbolet på Helligånden, som hvisker den hellegmand noget i ørerne. Denne naive fremstilling må ikke misforstås. Helligånden er ikke ved siden af os, men inden i os. Han bor i vore hjerter. Han er det inderligste i os, for så vidt som vi er kristne. I Dåben har vi modtaget ham. En af de store græske kirkefædre plejede at sige: En kristen er et menneske, der består

af legeme, sjæl og Helligånden. Han giver os den indre erfaring om vor tros sandhed. Man skal ikke straks komme med den indvending, at dette jo er subjektivism. Herrens ord kommer vi ikke uden om: »Han skal vidne om mig.« Han gør det i vort hjerte. Han gør det, fordi han er »sandhedens Ånd«. Han gør det, fordi han udgår fra Faderen og er sendt af Herren. Koncilet i Trient og også det 2. Vatikankoncil taler udtrykkelig om Helligåndens indre vidnesbyrd. Måske har vi moderne kristne overset det en lille smule. Lever vi et virkelig kristent liv, vil vor indre erfaring lidt efter lidt overbevise os om, at det, vor tro siger, svarer til virkeligheden. Den af Helligånden formidlede erfaring er for os kristne et kriterium for troens sandhed. I en indre, stadig voksende erfaring oplever vi, at det virkelig forholder sig sådan, som vor tro siger.

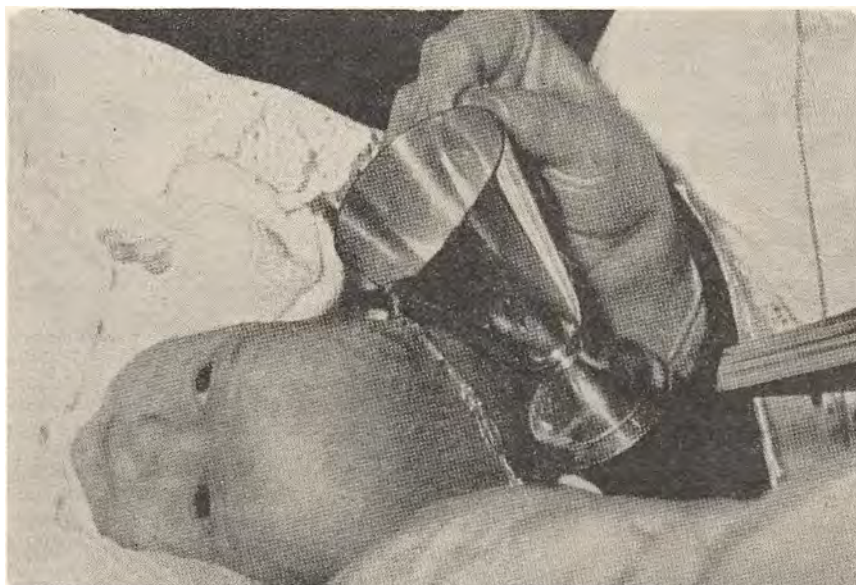
Krisernes tid

Disse to vidnesbyrd, apostlenes og Helligåndens, svarer til hinanden.

Det ene bekræfter det andet. Men den sidste og endegyldige efterprøvelse sker ved Helligånden i vort hjerte. Hvorfor lægger Vor Herre så megen vægt på dette dobbelte vidnesbyrd? Fordi der kommer troskriser. Disse ord er i første omgang sagt til selve apostlene. Der skal komme tider, da de vil »udelukke jer af synagogerne, ja, den tid skal komme, da enhver, som slår jer ihjel, skal mene, at han derved dyrker Gud« (Joh. 16, 1–2). Men de ord er også sagt til os. Måske bliver vi ikke slået ihjel og udelukket af menneskenes fællesskab. Men man angriber vor tro, håner den, slår os åndeligt ihjel og stempler os som nogle mærkelige individer, der udelukker sig fra den offentlige bevidsthed. Herren har forudsagt det. Bør vi undre os, når det virkelig sker? I en sådan krisernes tid, som enhver tidsalder på en mere eller mindre udtrykkelig måde oplever, bør vi besinde os på vor tros grundlag. Vor tros sidste kriterier er apostlenes vidnesbyrd og den erfaring, som Helligånden meddeler os i vort eget indre.

H. Roos S.J.

Helligånden er ikke ved siden af os, men inden i os. Han bor i vore hjerter. . . I dåben har vi modtaget ham.

Meddelelsesmidlernes dag

Fejres over hele verden

Af Helge Kristensen

- *En hurtig offentliggørelse af begivenhederne og deres omstændigheder giver det enkelte menneske en mere fuldstændig og sammenhængende viden, der kan sætte den enkelte borger i stand til at bidrage mere effektivt til samfundets vel og til at arbejde med på dets trivsel. Derfor indebærer ethvert menneskeligt samfund en ret til information om forhold, der angår dets medlemmer, hvad enten det er som privatpersoner eller som borgere, alt efter hver enkelts særlige behov.*
- *Særlige forpligtelser påhviler alle, der som læsere, seere eller lyttere er den modtagende part i brugen af meddelelsesmidlerne ud fra et personligt og frit valg. Dette valg skulle gerne give sig udtryk i, at de foretrækker de værker, der udmærker sig ved høj moralsk, videnskabelig eller kunstnerisk kvalitet . . .*
- *Man bør ved sit valg støtte de gode værker og ikke kompromittere sig selv med de dårlige, som man ofte gør det ved at lægge sine penge hos de forretningsfolk, der kun bruger meddelelsesmidlerne til at opnå økonomisk vinding.*
- *Eftersom samfundets meddelelsesmidler henvender sig til mennesker med forskellig kulturel baggrund og på forskellige alderstrin, må man – for at de skal kunne få det rette praktiske udbytte af disse midler – give dem en dannelse og en praktisk undervisning, der er specielt tilrettelagt efter alders- og dannelsestrin.*

Uddrag af det andet Vatikankoncils dekret »Om samfundets meddelelsesmidler«.

Den katolske kirke over hele verden fejrer på søndag den 7. maj for første gang »meddelelsesmidlernes dag«. Med dette universelle arrangement henvender man sig ikke blot til katolikker, men til »alle mennesker af god vilje«.

Vatikanet opfordrer først og fremmest biskopperne til at sørge for, at der i alle kirker bedes en særlig til dagen forfattet bøn. Der er også udsendt forslag til prædikener og taler, der imidlertid ikke er at opfatte som obligatoriske, men som slet og ret tilbud til dem, som måske kunne tænke sig at sige nogle ord om emnerne, men ikke føler sig på tilstrækkelig sikker grund der.

Vatikanet anbefaler også den enkelte biskop at bruge lejligheden til at holde en sammenkomst for alle, der beskæftiger sig med presse, radio, fjernsyn og film.

Her i Danmark vil bispedømmet gå lidt gelinde til værks første gang, dagen fejres. Obligatorisk bliver kun bønnen i søndagens messe og en kollekt til fordel for arbejdet med meddelelsesmidlerne.

Dog må vi håbe, at arbejdet med de i det moderne samfund så vigtige medier vil blive intensiveret i den katolske kirke i Danmark – ikke mindst fordi det ganske simpelt af det andet Vatikankoncil er blevet påbudt de enkelte bispedømmer at beskæftige sig med den slags sager, som ganske simpelt er uundværlige for dem, der har noget at sige deres medmennesker.

Der eksisterer indtil videre her i bispedømmet et Arbejdsudvalg vedrørende Meddelelsesmidlerne. Udvalget forbereder et principgrundlag, så også koncilets ideer indenfor dette område kan blive ført ud i livet i H. C. Andersens, Johannes Jørgensens, Brandes' og Carl Th. Dreyers fædreland. Principgrundlaget skal på et møde i slutningen af denne måned forelægges en plenarforsamling bestående af katolikker, der på en eller anden måde beskæftiger sig med meddelelsesmidler og naturligvis først og fremmest folk, der er tilknyttet foreninger og institutioner i bispedømmet. Arbejdsudvalget, hvis

Børn og meddelelsesmidler er et kapitel for sig.

opgave er endt med ovenstående plenarmøde, består af redaktør Ejv. Bjørnkjær, kontorassistent George Bune Andersen, pater P. Grégoire O.P., direktør Harald Guldager og undertegnede, der har fungeret som formand.

Bønnen, vi skal bede i messen på søndag, indeholder fem punkter.

1. Vi skal bede om, at *den* store menneskelige familie, som kirken er, må få held med at føre sit fredens og broderskabets budskab ud til verdens ende.

Altså: kirken må lære at benytte de moderne meddelelsesmidler i sin forkyndelse, men det betyder på den anden side ikke, at katolikker nu med en vis mands vold og magt skal se at få foden inden for på bladredaktioner, radiostationer, i tv- og filmstudier osv. for at inficere samfundet med den sande romerske tro. Nej så vidt jeg kan se, drejer det sig her om kirkens egne institutioner: at de må blive i stand til at arbejde så professionelt og effektivt, at de er i stand til at konkurrere med alt det, som de privat- og statsejede meddelelsesmidler har at byde på.

2. Og så skal vi tænke lidt på selve nyhedsformidlingen i radio og fjernsyn og udtrykke vort håb om, at de ansvarlige må have sig det ene for øje: at tjene menneskeheden med Guds gaver til vor tid i hænde. Det vil atter sige at leve op til det yderste krav om hæderlighed og korrekthed.

Nyhedsformidlingen er et vidtfor-grenet og vel virkende apparat, hvad det tekniske angår. Det skærper kravene til dem, der anvender det. Et skørt rygte sat i omløb i en afkrog af verden kan sætte Europa på den anden ende i løbet af en halv time,

forårsage store udslag på børserne og derved påvirke hele dagligdagen for millioner af mennesker. Det er ikke blot trykknappen til atomraketterne, der er farlig.

3. Man skal sende forfattere, redaktører, skaberne af fjernsyns-udsendelser, dramatikere, teaterdirektører, biografdirektører, filminstruktører og lignende godtfolk en venlig tanke. De bør anvende deres medier »til Guds ære og menneskehedens bedste«. I denne forbindelse er det interessant at erindre sig, hvad biskop John Willem Gran, Oslo, der tidligere var filmand, fornylig sagde i et interview med »Aktuelt«.

»Kunsten har sine egne love, der må respekteres. En kunstner må bedømmes ud fra dem og ikke ud fra det motiv, han vælger. Den skabende kunstner har en gnist i sig af det guddommelige.«

Det er altså helt i sin orden, at kirken giver skribenter og kunstnere et ord med på vejen, men indenfor kirken bør forståelsen for kunstnerens ærlige søgen efter sandheden også respekteres. Hvis kirken er sandhed og sand kunst søgen efter sandhed, kan de to aldrig i yderste konsekvens gøre hinanden skade. Tværtimod.

4. Vi bør alle have samvittigheden med os, når vi vælger, hvad vi skal se og høre og læse. Og tankevirkomheden. Intet er mere skadeligt både for en selv og fællesskabet, som at sluge ukritisk. Det er ikke nok at ønske gode journalister, gode forfattere, gode skuespillere, gode komponister osv. Vi bør opdrage os selv til at blive et godt publikum og gode læsere, og et godt publikum og gode læsere er altid i dialog, samtale, med dem, der skaber. Når vi – for eksempel – lægger så megen vægt på filmanmeldelser her i bladet, er det fordi filmen – frem for andre kunster – er tidens kunstart. Filmen står med begge ben i virkeligheden, men fortæller den os om virkeligheden? Og hvordan kommer vi på sporet af den røde tråd, der lærer os at tolke og bedømme tidens kunstner? Ja, det er det, anmeldelserne skal hjælpe os til, i et katolsk blad de katolske anmeldere. Men end ikke (bemærk De ironien) den katolske anmelder er Højesteret. Det er den enkelte selv, og har anmelderen, ja den katolske anmelder, hjulpet sin læser lidt på gled, så er

han nået langt. For også anmelderen er deltager i en samtale...

5. Og lad os så bede om, at meddelelsesmidler og kunstarter må tjene menneskeheden og fremme forståelsen og tolerancen mennesker imellem. Det er let nok at forstå den forfulgte sorte i Sydafrika og være solidarisk med ham – specielt når man sidder i Danmark. Men kan vi også forstå vor nabo, der lader radioen larme eller vor trosfælle, der er alt for højre- eller venstreorienteret?

Alle disse ting og mange, mange flere til taler meddelelsesmidlerne om.

Men den enkelte af os har det sidste ord. Eller bør have det.

Helge Kristensen.

*

Historiens spejl

Fortsat fra side 6

Sækulariseringen bliver stadig intensivere (abort- og pornolovene), og mange – også i folkekirken – føler efterhånden den afkristnede stats lovgivningsret i kirkelige spørgsmål (kvindelige præster) som en trussel eller dog som en uærlighed. I øjeblikket er især problemet om skolerens religionsundervisning i søgelyset; fortalere for en afklaring af kirkens egen holdning i disse sager er især den såkaldte »ja og nej«-bevægelse.

Vi katolikker har i øjeblikket næppe noget ydre problem i forholdet til den danske stat, – dog er der jo eet under optræk vedrørende kirkebidragets fradragsret! Men vor hovedopgave må det være i ord og handling at gå ind for, at det heller ikke i Danmark er sækulariseringen, men Kristi plans fulde virkeliggørelse, der på alle livets områder er det sande fremskridt. Det er denne vej, det andet Vatikankoncil viser os både som enkeltpersoner, i vort bispedømmes forskellige institutioner og som medlemmer af det danske folk. Som danske katolske borgere har vi pligt til at lade troens lys præge vore handlinger også i en eventuel meget ønskelig politisk aktivitet. Men vi må ikke glemme kirkens gamle visdom, der afviser al ensidighed i forholdet mellem stat og kirke. Med Kristi hjælp vil da også vi kunne lære, hvad det vil sige, at Hans rige vel er i verden, men ikke af verden.

Nybo

Da lejligh

Mens militærkuppet i Grækenland satte de store bladredaktioner i København på den anden ende, holdt det lille katolske kampblad *Labora* en yderst rolig og stilfærdig Store Bededags Konference med sine læsere. I alt 26 – ca. en fjerdedel af bladets faste abonnenter – var mødt op. Helt fra Lolland var der kommet deltagere, ligesom en dominikansøster fra Lund havde fundet anledningen interessant nok til en rejse over Sundet.

Derimod havde forbavsende få af bladets ellers så ivrige kritikere, for eksempel blandt sognegeistligheden, efterkommet biskop Hans L. Martensens opfordring til at slutte op om konferencen, »for at så mange synspunkter som muligt kunne blive repræsenteret for at denne publikation således mere og mere kunne svare til sit formål og opfylde sin mission«.

Biskop Martensen deltog selv i konferencen. Hans indlæg kan læses i sin fulde ordlyd andetsteds i bladet. Af de øvrige kritiske indlæg på konferencen skal her kun kort refereres direktør Harald Guldagers og cand. mag. Ellen Niensens.

Direktør Guldager, der indledte med at fremhæve, at hans indlæg skulle opfattes venskabeligt og positivt sagde bl. a.:

»Jeg er ked af p. g. af den korte taletid, der kan blive mig beskåret, hovedsagelig at måtte koncentrere mig om kritiske bemærkninger, idet der jo er meget godt at sige om bladet også – bl. a. har det en moderne, god lay-out, hvor tegninger og inddeling i afsnit med særskilte overskrifter virker meget tiltalende, og når man betænker, at bladet er duplikeret på vanskeligt papir må man tilgive, at trykket af og til er dårligt. Der er dog en del trykfejl, man nok burde komme bort fra.

Men tonen i bladet kan kun hindre, at det får en større udbredelse, som det ellers vitterligt fortjener. Der føres efter min mening en absolut revolver-journalistik, hvor man går lige fra fine antydninger af mistænkeliggørelse over små og stør-

en var der, kom kun få af kritikerne...

re fordrejninger af sandheden til så grove injurier, som man vel næppe ville vove at anvende, hvis man måtte frygte en retssag. Kun den omstændighed, at man føler sig nollunde sikker på, at der ikke fra katolsk side rejses sager indbyrdes, kan få én til at skrive, som man ofte gør...

I såvel artiklen »Tag makværket af bordet« som »En sang om dumhed og magt« benytter man netop taktikken med små og større fordrejninger af sandheden, hvorved man bibringer læseren, der måske kun kender sagen fra bladets omtale, et helt forkert indtryk.«

Direktør Guldager sluttede:

»Opsatsen på bagsiden »Med hvilken kompetence« er så grove injurier, så det forekommer mig sandsynligt, at man ville kunne vinde en retssag mod redaktionen på grundlag af denne udtalelse.»

Når disse kritiske bemærkninger fremsættes, er det ikke alene for egen regning, men jeg ved, at mange læsere mener det samme, og jeg fremsætter dem her, fordi den ånd og tone, der hersker i bladet, skader bladet i dets omdømme, hvilket bladet ikke kan være tjent med, da det dermed let mister sin chance for at yde en indsats på et område, hvor det absolut har en mission, som sikkert ikke kan opfyldes af andre blade, en mission, som vi alle i kirken har brug for.«

Biskoppens tale ved Labora's Storebededagskonference

Som det vil være de fleste bekendt, regner jeg et apostolat blandt arbejderne i evangeliets ånd og efter de principper, der er blevet udformet af kardinal Cardijn, for at være af stor betydning for kirken i dag, både her i Danmark og andre steder. Det vil også være mange bekendt, at jeg siden jul har viet mere tid til arbejderne end til nogen anden enkelt katolsk lægemandsgruppe, idet jeg næsten månedlig har haft møde med dem. På disse møder har jeg lært dem at kende som ivrige mennesker, der brænder efter at bringe evangeliet videre til andre, og der er opstået et venskabeligt forhold mellem arbejderne og mig.

På denne baggrund beklager jeg desto dybere, og føler virkelig bedrøvelse over, at sidste nummer af Labora, der skal diskuteres på denne konference, så vidt jeg kan skønne hverken er i særlig god overensstemmelse med evangeliets ånd eller med kardinal Cardijns ønsker.

Hvad jeg først og fremmest vil kritisere ved dette nummer af Labora er, at det tager det for let med sandheden.

Som eksempel kan artiklen »Tag makværket af bordet« nævnes. Den indeholder forskellige usande påstande og mange fordrejninger af sandheden. Og dette til trods for at jeg brugte mere end en time af et aftenmøde til at forklare arbejderne, hvorledes netop nogle af de indvendinger, som denne artikel bringer, var usande og ubegrundede. Det er ikke rigtigt, at det var den almindelige opfattelse, at det økonomiske råds skitse til en kirkebidragsordning havde lidt nederlag på Rygårds-mødet. Kun på enkelte punkter ønskede man den ændret. Jeg mener at have taget hensyn til Rygårdsrådets ønsker. Desuden har jeg brugt lang tid på at forklare arbejderne, at det økonomiske stiftsråd ikke er bispedømmets almindelige råd. Dette råd skal drøftes på Synoden. Det er derfor falsk, når artiklen siger, at »konciliet har ønsket, at stiftsrådet skal blive lægfolkets parlament«. Konciliet har nemlig overhovedet ikke udtalt sig om økonomiske stiftsråd, der som vort er et repræsentantskab for dem, der økonomisk støtter bispedømmet.

Om sandheden i artiklen »En sang om dumhed og magt« vil jeg lade andre dømme, især dem, der

selv har deltaget i samarbejds-møderne.

Hvad den sidste artikel mod ærkebiskop Heim angår, så indeholder den følgende usandheder: Den apostoliske delegat henvendte sig ikke til præsterne uden om landets biskop, men jeg havde delegatens brev i hænde, inden min Vietnamappel og inden delegatens brev blev sendt ud til præsterne. Der påstås endvidere, at den apostoliske delegats brev »klart udtrykker misbilligelse af biskoppens 'politiske' handling ved underskrift for 'stands bombardementernes' kampagnen«. Delegatens brev var skrevet allerede en måned før, jeg gav navn til appellen, og kan derfor ikke rette sig mod denne. Disse usandheder kunne redaktøren for Labora straks have fået opklaret ved at ringe til delegationen eller mig selv.

Min anden indvending mod Labora er, at den er uden broderlighed med de andre katolikker uden for arbejderens kredse, og at den bringer megen negativ kritik, men ikke meget positivt, som man kan bygge noget på.

Jeg vil her atter fremhæve brevet til den apostoliske delegat. Hvad berettiger til at kalde pavens udsending til vore kirker for »den såkaldte apostoliske delegat«? Hvad berettiger til, at man tiltaler ham med hr. Bruno Heim? Hvad berettiger til at kalde den apostoliske delegats breve for »uartige«? Man må vide, at det indirekte er paven selv, man på denne måde kritiserer og nedværdiger. Selv om et menneske har en høj stilling i kirken, har han krav på sandfærdig og høflig behandling.

Min store bekymring er derfor kort sagt, at Labora for øjeblikket står for en tendens, der er ved at blive fuldstændig gold og ufrugtbar, og som ikke længere har meget med evangeliet at gøre. Det apostolat, som jeg selv håber en gang vil komme blandt arbejderne både her og i andre lande, vil aldrig komme til at bære evangeliets kendetegn eller evangeliets frugt på denne måde.

Det er derfor min klare indstilling, at dersom ånden i Labora ikke radikalt ændres fra, hvad der er kommet til udtryk i dette sidste nummer, så er det i hvert fald ikke sandt, hvad der står på bladets bagside, at det »har den katolske biskops velvilje og bevågenhed«.

+ Hans L. Martensen

Cand. mag. Ellen Nielsen talte ud fra sin mange års erfaring med »Arbejdet«:

»Labora har på udmærket måde taget arven op efter »Arbejdet«, som mest havde en oplysende opgave, mens Labora jo er et kamporgan. I bedømmelsen af en ting gælder det helt generelt, at man må afbalancere kritik og anerkendelse. Det giver et skævt billede, hvis 90 pct. af det, man siger er kritik, og kun de 10 pct. ros – hvis man da overhovedet husker at rose.«

Af de øvrige indlæg fremgik det, at man især efterlyste forbedringer på følgende 7 punkter:

1. Det internationale stof, herunder bevægelsens arbejde i udlandet.
2. Kontakten mellem kirke og arbejdsplads.
3. Labora's tone.
4. Det politiske stof – herunder politik som kristent kald.
5. Økonomisk stof – især i forbindelse med faglige spørgsmål.
6. Fredsspørgsmålet.
7. Større plads for ikke-katolske skribenter.

Konferencen blev kørt meget stramt og derfor også meget effektivt af mødelederen Per Wedell

Fortsættes side 13

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Stuðiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 615) 2454

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Banegårdens Restaurant

Fritz Kapper

Odense H.

Murermester- og entreprenørfør.
M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselolier

Glarimester

POUL V. JOOST
Slotsgade 7, København N
Telefon 39 79 77
Stort udvalg i fotografirammer

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

*Gardiner
Manufaktur
Hvidevarer
Sengeudstyr*

Textil-Varehuset

Slotsgade 17, København N
Tlf. (01) 35 05 01
Leverandør af skolekølere

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

Send Deres manuskript
i god tid.

J. Qvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
*Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail*

HORNUNG & MØLLER

Aktieselskab
KGL. HOF-PIANOFABRIK

KØB . SALG . REPARATION
FELIX SCHMITT & SØN
Exam. pianostemmer og instrumentmager
Maglæs 1, Odense,
Tlf. (09) 12 36 56 - privat 11 15 93
Organist & kantor ved den
Kølske Kirke i Odense.

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre
Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvæg 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

»Ve jer I skriftkloge . . .

Fortsat fra bagsiden

rette evighedsdimension. Her er ikke grundlag for smålige hib til jøderne. Vi er alle skyldige, i særlig grad hvis vi sætter os på den høje hest: »Ve jer, I skriftkloge og farisæere, I hylkere! thi I er ligesom kalkede grave, der jo udvendig ser kønne ud, men indvendig er fulde af dødningeben og alskens urenhed.«

Også Johannes Døberen er chokerende anderledes: en lille halvskaldet hidsig mand med dårlige tænder, men sikre en glød, der er i hans tale!« Man forstår til fulde, at folk står i kø for at blive døbt.

Sådan er de der allesammen: stærke ansigter i mængden, rigtige mennesker. Og masken rives af denne verdens fyrster repræsenteret ved de to Herodes'er. Pilatus er en åh så dannet herre, der vasker hænder for at komme ind til middag.

Herrers engel er ikke noget intet-kønsvæsen med vinger, men en ung pige med et friskt og glad ansigt. Også dette accepterer man.

Musikken til filmen er meget varieret. Den spænder fra klassikere som Bach og Mozart til afrikansk inspirerede kor og russisk kirkesang. Denne blanding er med til at understrege det evigtgyldige og overnationale.

Kort sagt: det er lykkedes marxisten Pasolini at skabe en film der gennem fattige materielle midler og rig ånd på en egen vis rammer evangeliets sande tone. »Mattæusevangeliet« er tilegnet pave Johannes. Den har modtaget den katolske filmpris, som den så sandelig fortjener.

HK

Da lejligheden . . .

Fortsat fra side 11

Topp. Eksempel: De sidste deltagere mødte op med en halv times forsinkelse, hvorefter et meget stort væk-keur blev sat en halv time tilbage og angav »konferencetiden«, således at mødet også sluttede en halv time senere. Det blev næsten et kursus i mødeteknik og kollektiv arbejdsform, herunder et meget udmærket gruppearbejde.

Redaktionen tog i flere indlæg kritikken til efterretning, idet man dog fastholdt, at man hovedsagelig henvendte sig til arbejdere og derfor også måtte udtrykke sig på deres sprog. Formanden for Katolsk Arbejderaktion George Bune Andersen bemærkede til biskoppens indlæg, at

Knud Johnsens brev kun tegnede underskriveren personligt og ikke bevægelsen. Bune Andersen mente i øvrigt, at man ved læsning i Evangeliet fik indtryk af, at også Jesu sprogbrug og tone kunne blive skarp og uforsonlig, for eksempel når han henvendte sig til farisæerne.

Som et helt konkret resultat af mødet udarbejdede en af grupperne et forslag til næste nummer af *Labora* i overensstemmelse med den fremkomne kritik. Redaktionen erklærede at ville lade sig inspirere af forslaget. *Jens Oluf Lund.*

LITURGISK KALENDER

SØNDAG efter Kristi Himmelfartsdag, hvid, s. 604.

MANDAG hverdag, hvid, s. 600.

TIRSDAG Gregor af Nazians, bisp, bekender, kirkelærer, hvid, s. 908.

ONSDAG Antonius, bisk, bekender, hvid, s. 908. Erindring om martyrerne Gordian og Epimakus, s. 908.

TORS DAG Filip og Jakob, apostle, rød, s. 894.

FREDAG Nereus, Akillevs, jomfru Domitilla og Pankratius, martyrer, rød, s. 909.

LØRDAG Pinsevigilien, rød, s. 611.

SØNDAG Pinsedag, rød, s. 616.

SKT. DOMINIKUS' ORDEN'S

Lægmandgruppens næste møde finder sted søndag den 7. maj kl. 9,30, hvor pater G. Vian O.P. indleder om 7. afsnit i studieplanen:

»Salige er de barmhjertige . . .

ØMVALFARTEN

Som det nok er alle bekendt, nærmer tiden sig for vor årlige valfart til »Vor Frue af Øm« den 21. maj. Med tanken om valfarten melder sig også tanken om det forberedende arbejde til selve valfarten, hvor vi tidligere år altid har set så mange glade unge og ældre arbejdsivrige mennesker deroppe.

Som alle ved, er det jo begrænset, hvor mange der kan indkvarteres på sovesalene, for selv om hjerterummet er stort, kniber det lidt med husrummet. Vi beder derfor alle, som ønsker at komme og hjælpe os i år, om at tilmelde sig i forvejen til Valfartens personalechef:

Benny Andersen,
Vesterbrogade 57, 2,
Kolding,

senest den 12. maj, så vi derved kan prøve at skaffe plads til alle der tilmelder sig.

GENERALFORSAMLING

Unge Katolske Arbejdere og *Katolsk Arbejderaktion*, indkalder herved til ordinær generalforsamling:

tirsdag den 9. maj kl. 20,

i krypten under Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Dagsorden:

1. Protokol.
2. Beretning.
3. Regnskab.
4. Indkomne forslag.
5. Valg.

Man bedes bemærke, at forslag til punkt 4, ifølge lovene skal være formanden i hænde senest 3 dage før.

Vel mødt

bestyrelsen.

Indbyd en ung amerikaner i sommerferien

Den danske komité for *Youth for Understanding* er nu i fuld gang med at planlægge fordelingen af unge amerikanske skoleelever i 16-18 års alderen i danske hjem. Blandt disse er 9 katolske piger, der stærkt ønsker at bo i katolske hjem i tiden fra 23. juni 1967 til midten af august.

Komiteens sekretariat i Faaborg har allerede modtaget en del tilbud fra danske familier, der ønsker at åbne deres hjem i *sommerferien* for en ung dreng eller pige fra USA. Men der mangler endnu en del værtshjem, inden den endelige fordeling af ca. 75 unge kan finde sted.

Kontoret i Faaborg - Nørregade 8, Faaborg, telefon (09) 61 16 57 - modtager i denne tid tilbud om værtshjem, og man understreger over for os, at jo tidligere tilbuddene indgår, desto hurtigere er fordelingen overstået, så de unge kan komme i gang med den første kontakt pr. brev.

Erfaringen viser os, at det altid er en stor oplevelse for en ung dansk skoleelev at være vært for en ung af anden nationalitet, udtaler komitéens sekretær, fru E. Seerup. De unge amerikanske skoleelever er omhyggeligt udvalgt blandt deres skoles bedste elever, og de er indstillet på som familiemedlemmer at opleve den danske hverdag. Derved sluttet venskaber, og der udvikles en gensidig forståelse for andres levevis og forhold i øvrigt - noget meget væsentligt i vor tid.

Det har også vist sig, at vore egne unge opnår en helt utrolig færdig-

Esbjerg

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksvej 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester

Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester

Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed

Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjydske Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19
Helsingør. Tlf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahnsvej 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon: 2 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

RYBERG's Bageri & Conditori

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 05 88

*Drik kaffen i vort hyggelige
cafeteria.*

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 2 01 55

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget

Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding

*1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver*

Støt vore annoncører

Roskilde

Firma Hans Møller

vi Ib Møller

Sct. Olgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefyr*

*Skolebøger - Skolerekvitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billig-bøger*

Roskilde Boghandel

Sct. Olgade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olgade 13, Roskilde
Tlf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Kornerupsvej 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs efft.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevine

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Tlf. Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

København

Fiskehuset PARCEL

Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A, København V
Telefon (01) 31 04 11

PAPIR

TRYKSAGER

KONTORARTIKLER

PLASTIC

Karl A. Hansen & Sønner

Murermestre * Entreprenører

Ingeniør * aut. kloakmester

Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 16 55

hed i engelsk. Det mærkes på karaktererne i skolen.

Hvad med forældrenes ferie?

Ja, det er netop derfor, vi allerede nu er i gang. Sommerferien skal jo planlægges, og tager man imod en ung amerikaner, må man tage det i betragtning. De er imidlertid raske unge drenge og piger, der tidligere år har deltaget i teltture, camping, cykelture landet rundt, hvis der ikke har været tale om bilture eller lign. Ofte kan de betale deres part af udgifterne til rejser og ture.

Lad mig i øvrigt gøre opmærksom på, siger fru Seerup, at vi lige er blevet færdige med forberedelserne til at sende 100 unge danske skoleelever i samme alder til USA på 1 års skoleophold. De får ophold hos en amerikansk familie, og det er en stor oplevelse. De bliver perfekte i engelsk, opnår indgående kendskab til det amerikanske hverdagsliv, og så udvikler de stor selvstændighed.

Der skulle gerne være tale om en virkelig udveksling. Det er ikke mindst derfor vi lægger stor vægt på at modtage og placere de unge amerikanere hos os. Jeg er parat til at give alle oplysninger pr. telefon eller brev.

Vi gør alt for at afvikle vort udvekslingsprogram til alles tilfredshed. I vor komité har vi kyndige folk som viceskoleledertor Th. Holm, København, rektor Knud Mortensen, Odense, lektor K. Berner-Sørensen, Svendborg, og folketingsmand Jørgen Peder Hansen m. fl.

Youth for Understanding
Dansk Komité.

LÆSERBREVE

Kritikken af fornyelsen

Et læserbrev fra stud. mag. Sven H. Rossel i ugebladet den 20. april har fremkaldt en del bifald fra læserne. Jeg appellerer hermed til ugebladets solide kærne af ufanatiske læsere om på trods af deres dybe uvilje at »blande sig« at tilkendegive deres synspunkter. Ellers risikerer de at blive taget til indtægt for den yderliggående kritik af bispedømmets fornyelsesanstrengelser.

Til læserbrevet vil jeg blot bemærke, at tidsskriftet *Esprit* ikke er katolsk som anført. Den citerede artikel er heller ikke skrevet af en »avantgardistisk gejstlig« – jeg har i de tyve år jeg har holdt *Esprit* ikke set gejstlige som medarbejdere i dets »Journal à plusieurs voix«.

Ellen Nielsen.

Læs det katolske arbejderblad

LABORA

Bladet man taler om!
Udkommer 6 gange årligt –
pris 10 kr.

Giro 10 23 77

Adr.: Axel Nielsen, Lygtemagerstien 19, 3., København S.

Reserveret

Bliv abonnent - det betaler sig

Lensbaron og lensbaronesse STAMPE CHARISIUS' LEGAT

yder legatstøtte til katolske kvinder og/eller til børnerige familier i vanskelige økonomiske kår.

Ansøgning attesteret af sognepræsten eller et medlem af forvaltningsrådet bedes inden 20. maj tilsendt: landsretssagfører G. Garth-Grüner, Bredgade 25, Kbh. K.

STIFTELSEN MARIAHJEMMET

yder støtte til unge, danske katolikker under uddannelse – dels som stipendium dels som rentefrie lån.

Skema til ansøgning, der må indsendes inden 1. juni 1967, kan hentes eller rekvireres hos bestyrelsens formand: landsretssagfører G. Garth-Grüner, Bredgade 25, Kbh. K.

5 værelses lejlighed/skolehjem

Velindrettet lejlighed med centralv. + bad – Fr. berg. – kan fra 1. juli udlejes til enlig (evt. enligt ægtepar), som vil danne hjem for kat. gymnasieelever.

Fyldige oplysninger om kvalifikationer og planer udbedes. Billet mrk. 5 til Bladets Annonceekspedition, Hauchsvej 8, Kbh. V.

Sankt Annæ Rejser

- 2) Rom-Assisi-Firenze, 28. juni-15. juli. 18 dage – tog – liggevogn Kbh.-Rom. Kr. 1275.-.
- 3) Rundrejse i Østrig (28. juni-9. juli). 12 dage – tog – liggevogn/bus. Kr. 895.-.
- 4) Kulturperler (Rom-Firenze). 29. sept.-13. okt. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.

Pastor d'Auchamps Romrejser

- 1) Rom-Assisi, 2. juni-16. juni. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.
- 2) Ravenna-Rom-Assisi, 28. juni-18. juli. 21 dage – tog. Kr. 1375.-. Individuel tidligere eller senere hjemrejse efter behag.
- 3) Rom-Assisi, 22. sept.-6. okt. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.

Program over turene og alle oplysninger:

Lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45, Kbh. S – tlf. SU 86.

Statsaut. revisor Erik Schwartz & frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø – tlf. ØBRO 4642 x.

Den nordiske valfart med fly til Lourdes

Bispedømmets pilgrimsrejse 16. september – 22. september:
Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin. – Læge og sygeplejersker medfølger.
Pris: på hotel kr. 820,-; på Asile Notre-Dame kr. 690,-.

Program og tilmelding: C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, K. - tlf. PA 2539, eller fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup - tlf. GE 6341.

»Ve jer I skriftkloge og farisæere«

Filmen "Mattæusevangeliet" er en enestående oplevelse

Lad det være sagt med det samme: italieneren Pier Paolo Pasolinis film »Mattæus-evangeliet« (Il vangelo secondo Matteo) er en meget, meget stor oplevelse – langt den bedste Kristusfilm, der nogen sinde er skabt, ikke blot sammenlignet med hollywoodske trommesalsmalerier, men også med et værk som Julien Duviviers »Golgatha«.

Storheden, som først og fremmest giver sig udtryk i enkelhed, slår én i det øjeblik, man ser første billede: den gravide Maria, som Josef først vender sig fra, men straks efter kommer tilbage til, efter at englen har sat ham ind i sammenhængen. Disse billeder er som filmens øvrige optaget i de fattigste egne af Syditalien. Der er ikke gjort kulisseforsøg på at tillempe nogen lighed med Palæstina, hverken hvad natur eller bygninger angår, og dette giver netop filmen et meget autentisk, næsten dokumentarisk præg. Prøver vi at befri vor hukommelse for alle de oftest dekorative indtryk, som større eller mindre malere i tidens løb har indgivet os på det bibelske område, så repræsenterer filmen »Mattæus-evangeliet« faktisk det billede, som evangeliet af sig selv gerne skulle præge i vort sind. Maria er ikke nogen distingveret »ungdame-type«. Hun er en jævn bondepige, men sandelig ikke uden ynde. Hun er tværtimod noget af det sødeste, men alt andet end sødladen. Og Josef er aldeles ulig de statuer, man i tidens løb har hædret hans minde med. Hvor er han rigtig.

Scenerne fra Jesu barndom hører til filmens kønneste, men det betyder ikke, at der i resten af filmen forekommer dårlige – end ikke enkelte mindre vel-

lykkede – scener. Den marxistiske instruktør fortæller sin version af evangeliet med en chokerende realisme. Så vidt jeg ved, er alle skuespillere amatører, folk fra det sted, hvor filmen er optaget – lige bortset fra den unge spanier, der spiller Jesus. Og det kan være lidt problematisk at arbejde med ikke-professionelle, men her er det lykkedes over al forventning. Disse apostle, disse skriftkloge og farisæere og disse skarer, der lyttede til Jesus, er så ægte i al deres dagligdags jævnhed, at man føler det, som om man selv var til stede, og dobbelt virker så senere korsfæstelsens gru og den ene røvers uhyggelige skrig, da han nagles fast. For ikke at tale om Jesu moders kvaler, der meget smukt tolkes af instruktørens egen moder.

Hvad underne i evangeliet angår, er der ikke tale om videnskabelige forsøg på at give en »naturlig« forklaring. Den spedalskes forfærdelige ansigt forvandles i ét nu til et nydeligt åsyn, og Jesu vandring på søen er så ligetil, som gik han på landjorden. Enrique Irazoqui har i rollen som Kristus vraget den affekterede tøs drengerefremtone, som skuespillere ellers i den – bevares meget

svære – rolle har grebet om som et halmstrå. Jesu smil i denne film er meget mildt, men knivskarp er han, når han revser, og det gør han tit ifølge Mattæus.

Naturligvis har man ikke kunnet filme hele evangeliet, men beskæringen er loyal og logisk. Det har været instruktørens anliggende at understrege, at det ikke var det brede folk, men en begrænset kreds – teologer og præster – der lod Jesus slå ihjel, og denne tolkning giver netop den

Forts. side 13

Maria er noget af det sødeste uden at være sødladen.

PINSE
1967

katolsk uge blad

12. MAJ 1967
115. ÅRGANG

19

Kirken som vi ser den

Troen - en vanesag

VATIKANET - NC News Service

»Desværre er mange menneskers tro i den moderne verden kun en vanesag eller et konventionelt anliggende, der ikke har nogen forbindelse med deres øvrige liv, og som derfor virker kedsommelig og byrdefuld,« sagde paven for nylig under en offentlig audiens i Peterskirken.

En sådan tro »er ikke fuldstændig død, men der er ikke meget liv i den,« sagde paven. I modsætning til en sådan tro er den levende kristne tro »virkelig et svar på samtalen med Gud, på hans ord og hans åbenbaring. Den er det ja, der gør det muligt for Guds tanker at trænge ind i vore tanker.

Sand tro, sagde paven videre, har sine »rødder i menneskets psykologi, men den får sin værdi fra en mystisk overnaturlig handling, nemlig fra Helligåndens virke gennem den nåde, vi normalt modtager ved dåben«.

Parven om Holland

VATIKANET - NC News Service

Pave Paul VI kom for nylig i en faderlig og varmhjertet tale til 860 hollandske abonnenter på det katolske ugeblad »Katholieke Illustratie« ind på de reaktioner, der i Holland har været efter koncilet, og som har været genstand for interesse og opmærksomhed over hele verden.

»Vi kender den religiøse vitalitet, der råder i Deres land, ligesom vi kender de problemer og vanskeligheder, man der har at kæmpe med,« sagde paven. »Men vi nærer en tillidsfuld overbevisning til, at vore sønner i Holland er så tæt knyttet til Kirken, at det vil veje tungere end visse beklagelige tendenser og eksperimenter, som i den senere tid har foruroliget folk.«

Pave Paul mindede om, at man netop står ved begyndelsen af mindetåret for Peters og Paulus' martyrium og citerede i denne forbindelse Kristi ord: »Herre, til hvem skal vi gå? Du alene har jo det evige livs ord.«

Og det er netop, udtalte paven, »et mønster på, hvad en kristen bør tænke og sige i øjeblikke, hvor han føler sig ængstelig og urolig.

Man kan se, at der er tøven og manglende forståelse rundt omkring, men det får ikke en til at miste tilliden. Ligesom et kompas, der leder sømanden i høj sø, altid peger mod nord, er den troende altid rettet imod ham, der har »det evige livs ord«, og til hvem han med urokkelig tro siger: »Herre, til hvem skal vi gå?«

Paven opfordrede indtrængende sine tilhørere til at have tillid til Kristus og hans kirke, som har fået løfte om guddommelig hjælp. I århundredernes løb har den været igennem mange storme... Og den fortsætter roligt sin vej - midt i al menneskelig ondskab - med at uddele sine udtømmelige skatte til alle, der ønsker dem. Hav tillid til jeres åndelige ledere, som uddeler disse skatte iblandt jer, og som nu efter koncilet mere end nogen sinde er vågne for deres ansvar over for både Gud og de mennesker, de skal tage sig af. Måtte en klog og storsindet opfyldelse af koncilets bestemmelser føre til en frugtbar og inderlig åndelig fornyelse for alle.«

Vi i vor tid har store muligheder

I et fælles hyrdebrev i anledning af massemediedagen den 7. maj tager de tyske katolske biskopper for første gang i fællesskab stilling til aktuelle spørgsmål i forbindelse med presse, film, radio og fjernsyn. I hyrdebrevet, der er blevet læst op i samtlige katolske kirker i Tyskland, understreges massemediernes betydning også for forkyndelsen af Kristi budskab, og samtidig henvises der i det til de farer for fristelser og vildfarelser, der netop gennem disse midler kan vokse til det katastrofale.

Ved hjælp af massemediene kan der bringes en samtale i gang mellem hele menneskeheden, og de udøver en afgørende indflydelse på den offentlige mening, hedder det i hyrdebrevet. »Presse, film, radio og fjernsyn kan gøre vort liv mere menneskeligt, hvis de styrker vort ansvar for vore medmennesker og i vor fri-

FREIBURG/ROTTENBURG - KIPA

tid løfter og afspænder sindet.« Kirken har nu mulighed for at rette ordet til alle mennesker - også til dem, der står den fjernt. Evangeliet er et budskab, som skal nå alle mennesker. »Der har endnu aldrig været en tid, hvor menneskeheden havde så store muligheder for forkyndelse og indbyrdes omsorg.«

Biskopperne opfordrer til bøn for alle, som har at gøre med tilrettelæggelsen og udbredelsen af presse, film og programmer for radio og fjernsyn, for at »de må erkende deres ansvars omfang og alvor«. Lærerne, lytterne og seerne bør med fri og personlig ansvarsbevidsthed udvælge det, der har værdi og er værd at vide, og afvise det dårlige og skadelige. »De massemedier, Gud har skænket os, skal være til velsignelse

og ikke til forbandelse for menneskeheden.« Og endelig understreger biskopperne nødvendigheden af at uddanne egne unge katolikker på en måde, så de senere kan yde en indsats i presse, radio, film og fjernsyn.

Indbudt

Stockholm - NC News Service

Den katolske kirke er blevet indbudt til at lade sig repræsentere ved de festligheder, hvormed man i Lund fejrer 450-årsdagen for reformationens indførelse i Sverige den 29.-31. oktober i år.

Dagen vil blive fejret i alle lutherske sogne over hele landet, og i Lund vil biskop Martin Lindström prædike ved højtideligheden. Desuden vil der i Lunds universitets festsal blive holdt foredrag over emnet: »Hvad betyder Luther i dag?«

Paven ventes til Fatima

FATIMA – NC News Service

Jubilæumsforberedelserne i Fatima skrider i øvrigt hastigt fremad, for at man skal blive i stand til at tage imod de umådelige menneskemængder, der forventes at komme dertil for at fejre 50-årsdagen for Marias åbenbaring for de tre børn.

Der opstilles præfabrikerede herberger, der kan huse 2.000 mennesker, og en restaurant, hvor der kan serveres for 3.000 ad gangen.

Alle Portugals biskopper vil den 30. maj sammen med den pavelige legat, kardinal Jose Costa Nunes, i fællesskab læse messen for de syge. Før højtidelighederne vil der blive afholdt fælles bøn i tre dage, og den 12. maj begynder dagen med en korsvejsandagt for de fremmede pilgrimme.

Der vil blive læst aftenmesse uden for basilikaen, og desuden vil der kl. 22 blive afholdt en lysprocession efterfulgt af en tilbedelse af sakramenter, der strækker sig over hele natten.

Det meddeles ved redaktionen afslutning, at pave Paul VI vil foretage en én-dages pilgrimsrejse til Fatima den 13. maj. Der gisnes om, hvorvidt paven på denne dag vil afsløre den sidste af de tre »hemmeligheder«.

Fra mange forskellige lande kommer der pr. fly blomster til festlighederne, således f.eks. fra Congo, hvor de derboende portugisere har bedt deres biskop læse en taksigelsesmesse for dem den 13. maj.

Kirken som vi ser den

Ved siden af pavens rejse til Fatima er indvielsen af den nye katedral i Liverpool den mest opsigtsvækkende begivenhed i den katolske verden her ved pinsetid. På forsiden af dette ugeblad ses den monumentale domkirke, der bliver indviet til Krist Konge, under opførelse, og billedet kædes sammen med ledemotivet for vort pinsenummer, der i lyset af sandheden om Helligånden gengiver nogle af vore medarbejders syn på forskellige rørelser i kirken af i dag. Nævnte medarbejdere har forsøgt at samle nogle løse ender fra de samtaler, der er fulgt i koncilets kølvand.

Kirken som vi ser den! »Ja, men vi bryder os ikke om at se kirken i beton og med et udstyr, der ligner en raketaffyringsrampe.« vil nogle sige, mens andre glæder sig over, at kristne med sikker sans og ganske naturligt udtrykker sig i et sprog af 1967. Begge synspunkter er interessante, og der bør fortsat spindes mange ender over dem. Kirkens indre liv, kirkens udtryksform og kirkens evne til at missionere er tre evigt aktuelle spørgsmål, men endnu vigtigere end nogen detalie i den to tusind år gamle bygning er selve garantien: Gud, der blev menneske og boede i blandt os; som sagde til Simon: »Du er Petrus, og på den klippe vil jeg bygge min kirke...«; som lod sig pine ihjel for vor

skyld og opstod fra de døde; som sagde til sine disciple: »Se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende«; og som, »da pinsedagen var kommet« og »de alle samlede med hverandre«, sendte Helligånden.

Når kirken – og det er jo os allesammen – i overensstemmelse med sin natur og det mandet, den har fået, regelmæssigt besinder sig på reformation, må den naturligvis overveje, hvilke dele af dens udtryksform, der i den aktuelle situation understreger dens virkelighedsans, og hvilke, der svækker den. Men det aller aller vigtigste er, at opfattelsen af den store mester, der stiftede kirken, klares for fællesskabet og den enkelte; at hans billede,

Helligåndens komme i den spanske maler Goyas opfattelse.

liv og virke præges stærkere og stærkere i vor bevidsthed. Teologi, kirkeret, demokrati i kirken, helgenbiografier, det sidste skrig i katekismen fra Holland eller Australien, pressefrihed i kirken osv. osv. er fortræffelige ting og sager til styrke for kristenlivet, men større end alt, hvad der er talt og skrevet og diskuteret og prædikeret, er Kristus selv. Han er ikke til at tage fejl af, og så har han oven i købet sendt Helligånden. Og skulle De, kære læser, efter at have læst disse vore pinselguldorn, få lyst til at tage Det nye Testamente frem, er vi dem, der bliver mindst fornærmede.

Glædelig pinse!
HK

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:
Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,
lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
16,50. Løssalgspris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

KIRKEN

Katolikker fejrer som andre krist-
ne hvert år pinsefesten som Den
Helligåndes fest. Men man har i no-
gen grad indtryk af, at det er en
slags éngangsforestilling. Bortset fra
denne fest og biskoppens meddelelse
af firmelsen, hvor Helligånden na-
turligvis også spiller hovedrollen, er
det så som så med Den Helligåndes
rolle i katolikkers daglige bønsliv.
Det gælder både den private bøn og
den fælles bøn i gudstjenesten om
søndagen. Den Helligånd som Kris-
tus havde lovet» skulle være med os
alle dage« (jvf. Johannes 14.16) er
mærkeligt nok tilsyneladende den
store fraværende.

Også hos teologerne

Selv hos teologerne gør noget lig-
nende sig gældende. Ondskabsfulde

pinseikon, hvor de tolv apostle sid-
der på to rækker med en tom tron-
stol i deres midte. Denne stol er den
opstandne og himmelfarne frelsers
plads og ovenfor stråler Helligånden
som en sol, hvis livgivende og
varmende flammer stråler ned mod
apostlene.

Vatikankonciliet og Helligånden

Det har været kritiseret, at det an-
det Vatikankoncil, som ellers be-
handlede kirkens teologi så indgå-
ende, sagde påfaldende lidt om Hel-
ligåndens rolle i denne. Her som på
andre punkter har konciliet kun kun-
net indregistrere den manglende teo-
logiske forskning på området. Helt
tavs om Helligånden var konciliet
dog ikke. I dokumentet om kirken
findes der i det andet kapitel om

OG DEN

tunger påstår, at Jomfru Maria har
taget Helligåndens plads som den
tredje person i Den hellige Treenig-
hed. Ialtfald har der været arbejdet
ulige mere med Marias stilling i teo-
logien end med Helligånden i de sid-
ste årtier. Dette gælder for eksempel
i forbindelse med teologien om kir-
ken.

Østkirken lærer noget andet

Men sådan har det ikke altid været.
Den ærværdige ortodokse kirkes tra-
dition kan på dette område lære os
meget i Vesten om Helligåndens alt-
afgørende betydning for den rette
forståelse af kirkebegrebet. Den rus-
siske og græske kirke indrømmer da
også i sin liturgi Helligånden en
langt større plads end f. eks. i mes-
sen. Her som på andre punkter viser
de østlige kirker os tilbage til kil-
derne i selve Bibelen. Billedligt kom-
mer dette til udtryk i den berømte

kirken som Guds Folk et vigtigt af-
snit om troens instinkt og om de ån-
delige nådegaver i det kristne folk.

Hele folket er salvet

Det hedder for eksempel i dette af-
snit (punkt 12): »Det troende folk er
som kollektivt salvet af Den Hellige
og kan ikke fare vild i sin tro«. Man
citerer i denne forbindelse Johannes'
1. brev kapitel 2. Her hedder det i
vers 20: »I har en salvelse fra Den
Hellige og har alle indsigt«. Videre
hedder det i vers 27: »Og den sal-
velse, som I selv fik af ham, bliver i
jer, og I har ikke nødig, at nogen
skal lære jer. Men hvad hans salvel-
se lærer jer om alt, er også sandt og
ikke løgn. Bliv altså i det, som den
har lært jer.«

Kan derfor ikke fare vild

Det hedder videre i konciludtalel-
sen: »Denne specielle egenskab giver

HELLIGÅND

sig til kende gennem hele folkets overnaturlige trosinstinkt når det, »fra biskopperne til de yderste rækker i det troende lægfolk«, fremviser en énstemmig tilslutning i tros- og moralspørgsmål. Det er dette trosinstinkt, skærpet og støttet af Sandhedens Ånd, som får Guds Folk til usvigeligt at holde fast ved den tro som én gang for alle er overgivet til de hellige, under læreembedets ledelse«.

Foruden denne almindelige bi-stand af Helligånden tales der i samme afsnit af koncilkonstitutionen om kirken om specielle nådegaver. Her citeres den meget vigtige passage i

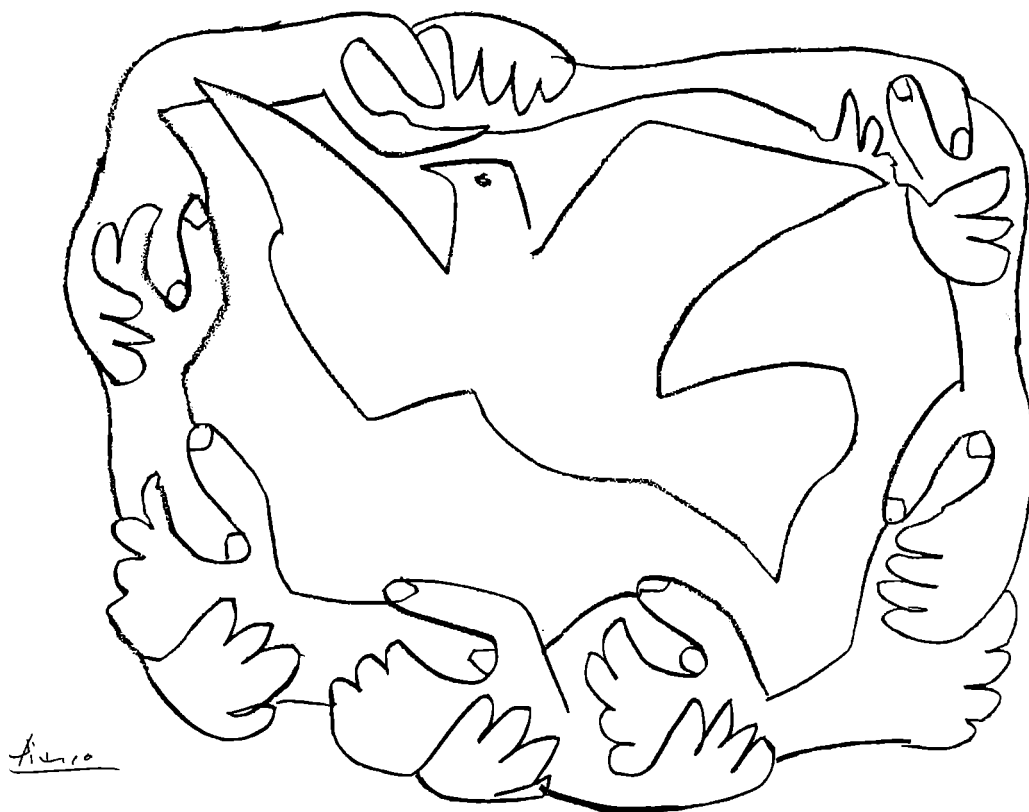
Helligånden opbygger kirken

Man kan altså med støtte i nogle af de ældste nytestamentlige skrifter påpege, at selve kirkens opbygning er Helligåndens værk. Kirkens struktur er karismatisk, ville teologerne sige i deres fagsprog. Det fremgår iøvrigt af diskussionen om dette afsnit i koncildebatten i Peterskirken, at man herved har villet fremhæve, at kirken ikke blot er et administrativt og udvendigt apparat bygger op over hierarkiet, det vil sige biskoppen og hans præstekollegium, det såkaldte presbyterium eller råd af ældste. Men Helligåndens gaver er blevet givet til hele folket pinedag, som det også klart fremgår af Apostle-

»Opbyggede på apostlenes og profeternes grundvold med Jesus Kristus selv som hovedhjørnesten.« Kardinal Suenens talte i denne forbindelse om kirkens tidsalder som Helligåndens epoke.

Helligånden er demokratisk

Der følger af det foregående forskellige konklusioner, som vi må tage hensyn til i vort private og kollektive bønsliv, i vor undervisning af børn og voksne og endelig i vort konkrete dagligliv som aktive kristne. For det første kan man sige, at Helligånden i sin virkemåde er overordentlig demokratisk så sandt som demokrati har noget med folket at

Pauli første brev til Korinterne. Her står der: »Med hensyn til de åndelige gaver, brødre, vil jeg ikke, at I skal være uvidende... Der er forskellige nådegaver, men Ånden er den samme. Der er forskellige tjenester, men Herren er den samme. Der er forskellige kraftige virkninger, men Gud er den samme, som virker alt i alle. Og åndsåbenbarelse giver den enkelte til fælles gavn.« (Kapitel 12, 1-7). Det hedder udtrykkeligt i koncilteksten, »at Helligånden giver forskellige specielle nådegaver for at sætte kristne i stand til at udføre forskellige opgaver til bedste for kirkens fornyelse og videre ombygning.«

nes Gerninger 2. 3-4: »Og der viste sig for dem som tunger af ild, og de fordelte sig og satte sig på hver enkelt af dem og de blev alle fyldt med Helligånd.« Hierarkiet modtager Helligånden i kraft af deres tilhørsforhold til Gudsfolket og med særlig henblik på deres opgave indenfor dette folk. Det må i denne forbindelse nævnes, at kirken ikke blot er bygget på apostlenes grundvold, men også på profeternes, som det står skrevet i Efeserbrevet 2. 20:

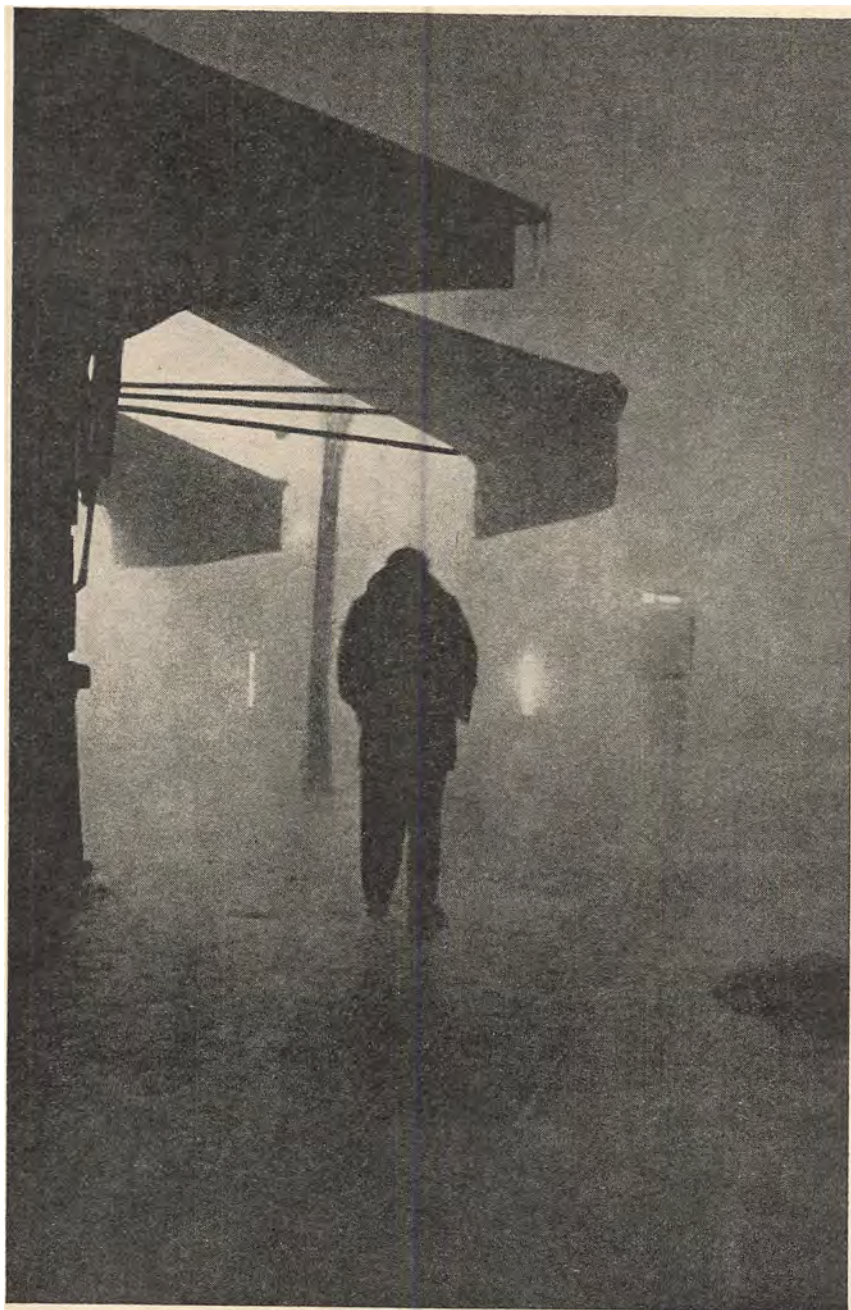
gøre. Det er hele Gudsfolket, der modtager Helligånden på pinedag. Hver enkelt undervises direkte af ham.

Helligånden gives til det fælles bedste

For det andet er det lige så selvfølgelig, at det er til det fælles bedste, at Helligåndens gaver gives. Det er som kollektiv og som organiseret kollektiv at kirken modtager Helligånden. Kirken er netop et organiseret folk i modsætning til den uorganiserede masse. Derfor kan der ikke principielt – om end nok i

Ovenstående tegning af Picasso hænger hos Dominikanerne i Ordrup

Fortsættes side 12

Mennesket erkender sin utilstrækkelighed.

Den før så solide og disciplinfaste Kirke bærer efter det sidste koncil mærket af en alvorlig krise, der må forurolige alle ansvarsbevidste katolikker.

En krise opstår ganske enkelt hver gang et menneske eller et samfund sættes i en ny situation og skal til at finde sig selv i den. Kirken er lige så lidt som noget andet på denne jord herre over begivenhederne, over historien. Dens livsvilkår er altså at være lydige mod det, den møder på sin vej ned gennem tiderne i tro på, at historiens gang ledes af dens herre.

Den kristne står altså i en situation, hvor han på den ene side i tro er overbevist om, at Gud ikke på noget tidspunkt har sluppet sit greb om historien, heller ikke kirkehistorien, og »at alle ting derfor samvirker til gode for dem, som elsker Gud« (jfr. Romerbrevet 8, 28), og hvor han på den anden side mere eller mindre tydeligt erkender sin egen og sine medkristnes utilstrækkelighed til at bygge noget godt og varigt.

Hvorfor mistillid til myndigheden i Kirken?

Det måske alvorligste symptom på den nuværende krise i Kirken er den undertiden ret stærkt udtrykte mistillid til myndigheden i Kirken. Der er noget paradoksalt i, at Kirkens biskopper har arbejdet hårdt i over tre år for at give de troende en tidssvarende og omfattende belæring og taget beslutninger til en omdannelse af den kirkelige organisation – undertiden med begejstrede bifald fra kirkefolket – tilsyneladende kun med det resultat, at det samme kirkefolk nu indtager en reserveret holdning over for samme biskopper.

Forklaringen på dette fænomen er ikke vanskelig at finde. Begejstringen for koncilet gjaldt ikke så meget dets belæring – hvor mange har grundigt studeret koncildokumenterne? – Begejstringen var udtryk for klimaændringen, der skete ved denne lejlighed.

KIRKEN OG DENS HYRDER

Af pastor Lars Messerschmidt

Ingen, der blot kendte en smule til forholdet imellem pave og biskopper, imellem biskopperne og deres præster og imellem gejstligheden og lægfolket i tiden helt op til det andet Vatikankoncil, vil benægte, at det var præget indtil de mindste detaljer af en bestemt opfattelse af lydighed, der gjorde den ene part til herre og den anden til uansvarlig undergoven, der blot skulle lystre. At denne indstilling ofte blev et skalkeskjul for herskesyge eller paternalisme kan heller ikke bestrides. Denne form for lydighed havde den fordel, at den var ret effektiv, men kun når det gjaldt om at få de ydre ting til at gå.

Koncilet bragte her virkelig noget nyt, idet det knæsatte kollegialitetsprincippet. Kirken står nu i den situation, at den skal finde ud af, hvad dette betyder i praksis. Men, vil man spørge, det kan da ikke være så slemt og afstedkomme så megen uro og ophidselse. Det kan det netop, når man gør sig klart, at det er de samme mennesker: pave, biskopper, præster, ordensfolk og lægfolk, der nu skal finde et *rigtigt* forhold til hinanden, som før var domineret af en helt anden indstilling. Og man skifter nu engang ikke mentalitet på et øjeblik, heller ikke selv om man teoretisk er gået ind for en ny holdning. Dertil kommer et andet meget vigtigt psykologisk moment: tryk avler modtryk. Det er næsten uundgåeligt ikke at reagere aggressivt, når ens frihed og fornuft igennem længere tid underbindes. Der oparbejdes en dybtgående utilfredshed, der ødelægger et sandt tillidsforhold.

Det er derfor ikke mærkeligt, at Kirken i dag er kommet så vidt som den er: Hvordan skulle der kunne bestå et tillidsforhold imellem kirkefolket og dets hyrder, når det i mange generationer har været erstattet af et disciplinært forhold?

Diktatur eller demokrati?

Vi har definitivt forladt dette gamle forhold, men hvilken vej skal vi nu slå ind på? Det er ikke

svært at konstatere, at vide kredse kun kender et alternativ: Før havde vi diktatur, vi må nu som moderne kristne gå ind for demokrati i Kirken. Ordene fanger, hvilket man ofte ser i den stående debat: Men Kirken har altid – i hvert fald principielt – hævdet at være forskellig fra denne verdens samfund. Ord som demokrati, monarki og lignende er simpelt hen ikke relevante, når det drejer sig om at bestemme Kirkens væsen. Jesus benægtede ikke over for Pilatus, at han var en konge, men han tilføjede omgående, at han ikke var det i den forstand, Pilatus kunne opfatte det, og derfor har han aldrig skiltet med, at han var Messias, jødernes ventede konge.

Kristus er kommet for at tjene

Kirken er ganske enkelt Kristi rige. Kristus er derfor Kirkens hoved og herre. Men Kirken skal til hver en tid belæres om, hvad dette betyder, ligesom apostlene blev belært om det, da de kappedes om at blive de første i Kristi rige: at herske i hans rige betyder at være alles tjener, for han er selv kommet for at tjene. At de kristne skal tjene hinanden og deres medmennesker er grundloven i Kristi rige, men den forpligter på særlig måde de mennesker, Kristus knyttede til sig som sine medarbejdere, nemlig apostlene og deres efterfølgere.

Den dybeste årsag til tillidsbrudet i Kirken er hyrdernes svigten på dette område. Deres embede har ikke haft karakter af en tjeneste, og derfor tror hjorden ikke længere på det. Den uundgåelige konsekvens heraf må blive, at den en dag ikke længere bøjer sig under Kristi herredømme. Kristus udøver sit herredømme i Kirken igennem sine medarbejders tjeneste, og svigter de, kompromitteres dette.

Hvordan skal denne tale om embedet som tjeneste forstås rent konkret? Lad os i denne forbindelse begrænse os til at tale om læreembedet og hyrdeembedet. Det er her de største vanskeligheder ligger.

Kristendom et livsfællesskab

Kristus selv kommer fra Gud for at indbyde os til et fællesskab, vi ellers ikke kunne få del i, da det ligger på et plan, vi ingen mulighed har for at nå. Vi er derfor henvist til at tage imod tilbudet, når Gud giver det, og hvis han giver det. Dette er kernen i kristendommen. Ved sin forkyndelse ville Jesus formidle indbydelsen, og for at alle mennesker til tidernes ende kan høre den, sender han sine sendebud ud i verden med det samme budskab. Sendebudene er ikke og må aldrig blive herrer over budskabet. Men herrer over budskabet kan de blive ved at forsømme deres tjeneste eller ved at skalte og valte med den til egen fordel af magtbegær eller dømmesyge, en situation, Kristus selv har advaret sine disciple imod.

Rent konkret viser kirkehistorien, at Kirkens læreembede mister sin effektivitet, så ofte gudsfolket eller en del af det ikke tager vare på sin trosarv. Læreembedets faktiske udøvelse er afhængig af det til enhver tid i Kirken eksisterende trosliv. Og grunden er den, at Kirkens egne lærere først rigtig bliver i stand til at tage imod hele det budskab, de skal forkynde, når de sammen med det øvrige gudsfolk lever troens liv. Her gælder, hvad Johannes skriver i åbenbaringsbogen: »Den, som har ører, han høre, hvad Ånden siger til menighederne.« Helligånden belærer Kirken, og det gælder for Kirken om at tage imod denne belæring, og dette gælder især for læreembedets udøvere. På den ene side er deres embede udstyret med myndighed, fordi de er sendt af Kristus som hans sendebud, – på den anden side kan de kun være tro over for deres sendelse ved selv at være lydige over for Ånden, der taler til og i menighederne.

Det troende folk må på sin side være villigt til at tage imod denne tjeneste i overbevisning om, at alene disse sendebud har myndighed til at skelne imellem det i Kirkens liv, der kommer fra Ånden, og det, der kun

er menneskeværk og derfor ikke kan forpligte til troslydighed.

Omsorg for menighedens liv

Hvad der her er sagt om læreembedet gælder i lige så høj grad om hyrdeembedet. Også det får sin myndighed fra Kristi sendelse, det er jo hans herredømme i Kirken, hyrderne er tjenere for. Men samtidig er det ikke uden betydning, at menighederne kan vedkende sig disse mennesker. Derfor foregik så godt som enhver udvælgelse af en biskop eller præst i Oldkirken ved folkets akklamation.

Måske mere end læreembedet frister hyrdeembedet til misbrug. Og den form for organisering af det pastorale liv i Kirken, der har været fremme i flere hundrede år, har absolut givet anledning til misbrug. Det var således et misbrug, at paven havde reduceret Kirkens biskopper til departementchefer, eller at sognepræster optrådte som lokale paver.

Men den tid er også ved at være forbi. Tilbage står den kendsgerning, at også hyrdeembedet skal være en tjeneste af det liv, menighederne skal leve, og at det skal modtages af disse i denne ånd, hvis ikke de enkelte bispedømmer eller hele Kirken skal opløses i anarki.

Det er vel nok her på sin plads at skelne imellem det pastorale område, der hører med til Kirkens inderste væsen, og det administrative område. Der er således intet i vejen for, at man organiserer administrationen i Kirken efter moderne demokratiske principper.

Kirkefolket har også et ansvar

Det pastorale ansvar i et bispedømme er i sidste ende alene biskoppens, men i samme grad han har knyttet medarbejdere til sig, det være sig præster, diakoner eller lægfolk, må det være en ubetinget regel, at disse får den nødvendige tillid og frihed til at løse deres opgave, og at der foregår en virkelig

dialog, hvor også biskoppen viser sig ivrig efter at lytte sig frem til problemernes løsning. Det er også nødvendigt at føre den samme dialog med kirkefolket som sådant, da en del af det pastorale ansvar består i at imødekomme menighedernes legitime behov og ønsker.

Udvikler hyrdeembedet sig til at blive en sådan tjeneste, må kirkefolket på sin side svare med loyalitet. I samme grad det får en reel indflydelse på biskoppens udøvelse af hans hyrdeembede, får det et tilsvarende ansvar over for Kirkens herre for at lade sig lede af hans Ånd og ikke ligge under for tidsånden. Også menighederne har pligt til at skelne mellem ånderne, – ellers bliver deres indflydelse til ruin for Kirken.

Kirkens nye situation kræver virkelig en besindelse på sit eget væsen, hvis ikke den skal bukke under for de opløsende kræfter, der altid vil drive deres spil i den verden, også Kirken må leve i.

Lars Messerschmidt.

Biskopperne styrer de lokale kirker, som er betroet deres omsorg i egenskab af Kristi stedfortrædere og udsendinge. De gør det ved deres råd, tilskyndelser, deres eksempel, men også med den myndighed og de fuldmagter, de har fået ovenfra, og som de aldrig skal bruge til andet end til at opbygge deres hjord i sandhed og hellighed. For de må huske, at den største skal være den mindste og den øverste, som om han var tjener.

Af det andet Vatikankoncils
dogmatiske konstitution
”De Ecclesia” - Kirken.

Pave Paul sætter sin ring på ærkebiskoppen af Canterburys finger efter at de har deltaget i en økumenisk gudstjeneste.

KIRKEN OG KIRKERNE

E af de vigtigste mål, det andet Vatikankoncil har sat sig, er at fremme genoprettelsen af enheden mellem alle kristne», hedder det i indledningen til koncildekretet *De oecumenismo*, og ikke mindst dette led i den katolske kirkes fornyelse er direkte inspireret af pave Johannes XXIII. Dokumentet og den fornyelse, det står for, har da også vakt stor glæde og forhåbning hos mange kristne. Senere er imidlertid glæden ofte blevet afløst af skuffelse og forvirring, ikke mindst på grund af manglende forståelse af, hvad det her drejer sig om, selv hos nogle af dem, der nu går ind i økumenisk arbejde. Der kan derfor være god grund til at trække nogle linier op, der dels kan tjene til at forklare denne nye begivenhed i Kirkens liv, dels vise os det berettigede i at bevare glæden og håbet.

Først det *historiske*. Koncildekretet om økumenien henviser selv til, at der rundt omkring blandt kristne er opstået en stadig mere omfattende bevægelse, som tager sigte på at

genoprette de kristnes enhed. Koncilfædrene har her først og fremmest tænkt på den økumeniske bevægelse, der har givet sig udtryk i Kirkernes Verdensråd. Denne bevægelse har udviklet sig i perioden fra 1910 med en konference for mission i Edinburgh, over den socialt, politisk og økonomisk engagerede »Life and Work«-bevægelse (fra 1925) og det teologiske arbejde i »Faith and Order« (fra 1927) frem til sammen slutningen af disse forskellige bestræbelser ved den formelle dannelse af Kirkernes Verdensråd i 1948 med deltagelse af ca. 150 kristne samfund og stadig videre udvikling på mange felter. Det er således en bevægelse, der er foregået parallelt med den indre fornyelse i den katolske kirke fra Leo den XIII's tid

(1878–1903) til vore dage. Med det andet Vatikankoncil har de to udviklinger mødt hinanden.

Den *erfaring*, som kristne i den økumeniske bevægelse – ikke blot som enkeltmennesker, men som kristne samfund og kirker – har gjort, er af en så særpræget art, at den næppe vil kunne forstås helt undtagen af dem, der selv har oplevet den eller fulgt den på nærmeste hold. Den kan nu kort sammenfattes på følgende måde: 1. De sociale og menneskelige opgaver i verden af i dag kræver en fælles indsats, der – uden at det er tilsigtet – umiskendeligt får et kristent og evangelisk præg som en *tjeneste for verden*. 2) Den kristne splittelse er både en forargelse og en hindring i missionsarbejdet, der kræver samordning og samarbejde. Det gælder ikke blot fremmede missionsmarker, for overalt er der tale om en for alle kristne fælles *sendelse til verden* (det betyder jo »mission«). 3) Det teologiske arbejde kan derfor ikke kun være teoretisk og abstrakt, men må tage

Af
amanuensis, cand. mag.
Bent Dalsgaard Larsen

hensyn til disse realiteter og være *pastoral*, – der må tænkes på menighedernes trivsel i en ændret sociologisk struktur, på de konfessionelle forskelle og den kristne og kirkelige splittelse, såvel som på alle menneskers vilkår i det moderne samfund i lys af det kristne budskab. – Samlet om disse opgaver har kristne mennesker, kirkelige samfund og kirker pludselig forstået hinanden på tværs af sædvanlige konfessionelle skel og oplevet deres fællesskab på en helt ny måde som et fællesskab omkring Kristus. Den økumeniske erfaring har derfor vist, at det kristne budskab ikke kun er et tankemæssigt eller et talt ord, men også handling: *ordet skaber og former en ny virkelighed*, selv om det ikke altid er klart, hvorfor, hvornår og hvordan det sker. Faktisk sker det bare. Derfor kan den dualisme ikke længere accepteres, den regner med ånd, ord og tro på den ene side og legeme og handlinger på den anden. Den er i modstrid med erfaringen, og den er i modstrid med den bibelske opfattelse af mennesket som en helhed. Det kristne er ikke noget kun åndeligt, og den kristne opgave er ikke kun at tage vare på sjælen. Men *det* betyder også, at de ydre og synlige organer, der tjener den kristne opgave, ikke kan forstås som rent praktiske foranstaltninger, – de må også i deres menneskelige funktioner have noget med den *menneskeevordne* Guds Søn at gøre og forstås specifikt kristent. Det gælder også menighedens forskellige led og livsformer, – det gælder for eks. præstens funktion, og det gælder et kirkesamfunds opbygning og struktur: et kirkesamfund må formes efter evangeliets ord og ånd og have Kristi Ord og Ånd som herre – også og netop i dets menneskelighed og synlighed, hvis den dualisme skal undgås, der mener at kunne overlade alt det synlige til staten, som om det kristne kun er åndeligt og usynligt. Den økumeniske bevægelse stiller derfor f. eks. den danske folkekirke det spørgsmål, om den ikke i selve sin opbygning er ganske borgerligt bestemt i stedet for kristent, og om den ikke i al sin borgerlighed er dualistisk i sit menneskesyn og derfor ubibelsk.

Den økumeniske bevægelser er blevet en vældig spore til nyorientering i de forskellige nationalkirker, fordi den ved sin internationale karakter og de nævnte erfaringer har fået et stort perspektiv. Men samtidig er den af præcis samme grund i aller-

nyeste tid blevet stillet over for sin vanskeligste kristne og teologiske opgave. Loyalt har nemlig medlemmerne af Kirkernes Verdensråd altid sagt, at denne organisation ikke var og ikke måtte være en »superkirke«, dvs. en faktisk realisering af den ene, synlige Kristi kirke. Det ville jo nemlig også forudsætte, at denne ikke har eksisteret før dette århundrede. På den anden side vil det være i modstrid med den økumeniske erfaring at tro, at en organisation som Kirkernes Verdensråd kan undgå at være kirkedannende, det ville være at falde tilbage i dualismen. Hvorledes da undgå at blive superkirke, dvs. at være en radikal u-kristen nydannelse? Løsningen på dette problem er af fundamental betydning, og den historiske udvikling har lagt op til, at løsningen skal findes i mødet mellem den økumeniske bevægelse og den katolske kirke. Spørgsmålet er nu, om den katolske kirke, *der mangler så meget i sin katolicitet* ved at undvære fællesskabet med så mange kirker og kirkesamfund i øst og vest, kan yde den økumeniske bevægelse en afgørende tjeneste.

Det er her, der er grund til at vende tilbage til glæden og håbet. Den økumeniske bevægelse er et glædeligt tegn. Der kan for kristne ikke være tvivl om, at det her er Ånden, der har været og er på spil. Det er givet, at den økumeniske bevægelse på ægte vis er kirkeopbyggende. Men det er vigtigt, at det er en *bevægelse*, og at det er i kraft af bevægelsen, at den er kirkeopbyggende, og at den kan kendes som Åndens værk. Det er bevægelsen, der giver grund til håb. Og dette er i dyb overensstemmelse med den katolske kirkes erfaring i disse år, for intet er mere karakteristisk for den katolske kirkes fornyelse end opbruddet i hele dette mægtige kirkelegeme, som vi før troede en stivnet blok. Af begivenhederne gøres vi derfor opmærksomme på Kristi ord til Peter: jeg vil bygge min kirke. Netop »vil bygge«, – det er en forjættelse, der giver grund til et fremadrettet håb. Og Kristus vil bygge kirke, således at den økumeniske bevægelses umiskendeligt kirkedannende karakter også kan være under Kristi forjættelse om sin kirke. Når Kristus endelig vil bygge sin kirke på Peter, har vi dermed også hans ord for, at det er sandt, at Kristi rige bygges op af og på mennesker.

Men det betyder også, at Kristus bygger sin kirke på de ledende per-

soner i kirken, ikke blot i almindelighed, men netop i deres styrende og ledende funktion, på samme måde som han bygger sin kirke på alle kristne i deres funktioner. Herved mødes den økumeniske erfaring med den anglikanske, de ortodokse kirker og den katolske kirkes kirkeforståelse: at kirken er bygget på biskoppen ved Kristi Ord og Ånd og ikke i kraft af noget som helst andet. En biskop er ikke en folkevalgt repræsentant, men hans funktion må forstås ud fra Kristi ord til Peter, – en biskop er Kristi repræsentant, og han kan ikke som biskop være statsembedsmand og afhængig af andet end Kristi Ord og Ånd, uden at det er ødelæggende for hans kristne forsamlings karakter af kirke.

Dette gælder også i forholdet mellem kirkerne indbyrdes. Kristus har ikke først grundlagt og bygget flere kirker, som han derefter forener til én kirke. Han begynder med at bygge *sin* ene og synlige, kirke på Peter. Og denne kirke har naturligvis været på jorden lige siden da. Den har altid fremtrådt i den katolske kirke under Peter og hans efterfølgere, og Kristus præsenterer sig også i dag som kirke for verden i denne katolske kirke. Derfor kan i dag den katolske kirke efter Kristi vilje yde den økumeniske bevægelse den hjælp, den har brug for, samtidig med at den selv har brug for den økumeniske bevægelse. Endnu mere: Hvad enten vi ønsker det eller ikke, har alene den katolske kirke den karakter af den ene synlige Kristi kirke, som altid har eksisteret, og som den økumeniske bevægelse har lagt op til, vidnet om og skabt forventning om – uden selv at kunne være denne kirke. Men hvorfor skulle vi ikke alle glæde os og fatte nyt håb, vi har alle syndet, og ingen af os mennesker kan påberåbe sig æren af en lykkelig udgang af splittelserne. Men det er vigtigt, at vi forstår, at kun ved at acceptere, at således blæser Ånden, kan økumenisk orienterede mennesker undgå at grundlægge en helt ny kirke, og kun under opgivelse af en statisk kirkeforståelse kan katolske kristne bidrage til, at den katolske kirke kan yde sin tjeneste for de andre kristne kirkesamfund og kirker. Det er Ånden, der bygger Kirken.

Og *det* er afgørende: al enhed mellem kristne, al kirkelig enhed og hele den universelle kirkes enhed er en *enhed i Ånden*.

Bent Dalsgaard Larsen

KIRKENS INDRE LIV OG HELLIGÅNDEN

I det andet Vatikankoncils konstitution om Kirken siges det straks i begyndelsen, at Kirken er ligesom et »sakramente, det vil sige både et tegn på og et redskab for den nære forening med Gud og hele menneskeslægten indbyrdes enhed« (n. 1.). Lidt senere i samme tekst sættes Kirken i forbindelse med Helligånden.

»Kristus drog alt til sig, da han blev ophøjet fra jorden; da han stod op fra de døde, sendte han sin livgivende Ånd over apostlene for ved den at oprette sit legeme, det vil sige Kirken som frelsens universelle sakramente« (n. 48). Hvad dette udtryk »frelsens universelle sakramente« betyder, forklares i det andet Vatikankoncils pastorale konstitution: Kirken i verden af i dag. Kirken er »frelsens sakramente«, for så vidt som »den samtidig åbenbarer og virkeliggør mysteriet om Guds kærlighed til mennesket« (n. 45). Man kan altså spørge, hvorledes den enkelte som medlem af Kirken erfarer denne Guds kærlighed til mennesket?

Af universitetslektor
dr. phil. H. Roos S.J.

Den kristnes liv som Kristuslivet

Vi taler her ikke om de såkaldte »anonyme« kristne, det vil sige om de mennesker, der, uden at de selv ved af det, er i forbindelse med Kristi frelsende nåde. At sådan noget kan ske, har den katolske teologi altid vidst, og det er atter blevet bekræftet i konstitutionen om Kirken (bl. a. n. 16) og i konstitutionen om Kirken i verden af i dag (bl. a. n. 22, næstsidste afsnit). Vi taler nu om de kristne, der er »fuldstændig indlemmet i Kirkens samfund, som med Kristi Ånd boende i sig tager imod hele Kirkens ordening og alle de frelsesmidler, som er nedlagt i den, som inden for Kirkens synlige samfund forenes med Kristus ... ved disse bånd: trosbekendelse, sakramenter, kirkelig forvaltning og fællesskab«

(n. 14). Disse kristne – og det er de fleste af os – er kommet til Kristus ved dåben. Den, som er døbt, har ifølge Paulus erfaret en opvækkelse fra død til liv. Tidligere – før dåben – var de døbte døde på grund af synden. Efter dåben er de døde i forhold til synden. Det vil sige: de er trådt ind i en tilstand, hvor synden ikke mere er deres handlingers bestemmende princip. Men dåben, hvorved den kristne er død for synden, er samtidig en dåb »til Jesus Kristus« (Rom. 6, 4). Gennem dåben er de kristne kommet i en meget intim forbindelse med Kristus, så at Paulus kan sige, at »de har iført sig Kristus«. Endnu på Krysostomos' tid betød dette udtryk en meget nær forening mellem venner. I denne forbindelse med Kristus er de døbte sammen med Kristus én (moralisk) person. »I alle er én i Kristus Jesus« (Gal. 3, 28). Resultatet af denne forening med Kristus i dåben er de kristnes liv »i Kristus«. Det, som er sket med Kristus, gælder allerede nu om den kristne, skønt det endnu

Hvad forstår man ved kirken som »frelsens universelle sakramente«?

ikke er synligt i det ydre. Den kristnes liv er bestemt ved Kristus: det er et liv i Kristus, med Kristus, ja der bliver ligefrem sat et lighedstegn mellem vort liv og Kristi liv: »Kristus er vort liv« (Kol. 3, 4); »mit liv er Kristus« (Fill. 21). Som den kristne er i Kristus, og Kristus er i ham, således lever også den kristne i Kristus, og Kristus lever i ham.

Helligånden er Kristuslivets ophav

Den kristnes nye liv er imidlertid ikke blot Kristuslivet, men også Åndens liv. Helligånden er ophavet til det nye liv, netop for så vidt det er Kristuslivet. Dåben bliver nemlig meddelt i Åndens kraft (Kor. 6, 11; 12, 13). Dåben er »et bad til genfødsel og fornyelse ved Helligånden« (Tit. 3, 5). Disse dåbens virkninger sker imidlertid ikke blot i Åndens kraft, hvorved Ånden så at sige er uden for mennesket. Men i dåben bliver selve Ånden givet til mennesket. I Tit. 3, 6 tales der om, at Gud i rigt mål udgød Ånden over os ved Jesus Kristus. Dette billede går tilbage til Det gamle Testamente, hvor der tales om Åndens udgydelse i de sidste tider. At Helligånden bliver givet os i dåben, fremgår også af de udtalelser, hvor Paulus sætter vort barneforhold til Gud i forbindelse med dåben. Ifølge Gal. 4, 6 er vi blevet Guds sønner, ved at Gud sendte sin Søns Ånd i vore hjerter. Dette vers bliver i almindelighed oversat på denne måde: »Fordi I er sønner, har Gud i jeres hjerter sendt sin Søns Ånd.« Men man burde egentlig oversætte i overensstemmelse med den græske ordlyd: »At I er sønner, står fast derved, at Gud har sendt sin Søns Ånd i jeres hjerter.« Det nye liv er i den grad en Åndens virkning, at Paulus simpelthen kan sige: »Ånden gør levende« (2. Kor. 3, 6), »Ånden attrår liv« (Rom. 8, 6). Som resultat af Åndens meddelelse på grund af troen og dåben følger, at den kristne er »i Ånden« (Rom. 8,9). Dermed ejer de også Ånden som norm for deres religiøse og moralske liv. De skal vandre i Ånden. De skal leve efter Ånden, de lader sig drive af Ånden, de lever i Ånden; med et ord: de er åndelige mennesker, – de er opfyldt og bestemt af Helligånden.

Ved Ånden er vi i Kristus

Vor forbindelse med Kristus kommer i stand ved Kristi Ånd, der som den

samme Ånd bor i Kristus og alle troende og på denne måde forener de kristne således med Kristus og indbyrdes med hverandre, at de alle er det ene Kristi legeme. Vort tilhørsforhold til Kristus beror på, at vi ejer hans Ånd. »Hvis nogen ikke har Kristi Ånd, så hører han ikke ham til« (Rom. 8, 9). Men om den, som ejer Kristi Ånd, siger apostlen endog: »Den, som holder sig til Herren, er én Ånd med ham« (1 Kor. 6, 17). Kristi eksistens i de troende og de troendes eksistens i Kristus er altså ikke noget umiddelbart eller noget fysisk, – den er formidlet ved Ånden. Derimod er Helligåndens tilstedeværelse i de troende en virkelighed, som ikke er formidlet ved noget andet. Helligånden bor i os (Rom. 8, 9; 11; 2 Tim. 1, 14). Han bor i os som i et tempel. Gud har givet os Ånden, de troende har modtaget Ånden, de er beseglet med Ånden, de har fået del i Ånden. Deraf følger, at de troende virkelig ejer Ånden. At vi virkelig ejer Ånden, kan man også se ved en sammenligning af følgende to sætninger hos Paulus. I Rom. 8, 15 siger Paulus, at vi i Helligånden råber »Abba, Fader«. Men i Gal. 4, 6 siger den samme Paulus, at Ånden selv, som Gud har sendt i vore hjerter, råber: »Abba', Fader«. Ånden selv går i forbøn for os (i vort hjerte) med uudsigelige succe (Rom. 8, 26).

Vi står her over for en uudsigelig hemmelighed. Guds kærlighed er kommet os så nær, at han bor i os. Ikke blot kan man sige, at det er i Gud, vi lever, bevæger os og eksisterer; nej, Gud er i os. Han er os nærmere, end vi er os selv. Gud er den, som er hævet over alt, hvad vi kan udsige eller tænke om ham, og samtidig er han den, som lever i vort inderste hjerte. Gud er over os og i os. Åbenbarer Kirken i sin hemmelighed først og fremmest Guds kærlighed til menneskene, så er det sted, hvor vi kan gribe denne hemmelighed, Helligåndens iboen i vort eget indre.

H. Roos S.J.

Kirken og den Helligånd

Fortsat fra side 5

praksis – opstå uoverensstemmelser mellem ledelsen (biskoppen og hans presbyterium) og de enkelte medlemmer af Gudsfolkene. Det fremhæves netop i den føromtalt konciltekst, at det specielt påhviler kirken ledere ikke at slukke ånden,

men tværtimod at prøve alt og holde fast ved det gode. (1. Tessalonikerbrev 5. 12). Gud er ikke forvirringens Gud, men fredens Gud, skriver Paulus (1. Kor. 14, 33).

Helligånden er fornyelse

For det tredje er det meget vigtigt, at disse Helligåndens gaver ikke betragtes som noget uden for det sædvanlige, noget ekstraordinært reserveret for særligt indviede eller for de første tider i kirkens historie. Ethvert kald og enhver tjeneste indenfor kirken er udtryk for en Helligåndens nådegave. Derfor er der grund til at fejre pinse med så meget større glæde og bede Helligånden med så meget større iver og udholdenhed om at fortsætte den fornyelse af kirken, som er i gang i vor tid, ligesom den har været det på andre tider i kirkens historie. Det var ikke for ingenting, at pave Johannes sammenlignede konciliet med en ny pinsefest for hele kirken og meget rammende, at han brugte billedet med at lukke vinduerne op, så at vinden kunne feje det gamle og støvede bort. Blæsten er et af Helligåndens mange symboler. Lad der derfor blot stå blæst om kirken. Det er tegn på Helligåndens nærvær. Det stillestående og indelukkede derimod på hans fravær.

Jens Oluf Lund

LITURGISK KALENDER

SØNDAG Pinsedag, rød, s. 616.

MANDAG 2. Pinsedag, rød, s. 621.

TIRSDAG 3. Pinsedag, rød, s. 624.

Bøn for biskop Hans L. Martensen i anledning af årsdagen.

ONSDAG Tamperdag, rød, s. 627.

TORSDAG efter pinse, rød, s. 632.

FREDAG Tamperdag, rød, s. 633.

LØRDAG Tamperdag, rød, s. 637.

SØNDAG 1. efter pinse. – Trefoldighedsfest, hvid, s. 644.

KLITBORG-SOMMEREN 1967

10/6–22/6: I Klitborg-ferie f. ældre.

24/6– 1/7: I Familie-ferie.

5/7–14/7: II Familie-ferie.

18/7–31/7: Husmoderferie.

3/8–16/8: II Klitborg-ferie f. ældre.

Se i øvrigt oplag i sognekirkerne.

Ved Olav Segalts død

Ved organist Olav Segalts pludselige død torsdag den 27. april, der personligt har berørt mig dybt, har vort bispedømme lidt et smerteligt tab. Vi har ikke for mange katolske kirkemusikere, der ikke blot er fuldt uddannede som musikere, men også med et så indgående kendskab til Kirken liturgi, som Olav Segalt havde det.

Allerede som barn blev Segalt fortrølig med katolsk kirkemusik, idet hans fader, Axel Segalt, var organist ved Sct. Knuds kirke i Fredericia. Sin musikalske uddannelse fik Segalt på Det kgl. Musikkonservatorium, hvor han i december 1931, 26 år gammel, tog organisteksamen og året efter »Store eksamen« i musikteori.

Sin første ansættelse som organist fik Segalt i 1927 ved Vor Frue kirke i Århus, og to år efter rejste han til København, hvor han i årenes løb virkede ved forskellige kirker.

Olav Segalts store interesse var den gregorianske sang, og da der ingen muligheder var herhjemme for et mere indgående studium, fik han gennem et legat lejlighed til at studere denne særprægede musikform i forskellige benediktinerklostre, bl. a. i det berømte kloster i Solesmes i Frankrig.

Hans grundige studier og indgående tilegnelse af stoffet førte med sig, at daværende direktør for Det kgl. danske Musikkonservatorium, Rudolph Simonsen, opfordrede ham til at skrive en lærebog om emnet, og i 1940 udkom på Gjellerups forlag »Vejledning i gregoriansk sang«, og Segalt havde den glæde, at bogen kom i et nyt oplag i 1965.

Foruden at være organist virkede Olav Segalt også som sanglærer ved katolske skoler, og en overgang rejste han rundt til de forskellige menigheder for at hjælpe til med at få den gregorianske sang indført.

Også som komponist virkede Olav Segalt, og der foreligger en række kompositioner fra hans hånd. Noget af det sidste han fik skrevet, var en dansk højmesse, som til hans store glæde blev opført på kirkemusikerstævnet i oktober 1966.

Da biskop Hans L. Martensen ved sin tiltrædelse i maj 1965 ændrede

den af biskop Th. Suhr i februar 1964 nedsatte 5-mands liturgikommission til at omfatte forskellige specialudvalg, var Olav Segalt selvskreven til at indtræde i musikudvalget. Her udførte han et meget stort arbejde, bl. a. med bedømmelse af indsendte musikværker, ligesom han ydede et fortræffeligt arbejde ved forberedelsen og gennemførelsen af kirkemusikerstævnet. Som den ægte musiker han var, med ydmyghed og ærlighed over sin kunst, vil hans særprægede indstilling til problemerne uvægerligt sætte sig sine spor ud i fremtiden.

Der er derfor kun grund til at takke Olav Segalt for alt, hvad han gav os, og det er vort håb og vor bøn, at den gode Gud, der i sin visdom har kaldt ham til sig, vil give sin tro tjener en velfortjent løn.

B. Husson

Ceremoni- mester for tre paver

VATIKANET - NG News Service
Kardinal Enrico Dante, som var medlem af Rituskongregationen, og som har været ceremonimester for tre paver, er død i Rom 82 år gammel.

Kardinal Dante, der var født romer, og som i lange tider var medlem af Kongregationen for Troens Udbredelse, blev i 1947 udnævnt til ceremonimester for pave Pius XII, og denne stilling beholdt han både under Johannes XXIII og Paul VI, indtil denne sidst i 1965 udnævnte ham til kardinal.

Begravelsesmessen fandt sted i Peterskirken i overværelse af pave Paul, som personlig havde læst en messe for den afdøde kardinal.

Pastor Stappers abbed i Averbode

Pastor E. Stappers

Det er både med sorg og med glæde, at vi modtager meddelelsen om, at pastor E. Stappers O. Præm., Vejle, er blevet valgt til abbed for præmonstratenserordenens moderkloster i Averbode i Belgien. Med sorg fordi pastor Edward Stappers er en af vore allerbedste sognepræster og et yderst betydningsfuldt medlem af det biskoppelige råd. Med glæde fordi den meget vigtige post i Averbode, som *Vejle Amts Folkeblad* helt rigtigt skriver, i sig selv er en meget stor anerkendelse af pastor Stappers' arbejde og rige evner.

Han er født i Antwerpen for godt 45 år siden. Han blev præsteviet i 1947 og kom allerede året efter til Vejle som kapellan. I 1956 blev han sognepræst og havde da allerede i flere år virket som forstander for Skt. Norberts Skole. I det hele taget har pastor Stappers på skole- og ungdomsarbejdets område udført et forbilledligt arbejde, der var nok til et livsværk, og dog er han lige kommet i gang. På sin naturlige, farverige og fornøjelige måde er han en af de præster, der har givet den katolske kirke fornyet hjemstavnsret i Danmark. Og så er han ikke engang dansker af fødsel.

Pastor Stappers tilhører den orden, som biskop Eskild førte til Norden, og som blev grundlagt af Norbert fra Xanten i 1121.

HK

Petri skib er trygt for fare

Ingen kan formodentlig undre sig over, at der i en tid, hvor der ændres på mange ting i Kirkens ydre fremtræden og hvor der dannes nye teologiske formuleringer af kristne sandheder, som måske tidligere er blevet mindre stærkt understreget, skabes diskussioner og uenighed i et kristent trossamfund på omkring 500 millioner mennesker. Denne udvikling har vi da også kunnet iagttage i årene siden 1962 da koncilet begyndte, og i øvrigt i hele Kirkens historie, når der opstod mere eller mindre væsentlige spørgsmål på et område, der berørte Kirkens liv.

I vor nuværende situation kan det ej heller undre, at nogle, navnlig måske de ældre blandt os, har svært ved at vænne sig til de reformer, som Kirken efter nøje overvejelse, har skønnet det rimeligt at gennemføre i liturgien og på en række andre områder, såsom indførelsen af modersmålet i liturgien i ret vidt omfang, strygning af en række bønner efter messen o. lign.

Men at tillægge sådanne reformer en så skæbningsvanger betydning som Sven H. Rossel har gjort det i Ugebladets nr. 16 forekommer mig at røbe både manglende sans for at skelne mellem det væsentlige og det mindre væsentlige i vor kristne tro og at være udtryk for en næsten rystende overvurdering af de ydre udtryksformers betydning i Kirkens liv.

At påstå at »Petri skib er i den yderste fare« ser jeg ingen saglig begrundelse for i Sven Rossels indlæg. At henvise til Pavens smertelige overvejelser nytter ikke her. Det må være klart, at Paven i en brydnings-tid som den nuværende kan plages af alvorlige og smertefulde overvejelser før en afgørelse skal træffes. Men er dette et indicium for, at Kirkens undergang er nært forestående? Er de ændringer, vi ser for vore øjne i disse år ikke langt snarere et udtryk for liv i vor Kirke? Er det i sandhed et brud på Kirkens katolicitet at katolikker i Irland, Uruguay og Danmark nu alle er i stand til i alt fald sprogligt at forstå det evangelium, der forkyndes for dem fra Guds alter?

Vor Kirke er, som det vil vides, ikke af verden, men i verden. Dette

må betyde, at Kirken ikke skal trække sig bort fra verden i »splendid isolation«, men netop, sådan som det har fundet udtryk i pastoralkonstitutionen om Kirken og verden af i dag, skal forsøge at tale Guds ord til mennesker i vor tid om de ting og de problemer, som optager vor tids mennesker.

Hvad er det for en reformationsånd, som trænger ind i Kirken og som skulle være så skadelig? Hvis det er det, at vi nu så småt herhjemme begynder at synge Kingos, Brorsons og Grundtvigs salmer (som hr. Bolt-Jørgensen har så meget imod) regner jeg det for en stor gevinst, da jeg anser vor danske salmeskat for noget af det smukkeste og lodigste, som overhovedet er skabt i dansk digtning.

Det alt afgørende for vor Kirke, som for enhver anden Kirke, der vil kalde sig kristen, må dog være, at den viderebringer det budskab, som er den betroet, at det evangelium, som blev givet os af Ham, som er Vejen, Sandheden og Livet for os, bliver bragt videre og forkyndt, idet det til stadighed dog må være essensen, at Han er vor Frelser og Forløser og at der ingen vej går til Faderen uden gennem Ham.

Alle de forhold, som Sven Rossel anser for så katastrofale for Kirkens skæbne bliver dog til detaljer over for det ansvar og den forpligtelse, vi har til at bringe budskabet videre om Ham, der engang gik omkring i Judæa og gjorde vel, og over for bevidstheden om, at uden Guds tilgivende nåde formår vi intet. Dette bør dog til alle tider stå som et lysende motto for Kirken: »Mig er givet al magt i Himmelen og på Jorden. Gå derfor hen og gør alle folkeslag til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befaleet jer. Og se jeg vil være med jer alle dage indtil Verdens ende.« (Matt. 28, 18-20).

Når vor Kirke til stadighed forsøger at holde sig disse Jesu egne ord for øje og at leve derefter, bør vi så gøre ophævelser derover?

Frans Ove Larsen.

Dårlig orientering i Ugebladet

Jeg har lige fået kendskab til en ny underskriftindsamling som protest imod en af Ugebladets medarbejdere. Tilsyneladende er denne indsamling dog dårligt organiseret, eftersom mange af bladets læsere endnu ikke har fået kendskab til den. Jeg tillader mig derfor herved at spørge initiativtagerne, hvor man kan henvende sig for eventuelt at kunne skrive under.

Martin Drouzy

Messe og kaffebord

Pastor Osorio omtaler en billedreportage i Paris Match (julen 1966) om de liturgiske eksperimenter i Holland. Billederne viser bl. a. »et almindeligt kaffebord, men med vel-signet brød og vin«. Pastor Osorio citerer billedteksten: »Dagligdags brød og vin: kommunionen bliver påny til et måltid.« Forståeligt nok har denne billedtekst vakt berettiget furor, i hvert fald i Frankrig, men det har vist sig at den må skrives på en forhastet journalists regning! De implicerede Hollændere har selv på det kraftigste demeteret, at der skulle være tale om nogen form for messe. Det billedet viser, var et såkaldt »kærlighedsmåltid« (agape), hvor hverken vin eller brød var indviet. Pater René Laurent, *Le Figaro's* ekspert i religiøse anliggender, har i en serie artikler i *Le Figaro* (januar 1967) gjort rede for baggrunden for og meningen med de hollandske eksperimenter.

Hanne Lange

Svar: Vi mener tydeligt (bl. a. på side 4 i nr. 15) at have understreget, at der ikke er tale om messe og at Paris Match faktisk (i den bedste hensigt) har givet en lækkerbid til dem, der vil sætte lus i skindpelsen. På den anden side må det være helt legalt, at man – som pastor Osorio gør det – bruger sagen som udgangspunkt for nogle betragtninger over messens form og væsen, når man gør opmærksom på, at Schalomgruppen eksperimenterer.

Red.

Sig nærmer tiden

for valfarten til Aasebakken - den 28. maj.

Fra en valfartsmesse på Aasebakken.

Tiden for Aasebakkevalfarten nærmer sig, og alle katolikker øst for Storebælt stævner mod Høsterkøb. Efter messen kan de i klosterparken nyde en dags samvær og søstrenes gæstfrihed.

Allerede nu er der livlig aktivitet omkring valfarten.

Mon alle vi, der kommer på valfarten tænker på, hvilket stort arbejde der går forud for hele dette arrangement. Mange små og store ting skal klappe, og mange praktiske og administrative forhold er det nødvendigt at bringe i orden, for at alt på valfartsdagen kan forløbe så gnidningsløst som muligt.

Til daglig færdes der på Aasebakken 30-40 mennesker; men denne ene dag kommer der 2-3000 personer. Det er indlysende, at dette giver mange problemer og der er nok at tage fat på når disse skal løses. Jeg nævner blot nogle enkelte af de opgaver som komiteen skal løse: For-

Af

Poul Rønne

skellige tilladelser skal indhentes hos politiet, her er tre politikredse impliceret, der skal lejes højtaleranlæg og stole, etablering af salg af sodavand, øl og is, DSB skal adviseres om, at der skal sættes ekstra vogne på togene denne søndag morgen; alt dette og meget, meget mere foregår flere måneder inden valfarten.

Det praktiske arbejde vedrørende valfarten er i år særlig omfattende, idet en ven af valfarten har stillet et meget stort beløb til rådighed, som lån på særdeles lempelige vilkår. Derved er det blevet muligt, at foretage nogle tiltrængte reparationer og fornyelser. Nogle dele af alteret er

henved 15 år gamle og må nødvendigvis udskiftes. Ved samme lejlighed sker en ombygning, som giver mere plads omkring alteret og gør helhedsindtrykket smukkere. Det bør nævnes, at komité og hjælpere i øjeblikket foretager en ombygning af toiletterne. Disse har i mange år været under al kritik og den gamle komité's smertensbarn. Ikke alt arbejde kan gøres af frivillige, noget har man måttet betale fagfolk for at gøre; men vi kan glæde os over, at her bliver gjort en stor indsats både i frivilligt arbejde og i penge.

Komiteen har som antydnet lånt et stort beløb af en tålmodig ven. Alle vi, der kommer på valfarten, må føle os forpligtet til, at dette lån kan tilbagebetales så hurtigt som muligt, vort bidrag i kollekten på valfartsdagen kan bl. a. passende være vor tak til komiteen for det store arbejde, der gøres.

Poul Rønne

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Stuðiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bødemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

KBK

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTFORRETNING

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. ½

K. K. L. Simonsen's eff.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Holger Dall

Malermester
Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

F. Fechtenburg & Søn

autoriseret installatør
Tlf. 12 86 00
Hjallevej 46, Odense

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163
København F.
Telefon Eva 6465 og 6466

TILBYEN
- i byen
FRABYEN smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
Hf. 12 27 75

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Katolsk Husmoder-ferie på Klitborg

finder i år sted fra den 18. til 31. juli.

Lejrens præst bliver Pater A. Meister S.J.

Lejrens leder Sr. Therese, Sct. Lioba Kloster.

Børn over 8 år eller under 2 kan kun medtages efter nærmere aftale.

Der henvises i øvrigt til opslag i sognekirkerne, hvor tilmeldingsskema kan fås.

Tilmelding bør ske snarest.

Lioba Søstre

Jens Jessensvej 7, Kbh. F.

Østlig interesse for ægteskab og skilsmisse

BEIRUT – NC News Service

I en for nylig udgivet samling af taler og noter af prælaterne af melkitisk ritus på det andet Vatikankoncil har den melkitiske patriark Maximos Saigh af Antiokia i en note, skrevet i november 1966, anmodet om, at der på højt plan må blive nedsat en kommission, der skal studere problemerne i forbindelse med ægteskaber, hvor den ene part med urette er blevet forladt af den anden.

Noten henviser til to indlæg på konciliet af ærkebiskop Elie Zoghby, der er patriarkens stedfortræder i Ægypten.

Den 29. september 1965 opfordrede ærkebiskop Zoghby indtrængende Kirken til at se med barmhjertige øjne på ægtefæller, der er blevet forladt, og som dermed er dømt til at leve i livsvarig afholdenhed. Ærkebiskoppen erklærede, at man ikke kan kræve en sådan heroisk udholdenhed af alle og spurgte, om Kirken ikke kunne løse den uskyldige part af ægteskabets bånd, således som det er praksis i nogle af de østlige kirker.

Den 4. oktober 1965 gjorde ærkebiskoppen over for konciliet rede for sine synspunkter. Han udtalte i denne forbindelse blandt andet:

»I mit indlæg har jeg tydeligt understreget det urørlige princip angående ægteskabets uopløselighed, og jeg undgik at bruge ordet skilsmisse, fordi dette ord i katolsk sprogbrug betegner et brud på dette urørlige princip...

I den ortodokse teologi er skilsmisse ikke noget som helst andet end en dispens, der i visse veldefinerede tilfælde af rent pastoral omsorg ydes den uskyldige part i ægteskabet...

Det, jeg foreslog i mit indlæg, drejede sig om den uskyldige part. Under henvisning til den traditionelle fortolkning i den østlige kirke af Mattæus (kap. 5 og 19) tænkte jeg mig muligheden af, at man til de grunde til dispens, der allerede er godkendt af den katolske kirke, kunne føje, at en af parterne begik ægteskabsbrud og forlod den anden, med det formål at afværge den fare for at gå til grunde, der truer den uskyldige part.«

I den for nylig publicerede note siger patriark Maximos, at indlæggene ikke havde nogen praktisk indflydelse på konciliet, men at de tilsyneladende oven i købet har bidraget til at styrke den modsatte indstilling.

Han foreslog at formulere problemet på følgende måde:

»Ægteskabets uopløselighed er blevet højtideligt defineret af Tridentinerkonciliet. Det er for enhver katolik noget, der hører med til troen, og som lukker døren for yderligere diskussion...

»Såvel i den katolske kirke som uden for den eksisterer der tilfælde af oprørende uretfærdighed, hvorved man fordømmer mennesker, hvis kald det er at leve et normalt liv i et ægteskab, men som uden egen skyld forhindres i det, og som menneskeligt set ikke kan udholde denne

unormale tilstand hele deres liv.«

Uden for Kirken, sagde patriarken, finder man i sådanne tilfælde en udvej i form af skilsmisse eller andre midler, som Kirken ikke anerkender, og katolikkerne vender sig ængsteligt til Kirken »for at blive i stand til at leve anstændigt i overensstemmelse med deres samvittighed«.

Og patriark Maximos slutter:

»Vi beder ikke om, at man skal gå ud over, hvad der er Kirkens almindelige lære, og spørgsmålet kan heller ikke besvares med det samme, ja, ikke engang inden for en nær fremtid. Det eneste vi spørger om, er, om det ikke i anledning af det andet Vatikankoncil, som ønsker kirkernes forening og fred i sjælene, ville være formålstjenligt at forsøge at ordne eller simpelt hen yderligere at belyse denne vigtige sag – om muligt fra begge kirkers – både den østlige og den vestlige – side for at analysere den i troens lys i åbenhedens og kærlighedens ånd ved hjælp af den hellige Skrift, teologien, kirkefædrenes tradition og Kirkens praksis gennem århundrederne... for at befri så mange sjæle for denne uretfærdige lidelse.

Lovlighed og gyldighed

ROM – KIPA

I dekretet om de katolske østkirker har konciliet bestemt, at katolsk vielse ved indgåelse af blandede ægteskaber mellem kristne fra de unerede og ikke-unerede østkirker er påkrævet, for at ægteskabet skal være lovligt, men ikke for at det skal være gyldigt. I den pågældende konciltekst hedder det: »For at undgå ugyldige ægteskaber og af hensyn til ægteskabets beståen, dets hellighed og freden mellem de to parter bestemmer konciliet, at den kanoniske form for ægtevielse ved indgåelse af ægteskab mellem katolske østkristne og døbte østkirkelige ikke-katolikker kun er påkrævet, for at ægteskabet skal være lovligt. For at et sådant ægteskab skal være gyldigt, er det derimod kun nødvendigt, at en gyldigt viet præst er til stede ved vielsen. En forudsætning er, at de øvrige kirkeretslige forskrifter overholdes« (nr. 18). Også de ortodokse gejstlige er gyldigt viet.

Ved et dekret fra kongregationen for østkirkerne af 22. februar 1967

er denne lettelse blevet udstrakt til også at omfatte blandede ægteskaber mellem katolikker af latinsk ritus og døbte medlemmer af de ikke-katolske østkirker.

Biskopperne, der har fuldmagt til at meddele dispens med hensyn til ægteskabshindringer – ved ægteskaber mellem katolikker og ortodokse er der tale om blandet ægteskab – kan ligeledes dispensere fra den kanoniske vielsesform (som er foreskrevet, for at ægteskabet skal være lovligt), når der er grunde, der taler for det. I et sådant tilfælde skal ægtevielsen forberedes på sædvanlig måde (ved undervisning, ægteskabsdokumenter, garanti for børnenes katolske opdragelse osv.), ligesom det skal indføres i kirkebøgerne med bemærkning om, at dispens er meddelt.

Kongregationen har anmodet de ortodokse gejstlige om til dette brug at underrette den katolske sognepræst, når de vier en katolik til en ortodoks kristen, også hvor der ikke foreligger dispens fra katolsk side.

Aarhus

M. Jørgensen & Søn

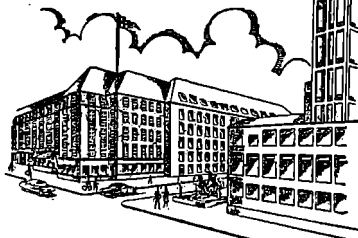
Slagterforretning

Aaboulevarden 47, Aarhus C
Tlf. 2 30 27

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 2 41 22 - Aarhus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C
Tlf. 4 20 23 - 7 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 2 15 57
Hans Brogesgade 4, Aarhus C

Katolske begravelser

Ring til 2 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning
Jægergaardsgade 17-19, Aarhus C

Aarhus by's førende

TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

MEJERIET
Jestebco

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A
Århus N
Telefon 6 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
-båndoptagere og grammofooner
Radio Thygesen

Ryesgade 24, Aarhus C. Tlf. 2 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århu C
Tlf. 2 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VÆRME · BLIKKENS LAGER · SMEDE · & MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a · Aarhus N.

Telefon (061) 6 85 33 · Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Aarhus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. 2 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Aarhus hovedbanegård, tlf. 2 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 4 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning
Birkegade 7, Århus N.

Telefon 6 98 80

Lev. til katolske institutioner
Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens

Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg
Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg

Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand
v/ Hans Nielsen & Søn
Fruestræde 10, Svendborg
Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg
Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 · Svendborg
Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Toldbodvejens

frugt, blomster og krans

v/ Bent Høj

Svendborg. Tlf. 21 05 79.

Kompasretning,
»Thrige« autopilot,
alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen
Strandhuse 36, Svendborg
telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff..

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47 · Holbæk
Telefon 163

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 365

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 3001

Vogne og udsalg overalt i byen.

Uldall

TAPET- OG FARVEHANDEL
Ahlgade 57, Holbæk. Tlf. 626

Alt i bandager & sygeplejeartikler
Holbæk Materialhandel

Telefon 32
Kaj Andersen

Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

*

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund.

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

International økumeni...

VATIKANET – NC News Service

Sekretariatet for den kristne Enhed har afholdt et plenarmøde i Rom til udveksling af synspunkter angående den økumeniske situation i verden efter koncilet.

Et af de vigtige spørgsmål, der er blevet behandlet på mødet, er udvekslingen af rapporter om den økumeniske situation, som den i dag udfolder sig forskellige steder i verden. Meningen var, at medlemmerne ikke alene skulle fremlægge deres egne rapporter, men at de også skulle kommentere de øvrige tilstedeværendes i lyset af de erfaringer, de selv havde gjort i deres hjemlande.

Bortset fra dette var formålet med mødet at fremlægge materiale, der kunne bruges ved udfærdigelsen af en rettesnor for den økumeniske virksomhed til brug for de katolske biskopper.

Et andet punkt var rapporter om økumeni på det opdragelsesmæssige plan og en drøftelse af dialogens betydning. Man håbede, at en drøftelse af disse emner ville gøre det muligt at udfærdige en vejledning for den praktiske virksomhed fremover.

...og svensk

Den mellemkirkelige samtalegruppe i Sigtuna ved Stockholm er i færd

med at oprette tre økumeniske forsøgscentre i Sverige.

Samtalegruppen blev oprettet i 1963, men med disse forsøgscentre træder den for første gang frem for offentligheden. Bag gruppen står bispedømmet Stockholms økumeniske kommission, den lutherske Sigtunastiftelse og det skandinaviske økumeniske institut i Sigtuna.

Blandt samtalegruppens medlemmer er en hel del katolikker under ledelse af formanden for bispedømmet Stockholms økumeniske gruppe, pater Herman Seiler S.J. Pater Seiler er desuden redaktør af den svenske katolske nyhedstjeneste (KIT). Formanden for samtalegruppen er en lutheraner, Lars Thunberg, der desuden er leder af det økumeniske institut og sekretær for den svenske afdeling af Kirkernes Verdensråd.

Til at begynde med bestod gruppen kun af lutheranere og katolikker, men dertil er nu yderligere kommet ortodokse og frikirkelige.

På forslag af den svenske katolske forfatterinde Gunnel Vallquist, som er et ivrigt medlem af samtalegruppen, har man bestemt sig til at knytte en økumenisk forbindelse mellem Sverige og Spanien. Gunnel Vallquist begrundede sit forslag med, at det protestantiske mindretals situation i Sverige, også hvad det rent talmæssige angår, svarer til det katolske mindretals situation i Sverige.

SOS-PLAKETTE

Den af P. Leppich S.J. først »opfundne« og udbredte SOS-plakette er nu et selvfølgeligt syn på gaden i de katolske lande. Den skal ikke bare udtrykke ønsket om præstelig bistand, men mane til ansvarsbe-

vidst kørsel og en kristelig holdning på bilrejer. Plaketten, som findes både for biler, motorcykler og knallerter, kan fås herhjemme i næsten alle katolske præstegårde.

SKT. ANSGARS KIRKE

Kristi Legems fest, torsdag den 25. kl. 19,30: Højmesse og procession. Desuden læses messe kl. 8 og 16,30.

Præsternes kontor. Fra 1. juni til 31. august er der daglig træffetid kl. 11-12; tirsdag og torsdag desuden kl. 17-18.

RETRÆTERNE PÅ DALUM

Retræterne på Dalum Kloster – for mænd – som afdøde direktør Henry Schultz har arrangeret gennem 25 år, vil blive fortsat, og retræten finder i år sted fra 21.-25. august, under ledelse af pastor Ib Andersen.

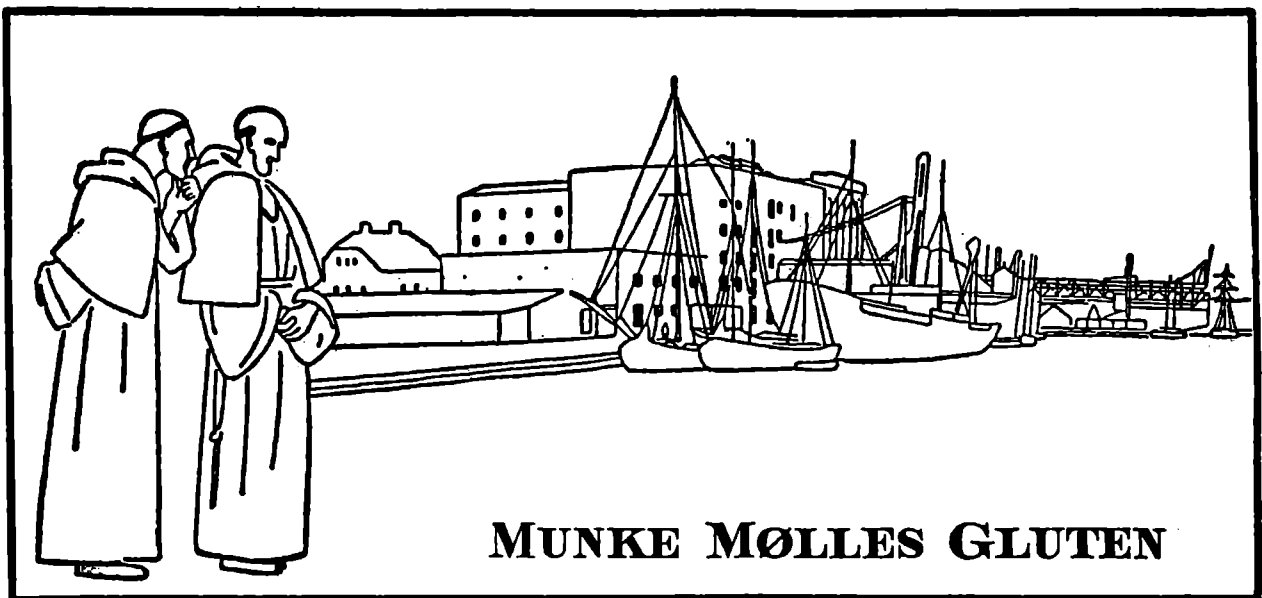
Tilmeldelse om deltagelse bedes snarest fremsendt skriftligt til:

Stiig Kø nig-Petersen,
Ranunkelvej 5, Gentofte,
hvorefter nærmere meddelelse vil blive fremsendt.

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

MUNKE MØLLES GLUTEN

Uventet russisk ros

MOSKVA - NC News Service

Det sovjetiske nyhedsbureau Novosti har udtalt sig uventet rosende om pave Paul VI's seneste rundskrivelse »Om folkenes fremskridt«.

Novosti giver udtryk for, at rundskrivelsen røber en ændring i Vatikanets og den katolske kirkes indstilling. Pave Paul har i modsætning til Leo XIII og Pius XII rettet stærke angreb mod kapitalismen. Han har, siger Novosti, drevet kræmmerne ud af Herrens hus.

Ifølge Novosti er den socialt-politiske del af rundskrivelsen for en stor del inspireret af oplysninger fra Latinamerika, Afrika og Asien samt af pavens oplevelser på hans rejser til Jerusalem og Bombay. Kirken har forstået, fortsætter Novosti, at dens stilling ville forværres, hvis den blev ved med at støtte kapitalismen og de styrende klasser.

Novosti sluttede med at sige, at rundskrivelsen var blevet kritiseret i Vatikanet, men at denne kritik ikke ville få nogen afgørende indflydelse på Vatikanets holdning.

Svetlana hos katolske søstre

FRIBOURG - NC News Service

Under et seks uger ophold i Schweiz har den afdøde russiske diktator Josef Stalins datter, Svetlana Alliluyeva, efter eget ønske i tre uger boet hos katolske søstre.

Svetlana Alliluyeva deltog én gang i messen og tilbragte desuden megen tid med læsning, ligesom hun flere gange besøgte kapellet for at bede.

Fra Schweiz rejste fru Alliluyeva til USA hvor hendes ophold var tilrettelagt af den tidligere amerikanske ambassadør i Sovjetunionen George F. Kennan m. fl.

Under besøget i staterne ledsages fru Alliluyeva af præsident Johnsons

datter, mrs. Priscilla Johnson Mc-Millan, som har påtaget sig at oversætte manuskriptet til en bog af Alliluyeva, der skal udkomme i oktober.

Ved ankomsten til USA udtalte den tidligere russiske diktators datter, at hun jo var vokset op i et

hjem, hvor der aldrig havde været talt om Gud. »Men,« tilføjede hun, »da jeg blev voksen, opdagede jeg, at det er umuligt at leve uden Gud i sit hjerte.«

Patriarken under skarpere kontrol

ANKARA - KIPA

Det tyrkiske parlament har fået forelagt et lovforslag, ifølge hvilket der fra statens side skal udøves en væsentlig skarpere kontrol med patriarkatet i Konstantinopel, og at myndighederne skal have øget indflydelse på livet i den ortodokse kirke i landet. Ifølge den nye lov skal ingen ortodoks præst for fremtiden have lov til at besidde tyrkisk statsborgerskab. Regeringen forbeholder sig desuden ret til at gøre sin indflydelse gældende på valget af en efterfølger for den allerede højt bedagede patriark Athenagoras I.

Lovforslaget går yderligere ud på, at der skal øves kontrol med patriarkatets økonomiske forhold, og at patriarkens og hans hellige synodes forbindelser med de ortodokse kirker og menigheder uden for Tyrkiets grænser skal overvåges strengt.

Dersom lovforslaget, der har fået en livlig modtagelse og er blevet indgående drøftet i den tyrkiske presse, bliver vedtaget, vil det medføre en meget ubehagelig begrænsning af det ortodokse mindretals frie udfoldelse i Tyrkiet.

Lovforslaget er - efter hvad der siges i den tyrkiske presse - en modforholdsregel fra de tyrkiske myndigheders side over for de græske myndigheder, der har gjort krav på at vælge og godkende de muhamedanske gejstlige, der skal betjene de på græsk territorium bosatte tyrker.

Tre farer truer

Dan anglikanske biskop John Moorman af Ripon i England har over for den derværende kristne studenterbevægelse udtalt, at der i dag er tre farer, der truer den økumeniske bevægelse, nemlig overmod, pessimisme og utålmodighed.

Overmodet, sagde han, består i, at man overser, at spilltøserne mellem de kristne er dybe og af gammel dato. Pessimismen består i den opfattelse, at enhver form for økumenisk virksomhed kun er tidsspilde. Og utålmodigheden udtrykkes af mennesker, der ikke forstår, hvad det er, der går for sig.

Biskop Moorman fungerede i fire år som observatør på det andet Vatikanconcil. Concilet havde, sagde han, »ændret hele den økumeniske situation«.

Den økumeniske bevægelses store fortjeneste er, at den arbejder hen på at skabe kristne, som kan arbejde sammen, gå sammen til nærværen og handle sammen inden for et samfund, som er bestemt til at forkynde det kristne evangelium for verden.

Biskop Moorman udtalte, at det efter hans mening ville være nødvendigt at opnå kirkelig enhed, hvis kirkerne skal samarbejde om en mere effektiv forkyndelse af det kristne budskab.

Den største hindring for enhed mellem den romersk-katolske kirke og de anglikanske kirker er efter biskoppens mening, at den katolske kirke er af den overbevisning, at den er den eneste Kristi kirke.

Liturgi og abortdiskussion

Vejen til enhed

Aasebakken kalder

En sag om liv eller død

Kaufmann, Vallquist
og Rønning

Bergmans sonate for to

katolsk

19. MAJ 1967

115. ÅRGANG

uge

20

blad

Vagt i gevær

Grækenland

Kirke og våben i dekorativ forening under den græske påske. Et stykke folklore eller et udtryk for, at det nye styre har allieret sig med klerikalismen? Læs »Spidsen« side 4.

Paven kan ikke deltage i den europæiske bispekonference

NOORDWIJKERHOUT – NC News Service

Planen om at indbyde pave Paul VI til at deltage i den europæiske bispekonference i Noordwijkerhout i dagene 10.-13. juli er nu opgivet.

Konferencens sekretariat er blevet underrettet om, at paven ikke vil være i stand til at deltage i mødet, selv om han bliver inviteret. Somtidig blev det imidlertid antydnet, at paven er stærkt interesseret i mødet, og at han omgås med planer om at sende et budskab til de forsamlede biskopper.

Man havde foreslået at indbyde paven til bispekonferencen i hans egenskab af biskop af Rom som en af de 12 italienske biskopper, der bliver indbudt.

Over 80 præster fra 17 lande forventes at komme til konferencen, som skal vare i fire dage.

Nogle af de emner, der skal diskuteres på mødet, hvor kardinal Alfrink er vært, er autoriteten i Kirken, præstedømmet og præsterådene og oprettelsen af biskoppelige pastoralråd.

Lægfolk kan ikke erstatte præster

BIRMINGHAM – NC News Service

Ved åbningen af en uges udstilling til fremme af ordenskaldene udtalte kardinal John Heenan af Westminster, at lægfolket aldrig kan erstatte præster og ordensfolk.

»Vi har alle sammen hørt om, at der er for få kald, men det er kun en forbigående krise,« sagde kardinalen. »Selv de bedste lægfolk kan aldrig erstatte præster og ordensfolk. Deltidsarbejdere kan aldrig påtage sig det fulde ansvar for Kirken. Der må være unge mænd og kvinder, der helt giver sig selv til Gud.«

Præsteråd i polsk stift

BONN – NC News Service

Biskop Jan Jaroszwicz af Kielce har som den første i Polen oprettet et biskoppeligt råd af præster i overensstemmelse med det andet Vatikan-koncilis ønsker.

Valget til det biskoppelige råd fo-

regik i to etaper, idet der først blev valgt 60 præster som repræsentanter for de forskellige provstier under bispedømmet, som så igen valgte de 15 medlemmer af rådet, der består af både ordenspræster og verdenspræster.

Døvstum præst

VALLADOLID – NC News Service

En døvstum, som på grund af sin defekt ikke kunne komme ind på præsteseminariet, da han var 11, er nu blevet præsteviet i en alder af 38 år. Han fejrede sin første messe i overværelse af en menighed, der for størstedelen bestod af døvstumme.

Den nyviede præst, Augustin Yanes Valer fra Santa Cruz, Tenerifa, modtog i 1961 en særlig dispens fra pave Johannes XXIII, der gjorde det muligt for ham at blive optaget på seminariet.

Pastor Yanes Valer, der er den første døvstumme, der er blevet præ-

steviet i Spanien, vil især komme til at virke blandt de døvstumme.

Bog om evangelierne til russiske børn

BERLIN – NC News Service

I den russiske påskeuge blev en illustreret fortælling om Det ny Testamente for børn publiceret i Sovjetunionen.

Bogen, der er skrevet af Olga Caikovskaja, og som bærer titlen »Himmel og jord«, var i løbet af minutter totalt udsolgt.

Ifølge forfatterinden er hensigten med denne bog at gøre den russiske middelalderkunst tilgængelig for den russiske ungdom. Det er lige så umuligt at forstå russisk middelalderkunst, hvis man ikke kender evangelierne, siger Olga Caikovskaja, som det er at forstå klassisk kunst, hvis man ikke er fortrolig med græsk og romersk mytologi.

Nu vil de russiske børn have mulighed for at sætte sig ind i den historie, der ligger bag ikonernes helgenportrætter, og betydningen af dem, siger Olga Caikovskaja.

”Jeg håber, jeg er ufanatisk”

Cand. mag. Ellen Nielsen efterlyser ufanatiske læseseres mening om stud. mag. Sven H. Rossels læserbrev. Jeg håber, at jeg er ufanatisk, og her er så min mening ganske kortfattet.

En liturgisk fornyelse var 100 pct. nødvendig. Når man f. eks. tænker på en uhyrlighed som sangmesser, hvor man sang salmer under hele messen, undtagen under forvandlingen og kommuniionsuddelingen. Præsten stod og hviskede sit, og menigheden passede sit, der var overhovedet intet fællesskab, og uden tvivl var latinen en uovervindelig hindring. Man så også mange bede rosenkrans under messen. Rosenkransbønnen er en vidunderlig bøn, men ganske malplaceret under en messe.

Efter en sådan hviskemesse virkede det nærmest humoristisk, at man pludselig bad nogle danske bønner højt, bønner, som var messen ganske uvedkommende. Vi er lykkeligvis nu sluppet af med disse bønner. For at kunne samles om det væsentlige, må det uvedkommende vige.

Den danske messe, som vi har den i Jesu Hjerter kirke, er efter min mening forbillig, nu mangler vi blot Canon på dansk (jeg håber, at biskoppen læser dette). Men her i sognet er vi heldigvis ikke ensidige. Vi

har stadig latinsk højmesse (og levitmesse), og vi ønsker at bibeholde den. Det er jo heller ikke meningen, at latinen skal afskaffes.

Vort største problem er i dag bekæmpelse af alt, hvad der bryder fællesskabet. F. eks. at komme for sent og at gå før messen er færdig. Skulle man til audiens hos en konge, ville man ikke vove at komme for sent, men Kongernes Konge vover man at sjofle ved at komme for sent eller styrtede af sted, som om man havde fanden i hælene.

En anden uskik er aflæggelse af skriftemål under messen. Denne forstyrrende uskik skulle man ved god vilje fra præsternes side let komme bort fra.

Det er ikke forandring for forandringens skyld, vi ønsker, men en reform, som er Gud værdig, og som kan styrke det religiøse liv. Jeg personlig har stået meget afventende og har på visse punkter måttet ændre min opfattelse, og i dag ville jeg nødig undvære en præst bag et alter med front mod menigheden, der sammen med præsten lovpriser Gud på modersmålet og hører på, hvad Gud taler til os ved sit ord.

Arne Nissen,
Stenogade 2², V.

Så var tiden inde

Længe har jeg tænkt på at fare i blækkuset, og da jeg så Ellen Niensens »råb om hjælp« i Ugebladet, ja, så var tiden inde. Jeg har både noget at sige til herr Bolt-Jørgensens læserbrev af 10. marts 1967 og herr Svend H. Rossels læserbrev af 20. april 1967.

Der er aldeles ikke mange af os »læggfolk« (kan for øvrigt ikke fordrage udtrykket), der er bekymret over de liturgiske reformer. Jeg tror netop, at ønsket om reform er opstået i kirkefolket (læggfolket), og så er det blevet taget op af forstående og åndsborne gejstlige. Vi er mere bekymret over, at reformerne ikke er blevet bragt til udførelse generelt ud i de yderste sogne her i landet. Jeg har ofte før i tiden haft ondt af de katolske præster, som jeg syntes ofte måtte »holde her« og næsten

blev kommanderet med som en flok soldater. Men nu mener jeg, at de burde beordres til at føre det nye ting ud i livet. Og dog – på den anden side synes jeg, at det er glimrende, at de har en frihed, som jeg før ikke rigtig har haft øje for. Men så vil jeg også mene, at de burde, som jeg læste i Ugebladets artikel fra denne uge: »Fordrejede oplysninger om Holland«. Således at citere: »Hvis en stedlig præst ikke ser sig i stand til at løse en bestemt opgave, skal han kunne tilkalde en af disse yngre præster (her tænkes vel på de yngre reformivrige præster vi også heldigvis har mange af her i landet), for at han skal løse den« citat slut. Jeg kan ikke lide, at herr Bolt-Jørgensen kalder Grundtvig for en »overvurderet salmist«, et andet sted om den »helt fantastiske kær-

lighed til vor utidssvarende salmeskat«. Grundtvigs sprog, fint og poetisk dansk, kan vel forstås af enhver dansker, mon ikke?

Så vil herr Bolt-Jørgensen have arbejdet med kirkekorene fremmet. Hvad skal vi arme provinsboere gøre? Vi ejer ikke de fine stemmer til et kor. – Dog vil jeg dertil sige, at den smukke flerstemmige korsang og den endnu smukkere gregorianske sang kan bringe os i en sådan æstetisk nydelse, så vi glemmer den andagt, som herr Bolt-Jørgensen nævner i sit indlæg. – Vi er her i vor lille by nogle familier, som har en lille musikreds, hvor vi dyrker den klassiske musik, mest pr. gramofon i de forskellige hjem. Når kredsen er i vort hjem, spiller jeg ofte de smukke messer for dem, alle vore store komponister: Bach, Mozart, m. fl. har jo alle skrevet messer, den ene skønnere end den anden. Vi hører også gregoriansk sang af de fine munkekore. Alle henrykkes i æstetisk nydelse af en flot »Gloria« f. eks., men andagten? Det bliver mest til æstetisk nydelse, selv om de fleste af deltagerne er praktiserende protestantiske kristne. Ja, ære være vor smukke gregorianske sang, lad den dog aldrig dø. Men kæreste herr Bolt-Jørgensen og herr Svend Rossel, vi må videre frem. Den danske højmesse med de letforståelige melodier af vore udmærkede unge danske komponister må være målet. – Åh, jo, i mine unge dage, »svømmede jeg hen«, når jeg hørte et smukt kor i en af vore store kirker i København, eller når jeg hørte en gregoriansk messe blive sunget af menigheden med støtte af et skolet kor. Men kæreste venner, her ude i de yderste kroge i vort land har den latinske højmesse kun været et ynkeligt pip og kuk. Så er det dog bedre med en dansk salme sunget med opmærksomhed for teksten. En latinsk højmesse kan også synges uden opmærksomhed, så det også kan blive en »fattig form for gudstjeneste«, som herr Bolt-Jørgensen betegner den protestantiske gudstjeneste, dog med et citat lånt fra Norge.

Det »slemme« menneske i mig kunne ønske, at biskoppen ville beordre præsterne her i landet til at flytte højaltret ud fra væggen i de kirker, hvor det ikke er gjort, så vi kan få messen læst på rigtig måde. Den rigtige måde? Naturligvis højmesse på dansk med de nye gode

Rubrikken forts. side 10

Vagt i gevær

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:

Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt, Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9-16, lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 16,50. Løssalgspris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

Ugebladets forsidebillede viser kirke og våben i dekorativ forening under den store græske påske for nylig. I uskøn forening, vil nogle måske sige. Almindeligvis skal den slags processioner dog ikke tages for andet end det, de er: folkloristiske levn fra fortiden. Kun de mere spidsfindige vil kunne tage dem til indtægt for den klassiske påstand om, at kirken velsigner våbenene. Men der er situationer, hvor kristne, der finder det rigtigt at bruge hænderne til mere end at folde, når det gælder om at omsætte tro til handling, må råbe »Vagt i gevær«, hvis man undskylder vendingen i denne forbindelse. Det må man for eksempel, når man ser udviklingen i Grækenland, hvorfra forsidebilledet som antydning er hentet. Den nye regering, der i hvert fald for en tid har sat demokratiet ud af kraft, dekretterer tvungen kirkegang for børnene, og det er jo en strålende udlægning af ordene om Guds børns herlige frihed. Endvidere forbydes det damerne at følge den lårkorte mode. Mændene skal til gengæld klippes, hvis de har langt hår. Også turister.

Så vidt vi kan se, er diktaturet i Grækenland i løbet af nul komma fem gået i alliance med en af kristendommens fjender, klerikalismen, der ganske simpelt består i at udnytte religionen til fremme af verdslige planer. Det kan lige i øjeblikket være vanskeligt at se, hvad pigeben, Beatles-hår og kirkegang har med statens sikkerhed at gøre, men kaster man et blik på det af kulturrevolutionens velsignelser ramte Kina, hvor puritanisme også gør sig gældende, begynder man at fatte en lille smule af det. Et autoritært styre vedtager visse normer for umoralitet, hvorefter man kriminaliserer det der falder uden for normerne, og så har man en nem måde at skabe kæft, trit og retning på og en udmærket undskyldning for at holde borgerne under yderligere opsyn. Og Grækenland har ry for at være et kristent land: altså kan man passende anvende lidt stof af kristelig karakter til at styrke spændetrøjen med. Man overser bare lige så fikst, at man bl. a. ved den lille fromme forordning om tvungen kirkegang for børnene krænker et fundamentalt kristent princip om forældrenes ret til at bestemme over børnene opdragelse.

Naturligvis kan den nye græske regering have gjort sig alvorligere tanker om de religiøse betingelser for nationens enhed – et spørgsmål der også er kendt i rent katolske lande. Men her kommer man nogle ord i hu fra spanske biskoppers side: Det erkendes, at religiøs-national enhed er et gode, men at denne enhed ikke må fremtvinges på bekostning af den religiøse frihed, som koncilet så klart har defineret. Nu kan man selvfølgelig ikke påberåbe sig koncilets udtalelser i et ikke-katolsk land, men andre end katolikker må vist give os ret i, at vi her står overfor kristne principper af almen karakter. Og at se kristne principper (kirkegang m.m.) sat i hartkorn med puritanske afledninger (forargelse over moder, der i værste fald er komiske) og altsammen håndhævet ved hjælp af politi og bajonetter er ikke ligefrem opbyggeligt. Standretter og koncentrationslejre endnu mindre.

Det konstantinske princip har fået en renæssance i Grækenland. I dobbelt forstand. De seneste begivenheder tyder dog på, at det ikke er den ortodokse kirke, der støtter sig til staten, men tværtimod magthaverne, som udnytter religionen.

Men De skal selv læse dekretet!

Vi begynder i dag den bebudede gennemgang af koncildekretet om økumeni. Meningen med denne gennemgang er selvfølgelig *ikke* at erstatte læsningen af selve teksten, men at hjælpe den enkelte – eller eventuelle studiekredse – til at gå i gang med en af de konciltekster, der særlig angår os herhjemme. Vi vil derfor afslutte hver gennemgang med et par spørgsmål af forskellig art, som er indbyrdes uafhængige af hinanden, således at enhver kan vælge det, der interesserer ham mest. Vi gennemgår teksten, som den nu foreligger, men naturligvis forstår man den bedre, hvis man også ved, hvordan den er blevet til. Dette kan man lære lidt om ved at gennemlæse biskop Grans forord til den norske udgave eller de danske bøger om konciler: K. E. Skydsgaard: Omkring det andet Vatikanerkoncil (især s. 39–64), Gunnell Vallquist: Det andet Vatikanerkoncil (især bd. 2, s. 158–220, og bd. 3, s. 272–278), samt M. Drouzys bog, som udkommer til efteråret. Desuden kan man selvfølgelig benytte Katolsk Ugeblads referater af drøftelserne (1963, nr. 48–50, og 1964, nr. 48).

Før vi går i gang med selve teksten, vil vi komme med to korte rækker bemærkninger. De to første af disse bemærkninger drejer sig om tekstens litterære genre. Man skelner blandt koncilteksterne mellem konstitutionerne (om kirken, om liturgien, om Guds ord), som mere er af læremæssig karakter, og dekretene (om økumeni, om lægfolkets apostolat, om bispedømmernes administration), som er af mere praktisk art, og som overfører de principper i praksis, som fremdrages i de første. Dette medfører, at de sidste skal læses i lyset af de første. Skal man for eksempel virkelig forstå dekretet om økumeni, må man først læse konstitutionen om kirken – især de to første kapitler. Vi vil i vor gennemgang henvise til denne tekst, som er kernen i hele koncilets arbejde. (De to første kapitler foreligger i dansk udgave med fyldig kommentar af pater H. Roos i Dialoger, 4).

De to andre forudgående bemærkninger er af mere principiel art. Den første drejer sig om den form for enhed, der er tale om i teksten. Det

drejer sig om en virkelig synlig enhed og ikke bare om et usynligt fællesskab med de andre i Kristi mystiske legeme: de kristnes enhed skal nemlig være et tegn for verden. Men en sådan enhed vil ikke opnås, ved at de adskilte brødre vender tilbage til Rom. Der tales i teksten om at genskabe enheden og ikke om at optage de andre i vor allerede eksisterende enhed. Naturligvis kan vi ikke give afkald på en del af Guds åbenbaring eller på institutioner, som Kristus selv har indstiftet, fordi vore brødre ikke mere har dem eller forstår dem. Enheden vil opstå, ved at fællesskabet genskabes gennem en fælles udvikling fremad – ikke ved en tilbagevenden til et tidligere stadium.

Og vejen til enhed består i samtale, dialog. Ordet dialog er ligesom ordet »kommunion« (fællesskab) et af nøgleordene i teksten. Pave Paul forklarer i sin første rundskrivelse, *Ecclesiam suam*, hvad samtalen er, og hvad den forudsætter, hvis den ikke skal blive til to sideløbende enetaler, der aldrig krydser hinanden. Den tid er forbi, hvor det drejede sig om

at forsvare sig – ofte i form af en anklage mod den anden part. Vi skal lære hinanden at kende og hjælpe hinanden til at lære evangeliet at kende.

Efter disse forberedende bemærkninger vil vi tage fat på selve indledningen til teksten, paragraf 1. Paragrafferne – i alt 24 – betegnes med nr. Hver enkelt paragraf består af flere afsnit, som ikke er nummereret i teksten. Sidetallene i vor kommentar henviser til den norske udgave.

Det andet afsnit, som er det vigtigste i denne paragraf, drejer sig om den økumeniske bevægelse, især som den tager form i Kirkernes Verdensråd. Rådet nævnes ikke i dekretet, men sætningen »dem, som påkalder den treenige Gud og beklæder Jesus Kristus som Herre og Frelser« er en direkte henvisning til den fælles basis for Kirkernes Verdensråd, som den blev formuleret på mødet i New Delhi i 1961: »Kirkernes Verdensråd er et fællesskab af kirker, som bekender Herren Jesus Kristus som Gud og Frelser i overensstemmelse med Den hellige Skrift, og som derfor søger at opfylde deres fælles kald til Guds, Faderens, Sønnens og Helligåndens, ære« (Se professor N. H. Søs kommentar i: Kirkernes møde i New Delhi, s. 80–82). Læg mærke til den helt og holdent positive omtale, den økumeniske bevægelse her får, selv om det drejer sig om noget, der er sat i gang fra ikke-katolsk side. Den tilskrives udtrykkelig Helligånden selv. (Om ændringen i Roms syn på den økumeniske bevægelse, se: E. Molland: Fra »Mortalium animos« til »De oecumenismo« i Lumen, januar 1966, s. 14–26).

I det sidste afsnit (s. 12) udtrykkes koncilets glæde over den økumeniske bevægelses fremgang og dets vilje til, at også katolikkerne skal være med i de fælles økumeniske bestræbelser.

V. Duclos O.P.

HUSK, AT DENNE GENNEMGANG KUN ER EN HJÆLP TIL SELV AT LÆSE TEKSTEN.

● *Hvilke følger har vore splittelser herhjemme for evangeliets forkyndelse?*

● *Hvordan reagerer vi i praksis over for de bestræbelser for at sætte et økumenisk samarbejde i gang, der kommer fra katolsk side? Og fra ikke-katolsk side?*

● *I konstitutionen om kirken lægges der større vægt på det bibelske billede af Gudsfolket end på billedet af Kristi legeme, når det drejer sig om at forkynde, hvad kirken er. Hvilke følger har det for den økumeniske holdning over for de ikke-katolske kristne? Og hvilke følger har det for den økumeniske holdning over for de øvrige kristne kirker og trossamfund?*

*Ingeniør Erik Guldager
fremsætter nogle betragtninger
over spørgsmålet Kirken
og vi - et altid aktuelt emne*

EN SAG OM LIV ELLER DØD

Der er en tilbøjelighed til afstandtagen i meget af dagens kritik af Kirken; det er en afstandtagen (som i sig faktisk bærer en »fremmedgørelse«!), jeg gerne vil gøre opmærksom på som en dødbringende fare. Ikke i og for sig for Kirken som sådan eller for de andre; men for dem, der rammes af den. Det er en form for kritik, som det har været svært – i visse tilfælde umuligt – for mig at forstå. Men den er kommet tilstrækkeligt hyppigt til orde i vor debat, så den har givet rig anledning til at tænke problemet igennem, og nogle af overvejelserne kan måske have interesse for andre i dagens situation.

Det er givet, at vort forhold til Kirken er af helt afgørende betydning for hver enkelt af os. Hvor væsentligt fremgår jo bl. a. af, at konciliet – som tidligere konciler – som

første punkt behandlede netop dette: Hvad er Kirken? Hvordan er vort forhold til Kirken idag? Uden om disse grundforhold og i nøje afhængighed af dem grupperer så alle andre forhold sig – ja, i så nøje afhængighed af dem, at man roligt kan sige, at det ganske enkelt er umuligt at forstå f. eks. koncilets konstitution om liturgien eller den pastorale konstitution om »Kirken i verden idag«, hvis man ikke først har forstået den dogmatiske konstitution om Kirken.

Kendskab til konstitutionen om Kirken burde derfor forudsættes i et oplyst land som vort – hvor alle påstås ikke bare at kunne skrive, men også at kunne læse –, før man deltager i en debat om Kirken og vort forhold til den, eller hvad der måske bedre beskriver den tendens, jeg gerne vil advare imod: Kirkens for-

hold til os. Det er en ikke uvæsentlig forskel i synsmåde.

Lad mig trække et afsnit af konstitutionen frem, nr. 14 i den norske oversættelse. Der står her bl. a.:

»Fullstendig inlemmet i Kirkens ordening blir de som med Kristi Ånd boende i sig, tar imot hele Kirkens ordening og alle de frelsesmidler som er nedlagt i den, som innenfor dens synlige samfunn forenes med Kristus – han som styrer den gjennom paven og biskopene – ved disse bånd: trosbekjennelse, sakramenter, kirkelig forvaltning og fellesskap. Den som ikke vedblir i kjærligheten, og som holder seg til Kirkens skjød i det ytre, men ikke i sitt »hjerter«, blir imidlertid ikke frelst, til tross for at han er innlemmet i Kirken. Måtte alle Kirkens barn huske at deres verdighet ikke skyldes deres egne fortjenester, men Kristi særegne nåde.

Hvis ikke deres tanker, ord og gjer-ninger svarer til denne nåde, vil de, langt fra å bli frelst, bli strengere dømt«.

Som man ser, er der her tale om vort forhold til Kirken – men sammenhold selv med resten af konstitutionen!

Der er naturligvis tale om et *gensidigt* forhold; Kirken er jo Gudsfolkets fællesskab. Alligevel ligger der måske noget væsentligt i, hvilken retning i forholdet man understreger. Når der nu kan være så vidt forskellige meninger om, hvad Kirken var og har gjort og om, hvad den er og gør og måske særligt bør gøre, så er spørgsmålet, om årsagen ikke ligger i vidt forskellige måder at virkeliggøre et tilhørsforhold til Kirken på. For mig har vægten netop altid ligget på det at være *indlemmet* i Kirken som Kristi mystiske legeme: det medførte en absolut medansvarlighed for Kirkens fællesskab – et absolut fællesskab som i et organisk legeme – som gjorde, at man ikke kunne stille sig udenfor ligesom og se på Kirken og dens handlinger udefra – det var en umulighed og ville medføre personlighedsspaltning, en sygdom i sindet. Således kunne Kirken nok træffe afgørelser, som man var uenig i – men eftersom man var en del af Kirken var man jo også medansvarlig for disse afgørelser. Man kunne arbejde henimod at få ændret afgørelser, det har man altid kunnet og det har mange også gjort – men så længe de bestod bøjede man sig naturligvis for dem.

Sådan er det jo i ethvert menneskeligt samfund, hvor båndene ikke er nær så faste – i familien (hvis bånd kun er faste i kraft af dens tilhørsforhold til Kirken), i staten osv. Kirken er også i meget høj grad et menneskeligt samfund – det er jo os, der er Kirken. Det er årsagen til, at den kan begå fejl, derfor er dens fejl vore fejl. Ja, eftersom Kirken i kraft af sin guddommelige karakter – fordi den opstodne Kristus er dens hoved og leder – også er en enhed så at sige på langs af tiden, en enhed med sin fortid såvel som med sin fremtid, må man også føle sig direkte og ofte meget personligt ansvarlig for fejl, som Kirken har begået og som den vil komme til at begå. Også på det punkt er det ganske umuligt for et af lemmerne på Kristi legeme at stille sig udenfor Kirken, se tilbage og kritisere dens handlinger på en upersonlig måde og uden at føle et dybt personligt medansvar: i så

fald ville man allerede have revet sig løs fra Kirken.

Dermed mener jeg aldeles ikke, at vi ikke skal kunne kritisere Kirken – det er dels *vor* ret netop fordi vi er indlemmet i den, fordi vi tilhører den og den os, fordi det er os, der gør den til, hvad den er, fordi vi er ansvarlige for den i allerhøjeste grad. Dels er det *vor* pligt, fordi vi ved, hvad den bør være og hvad der gør, at den ikke er sådan (nemlig vi selv og vore fejl), fordi det er os der skal »berede Herrens vej«, os der skal gøre den bedst muligt egnet til at bære Guds ord ud i vor verden. Men grundlaget for denne kritik må altid være netop denne absolutte medansvarlighed; dette, at vi tilhører den og den os koste hvad det vil, dette, at der ikke for os er nogensomhelst anden mulighed end at være indlemmet i Kirken, fordi det er fra den og i den vi har vort liv. Dette eksistentielle tilhørsforhold er en betingelse for i det hele taget at kunne forbedre, at kunne reformere Kirken; og hvis det ikke er hensigten, hvorfor så kritisere den?

Er vi os ikke til stadighed vort absolutte tilhørsforhold – vort frelsesbetingende tilhørsforhold – til Kirken bevidst, så er vi i dødbringende fare; det er, hvad også citatet ovenfor fra konstitutionen siger. Og det skyldes, at Kristus er vinstokken, vi er grenene, han hovedet, vi udgør i fællesskab legemet – dette mysterium, som vi vel ikke forstår til bunds, men som naturligvis også gennemtrænger Kirkens menneskelighed sådan som det må og skal gennemtrænge vor egen. Stiller vi os udenfor; kritiserer vi uden at huske vor uudslukkelige kærlighed og absolutte bundethed til Kirken og vor smerte ved selv at være medansvarlige for de forhold, vi kritiserer – så har vi mistet den forbindelse til vinstokken, som er en betingelse for grenenes liv, så har vi allerede brudt den forbindelse med Gud, som alene holder os i live.

Lever man imidlertid i dette tilhørsforhold til Kirken, så kan det næppe være noget problem at skelne imellem, hvad der virkeligt er Kirkens tale til os, dens lære ellers dens formaninger eller dens råd, og hvad der derfor er væsentligt for os og nødvendigt for vor fortsatte vækst (dvs. liv); og på den anden side udtalelser fra andre sider, fra grupper indenfor Kirken, fra enkeltpersoner, altsammen noget som kan have interesse, men som aldrig kan have den

samme afgørende betydning – det er ikke noget problem at holde disse forhold ude fra hinanden, hvis det gøres i lys af ens ansvarsbevidste liv i Kirken.

Det er derfor godt, at det igen understreges og fremhæves så stærkt på koncilet, at det drejer sig om den enkeltes personlige, ansvarsbevidste indsats i fællesskabet (således som forøvrigt f. eks. Pius XII også gjorde det i rundskrivelsen om Kristi mystiske legeme i 1943). Kan man tage fejl (og på grund af sin fejltagelse blive bittert skuffet), så skyldes det, at man ikke har deltaget i Kirkens liv med en oplyst, personlig samvittighed – at man så at sige kun har oplevet et ensidigt forhold, nemlig Kirkens forhold til os, uden at være sig bevidst at det væsentlige er vort forhold til Kirken.

Vil man derfor reformere, må det ske ved at overbevise fællesskabet om, at man virkelig vil det bedste. Og det kan bare gøres i kærlighed og med tålmodighed og i forståelse for fortid og nutid og fremtid, forhold som følger af et absolut tilhørsforhold til Kirken. Hån og foragt for Kirkens fortid (som er vor fortid) kan kun føre til brud; for man *har* jo allerede brudt med Kirkens fortid, som er en betingelse for dens nutid og fremtid. Man har brudt med den i stedet for at forsøge at forstå den; man påberåber sig kærlighed til alt menneskeligt, men bryder staven over Kirken, fordi den er og har været netop menneskelig. Man kaster med sten, skønt man endnu har tilgode at vise, at man er fejlfri – det er som bekendt betingelsen for at have lov til at kaste med sten.

Er Kirken et demokratisk samfund? Det kommer an på, hvad man så mener med det. Sammenligner vi med vore statsamfund, forekommer Kirken mig meget mere demokratisk end de; ser man på koncilet f. eks., så gik alt arbejde i virkeligheden ud på at opnå så vidt mulig *enighed*, før afgørelser blev truffet. I vore besluttende forsamlinger er der sjældent tale om mere end stemmeflerhed, dvs. at der som regel er et stort mindretal, der må finde sig i at blive overstemt uden at være overbevist eller enige. Men lad os ikke glemme, at vore samfund (teoretisk, i det mindste) styres af folket – Kirken styres reelt og absolut af Kristus, den levende Guds Søn. Det kan være medvirkende til at gøre

Fortsættes side 13

Den store gamle mand

Gyldendal har genudsendt dansk litteraturs store gamle mand, Albert Dams »Jomfruen og Soldaten« – en roman fra 1951. Ja, den betegnes nu ikke som roman af forfatteren, men som »tråsnit fra det 19. århundrede«. Og her berettes om en forfinet ung piges omplantning til et bondemiljø i en egn, der kræver det hårdeste slid. Det er altså en slags Marie Grubbe-historie, som fortælles med hele Albert Dams store register af klogskab, erfaring og digteriske evner. *HK*

Overrabbineren 70

Op til sin runde fødselsdag har overrabbineren, dr. phil. Marcus Melchior, som den 26. maj fylder 70, udgivet en anatologi af sine taler »Tænkt og talt« – en bog som også vil interessere hans mange katolske venner.

Megen menneskekundskab og megen humor

Åge Rønning er intet mindre end en digter

Vor kollega i Oslo er intet mindre end en digter. »St. Olav«s redaktør, Åge Rønning, har allerede en række romaner og en novellesamling bag sig, og nu har hans seneste opus, romanen »De ukjentes marked«, allerede ligget hos de norske boghandlere et stykke tid. Den fortjener at blive læst også i Danmark.

For emnet er noget af et kup, stilen tolker plastisk og med overlegen sikkerhed forfatterens tanker. En fransk discipel af Abbé Pierre får nogle klunsere i Oslos »Marokko« til at samle ind til – de fattige i Lima. Spritterne går til sagen, men ak svage sjæle blandt de svage løber med gevinsten. Heldigvis danner denne sarkastiske pointe kun afslutning på første kapitel. Historien går videre. Hvordan skal ikke røbes.

Der er megen menneskekundskab og megen humor at finde hos Rønning. Misforstå mig ret: man aner en inspiration fra Storm P. Disse spritglåde vagabonder er tegnet med den godmodige varme, som kendetegner den store dansker, men for at misforståelsen ikke skal bide sig fast:

Åge Rønning er helt sin egen. Hans tanke er original uden et øjeblik at slippe den virkelighed, han beskriver. Han maler i et djævelsk, undskyld himmelsk godt sprog det svære og dog så velkendte miljø. Man godter sig, når klunserne chokerer de borgerpæne, som ikke forstår et muk af det hele. Der er noget af et budskab i bogen, og her er det, mange idealistiske forfattere brækker halset, da der meget let kan komme noget teoretisk over en litterær konstruktion, som med en vis mands vold og magt skal udmunde i en pointe. Det er Rønnings digteriske fortjeneste, at han har dækning for sin pointe. Bogen føres sikkert til ende med logisk og menneskelig konsekvens.

Den lille katolske menighed i Norden er fortsat i stand til at yde bidrag til den kultur, hvortil folk som Sigrid Undset og Johannes Jørgensen forlængst har givet den hjemstavnsret. *HK.*

(Åge Rønning: *De ukjentes marked*, roman, Gyldendal Norsk Forlag, Oslo 1968, 122 sider.)

Hanne Kaufmann er en anti-krukke

Kristen forfatterinde om kriminalitet

En synd må anmelderen bekende: han kom for nogle år siden, da han havde læst Hanne Kaufmanns debutbog, til at stemple forfatterinden som en radikaler, der sværmede for selvmordsromantik. Ganske vist gjorde han det i en intern korrespondance, men det er slemt nok, for Hanne Kaufmann er faktisk – i hvert fald med tiden og bøgerne, der fulgte – blevet en af Danmarks klart kristne forfattere.

Da vi nu næsten samtidig har læst Åge Rønnings nye bog, må vi vel lige for en ordens skyld notere, at de

to er helt forskellige i deres forfatterskab. De er begge gode journalister, hvilket muligvis præger deres udtryksform, men hvor Rønning i sit ord-maleri går den poetiske vej, koncentrerer Hanne Kaufmann sig om det refererende, og hun har udviklet en klar evne til at få en bred læserkreds i tale. Man læser de fire fortællinger, som hendes »– i hvis billede?« består af, i ét stræk. Det er kriminalitet, bogen handler om. Miljøet, samfundet, der skaber den, den kriminelles utilstrækkelighed og hans handlingers indflydelse – ikke bare

på dem, hans handlinger går ud over, men også på dem, der holder af ham, eller prøver på det. Et uhyggeligt aktuelt emne, hvis implicerede behandles med stor menneskelighed og varme. Hanne Kaufmann er en anti-krukke, der med sin bevidst ukomplicerede behandling af brændende problemer bekæmper gold æstetiseringen og herved også yder et bidrag til den løbende kulturdebat.

HK.

(Hanne Kaufmann: »– i hvis billede?«, 155 sider, Branner og Korch 1968.)

Da dramaet tilspidsede sig

Gunnel Vallquists koncildagbøger
bliver bedre og bedre

I tredje akt tilspidser dramaet sig i overensstemmelse med alle gode teaterregler, skriver Gunnel Vallquist i tredje del af sin koncildagbog, »Vendepunkt«, der er udkommet på Skt. Ansgars Forlag – ligesom de to tidligere bind i Tove Rasmussens danske oversættelse.

Tredie samling understregede visse det andet Vatikanconcils karakter af drama, og lige før tæppet gik, var stemningen på kogepunktet. Det var problemerne med at få konstitutionen om kirken i land og fortrydelsen i vide kredse over, at paven ønskede at lade udgivelsen af dokumentet følge af en »forklarende note«, der voldte postyret. Hertil kom, at erklæringen om religionsfriheden i modstrid med over tusind koncilmødres ønske ikke var kommet til afstemning. Ikke mindst de amerikanske biskopper var forbitrede. Endelig gav Paul VI ved den afsluttende højtidelighed Maria titelen »Kirkens Moder« – noget konciliet ikke havde ønsket indført i teksterne, bl. a. af økumeniske grunde.

Det var også under tredje samling, at den berømte tekst om jøderne blev diskuteret, og det kostede sværdslag at få den igennem. Og der foregik meget, meget mere. Om alt dette beretter Gunnel Vallquist minutøst, men aldrig kedeligt. Levende engageret er hun som i de tidligere bind, og i modsætning til andre, der måske, som løbet trak ud, gik hen og blev konciltrætte, intensiveres hendes fortællerevne – den modne ligesom konciliet, trods de gentagne chok, de forskellige parter på kirkemødet og deres sympatisører skiftevis kom ud for.

Det kan undertiden være svært at finde Helligånden i den labyrint af procedurefinesser og korridorpolitik, der også hørte til gangen i drøftelserne af de ophøjede materier, men skrives måtte det, og skrevet er det – også på et nordisk sprog. Det er ganske simpelt en del af vor tids historie, og Gunnel Vallquist formår – som den helt rigtige katolik hun er – at sætte det alt sammen på plads. For, skriver hun, om ti år, om hundrede år, vil ingen huske disse manøvrer og intriger. Det, der derimod vil stå fast, er koncilets dekret. »Og i den henseende kan vi virkelig bevidne, at denne samling har båret rig frugt,« erklærer hun i konklusionen. Noget, der mangler i begyndelsen af bogen, er oplysningen om, at det foregår i 1964. Datoen 12. september siger intet om nogle år.

Men som antydnet er »Vendepunkt« om muligt endnu bedre end de tidligere bind af koncildagbogen. Hele værket bør stå på enhver aktiv katoliks bogreol, for det, der her behandles, er ganske simpelt noget af det vigtigste i århundreders kirkehistorie. *HK.*

(Gunnel Vallquist: Det andet Vatikanconcil – Dag for dag – Tredie samling – VENDEPUNKT, Skt. Ansgars Forlag 1967, med noter 287 sider.)

SUBSKRIPTION

på Gunnel Vallquists fire bøger om konciliet kan endnu fås, hvorved de fås for 3/4 af prisen.

Sankt Ansgars Forlag
Bredgade 67, København K

Tove Ditlevsen

Dyb menneskelighed

Filmen »Utro«, der er inspireret af Tove Ditlevsens »To som elsker hinanden« ydede Astrid Henning-Jensen fuld retfærdighed – Tove Ditlevsen knapt så meget. Det er fortsat i romaner, bøger og digte, vi skal søge Tove Ditlevsen, der, selv om hun er bekendende ateist, også hos katolikker har mange trofaste læsere og beundrere.

Vi vil derfor ikke forbigå genudsendelsen af to af hendes karakteristiske bøger, romanen »Vi har kun hinanden« og novellesamlingen »Den fulde frihed« i tavshed. Disse bøger viser Tove Ditlevsen, når hun er bedst. De viser hendes legende lette og dog så sikre stil og hendes dybe menneskelighed, der spænder fra aldrig ondsksabsfuld humor til brændende alvor. Begge bøger blev omtalt i pinsenummeret 1964, hvor Lis Thorbjørnsen i anledning af forfatterindens 25-års digterjubilæum gav en indgående skildring af hendes forfatterskab – set med katolske øjne. *HK*

(Tove Ditlevsen: Den fulde frihed, 123 sider og Vi har kun hinanden, 116 sider, Hasselbalchs Forlag 1966.)

En advokat skriver

Læge K. M. Jensens opfordring til »katolske jurister« om at reagere på pater Florins artikel skal ikke forblive ubesvaret.

Bemærkningerne om forholdet mellem moral og lovgivning frister til modsigelse og mere indgående behandling. Problematikken omkring denne side af rettens væsen er imidlertid for kompliceret til at kunne behandles i et indlæg som dette.

Jeg afstår ligeledes fra at komme nærmere ind på de spørgsmål, som pater Florin stiller under debat i sin artikel under overskriften »moral«. Det afgørende i denne sammenhæng er, at abort er noget ondt, hvad pater Florin også klart fastslår.

Derimod fremgår det ikke klart, hvad pater Florin i afsnittet »hvad kan vi gøre« mener med sit *betingede* »ja« til en lovgivning, der giver adgang til fri abort. Jeg er naturligvis enig i, at en lov om fri abort vil betyde et fremskridt i forhold til den hidtidige retstilstand, såfremt den af pater Florin opstillede betingelse opfyldes: at loven (jeg underforstår – i modsætning til tidligere –) i så vid udstrækning som muligt vil begrænse de illegale aborter og aborterne i det hele taget. At jeg savner fantasi til at forestille mig, hvorledes en lov om fri abort skulle kunne nedbringe antallet af aborter i det hele taget, er så en anden sag.

Så var tiden inde

Fortsat fra side 3

danske toner gammelkendte og dog nye, som Erling Rasmussen har gjort det. Altid dansk, altid forståelig, også for den nu gamle bedstemor med dansk indfødsret, men af polsk oprindelse, som endnu sysler med sin rosenkrans under messen og lader præsten om dette svære med Vor Herre. Præstens enetale med Gud med ryggen til menigheden.

Så nyder vi alle de skønne koncertmesser og den endnu skønnere gregorianske sang af skolede munkekorer i vore hjem eller til koncerter i vore store kirker i København m. m., men sproget i vore kirker må være umiddelbart forståeligt og dansk, og musikken, der skal bære ordene i højmessen, skal være ordets tjener, hverken mer eller mindre.

Verner Nielsen.

Dette kan imidlertid ikke være tilstrækkeligt til at acceptere en lov om fri abort, idet loven vil løse abortproblemet ved utilstedelige midler. Jeg går ud fra, at dette heller ikke er pater Florins mening, men i så fald trænger hans artikel til et supplement.

1. Jeg drister mig ikke til at tale på »katolske juristers« vegne, men lad det så stå for egen regning: Der må gælde det princip eller minimalkrav til lovgivningen, at den ikke tillader (efter et kristent synspunkt) utilstedelige handlinger. Er dette krav ikke opfyldt, er loven i sig selv utilstedelig.

Hverken den nugældende lov om foranstaltninger i anledning af svangerskab m. v. eller det forslag til ændring i samme, der for tiden er til debat, accepterer abort som noget ønskværdigt, men dog som noget tilladeligt. Dette er problemets kerne: Lovens (og forslaget) accept af den utilstedelige handling.

I det her sagte ligger ingen underkendelse af de dybt alvorlige problemer omkring det uønskede svangerskab, de være sig af medicinsk, etisk, eugenisk, social eller af hvilken som helst anden karakter. Tilsvarende gælder de ofte ulykkelige følger af en illegal abort. Problemer løses ikke ved at bagatelliseres, men selv nok så alvorlige problemer må ikke løses ved utilstedelige midler.

2. Vi må dernæst gøre os klart, at det foreliggende forslag går ud på at liberalisere adgangen til abort. Vi er med andre ord nået et skridt videre i den udvikling, som i sin yderste konsekvens vil resultere i en ophævelse af enhver betingelse for afbrydelse af svangerskab, blot afbrydelsen sker under betryggende former.

Jeg vover den påstand, at vi, dvs. samfundet hermed bevæger sig i den forkerte retning, dvs. bort fra det

ideale samfund eller »de helliges samfund«.

Det tragiske i den aktuelle situation er, at debatten efterhånden er nået derhen, hvor diskussionen omkring prævention (i eksemplet ligger ingen finte) er havnet: Ethvert forsøg på at tale imod abort (under enhver form) henholdsvis prævention afvises med de velkendte udtryk som »reaktionær tale«, »skrue udviklingen og fremskridtet tilbage«, »forældet problemstilling«, »overlevede synspunkter« etc.

Der hviler et tungt ansvar på os ved ikke i tide og i tilstrækkelig grad at have peget på mulighederne for at løse eller mildne problemerne omkring det uønskede svangerskab, jfr. pater Florins artikel in fine.

Anders Hjorth, advokat.

Pater F. Florin svarer

Jeg vover at fastholde at forholdet mellem lovgivningen og moralen er pædagogisk. Lovgivningen må have menneskets opdragelse som formål: at indskrænke det onde, de gør, så meget som muligt. Selvfølgelig ville det være forkert, hvis staten dertil anvendte midler, som opdrager mennesket til at gøre noget forkert. Men jeg tror ikke, at dette nødvendigvis er tilfældet med en lovgivning om abort. Loven må gå ud fra, at abort nu engang er noget som sker, noget forkert, som skal indskrænkes, både i sig selv og i sine følger. Nu ville det være forkert, om staten dertil ville *indføre* abort, i stedet for kun at ville kontrollere og indskrænke. En fornuftig abortlov vil derfor ikke være et utilstedeligt middel, idet staten hermed ikke anerkender den moralske tilladelighed af abort. Når man ikke længere henretter forbrydere, betyder det ikke, at man nu synes, at forbrydelserne er blevet mindre umoralske, men at man mener at have bedre metoder til at indskrænke dem. Endvidere henviser jeg til det eksempel, jeg gav i begyndelsen af min artikel (lovgivning m. h. t. prostitution). Men der skal naturligvis passes på, at det omtalte pædagogiske forhold mellem lov og moral ikke går tabt, så en lov om abort ville fremme abort i stedet for at indskrænke den. Hvordan det ville forholde sig i denne henseende, hvis der blev indført en lov om fri abort, må sagligt undersøges.

Tak

Da det er mig umuligt at takke hver enkelt for den overvældende hyldest som blev mig til del på min jubilæumsdag, vil jeg herved foreløbig udtrykke min dybfølte tak.

Søster Madeleine Eugénie.

En mægtig slutakkord

Hellig Treenigheds fest

Som en mægtig slutakkord står »Hellig Treenigheds fest« i slutningen af påske- og pinsetiden som en sammenfatning af alle kristne mysterier.

Hele året rundt fejrer vi enkelte begivenheder, der er etaper på frelseshistoriens vej gennem tiderne. Vi fejrer ingen fest for Gud Fader, ej heller for Guds evige Ord (undtagen Guds Søns menneskevordelse, og hvad denne medførte fra fødsel til himmelfart) og ingen for Helligånden (idet den kristne pinsefest er mindededag for Helligåndens komme til urkirken i Jerusalem). Kirken fejrer kun en fest for den treenige Gud – for denne evige treklang af skænkende, modtagende og forenede kærlighed, hvis lyd også er trængt ned i vore dale som skabelsens og forløsningens værk. Dens grundtone, Faderens kærlighed, bærer som et orgelpunkt alle virkelighedens melodier.

Engang – det var i sin kaldelse og sendelses smertefulde time – spurgte Moses, Israels store mystiker, fører og lovgiver, Gud: »Når jeg kommer til israeliterne og siger dem, at deres fædres Gud har sendt mig til dem, hvad skal jeg så svare dem, hvis de spørger om hans navn?« Da svarede Gud: »Jeg er den, jeg er!« Dette svar lyder som et svar fra en, der trodsigt nægter at opgive sit navn. Gud er den navnløse, der ikke vil kaldes ved et navn, der ligner dem, hedningerne kaldte deres guder ved. Heller ikke Jesus hæver denne anonymitet. Det navn, han selv bærer, er hans menneskenavn; det er under dette navn, han er skrevet ind på listen over historiens store. I sit forhold til Gud, når han beder, og når han forkynder sit »glade budskab«, er han selv »Sønnen«, der står over for Gud som »Fader«, den Fader, sammen med hvem han ejer evig tilværelse og magt og herlighed, og med hvem han er eet i »Andens« kærlighed.

Ingen steder i Det nye Testamente omtales ordet Treenighed. Dette udtryk – »Trinitas« – har teologer i den kristne oldtid præget som en kort formel for den ene Guds trepersonlige tilværelses mysterium. Og så denne betegnelse er i al sin ube-

hjælpsomhed en bekendelse af den levende Guds uudsigelighed, som ikke kan rummes i noget navn. Den lethed, hvormed vi tilsyneladende har vænnet os til at omtale denne Guds inderste livs dybeste hemmelighed, må ikke få os til at glemme, at denne sandhed svinger med, hver gang vi taler om Kristus, Guds Søn, når vi taler om os selv som Guds børn, når vi taler om nåde og himmel – lige meget, om vi fejrer jul, påske eller pinse med kristen forståelse, så bekender vi Treenighedens tilbedelsesværdige mysterium.

O beata Trinitas! – Du salige Treenighed! Gentagne gange møder vi denne påkaldelse i Trinitatis-festens dagtimer. Det lyder næsten som kærtegnende ømhed, når den bedende Kirke taler så blidt og sart om dette uudgrundelige mysterium. Jeg har altid følt det, som om den bedende sjæl søger at dække over den barske strengthed, betegnelsen Treenighed synes at udstråle, ved at smykke den med et tillægsord, der dirrer af lykke og salighed.

Er ikke Treenigheden også en »salig« hemmelighed! Vi ville så

sandelig forpasse denne trossandheds saliggørende og skønne virkelighed, hvis vi ikke så andet i den end resultatet af et filosofisk-teologisk meisterstykke.

– Og hvordan ville vi mennesker have forestillet os Gud, hvis han i al evighed havde været den ene ensomme Gud? Ville hans himmel ikke mest af alt have lignet helvedes ensomhed, en evig, egocentrisk tavshed hvor der ikke findes noget »du«, hvor intet er at elske! Men, da Guds Søn »for os mennesker og for vor frelses skyld« tog bolig hos os, lukkede han ikke døren efter sig, men lod os blive vidner til sin fortrolighed med Faderen, til denne evige enhed, hvorved han er i Faderen og Faderen i Ham, han gav os Faderens og sin Ånd og gav os del i salighedens evige fællesskab, det fællesskab og den trefoldige harmoni, der inspirerede Johannes til at skrive det saliggørende ord: at »Gud er kærlighed« (1 Joh. 4,8). Den samme apostel skriver (1,2 f) om »det evige liv, som var hos Faderen og blev åbenbaret for os – det, vi altså har set og hørt, forkynder vi også jer, for at også I må have fællesskab med os; og vort fællesskab er med Faderen og med hans Søn, Jesus Kristus«. Disse apostelord lader os fornemme, at vi har fået adgang til den evige Guds intime fællesskab, at vi skal føle os hjemme der, hvor Faderen bor, og hvor Sønnen har sin gang, hvor han har lovet at berede også os en »bolig«. Således er altså vort kristenlivs inderste hemmelighed: at have fællesskab med den treenige Gud, at være ét med Faderen og Sønnen i Helligåndens enhed. »I skal erkende, at jeg er i min Fader, og I er i mig og jeg i jer« (Joh. 14, 20). Jesus kunne ikke have sagt klarere, at den Tre-enige ikke lever sit liv i uendelig fjernhed – som et strålende, men iskoldt stjernebillede – men midt inde i os selv, han i os og vi i ham! Hvor er det sandt, når vi beder: O salige Treenighed!

»Fra hvem alt er, ved hvem alt er, og i hvem alt er.

Ham være ære i al evighed!«

(Festens liturgi, Laudes).

J. Coenen S.J.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 1. efter pinse. – Trefoldighedsfest, hvid, s. 644.

MANDAG hverdag, grøn, s. 649.

TIRSDAG hverdag, grøn, s. 649.

ONSDAG hverdag, grøn, s. 649.

TORS DAG Kristi Legems Fest, hvid, s. 652.

FREDAG Filip Neri, bekender, hvid, s. 917. Erindring om pave Eleuterius, martyr, s. 918.

LØRDAG Beda den Agtværdige, bekender, kirkelærer, hvid, s. 919. Erindring om pave Johannes I., martyr, s. 920.

SØNDAG 2. efter pinse, grøn, s. 658.

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bødemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansears
Klinik

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvæg 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Banegårdens Restaurant

Fritz Kapper

Odense H.

I/S Søndermarks Møbelfabrik

v/ Chr. Søndermark
& Mogens Jørgensen
Tarm. Tlf. (073) 7 21 11,
nr. 168 - 188 og 488.
*Fremstilling af skolemøbler
samt fast inventar til samtlige
faglokaler.*

Efter ønske tilsender vi
Dem gerne
brochure og prisliste.

Reserveret

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri

Grundlagt 1806
AABENRAA

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt
stearinlys og vokslys
af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER
København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Aasebakken kalder

Den store årlige Valfart til Vor Frue af Aasebakken finder sted søndag den 28. maj

Som tidligere meddelt i Ugebladet, er det i år nye kræfter, der står for arrangementet af valfarten til Aasebakken, og komiteen anmoder derfor om en smule overbærenhed, hvis ikke alt kommer til at gå helt efter deltagernes ønske – eller som det plejer.

Nu skal ingen tro, at der er lavet om på valfarten, fordi der er kommet nye folk til. Der er stort set hæget om traditionerne – med få undtagelser, bl.a. en mindre ændring af ankomsten til klosterområdet.

Ligesom tidligere år afholdes valfarten uanset vejret, men derfor ser vi jo alle helst, at 28. maj bliver en af de dejligste lune, solfyldte majsøndage, som kan trække rigtigt mange deltagere til Aasebakken. I den forbindelse tør vi måske bede læserne om hos Vorherre at lægge et godt ord ind for en i alle henseender vellykket valfartsdag – også selvom De måske ikke personligt kan deltage.

Vi mødes som sædvanligt på Holte station, hvor man snarest efter ankomsten bedes ekspedere eventuel bagage med den særlige bagagevogn (pris 2 kr. pr. colli), anskaffe sig et ny-fremstillet tillæg til valfartssangbogen (pris 50 øre) og derefter stille op bag de respektive sogneskilte, eventuelt bag skiltet for »udenbys«, så alle er klar til at slutte op, når valfarten starter kl. 08.30 *precis*.

Tog og bus. Kommer man fra København, afgår »Valfartstoget« S-tog, linje B, fra Hovedbanegårdens peron 5, kl. 7.50, men bussen, linje 184 fra Hans Knudsens Plads kl. 7.40 kan også benyttes.

Med senere forbindelser kommer man forsent til at kunne nyde hele den smukke valfartsvej gennem skoven, men må nøjes med at støde til ved »Bethlehem«, som kan nås med bussen (184) fra Hans Knudsens Plads kl. 8.40.

At køre i bil helt til klosteret er en misforståelse, medmindre særlige forhold gør sig gældende; en valfart går man med på. Det er også ved at

være en umulig opgave for politiet at finde plads til parkering, og sidste år faldt der mange bøder!

Ankomsten til Aasebakken er berammet at skulle finde sted mellem kl. 10.30 og 10.50. Ved indgangen – i år benyttes vejen ved villa PAX – tælles kommunikanter ved håndoprækning.

Højmessen, der bliver på dansk, begynder straks efter sidste gruppes ankomst. Biskoppen prædiker selv under messen. Alle bedes modtage kommunionen stående og huske, at der er andre end biskoppen, der uddeleger kommunion.

Bagefter. Efter messen kan der til den medbragte frokost købes diverse forfriskninger, ligesom der som tidligere vil kunne lejes stole for en pris af 2 kr. pr. stk. Stolene vil i øvrigt også kunne lejes før messen.

Bortset herfra og fra søstrenes lille bod, vil der ikke blive tilladt salg (heller ikke af lodsedler) på Aasebakkens grund.

Af hensyn til en værdig afvikling af dagen er endvidere brug af bade-dragter samt anvendelse af transistorradioer eller andre støjkluder absolut forbudt, men det plejer der vist at være almindelig enighed om.

Andagt. Efter den afsluttende andagt, som finder sted kl. 14.30 og hvortil vi beder alle om at indfinde sig i god tid, bæres Mariastatuen tilbage til klosteret – kun ledsaget af præster og ministranter.

Hjemrejse. Klokken ca. 15.30 vil der fra Birkerød Buskompagni blive indsat et antal busser til befordring af valfartsdeltagerne fra klosterporten til Birkerød station.

De, der måtte ønske det, vil kunne spadsere op til Kongevejen og der benytte den ordinære bus (184) til Hans Knudsens Plads, men der vil ikke her kunne påregnes indsat ekstra-busser. Til gengæld køres der hvert 20. minut (-11, -31, -51).

Til slut. Når vi er nået så vidt, håber vi alle har haft en dejlig dag!

Vi håber også, at alle har benyttet

de mange affaldsspande på klosterområdet, så oprydningen kan blive hurtigt overstået.

Valfartskomiteen siger: På gysyn søndag den 28. maj – og ønsker alle deltagere en GLÆDELIG VALFART!

Hénning Bisander

P.S. Komiteen håber på en særdeles god kollekt, da nogle reparationer og fornyelser har kostet mange penge. En gennemgribende forbedring af toiletforholdene har været så dyr, at vi har måttet låne nogle tusinde kroner.

H.B.

En sag om . . .

Fortsat fra side 7

det vanskeligt for os altid at forstå dens veje; men hvis det ikke gør en væsentlig forskel i vor holdning, så kan det kun være, fordi vi ikke forstår noget af, hvad denne forskel indebærer.

Lad mig afslutte disse tanker med at vise, hvordan Kirken i dag (nemlig på det andet Vatikankoncil) giver udtryk for denne enhed, når den skal lægge sine beslutninger frem for verden. Den afslutter sine vedtægter sådan. »Denne konstitution er blevet godkendt af koncilmødrene i sin helhed såvel som i sine enkelte punkter. Og Vi, i kraft af den apostoliske myndighed, som er Os overleveret fra Kristus, bifalder, lovfæster og fastlægger den, sammen med de ærværdige fædre, i Helligånden. Og det som således gennem kirkemødet er blevet bestemt, befaler Vi skal træde i kraft, til Guds ære. Paul, den katolske Kirkes biskop med koncilmødrenes underskrifter.«

Erik Guldager.

Synodevalget udsættes

Pinsedag blev der i kirkerne oplæst en meddelelse fra biskoppen vedrørende synodevalget. Dette må på grund af ufuldstændighed i kartotekerne udsættes til efteråret, ligesom det muligvis bliver nødvendigt at udsætte selve synoden til 1969.

De sydlige øer

Im. Nielsen

Snedkermester

Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester

Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering

Søndergade 2,
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32

Autoriseret elektro installatør

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes

Reberbansgade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 3 42 33 og 3 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2
Aalborg

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Chr. Hjorth

Frukt og grønt

Østerbro 64, Aalborg
Telefon 3 46 72

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen

for Lyngby og Omegn

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefyr

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389

Vanløse

Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester

Rantzaugade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester

Hyldegaardsvvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK ½

☆

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Støt vore annoncører

Ingmar Bergmans »Persona«

Fortsat fra bagsiden

Den er ikke nogen skandalefilm, men er en af Bergmans store. Og de kritikere, som gentagne gange har rådet Bergman til at bede en anden om at skrive manuskripterne til hans film, må nu enstemmigt give sig. Dialogen – nej, undskyld, monologen formidler med aldrig svigtende naturlighed de to kvinders indre konflikt.

Ja, om trent sådan har man sagt, siger man, eller kommer man til at sige – mere eller mindre gudhengivent. Og alligevel kan jeg ikke lade være med at tilføje følgende.

Trods *Persona's* kunstneriske fortjenester fyldes jeg, når den er forbi, af den samme tvetydige følelse som efter hver eneste af Bergmans film, hvad enten jeg har set den flere gange eller ej. Først rammes jeg af den som helhed. Men ved nærmere eftertanke bliver jeg senere gal i hovedet over, at jeg er blevet holdt for nar.

Det, der gør mig betænkelig, er måske ikke så meget en fornemmelse af en ihærdighed, maskeret med en enorm virtuositet, der næsten går over i æstetiseringen, men et vist ubehag ved mistanken om, at Bergman vil forføre publikum, at han på en eller anden måde vil voldtage det, tiltvinge sig dets opmærksomhed med alt for grove midler eller bruge tilskuerne som forsøgskaniner. På mig virker hver eneste forførende, dygtigt gjort detalje som en fælde.

Jeg oplever et lige så stærkt ubehag ved at se, hvordan Bergman i kunstnerisk hensigt som virkningsfulde pirringmidler udnytter realiteter, som man ønsker skulle forblive ukrænkelige og uberørte – forskellige former for menneskelige lidelser: Kristi fastnaglede hånd, en vietnamesisk nonne i flammer eller jødiske børn i Warszawas ghetto.

Det er ikke dogmatiske udtalelser, jeg her kommer med. Jeg prøver bare på at analysere min tvetydige reaktion.

Og endelig tror jeg at kunne konstatere en vis skurrende uoverensstemmelse mellem behændighed og indsigt, mellem teknik og dybde. Beror det på en vis formastelighed med hensyn til at ville spænde over for meget og at ville give sig af med alt for vanskelige emner? Eller på at Bergman ligesom legende, men samtidig med kold beregning opbygger sine film på samme måde, som man opbygger et kompliceret urværk?

Hvis dette er tilfældet, skulle man her have forklaringen på, at man i det lange løb kun kan rumme en kølig beundring for hans værker.

Bergman fortæller meget om sig selv i sine film. Men er det nok, til at disse film bliver både personlige og almengyldige? Det forekommer mig, at han siger både for meget og for lidt. For meget i kraft af en ketterende ekshibitionisme. Og for lidt, fordi man savner en bevidst nonchalance. Har han nogen sinde bevidst udleveret sig selv, eller – hvad der egentlig er det samme – har han nogen sinde prøvet kræfter med virkeligheden, overgivet sig til den på nåde og unåde? Man gør sig ikke fri af sin selvoptagethed ved direkte at bekæmpe den, men ved at lade sig erobre af noget, der kommer udefra.

For at sige det endnu en gang: Jeg dømmes ikke. Jeg spørger bare.

Jean Paillard.

Afrikaekspert holder foredrag

Pater *Richard Friedli O.P.* vil tirsdag den 30. maj 1967 kl. 20.00 tale om sine *bestræbelser for at oprette et forskningsinstitut for sociale, kulturelle og religiøse forhold i Centralafrika.*

Foredraget, der er ledsaget af lysbilleder, vil finde sted i *Store Sal, Jagtvej 183 B, København Ø.* Efter en kort pause, hvor der vil være anledning til at købe forfriskninger, vil der være mulighed for at stille spørgsmål. Det økumeniske Fællesråd står for indbydelsen.

Sankt Annæ Rejser

- 2) Rom-Assisi-Firenze, 28. juni-15. juli. 18 dage – tog – liggevogn Kbh.-Rom. Kr. 1275.-.
- 3) Rundrejse i Østrig (28. juni-9. juli). 12 dage – tog – liggevogn/bus. Kr. 895.-.
- 4) Kulturperler (Rom-Firenze). 29. sept.-13. okt. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.

Pastor d'Auchamps Romrejser

- 1) Rom-Assisi, 2. juni-16. juni. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.
- 2) Ravenna-Rom-Assisi, 28. juni-18. juli. 21 dage – tog. Kr. 1375.-. Individuel tidligere eller senere hjemrejse efter behag.
- 3) Rom-Assisi, 22. sept.-6. okt. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.

Program over turene og alle oplysninger:

Lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45, Kbh. S – tlf. SU 86.

Statsaut. revisor Erik Schwartz & frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø – tlf. ØBRO 4642 x.

Den nordiske valfart med fly til Lourdes

Bispedømmets pilgrimsrejse 16. september – 22. september:

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin. – Læge og sygeplejersker medfølger.

Pris: på hotel kr. 820,-; på Asile Notre-Dame kr. 690,-.

Program og tilmelding: C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, K. - tlf. PA 2539, eller fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup - tlf. GE 6341.

SKANDINAVISK LOURDESVALFART

fra den 28. juni til den 12. juli.

11 dage i Lourdes, hvoraf 5 dages valfartsøvelser og resten hvileferie.

I prisen kr. 990 er alt medregnet, også liggevogn og bagagetransport.

Rejseleder pastor J. Mesters.

Program fås ved henv. til Vor Frue Sekretariat, Lundemarken 15, Kalundborg, telefon 03-515 nr. 2676.

Ved Niels Steensens Gymnasium vil være at besætte en stilling som

LEKTOR, ADJUNKT eller TIMELÆRER

i faget historie. Det bedes oplyst hvilke fag ansøgeren ellers kan påtage sig. Ansøgningen stiles til skolens bestyrelse og sendes til undertegnede inden den 15. juni.

GEORG HEGGUM

Rektor

Sct. Kjeldsgade 3, København Ø.

Ingmar Bergmans „Persona”

Anmeldes af pater Jean Paillard O.P, Stockholm.

Har Bergman nogen sinde læst Jungs værk om personen og masken? Det betyder ikke så meget. Det er ikke nødvendigt. Han har selv med tilstrækkelig styrke oplevet skuespillerens drama: den tvang, stadig at skulle skifte maske, hans stræben efter ægthed, hans egen og ethvert menneskes jagen efter sin egen identitet. Det mærkelige ved hans sidste film er, at tilskueren ikke får en følelse af at betragte et psykisk tilfælde udefra, men føler sig direkte engageret i et sjæleligt drama. Ikke bare fordi en og anden person i filmen undertiden taler eller tier diekte vendt imod publikum og synes at appellere til hver enkelt af dem, der sidder på tilskuerpladsen, ja, oven i købet gennemskuer den pågældende, men også fordi *Persona* handler om hver især af os: vor ensomhed, vore kejtede og ofte mislykkedes forsøg på at nå et andet menneske, vort for det meste fejlslagne ønske om, at nogen skal tale til os, – det være sig et menneskeligt væsen eller Gud. En diskret, men trods alt regelmæssigt tilbagevendende religiøs undertone gør sig bemærket.

I slutscenen af *Som i et spejl* hvisker den unge fyr Ninus forundret efter en samtale om Guds eksistens: »Far talte med mig!« Også *Persona* handler om stilheden, om et fravær. Filmen begynder med en række drømmeagtige billeder, der virker, som om de havde til formål at hjernevaske tilskueren og at hensætte ham i en modtagelig tilstand, i kraft af hvilken han senere formår at fante dybdedimensionen i den skildrede handling. Men her angives samtidig hovedtemaet. En fjortenårs dreng vågner op i en slags ligkapel – han genopstår, om man vil – og med en søvngængers langsomhed kærtegner han et kæmpestort og temmelig udflydebillede af sin mors ansigt, netop den mor, som i det virkelige liv hele tiden skubber ham til side. Visse detal-

jer i denne første sekvens gør, at man vover at forbinde hende med en eller anden slags utilgængelig kvindelig guddom – et sidestykke til den guddommelige tavse fader i flere af de foregående film. Det ville med al vished være uhæderligt og direkte uberettiget for enhver pris at ville gøre Bergman til kristen. I *Slangehammen*, det foredrag, der fungerer som indledning til det publicerede manuskript til *Persona*, taler han udtrykkelig om »en kold og tom himmel«. Og alligevel bidrager denne religiøse problematik til at give filmen dens styrke og mangfoldighed.

Hvad formen angår, er *Persona* Bergmans reneste, frieste og dristigste værk. Filmskaberens næsten helt (omend ikke fuldstændig, – jeg forstyrredes blandt andet af det slagtede lam) gjort sig fri af den indviklede symbolik og de mærkværdige rekvisitter, som belastede en del af hans tidligere film. Det er situationerne som sådanne, der taler. Han har reduceret sit kammerespil til forenklingens yderste grænser. Af fire personer er de to bifigurer. Og af de to andre er det kun den ene, der taler, nemlig sygeplejersken Alma (den strålende Bibi Anderson) som får til opgave at pleje Elisabeth Vogler (der med intens indadvendthed spilles af Liv Ullmann), en skuespillerinde, som pludselig har afbrudt sig selv midt under en forestilling, og som siden har muret sig inde i selvvalgt tavshed. I slutningen af filmen går hun endelig med til at hviske et eneste ord: »Ingenting« – et ubetydeligt noget, en samtidig diskret og resigneret sejr over tavsheden, meningsløsheden.

I sammenligning med tidligere film er *Persona* mere fri for aggressivitet, hvis man da ikke fortolker Elisabeths tavse latter som et udslag af foragt. Og den er ligeledes fri for tvivlsom bejlen til publikum.

Forts. side 15

Liv Ullmann i »Persona«.

På søndag
er der
valfart til
Aasebakken

katolsk uge blad

26. MAJ 1967
115. ÅRGANG

21

Mod en
ny skriftemåls-
praksis ?

▲
Paven
i
Fatima

Gaver er ikke forbudt
på grund af
kirkebidrags-
ordningen

Hele messen på modersmålet

Bispekonferencerne har nu lov til at tillade hele messen – inklusive canon – celebreret på modersmålet, fremgår det af en instruks, der er underskrevet af kardinalerne Lercaro og Larraona og ærkebiskop Antonelli. Bestemmelserne må tidligst træde i kraft på apostlene Peters og Pauls fest, den 29. juni.

Den hollandske katekismus på engelsk

LONDON – KUB privat

Den omstridte hollandske katekismus vil blive udgivet på engelsk. Forlæggeren Burnes Oates udtaler, at den kommer til at koste ca. 30 kroner, når den omkring september foreligger på markedet.

I Holland har bogen forårsaget en rivende diskussion. Det var de katolske biskopper dér, der havde efterlyst en tidssvarende udlægning af troen for voksne katolikker, og bogen blev – da den kom frem i oktober 1966 – en bestseller af de store.

Men fra traditionistbevægelsen »Confrontation«s side blev der reageret meget kraftigt. Man sendte en klageskrivelse til Rom med påstand om, at katekismen indeholdt 7 kæt-terier angående

1. Maria's jomfruelighed.
2. Arvesynden.
3. Forvandlingen af brød og vin.
4. Den katolske kirkes forhold til protestantismen.
5. Fødselsbegrænsning.
6. Det evige liv.
7. Englenes eksistens.

De hollandske biskopper har meddelt, at de ikke har modtaget nogen meddelelse om, at Vatikanet har taget notits af traditionistbevægelsens klage.

En talsmand for den engelske forlægger udtaler, at der er tale om en aldeles ordret oversættelse til engelsk af den hollandske katekismus. Tittelen bliver: »En ny katekismus – Katolsk troselære for voksne.«

Paven har rensset atmosfæren omkring Fatima

Pater Almedia, der var pave Pauls tolk under pilgrimsfærden til Fatima, har i Vatikanets radio erklæret, at søster Lucia ikke har givet paven noget brev. Da karmelitterinden, der som bekendt er den eneste overlevende af de tre fattige børn, der modtog Mariaåbenbaringen for 50 år siden, ytrede ønske om at tale med paven i énrum, svarede Paul VI: »Det er ikke noget godt tidspunkt nu. Hvis De har noget at sige mig, så sig det til Deres biskop, der nok skal lade det gå videre.«

Vatikansenderens kommentator sagde desuden: »Paul VI har rensset Mariadyrkelsen. Paven har i Fatima tillige rensset atmosfæren omkring dette valfartssted, der har været omgærdet af »hemmeligheder«, af politisk eller social udnyttelse, af falske mysterier og hviskekampagner. Dette mystiske Fatima, som intellektuelle har udnyttet for at udbrede deres ideer under Vor Frues kappe, har paven gjort det af med ved sin rejsse.

Rejsens formål

Allerede inden sin afrejse gjorde paven det klart, at hans mål var at bede for freden. Dette kom også til udtryk i hovedtalen under messen i Fatima. Her kom paven ind på et dobbelt fredsmotiv: kirkens indre fred og freden i verden. Om det første punkt sagde paven: »Det økumeniske koncil har vakt mange kræfter i kirken til live, har åbnet nye perspektiver på troselærens område og kaldet alle kirkens børn til en klarere bevidsthed om sig selv, til et snævert samarbejde og til et mere levende apostolat. Det ligger Os meget på hjerte, at bevare denne store gave og denne fornyelse, og Vi håber, den må brede sig. Hvor kedeligt ville det ikke være, om en vilkårlig fortolkning uden om kirkens lærerembede fik denne opvågnings til at blive til opløsende uro for kirkens overleverede og konstitutionelle sammenhold, sagde paven.

Om freden i verden sagde Paul VI: Freden er en gave fra Gud, men ikke altid et mirakel. Det er en gave, der kræver menneskenes frie medvirken og frie modtagelse. Derfor rettede paven en bøn til menneskene: Sørg for at være den guddommelige gave værdige – vær gode, vær kloge, vær åbne for alle overvejelser til gavn for verdens fælles vel.

Messen på portugisisk

Den ovenfor kort resumerede prædiken blev holdt på portugisisk ligesom hele messen foregik på dette sprog. Dog var dele af menighedens bøn efter prædikenen på spansk, fransk, italiensk, engelsk og tysk. Messen blev generet af flere heftige regnskyl. Regnvejret havde paven mødt allerede i nærheden af Toledo, hvor den pavelige flyvemaskine – en Caravel fra det portugisiske selskab TAP – første gang fløj ind i det, medens afrejsen om morgenen fra Rom var foregået i strålende sol.

Lægfolkets time er kommet

Paven holdt i dagens løb flere taler. Til katolske lægfolk sagde han bl.a.: »Dette er lægfolkets time. Koncilet kalder på jer som levende medlemmer af kirken til samarbejde om kirkens udbredelse og helliggørelse. I er i særlig grad kaldet til at gøre kirken levende i forskellige kredse og samfundslag, som kun gennem jer kan blive jordens salt.

Til biskopperne sagde paven: »Jeg takker jer for jeres arbejde og opmuntrer jer til med iver at omsætte koncilet i praksis.« Til diplomaterne, der fuldtalligt var mødt op, sagde Paul VI: »Vi forventer, at diplomaterne med særlig autoritet må kunne vidne om Fatimarejsens rent religiøse mål. Vi er kommet for at bede om fred. Ikke en hvilken som helst fred, men en fred, som hviler på sandhed, retfærdighed, kærlighed og frihed. Med andre ord: den fred, som Vi har skrevet om i Vor sidste rundskrivelse Folkenes Fremskridt.

Paven udspioneret af agenter

ROM — KUB privat (Desmond O'Grady)

I forbindelse med afsløringen af den såkaldte SIFAR spionageskandale i Italien, der et par uger før pinse førte til afskedigelse af den italienske general Giovanni de Lorenzo, forlyder det i Rom, at sagen også har vigtige kirkelige udløbere. Således skal paven på sine rejser til Israel, Indien og FN's hovedkvarter i Rom være blevet udspioneret af de civilklædte italienske politifolk, som ledsagede det pavelige følge som sikkerhedsfolk, der var stillet til pavens disposition af den italienske regering. Disse sikkerhedsfolk havde ved disse lejligheder rig anledning til at blande sig med det pavelige følge. Man har nu begrundet mistanke om, at det der skulle se ud som beskyttelse, i virkeligheden var overvågelse.

Det må derfor antages, at de drøftelser, der er foregået på rejserne, omhyggeligt er blevet noteret op og henlagt i de forskellige gejstlige personers dossiers i det hemmelige politis skuffer. En general ved navn Allavena var en overgang chef for pavens sikkerhedskorps. Da spionageskandalen blev afsløret, fjernede han ikke mindre end 140.000 akter. Han er nu også blevet afsat fra sin post.

Udspioneringen af kirkelige personer, herunder biskopper og præster og altså også paven selv, begyndte i 1959. Pavens dossier blev påbegyndt allerede, mens han var biskop i Milano. Initiativet er kommet fra højreorienterede katolske lægfolk i det kristelig-demokratiske parti, Tambroni og Andreotti.

Paven henvendte sig også til ikke-katolske kristne, der ikke kunne dele hele den katolske lære om Maria. Men sagde paven, »vi kan være fælles om at have Maria som et forbillede på tro og ydmyghed«.

Paven forlod Fatima ved femtiden om eftermiddagen efter også at have talt 9 minutter med ministerpræsident Salazar. Samtalen foregik uden tolk og under private former.

Nogle af pavens bemærkelsesværdige taler vil senere blive yderligere behandlet.

Fra bispedømmet

Biskop Hans L. Martensen har holdt foredrag i »Almindeligt dansk Præstekonvent«. Emnet var hymnen »Kom Helligånd« der lagde op til pinsen. Mødet fandt sted i Skåde ved Århus.

Præstens situation i kirken i dag er emnet for de danske katolske præsters møde fra 9.-13. oktober på Snoghøj. Man skal både behandle teologiske og praktiske problemer, og blandt andet søges indbudt en udenlandsk foredragsholder. På programmet står punkter som »Hvad er meningen med vor tilstedeværelse i Danmark«, »Fremtidsperspektiver«, »Strukturerne« osv. Et sekretariat bestående af pater Irenæus Cappelen. Sønderborg, pastor G. Bertling, Kolding, pater Urban Figge, Herlev, pastor Lars Messerschmidt, Hillerød, pastor Dieter Timmermann, København, pater W. Wuyts, Vejle og pater Josef Völk, Odense tager sig af forberedelsen. Sekretariatet har for nylig holdt møde i Kolding. Det næste møde finder sted den 12. juni i Dalum.

Den katolske kirkeklokke i Svendborg har indtil for nylig klinget i disharmoni med sine ikke-katolske søstre. Dette er nu i overensstemmelse med tidens ånd rettet, idet biskop Hans L. Martensen har kunnet indvi en ny klokke. Det er en tidligere svendborger, hr. Jøvler, nu boende i København, der har skænket klokken. Biskoppen blev ved klokkeindvielsen bistået af den vikarierende præst, pater L. Berning O.F.M. Conv., idet sognepræsten, pastor Niels Hansen er rekonvalescent efter nogle måneders sygdom.

Lutherske og katolske teologer har været samlet til møde i Strasbourg. Fra dansk side deltog biskop Hans L. Martensen. Man drøftede emnet »Reform og reformation«, og hver af de indbudte havde i forvejen skrevet en artikel om emnet. Artik-

lerne blev diskuteret på mødet og skal i øvrigt indgå i et festskrift i anledning af Luther-jubilæet til efteråret. Det er som bekendt til den tid 450 år siden, at Martin Luther op slog sine berømte teser på kirkedøren i Wittenberg. Fra katolsk side deltog i øvrigt den kendte teolog, dominikanerpateren Y. Congar.

Jyllands præster tog på et møde i Vejle i mandags afsked med pastor E. Stappers, som bliver viet til abbed i Averbode den 5. juni. Biskop Martensen vil være til stede ved abbedvielsen.

I går på Kristi Legems fest holdt biskop Hans L. Martensen åbningsmesse i kapellet i Grenå. Den nordiske bispekonference holder sit næste møde i Trondhjem i Norge fra 19.-23. juni. De europæiske biskopper holder konference i Noordwijkerhout i Holland fra 10.-13. juli. Umiddelbart derefter holder biskop Hans L. Martensen ferie indtil den 4. august.

Pater J. Bender S.J. fejrer søndag den 28. maj 70. Den 1. juli kan pater F. Küpferle S.J. fejre sit 50 års præstjubilæum og den 28. september kan pater J. Koch S.J., der for nylig fyldte 90, fejre sit 70 års ordensjubilæum.

Pjecen *Kirkelig Autobahn-fører* kan fås hos præsterne ved Sct. Albani Kirke, Adelgade 1, Odense. Den viser alle på højre og venstre side af Tysklands motorveje liggende kirker — katolske (gul farve) og protestantiske (lilla farve), som særlig let kan nås fra motorvejen, samt gudstjenesternes begyndelsestider og afstanden fra det sted på motorvejen, hvor man skal dreje af. Folderen koster kr. 2,00.

Tillykke Dr. Melchior!

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:

Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik

Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,

Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-

tion, Hauchsvej 8, København V.,

telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro

589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.

Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-

havn K., telefon (01) 15 95 28 (9-16,

lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien

som i andre lande pr. kvartal kr.

16,50. Løssalgspris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt num-

mer af bladet skal være redaktionen

i hænde senest 3 uger før det pågæl-

dende nummer udkommer, kortere

meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar

for uopfordret indsendte manuskrip-

ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-

blad udebliver, bedes henvendelse ret-

tet til Deres eget postkontor eller til

Postvæsenets Oplysningskontor, tele-

fon 14 62 98, idet udsendelse af de

enkelte numre foretages af postvæse-

net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-

delt postvæsenet.

Da »Stedfortræderen« i sin tid gik sin sejrsgang over Europas scener med tilhørende protester og sympatitilkendegivelser havde jeg den glæde at tale med overrabbineren, Dr. Marcus Melchior om sagen. Karakteristisk ved den samtale var, at det var overrabbineren, som fandt at jeg var lidt for tolerant, når jeg sagde, at Hochhuths stykke ikke var anti-katolsk, men »kun« kritiserede en paves person. De danske jøders førstemand syntes altså ikke alene, at anklagen mod den historiske person Pius XII var uretfærdig. Han så med stor bekymring på de konsekvenser, påstandene i Hochhuths stykke kunne få for den kirke, hvis førstemand Pius XII i en meget kritisk periode i historien var. Se, det er et økumenisk sindelag, der har noget med hjertet at gøre. Det er noget helt andet end festtale og diplomatiske høflighedsfraser.

I dag den 26. maj fylder overrabbineren, dr. phil. Marcus Melchior 70 år. Han vil på det nærmeste drukne i lykønskninger, og en strøm af venlige tanker omfatter ham – ikke mindst fra kristen side. Disse tanker gælder både det ædle Gudsfolk, han repræsenterer og hans egen person, der tegner for en ajourføring af samme art som den pave Johannes' livsværk er udtryk for i den katolske verden. Pave Johannes' eftermæle holdes i øvrigt stærkt i ære af den danske overrabbiner. Denne har da også i det arsenal af anekdoter, som han på ægte jødisk vis ligger inde med, én parat om den gode pave. Den lyder således: Den eneste kardinal, der havde returbillet, da han rejste til konklavet efter Pius XII's død, var patriarken af Venezia. Han fik ikke brug for den. Og så må vi da også lige have én med, der handler om jøder: Under en af czartidens jødeforfølgelser fik nogle politibetjente fat i en jøde. For at have så lidt besvær som muligt, smed de ham i vandet, så han kunne drukne. Hvad enten det nu var for at omkomme med manér eller som et udtryk for jødisk visdom, skreg den druknende af fuld hals: »Ned med kejseren, ned med kejseren.« En sådan respektstridighed kunne de politibetjente, der repræsenterede selvherskeren over alle russere, ikke finde sig i. De halede manden op, så han kunne blive dømt for majestætsfornærmelse. Han slap med en kortere fængselsstraf. Jo, den danske overrabbiner har den levende menneskelighed og sans for humor, som er nødvendig, hvis man som en lederskikkelse i reformtider stiller sig på reformens side.

Vi overnationalt indstillede danske katolikker kan udmærket se til vore overnationalt indstillede danske jødiske brødre, hvis bidrag til dansk kultur er af en sådan art, at vi må bøje os i dyb respekt. Naturligvis kan vi også glæde os over, at der i den del af verden, vi bor i, har været en rig mulighed for at den særlige jødiske kultur kunne komme i samspil med den danske egenart. Resultatet klinger rent som et musikstykke af Mendelsohn.

Knud Meister, »Berlingske Tidende«, har i anledning af overrabbinerens runde fødselsdag haft et interview med ham. Vi kan passende slutte disse linjer med at citere Dr. Melchior's ord om den katolske nyorientering: »Når det i dag er lettere at være på talefod (på internationalt plan – red. anm.), skyldes det ikke mindst, at katolikkerne er på vej mod en indre reformation, og her kan vi ikke takke Johannes XXIII nok. Han var et stort og vidunderligt menneske.« Og nogle ord om en åndsretning, som Dr. Melchior også holder i ære: »... hvis det grundtvigske Danmark går tabt, da der sker der noget beklageligt i den danske folkekarakter...«

Helge Kristensen.

Svær indiskretion eller journalistisk pligt?

Det har visse steder i den katolske verden vakt furor, at det amerikanske blad »National Catholic Reporter«, der udgives i Kansas City, USA, har offentliggjort den pavelige kommissions betænkning om fødselskontrol. Dokumenternes indhold er hidtil holdt hemmeligt.

Kommissionen sluttede sit arbejde den 26. juni 1966 og afleverede resultatet til Pave Paul VI, der havde ønsket, at den katolske kirkes syn på fødselskontrol skulle tages op til fornyet overvejelse. Kommissionen bestod af 50 medlemmer og talte både teologer, læger, sjælesørgere, psykologer, ægtepar og videnskabsmænd, der studerer befolkningstilvæksten.

Paven overgav kommissionens betænkning til en komite bestående af 15 kardinaler og biskopper, ledet af englænderen Heenan og tyskeren Döpfner. Prælaterne udfærdigede en rapport, der skal have anbefalet kommissionens arbejde. Paven udtalte imidlertid i oktober, at flere undersøgelser var nødvendige, før han kunne udtale sig om emnet på en udtømmende måde.

Af rapporten, som det amerikanske blad har offentliggjort, fremgår det, at flertallet af kommissionens 50 medlemmer skal have udtalt, at ægteskabet, familien og kvindens stilling har gennemgået en social ændring. Det samme er tilfældet for betydningen af seksuallivet og det ægteskabelige forhold. I følge »Na-

tional Catholic Reporter« hedder det i betænkningen:

»Fødselsbegrænsning synes nødvendig for mange ægtepar, som ønsker at udføre deres rolle som forældre på en ansvarlig, åben og fornuftig måde under hensyn til, hvad tiden kræver.«

Det hedder videre i denne forbindelse:

»Hvis ægtefolk skal tage hensyn til alle de essentielle værdier i ægteskabet, behøver de rimelige og menneskelige metoder til fødselsregulering.«

Et mindretal – så vidt vides 4 teologer – forsvarede den katolske

Robert G. Hoyt, som har offentliggjort den hemmelige rapport om fødselskontrol, er redaktør af det amerikanske blad »National Catholic Reporter«. Som katolsk journalist forener han balance med en kompromisløs åbenhed. Han er af den opfattelse, at der ikke bør være nogen konflikt mellem kaldet som katolik og kaldet som journalist, da man jo ved at tjene kirken bør tjene sandheden og ved at være journalist giver frie borgere den frie orientering, de har krav på. Katolikker er, ved siden af at være borgere i et verdsligt samfund, borgere i kirken. Også i sidstnævnte samfund har de krav på orientering om alle forhold, mener Robert G. Hoyt.

kirkes traditionelle standpunkt, hvad fødselsbegrænsning angår:

»Kirken kan ikke ændre sit standpunkt, for kirkens standpunkt er det sande.«

Kommissionens mindretal udtaler videre:

»Det er sandt, fordi den katolske kirke, der er indstiftet af Kristus og har til opgave at vise menneskene en sikker vej til det evige liv, ganske simpelt ikke kunne have taget så eftertrykkelig fejl i alle de århundreder, dens historie strækker sig over.«

Det amerikanske blad »National Catholic Reporter«, der er uafhængigt af de katolske biskopper og udgives af lægfolk, har som redaktør Robert G. Hoyt – en katolsk journalist, der går stærkt ind for, at alt, hvad der sker i den katolske kirke, skal frem i lyset. For kirken er ganske simpelt alle katolikker, og derfor har alle katolikker krav på en åben orientering. Mere bemærkelsesværdigt er det, at også det engelske blad »The Tablet« har offentliggjort betænkningen. »The Tablet« er et stærkt konservativt blad, som afskyr enhver form for sensation for sensationens skyld. Det læses hovedsagelig af intellektuelle og gejstlige.

Andre steder i den katolske verden nøjes man med at referere det amerikanske blad – nogle redaktører garderer sig ved følgende overskrift: »Betydelig indiskretion«!

– Jam-jam-ja men Eminence, De sagde, at de pa-pa-papirer var fulde af kæt-kæt-kættierier og så smed jeg dem selvfølgelig i papirkurven (Catholic Herald).

En forny

Skal man danne sig en idé om den katolske kirkes indsats på sjælesorgens område efter reformationen, er det værd at se lidt nærmere på *skriftemålsteologiens* udvikling. Der er få felter i kirkens liv, hvor en så storslået syntese er blevet opbygget. Men netop fordi dette bygværk er blevet så grundigt udført, er det i dag problematisk at modernisere det. Og det *må* selvsagt moderniseres, både fordi hele kirkens teologi nu er i støbeskeen, og fordi menneskeheden siden dengang har gjort enorme fremskridt i videnskabelig erkendelse på det psykologiske felt. Hvis man ikke vidste, hvilket kolossalt materiale konciliet formåede at komme igennem, ville man nærmest forarges over, at skriftemålet ikke har fået sit eget dekret. Et andet område, hvor Tridentinerkonciliet har betydet lige så meget som for bodens sakramente, nemlig præsternes uddannelse, er blevet gennemløbet på ny. Noget lignende burde være sket med kirkens skriftemålspraksis. Men når det altså har vist sig uoverkommeligt, bliver det vor opgave nu efter konciliet at sætte udviklingen i gang og at overveje de skridt, der bør tages.

Systematiseringen af skriftemålspraksis nåede efter Tridentinerkonciliet et klimaks som aldrig før i Kirkens historie. Konciliet havde selv (på sit 14. møde i november 1551) lagt alt til rette for en sådan syntese. Og den gennemførtes konsekvent. Vore katekismer viser det tydeligt:

Alt er kortlagt. Sakramentet består her af fire dele: anger, skriftemål, bod og syndsforladelse. Angeren kan være »fuldkommen« eller »ufuldkommen«. Den ufuldkomne anger er tilstrækkelig til at få sine synders forladelse, men man skal stræbe efter den fuldkomne. Angeren bør desuden være inderlig, overnaturlig, suveræn og universel. Man er *forpligtet* til at skrifte alle sine dødssynder, men ikke de andre. Og den, der er i tvivl om, hvorvidt synden er en dødssynd, får de tre kendetegn på en dødssynd at høre. Samvittighedsransagelsen er tilrettelagt ved hjælp af udførlige skriftespejle. Vi får at vide, hvad der sker, hvis vi glemmer en synd, og hvad der sker, hvis vi udelader den frivilligt. Enkelte skolebøger for børn giver tilmed anskuelige billeder: 5 (synder, som bliver skriftet) + 1 (glemt) = 0 (for alle bliver tilgivet), mens 5 (skriftede synder) + 1 (frivilligt udeladt dødssynd) = 7 (der kommer nemlig en ny synd til, i og med at sakramentet bliver misbrugt).

Det ville være meget forkert at smile ad så praktiske og gennemførte regler. De har gjort det muligt for utallige præster og lægfolk at samarbejde i en sjælesørger-situation. Man kunne, hvis man rejste, finde en ny skriftefader, som kunne fortsætte der, hvor den sidste havde sluppet. Det skabte tryghed på begge sider af skriftestolens gitter. Man talte et fælles sprog og havde fælles forud-

sætninger. Og netop denne skoling og denne tryghed har frigjort mange og store åndelige og religiøse kræfter i katolske kristnes sind.

Teoretisk står denne syntese urokket som resultatet af den katolske kirkes snart totusindårige forvaltning af den magt over synden, som Kristus har givet sine apostle. Selv i moderne tid har veloplyste præster kunnet udnytte deres psykologiske kundskaber inden for denne stramme ordning. Den bygger jo på en enorm indsamlet erfaring. På nogle punkter sporer man imidlertid en vis utilfredshed, som foreløbig kommer til udtryk i forbindelse med enkelte mere eller mindre vigtige detaljer. Det tre vigtigste er skriftespejlet, skriftemålshyppigheden og småbørns skriftemål.

Alle er klar over, at ældre skriftespejle ikke længere kan bruges: De er for lidt præget af nytestamentlig ånd, de genspejler en samfundsstruktur, som ikke længere eksisterer, og de er uvidende om nye, meget væsentlige fristelser. Nu efter konciliet trænger de i endnu højere grad til en »ansigtsløftning«, for eksempel når det gælder forholdet til andre, ikke-katolske kristne eller forholdet til den moderne verden og dens krav.

Der findes i dag en udbredt usikkerhed med hensyn til, *hvor ofte* det er gavnligt at skrifte, og overalt (også i klostrene) mærker man en tendens til at skrifte mindre ofte, mens

kriftemålspraksis

Af Pater Albert Raulin O. P.

Overalt bemærker man en tendens til at gå til skrifte mindre ofte, mens man derimod går oftere til alters. Peger dette mod en fornyelse af den århundredgamle skriftemålspraksis?

man derimod går oftere til alters. Og det er ikke de »slappest«, som her foretrækker en smidigere rytme. Man mener tværtimod, at det bidrager til at gøre skriftemålet til en vigtigere milepæl på ens vandring til Gud.

Pædagoger diskuterer i dag ivrigt, om det kan være rigtigt at kræve skriftemål af børn, før de modtager kommunionen, i syv-otte årsalderen. Og de spørger også sig selv, om børns skriftemål ikke burde få en anden form end den traditionelle.

I det hele taget har man savnet den *sociale* dimension i bodens sakramente, som var så udpræget i oldkirken. Det private skriftemål har sat alle andre former for bod i skyggen, og det er næppe rigtigt. Derfor begynder man her og der at eksperimentere med fælles bodsandagter – både i menigheder og i klostre. Man reagerer mod en ensidig betoning af syndigheden.

Slige skærmydsler omkring skriftemålet har, eller *kan* have, uheldige konsekvenser, i den grad de skaber uro og usikkerhed. På den anden side er der ingen tvivl om, at de problemer, som dermed er rejst, er reelle. Der spørges, om man ikke hidtil i alt for høj grad har beskæftiget sig med *symptomer*, og om man ikke er gået uden om sagens kerne. Det er formodentlig umuligt at løse et problem som den ønskelige hyp-pighed for skriftemål, medmindre

hele problemkomplekset bliver taget op til grundigere undersøgelse.

Vor menneskeopfattelse har gennemgået radikale forandringer siden guldalderen for den klassiske moralteologi. Vi er fremfor alt ikke i stand til at bilde os ind, at vi får et virkeligt greb om vor indre moralske dynamik bare ved at opstille en liste over enkelte mere eller mindre alvorlige forseelser. Hele vor skriftemålspraksis forudsætter jo, at man kan gøre rede for sin lydighed over for Guds vilje ved hjælp af et *synderegister*. Men det tror vi ikke længere er muligt. Faren er her, at vi kan tage vor tilflugt til abstraktioner eller generelle vendinger i stedet for at tage helt konkret på vor egen livsførelse. Denne fare må vi selvsagt undgå, for bodens sakramente angår noget, som i høj grad er både konkret og personligt. Men vi må finde frem til en form for bekendelse, som bedre dækker vort faktiske gudsforhold og vort forhold til den næste, vi skal elske som os selv.

Er dette kun en sag for teologer? Skal den menige kristne bare vente på nye direktiver fra højere sted? Det ville være lidet i pagt med koncilets ånd. Er der et område, hvor samarbejdet mellem præst og lægmand allerede har været en kendsgerning i hundreder af år, er det vel sjælesorgen. Foreløbig er det, lægfolk bør mærke sig, følgende: Teologerne føler også, at en radikal fornyelse

må til, og at den netop gælder kontaktfladen mellem præst og lægmand i bodens sakramente. Det grundlæggende synes at være, at man oparbejder meddelelsesformer, som – uden at henfalde til psykologiserende omskrivninger – går ud på at udtrykke det moderne menneskes forhold til kærlighedsbudet i dets mest aktuelle og presserende former.

Får lægmanden at vide, at han har grønt lys, når det gælder om at søge sandere og ægtre former for synds-bekendelse over for Gud i sakramentet, har vi dermed sandsynligvis også taget det første nødvendige skridt i retning af et fornyet katolsk skriftemål.

Albert Raulin O.P.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 2. efter pinse, grøn, s. 658.

MANDAG Maria Magdalene af Pazzi, jomfru, hvid, s. 922.

TIRSDAG hverdag, grøn, s. 658. Erindring om pave Felix I., martyr, s. 922. – Eller: Felix I., rød.

ONSDAG Maria, jomfruernes Dronning, hvid. Erindring om Petronilla, s. 923.

TORSdag Angela Mericia, jomfru, hvid, s. 923.

FREDAG Jesu Hjertes Fest, hvid, s. 924.

LØRDAG Gudsmoder, hvid, s. [90].

SØNDAG 3. efter pinse, grøn, s. 662.

I kirkebidragets skygge

Vi har modtaget:

LABORAs veltilrettelagte og velgennemførte møde med sine læsere viste, at selv om læserkredsen ikke er stor, så er den i hvert fald vågen. Det er helt i sin orden, at kritiske røster bl.a. med hensyn til bladets tone kom kraftigt til orde. Blot må man gøre sig klart, at de katolske arbejdere ønsker at blive hørt – i særdeleshed af de mange, der har mistet eller er ved at miste kontakten med kirken. Dem vækker man ikke med dæmpet orgelmusik. Derfor må de alt for sarte øren finde sig i, at også stortrommen bliver rørt.

En anden sag er, om protestens trommer ikke ofte lyder lidt for larmende. Det gavner jo ikke noget helt at overhøre den mere dæmpede musik, når der også der er toner, det er værd at lytte til. Her ville et sammenspil forhøje udbyttet. Hvorfor f.eks. i artiklen »Tag makværket af bordet« benytte så nedvurdende udtryk som »makværk«, »præsteskabets forgodtbefindende« og »læbetale«, når sagen dog drejer sig om at faa orden i bispeddømmets finanser og desuden er en erkendelse af, at man intet demokratisk organ har og ønsker at få det.

I mine øjne blev kirkebidragsordningen gennemført i et alt for hurtigt tempo. Lægfolkets stilling til ordningen burde have været genstand for en dybdeboring. Nu blev det kun til, at de forskellige sognepræster valgte én af menigheden til at være med til én dags møder på Rygården. Der var hverken tid til samtaler med andre af sognets medlemmer eller tid til at sætte sig ind i og drøfte nyordningens mange punkter.

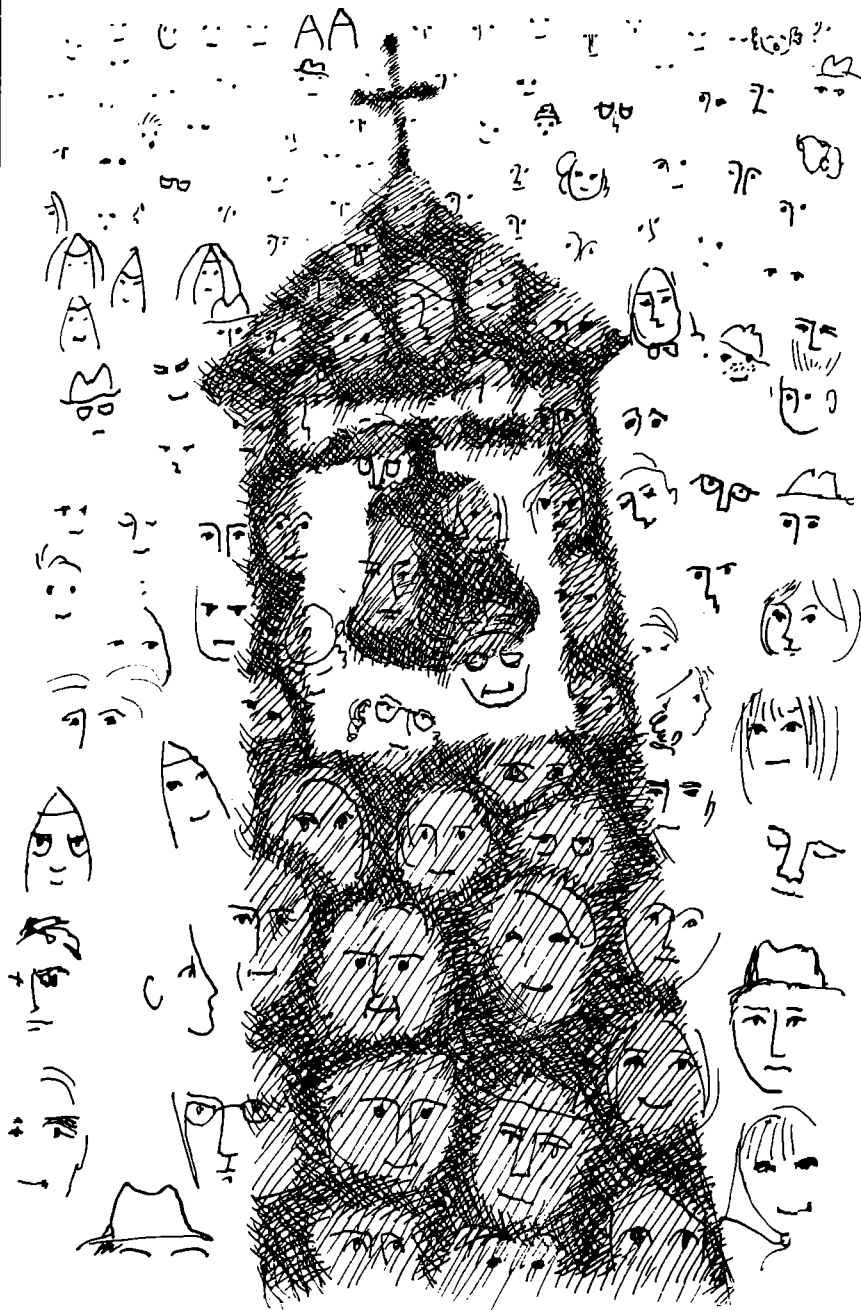
Alligevel var der på dette møde en udtalt modvilje mod sammenkædningen af betaling af kirkebidrag og stemmeret og valgbarhed til forvaltningsråd m.v. Det forundrede og bedrøvede mig, at det blev bibeholdt for stiftsrådets vedkommende, blot med den formelt rigtige motivering, at det spørgsmål blev ikke behandlet. Det var der simpelt hen ikke tid til.

Min væsentligste indvending mod kirkebidragsordningen er, at jeg frygter, den vil kaste en skygge over sognearbejdet. Taler en præst en sjælden gang om penge, må han væ-

Fortsættes side 13

GAVER IKKE FORBUDT!

Af advokat Henrik Holm-Nielsen

- *I et af de trossamfund, der er tilknyttet Dansk Frikirkeråd, opererer man med kirkebidrag i størrelsesordenen op til 10–15 pct. af den skattepligtige indkomst. Danske katolikker er blevet tilbudt en ordning med foreløbig 2 pct. af den skattepligtige indkomst.*
- *Den katolske kirkebidragsordning er frivillig. I et andet trossamfund, der også benytter 2 pct.-reglen, er der tale om udpantningsret som for almindelige skatter.*
- *Foreløbig har 3400 katolikker tegnet sig for et samlet beløb af i alt 860.000 kroner årligt. De 3400 med deres husstande dækker ca. 15.000 katolikker. Men ifølge statistikken er vi ca. 25.000. Vi skulle gerne have resten med!*

Fra forskellig side er det spørgsmål blevet rejst, om det ikke i stedet for den nu indførte kirkebidragsordning havde været bedre at beholde den tidligere praksis, hvorefter bispedømmets økonomi hvilede på rent frivillige bidrag, herunder enkelte større gaver.

Bortset fra, at kirkebidragsordningen ikke på nogen måde er tænkt som noget, der skulle afholde nogen fra at betænke bispedømmet med større gaver, er det naturligvis rigtigt, at det havde været behageligst for alle, om den tidligere praksis kunne have fortsat.

Af økonomiske grunde var dette imidlertid ikke muligt.

Årsagen hertil er dels, at antallet af bidragydere efter den tidligere ordning var alt for beskedent, og dels at bispedømmets behov i de senere år har været støt stigende – dels i relation til den almindelige drift og dels i relation til investering i kirkebyggeri.

Groft sagt må det nok fastslås, at den tidligere »kirkebidragsordning« led af den svaghed, at alt for få var med til år efter år at bære de fælles byrder.

Med henblik på bispedømmets budgetlægning led den tidligere kirkebidragsordning i øvrigt af den afgørende svaghed, at man ikke på forhånd havde nogen sikkerhed for, hvilke indtægter man kunne påregne at have. Når der skulle disponeres, var man således i et ikke ringe omfang henvist til meget usikre økonomiske gisninger. Skønnede man forkert, ja, så opstod der – om ikke før så ved det enkelte regnskabs afslutning – et underskud, der så enten måtte inddækkes løbende eller gennem en særlig aktion som f. eks. forrige års fastekampagne.

Ved den nu gældende kirkebidragsordning, hvor foreløbig 3400 personer har tegnet sig for i alt 860.000 kr., har man stort set sikkerhed for, at i hvert fald dette beløb vil komme ind, og man har derfor tilrettelagt dispositionerne på grundlag af dette.

Som anført ovenfor har foreløbig 3400 personer tegnet sig som bidragydere efter den nye kirkebidragsordning. I betragtning af, at der findes ca. 25.000 katolikker her i landet, forekommer dette tal utilfredsstillende, og der er da heller ingen tvivl om, at et ikke ubetydeligt

antal katolikker har undladt at »melde sig under fanerne«. På den anden side må man vel nok regne med, at de 3400 bidragydere med deres respektive husstande dækker ca. 15.000 katolikker. Naturligvis skulle vi også gerne have de sidste med, men det kan nås endnu.

Hvad procentsatsen angår, har der været anket over, at denne er fastsat til 2 pct., idet man har indvendt, at man herved indirekte på forhånd bestemmer, hvad der skal svares i kirkebidrag. Dette har naturligvis ikke været hensigten. Med de 2 pct. har man udelukkende villet angive, hvad der skønmæssigt måtte anses for rimeligt, og der er naturligvis intet som helst til hinder for, at de enkelte bidragydere forpligter sig til at betale en større procentdel af deres skattepligtige indtægt end de omhandlede 2 pct. Ved en forhandling for nylig med forskellige repræsentanter for de statsanerkendte og ikke statsanerkendte trossamfund oplystes det, at man i et af de trossamfund, der er tilknyttet Dansk Frikirkeråd, opererede med kirkebidrag i størrelsesordenen op til 10–15 pct. af den skattepligtige indkomst. Der er så sandelig noget at lære.

Naturligvis er det beklageligt, at bispedømmets økonomi ikke længere kan baseres på strengt frivillige gaver og bidrag, og at dette nu har ført til, at der må indføres en egentlig kirkebidragsordning. I sin nuværende udformning er kirkebidragsordningen imidlertid stadig baseret på en ikke ubetydelig frivillighed, eftersom det helt overlades til den enkelte ud fra hans økonomiske situation at afgøre, om han kan svare mere end de omhandlede 2 pct. i kirkebidrag. Hertil kommer, at kirkebidragsordningen som sådan er frivillig. Forpligtelsen til at slutte op om den er således indtil videre af rent moralsk art, hvorved den f.eks. adskiller sig væsentligt fra den kirkebidragsordning, der i længere tid har været praktiseret inden for Det Mosaiske Trossamfund, hvis medlemmer med udpantningsret som for almindelige skatter pålignes et bidrag, der andrager 2 pct. af den skattepligtige indkomst.

Henrik Holm-Nielsen

Var det en opfordring til ophævelse af cølibatet?

Mon billedet på omslaget af Katolsk Ugeblad nr. 10 skulle være en svag opfordring til ophævelse af præsternes og søstrenes »cølibat«? – Den katolske kirke har overvundet mange krigeriske overfald i tidernes løb, men en krig med »the enemy within« er langt farligere.

Det er måske hovedsagelig »cølibatet«, der får menneskene til at bøje deres hoved i skam og beundring over, at der er mennesker i denne verden, der kan leve op til et sådant ideal, der hæver sig ved dets åndelige forfinelse og overvinder de jordbundne traditionelle instinkter. Hvis cølibatet ophæves, vil den katolske kirke miste i tusindvis af sine medlemmer. –

Angående »fattigdom« burde præsternes indtægter ikke vedkomme offentligheden. Hr. Jensen og hr. Ol-

sen vil selvfølgelig frabede sig, at deres lønninger offentliggøres.

Gejstlighedens ydmyge »lydighed« over for kirkens øverste er et strålende eksempel i modsætning til andres stigende krav. Og gennemsnitsdanske gavmildhed overfor u-landene er i hvert fald generende lille.

Tak til Elisabeth Hansen og hr. J. Bolt-Jørgensen for deres smukke læserbreve i en tid, hvor en hel del mennesker tror, de hører til nutidens intelligentia – ved at tilskrive paven og biskoppen ved fornavn og du – man skammer sig over disse typer.

Ella Halk.

Svar: Der var i nr. 10 alene tale om at give læserne en orientering, de har krav på, nemlig at spørgsmålet for tiden diskuteres i den katolske verden.

Red.

ikke man følte vemod ved at miste noget, som har været en del af ens liv.

Vi må bare ikke blive stående ved dette vemod. Som kristne må vi se alt – også tabet af åndelige værdier – i evangeliets lys.

Det skal ikke blot være på valfart, at vi oplever kristenlivet som en vandring, hvor vi ustandselig må bryde op og gå videre. Hele vort liv må være en bestandig løsriven os fra det, vort hjerte vil knytte os til, enten dette er mennesker, traditioner, bestemte former for bøn eller lign.

Når Kristus ofte taler om rigdommen som en fare, er det så kun den materielle rigdom, han advarer imod? Er det ikke simpelthen alt, der hindrer os i at følge ham? – Mon ikke han ønsker i os at skabe den evangeliske fattigdom, hvor vi intet ejer, men venter *alt* af ham? Det vil bl.a. sige en trosholdning, hvor vi ikke søger vor fromhed i en tilvant og elsket liturgi, men venter den som Helligåndens gave.

Hvis vi ikke alvorligt bestræber os på at blive fattige i ånden, vil vi uvægerligt være en hindring for Kristi værk i os selv, i Kirken og i verden. – Kun når vi bliver så fattige, at det eneste, der bekymrer os, er at gøre Guds vilje, er vi frie til at modtage Helligåndens vejledning – og den kan vi ikke være foruden.

Grethe Livbjerg

Bare at være katolik

Hermed en reaktion på Ellen Nielsens appel til »ugebladets solide kerne af ufanatiske læsere«!

Hvorfor kommer der ikke spontant en strøm af protester på Sv. H. Rossels læserbrev i K.U. den 20. april?

Ærlig talt – mon ikke mange synes, at man kan bruge sin tid til nyttigere ting end at diskutere latinens afskaffelse?

Nogle nærer sikkert også betænkeligheder mod at fremsætte deres synspunkter, fordi man derved meget let »sættes i bås«. Desværre har mange katolikker evne til på et ret spinkelt grundlag at kunne placere hinanden som henholdsvis venstre- eller højrekatolikker – hvis man endda nøjes med så beherskede udtryk.

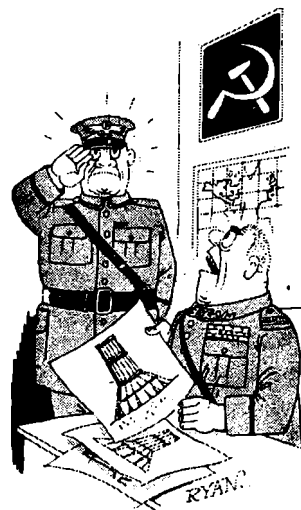
– Og når man nu ønsker bare at være katolik! – Dermed mener jeg: I troen at være i overensstemmelse

med, hvad hele Kirken tror – men samtidig uafhængig af alle de mange private meninger, som enkeltpersoner eller grupper docerer. Ønsker at være i et bredt fællesskab med *alle* katolikker, og ikke »for« en gruppe og »imod« en anden.

Skal man for at opnå dette være et blegt, farveløst individ, der ingen mening har? – Nej, bestemt ikke! Vi burde kunne harmonisere vore forskelligheder i baggrund, psyke, uddannelse, religiøs opfattelse o.l. så disse ikke bringer os til at isolere os fra hinanden eller sætte os op mod hinanden. Disse forskelle er dog en stor rigdom.

Men Ellen Nielsen efterlyste protest!

I grunden nikker jeg genkendende og medfølelse til meget i Sv. H. Rossels læserbrev. Man ville være et underligt følelseskoldt individ, hvis

– Idiot! Jeg bad ikke om forsidebilledet til »Katolsk Ugeblad«s pinsenummer, men om planerne over Cape Kennedy!

Et nødråb i elvte eller tolvte time

Som den kan man vel sige norsk-danske baggrund for stud. mag. Rossels tungt vejende advarsel i Ugebladets nr. 16, 1967, side 13, imod de liturgiske fornyelser eller måske snarere forenklinger må jeg tage til orde imod, at vore indlæg betegnes som fanatiske, således som cand. mag. Ellen Nielsen – ganske vist indirekte – gjorde det i Ugebladets nr. 18, 1967, side 15.

Det var alene, som Rossel udtrykker det, dyb bekymring for tabet af væsentlige værdier, der dannede baggrunden for mit læserbrev i 10. martsnummeret, og jeg udtrykte kun, at det for tiden ser ud, som om de om sig gribende reformer er ved at gå på tværs af betydningsfulde afsnit i koncilets liturgikonstitution.

Både Rossels (er jeg sikker på) og mit indlæg må betragtes som et nødråb i den elvte eller snarere tolvte

time, som vi simpelthen følte os forpligtet til at bringe til udtryk, og den situation kan ikke karakteriseres som fanatisk. Drivkraften er kærlighed til værdier, som moderkirken har værnet om i århundreder, og som man nu synes at overse i blind foretagsomhed.

Det overrasker mig ikke, at indlæggene har fremkaldt en del bifald. Hvis jeg ikke havde værét ganske overbevist om, at jeg talte på manges vegne, havde jeg ikke skrevet læserbrevet. Lad os imidlertid se, hvad »den solide faste kerne« kan give udtryk for. Vi må alle i denne vigtige sag efterlyse saglige argumentationer for modsatte opfattelser, men det kan vist blive ganske vanskeligt at finde et bæredygtigt grundlag, hvilket notitsen »Paven og liturgien« på side 2 i nr. 16, 1967, ret klart synes at bekræfte.

J. Bolt-Jørgensen.

Hvis vi i denne situation stemte for, at denne nødudvej skulle være det normale, altså for fri abort, mener jeg, at vi ville være med til at øge afstanden mellem moral og lovgivning og støtte et enormt skred i retsbevidstheden.

Og jeg kan ikke se rettere, end at det samtidig ville betyde en støtte til den udvikling, som vi for øjeblikket oplever, hvor sexuallivet rives ud af sin sammenhæng og reduceres til en overfladisk, banal affære tømt for menneskeligt indhold og dybde. Kan det fremme sand menneskelighed?

I Deres første artikel har De rejst det spørgsmål, om adgang til fri abort i vor situation kunne begrænse antallet af illegale aborter og det samlede antal aborter.

Hvis alle de illegale aborter, der nu udføres uden for hospitalerne, blev udført inden for dem, ville det selvfølgelig ske under mere betryggende forhold, selvom man jo ikke må glemme, at indgrebet aldrig er risikofrit.

At det samlede antal aborter skulle gå ned forekommer lidet sandsynligt, når man ser på, hvad 30 års erfaringer med svangerskabsloven har lært os herhjemme.

Begrundelsen for at udvide indikationerne for legal abort har altid værét den antagelse, at man ved at gøre adgangen til abort lettere, mindskede antallet af illegale. Agnete Bræstrup har i 1964 gjort opmærksom på, at denne antagelse ikke holder stik. Antallet af legale og illegale aborter stiger og falder samtidig. Og Agnete Bræstrup konkluderer, at den mest nærliggende forklaring på dette forhold må være, »at en liberal lovgivning i almindelighed påvirker mentaliteten i retning af aborter, både legale og illegale«. (Ugeskrift for Læger 1729:51: 1964).

Hvad kan vi da gøre?

Vi er enige om de positive, konstruktive foranstaltninger (pædagogiske, socialpolitiske, boligpolitiske), som vi ønsker at støtte. Vi må alle føle det som en anklage, at det er kommet dertil, at spørgsmålet om fri abort har kunnet rejses, og det må betyde, at vi må sætte kræfterne anderledes positivt ind på, at årsagerne til, at dette krav er blevet rejst, i videst mulig udstrækning fjernes.

Jeg er selvfølgelig klar over, at Deres indlæg ikke skal opfattes som

Katolsk moral – almindelig moral

Kære pater Florin

I Deres svar til dr. K. M. Jensen fremfører De, at han går ind for en særlig moral gældende for katolikker og en anden gældende for resten af menneskeheden. Jeg kan ikke se, at De har ret i den påstand. I så tilfælde forsvandt jo hele baggrunden for indlægget. Og har vi ikke et fællesmenneskeligt grundlag at gå ud fra, bliver ethvert indlæg i debatten fra vor side jo dog meningsløst.

Men betyder *katolsk* moral da ikke netop *almindelig* moral? Altså gældende for alle mennesker? Jeg går her ud fra, at vi ved moral forstår – ikke en udefra påtrykt form, der hæmmer og stækker menneskets udvikling – men en lov, der ligger i menneskets egen indre struktur, i dets åndelig-sjælelig-legemlige enhed og i dets kald til at være Guds barn. En lov, som vi altså ikke kan negligere, uden at vort menneskeliv forkrøbles.

Vi er enige om, at fremkaldelsen af abort er noget ondt. Den moralteologiske problemstilling om drab eller ikke-drab kender jeg ikke, men for en lægmand er det svært at forstå, at der kan være tale om anden form for liv i et menneskeligt foster end netop menneskeliv. Og har man overværet et sådant indgreb på en operationsstue, er det svært at abstrahere fra, at der her skulle være tale om drab. Det er da også påfaldende, at der netop blandt gynækologerne er størst modstand mod indgrebet.

Som vor svangerskabslovgivning er nu, ligger det allerede klart, at der er afstand mellem moralen og lovgivningen. Men der er dog i den et forsøg på at værne – ikke blot det ufødte barn – men også den kvinde, der kan være fristet til at gribe til en desperat handling i en fortvivlet situation, og der er trods alt i denne lovs formulering tale om en nødudvej, om særtilfælde.

Vejle

A/S Vejle Mælkekompagni

Fineste mejeriprodukter
Kontor 507, Vejle
Telefoner 335, 336 -

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejle Trælast- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Vejle
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Garmester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 1157

Vejle Optik

af Anker Kastrup

Briller

Torvegade 8 - Vejle - Telefon 308

Raadhustorvet Vejle
Tlf. 3711 og 3712

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød

Fællesbageriet
Vejle

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejle - Telefon 926 - 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Niels Boesen

Begravelsesforretning
Nørrebrogade 9, Vejle. Tlf. 725

Næstved

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum

Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Garmester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Sct. Jørgens Park 66
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55

Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

☆

Roman Kusier

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Støt vore annoncører

Horsens

H. P. Wolff

Blikkenslager
Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 62 54 78 og 62 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden
Vesterg. 33, Horsens. Tlf. 62 18 88
Lys - kraft - oliefyrt
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselolier
Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian Valther
HORSENS

København

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.
Gør alle katolikker?

et forsvar for en lovgivning, der giver adgang til fri abort. Men det forekommer mig, at de overvejelser, De har fremført for at lægge op til en undersøgelse af, hvilken lov der kunne tænkes at føre til de bedste resultater i den foreliggende situation, kan skabe en større usikkerhed i vurderingen, end rimeligt er. Det er derfor, jeg har bedt om optagelse af dette indlæg.

Deres Inger Høyer.

I kirkebidragets skygge

Fortsat fra side 8

re forberedt på, at det vil huskes, når hans øvrige gode formaninger er glemt.

Deri ligger en rigtig forståelse af, at man ikke bør blande penge, politik og kristendom sammen. Jesus selv betragtede pengespørgsmålet som noget uvæsentligt. Han anerkendte den romerske kejsers ret til at opkræve skat. Det måtte man finde sig i, fordi han havde magten i verdslige spørgsmål. Det helt afgørende er, at man søger det rige, hvor HAN er HERREN. Alt andet er biting.

Derfor burde gejstligheden sætte alt ind på dette afgørende. Når en præst anslår frafaldet blandt de unge, han underviser, til omkring 80 pct., så er der brug for alle kræfter. Derfor bør kompetente lægfolk tage det ansvar og den byrde, der er lagt på biskoppen som eneste ansvarlige for bispedømmets finanser og på sognepræsterne som fødte formænd for forvaltningsrådene. Mig bekendt har præsterne ikke fast undervisning om finansforhold på præsteseminarierne. Finansforhold går dårligt i spand med hyrdeembedet. Det virker uheldigt, når ulvene angriber hjorden, at hyrden har travlt med at få kassen til at stemme.

Nu bør vi sætte kræfterne ind på, at synoden tager kirkebidragsordningen op til drøftelse og forbedring, men tiden er kort. Forårets valfarter er mødested for lægfolk fra mange sogne. Kunne nabosognene ikke der søge kontakt med hinanden? Det er sikkert svært, for lægfolket er ikke vant til at snakke med, og præsterne er ude af vane med at lytte, men vi skal jo i gang. Jeg lader specielt mit spørgsmål gå videre til mit sogns nabosogne: Næstved, Ringsted, Roskilde og Taastrup.

Køge, den 30. april 1967.

G. Andersen,
Sygehusvej 21, Køge.

Dagen for de syge søndag den 11. juni på Rygaard

Vi bringer programmet

Kl. 9,30: Messe i St. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup. Celebrant og prædikant Pater Paul Keller S.J.

Det bedes bemærket, at kommunionen under messen først vil blive bragt til de syge og svagelige, der er anbragt på stole forrest i kirken, hvorefter der gives adgang for de øvrige messedeltagere. Kollekten går til dækning af dagens udgifter. Der vil være lejlighed til skriftemål før messen. Efter messen vil der være god tid til at installere sig i parken eller spisesalen til

Kl. 11,30: Frokost. Madpakke bedes medbragt. Som sædvanlig vil der til frokosten blive serveret kaffe *eller* the, og andre drikkevarer kan købes på stedet.

Kl. 13,30: Forskellig underholdning.

Kl. 14,00: Foredrag Monsignore Knud Ballin.

Kl. 15,00 Eftermiddagskaffe *eller* -the.

Kl. ca. 16: Hjemkørsel. Deltagere, som måtte ønske det, kan naturligvis blive bragt hjem på et tidligere tidspunkt efter aftale.

Arrangementet er i år i større udstrækning end tidligere baseret på, at hvert enkelt af de københavnske sogne selv sørger for indbydelse af deltagere, samt transporten af disse, hvor det er nødvendigt.

Bilejere, som stiller sig til rådighed, bedes derfor melde sig i god tid til deres sognepræst.

Bilisten bedes selv træffe aftale med sine passagerer angående tidspunktet for hjemkørsel. Da det i visse tilfælde er svært for passagererne at huske navnet på den bilist, som har bragt dem til kirken, vil det betyde en lettelse for hjemtransporten, at bilisten for eksempel giver hver af sine passagerer et lille kort med sit navn (samt evt. adresse og telefonnummer). I tilfælde af *afbud selve søndagen den 11.* eller *fejltagelser med hensyn til afhentning* eller lignende, bedes man ringe til *Helrup 3118.*

Vor Frue på Aasebakken

venter stor tilslutning til valfarten på søndag. Skuf hende ikke!

Vi gentager de praktiske oplysninger:

Tog: Sidste S-tog (B-linjen) afgår fra København H kl. 7.50.

Bus: Sidste bus, linje 184, afgår fra Hans Knudsens Plads kl. 7.40. Med bussen kl. 8.40 kan man *kun* deltage i den sidste del af valfarten. (Fra »Betlehem«).

Start: Valfarten udgår fra Holte station kl. 8.30 *præcis.*

Bagage: Tasker, madkurve etc. kan blive transporteret fra Holte til Aasebakken med bagagevogn formedelst 2 kr. pr. stk.

Sangbøger: Valfartssangbøger kan som sædvanlig købes på Holte Station. Der er til i år fremstillet et lille tillæg til 50 øre med nye salmer. Også dette kan købes på Holte station.

Stole: Ved indgangen til Aasebakken vil der kunne lejes stole for 2 kr. pr. stk.

Forfriskninger: Der vil på Aasebakken blive opstillet en bod, hvor man bl. a. vil kunne købe lyst øl og sodavand m. v.

Kaffe: Søstrene vil mod beskeden betaling servere kaffe i klosterets spisestue.

Hjemturen kan foregå med bus fra Aasebakken til Birkerød station eller fra Kongevejen til Hans Knudsens Plads, således: Fra klosteret til Birkerød, ca. 15.30. Fra Kongevejen, hvert 20. minut, (-11, -31, -51).

Parkering: Der er ved Holte station ideelle parkeringsforhold, og det anbefales at sætte bilen der – og gå på valfart.

Ved Aasebakken vil det i år blive vanskeligere end nogen sinde at komme af med vognen, og politiet vil ikke tolerere ulovlig parkering.

Derfor

- mød op på Holte station
- gå med på valfarten
- nyd den smukke tur gennem skoven
- spar parkeringsbesværet og
- gør Deres til, at det bliver en glædelig valfart!
- Det håber

valfartskomiteen.

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper

Odense H.
Tlf. 12 27 75

BLOCH'S BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bødemand
* 34 46 01

Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTTFORRETNING

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Viggo Høgsgaard
Landsretssagfører

Studiestræde 15, København
Minerva 6761

Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER
Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

G. GARTH-GRÜNER
Landsretssagfører

Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

K&K
Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Kaj F. Fjording
Murermester

Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

KØDHALLE
Robert Hansen

1. kl. kød, flæsk og pålæg

Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

Parat til et godt køb, takket være

OPSPARINGSBLÅN

Indsætter De
et fast beløb
hver måned
(mindst 50 kr.)
til højeste rente,

De efter kan
12 måneder låne
lige så meget,
som De har sparet op
og efter 24 måneder det dobbelte

- kom ind
og tal
opsparingsblån med

HANDELSBANKEN
- også ungdommens bank

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

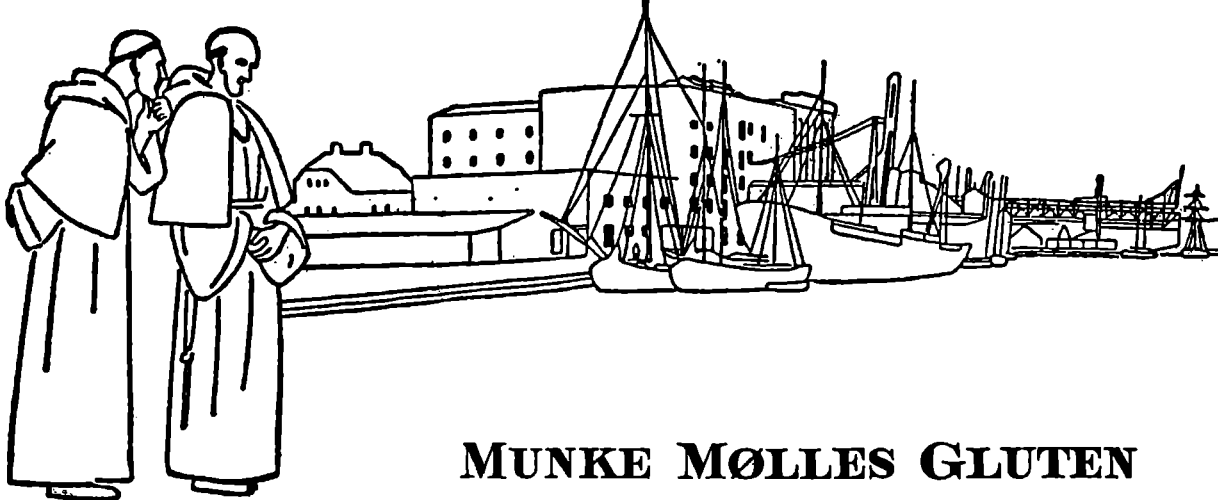
Skjold

Amaliegade 27, København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

MEJERIET

Vesterbro

Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

MUNKE MØLLES GLUTEN

Arbejdet med massemedierne skal drøftes

På mandag den 29. maj kl. 19,30 samles som tidligere nævnt her i bladet en række katolske gejstlige og lægfolk, som på en eller anden måde beskæftiger sig aktivt med meddelelsesmidler – det være sig forlagsfolk, tidsskriftfolk, repræsentanter for radio- og fjernsynsforbundet, pressefolk osv. Et arbejdsudvalg bestående af George Bune Andersen, Eiv. Bjørnkjær, P. Gregoire O.P., Harald Guldager og Helge Kristensen har gennem en række møder arbejdet med et principforslag, som skal forelægges forsamlingen. Hvis nogle mener at være forbigået med hensyn til indbydelse til mødet, er man velkommen til at rette henvendelse derom på telefon (01) 14 90 55 mandag fra 8,30–16. Mødet finder sted i Bibliotekssalen, Bredgade 67, København K. – som nævnt mandag den 29. maj kl. 19,30.

Også for præster!

SALZBURG – NC News Service

I »Klerusblatt«, et månedblad for østrigske præster, opfordres såvel ordenssamfund som verdenspræster til at give fra to til fem procent af deres indtægter til de nødlidende nationer.

Bladets redaktion påpeger, at der er visse biskopper, der har givet deres personlige formue til de fattige, og opfordrer indtrængende alle præster til at følge det råd, pave Paul har givet de rige nationer i sin rundskrivelse om folkenes udvikling.

Dame søges

gerne ældre til hjælp ca. 3 timer daglig for anden ældre dame boende ved Lyngby Torv.

Tlf. (om dagen) Byen 8383.
Vibeke Wallesen.

Mange ikke-katolikker læser Ugebladet. Gør alle katolikker?

Sommerskolen på Øm 1967

Alle unge katolikker i alderen 18–30 år indbydes til at deltage i sommerskolen (nordisk skole) på Øm i ugen lørdag (aften) den 1. juli til lørdag (middag) den 8. juli 1967.

Som lærere deltager: Elsebet Kieler, Oluf Bohn og p. Hubert Messerschmidt.

Skolens præst bliver: p. Patfoort O.P., Oslo.

Skolechef: H. O. Poul Pedersen.

Praktisk leder: Erling Tiedemann.

Husmoder: fru Valborg Thiesen.

Prisen for deltagelse er kr. 95,-. Tilmelding bedes foretaget på speciel blanket, der fås hos DUK's lejrsekretariat ved

Bent Lund,

Mejlgade 107, Århus C,

eller på den lokale katolske skole, hos sognepræsten eller de til DUK tilsluttede ungdomsforeninger.

De tilmeldte vil i god tid før skolen fra skoleledelsen få tilsendt nærmere oplysninger.

På gensyn på Øm sommeren 1967.

DUK's skoleledelse.

Ugens tv radio (28. maj - 3. juni)

SØNDAG	19.55	tv	Hamlet. Engelsk film fra 1948.
MANDAG	19.55	tv	Tilvalgsskolen – fremtidens skole?
	21.00	p2	Vi og udviklingslandene. Studiekreds.
TIRSDAG	16.20	p1	Ung på arbejdspladsen.
	20.20	tv	Ung vrede. Skuespil af John Osborne.
ONSDAG	19.55	p2	Den atlantiske kløft. Erik Seidenfaden.
	21.20	tv	Baletten Elverhøj.
TORSDAG	20.45	tv	Ingeborg Brahms læser Benny og H. C. Andersen.
	21.10	tv	Horisont. Udenrigspolitisk magasin.
FREDAG	20.35	tv	Synspunkt. Poul Trier Petersen.
	21.00	p1	Beat-forum. Psychedelic music.
LØRDAG	9.15	p1	Kirkeårets musik. Antonio Vivaldi.
	20.35	tv	Spotlight. Sang og musik – og en snak om set og sket.

SKANDINAVISK LOURDESVALFART

fra den 28. juni til den 12. juli.

11 dage i Lourdes, hvoraf 5 dages valfartsøvelser og resten hvileferie. I prisen kr. 990 er alt medregnet, også liggevogn og bagagetransport.

Rejseleder pastor J. Mesters.

Program fås ved henv. til Vor Frue Sekretariat, Lundemarken 15, Kalundborg, telefon 03-515 nr. 2676.

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

„Ingen skal ud til højre”

Ung katoliks kronik i „Berlingske Tidende” emne for samtale i radioens kulturmagasinet, men kronikøren selv ville ikke komme.

Som det bl. a. fremgår af nogle indlæg i dette nummer har stud. mag. Sven H. Rossel gjort sig til eksponent for markante synspunkter angående kirkens aktuelle situation. Og som det fremgår af et læserbrev i »Katolsk Ugeblad« nr. 16 ser han en stor fare i, at »dialogen med verden« er blevet til en tilpasning til verden. Disse synspunkter uddybede han i en kronik i »Berlingske Tidende« den 10. maj, »Katolsk splittelse« – dagen efter at han i et interview i »BT« i sin egenskab af forlagsredaktør havde givet udtryk for interessante synspunkter med hensyn til bogudgivelser. Til gengæld afslog han beskedent at møde op i radioens kulturmagasinet for at diskutere nysomtalte kronik med vor medarbejder, pater Jens Oluf Lund. Udsendelsen formede sig derfor som et interview med pater Lund alene. Spørgeren var Jørgen Schleimann.

I sin kronik havde Sven H. Rossel erklæret, at mange reformkatolikker hellere følger Moskva end Rom, og at den katolske kirke i dag står i splittelsens tegn. Pater Lund blev da spurgt, om han var en af dem, der følte sig personlig ramt, hvilket han ikke gjorde. Tværtimod var han af den opfattelse, at mange af de højreorienterede handlede i modstrid med paven.

Pater Lund gav Rossel ret i, at verdsliggørelsen eksisterede i kirken – men det havde den gjort siden Konstantins dage! Så han og Rossel

mente nok noget forskelligt. Pater Lund ville i hvert fald protestere mod omfavnelsen fra verdslighedens side. Kirken har mange steder været opium for folket – dette gælder også vore nordiske folkekirker. Man har trukket tænderne ud på kirken. Dette er en verdsliggørelse – en alvorlig verdsliggørelse. Kirken skal i dialog med verden, men ikke bøje sig over verden – være almisse giver. Fri os for jeres udviklingshjælp og giv os retfærdighed, sagde ærkebispe Helder Camara fornylig i dansk fjernsyn.

I sin kronik siger Sven H. Rossel, at pave Paul VI's rundskrivelse »Ecclesiam suam« blev modtaget med synlig tilbageholdenhed. »Progressisterne, der i dag gennem den katolske presse, som de dominerer, tegner den katolske kirke udadtil, følte sig ubehageligt berørt og ignorerede på det nærmeste rundskrivelsen. (Også i Katolsk Ugeblad herhjemme var omtalen betegnende nok særdeles overfladisk!)« hedder det i kronikken. Dette kunne pater Lund »rent ud sagt dementere«. »Ecclesiam suam« var blevet behandlet på samme måde, som den sidste rundskrivelse. I det hele taget så Katolsk Ugeblads medarbejder ikke noget modsætningsforhold mellem de forskellige rundskrivelser. Et gennemgående tema var dialog med andre – tendensen en sympati med de fattige.

Intervieweren bragte her pavens

rejse til Fatima ind i billedet. Var det ikke som om beslutningen om at tage derhen modsagde den sidste rundskrivelse?

Pater Lund var for sit vedkommende tilfreds med, at det konservative Fatima også fik noget at vide om for eksempel fred i Vietnam. Fatima havde længe stået som udtryk for det anti-kommunistiske kors-tog, ligesom kirken for ikke så længe siden blev brugt som et våben i den kolde krig. Der var i øvrigt det gode ved et sted som Fatima, at millioner af mennesker kom der, gik til messe osv., hvilket betød en opblomstring af det kristne liv, og det kunne man jo kun være tilfreds med. Et positivt træk ved Mariafromheden var bl. a., at de fattige genkendte sig selv i Maria, for Maria var en arbejderkone!

Det er vist ikke ligefrem sådanne tanker, de portugisiske myndigheder gør sig, indvendte intervieweren.

Nej, men myndighederne er et, folket noget andet, erklærede pater Lund.

Men kan Fatima ikke øge den katolske splittelse?

På dette sidste spørgsmål kunne pater Jens Oluf Lund svare, at begrebet splittelse kun eksisterede for en lille kreds af højreorienterede, der var sure over, at deres monopol var brudt.

Men det var kun godt, at tingene blev drøftet igennem. Og ingen skulle smides ud til højre.

HK

Pave Paul om Marias rolle

**Biskop Martensens
hyrdebrev om synoden**

**DUK medlem af det
økumeniske fællesråd**

Mennesket i atomalderen

Falstaff - filmen

---

katolsk uge blad

2. JUNI 1967
115. ÅRGANG

22

**Valfart til Øm
i smukt vejr**

Katolikkerne vest for Storebælt deltog i stort tal i den vellykkede valfart til Øm, som bl.a. blev velsignet med godt vejr. I næste nummer behandles årets to store valfarter under ét.

Pave Paul om Marias rolle

Dagen før pave Paul VI fløj til Fatima for at bede for freden, rettede han en appel til alle katolikker om at forny deres indvielse til Marias ubesmittede hjerte.

I et brev med titlen *Signum Magnum* (Et stort tegn) til alle katolske biskopper i verden fremhævede paven i stærke vendinger Marias rolle i det arbejde for menneskenes frelse, som var blevet Kirken betroet. Brevet, som var dateret den 13. maj, den dag, paven aflagde sit besøg ved helligdommen i Fatima, var på 3.000 ord og yderst pastoralt i tonen.

Paven siger i brevet, at han på dagen for højtidelighederne i Fatima »endnu en gang ønsker at gøre alle Kirkens børn opmærksomme på den uløselige forbindelse mellem Marias åndelige moderskab... og de forløstes forpligtelser over for hende, som er Kirkens moder.«

I brevet understreger paven to sandheder »som er af stor betydning for det kristne livs fornyelse«. Den første er, at »Maria er Kirkens moder, ikke alene fordi hun er Kristi moder og hans nærmeste medarbejder i den nye »frelsesplan«, inden for hvilken Guds Søn ved hende påtog sig en menneskelig natur, for at han i sit køds mysterium kunne befri menneskeheden for synd, men også fordi hun over for hele de udvalgte forsamling står som et strålende eksempel på alle dyder.«

Paven betoner, at Maria også efter sin død »fra Himlen fortsætter med at udøve sin moderlige virksomhed som medvirkende ved fødselen og udviklingen af det guddommelige liv i de enkelte sjæle hos de forløste. Hun går i forbøn for dem. Hun er deres talsmand, tilflugt, hjælp og midlerinde... Og desuden udøver hun en anden indflydelse på de forløste, nemlig ved sit eksempel.«

Marias eksempel, siger paven, er den anden sandhed, han ønsker at understrege. »På samme måde som det, forældrene lærer børnene, får langt større virkning, hvis det styrkes af det eksempel, de giver ved at leve i overensstemmelse med normerne for menneskelig og kristen visdom, drager den sødme og fortrylelse, der udgår fra Guds ubesmittede moders ophøjede dyder uimodståeligt sjælene til at efterligne det guddommelige eksempel, Jesus Kri-

VATIKANSTADEN — NC News Service
stus, hvis mest trofaste afbillede hun var.«

Paven understregede desuden, at menneskene burde efterligne Marias eksempel, fordi »Kristi efterfølgelse utvivlsomt er den kongelige vej, der må følges, hvis vi skal nå frem til

hellighed, og hvis vi — efter evne — i vort indre skal efterligne den himmelske Faders fuldkommenhed.

Men samtidig med, at den katolske kirke har forkyndt en så hellig sandhed, har den også altid bekræftet, at det at efterligne Maria langt fra at drage sjælene bort fra en trofast Kristi efterfølgelse tværtimod gør denne efterfølgelse både lettere og mere attråværdig for dem.«

Paven citerede Paulus' ord til korinterne: »Derfor skal I følge efter mig, ligesom jeg følger efter Kristus«, og tilføjede, at disse ord »med større ret af Guds Moder kan rettes til de troende, som — i en troens og kærlighedens samklang med svundne århundreders slægter — har kaldt hende velsignet«.

Pave Paul sluttede, efter at have nævnt, at pave Pius XII for 25 år siden havde indviet hele menneskeheden til Marias ubesmittede hjerte, og at han selv havde fornyet denne indvielse i 1964, sit brev med følgende ord:

»Vi opfordrer alle Kirkens børn til personlig at forny deres indvielse til Kirkens moders ubesmittede hjerte og til at omsætte denne lovprisningsakt i handling ved stadig mere vedholdende at leve i overensstemmelse med Guds vilje og ved at tjene deres himmelske dronning som hendes børn og hengivent at efterligne hende.«

Paven i Fatima.

Sovjetisk digt om pavens besøg

LISSABON — NC News Service

Den sovjetiske digter Yevgeny Yevtushenko har under et besøg i Portugal meddelt, at han omgås med planer om at skrive et digt om pave Paul VI's besøg i Fatima.

Yevtushenko udtalte, at han havde fundet pave Pauls messe i overværelse af over en million pilgrimme »overordentlig betagende«, og at det digt, han ville skrive, ikke ville blive satirisk. »Man kan ikke fornærme jævne folk,« sagde han.

Slutter op bag rundskrivelsen

RIO DE JANEIRO — NC News Service

De brasilianske biskopper slutter helhjertet op bag pave Paul VI's rundskrivelse om folkenes udvikling, som har placeret Kirken blandt de kræfter, der verden over kæmper for den menneskelige udvikling.

Af en erklæring, som den brasilianske bispekonference har udsendt som afslutning på sit møde i Aparecida do Norte ved Sao Paulo fremgår det, at biskopperne i stadig højere grad går ind for at arbejde med på en forbedrig af de sociale og økonomiske forhold i landet.

I den omtalte erklæring omtales rundskrivelsen som et »nyt bevis på

Kirkens tilstedeværelse i den moderne verden«, ligesom der gøres rede for, hvad biskopperne konkret har til hensigt at gøre for at bidrage til, at pavens appel om udvikling og social retfærdighed skal blive omsat i praksis.

Biskopperne har blandt andet besluttet at oprette studiegrupper, der skal beskæftige sig med to af temaerne i rundskrivelsen, nemlig læren om, at ejendomsretten skal være underordnet menneskenes behov, og spørgsmålet om, at ansvaret for familieplanlægningen må overlades til familien selv.

Fortsat antireligiøs kampagne i Ungarn

BONN — NC News Service

Chefen for den kommunistiske centralkomité's propagandaafdeling i Ungarn, Istvan Ballo, skriver i det ungarske kommunistpartis officielle organ »Partalet«, at partiet må gennemføre sin antireligiøse virksomhed, selv om staten skulle knytte nærmere forbindelse med pavestolen.

Ballo henviste i sin artikel til en tidsbegrænset overenskomst mellem Ungarn og pavestolen, som repræsenterede den første tilnærmelse mellem kirke og stat, efter at kommunisterne havde overtaget magten i

Ungarn. Overenskomsten drejede sig overvejende om udnævnelsen af biskopper.

Ballo antydede, at planen om at forbedre forholdet mellem kirke og stat havde ført til en intensivering af den religiøse aktivitet i Ungarn, og at dette var udtryk for en svigten fra partiets side, samt at dette ikke havde noget klart udformet program med hensyn til, hvordan det skulle modarbejde den katolske kirkes indflydelse på det ungarske folk.

Stop bombninger og infiltration siger paven

For første gang rettede paven fornylig med rene ord en appel til begge sider af fronten i Vietnam, idet han opfordrede til indstilling af både de amerikanske bombeangreb på Nordvietnam og af den kommunistiske infiltration og terror i Sydvietnam, skriver UPI.

Det skete i en henvendelse til en gruppe vietnamesiske pilgrimme, der besøgte Vatikanet.

— Det er nødvendigt, at bombeangrebene i nord og samtidig den væbnede infiltration og alle terrorhandlinger i syd ophører, sagde pave Paul.

— Det er også nødvendigt, at alle terrorhandlinger, der hverken tjener det gode og flittige vietnamesiske folk til nytte eller ære eller harmonerer med den fred, der ønskes så højt, ophører.

Paven om Maria til ikke-katolikker

NC News Service

Nedenstående er oversættelsen af en tale, pave Paul VI på sin valfart til Fatima den 13. maj har holdt til en gruppe ikke-katolske kristne:

»Kristne brødre, vi er lykkelige over at hilse jer her på denne hastige valfart. Vi er kommet til Fatima for at ære Kristi moder, hende, om hvem Elisabet sagde: »Velsignet er du blandt kvinder, og velsignet dit livs frugt!«

I den hellige Jomfru kan vi, således som hun fremstilles for os i Det ny Testamente, finde et eksempel både for vor tro og vor ydmyghed. Maria er den, som trøede: »Se, jeg er Herrens tjenerinde; mig ske efter dit ord.« Hun tror, og samtidig kalder hun sig selv en tjenerinde. I sin tro på ham, for hvem intet er umuligt, udsletter Maria sig selv over for ham og stiller ydmygt sig selv i frelsesmysteriets tjeneste.

I den nuværende situation, hvor kristenheden er splittet, deler I, brødre, ikke alt, hvad vi tror om Maria. Men ikke desto mindre har vi til fælles, at hun for os alle er et eksempel på tro og ydmyghed, to ting, som vi for vor del må overføre til vort eget liv i Herrens tjeneste. Og vi har lov til at håbe, at denne fælles tjeneste med Herrens hjælp vil bringe os hinanden nærmere.

Derfor slutter vi os af hele vort hjerte til Marias glade lovsang: »Min sjæl højlober Herren, og min ånd fryder sig over Gud, min frelser... Den Mægtige har gjort store ting imod mig... Hans barmhjertighed varer fra slægt til slægt over dem, som frygter ham.«

Vi beder jer om, kære brødre, at tage imod vore gode ønsker og om at dele vort ønske og vort håb om, at vi en dag i fuldkommen enhed må glæde os over den samme tro og den samme kærlighed hos alle, der kan rose sig af at bære navnet kristne.»

Ære helligånden gennem Maria

VATIKANET — NC News Service

I sin tale fra sit vindue til de tusinder, der pinsedag ved middagstid havde forsamlet sig på Peterspladsen, opfordrede paven, der dagen forinden var vendt tilbage fra sin valfart til Fatima, dem til at ære Helligånden gennem Jomfru Maria, der selv var opfyldt af Helligånden og moder til Guds Søn, og i alle mennesker, der havde modtaget Helligånden og derigennem var blevet ført til livet i Kristus.

At være eller ikke være

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:

Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt, Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8–10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9–16, lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 16,50. Løssalgpris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

For to år siden skrev fru Kirsten Bjørrild i »Katolsk Ugeblad« en kronik om dette at være dansk katolik i dag. »Man trækker også vejret, når man sover« var overskriften, og til oplysning for de særlig interesserede kan vi henvise til nr. 24 af 11. juni 1965. Så vil man muligvis kunne se, at kronikøren med ikke ringe klarsyn antegnede situationen, og man vil også – ved at tænke efter – finde ud af, at flere af de ting, Kirsten Bjørrild efterlyste, faktisk er kommet. I denne tid er for eksempel kirkebidragsordningen på alles læber. Principperne blev ridset op i artiklen. I spidsen for administrationen står en kvalificeret fagmand. Også en sådan blev efterlyst. Endelig vil Synoden 1969 sandsynligvis prøve at definere selve grundbegrebet: Hvad betyder det at være dansk katolik i dag, samtidig med at man forhåbentlig ikke glemmer at tænke realistisk på, hvad det kommer til at betyde at være katolik af i morgen.

Men når man denne smukke majdag, der forskønner valfarten til Aasebakken – eller om man vil på den søndag, der var helliget valfarten til Øm – erindrer sig Kirsten Bjørrilds artikel, er det dog i særlig grad på grund af dennes fremhævelse af det store pinsestævne i 1953, der faldt sammen med det tidligere apostoliske vikariats ophøjelse til »Bispedømmet København«. »Hvor man savner noget sådant, hvor man mødtes, begejstredes, glædedes og berigedes i følelsen af, at man var ét stort fællesskab,« hed det i fru Bjørrilds kronik. Der har vi dog heldigvis hvert år vore store valfarter, men vi kan jo ikke komme uden om, at disse er afhængige af vejrets lotterispil. Og dog styrker også det, at man er druknede mus sammen, fællesskabet og udjævner forskellene.

I Fatima bad Paven for både freden i verden og freden i kirken. Det første er der ikke noget usædvanligt i, det sidste »freden i kirken« har nok fået nogle til at spidse ører. Også her giver søndagen for valfarten til Aasebakken et vist perspektiv. Mottoet handlede ligesom det for Fatima om fred, og her er der grund til at tænke på, at det land, hvori vor tro begynder, trues af krig og ødelæggelse, og at det folk, som Vorherre og hans Moder var af, atter står overfor svære prøvelser. Og det gør det på ingen måde mindre tragisk, at også andre folk kan komme til at dele ufredens og dødens kår. Tanken om dette får ligesom tanken om det modsatte: det glædelige fællesskab i middagsstunden og aftenfreden stridighed mellem højre, venstre og centrum og udtryk for skrivebordsspidsfindigheder til at falme.

Koncentrerer vi os om ufreden i kirken og kikker vi verdenshistorien igennem, ser vi, at ej heller denne foreteelse er noget nyt. Alligevel kan kirken embede med klar og myndig røst bekende sin overensstemmelse med den mand, der lovede fred. Ufreden kommer da heller ikke af, at der for eksempel er højre, venstre og centrum i kirken, for der har altid i kirken været mange grupper, som hver for sig betonede det hjørne af sandheden, den nu i særlig grad holdt af. Ufreden kom først, når fanatismen gjorde blind, og skyklapper hindrede både synet af den talende Jesus på bjerget og hele menigheden, der lejrede sig lyttende i græsset. Og dog forstår man den Hamlet, der både står ved afgrunden og de frådende bølger; der afmægtig på grund af menneskers smålighed, venners svig og ydmygelser i den daglige dont er ved at anvende kniven mod sig selv for ikke at bruge den mod andre. For også den anden udvej fører til tragedie. Men var der ikke en tredje? Og er det ikke den, verden venter på?

HK

HYRDEBREV FRA BISKOP HANS L. MARTENSEN OM SYNODEN

En grundigere tilrettelæggelse af valget til synodens lægfolksrepræsentation har vist sig at være nødvendig. Den skuffelse, som valgets aflysning umiddelbart har bevirket, kan føre til en yderligere indsats for en grundig og effektiv forberedelse af synoden.

Synodens formål

I overensstemmelse med koncilets grundtanke om kirken som Guds folk, hvor hver enkelt bærer sit ansvar for helheden, ønsker jeg som biskop at tage alle vore katolikker med på råd i spørgsmål om kirkens situation i Danmark. Dette betyder ikke, at jeg vil fralægge mig noget af det ansvar, jeg i kraft af mit embede har for hele den lokale kirke, og som jeg personligt skal stå til regnskab for over for Gud, således som koncilskonstitutionen om kirken betoner (Lumen Gentium 24–27). Men det betyder, at jeg i mine afgørelser, således som samme koncilskonstitution opfordrer til (Lumen Gentium 27), så vidt det er muligt, vil lytte til de ønsker og tanker, der rører sig i menighederne.

Den katolske kirke stilles – i Danmark ligesom andre steder i verden – for øjeblikket over for mange tungtvejende spørgsmål. Der er spørgsmål om den nødvendige enhed i selve kirkens tro og bekendelse, om skelnen mellem det uforanderlige og uopgivelige i vor tro og alt det, der er undergivet foranderlighed. Der er spørgsmål om kirkens apostoliske målsætning og om prioritering af kirkens opgaver. Der findes et apostolisk arbejde både udadtil og indadtil, der hver for sig stiller særlige problemer. Der er i denne forbindelse spørgsmål om publikationsvirksomhed og presse, om katekese og voksenundervisning, om ungdomsarbejdet, om specialiserede

opgaver for præster eller lægfolk i kirkens tjeneste. Kirkens gudstjenesteform og meddelelsen af sakramenterne stiller ligeledes mange spørgsmål. Vi er endnu kun undervejs i bestræbelserne efter at finde frem til en værdig liturgi på modersmålet. Man kan overveje, hvilket tidspunkt, der er det mest egnede for første skriftemål, firmelse og konfirmation. Man kan overveje, om der bør kræves en grundigere ægteskabsforberedelse, end det for øjeblikket er tilfældet.

Hermed er kun skitseret nogle få udsnit af mange brændende problemer. Det er givet, at synoden ikke vil kunne nå at drøfte dem alle, end sige bidrage væsentligt til en klaring af dem alle. Det er imidlertid ønskeligt, at synoden i løbet af sin forberedelsestid vil finde frem til nogle af de emner, som det er os alle mest magtpåliggende at få drøftet.

Der findes endelig bestemte strukturspørgsmål, som det er påkrævet at behandle på landsbasis. Jeg tænker her især på spørgsmålet om forvaltnings- eller menighedsråd, hvor vi har brug for visse fælles retningslinier for hele landet. Netop på dette felt forventer jeg, at synoden vil gøre et praktisk anvendeligt forarbejde. I forbindelse hermed skal synoden også behandle spørgsmålet om oprettelsen af et »pastoralt råd« i bispedømmet, således som det er blevet krævet af pave Pauls udførelsesdekret til koncilet (Ecclesiae Sanctae 16).

Det er synodens mening, at den så vidt muligt skal aktivisere, ikke blot de forholdsvis få, der bliver valgt ind som medlemmer, men alle vore katolikker i Danmark. Synoden skal være et anliggende for alle, der interesserer sig for kirken. Derfor er det ønskeligt, at der opstår mange former for samarbejde mellem synodens medlemmer og de øvrige katolikker i landet. Indtil synodens åbning ved de første regionalmøder har enhver katolik i landet mulighed for at skrive til synodens sekretariat for at give forslag til emner, man kunne ønske behandlet. Man vil da ved tilrettelæggelsen af synoden kunne tage tilbørligt hensyn til disse forskellige forslag.

Synodens struktur

Synoden er ikke en slags grundlovgivende forsamling, men biskoppen beholder – i overensstemmelse med den gældende kirkeret og med koncilsdekreterne – det sidste ansvar for den lokale kirkelige lovgivning og

for det pastorale arbejde i bispedømmet. Forsamlingen er således rådgivende og ikke lovgivende. Det er imidlertid muligt og ønskeligt, at visse spørgsmål gennemarbejdes så grundigt, at forsamlingen på baggrund af afstemninger kan give klare indstillinger og ønsker til biskoppen. Synodens medlemmer fordeler sig som tidligere offentliggjort: 65 præster, 25 ordenssøstre og 110 lægfolk, hvoraf $\frac{3}{4}$ vælges, mens den sidste fjerdedel udnævnes af biskoppen.

Synodens forberedelse indtil de første regionalmøder

Et udvidet, foreløbigt synodesekretariat, hvis navne offentliggøres i forbindelse med dette brev, er blevet udnævnt. Dette sekretariats opgave er i første række at forberede lægmandsrepræsentanternes valg til synoden. Desuden skal det modtage forslag til synodens emnevalg og dagsorden, og således give et oplæg til de første regionalmøder.

Valgbehandlingen vil blive gennemført i sognene efter retningslinier udarbejdede af synodesekretariatet. Med henblik på udsendelse af valgkort, kontrol med valgbehandlingen, optælling af stemmesedler m.v. vil det være nødvendigt, at der i de enkelte sogne oprettes valgkomiteer. Nærmere oplysninger herom vil i nær fremtid tilgå sognene. Det forventes, at valget på denne måde vil kunne finde sted i oktober 1967.

Den hidtidige kandidatliste står stadig ved magt, for så vidt enkelte kandidater ikke trækker deres navn tilbage på grund af synodens udsættelse. Ny kandidater kan endnu en gang foreslås ved indstilling til synodens sekretariat inden den 1. juli 1967. Den endelige og reviderede kandidatliste bliver offentliggjort efter sommerferien.

Synodens gang efter valget

Efter valget vil der blive afholdt regionale åbningsmøder af synoden. Hermed har synoden som sådan taget sin begyndelse, fastlæggelsen af emner skal finde sted og arbejdet med disse begynde. Til behandling af emner, der kræver særlig sagkyndig assistance, eller til behandling af specielle fællesemner, der går på tværs af regionerne, kan der oprettes specialkommissioner. Disse kommissioner kan godt få assistance af personer, der ikke er valgt ind i synoden.

Efter afholdelsen af de regionale åbningsmøder vil det foreløbig se-

ekretariat afløses af en centralkommission, som skal virke koordinerende for de regionale gruppers arbejde, samt for specialkommissionerne.

I eftersommeren 1968 – altså på omkring samme tidspunkt, hvor synodens plenarforsamling oprindeligt var påtænkt – vil der blive holdt et landsmøde, hvortil de forskellige regioner sender repræsentanter. Dette landsmøde skal drøfte og bearbejde resultaterne af det hidtidige arbejde i regionerne og specialkommissionerne, samt tilrettelægge den videre arbejdsang henimod synodens plenarforsamling, der vil finde sted i efteråret 1969.

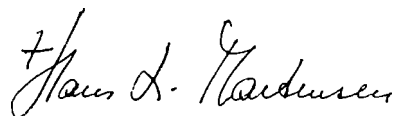
Synodens økonomi

Den almindelige økonomiske basis for synodens arbejde er privat, dvs. at de enkelte personer og sogne normalt selv må afholde udgifterne i forbindelse med arbejdet. Dog er det mit ønske, at økonomiske hensyn ikke må stille sig hindrende i vejen for enkelte menneskers deltagelse i arbejdet.

Bøn for synoden

Det er klart, at den første afholdelse af en synode i et bispedømme på mange måder har karakter af eksperiment. Det er ligeledes klart, at man kan stille overdrevne forventninger til en sådan synodes muligheder: givetvis vil den ikke med eet slag kunne ordne alle, eller blot de fleste problemer. Alligevel er der grund til at håbe, at synoden kan føre den danske katolicisme et væsentligt skridt videre henimod den fremtid, som Gud kalder til, og som han alene kender. Da der under alle omstændigheder står vigtige ting på spil, opfordrer jeg alle katolikker til bøn for synoden, at den må få Helligåndens bistand. Ikke mindst opfordrer jeg vore mange kommuniteter af søstre til bøn for synoden. Jeg anmoder i særdeleshed også alle vore syge katolikker og alle, der på grund af svaghed eller alder er forhindrede i at deltage i synodens arbejde, til ivrig bøn for synoden.

Givet ved Skt. Ansgar den 20. maj 1967.

af det økumeniske ungdomsråd

I 1960 blev der optaget kontakt mellem det økumeniske ungdomsråd og Danmarks unge Katolikker. Ungdomsrådet består af kristne ungdomsorganisationer i Danmark, bl. a. dækkende forskellige folkekirkelige, baptisternes, metodisternes og missionsforbundets ungdomsarbejde, samt ungdomsarbejdet under Frelsens Hær. Der blev dengang undersøgt, om det katolske ungdomsarbejde ønskede medlemskab. Det gjorde man, men det viste sig, at situationen i det økumeniske arbejde var således, at man fra Ungdomsrådets side anså en observatørstatus som en god overgangsordning. Dette blev så tilfældet, og undertegnede blev af DUKs daværende formand, Erik Elnebo, anmodet om at overtage repræsentationen. Et af de konkrete resultater af kontakten var den økumeniske lejr på Øm i sommeren 1963. Denne lejr finder i år sted for femte gang i ugen fra den 31. juli til den 5. august. Da ideen til lejren blev foreslået i efteråret, var der en vis tøven over for tanken, idet man fra det økumeniske ungdomsråds side på det tidspunkt endnu ikke havde forligt sig helt med tanken om et konkret og praktisk samarbejde med det katolske ungdomsarbejde. Det er en illustration til det ændrede klima, at man i dag betragter lejren på Øm som et af de vigtigste økumeniske lægmandsforetagender i Danmark, og at man i 1968 agter at lade et lignende arrangement løbe af stabelen for folk, der er over 35 år. Desuden har der i de senere år været afholdt weekend-arrangementer over hele landet, hvor katolske og frikirkelige foredragsholdere sammen med deres folkekirkelige kolleger har lagt op til en drøftelse, hvor konfessionerne ikke længere har stået som modsætninger, men som forskellige frugtbare måder at se på problemerne på. Hele denne klimæændring har så medført, at man i år kunne reagere positivt på Danmarks unge Katolikkers optagelsesbegæring om fuldt medlemskab af det økumeniske ungdomsråd, og DUKs landsformand, Ole Lefevre, har modtaget svaret om énstemmig tilslutning hertil i det økumeniske ungdomsråd.

Det har været et meget spændende job at repræsentere det katolske ungdomsarbejde i en økumenisk sammenhæng. Først og fremmest har det slået mig, at de forskellige former for kirkeligt ungdomsarbejde står med nøjagtigt de samme problemer. Dernæst er det også blevet klart, at der er en stor forskel på det økumeniske arbejde, teologer driver, og det, som lægfolk kan deltage i. Det er ikke lægfolks anliggende i det økumeniske arbejde at tage de teologiske kontroversproblemer op til debat, men derimod at tage de fælles problemer, som vi står med som lægfolk op og lade de forskellige kirkelige traditioner – og forøvrigt også de ikke-kristne – belyse problemerne. På den første økumeniske lejr på Øm i 1963 var emnet kirkelig enhed, i 1966 var emnet det menneskelige fællesskab, og i år er emnet: Kommer døden livet ved?

Meget ofte hører man om det økumeniske arbejde, at de unge først skal deltage i det, når de ved, hvad de selv tror på. Jeg er ikke sikker på, at denne betragtningsmåde er rigtig i alle tilfælde. Der kan ligge noget meget frugtbart i sammen med anderledestænkende at se på

fælles problemer eller opgaver, fordi dette kan tvinge en til at stille de helt centrale spørgsmål til sin egen tro. Og det bliver klart, at troen skal være liv for at kunne bære over for de opgaver, der skal løses. Det praktiske og konkrete møde, som det økumeniske arbejde på denne måde danner rammen om, bliver derved et stadigt stærkere formuleret krav om en enhed, fordi splittelsen mellem kirkerne er absurd. Derved bliver lægmandsarbejdet et vigtigt supplement i det økumeniske arbejde. Teologerne skal hele tiden mindes om, at splittelsen mellem kirkerne er menneskeværk, og at de har det ansvar på det teologiske område at følge den opgave op, at vejen skal beredes for enheden – fordi enheden på andre områder skabes i alle menneskers fælles situation, fælles vanskeligheder og fælles problematik.

Der er grund til at lykønske det katolske ungdomsarbejde med dets nye status i det kirkelige ungdomsarbejde i Danmark. Inspirationsfloden er blevet større – for begge parter.

Walter Dalland.

Der er forlængst bygget bro.

Hvad er formålet?

Af landsretssagfører Kirsten Beier

Da vi nu har fået meddelelse om udsættelse af synodevalget, er der yderligere tid til at overveje, hvad formålet er med at vælge kandidater.

Pater P. Grégoire har i en samtale med Katolsk Ugeblad gjort rede for, at sekretariatet har tænkt sig, at det skulle være følgende punkter: Kirkens opgave i Danmark og målsætningerne for apostolatet. Opdragsproblemer, Liturgi, Meddelelsesmidler samt Organisation, herunder menighedsråd og evt. et pastoratråd.

Dernæst spørger man sig selv: Hvilken indflydelse vil de kandidater, som jeg stemmer på, få på disse spørgsmål?

Svaret har indtil nu været, at de skal virke som rådgivende for biskoppen.

Når jeg skriver »indtil nu«, er det fordi jeg stadig håber, at dette vil blive ændret, inden synoden træder sammen.

Walter Dalland har i ugebladet, som det forekommer mig klogt og i overensstemmelse med koncilets beslutning om lægfolkets stilling i kirken, gjort sig til talsmand for, at en synode, der repræsenterer hele den danske katolske menighed sammen med biskoppen, må være kompetent til at drøfte og beslutte, hvorledes den katolske kirkes konkrete arbejde i Danmark skal foregå.

Man tør sige, at han ikke just har høstet bifald i de læserbreve, som Katolsk Ugeblad har bragt.

De indsigelser, der er fremkommet, går alle ud på, at demokratiet, flertallets magt, ikke kan være det afgørende i de spørgsmål, som synoden skal behandle. Og hvorfor ikke?

Koncilet afgjorde dog de der behandlede spørgsmål efter dette demokratiske princip.

Når man ser på de argumenter, der fremføres mod synodens beslutende myndighed, forekommer de mig at have meget ringe vægt.

Lærerinde Lise Thrane anfører, at vi i Danmark kun er 25.000 katolikker, og således udgør en ringe del af samtlige katolikker i verden. Er dette ikke temmelig ligegyldigt, når det er vort eget anliggende, synoden skal træffe bestemmelse om.

Både hun og Paula Heide giver udtryk for en mistillid til lægfolket, tydeligst sidstnævnte, som opstiller det spørgsmål, om den danske katolske menighed som helhed er moden, ansvarsbevidst og loyal nok.

Dertil er kun eet at sige: har man ikke tillid til, at de valgte kandidater har disse egenskaber og vil varetage deres hverv som gode katolikker, så er der intet formål med at vælge dem.

Paula Heide har ganske ret i, at hvis synoden bliver et slag i luften, så er chancen for at skabe et samarbejdende fællesskab forspildt for lange tider.

Bent Dalsgaard Larsen har den efter min mening aldeles fejlagtige opfattelse, at demokratiet er identisk med politisk magt, åbenbart i verdslig betydning i modsætning til kirken, der nødvendigvis må være et samfund af »særegen natur«.

Han taber herved af syne, hvad det er, der skal behandles på synoden. Det er jo ikke trosspørgsmål, der skal sættes under debat.

Det, der er tale om, er at gennemføre koncilets beslutning om at føre kirkens virkemåde a jour, så den kan tale i et sprog – både i direkte og overført betydning – som nutidens mennesker kan forstå.

Af synodens skitserede program fremgår netop, at der er ikke helt få punkter, som lægfolket må antages ud fra deres liv og erfaringer, at have et indgående kendskab til, som biskoppen ikke kan antages at have.

Også lægfolket har fået Helligåndens gaver, og hvis man ikke føler sig overbevist om, at de valgte vil lade sig lede af Helligånden, må man lade være med at vælge.

Iøvrigt forekommer det mig, at biskoppen ved at forbeholde sig valget af en fjerdedel af synodens medlemmer, har sørget for, at der for så vidt er skabt ham en rygdækning. Når dertil kommer 49 præster og 19 ordenssøstre, udgør de 83 »folkevalgte« dog kun en minoritet, som ikke selvstændigt vil kunne bevirke nogen »revolution«.

Mit samlede resultat er, at såfremt synoden ikke får beslutende myndighed, vil det på forhånd bevirke en vis mistillid til formålet med at stemme, en »hvad kan det nytte«

Det foreløbige synodesekretariat

Medlemmerne af det foreløbige sekretariat for synoden er:

Pastor Ib Andersen, Kbh.

Søster Anne Elisabeth, Helsingør

Søster Benedikte, Kbh.

Amanuensis Bent Dalsgaard Larsen, Århus

Pater Anton Dekkers, Århus
Amanuensis Martin Ghisler, Kbh.

Pater Pierre Grégoire, Charlottenlund

Advokat Henrik Holm-Nielsen, Bagsværd

Fru Bente Nygaard Hansen, Kbh.

Korrespondent, frk. Hanne Wiese, Hellerup

indstilling til den synode, der skulle være med til at aktivere lægfolket.

Derfor må der efter min mening hurtigst ske en ændring i reglerne for synodens beslutningsdygtighed – det er ikke for hurtigt.

K. Beier.

*

Hvor mange stemmer?

I Katolsk Ugeblad, nr. 17 1967, offentliggøres en alfabetisk liste over 49 præster og en tilsvarende liste over 19 søstre, der er blevet valgt til synoden. Listerne meddeler mærkeligt nok intet om med hvilke stemmetal, de enkelte er valgt. Da det er en lovfæstet demokratisk praksis at offentliggøre stemmetallene fra folketings- og kommunalvalg, formoder jeg, at det må være en fejltagelse, at ugebladet ikke på tilsvarende måde har gjort det i dette tilfælde.

Sv. E. Green Pedersen.

Svar: Tekst og lister havde vi modtaget fra synodens sekretariat.

Red.

MENNESKET

Efter Ciba-konferencen i London, hvor en række anglo-amerikanske biologer, kemikere og genetikere erklærede sig rede til at skabe fremtidens overmennesker ved genetisk manipulering, har mange videnskabsmænd følt sig forurolet ved denne tanke. For nyligt afholdtes i Elmau i Tyskland en konference, hvor man drøftede »Videnskabens ansvar over for mennesket og livet«. Mange europæiske naturvidenskabsmænd var tilstede, og blandt dem

I

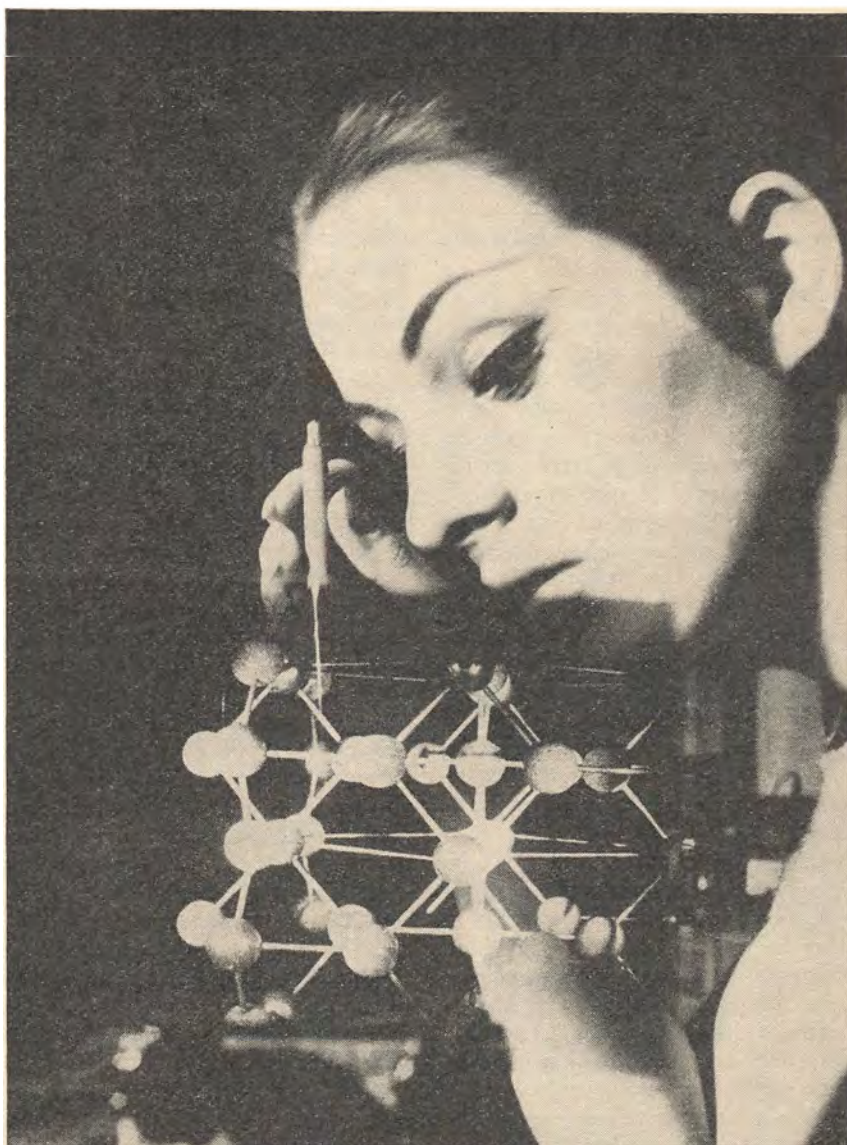
talte en af de førende inden for tysk naturvidenskab, atomfysikeren professor Walter Gerlach. I sit foredrag »Mennesket i atomalderen« udtalte professoren blandt andet, at man inden for fysikken var overrasket over de resultater, man var nået til; især de strålebetingede, arvelige beskadigelser af mennesket, som atombomben fremkaldte. Det understregedes, at det kun var forsvarligt at bruge atomenergi til fredelige formål, al anden anvendelse måtte man på det skarpeste tage afstand fra,

ATOM ALDEREN

således betegnedes den bemandede rumfart som unødvendig og nytteløs for videnskaben.

En anden fysiker påpegede, at man i de radikale eksperimenter i naturvidenskaben ikke mere kan tale om menneskekærlighed. Det er en logisk konsekvens af den mekaniske verdensanskuelse, at menneskets ånd og etik fuldstændig nedbrydes. Deraf følger kravet om stadig større automatisering, således at mennesket reduceres til at leve i den dybeste selvfornedrelse som slave af sine egne frembringelser. Som eneste målestok for videnskaben må gælde, at den skal tjene mennesket. Man må vogte sig for at afbryde forbindelsen mellem mennesket og naturen, så at mennesket ikke forfalder til en kunstig eksistens.

Fra neurologisk side behandlede man emnet »Psykologi som erstat-

Nedbrydes hendes ånd og etik?

Foto: Dienst aus Deutschland.

ning for religionen«. Man gik meget imod psykologien praktiseret på en sådan måde, at den gjorde mennesket til et viljeløst redskab for konsumapparatet. Denne praksis til menneskets fremmedgørelse drives på en næsten diabolisk måde.

Også kulturhistorikerne var bekymrede; her fremførte man, at den store fare var, at man ikke havde en videnskab om mennesket. I virkeligheden opererer man med mennesket uden at vide tilstrækkeligt om det.

Den kendte morfolog, Heinrich Zoller fra Basel talte om »Betydningen af det kvalitative aspekt for nutidens mennesker«. Han brugte her et eksempel fra planteverdenen til at illustrere sin tankegang; orkideens skønhed lokker ikke insekterne til,

disse følger alene blomstens duft, medens blomstens udseende er uden betydning. Udseendet er derimod et udslag af plantens selvfremstilling, og disse selvfremstillinger findes inden for alle organismer. Biologerne og genetikerne bør tage i betragtning, at i denne selvfremstilling, der er uden funktion, ligger livets kvalitative aspekt gemt. Livet i en hvilken som helst organisme følger altså en højere orden, en lov, der garanterer det levendes subjektivitet og dermed også dets frihed. Men denne frihed er meget truet, hed det i et andet indlæg, hvor man påpegede faren ved den videnskabelige eksperimenteren med mennesket. Mennesket er den farligste eksperimentator med sig selv, det har opløst sig selv i funktioner, og er derved blevet i

Redaktørens kæphest

De bragte i pinsenummeret en meddelelse om, at den svenske protestantiske statskirke har indbudt repræsentanter for den katolske kirke til at overvære festlighederne i anledning af reformationens indførelse i Sverige.

At de kan fremkomme med en sådan oplysning uden så meget som at kommentere den, er mig en gåde.

Eller mener De måske, at det er helt i orden, at man fra officiel protestantisk side inviterer den katolske kirke til at deltage i festerne i anledning af sin egen blodige udryddelse?

Har de talløse og til det pinlige grænsende standardelskverdigheder, som visse katolske kredse siden koncilet febrilsk har udvekslet med de protestantiske trossamfund, da forbløndet Dem så meget, at De er ude af stand til at se, hvilken fatal taktløshed og hvilken uhyggelig mangel på finfølelse den svenske statskirke har demonstreret ved udsendelsen af denne mildest talt absurde invitation?

Eller er det et led i de hektiske bestræbelser, der under betegnelsen »økumeni« udfoldes på livet løs i disse år, at man under arbejdet for at opnå et resultat opgiver enhver form for selvbevidsthed og sund fornuft for på tolerancens taknemmelige alter at udlevere disse udmærkede egenskaber til forvaltning efter visse alt andet end repræsentative kredses forgodtbefindende?

Og så, hvad selve indbydelsen angår:

1. Finder Katolsk Ugeblad, der i umindelige tider har manet sine læsere til at bestige den samme økumeniske kæphest, som redaktionen

stand til at manipulere med sig selv. Den genetiske manipulering er et indgreb i den højeste orden, et direkte overgreb mod menneskets frihed.

Professor Gerlach afsluttede konferencen med at spørge, hvor den grænseløse menneskekærlighed var at finde i disse mange utopier? Det gælder om at føre verden tilbage til menneskelig målestok, i stedet for at omdanne mennesket efter en kunstig verdens målestok. Gerlach opfordrede endnu en gang naturvidenskaben og teknikken til at stræbe efter den menneskelige kultur og ikke overskride grænserne for denne.

Ibi Werner.

selv galoperer af sted på, det rimeligt, at den protestantiske kirke under opbud af sin velkendte pomp og pragt fejrer en begivenhed, på hvilken den til hverdag kun kan tænke tilbage med »en dyb og inderlig smerte«, hvorved den jo netop tilføjer selve den økumeniske sag et drabeligt hug?

2. Eller mener man, at det kun er den katolske kirkes medlemmer pålagt at græde fortvivlet over disse visse tragiske begivenheder, medens man på protestantisk side uden videre kan samle disse ak, så overflødige tårer til fontæner ved sine malplacerede mindefester?

3. Har Katolsk Ugeblad i sin bundløse smerte over den distance, som protestanterne i 1500-tallet lagde mellem sig og den katolske kirke, glemt de mennesker – hvoriblandt flere helgener – der i modreformationens tid ofrede hele deres liv for at føre vældige landområder tilbage til den sandhed, som Kirken havde skænket dem, og som for adskilliges vedkommende døde i kampen for den kirke, som Katolsk Ugeblad føler sig kaldet til at tjene?

4. Endelig et yderst konkret spørgsmål: Kan Katolsk Ugeblad oplyse, hvorvidt svenske katolikker har accepteret den omtalte indbydelse eller ej?

Stud. jur. Bengt Selmer Pedersen.

Svar: Hverken det amerikanske katolske nyhedsbureau NC eller dets korrespondent i Stockholm, der i øvrigt er medarbejder ved den svenske katolske pressetjeneste KIT, har fundet anledning til at tilføje nogen kommentar, så derfor vil man formentlig undskylde, at vi – der blot har videregivet meddelelsen – heller ikke har gjort det. Der er ikke endnu tilgæet os yderligere oplysninger i sagen, men vi følger den gerne op, når der foreligger nyt.

Red.

Det var hos Pauluskredsen

En læser gør os i anledning af nekrologen over Olav Segalt i pinsenummeret opmærksom på, at første udgave af »Vejledning i gregoriansk sang« udkom på Pauluskredsens Forlag i 1940, og ikke – som nævnt i bladet – hos Gjellerup. Dette forlag udsendte imidlertid 2. udgaven – i 1965.

Red.

Glæd jer!

3. Søndag

Denne søndags evangelium kunne vi kalde »et eventyr om Guds barmhjertighed«. Det er nemlig ganske eventyrligt! Lad os bare indrømme det! Man skal lede længe efter en historie i verdenslitteraturen, der kan sammenlignes med dette digt i tre strofer om Guds kærlighed til mennesket, et digt, der er så ægte folkeligt, så fuldt af kærlig humor, menneskelig charme og lyssyn. Det er så kosteligt, at enhver kristen må eje og elske det i sit hjerte. Det er som et smykke, bestående af tre perler; man ødelægger det ved at fjerne den ene af perlerne, hvad man desværre har gjort engang for århundreder siden, da man gav dette stykke plads i denne søndags evangelium. Man må supplere den manglende perle, den største af dem, ved at læse lignelsen i Lukasevangeliets 15. kapitel. Hvorfor satte Lukas dem sammen? Enten, fordi der i alle tre strofer fortælles om noget, der var tabt: Det mistede får, den tabte sølvmønt, den fortabte søn; eller også, og det er sikkert det skønneste, det vigtigste: fordi vi indbydes til at have del i genfindelsens store glæde. Når glæden hos Frelseren, hos Gud selv, er så stor, at man ikke kan beholde den for sig selv, må den sandelig være stor, fordi den genfundne værdi er så stor, at kun Guds egen kærlighed kan vurdere den ret.

Det genfundne får og den glade hyrde: En ny udgave af historien om den gode hyrde? Jo, på en måde, og oven i købet den, der er mest yndet i det kristne folk! Den gode hyrdes billede hos Johannes (10, 11–16), som vises os på 2. søndag efter påske, er hårdere og strengere; det er en dom over de dårlige hyrder og over lejesvendene, og efter Johannes' hensigt er det sikkert en selvåbenbaring, hvorved Jesus hævder sin identitet med Israels Gud, som i Det gamle Testaments skrifter lovprises som Israels fører og omsorgsfulde hyrde. Her hos Lukas er hyr-

red mig

er pinse

den den barmhjertige Frelser, som følger det ulydige og uforstandige får ud i ørkenen, løber efter det på dets krogede og tornefulde veje (korsvejen var kun det sidste smerte-fulde stykke) og med blødende hænder løfter sit elskede byrde på sine skuldre og bærer det hjem »med glæde«. Hjemme fejrer han en kostbar fest med sine venner og siger til dem: »Glæd jer med mig; thi jeg har fundet mit får, som jeg havde mistet«. Og hvis jeg kender hyrden ret, så endte et af de øvrige 99 får, der var blevet ved flokken, i gryden og leverede stegen til gensynsfesten.

Så meget ved vi, at hyrden elsker hvert eneste af sine får, og at han ikke blot tilsyneladende ofrer de 99 for det ene, men også sit eget liv og sine svendes liv og førlighed.

Ægte kærlighed vejer ikke og tæller ikke, men er rede til at gøre for hvert eneste af de hundrede, hvad den gør for det ene.

Lignelsen om den tabte sølv mønt: Meningen er den samme som i den foregående fortælling. De samme selvforglemmende, næsten tåbelige anstrengelser! Stor hovedrengøring i hele huset for at finde en krone. »Kan ikke betale sig,« ville enhver af os, der anser sig for at være fornuftig, sige til sig selv. Kvinden i evangeliet holder et dyrt gilde med sine veninder for at fejre den fundne krone, som måske oven i købet er blevet pudset blank for at kunne danne festens strålende midtpunkt. Tåbeligt, ikke? Men sandt! Bærer vi os ikke sådan ad, når vi rigtig glæder os? Sådan skildrer Jesus den glæde i himlen, hvis festlige kor vi indbydes til at slutte os til.

Og så den største af perlerne, som er blevet borte i denne søndags tekst: Lignelsen om den »fortabte søn«. Trodsigt og uforskammet havde han krævet sin arv på forskud, og i det fremmede er alt gået til »i et udsvævende liv«. Det endte med, at han blev svinenes bordfælde; »han

Den fortabte søn vender hjem (Rembrandt).

ønskede at fylde sig med de bølge, som svinene åd, men ingen gav ham noget«. Når man tænker på, hvor foragtet svinet var i Jesu land, forstår man, hvor dybt den unge mand var sunket i de andres øjne! Som et »svin« havde han levet; nu kommer han hjem til sin faders hus, pjaltet og udsultet. Alligevel modtages han med velkomstkys, udstyres med seglring og kostbar klædning, fedekalven slagtes – en uhørt luksus i den agerdyrkende bondes hus!

Men sådan er Gud! Til den anden søn, der er vred over al denne ødselhed, siger faderen: »Vi burde glæde og fryde os, fordi din broder var død, men er blevet levende, og var fortabt, men er fundet igen.«

Barmhjertighed er skabermagt og giver guddommelig skaberglæde. Denne Guds glæde over den bodfærdige synder – hovedtanken i hele dette stykke – lå helt på linie med de skriftlærdes lære om de bodfærdiges ligeberettigelse med de retfærdige, en lære, som dog ikke praktiseredes over for tolderne og de of-

fentlige syndere, hovedsagelig »politiske« syndere. Jesus slår i sin lignelse de skriftlærde med deres egne ord, idet han i vid udstrækning anvender deres typiske ordvalg.

For os kristne læsere er de tre lignelser et overvældende vidnesbyrd om Guds barmhjertighed mod alle angrende syndere, der er villige til at »lade sig finde«. Frelseren sparer ingen møje og intet offer, når det gælder at redde det »fortabte«.

Sådan møder vi altså evangeliet på søndag: Tegning og farve er taget fra Jesu eget land og hans tid, dets budskab om Guds barmhjertige kærlighed er evigt gyldigt, – men lever det også konkret i vore dages verden?

En verden er løbet bort fra Gud, en bitter skæbne i møde – og Kirken bryder op og går nye og ukendte veje for at finde den igen, kristne af alle lejre går rundt i tidens mørke og forvirring og råber hinanden op for at samle den splittede hjord til ny enhed. Kærligheden og freden mellem folkene er blevet borte i kri-

Esbjerg

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester

Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester

Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed
Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahngade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon: 2 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

RYBERG's Bageri & Conditori

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 05 88

*Drik kaffen i vort hyggelige
cafeteria.*

Kolding Andelsmøjeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 2 01 55

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget

Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding

*1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver*

Støt vore annoncører

Roskilde

Firma Hans Møller

vi Ib Møller

Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefyrd*

*Skolebøger - Skolerekvissitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billig-bøger*

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejgod Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs eff.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevine

København

Fiskehuset PARCEL

Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A, København V
Telefon (01) 31 04 11

PAPIR

TRYKSAGER

KONTORARTIKLER

PLASTIC

Karl A. Hansen & Sønner

Murermestre * Entreprenører

Ingeniør * aut. kloakmester

Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 16 55

Send Deres manuskript
i god tid.

genes larm – og den hellige Fader drager over havene for at finde den igen. Kirken rydder op i sit gamle hus og sine skatte og indbyder hele verden til sit bord. Den »fortabte søn« er blevet til millioner af sultende og pjaltede brødre, der banker på faderhusets dør – og faderen siger til sine husefæller: Tag godt imod dem som jeres brødre, giv dem af jeres klæders overflod og brød fra jeres bord, thi de er ikke tiggere, der venter almisse, men medmennesker, brødre, der har ret til at leve, ret til at spise og til at klæde sig på; i faderens hus er der plads og mad til dem alle. Evangeliet om Guds barmhjertige omsorg er ikke dødt i denne verden!

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 3. efter pinse, grøn, s. 662.

MANDAG Bonifatius, bisp, martyr, rød, s. 931.

TIRSDAG Norbert, bisp, bekender, hvid, s. 933.

ONSDAG hverdag, grøn, s. 662.

TORSDAG hverdag, grøn, s. 662.

FREDAG hverdag, grøn, s. 662.

Erindring om martyrerne Primus og Felician, s. 934. – Eller: Primus og Felician, rød.

LØRDAG Margrete af Skotland, dronning, enke, hvid, s. 936.

SØNDAG 4. efter pinse, grøn, s. 666.

Lægmandsgruppen i *Skt. Dominikus Orden* holder sit sidste møde i denne sæson søndag den 4. juni kl. 9,30 i Skt. Andreas' Kloster.

Søster Katarina O.P. fra Rögglebäck vil tale om »Saligprisningerne, som man møder dem i salmerne«.

Jesu Hjerte Kirke

Onsdag den 7. juni kl. 19,30:

Bodsgudstjeneste før sommerferien. Tema: »Vor omgang med vore medmennesker«.

1. Indledning

Indgangssalme: Under dine vingers skygge (483).

Indledningsord.

Fælles bøn.

2. Ordets gudstjeneste

Læsning: Rom. 12, 8–21.

Salme: Han, som har hjulpet hidindtil (468).

Læsning: Lukas 14, 1–11.

Kort prædiken.

De liturgiske ændringer

Arbejdet med at ændre liturgien i overensstemmelse med koncilets beslutninger fortsætter. En ny instruks fra Rituskongregationen indeholder en række bestemmelser, som imødekommer ønsker fremsat af forskellige bispekonferencer. Det drejer sig om mindre ændringer, som ikke nødvendiggør anskaffelsen af nye liturgiske bøger, men som alligevel ligger på linje med den forestående endelige reform. Instruksen er dateret 4. maj 1967, og den træder i kraft den 29. juni.

Hvad messen angår, er det mest betydningsfulde bestemmelsen om, at bispekonferencerne kan give tilladelse til at Canon bedes på modersmålet. Desuden kan den centrale del af Canon synges også i messer med kun een celebrant.

Antallet af præstens knæbøjninger, korstegn og kys af altret reduceres ganske betydeligt, hvilket

navnlig vil have værdi, hvor altret er vendt mod menigheden.

Præst og menighed skal i fællesskab bede »Domine, non sum dignus« forud for præstens kommunion, og bortsendelsen flyttes hen efter velsignelsen.

I messens skiftende dele indføres en større valgfrihed på hverdage, således at messen i højere grad kan tilpasses den enkelte menigheds behov.

Ved begravelser og i messer for afdøde kan farven violet anvendes i stedet for sort, og sangen ved båret »Libera me, Domine« kan erstattes af andre, som giver udtryk for opstandelseshåbet.

Endelig gives der mulighed for at tilrettelægge tidebønnerne Laudes og Vesper på en sådan måde, at de bliver mere velegnede som menighedsgudstjenester.

Når der synges tidebøn i folkekirken

Det har vakt en vis opmærksomhed, at kulturministeriet har givet en slet ikke så ringe sum af tipsmidlerne til udgivelsen af en dansk tidebog. Tidebønnen, som allerede kendtes i Det gamle Testamente, blev af apostlene selv videreført i kirken og er fælles kristent arvegods. Og selv om den inden for folkekirken ikke dyrkes i samme grad som hos os, har den dog heldigvis også der fundet plads. Selskabet »Dansk Tidegærd« (Sekretariat: Marienlyst Alle 11, Helsingør. Telefon (03) 21 41 44) arrangerer hvert år et sommerstævne på Løgumkloster med foredrag, øvelser og især fælles bøn (i år afholdes stævnet 26. juni til 1. juli). På stævnet i 1964 holdt professor Regin Prenter et foredrag, som nu er udkommet i form af en pjecé, der giver en god førsteorientering om tidebønnens betydning – også for lægfolk – og om den tradition, der ligger bag.

Koncilets opfordring til fælles bøn med de øvrige kristne drejer sig ikke bare om bønnen for de kristnes enhed. En fælles lovprisning af Gud

er et af de mål, vi stræber hen imod, og den kan allerede nu i vid udstrækning finde sted. Et dansk kloster, som er gået over til at bede korbønnen på dansk, benytter folkekirkens salmebog og tidebog – den sidste er desværre udsolgt for tiden – og det ikke først og fremmest af økumeniske grunde, men ud fra liturgiske motiver. Den danske tidebog viser sig at være bedre egnet til korbøn end den forkortede udgave af det romerske breviar, som udkom i 1960. (En forkortning er nemlig aldrig nogen god løsning.) Den danske tidebog afgiver et rigere materiale, der giver bedre muligheder for selv at komponere sine tidebønner. Der er hymner og antifoner, bibelske henvisninger til læsningerne, kirkebønner samt alle Davids salmer i numerisk rækkefølge foruden en snes andre salmer fra Bibelen. Nu må man blot håbe, at den udgave, selskabet har under forberedelse, respekterer den samme frihed og ikke vil tvinge os ind i en alt for stram ramme. En særudgave af Davids salmer og de øvrige bibel-

3. Personlig betragtning

Stilhed – orgelspil.

4. Fælles skyldbekendelse og tilgivelse.

5. Udgangssalme: Lover den Herre (476).

Efter gudstjenesten er der lejlighed til skriftemål.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Banegårdens Restaurant

Fritz Kapper

Odense H.

Murermester- og entreprenørfør.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselolier

Glarimester

POUL V. JOOST
Slotsgade 7, København N
Telefon 39 79 77
Stort udvalg i fotografirammer

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Gardiner
Manufaktur
Hvidevarer
Sengeudstyr

Textil-Varehuset

Slotsgade 17, København N
Tlf. (01) 35 05 01
Leverandør af skolekjolet

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

SEND DERES MANUSKRIFT
I GOD TID

J. Qvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

HORNUNG & MØLLER

Aktieselskab
KGL. HOF-PIANOFABRIK

KØB . SALG . REPARATION
FELIX SCHMITT & SØN
Exam. pianostemmer og Instrumentmager
Magleles 1, Odense,
Tlf. (09) 12 36 56 - privat 111593
Organist & kantor ved den
Katolske Kirke i Odense.

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre
Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

ske salmer ville være en meget vær-
difuld hjælp for dem, der bruger den
lille katolske tidebog.

Måske kunne der være anledning
til at forestå et samarbejde mellem
udgiverne af tidebogen og den dan-
ske katolske liturgikommission! Vi
katolikker sidder inde med en del
erfaringer på dette område, som må-
ske derigennem kunne komme andre
til gode. I hvert fald ved jeg, at ka-
tolikker vil være velkomne på Lø-
gumkloster, når selskabet afholder sit
stævne i slutningen af juni.

V.D.

R. Prænter: Bibelsk fællesbøn. Hvorfor tide-
bøn? 12 s. Kr. 2,50.

FILMKRONIK *Fortsat fra bagsiden*
unge ven i krig, gemmer han sig
ynkeligt i farens stund og er vældig
med på at tage æren, da det hele er
overstået.

Men gennem nogle overordentlig
realistiske kampscener, der én gang
for alle gør det af med romantiske
forestillinger om, at riddertidens
krigsførelse var et ædelt håndværk,
og ved forud at have redegjort for,
hvad det er, der bringer ædle men-
nesker sådan i totterne på hinanden,
mennesker som, hvad enten de be-
finder sig på den ene eller den anden
side af det politiske jerntæppe har
vor sympati, får Orson Welles os til
at stille os selv det spørgsmål om
det ikke er Falstaff, der har ret, og
alle dem, der myrder for principper
og tørster efter ære, der har uret.

De-
ette menneskeligt set mægtige og
gribende stof forløser Orson
Welles med sin store filmkunstneri-
ske sikkerhed – og vel at mærke al-
deles uden det krukkeri, som kende-
tegnede hans tidligere film. Hans
billedsprog er magtfuldt og af en
udsøgt fotografering. Man kan dis-
kutere, om det var rigtigt, ikke at
benytte farver, men det er ikke de-
sto mindre fantastiske virkninger,
han når med sine grupperinger. Der
er – ligesom hos Laurence Olivier –
kælet for hver detalje. Welles spiller

Reserveret

selv meget vittigt og meget gribende
rollen som kødbjerget og øltønden
Falstaff (for de interesserede; udta-
len er »Fårstaff«), og Sir John Guil-
gud forsvarer på ædel vis kong Hen-
rik IV's rolle. Hvor klinger Shakes-
peares vidunderlige engelsk skønt fra
hans mund – uden at vi et øjeblik
tænker på, at det er teater. Det står
for os som et hjørne af menneskeli-
vet. Det leverer – som Shakespeare
som oftest gør det – stof til eftertan-
ke lang tid efter, at man har forladt
teatret. (Gloria Film).

HK

R.I.P.

Vor kære mor, svigermor, mor-
mor, farmor og oldemor

MARIANNE WISNIEWSKA

Stationsvej 13, Nivå

er stille død den 11. maj 1967.
Den afdøde anbefales til de tro-
endes forbøn.

Familien

Protestantisk bispevielse i Spanien

MADRID – NC News Service

For første gang i Spaniens historie
har en protestantisk præst offentligt
modtaget bispevielsen der i landet.
Den pågældende er den 55-årige pa-
stor Ramon Taibo.

Pastor Taibo, der tilhører den epi-
skopale kirke, modtog vielsen i den
episkopale domkirke i Madrid i
overværelse af episkopale biskopper
fra flere forskellige lande.

Pastor Taibo, der er født katolik,
udtalte før vielsen, at han håbede,
at hans venner blandt de katolske
præster også ville komme til stede.

Sankt Annæ Rejser

- 2) Rom-Assisi-Firenze, 28. juni-15.
juli. 18 dage – tog – liggevogn
Kbh.-Rom. Kr. 1275.-.
- 3) Rundrejse i Østrig (28. juni-9.
juli). 12 dage – tog – liggevogn/
bus. Kr. 895.-.
- 4) Kulturperler (Rom-Firenze). 29.
sept-13. okt. 15 dage – fly. Kr.
1275.-.

Pastor d'Auchamps Romrejser

- 2) Ravenna-Rom-Assisi, 28. juni-18.
juli. 21 dage – tog. Kr. 1375.-.
Individuel tidligere eller senere
hjemrejse efter behag.
- 3) Rom-Assisi. 22. sept.-6. okt. 15
dage – fly. Kr. 1275.-.

Program over turene og alle oplysninger:

Lærerinde Annie Rastrup, Amager-
brogade 45, Kbh. S – tlf. SU 86.

Statsaut. revisor Erik Schwartz &
frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø –
tlf. ØBRO 4642 x.

Den nordiske valfart med fly til Lourdes

Bispedømmets pilgrimsrejse 16. september – 22. september:

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin. – Læge og sygeplejersker medfølger.

Pris: på hotel kr. 820,-; på Asile Notre-Dame kr. 690,-.

Program og tilmelding: C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, K. – tlf. PA 2539,
eller fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup – tlf. GE 6341.

SKANDINAVISK LOURDESVALFART

fra den 28. juni til den 12. juli.

11 dage i Lourdes, hvoraf 5 dages valfartsovelser og resten hvileferie.
I prisen kr. 990 er alt medregnet, også liggevogn og bagagetransport.

Rejseleder pastor J. Mesters.

Program fås ved henv. til Vor Frue Sekretariat, Lundemarken 15, Kalundborg,
telefon 03-515 nr. 2676.

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m. m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Asylgade 16 - Telefon 12 33 43

Et hjørne af menneskelivet

Shakespeare i TV og biograf

Ved et morsomt træf har dansk fjernsyn vist Sir Laurence Oliviers filmatisering af Shakespeares »Hamlet« næsten samtidig med, at Orson Welles' Falstaff-film »Klokkerne ringer ved midnat« har haft premiere.

Oliviers perlerække af Shakespeare-film startede heni- mod slutningen af 2. verdenskrig med »Henrik V og slaget ved Agincourt«, som – da den kom frem – fik en ret kølig modtagelse her i landet, men siden har både kriti- kere og biografgængere måtte krybe til Canossa, og fil- men er til folks stadig større tilfredshed blevet genopta- get igen og igen. Henrik V var som bekendt den konge, der fornærmet af Frankrig lavede invasion og erobrede landet og i Shakespeares udlægning »elskede Frankrig så højt«, at han ikke ville slippe en bid af det. Filmen var inspireret af den sene middelalders malerkunst og var som billedværk en nydelse af de store. Af indhold var den et på en gang gribende og ironisk »Te deum« i an- ledning af de allieredes sejr.

»Hamlet« var mere problematisk. Fra digterens hånd er stykket næsten anskuelsesundervisning i dra- matik, hvorimod Laurence Olivier ved en meget sindig rytme og en næsten Dreyersk kameraføring *afdramatisere*. Denne virkning understreges af Sir William Waltons skønne musik, der er et af filmhistoriens bedste partitu- rer. En ting, Olivier og hans medarbejdere sætter i relief i »Hamlet«, er den danske prins' vaklen mellem kærlig- heden til Ofelia og hans næsten sakrale indvielse til hævn over onkelen. Og vi oplever, som vi sjældent tidlige- re har gjort det, Ofelias tragedie, der er et griben- de udtryk for det jævne men- neskes afmagt i de stores blodige leg.

»Richard III« var en ny stu- die i denne leg, magtspillet, der isner følelserne og forråder de principper, der måske engang var gode, men som i hænderne på realpolitike-

ren, magtmennesket, bliver til ulykke for Adams børn. Vi godter os i en stor del af »Richard III« over den charmerende lurendrejer, men pludselig ser vi et hjørne af det afstumpede, og så er vor afsky vakt.

Oliviers »Othello« har vi til gode, men Falstaffs in- struktør, Orson Welles, lavede for 15 år tilbage en Othellofilm, som ikke fængede – takket være Welles' forkærlighed for bizarre virkemidler – hovedsagelig i fotograferingen. Men hans »Falstaff« (Klokkerne ringer ved midnat) føjer sig smukt ind i den tradition, Olivier har skabt. Welles har ikke filmet noget bestemt skuespil, men pillet de afsnit ud af Shakespeares stykke, som har den kære figur med. Ikke desto mindre er det dog skue- spillet »Henrik IV«, der afgiver mest stof, og handlin- gen følger i store træk tråden i dette værk om den unge prins, der foretrækker svirebroderen, stratenrøveren og madgrisen Sir John Falstaffs selskab for sin fader kon- gens og de pligter, der følger med.

Falstaff var i Shakespeares samtid en yndet figur, som folket opfattede komisk, og han har sikkert taget keglers, siden Shakespeare lader ham optræde i flere skue- spil. Men når man, som Welles gør det, koncentrerer sig om ham, får man meget mere ud af ham – ja, man er tilbøjelig til at kalde Falstaff for tragisk, trods alle hans løjer og hundekunster. Og man misunder ham ikke den høje prins' selskab. Denne er også en sammensat person-

lighed, der både foragter sin fa- der, kong Hen- rik IV, fordi denne er kom- met på tronen ved svig og ræn- ker, og dog ser op til ham, for- di han nu – da han har kronen virkelig lever op til dens forplig- telser. Den både snu og troskyl- dige Falstaff bli- ver ofte offer for prinsens luner, men på den an- den side yder han heller ikke andet end ideer til nye udsvæ- velse. Da han skal følge sin

Fort. side 15

Falstaff på vej til ærens mark.

Katolik og
København

Pomp og pragt
og planlægning

Te deum i
anledning af
jubilæet

Børge Rudbeck
i Vatikanet

Biskop Marten-
sen om evange-
liernes sandhed

Valfarterne til
Øm og
Aasebakken

---

katolsk ugeblad 23

9. JUNI 1967
115. ÅRGANG

Glansen var gået af biskop Absalon, men i anledning af Københavns 600 års Jubilæum, som vi også fejrer her i bladet, har han fået ny forgyldning, samtidig med at hans minde pudses af.

Fred med sin broder og sin søster

Valfarterne til Øm og til Aasebakken

Valfarterne til Øm og Aasebakken i år samlede omtrent lige så mange deltagere som tilfældet var sidste år. Der var begge steder små 2000 mennesker. Vejret på begge søndage må vist betegnes som nydeligt.

Til Øm kommer der flere og flere personbiler, og nogle synes at fællesskabet herved lider skade. Men på den anden side kan rosenkransen og valfartssalmerne også bedes og synges i personvogne med 4-6 deltagere og ikke blot i de store busser, bemærker en deltager.

Nogle var kede af, at antallet af faner fra de forskellige sogne er gået ned. Det vides ikke, om der her er tale om et principielt spørgsmål, eller om det ganske simpelt skyldes mangel på fanebærere.

Biskop Hans L. Martensen læste messen sammen med patrene A. Dekkers, Aarhus, Ib Hjorth, Viborg, James Figel, Herlev og Josef Völk, Odense. Under messen truede nogle skyer og det blev til en lille byge under kommunionen, men ellers var vejret som ovenfor nævnt, smukt.

Om eftermiddagen holdt sognepræst, pastor J. Gaarn Larsen, Viby ved Århus, i forbindelse med andagten og den sakramentale velsignelse en tale om det kristne fælleskirkelige samarbejde med særlig henblik på virket for freden.

Han udtrykte glæde over viljen til samarbejde hos katolikker – til kristne uden for den katolske kirke, et samvirke, der alt for sent i historien er begyndt at blomstre – set med menneskelige øjne. Så meget desto mere opløftende og forjættende er det.

Allerede gennem flere år er samarbejdet og broderkærligheden søgt praktiseret ud fra præsterne og menigheden på Ryesgade i Århus.

Det andet Vatikankoncil inspirerer til så meget positivt ud over verden blandt folkeslag, der alle mere end nogensinde før trænger til det kristne broderskab i tanke, ord og praksis.

Pastoren holdt derpå videre et inspirerende foredrag om det kristne fredsarbejde, som det udfolder sig på mangfoldig vis rundt om i nationerne og på kontinenter.

Han omtalte også indgående kirkenes medansvar for at skabe bedre levevilkår for de utallige mennesker, der i mange lande lever under kummerlige materielle kår. Fattigdom er arnested for nedværdigelse af mennesket og for krigen i yderste konsekvens. Freden er resultatet af retfærdigheden mellem mennesker af

den tjenende og offervillige vilje; erklærede pastor Gaarn Larsen.

En deltager i Øm-valfarten kom med endnu et lille hjertesuk:

Selv om man ved valfart almindeligvis også tænker jå og taler om legemlige strabadser, så synes disse at blive unødigt store på den sidste vejstrækning fra hovedfærdselsåren og et par kilometer ned til Valfartskirken og Ømborgen. Vejen er formeligt kørt op, og det ville være velgørende, om det stedlige sogneråd ville udbygge vejen med grus. Der er dels store opkørte sandmasser og en opkørt midterrabat, så lavtliggende karosserier let kan slæbe på undervejs ind til valfartspladsen.

Også på pladsen mellem Ømborgen og valfartspladsen foran kirken kunne fast grusbund tiltrænges. Her er hedesandet trådt op, så det er en ulidelighed, hvis en storm sætter ind.

Valfarten til Aasebakken

Det var en ny komité, der holdt premiere med dette års valfart til Aasebakken. Den havde ære af det praktiske arrangement. Et helt nyt podium til alteret og med en særlig mikrofon til oplæseren var anskaffet og virkede fint. Komiteens formand, Henning Bisander, erklærede sig tilfreds med kollekten, der indbragte 2078 kroner. Vi har regninger på 9000 kroner og har måttet optage et lån, men det regner vi med at kunne afvikle over en årrække, siger majoren i en samtale med »Katolsk Ugeblad«.

Skt. Ansgars Kirkes organist, Erling Rasmussen, ledede sangen med sikkerhed og musikalsk følelse.

Fred ved Jesus Kristus

I sin prædiken både i Øm og på Aa-

Færre og færre faner

Fra valfarten til Øm 1967.

*Salige er de, som stifter fred,
thi de skal kaldes Guds børn.*

Mat. 5,9

sebakken gik biskop Martensen ud fra Valfartens motto i år: Fred ved Jesus Kristus. Det er ikke uden en vis bevægelse, vi kommer sammen på en valfart netop i disse dage under dette motto, indledte biskoppen. Biskoppen nævnte Det gamle Testaments profeter, der havde forudsagt Fredsfyrstens komme. Det var ham, der skulle bringe Guds fred til jorden. Når han kom skulle uretfærdigheden og undertrykkelsen afskaffes.

Det var på denne baggrund, at der opstod en konflikt i Jesu liv. Vi læser i Det nye Testamente, hvorledes man ville gøre ham til konge. Vi ved at Jesus skjulte sig for mængden for at undgå dette. Hvorfor opfyldte Jesus ikke jødernes forventninger? Var det ikke sandt, at han var kommet for at afskaffe uretfærdighed og undertrykkelse og bringe fred? Jo, det var meningen. Han ville opfylde dette. Han ville skænke fred. Han ville kæmpe mod de magter, der ødelægger menneskenes liv. Derfor gik han rundt og trøstede og gjorde godt og spredte fred blandt mennesker.

Men, fortsatte biskoppen, Jesus vidste om de sidste årsager til krig og uretfærdighed. Det er menneskenes eget hjerte og eget sind, der skjuler disse årsager. De søger sig selv mere end deres næste. De elsker ikke Gud af hele deres hjerte og hele deres sind. Det er fra denne kilde at ufred og krig kommer.

Derfor ville Jesus ikke bruge politik og krig. Man kunne have det mest fuldkomne politiske system, men så længe menneskene i deres hjerte bærer nag og tænker ondt om hverandre er kimen til en ny krig parat.

Hvordan kan man tale om fred mellem kontinenter – mellem verdensdele, spurgte biskop Martensen. Hvordan forestiller man sig det, når man ikke kan holde fred med sin broder og søster? Derfor lød Jesu prædiken: Omvend jer, thi Guds rige er nær. Dermed viser Jesus en vej, der er helt anderledes. Han indgik ikke noget kompromis med hverken Kaiphas eller Pilatus. Hvad er da denne vej til fred? Det er Jesu indstiftelse af Den hellige Kommunion. Ydre magtmidler er sikkert nødven-

dige ligesom embedet og økonomien er det i kirkens organisation. Men kraften kommer inde fra. Det skal tage sin begyndelse i hver lille gruppe – i hver lille menighed. Taler vi om verdensfred i det store, men ikke er i stand til at holde fred med dem man møder til daglig, og som vi samles med om Herrens bord, spiser vi os en dom til, sluttede biskoppen sin prædiken.

Fotografen måtte desværre melde afbud til Asebakken, og for at valfarten 1967 ikke skal gå ind i historien uden at være foreviget, indbydes alle, der har taget billeder på vandringer eller på klosterområdet, til at sende et udvalg ind til redaktionen, der så vil arrangere en lille udstilling i bladet af de billeder, der anses for mest karakteristiske for den tilbagevendende begivenhed. Hvert enkelt billede bedes forsynet med tydeligt navn og adresse af hensyn til returneringen. Indsendelsesfrist: 3. juli.

Pomp og pragt og planlægning

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:

Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt, Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9-16, lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 16,50. Løssalgpris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

Når det unge par i morgen giver hinanden ja-ord i Holmens Kirke vil også katolikker på god kristen vis ønske dem alt godt og at deres virke må blive til velsignelse for folk og rige. Og hermed starter med den *pomp and circumstance*, man i dette gamle kongerige kan opbyde under tilpas hensyntagen til, hvad der anses for smagfuldt i 1967, vor hovedstads festuge, som vi heller ikke her i »Katolsk Ugeblad» vil forbigå. Gamle biskop Absalon på rådhusets facade har fået en gang forgyldning, så han rigtig kan stråle. Der er mange turister i gaderne, og det er en kendt sag, at mange af dem synes, han har grund til at stråle. Man kan rundt omkring i verden træffe masser af mennesker, der får julelys i øjnene, når vor smukke hovedstad ved sundet kommer på tale. Wonderful, wonderful Copenhagen . . .

Ikke mindst omkring sådan et jubilæum begynder man – hvis man da kan li' det og har sans for det – at tænke historisk. Så skal man imidlertid huske på, at det at tænke historisk ikke bare har noget at gøre med at tænke tilbage, men også med at tænke frem. København begyndte at sprænge provinsbyens rammer omkring århundredskiftet, og efter anden verdenskrig optoges staden i storbyernes lag. Dette ødelægger ikke umiddelbart en bys charme. Der er noget inciterende og inspirerende og musikalsk over en travl by i arbejde, men vi ved også, at livet i en stor by kan umenneskeliggøres. Mange føler sig knuget i et mindre bysamfund, overvåget gennem gadespejle af folk, de i forvejen mener at vide alt om, og som de tror, ved alt om dem. De drages af storbyens kulturliv og forlystelseliv og rigere arbejdsmuligheder – og får i tilgift den knugende ensomhed, hvor provinsbyen dog kunne byde på et sammenhold – selv om også dette havde sine skyggesider. Omegnens motorveje, der med deres bilmylder snor sig over hinanden og under hinanden og brutalt vælter hvide havelåger og kapper grønne områder af, hvis da ikke selve husene er gået med i købet, giver sceneriet lighed med den nye verdens strømlinede fremtoning, og som antydnet koster dette noget – ikke blot i penge. Et godt ønske for København – og for alle vore byer i det hele taget, da mange provinsbyer er ved at vokse sammen – er, at livet i storbyen ikke må blive yderligere umenneskeliggjort.

København er fortsat byen med de smukke tårne, men vi kan ikke komme uden om, at visse højhuse – der ikke i sig selv er uskønne – har ødelagt den profil, der tidligere – for eksempel betragtet fra Frederiksberg Have – var en lise for synet og sindet. De vise må vide, om der ikke havde været mulighed for andre placeringer af de højhuse – for eksempel nærmere periferien. Vi andre kan kun nøjes med at bede om, at man i fremtiden planlægger bedre, hvis det var her, det har skortet. Så må de vise også svare på, om det er noget naturnødvendigt, at der i det mindste pletvis opstår *slum*, hvor menneskene klumper sig sammen. I hvert fald har også København i centrum og i periferien kvarterer, man ikke gerne viser frem. Naturnødvendigt eller ikke naturnødvendigt. Mon ikke de fleste ønsker, at den nødvendige sanering skrider hastigere frem.

Ikke desto mindre: Wonderful, wonderful Copenhagen . . .

HK

Omkring 800 års jubilæet

KATOLIK OG KØBENHAVN

Af J. Nybo Rasmussen

Når vor hovedstad skal have en **I**n fødselsdagshyldest også i »Katolsk Ugeblad« ligger det nær at komme ind på Københavns forhold til den katolske kirke. Men skønt den katolske Roskildebiskop er byens grundlægger og hans mitræklædte skikkelse stadig pryder dens rådhus, kan det falde svært nok for en katolik at istemme den behørig festhymne. For sandheden er, at forholdet mellem København og vor kirke egentlig aldrig var det bedste. I Rom, Wien, Paris, Bruxelles eller endog Warszawa ville et byjubilæum også være blevet højtideligholdt med taksigelser ved prægtige pontifikalmesser i domkirkerne, for dér ville ingen modstrid have været mellem det lokale gudsfolks loyalitet overfor deres by og deres kirke. Man ville åbent have kunnet glæde sig sammen i det katolske kulturmilieus forholdsvis harmoni.

Men København! Må en katolsk københavner ikke sætte sin tro udenfor parentes, hvis han vil hengive sig til årets naturlige lokalpatriotisme? Københavns Domkirke er jo – al økumeni til trods – så evangelisk-luthersk, som den har været de sidste 400 år, og på pladsen foran dens hovedportal står det officielle monument over reformationen af 1536, da kongens hånd lukkede fængselsdørene bag Danmarks katolske bisper, og i stolt bevidsthed om sit skarpe brud med fortiden erstattede den romerske kirke i Danmark med den wittenbergske. Og lige siden da har København været en by, hvis liv og kultur snarere prægedes af modsætning til katolicismen end af vor kirkes frugtbarørende inspiration. Sådant er historien, når vi ser den, som den er.

Men een ting skulle vi katolikker have fået øjnene op for i de seneste

år: at prøve at anvende Kristi kærligheds lov i forholdet til ikke blot personlige, men også vor kirkes modstandere, idet vi ærligt søger at se det berettigede i deres uvilje mod os (jvf. »Kirken i verden af i dag« 43 og 44). Denne ånd forhindrer os i at blive stående ved den nedslående konstatering af misforholdet mellem den katolske kirke og denne store by, eller at vi blot kan nøjes med at føle os konfessionelt krænkede over, at den er så stolt over engang at have smidt katolicismen på porten, og stadig ser det som sin opgave at være en metropol i en halvt protestantisk, halvt sækulariseret nordisk kulturverden, der i Europa forstår sig som modpol til det katolske syden.

Vi vil i korthed betragte den måde, hvorpå København gennem tiderne har oplevet den katolske kirke, for at se, om der ikke derved

bliver elementer synlige, som i nogen måde kan forklare, hvorfor denne by efterhånden er blevet så fremmed for sin biskoppelige grundlægers kirke.

Absalon

Absalon tilhørte en rig godsejerfamilie, Hvideslægten, og var som bekendt kong Valdemar den Stores medarbejder i bestræbelserne for at genopbygge det danske samfund efter vnderplyndringer og borgerkrige. Han blev biskop af Roskilde, fordi kongen gerne ville det, men utvivlsomt også fordi hans evner og uddannelse berettigede ham til det. Samtidig fortsatte han dog sin politiske og militære aktivitet. Kongen »ejede« fra gammel tid alle landets købstæder, og han forærede nu Absalon byen Havn ved Øresund. Hvad der skete 1167 var, at Absalon byggede en fæstning på den ø, der nu hedder Slotsholmen, fordi han ville værne byen og have et fast punkt i kampen mod søroverne. Saxo beretter om dette og andre træk i bispens færden på sit nye slot, således at han engang ikke kunne få sit bad i fred for sørovernes angreb, men måtte springe op og tage harnisket på for at give dem en varm modtagelse, hvorefter han udstillede de afhuggede hoveder på stager over muren! Et sådant indtryk fik de ældste københavnere af deres patron, hvis værn altså var af en såre jordisk natur, jvf. statuen på Højbro Plads.

Absalon testamenterede sin gave til Roskilde bispestol, og hele tre paver fik han til at bekræfte, at sagen havde sin rigtighed. Celestin III bemærkede, at hvis nogen ville driste sig til at anfægte denne gave, skulle han vide, at han derved pådrog sig den almægtige Guds og de hellige apostle Petri og Pauli vrede. Disse stærke ord var anset for nødvendige, dels fordi respekten for ejendomsret i det hele taget var svag, dels fordi Københavns stilling som kirkeejendom var en truet undtagelse i samfundet. Det var et eksempel på det typisk middelalderlige ved kirkens sociale position, at den således besad og hævdede verdslige rettigheder: »potestas directa in temporalia«.

Bisp, borger og konge

Hele resten af middelalderen prægedes Københavns historie af Roskilde bispestols kamp for at bevare sin utvivlsomt velerhvervede ret til byen imod mange slags fjender, først og fremmest kongerne, men også handelskonkurrenterne i Lübeck og

andre udenrigs fjender, dog også mod borgerne selv, fordi de ville have lige ret med andre byer i indre anliggender, især ret til at danne gilder og lav og til selv at vælge byrådet, mens Roskilde-stolen tenderede mod at bevare et autoritært styre i byen under den biskoppelige slotsfogeds kontrol. Een gang kom det til åbent oprør, nemlig i 1296, da de forbudte gildesbrødre beskød biskop Jens Krag og hans folk på slottet med armbrøstpil, men sagen blev dog forliget. Kongerne ville gerne have København igen, og en senere historieskrivning har søgt at skildre dem som bydemokratiets værnere mod bisperne. Dette er dog en overdrivelse. Da det 1417 (250 år efter borgens grundlæggelse, altså også et jubilæum) lykkedes for Erik af Pommern ved et kup at komme i besiddelse af byen, viste det sig, at borgerne ikke fik mere frihed end før. Men det blev en økonomisk fordel, at København nu blev kongens by, thi hermed voksede indtægtsmulighederne både ved hofholdningen og administrationen.

Der var mange kirkelige institutioner i København i middelalderen, først og fremmest hovedkirken Vor Frue med dens kollegiatkapitel af kanniker, der gjorde den til stiftets vigtigste efter Roskilde Domkirke. Fra 1238 var der et franciskanerkloster (Gråbrødretorv), desuden tre sognekirker: St. Clemens (nu forsvundet, den var Havns gamle kirke), St. Petri og St. Nikolai, 1474 stiftedes Helligåndsklostret med dets hospital (der endnu ses ved Strøget), lidt senere St. Claraklostret for franciskanerinder (Klareboderne). Universitetet grundlagdes med paveligt privilegium 1479, og dets første teologiske professor var mag. Peder Davidsen Skotte, en god thomist.

Reformationen

Når byen alligevel så hurtigt blev et arnested for reformationen i Danmark, skyldtes det ikke mindst den grobund for antiklerikalisme, som middelalderen havde efterladt, og som kongerne havde al interesse i at puste yderligere til. Forsøget på at skabe et reelt borgerdemokrati samtidig med en radikal lutherdom gjordes omkring 1530 af borgmester Ambrosius Bogbinder, der ledede billedstormen i Vor Frue Kirke og var med til at anstifte Grevefejden 1534–36. Kong Christian III knuste oprøret og dermed borgerfriheden, men reformationen fik man da, omend i udpræget fyrstekirkelig form. Kø-

benhavn var derefter kongens tro hovedstad og blev det især under enevælden fra 1660, da borgmester Hans Nansen sammen med den lutherske biskop Hans Svane tog initiativet til at samle al magt i Danmark i een mands hånd, nemlig kongens. Først under Kasino-mødet i 1848 rystede københavnernes den politiske inaktivitet af sig med succes, og den demokratiske periode indledtes. Nu blev København en moderne storby, hvor industri og verdenshandel skabte betingelser for den kæmpevækst, der nu præger den.

Katolicismen var en forbudt religion i København efter reformationen. Alligevel var den første danske jesuit københavnersønnen Johannes Kydus (1586–1627), og 1638 fødtes den eneste helt store katolske personlighed, der stammer fra København, Niels Steensen. Men han blev en varigt landflygtig for sin tros skyld. Kun ved de katolske magters gesandtskabers kapeller var der efter Trediveårskrigen regelmæssigt katolsk gudstjeneste og sjælesorg i den danske hovedstad, men danske, der konverterede, måtte regne med at miste både arv og borgerlige rettigheder. Derved blev den lille katolske menighed et udpræget fremmedelement i byen. Først 1830 fik man tilladelse til bygningen af en rigtig kirke, St. Ansgar, men da religionsfriheden kom i 1849 var der af katolsk liv kun denne ene udenlandsk prægede menighed med en præst og en lille skole med 30 elever. Den katolske litteratur på dansk indskrænkede sig til en katekismus. I forhold hertil har perioden siden været en stærk opgangstid; i Storkøbenhavn findes der nu 10 sogne med ca. 10.000 katolikker, det største kirkesamfund udenfor folkekirken. Alligevel er det en forsvindende lille gruppe i en by på 1½ million mennesker, så nogen væsentlig ændring af det konfessionelle billede, der skabtes 1536, er der ikke tale om.

Dialogens tid

Katolske kristne vil sikker endnu længe udgøre en udpræget diaspora i København. Flertallet af københavnere vil ligeledes længe betragte disse katolikker som repræsentanter for en fortid, som i hvert fald i deres bys historie opfattes som et lykkeligt overvundet stadium. Der vil være rig anledning til at fortsætte den dialog, som disse forskellige syn giver anledning til. Vi katolikker vil kunne sympatisere med København, thi de kristent-humane traditioner,

Te Deum i domkirken

som afslutning på festugen

Søndag den 18. juni afsluttes Københavns festuge med gudstjenester. En sådan festgudstjeneste afholdes også i Sct. Ansgars Kirke i forbindelse med højmessens kl. 10. Dette er på sin plads, for ikke alene var byens grundlægger, Absalon, katolsk biskop og byens borgere katolikker i næsten 400 år af dens 800-årige historie, men der fandtes også en katolsk menighed i byen allerede 100 år efter reformationens indførelse, bestående af dygtige indvandrede kunstnere, håndværkere og forretningsmænd, som kongerne havde god brug for. For denne menighed oprettede fremmede gesandter kapeller i deres palæer. At der var tale om en menighed, bevidner de kirkebøger, som endnu findes i Sct. Ansgars Kirkes arkiv. Den kendteste blandt de mange navne er Niels Stensen, der flere gange var fadder ved dåb, mens han endnu var »kongelig anatom«. På grund af sin konversion kunne han ikke blive ansat som

der gør den til en tolerant og hyggelig by at leve i, er os nu engang ikke så fremmede, som Roskilde-bispens gamle undersætter måske tror. Iøvrigt havde selv bispevældet sine gode sider, som burde påskønnes mere, end det for tiden er på mode.

Nu ved den store bys jubilæum bør også vi først og fremmest glæde os over de mange menneskelige og kristne værdier, der findes her i det lille Danmarks hovedstad, og vi bør takke Gud for dem, for Han er og bliver alle gode gavers giver, hvor og hvornår de end måtte findes. Vi har også grund til at bede for, at de hindringer, der findes i os og i andre for, at Guds plan fuldt ud må virkeliggøres, ikke må stå i vejen for denne bys vel. Og vi må ønske, at den i højere grad må komme til at erfare, hvad den på grund af tidens fejl næppe erfarede tilstrækkeligt i sin klerikale ungdom, nemlig værdierne i hvad den katolske tro kan skænke mennesket.

J. Nybo Rasmussen.

Gotfr. Eickhoffs statue af Niels Stensen
foran universitetsbibliotekets 2. afd.

professor ved universitetet. Selv om menigheden skiftevis havde til huse først hos den spanske, så hos den østrigske og sidst hos den franske gesandt, holdt den dog sammen. Derfor kunne kejserinde Maria Theresia i 1764 påbegynde opførelsen af et egentligt selvstændigt kapel på den samme grund, hvor Sct. Ansgars Kirke senere blev opført, og det var et stort fremskridt. Men endnu da den nuværende kirke blev indviet, den 1. november 1842, måtte den fremtræde som gesandtskabskapel for overhovedet at få myndighedernes tilladelse til at ligge der. Ved grundloven af 5. juni 1849 fik menigheden status som dansk menighed, og ved kirkens konsekration den 8. september 1865 – i tusindåret for Sct. Ansgars død – blev kirken opkaldt efter Nordens apostel. Mellem de to årstal 1842 og 1865 videreførtes skolearbejdet og nyoprettedes det katolske hospitalsvæsen. Hvilken betydning dette sociale arbejde for byens borgere har haft og stadig har, ved de fleste. Byens styre har også erkendt dette, og borgerrepræsentationens formand, kontorchef Henry Stjernqvist, var straks villig til at

forelægge præsidiet en indbydelse fra menighedens forvaltningsråd, således at en repræsentant kunne udpeges. Det blev borgerrepræsentationens næstformand, arkitekt Grut, der vil overvære messen. I øvrigt kommer generalvikaren, Mgr. C. Flandrup, samt sognepræsterne for de egentlige københavnersogne, nemlig Jesu Hjertes Kirkes og Sakramentskirkens sogne; også repræsentanter for vort katolske skole- og hospitalsvæsen vil være til stede. Ikke mindst håber vi dog på, at mange af den københavnske menigheds medlemmer vil komme for at sige Gud tak for de 800 år og bede om hans velsignelse over byen, dens styre og borgere. Efter messen, der celebreres af kirkens sognepræst, synges Te Deum. Det er vort håb, at Københavns katolikker af 1967 herigennem må få tilskyndelse til fortsat at føle ansvarsbevidsthed som borgere i byen, således som vore fædre følte det, hvad enten det gjaldt om at værge byen, som Niels Stensen gjorde det på voldene i 1659, eller om, som han og mange andre, at yde en indsats i fredens og fremskridtets tjeneste.

Kjeld Geertz-Hansen.

Apostolat

Skriftbetragtning 4. søndag efter pinse

Sammenligner man det evangelium som Peters fiskefangst, som Kirken forelægger til vor religiøse overvejelse, med de sideløbende steder hos de andre evangelister, vil man opdage, at den samme begivenhed fremstilles forskelligt af de enkelte forfattere. Den ældste tekst findes vist hos Markus (1, 16–20), hvor der ganske nøgternt fortælles, at Jesus kaldte Peter, Andreas, Jakob og Johannes til sig og gjorde dem til »menneskefiskere«. Denne kaldelse skete, mens de var i færd med at kaste vod i søen, eller de – for Jakob og Johannes' vedkommende – var i færd med at bøde garnene. Denne beretning er uden nævneværdig forandring blevet overtaget af Mattæus (4, 18–22), som fortæller, hvordan de første disciple blev kaldet.

Lukas' egenart

Lukas beretter den samme begivenhed, men han gør det på en anden måde. Han har at gøre med mere fordringsfulde læsere. Han vil gøre disse læsere psykologisk forståeligt, hvordan det gik til, at disse fiskere »straks forlod deres garn og fulgte« Jesus (Mt. 4, 20). Han fortæller mere udførligt om de første disciples kaldelse. Og samtidig gør Lukas det bemærkelsesværdige, at han lader Peter være begivenhedens midtpunkt. Mens vi hos Markus og Mattæus har to sideløbende begivenheder, hvor først Peter og hans broder Andreas og derefter Jakob og hans broder Johannes kaldes, drejer det sig hos Lukas kun om Peter. Jakob og Johannes nævnes kun i forbigående (Lk. 5, 10). Jesu ord til Peter: »Kast

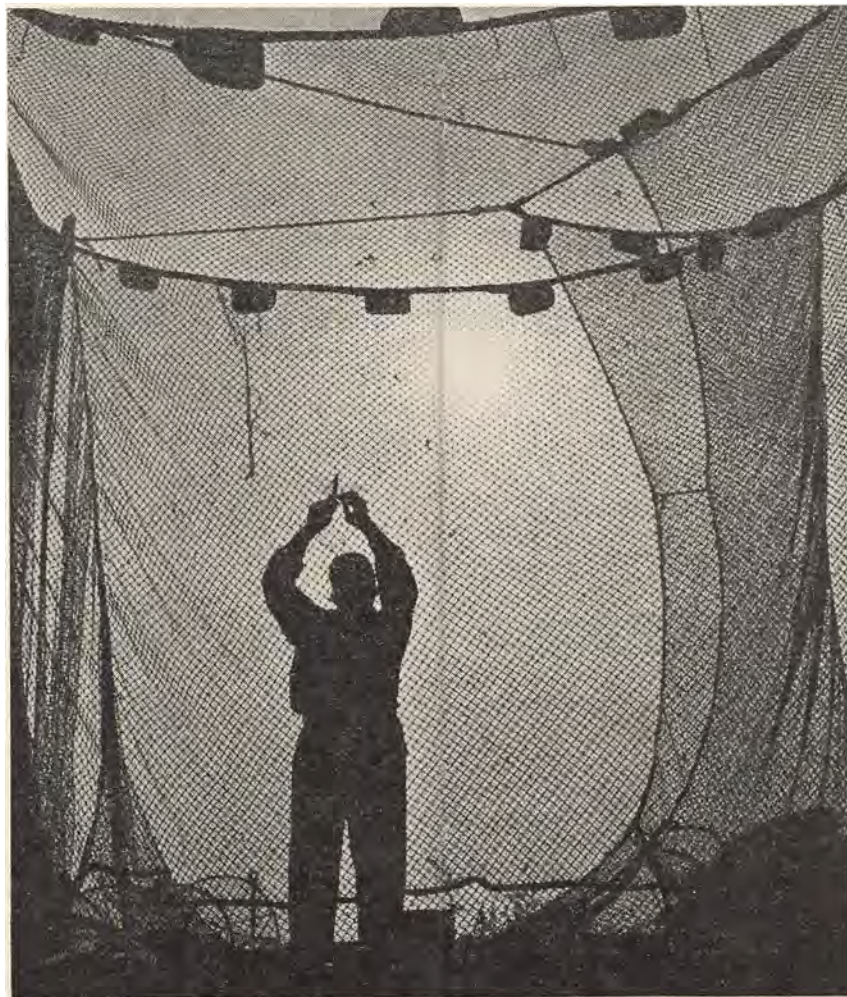
jeres garn ud til en dræt!« (Lk. 5, 4) og sætningen: »Da de havde gjort det, fangede de en stor mængde fisk« (v. 6) forudsætter, at Peter ikke var alene. Det ligger nær at tænke på hans broder Andreas, som ikke nævnes i teksten. Hos Lukas er Peter blevet hele begivenhedens midtpunkt. Og dette siger noget om Peters stilling i den første menighed.

Herrens psykologi

En af de første modstandere af kristendommen, den platoniske filosof Celsus, bebrejdede apostlene, at de uden overvejelse og eftertanke fulgte Jesus, da han kaldte dem. Lukas giver – i modsætning til Markus og Mattæus – en psykologisk forklaring på, hvorfor de gjorde det. Han viser dem sin magt. Apostlenes betingelsesløse efterfølgelse kan ikke overraske os. Og Jesus viser dem sin magt netop på et område, de kan forstå. Han går ind i deres verden. Fiskedræt var deres job. Jesus gjorde ikke et eller andet fantastisk, som de ikke kunne fatte. Han gjorde netop det, som Peter og hans fæller kunne forstå. Da de andre fiskere kom og hjalp dem, og da de fyldte begge bådene, så at de var nær ved at synke, da begreb Peter, hvad Herren var: Han faldt ned for Jesu fødder og sagde: »Gå bort fra mig, Herre, thi jeg er en syndig mand.« Peter forstod sikkert endnu ikke alt, hvad Jesu person indeholdt. Men han var klar over, at han stod over for noget fascinerende, noget helligt, noget hemmelighedsfuldt. Derfor tiltaler han også Jesus med ordet: »Herre« (Kyrie). Det er den titel, hvormed den første kristenheit har udtrykt Jesu overmenneskelige person.

Apostolat

Hele beretningen som sådan hviler ikke i sig selv. Den har en tendens, et mål, den sigter imod. Dette mål kommer til udtryk i beretningens næstsidste sætning: »Frygt ikke! fra nu af skal du fange mennesker.« Lukas nævner i v. 8 Simons nye navn: Peter. Dette, at Peter har tillid til Herrens ord, at han tror på ham, forandrer hans liv. Han skal

ikke mere fange fisk, men mennesker. Han skal være Herrens apostel. Denne opgave bunder i Peters tro på og kærlighed til Herren.

Apostolat i vor tid

Efter det 2. Vatikankoncil taler man så meget om lægfolkets apostolat. Man taler om nye veje i apostolatet, nye metoder og nye fremgangsmåder. Og naturligvis har det alt sammen sin berettigelse. Men man må alligevel ikke glemme, at den fornyelse, koncilet taler om, først og fremmest er en indre fornyelse. Al apostolisk aktivitet kan kun være en strømme over af de kilder, som er i vort hjerte. Det levende vand, som udspringer der, er Helligåndens nærværelse og vor forening med Kristus. Hvis disse indre kilder ikke sprudler, er alt andet kun tomgang og spild af kræfter. Og de andre vil meget hurtigt opdage det. Det indre liv er kilden til alt apostolat. Dette indre liv næres først og fremmest ved livets brød, det vil sige ved deltagelsen i den hellige eukaristi. Dette indre liv vokser ved en næsten uafbrudt dialog med Gud. Samtalen mellem Gud og mennesket foregår på to måder: ved bøn og skriftlæsning. I den dogmatiske konstitution Om Guds åbenbaring står de betegnende ord: »Vi taler til Ham, når vi beder, og vi lytter til ham, når vi læser hans guddommelige ord« (nr. 26). Det, Peter oplevede ved sit første møde med Herren, og som kom til at bestemme hele hans følgende liv, kan vi opleve i vort indre møde med Kristus. Ellers bliver al fornyelse til noget udvortes.

H. Roos S.J.

*

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 4. efter pinse, grøn, s. 666.

MANDAG Johannes af S. Facundo, bekender, hvid, s. 940. Erindring om martyrerne Basilides og lidelsesfæller, s. 940.

TIRSDAG Antonius af Padua, bekender, kirkelærer, hvid, s. 941.

ONSDAG Basilius den Store, bisp, bekender, kirkelærer, hvid, s. 942.

TORSdag hverdag, grøn, s. 666. Erindring om martyrerne Vitus, Modestus og Crescentia, s. 943. — Eller: martyrerne, rød.

FREDAG hverdag, grøn, s. 666.

LØRDAG Gregor Barbarigo, bisp, bekender, hvid, kåret 1960.

Bibelskole i Odense og København

DUK's Vinterskole åbner sin 2. sæson til september for alle over 18 år, der ønsker hjælp til bibelstudium, individuelt eller i grupper. Kurset vil finde sted såvel i København (første gang 10. september) som i Odense (første gang 13. september).

Samtidig udvides arbejdet således, at deltagere fra sidste år, som ønsker det, kan fortsætte på et 2. års-hold, hvor de store temaer i frelseshistorien vil blive behandlet ud fra Bibelen og gennemdrøftet med henblik på vor situation i dag.

På 1. års-holdet vil man koncentrere sig om en indførelse i Bibelen verden: dens budskab og menneskesyn, og om en forståelse af Skriften, for så vidt den er både Guds og menneskers værk.

Målet er et bredt anlagt teamwork mellem deltagerne, med støtte i lærernes og ledernes teamwork på skolen og i fri debat med dem.

Skolen finder sted hver 14. dag og omfatter 14 mødedage, nemlig 7 før jul og 7 efter, dog med tilbørligt hensyn til efterårs- og juleferie. I København mødes man hveranden søndag formiddag på Sct. Josefsstrenes skole, Dag Hammarskjölds Allé 17, hvor der er messe kl. 9, og undervisningen begynder kl. 10, efterfulgt af frokost og diskussion, der slutter for 2. års-holdet kl. 12,30, for 1. års-holdet kl. 13,30. Forældre kan om nødvendigt medbringe deres børn på skolen, hvor der vil blive sørget for den fornødne pasning. Interesse-rede, der er forhindret om søndagen, vil have mulighed for at deltage i det samme kursus hveranden mandag aften (første gang 11. september) på Hoffmanns Minde i Valby. Henvendelse herom til Egede-Ander sen, telefon (01) 71 63 60, kl. 17-17,30.

I Odense mødes man hveranden onsdag aften på St. Albani skole, Adelgade 1, hvor der kl. 19,30 er the, kl. 20 undervisning og rundbordssamtale, afsluttende med komplet kl. 22.

Skolen ledes i København af Chr. og Bente West og Johs. Pallisgaard; i Odense af Ole Borg og Karen Hammer. Lærere er begge steder: Elsebet Kieler, pastor Hubert Messer-

schmidt, pastor Lars Messerschmidt og pastor Kaare Osorio.

Pris i København: 2 × 20 kr.; i Odense: 2 × 25 kr. Der betales ved skolens begyndelse og på 1. skoledag efter jul.

Foldere med nærmere oplysninger og tilmeldingsblanket kan fås hos sognepræsterne i Odense og København; desuden hos Ole Borg, Christiansgade 82, Odense, telefon (09) 12 38 61 kl. 18,30-19 og Johs. Pallisgaard, Østbanegade 5^A, København Ø, telefon Tria 40267 kl. 18-18,30, til hvem også tilmeldingerne sendes.

C. West.

Økumenisekretær

I forbindelse med gennemgangen af økumenidekretet andetsteds her i bladet kan det oplyses, at biskop Hans L. Martensen den 21. december 1966 udnævnte pater V. Duclos O.P. til sekretær for det økumeniske sekretariat i bispedømmet København.

Forlader Grønland

Pater Thomas Killeen O.M.I. har forladt Grønland for at søge ansættelse som feltpræst i De Forenede Staters hær.

Til Stenosgade

Pater Anton Dekkers S.J., skoleleder for Skt. Knuds Skole i Århus, er udnævnt til skoleleder for Skt. Knuds Skole i Stenosgade i København.

Johanneskirken i Søborg

Byggefonden har rundet de 550.000 — men de sidste regninger er ikke kommet, og arealet omkring kirken er endnu ikke planeret. En parkeringsplads skal også anlægges. Derfor ved vi endnu ikke rigtig hvordan vi er stillede økonomisk. Jeg gætter på, at vi mangler en ca. 50.000, men det er kun gætværk.

Så såre det endelige regnskab kan opstilles, skal vi aflægge regnskab for forvaltning af Deres pund. Det kan dog allerede nu siges, at brandforsikringsfolkene vurderede bygning og inventar til 1.000.000.

Tak for al god hjælp — god sommer!

Paul d'Auchamp, Præst
Vandtaarnsvej 5, Søborg.
69 03 01, bedst 9,30-10,30.

DAGBOGSBLADE

FRA ROM

Af Børge Rudbeck

For den, der med brændende interesse følger kirkens udvikling efter reform-koncilet, er det sært, og ikke altid opmuntrende, at være i Rom og have sin daglige gang i Vatikanstaten, når pave Paulus ved en udnævnelse, eller ved nogle linier i et brev, viser, at det er hans ubøjelige vilje at gøre alvor af den romerske kuries *aggiornamento*. Da meddelelsen kom, at paven havde udnævnt ærkebiskoppen af Lyon, kardinal *Villot* til leder af den såkaldte koncil-kongregation, fik medarbejderne ved den yderligtgående reaktionære presse, der i sin tid antydede, at Johannes XXIII var »marxist«, og som nu gennem måneder i grove ord har angrebet de høje prælater, Paulus VI har tillid til, endnu engang travlt. Også i dét, man kunne kalde Vatikanets kulisser, hviskes disse angreb, og dét så utilsløret, at selv en nyankommen journalist fra et periferisk land som Danmark ikke kan undgå at høre mumleriet.

Man hvisker om »den franske sovjet i kurien«, og om disse udlændinge, der absolut vil reformere kurien, og som vil have italienerne væk.

Det er nu ikke bare udlændinge, der vil reformere kurien. Pave Paulus fortsætter diplomatisk, men uden at fravige sin linie, den nødvendige reform af kirkens centraladministration. I februar 1966 udnævntes som man véd den franske ærkebiskop *Garrone*, Salièges efterfølger i Toulouse, og en af koncilets mest aktive fornyere, til propræfekt for kongregationen for seminarier og universiteter. Og nu er altså en anden, højtbegavet og fremskridtsvendt franskmand, kardinal *Villot*, udnævnt til leder af en kongregation, der blandt andet har til opgave at våge over præsteskabets »disciplin«. Både de vordende præster og de, der allerede er i embede, hører således nu under prælater, der er fast besluttede på, at koncilets ånd skal præge, ikke blot kirkens øverste ledelse og de katolske intellektuelle, men også de menige præster. Ved harmløs forflyttelse (på papiret forfremmelse) af kuriens mest reaktionære medlemmer og ved at opmuntre de ældste til at trække sig tilbage, søger paven efterhånden indefra at gøre kurien til dét, den skal være: et instrument, der har til opgave at gøre pavens og koncilets beslutninger effektive.

I hin sal ved San Pietro, hvor man under koncilet efterhånden følte sig helt hjemme, giver den både joviale og tjenstvillige og skarpe monsignore *Vallainc* (jeg har ikke truffet nogen, der kunne udtale hans navn) hver fredag en god og meget åbenhjertig dels officiel, dels officios, orientering om, hvad der i den sidste uge er sket i Vatikanet, og, især, hvad der skal ske i den kommende. Bagefter stilles der spørgsmål, på italiensk eller fransk, og *Vallainc* svarer med samme lethed på begge sprog. Undertiden har han en særlig foredragsholder med, og det er tilfældet i dag. Foredragsholderen er kardinal, og er man kommet ind med 4-toget, tror man måske, at man skal stilles overfor en pompøs person i purpur og pragt. Men der har været et koncil, og uden at nogen har lagt mærke til det, er en lille herre i gråt jakketøj kommet ind og har taget plads ved siden af *Vallainc*. Det er ærkebiskoppen af Quebec, kardinal *Roy*. Han fortæller om »læggfolket«s plads i kirkens øverste ledelse, og han understreger omhyggeligt, at han ønsker at tale med pressefolkene som ligemand med ligemænd. Hvad han da også gør under den efterfølgende diskussion. Sådant noget var vi vant til under koncilet. Det er opmuntrende at konstatere, at det altså fortsætter, også i Rom, hvor så mange ønsker, at koncilet skal være en afsluttet parentes i kirkehistorien. Ønsket er forgæves: når den Hellige Ånd har sat noget igang, fuldfører den sin gerning.

Den liturgiske ny-besindelse har andetsteds i Italien ført til mere overbevisende resultater end i Rom, hvor man i det underrettede milieu hævder, at kardinal *Traglia*, pavens vikar som biskop af Rom, er imod fornyelsen. Også i Rom er messen praktisk talt altid på italiensk, men det er jo ikke nok. Hvis man blot »gør det samme« på det levende sprog som man før gjorde på latin, hvis man ikke har opdraget hele Gudsfolket, præster og menighed, til at forstå, at hensigten med fornyelsen er alles aktive og højtidsfulde deltagelse i messen, så har man endnu langt igen. Fem uger igennem har jeg dagligt deltaget i messen i mange forskellige romerske kirker. De bedste dagligmesser fandt jeg i Santa Maria

I sine dagbogsblade fortæller Børge Rudbeck om liturgiske Rom- oplevelser og om Vatikanets nye presse- tjeneste

sopra Minerva, der har dominikansk betjening, og i en ret ukendt kirke, San Carlo ai Catinari, i nærheden af Largo Argentina. Den bedste søndagsmesse oplevede jeg i den engelske præsteskole, Collegio inglese, i via Monserrato. Vil man til en fin gregoriansk kirkekoncert, er det stadig i San Anselmo, det foregår. Også Birgitta af Vadstenas gode søstre på piazza Farnese har en smuk gregoriansk messe om søndagen. I en kirke, jeg ikke skal angive, oplevede jeg en koncelebration, der gjorde stort indtryk: mens hovedcelebranten i tavshed læste canon på latin, læste en koncelebrant hovedparten af samme canon på italiensk, langsomt og med kraftig stemme.

Når en amerikansk iagttager vil påstå, at i Rom er

der ikke andre end paven, der forstår at fejre messe i overensstemmelse med ånden i den liturgiske reform, så har han ikke ret. Men sandt er det, at ingen af de celebranter, jeg i år har set og hørt i Rom, har formået at fejre messe med den fromhed og intensitet, der prægede Paulus VI, når han under koncilet celebrerede i eller foran San Pietro; og at gudsfolkets deltagelse i messen gennemgående er af ringere kvalitet end den, man kan opleve i byer som Torino eller Bologna. Eller i Sotto il Monte, den lille norditalienske landsby, hvor Johannes XXIII kom til verden, og hvor David Turoldo og hans menighed på helt overvældende vis levendegør den gode og hellige paves ånd.

Vatikanets statssekretariat og den monumentale udsigt.

Evangelierne sandhed

For nogen tid siden bragte Katolsk Ugeblad (1967, nr. 15) en artikel, som bar overskriften »Legender i evangeliet«. Det var en fordanskning af en artikel, som var fremkommet i et tysk katolsk blad »Die Allgemeine Sonntagszeitung«. Den indeholdt et referat af nogle spørgsmål, der var blevet stillet i forbindelse med en lille privat bibelkreds, og de svar, som kredsens leder havde givet. Det er imidlertid ikke venteligt, at et par randbemærkninger i forbindelse med en bibelkreds vil kunne bidrage noget væsentligt til løsningen af de ofte store og vanskelige spørgsmål, som mange katolikker føler sig stillet over for vedrørende tolkningen af den hellige skrift. Når artiklen så tilmed beskæftiger sig med nogle af de mest kontroversielle spørgsmål, som ikke kan løses forudsætningsløst, og da den tilmed var så kort, at den kun fyldte en enkelt side, er det ikke mærkeligt, at den har afstedkommet nogen forvirring. Det må derfor være rimeligt at komme med nogle kommentarer, blot for at få de forskellige spørgsmål *placeret* rigtigt. Dette kan bedst ske i forbindelse med koncilteksten »Om den guddommelige Åbenbaring«.

Skriftens inspiration

Et fast og fælles grundlag for bedømmelsen af den hellige skrift har alle katolikker i kirkens lære om Bibelens inspiration. Herom siger det 2. Vatikanconcil, idet det citerer tidligere koncils afgørelser: »Det, som Gud har åbenbaret, og som indeholdes og fremføres i den hellige skrift, er blevet skrevet under Helligåndens indflydelse. Vor hellige moder kirken regner nemlig i overensstemmelse med den apostoliske tro Det gamle og Det nye Testaments bøger – både i deres helhed og i alle deres dele – for hellige og kanoniske, fordi de er blevet skrevet med Helligåndens inspiration og dermed har Gud som forfatter, og fordi de som sådanne er blevet overdraget til kirken« (Dei Verbum 11).

Det stærke ord om, at de hellige skrifter har Gud som forfatter, pointerer yderligere ved den indskudte sætning, at dette gælder såvel bøgerne i deres helhed som i deres enkelte dele. *Hele* skriften er altså inspireret, ikke blot bestemte tankegange i den. Koncilteksten fortsætter imidlertid med at fastslå, at selv om Gud således er det egentlige og sidste ophav til Skriften, har han dog brugt mennesker som sine tjenere, således at disse mennesker også er virkelige forfattere, og således at deres menneskelige egenskaber og deres menneskelige baggrund træder frem i det, de skriver. »Når alt det, som de inspirerede forfattere, de såkaldte hagiografer, siger, er selve Helligåndens udsagn, følger deraf, at Skriftens bøger med sikkerhed, med troskab og uden vildfarelse lærer den sandhed, som Gud for vor frelses skyld ville have optegnet i de hellige skrifter.« (Dei Verbum 11).

Den hellige skrifts enhed

Selv om alle de hellige skrifter er inspirerede, betyder dette dog ikke, at de alle indeholder Guds sandhed i samme fylde og samme klarhed. Concilet udtaler gentagne gange (Dei Verbum 14, 15 og 16), at også Det gamle Testaments bøger er inspirerede, og at Guds frelsesordning er til stede allerede her. Alligevel har Gud talt på en sådan måde, at han kom menneskenes udvikling og forståelsesevne i møde, – derfor peger Det gamle Testamente bestandig fremad, idet det beskriver »Guds veje med menneskene« (14). Det er en guddommelig pædagogik. Selv om Det gamle Testaments bøger »indeholder enkelte ufuldkomne og forgængelige elementer, så åbenbarer de ikke desto mindre Guds sande opdragelse« (15). Sin egentlige enhed har hele Skriften i Jesus Kristus, som den gamle pagt peger frem imod, og som den nye pagt fuldender i en sådan grad, at Guds sidste ord er sagt, og ingen ny åbenbaring vil finde sted, før Kristus vender tilbage i herlighed ved tidernes ende.

»Den kristne frelsesordning, det vil sige den nye og endelige pagt, vil altså aldrig forgå, og efter den kommer der ingen ny almengyldig åbenbaring før vor Herres Jesu Kristi åbenbarelse i herlighed« (4). »Åbenbaringens inderste sandhed om Gud og om menneskets frelse lyser os i møde i Kristus, som både er åbenbaringens formidler og dens fylde« (2). Det er Kristus selv, som udgør enheden af Guds åbenbaring, for »det er ham, som gennem hele sin nærværelse og manifestationen af sig selv, gennem sine ord og gerninger, sine tegn og undere, især sin død og opstandelse, og endelig ved udsendelsen af Helligånden fuldbyrder åbenbaringen og med guddommeligt vidnesbyrd bekræfter den, så at det står fast, at Gud er med os for at frigøre os fra synden og dødens mørke og for at opvække os til evigt liv« (4).

Det nye Testaments historiske værdi

Herom siger concilet: »Ingen kan være uvidende om, at evangelierne har krav på en særstilling blandt alle skrifterne, selv i Det nye Testamente. De er jo hovedvidnesbyrdet om vor forløser, det menneskevordne Ords liv og lære« (Verbum Dei 18).

Endvidere hedder det i teksten: »Vor hellige moder kirken har holdt og holder stadig trofast og urokkeligt fast ved, at de nævnte fire evangelier, hvis historiske karakter den uden tøven bekræfter, pålideligt overleverer, hvad Jesus, Guds Søn, i sit liv blandt menneskene virkelig lærte og gjorde til deres evige frelse indtil den dag, da han blev optaget. Apostlene har efter Herrens Himmelfart overgivet det, som han havde lært og gjort, til deres tilhørere med den dybere indsigt, som de selv sad inde med, belært ved Kristi forherligelse og lyset fra sandhedens Ånd« (19).

Når kirken lægger så megen vægt på, at evangelierne ikke blot gengiver Jesu lære, men også historisk be-

Med udgangspunkt i koncilteksten. »Om den guddommelige åbenbaring« skriver biskop Martensen en kommentar i anledning af professor Fritz Leists artikel *Legender i evangeliet*.

vidner begivenhederne i hans liv, er det ud fra den dybe overbevisning, at Jesus ikke blot har virket vor frelse ved sin lære, men også ved selve sit livs begivenheder. Den kristnes syn på Jesus er væsentligt forskelligt fra andre store religioners syn på deres stiftere, f. eks. Buddha eller Muhammed. Kristus er ikke blot et religiøst geni, der har bragt menneskene en ny visdom og livsforståelse, men han er Gud selv, der har frelst verden. Derfor er de historiske begivenheder i Jesu liv af så stor betydning; for det hører med til kirkens bekendelse, at den skal prise Gud for disse historiske tildragelser, hvorved han har skænket verden frelse. Det er ikke blot et spørgsmål om at videregive Jesu lære, men det er også et spørgsmål om at bevidne og bekende, hvorledes Gud har genskabt en hel menneskehed ved at blive menneske gennem Jomfru Maria, hvorledes han har skænket hele verden håb gennem de undere, Jesus udøvede, hvorledes han har brudt dødens magt og genrejst en hel menneskehed gennem Jesu korsdød og opstandelse. Kristendommen er ikke blot en eksistentiel holdning til tilværelsen, – den er tillige en bekendelse af bestemte begivenheder, der har fundet sted, og hvorved Gud selv har været virksom for verdens forløsning.

Dette udelukker naturligvis ikke, at de videnskabsmænd, der beskæftiger sig med Bibelen, stadig nøjere og grundigere udforsker, på hvilken måde evangelierne opfatter sig selv som historieskrivning. Det er klart, at der er mange forskellige måder at skrive historie på, og det er ligeledes klart, at evangelierne har haft en tilblivelse, der adskiller sig fra mange andre historiske dokumenters. Herom siger koncilteksten:

»De hellige forfattere har sammenstillet de fire evangelier på den måde, at de udvalgte noget af det meget, som enten var overleveret mundtligt eller allerede nedskrevet, sammendrog andet til en syntese eller tydede det med henblik på me-

nighedernes forhold. Dertil kom, at de bibeholdt forkyndelsens form, men dog altid således, at det, de berettede os om Jesus, var sandt og ægte. Thi hvad enten de skrev ud fra deres egen hukommelse og erindring eller på grundlag af vidnesbyrd fra andre, »der fra begyndelsen var øjenvidner og ordets tjenere«, så skrev de, for at vi måtte erkende »sandheden af de ord, hvormed vi er blevet undervist« (19).

Konciliet giver altså udtryk for den opfattelse, at evangelierne ikke altid ordret gengiver Jesu tale, og at de ikke altid nøjes med blot rent historisk at skildre begivenhederne i hans liv, men at de undertiden giver en tydning og tolkning, der er mentet på menighedernes særlige forhold

»Marias optagelse i Himlen« af kinesisk kunstner.

og behov. Desuden står evangelierne altid i forkyndelsens tjeneste, ikke direkte i historieskrivningens. Eller med andre ord: deres hovedinteresse er ikke historie, men frelseshistorie.

Det er således ikke i modstrid med koncilets opfattelse, når de fleste af nutidens katolske eksegeter mener, at Johannesevangeliet ikke altid gengiver taler, som Jesus ordret har holdt på denne måde, men at evangelisten ofte lægger Jesus ord i munden, der – under Helligåndens inspiration – tolker begivenhederne. Således er f. eks. det 14.–17. kapitel af Johannes formuleret som een lang tale af Jesus, der tolker hele hans liv og gerning, og som i særdeleshed også tolker hans død og forherligelse. Eller for at nævne et eksempel, der blev fremført i den før omtalte artikel i *Katolsk Ugeblad*: Mange af vore bedste katolske fortolkere mener, at de to første kapitler hos Mattæus og Lukas har en »traditionshistorisk« baggrund – dvs. at det er tekster, der gennem årtier har været overleveret i bestemte menigheder og er blevet sat ind i en bestemt »menighedstradition«, inden evangelisterne overtog og nedskrev dem. Samme eksegeter holder det for muligt, at f. eks. de tre kendte lovsange Lk. 1, 46–55; 1, 68–79; 2, 29–32 ikke ordret er sange, som Maria, Zakarias og Simeon har digtet på stedet, men at det er salmer, som har været brugt i menighederne, og som under Helligåndens inspiration vidunderligt genspejler netop de begivenheder, tanker og følelser, der optog Maria, Zakarias og Simeon, og som var blevet hele menighedens fællesejede og dens lovprisning til Gud over hans mægtige gerninger. En sådan tolkning gør ikke noget skår i evangeliernes historiske værdi, og den står heller ikke i noget modsætningsforhold til koncilets syn på Bibelen.

Bibel, tradition og læreembede
Koncildokumentet om Guds åbenbaring betoner stærkt den indre sammenhæng mellem bibel, apostolisk tradition og læreembede. Det nye Testamente er selv en del af den apostoliske tradition, der er blevet nedskrevet i apostlenes egen tidsalder. Det nye Testamente er således selv en del af den overlevering, der kommer fra apostlene, og som fra slægt til slægt skal videregive vidnesbyrdet om Kristi lære, om hans liv og først og fremmest også om hans opstandelse. Denne overlevering af apostlenes vidnesbyrd eksisterer videre i kirken som en levende

størrelse og varetages af kirkens læremyndighed. Den katolske trosbekendelse er derfor ikke udelukkende afhængig af, hvor entydigt og udførligt bestemte trossætninger er bevidnet i den hellige skrift. Således er f. eks. trosbekendelsens led: »Og på Jesus Kristus, Guds enbårne Søn, som er undfanget ved Helligånden, født af Jomfru Maria« ikke afhængigt af, hvor stor værdi man fra et profanhistorisk synspunkt vil tillægge de to første kapitler af Mattæus og Lukas. Det hører nemlig simpelt hen med til kirkens ældste trosbekendelse og er altid blevet regnet for et katolsk grunddogme af kirkens læremyndighed. Ligeledes er kirkens bekendelse af de tre personer i den ene guddommelige natur eller af Kristi sande menneskelige og guddommelige naturer i personens enhed ikke afhængig af, hvor entydigt disse led af troen forefindes i Det nye Testamente. Eller for at tage endnu klarere eksempler: Kirkens tro på Jomfru Marias uplettede undfangelse eller på hendes legemlige optagelse i himlen står fast, også selv om man ikke kan give en entydig begrundelse derfor ud fra enkelte bibeltekster. Derfor siger koncilet: »Den opgave at give en bindende tolkning af Guds ord – som det er videregivet i skrift eller tradition – er alene betroet til kirkens levende læreembede, hvis myndighed udøves i Jesu Kristi navn. Læreembedet står ikke over Guds ord, men tjener dette, idet det intet andet lærer, end hvad der er blevet overleveret« (10).

Hans L. Martensen.

Er der go i kirkebidragsordningen?

Det er måske så meget sagt, men vi nærmer os dog en million kroner om året, hvilket ikke er så ringe. Men det er fortsat et mindretal, der bærer bispedømmets byrder, og da det vel også er medlemmerne af mindretallet, der læser disse linjer, kan vi kun opfordre vore kære læsere til at hjælpe til med at sprede kendskabet til kirkebidragsordningen og understrege begrundelsen for, at kirkens økonomi ikke længere bør hvile på gode gammeldags tilfældigheder.

Principperne for katolsk økumeni

2. afsnit af pater V. Duclos' gennemgang af økumenidekretet

I dag vil vi beskæftige os med dekretets første kapitel, som en tid gik under titlen: Principperne for den katolske økumeni. En del koncilfædre fremkom med den indvending, at der ikke findes nogen specielt katolsk økumeni, men at det, det drejede sig om, var at få katolikkerne med i den almindelige økumeniske bevægelse (se § 2). Men naturligvis skal de være med som katolikker: Det er vor pligt at vidne om vor tro over for de andre. Derfor begynder man i teksten med at give udtryk for de katolske principper for vor deltagelse i den allerede igangværende økumeniske bevægelse.

Paragraf 2 drejer sig om det katolske syn på den enhed, den økumeniske bevægelse arbejder på at fremme. Det skema, der blev forelagt koncilfædrene til behandling, havde som undertitel for denne paragraf: Om kirkens enhed og unitet. Denne titel henleder rent umiddelbart tanken på den katolske kirkes synlige enhed, som hierarkiet med paven i spidsen er et pant på. Mærkeligt nok begynder teksten ikke med dette, hvilket ikke har noget med taktik at gøre. Ligesom i konstitutionen om kirken (§ 2-4) og i dekretet om kirkens missionsvirksomhed

(§ 2-4) – og i teksten om enheden fra Kirkernes Verdensråds møde i New Delhi – begynder man med Treenigheden: Kirken er én, fordi Treenigheden er én (første og sidste afsnit). Den enhed, der kommer fra Gud, skænkes os gennem Kristus (2. afsnit) og hans sakramenter. Først så kommer hierarkiet: For at tjene og værne om enheden har Jesus indsat apostlene med Peter i spidsen, men han har kun indsat dem som sine medhjælpere (afsnit 3, s. 14), en indstiftelse, som fortsætter og består ned gennem århundrederne (afsnit 4). Efter det usynlige grundlag for enheden (afsnit 1-2) og dens synlige organisation (afsnit 3-4) kommer formålet med enheden: Den skal være et tegn for menneskene, et banner løftet blandt nationerne (afsnit 5). Og hele paragraffen slutter så igen med Treenigheden (afsnit 6).

Dette er så at sige et idealbillede af kirkens enhed. I praksis er de kristne splittede. Hvordan skal man så se på de kristne, som står uden for den synlige enhed? Dette er emnet for paragraf 3 (s. 15), hvor der først tales om de adskilte brødre som enkeltpersoner (afsnit 1) og derefter om de adskilte kirker og trosamfund (afsnit 2-4). Ordet tros-

- Sammenlign konstitutionen om kirke, § 2-4, og dekretets § 2.
- Sammenlign New Delhi-mødets opfattelse af enheden med dekretets § 2. Se N. H. Søe: *Enheden, i: Kirkerne møde i New Delhi. Kbhvn. 1962, s. 71-82.*
- Hvilke elementer i evangeliet har folkekirken lagt særlig vægt på? Hvad kan vi selv lære af dette?
- Hvilke konkrete mangler gør sig bemærkbare i den danske romersk-katolske kirke, og hvordan kan en udvidelse og forøgelse af vore økumeniske bestræbelser bøde på det?
- Hvilke fordele og ulemper har konvertitter, hvad angår deltagelsen i økumenisk arbejde?

samfund benyttes her som betegnelse for de grupper, som selv ikke ønsker at kalde sig kirke.

Hvad med de adskilte brødre som enkeltpersoner? Koncilet lægger ikke skjul på, at det, der på det læremæssige og kirkeorganisatoriske plan adskiller dem fra os, kan være meget dybtgående, men det hindrer ikke, at de i en vis forstand har fællesskab med kirken (man taler ikke mere om kirkens sjæl). Koncilet går meget længere end Pius XII i *Mystici Corporis*. Og hvad ansvaret for splittelserne angår, erkender koncilet, at begge parter er skyldige, og at man i hvert fald ikke kan lægge de nulevende adskilte brødre vore fædres fælles skyld til last.

De tre følgende afsnit (2-4, s. 15-16) betyder en endnu mere afgørende ændring i forhold til de meninger, der tidligere har været gældende fra officiel side. Indtil for nogle år siden talte man kun om, hvordan de adskilte brødre kunne blive frelst i kraft af en mere eller mindre synlig tilknytning til den katolske kirke. De øvrige kirkers rolle med hensyn til de adskilte brødres frelse var noget, man overhovedet ikke tog med i betragtning. Derfor er det af stor betydning, at koncilet fuldtud anerkender alle de værdier, der findes uden for den katolske kirkes synlige grænser og erklærer, at Kristus også gennem disse andre kirker fører menneskene til Guds rige. Vore adskilte brødre bliver frelst i kraft af og ikke på trods af deres egne kirker.

Dette betyder slet ikke, at vi katolikker tvivler på vor egen kirkes rigtighed. Det sidste afsnit (s. 16 midtpå) bevidner vor tro på, at den katolske kirke som den eneste har bevaret *alle* de frelsesmidler, Kristus har indstiftet for at føre os til Guds rige. At Kristus også bruger de øvrige kirker, betyder naturligvis ikke, at de ikke mangler noget, som vi til stadighed skal vidne om over for dem.

Det gør vi gennem den økumeniske bevægelse, som mere udførligt omtales i *paragraf 4* (s. 16-19). I de tre første afsnit (s. 16-17) skildres den økumeniske bevægelse som en dialog, hvor parterne hver især vidner om deres tro, for at vi skal lære hinanden at kende, og for at vi indbyrdes skal hjælpe hinanden til at være mere tro imod Guds vilje med os. Det er ad den vej, vi kan nærme os enheden, som engang vil nå sit udtryk i det fælles nadverbord (om nadverfællesskab se § 8).

Dansk katolsk komite for meddelelsesmidlerne valgt i København

Ca. 30 katolske lægfolk og præster med tilknytning til presse, film og tv, forlagsvirksomhed og biblioteker har på et møde i København valgt en komité til koordinering af den katolske indsats på disse meddelelsesmidlers område. Komiteen fik efter forslag fra et forberedende udvalg fem medlemmer. De valgte medlemmer er: Direktør *Harald Guldager*, repræsenterende Katolsk Radio og Fjernsynsforbund. Adjunkt *Christian West*, repræsenterende forlaget »Bibel og katekese«. Pater *Jens Oluf Lund*, repræsenterende Katolsk Pressetjeneste. Kemigraf *Per Wedell Topp* (ansat i Gutenberghus). Pater *P. Grégoire*, repræsenterende Pauluskredsens Forlag.

I det fjerde afsnit (s. 18, beg.) omtales ganske kort et ømtåleligt emne, nemlig forholdet mellem konversionerne og økumenien. Selvfølgelig er det to helt forskellige ting, men man har ikke lov til at lade den ene udelukke den anden (dette emne blev mere udførligt behandlet i en kronik. »Økumenik og proselytmageri«, i Kristeligt Dagblad den 24. januar 1963).

I den anden halvdel af § 4, afsnit 5 o. flg., understreges alt det, vi katolikker kan vente os af den økumeniske bevægelse. Vi trænger selv til reform (afsnit 5), hvis vi skal kunne vise kirkens sande ansigt udadtil (afsnit 6), og for at den skal få mulighed for at udfolde sig i al sin mangfoldighed (afsnit 7). I afsnittene 8-10 (s. 19) tales der om vort forhold til alle de rigdomme, der findes i vore adskilte brødres kirker, og om hvordan vi skal værdsætte dem og selv lade os inspirere af dem, og hele kapitlet (afsnit 11) slutter med, at koncilet udtrykker sin glæde over den vækst og den udvikling, der finder sted på det økumeniske plan.

Til formand valgtes Harald Guldager. Komiteen vil i øvrigt konstituere sig i august. En af dens første opgaver vil blive at færdigredigere sin formålsparagraf på basis af plenarforsamlingens debat af to forslag. Det første forslag var et oplæg fra det forberedende udvalg, der havde redaktør Helge Kristensen til formand. Redaktøren ønskede ikke at modtage genvalg til komiteen. Det andet forslag var fra Per Wedell Topp. Der var enighed på mødet om en samarbejdelse af de to forslag.

Mødet må ses som et glædeligt udtryk for koncilfornyelsen i den danske katolske kirke, idet inspirationen kommer direkte fra dekretet om samfundets meddelelsesmidler, hvor det blandt andet hedder: Da et effektivt apostolat på landsbasis kræver en samlet planlægning og finansiering, bestemmer og forordner koncilet, at der skal oprettes nationale kommissioner for presse-, film-, radio- og tv-anliggender, og at der skal ydes disse al mulig støtte. Det bliver fremfor alt sådanne kommissioners opgave at udføre et pædagogisk arbejde blandt kirkens medlemmer for at forme de kristnes indstilling til meddelelsesmidlerne og deres anvendelse. Kommissionerne bør endvidere stimulere og samordne alt, hvad der gøres af katolikker på meddelelsesmidlernes område.

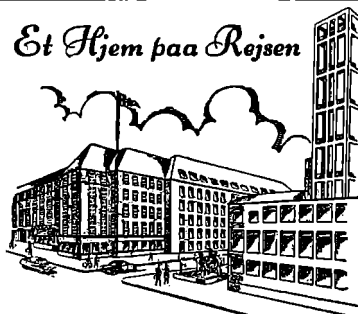
I Norge er der oprettet en sådan kommission. En international kommission arbejder allerede i Rom, ligesom der i år for første gang blev afholdt en verdensdag for meddelelsesmidlerne. Det skete søndag for pinse. Kollekten på denne søndag tilfalder arbejdet med meddelelsesmidlerne. Den tidligere pressekollekt er bortfaldet. Dette vil naturligvis ikke sige, at pressen i fremtiden ikke vil få nogen støtte fra denne kollekt. Den er blot gjort bredere i sit sigte.

Aarhus

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 12 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C

Tlf. 14 20 23 - 17 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 12 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jægergaardsgade 17-19, Århus C

Århus by's førende

TELEFON 12 87 00 (4 lin.)

MEJERIET Vestecbo

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A

Århus N

Telefon 16 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
-båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Årh. C. Tlf. 12 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Tlf. 12 10 11, overf. Grisebrønden

*

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VARME · BLIKKENSLAGER · SMEDE · MASKINVÆRKSTED

Tordenskjoldsgade 23a · Aarhus N.

Telefon (061) 16 85 33 · Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbaneg., tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg
Installationsforretning
Birkegade 7, Århus N.

Telefon 16 98 80

Lev. til katolske institutioner
Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens

Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg
Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg

Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand
v/ Hans Nielsen & Søn
Fruestræde 10, Svendborg
Tlf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg
Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 · Svendborg
Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV
Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Toldbodvejens

frugt, blomster og krans

v/ Bent Høj

Svendborg. Tlf. 21 05 79.

Kompasretning,
»Thrige« autopilot,
alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen
Strandhuse 36, Svendborg
telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 · Holbæk

Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK TELF. 43 03 65
EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 43 30 01

Vogne og udsalg overalt i byen.

Alt i bandager & sygeplejeartikler
Holbæk Materialhandel

Telefon 43 00 32

Kaj Andersen

Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

*

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund.

Tlf. Ordруп 5722 og 6850.

Tvetydigt?

I K.U. nr. 20 har p. Duclos o.p. begyndt en gennemgang af koncildekretet om økumeni. Som indledende bemærkning om den form for enhed, der omtales i teksten skriver p. Duclos: »Denne enhed opnås ikke ved at de adskilte brødre vender tilbage til Rom. Der tales i teksten om at genskabe enheden og ikke om at optage de andre i vor allerede eksisterende enhed... Enheden vil opnås, ved at fællesskabet genskabes gennem en fælles udvikling fremad – ikke ved en tilbagevenden til et tidligere stadium«.

Det mindste man kan sige om disse ord er, at de er *tvetydige*. I dekretet står der udtrykkelig om de kristnes enhed – som dekretet vil være et bidrag til genoprettelsen af – at »når hindringerne for fuldt kirkeligt fællesskab således gradvis er blevet overvundet, vil alle kristne engang kunne møde hinanden i et nadverfællesskab og nå frem til den ene og udelte kirkes enhed, den som Kristus fra først af har tænkt sig med sin kirke, som vi tror består urokkelig i den katolske kirke, og som vi håber vil vokse sig stadig stærkere helt til verdens ende« (§ 4).

Dertil kommer, at dekretet klart og utvetydigt fastslår, at enheden som Kristus fra først af har tænkt sig – og som derfor ikke er noget overstået stadium – hviler på apostolens efterfølgere, nemlig biskopperne med Peters efterfølger som overhoved (§ 2), dvs. at fred og enhed med biskoppen af Rom, som biskop for modermenigheden, er det gud-givne kriterium, indtil verdens ende, for Kristi kirkes enhed.

Det er muligt, at p. Duclos blot har villet give udtryk for den tanke, at de kristnes enhed ikke kan genoprettes ved en tilbagevenden til historisk betingede former for udøvelsen af pavens primat, former der ikke nødvendigvis stammer tilbage fra apostelkirken, og som vi derfor ikke er forpligtet af indtil verdens ende. Og her er vi naturligvis ganske enige, forudsat at man ikke smider barnet ud med badevandet og forgriber sig på selve tanken om modermenighedens biskop som tegnet på enhed. Hvis udtrykket »at vende tilbage til Rom« ikke anvendes i dekretet, så skyldes det formo-

dentlig, at det mere eller mindre er blevet identificeret med en *uøkumenisk apologetik*, der i tide og utide har prædikeret tilbagevenden til en historisk betinget kirkelig organisation. Dekretet gør sig imidlertid ikke til talsmand for den opfattelse, at *enheden ikke allerede eksisterer*. Tværtimod siges det flere gange udtrykkeligt, at den eksisterer i den katolske kirke, og det er denne side af sagen, som jeg synes tilsløres i p. Duclos måde at fremstille den på. På det guddommelige plan har Kristus skænket sin kirke *alt*, hvad der skal til for at samle menneskene til en enhed. Naturligvis vil kirken blive beriget og vokset som kirke, ved at de adskilte brødre tilslutter sig denne af Kristus skabte enhed. Gud har nemlig deponeret noget i dem, som kirken trænger til, for at den kan blive det fuldgældige udtryk for Kristus.

Det forekommer mig, at p. Duclos' måde at fremstille sagen på må forvirre både protestanter og katolikker, og det kan ikke tjene den økumeniske sag. Alle kristne må have krav på at få *en utvetydig fremstilling af hvad enheden mellem os indebærer* (jfr. dekretets § 11 og 24). Vi må derfor bede p. Duclos om klart og utvetydigt at rede disse tråde ud for ugebladets læsere.

Mener De, p. Duclos, at kirkens biskopper i dekretet om økumeni har forladt det standpunkt, at »fred og enhed« med biskoppen af Rom, som biskop for modermenigheden, er kriteriet for de kristnes enhed? eller har De blot villet tage afstand fra en tilbagevenden til konkrete historisk betingede former for udøvelsen af pavens primat? *Kaare Osorio.*

»Pas på...«

Tillad mig her at give udtryk for forundring over, at man så langt tilbage som i bladets nr. 4, 1967, har kunnet læse en overskrift som: »Pas på hvad De gør« uden at man i de efterfølgende (ca. 16) numre har fået grunden til denne advarsel oplyst.

Når det vides, at referatet af det første nordiske katolske kirkeemusikerstævne, der fandt sted i oktober forrige år, er optaget på bånd, når samme stævne af bladets redaktion

betegnes som: En af de store katolske begivenheder i Danmark i 1966, så må man da forundres. Det er dog et livsvigtigt led i vort kirkearbejde, det drejer sig om.

Også en anden læser har foretaget en lignende efterlysning. Derfor skal det her tilrådes, eventuelt ved biblioteksbesøg, at læse Organist-Bladet februar 1967, hvori findes en artikel: Romerne rører på sig, som – selv om den selvfølgelig er fagligt betonet – lægfolk såvel som præster vil kunne have glæde af. Også i hollandske og schweiziske tidsskrifter har man kunnet finde artikler, foranlediget af kirkemusikerstævnet, så hvorfor denne tavshed her i bladet? Forfatteren til artiklerne er *Leif Kayser* og de synspunkter, ikke blot om musikken, men om modersmålet i liturgien og om gudstjenestesproget i det hele taget, der kommer til udtryk i disse artikler, vil der sikkert være læsere, der gerne vil gøre sig bekendt med.

Enhver, der blot har lidt med trykssværite at gøre, ved hvilket slid et ugentligt blad som vort kan afkaste, og derfor vil vel ingen drømme om, at redaktøren selv skal skrive om alt mellem himmel og jord; langt vigtigere er det at finde frem til eksperterne, omend svært.

Endelig må det sådan i forbifarten nævnes, at det er ikke i den spanske maler Goyas' men i den godt 200 år yngre El Greco's opfattelse, at Helligåndens komme forevises i Pinsenumret (s. 3); sikkert allerede opdaget af mange, men så afkræftes i dette tilfælde en af de kendte redaktionsbemærkninger som at læsere, »de reagerer jo alligevel ikke«.

Men lad os nu med glæde se hen til referatet fra en af de store katolske begivenheder i Danmark!

Margot Petersen.

Svar: Advarslen stod uden kommentar i Olav Segalts udtalelse til Ugebladet, hvilket synes rimeligt, idet der næsten skal mere fantasi til at opremse det, man ikke skal passe på, end det man skal passe på under arbejdet med at skabe en helt ny katolsk liturgi. Det bør ikke afskrække. Det er under de storer farer, man skal vis det store mod. Ud over omhandlede artikel og interviewet med Erling Rasmussen bringes en artikel af musikudvalgets formand, Bernhard Husson. Beklager uretten mod El Greco. *Red.*

Viggo Høgsgaard

Landsrettsagfører
Studivstræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

G. GARTH-GRÜNER

Landsrettsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Danske
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF T OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. ½

K. K. L. Simonsen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Holger Dall

Malermester
Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163
København F.
Telefon Eva 6465 og 6466

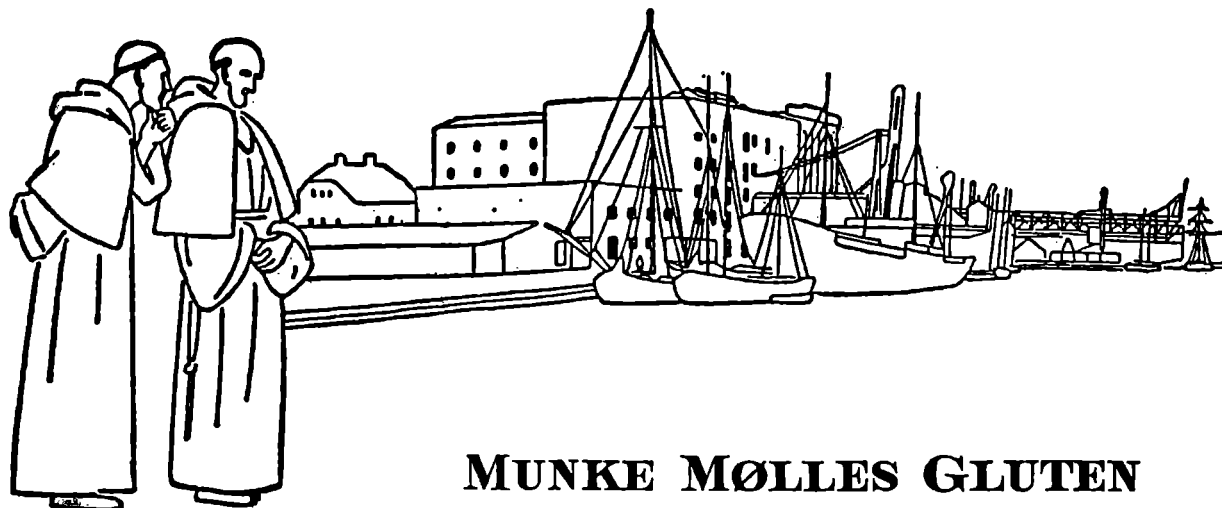
Georg Larsson

Det danske hospitalsinventar
Fyensgade 6, København N.
Hospitalssenge, madvogne,
transportvogne,
klinikinventar.
Specialitet: Gummihjul.

Bliv børnehavelererinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

MUNKE MØLLES GLUTEN

Wall Street og paven

ROM — NC News Service

Wall Street Journal's forsøg på at vise, at pave Paul VI's sidste rundskrivelse ikke er ment som et angreb på den moderne kapitalisme er baseret på to forkerte opfattelser, nemlig dels at rundskrivelsen oprindeligt var skrevet på latin, og dels at den først og fremmest var ment som et angreb på kapitalismen i vor tid.

Men avisen har ret, når den hævder, at en vigtig passage om kapitalismen var forkert oversat til engelsk, og at dens indhold derved var blevet stærkt fordrejet.

I den engelske oversættelse, der er udsendt af Vatikanet, lyder den pågældende passage således: »Men det er uheldigt, at der under disse samfundsforhold (industrialisering og videnskabelig forskning) er blevet opbygget et system, ud fra hvilket profit betragtes som det vigtigste motiv til økonomisk fremskridt, konkurrence som det økonomiske livs højeste lov og den private ejendomsret til produktionsmidlerne som en absolut ret, der ikke har nogen grænser, og som ikke medfører nogen tilsvarende samfundsmæssige forpligtelser.«

Da rundskrivelsen blev udsendt, tog Wall Street Journal denne passage som et angreb på den vestlige verdens frie konkurrencesystem og talte om den »opvarmede marxisme« i rundskrivelsen.

Imidlertid står der ordret oversat i den oprindelige franske udgave af rundskrivelsen: »Men på sådanne nye samfundsforhold blev der desværre opbygget et system, ud fra hvilket profit betragtedes...«

I denne originale franske tekst omtales et sådant system som noget, der tidligere har eksisteret, mens det af den engelske oversættelse fra fransk kommer til at se ud, som om der i rundskrivelsen kritiseres et system, som stadig er i kraft.

I Wall Street Journal's senere leder om rundskrivelsen påpeges det, at der i rundskrivelsens latinske tekst ikke tales om et »system«, men kun om »anskuelser«. Desuden på-

peger bladet, at der i den latinske tekst mangler sætningen: »men det er uheldigt...«

Bladet oversætter den latinske tekst til engelsk som følger: »Men som følge af disse nye forhold har visse anskuelser indsneget sig i det menneskelige samfund — hvordan ved vi ikke — ifølge hvilke profit betragtedes som den vigtigste drivkraft til at fremme det økonomiske fremskridt...«

Dette blev af bladet kommenteret således: »Paven har måske ikke overøst systemet med det frie marked med komplimenter. Men han siger slet ikke det, som Vatikanets engelske oversættelse så ud til at lægge ham i munden.«

Bladets oversættelse fra latin er korrekt og understreger, at paven ikke har sagt det, den engelske oversættelse af rundskrivelsen lader ham sige. Men samtidig tager bladet fejl i sin formodning om, at den latinske tekst er originalteksten til rundskrivelsen.

Ikke alene blev rundskrivelsen skrevet på fransk, men alle oversættelserne — heri indbefattet den latinske — blev foretaget efter den franske originaltekst.

Pave Paul har personlig godkendt det endelige udkast på fransk, idet han har forsynet den med bemærkningen »Tutto sta bene« (»Det er fuldstændig i orden«), — dette blev udtrykkelig fremhævet af en embedsmand fra Vatikanets statssekretariat, som gav en pressekonference om rundskrivelsen, da den blev udsendt.

Og senere, da NC News Service spurgte den samme embedsmand, om den franske tekst havde lige så stor vægt som den latinske, svarede han: »Ja, mindst!«

Den pågældende embedsmand, msgr. Paul Poupard, bemærkede yderligere, at paven havde godkendt samtlige underoverskrifter i den franske tekst. En af disse, »Liberal kapitalisme«, som blev kritiseret af Wall Street Journal, og om hvilken bladet bemærkede, at den ikke fandtes i den latinske tekst, findes i den franske original.

Cykle til indisk præst

Ole Henrik skriver: Vi børn på Stella Maris skole i Nyborg har sparet nogle lommepege sammen. Så har drengene i 1. og 2. klasse lavet tandbørstehylstre, drengene i 3. og 4. klasse har flettet bøjler og pigerne i 2., 3., 4., 5., 6. og 7. klasse har hæklet grydelapper. Jeg hedder Ole Henrik og går i 4. klasse, så jeg har flettet bøjler. Det var svært, men det gik, selv om jeg måtte pille det op mange gange.

Da vi var færdige med det alt sammen, solgte vi det. Bøjlerne kostede 3 kr., grydelapperne var til 2, 3, og 5 kr., tandbørstehylstrene kostede 1 kr. 1. maj havde vi de 350 kr.

S.O.S. NR. 83.

Ung nigeriansk pige forbereder sig i sit hjemland til sygeplejeuddannelse i Danmark. Hun har brug for et dansk linguaphonkursus. Hvem hjælper med bidrag? Selv små gaver løser store opgaver. Giro 439 79 CARITAS DANMARK, København.

DEN HELLIGE FRANS' 3. ORDEN har møde i Sct. Annæ Kirke, Amager, onsdag den 14. juni kl. 19,30.

K&K
Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

TIL BYEN
-i byen
FRA BYEN smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
Hf. 12 27 75

Skal De flytte?
AMAGER
FLYTTFORRETNING
Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Nyt om synoden

Som allerede nævnt i biskop Hans Martensens seneste hyrdebrev om synoden er det besluttet, at den endelige kandidatliste til efterårets synodevalg skal udarbejdes umiddelbart efter den 1. juli d. å.

Forhåbentlig vil man på denne kandidatliste genfinde alle de personer, der var optaget på den hidtidige kandidatliste.

Da man – fra synodesekretariatets side – ikke mener at kunne bortse fra den mulighed at ændringen af tidspunktet for Synodens afholdelse m. v. kan medføre, at enkelte af de hidtidige kandidater ønsker at fragå deres kandidatur, vil dette nu blive undersøgt. Netop i disse dage rettes der således en personlig henvendelse til hver enkelt af de tidligere kandidater for at få dette spørgsmål afklaret.

Den endelige kandidatliste vil imidlertid ikke automatisk være begrænset til kun at omfatte de personer, der var optaget på den tidligere kandidatfortegnelse. Baggrunden herfor er bl. a. den, at man fra synodesekretariatets side er bekendt med, at en del af de kandidatember, der i sin tid er blevet opfordret til at lade sig opstille som kandidater, har afslået denne opfordring under henvisning til det dengang fastsatte tidspunkt for synodens afholdelse. Da dette tidspunkt nu er ændret, hvortil kommer, at der nu i biskoppens hyrdebrev findes en meget nøje præcisering af synodens formål m. v., opfordres alle, der tidligere har afslået sekretariatets opfordring til at lade sig opstille til valget, til endnu engang at tage deres stilling op til overvejelse.

Ligeledes opfordres alle de, der anmeldte kandidater til den tidligere kandidatliste efter udløbet af den dengang fastsatte anmeldelsesfrist, til at genfremsætte deres forslag.

Også herudover vil der være adgang til over for sekretariatet at anmelde nye kandidater, idet enhver er berettiget til indtil den nedenfor anførte anmeldelsesfrist at indgive forslag om yderligere kandidatember.

Under forudsætning af, at de således foreslåede kandidatember er villige til at lade sig opstille, hvilket bliver undersøgt af sekretariatet, vil de pågældende herefter blive optaget på den endelige kandidatliste.

Såvel med hensyn til tidligere kandidatembernes meddelelse om, at de nu er villige til at lade sig opstille, som med hensyn til forslag om yderligere kandidater gælder det, at meddelelse herom må være synodesekretariatet i hænde inden udgangen af juni måned d. å.

Idet det bemærkes, at alle henvendelser vedrørende synoden rettes til Synodesekretariatet, Laurids Bings Allé 16, København F., præciseres det samtidig, at anmeldelse af kandidatember m. v. – herunder tidligere kandidatembernes meddelelse om, at de pågældende på grund af de ændrede forhold nu er villige til at lade sig opstille – må være sekretariatet i hænde inden den 1. juli d. å. for at komme i betragtning ved udfærdigelsen af den endelige kandidatliste.

Henrik Holm-Nielsen.

Ugens tv og radio (11. - 17. juni)

SØNDAG	11.15	p2	Chesterton – en demokratisk katolik.
MANDAG	20.40	tv	Senator J. W. Fulbright i krydsild.
TIRSDAG	21.55	p2	Biologer og teologer i samtale.
ONSDAG	20.50	tv	Horisont. Udenrigspolitisk magasin.
TORSDAG	19.55	tv	Københavns jubilæumsaften.
FREDAG	20.40	tv	Udenrigsminister Dean Rusk i krydsild.
LØRDAG	21.35	p1	Hvornår begynder et menneskes liv? Foredrag.

Barbro Alving i Østen

I sidste nr. af det svenske »Katolsk Kyrkotidning« fortæller Barbro Alving, der nylig er indtrådt i bladets redaktion, om sin rejse til østen: Indien og Sydvietnam. Hendes formål var navnlig at se på det hjælpearbejde, der udføres af frivillige fra udlandet.

I Sydvietnam besøgte hun et katolsk hospital oppe i bjergene, som nu i fire år er drevet ved amerikanske katolikkers støtte, »1 dollar om måneden«. Her må den kvindelige leder, dr. Patricia Smith, behandle alle slags »civile« sygdomme og desuden dem, der er krigens følger. »Bare de ville holde op at skyde på begge sider og i stedet sprøjte mod Malaria«, sagde en sygeplejerske.

På et katolsk hospital i Indien mødte Barbro Alving søster Adelgunde fra Stuttgart, som har været derude i 50 år. Tørken hærger, børn dør af underernæring, de voksne bliver apatiske af samme grund. Katolikker og protestanter arbejder sammen med de profane hjælpeorganisationer på at uddele proteinrig mad og skaffe arbejde. »De kristne har gudskelov ikke monopol på barmhjertighed«, skriver B. A.

E. N.

Ikke diplomatiske forbindelser

Vatikanet — Sverige

STOCKHOLM — NC News Service

Den svenske rigsdag har forkastet et lovforslag om oprettelsen af en diplomatisk forbindelse mellem Sverige og Vatikanet.

Forslaget fandt i øvrigt støtte hos de liberale og en del konservative medlemmer af rigsdagen. Et enkelt medlem, en baptist, der gik ind for forslaget, hævdede, at der burde skabes mulighed for ad diplomatisk vej at udveksle synspunkter mellem Vatikanet og Sverige med dets 30.000 katolikker – blandt andet angående det svenske syn på fødselskontrollen.

Det hellige land og den hellige stad Jerusalem er i brændpunktet i disse dage. Pave Paul VI har med dyb sorg fulgt krigen i det mellemste Østen og sendte på et tidligt tidspunkt budskaber til de krigsførende parter om besindighed. Forsidebilledet viser israelske soldater skuende ud over det Jerusalem, som jøderne for første gang siden oldtiden havde fuldt herredømme over.

katolsk ugeblad 24

16. JUNI 1967
115. ÅRGANG

Pave Paul udnævner 27 nye kardinaler

En pavehilsen
til Danmark

Det præstelige
fællesskab drøftet

Fra jødisk påskemåltid
til kristen messe

Det begyndte på Sinaj

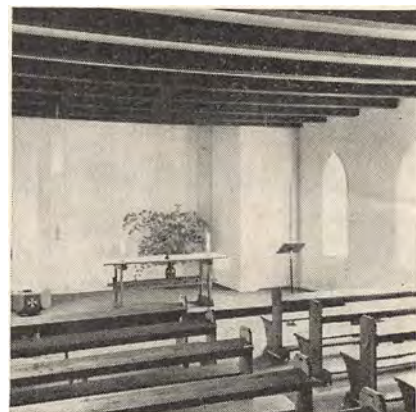

Oasen på Kgs. Nytorv

I lighed med tidligere år havde Katolske Menighedsplejers Indsamlingskontor på Børnehjælpsdagen boder på Kgs. Nytorv. Menighedsplejerne er i komité med Skt. Pauls Kirke, FDF, gule spejdere og KFUM-spejdere, og nævnte komité dækker på Børnehjælpsdagen det halve af Kgs. Nytorv. Menighedsplejerne havde i år premiere på en »Oase« – en lille restaurant, der havde stor søgning og vil være at finde igen til næste år på grund af successen. I de katolske boder fandt man bag disken fru Bente Nygaard Hansen (ø.tv.), fru Mitsi Borg Hansen (ø.th.) og fru Hein Jensen. For »Oasen« stod fru Ida Paludan. Pengene går til lejre for mødre med småbørn – bl. a. Klitborg – og det gode vejr i år har nok bidraget sit til det fine resultat.

Den restaurerede kirke i Grenå

Da biskop Hans L. Martensen på Kristi Legemsfest sammen med pater A. Dekkers og B. Kiel, Aarhus, fejrede åbningsmessen i den restaurerede kirke i Grenå var flere medlemmer af den katolsk-apostolske kirke til stede. Det er således den katolsk-apostolske kirke, der har stillet bygningen til rådighed for de stedlige katolikker, og biskop Martensen takkede i en varm tale ved en lille sammenkomst efter messen kirkens tidligere menighed, der ikke længere selv har brug for kirken.

Den omfattende restaurering er ledet af arkitekt Carl R. Frederiksen M.A.A., København, der har nået et smukt resultat. Den apostolske delegat, ærkebiskop Bruno B. Heim, vil i nær fremtid skænke kirken et nyt alterkors – fremstillet af en tysk kunstner.

Redaktionelt

Helge Kristensen er bortrejst til ind i første halvdel af juli. Under hans fravær ledes redaktionen af pater Jens Oluf Lund O.P.

I juli og august kommer bladet som sædvanlig hver fjortende dag – som dobbeltnummer.

Pave Paul udnævner 27 nye kardinaler

Konsistorium på Peters og Pauls fest

Pave Paul har udnævnt 27 nye kardinaler og sammenkaldt kardinalkollegiet til et højtideligt konsistorium den 29. juni på festen for apostlene Peters og Pauls fest. Kardinalkollegiet tæller efter de nye udnævnelser 120 medlemmer. Det er et rekordtal i kollegiets historie. Blandt de nye kardinaler er der 12 italienere. Det bringer italienernes antal i kardinalkollegiet op på 37. Heraf er de 32 beskæftiget i kirkens centraladministration, der ialt tæller 43 kardinaler. Udnævnelserne af de nye kardinaler vil medføre en større omorganisering af både den centrale kirkelige forvaltning (kurien) og af det pavelige diplomatiske korps. Således vil der blive udnævnt nye pavelige ambassadører i USA, Holland, Spanien, Portugal og Schweiz.

Polen har fået en ny kardinal ved udnævnelserne af ærkebiskop Karol

Wojtyla af Krakow. Han er kun 47 år gammel og har før sin præstedannelse arbejdet på en kemisk fabrik. Han har studeret i Louvain i Belgien og ved Institut Catholique i Paris. Han deltog i udarbejdelsen af koncilkonstitutionen om kirken i den moderne verden og sagde under dens behandling i Peterskirken: Kirken må tale med autoritet, men uden at være autoritær, og den må lære at søge sandheden sammen med den øvrige verden.

Frankrig har fået tre nye kardinaler. Det er ærkebiskop Veuillot, Paris, den nyudnævnte ærkebiskop af Lyon, Renard, og ærkebiskop Gabriele Garrone, der nu leder studiekongregationen i Rom. Endelig kan det nævnes at Berlins biskop, Bensch, der residerer i Østberlin, er blandt de nye kardinaler.

Franske biskopper forbereder bispesynoden

PARIS — NC News Service

De franske biskoppers plenarmøde i Paris for nylig var præget af drøftelser angående indførelsen af canon på fransk og af valget af fire repræsentanter til den internationale bispesynode, der begynder den 29. september i Rom.

I plenarmødet deltog 105 biskopper, deriblandt fem kardinaler og to prælater af østlig ritus.

Foruden de ovennævnte spørgsmål drøftede biskopperne liturgien som helhed, kirkerettens reform, de blandede ægteskaber og præsternes uddannelse.

Det meddeltes, at biskopperne allerede havde sendt et forslag til en fransk oversættelse af canon til godkendelse i Rom.

De 27 nye kardinaler:

Ærkebiskop Nicolas Fasolino af Santa Fé, Argentina.

Antonio Riberi, Apostolisk nuntius i Spanien, monegasker.

Guisepe Beltrami, Internuntius i Holland, Italiener.

Alfredo Pacini, Ap. nuntius i Schweiz, Italiener.

Gabriele Garrone, kurien, franskmand.

Ærkebiskop Patrick O'Boyle af Washington, USA.

Egidio Vagnozzi, Ap. delegat i USA, Italiener.

Maximilian van Furstenberg, Ap. nuntius i Portugal, hollænder.

Antonio Samore, kurien, italiener.

Francesco Carpino, kurien, italiener.

Ærkebiskop J. C. Maurer af Sucre, Bolivia, tyskfødt.

Pietro Parente, kurien, italiener.

Carlo Grano, Ap. nuntius i Italien, italiener.

Angelo Dell'Aqua, kurien, Italiener.

Dino Staffa, kurien, italiener.

Pericle Felici, kurien, italiener.

Ærkebiskop John Krol af Philadelphia, USA.

Ærkebiskop Pierre Veuillot af Paris.

Ærkebiskop John Cody af Chicago, USA.

Ærkebiskop Corrado Ursi af Napoli, Italien.

Ærkebiskop Alfred Bensch af Berlin.

Ærkebiskop J. DarmaJuwana af Semarang, Indonesien.

Ærkebiskop Karol Wojtyla af Krakow, Polen.

Ærkebiskop Michele Pellegrino af Torino, Italien.

Ærkebiskop Alexandre Renard af Lyon, Frankrig.

Francis Brennan, kurien, amerikaner.

Benno Gut, Benediktinerens Ordensgeneral, Schweizer.

Svenske lutherske kirker til disposition for anderledes troende

STOCKHOLM — NC News Service

De svenske lutherske kirker, der hidtil har været lukkede for katolikker, er ifølge et dekret, udsendt af den svenske lutherske bispekonference, nu til rådighed for alle kristne.

Ifølge de svenske biskoppers reddegørelse kan de øvrige kristne få tilladelse til at benytte de lutherske kirker i følgende tre tilfælde:

— Hvis deres troende bor så langt fra en kirke, tilhørende deres eget trossamfund, at de ikke kan komme i kirke.

— Hvis de har en personlig tilknytning til den pågældende kirke, — for eksempel hvis de er døbt i den.

— Hvis kirkens præst er en ven af dem, der ønsker at benytte kirken.

Biskoppernes tilladelse er en udførelse af en bevilling, givet i 1952, til at protestanter, tilhørende andre trossamfund end det lutherske, kunne benytte de lutherske kirker. Det tilføjes dog i dekretet, at messer og »andre ceremonier, der er i uover-

ensstemmelse med den svenske kirkes lære«, ikke må afholdes i kirkerne.

Ny svensk luthersk ærkebiskop

STOCKHOLM — NC News Service

Biskop Ruben Josefson, Härnösand, der er kendt som en liberal luthersk teolog, der har ordineret adskillige kvinder til lutherske præster, er af den svenske regering blevet udnævnt til ærkebiskop af Uppsala, som er det vigtigste ærkebispesæde inden for svensk protestantisme.

Den nye ærkebiskop, som er født i 1907, og som blev biskop i 1958, er ekspert i spørgsmålet kirke-stat og har skrevet flere bøger om Luthers teologi.

En af hans første opgaver bliver at forberede Kirkernes Verdensråds fjerde generalforsamling i Uppsala i 1968.

Rom har modtaget indbydelsen til reformationsjubilæet

*Et læserbrev fra stud. jur.
Bengt Selmer Pedersen i
Katolsk Ugeblad nr. 22 af
2. juni 1967 har givet bi-
skop Hans L. Martensen
anledning til følgende kom-
mentar:*

Den svenske kirkes indbydelse til katolske repræsentanter til at være med til at fejre reformationsjubilæet er blevet sendt til den katolske kirke i en god og broderlig ånd, og den er blevet modtaget på højeste sted, således at biskop Willebrands, der er generalsekretær for den katolske kirkes økumeniske sekretariat i Rom, personligt tager til Sverige for at tale ved reformationsjubilæet. Rom selv har altså modtaget indbydelsen. Rom selv har set det positive i, at man fra protestantisk side ikke ønsker at fejre reformationsjubilæet som en anti-katolsk celebration, men som en fest, hvor man 450 år efter ønsker at rette blikket mod nutiden og fremtiden, uden at ville afsige en sidste fordømmelse over den anden parts fortid.

Læserbrevets bemærkning om »de talløse og til det pinlige grænsende standardelskverdigheder, som visse katolske kredse siden konciliet febrilsk har udvekslet med de protestantiske trossamfund«, forekommer mig nærmest som en anklage mod den katolske kirke for at have handlet uærligt i vedtagelsen af koncilsteksten om den økumeniske bevægelse. Var de broderlige ord, som pave Johannes og pave Paul gentagne gange har rettet til protestanterne også kun »standardelskverdigheder«? Lad mig citere blot et enkelt afsnit af koncildekretet om økumenien: »Det er nødvendigt, at katolikkerne med glæde erkender og værdsætter de i sandhed kristne værdier, som stammer fra den fælles arv og findes hos vore adskilte brødre. De må erkende Kristi rigdomme og gode gerningers kraft i disse andres liv, for de bringer vidnesbyrd om Kristus, stundom lige til blodets udgydelse. Dette er en god og frelsesbringende erkendelse: Gud er nemlig altid vidunderlig og beundringsværdig i sine gerninger.« (Unitatis Redintegratio 4). Her er altså tale om, hvorledes Gud virker sine vidunderlige og beundringsværdige gerninger, også hos protestanterne, når han f. eks. også har givet dem kraft til at gå i døden for deres tro. Koncilsteksten fortsætter: »Det bør heller ikke glemmes, at hvadsomhelst Helligåndens nåde udvirker hos de adskilte brødre, dette kan også tjene til vor egen opbyggelse. Alt, hvad der er i sandhed kristent, kan aldrig være til skade for den ægte tros goder, men tværtimod kan det altid bidrage til, at Kristi og hans kirkes mysterium kan komme os mere fuldkomment imøde.« (ib) I denne konciltekst er der således udtrykkeligt tale om, at også vi katolikker kan opbygges og lære noget af det, som Helligåndens nåde udvirker hos de andre.

Det forekommer mig klart, at der på reformationstiden var stor skyld og synd på begge sider – reformatorerne var måske for utålmodige, men pave Leo X, der udstedte sin bandbulle mod Luther, var overhovedet ikke klar over, hvilket religiøst anliggende, der stod bagved Luthers teser om afladshandelen (det er jo årsdagen for disse teser, der skal fejres). Der er grund til, at både protestanter og katolikker prøver på at se reformationsbegivenhederne i et nyt lys, og både den svenske kirkes indbydelse og Roms modtagelse af indbydelsen er et udtryk for denne fælles vilje til at stille reformationstidens hændelser ind i nutidens nye perspektiv.

Hans L. Martensen

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:
Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8–10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A.
Prüser, Sankt Annæ Plads 28, Køben-
havn K., telefon (01) 15 95 28 (9–16,
lørdag lukket) postgiro 570 22.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
16,50. Løssalgpris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

**Børge Rudbeck fortsætter
sine dagbogsblade
fra Rom og
beretter om et møde
med paven**

Børge Rudbeck hos paven. Den elegante herre ved pavens side er en amerikansk Monsignore.

En pavehilsen til Danmark

Fromhed og intensitet. De to ord må med, når man vil prøve at karakterisere Paulus VI. De må føjes til dem, der af sig selv falder i pennen: medynk, intelligens, følsomhed, poetisk sans, tro, udholdenhed. Under mit ophold i Rom blev det mig givet at være med ved fire audienser: to »almindelige« audienser i San Pietro; massemedia-audiensen for pressefolk, forfattere, kritikere, medarbejdere ved radio og TV, skuespillere, ligeledes i San Pietro; og endelig havde jeg den uventede og ufortjente oplevelse at blive modtaget af paven i Vatikanets Sala dei Paramenti hvor jeg havde en lille samtale med Paulus VI.

Mon jeg vil forarge en og anden, når jeg siger, at jeg egentlig ikke rigtig kan lide Peterskirken. Ikke lide den som kirke. Det vældige og meget prægtige rum indbyder ikke til tavshed og bøn. Andre kan se anderledes på det. Da Henrik Ibsen første gang stod i San Pietro, havde han, skønt ikke-troende, en følelse af at stå ved porten til evigheden, og det var nok her, han fik den endelige inspiration til Brand: alt eller intet.

Men Paulus VI kan fylde det rum, der trods kunstværker og pragt kan forekomme tomt. Ved den første almindelige audiens havde paven valgt at tale om Sankt Peter. Og så var det vel, her i Kirken over Peters grav en »triumferende« tale, holdt af Peters efterfølger? O nej, det var

det ikke. Paulus VI taler om Peters *svagheder*, der periodevis kom over ham: angst, mangel på tro, og til sidst fornægtelsen, den dag, han måtte stå udenfor og græde bitterligt. »Stakkels Peter, sagde paven, og stakkels os.« Og alligevel kunne Gud bruge Peter. Som han kan bruge ethvert skrøbeligt menneske, der er villigt til at være redskab. Og mens den hvide skikkelse derhenne under Berninis baldakin taler til os, først på italiensk, derefter på fransk, og, lidt kortere, på engelsk, tysk og spansk, glemmer man pragten for dette menneskes ydmyge storhed.

Ved den anden almindelige audiens er der blandt de tilstedeværende seks tusinde borgere fra det katastroferamte Firenze. De er kommet for at takke paven fordi han besøgte byen og fejrede Julens midnatsmesse i den genåbnede Duomo, og de har symfoniorkester og vældigt sangkor med. Også en del syge, som paven bagefter hilser på og velsigner, hver enkelt.

Det var den anden maj, der til det kloster, hvor jeg boede, kom en kurer fra Vatikanet med brev om, at paven ville modtage mig den følgende dag kl. 12 i Vatikanets Sala dei Paramenti. Audiensen fandt sted efter det meget forenklede ceremoniel, der indførtes af Johannes XXIII, og som den nuværende pave har gjort yderligere ligetil.

Da Theodor Suhr i 1939 var blevet bispeviet i Rom, viste han mig

den venlighed at tage mig med til en audiens hos Pius XI. Det er nærliggende at sammenligne og konstatere den store udvikling, der er sket. Pius XI sad på en trone, til hvilken mange trin førte op. Man stod nedenfor trinene, og der var ikke tale om at give hånd.

Pius XI var venlig og faderlig, men både materielt og på anden måde forekom han fjern fra den audienssøgende.

Paulus VI sidder i en lænestol, ved hvilken der ikke er andet usædvanligt end at den forekommer temmelig ubekvem. Stolen står direkte på gulvet, uden trin og uden baldakin.

Efter at gæsten har kysset Paulus VI's koncilring (af forgyldt stål), tager paven hans hånd i begge sine, og giver tegn, at han skal rejse sig. Hans hjertelige og meget intense blik understreger hans velkommen.

– Det er sjældent, jeg har lejlighed til at tale med en dansker, en skandinav, siger paven, og jeg er glad for, at De er journalist. Så kan jeg benytte lejligheden til at sende en varm hilsen til Danmark, til de nordiske lande. Og ganske særligt til pressen, og til dem, der har det kald at skrive.

Jeg får lejlighed til kort at sige tak for pavens utrættelige arbejde for fred i Vietnam, og for hans sidste rundskrivelse om udviklingslandene, der så stærkt understreger den kristnes pligt til at beskæftige sig

med politik, specielt verdenspolitik.

Så taler paven om den skrivendes kald, om pressens betydning og ansvar. Paulus VI er søn af en journalist, og det er formentlig medvirken- de til Vatikanets ændrede holdning overfor pressen, siden koncilet. Der er ikke blot de ugentlige pressekonferencer. Men i selve Vatikanet er der åbnet et velindrettet kontor for de akkrediterede journalister, med stort bladhold (også kommunistiske og ateistiske aviser), skrivemaskiner, telefonbokse, radio og fjernsyn.

– Journalisten, siger paven, er mellemmand mellem sandheden og det store publikum. Ligesom præsten er han *ordets* tjener. Han er offentligheds *guide*. Det er en gerning, man må elske. Et stort kald, når man er sig sin indflydelse og sit ansvar bevidst.

Pavens sidste ord til sin gæst er mere personlige. Og så smiler han og siger:

– Jeg har en lille gave til Dem, til minde om vort møde.

Tre dage efter dette uforglemmelige møde gav paven i San Pietro sin store fælles audiens for alle, der har med massemedier at gøre, i anledning af massemediernes søndag.

Her indledte han sin tale med ordene »Kære venner, kære brødre«, og han fortsatte:

– Den, der har med massemedier at gøre, må først og fremmest være opfyldt af kærlighed til medmennesket. Han skal ikke søge folks bifald men folkets bedste. Den virkelighed, journalisten, forfatteren eller kunstneren beretter om, kan ofte være trist. Men når hans beretning gennemstrømmes af kærlighed til medmennesket, får den et skær af godhed og skønhed, der kan virke oplyftende på læser og tilskuer.

Efter at vi alle havde bedt Fader- vor i kor med paven, gik Paulus VI hen og gav hånden til nogle af dem, der sad på de første rækker, og blandt dem Gina Lollobrigida og Claudia Cardinale. Hans varme og intense blik fik den tilstedeværende til at mindes disse ord fra Evangeliet: og han ynkedes såre.

Børge Rudbeck.

Fra det jødiske pås

I en tidligere artikel (Katolsk Ugeblad, nr. 17) har vi gjort rede for, hvorfor messens ydre form ikke er lige gyldig, men skal svare til det mysterium, Kristus daglig, indtil verdens ende, vil fuldbyrde gennem den. Messen er nemlig ifølge Paulus *et offermåltid*, der aktualiserer Jesu offerdød på korset, for at de troende kan medinddrages i denne offer- tjeneste: »Så ofte som I spiser dette brød og drikker kalken forkynder I Herrens død, indtil han kommer«, skriver Paulus til menigheden i Korint (1. Kor. 11,26).

Dette syn på Herrens måltid har Paulus naturligvis ikke fra sig selv, men »fra Herren har jeg modtaget, hvad jeg også har overleveret jer«, skriver han udtrykkelig til korinterne, og så følger beretningen om messens indstiftelse ved den sidste nadver. Messen gentager altså det, Jesus gjorde og sagde ved den sidste nadver. Vil man derfor forstå messen som offermåltid, må man først forstå, hvad der skete hin aften i nadversalen. Hvad var det for et måltid, Jesus fejrede med sine disciple umiddelbart før sin arrestation, lidelse og død?

Det var et *påskemåltid*, skriver Matthæus, Markus og Lukas udtrykkeligt (Matth. 26,17, Mark. 14,15–17, Luk. 22,9.13.15). Det modsiges ganske vist af Johannes, der i sit evangelium fremhæver, at jøderne i Jesu dødsår fejrede påskemåltidet langfredag, altså den dag Jesus døde på korset og ikke den aften, han blev arresteret i Getsemane have. Johannes kalder nemlig langfredag for »beredelsesdag til påske« (19,14), dvs. den dag jøderne officielt fejrede påskemåltidet. Dertil kommer, at Johannes udtrykkelig insisterer på, at Jesus døde i samme øjeblik som påskelammet blev slagtet i templet (19,36).

Hvordan skal det nu rimes sammen? husker en af parterne forkert? eller er denne modsigelse kun tilsyneladende? Det sidste må være tilfældet, thi også de tre første evangelister siger i forbifarten, at langfredag var »beredelsesdagen« (Matth. 27,61; Mark. 15,42; Luk. 23,54). Det

er altså bevidst, at de tre første evangelister fremhæver, at Jesus fejrede påskemåltidet sammen med sine disciple *på en anden dag* end jødernes officielle beredelsesdag.

Hvad enten Jesus nu har brugt en anden kalender end den officielle, eller han har fremskyndet påskemåltidet med én eller flere dage, så havde han sine grunde til det. Det var ham nemlig magtpåliggende både at få fejret påskemåltidet med sine disciple og dø på korset som det sande offerlam netop i det øjeblik, da påskelammet blev slagtet i templet. At det var ham magtpåliggende fremgår med al ønskelig tydelighed af hans egne ord ved den sidste nadver: »Jeg har hjertelig længtes efter at spise dette påskelam med jer, *førend* jeg lider« (Luk. 22,15). For at forstå rækkevidden af disse ord må vi først se på, hvad der egentlig skete ved den sidste nadver.

Det jødiske påskemåltid forvandet til den kristne messe

Påskelammet, de bitre urter, det usyrede brød og de 4 bægre vin, som husfaderen i løbet af det jødiske påskemåltid velsignede og lod gå rundt – mindede jøderne om den nat, da de på Guds befaling brød op fra slaveriets bitre kår i Ægypten, spiste i hast, rejseklare og rede til at møde Gud ved Sinai bjerg.

En mindefest i Israel må imidlertid aldrig reduceres til en dyrkelse af en svunden fortid. Idet jøderne mindes deres fortid, bryder denne igennem med sit budskab også i deres liv, og således drives de indefra til også for deres vedkommende at deltage i opbruddet – fra det evigt aktuelle slaveri under synden til i lydighed mod Guds befaling at gå til mødet med ham.

Samtidig så jøderne frem til *Guds dag*, da den gamle pagt sammen med den gamle tidsalder skulle gå under og en ny tidsalder opstå sammen med Messias. Det jødiske påskemåltid var derfor ikke kun en mindefest, men også *symbolet på den kommende befrielse*, hvilket kommer klart til udtryk i den store påskelovsang, hvis første halvdel fejrer

måltid til den kristne messe

2. og sidste del af Kaare Osorios betragtninger over messens form

Et Jødisk påskemåltid.

udfrielsen af slaveriet, mens anden halvdel er rettet fremad i forventning om det messianske riges endelige gennembrud.

Jesus træder ved den sidste nadver ind i den jødiske liturgi og bringer den i sin Faders navn til opfyldelse. Derfor bebuder han *det jødiske påskemåltids ophør* allerede ved det første bæger vin (Luk. 22,17-18). Straks derefter går han over til at forkynde disciplene den magt, som han vil få på grund af sin lydighed indtil døden, nemlig magten til at skænke os mennesker sit intime livsfællesskab med Faderen. Han tager af det usyrede brød, velsigner det og giver disciplene det med ordene: »Tag det; dette er mit legeme, som gives for jer.« Og han tager en kalk,

takker for opfyldelsen af den gamle pagt og giver den til disciplene med ordene: »Denne kalk er den nye pagt ved mit blod, som udgydes for jer.«

Jesus tager af det usyrede brød, fordi det mindede jøderne om rejseprovianten, deres forfædre havde med på vandringsbrødet i ørkenen. Idet han gør det til sit legeme og rækker disciplene det, tilkendegiver han, at han selv fra nu af vil være *vort vandringsbrød på troens vandring*. På samme måde knytter Jesus med ordene over kalken til Moses' ord ved Sinai, da han bestænkede folket med offerdyrets blod (jfr. 2. Moseb. 24,8). Dermed gør han blodet, som i den gamle pagt var et symbol på indvielsen til Gud, til den faktiske ind-

lemmelse i livsfællesskabet med ham.

Således fuldbyrder Jesus denne gamle offerhandling og bringer den dermed til sin afslutning; thi han selv vil fra nu af være det, han i sin dåb i Jordan indviede sig til: *en ny og evig pagts offerlam* (jfr. Jo. 1,29. 36). Det er ved at drikke hans blod og spise hans legeme, at vi skal få del i hans livsfællesskab med Faderen: »Jeg i dem og du i mig, for at også de må være fuldkommede til ét« (Jo. 17,23), beder Jesus udtrykkelig til sin Fader i sin store offerbøn ved den sidste nadver. Efter at have sunget bordbønnen går han derpå sammen med disciplene ud til Oliebjerget, hvor han kort tid efter arresteres.

Messen er en sakramental genfremstilling af korsofferet

Det skulle nu være klart, hvorfor Jesus måtte fejre påskemåltidet sammen med sine disciple – hvorfor han, som han selv siger, »har længtes efter« at fejre det med dem *inden han langfredag fuldbyrdede sin offertjeneste på korset som det sande offerlam.*

Jesus har jo gang på gang indskærpet sine disciple, at den, der ikke vil tage sit kors op og følge ham efter, ikke vejer tungt nok på Guds retfærdigs vægt (Matth. 10,38). Den offertjeneste han ville fuldbyrde på korset måtte ikke dispensere disciplene fra at gå samme vej. Han døde ikke på korset i stedet for os mennesker, men *i vort sted*, dvs. på vore vegne.

Ved den sidste nadver belærer Jesus for sidste gang sine disciple om lidelsens og offerets nødvendighed. »Han elskede sine disciple til det sidste«, siger Johannes (13,1) ligesom for at understrege, at Jesus nu giver dem deres sidste chance til at acceptere lidelsen. Thi ved at række dem sit legeme og blod – det legeme, der hengives for os, og det blod, der udgydes for mange – lader han klart og tydeligt disciplene forstå, at de, som repræsentanter for den kommende kirke, skal medinddrages i hans offer på korset. Her gælder ingen kære mor; alle skal vi – og disciplene frem for andre – neden om og hjem. Ganske vist flygtede alle apostlene – undtagen én – fra korsets forargelse; derfor blev de også indhentet af martyriet senere hen i deres liv. Adel forpligter. Kun Johannes, der alene havde tro og offervilje nok til at følge med Jesus op på Golgata, synes at have undgået martyriets skæbne. Stående under korset var han jo allerede blevet medinddraget i Jesu lidelse og død.

Samtidig med at Jesus medinddrager apostlene i sin offertjeneste fastlægger han også selv som ypperstepræst *den sakramentale form*, hvorunder vi i den kommende kirke skal delagtiggøres i hans offer, modtage frugten af det og forpligtes på det. »Gør dette til ihukommelse af mig«, siger Jesus ved den sidste nadver, dvs. at han suverænt forvandler den jødiske påske til *et mindemåltid om vor definitive udfrielse af syndens slaveri*, som han fuldbyrdede på korset, et mindemåltid, der i lighed med det jødiske påskemåltid aktualiserer denne udfrielse i os.

Det må ikke forstås derhen, at Jesus dør påny, hver gang vi fejrer

den nye pagts offermåltid. Det er en rædsom tanke, der tilmed er i modstrid med Skriftens klare vidnesbyrd (Rom. 6,9). Jesus er død én gang for alle, og han dør ikke mere. Som det sande offerlam *har* han overgivet sig selv i Gud Faders hænder, og derfor tilhører han nu Gud Fader for tid og evighed.

Hans offer på korset kan ikke gentages, hvis man dermed mener, at Jesus tager sin offergave tilbage for at give den til Gud Fader endnu en gang. Det er derfor en uheldig tale måde at sige, at Jesus i det hellige messeoffer gentager eller fornyer sit korsoffer.

Jesus dør ikke i messen – ikke engang på mystisk vis – men ved at gøre vore menneskelige offergaver, brødet og vinen, til sit legeme og blod, fremstiller han sig påny for sin Fader som den, der har overvundet døden og er livets ophav, og dermed giver han os del i sin sejr over synden og døden, dvs. i den herlighed, han har fået af sin Fader i sin død og opstandelse.

Hvis messen gentager og fornyer noget, så må det være den pagt, Jesus sluttede ved den sidste nadver, da han indviede sig selv og sine disciple til det offer, han skulle fuldbyrde langfredag. Som pagten mellem to ægtefæller dagligt fornyes ved at de giver sig selv i kærlighed til hinanden og deres børn, sådan også pagten mellem Kristus og hans kirke (Ef. 5,29–32). Nadverofferet og messeofferet er derfor begge en sakramental form for det offer, Jesus realiserede på korset, dog med den forskel, at mens nadverofferet betyder kirkens indvielse til *det kommende offer*, så betyder messeofferet vor indvielse til *det fuldbyrdede offer*.

Messen forpligter os til Kristi efterfølgelse

Således bliver Jesu kærlighedsoffer en evigt rindende kilde, der til stædighed gennemstrømmer hans legeme kirken, for at kirken i hvert eneste slægtled kan være i stand til at følge ham efter i hans lydighed indtil døden. Og hvis nogen i dag skal dø, så er det os; det gamle menneske i os skal ustandselig korsfæstes, for at vi kan opstå til nyt liv. Det er helt præcis det, messen forpligter os til.

Derfor har Jesus forvandet det jødiske påskemåltid til den kristne messe. Hver gang vi deltager i det hellige messeoffer forpligtes vi til Kristi efterfølgelse for at vi – som Paulus siger – i vort kød kan udfylde, hvad der fattes i Kristi lidelser,

til bedste for hans legeme, som er kirken (Kol. 1, 24). Flygter vi fra denne offertjeneste, så indhentes også vi, ligesom apostlene, før eller senere af den. Vægrer vi os ved den, indhentes vi derimod af en fremadskridende umenneskeliggørelse, der vil gøre os mere og mere afstumpe. Kun ved at indtage den rigtige offerholdning, der alene kan forvandle os i vor menneskelighed, kan vi vokse i vor solidaritet med andre mennesker. Til syvende og sidst kan kun *et enkelt offer* samle alle mennesker i den samme solidaritet, nemlig Jesu offer, fuldbyrdet på korset. At flygte fra sin delagtighed i dette offer betyder, at vi langsomt, men sikkert nedbryder vor medmenneskelighed.

Lad os derfor værne om det kostbareste vi ejer. Lad os værne om messen som *et helligt måltid*, hvor den opstandne Herre selv er vor vært og vor føde, og hvor hans død på korset, som en sejr over døden, på sakramental vis vil gennemtrænge os. Ellers vil det meget hurtigt gå ud over vor holdning og indsats som kristne.

Hermed skal ikke være sagt, at messen ikke trænger til en fornyelse. Det gør den. Men hvad der i højere grad trænger til fornyelse er vor forståelse af messens plads i vort liv som kristne. Hvis ikke vi ajourfører vor deltagelse i messeofferet, så fristes vi nemlig før eller senere til at kræve en messeform, der forråder messens dybeste intention. Og sker det, så rammes også vi af Pauli bebrejdende ord til menigheden i Korint: »Når I kommer sammen er det umuligt at spise Herrens nadver« (1. Kor. 11,20).

Lad os arbejde for – og med livet som indsats – at disse Pauli ord må blive til skamme.

Kaare Osorio.

»Lille koncil«

BROSSEL – NC News Service

Den belgiske kardinal Suenens har i et hyrdebrev, der er blevet oplæst i hele Belgien, opfordret til oprettelsen af et »lille koncil« af præster, ordensfolk og lægfolk, der skulle »samarbejde, således som det andet Vatikanconcil har opfordret til«.

Kardinalen, der tænker sig det foreslåede koncil som »et permanent organ for dialogen mellem biskoppen og de troende«, siger i sit hyrdebrev, at det skulle arbejde i nær tilknytning til de præsteråd, der er under oprettelse i Belgien.

Nordiske præster og præstestuderende fra Danmark, Norge og Sverige samt udenlandske, for de nordiske lande bestemte præster og præstestuderende var i pinsen samlet til deres semester møde på præsteseminariet i Würzburg. Mødets store understøtter var dansk katolicismes gode ven i Würzburg, msgr. dr. H. Holzapfel, som også gennem sine kirkehistoriske undersøgelser gør et stort arbejde til gavn for Danmark. På mødet var også forskellige ordener repræsenteret, hvilket gør, at man kunne tale om en bred tilslutning. I centrum for drøftelserne stod foruden samtaler om det kommende arbejde i Norden det præstelige fællesskab. Sognepræsten fra Malmö, pastor Bernhard Koch, var kommet til Würzburg for at fortælle om sine erfaringer vedrørende det præstelige fællesskab og dets realisering. Vi hørte dog også om, hvor svært det er på en gang at skulle være præst for katolikker, der stammer fra så mange forskellige nationer. De studerende var glade for denne håndsrækning fra Skandinavien, da de ikke til daglig har mulighed for en nærmere kontakt med den verden, hvor de senere skal udføre deres arbejde som sjælesørgere.

Præsternes fællesskab

Hvad forstår man nu ved begrebet præstefællesskab eller det præstelige fællesskab. For det første kan man måske mene, at verdenspræster burde søge sammen i et fælles liv i en fælles husholdning. Denne form for sammenslutninger af verdenspræster er ret kendt i udlandet og vil vel fremover blive mere almindelig. Sammenslutningerne skal være en hjælp for de pågældende præster, for at de bedre skal kunne udføre deres daglige arbejde til Gudsfolkets frelse. Men med vore særlige forhold i Danmark er det vel i almindelighed ikke muligt at virkeliggøre sådanne former for et præsteligt fællesliv for verdenspræster, blandt andet af den grund, at vi i vort bispedømme har så mange ordensfolk i forhold til verdenspræsterne, og ordensfolkene jo ifølge sagens natur lever sammen i et fællesskab, hvis pastorale forhold ikke bevirker, at de bliver anbragt på enkeltposter. Man må derfor se det præstelige fællesskab ud fra en anden synsvinkel, nemlig den, at man betragter hele det danske katolske præsteskab og dets fællesskab på tværs af sogne- og ordensgrænser. Enhver præst er altså kaldet til dette fællesskab.

Det præstelige fællesskab drøftet i Würzburg

Lægfolket og præsternes fællesskab

Nu vil moderne tænkende medlemmer måske spørge, om dette præstelige fællesskab ikke på en eller anden måde er vendt imod lægfolket, og om dette fællesskab ikke betyder en isolering af præsterne fra det øvrige Gudsfolk, hvis fællesskabet imellem dem skal fremmes endnu mere i fremtiden. Hvad disse berettigede indvendinger angår, kan man kun klart og tydeligt sige, at præsterne i vor tid, hvor ansvaret over for verden betones så stærkt, i almindelighed ikke ønsker at stå i modsætning til lægfolket, men derimod at samarbejde med det, og at de derfor heller ikke ønsker at isolere sig i gammeldags klerikalisme, som hører tidligere århundreder til. Men lægfolket må også forstå, at præsterne i kraft af deres kald til den særlige stand, som præsteskabets er, har brug for et samvær og et fællesskab med andre præster. Dette fællesskab og

Nordiske katolikkers ven i Würzburg,
dr. Holzapfel.

dette samvær skal naturligvis ikke bare eksistere for præsternes egen, men også for lægfolkets skyld. I deres samvær og fællesskab skulle præsterne kunne hente hjælp og støtte for deres arbejde i sjælesorgen, f. eks. ved betragtning af den hellige Skrift, ved drøftelse af fagteologiske emner og ved gensidig hjælp i deres daglige liv som præster, der blandt andet gennem det frivilligt påtagne cølibat er forskelligt fra den normalt gifte lægmands. At kunne bede sammen er ligeledes af stor betydning for præsterne, idet præsten gennem bøn og betragtning først rigtig kan udarbejde sin prædiken, og forkyndelsen af Guds ord er vel en af de vigtigste opgaver for en præst. Alt i alt kan man sige, at samdrægtighed mellem præsterne kun kan blive til velsignelse for hele Gudsfolket på dets pilgrimsfærd mod det himmelske mål.

Bibelen og præsternes fællesskab

Nu må man ikke lade sig forlede til at tro, at det præstelige fællesskab ikke er bibelsk, og at det ikke på en eller anden måde har sit forbillede i den hellige Skrift. Læser vi i Det nye Testamente, har vi ikke svært ved at opdage, at Jesus, da han forkyndte offentligt, samlede en skare omkring sig bestående af apostlene og de øvrige disciple. Denne skare fulgte Jesus og lyttede til hans forkyndelse, mens han drog fra by til by. Men af Bibelen kan vi også forstå, at Jesus gav sine disciple en bedre undervisning, for at de bedre skulle kunne forstå hans budskab, og for at han kunne sende dem ud og forkynde for menneskene (se Lukas kap. 9, 1-6 og kap. 10, 1-16). At denne skare var samlet omkring Jesus i et vist fællesskab, og at de blev udsendt to og to (Lukas, kap. 10, 1), er vel at tage som et forbillede på vor tids præstefællesskab og dets nødvendighed. Vender vi os til den kirkelige tradition, ser vi også, at præsterne på et meget tidligt tidspunkt i kirkehistorien samlede sig omkring deres biskop til et fællesliv, og først med landsoggenes opståen i romerriget formindskedes udbredelsen af dette fællesliv så meget, at Augustin forsøgte at genoplive og forny det. Også det nylig afsluttede koncil viser vejen hen imod et større fællesskab mellem præsterne. Man finder dette flere steder i koncilteksterne og især i dekretet om præsternes uddannelse.

Rich. Hansen O.S.C.

”Godt 100 personer til råd og vejledning”

I tilslutning til kirkebidragsordningen og de allerede meddelte retningslinjer for det kommende stiftsråd er der fra forskellig side anket over at bispedømmet er ved at blive overadministreret. I en henvendelse til Katolsk Ugeblad hedder det f.eks. således:

»Godt 100 personer til råd og vejledning.

Man er ligeledes inde på at opbygge et udvalg på ca. 100 mennesker, – hvad om vi skar $\frac{1}{3}$ fra til rådslagning og benyttede de $\frac{2}{3}$ til at finde vejen frem til de katolikker, der ikke betaler kirkeskat.«

For ikke at gøre forvirringen større end nødvendig må man indledningsvis gøre sig klart, at der i løbet af det kommende årstid i bispedømmet skal sammensættes to principielt uafhængige forsamlinger, nemlig dels et stiftsråd bestående af ca. 60 personer og dels en synode bestående af ca. 200 personer hvoraf den sidstnævnte er helt uafhængig af kirkebidragsordningen.

Etableringen af det første stiftsråd må derimod ses i nøje sammenhæng med kirkebidragsordningen, idet det vil være dette stiftsråds funktion at være et rådgivende-organ for biskoppen med hensyn til stiftets økonomiske forvaltning. Stiftsrådet vil således bl.a. skulle udtale sig om stiftets årsberetning med tilhørende regnskab, samt medvirke ved budgetlægning og i forbindelse hermed afgive indstillinger overfor biskoppen med hensyn til langtidspanlægning og prioritering af de forskellige projekter, der står overfor at skulle realiseres. Herudover vil stiftsrådet skulle stille forslag til biskoppen om sammensætningen af dennes økonomiske råd indtil afholdelse af næste stiftsrådsvalg. Endelig vil det være stiftsrådets opgave at fastsætte den til enhver tid gældende kirkebidragsprocent, samt hvor stor en del heraf der fremover skal tilbageføres til bidragsydernes respektive sogne.

Stillingtagen til alle disse spørgsmål kan og bør naturligvis ikke tages af et snævert udvalg, men af en demokratisk valgt forsamling, hvor hvert enkelt sogn i landet er repræsenteret. I overensstemmelse hermed er det besluttet at det første stifts-

råd skal bestå af én bidrager fra hvert enkelt sogn valgt af det pågældende sogns bidragsydere. Herudover kan biskoppen til dette første stiftsråd udpege yderligere 10 andre bidragsydere, der måtte repræsentere en særlig sagkundskab. Dette første stiftsråd vil således maksimalt komme til at bestå af 50–60 personer.

Hvordan retningslinjerne vil være for de følgende stiftsråd ligger derimod ikke fast, idet dette spørgsmål er et af dem, der skal drøftes under Synoden i 1969.

Når henses til de hensyn man har ønsket at tilgodese og til de opgaver, der rent naturligt hører under et stiftsråds kompetenceområde har det næppe været muligt på nuværende tidspunkt at fastsætte retningslinjerne og arbejdsområdet for det første stiftsråd meget anderledes end skitseret ovenfor.

Med hensyn til forslaget om at benytte $\frac{2}{3}$ af en forsamling på 100 altså ca. 60 personer til »at finde vejen frem til de katolikker, der ikke betaler kirkeskat« kan det oplyses at dette arbejde i løbet af ganske få måneder vil kunne udføres centralt af en enkelt person i løbet af nogle ganske få timer ved hjælp af elektronisk databehandling.

Senest med udgangen af august måned d.å. vil man således på bispedømmets kontor være i besiddelse af kartotekskort for samtlige her i landet registrerede katolikker med oplysning om hvorvidt de har tilsluttet sig kirkebidragsordningen eller ej. At sortere disse kartotekskort op i bidragsydere og ikke-bidragsydere er for en datamaskine en ganske enkel proces.

Desværre vil det nok til den tid vise sig at være ulige vanskeligere at få overtalt alle de ikke bidragsydende til at slutte op om kirkebidragsordningen, og her er jeg bange for at der skal ydes en langt større indsats end den der kan præsteres af de ovennævnte 60 personer.

Noget andet er at dette arbejde naturligvis skal og vil blive gjort, hvis der da ellers når man når frem til efteråret 1967 endnu skulle være enkelte katolikker, som har undladt at slutte op om kirkebidragsordningen. *Henrik Holm-Nielsen.*

Værdens opmærksomhed retter i disse dage sine projektører mod en halvø, der mellem to havarme, Suez-bugten på vestsiden og Akaba-bugten på østsiden, strækker sit bjergrige massiv mod syd ind i Det Røde Hav. Hos enhver, der engang har læst sin »bibelhistorie«, vækker disse aktuelle navne erindringer om hebræernes frihedstogt fra Ægypten til Palæstina, om den Gamle Pagts oprettelse, om »de 10 bud« og om loven, som gjorde Israel både til et folk og til et religionssamfund.

Navnet »Sinaj« har muligvis sin oprindelse i måneguden Sin, som de derboende nomadefolk dyrkede. Om Bibelen, når den bruger navnet, mener halvøen eller kun et bestemt bjerg, »gudsberget«, er usikkert. At Moses valgte netop dette sted som lovgivningens bjerg – Bibelen bruger også navnet Horeb –, kan have sin begrundelse i, at dette bjerg var kendt som et valfartssted. At Gud allerede for Abraham havde åbenbaret sig som »El Sjaddaj« (bjerggud, p. gr. af en vis ordlighed senere tit gengivet som »Gud den Almægtige«) har sikkert gjort det hellige bjerg på Sinaj særlig tiltrækkende for Abrahams gamle folk.

Krigstruslen og våbenlarmen, som ved presse og fjernsyn gøres synlig og hørlig for os alle, må ikke gøre os blinde og døve for det ældgamle budskab fra Sinaj »Jeg er Herren din Gud« (jfr. 2. Mos. 20, 2 ff.), som nu gennem mere end 30 århundreder har flammert over vore hoveder, hvis indhold ved Skaberens hånd er mejslet ind i enhver samvittighed, og hvis ordlyd synligt eller usynligt står skrevet over enhver menneskelig grundlov.

Da Moses i Guds navn (dog ikke et skrivende lyn, som vi så det i kæmpefilmen om de »Ti bud«, hvor loven fra Sinaj nærmest drages ned i det latterlige!) mejslede budene i sten og overgav dem til sit folk, var disse lovtavler ikke blot et dokument for, hvor højt et kulturelt og etisk niveau hebræerne under Moses' førerskab allerede dengang, i anden halvdel af det andet årtusind før Kristus – sikkert ikke uden indflydelse fra Ægypten og de mesopotamiske riger – var nået til, men en gave til menneskeheden, som vi må takke både Gud og hans tjener Moses for, en gave, som har været af ganske uvurderlig betydning for menneskeslægtens kultur og vort eget syn på menneskets medmenneskelige pligter og rettigheder – lige indtil vore dage.

DET BEGYNDTE PÅ SINAJ

At holde loven – dvs. i grunden: Mose-loven – var i det gamle Israels religiøse liv, hvad der faktisk er ensbetydende med alle livets forhold, det man forstod ved »retfærdighed«, og den retfærdige, der stræbte efter at give Gud, hvad der tilkom ham, ved at gøre hans vilje, betragtedes som en »helgen«. Blandt de »hellige mænd«, som på Jesu tid spillede en stor rolle i folket, var de »skriftkloge«, som siden det babyloniske eksil (folkets bortførelse til Babylonien i det 7. og 6. århundrede før Kr.) havde udført en stor folke- og kulturbevarende opgave ved at granske folkets religiøse tradition og fremme dens overholdelse. De levede i loven og for loven, men var ikke blot »lærde« i den forstand, at de kendte loven og Skriftens tekst. At granske Guds ord og Guds vilje var en hjertesag og en hellig lidenskab for dem, fordi det ikke blot drejede sig om religiøs viden, men om selve livet.

De skriftkloge blev bistået i deres arbejde for traditionens bevarelse af den religiøse gruppe, vi kender under navnet »farisæerne«, de »udskilte«, der siden det 2. årh. f. Kr. havde ført en ihærdig kamp mod al hedensk infiltration, først den græske, og siden (på Jesu tid) den romerske. Farisæernes religiøse tro var dyb, fast og krævende; der var ikke tale om kompromis, og det er derfor forkert at bruge ordet »farisæer« som synonym for »hykler«. Der fandtes dog ifølge evangelierne nogle iblandt dem, som elskede at optræde som folkets åndelige førere og herrer, og dem, der hængte sig i petitesser, og for hvem lovens hellige bogstav var vigtigere end den ånd, hvori den overholdtes.

Det viser sig flere gange i evangeliet, at Jesus respekterer de skriftkloge og farisæernes lovlighed og deres iver. Derfor må det overraske os, ja, ligefrem forskrække os, når Jesus kræver en »retfærdighed«, en hellighed og lydighed mod Guds vilje, der »overgår« de skriftkloges og farisæernes. Ligesom Jesus siger om

Sinaj og det 1500 år gamle Katarinakloster.

sig selv, at han ikke vil afskaffe loven og profeterne, men fuldbyrde dem (jfr. Mat. 5, 17 f.: Ikke så meget som et i eller prikken over i'et skal forgå!), er også det, Jesus venter af sine disciple, ikke en ny moral, men en ny, åndelig og af evangeliet bestemt måde at efterleve den på. Jesus nævner eksempler: Ikke blot ret til livet, med det broderlige sind, der end ikke bruger et skældsord over for broderen eller giver vrede tanker rum. Jeg har tit spekuleret over, hvor tomme vore kirker ville være, hvis vi fulgte Jesu henstilling om ikke at lægge vor gave på alteret, før vi er gået hen og har udsonet os med vor broder. Jesus udelukker ikke blot hor, men kræver endog et energisk nej til det begærlige blik, og ægteskabelig troskab, hvor loven åbner vejen til skilsmisse. Herren kræver smertelig selvdisciplin, når sanserne fristes, og en ærlighed i handel og vandel, der tager et ja og et nej for det, de står

for, så det bliver helt overflødigt at sværge. Jesus lærer os at gå fjenden i møde med udstrakt hånd. Har vi ikke i vore dage set kristne statsmænd spænde fredens telefonlinie mellem vrede fjender og række hånden over grænser, der før kun blev overskredet af væbnede hære? Herren har gjort det, mennesker synes er umuligt, til virkelighed ved at indgyde kærlighedens Ånd i vore svage hjerter, Ånden, der »fornyjer jordens ansigt«. Vi ville se paradiset stige ned til jorden, såfremt vi alle lyttede til Ånden fra bjergprædiken, som var den gave til sin Kirke, Herren gav os på pinsedag. Han, som tordnede fra Sinaj »Jeg er Herren din Gud«, har nu sat sit »Men jeg siger jer« op mod alle menneskelige indvendinger og fortolkninger; thi Kongen i Guds nye rige giver ikke blot loven, men også Åndens kraft til at holde den; han er jo selv den »vej«, han byder os at gå!

J. Coenen S.J.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

**MARIUS
MP
ETERSEN**

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Banegårdens Restaurant

Fritz Kapper

Odense H.

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansears
Klinik

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

Sanitet Centralvarme Nielsen & Brostrøm

Holbergsgade 22, Aalborg,
tlf. 13 04 33
Indeh. A. Brostrøm, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

AMAGERBANKEN
AKTIESELSKAB

Banken der dækker hele Amager

Alt i gulvbelægning

Dansk Gulventreprise A/S

Studiestræde 15
Tlf. Byen 5800 og 5151

Reserveret

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

H. S. Friis

Malermester

Møllemarken 40, Bagsværd
Tlf. 98 38 35

Det levende Lys

ASP-HOLMBLAD

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt
stearinlys og vokslys
af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER
København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Harald Guldager

50

Harald Guldager.

Den 22. juni fylder en af landets agtede og aktive katolikker, direktør *Harald Guldager* 50. For at sige det lidt mere bramfrit: mage til gå-på-fyr blandt de frivillige arbejdere i vingården (den med vingården elsker han) skal man lede længe efter. Hvordan han forener det at være myreflottig forretningsmand og altid være parat til at lytte og tale og springe og regere i kirkens tjeneste, på hvad tid det skal være, er det en almindelig dødelig umuligt at svare på. Og han nøjes vel at mærke ikke med at sidde og se dyr ud i en kommission. Han er med i første række, hvor ærmerne skal smøges op og konvolutterne og frimærkerne slikkes og duplikatoren rulle. Og så er det ikke noget, han gør til bod for sine synder. Han kan søreme li' det!

Ellers er det ikke så lidt, han har på samvittigheden, katolsk set. Han samlede for eksempel i 1936 det spredte ungdomsarbejde og lagde herved grunden til DUK. Han startede familiegupperne i 1950 og efter biskop Suhrs opfordring valfarterne til Aasebakken i 1949. Han var heretter leder af disse de første ti år. I 1964 blev han landsformand for Katolsk Radio og Fjernsynsforbund, efter biskop Martensens tiltræden formand for det økonomiske råd og fornylig endvidere formand for komiteen vedrørende meddelelsesmidlerne.

I 1946 startede han firmaet Guldager Electrolyse, der drives som fa-

milieaktieselskab og har afdelinger i 9 lande. For sin trofaste tjeneste i hjemmevernet er han hædret med fortjenstmedaljen. Og så er han alle tiders familiefader med fru Eva og seks børn. *HK*

LÆSERBREVE

Lys i mørket

Med stor interesse har jeg læst Ugebladets beretninger i nr. 19 vedrørende ægteskaber og deres gyldighed – og lovlighed samt om skilsmisse, og pludselig affødte dette en ny tanke, som jeg aldrig havde tænkt tidligere, og som forekommer mig at være meget bemærkelsesværdig:

»Hvad I binder på jorden skal være bundet i Himlen, og hvad I løser på jorden skal være løst i Himlen.« – Dette er i sig selv ikke noget nyt, men det vælter hele mit tidligere (og indpodede) syn både på ægteskabers og »præsteskabers« livsvarige gyldighed – betingelsesløst. Gud har i de citerede ord givet Kirkens ledere magt til at dispensere, og det er altså Kirken, som ikke vil løse eventuelle fortvivlede problemer – og ikke Gud!

– Hvorfor ikke? Jeg finder dette punkt uhyre vigtigt – ikke for mig personlig, men for os alle som sådanne – som kristne – vi, der ser så megen ulykke omkring os – også uforskyldt, vi, der *skulle* bringe det glade budskab –

For mange, mange mennesker vil dette være et lys i mørket – et lys, som kan fortrænge mørket!

H. Arbirke.

Til Katolsk Ugeblads abonnenter

Fra og med juli kvartal 1967 stiger abonnementsprisen fra kr. 16,50 til kr. 20,00 pr. kvartal, og løssalgspri- sen stiger fra kr. 1,50 til kr. 2,00.

Stigningen skyldes, at der fra og med den 11. juli 1967 skal beregnes en afgift til staten på 10 pct. (moms), samt at udgifterne til lønninger, te-

lefon, porto osv. er eller vil blive forhøjet.

Fra 1. juli 1967 overtager Katolsk Bispekontor ekspeditionen af Ugebladet, og i denne forbindelse beder vi eventuelle abonnenter, som endnu ikke har betalt for april kvartal 1967, om at foretage indbetaling af det skyldige beløb omgående.

Med hensyn til betalingsfrister vil der i øvrigt fremover blive anvendt den praksis, at tilsendelsen af Ugebladet standses, såfremt abonnem- tet ikke er betalt senest den 15. i den måned, der følger efter måneden, som betegner kvartalet.

Fra og med juli kvartal udsendes udfyldte og frankerede giroindbeta- lingskort til abonnenterne, fordi det administrativt betyder en besparelse for kontoret.

Husk derfor: Skylder De for april kvartal – så indbetal nu, og fra og med juli kvartal skal De først be- tale, når De har fået tilsendt giro- indbetalingskort.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 5. efter pinse, grøn, s. 670.
MANDAG Juliane af Falconeri, jom- fru, hvid, s. 947. Erindring om martyrerne Gervasius og Protasi- us, s. 947.

TIRSDAG hverdag ,grøn, s. 670.

Erindring om pave Silverius, mar- tyr, s. 947. – Eller: Silverius, rød.

ONSDAG Aloysius af Gonzaga, be- kender, hvid, s. 948.

TORSDAG Paulinus, bisp, bekender, hvid, s. 951.

FREDAG Vigilien til Johannes Dø- berens Fødsel, violet, s. 953.

LØRDAG Johannes Døberens Fød- sel, violet, s. 953.

SØNDAG 6. efter pinse, grøn, s. 673.

A. Thomsen, Aarhus, 75

Tidligere landsformand for Katolsk Radio- og Fjernsyns Forbund, A. Thomsen i Aarhus fejrede i går den 15. juni sin 75 års fødselsdag. Sam- tidig med at A. Thomsen har været betroet vigtige tillidshverv indenfor Socialdemokratiet har hans store for- tjeneste indenfor radio- og fjern- synsforbundet været, at han gjorde dette til et uafhængigt og upolitisk foretagende.

Lærer el. lærerinde

søges til det nye skoleår, gerne engelsk og/eller formning.

Henv.: Skt. Josefs Realskole, Roskilde. Telefon (03) 35 25 26.

De sydlige øer

Im. Nielsen

Snedkermester

Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester

Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering

Søndergade 2,
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32

Autoriseret elektro installatør

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes

Reberbansgade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2,
Aalborg. Tlf. 13 14 44

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen

for Lyngby og Omegn

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefyr

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389

Vanløse

Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester

Rantzausgade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester

Hyldegaardsvvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølsgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK 1/2

☆

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Støt vore annoncører

Kirkens indflydelse dalende?

LONDON - NC News Service

En Gallupundersøgelse, foretaget af det engelske blad »Sunday Telegraph«, synes at vise, at de fleste englændere er af den opfattelse, at religionen er ved at miste sin indflydelse.

65 pct. af de adspurgte i forhold til 52 pct. for ti år siden mente, at dette var tilfældet, mens kun 9 pct. i forhold til 17 pct. i 1957 mener, at religionens indflydelse er i vækst.

Undersøgelsen blev foretaget blandt et bredt udsnit af folk tilhørende samtlige i England repræsenterede religioner og kirkesamfund, hvoraf katolikkerne syntes at være de mest optimistiske, mens anglikanerne viste sig at være dem, der så mest pessimistisk på sagen.

Kirken og det pluralistiske samfund

BRASILLEN - NC News Service

En brasiliansk præst, pater Bezerra de Melo, der som deputeret for Sao Paolo er medlem af deputeretkammeret - underhuset - i den brasilianske regering, har opfordret regeringen til at overveje at tillade skilsmisser.

»I et pluralistisk samfund som det, vi har i dag,« sagde pater Bezerra de Melo, »bliver vi nødt til at respektere de enkelte borgeres synspunkter. Selv om ægteskabet for katolikker er uopløseligt, betyder det ikke, at det samme er tilfældet for ikke-katolikker. Spørgsmålet er i virkeligheden det, at vi katolikker i vores inderste sjæl er bange for, at Kirken - hvis vi indfører en sådan frihed - skal miste en hel del af sine medlemmer.«

R.I.P.

Min kære mand
STANISLAW WRONA

er afgået ved døden den 2. juni 1967.

Bronislawa Wrona.

Begravelsen har fundet sted. Bed for hans sjæl.

Mere om „denne Paulus“

Bent Noack: Paulus.
Gads Forlag 1966.

For dem, der interesserer sig for de paulinske breve, kan denne lille bog varmt anbefales.

Bent Noack giver et levende, omend begrænset billede af Paulus som menneske og af hans tids religiøse og kulturelle situation og hjælper os til at forstå, hvordan ordets udbredelse i den datidige verden - siden apostelmødet i Jerusalem - kan iden-

tificeres med Paulus' mission. Vi lærer Paulus at kende som Kristi tjener. En tjener som Gud gjorde til herre som belønning for hans lydighed, en lydighed, der havde sit udspring i åbenbarelsen på vejen til Damaskus, det møde, som gjorde Paulus til Kristi tjener, evangeliets, korsets og forherligelsens tjener og tjener for alle de folkeslag, som Gud havde løskøbt med sin Søns blod.

Preben Leisner

Ugens tv og radio (18. - 24. juni)

SØNDAG	19.30	p1	Syv mennesker skriver dagbog på en øde ø.
	20.10	tv	Den store manøvre. Film af René Clair fra 1955.
MANDAG	18.00	p2	Ugens forfatter giver tips til ferielæsning.
	19.55	tv	På Vesterbro med Hilmar Wulff.
TIRSDAG	16.05	p1	Læsehestens feriekuffert. For piger og drenge.
	17.30	tv	Reolen. Program om bøger, billeder og film.
ONSDAG	18.00	p2	Det kan diskuteres. Ungt panel.
	22.10	p2	Peter Seeberg læser og bliver fortolket.
TORS DAG	16.30	p1	Så vandrer, cykler og sejler vi. For piger og drenge.
	20.30	p1	Unge diskuterer NATO.
FREDAG	20.35	p2	Sankt Hansaften-spil.
	21.50	tv	Mens bålene brænder.
LØRDAG	17.20	tv	Beat, pop og unger, der spørger.
	18.00	p2	Sommerblitz. Aktuelt ungdomsmagasin.

Sankt Annæ Rejser

- 2) Rom-Assisi-Firenze, 28. juni-15. juli. 18 dage - tog - liggevogn Kbh.-Rom. Kr. 1275.-.
- 3) Rundrejse i Østrig (28. juni-9. juli). 12 dage - tog - liggevogn/bus. Kr. 895.-.
- 4) Kulturperler (Rom-Firenze). 29. sept.-13. okt. 15 dage - fly. Kr. 1275.-.

Pastor d'Auchamps Romrejser

- 2) Ravenna-Rom-Assisi, 28. juni-18. juli. 21 dage - tog. Kr. 1375.-. Individuel tidligere eller senere hjemrejse efter behag.
- 3) Rom-Assisi. 22. sept.-6. okt. 15 dage - fly. Kr. 1275.-.

Program over turene og alle oplysninger:

Lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45, Kbh. S - tlf. SU 86.

Statsaut. revisor Erik Schwartz & frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø - tlf. ØBRO 4642 x.

Den nordiske valfart med fly til Lourdes

Bispedømmets pilgrimsrejse 16. september - 22. september:
Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin. - Læge og sygeplejersker medfølger.
Pris: på hotel kr. 820,-; på Asile Notre-Dame kr. 690,-.

Program og tilmelding: C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, K. - tlf. PA 2539, eller fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup - tlf. GE 6341.

Masser af konfliktstof

Biografernes programmer fortsat præget af åben og kold krig og undergrundsarbejde

Dramatik og anden kunst inspireres som oftest af konflikter, hvad enten disse er af ydre art, eller de er at finde i det menneskelige sind. Endvidere kan kunstneren finde på at opfinde konflikter for igennem den rent elementære spænding at tvinge sit publikum til koncentration omkring de tanker, der er hans egentlige anliggende. Det var blandt andre *Graham Greene*, der i sin tid tog den endelige konsekvens af denne teknik og fremlagde stærkt religiøst prægede problemer i knaldromanens form. Den kolde og den varme krigs uro præger tidens film. I masser af tilfælde er der tale om ren spekulation, men vi må retfærdigvis indrømme, at der blandt krigs- og agenthistorierne også er seriøse arbejder, der skærper vor kritiske sans med hensyn til den verden, vi lever i.

Telefon til afdøde

John le Carré blev verdensberømt med romanen »Spionen, der kom ind fra kulden«, som fik en yderligere understregning gennem *Martin Ritts* loyale filmfortolkning. Forud for »Spionen« skrev Carré imidlertid »Call for the Dead«, som også blev filmet og nu endelig har set biografens mørke i Danmark under titelen »Telefon til afdøde«. Carré vil som antydnet meget mere end underholde. Han vil gennem opdigtede historier delagtiggøre læserne i sine erfaringer dels fra den engelske udenrigstjeneste, dels fra det spegede spil, der udfolder sig i den kolde krigs iståge. Filmen »Telefon til afdøde«, der er lavet af »Pantelåneren«, »Højen« og »Gruppen« instruktør, *Sidney Lumet*, yder ligesom »Spionen« Carré retfærdighed. Tempoet er ikke stærkere, end at vi får tid til en intelligent dialog. Det går hårdt ud over *de høje*

herrer i regeringen og ministerierne, der spiller skak med menneskeskæbner, og Carré har megen medfølelse til overs for dem, der må udføre de tvivlsomme ordrer. I hovedrollen ser vi en ældet *James Mason* som spionjæger med samvittighed og et ulykkeligt privatliv. *Harriet Andersson* er indkaldt fra Sverige for som hans kone at lade nordisk nymfomani udfolde sig for det undrende verdenspublikums øjne, men *Harriet Andersson* lader sig ikke sådan sætte i bås. Hun forsvarer rollen med stor menneskelighed, mens *Mason* – der ellers er udmærket – overspiller jalousiscenerne. *Simone Signoret* er gribende som et af jødeforfølgelsernes og den kolde krigs ofre, og i en lille rolle gentager *Lynn Redgrave* sit glansnummer fra »*Georgy Girl*« (eller er det omvendt?). *Harry Andrews* er en håndfast kæmpe af en politimand. Kort sagt: seværdigt spil over hele linjen i en spændende, kultiveret og seriøs film. (Columbia).

Telemarkens Helte

»Kampen om tungtvannet« er en af Norges få film i verdensklasse, og som bekendt arbejdede den daværende instruktørassistent, nu biskop *John W. Gran* med på den. Historien om den norsk-engelske sabotage af tungtvandsanlægget i Telemarken, som var med til at hindre nazisterne i at få atombomben (tænk om de havde fået den!!), har nu også fristet instruktøren *Anthony Mann* (Romerriget's Fald) til en engelsk - amerikansk film, der er teknisk flot, velspillet og spændende og (uden dog nær at komme på højde med den norske film eller »Telefon til afdøde«) tager meget godt fat på krigens og partisankrigens problemer. Filmen er dårligst, hvor skuespillerne skal illudere som tyske nazister. (Rank-Gloria). **HK**

Etterretningsofficeren (Mason) skal ud på arbejde, konen (Andersson) kommer hjem fra et eventyr med en elsker. Er det mandens egen skyld? Eller hans arbejdes?

Retningslinier
for økumenisk
arbejde

Paven om
Vietnam

Abbedvielsen
i Averbode

Jan Pinborg
bliver dr. phil.

Kommission
skal sørge
for, at
rundskrivelsen
om u-landene
føres ud
i livet

---

katolsk 23. JUNI 1967 115. ÅRGANG uge blad 25

En from solsort kunne ikke finde noget bedre sted at bygge rede end i Jomfru Marias krone.
Stedet: Tranbjerg Kirke ved Aarhus. Foto: Erik Friis.

Retningslinjer for økumenisk arbejde

ROM – KUB privat

Sekretariatet for de kristnes enhed under kardinal Bea har nu udsendt de længe ventede – og detaljerede – retningslinjer for, hvordan biskopperne kan fremme enheden uden samtidig at give anledning til, at de desværre endnu eksisterende forskelle udviskes og forfladiges.

Første del af denne vejledning i økumeni blev for nylig fremlagt på Vatikanets pressekonference af biskop Jan Willebrands, som er sekretariatets sekretær. Anden del af vejledningen er under forberedelse.

Vejledningens første del, der er på ca. 5.000 ord, omhandler fire emner:

- tilrettelæggelsen af det økumeniske arbejde på bispedømme- og regionsplan,
- problemer i forbindelse med dåben, især betinget dåb, og med voksnes bekendelse af deres tro,
- gudstjeneste og bønner for enheden blandt katolikker og mellem katolikker og andre kristne,
- og endelig formuleringer af fælles bønner til brug for katolikker og ortodokse og for katolikker og protestanter.

Anden del kommer til at omhandle veje til dialogen samt spørgsmål og problemer i forbindelse med den og kommer desuden til at indeholde et afsnit om katolikkernes skoling i økumenisk arbejde.

Der opfordres i vejledningen indtrængende til enten inden for de enkelte bispedømmer eller for flere bispedømmer i fællesskab at oprette økumeniske kommissioner bestående ikke alene af bispedømmets præster, men også af kvindelige og mandlige ordensfolk og lægfolk. Desuden tilrådes det inden for de nationale bispekonferencer at oprette kommissioner bestående af biskopper bistået af sagkyndige.

Med hensyn til dåben håndhæves to førende principper: »At dåben er nødvendig til frelsen, og at den kun kan meddeles én gang. Det kan ikke godkendes, at man i flæng meddeler alle, der ønsker fuldt fællesskab med den katolske kirke, en betinget dåb.«

I et afsnit, der handler om åndelig økumeni i den katolske kirke, foreslås en række perioder i årets løb,

hvor katolikkerne sammen med andre kristne kirker og trossamfund kan bede for enheden, deriblandt bedeugen for de kristnes enhed 18.–25. januar, dagene fra Kristi Himmelfart til pinse m. fl.

Vejledningens fjerde kapitel, der af biskop Willebrands betegnes som »det længste og vigtigste«, omhandler blandt andet de lejligheder, hvor katolske og ikke-katolske kristne sammen deltager i kirkelige ceremonier af forskellig art såsom bryllup, dåb og lignende. De kristne må, hedder det i vejledningen, være i stand til at dele den åndelige arv, de har til fælles, »på en sådan måde og i en sådan grad, som det er tilladeligt og passende under de nuværende splittelser«.

Katolikkerne kan nu som før ikke dele nadverbord med medlemmer af de øvrige kristne kirker, ligesom disse ikke har adgang til at modtage de syges salvelse. En adskilt broder kan dog, »når særlige grunde taler for det, tilstedes adgang til disse sakramenter«.

En katolik kan ifølge vejledningen ikke være gudfader eller gudmoder ved en ikke-katolsk dåb eller konfirmation og omvendt. Men han kan fungere som »kristent vidne« ved en dåb, idet selve ansvaret for dåbsbarnets kristne opdragelse i påkommende tilfælde kommer til at påhvile gudfaderen eller gudmoderen, som tilhører samme kirke som den, der skal døbes.

På samme måde kan katolikker fungere som »officielle« vidner, dvs. som brudepiger og brudesvende, ved et ikke-katolsk bryllup og omvendt.

Katolikker kan »lejlighedsvis være med til andre kirkesamfunds gudstjeneste, hvis de har en rimelig grund dertil, f. eks. på grund af et offentligt embede eller en offentlig funktion i øvrigt, blodsbeslægtelse eller venskab, ønsket om at blive bedre underrettet, økumeniske foranstaltninger osv.«, ligesom de kan synges med på salmerne og tage del i de øvrige gudstjenstlige handlinger, for så vidt de ikke er i modstrid med den katolske tro.

Msgr. Sigismondi død

ROM – KIPA

Tidligt om morgenen på Kristi Legets fest døde sekretæren for kongregationen til troens udbredelse, msgr. Pietro Sigismondi, kun 59 år gammel på klinikken »Villa Stuart« i Rom.

Msgr. Sigismondi, der var født i bispedømmet Bergamo, gennemførte sine studier ved præsteseminariet i Bergamo og ved det pavelige seminar i Rom. Efter sin præstevielse den 15. august 1930 var han først hjælpepræst i Bergamo, og derfra kom han på den pavelige diplomat-skole i Rom. I 1935 kom han derfra til det pavelige nuntiat i Paris, hvor man blev opmærksom på hans helt usædvanlige evner. I årene 1939–49 var han ansat i det pavelige statssekretariat, hvorfra han et par måneder blev sendt som nuntiaturråd til Belgrad, men allerede i december samme år blev han udnævnt til titularbiskop af Neapolis i Pisisdien. Bispevielsen modtog han den 8. januar 1950 af den daværende præfekt for kongregationen for troens udbredelse, kardinal Fumasoni-Biondi, og straks efter tiltrådte han sin post som apostolisk delegat i Congo og i Ruanda-Urundi. Her forblev han, indtil han, da posten som sekretær for kongregationen for troens udbredelse ved msgr. Bernardinis uventet tidlige død blev ledig, blev hentet tilbage til Rom. I sit nye embede var msgr. Sigismondi den rette mand på den rette plads, og man talte om, at han sikkert ville stige til endnu højere embeder, hvad han uden tvivl havde evner til. Imidlertid plagedes han i de senere år af en leverlidelse, og da en nyrekompikation trådte til, måtte han lade sig indlægge på den klinik, hvor han nu er afgået ved døden.

Msgr. Sigismondi var en handlekraftig og vidsynet mand, som allerede på forhånd havde indført flere af de ting, der senere blev vedtaget på koncilet. Også i Norden havde bispedømmerne stor glæde af hans dygtige indsats.

Pavens ord om familieplanlægning fordrejet

ROM – KIPA

I henhold til verdenspressen skulle paven til den indiske kabinetsminister, mr. Chandrasekhar, der for nylig aflagde ham et besøg, have udtalt, at han stadig overvejede spørgsmålet om fødselskontrollen »ud fra alle mulige synspunkter«.

Imidlertid er såvel denne påståede udtalelse som flere andre, der i pressen var gengivet i en noget anden form end den oprindelige, blevet berigtiget af Vatikanets pressebureau, der siger:

»Den indiske ambassades referat af dr. Chandrasekhars besøg hos paven indeholder på den ene side kærnen i adskillige tanker, som paven har givet udtryk for i forbindelse med ministerens redegørelse for de økonomiske og sociale problemer i Indien, men giver på den anden side pavens ord en tendentiøs betydning. Måske er det sket ubevidst, men det svarer i hvert fald ikke til, hvad paven virkelig har sagt. Paven støttede især ministerens ønske om at fremme emigrationen og tilføjede, at ikke beboede landområder burde udnyttes. Ambassadens referat giver indtryk af, at det er paven, der har anbefalet udvandringssystemet, men i virkeligheden har han kun billiget det. På lignende måde blev der i

forbindelse med forslaget om at sætte aldersgrænsen for indgåelse af ægteskab højere op givet indtryk af, at paven har anbefalet en langsom og forsigtig gennemførelse af dette forslag, mens han tværtimod i høj grad har støttet det, idet han dog tilføjede, at det aldrig måtte gennemføres med magt, men kun ved at overbevise folk om rigtigheden af det, og at regeringen måtte hjælpe familierne og give dem mulighed for at udstrække børnenes opdragelse over et længere tidsrum.

Ganske særlig nødvendigt er det dog nøjere at præcisere bemærkningen om, at »paven overvejer hele befolkningsproblemet og nødvendigheden af en fødselskontrol«, men om »familieplanlægning« i samklang med den guddommelige lov, Han har uden undtagelse fordømt alle løsninger, der – som f. eks. fremkaldelsen af abort – »angriber og sårer selve livets kilder«. Paven tilføjede, at Indien besidder en sand rigdom i sin befolkning, og at det, hvis landets ressourcer blev udnyttet på rette måde, ville kunne ernære en befolkning, der er dobbelt så stor som den nuværende.«

Spanien, Israel og araberne

KUB privat (EN)

Spanien er det eneste katolske land, som ikke har diplomatisk forbindelse med staten Israel. Årsagen hertil er det traditionelle gode venskabsforhold til den arabiske verden. Krigen mellem Ægypten og Israel bragte således Francos regering i uvant selskab, idet de fleste kommunistiske stater også tog arabernes parti.

Der har imidlertid løftet sig røster i den demokratiske katolske opposition allerede for længere tid siden, om at Israel burde anerkendes af Spanien til gavn for de handelsmæssige og kulturelle forbindelser og for pilgrimsrejser. Det demokratiske månedsblad »Quadernos para el dialogo« (hæfter for dialog), som i en

høflig og urban tone kritiserer regeringen og ihærdigt slår til lyd for mere borgerlig frihed, peger på, at ingen andre Middelhavslande har så gunstige muligheder for kulturel udveksling som de to lande, bl. a. fordi et ikke ringe antal af israelerne er kommet fra spansk-talende lande. Israel giver fuld frihed til katolikker, og de hellige steder varetages med stor omhu.

Det spanske blad, hvis stifter er professor Ruiz Jimenez, formanden for Pax Romana, havde i øvrigt planlagt nogle studiedage i Madrid, hvor den afskedigede professor Aranguren, to katolske skribenter samt nogle gæster fra udlandet skulle tale. Informationsministeriet krævede tek-

sten til alle talerne forelagt. Så aflyste man mødet. E.N.

Muhamedansk »koncil»

MADRID – NC News Service

Den saudi-arabiske ambassadør i Spanien, sheik Faisal Al Hegelan, har oplyst, at en muhamedansk verdenskongres efter det andet Vatikan-koncils mønster er under forberedelse.

Sheik Faisal Al Hegenan udtaler: »Af konferencen vil der opstå et samarbejde med de kristne, som vil gavne menneskeheden og værne den mod farer. Det andet Vatikan-koncils dynamiske principper er en indledning til økumeni. Religiøs frihed er i dag et solidt grundlag for gensidig forståelse mellem folkene.«

Sheik Faisal kommenterede endvidere opførelsen af den nye muhamedanske moské i Madrid og sagde i denne forbindelse, at de nye love om religiøs frihed i Spanien er en frugt af koncilene.

Moskeen skal bygges i et beboelseskvarter nord for Madrid på en grund, som den spanske regering har skænket til dette formål.

Økonomisk »interkommunion»

KUB privat

I Sverige er man i visse kredse begyndt at praktisere noget, man kalder »økonomisk interkommunion« i det økumeniske arbejde. Det består i indsamlinger, »Jerusalemskollekter«, til andre kirker. I Johanneskirken i Göteborg har der i år været kollekt til Pontigny, det franske præsteseminarium, hvorfra mange arbejderpræster er udgået. Endvidere til ofrene for oversvømmelserne i Italien gennem den katolske sognepræst i Savona, til det ortodokse mindretal i Sverige samt til reparation af det faldefærdige tårn på den katolske Krist-konge kirke i Göteborg.

Meddelelsen stammer fra det svenske »Förbundet för Kristen Enhet«, der i øvrigt den 25.-27. juli holder møde i Vadstena, hvor et antal af deltagerne kan indkvarteres hos birgittinerinderne. Henvendelse til sekretæren, pastor Hans C. Cavallin, Barkarö Prästgård, Västerås, Sverige.

Enhver form for vold må ophøre

siger pave Paul VI om krigen i Vietnam

ANSVARHAVENDE

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:

Jens Oluf Lund

Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:

Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt, Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.

Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition ved A. Prüser, Sankt Annæ Plads 28, København K., telefon (01) 15 95 28 (9-16, lørdag lukket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 16,50. Løssalgpris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

I en tale til vietnamesiske pilgrimme, der på tilbagevejen fra Fatima gjorde ophold i Rom, sagde paven, som tidligere nævnt, kategorisk: »Bombardementerne over Nordvietnam må ophøre! Og man må holde op med at øse våben og krigsmateriel ind i Sydvietnam!« Og paven fortsatte: »Også volds handlingerne må høre op! De tjener ikke det gode og arbejdsomme vietnamesiske folk til ære. De bidrager ikke til at fremme endrægtigheden. Og de bidrager ikke til at opnå den fred, man så brændende længes efter. Kort sagt: Enhver form for vold må ophøre! Vil man have fred, må man først alvorligt ville denne fred. Freden må fødes i hjerterne. Samtidig må viljen til hæderlige forhandlinger være til stede. Og her som der må man nære det ønske, at alle skal leve i frihed og broderlighed.« For at dette skal opnås, sagde Paul VI, må der ske en »sjælenes nyfødsel«. Men dette sker ikke uden en vækkelse af det religiøse sindelag, og uden at man på ny tager sin tilflugt til Gud. Derfor, sagde paven, bad han også uophørlig for at freden måtte vende tilbage.

Paven udtalte videre, at han elsker Vietnam, og at hans kærlighed er lige- ligt fordelt mellem Norden og Syden, han beder for Vietnam, han lider for Vietnam og arbejder på, at der igen skal blive fred. Derfor glædede det ham, at også vietnamesere var taget til Fatima for at bede for freden. I Fatima havde hans egen første bøn drejet sig om Vietnam, dette land, »hvor man kæmper, hvor man græder, hvor man lider, og hvor så mange må forlade det, der er dem kærest og mest dyrebart«. Paven mindede om den forhåndenværende våbenstilstand og sagde, at så gerne han ville, at denne tilstand skulle vare endnu længere, for at de ansvarlige kunne komme til fornuft, var det »dog ikke tilstrækkeligt at afbryde krigshandlingerne. Dermed er det ikke gjort. Årsagerne til krigen må bringes ud af verden«, og derfor måtte bombardementerne over Nordvietnam høre op, derfor måtte leverancerne af krigsmateriel til Sydvietnam høre op, og derfor måtte terroraktionerne og enhver form for vold høre op.

Ved sin tale, der lige så vel var rettet til Nordvietnam som til Sydvietnam, har paven vel for første gang offentligt fastslået begge parter ansvar for krigen. Og indirekte har han også med sine ord om, at man for at opnå freden først må ville den, og at man må være villig til at optage ærlige forhandlinger og ønske frihed og broderskab for alle, stillet dem i gabestokken, der af mangel på god vilje forlænger krigen. Allerede i sit julebudskab 1966 betonedes Paul VI, at det afhang af de modstridende parter vilje og indstilling, om Vietnamkrigen skulle ophøre eller fortsætte.

I maven på en belgisk liggevogn ramler en lille snes trøtte danskere gennem nattens mulm og mørke af sted mod Hamborg på vej hjem fra pastor Stappers' vielse til abbed i Averbode-klosteret, mens andre har taget vognen og nu søger hjem ad de hollandske og tyske motorveje.

På vej hjem fra alle tiders oplevelse – og så fuld af den, at hverken hjulenes vuggesang eller en allypropymal i økonomistørrelse formår at dysse til ro og dæmpe tankernes arbejde med de mange indtryk.

Klosteret var en oplevelse, – sikke et skur! Jeg nåede faktisk ikke at blive helt klar over, hvor mange fløje og etager, der var, og antallet af rum endsige etagemeter tør jeg slet ikke gætte på!

Og sikke et liv! En endeløs række af mennesker, gamle og unge, familier med utalte flokke af brunøjede drenge og piger med fletninger og strutskrorter, nonner og præster af alle mulige slags – sikkert også et par stykker af den *umulige* slags – vandrer dagen igennem ind gennem den store port og til og fra klosterkirken og mødes og snakker med Averbodes hvide præmonstratensere: De hyggeligt leende grupper omkring en rund og rødmosset præst eller lægbror, – og den fortrolige samtale om personlige spørgsmål arm i arm med en af de hvide sjælesørgere ned over de store plæner.

Alle veje fører som bekendt til Rom, men kirke-, folke- og familielivet på stedet synes at antyde, at der i hvert fald også er en hel del veje, som mødes i Averbode.

Og så hovedpersonen selv: Vores egen tykke sognepræst gennem de mange år i Vejle, helt sig selv omend med kors på maven, passende som hånd i handske til det nye kald: åndeligt og menneskeligt, – og med, som det blev sagt i en af de officielle taler ved middagen, »den robuste konstitution«, som straks falder i øjnene, – for nu at sige det sådan...

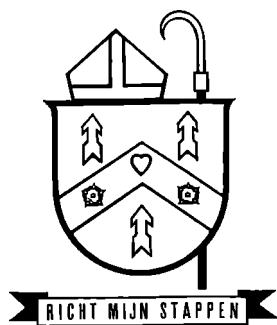
Dertil som passende forgrund og baggrund: lægfolk og kardinaler, biskopper og søstre og en Guds velsignelse af hvide præmonstratensere, præster og brødre, flamske, solide og trinde – omend i relativt lommeformat...

Vielse i kirken med koncelebration og orgelmusik (hovedværk og rückpositiv med 63 registre, fire manualer og et pedal) og, bortset fra den ubesværede gregorianske sang, alt på flamsk – med bøn om, at Gud vil give sin udvalgte tjener Koen-

«Guds tjener Koenraad . . . .»

Nattetanker i Nord-ekspressen

Med biskopperne Hans L. Martensen og Theodor Suhr i spidsen kom fra Norden ca. 33 deltagere til pastor K. Stappers' abbedvielse i Averbode. Vielsen forrettedes af Belgiens primas, kardinal Suenens, og desuden deltog kardinal Cardijn. Flertallet af de danske deltagere var fra Vejle.

«Og så går Averbode ind i den postkoncilære epoke . . . Richt mijn Stappen.»

raad så mange dyder, at hans tidligere sognebørn begynder at tvivle på, at de vil kunne kende ham igen!

Hvorefter Guds tjener Koenraad fik det hele: Regelbogen, staven, ringen, handskerne og mitraen samt et våbenskjold med det valgsprog, han som udtryk for tro og vilje og med den flamske glæde ved et godt ordspil har valgt: »Richt mijn Stappen«, Herre, led mine skridt.

Forrest i kirken, lige ved alteret, sammen med den personlige familie, alle os danske, som både kneb en tåre og var mægtig stolte over, at en dansker var blevet abbed i Averbode! Hvad siger I? Var han belgier? Nå, ja, men det er længe, længe siden, længe...

Englenes vingesus, virak og orgelbrus, som Peter Schindler skrev i sin søndagssalme, – og så reception i klosteret, hvis klausur abbeden i dagens anledning har skruet ned til nul. Mousserende vin og saltkiks, blokfløjtespil i grønnegården, genkendelsessmil og store omfavnelser, røde kardinalskalotter og blå fotoblitz (jeg tog 108). Middag med kormusik og taler, herunder af biskop Martensen, som håbede, at de i Averbode ville elske deres abbed, som vi i Danmark havde elsket ham, og som han havde elsket sine...

Afslapning, – rundtur i det åbne kloster: Sakristiet, kapitelsalen, biblioteket, haven, avlsgården og det store bogtrykkeri, som klosteret driver. Og som afslutning, på plænen foran den nye abbeds vinduer, musiceren af det lokale amatør-hornorkester med kasketter og lyre i knaphullet, messingsuppe og festligt punktum, da Abt Koenraad ved det sidste nummer besteg podiet og i bedste Victor-Borge-stil dirigerede orkesteret; det lykkedes ham at blive færdig sammen med musikken!

Og så bussen til hovedbanegården i Brüssel/Bruxelles, hvor højttalerstemmen holder den nationale balance ved at melde, at toget første gang standser både i Liège og i Luik; kontrolbilletter og pas til konduktøren, – og så ligger vi der som sagt og ramler, – men i hvilken stemning?

Ja, der var jo gråd og tænders gnidsel, da pastor Stappers forlod Vejle, men jeg tror, at de fleste rejser hjem i nat med en vis glæde i sindet; nok var det, som mistede sognet sin far, men ingen føler sig »efterladt faderløse«.

Vi siger jo i Danmark, at når det regner på præsten, så drypper det på degnen, – og når sognepræsten kal-

des til abbed, så er der naturligvis også deri på en vis måde et kald til menigheden. Både et kald til at leve i den gensidige kærlighed, som var det stadige omkvæd i hans prædikener, men også en udfordring i retning af at engagere sig – ikke i en elsket sognepræsts person (hvad han da heller ikke selv hverken ønskede eller anglede efter) og ikke i en bestemt menneskelig sammenhæng eller et lunt og kammeratligt sognemiljø, men i evangeliet selv og i livet med Gud.

Derfor er menigheden heller ikke faderløs, selv om vi måtte sige farvel til en præst, der var blevet som en far for alle, – og besøget i Averbode, hos denne store, hvide præstefamilie, der ved selve sin eksistens og sit fortsatte engagement i Danmark er et vidne om Guds egen fader-omsorg for os, gav en erkendelse af, at fik vi ham end ikke med hjem igen, så rejser vi dog ikke hjem alene!

Og så går Averbode – som alle andre klostre, bispedømmer og sogne – ind i den »postkoncilære epoke«, hvor så meget skal omformes, hvor de store syner skal blive til solid pastoral praksis, hvor der på så mange områder skal findes nye veje og brydes nye stier, og hvor det er så svært at finde, i hvilken retning man skal gå, og så let at kritisere dem, der prøver at sætte foden frem, – så går Averbode ud på disse veje, søgende, men ikke famlende, og under sin nye abbeds på troen og livserfaringen hvilende bøn: Richt mijn Stappen!

Led mine skridt, så udviklingen ikke bliver menneskets eget værk, så den ikke bare kommer til at følge resultanten i det kræfternes parallellogram, som de mange nymodens protesterende og underskriftsamlende pressionsgrupper udgør, men bliver ledet, skridt for skridt, af Ham, som ikke bare kender vejen og sandheden om livet, men selv er det.

Hauptbahnhof Hamburg, man skifter og skilles, sidste etape op gennem Holsten; over grænsen og hjemme i Vejle; turen er forbi, men livet går videre: Richt mijn Stappen!

E. T.

Irritation

Tirsdag den 6. juni forsvarede amanuensis Jan Pinborg sin filosofiske doktordisputats, der bærer titlen »Die Entwicklung der Sprachtheorie im Mittelalter« (Sprogteoriens udvikling i middelalderen), Arne Frost-Hansens Forlag. Som det fremgår af værkets titel er emnet middelalderens teorier om sproget og dets placering i virkelighedserkendelsen, men ud over dette for så vidt »snævre« emne kaster disputatsen lys over den filosofiske problematik i middelalderens intellektuelle verden. Dr. Pinborg har fra mange steder rundt om i Europa fremdraget manuskripter, der indtil nu ikke har været taget under middelalderforskernes lup, og resultatet er, at dette værk udbygger vor viden og erkendelse af de intellektuelle spændinger, der kendetegner middelalderen, således forholdet mellem realisterne og nominalisterne. Derved kastes der lys over senmiddelalderens humanistiske bevægelser, og i forlængelse af disputatsen ses den store reformationsproblematik.

– Dr. Pinborg, hvordan er De kommet til at skrive netop denne disputats?

– Min disputats knytter sig for så vidt til den tradition, der blev skabt af dr. Ottos og dr. Roos' grundlæggende arbejde med de danske sprogfilosoffer i middelalderen. Jeg blev i min studietid medarbejder på de filologisk-kritiske udgaver af Martinus og Simon de Dacias værker, og er nu medudgiver af Boethius de Dacias værker, som snart begynder at udkomme. Under dette arbejde opstod der en vis irritation hos mig, da jeg opdagede, at den viden, man havde om middelalderens sprogfilosofi, var ganske tilfældig, og man derfor var ude af stand til at fore-

impulsen til arbejdet

»Catholica«s ansvarshavende redaktør og medlem af »Katolsk Ugeblad«s redaktionsudvalg, amanuensis Jan Pinborg forsvarede fornylig sin doktordisputats på Københavns Universitet. Vi ville ikke lade lejligheden gå fra os til en samtale med den nybagte dr. phil., der ikke blot har interessante ting at sige om middelalderen, men også om vor tid . . .

Jan Pinborg

tage en vurdering af, om det, den pågældende forfatter skrev, var helt genialt eller bare en gentagelse af, hvad andre før ham havde sagt. Det var således irritationen, der gav impulsen til mit arbejde, men i øvrigt er middelalderforskningen meget spændende, da der er så mange emner, der åbner mulighed for at drage ud i ukendt land. At jeg så hurtigt efter min embedseksamen har været i stand til at præstere en disputats, skyldes, at det i modsætning til tidligere er »let« at skrive disputats, da vi i dag har meget bedre forhold både økonomisk og teknisk.

Også hård polemik i middelalderen

– *Fra tid til anden i den aktuelle kirkepolitiske debat synes nogle at mene, at middelalderen var »den gyldne tid« for den katolske kirke, og at vi burde stræbe hen mod denne tilstand. Hvad mener De som middelalderforsker om det?*

– Så vidt jeg kan se, bygger et sådant synspunkt på en helt forkert betragtningsmåde. Man kan ikke overtage og videreføre middelalderens teologi og filosofi ubearbejdet. Der findes det synspunkt inden for kirken, at med nominalismen, der ofte »forkættes«, ophørte det nøje samspil mellem tidens filosofi og teologi. For min part mener jeg, at enhver historisk situation er bestemt af alle forudgående stadier, og derfor kan man ikke se bort fra en eneste betydelig strømning. Selv om f. eks. man har forkættet nominalismen, har den kirkelige filosofi alligevel overtaget meget af nominalismens problemstilling, og vi hænger stadig fast i denne problemstilling. Vi er låst fast af vores fortid, men når det nu engang er således, er det yderst

vigtigt, at vi forstår, hvordan vi er låst fast.

– *I dag tales der meget om de store spændinger inden for kirken, ja man bruger fra tid til anden udtrykket: splittelsen i kirken. Er det Deres indtryk, at det forholdt sig anderledes i middelalderen?*

– Der er i hvert fald én afgørende forskel, for i middelalderen ejede man et fælles sprog og et fælles begrebsapparat, og noget sådant har vi ikke i dag. Men i øvrigt er det mit indtryk, at principdiskussionen bestemt var lige så radikal som i dag, og den polemiske tone var vel snarere hårdere dengang. De var nemlig virkelig grove, f. eks. i diskussionen mellem den platonisk-augustiniske retning og den aristotelisk-thomistiske. Hertil kan man føje, at det var lige så centrale trossandheder, man stredes om i middelalderen, så man kan godt sige, at middelalderen i så henseende ikke adskiller sig fra vor tid.

Den erfaring, der kan drages af middelalderens stridigheder, er, at situationen først bliver yderst alvorlig, når der ikke længere er en dialog i gang mellem de stridende parter. Det ser man inden for skolestriden. I det 14. og 15. århundrede er det to blokke, der står skarpt overfor hinanden uden virkelig meningsudveksling, hvorimod det 13. århundrede kendes på den store udveksling af ideer.

Sprog og teologi

– *De nævnte før, at man på trods af nominalismen alligevel overtog dens problemstilling. Hvordan ser De på forkætring i historisk perspektiv?*

– Nominalismen er ikke det eneste eksempel på noget sådant. Fordømmelsen af den aristoteliske filosofi i det 13. årh. udviser samme

tendens. Det påfaldende er, at denne fordømmelse er som et slag i luften, eftersom både teserne og problemstillingen slår igennem, og få år senere er alle optaget af den aristoteliske filosofi. Konsekvensen af en sådan forkætring synes blot at være, at der dannes skoler, der ikke længere er i stand til at føre en frugtbar dialog med hinanden. Set i historisk perspektiv synes forkætringen ikke at løse nogen form for problemer.

– *Deres disputats har gjort, at De har arbejdet med forholdet mellem sprog og teologi, – hvordan ser De på dette problem?*

– Det er mit indtryk, at man i den løbende diskussion alt for ofte glemmer, at sproget er med til at forme vore tanker. Ofte får man f. eks. det indtryk, at mange mener, at problemerne omkring en ny liturgi klares, ved at man synger danske salmer, og tilsyneladende glemmer man så, at vi derved nødvendigvis overtager en bestemt religiøs tradition. Der lægges i diskussionen alt for lidt vægt på det formelle – også denne side af sproget må der tages hensyn til. Sproget er et socialt fænomen, der er bestemt af den tradition og den virkelighed, hvori vi lever, og derfor må der tages hensyn til begge disse forhold – også når man diskuterer liturgi. Man har låst sig fast i problematikken latinsk-dansk i stedet for at gå over til det mere grundlæggende problem, nemlig hvordan vi får skabt et ordentligt nutidigt liturgisk sprog.

Skt. Ansgars Kirke

I anledning af Peters og Pauls Fest synges der på søndag latinsk koralmesse kl. 10.

Ibi Werner skriver om kommissionen »Pax et Justitia«, der skal bringe rundskrivelsen »Populorum progressio« til praktisk anvendelse.

RETFÆRDIGHED

Ved rundskrivelsen »Populorum progressio« har pave Paul rettet en indtrængende appel til verden om en samlet aktion for menneskets fuldstændige udvikling og samtidig for menneskehedens fælles udvikling. Det er Pax et Justitia-kommissionens opgave at bringe denne fælles aktion op på et verdensomspændende plan. Pave Paul har selv på sine rejser gjort sig til talsmand for de fattige folk, og i forbindelse med de tidligere pavers rundskrivelser og koncilets pastoralkonstitution »Gaudium et Spes« kommer nu pavens sidste initiativ: rundskrivelsen »Populorum progressio« og oprettelsen af kommissionen »Pax et Justitia«. Kommissionen skal sørge for, at rundskrivelsen virkelig kommer til at fungere ude i verden, således at dens ord bliver levende i mennesket og i samfundet. »Vi anser det for vor pligt«, siger pave Paul, »at oprette en kommission i Kirkens centralorganisation, der skal sørge for, at hele Gudsfolket bliver klar over de krav, den øjeblikkelige situation stiller til det; at de fattige nationer går fremad, at der er social retfærdighed mellem nationerne, således at de rigere hjælper de fattigere, for at de med tiden skal kunne klare sig selv: Retfærdighed og fred er denne kommissions navn og dens program.« Samtidig understreger paven kraftigt, at kommissionens program ikke blot henvender sig til katolikker, men til alle mennesker.

Hovedtræk af den nye kommissions program

Kommissionen har netop haft sin første samling, hvor man med udgangspunkt i rundskrivelsen har drøftet kommissionens målsætning og arbejdsform. Kommissionens præsident er kardinal Maurice Roy, ærkebiskop af Quebec. Kommissionen består af 13 medlemmer, heraf er de tre gejstlige og de ti lægfolk (deraf 2 kvinder); de er alle personer, der har særlig erfaring i befolkningsudvikling, internationale organisationer, Kirkens sociale mission og den kristne tilstedeværelse i verden af i dag. Desuden har paven udpeget 13

konsulenter, hvoraf de 6 er fra udviklingslandene. Kommissionen skal have et nært samarbejde med centralorganerne inden for Kirken og med de forskellige officielle og private organisationer ude i verden. I begyndelsen vil man gå forsigtigt frem for at nå til den bedst mulige indsigt i fremgangsmåde og udførelse af programmet, og man må gøre brug af hele den erfaring, som Kirken og de øvrige kristne samfund allerede har, ligesom den erfaring, man har fra andre religioner og fra de sociale institutioner, er til stor nytte, såvel inden for rammerne af den enkelte nation som på internationalt plan.

Det følgende har derfor rent indikativ karakter. Snarere end at gribe direkte ind er det kommissionens opgave at inspirere og stimulere de personer og organisationer, som kan have afgørende indflydelse. Den må naturligvis arbejde på en ekspansion og et større samarbejde mellem disse organisationer i og uden for Kirken, men den kan ikke give klare opskrifter på løsningen af ethvert problem. Man kunne måske snarere sige, at kommissionen skal virke som en slags »katalysator«, der styrker forståelsen mellem alle katolikker og inspirerer til større engagement både i og uden for Kirken. Man må søge at fremme samarbejdet mellem de religiøse og sækulare institutioner, men kommissionen venter ikke at kunne tage direkte del i dette samarbejde. Den skal først og fremmest arbejde gennem de forskellige organisationer og strukturer i Kirken. Kort sagt, den skal inspirere til retfærdighed, fremskridt og fred, en syntese af de tidligere pavers rundskrivelser. Opgaven er så omfattende, at kommissionen nu må vælge, hvor den mest formålstjenligt kan sætte ind.

De mest betydningsfulde opgaver

Blandt de mange problemer, der behandles i rundskrivelsen, har mgr. Gremillion, der er kommissionens sekretær, her taget nogle op til behandling:

1. Oprettelse af et verdensfond.

Pave Paul erkender, at både Johannes XXIIIs og hans egne appeller til verden har ført til visse resultater, f. eks. FAO's kampagne mod sulten, Caritas Internationalis' arbejde og aktionen mod hungersnøden i Indien. »Men,« siger paven, »alt dette er ikke nok, ligesom de offentlige og private investeringer, gaver og lån ikke er tilstrækkeligt. Det drejer sig ikke blot om at overvinde hungersnøden og kaste fattigdommen tilbage. Kampen mod elendigheden er, skønt absolut påkrævet, alligevel utilstrækkelig. Det drejer sig om at opbygge en verden, hvor ethvert menneske uanset race, religion og nationalitet, kan leve som menneske i højeste potens, fri for det slaveri, der dels påføres ham af andre mennesker, dels af hans egen ubeherskede natur.« Med udgangspunkt i disse ord må kommissionen søge at opbygge en verden. Midlertidig hjælp er ikke den virkelige løsning. Derfor opfordrer paven til at oprette et verdensfond (jvf. Gaudium et Spes, kap. III), der finansieres af de rige nationer med bl. a. en del af militæruddgifterne. Kun et verdensomspændende samarbejde, hvis aktuelle udtryk ville være et verdensfond, er i stand til at nedbryde rivaliseringen mellem nationerne og fremme en fredelig og frugtbar dialog folkenes imellem. Kommissionen vil kunne iværksætte en kampagne for oprettelse af et sådant verdensfond. Paven har med al tydelighed udtalt: »Enhver må ransage sin egen samvittighed... Er han rede til med egne midler at støtte de organisationer, der arbejder for de fattige nationer?« FN har fastsat bidraget til udviklingslandene til 1,1 pct. af nationernes bruttoindkomst, mens Kirkens Verdensråd i Genève 1966 gik ind for en forhøjelse til 2 pct. Kommissionen vil nu omhyggeligt undersøge dette spørgsmål i samarbejde med de kompetente organisationer.

2. Rimelig handelsbalance.

For de 80 nationer, der har den laveste industrialisering, er det yderst påkrævet, at den økonomiske styrke

G FRED

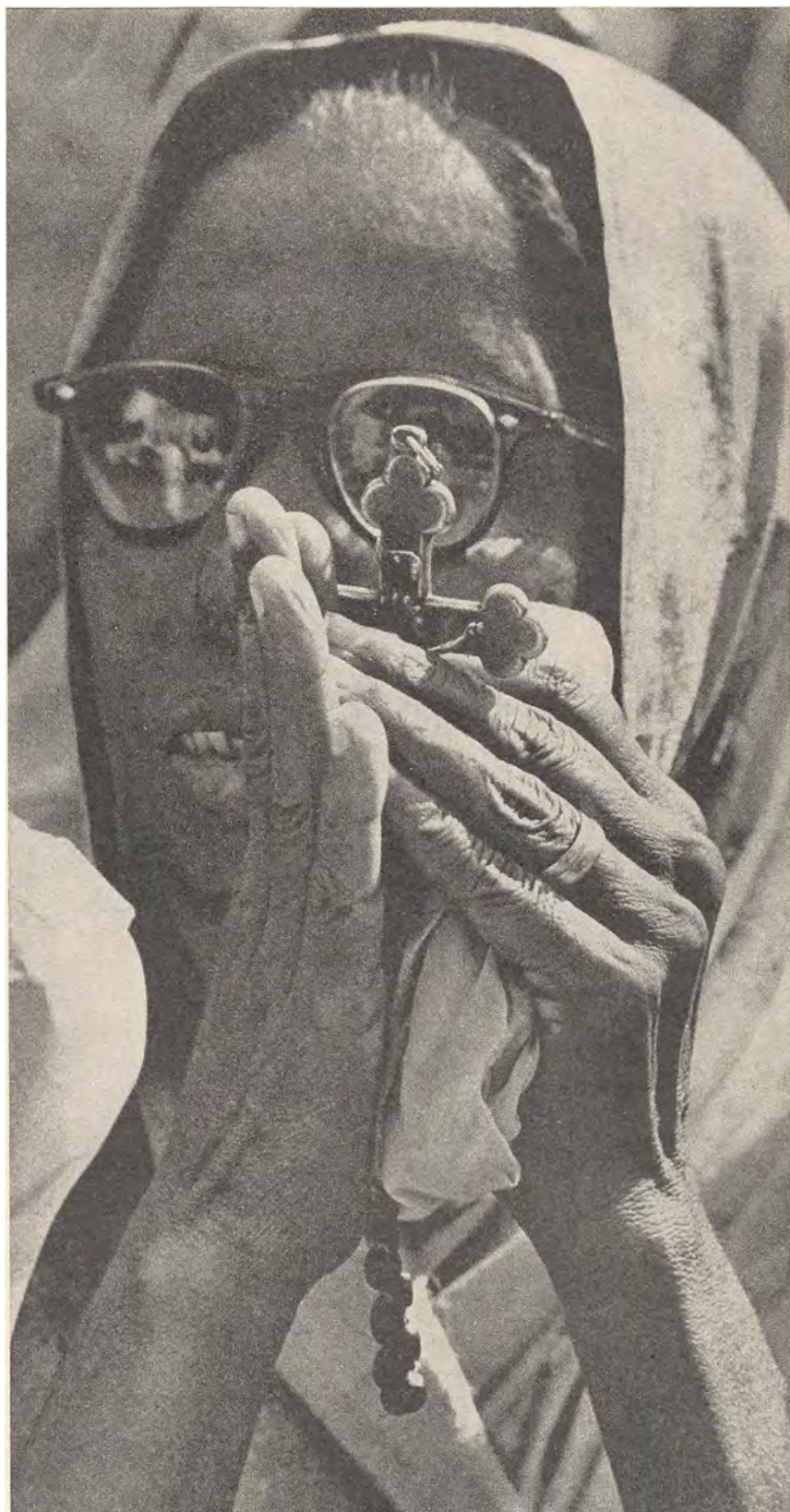
i verden bliver opbygget således, at handelen fremmer deres udvikling i stedet for at sinke den. Til løsning af dette spørgsmål er der blevet oprettet en ny organisation under FN, komitéen for handel og udvikling, med sæde i Genève, og herfra har man oplyst følgende vedrørende de fattige landes stilling inden for den internationale handel:

De nationer, der har højst industrialisering, eksporterer produkter med stor efterspørgsel til stadig stigende priser. De fattige nationer har brug for disse produkter, f. eks. industrielt apparatur, for selv at kunne grundlægge en industri. Derfor må disse nationer sælge deres egne produkter, der som regel er råvarer, hvis priser i de sidste ti år bestandig er gået ned på verdensmarkedet. Halvfabrikata fra de fattige nationer udelukkes som oftest fra de rige nationers side på grund af de høje toldsatser og importafgifterne.

Dette er naturligvis en af de største vanskeligheder på verdensmarkedet for de kun ringe industrialiserede nationer, og følgen er, at de fattige lande bliver endnu fattigere. I løbet af de sidste ti år er handelsbalancen hos de fattige nationer mindsket med 16 pct., således at hjælpen fra udlandet forholdsmæssigt derved er blevet lig nul. Paven har henstillet til kommissionen, at man gør alt for i hvert fald at nå til en relativ lighed, da det tydeligt fremgår af situationen, at den frie handel ikke længere er i stand til alene at regulere de internationale forhold og forbindelser.

For at afhjælpe dette problem kræves der internationale overenskomster til at regulere visse priser og garantere visse produktioner, oprettelse af udvekslingszoner og økonomisk fællesskab mellem udviklingslandene samt først og fremmest overvindelse af de to store hindringer for verdens enhed: nationalisme og racefordomme.

Det vil kræve gigantiske kraftanstrengelser at nå disse mål. Den nye kommission skal søge at koordinere de forskellige initiativer, og her vil det være af største vigtighed, at

Ethvert menneske er, i overensstemmelse med Guds vilje, kaldet til at udvikle sig, for alt liv er også kald.

Pave Paul VI i "Folkenes udvikling"

gejstlige og lægfolk i hvert enkelt land, rigt eller fattigt, er fuldstændig klar over problemet, således at enhver ifølge sin egen samvittighed er rede til at bringe ofre for retfærdighedens skyld, for freden i verden og for den menneskelige solidaritet.

3. Oprettelse af handelsorganisationer i udviklingslandene.

Nationerne kan opnå en forbedret økonomi ved handelsudveksling, ved erhvervelse af det nødvendige apparatur og uddannelse af kvalificeret personale og ledere. Et andet vigtigt middel er oprettelsen af entrepriser, private eller statslige, der kan tilbyde retfærdige arbejdsvilkår, således at faren for en ny økonomisk kolonisering undgås. Kommissionen kan nå disse mål ved en dialog med repræsentanter for det lokale økonomiske liv og andre kompetente personer i udviklingslandene og ved samarbejde med de faglige organisationer.

4. Ungdommen og udviklingslandenes problemer.

Paven retter en særlig appel til ungdommen om spontant at tilbyde sin arbejdskraft til de kirkelige organisationer, der arbejder for udviklingslandenes fremgang, og kommissionen kan her gøre sit til, at ungdommens målsætning dirigeres mod disse landes problemer.

5. Udviklingslandenes eget ansvar.

Ethvert land må være sig sine egne opgaver bevidst. Den hjælp, der kan ydes udefra, er kun et bidrag til at koordinere landets egne ressourcer, og der kræves normalt nye ideer for at danne et lands nye sociale struktur.

Pave Paul opfordrer indtrængende til at undgå revolutionære opstande, de medfører kun nye uretmæssigheder og fremkalder nye ulykker. Men paven insisterer på nødvendigheden af en fundamental reform i det økonomiske liv. Udviklingen kræver visse dristige omændelser, der må iværksettes uden tøven. Som eksempel kan her nævnes CELAM, den latinamerikanske bispekonference. Kirken og i særlig grad bispekonferencerne i udviklingslandene må nødvendigvis spille en afgørende rolle i disse så vanskelige problemer. De resultater, CELAM er nået frem til i 1966, bruges nu af bispekonferencer verden over, hvor de samme problemer gør sig

gældende. Også på Filippinerne har Kirken overtaget ansvaret for hele det filippinske folk. Ved samarbejde mellem Kirken og ledende folk inden for økonomi, landbrug og universiteter er det lykkedes at nå frem til en acceptabel strukturreform i samfundet, og denne vil fremkalde en hurtig udvikling i landet. Kommissionen bør være helt i Kirkens tjeneste i disse udviklingsområder, således som det også er beskrevet i rundskrivelsen.

Ibi Werner.

»Populorum progressio« på norsk

Norge sidder ikke med hænderne i skødet. St. Olavs Forlag i Oslo har allerede udgivet »Om Folkenes Udvikling« i en lille fiks udgave til 5 norske kroner. Bernard Delplanque har skrevet forordet. Samtidig udgives »Ecclesiae Sanctæ« – pavens brev om iværksættelsen af fire koncildekreter. Til dette hæfte har biskop John W. Gran, Oslo, skrevet forordet.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 6. efter pinse, grøn, s. 673.

– I højmesse: Peter og Paul, rød, s. 971.

MANDAG Johannes og Paulus, martyrer, rød, s. 961.

TIRSDAG hverdag, grøn, s. 673.

ONSDAG Vigilien til Peter og Paul, violet, s. 968.

TORS DAG Peter og Paul, rød, s. 971.

FREDAG Erindring om Paul, rød, s. 976. – Bøn for pave Paul VI på årsdagen.

LØRDAG Kristi Blods Fest, rød, s. 978.

SØNDAG 7. efter pinse, grøn, s. 677. Erindring om Marias Besøg, s. 980.

Om Folkenes Utvikling

Pave Paul VI:

(Populorum Progressio)

N.kr. 5,-.

Ecclesiae Sanctae

Motu proprio om iværksættelsen av fire av konsildekretene.

N.kr. 5,50.

St. Olav Forlag, Oslo, Norge.

Det 2. Vatikankoncil har i hele Kirken udløst en levende bevidsthed om den kristne friheds betydning. I nogle af koncildokumenterne er begrebet »frihed« det egentlige emne, i alle andre er det den overalt tilstedeværende undertone. Det er, som om kristenheden atter har opdaget »frihedens« idé. Vil man forstå noget af den ånd, som det 2. Vatikankoncil har bragt os, må man læse dets forskellige dokumenter med den nøgle, som allerede Paulus har givet os i hånden: »Til frihed har Kristus frigjort os« (Gal. 5, 1).

Men den samme Paulus var allerede klar over, at frihed ikke er ensbetydende med lovløshed. »I blev kaldet til frihed, brødre, kun må friheden ikke blive en anledning for kødet; men tjen hverandre i kærlighed!« (Gal. 5, 13). Vi borgere i et demokratisk samfund ved, at vor frihed er en frihed under ansvar. Det samme gælder også den religiøse frihed. Når koncilet med så stærke ord har gjort opmærksom på den kristne frihed, minder det os samtidig om frihedens grænse. Det drejer sig nu, om vi kan mestre frihedens risiko.

Frihedens dialektik

Konstitutionen om Kirken i verden af i dag fastslår, at friheden er en af de mest fundamentale rettigheder. »Den menneskelige persons værdighed« viser sig først og fremmest i menneskets frihed, som er forankret i vor samvittighed. Den menneskelige historie – også Kirkens historie – kender perioder af ydre og indre tvang. Men i vort indre har vi altid et rum, hvor vi er hævet over al tvang, hvor vi ikke kan besejres. Naturligvis er denne frihed ikke uindskrænket. Frihed er ikke et entydigt begreb. Min frihed er begrænset af andres rettigheder. Og det moderne demokrati har lært os frivilligt at give afkald på nogle af vore rettigheder for fællesvellets skyld. Det politiske frihedsbegreb betyder, at vi bevidst anerkender de grænser for vor frihed, som vi selv har givet os i vort samfund. Frihed er derfor en dialektik, dvs. et samspil mellem en indre ubundethed og frivillig anerkendelse af lov. En uindskrænket frihed eksisterer ikke i den menneskelige verden.

Frihed i kristendommen

Det er Det nye Testamente, og især Paulus, som har sat friheden i højsædet. Brevet til Galaterne f. eks. er

Frihedens risiko

Peters og Pauls Fest

en eneste lovsang over den kristne frihed. »Til frihed har Kristus frigjort os. Så stå nu fast, og lad jer ikke på ny spænde i trældoms åg!« (Gal. 5, 1). Men denne frihed er en frihed »i Ånden«. Den har en dobbelt grænse: de kristne må ikke mere stå under »syndens lov«. Det nye liv, som de har modtaget i dåben, forpligter dem til at vandre »i Ånden«. Paulus begynder sit berømte dåbskapitel i Romerbrevet (det 6.) med et retorisk spørgsmål: »Hvad skal vi da sige? skal vi blive i synden, for at nåden kan blive større?«. Og han svarer på dette spørgsmål: »Nej, langt fra! vi, som jo er døde fra synden, hvordan kan vi stadig leve i den?« (Rom. 6, 1-2). Og han begrunder i det følgende det nye livs krav med vor dåb.

Peters statue ved Peterskirken i Rom.

Den anden grænse, som den kristne frihed indebærer, er selve Kristi åbenbaring: det glade budskab eller evangeliet. »Men om så vi selv eller en engel fra Himmelen forkyndte jer evangeliet i strid med det, vi har forkyndt jer – forbandet være han!« (Gal. 1, 8). At tro betyder frivilligt at antage det, som Gud har sagt os. Over for Guds åbenbaring har jeg kun den frihed at begive mig ind i det rum, som Gud har åbnet for mig. Den kristne frihed i dens højeste form består i at lade Gud råde over mit liv: den Gud, som er større end alt, vi kan tænke eller forestille os.

Den kristne frihed i Kirken

Det er den katolske kristendoms uopgivelige opfattelse, at bevarelsen og videregivelsen af evangeliet, forstået som Kristi gerning og lære, ikke er overladt til den enkelte kristne forgodtbefindende, men overdraget til en af Kristus selv indstiftet institution. Kristus har selv udvalgt nogle mænd, vi kalder dem apostle, som i hans navn skulle give evangeliet videre og vogte over dets renhed. Blandt disse apostle har Peter en særlig stilling. Apostlenes efterfølgere er biskopperne, Petri efterfølger er biskoppen af Rom, som vi kalder paven. Der findes altså i den katolske Kirke et embede (apostelembedet og Petriembedet), som begrænser vor religiøse frihed. Man kan også udtrykke denne tanke positivt: embedet sørger for, at den frihed, hvortil Kristus har frigjort os, bevares i vort liv. Thi overladt til sig selv vil mennesket altid være fristet til at gå på akkord med den kristne åbenbaring og lave sig en kristendom efter sit eget mønster. Embedet har en tjenende funktion i Kirken. Det er ikke til for sin egen skyld, men for de troendes skyld. Det er karakteristisk for katolsk kristendomsopfattelse, at man i embedet skelner mellem embedsbæreren og den private person, som beklæder dette embede. Paven (eller biskoppen) kan være gammel eller ung, paven (eller biskoppen) kan være konservativ eller progressiv, paven (eller biskoppen) kan være mig sympatisk eller usympatisk, – jeg anerkender hans beføjelser og bøjer mig for ham, når han taler på embedets vegne. Det

er den katolske form for »frihed under ansvar«.

Petriembedet i Kirken

I en tale, som Paul VI for nylig holdt til medlemmerne af Sekretariatet for kristen enhed, sagde han: »Paven – og Vi ved det såre vel – er uden tvivl den alvorligste forhindring på den økumeniske vej.« Han hentydede dermed til den kendsgerning, at biskoppen af Rom har en forrangsstilling blandt alle andre biskopper og til dogmet om pavens ufejlbarhed. Selv om vi katolikker ærligt må indrømme, at paverne i historiens løb ikke sjældent har misbrugt deres embede, anerkender vi dog dette embedes historiske og religiøse berettigelse. De former, hvorunder dette embede skaber sig udtryk i det ydre, kan skifte med de skiftende tider. Men kærnen i Petriembedet forbliver uanfægtet. Og Kirken minder os om paveembedets evangeliske oprindelse, når den nu på søndag læser det berømte sted hos Mattæus (16, 13-19), hvor Peter fik overdraget nøglemagten. Selv protestantiske teologer, f.eks. Oscar Cullmann, indrømmer i dag, at Peter havde en særlig stilling blandt de øvrige apostle. Man kan ikke komme uden om dette vigtige sted: »Du er klippen (Petrus) og på denne klippe (Petra) vil jeg bygge min Kirke« (16, 18). Da Kirken efter Jesu ord (v. 18) ikke skal opleve den timelige død og altså skal eksistere videre efter Simon Barjonas' død, og da Kirkens bygning ikke kan bestå uden fundament, må Simons funktion gå videre til andre, det vil sige have efterfølgere indtil verdens ende.

Kærlighed til paven

Den frihed under ansvar, som er typisk for den moderne kristne, kræver af os, at vi anerkender Petriembedet i Kirken. Men den kræver netop i vor tid endnu mere. Den kræver, at vi slutter op om paven. Hans stilling er i vor tid vanskeligere end ellers. Hvad kan han gøre, hvis han ikke har hele kirkefolket bag sig? I den uge, hvor Peter og Pauls fest falder (29. juni), skulle vi inderligere end ellers tænke på paven og bede for ham.

H. Roos S.J.

Vejele

A/S Vejele Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Kontor 507, Vejele
Telefoner 335, 336 -

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejele Trælast- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Vejele
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Garmester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejele
Telefon 1157

Vejele Optik

v/ Anker Kastrup

Briller

Torvegade 8 - Vejele - Telefon 308

Raadhusstorvet Vejele
Tlf. 3711 og 3712

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim

Nørregade 6, Vejele - Tlf. 360

Bogladen med de mange bøger ...

Vejele Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød

Fællesbageriet
Vejele

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning

Nørregade 2, Vejele
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejele - Telefon 926 - 1126

Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Niels Boesen

Begravelsesforretning

Nørrebrogade 9, Vejele. Tlf. 725

Næstved

K. Blum Hansen

Boghandel

Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum

Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Garmester

Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved

Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager

aut. vand- og gasmester

Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Sct. Jørgens Park 66
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55

Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

☆

Roman Kusier

Murermester

Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Støt vore annoncører

Horsens

S. Steffensen & Søn

Tømrermestre

Nylandsallé 26, Horsens
Tlf. 62 36 70

H. P. Wolff

Blikkenslager

Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 62 54 78 og 62 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden

Vesterg. 33, Horsens. Tlf. 62 18 88

Lys - kraft - oliefyrt
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselolier

Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 62 19 20

E B M

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jølliker

HORSENS

København

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.

Gør alle katolikker?

Paveinstruks om eukaristien

ROM – KUB privat

Eukaristien er et fundamentalt udtryk for vor katolske tro, udtalte pave Paul for nylig ved offentliggørelsen af den længe ventede instruks »Eucharisticum Mysterium«, som er en klar og utvetydig redegørelse for Kirkens lære om alterets sakramente. Dette sakramente, siger paven, er ikke alene indstiftet, »for at den enkelte troende kan forenes med Kristus, men også til alle kristnes indbyrdes forening«.

Blandt de ændringer, der indeholdes i instruksens, er følgende:

- Den sakramentale velsignelse må ikke længere meddeles umiddelbart efter messen.
  - Kommunionen kan nu ved langt flere lejligheder modtages under begge skikkelser.
  - Kommunionen kan modtages enten knælende eller stående alt efter, hvad den stedlige biskop bestemmer.
  - Selv om offentlige processioner med alterets sakramente i sig selv er udmærkede, er det fra nu af den stedlige biskops opgave at bestemme, om den slags processioner er betimelige under moderne forhold.
  - Tabernaklet bør så vidt muligt placeres i et særligt kapel for sig og ikke midt i kirken.
  - Koncelebrationen (hvor flere præster fejrer messen i fællesskab) bør fremmes.
  - Messer for særlige grupper (f. eks. foreninger og andre sammenslutninger) bør om muligt ikke mere fejres om søndagen, men på hverdage.
  - Ordenssamfund skal hellere deltage i søndagsmessen i deres sognekirke end i deres eget kloster eller ordenshus.
- Ændringerne træder i kraft på festen for Marias optagelse i Himlen den 15. august.
- Teologerne har med glæde taget imod instruksens som et middel til at bremse de overdrivelser, der har indsneget sig i andagten til alterets sakramente, og til klart at gøre rede

for Kirkens stilling i dette spørgsmål, skriver »Catholic Herald«. Eukaristiens karakter af fællesskab understreges stærkt i instruksens.

En mere indgående overvejelse

Instruksen er ikke, som mange havde ventet, en forkastelse af de synspunkter, de hollandske teologer har fremsat i deres skrifter, hvor de er gået videre, end Kirkens lære om eukaristien tilsyneladende tillader det. Den støtter dem tværtimod på flere punkter uden derfor at gå lige så vidt som de mest yderliggående teologer.

»I de senere år«, hedder det i instruksen, »har forskellige aspekter af den traditionelle lære om dette mysterium været genstand for mere indgående overvejelser i Kirken og de er blevet fremsat med større nidkærlighed til åndelig gavn for de troende. Denne proces har været ledsaget af aktivitet og forskning på forskellige områder, især på det liturgiske og bibelske plan.«

Det vigtigste formål med instruksen er »ikke blot at understrege de almene principper med hensyn til, hvordan man skal belære de troende om eukaristien, men også at gøre de tegn, hvorunder eukaristien fejres til Herrens ihukommelse og æres som et stadig nærværende sakramente i Kirken, mere umiddelbart forståelige«, for at eukaristiens sande natur bedre kan opfattes af de troende og præge deres liv.

Det er ikke tilstrækkeligt, at præsterne nøje gør, hvad de skal ifølge de liturgiske forskrifter. »De bør også fejre liturgien således, at de bare derigennem gør indholdet af de liturgiske handlinger begribeligt.«

Udstillingen af sakramentet behandles indgående i instruksens.

»Sakramentets udstilling ansporer de troendes bevidsthed om Kristi tilstedeværelse og opfordrer til åndelig forening med ham. Men man må være agtpågivende med hensyn til,

at andagten til det udstillede sakramente altid ses i relation til messen. Det er bedst, at en længere og højtidelig udstilling af sakramentet påbegyndes i direkte tilslutning til den messe, under hvilken de udstillede hostier er blevet konsekreret.«

Når sakramentet er udstillet, er det forbudt at fejre messen i den samme del af kirken. Alle hidtil gældende bestemmelser og sædvaner, der er i modstrid med dette forbud, ligegyldig hvor gode grunde der måtte være for dem, er hermed ophævet.

Hvis udstillingen af sakramentet kun er af kortere varighed, skal ciboriet eller monstransen for fremtiden anbringes på selve alteret.

Hvis man under en sakramental velsignelse benytter sig af modersmålet, kan en salme af eukaristisk indhold anvendes i stedet for *Tantum Ergo*, hvis den stedlige biskop tillader det. Desuden skal der beregnes tid til bibelske læsninger, salmer samt fælles og privat bøn.

I instruksens hedder det uden yderligere kommentarer: »En udstilling af sakramentet med det formål at meddele sakramental velsignelse efter messen er forbudt.«

De lejligheder, hvor det er tilladt at uddele nadveren under begge skikkelser, er nu udvidet til følgende:

- Til læge missionærer under den messe, hvor de offentligt udsendes i mission.
- Ved meddelelsen af vandringsbrødet til den syge og til alle de tilstedeværende, når messen fejres i den syges hjem.
- Under koncelebration:
  - a) til alle, der udøver en virkelig liturgisk funktion under den pågældende messe, også lægfolk.
  - b) til alle ordensfolk i deres egne kirker.
- Til præster, der tager del i store religiøse foranstaltninger, hvor de ikke selv kan læse messen eller koncelebrere.
- Til alle grupper, der afholder en retræte, under en messe, der i løbet af retræten afholdes for samtlige deltagere i den.
- Til ægtepar på deres sølvbryllupsdag.
- Til gudfaderen, gudmoderen, forældre og ægtefællen til en nydøbt voksen samt til de lægkateketer, der har forberedt den pågældende til dåben, under den messe, der følger efter en voksendåb.
- Til forældre, slægtninge og særlige velgørere, der deltager i en nyviet præsts første messe. →

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant
af Fritz Kapper

Odense H.
Tlf. 12 27 75

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTTESERVICE

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

KØDHALLE
Robert Hansen

1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

Kaj F. Fjording
Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordруп 5722 og 6850.

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Parat til et godt køb, takket være

OPSPARINGSBLÅN

Indsætter De
et fast beløb
hver måned
(mindst 50 kr.)
til højeste rente,

De efter kan
12 måneder låne
lige så meget,
som De har sparet op
og efter 24 måneder det dobbelte

- kom ind
og tal
opsparingslån med

HANDELSBANKEN
- også ungdommens bank

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

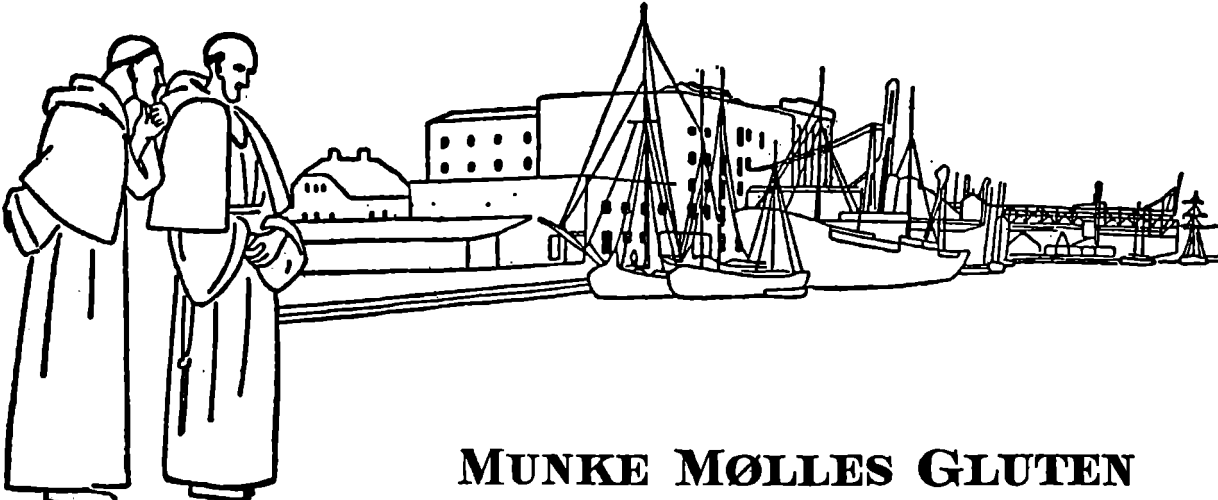
Skjold

Amaliegade 27, København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

MEJERIET

Jestebro

Aarhus by's førende
TELEFON 2 87 00 (4 lin.)

MUNKE MØLLES GLUTEN

Det understreges i instruksen, at det er afhængigt af den stedlige biskops samtykke, om kommunionen må uddeles under begge skikkelser ved de her nævnte lejligheder.

Vinen alene

Det er nu tilladt at give kommunien udelukkende under vinens skikkelse til dem, der ikke kan modtage den under brødet skikkelse. Denne nye bestemmelse vil gøre det lettere for folk med visse sygdomme at modtage kommunionen.

I overensstemmelse med sædvanen i Kirken, hedder det videre i instruksens, kan kommunionen af menigheden modtages stående eller knælende.

»Menigheden skal villigt rette sig efter det, præsten i så henseende bestemmer, så kommunionen virkelig kan blive et tegn på broderligt fællesskab mellem alle dem, der tager del i det samme Herrens bord.«

Det påpeges videre i instruksens, at »det kristne folk i sakramentsprocessioner offentligt vidner om deres tro og om deres kærlighed til sakramentet. Men det overlades til den stedlige biskop at afgøre, om sådanne processioner er betimelige under moderne forhold. Det er altså ham, der skal afgøre tid og sted for den slags processioner, for at de skal kunne foregå værdigt og uden at krænke den ærbødighed, vi skylder sakramentet.«

Angående placeringen af tabernaklet hedder det i instruksens: »Tabernaklet, hvori sakramentet opbevares i en kirke eller et kapel, skal anbringes på et virkelig værdigt sted. Men samtidig skal det placeres på et sted, der er velegnet til privat bøn. ... Det anbefales derfor så vidt muligt at anbringe tabernaklet i et kapel, der er adskilt fra den centrale del af kirken.«

Desuden anbefales det i instruksens, at der ikke skal være noget tabernakel på det alter, hvor messen fejres, eftersom Kristi tilstedeværelse i eukaristien er resultatet af konsekrationen og bør betragtes som sådant og derfor ikke bør være en kendsgerning allerede fra messens begyndelse i kraft af de indviede hostier, der opbevares i tabernaklet.«

”Fromme individualister”

Det er desværre så som så med kristendommens evne til at skabe fred i

verden, sagde generalvikaren for bispedømmet Strasbourg Dr. Fischer, ved et møde organiseret af den katolske fredsbevægelse Pax Christi i Strasbourg. Det kirkelige læreemøde har i umindelige tider opdraget »fromme individualister«, der ikke bekymrer sig om deres omverden. Man har lagt mere vægt på trosviden end på de store kristne dyder såsom at elske sine fjender, at være parat til tilgivelse og til at vise broderlighed. I USA har man fornylig foranstaltet en undersøgelse, hvoraf det fremgår, at forkæmperne for militær afrustning er mere udbredte blandt kirkefremmede og ikke-troende end mellem »kirketilhængerne med dogmatikken i orden«. Heller ikke i Frankrig eller i Tyskland står viljen til fred og solidaritet med andre i noget forhold til mange katolikkens »rettroenhed«, erklærede generalvikaren.

På mødet talte også den tidligere leder af Europarådets informationskontor, professor Paul Levy, der gik ind for en revolution i folks tænke-måde som en nødvendig forudsætning for freden i verden. Kirkens opgave må være at forberede den offentlige mening rundt omkring i landene på denne revolution. Informationen om udviklingslandene må også forbedres. Oprustningskapløbet bør erstattes med et kapløb om afrustning. Allerede besiddelsen af våben er en fristelse til at føre krig.

Stor interesse for rundskrivelsen i Vietnam

SAIGON – NC News Service

Pavens seneste rundskrivelse om folkens udvikling er blevet modtaget med meget stor interesse i Sydvietnam, hvor den er blevet overordentlig velvilligt kommenteret både i den kristne og den ikke-kristne presse.

Regeringens officielle nyhedsbureau har bragt meddelelse om rundskrivelsens udgivelse med citater fra selve teksten. Det ikke-kristne blad »Than Chung« har publiceret hele

teksten og kommenterede dele af den i meget rosende vendinger. Også den vietnamesiske arbejderorganisations blad »Chong Nhan« har i forbindelse med sin femte kongres i Saigon fremhævet rundskrivelsens betydning. De fleste af organisationens medlemmer er ikke-kristne.

Plads for børnerige familier

Pastor E. Boekenoogen, Haderslev, oplyser, at børnerige familier for den beskedne sum af kr. 10,- om dagen for hele familien kan få husrum med adgang til køkken og livsfarligt badeværelse (gasapparat) i tiden fra 23. juli til september på Sønderjydsk præstegård – ca. 10 km fra god badestrand. Henvendelse til pastor E. Boekenoogen, Mariegade 8, Haderslev.

Masser af stof om kirke-musikerstævnet

Da der synes at være interesse for et mere udførligt referat af det 1. nordiske kirkemusiker-stævne 17.-19. oktober 1966, skal det oplyses, at ved indsendelse af 5 kr. på postanvisning til organist B. Husson, Nygade 8, Helsingør, kan man få tilsendt det udførlige referat af stævnet, et duplikeret hæfte, 80 sider, format A 5. På grund af ferie bedes eventuelle bestillinger sendt inden 25. juni eller efter 23. juli.

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Spanien i »Social-ugens« skærsild

Pastor Harald P. Madsen har for det protestantiske »Kristeligt Presbureau« skrevet denne kommentar om katolsk kursændring i demokratiets favør.

Spaniens romersk-katolske flertalskirke har fornylig afholdt en såkaldt »Social-uge« over hele landet. Den var tænkt som en statusopgørelse over de sociale forhold i de spanske byer og landdistrikter. Er det berettiget at kritisere Franco-styrets tilsidesættelse af den spanske arbejderbefolknings krav på bedre arbejdsforhold, større lønninger og mere indflydelse på lovgivningen og administrationen, som talrige studenterdemonstrationer i de spanske universitetsbyer har gjort sig til talsmænd for? Er der noget om det, som disse rebelske studenter påstår, at Spanien styres af et ultra-konservativt mindretal: 20.000 stenrige familier, som ved hærens og politiets hjælp holder Spaniens millioner af arbejdere nede på et eksistensminimum, der står i skrigende modsætning til den arbejdende befolknings kår i andre vesteuropæiske lande? Den katolske kirke, som gennem sin skriftemålspraksis har særlige forudsætninger for at informeres om tankegang og handlingsmotiver hos rige og fattige i menighederne i by og på land, besluttede gennem »Social-ugen« og dens arrangementer at lade sin mening om Francos socialpolitik komme til udtryk. Og denne mening er blevet en så kraftig og skarp kritik af det herskende styre, at Franco og den spanske regering nu ikke mere kan regne med landets katolske kirke som en stiltiende tilskuer til de sociale nødstilstande i arbejderbefolkningen.

*

Typisk for situationen er et møde i Malaga, hvor 700 katolske kirkeledere og lægfolk diskuterede landets sociale forhold i lys af Det an-

det Vatikankoncil's beslutninger. Tilstede var Vatikanets statssekretær, kardinal Cicognani, som bragte hilsen fra paven og gjorde rede for Romerkirkens officielle syn på social-politiske problemer. Det er ikke i favør for sociale uretfærdigheder af nogen art – heller ikke på arbejdsmarkedet.

Den spanske ærkebiskop Gonzales Moralejo talte om »De to grundlæggende faktorer for demokrati« og sammenfattede sin mening herom i følgende ord:

– Mennesket er et politisk væsen med alle rettigheder og pligter til at tage del i det offentlige liv. Hvor der ikke er en dialog mellem borgerne og regeringen, eksisterer intet demokrati, og et sådant samfund kan ikke betegne sig selv som kristeligt. Det er nødvendigt, at forældre og skole sigter på en opdragelse af børnene og de unge i demokratisk ånd og tankegang. En demokratisk samfundsordning kan kun bygges op af opfigtigt demokratisk sindede mennesker.

Lignende synspunkter gjorde ærkebiskoppen af Sevilla, kardinal Monreal, sig til talsmand for. Han fastslog, at en national, social vækkelse er under udvikling i Spanien, og at hver eneste spansk borger må have

medbestemmelsesret og medansvar for den politiske og sociale nyorientering i landet.

Stærkest indtryk gjorde måske en kort tale af den højt alderstegne biskop af Malaga, kardinal Oria, som vendte sig skarpt mod den stenrige spanske overklasses egoisme og krævede en socialpolitik efter demokratiske mønstre i de vesteuropæiske velfærdssamfund.

Mødet i Malaga sluttede med en erklæring om nødvendigheden af en dybtgående social-politisk reform til fordel for alle socialt dårligt stillede befolkningsgrupper i Spanien. At denne frimodige erklæring har Vatikanets billigelse var kardinal Cicognanis tilstedeværelse på mødet et bevis på.

Franco-regeringen må nu se den sandhed i øjnene, at den ikke fortsat kan regne med den katolske kirkes støtte, hvis den ikke ændrer sin socialpolitik i liberal demokratisk retning. For den støt voksende opposition mod det diktatoriske rigmandsvælde under den »fromme« Francos førerskab er de spanske ærkebiskoppers og kardinalers nye kurs ikke blot et stærkt moralsk rygstød, men også et lovende varsel om, at Spanien omsider er på vej til en ny samfundsstruktur på linie med de vest-demokratiske landes udenfor den pyrenæiske halvø. Hvor længe Madrid-regeringen under disse forhold kan trods oppositionen og fastholde sin anti-demokratiske lovgivning og administration kan nu kun være et tidsspørgsmål. At Franco skulle vove sig ud i åben kamp mod Spaniens katolske flertalskirke må anses for utænkeligt.

Harald P. Madsen.

Pastor Ballin
fik 100.000
til Mellemøsten

14-årig
Helsingørkatolik
siger sin mening

BISKOPPENS
BIL
ER PRESSESKY

PÅS PÅ
HVAD DE
GØR -

NOGLE
KØRER
BAGLÆNS

Pia er født den 22.8.1952 og er datter af ekspeditionssekretær, cand. jur. Holm Jørgensen i Helsingør. Hun går i år op i 2. realklasse. Blev katolik med sine forældres tilladelse og siger nu sin mening om os og de andre – en optakt til det »Troens år« som kirken indleder den 29. juni.

Foto: Hanne Nielsen.

PASTOR BALLIN FIK 100.000 TIL MELLEMOESTEN

Generalsekretæren for den danske afdeling af den katolske hjælpeorganisation CARITAS, Msgr. Knud Ballin gik glædeligt overrasket fra et møde med de øvrige hjælpeorganisationer, hvor man drøftede indsatsen i Mellemøsten. På mødet vedtog man på opfordring af pastor Mollerup, der leder Folkekirkens Nødhjælp, at bevilge 100.000 danske kroner til det katolske flygtningearbejde i Mellemøsten.

Beløbet stammer fra indsamlingen »Flygtning 66«, hvis restbeløb nu fordeles og således øjeblikkelig kommer de uheldige ofre for krigshandlingerne i Mellemøsten til gode.

Der var 800.000 kroner tilbage og heraf fik foruden CARITAS Dansk Røde Kors 250.000, Folkekirkens Nødhjælp 100.000, FN's særorganisation for flygtningene i Mellemøsten 250.000, og den israelske organisation ORT 100.000 kroner.

Folkekirkens Nødhjælp disponerer i forvejen over ca. 250.000 kroner, som blev indsamlet ved kollekter i landets kirker søndag den 11. juni. Den katolske kollekt samme dag er endnu ikke opgjort, men pastor Ballin siger til Katolsk Ugeblad, at han regner med at komme op over 15.000 kroner.

Pastor Ballin har sendt telegram til CARITAS i Rom om de 100.000 kroner og har allerede modtaget et takketelegram fra Msgr. Rodhain, der leder det internationale CARITAS.

Pengene vil blive anvendt således, at den ene halvdel fordeles gennem Røde Kors, den anden halvdel gennem The Pontifical Mission for Palæstina, som pave Paul selv oprettede til hjælp for palæstinensiske flygtningen, da han var ansat i Det pavelige Statssekretariat i 1948. En fuldstændig redegørelse for pengenes konkrete anvendelse vil fremkomme så snart som muligt.

Pastor Ballin meddeler, at han allerede tidligere har fået tildelt 500.000 kroner af »Flygtning 66«. Man har altså i alt nu fået 600.000 kroner til fordeling gennem det katolske

hjelpearbejde. Det katolske bidrag til »Flygtning 66« udgjorde herhjemme 36.000 kroner.

Vi må hele de sår krigen har efterladt, siger paven

VATIKANET - NC News Service

Da paven søndag den 11. juni viste i sine vinduer for at give velsignelsen til de tusinder, der havde samlet sig på Peterspladsen, rettede han samtidig en tak til Gud, fordi krigen i Mellemøsten var forbi.

Han opfordrede menneskene til at søge at »hele de sår, den havde efterladt«.

»Vi skal med bedrøvelse se på de lidelser, de ødelæggelser og især på de lidenskaber og de farlige og usun-

de ideer, den har efterladt i sit kølvand,« sagde paven.

»Vi må arbejde, håbe og bede om en fred, der bygger på retfærdighed og ikke på væbnede styrker, en fred, der er inspireret af fornuft og ikke bare af egoistiske beregninger.«

Og paven sluttede med at sige: »Vor menneskelige og kristne medfølelse skal endnu en gang anspore os til at lindre de lidelser, krigen har efterladt.«

Et par timer senere sendt paven 50.000 dollars til hjælp for de palæstinensiske flygtninge og sørgede for, at en flyvemaskine med lægemidler og fødevarer blev sendt til Jordan.

Pengene sendte paven til mgr. John G. Nolan, der er præsident for Den pavelige Mission i Palæstina, som paven selv grundlagde til hjælp for de palæstinensiske flygtninge i 1948, da han endnu var ansat i statssekretariatet.

Formanden for Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund, direktør Harald Guldager, overrækker Sankt Silvesterordenen til sin forgænger, hr. A. Thomsen, Århus, som anerkendelse for dennes Indsats for forbundet. Det skete på 75-årsdagen for ledelsen.

Internationalisering af Jerusalem

ROM – NC News Service

Franciskanernes nye ordensgeneral, pater Konstantin Koser O.F.M. har udtalt, at problemet angående adgangen til de – kristne, jødiske og muhamedanske – hellige steder »ville kunne løses lettere, hvis byen var under internationalt herredømme«.

»Hvis et nationalt styre har en bred forståelse for problemet, kan det løses til fuldkommenhed,« sagde pater Koser. »Men hvis ikke, vil der opstå en situation, der svarer til det, der skete med Suezkanalen« (en henrydning til det ægyptiske regeringspolitis afspærring af Suezkanalen, så de israelske skibe ikke kunne passere).

Lige siden Pius XII's dage har pavestolen gentagne gange opfordret til en internationalisering af de hellige steder, og *Osservatore Romano* gik straks efter afslutningen af fjendtlighederne i Mellemøsten på ny i en forsidsartikel ind for en sådan internationalisering.

Pater Koser tilskyndede ikke Vatikanet til at anerkende Israel. Han sagde, at en sådan anerkendelse ganske vist ville lette forholdet til Israel, men til gengæld ville forholdet til de arabiske lande blive vanskeligere. Løsningen af dette problem overlod han udtrykkelig til de ansvarlige i det pavelige statssekretariat.

Ordensgeneralen, der er brasilianer af fødsel, var kommet til Rom fra Assisi, hvor franciskanerordenen for tiden afholder sit generalkapitel, for at holde en pressekonference om ordenens problemer, men journalisterne koncentrerede meget snart deres spørgsmål om, hvad der nu ville ske med de hellige steder i Palæstina, der som følge af krigen er kommet i israelernes hænder.

Pater Koser udtalte, at ingen af de helligdomme, der blev varetaget af franciskanerne i Det hellige Land, så vidt han havde erfaret, havde lidt nogen overlast.

Han mindede om, at over 2000 franciskanere havde sat livet til i Det hellige Land, siden franciskanerordenen i det 13. århundrede var kommet dertil for at drive missionsvirksomhed og for at gøre helligdommene tilgængelige for pilgrimme.

Det var endnu for tidligt at udtale sig om de erfaringer, franciskanerne havde gjort i staten Israel, eftersom denne stat endnu kun var 20 år gammel. Israels politik med hensyn til helligdommene var ifølge ordensgeneralen »ret åben og uforbeholden«, mens den til gengæld var »ret tillukket«, hvad missionsvirksomheden angår.

»I Nazaret har vi haft det godt nok under israelerne,« sluttede pater Koser.

Pater Congar advarer mod jødisk besiddelse af Jerusalem

PARIS – NC News Service

Den berømte teolog, dominikanerpræsten Yves Congar, har i et brev til redaktionen af det kendte parisiske dagblad »Le Monde« udtalt en advarsel om, at det nok ikke vil tjene de kristnes ønske om at bevare de mange helligdomme i Jerusalem, at byen forbliver på jødiske hænder.

Til dem, der med begejstring havde modtaget meddelelsen om israelernes sejr over jordanerne, der tidligere havde hersket over byen, sagde pater Congar: »Der er ingen tvivl om, at også israelerne vil give fri adgang til de hellige steder, ligesom de muhamedanske jordanere har gjort det.«

»Men,« tilføjede han, »der er både i Bethlehem og Jerusalem og andre steder små kristne menigheder af forskellig ritus. Man må være klar over, at det ofte er vanskeligt for kristne at leve i Israel. Ganske vist er stat og kirke officielt adskilt i Israel, dvs. at staten er neutral i religiøs henseende, men alligevel er samfundsoptionen der trangt sektersk.«

De kristne er sig de begrænsninger, der pålægges dem i Israel, klart bevidst, begrænsninger, der er så alvorlige, at mange unge forlader landet for at sikre deres fremtid. Denne side af livet der må man ikke overse.«

Athenagoras forbereder nyt møde med paven

ATEN – NC News Service

Den ortodokse økumeniske patriark Athenagoras I af Konstantinopel

forbereder et nyt »substantielt« møde med pave Paul VI.

I et interview for nylig udtalte den 81-årige patriark til de journalister, der ledsagede Grækenlands nye ortodokse primas, ærkebiskop Hieronymos, på en høflighedsvisit til den økumeniske patriark i Istanbul: »Det store fremskridt består i, at både vi og de romersk-katolske kristne har slået vinduerne op. Nu er det på høje tid, at vi også åbner dørene.«

Pave Paul VI og Athenagoras I mødtes første gang, da paven i 1964 besøgte Det hellige Land.

Rundskrivelse om cølibatet under forberedelse

VATIKANET – NC News Service

Lederen af Vatikanets pressebureau, mgr. Fausto Vallainc, har udtalt, at pave Paul VI er ved at udarbejde en rundskrivelse om præsternes cølibat, som nu er ved at være færdig.

Ifølge mgr. Vallainc vil rundskrivelsen blive udsendt »meget snart«, dvs. senest i slutningen af juni.

Derimod benægtede han kategorisk, at spørgsmålet om cølibatet var føjet til listen over de spørgsmål, der skal behandles på den bispesynode, der ifølge planerne skal samles i Rom den 29. september i år.

Intet om bombardementerne

WASHINGTON – NC News Service

En talsmand fra det amerikanske udenrigsministerium deler pavens synspunkt, at det ikke er nok at ophøre med voldsudøvelse, men at Vietnamkrigens årsager må klarlægges.

Robert J. McClosky, der er ansat i udenrigsministeriets presseafdeling, kom ikke ind på pavens opfordring til at standse de amerikanske bombardementer af Nordvietnam.

McClosky sagde, at ministeriets embedsmænd ventede at få den fulde ordlyd af pavens udtalelser til nærmere studium. Han tilføjede, at man ville se med stor opmærksomhed på pavens udtalelser, sådan som man altid gør med pavelige udtalelser.

McClosky sluttede med at sige: »Vi ville gerne se en fuldstændig standsning af alle voldshandlinger i Sydvietnam og en standsning af den infiltration, der giver næring til disse voldshandlinger.«

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:
Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition. Lau-
rids Bings Allé 16, København F.,
telefon GO 4895 (10-15, lørdag luk-
ket) postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
16,50. Løssalgspris: kr. 1,50.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Et troens år

Pave Paul har i et brev opfordret sine bispekolleger verden over til at min-
des 1900 året for apostlene Peters og Pauls martyrdød i Rom. Højtide-
lighederne, der tænkes organiseret i denne anledning, skal finde sted fra den
29. juni i år til den 29. juni 1968. Den 29. juni er den dag i martyrkalende-
ren, hvor man fejrer de to trosvidner i fællesskab.

Den nøjagtige dato for apostlenes død kan ikke fastslås med sikkerhed på
basis af de historiske dokumenter, man indtil nu sidder inde med, hedder
det i brevet. Men det er sikkert, at de to apostle blev martyrer under Neros
forfølgelse af de kristne i perioden fra 64 til 68. De to martyrer blev efter-
fulgt af »en stor mængde« anonyme kristne martyrer, hedder det i historie-
skriveren Tacitus' annaler. Paven overlader til eksperterne at finde ud af
den nøjagtige dato og vælger året 1967 til højtideligholdelsen i lighed med,
hvad Pius IX gjorde i sidste århundrede.

Pavens opfordring er rettet ikke blot til bispekollegiet og dermed til hele
den katolske kirke, men også til »alle de brødre, der – skønt de ikke de-
ler fuldt fællesskab med os – ikke desto mindre bærer det kristne navn«. Pa-
ven ønsker, at mindehøjtidelighederne skal lægge særlig vægt på trosbeken-
delsen. I forbindelse hermed beklager han, at den religiøse følelse er på retur,
og at troen således berøves sit naturlige grundlag. Paven omtaler ligeledes
»nye meninger i bibeludlægning og teologi, som ofte er lånt fra dristige, men
blinde verdslige filosofier, og som har vundet indpas i katolsk undervisning«.

Samtidig opfordrer paven til at studere koncildokumenterne og til at »un-
derstøtte de kræfter i den katolske tænkning, der søger friske og originale
udtryk for troen, samtidig med at man forbliver trofast mod kirkens lære-
mæssige trosskat«. Dette troens år skulle således give ethvert barn af kirken
lejlighed til et fuldttonende: Jeg tror, slutter brevet.

Det er på denne baggrund Ugebladet i dette nummer bringer et sådant
eksempel på et fuldttonende: Jeg tror. Den 14-årige Pias trosbekendelse
kan sige os alle noget om det, troen gerne skulle være: en engageret holdning
til livet og vore medmennesker. At være ikke blot en ordets hører, men også
en ordets gører. Hvad nytter det at sige til Vorherre: Jeg er magtesløs, jeg
kan intet gøre. En rent individualistisk eller eksistentielistisk trosholdning er
utilstrækkelig. Troen har en social og politisk dimension. Den skal forandre
verden. Den skal være håb for verden.

Jens Oluf Lund.

14-ÅRIG HELSINGØRKATOLIK SIGER SIN MENING

om

OS og de ANDRE

Jesus levede i et land, hvis tilstande kan udtrykkes med forfærdende præcision: undertrykkelse, sygdom, sult og nød. I en tid, hvor afstanden mellem rig og fattig, mellem menneske og menneske, var grusom – ja ufattelig grel. Derfor var det vel også, at Jesus blev anset for en så farlig mand, at myndighederne måtte se sig nødsaget til at korsfæste ham – fordi han prædikede barmhjertighed, prædikede menneskers ligestilling, prædikede næstekærlighed.. for enhver...

Mon ikke vi synes at glemme disse Jesu ord, disse begreber, som er en del af den virkelighed, vi ønsker at have del i som kristne? – mon ikke vi glemmer barmhjertigheden, fordi vi lever i en lille velfærdsstat, hvor der ikke synes at herske hverken større klasseforskel eller større nød? Men ved denne glemsel lukker vi os ude fra den del af verden, der trænger til os – vi tager ikke vore andre fædrelande og naboer med i vor verden – vi har nok i os selv.

– Men for kristne og humanister er enhver del af verden vort fædreland, ethvert menneske vor næste og ethvert menneskes lidelser i utrolig grad også vores.

Opfylder vi da Herrens ord, når vi i så høj grad glemmer menneskene omkring os? Gør vi efter hans bud, når vi lukker døren og har nok i os selv og lader Gud og staten om resten? Mon ikke snarere vi da ligner de skriftkloge og farisæerne – hyklerne – der nok prædiker barmhjertighed og roser sig af deres egen godhed, mens deres indre er fyldt med det skidt, de selv træder på...

Bør de, altså vi, der har i overflod, ikke hjælpe bedre og mere aktivt, end vi hidtil har gjort? Hver dag dør utallige mennesker af sult på jorden, hver dag bliver vietnamesiske børn ramt af napalmbomber – bliver forbrændt og ætset i deres hud, mærket for livet, – hver dag bliver folk undertrykt og pint, mennesker som I og jeg, men mennesker der har lært Alvoren bedre end vi, mennesker der hver dag må vente døden og et mørke de ikke kender, mens de, fysisk og psykisk, gennemgår grufulde lidelser.

Det, jeg her opfordrer til, er jo ikke, at vi skal sælge alt hvad vi ejer og give det til de fattige. Det jeg opfordrer til, er, at vi skal gøre noget for vore medmennesker med de midler og evner der står til rådig-

hed. Man kan starte indsamlinger, skrive og propagandere, skænke penge osv. Vil man ikke sende penge til u-landene, fordi man mener, deres regeringer selv må lære at hjælpe befolkningen, kunne man måske ofre lidt af sin uddannelse på disse nødstedte lande på den måde, man nu finder frem til, – eller man kunne, hvis forholdene er til det, adoptere et Vietnam-barn eller opfordre andre stærkt til det. Vi må og vi skal se i øjnene, at hvis vi virkelig ville – ville hjælpe – kunne vi jo! Hvad nytter det at sige til Vorherre, eller for ikke kristne til samvittigheden: Jeg er magtesløs, jeg kan intet gøre! For mig at se er der meget, det enkelte menneske, måske i samarbejde med andre, kan gøre. Selvfølgelig er jeg klar over, at det er staten, der først og fremmest bør og kan hjælpe, men det synspunkt er jo ingen grund for os til at sidde med hænderne i skødet og dræbe de mennesker, vi kunne have hjulpet. Ved hjælp af nogle få pengegaver eller en uddannelse kan man måske redde utallige menneskeliv. Liv! – Den, der engang har forsøgt at sætte sig ind i andres lidelser og ligesom prøvet at lade den kolde angst krybe op langs sin krop og fået sindet til at skælve af rædsel, han tøver ikke længere – han gør noget! – hvad så hans tro eller overbevisning er. Han er ikke blot Ordets hører men også Ordets gører, han ved, at ét menneskes lidelse er alle menneskers lidelse... han ofrer ikke længere menneskene for sig selv, men sig selv for menneskene!

Pia, 14 år.

BISKOPPENS BIL ER PRESSESKY

- så derfor tilbød biskop Hans L. Martensen
at stå for skud

Det skulle egentlig have været et interview med biskoppens bil, men hvad enten den nu er pressesky eller genert, eller det er den nære tilknytning til de kirkelige kancellier, der har gjort den til et mønster på diskretion, så vægrede den sig i hvert fald så hårdnakket, at biskop Hans L. Martensen fik ondt af sin kære følgesvend og tilbød at stå for skud selv.

Så derfor kom jeg ikke til at stå og skrive ude i solen, men blev buden inden for i villaen på Laur. Bings Allé. Der er såmænd også sol og venlighed indendørs. Og så sker der noget. Huset er foruden at være bolig for biskoppen bolig for to andre præster, mødested for en række kirkelige råd og kommissioner osv., samt det sted, hvor bispekontoret og breviskolen har hjemme. Det smukke hus udnyttes altså på en fortræffelig måde og arbejdsforholdene ser tålelige ud.

Årsagen til, at biskoppens bil var kommet i søgelyset, var, at den her i foråret i endnu højere grad end tidligere har måttet bruge hjulene med koncentreret energi, da biskoppen indenfor nogle måneder har besøgt 24 menigheder rundt om i landet. Årsagen til besøgene var først og fremmest den nye kirkebidragsordning og synoden, der som tidligere nævnt ikke får betegnelsen »1968«, men »1969«.

Bilen har ikke knurret over det anstrengende rejseliv, biskop Martensen heller ikke, for det er altid med stor glæde, han tager ud til menighederne.

- Også denne gang var jeg meget opmuntret af mine besøg, siger biskoppen. I særdeleshed fordi jeg i forvejen havde ventet ikke så lidt kritik, da vi jo med kirkebidragsordningen står overfor noget nyt. Og den kritik, der jo naturligvis måtte være, fordelte sig meget godt til venstre og højre. Nogle mente, at ordningen gik for stærkt ud over de små indtægter, andre mente, den var for hård ved de store. Nogle mente, at børnefradraget

var for lille, andre, at det var for stort. Nogle var utilfredse med, at navnene på bidragsyderne bliver sendt til sognene, andre var utilfredse med, at man kunne blive fritaget for det osv. Kort sagt: kirkebidragsordningen er fra starten placeret meget godt i midten.

Hovedstad og provins

- Er der forskel på reaktionerne i hovedstad og provins? Eller fra landsdel til landsdel?

- Nej. Mens jeg på andre felter bemærker en stor forskel på vore menigheder i København og det øvrige land, kan jeg ikke påstå, at der er forskel med hensyn til kirkebidragsordningen. Reaktionerne har stort set været de samme over hele landet og i den enkelte menighed. De ting, der har været at indvende, har båret præg af tilfældighed, for så vidt at de ikke har haft politisk eller socialt sigte.

- Kirkebidragsordningen er jo frivillig. Er folk stort set glade for dette, eller ønsker mange strammere regler?

- Der er dem, der er gået så vidt som til at sige, at der skulle være tale om juridisk pligt. Men det tager jeg klar afstand fra. Jeg er af den opfattelse, at ordningen bør være frivillig, og det tror jeg i det hele taget, et bredt udsnit af vore trosfæller mener.

- Kunne man aflæse interessen for kirkebidragsordningen i antallet af fremmødte til biskoppens foredrag?

- De fleste steder er der kommet flere end forventet. Fra 20-130, alt efter menighedernes størrelse. Så jeg havde fornemmelsen af, at der var stor interesse for kirkebidragsordningen og forståelse for, at det er nødvendigt at opbygge en selvstændig økonomi, så vi kan stå på egne ben.

Jeg har netop betonet meget stærkt, at man bør skelne mellem denne ordnings hovedprincipper og detaljerne. I detaljerne vil der være meget, som kan diskuteres og måske blive ændret.

Det blev til en samtale om det at besøge landets menigheder, kirkebidragsordningen og liturgireformens gennemførelse

Grundtrækkene er efter min mening følgende:

- Der gives en fast norm for, hvad en katolik bør betale.
- Der må fra landets egne katolikkers side skabes en indtægt ikke blot for det enkelte sogn, men for bispeddømmets fællesanliggender.
- Der må på denne måde skabes en større ansvarsbevidsthed hos lægfolket for det økonomiske og i denne forbindelse også muligheden for at øve medansvar.

Om disse tre hovedprincipper har der stort set været enighed.

Afvikling

– Har nogen bragt spørgsmålet om afviklingen af katolske institutioner på bane?

– Spørgsmålet om en eventuel afvikling af nogle af vore institutioner har ikke kunnet undgå at komme på tale, og der har jeg gjort opmærksom på, at dansk katolicisme siden 1910 har levet på institutionerne, der ofte blev holdt oppe ved en meget uselvsk hjælp fra udlandet i form af personale (ordenssøstre) og økonomisk støtte. Mange af disse institutioner har ligesom været ryggraden i dansk katolicisme. Men går nogle af dem – for eksempel skolerne – hen og bliver rene lægmandsinstitutioner, bliver de dyrere i drift, hvilket stiller endnu større krav til bispeddømmets økonomi. Falder i øvrigt visse institutioner, som for eksempel hospitaler og plejehjem, bort, er vi i endnu højere grad henvist til at klare os selv – også rent økonomisk.

– Hvad med integreringen af ordenernes økonomi i bispeddømmets?

– Det må tage nogen tid inden vi finder den rette samordning. Vi må aldrig glemme, at de forskellige

ordener gør en stor indsats. Blandt andet har Kamillianerne i Aalborg på egen hånd bygget en kirke, uden at bispeddømmet har ydet noget. Søstrene bruger også en stor del af deres indtægter til bispeddømmets formål.

Og når vi fremhæver ordenssøstrenes virke rundt omkring i landet og deres betydning for menighederne, er der en ting, der falder i øjnene: en virkelig sorg i de menigheder, som står for at skulle miste institutioner. Man fornemmer da, hvor meget disse institutioner har hjulpet, og hvordan det på den anden side ville være vanskeligt at bygge noget tilsvarende op på lægmandsbasis.

Endelig må man huske på det rige kirkeliv, der udfolder sig omkring institutionerne...

Liturgi og synode

– Det får én til at spørge om, hvordan det går rundt omkring i landet med at få liturgireformen ført ud i livet.

– Det er mit indtryk, at man, hvad hovedlinjerne angår, ofte har mindre problemer i provinsen end i hovedstaden. Det hænger nok sammen med, at man ude i landet kommer i den samme kirke hver søndag og ganske simpelt kan lade være med at sammenligne med andre kirker. Ikke mindst i Jylland har man fundet frem til en smuk og værdig form for gudstjeneste. Og folk deltager meget aktivt i den nye gudstjenesteform.

– Der blev jo også på rejserne talt om synoden. Kan udsættelsen af valget og selve plenarmødet ikke få uheldige konsekvenser for interessen?

– Både uheldige og heldige. Og der må vi håbe, vi får det heldige frem. Jeg har i de senere måneder mere og mere følt det hele som et kapløb med tiden...

HK

Pas på, hvad De gør!

I min egenskab af formand for Liturgikommisionen for bispedømmet Københavns musikudvalg føler jeg mig foranlediget til, efter at have læst de forskellige indlæg vedrørende nyordningen af vore gudstjenester, at gøre rede for, hvad det egentlig er, det hele drejer sig om.

Først lidt historie

Selv om messen indtil nu gennem adskillige århundreder har været holdt på latin, har menighedens forhold til den ændret karakter, gennemgået en udvikling. Da jeg var dreng – det var i dette århundredes første årti – havde vi bl. a. »Fuldstændig Bønnebog for katolske Kristne«, 1891, og der stod om det andet kirkebud: »Du skal på Søn- og Festdage med Andagt høre den hellige Messe«.

Dette var ensbetydende med, at man *overværede* messen og benyttede sin bønnebog med de forskellige messeandagter eller bad sin rosenkrans under den. Med hensyn til højmesser opførte man i de kirker, der havde kor, flerstemmige messer. Proprium (de bevægelige dele) blev sunget i gregoriansk sang – en gang imellem også flerstemmigt. Den gregorianske sang var dengang den såkaldte »Medicæakoral«, en betydelig forringet form, der opstod i det 16. århundrede, da den polyfone musik, populært kaldt Palestrina-musikken, trængte sig frem og senere blev afløst af de store koncertmesser. De små menigheder, der dengang blev oprettet i provinsen, havde som regel intet kor, og her bestod højmassen i, at menigheden sang en række danske salmer, samlet i otte »Sangmesser« i salmebogen, medens præsten passede sin messe, læst på latin. Dog indledtes gudstjenesten med Asperges me/Vidi aquam, ligesom præsten intonerede Gloria og Credo, hvorefter menigheden så fortsatte med en salme, sang kirkebøn, præfation, Pater noster og slutningsbøn.

Når Elisabeth Hansen i et læserbrev i nr. 11/12 1967 skriver, at det

Vi har bedt formanden for liturgikommisionens *m. sikudvalg*, organist B. Husson, afrunde diskussionen omkring den fornyede liturgi. Organist Hussons indlæg bringes i to artikler, og her er den første.

Ugebladet betragter hermed den langvarige diskussion vedrørende liturgien som afsluttet og optager ikke flere indlæg om spørgsmålet.

For næstsidste gang

er en misforståelse, hvis nogen mener, at de fra den gamle tid ikke har forstået den hellige messe, må jeg give indsenderen fuldkommen ret. Selvfølgelig forstod man messen, der på latin med oversættelse fandtes i såvel salmebogen som i »Fuldstændig Bønnebog«, i sidstnævnte oven i købet med en fortræffelig forklaring. Men menigheden var mere *passiv* over for selve messen; man bare overværede den. Det var sikkert også derfor, at der blev givet tegn med messeklokken ved offertoriet, Sanctus, forvandlingen og Agnus Dei.

Den første liturgiske bevægelse

I 1903 udsendte pave Pius X et »Motu proprio«, der var en lovebog for kirkemusikken. Den i 1904 afsluttede rekonstruktion af den oprindelige gregorianske sang, som benediktinermunkene havde foretaget, navnlig i det franske kloster Solesmes, blev godkendt, og da paven erklærede, at den gregorianske sang var Kirkens egentlige sang og stærkt anbefalede at dyrke den, opstod en liturgisk bevægelse rundt om i landene med det formål at opmuntre

menighederne til at deltage i denne liturgiske sang.

Det var meningen, at nu skulle de private messeandagter og rosenkransen lægges bort og menighederne ved højmassen synge med i de gregorianske messer. I den anledning blev udgivet Kyrialer med alle de gregorianske messer. På omtrent samme tid blev herhjemme udgivet den latinsk-danske messebog, så man nu kunne følge med i samtlige messer. For rigtig at komme til højmesse måtte kirkegængerne have messebog, kyriale og salmebog, et helt bibliotek.

Sideløbende med den gregorianske højmesse indførtes den »reciterede« messe, i hvilken ikke blot messetjenesterne, men hele menigheden svarede præsten – på latin naturligvis – og desuden reciterede Ordinarium (Kyrie, Gloria...).

Denne liturgiske bevægelse kom til Danmark omkring 1912, og en af de ivrigste pionerer var pater Aloys Menzinger, S.J., der gjorde en meget stor indsats. Til at begynde med gik det langsomt med at få menighederne til at synge de gregorianske messer, og det er vel i det hele taget et spørgsmål, om den gregorianske sang for alvor har slået an alle steder, som virkelig menighedssang. I kirker med kor fortsatte man med den flerstemmige sang og der blev det kun til gregorianske messer, når koret var forhindret. De små kirker, hvor der ikke fandtes kor, fik nok efterhånden lært den 8. messe og 3. Credo, men derudover blev det ikke til noget rigtigt, enkelte kirker og naturligvis klosterkirkerne undtaget.

Et interessant træk i denne periode var pater Menzingers forsøg på at overføre gregorianske melodier til danske salmer. Der har åbenbart foresvævet ham noget om at popularisere den gregorianske sang gennem den danske salme. Derfor tog han melodier fra Proprium (de bevægelige dele i messen) og pressede dem i rytmisk form og tillempede dem de danske tekster. Der blev trykt en hel række af disse salmer,

Johs. Jørgensen bidrog til Søndagsmessebogen med danske salmer.

og de blev sunget i Jesu Hjerter Kirke. Imidlertid blev det ikke nogen succes. Dels lader melodier i fri rytme (som er et af den gregorianske sangs kendetegn) sig ikke rytmisere uden at der gøres vold mod dem, og dels var melodierne så vanskelige at synge for en menighed, at forsøget måtte opgives.

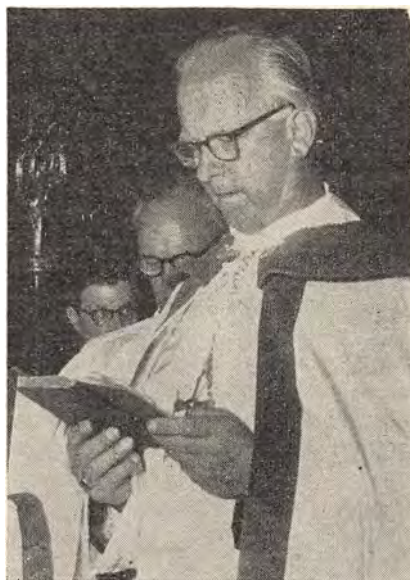
Den langsomme fremgang for den gregorianske sang kan også skyldes, at vi i 1918 fik en ny salmebog, der var bygget op efter samme skema som de tidligere salmebøger og derfor ikke tog hensyn til den nye liturgiske bevægelse. Trods det var den nye udgave et stort fremskridt, idet bl. a. pastor Johs. Frederiksen, pater Ludvig Günther og navnlig Halfdan Kejser skrev en række nye salmer. Sidstnævnte fik også overdraget hvervet med at revidere de gamle tekster. Disse trængte da også til det. F. eks. sang man efter kommunionen med stor lyst tre linier af et salmevers i følgende uhyrlige form: »Jesus, dig lever jeg – Jesus, dig dør jeg – Jesus, din er jeg i evighed«.

Søndagsmessebogen

Først 26 år senere, da Søndagsmessebogen blev udgivet i 1944, slog den liturgiske bevægelse igennem for alvor. Salmebogen havde længe været udsolgt og biskop Th. Suhr ønskede, at en ny udgave skulle indeholde alt det stof, der almindeligvis var brug for ved gudstjenesterne. Samtidig ønskede han, at der blev optaget nogle af de gregorianske messer og andre sange, således at kirkefolket på en let tilgængelig måde kunne blive gjort fortrolig med denne musik og derved opfylde pavens ønske om at deltage i messen.

Som yderligere hjælp optoges et afsnit med de danske tekster fra den latinsk-danske messebog til alle årets søn- og festdage, et afsnit med bønnerne – på dansk – ved sakramentsformidlingen, et afsnit med danske salmer og et med danske bønner ved andagter o. l.

Med hensyn til de danske salmer optoges en del nye af Johs. Jørgensen, Peter Schindler og søster Clara, medens til gengæld selve antallet af salmer blev skåret betydeligt ned. Da man nu gik ind for den liturgiske linie mente man nemlig ikke, at der blev brug for så mange salmer, blandt hvilke langt de fleste var underlødige, både med hensyn til tekst og melodi.

Biskop Th. Suhr tog initiativet til Søndagsmessebogen.

Den nuværende salmebog

Allerede syv år efter søndagsmesse-bogens udgivelse, i 1951, udkom den salmebog, vi har idag. Men disse syv år var meget betydningsfulde, dels fordi man i Rom begyndte at ændre på den liturgiske gudstjeneste og dels fordi der rundt om i landene opstod bevægelser, der gik ud på at få modersmålet indført i gudstjenesten.

For liturgiernes vedkommende begyndte man med at flytte påskelørdags-ceremonierne tilbage fra påskelørdag morgen til en vigilie-gudstjeneste om aftenen og natten. Samtidig blev ceremonierne revideret, bl. a. med indførelsen af trosbekræftelsen ved dåbsvandet indvielse. Senere blev også de øvrige dage i den stille uge revideret.

Med hensyn til en mere udbredt anvendelse af modersmålet i gudstjenesten – foreløbig uden for selve messen – skete der to ting af betydning herhjemme. I forordet til salmebogen skriver biskop Th. Suhr bl. a.: »Desuden har i de mellemliggende år en række menigheder med stor tilslutning optaget den skik at synge Kirkens gamle aftenbøn, Komplet, til samme melodier som det latinske Komplet. Det har betydet, at der er opstået et ønske om endnu flere danske tekster til gregoriansk melodi. ...Hvad de danske salmer angår har det været rigtigt at imødekomme ønskerne om at følge eksemplet fra f. eks. Norge, Sverige, Svejts, Tyskland og flere andre lande og optage salmer, i hvilke nogle af vort lands store digtere har givet udtryk

for en tro, som er arvegods fra Danmarks katolske fortid«.

Når derfor hr. J. Bolt-Jørgensen i et læserbrev i nr. 10, 1967, skriver om »den nyopdagede helt fantastiske kærlighed til vor utidssvarende salmeskat« er dette ikke rigtigt, idet det skete i 1951, og da Søndagsmessebogen stod for udgivelse i 1944, overvejede man allerede dengang at optage nogle af disse salmer. Ydermere kan jeg oplyse, at i min barndom og ungdom var disse salmer *strengt forbudt* til anvendelse i kirkerne (jeg har selv i 1913 fået en skarp irettesættelse for ved en skolemesse at have spillet »Et barn er født i Bethlehem«). Derfor stod de »fødte« katolikker fuldkommen fremmede over for disse salmer, men tog imod dem med stor glæde, da disses form og melodierne til dem – mange af danske komponister fra Weyse til Th. Laub og Carl Nielsen – stod langt over de fleste af vore egne salmer. For konvertiternes vedkommende har jeg konstateret i langt de fleste tilfælde, at man der var glade for at få de kendte og afholdte salmer igen, og jeg må i øvrigt stille spørgsmålet: »Hvor havde Folkekirken befundet sig i dag, om den ikke havde haft denne salmeskat?«

Liturgikommissionen

Den 4. december 1963 underskrev pave Paul VI liturgikonstitutionen, der skulle være et led i den kristne fornyelse. Når hr. Bolt-Jørgensen i sit indlæg skriver, at indholdet om kirkemusikken hidtil ikke i nærværdig grad har farvet liturgidebatten i »Katolsk Ugeblad«, har han ganske ret. Men citatet af art. 112, 114 og 116 er ikke tilstrækkeligt for at give grundlaget for en bedømmelse af reformerne.

Der skal vi tilbage til art. 21 der siger, at tekster og riter skal være ordnet således, at de giver tydeligt udtryk for det hellige, for hvilket de tjener som tegn, således at kristenfolket let kan fatte dem og i fuldkommen, aktiv og fælles deltagelse kan fejre gudstjenesten.

I art. 36, § 1 læser man, at det latinske sprog skal bibeholdes i de latinske riter, *medmindre der gælder særrettigheder*. Den nærmere forklaring om særrettigheder finder vi i § 2, hvor der står, at da det i messen, ved sakramentsformidlingen og andre steder kan være nyttigt at anvende modersmålet, er det tilladt at benytte dette i mere udvidet grad, idet der dog henvises til nærmere

fastsatte regler herfor. § 3 bestemmer, at det tilkommer den lokale kirkelige øvrighed, biskoppen, eventuelt i samråd med biskopperne i de tilstødende områder i samme sprogområde at bestemme, om og på hvilken måde modersmålet må anvendes.

Her i Norden er det ordnet på den måde, at samtlige nordiske biskopper har oprettet en nordisk bispekonference, som nu er den øverste myndighed i Norden, naturligvis under ansvar over for Rom og efter visse direktiver.

Endvidere er, i henhold til liturgikonstitutionens art. 45, oprettet en liturgikommission, der for Danmarks vedkommende består af fire afdelinger, selve det liturgiske udvalg, tekstudvalget, udvalget for kirkekunst samt musikudvalget. Dette viser det enorme, forskelligartede arbejde, der forestår og som skal koordineres, foruden de mange problemer, der opstår under arbejdet, og som skal løses.

Når der her er talt om teksten skyldes det, at denne er det vigtigste i liturgien, idet melodien opgave er at være bærer af ordene og ikke omvendt, hvilket man finder på så mange andre områder, f. eks. i den flerstemmige musik.

Kirkemusiker-stævnet

Forløbet af dette stævne er i hovedtrækkene omtalt i dette blads nr. 4, 1967. Endvidere må jeg henvise til afsnittet »Kirkemusikken« i rapporten fra bispekonferencen, nr. 16, 1967.

Hovedpunktet på stævnet var højmesse på modersmålet, der skulle være så folkelig, at den kunne synges af menigheden, og der blev fremført tre danske og en norsk højmesse.

Imidlertid er dette ikke nok, og musikudvalget modtager gerne forslag til danske højmesser. Når disse kan godkendes, må de ud til menighederne for der at blive prøvet i praksis, og det siger sig selv, at det vil tage tid, meget lang tid, inden man når frem til messer, der er velegnede.

Når man ikke ville anvende de foreliggende gregorianske melodier til disse messer skyldtes det, at et stort flertal var enige om, at den gregorianske melodi var skrevet til latinsk tekst og desuden utvivlsomt den mest sublime form for kirkesang. Ved at presse en dansk tekst i en gregoriansk melodi eller blot tillempe denne, begik man vold imod den.

Selv Luther var imod den slags, idet han, da der i 1525 blev udgivet den såkaldte »Nürnberg-messe«, hvor der var sat tysk tekst til gregoriansk melodi, udtaler: »Es muss beide, Text und Noten, Accent, Weise und Geberde aus rechten Muttersprache und Stimme kommen, sonst ist alles Nachahmen wie die Affen thun«.

Det er derfor ikke for bare at skabe noget nyt, at man forlader den egentlige gregorianske sang i danske messer, men simpelthen af respekt og beundring for denne musikform. Dermed opnår man også den mulighed, at der kan skabes en musik, der er i pagt med vor tid, dog forudsat, at denne er i fuld overensstemmelse med Kirkens krav: Sand kunst og kirkerummet værdig.

Imidlertid forsvinder den gregorianske sang ikke fra vor gudstjeneste, idet det såvel fra koncilet og bispekonferencen som nu også i den ny instruks fra Rom, der trådte i kraft 1. pinsedag, understreges, at det latinske sprog og den gregorianske sang stadig er Kirkens egentlige sprog og sang, og at man de steder, hvor modersmålet er indført, fremdeles skal holde latinen i ære ved bl. a. en gang imellem at udføre højmassen på latin med dertil hørende gregoriansk sang.

Af referatet fra bispekonferencens møde fremgår det endvidere, at det overlades den enkelte biskop at tillade, at højmassen inden for hans område også kan synges på modersmålet. For Danmarks vedkommende har biskop Martensen fastsat følgende former for messe:

I. Den latinske højmesse.

Det er den klassiske højmesse, hvor dog epistlen og evangeliet læses på dansk. (Jfr. 2. Vatikanerkoncil: Liturgikonstitution, art. 36, 54, 113 og 116).

Proprium synges på latin.

Ordinarium synges på latin.

Denne messetype forudsætter, at man disponerer over et kor, som er i stand til at synge den på en kunstnerisk forsvarlig måde.

II. Den danske højmesse.

Denne messetype er den normale form for højmesse i et sogn. Den kan foreløbig have to former:

a) *Ordinarium* synges på dansk. *Proprium* på dansk (læses op, reciteres eller synges).

b) *Ordinarium* reciteres på dansk. *Proprium* synges (dvs. en-

ten Davidssalmer med antifon eller danske salmer).

III. Den dansk-latinske højmesse.

Denne messetype er et overgangsfænomen, så længe egnet musik til danske tekster kun findes i begrænset omfang.

Ordinarium synges på latin.

Proprium er på dansk (læses op, reciteres eller synges).

IV. Den danske Reciteret-Messe.

Ordinarium og *Proprium* fremsiges på dansk efter de på nuværende tidspunkt gældende bestemmelser (jfr. *Liturgiske bestemmelser*, april 1965).

V. Den latinske Reciteret-Messe.

Alle hverdagsmesser med menighedsdeltagelse skal være *danske* messer, også når kun ordenssøstre er tilstede.

Undtaget er alene messer, som celebreres af en præst, som ikke magter sproget, eller for en menighed, hvoraf flertallet ikke forstår dansk.

Som man vil se, er den latinske højmesse tilgodeset. Selv om det nok vil være sjældent at benytte type I, er der dog type III, hvor kun *Proprium*, som, hvor der findes kor, synges af dette, er på dansk. Anvendelsen af type III har også sin særlige berettigelse i kirker, når der om sommeren kommer mange udenlandske, katolske turister. I kirker, hvor der ikke findes kor, er der andre muligheder med hensyn til *Proprium*, men herom nærmere i næste afsnit. B. Husson.

Redaktionelt

Næste nummer af Ugebladet udkommer den 14. juli som dobbeltnummer.

Redaktør Helge Kristensen er tilbage igen på redaktionen fra den 5. juli.

Ansvarhavende redaktør for dette nummer er pater Jens Oluf Lund.

R.I.P.
Vor kære medsøster
SØSTER MARIA ANASTASIA
døde i dag den 20. juni 1967.
Maria Søstrene
Sct. Maria Hospital,
Vejle.
Begravelsen foregår torsdag den
22. juni kl. 11 fra Sct. Norberts
kirke.
Bed for hendes sjæl.

ADVARSEL

Advarsel mod de falske profeter« står som regel over dette stykke af evangeliet, som vi plejer at læse på søndag. Rigtignok advarer Jesus både sine tilhørere og os, der læser evangeliet, imod alt det falske og uægte, der trænger sig på; for det er jo uægtelig en kendsgerning, at det negative, det forkerte plejer at larme mere end det gode, hvis fortalere tit er alt for beskedne – som om de følte sig generede af den ubehagelige fornemmelse ikke at høre til i »denne verden«!

Evangeliets, det »gode budskabs«, herre er som den nidkære gartner, der går rundt i sin have og spejder efter den »gode frugt«, sit arbejdes resultater. Han ville dog være en tåbelig mand og gøre dårlig reklame for sin sag, hvis hans opmærksomhed først og fremmest gjaldt de rådne æbler, der ligger på jorden, skurven på frugten og de gnavende larver i den. Man har somme tider det indtryk, at der for tiden snakkes lidt for meget om det, der er ormstuktent, i Vorherres frugthave.

Jesus tænker åbenbart mere positivt om frugthavens tilstand: Når han tænker på den store frugthøst i sin Faders have, drejer hans tanker sig mest om det ene store træ, der står midt i skabningens paradys: Om dette træ og dets frugt kender han en stor og dejlig hemmelighed, som han røbede for os skærtorsdag aften, da han lukkede op for sit hjertes dybder; lad os høre hans egne ord i Johannes' gengivelse: »Jeg er det sande vintræ, og min Fader er vingårdsmænd. Hver gren på mig, som ikke bærer frugt, den tager han bort (og jeg ser ham gøre det med tålmodige og nænsomme hænder), og hver, som bærer frugt, den renses han, for at den skal bære mere frugt... Bliv i mig, så bliver jeg også i jer... Den, som bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen frugt; thi skilt fra mig kan I slet intet gøre« (Joh. 15, 1 ff.). – Der findes kristne, som har erfaret deres egen svaghed så dybt og ydmygende, at de kun hører ordet om vor totale uduelighed til at bære frugt af egen kraft; ikke desto mindre er det hele sandheden, at vi i og med Kristus kan »bære frugt for Gud« (Rom 7, 4). »Vær faste, urokkelige altid rige i Herrens gerning, I ved jo, at jeres møje ikke er forgæves i Herren«, formaner den altid virksomme apostel Paulus (1 Kor. 15, 58) vel vidende, »at Gud er den, som virker i

os både at ville og at virke, for at hans gode vilje kan ske (Fil. 2, 13)«.

En kristen, som således er rodfæstet i Kristus og hans sandheds arv, vil ikke være modtagelig for de falske profeters påvirkning og ej heller være tilbøjelig til at blive disse profeters discipel; han vil ikke lade sig besnære af de »glubende ulve« og kæle for dem, selv om de taler med lammets blide røst. Når livsbetingelserne for de gode træer er så lette og enkle, som vi har set, hvorfor i al verden findes der da så mange »dårlige træer« og så megen rådden frugt i Guds have? Hvorfor guffer menneskene giften i sig, som tilbydes dem i strålende indpakning og opreklameres ved hjælp af hele den store til rådighed værende teknik, de falske profeter bruger med fænomenal dygtighed. – Allerede profeten Esajas har sunget »en sang om sin ven (Gud), en kærlighedssang om hans vingård:

»Min ven, han havde en vingård på en frugtbar høj,
han grov den, rensede den for sten og plantede ædle ranker;
han byggede et vægtårn deri og huggede også en pæst.

Men den bar vilde druer, skønt han ventede høst af ædle«,

(Es. kap. 5).

Det er gribende at læse denne Guds klage over den utaknemmelige vingård. Jesus gentager den i en lignelse (Mat. 21, 33 ff): Der var en husbond, som plantede en vingård. . . . Og det var Jesus selv, manden med det stærke og retfærdige sind, der engang græd over sin elskede by og slyngede denne bebrejdelse i hovedet på dens indbyggere: »Jerusalem, du, som ihjelslår profeterne og stener dem, som sendes til dig! Hvor ofte har jeg ikke villet samle dine børn som hønen samler kyllingerne under sine vinger! og I ville ikke« (Mat. 23, 37). Med disse ord afslører Jesus den frie viljes dunkle mysterium som grunden til, at så mange mennesker står på deres livs mark med tomme hænder og uden frugt. Det er altså hverken afstamning, miljø eller livets åndelige klima, der bestemmer dets frugtbarhed eller mangel på frugt; men i sidste instans er det det glade ja eller det trodsige og oprørske nej, vor vilje i fuld og uberørt frihed siger til den kærlighedsgave

Men hvor er ulven?

og de muligheder, som Skaberen efter sin suveræne og alvidende vilje tilbyder enhver af os.

Et menneske kan smykke sig med fromme ord og glinsende frugter, der er uægte som den glaspynt, man hænger på et juletræ; men når gartneren går ud for at se efter frugt, ønsker han at finde de frugter, som er drevet frem af den frie skabnings egen personlige, af Gud givne vilje. Det er det venlige og kærlige møde mellem den himmelske Faders og menneskets vilje, der skaber den »gode« frugt; at have et åbent sind for den himmelske Faders vilje betyder mere i Jesu øjne end at være Guds profet. Det er også efter denne målestok, vi må bedømme alle dem i vor egen tid, der optræder som Guds profeter«.

»I elskede, tro ikke enhver ånd, men prøv ånderne, om de er af Gud« (1 Joh. 4, 1). Det er ikke fårepelsen, men den rette vilje, som gælder!

J. Coenen S.J.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 7. søndag efter pinse (grøn, s. 677).

MANDAG Irenæus, biskop og martyr (rød, s. 964).

TIRSDAG hverdag (grøn, s. 677).

ONSDAG Antonius Maria Zaccaria, bekender (hvid, s. 984).

TORS DAG hverdag (grøn, s. 677).

FREDAG Cyrillus og Methodius, biskopper og bekendere (hvid, s. 990).

LØRDAG Elisabet af Portugal (hvid, s. 992).

SØNDAG 8. søndag efter pinse (grøn, s. 680).

MANDAG Syv hellige brødre samt Rufina og Secunda, martyrer (rød, s. 993).

TIRSDAG hverdag (grøn, s. 680). – *Eller:* Pius I, pave og martyr (rød, s. 994).

ONSDAG Johannes Gualbertus, benediktinerabbed (hvid, s. 994). – *Eller:* Nabor og Feliks, martyrer (s. 994).

TORS DAG hverdag (grøn, s. 680).

FREDAG Bonaventura, biskop og kirkelærer (hvid, s. 996).

LØRDAG Henrik, kejser (hvid, s. 996).

SØNDAG 9. søndag efter pinse (grøn, s. 684).

Esbjerg

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester

Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester

Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed

Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjysk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejasgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogluden med de mange bøger
Kolding
Telefon: 2 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havneplassen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

RYBERG's Bageri & Conditori

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 05 88

*Drik kaffen i vort hyggelige
cafeteria.*

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 2 01 55

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget

Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding

*1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver*

Støt vore annoncører

Roskilde

Firma Hans Møller

vi Ib Møller

Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefyr*

*Skolebøger - Skolerekvitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billig-bøger*

Roskilde Boghandel

Sct. Olsgade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejgød Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsgade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs efft.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevine

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telf. Roskilde 35 75 75

Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

København

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A, København V
Telefon (01) 31 04 11

PAPIR

TRYKSAGER

KONTORARTIKLER

PLASTIC

Karl A. Hansen & Sønner

Murermestre * Entreprenører

Ingeniør * aut. kloakmester

Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 16 55

Send Deres manuskript
i god tid.

Paven og Wall Street

Amerikanerne er ikke alle lige gode til at læse fransk. Næste gang paven udsender en social rundskrivelse, bør originalteksten nok hellere være på amerikansk end på fransk som »Populorum progressio«.

Ifølge Katolsk Ugeblad nr. 23 har det katolske pressebureau N.C. News Service forsøgt at læse en passage i denne rundskrivelse, som om den liberale kapitalismes system, der fordømmes, er »noget der tidligere har eksisteret«, og som altså ikke stadig er i kraft.

Men det står der virkelig ikke i rundskrivelsen, hvor det hedder: »Mais un système s'est malheureusement édifié...« Systemet blev ganske rigtigt til i fortiden, nemlig i det 19. århundrede. Men rundskrivelsen siger ikke noget om, at det senere er afskaffet. Efter ovennævnte sætning formuleres ganske vist systemindholdet i datid, men det er af grammatisk grund for at stemme med hovedsætningen.

Vatikanets egen engelske oversættelse kan derfor ikke siges at være »stærkt fordrejet«, fordi den gengiver systemets indhold med udsagnsord i nutid. De katolske læsere af Wall Street Journal gør derfor vel i at se nærmere på hele teksten, så vil de måske forstå, at det ikke nytter meget med millionvelgørenhed i de fattige latinamerikanske lande, når endnu flere millioner vandrer tilbage til Wall Street på grund af de lave priser, der betales for råvarer sydfra.

Det synes, som om det, de amerikanske katolikker navnlig hæfter sig ved og diskuterer i »Populorum Progressio«, er linierne om fødselsbegrænsning. Det er det eneste punkt i rundskrivelsen, som hidtil er kommenteret i »Act«, de katolske familiergruppers blad.

Ellen Nielsen.

Paven og krigen

En gruppe pilgrimme fra Vietnam blev forleden dag modtaget i en særlig audiens i Vatikanet, ved hvilken lejlighed pave Paul VI talte til dem og (ifølge UPI) sagde at for at opnå en »varig fred« var det ikke nok at »undlade krigshandlinger«, som i korte våbenstilstande, men »det er nødvendigt at fjerne årsager, som giver krigen dens tragiske, skæbnesvangre magt«. – »Det er derfor nød-

vendigt at standse bombardementerne over den nordlige del af landet, samtidig med at infiltrationen af våben og krigsmateriel i den sydlige del bør holde op«.

I andre taler for nylig har paven ikke skjult sin skuffelse over den tilsyneladende mangel på reaktion på hans fredsforslag, men alligevel forsikrede han de vietnamesiske pilgrimme, som var kommet hele den lange vej til Rom, at han gjorde »alt hvad der stod i hans magt« for at løse konflikten, og »paven elsker Vietnam, hele Vietnam – nord, center og syd«.

Hvad kan nu et almindeligt menneske gøre, hvis han af al sin magt vil hjælpe til at løse denne hjerteskrærende konflikt? Skal han også elske hele Vietnam i dets adskilte dele? – Nej, først skal han elske sandheden over alt andet, for sandheden

Tak fra biskoppen

Med udgangen af april kvartal er hr. Andreas Prüser efter eget ønske fratrådt som leder af Katolsk Ugeblads ekspedition, der herefter overtages af biskopkontoret.

Hr. Prüser har helt uden vederlag arbejdet trofast for Ugebladet i 35 år. Da han i 1932 blev valgt til kasserer i Ansgariusforeningen, overtog han administrationen af bladet. Efter biskop Theodor Suhrs tiltræden i 1939 blev det hr. Prüser pålagt at sammenlægge det daværende »Nordisk Ugeblad for Katholske kristne« og »Katolsk Ungdom« til det nuværende »Katolsk Ugeblad«. I 1958 overtog han selve ekspeditionen og bad sin datter, fru Else Prüser, der kort forinden var blevet ansat i hr. Präusers private forretning, om at varetage det daglige arbejde. Udførelsen heraf er forgået dels i kontortiden, dels ved hjemmearbejde om aftenen og lørdags-søndag, og fortegnelsen over abonnenter og katoteker har således stedse været i orden. Arbejdet er udført uden nogen udgift for bispedømmet, som derfor skylder hr. Prüser stor tak for dette og meget andet uegennyttigt arbejde i kirkens tjeneste. Hr. Andreas Prüser fik i 1966 overrakt kommandørkorset af pave Sankt Silvesters orden.

vil gøre os alle fri. Fri bl. a. for skyggebilledet af at verdens tvedeling går igennem Vietnam. Stik mod deres egen vilje er folk og land blevet adskilt og fremstillet for omverdenen som 2 selvstændige stater i strid om herredømmet. I virkeligheden er Vietnam en organisme som fysisk og sjæleligt kæmper i en feberbrand for at uddrive et fremmedlegeme. Det kan våbenmagt ikke, for dette fremmedlegeme har sine rødder i fjerne kontinenter hvor det næres af netop denne kunstigt frembragte fejlfremstilling om aggression fra Nordstaten, som bør standses ved hjælp af bombardement fra Sydstaten. Så bliver Nordvietnam bombarderet for at bortlede opmærksomheden fra at den egentlige befrielseskamp raser i syden. De officielle amerikanske tal på bombeangrebene afslører imidlertid at syden altid bombarderes mange gange stærkere end norden – ofte mere end 10 gange stærkere, med tilsvarende større ødelæggelse og flere dødssofre.

Denne propaganda-taktik, som i øvrigt alle stridende parter udnytter, og som for Amerikas vedkommende altså nu består i ovennævnte myte, over den største magt over sindene, hvis den bliver gentaget af fremtrædende personligheder. Det ser man hver dag. Men før man har overvundet dette hypnotiske blændværk kan man ikke håbe at komme til grebs med krigens egentlige årsager – som nemlig er åndelige.

Der er vel få der tvivler om at pave Paul VI inderligt ønsker fred og stræber efter en upartisk holdning. Men for den almindelige katolik især, er det en prøvesten at forstå hvordan det usande grundmotiv i den amerikanske krigspropaganda er taget op som skabelon for en formaning fra Vatikanet.

Hans Munk,
280 Pennsylvania Ave
San Francisco,
California 94107, USA.
p. t. Frederikssund.

Det er rigtigt, at Syd-vietnam bliver bombarderet lige så stærkt som Nord eller mere. Hvad angår infiltrationen fra Nord er det et faktum hvad enten man billiger den eller ej.

Red.

I DEN KOMMENDE TID

Eftermiddagsmesse bortfalder

Eftermiddagsmessen kl. 16,30 i St. Ansgars Kirke, København, bortfalder fra 1. juli til 14. august.

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Stadiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Benzon's

Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle irassamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

MARIUS MP PETERSEN

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Banegårdens Restaurant

Fritz Kapper

Odense H.

Bistrup Olive & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselolier

Glarimester

POUL V. JOOST
Slotsgade 7, København N
Telefon 39 79 77
Stort udvalg i fotografirammer

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Gardiner
Manufaktur
Hvidevarer
Sengeudstyr

Textil-Varehuset

Slotsgade 17, København N
Tlf. (01) 35 05 01
Leverandør af skolekjoler

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

SEND DERES MANUSKRIFT
I GOD TID

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

HORNUNG & MØLLER

Aktieselskab
KGL. HOFPIANOFABRIK

KØB . SALG . REPARATION
FELIX SCHMITT & SØN
Exam. pianostemmer og Instrumentmager
Magleles 1, Odense,
Tlf. (09) 12 36 56 - privat 11 15 93
Organist & kantor ved den
Katolske Kirke i Odense.

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre

Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Spansk UKA også besværlig

PARIS – KUB privat

Den første nationale kongres for læg- apostolatet, der i dagene 4.-7. maj blev afholdt i Madrid, har afgivet et yderligere bevis på, at der for øjeblikket er en krise i gang inden for Katolsk Aktion.

Det værste handicap ved kongres- sen var, at de syv vigtigste bevægel- ser inden for den katolske arbejder- og funktionæraktion ikke var til ste- de. De havde nægtet at deltage i kongressen, fordi de var dybt uenige i kongressens sigte og tilrettelæggel- se. De var derfor »overbevist om, at de (ved deres fravær) tjente Kir- ken bedre i arbejderverdenen, hvor de har deres apostoliske opgave«.

Trods dette handicap fik kongres- sen et forholdsvis positivt resultat. I betragtning af omstændighederne må nogle af konklusionerne siges at tangere det dristige, skriver ICI, f. eks. denne: »Organisationerne for læg- apostolatet kan – i tillid til hier- arkiets godkendelse – afgive deres bedømmelse af de faktiske forhold i dag for egen regning og risiko.«

På den anden side har kongres- deltagerne anmodet biskopperne om at være »mere pastorale og mindre opslugt af officielle hverv og kon- toriusseri«. Dialogen mellem hierar- kiet og lægfolket er ikke, hvad den burde være, tilføjer de, fordi »man på den ene side ikke har den fornødne tillid, og man på den anden side ikke er frimodig nok til at komme frem med hele sandheden«, uden at det dog er nærmere præciseret, hvem der er på den ene side, og hvem der er på den anden side.

Messe for Israel

Overrabbiner, dr. Marcus Melchior overværede onsdag den 7. juni en messe i Sankt Ansgars Kirke i Kø- benhavn. Messen blev læst »for freden og det israelske folks redning«. Messens tekster var de sædvanlige fra votivmessen for freden, men tekster- ne, der næsten alle omtaler Israel, fik en uventet aktualisering.

Messen kom i stand på initiativ af sognepræsten, Msgr. Geertz-Hansen. Et lille hundrede mennesker deltog.

Ugebladet kan desværre ikke bringe den sædvanlige tv- og radiooversigt i sommerferien på grund af dobbeltnumrene.

Vi vender tilbage efter ferien med tv- og radiostof.

Abbé Pierre i Ålborg

Abbé Pierre, der var i Danmark for nylig, fik under sit ophold næsten mest succes i Ålborg, hvor den fran- ske præst ikke blot talte for en fyldt Budolfi Kirke, men også for 600 un- ge på Ålborg Teknikum. Ind imel- lem nåede han at åbne en udstilling af indiske batikstoffer (vægtæpper, dækkeservietter, busseronner, børne- tøj etc.). Købmand Åge Nielsen, Mulvad, fra den katolske menighed i Ålborg havde stillet mannequiner til rådighed for udstillingen, der kommer fra Indien. Her fremstiller kvinder i en landsby syd for Ma- dras disse batikvarer, der kan give dem en arbejds løn på ca. 55 kroner om måneden. Det svarer til en in- disk ufaglærts løn. Formanden for u-landsforeningen Svalernes Ålborg- afdeling, fru Toft, ledsagede Abbé Pierre fra København, hvor han havde talt på Kofoeds træningsskole på Christianshavn. 22 unge danske- re skal lede klunserlejre i Nordita- lien til sommer. Abbé Pierre tak- kede under sit Danmarksbesøg også de mange danske skoleelever, der har været med til at indsamle ca. 300.000 kroner til uddeling af tør- mælk til børn i Indien. Abbé Pierre opfordrede meget til at fortsætte denne hårdt tiltrængte hjælp.

Københavns byjubilæum fejret kirkeligt

Københavns byjubilæum blev også fejret kirkeligt. Om formiddagen søndag den 18. juni blev der holdt festgudstjeneste i Vor Frue Kirke med domprovst P. Verner Hansen som prædikant. Msgr. Geertz-Han- sen nedlagde i sin egenskab af sog- nepræst for den ældste katolske me- nighed i staden, Sankt Ansgars me- nighed, en buket nelliker ved Absa- lons statue. Der blev ligeledes af- holdt en festgudstjeneste i Sankt Ansgars Kirke med deltagelse af Bor- gerrepræsentationens næstformand, arkitekt Harald Grut.

I samme anledning var indkaldt en Århusmand, professor, dr. theol. P. G. Lindhardt. Professoren holdt foredrag i Trinitatis Kirke og skil- dede byens særlige rolle i Danmarks reformationshistorie. Efter at have skildret den voksende modsætning mellem byens borgere og de katolske kanniker i Vor Frue – til sidst holdt kannikerne messe og tidebønner i ko- ret for sig selv, mens borgerne rejste et alter i skibet og holdt deres guds- tjeneste dér – berettede professor Lindhardt om byens belejring af den nyvalgte konges tropper. Oprøret i byen blev slået ned og konge og adel allierede sig og gennemførte Re- formationen som en kompensation på det religiøse område til borgere og bønder til gengæld for de sociale og politiske reformer, man ikke ville gå med til. Professoren betegnede kon- gens trontale efter kuppet som en ubestridelig skamplet på Reformati- onens historie. Den var et helt igen- nem udokumenteret og perfidt an- greb på de katolske biskopper, der sad fængslet og ikke kunne forsvare sig. Reformationen blev indført i en stemning af diktatur, sluttede pro- fessor Lindhardt.

Sankt Annæ Rejser

4) Kulturperler (Rom-Firenze). 29. sept.-13. okt. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.

Pastor d'Auchamps Romrejser

3) Rom-Assisi. 22. sept.-6. okt. 15 dage – fly. Kr. 1275.-.

Program over turene og alle oplysninger:

Lærerinde Annie Rastrup, Amager- brogade 45, Kbh. S – tlf. SU 86.

Statsaut. revisor Erik Schwartz & frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø – tlf. ØBRO 4642 x.

Den nordiske valfart med fly til Lourdes

Bispedømmets pilgrimsrejse 16. september – 22. september:

-Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin. – Læge og sygeplejersker medfølger.
Pris: på hotel kr. 820,-; på Asile Notre-Dame kr. 690,-.

Program og tilmelding: C. Lærche Nielsen, Bredgade 69, K. – tlf. PA 2539, eller fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup – tlf. GE 6341.

Nogle kører baglæns

*Uden at respektere den fremadkørende trafik,
siger koncilteolog om konservative*

Den kendte tyske teolog, redemptoristpateren Bernhard Häring har under et besøg i Atlanta i et interview udtalt, at mange vil forlade Kirken, hvis man fra konservativ side fortsætter sine ufornuftige forsøg på at kvæle de tanker, der er skabt af det andet Vatikankoncil.

»Hvis disse mennesker fortsat benytter deres indflydelse og hele maskineriet til at undertrykke disse tanker, er jeg bange for, at vi kommer til at betale dyrt i form af, at mange mennesker forlader Kirken,« siger pater Häring. »De folk, der arbejder på det, gør Kirken ubodelig skade. Under koncilet var jeg forbavset over den kraft, de mennesker udviste, som ønskede en reform, men jeg var lige så forbavset over det »ufejlbare mindretal«, som »ufejlbart« valgte den forkerte løsning og den forkerte indstilling.«

Og pateren tilføjede, at han nærede store forhåbninger til den bispe-synode, som skal træde sammen i Rom i september.

»Synoden frembyder et af de store håb om, at der skal ske forandringer. Det er ofte blevet sagt, at

ATLANTA – NC News Service

Johannes XXIII sammenkaldte hele verdens biskopper, for at de skulle hjælpe ham med Kirkens fornyelse, og at Paul VI ved at oprette synoden har indkaldt dygtige mænd, for at de skal hjælpe ham, men samtidig har sikret, at mindretallet også er kommet med og kan lade sin røst høre.

Hvis synoden arbejder, som den skal, indebærer den et stort håb. Men hvis den ikke formår at veje tungere end de forældede strukturer, der støttes af dem, der ønsker at vende tilbage til den tidligere tingenes tilstand, er det slut med urokkeligheden, og så vil eksplosioner og frafald blive følgen. Og så Gud hjælpe os!«

For langsomt - nej baglæns!

På et spørgsmål om, hvorvidt han mente, at Kirken bevægede sig for langsomt eller for hurtigt i retning af fornyelsen, svarede pater Häring: »Jeg må konstatere, at der er nogle, der kører baglæns uden at respektere

den fremadkørende trafik, og som derved skaber kaos. Og andre bevæger sig hastigt uden at tænke på retningen. Men stort set er jeg overbevist om, at Guds folk tålmodigt og harmonisk vil bevæge sig fremad.«

Om Kirkens struktur sagde pater Häring, at den nuværende udvikling over hele den civiliserede verden taler for, at en mand skal vende tilbage til privatlivet eller søge sig en anden stilling, hvis han ikke kan fungere på et højere plan.

»Dette synes ikke at være muligt i Kirken. Der tales så meget om at gøre karriere, men inden for Kirken gør en mand, der ønsker at gøre karriere uden hensyn til, om han bidrager til Kirkens enhed og økumenien, en overordentlig latterlig figur.

Her er en kløft – og en umådelig kløft – både i forhold til evangeliet og til den moderne civilisation. Vi må søge at finde frem til en bedre måde at udtrykke Kirkens lære på, til en mere levende liturgi og til en kirkelig struktur, der i højere grad udtrykker livet – og evangeliets liv,« sluttede pater Häring.

BISKOP SUHR FIRMEDE FRANSKE BØRN... OG GREV MONPEZAT VAR TIL STEDE

På billedet ses biskop Suhr under firmelsen assisteret af pater Dorange o. p. der er præst for den franske koloni i København og Stockholm.

Familien Monpezat har også aflagt besøg i den katolske kirke i Helsingør. Greven har en søster, der er medlem af St. Vincents ordenen.

22 år efter Ragnarok er Vestberlin en flot og moderne storby – et mønster på hvad tidens arkitekter kan skabe i rene linjer uden at glemme menneskets trang til varme og afslappelse. På årets sommerrejse er Berlin første station – som gennem rejse på landjorden kun nås hvis man overskrider det såkaldte Jerntæppe, der hovedsagelig giver sig til kende gennem visa og papir og atter papir. På billedet ses den nye og interessante Gedächtniskirche, der omslutter ruinen af den oprindelige kirke.

katolsk ugeblad

14. JULI 1967
115. ÅRGANG

27
28

Cølibatet bevares - diakonatet kan indføres

I år - i
Marienbad

Samtale med
kardinal Pellegrino

»Pas på, hvad
De gør«

Om at samle underskrifter

På sommerrejse gennem papirtæppet

Udvidet nummer: Koster i løssalg kr. 3,00 (incl. moms).

Cølibatet bevares i vesten

- diakonatet kan indføres

Med få dages mellemrum har pave Paul VI offentliggjort to vigtige dokumenter om præster og diakoner. I det første dokument, der har form af en rundskrivelse, fastholder paven cølibatet for den vestlige ritus inden for den katolske kirke. I det andet dokument, et *Motu Proprio*, giver paven bispekonferencerne mulighed for at indføre såvel ugifte som gifte diakoner. Disse diakoner, der allerede findes i den østlige ritus, vil kunne udføre alle præstelige funktioner med undtagelse af at læse messe og høre skriftemål.

Den vestlige kirke fastholder cølibatet

Rundskrivelsen *Sacerdotalis Caelibatus* blev offentliggjort fredag den 23. juni. Det hedder til indledning, at det præstelige cølibat, som kirken har fastholdt i århundreder som et dyrebart klenodie, bevarer sin værdi fuldt ud selv i vor tid, hvor mentalitet og strukturer har undergået så store forandringer.

I rundskrivelsens første del fremstiller paven grundene til cølibatets opretholdelse og svarer på indvendinger af læremæssig, historisk, sociologisk, psykologisk og pastoral karakter. Det nye Testamente kræver ikke cølibat for kirkens tjenere, men fremstiller snarere cølibatet som et særligt kald, man frit kan følge. Hverken apostlene eller de første menighedens ledere var da heller alle ugifte, jvf. 1. Tim. 3, 2-5 og Tit. 1, 5-6. Heller ikke kirkefædrene har nogen fastlagt lære om cølibatet som noget tvungent. I vor tid er der ydermere mange, der hævder, at man godt kan have kald til at blive præst uden at have kald til cølibatet. Ved tvungent cølibat udelukker man således mange mennesker fra præstegerningen. Cølibatets opretholdelse skader desuden kirken meget ved at skabe præstemangel i visse dele af verden.

Nogle mener endvidere, at man ville undgå mange frafald blandt præsterne ved at ophæve cølibatet, ligesom en præst, der lever i gift stand vil kunne give et mere fuldstændigt kristent eksempel. Andre ved at forårsage, at præster bliver hårde og uden menneskelig varme. Atter andre hævder, at antagelse af

mener, at cølibatet skader den menneskelige personlighed ved at skabe manglende psykologisk balance eller cølibatet i de unge år nærmest er et resultat af en passiv acceptering eller et resultat af en uddannelse, der ikke giver plads for menneskelig frihed.

Paven svarer på disse indvendinger med at henvise til de mange præster og ordensfolk, for hvem cølibatet er lykkedes, og som efterlever det på den mest eksemplariske måde. De lever i kyskhed - ikke af nogen foragt for livet, men på grund af en større kærlighed, som udspringer af Påskemysteriet. Paven konkluderer derfor, at cølibatet fortsat bør være fast knyttet til det præstelige embede. Denne konklusion underbygges ved en teologisk fremstilling af de kristologiske, ekklesiologiske og eskatologiske grunde for cølibatet. Det fremhæves dog, at den jomfruelige stand ikke naturnødvendigt er knyttet til præsteembedet. Det viser Østkirkens eksempel, og det blev også sagt på koncilet, der dog heller ikke tøvede med at bekræfte den vestlige kirkes tradition.

I rundskrivelsens anden del gives der retningslinier for uddannelsen af de unge præster. Der lægges vægt på, at kun kandidater med den fornødne fysiske, psykologiske og moralske balance får adgang til præstevielsen. En læge og en psykolog skal konsulteres i denne forbindelse. Der opmuntres til at undgå isolation, og især anbefales det, at præster arbejder og lever i fællesskab og broderlig solidaritet. Paven omtaler også

de præster, der ikke har kunnet leve op til cølibatets krav. Paven siger, at han her følger sine forgængeres eksempel med at tillade en undersøgelse af præstekandidaternes fulde frihed og ansvar og her godkendes alvorlige grunde ud over dem, der allerede anerkendes i gældende kanonisk ret. De dispensationer, der gives, er en minimal procentdel i forhold til det store antal præster, der lever cølibatet eksemplarisk. Rundskrivelsen slutter med en opfordring til biskopperne om at være præsternes venner snarere end deres juridisk overordnede. Dette gælder også for de præster, der måtte have opgivet præstegerningen. Paven henvender sig dernæst til lægfolket og beder alle om at hjælpe deres præster i samarbejdsånd. Dette gælder særlig, når præsten af en eller anden grund er i vanskeligheder. Paven citerer i denne forbindelse Mattæus 10:40: Den som tager imod jer, tager imod mig og den, som tager imod mig, tager imod ham, som udsendte mig.

Genindførelse af gifte diakoner

Nogle få dage efter rundskrivelsen om cølibatet udsendte pave Paul et *Motu Proprio* om en genoprettelse af diakonatet som et permanent og selvstændigt kald inden for den vestlige kirke. Skrivelsen herom blev offentliggjort tirsdag den 27. juni og bærer titlen *Sacrum Diaconatus Ordinem*. Diakonaterne skal nu ikke længere betragtes som et rent formelt skridt på vejen til præstevielsen. Der vil blive mulighed for de forskellige bispekonferencer for at indføre diakonatet som selvstændigt embede. Også gifte mænd kan vies til diakoner. Disse skal helst være fyldt 35 år, men denne aldersgrænse er fleksibel. Det er modenhed og egnethed, der må blive afgørende. Hovedreglen er, at ugifte diakoner ikke kan gifte sig, og paven forbeholder sig muligheden for eventuel dispensation fra denne regel. Diakoner vil kunne udføre alle præstelige handlinger med undtagelse af at læse messe og høre skriftemål.

På den nordiske bispekonferences møde i Trondhjem blev spørgsmålet drøftet, men en nordisk afgørelse er ikke truffet.

- Dags, anglikaner. De har vel hørt, at cølibatet bevares - hos os. (Catholic Herald).

Communiqué fra den nordiske bispekonferencesplenar møde i Trondhjem den 19.-23. juni 1967

Under forsæde af biskop Taylor (Stockholm), har biskopperne Gran (Oslo), Martensen (København), Rùth (Trondhjem), Wember (Tromsø), Cobben (Helsinki) og Verschuren (Coadjutor, Helsinki) blandt andet behandlet spørgsmål vedrørende liturgi, økumeni, bodspraksis samt særlige spørgsmål i forbindelse med bispesynoden i Rom til efteråret.

Liturgi

Udover spørgsmålet om eventuel ud- deling af kommunionen ved ikke- præster og uddeling af kommunionen under begge skikkelser beskæftigede bispekonferencen sig med spørgsmålet om anvendelse af modersmålet i Messens Canon. Indtil godkendelse af oversættelserne fore- ligger fra Rom, kan modersmålet ikke anvendes i Messens Canon.

Hvad angår spørgsmålet om op- fyldelse af søndagspligten allerede lørdag eftermiddag blev det vedta- get, at søndagspligten skal anses for opfyldt:

- a) når man har overværet den hel- lige messe om eftermiddagen eller aftenen på julens og påskens vi- gildage.
- b) når man har overværet den hel- lige messe, som præsten læser lør- dag eftermiddag på steder, hvor der normalt ikke er messe om søndagen. Præsten kan ved denne lejlighed benytte næste dags, dvs. søndagens messetekster (med Glo- ria og Credo). Forinden denne bestemmelse træder i kraft, må Roms godkendelse indhentes.

Bispekonferencen giver tilladelse til, at messen synges på modersmå- let. Nye kompositioner skal godken- des af biskoppen i det pågældende bispedømme. Introitus, offertorium og communio kan erstattes af andre sange ligeledes med biskoppens god- kendelse.

Kommission for trosspørgsmål

Bispekonferencen har i overensstem- melse med instruktionen *Litteris Apo- stolicis* af 23. februar 1967 nedsat en kommission for trosspørgsmål in- denfor den Nordiske Bispekonferen-

ce. Den består af biskopperne Mar- tensen (formand), Verschuren og Gran.

Bispesynode

Som repræsentant for den Nordiske Bispekonference ved bispesynoden i Rom blev biskop Martensen valgt som delegeret og biskop Verschuren som suppleant.

De europæiske bispekonferencers symposion i Holland

Et sekretariat for samarbejdet imel- lem de europæiske bispekonferencer blev oprettet efter koncilet med ho- vedsåde i Paris. Biskop Martensen blev i 1966 af den Nordiske Bispe- konference udnævnt til kontaktmand ved dette sekretariat. I juli 1967 fin- der der en sammenkomst sted i Hol- land mellem repræsentanterne for de europæiske bispekonferencer. Biskop Martensen, der vil deltage som re- præsentant for den Nordiske Bispe- konference, informerede om program- met for denne sammenkomst.

Økumeni

Under forsæde af biskop Taylor vil der blive udarbejdet statutter for en internordisk økumenisk kommission. Statutterne vil blive forelagt bispe- konferencen til godkendelse, for at denne senere kan oprette en inter- nordisk økumenisk kommission. Man skal straks gå i gang med udarbej- delsen af et forslag, således at be- stemmelserne i første del af Enheds- sekretariatets økumeniske direktori- um kan finde anvendelse i de nor- diske lande.

Bodspraksis

Med hensyn til fredagsabstinensen besluttede bispekonferencen følgende: »Fredagen er kirkens forpligtende bodsdag. Boden kan bestå i at af- holde sig fra kødspiser eller i andre ting f. eks. afholde sig fra alkohol eller tobak, give almisser til et godt formål eller lign.«

Denne bestemmelse træder i kraft den 4. august 1967.

Bispekonferencen har for 1968 be- stemt sig til et fælles fasteoffer, som

skal komme et u-landsprojekt, nem- lig sygehuset »Nsambya Hospital, Kampala, Uganda« til gode.

Det tysk-nordiske pressemøde af 20. november 1966

Bispekonferencen tager resolutionen fra det tysk-nordiske pressemøde af 20. november 1966 som anledning til at betone følgende principper:

1. For så vidt katolsk presse vareta- ger den opgave at deltage i bispe- dømmernes pastorale og apostoli- ske opgaver og at udbrede og tol- ke det 2. Vatikankoncils reform- tanker (jfr. resolutionens §§ 2 og 3), har denne presse andel i en opgave, hvis ansvar i første linie påhviler biskopperne, og de re- spektive presseorganer må derfor søge rammerne for et positivt og virksomt samarbejde med biskop- perne. »Det er biskoppernes op- gave at våge over foretagender og projekter vedrørende meddelelses- midlerne inden for deres egne bi- spedømme, at stimulere sådanne og, for så vidt angår apostolat, der henvender sig til offentligheden, at samordne dem.« (Koncil- dekretet om samfundets medde- lelsesmidler nr. 20).
2. Biskopperne har til enhver tid ret til at bringe hvilke som helst of- fentliggørelser, de ønsker (egne eller andres) i nævnte organer.
3. Da de redaktionelle artikler i sær- deleshed forpligter kirken i det offentlige omdømme, må disse ar- tikler tilstræbe en særlig objek- tivit.

Sekretariat og studiegrupper for ateisme

Det blev bestemt, at forskningsarbej- det vedrørende ateismen skal frem- mes, og at et møde under ledelse af biskop Gran skal finde sted i Sve- rige. Især skal man undersøge mu- lighederne for et samarbejde med de protestantiske nationale kirker.

Indførelse af diakonatet i Norden

Da dette spørgsmål er af vidtræk- kende betydning, blev det besluttet at foretage videre studier og at tage spørgsmålet op igen på den næste bispekonference.

Næste bispekonference

Det blev foreløbig bestemt, at den næste bispekonference skal finde sted i Helsinki fra den 23.-28. september 1968.

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:
Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Ka-
tolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle
16, København F, telefon GO 4895.
Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne
incl. moms.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

I år i Marienbad

Kristne og marxister overfor den samme
»irreligiøse» verden

I dagene 27. april-1. maj af-
holdtes i Marianske Lazne
(Marienbad) i Czekoslovakiet
Paulus-Gesellschaft's 3. inter-
nationale kollokvium mellem
kristne teologer og marxisti-
ske teoretikere. Det er første
gang, dette kollokvium er
blevet afholdt på socialistisk
grund. I år havde man som
tema valgt »Friheden og det
skabende i et menneskeligt
samfund«.

180 indbudte deltog i kol-
lokviet, som overværedes af
ca. 40 journalister.

»Man vil senere sige,« udtalte en
czekisk præst under mødet, »at det i
Marienbad for første gang er sket,
at marxisterne har prædiket, og at
de kristne er gået kritisk til værks.«

Måske kan man sige, at de nok
fremover på en vis måde vil se på
hinanden med mildere øjne, og at
det under denne dialog er trådt ty-
deligt frem, at »transcendensen ligger
marxisterne på sinde, og at de krist-
ne er parat til at overtage deres del

af ansvaret for immanensen«.

Som et forsøg på at finde et
grundlag, hvor man kunne mødes,
talte marxisterne filosofi. Et stadig
tilbagevendende spørgsmål, der gik
igen i de fleste af deres indlæg, var:
»Hvad er mennesket?« Desuden var
marxisternes udtalelser isprængt i
hvert fald tre gange så mange cita-
ter fra *Populorum progressio* som de
kristnes. Selv den tale, der blev holdt
af den italienske marxist Gruppi, der
af de kristne ansås for at være den
mest doktrinære af dem alle, bar tit-
len »Det fælles ansvar for opbyggel-
sen af et menneskeligt samfund«.

Og den samme interesse for men-
nesket var det, der fik de kristne til
at tale politik. Allerede den første
dag rejste sekretæren for Paulus-Ge-
sellschaft, dr. Kellner, der har taget
initiativet til disse kollokvier, føl-
gende problem: »Den fremtid, der
ligger foran os, er usikker. Men én
ting er sikker: den bliver revolution-
ær og uden fortilfælde i historien.
Kun en menneskehed, der har lært
at tænke på verdensplan, vil over-
leve.«

Solidaritet på verdensplan

P. Congar og især P. Girardi havde
til opgave nærmere at udvikle dette
emne. P. Girardi udtalte blandt an-
det: »Fred er ikke, at den bestående
orden roligt går videre, men at der
oprettes en ny orden, ved at menne-
skene gør en solidarisk indsats på
verdensplan. I den forstand går fre-
den gennem revolutionen.«

De kristne var imidlertid ikke alle
enige i disse udtalelser, som gjorde
et stærkt indtryk på marxisterne. Di-
vergeneserne, der især drejede sig om
den politiske praksis, kom til udtryk
ud fra to vidt forskellige situationer
og to forskellige erfaringsområder,
nemlig dels gennem folk fra østlan-
dene, hvor det drejer sig om at leve
med kommunisterne, og dels gennem

folk fra de vestlige lande, hvor det
gælder om at omforme verden som
helhed.

Eller om ikke at omforme den. Der
er en hel verden imellem P. Girardi
og filosofiprofessor Stachel, som fra
talerstolen erklærede: »Jeg beklager,
men jeg kan ikke se, hvad det skulle
tjene til at studere udbygningen af
arbejderklassen i Sverige.« Og mel-
lem vesttyskerne, der hidsigt spurgte
marxisterne fra øst: »Hvordan står
det så til med den religiøse frihed i
jeres lande?«, og den polske katolik
fra Znak-gruppen, der roligt erklæ-
rede, at »praksis hos de styrende
kommunister mere og mere nærmer
sig en anerkendelse af vore rettighe-
der«, var der mere end et jerntæppe,

Professor Macek fra det videnskabelige akademi i Praha åbner kolokviet.

180 var inviteret

Paulus-Gesellschaft, som er en privat sammenslutning af 600 kristne akademikere, fordelt på 17 lande, og Videnskabernes Selskab i Praha, som er medarrangør af symposiet i Marienbad, havde fordelt indbydeiserne imellem sig i forholdet 2-1.

Af de 130 mennesker (alle kristne), Paulus-Gesellschaft indbød, var 85 vesttyskere, 12 spaniere, 11 østrigere, 10 italienerne, 8 amerikanere og 4 franskmænd.

Af de 60, der var indbudt af Videnskabernes Selskab i Praha, var de 31 marxister — deriblandt 10 fra de vestlige lande — og 27 var kristne fra østlandene, deraf 14 fra Czechoslovakiet.

Fra katolsk side var sekretariatet for de ikke-troende repræsenteret ved sekretæren, pater Miano, der er professor i filosofi ved salesianernes universitet i Rom, og ved sine to konsultere, pater Girardi, der ligeledes er professor i filosofi ved det salesianske universitet i Rom, og pater Metz, pater Rahners »kronprins« (pater Rahner var selv ikke til stede) og professor i teologi ved universitetet i Münster.

Den apostoliske administrator af bispedømmet Praha var til stede ved den reception, der blev afholdt ved kolokviets afslutning. Efter at alle mødedeltagerne var blevet præsenteret for ham, underholdt han sig med både de kristne og de marxistiske hovedtalere.

Flere spanske præster, som var indbudt til kolokviet, var ikke kommet, og det vides, at i hvert fald én af dem ikke havde kunnet få visum. Desuden havde en del marxister fra Sovjetunionen, Polen og Østtyskland, af forskellige grunde sagt nej tak til indbydelsen.

HVORFOR KOM DE?

Information Catholiques Internationales' særlige reporter på mødet, Marlene Tuinnga, spurgte forskellige af deltagerne: »Hvorfor er De kommet til Marienbad?«

En marxistisk religionsfilosof: »Fordi enhver ny vending inden for marxismen interesserer mig.«

En marxistisk religionsfilosof: »Fordi det er vigtigt at forlade de kategorier, vi har opstillet i vore 'teistiske ordbøger'. Og fordi vi må slå bro mellem øst og vest.«

En kristen filosof, medlem af Paulus-Gesellschaft: »Inden for vort selskab søger vi at konfrontere teologien med den moderne verden. I fem år har vi arbejdet med biologien. Og siden 1965 er vi gået i gang med sociologien. Vore møder med marxisterne har deres plads i forbindelse med denne forskning.«

En kristen teolog: »For i fællesskab at afværge de farer, der truer verden og for at udarbejde en revolutionsteologi.«

En marxist østra siger om det indtryk, kolokviet havde gjort på ham: »Jeg var meget forbavset over det mod, hvormed visse kristne, især P. Congar, udtalte sig.«

Og en kristen sagde: »Jeg forstod, hvor vigtigt det er, at vi renser vor tro.«

DANSK KOMMUNISTISK KOMMENTAR

Også fra dansk kommunistisk side er konferencen i Mariánské Lázně blevet kommenteret. Således har Gellius Lund taget sagen op i »Ugens Debat« i »Land og Folk«. Gellius Lund siger bl.a., at man ikke skal lade sig forlede til at mene, at kristne hører op med at tro, eller at marxister søger præstekald, fordi de kommer sammen til konferencen. »Konferencer som den i Mariánské Lázně kan være frugtbare. Kommunisterne må i hvert fald gå ud fra, at de med deres idégrundlag har alle chancer for at være de mest inspirerende og mest principielle i diskussionen. Hvis de ikke er det, behøver det ikke at være idernes fejl.

Når nutidens voldsomme og hurtigt opståede stridsspørgsmål skal løses på en acceptabel måde, må det være en fordel, at grupper med divergerende anskuelser har mødt hinanden og lært hinanden at kende. Det gælder ikke blot troende og ikke-troende, men måske navnlig grupper af forskellig nationalitet. Nationalisme forekommer at være en værre anstødssten for fred og socialt frem-skrudt end ofte antaget,« hedder det i kommentaren.

der skilte dem. Desværre var man kommet skævt ind på spørgsmålet om religionsfriheden. Men på ét punkt så det dog ud til, at de kristne og marxisterne var enige, nemlig at kun en virkelig konfessionsløshed fra statens side med respekt for alle personens fundamentale rettigheder kan sikre samvittigheds- og religionsfrihed. P. Girardi udtalte sig meget katetorisk på dette punkt.

»Saulus har endelig omvendt sig...«

Midt i alle disse usandsynlige dynger af rapporter, af alt for lange randbemærkninger, af ubesvarede spørgsmål, af monologer og apologetiske indlæg var der også nogle lyspunkter, som hverken var filosofiske eller politiske, men som simpelt hen var menneskelige, og som gik på tværs af alle skillelinier.

Der var f. eks. den gamle dominikaner, der var professor ved et præsteseminarium i nærheden af Praha, og som bevæget udtrykte sin glæde over, at en sådan samtale fandt sted i hans land, med følgende ord: »Saulus har endelig omvendt sig og er blevet Paulus.«

Og der var hans protestantiske landsmand, professor Hromadka, der sagde: »Det er en fornøjelse at være kristen i et socialistisk land. Når en rigtig kristen og en rigtig marxist slår sig sammen, kan de udrette store ting.«

Og endelig var der den landflygtige spanske kommunist Azcarate, der havde fremlagt en rapport fuld af gode forhåbninger for det fremtidige samarbejde mellem kristne og marxister i sit eget land, og som af hele sit hjerte takkede sine katolske landsmænd, fordi de havde været modige nok til at komme til denne samtale.

Det var levende vidnesbyrd i en dialog, opstået af fælles vanskelig-

heder. Men det er ikke alle, der hverken har gjort eller vil få lejlighed til at gøre de erfaringer, der her er gjort. På hvilket plan skal man videreføre dialogen for igen at nå til den ægthed, der her er kommet til orde? Flere af talerne, både marxister og kristne, sagde: »Vi kan ikke komme uden om til vor egen kontakt mellem øst og vest at føje aksen nord-syd ved at tage imod folkene fra den tredje verden, de fattige kristne og de forskellige former for marxisme. Hvis vi lukker os inde i vor dialog, kan vi risikere, at tingene udvikler sig hurtigere, end vi kan følge med.«

»Alt det der er noget for svæklinge«

Men måske er der en ny fare på vej, som er endnu alvorligere end den tidligere, en fare, som en ung mand fra Praha over for en jævnaldrende amerikaner udtrykte på følgende måde: »Marxismen og religionen ligner i virkeligheden hinanden. Begge dele er noget for svæklinge.«

Om dette sagde pater Metz på mødet: »Vor samtale er kommet ud i en ny situation, som er opstået af vore fælles vanskeligheder over for det tekniske samfund, hvor folk ikke engang mere stiller filosofiske spørgsmål, fordi de ikke mere gør forsøg på at finde ud af, hvad der er meningen med livet.«

En czekisk marxist, professor Machovec, svarede ham med at sige, at man nu for første gang kan tale om, at der fødes »ateistiske« masser inden for marxismen, og han sluttede med at sige:

»Dialogen mellem kristne og marxister skal hjælpe begge parter til at indtage en dybere og sandere holdning over for den voksende fare for, at vort liv skal blive absurd og blottet for alt, hvad der er menneskeligt.«

Samtale med Torinos ærkebiskop, der nu er kardinal

Ved Børge Rudbeck

Da vi den tredie juni i Torinos Consolata-kirke fejrede ærkebiskop Michele Pellegrinos ny kardinal-værdighed, havde den lærde prælat givet efter for nogle præsters opfordring til ham om at bære mitra, i hvert fald ved indgangs- og udgangsprocessionen. Men under messen rørte han den ikke. Og normalt bruger han den aldrig, når han fejrer messe i Torinos domkirke.

I sin lille tale mindede ham om, at tredie juni var fireårsdagen for Johannes XXIIIs død, og om, at den gode og geniale pave, da han blev kardinal, havde sagt, at purpur'en var uden betydning; men ansvaret tungt. Det ord: *ansvar* kommer ofte igen i Michele Pellegrinos tanke og tale.

Da Paulus VI den 20. september 1965, 2½ måned inden reform-koncilets afslutning, udnævnte denne universitetsprofessor til ærkebiskop af millionbyen Torino, sagde man i koncilets kulisser, at paven hermed havde »udpeget sin efterfølger«. Det får være. Sikkert er det, at ærkebiskop Michele Pellegrino i den tid, der er gået siden da, er blevet en af den katolske kirkes mest fremtrædende prælater. Af hele sin styrke, hele sin intelligens, hele sin tro arbejder han for, at koncilets ånd (Evangeliets ånd, siger han) må trænge igennem hos de menige troende, præster og lægfolk. Sammen med Bologna (kardinal Lercaro) og sammen med Sotto il Monte (David Turaldo) er Torino blevet den italienske by, hvor den liturgiske reform har givet de mest overbevisende resultater.

Den nye kardinal sætter ikke pris på de klingende titler, man i de sydlige lande plejer at vikle biskopperne ind i. Han foretrækker, at man kalder ham *Padre*, fader. Det ærkebiskoppelige palæ i Torino, hvor jeg første gang traf ham i februar 1966, og hvor jeg siden har besøgt ham

flere gange, er fra gammel tid ganske pompøst udstyret. Men Padre Pellegrino bruger ikke pragten. I et af forværelserne er der en »tronstol« med baldakin: kardinalen foretrækker sin skrivebordsstol. Og for at understrege, at tronen er sat uden for menneskelig benyttelse, er et stort krucifiks naglet til dens sæde.

Padre Michele Pellegrino modtager mig i sit arbejdsværelse, der er særdeles beskedent udstyret, og han og hans gæst får plads i to ens stole. Han er klædt i almindelig sort præstekjole, og han venter ikke at man knæler: autentisk respekt har andre udtryksformer.

I sin læseværdige bog om koncilet siger professor Bernhard Häring, at det nu er en pligt for »biskopper, skribenter, teologer og journalister« at arbejde for, at reform-koncilets ånd efterhånden trænger igennem i gudsfolket. Det er et stort og krævende arbejde, siger kardinal Michele Pellegrino. –

– Det er naturligt, at der er kommet en reaktion. Men det er vanskeligt at måle denne reaktions omfang. Concilet har krævet en dybtgående mentalitetsændring af os alle. Og det er ikke altid let for os, der har fået en helt anden oplæring i vor ungdom. Man kan sige, at det er vanskeligt for alle på 40 og derover. Det er vor pligt at ændre mentalitet, ændre skik og brug, ændre strukturerne. Alt dét i oprigtig tro og i troskab mod kirken. Den reaktion, der kan konstateres, er ikke så meget en reaktion mod koncilets bestemmelser, der ikke er talrige, men mere en reaktion mod ånden fra koncilet. Det er vor pligt at arbejde for, at denne ånd kommer til at gennemtrænge hele gudsfolket. Et vigtigt element i koncilets lære er det fælles ansvar. Ingen kan i dag tvinges til blindt at adlyde ordrer. Man kan ikke lade hierarkiet være ene

om ansvaret. I gudsfolket er alle ansvarlige, biskopper, præster, lægfolk.

– Padre, hvad er en »lægmand« for noget?

Ærkebiskoppen af Torino smiler:

– Jo, jeg véd det; inden koncilet plejede man at definere lægmanden på negativ vis: man er lægmand, når man ikke er præst. En lægmand er et medlem af gudsfolket, der i sin dåb har fået den mission at arbejde for Evangeliets udbredelse, i det milieu, hvor han har sin plads. Han skal også deltage i apostolatet på det religiøse plan. Hierarkiet er sidste instans, men det er ikke eneste instans. Ethvert medlem af menigheden er kaldet til at sætte sig nøje ind i åbenbaring og dogmer, og derefter at præsentere denne åbenbaring og disse dogmer på en sådan måde, at de kan forstås og antages af det milieu, i hvilket han lever og arbejder. Udenfor disse to områder er der et vidtstrakt felt, hvor lægmanden kan komme frem med sine hypoteser og sine ideer, forudsat, at han er villig til at bøje sig. Det gælder katolske teologer som det gælder katolske skribenter. Men man må med rimelig forsigtighed gøre sig klart, på hvilket niveau, de mennesker, man henvender sig til, befinder sig. Man kan ikke sige hvadsomhelst på et hvilket som helst niveau.

– Kan man tale om en art kollegialitet mellem alle gudsfolkets medlemmer?

– Snarere om et fælles ansvar i forskelligt plan. Kollegialitet er et teknisk udtryk som man ikke skal anvende altfor meget. Men biskoppernes kollegialitet er i færd med at blive virkelighed. Den italienske bispekonference har fået ny kraft. Vi befinder os ved et vendepunkt. Og vi dyrker også kollegialiteten indenfor hver enkelt provins. Her i Piemonte samles provinsens tyve biskopper til regelmæssige møder, un-

- *Vor pligt at ændre mentalitet, vaner, strukturer*
- *I gudsfolket er alle ansvarlige*
- *Hvad er en lægmand?*
- *Liturgiens lykkelige reform*
- *Kirken er ikke en fæstning, omgivet af mørke*

Kardinal Pellegrino.

der forsæde af Torinos ærkebiskop. Og på det samlede, nationale plan er vore konferencer blevet forlængede, og vi bliver altid enige om næsten alle problemer.

– Og det skønt Italiens biskopper er meget forskellige...

– Som De véd er Italien ikke et ensartet land. Det er sjældent, man indenfor samme nation finder så udtalte forskelle som forskellene mellem Syditalien og det industrialiserede Norditalien.

– Selv i dette højtudviklede Norditalien findes der biskopper, der synes temmelig langt borte fra koncils ånd!

– Biskoppernes mentalitet kan være forskellig. Det er ikke altid let at befri sig fra den mentalitet, der var herskende inden konciliet. Både blandt bisper, præster og lægfolk findes der nogle, hvis sind domineres af angst, angst for alt, hvad der er nyt, uvant. Det bør man ikke undre sig over. Men trods alle forskelligheder er de italienske biskoppers kollegialitet en realitet, ikke blot på papiret, også i handling.

– Her i Torino er den liturgiske reforms resultater særlig overbevisende. Men overalt i Italien har jeg kunnet konstatere, at denne reform har båret rige frugter. Det er et faktum, man kan glæde sig over, lige fra Sicilien til de højest udviklede områder. –

– Ja, siger Michele Pellegrino, til trods for, at italienerne i landets forskellige egne er højst forskellige, og i almindelighed såre individualistiske, er den liturgiske reform lykkedes næsten overalt. Her i landet har den medført en fordybelse af det religiøse liv. Nu deltager menigheden virkelig aktivt i messen, og ofte på en meget aktiv måde. Det har givet et lykkeligt resultat, at modersmålet er indført i messen. Endnu er ikke alt, som det skal være. Men der er sået noget, der vil komme til at bære frugt. Det er vigtigt, at man anvender

der modersmålet. Men det er ikke mindre vigtigt, at man overalt har omsorg for at adaptere liturgien efter de forskellige milieu'er, de forskellige folkeslag. At man gør det hele mere enkelt og ligetil. Alt dette må ses i relation til koncils ønske om at komme på talefod med den moderne verden, med dens værdifulde egenskaber, og med dens svagheder.

– Ånden blæser, hvor den vil – og sommetider udenfor kirken?

– Det er en sandhed, der fremgår af koncildokumenterne, især *Lumen gentium*. Jeg vil endda sige, at det er én af koncils vigtigste landvindinger. Kirken er ikke en fæstning, omgivet af mørke. Er det vor overbevisning, at det fulde lys findes i den katolske kirke, så findes der også lys og sandhed hos de andre kristne, i de andre religioner, lys og sandhed, der er blevet dem givet af Gud, ad veje, vi ikke kender. Det er ikke mindre givet, at Guds nåde arbejder og virker i nogle mennesker, der fornægter religionen, at Guds nåde virker og arbejder i visse ateister. De siger, at de fornægter Gud. I virkeligheden er det ofte sådan, at de ikke fornægter den sande Gud; men snarere det barnagtige billede af Gud, visse kristne viser dem. Vi bør også nævne, at den måde, nogle kristne lever på, jager mange bort. Allerede den hellige Augustin sagde det: *Mange, der synes at være udenfor, er indenfor; mange, der synes at være indenfor, er i sandhed udenfor.*

– På det politiske plan samarbejder de italienske katolikker med socialisterne. Tror De, at dette samarbejde en dag udstrækkes til også at omfatte kommunisterne?

– Kommunisternes »fremstrakte hånd« er ofte taktik. Problemet om samarbejde mellem katolikkerne og de andre bør betragtes i lyset fra *Pacem in terris*. I dette fundamentale dokument har Johannes XXIII

lært os at skelne mellem på den ene side ideologien i sig selv, på den anden side de »praktiske« bevægelser, der har deres udspring i denne ideologi.

– Forleden dag så jeg i et stort norditaliensk, katolsk dagblad, at en lederskribent omtalte protestanterne som »kristne« i gåseøjne.

Det giver et sæt i Padre Michele Pellegrino. –

– En avis her fra byen? Kan det være muligt? Den sag må jeg undersøge på stedet. En biskop kan ikke se med lige gyldighed på, at ånden fra konciliet, Evangeliets ånd, angribes. Alle døbte er kristne, uden anførselstegn. Dekretet om økumenien siger det uden omsvøb. En protestant, der konverterer, skal ikke fornægte sin fortid. Vi skal ikke sige, at de kristne, der er adskilte fra den katolske kirke, skal »vende tilbage til kirken«. Fra begge sider skal vi gå hinanden i møde: dét er økumeni.

– I visse lande kalder protestanterne deres kirke: den evangeliske kirke...

Smilet lyser i Padre Pellegrinos blå øjne:

– Jo da. Og vil De tænke Dem, at vi katolikker, vi er overbevist om, at vores kirke, den er også evangelisk. *Børge Rudbeck.*

Skt. Josefs Realskole, Roskilde. Træningsliste:

05013 - 17260 - 08693 - 12659 -
 17162 - 12818 - 18976 - 00833 -
 14558 - 02686 - 13357 - 03218 -
 07512 - 08214 - 16945 - 16563 -
 01686 - 00781 - 06629 - 14653 -
 02654 - 12336 - 18896 - 09700 -
 00575 - 04786 - 07828 - 16343 -
 02380 - 06352 - 06001 - 01758 -
 08536 - 07253 - 07680 - 09639 -
 07604 - 17918 - 10672 - 16078 -
 12107 - 14656 - 12052 - 08112 -
 08040 - 00393.

For sidste gang

”Pas på, hvad De gør”

Organist B. Husson slutter med sidste del af sin dobbeltartikel diskussionen omkring den ny gudstjenesteordning. Der optages herefter ikke flere indlæg om sagen i bladet.

Da den ny gudstjenesteordning med indførelse af modersmålet trådte i kraft den 16. februar 1964, stod vi herhjemme på fuldstændig bar grund. Den 25. januar havde biskop Th. Suhr nedsat en liturgikommission på fem medlemmer, der skulle være ham behjælpelig med at føre den ny ordning ud i livet.

I flere sogne fortsatte man med den latinske højmesse med den fornuftige begrundelse, at man ikke ville ændre messen, førend der forelå noget, der kunne anvendes. Andre steder begyndte man at recitere de danske messetekster på een tone – ikke særlig godt – og endelig var der steder, hvor man benyttede salmer fra Den danske Salmebog.

Forskellige kirkemusikere gik imidlertid i gang med at komponere messer med dansk tekst, som nu sammen med danske salmer benyttes rundt omkring.

Med hensyn til de danske salmer holdt biskop Martensen på kirkemusikerstævnet et højst interessant og oplysende foredrag, hvor han gjorde rede for den danske salmes udvikling gennem mere end 400 år.

Det var under diskussionen af disse danske salmer, at organist Axel Madsen, formand for Dansk Organist- og Kantorsamfund fremkom med sit »Pas på«. Efter at have talt om vanskeligheden i Folkekirken med at få menigheden til at synge et enkelt salmevers, f. eks. fra »Aleneste Gud i Himmerig« som Glorialed, men gerne hele salmen andet steds i Gudstjenesten, fortsatte han (citeret fra referatet): »Dersom man giver sig for meget over i den form for salmesang – han troede nu ikke, at faren var så stor for Romerkirken – så kan gudstjenesten let blive et møde, hvor man læser noget af skriften og der holdes prædiken og altergang, men garneret af forskellige salmer«.

De danske salmer spiller en væsentlig rolle i overgangstiden, men selv når vi har fået gode danske melodier til Ordinarium, har vi brug for dem. I den før omtalte instruks, der trådte i kraft 1. pinsedag, læser man i § 32: »Man kan fastholde den skik, som visse steder er blevet lovæssigt indført (som her) og som i øvrigt ofte er blevet bekræftet ved indult, nemlig at erstatte indgangsvers, offergangsvers og altergangsvers, som findes i Graduale, med andre salmer. Dette hører ind under den lokale kompetente myndighed«. Og i § 33: »Det er ønskeligt, at menigheden så vidt muligt tager del i afsyngelsen af messens Proprium. Det kan lade sig gøre, dersom omkvædene er lette eller de musikalske former er tilpasset menigheden«. Dette er af største betydning for menigheder uden kor, idet man på denne måde kan skabe en helt gennemført højmesse.

I sit indlæg går hr. Bolt-Jørgensen stærkt imod »vor utidssvarende salmeskat« og han mener ikke, at »de aldrende salmetekster kan erstatte endsige i betydning forbedre den latinske messes Davidsstrofer«.

Hr. Bolt-Jørgensen er blevet imødegået af Frans Ove Larsen o.a. Derfor skal jeg nøjes med at tilføje, at det afgørende for en salmes brugbarhed ikke er dens alder, for i så tilfælde så det ikke så godt ud for Davids salmer, men *derimod dens indhold*. Den danske Salmebog indeholder 754 salmer, af hvilke i virkeligheden kun ca. 150–200 anvendes. Blandt de sidstnævnte er en stor del kendte og afholdte salmer, der lige så godt kunne have stået i vor egen salmebog (nogle er der) og som i en meget smuk poetisk form beskæftiger sig med trossandheder, som også vi fuldt og helt går ind for. Desuden finder vi en række lovprisningssalmer, noget vi savner i vor

salmebog, og som enten er oversættelser af eller pendants til flere af Davids salmer.

Men foruden de omtalte salmer findes endnu ca. 550–600 salmer, blandt hvilke en længere række er proprium-salmer. Og desuden findes flere hundrede salmer, der ikke er optaget i Den danske Salmebog.

Det må blive liturgikommissionens tekstudvalgs opgave at gennemgå dette store materiale og udgive en liste over de salmer, der kan anvendes, og på hvilke tidspunkter, såvel i kirkeåret som i selve messen. Udvælgelsen skal naturligvis ske såvel med hensyn til brugbarheden som til det teologiske indhold.

Desuden kan man benytte oversættelser af Davids salmer i enkelte vers til Proprium med dertil hørende omkvæd, men dette er nærmest for kirker med kor, eller i hvert fald en forsanger, således at menigheden synger omkvædene.

Nu betyder dette ikke, at vi fremtidig skal have dansk salmemesse i stedet for den normale højmesse. Der findes jo allerede fire danske messer og fra Norge kan vi vente en del. Ydermere findes allerede melodier til Proprium, således at der er skabt mulighed for variation, som ikke mindst kommer kirker uden kor til gode, og dem er der jo flest af.

I øvrigt må jeg henvise til liturgikonstitutionens art. 37, i hvilken der siges, at Kirken ikke forpligter til stivnet enhed i formen, end ikke i gudstjenesten. Tværtimod! Kirken ønsker, at de forskellige stammer og folks åndelige arv (f. eks. den danske salmetradition) bevares og udbygges, for så vidt den ikke strider imod troen. Selv i liturgien kan den få indpas, når den i princippet er forenelig med liturgiens ægte ånd. Dermed er det meste af den danske salmeskat lyst i kuld. I tilslutning hertil skal jeg citere sognepræst G.

Pave Johannes og kardinal Bea sammen med to af brødrene fra det reformerte kloster Taizé.

Vranken, sognepræst ved Sct. Birgitta Kirke i Fredrikstad, Norge, der i sin prædiken på kirkemusiker-stævnet sidste år bl. a. sagde: »Først og fremst må vår kirkemusikks stil preges av vårt kulturmiljø og av vår samtid, for derved å vise at vår katolicisme, vår forkynnelse, vår liturgi vil stå med begge ben i nåtidens skandinaviske kultur. Og netopp derved giv vi vårt særpregede bidrag til Kirkens universalitet, som jo ikke betyr ensretthet, men »enhet i mangfoldighet!«

Det økumeniske moment

For ca. 30 år siden dannede studenter ved det teologiske fakultet på universitetet i København »Trefoldigheds-oratoriet«, der senere blev døbt om til »Teologisk Oratorium« med det formål, een gang om ugen at samles i Bethlehemskirken i København for der i fællesskab at synge tidebønnerne vesper og komplet med Davids salmer på dansk til gregorianske toner. Udformningen skete i samråd med musik-professorerne ved Københavns Universitet, først Erik Abrahamsen, senere Jens Peter Larsen. Oratoriet udgav forskellige publikationer som »Davids salmer«. »Ungdommens Tidebog« er tilrettelagt af Dag Monrad Møller, Finn Viderø og Harald Vilstrup.

I løbet af årene udviklede denne bevægelse sig, og for nogle år siden

stiftedes »Selskabet Dansk Tidegærd«. Selskabets formål er at arbejde for fornyelse af den bibelske fællesbøn, tidebønnen, i Den danske Kirke, arbejde med problemerne omkring anvendelse af gregoriansk sang på dansk og virke for denne sangs brug i det gudstjenstlige liv, støtte udgivelsen af Dansk Tidebog og Det danske Antifonale samt arrangere konventer og kurser for teoretisk og praktisk studium af tidebønnen og den gregorianske sang. Indtil nu har selskabet udgivet Svend Borregaard: Tidebøn, og Regjn Prenter: Bibelsk fællesbøn. Selskabet er i øvrigt omtalt i ugebladet nr. 22, 1967.

Folkekirkens biskopper nedsatte i 1953 et udvalg til revision af ritualer og gudstjenesteordning, og i 1958 udsendtes forslag til alterbog og i 1963 en kritisk gennemgang af ritualer m. m. Året efter udgav et udvalg, bestående af domorganist, mag. art. Mogens Wöldike, professor, dr. phil. Jens Peter Larsen samt organist, dr. phil. Henrik Glahn, et musikbilag til forslaget, der i det store og hele byggede på gregoriansk sang.

I erkendelse af, at den hidtidige form for gudstjeneste med forskellige salmer, prædiken og eventuelt altergang efter prædiken ikke i længden var tilfredsstillende, går man nu ind for at genoptage de gamle messeled Kyrie, Gloria, Cre-

do, Sanctus og Agnus Dei, med andre ord den katolske liturgi i store træk.

Da vi i adskillige messer er gået over til at anvende modersmålet, vil der på visse områder blive stor lighed mellem de to kirkesamfunds gudstjeneste. Yderligere vil der, såfremt vor biskop ønsker det, blive mulighed for, at også Canon, der hidtil har været på latin i samtlige messer, blive på dansk.

Dette bliver således et lille skridt hen imod den enhed, som Kristus bad om, da han sagde, at »alle måtte blive eet«, som de to paver Johannes XXIII og Paul VI sammen med Vatikanerkonciliet opfordrer til ved at fremme en dialog de forskellige kirkesamfund imellem. Det er det samme, vi beder om i den internationale bedeuge og synger på Sct. Ansgars fest: »At den glade dag med gyldenglans må gry, da Danmarks folk i Gud er blevet eet på ny«. For vi beder og synger det vel ikke bare med munden, men mener det også i vort hjerte?

En opfordring

Efter at have gjort rede for, hvad det hele egentlig drejer sig om, og forhåbentlig tilstrækkeligt klart og tydeligt, vil jeg gerne have lov til at rette nogle opfordringer til Danmarks katolikker.

Der er en del katolikker – antagelig ikke ret mange – der fuldt ud er fortrolige med det latinske sprog. Jeg forstår så inderlig godt, at det for disse må være en stor sorg og et stort savn ikke hver søndag at få latinsk messe.

Andre katolikker – sikkert et ret stort antal – er i og for sig fuldt fortrolige med den latinske messe uden at kende sproget i sin helhed og savner ligeledes den latinske messe hver søndag. Men for disses vedkommende – det drejer sig mest om ældre og desuden nogle unge samt en del konvertitter – er dette savn nærmest en følelsessag.

Endelig er der en gruppe katolikker – antallet er svært at angive, men der er sikkert mange, bl. a. konvertitter – der med begejstring har taget mod den ny form for gudstjeneste, på dansk, og blandt dem er der en del, der ikke kan få ændringen foretaget hurtigt nok.

Det afgørende er ikke, hvorvidt vi skal bede og synge på latin eller dansk, og om vi skal synge gregoriansk eller salmer ved højmesse, men hele spørgsmålet er et *pastoralt anliggende*. Vi ved jo allesammen, at verden i dette århundrede har gjort enorme fremskridt, hvad teknikken angår. Men samtidig er materialismen blevet mere og mere udbredt, hvorfor Kirken simpelthen er nødt til at følge udviklingen og indrette sig derefter. Indførelsen af modersmålet er derfor ikke et mål i sig selv, men et middel til at samle menigheden til aktiv deltagelse i gudstjenesten. Man ser også, at det pastorale går som en rød tråd gennem koncilens arbejde.

Derfor vil jeg rette en opfordring til de to første af de tre førnævnte grupper af katolikker om at forstå alvoren i situationen, som ikke blot angår Norden, men hele det katolske kirkefolk. I øvrigt både *skal* og *vil* det latinske kirkesprog, omend i formindsket omfang, blive bibeholdt (jfr. konstitutionens art. 54 og biskop Martensens bestemmelser om de nye messeformer). Frygten for, at nu skal vievand, røgelse m. m. afskaffes, som det er kommet til udtryk i et læserbrev, er ganske ubegrundet. Indførelsen af modersmålet skal selvfølgelig ikke betyde forringelse af gudstjenestens højtid i liturgisk udfoldelse!

Den tredje gruppe, der er tilhænger af modersmålet i gudstjenesten, og blandt hvilke en del ikke kan få det gjort hurtigt nok, vil jeg opfordre til at vise tilbageholdenhed. Rent

praktisk er det umuligt at stille en ny, dansk liturgi på benene på en stunds. Alene revisionen af de danske tekster tager tid. Også komponisterne må have tid til deres arbejde, gøre de mange forsøg, førend man når frem til det rigtige – det tog nogle hundrede år førend den gregorianske sang nåede op på det høje stadi, den nu har. I liturgikonstitutionens art. 23 læser man, at der skal drages omsorg for, at de nye former udvikler sig *organisk* fra de bestående. Videre siger den ny instruks i § 59, »at de nye værker skal skabe en ny del af kirkemusikkens musikalske repertoire, en del, der *ikke er fortiden uværdig*«.

Og så til sidst en opfordring til samtlige Danmarks katolikker om – uanset personlig opfattelse – *loyalt* at prøve på at opfylde de ønsker, som to paver, konciliet med dets næsten 3000 biskopper, den nordiske bispekonference og vor egen biskop har fremsat, således at det fællesskab og sammenhold, der er målet, kan nås.

Vi må være klare over, at vi befinder os i en enorm ændring af Kirkens struktur, nødvendiggjort af den tid, vi lever i. Denne ændring kan ikke fuldbyrdes på nogle få år, men vil tage lang tid, da den ikke er nogen revolution, men en *evolution*. Jeg slutter på samme måde som Elisabeth Hansen gjorde det i sit indlæg, nemlig med at citere 1. linie af den norske mgr. K. Kjelstrups salme: »Vi elsker vor Kirke, den gamle«. Det er netop det, der er drivkraften og inspirationen for de mange medarbejdere – ikke nogen »hård kerne«, som en indsender så hånligt og uretfærdigt kalder dem – både gejstlig og læg, både tekst- og musikkyndig, der ofrer arbejde, tid og penge på, som det hedder i udnævnelsen til kommissionsmedlem, »at være biskoppen behjælpelig ved gennemførelsen af de liturgiske reformer i henhold til koncilkonstitutionen (art. 44 og 45)«.

B. Husson.

R.I.P.

Min kære mand, vor kære far,
farfar og oldefar

HARALD ELLYTON

døde stille efter kort tids sygdom,
den 30. juni 1967.

På børnenes og egne vegne

Mary Ellyton.

Bed for hans sjæl.

Lukasevangeliets fjerde del fortæller om Jesu sidste dage i Jerusalem og følger i reglen Markus' fremstilling. Beretningen består af tre afsnit: Jesu sidste offentlige optræden (19, 28-31, 38), hans lidelse og død (22, 1-23, 56) og til sidst hans opstandelse og himmelfart 24, 1-53).

Denne sidste del af Lukasevangeliet foregår i Jerusalem. Den indledes med Jesu triumfale indtog i byen (19, 28-40). Denne begivenhed var jo i sig selv flertydig. Der kan ikke være tvivl om, at mange jøder, som hyldede Jesus, opfattede denne hyldest som en politisk manifestation. De så i ham den længe ventede Messias, der skulle befri folket for det forhadte fremmedherredømme. Men skønt Lukas i sin fremstilling er afhængig af Markus, tolker han begivenheden på sin egen måde. Han dvæler ikke ved den politiske mislyd, der ligger over Jesu indtog i Jerusalem, men understreger den glæde, Kristi venner giver udtryk for. »Hele discipelskaren priste i sin glæde med høj røst Gud for alle de undergerninger, de havde set« (19, 37). Lukas elsker Jesus og giver i sin beretning udtryk for den glæde, han føler over den ære, som bliver Jesus til del.

Jesus græder

Så meget større er den kontrast, som følger straks efter indtoget i Jerusalem. Jubelen ved indtoget i Jerusalem kan ikke skjule for Jesus, hvordan forholdene virkelig er: han græder over Jerusalem. Det, så mange profeter har lidt under, bliver heller ikke Jesus sparet for. Ved synet af Jerusalem er han dybt rystet, fordi denne by ikke har fattet Guds tilbud og nærhed. Jerusalem er samtidig symbolet på det udvalgte folk og på ethvert menneske, som ikke svarer på Guds kalden.

Hvor ofte har profeterne ikke grædt over dette halsstarrige folk! Da Hazael efter ordre fra kongen af Aram spurgte profeten Elisa, om hans herre ville blive helbredt, »svarede Elisa ham: Gå hen og sig til ham: Du kommer dig! Men Herren har ladet mig skue, at han skal dø. Men Hazael fortrak ingen mine og så stift på ham. Da brast denne Guds mand i gråd. Da spurgte Hazael: Hvorfor græder du? Han svarede: Fordi jeg ved, hvilke ulykker du skal bringe over Israel. Deres fæstninger skal du stikke i brand, deres unge mænd skal du hugge ned med sværdet, deres spæde børn skal du knuse,

Jerusalems katastrofe

og på deres frugtsommelige kvinder skal du rive livet op!» (2. Kongebog 8, 10-12).

På lignende måde klager profeten Jeremias: »Mine øjne *rinder med gråd* ved nat og ved dag, de falder, ikke til ro. Mit folks jomfruelige datter ligger lemlæstet hårdt. Såret er såre svart. Hvis jeg går ud på marken, se – sværds slagne mænd, og kommer jeg ind i byen, se – hungerens kvaler. Thi både profet og præst drager bort til et land, de ej kender« (Jer. 14, 17-18).

Samme tanke udtrykkes i Klagesangene, når Jerusalem taler til sig selv: »Derover *græder mit øje*, det strømmer med tårer. Thi langt har jeg til en trøster, som kvæger min sjæl; mine børn er fortabt, thi fjenden er blevet for stærk« (1, 16). »Råb højt til Herren, Zions datter, lad *tårerne strømme* som bække ved dag og ved nat, und dig ej ro, lad ikke dit øje få hvile« (2, 18).

Jesu menneskelighed

Jesus kender sin sendelse. Han ved, hvad Jerusalem og hele det udvalgte folk vil gå glip af. Derfor græder han – som profeterne gjorde det.

Men bortset fra dette rent teologiske er der også et menneskeligt moment i Jesu reaktion. Han er jøde, han hører til jødefolket og elsker de mennesker, han er knyttet til. Det gør ham menneskeligt ondt, at de ikke har erkendt deres hjem søgelses time. »Vidste blot også du på denne dag, hvad der tjener til din fred! Men nu er det skjult for dine øjne« (19, 41). Hvem af os kan ikke fornemme, hvad der rørte sig i Jesu hjerte?

Den 28. juli 1944 blev P. Alfred Delp S.J. arresteret af Gestapo. Den 11. januar 1945 blev han dømt til døden og den 2. februar 1945 henrettet ved hængning i Plötzensee (Berlin). Vi har endnu en del dagbogsoplysninger fra opholdet i fængslet, kort før han døde. Han skriver den 23. januar 1945: »Og så vil jeg til slut gøre, hvad jeg så ofte gjorde med mine fængslede hænder, og hvad jeg vil gøre, med stadig større glæde, så længe jeg får lov til at leve: velsigne. Velsigne land og folk, vel-

signe dette kære tyske rige i dets nød og dets kval.« Når man tænker på, hvordan man havde behandlet ham under processen, hvordan man havde sjoflet og tilsvinet ham, fordrejet sandheden, pryglet og tortureret ham, – og alligevel denne velsignelse over hans folk og hans land! Dr. Eugen Gerstenmaier, den tyske forbundsdays præsident, fortæller, at P. Delp i sylvesternatten 1944 på en lap papir skrev til ham, som boede i cellen ved siden af: »Sørg for, og gør dit til, at vore Kirker (Gerstenmaier er protestant) – hvad der end kommer – ikke mere gør vor fælles Herre til skamme ved deres uenighed. Vi har gjort det i så lang tid. Det skal og må finde en afslutning«¹⁾.

Jerusalems katastrofe

Det er klart, at Jesus umiskendeligt har forudsagt Jerusalems ødelæggelse. Men der kan heller ikke være tvivl om, at Lukas har valgt ved sin formulering af disse begivenheder at benytte sig af de kendsgerninger, han selv har oplevet, da katastrofen indtraf år 70. For den første kristne menighed var Jerusalems ødelæggelse både en opfyldelse af Jesu ord og en alvorlig påmindelse. Gud kalder os i sin kærlighed, men vi bringer ødelæggelse og ulykke over os, hvis vi ikke svarer på Guds kalden.

H. Roos S.J.

¹⁾ Alfred Delp, Kämpfer, Beter, Zeuge (Herder-Bücherei, Bd. 131). Bogen fortjener at blive oversat til dansk.

„Vidste blot også du på denne dag, hvad der tjener til din fred! Men nu er det skjult for dine øjne“

GENNEM PAPIR- TÆPPE TIL VEST- BERLIN

Det er med en vis følelse af patos, man belaver sig på at overskride det såkaldte jerntæppe for første gang. Fra tid til anden har man i de sidste 20 år – sjældnere og sjældnere skal det indrømmes – følt det løbe koldt ned ad ryggen, når man tænkte på denne kedelige indretning, der i øvrigt ikke er nogen indretning, men et begreb; romaner og film har holdt følelsen ved lige og ikke kunnet undgå at romantisere den barske virkelighed; propagandisterne har hjulpet godt med, og endelig er der jo selve sandheden, som ikke er sådan at få fat på. Der er flygtningenes skarer, der er dem, som har måttet forbløde i ingenmandsland efter skudsår, fordi ingen turde hjælpe dem af angst for storalarm og trykknapper og verdenskrig.

Papirtæppet

Rejser man som turist med tog og færge over Gedser-Warnemünde med Berlin Ostbahnhof og derefter Vestberlins banegård ved den zoologiske have som mål, skal man være meget heldig eller uheldig om man vil – hvis man løber på rædsler og romantik, udover det gys det er at mærke feriens rejsefeber. Allerede på den østtyske færge hygges der om én med den velkendte tyske gæstfrihed og gemytlighed og en service, der tydeligt konkurrerer med Vesttysklands. Og når der kommer østtysk personale på toget, stifter vi bekendtskab med en ung pige i et stewardesseantræk, der ikke er falsk reklame, for her hygges der videre – næsten på SAS-manér. Hun er konduktør.

Og det gør mig ondt at måtte afdramatisere forestillingerne om østtysk paspoliti og toldvæsen. De lader ikke stewardessen få noget forspring, hvad venlig høflighed angår. Passet og kalorius – det er mig – studeres grundigere, end hvis man rejser i et NATO-land, hvor de dårligt gider at se, om det er ens bedstemoders pas, man har taget med, men ganske uden militaristiske eller inkvisitoriske manerer. Tolderen følger efter, og han er fuld af smil og hjælpsomhed, når man ikke har udfyldt valutadeklarationerne rigtigt. For så vidt vi kan se er tæppet ikke vævet af jern. Det er papir og papir og atter papir. De socialistiske stater ønsker ikke deres økonomiske system undergravet ved hjælp af kapitalistisk valuta. Den rejsende tros dog almindeligvis på sin underskrift, og det forkorter lidt af rejsetiden med attestudfyldningen, men tænk hvad der i almindelighed går af papir og administration til dette monument over Europas og verdens deling.

Det delte Berlin

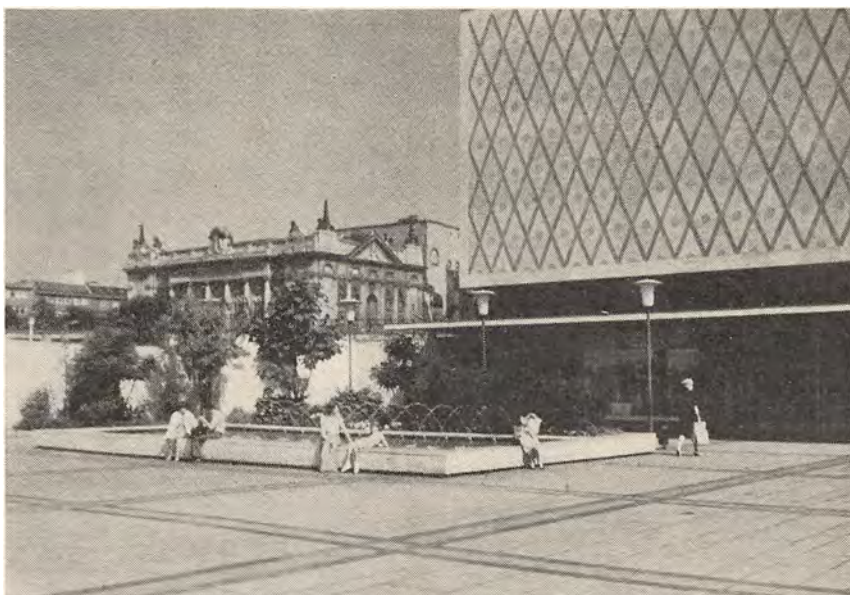
Man når planmæssigt Østberlins Hovedbanegård, og vor søde konduktør fortæller uopfordret, at man bare skal blive på perronen, for så kommer der et tog tøffende, som vil føre én over til Vestberlin. Ganske rigtigt, man stiger ind og så paspoliti igen. Han gransker i pas og i ansigt, men ikke uden selvironi, og han forstår at goutere det grin, man sætter op, når man tager solbrillerne af.

Dog. Vi har nærmet os muren. Gendarmerne er nu væbnet til tænderne, der er alarmsirener og alt muligt, og selv om vagterne er pæne unge mennesker – ganske uden Gestapo-udseende – ville jeg nødigt løbe ud og sætte i løb.

Men det er nu ikke disse ting, der efterlader det store indtryk, når man langsomt ruller gennem Østberlin mod Vestberlin. Det er bykvarterets tristhed, den mædelige genopbygning, hvor det eneste, der giver lidt farve, er de røde transparenter med socialistiske slagord.

Og så ruller man ind i Vestberlin. Her spærres man øjnene op: en smuk, smilende og moderne by med mas-

Fra en af de mange hyggekrede med forfriskende springvand ved Kurfürstendamm ses en bid af det gamle Berlin – »Städtische Oper«, nu operetteater »Theater des Westens«.

ser af grønne områder og elegante højhuse placeret rundt omkring på de grønne tæpper. Kort sagt et arkitektonisk hele, hvori en række kirketårne og spir – ligeledes moderne – indgår.

Man kommer i hus og begiver sig så ned ad den nye hovedgade, *Kurfürstendamm*, den nye hovedgade, da den gamle, *Unter den Linden* er på østtysk område. Det er også østtyskerne, der har reddet sig museumsøen med de prægtige samlinger.

Et arkitektparadis

Kurfürstendamm giver ikke noget indtryk af, at berlinerne lever på den berømte krudttønde. Den viser, at Vestberlin – også sammenlignet med Paris og Wien – er den elegante verdens hovedstad. Det vrirler med søde og yndefulde piger og elegante damer. Og mens manovre i øst så slagordet »Solidaritet med den arabiske ungdom«, dukker der her straks nogle mannequinagtige skønheder op med en indsamlingsbøsse til fordel for Israel. Det er lidt svært at se, hvad de rettroende muhamedaneres hellige krig kan have at sige socialisterne i øst, ligesom det nærmest virkede lidt grotesk at se disse nydelige damer med deres indsamlingsbøsser til fordel for Israel, netop mens araberne omkom af tørst i ørkenen.

I sin Berlinerroman »Stenrosen« taler *Ole Sarvig* om »Kurfürstendamm, som er det nye centrum med prangende butikker og hoteller«. Det er da også rigtigt, at vi her kun skal have øjnene kvart åbne for at se, at her strutter de pengestærke med musklerne. Forsikringspalads ved forsikringspalads, industriforetagendernes hovedsæder og generalagenturer side om side, men også en stribe af fortovskafeer egnet til den stille meditation, mens man ser verden passere forbi.

Vestberlin har til skabelsen af dette nye Manhattan uden skyskrabere, et Manhattan med masser af forfriskende springvand og atriumgårde, der har både sol og skygge og vidner om, hvordan moderne arkitektur kan grupperes til andet end sovebyer; Vestberlin, som sagt,

har indkaldt verdens store arkitekter, der i al beskedenhed har danskere i spidsen: professorerne *Kay Fisker* og *Arne Jacobsen*, mens en tredje landsmand, *C. Th. Sørensen* er blandt de internationale havearkitekter, som har udformet nogle af de mange grønne anlæg. Vi træffer på mesteren *Le Corbusier* fra Frankrig og på Tysklands store arkitektnavn, professor *Walter Gropius*.

Midt i det nye dejlige beboelseskvarter *Hansaviertel* ligger den helt moderne katolske kirke, *Skt. Ansgar*, hvis dristige linier *Willy Kreuer* er mester for, og når vi er nede på *Kurfürstendamm* har vi næsten hele tiden ruinerne af den gamle rædsel, *Kaiser-Wilhelm-Gedächtniskirche* – omkranset af den helt nyt og meget seværdige kirke med blå glasstens-facader, der giver et ejendommeligt, men afgjort heldigt lys i selve kirkerummet, der trods sin dristighed er vel egnet til andagt og meditation.

Ånden fra Berlin

Kaiser Wilhelm Kirken er evangelisk-luthersk, da vi jo står på gammel protestantisk jord – den ene af den tyske kristenheds to tidligere poler (den anden var Wien). Men Berlin blev jo også metropol for andre strømninger, nationalismen og antisemitismen – to slags pest, der samlede sig til en altopvædende brand, som også opslugte de vigtigste blandt smittesprederne (må man håbe).

Også kirken havde sit ansvar. Og i den tidligere kejserlige kirke (ruinen) ser vi da krigeriske motiver blandt mosaikkerne – men – det skal indrømmes – der ydes også dem, der lindrede de såredes smerter, stor respekt.

Når vi så er inde i den nye kirke, ser vi et slagord, der giver hele komplekset, ruinen og bygningen uden om, den rette dimension som monument:

»Vor sejr er vor tro på Jesus Kristus!«

Måske tør vi håbe en lille smule på, at dette er en del af ånden fra det nye Berlin, hvis ydre nok er en messe værd.

Helge Kristensen.

Udnævnelser og forflyttelser

Generalvikar Mgr. C. *Flandrup*,
Bernstorffsvej 56, Hellerup, skif-
ter bopæl til Strandvej 91, Ø.

Pastor Ib *Andersen*,
rektor ved Immaculata kirke, er
udnævnt til sognepræst ved Skt.
Knud Lavards kirke i Lyngby.

Pastor Wilhelm *Nölke*,
sognepræst ved Skt. Knud La-
vards kirke i Lyngby, er udnævnt
til sognepræst ved Skt. Knuds kir-
ke i Svendborg.

Pastor Willem *Wuyts*, O.Præm.
er udnævnt til sognepræst ved Skt.
Norberts Kirke i Vejle.

Pater Heinrich *Roos*, SJ
er udnævnt til rektor for Skt. Jo-
seph søstre, Strandvej 91, Ø.

Pastor Olaf V. *Sørensen*,
rektor ved Skt. Josephs kapel i
Mikkelborg skifter bopæl til Bern-
storffsvej 56.

Pater Joh. *Jong*, OFMConv.,
er udnævnt til formand for sekre-
tariatet for ateisme i bispedømmet
København.

Pastor Lars *Messerschmidt*,
er udnævnt til medlem af Det
danske Bibelselskabs repræsentant-
skab.

Pastor Niels *Hansen*,
fratræder af helbredsmæssige grun-
de embedet som sognepræst ved
Skt. Knuds kirke i Svendborg.
Hans fremtidige adresse vil bli-
ve: Råstrup Kursted, Fruer Stue-
vej 88, Svendborg.

Redemptoristordenens udnævnelser og forflyttelser

Pater Andreas *Keustermans*,
superior i Odense, er udnævnt til
superior og sognepræst ved Vor
Frue kirke i Næstved.

Pater Josef *Michaeler*,
superior og sognepræst i Næstved,
er udnævnt til superior i Odense.

Pastor Gerard Coenen har 25 års præstejubilæum

Når pastor Gerard Coenen, Helsingør, i år skal højtideligholde festen for den hellige Vincent af Paul, stifteren af Lazaristernes ordenssamfund, som han tilhører, vil han kunne gøre det med en dobbelt glæde, for den samme dag, den 19. juli, fejrer han sit eget 25-års præstejubilæum.

Pastor Coenen er hollænder. Han fødtes i Breda i 1915. Præsteuddannelsen begyndte med 7 års ophold på Lazaristernes lille seminarium i Wernhoutsburg. Derefter fulgte studierne ved det store seminarium i Helden-Panningen.

Efter sin præstevielse i 1942 virkede pastor Coenen i 5 år som kapellan i Holland. Samtidig begyndte han at læse kinesisk, da det var meningen, at han skulle rejse til Kina, et af de unge Lazarister gennem så mange år eftertragtet missionsområde. Kina har da også skænket martyrpalmerne til flere af disse Kina-missionærer, og to er blevet saligkåret.

Men det gik anderledes. I Helsingør havde man brug for et par unge præster, og pastor Coenen blev da sendt hertil i 1947 sammen med pastor G. Gommans. Sidstnævnte fik efter nogle års forløb sit virke i Birkerød og Hørsholm, mens pastor Coenen i alle de 25 år har udført et stort arbejde i Helsingør, hvilket vi takker ham hjerteligt for.

Pastor Coenen er levende interesseret i kirkens trivsel og hans organisationstrang har i tidens løb omfattet bl. a. liturgien. Således øvede han tidligere med sangkoret og sørgede for, at vor kirke fik et fast ministranthold. Desuden havde Helsingør på hans initiativ i nogle år en katolsk spejdergruppe, og han oprettede en ungdomsforening. Som det sidste har han dannet familiegrupperne, ved hvis møder der benyttes udenbys foredragsholdere.

Der er således nok at bestille for pastor Coenen, og den bedste jubilæumsgave, han kunne få, ville sikkert være, at en del af de katolikker, som er lidt svære at råbe op, ville vise mere interesse for kirkens sag.

Man hygger sig i pastor Coenens selskab, for han er munter og har som regel en lun bemærkning på rede hånd. Ikke mindst børnene har en stor plads i hans hjerte, og de snakker ganske uhøjtideligt med ham.

Som sagt er jubilæet den 19. juli, men det højtideligholdes først den følgende søndag, den 23. juli. Da vil pastor Coenen og en af hans brødre, som også er Lazarist, koncelebrere en højmesse kl. 5 om eftermiddagen. Til stede vil endvidere være en anden broder, der har sin gerning i Finland som Jesu Hjerter-lægbroder.

Efter messen vil menigheden hylde pastor Coenen i menighedssalen, og man håber, at så mange som muligt, trods ferietiden, vil møde op til spisning og et hyggeligt samvær.

Som forskud på den hyldest, pastor Coenen vil modtage ved jubilæet, skal her lyde et HJERTELIG TILLYKKE.

H. Durafour.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 9. søndag efter pinse
(grøn, s. 684).

MANDAG hverdag (grøn, s. 684). –
Eller: Alexius, bekender (s. 1000).

TIRSDAG Kamillus af Lellis, kamilianerordenens stifter (hvid, s. 1001). – *Eller*: Symphorosa og hendes syv sønner, martyrer (s. 1001).

ONSDAG Vincent af Paul, lazaristfædrenes stifter (hvid, s. 1002).

TORS DAG Hieronymus Æmiliani, bekender (hvid, s. 1003). – *Eller*: Margarethe, martyr (s. 1003).

FREDAG Laurentius af Brindisi, bekender (hvid). – *Eller*: Praxedes (s. 1007).

LØRDAG Maria Magdalene (hvid, s. 1008).

SØNDAG 10. søndag efter pinse
(grøn, s. 687).

MANDAG hverdag (grøn, s. 687). –
Eller: Christine, martyr (s. 1014).

TIRSDAG Jakob den Ældre, apostel (rød, s. 1014).

ONSDAG Anna, Jomfru Marias moder (hvid, s. 1017).

TORS DAG hverdag (grøn, s. 87). –
Eller: Pantaleon, martyr (s. 1018).

FREDAG Nazarius og Celsus, martyrer, Viktor I, pave og martyr, og Innocens I, pave (rød, s. 1018).

LØRDAG Olav, martyr, konge af Norge (rød, s. 1021). – *Eller*: Marta (s. 1020). – *Eller*: Feliks II, pave og martyr, og lidelsesfæller (s. 1020).

SØNDAG 11. søndag efter pinse
(grøn, s. 691).

Låget tages af gryden

Det nye dobbeltnummer af »Catholica« tiltrækker sig mere end sædvanlig interesse. Det fremtræder som et Bultmann-hæfte, hvor der gøres grundigt rede for det såkaldte afmytologiseringsproblem: Skal Bibelen renses for myter, og hvad er i øvrigt myter? Den sag er ikke drøftet til ende endnu. Men det er overraskende og glædeligt, at redaktionen og dens medarbejdere har haft mod til at gå ind i diskussionen – vi var ellers nogle, der troede, at den gryde skulle der lægges et tætslutende låg over. Da »Bifrost« lagde for i sin tid, var det småt med dialogen.

Også i katolske kredse i udlandet er de ansvarlige klar over, at vi ikke kommer uden om at undersøge myteproblemet og Bibelens måde at tale på overhovedet. De franske biskopper sagde fornylig, at Bultmanns ideer har en indflydelse blandt præster, som ikke bliver mindre skadelig af, at de på deres vej fra tysk til fransk opfattes overfladisk eller fordrejes. Biskopperne har tidligere advaret mod en »ubetænksom afmytologisering«. Derfor vil de nu sætte gang i uddannelsen af »biblicister«, særlige bibelkyndige, som kan bistå ved det studium af Bibelen, som jo gerne skulle foretages også af lægfolk.

Der er næppe tvivl om, at Rudolf Bultmann som teolog er meget germansk, meget protestantisk og dertil svær at læse. »Catholica«s ledende redaktør, den nybagte dr. phil. Jan Pinborg, peger med rette på det relative og utilstrækkelige i sprogets evne til at udtrykke sandheden, således at vi hele tiden må korrigere vore opfattelser, så de bedre nærmer sig den absolutte sandhed. Skal vi da skabe et nyt filosofisk-teologisk sprog, som Olaf Pedersen antydede i sit foredrag for nylig i »Bifrost«. Er vi moderne mennesker i øvrigt ikke tilbøjelige til at bøje os for ærbødig for den videnskabelige tænkemåde og det dertil hørende sprog som det eneste mulige og gyldige?

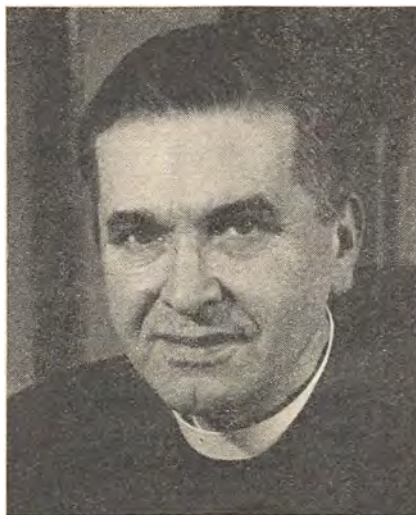
Selve mytebegrebet tager Kaare Osorio sig af, og Bultmann får ordentlig læst og påskrevet: han er individualistisk og uvidenskabelig og leverer så godt som aldrig egentlige

Det nye nummer af »Catholica» gør grundigt rede for det såkaldte afmytologiseringsproblem

beviser for sine påstande. Den egentlige Bultmann-teologi behandles af Hubert Messerschmidt, og her får man grundig og klar besked både om manden selv og om, hvordan hans tanker bliver til. Denne teologi ender i en blindgyde: Jesu død på korset er Guds dødsdom over syndens menneske, et nej til mennesket. Men vi tror, at det var kærlighedens ja til mennesket.

En af Bultmanns videregående elever, Willi Marxsen, har navnlig beskæftiget sig med Kristi opstandelse som historisk og teologisk problem. Herom skriver H. Roos ud fra sit indgående kendskab til eksistentia-lisme og moderne protestantisk teologi. Hvad siger katolikker til dette

Dr. phil. H. Roos S.J. – en god pædagog.

problem? Vi får citater fra den moderne hollandske katekismus, »som er gået gennem den moderne kritiks skærsild«, og navnlig fra Thomas af Akvin. Vi kan ikke acceptere tesen »opstandelsen er skabt af Jesu disciple«. Men som den gode pædagog, Roos er, må han tilføje: Vi kan ikke undgå at stille det historiske problem om Kristi opstandelse på en ny måde. Vi kan ikke vende tilbage til den fundamentalistiske bibelopfattelse. Men vi kan heller ikke afvise Guds mulighed for indgriben i denne verden.

Hvordan skal vi opfatte Kristi himmelfart? V. Duclos belyser emnet med mange henvisninger til Det gamle Testamente, således at vi bedre forstår, hvad beretningen om himmelfarten skal sige os. Men hvordan gøre det forståeligt for vore samtidige?

Endelig tager Lars Messerschmidt fat på de tre evangeliske fortællinger om, hvordan Jesus stillede stormen på søen, og kritiserer Bultmanns »litterære analyse« heraf – sandsynligvis med rette. Bultmann er jo ikke selv fagmand i litteraturvidenskab, han henter et begreb andetsteds fra og presser det ned over teksterne.

Hvad skal den jævne hverdagskatolik stille op med hele denne debat? Han kan roligt lade den ligge og holde fast ved sin tro, for debatten foregår jo på det teologiske plan. Han bør dog nok alligevel følge kirkens ønske om, at de troende skal gøre sig mere fortrolige med Bibelen. Men vi må huske på de unge og andre, som spørger – de har krav på at få svar.

– Hæftet indeholder i øvrigt Clara Svendsens fine mindeord om Peter Schindler, samt Hans Rüttings »Var Grundtvig katolik?«. Det er helt rigtigt set, at der er et åndsslægtskab mellem Grundtvig og Teilhard de Chardin. Hvad L. B. Fabricius' »Omkring Vietnam« angår, vil adskillige læsere synes, at det falder noget uden for bladets ramme. Man glæder sig over meddelelsen om, at Norges stemme nu vil lyde med i »Catholica«, idet Nils Heyerdahl er indtrådt i redaktionen.

Ellen Nielsen.

De sydlige øer

Im. Nielsen

Snedkermester

Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester

Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering

Søndergade 2,
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32

Autoriseret elektro installatør

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes

Reberbangade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Chr. Hjorth

Frukt og grønt

Østerbro 64, Aalborg
Telefon 3 46 72

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Tømremester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murer- og entreprenørfør.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2,
Aalborg. Tlf. 13 14 44

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen

for Lyngby og Omegn

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefy

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389

Vanløse

Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester

Rantzaugade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester

Hyldegaardvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK ½

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Støt vore annoncører

Nordiske katolske pressefolks resolution

I communiquéet fra bispekonferencen i Trondhjem omtales nedenstående resolution, der ikke tidligere er offentliggjort i Danmark

- § 1 Den katolske presse udgør en del af de respektive landes samlede presse. Dens formål er at bidrage til den samlede informationsformidlende og opinionsdannende presse i Norden og at virke som presseorgan for den katolske befolkning.
- § 2 Den katolske presse i vore lande tager på journalistisk basis del i de pastorale og apostoliske opgaver, hvis øverste ansvarlige instans er den lokale biskop.
- § 3 De katolske pressefolks opgave er ansvarsbevidst at varetage den pædagogiske formidling af det andet Vatlikonciliums reformprogram. De væd sig forpligtet af koncillets målsætninger, når det gælder såvel forholdet til den ikke-katolske verden — kristen og ikke-kristen — som respekten for friheden og brøden i den indre-kirkelige katolske opinion.
- § 4 Den katolske presse tilslutter sig principielt den sædvanlige nordiske presseetik, hvorunder forpligtelsen til en fuldstændig, åben og ilgevægtig information må forudsættes.
- a) Det er den ansvarlige redaktørs opgave i sin gerning altid at have presens ideelle mål for øje og i troskab mod ytringsfrihedens ukrænkelige princip efter bedste skøn at arbejde for det, som han mener tjener kirken og samfundet.
- b) Redaktøren må respektere den objektive sandhedssøgende reportages principper, skelne klart mellem fakta og vurdering og undgå fordækt propaganda. Den mening, bladet forfægter, skal fremgå klart som en redaktionel optættelse både ved sit indhold og sin form.
- c) En redaktør forudsættes at dele sit blads katolske grundsyn, men inden for rammen af dette skal han have frihed til at hævde sine meninger, selv om de i enkelte spørgsmål ikke deles af udgiveren. Kommer han i uløselig konflikt med den lokale biskop, forpligter han sig til at trække sig tilbage fra sin stilling.
- d) Redaktøren har det personlige og fulde ansvar for bladets redaktionelle indhold, og han må ikke lade sig påvirke til at hævde meninger, som strider mod hans samvittighed og overbevisning. Han leder og har ansvaret for sine medarbejderes virksomhed.
- § 5 Redaktionen bør bestå af kompetente personer med journalistisk erfaring, som er sig deres ansvar over for såvel kirken som det øvrige samfund fuldt bevidst.

Om at samle underskrifter

Af Erling Tiedemann

Omend med nogen tøven fremkommer jeg her med nogle kommentarer i anledning af de forskellige indsamlinger af underskrifter imod den såkaldte redaktionelle »linie«. Det er med tøven, fordi det er min faste overbevisning, at al den polemik, vi efterhånden har fået så rigeligt af, kun graver grøfter mellem mennesker, som er kaldet til noget andet, og jeg vil nødig ved at komme med min lille mening være med til at bære ved til det bål, som pyromaner i alle lejre har så travlt med at tænde i den gode Guds misbrugte navn.

Jeg skal derfor undlade at tage parti, hverken for ugebladets redaktion medsammt dens »linie« eller for de forskellige initiativer til protest mod linien og redaktionens enkelte medlemmer.

I stedet vil jeg forsøge, om det er muligt at få sat nogle tanker i sving om selve fænomenet »at samle underskrifter«, da der jo er noget, der tyder på, at denne form for »manifestation« er blevet en faktor, som så mange tillægger en så stor vægt, at man ikke kan slippe uden om at tage den i øjesyn og danne sig en principiel mening om den.

Der er vistnok to hovedformer for underskriftskampagner; fælles for dem er, at de har til hensigt at påvirke en kompetent (dvs. myndighedsudøvende) person eller forsamling til en eller anden handling eller stillingtagen.

Den første er *antals-formen*. Det gælder her om at få så mange som overhovedet muligt til at skrive under. Om de pågældende har nogen som helst forudsætning for at have en mening om emnet, behøver man ikke at dokumentere, da det er irrelevant i forhold til hensigten. Den virkning på den omtalte person eller forsamling, som tilsigtes, (den såkaldte *pression*), kan nogenlunde forklares til: »Når så mange giver udtryk for denne opfattelse, er der måske alligevel noget om den, — og jeg/vi er i hvert fald nødt til at tage hensyn til den«. Det svarer således ganske til taleren, som gerne forstærker sine ord med en indflettet bemærkning om, at han har talt med mange om denne sag...

Det ses, at der ikke er lagt nogen vægt på saglig påvirkning: Den tekst, de mange har skrevet under på, behøver ikke at indeholde argumentation, men kun en eller flere påstande, som gerne må være ret følelsesbetonede i formen. Det er slet ikke hensigten at dokumentere disse påstandes rigtighed ved bevisligheder eller at underbygge dem ved argumentation; påstandene støttes kun af ét argument: *De mange underskrifter*, — og det vil i mange tilfælde også være tilstrækkeligt til at bringe en person eller en forsamling på andre tanker end at spørge om påstandenes sandhedsindhold.

Den anden form er *prestige-formen*; måske kan nogen hjælpe med at finde en bedre betegnelse til den? Her er det ikke antallet, der har den store betydning, men de underskrivendes position, den være sig social, kulturel, kirkelig, faglig osv., samt deres personlige prestige. Hvor de underskrivende har samme faglige status, vil kampagnen delvis blive en antalskampagne, f. eks.: »*To hundrede hollandske læger har skrevet under på dette eller hint*«. I det nævnte eksempel er der jo, for så vidt det drejer sig om et lægeligt emne, tale om en vis dokumentation for de underskrivendes faglige forudsætninger for at udtale sig, men når en underskriftsindsamling alene omfatter f. eks. amtmænd, biskopper, professorer og overlæger, har vi den rendyrkede form: *prestige-formen*. Man vil yderligere ofte se, at man — i modsætning til antalsformen — bevidst har holdt sig til et stærkt begrænset antal, ja, måske ligefrem over for de underskrivende har anført, at der kun bliver tale om en snæver kreds: *Position og prestige er jo ofte omvendt proportionalt med antallet af dem, som besidder den...*

Den tilsigtede virkning kan vel nogenlunde formuleres således: »Når disse og disse betydende personer mener sådan og sådan (og når alle andre nu ved, at de mener det), så er det jo sin sag at have en anden mening...«

Det er indlysende, at henvendelsens sandhedsindhold spiller samme underordnede rolle som ved antalsformen. I det første tilfælde er det antallet, der skal gøre indtryk, i det

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansørs
Klinik

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

F. Fechtenburg & Søn

autoriseret installatør

Tlf. 12 86 00
Hjallesvej 46, Odense

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører

Studiestræde 15, København
Minerva 6761

Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25
København K

Telefon Minerva *408

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri

Grundlagt 1806

AABENRAA

forsikring

**ABSALON
SKANDINAVIA**

- det er sikkert

FREDERIKSBERG HANDELSBANK A/S

FALKONER ALLE 8 - 21 98 12

Værnedam afdeling
GL. KONGEVEJ 80
31 62 83

Godthåb afdeling
GODTHÅBSVEJ 7
Godthåb 4662

Fasan afdeling
BORUPS ALLE 117
34 13 12

... ENESTE LOKALE BANK PÅ FREDERIKSBERG

Det levende Lys

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt

stearinlys og vokslys
af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER
København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Sankt Annæ Rejser

4) Kulturperler (Rom-Firenze). 29. sept.-13. okt. 15 dage - fly. Kr. 1275.-.

Pastor d'Auchamps Romrejser

3) Rom-Assisi. 22. sept.-6. okt. 15 dage - fly. Kr. 1275.-.

Program over turene og alle oplysninger:

Lærerinde Annie Rastrup, Amager-
brogade 45, Kbh. S - tlf. SU 86.

Statsaut. revisor Erik Schwartz &
frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø -
tlf. ØBRO 4642 x.

Den nordiske valfart med fly til Lourdes

Bispedømmets pilgrimsrejse 16. september - 22. september:

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin. - Læge og sygeplejersker medfølger.

Pris: på hotel kr. 820,-; på Asile Notre-Dame kr. 690,-.

Program og tilmelding: C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, K. - tlf. PA 2539,
eller fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup - tlf. GE 6341.

andet prestigen; i intet af tilfældene er det argumentationen eller dokumentationen, som derfor også i de fleste tilfælde er udeladt eller reduceret til et minimum.

Andre, som måtte have gjort iagttagelser på dette område, vil sikkert kunne påvise flere former for underskriftsindsamlinger, ligesom det er ganske klart, at der findes overgangsformer og interessante biformer som for eksempel følgende:

1. En antalskampagne kan være vanskelig at gennemføre, hvis man ikke er ret mange eller har ret megen tid til rådighed, men her kan der kompenseres for antallet ved at benytte en »ramme«, som principielt står åben for en masse mennesker, omend måske kun en forsvindende brøkdel af dem virkelig er medlemmer. En ramme som f. eks. *København's Abrikosspisere* er jo meget stor, da der må være en masse mennesker i København, som spiser abrikoser; danner man nu en sådan organisation, vil offentligheden såvel som de personer og forsamlinger, der skal påvirkes, ganske uanset at måske kun ganske enkelte af abrikosspiserne i København er medlemmer, let få indtryk af, at store masser står bag. Kan man yderligere lave en ungdomsafdeling, Unge Københavnske Abrikosspisere, vil man skabe den illusion, at ungdommen = de kommende *generationer* står bag, – og så er man m. h. t. antal naturligvis kommet op på en meget fin virkning, selvom der måske kun var ganske få abrikosspisere, som kendte noget til henvendelsen/protesten/resolutionen osv., før den blev offentliggjort. Den påvirkede person eller forsamling, må herefter indstille sig på at være på kant med uanede mængder af abrikosspisere, måske endda også internationale abrikosspisere, hvis man ikke retter sig efter henvendelsen. Det er klart, at man aldrig må offentliggøre antallet af organiserede abrikosspisere i hovedstaden!

2. Ligesom man ved en antalskampagne kan kompensere for mangelen på det væsentligste, nemlig antallet, således kan man også ved prestigeformen klare sig uden de »ægte varer«, idet de underskrivende tituleres på en måde, som i almindelighed er tegn på en vis position. Man kan f. eks. kalde sig *landsformand*, eller endnu bedre *præsident* (hvis man staver det med *e* – president, – giver det yderligere indtryk af internatio-

nal baggrund), og hvorfor sige *bestyrelse*, når man lige så godt kan sige *hovedbestyrelse*? Hvorfor *møde*, når der er mere smæld i *kongres*? Et firma vinder jo altid i anseelse ved at have en *direktør*, selvom det hele kun består af mand, kone og baglokale.

Nu kunne denne karakteristik, som ville være meget uretfærdig i mange tilfælde, hvis den blev forstået generelt og taget helt alvorligt (hvad jeg ikke venter, den vil blive...), jo godt forlede de kompetente personer eller forsamlinger til at være aldeles ligeglade med sådanne manifestationer, og der er da heller ingen tvivl om, at mange offentlige personer på det kirkelige, politiske, sociale eller kulturelle område sover ganske roligt om natten og lader alle den slags henvendelser glide ned i »det kurvelflettede arkiv« ved siden af skrivebordet.

Men det er meget forkert!

Selvom de underskrivende forsøger en usaglig form for påvirkning, er det jo ikke givet, at deres påstand dermed er urigtig. Selvom det er en dårlig og måske usaglig form, de har fundet at udtrykke deres opfattelse på, kan der jo godt være meget sandt i den, og da det må være sandhedsindholdet, som bør interessere kompetente personer og forsamlinger, både fordi sandheden forpligter, og fordi den som bekendt skal frigøre os, så er der naturligvis grund til at overveje henvendelsen under denne synsvinkel, *idet man ser ganske bort fra den pression, som ligger – eller altså undertiden ikke ligger – i antal eller prestige*. Fristelsen til at falde for antal og prestige er stor; Vorherre måtte jo selv prøve denne fristelse i de 40 dage i ørkenen, og han bestod den under henvisning til sandheden. Men fristelsen til at være ligeglad med andres mening, inclusive det gran af sandhed, den måtte rumme, er også nærliggende og fatal.

Mon ikke vor medkristne Bodil Koch har udtrykt det meget godt, når hun på et spørgsmål om, hvordan det føles at skulle stå model til megen politisk kritik, svarer, at man ikke kan holde til det, hvis man begynder at svinge med i, om man nu er i overensstemmelse med så disse, så hine, men at det væsentligste er, om man kan »bevare kontakten med sig selv«, hvad jeg opfatter som: med samvittigheden og sandheden, dvs. i sidste ende med Gud.

Der vil komme mange protester endnu til biskoppen, til synoden og

til hvad ved jeg, og når den ene gruppe har opnået, hvad den vil, så vil den anden gruppe tage fat og protestere mod det, – for sådan er nu engang vi mennesker.

Mon vi derfor ikke i vor lille danske katolske kirke skulle indstille os på at være ligeglade med pression, selvom det er svært, og kun interessere os for sandhedsindholdet, selvom det er endnu sværere, fordi det er endnu mere forpligtende. Og skulle en protest eller en udtalelse ikke rumme egentlige argumenter eller dokumentation for sine påstandes rigtighed, kan vi så mon ikke ret hurtigt blive færdig med den...?

Erling Tiedemann.

Mere om at samle underskrifter

Det er kommet mig for øre, at der for tiden foretages en underskriftindsamling, der er rettet mod Katolsk Ugeblad, og som ser ud til at foregå halvvejs i det skjulte. Samtidig holder jeg mig en lignende aktion in mente, der mere specielt var rettet mod Ugebladets redaktør for indenlandsstof, og som tilsyneladende i utide kom for en dag i dagbladet Informations spalter (jfr. også pater Drouzys læserbrev i Ugebladets pinenummer). I forbindelse med disse aktioner vil jeg fremføre følgende:

Hvis en betydelig gruppe af Ugebladets læsere har kritik at fremføre over for bladets linie og eventuelt ønsker at opstille et alternativ til denne linie, så er det i høj grad en sag der bør debatteres; men jeg må på det skarpeste tage afstand fra halvhemmelige underskriftindsamlinger og lignende metoder. Det er i sin orden at man søger at samle tilhængere om en sag, også ved hjælp af underskrifter; men gør det dog på en sådan måde at alle kan se det og være på det rene med, hvad der er aktionens hensigt! Lad os få en virkelig meningsudveksling i stedet for skyttegravs- og junglekrig!

Det forekommer mig at en fremgangsmåde som den her anvendte er

Aarhus

Sjæreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 12 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mouggaard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C

Tlf. 14 20 23 - 17 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup
aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 12 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jægergaardsgade 17-19, Århus C

Århus by's førende

TELEFON 12 87 00 (4 lin.)

MEJERIET Jesterbo

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A

Århus N

Telefon 16 94 01

*Største udvalg i radio-fjernsyn
-båndoptagere og grammofooner*

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C. Tlf. 12 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Tlf. 12 10 11, overf. Grisebrønden

*

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VARME · BLIKKENSLAGER · SMEDE · MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a · Aarhus N.

Telefon (081) 18 85 33 · Giro 17117

Aktieselskabet

**Købmands- og
Haandværkerbanken,
Århus**

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbaneg., tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg
Installationsforretning
Birkegade 7, Århus N.

Telefon 16 98 80

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

**Niels Madsens
Maskinsnedkeri**

Vestergade 24 - Svendborg
Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

**Svendborg
Ligkistemagasinet**

Katolsk Bedemand
v/ Hans Nielsen & Søn
Fruestræde 10, Svendborg
Tlf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

**Flytteforretningen
2021**

Skattergade 5-7 · Svendborg
Tlf. 21 20 21

*Kontor i København:
Molestien 11, København SV
Tlf. VA 6060*

Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Ure og optik

»BALANCEN«

v/ Knud Petersen

Møllergade 46,

Svendborg · Tlf. 21 19 20

**Kompasretning,
»Thrige« autopilot,
alle nautiske spørgsmål**

Hvidkjær-Sørensen

Strandhuse 36, Svendborg
telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eftf.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 · Holbæk

Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK TELF. 43 03 65

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 43 30 01

Vogne og udsalg overalt i byen.

Alt i bandager & sygeplejeartikler

Holbæk Materialhandel

Telefon 43 00 32

Kaj Andersen

Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

*

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaaards Tværvvej 13,
Charlottenslund.

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

en meget dårlig forberedelse til den kommende Synode, hvor vi gerne skulle have en fri og åben debat om vore fælles problemer, en debat, hvor vi kan være uenige uden at det skulle blive nødvendigt at gribe til udemokratiske metoder.

Jeg vil ikke undlade til slut at bemærke at jeg i alt væsentligt går ind for Ugebladets nuværende linie og ønsker at begge dets redaktører må fortsætte deres fortræffelige virksomhed.
Jan Ulrik Dyrkjøb.

Til Katolsk Ugeblads abonnenter

Fra og med juli kvartal 1967 er abonnementsprisen steget fra kr. 16,50 til kr. 20,00 pr. kvartal, og løssalgsprisen fra kr. 1,50 til kr. 2,00.

Stigningen skyldes, at der fra og med den 11. juli 1967 skal beregnes en afgift til staten på 10 pct. (moms), samt at udgifterne til lønninger, telefon, porto osv. er eller vil blive forhøjet.

Fra 1. juli 1967 har Katolsk Biskopkontor overtaget ekspeditionen af Ugebladet, og i denne forbindelse beder vi eventuelle abonnenter, som endnu ikke har betalt for april kvartal 1967, om at foretage indbetaling af det skyldige beløb omgående.

Med hensyn til betalingsfrister vil der i øvrigt fremover blive anvendt den praksis, at tilsendelsen af Ugebladet standses, såfremt abonnementet ikke er betalt senest den 15. i den måned, der følger efter måneden, som betegner kvartalet.

Fra og med juli kvartal udsendes udfyldte og frankerede giroindbetalingskort til abonnenterne, fordi det administrativt betyder en besparelse for kontoret.

Husk derfor: Skylder De for april kvartal – så indbetal nu, og fra og med juli kvartal skal De først betale, når De har fået tilsendt giroindbetalingskort.

TRØRØD NEDLÆGGES

Det meddeles herved, at Sankt Knuds Kloster i Trørød er nedlagt. Fra og med den 16. juli vil der ikke længere blive læst messer i Trørød.

De udvidede numre
i juli og august
koster i løssalg kr. 3,00
(incl. moms) pr. stk.
Næste nummer kommer
den 28. juli

Biskop John J. Wright påpeger forskellen mellem tro og teologi

Biskop John J. Wright i Pittsburgh udtaler, at der er en klar forskel mellem kristen tro og »teologi«, på tro og teologisk forskning.

»Forskellen er lige så reel og omfattende som forskellen mellem Jesus Kristus, den kristne tros kilde og genstand, og en hvilken som helst teolog, selv en, hvis meninger, indsigter eller forskning har skaffet ham en skole af beundrere, en gruppe tilhængere eller læsende publikum«, erklærede han.

»Teologer og deres skoler er genstand for interesse, kritik og ofte beundring eller taknemmelighed på grund af de veje, de åbner for tanken. Men Jesus Kristus og kirken som hans udvalgte røst kan alene være troens genstand«, sagde biskop Wright.

Biskoppens ytringer var indeholdt i en officiel biskoppelig meddelelse om det »Troens År«, som på pave Paul VI's opfordring begyndte i de katolske bispedømmer den 29. juni på Peters og Pauls fest.

At troen bringes i fokus er ikke kommet en smule for tidligt; og betydningen af det kan på ingen måde overdrives, sagde biskop Wright.

Den nuværende uro inden for kirken kan endnu ikke være noget så alvorligt som en troskrise, »men den kan komme til at berøre konsekvenserne af troen eller endog true den«, sagde biskoppen. »Der er sandsynligvis tale om en krise med hensyn til håbet, måske især på det personlige livs og samfundslivets områder, hvor moralsk idealisme i stigende grad kræver heroisme for at imødegå de personlige og sociale kompromiser, som kræves af den kristne.«

»Vist er der en krise inden for teologien – men teologien er ikke troen, og alle teologier tilsammen føjer ikke noget til troen,« hævdede biskop Wright.

Biskoppen bemærkede, at det er muligt at være velbevandret i teologisk forskning og alligevel være fuldstændig blottet for tro. »Vi har for nylig og i fuld offentlighed set, at mænd med videnskabelig dygtighed

og overbevisende lærdom har kunnet skrive teologiske kommentarer til troen, mens de selv var ude af stand til at holde ud i den personlige udøvelse af troen, som er sagen kerne,« sagde han.

»På den anden side... er det muligt og endog almindeligt omend ikke ideelt, at have den tro, der retfærdiggør og frelser, samtidig med at man er totalt uvidende om teologi i nogen som helst hverken akademisk eller teknisk betydning.

»En stor del af den nuværende religiøse krise skyldes muligvis den forvirring der er opstået af, at man ikke klart har holdt fast ved disse skarpe skillelinier mellem teologien og troen«, fastslog han. Men »teologer er mennesker, og menneskenes tanker er mange og splittede. Teologiske teorier uddrager aspekter, elementer og logiske konsekvenser af troen. Men teologer er ikke troens kilder og deres forskning er heller ikke troens genstand«, erklærede han.

»Kirken er ikke et forum eller en skole for teologer og teologi, selv om de er til stor hjælp for den i arbejdet med at udlægge troen, som den er kaldet til at gøre det. Det er gennem kirken, Gud åbenbarer sig for mennesket, også for teologerne. Derfor kan de troende nyde det privilegium at granske åbenbaringens indhold, som teologerne gør det, men de skal også fremfor alt leve i åbenbaringens lys, som alle de troende, også teologerne, skal det.

»Kun det, Kirken i kraft af sin læremyndighed lærer Jesu Kristi væsen og vilje, er troens genstand. Alle teologier, selv de som Kirken sætter højest som en hjælp til at forstå troen, eller som den velsigner, som mest overensstemmende med troens indhold, er sekundære og perifere. De er måske beslægtede med troen, men må ikke forveksles med den,« erklærede biskop Wright.

»Den krise, der foruroliger så mange i vor generation, kommer af, at en sådan forveksling har fundet sted,« sagde biskoppen.

I/S Søndermarks Møbelfabrik

ul Chr. Søndermark
& Mogens Jørgensen
Tarm. Tlf. (073) 7 21 11,
nr. 168 - 188 og 488.
Fremstilling af skolemøbler
samt fast inventar til samtlige
faglokaler.

Efter ønske tilsender vi
Dem gerne
brochure og prisliste.

TIL BYEN
FRABYEN - i byen
smut ind i

Banegårdens Restaurant

ul Fritz Kapper

Odense H.

Hf. 12 27 75

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Efff. ½

K. K. L. Simonsen's efff.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

MARIUS MP PETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Holger Dall

Malermester

Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Benzon's

Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet!

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163

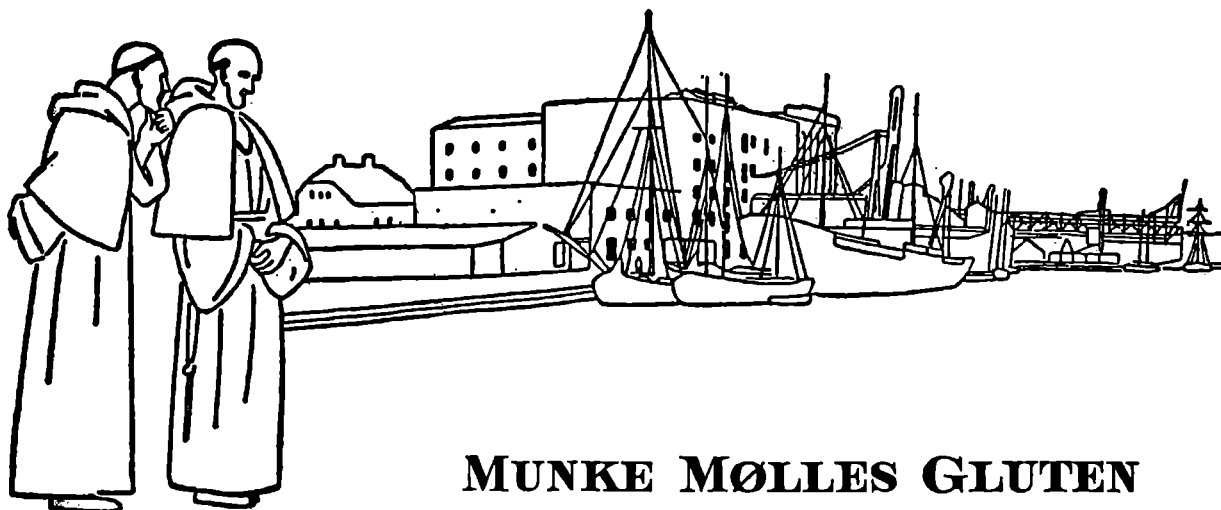
København F.

Telefon Eva 6465 og 6466

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

MUNKE MØLLES GLUTEN

Loyalt samarbejde eller "revolution"

Hr. redaktør!

I anledning af landsretssagfører Kirsten Beyers indlæg i KU nr. 22 beder jeg Dem venligst optage følgende:

Koncilbeslutningerne krævede pavens sanktion før ikrafttræden, den endelige afgørelse lå hos paven, hvilket efter min mening i endnu højere grad bør være tilfældet for biskoppens vedkommende.

Der er, i konsekvens af biskoppernes vielse, uddannelse og pastorale erfaringer, en stor forskel på et koncil og en lægmandssynode, hvor majoriteten består af lægfolk i alderen fra 18 år og opefter.

Adskillige af mine erfaringer – personlige såvel som i det kirkelige arbejde – giver mig ikke ubetinget grund til at stole på, at alle vælgere vil stemme ledet af Helligånden, selvom jeg naturligvis håber det.

Går man som Kirsten Beyer ud fra, at lægfolket er ledet af Helligånden, må man også gå ud fra, at præster og nonner kan være det, så på grund af disse skulle en revolution altså ikke være udelukket, hvis en »revolution« var Helligåndens mål.

Selv har jeg trods alt større tillid til, at enkelt-personer, f. eks. en pave eller en biskop (selv om der gives undtagelser), vil lade sig lede af Helligånden end en stor forsamling i sin helhed, bl. a. fordi ansvaret er koncentreret i ham.

At man skulle lade være med at stemme, fordi man ikke »føler sig overbevist om »at majoriteten af de valgte vil lade sig lede af Helligånden, forekommer mig ulogisk, man bør da tværtimod netop stemme på dem, som man formoder vil gøre det.

Jeg kan ikke påstå, at det sidste politiske valg med dets konsekvenser har styrket min tro på, at flertalsbeslutninger altid er de rigtigste og bedste for helheden, og forøvrigt foretrækker jeg loyalt samarbejde og udvikling fremfor »revolution«.

Paula Heide.

Nye bestyrelser for AC i Århus og København

Academicum Catholicum i København har valgt ny bestyrelse. Den fik følgende sammensætning:

Claus Munk Plum, dr. phil. (formand), Poul Madsen, lektor (sekretær), Hans Jørgen Johansen, kontorchef, Jacob Thomsen, bibliotekar, Anton Dorph-Petersen, stud. med., Ibi Werner, stud. mag., Mette Beyer Paulsen.

Økumenisk samarbejde

Academicum Catholicum i Århus har også holdt generalforsamling. Bent Dalsgård Larsen redegjorde for de forhandlinger, bestyrelsen i foråret har ført med andre kristne studenterforeninger, nemlig »Århus kristelige Studenterbevægelse«, »Eleuterios« (Baptisterne) og »Århus kristne Medicinerkreds« om mulighederne for et større samarbejde. Som baggrund for forhandlingerne nævntes udviklingen i AKS. Også de frikirkelige nærer ønske om større samarbejde. Der er blevet dannet et økumenisk studie- og kontaktcenter med hjemsted i en stor villa i nærheden af universitetet. Herudfra har AKS foreslået en fælles forening for de kristne studenterorganisationer.

Debat

AC i Århus har foreløbigt afvist denne tanke, men der forhandles videre ud fra tanken om et forbund af disse foreninger uden organisatorisk sammenbygning. På generalforsamlingen affødte dette forslag ivrig debat. Således fremhævede Steffen Smidt værdien af et organisatorisk samarbejde, mens frater Westharp og pater Dorn advarede mod det. Det blev kritiseret, at bestyrelsen ikke på forhånd havde orienteret medlemmerne om sagen. Hertil svarede formanden, Bent Dalsgård Larsen, at man havde opfattet AKSs tilbud først og fremmest som en orienteringssag.

Bestyrelsen ville ikke gå længere end til en kontaktaftale. Dette var et punkt på bestyrelsens program og måtte derfor tages med i betragtning ved valg af ny styrelse.

Bestyrelsen blev genvalgt med undtagelse af Inge Unmack Larsen, der ønskede at trække sig tilbage. Bestyrelsen fik herefter følgende sammensætning:

Bent Dalsgård Larsen (formand), Oluf Bohn (næstformand), der særligt vil tage sig af arbejdet for seniorer, Jan Radzewics (kasserer), Steffen Smidt, personlig kontakt til studenterne, Annemarie Melchior (sekretær), som desuden vil tage sig af informationstjenesten.

Genvalgt som AC-Århus' revisor blev Ivar Dudzinski.

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.

J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres

Vesterbrogade 69

Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16

Tirsdag og fredag kl. 10-18

Værelse el. mindre lejlighed
søges snarest.

Cand. polit. Ingrid Nørgaard,
Ballerup Boulevard 2, Ballerup.

Vordingborg

Lærerstuderende søger værelse,
gerne med bad, nær seminariet.

Per Gøttler, Vangede Bygade
43, 1 th., Gentofte.

Tlf. GE 224, kl. 19-20.

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sonner
AMAGERBROGADE 221

* 55 66 47

”Biskoppernes Fællesmarked”

Biskop Martensen til konferencen i Holland ■ Paven skriver til Frankrigs UKA ■ Ny franciskanergeneral

Den europæiske bispekonference, der i de sidste dage er blevet afholdt i Holland, havde også en nordisk deltagelse, nemlig biskop Hans L. Martensen, København, der var med som delegeret fra den nordiske bispekonference.

Msgr. Etchegaray, Frankrig, understregede på en pressekonference i Vatikanet, at dette europæiske bispe-møde kun var tænkt som et forsøg på at løse samarbejdsproblemer mellem de eksisterende bispekonferencer i Europa.

Mødet blev afholdt fra den 10. til den 13. juli i Noordwijkerhout i Holland. Man har især drøftet bispedømmernes struktur efter konciliet. Samarbejdet mellem biskop, præster og lægfolk skal lægges i fastere rammer. Man har i denne forbindelse også drøftet spørgsmålet om autoritet og lydighed indenfor kirken.

»Biskoppernes Fællesmarked« omfatter også Østeuropa

Efter planen skulle 80 biskopper fra 19 lande mødes i Holland. De repræsenterede næsten hele Vest- og Østeuropa. Fra øst kom der repræsentanter fra Polen, Jugoslavien, Tjekkoslaviet og Ungarn. Mødet var et resultat af den kontakt, der blev etableret under konciliet i Rom. Allerede i 1965 mødtes formændene for 13 europæiske bispekonferencer og besluttede at danne et fælles sekretariat med franskmændene Etchegaray som sekretær. Han er også sekretær for den franske bispekonference.

Kirken håber på et »åbent Europa«

Msgr. Etchegaray meddelte endvidere, at der var blevet nedsat en seks mands komité til at overvåge sekretariatets arbejde. Medlemmerne af denne komité er biskop Höffner, Münster – ærkebiskop Dwyer, Birmingham – biskop Campos, Madrid

– ærkebiskop Paillet, Rouen – ærkebiskop Mojaisky-Perelli, Italien – ærkebiskop Kominek, Polen. – Denne komité havde allerede holdt tre forberedende møder i Paris, London og Rom.

På dagsordenen stod problemer som fremmedarbejderne, turismen, den moderne ateisme i teknologiske samfund og indflydelsen fra de moderne meddelelsesmidler.

Kirken håber på et forenet Europa, men et forenet Europa, der er åbent udadtil, sagde Etchegaray. Derfor har man på mødet også sat sig ind i de nye overnationale instanser i Fællesmarkedet. Man havde valgt Holland som mødested på grund af landets centrale beliggenhed.

Pressen fik adgang til konferencen

Sekretariatet for de europæiske bispekonferencer har skabt en forbin-

Frans af Assisis 115. efterfølger

ROM – NC News Service

Den brasilianskfødte pater Konstantin Koser O.F.M. er fra at være fungerende ordensgeneral for mindrebrødrene nu blevet valgt til ordenens general.

Pater Koser, som er født den 19. maj 1918 i Curitiba, Brasilien, kommer derigennem til i de næste seks år at stå i spidsen for næsten 27.000 franciskanere over hele verden. Han er Frans af Assisis 115. efterfølger som ordenens leder.

Selv indtrådte han i franciskanerordenen i 1934 og blev præsteviet i 1941. Siden 1965 har han vikarieret for den tidligere ordensgeneral, pater Augustin Sepinski, der af paven blev udnævnt til apostolisk delegat for Jerusalem og Palæstina.

delse mellem de europæiske biskopper, som ikke så meget er af juridisk –administrativ som af rent broderlig art, sluttede Etchegaray. Det første møde under konferencen var åbent for pressen. Desuden var der foranstaltet en afsluttende pressekonference. Men resten af mødet blev kun overværet af biskopperne og deres repræsentanter.

Paven skriver til Frankrigs UKA

Paven har gennem kardinalstatssekretær Cicagnani rettet et budskab til Frankrigs Unge Katolske Arbejdere, som afholdt landskongres fra 30. juni til 2. juli i Paris.

Den kristne arbejderungdom er som et ferment midt i arbejderverdenen, hedder det i budskabet fra Vatikanet. »I hjælper jeres brødre med at overvinde egoismens og materialismens fristelser og at opleve solidaritetens rigdomme, venskabet og retfærdighedsfølelsen i sin hele fylde og bidrager dermed til deres personlige selverkendelse og fører dem til Kristus, deres frelser.« Gennem de kristnes virke lærer de unge arbejdere i hele verden Kristi budskab og dets lægende kraft at kende, skriver paven og tilføjer: »Jeres vægelse er derfor i verden af i dag i første linie missionerende, et tegn på frelse, universalitet og enhed. At hjælpe jeres unge arbejdskammerater, at blive klar over deres guddommelige kald, at hjælpe dem til fuldt og helt at træde ind i kirken og dér bestå deres prøve som kristne såvel som ved arbejdet – det er jer mission«, slutter Paul VI, med formaninger til alle medlemmer af JOC stadig at være ægte mennesker, frie ansvarlige og solidariske arbejdere og glødende og engagerede kristne.

Sommerrejsens anden station er Tjeckoslovaklets dejlige hovedstad Praha, og på billedet ses byens rådhusplads. Tvillingtårnene er den katolske Tějn-kirkes, og kirken rummer vor store landsmand, Tycho Brahes grav. Byen kaldes med rette »den gyldne stad«, og man forstår kardinal Berans store sorg over at han skulle forlade den. få steder i verden er så mange af fortidens bygninger bevaret. Hvls man fjernede mennesker, biler og skilte havde man et perfekt sceneri til en film fra Trediveårskrigen.

(Foto: Hølge Kristensen)

katolsk ugeblad

28. JULI 1967
115. ÅRGANG

29
30

Pave Pauls møde med Athenagoras

Opinionsundersøgelse
eller protestaktion?

Requiem for
en snedronning

Hvad er
Shalom?

Olaf Pedersen professor

Hvor Tycho Brahe endte sine dage

Udvidet nummer: Koster i løssalg kr. 3,00 (incl. moms).

Grækenland atter med i den økumeniske bevægelse

PARIS — KUB privat

Athens nye ærkebiskop mgr. Ieronymus Kotsonis, har ved sin rejse til Konstantinopel fra den 8. til den 11. juni for at møde patriark Athenagoras tydeligt tilkendegivet sin vilje til, at Grækenlands kirke på ny skal være med i tidens økumeniske strømninger, skriver Informations Catholiques Internationales.

I de to prælaters nærmeste kredse har man glædet sig over resultatet af deres møde, der — siger en talsmand for Phanar — har vist, at ærkebiskoppen af Athen er enig med patriark Athenagoras i hans økumeniske program.

Ærkebiskoppen sagde for øvrigt selv under sit besøg hos Athenagoras: »Vi vil forene vore bestræbelser for at tage stilling til tidens store økumeniske bestræbelser, og vi vil sammen gå fremad med den fælles tro og tradition som kompas og vor kirkes kanoniske struktur som ledestjerne.«

Efter sin tilbagevenden til Athen udsendte ærkebiskoppen den 15. juni en erklæring, hvori han gjorde rede for sit syn på de ortodokses nuværende stilling i kristenheden.

»Vejen til kirkernes genforening er meget lang,« sagde ærkebiskoppen, »og selve spørgsmålet er meget ømtåleligt. Derfor må vi vise klogskab og tålmodighed. Men hvis alle de ortodokse kirker med det økumeniske patriarkat i spidsen går samlet fremad med kærligheden, vor hæv-

vundne tro og håbet om alle sammen at mødes omkring Kirkens helige stifter, kan vi med faste skridt bevæge os fremad ad denne vej.«

»For øvrigt er der talrige spørgsmål af almen interesse, hvorom alle kirkerne, hvilken trosretning de så end tilhører, kan samarbejde på at hjælpe menneskeheden til beslutsomt at gå løs på sine problemer. Den ortodokse kirke, som står midt imellem de romerske katolikker og protestanterne kan i denne forbindelse spille en betydelig rolle.«

Det sidste besøg en ærkebiskop af lagde i Konstantinopel, var for over femten år siden, da den græske kirkes primas, mgr. Theoklitos besøgte patriark Athenagoras. Efter den tid har den tidligere ærkebiskop af Athen, Chrysostomos, støttet af en del af hierarkiet og af visse religiøse samfund uden for kirken, af alle kræfter bekæmpet enhver åbning i økumenisk henseende, ligesom han personligt fremfor noget andet bebrejdede patriark Athenagoras den dialog, han havde taget op med Rom.

Imidlertid svarer ærkebiskop Ieronymus' beslutning om at genoptage en nær kontakt med Konstantinopel og om at tage del i den økumeniske dialog, til et ønske hos størstedelen af det græske folk og især hos lægteologerne og det store flertal af professorerne ved de teologiske fakulteter.

fuldstændigt klart for os, at den moderne bibelske, teologiske og liturgiske forskning har gjort det af med de tidligere polemiske formuleringer.«

Den vigtigste passage i erklæringen lyder således: »Det kristne folk, som gennem dåben og konfirmationen har del i Kristi præstedømme, skal være et levende offer, der frembæres for Gud. Dette offer finder sin fulde virkeliggørelse i Gudsfolkets præstelige frembærelse af det eukaristiske offer. En sådan sakramental frembærelse af offeret fra hele folkets side muliggøres ved den særlige funktion, der udøves af den ordinerede præst, som gennem sin vielse har fået fuldmagt til at gøre Kristi offer nærværende for hans folk.«

Paven under debat

Den anden store hindring, der står mellem anglikanerne og katolikkerne, og som Paul VI selv for nylig har hentydet til, er pavedømmet. Dette forklarer den bevægede modtagelse, der blev et af den nye episkopale ærkebiskop af Californien, dr. Kilmer Myers, fremsat forslag til del, hvori han erklærede, at alle kristne burde godkende paven som »den kristne families øverste hyrde«.

Dr. Myers fremsatte denne appel om enhed mellem protestanter og katolikker i det andet Vatikankoncil's ånd under en prædiken i den episkopale domkirke i San Francisco i overværelse af 3.500 troende, mens fjernsynskameraerne hvilede på ham.

»Faktisk har vi brug for paven,« sagde dr. Myers, »fordi vi i disse bevægede tider har brug for en fader, som kan udtrykke sig og vidne over for hele menneskeheden med ord som dem, vi finder i *Pacem in terris* og i *Populorum progressio*.«

Reaktionerne på denne appel strakte sig lige fra den varme anerkendelse fra den katolske ærkebiskop af San Francisco til den negative kommentar, der blev fremsat af den episkopale biskop af Chicago, der udtalte, at denne prædiken »ikke i mindste måde bidrog til at fremme enheden mellem de kristne«. En presbyteriansk præst i San Francisco udtalte, at »i en stor del af den kristne kirke betragter vi Jesus Kristus som den øverste hyrde«. Fra Vatikanets side er der ikke fremsat nogen officiel kommentar til prædiken.

Næste nummer kommer den 11. august — ligeledes som udvidet nummer

Enighed om eukaristien

Vigtig udtalelse fra anglikansk-katolsk kommission

PARIS — KUB privat

Katolikkerne og de episkopale (anglikanerne) i Amerika er nået til det resultat, at de er enige i deres opfattelse af eukaristien, idet begge parter betragter den som et offer, skriver det franske blad Informations Catholiques Internationales.

Den kommission, bestående af anglikanere og katolikker, der skal varetage det indbyrdes forhold mel-

lem de to kirker, har i begyndelsen af juni afholdt et møde i Milwaukee, hvorfra de har udsendt følgende erklæring:

»Efter en minutøs gennemgang af det andet Vatikankoncil's tekster, af rapporten fra Lambeth-konferencen i 1958 og af erklæringen »Faith and Order« fra den protestantiske episkopale kirke i USA, er det blevet

Paven, koncilet og cølibatet

»The Tablet« fremdrager episode på koncilet til belysning af den nye rundskrivelse

LONDON – KUB privat

En rundskrivelse behøver ikke at være det første – og heller ikke det sidste – ord om det emne, den handler om, og her danner Sacerdotialis Coelibatus ingen undtagelse. Det, der står i den, er hverken isoleret eller uforudset, hedder det i en kommentar i det konservative engelske blad »The Tablet«, hvis lederskribent fortsætter: Selv om paven har fulgt den sædvanlige fremgangsmåde ved udfærdigelsen af den og ofte har føjet sine personlige synspunkter ind i den, er det ingen hemmelighed, at materialet hidrører fra tre selvstændige kommissioner af sagkyndige fra forskellige dele af verden, som hver især repræsenterer deres specielle synspunkter, og at biskopperne også er blevet spurgt til råds, ligesom man har taget individuelle tilfælde i betragtning.

Den situation, rundskrivelsen er blevet til i, er alvorlig, idet betydelige mindretal af præster og lægfolk både i USA, og i Holland og andre steder har udtalt sig til fordel for gifte præster. Den må ses i sammenhæng med koncilet og er en del af den gennemgribende selvransagelse og den radikale fornyelse, Kirken selv har pålagt sig.

Det er faktisk en fremadskuende tekst, som indeholder stærkt tiltrængte reformer med hensyn til uddannelsen på seminarierne, udvælgelsen af kandidater til præsteembedet (hvor til der vil kræves udtalelser af både læger og psykologer) og mange andre forholdsregler, som ikke så meget går ud på masserekrutering som på at forme en elite. For at lette arbejdet og præstemangelen vil man indføre gifte diakoner og andre hjælpere til alle præstelige funktioner undtagen lige at læse messen og høre skriftemål. Dekretet om genindførelsen af diakonatet er faktisk det naturlige supplement til rundskrivelsen.

Hen imod koncilets slutning opstod der en bevægelse blandt koncilfædrene, som ikke gik ud på at ændre den eksisterende kirkelige lovgivning, men hvis formål det var at skabe en hjælpegestlighed af gifte mænd, som

skulle bistå og samarbejde med præsterne, som stadig var forpligtede til at leve i cølibat. Bevægelsen havde ikke sit udspring i den østlige kirke, som altid har haft en sådan ordning, men fra den modsatte kant af verden, fra Sydamerika.

Latinamerika

Biskop Koop af Lins i Brasilien, som er hollænder af fødsel, ønskede at udtale sig om emnet, men hans indlæg blev standset af moderatorerne, som ikke anså det for tilrådeligt at drøfte sagen offentligt. Alligevel gik biskop Kooops manuskript rundt, og det blev også refereret i pressen. Biskop Koop henviste til Kirkens forfald i Latinamerika og den mangel på kald, som man enten kunne betragte som årsagen til og resultatet af dette forfald. Latinamerika udgør en tredjedel af hele Kirken, men dens præsteskab udgør kun 6 pct. af de præster, der findes i verden. Omkring år 2000 ville der være 600 millioner mennesker i Sydamerika, og man ville til den tid have brug for 120.000 præster, hvis bare der skulle være en præst for hver 5.000 indbyggere. I Brasilien havde 60 millioner af de 80 millioner indbyggere ingen præster. Biskop Koop foreslog derfor, at koncilet skulle give adgang til at ordinere mænd, der havde været gift i mindst 5 år, og hvis karakter og baggrund tydede på, at de var egnede som hjælpere for den bestående præstestand.

Det sivede snart ud, at flere latinamerikanske prælater øvede indflydelse på paven for at få ham til at standse den stadig voksende bevægelse, biskop Koop havde sat i gang. Paven skrev i denne forbindelse et brev til kardinal Tisserant, som blev læst op i koncilaulaen. I dette brev stod der, at selv om der var talefrihed på koncilet, var det hans personlige overbevisning, at dette emne ikke var egnet til offentlig drøftelse. Paven agtede ikke alene »at bevare den gamle, hellige og af forsynet bestemte lov, – han ville også fremme overholdelsen af den, for at præster-

ne helt og af et fuldt hjerte kunne give sig selv i Kirkens og sjælens tjeneste.« Hvis nogen af koncilfædrene ønskede at udtale sig om spørgsmålet, stod det ham frit for skriftligt at indgive sine betænknings.

I virkeligheden havde koncilfædrene, allerede et øjeblik før dette brev blev læst op, indirekte stemt til fordel for cølibatet, idet de havde stemt om den passage i skemaet om præsternes uddannelse, hvor det understreges, at cølibatet snarere må betragtes som en gave fra Gud end som en lov, og at man først måtte forpligte sig til det i en moden alder. Men samtidig havde koncilfædrene et par dage i forvejen vist, at de ikke på nogen måde underkendte ægteskabet som sådant, idet 1598 koncilfædre mod 629 havde stemt til fordel for gifte diakoner.

Man kan så desuden sige, at ligesom cølibatet »faktisk er det ældste eksempel på en generel lovgivning, baseret på pavens myndighed til at udstede forordninger og på et samarbejde mellem Rom og alle biskopperne i fællesskab«, er det også det nyeste.

Den hengivelse af ens eget jeg, som præsternes cølibat indebærer, er den ene side af en medalje, hvis anden side er den selvhengivelse, som det kristne ægteskab indebærer. Begge dele er så fuldstændige, så krævende, så byrdefulde, giver så meget til gengæld og er alligevel så vanskelige, at der ikke bliver noget til overs til krav af den modsatte art. At aflægge cølibatsløfte betyder ikke, at man fornægter kønnet og den fylde, der ligger i at leve efter det. Tværtimod! Ingen vil kunne underkende eller benægte de vanskeligheder og skuffelser og i det hele taget alle de triste alternativer, man kan komme ud for, hvilken vej man så end vælger. Man kan kun håbe, at denne nye understregning både af præstens menneskelighed og af lægfolkets præstedømme vil føre dem sammen i gensidig medfølelse og forståelse.

Pavens rejse til Tyrkiet

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HÆLGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:
Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Ka-
tolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle
16, København F, telefon GO 4895.
Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne
incl. moms.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Når pave Paul VI har ønsket at rejse til Tyrkiet, har det først og frem-
mest været for at besøge den græsk-ortodokse kirkes overhoved, patri-
ark Athenagoras af Konstantinopel (tyrkisk: Istanbul). Det er i sig selv ene-
stående, at paven – hvem man tidligere måtte *komme til i hans egen bolig*, hvis
man ønskede at tale med ham – aflægger en visit – oven i købet hos overhove-
det for et andet kirkesamfund. Da patriarken og paven sidst mødtes, var det på
»neutral« grund, rent kirkeligt set – i Jerusalem januar 1964. Patriarken
Athenagoras har ofte udtrykt et klart ønske om at besøge pave Paul VI i
Rom, men han er hidtil blevet forhindret – dels af kredse indenfor den orto-
dokse kirke, der synes, patriarken er gået alt for vidt i sine økumeniske be-
stræbelser, dels på grund af det spændte forhold mellem patriarken og den
tyrkiske regering.

Hvad de økumeniske problemer angår, er det ved at lysne. En af de stær-
keste modstandere af samtale med Rom er den græske kirkes tidligere
overhoved, Chrysostomos, som imidlertid af det nye regime i Grækenland er
blevet afsat som ærkebiskop. Grækenlands nye ortodokse primas, Ieronymos
Kotsonis, er mere velvilligt indstillet overfor de økumeniske bestræbelser, og
han har netop – lige før pavebesøget – besøgt patriarken af Konstantinopel,
og det må formodes, at det forestående pavebesøg har været på programmet
for samtalerne mellem de to fremtrædende ortodokse kirkefolk.

Patriarken Athenagoras' forhold til det land, hvori han bor, har i høj grad
været belastet af det spændte forhold mellem den græske og den tyrkiske
verden på grund af forholdene på Cypern, hvis præsident jo også er en
ortodoks gejstlig, Makarios. Det har sikkert betydet noget for pavens rejse-
planer, at Ankara snarere end Istanbul er Tyrkiets hovedstad, idet Paul VI's
tilstedeværelse i Tyrkiet således ikke ville få karakter af statsbesøg. Paven mød-
tes dog med Tyrkiets præsident den 25. i Villa Sale Koskunde i Istanbul. Det
formodes, at patriarken Athenagoras og paven ved siden af de rent teologiske
drøftelser har haft spørgsmålet om Jerusalems fremtid på programmet. En
pavelig udsending, Angelo Felici, er netop vendt tilbage fra Jerusalem, hvor
han bl. a. har ført forhandlinger med repræsentanter for den israelske rege-
ring. Vatikanet har været meget tilbageholdende med udtalelser oven på
drøftelserne.

Pave Paul VI har under sit to dages ophold i Tyrkiet også besøgt Efesus.
Apostelen Johannes skal have levet her sine sidste år, og det samme
siger visse overleveringer om Jomfru Maria.

Et konstruktivt bidrag?

Franciskanerpater Johannes Jong kommenterer teksten til den aktion, der går under navnet opinionsundersøgelse vedrørende Katolsk Ugeblads redaktionslinje

For et par uger siden fik sognepræsterne en skrivelse tilsendt fra et udvalg, der, som det hed, ville lave en »landsomfattende opinionsundersøgelse blandt katolikkerne vedrørende Katolsk Ugeblads redaktionslinje«. Til det formål vedlagde man en tekst, hvortil der skulle skaffes underskrifter. Yderligere fulgte en liste med af personer, der allerede havde underskrevet.

Det er mig en gåde, hvordan man kan kalde sådan en aktion for en opinionsundersøgelse. Hvis man vil undersøge en gruppes, i dette tilfælde katolikernes, opinion, skal man lave en repræsentativ stikprøve. Det kan gøres på mange måder. En af de letteste er vel, at tage alle personer der for eksempel har samme fødselsdag, eller hvis navn begynder med et bestemt bogstav. Altså at man udvælger personerne efter et kriterium, der ikke har noget at gøre med den sag man vil undersøge. Derefter forelægger man nogle ikke-suggerende spørgsmål og undgår at styre svarene i en bestemt retning. Når der så er blevet spurgt et par hundrede personer, analyseres svarene, og på den måde får man et ret godt billede af, hvordan opinionen er i befolkningen. Ugens Gallup i Berlingske Tidende er meget lærerig i den henseende.

Det, som udvalget laver, er ikke en undersøgelse, men en aktion. Man udsender en liste med underskrifter af mere eller mindre kendte personer, med deres fulde navn og stilling. Når denne liste præsenteres for kandidat-underskrivere, vil der være adskillige, der stod tvivlende, eller der måske ikke ønskede at være med, men som nu giver sig, for når den og den allerede har skrevet under, skal det nok være rigtigt. Dertil kommer, at man ikke, som i en rigtig opinionsundersøgelse, har mulighed for at modificere sit svar, ved at gå ind for nogle enkelte spørgsmål og afvise andre. Derfor er der ingen der kan kontrollere, hvad disse underskrifter egentlig er værd. Natur-

ligvis er det helt udelukket at vide noget om, hvor mange der har nægtet og erklæret sig uenig med aktionen. Måske kan det virke ret imponerende med et antal underskrifter, men når man ser lidt kritisk på tingene, må man sige, at den slags aktioner er komplet værdiløse.

Ganske bortset fra de underskriftsamlende aktioners værdi eller mangel på samme, er der også al god grund til at sætte en række spørgsmålstejn ved aktionen omkring Ugebladet. Den tekst, man vil sende til biskoppen, er langt fra klar. Det begynder allerede med den indledende sætning: »Undertegnede ønsker over for biskoppen at udtrykke vor dybe bekymring over den redaktionelle linje i Katolsk Ugeblad.« Er man bekymret på egne vegne eller på andres? I første tilfælde kan man jo afbestille bladet, og det at være bekymret på andres vegne skal man være lidt forsigtig med.

Teksten fortsætter: »Bortset fra den stærkt politiserende linje, der ofte er fremherskende på bekostning af bladets pastorale opgave over for

stiftets katolikker, er den teologiske og politiske information præget af en tendentiøs ensidighed.«

Det er en hel mundfuld, men hverken særlig klart eller konkret. At bladet skriver om Vietnam eller om andre problemer er vel ganske naturligt. Vi kommer vel ikke uden om, at man som kristen, både individuelt og i fællesskab, også har et ansvar på disse områder, når både paven og den tyske kirkeleder beskæftiger sig med konkrete politiske problemer. Derfor er det svært at se, hvordan man kan stille bladets omtale af politiske problemer op mod den pastorale opgave. Og hvad mener man med »tendentiøs ensidighed«? For meget højreorienteret eller for stærkt til venstre, for progressivt eller for konservativt? Selv om man nok kan gætte sig til udvalgets opfattelse, ville det have været godt, hvis man havde udtrykt sig lidt mere konkret.

Udvalget mener videre, at »af et nyhedsorgan med ugebladets monopolstilling i stiftet kan man med føje vente en mere loyal afvejning af informationsstoffet, såvel af hensyn til bladets læsere som af ansvarsfølelse over for landets øvrige befolkning. Hertil kommer, at det presse-etiske niveau, især med hensyn til den generelle overbetoning af teologisk, kirkeligt og politisk konfliktstof er uværdigt.« Den sidste sætning må vel ses som en nærmere forklaring af den første. Hvad angår politisk konfliktstof bringer både aviser, radio og fjernsyn så meget, at ugebladets stillingtagen hverken gør fra eller til.

Hvad det kirkelige og teologiske angår, må man sige, at bladet er meget mådeholdende. For bare at nævne et eksempel: Den 19. april bragte det amerikanske ugeblad »The National Catholic Reporter« en rapport som studiekommissionen for familieplanlægning havde sendt til paven. Foruden en flertalsbetænkning var der også en mindretalsrapport.

Fortsattes side 21

OPINIONSUNDERSØGELSENS LEDE-TEKST

Til biskop Hans L. Martensen.

Undertegnede ønsker over for biskoppen at udtrykke vor dybe bekymring over den redaktionelle linje i Katolsk Ugeblad.

Bortset fra den stærkt politiserende linje, der ofte er fremherskende på bekostning af bladets pastorale opgave over for stiftets katolikker, er den teologiske og politiske information præget af en tendentiøs ensidighed.

Af et nyhedsorgan med ugebladets monopolstilling i stiftet kan man med føje vente en mere loyal afvejning af Informationsstoffet, såvel af hensyn til bladets læsere som af ansvarsfølelse over for landets øvrige befolkning. Hertil kommer, at det presse-etiske niveau, især med hensyn til den generelle overbetoning af teologisk, kirkeligt og politisk konfliktstof, er uværdigt.

Disse beklagelige forhold kan efter vor mening kun bringes til ophør gennem en radikal ændring af den redaktionelle sammensætning.

Requiem for en snedronning

Af Finn Lyngé O.M.I.

V i sejler langsomt gennem luften langs bjergsiden ned mod den lille sø, som ligger indrammet af fjeldene lige syd for Søndre Strømfjord luftbase. Nedstigningsvinklen er stejl, den grønne, mosklædte fjeldside glider jævnt af sted under os i et par hundrede meters afstand, og vi begynder at kunne skelne de svage krusninger på søens fine glatte flade, som den kommer lige imod os. Pludselig hoster motoren, kommer i gang igen, hoster... og går i stå. Piloten, pastor Tom Killeen, kaster et hurtigt blik på brændstofindikatorerne og rykker i gashåndtaget. Så hoster den igen, og kommer i gang igen... et par sekunder. Så i stå igen. Fjeldsiden kommer lidt nærmere, og søen dernede kommer meget hurtigt nærmere. Killeen rykker i gashåndtaget igen. Ingen reaktion fra motoren. Propellen snurrer i tomgang i den kraftige modvind. Søen kommer lige imod, meget hurtigt. Så vender Killeen sig om i førersædet og siger i et roligt, omend lidt undrende tonefald: »Du, hvad skal jeg gøre? Motoren vil ikke!« – Jeg svarer, vist med en slet dulgt utålmodighed: »Hvad ved jeg?! Jeg er ikke pilot! Få den i gang!« – Killeen retter hurtigt maskinen op i svæveflugt og gør klar til pontonlanding på søen. Ikke så snart er flyet rettet op i luften før motoren kommer i gang igen helt af sig selv, og vi kommer ned på søen i en fin, fjerlet pontonlanding. – Og der ved bredden står da så vore venner fra basen for at tage imod os...

Lidt af en forskrækkelse var det jo, det kan ikke nægtes. Der var ellers blot sket det, at brændstofførslen fra vingetankene havde svigtet et øjeblik p.g.r. af den for stejle nedstigningsvinkel. Men Snedronningen viste, hvad hun duede til. Hun klarede den fint som svævefly, og det endda fuldt lastet med to mand og bagage.

Nej, flyet var der ikke noget i vejen med. Det var – og er – der derimod med Grønland. At flyve sportsfly i Grønland er nu engang ikke det samme som at gøre det i Skovlunde. Det voldsomme bjergterræn er ikke bare et skrækindjagende syn fra luften i den lille tosæders sejl-dugsflyver, men skaber også et ligeså uberegneligt som usynligt virvar af lufthuller og op- og nedvinde. Når dertil kommer de vældige afstande, som gør at man må regne med muligheden af at skulle igennem to-tre forskellige slags vejr i områder, som ingen meteorologer kan udtale sig om, at sandsynlighedsberegningen over vejrforhold, oversining og tø eller frost på ferskvandssøer og fjordis må kombineres med den korte flyvetid som polarvinterens få dagtimer giver een, og at der langs hele den knap 2000 km sparsomt beboede vestgrønlandske kystlinie kun findes to regulære landingsbaner, hvor behørig teknisk bistand kan påregnes – ja, så forstår man måske, at der må anden og mer erfaring til, end man kan opnå i luften over Nordsjælland, eller selv i Illinois og Missouri.

Den erfaring har vi nu indhøstet – men den har været dyr. Den har kostet os vor Snedronning. To gange i det forløbne år gik det galt. Begge gange var der to præster om bord, og begge gange slap de mere eller mindre mirakuløst for alvorlig le-gemsskade.

Først i Jakobshavn i Nordgrønland. Det var sidste efterår. Her var der en lille katolsk menighed, som ikke havde set en præst i lang tid. Turen gik fra Godthåb og tog i alt lidt over tre timer. Efter en ubeskriveligt pragtfuld indflyvning over Jakobshavn Isfjord, hvor den nordlige halvklodes mest aktive bræ hvert døgn pumper sine 40 millioner tons is ud i Diskobugten, lagde vi an til landing på en ferskvandssø et par kilometer bagved byen. Det var en fin landing, men forskellige forhold forårsagede, at det blev besluttet at flytte til en anden, lidt mindre sø nærmere byen. Her gik det galt. I lav højde kom maskinen ind i en af de uberegnelige nedvinde og blev tvunget lige ned over jordoverfladen. Piloten gjorde et forgæves forsøg på at rette den op, så fik den ene ponton fat i grønsværen (det var et mosedrag ned til søbredden), hvorpå Dronningen sprang et stykke hen over mosen og så ellers pløjede sig ned i den. Da hun omsider holdt, halvt i vand, halvt i mosegrund, var pontonerne vredet ud til siden, planstøtterne krøllede, propellen knubset og bøjet, vindspejlet gennemhullet. Vi sprang ud og løb op på klipperne og ventede på at motoren skulle bryde i brand og antænde vingerne, der var revet af, fyldt med benzin... Det skete dog ikke.

Det lyder slemt, og var det også – men dog ikke værre, viste det sig, end at pastor Killeen efter at have telegraferet efter nogle reservedele kunne sætte den sammen igen og få den i flyveklar stand i løbet af nogle uger. Ikke for intet havde han tilbragt det forgangne år på flyvemekanikerkursus i USA. – Om han havde gjort denne indsats, hvis han havde vidst, hvad der ventede vor Snedronning nogle måneder senere, det er så et andet spørgsmål...

Jakobshavn, lørdag eftermiddag den 27. august 1966.

Jule- og nytårsdagene kom, og Snedronningen klarede hele Vestgrønland i fin stil fra Qutdliggssat i nord til Julianehåb i syd, denne gang på ski. På en enkelt undtagelse nær (Egedesminde) blev julemessen bragt rundt til alle katolikkerne i hele Vestgrønland i løbet af en uge – og vor ønskedrøm var blevet opfyldt. Det blev dog en kortvarig herlighed. Den 15. januar startede Killeen og Kons fra Narssarsuaq flyveplads i Julianehåb distrikt. Landingsbanen var blevet ryddet for sne, og Snedronningen måtte derfor starte fra flyverampen og på tværs af startbanen, hvor der lå sne nok til en skistart. Umiddelbart efter starten så det imidlertid ud, som om hun ikke ville stige hurtigt nok, og der var fare for kollision med nogle telefonpæle længere ude. Dronningen blev derfor bragt ind i et skarpt sving i lav højde, altid en meget farlig manøvre, gik ned, ramte en jordvold, slog en kolbøtte, skred ud og havnede så på ryggen – hvor hun så lå og jamrede sig, totalt smadret. Heller ikke denne gang skete der noget alvorligt med præsterne om bord. Det tog nogle minutter at få piloten ud af den sammentrykte førerkabine, og det viste sig at han havde pådraget sig nogle ansigtsslæsioner og en rygskaide. At det kun tog halvanden måneds hospitalsophold at forvinde disse skader må siges at være særdeles billigt sluppet.

Men vor Snedronning fik altså ikke lov at slippe. Og skal der nu gøres status over dette eksperiment, bliver konklusionen kort og godt: aldrig mere! Aldrig mere et toszeders vingefly, som man er helt alene om at flyve, vedligeholde, reparere, finde landingsbaner til, udlægge benzindepoter for. Dette har været et pionerforsøg. Aldrig før har nogen prøvet at ligge i privat luftfart op og ned ad den grønlandske kyst i vintermånederne i en lille sportsflyver; nu er det blevet forsøgt, og fundet at overskride grænserne for det praktisk forsvarlige, hvis man skal holde en vis rimelig sikkerhedsmargin.

Den forgangne vinter har været streng at komme igennem her i Grønland. Vejret har været usædvanlig hårdt, med endeløse perioder af snestorme, med urimelige mængder af pakis til havs, med misfangst i nord-distrikterne og med tusinder af får døde af sult i syddistrikterne. Skibsfarten har været hårdt ramt med ikke mindre end 13 totalforlis, med mange menneskeliv tabt og med

JEG LIGGER OG TÆNKER PÅ ...

alle de ikke mindre end 483 forskellige bogtitler, som sognebiblioteket i Godthåb nu har at byde på. Det kan vi takke de mange velvillige givere for, som svarede på appellen i Katolsk Ugeblad for lidt over et år siden. Deres gavmildhed har ikke været forgæves. Om ikke præsterne på Grønland er i stand til at komme rundt til katolikkerne så hyppigt som ønskeligt er, så har man dog nu et sted at skrive hen, hvis man er i bekneb for god læsning.

Vi her på Grønland kan ikke klare os uden hjælp fra jer nede i Danmark. Og jeres hjælp betyder mere for os end den blot materielle side af sagen. En på en måde langt vigtigere støtte er det simpelthen at vide, at der er nogen som står solidarisk med en.

En særlig tak skylder vi Liobasøstrene på Frederiksberg for at have organiseret denne bogindsamling og ekspederet bøgerne herop.

Tak til jer allesammen!

Katolikkerne på Grønland

mange fartøjer mere eller mindre alvorligt beskadigede. Lufttrafikken er sluppet lidt billigere med 7 civile flystyrt, mærkværdigvis uden at noget liv er gået tabt. – At starte et privat flyprojekt i denne del af verden er ikke noget man slipper ustraffet fra.

Og dog har det været nødvendigt. For kan vi affinde os med at have et sogn, hvor vi ikke kan sikre

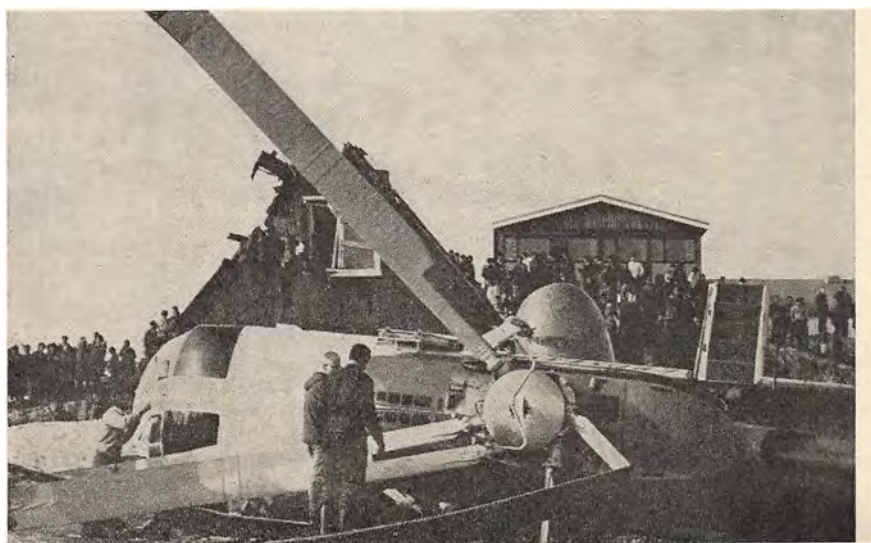
katolikkerne så meget som blot en messe til jul og til påske? – Her står vi fortsat overfor et uløst problem.

Snedronningens requiem er sunget. Men hendes opgave står stadig tilbage som en udfordring.

Et flystyrt eller to betyder ikke afslutningen på al flyvnings historie. »Om et håb eller to blev brudt, glimter et nyt i dit øje...«

Finn Lynge OMI

Det kan også gå galt for andre. En af Grønlandsfly's store Sikorsky S-61 helikoptere styrtede i Godthåb by lørdag eftermiddag den 13. maj. Utroligt nok kom ingen noget til. Den katolske præstebolig ses i baggrunden, ca. 50 m fra styrtstedet. Ulykken skyldtes en svigten i det hydrauliske styresystem.

Jeg deltog i en af Shalom- gruppens agaper

Odjik er en landsby, der ligger nogle kilometer fra Utrecht. Hvis man går rundt om kirken, kommer man til en lille plads, omgivet af små nye huse med store vinduesrunder. I et af disse huse – som i øvrigt på ingen måde adskiller sig fra de øvrige – er det at Shalom-gruppen hver fredag kl. 19 holder sine berømte »agaper«.

For at være med behøver man blot at anmelde sig telefonisk inden kl. 13. Er der plads, er man velkommen. Hvis ikke må man vente til en anden gang, for der er kun plads til omkring 30 mennesker ved bordet.

Man kommer som til venner. Man bliver ført ind i mødesalen, hvor man bliver budt på kaffe (det er i Holland, vi befinder os). Så bliver man forestillet for de øvrige gæster. Min sidemand er ingeniør. Er han katolik eller protestant? Det fik jeg aldrig at vide. Det spørgsmål er ikke af særlig interesse her på stedet. Det gør ingen forskel. Og den herre? Og den dame? Til sidst får jeg dog at vide, at den dame, der sidder ved siden af mig, er gift med en protestantisk præst nord for Amsterdam. Både hun og hendes mand ville gerne komme noget oftere, men hendes mand plejer at skrive sin søndagsprædiken fredag aften. Men i dag kunne de altså komme.

Den katolske kirke i Holland er for øjeblikket præget af stærke strømninger, hvoraf nogle allerede nu genspejler den hollandske »katolicisme år 2000«, mens andre, hvis tilhængere overalt vejrer kætteri og skisma, simpelt hen er en tilbagevendende til det 19. århundredes »kamp mod modernismen«.

Shalom-gruppen indtager en fremtrædende plads blandt de »sidste nyheder i Holland«. Nogle fotografier af et »eukaristisk måltid«, der i Paris Match blev offentliggjort med titlen »den nye messe«, har været nok til at vække umådelig opsigt over hele verden.

Både fjernsyn, presse og radio er kommet til Shalom for at se, hvad der foregår. Og i Rom har det råd, der skal tage sig af de liturgiske reformers omsættelse i praksis, og Rituskongregationen rørt på sig og har i fællesskab som følge af den omtalte reportage udsendt en advarsel mod vilkårlige ændringer og fornyelser. Og endelig er der fra offentlighedens side kommet talrige – ofte harmefulde – reaktioner.

Men for det første har man, hvad fotoreportagen for øvrigt gav god anledning til, sammenblandet vidt forskellige ting: der er ingen som helst forbindelse mellem »agaperne« i Shalom og for eksempel brugen af guitar under messen. Og for det andet er det beklageligt, at de fleste af kommentatorerne ikke har skelnet mellem det, der i meget forenklet form er blevet offentliggjort, og det, der i virkeligheden er sket, og som de for øvrigt kun kender fra selve den artikel, som de angriber.

Det, det egentlig drejer sig om, er altså at få at vide, hvad disse »agaper« i virkeligheden er. Er det broderlige måltider? Eukaristiske måltider? Økumeniske ceremonier? En sekterisk liturgi? Den eneste måde at få det at vide på, var selv at deltage i en af Shalom-gruppens sammenkomster i Odjik, som Jean-Pierre DUBOIS-DUMÉE gjorde det for Informations Catholiques International, Paris.

Gæsterne, både mænd og kvinder, er mest unge. Der er en del udlændinge, – en tysk musikstuderende, en australier, en amerikaner og en lille gruppe damer fra San Salvador.

Nu er tiden kommet, hvor bordformanden synes, at måltidet skal begynde. Man sætter sig til bords i det tilstødende værelse uden nogen bordplan. Ved siden af min tallerken – som ved alle de øvrige – ligger der et sanghæfte, udgivet af Shalom-gruppen. (Der er både katolske og protestantiske salmer mellem hinanden.) På bordet er der i Z-form arrangeret en brødkurv med flûtes og nogle karaffer rødvin.

Agapens leder ønsker os først velkommen på hollandsk, engelsk og fransk. Han beder os undskyldte, at han må tale mest hollandsk, da de fleste af de tilstedeværende er hollændere. Jeg lægger straks mærke til hans utvungne optræden. Under måltidet kommer han med flere spøgefulde bemærkninger. Men samtidig har vi alle sammen en fornemmelse af, at det vi gør, er meget alvorligt. Først bliver der læst et stykke af brevet til korinterne, og derefter læser nogle af deltagerne forskellige tekster, hvoraf en stammer fra Kirkernes Verdensråds møde i Genève, mens en anden er en amerikansk

tekst om teknikken og troen. Og ind imellem synger vi salmer.

De bryder brødet

Efter at bordformanden har mindet om, at vi nærmer os påskeoktaven, læser han beretningen om disciplene fra Emmaus, som genkendte Kristus på brødbrydningen. Så tager han brødet og bryder det i to stykker, som han giver videre til sine sidemænd, som derefter bryder dem osv. Da det er gjort, skænker de, der sidder nærmest ved karafferne, vin i glasset til deres sidemænd. Bordformanden og alle de tilstedeværende løfter glasset og siger »Shalom«. Og så spiser alle et par minutter i stilhed.

Så kommer samtalen i gang igen – enten om det emne, der er på dagsordenen (den dag var det revolutionsteologien) eller om et andet emne. Samtidig fortsætter måltidet. Der er ris, salat og frugt. Efter samtalen udveksler man oplysninger. En af deltagerne læser noget om guerillakrigens teknik (i forbindelse med dagens emne: revolutionen). En amerikanerinde fortæller, hvorfor hun har deltaget i Selma-marchen i USA og i kampen mod racediskriminationen. En anden læser nogle uddrag af rundskrivelsen om udviklingen og freden.

Kristne samlet i Herrens navn.

Og endelig er der under måltidets sidste del – hele tiden afbrudt af salmer – en lang og smuk fælles bøn, der bliver læst en tekst fra evangeliet som svar på dagens begivenheder, og der afholdes en kollekt til fordel for nødlidende i verden (den dag er det til fordel for flygtningene i Mozambique), hvorefter alle i fællesskab beder Fadervor. Da måltidet er forbi, fortsætter samtalen i det tilstødende værelse.

Denne beretning må suppleres med forskellige bemærkninger. For det første var der den dag ikke tale om nogen konsekration. Konsekrationsordene blev ikke udtalt. Lederen af måltidet foretog ingen velsignelse. For øvrigt hørte jeg senere, at det var en lægmand, som var leder af borgmesterkontoret i Dordrecht.

Men det sker, at konsekrationsordene udtales. (Selv om agaperne er ens, hvad stil og rytme angår, følger de ikke noget en gang vedtaget ritual. Det er lederen, der sammen med et par andre vælger læsningerne og tilrettelægger måltidets forløb.) Det sker også, at det er en præst, der udtaler dem, fordi medlemmerne af Shalom-gruppen leder måltidet efter tur, hvad enten de er katolske præ-

ster, protestantiske præster eller lægfolk, og det gør, at det hele bliver så meget vanskeligere at definere.

Alt, hvad jeg sammen med pastor Laurentin (Figaro, 22. februar 1966) kan sige, er, at når konsekrationsordene faktisk udtales, sker det som med de øvrige ord »snarere i form af en læsning end af et ritual«. For øvrigt anerkender Shalom-gruppen ikke, »at officielle ledere af gudstjenesten (de katolske og protestantiske præster) har en særlig myndighed, men er snarere af den opfattelse, at ceremonien udføres af menigheden som helhed«.

Der er altså ikke noget mærkeligt i, at de hollandske biskopper har været tilbøjelige til ikke at betragte disse måltider som messer, men som almindelige agaper (14. januar 1967), ... og der er heller ikke noget mærkeligt i, at Rom har anset det for nødvendigt at udsende en advarsel (hvori der ikke udtrykkeligt er tale om Shalom-gruppen, men som næsten med vished tager sigte på den såvel som på flere andre). Denne tøvende holdning viser, hvor kompliceret – for ikke at sige forvirrende – hele spørgsmålet er.

Mere end en ihukommelse

For Shalom drejer det sig om noget mere end blot en ihukommelse af Herrens død. Medlemmerne af gruppen taler selv om konsekration og realpræsens.

Hvad skal man så forstå ved det? Jeg tror, forklaringen er denne: Shalom-gruppen bruger hverken kategorier fra katolsk eller protestantisk tankegang. Den ligger helt uden for begge dele. Det, der for den er det vigtigste, er, at når kristne er forsamlede i Herrens navn (hvilket ubestrideligt er tilfældet), er han ifølge evangeliets ord selv til stede – og det er en virkelig tilstedeværelse, en realpræsens, det drejer sig om.

I et interview til det franske blad *Opinion publique* har en katolsk præst, der tilhører Shalom-gruppen udtalt: »For os er realpræsensen ikke et spørgsmål, der kan behandles isoleret. Realpræsensen ligger for os i selve måltidet i hele dets sammenhæng med alle vennerne, der har forenet sig i brødet, i verden, til Herrens ihukommelse ... Det er en virkelig tilstedeværelse, omend ikke i fysisk forstand.«

HVAD ER SHALOM?

Shalom er et hebraisk ord, som betyder fred og iøvrigt betegner alt godt: retfærdighed, velvære, glæde. Paul VI brugte det på sin rejse i Det hellige Land som afslutning på sine gode ønsker til de israelske myndigheder.

Dette ord har den lille hollandske gruppe, som de sidste måneder har været så stærkt omtalt på grund af en fotoreportage i det franske blad *Paris Match*, valgt som sit navn og sit slogan. I virkeligheden har Shalom-gruppen eksisteret i flere år. Den blev dannet i 1953 ved et møde mellem forskellige grupper af katolikker og protestanter.

Shalom-gruppen er kendt uden for Holland på grund af sine »agaper«. Men selv om disse agaper er dens mest kendte – og omdiskuterede – ydre tegn, er de ikke det eneste. Agaperne må ikke adskilles fra gruppens øvrige virksomhed. Shalom-gruppen har således udgivet en række hæfter til brug ved et økumenisk korrespondancekursus (ca. 15 hæfter pr. år og 3000 elever).

Desuden arrangerer den økumeniske sammenkomster i landsbyen Odijk og andre økumeniske møder (for protestanter og katolik-

ker). Siden 1963 har den udgivet et månedsblad, »Sjaloom«, der udkommer i et oplag på 5000 eksemplarer. Og endelig har gruppen ikke alene økumenisk sigte, – den beskæftiger sig også med almenmenneskelige problemer såsom krig, underudvikling osv. Den vil være med til at skabe en ny og bedre verden. Den retter henvendelser til de politiske myndigheder. Og den har ikke-kristne med i sine eksperimenter og sit forsøg på at finde frem til problemernes løsning.

Shalom-gruppen har 31 medlemmer (hollændere og nogle få belgiere). Ca. halvdelen er katolikker (deriblandt også præster) og halvdelen protestanter (deriblandt også protestantiske præster). De ikke-gæstlige medlemmer kommer fra alle mulige erhverv. To af dem er ansat som fastlønnede funktionærer, der tager sig af huset i Odijk. Et par andre bor også der i byen, mens de øvrige bor i forskellige større byer såsom Amsterdam, Utrecht, Haarlem, Breda, Haag, Brüssel, Rom, Genève osv. Gruppen har sit øverste sekretariat i Odijk (Holland), og desuden har den et sekretariat i Louvain (Belgien).

Fritz Florin O.P.

Dominikanerpater Fritz Florin kom til Danmark i september 1965. Nu, 2 år senere, forlader han til dels Danmark igen, idet hans tid fra nu af vil blive delt mellem Danmark og Flandern, hvor han skal være medstifter af et nyt institut for pastoralteologi. Ved dette institut skal pater Florin lede afdelingen for økumeni. Hans ophold her i Danmark har været af betydning, idet han har været og stadig er nøje knyttet til det økumeniske arbejde. Pater Florin har således været et aktivt medlem af Københavns Kristelige Studenterbevægelse, hvor han har sæde i udvalget for mission og økumeni. En af de væsentligste grunde til, at pater Florin kom til Danmark, var hans doktordisputatsstudier, der også har økumenisk perspektiv, idet emnet for disputatsen er forholdet mellem Luther og Kierkegaard med særlig vægt lagt på disse to teologers forståelse af forholdet mellem det menneskelige og det kristne.

– *Er det institut for pastoralteologi, De skal være medstifter af, en nyskabelse inden for katolsk ordensliv?*

– Ja, det må man vist sige. Grundlaget for instituttets arbejde er de erfaringer og den metode, vi har hentet i den økumeniske dialog. Det drejer sig om at skabe et miljø, hvor kristne og ikke-kristne kan mødes for i al saglighed at drøfte fælles problemer. Her vil den atmosfære, jeg har oplevet i Ordrup, sikkert komme til at stå som model. Den indhøstede erfaring skal nu bruges på et bredere plan, idet instituttets mål skal være dels at skabe nærmere kontakt mellem protestanter og katolikker i Nordeuropa, – dels at formidle en kontakt med f. eks. Humanistisk Forbund, der spiller en me-

Foregriben af økumenien

Man skulle mene, at de katolikker og protestanter, der tilhører Shalom-gruppen, ud fra dette er frit stillet med hensyn til at fortolke måltidet, således som de opfatter det ud fra deres religiøse synspunkt. Shalom som sådan tager ikke stilling til det, eftersom den ikke sætter sig fast på noget konfessionelt synspunkt. Og deltagerne bliver for øvrigt ved med at praktisere deres tro. »Om søndagen går jeg til messe, som jeg plejer,« sagde et af de katolske medlemmer af gruppen.

»Vores specielle mål,« står i ovennævnte interview, »er at foregribe økumenien. Vi vil vise, at det på det økumeniske område, hvad angår kontakten mellem kirkerne for enhedens sag og især kontakten mellem Kirken og verden, for at Kirken på en ny måde skal blive engageret i verden, er nødvendigt at gøre noget i form af en direkte indsats. Vi vil vise, at der, når man som gruppe engagerer sig i dette arbejde, åbner sig nye muligheder. Enheden opstår, når man nu, i dag, gør det, som skal gøres i morgen. Det er et spørgsmål om vidnesbyrd, om håb og fortrøstning.«

Et fælles møde med Kristus

For Shalom-gruppen er agaperne et vigtigt tegn på disse forhåbninger. I almindelig og gængs forstand er der naturligvis ikke tale om messer i or-

dets katolske betydning. Men kan man på den anden side være i tvivl om, at Kristus er nærværende, når man beder ham om det med en så brændende tro som den, man finder på disse møder? Agapen er virkelig samtidig et broderligt måltid, et familiebord, en betragtning over verdens problemer, et bønssfællesskab og en ihukommelse af Herren. Og alt dette i et økumenisk perspektiv, – derfor brødet og vinen. Målet er det fælles møde med Kristus (i et land, hvor splittelsen mellem katolikker og protestanter tit opleves smerteligt inden for den nærmeste familie-kreds). Man mødes i brødsbrydelsen og ikke i konsekrationen.

Shalom-gruppen gør en erfaring og foregriber begivenhedernes gang. Den er i sin nuværende tilstand på ingen måde en sekt eller endnu en kirke, der skal erstatte de allerede eksisterende. I den grad den kan holde balancen på den glatte skrånning, hvor den nu befinder sig, kan den hjælpe kirkerne til at gå i gang med stadig nye etaper på vejen mod enheden. Men er der ikke en vis fare for, at denne foregriben og denne overskridelse af alle kirkerens rammer, kan få det institutionelle til at blegne og fortabe sig i tåge? Også her er der uklarheder at rydde af vejen. Shalom-gruppen har begivet sig ud på en meget vanskelig vej, som betinger, at gruppen ikke stivner i sine positioner – og at kirkerne heller ikke gør det.

MEDSTIFTER AF INSTITUT I FLANDERN - FORLADER DOG KUN DANMARK DELVIS

Den nybagte afdelingsleder, pater Fritz Florin, redegør i denne samtale for sin personlige opfattelse af konciliet, dansk katolicisme m.m.

get stor rolle i Belgien. Til næste efterår påtænker vi at afholde et internationalt seminar om institution og liv. Dette seminar skal ikke blot være for kristne, – også ikke-kristne vil blive indbudt, således f. eks. marxister. Vi skal desuden bruge en del tid på en ordentlig planlægning af det pastorale arbejde i dominikanernes flamske provins, og dertil kommer, at jeg er blevet opfordret til aktiv deltagelse i schalom-bevægelsen. Det glæder jeg mig meget til. Nu er det dog sådan, at jeg vender tilbage til Danmark hvert halve år for at fortsætte mine studier, – for at bevare kontakten med det teologiske fakultet og for at arbejde videre inden for studenterbevægelsen.

– *Nu da De har opholdt Dem i Danmark i næsten to år, kunne det være interessant at høre om Deres indtryk af den katolske kirke her i landet.*

– Jeg tror, det er lettest at sammenfatte mine indtryk ud fra spørgsmålet: »Hvilke tendenser sporer man hos danske katolikker over for kirken efter konciliet?« Så vidt jeg kan se, er der tre forskellige grupper. Den første gruppe består af dem, der egentlig i deres inderste beklager koncillets afholdelse. Deres indstilling træder tydeligst frem, ved at de går rundt og siger, at konciliet *intet nyt* har sagt, – vi vidste jo det alt sammen på forhånd!

Så er der dem, der opfatter konciliet som en forsamling, der har givet en række universelle løsninger på nutidens problemer. Disse mennesker slår i tide og utide op i koncildekreterne og mener, at alle problemløsningerne findes på tryk i dekreterne. Det eneste virkelige problem, der står tilbage, er så at få koncildekreterne ført ud i livet.

Endelig er der en tredje gruppe – efter mit skøn en ganske lille gruppe her i Danmark. Til den gruppe hører de mennesker, der ser på konciliet som *et første skridt* i en lang udvikling, – en udvikling, der er gået langt videre siden koncillets afholdelse. Denne gruppe erkender, at konciliet blot var »et forsøg på at indhente historien«. Det er det store arbejde, der nu er tilbage. Nu skal vi til at løse de aktuelle problemer, – ikke ud fra koncillets bogstav, men ud fra dets ånd!

I øvrigt er det, der først slår én, når man lærer den danske katolske kirke at kende, selve atmosfæren af indelukkethed. Alt synes at være præget af, at kirken eksisterer udelukkende for sin egen skyld – altså en institutionel form for egocentricitet. Kirken forstår ikke sig selv radikalt nok som mission. Ud fra min synsvinkel er det konstitutionerende for kirken netop dens mission. Derfor er det også en umulighed kun at være præst for de forhåndenværende katolikker.

– *Hvordan ser De på den økumeniske situation herhjemme?*

– Det er i hvert fald bemærkelsesværdigt, at der i den løbende teologiske debat så godt som ingen kontakt er mellem folkekirkens teologer og de katolske. Også på menighedens plan er kontakten ringe, og det skyldes blandt andet, at den danske

katolske kirke for en stor del er en konvertitkirke.

Der kan ikke være nogen som helst tvivl om, at økumeni er yderst nødvendig i den aktuelle situation. I dette arbejde skal vi følge det eksempel, Johannes beretter om (se Joh. 4, 20 ff). Her fortælles der om, at Jesus tager stilling til en interkonfessionel strid, og det afgørende er, at Jesus i sidste instans ikke tager parti for nogen af parterne, men netop peger på en ny og tredje løsning, der skal realiseres i fremtiden. Dette bør også være indstillingen i det økumeniske arbejde, og lidt af denne holdning har allerede slået igennem på det profetiske plan i schalom-bevægelsen.

– *Hvordan ser De på den aktuelle splittelse i kirken?*

– Det aktuelle spørgsmål i kirken i dag er ikke splittelse, men pluralisme i kirken.

Den sande pluralisme består i, at man lærer at se de andre som en udfordring til at tænke videre og leve videre på en ny måde. Fremfor alt må man ikke isolere sig, men acceptere, at der findes andre synspunkter, der bør tages helt alvorligt. Vi må lære at forstå, at vi ikke går rundt med sandheden i lommen.

Pluralisme betyder også, at vi bliver nødt til at opgive en såkaldt definitiv sandhed, for ved ethvert flugtforsøg ind i en sådan sætter man sig uden for tiden. Det eneste definitive, vi har, er Kristus, og sandheden om ham er – som Johannes siger – en sandhed, der skal gøres. Et opgør med en sådan tidløs skinverden er nødvendigt, førend vi kan komme til en dybere forståelse af kristendommen som en forkyndelse i historien.

Bernard Eric Jensen.

Af
Bernard Eric
Jensen

Tycho Brahe gjorde ikke noget dårligt bytte

2. station
på sommerrejsen
er Praha

»Kollegerin – kan De få det vindue ned? Jeg kan ikke,« sagde min elskværdige sidemand i Berlin-Prahaekspresen til tog-stewardessen. Kollegin, kammerat, borgerinde om De vil er den officielle tiltaleform i Østtyskland, men man fik selvfølgelig ikke os andre til at sige andet end »Fräulein« til den hjælpsomme unge dame, der omgående hjælp vor medpassager med det genstridige vindue.

Når man ser bort fra valutadeklarationerne og den grundige, men venlige kontrol ved Berlin-muren, så var det egentlig første gang i toget, man blev mindet om, at man kørte gennem Østtyskland – »det demokratiske Tyskland«, som embedsmændene, der i vid udstrækning var piger, udtrykte det.

Medpassagereren var vist også særlig entusiastisk. Han havde medbragt en hel stak østtyske ugeblade og bød mig elskværdigt at kikke med, så jeg kunne fordrive tiden.

– Det må da være interessant for Dem at se noget andet, end det, De er vant til, sagde han.

– Tusind tak, sagde jeg lige så elskværdigt, for skik følge eller land fly. Bladene lignede til forveksling hjemlige dameblade eller katolske magasiner i Frankrig og Forbundsrepublikken. Her kikkede man bare på sovjetiske filmstjerner og reportager fra mønsterfabrikker befolkede med trestjernede rekordarbejdere, som mere end jævnt og muntert og virksomt byggede med på det socialistiske samfund.

Sløjt med litteratur om Praha

Ellers sad man og funderede over, at det på dansk ligger tungt med litteratur om Praha – som nogle af gamle vane kalder Prag. Schindlers strålende »Dage i...« serie om Italien er blevet fulgt op med »Dage i Paris« af en lige så velopløst Børge Rudbeck, og der er »Dage i Wien«, for ikke at tale om alle de andre rejsebøger, som begynder forfra på nævnte emner. (Noget helt andet er, at der er ved at gå rutine i rejselitteraturen herhjemme. Vi kom nogle gange til at fortryde, at vi havde fulgt råd i de bøger, vi havde medbragt). Men om Czekoslovakiet, som ellers er noget af en perle som ferieland betragtet, for ikke at tale om hovedstaden Praha, der er en åbenbaring af skønhed, er der meget lidt hos boghandlerne og på bibliotekerne i København og omegn.

Der er altså rigelig tid til at betragte det dejlige landskab omkring Elben. Ganske vist afbrudt af pas-

kontrol og toldkontrol og nye adspredelser med valutadeklarationer. Czekisk valuta må hverken indføres eller udføres, så al veksling skal foregå indenfor landets grænser. Skægt nok er der ikke noget, man i de kommunistiske lande sætter så højt som amerikanske dollars. Når man første gang skal efterleve den noget indviklede socialistiske valutaloggivning, snurrer det noget i hovedet, men det må siges, at synet af myndighedernes repræsentanter får én til at slappe af. De glemmer ikke et øjeblik, at det er gæster, de modtager.

Socialistisk gadeliv

Man skal passe på ikke at blive overmodig, når der holder en taxi lige til at stige ind i, når man går ud af banegården i Praha. For man skal ikke tro, at det er til at få én, når man om nogle dage skal videre med toget til Wien. Og slæbe to kufferter midt på dagen i strålende sol i juni og juli i Mitdeuropa – det kræver sin mand.

Og så kører man gennem nogle snævre og spændende gader. Det er først og fremmest folk, man kikker på. Mændene gør et noget lurvet indtryk, men man får senere mistanke om, at dette ikke skyldes fattigdom, men snarere det, at gode mænd i øst ikke bør ligne lapsene i Vesttyskland.

Som det ofte er tilfældet, er det pigerne, der giver én troen på livet tilbage. Der er ganske vist et stort skel mellem generationerne. De ældre er uformelige konetyper, rare og lidt ubehjælpsomme at se på. Men de unge er smukke og slanke og selvsikre og ganske uden *that communist look*, som de tidligere puritanere i Moskva og deres nuværende efterbørere i Peking var og er så glade for. Ganske vist er pigerne i Praha ikke helt med på de vestberlinske unoder, hvad kjolelængderne angår, men til gengæld fører de sig med en naturlig elegance, som selv pariserinder kunne lære af.

Ordenssøstre ser man ikke noget til på gaderne. Staten har ophævet klostrene, med ganske få undtagelser. Præster ser man heller ikke noget til. De går muligvis »civil«.

I disse dage er to udsendinge fra Vatikanet i byen. De skal søge at få de forhandlinger, som sidste år blev afbrudt, i gang igen. Forhandlingerne brød sammen, fordi Vatikanet fandt de czekiske betingelser for harske.

Socialistisk hotelliv

Det statsdrevne Interhotel Pariz svarer helt til barndommens drømme

om hotelliv. Her er orden i sætterne, masser af portier, tjenere og tjenerinder, som med international anstand står på pinde for én, når man ønsker det, og – og det er det helt fine ved det – lader én i fred. Hvis det nu er det, man sætter på. Interiøret gennemført i den gamle stil med viftepalmer og plys og prisme kroner. Det virker nu ikke forlorent, for det er faktisk tradition.

Den czekiske stats turist- og rejsebureau, der har ordnet bestillingen, har forlangt pengene forud – i dollars. Det så egentlig lidt dyrt ud, men de havde lovet at betale noget tilbage, når de så, man kom – fordi turisterne får pengene til halv pris. Man møder altså op med sin banks kvittering, med håb om at den kan tydes. Pengene er heldigvis indgået i turistbureauets bogholderi. Man får mere end det dobbelte af, hvad man har indbetalt i czekiske penge, og så føler man sig nærmest som kunde i Ebberød bank, og det dyre hotel bliver pludseligt billigt. Dog må det siges, at det ellers ikke er helt billigt at leve i Czekoslovakiet, og alligevel skal man næsten komme en time før normal socialistisk spisetid for at få plads, da restauranterne er fyldt med landets egne indvånere, der spiser og drikker og diskuterer på livet løs – og ligesom vært og personale viser turisten stor opmærksomhed. Den fremmede føler sig aldeles ikke som nogen Kræsus i forhold til czekerne. Han studerer priserne nøje og synes ikke at have råd til suppe, steg og kage hver gang. Det er ikke lysten, der mangler. Den særprægede, men indbydende mad er overalt af kvalitet som de bedste steder i Firenze, Rom og Paris og portionerne er store. Det hele taget i betragtning får man rigeligt pengene til at slå til.

Den gyldne stad

Fra sit vindue i Hotel Pariz kan man se den katolske Tejnkirkes to tårne. Kirken rummer vor store landsmand, Tycho Brahes grav, som vi senere skal besøge.

Vi begiver os ellers på eventyr i den gyldne stad, som Praha fra gammel tid er blevet kaldt. Man vandrer ind i det gamle kvarter, Stare Město, der med sine snævre gyder og buegange og »palazzoer«, som vi siger i Italien, adels og borgerpalæer, er noget af det mest maleriske, vi nogensinde har set. Fjern folk og køretøjer, sæt statister med klædedragter fra trediveårskrigen ind, billedet vil være perfekt. Det er meget smukt og spændende.

Indgangen til Malá Strana kvarteret set fra Karlsbroen, der fører over Vltava.

Måske lidt forfaldent hist og her. Det er som om byens og statens vise fædre ikke rigtigt ved, i hvor vid udstrækning de bør sanere, og så lader de foreløbig forfalde. Forhåbentlig når man til et resultat, der kun indeholder ringe sanering og til gengæld åbner vid mulighed for restaurering.

Man passerer den dejlige rådhusplads i hvis baggrund Tejn-kirken rager op. Man går videre ad det snævre, snoede stræde *Karlova*, og så er man endelig ved *Karlův most*, Karlsbroen, den prægtige bro, der

fører over floden *Vltava* (som udtales V(u)ltava med meget rul på det dybe l).

Vltava er udødeliggjort verden over gennem nationalkomponisten Smetanas »Ma vlast« (Mit fædreland), hvis anden del handler om floden, der jo på tysk hedder Moldau. Det syn, der åbner sig for én, når man går ud på broen, er en levende illustration til Smetanas stolte og smukke toner. Det har ikke været noget helt dårligt bytte, Tycho Brahe gjorde.

Øverst oppe over den modsatte bred ligger borgen *Hradcany* med St. Veit's Katedralens spir pegende mod himlen. Men foreløbig går vi ind i et kvarter endnu prægtigere end det, vi kom fra, *Malá Strana*, og vi belaver os på at slide os op til Hrad og domkirken. Dette er som at gå i Roms og Firenzes bedste gader, hvad koncentrationen af god historisk arkitektur angår, og er man bare en smule romantisk anlagt, er man i den syvende himmel.

Den venstre Vltava-bred har en lang række udsigtspunkter lig Firenzes Piazzale Michelangelo. Der er Strahov-klosterets have, og der er hele promenaden på højderne i det lange parkanlæg. Byen bliver smukkere og smukkere for hver gang, man ser på den, med det gyldne skær fra den særlige okker, som kendetegner byen.

Ind imellem rives man ud af sine betragtninger, når en diskret mandsperson taler til én – ikke for at sælge en »ægte Parker«, som tilfældet er i Italien, men for at veksle udenlandsk valuta til en fordelagtig kurs. Den

St. Veits Katedralens ædle rum.

angst for hemmeligt politi og de socialistiske landes strenge valutaloggivning, som vi andre render rundt med, har altså ikke grebet landets egne indvånere. Det vrimler med folk, som vil købe dollars, ja, selv vore usle inflationskroner. Og man kunne faktisk gøre gode forretninger, for den udenlandske valuta er meget efterspurgt. Men vi skal ikke have noget klinket. Ellers tak for venligheden.

St. Veits Katedralen

Vi træder ind i St. Veits Katedralens dejlige rum efter at have passeret borgens store gårde. Hradcany er ikke blot museum, men også præsidentsbolig, så foran borgens indgang står en vagt med maskinpistol, men han ser mildest talt ikke ud til at frygte noget statskup, så man ænser ham knap.

Det er først, når vi har været lidt i den gotiske katedral, at vi begynder at fundere lidt over tingene. Her er duft af røgelse, så gudstjeneste må jo finde sted, og dér står ærkebiskoppens tronstol, men vi ved, at Beran er i Rom, og at han i henhold til aftale mellem paven og den czekiske regering skal blive der.

Ikke en gejstlig person er at se, men det vrimler med turister. Kirken kunne faktisk gå for at være museum, og det er en noget deprimerende tanke, når vi faktisk står i landets nationalhelligdom, som rummer St. Václavs bene.

Det kræver altså nærmere forklaring, så lad os tage en lille pause – på fjorten dage.

Helge Kristensen.

Myten om den menneskelige godhed

Ved H. C. Branners død i april 1966 mistede moderne dansk digtning en kunstner, som ved sin utrættelige søgen efter erkendelse og sin evige kamp med sprog og form på helt enestående vis kan siges at være et eksempel på en epoke. Mesterligt kom i Branners digtning den krise til udtryk, som det europæiske menneske gennemlevede i de svære år efter krigens helvede, og helt naturligt måtte denne krise udtrykke sig ved en sprængning af den kunstneriske form, og for dansk litteratur er det en tragedie, at Branner ikke nåede at tolke den klaring, som man

gennem hans sidste værker kunne skimte lå lige for.

Emil Frederiksen har i sin lille bog »H. C. Branner, et kritisk grundrids«, forsøgt at klare begreberne for os i dette komplicerede forfatterskab – ikke nogen helt nem opgave på kun godt 130 sider – men det lykkes, koncentreret og klart, at rede mange tråde ud, og at tegne en linie fra 30ernes kollektive romaner »Legetøjet« og »Barnet leger ved stranden«, over de to fremragende novellesamlinger »To minutters stilhed« og »Om lidt er vi borte« til romanen »Drømmen om en kvinde«, hvor brugen af bevidsthedsstrøm og psykoanalytisk metode for første gang bryder ud i fuldt flor.

Det ældgamle spørgsmål: »Hvad er virkelighed?« kommer til at dominere Branners digtning i tiden efter 1945. »Rytteren« vækker ved sin fremkomst i 1949 enorm opsigt i tidens debat, men glimrende gør Emil Frederiksen rede for de mange komplicerede temaer i dette værk om valget mellem godt og ondt. Om den store roman »Ingen kender natten« fra 1955 siges det, at den mere behandler et menneskesinds forvandling gennem kærlighed, end den er en beskrivelse af frihedskampen og forholdene under besættelsen, og det er uhyre spændende at læse om, hvad han får ud af de 4 store noveller i samlingen »Ariel«, som blev Branners sidste værk.

Foruden korte og klare handlingsreferater af såvel Branners episke som hans dramatiske forfatterskab (hørspil og teaterstykkerne »Søsken« og »Thermopylæ«) når Emil Frederiksen ganske kort at nævne de påvirkninger fra tidligere litteratur – Hamsun, Joyce etc. – som præger Branner, samt den indflydelse Branner selv har haft på den modernistiske digtning hos f. eks. Ole Sarvig.

Om Branners opfattelse af humanismen siger Emil Frederiksen, at den er anti-autoritet, det vil sige frihed, »der findes ingen berettiget myndighed over det enkelte individ, der følger det i menneskenaturens nedlagte godheds-instinkt, der findes kun menneskets ansvar for ikke at skade noget medmenneske«. Branner hører til de humanistiske tænkere, der »har erstattet troen på guddommelig nåde med myten om den menneskelige godhed«. Selv om Branners menneskeopfattelse måske kan siges at være »rensende pessimisme«, er og bliver hans værk »en digtning om kærlighed«.

Emil Frederiksen: H. C. Branner. Et kritisk Grundrids. Gyldendals Uglebøger 1966.

I denne søndags evangelium finder vi Jesus på vandring i Syrien og Dekapolis (et forbund af ti frie hellenistiske byer med deres territorier, på en enkelt dagetage nær beliggende i det østlige og nordøstlige Jordan-område, samme slutter siden den romerske besættelse af Palæstina i året 63 f. Kr.). Den betydeligste del af disse egnes befolkning var jøder; dog fandtes der også et mindretal af jøder, der hovedsagelig tilhørte den dårligere stillede del af befolkningen. Det var sikkert disse fattige jøder, der først blev opmærksomme på Jesus og satte deres håb til ham som »Davids Søn«, Messias. Skønt Jesus havde opsøgt disse egne for at undgå de efterstræbelser han var udsat for blandt sine landsmænd, lykkedes det ham kun dårligt at forblive anonym. Bare han satte sig ned, »kom store folkeskarer til ham og havde lamme, vanføre, blinde, stumme og mange andre (syge) med sig; dem lagde de ned for hans fødder, og han helbredte dem« (Mat. 15, 30).

Blandt disse mange er også »den døde, som også vanskeligt kunne tale«. Det er andre, der bringer ham til Jesus og beder Herren om at lægge sin hånd på ham. Den stakkel, som hverken kan høre eller spørge om noget, ved dårligt nok, hvad det store opløb betyder. Det første, Jesus gør, er at tage ham til side, så den syge er alene med ham og kan koncentrere hele sin opmærksomhed om det, der skal ske med ham. Vi kan levende forestille os, hvorledes den døvstumme, der heldigvis er i stand til at se, iagttager hver eneste handling, Jesus foretager sig. Evangelisten har fået sin beretning – enten direkte eller indirekte fra et øjenvidne, rimeligvis fra apostelen Peter, hvem åbenbart intet er undgået af det, som blev sagt og gjort ved denne helbredelse; Jesus rører ved den døves øren, sikkert med et spørgende blik, der uden ord siger: Det er ørerne, det er galt med, ikke? Derpå spytter Jesus på en finger og rører ved den lamme tunge med den. Jesus helbreder ikke på denne måde, men antyder kun ved dette middel, som anses for at virke helbredende, at han vil hjælpe den syge (om anvendelse af spyt ved helbredelsen af en blind jfr. Mark. 8, 23 og Joh. 9, 6). I vort tilfælde er der altså ikke tale om symbolik eller »underlige tegn«, men slet og ret om en måde at gøre sig forståelig på over for en døv mand. Den syge skal dog ikke rent

Når mure falder

passivt forvente at blive helbredt, men også ved tro og bøn forberede sig til at modtage helbredelsens gave; ved at se op mod himlen og sukke hørligt opfordrer Jesus den døde til bøn. Evangelisten giver os på denne måde et levende og smukt billede af Jesu færden og virke blandt de syge, man bragte til ham.

Alt det hidtil sagte skildrer kun, hvordan Jesus skaffer sig adgang til den døvstumme, der muligvis hidtil har levet som tigger og hvis eneste kontakt med omgivelserne var den fremstrakte hånd og de bønfoldende og mistænksomme blikke, hvormed han havde betragtet de forbigående, der dog kun sjældent havde skænket ham opmærksomhed, og det folkeliv, han selv havde været udelukket fra. Alle de mennesker, som snakkende og diskuterende ilede forbi, og børnene, som larmede uden for hans dør, havde for ham hidtil kun været som en stumfilm, der rullede forbi hans øjne. Han havde lagt mærke til, at mange af de forbipasserende talte om ham, men kun sjældent havde nogen talt til ham, fordi det forekom dem nytteløst, og selv om nogen havde gjort det, havde han ikke kunnet høre noget af det, og hans lallende tunge havde kun frembragt uforståelige lyde, som var forekommet de andre som et spædbarns pludren; han havde tit set det på deres latter og deres forlegne smil. Så havde han lukket sig inde i sig selv, han var blevet underlig og ensom.

Pludselig er det, som når et menneske, der er begravet under et jordskred, oplever redningen; han hører Jesus tale, og han fornemmer det som en uventet befaling til at leve igen, til at være menneske igen: »Effata!« (luk dig op) lyder det ind i hans hidtil døde ørens tavshed, men ikke et ord om den svigtende hørelse, om hans umælende tunge. Opfordringen til at åbne sig selv, den helt personlige tiltale, skyldes vel ikke blot jødernes helbredsopfattelse af mennesket, hvor der i sproget ikke skelnes mellem legeme og sjæl, sanser og organer, men endnu mere Jesu dybe menneskekundskab, der gør, at han har øje for denne syges umenneskelige situation: Var denne mand

ikke blevet som et hus uden dør og uden vinduer, noget spøgelsesagtigt? Nøglen var blevet væk, ingen kunne komme ind, og den der var indenfor, var som levende begravet. Ingen vidste, om der rørte sig noget bag den lukkede facade. Vi moderne mennesker regner med, at også den døvstumme kan læse og skrive, at der findes et systematisk døvstumme-sprog. Men hvad med det menneske, der er helt uden kommunikation med andre? Er det ikke det mest menneskelige og personlige ved mennesket, det: at være åben, at være tilgængelig for andre, at træde ud af sin egen dør og at lukke den anden ind? Manden i evangeliet må have oplevet det, som om han blev menneske på ny, i det øjeblik, da Jesus med sit almagtsord brød ind gennem hans isolations og ensomheds mur og åbnede ham for livet. Ensomheden er den menneskelige personligheds værste fjende. Det kan ske, at et menneske mener at have slået hul på sin ensomheds mur, når det har en hund, et dyr at tale til; men også disse forsøg bliver kun et ensomt menneskes dialog med sig selv. Lykkelig den, der ikke må nøjes med den animalske trykthed, dyret føler, når det slutter sig til et menneske, men

finder det »du«, der åbner døren til personligheden, både den andens og sin egen! Det sker kun, når det kan åbne sit hjertes tanker, og når det åbner sig for et andet hjertes sprog, når to kan bruge fælles nøgle til deres indre, når to kan gå ind til hinanden og blive »personlige« over for hinanden i fuld frihed og uden frygt for at miste sig selv. Det var dette, Jesus med sit skabende »Effata« skænkede den syge: gennembruddet fra dyrisk ensomhed til menneskelig tilværelse i samfund med andre.

Vi forstår tilskuernes begejstrede: »Hurra, han har gjort alle ting vel! Han har fået både de døde til at høre og de stumme til at tale!« Man fornemmer et menneskeligt ekko af Guds tilfredshed med og glæde over sit eget skaberværk: »Og Gud så alt, hvad han havde gjort, og se, det var såre godt.« Med rette, for den døvstumme var blevet nyskabt som menneske og som personlighed, da Jesus med sit skaberord »lukkede ham op«.

Og hver gang råber Gud et nyt »Effata!« »Luk jer op for hinanden« til menneskene, når en af de mure vælter, som har stået spærrende imellem mennesker, kirker og folk.

J. Coenen S. J.

Niels Larsen Stevns: »Kristus helbreder en spædalsk«.

Vejele

A/S Vejele Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Kontor 507, Vejele
Telefoner 335, 336 -

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejele Trælast- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Vejele
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Glarmester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejele
Telefon 1157

Vejele Optik

v/ Anker Kastrup

Briller

Torvegade 8 - Vejele - Telefon 308

Raadhusstorvet Vejele
Tlf. 3711 og 3712

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejele - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejele Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejele

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Nørregade 2, Vejele
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejele - Telefon 926 - 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Niels Boesen

Begravelsesforretning
Nørrebrogade 9, Vejele. Tlf. 725

Næstved

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum

Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff..

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarmester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

E. Vergmann

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Ringstedgade 56, Næstved
Tlf. 72 02 51

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Sct. Jørgens Park 66
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55

Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

☆

Roman Kusier

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Støt vore annoncører

Horsens

H. P. Wolff

Blikkenslager
Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 62 54 78 og 62 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden
Vesterg. 33, Horsens. Tlf. 62 18 88
Lys - kraft - oliefyrt
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoilier
Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 62 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jørgensen

HORSENS

København

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *M1 2557

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.
Gør alle katolikker?

Olaf Pedersen professor

Dr. phil. Olaf Pedersen er udnævnt til professor i de eksakte videnskaber historie ved Århus universitet. I de år, som er gået, siden O. P. forlod sin gerning som fysiklærer ved gymnasiet i Randers, har han her opbygget instituttet for de fysiske fags historie med en enestående samling af historiske værker, som han personlig har støvet op rundt om hos antikvarboghndlere i Europas storbyer.

Denne indsats er fulgt op af en rig publikationsvirksomhed. Disputatsen fra 1956 omhandler Nicole Oresme, stiftsprovsten og videnskabsmanden i Rouen, hvem vi skylder den dristige tanke om verdensrummets uendelighed. Sammen med Mogens Pihl udgav O. P. i 1963 bd. I af »Historisk indledning til den klassiske fysik«, der behandler naturvidenskaberne i oldtid og middelalder (Munksgaard). Trods sin lærdom er det overordentlig spændende læsning og med mange interessante illustrationer. Bd. II om renaissance ventes til næste år, og et tredje bind skal afslutte værket. På samme forlag udkom også O. P.'s forelæsninger i radioens søndagsuniversitet »Middelalderens verdensbillede« (1962), og i fjor i samme serie har O. P. redigeret »Træk af verdensbilledets historie«, hvor han selv behandler Aristoteles og Copernicus.

Forfatterskabet går dog længere tilbage og vidner om O. P.'s dybe optagethed af kulturfilosofien og dens forhold til videnskaben. Hos Arne Frost-Hansen udkom »Fra Kierkegaard til Sartre«, (1947) og »Mennesket og teknikken«. I 1953 skrev han en efterskrift til Herluf Frobergs »Korsfarere og ritualmordere« (Hans Reitzel) og kritiserede bl. a. det fantastiske og forvrængede billede, Froberg havde tegnet af pater Lebreton o.p. Videre er der et forord og kommentarer af O. P. i »Adélaïde og Héloïse«-udgaven (Reitzel 1954).

Nogle mere personlige refleksioner finder vi under titlen »Det større perspektiv« i konvertitberetningerne »Vi blev katolikker« (Frost-Hansen 1958). De røber, at O. P. ikke er blandt dem, der kom til kirken, fordi de søgte autoritet og »Patentløsninger på problemer, hvis rækkevidde de aldrig har forstået – hvorfor de

Olaf Pedersen

som små naive vigtigpetere går ud i alverden og irriterer resten af menneskeheden ved at besvare deres angstskrig med paragraffer fra Dentzinger«.

Alle, der har lært O. P. at kende i lejren på Øm, i Århus Katolsk Forum, ved møder i A.C. og nu i Bifrost, kender hans dybe og urokkelige krav om redelighed. Måske er det dette, der forklarer, at de unge altid har lyttet til ham, også uden for katolske kredse. I foråret blev han nævnt som en af favoritterne til posten som ledende senior i Århus Studenterforening. Helt berømt blev O. P. ved sin deltagelse i fjernsynets populære serie »Spørg Århus«, hvor selv de sværeste spørgsmål fra indsenderne og spørgerne blev klaret med elegance og O. P.'s kendte stille lune.

I amanuensernes kamp for mere indflydelse ved universiteterne har Olaf Pedersen været en drivende kraft. Nu bliver han selv professor, men det vil næppe få ham til at nedlægge våbnene. Han er stadig den unge student, der var begejstret for friheden, den franske revolution og naturvidenskaben.

Katolsk Ugeblad ønsker til lykke med professoratet og håber samtidig, at O. P. stadig ved lejlighed vil være at finde i vort blads spalter.

Ellen Nielsen.

Økumenisk udstilling i Holstebro

En af eftersommerens kirkelige begivenheder bliver den økumeniske missionsudstilling, der holdes fra 1.-3. september i Holstebro. Også den katolske kirke deltager – og det er første gang dette sker på dansk grund, når det drejer sig om et arrangement af denne art.

En række kirkesamfund vil udstille materiale til belysning af deres arbejde i u-landene, der i tidens løb i særlig grad har lidt under adskillelsen mellem kirkerne, som igen har været til stor skade for den kristne mission – ikke mindst fordi stridighederne imellem har forvirret de mennesker, som ellers var lydhøre for det kristne evangelium.

Nu er det imidlertid ved at se lidt anderledes ud, efter hvad forstander Hald Nielsen, der står i spidsen for tilrettelæggelsen af udstillingen i Holstebro, oplyser. Efter hans opfattelse er den katolske kirkes indstilling, hvad angår konkurrencen mellem de forskellige kirker i u-landene, helt ændret efter det andet Vatikankoncil.

»I Tanzania har vi allerede set det første synlige bevis på denne økumeniske indstilling, idet katolikkerne har bygget et nyt hospital og sagt til protestanterne dernede: »Det må I have lov til at drive« sagde forstanderen.

Det er pastor Ib Hjorth OMI fra Viborg, der tager sig af arrangementet af de katolske bidrag. Han udtaler:

»På opfordring af udstillingens ledelse vil vi give et indtryk af, hvad der gøres i Syd- og Nordamerika. Den katolske præstesammenslutning Oblatfædrene (OMI), som er med i kirkens arbejde i Danmark, arbejder bl. a. også i Brasilien og Eskimo-Kanada. Det er hensigten at præsentere deres virke herfra. Desuden vil de to søstersammenslutninger, Assumptionssøstrene (fra Århus) og Jesu Små Søstre (fra Øm), hver på sin måde vise, hvad deres sammenslutninger gør i u-landene. Assumptionssøstrenes arbejde består i ved undervisning af unge mennesker at bibringe dem respekt for mennesket. Jesu Små Søstres arbejde består i gennem person-

TILBYEN
- i byen
FRA BYEN smut ind i

Banegårdens Restaurant
af Fritz Kapper

Odense H.
Tlf. 12 27 75

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

Skjold

Amaliegade 27, København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTFORRETNING

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

G. GARTH-GRÜNER
Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Kaj F. Fjording
Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordруп 5722 og 6850.

Fiskehuset PARCEL

Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

Parat til et godt køb, takket være

OPSPARINGSBLÅN

Indsætter De
et fast beløb
hver måned
(mindst 50 kr.)
til højeste rente,

De efter kan
12 måneder låne
lige så meget,
som De har sparet op
og efter 24 måneder det dobbelte

- kom ind
og tal
opsparingslån med

HANDELSBANKEN
- også ungdommens bank

BRDR. MEYER

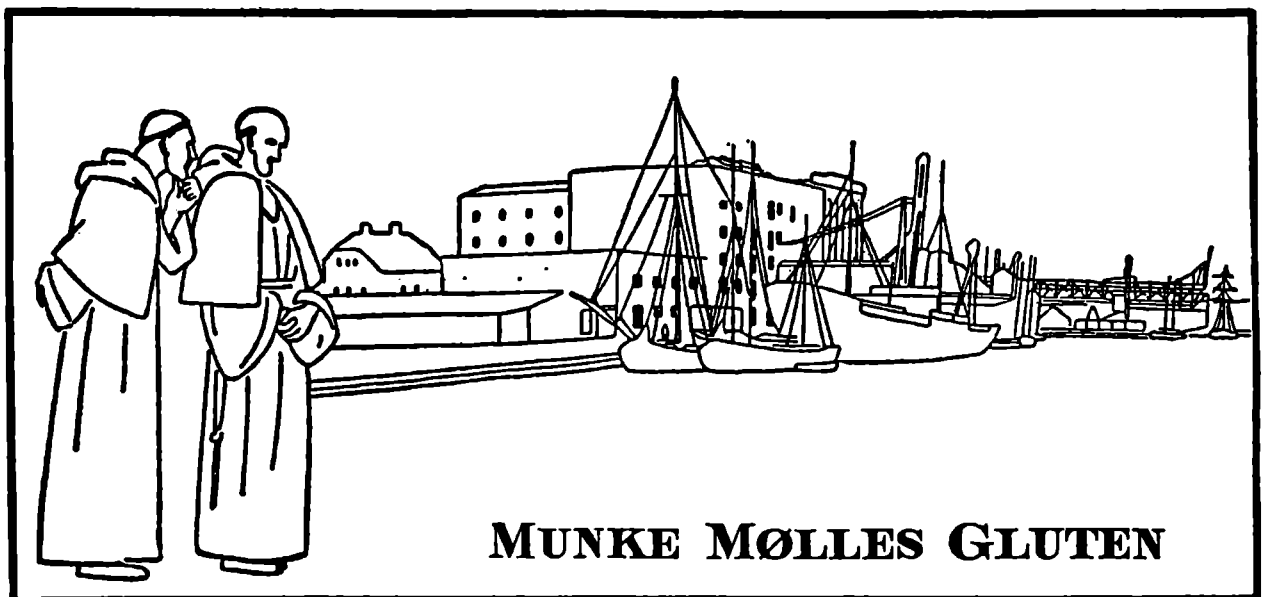
Blikkenslagermester
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

MEIERIET

Vesterbro

Aarhus by's førende
TELEFON 12 87 00 (4 lin.)

KØDHALLE
Robert Hansen
1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

MUNKE MØLLES GLUTEN

lig kontakt at bære vidnesbyrd om Jesu menneskeforståelse og -kærlighed.

Den katolske kirke i Danmark er også med i det internationale velgørenhedsarbejde gennem de to karitative organisationer: Caritas Danmark, og Vincentgrupperne. Ved samarbejde med disse organisationer vil vi give vidnesbyrd om, hvordan danske katolikker personligt er engageret i hjælpen til u-landene.

Folkenes Fremskridt på dansk

Den danske udgave af Paul VIs rundskrivelse om udviklingslandene »Populorum progressio« er i disse dage på biskop Martensens foranledning udsendt på Sankt Ansgars forlag. Oversættelsen er foretaget af pastor P. Tantholt-Hansen. Den er på 48 sider og i udstyr omtrent som de foregående sociale encyklikaer.

Ellen Nielsen.

Glæde hårdtprøvede mennesker

I KUB's julenummer bad jeg om brugte frimærker (alle slags) til kronisk syge belgiske arbejdere, der får lidt glæde af at samle. Mange var så venlige at sende mig mærker. Men nu er strømmen helt udtørret.

Jeg vover atter at bede om hjælp til denne sag uden at skade de andre samlende medbrødre.

Mærkerne behøver ikke at være renset. Mærkater (julemærker o. lign.) bliver for dyre i porto at sende derned.

Forud tak for al venlig assistance. Det er en overkommelig måde at glæde hårdtprøvede mennesker på.

*Olaf Jan Ballin O.Præm.
St. Lioba Hjem
G. V. Kjettings Allé 7,
København F.*

Sommermøde i Slagelse

I week-enden 17.-18. juni 1967 afholdt Marialegionens Curie sit som-

mermøde i Slagelse med 42 deltagere fra henholdsvis præsidierne i København, Slagelse, Esbjerg, Fredericia, Horsens og Nakskov samt 2 fra Sverige. I løbet af lørdagen ankom de fleste af deltagerne. Om aftenen samledes man i menighedens samlingslokale, hvor sognepræsten pater Meertens i sin egenskab af gejstlig leder for legionen bød velkommen og derefter holdt et foredrag om legionens opgave som lægmandsapostolat.

Efter pater Meertens foredrag tog en irsk legionær frk. Omali ordet. Frk. Omali, der har arbejdet for legionen i Sverige under sit ophold der, agter nu at tage ophold her i landet. Da talen blev holdt på engelsk assisterede pastor Simonsen som tolk.

Frk. Omali gav en interessant redegørelse for et børnepræsidium, der virkede i Jønköping i Sverige og gik ind for tanken om at oplære børnene til et kommende lægmandsapostolat.

Efter talerne var der lejlighed til at rette spørgsmål. Da mødet var slut, samledes alle deltagerne til komplet i kirken.

Søndag eftermiddag kl. 13,30 afholdtes det egentlige Curiemøde med drøftelse af det administrative arbejde inden for præsidierne, og den gejstlige leder holdt her en tale, hvorunder han særlig påpegede, at uden Maria ville alt arbejde i legionen visne. Det er beklageligt, at der afholdes valfarter, hvor Marias navn knap nok nævnes.

Kl. 15,30 blev der bedt afslutningsbønner. Den gejstlige leder lyste velsignelse, og efter at det var vedtaget at holde næste curiemøde i Esbjerg den 17. september 1967 tog deltagerne afsked med hinanden.

Svend Christian Jepsen.

Retræte for mænd på Dalum

Retræten for mænd, som afholdes på Dalum Kloster 21.-25. august vil blive ledet af Msgr. Knud Ballin i stedet for pastor Ib Andersen, som er blevet forhindret.

Tilmelding sker til:

Stiig Kønig-Petersen
Ranunkelvej 5
Gentofte.

Retræten får følgende dagsorden:

Mandag aften:

Kl. 18.15 Samling. Aftensbord.
Kl. 19.30 Indledning.

Følgende dage:

Kl. 7.15 Messe m. prædiken.
Kl. 8.30 Morgenbord.
Kl. 10.00 Foredrag.
Kl. 12.15 Middag. Hvile.
Kl. 15.00 Kaffe.
Kl. 16.00 Foredrag.
Kl. 18.15 Aftensbord.
Kl. 19.45 Sakramental velsignelse.
Komplet.

Fredag morgen:

Kl. 7.15 Messe.
Te Deum.
Derefter morgenbord.
Opbrud.

Asserbo

Messe i Asserbo: Adr.: Feriekolonien »Friheden«, Skovbovej, 25. juni-13. august kl. 20.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 30.: 11. søndag efter pinse (grøn, s. 691).

MANDAG den 31.: Ignatius af Loyola, jesuiterordenens stifter (hvid, s. 1022).

TIRSDAG den 1. august: Hverdag (grøn, s. 691). – *Eller:* De makkabæiske brødre, martyrer (s. 1024).

ONSDAG den 2.: Alfons Maria Liiguori, biskop og kirkelærer (hvid, s. 1026). – *Eller:* Stefan I, pave og martyr (s. 1026).

TORSDAG den 3.: Hverdag (grøn, s. 691).

FREDAG den 4.: Dominikus, dominikanerordenens stifter (hvid, s. 1029).

LØRDAG den 5.: Maria i Sne (hvid, s. 1030).

SØNDAG den 6.: Kristi forklarelse (hvid, s. 1030).

MANDAG den 7.: Cajetan, bekendt (hvid, s. 1033). – *Eller:* Donat, biskop og martyr (s. 1033).

TIRSDAG den 8.: Johannes Maria Vianney, sognepræsten fra Ars (hvid). – *Eller:* Cyriacus, Largus og Smaragdus, martyrer (s. 1034).

ONSDAG den 9.: Vigilien til Laurentius' fest (violet, s. 1036). – *Eller:* Romanus, martyr (s. 1036).

TORSDAG den 10.: Laurentius, martyr (rød, s. 1038).

FREDAG den 11.: Hverdag (grøn, 694). – *Eller:* Tiburtius og Susanne, martyrer (s. 1041).

LØRDAG den 12.: Klara, klarisserordenens stifter (hvid, s. 1042).

SØNDAG den 13.: 13. søndag efter pinse (grøn, s. 699).

Esbjerg

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester

Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester

Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed
Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjydsk Rør-

& Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogladden med de mange bøger
Kolding
Telefon: 2 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

RYBERG's Bageri & Conditori

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 05 88

*Drik kaffen i vort hyggelige
cafeteria.*

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 2 01 55

Peter From

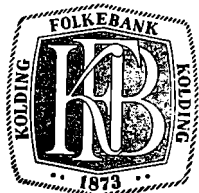
Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget

Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding

*1. kl. okse-, kalve- og svinnekød,
konserver*

Støt vore annoncører

Roskilde

Firma Hans Møller

vi Ib Møller

Sct. Olsgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefy*

*Skolebøger - Skolerekvitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billig-bøger*

Roskilde Boghandel

Sct. Olsgade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsgade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs efft.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevine

København

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A, København V
Telefon (01) 31 04 11

PAPIR

TRYKSAGER

KONTORARTIKLER

PLASTIC

Karl A. Hansen & Sønner

Murermestre * Entreprenører

Ingeniør * aut. kloakmester

Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 16 55

Send Deres manuskript
i god tid.

En konstruktiv løsning?

Fortsat fra side 5

Flertallet omfattede blandt andet teologer som Auer, Anciaux, Fuchs m.fl. Denne gruppe var ret progressiv i sine opfattelser med hensyn til fødselsregulering. Mindretallet holdt sig mere til de traditionelle opfattelser. Det amerikanske ugeblad bragte begge betænkninger i deres fulde ordlyd. Herhjemme blev det rapporteret på en sådan måde at hovedvægten lå på mindretallets indstilling. Derved undgik man at lade modsætningerne træde alt for stærkt frem, skønt der her dog var tale om oplagt konfliktstof.

Og hvad mener man med »hensyn til bladets læsere og ansvarsfølelse over for landets øvrige befolkning«? (Hvor mange af den sidste gruppe læser K.U.?) Skal vi give det udseende af, at vi allesammen er helt enige på alle områder, og at der ingen spændinger hersker? Vi oplever i vor tid brydninger, der er mindst lige så stærke som Reformationen. Hvordan kan så Ugebladet undgå at blive præget af det, netop når det vil være sig sit ansvar bevidst? De nye strukturer er ikke færdige, og de gamle er tiden løbet fra. Har man ikke lov til at lade det komme frem?

Henvendelsen slutter med en konstatering af, at »disse beklagelige forhold kan efter vor mening kun bringes til ophør gennem en radikal ændring af den redaktionelle sammensætning«.

Hvem skal ud: Jens Oluf Lund, Helge Kristensen eller måske hele redaktionsrådet (Lars Messerschmidt, Ib Andersen m.fl.)? Og hvem skal ind? Eller skal biskoppen gætte sig til det? Udvalget har nok en mening om det. Hvorfor kommer man så ikke frem med den? Så ved folk da i hvert tilfælde, hvad de skriver under på.

Aktionen er en fejltagelse, og jeg ville tilråde udvalget at bede sognepræsterne om at kaste det hele i papirkurven, hvis de ikke allerede har gjort det. Ingen vil tage det ilde op. Det er menneskeligt at tage fejl og modigt at indrømme det.

Når man mener, at Ugebladet er for ensidigt, er der en meget mere konstruktiv mulighed, nemlig at komme med de bidrag, som man mener, der mangler. Eventuelt kunne udvalget sætte sig sammen og danne en arbejdsgruppe, der regelmæssigt skriver om de ting, som redaktionen efter deres mening forsømmer. Bladet vil blive bedre af det, og resul-

tatet vil være mere positivt, end det nogen sinde kan blive gennem en aktion for at få en redaktion udrenset.

J. Jong.

Vi skal samme vej

I sidste nummer af ugebladet konstaterer Jan Ulrik Dyrkjøb, at skyttegravs- og junglekrigere, bevæbnede med kuglepen, er trådt i aktion mod bladet, ikke på ærlig og demokratisk vis, men »halvvejs i det skjulte«.

Som en af disse mørkemænd, hvis hænder er tilsmudset af kuglepennen, vover jeg at fremføre et forsvar: Bemeldte liste, hvor forvorne personer vover at opponere mod redaktionen og dens progressive linie, er i mit sogn troskyldigt ophængt blandt andre bekendtgørelser, ja, er sågar averteret af sognepræsten, rigtignok med den korrekte tilføjelse, at eventuelle utilfredse her havde mulighed for at ytre sig, mens omvendt de, der fandt ugebladets linie rigtig, begribeligvis ikke skulle skrive under.

Om nogen underjordisk virksomhed, der placerer underskriverne i klasse med fæle traditionalister, der intrigerer i Vatikanets korridorer eller pusler med håndoptagere på en usømmelig måde, er der altså ikke tale.

Her skal redaktionens hæderlighed og ærligheden i dens intentioner bestemt ikke betvivles; vær blot så venlig også at tillægge den opposition, der nu ytrer sig, anstændige motiver.

Erling Tidemann advarer rigtigt mod, at grøftegravere træder i virksomhed med spaden; for nogle er spørgsmålet, hvordan man skræver over grøfter, opkastede af begejstrede »progressive«, der utålsumme og lidt tolerante ikke standser op og rækker hånd til de skræmte, der ikke vover springet og i al fald nødig efterlader bagage, der skønnes værdifuld, på bredden.

Vi skal jo da endelig samme vej. Lad os derfor hjælpes ad. At Katolsk Ugeblad udvikler sig til et organ for kapgængere, der i hoverende ilmarch distancerer kluntet godtfolk, kan ikke være ønskværdigt.

Thyge Clausen.

SVAR: Vel skal vi samme vej. Men i aktionens ledemotiv står der ikke noget om kapgang og om at være forud for sin tid (hvad Katolsk Ugeblad i hvert fald ikke er sammenlignet med sine brødre og søstre i ud-

landet). Man skriver derimod under på noget om »presseetisk niveau« og sætter punktum med glosen »uværdigt«. Selv med redaktionens to synonymordbøger i brug kan man ikke finde nogen sammenhæng mellem hr. Clausens begrundelse og den, der er formuleret af aktionens vise mødre og fædre. Vi inddrages alle i en række begivenheder, der sikkert er særdeles underholdende og interessante – ikke mindst for udenforstående – hvilket man desværre ikke vil kunne sige om resultatet, der som markedsanalyse at betragte må blive ret værdiløst. Dette skal naturligvis ikke lægges hr. Clausen til last, men initiativtagerne, som formodentlig har rodet lidt med begreberne.

HK

I fuld offentlighed

»I et læserbrev i KU nr. 27/28 betegner hr. Jan Ulrik Dyrkjøb indsamlingen af underskrifter på en henvendelse til biskoppen vedrørende ugebladet som »halvhemmelig«.

Som medinitiativtager til henvendelsen må jeg tilbagevise denne påstand. Indsamlingen foregår i fuld offentlighed, og biskoppen, ugebladets redaktion og landets sognepræster er blevet underrettet på forhånd.

Ønsker man yderligere oplysninger om henvendelsen, kan man f. eks. få dem hos undertegnede.

Willy Frendrup,

Civilingeniør,

Hellerupvej 4, Hellerup.

Vi henviser til opinionsundersøgelsens ledetekst på side 5.

Red.

Hvad er katolsk presse?

Den noget forsinkede offentliggørelse af nordiske katolske pressefolks resolution manglede en væsentlig tilføjelse for at leve op til sin egen vedtagelse i § 4: Den katolske presse tilslutter sig principielt den sædvanlige nordiske presseetik, hvorunder forpligtelsen til en fuldstændig, åben og ligevægtig information må forstås.

De, der vedtog resolutionen, repræsenterede ikke katolsk presse, bl. a. af den grund, at Laboras redak-

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselsoilier

Glarmester

POUL V. JOOST
Slotsgade 7, København N
Telefon 39 79 77
Stort udvalg i fotografirammer

D. Plate Petersen

Malmester
Tlf. Fasan 2718

Gardiner
Manufaktur
Hvidevarer
Sengeudstyr

Textil-Varehuset

Slotsgade 17, København N
Tlf. (01) 35 05 01
Leverandør af skolekjoler

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramshered 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Bliv abonnent - det betaler sig

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m. m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Asylgade 16 - Telefon 12 33 43

HORNUNG & MØLLER

Aktieselskab
KGL. HOFPIANOFABRIK

KØB . SALG . REPARATION

FELIX SCHMITT & SØN

Exam. pianostemmer og Instrumentmager
Magløse 1, Odense,
Tlf. (09) 12 36 56 - privat 11 15 93

Organist & kantor ved den
Katolske Kirke i Odense.

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre

Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Ove Juel-Christensen

Tria *6408

Kaffe og kolonial en gros

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektrinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ernst Grell & Co.

aut. elektrinstallatør

Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.

Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgådsvej 26, Charlortentlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

tion ikke var indbudt til det tysk-nordiske pressemøde af 20. november 1966. Det ville have været pressetisk rigtigt at oplyse læserne om, at resolutionen kun omfatter den del af katolsk presse, der har biskoppen som udgiver.

Som medlem af arbejdsudvalget for samfundets meddelelsesmidler gjorde jeg den 9. september 1966 indsigelse mod den uheldige formulering. Man enedes om, at det burde præciseres, at resolutionens opfattelser kun repræsenterer de på mødet deltagende synspunkter. Helge Kristensen skulle kontakte de øvrige deltagere herom.

Det er med beklagelse, jeg konstaterer, at kontakten ikke gav noget resultat.

Katolsk Arbejderaktion.

G. Bune Andersen,

SVAR: Som mødets organisator kan jeg oplyse, at vi anså det for rimeligt kun at betragte fjortendagsblade, ugeblade og pressetjenester som presseorganer. Tidsskrifter som lærerforbundets blad »Catholica« og »Ave Maria« var heller ikke indbudt. Det var ikke afgørende, om man havde en biskop i spidsen for udgivelsen, da det svenske bureau KIT, der drives af private, var indbudt og deltog. Jeg har anmodet de nordiske biskopper om at lade en eventuel aftale om presseforhold indeholde navnene på de institutioner, aftalen ville komme til at gælde. Derimod kunne der naturligvis ikke være tale om at rette i resolutionens tekst, som var vedtaget af plenarforsamlingen.

Helge Kristensen.

Rettelse

I Erling Tiedemanns indlæg »Om at samle underskrifter« i Ugebladets nummer 27/28 var der gledet en passus ud, så det ikke fremgik, at kommentaren var skrevet på foranledning af en henvendelse fra redaktionen. Denne havde imidlertid ikke bedt om en kommentar til offentliggørelse, men kun til privat orientering. Erling Tiedemanns svar indeholdt dog så mange tanker af almen interesse, at redaktionen fandt, at indlægget under alle omstændigheder burde bringes i bladet - hvilket naturligvis også var hensigten fra forfatterens hånd.

Red.

Burde være obligatorisk

Gordon Johnsen, som er overlæge ved et norsk nervesanatorium, har holdt talrige foredrag bl. a. i norsk radio for dels at hjælpe mennesker til at forstå deres nervøse lidelsers egenart og dels for at udbrede forståelsen af, at nervøse lidelser er en sygdom og må behandles som en sådan. Det er disse foredrag, der danner grundlaget for bogen. Naturligvis kan forfatteren ikke nå at beskæftige sig med hele registret af nervøse lidelser, men i de 7 kapitler når han dog at behandle et bredt udsnit, som sikkert danner grundlaget for mange menneskers sjælelige problemer.

Nogle vil måske spørge: »Hvad har sjælelige problemer som depression, nervøsitet og overdreven skyldfølelse med kristen tro at gøre?« – men for den overbeviste troende er det måske ikke så svært at se, at alle disse ting har en fællesnævner: de griber ind i vort inderste jeg, og derfor er de også uløseligt forbundne. I begyndelsen af bogen gør Gordon Johnsen op med de angreb, der så tit føres mod kristendommen: – at al den snak om skyldfølelse, synd osv. giver folk neuroser – eller den modsatte påstand om, at kristendommen er et udmærket middel til at helbrede dårlige nerver. Hertil svarer G. J.: at mennesket er en sjælelig-legemlig enhed, og at denne helhed er så fuldkommen »at man aldrig kan sige, hvornår en sygdom eller forstyrrelse i personlighedens funktion skyldes milligrams forskydning af stoffer i blodet, hjernecellers biokemiske forandringer, eller om det er psykiske mekanismer vævet ind i fejlmønster.« Masser af disse forstyrrelser vil kunne behandles ad simpel medicinsk vej, og bogen er spækket med eksempler herpå, alle taget fra forfatterens praksis.

Et andet sted i bogen behandles samvittigheden, og det er interessant at læse i disse tider, hvor man så ofte hører om den manglende forståelse af skriftemålet. Efterhånden som psykologien gør fremskridt kan vi forklare flere og flere af vore handlinger, især de dårlige – og det bliver sværere og sværere at føle no-

gen form for skyld – det er i hvert fald et problem for mange katolikker.

Bogen er letlæselig – skrevet, så almindelige mennesker kan læse den med stort udbytte – fagfolk vil sikkert ikke finde nogen nyheder i den; men den burde være obligatorisk læsning for alle sjælesørgere – både gejstlige og lægfolk.

José Novella.

Gordon Johnson: Sjælelige problemer og kristen tro. Kristeligt Dagblads forlag. 144 s. – Kr. 16,50.

Digtere i forhør

Denne samling forfatterinterviews er den sidst tilkomne af de tre af slagsen, der er udkommet i den senere tid. Desværre overlapper den Jette Kromanns »Digtere på bånd« en smule, således at fire af de tolv forfattere er gengangere.

Ifølge forordet er bogen »ment som et forsøg på gennem samtale med forfatterne at komme til klarhed over moderne digtnings metode og midler«, og udgiveren håber, at læseren vil kunne udnytte det fremlagte materiale »i en almindelig forståelse af den moderne litteratur«. Disse intentioner synes i vid udstrækning opfyldt. Der er stillet relevante spørgsmål, og oplysningerne er mangeartede og nyttige og skulle nok kunne bidrage til større forståelse af vore digteres problemer, metoder og værker. Spørgsmål og svar holder sig temmelig strengt til sagen, således at vi mest hører om »inspirationens væsen«, tilblivelsesprocessen, digterens egenart og funktion (også i forhold til samfundet), og der gives desuden en hel del indirekte og direkte hjælp til forståelse af konkrete værker. Udvalget af forfattere kan dårligt være mere repræsentativt; der er både lyrikere og prosaister (og et par delvise dramatikere), både gamle og yngre og unge, både herrer og i hvert fald en enkelt dame.

Naturligvis strækker synsfeltet i svarene sig ofte ud over de rent kunstneriske problemer, og her kan man til slut citere Klaus Ribbjergs svar på spørgsmålet »Hvad tror De bliver digternes næste modstander?«: »Det jeg føler – også i nærmeste fremtid – vil være mest bekæmpelsesværdigt, er den defaitistiske mennesketype, som tror på vold som argument og krigen som en udvej,

som tror på autoriteten som en mulighed i opdragelsen. Den form for selvsikkerhed må man af al magt bekæmpe! Kunstneren kan – stadig spørgende, stadigt underminerende – ved sin påvisning af usikkerhedsmomenterne virke til fordel for en menneskelighed, som tror på, at mennesket er modent nok til at sørge for sig selv.« Det er en replik, der også taler til os i vor aktuelle situation som kristne og som mennesker.

JUD.

Digtere i forhør 1966. Samtaler med 12 danske forfattere ved Claus Clausen. Gyldendal.

R.I.P.

Min kære mand, vor kære far og farfar

Knud Bernhard Hansen
døde stille efter lang tids sygdom den 11. juli 1967.

Helene Lipka Hansen.
Bed for hans sjæl.

R.I.P.

Vor kære medsøster

Søster Maria Sidonie
(Julia Swaegers)
er i dag afgået ved døden.
Sct. Maria Hospital, Vejle, den 16. juli 1967.

Maria Søstrene.
Begravelsen er foregået tirsdag den 18. juli fra Sct. Norberts kirke.
Bed for hendes sjæl.

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

J. Qvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

Redaktionsskifte

I denne måned er der en redaktion, der har sunget sin farvelsang. Først havde flere aviser meddelt, at nye folk skulle til, og så var »Information« rykket i felten med nyheden om, at det forestående var resultatet af et mægtigt intrigespil bag kulisserne. De pågældende redaktører er heller ikke blinde for, at der er blevet intrigeret omkring deres blad, »men heller ikke i intrigen kunst er danskere særlig talentfulde, og kabalerne har været konfuse og planløse og uden egentlig effekt,« hedder det i en af de tre lederartikler.

Den vågne læser har sikkert allerede gættet, at det er filmmussets blad »Kosmorama«, der er tale om. *Øystein Hjort* skal afløse triumviratet *Poul Malmkjær*, *Ib Monty* og *Jørgen Stegelmann*, der har arbejdet tro i 7 år for Lea, og de er trætte som kun filmanmeldere kan være det, (men aldrig om søndagen, for så er der ikke premierer). Vi vil ikke på denne bagside, der ofte er helliget film – og det hænder: filmkunst – forbigå redaktionsskiftet. Altså ikke for at stikke næsen i intriger – for som sagt går redaktørerne af træthed – men fordi også vi her i huset har stor glæde af »Kosmorama« – det første levedygtige blad barn på dansk grund efter de pionerer, der har givet filmen hjemstavnsret i åndernes rige.

Hvis én, der har levet en årrække i periferien af både filmteori og filmpraksis og hørt på de artigheder, som repræsentanterne for de to sider af samme sag har udvekslet: »langhårede«, »prostituerede bøfler« osv.; hvis jeg, som sagt, må have lov til at sige min mening, så er det lykkedes Malmkjær, Monty og Stegelmann at føre tidsskriftet ud af sekterismens jungle og gøre det til et alment redskab i oplysningens tjeneste til gavn og fornøjelse for både filmpublikum, filmkritikere og filmskabere. Og så er det glædeligt at konstatere, at »Kosmorama« nu ikke længere er i nær så høj grad som tidligere, absolut skal have den modsatte mening af, hvad dagbladenes filmkritik mener, for ikke at tale om publikum.

Filmen er et af tidens vigtigste meddelelsesmidler og viden om film er ikke mindre vigtig, nu hvor fjernsynet også er med i legen. Og da filmen i særlig grad henvender sig til unge, kan folk, der har med unge at gøre – forældre, lærere, præster og de unge selv – slet ikke komme uden om »Kosmorama«.

Det må glæde den afgåede redaktions gode hjerte, at der (naturligvis) sikres den nye redaktør større frihed og bedre økonomiske kår end de selv har haft, og at filmfonden i hvert fald de næste to år vil yde 50.000 kroner om året til at dække det underskud, som det at udgive et kulturelt tidsskrift med et mindre oplag altid vil føre med sig, hvis man vel at mærke skal holde en vis professionel standard.

Kirkens verden

Også det fornemme »Kirkens Verden« har skiftet redaktion, og minsandten om ikke »Katolsk Ugeblad«s tidligere leder, dominikanerpater *Martin Drouzy* er i det trekløver, som skal erstatte den afgåede *Kaj Erik Lindqvist*, i hvis fodspor den nye redaktion roligt kan træde. I øvrigt har »Kristelig Dagblads Forlag« overtaget udgivelsen, og det er chefredaktør *Bent A. Koch* fra »Kristeligt Dagblad«, der står i spidsen for redaktionen. Denne har endnu en skrivekyndig præst med, nemlig pastor *Helge Rasmussen* (Folkekirken), der vil være mange kendt fra Søndags-B.T.«s spalte »Præsten skriver«.

Allerede første nummer under den nye redaktion viser, at den tidligere kvalitet fortsætter. Professor *P. G. Lindhardt* skriver om Absalon, professor *Eduard Nielsen* om konge og folk i Det gamle Testamente og pater *Martin Drouzy* om Pasolinis »Mattæusevangeliet«, der jo er den bedste Kristusfilm, vi endnu har set, men derfor ikke er helt hævet over kritik.

Hvis der er ikke-katolikker og katolikker, som ikke kender »Kirkens Verden«, er det på tide, de lærer bladet at kende. HK

Hele landet taler
om »Katolsk Ugeblad«

Demokrati i kirken

Synodevalget
den 1. oktober

Dronning Dagmar,
Tycho Brahe og Jan Hus

Det europæiske
bispemøde

katolsk 11. AUGUST 1967 115. ÅRGANG uge blad

31
32

Mødet mellem
patriark og pave

Pave Paul VI's modtagelse i det overvejende muhamedanske Tyrkiet var ikke så overvældende, som tilfældet var ved hans fire tidligere udenlandsrejser. En stor overraskelse var det imidlertid, at patriarken af Konstantinopel, Athenagoras, som han først skulle have mødt tirsdag aften, ventede på ham i Yesilkoy-luft- havnen, da flyet landede kl. 8.55.

Bringe alle mulige ofre for enhedens sag

Hjerteligt møde mellem Athenagoras og Paul VI i Tyrkiets hovedstad

Blandt de ventende i Istanbuls lufthavn var patriarken Athenagoras. Det var en stor overraskelse, at han var med for at modtage paven, da de to kirkeledere først skulle have truffet hinanden senere på dagen (tirsdag den 25. juli).

Pave Paul VI's to-dages besøg i Tyrkiet var ikke af politisk art. Først og fremmest var der tale om en økumenisk sammenkomst mellem overhovedet for den ortodokse kirke, patriark Athenagoras af Konstantinopel og den katolske kirkes øverste biskop.

Modtagelsen i det overvejende muhamedanske land var høflig, men uden den begejstring, der ombølgede paven ved hans fire forrige udenlandsrejser. Årsagen er muligvis også, at der i vid udstrækning ses skævt til, at overhovedet for en græsk-orienteret kirke har residens i Istanbul,

der jo er identisk med det gamle Konstantinopel.

Under en økumenisk gudstjeneste i den ortodokse St. Georgs Kirke sagde paven, at patriarken og han og deres respektive biskopper skulle lede deres kirker til fuldstændig enhed. At de to kirkesamfund havde forskellige skikke, var ingen hindring. Tværtimod.

Patriarken Athenagoras svarede, at han på sin side ville bringe alle mulige ofre for enhedens sag. »Gud har befalet os at fjerne adskillelsens tæppe«, sagde han.

De to overhyrder ledede i fælles-

Selv om pave Pauls modtagelse i Tyrkiet ikke var så overstrømmende, som tilfældet var under hans fire tidligere udenlandsrejser (til Det hellige Land, Indien, FN i New York og Fatima i Portugal) var der dog overalt mennesker, der trængtes om ham og vinkede. Her ledsages han af patriarken af Konstantinopel, Athenagoras.

Paven forlader flyvemaskinen. Ved foden af landgangsbroen ventede Tyrkiets præsident, Cevdet Sunay.

Præsidenten og paven mødtes senere i det smukke palads, Sale Kosku, hvor Paul VI også hilste på premierministeren og udenrigsministeren. De talte sammen i 45 minutter. Senere ledsagede præsidenten og udenrigsministeren paven på en sight seeing-tur på præsidentens yacht.

skab den økumeniske gudstjeneste. Patriarkens tronstol var i dagens anledning rykket tilbage, og de to kirkeledere sad i ens stole.

Patriarken og paven havde to private møder under Paul VI's besøg. Først i Athenagoras' residens, Phanar, og siden i den apostoliske delegation, hvor paven havde sin bolig. Her boede også i sin tid ærkebiskop Angelo Roncalli, den senere Johannes XXIII, da han var apostolisk nuntius i Tyrkiet.

I Hagia Sophia, som nu er museum, men engang var kristenhedens største kirke under navnet St. Sophia Katedralen, mishagede paven muhamedanske kredse ved at knæle ned i bøn. Dette resulterede i et efterspil i det tyrkiske senat, hvor udenrigsministeren, Caglayangil, som havde ledsaget pave Paul under besøget i Hagia Sophia, blev angrebet af to senatorer, der var af den opfattelse, at paven ved at bede på det omtalte sted, havde overskredet retningslinjerne for besøget. Udenrigsministeren bad senatorerne om ikke at tvinge ham til at afgive en erklæring. Man måtte erindre, sagde han, at 200.000 tyrkiske muhamedanere, der opholdt sig i Tyskland, havde særtilladelse til at holde bøn i kristne kirker.

På besøgets anden dag fløj paven til Izmir, der var udgangspunkt for turen til Efesus. Her besøgte han bl. a. St. Johannes Katedralen, hvor apostelen i følge traditionen skal væ-

re begravet, og det hus, hvori Jomfru Maria siges at have tilbragt sine sidste år. Denne del af pavens rejse havde nærmest karakter af pilgrimsfærd.

I centrum af pave Pauls private drøftelser med patriarken Athenagoras skal have været en plan om at erklære Jerusalem for en »demilitariseret og åben by«. Planen skulle gå ud på at lade byen administrere af et råd bestående af lokale jødiske, kristne og muhamedanske civile, bistået af rådgivere udnævnt af FN.

Israel har efter sigende stillet sig meget afvisende over for nævnte forlydender – så meget desto mere som planen synes at være endnu mere radikal end den, Vatikanet tidligere har fremsat.

Under besøget i Hagia Sophia – nu museum, tidligere Sophia Katedralen – knælede pave Paul VI ned og bad en bøn. Dette vakte stor opsigt i det overvejende muhamedanske Tyrkiet, og nogle dage efter demonstrerede muhamedanske studenter ved at prøve at tiltvinge sig adgang til museet for at bede. Sagen blev behandlet i det tyrkiske senat.

Bispemødet i Holland

Europas biskopper har efter mødet i Holland i juli måned ytret ønske om E at undersøge, hvorvidt det er muligt at oprette en europæisk bispekonference, hvor alle grene af den katolske kirke i vor verdensdel er repræsenteret. I Latinamerika og i Afrika eksisterer der allerede sådanne kontinentale bispekonferencer, men i Europa har der aldrig været gjort noget vellykket forsøg på at skabe en sådan institution. De 8 kardinaler og 68 biskopper fra 17 europæiske lande – deriblandt jertæppelandene – som deltog i mødet i Noordwijkerhout, erklærede i et communiqué, at det var »en opmuntrende begivenhed . . . præget af broderlighed, åbenhjertighed og fælles opdagelser«. Og de tilføjede, at »præsidenterne for de forskellige nationale bispekonferencer i Europa vil mødes på bispesynoden i Rom i september, og at de der yderligere vil overveje oprettelsen af en regelret *europæisk* bispekonference«. I communiquéet hed det videre, at der om et par år igen vil blive afholdt en uformel bispekonference efter de samme retningslinier som det private tredagesmøde i Holland.

På konferencen – hvor så mange højtstående prælater mødtes – kom man overens om, at »det var meget vigtigt, at der foregik en velorganiseret udveksling af nyheder og anden oplysningstjeneste mellem de forskellige lande«. Fra konferencen blev der sendt telegrammer til to østeuropæiske biskopper – ærkebiskop Kominek af Polen og ærkebiskop Tomasek af Tjsekoslovakiet – hvori man beklagede, at de var blevet nægtet visum, så de ikke kunne deltage i konferencen.

En observatør på bispekonferencen erklærede: »Konferencen var en støtte E for de hollandske katolikker, som er blevet kanøflet over hele Europa på grund af deres progressive optræden. Biskopperne ved nu, at selv om den hollandske kirke er progressiv, er den dog ikke af den grund ved at gå i hundene.« De »progressive« i kirken, siger andre observatører, betragter præsteråd og pastoralråd – som også omfatter lægfolk – som ligestillede med biskopperne, når det gælder bispedømmets styre og vedtagelsen af lokale afgørelser. Men pavens personlige teolog, biskop Colombo, sagde hertil: »Hverken præsterådene eller pastoralrådene er af guddommelig indstiftelse. Hvis der skal være god forståelse i Kirken, må vi holde disse institutioner adskilt fra embedet.« Han erklærede, at disse råd kun fungerede som rådgivende for biskopperne – præsterne i religiøse anliggende og lægfolkene i samfundsanliggender. I det borgerlige liv »kommer myndigheden kun indirekte fra Gud,« sagde han, »mens myndigheden i Kirkens liv er central . . . idet den beror hos den stedlige biskop, hos paven og hos bispekollegiet, som har den fra oven – fra Kristus.«

Ærkebiskop Dwyer, Birmingham, ledte en drøftelse af forholdet mellem E præsterådene og biskopperne i bispedømmets anliggender. Han sagde, at man ikke skulle bibringe præsterne »en følelse af ansvar, men give dem et virkeligt ansvar« for arbejdet i bispedømmet.

»Det vanskelige er nøjagtigt at fastslå rådernes kompetence. De engelske biskopper mener, at det ville være bedst kun at starte med nogle generelle regler og så overlade det til erfaringen at vise, hvilke yderligere regler og regulativer der er behov for.«

Ellers er det værd at hæfte sig ved den tale, som værtslandets øverste repræsentant, kardinal Alfrink, holdt ved bispemødets åbning. Hans tema var den lokale kirkes (stiftets) stilling i forhold til den universelle kirke. Det ny Testamente taler ikke om »Korints kirke«, men om »kirken, der er i Korint«. Den »lokale kirke« kan have sin egen disciplinære form og spiritualitet, sin egen indsigt i frelsens mysterium. Men denne »pluralisme« må prøves gennem kontakt med andre bispedømmer og frem for alt med paven, der er bispekollegiets hoved, hedder det i ærkebiskop Dwyers referat af kardinal Alfrinks tale. Kardinalens tale vil senere blive mere udførligt behandlet her i bladet.

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:
Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8–10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Ka-
tolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle
16, København F, telefon GO 4895.
Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne
incl. moms.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

»Hele landet taler om.....«

Både dagspressen og »Katolsk Ugeblad«s læsere tager del i diskussionen om katolsk presses målsætning

Aarhus Stiftstidende

Debatten om »Katolsk Ugeblad«s redaktionslinje har vakt stor opmærksomhed i dansk presse. I »Aarhus Stiftstidende« har redaktør Tage Elmholt, der også er kendt som kirkelig medarbejder i fjernsynet, skrevet en kommentar, hvori det bl. a. hedder:

»Det større tøjrslag, som liberal-katolikkerne fik efter det andet vatikankoncil, smittede hurtigt af på den katolske presse, ikke mindst i de nordiske lande, hvor begrebet pressefrihed altid har stået højt i kurs. De katolske redaktører begyndte at skrive frit og åbent om ting, som tidligere var forbeholdt de indviede. Den propaganderende form afløstes af en objektiv teologisk og politisk information – konflikter på såvel det globale som lokale plan blev ikke mere hyllet i røgslør, men nøgternt og uden persons anseelse lagt frem til offentlighedens vurdering.

Kort sagt: Offentligheden begyndte at nærme sig tillid til den katolske nyhedstjeneste.

Denne udvikling har imidlertid ikke huet traditionalisterne, som fortsat hæger om såvel de skrevne som uskrevne dogmer om ufejlbarlighed. En koldfront har gennem længere tid hærget redaktionslokalerne i Oslo, Stockholm og København – og har nu for Danmarks vedkommende resulteret i en regulær underskriftindsamling, hvis formål tydeligt er at få den siddende redaktion fyret.

Aktionen har givet genlyd i både Norge og Sverige, og de katolske pressefolk, der nota bene i sin midte kan tælle højt kvalificerede, professionelle journalister, har naturligt ikke undladt at reagere.»

Tage Elmholt kommer ind på »St. Olav«s kommentar i anledning af underskriftindsamlingen. »St. Olav« er således i særlig grad gået løs på begrebet »monopolstilling«.

»I de redaktionelle kommentarer til resolutionen understreges det sær-

lige ansvar, som en monopolstilling indebærer. Monopol betyder ikke først og fremmest større varsomhed, en finere afvejning af stof, som læserne kan tåle at høre, et større præg af dette at have en pastoral og missionerende opgave. Selvsagt har bladene en pastoral opgave, men monopol betyder først og fremmest, at den lille presse ikke har lov til at fortie vigtige nyheder, som katolske læsere ellers ikke har andre muligheder for at få. Monopol betyder et vældigt ansvar for virkelig at give et nogenlunde rigtigt billede af dagens katolske verden og dens faktiske presse ser sig nødsaget til at følge den sædvanlige nordiske presseetik hvorunder forpligtelsen til en fuldstændig åben og ligevægtig information må forudsættes.«

Om tysk-nordisk pressemødes resolutions foreløbige skæbne skriver Tage Elmholt:

»Resolutionen var til behandling på den nordiske bispekonference i Trondhjem for nylig. I det herfra udsendte communiqué gås der som katten uden om den varme grød. I vage vendinger erkendes, at den katolske presse vel har andel i bispe-

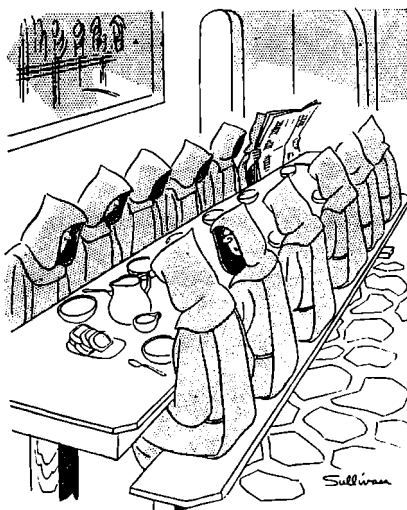
dømmernes pastorale og apostoliske opgaver og at udbrede og tolke det andet vatikankoncils reformtanker, men ansvaret påhviler i første række biskopperne, hvorfor de respektive presseorganer opfordres til at søge rammerne for et positivt og virksomt samarbejde med biskopperne og i det hele tilgodes, at de redaktionelle artikler forpligter kirken i det offentlige omdømme.

Om den redaktionelle frihed ikke et ord. Men alene den omstændighed, at redaktionerne hidtil uhindret har fået lov at udøve deres arbejde ... kan måske tages som udtryk for, at journalisterne dog har en form for rygdækning, selv om man endnu viger tilbage for at give den officielt.

Situationen i Norden er speciel, fordi de katolske menigheder her tal-mæssigt er så små, at det ville være umuligt at holde en pressetjeneste kørende uden støtte fra biskopperne. Deraf afhængigheden. I de store katolske lande ude omkring findes adskillige katolske bladudgivelser, som uafhængigt af den officielle kirke kan køre på ren forretningsbasis. Og her går man ikke af vejen for at kritisere selv pavelige rundskrivelser, hvilket for blot en halv snes år siden ville være utænkeligt.

Forhåbentlig vil også vore katolske pressekolleger herhjemme opnå den pressefrihed, de i øjeblikket må kæmpe så hårdt for. Ikke blot for deres egen skyld, men også af hensyn til den kirke, som de føler sig kaldet til at tjene. Fortielsens politik har aldrig gavnet nogen sag, ej heller den gode.

Vi kan her blot gribe i vor egen barm og tilsige vore katolske kolleger al mulig forståelse. Også inden for den danske folkekirke kender vi til pressionsgrupper, som stadig ikke vil erkende, at den mest fremragende metode til at gøre et foretagende suspekt er at mørklægge alle tvivlsomme sager. At lægge kortene på bordet, også når de måske kan have en lidt ubehagelig farve, er ikke bare god presseetik, det er også klog politik, hvis vi vil bevare offentlighedens tillid,« slutter Tage Elmholt. ♦

– Jeg er bekymret for broder Fidells.
(The Catholic Universe Bulletin,
Cleveland/Ohio)

Information

»Information« har – som det også var tilfældet ved tidligere lejligheder – vist debatten omkring Ugebladet stor interesse.

Således har bladet påtalt, at underskrifts-aktionen føres ind i gudstjenesten, som det har været tilfældet i Vor Frue Kirke i Århus, hvor listerne lå fremme og prædikanten henedte opmærksomheden på dem.

Endvidere har »Information« på grundlag af listen over »anbefalere« prøvet at give et rids over deres placering i dagens debat:

»De mennesker, der står bag aktionen repræsenterer forskellige kredse, der i teologisk og/eller politisk henseende må betragtes som stående til højre for centrum. Blandt de gejstlige er bl. a. monsignorerne Knud Ballin og Kjeld Geertz-Hansen og præsterne O. Rørdam Bonnevie, Kaare Osorio og Hubert Messerschmidt. De to sidstnævnte er tilknyttet, hvad der blandt danske katolikker omtales som »Kieler-kredsen« dvs. de mennesker, der står bag de årlige katolske højskoleuger. På underskriftaktionen er denne kreds repræsenteret med bl. a. mag. art. El-sebet Kieler og faginspektør Poul Egede Andersen. Blandt øvrige anbefalere af aktionen er generalmajor H. C. Engell og civilingeniør Hans Holbek, der har været aktive i den ret konservative kreds Academicum Catholicum.«

»Information« spurgte i øvrigt redaktør Helge Kristensen, hvorfor »Katolsk Ugeblad«s redaktion ikke på egen hånd havde taget sagen op. Den adspurgte udtalte overfor »Information«:

»Hvis vi havde taget sagen op rent journalistisk ville man måske kunne have beskyldt os for at ville bruge bladet i et forsvar for os selv. Det er jo redaktionen, der er under angreb. Derfor ønskede vi ikke at omtale sagen journalistisk, selvom vi blev orienteret om den af civilingeniør Willy Frendrup, der som talsmand for aktionen rettede henvendelse til mig.«

Debatten omkring »Katolsk Ugeblad« behandles også i det nye nummer af LABORA, der sandelig indeholder konfliktstof, så det batter. Tonen gives an i meddelelsen om, at Katolsk Arbejderaktion i Danmark har udviklet sig til en »revolutionær bevægelse indenfor det endnu mere eller mindre feudale samfund: den romersk katolske kirke«.

LÆSERNE SKRIVER:

Pas på, hvad De gør - i en anden sammenhæng

Nu ved man, takket være den grundige redegørelse fra pater Jong i nr. 29/30, at en delvis underjordisk aktion er i gang med henblik på at gennemtvinge et redaktionsskifte.

Man må undre sig. Motiverne er ikke lette at få øje på.

Vort nuværende ugeblad har om sider fundet sit leje, levende i dagens debat, med fingeren på pulsen, afspejlende så at sige alle rørelser i vor kirkes intensive – måske skæbnesvangre – aktuelle liv.

Kan det være forkert? Har man ikke netop nu brug for alles ivrige og velmenende tilkendegivelser, og er det iøvrigt ikke det, man agter at holde synode for?

Kan den righoldige fremtid for kirken, som alle ønsker, udkrystalliseres af en kraftløs og velkontrolleret enighed?

Helligånden – den ofte misbrugte – skal nok vide at vælge, men der må være noget at vælge ud af, og det må være af noget, som virkelig kommer os ved.

Det er det, vor nuværende redaktion på fremragende vis, sagligt som teknisk, sørger for!

Skøn på det og pas i høj grad på hvad De gør!

J. Bolt-Jørgensen.

Svar til Erling Tiedemann

Erling Tiedemann giver i sin artikel om underskriftindsamling en karikatur af det, det drejer sig om. Er ikke en underskriftindsamling netop menigmands eneste middel til offentlige meningstilkendegivelser i sager, der virkelig angår ham? Hvordan skal han ellers komme til orde? Og er det ikke helt på koncilets linje, når en spontan reaktion i kirkefolket, der være sig hos få eller mange, tager form af en fælles afstandtagen fra de tendenser i tiden, der efter deres overbevisning nedbryder troen? Med hvilken ret går E. T. ud fra, at de, der er medunderskrivere på den fælles henvendelse til biskoppen om Ugebladets linje, ikke lader sig lede

af deres samvittighed og eventuelt af de mennesker, hvis dømmekraft i trossager de har tillid til? Er kirkefolket herhjemme ved at få sit eget hierarki af toneangivende, som har eneret på ytringsfrihed, mens denne stemples som pression hos alle andre? Hvis den megen tale om Gudsfolket skal have en mening, så må alle, der åndeligt og økonomisk har engageret sig i kirkens liv, vedkende sig deres medansvar, så ofte kirkefællesskabet kommer offentligt til orde. Hertil kræves ingen teologisk kompetence; hertil kræves blot en helhjertet bekendelse til Kirkens tro, således som den er overleveret os fra apostlene.

Det forekommer mig, at E. T. insinuerer en mentalitet hos kirkefolket, som er ganske uværdig for kristne såvel som ikke kristne. Det, det drejer sig om, er at få de hjemlige bestræbelser for en ajourføring af kirkens livsform rensset for ethvert indgreb i selve trosarven, så vi kan få en virkelig fornyelse og ikke opløsning og forfald.

Kaare Osorio.

Hvorfor læser man?

Med den allerstørste forbavselse læser jeg i Deres blad om en konflikt, der, om min opfattelse er korrekt, drejer sig om intet mindre end den redaktionelle linje i Katolsk Ugeblad. Det forekommer mig, at striden står mellem to standpunkter: redaktionens åbne og de protesterendes lukkede. Det er sørgeligt, at en sådan modsætning, der jo langtfra er ukendt i kirkelige cirkler til forskellige tider, nu igen skal komme til udtryk i katolske kredse her i landet, til bekymring for dem, der ønsker fremgang for kristendommen, og til glæde for de andre.

I forbindelse med det røre, der altså i øjeblikket står omkring Deres blad, melder sig naturligt spørgsmålet, hvorfor man i det hele taget læser aviser og tidsskrifter. Nogle gør det for at få deres egne synspunkter bekræftet (de dårlige læsere) og andre for at få problemerne belyst fra nye synsvinkler (de gode læsere). Jeg tør næppe identificere de protesterende med den første gruppe, men jeg skal ikke nægte, at jeg har lyst til det.

Idet jeg protesterer mod den snæverhed, der i øjeblikket kommer til

Fortsættes side 14.

Demokrati i Kirken

Små kommentarer til en aktuel situation

Af hospitalsinspektør Aage Dyrkjøb

Man tillægger Napoleon (som ellers langt fra bør opstilles som et ideal) den rigtige udtalelse, at der til at føre krig kræves tre ting: Penge. Penge. Penge.

Det samme kunne siges om en kirkes virksomhed. Det er selvfølgelig på ingen måde det vigtigste, men det er dog et absolut nødvendigt grundlag for aktivitet. Selvom kirken tjener lever på et eksistensminimum (hvad de desværre ofte gør), har de et uundgåeligt materielt behov, og selvom de kirkelige institutioner er aldrig så enkle, må der midler til at oprette og vedligeholde dem. Det er også så rigtigt, som det er sagt, at vi ikke kan være bekendt at byde vore præster så dårlige levevilkår, som det tit har været tilfældet.

Et andet spørgsmål er imidlertid, hvordan den økonomiske støtte bedst kan ydes.

Advokat Henrik Holm-Nielsen har i Katolsk Ugeblad fra 26/5-67 skrevet en artikel med titel »Gaver er ikke forbudt!« med en ydelig henstilling – eller dog i forventning om –, at kirken må blive betænkt med gavebeløb udover de 2 pct., som man (ganske vist i frivillighedens navn) har anmodet om i kirkeskat. Det vil jo sikkert sige, at de samme Torden-skjolds soldater må mobiliseres endnu en gang.

På det berømmelige (eller i hvert fald meget omtalte) Rygaard-møde var der blandt adskillig anden kritik overvejende modstand mod fastsættelsen af 2 pct. som kirkebidrag. Denne procentsats er sikkert også baseret på et forkert grundlag, idet vi samtidig gennem statsskatten er med til at betale en væsentlig del af folkekirkens udgifter. 2 pct. kan synes et beskedent bidrag. Når man af en skattepligtig indtægt på f. eks. 30-35.000 kr. – eventuelt erhvervet ved begge ægtefællers arbejdsindsats – må betale ca. 20 pct. af skala-indkomsten til kommunen og af skala-indkomsten til staten ca. 28 pct. af de første 30.000 kr. samt 76 pct. af resten, så kan de 2 pct. godt mærkes, navnlig da mangfoldige individuelle

problemer kan betyde meget for den enkeltes økonomi. Og dette er jo kun et enkelt trin på skattestigen.

Kirkeministeriets budget for 1966-67 var på 89 millioner, hvoraf langt den overvejende del er præstelønninger. I et interview med kirkeminister Orla Møller i Katolsk Ugeblad for 6/1-67 indrømmer ministeren, at det strider mod almindelig retfærdighedssans og forekommer urimeligt, at andre trossamfund skal bidrage til folkekirken. Men ministeren mener, at det vil være teknisk ugørligt at ændre dette forhold og peger på, at man dog også derved er med til at støtte almene kulturværdier, ligesom det kan være rigtigt, at andre trossamfund yder støtte til selve departementet, der også tager sig af deres forhold.

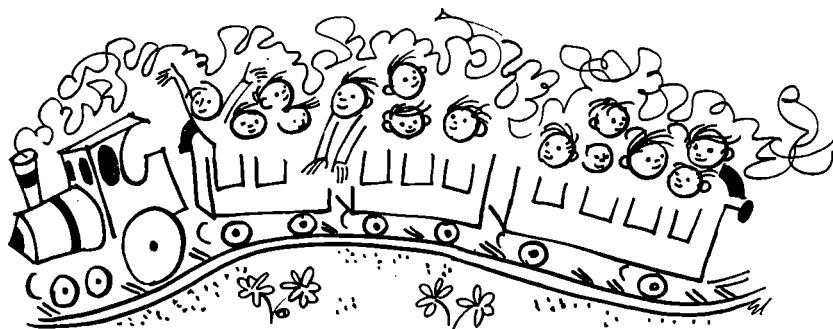
På Rygaard-mødet blev denne sag kort omtalt, men det er et spørgsmål, om der ikke alligevel burde gøres mere ud af den. Der omtales i Katolsk Ugeblad fra 26/5-67 et møde mellem repræsentanter for trossamfund, som står udenfor folkekirken, og ville det ikke være rimeligt at foretage en fælles grundig vurdering og henvendelse? Selvom kirkeministeren mener, at sagen i teknisk henseende er vanskeligt gennemførlig, står det dog fast, at han har erklæret, at der sker en uretfærdighed på dette område, og så må man vel i det mindste gøre et forsøg på at rette den.

Det rigtigste ville utvivlsomt være, at folkekirken slet ikke var statskirke. Ifølge grundloven er der religionsfrihed for alle, mærkeligt nok lige med undtagelse af kongen.

Principielt burde følgelig ethvert trossamfund ordne sin egen økonomi. Men naturligvis er det ikke en sag, som er så ligetil at løse, hvilket dog ikke betyder, at man på forhånd skal opgive at arbejde hen imod en løsning.

Det er utvivlsomt rigtigt, som G. Andersen antyder i et indlæg i Katolsk Ugeblad fra 26/5-67, at der burde foretages en klar adskillelse mellem kirkens pastorale og forvaltningsmæssige virksomhed. I en tid, da man fra kirkens side så stærkt efterlyser lægfolkets indsats, var det meget bedre at gøre skridtet fuldtud og lade kompetente lægfolk – altså for sognenes vedkommende forvaltningsråd – påtage sig det fulde ansvar for det administrative.

Indenfor et område som sygehusvæsenet var det tidligere i vid udstrækning overlægerne, som også var de øverste ledere af administrationen. Medens inspektører og forvaltere ikke ville drømme om at blande sig i det lægelige, var det ganske almindeligt, at overlægerne havde det sidste ord i rent administrative spørgsmål. Dette er heldigvis de fleste steder ændret, således at de to områder nu er adskilte, og det turde være indlysende, at ingen kan være tjent med

At få hjulene til at løbe rundt kræver også penge, penge, penge.

at tage et større eller mindre ansvar, hvis han ikke har en tilsvarende dispositionsret.

Oprettelsen af forvaltningsråd og andre økonomiske organer vil altså være illusorisk, hvis man ikke giver dem fuldmagt til efter bedste overbevisning at træffe alle afgørelser af økonomisk art. Dette behøver naturligvis på ingen måde at skabe noget modsætningsforhold til præsterne. Det skulle tværtimod betyde en hjælp og aflastning for dem, og forvaltningsrådene kan selvfølgelig kun være interesseret i det bedst mulige forhold til præsterne, som derefter må få adskillig mere tid til deres egentlige opgaver.

Kirkeskat er et ømtåleligt emne, men der er to områder, man burde sætte ind på: 1) Tage initiativ til, at den af kirkeministeren erkendte uretfærdighed rettes. Det lykkes sikkert ikke i første omgang, man så må man prøve 2, 3 eller 10 gange. 2) Kirkens administration skulle overtages fuldtud af lægfolk og dermed også alle problemer vedrørende kirkebidrag. I planen for kirkebidragsordningen var anført, at »ordningen er frivillig, men den moralske pligt bør indskræpes fra højeste sted gang på gang«. Denne ubehagelige appel burde såvel biskop som præster fritages for, og i stedet skulle det bl. a. være forvaltningsrådenes opgave at organisere en – ikke hårdhændet, men forstående og oplysende – agitation vedrørende kirkebidragsordningen. I denne forbindelse var det måske en god idé – og her naturligvis med godkendelse af og i samarbejde med biskoppen og præsterne – at tage kollektspørgsmålet op til overvejelse og revision. Der er næppe tvivl om, at der er meget stor forskel på menighedens opfattelse af, hvad kollekt er, og hvor meget man bør give. Nogle yder en beskeden skærv, medens andre – og ikke sjældent mindrebemidlede – giver et større bidrag, og dermed mener de i virkeligheden, at de har opfyldt deres økonomiske forpligtelse overfor kirken. Der skal et oplysningsarbejde til for at skaffe stabilitet i kirkens økonomi, men den uafhængige økonomiske forvaltning må naturligvis tage alle forhold i betragtning, indtægter som udgifter, herunder også regnskaber for ejendomme og andre kapitalanbringelser.

De fremsatte tanker vil måske møde betænkelighed eller modstand, men det er jo i hvert fald tilladt at komme med meninger og forslag. Man taler i vor tid så meget om

Fortsættes side 15.

SYNODEN
1969

Advokat Henrik
Holm-Nielsen

Solen skinner på strøget, og folk gør sig livet behageligt i gågadens mange oaser.

Men det ser ud til torden.

Og så lyder en god gammel salme fra klokkespillet i Helligåndskirkens tårn – »Helliggeist« som vi sagde i sin tid.

Da en værdig ouverture til den samtale om SYNODEN 69, som jeg skal have med advokat *Henrik Holm-Nielsen*, der har kontor i disse traditionsrige omgivelser, som London dårligt kan have bedre. Det, at man skal bruge skohorn for at komme ind i hans kontor, ødelægger ingenlunde indtrykket.

Som bekendt er Henrik Holm-Nielsen et af de flittige medlemmer af *det* udvidede synodesekretariat, der blev udnævnt samtidig med at valget til synodens lægrepræsentation blev udsat til efteråret – nærmere betegnet søndag den 1. oktober.

Det er ganske simpelt et hestearbejde, de mennesker, der sidder i centrum af synodens tilrettelæggelse, har pålagt sig selv.

Her har jeg for eksempel foran mig nogle udkast, vejledninger og andre tekster fra synodesekretariatets hånd. Jeg skal love for, at bare det at læse det igennem med nogenlunde forståelse kan få hovedet til at knirke og svage sjæle til at længes efter en aspirin eller fire.

Hvordan har det så ikke været at udtænke det hele og få det formuleret i et logisk og klart sprog?

Og tid har det taget. For det første har sekretariatets medlemmer været samlet flere lørdage fra 9 til 19, og for det andet har flere af synodesekretariatets medlemmer måtte bruge adskillige arbejdsdage til udformning af valgeregler og forretningsgang.

Kompliceret forretningsgang

– Det er stort set fremgangsmåden ved folketings- og kommunevalg, der skal anvendes ved valget af synodens lægrepræsentation søndag den 1. oktober. Det bliver det hele ikke nemmere af, Henrik Holm-Nielsen. Skulle det virkelig være nødvendigt at gå så radikalt til værks, når gode kristne skal stemme om deres kirkes anliggender?

– I princippet burde det ikke være nødvendigt. Man skulle kunne sende stemmesedler direkte ud til folk, der så returnerede dem. Men erfaringerne har vist, at der kan rettes ikke uvæsentlige indvendinger mod de faktiske svagheder ved denne metode, og derfor bliver det altså den ret så indviklede arbejds- og tidskrævende fremgangsmåde, vi kommer til at slås med.

Sofavælgere og Tordenskjolds soldater?

Juristen i synodesekretariatet, advokat Henrik Holm-Nielsen fortæller om reglerne for SYNODEVALGET søndag den 1. oktober.

Ved tilrettelæggelsen af det valg, der skulle have fundet sted i foråret, tilgodeså man først og fremmest de praktiske hensyn. Ved valget den 1. oktober tilgodeser man i særlig grad sikkerhedshensynet.

Og en væsentlig del af arbejdet med tilrettelæggelsen består således i at lede efter de svage led i den kæde, man selv har udtænkt.

Valgkomiteerne

– Først og fremmest er der dannet valgkomiteer. Hvem består de af, og hvad er deres opgave?

– Først må man lige gøre sig klart, at valget afholdes på sognebasis ved personligt fremmøde på et valgsted. Der er undtagelsesvis mulighed for at stemme pr. brev, når personlige grunde hindrer én i at møde, men proceduren er ret indviklet, så vi håber, at så få som muligt vil benytte sig deraf. Under alle omstændigheder skal man indsende en begrundet ansøgning derom til valgkomiteen.

Og her er vi ved den. Der er i hvert sogn dannet en valgkomite. Den har mindst tre medlemmer og i hvert tilfælde sognepræsten som formand.

Det er valgkomiteens opgave at udarbejde en valgliste over alle stemmeberettigede på grundlag af sognekartoteket (der engang imellem indeholder fortrolige oplysninger, og derfor kun må betjenes af sognepræsten). Endvidere skal valgkomiteen offentliggøre og efterkontrollere valglisten, udsende valgkort, kandidatliste og vejledning til vælgerne og i øvrigt forestå valgets afholdelse, optælle stemmerne samt indlevere resultatet og valgmateriale til synodesekretariatet, når valget er afviklet.

Valglisten

– Hvordan sikrer vi os de helt korrekte valglisten den gang?

– Valgkomiteen påser, at kun indensogns boende katolikker, der den 31. december 1967 er fyldt eller fylder 18 år, bliver medtaget. Listen udskrives i flere eksemplarer, idet der foruden et eksemplar til benyttelse på valgdagen, skal være eksemplarer til fremlæggelse og oplag og til senere udveksling med nabosognene.

Den 15. august fremlægges valglisten til almindeligt eftersyn. Den er at finde på sognekantoret og den opslås i våbenhuset og andre egnede steder.

Indsigelser mod fejl eller andre mangler på valglisten bedes derefter meddelt sognepræsten *senest den 5. september*.

Samtidig med valglistens fremlæggelse og i tiden derefter foretager valgkomiteen også på sin side yderligere

efterkontrollering af denne, navnlig derved, at man udveksler valglisten med samtlige nabosogne, fordi muligheden for optagelse på flere valglisten er særlig nærliggende.

På grundlag af berettigede klager og indsigelser over for den offentliggjorte valgliste og ud fra valgkomiteens egne kontrolundersøgelser foretages rettelserne i hovedeksemplaret af valglisten. Ingen rettelse må imidlertid foretages, uden at den person, der berøres heraf, får meddelelse om ændringen og dens begrundelse.

Vælgere, der ikke i første omgang er optaget på valglisten, opføres på en tillægsliste, efter at deres valgberettigelse er kontrolleret.

Valgkort

– Man får også et valgkort . . .

– Ja og det er udstedt på grundlag af valglisten og tillægslisten. Alle stemmeberettigede skal have det i hænde senest den 9. september. Vælgerne får også tilsendt en vejledning om valget og en kandidatliste. Sidstnævnte er afsluttet pr. 1. juli, som var sidste frist for anmeldelse af kandidater.

– Hvis valgkortet aldrig når frem, eller man er kommet til at smide det væk?

– Såfremt man i dagene omkring den 9. september 1967 ikke har modtaget noget valgkort, kan årsagen hertil være en ekspeditionsfejl, eller ens valgberettigelse endnu ikke er kontrolleret.

Der kan imidlertid også være sket det beklagelige, at man ved en fejltagelse slet ikke er blevet optaget på nogen valgliste overhovedet. Man bør under alle omstændigheder reagere overfor valgkomiteens formand – det vil sige den stedlige sognepræst.

Såfremt man skulle have mistet sit valgkort, bør man også give valgkomiteens formand eller dennes stedfortræder besked derom snarest muligt og seneste umiddelbart før selve valghandlingens begyndelse søndag den 1. oktober om morgenen. Så er man i hvert fald sikker på at have bevaret sin stemmeadgang, forudsat at man i øvrigt kan legitimere sig.

– Tror De, vi får mange sofavælgere?

– Jeg vil naturligvis håbe, at alle stemmeberettigede møder frem, men man må – når det er første gang, vi her i bispedømmet holder et valg af denne art – se i øjnene, at deltagerprocenten formentlig ikke bliver alt for fremragende. I værste fald er det Tordenskjolds soldater vi får at se, slutter advokat Henrik Holm-Nielsen.

For at det med soldaterne kunne blive yderligere understreget, begyndte det nu at tordne. Og nede på strøget skulle man have paraplyen slået op.

HK

Fra fredags- abstinens til fredags- offer

Den katolske mission i Bonga.

Så slap vi da for at tænke på, hvad der skal på brødet i frokostpakken om fredagen. Hele »leverpostejdiskussionen« er forstummet. Spørgsmålet om rødspætten, fiskefrikadeller eller rejegratin'en kan nu stilles, hvad dag det skal være. Problemet om afholdelse fra kødspiser er ikke noget problem mere, ligesom fredagens bodsgerning under hidtidige juridiske synspunkter ikke mere er på dagsordenen.

Livet bliver lettere at leve.

Mon det var meningen? Eller var det måske meningen, at ansvaret nu ikke mere hviler på en lovparagraf, men på en personlig indsats. Vil bekendelsen i skriftemålet i fremtiden blive ændret fra »Jeg har ikke holdt fredagens abstinens« til »Jeg har ikke om fredagen tænkt på min nødlidende broder«.

En praktisk sognepræst sagde til mig: »Det hjælper ikke at lære folk at give afkald ... det må gøres konkret ... 10 kr. pr. uge pr. husstand bør spares op, selvom det giver »lommemesmerter ... det kan spares op og pengene bør gives til noget konkret«.

Paven har godkendt en række anliggender, som er foreslået af Caritas Internationalis.

I august måned er formålet: *Udvandrere*. Hvem har ved dette ord en forestilling om, hvad det betyder for mennesker at måtte forlade hjemstavnen for at søge arbejde og fremtid et helt andet sted i verden. Der er utallige problemer lige fra rejsen, starten uden at kunne få løn på forskud, sygdom, børnenes uddannelse og hvad ved jeg. Der træder *Caritas* ind i billedet, men uden midler kan der ikke hjælpes. Alle sluser må åbne sig for blot at lindre lidt af nøden i udvandrernes uendelige række. Gør nu alvor af fredagsbudet i dets ny form: Spis mindre, giv mere ... mindst »en tier« pr. husstand.

Knud Ballin.

CARITAS DANMARK har
giro 439 79.

Nyt fra Vincentsgrupperne

Søstre får et nyt og andet slør, og de ser på en gang helt anderledes ud. Det klæder dem, for det meste da! – Sankt Vincentgruppernes sidste lille pjece blev fikset noget op ved hovedtøjet, og den så på en gang også meget venligere ud. Tak for jeres indsats og jeres arbejde, I mænd fra Labora, som klarede det hurtigt og billigt. Det var jo gratis! Må vi have lov til at komme igen en anden gang?

Pjecerne kan iøvrigt altid rekvireres på Sankt Vincent gruppernes sekretariat, Kildehøjvej 13, Birkerød, telefon (01) 81 18 94. De får dem gratis tilsendt. Der vedlægges kun et enkelt girokort med postgironummer 971 64. Når De så har læst den lille pjece, kan De jo altid efter behag bruge girokortet.

Ætiopien kom ikke med i sidste pjece. Brevet fra Abba Ger Reintjes kom desværre nogle uger for sent, men heldigvis har vi så Katolsk Ugeblad, som gerne vil afstå et par spalter. »Jeg havde et hjem for drenge i tankerne, skriver Abba Ger fra Bonga, nærmest en slags kostskole, og det må der også komme, for det nuværende er alt for lille; det er fra den tid, da vi ikke byggede huse, men stalde. Da I havde lovet mig jeres hjælp og sendt den første check til dette projekt, tog jeg til Gimma og købte en del træ til bygningen. Men så kom skolens forstanderinde og klagede: »Abba, den går ikke længere. Vi må have en klasse til til næste skoleår, for skolen er fyldt op til tagspærrene, og vi er nu tvunget til at afvise børn, osv., osv. Jeg pønsede og grublede og fandt til sidste på følgende løsning: Den nuværende skole vil være stor nok til det planlagte drengenheim; den kan endda let bygges om og indrettes til dette formål, og så bygger vi en helt ny skole. Min bøn til jer er nu: Kan jeg få lov til at ændre den første intention og anvende de allerede tilsendte penge til bygningen af den ny skole? Hvis I går med til det, vil jeg snarest muligt sende jer de udarbejdede planer og et overslag over omkostningerne. Skolen vil vi så give navnet ».....«, ja, fyld blot ud, f. eks. Vincentskolen, Danmarks skole eller noget lignende. Svar helst snarest muligt, for om ti dage begynder regntiden og dermed den tre måneder lange skoleferie, og så må vi på en eller anden måde i gang.«

Vi har spurgt nogle trofaste medarbejdere og selvfølgelig sagt ja til forslaget. En ny check på 200 dollars er allerede sendt af sted, og med Deres hjælp vil vi fortsætte og klare også denne opgave. Det vil ikke gå ud over de andre projekter i Vietnam, Indien, Congo-Kinshasa og Brasilien, for næsten hver måned kan vi hjælpe dem alle med en check.

Jeg vil blot sige Dem tak for Deres velvilje, for Deres store og små trofaste gaver til de nødlidende. – Og måske kan De også udfylde hullet og finde et godt navn til den planlagte skole?

Giel Gommans c. m.

Spørgsmålet: Hvem er en kristen? Svolder tilsyneladende ingen vanskeligheder. I dokumentmappen har man sit dåbsbevis, man betaler sin kirkeskat, bliver konfirmeret, viet og begravet i kirken og besøger mere eller mindre regelmæssigt gudstjenesten om søndagen. Vanskeligere bliver det straks, når man skal redegøre for sig selv eller andre, hvad det egentlig betyder at være kristen. For en eller to generationer siden vidste tilsyneladende alle og enhver, hvad kristendommen er. Det var simpelthen en selvfølgelighed, man ikke spekulerede over. Men de mest selvfølgelige ting er meget vanskelige at forklare. Det kan hænde, at vi i den verden, som er blevet så lille, møder en ikke-kristen, en asiat eller afrikaner, som stiller os dette spørgsmål: Hvad vil det egentlig sige at være en kristen? Hvad skal vi svare? Vi kan henvise til vore trosbekendelser, den apostoliske og de senere. Men disse trosbekendelser udtrykker trossætninger, men de siger ikke noget om den indre trosholdning.

Den personlige trosholdning

Hvad kristendommen er for den enkelte kan ikke udsiges i en enkelt formel. Det er en personlig indre rigdom, som unddrager sig enhver beskrivelse. Enhver, som giver sig i lag med denne opgave, kan kun udtrykke én side af kristendommens fylde. Et svar på dette spørgsmål er nødvendigvis afhængigt af vedkommendes temperament, livserfaring og historiske situation. Allerede de nytestamentlige forfattere besvarer dette spørgsmål forskelligt. Johannes f.eks. giver et andet svar end Paulus. Senerehen har store åndspersonligheder prøvet at udtrykke for sig selv og andre: Hvem er egentlig en kristen. Luther og Loyola har forsøgt det indenfor samme tidsperiode. Luther spurgte, hvordan finder jeg, den enkelte, en nådig Gud; Ignatius af Loyola spurgte, hvordan finder jeg, den enkelte, Guds vilje i min personlige situation. Men svarene på disse spørgsmål var atter forskellige, skønt der var noget fælles i deres problemstilling. De spurgte ikke, *hvad* er kristendommen, men *hvem* er en kristen? De spurgte efter den personlige trosholdning.

Søndagens kirkebøn

Også søndagens kirkebøn er et forsøg på at svare på vort spørgsmål. Naturligvis drejer det sig også her kun om et forsøg, men om et for-

søg, som vi kan fæste lid til på grund af dets sammenhæng med Kirkens bønsliv. Kirkens liturgi, som står under Helligåndens ledelse, garanterer for, at vi ikke tager fejl, når vi holder os til denne tolkning. Hvad siger kirkebønnen? Den siger: en kristen er et menneske, som lever

ånder i denne virkelighed. Den giver ham tryghed og sikkerhed. Den beskytter ham. Denne virkelighed – vi kalder den i mangel af noget bedre navn: Gud – har givet os nogle forjættelser: Han har lovet os, at vi skal blive lykkelige, alle vore dybeste længsler skal tilfredsstilles i et liv, hvor ingen tårer, ingen smerte, ingen død mere skal være. Han har lovet os et liv sammen med Ham og al skabning i lykke og glæde. Dette kalder vi håb. Og allerede nu i denne verden kan vi blive forenet med ham. Vi kalder dette kærlighed.

Om dette tredobbelte liv siger nu kirkebønnen, at det skal »øges«. Det vil sige, at dette liv ikke er noget, der er givet en gang for alle som noget fast og urokkeligt. Det er tværtimod noget, som kan og skal udvikles og øges. Vi skal netop *vokse* i tro, håb og kærlighed. Som vort naturlige liv udvikler sig – vi vokser fra barn til moden mand og kvinde –, således kan og skal vort åndelige liv udvikles og modnes. En sten er og forbliver en sten og bliver aldrig til noget andet. Men et menneske er et væsen, som bliver det, det er. Denne fremgang i tro, håb og kærlighed kalder vi fremgang i hellighed, hvor vi kun altid må huske på, at det er Helligånden selv, som arbejder i os, når vi ikke gør modstand. En kristen er altså et menneske, som aldrig er tilfreds med sig selv, som føler endog sin egen utilstrækkelighed meget stærkt, som »strækker sig ud« mod det, som ligger foran ham. En kristen er et menneske, som er i stadig bevægelse mod det, som Gud vil af ham.

HVEM ER EN KRISTEN?

SKRIFTBETRAGTNING

13. søndag
efter pinse

i tro, håb og kærlighed. Det lyder banalt og velkendt, men indeholder alligevel en uendelig rigdom. En kristen er et menneske, som lever og ånder i umiddelbar kontakt med Gud, den Treenige.

En virkelig overbevist ateist – hvis en sådan overhovedet findes – anerkender kun denne verdens fysikalske love. Disse love er noget upersonligt. Han står aldrig ansigt til ansigt med et »Du«, men kun med et »Det«. Den kristne derimod føler sig overbevist om, at verdens dybeste hemmelighed er en person, et Du. Og dette Du er i sit væsen kærlighed. Han har åbenbaret sig selv i sin Søn. Mellem de to består et kærlighedsforhold, som overgår al forstand. Det er Helligånden, som lever i vore hjerter. Dette personlige forhold til denne kærlighed kalder vi tro. Johannes siger: »Vi har troet kærligheden«. Den kristne lever og

En umulig opgave

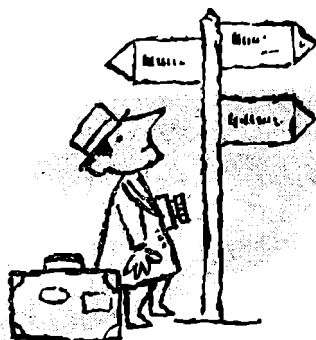
Måske vil vi sige: det er altså godt og rigtigt. Men det er en umulig opgave. Jeg har prøvet det så mange gange, men jeg falder stadig tilbage. Min tro er så famlende, mit håb uden kraft og min kærlighed til Gud så ringe, så ringe. Denne indvending ville være berettiget, hvis det var os selv, som skulle bevirke denne fremgang. Men det er jo Helligånden i os. Derfor siger Kirken i sin uendelige godhed og erfaring: *Giv os denne fremgang!* Vi kommer med tomme hænder. Vi kan næsten ingenting, men vi kan i det mindste ét: bede om denne fremgang. En kristen er et menneske, som ydmygt henvender sig til sin Fader og beder ham om fremgang i det vigtigste af alt: »Herre, øg min tro, mit håb og min kærlighed til Dig!« Alt andet er biting. Dette ene er nok.

H. Roos S.J.

Der er mere end 20 års historie at tage hensyn til

I Praha funderer vi lidt over forholdet mellem kirke, stat og folk

SOMMERREJSEN (3)

I vinteren 1943 gik der i København en tysk film fra UFA, som trods krig og besættelse samlede et anseligt publikum. »Den gyldne Stad« hed den, og det var den første europæiske farvefilm. Man undskyldte sin interesse for filmen med, at den jo delvis handlede om Praha (deraf navnet), og at det var en svensk pige – Christina Söderbaum – som spillede hovedrollen. Jeg så selv filmen, da den trods megen modstand fra pressen – og påny med stor succes – blev genoptaget i halvtredserne, og jeg skal indrømme, at jeg havde lidt svært ved at finde den nazistiske tendens i den. En tysker ledte mig så på sporet af tolkningen: Den germansk blonde Christina længes efter »den gyldne stad«, men da hendes drøm endelig går i opfyldelse, lader hun sig forføre – oven i købet af en jøde – og hun har ikke anden udvej end at rejse hjem på landet igen og drukne sig. Underlægningsmusikken er Smetanas »Vltava« (Moldau), hvis hovedtema minder meget om den jødiske nationalsang. Filmen var iscenesat af Christina Söderbaums mand, Veit Harlan, som var en af propagandaministeriets yndlingsinstruktører. Han lavede bl.a. den antisemitiske »Jøden Süß« og senere »Opfergang«, som skal have været et nazistisk svar til Thomas Mann. Ak ja.

Synagogen

Resterne af Prahats tidligere jødekvarter når man meget nemt ved at gå ned ad den elegante boulevard Parizska. *Staronova synagoga* – den 'gammelnye synagoge' er ikke alene en af de første gotiske bygninger i Praha, den er den ældste synagoge i Europa, og den er meget spændende at besøge. Vi dukkede tankeløst op på sabbaten, men rabbineren var – ikke mindst da han hørte vi var fra Danmark og talte engelsk – uhyre elskværdig. Han viste omkring i de ydre rum og sørgede for, at vi fik gudstjenesten at se gennem de glughuller, der er forbeholdt kvinderne. For det er en synagoge med strengt ortodoks ritus, så kun mænd kan være til stede ved gudstjenesten.

Ellers prøver vi at klare begreberne ved monumentet over nazismens jødiske ofre. Problemstillingen i propagandafilmen »Den gyldne Stad«, monumentet her og Jan Husmindesmærket (fra 1915) på *Starometské náměstí* (den gamle rådhusplads, som vi havde på forsiden i sidste nummer) vidner om spændingerne i Böhmens religiøse og politi-

ske historie, der i særlig grad er været sammen og i vid udstrækning præget af oprør mod tysk dominans.

Dronning Dagmar

Den første czekiske stat blev grundlagt i slutningen af 800-tallet, da den politiske forening af de slaviske stammer blev stadfæstet i Böhmen, og det varede ikke længe, før borgen *Hrad* og dermed den opvoksende by *Praba* blev centrum for enhedsbestræbelserne. I 929 blev fyrst *Václav* myrdet af sin broder, og da kristendom og hedenskab i disse tider brødes om overtaget, kom *Václav* (ligesom de to hellige Knud'er i Danmark) til at stå for eftertiden som martyr for sin *tro*. *Hradcany* var mere end en kongeborg. Med St. *Václavs* bene blev det den czekiske nations nationalhelligdom.

Vi hæfter os i øvrigt ved årstallet 1197, da Böhmen med Premysl I af *Václavs*, *Premyslidenes* slægt definitivt blev et arveligt kongerige. Han havde en datter, *Markéta Drahomira*, som den danske konge, *Valdemar Sejr*, giftede sig med. Under navnet *Dagmar* kom pigen til at stå for danskerne som indbegrebet af alt godt, smukt og fromt, derom vidner forskellige folkeviser, bl.a. vor skønneste – den om hendes alt for tidlige død. Mindet om hende vil således leve evigt i Danmark. Hendes grav er derimod ikke bevaret. Den blev brutalt sløffet i år 1600 for at en præstekone kunne komme til at ligge der i stedet.

Jan Hus

De böhmiske konger havde været glade for tyske kolonisateurer, der både mestrede landbrug, industri og handel og således skaffede den czekiske krone penge. Derfor så han måske ikke så tungt på, at han en skønne dag vågnede op og var den tyske kejsers vasal. Hvis han havde tænkt sig lidt om, ville han have fundet ud af, at den tyske kejser en morgen ville vågne op og være konge af Böhmen.

Ved siden af påvirkningen fra tysk side var Czekoslovakiet og i første række Praha under en anden påvirkning – denne dog af helt åndelig art – nemlig fra *Oxford* i England. På denne måde vandt reformatoren *John Wycliffes* tanker genklang i Böhmen. Oprindelig tordnede Wycliffe mod, at der var for stor forskel mellem gejstlighedens prædiken og dens eksempel. Han var endvidere tilhænger af bibellæsning på modersmålet og en sund kritik i

kirken, men som det så ofte sker, ansporede fjendtlig og hadsk modstand til yderligere radikalisme, – i dette tilfælde kom den til at omfatte bl.a. kirkens nadverlære.

På czekisk grund blev ikke mindst Wycliffes tanker om den nationale kirkes uafhængighed modtaget med kyshånd. Et Wycliffe-parti blev dannet, og som fører for dette fremstod en ung lærer ved Praha-universitetet, *Jan Hus*, en mand af folket, søn af fattige bønder og czeker med liv og sjæl. Den tyske dominans på universitetet var i disse år omkring år 1400 blevet så fremherskende, at kun et fåtal af lærerne var czekere. Når Hus fra tid til anden blev rektor, skyndte han sig at udskifte de tyske lærere med nationale, når de sidstnævnte vel at mærke var kvalificerede. For Jan Hus måtte modvilligt indrømme, at han foretrak en god tysker for en dårlig böhmer. Tyskerne ved universitetet fandt dog efterhånden tilstandene for uudholdelige. De udvandrede og grundlagde universitetet i Dresden.

Folkeføreren Hus blev på et lem-fældigt grundlag anklaget for kætteri og stævnet for koncilet i Konstanz ved Bodensøen. Den tyske kong Sigismund gav ham frit lejde, men når det drejer sig om rettroen-
hed skal man være forsigtig med at sætte sin lid til menneskers storsind. Ydermere var der politik med i spillet. Trods det, at Jan Hus' i sine reformtanker hverken forkastede pavedømmet eller den katolske kirkes nadver eller Marialære og altså ikke gik nær så vidt som Wycliffe, blev han brændt som »kætter«. Men for czekerne er han nationalhelten over alle nationalhelte, forkæmperen for national og religiøs frihed.

Fire år efter Hus' død startede hans tilhængere et stort oprør, som førte over i de blodige hussiterkrige, der nok reddede den czekiske nation fra at blive slugt af den tyske, men samtidig udslattede alt det, som den velhavende tyske befolkning havde tilført landet. Czekoslovakiet havde allerede tidligere været kendt for sin skønhed. Nu var landet såret på kryds og tværs.

Hussitterne opdeltes efterhånden i to partier, de moderate calixtinere der ikke gik videre end Hus selv, og de ekstreme taboritter (opkaldt efter byen Tabor), der blev rene kommunister og ønskede ejendomsretten afskaffet. Da det var vanskeligt at overvinde Böhmen både militært og åndeligt blev kirken og kong Sigismund enige om at modtage calixti-

En dag stillede Tycho Brahe på Hradcany . . .

nernes udstrakte hånd. I overenskomsten tilstodes der de moderate hussiter-lægfolk ret til nadveren under begge skikkelser, og de fik derfor en bemærkelsesværdig særstilling indenfor den katolske kirke.

Og så valgte de czekiske stænder en habsburger. Kongen af Böhmen var da tillige kejser af Tyskland. Og *Rudolf II* var katolik så det battede. Man fik ham dog til at udstede det

berømte *majestatsbrev*, der sikrede religionsfriheden.

Tycho Brahe

Rudolf II var så glad for Praha, at han gjorde byen til hovedstad. Dette var årsag til, at vor store landsmand Tycho Brahe fik sig et tilflugtssted her.

Tycho Brahe var kendt over hele Europa for sine videnskabelige fortjenester og af sine bønder på Hveen som en børste. Kongen af Danmark fik et hav af klager over lensmanden Brahe, der for eksempel den ene gang efter den anden lod fyret på Hveen gå ud.

Den gik så længe Frederik II var konge, men da den unge Christian IV tog tøjlerne i sin hånd skulle der være orden i sagerne. Efter noget tovtrækkeri rejste Tycho Brahe til udlandet, og da Rudolf II gentagne gange havde indbudt ham, stillede han en skønne dag på Hradcany.

Kejseren tog venligt nok mod Tycho Brahe, men ikke desto mindre lærte vor landsmand, hvad det betyder, når forpligtelser ikke bliver overholdt. For trods al god vilje var Rudolf ikke i stand til at opfylde sine løfter i økonomisk henseende. Foreløbig måtte Tycho nøjes med at kikke på den kønne by. Stjernerne fik vente.

Resterne af det gamle jødekvarter

Belønningen for at slide sig op ad højderne omkring Praha er en prægtig udsigt.

Hvorfor læser man?

Fortsat fra side 6.

orde mod redaktionen af Katolsk Ugeblad, vil jeg gerne som ikke-katolsk abonnent takke Dem for det store udbytte, jeg har af at læse Deres blad, der næppe ville finde mange læsere uden for den katolske menighed, om den nuværende linje blev ændret, til skade for den økumeniske dialog. Det måske bedst redigerede blad i Skandinavien må ikke forringes, fordi nogle læsere tror, de tager skade på deres sjæl af at møde synspunkter, der ikke nøjagtigt stemmer med deres egne. For én gangs skyld bør småligheden ikke tage magten i kirkelige kredse. Om det skete, ville det næppe være i Koncillets ånd.

Bent Anker-Møller.
lektor, cand. mag.

Katolsk presses målsætning

I den senere tid har man gennem artikler m. v. såvel i Ugebladet som i den frie dagspresse kunnet konstaterer følgende fakta, som det i relation til debatten om ugebladets såkaldte redaktionelle linie indledningsvis vil være af værdi at resumere:

at der for tiden blandt vore præster indsamles underskrifter på en henvendelse til biskoppen, der udtrykker dyb bekymring over den redaktionelle linie, fordi man mener, at bl. a. den teologiske og politiske information er præget af en bevidst tendentiøs ensidighed (til venstre).

at der samtidig blandt lægfolket indsamles underskrifter på en lignende henvendelse til biskoppen (i en stor provinsby endda dækket under betegnelse af at være en opinionsundersøgelse).

at disse henvendelser ikke alene må betragtes som en kritik af redaktionen, men indirekte også af det rådgivende redaktionsudvalg, som biskoppen har nedsat, og hvis møder biskoppen tilmed deltager i.

at den ansvarshavende redaktør giver udtryk for sine personlige synspunkter i kronikform i den frie dagspresse, samt

at de nordiske biskopper i *communiqué* fra bispekonferencen i Trondhjem i juni indirekte giver udtryk for, at de på væsentlige punkter ikke fuldt ud vil acceptere den målsæt-

I baggrunden af Staromestské náměstí – »den gamle bys plads« – hæver Teinkirkens majestætiske tårne sig mod himlen. (Se atter forsidebilledet til sidste nummer). Kirken, der er katolsk, var i sin tid hussitternes hovedkirke. Som det ofte er tilfældet på disse kanter, er interiøret barok, hvilket nogle kan lide, og det skal de jo have lov til, mens jeg havde foretrukket, at de gotiske mure og hvælvinger var blevet respekteret.

Men deroppe bag alterskranken ligger han altså begravet, vor internationalt kendte landsmand. Bisættelsen fandt sted under store æresbevisninger. Pladen, der opremser hans fortjenester, er forsynet med et rørende dannebrogflag, og der ligger til stadighed blomster på hans grav.

Hvad skal det blive til?

Der lod vi os atter forlede til et sidespring, men vi skal jo videre til Wien, der er vort endelige mål. Med vor gode onkel Peter i tankerne sætter vi os da hen et sted, hvor godtfolk holder til, får brød, pølse og et svingende krus iskoldt øl fra Plzen. Og så kan vi jo lige så godt indrømme, at kirkelivet på disse kanter ikke minder om den blomstrende udfoldelse, der skal kendetegne Polens. Der er da mennesker til messe her, bevares, men de unge lader til at blive væk. Den ateistiske propaganda lader til at bære frugt, er ens første tanke.

Men så var det jo, vi skulle lade os belære af erfaringen fra vore historiske strejftog. Det czekiske om-

råde Böhmen og Mähren var med sit habsburgske monarki i realiteten under tysk-østrigsk overhøjhed, og også kirken oplevedes som en del af den herskende tyskhed. Til gengæld fik frigørelsesforsøgene en vis anti-katolsk holdning. Kort efter selvstændigheden oven på første verdenskrig kom da også en slags Los-von-Rom-rørelse, der resulterede i, at 2 millioner czekere dannede en selvstændig nationalkirke.

Modsat var det i Slovakiet, hvor man identificerede katolicismen med de slovakiske uafhængighedsbestræbelser og den slovakiske nationalisme, som var vendt mod den ungarske minoritet, der var overvejende protestantisk.

Det er kort sagt meget kompliceret, og man skal slet ikke misunde Monsignore Agostino Casaroli og hans medarbejdere, der skal lede de forestående forhandlinger fra Vatikanets side. Der er ikke bare de generelle problemer i forholdet mellem de socialistiske lande i øst og pavestolen at tage hensyn til. 1000 års historie spiller også ind med den endeløse række af detaljer, der i denne tid er hobet op. Men det er i de store farer, man skal vise det store mod.

Helge Kristensen.

Sidst i august holdes der i Pampeluna i Spanien en studieuge, arrangeret af den internationale gruppe »Universa Laus«, som arbejder for at finde frem til en musik, der passer til liturgifornyelsen i kirken.

ning for den katolske presse, som de deltagende pressefolk i det tysk-nordiske pressemøde den 20. november 1966 opstillede i form af en resolution.

Ovennævnte viser tydeligt behovet for, at biskoppen hurtigst muligt udarbejder og offentliggør en målsætning for Ugebladet, der i indhold er lige så detaljeret og klar som det forslag, de katolske pressefolk har stillet, idet biskoppernes bemærkninger til sidstnævnte i communiquéet fra mødet i Trondhjem ikke kan siges at være så klart formuleret, at de direkte kan anvendes som udtryk for, hvad der er Ugebladets formål og opgaver, samt hvilken bemyndigelse og derigennem ansvar der tillægges redaktionen.

Både de, der ved skriftlige aktioner, vil kræve et Ugeblad med et mere eller mindre censureret indhold, og de (sikkert lige så mange læsere), der finder, at rammen for den redaktionelle selvstændighed efterhånden er blevet så snæver, at Ugebladet stort set er blevet ganske uinteressant, bør alle vente med at tage *personlig* stilling indtil den detaljerede og klare målsætning foreligger fra biskoppens hånd – en stillingtagen, der forøvrigt kun kan give sig udtryk i ønsket om at læse eller ikke at læse bladet. For redaktionens vedkommende vil dens stillingtagen være et spørgsmål om de arbejdsvilkår, der gives den, er i overensstemmelse med de forudsætninger, hvorunder den har påtaget sig opgaven. *Torben Bonnesen.*

Hvor blev smilet af?

Den megen tale og gisnen om indsamlinger af underskrifter, skrivelserne om hvordan Katolsk Ugeblad burde – og bør – være, i det hele taget såvel den »under- som den overjordiske« kritik til trods fortæl os da: – *Hvor blev smilet af????* – Hvem finder det igen. Er verden og troen og menneskene blevet *SÅ triste*, at man ikke længere som katolik kan være glad – og vise det også i vort ugeblad!

Der var engang – men lad det blive igen – da man ikke var bange for at vise »glimtet i øjet« (uden at man gik så vidt som til tegneserier)!

Vi har Catholica, vi har Lumen, vi har de andre nordiske katolske

ugeblade og tidsskrifter – og så har vi jo altså endnu også Katolsk Ugeblad – oh lad det leve, men lad det leve i glæde!

Birthe Hylling. Lizzie Amdorf.

Angående opinionsundersøgelsens ledetekst

og hvad der måtte være gået forud for dens udsendelse, ønsker jeg at sige med Fader Holberg (Plutus III, 11 – bør læses i sammenhæng) »Gaaer hen og forliger Eder, i Skabhal-se!«

Jeg er lykkeligt uvidende om, hvem der har forfattet og udsendt omtalte ledetekst, som jeg kun har set i *Ugebladets* gengivelse, men hvem det så end måtte være, så synes jeg som almindelig katolik, at man som trosfæller måtte have kunnet tale sig til rette om sagen og ikke puste den op til en bitter og uværdig strid, der kun er til liden pynt for os alle og en godbid for dagspressen at beskæftige sig med.

Vi kan ikke alle i øjeblikket, hvor så meget i kirken er i støbeskeen, være enige i vore ønsker angående disse forandringer, men vi kan være tålsomme overfor hinanden og lydige overfor det, der måtte komme fra Rom. Ingen af os, det være sig præst eller læg, har brev på at være mere ledte af Helligånden end den anden.

Der *må* nødvendigvis komme artikler i Ugebladet både fra avancerede kredse og fra fastlåede konservative, – det er det, der gør bladet levende. Man kan jo lade være med at læse det, hvis det forarger én. Jeg selv er ikke *altid* enig med bladet, men jeg vil gerne her takke den flittige redaktion for dens store arbejde.

Og så slutter jeg med at gengive

en lille oplevelse fra min kirkes våbenhus. Der står to kvinder, ældre, foran bordet, hvor protesten mod bladets redaktion er fremlagt til underskrift. Deres ordskifte er følgende:

»Er det dette her, vi skal skrive under på?«

»Ja, men det er alt for langt at stå her og læse igennem.«

»Det behøver vi heller ikke, – præsten ønskede jo, at vi skriver under.«

»Sagde han det?«

»Nej, men han mente det, det kunne jeg høre på hans stemme.«

»Så gør vi det!«

Der skrives. Lidt senere udenfor kirken:

»Holder I forresten Ugebladet?«

»Nej, det har vi aldrig gjort.«

»Nå, det gør vi heller ikke!«

Kommentar overflødig.

Johanne Marie Willer.

Protestskrivelsens »anbefalere«

Lærer Erik Achen - Fru Grøthe Achen - Pater Jac. Adams - Stud. jur. Arne Albrechtsen - Konstruktor Finn I. Albrechtsen - Faginspektør Povl Egede Andersen - Fru Bodil Egede Andersen - Laborantelev Birgitte Egede Andersen - Lærer Arthur Bahnert - Fru Karen Bahnert - Pastor Knud Ballin - Souschef T. Bang - Fru Betty Bang - Museumsinspektør Kirsten Bendixen - Fr. Ulla Berg - Besk-térapeut Agnes Bisgaard - Sognepræst O. Rørdam Bonnevie - Redaktør Kirsten A. Brink - Forsorgssek. Michael C. Brostrøm - Fru Klara Maria Brostrøm - Overassistent Eigil Darville - Kontorchef Egon Drostby - Fru Balbina Drostby - Generalmajor H. C. Engell - Konsulent Henning Fink-Jensen - Fru Maria Folsach - Civilingeniør Willy Frøndrup - Læge Johan From - Fru Birgit From - Landsretssagfører G. Garth-Grüner - Monsignore Kjeld Geertz-Hansen - Politiasessor Knud Gravgaard - Disponent Erik Guldager - Fru Veslemöy Guldager - Advokat Anders Hjorth - Ingeniør Claus P. Holbek - Fru Ina Holbek - Designer Gert Holbek - Fru Janne Holbek - Civilingeniør Hans Holbek - Fru E. Holbek - Tegner Stig Holsting - Pater Stefan Huber - Fabrikant Birger Hutters - Fru Grethe Jacobsen - Disponent Stefan Jensen - Fru Inger Jensen - Fr. Anita Johansen - Kontorchef Hans Jonsen - Fru Helga Jonsen - Adjunkt Kaspar Kallan - Fru Sophie Kallan, Bankfuldmægtig Otto Keller - Mag. art. Elsebet Kiøler - Læge Flemming Kiøler - Lærerstuderende Jan Lange - Lærerstuderende Kirsten Lange - Amanuensis Bent Dalsgaard Larsen - Fru Aase Dalsgaard Larsen - Fru Vita Leerbeck - Tandlæge Hans P. Maack - Tandlæge Hanna V. Maack - Overlæge K. F. Meldahl - Boghandler Jens Messerschmidt - Pater Hubert Messerschmidt - Direktør Svend B. Messerschmidt - Blikkenslager Per Meyer - Fru Rosa Meyer - Stud. mag. E. Bønder Mortensen - Læge Ida Møller-Jørgensen - Tandlæge Jutta Neergaard - Pastor G. Utenthal Nibler - Sognepræst W. Nølle - Sognepræst N. R. M. Oppermann - Pastor Kaare Osorio - Shippingman Johs. Paliisgaard - Sygeplejerske Kirsten Pedersen - Stud. mag. N. J. Grøen Pedersen - Stud. mag. Sv. E. Grøen Pedersen - Snedker Johan Pilak - Fru Gerda Pilak - Arkivar cand. mag. J. Nybo Rasmussen - Sygeplejerske Inge Reiter - Stud. mag. Sven H. Rosseil - Stud. mag. Peter Ryom - Fru Inge Ryom - Pater Dr. phil. Gustav Scherz - Cand. mag. Kirsten Schou-rup - Lærer Jens Schwartz - Lærerinde Aino Tesch - Stud. mag. Ibi Werner - Adjunkt Chr. West - Fru Bente West.

De sydlige øer

Im. Nielsen

Snedkermester

Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester

Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering

Søndergade 2.
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Tlf. 85 01 32

Autoriseret elektro installatør

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes

Reberbansgade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Sanitet

Centralvarme

Nielsen & Brostrøm

Holbersgade 22, Aalborg,
tlf. 13 04 33
Indeh. A. Brostrøm, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2,
Aalborg. Tlf. 13 14 44

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen

for Lyngby og Omegn

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefy

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389

Vanløse

Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eftf.

A. Madsen, glarmester

Rantzausgade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester

Hyldegaardsvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører

Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK %

☆

Hovedkontor:
St. Kongsgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Støt vore annoncører

Den gode repræsentant

Kritiseret sønder og sammen

Overrabiner Melchior, hvis erindringsbog »Levet og oplevet« blev en så stor succes, har i anledning af sin 70 års dag udsendt et bind artikler og taler, interessante, levende og oplysende. Han er en mand, som står fast forankret i sin jødiske tro, men dog med stor forståelse for andre religiøse samfund. Gennem sin omfattende foredrags- og skribentvirksomhed er han sikkert en af dem, der har bidraget mest til økumenisk ånd.

Dr. Melchior siger meget rigtigt og klogt om forskellen mellem kristendom og jødedom, selvom hans filosofiske tankegang undertiden fører ham ind på sidespor eller afveje.

Det kan ikke undgås, at han nærer bitterhed over kristnes uforstående og ubarmhjertige behandling af jøder gennem århundreder, og han mener, at det 2. Vatikankoncil i sin revision af forholdet til jøderne også burde have givet plads for en klar erkendelse af kirkens skyld. For os må ordlyden dog nærmere blive de kristnes skyld, og den kan man kun dybt beklage.

Marcus Melchior kalder jødedommen for kristendommens moderreligion, og deri er der jo intet mærkeligt eller urigtigt. I moderne tid skulle der ligefrem en nazistisk galskab til for at benægte en sådan kendsgerning.

Jeg var i juni 1934 i Berlin, på et tidspunkt, da Hitlers stormtropper for sejrende gennem Tyskland. Jeg gik ind i en boghandel og spurgte efter kardinal Faulhabers meget omtalte bog »Judentum, Christentum, Germanentum«. Ekspedienten var ikke meget villig til at finde bogen frem, men jeg fik den da og har den endnu. En stor del af kardinal Faulhabers skrift omhandler Det gamle Testamentes værdi, religiøst, etisk, socialt. Naturligvis fremhæver kardinalen, at Kristus er Det gamle Testamentes opfyldelse og fuldendelse, men Kristus har fra den gamle pagt medtaget evige værdier, som kirken altid vil bevare og nyde godt af.

Dr. Melchior skriver (s. 105) meget smukt om den jødiske holdning til kristendommen: »Vi er dog i den

situation, at vi ser og anerkender et vidtgående fællesskab mellem de to religioner, ikke blot i oprindelse – det ved enhver – men faktisk også i sidste målsætning. Messias' ankomst eller Messias' genkomst, det er strengt taget hele forskellen i denne målsætning. Og den er ikke overvældende væsentlig for dem iblandt os, der mere regner med messiansk prægede tider end med en messiansk person. Det afgørende er dog dette, at vi i dag kan fremhæve forskellene, som vi på vort hold hverken underkender eller ønsker udvisket, men om hvilke vi tværtimod skønner, at just fordi de er der og kan vedgås, kommer der god mening i fællesskabet.«

Det er ud fra en lignende tankegang, at Marcus Melchior et andet sted (s. 36) fremhæver: »Jeg har lært, at mennesker der på en eller anden måde er særprægede, bør bevare deres særpræg – forudsat naturligvis, at det specielle, der er i dem, er noget, de kan være bekendt... En retning fører til åndelig undergang.«

Og endelig et tredie sted (s. 62): »Mennesket er sit eget. Hvert menneske er et engangsvæsen, med egen adel og egen synd, med egen kongelig værdighed og egen stoderagtighed – engel og dæmon, støv og stjerne i ét. Først og fremmest et væsen med eget ansvar for egen skæbne.«

Dr. Melchior er en god repræsentant for sin tro. Det er indlysende, at der er tanker i denne bog, som kristne ikke kan skrive under på, men den er uhyre interessant at læse, og man går absolut ikke fra den uden belæring.

Marcus Melchior er jøde og dansker og – havde jeg nær sagt – grundtvigianer. I hvert fald beundrer han Grundtvig, og han slutter da også sin bog med de kendte linier:

»Så tal da sandt om småt og stort
og jævnt om alt det Gode,
thi godt er alt, hvad Gud har gjort,
og klart er barnets øje.«

Age Dyrkjøb.

Marcus Melchior: Tænk og talt.
Hirschsprungs forlag. 267 sider. Kr. 39,75.

NYE BØGER

Den afsatte redaktør for »Catholic Herald«, Michael de la Bedoyere, har bedt en række af sine venner om at nedskrive deres håb, deres frygt og deres ideer om den katolske kristendom. Med »The Future of Catholic Christianity« har han forsøgt at gentage bestselleren »Objections to Roman Catholicism«, i hvilken en del katolikker leverede »intern« kritik af den katolske Kirke.

Den nye bog om den del af kristendommen, der kalder sig katolsk, fik langtfra en venlig modtagelse i England. Charles Davies skrev, endnu før han meldte sig ud, en meget skrap anmeldelse og kritiserede bogen sønder og sammen. Måske forståeligt, men efter min mening fuldstændig uberettiget.

Hvad gør nemlig bogen så omstridt? Med undtagelse af én, Biskop Roberts, er alle forfattere lægfolk, og en del af dem udtaler sig om teologiske spørgsmål. Når lægfolk udtaler sig om troens indhold og ikke holder sig til katekismen, griber alle fagteologer sig til hovedet og frygter det værste. Men hvorfor har lægfolk ikke forstand på teologi? Er det lægfolkets skyld, eller er det fagteologien, der har levet i sin egen lukkede verden og virker ret uforståelig for lægfolket?

Situationen, som er opstået efter det andet Vatikankoncil, kan vel beskrives som følger: Låget, der før »vindpustet« var godt spændt fast, er sluppet løs og frem kom en hel række opfattelser af hvad kristendom er, som man ikke anede, der eksisterede. Der havde slet ikke været nogen åben diskussion om kristendom i vor tid, hverken mellem den katolske og den reformatoriske del af kristenheden eller mellem katolikkerne indbyrdes. En ideal tilstand, der får alle til at dyrke deres egen opfattelse!

Om en del lægfolks kristendomsforståelse kan De læse her. Det virkede på mig som et chok, ærlig talt, skønt man snart er vant til meget. I den sidste halvdel af bogen finder man en del saglige artikler, for eksempel en oversigt over de progressive tendenser inden for amerikansk kato-

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansørs
Klinik

R. Schulik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Stadestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.
J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres
Vesterbrogade 69
Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16
Tirsdag og fredag kl. 10-18

**HUSK AT FORNY
DERES ABONNEMENT**

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt
stearinlys og vokslys
af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER
København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22
GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Sankt Annæ Rejser

4) Kulturperler (Rom-Firenze). 29.
sept.-13. okt. 15 dage - fly. Kr.
1275.-.

Pastor d'Auchamps Romrejser

3) Rom-Assisi. 22. sept.-6. okt. 15
dage - fly. Kr. 1275.-.

Program over turene og alle oplysninger:

Lærerinde Annie Rastrup, Amager-
brogade 45, Kbh. S - tlf. SU 86.

Statsaut. revisor Erik Schwartz &
frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø -
tlf. ØBRO 4642 x.

Den nordiske valfart med fly til Lourdes

Bispedømmets pilgrimsrejse 16. september - 22. september:
Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin. - Læge og sygeplejersker medfølger.

Pris: på hotel kr. 820,-; på Asile Notre-Dame kr. 690,-.

Program og tilmelding: C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, K. - tlf. PA 2539,
eller fru L. Samson, Barsehøj 25, Hellerup - tlf. GE 6341.

*Bliv børnehavelærerinde!***Nordisk Montessori Kursus** Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Georg Larsson

Det danske hospitalsinventar
Fyensgade 6, København N.
Hospitalssenge, madvogne,
transportvogne,
klinikinventar.
Specialitet: Gummihjul.

AMAGERBANKEN
AKTIESELSKAB

Banken der dækker hele Amager

Alt i gulvelægning

Dansk Gulventreprise A/S

Stadestræde 15
Tlf. Byen 5800 og 5151

H. S. Friis

Malermester

Møllemarken 40, Bagsværd
Tlf. 98 38 35

licisme; om økonomisk planlægning inden for kirken – meget oplysende for dem, der er medlemmer af det biskoppelige økonomiske råd eller kritiserer det, med et forslag om at give 40 cigaretter om ugen til kirken gennemsnitlig pr. tjenende næse – om samvittighedsproblemer i forbindelse med prævention i et blandet ægteskab mellem en kvæker Adam og en katolsk Eva.

Men ellers kan læseren vælge imellem faderens, Mr. Watkin's meget spirituelle, stærk platoniske kristendomsforståelse og datterens Magdalene Goffin's socialt engagerede syn på kirken. Er kristendom mystik eller personlig fromhed, eller er den i sit inderste væsen venstreorienteret, selvfølgelig til venstre for de borgerlige socialdemokrater i Vesteuropa. Skal de kristne søge en enhed mellem kristne, eller drejer vor opgave sig om at forene alle mennesker (Mr. Weston)? Er kristendommens budskab kun kærlighed, men hvad så med moralen (Mr. Todd)?

Et spørgsmål er fælles for næsten alle. Hvad mener vi med pavens eller kirkens ufejlbarhed? Er det en slags apparat, med hvilket man en gang for alle fastslår en del læresætninger. Men hvad er så læresætningernes funktion med hensyn til troen? Mange kristne stiller disse spørgsmål, få skriver dem ned. Forargelse, som er blevet en moderne kristelig dyd, melder sig: Er dette enden på legen?

Vi må begynde med at indrømme den faktiske situation, at vi har meget forskellige opfattelser af kristendommens væsen. Nu ville det blive meget let at bringe en slags enhed på benene igen, som Karl Rahner har sagt, – det ville bare blive en enhed for de meget få, og en ret snæver enhed. Er der en anden udvej? Hvad med en ekspedition, hvor alle har lov til at være med på betingelse af, at de ikke har nogen udfattede meninger om, hvordan kristendommen skal se ud i vor tid. Et kortlægningsarbejde må gå forud. Her ligger den engelske bogs positive sider, – den har lagt kortene på bordet.

Dens eneste fejl er måske, at den er langt fra radikal nok, – dette virker altid forvirrende.

hap.

Rygdækning?

Landsretssagfører Kirsten Beiers læserbrev i Katolsk Ugeblad den 2. juni og tanken om, at dette læserbrev måske udtrykker fleres opfattelse, har givet mig anledning til nedstående overvejelser.

Kirsten Beier mener, at biskoppen skaffer sig rygdækning for synodale bestemmelser ved selv at forbeholde sig valget af en fjerdedel af synodens deltagere. Dette skulle så betyde, at resten, og især lægfolk, alligevel ikke rigtig skulle kunne få nogen reel indflydelse på slagets gang. Læserbrevet munder ud i et temmelig skeptisk syn på synodens muligheder.

Man kan ikke betragte det som givet, at de af biskoppen valgte, der sikkert vil repræsentere vidt forskellige mennesker, vil ankomme som en massiv blok med kun ét synspunkt i alle spørgsmål. Skulle dette også på nogle punkter være tilfældet, kan man ikke kalde det rygdækning af biskoppelige bestemmelser. Biskoppens ansvar forbliver stort og kan kun til en vis grad deles med andre. Det kunne også tænkes, at en biskoppelig beslutning engang ville tilgode et mindretals ønsker.

Kirkens høje placering af bispeembedet medfører på ingen måde en nedvurdering af andre kald og nådegaver. Tværtimod tjener bispeembedet til at løfte dem op og beskytte dem, så de frit kan udvikle sig til den delagtighed i Guds natur, som alle kristne er kaldede til, omend på forskellig måde. Den utvivlsomt meget værdifulde erfaring, som lever i Guds folk i Kirken, kan ikke være af så utilgængelig art, at den ikke kan meddeles til biskoppen i form af mangelhænde beredvillig og oprigtig information. Derved bliver den også en del af hans erfaring, som han videre kan uddybe og belyse med det fulde sakramentale præstedømmes nådegaver – nådegaver som vi ikke har og heller ikke kan få, men som biskoppen har til fælles bedste. Mon ikke en sådan samarbejdende vekselvirkning er det synoden tilstræber? »Biskoppen skal ikke nægte at lytte

til sine undergivne, men holde af dem som sine egne børn og opmuntre dem til med glæde at samarbejde med ham« (Lumen Gentium 27).

Roms biskop, Pave Paul VI har i en tale sagt følgende ord som jeg tror enhver anden biskop kan gøre til sine: »Vi betragter Kirkens liv som en fader betragter sine børns ansigter for at se, om de er sunde, lykkelige, gode; eller som en hyrde ser på sin hjord med omsorg og hengivenhed, for at se, om den er hel, om den er samlet og følger ham; eller som en læge, der gennem de ydre symptomer kan observere den indre helbredstilstand.«

Helligånden, der leder hele Gudsfolket, træder ikke først i funktion når der skal tages en bestemmelse. Inden man når dette punkt, er der en lang vej at gå, og på denne vej er oplysning og orientering under forskellige synsvinkler nødvendige. Helligånden bliver ikke færdig med at lære os alle ting, men fortsætter sit værk ud mod nye sider af sandheden, der altid vil være for stor til at vi kan besidde den eller rumme den helt.

Det er klart, at biskoppen ikke kan følge ethvert godt råd, men lægger man alle gode råd sammen, skulde der være chance for at komme til noget virkelig fornuftigt. Også det gode råd, der ikke bliver fulgt og den gode plan, der ikke bliver ført ud i livet kan være et trin eller et springbræt som ikke kunne undværes, og være med til at bane vejen henimod det bedste råd, den bedste løsning. Selv en fejlvurdering kan fremme det gode, idet den kan tjene til at være baggrund for en nærmere præcisering af sandheden, således som koncilet har vist. Helligåndens tålmodighed er stor nok til af og til at gå en omvej med os, hvorved vi måske opdager sandheden fra en ny side, i en ny belysning. Der skulle altså ikke være så stor fare for skønne spildte kræfter eller grund til en »hvad kan det nytte« indstilling.

Selvom det ikke er trosspørgsmål der skal drøftes, er det alligevel em-

Aarhus

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 12 41 22 - Århus C
Missionshotellet ANSGAR

A. Mougaard A/S

Entrepreneur & murerfirma
Århus C

Tlf. 14 20 23 - 17 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 12 28 66

H. J. Madsens

begravnelsesforretning

Jørgergaardsgade 17-19, Århus C

Århus by's førende

TELEFON 12 87 00 (4 lin.)

 MEJERIET JESTEBØ

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A
Århus N

Telefon 16 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
- båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Årh. C. Tlf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Tlf. 12 10 11, overf. Grisebrønden

*

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VARME · BUKKENSLAGER · SMEDE & MASKINVÆRKSTED

Tordenskoldegade 23a · Århus N.

Telefon (061) 16 85 33 · Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbaneg., tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg
Installationsforretning
Birkegade 7, Århus N.

Telefon 16 98 80

Lev. til katolske institutioner
Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg
Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand
v/ Hans Nielsen & Søn
Fruestræde 10, Svendborg
Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg
Telefon 21 10 16

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7 · Svendborg
Tlf. 21 20 21

Kontor i København:
Molestien 11, København SV
Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Ure og optik

»BALANCEN«

v/ Knud Petersen

Møllergade 46,

Svendborg · Tlf. 21 19 20

Kompasretning,

»Thrige« autopilot,
alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen

Strandhuse 36, Svendborg

telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 · Holbæk

Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK TELF. 43 03 65

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 43 30 01

Vogne og udsalg overalt i byen.

Alt i bandager & sygeplejeartikler

Holbæk Materialhandel

Telefon 43 00 32

Kaj Andersen

Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

*

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund.

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

ner af stor vigtighed. Det drejer sig om kirkens liv og kirkens liv er født på korset. Der er derfor altid grund til at tage det alvorligt, ikke kun i dets indre dogmatiske struktur, men også i dets yderste manifestationer og netop også i det synoden vil tale om, apostolat, opdragelse, liturgi. Hvis nogen alligevel synes at det er småt og måske sukker over kirkens små kår her i landet, så står der noget i evangeliet om at være tro i det lidet, og om at bekymre sig for det ringe. Der står også noget om ikke at søge sig den bedste plads, når man er indbudt til at deltage i synoden, så søg ikke den mest indflydelsesrige plads, men husk i din glæde over det almindelige præstedømme, at også det almindelige præstedømme er kald til at tjene og ikke til at herske. Lyt derfor også til de andre og fremfor alt til Husherren. Husk også at bønnens og bodens pladser skal udfyldes.»

Om troens forhold til verden vil jeg citere noget den tyske teolog Joseph Ratzinger fornylig har sagt: «Hvad troen angår, så kan man netop i dag med Paulus istemme, at man ikke skal forsøge at indføje troen i denne verdens mønster (Rom. 12, 2). Den er altfor stor til at kunne presses ind i dette skema, thi tro betyder netop at overskride dette skema som værende for snævert for menneskene. Derfor kan det aldrig være tilstrækkeligt for den kristne at gøre sig fortrolig med verdens tildragelser og krav, han må fremfor alt blive fortrolig med Gud.»

Troen forbliver stor og bispeembedet ligeledes. Så stort, at der ikke er nogen anden rygdækning for det end Gud. Kender man lidt til vor biskop gætter man næppe forkert når man formoder, at den eneste rygdækning han ønsker og sætter sin lid til er Kristi kors, såvel i synodens anliggende – der – som i ethvert andet spørgsmål.

En ordensøster.

Navnet opgivet til redaktionen.

Næste nummer
er også et
udvidet nummer
Det kommer
den 25. august

Paven om katolske film

BERLIN – NC News Service

I sit budskab til det Internationale Katolske Filmkontors 16. rundbords-samtale sagde pave Paul VI, at katolske film kan være som »vejvisere for det menneskelige samfund«, fordi denne kunststarts trylleri »hjælper den til at se det lys, der ellers forværkes af realiteter«.

Pavens budskab blev læst op på en reception af mgr. Andre-Marie Deskur, som er undersekretær i den pavelige kommission for samfundets meddelelsesmidler.

Paven udtalte sig i budskabet anerkendende om det faktum, at mødet forenede sine bestræbelser med det protestantiske filmforbunds, og på den måde sikrede, at man i fællesskab behandlede filmen som åndeligt meddelelsesmiddel.

På en pressekonference før mødet udtalte præsidenten for OCIC, mgr. Jean Bernard af Luxembourg, som er medlem af kommissionen for meddelelsesmidlerne, at Kirken efter konciliet søger at skabe kontakt mellem Kirken og filmindustrien. Kirken ønsker nu »at være i verden og ikke sideløbende med den«, sagde han.

Mgr. Bernard meddelte, at 42 lande er repræsenteret i OCIC.

Angående de kommunistisk regerede landes deltagelse i dette arbejde udtalte mgr. Bernard, at der er »et fungerende katolsk filmkontor i Warszawa i Polen og et meget aktivt center i Cuba«.

Anerkender hinandens dåb

PARIS – KUB privat

En praksis, der gennem længere tid er blevet mere og mere udbredt i Holland, har nu officielt fået blåt stempel: fra nu af anerkender de hollandske katolikker og protestanter gensidigt hinandens dåb, skriver det franske blad Informations Catholiques Internationales.

I forbindelse med de heftige uoverensstemmelser, der opstod i 1964 ved

prinsesse Irenes overgang til katolicismen, nedsatte man i Holland en blandet komité af katolikker og protestanter, som nu har udarbejdet en overenskomst mellem de to kirker. For alle, der forlader den ene for at gå over til den anden, gælder følgende regler: det sogn, den pågældende tilhører, udsteder på opfordring en dåbsattest; i tilfælde, hvor der kan være tvivl om, hvorvidt dåben er gyldig eller ej, foretages der en undersøgelse, som det sogn, hvor dåben har fundet sted, skal være behjælpelig med; opnås der ikke klarhed i sagen, skal det nye sogn, såfremt det udtrykker ønske derom, skriftligt have meddelelse om de grunde, der gør, at der kan være anledning til tvivl.

CARITAS DANMARK

S.O.S. nr. 86. Polsk præst og professor på studierejse i Vesteuropa har ikke midler til at købe en bog eller et tidsskrift, som kan være af stor betydning for hans virke. Hjælp ham . . . selv med små gaver. Caritas Danmark, København N. Giro 439 79.

S.O.S. nr. 84. Boldvar Ferenc i Budapest har to mindreårige børn. Han kan ikke høre og har ingen mulighed for at være noget rigtigt for sine børn, før det danske høreapparat ankommer med posten til ham fra København. Hvem hjælper? Selv små gaver løser store opgaver. Caritas Danmark, Kbhvn. N. Giro 439 79.

Demokrati i Kirken

Fortsat fra side 8

strukturændring og planlægning. Den katolske kirke er som institution betragtet endnu konservativ, men jeg tvivler ikke om, at man på længere sigt må beslutte sig til at overlade den økonomiske forvaltning til egnede lægfolk. Det bliver ganske vist ikke nogen let opgave for disse, men det er sikkert vejen frem.

For en ordens skyld, skal det sluttelig siges, at ovennævnte forslag selvfølgelig ikke er en underkendelse eller kritik af den hidtidige gejstlige administration. Der har utvivlsomt været præster med udmærkede administrative evner, men man kan bare ikke forudsætte, at de har det, eftersom det er noget, der slet ikke hører med til deres virkelige præstelige opgave.

Aage Dyrkjøb.

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper

Odense H.
Tlf. 12 27 75

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTFORRETNING

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

**MARIUS
MP
ETERSEN**

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Benzon's
Begravelsesforretning

Auf. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

AM

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF T OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. ¼
K. K. L. Simonsen's efft.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Holger Dall
Malermester

Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

VI
ER TIL
FOR
DEM

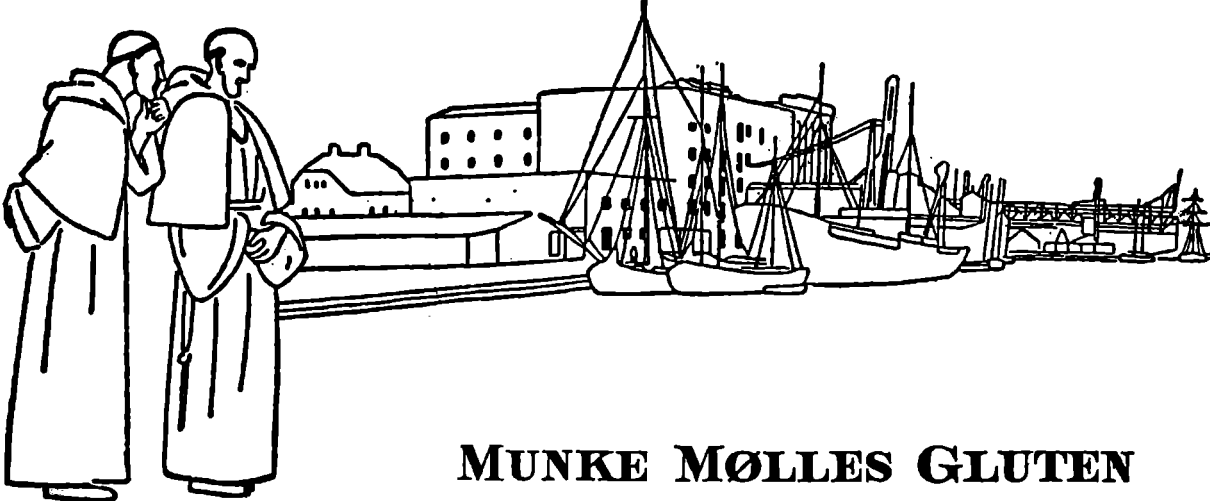
LANDMANDSBANKEN

Chr. Hansens kødudsalg
Gl. Kongevej 163
København F.
Telefon Eva 6465 og 6466

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

MUNKE MØLLES GLUTEN

- SØNDAG den 13.: 13. søndag efter pinse (grøn, s. 699).
 MANDAG den 14.: Vigilien til Marias optagelse i Himmelen (hvid, s. 1043).
 TIRSDAG den 15.: Jomfru Marias optagelse i Himmelen (hvid, s. 1044).
 ONSDAG den 16.: Joakim, Jomfru Marias fader (hvid, s. 1047).
 TORSDAG den 17.: Hyacintus, be- kender, dominikaner (hvid, s. 1049).
 FREDAG den 18.: Hverdag (grøn, s. 699). – *Eller:* Agapitus, martyr, (s. 1050).
 LØRDAG den 19.: Johannes Eudes (hvid).
 SØNDAG den 20.: 14. søndag efter pinse (grøn, s. 702).
 MANDAG den 21.: Johanne Fran- ciska Fremiot af Chantal, ordens- stifter (hvid, s. 1051).
 TIRSDAG den 22.: Jomfru Marias rene hjerte (hvid, s. [182]).
 ONSDAG den 23.: Filip Benitius, bekender (hvid, s. 1052).
 TORSDAG den 24.: Bartolomæus, apostel (rød, s. 1053).
 FREDAG den 25.: Ludvig, konge af Frankrig (hvid, s. 1056).
 LØRDAG den 26.: Gudsmoders lør- dagsmesse (hvid, s. [90]). – *Eller:* Zephyrinus, pave og martyr (s. 1059).
 SØNDAG den 27.: 15. søndag efter pinse (grøn, s. 706).

DEN BEDSTE LEGEKAMMERAT

En dag kom en hellig mand til os. Min mor fik øje på ham ude i går- den, hvor han slog kolbøtter for at more børnene. »Aah«, sagde hun, »det er sandelig en hellig mand, min dreng, ham kan du godt gå ud til.«

Han lagde hånden på min skulder og sagde: »Lille ven, hvad skal du lave?« »Det ved jeg ikke. Hvad sy- nes du jeg skulle?« »Nej, sig hvad du gerne vil.« »Aah, jeg kan så godt lide at lege.« »Nå, men vil du så ikke lege med Vorherre?«

Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle svare. Så sagde manden: »Ser du, hvis du kunne lege med Vorherre – det ville være storartet, mere end noget andet. Alle mennesker tager ham så alvorligt, at de gør ham så dødsens kedsommelig... Leg du bare med Gud, min dreng, Han er den bedste legekammerat, nogen kan få.«

Gopal Mukerji
 i »Apprendre à prier« af
 Bernard Bro (Le Cerf.)

Moralkrise snarere end skriftemålskrise?

En række præster rundt om i Italien har til en journalist udtalt sig om, hvad de italienske troende i dag kom- mer og bekender i skriftestolen. Det drejer sig om både landsby- og stor- bypræster, såvel fra Nord- som Syd- italien.

For kvinder over 30 år er der i 90 pct. af skriftemålene tale om utro- skab. De er opdraget efter gammeldags moral, men nu ser de fjernsyn og hører meget om frihed. Det sære er, at den pludselige frihed koncen- trerer sig om ét punkt – den seksu- elle frihed, ikke frihed til at nægte at udføre 24 timers slavearbejde, ikke frihed til et selvstændigt liv uden for familiens krav. »Kvinder over 30 kræver kun af os, at vi interesserer os for deres seksualliv«, sagde en præst, »de tror det er friheden.«

De italienske mænd synes ikke at komme med dette problem i skrifte- stolen. De kæmper med »sociale syn- der«. »Padre, jeg har bestukket en embedsmand«. Det er derimod sjæl- dent, at en embedsmand fortæller, at han har ladet sig bestikke. For hurtig bilkørsel, intriger på arbejdspladsen, småsynder... skattesnyd over et vist beløb skal betragtes som dødsynd. Men hvor mange bekender den slags? En præst sagde: »I Italien er kirkens moral altfor længe blevet forvekslet med borgerskabets moral, og nu, hvor den forsøger at finde en ny form at tilpasse sig i det moderne samfund, er oppositionen voldsom. Hvorfra kommer protesterne mod messen på italiensk? Fra en ganske bestemt sam- fundsklasse, hvis medlemmer før be- nyttede sig af alle kirkens fejltagel- ser og ellers gjorde, hvad der passe- de dem, og bad tre pater, ave Maria og gloria for enhver ny synd, de be- gik. Når vi taler om ansvarlig livs- førelse eller anlægger et nyt syn på, hvad der er forkasteligt eller ej, er det dem, der råber op om forræderi.«

Mærkeligt nok er præsterne mest tilfredse med de unge under 30. De unge har en stærk ansvarsfølelse, og de står inde for deres handlinger. De kommer ikke mere med betroelser om voldtægt eller rasende lidenskab- er, som ikke kan kontrolleres, men om handlinger, som de har foretaget i fuld bevidsthed om, at de var i strid med kirkens love.

Disse præsteudsagn har naturligvis foruden interesse vakt stor forargel- se i den italienske presse, skriver Bette Arboleda, som i »Aktuelt«s kro- nik har berettet om artikelserien på en måde, som er mere acceptabel end skal vi sige Karen Dissing Melegas Italiensreportager i »Information«. Et sted siger hun: »I Italien er mulig- hederne for at gøre en strålende kar- riere uden baggrund og forbindelser størst inden for kirken.« Det er jo i virkeligheden en anerkendelse af, at der dog findes demokrati i den katolske kirke. *E.N.*

To kendte kardinaler døde

Grundlæggeren af den verdensom- spændende bevægelse Unge Katolske Arbejdere, den belgiske kardinal Jo- seph Cardijn, er død, 84 år gammel. Han har været syg siden juni.

Joseph Cardijn var barn af fat- tige forældre. Han blev præsteviet i 1906 og havde inden da studeret båd- e politik og socialvidenskab ved universitetet i Louvain. I 1912 grund- lagde han UKA. Han var på tysker- nes sorte liste under begge verdens- krige og flere gange fængslet under okkupationerne. I 1963 udnævnte pave Paul VI Cardijn til kardinal. Han var i forvejen højt dekoreret af Vesttyskland for sin indsats for ty- ske arbejdere.

Også kardinal Thomas Tien Chen- sin, der siden 1950 har været fordre- vet fra sit ærkebispesæde Peking, er død. Han blev 76 år og var i sine sidste år apostolisk administrator af ærkebispedømmet Taipeh i Taiwan (Formosa). Han var af en anset ki- nesisk familie og blev døbt som 11- årig. I 1946 blev han, som den før- ste asiat, udnævnt til kardinal af Pius XII.

Antallet af kardinaler er nu faldet til 116.

Er Olsen
 blevet abonnent på
 UGEBLADET?

Er krigen forbi?

»K rigen er endt« kan udmærket ses som en spændende agentfilm, selv om det at følge med i handlingen alene allerede kræver en vis portion vågenhed af tilskueren.

Går man bare en anelse dybere i indholdet, øjner man slægtskabet med andre franske film som »Hiroshima – min elskede«, »I fjor i Marienbad« og »Muriel«. Disse arbejder har da også samme skaber – den fremtrædende instruktør *Alain Resnais*, som i vid udstrækning bruger aktuelle politiske situationer og deres betydning for samtidens mennesker som udgangspunkter for sine film.

I det menneskelige forhold til sine personer går han meget tæt på både fysisk og tankemæssigt. Sammenhængen mellem fortid og nutid og den enkeltes (rigtige eller forkerte eller delvis rigtige) forestilling om, hvad der er virkelighed, spiller en væsentlig rolle i hans film, og dette kommer hele tiden til udtryk i stilen, hvilket gør hans arbejder lidt svært tilgængelige. Noget akademisk belastede, siger visse anmeldere, samtidig med at de morer sig over, at Resnais i sin tid forlod filmakademiet i protest mod den alt for teoretiske undervisning.

Det kan godt være, »I fjor i Marienbad« trods sin uomtvistelige skønhed er noget kølig, men kritikken passer efter min mening hverken på »Hiroshima«, »Muriel« eller »Krigen er endt«. Disse film er fulde af varme og medmenneskelig forståelse.

For sidstnævntes vedkommende er der det yderligere plus, at den aldeles fortræffelige *Yves Montand* spiller den altdominerende hovedrolle, som den exil-spanske modstandsmand, der for hovedkvarteret i Paris gør farlig kurertjeneste i Franco-Spanien. Montand gennemlever sin rolle her uden den noget brutale dæmoni, der har kendetegnet andre af hans præstationer (som f. eks. i »Messe for en skøge«). Han spiller stilfærdigt og med meget diskrete midler lig *Gabin* i *Maigret*-filmene. Han ganske simpelt er.

Hans gruppe er kommunistisk og den øjeblikkelige opgave er at iværksætte den helt store strejke i Spanien. Men myndighederne dér er på sporet, flere af gruppens folk forsvundet og *Diego* (Montand) forestiller sig, hvordan politiet prøver at afpresse dem tilståelser. Han prøver nu at formå modstandsgruppens »råd« i Paris til at opgive den aktion, der skulle blive kronen på deres bestræbelser. Bl. a. kammeraten *Juans* liv står på spil.

Men kammeraterne i rådet undervurderer hans opfattelse. Folk i marken – i »kulden« – mangler overblik, siger de. Han må derfor deltage i endeløse drøftelser på grundlag af Marx' og Lenins teorier, mens kammeraterne i Spanien muligvis pines til døde. Vi føler det naturstridige i det altsammen, *Diego* føler det – også fordi situationen i Spanien på basis af den udvikling, der trods alt sker der, er en anden end under borgerkrigen for tredive år siden. Og dog vil han kæmpe videre, selv om »krigen er endt«, hvad den altså ikke er. Men burde den være det?

Allerede den selvmodsige filmtitel stiller en række spørgsmål.

Resnais giver ikke sine tilskuere patentløsninger. Han stiller de spørgsmål, som mennesker, der arbejder aktivt med i en ideologisk kamp uvægerlig må stille, hvis de tager sig selv og deres opgave alvorligt, men understreger kraftigt, at der ikke er noget generelt svar. Hvad for eksempel de spanske myndigheder angår, så er det i *Diegos forestillinger*, de går til værks lig Gestapo. Hans personlige møde med dem i begyndelsen af filmen bekræfter ikke hans forestillinger. Politiet optræder høfligt og korrekt, næsten sympatisk. Og alligevel ... Der kredsnes om problemerne.

Som filmens to piger ser vi den canadiske *Genevieve Bujold* og den svenske *Ingrid Thulin*. Den første er en purung, sød og entusiastisk studine, der har reddet *Diego* ud af en vanskelig situation. Hun vil gerne have et forhold til ham og han føjer hende, for hvorfor skulle hun (og han) ikke havde den glæde? *Genevieve* er netop så sød og irriterende, som hun skal være. *Ingrid Thulin* spiller den »faste« pige, der betragter sig som *Diegos* hustru og vil have et barn med ham. Da det ikke lader til at kunne lykkes, ønsker hun at dele hans farefulde kår. Den stærke understregning af netop hendes rolle i filmen (bl. a. gennem ledsagemusikken) bringer »Krigen er endt« nærmere kristen etik, end man lige i øjeblikket skulle tro. Den tolkning vil jeg dog skrive på egen regning.

I hvert fald er det en meget seværdig film. Den er aktuel, livsnær og åndfuld, velkomponeret, velspillet. (Svensk-fransk co-produktion udlejet af *Palladium*).

HK

Foran
sæsonstarten

Religion
og spejder-
arbejde

Tressernes
vanartede
børn

Den tredje
mands Wien
blev til
by igen

---

*Verdens-
kongressen
for læg-
apostolatet*

Den smukke ramme om de pavelige ministerier bevares til trods for kurierreformen, der nu er en realitet. Bl.a. skal der oprettes et »finansministerium« for pavestolen. Dette billede er taget i et af statssekretariatets gallerier. (Se iøvrigt side 4).

Tirsdagsforedragene i Skt. Ansgars Kirke genoptages

Høstmarked
på
Nord-
vanggård

For et års tid siden kunne Katolsk Ugeblad meddele, at vor biskop selv agtede at overtage tirsdagsforedragene om »Den katolske Kirkes tro og praksis«. Med rette følte biskoppen det som sin opgave at undervise i troen inde i sin domkirke. Omsorgen for hele bispedømmet og gennemførelsen af vigtige planer lægger sig imidlertid hindrende i vejen for en ugentlig forelæsning, og mindre kan ikke gøre det. Jeg føler det derfor som min pligt at genoptage den lange serie, der begynder første tirsdag i september og slutter sidste tirsdag i maj næste år.

Selvfølgeprøven man at klare sine begreber vedrørende formålet med disse forelæsninger. For det første gives der her til katolikker en mulighed for at få en samlet og nogenlunde fuldstændig fremstilling af Kirkens tro og sakramentale praksis. Efterhånden som Det II Vatikankoncil konstitutioner, dekretter og deraf følgende instrukser forelå, blev de indarbejdet i det allerede betydelige stof. Der er naturligvis ikke tale om at vove sig ud i enkelte teologers særprægede og meget private meninger, men at give en fremstilling af den lære, som Kirken selv står inde for. Pave Paul har tilmed benyttet adskillige lejligheder til at komme med kommentarer, der tolkede Kirkens mening med denne eller hin udtalelse, således at truende forvirring kunne undgås, om man da var villig til at lytte.

For det andet henvender forelæsningerne sig til ikke-katolikker; det vil stort set sige til medlemmer af Den danske Folkekirke. I de senere år har adskillige folkekirkemedlemmer, der hidtil havde været meget mere levende inden for Folkekirken, end det store flertal plejer at være det, henvendt sig til mig, for at sætte sig

ind i den katolske Kirkes lære. De anede ikke noget om »tirsdagsforedragene«, så det var ikke mig, der havde vakt interessen eller skabt behovet.

Stort set var begrundelsen for deres henvendelse, at de længtes efter en kirke, der havde en klar tro og uforanderlige principper med hensyn til sakramenternes forvaltning. Formålet var altid at komme Gud så nær, som Han selv har givet os mulighed for at komme det. Og da dette jo er formålet med undervisningen, var der ikke andet at gøre end at opfordre dem til at komme til forelæsningerne. De blev ikke uden videre katolikker af den grund – mange er aldrig blevet det – for det hørte skulle ærligt kunne tages til hjerte, og dette er ene og alene et spørgsmål om den enkelte sjæls forhold til Gud. Her rører vi ved troens gave, der ene er Helligåndens gave. Anmodede nogen en dag om optagelse, var det præstens ansvar at finde frem til, om vedkommende havde tro og ikke blot intellektuelt kunne svare på katekettiske spørgsmål.

Var Kirkens tro blevet dette menneskes tro, så var han eller hun i sin samvittighed forpligtet til at søge om optagelse. Men så var det yderligere præstens ansvar at gøre konvertitten opmærksom på, at nu var kun begyndelsen gjort. Man havde hjulpet ham over på Kirkens klippe, der er »sandhedens søjle og grundvold«; nu måtte han selv nå frem til »mands modenhed og det mål af vækst, da vi kan rumme Kristi fylde«.

Kjeld Geertz-Hansen.

PS! En folder med nøjagtig angivelse af hver forelæsnings emne kan fås ved henvendelse til Skt. Ansgars pastorat, Bredgade 64, K.

Forhåbentlig skinner solen søndag den 3. september, for den dag inviterer menigheden ved Den hellige Families Kirke til høstmarked på Nordvanggård ved Bistrup Bygade.

De fire foregående gange et sådant marked har været afholdt, sidste gang i 1965, har der været stor interesse for arrangementet, og også denne gang har menigheden og søstrene lagt et stort arbejde i at det skal blive en succes.

Markedet åbner kl. 11,00 umiddelbart efter højmessens. Der bliver forskellige forlystelser såsom skydetelt, keglebane, kastebod og sømbod. Der bliver tombola for børn og voksne, fiskedam og ikke at forglemme den meget eftertragtede vinbod.

For de købelystne er forskellige salgsboder under forberedelse, bl. a. med fine håndarbejder, og loppetorv, hvor der bliver mulighed for, for små penge, at erhverve sig ting og sager, kunst og kram, sjældenheder og rariteter, og måske netop den ting De står og mangler. Sidste gang var der en der erhvervede sig H. C. Andersens samlede Eventyr til spotpris, og en anden der hjembragte en knallert for 5 kr.

Der er også tænkt på de små teaterinteresserede, idet søstrene fra børnehaven opfører Mester Jakel to gange i løbet af eftermiddagen.

Under hele markedstiden, fra kl. 11,00 til kl. 18,00, serveres der i den for lejligheden indrettede restaurant kaffe og blødt brød, smørrebrød og øl, sodavand m. m. alt til moderate priser.

Man håber naturligvis på overskud, der er tænkt anvendt til hjælp til anskaffelse af et rigtigt orgel til kirken.

Vel mødt på Nordvanggård søndag den 3. september.

Komiteen.

Erik Christiansen O.P.

Ung dansk dominikaner præstevies

Søndag den 3. september præstevier biskop Hans L. Martensen en ung dominikaner, Erik Christiansen. Det sker i Skt. Therese Kirke i Hellerup kl. 16.

Erik Christiansen er søn af arbejdsmand Svend Gjørup Christiansen og hans hustru Ellinor. Han er født den 2. maj 1937 og student fra Nykøbing Falster Katedralskole. Fra 1956 til 1959 blev han uddannet til lærergerningen, og han virkede derefter 3 år i faget i Stubbekøbing.

I 1960 blev han af pater Völk, dengang Næstved, optaget i den katolske kirke og i 1962 rejste han til Paris for at indtræde i dominikanerordenen. Efter præstevielsen skal Erik Christiansen fortsætte sine studier i Frankrig.

Den 8. november:

Børnenes religiøse opdragelse.
Pastor Guido Kreienbühl.

Den 15. november:

Den kristne families stilling i samfundet.

Cand. polyt. Axel Donsby H.D.,
cand. pharm. Knut Wolffbrandt.

Kurset finder sted på Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B. Der begyndes kl. 19,30 og sluttes kl. 22,00. Kursusafgiften andrager kr. 20,00 pro persona.

Kursusleder er pater L. Dorn S.J. og kursus-værtspar Roser og Svend Steffensen.

Indmeldelsesblanket sidder i brochuren og telefoniske forespørgsler besvares på RY 9337 eller GE 2905.

Religionspædagogisk Udvalg.

Ægteskabskursus igen i år

Der er allerede mange forlovede par, der har deltaget i Katolsk Ægteskabskursus i København og derved fået en alsidig orientering om de spørgsmål og problemer, der knytter sig til ægteskabet.

Kursus afholdes nu igen og strækker sig over 8 onsdag-aftener fra den 20. september til 15. november. Deltagerne får ikke blot lejlighed til at høre foredrag af eksperter på forskellige områder, men ved samtaler og gruppediskussioner får de selv lejlighed til at stille spørgsmål og uddybe de forskellige emner.

Der er udsendt udførlige brochurer om kurset til sognene i Storkøbenhavn, men vi vil alligevel bede alle, der kender forlovede par, der står for at skulle giftes, om at henvende deres opmærksomhed på dette kursus.

Programmet ser således ud:

Den 20. september:

Vi stifter hjem.

Journalist fru Inger Lauridsen.

Et panel besvarer praktiske spørgsmål:

Advokat Henrik Holm-Nielsen,
cand. polyt. Axel Donsby H.D.,
stud. merc. & jur. Kjeld Valdemar

Hansen, revisor Erik Markussen H.D.

Den 27. september:

Ordensskald.

Cand. psych. søster Karen Marie.
Ægteskabets Sakramente.

Biskop Hans L. Martensen.

Den 4. oktober:

Blandede ægteskaber.

Hr. og fru amanuensis, cand. scient. Martin Ghisler, hr. og fru stud. jur. Réne Albeck.

Den 11. oktober:

Ægteskabets psykologi.

Cand. psych. pastor Jørgen Hviid,
hr. og fru prokurist Filip Lange H.D.

Den 25. oktober:

Kærlighedens udfoldelse i det ægteskabelige samliv og ægteskabets fysiologiske baggrund.

Overlæge Inger Høyer, læge K. M. Jensen.

Den 1. november:

Hvilket billede har vi af os selv som forældre? (Småbørn og deres forældre.)

Læge Hanne Gregersen, hr. og fru seminarielektor H. O. Poul Pedersen.

Så til St. Antoni vi går

Det er søndag den 3. september vi skal til det store årlige sommermarked ved St. Antoni kirke i Brønshøj. Markedet åbner straks efter 8 messen.

Salgsboderne bugner af varer til rimelige priser, rouletten snurrer, og der er en speciel børnetombola, fiskedam og præmieskydning.

På det store loppetorv kan De sikkert finde noget spændende.

I den hyggelige restauration kan De indtage Deres morgenkaffe, og der serves lækkert smørrebrød hele dagen.

Sideløbende med sommermarkedet holdes der på samme dag i præstegården en *ikon-udstilling*, som varer fra kl. 9 (den 3. september) til kl. 22. Udstillingen holder åben hele ugen igennem fra kl. 10-21 og slutter søndag den 10. september (åben kl. 9-22). De moderne ikoner er malet af grafikerne Sørensen i overensstemmelse med de ældgamle ærværdige traditioner og kan købes på udstillingen.

Sommermarkedet i Brønshøj, Frederikssundsvej 225, er stedet, hvor katolikker mødes. Giv Dem selv en fornøjelig dag og sognet Deres støtte.

St. Antonius.

Omdannelsen af den romerske kurie

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HÆLGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:
Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt, Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8–10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Katolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle 16, København F, telefon GO 4895. Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne incl. moms.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

Der er blevet talt om det i lang tid. Mange, lige fra lægfolk til rapkæftede engelske ærkebiskopper har talt om nødvendigheden af en gennemgribende reform af de alt for administrative instanser i Rom. På konciliet var presset så stærkt, at paven direkte kom med et løfte om en senere omdannelse. Men det er først nu fra sidste fredag, at vi står med den endelige officielle tekst fra paven side (den apostoliske konstitution »Regimini Ecclesiae Universat«, dateret den 15. august 1967), og vi kan nu ane omfanget og viljen til nydannelse. Sådanne reformer er yderst sjældne i kirkens historie. Kirkens centrale organer, som blev grundlagt under Sixtus V i 1588, er kun blevet omdannet én gang i historiens løb, da Pius X i 1908 udgav en ny kirkeret.

Der er 3 væsentlige elementer i denne omdannelse. For det første finder en ny opdeling af kongregationerne sted. De romerske kontorer med hvert deres fagområde – hvorimellem der ikke sjældent var kompetence-stridigheder – bliver nu i princippet ligestillede. Dette medfører blandt andet, at det tidligere Hellige Officium mister sin forrang, og at koncilets nyskabelser dermed får ligeret med de gamle traditionelle kontorer: lægfolkenes råd, rådet for retfærdighed og fred, sekretariatet såvel for de kristne (kirkens enhed) som for de ikke-kristne (samtalet med marxisterne og med alle mennesker »af god vilje«).

For det andet – noget ganske nyt – kommer der til at sidde i det mindste 7 residerende biskopper fra forskellige lande i hver af kongregationerne. Det er et tegn på viljen til decentralisering, men der står intet i teksten om det fremtidige samarbejde mellem kurien og bispesynoden med dens valgte medlemmer fra hver af bispekonferencerne verden over. Bispesynoden skal nu til september afholde sin første samling i Rom, hvor biskop Martensen vil sidde som Nordens repræsentant.

Tredie nyhed: man bryder radikalt med det nuværende ansættelsessystem i Vatikanet. Udnævnelsen til en hvilken som helst stilling gælder kun for 5 år ad gangen. – Det bliver altså langt nemmere at omgruppere og afsætte folk. Alle udnævnelser falder bort ved pavens død. Fristelsen til at prøve at gøre karriere bliver derved mindsket.

Selvfølgelig glæder vi os alle over den vilje til fornyelse, som disse omdannelser giver udtryk for. Men vi må samtidig også gøre os klart, at dette blot er en udvikling, og endda temmelig forsigtig. Altså ikke nogen revolution. Muligvis et mere direkte opgør med selve princippet i det at administrere, at centralorganisere. Lovende er det, men problemet bliver unægteligt, at det for en stor del skal udføres af kurien selv . . . og det vil altid være meget vanskeligt at lave om på sig selv. Man kan nok forandre det ydre, men grundindstillingen . . . ? Håbet om gennemførelsen af denne omdannelse hviler på den kommende bispesynode i Rom. Vil den have mulighed og mod til at se tilstrækkeligt realistisk på kirkens nuværende situation, så den kan bidrage til, at pavens ideer bliver til levende virkelighed for kirkens dagligdag?

Laurits Lauritsen.

Religion og spejderarbejde

Af Lily Fausbøll

For nogle måneder siden fremgik det af visse aviser, at man havde lavet revolution inden for spejderarbejdet i England. Det, man dog mest havde hæftet sig ved, var at spejderne ikke mere ville gå med korte bukser og store hatte, samt at der ikke var noget, der hed ulveunger, men noget, der var så vanskeligt at oversætte som Cub Scouts – spejder-»hvalpe« eller »unger«. Da man fik den engelske rapport, fremgik det dog tydeligt, at man der havde gjort et meget grundigt og kolossalt arbejde, der nok havde for tjent en mere seriøs omtale.

I maj måned fik jeg lejlighed til at studere dette arbejde på første hånd, nemlig på selve Gilwell Park – spejderenes Mekka. Her boede Baden-Powell, han var lord af Gilwell, og her foregår nu den Gilwell-træning, der er grundlaget for spejderførertræning i andre lande.

Den katolske spejderkonference, CISC, havde fået en invitation af englænderne til at afholde dette års konference i dominikanerklosteret Forest View i Chingford lige i nærheden af Gilwell Park, og på dagsordenen stod bl. a. en præsentation af det reviderede spejderarbejde, og den, der skulle fortælle herom, var en af de 24 personer, som den engelske spejderchef havde udpeget til at undersøge alle de muligheder, der var for spejderbevægelsens fremtid, og til at komme med forslag til ændringer.

Det var i år ikke min mening at tage til konferencen. For det første fandt jeg, at der snart måtte yngre og nye folk til, der kunne deltage i dette arbejde. For det andet fandt jeg, at det ville koste mig alt for mange penge at rejse til England for 3 dage. Når jeg havde gjort det i så mange år, skyldtes det, at jeg havde holdt sommerferie i forbindelse med konferencerne, hvorved det ikke kostede ekstra rejsepenge, men det passede ikke ind i mit program for i år at tage til England i maj måned. Endelig fandt jeg, at disse konferencer

vel snarere var blevet en hobby for mig, fordi jeg kunne lide at følge arbejdet og møde gamle venner, men om det var til nogen gavn for HKD's arbejde var tvivlsomt.

Når jeg alligevel kom med, var det takket være Det Danske Spejderkorps, der syntes, at det ville være af interesse for arbejdet her i landet, om jeg fik lejlighed til at studere den nye engelske form for spejderarbejde. Jeg fik da også gode kontakter og især lejlighed til at studere arbejdet for den yngste gruppe, nemlig de såkaldte Cub Scouts.

Det, jeg har lyst til at skrive om her, er imidlertid religionens plads i det engelske arbejde og det nye charter for katolsk spejderarbejde, som vi også drøftede i Chingford.

Man sagde i England, at skønt religion ikke kan siges at være på mode i dag, havde man i den nye plan ønsket at forøge det religiøse islæt. Ethvert medlem af spejderbevægelsen skulle opmuntres til at gøre sit bedste med hensyn til spejderløf-

tets første del »To Do My Duty To God«. Man tilhørte et trossamfund og skulle daglig praktisere, det man bekendte. Her i landet har man to løfter, et, hvor man er tro imod Gud, og et uden. I HKD har man dog kun det med Gud. Man mente, at selv om spejding ikke var en religiøs organisation, så var »Duty To God« af fundamental betydning og en nødvendighed for medlemskab. Nogle havde ønsket meget strenge krav her til, hvilket uden tvivl ville have bevirket, at mange havde måttet forlade bevægelsen. Det blev dog til, at et oprigtigt søgende menneske ikke måtte udelukkes. Man henviste til, at der på en verdenskonference var blevet sagt: »Det menneske, der helt alvorligt finder det umuligt at anerkende en trosretning eller slutte sig til et kirkesamfund, men stadig fortsætter sin søgen efter sandheden, kan ærligt aflægge sit spejderløfte.« Dog satte man en grænse herfor, idet ældre førere, der var divisionschefer, distriktschefer eller gruppeførere,

Spejderbevægelsens stifter, Lord Baden-Powell af Gilwell, og Lady Baden-Powell besøger her en pigespejderlejr i Lyndhurst, England. Ægteparret ses sammen med deltagere fra Danmark, Ungarn og Spanien.

samt de, der leder førertræningen, bør være aktive medlemmer af et religiøst samfund.

For nogle år siden var dette spørgsmål om løftet med Gud også fremme på en konference i CISC, hvor man på trods af, hvad mange ville have ventet fra katolsk side, kom til samme overbevisning. Man ville ikke afslå, at en dreng blev spejder, fordi han kom fra et ikke-kristent miljø, men nåede han førerstadiet og skulle have ansvaret for drengenes udvikling både fysisk og åndeligt, måtte man have taget et standpunkt og fundet sin plads i kirken, eller han måtte forlade spejderbevægelsen.

På dagsordenen for konferencen stod en ændring af charteret for katolsk spejderarbejde. Da konferencens virke er baseret på principperne heri, hvilket fremgår af de statutter, der blev anerkendt af pave Johannes XXIII, var det med megen spænding, man imødeså de nye forslag, der dog først kunne godkendes på næste års konference.

Man havde ønsket at forny formen i dette charter, for at det skulle være mere i koncilets ånd. Det havde man absolut også gjort, idet § 5, hvor man hidtil havde sagt, at spejdersammenkomster med spejdere af andre trosretninger var udmærkede for ældre såsom rovere og førere, men ikke tilrådelige for drengene, var nu helt slettet.

Ifølge det nye charter er: »spejding en uddannelsesmetode, der omfatter alt og derfor nødvendigvis også må give en religiøs opdragelse.

Den katolske kirke har altid betragtet ungdomsopdragelsen som en af sine vigtigste missioner. Man kan derfor ikke betragte religionen som noget, der læres separat, – den skal gennemtrænge og oplyse al bibragt kundskab og alle foretagender. Denne uddannelse sker nødvendigvis i et fællesskab, hvor man beder og arbejder sammen.

Spejdermetoden tjener ved fællesskabet, hvori man oplæres, ved de aktiviteter, man er med i, ved det ansvar, man giver de enkelte, ved løftet, ved den kunnen, man erhverver, ved livet i naturen, på en ganske fremragende måde kirkens ønske med hensyn til opdragelse.

Spejderfællesskabet med dets evangeliske form er med i kirkens plan for frelse, bekræfter den unges plads i det kristne liv i kirken og i verden og tjener således til forståelse og broderskab iblandt menneskene.»

Dette skulle altså være grundlaget for katolsk spejderarbejde og måske

svaret til de mennesker, der gennem årene har ment, at meningen her i landet med at have et katolsk spejderarbejde udelukkende var den, at give katolske spejdere mulighed for, samtidig med at de var spejdere, at passe deres søndagspligt!!!

Det må dog siges, at man efter at have drøftet ovenstående stærkt understregede, at skulle man have interkonfessionelt arbejde, krævedes det af den enkelte, at han kendte sin egen tro særdeles vel.

Som følge af den mere økumeniske indstilling er det også i England blevet tilladt, at katolske spejdere deltager i det, der hedder Scouts Own – en religiøs højtidelighed, der ofte indleder en spejdersammenkomst. Fra anglikansk side gøres der opmærksom på, at denne måde at ære Gud på – på tværs af trosbarrierer – må tilrettelægges således, at det virkelig er neutralt, så alle virkelig kan være med.

Spejderkapellaner repræsenterende de forskellige medlemslande har i de sidste år haft et par stævner, og på konferencen i år enedes man om, at man i 1970 ville afholde en fælles kapellan-konference, hvor kapellaner fra andre trossamfund også var med, for ved denne at drøfte økumenik i spejderarbejdet. Personlig var jeg forbavset over at høre, at der fandtes kapellaner uden for de katolske, fordi jeg tænkte på, hvor svært det har været her i landet at få vore katolske kapellaner anbragt. De kunne kun blive røde førere, dvs. assistenter, modsat de grønne – trops-, flok- og klanføreren. Selvfølgelig er det ligegyldigt, hvilken farve bånd man har på, hvis man har den rette forståelse af samarbejdet i gruppen, men ind imellem kan det jo skabe vanskeligheder, f. eks. de sidste gange, man har skullet vælge divisionschef. Det var kun de grønne førere, der kunne bestemme. Kapellanerne kunne virke i baggrunden, men havde ingen stemmeret.

Havde man forandret charteret og andet i koncilets ånd, må man sige, at gudstjenesten også er forandret. På grund af de mange nationer, vi repræsenterer, foregår messen nødvendigvis på latin med læsninger på konferencens 4 forskellige sprog – engelsk, fransk, spansk og tysk. Men i mange år havde man meddelt, at der var fælles messe kl. 8,00. Til denne kom kun ganske få, idet præsterne hver især læste messe forskellige steder og i regelen tog den læge fører fra sit eget land med for at ministrere. Tilbage var så kun de få

førere, hvortil jeg i regelen hørte, der ikke havde kapellan med. For denne lille skare læstes den fælles messe.

Nu er det virkelig fælles gudstjeneste, idet de fleste præster koncelebrerer med ærkebiskop Cunial, der er konferencens gejstlige rådgiver.

Man er på konferencen meget forbavset over, at vi her i Danmark ikke i højere grad kan få katolikker til at forstå, hvilke muligheder, der ligger i katolsk spejderarbejde. Metoderne i spejding giver så mange interessante oplevelser for en dreng, at de skulle give ham lyst til at være med, og de mål, vi har, deriblandt den religiøse opdragelse, skulle bevirke, at vi i forbindelse med hjemmene, skolerne og kirken skulle være i stand til at skabe en god kristen til gavn for kirkens arbejde. Desværre måtte jeg f. eks. i forbindelse med kapellanmøderne sige, at vi ikke har en divisionskapellan, men at jeg som sædvanlig gerne formidler meddelelser til hvem, det måtte interessere.

Lily Fausbøll.

Gejstlige drøfter lægapostolat

MADRID – NC News Service

De spanske biskoppers komité for lægapostolatet afholdt for nylig et møde i nærheden af Madrid for at affatte vedtægter for Katolsk Aktion. Ingen lægfolk deltog i dette lukkede møde.

Engang tidligere på sommeren sluttede et møde i den pågældende komité i skarp uoverensstemmelse mellem biskopperne og de læge ledere. Men alligevel havde ærkebiskop Casimiro Morcillo Gonzalez lovet, at lægfolket ville få lejlighed til at udtale sig, før vedtægterne blev udarbejdet.

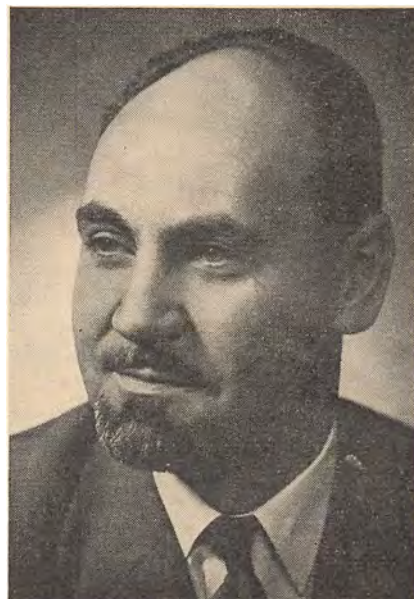
Det var hovedsagelig ungdoms- og arbejderledere, der var uenige med biskopperne, fordi de var utilfredse med de direktiver angående lægapostolatet, den spanske bispekonference havde udstedt i marts i år. Lægfolkets ledere ønsker en mere demokratisk struktur og større bestemmelsesret inden for det arbejde, de skal udføre under så vanskelige forhold.

Nogle af problemerne med hensyn til lægapostolatet har meget nær berøring med det, der sker på det borgerlige og politiske område i Spanien i dag.

Tressernes vanartede børn

Paul T. Kaare Frederiksen

*skriver om Hans Lyngby Jepsens »Paradishuset«,
»Træerne« og »Jorden«*

Hans Lyngby Jepsen

Moderne romaner. Så besværlige at komme igennem – de handlede alle om usympatiske mennesker, der foretog sig de særeste ting, tilsyneladende uden at finde nogen glæde ved det. »Sex« var et ord, der kun sjældent blev nævnt, dengang miss Marple var ung; men der havde været masser af det – man talte bare ikke så meget om det, og man fik i hvert fald mere glæde ud af det end nu til dags, eller det var i hvert fald hendes indtryk. Skønt man dengang plejede at kalde det »synd« var det hendes opfattelse, at dette langt var at foretrække for, hvad det nu regnedes for at være: en slags pligt.«

Den kloge miss Marples bemærkning rammer delvis, men også kun delvis, Lyngby Jepsens trebindsværk.

Lyngby Jepsen, der med god ret fik Søren Gyldendal-prisen for 1967, har skrevet en både vægtig og letlæst familieroman. To generationers historie, fortalt med frem- og tilbageblik, i noget, der på overfladen kunne ligne tredivernes social-realistiske stil. Velgørende for en gammeldags læser (selv om jeg på visse punkter har haft lidt svært ved at holde rede på kronologien).

Derimod kan man vel nok sige, at personerne foretager sig de særeste ting uden større glæde. Hvordan man bliver ulykkelig uden at ville det, kunne være dens motto. (Og at dens erotiske afsnit erlægger told til tidens krasse virkemidler, er vel uundgåeligt. Ingen dybdepsykologi uden grove ord – ak ja).

5 børn mødes ved en moders begravelse. Vi hører lidt om deres liv i tiden forinden, lidt om tiden derefter – og tager afsked med dem til en fremtid uden fremtid.

Begravelsen foregår i en landsby i det østjydske. En stærk kvinde er død. Et hjem – de sidste rester af det – opløses. Ægtefællerne har i mange år intet haft at sige hinanden. Og faderen sidder nu som et hjælpeløst barn i sin stol. Han anbringes naturligvis på et plejehjem. Der er betalt i forvejen. Vi lever i velfærdsstaten.

Man synes et langt stykke hen i bogen, at man forstår denne kvinde på godt og ondt. Barndom på det ringeste Nørrebro. Men ved sin død er hun velstående jordejer. Den lille by har taget køligt imod hende, lukket, from, fjendtlig over for alt fremmed. »Hendes barndom var anderledes. Familierne levede i fælles fattigdom, fælles i fornedrelsen og tvunget til enighed. Nok kunne de kives indbyrdes, men udadtil holdt huset, gaden, kvarteret sammen som ærtehalv. En nyttilkommen blev godtaget næsten straks. Når man boede på Nørrebro, i slumgadernes rottereder måtte man være en af deres, en udstødt, en foragtet. Man har ikke stort tilovers, men kan alligevel tit undvære en humpel brød, en kop fedt eller en stump gulvplads at sove på.«

Men elendigheden fortjener ikke noget romantisk slør. Hun summerer op: »Det tog mange år for fattigfolk at få deres ret. Men fremskridtene, de er ikke vores fortjeneste. Vi har kun siddet på flæsken og tænkt på os selv. Andre har gjort arbejdet, vi høster lønnen. Skulle man klare sig bedre i livet fordi man har haft en fattig barndom? Så er det mærkeligt, at ikke flere af ungerne fra fattigkvartererne blev til noget stort. Man blev holdt nede. Man blev bange og ussel af det. Man lærte at tigge og at bukke.«

Og så vender velfærdsårenes børn altså tilbage. De er blevet til noget – eller kunne være blevet det. Deres økonomiske bekymringer er, synes det, ikke en anklage mod uretfærdige samfundsforhold eller en blind skæbne, men et spørgsmål om evne, vilje og karakter. På dette sted i værket spørger man sig selv om temaet kunne være dette: De gode sider ved tidligere tiders nød og trang kan ikke gå i arv. Og den nye generation forstår ikke at forvalte velfærdens fordele?

Paradishuset hedder det gamle hjem som for en kort tid samler børnenes tråde. Men det er ikke til det tabte Eden de vender tilbage. I en af sine nøgterne stunder siger drukkenbolten Villy, den yngste, den forkælede: »Vi har ikke noget at rejse hjem efter og vi henter ikke kræfter af bestemte erindringer. De to mennesker, der blev vore forældre, kunne lige så godt være vundet i et lykkehjul. Alle de pæne bedsteborgerlige, halvmondæne beboere af rækkehuse og etplanshuse, der stammer fra småkårsfolk eller fra den borgerlige middelstand eller fra landet, er uden hjem og forældre. Jeg forstår bedre Carsten og Tom nu. Carsten søgte så langt bort, han kunne komme, til et miljø, der er fundamentalt anderledes end det han kom fra. Og Tom er på sin hæsbæsende måde på jagt efter den succes, der for evigt vil gøre ham fri og uafhængig.«

De to omtalte personer når i hvert fald ikke den uafhængighed de måske stræbte efter. Tom er forretningsmanden, reklamemanden, den hårdkogte. Kone, elskerinde(r), restauratør, fodboldgas. Man synes man kender typen. Men gør man? Ethvert

menneske får en lejlighed til at standse op og spørge sig selv om meningen med det hele. Tom spørger, men uden at finde svar. Kan han ikke leve i den kyniske stil, går han i opløsning. Den borgerlige sikkerhed bliver en tvangstanke der nærmer sig sindssygens.

Den fortænkte Carstens løbebane er den samme, på en anden måde. Kunstner med et vist talent og et vist navn. Ungdommens bohemeliv afløst – takket være rigt giftermål – af en luksustilværelse i Klampenborgvilla. Nøjagtig den tilværelse som tirsdagsbladene holder op for os. Et mønster der er tilstrækkelig nært, til at vi fristes til at drømme om det. Og tilstrækkelig fjernt til kun at være for de udvalgte.

En gang forsøger han at bryde ud af den borgerlige sikkerhed. En ung pige, en ny kvinde, et nyt liv, nye malerier. Men forsøget er på skrømt – ham selv uafvidende. En operation, efterfulgt af et makabert mislykket selvmordsforsøg – og han bøjer sig. Karen Margrethe, hans kone vælger for ham. Et senere kortvarigt møde med pigen bekræfter, at der ikke var nok at bygge på.

Samme Karen Margrethe med selskabsbestyrelser og menighedsråd (hun elsker messer og afskyr katolicismen) kan forøvrigt ikke undgå at påkalde større sympati end forfatteren muligvis har villet tildele hende. For en gangs skyld en person uden vankelmødighed, men med dygtighed, baggrund, lidenskab. Hvad har søskenflokket at stille op mod den nedarvede sikkerhed?

Ikke den eneste pige af de fem. Stækket hjemmefra, havner hun i den danske provins når den er værst (og Lyngby Jepsen slynger sin foragt i hovedet på læseren). Et ægteskab uden indhold, en hverdag uden mening. En tragi-komisk affære (manden taber et stort beløb af firmaets penge) afhjælpes af – selvfølgelig – Karen Margrethe.

En person kunne måske opfattes som forfatterens positive udspil i al bedrøveligheden. Den stiltfærdige, redelige, hensynsfulde Paul, der altid er parat til at række en hjælpende hånd, altid kan se en sag fra to sider, har erkendt sin egen begrænsning. Småborgerlig sikkerhed med hverdagens glæder. Og så pludselig et håndslag fra lykken, den store kærlighed.

Men Lyngby Jepsen tror ikke på idyllen. Kortvarig lykke efterfølges af håbløs sygdom og død. I håbløs smerte – men i taknemlighed mod

det livet trods alt har givet ham – vender Paul gradvis tilbage til den elskværdige hverdag. For så pludselig i slutningen af bogen at bryde op. I gamle romaner gik man i kloster i sådanne tilfælde. I moderne tid er det selvfølgelig: at tage et u-landsarbejde op. Farvel til stilling og pension, farvel til den borgerlige sikkerhed, den falske sikkerhed som er tresernes folkesygdome.

Hvorfor, har anmelderen spurgt sig selv, har Lyngby Jepsens fortræffeligt skrevne miljøskildring, ikke formået at samle interessen om dette kuld. Lad Carsten og søster gå i stå, lad Tom og Willy gå i opløsning, lad Paul dyrke u-landsarbejde. Deres videre skæbne vedkommer os ikke så forfærdelig meget. Hvad er det forfatteren vil?

Sidst i bogen røbes det, hvis jeg har forstået det ret: holde opgør med barndommen. Før afrejsen aflægger Paul et besøg i hjemstavnen. Besøger sin faders vrag på plejehjemmet (og forfatteren har et fint forsøg på at skildre følelseslivet i en menneskelig ruin) og sin moders grav. Og nu er det ikke den amoralske fordrukne Willy der fører ordet mod moderen. Men den redelige Paul: »Intet gav du udover søndagsskolebanaliteter, beholdt resten. Var blevet grådig, rovfugl, grib. Vi forstod det ikke. Vidste ikke at du kunne være anderledes. Vi blev tavse. Følte os ikke svigtede, men sandheden er at du ikke svigtede hver eneste af os. Men hvem ville være blevet anderledes? Nogle få havde overskud, ikke du? Gik du ikke næsten blind gennem dit livs gyder? – Dine arbejdshænder i fred. Den grådige mund tavs. Din store krop afmægtig. Endelig båret livet længe nok. Liv skal være værd at leve.«

Men dette personlige opgør sprænger helt rammerne for skildringen af to tidsaldres levevilkår. Nu er spørgsmålet ikke længere: Skaber trange kår solidaritet? Skaber gode tider solidaritet? (Og det er et spørgsmål der gang på gang dukker op når man drøfter udvikling før og efter krigene). Nu er det tressernes vanartede og mislykkede børn (og det er de 5 børn mer eller mindre) der retter anklager mod deres forældre. Lidt overbærende – vi forstår godt jeres vanskeligheder – men ubarmhertigt: I gav os ikke noget at leve på. Vi har fået det materielt godt, så godt at vi ikke kan sætte os rigtigt ind i jeres vilkår, men vi har ikke fået at vide, hvad vi skal stille op med vores goder.

Men anklagen er falsk. Forældre har ingen pligt til at overlevere deres afkom en kartotekskasse med leve-regler og livsvisdom. Den slags må bygges op af hvert slægtled for sig. Og når anklagen er faldet til jorden, står tilbage kun et personligt vidnesbyrd om, hvor store vanskeligheder det nye – og nu halvgamle – slægtled har med at gøre de tomme stuer beboelige.

Og når man lægger Lyngby Jepsens 3 bøger til side og kaster blikket tilbage, står eet billede måske klarere end alle de andre: Den store grove kvinde med de mange sår og ar i sindet (og med de grove personlige synder i sit liv), der slæber sig op ad trapperne for at dø efter at have beskikket sit hus så godt som muligt. Hvordan vil børnene til sin tid beskikke deres hus?

Paul T. Kaare Frederiksen.

LITURGISK KALENDER

- SØNDAG den 27.: 15. søndag efter pinse (grøn, s. 706).
 MANDAG den 28.: Augustinus, bekender (hvid, s. 1061).
 TIRSDAG den 29.: Johannes Døberens halshuggelse (rød, s. 1062).
 ONSDAG den 30.: Rosa af Lima, jomfru OP. (hvid, s. 1066).
 TORSDAG den 31.: Raymund Nonnatus, bekender (hvid, s. 1067).
 FREDAG den 1. august: søndagens messe (grøn, s. 706) eller Ægidius, abbed (hvid, s. 1067).
 LØRDAG den 2.: Stefan af Ungarn, bekender (hvid, s. 1068).
 SØNDAG den 3.: 16. søndag efter pinse (grøn, s. 710).

5

observatører

GENEVE – NC News Service

Den udøvende komite for Kirkernes Verdensråd har udnævnt fem observatører og rådgivere til den 3. verdenskongres for lægapostolatet, som begynder i Rom den 11. oktober i år.

Har nedlagt sit præsteembede

P. Augustin Hahn har nedlagt sit præsteembede og er af den grund fra-trådt som præst ved Sct. Albani Kirke i Odense fra og med lørdag den 13. august 1967.

Enkens søn i Nain

15. søndag efter Pinse

Det ser ud som en tilfældighed, at Jesus på sin vandring nærmer sig byen Nain – lige i det øjeblik, da en død bæres ud, »en moders eneste søn, og hun var enke. Og en hel skare fra byen fulgte med hende«. Billedet af et ligtog – genren er så gammel som menneskeslægten historie. Lukas' billede er som alle hans skildringer tegnet med fin sans for Jesu ægte menneskelighed og frelserens kærlighed til lidende mennesker. Personerne i Lukas' maleri er såre velkendte: Moderen med de forgrædte øjne, alle de bedrøvede mennesker, der er kommet for at tage afsked med en, de holdt af, så mange, der gerne ville trøste, men ikke ved, hvorledes de skal bære sig ad, og midt i hele gruppen den døde dreng, moderens håb, der bæres til graven.

Det er næppe noget tilfælde, når evangelisten, da han skrev sin fortælling, kom i tanke om et par beretninger om drenges »opvækkelse« ved profeters bøn. Skønt situationen ikke er så lidt forskellig fra den, Lukas skildrer, er det dog påfaldende, hvorledes evangelisten (som han så tit gør det) benytter de gammeltestamentlige fortællingers ordvalg: »Og han gav ham til hans moder« (Luk. 7,15; jfr. 1 Kong. 17,23; Elias til enken i Zarepta: »Så tog Elias drengen... og gav hans moder ham, idet han sagde: Se, din søn lever«, – jfr. også 2 Kong. 4,36). Man ser af disse sammenligninger, at Lukas i sit forfatterskab bevidst tilsigter at videreføre det Gamle Testaments frelseshistorie. Det er uden tvivl også i modsætning til de gammeltestamentlige fortællinger, at Lukas skildrer den ophøjede ro, med hvilken Jesus griber ind. Det første, evangelisten siger om Jesus, er, at han »ynkedes inderligt over hendes«, over den moder, der stum og stille grædende følger sin dreng til graven. Tænker han mon på sin egen moder derovre i Na-

zaret, der om ikke lang tid skal følge sin enbårne på samme måde? Føler han mon, at den larmende klage, hvormed det medfølgende folk synger om moderens smerte og den dyrebare skat, hun har mistet, alle disse konventionelle tilkendegivelser kun forøger den smertefulde kvindes smerte? »Græd ikke!« siger han stille, men indtrængende til den arme kvinde, hvis hjerte er nær ved at bryde i ensom smerte midt i al larmen.

Kan hun lade være? Har Jesus ikke selv stået grædende ved sin døde ven Lazarus' grav. Har han ikke endog sagt (jfr. Luk. 6,21): »Salige er I, som nu græder, thi I skal le?« Ikke engang kristendommens tusindårige forkyndelse om Guds nåde og Faderens kærlighed har kunnet standse grådens flod, der siden begyndelsen er skyllet hen over alle slægter. Tværtimod, er det ikke de fine, de rene, menneskene med det fintfølede og retfærdige sind, de kærlige og de elskende, der har måttet græde mest?

Det er en velsignelse at kunne græde – dog ikke de håbløse fortvivlede hulken, der er i slægt med helvedes hyl, heller ikke den trodsiges gråd, der lukker sig inde i sit kammer og bliver hård og tavs og siger nej til enhver trøst! Stakkels menneske, som slet ikke mere græder, som går sin vej med knyttede næver og sammenbidte tænder og et udtryk af had og foragt i sine øjne. Nej, saligt det menneske, der græder som den bedrøvede moder i evangeliet: hun sad ikke hjemme og lukkede sig inde, men fulgte tappert sin søn på hans sidste færd, fordi hun vidste, at en moders eller vens tårer er en kostbarere gave på den dodes grav end bjerge af roser og liljer. Kærlighedens tårer vil Jesus aldrig sige nej til; jeg gætter på, at det er disse tårer, der lokker ham til at lægge sin vej omkring Nain. Han

vil møde den smertefulde moders sorg, fordi hun skal trøstes. Han kommer i det rette øjeblik, – når al menneskelig hjælp må give op.

For Jesus er døden dog ikke blot en smertelig begivenhed, der kalder på hans trøstende ord, men den gamle fjendes værktøj. Som dødens bane- mand, væbnet med livets sværd, træder Jesus ind i ringen – »Underlige livets, dødens møde!« – for at byde døden trods. »Og han gik hen og rørte ved båren; og de, som bar den, standsede. Da sagde han: Unge mand, jeg siger dig: Stå op!« Alle de omkringstående står som lammede og holder vejret. Et øjeblik hører de sekundviseren tikke på evighedens ur. Midt i denne dødsstillehed satte den unge mand sig op og begyndte at tale; og han gav ham til hans moder. Kunne Jesus have givet hende en mere kongelig gave end livet, fortsat liv til sønnen?

»Alle blev grebet af frygt, og de priste Gud og sagde: En stor profet er fremstået iblandt os, og Gud har besøgt sit folk.« Rygtet om det skete kom vidt omkring, trængte også ind til Johannes Døber i hans fængsel. Døberen måtte nøjes med budskabet – men måtte selv dø en ensom død, uden at Jesus kom for at redde hans liv. Vi selv er i Døberens situation. Vi må blive ved med at græde over vore døde; men vi ved, at vor Forløser lever: »Vi er ikke uvidende om dem, der sover hen for at vi ikke skal sørge ligesom de andre, der ikke har noget håb. Thi så sandt vi tror, at Jesus er død og opstanden, skal også Gud ved Jesus føre de henvovede frem sammen med ham« (jfr. 1. Tess. 4,13 f.). Gud bestemte os jo ikke til at rammes af hans vrede, men til at få frelsen i øje ved vor Herre Jesus Kristus, som døde for os, for at vi skal leve sammen med ham (1. Tess. 5,9 f.).

J. Coenen S. J.

Det blev til by igen

Tredje station på sommerrejsen er Wien

Vi husker »den tredje mands« Wien – byen der dannede rammen om Graham Greenes og Carol Reeds knaldspændende filmhistorie fra tiden efter den 2. verdenskrig, da verdenskulturens ene hovedstad – den anden var Paris – var såret og lem-læstet og befriet og besat af russiske, amerikanske, engelske og franske tropper – opdelt i zoner ligesom Berlin. Blev det der nogensinde til by igen?

Det blev det. Det blev til et Wien skønnere end nogensinde. Befolkningen havde vist offervilje, over hele verden erkendte man sit tilhørsforhold til denne kulturens metropol.

Og så begynder man en morgenstund at se på herlighederne, går først hen til Stefansdomen, som især var genstand for verdensoffentlighedens opmærksomhed. Man vandrer videre i den gamle by, der er omkranset af de elegante boulevarder, ringgaderne, og tager snart op til de grønne højder, som alle kender, hvad enten de har været i Wien eller ej – bl. a. på grund af Strauss' toner. Wienerwald.

Allerede på vejen op mellem villerne på skråningen har man vendt sig om et utal af gange for at betragte Wien dernede, og det har såmænd ikke gjort én-træt af synet. Hvad vi her ser er i alle måder stort.

Jøderne og Wiens kulturliv

For ikke meget mere end 50 år siden var Wien også endnu hovedstad i et af verdens mægtigste riger – et rige om hvilket man sagde, at der gik solen aldrig ned. Men med afslutningen af første verdenskrig var det forbi, og nu er den prægtige by faktisk for stor en hovedstad til et lille land med 7 millioner indbyggere.

Men ikke desto mindre havde Wien også efter første verdenskrig noget nyt at give verden. Bygninger af en ny slags skød op: socialt boligbyggeri, ordentlige arbejderboliger, og naturligvis var det foran det mest repræsentative af disse bygningskomplekser, Karl Marx-Hof, at lommendiktatoren Dr. Engelbert Dolfuss stillede sine kanoner op, da han likviderede demokratiet i Østrig – 1934.

Vi erindrer den store jødiske forfatter Stefan Zweigs karakteristik af det gamle – det kejserlige – Østrig. I det levede fattig og rig, tysker og czecker, jøde og kristen trods forekommende drillerier side om side, og selv de sociale og politiske rørelser var uden *det* grusomme had, der senere som en giftig rest fra første verdenskrig trængte ind i tidens blod-

omløb. Vel skældte man hinanden ud i aviserne og på rigsdagen. Men når tiraderne var afleveret gik man hen og drak ol sammen og blev dus. Der var endnu respekt for gentlemanbegreberne. Naturligvis eksisterede også i Østrig den mere alvorlige nationalistiske antisemitisme, som i Tyskland udmundede i en af verdenshistoriens modbydeligste forbrydelser. Men så længe den gamle kejser Franz Joseph var ved roret, blev det antisemitiske vås holdt nede på plads med fast hånd.

Det er et meget interessant træk i billedet af den sidste store habsburgers regeringstid, at det faktisk var jøderne, der – ikke blot holdt det kulturelle Wien *i live*, men fik det til at udfolde sig som ingensinde. Og morsomt er det, at den kejser, der var med til at muliggøre alt dette, kun interesserede sig for én bog: hærranglisten og ligefrem havde antipati mod musik.

En farlig undertone

Og så er dette Wien, vi kikker på, ikke noget museum. Der rører sig et virksomt liv mellem polerne St. Stefan, Karl-Marx-Hof og Operaen bare for at tage nogle stykker. Men der er også folk, der er ængstelige. Vi traf i toget en ung østriger, som havde besøgt Danmark. Han var fuld af lovord om vort kære Dannevang, men hvor var alt, der sætter lidt kulør på livet, dyrt dér!

Vi fik dog snart samtalen stillet ind på det, der for os var udland. Han rystede på hovedet ad det østtyske bureaukrati, det czekiske var knapt så entusiastisk og i Østrig kunne man slippe ind på pas og glat ansigt.

– Østrig er jo også neutralt, hverken Nato- eller Warszawa-pagt-land, sagde jeg.

– Østrig er neutralt, men østrigerne er alt andet end neutrale, var den aforisme, jeg fik som svar.

Hermed mente han, at østrigerne *engagerede* sig. Ikke blot i tidens strømninger, men – hvad der ikke var så godt – for alt for manges vedkommende i visse af fortidens. Kredse i Østrig skulle – formodentlig under indflydelse af en hjemvæ efter svundne tiders uniformerede og monoklede pragt – prøve at genoplive chauvenistiske traditioner med tilhørende junkervaner. Og vi ved, at der lige i kølvandet af den slags morsker følger standshovmod og racehovmod, antisemitisme. Og selv om der også i øst-landene eksisterer nationalisme med antisemitiske for-

tegn, har den form for chauvinisme, der netop er skitseret, en udpræget svagthed for de former, som det reaktionære i den vestlig-orienterede del af verden iklædes.

Imidlertid mærker man ikke nogen farlig undertone i Wiens dagligliv. Byens indbyggere er netop så elskværdige, gæstfri og elegante, som man havde ventet. Man erindrer sig de fornøjeligste stunder i gæstgiversteder i de halvt landlege forstæder nedenfor Wienerwald eller i restauranter i byens parker. Når servitricen genkender én fra tidligere besøg, er det »Grüss Gott« i stedet for goddag. Måske er der noget let vemodigt over de digre fruere ved nabobordene. De sidder med deres uundværlige eftermiddagskaffe med kager til (og de kager er sandelig i modsætning til konditorværket i København *fristelser*). Og de sidder og stikker til herlighederne som om de havde dårlig samvittighed over at skulle hjem og se badevægten i øjnene.

En side ved Wiens dagligliv bør især fremhæves – ikke fordi den er en undtagelse, men fordi den er karakteristisk. Det er den enestående elskværdighed, der kendetegner personalet ved de offentlige befordringsmidler. Når man tænker på den uforskammede behandling, man kan komme ud for i Københavns sporvogne og på S-togsstationerne, så er det noget af et (behageligt) chok at mærke den naturlige venlighed og hjælpsomhed, der præger de danske sporvejs- og S-togs-folks kolleger i et land, som havde god grund til at være blasert overfor turister. Bevarer danskerne snobber for udlændinge, men i Wien behandles turisterne ligesom landets egne indbyggere. Godt.

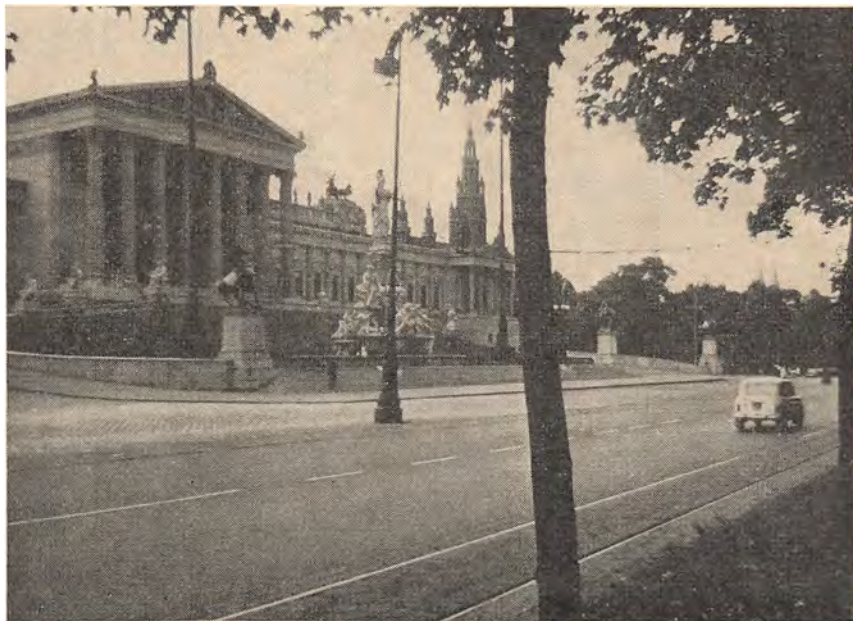
St. Stefan

Wiens naturlige vartegn er Stefansdomen, og da man søndag formiddag går rundt om kirken før man går til messe og hører de mægtige klokker give lyd fra sig, er man næsten døv og tvivler ikke om, at store dele af millionbyen delagtiggøres i den herlige klang.

Der er også noget at ringe for. Fra Prahavale kirkeliv er der et usigeligt spring til Wien, der med sin dynamiske ærkebiskop kardinal König i spidsen er trådt målbevidst ind i den fagre efterkoncilære verden.

Dog ville man være et skarn af en turist, hvis man ikke i denne kulturrens, ikke mindst musikulturens hovedstads domkirke – det er da no-

TEKST OG FOTO: HELGE KRISTENSEN

En danskfødt arkitekt, Theofilus Hansen, har været med til at forme det Wien, vi kender. Her er hans parlamentsbygning på Parlamentsring.

get – gik til højmessen. Sammen med domherrerne, hvoraf nogle naturligvis kommer for sent, hvorefter de til gengæld går før tiden.

Orgel som orgel skal lyde, når vi er ved ugens højtideligste stund. Og asperges, som man kan synges med på – stadig med inspirerende orgelledsagelse. Ellers – da vi er i Wien – musikmesse, barokmusikmesse. Latinen afskrækker hverken unge eller gamle, og den sløver heller ikke. Her

er en bred og aktiv menighed til stede.

Så kommer prædikanten på prædikestolen. Kunne liturgien gå for at være fra før 1962 så er prædikanten i hvert fald af 1967. Det er søndagen før Peters og Pauls fest, og han præsenterer ganske simpelt de liturgiske ændringer med en klar (nogle vil måske sige *tendentios*) holdning over for det nye. Det ser nu ikke ud til, at nogen ønsker at forlade dommen i demonstration af den grund.

Om det er, fordi han dårligt kan overdøve den messe på modersmålet, der i mellemtiden er indledt i sideskibet, skal være usagt!

Som ugens nummer af »Wiener Kirchen Zeitung« synes at vidne om har også Østrigs katolikker deres efterkoncilære diskussion, men den lader ikke til at vende op og ned på dagligdagens religiøse praksis. Der er masser af andagtssøgende i kirkerne, der ringes på skrifteklokkerne, og der brænder lys. Al denne aktivitet synes at repræsentere et bredt udsnit af befolkningen.

Og én ting kan man misunde katolikkerne i et land med ubrudt kirkelig tradition: at de kan yde deres bidrag til sammenholdet – i vid udstrækning i *anonymitet*. At man kan gå ind i en kirke uden at være andet end en kristen. Uden at være den Petersen, Hansen eller Olsen der...

Helge Kristensen.

En typisk gade i Wiens »gamle by«.

Vinterskolen genåbner med bibelkursus

Vinterskolen åbner sin 2. sæson 10. september for alle over 18 år, der ønsker en hjælp til bibelstudium, individuelt eller i grupper.

Skolen finder sted hver 14. dag og omfatter 14 mødedage, sidste gang 31. marts 1968.

Den tilbyder en undervisning om Skriften, dens budskab og menneskesyn, som vil blive gennemdrøftet med henblik på vor situation i dag. Der suppleres med hæfter om store skikkelser i Bibelen og andet materiale til selvstudium.

Samtidig udvides også arbejdet, således at deltagere fra sidste år, som ønsker det, kan fortsætte på et 2-års hold.

Skoledagene begynder med messe kl. 9 og slutter kl. 13,30.

Mødested:

Sct. Joseph Søstrenes Skole, Dag Hammarskjölds Allé 17, København Ø.

Ledelse:

Chr. & Bente West,
Johs. Pallisgaard.

Lærere:

Elsebet Kieler,
Hubert Messerschmidt,
Lars Messerschmidt,
Kaare Osorio.

Yderligere oplysning og tilmelding hos fru Bente West, Mosebakken 5, København NV. Telefon 60 25 45, kun kl. 17,30-18,00.

R.I.P.

Vor kære svigerinde og faster
THORA WOLFF
døde stille efter få ugers sygdom
den 20. juli 1967.

Familien.

Bed for hendes sjæl.

Verdenskongressen for lægapostolatet i Rom

PARIS — KUB privat

Den 3. verdenskongres for lægapostolatet vil blive afholdt i dagene 11.-18. oktober i år. Kongressens sekretær, frøken Rosemary Goldie, har på en pressekonference den 9. juni i Rom udtalt sig om kongressens formål, emne og program.

Formålet er at give katolikkerne i hele verden lejlighed til at trænge dybere ind i koncilets lære og at blive klar over den aktive rolle, der tilkommer dem i Kirkens fornyelse efter konciliet.

Emnet er »Gudsfolket på menneskehedens rejse«. Man vil i denne forbindelse beskæftige sig med to vigtige tanker fra det andet Vatikankoncil, nemlig Kirken som Guds folk (fra *Lumen Gentium*) og Kirkens sendelse som solidarisk med hele menneskeheden i verden af i dag (fra *Gaudium et Spes*).

Programmet er efter emnets to hovedtanker delt op i to afdelinger, hvoraf den ene drejer sig om »mennesket af i dag« og den anden om »lægfølket i Kirkens fornyelse«. Hvert afsnit for sig kommer til at forme sig som en række rundbordsamtaler, der alle har tilknytning til emnet, og forbindelsesleddet imellem dem bliver kongressens eneste store foredrag, »Guds kalden«, som holdes af dominikanerpateren Yves Congar.

Kongressen vil få ca. 2.500 deltagere, deriblandt delegerede fra så godt som alle lande i verden, repræsentanter for de internationale katolske organisationer, eksperter, ikke-katolske observatører og rådgivere, enkeltpersoner og et begrænset antal biskopper, præster og mandlige og kvindelige ordensfolk.

Lægmandssammenslutning dannet i USA

PARIS — KUB privat

I USA har ifølge Informations Catholiques Internationales 225 lægfolk fra 12 af de nordamerikanske stater dannet en lægmandssammenslutning, hvis formål det er at give lægfolket »et effektivt ord at skulle have sagt« i Kirkens liv.

På et møde, der for nylig blev afholdt i Saint-Paul (Minnesota) med det formål at vælge sammenslutningens formand og bestyrelse, vedtog man samtidig en konstitution, omfattende følgende seks punkter:

— At fremme og tilskynde til en fornyelse i Kirken.

— At fremme en ægte, fri og ansvarlig lægfolkets røst i Kirken.

— At støtte de bestræbelser for en fornyelse, som iværksættes af organisationer og enkeltpersoner på det sted, hvor man hører hjemme.

— At tilskynde til en udveksling af tanker på alle planer både inden for og uden for den kristne menighed.

— At tilskynde til initiativer til løsning af de problemer, der stiller sig for menneskeheden.

— At skabe og opretholde en effektiv forbindelse med den nationale bispekonference og med andre nationale sammenslutninger.

Man besluttede, at sammenslutningen til forelæggelse for den næste bispekonference skulle udarbejde rapporter over følgende otte emner: ægteskabet og familien, sognets og bispedømmets administration, undervisningen, meddelelsesmidlerne, menneskets værdighed, økumenien, liturgien og sognets liv.

Foreløbig ingen imprimatur

FREIBURG — NC News Service

Det tyske forlag Herder i Freiburg/Br. har meddelt, at der foreløbig ikke vil blive givet kirkelig tilladelse til at trykke den nye hollandske katekismus i tysk oversættelse.

Efter hvad der siges, havde de tyske biskopper ikke noget imod udgivelsen af katekismen, som er skrevet på opfordring af de hollandske biskopper, og som er blevet godkendt af kardinal Alfrink af Utrecht.

Imidlertid har ærkebiskop Hermann Schäufele af Freiburg modtaget et brev fra kongregationen til troens udbredelse i Rom, hvori man gør opmærksom på, at der er nedsat en komité af kardinaler, som vil tage stilling til den nye katekismus. Ærkebiskoppen vil derfor ikke give trykketilladelse, før resultatet af denne stillingtagen foreligger.

Kongregationen til troens udbredelse nægter at udtale sig om komiteens gennemgang af katekismen.

Kardinal Alfrink har i denne forbindelse udtalt, at han ikke kender til, at der skulle være vanskeligheder i forbindelse med udgivelsen af den tyske oversættelse, og at katekismen i øvrigt også vil blive oversat til fransk, engelsk, italiensk og portugisisk.

I den meget omstridte nye katekismus er man helt gået bort fra den gamle metode med spørgsmål og svar. Med Kristus som midtpunkt og med stærk støtte i Bibelen understreger den kraftigt den kristnes sociale karakter.

Paven om sin rejse til Tyrkiet

CASTELGANDOLFO — NC News Service

I sin tale søndag den 30. juli til den menneskemængde, der havde forsamlet sig neden for pavens vinduer i Castelgandolfo for at modtage den sædvanlige søndagsvelsignelse, sagde paven, at hans rejse til Tyrkiet havde fået et meget »heldigt udfald«.

Paul VI sagde, at patriark Athenagoras »slet ikke tydeligere kunne have vist sin personlige godhed og

sin fromme og broderlige sjæl, og at han var gunstigt indstillet over for genoprettelsen af fællesskabet mellem den ortodokse og den katolske kirke i den enhed, Kristus har villet. Derfor takker vi også de ledere af de adskilte kirker, som er velvilligt indstillet over for en genforening, og de repræsentanter for andre religioner, som ønsker gensidig respekt og åndelig enighed.«

Amerikanske biskopper om Luther-jubilæet

PARIS — KUB privat

Den amerikanske bispekonference har, skriver Informations Catholiques Internationales, givet tilladelse til, at man fra katolsk side deltager i det lutherske reformationsjubilæum, som fejres i år. Jubilæet, der fejres til

minde om, at Luther i 1517 op slog sine 95 teser i Wittenberg, vil dels blive markeret ved teologiske diskussioner mellem lutheranere og katolikker og dels ved forskellige officiose højtideligheder.

De fem hovedpunkter

VATIKANET — NC News Service

Der er nu udnævnt fem kardinaler, som skal forelægge rapporter og resumeer over de fem hovedemner, der skal drøftes på den første synode for biskopper fra hele verden, som indledes den 29. september i Rom.

Navnene på disse såkaldte »relatores« er:

Kardinal Michael Browne O.P. fra kongregationen til troens udbredelse, som skal aflægge rapport om problemet angående de farer, der truer troen.

Kardinal Pericle Felici, som står i spidsen for den pavelige kommission til revision af kirkeretten, skal indlede drøftelsen af denne revision.

Kardinal Gabriel Garrone, som er pro-præfekt i kongregationen for seminarier og universiteter, skal indlede drøftelsen af bispekonferencernes holdning over for seminarierne og deres samarbejde med kongregationen i Rom.

Kardinal Paolo Marella, som leder sekretariatet for de ikke-kristne, indleder diskussionen om de blandede ægteskaber.

Og kardinal Giacomo Lercaro af Bologna, som leder kongregationen til gennemførelse af de liturgiske reformer, der blev vedtaget på det andet Vatikankoncil, skal indlede drøftelsen af dette emne.

Center til forebyggelse af selvmord

BUENOS AIRES — NC News Service

Vor Frelses Universitet i Buenos Aires, som ledes af jesuitter, har åbnet et center til forebyggelse af selvmord.

Formålet er at udsende en ny rapport over mentale forstyrrelser, der fører til selvmord, samt med de stedlige lægers og socialrådgiveres bistand at hjælpe eventuelle selvmordskandidater til at genvinde modet på livet.

M. J. BAAGØE SKRIVER:

For halvandet års tid siden nægtede red. Kristensen at optage et indlæg, i hvilket under- tegnede i konstruktiv ånd kritiserede de forhold, som nu i en protestadresse er genstand for skarp fordømmelse. Jeg advarede mod den udvikling, som nu har fundet sted, og som det har ligget i redaktørens magt at forebygge.

Den højeste kritik, som jeg senere gentagne gange har præciseret i private breve, er ikke blevet taget til følge. Jeg er dog ikke blandt protestaktionens initiativtagere, men har tilsluttet mig den med min underskrift. Inden jeg kendte til aktionen, har jeg meddelt mit ønske om at udtræde af bladets medarbejderstab med nogenlunde de samme motiver, adressen udtrykker.

Det er meget trist, at man offentligt har kunnet bebrejde »Katolsk Ugeblad« et uværdigt presseetisk niveau. Beskyldningen er imidlertid ikke grundløs, hvilket til en begyndelse kan anskueliggøres ved henvisning til, at bladet i nr. 27/28 har bragt hr. Dyrkjøbs påstande om »halvhemmellighed«, vel vidende, at disse var misvisende!

Når »Katolsk Ugeblad« nu pludselig for fuld kraft nedvurderer underskriftindsamlinger som demokratisk aktionsmiddel, efter for kort tid siden at være gået ind for fremgangsmåden for fuld musik, er virkningen nærmest komisk; desværre utilsigtet, og derfor mere pinlig end befriende.

Men hvad mon biskop Martensen, pater Lund, pater i Ordrup og atomappellens talrige underskrivere af alle samfundslag føler ved at læse pater Jongs ord: »den slags aktioner er komplet værdiløse«!

Jeg er selv ingen begejstret tilhænger af metoden, men i nærværende tilfælde er den ingenlunde værdiløs, for to års erfaring som medarbejder ved »Katolsk Ugeblad« har bevist mig, at så skrap medicin har været nødvendig for at fremtvinge en afvikling af tilstande, som ikke uden dyb skade kan oprettholdes; pater Jongs kolumbusæg til bedring af forholdene er blevet forsøgt om og om igen af mig og mange andre: nu må andre forholdsregler til.

Jeg er villig til, under fair betingelser at fremlægge fylldig dokumentation for mine påstande.

SVAR: Forud for den for tiden løbende protestaktion viste biskop Martensen mig en klageadresse, som han havde modtaget fra en kreds af katolikker — med en række af de navne, som anbefaler protestaktionen. 31 timer efter at jeg overfor en af de implicerede havde besværet mig over fremgangsmåden, modtog jeg fra civilingeniør Willy Frøndrup meddelelse om, at en kreds af katolikker ville rette henvendelse til den danske offentlighed med en protest, hvis originalpapirer jeg aldrig har modtaget fra de ansvarlige, som heller ikke har underrettet mig om, hvad »kreds af katolikker« dækker over.

Helge Kristensen.

VESELMØY OG ERIK GULDAGER SKRIVER:

Det er i og for sig rimeligt, at KU's redaktion gør alt muligt — også at bede om indlæg til gunst for sig selv — for at hævde sin indflydelse i bladet. Det må imidlertid være en oplagt misforståelse, når disse indlæg ikke mener, at en underskriftindsamling er demokratisk og rimelig fremgangsmåde; en del af KU's redaktion vil sikkert være særdeles enig i, at det er god og demokratisk fremgangsmåde, når man ikke har andre muligheder for at gøre sin mening gældende. Det er måske derfor nok ikke nogen særlig konstruktiv løsning, som pater Jong siger, men det er desværre i nogen grad den sidste — demokratiske — mulighed. Derfor har vi skrevet under.

Når pater Jong mener, at det ville være mere konstruktivt at komme med bidrag, viser dette, at han enten er enig med redaktionen og derfor uden videre kan få sine bidrag optaget, eller også, at han ikke har prøvet det.

Læs videre øverst side 15.

Kritikken af »Katolsk Ugeblad«

Af J. Nybo Rasmussen

Det er blevet sagt, at ledeteksten til aktionen for en ændring af »Katolsk Ugeblads« redaktion er uklart formuleret. Denne kritik forekommer mig delvis berettiget, og som medunderskriver af appellen kunne jeg derfor ønske at præcisere mine indvendinger nøjere, og det så meget mere som jeg tror, at jeg derved også udtrykker, hvad der har været adskillige andre danske katolikkers bevæggrund til at underskrive.

I bladets sidste nummer af 27. juli 1967 findes et godt udgangspunkt for en sådan præcisering af kritikken. Det er i stud. mag. Bernard Eric Jensens afskedsinterview med dominikanerpater Fritz Florin. Her spørges bl. a. om den unge belgiske paters indtryk af de danske katolikker. Han svarer med at inddele dem i tre kategorier efter deres holdning til det II vaterkanerkoncil: 1) de stokkonservative, der intet nyt kan se og som heller intet nyt ønsker, 2) mellemgruppen, for hvem »koncilet var en forsamling, der har givet en række universelle løsninger på nutidens problemer«, og som nu ser opgaven i at »få konciletsterne ført ud i livet«, og 3) dem, der i koncilet blot ser et første skridt, ja blot et »forsøg på at indhente historien«, men som nu vil løse tidens problemer — ikke ud fra koncilets bogstav, men ud fra dets ånd!« Pater Florin bemærker, at denne tredje gruppe efter hans skøn er »en ganske lille gruppe her i Danmark.«

Denne sidste iagttagelse er væsentlig. Det betænkelige ved »Katolsk Ugeblad« er jo nemlig, at det i alt for høj grad ser det som sin mission at være talerør for denne ganske lille gruppes synspunkter, men ikke for flertallet af danske katolikker, der uden tvivl udgøres af den af pater Florin karakteriserede mellemgruppe. Katolikker så konservative, at de helt afviser II vaterkanerkoncil turde nemlig her i landet (men ikke i andre lande) være lige så sjældne, måske endnu sjældnere, end avantgardisterne.

De fleste danske katolikkers mening er, at den katolske kirke nu gennemgår en tiltrængt og værdifuld ajourføring, der fandt sit almengyldige og officielle udtryk ved det II vaterkanerkoncil. Følgelig må opgaven nu være, at man også her i vor lille diaspora-kirke lytter til koncilet, studerer dets værk og under stadig tilslutning til pavestens fortsatte ledelse nu søger at reformere også danske katolske kirkeforhold på en måde, der passer til vore særlige forhold og problemer. Det er karakteristisk for dette flertal, at det i fornyelsen ikke ser noget brud på, hvad der er hellig tradition i kirken, men tværtimod på een gang en bekræftelse og en nyudvikling. Tilpasningen til vor tid er ikke noget brud på kirken identitet med sig selv, men tværtimod en ny ytringsform af dens evigt unge livskraft. Det er ud fra en sådan opfattelse, at de fleste katolikker betragte Ugebladets overvejende progressive linie med større eller mindre mistro og uvilje.

Den progressive avantgarde betragter nemlig ikke, som det fremgik af pater Florins beskrivelse, uden videre koncilet og pavestolen som den normgivende ledelse i kirkefornyelsen, men snarere som noget foreløbigt eller endog som en hæmsko for det yderligere fremskridt. Efter dens opfattelse gælder det om snarest muligt at sprænge de endnu resterende bånd for derved at skaffe frihed for udfoldelsen af fremtidens kirke. For hvad der menes med således at realisere koncilets ånd hinsides dets bogstav berører ingenlunde kun udenværker i den katolske kristendom, men tilsigter — naturligvis med mange individuelle nuancer og gradforskelle — intet mindre end revolutioner på en række kærneområder som f.eks.: udrangering af den skolastiske teologi og metafysik til fordel for et existencialistisk Kristus-forhold, gennemførelse af Bibelens afmytologisering, afskaffelse af de absolutte normer indenfor etikken, radikal økumenisme i retning af den hollandske

Sholam-bevægelse, grønt lys for alle midler til børnebegrænsning, socialt-revolutionær tolkning af den katolske sociallære, lighedstegn mellem kristendom og absolut pacifisme, grænseløs beundring af modernismen i kirkekunsten og i film og litteratur etc. etc.

Alle disse tendenser er ikke lige udprægede hos alle progressister, men det er ikke muligt her at gå i enkeltheder. Faktisk er det kun en minoritet blandt katolikker i hele verden, der går i denne retning, men det er en stærkt aktiv og meget skrivende del. Fælles for dem er den tanke, at kirkens fremtid ligger i disse modernistiske tendenser, i hvilke de mener at se realisationen af det II. vaticankoncil's ånd.

Striden dukker op overalt i den katolske verden. I det katolske bispedømme København finder mange det urimeligt, at det eneste fælles kirkeblad, der er økonomisk mulighed for at udgive, i så høj grad præges af denne i virkeligheden utypiske progressisme. Bortset fra de indvendinger, der også i andre henseender kan rettes mod »Katolsk Ugeblad«s kvalitet, mener man ikke at kunne

være tjent med, at et så udpræget »foreningsblad« til stadighed begunstiger een bestemt yderfløj blandt medlemmerne«. Et bispedømmes blad bør tjene alle dets medlemmers informationsbehov, alene ud fra det religiøse tilhørsforhold, de har til fælles. Redaktionen har ikke ret til efter egne personlige præferencer at sætte nogen anden grundtendens. Det er simpelthen et spørgsmål om at vide, hvad man gør. Underskrifterne på protestaktionen udtrykker først og fremmest – uanset ledetekstens måske mindre klare formulering – reaktionen mod dette redaktionelle misbrug af sin position, foruden en afstandtagen fra progressismen som sådan.

Det er temmelig givet, at hvis et væsentligt redaktionelt linie- og/eller personskifte ikke finder sted, vil man blandt danske katolikker inden længe se grundlæggelsen af et nyt blad, der vil være baseret på overbevisningen om *overensstemmelsen* mellem tradition, koncil og fremskridt i den katolske kirke.

J. Nybo Rasmussen,
arkivar, cand. mag.

»Ugebladet« skal ikke være fredhelligt

Af Bernard Eric Jensen

Vor katolske presse er for alvor kommet i den hjemlige debats centrum. Godt det samme! Hvis et presseorgan ikke formår at sætte sindene i bevægelse, udfører det ikke en af sine vigtigste opgaver – nemlig at stimulere læserne til personlig og kritisk stillingtagen til tidens – og dermed også til kirkens – aktuelle problemer. Hvis Katolsk Ugeblad ikke skabte debat og opposition, kunne man med rimelighed konkludere, at Ugebladet blot gav udtryk for, hvad alle er enige om. Det indtryk kunne da fæstne sig i offentlighedens øjne, at katolikkerne i Danmark er en gruppe mennesker, der stort set mener det samme – politisk såvel som teologisk. Men det er jo ikke sandt!!

Både herhjemme og i udlandet er det et *faktum*, at der hersker store og betydningsfulde meningsforskelle inden for den katolske verden. Skulle nogen ønske at skjule dette faktum, er det et forsøg på at føre offentligheden bag lyset. Resultatet af noget sådant ville blot være, at man ville snyde sig selv. Det vi i dag står over for, er nemlig indgangen til *pluralismens tidsalder*. Mange problemer vil være at finde i denne overgang. Psykologisk set vil det alvorligste problem sikkert være, at en betydelig uenighed i fremtiden bliver et dagligdags fænomen inden for den katolske kirke.

Man kan vurdere denne udvikling
Fortsættes side 19

Hvad vi (både med vor underskrift og med indlæg her i bladet) protesterer imod og vil blive ved med at protestere imod, er ikke, at bladet bringer kontroversielt stof, men derimod at dette stof gang på gang bliver ensidigt og derfor fejlagtigt behandlet, således at bladet i sin tendens bliver til skade for Kirkens arbejde i Danmark. Og så ville vi sætte pris på at få at vide, hvem der kan tillade sig i den sammenhæng at granske hjerte og nyre og sætte folk i bås som f.eks. stående til højre for centrum? Og hvad er centrum i den forbindelse?

Der er naturligvis endnu en mulighed, som KU's synkende abonnental viser, at mange har valgt og stadig flere vælger: at sige abonnementet op. Det har vi ikke syntes ville være særligt konstruktivt. Vi har hidtil foretrukket at forsøge at gøre vor mening gældende i bladet med alle til rådighed stående demokratiske midler, ganske enkelt, fordi vi altid har haft en del tilovers for ideen om et katolsk ugeblad, hvorfor vi nødigt ser det kørt i sæk. Men det burde være klart for enhver, at der også her er en grænse, såvel for den enkelte og hvad han mener at kunne ofre penge på som formentlig da også for bispedømmet.

Veslemøy og Erik Guldager.

KASPAR KALLAN SKRIVER:

I nr. 29/30 giver franciskanerpater J. Jong dem, der er utilfredse med Katolsk Ugeblads redaktionelle linie, og som for tiden søger støtte til en henvendelse til biskoppen, et par råd med på vejen. Desværre læser de ikke vanskelighederne.

Der er først det nærliggende råd: at afbestille bladet. Mener man ikke at kunne støtte den særlige politiske eller teologiske tendens, der dominerer bladet – og intet tyder på, at ret mange katolikker her hjemme for alvor kan det – så er man naturligvis ikke tvunget til at læse bladet eller abonnere på det. Man har sin frihed til at afbestille det.

Blot må man ikke tro, at problemet dermed er løst. Bladet betales nemlig ikke hovedsagelig af abonnenterne, men af bispedømmets tilskud, opført i den udsendte pjeces om den ny kirkebidragsordning med et beløb for 1966-67 på 150.000 kr. til Katolsk Ugeblad og information. Det betyder, at man ved at tegne sig for den nye kirkebidragsordning forpligter sig til år ud og år ind at bidrage med en bestemt procentsats af hver en krone, man tjener, til det blad, man afbestiller. Ja, dersom abonnementsindtægterne går ned, må tilskuddet gå op. Vil man ikke fanges på denne måde, er man nødsaget til at finde andre udveje for sin økonomiske støtte til Kirkens arbejde end den foreslåede bidragsordning.

Også i en anden henseende er problemet ikke løst med at afbestille bladet. Katolsk Ugeblad skal nemlig »virke som presseorgan for den katolske befolkning«, det skal løse »pastorale og apostoliske opgaver«, »varetage den pædagogiske formidling af det andet Vatikanerconcils reformprogram« og herunder respektere »friheden og brøden i den Indre-kirkelige katolske opinion«. (Samtlige citater er taget fra den resolution, nordiske katolske pressefolk vedtog den 20. november i fjor, og som nu er aftrykt med næsten otte måneders forsinkelse i nr. 27/28).

Her kommer nu p. Jongs andet forslag ind: De utilfredse kan selv skrive de *bidrag*, der mangler. Det lyder besnærende, men er forkert. Et blads linie lægges af dem, der skriver det uge for uge, fordi det er deres opgave og job at skrive det. Anderledes kan det ikke være. Andre kan højst gæsteoptræde, fordi et voksent menneske normalt har et arbejde, der kræver hans indsats og hans kræfter. Man kan altså ikke rette linien op, men risikerer endda at blive stemplet som kværlant, enten direkte i en overskrift eller en redaktionel efterskrift, eller mere antydning i de billeder, redaktionen vælger til at illustrere ens ord. Nej, det må være redaktionen selv, der skal udtrykke »bredden i den Indre-kirkelige opinion«.

P. Jong gør et ret stort nummer ud af, at henvendelsen til biskoppen er blevet beteg-

Vejle

A/S Vejle Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Kontor 507, Vejle
Telefoner 335 og 336 -

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejle Trælæs- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Vejle
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 1157

Vejle Optik

v/ Anker Kastrup
Briller
Torvegade 8 - Vejle - Telefon 308

Raadhusstorvet Vejle
Tlf. 3711 og 3712

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121 og 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejle-Telefon 926 og 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Niels Boesen

Begravelsesforretning
Nørrebrogade 9, Vejle. Tlf. 725

Næstved

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum
Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarimester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

Spis Herlufsholm Brød

Herlufsholm Brødfabrik
Næstved . Telefon (03) 72 40 31

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axelortv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Sct. Jørgens Park 66
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55

Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

*

Roman Kusier

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Støt vore annoncører

Horsens

S. Steffensen & Søn

Tømremestre
Nylandsallé 26, Horsens
Tlf. 62 36 70

H. P. Wolff

Blikkenslager
Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 62 54 78 og 62 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden
Vesterg. 33, Horsens. Tlf. 62 18 88
Lys - kraft - oliefyrt
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselssolier
Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 62 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNING'S MAGASIN

Christian Walthers

HORSENS

København

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.
Gør alle katolikker?

tet som en opinionsundersøgelse. Det er i nogen grad en strid om kejsersens skæg. Ingen har hævdet, at der er tale om en Gallup-undersøgelse. Man har villet give en latent, men udbredt opinion blandt katolikker lejlighed til at komme til udtryk.

Det antydes også, ikke særlig diskret for øvrigt, at ugebladet står for fremskridtet og underskriverne på henvendelsen for bagstrævet. Det er forkert. Netop den, der anser Kirkens tilpasning til den moderne verden for en stor og livsvigtig opgave, bliver forskrækket ved at se, hvor ofte man bare rider personlige kæpheste eller lader slagordene marchere op. Har ugebladet nogensinde givet os en sober og grundig gennemgang af et eneste koncilldokument? Underkaster man nogensinde et eneste af den moderne verdens problemer en alvorlig analyse? Det må dog være betingelsen for at komme i dialog med den. — Men kævl får vi nok af.

Kaspar Kallan.

JØRGEN HVIID SKRIVER:

Da jeg fra min tid som redaktør ved Katolsk Ugeblad ved, at redaktionen har et udmærket samarbejde med hovedstadens aviser, er det mig uforståeligt, at Information har kunnet bringe en så misvisende artikel, der i betænkelig grad synes at nærme sig bagvaskelse. Jeg mener ikke, at man kan bebrøje Information noget, — journalisten har skrevet i god tro — men man kan ikke lade være med at spørge sig selv, hvilken andel redaktionen af Katolsk Ugeblad har i de oplysninger, som er tilgaaet dagbladet.

For mig at se har Katolsk Ugeblads redaktion handlet uetisk ved at gengive Informations artikel, der fremtræder som en mistænkeliggørelse af en hel række mennesker og en institution, som ikke på nogen måde har været indblandet i underskriftaktionen.

Normalt ville jeg opslige mit abonnement på et blad, der anvender den form for journalistik. Imidlertid er jeg ikke abonnent, da jeg ved redaktionens venlighed får bladet tilsendt gratis. Jeg kan kun henstille, at man ikke sender mig bladet. Jeg kan i øvrigt tilføje, at jeg har tilsluttet mig underskriftaktionen.

Jørgen Hviid,
fhv. redaktør v. Katolsk Ugeblad.

SVAR: Pastor Hviid har sikkert ret i, at man ikke kan bebrøje Information noget, hvad sagen angår. Hvor man skal placere ansvaret for, at Katolsk Presse, hvad disse og andre »interne« spørgsmål angår er så dårligt orfløret, at man må lade sine ofte meget interesserede og ikke altid lige dårligt orienterede kolleger i dagspressen i stilken, er en anden historie. I øvrigt burde Jørgen Hviid vide (undskyld!), at det at citere ikke er synonymt med at acceptere. De interesserede læsere af »Katolsk Ugeblad« kunne selv bedømme »Information«s tolkning ved at sammenholde denne med listen over protestaktionens »anbefalere«. Også »Katolsk Ugeblad« havde — umiddelbart før offentliggørelsen i bladet — modtaget listen ad omveje. Det samme gjaldt underskriftindsamlingens endelige tekst.

Højge Kristensen.

BENT NOVAL SKRIVER:

Foranlediget af den tiltagende debat vedrørende Katolsk Ugeblads redaktionelle linie tillader man sig at forespørge protestens underskrivere, om de har sporet nogen vanskelighed ved at få optaget stof i Ugebladet. Man mener at have set arbejder fra flere af de protesterende optaget med jævne mellemrum.

Man efterlyser således en nærmere begrundelse fra disse protesterende, eftersom der tilsyneladende ingen hindringer er lagt i vejen for disse for selv at præge Ugebladets indhold.

I den foreliggende sag er der to måder at øve kritik på. Der er den positive, der består i selv at bidrage med stof. Og der er den negative, der består i, at man indskrænker sin

skrivende virksomhed til at sætte sit navn under en protestnote.

Næst efter smørret er Danmark bedst kendt for sin protestglæde. Vi har periodisk overproduktion af begge dele.

At protestere er i og for sig en naturlig sag. Men hele måden, denne protestaktion er blevet startet på, er udtryk for den indstilling, der er med til yderligere at befæste stagnationen af den katolske kirke i Danmark og med til for alvor at køre de folk, der virkelig er indstillet på at yde en aktivt betonet indsats, trætte — især når disse tillader sig en personlig stillingtagen til de ting, de giver sig af med.

Bliv ved, kære protesterende medkristne, bliv ved! I er måske nærmere målet, end I vil bryde jer om, når det kommer så vidt.

Bent Noval.

NB: For god ordens skyld tilføjes, at ovennævnte er udtryk for mit personlige standpunkt, og således ingenlunde bindende for min organisation.

ERLING TIEDEMANN SKRIVER:

Pastor Kaare Osorio skriver i nr. 31/32, at mit indlæg »Om at samle underskrifter« er en karikatur. Det har han ganske ret i; det står såmænd også at læse i Indlægget, hvis man ser det rigtigt efter.

Derfor giver det selvfølgelig også kun et dækkende billede af den løbende underskriftindsamling i samme grad, som den måtte have udviklet sig til en karikatur.

Om det er tilfældet, må enhver afgøre ud fra sine iagttagelser; sikke et held, at der er meget mere end det, man ikke behøver at se ens på, fordi man ønsker at stå sammen om det væsentlige.

Erling Tiedemann.

H. HØJRIS SKRIVER:

Under diskussionen om ugebladets redaktionelle linie er der et afgørende punkt, der ikke synes tilstrækkeligt betonet, nemlig at der her er tale om en monopolstilling. Ugebladet er nu engang, hvad enten vi kan lide det eller ej, det officielle organ, som vi er nødt til at holde, hvis vi vil følge med i, hvad der sker. Var dette ikke tilfældet, kunne hele aktionen straks aflæses. Det er derfor en lidt for billig argumentation, at man jo bare kan afbestille bladet, hvis man er utilfreds, eller man kan skrive »konstruktive« læserbreve. Disse ville nok blive forsynet med såkaldte redaktørhaler, og redaktøren ville beholde det sidste ord.

Underskriftindsamlinger er i almindelighed et mindre hensigtsmæssigt middel, men her drejer det sig om noget andet og mere end blot en opinionsundersøgelse. Det er en åbenlys modstandskamp, der forhåbentlig vil blive ført med anvendelse af ethvert hæderligt våben, der står til rådighed. En modstandskamp mod et monopol, der groft misbruges til at underminere trossandheder som for eksempel Kristi overnaturlige undfangelse og menneskevoldelse og Kristi virkelige nærværelse under brøds og vins skikkelse i Alterets sakramente. Man taler om højre- og venstreorienterede katolikker, om konservative og progressive. Det er uheldige benævnelser hentet fra døgnet politik (hvor de for resten heller ikke passer). Det er billige — altfor billige — propagandaudtryk, der i sig selv intet siger. Modstanden mod ugebladets linie står — i hvert fald for mit vedkommende, — og det er sikkert tilfældet for langt de fleste — ikke i forbindelse med nogen art bagstræb. Koncilet må vi være helt igennem positive overfor, og det gælder ikke blot dekreternes ordlyd, men hele koncilets ånd, som det kun er prisværdigt, man uddyber og arbejder videre på.

Lad os foreløbig holde os til to eksempler på den linie, der underminerer trossandheder, som det jævne, katolske folk har troet og levet på, og som konvertitter ofte har opgivet alt andet for:

Ugebladet for 28. juli 1967, indeholder en reportage om Shalombevægelsen. Den fremtræder ikke som nogen oversættelse eller som referat, men kan kun læses som bladets egen bedømmelse og vurdering. Der forekommer

blandt andet følgende: »... Medlemmerne af gruppen taler selv om konsekration og realpræsens...« og lidt senere: »... når kristne er forsamlede i Herrens navn, er han ifølge evangeliets ord selv til stede — og det er en virkelig tilstedeværelse, en realpræsens, det drejer sig om...«. Ved brugen af teologiske systemudtryk som »realpræsens« — man er jo ellers og med rette indstillet på benyttelse af modersmålet — kan man let hos de mange læsere, der ikke er velbevandret i latin, fortrænge eller tildække den virkelighed, det her kommer an på, nemlig Kristi virkelige nærværelse med kød og blod, med legeme og sjæl, under brødets og vinens skikkelser, og forvandlingen i messen af brød og vin til Kristus selv. Skal troen herpå undermineres, bagatelliseres og sættes under debat?

Man kan også i stedet for denne tvetydige tale, der minder stærkt om tidligere uheldige bevægelser i kirkens historie, vælge at tie noget ihjel. Der kom kort efter nytår 1967 et hydebrev, hvis hovedindhold var en kraftig afstandtagen fra tilbøjeligheder, som var kommet til orde, til at rokke ved troen på Kristi overnaturlige undfangelse og menneskevoldelse. Ugebladet bragte naturligvis hydebrevet, men med en overskrift, der ganske skjulte hovedindholdet og bortledte opmærksomheden fra dette.

Der spørges — noget sofistiket, forekommer det mig — om, hvem der skal ud. Svaret må blive det ret selvfølgelig: enhver, der har ansvar for den her skitserede linie, der frister til spørgsmålet: Skal troen på menneskevoldelsen og forvandlingen i messen af mytologiseres eller sagt på mere dagligdags sprog: er det fup eller fakta?

H. Højris.

REDAKTØRHÅLE (godt ord igen): Det fremgår af den fedttype 2-spaltede indledning til Shalomartiklen, at kilden er det franske blad »Informations catholiques Internationales«, hvis kompetence kendere af udenlandsk katolsk læktur sjældent bestrider — lige meget hvilken lejr de tilhører.

B. MANNOV SKRIVER:

Også jeg vil nu slutte op om kravet om en radikal, redaktionel fornyelse. Nu må det være slut med de intellektuelle film-udskejelser på bagsiden. Lad os dog få en ordentlig bagside-redaktion, der kan informere og engagere læserne i kampen for trosarven. Hærged mit bidrag (anbragt på bagsiden, red.).

B. Mannov.

Endnu et katolsk forlag

Det katolske arbejderblad »Labora« skal have et barn, og man kan på forhånd sige, at det bliver *et forlag*, hvis første udgivelse er en samling kronikker og interviews fra dagspresse og radio som forsøger at belyse situationen i den katolske kirke i dag. Per Wedell Topp står i spidsen for foretagendet, hvis navn og adresse er: Labora's Forlag, Carit Etlars Vej 12, København V. Topp lægger ikke skjul på, at en støtteskilling vil falde på et tørt sted. Postkontoen er 861 02.

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper

Odense H.
Tlf. 12 27 75

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTFORRETNING

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Viggo Høgsgaard
Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukker

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

Skjold
Amaliegade 27, København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

BLOCH'S BOG CLEARING
K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Benzon's
Begravelsesforretning
Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Kaj F. Fjording
Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordруп 5722 og 6850.

Fiskehuset PARCEL
Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

G. GARTH-GRÜNER
Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

K&K
Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDSELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Parat til et godt køb, takket være

OPSPARINGSBLÅN

Indsætter De
et fast beløb
hver måned
(mindst 50 kr.)
til højeste rente,

De efter kan
12 måneder låne
lige så meget,
som De har sparet op
og efter 24 måneder det dobbelte

- kom ind
og tal
opsparingslån med

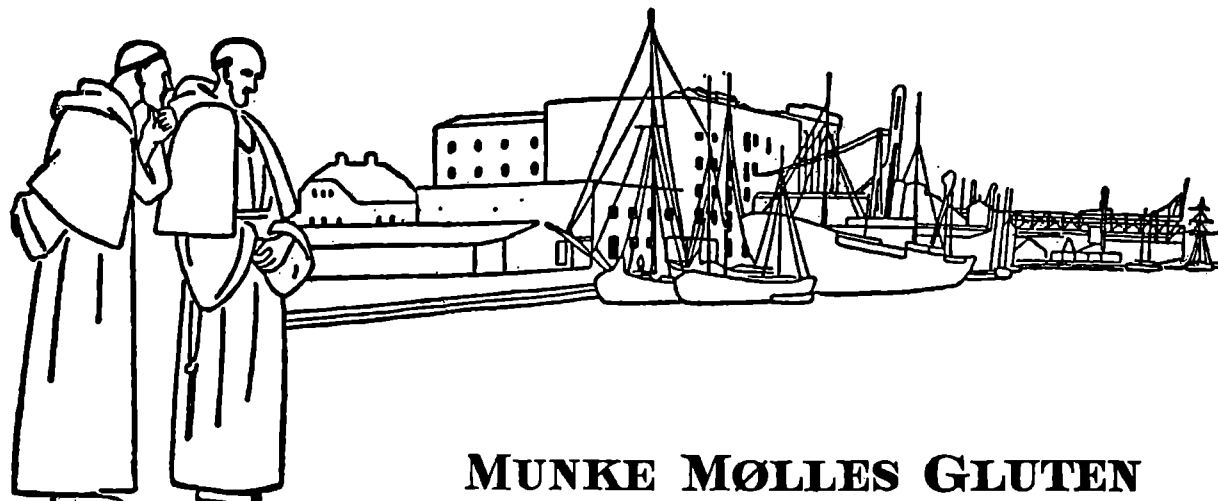
HANDELSBANKEN
- også ungdommens bank

BRDR. MEYER
Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per. Meyer 94 33 66

MEJERIET Vestecbo
Aarhus by's førende
TELEFON 12 87 00 (4 lin.)

KØDHALLE
Robert Hansen
1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

MUNKE MØLLES GLUTEN

Ugebladet skal ikke . . .

Fortsat fra side 15

forskelligt. Nogle vil sikkert betragte den som uheldig og måske skæbnesvanger. Andre vil helhjertet hilse den velkommen. Det kan man strides om! Men jeg tror ikke, – hvis man holder sig løbende orienteret om, hvad der siges og gøres i den katolske verden af i dag – at der kan være nogen tvivl om den retning som den nuværende udvikling tager, nemlig virkeliggørelsen af katolsk pluralisme. Det akutte problem bliver da: Hvordan lærer vi at leve med denne pluralisme som et faktum?

Et forsøg på at svare på dette problem hører ikke hjemme på dette sted. Derimod vil jeg knytte disse betragtninger til debatten omkring protestskrivelsen mod den redaktionelle linie i Katolsk Ugeblad. For mig at se er det *helt rimeligt*, at de mennesker, der er utilfredse med Katolsk Ugeblad, giver udtryk for det, – også i form af en protestskrivelse til biskop Martensen. Ugebladet skal ikke være fredhelligt!!

Blot er det uheldigt, at protestskrivelsen nogle steder er blevet kaldt en opinionsundersøgelse, når det var kritik, det drejede sig om. Uheldigere endnu er det forhold, at protesten ikke har været ledsaget af *en dokumentation* af sine udtalelser. Disse udtalelser kommer derved til at fremtræde som *ubegrundede påstande*. Det uheldigste ville dog være, hvis protesten løb ud i sandet, eftersom den har skabt debat om den katolske presses stilling og dermed om, hvordan Gudsfolket skal behandles af offentlige organer og institutioner.

Jeg ser i øjeblikket den fare, at debatten let kan udvikle sig til gensidige beskyldninger og almindelig surhed, uden at vi kommer et skridt videre. Det, vi her står over for i praksis, er pluralismens problem. Det ville være yderst uheldigt, hvis vi i denne sag ikke kunne få en virkelig bred diskussion i gang, – en diskussion, hvor det er argumenterne og dokumentationen, der tæller, og ikke beskyldninger og ubegrundede påstande! Hvis der ikke kan skabes en *bred, alvorlig og åben* diskussion, men derimod kun surhed og fordomsrytteri, må vi se i øjnene, at vi ikke har været i stand til at leve med pluralismen som faktum.

For at en sådan bred, alvorlig og åben debat kan virkeliggøres, er det

nødvendigt, at initiativtagerne til protestskrivelsen offentliggør en dokumentation af deres påstande. Hvis dette ikke sker, kan de nemlig ikke forvente, at deres synspunkt bliver taget alvorligt. Den rimeligste forklaring af protesten bliver da, at det eneste, der er i vejen med Ugebladet, er, at det indeholder synspunkter, som protestskriverne ikke kan lide, *men dette er noget andet end »tendentiøs ensidighed«!* Hvis protestskriverne ikke ønsker at få skudt dårlige motiver i skoene, må de fremkomme med en redegørelse for deres motiver. Ellers overlader de denne dimension til den enkeltes forklaringsevne.

Man må spørge protestskriverne: Når De påstår, at Ugebladet er præget af »tendentiøs ensidighed« og ønsker at bringe dette til ophør, er meningen da den, at visse synspunkter (hvilke?) blot skal have mindre plads eller skal de *slet ikke* komme til udtryk i Ugebladet? Når det i protesten påstås, at der er en »overbetoning af teologisk, kirkeligt og politisk konfliktstof«, skal det da forstås sådan, at protestskriverne mener, at dette konfliktstof ikke er så væsentligt, at det har krav på en virkelig behandling i Ugebladet? Eller er det blot uheldigt *at have* konfliktstof? Hvad forstås der i protesten ved »bladets pastorale opgaver over for stiftets katolikker«?

Man kunne blive ved med at stille sådanne spørgsmål i forbindelse med protesten. Det væsentlige er dog ikke spørgsmålene, men svarene og dokumentationen. Efter min mening ville det mest hensigtsmæssige i den nuværende situation være, *at protestskrivelsens initiativtagere trak protesten tilbage*. Ikke for at den skal lægges på hylden, men for at give sig tid til at udarbejde *en bedre tekst (mindre tvetydig), dokumentation og en grundig redegørelse for motiverne bag protesten*.

Dette ville skabe forudsætningen for en grundig, åben og forhåbentlig fordomsfri diskussion om protestens berettigelse.

Bernard Eric Jensen.

10 spørgsmål til prioren

EINDHOVEN – NC News Service

Den hollandske prior for augustinerklosteret i Eindhoven, pater Robert Adolfs, er af kongregationen til troens udbredelse blevet opfordret til at besvare 10 spørgsmål angående indholdet af hans bog »Guds grav«.

Fader Adolfs bog, som udkom i fjor, er desuden oversat til tysk og engelsk.

Augustinerordenens general, pater Augustin Trape, ønsker at salget af bogen øjeblikkelig skal indstilles, men det hollandske forlag, der har udgivet den, har endnu ikke besluttet sig til at efterkomme dette ønske.

Augustinerens vice-general, pater Adolar Zumkeller, opsøgte for nylig pater Adolfs i Eindhoven for at meddele ham, at han kunne forvente at få alvorlige vanskeligheder med den romerske kurie, hvis han ikke besvarede de stillede spørgsmål tilfredsstillende.

Som svar meddelte pater Adolfs vice-generalen, at han både kunne tilslutte sig trosbekendelsen og det andet Vatikankoncils erklæringer. Men han tilføjede, at han hverken kunne rette i sin bog eller skrive den om, og at han håbede, at det brev, han havde skrevet til Rom, ville være tilfredsstillende. I øvrigt havde hans synspunkter fundet støtte hos rådet i den hollandske augustinerprovins.

Økumenisk domkirke

PARIS – KUB privat

Ifølge Informations Catholiques Internationales har kommunalbestyrelsen i den brasilianske hovedstad anmodet pave Paul VI om at måtte gøre domkirken i Brasilia til verdens første økumeniske domkirke. I anmodningen har man gjort gældende, at dette ikke alene ville være et strålende symbol på fornyelsen i Kirken, men at man derved også til denne kirke ville kunne opnå en særlig statsstøtte, som ifølge loven er forbeholdt kirker, der er åbne for alle kristne trossamfund.

Esbjerg

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksvej 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester

Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester
Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed
Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahngade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Boglåden med de mange bøger
Kolding
Telefon: 2 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

RYBERG's Bageri & Conditori

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 05 88

*Drik kaffen i vort hyggelige
cafeteria.*

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 2 01 55

Peter From

Kolonialhandler

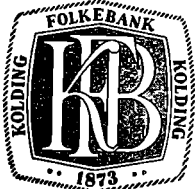
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget

Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77

Kolding

*1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver*

Støt vore annoncører

Roskilde

Firma Hans Møller

vi Ib Møller

Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefy*

*Skolebøger - Skolerekvissiter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billig-bøger*

Roskilde Boghandel

Sct. Olsgade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejgød Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsgade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs eff.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevine

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telf. Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

København

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A, København V

Telefon (01) 31 04 11

PAPIR

TRYKSAGER

KONTORARTIKLER

PLASTIC

Karl A. Hansen & Sønner

Murermestre * Entreprenører

Ingeniør * aut. kloakmester

Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 16 55

Send Deres manuskript
i god tid.

Hvor skal man melde sig?

Pater V. Duclos O.P. genoptager sin gennemgang af koncilets
økumenidekret

Vi går nu over til dekretets kapitel 2, som drejer sig om økumeni i dens mere konkrete udformning. Hvordan skal man i praksis anvende de principper, der tales om i kapitel 1? Efter en kort indledning (§ 5) kommer man først ind på forudsætningerne eller grundlaget for alt økumenisk arbejde, nemlig kirkens indre fornyelse (§ 6) og vor personlige omvendelse (§ 7), for så at gå videre til det, man kalder økumenisk aktivitet – den »åndelige« (§ 8) og den »tekniske« økumeni (§ 9–12), som vi vil beskæftige os med næste gang. Denne sidste sondring mellem ånd og praksis skal for øvrigt ikke tages alt for bogstaveligt, selv om den kan være praktisk til vort brug.

INDLEDNINGEN (§ 5, s. 20) er en advarsel om ikke at gøre økumeni til et speciale eller en teknik. Det er ikke noget speciale, eftersom økumeni er noget, der har personlig betydning for alle kristne, om de ønsker det eller ej. Det er ikke noget, man hverken kan melde sig til eller udelukke sig fra. Men man kan naturligvis være mere eller mindre trofast over for sine forpligtelser i så henseende. Og det er heller ikke en teknik, som kun nogle få sagkyndige behersker. Det er før noget andet en holdning, som skal præge hele vort kristne liv. Og det er netop det, der understreges i de følgende to paragraffer.

De to forudsætninger, der skal danne grundlaget for økumenien i ordets egentlige forstand, er som sagt kirkens fornyelse og vor personlige omvendelse. PARAGRAF 6 handler om kirkens fornyelse. Det, der siges, er kort, men overordentlig klart og ligefremt, og koncilfædrene har ikke været bange for tale om nødvendige reformer. Netop ved til stadighed at reformere sig selv kan kirken prøve på bedre at besvare Guds kald til at vidne om ham over for menneskene, og dette er til syvende og sidst den bedste vej til enheden. I februar 1965 sagde Kirkernes Verdensråds generalsekretær til kardinal Bea: »Dekretet siger ganske klart, at økumeniens fortsatte fremskridt afhænger af en fornyelse af kirkens liv forstået som en stadig større troskab mod dens kaldelse. Dette er en opfattelse, vi

helt igennem kan dele. Vi har jo allerede i Kirkernes Verdensråd gjort den erfaring, at kirkerne kun kan gøre fremskridt mod enheden, såfremt de gør sig fri af alt det, som er fremmed for deres sande natur, og lader sig rense og forny af Helligånden og af Guds ord« (Rom møder Genève, Dialoger 3, s. 31).

Men i PARAGRAF 7 (s. 21) hedder det, at kirkens reform kun kan finde sted og bære frugt, hvis den ledsages af en personlig omvendelse fra vor side. Kirken er tro mod sin kaldelse, hvis alle de kristne er det (Efes. 4, 3). Det, som forener os, er vor fælles deltagelse i Kristi liv. Og den bedste måde, vi kan forene os med Kristus på, er ved at efterligne ham og ved at tilgive og selv bede om tilgivelse. Gensidig tilgivelse har økumenisk set uhyre stor betydning (Matt. 5, 23–24).

Uden en fornyelse af kirken og en personlig omvendelse fra vor side vil en økumenisk aktivitet ikke bringe os nærmere til enheden. Men på den anden side vil en økumenisk holdning også bidrage til kirkens fornyelse og vor egen personlige vækst. Der er her tale om en gensidig påvirkning mellem de to ting. Dette kommer frem i paragrafferne 8–12, som handler om de konkrete former, hvorunder økumenien kan komme til udtryk.

Koncilet begynder i PARAGRAF 8 at tale om den vigtige økumeniske handling, nemlig den fælles bøn (§ 8, s. 22). Det, der står der, kan for øvrigt ikke forekomme os særlig nyt herhjemme, men vi tør vove at hævde, at vi allerede lever helt op til det,

selv om fælles bøn allerede nu og da praktiseres hos os? En sådan fælles bøn er ikke bare tilladt, – den anbefales udtrykkeligt (»Det er ønskeligt ...«). Og de kristnes enhed nævnes kun som eksempel på de intentioner, vi i fællesskab kan bede for. Kunne vi for eksemple ikke også i fællesskab bede for freden? Men naturligvis skal det dreje sig om bøn og ikke om en skjult propaganda for vore egne bønformer. Koncilet bruger udtrykket »åndelig økumeni«, en slags officiel anerkendelse af den form for fælles bøn, som abbé Couturier satte i gang i trediverne med indførelsen af den fælses bedeuge i januar måned, hvor man beder om enheden på den måde og til den tid, Gud ønsker at skænke os den (se Y. Congar i Lumen 28–29, 1967–1–2).

I § 8, sidste afsnit, omtales et meget ømtåleligt emne: den fælles nadver. Princippet lyder som følger: At gå til alters hos hinanden kan ikke anbefales som et normalt og universelt middel til at fremme enheden, men det kan tillades, hvor det drejer sig om det enkelte menneskes personlige åndelige vel. Dette forudsætter imidlertid, at man gensidig anerkender hinandens nadver, og som katolikker mener vi ikke, at præstevielser i folkekirken giver fuldmagt til som Kristi præst at frembære hans offer. (Det betyder dog ikke, at vi anser folkekirkens nadver for at være uden værdi eller indhold, se F. D. Thorn: Katolsk vurdering af de lutherske embedshandlinger, Lumen 21, 1964). Biskop Martensen behandlede dette emne i Kristeligt Dagblad for den 14. november 1966, og hans ind-

- Hvordan kan man ud fra § 8 i konstitutionen om kirken begrunde, at kirken stadig har brug for reform?
- Hvilke konkrete reformer kan vi foreslå den kommende synode for at fremme tilnærmelsen mellem de kristne her i landet?
- Er der elementer i vort forhold til de øvrige kristne, som kan sammenlignes med det hos vore katolske forfædre, der førte til splittelsen?
- Hvad har vi herhjemme konkret at tilgive og at bede om tilgivelse for, og hvordan kan vi give udtryk for vor vilje til at gøre det?
- Hvad kan vi konkret gøre, for at bønner for enheden ikke skal begrænses til bedeugen i januar? Og for at fællesskabet i bønner kan udvides til at omfatte andre fælles intentioner?

Mogens Larsen
El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Bistrup Olie & Kul
Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselsoilier

Glarmester
POUL V. JOOST
Slotsgade 7, København N
Telefon 39 79 77
Stort udvalg i fotografirammer

D. Plate Petersen
Malermester
Tlf. Fasan 2718

Gardiner
Manufaktur
Hvidevarer
Sengeudstyr
Textil-Varehuset
Slotsgade 17, København N
Tlf. (01) 35 05 01
Leverandør af skolekjoler

Schjøth's Farvehandel
Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

Brødr. Zøllner
Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

J. Qvist Jensen
Slagtermester
Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

Bliv abonnent - det betaler sig

Ernst Grell & Co.
aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

HORNUNG & MØLLER
Aktieselskab
KGL. HOFPIANOFABRIK
KØB · SALG · REPARATION
FELIX SCHMITT & SØN
Exam. pianostemmer og instrumentmager
Magleløs 1, Odense,
Tlf. (09) 12 36 56 - privat 11 15 93
Organist & kantor ved den
Katolske Kirke i Odense.

P. Juul & Co. A/S
Bygmestre
Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 C6 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Ove Juel-Christensen
Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Alt i moderne belysning
Karl A. Keblov
aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Murermester- og entreprenørforr.
M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Og så kommer
vi igen hver
uge - næste
nummer kommer
1. september

læg blev genoptrykt i Katolsk Ugeblad nr. 48 (2. december 1966). (Se endvidere V. Duclos: Er dette katolsk økumeni? i Kristeligt Dagblad for den 15. december 1966 med retelsen den 16. december 1966.) Ethvert skridt videre på dette område forudsætter en uddybelse af forholdet mellem troen og sakramenterne (noget der hidtil ikke i nær så høj grad har optaget sindene som den apostoliske succession, selv om det er langt vigtigere). For hvad ville et udvortes fællesskab betyde, hvor man så bort fra uenighederne med hensyn til meningen med dette fællesskab?

V. D.

At læse dette uden samtidig at tage selve teksten til hjælp er unyttigt og spildt.

Synode under forberedelse i Colombo

COLOMBO - NC News Service

Kardinal Thomas Cooray af Colombo på Ceylon har udsendt et spørgeskema til alle katolikker i landet, hvori han opfordrer dem til at hjælpe sig med at forberede en provinssynode, som efter planerne skal finde sted pinedag 1968.

I spørgeskemaet anmodes såvel enkeltpersoner som ledere af katolske organisationer om at indsende deres bemærkninger og forslag med henblik på synoden til en kommission, som vil gennemgå svarene og ordne dem systematisk. De forslag, der indkommer gennem spørgeskemaerne, vil være med til at danne grundlaget for drøftelserne på synoden.

Der er desuden planer om, ved hjælp af koncentrerede kurser og salg af litteratur på modersmålet, at bidrage til, at præsterne og befolkningen på Ceylon kan få lejlighed til at sætte sig ind i det andet Vatikan-koncilis lære.

Optakt til Lourdes- valfart

Som optakt til dette års nordiske valfart med fly til Lourdes vil der fredag den 15. september kl. 19,30 – dagen inden afrejsen – blive læst en messe i St. Joseph Hospitalets kirke i Griffenfeldsgade.

Til denne messe, som biskop Hans L. Martensen har lovet at celebrere, indbydes ikke alene dette års Lourdespilgrimme, men man håber, at også mange af tidligere års deltagere og venner af Lourdes vil komme til stede.

Valfartsrejsen, hvis gejstlige leder i år er Mgr. Knud Ballin, var i øvrigt fuldt indtegnet allerede i midten af august måned. Senere tilkomne vil kunne komme i betragtning i tilfælde af eventuelle afbud.

SPØRGE-HJØRNET

»To mænd indgår ægteskab«

I »Aktuelt« søndag den 23. juli d. å. læser man, at to mænd har indgået ægteskab, og at vielsen blev foretaget af en katolsk præst i Rotterdam.

Det er en mærkelig følelse, når en af vore protestantiske venner kommer og viser en sådan artikel.

Det er jo fuldstændig unaturligt, at en sådan forbindelse kan indgås. Ægteskabet er jo en forbindelse mellem to køn, bl. a. af hensyn til afkommet. Hvordan kan en præst foretage vielsesceremonien, hvor der bliver spurgt, om de to mennesker, der indgår ægteskab, vil være hinanden tro indtil døden og at hustruen skal være sin mand underdanig.

Jeg vil derfor gerne bede om fra kompetent katolsk side at få denne sag nærmere belyst.

G. Hansen.

SVAR: Efter hvad det amerikanske katolske nyhedsbureau NC News Service oplyser, har de to unge mænd ført præsterne bag lyset, idet den ene af dem havde bedt om at få læst en messe for sin moder i anledning af dennes fødselsdag. Under messen skal de unge mænd så have udvekslet ringe. I Rotterdam er mange af den opfattelse, at de to unge mænd, der i fællesskab driver en nætclub, har sat hele historien i scene for at skaffe sig publicity, skriver NC.

Rapport fra det tredje...

Fortsat fra bagsiden.

håber hernede ved at skære hårdt igennem at få skabt ro om dette ømtålelige forhold.

Der har også været forslag om, at tabernaklet skal anbringes på alteret, men denne aparte idé mener man ikke vil slå igennem.

Derimod er der almindelig stemning for, at præsten under det meste af messen skal vende ryggen til alteret. Mange vil nok finde dette mærkværdigt, men der ligger vægtige religiøst-liturgiske overvejelser til grund herfor. Præsten skal på menighedens vegne, så at sige i spidsen for den, frembære det fælles offer, og man regner også med, at menigheden vil blive lidt mere aktiv, når den bliver nødt til at følge med i messebøgerne; børnene vil kunne glæde sig over de billeder og symboler, som vil blive broderet på ryggen af præstens messeklæder.

Det har da også vist sig, at præsten i mange hundrede år stod således, det er altså en smuk gammel skik, der genoptages.

Også om kirkeskatten er der afgørende nyt. Man har endelig opgivet at lade de enkelte bispedømmer have noget at gøre hermed. Vatikanets elektroniske datacentral vil fra næste år hvert kvartal udsende frankerede girokort til hver enkelt katolik. Såfremt man er i restance 14 da-

ge efter den måned, der følger efter det pågældende kvartal, vil man blive ekskommuniceret.

Der hvikes i korridorerne om, at kommunionen fremtidig skal modtages medens man knæler, men det vægrer man sig alligevel ved at tro på.

I går var her pause i forhandlingerne og fredag. Alle var ovre i Sahara for at overvære åbningen af de store overrislingsanlæg, der er opkaldt efter en afrikahelt.

Jeg hilser alle i det skandinaviske bispedømme og ser frem til næste uges rapport, der vil rumme store overraskelser.

Officiel observatør k.718/219.

NY UDKOMMET:

Nådebilledet: Vor Frue af den stedsevarende hjælp 1866-1966. Ved Fr. Klar C.Ss.R. - 154 s. - Illustr. - Kr. 12,00.

Sct. Annæ Kirkes Forlag, København S.

Ung kat. pige

søges til au-pair job i England snarest og 1/2 år frem, eventuelt længere

Mrs. Angela Rhodes,
58, Castle Bar Road,
Ealing,
London W. 5.

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Hellerup 7894 - 7842
Taga 5893

Sankt Annæ Rejser

4) Kulturperler (Rom-Firenze). 29. sept.-13. okt. 15 dage - fly. Kr. 1275.-.

Pastor d'Auchamps Romrejser

3) Rom-Assisi. 22. sept.-6. okt. 15 dage - fly. Kr. 1275.-.

Program over turene og alle oplysninger:

Lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45, Kbh. S - tlf. SU 86.

Statsaut. revisor Erik Schwartz & frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø - tlf. ØBRO 4642 x.

SKOLELEDER, privat realskole.

Stillingen som leder af Rygaards franske Skole i Hellerup (katolsk skole, selvejende institution) opslås hermed ledig pr. 1. oktober eller snarest derefter. Skolen har ca. 300 elever i 1.-7. kl., 8.-9. kl. og 1.-3. realklasse. Lederen ansættes på kontrakt og aflønnes som skoleinspektør. Ansøgning med afskrift af eksamensbeviser og anbefalinger sendes inden 15. september til styrelsens formand, Sr. Myriam Eugénie, Bernstorffsvej 54, Hellerup, hos hvem yderligere oplysninger ligeledes vil kunne fås (telefon HELrup 7578).

LEDER-TEKST

(det er ikke for at være spids).

Da redaktionen af bagsiden ikke som redaktionen af den kedelige del af bladet – resten – ønsker at klæbe til taburetten, har vi taget B. Mannovs udfordring op og bedt ham redigere nogle spalter – ud fra sit syn på en konstruktiv løsning.

(Se læserbrevet side 17).

Sidste nyt fra hjemmefronten

Pater Rosario, Teologisk Bremseinstitut, beder os meddele, at man i den såkaldte Lübeckerkreds med fortrøstning ser hen til resultaterne af den igangværende opinionsundersøgelse.

De foreløbige krydstabuleringer viser, at 20 pct. er rede til at organisere en spontan reaktion i kirkefolket, 40 pct. vedkender sig medansvaret for kirkefællesskabet gennem en fælles afstandtagen, 60 pct. lader sig lede af de mennesker, hvis dømmekraft i trossager, de har tillid til, og er derfor imod et eget hierarki af toneangivende, 80 pct. kræver ret til offentlig meningstilkendegivelse og nægter følgelig at udtale sig offentligt. Endelig har undersøgelsen afsløret, at alle er imod synden, og at ingen kan lide Erling Tiedemann.

Bagsidens kirkegænger-oplysningsdepartement har henvendt sig til overlærer Calgan fra Dadel-kredsen, der som bekendt slutter op om Teologisk Bremseinstitut, og fået følgende kommentar:

»Selv om det endnu er for tidligt at udtale sig om det endelige resultat af opinionsundersøgelsen, står det dog fast, at alle er imod. Der er således gode udsigter for et engageret fællesskab i kirkefolket, baseret på gensidig afstandtagen. Til dem, der indtil nu har holdt sig tilbage, vil jeg sige: der er altid plads til en til, der bruger latin,« slutter overlæreren med et lunt blink i øjet.

VOR EGEN VERDEN

Redaktør Land tager fortsat ikke imod. Eventuelle adresser bedes afleveret direkte til Bladkompagniet, der for tiden efterlyser sådanne.

Fra vor protestredaktion

Redaktør Johnson (Stop that war!) oplyser, at de forenede hovedbestyrelser har udsendt en pressemeddelelse, hvori Syndikatolsk Verdensforbund på det groveste protesterer mod protestaktionen.

Listen over personer, hvis dømmekraft i trossager man kan have tillid til, må klart fordømmes som politisk ensidige, udtaler redaktør Johnson. Hovedbestyrelserne har, trods gentagne gennemstavninger ikke fundet eet bidrag fra øst, men derimod hele to bidrag fra Westh – meget snedigt anbragt allersidst i listen.

De besiddelsesløse har kun eet våben mod denne arbejdsgiverpolitik, hvis I forstår, hvad jeg mener, slutter hr. Johnson.

– Et paveligt finansministerium betyder vel, at der skal skæves mere til økonomien. Måske kunne jeg få en chance? Jeg tilhører en anset dværgfamilie i Zürich. (Catholic Herald).

Rapport fra det tredje vaticanerkoncil

- ikke som nogle fejlagtigt siger:
vaticankoncil

ved M. E. L. Dahl.

Hernede er man mere og mere overbevist om, at dette koncil vil blive den store fornyelse for den katolske kirke, som så ofte er blevet beskyldt for at være uden forbindelse med nutidens strømninger.

Dette vil selvfølgelig først vise sig i tiden fremover, når de forskellige koncildekreter skal føres ud i livet, men allerede nu er der ved at blive vedtaget flere ting, der lover godt.

Det gælder først og fremmest den næsten eenstemmige tilslutning til forslaget om, at messens sprog skal være latin. Alle er enige om, at det vil give den følelse af samhörighed, vi alt for længe har savnet.

Fra vaticanets arkiver har man fremdraget noder til noget, der kaldes gregoriansk musik, som skal kunne anvendes til de latinske tekster. Det er noget man i musikliturgiske kredse venter sig meget af.

Endvidere ser det nu endelig ud til, at man kan komme den overdrevne og upassende sang under messen til livs; disse såkaldte salmer (skrig og skrål, som Poul Helgesen kaldte dem), der ofte har gjort det helt umuligt at følge messen, vil så godt som blive afskaffet. Paven skal have udtalt, at han foretrækker en lydløs rosenkransbeden under messen frem for at få den ødelagt for alle af uvedkommende sang.

De såkaldte forvandlingssalmer vil blive fuldstændig forbudt. Mendens præsten fremsiger forvandlingsordene skal der være fuldstændig stille. Som noget helt nyt vil dette tidspunkt blive markeret med et klokkesignal afgivet af ministranten.

Men der forestår endnu større ændringer. Det ser ud til, at de kvindelige ministranter vil forsvinde. Vi vil ikke uddybe dette emne nærmere, alle ved jo, hvad der tilstræbes, og man

Forsattes side 23

Med 15 års forsinkelse får Robert Bressons meget betydelige film »En landsbypræsts Dagbog«, som er bygget over Bernanos roman, premiere i København. Vort forsidebillede viser en af stationerne på den unge katolske præsts korsvej.

katolsk 1. SEPTEMBER 1967 115. ÅRGANG uge blad 35

Reformen af kirkens centraladministration i Rom

Når en katolsk
præst gifter sig

Hvad kateketcentralen
kan tilbyde

Sognekongres
i Belgien

Økumenisk succes i Øm

Så er det godt, Børge!

Biskoppen tilbagekalder mandat

Nyordningen af centraladministrationen i Vatikanet

Den 1. januar 1968 træder den nu offentliggjorte nyordning af kirkens centraladministration i Rom i kraft. Det officielle dokument er blevet præsenteret for pressen. Det fylder 42 sider og indeholder 136 artikler plus et forord. I forordet omtales den nye »forfatning« som den tredje i Den roomerske Kuries historie. Den første blev promulgeret af pave Sixtus V i 1588. Den anden kom i 1908 under pave Pius X.

Derefter omtales reformens formål og ånd. Man gør opmærksom på, at reformen er et resultat af Det andet Vatikankoncil, der ønskede, at kirkens centralforvaltning skulle omordnes. Formålet skulle være at bringe denne forvaltning mere i overensstemmelse med tidens krav og de forskellige landes og kirkers behov. Dette skulle gælde både kompetenceområder, arbejdsmetoder og samordning af de forskellige kontorer.

Generelle bestemmelser: Personel

Paven udnævner samtlige medlemmer af kurien. Personellet skal rekrutteres i alle dele af verden. Udnævnelserne sker for et tidsrum af fem år. Ingen stilling giver ret til advancement. Kardinaler og residerende biskopper kan udnævnes til medlemmer af de forskellige kongregationer, der dækker hver sit sagsområde. Disse får hjælp af såkaldte konsultatorer, det vil sige specialister på forskellige områder. Disse kan være biskopper, præster, ikke-gejstlige ordensmedlemmer og lægfolk.

Sprog

Latin forbliver kuriens officielle sprog, men de moderne sprog kan også benyttes.

Samarbejde og koordinering

De forskellige kontorer skal samarbejde, når flere af dem berører fælles sagsområder. Dette kan ske ved et møde mellem de interesserede parter alt efter sagens vigtighed. Der kan således afholdes møder mellem kongregationernes formænd, sekretærer eller hele plenarmøder. Det påhviler

desuden pavens kardinalsekretær (nyoprettet stilling) at indkalde formændene for de forskellige kongregationer til regelmæssige møder.

I. Pavens sekretariat

Denne nyoprettede stilling bliver kuriens øverste organ. Indehaveren af den bliver pavens nærmeste medarbejder både hvad angår den universelle kirke og hvad angår forholdet til den øvrige centralforvaltning. Under kardinalsekretæren sorterer to kontorer til redaktion af pavelige dokumenter og breve, et presseinformationskontor, kommissionen for meddelelsesmidlerne (presse, radio, tv og film). Desuden et statistisk kontor og selve Vatikanets administration.

Rådet for kirkens offentlige anliggender

Denne organisation er adskilt fra pavens sekretariat, men arbejder i nær tilknytning til dette. Rådet skal beskæftige sig med kirkens forhold til de offentlige myndigheder, de diplomatiske forbindelser med de forskellige lande, forbindelserne med de pavelige udsendinge: nuntier og apostoliske delegater. Rådet skal desuden i forbindelse med pavens sekretariat beskæftige sig med kommissionen for meddelelsesmidlerne.

Tidligere navn: Kongregationen for ekstraordinære anliggender.

II. De romerske kongregationer

1. Kongregationen for tros læren,

(tidligere navn: Det hellige Officium).

Dette kontor er allerede tidligere blevet omdannet. Det skete i 1965 og det nye dokument gentager disse bestemmelser, men med en vigtig tilføjelse: Det er ikke længere paven selv, der er formand.

Sagsområdet for dette kontor bliver at våge over troens og moralens renhed. Man forpligtes til at spørge de lokale biskopper til råds i sager fra deres bispedømmer og til at give eventuelle anklagede personer ret til selv at fremstille deres sag og forklare sig inden, der foretages noget. I det hele skal denne negative side af arbejdet begrænses til fordel for stimulering

af den teologiske forskning. Derfor præciseres det, at universitetsfolk skal have en stor plads i kongregationens ekspertudvalg.

2. Kongregationen for de orientalske kirker.

Denne afdeling skal beskæftige sig med de østlige kirker, der er forenet med Rom. Desuden skal den tage sig af sager vedrørende de forskellige ordener, der arbejder i lande med østlig ritus. Den skal samarbejde med Sekretariatet for de kristnes Enhed og med Sekretariatet for de ikke-kristne. Dette sidste især med henblik på forholdet mellem muhammedanere og kristne. Tidligere navn: Kongregationen for østkirken.

3. Kongregationen for biskopperne.

Denne kongregation skal varetage forbindelsen til bispekonferencerne verden over og beskæftige sig med oprettelsen af nye bispedømmer og med udnævnelsen af nye biskopper. Flere sekretariater er tilknyttet dette organ for eksempel sekretariatet for udvandring, apostolatet blandt søfolk, nomader etc.

4. Kongregationen for sakramenterne.

Som det fremgår af navnet skal denne kongregation beskæftige sig med alt vedrørende sakramenternes forvaltning. Den skal derfor samarbejde intimt med Rituskongregationen og Kongregationen for Tros læren.

5. Rituskongregationen.

Denne kongregation har to afdelinger: En sektion for liturgi og en sektion for sager vedrørende saligkåringer og helgenkåringer. Hvad liturgien angår, varetages dette arbejde i øjeblikket af Rådet til udførelse af koncilets Liturgireform. Dette råd beholder indtil videre alle sine beføjelser på dette område.

6. Kongregationen for præsteskrabet.

Dette organs kompetenceområde udstrækkes til at omfatte alt vedrørende præster og diakoner i kirken. Der er tre afdelinger:

a) En sektion for præsters og diakoners efteruddannelse, som for fremtiden skal ske regelmæssigt.

b) en sektion, der skal beskæftige sig med en forbedring af prædikenen og katekesen på alle alderstrin både hvad angår voksne og børn.

c) En tredje sektion skal beskæftige sig med præsters og diakoners aflønning og materielle problemer i det hele taget. Tidligere navn: Koncilskongregationen.

7. Kongregationen for ordensfolk og sækularinstitutter.

Den fornyelse, der har fundet sted indenfor ordenslivet med de såkaldte sækularinstitutter, hvis medlemmer lever et regelbundet liv uden for egentlige klostre, får nu også sin plads i kirkens officielle organer. Kongregationen skal beskæftige sig med oprettelse af nye ordener og fornyelse af de gamle i nært samarbejde med de nationale sammenslutninger af overhoveder for ordenerne.

8. Kongregationen for undervisning. Der er tre afdelinger, der beskæftiger sig med henholdsvis præsteuddannelsen (præsteseminarierne), universitetsuddannelsen og den almindelige skoleundervisning. Det betones, at kongregationen bør arbejde i nær tilknytning til bispekonferencerne og til nationale og internationale institutioner som for eksempel UNESCO.

9. Kongregationen for evangelisering eller for troens udbredelse.

Denne kongregation skal beskæftige sig med alt, hvad der vedrører udbredelsen af evangeliet. Dette kan for eksempel være at tilskynde til forskning vedrørende en bedre forkyndelse af evangeliet. Eller det kan være at uddanne fremtidige missionsnærer, udvikle en missionær-indstilling hos de kristne, våge over præsternes fordeling, udvikle et selvstændigt præsteskab i missionslandene og i det hele taget befordre udviklingen af nye nationale kirker.

Kongregationen skal samarbejde med Sekretariatet for de kristnes Enhed, med Sekretariatet for de Ikke-kristne og Sekretariatet for de Ikke-troende. De kardinaler, der leder disse sekretariater, er fødte medlemmer af kongregationen.

Paven har ligeledes bestemt, at 12 biskopper fra missionslandene skal være medlemmer.

III Sekretariater og råd

1. *Sekretariatet for de kristnes enhed.* Dette er det første af en række ny-skabelser indenfor kurien. Det blev grundlagt af Johannes XXIII. Sekretariatet koordinerer nationale og internationale initiativer på det økumeniske område, organiserer studiekonferencer med andre kristne og sender katolske observatører til andre kirkers og samfunds møder. Det er også kompetent med hensyn til forholdet til jøderne.

2. *Sekretariatet for de ikke-kristne.* Dette organ skal ikke blot skabe bed-

re kendskab til de ikke-kristne religioner, men også skabe bedre forhold til disse ved konkrete handlinger. En særlig sektion beskæftiger sig med Islam.

3. *Sekretariatet for de ikke-troende.* Dette sekretariat skal særlig studere ateismen under dens forskellige former, søge efter motiveringerne for disse ateismer og indlede en dialog med de ikke-troende.

4. Lægmandsrådet.

Dette råds opgave er at organisere lægapostolatet i de forskellige lande. Dets status er foreløbig eksperimenterende for et tidsrum af fem år.

5. Kommissionen for retfærdighed og fred.

Denne kommission skal anspore de kristne til at deltage i de fattige landes udvikling. Den skal arbejde for større international retfærdighed. Kommissionen indsamler og bearbejder videnskabelige og tekniske studier og formidler dem til forskellige organer, der arbejder med samme sagsområde. Ligesom lægmandsrådet er dens status foreløbig.

IV Andre organer

Under kurien hører også forskellige *retsinstanser*, f. eks. domstole vedrørende administrative sager og vedrørende ægteskabssager. Endelig kan nævnes forskellige kontorer, f. eks. kancelliet, der ekspederer pavelige dokumenter. To af disse kontorer er helt nye:

Finanskontoret. Dette styres af en kommission bestående af tre kardinaler. Alle kirkens organer, selv dem, der har fuld intern autonomi, skal forelægge deres budget for dette kontor. Dette skal så kunne forelægge paven en almindelig oversigt over det forløbne år og en tilsvarende for det kommende. Kontoret har inspektionsret over alle regnskaber og gør rapport herom til paven.

Det statistiske kontor. Dette kontor skal kortlægge hele kirkens liv ved hjælp af tal og oplysninger, der skal formidlet ikke blot fra kurien, men også fra de nationale kirker. Det skal analysere disse tal og oplysninger og søge årsager til og drage konsekvenser af dem.

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21. Første gang tirsdag den 10. oktober.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13. Telefon PALæ 2323.

Mandatet tilbagekaldt

På et møde den 24. august mellem biskop Hans L. Martensen og repræsentanter for Katolsk Arbejderaktion og Unge Katolske Arbejdere meddelte biskoppen, at han trak sit mandat til de to organisationer tilbage. Dette blev givet skriftligt. Biskop Martensens skrivelse havde følgende ordlyd:

»Der har i løbet af det sidste halve års tid været afholdt en række møder mellem KA-UKA's bestyrelser og undertegnede med henblik på at etablere et gensidigt tillidsforhold.

Efter udsendelsen af det sidste nummer af »Labora«, der fremtræder som de pågældende organisationers talerør, må jeg med beklagelse konstatere, at et sådant tillidsforhold ikke er opnået.

Jeg ser mig derfor nødsaget til at tilbagekalde det biskoppelige mandat.

Dette vil sige, at KA og UKA i deres arbejde ikke længere har nogen særlig kirkelig autorisation, selv om jeg naturligvis fortsat anerkender de enkelte personer som katolikker.«

Den hollandske katekismus i England

Den engelske oversættelse af den omstridte katolske hollandske katekismus bliver udgivet i oktober som planlagt, siger Mr. Paul Burns, der er direktør for forlaget Burns og Oates. Det bliver en udgivelse, der er identisk med den, som allerede med biskoppelig billigelse er udgivet i USA.

Mr. Burns havde ingen kommentarer til forlydender om, at bogen var ved at blive undersøgt for »kæt-terier« af en pavelig kommission.

Når en katolsk præst gifter sig

Af pater Josef Völk C.ss.R., Odense

ANSVARHAVENDE
REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN

Redaktør for indenlandsstof:
Jens Oluf Lund
Redaktionssekretær: Elli Gambell

Redaktionsudvalg:
Ib Andersen, Ejv. Bjørnkjær, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Ka-
tolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle
16, København F, telefon GO 4895.
Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne
incl. moms.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

I et tysk sogn går en præst på præ-
dikestolen og forkynder for sine
forbavsede tilhørere, at han vil opgi-
ve præstekaldet – hans vej til Gud
går gennem ægteskabet. I december
måned sidste år chokerede den kend-
te engelske teologiprofessor Charles
Davis offentligheden: En mand, der
er blandt den engelsksprogede ver-
dens bedste og kendteste teologer,
bekendtgør sin udtræden af kirken.
To måneder senere ægter Davis i en
anglikansk kirke miss Florence Hen-
derson, der arbejdede i et økumenisk
centrum i Edinburgh. Et tredje til-
fælde: Den nordamerikanske pallo-
tinerpræst Edmund Kurth gifter sig
i marts 1967 med Shirley Wies, en
tidligere ordenssøster. Det er en sen-
sation for verdenspressen: »Præst
ægter nonne«. Nyheden bliver serve-
ret som en zoologisk sjældenhed. Den
amerikanske præst, der egentlig skulle
kende kirkeretten og de forpligtelser,
som han før og ved sin præstevielse
er indgået på, udsender en komment-
ar, der kaster et næsten tragikomisk
lys over forholdene: Kurth »bekla-
ger på det dybeste«, at han ikke kan
blive viet i en katolsk kirke – og går
til en luthersk gejstlighed.

Dette er tilfælde fra den seneste
tid, der var usædvanlige, og som bå-
de katolikker og ikke-katolikker læ-
ste om og kommenterede. Dog – selv
om bestemte kirkelige kredse af mis-
forstået hensynsfuldhed har fortiet
kendsgerningerne, så lader det sig
ikke skjule, at relativt mange præster
i de sidste år – overalt i verden –
har opgivet deres embede.

Men det ville under alle omstæn-
digheder være forkert at lægge det
2. Vatikankoncil disse foreteelser til
last – thi alt, hvad der smager af
krise i kirken, bliver straks sat i for-
bindelse med koncilet.

Ærkebiskoppen af München, kar-
dinal Döpfner, har i et brev til præ-
sterne i sit ærkebispedømme for nylig
taget stilling til den løbende diskus-
sion om cølibatet. Han har overfor
dem, der ikke i Den hellige Skrift
kan finde nogen forpligtelse til cøli-
batet (den findes heller ikke deri),
fremholdt kirkens legitime fuldmagt
til ud fra skriftens ånd at knæsatte
en orden for det kristne liv. Kardi-
nalen ser i den nuværende diskussion

om cølibatet et fænomen, der i til-
syneladende lige høj grad har grebet
lægfolk og gejstlighed, og som også
må opfattes som en reaktion mod kir-
kens før i tiden alt for autoritære af-
gørelser: – Undertiden mærkes der,
skriver præsidenten for den tyske
bispekonference, en kedelig afstands-
tagen overfor en kirkelig, lovmæssig
orden.

Men kardinal Döpfner ser mulig-
heder for cølibatet også i fremtiden.
Kirken og verden har brug for et
præsteskab, hvis hjerters dybe læng-
sel er *den radikale, ubrudte Kristi
efterfølgelse*. »Af hensyn til denne
tjeneste for brødrene giver vi afkald
på ægteskab og familie, og ved den
sande kærligheds tjeneste flammer
hin kærlighed op i os, som er den
dybeste mening med cølibatet«.

Imidlertid er det fejlagtigt at sæt-
te alle præsters udtræden i forbin-
delse med den ikke-ægteskabelige
stand, med cølibatet. Den engelske
teologiprofessor Davis angav som ho-
vedårsag, at embedskirken skulle
være en hindring for de ægte krist-
nes engagement. Autoriteten betones
for stærkt – på bekostning af sand-
heden, mener han. En anden engelsk
præst, Wilfried Stubbs, – tidligere le-
der af Marielegionen, vil for frem-
tiden virke i den anglikanske kirke,
fordi han ikke længere kan acceptere
»pavedømmets fordringer«. I sam-
menhæng med amerikanernes enga-
gement i Vietnam og med borgerret-
tighedsaktionerne er mange yngre
præster i USA kommet i konflikt
med deres biskopper. Mange havde
ikke tålmodighed til at vente på en
afslutning af meningsudvekslingerne
og bebrejdede kirken, der undertiden
endnu reagerer langsomt og tilbage-
skuende, en opportunistisk holdning
– og tog deres gode tøj og gik.

Når der i de sidste år har været
mange, der er trådt ud af ordenerne
– efter private vurderinger er der i
året 1966 i USA 3600 nonner, der
har forladt deres kongregationer –
så er det en afgjort beklagelig bivirk-
ning af den kirkelige »ajourøring«.

Mange ordenshuse har i årtier le-
vet »i stifterens eller stifterindens

Fortsættes side 15

... også den helt professionelle tilrettelæggelse af studiedagene bidrog til den positive holdning, som prægede deltagerne.

Hvad kateketcentralen kan tilbyde

Effektivt lederskab, fornuftig personalepolitik, en god portion ildhu og lige så megen omhu er opskriften, når et firma skal trives. Kateketcentralen synes at kende denne opskrift. I løbet af et halvt år har Kateketcentralen formidlet oversættelse, bearbejdelse og udgivelse af en ny religionsbog, beregnet på de yngste elever i skoler og sogne. Samtidig hermed har man tilrettelagt og afviklet et omfattende studiekursus i forbindelse med bogens udgivelse.

Godt 60 religionslærere, repræsenterende et bredt udsnit af danske sogne, samt Norge, Sverige og Færøerne, modtog med stor interesse Kateketcentralens indtil dato smukkeste og vægtigste bidrag til religionsundervisningen i danske katolske skoler og sogne: bogen »Gud kalder dig«. Et dansk-canadisk samarbejde og megen canadisk good-will satte Kateketcentralen i stand til at gå i

gang med bogens udgivelse. At udgive bøger på eget forlag er en kraftpræstation i dagens Danmark – en præstation, som bør følges med interesse fra alle hold.

En fortsættelse af »Gud kalder dig«, omhandlende sakramenterne, vil sandsynligvis blive en realitet i løbet af det kommende år. I hvert fald var det et udtalt ønske hos kursisterne, at man omgående tog forholdsregler m. h. t. udgivelse af bog nr. II – hvilket siger noget om deltagerens interesse for den nye lærebog, som de fik i hænderne på kursets 1. dag. Derefter fik kursisterne gennem en række foredrag, gruppedrøftelser og gruppearbejder gennemgået bogens teologi, det psykologiske grundlag for religionsundervisningen, forkyndelsen i katekesen, den nye lærebogs liturgi, dens pædagogik og metode, samt de musiske indslag i religionsundervisningen, som bogen i

sin pædagogik lægger op til.

Kursisternes trivsel trods et stramt arbejdsprogram grunder sig naturligvis først og fremmest på den kendsgerning, at kurset virkelig havde noget nyt og vægtigt at byde på i sit program. Men også den helt professionelle tilrettelæggelse af studiedagene bidrog til den positive holdning, som prægede deltagerne.

Studiedagene var henlagt til den 1. uge i juli og afholdtes på Kateketcentralen, Rygaards franske skole. I foredragssalen var ophængt 35 kæmpeillustrationer med tilhørende tekster – også i katolsk religionspædagogik har A.V.-midlerne holdt deres indtog. Film, bånd, lysbilledserier vist hver eftermiddag for deltagerne, som herigennem fik et indtryk af, hvad Kateketcentralen kan tilbyde af A.V.-midler til brug i religionsundervisningen.

Bart.

I kaffepausen slapper man af.

Sognekongres i Belgien

*Hvilke problemer beskæftiger præster og lægfolk i områder,
hvor hovedparten er katolikker?*

Hvordan leves et sogneliv i et katolsk land, og hvilke problemer beskæftiger præster og lægfolk, hvor hovedparten er katolikker? Det er et spørgsmål, vi danske katolikker undertiden stiller os selv. Og mon ikke de fleste af os misunder de såkaldte katolske lande en lille smule?

Jeg har været i den heldige situation at opholde mig i Belgien i 5 måneder, og har der haft lejlighed til at deltage i et sogneliv, hvad der absolut har været en berigelse. Men morsomt er det at konstatere, at ikke alt er så selvfølgelig og naturligt endda, og at de også har problemer, der virkelig kræver en løsning. I modsætning til os er de bare mange om at løse dem. Men hvor ofte lukker vi mennesker ikke vore øren?

En af måderne at løse problemer på, er at indkalde til sognekongres. Og jeg synes virkelig, at den måde, de gjorde det på, var meget konstruktiv. I flere uger var der opslag (kæmpestøre) om »Parochiecongres« i og uden for kirken og meddelelser i det ugentlige sogneblad. Til orientering vil jeg lige nævne, at det sogn, jeg for tiden tilhører har 9–10.000 medlemmer, og at 170 medlemmer deltog i kongressen.

I al beskedenhed mente min veninde og jeg, at vi sikkert ikke kunne

deltage, – det var sikkert for en snæver udvalgt kreds. Men nej, vi blev spurgt, om vi ikke havde lyst til at deltage.

Vi startede en søndag morgen kl. 9 fra kirken i private biler og bus. Seks sognesøstre var taget med for at tage sig af børneparkeringen. Som følge heraf var deltagerne fordelt over alle alderstrin. Efter 1/2 times kørsel nåede vi til et kloster, der var vant til at tage sig af større indkvarteringer. Ved ankomsten fik vi udleveret et plasticcharteque med dagsorden, navnene på de forskellige deltagere, samt i hvilken gruppe vi var placeret, et kort resumé af de to indledende taler, der skulle holdes, samt kladdepapir, endvidere fik vi udleveret navneskilte i forskellige kulører, så vi hurtigt kunne kende de forskellige grupper fra hinanden... og en kuglepen. Når alt er godt tilrettelagt kan man også forlange præcision... og dette skortede det heller ikke på.

Præcis kl. 10 var der velkomsttale samt indlæg til det første emne, der skulle behandles i grupperne. »Hvordan skal man tro i disse foranderlige tider«, Underpunkter: »Medfører den større personlige frihed en usikkerhed? Hvordan skal vi komme over denne usikkerhed?« Det var et

emne, der kunne engagere! Usikkerheden over alt det nye, der indføres i kirken, hvornår skal vi stille os åbne og positive, og hvornår afvisende, og hvordan reagerer de forskellige aldersgrupper, og hvordan skal vi have tolerance over for de ældre og unge, der ofte har divergerende meninger. Her måtte man naturligvis komme ind på problemer i opdragelsen. Hvordan skal man opdrage børnene i og til frihed; frihed skal man jo lære at bruge! Her kom vi i vor gruppe uvægerligt lidt ind på den større frihed, der hersker i opdragelsen i Danmark; men desværre måtte vi indrømme, at en stor part af vore unge ikke lærer at bruge deres frihed.

Efter et kvarters fritid, som vi naturligvis brugte til at tænke og diskutere videre i, samledes vi til middagsmad; vi blev alle hyggeligt placeret og sludrede på livet løs. Og da det var første gang, der afholdtes en sognekongres, er der jo en del, der først skal lære hinanden nærmere at kende.

Da vejret var godt, benyttede de fleste sig af at kunne gå en lille tur rundt i parken, der tilhørte klosteret, på den måde var der også lejlighed til at etablere yderligere kontakter. Kl. 14 samledes vi atter, og en af

---

Iris Juhl Schmidt har opholdt sig 5 måneder i Belgien og haft lejlighed til at deltage i sogneliv dér

---

præsterne, der leder kirkens sangkor, benyttede sig af dagens anledning, og gav os alle en lille instruktion i, hvordan vi kunne synge bedst og smukkest med under messen... det var svært at kunne få lov til at tie stille under den lille generalprøve, vi pludselig blev udsat for! Det næste diskussionsemne var: »Sogneliv, og samarbejde med alle«. Det var de aktuelle emner i sognet, der skulle ses på. »Hvad har vi, der er positivt, hvad kan vi evt. forbedre, hvad kan vi evt. skabe, og hvad må der ændres«. Husbesøg af præsterne, hjælp til andre i sognet, der måske var faldet fra, og ikke mere kom i kirken, ungdomsarbejdet, de unge familier, de ældre og de syge. Muligheden for at etablere mere kontakt med hinanden. Her talte man en del om en café, der hører til sognet, den skulle fornyes lidt, og benyttes mere. Man mente, at det ville være godt, om menigheden kom mere sammen, og f. eks. drak en kop kaffe eller tog sig et glas sammen. Ja, der var næsten ingen ende på alle de forslag, der fremkom.

Efter 1½ times diskussion kan det gøre godt med en kop kaffe eller en sodavand, og medens vi benyttede os af dette, lavede de forskellige gruppeledere et fælles resumé, som der-

Mon ikke de fleste danske katolikker misunder de såkaldte katolske lande en smule?

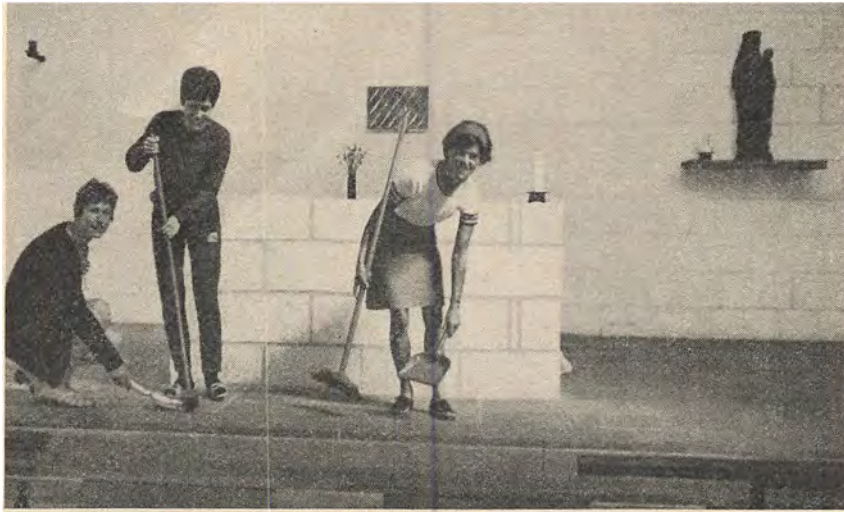
efter blev givet over de forskellige gruppediskussioner.

Som afslutning på dagen og ovenpå al talen om det kristne liv og fællesskab, havde vi den bedst tænkelige afslutning... nemlig »Eukaristifejring«. Den mest intime måde, hvormed vi kan forbinde os med hinanden, i Jesus Kristus.

Sognepræsten og de tre andre præster, der var med, var meget glade, for ikke at sige lykkelige, over dagens succes, og jeg tror virkelig, at denne kongres vil få en positiv indvirkning i dette sogn fremover. Der er skabt en begyndelse til et arbejde, der må og skal føres videre, og de forskellige er klar over, at ikke alt kan og skal overlades til præsterne, og at hver enkelt er ansvarlig overfor de andre og sig selv, alle har en opgave og et ansvar.

Vi er få katolikker i Danmark, og vi kender hinanden alt for lidt. Var det ikke muligt, at vi gjorde lidt mere for at kende hinanden? De unge samles regelmæssigt til week-endstævner, og de har i reglen en glimrende deltagelse, og et udbytte, der giver nogen mod på at fortsætte vor undertiden noget isolerede katolicisme. Hvis vi lærte hinanden bedre at kende, stod vi måske også lidt mere åbne overfor de nykonverterede, der ofte finder det svært at etablere kontakt med menigheden. Endvidere er der katolikker, der har svært ved at føle sig hjemme, når de ved flytning kommer til at tilhøre et nyt sogn. Mon ikke vi trænger til et par sogne- eller landsdelskongresser? Det ville ikke være uigennemførligt med lidt god vilje.. og interesse for hinanden.

Iris Juhl Schmidt.

Selvom døden var tema, var der liv over rengøringen. Den tog pigerne sig af.

Økumenisk succes i Øm

De økumeniske ungdomslejre på Øm-borgen har stor succes, og i år var der rekorddeltagelse. Der var mødt 55 unge. Ledere og deltagere kom fra Baptist-samfundet, Folkekirken, den katolske kirke og Missionsforbundet, og som sædvanlig bestod lejrledelsen af adjunkt Walter Dalland, pastor Palle Dinesen, pastor Per Nørgaard og cand. theol. Mogens Olsen.

Det havde vakt betydelig opsigt i kirkelige kredse, at Danmarks økumeniske Ungdomsråd havde valgt at lade de unge deltagere mellem 18 og 35 år få døden som tema, men dette havde altså ikke nogen uheldig indflydelse på deltagerantallet. Og trods et omfattende program blev der rigelig tid for de deltagende til udveksling af synspunkter og meninger i gruppearbejdet og på to- og tremandshånd. Peter Hartvig har skrevet om lejren for »Kristeligt Dagblad«, og det hedder i hans artikel:

Livet og døden

Læge Claus Bang fra Århus talte om »Døden som afslutning på livet«. I sit indlægs slutning berørte taleren en særdeles aktuel problemstilling.

I forbindelse med loven om transplantation af menneskelige organer oplyste han, at udviklingen har ført os derhen, at de samme læger, der bestræber sig på, med alle til rådighed stående midler, at redde et trafikoffers liv på operationsbordet, på et givet tidspunkt, når et vist stadium er indtruffet, pludselig får den modsatte intention og står omkring operationsbordet som »gribbe« for at sikre sig den pågældendes organer til et andet menneske.

Dødsriterierne

Læge Claus Bang afrundede dette afsnit af sit indlæg med at fastslå, at

han for sit eget vedkommende kun ville erklære en patient for død, hvis der forelå et af de tre dødsriterier: dødsstivhed, dødspletter eller begyndende forrådnelse.

En tankevækkende fremstilling, som man gerne havde set bragt frem under Folketingets debat om transplantationsloven.

»Livsdyrkelse og dødsangst« var udgangspunkt for pastor Bent Honoré's foredrag. Taleren fremkom bl. a. med en udførlig gennemgang af den livsdyrkende del af de filosofiske og skønlitterære forfattere. Nietzsche og Ernst Jünger blev trukket frem. Den aristokratiske indstilling til krigen som »soldatens stålbad« blev gennemgået. Johannes V. Jensen, Harald Bergstedt, Knut Hamsun og Ernest Hemmingway nævntes alle i denne forbindelse.

Nok så konkret var adjunkt Walter Dallands indlæg »...dø om så det gælder«.

Han nævnte en række eksempler på mennesker, der ved frivilligt at vælge døden for den sag, de troede på, har givet sagen liv. Foredraget illustreredes på gribende vis med uddrag af breve fra henrettede danske frihedskæmpere og præsident John F. Kennedys tiltrædelsestale og sammes bog »Mænd af mod«.

Albert Camus

En oplæsning og drøftelse af Albert Camus' roman »Den fremmede« blev ledet af Ester Blum Petersen. Det fremgik tydeligt af diskussionen, at den franske forfatter havde meget at sige i relation til lejrens emne. Diskussionen om Camus' ærinde fortsatte lejrdelegerne imellem.

Det vil falde uden for denne artikels rammer at give et udførligt referat af samtlige indlæg afgivet i løbet af de fem augustdage, det tog at afvikle den femte økumeniske ungdomslejr.

Deltagerne vidste fra begyndelsen, at de skulle give sig i kast med et uhyre omfattende emne. →

Man lytter til dr. theol. Bjørn Højbo.

”Vi er ikke de bedrevidende .....vi er ikke de alvidende”

4. afsnit af pater V. Duclos' gennemgang af økumenidekretet

Kapitel 2 indledes med økumeniens grundlag som en form for kirkens fornyelse og vor personlige omvendelse for derefter at gå over til den økumeniske aktivitet i ordets egentlige betydning (§§ 8–12), og gennemgangen af de forskellige konkrete former, økumenien kan antage, begynde med den vigtigste, den fælles bøn (§ 8). I dag vil vi så gå over til det, vi har kaldt »teknisk« økumeni. »Teknisk« skal naturligvis her ikke forstås i modsætning til »åndelig«. Talen er udelukkende om de konkrete former, vor åndelige økumeniske indstilling kan tage i forholdet til anderledestroende. Og ordet »teknisk« må heller ikke tages alt for bogstaveligt. Mellem de »tekniske«

drøftelser blandt fagteologer og det »tekniske« samarbejde i forbindelse med en basar til fordel for u-lands-hjælpen ligger der et utal af former, som kan tilpasses på alle mulige forhold (læs søster Hildegard: Angår det kun teologerne? i K.U., nr. 18, 1964).

I dekretet er der først tale om dialogen, dens mål (§ 9), dens forudsætninger (§ 10) og dens metode (§ 11) og derefter om samarbejdet (§ 12).

Vi skal tale sammen, for at vi kan lære hinanden at kende. PARAGRAF 9 (s. 23) havde i det arbejds-skema, der blev forelagt koncilfædrene, titlen: »Om gensidigt og broderligt kendskab«. Gensidigt: Vi er ikke de bedrevidende, som skal komme for at vise de andre til rette, og vi er heller ikke de alvidende, som ikke behøver at lære noget af andre. Vi kan lære noget af dem, og koncillet siger ikke bare, at vi kan, men også at vi *skal* lære dem at kende. Broderligt: Det drejer sig ikke om at drage sammenligninger mellem den sande tro og kætterske lære og heller ikke om en sammenligning mellem forskellige teologiske systemer, men om at se, hvordan vi hver især forstår vor fælles himmelske Faders lære. Man må derfor 1) aldrig indskrænke sig til at studere de andres lære uden også samtidig at sætte sig ind i deres liturgi og bønsliv, – troen er ikke et system af læresætninger. 2) Man skal altid se de andres lære i dens helhed og ikke udelukkende koncentrere sig om de punkter, hvor vi ikke er enige. 3) Man må først og fremmest have øjnene åbne for det ideal, de andre – ligesom vi selv – stræber efter, og ikke bare hæfte sig ved det, der ikke er lykkedes (se professor Skydsgaard om dialogens ånd i hans forord til serien Dialoger, 1, s. 8–9).

Nogen »løsning« er man ifølge sagens natur ikke nået frem til. Men meget er sat i gang, og gennem arbejdet i de små grupper, der højest talte 6–7 medlemmer, har hver enkelt fået en klar fornemmelse af, at man kun netop er startet på løbet mod større erkendelse og forståelse.

Næste år ventes det økumeniske arbejde på dette felt at blive udvidet. Det økumeniske Fællesråds, der har fulgt ungdomsrådets arbejde gennem de fem år, arbejder for tiden med planer om at gennemføre en Højskole næste sommer. Gennemføres disse planer, hvad alt i skrivende stund tyder på, må det betragtes som en fjer i hatten til lederne og arrangørerne af de økumeniske ungdomslejre, hvor unge engagerede kristne har lejlighed til at lære hinanden at kende og udveksle synspunkter i en positiv atmosfære.

På Ømborgen har det nu fem år igennem vist sig, at det, der er fælles arvegods, tæller mere end det, der skiller, slutter Peter Hartvig.

– Forsøg ved hjælp af den her angivne litteratur (se også kardinal Beas tale i K.U. 1963, nr. 11) ud fra § 9 og 11 at finde ud af, hvad der er de vigtigste forudsætninger for en sand dialog.

– På hvilke punkter er vi oftest uretfærdige i vor omtale af folkekirken? Hvorfra stammer disse misforståelser? Hvad gør vi for at komme dem til livs?

– Hvordan reagerer vi i praksis på forsøg på at udtrykke kirkens lære på en mere forståelig måde eller på at tilpasse gudstjenesten ud fra et økumenisk synspunkt?

– Hvilke dogmer er efter vor mening de centrale i vor tro? Hvordan kan man forbinde dem med de øvrige? Hvilken indflydelse har de på vor personlige andagt?

– Hvilke former for konkret samarbejde på tværs af de konfessionelle grænser har vi i vort sogn (samarbejde med troende lutheranere i deres egenskab af lutheranere)? Hvad kan vi gøre for at fremme dette arbejde?

PARAGRAF 10 (s. 23) handler om den økumeniske uddannelse, som er en af forudsætningerne for en sand dialog. (Det, der er tale om, er en økumenisk uddannelse og ikke en uddannelse til økumeni: økumeni er nemlig ikke bare et speciale inden for en større helhed, – den skal præge hele uddannelsen.) Det skal indrømmes, at dette praktisk talt indtil for ganske nylig er blevet forsømt overalt. I teksten er der kun tale om præsterne – og først og fremmest om missionærerne på grund af den indflydelse, splittelserne har haft på missionsarbejdet – men det gælder også lægfolk. Hvilken plads indtager økumenien – såvel den åndelige som den tekniske – for eksempel i konvertitundervisningen eller i religionsundervisning i skolerne? Er menighederne parat til at give deres præster både tid og råd til at uddanne sig til økumenisk arbejde?

Med den vigtige PARAGRAF 11 (s. 23–24) kommer vi til den måde, hvorpå samtalen konkret kan føres. I det første afsnit understreges nødvendigheden af, at vi forkynder vor tro fuldt ud. Vi er ikke herre over kirkens lære. Vi ejer ikke sandheden, – vi tjener den. Derfor kan vi heller ikke lave om på åbenbaringen for at fremme den gensidige forståelse. Alle herhjemme er klar over dette, og falsk ironisme ser ikke ud til at være en af de farer, der truer os (se interview med kardinal Bea i Kristeligt Dagblad for den 20. januar 1963).

Men derefter kommer der i teksten noget, som måske kan have større tilknytning til forholdene herhjemme. I det andet afsnit (s. 24) tales der om nødvendigheden af at tilpasse formuleringen af det, vi siger, efter dem, vi henvender os til. Det drejer sig ikke om at tilpasse sandhe-

den, men kun om at skelne mellem troens indhold og formuleringen af det. Man kunne her henviser til pave Johannes' tale ved koncilets åbning, hvor der skelnes klart mellem disse to ting. Vi må ikke være mere katolske end paven selv, og vi må heller ikke kanonisere de udtryk for tros læren, som vi hidtil har været vant til. En katekismus må ligesom konvertitundervisningen til stadighed tilpasses og omformes. Dette er også i vor egen interesse, fordi man kun kan gøre noget forståeligt for andre, hvis man selv har forstået det rigtigt (se K. E. Skydsgaard, indledning til Dialoger, 1, s. 11-19).

Det tredje afsnit i paragraf 11 (s. 24) er også meget vigtigt. Vi har talt om nødvendigheden af at forsøge at se de andres tro i dens helhed, men dette gælder også vor egen tro, fordi vi ellers risikerer at overdimensionere eller misforstå dens forskellige bestanddele. Koncilet skelner her ikke mellem centrale sandheder, som man er forpligtet til at tro på, og andre, mere underordnede sandheder, som man er frit stillet overfor. Alle dogmerne er lige sande, men alligevel er der en vis rangfølge imellem dem, som man må respektere. Man kan for eksempel ikke stille Kristi opstandelse på linie med pavens ufejlbarhed, selv om vi selvfølgelig tror på begge dele. Det, vore adskilte brødre ikke er enige med os i, må heller ikke af den grund komme til at indtage en særlig fremtrædende plads i vor bevidsthed. Og denne rangfølge må respekteres såvel i vort andagts- og bønsliv som ved formuleringen af vor tro. Her kan vore adskilte brøders kritik hjælpe os til at sætte tingene på deres rette plads og til altid at føre alt tilbage til Kristus som midtpunktet. Afsnittet slutter nemlig med, at vi alle sammen er på vej til en dybere forståelse af åbenbaringen, og at vi derfor kan hjælpe hinanden. For alle troende gælder Augustins ord, som professor Skydsgaard benyttede, da han på observatøernes vegne talte til paven, og som Paul VI tog op efter ham (teksten er publiceret i det nordiske økumeniske tidsskrift »Kristen gemenskap«, 1963, s. 172-178): »Søg for at finde, og find for at søge.«

PARAGRAF 12 (s. 24), som er den sidste, handler om det økumeniske samarbejde. Teksten er meget forsigtig i sin omtale af de områder, hvor et sådant samarbejde er muligt. Der nævnes praktisk talt kun det sociale og det karitative arbejde. Her-

hjemme er dette samarbejde allerede godt i gang på bispedømmets plan: Caritas har et nært samarbejde med Folkekirkens Nødhjælp. Men måske kunne man også på sogneplan gøre noget ud af dette samarbejde? I dekretet om Kirkens missionsvirksomhed går man meget længere på dette punkt. »Dette (det kristne) livs vidnesbyrd vil være så meget mere virkningsfuldt, når det ... aflægges i fællesskab med de øvrige kristne samfund« (§ 36). (Om det økumeniske indslag i dette dekret se indledningen til den danske udgave, s. 13-14.) Kan vi herhjemme gøre noget i så henseende? Samarbejdet med Det danske Bibelselskab er i hvert fald et første skridt på vejen. (Læs om dette emne i F. D. Thorn: Praktisk økumenisme i Norden, i Lumen 1966, s. 27-38.)

DUK- valfartsretræte

På D.U.K.s vegne forsøger pastor Wuyts og undertegnede atter i år at gennemføre en kombineret valfart og retræte

lørdag-søndag den 16. og 17. sept.

Vi starter fra Skanderborg kl. 16,30, så skulle alle fra Fyn og Jylland kunne nå frem, hvis de starter ved middagstid hjemmefra.

Valfart-retrætens emne bliver i år *alterets sakramente*, og den ledes af pastor Wuyts.

Lørdag går vi strækningen Skanderborg-Øm, og vi går turen i forskellige tempi, afvekslende med sam-

IKONUDSTILLINGEN I SCT. ANTONI

Der er sket en beklagelig fejltagelse, som vi hermed retter. Udstilleren er ikonografen E. Kj. Egor.

Hans Jorna

SOMMERMARKED

søndag den 3. september ved Skt. Antoni kirke, Frederikssundsvej 225, Brønshøj.

Salgsboder, tombolaer, præmieskydning, loppetorv, hyggelig restauration, festlig underholdning.

Tag familie og venner med, og støt den gode sag!

tale, bøn og stilhed. Når vi kommer frem til Øm ved 20-tiden, spiser vi vore medbragte madpakker og slutter aftenen med komplet i kirken.

Søndag er retrætedag med messe kl. 7,30, derefter morgenmad og opvask, hvorefter følger et foredrag i kirken med efterfølgende stille time.

Vi slutter week-end'en med at spise middag kl. 11,30 og gøre Ømborgen i orden efter os, og så er der mulighed for at hygge sig sammen, indtil vi forlader stedet med bus til Ry station ved 16-tiden, for at vi alle kan nå toget 16,32 hjem igen.

Vi indskræper atter, at der *stilles strenge krav til deltagerne*: de skal kunne gå turen fra Skanderborg til Øm planmæssigt og kunne rette sig efter reglerne om bl. a. *fuldstændig tavshed* både lørdag og søndag. Det er klart, at *rygning er forbudt* fra starten lørdag til efter middag søndag. Man må være villig til at lytte koncentreret til foredrag og samtale og til ikke på noget tidspunkt at gå uden for rammerne til skade for det fælles udbytte.

Man skal have med: madpakke til lørdag aften (the og kaffe serveres på stedet), sovepose, tandbørste, salmebog, Det nye Testamente. Man må være iført fornuftigt tøj (især skotøj), for det kan være koldt deroppe i september.

Vi bestiller bus til tilbagereturen til Ry, serverer morgenmad og middag søndag, skal betale husleje til Øm, og må derfor opkræve 15,00 kr. pr. deltager.

Jeg bliver nødt til at bede om tilmelding, da jeg må vide, hvor mange jeg skal købe ind til. - Tilmelding kan derfor ske til undertegnede. Det nemmeste for mig er, hvis præsterne og/eller ungdomsledere anmelder deltagerne fra samme sogn en bloc, efter først at have sikret sig, at de unge er klar over, hvad det hele drejer sig om. Vi beder om denne tilmelding *senest tirsdag den 12. september*.

*Käthe Lund, Teglværksvej 9,
Mølholm pr. Vejle.
Telefon (058 1) 6132.*

Domkirkens konsekration

Skt. Ansgars kirkes konsekrationsdag fejres torsdag den 7. september med latinsk højmesse kl. 19.

I kirkelige kredse kan man ikke sjældent høre denne sætning: »Han eller hun har bevaret sin barnetro.« Man vil dermed udtrykke en vis sammenhæng i et menneskes liv med hensyn til den religiøse indstilling. Skønt den kristne tro har været udsat for mange prøvelser, især i ungdommens kritiske år, har vedkommende bevaret eller generhvervet den lærdom, han har modtaget i barndommen, i hjemmet hos fader og moder. Naturligvis rummer denne sætning en del sandhed. Det er en lykke for mennesket, når det bevarer den livsforståelse, som den kristne tro har givet det. Vi kan aldrig komme ud over troen.

Men på den anden side kan denne sætning også være misvisende. Et menneskes tro er jo ikke noget fast og urørligt. Den vokser og udvikler sig. »Så længe jeg var barn, talte jeg som et barn, tænkte jeg som et barn, dømte jeg som et barn; efter at jeg er blevet mand, har jeg aflagt det barnagtige,« siger Paulus om sig selv (1. Kor. 13,11). Dette ord kan også anvendes på vor tro. Den kan i virkelig forstand øges. Fra en ubevidst og ureflekteret tro kan den udvikle sig til en bevidst tro, således at man kan sige: »Jeg ved, hvorfor jeg tror!« Denne side af trosudviklingen har det 2. Vatikankoncil understreget meget stærkt. Vor tro må renses for barnagtige, ja endog »overtroiske« elementer. Den må ajourføres med den kulturelle udvikling i vor tid. Uden at opgive en tøddel af Guds

Fra barnetro til levende erfaring

Skriftbetragtning 16. søndag efter pinse

åbenbaring må vi kende de moderne vanskeligheder og prøve på at udrede dem. Vor tro lider ikke skade, når den går igennem en kritisk skærpsild. Og det er fagfolkens opgave at udtrykke den samme gamle tro på et nyt sprog, som det moderne menneske kan forstå. Det var jo særlig det, Johannes XXIII hentydede til, da han indkaldte det 2. Vatikankoncil.

Vor tro vokser i intensitet

Men foruden den udvikling i vor tro, som hænger sammen med vor tids ændrede kulturelle, videnskabelige og samfundsmæssige forhold, skal troen også vokse subjektivt i os. Den må ikke stå i stampe. Den skal udvikle sig fra en uengageret tro, som kun mekanisk holder fast ved, hvad Kirken lærer, til en tro, som bliver til en virkelighed i vort liv. Den burde være kærnen og hjertet i vor livsforståelse. Allerede Paulus taler om denne intensive udvikling af troen i den kristnes liv. Han kalder den med et græsk ord »gnosis«, som måske bedst kan oversættes med »eksistentiel erfaring«. Han taler om den i søndagens epistel (Ef. 3,14-21).

Paulus begynder sin formaning med

en takkebøn. »For den sags skyld bøjer jeg mine knæ for Faderen.« De samme ord (»for den sags skyld«) bruger Paulus også i begyndelsen af dette kapitel (3,1). Grunden for denne tak må altså ligge i det, som går forud for det 3. kapitel. I de første kapitler af brevet til Efeserne har Paulus gjort rede for den frelsesplan, som Faderen har haft: »i tidernes fylde at sammenfatte alt, både det himmelske og det jordiske, i Kristus« (1,10). Derfor takker han, og samtidig beder han om nogle gaver til sin menighed. Han beder om to ting: at de kristne »med kraft må styrkes ved hans Ånd i det indre menneske«, og at »Kristus må bo ved troen i (deres) hjerter«. Begge ting betyder en intensivering af den tro, som vi allerede har i forvejen. Det »indre menneske« er det ved dåben gennøstede og med Kristus forenede menneske. Dette menneske skal »styrkes med kraft«; og den, som bevirker denne vækst i vor tro, er Helligånden, som vi har modtaget i dåben, og som bor i vort hjerte. Hvem føler ikke, at vor tro trænger til styrke og kraft – netop i vor tid? Og denne styrke modtager vi ved at åbne os for Kristus, hvis vi hengiver os til

Det, hun lærer i barndommen hos fader eller moder kan, trods mange prøvelser – især i ungdommens kritiske år – bevares op i den modne alder. Men på den anden side er et menneskes tro ikke noget fast og urørligt. Den vokser og udvikler sig. Vi skal med andre ord bede om, at vor tro langt fra at blive stående på sit barnestadium udvikler sig til en levende erfaring, der bærer vort liv.

Aarhus

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Arhus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 12 41 22 - Arhus C
Missionshotellet ANSGAR

A. Mougaard A/S

Entreprenør & murerfirma
Arhus C

Tlf. 14 20 23 - 17 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57

Hans Brogesgade 4, Arhus C

Katolske begravelser

Ring til 12 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jørgergaardsgade 17-19, Arhus C

Aarhus by's førende
TELEFON 12 87 00 (4 lin.)

MEJERIE *Vestebro*

Jydske

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A

Arhus N

Telefon 16 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
- båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Årh. C. Tlf. 12 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Årh. C

Tlf. 12 10 11, overf. Grisebrønden

*

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VARME · BUKKENSLAGER · SMEDE · MASKINVERKSTED

Tordenskjoldgade 23a · Aarhus N.

Telefon (061) 18 85 33 · Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Aarhus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Aarhus hovedbaneg., tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning

Birkegade 7, Arhus N.

Telefon 16 98 80

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens

Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg

Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg

Ligkistemagasinet

Katolsk Bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruestræde 10, Svendborg

Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 · Svendborg

Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Ure og optik

»BALANCEN«

v/ Knud Petersen

Møllergade 46,

Svendborg · Tlf. 21 19 20

Kompasretning,

»Thrige« autopilot,
alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen

Strandhuse 36, Svendborg

telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 · Holbæk

Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 43 03 65

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 43 30 01

Vogne og udsalg overalt i byen.

Alt i bandager & sygeplejeartikler

Holbæk Materialhandel

Telefon 43 00 32

Kaj Andersen

Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

*

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,

Charlottenlund.

Tlf. Ordруп 5722 og 6850.

Ham i tillid, således at han »bor« i vort hjerte. Også dette taler om en intensivering af vor tro: den må gå over fra »kun« at være en barnetro til at være en levende erfaring.

Kristi kærlighed

Men de to ting, som Paulus beder om, skal føre til noget tredje, som er det afgørende: »vi skal blive rod-fæstede og grundfæstede i kærlighed«. Tro skal udvikle sig til kærlighed. Denne grundfæstelse og rodfæstelse i kærlighed betyder jo atter en øgelse af den engang givne tro, med andre ord: en vækst, en åndelig erfaring. Man ser med kærlighedens øjne. Paulus udtrykker dette med en mærkelig sætning: vi skal »kunne fatte, hvor stor bredden og længden og højden og dybden« af Guds kærlighed er. Man har gransket denne sætning meget. Der findes en meget gammel overlevering, som går tilbage til Irenæus, som siger, at der med denne formel hentydes til Kristi kors. Kristi kors har disse fire dimensioner. Kristus hængende på korset forener med sine udstrakte hænder jøder og hedninger med hinanden og med Gud. At vokse i tro, det vil sige: i levende erfaring, betyder så, at fatte Guds kærlighed, som har åbenbaret sig i Kristi hengivelse på korset. Fatter vi dette, står vor tro ikke i stampe. Så forstår vi i stadig fornyet og fordybet erfaring, at Kristi kærlighed bærer vort liv. Og har vi en fornemmelse af, at dette overstiger vore kræfter, giver den sidste sætning os et håb. Vi alene kan måske ikke gøre dette. »Men han, som over al måde formår ved sin kraft, der virker i os, formår at gøre langt ud over det, som vi beder om eller forstår.« Vi skal med andre ord bede om, at vor tro langt fra at blive stående på sit barnestadium udvikler sig til en levende erfaring, der bærer vort liv.

H. Roos S.J.

Pave Paul VI's
sidste rundskrivelse
**OM FOLKENES
FREMSKRIDT**
Populorum progressio
Kr. 6,00

SANKT ANSGARS BOGHANDEL
BREDDGADE 67 · KØBENHAVN · PALÆ 4777

LÆSERBREV

TAK TIL BISKOP MARTENSEN

Tillad mig herigennem at takke biskop Martensen for hans svar på mit indlæg i nr. 22. Egentlig er der vel ingen grund til at kommentere dette yderligere; dog håber jeg, at det må være mig tilladt at udrydde en enkelt beklagelig misforståelse.

Når jeg i forbindelse med udtrykket »standardelskverdigheder« hentydede til »visse kredse«, tænkte jeg naturligvis hverken på de to paver eller de forsamlede konciltædere. For det første ville jeg næppe have omtalt disse som »alt andet end repræsentative«, og for det andet ligger en så graverende respektløshed mig særdeles fjært, af hvilken grund jeg altså heller ikke bryder mig om at blive anklaget for sligt.

Hvad selve biskoppens svar angår, taler det i sin beundringsværdige klarhed og præcise formulering for sig selv, og jeg iler da også med at erklære mig selv enig med Hans Excellence i de fremsatte betragtninger. Jeg er ingenlunde blind for de »i sandhed kristne værdier, som stammer fra den fælles arv, og findes hos vore adskilte brødre«, men da jeg selv som katolik er med til at bære samme fælles arv — og hele arven — videre, tillader jeg mig at sætte alt ind på at værne denne så godt, som jeg nu formår, og ser kun ringe grund til ustandselig undervejs at falde hen i selvforglemmende og lykkeligt ureflekteret jubel over de fællestræk, som jeg kan øjne hos mine protestantiske medkristne.

Jeg erkender med stor glæde Guds uendelige virken hos ikke-katolske kristne, men samtidig konstaterer jeg hver dag og mange gange, hvorledes netop disse værdier trædes under føde og tilsvines i det moderne Danmarks dagligdag, og hver eneste gang jeg sløder på den uhyggelige indifferens og den katastrofale moralske og åndelige opløsning, som fejler hen over landet og allerede har revet en overvældende del af befolkningen med sig, spørger jeg mig selv, om ikke Kirken i stedet for ved enhver given lejlighed at bekræfte sin hjertelige solidaritet med protestanterne burde sætte alt ind på i fællesskab med disse at bremse de tragiske tendenser, som takket være den omfattende verdensliggørelse truer med at forvandle vort samfund til et Sodoma og Gomorra, der vil få det oprindelige til at blegne af misundelse.

At enhver katolik i dette land bør føle sig besjælet af et virkelig fællesskab med de åh, så kære protestantiske brødre og søstre, betragter jeg som en selvfølgelighed, men svigter vi ikke alle de utallige gudløse og ligeglade brødre og søstre, som uantægt af evangeliets budskab og begge kirkers lære frister en syg tilværelse så langt borte fra Gud, som fornægtelse og ligegyldighed kan føre mennesket?

Jeg er overbevist om, at alle katolikker og protestanter, der erkender denne elendighed, dersom de vil gøre et oprigtigt og intet forest på at hjælpe der, hvor man har hjælp behov, ville komme hinanden langt nærmere end ved afholdelse af endeløse fester, konferencer og studentikose week-end-arrangementer.

Kirkens tilnærmelse til den moderne verden må ikke ytre sig, ved at den selv bukker under for den almindelige opløsning, som er samme moderne verdens triste vartegn, men ved at den — sammen med alle dem uden for den, som arbejder med samme målsætning, som den selv — står fast i målstrømmen og netop ved sin urokkelige fastholden ved Kristi fulde budskab bevarer sin position som den ledestjerne, hvis hverv det er at vise vej til Guds rige.

Et interkonfessionelt fællesskab, der i sin iver efter at konsolidere og manifestere sig selv glemmer de ulykkelige, der står udenfor, er og må forblive en torso, som ikke har meget at gøre med det »Kristi mystiske legeme«, hvori alle jordens mennesker engang forhåbentlig vil være inkorporeret.

Slud. jur. Bengt Selmer Pedersen,
Reerslevvej 48, Hedehusene.

M. J. BAAGØE SKRIVER:

»Katolsk Ugeblad« refererer redaktør Tage Elmholt's artikel i »Aarhus Stiftstidende«, som

udgør et karakteriseret angreb på de katolikker, der har ment at burde rejse kritik mod ugebladets redaktionelle metoder.

Det forekommer ganske utilbørligt at referere et sådant angreb på trostæller i det katolske fælles organ, uden samtidig at give de angrebne lejlighed til at gendrive beskyldningerne.

Den rejste aktion har, som protestadressen klart fremhæver, sin foranledning i den kendsgerning, at ugebladets teologiske og politiske information er præget af tendentes ensidighed, og forlanger en loyal afvejning af informationsstoffet.

Heri ligger det stik modsatte af noget ønske om mørklægning af informationer vedrørende vor Kirke, og det er derfor påfaldende, at den refererede journalist i presseetikken navn tilsiger ugebladets redaktion sin fulde støtte.

En sådan absurditet kan kun forklares ud fra den kendsgerning, at det samme filter, gennem hvilket nyhedsstoffet sorteres til brug i »Katolsk Ugeblad«, er skudt ind mellem redaktør Elmholt og de kilder, af hvilke dansk presse æser sin viden om katolske forhold.

Protestskrivelsens underskrivere konstaterer netop, at ugebladet ikke opfylder de krav, der formuleres i de nordiske katolske pressefolks resolution, i særdeleshed § 4, stk. b.

Et typisk, men langtfra enestående eksempel på svigten overfor disse krav er ugebladets undertrykkelse af den fælleserklæring om visse liturgiske eksperimenter, som rituskongregationen og kommissionen til den liturgiske reforms gennemførelse offentliggjorde allerede i januar 1967 i forbindelse med ugebladet »Paris-Match«s juleportage.

De liturgiske eksperimenter er i månedsvis blevet drøftet i ugebladets spalter med udfoldelse af en klar, reformvrig agitation, uden at den officielle, normgivende erklæringsblotte eksistens er blevet meddelt bladets læsere.

I den tid har en offentlig mening selv sagt haft tid til at fæstne sig videst mulig i overensstemmelse med redaktionens særstandpunkter.

Først i slutningen af juli blev erklæringen andydningsvis og i forbigående nævnt i bladets spalter og det på en måde, som intet meddelte om dens konkrete indhold.

Det er denne slags misbrug, som begrunder kritikken af »Katolsk Ugeblad«s presse-etiske niveau og har nødvendiggjort en aktion for at lå dette hævet.

M. J. Baagøe.

MARIANNE FABRICIUS SKRIVER:

Må det være mig tilladt som underskriver af den såkaldte protestskrivelse at fremkomme med et par bemærkninger, som jeg håber kan yde et beskedent bidrag til at sætte tingene på plads.

Det er en utålelig urimelighed, at der er blevet sat lighedstegn mellem underskriverne og de ultrakonservative. Det er sandsynligt, at der er adskillige »højrekatolikker« blandt underskriverne; men for det første findes der mange grader af konservatisme, fra den aktionære til den liberale, og for det andet kan man særdeles godt have andre grunde til at støtte protesten end den, at man er konservativ i sin holdning.

Personlig er jeg afgjort ikke reaktionær, og det samme gælder utallige andre underskriverne. Som eksempel på min egen indstilling kan jeg i flæng nævne, at jeg er udpræget tilhænger af de økumeniske bestræbelser, at jeg med glæde hilser mange ajourførte ændringer som for eksempel sakramentsforvaltningen på modersmålet og afskaffelsen af abstinens, samt at jeg mener, at ægtefolk selv fuldt og helt må tage ansvaret for, om de vil bruge prævention eller ej; jeg har også tidligere her i bladet bekendt mig som tilhænger af messe på modersmålet, selv om jeg i samme indlæg udtrykte min bekymring over den hårdhændede og for mange forvirrende måde, reformerne indføres på. (Jeg kunne hertil føje min bekymring over, at de økumeniske bestræbelser hos mange fører til, at de som en gestus over for protestanterne ønsker at afskaffe for eksempel Mariavalferter, lestprocessioner og anden kirkelig festudtol-

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper

Odense H.
Tlf. 12 27 75

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTFORRETNING

Jul. Larsen & Sonner
AMAGERBROGÅDE 221
* 55 66 47

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

AM

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. $\frac{1}{2}$
K. K. L. Simonsen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Holger Dall
Malermester

Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

Viggo Høgsgaard

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9—16 - Lørdag lukket

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Støt vore annoncører

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

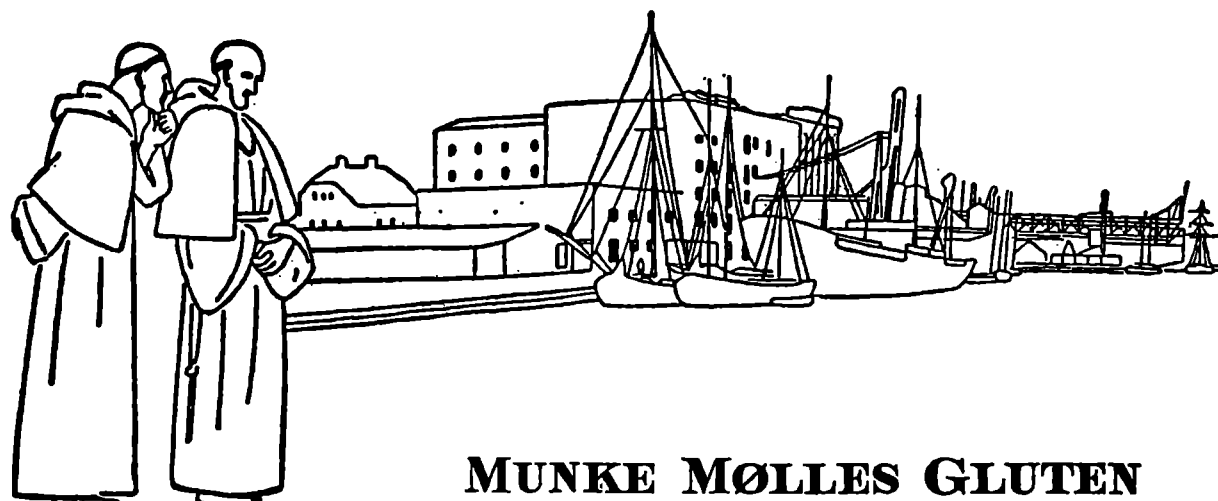

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

Dansk KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

MUNKE MØLLES GLUTEN

delse, skønt sådanne elementer i religionsudøvelsen har en væsentlig betydning for overordentlig mange katolikker; men også denne bekymring gælder metoden, ikke princippet.)

Allt i alt må jeg altså siges at være en varm tilhænger af det, det andet Vatikanconcil står for. Og jeg mener også, at der skal diskuteres åbent om alle »sprængstofemner«. Der skal ikke ved censur påtvinges »Ugebladet« en bestemt, snæver linie, sådan som man påstår, vi underskrivere skulle ønske det. Tværtimod mener jeg, at friheden i bladet må udvides ganske betydeligt! Og det bør ske på den måde, at man afstår fra at servere eller kommentere indlæg fra folk, der tænker anderledes end den ansvarshavende redaktion, på en latterliggørende eller endog perfid måde. Endvidere bør man undlade at bringe de allermest underlødige indlæg (uanset deres tendens), idet sådanne indlæg kun tjener diskussionens negative side og absolut ikke fremmer den sag, der burde være den primære for alle: at støtte concillædrenes bestræbelser for gennem sagligt debatterede og velforberedte reformer at ajourføre Kirkens liv og lære, uden at røre ved selve trosindholdet, altså uden at skabe det skisma, som overordentlig mange frygter skal komme.

Marlanne Fabricius,
cand. mag.

Når en katolsk præst

Fortsat fra side 4

ånd«, og simpelt hen ikke taget notits af forandringerne i verden.

Den hollandske kardinal Alfrink stillede for nylig i en fjernsynsdiskussion fordringer til lægfolket, i sammenhæng med cølibatsbestemmelserne og de »fracaldne« præsters problem. Alfrink erklærede, at hvis der ikke mere i kirkefolket var forståelse for cølibatet, så ville præsterne ikke af egen kraft kunne give afkald på ægteskabet og leve udelukkende for fællesskabet.

Endnu en grund til de aktuelle foreteelser og kriser på dette område er den kløft, der hersker mellem klerus og lægfolk. En ærlig menneskelig kontakt mellem præsten og hans menighed, mellem præsten og hans foresatte (el. medarbejdere) – og en åben diskussion om cølibatet, som ikke blot skulle føres indenfor den gejstlige stand, kunne hjælpe os gennem den nuværende krise og nedsætte antallet af andragender til Rom om overførsel til lægmandsstanden.

Josef Völck C.ss.R.

Frimærker

Skandinavisk St. Gabriel's-Union er nu begyndt at udsende sit tidsskrift »Gabriel Borealis« i illustreret form. Skandinavisk St. Gabriel's-Union er den nordiske afdeling af Union Philatélique Chrétienne Mondiale. Den ser det som sin opgave at orientere og samle frimærker med religiøse motiver. Lederen af denne nordiske afdeling er overlærer F. Hallundsted, Kapelvej 25 B, København N.

HJURGISK KALENDER

SØNDAG den 3.: 16. søndag efter pinse (grøn, s. 710).

MANDAG den 4.: Søndagens messe (grøn, s. 710).

TIRSDAG den 5.: Laurentius Justiniani, biskop og bekender (hvid, s. 609).

ONSDAG den 6.: Søndagens messe (grøn, s. 710).

TORS DAG den 7.: Domkirken indvielse (hvid, s. [77]).

FREDAG den 8.: Marias fødsel (hvid, s. 1069).

LØRDAG den 9.: Gudsmoders lørdagsmesse (hvid, s. [90]). – *Eller:* Gorgonius, martyr (rød, s. 1072).

SØNDAG den 10.: 17. søndag efter pinse (grøn, s. 714).

Rundskrivelse om fødselskontrol?

Det meddeles fra sædvanligvis velunderrettet kilde i Vatikanet, at pave Paul VI vil udsende en rundskrivelse om den katolske stilling til fødselskontrol på et eller andet tidspunkt under det internationale bispemøde i Rom fra den 29. september til 24. oktober.

»Det er ikke ventet, at rundskrivelsen vil betyde nogen radikal ændring i kirkens stilling,« sagde den uofficielle talsmand.

Det hed videre i udtalelsen, at paven ofte havde givet udtryk for det standpunkt, at kunstige fødselsbegrænsningsmidler ikke var vejen til løsning af befolkningsproblemet. Det, det drejede sig om, var at forhøje produktionen af levnedsmidler.

På spørgsmålet om, hvorvidt der da slet ikke var mulighed for, at almindelige fødselsbegrænsningsmidler kunne blive anerkendt, når flertallet i den pavelige kommission havde anbefalet det, blev der svaret, at kom-

missionen var rådgivende og dens opfattelse ikke bindende for paven.

Iagttagelserne mener af ovennævnte oplysninger at kunne slutte, at Paul VI allerede har en rundskrivelse klar, men at han ønsker at høre deltagerne i bispesynoden, før han udsender den. Fødselskontrol står ikke på dagsordenen for mødet i september-oktober, men derfor vil paven naturligvis godt kunne drøfte emnet uformelt med biskopperne. Dette ville harmonere med de tanker om biskoppernes og pavens indbyrdes kollegialitet, som i særlig grad blev betonet på det andet Vatikanconcil, ligesom det ville være ret usandsynligt, at paven udsendte en så vigtig erklæring uden at have majoriteten af biskopperne bag sig.

Husk optakten til Lourdes-valfarten fredag den 15. september kl. 19,30 i Skt. Josefs Kirke

NYUDKOMMET:

Nådebilledet: Vor Frue af den stedsevarende hjælp 1866-1966. Ved Fr. Klar C.Ss.R. - 154 s. - Illustr. - Kr. 12,00.

Sct. Annæ Kirkes Forlag, København S.

Chr. Hansens køudsalg

Gl. Kongevej 163

København F.

Telefon Eva 6465 og 6466

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25

København K

Telefon Minerva *408

F. Fechtenburg & Søn

autoriseret installatør

Tlf. 12 86 00

Hjallesvej 46, Odense

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

— BAGSIDEN —
DEN ER HELT MANNOVS

Dagens citat

Jeg skal majorisere Jer!

Hækkerup, Fhv.

Afgørende nederlag for venstre- orienterede

Theologisk Bremseinstitut har sendt en mand fra trafikafdelingen til Sverige for på nærmeste hold at studere virkningerne af overgangen til højrekørsel. Allerede foretagne pre-tests antyder, at lokale venstreorienterede gennemsnitlig vil blive 3,2 cm længere i ansigtet. Resultaterne af den radikale svenske udskiftning ventes at blive af stor betydning for Bremseinstituttets trafikafdeling, der for tiden planlægger en generel ensretning herhjemme.

Folk, som går fremad

Dominikanerne oplyser, at pater Celestin-Floridor i det kommende år vil forsøge at dele sig ligeligt mellem Danmark og Belgien. Det er endnu ikke afgjort, hvem der får hvem.

Vor annonce:

Nu kommer det!

Nyhed!

Nyhed!

Den Romersk-Catholske Budbringer

Bladet De har ventet på i 97 Aar!

Under Redaktion af den kjendte Magister, Cheph-Ideolog Jürgen Neubau Asmussen, haver en Kreds bestaaende af de fleeste Danske Catholicere paabegyndt Udgivelsen af et virkeligt avanceret Tidsskrift, baseret paa Overbeviisningen om Overensstemmelse mellem Traditionen, Vaticanconciliet og Fremskridtet.

Et Aarsabonnement koster 2 Rigsdaler og vil af det højtærede Publikum kunne tegnes ved Henvendelse til de af Kjøbenhavns Magistrat autoriserede Chiosker.

Følg med Tiden! Være alle med til at udbrede det berømmelige Vatican-Conciliums Lære! Støt denne radikale Fornelse af den Romersk-Catholske Presse! Kjøb Den Romersk-Catholske Budbringer – Bladet, der er sidst med det Første!

LÆS DET FØR DERES SKRIFTEFADER!

Vor egen verden

Red. Johnson (Stop that war) har i dybeste fortrolighed meddelt den forsamlede verdenspresse, at Uautoriserede Københavnske Avis-Laboranter påtænker en radikal udskiftning af Toppledelsen, i hvilken anledning den røde forligger vil blive rullet ud på Carit Etlarsvej.

Efterlysning

Et pænt lille lyserødt mandat med betydelig affektionsværdi er trukket tilbage i nedtrykt sindstilstand. Den ærlige finder bedes henvende sig på GO 1448. God dusør og 100 dages aflad.

Oplysningen

Bagsidens Kirkegænger-oplysningsdepartement har bedt chefredaktør J. Neubau Asmussen om en udtalelse i anledning af den sensationelle annonce. Her er den:

Den Romersk-Catholske Budbringer vil, Deo volente, tilstræbe et Alternativ til den monopolistiske, revo-

lutionære Progressivisme af pacifistisk-existentialistisk - afmythologistisk - preventionistisk Observans, som en liden Haandfuld socialrevolutionære Modernister gennem en Occupation af Kjørneomraaderne i Katolsk Ugeblad haver gennemført til Skade for Kirkens Sag.

Det nye kjække Initiativ tager Site paa Kirkefolkets brede Lag. Bladet vil derfor normalt bringe sine Artikler paa Dansk. At denne, øh, Popularisering vil blive gennemført paa en Maade, der er Presse-Ethisk værdig og i pinlig Overensstemmelse med Vatican-Conciliets Direktiver, er søgt sikret gennem Aftaler om redaktionel Bistand fra et Par tidligere Redakteurer ved Katolsk Ugeblad, slutter Cheph-Redakteuren.

Bagsidens

BØRGE- HJØRNE

Spørg Børge

- han svarer ikke

Kære Børge. Vi er en kreds af unge intellektuelle, der gerne vil starte en utvetydig protestaktion i en pluralistisk referensramme, der af hensigtsmæssighedsgrunde trækkes tilbage, hvorved der skabes forudsætninger for en saglig diskussion om dens berettigelse. Forstår du, hvor jeg vil hen? Hvad synes du om skriften?

Bernard.

Kjære Børge. Kann Dere ikke informere Vi Nordmenn bare litet tydeligere om denne hollandske Slombevegelse?

Veslemøy.

Så er det godt, Børge. Du kan få lov til at grine videre efter skoletid. Forstået?

Kaspar.

Indtryk
fra Polen

Diskretion
- ikke nogen
æressag

Nærgående
spørgsmål

Fra Montserrat
til Hempels
kulturcentrum

Så kom
landsbypræsten
endelig

5 USA-
biskopper
og australsk
kardinal om
Vietnam

katolsk ugeblad 36

8. SEPTEMBER 1967
115. ÅRGANG

Nøj, kvindelige præster er ikke indført i den katolske kirke. Der er dog tale om et radikalt eksperiment på grund af den katastrofale præstemangel i Brasilien, som kun har 1 præst for hver 7000 katolikker. Søstrene kan ikke læse messe eller høre skriftemål, men lede ordets gudstjenester, oplære kateketer, døbe i nødsfald, lede begravelser og – som det mest usædvanlige i eksperimentet – uddøle kommunionen.

Advarsel mod yderliggående eksperimenter

VATIKANET NC News Service/KUB prlv.

Pavestolen har igen advaret mod yderliggående eksperimenter med liturgien. I et brev til formændene for bispekonferencerne har kardinal Lercaro påpeget, at omfanget af nævnte eksperimenter er alarmerende.

Kardinal Lercaro er formand for den kommission, der overvåger liturgireformen. Han skriver, at yderliggående eksperimenter udgør en fare for den virkelige reform af liturgien.

Han skelnede mellem de eksperimenter, der fandt sted med de respektive biskoppers billigelse, og private initiativer på vilkårlig basis. Hvad den sidste kategori angik, kunne man finde præster, som tillod sig at modificere liturgiske udtryksformer og tekster efter eget forgodtbefindende og fulgte personlig smag og ønsker fra visse grupper af troende.

Kardinal Lercaro har på ingen måde ry for konservatisme. Skal han placeres et sted på en skala må det være blandt de progressive, fremhæver det engelske blad »The Universe«, som mener, at han henviser til visse forenkede messer, der fejres omkring bordet i private hjem med de tidlige kristne nadvergudstjenester som forbillede eller til gudstjenester underlagt jazz-musik.

Pave Paul om det almindelige præstedømme

CASTELGANDOLFO – NC News Service

Pave Paul VI har beklaget en tendens til at trække begrebet »katolik« ned og verdsliggøre alting. Han talte til en gruppe turister, som havde samlet sig ved hans sommerresidens.

Man kunne modarbejde nævnte tendens ved at samle sig om koncilets ord om det almindelige præstedømme, sagde paven. Og man kunne bringe fornyelse ved at nyorganisere

kirken (nogle dage tidligere havde han selv udsendt instruksen om kurerereformen), ved at fremme inderligheden og varmen og endelig ved at vække Guds folk – både gejstlige og læg – til større erkendelse af deres kald og mål.

Pave Paul henviste til St. Peters ord om et »helligt præsteskab« og et »kongeligt præsteskab«.

Athenagoras kommer til Rom

ISTANBUL – NC News Service

Den økumeniske patriark Athenagoras I af Konstantinopel har meddelt, at han den sidste uge i september påbegynder en længere rejse, hvis afslutning bliver et besøg hos pave Paul VI i Vatikanet. Forinden besøger patriarken de ortodokse kirkeledere i Moskva, Rumænien, Bulga-

rien og Serbien.

Et vigtigt punkt på programmet for drøftelserne med paven bliver forholdet mellem muhamedanere og kristne, der er et spørgsmål, som ligger patriarken Athenagoras stærkt på sinde. Mødet med Paul VI ventes at finde sted i november.

Forenkede udgaver af koncilskrifter

OSLO – NC News Service

For at lette forståelsen af det andet Vatikankoncil vil der på biskop John W. Grans initiativ i Norge blive ud-

givet forenkede udgaver af kirkemødets dokumenter. Først og fremmest vil man koncentrere sig om teksterne om åbenbaringen og kirken.

5 USA-biskopper og en australsk kardinal om Vietnam

WASHINGTON – NC News Service/KUB privat

Fem katolske USA-biskopper har på samme tid udtrykt ønsket om, at bombningerne i Vietnam ophører, og at der indledes forhandlinger mellem alle implicerede parter, inklusive den nationale befrielsesfront (Vietcong), skriver NC.

Fire af nævnte biskopper – ærkebiskop Paul J. Hallinan, Atlanta, biskop Victor J. Reed, Oklahoma City-Tulsa, koadjutor John J. Dougherty, Newark, og koadjutor James

P. Shannon, St. Paul-Minnesota – anbefalede forhandlinger nu samt en underskriftindsamling med en anmodning til præsident Lyndon B. Johnson om at stoppe krigen. Den femte – biskop John J. Wright, Pittsburgh, som besøgte Danmark sidste efterår – mente, at man burde stille den betingelse for et bombestop, at Vietcong stoppede de »systematiske mord« på ledere i Sydvietnam.

Det engelske katolske blad »The

Universe« bringer en udtalelse af kardinal Gilroy, Sidney, Australien, som er af den opfattelse, at hele Sydøstasien ville blive kommunistisk, hvis USA trak sig tilbage fra Vietnam. Den, der tvivlede om det, stak hovedet i busken, mente kardinalen. USA viste et storsind, som var enestående i historien, ved at ofre et så stort antal menneskeliv og så enorme materielle værdier for Vietnams sag, erklærede Sidneys ærkebiskop.

Svensk lutheraner om statskirkelighed

STOCKHOLM – NC News Service

Begrebet statskirke i Sverige og andre steder er blevet stærkt kritiseret af en fremtrædende svensk teolog, som er professor ved Harvard Universitetet i USA.

I et interview med det kendte svenske middagsblad »Ekspressen« sagde professor Krister Stendahl, at den lutherske kirke i Sverige ville vinde ved at miste sin status som statsstøttet institution. Han understregede, at han havde været modstander af statskirketanken før han forlod Sverige for at rejse til USA. I Amerika gav staten kirkerne en god behandling i form af skattelettelser, ligesom gaver til kirkerne var fradragsberettigede i rimeligt omfang.

Dr. Stendahl, der er lutheraner, var iøvrigt af den opfattelse, at den svenske stat burde være neutral i kirkespørgsmål – også af økumeniske grunde. Han syntes også, at mange

af de svenske kirker burde administreres af andre kirkesamfund end statskirken. Således kunne katolik-

kerne passende benytte St. Jacobs Kirken i Stockholms centrum. Han understregede statens pligt til at yde bidrag til kirkebygningernes vedligeholdelse, da der jo var tale om nationale monumenter. Imidlertid måtte kirkerne være levende, ikke museer for middelalderkunst.

Ny katolsk skole i Stockholm

STOCKHOLM – NC News Service

Biskop John E. Taylor har indviet Sveriges tredje katolske skole – St. Eriks Skole i Stockholm. Skolen kan rumme 300 elever. Den indeholder også en børnehave og et weekend-

hjem for børn fra fire til seks år. Institutionen skal drives af Notre-Dame-søstrene. Man kan bl. a. takke den tyske bispekonference for at planerne er blevet til virkelighed.

I venskabelighed

STOCKHOLM – KUB privat

Efter en række venskabelige samtaler med en delegation fra den svenske lutherske bispekonference er det lykkedes at opnå enighed i spørgsmålet om at benytte lutherske kirker til katolske vielser, fortæller pater Hermann Seiler S.J., Uppsala, som er redaktør ved den svenske katolske pressetjeneste.

Det vil blive muligt at gennemføre dette på steder, hvor der ikke findes katolske kirker eller kapeller i rimelig nærhed. Overenskomsten gælder ikke tilladelse til at fejre messen i forbindelse med vielsen.

International spejderlejr i Finland

POJO Finland – NC News Service

I Pojo i Finland har katolske pige-spejdere fra hele verden været samlet til en lejr, der har varet en hel måned. Lejren har betydet meget i retning af at skabe kontakt mellem unge finske katolikker og deres trosfæller i resten af verden.

I øvrigt havde lejren også økumenisk betydning, idet lutherske piger fra Finland deltog.

Håber at tilliden må blive genoprettet

Efter at biskop Hans L. Martensen den 24. august havde tilbagekaldt mandatet til Katolsk Arbejderaktion og Unge Katolske Arbejdere udsendte hovedbestyrelsen for de to organisationer følgende kommentar, der var signeret af George Bune Andersen (formand for KA), Per Wedell Topp (næstformand for KA), Oda Andersen (sekretær for KA), Knud Johnsen (formand for UKA), Erik Nielsen (næstformand for UKA) og Axel Nielsen (hovedkasserer):

»Biskop Hans L. Martensens brud med os er beklageligt, idet vi i årenes har talt arbejderne sag såvel indenfor som udenfor den romersk-katolske kirke.

Hvad vi står for, har været offentliggjort i vort organ *Labora*, hvor vi har støttet de progressive kræfter i kirken.

Vi fastslår, at vi ønsker fortsat samarbejde med de katolske og ikke-katolske organisationer og bevægelser, som vi hidtil har haft et godt forhold til.

Hvad der her er sket, vil blive betragtet som en sejr for højrekredse, som med alle midler vil søge de progressive udskiftet indenfor katolsk presse i Danmark overhovedet.

Vi fortsætter ufortrødent vort arbejde og håber som biskoppen, at den gensidige tillid med tiden atter kan blive genoprettet, således at kirken kan blive kirke. Dette mener vi først, at den er, når den også vil være det for arbejderne og taler deres sag.«

Venner af Lourdes

Det er næste fredag, den 15. september kl. 19,30, at messen for venner af Lourdes finder sted i St. Joseph Hospitals Kapel i Griffenfeldsgade.

REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN
(ansvarhavende).

Specialredaktører:
Bernard Eric Jensen (litteratur),
Jens Oluf Lund (indenlandsstof),
Kaare Osorio (kronik) og
H. Roos (skriftbetragtning).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Redaktionsudvalg:
Henrik Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt, Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Katolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle 16, København F, telefon GO 4895. Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne incl. moms.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

Fra bispedømmet

Direktør Frederik Wilhelm Krafts legat

Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat meddeler, at legatuddelingen vil finde sted den 5. december 1967. Bevilligede legatportioner vil gennem Bikubens Forvaltningsafdeling blive fremsendt i første halvdel af januar måned 1968.

Legatets formål er at yde støtte til ordenssamfund, stiftelser og institutioner henhørende under den katolske kirke i Danmark til fremme af den katolske kirkes arbejde her i landet.

I henhold til legatfundatsens § 7 skal ansøgninger om støtte fra legatet indsendes til legatbestyrelsen »med udførligt motiveret angivelse af det eller de bestemte formål, hvortil støtte søges, og legatbestyrelsen har pligt til at påse, at eventuelle bevillinger fra legatet anvendes til de angivne formål, ligesom legatbestyrelsen normalt bør kræve specificeret regnskab for bevilligede beløbs rette anvendelse indsendt inden en vis frist og forbeholde sig krav om tilbagebetaling, såfremt tilfredsstillende regnskab ikke rettidigt indsendes og såfremt bevilligede beløb ikke anvendes efter deres formål indenfor en efter bestyrelsens skøn rimelig og passende tid.«

Ansøgninger må være legatbestyrelsen i hænde senest den 1. november 1967. Legatets adresse er: Direktør Poul Hjorth, Bakkedraget 32, Fredensborg.

AC: rusfest

Lørdag den 16. september kl. 20. Rusmodtagelse i Klostergangen, Jagtvej 183 B. Rustaler: læge Else Minna Lauritsen. Der vil blive serveret fyldte pandekager, punch og kaffe. Tilmelding senest den 13. september til stud. med. Anton Dorph-Petersen, Bækkeskovvej 7, Brønshøj. Telefon 74 59 23. Pris 15 kr.

Russerne har GRATIS adgang. Festeren er for både unge og gamle.

AC, Jylland

Torsdag den 14. september kl. 20, møde for studerende hos Assumpti-onsøstrene, Årslev Højgård, Brand. Pater B. Kiel S.J. taler om »tro«.

Udnævnelse

For tidsrummet for biskop Hans L. Martensens bortrejse til bispesynoden

i Rom (dvs. fra den 28. september og fremefter) udnævnes pastor *Georg Bertling* til biskoppens personlige stedfortræder med status som generalvikar ad hoc. Pastor G. Bertling skal være behjælpelig ved løsningen af de opgaver, biskoppen normalt selv tager sig af, når han er hjemme. Hans adresse vil fra onsdag den 20. september være Laurids Bings Allé 16, København F.

Det forudses, at *Liturgikommissionen* vil ændre struktur omkring efteråret 1968. Indtil da udnævnes *p. Irenæus Capellen* til formand for denne kommission. P. Georges Vian træder tilbage som formand, da han det kommende år opholder sig i Frankrig. På grund af øget arbejde efter udnævnelsen til sognepræst i Lyngby trækker pastor Ib Andersen sig tilbage fra Liturgikommissionen og ophører derved også med at være formand for dennes oversættelsesudvalg.

Redaktionelt

For at imødekomme læsernes ønske om en stadig mere omfattende og alsidig orientering har »Katolsk Ugeblad«s ansvarhavende redaktør med biskoppen af København og »Katolsk Ugeblad«s redaktionsudvalg drøftet en omlægning af det redaktionelle arbejde. Planen har vundet tilslutning hos nævnte instanser samt hos de medarbejdere, den i særlig grad kommer til at berøre. Stud. mag. *Bernard Eric Jensen* og dr. phil. *Heinrich Roos S.J.*, der har redigeret henholdsvis litteraturstoffet og skriftbetragtningen, arbejder i fremtiden som *specialredaktører* indenfor deres respektive stofområder. Samtidig indføres en kronik i bladet – den vil stort set komme i hvert andet nummer. Pastor *Kaare Osorio* har sagt ja til indbydelsen om at overtage posten som kronikredaktør. Pater *Jens Oluf Lund O.P.* arbejder som hidtil som redaktør af indenlandsstoffet.

Samtidig har pastor *Ib Andersen* på grund af sin udnævnelse til sognepræst og redaktør *Ejv. Bjørnkjær* på grund af forflyttelse måttet udtræde af redaktionsudvalget. De ledige pladser i udvalget vil snarest blive besat.

Polens primas,
kardinal Wyszyński.

Gunnel Vallquist- indtryk fra Polen

Da »Katolsk Ugeblad«s redaktør med familie engang i sommer stod opløst af varme på banegården i Praha og ventede på ekspressen til Wien, blev der givet et bevis på verdens lidenhed. For pludselig stod der en fornøjet smilende og aldeles nydelig svensk dame foran dem. Gunnel Vallquist! Hun var ved at gøre Østeuropa. Og om hendes indtryk har man kunnet læse i forskellige nordiske blade, bl. a. »Kristeligt Dagblad«. Den følgende vurdering af den katolske kirkes forhold i Polen er dog hentet fra det norske »Aftenposten«.

Gunnel Vallquist bemærker i Polen kun få spor af konciliet. Hun skriver:

På grund af censuren og vanskeligheder med tilladelse til at trykke bøger, er det bare en lille del af den vestlige, righoldige litteratur om konciliet, som er nået hertil (altså til Polen. Red.). Man har ikke engang kunnet udgive alle konciliets dokumenter – regimet ser heller ikke gerne, at reformkatolicismen udbreder sig i Polen. På dette punkt er de paradoksalt nok enige med biskopperne. Men vurderingen er den modsatte: Regimet mener, at reformkatolicismen er farligere for ateismen. Biskopperne, at reformerne er farlige for katolikkerne.

For det er dette, som er den dominerende motivering for den kirkepolitik, man er gået ind for. Den polske kirke er i belejringstilstand, og i den situation sætter man ikke ind med forandringer og reformer. Dertil: de moderne ideer, som breder sig i Vestens kirker, kan ikke assimileres på en sund måde, hvis ikke ordet er frit – forudsætningen for en åben dialog mellem progressiv og konservativ teologi. I Polen

savner man denne forudsætning: censuren tillader ingen fri meningsudveksling.

Heri ligger også en afgørende årsag til, at man så massivt slutter op – ikke blot biskopperne omkring primas'en, men også så godt som hele kirken omkring biskopperne. En åben kritik af hierarkiet kan kun mødes fra prædikestolene, og under slige omstændigheder ville det ikke være fair play at kritisere. Desuden ved man, at enhver kritik – ligesom enhver selvkritik – udnyttes af den anti-kirkelige propaganda. I denne situation er enhver katolik, som optræder med offentlig kritik, på forhånd stemplet som forræder. Det tvinger den lokale presse til en vis uærlighed og til en overdrevent apologetisk holdning, som pressens folk er de første til at beklage. Denne baggrund må man have in mente ved ethvert forsøg på en bedømmelse.

Det er dog et faktum – og det kan vel heller ikke være anderledes – at der findes meningsforskelle in-

Kommunistisk omsorg for økumenien

BONN – NC News Service

Et polsk kommunistblad anklager den katolske kirke i Polen for at være ligeglad med økumenien.

»Polityka« hedder bladet. Det rosar Vatikanet og Kirkernes Verdensråd for en økumenisk holdning, men hævder, at begrebet økumeni i Polen kun praktiseres, hvor den katolske kirke ikke er nærværende. Bladet hævder, at de polske biskopper gør det at være polsk ensbetydende med at være katolik. For den katolske kirke i Polen er den protestantiske kirke »tysk« og den ortodokse »russisk«, siger »Polityka«.

denfor episkopatet. For de mest kirkelig konservative biskopper står polsk katolicisme som en foregangs-katolicisme, som ikke har nogen reform behov, men tværtimod kan tjene som eksempel for kirkerne i Vest. Uden at gå så langt mener andre, at polakkerne i hvert fald foreløbig har den religion, de behøver, at det hele bevisligt fungerer, at folket på en enestående måde slutter op om kirken, og at reformer derfor ikke er nødvendige eller ønskværdige på dette stadium. Men der findes også dem, der mener, at en fornyelse er nødvendig, og at det er risikabelt at vente, og at en ny tid er begyndt – også i Polen.

Hvad den politiske side af sagen angår, opdeler Gunnel Vallquist biskopperne i tre kategorier. Der er dem, der mener, at det nuværende regime er Polen fremmed, og at man bare skal vente på bedre tider. Andre mener, at den nuværende generation marxister er smalsporede og intolerante, men at næste kuld muligvis vil arte sig bedre og være værdige til forhandlinger. For begge kategoriers vedkommende bliver det øjeblikkelige resultat det samme: man anser det for nyttesløst at forhandle med marxisterne. Det er vel årsagen til, at biskopperne ikke har villet gøre fælles sag med regimet i propagandaen mod tyveri, dårlig arbejdsmoral og alkoholisme – sociale sygdomme, som må bekymre både stat og kirke.

En tredje kategori anser det ikke for umuligt at gøre et forsøg på at skelne mellem relativt og absolut, mellem det som kan ofres, og det som er umisteligt. Men som sagt, uadtil står biskopperne som en enig front, hedder det i Gunnel Vallquists artikel.

Diskretion

- ikke nogen æressag

Det er i kirkebidragsyders egen interesse, at deres bidrag bliver kontrolleret

Et medlem af det danske baptist-samfund (statsanerkendt trossamfund) havde ved en forpligtelseserklæring i medfør af ligningslovens § 14 bundet sig til i en periode af ikke under 10 år at svare 10 pct. af sin skattepligtige indkomst til trossamfundet.

I 1963 indbetalte forstanderen kr. 2.600,- svarende til 10 pct. af den pågældendes indkomst for 1963/64. Indbetalingen fandt sted ved, at forstanderen afleverede sit bidrag i en lukket konvolut, således at ingen anden end trossamfundets regnskabsfører blev gjort bekendt med bidragets størrelse.

Da menigheden havde undladt at kontrollere, om beløbet var i overensstemmelse med den indgåede forpligtelseserklæring – man foretog således ingen kontrol med forstanderens beregning af bidraget – hvilket efter Landsskatterettens opfattelse er en forudsætning for, at der kan indrømmes noget skattefradrag – afsagde retten en kendelse, hvorefter den pågældende ikke kunne fradrage de omhandlede kr. 2.600,-, men alene kr. 265,- svarende til, hvad vedkommende skulle have betalt i kirkeskat, hvis han havde været medlem af folkekirken.

Da det for så vidt var uomtvisteligt, at de 2.600 kroner svarede til 10 pct. af forstanderens skattepligtige indkomst for det pågældende skatteår, og ligeledes uomtvisteligt, at beløbet rent faktisk var blevet betalt, vil man se, at landsskatterettens resultat alene er begrundet med de manglende kontrolforanstaltninger.

Rent umiddelbart kan afgørelsen synes ret så streng. På den anden

side må man indrømme, at der netop i forbindelse med bidrag i medfør af forpligtelseserklæringer kan være en vis risiko for tvivlsomme transaktioner, hvorfor det er nok så rimeligt, at der stilles ret strenge krav til den kontrol, der nødvendigvis må udøves af bidragsmodtageren (her trossamfundet). Hertil kommer, at kendelsen er på linie med en tidligere landsskatteretskendelse fra 1961.

På baggrund af den nu afsagte landsskatteretskendelse er der imidlertid grund til at »råbe vagt i gear«.

Da der fra tiden forud for den nu etablerede kirkebidragsordning hvilende på ligningslovens § 8 A er etableret en del forpligtelseserklæringer, hvoraf en del formodes at være »placeret« rundt om i landets sogne, kan den afsagte landsskatteretskendelse give anledning til, at man fra forvaltningsrådenes og anden side gør sig klart, at bidragsydere i medfør af sådanne forpligtelseserklæringer kan bringes i en meget beklagelig situation, hvis man ikke tilgodeser de kontrolforanstaltninger, som kræves i forbindelse hermed.

Samtidig turde det ved kendelsen være fastslået, at bidragsydere i medfør af forpligtelseserklæringer må af finde sig med, at der indrømmes trediemand – her trossamfundets udøvende organer – en vis indsigt i de pågældendes skattepligtige stilling.

I modsætning til, hvad der i øvrigt bør gælde indenfor et hvilket som helst trossamfunds rækker, er diskretion ikke her nogen æressag.

Henrik Holm-Nielsen.

Tænk, at der engang har været ti-der, da man betragtede spørgsmålet om det største bud i loven som noget livsvigtigt. Sagkyndige fortæller os, at de skriftkloge på Jesu tid regnede med 613 love, som en retfærdig skulle kende og overholde. Det daglige liv var ordnet og kontrolleret af religiøse love indtil de mindste detaljer. Det »religiøse« liv var ikke en »sektor«, som holdtes strengt adskilt fra det »borgerlige«; denne unaturlige dualisme er en fejludvikling i den nyere tids kultur. Hos farisæerne og de skriftlærde førte det ivrige studium af loven til hidsige diskussioner, til partidannelse og til hovmod og foragt hos nogle af dem for den »uvidende« hob.

Det var da heller ikke blot af kærlighed til loven, at en lovkyndig henvendte sig til Jesus; men da han havde hørt, at Jesus havde »lukket munden på saddukæerne« med deres tåbelige diskussioner om de dødes opstandelse, ville han nu selv prøve heldet i en diskussion med Jesus. Mattæus antager, at han ville »stille en fælde« for Jesus, da han forelagde ham spørgsmålet: »Mester, hvilket bud i loven er det største?« Hos Markus, der giver os hele beretningen mere udførlig og i sammenhæng, bliver det ganske tydeligt, at Jesus svarer med en tekst, som han ved, at ingen from israelit vil være uenig med ham om: det såkaldte »schema« (ordet betyder »Hør« og er det første ord i den citerede tekst), fordi det hører til jødernes morgen- og aftenbøn – også i vore dage, hvad man kan overbevise sig om ved at slå op i en jødisk bønnebog! – og er lige så selvfølgelig kendt og brugt hos jøder som Fadervor blandt troende kristne. Schema er en trosbekendelse, en stærk og særpræget bekendelse til monoteismen og til Guds bud; ordlyden er taget fra 5. Mos. 6,4 og citeres i Jesu svar iflg. Markus 12,29: »Hør, Israel; Herren vor Gud, Herren er een. Og du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte, af hele din sjæl og af hele din styrke. Disse bud, som jeg pålægger dig i dag, skal du tage til dit hjerte; og du skal indprente dine børn dem og tale om dem, både når du sidder i dit hus, og når du vandrer på vejen, både når du lægger dig, og når du står op; du skal binde dem som et tegn om din hånd, de skal være som et erindringsmærke på din pande, og du skal skrive dem på dørstolperne af dit hus og på dine porte«.

Jesus tilføjer: »Et andet bud er dette: Du skal elske din næste som

Nærgående spørgsmål

Skriftbetragtning
17. søndag efter pinse

dig selv. (3. Mos. 19,18). Noget andet bud større end disse gives ikke«. Jesu svar finder anerkendelse hos den skriftkloge, som siger: »Rigtigt, mester, sandt er, hvad du sagde, at Han er een, og at der ikke er nogen anden end Ham. Og at elske Ham af hele sit hjerte og af hele sin forstand og af hele sin styrke og at elske sin næste som sig selv, det er bedre end alle brændofre og slagteofre« (jfr. 1. Sam. 15,22).

Hos Lukas 10,25 ff. er det Jesus, der er eksaminator, og den skriftkloge den, som bliver adspurgt; også der falder svaret prompte, og bedømmelsen ligeså. Det er betagende at se, hvor enige Jesus og den jødiske skriftlærde er med hensyn til, hvad der er det dybeste og vigtigste i menneskelivet. Hvad ville der ske, hvis et eller andet institut ville foretage en »opinionsundersøgelse« blandt hverdagslivets kristne angående den første og største lov i deres liv? Ville det kristne folk i vore dage være lige glødende enigt med sin Mester og Frelser som den skriftlærde i evangeliet?

At denne mand var enig med Jesus, betyder dog ikke, at de skriftkloge var indbyrdes enige om dette spørgsmål. De forskellige skoler sammenfattede »loven« i forskellige sætninger, accenten lå ikke altid på de

samme punkter; for os vil det være af afgørende betydning, at Jesus og med ham den ældste kristne tradition har foretrukket den i evangeliet anførte enhed af budet om kærligheden til Gud (5. Mos. 6,4) og til næsten (3. Mos. 19,18) med deres indbyrdes rangfølge og gensidige afhængighed.

Lå disse to bud, som i grunden er et eneste, fordi deres overholdelse virkes af den ene Guds Ånd, »hviler hele loven og profeterne« og ikke mindre hele Kristi efterfølgelse, indbegrebet af vort kristenliv. Er det ikke frygteligt, at kærlighedens lov er den, som dårligst overholdes og som er mest hjemløs i denne verden? Vi har sat det mest guddommelige, den menneskevordne Guds Søn har bragt os, og som han som intet andet har forkyndt os med hele sit rige hjertes lidenskab og inderlighed, i pleje hos hjælpeorganisationer og socialkontorer.

»Du er ikke langt fra Guds rige« sagde Jesus til den skriftkloge, der så varmt og begejstret havde bekendt sig til den samme opfattelse af hovedbudet som han selv. Vil han sige det samme om os?

I evangeliets 2. del er det Jesus, som stiller det afgørende spørgsmål til de forsamlede farisæere: Spørgsmålet om Messias, som siden

Jesu indtog i Jerusalem, der i hele sammenhængen forudsættes at have fundet sted, er blevet særlig aktuelt. Jesus tager sit udgangspunkt i den 110. salme, som er almindelig anerkendt som messiansk: Hvordan kan Messias, som efter alles mening er »Dávids Søn« tillige være Davids »Herre«? Det er det for os kristne så afgørende i oldkirkens kirkemøder så lidenskabeligt diskuterede og så i vore dage igen stillede spørgsmål om foreningen af det menneskelige og guddommelige liv i Kristus.

Her drejer spørgsmålet sig om en salmetekst; en anden gang stillede Jesus et lignende spørgsmål om sin person. Svarene var mangfoldige, men Peter gav det forløsende svar – som »Faderen i himlen«, ikke menneskeforstand havde indgivet ham. Svaret var ikke teologens og skriftfortolkerens, men det troende og elskende hjertes styrke og levende viden om Kristus. Det er kun ved denne levende Petrus-tro, vort kristenlivs klippe står fast midt i meningernes bølgespil: »Jeg ved, hvem jeg har sat min lid til,« siger vi med Paulus (2. Tim. 1,12).

Kun når vi holder fast ved, at Han er Faderens Søn, der for os mennesker og for vor frelses skyld er blevet en af os, kan vi i ham og gennem ham elske Herren vor Gud af hele vort hjerte, af hele vor sjæl og af hele vort sind.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 10.: 17. søndag efter pinse (grøn, s. 714).

MANDAG den 11.: Søndagens messe (grøn, s. 714). – *Eller*: Protus og Hyacinthus, martyrer (rød, s. 1073).

TIRSDAG den 12.: Marias navn (hvid, s. 1074).

ONSDAG den 13.: Søndagens messe (grøn, s. 1074).

TORSDAG den 14.: Korsets ophøjelse (rød, s. 1074).

FREDAG den 15.: Marias syv smerter (hvid, s. 1077).

LØRDAG den 16.: Cornelius og Cyprian, martyrer (rød, s. 1078).

SØNDAG den 17.: 18. søndag efter pinse (grøn, s. 734).

Skt. Dominikus' Orden's lægmandsgruppe holder møde søndag den 10. september kl. 9,30 i Ordrup. Pater V. Duclos O.P. indleder om årets studieemne: »Kirken i verden af i dag«.

»Tænk, at alt det kan ligge der...«

Lørdag morgen den 22. juli kørte 2 busser ud af det hede og støvede Barcelona på vej mod klostret Montserrat. I dem sad 70–80 præster, der havde deltaget i »Samtale mellem europæiske sogne«; samtalen var nu slut efter 3 meget optagne og anstrengende dage, medens varmen sivede ind ad skodderne. 40 af præsterne skulle koncelebrere, rundt regnet 3 fra hvert land, i den berømte klosterkirke. Vi så frem til dette besøg, og i al fald så jeg frem til at kunne være med til en værdig og velforberedt messe, når nu endelig så mange præster mødtes så mange steder fra. Denne mulighed var mærkeligt nok ikke blevet udnyttet på passende måde i Barcelona.

Vi længtes mod bjergene, der snart tegnede sig i deres grå, buttede ejendommelighed, og til de 1000 m's højde – så kunne man da ånde! Endnu et sving med ledsagende advarsels-trut; så kørte vi ind i komplekset, der imponerer ved sin størrelse, ved sin smagfuldhed og den forbilledlige vedligeholdelse (ak! Barcelona) og dertil ved sin placering ind i en kæmpespalte. Tænk, at alt det kan ligge der: Basilica med forgård, kloster, herberger og de nødvendige spisesteder og forretninger. Og så er der endog ret store torve imellem. Endnu anede man ikke, at der mellem kloster og bjergvæg lå en klosterhave, der endte i et svimlende højt udsigtspunkt ud over hele dalen dybt nede. Vi kunne heller ikke ane, at der lå beplantede klostergårde af forskellig størrelse og form alt efter den plads, som bygninger og bjerg levned.

Vi var kommet i god tid, så jeg kunne aflægge et første besøg i den store abbedikirke, der er utrolig dunkel ligesom domkirken i Barcelona. Folk strømmede til, og mange gik ad en særlig trappe bag absiden op til Vor Frue af Montserrats statue. Jeg fulgte strømmen og bemærkede spaniernes værdige holdning. Dette var ikke en seværdighed, men et valfartssted. På vejen op lå et rum med montre med prægtige messehagler og andre votivgaver, men der stod et diskret opslag: »Undgå bemærkninger af turistmæssig karakter«!

Dybt betaget ydede også jeg Vor Frue på Montserrat min beskedne hyldest. Måtte vi danske katolikker, når vi hylder Vor Frue på Åsebakken, have den samme holdning som alle disse spaniere, eller kastilianere burde jeg vel sige! Montserrat er Kastiliens åndelige højborg.

Det var snart tid at møde i sakristiet, hvor enkle messehagler af

MONSIGNORE KJELD GEERTZ-HANSEN:

FRA MONTSERRAT TIL HEMPELS KULTURCENTRUM

romansk, klokkeformet snit hang i rad og række; farven var hvid, for det var den hellige Maria Magdalenas dag; 40 til os udvalgte og 40 til koncelebrerende munke. Dertil kom munke i alba og stola og munke i klædt kordragt, fordi de havde læst eller skulle læse en af dagens talrige messer for stadig nye pilgrimsskarer.

Medens iklædningen foregik, kunne man fra kirken høre en munk øve menigheden i den gregorianske missa XVIII for ved denne lejlighed måtte messen jo være på latin; det vil den stedse være ved slige lejligheder. Ellers var messerne på kastiliansk, fortalte man mig.

Til sidst ankom stedets biskop, biskoppen af Vic, en ganske lille mand med skarpe, asketiske træk. Han var til alles tilfredshed kastilianer. Da han var iklædt fuldt skrud med stav og lav, romansk mitra, velsignede han røgelsen, og den imponerende procession satte sig igang. Her var der sandelig ikke noget puritansk, ufestligt. Det må tilføjes, at Montserrat har ligget i spidsen for den liturgiske fornyelse!

Af et gammelt fotografi kunne jeg se, at altret havde været overbygget med et ciborium, der nu var fjernet. Det enkle prægtige alter med en i kæder anbragt baldakin over stod nu midt i højkoret. Korstolene stod langs absident runding i flere etager, der er jo 110 munke, og i bunden af absis stod abbedstolen, hvor biskoppen tog plads efter trinbøn og incens. Alle præsterne tog plads i korstolene, der blev tæt besat.

Det blev til en messe med fuld, pontifical liturgi med stadig anvendelse af mitra, stav og røgelse – dog fornuftigvis forenklet efter de idag gældende regler. Fra to amboner blev henholdsvis epistel og evangelium læst; den dag først på latin, så på kastiliansk. Prædikenen og »De troendes bøn« var på latin, stadig af hensyn til de fremmede; ordene var da også rettet til os, men det er svært at forstå latin med kastiliansk accent!

Ved offertoriet bemærkede jeg, at de alterbrød, der på store skåle blev bragt op til altret, var gyldne, flade brød med »riller« i, så de let kunne brydes; de var bestemt til præsteskabets. Til folk var der almindelige, hvide hostier, andet havde været uoverkommeligt; man slap for gullige hostier, der bare ser nussede ud. Så det blev en virkelig »brødets brydelse«, da biskoppen og de 4 diakoner delte koncelebranternes alterbrød. Allerede efter offertoriet havde de koncele-

brerende præster taget plads omkring altret i to store cirkler; det var en skov af arme, der strakte sig mod altret, da konsekrationsordene blev sunget! Dette var sandelig koncelebration! Tænk på vor Kirkes enhed, når dette kunne gennemføres og blive selvfølgelig for alle landes præster på få år!

Selve kommunionen blev nok det mest betagende øjeblik, vel især på grund af formatet. De fire diakoner måtte bringe alterbrødene hen til præsterne; da de havde kommuniceret, satte en stor bevægelse sig igang. Ved hver af altrets fire hjørner stillede en diakon sig op med en stor kalk, og så gik lige så mange rækker præster, såvel koncelebrerende som ikke-koncelebrerende op for at nyde deraf. Samtidig stillede biskoppen sig ved kommuniionsbænkens åbning sammen med en af præsterne med hvert sit ciborium, og så begyndte den store menigheds vandring op gennem kirken. Jeg beskuede denne vældige bevægelse for at få del i Herrens nadver, og jeg greb mig i at tænke: dette er ikke nymodens; sådan må det have set ud i Roms basilicaer i det 6. eller 7. århundrede.

Straks efter vor messe begyndte en ny messe; sådan var det den halve dag – og det var tilmed en hverdag!

Dagen efter var det søndag, og nu var jeg helt min egen herre. Nær luft-terminalen fandt jeg en kirke med St. Ferdinands navn, den konge af Kastilien, som St. Ansgars kirke har et billede af, bevaret fra et spansk gesandtskabskapel. Men kirken var smagløs: falsk klassicisme fra kvarterets byggeperiode i 90'erne. Nok om det! Der var messe hver time, åbenbart læst messe. Der kom mange, og menigheden bestod af alle aldre og begge køn. De ældre kvinder brugte flittigt viften i det varme rum; de unge ikke, de var også lettere klædt, barhovedede, nogle i lange sommerbenklæder, ganske som i København. Der var også kirkestole som hjemme, og alle tog plads uden en lyd. Skriftestolen var belejret. Messens tekster og bønner blev sagt af præst og menighed højt, tydeligt og i et værdigt tempo. Præstens bevægelser var rolige, tydelige. Selv om alt var på kastiliansk – Canon endnu undtaget – bestod messen af de kendte afsnit i den kendte rækkefølge, så der var ingen vanskelighed forbundet med at følge helt med. Jeg sagde blot ordene for mig selv på dansk. Alt afhænger af, at præsten følger det til enhver tid gældende ritual, og det gør man åbenbart i det ellers såre

selvstændige Barcelona. Jeg oplevede nøjagtig det samme i to andre kirker, hvor jeg kunne nå at overvære afslutningen på en messe i Santa Ana og begyndelsen på en messe i San Pablo del Campo. Disse to kirker var ældgamle, romanske kirker, mørke, kølige – de tykke mure, de få, små vinduer – og åbenbart udrenset for enhver senere smagløshed. De var såre ædle.

I St. Ferdinand hørte jeg tilmed prædikenen, som jeg kun forstod tre ord af, men det var åbenbart en kort, enkelt homeli holdt med behersket stemmeføring og ofte med et venligt smil på læben. Men det var jo også evangeliet om »farisæeren og tolderen«, så visse sandheder kunne nok bedst siges til menigheden, når præsten sagde dem med lidt lune.

Det var en dejlig formiddag! Men sang hørte jeg intetsteds.

Søndagen efter stod jeg ved det lange, ædle bord i direktør Hempels kulturcenter syd for Nykøbing Sj. og læste messe for danske landliggere. Hvordan læste jeg nu messe for dem?

Præcis som præsterne i Barcelona gjorde det for *deres* menigheder. Vi havde ganske vist offergang; det er der tradition for, og det er rimeligt, når man ikke kender altergæsternes tal og intet tabernakel har. Det er også en anbefalingsværdig skik, når kredsen er begrænset, for det forener spredte landliggere fra mange sogne og gør dem til en menighed. Men et lokalt – og fornuftigt – indskud af streng, liturgisk art vil aldrig kunne forvirre den tilrejsende.

Moralen: Er en dansk katolik fortrolig med sin hjemlige messe, med dens gang som med dens indhold, kan han stadig rejse ud i Europa og opleve: Una, Sancta, Catholica. Det er vi alle ansvarlige for, stedse må være tilfældet.

Kjeld Geertz-Hansen.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21. Første gang tirsdag den 10. oktober.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13. Telefon PALæ 2323.

Så fik vi endelig landsbypræsten at se

Med seksten års forsinkelse er Robert Bressons film over Georges Bernanos' roman »Le journal d'un curé de campagne« kommet til Danmark. Det var Ellen Niensens fortjeneste, at vi i 1944 fik en dansk oversættelse af bogen, der herhjemme blev udgivet under titelen »En katolsk præsts dagbog«. Det er Camera-biografens og Rex Films fortjeneste, at vi nu endelig får filmen at se. »En landsbypræsts dagbog« er dens danske titel – en direkte oversættelse fra det franske.

Bernanos og den nykatolske litteratur

Georges Bernanos, som døde i 1948, 60 år gammel, hører til den såkaldte litterære nykatholicismes bedste navne. Fra og med Leo XIII's pontifikat var troen jo nemlig begyndt at vende tilbage til litteraturen. Som Olaf Pedersen skriver i sit essay »Tilbage til kilderne« var kirken i 1880-1890 på vej op af den bølgedal, som den de sidste 100 år havde været nede i. Der kom atter katolske navne på den litterære himmel, Claudel, Jørgensen, Undset, Greene, Waugh, Mauriac bare for at tage nogle. I fællesskab var de med til at skabe det klima, der blev forudsætningen for det andet Vatikankoncil, selv om det måske kan være svært at se, når man tager nogle af dem enkeltvis. Flere af dem står for en meget traditionel katholicisme, men ikke desto mindre tilførte de alle litteraturen en ånd, som slet ikke var til at komme uden om.

Georges Bernanos er ikke – set fra et efterkoncilært synspunkt – den mest uproblematisk af de nykatolske forfattere. I sine samfundspolemiske skrifter kæmpede han for et kristent, uparlamentarisk monarki, men i en

roman som »En landsbypræsts dagbog« står han stærkt på evangeliets grund.

Bresson

Filminstruktøren Robert Bresson er langt om længe blevet et navn i Danmark. For kort tid siden viste dansk fjernsyn hans debutfilm »Syndens engle«, som han lavede med dominikanerpateren Bruckberger som manuskriptforfatter. Camerabiografen vovede at tage Bressons »Hvad med Balthazar« op, og den havde de stor glæde af ude på Sdr. Boulevard.

I landsbypræstens dagbog og filmen over den understreges slægtskabet mellem den unge sjælesørger, der tager sit kald dødsens alvorligt, lægen, som *kan* have begået selvmord og en fremmedlegionær. Til denne række af personer kan vi – selv om det måske lige i øjeblikket lyder blasfemisk, men enhver der har set »Balthazar« for dette stakkels væsen blev størstedelen af livet en

ANNONCE:

camera TELF. 21 55 77
STU-2008/2009 74-81

Kl. 17.00 - 19.10 - 21.15

thazar« ved, at det ikke er det – føje korsvej, det samme er tilfældet for landsbypræstens vedkommende.

Romanen og filmen

Bresson har udvist en loyalitet overfor romangrundlaget, som er enestående i filmhistorien, selv om vi dog straks erindrer os Pasolinis »Mattæusevangeliet«, der også meget trofast er for tildigtninger. Men ligesom Pasolinis Jesus trods alt bliver en anden Jesus end evangeliets – en Johannes Døberen som pater Drouzy skriver et sted – således er Bressons landsbypræst også en anden end bogens. I hvert fald er vort indtryk af de to personer forskelligt. Det kommer af, at Bresson i sin beskæring koncentrerer sig om *korsvejen* i den unge præsts liv, mens romanen har elementer, der muliggør andre veje end den strengt tragiske. Bogens præst afslører til forskel fra filmens en vis verdensmandsagtig iagttagelsessevne. Humor.

Dette er imidlertid et spørgsmål om at lægge tryk. Bresson er en af de filminstruktører i verden, der sidst vil springe over, hvor gærden er lavest og forenkler i betydningen forfladige. Hans psykologiske dybdeboring er af mindst lige så stor værdi som Bernanos'.

Rasmussen og Bazin

»I Frankrig har så individualistisk en instruktør som Robert Bresson gennem sine dybtgravende psykologiske »klima«-analyser i sine få, men dyrebare film opnået, hvad han ønskede, fordi han i hver scene både gennem billede og lyd dykkede ned under overfladeindholdet, til »alt« var »afsløret«, og fordi han på samme tid var i stand til gennem det isolerede enkelttilfælde at nå frem

Bernanos' og Bressons "En landsbypræsts dagbog" opføres på "Camera" i København. Her er lidt forhåndsviden

Den ulykkelige læge og den unge præst.

mod det almene i situationen, hvorved han skabte en æstetisk og psykologisk forbindelse mellem filmens individer og »alle mennesker,« skriver Bjørn Rasmussen i »Film i Tiden«.

Lad os også se på, hvad en af Bressons egne landsmænd, den store franske filmkritiker og filmteoretiker André Bazin, har at sige om filmen:

»Når »En landsbypræsts dagbog« med næsten følelig klarhed virker som et mesterværk og bevæger såvel »kritikeren« som mangen en forudsætningsløs tilskuer, er det først og fremmest, fordi den henvender sig til følsomheden, selvsagt til den rent åndelige følsomhed i dens ædleste form, men i sidste ende dog i langt højere grad til hjertet end til forstanden.«

Korsvejen

Det er også Bazin, som henleder opmærksomheden på ligheden mellem denne film og *korsvejen*:

»Filmens sande struktur er ikke tragediens, men passionsspillet eller endnu bedre: korsvejsandagtens. Hver sekvens er en station. Fuld forståelse heraf får vi under samtalen i skuret mellem de to præster, da Am-

bricourt-præsten (hovedpersonen) bliver sig sin religiøse forkærlighed for Oliebjerget bevidst: »Er det ikke tilstrækkeligt, at Frelseren i sin nåde gennem min gamle lærer har ladet mig forstå, at intet vil kunne fjerne mig fra det sted, som jeg har valgt mig for al evighed, at jeg er grebet af den hellige dødsangst?«

Døden er ikke den uundgåelige katastrofe efter dødsangsten, kun dødsangstens ophør, og forløsningen. Efter dette ved vi, til hvilket ophøjet mønster, til hvilken ophøjet rytme, præstens lidelser og handlinger svarer. De er symboler for hans dødsangst.«

Kristi liv og landsbypræstens

Det hedder videre i André Bazins essay om Robert Bressons »En landsbypræsts dagbog«:

»Det kan måske være nyttigt at henlede opmærksomheden på de analogier med Kristi liv, som findes i stor mængde i filmens afsluttende del.«

Bazin peger således på to natlige besvimelsesanfald, faldet i sølet, opkastningerne af vin og blod (lidelseshistoriens blod, eddikesvampen og spytsudlingen!). Endvidere: Veronikas svededug, Seraphitas klud; og

endelig døden i kvistværelse, et paradisk Golgata, hvor den gode og den onde røver ikke mangler. »Da Bresson såvel som Bernanos vogtede sig for symbolske hentydninger, er ingen af de situationer, som ellers tydeligt nok viser tilbage til evangeliet, kommet med på grund af deres lighed med evangeliske situationer... deres lighed med situationer i evangeliet er en biting.« skriver Bazin, der gør opmærksom på at situationerne alle har deres egen betydning i *den* menneskelige historie, der fortælles.

Historien om den unge præst, der vil ofre sig for sit sogn, men ikke accepteres. Der i sin redelighed møder misforståelse, og selv af sine overordnede kun får et modvilligt: Vi må *indrømme*, at De ikke er nogen dårlig præst. Som kun forstås af de udstødte, hvorimod børnene holder ham for nar. Og dog udånder med et »Alt er nåde«.

Historien kan ses for sin egen skyld, men det gør ikke noget, at man er belastet med lidt forhåndsviden, når man går ind og ser den. Derfor denne aperitif, som ikke er nogen anmeldelse. En sådan følger senere.

HK

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansgars
Klinik

R. Schulik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08

*Kaffe - The - Cacao***Viggo Høgsgaard**

Landsretssagfører
Studiestræde 15, København
Minerva 6761
Kontortid 9-16 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
out. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.
J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres
Vesterbrogade 69
Tlf. Eva 5932 fra kl. 10-16
Tirsdag og fredag kl. 10-18

**HUSK AT FORNY
DERES ABONNEMENT**

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt
stearinlys og vokslys
af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER
København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

**JOHS. MARCKERS
BOGHANDEL**

AABOULEVARD 19
KØBENHAVN V.
TELF. *35 83 53

Pave Paul VI's
sidste rundskrivelse

**OM FOLKENES
FREMSKRIDT**

Populorum progressio

Kr. 6,00

 SANKT ANSGARS BOGHANDEL
BREDEGADE 67 · KØBENHAVN · PALÆ 4772

Kaj F. Fjording*Murermester*

Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordруп 5722 og 6850.

Banegårdens Restaurant*Fritz Kapper***Odense H.****Benzon's**

Begravelsesforretning
Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

**MARIUS
MP
ETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

KBK

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Hele landet taler om Katolsk Ugeblad

”Hele landet taler om Katolsk Ugeblad”

Fredelig sameksistens

Denne meget opmuntrende oplysning står at læse på titelbladet af »Katolsk Ugeblad« nr. 31–32, 11. august. Altså har franciskanerpater Johannes Jong ikke ret, når han i sin artikel »Et konstruktivt bidrag?« (KU nr. 29–30, 28. juli) kommer med det ret pessimistiske argument imod »hensyn til bladets læsere og ansvarsfølelse over for landets øvrige befolkning –«: »Hvor mange af den sidste gruppe læser KU?«

Det er der altså heldigvis mange, der gør! Og vi tør derfor håbe, at pater Jong også er for pessimistisk, når han mener: »Hvad angår politisk konfliktstof, bringer både aviser, radio og fjernsyn så meget, at Ugebladets stillingtagen hverken gør fra eller til.«

Det kunne være meget fristende at gennemgå pater Jongs artikel lige så minutiøst, som han gennemgår det, han kalder »Opinionsundersøgelsens Lede-Tekst«. Det skal jeg dog afholde mig fra – der skal jo andet stof i dette nummer af KU end denne artikel! Men et par af pater Jongs udtalelser må kommenteres. »Er man bekymret på egne vegne...« (over KU's redaktionelle linje) »kan man jo afbestille bladet.« Denne løsning er lige så dårlig, som den er enkel! Er man misfornøjet med en forening, melder man sig heller ikke ud – nej, man går ind i bestyrelsen for at prøve at ændre det, man er utilfreds med! Og man opsigter ikke sit abonnement på KU trods misfornøjelse med visse ting, hvis man føler sig ansvarlig for vort katolske fællesskab og betragter KU som værende af vital betydning for dette fællesskab.

Endelig spørger P. Jong: »Hvem skal ud: Jens Oluf Lund, Helge Kristensen?« etc. Dertil kan jeg selvfølgelig kun svare for egen regning: Havde protestskrivelsen været rettet imod en bestemt person (eller flere), havde jeg ikke været blandt underskriverne. Jeg kæmper for noget *principielt*, nemlig KU som et organ, der *objektivt* bringer *alt* stof af interesse, religiøst og politisk, men (og især!) som giver *alle* (uanset om deres meninger falder sammen med re-

daktionens eller ikke) *ligestilling* m. h. t. at få deres meninger frem. Altså inden forskelsbehandling, hverken hvad ventetid ved offentliggørelsen af artikler eller deres placering angår. Hvis den nuværende redaktion vil overholde disse spilleregler, må den gerne blive siddende for mig!

Det, det skorter på for øjeblikket, er loyalitet. Dette bekræftes til fulde bl. a. af H.K.'s svar til Thyge Clausen (KU nr. 29–30), hvori underskriverne af protestnoten betegnes som »aktionens vise mødre og fædre«. Hvorfor dog denne ironi i omtalen af medkatolikker, som i dyb alvor og ansvarsbevidsthed har foretaget det alvorlige skridt, som denne aktion er? Og når Tage Elmholt kan komme med de kommentarer i »Aarhus Stiftstidende«, som refereres i KU nr. 31–32, må grundlaget for dem også søges i den omtale, KU har givet protestnoten og dens underskriverne.

Nr. 31–32 af KU bringer også en liste over navnene på protestskrivelsens »anbefalere«. (Hvorfor dog altid denne lyst til i vor lille menighed, hvor alle kender alle, at offentliggøre navne? Jfr. fastekampagnen.) Ved første øjekast forekommer gåseøjnene malplaceret, atter et tegn på ironi fra redaktionens side. Men hvis ordet: *anbefalere* skal anvendes, er gåseøjnene absolut nødvendige. Underskriverne siger deres mening i en alvorlig sag. At andre, der eventuelt stiltiende er af samme mening, kan få lejlighed til at slutte sig til, kan der dog ikke være noget at sige til.

Efter min opfattelse går protestskrivelsen ud på at få realiseret: »Friedhed for Loke såvel som for Thor.«

Jutta Neergaard.

SVAR: For ikke at gøre redaktørhalen længere end indlægget skal jeg nøjes med at bemærke, at jeg ikke bruger »gåseøjne« – anførselstegn – i den hensigt at diskriminere. Ordet »anbefaler« er selvkomponeret, derfor anførselstegnene. Og så har jeg ingen ambitioner i retning af at være ironisk. Kun spøgefuld.

HK.

Nybo Rasmussen »truer« i slutningen af sin artikel i Katolsk Ugeblad nr. 33–34 med, »at hvis et væsentligt redaktionelt linie- og/eller personskifte ikke finder sted, vil man blandt danske katolikker inden længe se grundlæggelsen af et nyt blad«, altså et blad med den linie, som de protesterende ønsker.

Hvorfor er dette en »trussel« og ikke en alvorlig realitet?

Efter stridens heftighed at dømme vil der næppe være mulighed for, at eet KU kan tilfredsstille alle, heller ikke efter et evt. redaktionsskifte.

Mon ikke tiden er inde til *to* blade? – For mig at se er dette den eneste mulighed for at opnå en fredelig sameksistens, som er nødvendig for vor åndelige trivsel.

De stridende parter burde gøre sig klart, hvor mange i og uden for kirken der i dybeste forstand og med fuld grund forarges.

Inger Petersen.

SVAR: Det sidste afsnit i ovenstående brev udtrykker tanker, som deles af store dele af læserne. Vi afslutter derfor diskussionen, idet vi håber, at synspunkterne er blevet sådan repræsenteret, at læserne kan danne sig et selvstændigt og retfærdigt billede.

Red.

Et stille suk

Hvorfor blev det et enten – eller: kødløs dag eller anden bod. Nu bliver resultatet jo kun, at flertallet af familiemedlemmerne synes, at da abstinensen er så let at huske for dem, beholdes den, og man kører videre med en husmoderbodsdag og intet andet; for det er da ikke en bod at spise en veltillavet fiskeret, men hvad med altid at have egnet pålæg i huset fredag morgen?

Det var et lille suk til bispekonferencens bestemmelse – der har manglet en rådgivende husmor, men det er måske også et emne, der bliver taget op ved synoden.

B. Hoyos.

De sydlige øer

Im. Nielsen

Snedkermester

Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester

Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering

Søndergade 2.
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Tlf. 85 01 32

Autoriseret elektro installatør

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes

Reberbansgade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Chr. Hjorth

Frukt og grønt

Østerbro 64, Aalborg
Telefon 3 46 72

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2,
Aalborg. Tlf. 13 14 44

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen

for Lyngby og Omegn

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefy

Centralvarme

Brændselsolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389

Vanløse

Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester

Rantzausgade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester

Hyldegaardsvvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK ½

☆

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Støt vore annoncører

Om at læse Bibelen

Der er mange forskellige måder at læse Bibelen på; Paulus læste den ikke på samme måde som Augustin, selv om de begge to hørte Guds ord i Skriften.

Elsebet Kieler elsker i sine foredrag på vinterskolen og ved andre lejligheder at åbne troens bog og genfortælle dele af den. I to små hæfter om Patriarken Jakob og Kong David giver hun eksempler på sin kateketiske måde at læse Bibelen på.

Da en anmeldelse må give en orientering for den eventuelle køber og læser, vil jeg her kort karakterisere hendes måde at læse Bibelen på, således, at læseren stiller de rigtige forventninger. E. Kieler læser ud fra nutidige trosopfattelser, således at Gud taler direkte og umiddelbart til os nulevende mennesker, uden at hun gør sig alt for mange bekymringer om de vanskeligheder, man kan støde på i disse ældgamle tekster. På mange steder kommer Bibelens budskab frem på en direkte og tiltalende måde, selv om man hist og her kan sætte et spørgsmålstegn ved et enkelt afsnit; hvad skal vi for eks. med Jakobs karakter og med forklaringen på, hvordan Gud taler til os, når vi sover?

Lad det være slået fast her, at den umiddelbare læsning af Bibelen er et fuldstændig lovligt foretagende. Dets værdi afhænger mest af, om genfortælleren eller kommentatoren selv er en begavet og fintfølelse læser. Når

disse betingelser er opfyldt – og det er de i dette tilfælde – kan denne måde at læse Bibelen på blive virkelig frugtbar.

Men lad det også være understreget, at denne måde ikke er den eneste mulige og frugtbare. Desværre har vi her i landet stadigvæk ikke nogen gode eksempler på en bibellæsning, der placerer disse gamle tekster helt i deres historiske kulturverden, der intet har at gøre med vor vesteuropæiske, og alligevel holder fast ved, at disse semitiske tekster alligevel er Guds ord til os og dermed afgørende for vort livs perspektiv. Selvfølgelig kan man sige, at man kan være ligeglad med, om der har været én, to eller tre Abrahamskikkelser i den israelitiske tradition, en med et nordøstsemitisk navn, en anden med et arabisk navn, og en tredje, der ligner en slags krigshelt fra Hebronområdet. Men Skriften kan nu alligevel blive til en særdeles fængslende læsning, når man ser, hvordan Guds ord til alle mennesker har overleveret sig til såre menneskelige »røverhistorier«. Guds ord i historien er noget højt besynderligt. For den kritiske og spørgende læser er denne sidste måde, uden at den uddarmer til noget, der slet ikke kommer os ved, den eneste måde, hvorpå han endnu kan beskæftige sig med Bibelen.

Det afhænger således fuldstændig af læserens holdning, om disse to hæfter kan blive til et frugtbart eller irriterende møde med troens bog.

Det ville nu være en fordel, om man holdt de forskellige berettigede måder at læse Bibelen på konsekvent adskilte. Og man kunne ønske sig, at det også var sket her. Selvfølgelig kan man tale om patriarkerne som historiske personer, men hvorfor skal den arkæologiske skole med Albright i spidsen spilles ud mod den litterær-analytiske med forskeren Martin Noth (Kellers navn kunne man i dette selskab godt have undværet)? Patriarkhistorierne er lidt mere udviklede, end at man kan løse problemerne med at erklære, at de er »historisk stof«. Hvad menes der med dette udtryk? Hvorfor ikke begynde med patriarkerne som troens fædre og Israels egen måde at tolke historien på?

For dem, der vil finde en direkte vej til visse spændende dele af Det gamle Testamente, kan jeg anbefale disse to hæfter, hvis det giver ham mod til at fortsætte ad denne direkte vej, det vil sige, til at tage troens bog i hånden.

hap.

Vigtigere

LIMA – KUB privat

Ærkebiskoppen af Lima, kardinal Juan Landazuri Ricketts, har udtalt, at det lige nu er vigtigere at bruge foreliggende midler til rejsning af et nyt socialcenter end til at bygge en basilika for den hellige Rosa af Lima.

Der er således foretaget en indsamling til fordel for ovennævnte kirkebyggeri, og man har fået et stort beløb ind. Ærkebiskoppen henviser imidlertid til pavens rundskrivelse »Om folkenes udvikling« og understreger, at det er bedre at vente med det pragtfulde nye kirkebyggeri til de sociale og næringspolitiske forhold i landet er forbedret.

Ugens tv og radio (10. - 16. sept.)

SØNDAG	10.00	p3	Søndags-Journalen.
	22.00	tv	Forfatter med kamera: Ulla Ryum.
MANDAG	20.30	p2	Vi og udviklingslandene. 6. Studiekreds.
	21.15	tv	Kontakt 67. Magasin om familie og samfund.
TIRSDAG	16.30	p1	Unge diskuterer tidens problemer.
	18.00	p2	Zig-Zag. Aktuelt ungdomsmagasin.
ONSDAG	21.30	tv	Horisont. Udenrigspolitisk magasin.
	21.45	p2	Vi og udviklingslandene. 7. Studiekreds.
			Knud Wissum diskuterer film, teater, plader og bøger med skoleungdommen.
TORS DAG	16.30	p1	TV-teatret spiller Kafka: Beretning for et akademi.
	20.30	tv	
FREDAG	19.00	p1	Unge lytter til klassisk.
	21.10	tv	Vinduet. Glimt fra kulturlivet.
LØRDAG	17.20	tv	Børn og voksne fra Hvide Sande. 2.
	17.45	tv	U-67. Aktuelt fra ungdomsredaktionen.

R.I.P.

FRODE PETERSEN

* 16-7-1901 – † 28-8-1967

K. Flarup.

Bed for hans sjæl.

Pige til babysitter

til 2 mdr. gl. pige samt til lettere rengøring i tiden 8-17,30, mandag-fredag, i lejlighed nær Østerport St. Evt. for pige der vil følge et aftenstudie, da eget værelse og kost kan indgå.

Billet mrk. S8 til bladets annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V.

Dagens citat

Gid Gud havde bevaret mig for mine venner – mine fjender klarede jeg selv.
Johannes.

Det lille interview:

– Hallo, det er dagbladet Information. – De er jo en af dem, der kræver ret til offentlig meningsstilkendegivelse og som –

- Jeg nægter at udtale mig.
- og som ønsker en radikal udskiftning af –
- Jeg nægter at udtale mig.
- hør, undskyld, men taler jeg ikke med herr vice-
- Jeg nægter at udtale mig.

Mellem formænd

Under aflæggelsen af formandsberetningen i Katolsk Formandsforbund udtalte formanden, at gode råd ikke altid er dyre. Det bedste, vi har, er faktisk det mest økonomiske, tilføjede Guldharald meget beskedent.

Sort humor

- Far, hvornår er vi færdige med den underskriftindsamling?
- Hold kæft, dreng, og skriv videre!

Af dagens debat

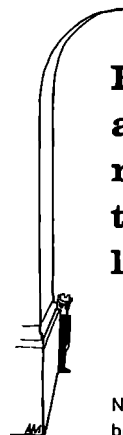
I en pressepolemik mellem den gamle redaktør, fader Nielsen, og overlærer Kalgan, gør sidstnævnte med styrke gældende, at aktionens formål aldeles ikke er ytringsfrihed eller en åben holdning. Det er tværtimod det modsatte, fastslår overlæreren, der samtidig benytter lejligheden til i forbifarten at ekskludere fader Nielsen.

– Jamen, der er da også lyspunkter! Har du slet ikke lagt mærke til, hvor mange af de gamle arvefjender, der nu endelig har fundet hinanden?

BAGSIDEN

VOR AGENT ROMAN

Hvem sank abonnements-tallet?

Nye læsere kan begynde her:

Vor helt, agent 093-dut, har skygget det røde postbud til Bredgade 69, 1. sal til højre. Det røde bud stønner under vægten af postsækkene fra Lyngby og Bogø.

Kap CXIV

– Hvem der? lød pater L's sprøde stemme bag redaktionens panserdør.

– Det 11. bud, smiskede den røde.

Ivrigt rev pater L døren op. Foran ham stod *det røde bud* med en skarpladt postsæk i hver næve. Forstod forstod pater L, at han var gået lige i fælden. Postsækkene eksploderede, og paterens udbrud blev kvalt i strømme af læserbreve. Det sidste, HK så, før han sprang ud af vinduet uden at give sig tid til at åbne det først, var L's smalle, aksetiske hånd, der endnu ragede op over lavinen af breve, knugende en rosenkrans.

HK landede i den åbne limousine, der holdt nedenfor i Bredgade.

– Hurtigt, råbte han til chaufføren, til lufthavnen!

Chaufføren sad ubevægelig.

– Hurtigt, skreg HK, maskinen til Canossa går om 7 minutter!

Chaufføren drejede langsomt hovedet. HK's blod frøs til is i hans årer. Det var ...

(Forts., Deo volente).

Ballade på Bogø

Bogø, den 1.-9.-67.

Kulturrevolutionens slagskygge falder tungt på den ellers så fredelige Bogø, der som følge af rødgardister-

– Jamen, der er da også lyspunkter! Har du slet ikke lagt mærke til, hvor mange af de gamle arvefjender, der nu endelig har fundet hinanden?

nes aktion efterhånden er blevet hensat i en tilstand af oprør. Bagsidens udsatte medarbejder undslap således kun med nød og næppe en yderst faretruende situation, hvor man ville tvinge ham til at synke det presse-etiske niveau, efter at det i forvejen var blevet filtreret gennem de tendentiøse spalter, der er blevet skudt ind mellem redaktør Elmholt og de kilder, hvoraf dansk presse øser sin viden om forholdene på Bogø.

Deres korrespondent slap med forskrækkelsen mod at fremsynge den fælleseklæring om visse liturgiske eksperimenter, som rituskongregationen og kommissionen til den liturgiske reforms gennemførelse offentliggjorde allerede i januar 1967 – på latin og baglæns, naturligvis, så alle kunne forstå det.

Fra vor protestredaktion

Bagsiden erfarer, at der i dybeste stilhed er blevet startet *en ny protestaktion*, der har til formål at lodde dybden og bredden i den kirkelige opinion. Aktionen er derfor en virkelig opinionsundersøgelse, selvom det erkendes, at den ikke ligefrem foregår i Gallop.

– Der er ingen tvivl om, at der er et behov for denne nye opinionsundersøgelse, udtaler vor hjemmelsmand, der ønsker at forblive anonym. Det må nu være slut med disse skæmmende redaktørhaler, et blad med en monopolstilling bør redigeres af haleløse redaktører, der er klar over, hvem, der betaler gildet, og hvorfor.

Grækenland
aktivt med
i økumenisk
arbejde

Er en
»familieferie«
kedelig?

Katolicismen
har ret - så
hvorfors
forandre den?

Kampen på
det gale plan

Hvad vil
Vinterskolen?

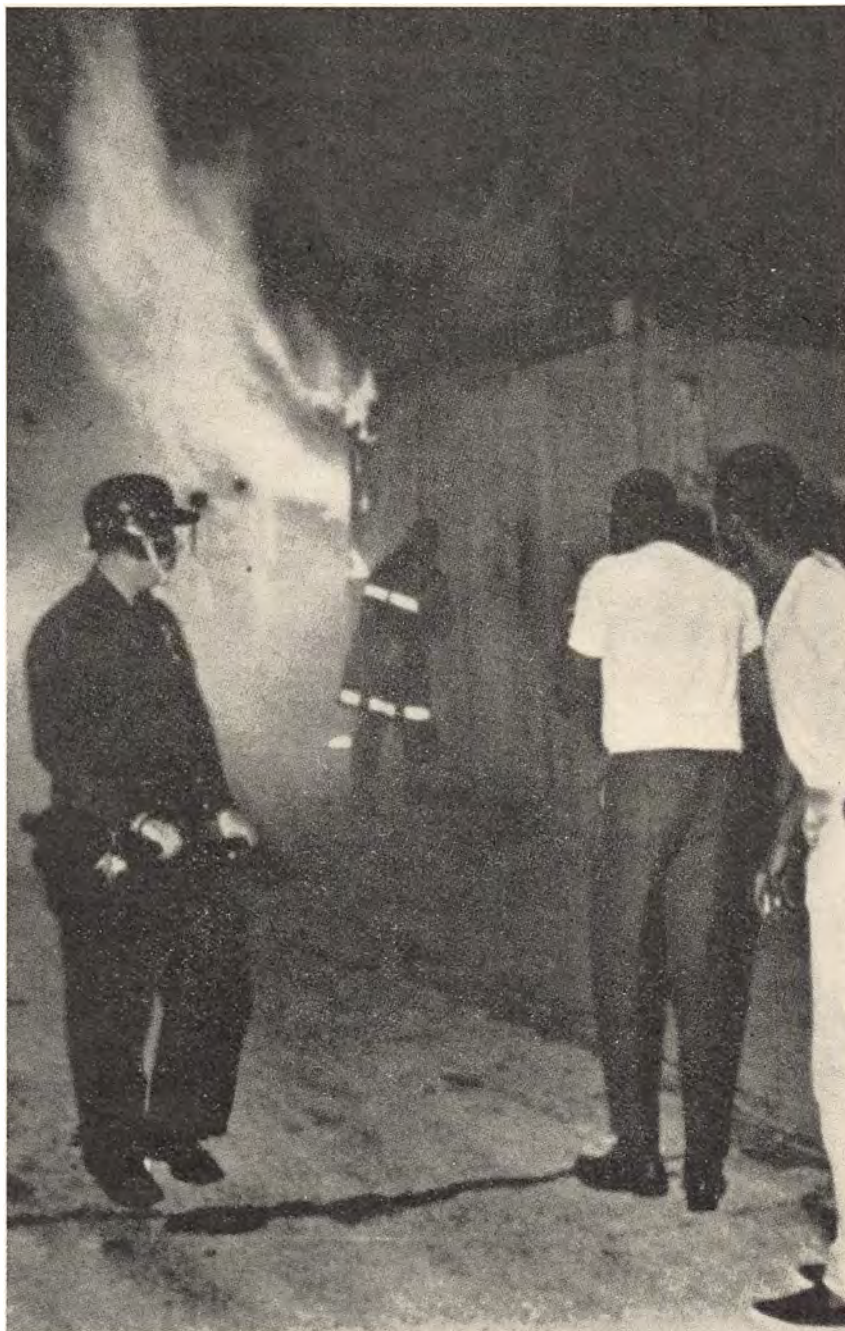
Gode dage
i Bistrup og
Brønshøj

---

katolsk ugeblad 37

15. SEPTEMBER 1967
115. ÅRGANG

I USA, Vietnam, Congo, Bolivia og andre steder står ordet »vold« i centrum. Uretfærdighed avler vold og vold mere vold. Dette problem belyses i filmen »Slaget om Alger«, der anmeldes inde i bladet. Billedet her er fra de voldsomme raceuroligheder i USA i sommer.

Katolsk ærkebiskop æresdoktor ved presbyteriansk universitet

GLASGOW – KIT

Ærkebiskop James D. Scanlan af Glasgow er for nylig sammen med den øverste for den skotske episkopale kirke, biskop Francis H. Moncreiff, blevet udnævnt til æresdoktor ved universitetet i Glasgow. Begivenheden betragtes som historisk, eftersom det er første gang siden reformationen, en katolsk teolog har fået tildelt et æresdoktorat af et presbyteriansk teologisk fakultet i Skotland. Såvel i katolske som i anglikanske kredse i Skotland bedømmer man dette land som et af de hårdeste i verden fra et økumenisk synspunkt, til trods for at den moderne økumeni utvivlsomt fødtes på verdensmissionskonferencen i Edinburgh i 1910.

Det kan for øvrigt nævnes, at en svensk luthersk teolog, professor i kirkehistorie og missionshistorie i Uppsala, biskop Bengt Sundkler samtidig blev udnævnt til teologisk æresdoktor ved universitetet i Aberdeen.

Kong Konstantin om økumeni

HERAKLION – KIT

Kirkernes Verdensråds centralkomité har i dagene 15.–26. august holdt møde på Kreta. Med »den kristne forkyndelse« som hovedtema har ca. 100 komitémedlemmer i tilslutning til rapporten fra forrige års »verdenskonference for kirke og samfund« i Genève behandlet forskellige spørgsmål om kirkens ansvar på det sociale, økonomiske og politiske område. Blandt de spørgsmål, der behandlede på mødet kan også nævnes den teologiske uddannelse og forholdet til den katolske kirke. Desuden drøftedes spørgsmålet om Jerusalems fremtidige skæbne – både de vesteuropæiske og de amerikanske medlemmer betragtede byens internationalisering som en mulig løsning – og forberedelsen af Kirkernes Verdensråds fjerde generalforsamling i Uppsala den 4.–20. juli 1968.

På mødet i Heraklion traf den nye generalsekretær, dr. Eugene Carson Blake for første gang efter sin tiltrædelse i fjor centralkomiteens medlemmer. Deltagerne i mødet blev ved åbningsgudstjenesten i domkirken i Heraklion budt velkommen af kong Konstantin, der udtrykte hå-

bet om, at Grækenland, som havde fået kristendommen overbragt af apostlen Paulus, aldrig måtte blive et bytte for ateismen. Kong Konstantin påpegede endvidere den græsk-ortodokse kirkes indsats ved grundlæggelsen af Kirkernes Verdensråd samt den økumeniske betydning af det nylig stedfundne møde mellem Paul VI og patriark Athenagoras.

Efter kong Konstantin talte ærkebiskop Hieronymus af Athen, som fremhævede, at økumenien, som for en snes år siden havde været forbeholdt eksperter, i dag er et anliggende, der angår almindelige kristne af alle konfessioner.

Som katolske observatører på mødet fungerede vicesekretæren ved sekretariatet for de kristnes enhed, dominikanerpater J. Hamer samt sekretær ved sekretariatets orientalske afdeling, pater P. Duprey.

Under mødet blev der fremlagt en redegørelse for, hvad der var sket inden for den fælles arbejdsgruppe, der for et par år siden blev oprettet mellem den katolske kirke og Kirkernes Verdensråd.

Patriark ser lyst på tingene - kardinal advarer mod overdreven optimisme

MADRID – NC News Service

Madrid-bladet »Ya« har gengivet et interview, som den polske journalist Julio Stroninovsky har haft med den ortodokse patriark Alexei af Moskva og hele Rusland. Det fremgår af artiklen, at patriarken ser lyst på fremtidsudsigterne for forholdet mellem den ortodokse og den katolske kirke, idet ortodokse og katolske kirkeledere nu fremhæver værdierne af blandede ægteskaber mellem troende fra de to kirkesamfund.

Kardinal Augustin Bea S.J. har i det spanske jesuiterblad »Razon y Fe« kommenteret patriarkens seneste udtalelser, som han finder særdeles positive. Dog advarer lederen af Sekretariatet for kristen Enhed mod overdreven optimisme, hvad ortodoks-katolsk forening angår, idet den ortodokse kirkes struktur er en hindring på vejen. Der er således mange uafhængige ortodokse kirker som ikke har nogen fælles autoritet.

Katolsk journalist- uddannelse samordnes

PARIS – KIT

Den katolske journalistuddannelse vil nu blive samordnet gennem oprettelsen af et internationalt forbund inden for rammerne af den internationale katolske presseunion (UCIP). Der er blevet nedsat en midlertidig ledelse, og professor Angel Benito, Pamplona, er udset til generalsekretær. Den nye organisations arbejdsprogram vil blive fastlagt i forbindelse med UCIP's 8. verdenskongres, som skal finde sted i Berlin i 1968.

Antallet af blandede ægteskaber steget

BENSHEIM – NC News Service

Antallet af blandede ægteskaber mellem protestanter og katolikker i Tyskland er steget de senere år, fremgår det af en rapport, som netop er udsendt af det protestantiske institut i Bensheim, Vesttyskland.

Tallene viser, at procenten af blandede ægteskaber i løbet af de sidste femten år er steget fra 20 til 23. Fra 1951 til 1962 var den årlige stigning 1 pct., men i 1963 – et år efter at det andet Vatikankoncil begyndte – var stigningen 7 pct., og den blev på det niveau de følgende år. Det forudsiges statistisk, at antallet af blandede ægteskaber vil stige – helt op til 30 pct.

Ekspertter udtaler, at rent protestantiske og rent katolske områder ikke længere eksisterer i det moderne Tyskland.

Der indgås betydeligt flere blandede ægteskaber på rådhuset end i kirkerne. Iagttagere er af den opfattelse, at den katolske kirkes regler med hensyn til blandede ægteskaber er årsag hertil og iøvrigt hindrer fremgang på det økumeniske område.

Kardinal Lorenz Jäger af Paderborn, der er medlem af Sekretariatet for kristen Enhed sagde fornylig i et radiointerview, at de tyske biskopper vil overveje spørgsmålet om de blandede ægteskaber og at sagen vil blive drøftet på bispemødet her i september.

Revision af den pavelige husholdning

VATIKANET – NC News Service

Pave Paul VI har nedsat en kommission, som skal udarbejde et forslag til en revision af den pavelige husholdning. Til pavehoffet knytter sig en lang række traditioner, hvoraf nogle stammer fra tiden før renæssancen, og der forestår kommissionen et hårdt arbejde med at trænge til bunds i det omfattende historiske materiale. Allerede fra begyndelsen af er man blevet sinket, idet et af kommissionens tre medlemmer, msgr. Pinna i forvejen er optaget med at føre dele af kuriereformen ud i livet.

Besøg af danske turisters ven

Don Aldo modtager pastor d'Auchamps rejseselskab i Armenzano.

Don Aldo Locci (fra Armenzano di Assisi og Sterpete di Foligno) har taget imod en indbydelse til at besøge os. Ialt har han beværtet 25 skandinaviske grupper fra vore Romrejser – nu vil han gerne besøge sine nordiske venner.

Don Aldo kommer den 22. september til Danmark og skal bo ved Johanneskirken (Vandtaarnsvej 5, Søborg, telefon 69 03 01, svarer bedst kl. 9,30–10,30). Vi indbyder til »una festa« i Johanneskirkens menigheds-sal søndag den 24. september kl. 18 – i tilslutning til 17-messen, som Don Aldo vil læse. Vi skal så spise sammen med ham – og prøve at gøre aftenen lige så hyggelig for ham, som han har gjort det for os. Da ikke

alle rejsekammeraterne abonnerer på Ugebladet, vil vi være glade for, om man vil gøre opmærksom på don Aldo's besøg.

Tilmelding og alle gode ideer modtages med taknemmelighed.

For pastor d'Auchamps Romrejser:

Elise Schwartz,
Østre Farimagsgade 18, Ø.
Telefon ØBro 4642 x.

Paul d'Auchamp,
Vandtaarnsvej 5, Søborg.

Telefon 69 03 01 (som ovenfor).

Desuden har msgr. Porisiensi indbudt Don Aldo til at prædike i St. Augustin, Jagtvej 183, hver søndag kl. 11, så længe han opholder sig her i landet.

Otto Krabbe, Poul Dam og Mogens Boserup i »Bifrost«

der lægger ud med stort og levende efterårsprogram

Bifrost's efterårsprogram er helliget problemerne omkring samfundslivet. Den 11. oktober kl. 19,30 taler forstander Otto Krabbe om »Fattigdom i Velfærdssamfundet«, folketingsmand, Poul Dam taler den 26. oktober om »Får rene sjæle snavsede hænder«, vor ledende udviklingslandseksperter, universitetslektor Mogens Boserup, taler om »De fattige lande: skyld eller ansvar?« ved et møde den 9. november kl. 19,30 i foredragssalen, Bispetorvet 1. Dette møde har vakt særlig stor interesse

hos de foreninger, Bifrost samarbejder med, og disse foreninger har derfor sagt ja til indbydelsen til at lade mødet finde sted som et fællesmøde. På grund af den forventede store mødedeltagelse har Bifrost henlagt dette fællesmøde til Bispetorvet, medens de andre møder finder sted i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvejen.

Mere indenlandsstof
på siderne 5, 9, 11, 13, 15

REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN
(ansvarhavende).

Specialredaktører:
Bernard Eric Jensen (litteratur),
Jens Oluf Lund (indenlandsstof),
Kaare Osorio (kronik) og
H. Roos (skriftbetragtning).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Redaktionsudvalg:
Henrik Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt, Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Katolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle 16, København F, telefon GO 4895. Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne incl. moms.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

Grækenland aktivt med i økumenisk arbejde

Hvad man end kan sige om regimet i Grækenland, må man indrømme, at man ved indsættelsen af den vidsynede Hieronymos til ærkebiskop af Athen har gjort et klogt forsøg på at løse en række brændende problemer, som alt for længe har trængt sig på. Fra katolsk side konstateres det, at patriarken af Konstantinopel, den ortodokse kirkes førstemand, nu også bakes op af Athen, hvor det gælder venskabelige forbindelser med Rom – og hvad der vel er mindst lige så vigtigt – i forsøget på at skabe større enhed i den ortodokse kirke. Imidlertid skal det ikke lægges grækerne til last, om det, der har ligget dem mest på sinde, har været forsøget på at udrede det meget store antal indviklede tråde, der har filtret sig ind i hinanden siden den græske kirke blev oprettet i 1833 som statskirke i det nylig grundlagte kongerige.

For en udenforstående udgør den græske kirke med dens indbyrdes modsætninger et kaotisk billede, og det er ofte meget svært at drage slutninger ud fra de erfaringer, man har gjort ved at beskæftige sig med de kirkelige forhold i andre lande. Her tænker vi først og fremmest på de kirkepolitiske og rent politiske spørgsmål, der i Grækenland er præget af en dårlig harmoni mellem kirke og stat, til trods for at det nationale og det kirkelige i gennemsnitsgrækerens bevidsthed hænger snævert sammen. Af en god medborger ventes det, at han har en ortodoks dåbsattest. Også teologisk og pastoralt er der store vanskeligheder. Gejstlighedens anseelse kunne godt trænge til at hæves. Kun 300 af 6000 græske sjælesørgere har afsluttede teologiske studier bag sig, og materialismen lader til at være mere fremherskende end det åndelige hos præsteskrabet, siger kendere af forholdene. Hertil kommer, at næsten ingen af fagteologerne blandt lægfolket ønsker at lade sig præstevie.

Et godt billede af de indviklede kirkepolitiske forhold udgør affæren for to år siden, da 36 af de 52 stemmeberettigede biskopper i den hellige synode under ledelse af biskoppen af Argolis, Chrysostomos, valgte 11 nye biskopper til nogle stifter, som ikke i årevis var blevet besat. Chrysostomos og Konstantinis i Methymne på Lesbos forflyttede sig selv til de rige bispesæder i Piræus og Serres, og næste dag sørgede de for efterfølgere i Argolis og på Lesbos. Ærkebiskop Chrysostomos stillede sig efter nogen tøven bag dem, trods det, at kirkeministeren havde tilkendegivet, at hele affæren var ulovlig. Andre biskopper bakkede staten op med den begrundelse, at de selvbestaldede forflyttelser også var imod kanonisk ret. Og de nyvalgte biskopper blev af gendarmer hindret adgang til deres domkirker og til at udøve deres embede i det hele taget. Chrysostomos i Piræus ville nu gøre forsøg på at skille kirken fra staten, men her stødte han på for stærk modstand på grund af den udbredte kærlighed til en national kristendom.

Ud af dette virvar af misforstået bysantianisme, tro på den nationale kirkes sendelse og rester af josefinistisk tankegang tog ærkebiskop Hieronymos det første befriende skridt, idet han som sit mål satte den græske kirkes finansielle uafhængighed af staten. Også en reformering af præstevæsenet står meget højt på hans program. Valget af Hieronymos anses for den vigtigste begivenhed i den ortodokse kirke siden valget af Athenagoras til økumenisk patriark af Konstantinopel. (Til trods for at militærregeringens indgreb i den kirkelige jurisdiktion faktisk er i strid med den ortodokse kirkeret, både hvad spørgsmålet om ærkebiskop Chrysostomos' afsættelse og den hellige synodes opløsning angår). Håber man, at der snart må ske en ændring i de politiske forhold i Grækenland, omfatter dette samtidig ønsket om, at det ikke må komme til at berøre det vigtige personskifte i den græske kirkes top. HK

Troede det var kedeligt

Status efter sommerbesøg
på Klitborg

Situation
fra Klitborg
i pater
W. Wuyts' streg.

Så er nogle af denne sommers arrangementer og manges ferie forbi – heriblandt også de såkaldte familieferier på Klitborg.

Den første juli stod jeg for at skulle på en sådan ferie uden før at have været det, og skal jeg være helt ærlig, så var min begejstring for at skulle holde ferie – »på kommando« – mildest talt ikke til stede. Jeg tror, jeg var bange for, at arrangementet, hvor velmenende det end måtte være, ville være kedeligt og – ja, altså for »højskoleagtigt«.

I dag er jeg direkte lykkelig, fordi jeg var med på den ferie, som jeg vil henregne til en af mine allerbedste, helt i klasse for sig. Det var ikke en driveferie, hvor man ligger og soler sig, indtil man simpelt hen ikke gider drive mere, mens opvartende ånder (hvem mon?) sørger for de materielle fornødenheder. Det var en passende blanding af virkeligt strandliv for hele familien ved en af Danmarks allerdejlige kyster og intens tankevirkning ved de daglige diskussioner over emner, som var lige så aktuelle, som vi selv gjorde dem – og det var ikke »småting«. Når dette er sagt, så skal det siges, at ferien slet ikke alligevel var blevet det, den blev, hvis ikke vi havde haft den daglige messe, hvor det urgamle, kristne fællesskab var helt nærværende.

Dette fællesskab kunne sættes som fællesnavn for hele ferien. Hver især kom vi – fra alle egne af landet – vidt forskellige mennesker med vidt forskellige livsvilkår – og gav vort bidrag til fællesskabet, som på sin egen lille måde var selve Kirken, Kirken i dag.

Dagene begyndte som sagt med messen, hvis liturgi var forenklet, således at alle hele tiden var enga-

geret i det, der foregik, og således at messeteksterne havde direkte tilknytning til dagens emner. Især vil selve kommuniionsfællesskabet og fornyelsen i brødets brydelse med virkeligt brød i stedet for de – undskyld, men – plastikagtige hostier være det, der har præget os mest, ja været tegnet for vor ferie – som vi aldrig glemmer – et tegn, en realitet, som vi igennem de 10 dage deroppe fik nyt håb om – og kraft til selv at medvirke til – at det dag for dag må præge det moderne menneske – os alle – i atomalderens hverdag.

Gennem de forskellige indledninger og de efterfølgende diskussioner, som kunne gå forrygende højt, blev det os mere og mere klart, at vi som »hele« mennesker, med begge ben i denne verden, skal tage del i dens liv, prøve at forstå, hvad der rører sig uden om os, ikke bare som en passiv gloromkranset tilskuere, men som aktiv deltager. Vi kan ikke forvente – og må ikke vente på, at andre skal løse dagens problemer – og så bare sidde og ryste på hovedet ad løsningerne; nej, VI er ansvarlige for disse løsninger, vi, der jo er frie mennesker. Hvem skulle have bedre muligheder for at løse problemerne end netop vi, der som kristne altid ved os elskede og derved ejer den egentlige frihed?

Vidunderlig – og dog så virkelighedsnær – var den verden, som blev rullet op for os, – og vidunderligt er det lys, som Helligånden har sendt ned over jorden ved koncilet. Det gik op for os, at vi jo alle er med i og en del af Kirken – jeg ville sige den sejrende kirke – ikke dermed at forstå, at Kirken bekriger nogen (det skulle da være vort eget lille forskræmte tvivlende jeg, som også bor i os).

I alt, hvad I gør, da gør det efter moden overvejelse, i nøje overensstemmelse med jeres samvittighed – men gør det! – således kan feriens »røde tråd« vel også udtrykkes.

– Undskyld, men jeg startede vist før med at beskrive, hvordan dagene forløb, og så greb deres indhold mig, og jeg kom væk fra emnet. Men efter at have bedt morgenbøn med børnene og selv været til messe (sammen med de børn, der ønskede det) gik vi til det dejlige morgenbord, for derefter, mens børnene var optaget af leg under betryggende ledelse, med friske kræfter at vandre ud til foredragspladsen – et eller andet sted ude i den dejlige sol, hvor dagens indleder derefter fremlagde sine synspunkter. Efter denne »forelæggelse« opløstes forsamlingen – nogle kunne nå at komme til stranden – inden middagsmaden serveredes, og så gik turen for alvor ned til de blå bølger og den hvide strand, hvor vi morede os sammen med vore børn, som vi nu havde lyst.

Ved 4-tiden var der eftermiddagsforfriskning til børnene hjemme i huset og udendørs kaffe til os, idet vi så samtidig startede på diskussionen om dagens emne, som nu havde bundfældet sig lidt. Ved 6-tiden blev diskussionen så brat standset, for vi skulle ind til aftensmaden, og børnene meldte sig jo også snart.

Efter aftensmaden, børnenes aftensbøn og isenglæggelse var der så atter tid til at være sammen til forskellig underholdning eller til fortsættelse af diskussionen alt efter, hvad vi nu kunne enes om – og det kunne vi.

Lidt før kl. 10 bad vi komplet, og dagen var officielt forbi.

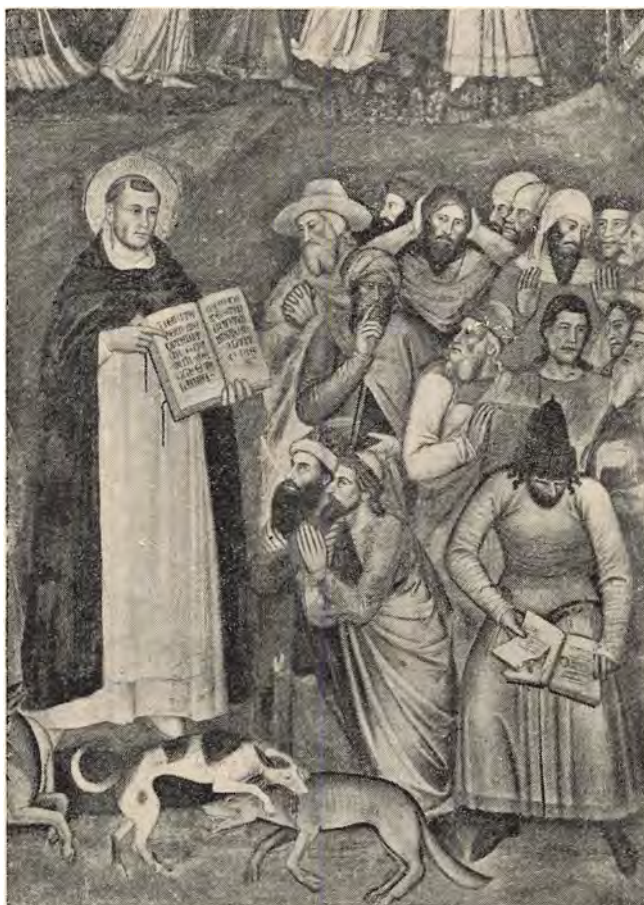
– Ja, det var nu vores ferie, men jeg har hørt andre tale om deres

Fortsættes side 13

KATOLICISMEN HAR RET - SÅ HVORFOR FORANDRE DEN?

Opsigtsvækkende artikel i amerikansk blad udtrykker tanker som vel er ukendte i Norden, men dog stadig ventileres i kirken

Udsnit af fresken »Den stridende og den triumferende kirke« i Santa Maria Novella i Firenze.

Katolicismen har ret – så hvorfor forandre den? Under denne titel har en amerikansk katolik, professor i filosofi og samfundsvidenskab ved universitetet i Dallas, skrevet en artikel i »Saturday Evening Post« (15.-7.-67), hvor han tager kraftig afstand fra de udglidninger og det forfald, han mener at kunne konstatere i den katolske kirke efter det andet Vatikankoncil. Indtil for få år siden, fremhæver forfatteren, virkede kirken stor og mægtig og ofte truende på dem som stod udenfor dens disciplin. For dens egne troende gav den indtryk af at der var stadig mere at vinde over dens modstandere. Dens autoritet stod for os som en lysende fakkell i en mørk verden, hvor religiøs tvivl og moralsk opløsning breder sig, og hvor materialisme og totalitær brutalitet hærger. Vi glædede os over, at endog jøder og protestanter begyndte at se hen til Rom som det eneste sikre bolværk mod ateisme og barbari.

Koncilet – en katastrofe

Men så faldt hele affæren – the whole business – sammen. I samme øjeblik som traditionstro katolikker ventede at fjenden ville overgive sig, åbnede vore egne forsvarere portene og indbød den sækulariserede verdens kræfter til at tage sæde i Guds helligdom. Det såkaldte andet Vatikankoncil viste sig i sit skød at bære et hemmeligt katolsk ønske om forening med verden. I dag er resultatet tydeligt for enhver: Den katolske kirke er blevet et Babelstårn, præget af forvirring og opløsning. Vi skammer os ikke for at holde vore fejlgreb og synder frem for hele verden. Der findes endog præster som i skrift og tale ophøjer Luther og erklærer, at den katolske kirke endelig er nået frem til at lade sig belære også af ham. Bedrøveligt er det også at se de evindelige økumeniske teslabberadser og kageselskaber med udveksling af banaliteter, som bare tjener til at dække over modsætningerne og svækker enhver overbevisning. Den nye liturgi på modersmålet er bare en dårlig efterligning af protestantiske bønemøder og mangler enhver værdighed. En sådan »folkelig« gudstjeneste tjener kun til at tilsløre at under messen bliver Kristus ofret på alteret. Forkæmperne for denne »nye kirke« beklager det, de kalder »den konstantinske kirke« og ser ikke, at hvad man end i en fjern fremtid kan vente som åndelige resultater af det andet Vatikankoncil, så er det et fak-

tum, at dette koncil på det nuværende tidspunkt af kirkehistorien har været en politisk katastrofe.

Lærde pedanter

Den sociologiske forklaring på at et fænomen som den liberale katolske »venstrefløj« har kunnet fremstå i kirken finder forfatteren i, at den væsentlig er blevet rekrutteret fra lærde pedanter – educated prigs – fra den lavere middelstand. Den slags individer skammer sig over deres oprindelse, og over de noget middelmådige præster, som de i deres barn-dom har haft med at gøre. Dette giver sig udslag i angreb på paven og Roms »kurialistiske system«, og i deres manglende forståelse for vor katolske arv, ikke mindst for vor

pragtfulde katolske liturgi. De tåler ikke noget, som de finder smager af »triumfalisme« og italiensk pomp. Disse nye teologspirer fra middelklassen er snæversynede og provin-sielle, præget af mindreværds-komplekser. Religiøst må fænomenet stemples som trossvigten. Sådanne katolikker angriber i dag en kirkelig autoritet, som de i dybet af deres sjæl ikke længere accepterer. Og her er vi ved sagens kærne: pavens myndighed og embede. Det er godtagelsen af Peter som kirkeens klippegrund, som gør katolikker til det, de er og som skiller dem fra såvel ortodokse som protestanter. I Rom ser vi ikke bare Guds stemme på jorden, men selve skabningens centrum. Udenfor dette centrum er der intet andet end mørke. Vi bevæges ikke af appeller,

hverken til den enkeltes samvittighed eller til skriften eller til historiens tale. For os er Rom og Himmeriges nøgler et og det samme.

Forfatteren slutter med at udtale håbet om, at de traditionstro katolikker vil samle sig til modangreb, og han ser tegn på, at dette allerede er ved at ske. I selve Vatikanet slutter stadig flere op om pave Pauls ensomme skikkelse for at forberede en modrevolution, som kan frelse Guds hus fra de ruiner, som den nye liberalisme har forårsaget. For barbarer er ikke i stand til at beholde styret, og de forstår allerede at en ny pavelig vind blæser gennem ruinerne. (Og den Hellige Ånds vind må vi også tro vil vedblive at blæse gennem kirken).

EN NORSK KOMMENTAR

Pater Finn D. Thorn har i »St. Olav« skrevet en kommentar i anledning af den artikel fra »Saturday Evening Post«, som vi citerer andetsteds her i bladet.

Om det nye kirkesyn og den kristendomsforståelse som ligger til grund for nævnte artikel er for det første at sige, at alle kirker og kristne samfund, også den katolske kirke, i dag tager afstand fra det, erklærer pater Thorn, der videre skrivelser:

Men det lever videre i den fløj af den katolske kirke, som mere eller mindre åbenlyst – som i denne artikel – protesterer mod det andet Vatikankoncil. Dernæst er der at sige, at en sådan forståelse af kirke og kristendom ikke træffer det væsentlige i Det nye Testaments Kristusforkyndelse. Det centrale og grundlæggende i kirken er ikke dens ydre hierarkiske struktur – som kan antage forskellige former op gennem tiderne – men samfundet med Kristus i Helligånden.

Nederlaget

Det kirkesyn vi er blevet stillet overfor i den amerikanske artikel er historisk – ikke evangelisk – betinget. Det har sin oprindelse i den forening af kirke og stat som blev indledt på kejser Konstantins tid, og som kom til at blive middelalderens kristendomsform. På dette udviklingstrin i Europas historie har den spillet en vigtig rolle og ført til store og lysende resultater både religiøst og kulturelt. Men denne sakral-politiske kirkestruktur bar i sig spiren til sin egen opløsning, idet den truede med at gøre Kristi Kirke til et rige af denne verden. Ved udgangen af middelalderen var opløsningen – under renaissancepaverne – i fuld gang. De kompromiser som kirken – under ledelse af en politisk pavestat – indgik med denne verdens riger, førte til et af de største religiøse og moralske forfald i kristendommens historie. Magtmissbruget og pragtudfoldelsen i senmiddelalderens pave-dømme var uforeneligt med Evangeliet og måtte derfor ende i en religiøs katastrofe. Katastrofen kom med Martin Luther. I ham stod den kristne samvittighed frem i protest mod det han så som en fornægtelse af Evangeliet i kirkeens navn. Dette er Luthers tragedie: for at kunne holde fast på Evangeliet måtte han give afkald på kirken. Han måtte det, fordi hans samvittighed forbød ham i Roms politisk-juridiske kirkesystem at se Kristi kirke. Og halvdelen af det kristne Europa fulgte ham i dette. Det var til et sådant nederlag middelalderens kirke førte.

De, som fremdeles klamrer sig til en sådan »triumfalistisk« kirke, har for det første givet afkald på at lære noget af historien. Dernæst giver de også afkald på at lytte til hvad Evangeliet forkynder om kirke og kristendom. Som forfatteren af den omtalte artikel siger: »Vore urolige hjerter trøstes ikke ved nogen appel til Skriften«. (The desolation of our hearts is warmed neither by appeals to the individual conscience, nor to the written Scriptures, nor to history).

Den fornædrede skikkelse

Det nye Testamente stiller os ikke overfor nogen »stor og mægtig ofte truende« kirke, men overfor Jesu Kristi fornædrede skikkelse. Hvis nogen har haft sin oprindelse i en beskeden »middelklasse«, så var det tømrermandens søn, sådan at de selvgode farisæere med foragt spurgte: Kan der komme noget godt fra Nazaret?

De strenge herrer

Det andet Vatikankoncil har forstået, at Kristi kirke må være besjælet af Kristi Ånd, og Kristi Ånd består i dette: »I ved, at folkenes fyrster er strenge herrer over dem, og de store lader dem føle deres magt. Således skal det ikke være iblandt jer; men den som vil være stor iblandt jer, han skal være jeres tjener, – ligesom Menneskesønnen ikke er kommen for at lade sig tjene, men for selv at tjene og give sit liv som løsesum for mange.« (Matt. 20.25). Disse ord gør en triumferende kirke umulig. Dette forstod også Luther. Men hans kamp for Evangeliet blev samtidig – på grund af historiske omstændigheder – en kamp mod kirken (i den skikkelse han mødte den). Koncillets historiske mission er en kamp både for Evangeliet og for kirken. Det som ikke lykkes for Luther, det kan nu lykkes gennem koncillets evangeliske fornyelse af kirken. Men en af betingelserne er, at den splittelse, som reformationen i det 16. århundrede førte til, nu overvindes. For hvis Evangeliet er budskabet om en forsøksløs og betingelsesløs nåde fra Guds side overfor menneskene, må det forkyndes med én røst og tages imod i én tro. Splittelse betyder diskriminering fra en gruppe kristne overfor den anden, som om ikke alle var genstand for den ene og samme nåde fra Guds side. Det er denne erkendelse af, at de kristnes splittelse er i strid med selve Evangeliets væsen, som er nerven i den økumeniske bevægelse og ikke bare banale

elskverdigheder mellem konfessionerne. Derfor er kirkelig fornyelse og kirkelig enhed direkte afhængige af hinanden. Men desværre er en intolerant reaktion med en sådan økumenisk kirkeforståelse endnu stærk, som artiklen i Evening Post vidner om.

Det vil føre for langt at gå nærmere ind på de fejlslutninger og misforståelser som denne artikel er så fuld af. Det må her være nok at pege på, at det beror på en ensidig og mangelfuld forståelse af kristendommen at sige, at »Rom er ikke bare Guds stemme på jorden, men selve skabningens centrum«. Man føler sig flov over at måtte sige, at det er Jesus Kristus som er Guds stemme på jorden og selve skabningens centrum. (Jfr. Efeserbrevet). Om kirken – og om paven som kirkeens første tjener – kan dette bare siges i den grad den forkynder – og paven forkynder – Evangeliet om Jesus Kristus. Og det har kirken gjort til alle tider, også middelalderens kirke. Dette er kirkeens uforanderlige apostoliske sendelse.

På det andet Vatikankoncil har alt sigtet mod dette: I troskab mod det væsentlige og uforanderlige i kirken at sætte den i stand til at møde også verden i dag med Kristi evangelium. Derfor søger kirken nu at tale et sprog – også i liturgien – som alle forstår. Men også i vor tid gælder det, at Evangeliet kun bliver modtaget af »de små«, sådan som Jesus selv vidner om det: »Jeg priser dig, Fader, Himmels og jordens Herrel fordi du har skjult dette for de vise og kloge og åbenbaret det for det umyndige«. (Matt. 11.25). Men hvem er disse små? Det er dem som er kommet dertil, at de bare kan bede: »Gud, vær mig syndner nådig! Det nye Testamente kender ingen kirke, som i tilfredshed over at »have ret« skal triumfere over sine modstandere. Den kender kun en kirke som er kaldet til at gå ud til alle syndige og fortabte mennesker for at forkynde det glade budskab om syndernes forladelse. (Ap.Gern. 2.38). Dette budskab er, skriver Paulus, en forargelse for jøder – de selvgode farisæere – og en dårskab for grækere – de selvsikre intellektuelle – men for dem som tror er det Guds kraft og Guds visdom. (1. Kor. 1.23). Kirken er først og fremmest Guds folk – som koncillet så stærkt har understreget – fællesskabet af alle dem som i troen har satset alt på Jesus Kristus og på Ham alene. Han er kirkeens klippegrund, selve hjørnestenen (Ef. 2.20). Det er dette som til alle tider aldrig forandres, slutter pater Thorn sin kommentar.

Evangeliene viser os, at Jesus brugte en ganske bestemt fremgangsmåde for at give til kende, hvem han var, og hvad han ville. Han lader sine gerninger tale for sig, samtidig med at han tillader sig at provokere sine modstandere. Han gør nemlig mange gange lige netop det, der er allermindst belejligt eller velanset. Undertiden gør han også det stik modsatte af det, vi forsøger at gøre for ikke at støde vore medmennesker eller rage uklar med mennesker, vi ikke er altfor enige med. Ingen kan være i tvivl om, at Jesus ønskede at være udfordrende for sine omgivelser.

Det er da i sandhed beklageligt, at episoden med den lamme netop skulle indtræffe, mens nogle af de skriftkloge var til stede. I alles påsyn tilsiger Jesus den lamme hans synders forladelse. Jesus siger ikke for at fjerne det anstødelige: »Gud forlade dig dine synder, fordi du tror på mig.« Han siger uden omsvøb: »Vær frimodig, mit barn, dine synder forlades dig.« I Markus- og Lukasevangeliet, hvor episoden også omtales, siges udtrykkeligt, at de skriftkloge har opfattet det, som om Jesus af egen magt har tilgivet synderne. Med rette en tanke, der måtte forarge jøder.

Der kan ikke være tvivl om, at Jesus bevidst har gjort, som han gjorde, for de mennesker, der havde bragt den lamme, og den lamme selv er ikke kommet til Jesus for at hente syndernes forladelse, men for at han skulle helbrede ham. Jesus kunne da

have imødekommet dette ønske og sendt ham bort med fred, sådan som han gjorde andre gange, og den værste skandale ville være undgået, for ingen, heller ikke de skriftkloge, kan med nogen ret bebrejde Jesus, at han helbreder.

Med hvilken ret gør Jesus netop det, der taktisk set må forekomme uklogt? Ønskede han da ikke at vinde sine modstandere for sig? Dette er sagens kerne: Hvad forstår vi ved at vinde vore modstandere? Betyder det at se bort fra deres fejltrin eller forkerte synspunkter, indrømme dem retten til at være, som de er med alle deres forkerte sider? Der er jo en vis tendens i vor tid til for enhver pris at holde fred med hinanden, selv når det sker på bekostning af retfærdigheden eller sandheden. Det er nemlig vanskeligt for at sundt menneske at leve i konstant konflikt med sine omgivelser. Man er derfor parat til at strække sig meget langt for at løse konflikten. Dette er helt forståeligt, men der står som regel mere på spil end fred og fordragelighed. Og dette mere, der kan stå på spil, er vi mennesker af i dag ikke særlige følsomme overfor.

Fordragelighed og sameksistens er ikke de eneste og heller ikke de største af de menneskelige værdier.

Kampen på det g

Et af de mest forargelige ord i evangeliet lyder: »Jeg er ikke kommen for at bringe fred, men sværd« (Mt. 10,34). Kristus vil ikke fred for enhver pris, – han vil gøre op med det onde i og uden for mennesket, og det betyder kamp.

Man forstår overhovedet ikke Jesu måde at handle på eller hans ord, hvis ikke man godtager, at kampsituationen er en nødvendig forudsætning for en menneskeværdig eksistens. Men det ville være alt for farligt kun at slå dette fast. For det er ikke ligegyldigt, hvilken kamp vi fører og mod hvad og hvem.

Episoden, da Jesus tilsiger den lamme syndernes forladelse, kan bringe os på sporet af det, der stod på spil. Alle tre evangelier er enige om, at de skriftkloge lod sig forarge, fordi deres tanker var onde. Anderledes sagt, det drejede sig ikke om jøder, der var så fast forankret i en bestemt opfattelse, at deres tro ville være blevet rokket, hvis de havde hørt Jesu ord til den lamme. Det drejede sig om skriftkloge, der var fast forankrede i deres *modvilje* mod Jesu person. Men denne modvilje var – kunne man næsten sige – selvfølgelig camoufleret og optræder som et forsvar for rettroenheden. Det er præcis denne maske, Jesus ønsker at rive af. Det tjener hverken noget godt formål eller noget menneske at lade det leve i illusion om sine egne hovedmotiver. Det onde i os er farligst, når det optræder i skikkelse af det gode. Det var ikke Jesu sag at bebrejde nogen jøde, at han var trofast over for sin tro, og han bebrejdede heller aldrig de skriftkloge, at de tog vare på den religiøse opdragelse af folket. Det, der var hans anliggende, var at afsløre det faktum, at det virkelig onde i mennesket havde forskanset sig bag ydre gode ting, handlinger og gerninger, så det ikke var til at få ram på, hvis ikke man gennemskuer dette forhold.

Den onde holdning, der lå bag visse skriftkloges reaktion på Jesus, var selvklogskaben: de alene vidste, hvad der var godt og ondt, sandt og forkert. Denne selvklogskab støder an mod Jesu krav på at sætte tinge-

18. søndag efter pinse (Matt. 9,1-8).

De fleste mennesker forfærdes, når de står ansigt til ansigt med det onde i dem selv.

ne på plads i Guds navn og forvandles derfor til had. Den eneste effektive måde at afsløre det onde i selv-klogekaben på er at kalde det had, der ligger skjult i den, frem. Derfor siger Jesus netop de ord til den lamme, som de skriftkloge mindst af alt kunne tåle at høre: »Dine synder forlades dig.« For efter deres selv-kloge opfattelse af Gud kunne synderne kun tilgives på betingelse af lovlydighed. De selv forvaltede med deres fortolkning af loven syndernes forladelse.

En retfærdighed, der fører til had mod andre, er camoufleret ondskab, og det ønskede Jesus at få de skriftkloge til at forstå. Hans provokation er altså ganske enkelt et tilbud til dem om at gøre op med deres inderste motiver og således gå i rette med sig selv. De fleste mennesker forfærdes nemlig, når de står ansigt til ansigt med det virkelig onde i dem selv, og det er deres chance for at vende om, mens tid endnu er.

At afsløre det ondes sande ansigt og tilbyde menneskene fællesskab om det gode var indholdet af alt det, Jesus gjorde og sagde. Hans provokerende handlinger var altså ikke et udtryk for protest – for slet ikke at tale om glæde ved at forarge borgerskabet. De var alene bestemt af hans ønske om at skære igennem al udenomssnak, gå til sagen selv og tage opgøret med det, der virkelig er ondt.

Der er også en kamp med det onde i og uden for os, der skal kæmpes. Og denne kamp må også ske inden for Kirkens egne mure. Men udfaldet af kampen afhænger alene af, om vi kæmper, som Kristus kæmpede mod det onde, med de midler, han brugte, og i den ånd, det skete. Den forstokkede holdning, de skriftkloge i vores tekst gav udtryk for, er det bedste eksempel på en kamp, der er ført på det gale plan, fordi motiverne var gale. Selv ikke en nok så rigtig sag kan forsvares, når motiverne er gale. Det vil til sidst altid ende med, at netop den gode sag forrådes, og det er ingen uden den Onde tjent med.

Lars Messerschmidt.

Hvad vil Vinterskolen?

Hvor tit har man ikke hørt deltagere i Sommerskolen i Øm eller i Den nordiske ugehøjskole på Ledreborg udtale, at en uge er alt for lidt. De emner, der var taget op skulle kunne behandles over en meget længere tid. *Det er kort sagt, det Vinterskolen i København og Odense vil.*

Det er efter års overvejelse lykkedes at få en »fortsættelse« af Øm og Ledreborg igang, og nu er man ved at begynde på 2. årgang.

I den berømte tegneserie »Radiserne« siger Thomas en dag, han kommer hjem fra skole: »Med denne viden gør jeg hvad?« Det er faktisk dette problem Vinterskolen søger at løse. Man er fra ledelsens side klar over, at det i dag ikke er nok at meddele ren viden om biblen og dens verden. For at en sådan viden skal blive virkelig frugtbar må den i høj grad kædes sammen med vort trosliv, sættes i forbindelse med dette for at give det inspiration, så at vor viden bliver frugtbar.

Man deler skolen i 2 hold. Første hold skal arbejde med Bibelen og dens verden og prøve at forstå, hvad der i denne er menneskeværk og hvad der er Guds værk, så at deltagerne selv efterhånden kan lære at

læse Den hellige skrift på en dybere måde. Foruden foredrag om disse emner vil der også blive en gennemgang af en række bibelske skikkelser, så at eleverne kan se metoden anvendt i praksis.

På andet hold vil undervisningen samle sig om frelseshistorie fra skabelse og syndefald over Jesu menneskevordelse til Hans død og opstandelse. Men også her vil lærerne ikke blot samle sig om den rent teologiske side, men sætte den i forbindelse med vor situation i dag, så det på den måde kan blive klarere hvad evangeliet har at sige os eller vil sige os nu.

Undervisningen finder sted hver 14. dag. I København er det om søndagen og i Odense om onsdagen (aftenundervisning).

Tilmelding kan finde sted i København til fru Bente West, Mosebakkens 5, København NV, telefon 60 25 45 (mellem kl. 17,30 og 18,00), i Odense til Ole Borg, tlf. 12 38 61 (mellem kl. 18,30 og 19,00).

Mødested er i København på Skt. Josefs søstrenes Skole, Dag Hammarskjöld's Allé 17, København Ø, i Odense Skt. Albani skole, Adelgade 1, Odense.

Oluf Bohn.

Hvad AC-Jylland kan byde på

Torsdag den 28. september kl. 20,00:

»Nyere problemstillinger inden for moralteologien«: Pater Vagn Hansen O.P. taler ved et møde i den nyindrettede mødestue i Skt. Knuds Skoles anneks, Ryesgade, Århus C.

Torsdag den 5. oktober kl. 19,30:

AC-messe i præsteboligens huskapel, Ryesgade 26, Århus. Efter messen Katolsk Orientering: Pater A. Zigelaar S.J. orienterer om »Jesuiterordenen i vor tid. Tendenser i udviklingen«.

Torsdag den 12. oktober kl. 20,00:

Åbent-hus aften hos hr. og fru cand. pharm. Ivar Dudzinski, Vermundsgade 19, Århus C.

Montfortanerordenens forflytninger

P. Johs. van den Hoek, sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Ringsted, er udnævnt til sognepræst ved Skt. Lucius Kirke i Holbæk.

P. Hendrik Herberighs, sognepræst ved Skt. Lucius Kirke i Holbæk, er udnævnt til sognepræst ved Skt. Pauls Kirke i Tåstrup.

P. Johs. Umans, sognepræst ved Skt. Pauls Kirke i Tåstrup, vil fungere som 2. præst ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde.

P. Johs. Jong O.F.M. Conv., kapellan ved Skt. Nikolaj Kirke i Hvidovre, er udnævnt for det kommende år til præst ved Skt. Knuds Kirke i Ringsted, der er blevet ledig p. gr. af Montfortanernes forflytninger.

Det bør komme os alle ved

I en tid, hvor frihedskrige og militærkup fortsat påvirker verdenssituationen, tegner fremragende film om Algerierkrigen et rystende, men ærligt og retfærdigt billede af selve guerillakrigens væsen

Mens direktør Thorvald Larsen, Alexandrateatret i København, forlyster publikum til eftermiddagsforestillingerne med prinsessebryllup, bruger han aftenerne til det mere alvorlige. Fornylig så vi Resnais' meget betydelige film om spansk modstandsbevægelse små 30 år efter borgerkrigens afslutning, og nu er den italienske film om den algerske frihedskamp, »Kampen om Alger« kommet på plakaten. Der er en klar linje i det program, som Folketeatrets tidligere leder har i sit virke som biografdirektør og vel at mærke en linje, som maner til den dybeste respekt. »Slaget om Alger« er en film, der overalt modtages med den største bevægelse.

I en tid, hvor frihedskrige og militærkup fortsat præger det verdenspolitiske billede, tegner den et rystende og meget, meget ærligt billede af selve guerillakrigens væsen. Naturligvis er det en film, som er lavet for frihedskrigens skyld, men det har ligget skaberne stærkt på sinde at undgå uretfærdigheder i det størst mulige omfang. Instruktøren Gillo Pontecorvo har – uden at anvende en eneste meter dokumentarfilm – prøvet at skabe et dokumentarisk billede. Han har ganske simpelt rekonstrueret en række begivenheder på stedet, hvor de foregik – på basis

af Franco Solinas' manuskript, der nok følger filmdramatiske love, men hvis enkeltheder er sande, og som klippet sammen, også er sande og ganske fri for nogen romantisering eller falsk patos. Men derfor ikke uden følelse.

Uden fortekster blændes der op for en torturscene. Franske faldskærmsfolk forhører en algerier, der bryder sammen og lover at stikke en oprørsleder. Faldskærmsfolkene er ikke sadister. De følger de ordrer, de har fået. Deres »Hvorfor sagde

du ikke det med det samme – så havde vi ikke behøvet at plage dig så meget« er oprigtigt ment. Og så følger, mens forteksterne rulles, den ulykkelige mands korsvej. Han må lede franskmændene ind i det muhamedanske kvarter, Casbahen. Han er tynget til døde af torturen, af angsten for sine landsmænds hævn og af sorgen over at være forræder. Oberst Mathieu kan nu tilintetgøre de sidste modstandsfolk af betydning i byen Alger. Mens oprørslederne sidder og venter på deres sidste øjeblik, får vi begivenhederne, der førte til denne situation, i tilbageblik.

Algersk oprører føres til skafottet.

Vi ser, hvordan en ung lovovertræder overværer en oprørers hals-hugning, og derved beslutter at forlade sin tvivlsomme levevis til fordel for kampen for fædrelandets frihed.

Det er algerierne, der begynder terroren. De giver sig til at skyde betjentene ned bagfra. Den franske politipræfekt lades i stikken af love og anordninger og er magtesløs, mens den ene efter den anden af hans betjente myrdes. Til sidst griber franskmændene selv til terror og sprænger et algersk beboelseshus i luften. Algerierne svarer med at bombe nogle cafeterier. I begge tilfælde går det ud over uskyldige. Kvinder og børn lemlæstes og dræbes.

Befrielsesfronten vier et par unge, der ikke ønsker at betræde det franske rådhus.

Så lader man faldskærmstroppeerne fra Indokina (Vietnam) overtage optrævelingen af den algierske modstandsbevægelse. Oberst Mathieu er chef. Størstedelen af hans replikker er hentet fra en bog, han selv har skrevet om kamp mod guerillastykker. Han instruerer sine folk. Metoden, der skal anvendes, er arrestationer og forhør. Forhør, der skal have tilståelser til følge. Indenfor 24 timer, da algerierne omorganiserer senest 24 timer efter at en mand er fanget. Og så tages gasblussene, elektroderne og piskene i brug.

Obersten er, som en københavnsk anmelder ganske rigtigt antyder, en uhyggelig person. Fordi han er en dannet mand, en elskværdig mand som man udmærket kunne have i sin vennekreds, en mand som politisk set har en uangribelig fortid – han bekæmpede som en god patriot nazismen – fuldkommen fri for sadistiske tilbøjeligheder – han overværer ikke forhørene – og er en afholdt chef for sine folk. Han går selv i spidsen, hvor det går hedt til, han har den dybeste respekt for sine modstandere, og det er med den største sorg, han sprænger dem i luften. En i alle måder uangribelig soldat – og det skulle ikke undre én, om han med største alvor gik til messe om søndagen – og alligevel accepterer han tortur som forhørsmiddel.

Trods opremsningen af den række af lidelser, der fører til Algiers selv-

stændighed, er det ikke nogen kynisk film. Dens ægte følelse – understreget af en ofte liturgisk inspireret ledsagemusik – udtrykker en dyb medlidenhed med de lidende i begge lejre, og egentlig omfattes oberst Mathieu heldigvis også af denne medlidenhed.

Det er, som sagt, en meget retfærdig film, som ikke på mindste måde fremstiller franskmændene som skurke, og det er egentlig med franske øjne, man ser filmen. Og det er en meget betydelig film, der behandler spørgsmål, som bør vedrøre os alle. Hvor blegner mange spidsfindigheder, når man ser den. Den rager op – ikke blot blandt hæderlige håndværksarbejder, men også blandt de mere kunstneriske intellektuelle og ofte fortænkte produkter. »Slaget om Algier« er virkelighed i en tid, der fortsat er præget af frihedskrige, raceproblemer. Ens tanker går til Grækenland, til østeuropa, til Kina, til USA's negerkvarterer, til Vietnam. Frihedens pris er uhyggelig høj. Mange, mange andre end de ansvarlige kommer til at bøde. Må de ansvarlige i alle dele af verden (og vi med) have dette for øje!

Filmene mangler én person, general Charles de Gaulle. Også han har medvirket til Algiers uafhængighed. Derfor er man lidt ked af, at ikke franskmændene selv fik lov til at lave denne film. (Udlejning: Film-Centralen-Palladium).

HK

Angående synoden

- en kedelig tvetydighed

Det fælles »Katolsk Sogneblad« for september har ofret to udmærkede sider på synoden 1969 og valget af lægfolk til synoden. Desværre forekommer der på side 1 i det andet afsnit en sætning, hvis indhold er misvisende: »Hvem kan blive valgt? ... Kun én fra hvert sogn; den, der får højst stemmetal.« Mange læsere har af denne sætning fået det indtryk, 1) at vælgerne kun kan stemme på én kandidat, – og det er ikke rigtigt: hver vælger kan stemme på ti kandidater, – 2) at vælgerne kun kan give deres stemme til en kandidat fra deres eget sogn, – det er ikke rigtigt: de *opfordres* til i det mindste at stemme på én af kandidaterne fra deres sogn, men ellers kan de frit vælge mellem *alle* de opstillede kandidater (der skal jo komme 18 *regionsvalgte* og 19 *landsvalgte* ud af valget), – 3) at der kun kan blive valgt én kandidat fra hvert sogn eller hver menighed, – det er ikke rigtigt: der er 46 valgdistrikter, og hvert af dem får i hvert fald 1 valgt (*menighedsvalgt*), men i det hele bliver der 83 valgte, altså som sagt yderligere 18 *regionsvalgte* og 19 *landsvalgte*, som naturligvis vil blive taget fra menighederne, således at flere af menighederne vil få *flere* af deres kandidater valgt til synoden.

Pænt resultat i Brønshøj

Sommermarkedet i Brønshøj gav omkring 6300 kroner, hvilket var lidt mere end sidste år. Beløbet går til den nye kirke, socialt arbejde og ungdomsarbejde.

Sognepræsten, Johs. Jorna, regner med, at man kan lægge grundstenen til det nye kompleks, der kommer til at omfatte både en kirke og et plejehjem, om ca. halvandet år. Plejehjemmet opføres først, dernæst rives den nuværende kirke ned og til sidst opføres den nye kirke. Under nedrivningen af den gamle kirke og opførelsen af den nye kan man holde messe i plejehjemmet.

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant
af Fritz Kapper

Odense H.
Tlf. 12 27 75

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTTFORRETNING

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

BLOCH'S BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard
Advokat
Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER
Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

G. GARTH-GRÜNER
Landsretssagfører
Bredgade 25
København K.
Telefon Minerva *408

Benzon's
Begravelsesforretning
Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K&K
Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

Skjold
Amaliegade 27, København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet
Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Parat til et godt køb, takket være

OPSPARINGSLÅN

Indsætter De
et fast beløb
hver måned
(mindst 50 kr.)
til højeste rente,

De efter kan
12 måneder låne
lige så meget,
som De har sparet op
og efter 24 måneder det dobbelte

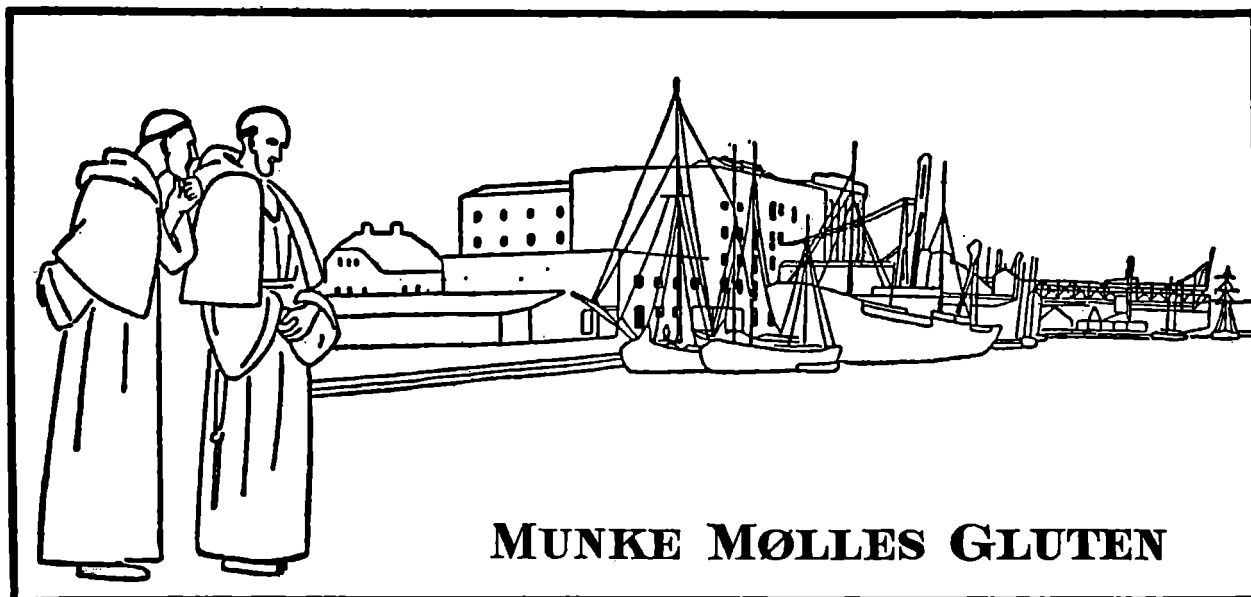
- kom ind
og tal
opsparingslån med

HANDELSBANKEN
- også ungdommens bank

KØDHALLE
Robert Hansen
1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

MEIERIET
Jestebro
Aarhus by's førende
TELEFON 12 87 00 (4 lin.)

MUNKE MØLLES GLUTEN

Ny skolefløj indviet i Ordrup

Skolens forstanderinde, sr. Angela, p. Vagn Hansen, sr. Marie-Bernard og arkitekt Arne Madsen i skolekøkkenet.

Sankt Joseffsøstrene i Ordrup har indviet en ny fløj til deres skole i Ordrup. Man har hermed fået flere nye klasseværelser foruden forskellige faglokaler til sløjd, fysik og madlavning. Byggeriet har kostet 600.000 kr. Tegningerne er udført af arkitektfirmaet A. Wittmaack & Arne Madsen. Muremester Kaj Fjording klarede at gøre byggeriet færdigt til det nye skoleårs begyndelse. Ingeniør Byskov Ovesen har stået for indretningen af det nye skolekøkken, som stråler af rustfrit stål og blanke knapper. Det forlyder, at drengene også vil komme til at få timer i madlavningen. Skolens leder, søster Angela, har haft gode erfaringer med en sådan undervisning i Lyngby, og drengene er meget opsat på det. Desværre er der ikke plads på skemaet i år.

Ved en rundgang på skolen fik Katolsk Ugeblad lejlighed til at bese de nye lokaler. Forældrene vil kunne glæde sig til forældremøderne, der vil komme til at foregå i to af de nye klasseværelser, der kan gøres til et stort rum ved hjælp af en forskydelig væg. Man undgår på denne måde at skulle bruge gymnastiksalen til disse møder. Der er ikke noget mere deprimerende end møder i gymnastiksale med ribber langs væggene. Lærerne glæder sig over et nyt lærerværelse. Søstrene har fået et nyt kapel og en dejlig nyanlagt have langs Nonnestien, ligesom der er bygget en indendørs forbindelse mellem den nye fløj og den villa, hvor skolelægen holder konsultation.

I forbindelse med udvidelsen af skolen er der blevet plads til en ny børnehaveklasse. Formålet er at skabe en naturlig overgang mellem hjem og skole. Der vil især blive lagt vægt på, at børnene lærer at arbejde sammen i grupper. De skal ikke lære at stave eller regne, men arbejde med rytmik og mere sig med ler og maling. Der er plads til tyve børn og der er ansat en ny lærerinde, der specielt skal tage sig af de små.

Skolen tæller 12 lærere, hvoraf de fem er søstre. Nye er søster Helene, der kommer fra Nykøbing og søster Angelica, der kommer fra Sankt Knuds Skole, hvor hun har virket i 32 år. Søster Norberta er flyttet til Maribo.

Skolen blev indviet af sognepræsten ved Sankt Andreas Kirke, pater Vagn Hansen, der netop er vendt hjem fra et års studieophold i Louvain og Tübingen. Han afløser for et år pater Vian, der tilbringer sit sabbatsår med studier i Paris. Til stede ved indvielsen var også sognepræsten ved Ordrup Kirke, pastor Mogens Zeuthen.

Indvielsen af de nye lokaler var opfyldelsen af et længe næret ønske om udvidelse. Projektet går helt tilbage til 1960. Sidste udvidelse skete i 1953. Nu kan skolen ikke blive større. Det forbyder arealet. Men det er sikkert også godt det samme i en tid, hvor forældre selv går i gang med at bygge »lilleskoler«, fordi de offentlige er for store.

JOL

LITURGISK KALENDER

- SØNDAG den 17.: 18. søndag efter pinse (grøn, s. 734).
MANDAG den 18.: Josef af Cupertino, franciskaner (hvid, s. 1080).
TIRSDAG den 19.: Januarius og lidelsesfæller, martyrer (rød, s. 1081).
ONSDAG den 20.: Tamperdag (violet, s. 717).
TORSDAG den 21.: Mattæus, apostel og evangelist (rød, s. 1083).
FREDAG den 22.: Tamperdag (violet, s. 722).
LØRDAG den 23.: Tamperdag (violet, s. 725).
SØNDAG den 24.: 19. søndag efter pinse (grøn, s. 737). – KIRKEVIELSESFEST (hvid, s. [77]).

Kristendom i dag

Over dette emne agter pater Johs. Jong at tale hver mandag aften fra kl. 19–21,30 i perioden fra den 2. oktober til jul. Forsamlingsstedet er Sønderkærskolen på Hvidovrevej, overfor Risbjergkirke.

Indmeldelse kan finde sted ved kursets begyndelse eller hos pater Jong på (03) 61 03 92.

Gebyr 20 kr. -

Præstemødet i Snoghøj

Program for præstemødet på Snoghøj den 9.–13. oktober vil snarligt blive tilsendt præsterne. Der er stadig mulighed for tilmelding (helst til p. Irenæus Capellen). Mødets emne er »Præstens situation i Kirken i dag«.

Professor Leonhard Weber fra det pastoralteologiske institut i München har givet tilsagn om at holde mødets hovedforedrag.

Troede det var kedeligt

Fortsat fra side 5

store glæde over og udbytte af en familieferie på Klitborg, og jeg tror, at ferierne altid vil være »succes«, for det, der skaber den, er simpelthen hver især – i det kristne fællesskab.

– Når dette er sagt, kan jeg ikke undlade at sende en direkte tak til dem, der sørgede for den strålende forplejning, til diskussionsindlederne, til vore værtspar og til vor helt uforlignelige præst – tak.

Nu har jeg skrevet om det gode. – Om det onde? Jo, alting får jo en ende, og det kan godt gøre ondt.

H. Arbirk.

Vejle

A/S Vejle Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Kontor 507, Vejle
Telefoner 335 og 336 -

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejle Trælast- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Vejle
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Glarmester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 1157

Vejle Optik

v/ Anker Kastrup
Briller
Torvegade 8 - Vejle - Telefon 308

Raadhusstorvet Vejle
Tlf. 3711 og 3712

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121 og 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejle - Telefon 926 og 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Niels Boesen

Begravelsesforretning
Nørrebrogade 9, Vejle. Tlf. 725

Næstved

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum

Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juul Pedersen

Glarmester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Sct. Jørgens Park 66
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55

Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

☆

Roman Kusier

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Støt vore annoncører

Horsens

H. P. Wolff

Blikkenslager
Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 62 54 78 og 62 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden
Vesterg. 33, Horsens. Tlf. 62 18 88
Lys - kraft - oliefy
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselolier
Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 62 19 20

E B M

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian Falther

HORSENS

København

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf.: *MI 2557

Mange ikke-katolikker
læser »Katolsk Ugeblad«.
Gør alle katolikker?

Stor dag på Nordvanggård i Bistrup

Høstmarkedet på Nordvanggård i Bistrup fik stor tilslutning. Godt et par tusinde mennesker mødte op i dagens løb, og der indkom et pænt beløb til orgelfondet.

Lodtrækningen af den store lodseddel gav følgende resultat:

428, 3937, 1624, 4106, 4408 og 2166.

Ved de små lotterier var de hel-dige numre:

Lysegrå nr. 145. Orange nr. 48.

Grøn nr. 97. Brun nr. 98. Lyseblå nr. 42. Gul nr. 51.

Drengens navn var Poul og pigen gik under navnet Mona.

I flasken var der denne gang kun 1716 bønner.

Vi takker alle dem, der på en eller anden måde har hjulpet os ved dette høstmarked, og vi håber, at de snart må kunne komme igen for at høre orgelet, som nu næsten kan anskaffes. Vi venter kun på den sidste store velgører. Om to år vil vi så gerne holde et høstmarked; enten til fordel for vor nabo, Hillerød menighed, (det har vi lovet engang), eller til gavn for Sankt Vincentgruppernes arbejde.

På komiteens vegne

Giel Gommans c.m.

Når Bibelen taler

Wilhelm Stählin: Når Bibelen taler. Gennem sagn, legende, eventyr og myte. Kristeligt Dagblads Forlag. 64 s., kr. 8,75.

Denne gamle lutherske biskop er kendt for sin visdom og dømmekraft. Og desuden er han en kendt skikkelse inden for det økumeniske arbejde – bl. a. på grund af den teologiske samtalegruppe, han i sin tid stiftede sammen med den katolske biskop Laurenz Jäger (Paderborn). Her skriver han om fire såkaldte litterære genrer i Bibelen og viser, at også her har Bibelen ret, – hvis man da ikke søger efter arkæologiske eller historiske oplysninger, hvor talen netop er om sagn, legende, eventyr og myte. Hermed vender han sig imod to misforståelser. For det første vender han sig mod en enten-eller-tænkning, som er fremmed for Bibelen, der jo er fuld af indbyrdes spændinger mellem tilsyneladende modsigelser. I Filipperbrevets 2. kapitel skriver apostelen Paulus f. eks., at I skal »arbejde på jeres frelse med frygt og bæven; thi Gud er den, som virker i jer både at ville og at virke«. Men meningen er alligevel tydelig nok. Og for det andet kæmper Stählin i denne bog mod dem, »som kun interesserer sig for, hvad der kan påvises i rum og tid som historisk konstaterbar virkelighed« (18), og som derfor er bange for den antagelse, at de fire omtalte genrer (som jo alle har det til fælles, at de ikke refererer historiske begivenheder) forekommer i Bibelen og skal tolkes som det, de er.

I modsætning til, hvad man måske skulle tro, har alt dette kun meget lidt berøring med den debat om afmytologisering, som allerede i 25 år har været ført inden for den protestantiske kirke, og som nu pludselig også gør sig gældende inden for katolsk teologi verden over. Biskop Stählin siger blot, at der findes sagn, legender osv. i Bibelen, og at de lige så vel kan være en forkyndelse af Guds barmhjertighed som de tolkninger af virkelige historiske begivenheder, vi finder i Bibelen. Den problematik, vi (med et meget uheldigt udtryk!) kalder afmytologiseringens, tilspidser sig der, hvor de bibelske forfattere (og vi kunne tilføje: forfatterne af de kirkelige bekendelsesskrifter) selv blander myte og historie sammen. »Myte og historie står i et dialektisk forhold til hinanden. Myten er ikke interesseret i historiske kendsgerninger. Selvfølgelig er de ting, myten taler om, ikke sket på et bestemt tidspunkt og på et bestemt sted. På den anden side udelukker myte og historie ikke hinanden. Også en historisk begivenhed kan blive til myte, når man i begivenheden ser det, som sker altid og overalt,« siger biskop Stählin, og det er meget rigtigt. Men nu er det moderne at sondre mellem myte og historisk begivenhed. Denne sondring eksisterede ikke på samme måde for de bibelske forfattere. Diskussionen om afmytologiseringen drejer sig blandt andet om, hvilke normer vi skal anlægge for at skelne mellem

beretninger om historiske begivenheder og myter i Bibelen. At begge disse litterære genrer har forkyndelsesværdi bestrides ikke. Spørgsmålet er, om man skal have det, den berømte teolog pater Tillich kalder et supranaturalistisk og suprahistorisk syn for at forstå Bibelen, eller om man kan tillade sig at tænke i de begreber, almindelige mennesker benytter sig af.

Frits Florin.

Værelse søges

Rolig mandlig studerende søger værelse i København, med adgang til bad og tekøkken. Indflytning straks. Henvendelse tlf. 75 80 40.

CAMERA tlf. 21 55 77
Køb - forbrugsgodt - 2-3-21

Kl. 17.00 - 19.10 - 21.15

Pave Paul VI's
sidste rundskrivelse

**OM FOLKENES
FREMSKRIDT**

Populorum progressio

Kr. 6,00

SANKT ANSGARS BOGHANDL
BREDGADE 67 KØBENHAVN PALÆ 4772

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21. Første gang tirsdag den 10. oktober.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13. Telefon PALÆ 2323.

Første officielle møde

MELBOURNE – KIT

Det første officielle møde mellem katolikker, protestanter og ortodokse har nu fundet sted i Melbourne i Australien, hvor den katolske ærkebiskop Guilford Young af Hobart, Tasmanien, og den ortodokse arkimandrit Boyazoglu sammen med et antal præster fra de tre kirkesamfund efter indbydelse af den angli-

kanske ærkebiskop Frank Woods af Melbourne samledes i hans residens for at drøfte muligheden af et økumenisk samarbejde.

Man besluttede at indkalde til en generalforsamling i dagene 11.-14. oktober med deltagere fra alle tre kirkesamfund til drøftelse af en fælles indsats på det moralske og sociale område.

Skandinavisk økumenisk center i Assisi

Den svenske læge, nuværende franciskanerpater Agostino Lundin har i Assisi oprettet et skandinavisk økumenisk center. Formålet med centeret er at give de tusindvis af skandinaviske turister, som hvert år besøger Assisi, råd og hjælp, information og inspiration i økumenisk ånd, ligesom man vil formidle kontakter med økumeniske institutioner og enkeltpersoner og give oplysninger om »en verden, som er mere eller mindre ukendt for så mange skandinaver«.

Forudsætningen for denne nye institution blev skabt med det økumeniske sekretariat, som biskoppen af Assisi i fjor oprettede i sit bispedømme. Et af medlemmerne af dette sekretariat blev pater Agostino, som specielt fik til opgave at styrke kontakten mellem Assisi og de skandinaviske lande. Samtidig åbnede biskoppen en af Assisis ældste kirker for ikke-katolske gudstjenester. I San Damiano i Assisi er der desuden blevet åbnet et gæstehjem, som hovedsagelig skal være til disposition for ikke-katolske præster og teologer.

Pater Agostino har til oprettelsen af sit center fået hjælp af sine medbrødre, af forskellige svenske katolikker i Assisi og af de danske franciskanertertiærer. Til centret hører også et nyindrettet skandinavisk økumenisk bibliotek med læsesal. Biblioteket har både en videnskabelig og en mere populær afdeling.

Pater Agostino Lundin var før sin indtrædelse i franciskanerordenen praktiserende psykiater i Sverige. Det var mødet med Assisi, som formidledes af Johannes Jørgensen, som dengang var bosat der, der skaffede ham den første direkte kontakt med katolsk tro og ordensliv. Efter sin optagelse i ordenen og sin præstevidelse for et par år siden, er fader Agostino blevet sendt til Assisi for at udføre det økumeniske arbejde, han nu er gået i gang med.

Centrets adresse er S. Maria degli Angeli, Assisi, Italien.

Vigtigt møde om liturgi

DRIEBERGEN – KUB privat

Ca. 60 liturgisk sagkyndige fra den romersk-katolske, den ortodokse, den anglikanske og den protestantiske kirke mødtes for nylig på det hollandske reformerte seminarium i Driebergen, Holland, for at stifte en international økumenisk liturgisk sammenslutning. Deltagerne i mødet kom fra USA, Canada, Storbritannien, Irland, forskellige europæiske lande og New Zealand. Fra skandinavisk side deltog dr. Helge Fæhn, Norge, professor H. Nyman, Åbo, og den danske dominikanerpater Niels Krogh Rasmussen.

Man vedtog, at sammenslutningen skulle have følgende formål:

1) At opmuntre forskningen på

liturgiske og beslægtede områder under iagttagelse af de pastorale hensyn i forbindelse med en sådan forskning.

2) At udveksle resultaterne af en sådan forskning og anden liturgisk viden.

3) At søge at uddybe den gensidige forståelse af de forskellige liturgiske traditioner.

4) At søge veje til at klarlægge liturgiernes relevans i den moderne verden.

Den første formand for denne sammenslutning, der fik navnet »Societas Liturgica«, blev Dom Placid Murray O.S.B. fra abbediet St. Columba i Glenstal, Irland.

Paven syg men ikke alvorligt

Den 69-årige pave Paul, som lider af en kombineret blære- og nyrebetændelse, trodsede i søndags sin sygdom og velsignede fra et vindue i Vatikanets bygning de 30.000 mennesker, som havde samlet sig på Peterspladsen, oplyser Reuter. Paven så bleg ud og stemmen rystede. I følge en lægebuletin er pavens lidelse ikke ondartet, og han menes snart at være over sygdommen.

BREV TIL BAGSIDEN

Redaktionen har ikke i denne omgang kunnet presse mere bagsidestof ud af Børge Mannov. Til gengæld er der kommet et læserbrev. B.M. er af den opfattelse, at brevet er humørfyldt og barsk og derfor hører hjemme på bagsiden.

Hr. redaktør!

Var man hidtil lidt flov over Katolsk Ugeblad på grund af dets ringe indhold, er man nu – efter at Børges Bagside er kommen til – som katolik *skamfuld* over, at det blad er dansk katolicismes ansigt udadtil!

Bagsiden, den er helt Mannovs med alt pjat og infantilitet. Ja, men som bladets ansvarshavende redaktør har De også ansvar for dén side!

Stig Roulsen.

Lettede det?

BM.

Den 26. september fylder pave Paul VI 70. Paven har i den senere tid været plaget af sygdom, uden at der dog synes at være noget alvorligt på færde. Forsidebilledet er laget på rejsen til Tyrkiet fornylig. Paven besøger det bibelske Efesus. Her er han fotograferet med sit følge i ruinerne af amfiteatret. Hovedformålet med rejsen var dog besøget hos patriarken Athenagoras – et udtryk for det bedre og bedre forhold mellem den ortodokse og den katolske kirke.

katolsk ugeblad 38

22. SEPTEMBER 1967
115. ÅRGANG

Rundskrivelsen om cølibatet kommenteres

Et par skridt mindre
mellem Rom og Canterbury

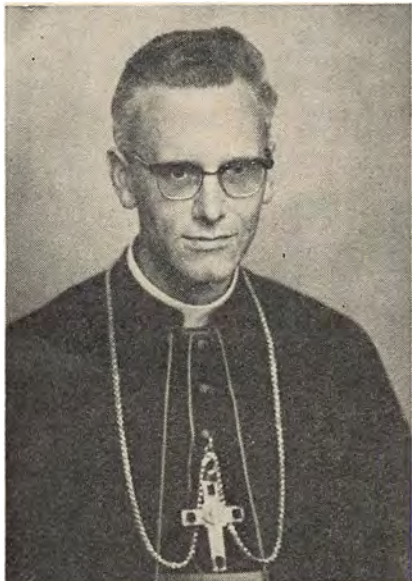
Provoerne i
Nikolaj Kirke

Masser af jubilaer

Pave Paul VI bliver 70

Ny biskop i Finland

Biskop Paul Verschuren.

HELSINKI – NC NEWS SERVICE

Ved en højtidelighed i domkirken i Helsinki i søndags blev den hollandskfødte biskop Paul Verschuren, som siden 1964 har været hjælpebiskop i Finland, indsat som biskop Wilhelm Cobbens efterfølger.

Biskop Verschuren, som tidligere har været prior for Jesu Hjertepræsternes seminar i Rom, er hollænder af fødsel.

Den afgåede biskop Cobben var af den finske regering hædret med Manerheimmedaljen og Den hvide Rose. Biskop Cobben gjorde under den anden verdenskrig en stor indsats for at skaffe mad og klæder til de krigsramte finner. Han har desuden været en af de ledende skikkelser i den økumeniske samtale i Finland.

Biskop Willebrands til Sverige

STOCKHOLM – NC NEWS SERVICE

Sekretæren for sekretariatet for de kristnes enhed, biskop Jan Willebrands, vil den 1. og den 2. november holde forelæsninger over »Rom og de kristnes enhed« på universitetet i Uppsala, som er Sveriges ældste universitet.

Forelæsningerne er arrangeret af Unitas, en gruppe, der for nylig er blevet dannet til fremme af samarbejdet mellem katolikker, lutheranere og frikirkelige. studentersamfund i Uppsala.

Biskop Willebrands vil under sit ophold i Uppsala bo som gæst i det frikirkelige studentehjem Waldenströmhuset.

»Jeg beundrer sydvietnameserne»

SAIGON – NC NEWS SERVICE

»Jeg beundrer sydvietnameserne, fordi de har haft mod til at holde valg under så vanskelige omstændigheder,« sagde ærkebiskoppen af San Antonio i Texas, Robert E. Lucey, før han igen forlod landet efter et kort besøg, hvor han blandt andet havde truffet den apostoliske delegat for Vietnam og Cambodia, ærkebiskop Angelo Palmas, og ærkebiskoppen af Saigon, Paul Nguyen Van Binh. Ærkebiskoppen udtalte i øvrigt som sin overbevisning, at valgene var gået ærligt for sig. Han havde personligt

iagttaget afstemningen på rådhuset i Saigon.

To dage før valgdagen var han fløjet til Can Tho, en by sydvest for Saigon, hvor han havde haft lejlighed til på nært hold at følge valgforberedelserne, der var i fuld gang. Can Tho, som er den største by i det frugtbare Mekong Delta, havde fem dage før været udsat for et natligt bombeangreb fra Vietcong, hvorved 46 vietnamesere, for størstedelen kvinder og børn, var blevet dræbt.

Tre kardinaler skal lede bispesynoden

VATIKANET – NC NEWS SERVICE

Pave Paul VI har beskikket tre kardinaler til på hans vegne at lede bispesynoden i Rom, hvor repræsentanter for hele verdens nationale og regionale bispekonferencer vil råde paven i de sager, han har forelagt dem til udtalelse.

De tre er den franske kardinal Jean Villot, som er præfekt for kongregationen om koncilet, kardinal William Conway af Armagh og kardinal Pericle Felici, som er præsident for den pavelige kommission til revision af kirkeretten.

Der står i reglerne for bispesynoderne, at paven selv skal udnævne en eller flere »formænd«, som skal lede biskoppernes møder »i hans navn og med hans myndighed«. Hvervet ophører med afslutningen af den synode, hvortil de er udnævnt.

Biskopperne vil på den kommende synode efter pavens ønske behandle blandede ægteskaber mellem katolikker og ortodokse, farer mod troen, ændringer i liturgien, præsteseminarierne og revisionen af kirkeretten.

Gruppen er voksende

SANTA FE – NC News Service

Ærkebiskop James P. Davis, Santa Fe, har tilsluttet sig den voksende gruppe af amerikanske biskopper, der ønsker en hurtigt afslutning på Vietnamkrigen.

Han opfordrer præsident Johnson til at tage ethvert nødvendigt skridt til at bringe en afslutning på krigen – inklusive ordre til bombestop, forhandlinger med alle parter involveret i konflikten og skridt mod en løsning i samarbejde med De forenede Nationer.

Ærkebiskoppens opfordring efterfulgte en lignende henstilling fra biskop Fulton J. Sheen, Rochester (som deltog i biskop John A. Taylors bispevielse i Stockholm for nogle år siden). Biskop Sheen bad i august præsident Johnson trække alle USA-tropper tilbage fra Vietnam »i Guds navn – han som har befalet os at elske vor næste.«

Fire andre biskopper har i den senere tid udtalt sig i samme retning. En femte – biskop John J. Wright, Pittsburgh – mener, at bombestop bør være afhængigt af, om Vietcong opfører sig med at øve terror.

Et par skridt mindre mellem Rom og Canterbury

LONDON – KUB privat

Det engelske herresæde Huntercombe Manor, der kan føre sin historie 1000 år tilbage til kong Edward Beken-deren, har fornylig dannet rammen om et historisk møde mellem angli-kanske og katolske biskopper og an-dre teologer. Herresædet ligger nær Maidenhead i Berkshire – ikke langt fra London.

24-mands kommissionen var ble-vet nedsat efter fælles initiativ fra pave Paul VI og ærkebiskoppen af Canterbury, Dr. Michael Ramsey. Kommissionen var nævnt i den er-klæring, som de to kirkeledere ud-sendte, da Dr. Ramsey besøgte Paul VI i maj 1966.

I en resolution som afrundede mø-det på Huntercombe Manor, hedder det, at medlemmerne af den angli-kansk-katolske kommission allerede på et møde i Gazzada i januar 1967 havde taget de første skridt i retning af at genoprette den fulde enhed mel-lem den romersk-katolske kirke og den anglikanske »communion«. På Huntercombe Manor er det lykkedes at se forskellene i et klarere lys, og man har gjort fremskridt i retning af at forstå hinanden og hinandens arbejde.

Man blev på Huntercombe Manor enige om følgende forslag, der til-

siger at gøre kløften mellem de to kirkesamfund smallere:

1) Det er absolut nødvendigt at gøre fælles brug af kirker og andre bygninger i mange bymæssige områ-der og på landet.

2) Det er nødvendigt at have fæl-les tekster til de bønner, der bruges i begge kirker, og et større samar-bejde under den forestående revision af liturgien.

3) Der bør være mere samarbejde indenfor præsteuddannelsen samt in-denfor universiteternes teologiske fa-kulteter.

Blandt de problemer, der endnu ikke er løst, er: Hvem der har myn-dighed til at tolke den hellige skrift, pavens rang og ufejlbarhed, de dog-matiske definitioner vedrørende Jom-fru Maria, og problemerne i for-bindelse med interkommunionen.

Derimod lod der blandt de katol-ske medlemmer til at være tendens til et nyt syn på den anglikanske bispe- og præstevielse, fremgår det af en udtalelse, der blev fremsat af den katolske delegations formand, biskop Charles Helmsing, Kansas City, USA.

Biskop Jan Willebrands fra en-hedssekretariatet i Rom udtalte, at

det ikke var muligt at give nogen ide om, hvornår der ville være tale om fuld enighed mellem anglikanere og katolikker. Tingene ville udvikle sig. »I kan ikke sige til folk: 'I vil være rede til enhed på den og den dato'. Det må være Guds sag.«

Demonstration

I London demonstrerede prote-stantiske ekstremister mod det angli-kansk-katolske møde. Under ledelse af pastor Ian Paisley fra Belfast, Nordirland, samledes omkring 250 personer på Trafalgar Square. I en række taler blev forhandlingerne på Huntercombe Manor kritiseret, hvor-efter de protesterende i sluttet trop vandrede til Downing Street 10, pre-mierminister Harold Wilsons bolig. Derefter gik turen til ærkebiskoppen af Canterburys residens, Lambeth Palace. Endelig sendte man et brev til dronning Elisabeth, der er over-hoved for Church of England.

Forskellige slagord prydede ban-nerne, der blev båret under proces-sionen: »Jesus frelser, Rom lægger i slavelænker«, »Bibelsandhed eller ro-mersk vildfarelse«, »England må vælge«, »Enhed med Rom betyder underkastelse«, »Ned med Romer-kirken« osv.

Pave Paul møder ærkebiskop Ramsey i maj 1966. Biskop Willebrands ser til.

Religiøs

informationstjeneste

STOCKHOLM – NC NEWS SERVICE

Medarbejdere ved »Svensk Kyrko-tidning«, som en gang ugentlig ud-gives af den lutherske statskirke i Sverige, har åbnet en religiøs infor-mationstjeneste for presse, radio og tv.

Den nye informationstjeneste vil specialisere sig på fire områder: den vil udsende baggrundsstof til dags-pressen, ugepressen, tidsskrifter, radio og tv, tilbyde kulturelt billedstof, arrangere pressekonferencer for reli-giøse ledere og udsende nyheder til offentligheden.

Et af informationstjenestens første store job bliver at dække Kirkernes Verdensråds generalforsamling i Upp-sala i sommeren 1968.

I verdens tjeneste

Omkring pave Paul VI's 70 årsdag

REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN
(ansvarhavende).

Specialredaktører:
Bernard Eric Jensen (litteratur),
Jens Oluf Lund (indenlandsstof),
Kaare Osorio (kronik) og
H. Roos (skriftbetragtning).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Redaktionsudvalg:
Henrik Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt, Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedition,
Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Katolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle 16, København F, telefon GO 4895. Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne incl. moms.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

En vinterdag i 1939 sad en ung præst ved et skrivebord i Vatikanet. Telefonen ringede. Han tog den. Og knælede så ned med røret i hånden. Ved den anden ende af tråden befandt sig den mand, der for et øjeblik siden var kardinal Pacelli, nu pave Pius XII. Præsten hed Giovanni Battista Montini, og han var den første udenfor kardinalernes forsamling, som fik meddelelsen om udfaldet af pavevalget. Han blev da også omgående kaldet til at være en af Pius XII's nærmeste medarbejdere. Allerede Pius XI havde lagt mærke til den unge, begavede redaktørsøn, og vi ved, at mange i en årrække i ham så et paveemne. Den tidligere Don Battista, som han gerne kaldte sig også efter, at han var blevet Monsignore Montini, er sikkert den, der mindst beklager, at der mellem den »sidste pave af den gammeldags slags« (som Pius XII sagde om sig selv) og ham selv som Paul VI kom et menneske, der hed Johannes. Den katolske kirke trængte efter en række betydelige paver til én, der også var usædvanlig. Som den egentlige overgangspave er det Paul VI's opgave at gøre det usædvanlige sædvanligt.

Med Johannes blev de bibelske navne atter sat i snæver forbindelse med pavestolen. Og det er – nu da paven for ikke så længe siden er vendt hjem fra sin rejse til Tyrkiet med et besøg i Efesus – naturligt at slå op i Apostlenes Gerninger. I kapitel 18, vers 22, står som bekendt: »Jeg skal vende tilbage til jer en anden gang, om Gud vil.« Og det er apostelen Paul, der siger det. At pave Paul VI med sine rejse har brudt med ideen om, at Peters efterfølger skal sidde på en trone og tage imod, er naturligvis en tidsvarende fornyelse, man ikke skal overse. Ikke mindst i Pius XII's senere år – da paven var stærkt plaget af sygdom – kom han selv til at føle, i hvor stærk grad det gammeldags hofliv kunne virke hæmmende for initiativet. Men det væsentligste ved det at have en pave, som ikke nøjes med at modtage besøg, men rejser ud i alverden, er dog den ikke blot indre, men også ydre lighed med apostlenes virke. Bevares: paven modtages med truthorn og æreskompagnier. Men det vrimler også med radio-, fjernsyns- og filmfolk og journalister fra nær og fjern og i centrum af hele dette opbud og den opmærksomhed, det vækker, kommer altid ordene »... på jorden fred i mennesker, der har god vilje«.

Pave Paul VI's teologiske og pastorale linje er præget af den forsigtighed, der er nødvendig under fordøjelsen af det andet Vatikankoncil's reformer. Symbolsk nok er redaktørsønnen samtidig den første pave, som samarbejder med en katolsk opinion, der udtrykker sig under friere former (som det fremgår af debatsiden overfor). Dette betyder ikke, at paveembedets værdighed undergraves. Tværtimod sættes læren om ufejlbarheden, når der tales *ex cathedra*, i det rette perspektiv. Men naturligvis kræver det høje embede mere end nogensinde sin mand, og enhver katolik bør i mindst lige så høj grad som tidligere være opmærksom på, at den, der sidder på Peters stol, altid må være tyngt af bekymringer i et omfang, der må synes uoverskueligt. Men samtidig er der det ved netop vor tid, at paven omfattes med stor sympati af kristne udenfor katolikkernes kreds, af troende udenfor de kristnes kreds og af mennesker af god vilje udenfor de troendes kreds. Pave Paul VI vil mærke det, når han på tirsdag den 26. september fylder 70. Hans helbred har ikke været det bedste i den senere tid, og et af mange fødselsdagsønsker må være, at det hurtigt bliver godt igen. Disse ønsker gælder ikke blot Paul VI's person, men hele kirken, der ikke mindst i hans pavetid ledes, som den bør ledes: i et ydmygt tjenersind i verdens tjeneste, med et blik, der først og fremmest hviler på de små, de fattige, de forfulgte, de lidende.

Ville afskaffelsen af cølibatet være et fremskridt eller et tilbageskridt?

I »Berlingske Aftenavis« har redaktør Gunnar Martin Nielsen kommenteret pave Paul VI's rundskrivelse om cølibatet. Det hedder i Gunnar Martin Nielsens kronik:

Det er en alvorlig sag, at den katolske kirke, som har mulighed for at udøve en både positiv og livsbekræftende indflydelse på vor tids løbske seksualdyrkelse, fortsat vil reservere de præstelige funktioner til mænd, der må leve i total afholdenhed. Hvor meget man end vender og drejer argumenterne, kan dette og vil dette blive opfattet derhen, at kønsliv og direkte kontakt med religionens inderste harmoniserer dårligt sammen. Jeg ved, at man ikke forfægter et sådant synspunkt, selv om ældre, men endnu ikke opslidte katolske lærebøger og katekismer luftter det. Mere afgørende er det dog, hvordan den brede offentlighed modtager Paul VI's erklæringer om cølibatet. Man er igen kommet til at markere en kløft mellem de naturlige funktioner og de mænd, der administrerer kristenhedens sakrale værdier. Utilsigtet diskriminerer man ægteskabet og vrager de forudsætninger, et ægteskabeligt liv ville give en mand, som iøvrigt er egnet til en præstelig opgave.

Cølibatet vil vedblivende have sin funktion i den katolske kirke. Bortset fra, at man ikke kan forestille sig en verden uden klostre, vil det heller ikke være ønskeligt, om cølibatet uden for klostrene kom i miskredit. Men en dag vil man blade tilbage i arkiverne for at læse, hvad pave Paul erklærede få år efter koncilet. Den dag er ikke nært forestående, men den kommer. Man vil da undre sig over, at paven ikke kunne forudane, hvad alle betragter som selvfølgeligt og rigtigt.

REPLIK FRA LIS THORBJØRNSSEN

Redaktør Gunnar Martin Nielsen blev imødegået af forfatterinden Lis Thorbjørnsen - ligeledes i »Berlingske Aftenavis«. Lis Thorbjørnsen skrev bl. a.:

For kort tid siden havde Katolsk Ugeblad som forsidebillede et idyllisk familieliv: en ung, naturligvis

protestantisk, præst ved middagsbordet sammen med en sød og nydelig hustru og et par søde, smilende børn. Tanken bag billedet var tydelig nok: se, alt dette kunne også katolske præster få, hvis de fik adgang til ægteskab!

Ligesom andre protestantiske præster rundt om i præstegårdene, her og i andre lande, havde denne unge mand øjensynligt sat sig til et middagsbord, dækket af hans kone. Hans flip og jakke har hun presset, de rene børn er vasket af hende, deres tøj har hun strøget. Hun har lavet maden, hun har gjort rent i stuen. At gifte sig betyder for en luthersk præst at få en kvinde i sit hus, der foruden at udføre alle en husholderskes funktioner giver ham sengens og familielivets glæder...

Ophævelse af de katolske præsters cølibat, noget, der i manges øren lyder som fremskridt, ville i virkeligheden binde den katolske kirke til et gammeldags ægteskabsmønster: den

USA - præster ønsker ændring

SOUTH BEND, USA - KUB privat

Direkte ønsker om, at katolske præster skulle have lov til at vælge mellem ægteskab og cølibat, indledte Den nationale Forening for pastoral Fornylses første konference, som blev holdt på Notre Dame Universitetet i South Bend, oplyser New York Times.

Det var pastor John A. O'Brien, Notre Dame Universitetet og pastor Alfred McBride, Amerikas katolske Universitet, Washington, der fremkom med nævnte ønsker, der er i modstrid med pave Paul VI's rundskrivelse af 23. juni.

Til gengæld tog de pavens rundskrivelse »Om folkenes udvikling« til indtægt for deres anliggende. Bl.a. citerede de passagen: »Uden den umistelige ret til at indgå ægteskab og til at sætte børn i verden gives ingen menneskelig værdighed.«

patriarkalske familie, hvor manden passer sit specialfag og i det hele lever sin personlighed ud, mens hustruen, med opgivelse af at udfolde eventuel individualitet i andre retninger, varetager »servicefaget«.

Denne ægteskabsform har givet kvinderne rig lejlighed til at øve kristne dyder: forsagelse og afkald, tålmodighed, uselviskhed.

Men det er ikke let at have fuld respekt for den mand, der angiveligt sætter sit liv ind på at forkynde det kristne evangelium, og samtidigt lever i denne gammeldags ægteskabsform, hvor han som en naturlig ting bruger sin magt som herre i huset til at fortrænge et andet menneskes individualitet, for at hans egen kan udfoldes.

PAVEN HAR TALT

Vi har fra pastor W. Vick, Nykøbing F. modtaget:

Når paven nu har udsendt en rundskrivelse, som fylder fulde tre sider i hans avis (l'Osservatore Romano), og som giver hans afgørelse m. h. t. præsternes cølibat, så burde diskussionen om cølibatet ophøre. Rom har talt, og det afgør sagen. Man kan billige eller misbillige ordningen, men paven har bestemt, at vi skal bevare den.

Det kan være på sin plads her at nævne, at en ophævelse af cølibatet løser ikke problemerne. Selv hvor man har gifte præster, kan præstens ægteskabelige forhold volde problemer. Kødets skrøbelighed findes overalt.

Imidlertid er præsternes (og søstrenes) træden tilbage en særdeles alvorlig sag. Det er jo sørgelige hændelser både for den enkelte og os. Her kommer der unge mennesker til os med de ældste idealer og den største offervilje, og så trækker de sig tilbage, medens vi står og har brug for dem. De unge mennesker lider skuffelse, og vi lider tab af medarbejdere. Det er let nok at tale om cølibatets vanskeligheder, men mon de ikke kan være resultatet af noget andet?

→

I forbindelse med et så udbredt fænomen som dette, retter man sit blik til Rom – til »Peter«, til hvem der blev sagt: »Vogt mine lam, vogt mine får...« Jeg kommer til at huske min forbavelse før krigen, da jeg lagde mærke til valget af bispekandidater. En ung mand læser til præst, tager en doktorgrad, bliver professor på et universitet for uddannelse af præster, og derpå bliver han biskop. Selv fra kontemplative ordener valgte man biskopper. En god teologisk uddannelse er af betydning, men der burde vel også være noget mere.

For os præster burde fænomenet også mane til eftertanke. Der er dog confratres, som har lidt skuffelse i deres idealer. Jeg har set det hævdet, at der kommer en ny slags »triumfalisme« ind blandt os. Den omfatter bl. a. en fremhævelse af det enkelte »jeg«, som bedømmer den »gammeldags« kirke, og som har nye og »virkelige« og moderne løsninger. Mon der ikke har været lidt rigeligt med »devaluering« af vor troslære indenfor vor kreds? Der har været en besynderlig tendens til at komme ikke-katolikerne i møde for enhver pris. En forretningsmand burde da ikke misrekommandere sine egne varer. Lad os ikke glemme, at vor kirke er kirken med autoritet – den hviler trods alt på Peters klippe, og det er en stor gave, som vi aldrig må undlade at give til vore ikke-katolske medborgere.

Der var en mand, som var kommet ind i en katolsk kirke i København, og midt under oplæsningen af evangeliet standser præsten og siger: »København, København, du ihjælsår ikke profeterne, og du stener ikke dem, som bliver sendt til dig.. Nej, men du pisker dem – pisker dem med sladderens giftige skorpi-oner...« Og så læste præsten resten af evangeliet. Nå, men dette var nu for en del år siden, og jeg håber, at forholdene har ændret sig i min fødeby. Men det skader dog ikke at fremhæve den store betydning lægfolkets bøn for præsterne har. Vor Frelser ønsker, at vi skal have sakramenternes hjælp, men det kræver præster, som vi altså har alt for få af, og de trænger til nåde og velsignelse som aldrig før. Vi er ved at komme ind i atomalderen, hvor alt udvikler sig med en forrygende fart – også kravene til præsten, som jo også er et skrøbeligt menneske. En politiker, som var blevet skudt, lå på sit dødsleje. En søster sad hos ham. »Bed for mig Søster«. »Nej,

jeg vil bede med Dem,« lød svaret. Det er godt at bede med præsten, men det er også i høj grad nødvendigt at bede for præsten. Han trænger til forbøn. Vi skal alle gå korsets vej – tage del i Kristi lidelse – udfylde, hvad der mangler i Kristi kors, men Gethsemane-have er bønnens have. Ja – og præsterne er apostlenes efterfølgere. De vil altid være taknemmelige for forbøn. De kan ikke klare sig uden.

W. Vick, præst.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 24.: 19. søndag efter pinse (grøn, s. 737). – Kirkevielsesfest (hvid, s. [77]).

MANDAG den 25.: Kirkevielsesfest (hvid, s. [77]). – Eller: Søndagens messe (grøn, s. 737).

TIRSDAG den 26.: Kirkevielsesfest (hvid, s. [77]). – Eller: Søndagens messe (grøn, s. 737). – Eller: Cyprian og Justina, martyrer (rød, s. 1087).

ONSDAG den 27.: Cosmas og Damian, martyrer (rød, s. 1088).

TORS DAG den 28.: Wenceslaus, martyr (rød, s. 1089).

FREDAG den 29.: Mikael, ærkeengel (hvid, s. 1089).

LØRDAG den 30.: Hieronymus, biskop og kirkelærer (hvid, s. 1091).

SØNDAG den 1. oktober: 20. søndag efter pinse (grøn, s. 741).

DANMARKS KATOLSKE KVINDEFORBUND

Litterær lørdag den 30. september 1967 kl. 15 i bibliotekssalen, Bredgade 67 .

Dr. phil. Eva Nordentoft taler om »Hvad har Søren Kierkegaard at sige os?« Man skal nu ikke være for rask til at mene, at Søren Kierkegaard »ligger for højt«, – og derfor springe denne lørdag eftermiddag over! I hvert fald kan man ikke rigtig være bekendt kun at kende ham af navn.

Der serveres som sædvanlig kaffe eller te fra kl. 15 – prisen er 3 kr. for medlemmer, 4 kr. for ikke-medlemmer.

Pastor Van Buggenum død

Fhv. sognepræst ved Skt. Therese Kirke i Hellerup og ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde Mathæus van Buggenum døde den 7. september på hospitalet i Maastricht.

Nekrolog vil senere blive bragt.

Det er 100-års jubilæernes tid i disse år rundt omkring i de danske katolske menigheder. Det var grundloven af 5. juni 1849, der med sine bestemmelser om religiøs frihed, satte gang i udviklingen. Med udgangspunkt i de to ældste menigheder i København og i Fredericia oprettedes der efterhånden kirker og sogne ud over landet. Det var således tilfældet med Randers sogn, der blev oprettet den 29. september 1867, og Odense sogn, der blev grundlagt den 22. oktober samme år. I København forblev Sankt Ansgars sogn det eneste sogn indtil 1893, da Rosenkranssognet blev oprettet. Senere fulgte Sankt Annæ sogn i 1903, Sankt Andreas sogn i 1913 og Sakramentsognet i 1917. Dette sidste kan altså også fejre en rund fødselsdag i år, selv om man må nøjes med et 50-års jubilæum. I Fredericia, hvor menigheden går helt tilbage til 1674, forbereder man sig på at fejre 200-års jubilæet for den nuværende kirkebygning, der blev rejst i 1767.

De jyske og fynske jubilæer

Det var i Fredericia, det hele begyndte. Under den skånske krig mellem Danmark og Sverige fra 1675 til 1679 sendte fyrstbiskop Kristoffer Bernhard von Galen i Münster Kristian V et par tusind soldater. Nogle jesuitter fulgte med som feltpræster. På grund af sin centrale beliggenhed blev Fredericia midtpunktet for præsternes sjælesorgsarbejde blandt soldaterne i Jylland og på

Sct. Albani Kirke, Odense.

Masser af jubilæer

*Fredericia 200,
Odense 100,
Randers 100,
Nørrebro 50*

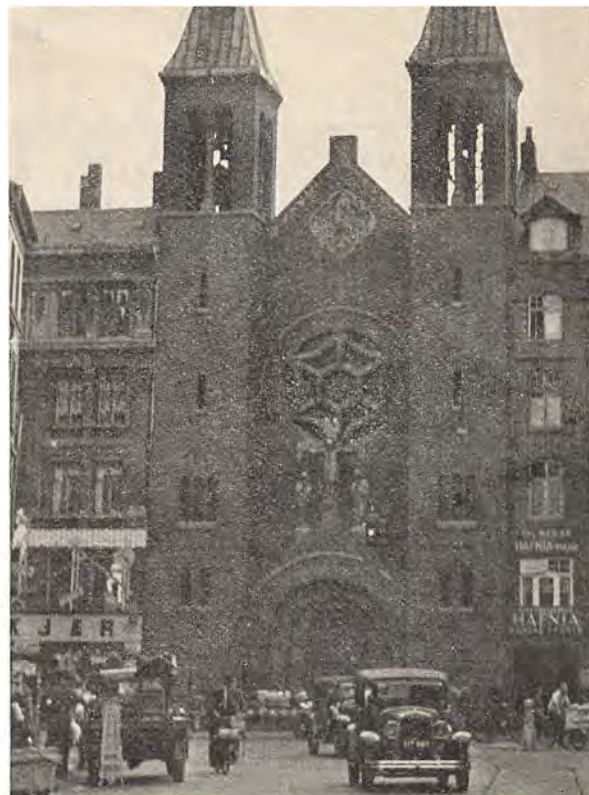
Skt. Knuds Kirke,
Fredericia.

Fyn. På rejser til Ålborg blev der holdt gudstjeneste i Århus og Randers. I Århus var det på rådhuset, i Randers på et hotel eller i et privathus og i Ålborg i Købmændenes hus. På vejen til og fra Nyborg holdtes der gudstjeneste i Odense og Svendborg.

Den jysk-fynske sognepræst

Omkring 1800 blev jesuitterne i Fredericia afløst af verdenspræster. Fra 1864 til 1884 var pastor Johannes von Euch sognepræst i Fredericia. Det var ham, der grundlagde den danske menighed i byen. I sin embedstid optog han 207 voksne med 120 børn i den katolske kirke. På hans initiativ blev menighederne i Randers, Odense, Horsens, Århus og Kolding oprettet. Under en rejse til

Sakramentskirken, København.

Tyskland startede han en indsamling, der muliggjorde ansættelse af en præst i Randers og én i Odense.

Randersmenigheden

Den 15. august 1867 blev pastor Clemens Gorman beskikket til præst i Randers. Den 29. september 1867 oprettedes et selvstændigt sogn, og den første gudstjeneste blev holdt i hovedkasserer O'Connors villa ved Randers. Den 1. november 1867 var det provisoriske kapel i malermester Hansteds gård i Østergade færdigt til brug. Senere flyttedes kapellet til Thorsgade 20. Den nuværende kirke blev indviet i 1879. Den bliver nu

Fortsættes side 13.

Jesu Hjerter Kirke,
Randers.

Kampen mellem synd og nåde

Den franske forfatter George Bernanos skrev i 1936 sin kendte roman »En landsbypræsts dagbog«. I 1951 blev den franske mesterinstruktør Robert Bresson færdig med sin filmatisering af Bernanos' roman. Men først i 1967 nåede filmen til vore breddegrader. Med andre ord: der er gået over 30 år mellem filmens tekstforlæg og dens fremvisning i Danmark, 30 år, der repræsenterer springet fra en stor og alvorlig depressionsperiode i vor historie til et velfærdssamfund, hvor materielle problemer ikke har den alvorlige karakter, som de dengang havde. Selvfølgelig bemærker man dette spring i tiden, når filmen ses, – især én, der aldrig har kendt til depressionens ondskab. Men lader man sig ikke gå på af dette spring, er der stadig en kunstnerisk oplevelse at hente i Bressons film.

Ikke en psykologisk film

Det er en dagbog, der er blevet filmatiseret, og det bør understreges. Derved bliver det nemlig klart, at vi i filmen betragter verden ud fra en enkelt persons indre synsvinkel. Vi kan derfor ikke afgøre, om beskrivelsen af omverdenen og personerne er sand i almindelig gængs forstand. Det er imidlertid dog også uden interesse. Men denne understregning kan også føre til den beklagelige misforståelse, at der så skulle være tale om en psykologisk film. At dette ikke er tilfældet – at det ikke er en psykologisk oplevelse, vi får, kommer klart til udtryk i filmens kunstneriske struktur. Selve billedrytmen er i den grad roligt fremadskridende, – den er så afbalanceret, at dette bestemte ikke kan være betegnende for et menneskes sjæleliv, – og slet ikke for filmens hovedperson (dagbogskriveren), en ung, mager, splejset og umoden sognepræst i den nordfranske by Ambricourt.

Fordi filmen ikke er psykologisk,

udelukkes muligheden for, at tilskueren identificerer sig med filmens personer. Af samme grund undgår filmen enhver form for sentimentalitet, selvom det for så vidt er en tragisk affære, der oprulles for vore øjne. Hvad er da grundstrukturen i denne film? »En landsbypræsts dagbog« er præget af kølighed og nøgternhed. Den er et forsøg på en objektiv beskuen af noget dybtliggende i menneskelivet, nemlig menneskets kamp med livet og det samme menneskes egen døds kamp. Man kunne være fristet til at sige, at filmen er en konkret gengivelse af en teologisk eller metafysisk forståelse af livet og døden.

En ung præst ankommer til sit første sogn. Det er et fattigt sogn som desuden er præget af sjælelig sygdom. Fjendtlighed, en stank af indelukthed, selvtiltrækkelighed og mistillid slår den nyankomne i møde. Ambricourtpræsten er selv syg. Både på legeme og sjæl. Han lider af mavekræft. Ifølge flere vidnesbyrd fra personer i filmen et resultat af den onde verden, han blev født ind i. Landsbypræsten er opflammet af en hellig ild. Han vil være uegennyttig og opofrende i sit kald. Trods dette er det umuligt for ham at komme i kontakt med befolkningen. Der synes at være en uoverstigelig kløft mellem kirken og folket. Alle er isoleret!

Hades for sin opofrelse

Under filmens handlingsforløb gennemgår landsbypræsten en udvikling, som gør det muligt at se og forstå, at præsten også er åndeligt syg, selv om han virker uegennyttig og opofrende i begyndelsen af filmen. Han er præget af stor mistillid til sig selv, og for at overvinde denne mistillid stiller han så store krav til sine egne evner, at han ikke kan undgå at komme til kort. Han fornedrer sig selv så meget, – han er så

opofrende, at den lokale befolkning kommer til at hade ham af samme grund. Hans opofrelse medfører isolation, medens hans opgave jo i virkeligheden er at komme i kontakt. En total mangel på realistisk sans er et væsentligt træk hos sognepræsten, der på et vist tidspunkt når til det punkt, hvor han føler, at Gud har forladt ham.

Ambricourtpræstens eneste to venner – en læge og sognepræsten i nabosognet Torcy – giver ham rådet: Gør front! Skab respekt om dig selv! Første gang han gør front og opgiver den selvudslettende holdning, opnår han kontakt. Det sker i en samtale med den lokale godsejers datter. Under denne samtale opdager han pludselig, at den unge pige på grund af had vil fornedre sig, og i en vis forstand genkender han sin egen holdning. Dette sted er, så vidt jeg kan se, et vendepunkt i hans udvikling.

Fra da af ændrer præsten sin holdning. Det er dog ikke udgangspunktet for en lang og lykkelig udvikling. Ambricourtpræsten bliver involveret i en intern konflikt på det lokale gods. Godsejeren har en affære med sin datters lærerinde. Grevinden lader som intet og helliger sig mindet om sin afdøde søn. Hun lever i isolation og lader sig fornedre af sin mands eskapader. Greveparrets datter hader sin fader, fordi hun har svigtet sin kone, og hun hader sin moder, fordi hun lader sig fornedre. Hun er altså fuld af had til omverdenen og vistnok på selvmordets rand, en handling, der skal tjene til at bringe skam over familien.

To mennesker i kontakt

Interessant nok er det, at Ambricourtpræstens indstilling og situation i begyndelsen af filmen på afgørende punkter ligner grevindens. Derfor kan man heller ikke undre sig over, at det netop bliver hende, han kommer

Bernard Eric Jensen
 anmelder Robert
 Bressons »En landsby-
 præsts dagbog.«
 Efter anmelderens
 mening er det
 en stor film, der
 behandler et
 grundproblem
 i menneskelivet

Grevinden. Hendes situation ligner præstens.

til at bringe sjælefred og gøre lykkelig, kort før hun dør. Hos hende genkender han sin egen tidligere situation. Inden for rammerne af denne kontakt træder nådegaven frem. Kvindens hadefulde indstilling omdannes til et liv i kærlighed, – et liv uden begær. I det brev til præsten, som grevinden skriver lige før sin død, står der: »Alt er godt. Jeg troede ikke underkastelse var mulig. Det var da heller ikke underkastelse, der kom. Den er ikke min natur, og min forudfølelse bedrog mig ikke. Jeg føler mig ikke underkastet, jeg er lykkelig. Jeg savner intet.«

Dette er den eneste store sejr, som Ambricourtpræsten vinder. Nådens frigørelse og livgivende kraft er den gave, han skænker grevinden. Men desværre bliver alt dette misforstået af andre mennesker, der tror at sognepræsten ved sin formaning har været med til at fremskynde grevindens død. I denne situation kommer præstens nye selvforståelse klart til udtryk. Han har nu respekt for sig selv. Da han bliver udfordret til at retfærdiggøre sin handling, nægter han det. Hans selvtilid er vendt tilbage.

Resten af filmen er en skildring af Ambricourtpræstens vej til døden. Nu ser vi præstens ensomme døds-kamp. Under en samtale med Torcypræsten går det pludselig op for ham, at han er fange af den hellige dødsangst i Getsemane. Det er også værd at bemærke, at da han virkelig er fornedret, liggende i mudderet på en landevej, kommer han i kontakt med en ung bondepige, hvis holdning hidtil har været fjendsk og hadefuldt. I

denne situation hjælper hun ham og kommer til erkendelse af sin egen »ondskab«.

På sin vandring mod døden i et usselt loftsværelse ser man, hvordan præsten nu er i kontakt med sine medmennesker og fremkalder det gode i dem. Da det er min overbevisning, at Bresson i sin film har skildret kernen i Bernanos' roman, tillader jeg mig at citere de sidste linier af dagbogen for at vise slutpunktet for Ambricourtpræstens udvikling.

Ikke tragedie, ikke korsvej

»Den mistillid, jeg nærrede til mig selv, til min person, har nu opløst sig for bestandig, tror jeg. Kampen er forbi. Jeg forstår den ikke engang mere. Jeg er udsonet med mig selv, med mit arme jordiske hylster. Det er lettere, end man tror, at hade sig selv. Det er en nådegave at glemme sig selv. Men hvis alt hovmod er dødt i os, må nåden over al nåde være den: ydmygt at elske sig selv, som hvilket som helst af Jesu Kristi lidende lemmer.« De sidste ord, der udgår af Ambricourtpræstens mund er: »Hvad gør det? Alt er nåde.«

For en umiddelbar betragtning kunne filmen tolkes som en tragedie. Trænger man dybere ind i den, bliver en sådan tolkning uholdbar. Jeg synes heller ikke, det er rimeligt at betragte filmens indre struktur som korsvejsandagtens, som Bazin mener det. Grunden til dette er, at korsvejen ender med korset og graven. Korsvejen indeholder ikke op-

standelsen, og det er udelukkende opstandelsen, der giver filmens afslutningsord »Alt er nåde« den vægt og betydning, som Ambricourtpræsten lægger i dem.

I stedet for at sætte en etikette på filmen vil jeg mene, at den er et forsøg på at skildre den besværlige vej fra syndens tilstand til nådens. Men filmen er ikke uden brod. Ambricourtpræsten ligner selv i syndens tilstand en rigtig »god« kristen. Filmen understreger tydeligt, at kun når man erkender, at mennesket er noget stort og værdifuldt, får ydmygelsen mening. Betragter man mennesket som noget ringe, er fornedrelsen kun et udtryk for had til en selv. »En landsbypræsts dagbog« skildrer spændingen mellem isolationens værdighed og kontaktens menneskelighed. Efter at have set filmen lades man ikke i tvivl om, at vejen til nådens tilstand er vanskelig og krævende. For de fleste vil det være en vej for livet.

Bresson har med »En landsbypræsts dagbog« skabt en stor film. Efter min mening også en vanskelig film, der vil kræve en indsats af tilskueren. Måske den indsats at se den flere gange for at nå ind til dens kerne. Bressons billedsprog er fremragende i sin gennemførte enkelhed og nærmest stoiske ro. Han har fjernet alt uvæsentligt fra romanforlægget og centrerer kun om dets indre kerne. En kerne, der behandler et grundproblem i menneskelivet. Kampen mellem synd og nåde. En kamp, der først ender med døden.

Bernard Eric Jensen.

Provoerne i Nikolaj Kirke

Provo – er De ved at være træt af at høre om det? Det er De ikke ene om. For et par år siden kendte vi knap betegnelsen, nu hænger den os ud af halsen. I det hele taget er vi blevet overvældet med nye gloser såsom motorbøller, læderjakker, beatneeks for blot at nævne nogle, alt sammen betegnelser for noget mere eller mindre ubehageligt, men nu har vi – tror vi da – fundet en fælles-nævner for det hele, Provo.

Alt, hvad der er frastødende, larmende, ødelæggende og – naturligvis – provokerende, det har vi nu et navn for. Det forenkler. Det er altid vanskeligt at rase mod noget unavn-givet. Nu ved vi, det er Provo, og Provo irriterer os.

Ungdom har til alle tider været besværlig, men Provo er mere, end man kan forlange, at vi skal tolerere.

Mangen en velmenende bemærkning har lydt om, at »en god gammel dags dragt prygl« ville gøre underværker.

Måske, men det er uigennemførligt. I vore velfærdsdage må man gemme spanskroret til side, selv om det kribler i fingrene.

Der er også nogle, der mener, at man i forhold til fænomenet Provo skal forsøge en helt anden vej, nemlig den ganske enkle at sætte sig ned og lytte til, hvad disse unge mennesker kunne have at sige. Til disse »nogle« hører blandt andre Kirkens Korshær, denne mærkelige organisation, som altid har følt en dragning mod de mennesker, som vi andre – de pæne af os i hvert fald – ikke har så forfærdelig megen lyst til at befatte os med.

Kirkens Korshær – bedst kendt vel for sin Nikolajtjeneste. Dette initiativ, som man ikke kan andet end beundre. Et sted, hvor enhver, der måtte føle sig ensom eller uheldig, eller som måske bare trænger til at tale med et medmenneske, kan henvende sig. Fra 9 morgen til kl. 3 nat sidder der mennesker parat. Ingen spørger om navn eller stilling, man prøver at hjælpe, hvis man kan det, og anonymiteten er uigennemtrængelig.

I denne organisation har man altså valgt at lytte til Provoerne. Lytte? Jamen, kan man overhovedet høre noget for larm, og hvad skulle vel provoerne have at berette?

Lad os her starte ved begyndelsen, for der er nemlig en begyndelse på denne historie om noget sælsomt, som er ved at ske.

Midt i København, i byens hjerte på godt og ondt, ligger Sankt Nikolaj Kirke. I mange år har den ikke fungeret som sådan. Det ene sideskib lejer Kirkens Korshær til hovedkontor og Nikolajtjeneste, resten har hidtil fungeret som bibliotek og udstillingslokaler.

Kirkens Korshærs »klientel« – eller venner, som man kalder det dér, har altid hørt til de ringest stillede i samfundet, sprittere, hjemløse, ensomme; men også børnehaver og fritidsklubber for børn fra byernes slumkvarterer har været på deres program. Det kan derfor ikke undre, at man allerede for nogle år siden begyndte at tumle med planer om at indrette kirkens nordre sideskib til ungdomsklub for unge fra den indre by.

I mellemtiden er der sket det, at der bor færre og færre mennesker her, men til gengæld drager denne del af byen mange unge til sig, storespringvands-, subsistensløse, nysgerrige og dem, der bare trænger til at være sammen med andre af samme alder og anskuelse (eller måske manglende sådan).

Disse har undertiden intet arbejde og har vel derfor svært ved at få noget at spise og endnu sværere ved at få et sted at sove. De bor i saneringsejendomme, sover på trappeop-gange, samles på hovedbanen og andre lignende steder, hvilket politiet, hvad man vel ikke kan fortænke dem i, ikke synes at goutere.

Skylden? Ja, hvis er den? Hjemmenes, samfundets, de unges selv? Det er umuligt at afgøre og i denne forbindelse heller ikke det vigtigste.

Problemet er der, og da der sidste år fra forskellig side begyndte at blive røre om Nikolajkirkens nordfløj, blev man i K. K. klar over, at her

var en opgave, som trængte sig på, og den måtte man gøre noget ved. Altså måtte man ændre sine planer fra stedlig ungdomsklub til en slags provoklub, og nu måtte der arbejdes.

Man nedsatte udvalg, tegnede skitser, udarbejdede drifts- og anlægsbudgetter, man forhørte sig hos andre ungdomsklubber, man søgte penge, og man begyndte at bearbejde myndighederne.

Lidt før tiden slap det ud i et eftermiddagsblad, at man havde disse planer. Men hvordan få fat på de unge?

Det problem kunne man have sparet sig. Dagen efter at bladet var kommet ud, meldte 4 langhårede sig i Sankt Nikolaj Kirke på lederens kontor og erklærede, at dem behøvede man ikke at lede efter, de kom inderligt gerne af sig selv. Det, de ønskede mest af alt, var netop et sted, hvor man kunne være sammen og tale sammen. At stedet tilhørte Kirkens Korshær generede tilsyneladende ingen.

Lederen, pastor Ole Jensen, var ikke sen. Han kender nemlig den kunst at lytte, og ingen menneskelige mærkværdigheder synes ham fremmede.

Han lavede straks et udvalg af de unge mennesker, viste dem tegninger og tog dem med på råd. Det svære var, at de gerne ville have et sted at være nu – med det samme. En gammel kirke har mange rum, og en kælder, der om formiddagen var fuld af hjemløse mænd, åbnede man nu midlertidigt nogle eftermiddagstimer fem af ugens dage. Forholdene var yderst primitive; der var ikke muligheder for andet end snak, kaffedrikning og lidt smykkefabrikation.

Men når man er ildeset allevegne, er man ikke kræsen med lokaliteter. Den første dag kom der ca. 30, og hver dag i de måneder, der har været åbent, har der været mellem 30 og 50.

Så snart døren bliver lukket op, styrter de ind, sætter sig i de brede vindueskarme eller lægger sig på bordene. Ingen larm og panik. Kun røg, snak, guitar-spil, lidt fredelig valsen

Den 12. september havde Skt. Nikolaj Tjenesten i København 10 års jubilæum. Pia Kjørboe, Slagelse, har i »Sjællands Tidende« skrevet om det arbejde, der i Nikolaj Kirke gøres for at hjælpe »provoerne«. Vi gengiver artiklen med forfatterindens tilladelse.

mellem bordene. Ordene, der bliver vekslet, er ikke altid for ubefæstede sjæle, men de folk, der arbejder i klubben er ikke sarte, og så kan de lide deres publikum. Man føler sig gensidigt mellem venner. Er der noget om, at tillid avler tillid? Her har nok været ført samtaler, som i værdi ligger langt over, hvad man kan forvente sig fra Christiansborg! Men skal man tro Martin A. Hansen, ser man også kun fordomsfrit og ærligt på livet, når man er 20.

Advarsler har det ikke skortet på. Selv om Nikolaj Kirke har været vidne til lidt af hvert, så er dette nok toppen. Mærkeligt ser det ud, men på en måde så rigtigt.

At disse midlertidige lokaler er egnede, ville være en grov overdrivelse, og uden besvær for naboer og medarbejdere har det heller ikke været. Når man har åbnet sit hjerterum, før man havde husrum, så er det, fordi behovet var der, og et sådant behov kan man ikke sidde overhørig.

Men nu begynder det så småt at lysne. Enkelte budgetter er godkendte, tegningerne ligger på bordet.

Man forestiller sig en gammel kirke med et sideskib af kolossal højde. Hvordan lave dette til klub? Dygtige arkitekter har fundet på at skyde en etage ind, så fløjen bliver i to etager. Der er tænkt på udseende såvel som funktioner.

Forneden indgangsrum med garderobes, toiletforhold og en frisørsalon. Den må have rige muligheder! Desuden et kontor (til lederen) og en læsestue. Længst borte et stort arbejdsrum, atelier om De vil, med elektrisk ovn til keramik, muligheder for stoftryk, maleri og andet.

Ovenpå en sal til eksperimentalscene, et godt lydisoleret musikrum og, som det vigtigste, små kabiner til samtale og hygge. I det hele er der ved indretningen lagt mere vægt på virkeligt aktivt arbejde, ledet af fagmænd inden for hvert felt, end på de sædvanlige legespil. Ligeledes mener man, at diskussioner skal have

Provoer ved Nikolaj Kirke.

en fremtrædende plads. Altså mange muligheder under kyndig vejledning, men stadig kun muligheder – tilbud. Alt, såvel håndens som åndens arbejde, skal være aldeles frivilligt. I øvrigt kommer man jo til at bo dør om dør med Nikolajtjenesten.

Nu kan jeg godt forstå, hvis De stønner og mener, at jo værre folk er, des bedre skal de have det, og dette er i hvert fald at lefle for den værste del af ungdommen. (Kribler det igen i fingrene?)

De bliver nødt til at læse videre, for der er mere mening i denne galenskab, end det måske kan se ud til.

Kirkens Korshær har jo, som De måske ved, andet at bestille end at agere legestue for unge mennesker, der tilsyneladende ikke gider bestille noget. Man forsøger, så godt man nu kan det, at tænke på længere sigt. Derfor vil man også prøve at give de unge noget at bo i.

Man mener nemlig, at megen dårlighed kommer af manglende sove- muligheder. Derfor vil man snarest, og man har også muligheder for det, forsøge at skaffe en del pensionatspladser. Kommer man så vidt, vil det være ens første opgave at forsøge at skaffe de unge arbejde. Lykkes det ikke, kan man gå i gang med frivilligt hjælpearbejde.

Provoerne mener nemlig, at samfundet er råddent, og på nogle punkter har de vel ret. Lad det da være Kirkens Korshærs opgave at vise dem, at samfundet ikke bliver sundere af, at man sidder på gaden med hænderne i lommen. Der kan man tage ved lære af abbé Pierre og hans klunsere. Selv om København ikke er Paris, er der såmænd nok at tage fat på.

Alle disse foranstaltninger skulle jo fra kirkens side være et forsøg på at hjælpe unge tilbage til samfundet igen, men på en sådan måde, at man har lært noget af hinanden undervejs.

Overborgmesteren har, for at kommunen kunne gå med til dette – og det er endnu ikke sket – betinget sig, at dette forsøg skulle være ultraditionelt. Mon ikke han kan være tilfreds?

Synes De, foretagendet er dristigt? Det er det også. Hvordan det skal gå, kan kun fremtiden vise. Meget vil afhænge af den rette leder.

Men synes De, at det er for dristigt, vil jeg lige nævne, at man i Egmont H. Petersens Fond ikke er enig. Derfra har man givet Korshæren 228.000 kr., altså næsten 1/4 mill. til klubben. Der må altså være nogen, der tror på sagen.

Hvad Provo er, har vi ikke fundet ud af undervejs. Det er heller ikke let, for de ved det vist knap nok selv. Dog er der nogle, kernen vil jeg kalde det, som kan opstille nogle programpunkter. At man ikke kan være enig i alt, siger sig selv, men slående er det, at ordet kærlighed, dette brugte og misbrugte ord, er noget af det væsentlige. Hvis der er tale om virkelig kærlighed, den, som vi kender bedst andetsteds fra, så ved vi, at hvor den får indpas, sker der noget med mennesker.

Selv om man ikke bor i København, kan provoproblemet komme til at berøre én mere, end man bryder sig om.

Enden på historien kender vi ikke endnu. Måske kan De ved Deres indstilling være med til at bestemme, om den skal være god.

Pia Kjørboe.

Landsretssagfører
Viggo Høgsgaard
Advokat
Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslogermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenslund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Fiskehuset PARCEL

Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

I/S Søndermarks Møbelfabrik

v/ Chr. Søndermark
& Mogens Jørgensen
Tarm. Tlf. (073) 7 21 11,
nr. 168 - 188 og 488.
*Fremstilling af skolemøbler
samt fast inventar til samtlige
faglokaler.*

Efter ønske tilsender vi
Dem gerne
brochure og prisliste.

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselolier

Glarimester

POUL V. JOOST
Slotsgade 7, København N
Telefon 39 79 77
Stort udvalg i fotografirammer

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

*Gardiner
Manufaktur
Hvidevarer
Sengeudstyr*

Textil-Varehuset

Slotsgade 17, København N
Tlf. (01) 35 05 01
Leverandør af skolekjoler

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

J. Qvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
*Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail*

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

HORNUNG & MØLLER

Aktieselskab
KGL. HOF-PIANOFABRIK

KØB . SALG . REPARATION
FELIX SCHMITT & SØN
Exam. pianostemmer og Instrumentmager
Magleæs 1, Odense,
Tlf. (09) 12 36 56 - privat 11 15 93
Organist & kantor ved den
Katolske Kirke i Odense.

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre
Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Murermester- og entreprenørforr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Banegårdens Restaurant

Fritz Kapper

Odense H.

Bliv abonnent - det betaler sig

Masser af jubilæer

Fortsat fra side 7.

restaureret, og det er grunden til at jubilæumsfestlighederne udskydes til den 7. januar 1968. Alteret skal rykkes noget frem. Korgulvet forlænges ud i kirkerummet. Prædikestolen nedtages og erstattes af en læsepult. Kalkmalerierne vil blive frisket op af Nationalmuseets folk, loftet istandsættes, og den nuværende mangelfulde elektriske installation tages ned og erstattes med et tilstrækkeligt antal armaturer med den nødvendige lysstyrke. Også skolen skal underkastes en udvendig restaurering inden jubilæet.

Odensemenigheden

I 1867 talte menigheden 12 voksne og syv børn. I 1907 var der ca. 500 katolikker. I dag er der 936 i selve Odense, og med oplandet bliver det til 1650 katolikker. Den første gudstjeneste holdtes i en glashytte, der før havde været brugt som fotografatelier i Vestergade. Senere flyttede man til Nørregade og fra 1870 til Sankt Albani Torv. Den nuværende kirke blev indviet i 1908. Man har en indsamlingsgang til en restaurering og planlægger at udgive et festskrift til jubilæet, der vil blive fejret til januar næste år på grund af biskoppens deltagelse i bispesynoden i Rom. Det bliver den 20. og 21. januar.

Nationalmuseet med i restaureringen i Fredericia

Den gamle »moderkirke« i Fredericia er for tiden lukket på grund af restaurering i anledning af 200-års jubilæet. Dr. Norn fra Nationalmuseet har givet gode råd med henblik på at få det gamle barokinteriør ført tilbage til de oprindelige farver. Der kommer også nyt tag på kirken. Jubilæet bliver fejret senere på året. Hvornår vides endnu ikke.

50 års sakraments sogn

Sakramentskirkens sogn blev oprettet den 9. juli 1917 da Mgr. Anton Neuvel er dets grundlægger. Ikke blot i den forstand, at han ved indsamlinger i Danmark og Holland har samlet midlerne til at købe grunden Nørrebrogade 27 og dér opføre ejendom, skolebygning og kirke. Han har også ved sit pastorale arbejde forud for kirkens opførelse været med til at skabe menigheden. Han efterfulgtes af Fr. Ronge fra 1917 til 1940, da Cay Benzon overtog sog-

Gladsaxe Sogns Menighedsråd har stillet et stort og smukt areal på Gladsaxe kirkegård (afsnit 11 – 2000 m) til rådighed for den katolske menighed i Gladsaxe kommune. Det tildelte areal ligger meget smukt på den nye del af kirkegården: lige vest for den gamle kirke. – Der er al mulig grund til at være taknemmelig imod menighedsrådet for denne disposition. Anlæggsgartner Eigil Kier er gået i gang med den endelige udformning af afsnittet, hvor man vil afse plads til både almindelige grave, urnegrave og helt anonym spredning af aske.

net. Den nuværende sognepræst, pastor Ebbe Simonsen, planlægger at højtideligholde jubilæet ved en aftenmesse tirsdag den 26. september kl. 19,30. Messen vil blive fejret af biskoppen. Kirken har fornylig fået fornyet orglet. Alteret er blevet rykket frem og lavet om, ligesom krypten er blevet sat i stand. Her er der mødelokaler for menigheden, og her vil man også fejre jubilæet med en sammenkomst efter aftenmessen.

JØL

Efterårsskole på Øm

I ugen søndag den 15. oktober til lørdag den 21. oktober afholdes på Øm den årlige efterskole for unge, der er fyldt 17 år, eller som – skønt 16 år gamle – er elever i en af følgende skoleklasser: 1. g, 3. real eller 10. klasse.

Som lærere deltager:

Elsebet Kieler: Trosliv;

Hanne Gregersen: Gruppen og det enkelte menneske.

p. H. Messerschmidt: Apostlenes gerninger;

Olav Jepsen: Sang.

Skolens præst bliver: p. Kaare Osorio, Lyngby.

Skolens chef: Ole Borg, Odense.

Skolens prak.leder: Hans Jensen, Odense.

Husmoder bliver: fru Inge Reiter, København.

Prisen for deltagelse må vi desværre forhøje med 10 pct. til kroner 105,- p. gr. af moms; der kan i begrænset omfang søges om hel eller delvis friplads. Ansøgning herom skal være attesteret af den lokale sognepræst og sendes sammen med tilmeldingen til

H. O. Poul Pedersen,
Bøgebjergvej,
Virklund.

Tilmeldingen skal indeholde: navn, adresse, evt. telefon, fødselsdato, stilling, skoleklasse.

De tilmeldte vil i god tid før skolen fra skoleledelsen få tilsendt nærmere oplysninger.

På gensyn på Øm efteråret 1967.

Danmarks Unge Katolikker,
skoleledelsen.

Esbjerg

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester

Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester

Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed
Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjysk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19
Helsingør. Tlf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon: 2 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havnepladsen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

RYBERG's Bageri & Conditori

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 05 88

*Drik kaffen i vort hyggelige
cafeteria.*

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 2 01 55

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget

Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding

*1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver*

Støt vore annoncører

Roskilde

Firma Hans Møller

vi Ib Møller

Sct. Olgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefy*

*Skolebøger - Skolerekvitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billig-bøger*

Roskilde Boghandel

Sct. Olgade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejgod Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olgade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen -

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs eff.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevæne

København

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A, København V
Telefon (01) 31 04 11

PAPIR

TRYKSAGER

KONTORARTIKLER

PLASTIC

Karl A. Hansen & Sønner

Murermestre * Entreprenører

Ingeniør * aut. kloakmester

Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 16 55

Send Deres manuskript

i god tid.

Biskop forsvaret arbejdernes ret

CADIZ - NC NEWS SERVICE

Biskop Anoveros Ataun af Cadiz har i et hyrdebrev i kraftige vendinger beklaget landarbejderne kår i det sydvestlige Spanien som et resultat af manglende social bevidsthed hos ejerne af de store landejendomme i denne meget fattige del af Spanien.

Biskoppen kritiserer især »den manglende dialog mellem landarbejderne og deres arbejdsgivere« og hævder, at mange af arbejderne af frygt for represalier ikke tør kræve deres ret.

Provinsen Cadiz har den laveste indkomst pr. hoved i hele verden og en meget høj procent analfabeter.

Biskop Anoveros siger i sit hyrdebrev, at selv om love om social retfærdighed er vigtige, når det gælder om at afskaffe uligheden mellem mennesker, er det endnu vigtigere at leve i overensstemmelse med »de alvorlige forpligtelser, den sociale retfærdighed pålægger samvittigheden«.

»Afbalanceret apartheid»

LONDON - NC NEWS SERVICE

»Vi forsøger at indtage en afbalanceret holdning over for apartheid og at gøre det klart for vore læsere, at der er visse ting også gode mennesker kan have forskellige meninger om,« udtalte redaktøren af det syd-afrikanske ugeblad »Sydkorset«, pater Louis Stubbs, for nylig under et besøg i London.

»Mange forkæmpere for apartheid nærer den største respekt for folk af forskellige racer og kulturer. Men de ser i apartheid det eneste praktiske middel til at undgå gnidninger. Når de taler om gnidninger, hentyder de til et problem, som man først for nylig er begyndt at mærke i England. Jeg har for eksempel for nylig læst, at de hvide nægter at bo sammen med de sorte, og at de hævder, at det er en fordom, der er betinget af sociale forhold og ikke af farve,« tilføjede pater Stubbs. »Naturligvis er det Kirkens og en kristen redaktørs pligt at opdrage folk til at være mere tolerante. Det er en pligt, som også »Sydkorset« forsøger at opfylde, men de, der kritiserer os, siger, at vi går alt for langsomt til værks.«

70 års jubilæum

Pater Josef Koch S.J., Skt. Mariæ Kirke på Frederiksberg, der den 15. april i år fyldte 90, kan den 28. september fejre sit 70 års ordensjubilæum. Jubilaren må desværre tilbringe dagen i sengen på Skt. Josefs Hospital, da han for at par måneder siden var så uheldig at brække benet. Det bliver således i relativ stilhed, han modtager vor hjerteligste lykønskninger og varmeste tanker.

Randers

Den katolske menighed i Randers, der har udsat jubilæums-festlighederne til januar 1968 holder bazar den 23. og 24. september 1967.

Middelalderen på programmet i Canada

Dr. phil. Jan Pinborg og dr. phil. H. Roos S.J. er fornylig vendt hjem fra den nye verden efter at have deltaget i Societé Internationale pour l'Etude de Philosophie Medievalles 4. kongres, der blev holdt på University of Montreal, Canada. Pater Roos høstede bifald for et foredrag om sprogtænkning i middelalderen og blev iøvrigt atter valgt ind i præsidiet.

Dygtig assistent søges

Maria Søstrenes Børnehavn, Vejle, søger en dygtig assistent, som har interesse for arbejdet hos de 4-årige, med tiltrædelse fra 1. januar 1968.

Ansøgning med afskrift af eksamensbevis og anbefalinger sendes til lederen, søster Marcialis.

Hygg. ugenert værelse

søges af stiltfærdig ungkarl 1. eller 15. oktober.

Bill. mrkt. S. 22 til Bladets Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V.

Møbl. værelse tilleje

straks - kr. 225,- pr. måned.

Pastor d'Auchamp, Vandtaarnsvej 5, Søborg. Telefon 69 03 01.

CAMERA Tell. 21 55 77

Kl. 17.00 - 19.10 - 21.15

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21. Første gang tirsdag den 10. oktober.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13. Telefon PALæ 2323.

Ugens tv og radio (24. - 30. sept.)

SØNDAG	19.30	p1	Mag. art Bengt Holbek besøger Jeppe Åkjær's Jenle.
	22.00	p2	Katolicismen i det moderne Frankrig.
MANDAG	21.10	tv	Kontakt 67 - et magasin for familie og samfund.
TIRSDAG	17.30	tv	Reolen. Et program om bøger, billeder og film.
	18.00	p2	Zig-Zag. Aktuelt ungdomsmagasin.
ONSDAG	17.45	p2	Professor, dr. phil. Olaf Pedersen om studenter i Middelalderen.
	20.25	tv	Horisont. Udenrigsmagasin.
	22.00	p2	Ti år efter Sputnik. Naturvidenskabeligt magasin.
TORSDAG	21.05	tv	Skuespilleren. Polsk tv-spil. Prix Italia 1966.
FREDAG	15.00	p1	Familiespejlet. Kirken og de unge.
	20.00	p2	Nyere kirkemusik med bl. a. Arnold Schönberg: De Profundis.
LØRDAG	9.15	p1	Kirkeårets musik. Bach og Palestrina.

Hvad mon de usentimentale siger?

Stort amerikansk filmselskab åbner for posen

For ikke at gøre overgangen fra Børge Mannovs bagsidestof til de intellektuelle filmudskejlers tilbagevenden for brat, vil vi i denne filmkronik slentre lidt på overfladen, selv om vort anliggende dog ikke helt er blotet for alvor. For selv om det er fjernsyn (måske snart farvefjernsyn), der lægger beslag på størstedelen af Familien Danmarks 365 årlige hyggeaftener, så er det dog en kendsgerning, at biografbesøgene atter er stigende i antal, hvorved filmene påny får en vis indflydelse på kulturmønsteret. Da vi jo ikke mindst er flittige biografgængere i de år, hvor vor karakter dannes, er det nok en bagside værd at se at få et overblik over, hvad der serveres af ting og sager.

Ydereksempler

Et af de store amerikanske filmselskaber, Twentieth Century Fox – dem med det flotte projektørbelyste 20-tal – har netop til biograferne og pressen udsendt et elegant katalog over, hvilke film, man har på lager og hvilke, man kan vente at få. Selv om selskabet naturligvis i kataloget bedyrer, at det er noget for sig, giver sagen sikkert et meget godt indtryk af situationen som helhed. Fox Film har altid haft en vis interesse for religiøse film. Det var dem, der i sin tid lavede den fortræffelige »Sangen om Bernadette« og den skrækkelige »Men jeg så ham dø« (den første film i cinemascop) bare for at tage et par ydereksempler. Endvidere har selskabet modigt taget en række amerikanske samfundsproblemer op.

Gavne og fornøje

Hæftet omtaler 114 film og rundt regnet 50 af dem påkalder sig ens mere positive opmærksomhed – enten på grund af en formodet værdi som ren underholdning eller fordi det underholdende moment (der altid bør være til stede) går op i enhed med tanker af mere seriøs art.

Af de gode underholdningsfilm kan nævnes de amerikanske musicals »Kongen og Jeg«, »Cancan«, »The Sound of Music« og »Doctor Dolittle«. I sidstnævnte film spiller Rex Harrison (Professor Higgins) en dyrekær doktor, der behersker 400 dyresprog – omend vi næppe får dem alle at høre i filmen. Til gengæld får vi

1500 dyreskuespillere at se, hvoraf adskillige under optagelserne gjorde deres bedste for at stjæle billedet fra de menneskelige aktører.

Mauriac og Niels Holgersen

Fox har et pænt antal film af litterært tilsnit på lager. Man vil erindre »Anne Franks Dagbog«, »Og solen går sin gang« efter Hemingway, »Messe for en skøge« efter William Faulkner og »Leoparden« efter Giuseppe di Lampedusa. Og ikke mindst interesse samler der sig om vidt forskellige film som »Fangerne i Altona« efter Jean Paul Sartre og »Therese« efter Francoise Mauriac. Den sidstnævnte skal være en rystende, men smuk film om en kvinde, der efter at have forsøgt at forgive sin mand, indespærres, totalt afskåret fra omverdenen. Fox udsender endvidere den svenske filmatisering af Selma Lagerlöfs »Niels Holgersens vidunderlige rejse«, der er iscenesat af Kenne Fant og har Max von Sydow og Sven Lundberg i hovedrollerne. Det er også Fox, som står for distribueringen af John Hustons prægtige billedbog »Bibelen... I begyndelsen«.

Den kære krig

Og så er krigsfilm stadig filmproducenternes kæreste arbejde, selv om det skal indrømmes, at det romantisk-heroiske heldigvis i højere og højere grad hører til sjældenhederne. Fox tegner sig bl. a. for »Sænk Bismarck«, »Den længste dag«, »Operation Cicero«, »Von Ryans Ekspres«, »24 timer efter D-dag«, »Batasis kanoner«, »The Blue Max« og den meget betydelige »Kanonbåden San Pablo«.

Endelig er der film, der ikke rigtig lader sig sætte i bås og måske netop derfor er værd at lægge mærke til: »Kom til Alaska«, »Disse prægtige mænd i deres flyvende maskiner« og »Zorba Grækeren«.

Det er altså ikke nogen helt ringe repertoireplan, 20th Century Fox kan fremvise. Lad os håbe, biografdirektørerne bruger den på forsvarlig måde. Sidstnævnte damer og herrer er som bekendt et meget usentimentalt folkefærd.

HK

Pludselig er biskopper fra hele verden atter med til at præge Roms gadebillede. I dag begynder nemlig bispe-synoden i den evige stad. En af det andet Vatlkankonclis maleriske skikkelser, den hyggelige og charmerende biskop John J. Wright fra Pittsburgh, som sidste år besøgte Danmark, og i øvrigt går for at være en af USA's mest intelligente prælater, er også med. Billedet nedenfor er taget under det andet Vallkankoncil. Biskop Wright ses i en romersk bus.

katolsk ugeblad

29. SEPTEMBER 1967
115. ÅRGANG

39

På søndag den 1. oktober er det V-dag

Altmuligmanden
i Stenosgade

Hvordan med
samarbejdet?

Ikke i mørket,
men i lyset

Det vrimler igen med biskopper i Rom

Ingen proselytisme

STOCKHOLM — NC News Service

I en tale efter afholdelsen af sin sidste bispekonference har den lutherske ærkebiskop Gunnar Hultgren af Uppsala over for tilstedeværende journalister udtalt, at de ledende inden for den lutherske kirke har besluttet at hjælpe med til at udvikle troen hos det voksende antal katolikker og ortodokse i Sverige.

»Det er vores opgave at hjælpe alle disse immigranter — ikke ved at hverve proselytter til den svenske (lutherske) statskirke, men ved at hjælpe dem til at få en chance for at praktisere deres egen tro,« sagde ærkebiskoppen. Han understregede nødvendigheden af dette med et citat fra en rapport fra en luthersk bispekonference, hvoraf det fremgik, at der var 45.000 katolikker og 21.000 ortodokse i Sverige.

Ærkebiskop Hultgren nævnte derefter nogle af de interne problemer, som hans efterfølger, biskop Ruben Josefson, vil blive nødt til at tage op efter ham. Et af de vanskeligste af disse problemer er konflikten angående de kvindelige præster, som nu har stået på i 10 år.

Blæst om radio og tv- prædikener

HELSINKI — NC News Service

I Finland er der brudt en storm løs i anledning af, at der hersker modstridende synspunkter mellem finsk radio og fjernsyn og den lutherske statskirke med hensyn til, om prædikener skal være underkastet et forudgående gennemsyn, før de bringes i radio og tv.

Statsradiofonien hævder, at kirkelige udsendelser i lighed med alle andre udsendelser på forhånd skal bedømmes af en af radioens eller fjernsynets folk.

Til gengæld hævder kirken, at ingen andre end biskopperne har ret til at føre opsyn med prædikenernes indhold, og at man, hvis radioen og fjernsynet fastholder, at prædikenerne skal forelægges til bedømmelse, før de udsendes, overhovedet ikke vil medvirke til udsendelsen af kirkelige programmer.

Wyszynski, Gomulka og de Gaulle

PARIS — KUB privat

Man behøver ikke at være specialist i østeuropæiske spørgsmål for at vide, at livet i Polen domineres af to personligheder, nemlig kardinal Wyszynski og førstesekretæren for det kommunistiske parti, Gomulka. At disse to mænd ikke er indbyrdes enige, er også noget, vi alle ved, skriver François Bernard i det franske blad »La Croix«.

De to vigtigste grunde til konflikten imellem dem er indlysende, uomtvistelige og ikke vanskelige at få øje på.

Den første af disse grunde er at finde i det paradoks, at alle offentlige anliggender udelukkende styres af kommunisterne i et land, hvor 90 pct. af befolkningen er katolikker, og 90 pct. af disse katolikker praktiserer.

Den anden grund er den politiske udvikling, Gomulka har gennemgået siden den »polske oktober« 1956, da han kom til magten, og kardinal Wyszynski fik sin frihed tilbage.

Gomulka, der havde siddet i fængsel som offer for stalinismen, vendte sig efterhånden mod alle dem inden for sit parti, som havde bidraget til hans tilbagevenden. Denne udvikling strækker sig lige fra ophævelsen af ungkommunisternes blad »Pro Prostu« i september 1957 til filosofen Kolakowskis udelukkelse af partiet i fjor. Det er betegnende at Videnskaberne Akademi i Polen ikke ville sende nogen kommunistisk intellektuel til det møde mellem marxister og kristne, der i april i år fandt sted i Marianske Lazne i Tjecoslovakiet.

Det var de stalinistiske ungkommunistere, der var de første ofre for denne udvikling hos Gomulka. Konflikten med Kirken antog først skarpe former i 1958.

Ud over disse to ting er det vanskeligt at finde frem til de øvrige elementer, der har ført til den nuværende situation. Man kan sige, at den polske regering ikke har midler til at udøve en kontrol over Kirken, der svarer til den, man finder i de øvrige folkedemokratier, fordi kommunisterne er alt for stærkt i mindretal, og fordi befolkningen yder biskopperne og gejstligheden en solid støtte. Naturligvis kan myndighederne i en sådan situation gribe til

adskillige chikanerier på det administrative område, som alle sammen er udsprunget af en fælles plan, og som stadig truer med at kvæle livet i sogne, præsteseminarier osv. Enhver form for Katolsk Aktion er forbudt, og de restriktioner, der er påtvunget pressen, gør det umuligt for polsk katolicisme at bryde med det gængse og finde nye former.

Under disse omstændigheder støtter kardinal Wyszynski sig først og fremmest til folket og til de traditionelle katolske værdier, der giver mulighed for fordybelse og inderliggørelse. Der er mange, der bebrejder ham hans ubøjelighed, som de undertiden finder direkte provokerende, i hans forhold til de civile myndigheder. De mener, at han ikke har udnyttet alle de lejligheder, der kunne bruges til at sætte en udvikling i gang i Kirken, som svarer til det moderne by- og industrisamfund.

I hvert fald fremgår det med tilstrækkelig tydelighed, at den nuværende blokade en tid lang har fået Gomulka til at begå alvorlige psykologiske fejltagelser.

Den kampagne, der er sluppet løs mod biskopperne på grund af deres brevveksling med de tyske biskopper, de motoriserede ekspeditioner, der skulle fjerne billedet af Vor Frue af Czestokowa fra vejene under 1000-års-festlighederne for kristendommens indførelse i Polen, de hindringer, der blev lagt i vejen, for at pave Paul VI kunne besøge Polen, og statschefens optræden, da han var i Rom uden at besøge pave Paul, mens den sovjetiske statschef aflagde besøg i Vatikanet, har alt sammen kun bidraget til at styrke biskoppernes og kardinalens stilling. Og de foranstaltninger, der er blevet truffet, for at forhindre, at general de Gaulle skal træffe kardinalen, kan meget let få samme virkning mener François Bernard.

★

AC's STUDIEKREDS »INTERPRETATIO«

Studiekredsen begynder onsdag den 18. oktober 1967 kl. 20.00 præcis i Niels Støensens Kollegium (biblioteket). Emnet er: Harvey Cox, *The secular City*, 1966, The Macmillan Company, New York. Bogen kan rekvireres i Bethesda's Boghandel, Rømersgade 17, MI 1717. Et begrænset antal eksemplarer kan købes ved mødets begyndelse. Alle er velkomne.

H. Roos S.J.

Anstrengende
arbejds-
program

Nyt led i udviklingen mellem Rom og Canterbury

ADELAIDE – NC News Service

Den anglikanske kirke i Adelaide har for nylig afholdt en synode, som man med rette kan betegne som historisk, eftersom man for første gang i synodens 113-årige historie havde indbudt en ledende person fra et andet trossamfund, nemlig den katolske ærkebiskop James W. Gleason af Adelaide, til at være til stede på synoden.

Ærkebiskop Gleason talte ved denne lejlighed om »Den økumeniske udvikling efter det andet Vatikan-koncil«.

En talsmand for synoden udtalte, at det vist var første gang, en katolsk biskop nogen sinde havde talt til en anglikansk synode.

Ærkebiskop Gleason blev før sin tale, som overværedes af 400 gejstlige og en stor forsamling af lægfolk, budt velkommen af den anglikanske

biskop T. T. Reed af Adelaide.

Ærkebiskoppen indrømmede i sin tale om, hvad der var gjort for at fremme den kristne enhed i de sidste 50 år, at katolikkerne ikke havde gjort sig særlig bemærkede inden for denne bevægelse, og dette hang sammen med den katolske tro på, at det hører med til troens fylde at anerkende paven som Peters efterfølger og at anerkende den institution, som Kristus har indstiftet, for at den skal bringe hans lære og frelse til mennesker af alle folkeslag og til alle tider.

Man bestemte, at der inden længe skal afholdes indledende drøftelser mellem den anglikanske ærkebiskop for Australien, P. N. W. Strong, og repræsentanter for den katolske kirke om, hvorvidt der er muligheder for at indlede en dialog mellem anglikanere og katolikker i Australien.

ROM – NC News Service

Det endelige program for den 3. verdenskongres for lægapostolatet, som åbnes i Rom den 11. oktober i år, er nu fastlagt.

Foruden det anstrengende arbejdsprogram vil de otte dages møde byde på mange særarrangementer, deriblandt en messe i Peterskirken for en verdensdag for bønner, hvor paven vil koncelebrere med medlemmer af den bispesynode, der samtidig finder sted i Rom.

Kongressens program forudsætter, at paven til den tid er fuldt restitueret efter sin sygdom. Man venter ligeledes, at paven vil overvære bispesynodens åbning den 29. september.

Moskva skal også ind i billedet

PARIS – KUB privat

Pavens beslutning af 22. februar 1967 om, at et ægteskab mellem en katolik og en ortodoks, indgået for en ortodoks præst, for fremtiden er at betragte som gyldigt, er blevet modtaget med stor glæde i Moskva, skriver det franske blad »La Croix«.

Meddelelsen om denne beslutning blev af kardinal Bea bragt til patriark Alexis, som gjorde den ortodokse synode bekendt med den, samtidig med at han udtrykte sin glæde over, at alvorlige vanskeligheder ved indgåelsen af blandede ægteskaber mellem katolikker og ortodokse dermed var fjernet. Til gengæld ville han selv for fremtiden anerkende gyldigheden af ægteskaber mellem ortodokse og katolikker, som var indgået for en katolsk præst, under forudsætning af at det var sket med den ortodokse biskops velsignelse og samtykke, ligesom den katolske biskop stadig skal give den sædvanlige dispens ved blandede ægteskaber.

»Forholdet mellem den russisk-ortodokse kirke og Rom«, udtalte patriark Alexis for nylig til en polsk journalist, »er nu præget af det klima af gensidig forståelse, der hersker mellem de kristne kirker, og af de fælles bestræbelser med hensyn til freden. Det gode forhold giver sig især til kende, ved at vi udveksler breve til jul og til påske, ved at vi gensidig giver hinanden oplysninger, og ved besøg af forskellig art.«

»Vi er overbevist om«, tilføjede patriarken, »at den anerkendelse, der for ikke så længe siden er opnået mellem vore to kirker, af gyldigheden af ægteskabets sakramente mellem ortodokse og katolikker, yderligere vil styrke det gensidige venskabsforhold mellem den romersk-katolske kirke og os.«

På et spørgsmål om, hvordan den russisk-ortodokse kirke så på Podgornys besøg hos pave Paul VI, svarede patriarken, at »den russiske kirke er positivt instillet over for

ethvert bevis på god vilje og enhver kontakt med henblik på at styrke freden i verden og den gensidige kontakt mellem folkene og deres overhoveder«.

Det er også i dette perspektiv, metropolit Nikodemus' besøg hos paven skal ses. Man har i denne sammenhæng talt om muligheden af, at paven ville aflægge et besøg i Moskva.

Herom siger »La Croix«: »Det er i hvert fald sikkert, at enheden mellem den katolske og de ortodokse kirker kun kan blive til virkelighed, hvis Moskva kommer med ind i billedet.«

En bekræftelse af dette synspunkt kan man finde i patriark Alexis' udtalelse til det russiske pressebureau »Tass«: »En forening på gudstjenestens plan mellem den katolske kirke og de ortodokse er ikke noget, en enkelt kirke kan afgøre alene, eftersom ortodoksien er én og omfatter

Fortsættes side 19

Synoden - en gave

REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN
(ansvarhavende).

Specialredaktører:

Bernard Eric Jensen (litteratur),
Jens Oluf Lund (indenlandsstof),
Kaare Osorio (kronik) og
H. Roos (skriftbetragtning).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Redaktionsudvalg:

Henrik Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt, Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V., telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Katolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle 16, København F, telefon GO 4895. Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre lande pr. kvartal kr. 20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne incl. moms.

Længere artikler til et bestemt nummer af bladet skal være redaktionen i hænde senest 3 uger før det pågældende nummer udkommer, kortere meddelelser senest 14 dag før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Såfremt et nummer af Katolsk Ugeblad udebliver, bedes henvendelse rettet til Deres eget postkontor eller til Postvæsenets Oplysningskontor, telefon 14 62 98, idet udsendelse af de enkelte numre foretages af postvæsenet.

Adresseændringer bedes ligeledes meddelt postvæsenet.

Biskop Hans L. Martensen er rejst til Rom for at deltage i bispesynoden, der åbner i dag. I overmorgen vælger danske katolske lægfolk deres repræsentanter til vor nationale synode, hvis plenarmøder skal holdes i eftersommeren 1969. Og den 11. oktober begynder lægfolkssynoden - lægmandskongressen - i Rom. Her bliver der også tale om dansk deltagelse. Man kan altså roligt og uden overdrivelse sige, at vi er på vej ind i en *synodal* kirke. Paven vil høre sine bispekollegers mening om sagerne, biskoppen søstres, lægfolks og præsters mening og sognepræsten menighedens indstilling til problemerne. Kollegialitet over hele linien!

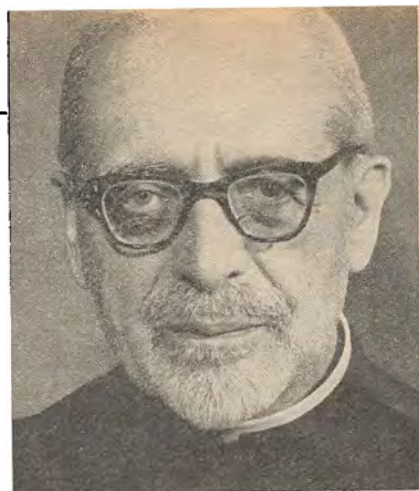
Synode er et græsk ord, der helt ordret betyder, at man slår ind på *samme* (syn) *vej* (odos). Det er hele Guds folk, der på sin vej mod Guds rige kaldes sammen for at debattere og vælge fælles rute. Det er der egentlig ikke noget radikalt og chokerende nyt i. Den stærke centralisering og dermed følgende autoritære indstilling var i det væsentlige en konsekvens af udviklingen i det 19. århundrede. De kollektive organer var lovfæstede, men fungerede ikke. De var en slags vedhæng, »blindtarme«, som man nemt kunne undvære og nemt kunne få opereret bort.

Hvordan det synodale princip med Helligåndens hjælp vil udvikle sig, vil fremtiden vise. For tiden er bispesynoden rådgivende for paven, lige som den kommende synode i Danmark er rådgivende for biskoppen. Samtidig vælges paven af kardinalkollegiet, der igen udnævnes af paven, og det er Rom, der udnævner biskopperne. Biskopperne udnævner deres sognepræster. Nogle har ment, at et kardinalkollegium bestående af valgte repræsentanter for de forskellige bispekonferencer skulle være lige om hjørnet. Og så ville paven virkelig udgå af bispekollegiets midte, mener den, der efter manges mening er den »kommende pave«: kardinal Pellegrino, Torinos ærkebiskop. I denne forbindelse er det naturligt at tænke sig biskoppen valgt af sit bispedømmes katolikker - både præstevieede og ikke-præstevieede. Og sognepræsterne af deres menighed.

Men som antydet blæser Ånden, hvorhen den vil. Lige i øjeblikket er det bispesynoden og lægmandskongressen i Rom og synodevalget i Danmark, det gælder. Og hvordan det hele nu udvikler sig, er der noget, som vil blive stående til alle tider: det biskop Martensen er inde på i sit hyrdebrev, som blev læst op i kirkerne i søndags. Det drejer sig om den kristne holdning. Og den må så sandelige heller ikke blive hjemme, når vi på søndag skal sætte vore kryds. »Gør intet af egennytte eller lyst til tom ære, men agt i ydmyghed hverandre højere end jer selv, og se ikke hver på sit eget, men også på de andres« (Fil. 2,3 f.). »Måske spørger den ene eller den anden lidt ængsteligt: Hvad kan vi forvente af en sådan synode? Er der ikke indeholdt en risiko i at forsøge noget sådant, der ikke har været prøvet før«, hedder det i biskoppens hyrdebrev, hvori der videre står: »Hvad risikoen angår, så må man indrømme, at al menneskelig planlægning indebærer en sådan, og at Kristus selv stiller os i en situation, hvor vi ikke kan undgå enhver fare.« Dog skulle synoden ikke indebære nogen uovervindelig risiko, hvis vi erindrer os de ord af apostelen, som vi citerede ovenfor, mener biskoppen.

I hvert fald kan vi ikke komme uden om, at den kommende synode i den katolske kirke i Danmark er en gave, der som enhver gave kan benyttes godt eller dårligt eller lidt eller meget til hver side. En ting er sikkert. Vi benytter den dårligt, hvis vi går dårligt forberedt til valget på søndag eller slet ikke går.

Altmuligmanden i Stenosgade

Pater F. Küpferle S.J.

Pater F. Küpferle, der kom til Danmark i 1909, har i år kunnet fejre 50 års præstebubilæum

Om den store *Høffdings* forelæsninger på Københavns Universitet skriver Peter Schindler i sine erindringer:

»Han blev, som vor store berømt-hed, hyldet ved sin indtræden i auditoriet, men der var ikke gået mange timer, før kortspil og avislæsning eller beskæftigelse med pen og blæk afløste begejstringen. Der var ædel form over hans sprog, men hans tanker formåede ikke at fænge hos os – jo hos et par sære udlændinge nede på første bänk med gryende skæg og aparte blåprikket slips til altfor lave flipper (det var de høje knækflippers år), som efter få uger præsterede at lade sig eksaminere på dansk; det var de unge jesuitter *Küpferle* (senere præst i Stenosgade og skolemand) og *Muckermann*, tysk litterat og religionsæstet, på hvis hoved nazi satte en svimlende pris uden at få fat i det. Vi var et par, der gerne ville i kast med så sære folk, men de var utilnærmelige: havde fået besked på at holde sig for sig selv.«

Det, Peter Schindler her beretter om, foregik i 1909. Der er løbet noget vand i Øresund siden dengang, og noget er i hvert fald ændret, for ingen vil tænke på jesuiterpater *Friedrich Küpferle* som en »sær en« – endsige i forbindelse med et blåprikket slips. Tværtimod tænker vi unge på 40 på ham som en af vore mest distingverede præsteskikkelser. Vi tænker på ham, som han har vandret i biskop Th. Suhrs procession ved pontifikalmesserne i Skt. Ansgars Kirke; – som han har siddet år efter år i skriftestolen i Jesu Hjerter Kirke; som man har kunnet se ham med sin sorte paraply i Kø-

benhavns gadebillede.

Pater Küpferle var netop kommet til Danmark i 1909 – for 58 år siden.

– Mit livs gerning ser ud som en altmuligmands bestilling. Det hænger sammen med, at jeg blev benyttet som fyldekalk, når man et eller andet sted manglede en arbejdskraft, siger pater Küpferle med sin velkendte beskedenhed.

Han har i år kunnet fejre sit 50 års præstebubilæum, og han blev for resten 84 år her den 9. september. Og man kan ikke komme uden om, at pater Küpferle har beskæftiget sig med lidt af hvert i vort bispedømme – eller apostoliske vikariat som det er blevet kaldt det meste af pater Küpferles tid.

I 1914 blev han cand. mag. i klassisk filologi og fransk ved Københavns Universitet, bestyrer for Sankt Knuds Skole i Stenosgade i 1920 og rektor ved Sankt Knuds Stiftelse i 1921. Pater Küpferle blev censor librorum i 1928, og i 1937 udnævnt til medlem af Den kirkelige Domstol, hvor han stadig har sit virke. Han fik dansk indfødsret i 1939 og var på ny skoleleder fra 1946 til 1950. Desuden har pater Küpferle været medlem af Det biskoppelige Råd og gejstlig vejleder for de katolske lægers Nicolaus Stenosgilde og for de katolske akademikerers sammenslutning Academicum Catholicum.

– Som forsvarer ved Den kirkelige Domstol, må De vide en masse om danske katolikkers indstilling til ægteskabet, deres vanskeligheder og problemer. Hvori består de?

– Vor ægteskabsdomstol har i de sidste tredive år næsten kun haft med

protestantiske ægteskaber at gøre. Det drejede sig om fraskilte, der ville indgå ægteskab med en katolik. Af den grund skulle det opløste ægteskabs gyldighed eller ugyldighed undersøges og afgøres. De få katolske ægteskaber, vi har haft til undersøgelse, giver ikke tilstrækkeligt materiale til at kunne tale i almindelighed om katolske ægteskabers vanskeligheder og problemer.

– De fleste ægteskabssager implicerer altså protestanter. Hvad mener De om deres holdning til ægteskabet?

– I 1922 fik vi den nye ægteskabslov. Siden den tid har efter mine begrænsede iagttagelser efterhånden flere og flere indgået ægteskab med den tanke: Vi kan og vil skilles igen, hvis det ikke går efter ønske i ægteskabet. Dansk lov giver mulighed for skilsmisse.

– Er den katolske praksis med hensyn til annullering af ægteskaber ikke mange gange årsag til forargelse for udenforstående?

– I øjeblikket husker jeg tydeligt kun ét tilfælde af forargelse. Den forargede røbede fuldstændig mangel på sagkundskab. Det er muligt, at der er flere tilfælde, som jeg imidlertid ikke har nærmere kendskab til.

– De har også været censor librorum siden 1928. Hvori bestod dette hverv?

– I de første år skulle jeg navnlig læse pastor Schindlers manuskripter og meget andet. I den senere tid fik jeg kun sjældent noget til gennemsyn. Meningen var, at jeg skulle undersøge, om indholdet var i overensstemmelse med de kirkelige bestemmelser om skrifter, der skulle trykkes.

– *Hvad mener De om Ugebladets »linje«?*

– I mange år har jeg været taknemmelig for den indsats, Ugebladet ydede i kirkens arbejde herhjemme, skønt bladetys ydre skikkelse lige til tyverne var noget primitiv. Men da jeg længe senere en dag læste i det, at dets opgave var at underholde folk, blev jeg bange for, at nu ville bladet glide ned ad et skråplan. Fra den tid fik jeg tit blandede følelser under læsningen. Det meget gode, som det indeholdt, blev ikke sjældent skæmmet ved hasarderede påstande, for ikke at sige mere. Denne kendsgerning blev så årsag til, at jeg i min præstegering kunne konstatere, at folk blev usikre i deres katolske tro. Deres kristne håb blev svækket og kærlighedens lys brændte ned. Det er mit håb, at bladet på dette punkt kommer på ret køl igen.

– *Hvad tænker man, når man fejrer 50-års præstebubilæum, om de mange unge præster, der forlader præstegeringen?*

– Med dyb vemod tænker jeg: Hvor kan det dog være, at saltet har mistet sin kraft? Var det fordi, de unge præster glemte Herrens advarsel: Våg og bed for at I ikke falder, når fristelsen kommer? Er der ingen sans mere for det ideal, som vor Herre har vist, da han udvalgte mænd til at dele lære-, hyrde- og præstefunktionen med sig og blive ligedannet med hans eget billede? Det er mig ikke muligt med sikkerhed at påpege årsagerne til det sørgelige fænomen. Kun Gud og de pågældendes egen samvittighed kender dem. Men iøvrigt kan jeg henvise til den analyse af årsagerne, som findes i Paul VI's rundskrivelse om cølibatet.

– *Når De nu ser tilbage på Deres mange forskellige gøremål i bispedømmet, hvad regner De så selv for det vigtigste?*

– For mig var det vigtigste min skolegerning og præstetjeneste i Jesu Hjerte Kirke.

– *Hvilken af disse aktiviteter har givet Dem mest glæde som præst?*

– Sjælesorgen.

– *Føler De Dem mere som skolemand end som præst?*

– Eftersom jeg i de sidste fjorten år ikke mere har haft undervisning i skolen, måtte jeg i dette sidste tidsrum føle mig mere som præst.

– *Hvordan ser De på katolske skoler i dag?*

– Af samme grund ser jeg nu mere skoleproblemerne udefra, ikke indefra. Derfor kan jeg ikke have nogen velbegrundet mening om dem.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 1. oktober: 20. søndag efter pinse (grøn, s. 741).

MANDAG den 2.: Vårneenglene (hvid, s. 1093).

TIRSDAG den 3.: Therese af Lisieux, karmeliterinde, missionernes skytshelgen (hvid, s. [194]).

ONSDAG den 4.: Frans af Assisi, franciskanerordenens stifter (hvid, s. 1096).

TORS DAG den 5.: Søndagens messe (grøn, s. 741). – *Eller:* Placidus og lidelsesfæller, martyrer (rød, s. 1098).

FREDAG den 6.: Bruno, karteuserordenens stifter (hvid, s. 1098).

LØRDAG den 7.: Rosenkransfest (hvid, s. 1099).

SØNDAG den 8.: 21. søndag efter pinse (grøn, s. 744).

Præstemøde og messefald

I dagene 9. til 13. oktober mødes et stort antal præster til en »Teologisk Uge« på Snoghøj Højskole. Storkøbenhavn's sognepræster gør derfor opmærksom på, at de daglige messer ikke vil kunne opretholdes i det sædvanlige omfang. Inden man derfor beslutter sig for at deltage i en messe i denne periode, vil det være klogt i forvejen at spørge det pågældende pastorat, om der eventuelt er messefald.

Kjeld Geertz-Hansen.

Sct. Ansgars kirke

Alle lørdage før søndagene i oktober måned afholdes rosenkransandagt med sakramental velsignelse kl. 19. Andagterne begynder lørdag den 30. september med forbøn for synodevalget den 1. oktober.

Antimodernist-edén

Den gamle trosed fra Tridentinum samt den antimodernistiske ed er fra nu af erstattet af den nikæanske trosbekendelse med følgende tilføjelse:

»Jeg bekender endvidere fuldt ud alt det, Kirken lærer os både om troen og om moralen, såvel det, som er blevet højtideligt fastsat som det, der læres af Kirkens almindelige læremyndighed, og jeg holder fast ved det på den måde, den selv forstår det, især ved alt, hvad der drejer sig om Kirkens mysterium, dens sakramenter og messeofferet samt pavens primat.«

Så e

Så er dagen forestående. På søndag den 1. oktober går vi til synodevalg. Om det nu er på sognekirkens eller den katolske skoles grund, afhænger af de lokale forhold. Under alle omstændigheder er synodevalget ikke noget politisk, men et kirkeligt valg, så valgkomiteerne skal sørge for, at vi ikke forlystes med agitation i form af opslag, fordeling af tryksager m. v. i valglokalet eller på valgstedets grund i det hele taget.

Som ved folketings- og kommunevalg

Det er op til de enkelte valgkomiteer at bestemme afstemningstiden. Det eneste faste er, at afstemningen over det hele skal være afsluttet så tidligt, at valgresultatet kan opgøres og foreligge senest kl. 24 på valgdagen. Stemmesedler må ikke ligge og flyde natten over. Og det er ikke tilladt at optælle stemmerne før afstemningen er afsluttet. Synodeseekretariatet anbefaler således, at afstemningen afsluttes senest kl. 20.

Hvordan valghandlingen skal foregå, må afhænge af de lokale forhold, men i det store og hele bliver det som ved folketings- og kommunevalg. Der er sørget for sikring af hemmelig afstemning og hele valghandlingens korrekte forløb.

Modtagerbordet

Når man møder op på valgstedet, går man hen til modtagerbordet. Her afleverer man sit valgkort, hvorefter man bliver krydset af på valglisten. Man får så sin stemmeseddel.

Hvis valgkortet er forsvundet eller beskadiget kan man få en stemmeseddel ved forevisning af legitimation – helst førerbevis, pas eller lignende.

Personer, der ikke er optaget på den den 25. september afsluttede endelige valgliste, kan ikke afgive deres stemme i det pågældende sogn.

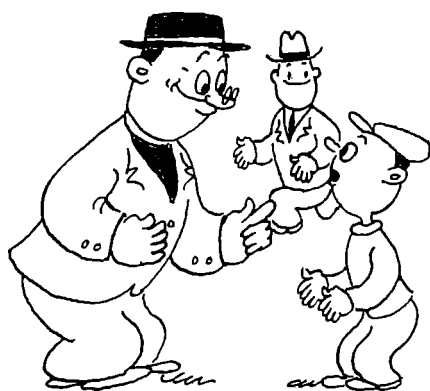
Stemmesedlen

Men vi har altså fået vores stemmeseddel. Denne ser anderledes ud end den, der bruges ved folketingsvalg.

det V-dag!

Lidt om synodevalget på søndag den 1. oktober

Folketingsvalgets stemmeseddel ligner en smørbrødseddell med kandidatnavnene stående under hinanden, men antallet af synodevalgets kandidater er så stort, at stemmeseddel lavet efter folketingsvalgets model ville komme til at se noget anderledes ud. Synodevalgets stem-

Agitation er ikke tilladt på valgstedets grund.

meseddel er sammenfoldelig og forsynet med en række spalter. Den kan foldes således sammen, at de blanke sider kommer udad.

Stemmebordet

Ved stemmebordet (eller i stemmeboksen, hvis man har kunnet fremskaffe en sådan) sætter man sine kryds. Man må altså ikke skrive ja eller nej eller noget andet på stemmesedlen, men kun sætte kryds og da højst ti. Har en stemmeseddel for eksempel 11 kryds, bliver den erklæret for ugyldig. Man må heller ikke sætte mere end et kryds ved hver kandidat. Er der flere kryds ved en enkelt kandidat på samme seddel, bliver sedlen dog ikke erklæret for ugyldig, men den pågældende kandidat får kun én stemme fra vælgeren.

Det er tilladt samtlige medlemmer af valgkomiteen under tavshedspligt at hjælpe blinde, svagtseende, handicappede, svage og ældre vælgere med at udfylde stemmesedlen.

Afstemplingsbordet

Når man ved stemmebordet har foldet sin stemmeseddel sammen, så de blanke sider kommer udad, går man hen til et afstemplingsbord, der skal findes umiddelbart før valgurnen. Denne ekstra kontrolforanstaltning er indført for at forhindre, at nogen på valgdagen afgiver mere end én stemmeseddel.

Valgurnen

Den nu udfyldte og afstemte stemmeseddel lægges derpå af vælgeren i valgurnen. Et medlem af valgkomiteen påser afleveringen.

Opgørelse af valgets resultat

Når afstemningstiden er udløbet, forespørges der ved opråb, om der er flere, der ønsker at afgive deres stemme. Hvis dette ikke er tilfældet, erklæres stemmeafgivningen for afsluttet.

Opgørelsen af valgets resultat er offentlig, forudsat at god ro og orden kan opretholdes. Tilskuere og tilhørere har ikke adgang til selve det område, hvor valgkomiteens medlemmer foretager optællingen, men må opholde sig i et »forrum«. Den ene eller den anden form for »afspærring« vil formodentlig blive anvendt.

Når alt er klart til stemmeoptællingens begyndelse, åbnes valgurnen – eller valgurnerne, for der må godt være flere. Stemmesedlerne blandes, inden de tages op, for at de sidst afgivne stemmesedler ikke kan genkendes.

Umiddelbart ved siden af valgurnen er anbragt et bord, hvor kontrol af stemmesedlerne foregår. Herfra går stemmesedlen til et oplæserbord. Overfor disse to borde er der anbragt så mange listeførerborde, som er skønnet nødvendigt.

Opstår der under optællingen tvivl om en stemmeseddels gyldighed, indsendes denne til synodesekretariatet. Her er der iøvrigt vagt fra 8 om morgenen til kl. 24.

Når man er færdig med optællingen, oplæses det resultat, der er for

sognets kandidaters vedkommende. Den kandidat, der har fået flest stemmer (og som på valgdagen fortsat bor i sognet), anses for valgt til synoden. Dette betyder ikke, at han nødvendigvis er sognets kandidat. Han (eller hun naturligvis) kan – når det samlede resultat fra hele landet foreligger – vise sig at være regionsvalgt eller landsvalgt. Er noget sådant tilfældet, rykker den næste op som sognets kandidat. Ved stemmelighed afgøres sagen ved lodkastning.

Indsendelse af valgresultat og materiale

Straks om morgenen, mandag den 2. oktober, indsendes *valgets resultat* til synodesekretariatet i anbefalet brev eller pakke, og i løbet af dagen den 2. oktober indsendes *valgmaterialet* til synodesekretariatet – ligeledes anbefalet.

Og hermed er første etape på synodens vej afsluttet. For tilrettelæggerne en såre slidsom vej. Man kan så kun håbe, at så mange som muligt vil benytte sig af muligheden for at stemme, da synoden kun kan siges at være danske katolikkers repræsentation, hvis et betydeligt antal af dem går til stemmeurnerne den 1. oktober.

HK

Valgkomiteerne skal sørge for ro og orden.

Flod efter ebbe?

Bispe­synoden i Rom åbner i dag fredag den 29. sep­tember. Biskop Hans L. Martensen er rejst derned for at repræsentere den nordiske katolske bispekonfe­rence, der på sit møde i Trondhjem i juli i år besluttede at dele­gere biskop Martensen som repræsentant for Dan­mark, Norge, Sverige, Finland og Island. Mange nordiske katolikker – og for den sags skyld også protestanter – vil sikkert med spænding følge de forhandlinger, biskop Martensen i nærmeste fremtid skal deltage i. Man skal nemlig som et særligt punkt drøfte de blandede ægte­skaber, det vil sige ægteskaber indgået mellem katolikker og protestanter. I marts 1966 kom der en instruks fra Rom om dette spørgsmål. Retningslinjerne heri blev fra forskellige side kritiseret som utilstrækkelige. De var da også kun foreløbige, idet spørgsmålet nu bliver taget op igen.

Dagsorden:

Men der vil komme mange andre vigtige spørgsmål på dagsordenen, der ser således ud:

1. Revision af den kirkelige lovbog.
2. Præsteuddannelsen.
3. Gudstjenestens fortsatte reform.
4. Efterkoncilære trosproblemer herunder specielt ateismen.
5. Blandede ægteskaber.

Revision af den kirkelige lovbog

Man skal altså lægge ud med en drøftelse af den kirke­lige lovbog, som trænger til en reform, blandt andet fordi koncilet har medført så mange ændringer på forskellige områder. Disse ændringer er at finde i koncilsdokumenterne, men de er endnu ikke blevet indarbejdet i den kirkelige lovbog. Det er koncilets generalsekretær, Felici, der er formand for den kommission, der skal omarbejde den kirkelige lovgivning. Der er således beret­iget håb om, at koncilets retningslinjer nu kan blive nedfældet i kirkeretten. Bispe­synoden vil få forelagt en rapport om de resultater, man i kommissionen er nået frem til. Det skal derefter bedømmes af biskopperne, der så selv kan være med til at kontrollere, om det, de har vedtaget på koncilet, nu også er kommet med i kir­kens lovgivning.

Præsternes uddannelse

Derefter vil man gå over til at drøfte præsteuddannelsen. Det er indlysende, at den kirkelige reform i høj grad vil være afhængig af præsternes indstilling. Går disse ind for reformerne, har de som opinionsledere i menighederne store chancer for at få dem gennemført i praksis. Er de imod, kan det sætte mange menigheder i stå.

Reform af gudstjenesten

Mange katolikker synes sikkert, at nu er der reformeret nok på gudstjenestens område. Man har f. eks. fået ind­ført modersmålet. Men indførelsen af modersmålet har

afsløret nye problemer. Der er mange ting, det går an at sige på latin. Men på dansk eller norsk eller svensk eller finsk går det ikke. Derfor må også mange af tek­sterne selv ændres. Ikke blot sproget. Biskopperne vil på synoden i Rom få lejlighed til at overvære forskellige nye »udgaver« af messen. Disse nye forslag er udarbejdet af Rådet til gennemførelsen af den liturgiske reform under ledelse af kardinal Lercaro. Foruden messen skal man også drøfte den kirkelige morgen- og aftenbøn, der skal forenkles, således at menighederne og ikke blot munkene og præsterne kan få glæde af den og deltage. Det drejer sig om laudes og vesper, der vil blive skåret ned til tre Davidssalmer og en læsning af Bibelen.

Troskrise

Som følge af de mange ændringer i kirkens gudstjeneste og i kirkens syn på mange ting i det hele taget er mange katolikker blevet forvirrede. De er kommet ud i en tros­krise. Det gælder for øvrigt også mange katolikker, der synes, at kirken udvikler sig for langsomt og stadig er for gammeldags. Derfor skal biskopperne drøfte denne troskrise. Herunder vil de især komme ind på ateismen. Ca. en tredjedel af verden er i dag under officiel ateis­tisk indflydelse, og ateismen trænger frem også under mindre officielle, men ikke mindre virkelige former i den kapitalistiske del af verden. Mange vil sikkert anse dette problem for det vigtigste på synodens dagsorden.

Hvad er en bispe­synode?

Men hvad er en bispe­synode egentlig? Det er ikke nemt at vide, før denne første bispe­synode har været afholdt. Det er i høj grad praksis, der vil give svaret. Allerede da paven officielt gav besked om oprettelsen af denne institution ved åbningen af koncilets sidste samling i sep­tember 1965, opstod der debat om, hvordan det skulle fortolkes. Det nærmeste, man kan komme det, er måske at definere synoden, som »en fortsættelse af koncilet med andre midler«. Synoden er nemlig ikke det samme som koncilet, end ikke i reduceret målestok. Bispe­synoden vil få ca. 200 deltagere. Koncilet havde mellem to og tre tusinde deltagere. Og de 200 deltagere i bispe­synoden vil komme til at arbejde efter andre retnings­linjer end koncilet. Forskellene er mange. På koncilet talte hver biskop i sit eget navn. På synoden taler ho­vedparten af biskopperne som repræsentanter for deres respektive bispekonferencer, der har givet dem mandat. Den vigtigste forskel er, at koncilet havde direkte lov­givende myndighed, mens synoden er rådgivende.

To fortolkninger

Men denne rådgivende myndighed kan fortolkes mere eller mindre restriktivt. Den flamske dominikanerteolog Schillebeeckx fortolker synoden som et udtryk for biskop­pernes kollegialitet og opfatter den altså som et skridt henimod et mere kollektivt styre. Romerske teologer derimod – herunder pavens egen teologiske rådgiver Co-

---

I dag begynder bispesynoden i Rom

lombo – fortolker synoden som et organ, der nok skal rådgive paven, men ikke regere sammen med ham.

Hvem kommer?

Mere end halvdelen af bispesynodens deltagere kommer fra de såkaldte »tredjelande« idet Asien, Latinamerika og Afrika vil mønstre flertallet. Deltagerne fordeler sig som følger:

Asien: 17 delegerede repræsenterende 14 bispekonferencer.

Latinamerika: 34 delegerede for 22 bispekonferencer.

Afrika: 31 delegerede for 29 bispekonferencer.

Stillehavsområdet: 5 delegerede for 4 bispekonferencer.

USA og Canada: 8 delegerede for 2 bispekonferencer.

Europa: 40 delegerede for 24 bispekonferencer.

Hertil kommer 13 repræsentanter for de østlige kirker, der er uenede med Rom, anerkender biskoppen af Roms særlige stilling. Desuden kommer de 13 ledere af den centrale forvaltning i Vatikanet og 25 særligt udnævnte medlemmer. De forskellige ordenssamfund er repræsenteret med 10 medlemmer. Det giver ialt med synodens sekretær 197 deltagere. Tredjelandene vil få ialt 102 medlemmer, når man foruden de valgte medtager de særlig udvalgte. Denne overvægt fra tredjelandene er en forskel fra konciliet, hvor de var i mindretal. Dette forhold vil sikkert komme til at spille en vigtig rolle i synodens afgørelse.

Synodens sekretær

Den vigtigste post i synodens organisation er sekretæren. Det bliver den 50-årige polske biskop Ladislao Rubin. Det er ham der har udarbejdet synodens dagsorden. Det er også ham, der er eneste ansvarlige for at udføre hvad synoden har bestemt. Hvad er det for en mand? I Rom diskuteres dette meget. I kurien opfatter man ham som en, der »ikke er fra huset«. Uden for Rom noterer man sig, at han har opholdt sig i Rom siden 1949. Biskop Rubin er født i Galicien (Polen) i 1917. Han har oplevet fangelejrene i Sibirien, da Polen blev delt. Han har deltaget i Polens befrielse under general Anders. Han har studeret til præst i Libanon og blev præsteviet i 1946. Siden har han været biskop for den polske emigration og ledet det polske præsteseminarium i Rom. Han behersker alle europæiske sprog, herunder de slaviske, og taler desuden arabisk. Han betegnes som »en ny mand til et nyt job – hjertelig, smilende og meget rolig.

Synodens præsidium og øvrige udvalg

Foruden af sekretæren ledes synoden af kardinalerne Villot, Conway og Felici. Kardinal Villot er sekretær for den franske bispekonference og 62 år gammel. Den irske kardinal William Conway er 54. Kardinal Felici er italiener og 56 år gammel. Nogle havde ventet, at han skulle være sekretær for synoden, ligesom han var det for konciliet. Men hans formandskab i kommissio-

nen til revision af den kirkelige lovgivning er meget tidkrævende.

Efter forelæggelse af de fem rapporter, der svarer til de fem punkter på dagsordenen, nedsættes der udvalg for de enkelte spørgsmål, og hvert udvalg får en særlig sekretær. Efter debatten om de forskellige spørgsmål vil der blive afstemning som på konciliet efter princippet: placet – non placet – placet juxta modum, det vil sige: enig – ikke enig – enig med forbehold. Simpelt flertal er nok til at vælge et forslag.

Forholdet til pressen

Ifølge synodens reglement er dens arbejde ikke offentligt tilgængeligt. Hvordan dette vil blive fortolket vides ikke. Som bekendt var der også engang noget, der hed koncilhemmelighed. Den blev meget bredt fortolket med daglige pressekonferencer på mange forskellige sprog. Noget lignende vil sikkert blive tilfældet med synoden.

Pessimisme eller optimisme

Meningerne om synodens resultat er delte. Ligesom før konciliet deler man sig i en pessimistisk og en optimistisk lejr. I den pessimistiske lejr fremhæver man, at dagsordenen er uden interesse. At vigtige problemer som cølibatet er blevet afgjort på forhånd. Eller at andre vigtige emner som familieplanlægning slet ikke er kommet med på dagsordenen. Andre fremhæver synodens begrænsede autoritet i forhold til paven og kurien. I den optimistiske lejr hæfter man sig især ved det væsentlige, at biskopper fra hele verden nu igen er i Rom og vil kunne gøre deres indflydelse gældende direkte over for paven. Man fremhæver endvidere, at bispesynoden er koncilets vigtigste resultat, og at dens organisation kun er foreløbig og på prøve. Og endelig venter man, at den ebbetilstand, der er indtrådt efter koncilets afslutning vil blive efterfulgt af en ny flodbølge.

Et af punkterne i bispesynodens program bliver et møde med lægmandskongressen. Dette vil sikkert også få sin betydning.

Hvordan med samarbejdet?

Sr. Hildegard O.S.B.,

Sct. Lioba Kloster

skriver med udgangspunkt

i 1. bind af

kateketcentralens

serie "Gud kalder dig"

om forholdet

mellem børn,

religionslærere og forældre

Ugebladet nr. 30, side 2: et par forjættende snapshots: 1) lægfolk og søstre på skolebænk i skøn forening, 2) et udsnit af samme gruppe i den stedlige »bar - Jonas«, hvor, som kendt fra koncilet, det egentlig foregår: stedet, hvor man for alvor kommer ud af isolationen og opdager, hvor mange problemer, der egentlig er fælles gods, og hvor også mange gode ideer til løsning af dem dukker op . . .

Det er den lille stump reportage fra kateketcentralens studiedage over det strålende bind 1 i den canadiske serie »Gud kalder dig« tillige med bogen selv, som jeg har liggende foran mig, der inspirerer mig til at lufte nogle fede vellagrede skumlerier her i Ugebladet, og jeg skriver måske især for de mange andre, der ligesom jeg selv var afskåret fra at deltage i arrangementet.

For at sige det straks: det er i egenskab af religionslærer med sognepraksis, jeg henvender mig til Dem, forældre, med samt kollegers brogede flok: præster, lægfolk, søstre. Lad mig også straks tilføje, at jeg ikke falder over skrivemaskinen for at hensætte os alle sammen i en slags kollektiv tristhed i hvad-kan-det-nytte-stilen, men for meget kortfattet og meget »en gros« at fremdrage nogle ting, der vist må siges at appellere til samarbejde.

En enlig svale gør som bekendt ingen sommer, og omend forholdene i et lille bispedømme som vort nødvendigvis må være trange, og der således er meget mere brug for tålmod end for kritik, men især for konstruktivt arbejde, der kun bliver til noget, når vi hjælpes ad – ja, på grund af alt dette de følgende linier.

Anledning til at se – ikke mindst de ubehagelige og foruroligende – kendsgerninger i øjnene mangler bestemt ikke for hverken forældre, religionspædagoger af diverse kategorier, eller for andre, der er medansvarlige for børns og unges religiøse opdragelse. Dels er der koncilets tidligt og sent gentagne opfordring til »aggiornamento« på alle områder, men især er der det meget store frafalds kendsgerning; nogle siger jo, at de unge falder fra, fordi de aldrig er faldet til, og hvorfor så ikke det – ? Og hvad kan vi, der på en eller anden måde er »noget ved musikken«, forsøge at ændre – ?.

Ingen vil benægte, at en religionslærers job er utaknemligt. Op af skrivebordsskuffen fisker jeg en brochure fra universitetet i Louvain med en oversigt over mulighederne

for at kvalificere sig til religionsundervisning: Den slutter med at slå en gang koldt vand i blodet på det begejstrede unge menneske med formentligt kald til dette apostolat: Tænk Dem om, før De tager skridtet; en religionslærers vej er tornestrøet! Og det kan vist uden overdrivelse tilføjes, at den præst, lægmand eller søster, der skal give religionsundervisning i sognet, er meget dårligere stillet end kollegaen på den katolske skole.

Men lad os se nærmere på det:

En tilfældig forårsdag med knalddende sol kl. 13,55 – uh, hvor er de sidste minutter lange! Omsider den forjættende lyd: skoleklokken! Hurra - h! Vi har fri! – Og i de følgende minutter ses jublende ungdom i alle størrelser stime ud ad skoleporten, ud til friheden – undtagen nogle ganske få stykker, som . . . skal til religionsundervisning kl. 15 henne i præstegården! Jeg ved godt, at denne ugentlige ekstratime som sådan ikke er noget enestående på moderne børns program: der er spil, dans m. m. men det er for det meste alt sammen noget, den små går til af lyst eller anlæg, og som i hvert fald i sig selv er betydeligt mere tillokkende end nok en times stillesiddende. Retfærdigvis må det dog også nævnes, at der faktisk findes mange børn, som er glade for deres religionstime i præstegården, eftersom der jo findes folk, der formår at gøre en religionstime til noget, der trækker, men i det store og hele vil det nok være her som med søndagsmessen: det beror på forældrenes opmuntring, interesse, personlige fromhedsliv og i det hele moralske støtte, om det bliver med »uh!« eller »ih!« man går derhen.

Men det med tidspunktet er langt fra det eneste ømme punkt: Hvad med for eksempel lokaleforholdene – her gælder det, at man ta'r, hvad man har, og det er for det meste noget, der intet har til fælles med den moderne skolestue, som mere eller mindre er skabt ud fra hvert aldersstrins særlige behov, som er lyst, rent og venligt, med spændende ting og sager på væggene, foruden det materiel, der betragtes som noget selvfølgeligt i en undervisning, der i stadig højere grad tager psykologiens landvindinger i sin tjeneste, og hvor der lægges an på at gøre undervisningen anskuelig, individuel og skabende, på at give barnet ikke blot noget for øjet, men også noget i hænderne. Hvis man nu som undertegnede er gammel pædagog af faget,

så ved man, at mangelfuldhederne allerede begynder med det lokale, man slipper sine børn ind i, og som bærer alt for tydelige spor af ellers at blive brugt til helt andre ting, – et faktum, som nødtørfigt før tillættet omgrupperede møbler plus tilrigning med egenhændigt fremstillet og naturligvis mangelfuldt materiale ikke formår at bøde ret meget på. Kort sagt: det forhåndenværende søms princip. Eller mere bibelsk: stalden i Bethlehem om igen i al dens armodighed. Der er virkelig al mulig grund til at bede om Helligåndens bistand, inden man tager fat, for her må nærmest små pinseundere til, eftersom de normale redskaber for Åndens virke: det, som menneskelig snilde kan stille på benene, så godt som helt mangler. Endvidere må der som konkurrerende faktor i rent teknisk henseende regnes med tv, film, reklame samt tegneserier: information i »pilleform«, oven i købet i spændende indpakning – en lysflimrende, farveknaldende, effekt-ladet verden, der véd at få os alle til at reagere efter bedste trykknapsystem, og som forstår at beregne impuls og reaktion.

Ja, det er sandelig et forvænt publikum, vi åbner dørene for til den ugentlige ekstratime. Hvad det tekniske udstyr angår, kan vi slet ikke være med i vognen, for ikke at tale om det hidtidige fravær af tidssvarende grundbøger, dvs. pædagogiske i udstyr og tilrettelægning – et savn, som vor udmærkede kateketcentral arbejder stærkt på at afhjælpe, men der er langt igen og mange andre ting at indhente. Hvilken religionslærer – og bestemt også ansvarsbevidste forældre – har ikke følt savnet af en fælles sogneundervisningsplan for hele bispedømmet! Jeg skal her indskrænke mig til at nævne konsekvensen af denne mangel i tilfælde af flytning.

Disse få, helt håndgribelige ting, jeg her har nævnt, er sikkert nok til at vise, hvordan vi på grund af diverse mangler bare på det rent praktiske område er dobbelt henviste til støtte, indsats og velvilje fra hjemmenes side og til indbyrdes samarbejde. Uden tvivl går vi alle rundt med et par gode ideer, som ville blive meget mere værd, hvis de kom flere til gode, for slet ikke at tale om den gensidige inspiration.

Nu håber jeg ikke, at nogen tror, at jeg vurderer religionsundervisningen som slet og ret et fag blandt andre uden at regne med den skaberkraft, der bor i Ordet, uanset

Ikke først og fremmest små teologer i lommeformat.

hvordan og af hvem det forkyndes, men da Gud nu engang har lagt formidlingen af sit frelsesbudskab i menneskelige hænder, ja, så er det jo vor første pligt at anstrenge vore også rent naturlige muligheder til det yderste, hvilket her bl. a. vil sige: kende vor tid og dens teknik for at kunne benytte den. Med »teknik« menes ikke blot filmapparat og båndoptager, men også autentisk psykologisk indsigt og pædagogisk uddannelse up to date, for at hele dette områdes udvikling kan komme også religionsundervisningen til gode. I parentes bemærket: den engelske psykolog Francis Roberts anklager sine katolske landsmænd for slendrian på dette område, og det er nok i høj grad et spørgsmål, om navnlig vi, hvis eneste undervisningsgerning er religionstimerne i sognet, kan sige hus forbi. –

Men det der fremfor noget andet hindrer religionsundervisningen i at blive et fag blandt andre, er det hjemlige miljø. Lad religionslæreren være genial, lad ham være virkelig avanceret på fuldkommenhedens vej, – det er dog til syvende og sidst *kun* far og mor, der kan fylde religionstimerens indhold med liv og aktualitet. Og lad samme lærer sige og vise med så mange eksempler, det skal være, at Kristi disciple i alle aldre ikke først og fremmest er små teologer i lommeformat, men dem, der går ind for at dele Hans liv – det

er dog *først hjemme*, forståelsen vågner for, at troen ikke kun er en lære, men først og fremmest et liv. Religionslæreren kan og bør manifestere dette med sit eget livs vidnesbyrd, men det er kun hjemme, erfaringen om Guds skabende kærlighed, der fremkalder et gensvar fra menneskets indre, gøres, og det er derfor også her, barnet rodfæstes i forståelsen af, at den jævne almindelige dagligdag med dens indhold af almindelige gøremål – vi så tit hædrer med betegnelsen den *grå* hverdag – er stedet for troens engagement, stedet, hvor Gud gøres nærværende, når de mange små ting, mennesker møder hinanden med, får lov til at blive som et sakramente, dvs. Guds kærlighed gjort synlig og virksom.

Alt dette skal religionslæreren naturligvis tale med sine børn om, men det hørte slår først rod, når det mødes med hverdagens erfaring i eget miljø. Rundt omkring gøres der da også forsøg på rent konkret at medinddrage hjemmet i undervisningen på helt aktiv måde. Følgende eksempler vil illustrere, hvad jeg mener:

Det er allerede nogle år siden, at en engelsk præst indbød børn og forældre til fælles deltagelse i en slags søndagsskole: mens den egentlige undervisning af børnene fandt sted, informeredes de interesserede forældre om det stof, der i det tilstødende lokale blev forelagt deres poder,

om dets betydning og rækkevidde i dagliglivet m. m. I Frankrig gør man forsøg med tilbud om dåbsforberedelse for forældre, og noget lignende er så vidt vides på forberedelsesstadiet her i København. Omtalte canadiske serie ligger på samme linie med sine instruktive forældrebreve, der orienterer hjemmet om ugens undervisning og målsætning – netop for at opnå hjemmets helt uundværlige støtte og supplement. I parentes bemærket: religionslæreren i sognet er med sin stakkels ene ugentlige time til at nå det hele i (!) dobbelt afhængig heraf. – Jeg citerer nu et stykke af disse breves fælles indledning, som udtrykker forfatterens hensigt med dette samarbejdsgrundlag:

»Vi vil til slut sige Dem, at hvis den nye katekismusundervisning skal bære frugt, må alle holde ud i stadige anstrengelser for at opnå samarbejde inden for de miljøer, hvor barnet færdes: familie, skole, sogn.« Og slutreplikken er en gentagen opfordring til samarbejde, idet det nu understreges, at »kun på disse betingelser er der håb om, at arbejdet med den nye katekismus vil bære frugt«.

Alt sammen som følge af indset nødvendighed, der dag for dag bliver mere bydende: at samtlige ansvarshavende må stå sammen om at gøre den lille kristne og den unge do. skikket til at møde den pluralistiske omverden med sin kristne overbevisning i behold, og mere endnu: som fundament for aktiv modig medskaben på den mere og mere mangfoldige verden, hvis udfoldelse med alt det, der måske til tider kan forkrække og forvirre, dog ligger inden for den ene universelle frelsesplans rammer, er realiseringen af den. Så hverken barnet eller den unge taber hovedet over at se sig som medlem af den eneste åbenlyst kristne familie i højhuset for eksempel. Og hvad mere er: midt i en antropocentrisk verden kan fastholde forvisningen om, at det trods alt ikke er *menesket*, men Gud, der er altings centrum, og at kristendommen aldrig kan gøres til et religionshistorisk fænomen.

Mon ikke *alle* kristne opdragere har ganske særlig brug for gensidig støtte og inspiration i dag, hvor vor gamle verdens ansigt forandrer sig med rivende fart, hvilket bl. a. medfører, at vore børn har helt andre oplevelsesmønstre og ideer i hovedet end vi, og hvor, hvad der også må nævnes i denne sammenhæng, vor

matematisk-tekniske verden er ved at gøre os total fremmede for Biblens verden og dens udtryksmåde. Hvor vi vil få at se, hvordan dybdepsykologiens voksende indsigt i menneskesindets irgange i mange tilfælde vil opstille sygdomsbillede i stedet for synderegister, og Gud ske lov for det. At der aldrig vil kunne rokkes ved grundbegreberne synd – nåde – frelse, vil det blive vor ikke altid lige lette opgave at tale forstandigt om.

Men spalteplassen er bestemt ved at være opbrugt – ligesom sikkert også læserens tålmodighed! Som det umiddelbart må fremgå for enhver, er der her kun opridset nogle problemer i sammenhæng med den udvikling, som egentlig kun lige er begyndt, og som – for at blive inden for den fremførte tankegang – synes at lægge op til samarbejde på den religiøse opdragelses område såvel som på alle andre.

AC HAR LAGT UD MED VELLYKKET RUSFEST

12 nye studenter blev budt velkommen i AC i lørdags ved årets rusfest, hvor tilstrømning og stemning lovede godt for den kommende sæson. Læge Else Minna Lauritsen vandt bifald med sin rustale, om hvor vigtigt det er, at vi respekterer hinandens opfattelser og indstillinger i denne brydningstid. Mette Beyer Paulsen bakkede rustaleren op med en opfordring til at styrke sammenholdet blandt katolske studerende ved flittigt at gæste både AC's og Bifrosts møder.

AC's efterårsprogram ser iøvrigt således ud:

Onsdag den 4. oktober kl. 20 taler pater P. Grégoire om »Skabelsesberetningen, myte, historie eller hvad?«. *Efterårslejren 14.-17. oktober* afholdes på Klitborg, hvor lejrens præst, Knud Åge Nielsen S.J. vil diskutere *Populorum Progressio* med deltagerne. (Tilmelding senest 10. oktober).

Onsdag den 18. oktober taler arkivar Jørgen Nybo Rasmussen om »Jacobus de Dacia – en kongesøns missionsvirksomhed blandt indianere«, og *onsdag den 1. november* vil dr. phil. V. Lundgaard Simonsen give eksempler på bibelske billeder i moderne dansk lyrik. *Torsdag den 9. november* er kl. 19,30 arrangeret fællesmøde med Bifrost og andre kristne studenterforeninger om u-landsproblemer. Mødested: Bispetorvet 1.

Endelig taler pastor Kaare Osorio *onsdag den 15. november kl. 20* om »Bibelen vort fælles øje«. Decemberprogrammet udsendes senere.

Paulus forkynder ikke blot tros-sandheder for den første menighed, men sætter dem altid i forbindelse med vort konkrete liv. Han er optaget af, hvordan vi som kristne skal forholde os til den verden, som omgiver os. Nogle gange fordyber han sig i enkeltheder og giver praktiske retningslinier. Men for det meste nøjes han med at angive de store principper, som skal vejlede os i vort forhold til os selv, vore medmennesker og Gud.

Det gør han også i det 4. og 5. kapitel af brevet til efeserne. Efter at han har vist, at vi i dåben er blevet et »nyt« menneske, opfordrer han os til at leve et »nyt« liv, som svarer til den indre forandring, som er sket i dåben. Han tegner i det følgende et billede af det nye menneske. Det skal bryde med hedningelivet og med de gamle synder, leve i Kristi kærlighed og undgå al »utugt, urenhed og havesyge«. Derefter kommer det lille stykke, som vi læser i søndagens epistel (5,15-21).

Det lyse menneske

Den kristne er ifølge Paulus ikke mere i mørket, men i lyset. Han er et op-lyst menneske. Vi kan slet ikke mere forestille os, hvad dette lysbillede betød for de første kristne. De kom fra hedenskabets mørke og følte sig som omgivet af lys. »Alt det, der bliver opklaret, er selv lys« (5,13). Paulus citerer efter al sandsynlighed en kristen salme, som allerede den gang blev brugt i menighedens gudstjeneste. »Vågn op, du som sover, og stå op fra de døde, og Kristus skal lyse for dig« (5,14). Kristus lyser for os i dåbens nådegave, som er hele kristenlivets grundlag. Dåben opfattedes dengang som en »oplysning«. Ud fra dette lysmotiv giver Paulus nu nogle retningslinier.

Udnyt det gunstige øjeblik!

Vi skal nøje se til, hvorledes vi vander, at det ikke sker »som uvise, men som vise«. Denne formaning har noget at gøre med »forsigtighed«. Vi skal være forudseende, ikke som kristne lade os lede af stemninger og tilfældige følelser, men være på vagt mod eventuelle faldgruber på vor livsvej. Vi skal være nænsomme, således at vi ikke bliver overrasket af en for os farlig situation og »plumper i«, som man siger. Men denne nænsomhed eller visdom, som Paulus kræver af sine kristne, har end-

Ikke i mørket, men i lyset

20. søndag efter pinse

nu en anden side: »Vi skal udnytte det gunstige øjeblik, thi dagene er onde« (5,16). Ikke alle vort livs øjeblikke er af samme betydning. På visse tidspunkter henvender Gud sig på en ganske særlig måde til os. Det er nådens timer. Det gælder nu om, at udnytte dette gunstige øjeblik. Hvad er de »gunstige øjeblikke« i vort liv? Det kan man ikke sige i almindelighed; det er forskelligt for hvert enkelt menneske. Måske er det en god prædiken, jeg hører, eller en samtale, jeg fører med et medmenneske, eller en god bog, jeg læser, en film, jeg ser. Der er så mange »gunstige øjeblikke«, hvis og når vi blot er opmærksomme på dem. I disse gunstige øjeblikke føler vi Guds nær-

værelse, han banker på vort hjertes dør. Vi må udnytte dem. Dette gælder ikke blot den enkelte, – det gælder også hele Kirken. Der findes også i Kirkens historie »gunstige øjeblikke«, »tidens tegn«, hvor der er større mulighed for at evangeliets stemme bliver hørt. Der er nogle, som mener, at vor egen tid er sådan en periode, hvor evangeliet atter har mulighed for at trænge ind i menneskenes hjerte. Det gælder om, at vi alle forstår, hvad der er Herrens vilje netop i vor tid.

Lad jer fylde af ånden

Paulus går derefter over til at formane de første kristne til ikke at falde for drukkenskabens last, som

var meget udbredt i den hedenske verden. Men det påfaldende er, at han ikke nøjes med det negative bud: »drik jer ikke *fulde* i vin«, men vender det positivt: »lad jer *fylde* af Ånden« som om Paulus ville sige: Skal der endelig være tale om beruselse, så lad os tale om den »nøgtterne rus«, som er bevirket af Helligånden. (5,18). Ånden er naturligvis Helligånden, som de kristne har modtaget i dåben, og som bor i deres hjerter. Men denne Helligåndens iboen i os skal blive til en virkelighed i vort liv. Nænsomt skal vi blive opmærksomme på den. Paulus kalder det: »lad jer *fylde* af Ånden«. Hvad ville der vel blive af vort liv, hvis vi var opmærksomme på Helligåndens iboen i vort inderste hjerte? Da ville vort liv blive forandret, »så vi talte hverandre til med salmer og hymner og åndelige sange og sang og spillede i vore hjerter for Herren og sagde Gud, vor Fader, tak for alle ting i vor Herres Jesu Kristi navn«. Det, som Paulus her vil sige, er vel to ting: det kristne i dåben oplyste menneske er et glad menneske. Det »synger« i sit hjerte. Og møder det andre mennesker, er det også et »syngende«, det vil sige et glad menneske. Det andet, Paulus vil fremhæve er, at det i dåben fornyede menneske er et »taknemmeligt menneske«. Grunden til taknemmeligheden er måske mindre heldige hændelser, man glæder sig over, end den kendsgerning, at Kristus har forløst os, at vi er forenede med ham.

Medmenneskelighed

I en sidste sætning understreger Paulus noget, som skulle være typisk for det kristne menneske. Han siger: »Underordner jer under hverandre i ærefrygt for Kristus« (5,21). Med dette, at vi skal »underordne os under hverandre«, mener Paulus vel ikke først og fremmest den borgerlige eller religiøse lydighed. Han tænker nærmest på en menneskelig holdning over for vore medmennesker. Vi skal ikke være dominerende og selv-sikre, men prøve på at gå ind på deres tankegang og forsøge at forstå dem. Mon ikke Paulus her tænker på Herrens ord: »Lær af mig, thi jeg er sagtom og ydmyg af hjerte« (Matt. 11,29)? Denne ægte medmenneskelighed, denne sagtomhed og ydmyghed skulle være den kristnes særpræg – netop også i vor tid.

H. Roos S.J.

Vi skal nøje se til, hvorledes vi vandrer, at det ikke sker som uvise, men som vise.

Den økumeniske udstilling i Holstebro

I alt 14 missionselskaber fra den luthersk-evangeliske kirke, den apostoliske kirke, metodistkirken, baptistkirken og den katolske kirke var med i den store økumeniske udstilling i Holstebro i dagene 1.-3. september.

Anledningen til udstillingen var Santalmissionens 100-års jubilæum. Man ønskede at markere dette runde år med at indbyde alle kirker i Danmark til at udstille materiale fra deres arbejde i u-landene. Udstillingen kom til at hedde »Jorden rundt på firs minutter«, fordi alle verdensdele var repræsenteret, og man ved en firs minutters gennemgang af udstillingen kunne danne sig et indtryk af det store arbejde, de kristne gør for u-landene.

Den katolske kirke var blevet anmodet om at vise, hvad der gøres i Sydamerika. Desværre er danske katolikker ikke direkte engageret i arbejdet i Sydamerika, så man havde måttet låne sig frem til materialet gennem internationale katolske missionskontorer.

Lederen af den katolske udstillingsstand, pastor Ib Hjorth fra Viborg, havde sammen med sine medhjælpere, søster Godelieve og søster Colette fra assumptionssøstrene i Årlev og søster Denise Simone fra Jesu små Søster i Øm, valgt at vise, hvordan Kristi liv videreføres gennem Kirkens virke i Sydamerika. Den centrale figur i udstillingen var derfor en Kristusfigur, som vi kender ham, da han hang på korset. Ved hans hænder hang henholdsvis billeder af solen, der bryder gennem mørke skyer, og en vandflod, der vælter ned over jorden, symboler på Kristus og Kirken som Verdens Lys og nådens vande.

Disse to symboler forklaredes så ved hjælp af billeder fra Kirkens virke i Sydamerika: skolegerning, hospitalsgerning og andet socialt hjælpearbejde, samt ved hjælp af billeder fra søstrenes kald, uddannelse og liv. Man fik altså et godt indtryk af de mange måder, hvorpå Kirken efterlever Kristus.

Desuden så man en billedfrise, forestillende sulten og nøden i verden. Den var anlagt som en korsvej, således at det samme billede af den korsbærende Kristus gik igen langs

hele frisen. Det henledte uvilkårlig tanken på, at Kristus stadig bærer sit kors i vore medmenneskers lidelser. Og man måtte bekende, at mennesket stadig korsfæster Kristus, så længe det lader medmenneskene lide sult og nød.

Når man forlod den katolske udstillingsstand, havde man lært noget om lande fjernt fra Danmark. Man havde lært noget om Kirkens arbejde i disse lande, men fremfor alt havde man lært noget som sig selv og om den udfordring, der fra Kristus udgår til ethvert menneske, der møder ham på vejen: Elsk dit medmenneske.

Lørdag aften holdt pastor Hjorth et kort foredrag om »Den katolske kirkes økumeniske indstilling« og viste en film om Sydamerika. Udstillingen besøgte af henved 10.000 interesserede. Der skabtes mange varme kontakter kirkerne imellem. Udstillingen blev altså det, titelen angav: En økumenisk udstilling.

Svensk - dansk møde

På informationsmødet for Katolske Arbejdere, fredag den 8. september deltog blandt andre Nils Brandt fra en gruppe svenske katolske socialister. Forsamlingen vedtog enstemmigt følgende resolution:

»Efter det andet Vatikankoncil har lægfolket fået en selvstændig status. Tiden er løbet fra mandattanken, selv om nogle tilsyneladende har svært ved at følge med. Vort mandat har vi efter kirkens egen udtalelse fra Kristus i dåben, og det kan ingen tilbagekalde. Vi har pavers ord for, at arbejderapostolatet er arbejderens og inden andres.

»Kirken uden arbejdermasserne er ikke Kristi Kirke,« udtalte Pius XI. »Jeg ønsker en verdensomspændende UKA, mere end Pius XI gjorde, mere end Pius XII gjorde. Den vil frelse arbejderungdommen,« udtalte pave Johannes XXIII.

Vi tror ikke, at arbejderapostolatet i Danmark er afhængigt af biskoppens mandat og autorisation, men først og fremmest af arbejderne selv. Derfor fortsætter vi ufortrødent vort arbejde ud fra de forudsætninger, vi har, og de muligheder, der foreligger.

Der er opbrud i hele den katolske kirke, og vi må yde vort bidrag. Mange ængstelige sjæle taler om et nyt skisma og søger af alle kræfter at holde igen på reformerne, men

der kommer ikke noget skisma fra de progressives side.

Vi deler bekymringen for de vaklende, der ikke kan følge med, men vi fatter ikke, at der øjensynlig skal tages mere hensyn til dem end til det enorme frafald, der allerede er konstateret, især blandt ungdommen og slet ikke den stilling, kirken i Danmark tager til arbejderverdenen.

Vor opgave er uen samme som hidtil: at tale arbejderens sag inden for kirken og kirkens sag blandt arbejderne.

Vi vil medvirke til, at kirken i Danmark kommer ud af sin ghetto-mentalitet og bliver det, den er kaldet til: At være til for verden.»

Ingen ret

Vi har modtaget

I Katolsk Ugeblad nr. 36 skriver hovedbestyrelsen for Katolsk Arbejderaktion, at den katolske kirke kun kan blive kirke, hvis disse kredse frit kan udfolde sig.

Vi er mange katolikker, der tvivler på denne påstand, især efter denne gruppes indblanding i vor gave til bispedømmets hårdt belastede økonomi.

Desuden har denne lille kreds ingen ret til eller forudsætning for at kalde alle andre for konservative.

Det er også urigtigt at påstå, at kirken slet ikke interesserer sig for arbejderklassen og dens problemer.

Som bekendt har kirken udsendt fem rundskrivelse om sociale problemer siden 1891.

Når resultatet har været så dårligt, så skyldes det, at kirken kun kan formane, men aldrig tvinge nogen til at leve efter budene, heller ikke arbejdsgivere.

Om dårlige katolske arbejdsgivere har Pius XI sagt: Det er den slags katolikkers skyld, at det har kunnet se ud, som om kirken gik de riges ærinde og ikke havde sans for de lidelser og trængsler, som ramte denne jords arveløse (arbejderne). (Pius XI udtalelse er nøjagtigt skrevet af efter rundskrivelsen).

Man må også huske på, at kirken ikke kan udtale sig om sociale spørgsmål uden at blive beskyldt for at blande sig i politik.

Kort sagt er der mange jævne katolikker, der ikke ønsker at få blandet politik ind i vor religion, hvad side det så kommer fra.

C. G. Simonsen,
Randers.

Det byzantinske kors ophængt i buen foran altret i Skt. Antoni.

Ikonudstillingen i Skt. Antoni

Ikoner i utraditionel form.

*Der var ikke tale
om kopier,
men om selvstændige
arbejder fremstillet
med kunstnerisk
kritisk sans*

Som omtalt i Katolsk Ugeblad nr. 33-34 havde St. Antoni Kirkes sognepræst fået den gode ide, til sit sommermarked at indbyde kunstneren E. K. Egor, som i de sidste år har udført en hel række ikoner eller måske – ud fra sin egen fantasi – skabt ikoner i utraditionel form.

Et sådant ikon udført på et gammelt stykke træ, alle helt individuelt formet, vil være en pryde i ethvert katolsk hjem. Disse ting er ikke kopier, men er med stor veneration fremstillet med kunstnerisk kritisk sans. At kunstneren på forhånd har studeret sit emne ses klart.

Det synes velgørende, at der i vor tid, hvor så meget er til revision, ikke alene er tanke både for nye linier, for eksempel de sidste 4-5 nye katolske kirker med deres enkle rumvirkning, alligevel er plads i menighedens indstilling til også at lade tankerne gå tilbage til gamle tiders opfattelse af den religiøse følelse, men at der også hos mange katolikker er en ikke slukket kærlighed til den kirkekunst, som i århundreder har næret søgende sjæle.

Mens denne udstilling fandt sted i præstegården, var der ophængt et byzantinsk kors (Dagmarkors) i kirkebuen foran alteret i St. Antoni Kirke. Det var ikke udført til denne kirke, – men det viste, at man ikke skal være så angst for at anbringe det kristne symbol for menighedens øjne. Jeg skal villigt indrømme, at et alter med et hundrede lysende elektriske pærer er for meget af det gode, men med så stor en forenkling, at næsten alt det symbolsk talende er fjernet, er man kommer dertil, at sjælen hungrer. Derfor skal pastor Jorna have tak for sin dristighed.

Var det muligt, at Katolske Menighedsplejer til deres julemarked viste gæsterne den udstilling, muligt efterfulgt af frembringelser af andre kunstnere, som skaber det man kalder religiøs kunst.

F.K.

Aarhus

Sjøreem & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 12 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C

Tlf. 14 20 23 - 17 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 12 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jægergaardsgade 17-19, Århus C

Århus by's førende

TELEFON 12 87 00 (4 lin.)

MEJERIET *Jestebro*

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A

Århus N

Telefon 16 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
-båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Årh. C. Tlf. 12 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Tlf. 12 10 11, overf. Grisebrønden

*

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VARME · BUKKENSLAGER · SMEDE · & MASKIN/ÆRKSTED

Tordenskjoldgade 23a · Århus N.

Telefon (061) 18 85 33 · Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbaneg., tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 16 98 80

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg

Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruestræde 10, Svendborg

Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 · Svendborg

Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Ure og optik

»BALANCEN«

v/ Knud Petersen

Møllergade 46,

Svendborg · Tlf. 21 19 20

Kompasretning, »Thrige« autopilot, alle nautiske spørgsmål

Hvidkær-Sørensen

Strandhuse 36, Svendborg

telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 · Holbæk

Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 43 03 65

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 43 30 01

Vogne og udsalg overalt i byen.

*

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,

Charlottenslund.

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Skal de andre bare efterligne?

5. afsnit af pater V. Duclos' gennemgang af koncildekretet om økumenien

I dekretets sidste kapitel har man taget den meget vanskelige opgave op at give en første orientering om de øvrige kirker som basis for vore økumeniske bestræbelser. Man har beskyldt koncilmøderne for at have vurderet de øvrige kirker ud fra, hvor meget eller hvor lidt de ligner den romersk-katolske. Men det er ikke retfærdigt at sige, at koncilet i den romersk-katolske kirke har set det mønster, som de andre bare har at efterligne. Havde det været tilfældet, ville man ikke have ændret konstitutionen om kirken for at undgå at sætte lighedstegn mellem Kristi kirke og det romersk-katolske trosfund (§ 8. Den norske oversættelse er her lidt tvetydig, se kommentar i Dialoger 4, s. 97–98 og 189 ff). Det, der i dette kapitel først og fremmest henvises til, er Guds åbenbaring om sin kirke, som vi katolikker selv opfatter den, og ikke vor egen virkeliggørelse af dette ideal. Det vigtigste billede, der i konstitutionen om kirken benyttes for at skildre, hvad den egentlig er, er det bibelske begreb Guds folk. Dette folk er endnu kun på vej, og det gælder os katolikker såvel som alle andre: vi er alle på vej til det samme rige, og vi danner alle sammen i fællesskab Guds folk. Det er netop dette vandrende Gudsfolk i al dets mangfoldighed, man har forsøgt at skitsere i konstitutionens kapitel 3.

Efter en kort INDLEDNING (§ 13, s. 26), hvor der skelnes mellem to store grupper af kirker og trosfund, som ikke er i kommunion med Rom, og hvor det forklares, hvorfor de må behandles hver for sig, selv om den økumeniske bevægelse er én, går man i teksten over til at beskæftige sig med østkirkerne (§§ 14–19). Det var nemlig netop i østen, de første splittelser mellem de kristne opstod, da nogle lokale (og lokalpatriotiske) kirker nægtede at godkende de formuleringer af læren om menneskevordelsen (de to naturer i Kristus), som blev vedtaget på kirkemøderne i Efesus (431) og især i Kalkedon (451). De såkaldte »før-

kalkedonske« kirker, der nævnes i dekretets § 13, og hvoraf den koptiske (ægyptiske) kirke omkring det gamle patriarkssæde Aleksandria er den største, adskiller sig i højere grad ved deres sprogbrug end egentlig ved deres lære fra de såkaldte »ortodokse« (dvs. rettroende) kirker, der har patriarken af Konstantinopel som deres åndelige leder, og kan derfor behandles under ét som de østlige kirker. Bruddet fra Kalkedon er for øvrigt godt på vej til at heles disse kirker imellem.

Dekretet begynder med, at man i PARAGRAF 14 (s. 27) skildrer forholdet mellem de østlige og de vestlige kirker inden bruddet, som man plejer at datere til 1054, da Roms og Konstantinopels kirkeledere lyste hinanden i band. Som bekendt blev

disse bandlysninger ophævet fra begge sider ved koncilets afslutning – et tegn, som varsler nye tider. Teksten understreger det fællesskab, der dengang herskede, – og desuden viser den på en bemærkelsesværdig måde, at Roms rolle dengang adskilte sig en hel del fra, hvad den senere blev til, ligesom man af teksten tydeligt ser den andel, de østlige kirker har haft i formuleringen af vor fælles tro.

Efter denne korte opfriskning af historiske data skitseres i dekretet nogle hovedtræk af de østlige kirkers liv (§§ 15–16) og lære (§ 17). PARAGRAF 15 lægger i overensstemmelse med disse kirkers ånd og tradition hovedvægten på liturgien med eukaristien i centrum. Et lignende tema finder vi i konstitutionen om kirken (§ 26). Det, der her siges om nadverfællesskabet, skal naturligvis forstås i overensstemmelse med principperne i paragraf 8 og med dekretet om de unerede kirker (§ 26–29), hvor man understreger nødvendigheden af, at begge kirker er indforståede med et sådant fællesskab.

I denne paragrafs fjerde afsnit (s. 29) nævnes munkelivet som et væsentligt indslag i østkirkerens kristne liv, som også har båret frugt i vesten (se Peter Schindler: Vesterledens munkevæsen I, s. 195–341). Der er her tale om munke i ordets egentlige forstand. Munkelivet, såvel det mandlige som det kvindelige, er igen begyndt at finde sin plads her i Skandinavien, og det kan vi ud fra et økumenisk synspunkt kun glæde os over.

Det sidste afsnit i paragraf 15 skal minde os om nødvendigheden af at sætte os ind i, bevare og endda videregive østkirkerens kristne arv. Det var netop mangelen på gensidig respekt og kendskab til hinanden indbyrdes, der sammen med de vestlige kirkers trang til at overføre deres egne former til andre var den vigtigste årsag til splittelserne i højmiddelalderen. I PARAGRAF 16 (s. 29), som drejer sig om respekten for østens livsformer, indrømmes Roms

---

– Hvad har De læst om de østlige kirkers historie? Hvad har De gjort for at lære deres åndelige tradition at kende?

På dansk foreligger:

P. Kovalevsky o.a.: Kirkenes enhed. Den østlige kirkes væsen, København 1947.

N. Zernov: Ruslands kirke og Nordens kirker. København 1954.

Verdens religioner (Politikens håndbøger), s. 97–109.

Se også A. Johansen: Den russiske kirke i dag. København 1950.

W. L. Helwig: Den katolske kirke gennem århundrederne. Bergen 1965. Kap. 3 og 5.

Den bedste indførelse i den østlige kristne verden, vi har på dansk, er: Jesus. Enkle betragtninger over Freiserens skikkelse, skrevet af en munk fra østkirken. St. Ansgar 1964.

En anden mulighed er selvfølgelig at deltage i østkirkerens gudstjenester enten i udlandet eller i den russiske menigheds kirke i Bredgade i København.

– Prøv ved hjælp af B. Højbo: Evangelium og oldkirke, at efterspore alt det, vi i vor liturgi har arvet fra østen.

TILBYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper

Odense H.
Tlf. 12 27 75

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTFORRETNING

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGÅDE 221
* 55 66 47

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard
Advokat

Moderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Efff. A/S
K. K. L. Simonsen's efff.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Holger Dall
Malermester

Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

BRDR. MEYER

Blikkenslagermestre
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmestre

P. Skramsgade 27
Byen 7920 - Am 1248
Per Meyer 94 33 66

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Støt vore annoncører

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

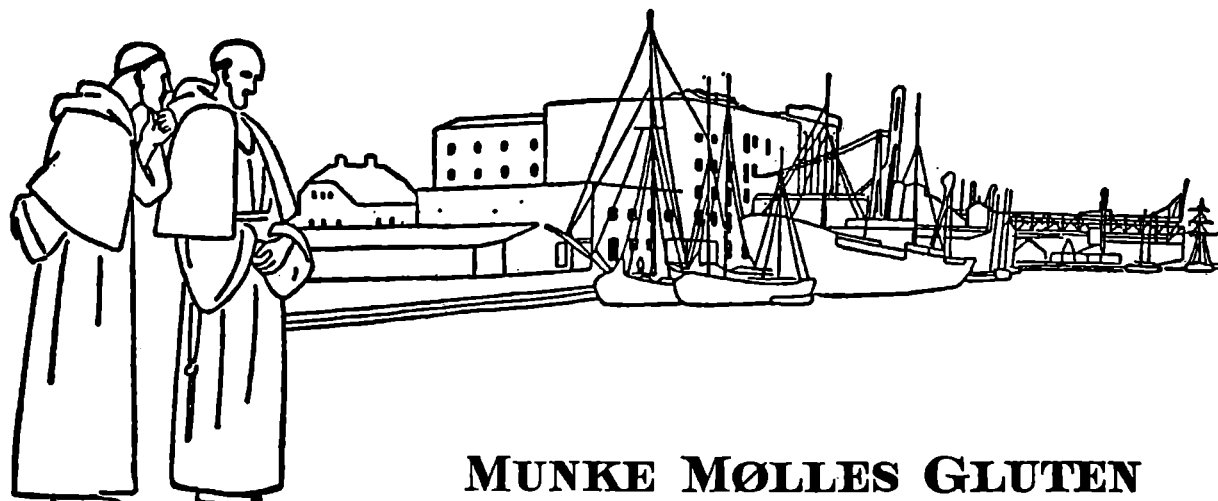
Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *M1 2557

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trassamfund
Alle aftaler kontræffes hjemme!

MUNKE MØLLES GLUTEN

tendens til at latinisere, en tendens, som ikke alene har gjort sig gældende over for østkirkerne. Koncillets forsvær for mangfoldigheden i kirken (se konstitutionen om kirken, § 13) er af største betydning for det økumeniske arbejde, og man kan kun håbe, at det her nævnte princip i praksis ikke kun vil blive anvendt på østkirkerne, men også på de øvrige kristne kulturer.

I PARAGRAF 17 (s. 30) omtales i lige så lovprisende vendinger de østlige kirkers lære, som ikke bare er forskellig fra vor – noget, der er helt i sin orden – men som endda også på nogle punkter går dybere. Også østkirkerens teologiske traditioner udgør en del af Kristi kirkes arvegods. Koncilet nævner her de østlige menigheder, som allerede er i fællesskab med os, og som derigenem holder os i levende kontakt med alle disse rigdomme. I praksis ved man, hvor svært disse kirker har ved at »holde den fraværendes plads åben« i den stærkt latinsk prægede romerske kirke, som den koptiske patriark Maximos udtrykte det på koncilet, og vi kan med rette spørge os selv, om de østlige kirker for os er et museum eller en levende kilde.

Og så vil vi fra SLUTPARAGRAFFEN, § 18 (s. 31) om vejen til et fuldkomment fællesskab mellem de østlige og de vestlige kirker tage denne sætning, som også har bud til os: »På samme måde opfordres den katolske kirkes hyrder og lægfolk til at søge kontakt med dem fra de østlige kirker, som ikke længere lever i østen, men i landflygtighed, for at udbygge et broderligt samarbejde med dem i kærlighed og absolut ikke i rivaliseringens ånd.«

Moskva skal også...

Fortsat fra side 3.

alle de lokale kirker. Spørgsmålet om enheden kan altså kun læses ved hjælp af et panortodokst koncil.«

Det forhold mellem den russisk-ortodokse kirke og Rom, som blev genoprettet af Johannes XXIII, er kun blevet yderligere styrket under Paul VI. Om det skal blive endnu bedre i fremtiden afhænger både af udviklingen inden for den økumeniske bevægelse som helhed, som den russiske kirke er meget følsom overfor, og af de politiske omstændigheder, eftersom det, den russisk-ortodokse kirke foretager sig, vil være knyttet til den politiske situation i Sovjetunionen. Men som metropolit Nikodemus sagde under den tredje

panortodokse kongres på Rhodos, og som han gentog det ved sit besøg i Rom, er den russisk-ortodokse kirke besluttet på at gå fremad. Den tager ingen opsigtsvækkende skridt, men for de skridts vedkommende, som den tager, vil der ikke være nogen vej tilbage.

LÆSERBREVE

Kastilien - Katalonien

I mgr. Kjeld Geertz-Hansens meget levende og interessante skildring fra det spanske benediktinerkloster Montserrat (Ugebladet den 8. september), er der sket en forveksling af »kastiliansk« og »katalansk«, som jeg synes man bør gøre opmærksom på. Det er rigtigt, at det »modersmål«, som i Spanien bruges i messen, er kastiliansk, højspansk. Men Montserrat er *ikke* Kastiliens åndelige højborg, det er Kataloniens! Barcelona er jo Kataloniens hovedstad, og i hele provinsen tales stadig det katalansk, som af de troende føles som modersmålet. Var Montserrat-biskoppen (der ikke hørte til klosteret?) virkelig kastilianer? I så fald har det absolut ikke været til »alles tilfredshed«. Katalonierne var, som det også kunne læses i dansk presse, meget oprørte i maj i fjor, fordi de var blevet påtvunget en kastiliansk ærkebiskop.

Montserrat er som bekendt centret for en kraftig opposition mod general Francos styre, derfor måtte dets abbed, dom Escarre, gå i eksil. Men den nye, dom Just, har allerede vist sit mod ved at forsvare sit klostres uafhængighed. Montserrat hører til benediktinerkongregationen Subiaso i Italien, mens det andet store benediktinerkloster, bygget af Franco i De dødes Dal, hører under det franske Solesmes. Pave Paul VI har flere gang støttet Montserrat, når der var vanskeligheder. *Ellen Nielsen.*

Trykfejl

Forfatteren til læserbrevet på bagsiden af nr. 37 gør opmærksom på, at sætternissen havde byttet om på nogle bogstaver i hans efternavn. Brevskriverens navn var *Stig Rolvsen*. Vi beklager fejlen.

Redaktionelt

Adjunkt Oluf Bohn, Århus, og skoleinspektør, pater Anton Dekkers S. J., København, er indtrådt i »Kattolsk Ugeblad«s redaktionsudvalg. Samtidig er organist B. Husson, Helsingør, blevet tilknyttet bladet som redaktionssekretær.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21. Første gang tirsdag den 10. oktober.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13. Telefon PALæ 2323.

Dygtig assistent søges

Maria Søstrenes Børnehavn, Vejle, søger en dygtig assistent, som har interesse for arbejdet hos de 4-årige, med tiltrædelse fra 1. januar 1968.

Ansøgning med afskrift af eksamensbevis og anbefalinger sendes til lederen, søster Marcialis.

Hygg. ugenert værelse

søges af stilfærdig ungkarl 1. eller 15. oktober.

Bill. mrkt. S. 22 til Bladets Annonceekspedition, Hauchsvej 8, København V.

Chr. Hansens køudsalg

Gl. Kongevej 163

København F.

Telefon Eva 6465 og 6466

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25

København K

Telefon Minerva *408

Georg Larsson

Det danske hospitalsinventar

Fyensgade 6, København N.

Hospitalssege, madvogne, transportvogne, klinikinventar. Specialitet: Gummihjul.

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Fynske damer indbyder

Tirsdag den 10. oktober, kl. 20,00:

Danmarks Katolske Kvindeforbund, landsafdeling Odense, holder møde på Sct. Hedvigssøstrenes Børnehjem, Bjerregaardsvej 9, Odense. P. Josef Völk taler om »Fornyelsen af Kirken efter det II. Vatikanerkoncil.

Den økumeniske Kvindekomité i Odense indbyder til et kursus i besøgstjeneste.

Kurset består af en foredragsrække, hvor centrale emner indenfor besøgstjenesten behandles efter følgende plan:

ODENSE

Fredag den 29. september:

Ensomhed ved pastor Erik Kristoffersen.

Fredag den 13. oktober:

Hvordan fører jeg en samtale ved pastor C. E. Wisbom.

Fredag den 27. oktober:

Personlig sjælesorg ved pastor J. Ebbeck-Rasmussen.

Fredag den 10. november:

Sandhed og kærlighed hos den be-

søgende ved oversygeplejerske Esther-Marie Nielsen.

Fredag den 24. november:

Den kristne glæde ved pater J. Völk.

Foredragene afholdes på Jernbanegades Skole, lokale 23, opgang C, kl. 20,00.

Tilmelding foregår ved henvendelse i ovennævnte lokale fredag den 29. september kl. 19,30–20,00. Ved tilmeldingen betales et gebyr på kr. 15,00.

Den økumeniske Kvindekomite beder menigheder og foreninger om at tage godt imod denne indbydelse.

Kort nyt fra hele verden

BERLIN (NC) Religionens indflydelse på det offentlige liv i Ungarn er ved at forsvinde, mener Budapest-dagbladet »Magyar Nemzet«, der oplyser, at 13 pct. af forældrene til elever i grundskolen lader børnene deltage i religionsundervisningen. Kun 1 eller 2 pct. af forældre til elever i gymnasiet gør det. Dog anser bladet det for »foruroligende«, at landets intellektuelle ofte søger svar på nye problemer – ikke i marxismen, men i andre filosofier som eksistentialisme i religion.

publik har fremsat en stærk appel om en jordreform. I et fælles hyrdebrev giver de deres støtte til bøndernes bestræbelser for at skaffe sig jord. Mange bønder og landarbejdere lever på sultegrænsen.

NOORDWIJKERHOUT (NC) Verdensfreden, vor tids forestillinger om autoritet, hjælp til ud-

viklingslandene og missionsvirksomheden står på programmet, når det hollandske pastoral-koncilis første plenarmøde holdes fra 3.–5. januar 1968. De forberedende møder begyndte i november 1966. Forsamlingen får 150 medlemmer af hvilke de 70 er valgt ved afstemning. Hvert bispedømme sender 10 repræsentanter: 3 præster og 7 lægfolk.

AMSTERDAM (NC) Ordenssøstrene i Holland har i en fælles skrivelse til pavestolen anmodet om større frihed, så de kvindelige ordener ikke helt skal forsvinde i Holland. Kun få unge hollandske kvinder søger optagelse i kongregationerne, hedder det i brevet.

Søstrene ønsker større mulighed for at besøge slægt og venner, samt tilsvarende tilladelse til at modtage besøg i klostrene. De vil også sætte pris på større indflydelse, hvor det drejer sig om valg af overordnede. Endelig ser de gerne en ende på den praksis, at priorinderne skal læse al post, der går ind og ud af klostrene.

Ugens tv og radio (1. - 7. okt.)

BOLOGNA (NC) Kunst giver det moderne menneske en enestående lejlighed til at opdage sit egentlige jeg og selve virkeligheden, sagde kardinal Giacomo Lercaro, Bologna, til en forsamling af kunstnere. Kardinalen holdt åbningstalen ved SIAC-kongressen i Bologna, der havde samlet 400 personer fra 21 lande. SIAC er en international forening for kristne kunstnere.

SANTO DOMINGO (NC) Biskopperne i Den dominikanske Re-

SØNDAG	20.00	tv	Gengangere. Skuespil af Henrik Ibsen.
MANDAG	20.20	p1	Onkel Vanja. Skuespil af Anton Tjekhov.
	21.35	tv	Filmorientering.
TIRSDAG	11.55	tv	Folketingets åbning.
	21.00	tv	Biedermann og brandstifterne. Skuespil af Max Frisch.
ONSDAG	21.00	tv	Horisont. Udenrigsmagasinet.
TORSDAG	20.00	tv	Rysopis. Danmarkspremiere på polsk film fra 1964.
	21.20	tv	Folketingets åbningsdebat.
FREDAG	20.40	tv	Vinduet. Glimt fra kulturlivet.
	22.30	p2	Gud er død. Program om Rudolf Bultmann.
LØRDAG	17.25	tv	Scener fra en 12-års piges hverdag.
	20.20	tv	Brikker til en mosaik omkring Clara Pontoppidan.

Stor ikke-katolsk
deltagelse ved katolsk
sognepræste-
indsættelse

Islam -
en udfordring?

Bliv klunser for
en weekend!

Bispesynodens
åbning

katolsk uge 40 blad

6. OKTOBER
155. ÅRGANG

17 u-landsbiskopper
om rige og fattige

»Verden er syg. Sygdommen består ikke så meget i en udtørring af ressourcerne eller i enkeltes monopol på disse, som i mangelen på broderskabsfølelse mennesker og folk imellem.«

Paul VI i »Om folkenes udvikling«.

Opsigtsvækkende budskab fra u-landsbiskopper

PARIS — KUB privat

Det franske blad »Témoignage chrétien« har for nylig under titlen »Budskab fra nogle u-landsbiskopper« offentliggjort et budskab, som 17 biskopper fra Latinamerika, Afrika og Asien har udsendt i fællesskab. I budskabet opfordres de fattige befolkninger til at forsvare sig mod »pengenes internationale imperialism«.

Budskabet er underskrevet af *Helder Camara*, ærkebiskop af Recife (tidligere Pernambuco) Brasilien, ærkebiskop *Jean-Baptiste Da Mota e Albuquerque*, ærkebiskop af Victoria, Brasilien, *Luis Gonzaga Fernandes*, hjælpebiskop af Victoria, Brasilien, *Georges Mercier*, biskop af Laghoust, Sahara, Algeriet, *Michel Darmancier*, biskop af Wallis og Futuna, Oceanien (Stillehavetsøer), *Amand Hubert*, apostolisk vikar for Helipolis, Ægypten, *Angel Cuniberti*, apostolisk vikar for Florencia, Colombia, *Severino Mariano de Aguiar*, biskop af Pesquiera, Brasilien, *Frank Franic*, biskop af Slit, Jugoslavien, *Francisco Austregesilo de Mesquite*, biskop af Afogados de Ingazeira, Brasilien, *Gregoire Hadad*, hjælpebiskop af Beirut, Libanon, *Manuel Pereira De Costa*, biskop af Campine Grande, Brasilien, *Charles Van Melckebeke*, biskop af Ning Hsia, Kina, samt apostolisk vikar for Singapore, *Antonio Batista Fragoso*, biskop af Crateüs, Brasilien, *Etienne Loosdregt*, biskop af Vientiane, Laos, *Jacques Grent*, biskop af Tual, Maluku, Indonesien, samt *David Picao*, biskop af Santos, Brasilien.

Biskopperne skriver blandt andet, at u-landsbefolkningerne er vore dages proletariat blandt menneskene — udbyttet af de store og truet i deres eksistens af dem, der har benyttet sig af de stærkeres ret til at opkaste sig til dommere og ordenshåndhævere over de materielt set dårligere stillede.

Til disse befolkninger har biskopperne ønsket at rette »et par opmuntrende ord«. I budskabet, der støtter sig på patriark Maximos', biskop Hakims og biskop Franics indlæg på konciliet, på koncilkonstitutionen

»Kirken i verden af i dag« og på rundskrivelserne »Fred på jorden« og »Folkenes fremskridt«, behandles så brændende problemer som f. eks. revolutionen i direkte og ofte meget klare ord.

Det væsentligste i budskabet er, at gøre det klart for u-landenes befolkning, at de ikke behøver at frygte, at Kirken vil hindre dem i at gennemføre deres berettigede kamp for frihed og ret. Det siges nemlig i det, 1) at Kirken ikke fordømmer enhver revolution, 2) at Kirken kan godkende for ikke ligefrem at sige ønske revolutioner, der tjener retfærdighedens sag, og 3) at Kirken er klar over, at det ofte er de rige og ikke de fattige, der har udløst klassekampene.

Nogle revolutioner er nødvendige

Det hedder i budskabet, at udviklingen i verden har givet og stadig giver anledning til revolutioner, og det er i virkeligheden ikke så mærkeligt. Alle de magtbeføjelser, der findes i dag, er på et eller andet tidspunkt blevet til ved en revolution, dvs. ved et brud med et system, der ikke længere sikrede det fælles vel, og ved oprettelsen af et, der var mere velegnet til dette formål. Men ikke alle revolutioner er gode. Nogle af dem er ikke andet end paladsrevolutioner, der bare fører til, at man undertrykker befolkningen på en ny måde, og avler nye former for uretfærdighed (»Folkenes fremskridt«). Ateismen og kollektivismen, som nogle sociale bevægelser har ment at burde tilslutte sig, er de største af de farer, der truer menneskeheden. Men historien viser, at visse revolutioner har været nødvendige, og at en række goder er fremgaaet af dem. Ingen vil således i dag bestride, at det var den franske revolution i 1789, der gav stødet til erklæringen om menneskerettighederne.

Endvidere hedder det i budskabet, at Kirken er sig bevidst, at evangeliet som det første kræver en radikal revolution, nemlig omvendelse, og at denne omvendelse har et fælles

aspekt, som er alvorligt forpligtende for hele samfundet. Evangeliet har for øvrigt altid — synligt og usynligt — både i og uden for Kirken været surdejen i de omvæltninger, menneskeheden har været igennem i de sidste tyve århundreder.

Ganske vist har Kirken gennem tiderne været knyttet til forskellige systemer, men ingen af disse forhold har været uopløselige, og dette sidste gælder ikke mindst pengenes internationale herredømme. Det andet Vatikankoncil har løsrevet Kirken fra dette herredømme, og efter konciliet har adskillige røster hævet sig for helt at bringe den hemmelige forståelse, der en tid har hersket mellem Kirken og kapitalismen, til ophør.

De ydmyge skal ophøjes — og de mægtige gå tomhændede bort

Om dem, der har ment at måtte flygte eller emigrere fra en revolution, udtalte biskopperne, at det er en fejl af de kristne at forlade deres folk og land i prøvelsens time, ikke mindst dersom disse kristne er velhavende og i virkeligheden flygter for at redde deres ejendom og privilegier. Hvad biskopperne og præsterne angår, er det deres allervigtigste opgave at blive på deres pladser, fordi de som den gode hyrdes medhjælper ligesom han, langtfra at flygte som lejetroppe på farens dag, skal blive hos deres hjord, rede til at ofre livet for den.

I stedet for at opgive og flygte, skal de kristne og deres hyrder genkende den Altmægtiges hånd i de begivenheder, der fra tid til anden støder de mægtige fra deres troner og ophøjer de ringe, sender de rige bort med tomme hænder og mætter de hungrede. For at sige det klart: af hensyn til visse behov og for at opnå visse materielle fordele har Kirken i et århundrede tolereret kapitalismen med lån til legale renter og andet, der er lidet i overensstemmelse med profeternes moral og evangeliet. Langtfra at surmule over socialiseringen skal vi slutte os til den med glæde som en form for so-

cialt liv, der passer bedre til den tid, vi lever i, og som er mere i overensstemmelse med evangeliet.

Ingen passiv venten på de velhavendes omvendelse

I hyrdebrevets sidste afsnit opfordrer biskopperne de undertrykte befolkninger til at tage deres befrielse i deres egen hånd, idet de af egen erfaring ved, at de heller skal stole på sig selv og deres egne kræfter, end de skal vente hjælp af de velhavende. Ganske vist er der rige nationer og rige enkeltpersoner der har ydet vore befolkninger en betragtelig hjælp, men det ville være en illusion passivt at vente på, at de frivilligt skal omvende sig, om hvem Fader Abraham siger: »De vil heller ikke lade sig overbevise, selv om én opstod fra de døde« (Luk. 16,31). Man må ikke bruge evangeliet som dække for at forsvare eller tolerere en verden delt op mellem rige og fattige. Gud ønsker ikke, at de rige skal tage for sig af verdens goder ved at udnytte de fattige, og biskopperne, der er absolutte modstandere af klassekampen, mener, at det står til de rige at gøre en ende på den. Ligeledes opfordres regeringerne til at standse den kamp, hvor de fattige udnyttes ved utilstrækkelig løn og umenneskelige arbejdsvilkår. Biskopperne slutter med at opfordre de fattige befolkninger til, støttet og ledet af deres retmæssige regeringer, effektivt at forsvare deres ret til at leve.

Revision af den hollandske katekismus

UTRECHT - KIPA

De omstridte punkter i den hollandske katekismus er blevet omarbejdet og med kardinal Alfrinks imprimatur sendt til Rom sammen med udførlige kommentarer. Omarbejdelsen er foretaget af »Det højere Kateke-seinstitut i Holland« under ledelse af William Bless.

Kardinalen oplyser, at han ikke vil godkende oversættelser til andre sprog, førend Vatikanets afgørelse foreligger.

Protestantisk støtte til svenske katolikker

STOCKHOLM - NC NEWS SERVICE

Sekretæren for sammenslutningen til fremme af den kristne enhed i Sverige, den lutherske pastor Hans C. Cavallin, har i septembernummeret af sammenslutningens blad kraftigt støttet de kristne kirkers forenede protest mod en af regeringen pålagt skat, der hindrer, at man fortsætter opførelsen af en ny katolsk kirke i St. Eugenia sogn i Stockholm. Desuden foreslår pastor Cavallin, at

man i alle lutherske og andre protestantiske kirker og kapeller i hele landet optager en kollekt til fordel for det pågældende kirkebyggeri.

Som et led i byplanlægningen har byen Stockholm eksproprieret den grund, hvorpå den 130 år gamle St. Eugenia Kirke ligger. Til gengæld skulle byen anvise sognet en anden grund og andre bygninger, som man skulle flytte ind i inden 1. april 1970. I modsat fald skulle man fra sognets side erlægge en bøde til byen.

Alt forløb tilsyneladende planmæssigt, indtil den svenske regering som et middel til at hindre inflation lagde en skat på 25 pct. på opførelsen af »overflødige bygninger« såsom kirker, sportshaller, gasværker m. m.

En henvendelse fra St. Eugenia sogn for at blive fritaget for denne skat blev ikke imødekommet.

Pastor Cavallin skriver blandt andet:

»Det er netop sådan en situation, der gør det nødvendigt, at paven aflægger et besøg hos os. En af grundene - og ikke den ringeste - til, at Paul VI rejste til Tyrkiet, var netop at støtte den ortodokse patriark Athenagoras af Konstantinopel og det betrængte kristne mindretal der i landet. Hvorfor skulle han så ikke komme herop og vise den svenske regering, at de kristne rundt omkring i verden er opmærksomme på, at den med sin politik modarbejder de

kristne kirker.

I hvert fald håber vi, at Kirker-nes Verdensråds generalforsamling i Uppsala til næste år vil være i stand til tydeligt at demonstrere over for staten, at kirken ikke er en døende organisme, og at den heller ikke er en slags luksus, som man pålægger ekstra skatter.«

Et andet sted skriver pastor Cavallin:

»Vi øger vore bestræbelser, men grundlaget er stadig det samme. Ved at forelægge vore læsere oplysninger og forskellige opfattelser prøver vi på at fremme deres indlemmelse i en synlig enhed mellem alle kristne forsamlet omkring biskoppen af Rom under bibeholdelse af værdierne inden for de forskellige traditioner i de enkelte trossamfund. Vi tror også, at den synlige enhed har sociale konsekvenser både for de enkelte og på det internationale plan. I disse spørgsmål vil vi bevare en radikal kristen linie uden at identificere os med nogen politisk bevægelse.«

Biskop kritiserer holdningen overfor pavelige udtalelser

SALFORD - NC NEWS SERVICE

Biskop Thomas Holland af Salford anklager den katolske presse for at behandle pavelige dokumenter, som om de var »skrevet af en eller anden universitetsprofessor«.

Biskop Holland fremkom med denne kritik på »Catholic Truth Society«s årlige møde i Middleton. Han erklærede, at han i den katolske presse havde bemærket en tendens til at kritisere pavelige udtalelser, som om kritikerne »med føje kunne placere sig på et særlig fordelagtigt og frit beliggende punkt, hvorfra han havde et mere privilegeret og oplyst overblik end paven«.

Efter det første Vatikankoncil for hundrede år siden havde der, sagde biskop Holland, været en tendens i Kirken til at behandle alle pavelige udtalelser, som om de var de endelige definitioner af tro og moral. Det var forkert at betragte dem på den måde, men nu var vi »gået til den modsatte yderlighed«.

REDAKTØR
HELGE KRISTENSEN
(ansvarhavende).

Specialredaktører:
Bernard Eric Jensen (litteratur),
Jens Oluf Lund (indenlandsstof),
Kaare Osorio (kronik) og
H. Roos (skriftbetragtning).
Redaktionssekretærer: Elli Gambell
og B. Husson.

Redaktionsudvalg:
Oluf Bohn, Anton Dekkers, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Ka-
tolsk Bispekontor, Laur. Bings Allé
16, København F, telefon GO 4895.
Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne
incl. moms.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Vemod og eksistensberettigelse

Det var en bleg Paul VI, der for en uge siden ankom til Peterskirken for at åbne den historiske første samling af den nye internationale bispe-synode. Det var naturligt, at alles øjne fulgte paven, fra han gjorde sin entré med bispehue på hovedet og korsstav i hånd, for det var første gang, han var i Peterskirken, siden man i august hørte om hans sygdom. Paven havde tabt sig, hans ansigt var markeret, og han måtte tørre sveden af panden med et lommeterklæde efter at have stået nogle få minutter i lysskæret. Hans stemmes var sløret, men ikke desto mindre gennemførte han den le-dende rolle i ceremonien uden synderlig vanskelighed. Han og 14 prælater – af hvilke 8 var kardinaler – koncelebrerede.

Næst efter pavens tilstand var det naturligvis hans tale, man var interes-seret i. Peter Nichols, som dækkede højtideligheden for *The Times*, London, fandt, at talen var vemodig, melankolsk. Synodens hovedansvarlige var bevarelsen og styrkelsen af den katolske tro, dens renhed, dens styrke, dens udvikling, dens historiske sammenhæng og erkendelsen af troen som det absolut uundværlige grundlag for det kristne liv, der var kirkens *raison d'être* – eksistensberettigelse.

I talens centrale del var der en tydelig advarsel mod det, der truede ret-troenheden, hedder det videre i Peter Nichols' referat. Den efterkonci-liære kirkes arbejde skulle være ledet af omsorg for tros-læren. Paven på-lagde dem, som fra Kristus havde myndighed til at lære, til at udbrede Kristi budskab, vogte det betroede arvegods og i højere grad at være opmærksom på de farer, der truede kirken i dag. For farerne var talrige og alvorlige. Årsagen til dem var at finde i den irreligiøse orientering, der prægede den moderne mentalitet. Han henviste også til lumske farer, som fik mæle i tale og skrift i selve kirken. Det var sandt, at man søgte at give den katolske lære et nyt udtryk. Men hyppigt var man mere begærlig efter at tilpasse troens lære efter verdslig tænkning op sprog end at lyde kirkens læreembede.

Det var altså pave Paul VI's udspil, som en repræsentant for en af verdens betydende aviser har opfattet det. Et nøjere studium af talen kan natur-ligvis afsløre flere nuancer. Under alle omstændigheder er det nu op til de forsamlede repræsentanter for alverdens katolske biskopper at sige deres mening om situationen. For det er jo bispesynodens *raison d'être*, eksistensberet-tigelse, at den er i stand til at præge kirkens øverste ledelse i Vatikanet med en frisk erfaring, som de dynger af rapporter og betænkninger, der altid vil være at finde i en centraladministrations kontorer og arkiver, aldrig kan give et levende udtryk for. Pavens ord bør naturligvis modtages med største alvor, da han naturligvis ikke ved en så stor lejlighed som bispesynodens åbning får stukket et manuskript i hånden, hvis hovedudformning har ligget i hænderne på en sekretær. Men samtidig har Roms biskop ikke på sin side sat hele bispe-synodens apparat i sving for at overrække sine kolleger en facitliste. Hans største ønske er sikkert at kunne holde en afslutningstale, der er mindre vemodig.

Festlig indsættelse i Vejle

Den messe, under hvilken pastor Willem Wuyts blev indsat som sognepræst i Vejle, indledtes med en præsteprocession, hvori foruden biskop Martensen og de øvrige katolske gejstlige deltog præster fra folkekirken, baptistkirken og metodistkirken.

Til stede ved indsættelsen var bl. a. sognepræst C. J. Neergaard, Hornstrup, pastor Frede Brandt, Sankt Pouls kirken, Vejle, pastor Gunnar Rasmussen, Korskirken, Vejle, sognepræst Tage Bak-Pedersen, Ulbjerg og pastor Børge Berntsen, baptistkirken i Pandrup, skriver Vejle Amts Folkeblad.

Biskop Martensen talte ud fra dagens tekst, der afspejlede de to sider af den forkyndelse, en sognepræst skal varetage: Hele Guds lov og hele Jesu evangelium. Vi oplever, sagde biskoppen, at vi ikke holder den lov, at vi ikke kan, men vi tror også på evangeliets ord om, at han, der alene opfyldte loven, og var lydlig indtil døden, at han er verdens herre og har al magt, at vi kan blive delagtige i hans liv.

Det er denne forkyndelse, den ny sognepræst får pålagt at udføre. Ikke mindst ved menighedens gudstjeneste, hvor vi samles omkring nadverbordet for at spise og drikke, for at vi skal forstå, at vi skal være ét med ham, som udgød sit blod og hengav sit legeme for at være ét med alle mennesker.

*Stor deltagelse ved
pastor Willem Wuyts officielle
overtagelse af sognepræste-
embedet. De ikke-katolske
kirker smukt repræsenteret*

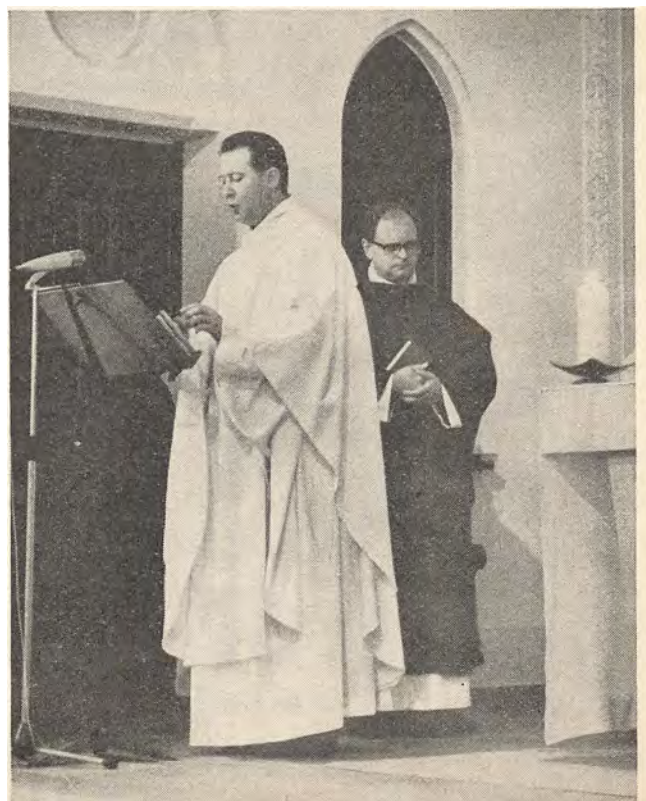
Gave fra menigheden

Efter gudstjenesten samledes menigheden til reception i skolens sal, hvor maskinmester Oscar Wolf talte på menighedens vegne og overrakte pastor Wuyts en penge-gave, der er samlet ind til, og som sognepræsten nu vil disponere over til kirkens udsmykning og lignende.

De indbudte præster og andre gæster samledes endelig med biskoppen og kirkens menighedsråd til et kaffebord, hvor der bl. a. blev talt af pastor Frede Brandt fra Sankt Pouls kirke, og af pastor Børge Berntsen fra baptistkirken i Pandrup.

Pastor Wuyts efterfølger pastor Edvard Stappers, der som bekendt blev udnævnt til abbed for Averbode-klosteret i Belgien. Den ny sognepræst er 39 år og har siden 1961 virket som kapellan ved Sankt Norberts kirke i Vejle, slutter Folkebladet.

Øverst: Ikke-katolske og katolske gejstlige kommer ind i procession. Nederst: Pastor Wuyts læser trosbekendelsen, mens biskop Martensen lytter.

OMPLANTE DET ANDET VATIKANKONCILS TANKER OG ØNSKER TIL DANSKE FORHOLD

Dette hyrdebrev om synoden blev oplæst i alle kirker og kapeller søndag den 24. september 1967. De her anvendte mellemrubrikker skyldes redaktionen.

Søndag den 1. oktober afholdes valget til den kommende, katolske synode i Danmark. Der er forud for dette valg foregået et stort arbejde, både i synodsekretariatet og rundt omkring i sognene. Med glæde har jeg konstateret, hvorledes man i de enkelte sogne har oprettet valgkomiteer, og med hvilken iver man er gået ind for at forberede valget.

Endnu engang før valget finder sted, vil jeg gentage nogle af de tanker, jeg fremførte i mit sidste hyrdebrev om synoden. Man må jo have synodens formål for øje, for at man med ansvarsbevidsthed kan afgive sin stemme. Man må stemme på de mennesker, som man har tillid til, og om hvem man mener, at de vil kunne bidrage til synodens gode forløb.

En pastoral synode

Det er meningen, at vor danske synode ligesom skal omplante det andet Vatikankoncils tanker og ønsker til vore hjemlige forhold. På samme måde, som det var Vatikankoncilet formål at være et »pastoralt« koncil, således er det også min forhåbning, at den danske synode vil blive »pastoral« i sin holdning og målsætning.

Hvad betyder ordet »pastoral«? Begrebet »hyrde«, »pastor«, ligger gemt deri. Pastoral holdning betyder en handle måde, der svarer til kirkens hyrdeansvar. Alle kristne har del i dette ansvar i kraft af deres dåb og firmelse, således som Vatikankoncilet har sagt (cf. *Lumen Gentium* 31-36).

Pastoral holdning vil sige delagtighed i den gode hyrdes sindelag: han tager sig af de svage og flygter ikke, når ulvene kommer; han giver livet for dem, der er ham betroet; han brænder efter at føre dem, der står udenfor (dvs. hele hedningeverdenen), hjem, så at der må blive en hjord og een hyrde (cf. Joh. 10,14-16).

Da Kain havde slået sin broder ihjel, svarede han til den anklagende stemme: »Er jeg vel min broders vogter?« (1 Mos. 4,9). Den pastorale holdning er modsat Kains. Den betyder indsigt i, at jeg til enhver tid er »min broders vogter«, eller sagt med andre ord, at jeg til enhver tid har ansvar for min broder.

Der findes måske intet ord i Det ny Testamente, der mere rammende karakteriserer »den pastorale holdning« end teksten i Filipperbrevet, der beskriver, hvorledes Kristus gav afkald, påtog sig tjenerens skikkelse, ydmygede sig selv og blev lydlig indtil døden på korset.

Denne tekst indledes med følgende ord: »Gør intet af egennytte eller lyst til tom ære, men agt i ydmyghed hverandre højere end jer selv, og se ikke hver på sit eget, men også på de andres« (Fil. 2,3 f.). Her har vi grundelementet i pastoral holdning: at se, ikke hver på sit eget, men også på de andres.

Indbyrdes ansvar

Hvis synoden derfor skal bæres af en pastoral ånd, så vil dette sige, at vi i hvert enkelt afsnit af dens arbejde må vise stort hensyn, idet vi erkender det indbyrdes ansvar, vi har for hinanden som katolikker, og det fælles ansvar, vi har for de mennesker, der står uden for den katolske kirke.

Jeg vil atter henvise til nogle af de særlig vigtige emnekredse, som synoden kan komme ind på, og som jeg allerede nævnte i mit sidste brev:

»Der er spørgsmål om den nødvendige enhed i selve kirkens tro og bekendelse, om skelen mellem det uforanderlige og uopgivelige i vor tro og alt det, der er undergivet foranderlighed. Der er spørgsmål om kirkens apostoliske målsætning og om prioriteringen af kirkens opgaver. Der findes et apostolisk arbejde både udadtil og indadtil, der hver for sig stiller særlige problemer. Der er i denne forbindelse spørgsmål om publikationsvirksomhed og presse, om katekese og voksenundervisning, om ungdomsarbejdet, om specialiserede opgaver for præster eller lægfolk i kirkens tjeneste. Kirkens gudstjenesteform og meddelelsen af sakramenterne stiller ligeledes mange spørgsmål... Der findes endelig bestemte strukturspørgsmål... Der findes endelig bestemte landsbasis. Jeg tænker her især på spørgsmålet om forvaltningsråd eller menighedsråd, hvor vi har brug for visse fælles retningslinier for hele landet. Netop på dette felt forventer jeg, at synoden vil gøre et praktisk anvendeligt forarbejde. I forbindelse hermed skal synoden også behandle spørgsmålet om oprettelsen af et »pastoralt« råd« i bispedømmet, således som det er blevet krævet af pave Pauls udførelsesdekret til koncilet (*Ecclesiae Sanctae* 16).

Første fase

Når valget er forbi, og dets resultater blevet offentliggjort, går synoden ind i den første fase af sit arbejde. Dette vil begynde med åbningsmøder af synoden i de

---

Biskop Hans L. Martensens hyrdebrev i anledning af synodevalget

seks forskellige regioner. Efter disse regionale åbningsmøder vil det nuværende synodesekretariat blive erstattet af en ny centralkommission, der vil få støtte fra de enkelte regioner, og som fremover skal koordinere synodens arbejde.

Inden de regionale åbningsmøder, der sandsynligvis først vil finde sted omkring en måned efter valget, vil der blive tilsendt synodemedlemmerne tekstmateriale, der gør nærmere rede for den første fase af synodens arbejde og giver praktiske anvisninger for dette arbejdes gang.

Hvad kan vi vente

Måske spørger den ene eller den anden lidt ængsteligt: Hvad kan vi forvente af en sådan synode? Er der ikke indeholdt en risiko i at forsøge noget sådant, der ikke har været prøvet før?

Hvad risikoen angår, så må man indrømme, at al menneskelig planlægning indebærer en sådan, og at Kristus selv stiller os i en situation, hvor vi ikke kan undgå enhver fare. Han er kommet til fald og til oprejsning for mange (cf. Luk. 2,34) – altså indebærer oprejsningen også faren for fald. Dog vil synoden ikke indebære nogen uovervindelig risiko, hvis vi blot alvorligt lytter til apostlens ord, som jeg citerede før: »Gør intet af egen nytte eller lyst til tom ære, men agt i ydmyghed hverandre højere end jer selv, og se ikke hver på sit eget, men også på de andres«. Med denne indstilling vil enhver risiko blive overvundet.

Hvad forventningerne til synoden angår, er følgende bemærkninger på sin plads: Det ville være en overdreven forventning, hvis man gjorde sig håb om, at den vil løse alle spørgsmål eller også blot hovedparten af dem. Det ville være urealistisk, hvis man mente, at den ville bringe os i en helt ny situation, hvor de vanskeligheder, vi nu lider under, pludselig var forsvundet.

Jeg vil heller ikke ved at stille bestemte forventninger til synoden foregribe dens arbejde eller dens resultater. Dog kan man med rette forvente følgende: At synoden vil give os en klarere fornemmelse af, hvor de største behov ligger i det pastorale arbejde; og at den tillige vil give os en klarere fornemmelse af, hvor vi med særlig kraft bør gøre en tjenende indsats.

Synoden burde også føre til en øget praktisk forståelse af, at »ligesom vi har mange lemmer på eet legeme, men lemmerne ikke alle har samme hverv, således udgør vi mange eet legeme i Kristus, men hver for sig er vi

hverandres lemmer. Vi har forskellige nådegaver, efter den nåde, som er os givet...« (Rom. 12,4–6).

Opgaver til alle

Det gælder om, at vi mere og mere finder frem til samarbejdsformer, hvor ingen katolik behøver at føle sig selv som et unyttigt lem, der ikke har noget hverv til gavn for hele legemet. Der findes så mange katolikker, der har gode og værdifulde evner, og som også ønsker at stille disse evner til rådighed for at tjene evangeliet og for at tjene næsten. De føler sig måske som arbejderne i lignelsen om vingårdsmanden. »Hvorfor står I her ledige hele dagen?«, spørger han. »Fordi ingen har ansat os«, svarer de (Matt. 20,6 f.). Hvis synoden blot kunne hjælpe et lille skridt videre, for at folk kan blive mere aktive i deres kristendom og for at deres gode evner ikke må ødes hen – da havde synoden allerede tjent sit formål godt. Tilsyneladende er der ingen, der har brug for alle disse gode evner, der går upåagtet hen: men dette kan da ikke være rigtigt; der er brug for enhver evne og for hver tøddel af indsats og energi, som noget menneske er villigt til at give. Kunne synoden hjælpe til dette, at vi mere finder frem til de rette opgaver for de rette mennesker, og opgaver til *alle* mennesker, der ønsker at tjene kirken: da havde synoden mere end tjent sit formål.

Messen midtpunkt

Til slut vil jeg minde om, hvorledes hele vort liv og al vor aktivitet har sit midtpunkt i den hellige messe. I denne messe bliver vi til en enhed med hinanden, fordi vi alle i fællesskab drages ind i Jesus Kristus, der hengiver sig selv i døden for menneskenes skyld, og som skænker os sin opstandelses kraft. Messen er det lykkeligste øjeblik i vort liv, det mest meningsfulde punkt i vor tilværelse, fordi vi der får lov til at frembære det rene lovprisningsoffer til Gud. Ligeegyldigt hvor svage vi er, i messen kan vi frembære Faderen »al hæder og ære« – ved Kristus, med ham og i ham.

Det er derfor mit ønske, at der ofte under søndagsmessen vil blive bedt for synodens gode forløb.

København, den 20. september 1967.

Hans L. Martensen

»Den ubarmhjertige tjener« læser vi på kalenderen som overskrift over denne søndags evangelium. Er da beretningen om en mands brutale måde at kræve sin ret på et »evangelium«? Har ikke vore kære kalendermagere overset, at også dette afsnit er et budskab om »himmeriget«, dvs. det frelsens, nådens, fredens og kærlighedens rige, som Jesus Kristus er kommet for at oprette iblandt os, det rige, om hvis »komme«, om hvis stadig større udfoldelse Jesus har lært os at bede i vort daglige Fadervor?

Anledningen til, at Jesus fortæller lignelsen om den kongelige embedsmand, der havde et millionunderskud i sit regnskab, var denne:

Da Jesus en dag havde belært sine disciple om, hvorledes de skulle forholde sig over for en broder, der havde forsyndet sig, reagerede Petrus med det spørgsmål: »Herre, hvor ofte skal jeg tilgive min broder, når han forsynder sig imod mig? Er syv gange nok?« (Ak, Peter, hvor

Betal, hvad du skylder!

er du dog elskelig i al din naivitet!) Jesus svarede: »Jeg siger dig, ikke syv gange, men halvfjerdsindstyve gange syv gange.« Derpå følger dagens tekst: »Derfor er det med himmeriget osv.«

Ikke undtagelse, men hverdag

Vor gode Peter syntes nok, at han havde strakt sig vidt med de »syv gange«; men nu belærer Jesus sine disciple om, at det at tilgive sin næste ikke er noget ekstraordinært, ikke »et smukt træk« og et tegn på et »godt hjerte«, men det »normale« i Guds rige, at det barmhjertige og tilgivende sind hører til den nye leveform, der kendetegner dem, der vil være medlemmer af Guds rige. Kongen i kærlighedens rige giver selv tonen an ved at eftergive sin

SKRIFTBETRAGTNING

21. søndag

efter pinse

Mat. 18, 23–35

utro tjener det kæmpebeløb, han skylder. I lignelsen ligger tyngdepunktet da også på den storslåede tilgivelse, den angerfulde tjener opnår hos sin herre ved at love bod og bedring. Over for Guds majestæt er vor gæld altid kæmpestor. Herren har »ret« til at kaste sin utro tjener i gælds fængsel, sætte ham til tvangsarbejde og lade ham afbetale sin gæld i hård slavetjeneste; alligevel lader han »nåde gå for ret«. Lignelsen er altså i første linie en fortælling om Guds tilgivende nåde, der er stor over alle grænser.

Den ubarmhjertige står udenfor

Da den benådede tjener så straks går hen og brutalt kræver »sin ret« af en kollega, der skylder ham en sølle sum, der er ganske minimal i sammenligning med den gæld, han selv har fået eftergivet, viser han derved, at hans »mentalitet« groft afviger fra det klima, som kongen vil, skal herske i hans rige. For ham er der ingen plads i Herrens tjeneste; han bliver ikke blot afskediget, »smidt ud« med skam og skændsel, men straffet efter den målestok, han havde anvendt over for sin ulykkelige kollega.

»Som og vi forlader . . .«

Dermed bliver denne lignelse en alvorlig illustration til Fadervor-bønnen »Komme dit rige«, »forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere« (Matt. 6, 10.12). På afregningens store dag vil kongen i nådens rige ikke kendes ved dem, som har nægtet andre den tilgivelse og barmhjertighed, de hver dag har bedt om for sig selv. Den, der beder Fadervor hver dag, men ikke lever i denne bønns ånd, kan ifølge dette evangelium ikke forvente at opnå indfødsret i Guds rige.

J. Coenen S.J.

TIL DAMASKUS

Til Damaskus

Frem stod Stefan. Hans ord var hårde.

»I stivnakker! Altid sætter I jer op mod Helligånden.

Jeres fædre dræbte dem, som forkyndte Hans komme.

Og Hans forrædere og mordere er I blevet.

I modtog loven og har ikke holdt den.«

De slæbte ham uden for byen

og stenede ham.

Saul fandt behag i hans mord.

Det var på vejen til Damaskus.

Pludselig strålede om Saul et lys fra himlen.

Han faldt til jorden og hørte en røst.

*Og hører vi de meget kendte ord
som noget, der er sket engang, forlængst,
lader dem dryppe mod vort øre blidt enstonigt,
lytter i andagt, pietetsfuldt,
med hænderne fromt foldet
og går fra kirken fuld af sindsro,
da svigter vi. Forråder. Myrder.
Siger Ham død.*

Men Kristus lever!

Vi er på vejen til Damaskus

NU.

Omkring os stråler lys fra himlen

NU.

*Brødre, lad vort hjerte være åbent,
at lyset kan ramme, som det ramte Saul.*

»Jeg er Kristus, den som du forfølger.«

Lis Thorbjørnsen.

Koranen er udkommet som billigbog. I den anledning skriver dr. theol. Bjørn Højbo om vort forhold til Islam - muhamedanernes religion

Blandt de store verdensreligioner er Islam sikkert den, som står os fjernest. Nok er der nylig indviet en moské i København, men medlemstallet på muhamedanere i Danmark er ringe, og den kreds af sympatisører, der flokkes om de andre verdensreligioner, hinduismen og buddhismen, synes at mangle her. Det er f. eks. sjældent at træffe folk, der har læst Koranen, medens man såre tit møder mennesker, som har læst Baghavadvita eller Dammapada. Og faktisk er dette lidt af en gåde. Thi for det første er Islam en religion, der er i familie med jødedommen og kristendommen, og altså lettere at forstå end de store indiske livsfortolkninger. For det andet ligger de arabiske lande nærmere, og ikke så få folk har besøgt dem de sidste år. For det tredje optager Israels krig og hele Nærøstens problemer så meget, at det måtte være naturligt at spørge sig selv, hvad disse landes mennesker tænker og mener og forestiller sig. Med andre ord: hvilket åndeligt univers de bevæger sig i.

Kommer man til arabiske lande, så forbavses man over den religiøse alvor man møder. Den er man ikke i samme grad bekendt med i de gamle kristne lande.

Det var fredag i Kairo. Om formiddagen hørte vi en sær rytmisk mangestemmig talen i sidegaden til vort hotel. Da vi bøjede os ud ad vinduet så vi hundreder og atter hundreder af muhamedanere, hver liggende på sit bedetæppe. De var her i gaden, fordi der ikke var plads til dem i moskeen. De foretog de

Indvielsen af den første danske moské. Den ligger i Hvidovre.

samme bevægelser og sagde de samme bønner. Det var imponerende.

Det var Ramadan-fasten i Cairo. Om aftenen spadserede vi på rådhuspladsen og oppe fra et hus kom der hele tiden en stemme, der sagde noget. Vi troede, det var reklamer, men det viste sig at være Korantekster, der blev læst højt. Kunne de tænke Dem at Politikens lysavis i stedet for reklamer for cigaretter og dampskibsselskaber bragte vers fra Det nye Testamente?

Og så selve moskeerne. Store søjlehaller, med gulvflader dækket af dejlige tæpper, hvorpå man færdes uden fodtøj, selvfølgelig – man joker ikke med skarpt læderfodtøj på fine tæpper og bringer snavs fra gaden ind – (den slags barbari overlader man til europæerne – der jo er så hygiejniske i egne øjne). Heller ikke er moskeerne fulde af alt det bras man finder i de stedlige katolske kirker, der ligner raritetskabinetter. Er der udsmykning består den i arabesker og glasmosaikker.

Endelig selve den alvor hvormed de troende tager religionen. Jeg husker endnu den lille oplevelse vi var ude for i Assuan. Vi sad i båden på Nilen og vor 18-årige ven Muhammed Ali stod ved roret. Det var midt i Ramadan-fasten, hvor man ikke må drikke, spise eller ryge fra solopgang til solnedgang. Kl. ca. 4 lød

der et kanonskud, tegnet til at fasten for den dag var ophørt. Muhammed Ali må have været plaget af tørst, hvad der ikke er til at undre sig over (eftersom vi havde 30 grader celsius i skyggen) for pludselig tog han en gammel konservesdåse og øste nilvand op, som han begærligt drak. Han må have været galvaniseret indvendig for at undgå alle de bakterier.

Vil man nu have et virkeligt indtryk af hvad Islam, eller som vi plejer at sige, (men det er et forkert udtryk) Muhamedanismen, er, så skal man læse A. S. Madsen: *Muhamed, liv og lære, Borgens billigbøger nr. 33*. Forfatteren er selv muhamedaner, og derfor er bogen spændende. Hvordan ser denne religion ud indvendig fra? Selv nok så dygtige videnskabelige værker kan ikke gøre det ud for denne lille bog, skrevet af en intelligent tilhænger, der udmærket kender den kristne tankegang. Der er mange betragtninger som det vil være godt at holde sig for øje, når man skal til at redegøre for sin egen tro, og vel at mærke forsvare den mod angreb, der kommer fra helt anden side, end vi er vant til. De skulle unde dem den lille fornøjelse at komme til kort. Det er så sundt. Bogen er på 120 sider og koster 9,75 kr.

Men forfatteren har gjort mere end det. Han har indlagt sig stor

Islam - en udfordring?

Otto Krabbe taler i Bifrost

Otto Krabbe.

Vi lever i et velfærdssamfund – eller gør vi? Det er i dag alment accepteret, at omsorgen for dem, der ikke kan klare sig selv, principielt påhviler det offentlige. Men når man således sætter »næstekærligheden« i system, opstår der nye problemer i forbindelse med den næste, der af en eller anden grund ikke lader sig indpasse i systemet.

Om dette spørgsmål vil cand. theol. Otto Krabbe tale i Englesalen, Jagtvej 183 B, Østerbro, *onsdag den 11. oktober kl. 19,30*. Otto Krabbe, født 1910, var forstander for Kristeligt Studentersamfund i Saxogade 1934-66, nu forstander for børneforsorgsseminariet i Skovtofte. Har i mere end 30 år været personligt engageret i velfærdsproblemerne og direkte medvirket i udformningen af den vældige udvikling, der har fundet sted fra 30'ernes arbejdsløsheds-katastrofe indtil i dag. Kom og vær med i en drøftelse af problematikken »Fattigdom i velfærdssamfundet«. Entré kr. 2,00. Fri adgang.

St. Frans' 3. orden

Den hellige Frans' 3. orden har møde i Sct. Annæ kirke, Amager, *onsdag den 11. oktober, kl. 19,30*.

Islam - en udfordring

fortjeneste ved for første gang at skænke os en hel oversættelse til dansk af *Koranen*. Tre bind på til sammen 1270 sider, udgivet af samme *Borgens forlag, billiggøder nr. 34*. De finder teksten på arabisk på venstre side, så kan de jo kontrollere at oversættelsen er korrekt! På højre side finder de oversættelsen på dansk og neden under teksten finder De en række interessante kommentarer. Prisen for de tre bøger tilsammen er 55,00 kr. eller *indbunden i tre bind 69,00 kr.* Det må siges at være billigt.

Læsning af Koranen er ikke så ligetil som man måske skulle tro. Kapitlerne er ordnede efter længde, ligesom Pauli breve i Det nye Testamente. Med undtagelse af det første, som er ganske kort finder De de længste i begyndelsen og det korteste i slutningen. Sproget forekommer mig tungt og uden større fantasi, med undtagelse af nogle steder, der er helt sublime i deres storhed eller i deres inderlighed. Men dette indtryk har man ikke, hvis man læser den på arabisk, siger alle arabiskkyndige, arabere som europæere. Derfor råder jeg til at bruge den til at læse udvalgte stykker af, alt eftersom man finder opgivelserne i det værk om Muhamed man nu læser.

En lille morsom ting er spørgsmålet om den autoritet, som Bibelen som et samlet hele nyder. Denne er såre vanskelig at begrunde for kristne, da Det gamle Testamente jo ikke er samlet af jøderne i sin nuværende form før efter Kristus og Det nye Testamente slet ikke er garanteret af Kristus eller apostlene. Denne Bibel som en helhed finder sin anerkendelse af Gud, som helligbog i Koranen: »Dette er den bog, som Vi (Allah) har åbenbaret, som en velsignelse og som en bekræftelse på det, som var før den.« (6,92). Og: »Vi har allerede sendt Noah og Abraham og givet profetdømmet og bogen til deres efterkommere. Og blandt dem er der nogle der er retledede, men mange er oprørere. Derpå lod vi vore sendebud følge i deres fodspor, og vi lod også Jesus, Marias søn følge i det samme fodspor, og vi gav ham evangeliet og lagde medfølelse og barmhjertighed i hjertet på dem, der fulgte ham.«

Det virker jo pikant, at den strid, der i øjeblikket står om Bibelen for eks. herhjemme i »Kristeligt Dagblad«, om Bibelen som hellig bog, som enhedsstørrelse, en gang for alle

given, kun kan begrundes ved henvisning til Koranen!

Til slut vil det være på sin plads at gøre opmærksom på følgende: De kristne og muhamedanerne har fulgt hinanden gennem århundreder. De har begge været utro mod de retningslinier, deres grundlæggere anviste dem. I begge tilfælde er de værste forfølgere de stærkeste ortodokse. Derfor er det klart, at religiøse ideer er farlige. Det er de skeptiske mennesker, der har skabt det bedste menneskelige klima at leve i. Der skal en stærk baggrund af kultur og etik til at være religiøs uden at tage skade på sin menneskelighed og sin sjæl. I 983 skabtes i Bassora ved den persiske havbugt nederst i Mesopotamien et selskab, der kaldte sig: Redelighedens brødre. Ovenover indgangen til deres hus stod der følgende: »Sandheden fødes mere af mødet mellem ånderne, end af isolerede tanker.« De diskuterede frit alt, og der var både muhamedanere, kristne, buddhister, hinduer samt ikke-troende i deres selskab. Skal vi virkelig helt op til det andet Vatikankoncil for at finde samme ånd hos os?

Bjørn Højbo.

Bliv klunser for en weekend!

Foreningen Abbé Pierres klunsere i Danmark organiserer den 14.-15. oktober en indsamling af papir, pap, klude, jern, gamle ting og i det hele taget, hvad man kan undvære. Indsamlingen vil få sit centrum i Roskilde, hvor kommunaldirektøren har stillet et gammelt garveri til rådighed. Her vil unge danske klunsere, der har deltaget i Abbé Pierres lejre i Italien i sommer, sortere tingene, reparere og pudse dem, så de kan afsættes på et loppetov, der vil blive organiseret i byen. Pengene går til et børnefond i Roskilde, til Abbé Pierres SOS-Tørsmælk-aktion i Indien og til U-landsforeningen Svalernes arbejde sammesteds.

Find en lastbil, kom og vær med!
Henvendelse: Frimodtsvej 11, Hellerup.

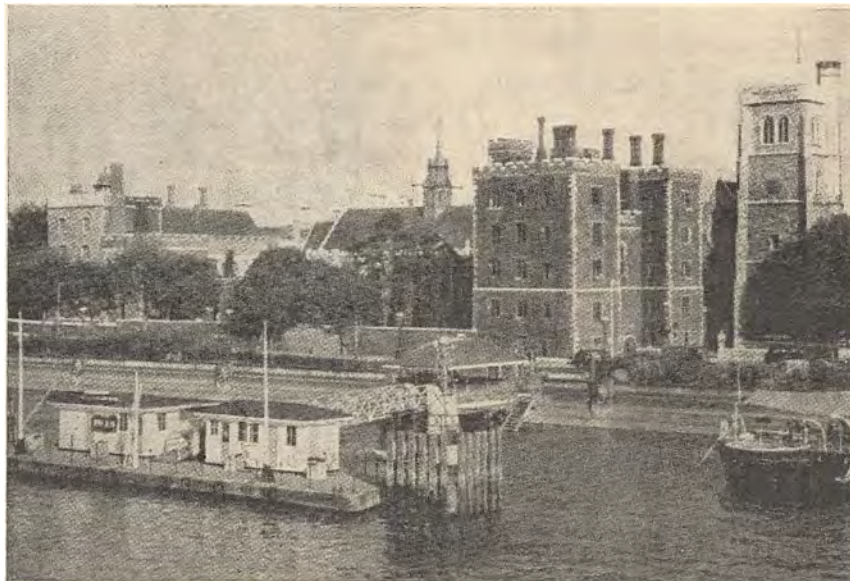
Tredje kapitel i dekretet om økumeni begynder med, at man i hovedtrækkene skitserer de østlige kirker, hvorefter man går over til de vestlige kirker og trossamfund, som ikke er i kommunion med den katolske kirke. Koncilet har ikke selv ønsket at tage stilling til, hvilke af dem der må kaldes kirker, og hvilke der må kaldes trossamfund. Det må de hver især selv afgøre, men givet er det, at nogle af de her omtalte samfund ikke ønsker at kalde sig kirker, mens andre til gengæld insisterer på det.

I dekretets PARAGRAF 19 (s. 31) begynder man – og dette er typisk – straks med at understrege det fællesskab, som trods alt er og forbliver imellem os. »Trods alt« var netop et af de nøgleord i dekretet, som dr. Visser't Hooft gjorde opmærksom på, da han i 1965 tog imod kardinal Bea i Genève (se Dialoger 3, s. 22). Man lukker ikke øjnene for alt det, der skiller os, men »alligevel...« I øvrigt kunne man i det foreliggende tilfælde dårligt lukke øjnene for det. Man forsøgte først at give et helhedsbillede af de vestlige kirker, som man havde gjort det af de østlige, men opgav det hurtigt. Disse kirker og trossamfund, som spænder lige fra de førreformatoriske splittelser, f. eks. valdenserne, til de nyeste sekter som Maranatha – naturligvis med en særlig plads for de store grupper som den anglikanske kirke og de lutherske og reformerte verdensforbund, er ikke bare adskilt fra den katolske kirke – og nogle af dem er endda temmelig fjendtligt indstillede – men de er også indbyrdes adskilte. Redaktørerne af dekretet kunne altså ikke være blinde for mangfoldigheden og for alvoren i det, der skiller os, men »trods alt« foretrak de at tage de ting op, som allerede var fælles, og som kan danne grundlag for en samtale.

Det første af de elementer, vi har til fælles, er, at vi tror på den sam-

Det fællesskab, der er og forbliver

6. afsnit af pater V. Duclos' gennemgang af økumenidekretet.

Anglikanernes »Vatikan« Lambeth Palace ved Themsen.

me Kristus, hovedet, som gør, at hele legemet vokser sin vækst (Efes. 4, 16). PARAGRAF 20 hentyder her endnu en gang (jfr. § 1) til Kirkerne Verdensråds basiserklæring fra New Delhi. Vi er alle enige om at forkynde Kristus som den eneste mellemmand mellem Gud og menneskene (1 Tim. 2,5), men udelukker dette, at også andre kan være mellemænd – ikke *ved siden af*, men *i* Kristus? Dekretet peger her på roden til alt det, der skiller os på det teologiske plan (se V. Duclos i Lumen 23, s. 8 flg.).

Det andet fælles træk, som nævnes i dekretets PARAGRAF 21 er den plads, Skriften indtager i disse kirker (s. 32). Denne paragrafs andet afsnit (s. 33) blev ændret i sidste øjeblik, hvorved det afsvækkedes noget. Dette gjorde et stærkt psykologisk indtryk, men de pågældende kirkers bibeltro anerkendtes stadig tydeligt. (Om denne beklagelige epi-

sode, se Dialoger 3, fodnoter s. 59 og 71). Dekretet lægger ikke skjul på, at Bibelens placering er forskellig alt efter de forskellige kirker (3. afsnit, s. 33), men konstitutionen om Guds åbenbaring, som blev vedtaget under den følgende (og sidste) koncilsamling, betyder et afgørende skridt på vejen til en afklaring af vore divergenser på dette punkt, især hvis man sammenligner koncilt teksten med det, der blev sagt på det 4. plenarmøde i Faith and Order (Kirkerne Verdensråds teologiske afdeling) i Toronto i 1963 (se Kristen Gemenskap 1963, s. 62–70 og 150–112).

Denne udvikling taget i betragtning er paragraffens sidste afsnit virkelig profetisk. Et nyt tegn på dette er for øvrigt den stadig voksende enighed mellem bibelforskerne uanset deres konfessionelle tilhørsforhold. Det videnskabelige samarbejde på tværs af de kirkelige skillelinier er allerede nu en kendsgerning, og det har kunnet gå så langt som til udgivelsen af en fælles bibeloversættelse med fyldige fodnoter, således som tilfældet har været det for de fransksprogede områder, (se derom i Lumen 29 (1967/3)).

Den følgende PARAGRAF 22 (s. 33) om sakramenterne indledes med en omtale af fællesskabet i dåben. At vi anerkender hinandens dåb, er en meget vigtig faktor. Det ville være at misforstå teksten, hvis man i dåben kun ville se indlemmelsen i Kristi mystiske legeme uden at tage

- Hvilken gyldighed har de her omtalte fælles punkter med hensyn til folkekirken?
- Er der andre punkter end de her omtalte, som folkekirken og den katolske kirke har til fælles?
- Hvordan vil De udtrykke det katolske syn på folkekirkens sakramenter og dens liturgi? Hvordan ser De som katolik på Den danske Salmebog?
- På hvilke punkter kan man tale om en forskel i morallæren mellem folkekirken og os? Hvordan kan denne forskel forklares på baggrund af vor fælles tro på Kristus? Hvor langt kan vi trods alt samarbejde på det sociale plan?

Mogens Larsen

Ramshered 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansvars
Klinik

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermester
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

Per Meyer

P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning

Aul katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.

J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres

Vesterbrogade 69

Tlf. Eva 5932 fra kl. 13.30-16
Tirsdag og fredag kl. 13.30-18

**HUSK AT FORNY
DERES ABONNEMENT**

Det levende Lys

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt

stearinlys og vokslys

af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER

København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

AMAGERBANKEN

AKTIESELSKAB

Banken der dækker hele Amager

Banegårdens Restaurant

Fritz Kapper

Odense H.

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Alt i gulobelagning

Dansk Gulventreprise A/S

Studiestræde 15

Tlf. Byen 5800 og 5151

**JOHS. MARCKERS
BOGHANDEL**

AABOULEVARD 19
KØBENHAVN V.
TELF. *35 83 53

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Hele landet taler om Katolsk Ugeblad

den synlige tilknytning til et bestemt trossamfund med i betragtning. Dette kommer klarere til udtryk i de to følgende afsnit. At anerkende de andres dåb er derfor det samme som at anerkende, at Gud bruger disse kirker og trossamfund som frelsesredskaber (jfr. § 3).

Dette betyder dog ikke, at vi overser, at disse kirker lider under betydelige mangler, hvilket paragraffens andet afsnit minder os om, men læg mærke til den meget nuancerede måde, hvorpå de andres nærvær omtales i paragraffens 3. afsnit (s. 34). Der lægges ikke skjul på, hvor betydelig man anser mangelen for at være, eftersom det ikke bare er et spørgsmål om præstevielsen, men dette medfører ikke, at disse kirker ikke har bevaret noget, som kan være endog meget væsentligt (jfr. den allerede tidligere citerede artikel af F. D. Thorn i Lumen 21). Derfor er det da også nødvendigt at tale sammen.

Den samme konklusion genfinder vi i slutningen af PARAGRAF 23 (s. 34), hvad de moralske spørgsmål angår. Denne paragraf omhandler de adskilte brøders liv i praksis, og det understreges, at deres lære om forholdet mellem tro og gerninger ikke på nogen måde medfører, at de er mindre ivrige end vi til at udtrykke deres tro i deres måde at leve på. Blandt andet heri har vi en af grundene til, at vi kan samarbejde, selv om vort syn på de moralske problemer er forskelligt: Det er det samme grundlag, vi alle sammen bygger på (Kol. 3,17) (sidste afsnit, s. 34-35).

Danmarks katolske lærerforbund

afholder landsdelsmøde søndag den 8. oktober kl. 13 på Institut Saint Joseph, Dag Hammarskjölds Allé 17, København Ø.

Mødets emne er: Samvittighedsdannelse og samvittighedsopdragelse.

Indtryk fra UMEC-kongressen i Berlin den 24.-29. juli i år.

Oplæg til drøftelse ved lærerinde Käthe Lund, Vejle, der var dansk delegeret.

Efter diskussionen er der fælles kaffebord. Også ikke-medlemmer er velkomne.

Oplysninger vedrørende forbundet fås ved henvendelse til formanden, lektor, mag. art. Hans Bang, Kejlstruplund 33, Birkerød.

Abonnement på meddelelsesbladet tegnes ved henvendelse til redaktøren: Ole Meyer, telefon 87 93 72.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 8.: 21. søndag efter pinse (grøn, s. 744).

MANDAG den 9.: Johannes Leonardus, bekender (hvid).

TIRSDAG den 10.: Frans Borgias, bekender (hvid, 1105).

ONSDAG den 11.: Marias moder-værdighed (hvid, s. [197]).

TORS DAG den 12.: Søndagens messe (grøn, s. 744).

FREDAG den 13.: Edvard, konge og bekender (hvid, s. 1106).

LØRDAG den 14.: Callistus I, pave og martyr (rød, s. 1106).

SØNDAG den 15.: 22. søndag efter pinse (grøn, s. 748).

St. Hans' Kapel lukket midlertidigt

Sankt Hans kapel, Marievej 6, Hørsholm er lukket fra mandag den 2. oktober til december 1967 på grund af en gennemgribende restaurering. Den første søndag i advent, søndag 3. december, genåbnes kapellet ved en festgudstjeneste kl. 10.

Giel Gommans c.m.

Don Aldo ændret planer

Don Aldo har måttet ændre sine planer. Han kommer til Søborg den 13. oktober. Han vil prædike på italiensk i St. Augustins kirke kl. 11 søndagene den 15. og 22. oktober. »Pastor d'Auchamps Romrejser« indbyder alle interesserede til messe i Johanneskirken, Søborg, søndag den 22. oktober kl. 17. Don Aldo vil læse messen og prædike. Efter messen bliver der fest (og aftensmad) i menighedssalen. (Pris kr. 15,-). Man bedes venligst melde sig i forvejen: 69 03 01 - svarer altid 9,30-10,30.

Begyndelsesdatoen for AC's studiekreds Interpretatio ændret

Studiekredsen begynder torsdag den 19. oktober 1967, kl. 20 præcis, i Niels Steensens Gymnasium - og ikke som tidligere nævnt onsdag den 18. Emnet er: Harvey Cox, The secular City, 1966, The Macmillan Company, New York. Bogen kan rekvireres i Bethedas Boghandel, Rømersgade 17, MI 1717. Et begrænset antal eksemplarer kan købes ved mødets begyndelse. Alle er velkomne.

H. Roos S.J.

Matthæus van Buggenum in memoriam

Pastor V. Buggenum S.M.M.

Som konvertit skylder jeg ham alt. Han var fra begyndelsen symbolet på Kirken, eksemplet på den levende tro. En kærlig fader og vejleder. Pastor v. Buggenum gav en livfuld indføring i katolicismen, var tolerant og forstående over for det kirkesamfund, man med en vis smerte måtte forlade.

Forsøgte man at takke ham, gav han beskedent altid Gud æren og bad en sende takken højere op.

Som skriftefader følte han sig altid helt ind i problemerne kærne, kunne ud af sit milde sind formane på en helt overvældende måde. »Ude af øje«, var ikke »ude af sind«; pastor v. Buggenum fulgte med interesse sine konvertitter, deres videre liv og færden, var altid trofast, blev aldrig en fremmed.

Jeg tror, han tænkte på hver enkelt af menigheden, især de syge og fraværende, når han læste messe. Således har en af os oplevet, at hun fik en indviet palmegren overrakt af ham gennem en af de tilstedeværende. Et træk, som vi aldrig glemmer.

Med sit overdådige, herlige humør, der skjulte et følsomt sind, søgte han at møde alle livets tilskikkelser.

Æret være hans minde.

Tove Karlsson.

De sydlige øer

Im. Nielsen

Snedkermester

Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester

Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering

Søndergade 2,
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32

Autoriseret elektro installatør

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes

Reberbansgade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Sanitet

Centralvarme

Nielsen & Brostrøm

Holbersgade 22, Aalborg,
tlf. 13 04 33

Indeh. A. Brostrøm, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2,
Aalborg. Tlf. 13 14 44

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

ABSALONGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen

for Lyngby og Omegn

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefy

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389

Vanløse

Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Efff.

A. Madsen, glarmester

Rantzausgade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester

Hyldegaardsvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermester

Dybbølsgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK ¼

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Støt vore annoncører

Hyrdebrev om søndagen

HAAG - KIPA

For anden gang udsender de hollandske biskopper et fælles hyrdebrev. Det handler om søndagen. Biskopperne understreger betydningen af, at enhver troende deltager i messen for derved at berige forbindelsen med den kristne tro.

Ligesom far og mor ikke alene forenes i arbejdet, men også drager omsorg for hverandre og børnene, således som den indbyrdes kærlighed fordrer det, må man også have tid til at beskæftige sig med Gud. For eks. bør der være fælles bøn lørdag aften med bibellæsning som forberedelse til søndagsmessen. Under henvisning til den protestantiske tradition opfordrer biskopperne til at finde frem til en særlig form for familiebøn.

Søndagsmessen om lørdagen

Kongregationen til troens udbredelse har ved skrivelse af 8. juli 1967 efterkommet den nordiske bispekonferences ansøgning vedrørende opfyldelse af søndagspligten ved overværelse af messen lørdag aften.

Herefter er det tilladt at celebrere en aftenmesse lørdag, ved hvilken de troende, der deltager i den, har opfyldt deres søndagspligt. Følgende bestemmelser er gældende her:

1. I den pågældende lørdagsmesse er det obligatorisk at anvende søndagens messtekster, at holde prædiken og at bede menighedens bøn ved offertoriet i lighed med andre søndagsmesser.
2. Tilladelsen omfatter alle vigilier før påbudte helligdage, altså også vigilien til Kristi Himmelfart.
3. Tilladelsen gælder generelt alle kirker.

Det er overladt til de pågældende sognepræster og rektorer (i enkelte tilfælde også lejrpræster), hvorvidt de vil gøre brug af denne tilladelse.

Kanon på dansk

Der foreligger en ny oversættelse af messens kanon, som er blevet udfærdiget af den liturgiske kommissions oversættelsesudvalg. Der er givet tilladelse til at alle præster gennemprøver oversættelsen i hverdagsmesserne. I så tilfælde skal teksten læses uden nogen ændringer.

Abbé Pierre og pater Pire til Danmark

I efterårsferien kommer abbé Pierre til Danmark i anledning af en klunserindsamling i Aalborg. Samtidig med ham kommer pater Pire O. P., der gæster København i dagene 24.-25. oktober.

LÆSERBREVE

Catalansk-kastiliansk

I fem dage sagde jeg »catalan« fra tidlig morgen til sildig aften. Trods al påpasselighed blev ordet mærkelig nok til »kastiliansk«, da jeg oversatte til dansk; for det står virkelig i mit manuskript. Men både bisp og sprog og kloster var »catalansk«. Det var godt at cand. mag. Ellen Nielsen gjorde opmærksom på den sproglige forskydning, for pointen skulle jo have været, at alt var catalansk - hvilket næsten altid vil sige »Mod-Madrid« hvilken regering de så har.

Kjeld Geertz-Hansen.

Ugens tv og radio (8. - 14. okt.)

SØNDAG	15.00	p2	Folketingsmedlemmer drøfter ugens indenrigspolitik.
	20.00	p2	Bernard Eric Jensen m. fl. diskuterer Bressons »En landsbypræsts dagbog«.
MANDAG	20.25	tv	Indien efter valgene. Tysk tv-reportage.
	21.10	tv	Kontakt 67. Et magasin om familie og samfund.
TIRSDAG	16.30	p1	Vort job - skolen. For skoleungdommen.
	20.35	tv	Invitation til skafottet. Tv-opera af Ib Nørholm.
ONSDAG	20.55	tv	Horisont. Udenrigspolitisk magasin.
	20.55	p1	På sporet af Luthers barndom. Reportage.
TORSDAG	20.30	tv	Grækenlandshøring. Slut ca. 23,30. Sendes også på p1.
FREDAG	20.00	p2	Kirkemusik fra Skt. Hans Kirke i Odense.
	21.40	p2	Sproget - en ny vej til at forstå Gud. Foredrag.
LØRDAG	9.15	p1	Kirkeårets musik.
	15.35	p1	Et satirisk tilbageblik på ugen, der gik. For skoleungdommen.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedspjejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21. Første gang tirsdag den 10. oktober.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13. Telefon PALæ 2323.

Skt. Dominikus' Ordens

lægmandsgren holder møde søndag den 8. oktober kl. 9.30 i Ordrup. Adjunkt Oluf Bohn indleder om 2. afsnit af »Kirken i verden af i dag«: *Menneskets frihed.*

H. S. Friis

Malermester

Møllemarken 40, Bagsværd
Tlf. 98 38 35

forsikring

**ABSALON
SKANDINAVIA**

- det er sikkert

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri

Grundlagt 1806
AABENRAA

Tysk bispekonference i Fulda

FULDA — KIPA

På den nylig afsluttede tyske bispekonference i Fulda gav formanden, kardinal Julius Döpfner, ærkebiskop i München, meddelelse om den katolske kirkes stilling i Tyskland.

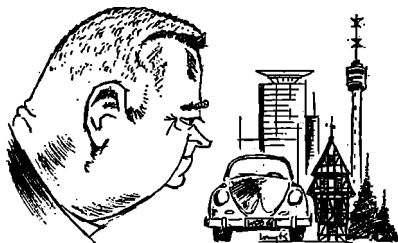
Konferencen vedtog den tyske tekst til kanon, der er enslydende for samtlige bispedømmer. Inden teksten træder i kraft, skal den dog først godkendes af Rom, men man regner med at den første messe helt på tysk kan holdes 1. adventssøndag.

Kardinalen anbefalede en udvidet og systematisk opbygning af de voksnes teologiske uddannelse. Alle retningslinier for den pastorale tjeneste må således forberedes og udarbejdes. Endvidere ønskes en alvorlig stræben efter et personligt forhold mellem gejstlighed og lægfolk på alle områder.

Den tyske bispekonference diskuterede på bred basis de temaer og problemer, der skal behandles på bi-

spesynoden, der holdes i Rom i disse dage.

Biskop Graber, Regensburg, berettede om sine kontakter og samtaler med den ortodokse kirke og bispe-

konferencen vedtog at der skulle udarbejdes forslag til en nyordning for katolske radioudsendelser.

Endelig har konferencen oprettet en underkommission til behandling af bibelske spørgsmål under ledelse af biskop Schick, Fulda.

Katolsk presse i Jugoslavien

ZAGREB — KIPA

Koncilet har haft meget stor betydning i Jugoslavien — navnlig for den katolske presse. Ærkebiskoppen af Zagreb, kardinal Seper, oplyser, at alene under første koncilsamling blev »Koncilets stemme« udgivet i et oplag på 180.000, som på de store høj-tider kunne komme op på 250.000. For børnene udgiver man nu »Det lille koncil«, der udkommer i 100.000 eksemplarer.

Forrige år påbegyndtes udsendelsen af en serie hæfter »Kristen Nutid«, der hovedsagelig indeholder oversættelser af teologiske artikler. Da de først og fremmest er beregnet på lægfolk, består redaktionen for størstedelen af læge fagfolk.

For fagteologer udgiver universitetet i Zagrebs teologiske fakultet tidsskriftet »Teologisk Revue« og i Ljubljana udgives et teologisk tidsskrift på det slovenske sprog.

Et 100 års jubilæum

MONCHEN — KIPA

Den 19. september var det 100 år siden, at de tyske biskopper samledes i Fulda ved den hellige Bonifacius' grav.

Bispekonferencens sekretær, msgr. Karl Forster henviser til, at det 2. Vatikankoncil har givet bispekonferencens arbejde en ny retning, således at den er blevet et vigtigt instrument i meningsdannelsen blandt koncilfædrene, og han håber desuden, at det forestående faste samarbejde mellem præster og lægfolk i Tyskland vil blive et værdifuldt rådgivende organ for bispekonferencens 15 kommissioner.

Kardinal om film

VENEZIA — KIPA

Ved åbningen af den 17. italienske uge for »aggiornamento« i sjælesorgen beklagede formanden for den italienske bispekonference, patriarken af Venedig, kardinal Urbino, det pessimistiske livssyn de fleste af de på den fornylig afsluttede filmfestival i Venedig viste, nemlig de af Freud og Marx inspirerede film med deres håbløse vanære af mennesket, dets behov, dets forventninger og dets skæbne. Ugen blev holdt under mottoet »Forkyndelse og tro — det pastorale i Guds ord i den kristne menighed«.

Kardinalen erkender de ansvarliges anstrengelser for at præsentere temaer med ideologisk engagement, som publikum ikke kan være lige-

gyldig overfor og som tvinger til diskussion — om ikke til alvorlig samvittighedsransagelse. Desværre har filmverdenen ikke muliggjort et bedre udvalg. De viste værker er ofte i åbenbar modsætning til den kristne moral og endog til den naturlige etik. Hist og her er der vovede scener, der afslører de åbenlyse kommercielle hensigter.

Når vi holder os for øje, at filmen i sin absolutte oprigtighed forsætter sig at beskrive vor tids sæder, samtidig med, at den på forførbisk måde påvirker millioner af uforberedte tilskuere må vi deraf slutte, at filmen på sandfærdig måde giver udtryk for den verden, vi lever i, hvad angår de negative sider, mente kardinalen.

»Vi kender lykkeligvis ikke noget til skolekamp i Danmark,« sagde skoleinspektør Erling Tiedemann, Vejle, ved indvielsen af den smukke og velindrettede skolebygning på Amager. Man må sige, at de politiske partier anerkender private skoler som borgernes ret. Forsidebilledet skulle give et indtryk af de rene linjer i arkitekturen. Inde i bladet er der reportage fra indvielseshøjtideligheden.

katolsk 13. OKTOBER 115. ÅRGANG uge blad 41

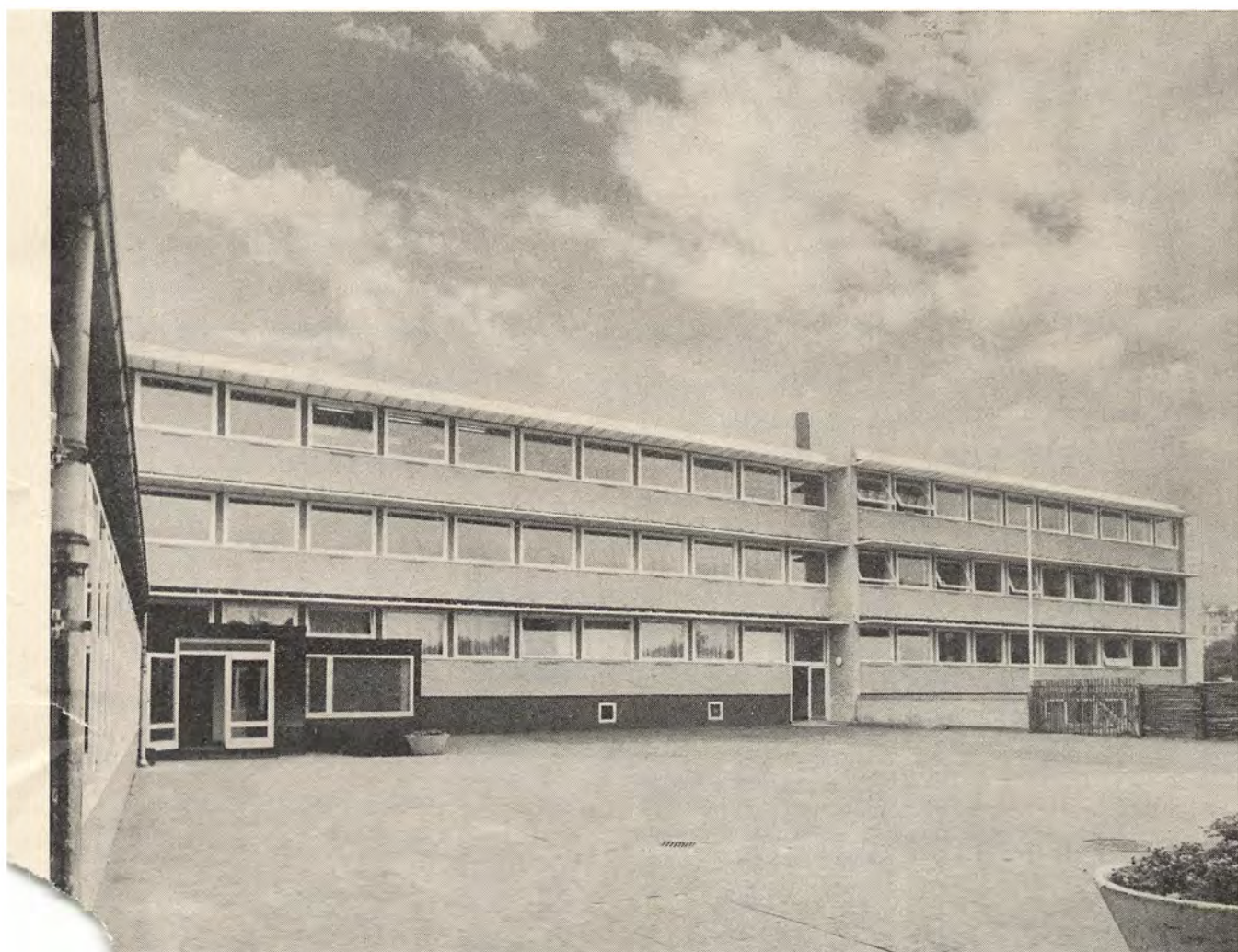
Synodevalgets resultat

Har ugerne gjort
"Taarnet" en bjørnetjeneste?

Biskoppen
skriver hjem

Hen til Praha
og tilbavs igen

Den nye skole på Amager

Den stemplede stemmeseddel lægges i valgurnen. Ved stempelbordet ses Max Bührmann.

Resultatet af synodevalget 1. oktober

Landsvalgte lægfolk

Nedennævnte 19 personer er landsvalgte medlemmer af synoden, da de ved valget den 1. oktober har opnået de højeste stemmetal for hele landet:

Bogulski, Jan
Bohn, O.
Bonnievie, K. Rørdam
Borg, Ole
Christensen, B. V.
Dalland, W.
Damsholt, Sv.
Garth-Grüner, G.
Guldager, H.
Højris, H.
Høyer, Inger
Kallan, Kaspar
Kieler, Elseb.
Kieler, Flemming
Lange, Filip
Meldahl, K. F.
Tiedemann, E.
Topp, P. Wedell
Wissum, Gotfr.

Deres supplanter bliver:

Drewniak, P.

I Ordrup havde valgkomiteen lagt et stort arbejde i den tekniske del af forberedelsen. Man henvendte sig til kommunalbestyrelsen i Gentofte, der på et møde vedtog at udlåne valgboksen, der bruges til folketings- og kommunevalg. Stående ved boksen ses Finn Fjording, ved bordet sidder Bent Raith og Peter Ryom, mens Max Bührmann står op.

Dudzinski, I.
Fausbøll, Lily
Folsach, M. v.
Garth-Grüner, E.
Frandsen, Preben
Guldager, Eva
Hjorth, Enoch
Kendzior, F.
Kozon, Ignacy
Larsen, B. E. Dalsgaard
Lassessen, J.
Messerschmidt, J.
Plum, Cl. Munk
Rasmussen, Tove
Rastrup, Annie
Thrane, Lise
Toxværd, A.
Traczyk, M.

Regionsvalgte lægfolk

Nedennævnte 18 personer er regionsvalgte medlemmer af synoden, da de – efter udtagelsen af de landsvalgte – ved valget den 1. oktober har opnået det højeste stemmetal indenfor deres region:

Region I:

Dudzinski, I.
Flach, C.
Larsen, B. E. Dalsgaard

Region II:

Lampbrecht, J.
Møller, Jens

Traczyk, M.

Region III:

Lassessen, J.
Thrane, Lise
Toxværd, A.

Region IV:

Bredholt, B. E.
Guldager, Eva
Wohlert, B.

Region V:

Karup, Leo W. J.
Nissen, Arne
Rastrup, Annie

Region VI:

Fausbøll, Lily
Hansen, B. Nygaard
Hansen, Kj. Nygaard

Deres suppleanter bliver:

Region I:

Jensen, B.
Kirkegaard, Sv.
West, Sigrid

Region II:

Kallan, Josef
Nielsen, K. Friis
Walther, Børge

Region III:

Drewniak, P.
Henriksen, H. K.
Lousen, Else

Region IV:

Darville, E.
Hutters, Kn. E.
Meyer, Ole

Region V:

Behnke, J. M.
Günther, Ellen
Keller, Otto

Region VI:

Hjorth, Enoch
Lange, Gurli
Rasmussen, Tove

Menighedsvalgte lægfolk

Nedennævnte 46 personer er menighedsvalgte medlemmer af synoden, da de – efter udtagelsen af de lands- og regionsvalgte – ved valget den 1. oktober har opnået det højeste stemmeantal indenfor deres menighed:

<i>Region I:</i>	Menighedsvalgte	Suppleanter
Randers	Bjørnbak, Bj.	Zieler, E. B.
Silkeborg	Hauch, K. M.	Pedersen, H. O. P.
Viborg	Fuks, Vilh.	Brandorff, J.
Aalborg	Kirkegaard, Sv.	Bogulski, St.
Århus	Jensen, B.	West, Sigrid
<i>Region II:</i>		
Esbjerg	Bojsen, E. Moe	Sørensen, F.
Fredericia	Häuser, C. Aa.	Deleuran, G.
Haderslev	Skaarenborg, E.	
Horsens	Walther, Børge	Petersen, Ella
Kolding	Martinsen, J. P.	Krenk, Gunnar
Nyborg	Nielsen, W. S.	Søndberg, Tony
Odense	Jensen, Hans	Møller, Tilly
Svendborg	Petersen, Knud	Holt, Rigmor
Sønderborg	Jensen, A. R.	Christensen, I. W.
Vejle	Nielsen, K. Friis	Mikkelsen, T. H.
Åbenrå	Liss, Antoni L.	
<i>Region III:</i>		
Holbæk	Jørgensen, O. H.	
Kalundborg	Dyrkjøb, Aage	
Køge	Franzyk, P. J.	Andersen, G.
Maribo	Petersen, Lily	Lousen, Else
Nakskov	Henriksen, H. K.	
Nykøbing F.	Erngaard, K.	Kozon, Ignacy
Næstved	Amundsen, A. O.	Drewniak, P.
Ringsted	Lebahn, E. M.	Lauridsen, I.
Slagelse	Plum, Cl. Munk	Hansen, C. Phil.
<i>Region IV:</i>		
Sct. Andreas	Messerschmidt, J.	Ryom, Peter
Birkerød/Hørsholm	Hutters, Kn. E.	Bredholt, J.
Helsingør	Stenderup, Gr.	Durafour, H.
Hillerød	Petersen, Inger	Petersen, S. B.
Sct. Knud Lavard	Meyer, Ole	Darville, E.
Roskilde	Beyer, A. F.	Holstein-Ledreborg, M.
Vor Frue, Herlev	Pehrson, Sv.	Jensen, Stefan
<i>Region V:</i>		
Sct. Annæ	Günther, Ellen	Sørensen, Kn.
Jesu Hjerte	Behnke, J. M.	Albeck, René
Sct. Mariæ	Andersen, Povl Egede	Beyer, C. K.
Sct. Nikolaj	Rønne, Paul	Achen, Erik L. V.
Tåstrup	Bønnelycke, J.	Jørgensen, K.
Sct. Ansgar	Rasmussen, Tove	Garth-Grüner, E.
Sct. Antoni	Rosenberg, J.	Heinemeier, H.
Johanneskirken	Sørensen, A. M. K.	Sørensen, Chr.
Rønne	Mikkelsen, I. S.	
Sakrament	Carlsen, Mog.	Arends, Bodil
Sct. Therese	Hjorth, Enoch	Wiese, Hanne
Thorshavn	Askham, Thurid	Magnussen, Kin
Åkirkeby	Frandsen, Erik A.	
Grønland	Dam, Ole	

REDAKTØR:

HELGE KRISTENSEN
(ansvarhavende).

Specialredaktører:

Bernard Eric Jensen (litteratur),
Jens Oluf Lund (indenlandsstof),
Kaare Osorio (kronik) og
H. Roos (skriftbetragtning).
Redaktionssekretærer: Elli Gambell
og B. Husson.

Redaktionsudvalg:

Oluf Bohn, Anton Dekkers, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Ka-
tolsk Bispekontor, Laur. Bings Allé
16, København F, telefon GO 4895.
Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne
incl. moms.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Ikke kæft, trit og retning

R om er igen i disse dage centrum for en vigtig begivenhed i den katolske kirkes pulserende liv. Onsdag den 11. oktober begyndte den 3. verdenskongres for lægapostolatet. Temaet for denne verdenskongres er »Gudsfolket på menneskehedens rejse«, og selve dette tema er opdelt i 2 afdelinger, nemlig »Mennesket af i dag« og »Lægfolket i Kirkens fornyelse«. Det centrale i verdenskongressens arbejde kommer til at ligge i en række arbejdsgrupper (»workshops«), der skal behandle temaets to dele ud fra forskellige synsvinkler. Den danske delegation består af: H. Arbirk, H. Højris, Bernard Eric Jensen, Hugo Lauritzen, pater Meertens, K. F. Meldahl, Ruth og Claus Munk Plum og Tove Rasmussen.

E mnet »Mennesket af i dag« skal behandles i 8 forskellige arbejdsgrupper, der søger at give vidnesbyrd om den aktuelle situation. Som hjælp til dette arbejde har kongressens ledelse formuleret en række spørgsmål, som deltagerne under arbejdet til stadighed bør have i tankerne. Disse er: »Hvilke nye fakta er karakteristiske for verden af i dag?«, »I hvilken udstrækning hjælper nedarvede værdier (religiøse, moralske, sociale, osv.) nutidsmennesket til at forstå og møde disse nye fakta?«, »Hvilke nye betoning og opdagelser inden for udviklingen af religiøs tænkning hjælper vor tids menneske i dets møde med nutidens virkelighed?«, »Hvilke nye udfordringer er der i den nye situation?«, »Hvordan kan nutidsmennesket møde disse nye udfordringer som menneske og som kristen?« Arbejdsgruppernes emner er: Nutidsmenneskets spirituelle holdninger, – familiens stilling i den nuværende samfundsudvikling – samarbejdet mellem mand og kvinde inden for det sociale liv – spændingen mellem generationerne – social kommunikation: en kulturel revolution – udvikling: socialt ansvar i et verdenssamfund – fred og verdensfællesskab – udvandring.

A nden del af kongressen er »Lægfolket i Kirkens fornyelse«. Også til dette arbejde er formuleret flere spørgsmål, der skal vejlede deltagerne, nemlig: »Hvilke nye fordringer opstår der som følge af det moderne menneskes konkrete situation og mentalitet?«, »giver koncilet noget nyt på dette område«, »hvis dette er tilfældet, opfylder så disse nyorienteringer det moderne menneskes behov?«, »hvordan kan disse nyorienteringer føres ud i praksis?«, »hvilke punkter har krav på særlig opmærksomhed i de kommende år?« Arbejdsgrupperne er: Præsentationen af det kristne budskab på måder, der er tilpasset det moderne menneskes mentalitet – kristen uddannelse i og udenfor skolerne – nye uddannelsesmetoder, der kan hjælpe de kristne i deres arbejde i forskellige omgivelser. – Dialogen inden for Kirken – lægfolkets opgave i fornyelsen af de kirkelige fællesskaber – lægorganisationernes 'aggiornamento' – lægfolkets deltagelse i Kirkens missionære aktivitet – økumenisk dialog og samarbejde.

F ør kongressen er afsluttet, er det umuligt at afgøre, om den vil nå sit mål, men selve de spørgsmål, der er formuleret som vejledning til deltagerne, kan danne grundlag for eftertanke. Det er værd at bemærke, at den første gruppe spørgsmål som mål har en nøgtern og præcis erkendelse af nutiden og dens mennesker. Udtrykt på en anden måde: virkelighedsflugt skal og må ikke være grundlaget for et kristent liv. Bemærkelsesværdigt er det også, at den anden gruppe spørgsmål opfordrer lægfolk til at vurdere koncilets arbejde. Fra officiel side ønsker man altså ikke en »kæft, trit og retning«-mentalitet, men netop en kritisk og dybtborende stillingtagen til koncilet. Dette må også være kernen i al form for samarbejde. Gensidig respekt og loyalitet er altid fundamentale krav til mennesker, der arbejder sammen, men kun hvis disse to elementer suppleres med åbenhed og mulighed for kritik, kan samarbejde blive til en sand form for menneskeligt fællesskab.

bej.

»Taarnet» i ugleselskab

En bjørnetjeneste?

Da »Taarnet« i 1893 udkom, måtte tidsskriftets udgivere på forhånd vide, at det var noget meget voveligt, man indlod sig på. I store træk beherskedes åndslivet af brødrene Brandes, som udøvede et ikke altid lige mildt diktatur. Naturalismens fundament var solide, og det var meget stærke sprængstoffer, der skulle bruges, hvis man ville rokke ved dem; og det var det Johs. Jørgensen og hans unge fæller ville. De ville blandt meget andet vise, at livet, litterært set, var andet end det objektive fotografi, som naturalismens digtere viste. At der var noget over den virkelighed, som vi går rundt i hernede. Til dette brug, introducerede man de franske symbolister og Baudelaire; og for dem alle gælder det, at det i høj grad var »halvfemsernes« skyld, at disse betydningsfulde digtere blev kendt her i landet. Med alt dette ville man forny og delvis erstatte naturalismens ofte noget perspektivløse univers.

De tre hovedskikkelser i den danske symbolisme var Johannes Jørgensen, Sophus Clausen og Viggo Stuckenberg. Vidt forskellige var de, alle talentfulde og sprængfyldte med ideer. Alle var de tidligere beundrere og disciple af Brandes – de beundrede ham stadig, selvom de gik imod mange af hans ideer om digtekunst, fordi de fandt dem for snævre.

Delvis som led i denne opposition må tidsskriftet »Taarnet« betragtes.

Naturalisterne valgte romanen som foretrukken form – til at beskrive – begrunde og konkludere i, var den velegnet. Halvfemserne valgte lyrikken til at besynges ideen om altings sammenhæng og ophav. Lyrik kræver stoflighed og intensitet for at kunne få slagkraft. Stoflighed og intensitet kunne halvfemserne godt præstere, men bedst når der ikke skulle et program med, og det programmatisk gør sig netop stærkt gældende i det udpluk af »Taarnet«, som Gyldendal har udgivet. Uglebogen »Taarnet« er et historisk dokument, og spørgsmålet er, om man ikke gør tidsskriftet en bjørnetjeneste derved. En digters pegepind virker kun efter hensigten, hvis den peger på noget i digterværkets eget univers.

Udvalg af indholdet i det berømte halvfemsertidsskrift udgivet som billigbog. Muligvis er det en dårlig idé

Siger en digter, som i halvfemsernes tilfælde, at der eksisterer noget åndeligt, og beskriver det, ja så kan det være fremragende, hvis det kommer ud af hele digtets symbolik på en naturlig og følgerigtig måde, men hvis det åndelige indhold optræder som en forpligtelse udefra, som digtet så har at rette sig efter – så sprænges digtet tit som kunstværk, det åndelige indhold bliver ligegyldigt, og vi kan med bedre udbytte læse en bog om åndelighed – den giver sig i det mindste ikke ud for at være litteratur. Halvfemsernes teori om at kunne tilføre litteraturen næring fra ideer og et åndeligt univers er således af gammel dato og udmærket – det lykkes bare forbistret sjældent at kombinere kunst med et stærkt engagement, det er en fornem og ædel stræben, men der skal genies til for at få noget godt ud af det. Det kan derfor ikke nytte no-

get; man kan godt følge Georg Brandes, når han siger, at der er spiritisme og borddans i »Taarnet«s spalter, selvom det unægtelig også vidner om hans egen mangel på forståelse af visse sider af tilværelsen. Ideerne i »Taarnet« bliver ikke respektable i udplukket, det bliver i lidt højere grad digtningen deri, men et rigtigt indtryk får en nutidig læser først af tidsskriftets fædre, når han læser deres egentlige digterværker, for her findes den bedste ende af historien, og den er ofte god, meget god endda.

Man skal læse »Taarnet«, som man læser »Heretica«, som et engageret og talentfuldt forsøg på en saltvandsindsprøjtning til et temmelig stift åndsliv – læse det som et tidsbillede – og sidst, men ikke mindst, læse det for at se hvor svært det er at skrive en kunstnerisk salme i vor tid.

NBP

Johannes Jørgensen. Spørgsmålet er, om man ikke har gjort ham en bjørnetjeneste.

AFSLUTNING eller begyndelse

De tidligere artikler i serien om
øku­menidekretet stod
i nr. 20-23-33/34-35-39-40.

Vi vil i dag afslutte vor gennemgang af dekretet om økumeni med et par bemærkninger om PARAGRAF 24, som ikke er kapitel III's slutparagraf, men konklusionen af hele dekretet som sådant. Denne paragraf indeholder nogle betragtninger, der, som det fremgår af udviklingen i de senere år, er meget aktuelle.

Paragraffens første afsnit drejer sig især om økumeniens kirkelige dimension, noget, dr. Visser't Hooft også kom ind på i sit økumeniske »testamente« (se *Catholica* 1966, s. 174-176). Det kan måske lyde lidt mærkeligt, men der findes faktisk en voksende tendens til at dyrke økumeni uden for kirkernes institutionelle rammer. Vejen til genforeningen er så langsom og så farefuld, at der er nogle, der falder for fristelsen til at skyde genvej. Men den tabte enhed lader sig ikke genoprette, ved at man opretter en ny »økumenisk« kirke ved siden af de øvrige. Derfor minder dekretet os om, at vore økumeniske bestræbelser skal være »katolske«, dvs. at de skal foregå i kommunion med alle andre katolikker både i tid og i rum. Vi skal videreføre det, vi allerede har opnået, og vi skal gøre det i forening med alle vore katolske brødre. Hvad kan det nytte, at vi når til enighed med de andre, hvis vi ikke har vore egne med? Det er en økumenisk nødvendighed, at vi accep-

terer at gå langsomt frem med vor kirkes tilpasning og reform, end vi måske gerne ville, for at alle skal kunne følge med.

Paragraffens andet afsnit minder os om, at genforeningen bliver Guds værk og ikke vort. Derfor kan vi heller ikke på forhånd bestemme, hvordan den skal gå for sig. Det er en risiko, der truer »fagøkumenikerne« – og de findes overalt – at de vil være klogere end Helligånden og selv bestemme, hvordan tingene videre skal udvikle sig. Og der er en fare for at undervurdere bønnens rolle med hensyn til enheden og nødvendigheden af den personlige omvendelse. Det, det gælder om, er ikke så meget at dyrke økumeni som *at være økumenisk*, men det sidste er selvfølgelig straks en hel del mere krævende.

Vi vil afslutte denne gennemgang med et konkret forslag om, hvordan vi herhjemme kan slutte os til vore lutherske brøders økumeniske arbejde, således som teksten opfordrer os til. Der eksisterer et dansk økumenisk fællesråd, hvor også katolikkerne har deres observatører. Rådet udgiver et lille blad, *Kirken på vej*, som alle danske katolikker, der interesserer sig for økumeni (er der nogen, der ikke gør det?) burde abonnere på. Bladet fås ved henvendelse til Det danske økumeniske Fællesråd, Nørregade 11, København K. Giro 13 65 27, og prisen er 10 kr. årlig for 6 numre. Og lad os så prøve på det lokale plan at finde ud af, hvordan vi bedst kan udtrykke både over for os selv og de andre, at vi alle i fællesskab udgør Guds folk, som er på vej. V.D.

Ved indvielsen af sidste afsnit af den nye Sct. Annæ Skole på Amager stod talerne mål med den smukke og velindrettede skolebygning. Gæsterne, hvoriblandt taltes repræsentanter for skolemyndighederne og de katolske skoler i hovedstad og provins, fik noget at vide.

Biskop Hans L. Martensen benyttede lejligheden til at stille et spørgsmål, som mange katolikker har stillet sig selv gennem mange år: Hvorfor sættes der så meget personale, præster såvel som ordenssøstre, og så mange kræfter og penge ind på at oprette eller bevare katolske skoler i Danmark? Og biskoppen besvarede det berettigede spørgsmål med at sige, at det ikke blot var for at få lejlighed til at give børnene katolsk religionsundervisning – det kunne sikkert organiseres på anden måde, hvis alle vore børn gik på ikke-katolske skoler – men når man vitteligt gjorde så stor en indsats, var det ud fra en dyb overbevisning om, at vi som katolikker må yde vort bidrag, hvor det gælder dansk skolevæsen, fordi vi har noget at give. Vi vil gerne give den opvoksende slægt en kristen opdragelse. Derfor er det også meget almindeligt og for os ganske selvfølgelig, om $\frac{2}{3}$ af en katolsk skoles elever er ikke-katolikker.

Biskop Martensen foretog så den rituelle indvielse af skolebygningen i vekselsbøn med alle de tilstedeværende.

Før biskoppens tale havde skolens bestyrer, pater Tage Langsted, takket alle dem, der havde medvirket til det smukke resultat, ikke mindst arkitekterne. Han takkede specielt skolens lærerstab for megen overbærenhed under de senere års vanskelige lokaleforhold og for interesse og hjælpsomhed under det langstrakte byggeri i flere tempi, således at skolen nu var velindrettet med dyre faglokaler og i det hele taget gav de bedst mulige betingelser for arbejdet. Ordet »dyre« måtte få enhver gæst til at regne, og pater Langsted sagde de forløsende ord: »Hvor kommer nu pengene fra? Ja, det spørgsmål stiller jeg også mig selv.« Ca. 2 millioner kroner gives som lån fra det offentlige, og det er man selvfølgelig taknemlig for, men der er stadig små 2 millioner tilbage, som skolelederen selv må finde. Men så kom der en ærlig redegørelse over de tusinder, få eller mange, som forskellige initiativer i skole og menighed

- Hvordan kan vort forhold til de katolikker, der tænker og handler anderledes end vi selv, bidrage til at fremme vor økumeniske indstilling?
- Hvordan kan vi bedst bevare den rigtige balance mellem den åndelige og den tekniske side af vore økumeniske bestræbelser?
- Ordet »kirke« forekommer ca. 80 gange i teksten. Prøv at analysere den forskellige brug af dette ord: Kristi kirke, den katolske kirke, den vestlige kirke, de adskilte kirker osv.
- Hvilken er efter Deres mening den vigtigste paragraf eller det vigtigste afsnit i hele dekretet? Hvilken af dem indeholder mest nyt? Og hvilken af dem har de største praktiske konsekvenser herhjemme?
- Er der nogle økumeniske aspekter, De savner i denne tekst, eller elementer, som De anser for at være uforholdsmæssigt behandlet (enten for meget eller for lidt)?

”Vi kender lykkeligvis ikke noget til skolekamp i Danmark”

Man fik noget at vide ved indvielsen af den smukke og velindrettede skolebygning på Amager

havde skaffet; det var basarer, fastelavnstfester, den glimrende idé med Steno-hostel indrettet i feriemånederne i skolens lokaler. Og så kom der en oplysning, som man må sige var næsten bevægende: Skolesøstrene betales af det offentlige ifølge skoleloven stort set som kommunale lærerinder, og det er jo i dag en pæn løn; men hvad søstrene ikke behøvede til at leve for – og de behøver som bekendt ikke ret meget – satte de i skolebygningen! Som skatteborger kunne man ikke lade være med at tænke på, at her får vor by da valuta for pengene, og så kan vi jo bære, at man taler om den rige katolske kirke, der kan bygge sådanne skoler.

Skolebestyrer Erling Tiedemann fra Vejle overbragte en lykønskning fra landets øvrige katolske skoler; han glædede sig over, at det havde været muligt at rejse så dejlig en katolsk skole, og med vægt tilføjede han: »Vi kender lykkeligvis ikke noget til skolekamp i Danmark!« Dette ord har sikkert forbausset flere af gæsterne, men den, der kender til de bitre skolekampe i katolske lande som Belgien og Frankrig, må oprigtigt dele hans glæde. Det er en lykke for vort land, at vore politiske partier anerkender tilstedeværelsen af private skoler både som borgerens ret og som en sikkerhedsventil mod mulig politisk ensretning. Skolebestyrer Erling Tiedemann udtrykte ønsket om, at nye skolelove altid vil tage hensyn til privatskolerne.

Til sidst bragte en af skolens lærerinder, frøken Anni Hawraneck lærerpersonalets lykønskning. Hun selv havde haft al sin skolegang på den gamle Sct. Annæ Skole. Hun havde naturligvis ikke ved selvsyn oplevet de første vanskelige år, eftersom skolen jo netop i år runder de 70, men hun kunne fortælle om sko-

Sct. Annæ Skole
– åben for alt nyt
i tiden.

len med 2 lokaler, hvor der i hvert lokale var børn på 2–3 forskellige klassetrin; det kan for os i dag være ganske rart at få at vide – hvis man ikke selv har færdedes en del på landet – at denne undervisning tit var fortrinlig.

Skolens nydelige jubilæumsårbog fortæller, at der nu er 510 børn i skolen, og i en af artiklerne fastslår pater Langsted, at Sct. Annæ Skole ønsker at være åben for alt nyt i tiden inden for pædagogikken undtagen rene modeluner. Man glæder sig over, at en af skolens lærere får overdraget plads til et forsøg, han ønsker at gøre med at undervise børnene i filosofi, – selvfølgelig ikke i filosofiske systemer for den alders-

klasse, men han vil prøve på at lære dem at tænke logisk over tingene.

Til sidst blev den nye skole forevist, og havde man ikke megen forstand på skoleindretning, kunne man i det mindste bemærke, at alt var smukt og harmonisk, nærmest hjemligt; det var ikke et skolepalads, men en skole.

Nogle højt bedagede redemptorister og Elisabethsøstre, der forlængst må være holdt op med at undervise, gik rundt og brugte deres øjne godt; de har nok været lidt forundrede, måske imponerede, men de kan i hvert fald være rolige; de har lagt et solidt fundament, som nutiden og fremtiden kan bygge videre på.

Kjeld Geertz-Hansen.

Ikke et skolepalads
– en skole.

Endnu en rejse gennem Czekos

Ak, ja, siden vi skiltes fra de brave værtshusfolk neden for Karlsv most i det skønne Praha, er der sket meget – selv om der kun er gået nogle få måneder.

I juni havde to sendemænd fra Vatikanet, Agostino Casaroli og Luigi Bongianino, to gange været i byen. Den aftale, som lige bestemt et år tidligere – i juni 1966 – var indgået mellem Jugoslavien og pavestolen, havde muligvis haft en gavnlig indflydelse, for i foråret 1967 havde Czekoslovakiets ambassadør i Rom nogle forhandlinger med pavestolen, som havde de allerede nævnte Vatikandiplomaters besøg i Praha til følge. Umiddelbart derefter begyndte de egentlige samtaler i Praha, men i begyndelsen af august brød forhandlingerne sammen. Dog har man ikke opgivet håbet. Det er ikke usandsynligt, at drøftelserne bliver genoptaget her i oktober.

Stridsspørgsmålene

Den største uoverensstemmelse mellem den katolske kirke og den czekiske folkerepublik ligger i problemerne omkring besættelsen af bispestolene. Ingen af de tolv bispedømmer i landet bliver for tiden forvaltet af en residerende biskop, og af de seks czekiske bispedømmer har kun ét – ærkebispedømmet Praha – en bispeviet administrator. Biskopperne af Budejovice, Litomerice og Brno og

den apostoliske administrator af Hradec Kralove bliver hindret i at udøve deres embedspligter, og ærkebispedømmet Olomouc er vakant – ledigt. I Slovakiet er tre bispedømmer – nemlig Banska Bystrica, Spis og Kosice vakante, to – Nitra og Roznava – bliver ledet af apostoliske administratorer, der begge er i fremrykket alder (75 og 77 år). Kun Trnava, der ledes af en apostolisk administrator, fungerer nogenlunde tilfredsstillende. Det katolske bispedømme Presow, der har byzantinsk-slavisk ritus, er tvangsunderlagt det ortodokse patriarkat Moskva.

Under forhandlingerne krævede den czekoslovakiske regerings repræsentanter, at i hvert fald nogle af de gejstlige, der forestår ledelsen af bispedømmerne, skulle gøres til residerende biskopper. Monsignorerne Casaroli og Bongianino kunne af to grunde ikke acceptere dette. For det første var det uantageligt, at kirken skulle slække på princippet om frihed, hvad angik bispeudnævnelsen og tillade statslig indblanding i et internt kirkeligt spørgsmål. For det andet var der i hvert fald nogle af de kandidater, som Praha støttede, der ikke opfyldte de kirkeretslige bestemmelser om kandidatur til bispeembedet. En af de pågældende kandidater var oven i købet udtrykkeligt blevet ekskommuniceret i 1949. I det hele taget nød flere af statens

favoritter kun lidt tillid hos katolikkerne.

Både kirkens og statens repræsentanter stod stejlt på deres standpunkt, så derfor så man ingen nytte i at fortsætte. Det bliver interessant at se, om der her i efteråret kommer nye forhandlinger i gang, og om der i givet fald bliver tale om et bedre resultat.

Arbejdet i marken

Hvor meget den jævne katolik i Czekoslovakiet kender til de forhandlinger, der finder sted på højeste plan, skal være usagt. I sognene har man jo problemer, der giver mere end nok til at optage sindene.

Folk, der på rejse i østlandene kommer fra Polen til Czekoslovakiet, kan naturligvis ikke lade være med at sammenligne. I begge lande er forholdet mellem kirke og stat et brændende problem. Det er der til fælles. Så kommer forskellene. Man mødes med klokkeklang i de slovakiske byer i Tatraberget. I Polen er klokkeringning forbudt, trods det, at der er mindst et dusin messer med tusindvis af deltagere om søndagen i de store byer. I Czekoslovakiet ser man en hel del nybyggede kirker, i Polen må man højst restaurere eller genopbygge ødelagte kirker. I Czekoslovakiet ser man ikke en præst i præstedragt på gaden, i Polen ser man dem overalt. I det hele taget

Rejsen gennem Slovakiet får et naturligt højdepunkt i Bratislava ved Donau.

vakiet

er der ikke forskel på de kirkelige forhold i de forskellige dele af Polen, mens Czekoslovakiet, som er et af Versaillesfredens kunstprodukter, består af vidt forskellige dele – både nationalt og religiøst. Slovakiet i øst har et kirkeliv, der ligner Polens. Böhmen i vest med Praha giver et stærkt indtryk af sækularisering, mens Mähren på alle måder »ligger i midten«.

Slovakiet

Rejsen gennem Slovakiet får et naturligt højdepunkt i *Bratislava*, provinsens største by. Det ungarske zigeunerorkester, der underholder ved måltidet, vidner om, at Bratislava var hovedstad i den ungarske del af Donaumonarkiet, som Slovakiet hørte under i 300 år.

En katolik fortæller følgende om de kirkelige forhold:

»De forbedres stadig, særlig her i Slovakiet, hvor godt 85 pct. er katolikker. I Böhmen er der 55 pct. (dog betydeligt mindre i Praha), i Mähren også 55 pct. Om søndagen er kirkerne fulde, men mange går også til messe om hverdagen. Alle koncildekreter er i løbet af de senere år blevet oversat til slovakisk, og de anvendes bl. a. under præsteuddannelsen. De er publiceret i et månedsblad for præster, »Dochovny Pastier«, som udkommer i et oplag på 800.

Ved siden heraf har man et kirkeligt ugeblad, »Katolicke Noviny«, der har et oplag på 50.000. En direkte følge af konciliet er den liturgiske fornyelse, som kræver en stor indsats med udgivelse af messe- og bønnebøger på slovakisk og liturgiske anvisninger for såvel præsteskab som menighed. Man er dog indstillet på at lade de liturgiske forandringer, især overgangen til modersmålet, ske langsomt. Dette er blevet behandlet i et brev fra kirkeledelsen til præsteskabet. Bl. a. påpeges vanskelighederne for de ældre præster, hvad angår en for hurtig indførelse af ændringer.

Den katolske kirke i Czekoslovakiet har tilladelse til at have to præsteseminarier, hvoraf det ene ligger her i Bratislava. Det betjener den

slovakiske del af landet. Der er ingen præstemangel, og antallet af nye kald er tilfredsstillende.«

Disse oplysninger må ses i forbindelse med den historiske baggrund, som vi var inde på under *sommerrejsen*. I begyndelsen af 1800-tallet vågnede den slovakiske nationalbevidsthed, der vendte sig mod den ungarske overhøjhed, hvis embedsmænd i vid udstrækning var protestanter. Som læserne erindrer, er forholdet lige det modsatte af det, man kender fra Böhmens historie. I Böhmen var den katolske kirke til en vis grad kommet til at stå i folks bevidsthed som en del af påvirkningen fra tysk side, hvilket er en af grundene til, at den antikatsolske propaganda her virker bedre.

Mähren

Den svenske katolske pressetjenestes *Rune Thuringer* besøgte på apostlene Peters og Pauls fest den 29. juni

i år en kirke i Brno, Mährens hovedby. Allerede et kvarter før messens begyndelse var der 1000 mennesker til stede. Der var virkelig tale om et *bredt gennemsnit af befolkningen*: besøgende i alle aldre, af begge køn og af samtlige befolkningslag. Præsten var en ung mand på 35. Han var på efterkoncilær vis assisteret af en lektor, endvidere af to hovedministranter samt 30 andre ministranter, og de kunne alle deres ting.

Det eneste førkoncilære træk ved hele denne imponerende gudstjeneste var, at ca. 100 – og oven i købet mest børn og unge – samledes i koret efter messen for at modtage sakramental velsignelse, fortæller Rune Thuringer.

Praha

Hans indtryk fra Praha stemmer overens med det, jeg selv fik, da jeg var der. Praha er anderledes end de øvrige øststats hovedstæder. I Moskva, Belgrad, Bukarest – ja oven i købet i Tirana – har de troende større bevægelsesfrihed end på landet – måske for at bruge dem som »udstillingsvindue« for turisterne. »Der kan I selv se, hvor godt de har det!« Men sådan er det ikke for Prahas vedkommende. Der lever de troende under hårdere vilkår end i den øvrige del af Czekoslovakiet. I henhold til det tyske katolske nyhedsagentur i Bonn, KNA, er der kun anmeldt 500 børn til religionsundervisning, hvilket er et ringe antal, når man tager byens størrelse i betragtning. To kvindelige kateketer skal tage sig af undervisningen, da præsterne i Praha ikke må gøre det.

Usikker fremtid

Om nye forhandlinger mellem Rom og Praha kan ændre på forholdene er et stort spørgsmål. Forholdet kirke-stat i østlandene udgør et broget billede. Fra Ungarn kommer forlydender om nye forfølgelser af kirken. Dette sker samtidig med, at man fra den ungarske regerings side gør alt for at demonstrere en stærk tolerance, hvad angår de troendes frihed til at praktisere deres religion.

Helge Kristensen.

**Frem og tilbage
er lige langt,
må Vatikanets
sendemænd til
den czekiske
folkerepublik
sande. For nylig
brød forhandlin-
gerne sammen,
men måske
genoptages de
igen her i
oktober**

Snyltegæster hindrer væksten

22. søndag efter pinse, Matt. 22, 15-21

Hvem er kejseren? I historiens løb har han haft mange forskellige ansigter, og den dag i dag er der mange forskellige regeringsformer. Men alle er – i hvert fald i teorien – enige om, at kejseren ikke er folkets ejer, men dets tjener. Det er klart for enhver, at skatten ikke er et bidrag til kejserens forlystelser, men til det fælles vel.

Snyltegæster?

Hvis man snyder i skat eller går uden om momsens, betyder det ikke, at nu har man været fiffig og narret staten. Det betyder blot, at man har nægtet at bære konsekvensen af, at man er borger i landet sammen med de andre. Vi nyder alle sammen godt af samfundet, som har gjort Danmark til et land, hvor der (trods vejret) er godt at være. Men vi må ikke nyde det som snyltegæster. Vil man nyde, må man også yde. Fari-sæeren ville have Jesus til at tage stilling til betalingen af skat, som om det var en ydmygende anerkendelse af den verdslige magt. Men nej, – at betale skat er ikke et tegn på underkastelse, men en anerkendelse af vor solidaritet med vore medmenesker: Vi er også borgere i denne verden.

Er Gud en kejser?

I dagens evangelium opfordres vi til at give kejseren, hvad kejserens er, og Gud, hvad Guds er. Vil det så sige, at Gud er en slags overkejser? Selvfølgelig kan man ikke sige om Gud, at han er Gudsfolkets tjener, og man kan heller ikke kalde ham dets hersker. Og for øvrigt, – hvad kan vi give Gud, som han ikke har i forvejen? Det virker faktisk, som om sammenligningen halter lidt for meget. For selvfølgelig er det ikke en opfordring til at betale kirkeskat, det drejer sig om!

Medborgere i Gudsfolket

Hvis De bare betaler kirkeskat for at få lys og varme i sognekirken, er det indlysende, at det ikke har noget at gøre med at give Gud, hvad Guds er. At betale skat til en kirke, som man samtidig kun benytter som en arrangør af familiefester som dåb, konfirmation eller bryllup, vil stadig kun sige, at man betaler kejserens mønt under en anden form. Men kirkeskatten kan også være udtryk for vort fællesskab med de øvrige troende, et fællesskab, som udvides til også at omfatte det materielle plan, men som først og fremmest angår vort liv i Gud. Samtidig med at vi

er borgere i Danmark, er vi også »de helliges medborgere og Guds husfæller« (Efes, 2,19), og også i det samfund skal vi både yde og nyde. Vi skylder hinanden at bringe den »retfærdigheds frugt«, som Paulus taler om i dagens læsning. Ville Paulus kunne skrive til os: »Jeg takker min Gud, hver gang jeg kommer jer i hu, og beder altid, i alle mine bønner, for jer alle med glæde, fordi I fra den første dag indtil nu i fællesskab med os har virket for evangeliet?« De første kristne i Filippi havde forstået, hvad det vil sige at give Gud, hvad Guds er. De havde forstået, at de helliges samfund er et fællesskab, hvor alle – hver på sin måde og alt efter nåde og kald – bidrager til Kristi legemes vækst.

Andre gør det ikke for os

At betale skat til staten er ikke nogen frivillig sag. Prøv bare på at lade være, så vil De hurtigt opdage, at sådan er det ikke. Derimod er der ikke noget åndeligt politi til at tvinge os til at konkretisere vort fællesskab med de øvrige kristne ved at lade Gudslivet vokse i os til bedste for hele legemet. Og alligevel kan vi ved at undlade det volde langt større skade i det sidste tilfælde end i det første. Hvis nogen snyder i skat, vil rodemesteren altid finde de nødvendige penge andre steder. Men opfylder vi ikke vor plads i Guds plan, kan vi ikke regne med, at andre vil gøre det for os. Hver gang vi synder, og hver gang vi siger nej til at lade Kristi liv vokse i os, er det hele Kristi legeme, der forsinkes i sin vækst. Og det er over for alle – Kristus såvel som vore medkristne – vi på den måde gør os skyldige. Hvis forberedelsen til den synode, som nu står ved sin begyndelse, kan bidrage til at få os alle, valgte såvel som vælgere, til at indse, at vi har et fælles ansvar over for Kirkens, dvs. Kristi legemes vækst herhjemme, vil dens vigtigste resultat dermed være nået. Vi vil da være begyndt at handle fuldt ud som de helliges medborgere og Guds husfæller, hvad vi jo i virkeligheden også er.

Skattebetaling er ikke underkastelse.

V.D.

Farvel til travlhed i Danmark goddag til slid i Rom

Midt i de sidste forberedelser før valget af lægfolk til den danske synode, mens bispekontoret stod nærmest på glødende pæle på grund af den ekstra travlhed, begyndte jeg min rejse til Rom. Den morgen jeg rejste, var det tordenvejr i København, og på vejen ud til lufthavnen lå der en tæt tåge. Men aldrig så snart lettede maskinen, så lettede tågen også, og luften blev ren og klar. Snart så man Møn og Falster og Lolland ligge dernede som et landkort, og inden man vidste af det, var Danmark forsvundet. Da vi fløj over alperne, mødte der os et sjældent syn. Nede i dalene lå blå tåge, og det tog sig ud, som om de tunge, sneklædte bjergtinder svævede oven på tågen. Det var et eventyrlandskab i usandsynlige farver, nok til at omstille ens sind på de ny opgaver, der venter uden for Danmark. Det er jo vigtigt, at vi ikke bliver indelukkede i vor hjemlige katolicisme, men at vi af og til mindes om, at der hinsides bjergene findes en stor verden og en universel kirke. Vore egne problemer og opgaver derhjemme er blot som en lille brik, der skal passes ind i et stort mønster.

Ved pave Johannes' grav

Min bolig i Rom ligger lige i nærheden af Peterskirken. Det første jeg gjorde efter min ankomst, var at gå derover. Peterskirken er præget af turisme, ikke mindst på denne årstid. Folk spadserer rundt derinde for at tilfredsstille deres videlyst og kunstbegær, og der snakkes vist nok mere, end der bedes. Dog er der i det mindste eet sted i Peterskirken, der virkelig er præget af fromhed og bøn. Det er nede i krypten, hvor paverne ligger begravet. Her drager en stadig strøm af mennesker forbi – de går hurtigt forbi alle gravmælerne for til sidst at standse ved pave Johannes' hvilested. Ved denne grav er der dagen lang trængsel, og her mærker man, hvorledes der virkelig bedes. Pave Johannes er ikke blevet glemt. Menneskene omkring hans grav vidner om, hvorledes hans ånd stadig er levende. Peterskirken er atter blevet et mål, ikke blot for turister, men også for pilgrimme. Gid vi biskopper selv må blive som pil-

grimme, der vil føre pave Johannes' ånd videre.

Hvad er en bispesynode?

Bispesynoden er forskellig fra koncilet både i henseende til forsamlings størrelse og til dens kompetence. Koncilet havde besluttende myndighed: Paven selv deltager i et koncil, og dets beslutninger er en kollegial handling mellem paven og de forsamlede biskopper. Bispesynoden har derimod kun rådgivende funktion, og paven selv er ikke medlem. Tværtimod er synoden et organ, der skal være rådgivende *over for* paven. Antallet af biskopper, der deltager i synoden, er henved 200. De fleste af dem kommer som repræsentanter for deres respektive, regionale bispekonferencer. En bispekonference med indtil 25 biskopper har ret til at sende een repræsentant. Har bispekonferencen indtil 50 medlemmer, kan den sende to; indtil 100 tre; og hvis den tæller mere end 100 fire repræsentanter. Foruden disse repræsentanter for bispekonferencerne deltager patriarkerne for de uerede kirker, kardinalerne ved de romerske kongregationer, lederne for nogle af de større mandlige ordener, samt endelig et antal biskopper, der direkte er udnævnt af paven.

Selv om synoden således er noget andet end koncilet, så er den dog en konsekvens af koncilet, og den skal videreføre koncilets arbejde.

Bestemmelsen om, at der skulle oprettes en bispesynode blev taget ved en pavelig skrivelse af 15. september 1965, altså endnu mens koncilet stod på. Det er et nyt organ inden for den romersk-katolske kir-

ke. Man skal nu for første gang gøre sine erfaringer. Pave Paul har i sin tale i går gjort opmærksom på, hvorledes denne nyindretning har en vis lighed med de bispesynoder, som man kender i de ortodokse kirker.

Det er klart, at det vil være af afgørende betydning, hvorledes denne første forsamling af synoden foreløber. Heraf vil det måske afhænge, hvor meget og hvordan man også i fremtiden vil gøre brug af dette helt nye råd i den katolske kirke.

Paven taler ved åbningsgudstjeneste og åbningsmøde

Efter en koncelebreret messe den 29. september, der dannede indledningen til synoden, holdt pave Paul en lang tale. Først udtrykte han sin glæde over atter at have biskopper fra hele verden omkring sig. Paven kom i sin indledning ind på, hvorledes den katolske kirke består af mange lokalkirker, der tilsammen danner enhed med kirken af Rom: »Vi beder jer hilse alle de enkelte kirker, hvorfra I kommer; jeres nærvær og jeres kærlighed er for os et klart tegn på det underfulde fællesskab, som består mellem jeres kirker, og ud fra hvilket den hellige, universelle kirke vokser sammen til een, fast og sammenknyttet helhed; dette sker på en skjult, men dog virkelig måde.«

I resten af talen gik paven ud fra den tanke, at den hl. messe på een gang er troens og kærlighedens mysterium. I sin omtale af »troens mysterium« bragte paven en alvorlig og advarende formaning mod de farer, der i vor tid truer troen, fordi man i alt for høj grad er tilbøjelig til at tilpasse troen efter det, som menneskene gerne vil høre, og som passer ind i en rent verdslig verdensopfattelse.

Der vil senere i Ugebladet blive bragt uddrag af denne pavelige tale, således at jeg ikke behøver at gengive flere detaljer her.

Lørdag den 30. september var paven tilstede ved åbningen af synodens første arbejds møde. I en ny tale trak han klare linier op for, hvad synoden er, og hvad dens opgave er. Man lagde især mærke til, hvorledes denne tale indeholdt et langt afsnit

Rejsebrev
fra
biskoppen

Vejele

A/S Vejele Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Kontor 507, Vejele
Telefoner 335 og 336 -

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejele Trælaster og Kulkompagni)
Toldbodvej, Vejele
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Glarmester - kunsthandel
Søndergade 4, Vejele
Telefon 1157

Vejele Optik

ul Anker Kastrup
Briller

Torvegade 8 - Vejele - Telefon 308

Raadhustorvet Vejele
Tlf. 3711 og 3712

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejele - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Vejele Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121 og 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejele

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Nørregade 2, Vejele
Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejele - Telefon 926 og 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserves - Dybfrost
R. Hansen

Niels Boesen

Begravelsesforretning
Nørrebrogade 9, Vejele. Tlf. 725

Næstved

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum
Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarmester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Sct. Jørgens Park 66
Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55

Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

Spis Herlufsholm Brød

Herlufsholm Brødfabrik
Næstved . Telefon (03) 72 40 31

Roman Kusier

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Horsens

H. P. Wolff

Blikekenslager
Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 62 54 78 og 62 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden
Vesterg. 33, Horsens. Tlf. 62 18 88
Lys - kraft - oliefyrt
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoilier
Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian W. Jørgensen
HORSENS

S. Steffensen & Søn

Tømrermestre
Nylandsallé 26, Horsens
Tlf. 62 36 70

København

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *M1 2557

om kirkens forpligtelse over for det økumeniske arbejde og over for frenden i verden.

Pave Paul holdt sine taler med stor kraft og energi, så der er grund til at håbe, at hans sundhedstilstand har bedret sig ikke så lidt.

Da dette er et rejsebrev, vil jeg slutte med en hilsen til alle derhjemme, og det er med glæde, at jeg kan tilføje pavens ord: »Hils alle de enkelte kirker, hvorfra I kommer...«

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 15.: 22. søndag efter pinse (grøn, s. 748).

MANDAG den 16.: Hedvig, enke (hvid, s. 1108).

ONSDAG den 18.: Lukas, evangelist (rød, s. 1112).

TORS DAG den 19.: Petrus af Alcántara, franciskaner (hvid, s. 1114).

FREDAG den 20.: Johannes af Keny, bekender (hvid, s. 1115).

LØRDAG den 21.: Gudsmoders lørdagsmesse (hvid, s. [90]).

SØNDAG den 22.: 23. søndag efter pinse (grøn, s. 751). – Bøn om troens udbredelse.

Ændring af søndagsmesse-tider i Skt. Ansgar

I månederne november, december, januar og februar vil søndagsmesserne for fremtiden blive celebreret følgende tider:

Kl. 9: Læst messe. Kl. 11: Højmesse.

Det har de sidste år været åbent, at kun få mennesker kom til en tidlig messe i de mørke vintermåneder; mange foretrak tilmed dagens seneste messe, der læstes kl. 11,30. Da Rituskongregationens instruks, der trådte i kraft den 15. august d.å., advarer mod at mangfoldiggøre messernes antal, således at deltagerne kun udgør små grupper, og da højmassen bør være menighedens hovedgudstjeneste, må denne nyordning siges at være i overensstemmelse med Kirkens ønsker, hvor det gælder en værdig og forstandig fejring af Eukaristien.

Hverdagsmesserne læses som vanlig: kl. 8 og kl. 16,30. Om lørdagen bortfalder eftermiddagsmessen.

Kjeld Geertz-Hansen.

Opinionsundersøgelse i Helsingør

Med Katolsk Sogneblad for oktober sender præsterne ved Sct. Vincents Kirke i Helsingør et spørgeskema til samtlige sognemedlemmer, der er fyldt 16 år.

Hensigten med udsendelsen af skemaet er dels at få et indtryk af, hvordan menigheden stiller sig til de nye ændringer i gudstjenesten, dels at få at vide, hvordan man stiller sig med hensyn til bibeholdelsen af visse gudstjenester, f. eks. andagterne, hvortil søgningen svigter.

Desuden stilles en række spørgsmål som f. eks., hvad man mener om præsternes forkyndelse, om der er visse emner man kunne ønske at få behandlet i en række prædikener, om man abonnerer på Katolsk Ugeblad, og hvad man synes om det, om Katolsk Sogneblad bliver læst, om man ønsker nogen form for menighedsliv, om man synes om den nuværende form for kirkebidrag, og om man foretrækker at have et menighedsråd, valgt af menigheden selv.

Endelig spørges de kirkegængere, der sjældent kommer, om de vil gøre rede for årsagen til dette.

Såfremt man ønsker nærmere at

uddybe svarene, ser præsterne det meget gerne gjort i form af et følgebrev. Skemaerne skal i udfyldt stand indleveres i løbet af 8 dage, og de behøver ikke at være underskrevet med navn og adresse.

AC's studiekreds

V. begynder vor studiekreds torsdag den 19. oktober 1967 kl. 20,00 prc. i Niels Steensens Kollegiums bibliotek, Sct. Kjeldsgade 3. Ellers om onsdagen!

Teksten, som ligger til grund for studiekredsen, er: *Harvey Cox, The Secular City, Secularization and Urbanization in theological Perspective* (The Macmillan Company, New York oktober 1966).

Bogen kan rekvireres i Bethedas Boghandel, Rømersgade 17 (MInerva 1717).

Et begrænset antal eksemplarer kan købes ved mødets begyndelse. Pris: kr. 16,00.

Alle er velkomne!

Jubilæet på Nørrebro

Tirsdag den 26. september (Kirkevielsesfesten) fejrede Sakramentskirkens menighed sammen med biskop Martensen, kirkens præster og en række indbudte 50-året for kirkens konsekration. Selve dagen var egentlig den 9. juli, og kirken er en af de få i København, der er rigtigt konsekret, ikke blot indviet.

Mens kirkens klokker sendte deres skønne klang ud over Nørrebro, samledes menigheden i det smukke kirkerum, hvor der brændte levende lys ved hvert af de 12 konsekrationskors. Da organist John Lundorf kort før messens begyndelse præluderede på orglet, der nylig er blevet istandsat, bredte en højtidssstemning sig over forsamlingen, denne mærkelige udefinerbare stemning, der ligesom løfter givenheden ud af det daglige liv.

Efter at et lille kor havde sunget »Lover Herren, alle hans tjenere« fra

Dauids 133. salme, drog processionen med ministranter, præster – deriblandt generalvikar, msgr. C. Flanstrup og msgr. Knud Ballin – samt biskoppen ind i kirken, mens alle sang Grundtvigs dejlige salme »Kirken, den er et gammelt hus«, og derpå fulgte en koncelebreret højmesse med biskoppen som celebrant. Messen blev holdt delvis på latin, delvis på dansk.

I sin prædiken talte biskoppen over festdagens evangelium, Jesu besøg hos toldereren Zakæus, hvor Jesus bl. a. siger: »I dag er dette hus vederfaredes frelse!« Under offerhandlingen sang menigheden Peter Schindlers kirkevielsesalme »Du himmelske Jerusalem«.

Under altergangen, der var stor, sang koret Dauids 83. salme, hvortil menigheden sang et omkvæd, og fortsatte derefter med Joh. Seb. Bach's

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper

Odense H.
Tlf. 12 27 75

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTFORRETNING

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard
Advokat
Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER
Blikkenslagermester
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester
Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning
Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K&K
Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

G. GARTH-GRÜNER
Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

Skjold
Amaliegade 27, København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

Parat til et godt køb, takket være

OPSPARINGSLÅN

Indsætter De
et fast beløb
hver måned
(mindst 50 kr.)
til højeste rente,

De efter kan
12 måneder låne
lige så meget,
som De har sparet op
og efter 24 måneder det dobbelte

- kom ind
og tal
opsparingslån med

HANDELSBANKEN
- også ungdommens bank

KØDHALLE
Robert Hansen
1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

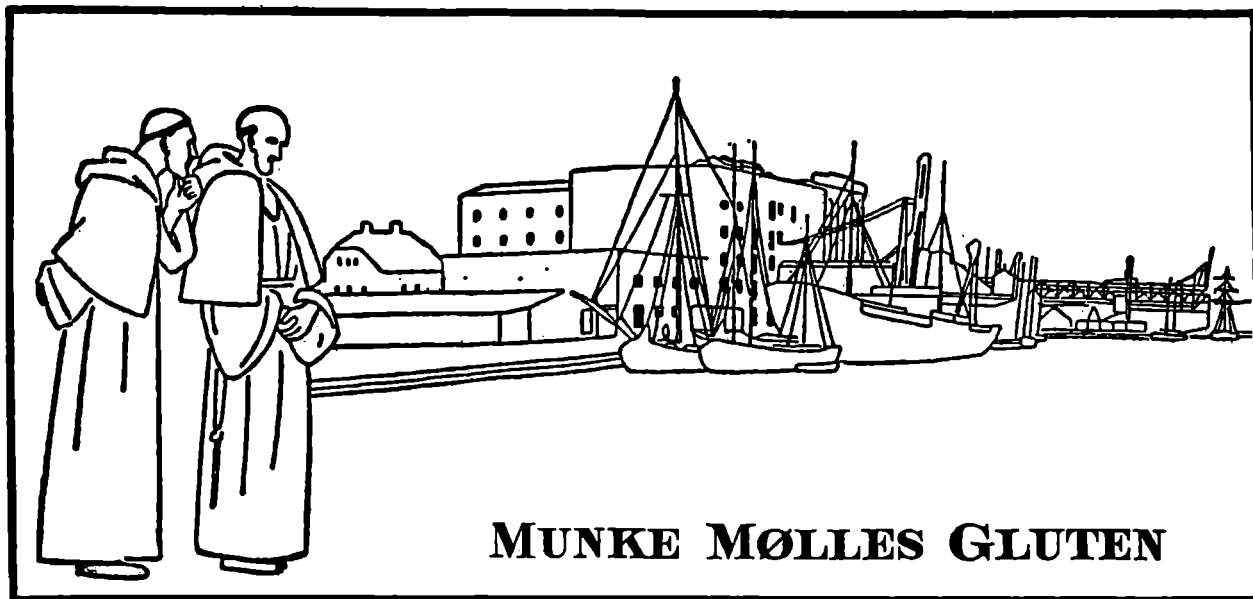
MEJERIET

Jestebro

Aarhus by's førende
TELEFON 12 87 00 (4 lin.)

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet
Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

MUNKE MØLLES GLUTEN

»Lov og pris vi her dig sjunge«.

Efter messen samledes alle i kir-
kens krypt, som var blevet gjort
smukt i stand, til pindemad og vin.
Her talte biskoppen og lykønskede
præster og menighed med jubilæet.
Han takkede for den smukke guds-
tjeneste og tilføjede, at selv om der
var forskel på enkeltheder i guds-
tjenesten i de forskellige kirker, gjorde
det ikke noget, da man jo alle
steder samledes om det samme, altret.

Msgr. Knud Ballin lykønskede li-
geledes og forklarede, at familien
Ballin altid havde følt sig knyttet
til Sakramentskirken, idet hans fa-
der, Mogens Ballin, i sin tid havde
lovet pastor Anton Neuvel, kirkens
grundlægger, at han ville skænke et
alter til den kommende kirke i an-
ledning af sin første søns fødsel. Da
kirken blev bygget i 1917, var Mo-
gens Ballin imidlertid død, men hans
moder, der var retroende jøde, og
som efter faderens død havde op-
draget de fem forældreløse børn i
den katolske tro, indfrie sønnens
løfte.

Endelig bragte organist B. Husson,
der havde virket ved kirken i de
første 36 år, sin lykønskning og be-
tonede, at det var i Sakramentskir-
ken at den første liturgiske tjeneste
på dansk blev skabt, nemlig kom-
plet, og som foregangsmand nævnte
han den nuværende sognepræst, Eb-
be Simonsen.

Sværere kår i Ungarn

STOCKHOLM - KIPA

Af de oplysninger, man har kunnet
indsamle fra ungarske flygtninge i
forskellige europæiske lande, fremgår
det, at forholdet mellem kirke og stat
i Ungarn i den senere tid er blevet
yderligere skærpet. Især skal det pres,
der udøves på de unge i gymnasiet og
de højere skoler være blevet større
end før, ligesom eleverne i de få ka-
tolske skoler, der endnu er tilbage,
skal have store vanskeligheder ved at
finde et erhverv.

Partiledelsen i Ungarn har ifølge
indbyrdes overensstemmende oplys-
ninger fra de omtalte flygtninge fået
så stort et spillerum i både social og
økonomisk henseende, at den i endnu
højere grad end før retter sin virk-
somhed mod Kirken. Nogle af flygt-
ningene, som selv har været fængs-
lede, fortæller, at arrestbetingelserne
er blevet skærpede for de præster, der

SØNDAG

18.45 p2

Uformel søndagssamtale.

MANDAG

9.30 p1

Kulturhistorisk portræt: Forfatteren Villy Sø-
rensen.

TIRSDAG

20.25 tv

Efterårsferie - med Rødovre som centrum.

ONSDAG

15.15 tv

Filmorientering.

TORS DAG

16.00 p1

Billedbogen. For de mindre børn.

FREDAG

20.55 tv

Horisont. Udenrigspolitisk magasin.

LØRDAG

21.30 p1

Hjælp. Jeg vil være munk. Lutherreportage.

16.00 tv

Narkomaner uden håb. Reportage.

21.15 p1

Kirkeligt magasin. Om Indre Mission.

20.00 p2

Dansk kirkemusik. Bl. a. Lewkowitch.

22.35 p2

Gud betyder dyb. Gudsbegrebet i vor tid.

17.30 tv

Aktuelt fra ungdomsredaktionen.

19.00 p1

Karlsens kvarter. Hørespil.

sidder i fængsel, og hvis antal er
ukendt. Lærerne hindres med alle til
rådighed stående midler i at gå til
messe om søndagen. På offentlige læ-

remøder gøres der til stadighed op-
mærksom på, at opgaven som lærer i
en kommunistisk stat er uforenelig
med at bekende sig til en religion.

Det når frem altsammen

De lidt ældre A.C.ere vil muligvis
huske civilingeniør Henning Holck-
Larsen, der senere drog til udlandet.
Nu er han direktør for det dansk-
indiske ingeniørfirma Larsen & Tou-
bro i Calcutta og Madras. Holck-
Larsen har her haft lejlighed til at
yde de danske U-landsarbejdere en
værdifuld bistand. Han har været
med til uddelingen af den tørmælk,
som abbé Pierres klunsere i Dan-
mark har sendt til de indiske børn.
Den blandes med vand (ikke for
meget), skriver den kendte moder
Teresa, der står for uddelingen og
som fortæller, at takket være de dan-
som fortæller, at takket være de
danske skolebørns indsamlinger på
350.000 kr. har 6000 indiske børn
nu i over et år fået regelmæssig mælk
og kunnet gå i skole. Holck-Larsen
skriver i en rapport til »Emmaus«-
bladet:

»Det er en oplevelse at se udde-
lingen af mælken - sørgelig og glæ-
delig på samme gang. Sørgeligt fordi
man forstår, at mange af disse børn
lever i en fattigdom, som vi i Dan-
mark ikke kan begribe. Og glædeligt
fordi man ser ansigterne på disse
børn lyse op, når de stiller sig i ræk-
ke med deres krus for at få deres
mælk og et stykke bart brød. For
mange af dem er det ganske sikkert
det eneste regelmæssige måltid, de får.
Jeg håber, at de danske givere vil
forstå, hvor vigtigt det er at fortsætte
denne hjælp og forsikre de gode non-
ner, der forestår uddelingen, om, at
de kan regne med regelmæssige for-

syninger. De gør et stort uegennyttigt
arbejde, og det er mit absolutte
indtryk, at intet går til spilde, og
at al den mælk, der sendes fra Dan-
mark, når frem til de børn, som den
er bestemt for.«

E.N.

**Fint arbejde - Tria 6070
rimelig pris**

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?
Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Umøbleret værelse søges

med adgang til køkken og bad,
omkring 1. november eller før -
helst Østerbro eller Hellerup.

Bodil Franch Knudsen,
Plantagevej 43, Birkerød.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret Bredgade 69 A, hver
tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes iøvrigt åbent
ugens fem første dage fra kl. 10
til 13. Telefon PALæ 2323.

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund

Tlf. Ordруп 5722 og 6850.

Interessant kongres i Canada

PARIS — KUB privat

I anledning af forbundsstaten Canadas 100 års jubilæum holdtes under ledelse af den canadiske bispekonference 20.-24. august en teolog-kongres i Toronto.

Foruden 5 kardinaler og næsten samtlige 78 canadiske biskopper deltog et halvt hundrede fremtrædende teologer fra 15 forskellige lande (blandt disse også protestantiske og jødiske teologer). Desuden havde ca. 4000 præster, ordenssøstre, læg-teologer o. a. indfundet sig.

Interessante udtalelser

Kongressens emne var »Kirkefornyelsens teologi« og en række personligheder fremkom med interessante udtalelser. Således sagde kardinal Leger, at fornyelsen er en varig del af Kirkens historie og en betingelse for dens liv og troskab.

P. Schillebeekx understregede, at Kirken for at være trofast mod den kristne sandhed til stadighed må revidere forståelsen af dens læresætninger. F. eks. kunne det blive nødvendigt at se på forbudet mod skilsmisse, efterhånden som vi fra at betragte ægteskabet som en juridisk kontrakt går over til at se på det som et kærlighedens bånd.

Mgr. Hakim rettede til kongressen en bevæget appel om »mangfoldighed i enheden« og talte om »en teologisk flerhed, der forener de østlige og vestlige traditioners opfattelse«.

I et foredrag om teologien efter koncilet, som P. Congar skulle have holdt, men som — fordi han var forhindret i at komme — blev læst op, indtog han et standpunkt, der lå mellem en vis tendens til at forkaste de nye udtryksformer under påskud af, at det kun drejede sig om forsøg, og en anden tendens, der gik ud på at sætte alt under debat, uden at skelne mellem absolutte realiteter og deres relative udtryk.

Det mest bemærkelsesværdige bidrag på kongressen var uden tvivl dr. Metz' udtalelser, hvor han gik ind for behovet for en »politisk teologi«.

Pavehilsen uden indflydelse

Kongressen kan karakteriseres som

udtryk for en stor frihed og åbenhed i stor modsætning til det brev, som kardinal Cicognani på pavens vegne sendte kongressen. Brevet var dog ikke underskrevet af paven, skriver det franske blad »Informations Catholiques Internationales« i en kommentar.

Dette brev, der blev offentliggjort ved kongressens afslutning, er en spidsfindig sammensætning af tekster fra 1. og 2. Vatikankoncil med forskellige udtalelser af Johannes XXIII og Paul VI. Indholdet drejer sig i det væsentlige om to punkter, 1) at faren for vranglære skulle have truet det 2. Vatikankoncil på det alvorligste, især faren for »modernisme«, og 2) at Johannes XXIII slet ikke havde indkaldt koncilet på grund af en af forsynet inspireret indskydelse, men at han blot havde ført Pius XI og Pius XII's tanker ud i livet.

Brevet fik ingen indflydelse på Toronto-kongressens forløb; man stod helt fremmed over for indholdet.

Den blev ikke brændt

ROM — KIPA

Det franske akademimedlem Jean Guitton, hvis bog »Samtaler med Paul VI« udkom til pavens 70 års fødselsdag, har over for journalisterne i Vatikanet udtalt sig om disse »samtaler«. Guitton erklærede ved denne lejlighed, at man i anmeldelserne af bogen nogle steder netop i spørgsmålet om fødselsreguleringen havde lagt paven udtalelser i munden, som i virkeligheden var forfatterens personlige overvejelser. Bogen indeholdt ifølge Guitton ikke noget nyt i denne sag, eftersom samtlige udtalelser var at finde i pavens taler.

Guitton fortalte for øvrigt, at han siden 1950 havde haft et nært forhold til Montini. Paven havde ikke vidst, at han havde haft planer om at skrive en bog, og at han simpelt hen ville have brændt den, hvis paven ikke har været indforstået med, at han udgav den. I hvert fald havde paven gennemgået bogen indgående, før han havde godkendt den.

Ikke breviar i fængslet

BONN — NC News Service

Til trods for de tilsagn, man fra den kommunistiske regerings side har givet en katolsk biskop i Ungarn, har fængslede ungarske præster ikke fået tilladelse til at få de breviarer udleveret, der er blevet sendt til dem. Breviarerne er blevet sendt tilbage til afsenderen.

(Se endvidere side 8-9 og 15).

Munke vender tilbage

BONN — NC News Service

I slutningen af oktober vil 25 munke vende tilbage til Rilski Manastir, som er et berømt ortodokst kloster i Rilabjergene i Bulgarien.

Munkene måtte i 1961 på regeringens ordre forlade klosteret, som dengang blev lavet om til museum og turistcenter.

På spørgsmålet om, hvorfor han ikke var kommet ind på den episode, hvor Pius XII skilte sig fra sin nærmeste medarbejder Montini og sendte ham til Milano som ærkebiskop, svarede Guitton, at han ganske vist havde sat »blitz« på enkelte perioder i pavens liv, men at det ikke havde været hans hensigt at skrive en egentlig biografi.

Guitton udtalte videre, at Paul VI ikke lider af »komplekser« i freud'sk forstand, men at han tog hele verdens angst til sig som sin egen. Dette gælder såvel trovanskeligheder som materiel nød, og det er der, der gør Paul VI til en moderne pave. Man kunne sætte et spørgsmålstegn ved, om en sådan »verdensomspændende indsats« fra en paves side er en fortjeneste. Filosofisk set, siger filosofen Guitton, er den det måske ikke, men Paul VI kunne på den måde til fulde opfylde sin apostoliske sendelse.

Efter sin stærkt teologisk prægede tale i Peterskirken ved den højtidelige åbning af synoden, holdt pave Paul VI den følgende dag – ved biskoppernes første arbejds møde – en tale der også beskæftigede sig med andre problemer – blandt andet freden i verden. I forvejen havde han i et brev til FN's generalsekretær understreget sit brændende ønske om at krigen i Vietnam måtte holde op. På billedet her ses paven på synodens første arbejds møde.

katolsk ugeblad

20. OKTOBER 115. ÅRGANG

42

Katolske pressefolk i en fri Hansestad

Biskop Martensen åbner vor nye kronik

Pavens nye
Vietnamappel

Debat i tiden

Lægmands-
kongressen i
Rom begyndt

Et kik gennem nøglehullet til bispesynoden

Et kik gennem nøglehullet

til bispesynoden, der indtil videre har været officielt mørkelagt

Ved bispesynodens åbning følte de journalister, der befandt sig i Rom for at dække begivenheden for deres blade, sig hensat til tiden omkring det andet Vatikanconcils åbning. For møderne skulle omgærdes med hemmelighedsfuldhed, og bladfolkene vidste af erfaring, at det ikke var til paven, deres chefer hjemme ville ringe og skælde ud.

En delegation stillede i Vatikanet. Den gjorde de ansvarlige opmærksom på, at offentligheden – ikke mindst den katolske – havde krav på information. I forvejen var der blevet demonstreret på forskellig vis. Den italienske presse med undtagelse af den katolske boykottede totalt synodens første dag. Der stod ikke en linje om sagen i bladene. En synodepressetjeneste, der var uafhængig af myndighederne i Vatikanet, CCCS, skaffede sig nogle nyheder på illegal vis, og demonstrerede ved at offentliggøre referat af talerne med navn på de biskopper, der havde talt. Intet af det hjalp. Vatikanets pressesekretær, Msgr. Fausto Vallainc, måtte viderebringe et klart NEJ. Paven skal have været meget bekymret over det, CCCS

havde lavet, da det afslørede, at ikke alle biskopper tog så tungt på tavshedspligten.

De to pavetaler

Pave Pauls teologiske prædiken ved den festlige åbning af synoden i Peterskirken den 29. september blev efterfulgt af endnu en tale ved det første arbejdsmøde for de forsamlede 182 biskopper den 30. september. Biskoppernes rolle på synoden er af rådgivende art, sagde paven ved denne lejlighed. Ikke desto mindre er det en rolle, der indebærer »stor autoritet«. Talen omfattede ikke blot synoden, men også forskellige spørgsmål, som i større eller mindre grad optager sindene rundt omkring i verden. Paven bemærkede, at der ikke var nogen polsk repræsentation på synoden, da der var blevet nægtet biskopperne udrejsetilladelse. Han nævnte patriarken Athenagoras' forstående besøg i Vatikanet og talte om truslerne mod verdensfreden.

Revision af den kanoniske lov

Mandag den 2. oktober diskuterede man første punkt på programmet:

verdslige tanke og udtryksform end at rette sig efter den kirkelige myndighed. Således bekræfter de – idet de ser bort fra rettroenhedens krav – den opfattelse, at man blandt trossandhederne kan vælge dem, som man ved personlig og instinktiv forkærlighed finder antagelige, og forkaste de øvrige, som om der var plads til at gøre krav på retten til en fri morals samvittighed og et ansvar for sine gerninger over for den guddommelige åbenbaring (Gal. 1, 6–9), som om man kunne gennemtvinge en revision af Kirkens nedrivede lære for derved at give kristendommen nye ideologiske dimensioner, væsentlig forskellige fra de teologiske dimensioner, som den ægte tradition har trukket op med en fuldkommen respekt for den guddommelige plan.

Arven efter Sankt Peter og Paul

Vi ved, at troen ikke er frugten af en vilkårlig eller rent naturalistisk fortolkning af Guds ord, heller ikke, at den er et religiøst udtryk, der er opstået ved en ikke kontrollerbar opfattelse fra en retning, bemyndiget af dem, der kalder sig troende, ej heller tilslutning til filosofiske eller sociologiske strømninger i et kort tidspunkt i historien.

Troen er hele vor åndelige værns tilslutning til frelsens budskab, et vidunderligt og barmhjertigt budskab, som vi har modtaget ad åbenbarings klare og hemmelige veje.

Troen er ikke alene en søgen, men først og fremmest vished, men mere end et resultat af vor søgen er den en mystisk gave, som for at nå frem til den store dialog med Gud, der taler, må forlange de opmærksomme og tillidsfulde sjæles lydighed og villighed.»

de grundprincipper, som den pavelige kommission, der har til opgave at tage sig af revisionen af den kanoniske lov, skal arbejde efter. Diskussionen varede 2½ dag. Biskop Hans L. Martensen skal i henhold til uofficielle kilder have været blandt talerne. Samme kilder opsummerer resultatet af diskussionen i følgende punkter:

- Den kanoniske lov skal nærmere skrives om helt fra grunden end revideres.
- Kommissionen, som arbejder med lovreformen, skal udvides og konsultere biskopper og specialister fra andre af kirkens arbejdsområder. Endvidere anbefales det, at der publiceres noget om emnet.
- Rester af romerret og »naturlov« skulle fjernes i videst muligt omfang.
- Den evangeliske ånd bag loven skulle træde meget tydeligere frem.
- Tanken om en »almindelig lov« vandt almindelig genklang, men der blev sat en stærk streg under behovet for en lov eller konstitution, der var udtrykt i meget generelle vendinger. Det samme gjaldt tanken om decentralisering.
- De kirkelige domstole skulle omorganiseres og antallet af spørgsmål forbeholdt pavestolen nedskæres.
- To hovedprincipper synes at være fremherskende: at den nye lov ganske simpelt skulle være et sæt regler for den indre omgangsform i kirken; og at det i højere grad skulle være en teologisk erklæring på evangeliets grund.

Fødselskontrol

Spørgsmålet om fødselskontrol står ikke på listen over emner, der skal drøftes på synoden. Men det forlyder fra pålidelige kilder i Vatikanet, at paven har indbudt biskopperne på synoden til at udtrykke deres synspunkter skriftligt, oplyser det amerikanske katolske nyhedsbureau NC News Service. Indbydelsen pålægger ikke biskopperne nogen pligt til at udtale sig om sagen. Snarere er der tale om frihed til at skrive til paven, hvis man ønsker det. Tidligere havde der været rygter, der

PAVE PAUL VI'S TALE VED ÅBNINGEN AF DEN FØRSTE BISPE-SYNODE

I sin åbnings tale i Peterskirken den 29. september sagde pave Paul VI ifølge det franske blad »La Croix«, at dette møde mellem så fremragende og ansete biskopper og Sankt Peters ydmyge efterfølger kan have krav på at behandle visse principielle mål, selv om det ikke har konciliets højtid og myndighed. Paven sagde videre:

»Først og fremmest drejer det sig om bevarelsen af den katolske tro og fornyelse af dens livskraft. Det er dens hëlhed, dens styrke, dens udvikling og dens sammenhæng set ud fra lærens og historiens synspunkt samt erkendelsen af denne tro som det kristne livs uafvigelige princip, der danner grundlaget for Kirken og dens eksistensberettigelse.

Alvorlige og talrige farer

Den omsorg for troskaben mod Kirkens lære, der på en så højtidelig måde blev givet udtryk for på det nylig holdte koncil, skal være ledetråden i denne tid efter kirkemødet, og med så meget større årvågenhed besjæle dem i Kirken, der af Kristus har fået overdraget opgaven at undervise, udbrede hans budskab og vogte den dem betroede tro, som trues af mange og alvorlige farer: Store farer på grund af den moderne mentalitets antireligøse tendenser, lumskede trusler, som endog i Kirken selv viser sig gennem læreres og forfatteres virksomhed.

Disse lærere og forfattere ønsker nemlig at give den katolske lære et nyt udtryk, men de synes ofte mere at tilpasse tros læren den

gik ud på, at paven ville drøfte spørgsmålet med biskopperne »under en eller anden form«.

Problemer omkring tros læren

Bispesynoden er blevet bedt om at overveje og tage stilling til øjeblikkelige problemer, hvori indgår doktrinære fejltagelser, sagde kardinal Michael Browne på et møde der blev holdt den 4. oktober. Kardinalen havde som medlem af Kongregationen for Tros læren den opgave at præsentere diskussionsgrundlaget for de forsamlede biskopper. Hans indlæg blev kritiseret som negativt. Blandt de emner, der skulle drøftes, var »afmytologisering« af Den hellige Skrift, farerne ved filosofisk relativisme, arvesyndens og Kristi virkelige tilstedeværelse under sakramentets skikkelse. Kirkens forhold til mennesket af vor tid og de forskellige former, hvorunder ateismen manifesterer sig, var også på programmet.

Om det sidste spørgsmål hed det i nogle af talerne, at det var svært at finde et lægemiddel mod en så udbredt sygdom. Men når man fjernede mennesket fra Gud, gik menneskets værdighed også tabt. Den praktiske ateisme var skyld i megen elendighed.

En stor del af de fjorten talere, der afsluttede diskussionen om tros læren i første omgang (9. oktober) kom fra ikke-europæiske lande. De slog fast, at man i højere grad måtte beflitte sig på at tilpasse kristendommen den stedlige mentalitet. Kristendommen skulle ikke være europæisk, men universel.

Det blev vedtaget, at hele komplekset af problemer omkring tros spørgsmålene skulle behandles i udvalg. Man ville senere vælge en kommission. Fire medlemmer skulle udpeges af paven, otte vælges af synodedeltagerne.

Det tyder på, at flertallet af synodedeltagerne har været indstillet på, at tidens »farlige meninger« skal mødes med åbent sind – blandt andet gennem teologisk forskning. I denne forbindelse har oprettelsen af en international teologikommission ved pavestolen været på tale.

Det blev også sagt, at svaret på den i mange lande herskende tros krise ikke burde være en opremsning af trossandheder eller vildfarelser, men et positivt udtryk for kirkens væsen – udtalt i et sprog som folk forstod.

I forbindelse med trosspørgsmålene blev behovet for en bedre og me-

PAVE PAUL VI's TALE VED FØRSTE ARBEJDSMØDE

sin tale ved åbningen af bispesynodens første arbejdsrunde sagde paven bl.a.: »Et mål er også den hjælp, rådgivning og støtte, som Vi forventer af biskopperne ved udøvelsen af Vort embede. Og dersom embedet som primas er et fortrin ved at Kristus har udvalgt apostlen Peter til gavn og tjeneste for Kirken, og efter ham hans retmæssige efterfølgere på denne stol i Rom, er det lige så meget til ære for bispekollegiet, som således på særlig måde er forenet med Roms biskop i den omsorg, han har for verdenskirken.

Selv om bispesynoden ikke kan betragtes som et kirkemøde, da den hverken har dets sammensætning, autoritet eller mål, så er den dog på en måde et billede af konciliet. Den genspejler ånden og fremgangsmåden og – om Gud vil – opnår den også visdommens og barmhjertighedens nådegaver.

Synoden besidder bispekonferencernes autoritet

I, ærværdige brødre, er indsat af en mangfoldig repræsentation. I repræsenterer Eders respektive kirker, for hvilke I er lederne og enhedens grundlag, ligesom Vi, ved Guds vilje, er det for kirken i Rom og for verdenskirken, som for samtlige biskopper og for den store mængde af troende (Lumen Gentium, nr. 23). Og Vi modtager Eder og hilser Eder som Eders kirkers sendebud (Apost. 2 ff).

Desuden er I for de flestes vedkommende bispekonferencernes repræsentanter, da disse har valgt Eder til medlemmer af denne synode. På denne måde er de forskellige konferencer repræsenteret her på retmæssig vis.

Bispesynoden repræsenterer hele den katolske kirkes præsteskab

Endelig repræsenterer I hele den katolske Kirkes præsteskab, som for sin del repræsenterer Kristus, vor Herre, den usynlige, eneste og uindskrænkede leder af den hellige Kirke, fra hvem alle nådegaver kommer, og som er oprindelsen til alle vore fuldmagter. Og I

re moderne præsteuddannelse drøftet.

Synodens program ændret

Ved synodens begyndelse blev dagsordenen ændret, således at rækkeføl-

ved, at I repræsenterer det kristne folk på en særlig måde, ikke fordi I har fået Eders mandat af det, men fordi I som Kristi repræsentanter over for dette folk kender dets behov og ønsker, og fordi I arbejder for dette folks åndelige vel og til dets kristne frelse.

Det er derfor, ærværdige brødre, i selv om Eders funktion i denne bispesynode normalt er af rådgivende art (Art. II fra Motu Proprio, »Apostolica sollicitudo«) – alligevel er forlenet med myndighed, overfor Os selv, som har kaldt Eder til denne rådslagning og som i særlige tilfælde tillægger Eders mening besluttende værdi. Denne myndighed gælder for hele Kirken, der anerkender Eder som Guds folks lærere, vidner og hyrder i en funktion, der er særlig kvalificeret gennem deres høje embede.«

Genoprettelsen af freden i Vietnam og det mellemste Østen.

Om genoprettelsen af freden sagde paven bl.a., at mødens synode kunne holde sine møder under rolige forhold, kunne han dog ikke glemme, hvorledes freden i den grad er alvorligt truet og undermineret på den farligste måde. En blodig konflikt er stadig i gang i Sydøstasien, en anden kan stadig holdes i tømme ved en skrøbelig våbenstilstand i det mellemste Østen.

Videre sagde paven, at han ikke blot påny ville bekræfte, at freden er et nødvendigt gode, en fælles interesse, men den var også en opgave, der på forskellig måde angik alle.

Han bad endnu en gang dem, der bestemte over nationers skæbne, at bevare en altid opmærksom forståelse af, hvilke lidelser og adælgelser våbnene fører med sig, at ingen ville skyde mulighederne for forhandling og deraf følgende opnåelse af enighed fra sig, og at alle tværtimod ville værdsætte de fredsbevarende kræfter, der kan gøre en ende på konflikterne.

Paven var villig til at støtte enhver ærlig bestræbelse for at skabe fred, og han opmuntrede alle dem, der ved kloge og positive overvejelser arbejdede for enighed og solidaritet blandt folkene, til en lykkelig befæstelse af den borgerlige og menneskelige fred i verden.

gen af emner, der skal behandles, nu ser sådan ud: Kirkeret, doktrinære spørgsmål, seminariereform, blandede ægteskaber og liturgi.

HK

Pavens nye Vietnamappel

ROM – KUB privat

Pave Paul VI har endnu en gang understreget sit brændende ønske om, at krigen i Vietnam må holde op, skriver det engelske blad »The Tablet«.

I et brev fra Vatikanet til FN's generalsekretær U Thant har paven rost de »nye initiativer, der er på vej, eller som planlægges« for at opnå en fredsslutning, og samtidig har pave Paul tilbudt sin bistand, hvis den på nogen måde kan være til nytte.

Brevet, der er dateret den 22. september, blev uden kommentarer udsendt af generalsekretariatet en uge

senere. Imidlertid har man fra FN ikke kunnet bekræfte, at der er tale om sådanne initiativer for at opnå fred, som paven hentyder til.

Da msgr. Alberto Giovannetti, som er pavestolens observatør ved FN, overbragte brevet, udtalte han samtidig, at det var »endnu en brændende appel for at fremkalde et møde mellem de implicerede parter, for at man kunne finde ud af, hvordan man skulle få standset den sørgelige konflikt, der er til så stor bekymring og ængstelse både for det vietnamesiske folk og for hele verden«.

Fortsættes side 15

katolsk uge blad

REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN
(ansvarhavende).

Specialredaktører:

Bernard Eric Jensen (litteratur),
Jens Oluf Lund (indenlandsstof),
Kaare Osorio (kronik) og
H. Roos (skriftbetragtning).
Redaktionssekretærer: Elli Gambell
og B. Husson.

Redaktionsudvalg:

Oluf Bohn, Anton Dekkers, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Ka-
tolsk Bispekontor, Laur. Bings Allé
16, København F, telefon GO 4895.
Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne
incl. moms.

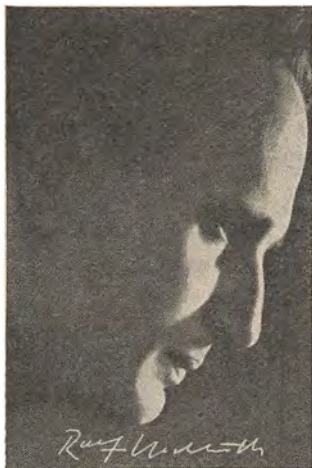
Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

■ Churchill gør Pius XII selskab

Den unge tyske dramatiker Rolf Hochhuth vakte sensation med skuespillet »Stedfortræderen«, der anklagede pave Pius XII for gennem passivitet at have været medskyldig i nazisternes udryddelse af 6 millioner jøder. »Soldaterne« er et nyt skuespil af Rolf Hochhuth. Denne gang er der en speciel adresse til Winston Churchill, der ligesom pa-

ven stilles for en slags Nürnbergdomstol på grund af de allierede bombardementer af tyske byer.

Chefredaktør Harald Engberg fra »Politiken« har overværet verdenspremieren i Berlin. Han skriver bl. a.:

Den skygge, han kaster over Churchill, har han ikke skyggen af dokumentation for før muligvis om 50 år. Nøgternt set kalder man den slags påstande fremsat i dag for insinuationer. Og da det nu er anden gang, Hochhuth insinuerer uden at kunne dokumentere reelt, kan man få det forstemmende indtryk, at han gør det af en meget enkel grund, nemlig for at få noget af den syndebyrde, der kom til at hvile på den syge stakkel Hitler og dermed den tyske nation, fordelt nogenlunde ligeligt på pavens og Churchills skuldre. Hvad er nogle millioner udryddede jøder og polakker mod Churchills milliondrab fra luften i Hamborg, i Berlin, overalt i tyske boligkvarterer med sagesløse mødre og børn?

■ Lindhardt og folkenes fremtid

Professor dr. theol. P. G. Lindhardt anmeldte fornylig i Jyllands-Posten den danske udgave af pave Paul VI's rundskrivelse fra påsken 1967 »Folkenes Fremskridt«, og det var sandelig ikke blide kommentarer han havde tilover for den. Den blev karakteriseret som noget from søndagsskolelærersnak, han ankede over formen med de flittige citater fra tidligere paveudtalelser m. v. og var heller ikke tilfreds med de mange afgrænsninger i den så til den ene og så til den anden side, skriver cand. theol. Jørgen Hornemann i en kronik i »Jyllands-Posten«. Det hed endvidere i artikelen:

Med fare for at give mig ud i en debat med den journalistisk bedst skrivende pennesfører i folkekirken vil jeg vove at påstå, at anmeldelsen var forfejlet. Havde jeg været søndagsskolelærer (det er jeg desværre ikke), ville jeg have følt det som lidt af en ros at blive sat i bås med romerkirkens førende økonomer og sociologer (som slet ikke er så ringe

endda!). Det er jo nemlig dem, der har skrevet »Folkenes Fremskridt«, selvom paven selv lægger navn til. Når jeg finder anmeldelsen forfejlet, er hovedårsagen den, at jeg mener, at P. G. Lindhardt må have læst lidt let henover nogle af de virkeligt skarpe afsnit i rundskrivelsen. Og så er det for let at komme om ved sagen at sidestille det skrevne med en fromhedstype, man ikke selv er så begejstret for. Det er et spørgsmål, om ikke fremtidige rundskrivelser bør underkastes en bedømmelse af også andre fagfolk end teologer.

Kronikken slutter:

Alt ialt er det forståeligt, at de store progressive kredse i romerkirken har taget »Folkenes Fremskridt« til sig som et tilsagn om direkte støtte fra pavestolens side. Pavestolen har på en meget direkte måde orienteret sig imod fremtiden, dette er nyt og det er positivt. Og der kunne nok trænges til lidt røre af den samme slags i det hjemlige gadeværk.

■ Var den ikke gennemtænkt?

U-landsforeningen »Svalerne« i Aalborg har fra biskop Erik Jensen fået afslag på en anmodning om et arrangement i Budolfi Kirke i anledning af abbé Pierres besøg. Den franske katolske gejstlige skulle have holdt gudstjeneste sammen med en luthersk præst. Gudstjenesten er nu henlagt til Aalborg-hallen. Biskop Hans L. Martensen havde givet tilladelse til katolsk deltagelse. Ved gudstjenesten skulle have været opført en messe af organist Erling Bjerno og overlæge Knud Sejbæk.

I »Information« hedder det i en kommentar:

Biskop Erik Jensen, der er hoffets præst – det var ham, der viede prinsesse Margrethe og grev Henrik – regnes for at stille sig køligt til samarbejdet mellem de forskellige kristne kirker, en holdning, der har historisk tradition netop i Vendsyssel, hvor de kirkelige fronter altid har været trukket skarpt op.

Biskop Erik Jensen oplyser over for Ritzaus Bureau, at han har haft tre grunde til sit afslag.

For det første har jeg aldrig været modstander af samarbejde mellem forskellige trosretninger, når der var tale om, at deres indbyrdes forhold var tilstrækkeligt afklaret. Men jeg synes ikke at man i dette tilfælde har tænkt tingene rigtigt igennem først, siger biskoppen.

For det andet vil jeg om forslaget sige, at dets anlæg er mere politisk

end kristeligt eller evangelisk præget, og for det tredje finder jeg, at messen er poetisk underlødigt på sine steder, og det tror jeg, at næsten enhver, der sætter sig ind i det, vil finde. Musikken kender jeg ikke, og den har jeg ikke taget stilling til.

Her er et par vers fra en fælles-salme i forbindelse med »messen«:

*Støvletramp på stumme skrig
fra et barnelig
i krig.*

*Vi bliver undervist i
mord og svineri.*

Herre, hav barmhjertighed.

*Tjen dit fædreland og flag,
krig er levebrød i dag,
støvletramp og håndkantslag
er fag...*

*Det totale forlis
er hadets pris.*

■ Andre mål end god forretning

Tidligere handelsminister Tyge Dalgaard's udtalelser om ideologi og udenrigspolitik chokerede mange, og resultatet var, at han røg af taburetten. Men debatten går videre. I »Politiken« har professor Erling Bjøl, Århus, i en kronik, der gennemhuller Tyge Dalgaard's argumentation. Det hedder bl. a. i kronikken:

Endnu værre end at sidde »i vor lune dagligstue og skrige demokrati«, ville det dog være at sidde i vor lune dagligstue og ingenting sige...«.

Der findes, som Konrad Adenauer sagde, da hans erstatningspolitik over for Israel kritiseredes, fordi den skadede Tysklands økonomiske interesser i den arabiske verden, andre mål end den gode forretning.

Det var Tysklands renommé, der stod på spil, og et lands renommé er i sig selv en del af den kapital, det har til rådighed, når det søger at fremme sine synspunkter.

■ Den violette messehagel

Hver mandag bringer Frederiksborg Amts Avis et »Ugebrev« fra tidligere kirkeminister, provst Carl Hermansen.

Fornylig omtalte han i et sådant brev indvielsen af en ny kirke i Bistrup og her skriver provsten bl. a.: »På indvielsesdagen fik den (kirken) mange gaver... Og den gave, man i særlig grad hæftede sig ved, var en violet messehagel, som var skænket til kirken af den stedlige romersk-katolske menighed. Vistnok en hidtil ganske uset gave ved en indvielse af en af folkekirkens kirker. Og et vidnesbyrd om, hvor langt man i dag er kommet med hensyn til god forståelse og samarbejde kirkerne imellem – tværs over de konfessionelle skel. Og alt dette er nået siden den gamle pave, Johannes XXIII, begyndte at tale om broderskabet mellem kirkerne.«

Videre skriver provst Hermansen: »I dag studerer lærde dominikanere Luthers skrifter, ikke for at finde, hvad man kan angribe, men for at finde hans engagement, man tager ham højtideligt. Og det kan vistnok siges, at den nuværende katolske biskop i Danmark er en af tidens fineste Luther-kendere. Man ser også, at der ved katolske kirkeindvielser er mødt folkekirkedaglige præster fra det pågældende distrikt, som deltager i indvielsen.«

Endelig slutter ugebrevet med: Splittelse er afløst af bestræbelser for at vi forstår hinanden, fjendskab afløst af broderlig forståelse, sådan som det blev manifesteret ved indvielsen af Bistrup kirke. Den violette messehagel er et skønt tidens tegn, det er, som om kirkerne har lært, at vel må vi endnu en tid marchere adskilt, men skal stå samlet.«

Abbé Pierre, der i disse dage atter er i Danmark for at lede en stor indsamling.

Katolske pressefolk i byen som stads- musikan- terne aldrig nåede

Den tyske kirkepresses
18. årsmøde

Enhver ordentlig dansk dreng og pige indpodes uvilje mod den mægtige *Hansa* – det middelalderlige handelsforbund mellem nord- og mellemtydske byer, der spiller en væsentlig rolle i B. S. Ingemanns »Kong Erik og de fredløse«. Hvem har ikke ønsket at kunne give den rige handelsherre Berner Kopmand fra Rostock og hans kollega Henrik Gullandsfar fra Visby nogle gode spark bagi, så de røg ud af Søborg Slot – efter at de havde fornærmet den ridderlige kong Erik Menved, der var så ridderlig, at han satte land og rige over styr.

Og så er sandheden dog nærmere, at Hansaen var et udtryk for, at sammenhold omkring et fredeligt og flittigt virke kan skabe respekt. Hansaen trodsede de hovne feudalherrer, der misbrugte deres strandret til at opkræve uforskammet høje toldsatser, hvis de da ikke ligefrem drev almindeligt røveri. Hansaens medlemsbyer havde råd til at gribe til våben, men gjorde det sjældent ud fra den erfaring, at det er lettere at drage sværdet end at få mulighed for at stikke det i skeden igen.

Bremen

Hansestaden Bremen dannede her i oktober den smukke ramme om den tyske katolske kirkepresses 18. årsmøde. Vært var bispedømmet Osnabrücks kirkeblad, hvis to redaktører, professor, pastor *W. Wittler* og hr. *Hermann Silies* er strålende repræsentanter for tysk gæstfrihed. Som sædvanlig var nordiske katolske pressefolk indbudt – i år repræsenteret ved vor gode ven i Stockholm, dr. Jon Peter Wieselgren fra »Katolsk Kyrkotidning«, tidligere redaktør ved »Katolsk Ugeblad«, Jørgen Berg, der som KNA's myreflottige mand i København er en kendt person i det katolske Europa, og undertegnede, der var med for første gang.

Det var helt naturligt, at det var Bremen og ikke bispebyen Osnabrück, som kom til at danne rammen om mødet – når dette nu endelig skulle finde sted i det overvejende ikke-katolske »Norden«, som tyskerne kalder den del af landet. Biskop Willerich af Bremen var med i den første kristne delegation, som i 1822 kom til Danmark. Bremen var udgangspunktet for Ansgars første missionsrejse til Danmark, og da vikingerne havde futtert ærkesædet Hamburg af, blev Ansgar biskop af Bremen. Også Rimbert, Ansgars tro følgesvend, blev biskop af Bremen, ærkebiskop Adalag af Bremen op-

rettede bispesæderne Slesvig, Ribe, Aarhus og Odense, og Adam af Bremen var en middelalderlig historiker, fra hvem vi har værdifulde oplysninger om vore nordiske landes daværende geografi og historie.

Bremen 1967

Den frie hansestad Bremen af 1967 er lettere deprimeret over, at de såkaldte nynazister har fået 9 pct. af stemmerne ved et valg fornylig. Ellers er det en smilende, venlig, travl og driftig by, hvis hoteller udenfor turistsæsonen har god søgning – af travle forretningsmænd med mapper under armen. Der er masser af grønt i byen. En voldgrav med anlæg, som vi kender det fra København, skærer byen igennem. På den anden side af hovedbanen har vi en skovlignende borgerpark i engelsk landskabsstil. Byen selv er smukt genopbygget, resterne af fordums hygge og herlighed er ikke helt udslettet. Og så er der jo Weserfloden med den imponerende havn (ikke at forveksle med byen Bremerhaven ved kysten). Bremen er afgjort nogle dages besøg værd.

Tysk messe

Der er fire katolske kirker i Bremen. Hovedkirken er St. Johann, der er et såkaldt dekanat. Sognepræsten har altså titel af dekan, dvs. provst.

Pressemødet indledtes med en messe, ved hvilken stiftets biskop, Hermann Wittler af Osnabrück, (broder til allerede nævnte redaktør, professor *W. Wittler*) og præster blandt journalisterne koncelebrerede.

Tænk Dem, mine damer og herrer, en onsdag morgen klokken halv ni, hvor det pjaskregner; tænk Dem en by, hvor katolikkerne ligesom i Danmark er i afgjort mindretal; tænk på, at kirken her var betydelig større end Jesu Hjerter Kirke i København, mens kongressen – som messen indgik i – kun havde 100 deltagere, hvoraf et mindre antal havde hustru og børn med; og tænk Dem så en stopfuld kirke med katolikker i alle aldre, der sang så det rungede under hvælvingerne, for biskoppen var jo i byen! Tyskerne har hymner på modersmålet, det vi på dansk forstår ved salmer. Kyrie var bølger af stemmer. Glorie istemtes på tysk, og så lød »Aleneste Gud i Himmerig« med det brus af stemmer, man ellers kun drømmer om. Når man er dansker. Sådan hele messen, Sanctus, Benedictus (altsammen tyske salmer), og kommuniionsuddelingen blev foretaget af en række præster, der hver især betjente lange køer.

En økumenisk formiddag

Biskop Wittler holdt det indledende foredrag ved efterfølgende åbningsmøde i det luthersk-evangeliske domsogns kapitelsal. Han talte om de problemer, der kendetegner kirken i Norden. Med den netop afsluttede messe i erindring var man tilbøjelig til at se stort på disse problemer. En katolik fra Danmark, der følte sig i diaspora hjemme, ville nok ikke føle sig i diaspora i Bremen, på samme måde som en katolik fra Norge og Sverige næsten følte sig i det katolske udland i København, sagde biskoppen. Alligevel måtte man tænke på, at antallet af udøbte – ateister – i Hamburg var lige så stort som antallet af katolikker. Den tiltagende sækulariseringsproblemer delte katolikkerne med protestanterne, og her måtte man arbejde sammen. De kristne måtte først og fremmest vise det gode eksempel.

Hvor det drejede sig om den økumeniske samtale var det værd at erindre sig nogle ord, som den lutherske biskop af Västerås – med en omskrivning af Augustins berømte sentens »Roma locuta, causa finita« – var kommet med i anledning af det ændrede økumeniske klima: »Rom har talt, forhandlingerne er åbnet,« hed det i biskop Wittlers foredrag.

Endnu et økumenisk træk ved åbningsmødet var, at fremtrædende repræsentanter for den evangelisk-lutherske kirke i Bremen var indbudt som æresgæster. Disse blev hilset med stort bifald af den katolske forsamling.

Et ændret katolsk lutherbillede

Og næste foredrag handlede netop om Luther. Man havde prøvet at få biskop Hans L. Martensen, hvis ry som Lutherkender er stort langt ud over Danmarks grænser (og måske især der), til at tale, men vor biskop havde måttet sige nej tak på grund af bispesynoden i Rom. I stedet talte universitetsprofessor dr. theol. Erwin Iserloh fra Münster om forvandlingen af det katolske Lutherbillede. Tidligere blev Luther jo rost af protestanter og kritiseret af katolikker. Luther bliver stadig kritiseret og rost, men man kan ikke længere sige, at konfessionsgrænserne er bestemmende for tendensen. Som repræsentant for den »gammeldags« katolske Lutherlitteratur nævnte professoren en bog af en dansk psykiater som havde behandlet reformatoren som et patologisk tilfælde. Bogen havde ikke tilført Lutherforskningen noget nyt, mente professoren.

På Bremens berømte markedsplads er der minder fra 900 års historie, der begynder i 1043, da opførelsen af St. Petri Domén – engang ærkebiskoppernes domkirke – indledtes. Den moderne bygning til højre rummer delstaten Bremens parlament.

Modtagelse på rådhuset

To stive klokketimer foredrag på tysk kan godt gøre en dansker en kende brødflov og tørstig. Velsignet være tyskerne i almindelighed og bremerne i særdeleshed for deres mange øl- og pølsebarer, der næsten er så talrige som bistroerne i Paris. Ristet pølse for en mark og pommes frites for en halv, øl for mindre end en mark, og så har man et måltid, som man indtager stående ved bardisken, men med kniv og gaffel og serviet. Skulle der være kommende tysklandsfarere blandt læserne, kan jeg røbe, at man spiser for næsten lige så få penge i stormagasinerne restauranter, og her får man serveret ved bordet. Maden er aldeles fortræffelig og restauranten meget hyggelig. Suk: hvorfor skal alt, der giver tilværelsen lidt kulør, være så forbistret dyrt i Danmark? Ja, tilværelsen lidt kulør, siger jeg. Spise noget meget enkelt til lunch »henne om hjørnet« på en almindelig arbejdsdag burde jo ikke være nogen luksus. Men herhjemme er det.

Efter lunch var det blevet tid for »modtagelse på rådhuset«.

Rødkjolede kommunalbetjente hjalp os af med regntøjet og viste os ind i et af de smukke historiske værelser, hvis malerier gav os indtryk af fortidens værdige byfædre.

Rådhuset slap som næsten den eneste af fortidens relikvier nogenlunde uskadt ud af anden verdenskrig. Den gotiske grundbygning stammer fra 1405–1409, renæssancefacaden er 200 år yngre.

Borgmester *Koschnick*, der bød velkommen på Bremens vegne, var en

vittig ung mand, hvis uhøjtidelighed klædte embedet. Pressekongressen fandt sted på jord, der kirkeligt set var liberal, sagde borgmesteren. Bremen havde ikke blot traditionsbevidstheden og åbenheden overfor verden, men også den opgave at tjene menneskene tilfælles med kirkerne. Det sker på mangfoldig vis. Den kirkelige presse skal være på det rene med problemerne af i dag og i morgen og anskueliggøre dem for læserne. Det er en stor sag, erklærede *Koschnick*.

De Bremer stadsmusikanter

Og så ud i regnen, der regnede hver eneste dag, ligesom i Danmark. Jo, man føler sig hjemme i den gæstfri by, hvis vartegn ved siden af Roldandsstatuen er »de Bremer stadsmusikanter« fra Grimms eventyr. De kære dyr, der i parentes bemærket aldrig – trods deres smukke titel – nåede den frie hansestad, er at finde alle vegne – som skulptur, som souvenirs osv. Vi ved, at de fandt sammen, fordi utaknemmelige mennesker ville tage livet af dem, da de ikke kunne gøre nytte længere. Men så tog de sagen i egen pote og jagede med list nogle slemme røvere ud af et hus, og hvis dyrene ikke er døde, så lever de dér endnu. Men Bremen ville sikkert have taget godt imod dem, hvis de var nået frem.

De egentlige presseproblemer kom først på tapetet dagen efter modtagelsen på rådhuset. Nævnte spørgsmål fra vor egen verden skal vi vende tilbage til senere.

Helge Kristensen.

Den store opgave *af biskop Hans L. Martensen*

Biskop Hans L. Martensen har sendt et brev til præsterne i bispedømmet. Med biskoppens tilladelse bringer vi her nogle uddrag, som efter vor opfattelse har bud til en langt bredere kreds end den teksten er bestemt for.

Den store opgave, hele kirken står over for, og som den enkelte præst er medansvarlig for, blev aftegnet af pave Johannes i hans åbningstale til koncilet. Den består i på den ene side at formulere troen således, at den bliver aktuel og forståelig for vor tids mennesker, og at den kommer til at besvare nutidens og ikke fortidens problemer; men på den anden side at gøre dette på en sådan måde, at man ikke ved at ændre mange udtryksmåder, tillige kommer til at ændre troens væsentlige og uforanderlige indhold, eller til at ændre dens ånd.

Hvis saltet mister sin kraft . . . ?

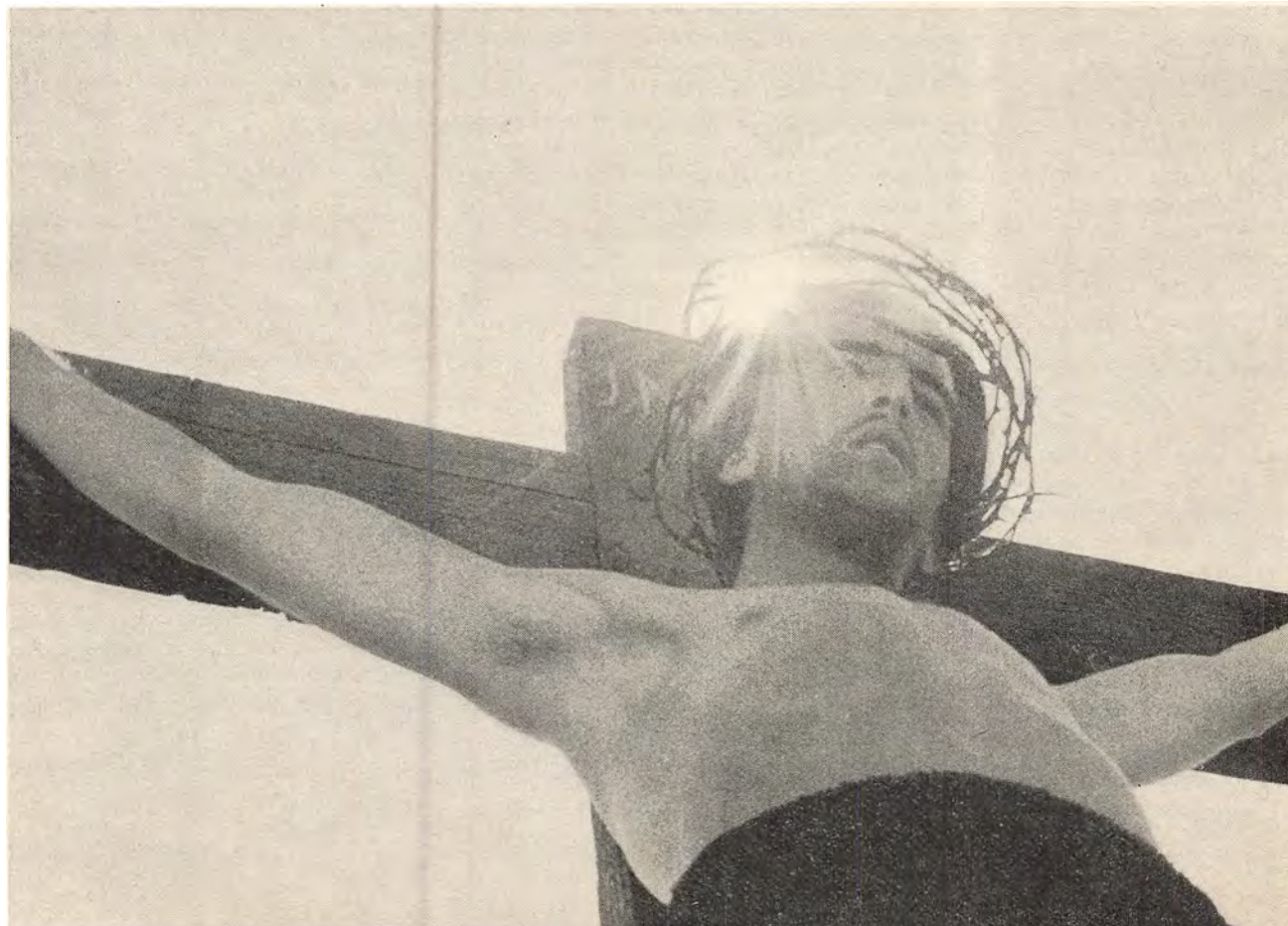
Begge dele er væsentlige, for at »saltet ikke skal miste sin kraft«.

Hvis vor indsats for troens bekendelse nemlig udelukkende består i at konservere det overleverede, både i indhold og udtryksmåde; og hvis vi således, af angst for at saltet skal miste sin kraft, beholder det indelukket i en tæt beholder, hvor det ganske vist er beskyttet mod fugt og forurening, men på den anden side heller ikke får mulighed for at blive strøet ud på de spiser, der skal værnes mod forrådnelse, eller som skal gøres appetitvækkende og ikke fade; så har saltet mistet sin kraft, fordi det simpelthen ikke mere bliver brugt til sin funktion: at salte andre ting. Hvis kirken lukkes inde i sig selv og af angst for at tabe sin trosarv mister sit mod til at bringe denne arv ud til en netop ikke-troende ver-

den; hvis den mister sin energi til at gå ud og møde menneskene, hvor de selv står, midt i et miljø, der er blevet fremmed for troen – så er vi blevet utro mod Kristi kald. For Kristus siger jo ikke til sine disciple, at de er deres eget salt, men jordens.

Naturligvis ville saltet på en endnu mere afgørende måde miste sin kraft, hvis det holdt op med at være anderledes end det, der skal saltes. Hvis vi mener, at vi selv skal være fordærvet kød, fordi salt bruges til at salte fordærvet kød – ja, så får vi en køn saltning. Eller med andre ord: hvis vi mener, at troen skal dække over »verdens« gængse meninger og indstillinger, fordi det netop er denne verden, vi skal møde og forkynde evangeliet for: så har saltet på den mest radikale måde, man overhovedet kan forestille sig, mistet sin kraft. Mange vil sige, at dette sidste er en banalitet: og så er det dog alligevel en reel mulighed, at vi i ønsket om at forkynde troen, således som den kan forstås af verden, kommer

Den korsfæstede i Pasolinis film »Mattæusevangeliet«.

*Det er biskoppen, der åbner
vor nye kronik,
som stort set vil være
at finde i hvert andet num-
mer af Ugebladet.*

til at overtage ikke blot verdens sprog og begreber, men også dens målestok og vurderinger. Når de første kristne med al deres iver og martyrmød havde brug for apostlenes formaning, så har vi det endnu mere: »Skik jer ikke lige med denne verden!» (Rom 12,2).

Forargelsen, som skal undgås.

Det samme kan også siges på en anden måde: Der findes en forargelse, som de kristne skal gardere sig mod at give, og der findes en anden forargelse, som de kristne skal have mod til at give. Den første slags forargelse består i, at mennesker bliver bragt til fald, fordi de kristne ikke er, som de skulle være. Den anden består i, at folk bliver stillet over for den sidste afgørelse om tro eller ikke på Kristus den korsfæstede og opstandne, fordi de kristne er, som de skal være.

Om den første forargelse gælder ordet, at vel må den komme, men bedre var det for den, ved hvem den kommer, om han med en møllesten om halsen var nedsænket i havets dyb. Denne forargelse kan gives på mange måder. Ikke mindst kan det være forargeligt, hvis kirkens medlemmer – især de der har ansvaret for forkyndelsen af Kristi budskab – nedgraver deres talent i jorden af frygt for, at det ellers skal gå tabt. Budskabet er ikke til, for at det skal bringes i sikkerhed, men for at det skal bringes ud og give virksomme renter, også selv om dette er forbundet med fare for tab. »Du onde tjener«, siger den hjemkomne herre i lignelsen om de betroede pund, »du vidste, at jeg er en streng mand, som tager op, hvad jeg ikke har sat hen, og høster, hvad jeg ikke har sået. Hvorfor satte du da ikke mine penge i en bank, så jeg ved min hjemkomst kunne have hævet dem med rente?« (Luk. 19,22f). Hvis en hel menneskehed er i nød, materielt nogle steder og åndeligt næsten allevegne, og hvis den kristne så ikke længere har et budskab at bringe, således at dette kan blive hørt og forstået, ja således at det overhove-

det forekommer meningsfyldt og uvendeligt: så er dette forargeligt. For det er budskabets mening, at det skal være virksomt og bære frugt.

Sandhed til frelse

Det er givet os som opgave, hele tiden at søge ind til, hvad der er den egentlige mening, den egentlige livgivende *kraft* i dogmerne. Gud har vist aldrig åbenbaret noget, blot for en teoretisk sandhedserkendelses skyld. Alt hvad han har åbenbaret, er sandhed til frelse. Derfor må det ikke ryste os, hvis disse åbenbarings-sandheder bestandig må gennemtænkes på ny, og det må heller ikke chokere os, hvis man søger efter nye formuleringer og udtryksmåder. Tværtimod må vi alle se det som en pligt, i vor katekese og vor forkyndelse at søge frem til den forståelse og den formulering, der virkelig »træffer« tilhøreren, og ikke går ud i den tomme luft. Risikoen ligger ikke i at gennemtænke og formulere på ny, risikoen ligger i, at forkyndelsen holder op med at være en forkyndelse til frelse. Dette kan ske både ved, at trosarven ligger ubenyttet hen, eller derved at tros læren får et forandret indhold.

Den nødvendige forargelse

Dette var om forargelsen, vi skal prøve at undgå. Men det må ikke glemmes, at Det ny Testamente også kender en forargelse, som er nødvendig og i en vis forstand god. Da betyder forargelse ikke anledning til fald og frafald, men blot den kritiske situation, der stiller mennesket over for det afgørende valg, hvor det enten kommer bort fra troen eller finder den. Således indeholder Jesu budskab en forargelse. Først og fremmest kan man her med Paulus tale om »korsets forargelse« (Gal 5, 11). Menneskene søger så at sige naturnødvendigt en anden frelse, end den, der går gennem døden og korset. Derfor fristes de til at søge en anden frelser end Jesus. Eller de fristes til at kåre Jesus til *denne* verdens konge, således som det skete efter brødet mangfoldiggørelse i ørkenen; eller da Petrus ville tale Jesus bort fra lidelsen, og derfor blev irettesat så strengt: »Vig bag mig satan! du er mig til forargelse; thi du sanner ikke hvad Guds er, men kun hvad menneskers er!» (Mt. 16,23). Jo mere menneskene forstår, hvad Jesus virkelig står for, om så stærkere bliver

denne mulighed for at tage forargelse og søge sig en anden frelser end ham. *Denne* forargelse hører imidlertid nødvendigvis med til kristendommen, og kristendommen ville være faldet bort fra Jesu virkelige budskab i det øjeblik, man ville holde op med at prædike Kristi kors.

Opstandelsens forargelse

Også opstandelsen er en forargelse. At et dødt menneske skulle være blevet levende igen og være stået op af graven er lige så forargeligt for menneskene af i dag, som det var dengang Paulus prædikede derom i Athen. Da Paulus dér talte om den ukendte Gud lyttede hans tilhørere interesseret til. Da han fortsatte med at sige, at menneskene skulle søge Gud, »om de dog kunne famle sig frem til ham og finde ham, så sandt han ikke er langt fra en eneste af os, thi i ham lever og røres og er vi« (Apg 17,27f), havde han stadig tilhørernes velvilje. Men da han begyndte at tale om opstandelsen, blev han mødt med det spottende: »Det vil vi høre dig tale om en anden gang« (ib 32).

Kors og opstandelse indeholder den samme forargelse, der også ligger i saligprisningerne, når Jesus priser den lykkelige, som menneskene normalt regner for ulykkelig. De fattige, sørgende, sagtmødige, sultne og tørstige er jo ikke dem, verden almindeligvis priser salige, for slet ikke at tale om de rene af hjertet. Korset indeholder denne forargelse, fordi vi må prise en korsfæstet mand salig. Opstandelsen indeholder samme forargelse, for hvis Gud virkelig har oprejst et menneske fra de døde, så har han slået slutstreger under, at menneskenes tanker om lykke og ulykke er forkerte. Hvis Guds inkarnation i denne verden ender med et så drastisk indgreb fra Guds side, at den lukkede grav åbnes og døden overvindes: da er kristendommens fordring blevet en sådan realitet, at mennesket *må* og *skal* søge en salighed, der går helt på tværs af menneskers normale tankegang. Derfor forarger opstandelsen lige så meget som korset.

Her er det atter klart, at hvis vi for at imødekomme verden gjorde menneskevordens, korsets og opstandelsens budskab harmløst, hvis vi begyndte at bortforklare eller at lægge en ny mening i disse kristendommens grunddogmer, da havde vi bortforklaret selve Jesu centrale bud-

skab og fået en kristendom, der ikke længere vakte forargelse, fordi den ikke længere var kristendom.

Det er blevet sværere at tro

Nogle mener, at det i dag er blevet sværere at tro, end det var tidligere. Måske er dette rigtigt. Men *hvorfor* er det blevet sværere? Er det fordi vore omgivelser og hele miljøet er blevet mere fremmed for troens ånd? Er det fordi de »rester« af kristendom, der har været i vort samfund lige siden middelalderen, mere og mere opløses og forsvinder? Eller er det fordi selve den katolske kirke ikke synes en så stor garant for sandheden som tidligere? Fordi der tidligere var større enhed i kirken, større enstemmighed om lærens formulering, selv i detaljen, større sikkerhed i løsningen af alle spørgsmål? Fordi kirken, så at sige, »stod stærkere«? Er alt dette grunden til, at vor tro er blevet mere anfægtet end den var tidligere? Men om alt dette er sandt, så følger deraf blot, at vi i den nuværende situation er kaldet til en om så dybere og renere tro, jo stærkere anfægtelsen mod troen er. For den egentlige *grund* til at mennesker troede, kunne dog aldrig være, at dette også var herskende tone i deres miljø, eller at det øvrige samfund var præget af kristendom, eller endda at kirken lærte var så systematisk velordnet og klar i alle sine detaljer. Disse ting kunne måske være en hjælp for troen, men i virkeligheden kunne også dét få troen til at sygne hen, for så vidt den ikke byggede på det allersidste og bærende fundament. Her gælder det måske, at hele kirkens tro må anfægtes, for at den kan vise sig som virkelig tro, ikke bygget på menneskelige beregninger eller sikringer, ikke bygget på en omverdens omdømme eller på, hvor »stærkt« kirken står, men simpelthen på Gud, der i sin kirke opvækker liv af døde. Lad derfor roligt troen være blevet sværere og mere anfægtet: Dette er da samtidig Guds kald til en dybere tro.

Troen på Marias jomfruelighed

Når det gælder, at der er en enhed mellem menneskevordelsens, korsets og opstandelsens mysterier, som skal komme til udtryk i vor forkyndelse, også selv om dette bliver et forargeligt ord for verden, så gælder det naturligvis også, at vor egen tro skal klynge sig til disse mysterier og erkende enheden i dem. Vor bekendelse til Guds menneskevordelse gen-

nem jomfruen er udtryk for troen på, at Gud har givet hele skabelsen en ny begyndelse i Jesus Kristus, en ny begyndelse, der ikke stammer fra denne jord og dens kræfter. Det er tro på, at Gud mægter at gennemføre sine planer, også hvor menneskets og skabningens kræfter er kommet til deres absolutte grænse. Troen på, at for Gud »er intet ord umuligt«, og at han virker midt i denne materielle verden, ud over dens egne kræfter og muligheder.

Troen på korset og opstandelsen

Samme tro bekendes, når vi vedkender os Kristi kors. Korset og opstandelsen er eet stort mysterium. Fra korset sejrer Kristus, netop i det øjeblik ondskabens magter tilsyneladende har sejret over ham. Korset er for en rent menneskelig betragtning beviset på, at den absolutte og uindskrænkede, kompromisløse godhed må bukke under i denne verden. Og dog er det ved dette kors, at godheden sejrer. Men denne sejr er kun reel, hvis opstandelsen er reel. Hvis Kristi forladthed på korset er sidste ord, da er vi de elendigste af alle mennesker. Hvis derimod opstandelsen er virkelighed og Guds sidste ord til den korsfæstede, da er også selve korset blevet håbets tegn i verden. Da kan også vi finde håb, selv i den største fiasko og de tristeste nederlag. Kristi kors er målestok for alle ting, det holder dom over menneskenes tanker og handlinger, over deres mismod eller håb, over deres tro eller troløshed. Men Gud selv holder dom over Kristi kors ved at oprejse ham fra de døde. Kun fordi vi tror på opstandelsen, er korset for os blevet til håbets og sejrens tegn. Ellers ville det være nederlagets.

Troen på himmelfarten

Denne korsfæstede og opstandne sidder nu ved Faderens højre. Dette bekender vi, når vi fejrer Kristi himmelfart. Troen på Kristi himmelfart er således atter eet med troen på hans kors og opstandelse. »Opfor til himlen, sidder ved Faderens højre« betyder, at Kristus ved sin himmelfart tager alting i besiddelse, og at han hersker overalt hvor Guds højre hånd virker.

Det er en tro på, at »al magt i himlen og på jorden« (Mt. 28,18) er blevet givet til denne korsfæstede og opstandne. Sammenfatningen af alle ting i Kristus (Ef 1,10) er allerede begyndt, og ingen ondskab og ingen

menneskelig svigten vil kunne hindre opfyldelsen af denne Guds plan om altets sammenfatning i Kristus. Selv om alting tilsyneladende taler for det modsatte, så *har* Kristus allerede i dette øjeblik al magt på denne jord og alting må føje sig under hans herredømme. Den korsfæstede er oprejst af de døde, og således indgår selv nederlaget og døden i hans sejr. Der sker intet, uden at det nu er underkastet hans magt.

Hvis dette virkelig er vor tro, så må en vis alt for stor ængstelse vige fra vort sind. Så vil vi holde fast ved forjættelsen om, at han vil blive hos os alle dage indtil tidernes ende.

Skal vi bekymre os?

Naturligvis betyder dette ikke, at fordi Kristus under alle omstændigheder sejrer, derfor er vort eget ansvar taget bort, så at vi ikke behøver at »bekymre os« for kirkens velfærd og for forkyndelsens renhed. Kristus kalder os, som før nævnt, for at vi skal arbejde med det betroede pund, at det kan give udbytte. Men i en vis allersidste forstand behøver vi ikke at være bekymrede, ja har vi ikke engang lov til at være det: nemlig i spørgsmålet om Kristi endelige sejr og i spørgsmålet om hans absolutte herredømme over skabningen og hele dens historie. Her er bekymring det samme som vantro. »Mig er givet al magt i himlen og på jorden. Gå derfor ud...« (Mt. 28,18f). Dette er vor tro som kristne. Der står ikke omvendt: »Gå ud og forkynd, for at jeg efterhånden skal få magt over himlen og jorden!«

Vi gør opmærksom på, at kronikken almindeligvis vil bestå af bestilte artikler.

Rettelse til listen over menighedsvalgte lægfolk til synoden

Ved en fejltagelse fra synodesekretariatets side er *E. Moe Bojsen* opført som menighedsvalgt for Esbjerg og *F. Sørensen* som suppleant. I virkeligheden er *F. Sørensen* menighedsvalgt og *E. Moe Bojsen* suppleant.

Det rammer os alle

23. søndag efter pinse · Fil. 3,17 - 4,3

Efter at Kain havde slået sin broder Abel ihjel, læser vi følgende korte samtale i Bibelen. Herren sagde til Kain; »Hvor er din broder Abel?« Han svarede: »Det ved jeg ikke, skal jeg vogte min broder?«.

Dette er det naturlige menneskes reaktion over for de krav, medmenneskeligheden stiller til os alle. Vi lukker os inde i os selv og siger: »Hvad kommer det mig ved?« Vi gør os urørlige over for medmenneskets nød og smerte. Og når vi er meget raffinerede, tilføjer vi: »Man er nødt til at gøre det. Ellers kan man slet ikke være til. Man må anlægge sig elefanthud. Hudløsheden ødelægger os. Man er nødt til at beskytte sig.«

Eksemplets betydning

Dette ansvar over for den anden kan have mange former. En af formerne, som for tiden ikke står højt i kurs, er eksemplet. I den epistel, vi læser 23. søndag efter pinse (Fil. 3,17-4,3), taler Paulus i begyndelsen om sit eget eksempel. Vi ville måske tænke, at dette er en farisæisk holdning. Hvem af os kan henvise til sit eget eksempel? Ud af sit eget dybe forhold til Kristus siger han til filipperne: »Gør som jeg selv gør!«

Paulus har i det foregående sagt, at han sætter al sin tillid til Kristus. Nu siger han til den menighed, han tiltaler: »Gør det samme!« Det er ikke farisæisme. Paulus siger nemlig udtrykkelig: »Ikke at jeg allerede har grebet det eller allerede er blevet fuldkommen; men jeg jager derefter, om jeg dog kunne gribe det, fordi jeg selv er grebet af Kristus Jesus« (3,12). I denne holdning skal vi efterligne ham. Og vi skal ligeledes se på dem, som tager ham til målestok.

Har vi nogen sinde tænke på, hvad vor egen trosholdning kan betyde for andre? Man taler i dag på det politiske område så meget om »interdependence«, det vil sige: alles afhængighed af alle. Dette gælder ikke blot om de enkelte nationer og deres økonomisk og politiske interesser – vi er alle i samme båd! – men det gælder også vort personlige

liv. Vi ved, hvad kædereaktioner kan betyde. Et uagtsomt ord, en ytret tvivl kan så forvirring i andres liv. Det betyder naturligvis ikke, at man skal være uærlig i samtalen med andre. Det betyder kun, at man skal være forsigtig – eller bedre sagt, at man skal leve sådan, at man kan stå inde for sine ord.

Vort liv som eksempel

Paulus er endvidere opmærksom på, hvad et liv, som ikke er i overensstemmelse med Kristuslivet i os, kan betyde for andre. »Ofte har jeg sagt det, og nu igen siger jeg det under

tårer: mange lever som fjender af Kristi kors.« Det er et skærende ord. Det rammer os alle. Giver vort liv forargelse? Enhver af os må stille sig dette spørgsmål. De menesker, som Paulus taler til, er jo også kristne. De er døbt, de er helliggjorte – og alligevel er »bugen deres Gud, de sætter en ære i deres skam, de er jordbundne i deres sind«. Den midterste sætning oversætter andre, måske bedre, på følgende måde: »de roser sig ligefrem af det, som de skulle skamme sig over.«

Hvis den slags skete i den første menighed, hvor meget mere er det så ikke en konkret mulighed i vor egen eksistens! Læser man disse ord, eller hører man dem i gudstjenesten, er de for os alle uden undtagelse en alvorlig påmindelse til selvansøgelse. Så op-bygger vort liv ikke Kirken, men nedriver den.

Vort livs model

Efter denne negative del går Paulus over til at holde os et andet mønster for vor adfærd for øje. Vi kristne hører ikke hjemme i denne verden, som lukker sig for Gud. Vi tilhører et andet samfund: Guds Rige i Himlen. Som borgere i et bestemt samfund hører vi hjemme i det. Men som kristne har vi indfødsret i himlene. Derfra venter vi alt. Derfra venter vi Kristus, som skal komme og »forvandle vort stakkels legeme til lighed med hans herliggjorte legeme«. Her kan vi atter se, hvor meget vor kristendom har fjernet sig fra den første menigheds kristendom. De første kristne levede i stadig forventning om Kristi komme. De levede i »håbet«. Vi lever i øjeblikket, i tiden. Håbet spiller så lille en rolle i den moderne kristnes liv.

Vort ansvar over for næsten viser sig ikke blot i aktiv deltagelse i den andens nød, men også – og først og fremmest – i den troskraft, vi udstråler. Den levende tro, som bygger på Kristi »kraft«, som – når han kommer igen – vil »underlægge sig alt«: det onde begær, synden og døden.

H. Roos S.J.

Ny kirke i Växjö

VÄXJÖ – KUB privat

Lørdag den 23. september indviede biskop John Taylor en ny kirke, Sct. Mikael's Kirke, i Växjö – den første katolske kirke i Småland efter reformationen.

I indvielsen deltog en række præster, deriblandt pater Ignatius Mc Elligott, England, der tidligere har virket i Växjö.

Kirken, der er bygget i moderne stil efter tegninger af Zbigniew Walz, som selv er medlem af menigheden, har 72 siddepladser.

Sognet drives af passionistfædrene med pater Harold Dommersen som sognepræst og er åndeligt centrum for menighederne i Kalmar og Blekinge samt for den virksomhed, der drives i Älmhult, Strömnäsbruk, Alvesta, Tingsryd og Ljungby med et samlet antal katolikker på ca. 2.000, hvoraf de fleste er udlændinge.

BRDR. MEYER

Blikkenslagermester
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester
Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat
Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Fiskehuset PARCEL

Griffenfeldsgade 45,
København N.
Telefon Nora 4755.

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselolier

Glarimester

POUL V. JOOST
Slotsgade 7, København N
Telefon 39 79 77
Stort udvalg i fotografirammer

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Gardiner
Manufaktur
Hvidevarer
Sengeudstyr

Textil-Varehuset

Slotsgade 17, København N
Tlf. (01) 35 05 01
Leverandør af skolekjoler

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Veile Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

Banegårdens Restaurant

Fritz Kapper

Odense H.

J. Qvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

HORNUNG & MØLLER

Aktieselskab
KGL. HOF.PIANOFABRIK

KØB . SALG . REPARATION
FELIX SCHMITT & SØN
Exam. pianostemmer og instrumentmager
Magleles 1, Odense,
Tlf. (09) 12 36 56 - privat 11 15 93
Organist & kantor ved den
Katolske Kirke i Odense.

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre
Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Murermester- og entreprenørforr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Bliv abonnent - det betaler sig

Kritik af bogudgivelse

PARIS – KUB privat

Jean-Marie Paupert har udgivet en bog »Contrôle des naissances et théologie«, der er en fransk oversættelse af nogle tekster fra den af pave Paul VI nedsatte kommission vedrørende fødselskontrol, som blev røbet af amerikansk og engelsk presse.

Den af paven nedsatte kommission til behandling af dette emne har afsluttet sit arbejde for et års tid siden, men paven har, stillet over for uoverensstemmelser med hensyn til resultatet samt emnets umådelige sammensathed ikke ønsket at udtale sig, førend en ny og dybtgående undersøgelse har fundet sted. Denne undersøgelse skal behandle de mange alvorlige spørgsmål af såvel teoretisk som pastoral og social art, som man ikke kan se bort fra.

Pater de Riedmatten, der gennem

tre år har påtaget sig ansvaret for tilrettelæggelsen af arbejdet i den omtalte kommission, siger om den skete indiskretion ifølge »La Croix«: »Man kan kun forbavses over at se disse tekster bragt i handelen, tekster, som hverken udgiver, oversætter og kommentator eller forfatter har nogen som helst ejendomsret til.

Men denne udgivelse er især en alvorlig uretfærdighed imod dem, som har arbejdet under garanti for diskretion, ikke alene fordi det drejede sig om et ømtåleligt emne for Kirken, men også for at beskytte dem selv mod ufin behandling og forvanskning fra offentlighedens side af de forskellige emner, der i kommissionen blev behandlet i en atmosfære af gensidig tillid og åbenhed i samråd med den højeste autoritet!«

Får rene sjæle snavsede hænder?

Paul Dam.

Forkasteligt at sige nej!

Skolen for religion og kultur, der er anerkendt aftenhøjskole, har udsendt programmet for 5. sæson. Atter i år står skolen under Tove Rasmussens inspirerende ledelse.

Hold 1, der mødes hver mandag kl. 19.30–21.20, begynder den 23. oktober. Emnet er de bibelske steder. Man får noget at vide om deres historie, arkæologi og geografi. Foredragene er ledsaget af lysbilleder.

Hold 2 mødes hver tirsdag kl. 19.30–21.20. Man lægger ud den 24. oktober. Emnet er: Kirkekunst – fromhed eller artisteri? Også her er der lysbilleder.

Hold 3 starter den 26. oktober, og således fortsætter man hver tors-

dag. For dennes foredragsrækkes vedkommende er der tale om mødetid 20.00–21.50. Emnet er: Reformationen – reform eller kup?

Lærerne bliver P. Gregoire O.P., Ebbe Simonsen, Jørgen Rich., M. Drouzy O.P., Tove Rasmussen og Jørgen Nybo Rasmussen.

I en tid, hvor det religiøse liv er præget af indre usikkerhed, samtidig med at det udadtil har en stor good will, er det helt forkasteligt at sige nej til de fine tilbud, der gives i denne højt lødige foredragsrække. Dan køer! Tilmelding til lektor Tove Rasmussen, Willemoesgade 76, Ø, telefon ØB 2856 kl. 19–10, gebyr kr. 20,00.

Studiedag i Århus

AC-ÅRHUS er søndag den 5. november en af arrangørerne af en økumenisk studiedag, hvis emne er »bøn«. Studiedagen arrangeres af en gruppe *belgiske studenter fra Louvain*, der sammen med deres studenterpræst Pierre Parré er inviteret til Århus af Århus Kristelige Studenterbevægelse. (Hvis en af Ugebladets læsere i Århusområdet kunne tænke sig at huse én af disse belgiere, bedes man henvende sig til AC's sekretær Annemarie Melchior, Hougårdsvej 29, Brabrand).

Søndag den 5. november

Økumenisk studiedag med temaet AKS (Århus kristelige Studenterbevægelse), FORUM (AKS' seniores),

ELEUTEROS (baptisternes studentergruppe) og AC-ÅRHUS. Den finder sted i det nyindrettede »Økumenisk Studie- og Kontaktcenter«, der ligger tæt ved Århus Universitet, og følgende foredrag vil blive holdt:

»Jødisk bøn – en indføring i den jødiske bønnebog« ved førstebibliotekar, lektor Rafael Edelmann.

»Islamitisk bøn« ved lærer A. S. Madsen.

»Kristen bøn« ved pastor Bent Honoré.

AC's program for første halvdel af november ser iøvrigt således ud: *Torsdag den 2. november kl. 20*

AC er hos Assumptionssøstrene, Årlev Højgård, Brabrand værter for

Om forholdet mellem personlig samvittighed og kollektivt ansvar taler Poul Dam, MF, ved det næste møde i Bifrost, der finder sted torsdag d. 26. oktober kl. 19.30 præcis i Englesalen, Jagtvej 183 B, Kbh. Ø.

Poul Dam, der er 46 år gammel, har siden sine studenterdage i 40'erne været levende optaget af det politiske og det folkelige. Under besættelsen fandt dette naturligt udtryk i et arbejde inden for Dansk Samling, som Poul Dam imidlertid forlod på samme tid som partiets stifter, Arne Sørensen. Siden har Poul Dam politisk bevæget sig så langt til venstre, som man omtrent kan komme i dansk politik, hvor han nu siden 1964 har været en af ordførerne i Socialistisk Folkepartis folketingsgruppe, samtidig med at han hele tiden har bevaret sin fundamentale tilknytning til den danske højskole. Poul Dam er forstander for Magleås Folkehøjskole og har gennem nogle år været redaktør af Højskolebladet.

Der vil blive lejlighed til diskussion ved mødet, som er åbent for alle interesserede. Entré 2 kr.

Mødeleder Walter Dalland.

»bøn« i »Økumenisk Studie- og Kontaktcenter«, Kløvermarksvej 4, Århus N. Der afholdes 3 foredrag med titlerne: Jødisk Bøn (Førstebibliotekar, lektor Rafael Edelmann), Islamitisk Bøn (Lærer A. S. Madsen) og Kristen Bøn (Pastor Bent Honoré).

Esbjerg

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester

Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester

Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed

Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjysk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon: 2 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havneplassen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

RYBERG's Bageri & Conditori

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 05 88

*Drik kaffen i vort hyggelige
cafeteria.*

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 2 01 55

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget

Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding

*1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver*

Støt vore annoncører

Roskilde

Firma Hans Møller

vi Ib Møller

Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefy*

*Skolebøger - Skolerekvitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billig-bøger*

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejgod Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs eff.

Hørsegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevine

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telf. Roskilde 35 75 75

Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

✱

København

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A, København V
Telefon (01) 31 04 11

PAPIR

TRYKSAGER

KONTORARTIKLER

PLASTIC

Karl A. Hansen & Sønner

Murermestre * Entreprenører

Ingeniør * aut. kloakmester

Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 16 55

Send Deres manuskript

i god tid.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 22.: 23. søndag efter pinse (grøn, s. 751). – Bøn om troens udbredelse.

MANDAG den 23.: Antonius Maria Claret, biskop og bekender (hvid).

TIRSDAG den 24.: Rafael, ærkeengel (hvid, s. 1118).

ONSDAG den 25.: Søndagens messe (grøn, s. 751). – *Eller*: Krysantus og Daria, ægtefæller, martyrer (rød, s. 1121).

TORSdag den 26.: Søndagens messe (grøn, s. 751). – *Eller*: Evaristus, pave og martyr (rød, s. 1122).

FREDAG den 27.: Søndagens messe (grøn, s. 751).

LØRDAG den 28.: Simon og Judas, apostle (rød, s. 1124).

SØNDAG den 29.: KRIST KONGES FEST (hvid, s. 1130).

Alle Helgen I Sct. Ansgars Kirke

I år indledes Alle Helgens dag i Sct. Ansgars Kirke med en vigilie. Tirsdag den 31. oktober kl. 21 udstilles det Højhellige til tilbedelse indtil kort før midnat. Hver halve time er der salmesang eller skriftlæsning. Når midnatsklokken falder i slag, begynder festdagens messe. Messen bliver med danske tekster, og kirkens præster koncelebrerer. Op ad dagen den 1. november læses som sædvanlig messe kl. 8 og kl. 16,30. Derimod er der ingen aftenmesse.

Alle Sjæles dag, 2. november læses der messe kl. 8 og kl. 16,30. Om aftenen kl. 19 synges latinsk sjælemesse.

K. G.-H.

St. Antoni, Brønshøj

Vi bringer her resultatet af lodtrækningerne og takker alle, der har støttet vort arbejde:

Store lodseddel: Nr. 4.054, 1.891, 7.316, 8.520, 0.729, 4.943, 5.678.

Amerikansk lotteri: Blå nr. 99 og 84, mørkerød nr. 96, lyserød 180, 39 og 189, lysegrøn 98 og 163, brun 153.

Danmarks katolske Kvindelorbund

Litterær lørdag 28. okt. 1967 kl. 15. Mødested: Bibliotekssalen Bredgade 67¹.

»Glimt fra Korsika«, – således har fuldmægtig Annelise Rosendahl Hansen og lektor Tove Rasmussen kaldt deres foredrag, og kedeligt bliver det ikke at høre om deres sommerferie på Napoleons fødeø, der endnu ikke er spoleret af turisters

hærgen. Film og lydband vil for en stund hensætte tilhørerne til sydens sol og varme, og det kan nok tiltrænges i dette oktobermørke!

Der serveres kaffe og te fra kl. 15, – prisen er som sædvanlig 3 kr. for medlemmer og 4 kr. for gæster.

Husk at dette er et ugeblad.
Send Deres manuskript i god tid. Se fristerne side 4.

Pavens nye Vietnamappel

Fortsat fra side 3

Msgr. Giovannetti udtalte endvidere, at det var pavens håb, at den siddende generalforsamling i FN ville gå i retning af at »finde en fredelig og ærefuld løsning på konflikten«.

Brevet, der er underskrevet af kardinal Cicognani, lyder som følger: »Paven er klar over og påskønner den interesse og bekymring, der optager FN's generalsekretær med hensyn til den trussel, en fortsættelse af konflikten i Vietnam frembyder for freden i verden.

Paven, som altid har fulgt og som stadig med den største ængstelse følger situationen i Sydøstasien, har med den største glæde læst efterretningerne om, at der i disse dage planlægges og forestår nye initiativer, som går ud på at skabe grundlag for en ærefuld og fredelig løsning af problemet.

Paven ønsker over for FN's generalsekretær at understrege, at han altid af hele sit hjerte støtter den indsats, der gøres for freden af mennesker, som har en god vilje, og at han for sin del er villig til at tilbyde en hvilken som helst form for samarbejde, der måttet anses for at være til nytte.

Samtidig med at paven giver udtryk for denne indstilling, nærer han det håb, at FN's generalsekretær vil gøre brug af sin store indflydelse for at fjerne hindringer og overvinde vanskeligheder for at fremskynde den dag, hvor våbnene nedlægges, og det vietnamesiske folk roligt i et klima af frihed og uafhængighed kan gå i gang med at genopbygge sit fædreland.«

Ib Hjorth er blevet

DUK - præst

HERLEV – KUB privat

I denne måneds sogneblad for Vor Frue menighed i Herlev meddeles det, at pastor Ib Hjorth, OMI, der hidtil har været kapellan i Viborg, nu er forflyttet til Herlev. Imidlertid bliver hans virke i selve sognearbejdet ret begrænset, idet biskoppen har udnævnt ham til at være DUK-præst for hele landet, hvilket medfører, at han meget ofte må på rejse rundt om i landet.

Ændring af messetider efter rundspørge

Desuden oplyses det i sognebladet, at en rundspørge i sognet har vist, at langt den overvejende del af menigheden ønsker 11,00-messen om søndagen flyttet til kl. 10,00. Fra 1. november holdes derfor søndagsgudstjenesterne i Herlev kl. 8,00, 10,00, 11,30 (på engelsk) og 17,00.

Umøbl. værelse søges

1. november af 20-årig kontordame fra Kolding – gerne Vanløse eller Glostrup, og om muligt med adgang til køkken.
Telefon (055) 2 42 92.

Fint arbejde – Tria 6070 rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer?
Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13. Telefon PALæ 2323.

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Asylgade 16 - Telefon 12 33 43

Der må klimaændring til

Redaktør Bernard Eric Jensen, der deltager i den store lægmandskongres i den evige stad, har skrevet hjem

ROM – Fra KUB's udsendte medarbejder

3000 personer, der repræsenterer 108 forskellige lande og alle 5 kontinenter, er samlet i Rom til den 3. verdenskongres for lægapostolatet, som begyndte onsdag den 11. oktober. Foruden de katolske lægfolk, ordensfolk og præster er et større antal observatører fra andre trossamfund til stede. Temaet for verdenskongressen er »Gudsfolket på menneskeheds rejse«. Dette er opdelt i 2 afdelinger, nemlig »Mennesket af i dag« og »Lægfolket i kirkens fornyelse«.

Til stede ved åbningsmødet var den italienske minister Aldo Moro, og mødet blev ledet af Vittorino Veronese. Desuden talte ærkebiskoppen af Quebec, kardinal Maurice Roy, der er præsident for rådet for lægfolk, og englænderen Petrick Keegan, men hovedtaleren på kongressens første dag var hollænderen Thom Kerstiens, som er sekretær for den internationale union af kristne forretningsfolk. Hans opgave var at præsentere kongressens tema: »Gudsfolket på menneskeheds rejse«.

Den store opgave i dag

Kirkens store opgave i dag er at deltage i den almindelige søgen efter det bedste grundlag at leve og udvikle sig på i nutidens verden. Ved siden af at deltage i denne søgen, bliver de kristne samtidig udfordret af samme bevægelser, sagde Kerstiens.

To dyder må være fremherskende for de kristne, mente han, beskedenhed og åbenhed overfor andre. Der var mennesker, der så på kirken som en magtfaktor. Dem måtte man overbevise om, at kirkens opgave ikke er at søge magt, men at tjene. Samtidig måtte mange overbevises om, at kirken virkelig er engageret i denne verdens problemer.

Det åndelige og det verdslige

Taleren anså det for nødvendigt, at man kom bort fra tidligere tiders alt for skarpe skelnen mellem det åndelige og det verdslige. Den kristne burde forstå, at både det åndelige og det verdslige kald peger hen mod et fælles mål, og at man ikke må adskille livet som menneske og livet som kristen.

De kristne må åbent møde alle livets udfordringer og bygge på det andet Vatikankoncil's dokumenter. Dog må man ikke glemme, at der er væsentlige områder, som konciliet slet ikke har behandlet eller ikke har behandlet dybtgående nok. På disse områder må lægfolket udføre et alvorligt stykke arbejde, hvis det ønsker at imødekomme

det moderne menneskes virkelige behov. Et af felterne er, hvad Kerstiens kaldte »teologiens demokratisering«. Hermed mente han ikke en vulgarisering af teologien, men et arbejde, der som mål havde at se kristendommen fra en synsvinkel, der har menneskets daglige liv som centrum.

Alle de nye muligheder, som både videnskab og teknologi giver, er med til at omdanne samfundet næsten fra dag til dag. Dette stod i kontrast til den voksende kløft mellem de rige og de fattige nationer. Mange mennesker er blevet rystet over den hurtige udvikling i nutiden. Men de kristne skulle ikke være bange for omskiftelser. For de kristne er jo netop et fremtidsorienteret folk, der af Gud føres til ukendte steder, sagde Thom Kerstiens.

Bort med både klerikalisme og antiklerikalisme

En nødvendig forudsætning for det arbejde, der skulle gøres indenfor kirken, var, at lægfolket omstillede sig radikalt. En klimaændring var alvorlig tiltrængt. Både klerikalismen og antiklerikalismen måtte nedbrydes og erstattes med et samarbejde mellem gejstlig og læg. Lægfolket trængte alvorligt til frihed og havde behov for at blive behandlet som voksne og ansvarlige personer, der ikke skulle nøjes med at få tildelt de roller, som gejstligheden gav dem – uden indflydelse på opgavernes udformning. Kerstiens påpegede nødvendigheden af lægfolksorganisationer, som kunne hjælpe med til at gøre det kristne lægfolk til voksne og ansvarsbevidste mennesker.

Problemer, der trænger sig på

Til sidst formulerede Thom Kerstiens en række problemer, hvis løsning var yderst vigtige for det kristne lægfolk. Der var nødvendigheden af en ny økonomisk tænkning, moralske normer ved international handel, som der er normer på det nationale plan, forholdet mellem udviklingslande og udviklede lande, spørgsmålet om, hvor vidt race-diskrimination under alle omstændigheder er synd, de kristnes forhold til revolutionære bevægelser, om det er nødvendigt at nutidens forjagede mennesker glemmer meditationen, hvorledes man sikrer freden i verdens osv.

Endelig spurgte Kerstiens verdenskongressen, om den kunne støtte de anstrengelser, der gøres for at udskifte tvungen værnepligt med tvungent socialt arbejde for både mænd og kvinder, således at fremtidens unge – når de for eksempel blev spurgt om, hvor de havde aftjent deres værnepligt – kunne svare: »På et hospital i Congo!« i stedet for »I hæren«, »I marinen« eller »I flyvevåbnet«.

Omkring 50-årsjubiliæet for den russiske oktoberrevolution er kirke og kommunisme ved at komme på talefod på det internationale plan. På det lokale plan går det imidlertid ikke altid lige smertefrit – for at sige det mildt. Polens urokkelige kardinal Wyszynski har atter måttet tordne fra prædikestolen på grund af chikane fra myndighederne side, idet han er nægtet tilladelse til at rejse til Rom til bispesynoden. Forholdet mellem kirke og kommunisme omtales i dette nummer i en artikel i anledning af det sovjetiske revolutionsjubiliæum og i »spidsen« på side 4.

katolsk 27. OKTOBER uge 43 115. ÅRGANG blad

Har vi noget at lære af Luther?

Biskop John J. Wright
holder pressekonference

Jugoslav udnævnt til
formand for vigtig kommission

Lægmandskongressen drøfter vigtige spørgsmål

Den store modstander fylder 50

Biskop John J. Wright holder pressekonference

Rom — Fra vor udsendte medarbejder

Onsdag den 11. oktober holdt biskop John J. Wright, Pittsburg, en pressekonference, ved hvilken han gjorde rede for hovedlinierne i debatten på bispesynoden. Indtil denne dato havde biskopperne først og fremmest fremført deres egne teologiske synspunkter, hvorved der var fremkommet et billede af de forskellige teologiske hovedsynspunkter der gør sig

gældende for synoden. Man stod nu over for at vælge en speciel kommission, der skulle bore dybere ned i de teologiske problemer, for om muligt at skabe et grundlag for at løse dem.

Stort set var alle (ca. 90 pct.) enige om, at der i øjeblikket inden for kirken var en teologisk krise, der var yderst alvorlig, og som forstyrrede mange katolikkers tro. Til gengæld var der ikke enighed om, hvilke faktorer der betingede den nuværende krise, — ej heller var man enige om, hvordan de enkelte problemer skulle løses. Biskop Wright sagde: »Der er enighed om, at kirken står over for et stort problem og at Gud ikke er død, og en løsning er yderst påtrængende, men længere går enigheden ikke. Dog er der ingen, der er på panikkens rand!«

De spørgsmål, man står overfor, er især: Hvad er troens kilder? — Hvilke strukturer har kirken? — Hvilke almindelige moralske normer findes der? — og bag disse står det fundamentale spørgsmål om Guds eksistens og natur.

På visse punkter er man nået til enighed om indkredsningen af en række problemområder. Bispesynoden mener, at der er stort behov for et nært samarbejde mellem de professionelle teologer og kirkens læreembede, og man ser helst, at dette samarbejde får bestemte strukturer. Særlig opmærksomhed skal der ofres på spørgsmålet om, hvad det vil sige, at den katolske kirkes lære udvikler sig, og hvilke virkninger det har haft og vil få. For bispesynoden er det vigtigt at nå til klarhed over, hvordan man skal skelne mellem den tro, der frelser, og teologien, der som opgave har at hjælpe troen.

Biskopperne mente, at der var et stort behov for en teologi, der var en dynamisk kraft i menneskelivet, og som kunne inspirere til social retfærdighed og næstekærlighed. Men samtidig understregede biskop Wright, at teologien ikke kun skulle fremme social retfærdighed, men skabe forståelse for, at kirken er barmhjertighedens kirke, — Guds levende tilstedeværelse i denne verden. Der fandtes gennemgående et krav om større mod i de lokale kirker, især til en aktiv virkeliggørelse af kirkens sociale lære og et aktivt forsvar for de religiøse sandheder.

Biskop Wright bemærkede, at ingen på konferencen følte sig tiltalt af en negativ fremgangsmåde i den nuværende krise. Ingen havde foreslået, at man skulle lave en liste over de almindeligste fejtagelser, og

ingen havde foreslået en nyformulering af trosartiklerne. Til gengæld var mange stemt for om muligt at finde frem til en ny trosregel, der kunne vejlede de troende i deres daglige tilværelse. En del var stemt for eventuelt at oprette et teologisk akademi af kompetente teologer, der kunne hjælpe læremyndigheden i dens praktiske arbejde, og i denne forbindelse blev der talt en del om den internationale kongres for teologer, som pave Paul lod afholde i september 1966.

På et spørgsmål om, hvad kirkens almindelige læreembede var, svarede biskop Wright, at det havde man endnu ikke drøftet, men man var klar over, at det var strengt nødvendigt, at man på et eller andet tidspunkt fik defineret dette begreb helt entydigt. I diskussionen med journalisterne, der var meget livlig, og under hvilken biskoppen viste sin humoristiske begavelse, understregede han, at han anser det for yderst vigtigt, at man får opstillet et hierarki, der klart udtrykker betydningforholdet mellem forskellige trossandheder. I biskop Wrights øjne var bispesynoden ikke en samling teologer, der skulle diskutere teologiske spørgsmål, men først og fremmest en samling præster, der skulle administrere deres hyrdeembede. På journalisterens kritik af bispesynodens hemmelighedskræmmeri, svarede biskop Wright, at man mente, at biskopper også havde ret til at komme sammen og tale privat, således som andre kan det.

bej.

Polen beklager sig

WARSAWA — KIPA

Også i den polske radio har man beklaget sig over de »sparsomme« pressemeldelser, der daglig sendes ud om bispesynodens forhandlinger.

»Indholdet er så sparsomt og i den grad hemmelighedsfuldt«, siger Vatikan-korrespondenten Krasicki, »at man ikke kan danne sig et tydeligt billede af de første forhandlinger«. Han mener, at årsagen her til var de mange kontroverser og rivninger på synoden, som ikke måtte komme offentligt frem. Af samme grund skulle synodens generalsekretariat endog have undladt at offentliggøre navnene på de gejstlige diskussionsdeltagere.

SYNODE OG PRESSE

ROM - KIPA

I anledning af at der i den presse, der dækker synoden, er ytret nogen utilfredshed med, at en del oplysninger holdes tilbage, skriver »Osservatore Romano«, at der er journalister, der forveksler synoden med koncilet og for enhver pris vil afsløre, hvad der hemmeligholdes.

Bladet spørger, om paven ikke har ret til at forlange, at synoden

på mere fortrolig måde forelægger ham sine synspunkter, eller om synoden ikke har ret til at holde noget tilbage af hensyn til den fri meningsudveksling.

Videre spørger bladet, om det kan gøre skår i Gudsfolkets rettigheder, at dets overhoveder trækker sig tilbage til en fortrolig rådslagning med en udvalgt gruppe af de højeste rådgivere.

Der udsendes fyldige officielle meddelelser om synodens virksomhed, hævder bladet, og dersom man prøver på at benytte sig af indiskretioner eller bryder hemmeligheder, kan man let gøre sig skyldig i handlinger, der ikke er forenelige med kaldspligtens uskrevne lov. Derved gør man den offentlige mening i almindelighed og Gudsfolket i særdeleshed en dårlig tjeneste. Det samme gælder fortolkningen af meningsforskelle i synoden som dramatiske sammenstød mellem højre og venstre, konservative og fremskridtsvenlige. »Osservatore Romano« håber, at sådanne afvigelser fremtidig kan undgås og beklager at måtte sige det, ikke mindst under hensyn til de store tjenester, pressen i disse år har ydet på religionens område.

Jugoslav udnævnt til formand for vigtig kommission

VATIKANSTADEN - KUB privat

Pave Paul VI har - til trods for hans indvendinger - udnævnt den jugoslaviske kardinal Franjo Seper til formand for den meget vigtige 12-mands kommission, der skal formulere den romerske bispesynodes standpunkter på en række områder, der spænder lige fra teologi til ateisme, skriver AP.

Paven har truffet sit valg på baggrund af en ny uoverensstemmelse mellem kirke og stat i Polen, hvor regeringen har forhindret kardinal Wyszynski i at være til stede på synoden.

Pastor Vladimir Stankovic, der er kardinal Sepers sekretær, udtaler i denne forbindelse, at kardinalens tilbageholdenhed med hensyn til at tage imod posten ikke skyldtes hverken politiske eller helbredsmæssige årsager, men at en af kardinalens hjælpebiskopper i Zagreb var alvorligt syg, og at kardinalen til enhver tid kunne blive nødt til hovedkuls at tage tilbage til Jugoslavien.

Kommissionen, som i løbet af 10 dage skal skitsere synodens standpunkt med hensyn til ændringer i

Kirkens teologi, har blandt sine 12 medlemmer ikke en eneste repræsentant for den konservative romerske kurie, skriver New York Herald Tribune.

Kardinal Seper var den synodedeltager, der havde fået det højeste antal stemmer af de 8 biskopper, som synodedeltagerne havde valgt til 12-mandskommissionen. Han fik 140 stemmer. De øvrige 7 var biskop Colombo fra det teologiske fakultet i Milano (128 stemmer), biskop Wright, Pittsburgh, USA (110), kardinal Döpfner, München (95), kardinal Veillot, Paris (78), biskop McGrath, Panama (78), kardinal Suenens, Malines-Brüssel (71) og ærkebiskop Edelby, Antiochia (69).

Med udnævnelsen af 4 medlemmer til 12-mandskommissionen har pave Paul VI i særlig grad givet denne en international karakter. De 4 medlemmer, der er udnævnt af paven, er: kardinal Zoungrana, Øvre Volta, ærkebiskop Vega, Ecuador, ærkebiskop Cordeira, Pakistan, og biskop Taguchi, Osaka, Japan.

SAGT PÅ SYNODEN

Om den kanoniske lov.

★ Evangeliet synes i dag at være lænket af vaner. Det er hele kirken og ikke blot paven, der bør arbejde for retfærdighed i verden. (Kardinal Duval, Algeriet)

Om »troskrisen«:

★ Man må ikke tro at vildfarelserne er så stærkt udbredte. Det drejer sig mest om individuelle afvigelser hos teologer af tredje klasse. (Msgr. Edelby, Maximos IVs rådgiver)

★ Der burde være en langt nærmere kontakt mellem den hellige stol, repræsenteret af kongregationen for trosæren, og biskopperne, såvel som mellem biskopperne og teologerne. (Kardinal Veillot, Paris).

★ Teologerne har behov for frihed, men de må vise sig ligeså varsomme som videnskabsmænd, der ikke sender nye lægemidler på markedet, før de indgående har afprøvet deres værdi og afvejnet ulemperne. (En ikke navngiven biskop).

★ Ateisterne leder tanken hen på ænder, der er opdrættet på landjorden og kun kender den, mens de er helt uvidende om det vand de dog har brug for, og som de ubevidst længes efter. (Biskop Fulton Sheen, USA)

Rygter om kardinal König

ROM - KIPA

Hidtil har Wiens ærkebiskop kardinal Franz König, ikke taget del i bispesynodens arbejde. Rygter vil vide, at kardinalens fravær skyldes misfornøjelse med, at han til trods for at han er præsident for sekretariatet for ikke-troende, ikke er blevet rådspurgt af kardinal Browne, der havde fået til opgave at forelægge spørgsmålet om ateismen for bispesynoden.

Mere om bispesynoden på side 10-11. Desuden udenlandsstof på bagsiden.

REDAKTØR:
 HELGE KRISTENSEN
 (ansvarhavende).

Specialredaktører:

Bernard Eric Jensen (litteratur),
 Jens Oluf Lund (indenlandstof),
 Kaare Osorio (kronik) og
 H. Roos (skriftbetragtning).

Redaktionssekretærer: Elli Gambell
 og B. Husson.

Redaktionsudvalg:

Oluf Bohn, Anton Dekkers, Henrik
 Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
 Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.
 Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
 tion, Hauchsvej 8, København V,
 telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
 589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Ka-
 tolsk Bispekontor, Laur. Bings Allé
 16, København F, telefon GO 4895.
 Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
 som i andre lande pr. kvartal kr.
 20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne
 incl. moms.

Længere artikler til et bestemt nu-
 mer af bladet skal være redaktionen
 i hænde senest 3 uger før det pågæl-
 dende nummer udkommer, kortere
 meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
 for uopfordret indsendte manuskrip-
 ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
 blad udebliver, bedes henvendelse ret-
 tet til Deres eget postkontor eller til
 Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
 fon 14 62 98, idet udsendelse af de
 enkelte numre foretages af postvæse-
 net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
 delt postvæsenet.

To ting og en tredie

50 år efter den russiske revolution er kirke og kommunisme endelig ved at komme på talefod. Dog hovedsagelig kun på det internationale plan, for på det lokale plan – ude i bispedømmerne i østlandene – går det alt andet end smertefrit. Vi har et friskt eksempel i forbindelse med bispe-synoden i Rom. Kardinal Wyszynski blev nægtet udrejsetilladelse. De øvrige polske biskopper stillede sig solidarisk og undlod i det hele taget at sende en delegation af sted. Selv den i Breslau residerende polske ærkebiskop Kominek, som ikke var udpeget til synodedelegationen, men skulle have overværet lægmandskongressen i Rom, blev hjemme. De polske biskopper – iberegnet den nye kardinal Wojtyla – har klart bekendt deres indbyrdes solidaritet med Wyszynski. Og så er der »telegramkrisen«, som »Frankfurter Allgemeine« beretter om. Kardinal Wyszynski løber for tiden det polske postvæsen og andre statslige institutioner på dørene på grund af et telegram fra paven til de to polske kardinaler i anledning af bispesynodens åbning. Ingen af de to høje prælater har set noget til nævnte telegram, skønt det har været omtalt verden over.

Endvidere tyder det på, at vi fortsat vil få en del at høre om forholdet mellem kirke og stat i Tjcekoslovakiet. I »New York Times« er offentliggjort et dokument, som hævdes at være et hemmeligt direktiv fra det tjcekoslovakiske kommunistparti indeholdende ordre om aktion mod kirkens indflydelse. Direktivet betegnes som anden fase i den hårde politik, som det tjcekoslovakiske kommunistparti er slået ind på. Det tilføjes, at dette skridt er led i en generel stramning i indenrigspolitikken.

I det store kompleks af problemer, som forholdet mellem kirke og kommu-nisme udgør, er Mindszenty-sagen et kapitel for sig. Den nu 75-årige kardinal har den 4. november siddet 11 år i frivilligt fangenskab i den ame-rikanske legation i Budapest, og det mærkværdige ved sagen er, at både ungarerne, amerikanerne og pavestolens folk heller end gerne ser ham i Rom sammen med ærkebiskoppen af Praha, kardinal Beran og storærkebiskoppen af Lvov, kardinal Slipyi, hvis ophold i Vatikanet er blevet muliggjort gen-nem et omfattende diplomatisk arbejde. Det neutrale Østrigs kardinal König har igen været i Budapest for at forhandle med Ungarns primas. Der fore-ligger endnu ikke noget om resultatet – det vides ikke om Mindszenty denne gang har ladet sig overtale til at rejse, eller om han ønsker at blive i sit land som et tavst symbol. Man kan dårligt tænke sig, at han holder på nogen ret til som fyrsteprimas at være forfatningens vogter og regentens stedfortræder. Snarere er grunden til hans stejllhed, at han ikke vil lade sig nøje med amnesti, men ønsker rehabilitering efter skinprocessen for snart 20 år siden. Der tales også om, at han vil ud med manér – fejre pontifikal-messe i kroningskirken i Budapest før afrejsen. Dette er dog ikke blevet bekræftet.

Under alle omstændigheder er kardinal Mindszenty nok en ensom mand i sit tvungne fangenskab. Amerikanerne betragter ham formodentlig som en hindring for deres politik i Østeuropa, det samme gør vel Vatikanet. Hvad Budapest tænker – altså inderst inde og ved siden af ønsket om at slippe af med kardinalen – er ikke sådan at blive klog på. I det hele taget er det vanskeligt at trække linjerne op i de enkelte kommuniststaters lokal-politik overfor kirkerne. Man kan ikke afgøre, om det er fordi den er fjern-styret fra Moskva eller det modsatte.

Vi må erkende, at vi ved for lidt. Samtidig vidner kommunisternes ko-venninger ikke lige frem om sikkerhed i papirerne. På begge sider trænger to ting sig på: dialog og behov for viden. Og en tredie: god vilje.

Har vi noget at lære af Luther?

Som katolikker kan vi ikke ligefrem fejre reformationsjubilæet, men derfor kan vi godt være taknemmelige for lutheranernes indsats.

Sådan så Luther ud i 1521, da han tog til rigsdagen i Worms.

Den 31. oktober er det 450 år siden, Morten Luther satte den protestbevægelse i gang, som skulle føre til en dyb og langvarig splittelse af Kristi kirke. Blader man årgang 1917 af Ugebladet igennem, finder man en hel del om reformationsjubilæet. Men måske ville man i vor økumeniske tid gøre bedre, som bladet gjorde for 100 år siden, at hylle sagen i total tavshed. Hvorfor på ny rive op i de gamle sår, når de er ved at falde til ro?

Skiftende synspunkter

Få mennesker har i tidens løb været genstand for mere modstridende vurderinger og fortolkninger end den tyske augustiner munk, og det viser i hver fald, hvor ualmindelig stærk og rig en personlighed, han har været. Historien om katolikkernes syn på Luther er mere lærerig end egentlig opmuntrende. Det er ikke menneskers sag at tage stilling til Luthers ansvar for de splittelser, der i snart 450 år har været som sår i Kristi kirke. Og endnu mindre ret har vi til at gøre ham til syndebuk, som om ikke også vi katolikker havde vor del af skylden. Vi kan kun med glæde konstatere, at katolske historikere endelig er begyndt at behandle Luther med den samme fag-

lige objektivitet som den, hvormed de behandler andre kirkehistoriske emner, og med den respekt, vi skylder en adskilt broders sjælelige anliggender. Den spændende og let tilgængelige artikel, som en norsk dominikaner lige har skrevet om emnet »Luther set med katolske øjne« (Lumen nr. 27–28) er i så henseende opmuntrende læsning. Men betyder dette, at Luther nu helt og holdent hører fortiden til, og at det udelukkende er historikernes sag at beskæftige sig med ham?

Luther – et forbillede

At Luther stadig lever, får vi mange beviser på i disse dage. Og det er heller ikke svært at se, at han også lever i katolikkernes bevidsthed. Det er muligt, at der endda er nogle, der går for vidt i deres ønske om at behandle ham retfærdigt. De bestræbelser, der er i gang, for at få ophævet hans ekskommunikation, dvs. hans juridiske udelukkelse fra det synlige fællesskab i den katolske kirke, forekommer mig for eksempel mere velmente end egentlig velovervejede. Men hvorfor være mere kritisk over for de katolikker, der overdriver i Luthers favør, end vi har været det over for dem, der har været – eller er – uretfærdige imod

ham? I stedet for at stille spørgsmålet »Hvem var Luther?« på det historiske plan, hvorfor så ikke driste os til på et helt aktuelt og konkret plan at stille spørgsmålet »Hvad kan vi lære af Luther i dag? Hvad vil Gud gennem Morten Luther sige os danske katolikker af 1967?«

At et sådant spørgsmål ikke er irrelevant, har vi selve koncilets ord for. I koncilets dekret om økumeni står der nemlig at læse: »Katolikkerne må med glæde anerkende og værdsætte de ægte kristne værdier, som stammer fra det fælles arvegods, og som findes hos vore adskilte brødre. Det er rigtigt og gavnligt at anerkende Kristi rigdomme og hans virksomme tilstedeværelse i dem, der vidner for Kristus – undertiden ved udgydelsen af deres blod. Gud er nemlig altid underfuld og lovprisning værdig i sine gerninger. Vi må heller ikke se bort fra, at alt det, Helligånden virker i vore adskilte brødrers hjerter, også kan tjene os til opbyggelse. Intet af det, som virkelig er kristent, strider jo nogen sinde mod troens ægthed, men kan tværtimod altid føre til en mere fuldkommen tilegnelse af Kristi og kirkens mysterium« (nr. 4).

Hvilke af disse ægte kristne værdier, jeg nu vil fremhæve hos Luther,

hviler selvfølgelig på mit personlige skøn. En historiker ville måske give et mere nuanceret billede af ham end jeg. Men hvem tør vel påstå, at Luther helt og holdent var et redskab for det onde? Træet kendes på sine frugter. Og det er indlysende, at de lutherske kirker bærer mange frugter, som så afgjort er Helligåndens værk. (At de også bærer andre frugter er lige så sandt, men det er de ikke alene om.)

Luther – en munk

Det er mere aktuelt for os end for tidligere generationer at søge inspiration hos Luther. Renæssancen var nemlig også en brydningstid, og kirken synlige aspekt trængte allerede dengang til mere end en ansigtsløftning. Som menneske var Luther temmelig konservativ. Psykologisk tilhører han snarere middelalderen end renæssancen. Det var bestemt ikke personlige ambitioner, der fik ham til at optræde som reformator, ligesom det aldrig har været hans hensigt at være den, der banede vejen for en ny kirke. Men samtidig kunne han ikke lade være med at vidne om sandheden. Det er en anakronisme at gøre Luther til et symbol på samvittighedsfriheden, som man i det sidste århundrede har gjort det. Symboliserer han noget, er det sansen for Gud og for det absolutte. Det var Luthers kærlighed til kirken og til Kristus, der for 450 år siden fik ham til at tage kampen op med de misbrug, som vansirede ansigtet på Kristi brud.

Vi lever i en tid, hvor meget ændrer sig, og hvor mange føler sig kaldede til at reformere. At der i vor kirke er mangt og meget, der trænger til en reform, kan vi alle være enige om. Men det må ikke blive til forandring for forandringsens skyld eller for at tilpasse os efter verdens ønsker og blive accepterede og populære. Trangen til forandring skal have sin rod i en personlig kontakt med Gud. Det var under et stille liv i bøn og studier, munken i Erfurt – den senere reformator i Warburg – blev klar over sit kald til at reformere og forberedte sig til at besvare dette kald. Alle de kristne, som arbejder på at ajourføre kirkens ansigt udadtil, således som konciliet selv begyndte at gøre det og har opfordret os andre til at føre det videre – en opgave, der ikke kun er forbeholdt præsterne – har i Luther en påmindelse om, at den personlige kontakt med Gud er en ab-

solut fælles forudsætning for alle, hvis de skal kunne bidrage til Kristi legemes vækst.

Luther og Bibelen

Vi er måske alle enige om, at vi kan lære af Luthers inspiration. Men kan vi også hente inspiration i hans lære...? Det er sandt, at der er mangt og meget hos Luther, som er uforeneligt med vor tro. Men det meste af det, han går ind for, kan vi som oftest sige ja til. Det er først og fremmest hans nej, vi ikke kan acceptere. Det er ikke så meget det positive som det, han udelukker, der er forkert hos ham. Og selv når han afgjort tager fejl, kan det ofte være frugtbart at lytte til hans spørgsmål eller hans anklage for på den måde bedre selv at kunne forstå og udtrykke vor tro. Se for eksempel, hvordan dette er gjort i »Katolsk læsning af 'Kirkens babyloniske fangenskab'« af H. L. Martensen i festskriftet til professor Skydsgaard. Og der er i hvert fald én ting hos Luther, vi roligt kan efterligne, og som han for øvrigt har taget med sig fra sin katolske tid, nemlig hans forkærlighed for Bibelen.

Hvorfor fik Luther den inspiration, som ledte ham til hans reformbestræbelser? Hvad foretog han sig i sit kloster i Erfurt, før han begyndte at protestere? Og hvad foretog han sig, da han søgte tilflugt i Warburg for at svare på de forventninger, så mange sande kristne nærede til ham? Han læste i Bibelen! Luthers tro på Bibelen som Guds ord er da også en af de ting, vi kan lære mest af. Diskussionen går for tiden højt i de kristne kirker, når talen er om, hvordan vi skal forstå Bibelen. Skulle vi ikke på dette punkt tage ved lære af Luther? Selvfølgelig var han klar over det menneskelige indslag i Bibelen – ja, jeg vil måske endda være tilbøjelig til at sige, at han gik for vidt i så henseende – men det formindskede på ingen måde hans tro på Bibelen som Guds ord. Var vor egen tro på Guds ord lige så grundfæstet som hans, behøvede vi ikke at ængste os så meget for, hvad bibelforskerne kan fortælle os om dette ords menneskelige iklædning. Luthers forkærlighed for bibellæsning førte i lange tider til en overdreven forsigtighed i katolske kredse. Men det er heldigvis noget, der hører fortiden til, og nu kan vi i fællesskab læse Skriften, »et udvalgt redskab i Guds mægtige hånd til opnåelsen af den enhed, som Frelseren lægger frem for alle mennesker« (koncildekretet om økumeni, nr. 21).

Gennem at lade os inspirere af Luther, vor broder i troen, i hans iver for Guds ord, udnytter vi dette redskab og bidrager på den måde til Guds riges komme.

Som katolikker kan vi dårligt ligefrem »fejre« reformationsjubilæet. Men betyder det, at vi ikke kan være taknemmelige for alt, hvad vore lutherske brødre har været for Kristi kirke? Og betyder det, at vi ikke har noget at lære af Helligåndens virke hos dem. Også dette jubilæum kan være os en påmindelse om, »at alle ting samvirker til gode for dem, som elsker Gud« (Rom. 8,28).

V. Duclos.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 29.: *Krist Konges Fest* (hvid, s. 1130).

MANDAG den 30.: Søndagens messe (24. søndag efter pinse (3. søndag efter helligtrekonger)), (grøn, s. 89).

TIRSDAG den 31.: Søndagens messe (grøn, s. 89).

ONSDAG den 1. november: Allehelgensdag (hvid, s. 1135).

TORSDAG den 2.: Allesjælesdag (sort, s. 1139).

FREDAG den 3.: Søndagens messe (grøn, s. 89).

LØRDAG den 4.: Karl Borromæus, ærkebiskop og bekender (hvid, s. 1150).

SØNDAG den 5.: 25. søndag efter pinse (4. søndag efter helligtrekonger), (grøn, s. 93).

DANMARKS KATOLSKE LÆRERFORBUND

afholder landsdelsmøde søndag den 5. november kl. 12 på Skt. Knuds Skole i Århus.

Seminarieadjunkt H. O. P. Pedersen, Silkeborg, indleder over emnet »Karaktergivning, dens muligheder og begrænsning«. Formanden er mødeleder.

Efter højmessens kl. 10 i Vor Frue Kirke er der frokost på Skt. Knuds Skole: øl, sodavand, kaffe osv. er holdeligt på stedet, ligesom der kan bestilles frokost inden fredag den 3. november ved henvendelse til skolen, telefon (06) 12 56 76.

Også ikke-medlemmer er velkomne.

Efter indledningen er der gruppediskussion. Derefter er der kaffebord, efterfulgt af plenum.

Bestyrelsen.

Sandheden, der forpligter

Intet menneske kan unddrage sig Kristi herredømme, men alle tvinges vi til at tage stilling for eller imod ham. Et slående eksempel herpå er Jesu møde med Pilatus. Fordi de implicerede i dette retsmøde ikke ville tage stilling for Jesus, endte de i positioner, som de, da retsmødet begyndte, ville have forsvoret nogen sinde at kunne indtage.

Den »neutrale« dommer

Jødernes høje råd havde dømt Jesus til døden for gudsbespottelse, men da de ikke selv kunne henrette noget menneske, overgav de Jesus til den romerske statholder, for at han kunne stadfæste og udføre dommen. Alt tyder på, at anklagen mod Jesus er blevet formuleret på en sådan måde, at Pilatus måtte få det indtryk, at Jesus var en farlig oprører. Pilatus går lige til sagen, han vejrer nemlig en konkurrent til kejseren: »Er du jødernes konge?« Jesu svar er nok så overraskende: »Spørger du sådan af dig selv (dvs. fordi du er interesseret i sandheden om mig), eller har andre sagt det om mig (dvs. har du bare overtaget anklagen uden at ville tage stilling til mit vidnesbyrd)?« Jesus vil nemlig have Pilatus til at forstå, at han ikke kan unddrage sig at tage stilling til Jesus ved at skjule sig bag sit dommersæde. Ingen kan hverken i videnskabens, kunstens eller embedets navn unddrage sig en sådan stillingtagen.

Pilatus aner, hvor Jesus vil hen, men han vil ikke engageres af Jesus, derfor undskylder han sig med, at han ikke er jøde; Jesu vidnesbyrd kommer ham ikke personligt ved, – han skal kun tage stilling til anklagen fra ypperstepræsterne. Han vil være en neutral dommer.

Jesus vil herske ved sandheden

Så nemt slipper Pilatus dog ikke; ingen kan være neutral i forholdet til Jesu vidnesbyrd; Jesus giver ham derfor endnu en chance. På Pilatus' spørgsmål: »Hvad har du gjort?«, svarer Jesus med de berømte ord: »Mit rige er ikke af denne verden.« Det er grunden til, at han har forhindret sine folk i at forsvare ham med sværd. Pilatus er overrasket: »Så er du altså en konge«, spørger han nysgerrigt, og dette bekræftes af Jesus, der dog præciserer, at han ikke er kaldet til at herske med våbenmagt, men ved sandheden: »Enhver som er af sandheden, hører min røst«, slutter han med at sige. Hvis Pilatus tror at kunne være neutral i denne situation, tager han fejl, – så

smutter han nemlig uden om sandhedens vidnesbyrd, og det skal nok hævne sig.

Men endnu en gang forsøger Pilatus at holde sig Jesus fra livet: »Hvad er sandhed?« spørger han for at undskylde sig, og som den »objektive« dommer, han ønsker at være, lader han jøderne forstå, at han ikke finder nogen skyld hos Jesus. Jesus henviser jo til et sandhedsrige, der hverken er hans eller kejserens domæne, et sandhedsrige, han nok skal vogte sig for at blive engageret af.

»Den, som ikke er med mig, er imod mig«

Pilatus havde forregnet sig: den, som ikke vil tage stilling for Jesus, har i virkeligheden allerede taget stilling imod ham. Og nu høster Pilatus frugten af sin tilsyneladende »neutrale« holdning, dvs. han opdager, at han ikke mere har noget fast grundlag for sin dommervirksomhed. Da han søger at få Jesus løsladt, anklager ypperstepræsterne ham for ikke at være kejserens ven. Denne trussel driver ham tilbage i dommersædet, og i angst for at miste sin stilling og måske sit liv, dømmer han nu Jesus for det, Jesus netop ikke ville være: en konkurrent til kejseren, en konge af denne verden. Dommen er åbenlyst justitsmord.

Fordi Pilatus ville smutte uden om sandhedens vidnesbyrd, endte han med at udlevere Jesus til jødernes had for at redde sit eget liv. Men samtidig udleverede han også den romerske domstols værdighed

ved at dømme mod sandhed og ret og sig selv til fange af de anklagere, han så dybt foragtede.

Og som det gik med Pilatus således også med Jesu anklagere. Fordi ypperstepræsterne havde afvist sandhedens vidnesbyrd, blev de under retsmødet hos Pilatus tvunget til skridt for skridt også at fornægte deres eget Messias-håb: »Vi har ingen anden konge end kejseren«, endte de med at råbe. Af had til Jesus forkastede og fornægtede de fædrenes tro og håb, dvs. deres egen eksistensberettigelse.

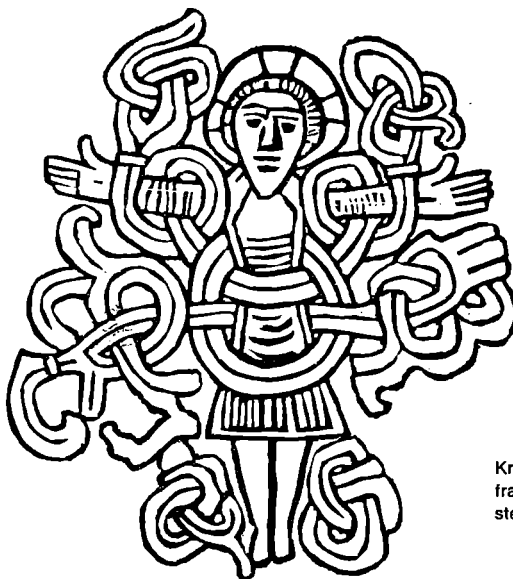
Pilatus og ypperstepræsterne er sat på anklagerbænken

Udgangen på retsmødet hos Pilatus afslører altså, at Jesus, der i verdens øjne stod som den anklagede, i virkeligheden har været den egentlige dommer. Selv i sin dybe fornedrelse optræder han som Herren over begivenhederne. Kristi vidnesbyrd sejrer, fordi det afslører hadet og egoismen, afslører, at alle, som ikke tager imod dette vidnesbyrd, taber slaget.

Derfor fejrer kirken Kristi Kongefest. Den skal udråde for verden, at vi her har et vidnesbyrd, som taler for sig selv, et vidnesbyrd, som ingen kan være blind for, og som derfor har kraft til at gøre os fri af mørkets magter – men som også, fordi det er et nådefuldt vidnesbyrd, kræver at blive modtaget, hvis ikke vi skal gå til grunde som mennesker.

Kaare Osorio.

Krist Konges
Fest,
Joh. 16, 33-17

Kristus
fra Jellinge-
stenen.

Den store modstander

Samtidig med at man i den katolske verden benytter Luther-jubilæet til at begrave en over 400 år gammel og særdeles blodig stridsøkske er man opmærksom på, at en af tiden store modstandere, vel den største, har rund fødselsdag, selv om man ikke kan komme op i århundrederne.

I begyndelsen af november fejres i Sovjetunionen og utallige andre steder på kloden 50 året for den russiske oktoberrevolution. Det med oktober og november har ikke noget med tanketorsk og sætternisser, men med forskellen mellem den ortodokse og den »almindelige« kalender at gøre. Den 25. oktober efter gammel russisk tidsregning svarer til den nuværende 7. november.

Målet og midlerne

Der vil kunne skrives lærde og indviklede bøger om, hvorfor kirken og kommunismen er på kant – ja, man kan gå et skridt videre og spørge hvorfor *kristendommen* og kommunismen er uforenelige, og om de aldrig vil kunne enes, da begge parter ideologi hver på sin side hævder, at de vil menneskeheden bedste. Men hver især anklager man hinanden for bevidst eller ubevidst historieforkælning eller i hvert fald manglende historisk sans, bevidst eller ubevidst forførelse af menneskeheden og magtbegær – når man ikke

Vladimir Iljitsj Uljanov som gymnasieelev i 1887. Pseudonymet Lenin anvendte han første gang i 1901.

er så skånsom at nøjes med at tale om manglende realitetssans.

Og dog er der – hvor kirkerne og kommunismen før stod på hver sin side af den kolde krigs jerntæppe – nu tale om en vis dialog. Men hovedsagelig på det internationale plan. De høje herrer fra Sovjet aflægger besøg hos apostelen Peters efterfølger i Vatikanet, ikke-katolske og katolske kirkedignitarer drikker sherry og vodka med de kommunistiske diplomater. Hjemme på det lokale plan er der imidlertid fortsat tale om chikane og andre (og ofte værre former) for krig på kniven. I kommunistiske lande sidder ateisterne med et virksomt propaganda- og magtapparat, og de har både den lovgivende, dømmende og udøvende magt på deres side. I visse vestlige eller vestorienterede lande tager de kristne revanche med samme midler. McCarthyismen lurker omkring hjørnet.

Som antydnet er der, hvad kristendommens forhold til kommunismen angår, tale om så indviklede og dybtgående problemer, at man slet ikke kan komme længere end lige under huden på dem indenfor de rammer, der er afstukket for et blad af vort hartkorn. Vi bliver altså bevidst på overfladen.

Forløbere

Lad os begive os til kongeriget Preussen, anno domini 1831. Filosoffen Hegel begraves med store æresbevisninger. For ikke alene er man overbevist om, at han har skrevet sit navn ind i historiens bog. Han har også gjort kristendom og stat og statens kirke store tjeneste. Staten var »verdensåndens højeste åbenbarelse« og om den kristne religions lære sagde Hegel, at den var i fuld overensstemmelse med den abstrakte tænkningens resultater.

Naturligvis havde mesteren disciple. En af dem hed *David Friedrich Strauss*. Han var en ung teolog fra Thübingen, der arbejdede helt i overensstemmelse med Hegels historieopfattelse – bare i radikal retning. Han anvendte blandt andet sin kritik på evangelierne – uden at han dog be-

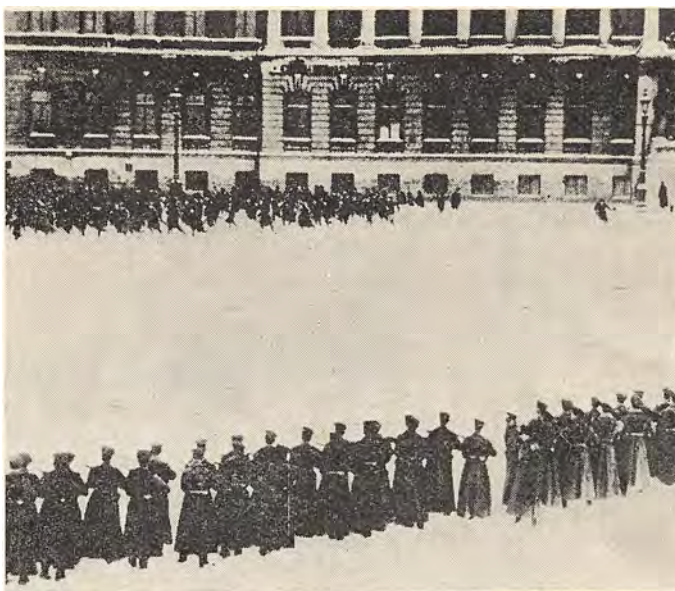
nægtede Jesu eksistens – og det blev han ikke populær af hos tilhængerne af det bestående, hvorimod den radikale ungdom med begejstring greb noget, der gik på tværs af de kongelige dekreter. Det var Strauss, som for alvor gjorde Hegels metoder tilgængelige for *Friedrich Engels*, Karl Marx' trofaste ven og medarbejder. Men først optrådte *Ludwig Feuerbach* på arenaen. Hegel forudsætter en ånd, en absolut idé, der har eksisteret fra evighed af, – en absolut idé, der som »absolut ånd« kommer til bevidsthed om sig selv i *kunsten*, hvor den *anskuer* sig selv, i *religionen*, hvor den *forestiller* sig selv, og i *filosofien*, hvor den *begriber* sig selv, idet den *forstår* sit eget væsen som ånd og sin plads i universet. Men når den absolutte idé i religionen forestiller sig selv, forestiller den sig selv i form af guder eller en gud. Guderne eller guden er altså væsener der bliver til i forbindelse med den menneskelige ånds udvikling. Det er altså mennesket, der har skabt gud og ikke omvendt, sluttede Feuerbach. Og så er vi nået til Marx og Engels, der også tolkede Hegels lære i venstreorienteret retning og vendte op og ned på den.

Kommunismen

Marx begyndte at kritisere – uanset at det fik folk til at trække sig tilbage fra ham. Han skabte sentenser, der har stærk lighed med dogmer. For eks.: »*Filosofferne har på forskellige måder forklaret verden. Det gælder om at forandre verden.*« Eller »*I ethvert gammelt samfund, som er svangert med et nyt, er jordemoderen VOLD.*« Og den berømte: »*Religion er opium for folket.*« Marx udhamrede i samarbejde med Engels som en konsekvens af arbejdet med bl. a. de nævnte filosofers metoder deres *kommunistiske* ideer, den materialistiske historieopfattelse. Denne går ud på, at alt, hvad der sker i historien, har sin oprindelse i økonomiske forhold, at menneskets handlinger i sidste instans bestemmes af materielle faktorer, at det materielle – og ikke ideerne – former historiens gang. Menneskene må have

I disse dage er det 50 år siden at den russiske oktoberrevolution under Lenins ledelse begyndte

Da en fredelig demonstration den 9. januar 1905 drog til Vinterpaladset i Skt. Petersborg for at overrække czaren et bønsskrift, blev den beskudt af militær.

mad og drikke, bolig og klæder, før de kan beskæftige sig med politik, kunst og religion. Det åndelige er kun noget sekundært. Klassekampen, kampen mellem de sociale grupper, og kampen for eksistensen, er drivfjederen i historien. Proletariatet må betjene sig af klassekampen for at det bestående samfund kan omstyres.

Ufejlbarheden

Et fremtrædende træk ved Marx' offentlige fremtræden var, at han – der i privatlivet var godmodig, munter og deltagende – i sin offentlige fremtræden gjorde krav på at blive betragtet som ufejlbar. »Marx syntes altid ikke alene at være sikker på at have ret, men også på, at enhver, der bruger sin gode vilje må indse, at han har ret,« skriver Arne Næss i »Filosofiens Historie«. »At mange intelligente mennesker, der kendte hans meninger, kunne mene noget andet, forklarede han ved at antage, at de var ledet af mere eller mindre slette motiver.« Nogle kalder ham »bidsk som en lænkehund«, andre siger, at han havde et vældigt fond af »hellig vrede, ligesom de gammeltestamentlige profeter«.

Marx' måde at debattere på har dannet skole i marxisterne lejr, og vi kender den fra dagens filosofiske debat i Sovjetunionen. I denne forbindelse er det værd at hæfte sig ved en note, der også er at finde i Næss' »Filosofiens Historie«:

»Ligesom det i angelsaksisk og skandinavisk fagfilosofisk miljø er god tone at afholde sig fra moralsk og intellektuelt nedsættende hentydninger til en modstanders person, selvom man muligvis inderst inde anser ham for temmelig ondartet,

synes det i det sovjetrussiske miljø at være god tone at fremkomme med sådanne anklager, selvom man inderst inde ikke er det mindste opbragt.«

Marx' koketteren med dogmet om ufejlbarhed er blevet til blodig alvor i den sovjetiske filosofi. Hvad der i virkeligheden er teori, fremtræder som »den eneste videnskabelige verdensanskuelse eller ideologi«. Det til trods for, at den kommunistiske filosofi – som Johs. Witt-Hansen gør opmærksom på i »Vor tids filosofi« – er resultat af en generaliserings- og dogmatiseringsproces. »Tilbøjeligheden til at opfatte de opstillede generalisationer som sætninger, hvis gyldighed definitivt er godtgjort, er allerede påfaldende hos Engels,« skriver Witt-Hansen. Endnu mere udpræget blev den hos de russiske filosoffer i tyverne og trediverne.

Lenin

Det sovjetiske kommunistpartis og den sovjetiske stats fader er Vladimir Iljitsj Uljanov – bedre kendt under navnet Lenin. Han tilhørte en adelig familie. Hans fader var skoleinspektør, familien anset, velsitueret, intellektuel. Netop fra dette miljø rekrutteredes i vid udstrækning de revolutionære. Lenins moder, der ret tidligt blev enke, måtte se Vladimirs ældre broder blive henrettet for ret periferisk andel i et komplot mod czar Alexander III. Vladimir førte broderens arbejde videre. En tid var han forvist til Sibirien.

Han brugte tiden i Sibirien godt, skrev, udbyggede sine kontakter. Og fortsatte med at konspirere da han vendte tilbage – til trods for at han og hele hans familie bestandig var under politiopsigt. En stor del af

tiden indtil 1917 tilbragte han dog i udlandet – bl. a. i Sverige. Navnet Lenin er et minde fra Sibirien-tiden, idet Vladimir Uljanov opholdt sig ved Lenafloden.

Iøvrigt er begivenhederne, der førte til oktoberrevolutionen i 1917 i korthed disse:

Czar Alexander II ophævede de russiske bønders livegenskab i 1861, men resultatet var et forarmet landproletariat ved siden af byproletariatet. Få steder har de underste klasser haft det så elendigt som i Rusland.

I 1905 udviklede omfattende arbejderdemonstrationer, som blev mødt med hård hånd fra czarens side, sig til et revolutionsforsøg, der blev slået ned. Bedre for de revolutionære gik det under verdenskrigen, hvor de ulykker, som krigen påførte landet, gjorde det klart, at czarvældet i bund og grund havde spillet fallit. Først fik man væltet kejseregimet ved februarrevolutionen (marts 1917 efter ny russisk tidsregning), og nu for 50 år siden kom så den endelige bolchevikrevolution under Lenins ledelse.

Lenin selv var betænkelig

Et af de afgørende træk ved Lenins tolkning af Marx var hans opgør med den vesteuropæiske form for socialdemokrati. Han forkastede tanken om, at arbejdernes krav om reformer kunne gennemføres ved parlamentariske midler, og formede allerede i 1903 den doktrinære, revolutionære bolchevik-linje, der havde sovjetsamfundet som mål. Men selv om revolutionen og overgangen til proletariatets diktatur vil medføre »en række undtagelser fra friheden« skulle den stærke stat – ifølge Le-

nin – kun være en overgangsform. Han udtrykker det således: »Staten vil visne fuldstændig bort, når samfundet har virkeliggjort grundsætningen.« Og dog var der allerede under Lenin tegn på, at karakteristiske sider ved den tidligere russiske stat skulle videreudvikles. Det gjaldt hæren (der nu kom til at hedde *den røde hær*), administrationen, der overtog traditionerne fra czartiden, og det hemmelige politi, som jo også havde god russisk tradition bag sig. Den dag i dag er der sider ved russisk politik, der er en direkte videreførelse af synspunkter, som var gældende under kejserne.

Lenin var i sine sidste år – som var identiske med årene umiddelbart efter revolutionen – bekymret for fremtiden. Han var ikke selv vejet tilbage for at få blod på hænderne, hvor det gjaldt om at nå det mål, der efter hans opfattelse var retfærdigt, men på dette punkt var han præget af en skygge, som han deler med mange andre af verdenshistoriens store skikkelser, til hvis selskab han så afgjort hører. Men han så hvilken magt, Stalin var ved at få, og han var meget i tvivl om hvorvidt den vej, Sovjetunionen under den fremtidige ledelse kom til at slå ind på, ville svare til den, han havde viet sit liv til.

Det var også fremtiden, der skulle vise, hvilken skæbne der var tiltænkt det religiøse liv i Rusland og de russisk dominerede områder. Da dette emne naturligvis har særlig interesse for vore læsere, vil vi gemme det til en senere artikel.

Helge Kristensen.

Skt. Ansgars arkivalier

Skt. Ansgars kirkes arkiv er ved at blive samlet på ét sted. Gennem årene har regnskabsfører Johs. Hansen og nu afdøde grosserer Nystrøm gjort et fortjensfuldt arbejde med at sortere det omfangsrige materiale samt skrive oversigter på bøger og mapper. Arkivet skulle nu gerne opstilles på overskuelig og forsvart vis, og dertil føler kirkens præster sig ikke kompetente. Visse særlig interessante mapper trænger til et gennemsyn for at finde perler der kan anbringes let tilgængeligt i en påtænkt mindestue. Skulle nogen af Ugøbladets læsere med historisk interesse og saglig indsigt (man skal bl.a. kunne læse gotisk skrift) ville påtage sig denne opgave, bedes vedkommende henvende sig til kirkens præster. Det drejer sig jo om vor katolske menigheds historie meget langt tilbage i tiden.

Kjeld Geertz-Hansen
Bredgade 64
1260 København, K.

Belgisk kardinal om cølibatet

LONDON – KUB privat

Ærkebiskoppen af Malines-Bruxelles, kardinal Suenens har ifølge »The Tablet« opfordret sine præster til at tage vel imod pave Paul VI's rundskrivelse om præsternes cølibat og af det at uddrage »de dybe og altid gyldige grunde«, til at Kirken bevarer denne ordning.

Kardinalens instruks om cølibatet blev udsendt i ærkebispedømmets blad, og hele teksten er desuden i sin fulde ordlyd blevet offentliggjort i »Osservatore Romano«. Kardinalen opfordrer »sine brødre i præsteskab... til at læse og omhyggeligt overveje« rundskrivelsen *Sacerdotalis Caelibatus* af 24. juni »i en modtagelighedens og troens ånd og at bestræbe sig for af den at uddrage de dybe og altid gyldige grunde, til at Kirken gennem sit overhoved bevarer den hævdvundne tradition«. Rundskrivelsen var en bekræftelse af loven om cølibat for præster af den latinske ritus.

»Det er ganske rigtigt,« skriver kardinalen, »at forbindelsen mellem præstedømmet og det gudviede cølibat ikke er noget, der hører til selve præstedømmets væsen, men rundskrivelsen understreger med rette de ophøjede og tvingende grunde, der motiverer behovet for det. De præster, som har valgt at besvare kaldet til præstedømmet, ved, at Gud kræver af dem, at de skal give afkald på en menneskelig kærlighed, der er koncentreret om et hjem, for at de skal stille hele deres liv i Gudsfolkets og en universel broderligheds tjeneste. De har frivilligt valgt den snævre sti, hvor de ved en overordentlig ædelmodighed og uigenkaldelig gave er blevet indviet til Gud.

Af rundskrivelsen kan de se, hvor stor en værdi Kirken tillægger deres afkald og det cølibat, der skal leves – naturligvis ikke som et mål i sig selv, men af hensyn til Guds rige.

Når paven – ligesom sin forgænger pave Johannes XXIII – har valgt at lade denne lov forblive i kraft, er det, fordi han er af den opfattelse, at Kirkens større pastorale

vel tvinger ham til denne afgørelse.«

Kardinalen opfordrer præsterne til at slutte op om ham med hensyn til »over for Gud og i deres inderste bøn at forny den uigenkaldelige gave, vi frembar på dagen for vor subdiakonvielse, og som vi sikkert har fornyet den dag, vi blev præsteviet.« »Gud elsker en glad giver.« Vi vil gøre dette med stolthed og glæde over den nåde, vi har modtaget. Og vi vil også gøre det i fuld bevidsthed om vort kollektive ansvar over for dem af vore brødre, der enten vakler eller ikke har holdt ud i deres forpligtelse.« Her, sagde kardinalen, »vil en gensidig og broderlig bistand altid forblive en kraftig støtte og en uigendrivelig styrke, når det gælder om at bekæmpe den følelse af ensomhed, som årenes gang undertiden kan gøre mere følelig, og om at skabe den atmosfære af ro og den impuls, som er nødvendig for at gøre et lykkeligt og frugtbringende apostolisk arbejde.«

LÆGMANDSKONGRESSEN:

Blandede og kvindelige

ROM – KUB privat

Under den tredje lægmandskongres i Rom havde de økumeniske krav gjort sig stærkt gældende, skriver Frankfurter Allgemeine. Ud fra dette synspunkt havde et arbejdsudvalg under stærkt bifald erklæret de blandede ægteskaber for et centralt punkt. Det blev krævet, at også ægteskaber, der var sluttet for en evangelisk eller ortodoks præst, skulle anerkendes som gyldige.

Kvindens ligestilling i Kirken

En resolution vedrørende kvindens stilling i Kirken vakte stor opmærksomhed. Man henstillede at kvindens rolle i den sakramentale orden bliver

Præsteuddannelsen til debat i Rom

ROM — KIPA

På bispesynodens 10. arbejds møde (onsdag den 11. oktober) forelagde propræfekt, kardinal Garrone, det tredje emne »Præsteuddannelsen« på grundlag af koncildekretet »Optatum totius« af 28. oktober 1965.

Der var to konkrete punkter i forslaget, som synoden skulle tage sig af:

- 1) biskpekonferencernes opgaver og deres forhold til den romerske kongregation for præsteuddannelse og
- 2) uddannelsen af seminarieledere og -professorer.

Angående første punkt fremhævede kardinalen, at det drejede sig om en retskyndig decentralisation. Det skulle være den romerske kongregations opgave at angive retningslinierne, medens den konkrete udførelse i praksis på det lokale plan var biskpekonferencernes sag. Bispesynoden skal bl. a. overveje, hvorvidt grundlæggende vedtægter for seminarieuddannelsen er ønskelige, og om det vil være formålstjenligt, at biskpekonferencerne hvert år mødtes med den

romerske kongregation til kongres.

Det andet punkt, uddannelsen af seminarieledere og -professorer var i første linie biskpekonferencernes opgave. Men bispesynoden måtte stille tre spørgsmål:

1) Skal de pågældende forpligtes til at tage et særligt studieår til uddannelsen?,

2) vil det være nyttigt, om det blev overladt nationale kommissioner at forberede et konkret projekt?, og

3) vil det være af betydning at inddrage bestående institutter i arbejdet?

Under den påfølgende forhandling var flere deltagere tilfreds med tanken om den romerske kongregations decentralisering og etablering af et snævert samarbejde mellem denne og bispedømmerne.

Særlig opmærksomhed vakte kardinal Bengsch, Berlin, der pegede på den usikkerhed, der gjorde sig gældende. Således spørger seminaristerne af i dag, om præstedømmet er en funktion og en stand i Kirken, hvilken forskel der er på de døbtes almindelige præstedømme og de særligt viedes. Ligeledes hvilken forskel der er på præsternes pastorale virksomhed og på lægfolkets apostoliske virke. Det var tvingende nødvendigt at løse præstedømmets problemer, og det måtte gøres ud fra de enkelte landes behov. Dertil havde man særlig brug for samarbejde mellem biskpekonference, seminarielærere og pastoralinstitutter. Kardinalen fandt ikke, at det tilkom bispesynoden at foreslå en ny studieordning; det måtte være den

romerske kongregations opgave. Tanken om årlig kongres, fandt han overdreven, ligesom han mente, at det ville blive vanskeligt for mange seminarier at frigøre deres lærere til et helt års særuddannelse.

En latinamerikansk deltager havde betænkeligheder med hensyn til en årlig kongres, alene af økonomiske grunde. Han gjorde opmærksom på den foruroligende mangel på præster i Latinamerika og bad synoden om at appellere til ordenssamfundenes øverste ledere om hjælp.

Det blev betonet, at den af Tridentinerkonciliet forudsete »beskyttende« opdragelse af de præstestuderende, adskilt fra det normale liv, i dag måtte afløses af en uddannelse, der mere lægger vægt på menneskelig modenhed og personligt ansvar end på disciplin. I øvrigt drejede det sig om at uddanne »præstelige« præster og ikke kirkelige funktionærer.

Under debatten blev mange enkeltproblemer bragt på bane. Bl. a. mente en synodedeltager, at seminaristerne af idag var opfyldt af en ubetvingelig kritik af alt, hvad der hørte fortiden og traditionen til og endda kaldte deres biskopper »førkoncilære«. Det gjaldt om at finde frem til en tidssvarende præsteuddannelse, da den kirkelige fornyelse i høj grad afhæng af de fremtidige præster og deres uddannelse.

Hovedindtrykket af forhandlingerne var, at bispesynodens flertal med hensyn til præsteuddannelsen var enig med kardinal Garrone i, at den måtte foregå i snævert samarbejde mellem den romerske kongregation og de enkelte biskpekonferencer.

Bispesynoden og pressen

Forholdet mellem bispesynoden og pressen er blevet noget forbedret efter at foruden Vallainc, der hidtil var synodens talerør over for pressen, nu også lederen af pressens engelsksprogede sektion, P. Hester, overværer synodens møder, og at de to i fællesskab redigerer pressemeddelelserne.

skaber gestilling

undersøgt, herunder også adgangen til præsteembedet.

I resolutionen blev forlangt, at kvinden som kristen skulle have fuld ret og ansvar i Kirken. Dette skulle indføres i den kanoniske lov. Sagkyndige kvinder skulle også tilforordnes alle pavelige kommissioner, og desuden skulle den kanoniske ret revideres. Denne beslutning blev vedtaget med stort flertal (2 nej-stemmer og 16 blanke stemmer).

Beslutning om fordømmelse af racediskrimination blev énstemmigt vedtaget, og lærerembedet blev anmodet om at forkaste racediskrimination uden skygge af tvetydighed, slutter det tyske blad.

R.I.P.

Vor kære Far, Morfar og Farfar
ALFRED SILCOWITZ
er afgået ved døden den 18. oktober 1967.

Bitten, Poul og Jørgen,
svigerbørn og børnebørn.
Bed for hans sjæl.

Aarhus

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 12 41 22 - Århus C
Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C
Tlf. 14 20 23 - 17 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 12 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jærgaardsgade 17-19, Århus C

Århus by's førende
TELEFON 12 87 00 (4 lin.)

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A

Århus N

Telefon 16 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
- båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C. Tlf. 12 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Tlf. 12 10 11, overf. Grisebrønden

*

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Svend Erik Laursen

GAS - VAND - VARME - BLIKKENSLAGER - SMEDE- & MASKINVÆRKSTED

Tordenskjøldgade 23a . Aarhus N.

Telefon (081) 18 85 33 . Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbaneg., tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 16 98 80

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens

Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg

Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg

Ligkistemagasinet

Katolsk Bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruerstræde 10, Svendborg

Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks -olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 . Svendborg

Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Ure og optik

»BALANCEN«

v/ Knud Petersen

Møllergade 46,

Svendborg . Tlf. 21 19 20

Kompasretning,

»Thrige« autopilot,
alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen

Strandhuse 36, Svendborg

telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 . Holbæk

Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 43 03 65

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 43 30 01

Vogne og udsalg overalt i byen.

*

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,

Charlottenlund.

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Festdag i Birkerød

Den 28. oktober bliver en festdag på Nordvanggård i Birkerød, fordi sognepræsten, pastor Giel Gommans, fylder 50 år.

Som ung præst af Skt. Vincents Lazaristorden kom han fra Holland til Danmark for en snes år siden. Han tilbragte først et par år hos de andre Lazarister i Helsingør, overtog så i 1952 menighederne i Hillerød og Hørsholm, dertil kom så snart efter den nystiftede menighed i Birkerød, hvor han nu bor. Sidst i 1966 blev Hillerød dog skilt fra som et selvstændigt sogn.

Med energi, stædighed og et fantastisk humør har pastor Gommans i alle disse år tjent sine menigheder. Et synligt resultat af arbejdet var, at menigheden i Birkerød i marts 1962 kunne tage den smukke nye

kirke i brug. Det usynlige resultat er den kristne varme, han har delt ud af ved sin omsorg for de nødlidende i menighederne, de gamle, de syge, de fattige, de ensomme, de sære og de vanskelige. Vi i hans menigheder er blevet opdraget til i kristen menighedsbevidsthed at være med i denne omsorg. Fra 1959 kom en ny opgave til, idet Vincentgrupperne blev stiftet med det formål ved egne små ofre at hjælpe de sultne i u-landene.

På vor sognepræsts fødselsdag vil vi derfor ønske, at der i årene fremover må strømme mange rigelige bidrag til Vincentsarbejdet, og at han og pastor Muiser, hans medbror, må se deres menigheder vokse i indbyrdes kærlighed.

Et sognebarn.

Nyt katolsk forlag lægger ud

Et nyt katolsk forlag præsenterer sin første, og vellykkede, publikation. »Midt i en brydningstid« hedder den.

Det er ikke helt uden grund, forlaget på forsiden giver bogen den bemærkning med på vejen, at den er uundværlig for dem der vil følge med i den aktuelle debat om kristne og politiske spørgsmål. De syv bidrag plus forlagsredaktøren Per Wedell Topps forord giver virkelig, levende og velskrevet, et godt indblik i brydningstiden inden for den katolske kirke efter koncilet. Forfatterinden Gunnel Vallquist redegør for, hvad der er sket i Rom i disse to år, med hovedvægt på pavens vanskeligheder med problemet fødselskontrol, og hans bryderier med kurien. Også cand. mag. Ellen Nielsen behandler situationen i Italien, samt i Portugal, Frankrig – og Danmark. Redaktør Helge Kristensen skildrer begivenhederne i England og Holland.

Fra Radioens Kulturmagasin gives en samtale mellem redaktør Jørgen Schleimann og pater Jens Oluf Lund om »venstreopbruddet i den romersk katolske kirke«. Og mod dette »venstreopbrud« vender Bernhard B. B. Andersen sig skarpt i sin artikel »Gud fri os for kristelig partipolitik«. Pater Duclos behandler den øjeblikkelige situation inden for den katolske kirke under synsvinklen autoritetskrise, udvikling fra ensrettethed til pluralisme.

En dramatisk hændelse fra England, som Helge Kristensen beretter, vidner om den katolske kirkes mulighed for at få mennesker til at forstå, at det der skiller dem, er mindre væsentligt end det, der forener dem: Til fordel for bl. a. en afsat redaktør blev arrangeret protestdemonstration under bøngudstjenestens form – en såkaldt »pray in«. Ærkebiskoppen af Westminster, som demonstrationen også var rettet imod, mødte op, og læste messen.

Lis Thorbjørnsen.

Midt i en brydningstid. Katolske røster fra dansk presse og radio. Labora's forlag. 53 sider. Kr. 12,65.

Lolland-Falster analyseres

Det sidst udkomne nummer af *Catholica*, nr. 3-1967, har følgende indhold:

I anledning af 1900-året for apostlene Peter og Pauls martyrium har pave Paul VI udsendt en rundskrivelse »Adhorratio apostolica« til alle biskopper, der har fred og enhed med pavestolen. Titlen er »Petrum et Paulum Apostolos« og er her gengivet i oversættelse af lektor, cand. mag. Kaspar Kallan.

Videre bringes et foredrag om »Ockhamismen«, holdt af Leif Grane i Selskabet for filosofi og psykologi. Det omtaler en erkendelsesteori, udviklet af den engelske skolastiske filosof William Ockham, der levede i det 14. århundrede, død 1349.

Pater J. Jong skriver om »Den katolske kirke på Lolland-Falster«, hvor han bringer en række interessante statistikker og analyserer dem.

I en artikel »Kristendommen og det tragiske« behandler Kåre Langvik Johannessen spørgsmålet, om en kristen tragediedigtning er mulig eller ikke.

Under *Miscellanea* vurderer pater Alfred Otto SJ. Peter Schindlers bog om Sct. Filip Neri, Roms »tredje apostel«. Desuden omtales de 16 koncildokumenter udgivet ved norsk-dansk samarbejde samt en omtale af

Nikita Struve's bog »Christians in Contemporary Russia« under titlen »Det lidende Rusland«.

Endelig anmeldes Gunnel Vallquist: Uppbrott. Dagbok från Rom, Dek IV, – »On the Development of Peoples«, en engelsk oversættelse af pave Paul VI's rundskrivelse af 26. marts 1967 »Populorum Progressio« samt professor K. E. Skydsogaards »Omkring det andet Vatikanerkoncil«.

KATOLSK SYGEPLEJERSKER

indbydes til foredrag (på tysk) af pater *Robert Svoboda*, forfatter af adskillige fagbøger for sygeplejen bl. a.

Berufsethik der Kath. Krankenpflege og Krankenseelsorge.

Foredragets titel er:

Wie soll die moderne Krankenpflege aussehen?

Foredraget holdes i St. Josefs sygeplejeskole fredag den 3. november kl. 20.

Evt. anmeldelse til Caritas Danmark. Tlf. 35 30 85. Griffenfeldsgade 44, København N.

TIL BYEN
FRABYEN - i byen
smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper

Odense H.
Tlf. 12 27 75

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTFORRETNING

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard
Advokat
Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF T OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. ½
K. K. L. Simonsen's eff.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Holger Dall
Malermester

Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

BRDR. MEYER

Bilkkenslagermester
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Støt vore annoncører

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

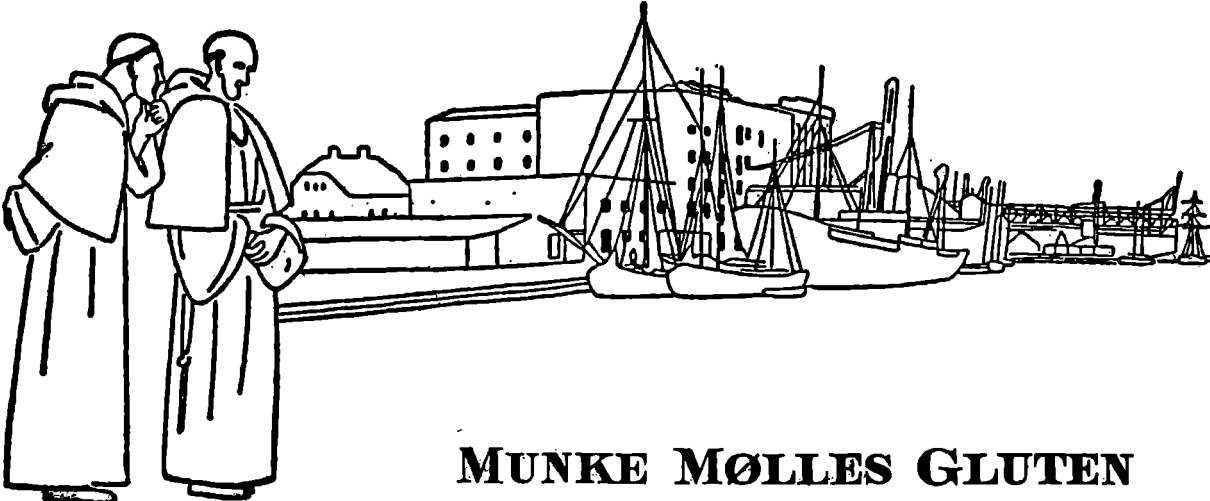

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

MUNKE MØLLES GLUTEN

Slavehandel idag

Civilingeniør P.-Herskind Diemar, der er medlem af det engelske »The Anti-Slavery Society«, London, har udsendt en redegørelse for selskabets virksomhed og baggrunden herfor. Det er hensigten at trykke redegørelsen i et stort oplag og sende den ud til offentligheden.

Redegørelsen offentliggøres i anledning af, at De forenede Nationer har erklæret 1968 for Menneskerettighedsår for at fejre de 20 år, der er forløbet siden udstedelsen af »Menneskerettigheds-erklæringen« den 10. december 1948.

Der bringes en række historiske kendsgerninger, der viser, at slaveri stadig er en »hårrejsende, kuldegyssende realitet«.

Selskabets mål er nøje i overensstemmelse med FN's erklæring om menneskerettighederne, nemlig: Udryddelse af enhver form for slaveri, ophævelse af arbejdssystemer, der dækker slaveri, samt beskyttelse og ophjælpning af indfødte og primitive folk.

Disse mål søger selskabet nået ved

- at sikre en konstant strøm af pålidelige ajourførte informationer fra de lande, hvor der holdes slaver og hvorfra der skaffes slaver,
- at fremme social, økonomisk og juridisk forskning i lande, hvor slaveri vedvarende forefindes, og hvor primitive folk har trang til beskyttelse, for derved at kunne fastlægge den bedst egnede hjælpeaktion, herunder bl. a. re-socialisering af frigivne slaver,
- at overtale regeringerne i de lande, der er medlemmer af FN, gennem deres offentlighed, deres ambassader i London og deres delegationer i FN til at holde fast ved FN's overenskomst vedrørende slaveri og gøre regeringerne mere aktive ud fra de anbefalede hjælpeaktioner, og
- at oplyse den offentlige mening vedrørende art og udbredelse af slaveriet i dets forskellige former, dets årsager og midler til afhjælpning samt at erhverve støtte for selskabets mål.

Interesserede kan melde sig ind i »The Anti-Slavery Society« – kontingent 1 pund årligt (knap 20 kr.) – eller få nærmere oplysninger ved henvendelse til *civilingeniør P. Herskind Diemar, Kvæsthusgade 6, 1251 København K., telefon PALæ 7595.*

Studiedagen i Århus

Ugebladet havde ved en beklagelig fejl af teknisk art i nr. 42 gjort dele af meddelelsen om AC-Århus' arrangementer uforståelige. Vi resumerer derfor:

AC-ÅRHUS er søndag den 5. november en af arrangørerne af en økumenisk studiedag, hvis emne er »bøn«. Studiedagen arrangeres af en gruppe *belgiske studenter fra Louvain*, der sammen med deres studenterpræst Pierre Parré er inviteret til Århus af Århus Kristelige Studenterbevægelse. (Hvis en af Ugebladets læsere i Århusområdet kunne tænke sig at huse én af disse belgiere, bedes man henvende sig til AC's sekretær Annemarie Melchior, Hougårdsvej 29, Brabrand).

Torsdag den 2. november kl. 20

AC er hos Assumptionssøstrene, Årlev Højgård, Brabrand værter for studenterne fra Louvain.

Søndag den 5. november

Økumenisk studiedag med temaet bøn. Arrangørerne er: AKS (Århus kristelige Studenterbevægelse). FORUM (AKS' seniores), ELEUTEROS (baptisternes studentergruppe)

og AC-ÅRHUS. Den finder sted i det nyindrettede »Økumenisk Studie- og Kontaktcenter«, der ligger tæt ved Århus Universitet, og følgende foredrag vil blive holdt:

»Jødisk bøn – en indføring i den jødiske bønnebog« ved førstebibliotekar, lektor Rafael Edelmann.

»Islamitisk bøn« ved lærer A. S. Madsen.

»Kristen bøn« ved pastor Bent Honoré.

I DEN KOMMENDE TID

AC I DEN KOMMENDE TID

Onsdag den 1. november kl. 20, Store sal, Jagtvej 183 B. Dr. phil. Vagn Lundgård Simonsen taler om: »Brugen af bibelske billeder i moderne dansk lyrik«.

Lørdag den 4. november kl. 20: Åbent hus hos generalmajor H. C. Engell, Svejgårdsvej 3, Hellerup. Dr. Robert Svoboda M.I., der er leder af afdelingen for sjælesorg i Caritas i Tyskland, vil tale om Ungdommens stilling i Mellemeuropa nu og i nærmeste fremtid.

Foredraget holdes på tysk.

Chr. Hansens køudsalg

Gl. Kongevej 163
København F.
Telefon Eva 6465 og 6466

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K.
Telefon Minerva *408

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13. Telefon PALæ 2323.

Fint arbejde – Tria 6070 rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer?
Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø

F. Fechtenburg & Søn

autoriseret installatør

Tlf. 12 86 00

Hjallesvej 46, Odense

Bliv børnehavælærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Film om koncilet

MÜNCHEN – KIT

»Lux Mundi« (verdens lys), en dokumentarfilm om det andet Vatikan-koncil, er færdigspillet og klar til premiere. Den vil finde sted i München.

Filmen, der har sædvanlig spillelængde og er i farver, er fremstillet af instruktøren Rudolf Reissner og forfatteren Georg, begge fra München.

Hensigten er at vise filmen i de sædvanlige biografer. Den er beregnet »for alle religiøst interesserede mennesker, og ikke bare for katolikker«.

Ved indspilningen har man anvendt originale lydoptagelser fra koncilet. Scener fra Vatikanet og Rom, pavens besøg i FN i New York samt billeder fra koncilerne historie indgår i filmen.

Syv billedscener fra den hellige Frans af Assisi's liv ledsager skildringen af koncilets sessioner for at angive disses åndelige baggrund.

Thomas More- filmen får OCIC-prisen

ASSISI – NC NEWS SERVICE

Det internationale katolske filmkontor (OCIC) har tildelt filmen »Mand til alle tider«, der har haft premiere i »Dagmar« i København sin 13. årlige filmpris.

Den pågældende film er allerede blevet meget rosede omtalt for sin fremstilling af »åndens sejr«, som her er blevet overført til lærredet efter Robert Bolts skuespil.

Filmen går, som dommerne siger »på lærredet over fra synlige ting som vand, sol, farve og form til usynlige ting som hjertets ophøjede følelser, ægteskabelig kærlighed og kærlighed i familien, livslyst, inderligt venskab, selvhengivelse i bøn-

nen og vurderingen af alting i det rolige lys fra det absolutte, som er Gud.«

Filmprisen blev uddelt i løbet af den tredje årlige katolske filmuge, som blev afholdt i Assisi i dagene indtil den 24. september. Den internationale filmdomstol var sammen-

I få ord

● Osservatore Romano betegner fra nu af kardinalerne med navnet »Signor« (Herre) i stedet for »Højærværdigste Eminence«.

● Biskoppen af Riobamba, Ecuador meddeler, at han har besluttet at overlade administrationen af kirkens ejendomme og formue til lægfolk, valgt af menighederne. Han tilføjer, at denne beslutning er taget i det andet Vatikanconcils ånd.

● Inden længe vil præster arbejde i Asturiens miner. Biskoppen af Oviedo har nedsat en kommission, der skal undersøge muligheden for denne ny form for apostolat. Allerede nu forbereder en gruppe præster sig til dette arbejde, og ifølge Osservatore Romano regner man i Spanien med, at 90 arbejderpræster er rede.

● Pater Deelen, der er direktør for centret for kirkelig statistik og social forskning – fællesorgan for bispekonferencen og de religiøse ordeners konference – er ophavsmand til en ny opinionsundersøgelse vedrørende præsternes cølibat. I den anledning har han måttet nedlægge sit embede »efter højere ordre«.

● Den store missionskalender i Holland har radikalt brudt med en mangeårig tradition. Hidtil bragte man en række pragtfulde billeder af biskopper ifærd med at velsigne små sorte negerbørn, men i kalenderen for 1968 er disse billeder erstattet med »de store religioner« i tiltalende farver. Korte tekster, skrevet af en evangelisk præst, en rabbiner, en ortodoks, en specialist i buddhisme osv. ledsages af fotografier, taget af verdens bedste fotografer.

sat af en canadier, en peruvianer, en belgier, en franskmænd, en østriger, en uruguayaner, en luxembourger, en inder og en italiener.

Filmen har allerede opnået 42 prisbelønninger, deriblandt 6 Oscars og en hædrende omtale på filmfestivalen i Moskva.

Paven til Latinamerika?

NEW YORK – KIT

Ifølge en meddelelse fra Colombias udenrigsminister German Zea Hernandez til FN's generalforsamling overvejer pave Paul VI at besøge Latinamerika for at overvære den eukaristiske verdenskongres, der holdes i Bogotà, Colombia, i dagene 18.-25. august 1968.

Verdenskongressens arrangører oplyser, at paven har bekræftet meddelelsen om, at han vil overvære kongressen, og en talsmand i Vatikanet betegner et pavebesøg som »højest sandsynligt«. Han fremholdt, at paven flere gange har udtalt håbet om at kunne rejse til Latinamerika, men endelig beslutning er endnu ikke taget.

Bliv bare ved med at skrive

Vi har oplyst, at der på vore nye kroniksider hovedsagelig bringes stof, der er blevet bestilt af kronikredaktøren. Vi er derfor blevet spurgt, om vi ikke længere bringer uopfordret indsendte artikler i bladet. Det gør vi da naturligvis. Hvad vi kan bruge af uopfordret indsendt stof bringes blot almindeligvis udenfor kronikken. Med hensyn til denne følger vi en praksis, der kendes fra hovedstadsaviserne, som i vid udstrækning bestiller, hvad de har brug for.

Red.

Lægmandskongressen:

Stor,
farverig og
hektisk

■

Bispesynoden:

Afsluttet med
Athenagoras'
besøg

Et tidens
tegn

■

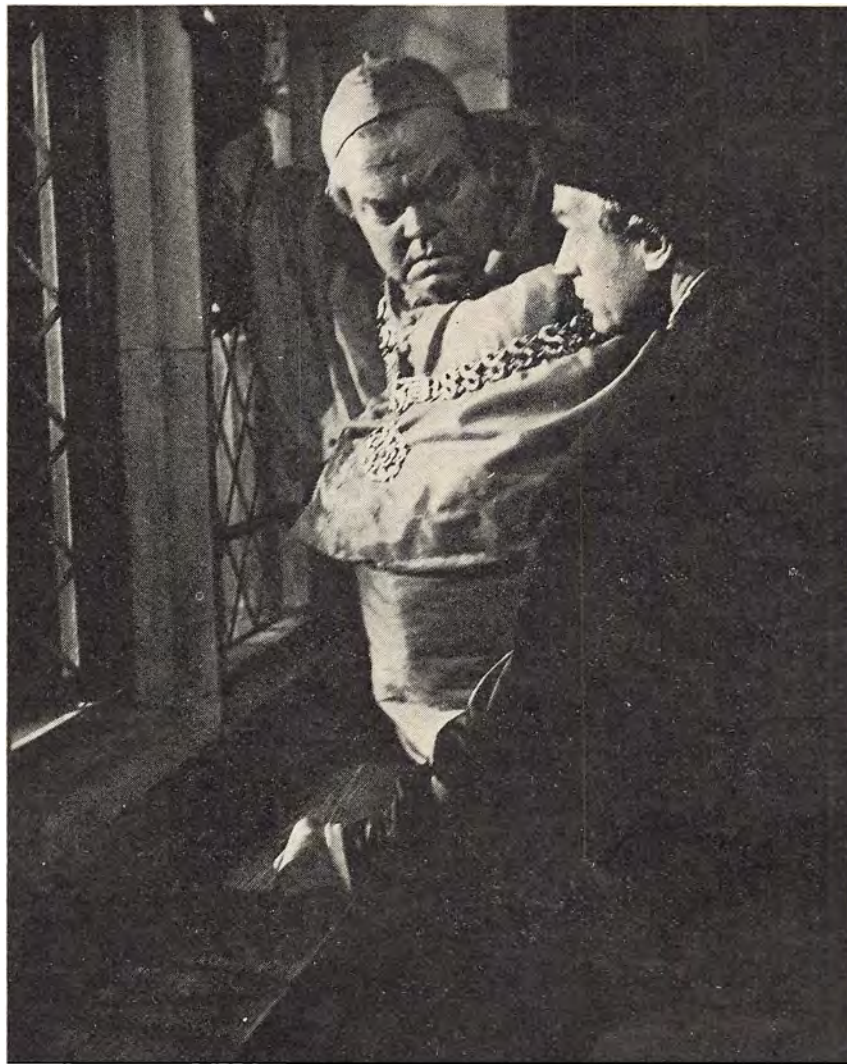
Endvidere:

Cølibatet og
de
menneskelige
værdier

Truer
livets storme
os?

Selv om filmen »Mand til alle tider« beskæftiger sig med de intriger der førte til den engelske renaissancepolitiker og -tæner, Thomas Mores politiske fald, henrettelse – og åndelige sejr, er det først og fremmest et eviggyldigt, vittigt og strålende ageret spil om den retfærdige eners stilfærdige trofasthed mod sin overbevisning i en verden, der er ledet af realpolitik, magtbegær og fejhed. På billedet ses Sir Thomas More (Paul Scofield) sammen med den mægtige kardinal Wolsey, som han skal efterfølge som Englands kansler. Orson Welles tegner et prælatportræt som ikke mindst vil mere danske katolikker og nogle af deres landsmænd.

Stort, farverigt og hektisk

Den 3. verdenskongres for lægapolatet i Rom var et stort, farverigt og hektisk arrangement. Alle deltagerne måtte præstere en stor energiudfoldelse for at kunne gennemføre det meget krævende arbejdsprogram, som ofte gik fra tidlig morgen til (sen aften, men det bør her straks tilføjes, at kongressen nåede usædvanlig meget på de kun 8 dage, der var den tilstået.

LITURGIEN

Verdenskongressen skulle ikke bare være et marathonlangt diskussionsmøde, hvor deltagerne kunne udveksle meninger om alt og alle. De skulle også i fællesskab lytte til Guds ord og sammen fejre eukaristien. Man havde – således som det i dag er muligt – indhentet tilladelse til at skabe særlige messer, der passede til den specielle situation som en verdenskongres nu engang er. En liturgisk ekspertgruppe havde udvalgt tekster og arrangeret disse på en måde, der gjorde, at dagens arbejdsprogram også kom til udtryk i dagens liturgiske tekster.

Denne integrering af liturgi og arbejde var et spændende eksperiment, der stort set lykkedes. Verdenskongressens forskelligartethed i sprog og kultur overførtes på liturgien, idet deltagere fra de mest forskellige lande læste teksterne højt på deres eget modersmål. Både de orientalske og de europæiske liturgiske traditioner blev taget i anvendelse, og der var bevidst indlagt en økumenisk dimension i kongresliturgien, der til sidst kulminerede i en økumenisk gudstjeneste i St. Pauls Basilika.

KONGRES OG SYNODE

Samtidig med at verdenskongressen fandt sted, arbejdede bispesynoden videre, og alle tillagde det stor betydning, at disse to blev afholdt samtidig. Det første møde mellem synoden og lægfolkskongressen fandt sted om søndagen i Peterskirken, hvor pave Paul sammen med 24 biskopper – især fra synoden – deriblandt biskop Martensen – koncelebrerede søndagsmessen. Paven benyttede denne lejlighed til at tale til de forsamlede

lægfolksrepræsentanter (se andetsteds på siden!).

En delegation bestående af 14 repræsentanter for verdenskongressen afleverede den 17. oktober et memorandum til den forsamlede bispesynode. Det understregedes i dokumentet, at mange lægfolk inderligt ønsker at deltage i udarbejdelsen af kirkens fremtidige orienteringer og at blive delagtiggjort i ansvaret for kirkens mission. For at dette kan blive virkeliggjort, er det strengt nødvendigt, at der skabes måder, hvorpå effektiv rådgivning kan gives, og rigtig information kan videregives. Verdenskongressens memorandum giver udtryk for, at lægfolket ønsker, at der på alle niveauer skal skabes repræsentative strukturer inden for kirkens organisation, og at disse strukturer skal danne forudsætningen for samarbejdet mellem biskopper og

lægfolk. Da der forskellige steder allerede findes sådanne strukturer, betoner verdenskongressen, at de eksisterende helst skal udbygges, men fremhæver samtidig, at disse strukturer skal betragtes som foreløbige eksperimenter, således at de let kan ændres. Endvidere nævnes det, at man ønsker, at lægfolket skal vælges ind i sådanne repræsentative organer, og at hele atmosfæren helst skal være præget af stor åbenhed og gensidig tillid.

Et stort antal af de biskopper, der deltog i synoden, aflagde verdenskongressen et besøg på afslutningsdagen og overværede vedtagelsen af dens resolutioner.

WORKSHOPS

De celler, hvor en central og yderst vigtig del af verdenskongressens arbejde foregik, var de såkaldte »work-

PAVEBUDSKAB TIL LÆGFOLKET

Lægfolk skal ikke bare være medlemmer af Kirken, – de skal også udøve apostolat.

Dette var i korthed pave Paul VI's budskab i en tale til næsten 2000 lægfolk, der var samlet til den 3. kongres for lægapolatet i Rom, under en særlig koncelebreret messe i Peterskirken.

Paven hentydede i sin tale ofte til det andet Vatikankoncilis tekster om lægfolket, hvori der, som han sagde, »er blevet givet den mest dækkende og righoldige definition af lægmanden i Kirken. Kirken har anerkendt ham som indlemmet i Kristus og som deltager i Kristi eget præstelige, profetiske og kongelige embede. Og samtidig gør den opmærksom på lægmandens særlige karakter, som består i, at være ikke-gæstligt medlem af og borger i verden, at tage del i verdslige anliggender, at have en profession i verden, at have familie og på alle områder at tage del i verdslige anliggender og interessefelter«.

Kirken »forkynder ikke alene lægmandens værdighed«, sagde paven, – den gør det også ud fra den kendsgerning at han er kristen, og at han som sådan er kaldet til at være en apostel over for sine samtidige.

Men på det punkt, sagde paven, kan man fremkomme med en indvending. »Man kan faktisk sige, at hvis de hver, der bliver betroet lægfolket i apostolatet, er så umådelige, er det så ikke sådan, at der fra nu af er to sideløbende hierarkier i Kirken, – at der så at sige eksisterer to organisationer side om side for bedre at kunne varetage det store værk til verdens helliggørelse og forløsning?«

Som svar på sit eget spørgsmål fortsatte paven:

»Det ville imidlertid være det samme som at glemme den opbygning af Kirken med forskellige tjenester, som Kristus har ønsket.

Gudsfolket, som opfyldt af nåde og talenter er på vandring mod frelsen, frembyder i sandhed et strålende skue. Men følger heraf, at Gudsfolket selv kan fortolke Guds ord og forvalte hans nådegaver? Og at det kan udvikle trosfæle og rettesnore og samtidig se bort fra den tro, som Kirken med sin myndighed bekender? Eller at det dristigt kan afvige fra traditionen og gøre sig selvstændigt i forhold til læreembedet?«

Også dette spørgsmål besvarede paven med at sige: »Det absurde i disse hypoteser er tilstrækkeligt til at vise, at der ikke er noget grundlag for en sådan indvending... Ingen gør faktisk noget forkert, når de regner med, at hierarkiet er det normale rødskab for Guds planer, og at ens effektivitet i Kirken er proportional med ens troskab mod dem, Kristus har indsat som opsynsmænd til at lede Guds kirke.«

»Enhver, som forsøger at handle uden hierarkiet eller imod det på familiefaderens felt, kan sammenlignes med en gren der visner, fordi den ikke længere står i forbindelse med stammen, der forsyner den med saft. Som historien har vist os det, ville en sådan gren være som et lille vandløb, der afskærer sig selv fra hovedstrømmen og til sidst løber ud i sandet.«

Men forening med hierarkiet og lydighed over for Kirkens struktur er ikke ensbetydende med, at »Kirken ønsker at tøjle jeres højmodige indskydelser«, fortsatte paven. Kirken ser tværtimod hen til lægmanden for at få en »reel hjælp til at få sine Institutioner til at fungere«. Desuden har lægfolket en stor opgave, når det gælder om at helliggøre verden.

»Verden er jeres aktionsfelt. I kraft af jeres kald har I jeres plads midt i den.«

*Ugebladets udsendte
medarbejder
beretter om den
store lægmandskongres,
der blev holdt
i Rom samtidig med
bispesynoden*

AC-formanden, dr. Claus Munk Plum og hans frue, dr. Ruth Plum, er kommet i eksotisk selskab.

shops« – det vil sige små arbejdsgrupper. Resultaterne fra disse workshops blev i en meget koncentreret form præsenteret for hele den forsamlede gruppe lægfolk. Der var to serier af sådanne workshops, der behandlede næsten alle vigtige problemer i nutiden. Af resultaterne fra den første serie var det især dem fra familiegruppen, der vakte den store interesse. Et spansk ægtepar forelagde gruppens resultater og fremhævede, at deltagerne i denne arbejdsgruppe var enige om, at der bør være ligestilling mellem ægtefællerne, og at det er forældrenes ret at bestemme hvor mange børn, de ønsker. Der var ikke enstemmighed med hensyn til de midler, der kan benyttes i familieplanlægningen. En gruppe – efter den spanske dames mening den største – gik ind for, at når forældre er veluddannede og har en udviklet samvittighed, har de ret til selv at bestemme, hvilke midler de – efter samvittighedsfuld overvejelse – vil benytte sig af. I modsætning hertil hævdede en mindre gruppe, at man i spørgsmålet om midler skulle afvente kirkens afgørelse. Denne workshop gjorde også rede for behovet for at skabe en up-to-date teologi for familien.

KIRKENS FORNYELSE

Den anden serie af workshops skulle behandle lægfolkets stilling i kirkens fornyelse. Den første arbejdsgruppe behandlede problemerne om, hvordan man skulle præsentere det kristne budskab i nutiden. Man betonedede nødvendigheden af, at der i kirken skabes en dybere forståelse for de mange bestræbelser, der i dag gøres blandt lægfolk og præster, for at fremstille og præsentere det kristne

budskab på en forståelig måde, – noget, der er yderst nødvendigt, eftersom de kirkelige autoriteter ofte betragter disse bestræbelser med mistillid.

Den workshop, der behandlede den kristne uddannelse – i og uden for skolen – mente, at det var strengt nødvendigt at finde frem til nye uddannelsesmetoder, ligesom den betonedede værdien af, at der var elever med andre overbevisninger end den katolske i de katolske skoler. Befolkningsseksplosionen er en udfordring til de nuværende strukturer, og i de nye uddannelsesmetoder, der skal skabes, skal det være noget yderst centralt, at uddannelsen ses som en proces, hvorunder den enkeltes personlighed dannes og udvikles. Denne proces må i nutiden ses som stadig vedvarende, fordi udviklingen snart vil være løbet fra en statisk uddannelse. Visionen bag dette arbejde må være at gøre uddannelse til en eksistentiel, dynamisk og engageret måde at forholde sig til virkeligheden på.

DET ØKUMENISKE

Den økumeniske arbejdsgruppe betonedede som den erfaring, mange deltagere i den økumeniske dialog havde gjort, at alle parter gennem den havde uddybet deres forståelse af kristendommen. Nødvendigheden af at revidere mange katekismer blev stærkt understreget, og samtidig udtryktes der et levende ønske om, at alle kristne skulle kunne forenes i fælles bøn og bibellæsning. Man opfordrede til fornyede studier af de hindringer, der endnu findes for nadverfællesskab.

Et fælles træk for mange arrangementer på den 3. verdenskongres var

den måde, hvorpå man behandlede repræsentanter fra andre kirkesamfund. Man forsøgte på ingen måde at isolere disse repræsentanter, – de blev tværtimod taget med i kongressens arbejde. Et af hovedmøderne lededes således af tyskeren Klaus von Bismarck – direktør for den vesttyske radio – der var observatør for Kirkernes Verdensråd.

Dette træk kom også til udtryk ved det store afslutningsmøde, hvor verdenskongressen havde bedt Dr. Hans Rudi Weber – ligeledes observatør for Kirkernes Verdensråd – om en redegørelse for sine indtryk ved kongressen. Dr. Weber sammenlignede i sin tale den 2. og den 3. verdenskongres og fortalte, at i modsætning til nu havde han under den 2. verdenskongres været nødt til at forklæde sig som journalist for at få adgang til møderne, mens han nu fik lov til at tale offentligt på dem.

Efter dr. Webers opfattelse havde han i 1957 på den 2. verdenskongres mødt et lydigt og uselvstændigt lægfolk, mens lægfolket, som han nu mødte det, var myndigt og selvstændigt arbejdende. Især liturgien havde gjort stort indtryk på ham, og han havde følt, at han helhjertet kunne deltage i den. Dr. Weber efterlyste bibellæsning under kongressen og mente, at der bør arbejdes aktivt for nadverfællesskab, og at problemerne om blandede ægteskaber bør løses. Til sidst sagde han, at tiden nu er moden til, at man afholder kongresser, hvor alle kirkesamfund er repræsenteret. Protestanter, katolikker og ortodokse skal nu komme sammen – både lægfolk og de forskellige kirkers hierarkier – og drøfte de aktuelle problemer. *bej.*

REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN
(ansvarhavende).

Specialredaktører:

Bernard Eric Jensen (litteratur),
Jens Oluf Lund (indenlandsstof),
Kaare Osorio (kronik) og
H. Roos (skriftbetragtning).

Redaktionssekretærer: Elli Gambell
og B. Husson.

Redaktionsudvalg:

Oluf Bohn, Anton Dekkers, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Ka-
tolsk Bispekontor, Laur. Bings Allé
16, København F, telefon GO 4895.
Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne
incl. moms.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt **postvæsenet**.

Ikke gennemtænkt?

ROM – KUB privat

Under bispesynodens behandling af
4. tema: *blandede ægteskaber* frem-
lagdes der ønsker fra lægmandskon-
gressen, gående ud på

- at anerkende ægteskaber, indgået
for en protestantisk eller orto-
doks præst,
- at ægtefolkene selv skal kunne
vælge, om de vil vies i en katolsk
eller protestantisk kirke,
- at valget af den tro, børnene skal
opdrages i, aftales i samråd med
de to parter præster, og
- at ægteskabsundervisningen gives
efter fælles aftale mellem den
protestantiske og katolske præst.

Ønskerne faldt nogenlunde sam-
men med det forslag, bispesynoden
skulle tage stilling til. Men uenig-
heden var stor, idet en del af biskop-
perne ville bibeholde de gamle reg-
ler.

Andre gik ind for, at nok kunne
vielsen foretages af en protestantisk
præst, men den skulle foregå i en
katolsk kirke. Kardinal Alfrink an-
befalede på de hollandske biskoppers
vegne, at ægtefællerne også blev frit
stillet med hensyn til kirken.

Mellem den katolske og den orto-
doks kirke var der yderligere den
forskell, at mens præsten i den ka-
tolske kirke kun er vidne og velsig-
ner ægteskabet, hævder den ortodok-
se kirke, at præsten ved sin med-
virken ophøjer ægteskabet til sakra-
mente.

Hvad børnenes katolske opdra-
gelse angår, var dette et teologisk
spørgsmål, idet den katolske part på
sin samvittighed er forpligtet til at
sørge for sit barns åndelige vel, og
det kan kirken ikke dispensere ham
fra.

Bispesynodens flertal var, da de
pastorale forhold er så forskellige i
de enkelte bispedømmer, stemt for
at lade den enkelte biskop selv af-
gøre, om et blandet ægteskab kan
godkendes, dersom der er moralsk
sikkerhed for, at den katolske part
vil gøre sit yderste for at få sit barn
døbt og opdraget katolsk, og den an-
den part ville anerkende og respek-
tere denne samvittighedspligt. Derfor

fandt man, at lægmandskongressens
forslag på dette punkt ikke var til-
strækkelig gennemtænkt.

5. og sidste tema: Liturgi- reformen

Man gik derefter over til sidste em-
ne på dagsordenen, liturgien. Kardi-
nal Lercaro, Bologna, fremsatte et
forslag, der i hovedsagen går ud på,
at den »stille« messe ikke mere skal
danne grundlaget for messens opbyg-
ning, men at der tages særlige hensyn
til menighedens aktive deltagelse.

Således foreslås tre læsninger i for-
messen, »Ordets tjeneste«, nemlig en
fra Det gamle Testamente, en fra
apostelbrevene og en fra evangeliet.
Kanon foreslås bevaret, men samti-
dig udvidet med tre andre, således
at der er mulighed for at vælge imel-
lem dem.

Der var ikke enighed om de tre
læsninger, idet nogle mente, at to var
tilstrækkeligt, – een ville endda kun
beholde evangeliet. En deltager fandt,
at man i den nuværende kanon nævnte
en række helgener, der »ikke var
personer, men kun navne«, hvorfor
de burde stryges, men at man ikke
burde erstatte dem med alt for man-
ge andre.

Særfly til patriarken

ATHEN – KIPA

Det græske luftfartsselskab »Olym-
pic Airways« stillede et særfly til
den økumeniske patriark Athenago-
ras I's rådighed, da han fløj fra Zü-
rich til Rom. Flyet bar påskriften
»Paul VI – Athenagoras I – freds-
stifterne«. I flyet var indrettet et lille
kapel med et kors og to ikoner fra
det 16. århundrede. Patriarken op-
holdt sig som bekendt i Rom 26.-
28. oktober.

Ortodokse i Sverige jubilerer

STOCKHOLM – NC News Service

Den ortodokse kirke i Sverige har med en højtidelig gudstjeneste, som blev holdt af de ortodokse ærkebiskopper Georgios af Paris og John Schahovsky af San Francisco i et lejet lokale i Stockholm, fejret 350-årsdagen for sin beståen der i landet.

De ortodokse kristne opnåede religionsfrihed i Sverige ved traktaten i Stolbova, som blev underskrevet i 1617, samtidig med at den katolske kirke blev forbudt i Sverige. I dag er der 21.000 ortodokse og 45.000 katolikker i landet.

Pastor Bertil Roslund fra den katolske St. Eriks Kirke i Stockholm var til stede ved jubilæumsgudstjenesten.

Negotiation Now

WASHINGTON – KIPA

Hjælpebiskop James Shannon fra St. Paul og Minneapolis har erklæret, at de usigelige lidelser, som befolkningen både i Nord- og Sydvietnam er udsat for, ikke længere er moralsk forsvarlige og heller ikke mere vil blive ophævet ved militære og politiske anstrengelser.

Shannon, der hører til de amerikanske biskopper, der protesterer mod Vietnam-krigen, udtalte over for deputerede fra begge huse, at bevægelsen »Negotiation Now« som første forholdsregel forlanger standstill af bombardementerne af Nordvietnam.

Et festligt punktum

Torsdag den 26. oktober blev en historisk dato for Rom, idet den evige stad modtog det første besøg af en patriark af Konstantinopel siden 1451. Patriarken Athenagoras' ophold skulle vare tre dage, og allerede nogle få timer efter sin ankomst blev han i Peterskirken modtaget af pave Paul, hvorefter de to kirkeledere holdt en økumenisk gudstjeneste sammen.

I sin tale sagde pave Paul VI på latin, at Helligånden tilskyndede den ortodokse og den katolske kirke til at muliggøre genforeningen. Patriarken, der talte på græsk, sagde, at den teologiske samtale måtte renses for de negative elementer, der i fortiden var kommet imellem de to kirker. »Vi kan naturligvis ikke vide, hvor langt vejen vil blive,« sagde Athenagoras.

De to følgende dage – fredag og lørdag – mødtes de to kirkeledere igen. I en erklæring udtalte patriarken, at han ikke blot var kommet til Rom som repræsentant for kirken i Konstantinopel, men også for andre kirker – hvilke, er endnu ikke blevet oplyst. Disse kirker ville være »søsterkirker« med kirken i Rom.

Synoden slutter

Athenagoras' besøg dannede et festligt og tankevækkende punktum for bispe-synoden, der sluttede af med nogle sidste afstemninger – bl. a. vedrørende det teologiske dokument om de blandede ægteskaber. I forvejen havde en særlig komité af synodedeltagere foreslået paven, at han udsendte en klar erklæring om læremæssige og moralske spørgsmål – derunder fødselskontrol, skriver »The Times«. Komiteens forslag efterfulgte en resolution fra lægmandskongressen, der også havde beskæftiget sig med spørgsmålet om fødselskontrol.

Den danske synode

Åbningsmøderne for vor hjemlige synodes regionale arbejdsgrupper står for døren. Således lægger man ud i Århus den 12. november, i Næstved den 19. november, i Fredericia den 26. november og i Skt. Augustins Kirke, København, den 3. december.

● Antallet af sofa-vælgere ved valget den 1. oktober var lidt større end ventet. Gennemsnitsstemmeprocenten for alle landets sogne tilsammen var 30. I et sogn var man helt nede på 19,3 pct., mens man var oppe på 53 pct. i det (meget lille) sogn, hvor flest havde stemt. I flere provinsogne lå stemmeprocenten på 40-45, mens den var sløj i Københavns store sogne.

● Listen over de 19 lægfolk, der er landsvalgte medlemmer af synoden tæller bl. a. 4 skolefolk, 2 jurister og 3 læger og endnu nogle akademikere og 1 arbejder. Listen omfatter 4 kvinder. Blandt dem befinder Danmarks eneste katolske præstekone sig.

● De højeste stemmetal udviser et klart tillidsvotum til den nyorientering, som for hele den katolske kirkes vedkommende for alvor slog igennem med pave Johannes XXIII og det andet Vatikankoncil og for Danmarks vedkommende begyndte med biskop Th. Suhr.

Medlemmerne af synoden har fornylig fået et længere spørgeskema tilsendt. Ved hjælp af dette skema skal de regionale arbejdsgrupper gøre status over en hel del vigtige problemer lige fra holdningen under messen til forvaltningsrådenes funktioner.

HK

Cølibatet og de menneskelige værdier

Uddrag af pave Pauls 6. rundskrivelse

Den 24. juni d. å. offentliggjorde pave Paul sin 6. rundskrivelse, hvori han tog stilling til det brændende og stærkt omdiskuterede spørgsmål om præsternes cølibat. Naturligvis er det ikke det ufejlbare læreembede, men hyrdeembedet, der er impliceret i pavens beslutning om at fastholde pligten til cølibat for præsterne i den latinske kirke. Paven taler til hele kirken som dens overhyrde, og derfor har både hans beslutning og hans belæring krav på at blive modtaget loyalt og med taknemmelighed af kirken som helhed.

● I indledningen gør paven detaljeret og loyalt rede for rækkevidden og alvoren i de problemer og vanskeligheder, der opstår som følge af det præstelige cølibat, og han slutter med at fremhæve Kirkens uindskrænkede ret til at fastholde pligten til cølibat for sine præster.

● Rundskrivelsens første halvdel består af tre kapitler. 1. kapitel behandler motiverne til cølibatet. Paven anfører tre motiver: en kristologisk grund, nemlig en delagtighed i Jesu eget liv som ugift; en kirkelig grund, nemlig at gøre præsten mere disponibel til sin gerning; endelig en eskatologisk grund, nemlig at han skal være et tegn på, at den kommende verden, hvor ingen tager til ægte, allerede her og nu er brudt ind i vor tilværelse. I 2. kapitel taler paven om cølibatet i Kirkens liv: han udtrykker Kirkens respekt for den orientalske kirkes tradition, men fastholder pligten til cølibat for den latinske kirkes vedkommende, idet han appellerer til troens mod hos Kirken. Pligten til cølibat er ifølge paven ikke årsagen til tilbagegangen i præstekald; denne tilbagegang er jo også et problem for de kirkesamfund, som tillader gifte præster. 3. kapitel er af største interesse, hvorfor vi her bringer det uforkortet.

Cølibatet og kærligheden

Kirken ved godt, og vi har flere gange gjort opmærksom på, at præstens cølibat, som indebærer en række alvorlige afkald, der påvirker mennesket i dets inderste væsen, også medfører alvorlige vanskeligheder og problemer, som man i dag i særlig grad er følsom overfor. Man kunne måske tro, at cølibatet ikke stemmer overens med den anerkendelse af de menneskelige værdier, som Kirken højtideligt har proklameret på sidste koncil.

En mere omhyggelig overvejelse afslører imidlertid, at præsten bringer en enestående hyldelse til den menneskelige kærlighed, når han for Kristi kærligheds skyld giver afkald på den menneskelige form for kærlighed, således som den findes i familien. Det er jo almindeligt aner-

kendt, at mennesket altid har valgt for Gud, sin Skaber, at frembære gaver, som både er den værdige, der skænker dem, og den, der modtager dem.

Nåde og natur

På den anden side hverken kan eller bør Kirken være uvidende om, at det er nåden, der er afgørende i valget af cølibatet – forudsat at dette valg sker med al menneskelig og kristen klogskab og på en ansvarlig måde. Men nåden nedbryder ikke naturen og gør ikke vold på den. Den ophøjer den og giver den overnaturlige kræfter og muligheder.

Gud, som har skabt og forløst mennesket, ved, hvad han kan forlange af det, og han giver det alt, hvad der er nødvendigt, for at det kan opfylde, hvad dets Skaber og

Forløser kræver af det. Ud fra sit omfattende og smertelige kendskab til menneskenaturen skrev den helige Augustin: »Herre! Giv os, hvad du selv forlanger, og forlang, hvad du vil!«

Vanskelighedernes virkelige tyngde

Det er i høj grad nyttigt, for ikke at sige absolut nødvendigt, at præsten har et forsvarligt kendskab til de vanskeligheder, der faktisk følger med cølibatet, så han er sig fuldt bevidst, hvilke forudsætninger der skal til, for at cølibatet kan blive ægte og berigende. Men samtidig må man ærligt vogte sig for at tillægge disse vanskeligheder større betydning og vægt, end de virkelig har i deres menneskelige og religiøse sammenhæng, ligesom man skal vogte sig for at erklære disse vanskeligheder for uovervindelige.

Cølibatet er ikke imod naturen

På grund af de landvindinger, videnskaben har gjort i dag, kan man ikke mere med rette hævde, at cølibatet er imod naturen, fordi det skulle stå i modsætning til retmæssige fysiske, psykologiske og følelsesmæssige krav, som nødvendigvis må tilfredsstilles fuldtud, hvis den menneskelige personlighed skal nå sin fulde modenhed.

Mennesket, som er skabt i Guds billede og lignelse (1. Mosebog, 1, 26–27), er ikke bare kød og blod, og det seksuelle instinkt er ikke alt i mennesket. Mennesket er også og først og fremmest forstand, vilje og frihed, og disse egenskaber hæver det op over universet og giver det kraft til at beherske sine fysiske, psykologiske og følelsesmæssige tilbøjeligheder.

Cølibatets inderste motiv

Som allerede sagt er det sande og inderste motiv til det gudviede cølibat, at man vælger et mere inderligt og fuldstændigt personligt forhold til Kristi og Kirkens mysterium til gavn for hele menneskeheden. I dette valg kan de lige omtalte højeste menneskelige værdier ganske sikkert finde deres fornemste udtryk.

Cølibatet er en ophøjelse af mennesket

Valget af cølibatet indebærer hverken uvidenhed om eller foragt for følelseslivet og det seksuelle instinkt. Cølibatet kræver tværtimod klar forståelse, omhyggelig selvbeherskelse og en klog forædling af de psykologiske

kræfter på et højere plan. På den måde ophøjer cølibatet hele mennesket og bidrager effektivt til dets fuldkommengørelse.

Cølibatet og personlighedens modning

Ganske vist udelukkes mandens naturlige og retsmæssige ønske om at elske en kvinde og at grundlægge en familie af cølibatet, men dermed være ikke sagt, at ægteskab og familie er den eneste vej, der fører en fuldstændig modning af den menneskelige personlighed. Kærligheden udslukkes ikke i præstens hjerte.

Når næstekærligheden øses af den rene kilde (1. Joh. 4, 6-16) og udøves i Guds og Kristi efterfølgelse, er næstekærligheden ikke mindre krævende og konkret end enhver ægte kærlighed (1. Joh. 3, 16-18).

Den udvider præstens horisont uendeligt, den uddyber og udvider hans ansvarsfølelse – kendetegnet på den menneskelige modenhed – og den danner i ham, som udtryk for en højere og mere omfattende faderfølelse, en følelsers fylde og nænsomhed, som for ham bliver til en overvældende rigdom.

Det gudviede cølibat og ægteskabet

Alle medlemmer af Guds folk skal vidne om Kristi mysterium og herredømme, men dette vidnesbyrd antager ikke hos alle den samme form. Mens Kirken overlader sine lægesøner og deres hustruer at aflægge det nødvendige vidnesbyrd om et helt og ægte kristent ægteskab og familieliv, betror den sine præster at vidne om et liv, der helt er viet Gudsriget med alt det nyeste og mest tillokkende, det indebærer.

Selv om præsten ikke personligt og direkte har erfaret livet i ægteskabet, savner han dog sikkert ikke et måske endnu dybere kendskab til menneskehjertet på grund af sin uddannelse, sit embede og sin særlige standsnåde. Denne dybe indsigt gør, at han kan trænge ind til kilden til problemerne i ægteskabet og virkelig er egnet til at være rådgiver og støtte for kristne familier og ægtefolk (1. Kor. 2, 15).

Præsten, der fuldtud lever sit cølibat, understreger ved sin tilstedeværelse i de kristne familier den åndelige dimension i enhver kærlighed, der er dette navn værdig, og hans personlige offer fortjener for de troende, der lever under ægteskabets hellige bånd, en sand foreningens nåde.

KRONIKSIDERNE

Redigeret af Kaare Osorio

Ensomheden hos præsten, der lever sit cølibat

Det kan ikke nægtes, at præsten gennem cølibatet bliver en ensom mand. Men hans ensomhed er ikke tomhed. Den udfyldes af Gud og af hans riges overstrømmende rigdomme. Desuden har han forberedt sig til denne ensomhed, som skal være en fylde indadtil og næstekærlighed udadtil. Da han valgte cølibatet, var han klar over motivet, som ikke er et hovmodigt ønske om at være noget for sig selv eller om at unddrage sig det fælles ansvar eller om at blive en fremmed blandt sine brødre eller foragt for verden.

Selv om præsten er skilt fra verden, er han dog ikke skilt fra Guds folk, idet han netop er indsat til gavn for alle (Hebr. 5, 1), helt viet næstekærligheden (1. Kor. 14, 4 ff) og den gerning, Herren har til ham.

Håndspåbyggelsen i præstevielsen.

Kristus og præstens ensomhed

En gang imellem kan ensomheden hvile tungt på præsten, men han skal alligevel ikke fortryde, at han så ædelmodigt har valgt den. Kristus selv har også i sit livs mest tragiske øjeblikke følt sig ensom og forladt af dem, som han havde valgt som vidner og ledsagere under sin jordiske tilværelse, og som han havde elsket indtil det sidste (Joh. 13, 1). Men han har sagt: »Jeg er ikke ene, thi Faderen er med mig.« (Joh. 16, 32).

Den, der har valgt helt at tilhøre Kristus, vil i den inderlige forening med ham og hans nåde finde den nødvendige åndelige kraft til at sprede tungsindigheden og overvinde modløsheden. Jomfru Maria, Jesu moder, som moderligt hjælper den kirke, han har givet sig til, vil ikke unddrage ham sin beskyttelse, ligesom han ikke vil mangle sin fader i Kristus, biskoppens omsorg. Som hjælp har han desuden sine præstelige kollegers broderlige venskab og hele Gudsfolks opmuntring.

Og skulle det af og til ske, at menneskenes fjendskab, mistillid og ligegyldighed gør hans ensomhed meget tyngende, vil han tydeligt fornemme, at han er forenet med Kristus i hans drama som en discipel, der ikke er over Ham, der har sendt ham (Joh. 13, 16; 15, 18), og at han er en ven, der har fået adgang til de mest glørværdige mysterier hos den guddommelige ven, der har valgt ham, for at et liv, der tilsyneladende er viet døden, skal kunne bære livets mystiske frugter.

Cølibatet

● I anden halvdel gør paven i 5 kapitler på en konkret måde rede for de betingelser, der må til, for at præstens cølibat kan blive frugtbringende. Først omtaler han præsteseminariernes altafgørende rolle. Dernæst behandler han præstens daglige liv, især nødvendigheden af et menneskeligt og religiøst fællesskab præsterne imellem. Så fremhæver paven nødvendigheden af Kirkens omsorg for de præster, der har opgivet deres embede. I 4. kapitel kommer paven ind på biskoppens ansvar, og i sidste kapitel på lægfolkets ansvar for præsterne.

● Endelig slutter rundskrivelsen med et tillidsfuldt håb: I samme grad som præsternes åndelige kvalitet tager til, vil også antallet af præster vokse, »thi for Gud er alle ting mulige«.

Et tidens tegn

**Gunnel Vallquist
skriver fra Rom om
bispesynoden, der
domineredes af den
såkaldte troskrise**

Det er sandelig et tidens tegn, at programmet for den internationale bispesynode i Rom domineredes af emnet »Troskrisen i verden«. Her har vi yderligere et bevis på den stadig mere åbenlyse kendsgerning, at kirkernes vitale anliggender i stigende grad bliver fælles gods, og at problematikken går på tværs af konfessionsgrænserne. Og dog har hver kirke sine særlige træk, som for en stor del er betingede af den historiske baggrund.

For den katolske kirkes vedkommende betyder det andet Vatikan-koncil et afgørende vendepunkt – ikke mindst, hvad angår lægfolkets forhold til troen. Indtil da var de teologiske spørgsmål knap nok trængt længere ud end til specielt interesserede snævrere kredse, – og især det centrale spørgsmål om kirkens relevans i den moderne verden var endnu ikke blevet officielt formuleret af kirkens egne højeste organer. Det andet Vatikan-koncil blev en flodbølge, der skyllede hen over hele den katolske verden, og hvis dønninger endnu langt fra har lagt sig. Man kan derfor endnu ikke få noget endeligt og sikkert overblik over virkningerne, men visse symptomer træder tydeligt frem, og man kan allerede skelne konturerne af en udvikling.

En opvågning

Generelt betød koncilet en almindelig opvågning, som for manges vedkommende foregik ret hovedkuls. De befolkningslag, som af fortrinsvis traditionsbestemte sociologiske årsager har tilhørt kirken, føler sig rusket op og udfordret til personligt at tage stilling til tingene. Troen er fra søndagsmesserne trængt ind i hverdagslivet og fra den private sfære ud i den sociale og politiske virkelighed.

Dette var en rystende oplevelse for alle kategorier i kirken, eftersom en vækkelse altid er rystende, og reaktionerne blev da også meget forskellige.

Nogle opdagede, at de simpelt hen ikke hørte hjemme i kirken, da de pludselig forstod, at den var andet og mere end en traditionsrig institution, der dannede en velkendt ramme om en borgerlig tilværelse. De

følte, at de ikke havde dækning for den engagerede bekendelse, som koncilet opfordrede til. Og de havde fremfor alt ikke lyst til at tage del i den møjsommelige opbygning af nye kristne livsformer, som blev erklæret for nødvendig.

Andre, som tidligere ikke havde været »praktiserende katolikker«, netop fordi de havde følt, at kirken ikke var tilstrækkeligt realistisk engageret i samtidens store anliggender, fandt på ny vej ind i kirkens liv.

Tre kategorier

Lægfolket i almenhed, både de, der er blevet, og de, der er kommet til, kan deles i tre kategorier:

● Den kategori, der følger med i de nye tendenser – loyalt og stort set med glæde og taknemmelighed, uden at protestere og uden krav om at gå længere end koncilet.

● Den kategori, der – for det meste af psykologiske årsager ikke kan tåle omvæltninger og forandringer, og som føler sin tryghed truet og forsøger at bremse udviklingen.

● Den kategori, der ikke ser koncilet som et mål, men som et udgangspunkt, og som resolut går videre ad de veje, koncilet er slået ind på.

Problemerne for kirken skabes naturligvis af de to sidstnævnte kategorier, »integristerne« og »progressisterne« (ligeegyldig hvilken betegnelse man vælger for dem, er de altid forenklede og derfor irriterende, men man kan dårligt undvære et eller andet udtryk for det, de repræsenterer). Det beror på forholdet mellem disse to lejre, om kirkens enhed skal kunne bevarer, og om bærende tradition skal kunne forenes med nyskabende tanke. Spændingen mellem »integriste« og »progressister« kan i sig bære frø til splittelse, men den er først og fremmest en forudsætning for en sund videre udvikling.

Lister sagte eller smækker med døren

Dette forudsætter hos begge kategorier en øget respekt for modpartens overbevisning og hensyntagen til

hans rettigheder og behov, en ny evne til at lytte, intellektuel og åndelig åbenhed og bevægelighed og sidst, men ikke mindst en levende tro på, at Guds Ånd leder og bærer kirken tværs igennem alle storme og kriser.

Det er ikke alle, der er i stand til at indtage en sådan holdning. Derfor finder man blandt integristerne en kategori, som desperat sætter sig til modværge imod enhver ny tanke og enhver reform. Og på progressisternes side finder man dem, der overvældes af utålmodighed over den naturlige træghed hos den enorme masse, som en verdenskirke med en halv milliard medlemmer udgør. Det er ude med deres tålmodighed, og de »lister sig ud af kirken«, når de da ikke går og smækker døren i efter sig.

To former for trosproblemer

Man kan blandt katolikkerne konstatere to former for trosproblemer. Dels er der de spørgsmål, som er aktuelle over så godt som hele kristenheden, i hvert fald inden for den vesterlandske del, og som er blevet specielt formuleret af den moderne bibelkritik: Kristi guddom, jomfrufødslen, opstandelsen, livet efter døden samt sækulariseringen, »Guder-død-teologien« osv. Og dels er der det specielt katolske problem angående forholdet til den kirkelige autoritet og dennes rolle i kirken. Disse spørgsmål var naturligvis også brændende før koncilet, men som sagt kun inden for mindre kredse.

Teologi i pressen

Gennem koncilet rykkede teologien ind i dagspressen, også i den profane, og de teologiske spørgsmål blev diskuteret i en udstrækning, som man ikke har set magen til i mange århundreder. Dette medfører både et øget engagement og en fare for overdrevne forenklinger. For virkelig at skulle kunne forstå, hvad det drejer sig om, kræves der nemlig større indsigt i kristendommens indhold, end de fleste kristne har fået bibragt, eller selv har skaffet sig. Både blandt de kristne og i mere sækulariserede kredse har man en mærkelig forestil-

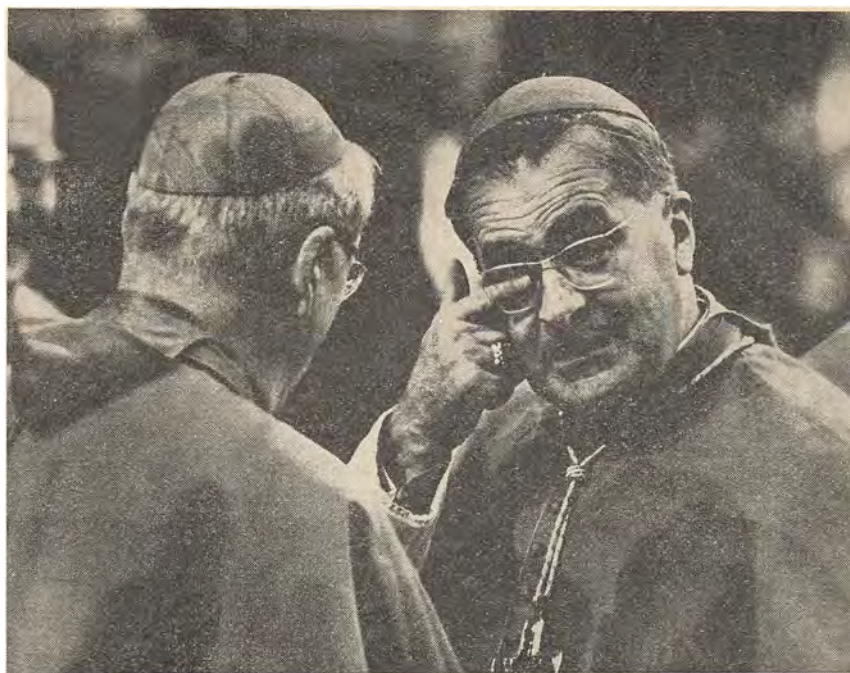
ling om, at hvem som helst er kompetent til både at drøfte og tage stilling til teologiske spørgsmål, som i virkeligheden kræver sagkundskab.

Troskrise

Det er altså med fuld ret, man taler om en troskrise i kirken i dag. Paul VI har også – især i løbet af det sidste år – gang på gang i bekymrede vendinger både advaret og formanet. Men han har ikke udtalt nogen »fordømmelser« i stil med dem, der kom fra Pius IX, X og XII. Der er imidlertid al god grund til at formode, at han er ude for et stærkt pres i så henseende, nemlig fra de kredse, hvor man forestiller sig, at det kan være en redning at opstille en liste med forbud mod vranglærere, man skal tage afstand fra – en formodning, der nok er lige så realistisk, som det er at forsøge at bygge dæmninger midt under en oversvømmelse. Netop fordi paven til daglig fortrinsvis får sine oplysninger fra sine romerske omgivelser og fra Vatikanets diplomater i forskellige lande – som ikke altid er lige velegnede til at bedømme spørgsmål af denne art – har han bedt bispesynoden om oplysning om verdensepiskopatets opfattelse af trosproblemerne og om, hvordan kirken bør imødegå dem. Andre punkter på synodens program er den nye kirkelov, præsternes uddannelse, liturgireformen og de blandede ægteskaber.

Visheden i troen

Til grund for debatten om tros-spørgsmål lå et i Rom udarbejdet dokument over den aktuelle problematik, som jeg har antydnet ovenfor. Om dette dokument er først og fremmest at sige, at det er et veltalende vidnesbyrd om udviklingen – også i selve Rom! – efter koncilet. Det tilsvarende dokument, som blev fremlagt under koncilet første samling, karakteriseredes af en tilgroet skolastisk traditionalisme med fordømmelse af så godt som alle de nye tanker, der er blevet tænkt i de sidste århundreder. Det nu fremlagte dokument, der stammer fra de samme kredse, er tydeligt præget af en anden indstilling. Hvad det her gælder om, er ikke bare på ny at understrege den kristne traditions uforgængelighed, men også positivt at vurdere selv sådanne moderne tanker, som til dels må afvises af kirken. For eksempel fremhæves den nye eksegeses landvindinger, før man går over til at advare mod overdrivelser på dette område. Man forsøger ikke længere at hævde, at for

Lige i øjet.

eksempel Kristi opstandelse kan bevises historisk videnskabeligt, men understreger, at visheden om den er givet os af Gud i troen. På samme måde erkender man, at visse dogmatiske formuleringer er blevet uforståelige for vor tid, og at man derfor må udtrykke dem på en anden måde, mens man på den anden side tager afstand fra tendensen til at betragte de traditionelle formuleringer som helt overflødige. I dokumentet advares mod den illusion, at menneskeheds livsanskuelsesspørgsmål udelukkende skal kunne løses ad humanistisk vej, men samtidig advares der også imod den indstilling, der går ud på at forsvare alt, hvad der er gammelt, og forkaste alt, hvad der er nyt. Desuden indeholder dokumentet en udtrykkelig anerkendelse af den psykologiske forskning, som har påvist, i hvor høj grad menneskets vilje er formet af arv og miljø, og at man ikke kan hjælpe den enkelte ved at servere ham færdiglavede moralprincipper, som han selv kun kan opleve som teorier. Dette må tages i betragtning, samtidig med at man fastholder, at der findes objektive normer for godt og ondt. Som konklusion siger det, indebærer selve troskrisen ikke bare en fare, som kirken må afværge, men den bringer også meget værdifuldt for dagen, som skal have lov til at udvikle sig og modnes i kirken.

Positive foranstaltninger

Dette referat er naturligvis meget ufuldstændigt og har blot til formål at give nogle glimt af grundlaget for

biskoppernes diskussion, som man kun har kendskab til gennem nogle rent fragmentariske redegørelser. Men det, der falder tydeligst i øjnene, og som også er det interessanteste, er, at det overvældende flertal – ifølge autoriserede opgivelser 90 pct. – absolut var imod, at man skulle gribe til negative foranstaltninger for at løse problemerne. Man ønsker med andre ord ingen fortegnelse over vranglærere og ingen fordømmelser eller andet af samme art, som et fåtal af biskopper – især fra den romerske kurie og Italien – gør sig til talsmænd for. Derimod har man ytret behov for en *positivt* udformet *regula fidei* – en tommelfingerregel for troen, som en biskop oversatte det. Men spørgsmålet er vel nok, om man ikke i den forhåndenværende situation gør bedst i at holde sig til de trosbekendelser – *symbola* – som vi har taget i arv fra tidligere tiders kristne. Det virker ikke rigtig, som om tiden er moden til nye formuleringer. Det er betegnende, at den ubehageligt polemisk udformede trosbekendelse, som tidligere anvendtes ved optagelsen af konvertitter og ved indsættelsen af kirkelige embedsmænd på forskellige planer, er blevet erstattet af den nikæanske trosbekendelse med et meget kort, positivt formuleret tillæg om sakramenterne, kirken og læreembedet. – Alle synodens medlemmer er enige om, at der er tale om en virkelig troskrise i kirken – de afrikanske biskopper hævder dog, at den endnu kun i meget ringe udstrækning er nået til Afrika – og så godt som alle mener,

at midlet til at råde bod på den, er positive foranstaltninger: en øget kontakt mellem teologerne og kirkens ledelse, en bedre religionsundervisning både af lægfolket og af præsteskabet samt et radikalere krav om et evangelisk vidnesbyrd i liv og handling. Mange har desuden foreslået, at der i Rom skal oprettes en permanent kommission af teologer fra forskellige lande og repræsenterende alle de strømninger, der i dag er til stede i kirken, for på den måde at skabe en bedre kontakt og forståelse mellem kirkens centrum og dens forskellige dele.

To grupper

Der var, sagde en teolog for nylig, to grupper på synoden: nogle få, som ikke selv er berørt af krisen, og som derfor med negative midler vil værne sig imod den, og et flertal, som selv er med i den troskrise, som Gudsfolket gennemgår, og som sammen med folket vil søge positive veje til ny og større klarhed. Den dominerende indstilling til vore dages troskrise er altså overbevisningen om, at der ikke er tale om et opløsningsfænomen, men om en genfødelssens, vækstens og modningens krise. I kristendommens centrum står loven om død og genfødelse, og denne lov gælder for det enkelte menneske såvel som for hele kirken og for kirkens oprindelse såvel som for dens videre liv. Hvedekornet må lægges i jorden, for at det skal kunne bære frugt, og på samme måde må kirken opgave tidligere livsformer, for at den skal kunne blive levende for en ny tids mennesker. Kirkens sande livsvilkår består ikke i at hvile trygt på Peters klippegrund, men i, sammen med Peter, at kæmpe for troen midt i stormen, hvor Kristus selv – og han alene – giver tryghed.

Gunnel Vallquist.

LITURGISK KALENDER

- SØNDAG den 5.: 25. søndag efter pinse (4. søndag efter helligtrekonger), (grøn, s. 93).
 MANDAG den 6.: Søndagens messe (grøn, s. 93).
 TIRSDAG den 7.: Søndagens messe (grøn, s. 93).
 ONSDAG den 8.: Søndagens messe (grøn, s. 93).
 TORSDAG den 9.: Laterankirkens indvielse (hvid, s. 1153).
 FREDAG den 10.: Andreas Avellinus, bekender (hvid, s. 1153).
 LØRDAG den 11.: Martin af Tours, bekender (hvid, s. 1154).
 SØNDAG den 12.: 26. søndag efter pinse (5. søndag efter helligtrekonger), (grøn, s. 95).

Alfred Silcowitz in memoriam

En af vor Kirkes mest trofaste sønner er gået bort, fældet af en sygdom, der gjorde den engang så vitale mand (til de seneste år begyndte han dagens gerning med en svømmeur i Øresund) til en ruin. Vor altid aktive og muntre ven kunne næppe mere fremstamme et ord; døden kom til ham som befrier!

Jeg kendte ikke direktør Silcowitz i hans første tredive år, og dog, stod ikke hans ungdomstid, skildret af hans egen mund, lyslevende for os alle? Det gamle Skt. Andreas Kollegium kan være stolt af denne elev, der i og ved sit liv hyldede sin skole som dens varmeste og mest veltalende historiker. Hvor han kunne fortælle om de gamle patres: Breitung, Droste, Küpferle, Paulus! Hvor han holdt minderne om kirke, skole og venner i live og i ære! Var han ikke den ivrigste til at sætte mindestenen med indskriften *In memoriam cum spe alumni* op på Ordruphøj? Den er sandelig også en runesten over ham, den trofaste alumnus!

Jeg skylder den afdøde en særlig tak for hans gode trofaste hjælp i min redaktionstid! Det havde været små kår en snes år i forvejen, da Ansgariusforeningen ønskede – arkivar Westh var dengang formand – at bladet skulle hvile økonomisk i sig selv. Kassereren J. Hofmann var da mere end henrykt for den afdødes tilbud om at ville overtage annonceafdelingen og hjælpe med til bladets trivsel. Han gjorde det i over tyve år, og direktøren var ikke forretningsmand alene! Beredvilligt gik han f. eks. også med til ekstranumre som det til Skt. Knuds jubilæet. Lykkelig over at være en katolik, for hvem troen og troslivet blev den bærende kraft indtil de sidste dage, elskede han i det hele taget alt det store og skønne i sin kirke. Måske har det festskrift, som pater Metzler udsendte om »Biskop Johannes von Euch« i samme år, som Silcowitz blev student, inspireret ham; med glæde

hjalp han i hvert fald med til, at f. eks. pater Harmer kunne udsende sit »Biskop Josef Brems« og undertegnede »Skt. Annæ Kirke og dens Skole« med bl. a. mindeartiklen over Niels Hansen. Men også andre katolske foretagender fik materiel og åndelig støtte af en mand, hvis store fest og glæde det var fra tid til anden at samle kirkens mænd fra ind- og udland i sit gæstfri hjem.

»Af husholdere kræves det, at de skal findes tro«, skrev Skt. Paulus til sin menighed. Alfred Silcowitz var trofast mod kirke og skole; og hvor hjerteligt var han ikke også og især knyttet til sin hustru, til familie og venner! Når jeg nu ønsker, at et af »Ordsprogene« – *vir fidelis multum laudabitur* – også må gå i opfyldelse ved vor afdøde 77-årige vens bære, er hensigten dog fremfor alt, at mine ord må bevæge de mange, der mødte ham i livet, til ofte og inderligt at bede deres *Requiescat in Pace* over ham, ønske ham fred og hvile i lystes rige!

G. Scherz.

AC - Århus 1. november

AC-ÅRHUS' novemberprogram ser således ud:

Torsdag den 9. november kl. 19.30
præcis

AC-messe i præstegårdens huskapel, Ryesgade 26, Århus C. Efter messen katolsk orientering.

Torsdag den 16. november kl. 20.00

Møde for studerende hos Assumptionssøstrene, Årslev Højgård, Brabrand. Pater B. Kiel SJ taler om »Sakramenter«.

Torsdag den 30. november kl. 20.00

Pater Duclos OP: »Økumeni! ... en blindvej?«. (Stedet, hvor mødet afholdes, offentliggøres senere.)

Millionforetagende

Der har været rejsegilde på en udvidelse af Sct. Elisabeths hospital på Amager.

Udvidelsen, der omfatter operationsstuer og skadestue, kommer til at koste omkring fem millioner kroner, der udredes af søstrenes kongregation selv uden tilskud fra det offentlige.

Skt. Frans' 3. orden

Den hellige Frans' 3. orden har møde i Skt. Annæ kirke, Amager, onsdag den 8. november kl. 19,30.

H. Günther C.L.R.

En and eller ti

2. Absalon trop og flok, Hertug Knuds division afholder

KÆMPE ANDESPIL

onsdag den 8. november 1967 kl. 19.45, Niels Steensens Gymnasium, indgang: Australiensvej 38.

Vi regner med Dem, Deres familie, Deres venner – at vi bliver mange, der med en hyggelig aften skaber et økonomisk overskud til hjælp til restaurering af vort hus i Stadesvang (det er da ærlig snak), hedder det i indbydelsen.

Der startes præcis, og 1. spil er gratis. Uhyre mange flotte præmier i 10 spil. Ekstraspil – Kaffebord – Øl – Sodavand. 10 prægtige ænder, gæs og mange kyllinger – samt stor frokostkurv.

Knud Heinesen Ingeborg Brams og van Schaik

Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn afholder jubilæums-møde i Englesalen, Jagtvej 183 B, København Ø, torsdag den 16. november 1967, kl. 20. Radiorådets nye formand, Knud Heinesen, taler, og der vil endvidere blive kunstnerisk underholdning ved skuespillerinden fru Ingeborg Brams. Endelig vil pater van Schaik synge og spille på sin guitar.

Adgangen er gratis og alle er velkomne.

— Lourdes - aften — *i Stenosgade*

LOURDES er i centrum ved en festlighed tirsdag den 7. november kl. 20,00 i Stenosgade i København. Deltagere i militærvalfarterne til byen i Pyrenæerne vil støttet af film og lysbilleder fortælle om den årligt tilbagevendende begivenhed. Atter i år deltog skandinaviske soldater i den internationale militærvalfart til Lourdes og oplevede det store katolske fællesskab.

Enhver der i juni 1968 er soldat, CF'er eller lotte er berettiget til at deltage i næste års militærvalfart og særlig velkommen i Skt. Knuds Skoles store sal.

Billederne på denne side er fra den 10. internationale militærvalfart til Lourdes 8.-14. juni 1967. Øverst: et måltid undervejs; nederst: soldater afhenter fanen.

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansears
Klinik

R. Schulik*Slagterforretning*

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret
Stuadiestråde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Bilkkenslagermester
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

Per Meyer

P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.

J. Bønnelycke*Kunstige tænder - Rep. udføres*

Vesterbrogade 69
Tlf. Eva 5932 fra kl. 13.30-16
Tirsdag og fredag kl. 13.30-18

*Det levende Lys***ALTERLYS**

i alle størrelser

og i øvrigt

stearinlys og vokslys

af enhver art

ASP-HOLMBLAD

STEARINLYSFABRIKER

København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

KSK

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre

Valby Langgade 36
Kbhvn. Valby Tlf. VA 89

*1. kl. kød og pålæg***Banegårdens Restaurant***Fritz Kapper***Odense H.**

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

**JOHS. MARCKERS
BOGHANDEL**

AABOULEVARD 19
KØBENHAVN V.
TELF. *35 83 53

W. A. Werner A/S

Ost en gros

Teglgaardsstråde 13
København K.
Tlf. 14 14 08 og 14 17 72

Kvalitetsost

Fint arbejde - Tria 6070
rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?
Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavngade 13, Kbh. Ø

**HUSK AT FORNY
DERES ABONNEMENT**

Hele landet taler om Katolsk Ugeblad

Jesu disciple oplevede mange ting sammen med ham i de tre år, han drog omkring og forkyndte det glade budskab om Guds rige – langt mere end vi har kendskab til gennem evangelierne. Til gengæld har evangelisterne gjort så meget mere ud af de ting, de har overleveret os. Man mærker, når man læser deres værker opmærksomt, at det stof, de har benyttet sig af, har været udnyttet fuldt ud både i forkyndelsen og i undervisningen.

Evangeliet på den 25. søndag efter pinse (4. søndag efter Hellig Tre Konger) illustrerer ret godt dette faktum. Mattæus var ikke interesseret i at give sine læsere en beretning om en forunderlig og dramatisk sejl-tur, Jesus havde med sine disciple. Han var heller ikke direkte interesseret i at fortælle noget, der viste, hvilken magt Jesus havde over naturelementerne. Han vil noget helt andet og for os mere interessant.

Som enhver anden god forfatter har Mattæus også haft sine læsere i tankerne, da han skrev, især de læsere, han i første omgang skrev for, nemlig sin samtids kristne i Palæstina. Men Mattæus var ikke kun en god forfatter, han var fremfor alt religionslærer, og hans formål var at undervise de kristne i det at være Kristi disciple. Han lægger derfor stor vægt på at fremstille tingene, så de har adresse, så læseren føler, at her tales der om ham.

Allerede den første sætning siger mere end blot det, at Jesus gik om bord i en båd for at sejle over søen. Forfatteren bruger sit yndlingsudtryk: at følge Jesus, og det betyder uden videre at være hans disciple. Det er altså disciplene som disciple, det drejer sig om ved denne lejlighed. Når man er Kristi disciple, må man være rede til at møde alle vanskeligheder. Det, der nu sker på søen, er et eksempel på, hvad disciplene kan komme ud for, når de ønsker at følge Kristus.

De udsættes for en voldsom stormbyge, der bringer dem i livsfare. Men Mattæus er ikke tilfreds med at fortælle sine læsere, at det kun drejer sig om livsfare. Denne storm, der pludselig fejer hen over søen, er den ikke et udmærket billede på »livets storme«, især på de vanskeligheder, Kirken kommer ud for fra tid til anden, og som truer de kristnes udholdenhed? Forfatteren bruger derfor ikke det almindelige ord for storm, men ordet for jordskælv, naturkatastrofe. Læserens opmærksomhed henledes dermed direkte på den

Truer livets storme os?

25. søndag efter pinse – Matt. 8,23–27

overførte betydning, og han forstår den dybere mening med fortællingen.

Kristus sover! Disciplene oplever i deres nød, at han tilsyneladende ikke står ved deres side i denne fare: hvorfor griber han ikke ind? Men deres henvendelse til ham lyder ikke som hos Markus og Lukas nærmest bebrejdende: »Bryder du dig ikke om, at vi går under?« Deres henvendelse ifølge Mattæus er en virkelig bøn rettet til Kirkens herre, en bøn om frelse. Også det viser, at denne forfatter har Kirkens situation for øie: disciplenes bøn lyder som menighedens liturgiske bøn: »Herre, frels os!«

Og så kommer det væsentligste i denne korte og koncentrerede tekst: Kristus bebrejder disciplene, at deres tro ikke er stærk nok. Han bebrejder dem ikke, at de ingen tro har, men at de er lidettroende, så at angsten får magt over dem. Deres tro er svag, når de opfatter Jesu rolige søvn som fravær. De føler sig alene i vanskelighederne, og derfor bliver de et let offer for panikstemningen.

Men Herren griber ind, og det så folk forbavses. Også i denne bemærkning kommer forfatterens anliggende frem: de folk, der undrer sig, er selvfølgelig ikke de mennesker, der på land har oplevet stormen, for hvordan kunne de vide, at det var Jesus, der stillede den? Markus og Lukas siger da også, at det var disciplene selv, der blev grebet af undren. Men de kristne har ingen grund til at undre sig over den opstandne Herres magt til at stille stormene i Kirkens liv. Det er tværtimod de mennesker, der udefra bliver vidner til Kirkens forunderlige redning, der undrer sig og stiller sig det alt afgørende spørgsmål om Jesu magt: hvem er han, siden han formår alt dette?

Det er således tydeligt, at Mattæus anvender denne episode fra Jesu

liv på den aktuelle situation i Kirken for at sige de kristne noget: de er lidettroende. De formår ikke at gennemleve de kriser, Kirken kommer ud for, i troen på, at Kirkens herre er nærværende og mægtigere end alle magter, der løber storm mod den.

Et såre aktuelt anliggende også for kristne i dag. Har vi stadig den stærke tro på, at Kristus lever midt i Kirken, og at alt, hvad der sker omkring os, helt beherskes af ham? I lyset af denne evangelietekst er det ikke et spørgsmål om tro eller ikke tro, men om stærk tro eller svag tro. Troens styrke afhænger af, i hvor høj grad den formår at gøre sig gældende i hele vor menneskelige eksistens. Men denne tro må ikke opfattes som en sikkerhed for, at det aldrig kan gå helt galt. I den forstand giver troen os ikke trøst i vore vanskeligheder.

For Mattæus drejer det sig om noget andet. Når vi bekender os som kristne, må vi have det mod at følge med Kristus ud i de største farer. Troen på ham som Herren skal give os *mod*. Mod til at se katastrofer og faretruende begivenheder i øjnene uden at kunne skimte nogen udvej. Den lidet troende rystes og bliver panikslagen og nægter måske at gå bare et skridt videre, fordi han ikke kan se, hvor han træder, og hans eneste bøn til Herren er: frels os fra denne fristelse, denne angst, dette mægtige, der truer med at knuse os. Men hans tro magter ikke at bede: Herre, ske din vilje i mig, så jeg stadig er lige bag dig der, hvor du går. Giv mig mod til at gå den vej, du går, med tillid og fred i sindet. Den svage tro giver efter for panik. Den stærke tro giver mod til Kristi efterfølgelse selv om uvejret raser og bølgerne går højt.

Lars Messerschmidt.

De sydlige øer

Im. Nielsen

Snedkermester

Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester

Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering

Søndergade 2,
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværktøj,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Tlf. 85 01 32

Autoriseret elektro installatør

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes

Reberbansgade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Chr. Hjorth

Frugt og grønt

Østerbro 64, Aalborg
Telefon 3 46 72

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2,
Aalborg. Tlf. 13 14 44

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen

for Lyngby og Omegn

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefy

Centralvarme

Brændselsolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389

Vanløse

Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester

Rantzaugade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester

Hyldegaardsvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermester

Dybbølgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK ½

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Støt vore annoncører

Mogens Boserup i Bifrost

Mogens Boserup.

Torsdag den 9. november kl. 19,30 præcis holdes der fællesmøde om Ulandsproblemer i foredragssalen Bispetorvet 1, K.

Lederen af universitetets økonomiske institut, universitetslektor, cand. polit. *Mogens Boserup* taler over emnet: »De fattige lande. Skyld eller ansvar«. Mogens Boserup har ledet opbygningen af udenrigsministeriets sekretariat for teknisk bistand til udviklingslandene og har i årene efter sidste verdenskrig været engageret i dette arbejde både i Afrika og i Asien. I foråret har han udsendt bogen »Hjælper vi?« om disse problemer.

Entré 2 kr.

NB! Bemærk mødested!

Hvad med skriftemål?

Odense-Weekend om skriftemålet den 11. og 12. november 1967.

Program

Mødested: Adelgade 5, Odense.

Lørdag kl. 19: Foredrag af cand. psych., sr. Karen Marie, København.

19,45: Gruppemøde;

20,45: Kaffe/the;

21,30: Komplet i kirken.

Søndag kl. 9,00: Fælles messe med prædiken af Pater Heggum, København.

10,00: Foredrag af Pater Heggum;

11,00: Gruppemøde;

12,30: Middagspause (maden er inkluderet i prisen);

Ugens tv og radio (5. - 11. nov.)

SØNDAG	16.30 tv	Sadko søger lykken. Russisk film fra 1953.
	20.00 tv	Den russiske revolution 1917. Nordvision.
MANDAG	20.00 tv	Goddag til utilfredsheden. Studiekreds.
	21.15 tv	Kontakt 67. Magasin om familie og samfund.
TIRSDAG	20.00 p1	Ti dage, der rystede verden. Dokumentarfilm. Slut 23.00.
	20.35 tv	Retssag om narkotika.
ONSDAG	20.00 tv	Ung bølge i England. Filmfolk i dag.
	21.40 tv	Horisont. Udenrigsmagasinet.
TORS DAG	19.40 p1	Fra katolsk messe til luthersk gudstjeneste.
	21.00 tv	Jeg er tyve år. 1. Danmarkspremiere på russisk film fra 1964.
FREDAG	20.00 tv	Besøg i et koptisk kloster på Sinal.
	20.55 tv	Jeg er tyve år. 2. Film.
	22.05 p2	Hoekendijks sækulariseringsteologi. Foredrag.
LØRDAG	19.40 p1	En sømandspræst skriver dagbog.

13,45: Diskussion;

15,15: Kaffe/the;

16,00: Afslutning i kirken.

Prisen er pro persona kr. 17,50 – ægtepar kr. 27,50.

Alle, såvel unge som ældre, indbydes!

Tilmelding, der er *bindende*, skal foreligge skriftligt og sendes til Mogens Traczyk, Hesbjergvænget 18, Odense, eller til Katolsk præstegård, Adelgade 1, Odense.

Tilmelding skal foreligge senest den 7. november 1967.

Retræte

I weekenden, lørdag den 11. til søndag den 12. november afholder UKA og KA sin 16. halvårslige retræte i Vor Frue Kloster på Åsebakken, Høsterkøb ved Sjælsø.

Retræteleder: *M. Drouzy, O.P.*

Retrætens emne:

»Mit rige er ikke af denne verden« (*Kirken i verden*).

Program vil blive tilsendt alle der tilmelder sig, til tidligere deltagere i vore retræter, samt til medlemmerne.

Tilmelding: Bør ske hurtigst muligt, da der er begrænset plads, hos George Bune Andersen, Westend 9,1. København V, telefon VE 9106. – Prisen bliver 30 kr.

Alle er velkomne.

Rettelse

I artiklen om Luther i nr. 43 var der beklageligvis faldet et spørgsmålstegn ud, som stod i pater V. Duclos' manuskript. 2. underrubrik skulle hedde: *Luther et forblittede?*

R.I.P.

Min kære moster

ELLEN SIMONSEN

sov stille ind den 23. oktober 1967.

Ellen Gullak-Hansen

Bed for hendes sjæl.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13. Telefon PALæ 2323.

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,

Charlottenlund

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Ønsker De at vide besked med synodevalgets resultat?

LABORA!

Det eneste blad der indtil nu har bragt stemmetallene

Abonnement ved henvendelse til: Axel Nielsen, Lygtemagerstien 19, 3, 2300 København S. Tlf. 58 34 23 eller indbetaling af kr. 12 på giro 10 23 77.

En politiker med ideologi

Filmen om Thomas More er en perlerække af gode replikker, velspillet og vittig

»A Man for all Seasons« er blevet til »Mand til alle tider«. Man kommer til at tænke på en patetisk he-man, en romantisk superhelt, der vil leve på lærredet til alle tider, men aldrig i virkeligheden. Meningen med titlen på *Robert Bolts* skuespil, der har ligget til grund for *Fred Zinnemans* film om Sankt og Sir Thomas More, er imidlertid at fastslå, at her berettes om noget fundamentalt menneskeligt, der gælder til alle tider.

Ideologi og politik

Allerede i begyndelsen af filmen bliver temaet slået fast. Kardinal Wolsey – pragtfuldt portrætteret af *Orson Welles*, som vil give ikke mindst danske katolikker og en hel del andre af deres landsmænd anledning til lidt elskværdig morskab – ærgrer sig over Thomas Mores retskaffenhed og kompromisløshed. Den hellige kirkes kardinal, der samtidig er kong Henrik VIII's kansler, kan mildest talt ikke se nytten af for megen ideologi i politik.

OCIC-prisen for godt familieliv

Ej heller fru Alice, Thomas Mores hustru, værdsætter helt sin mands trofasthed mod principperne. Kronen på hendes husmoderlige anstrengelser smadres brutalt, da den »uventede« gæst, selveste kongen, forlader huset uden at smage en bid af de lækkerier, som hun har lagt hele sin sjæl i. Værre bliver det naturligvis, da hendes mands livsbane ser ud til at ende i Tower og på skafottet. Og dog har *Wendy Hiller* (kendt fra Leslie Howard-filmen »Pygmalion«, der var forløberen for »My fair Lady«) med et evigt surt ansigt filmen igennem på en egen måde skabt noget gribende og trofast, der gør familiescenerne til nogle af filmens bedste. Hun føler, at Thomas elsker sin kloge datter højere end sin kone, hun lægger ikke skjul på sin fornemmelse og alligevel er man ikke i tvivl om hendes kærlighed – hvor tvært den end er udtrykt. En original, men velfunderet præstation fra Wendy Hillers side. Hun overstråler den kønne *Susannah York*, som er så uheldig at have en rolle, der er ligetil. Hun forsvarer den dog med megen intelligens. *Corin Redgrave* er Mores svigersøn, en protestantisk provo, hvis rolle i skuespillet blandt andet er at antyde, at Thomas Mores filosofiske tolerance heller ikke omfattede »kættere«. Til gengæld »omvendes« svigersønnen delvis under indflydelse af Thomas Mores retsind. Den virkelige Thomas More gik så vidt som til at anbefale kætterforfølgelser, men stykkets forfatter undgår denne vanskelighed i tegningen af sin tankes helt og klarer den ved nogle diskussioner mellem svigerfader og

svigersøn. Dog er billedet af et smukt, nærmest ideelt familieliv så kunstnerisk overbevisende, at man bærer over med visse historiske unøjagtigheder. OCIC-prisen er vel anbragt.

Realpolitik

Som Henrik VIII, hvis konebytterier og deraf følgende brud med Rom er årsag til Thomas Mores martyrdød, ser man *Robert Shaw*, der afstår fra at gøre kongen til en charmerende og sympatisk skurk, som Charles Laughton gjorde det. Shaw spiller en mand med en forrådt samvittighed. Værre er det dog med *Cromwell*, der slet ingen samvittighed har. Hans fede åndløshed udstråler realpolitik endog uden charme, og når man ser på Holbeins portræt af historiens Cromwell, må man erkende, at *Leo McKern* har udført rollen som Mores virkelige modstander aldeles fortræffeligt. Cromwell har formodentlig ved sin blotte fremtoning styrket More i hans retfærdige sag.

Bedst blandt politikerne står imidlertid den enfoldige og brave hertug af Norfolk, spillet af *Nigel Davenport*. Han er indbegrebet af alle tiders jagt- og krigsglade og ikke alt for kløgtige adel.

Retfærdig og vittig rettroenhed

Og så er der *Paul Scofield* som Thomas More. Til trods for, at han er meget af en idealskikkelse fra forfatterens hånd, lykkes det skuespilleren med meget diskrete midler at give personen en dybde, der ikke alene får os til i ham at se Erasmus af Rotterdams værdige penneven og forfatteren til »Utopia«, men også en mand, der i sig selv er udødelig. Paul Scofield evner virkelig at skabe billedet af en mand, der ikke er gjort af det stof, hvoraf man skaber martyrer og dog (netop derfor) bliver det; en mand hvis rettroenhed først og fremmest ytrer sig ved vittig spøgefuldhed og selvironi og som – uden farisæisme – ønsker at drage konsekvensen af den *alene*.

På en god måde er filmen gammeldags teater, en perlerække af elegante, men dybtgående og rammende og vittige replikker. »Nonnen«s instruktør, Fred Zinnemann, tolker Robert Bolts egen drejebog i et dejligt billedsprog, der støttes af *Georges Delerues* musik, som er inspireret af engelsk renæssancemusik. Foran »Mand til alle tider« om en mand, der ikke ville svinge tro og samvittighed på grund af kongeligt elskovshaløj, vistest taktfuldt nok en film om shahen af Persien og hans 2. hustru og deres barn. Gallapremieren blev overværet af prinsesse Margrethe og prins Henrik. (*Columbia*). HK

Der er i dag ikke nogen ansvarlig kirkeleder, som ikke erkender, at det er tvingende nødvendigt at skaffe splittelsen mellem kirkerne ud af verden, sagde patriarken af Konstantinopel, Athenagoras ved det historiske møde mellem de to kirkeledere i Peterskirken i Rom. Patriarken Athenagoras havde nu endelig fået sit ønske om at besøge paven i hans by opfyldt. Venskabet mellem Konstantinopel og Rom blev for alvor indledt under pave Johannes, og det blev yderligere udbygget, da pave Paul VI mødte patriarken Athenagoras i Jerusalem og senere i Konstantinopel.

katolsk ugeblad

10. NOVEMBER 1967
115. ÅRGANG

45

Cistercienserne på Bornholm

Sovjetjubilæet:
Styrke og svagheit

Udrensning
påkrævet

Premieren på
»Krig og fred«

Lægmandskongresens resolutioner

Konstantinopel kommer til Rom

Troen ved at uddø i Brasilien?

I anledning af åbningen af »troens I år« den 29. juni har ca. 1000 præster fra hele Brasilien underskrevet og sendt et 13 sider langt brev til deres biskopper, meddeler »Informations catholiques internationales«.

Præsterne erklærer, at de ikke er i stand til loyalt at efterleve og forkynde dette troens år uden at oplyse biskopperne om visse kendsgerninger, der volder dem den største angstelse.

Således gøres opmærksom på, at det der gør mest indtryk på dem er, at Brasilien slet ikke er det kristne land, biskopperne plejer at tale om. De føler, at det trosliv, der er vokset op og er blevet udbredt i en sociologisk sammenhæng, der hørte kolonisationen til, er ved at uddø, efterhånden som denne sammenhæng er ved at ændre sig.

»Brasilien i dag«, siges i brevet, »er et folk, der myrdes ved stor barnedødelighed, underernæring og for lave lønninger. Det er et folk, der er blevet bestjålet til fordel for et enormt militær-budget og ved amerikansk hjælp og handel. Har troen noget at gøre her? Dersom mord er synd, mon så ikke det at lade millioner af mennesker dø er synd? Er de kristne kredses passivitet og ligegyldighed tegn på, at man virkelig tror, at ethvert menneske er skabt i Guds billede og lignelse? Bidrager præsternes og biskoppernes forsømmelser ikke til at forværre denne troens udøen?«

Som »fanger« i deres livsmønster føler præsterne sig fjernet langt fra folket. De er dømt til at forvalte sakramenter og velsigne uden at kunne bringe evangeliet ud.

I slutningen af brevet anmoder præsterne om

- at Kirken ikke nøjes med at forvalte sakramenter, men også udbreder evangeliet
- at den er opmærksom på de værdier, der er groet frem hos folket
- at den vil give udtryk for sin profetiske gerning
- at den vil vende tilbage til et liv i fattigdom
- at den vil udvikle en pastoral enhed og
- at den vil give plads til lægfolket.

Endelig anmodes om 1) at gifte mænd må blive kaldet til præstegerningen, til arbejde i de bestående sogne, hvor der er brug for dem, samt 2) at give amnesti til alle de præster, der har forladt den præstelige stand uden at kunne eller ville benytte de normale kanoniske veje.

»Vi har skelettet, men uden fjerpragt, derimod dækket af et lidende folks blodige kød, og af en Kirke, der utålmodig længes efter at genforenes med dette folk og bringe det frelse,« slutter brevet.

Karl Rahner om lægmandskongressen

MILWAUKEE – NC News Service

Tyske deltagere i lægmandskongressen i Rom var til en vis grad folk, der arbejdede for kirken, og ikke afspejlede, hvad gennemsnitskatolikken tænker, sagde den kendte tyske teolog Karl Rahner i et interview i forbindelse med en gæsteforelæsning på Marquette Universitetet i Milwaukee, USA.

Professoren sagde, at han kendte for lidt til kongressen til at kunne udtale sig om den som helhed, men han sagde, at en del af den tyske delegation bestod af, hvad han kaldte »professionelle lægfolk« – folk, der har tid og penge til at tage sig af kirkeligt arbejde. Det havde altid

Kardinal Döpfner om bispesynoden

ROM – KIPA

På spørgsmålet af en journalist om hans personlige tanker om bispesynodens hjemsted og udvikling svarede kardinal Döpfner, at han ikke agtede at oplyse paven om disse tanker over en pressekonference.

Dog ville han fremsætte almindelige bemærkninger. Først og fremmest kunne og burde forberedelsen af disse synoder intensiveres. Dernæst kunne de forskellige bispekonferencer forud underrettes om synodens dagsorden. Endelig kunne selve synodediskussionen gøres mere frugtbar. Synodens praktiske forløb, sluttede kardinalen, kunne også væsentligt forbedres, »selv om synoden først og fremmest er et rådgivende organ for paven«.

været en praktisk vanskelighed for lægorganisationerne, at kompetente folk, som skulle være aktive, ikke altid havde tid eller lyst til at arbejde i de forskellige organisationer. Hvis disse skulle blive effektive i kirken, måtte de udvikles og vælge deres egne ledere. I de kommende år ville der blive udarbejdet planer for lægorganisationernes samarbejde med biskopperne, sagde Karl Rahner. Hver har sin særlige plads og må finde den rigtige samarbejdsform. Men alt i alt kan man sige, at lægfolket først kan påtage sig et virkeligt ansvar i kirken, når det opnår virkelige rettigheder i kirken.

Professor Rahner talte også om præsters og ordensfolks offentlige stillingtagen til politiske spørgsmål. De havde de samme borgerlige rettigheder og forpligtelser som andre borgere, sagde han, men de måtte handle på en sådan måde, at det tydeligt fremgik, at de udtrykte deres personlige mening og ikke den officielle kirkes. Kirken var ofte mere »neutral« end dens medlemmer, men det betød ikke, at de enkelte troende afholdt sig fra stridsspørgsmål. Folk måtte lære, at synet af en præst ikke betød, at kirken var indblandet. Folk måtte ganske simpelt trænes op til at skelne, erklærede den tyske teolog.

En hjertesag

Sæt kryds i kalenderen ved søndag den 26. november, den dag skal vi alle til Katolske Menighedsplejers store julemarked på Niels Steensens Gymnasium.

Komitéen vil være meget taknemlig for gaver til håndarbejds- og salgsboder. Henvendelse til fru Bente Nygaard Hansen, telefon Palæ 6936.

Fremtidens messe?

VATIKANET — NC News Service

Deltagerne i bispesynoden fik et lille indtryk af, hvordan kirken fremtidige messe vil forme sig. I det sixtinske kapel overværede de en såkaldt standardmesse, der blev celebreret af pater Anibale Bugnini C.M. Han er medlem af forskellige liturgiske kommissioner. Pave Paul VI var til stede ved ceremonien.

Siden 1570 er den såkaldte private messe med en præst og en mi-

nistrant blevet brugt som standard for andre, således at de højtideligere former for messer er blevet betragtet som en variation af den stille messe. Efter hvad officielle kilder oplyser, vil fremtidens »grundmesse« være en messe, hvori lektor og menighed deltager og hvori sang indgår. Det var en messe af denne art, synodedeltagerne var med til i Det sixtinske Kapel.

Splittelsen ud af verden

ROM — KIPA

Under den koncelebrerede, økumeniske gudstjeneste i Peterskirken udtalte patriark Athenagoras, at der i dag ikke er nogen ansvarlig kirkeleder, som ikke erkender, at det er tvingende nødvendigt at skaffe splittelsen ud af verden. Dertil behøves bøn, tålmodighed, arbejde og fremfor alt kærlighed. Det drejede sig om enhed i det absolut nødvendige; arvegods, som ikke hørte til det væsentlige, kunne de enkelte kirker bevare.

Paven mindede i sin tale om, at der tidligere havde været gjort for-

søg på at opnå enhed. Grundlaget i dag var for så vidt anderledes, da forskellige faktorer — bl. a. af politisk art — ikke længere var til stede. Paul VI erklærede, at grundbetingelsen for den kristne enhed måtte være fornyelsen inden for den enkelte kirke. På katolsk side var denne fornyelse indledt med det andet Vatikankoncil. Nu skulle dets beslutninger omsættes i handling. Til dette formål skulle også revisionen af den kirkelige lovebog tjene. Tilsvarende bestræbelser på fornyelse var også i gang i den ortodokse kirke. Begge kirker måtte med godt mod gå i spidsen.

Det historiske øjeblik, da pave Paul VI kunne byde østens patriark, Athenagoras af Konstantinopel velkommen i Peterskirken. I forbindelse med den økumeniske gudstjeneste bad de to kirkeledere for enheden ved apostelgraven.

I få ord

● I overværelse af kardinalvikaren i Rom, kardinal Traglia, er processen til saligerklæring af paverne Pius XII og Johannes XXIII, »Guds tjenere« Eugenio Pacelli og Angelo Giuseppe Roncalli, blevet indledt.

● »Et besøg af pave Paul VI ved Kirkernes Verdensråds generalforsamling i Uppsala ville være en vidunderlig ting, men det må afgøres af paven selv,« har præsidenten for Det lutherske Verdensforbund, dr. Fredrik A. Schiotz, Minneapolis, Minnesota, sagt i et interview med Svenska Dagbladet.

● Nauka i Religija (Videnskab og Religion), Sovjetunionens ledende antireligiøse blad, kritiserer de kommunister, der siger, at partiets antikirkelige virksomhed kan stoppes eller sættes på lavgear, fordi den har haft så stor succes. Bladet kan ikke se, at der er nogen rimelighed i at køre kirken ind på et sidespor i håb om at den vil dø i fred, så længe der er millioner af sovjetborgere, der stadig praktiserer deres religion. Men samtidig vender bladet sig mod radikale metoder til bekæmpelse af religionen. Det drejer sig tvært imod om at udbygge og forbedre den ateistiske propaganda, som skulle spredes ved hjælp af læger, lærere og alle, der har kontakt med folk — i særlig grad de unge.

● I et foredrag i Milwaukee erklærede professor Karl Rahner, SJ, at »Kirken er mere end en diskussionsklub. Den har en fælles trosbekendelse, der skal beskyttes«. Biskopperne havde bl.a. også den forpligtelse at rådføre sig med teologerne, ligesom teologernes rådgivende rolle burde gøres helt klar.

Skriv

Ugebladets

juleprædiken

Katolsk Ugeblads julenummer, der udkommer den 15. december 1967, har som tema: Jul i bispedømmet. Læserne — dog præster undtaget — indbydes til en konkurrence om den bedste skriftbetragtning ud fra et af julens evangelier.

De indsendte bidrag skal være maskinskrevede og på mindst 60, højst 75 manuskriptlinjer med rimelig margen. Bidragene skal ikke signeres, men ledsages af en lukket kuvert indeholdende navn og adresse på forfatteren. For den bedste skriftbetragtning gives en præmie på 200 kroner. Manuskripterne skal være Ugebladet i hænde senest den 24. november 1967 med morgenposten. Bedømmelsen foretages af et udvalg bestående af medlemmer af Katolsk Ugeblads redaktionsudvalg og en repræsentant for redaktionen.

REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN
(ansvarhavende).

Specialredaktører:
Bernard Eric Jensen (litteratur),
Jens Oluf Lund (indenlandsstof),
Kaare Osorio (kronik) og
H. Roos (skriftbetragtning).
Redaktionssekretærer: Elli Gambell
og B. Husson.

Redaktionsudvalg:
Oluf Bohn, Anton Dekkers, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Ka-
tolsk Bispekontor, Laur. Bings Allé
16, København F, telefon GO 4895.
Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne
incl. moms.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt **postvæsenet**.

Masser af resolutioner

På afslutningsmødet for den 3. verdenskongres for lægapostolater blev der oplæst de resolutioner, som delegationslederne havde vedtaget. Der var ialt 8 resolutioner, der nåede at blive behandlet, men ud over disse fandtes der et stort antal, der ikke nåede at komme igennem verdenskongressens lidt træge maskineri. De vil imidlertid blive trykt i den store rapport fra verdenskongressen.

Den første resolution behandler »Racismen« og den blev vedtaget énstemmigt. Den fremhæver, at en af de vigtigste faktorer, der står i vejen for virkeliggørelse af fuldt menneskeligt fællesskab og solidaritet, er den racemæssige diskrimination. Denne splitter fællesskaber og nationer og er med til at hæmme udviklingen på internationalt plan. Racismen medfører vold og til tider krig og er en stadig trussel mod freden. Ver-

denskongressen *fordømmer* alle former for racemæssig diskrimination og opfordrer kirkens lærembede til fortsat at gøre klart, at racismen er fuldstændig uacceptabel, idet den er i strid med alle menneskelige værdier og den kristne tro. Kongressen opfordrer alle kristne til i praksis at leve op til kirkens lære i dette spørgsmål.

Resolution nummer 2 bærer titlen »Kampen mod undertrykkelse«, som blev vedtaget énstemmigt – dog undlod 2 delegationer at stemme. Det fremhæves, at såvel enkeltindivider som grupper idag lider under undertrykkelse – det være sig politisk, økonomisk, religiøst, socialt eller kulturelt. Resolutionen betoner den kristnes pligt til at stå solidarisk med dem, der undertrykkes – uden hensyntagen til race, religion, ideologi eller sociale status. De kristne opfordres til et aktivt arbejde, der kan fremme friheden for de undertrykte,

På 3. række ses fra venstre nogle medlemmer af den danske delegation til lægmandskongressen: Pater Meertens, dr. Ruth Plum og Hugo Lauritzen. Og så var det altså ikke dr. Ruth Plum, vi så på billedet i sidste uge, men den norske delegationsleder, fru Brita Paus.

fra Rom-kongressen

samt at give såvel moralsk som materiel støtte til et sådant arbejde.

Fred, fællesskab, udvikling

»Fred og verdensfællesskab« er den 3. resolutions titel. Den blev ligesom den første énstemmigt vedtaget. Verdenskongressen beklager den skandale, som alle nutidige krige og krige under opmarch er, og anmoder indtrængende om at alle mulige skridt, der kan bringe dem til afslutning, tages. Man udtrykker sin fulde støtte til både pavens og U Thants fredsbestræbelser og anbefaler, at der så hurtigt som muligt findes en menneskelig og retfærdig løsning på de palæstinensiske flygtninges problemer og andre, der er berørt af krigen i det mellemste Østen. Verdenskongressen kræver reformer af de økonomiske, sociale og politiske strukturer – både på nationalt og internationalt plan, således at man fremmer større social retfærdighed og hensyntagen til menneskets behov og rettigheder. I denne forbindelse opfordrer man de kristne til at støtte den pavelige kommission »Justitia et Pax«.

Verdenskongressen giver sin støtte til bestræbelserne på at muliggøre fuldstændig og verdensomspændende nedrustning under kontrol og ønsker, at der lægges stor aktivitet for dagen med hensyn til at få en universel deltagelse i FN. Våbenkapløbet bør ophøre, og kongressen appellerer til, at der sker en trinvis formindskelse af og en endelig fjernelse af kernevåben, samt at atomenergien anvendes til fred mellem og udvikling af alle verdens nationer.

Den mest omdiskuterede resolution bar titlen »Udvikling«. 67 delegerationer stemte for denne resolution, – 21 stemte imod og 10 undlod at stemme. Det var således kun knebent, at den resolution kom igennem, da der fordredes 2/3 flertal. I denne resolution appellerer verdenskongressen til alle nationale og internationale institutioner om en radikal ændring i verdensøkonomien, især med hensyn til kapitalforsyningen og verdenshandlens strukturer. Som mål sætter man, at der sker en stabilisering af udviklingslandenes eksport-

indtægter, og at deres part i verdenshandelen ikke formindskes. Al statslig hjælp til udviklingslandene skal være fri for politiske eller økonomiske betingelser, og 1 pct. af de udviklede landes nationalprodukt skal gives som hjælp inden 1970.

Befolkningsproblemet bliver også behandlet i denne resolution, der går ind for det såkaldte »ansvarlige forældreskab«, hvorved der forstås, at forældre også ansvarligt skal overveje, hvor mange børn de kan forsvare at sætte i verden. Resolutionen betoner, at der blandt lægfolket findes et stærkt behov for en klar standpunkttagen fra kirkens læreembedes side, og den skal sætte de fundamentale moralske og spirituelle værdier i centrum, medens kirkens læreembede bør overlade valget af videnskabelige og tekniske midler, der skal muliggøre et »ansvarligt forældreskab«, til forældrene, der handler i overensstemmelse med deres kristne tro og på grundlag af medicinsk og videnskabelig vejledning.

Kvinden og pressen

Den femte resolution hedder »Kvinden i Kirken«. To delegerationer stemte imod den, medens 16 undlod at stemme. Her fremhæves det, at kvindens stilling i kirken er be-

tinget af sociale og kulturelle faktorer, og at der i mange lande af i dag er en udvikling igang, som er ved at give kvinden en fuldstændig ligestilling med mænd. Verdenskongressen ønsker, at man inden for kirken tildeler kvinden fuldstændige rettigheder og ansvar, og man opfordrer til, at der foretages alvorlige læremæssige studier med hensyn til kvindens plads i det sakramentale embede. Kompetente kvinder bør have plads i alle pavelige kommissioner og de bør spørges til råds angående revisionen af den kanoniske lov, hvor denne berører kvinder.

»Pressen« var titlen på resolution nummer 6. Denne protesterer mod enhver krænkelse af retten til information og retten til frit at give udtryk for sin mening. Man afviser enhver form for krænkelse uanset dets motiv. Iøvrigt opfordrer den katolske journalister til at foreholde offentligheden evangeliets og den kristnes samvittigheds krav i forholdet til krig, social uretfærdighed, international egoisme og racemæssig diskrimination. 8 delegerationer afholdt sig fra at stemme for denne resolution.

De handicappede

Den syvende resolution hed »De handicappede«, der opfordrer såvel den enkelte som organisationer til at forstå de blinde og de handicappede og hjælpe disse, blandt andet ved at deltage aktivt i deres organisationer. Den sidste resolution behandlede, hvad der skulle ske efter kongressens afslutning. Begge de sidste resolutioner blev énstemmigt vedtaget.

I den sidste takkede verdenskongressen pave Paul for oprettelsen af lægmandsrådet. Man opfordrede paven til at udvide dette råd i overensstemmelse med demokratiske regler, således at lægmandsrådet blev repræsentativt for de mange forskellige kulturer, organisationer og forskellige former for lægapostolat fra alverdens lande. Ligeledes betonedes det, at lægmandsrådet bør arbejde aktivt for demokratisk organisation på alle niveauer og i alle lande, – og at verdenskongressens delegerationer bør gøre det samme.

bej.

LOPPE-, LOPPE-, LOPPETORV

På Katolske Menighedsplejers store julemarked søndag den 26. november er der som sædvanlig også et rigtigt loppetorv. Vi kan endnu bruge mange ting til loppetorvet og beder Dem derfor kikke efter på loft og i kældere, i skabe og skuffer – om der ikke er et eller andet, De kan undvære.

De bedes venligst sende sådanne sager til Katolske Menighedsplejer, Bredgade 69 a, København K., eller ringe til fru Louns, telefon Palæ 2323 mellem kl. 10–13. Så henter vi gerne, hvad De har.

Udrensning påkrævet

26. søndag efter pinse

Radikal partipolitik, religion uden lunkenhed, idealisme uden kompromis har altid krævet rene linier, udrensning af fremmedelementer, ensretning og eksklusivitet.

Spørgsmålet om det onde i Guds rige har til alle tider, såvel i Det gamle som i Det ny Testaments tid beskæftiget dem, som ville det gode og ventede på Guds Riges herlige frembrud. Allerede profeterne, f.eks. Esajas, holder udkig efter den hellige rest i Israel, og på Jesu tid ventede alle, at Messias ville rense folket for alle dårlige elementer; således bebuder Johannes Døber »den stærkeres« komme som den, der »har sin kasteskovl i hånden, og som skal gennemrense sin lo og samle sin hvede i lade; men avnerne skal han opbrænde med uudslykkelig ild.«

Samtidige særgrupper i Israel betragtede sig selv som det sande Israels hellige kærne eller rod, f. eks. farisæerne, der »skilte sig ud« af den uvidende »hob« og omgav sig selv med et uigennemtrængeligt hegn af love, som kun de selv kendte og formåede at overholde. Også den i vor tid så meget omtalte klostermenighed i Qumran betragtede sig som en gruppe, der midt i al ondskaben havde bevaret Guds pagt og gjorde bod for folket, som de håbede engang at kunne samle under deres førerskab.

Jesus skuffede mange af de »fromme«. Selv om han måtte erkende, at hans tilhængere på grund af folkets mangel på tro skrumpede ind til den »lille hjord« (Luk. 12,32), som Faderen havde besluttet at give Riget, var hans frelsesbudskab dog fra først til sidst rettet til alle, både »retfærdige« og syndere, til lovkyndige og uvidende, ja endog til tolderne og skøgerne, som de »fromme« foragtede som folkets udskud. Tanken om at samle en gruppe af hellige, en »hellig rest« om sig, er Jesus fremmed. Jesus overlader den store adskillelse mellem godt og ondt, »hvede og rajgræs«, til høstens dag, til den endelige dom, og han finder sig i, at hans egne, hans apostle, svigter groft, ikke blot forræderen Judas, men også Simon, »Klippen«, der ved

sin adfærd kun alt for tydeligt viser, at han ikke har fået sit Petrusnavn for sin egen stærke karakters skyld.

Sådan er Kristi sande Kirke, ikke sværmernes drømmekirke, men en kirke af syndere, forestået af skrøbelige og syndige ledere, og dog alle kaldede til at være »fuldkomne, som Faderen i himlen er fuldkommen«, den »hellige Kirke«, Ecclesia sancta, ikke, fordi den dannes ved, at helgener samles til eet, men fordi syndere ved den, kaldede og formede af Guds nåde, føres til hellighed. Endnu har det onde magt, men »kornet vokser op«, selv om også »rajgræsset kan ses«; infiltrationen er forvirrende og irriterende. Ivrige markarbejdere er allerede på vej med hakker og lugejern; mens de sov, har fjenden sået sin giftige sæd. Nu er de vågnet til dåd, til nævenyttig indsats. Men markens ejer tager det roligt: Nej, lad det være, »for at I ikke, når I samler rajgræsset fra, skal rykke hveden op tillige med det! Lad kun begge dele gro side om side indtil høsten.«

At udråde »hellig krig mod det onde i Kirken« er nok tit et tegn på ukristelig dømmesyge; det røber utålmodighed og manglende tillid til Guds forsyn. Fristelsen til utidige aktioner og »fromt« rethaveri har altid været stor og ikke mindst i vor egen tid, hvor hvede og græs tit beskylder hinanden for at være ukrudt. Og for resten – hvem ved, om ikke det, vi nu kalder »ukrudt«, engang ved Guds forældrende og forvandlende nåde bliver til værdifulde urter på Herrens mark, mens al kætterjagt og selvbestaltet reformation før eller senere brændes til aske på det bål, den selv har tændt.

Så er det da sagt til alle tiders udrensningsentusiaster, både dem i Jesu tid og dem i vore dage, som farer foragede eller forskrækkede op, hver gang de opdager et ukrudt eller et skadedyr på Guds mark. Midt i al deres hysteriske geskæftighed lyder Herrens rolige stemme: Lad det kun gro – indtil høsten . . .

J. Coenen S.J.

– Vort ophold har indtil nu været meget vellykket, og vi nærer de største forhåbninger med hensyn til fremtiden. Vi er blevet venligt modtaget af alle, og man respekterer vort ønske om at leve en tilbagetrukken tilværelse, siger lederen af cistercienserklosteret på Nordbornholm, pater Frans van Haaren.

Myrendal Kloster ligger i et naturskønt område ved Skt. Ols rundkirke og dog lidt udenfor alfar vej. Det er en smukt hvidkalket mindre gård tæt ved en lille sø. Stuehuset, laden og staldbygningen lukker om en gårdsplads med toppede brosten.

Det helt rigtige

Pater van Haaren fortæller videre:

– Vi flyttede ind den 16. juli 1966 efter at have set på adskillige ejendomme forskellige steder i Danmark. Vi søgte en ikke for dyr ejendom, der skulle være rummelig og ensomt beliggende. Vi synes, at vi har fundet det helt rigtige her. Af tyve tønder land, der hører til gården, udlejer vi halvdelen til nogle naboer, og på resten har vi plantet forskellige træer. Desværre har den tørre sommer bevirket, at en hel del af dem er gået ud.

Kapel i hønsehuset

– Det har været et stort arbejde at indrette gården til vort formål, og vi er da heller ikke færdige endnu, fortsætter pater Frans. I stuehuset har vi opholdsstue, køkken, celler og et par gæsteværelser. Det tidligere hønsehus har vi ombygget til kapel. En stige fører op til et lille sakristi på loftet over kapellet.

Staldbygningerne og laden har vi endnu ikke gjort noget ved. Vi har ikke haft tid, og vi vil heller ikke forcere noget. Måske indretter vi et lille bogbinderværksted, flere celler og et større og mere hensigtsmæssigt indrettet køkken.

Laden er en stor smuk bygning, og vor arkitekt så gerne, at den blev indrettet til kirkerum, eventuelt til brug som turistkirke. Det er en udmærket løsning, men ikke praktisk mulig for øjeblikket.

Nye veje

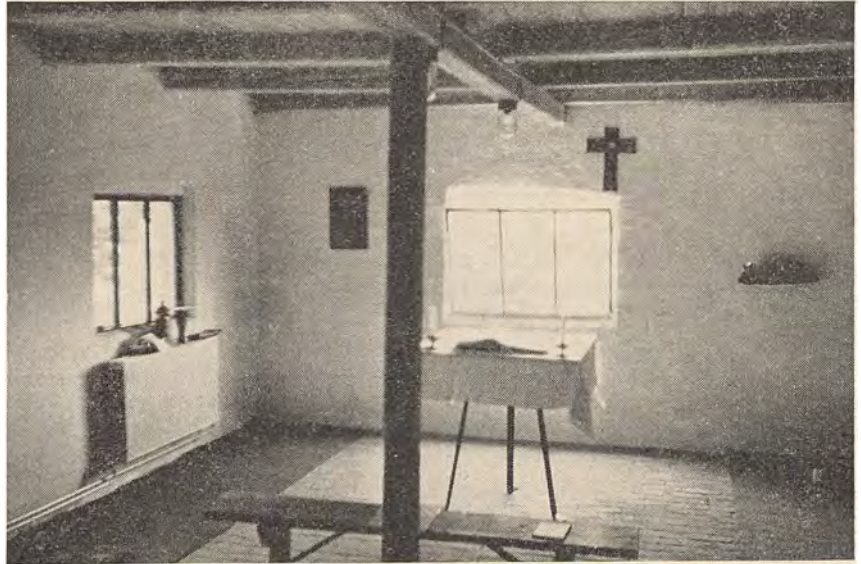
– *Hvorfor er De kommet til Bornholm, spørger vi.*

– I lighed med andre eksperimenter forskellige steder i Europa, inspireret både af koncilets nye tanker og de traditionsbundne klostres vanskeligheder er vi her for at søge nye veje. Ved at gå til bunds i problemerne –

Cistercienserne har nu været på Bornholm godt et år.

Deres leder fortæller om hvordan de kan leve et kontemplativt klosterliv i pagt med tiden

Ovenfor: kapellet i hønsehuset. Nedenfor: pater van Haaren.

Kapel i hønsehuset

og søge det, vi mener er væsentligt for kontemplativt klosterliv i materialismens tidsalder.

Indenfor vor ordens normale rammer kunne vi tage ophold et afsondret sted i den katolsk prægede del af Europa eller i et udviklingsland. Til vort formål skulle vi dog bruge et økonomisk udviklet, men ikke for overbefolket område. Ved at arbejde for andre udenfor klostret forsøger vi at komme udenom den administrationsbyrde, klostrene i vor verden er pågede af.

Munke som arbejdsledere

Den grundsætning, at et kloster skal være økonomisk uafhængigt, har bevirket, at klostrene har beskæftiget omkringboende ved landbrug eller industri, ofte i en stor målestok.

Det medfører, at munke, der er kaldet til et liv afsondret fra omverdenen, virker som arbejdsledere og administratorer med stor kontakt med ansatte og forretningsforbindelser.

Det er vanskeligt at lukke verden ude af klostret under sådanne vilkår.

Munke på halvdagsjob

- Hvordan klarer De Dem så?
- Da det, efter vor mening, rent

menneskeligt er vigtigt, at munkene selv tjener til livets ophold, danner vi, ved halvdagsarbejde udenfor og uden tilknytning til klostret, det økonomiske grundlag for klostrets daglige drift. Vi undgår dog naturligvis fagområder med for megen personlig kontakt.

Broder Basil og broder Nils er enekarle på nabogårde, broder Clemens passer huset, så det er således mig selv, der har mest kontakt med om-

verdenen, idet jeg arbejder i et større bogbinderi i Rønne.

Sådan går dagen

Vor dag begynder med korbøn fra klokken halv fem til klokken halv seks. Arbejde fra syv til tolv, korbøn fra halv et til ca. klokken et. Messe klokken fem, og vi slutter dagen med komplet klokken halv ni. Vore tekster er på dansk og latin, vi har dog endnu besvær med at finde egnede danske salmer.

Vi er for tiden fire her på Myrendal, og så længe vi er på forsøgsstadiet er vi naturligvis meget tilbageholdende overfor udvidelse. Fuldt udbygget kan klostret engang rumme 20-30 munke. Jeg tror dog, det ideelle vil være 10-12 munke.

Fra ikke-katolsk side følges vort eksperiment med opmærksomhed. Vi har således haft flere besøg og samtaler med nogle af de protestanter i Danmark og Sverige, der arbejder med oprettelsen af et kommunitet.

Vi har også udmærket kontakt med katolikkerne, såvel herovre som i det øvrige Danmark, og man forstår, at vi ikke ønsker apostolat. Man kan dog mene, at vor tilstedeværelse i sig selv er en form for apostolat...

Jean Lerche Nielsen.

Styrke og svaghed

Det virkelige er det fornuftige, slog den tyske filosof *Friedrich Hegel* (1770–1831) fast. Efter hans opfattelse kunne man nå til indsigt i hele »verdensånden« ved hele tiden at lade to modsætninger mødes – tese og antitese, hvis man vil være fin på den. Dette er den såkaldte *dialektiske metode*.

Vi har i en tidligere artikel om de åndelige veje til den store russiske oktoberrevolution i 1917 (Katolsk Ugeblad nr. 43) fortalt om, hvordan Hegels filosofi kom den preussiske stat og den preussiske kirke så godt tilpas. Imidlertid var der ikke ret langt til *Ludwig Feuerbach* (1804–72), som ved at arbejde med Hegels ideer kom til den slutning, at det var mennesket, der havde skabt Gud og ikke omvendt.

Og så var banen klar for *Marx* og *Engells*, for hvem hele tilværelsen kunne skrives på læren om modsætningerne og den materialistiske historieopfattelse: at menneskenes udvikling i åndelig og social henseende udelukkende er bestemt af økonomiske (materielle) livsvilkår. Den logiske følge: at historie kun kan forstås ud fra den økonomiske udviklings historie.

Et spøgelse går gennem Europa

»Et spøgelse går gennem Europa – kommunismens spøgelse. Det gamle Europas magter har alle sluttet sig sammen til en hellig parforcejagt på dette spøgelse; paven og czaren, Metternich og Guizot, franske radikale og tysk politi... Alle hidtidige samfunds historie er en klassekampens historie... Lad så de herskende klasser skælve for en kommunistisk revolution. Proletarerne har kun deres lænker at tabe. De har en verden at vinde. *Proletarer i alle lande, forener Eder!*« proklamerer Marx og Engells stolt i det kommunistiske manifest, hvis tanker *Lenin* søgte at gøre til virkelighed i den russiske revolution – efter at han havde brudt med det vestlige socialdemokratiske parlamentariske ideer og efter et tillidsvotum fra majoriteten af sine kammerater skabt den radikale bol-

sjeviklinje (bolsjevikker: de der har flertal).

Et stort spørgsmål er, i hvor høj grad Marx anså sig selv for ufejlbarlig og i hvor høj grad, han ketterede med dette begreb. Engells var imidlertid tilbøjelig til at kalde hypoteserne for love, og Lenin siger lige ud: »Marx' lære er almægtig fordi den er rigtig.«

Hvad skulle kirkerne svare?

Det var klart, at kirkerne med marxismen stod overfor en udfordring, der var farligere end den, tidligere revolutioner havde kunnet præstere. Den i begyndelsen reformvenlige, i

sine senere år reformfjendtlige Pius IX's afvisende holdning overfor alt nyt var ret typisk, endog hvor det gjaldt almindelige frihedsideer. Resultatet var pavernes fangenskab i Vatikanet. I Danmark var det lutherske kirke styre præget af en tilsvarende konservatisme og tradition og havde derfor svært ved at tilpasse sig den demokratiske udvikling, som var begyndt omkring århundredskiftet. Resultatet var, at kirken i Danmark mistede den brede befolkning.

Den katolske kirke var så heldig efter Pius IX at få Leo XIII, som begyndte at se velsignelsen ved kirkenes tab af det verdslige herredømme over kirkestaten. Samtidig forstod han – uden at acceptere kommunismens ideer – behovet for nye sociale tanker og bevægelser. Kristendommen kunne ikke nøjes med at fordømme, den måtte sætte noget i stedet. Hvor kommunismen gik ind for afskaffelse af ejendomsretten, gik Leo XIII den modsatte vej og understregede de besiddelsesløses ret til at skaffe sig jord. Pius XI supplerede disse tanker. De to pavers sociale rundskrivelser blev udgivet under ét herhjemme – i en bog med titlen »Pavestolen og arbejderspørgsmålet«. Udgivelsestidspunktet 1942 var uheldigt, da den kunne anvendes som et våben i nazisternes og fascisternes hagekorstog. I øvrigt har pavernes sociale tanker haft mere succes i teori end i praksis, og hvad de korporative ideer angår, er det hovedsagelig kun fascistiske diktaturer, der har sat noget i gang – uden videre held i øvrigt, da diktatorerne for det meste har været i lommen på de besiddende. Praktisk succes eller ej. At den katolske kirke har en social etik er dog meget væsentligt. Fra og med pave Johannes XXIII bliver det klart, at kirkens sociallære i stærkere og stærkere grad ligner den, der kan udledes af de socialdemokratiske velfærdssamfund.

Kirkernes kår i Sovjet

Nu er det på tide, vi vender tilbage til de kirkelige forhold i det Rus-

---

OFFICIEL SOVJETISK HISTORIEUDLÆGNING

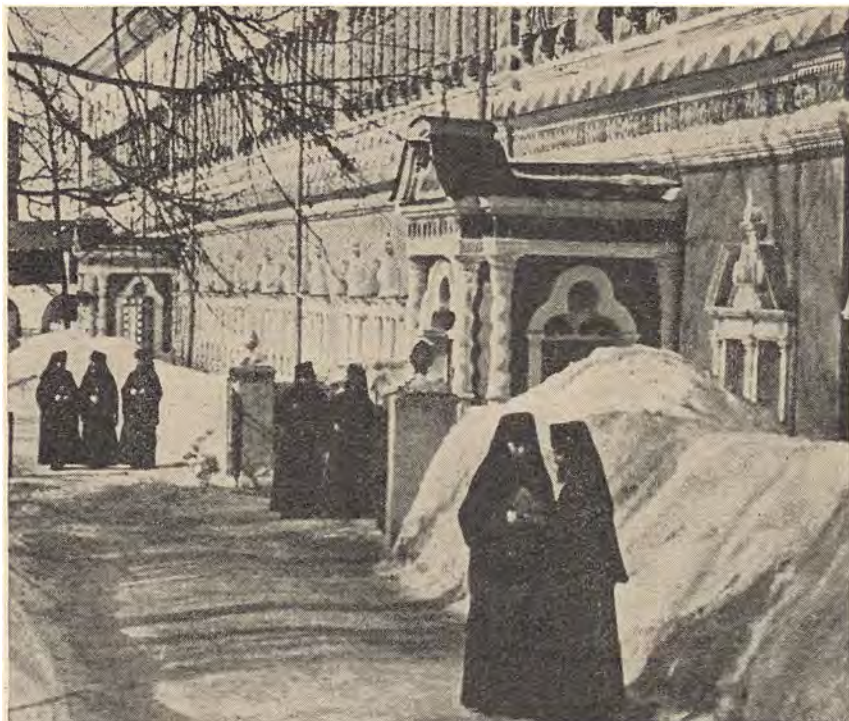

Sovjetunionens udvikling foregik i en kompliceret international situation med stadig fare for imperialistisk aggression. Denne fare forstærkedes især, da magten i Tyskland blev erobret af fascismen – et utilslæret terroristisk og chauvinistisk diktatur, udøvet af imperialismens mest reaktionære og aggressive kræfter. Fascismen vandt styrke og formåede at opruste Tyskland med bistand fra amerikanske og engelske monopoler, der betragtede den som antikommunismens stødtrop.

Det kommunistiske parti og den sovjetiske regering så den fare, som de fascistiske staters politik udgjorde, tog hensyn til den opståede situation og traf forholdsregler til styrkelse af landets forsvarsevne. Partiet gennemførte vigtige foranstaltninger til omlægning af industriens og transportvæsenets arbejde med henblik på den optrækkende krigsfare. Den forsvarsindustri, der oprettedes i førkrigsårene, forsynede landets væbnede styrker med moderne krigsmateriel.

Den sovjetiske regering gjorde en energisk indsats for at tilvejebringe et kollektivt sikkerhedssystem i Europa i den hensigt at spærre vejen for krig. Disse bestræbelser støjedes på modstand fra vestlige politikere, »München-politikerne, som ønskede at give den fascistiske aggression retning mod Sovjetunionen og at indgå et forbund med Hitler. I denne vanskelige situation sluttede Sovjetunionen en ikke-angrebspakt med Tyskland, hvilket krydsede imperialisternes planer og betød vundet tid til styrkelse af landets forsvar. Men forebygge krig under de daværende omstændigheder var ikke muligt. Med velvilje fra herskende kredse i Vesten udløste Hitler-Tyskland den anden verdenskrig. Efter at have besat adskillige europæiske stater marcherede Hitler-Tyskland mod Sovjetunionen.

»Marx' lære er almægtig, fordi den er rigtig«, sagde Lenin. Men må kommunisterne ikke revidere denne anskuelse en skønne dag, spørges der i 2. og sidste artikel i anledning af Sovjets 50 års jubilæum

Det teologiske akademi i Zagorsk.

land, der drog konsekvensen af Marx' og Engells radikale ideer. Eller for at sige det bredere og mere korrekt: USSR—Sovjetunionen.

● I Sovjetunionen, der omfatter mange nationaliteter, er der talrige religiøse samfund: Der er tilhængere af forskellige kristne kirker: den russiske ortodokse kirke, den georgiske kirke, den armenske gregorianske kirke, den romersk-katolske kirke, den evangelisk-lutherske kirke, den protestantiske kirke, metodistkirken, de gammeltroendes kirke og den evangelisk-kristne baptistkirke. Der er desuden muhamedanere, buddhister og jødiske menigheder.

● Den russisk-ortodokse kirke er den største religiøse gruppe. Den ledes af en kirkeforsamling, der består af gejstlige og lægfolk. Kirkeforsamlingen, der indkaldes med mellemrum, vælger den russiske ortodokse kirkes overhoved, patriarken af Moskva og hele Rusland, som udøver den øverste kirkemyndighed, når forsamlingen ikke er indkaldt... For tiden er overhovedet for den russisk-ortodokse kirke Hans Hellighed Alexej, patriark af Moskva og hele Rusland...

● Den russisk-ortodokse kirke har også bispedømmer udenfor USSR: i USA, Frankrig, Østrig, Israel og andre steder. Disse bispedømmer anerkender patriarken af Moskva og

hele Ruslands åndelige autoritet og lederskab...

● Den romersk-katolske kirke har de fleste af sine tilhængere i de baltiske republikker, i de vestlige dele af Ukraine og Byelorusland og i visse dele af den russiske føderation og i den estiske republik. USSR's katolikker står under paven i Roms åndelige autoritet og lederskab...

● I czarens Rusland blev den russisk-ortodokse kirke betragtet som den eneste sande religion... Sekter, som brød med russisk ortodoksi, blev forfulgt på det grusomste... Katolicismen og Islam blev tolereret, men de kejserlige myndigheder gjorde alt for at undertrykke de katolske og muhamedanske gejstlige og hindre dem i at udføre deres embedspligter...

OFFICIEL SOVJETISK INSTRUKS OM INDOKTRINERING

Partiet lægger den allerstørste vægt på den marxistisk leninistiske uddannelse af kommunisterne, ikke mindst af ledende folk, og på forbedring af det ideologisk opdragende arbejde i befolkningen. Det arbejder utrætteligt på at forbedre det partimæssige skolingssystem og massemediernes til ideologisk, politisk og moralsk opdragelse — presse, tv, radio og film. Forøgelse af informationstjenestens effektivitet, forstærkelse af propagandaens forbindelse med den praktiske tilværelse og uddybning af dens teoretiske indhold betragtes af partiet som vigtige midler til effektivisering af det ideologiske arbejde.

● I USSR er situationen helt anledes. Her er ingen dominerende religion eller kirke. Sovjetregeringen behandler alle religioner og kirker lige...

● I USSR er kirken fuldstændig adskilt fra staten — både på papiret og i praksis. Med andre ord blander staten sig ikke i kirkens anliggender. Staten betragter religion som en privatsag for borgerne... Modsat blander kirken sig ikke i statens anliggender...

● Sovjetunionens kommunistiske partis centralkomité udsendte den 10. november 1954 en resolution, hvori det hedder: »Det skal erindres, at fornærmelige handlinger mod kirken, præsteskabet og de troende er uforeneligt med partiet og statens politik...

● Biskop Nikodim siger: »Erklæringer angående religionsfølgelse udtrykker ofte forveksling af to spørgsmål. Når folk i Vest hører, at den antireligiøse propaganda er taget til i vort land, betragter mange det som religionsfølgelse, selv om det er noget helt andet: idéernes brydning. Følgelse betyder, at der tages administrative midler i brug mod de troende.

Alle disse punkter i kursiv er uddrag af materiale, der udleveres fra officiel sovjetisk side til belysning af situationen. Grundlaget for nævnte

rettigheder er baseret på erklæringen om det russiske folks menneskerettigheder af 1917, men hvad der end siden da har stået på papiret, ved vi, at kirken under sovjetisk styre kan lægge en blodig regning på magthavernes bord. De historiske begivenheder har vi behandlet udførligt i vort særnummer i anledning af Hrustjofs besøg (Katolsk Ugeblad nr. 21/1964).

Styrke og svaghed

Trods det, at der fortsat er meget, der skammer, kan man ikke komme uden om, at der i den sovjetiske kommunisme ligger stærke kilder til inspiration for menneskelig udfoldelse i positiv retning. Det er fantastisk, hvad man på 50 år har fået ud af det forarmede land, der ovenikøbet blev smadret under den anden verdenskrig. Den sovjetiske videnskab har opnået strålende resultater. Kulturlivet bygger i vid udstrækning videre på det bedste i russisk tradition, og for eksempel hvad skuespil-kunst, opera, ballet, musik, film etc. angår hævder Sovjet sig næsten overlegent. Se den nye russiske filmatisering af »Krig og Fred« og sammenlign med den vesteuropæisk-amerikanske udgave for nogle år tilbage. Sidstnævnte var en værre gang vulgærunderholdning ved siden af.

Det sovjetiske kulturlivs svaghed er nok de skrivende kunstneres kår, idet fortsatte ønsker om indoktrinering af læserne fra officiel side ikke tillader den frihed og den ærlighed, som er nødvendig for skabende kunst. Tragedien Pasternak blev ikke den sidste i sin art.

Ja, her er vi ved den virkelige svaghed ved det kommunistiske imperiums grundlag. Mens i hvert fald Sovjetunionen (i modsætning til Kina) tilsyneladende er gået bort fra tankerne om at stå som leder af en verdensrevolution og fører en almindelig supermagtpolitik med de midler, man nu engang anvender i en sådan og med en kraftig konsolidering af sine interesser osv., har der ikke, hvad selve formuleringen af den kommunistiske verdensopfattelse angår – været tale om nogen »ajourføring« af betydning.

Generalisering

Fra højeste sted betjener man sig fortsat af den meget håndfaste forenkling af alle problemer – hele tilværelsen skrives i setenser og dogmer. (Se side 8 et eksempel på kommunistisk historieudlægning fra »Vor tids førende ideer« – Teser udsendt

af SUKP's centralkomité. Side 9 viser en klar ordre til indoktrinering.) Sovjetunionens kommunistiske partis centralkomité – hvad enten vi bryder os om det eller ej: et af de mest betydende organer i verden – det officielleste officielle – underskriver den ene gang efter den anden uden at rødme, kommunistiske pastoral-skrifter, der ville få et trommesalsbillede af Lenin til at vende sig på væggen. I hvert fald må repræsentanterne for Sovjets højtudviklede videnskab ofte rødme.

»... ikke af særlig interesse, hverken fra den moderne fysiks standpunkt eller for fysikkens historie,« sagde *Albert Einstein* i 1924 om centrale dele af Engells hypoteser.

Dialog og nyorientering

Vi må altså vente et kommunisternes andet Vatikankoncil inden alt for mange år. Til den tid skulle kristendommen gerne kunne færdes med sikre fødder i vort århundrede, således at kirken er noget, man nok ønsker at gøre sig den ulejlighed at føre dialog med. Selvfølgelig burde det give verdens ene supermagt noget at tænke på, at den anden ikke er langt fra at lade rumrakterne bestænke med vievand, men på den anden side har afkristningen i det højtudviklede velfærdsselskab Norden kunnet finde sted uden statsstøtte. Det duer altså ikke at spørge kommunisterne, hvorfor de vogter så nidkært over sentenserne, når de dog mener at besidde den ufejlbarlige sandhed; vi bør først og fremmest spørge os selv, hvorfor vor sandhed end ikke kan overbevise vore høfligt lyttende omgivelser – i den form vi udtrykker den. *Helge Kristensen.*

AC-foredrag

Onsdag den 15. november kl. 20 taler pastor Kaare Osorio om »Bibelen – vort fælleseje«. Foredraget finder sted i Store Sal, Jagtvej 183 B.

Danmarks katolske kvindeforbund,

Fyns-afdeling indbyder til foredrag *tirsdag den 14. november kl. 20* på Sct. Hedvigssøstrenes Børnehjem, Bjerregaardsvej 9, Odense.

Dominikanerpater Martin Drouzy fra Ordrup taler om: *Har Kristendommen nogen chance i den moderne verden.*

Kom selv – indbyd andre! *Alle* er velkomne!

Nu er det tid

Ved et nordisk akademikerstævne i Kristiansand i 1948 talte dominikanerpater Finn Thorn om den katolske kirke og protestanterne. På et vist tidspunkt stilledes spørgsmålet, om kirken kunne siges at have været til stede i Norge i de 400 år siden reformationen. Vi syntes vel dengang, det var dristigt, hvis man svarede ja. Men vi mærkede pater Thorns meget positive indstilling. Siden er meget vand løbet i stranden. Nu ser vi, at det positive syn også kan udvides til Luther selv. I anledning af 450-året gør den norske dominikaner i »Lumen« rede for, hvorledes katolske teologers syn på Martin Luther har udviklet sig i retning af en mere retfærdig bedømmelse.

Om jubilæet siger pater Thorn: »Det paradoksale ved dette – som ved ethvert Luther-jubilæum – er jo at den lutherske kirke jubilerer for en mand, som aldrig har haft den ringeste tanke om at grundlægge en »ny« kirke. Men ikke mindre paradoksalt er det, at den kirke som forblev Luthers egen, den ene katolske – almindelige – kirke indtil denne dag ikke har villet høre på, hvad denne dens egen søn havde at sige den.«

Nogle teologer har imidlertid denne vilje, og efterhånden følger vel kirken med. Røster hæver sig for at få bandullen over Luther annulleret. Historikere har allerede taget afstand fra fremstillingen af Luther som en umoralsk eller sjælelig syg person, og de har påpeget de misforståede tolkninger af hans teologi. Revisionen begyndte i 1939-40 med Lortz' værk om reformationen i Tyskland. Men pater Thorn glæder sig over, at senere forskere som Johannes Hessen og John M. Todd tager Luther endnu mere alvorligt. Især den engelske historiker og konvertit Todd gør Thorn meget ud af, og hans Lutherbiografi (1964) må da også have virket chokerende på det katolske miljø i England netop ved sin fordomsfrie behandling af reformatoren, skrevet som den er i 2. Vatikankoncil's ånd. Det væsentlige i Luthers intuitioner er det efter Todds

mening muligt at indføje i den katolske tradition. Thorn bringer flere eksempler på Todds selvstændige vurdering af kontroverserne mellem Luther og hans katolske modstandere.

Til slut skriver p. Thorn, at en af betingelserne for den kristne enhed er, »at den anstødssten for den katolske kirke, som hedder Martin Luther, fjernes. Det er dette som faktisk nu er ved at ske . . . Tiden er nu

inde til, at denne kirke (den romerske) selv begynder at høre på hvad denne dens søn har at sige den«. Og den katolske kirke bør i dag have lige så gode betingelser for at forstå augustinermunken Martin Luther som hans egne disciple, mener pater Thorn. For begge parter må betingelsen være, at de frigør sig både for at overvurdere og undervurdere ham. E.N.

— HISTORIENS SPEJL —

Gammel krønike i ny oversættelse

Da Paul VI som nyvalgt pave 29. september 1963 åbnede koncillets 2. samlingsperiode, bekendte han overfor den kristne kirkes splittelse dette store confiteor: »Hvis vi har skyld i denne splittelse, beder vi ydmygt Gud om tilgivelse og beder også brødrene om tilgivelse, dersom de føler sig krænkede. Og vi for vort vedkommende er rede til at tilgive den uret, der er tilføjet kirken og at glemme den store smerte, som tvedragten har forvoldt.«

Siden er der gået fire år, og Europa er ved at fejre 450-året for Luthers 95 teser, hvormed reformationen indledtes, men dermed også kirkens andet store skisma efter det græske. Pavens dybtføjte ord og selve den økumeniske bevægelse har ikke kunnet hele såret, men de fleste ser i hvert fald anderledes på det end før, ikke i konfessionel selvbevidsthed, men i ydmyg sorg over, at reformationen ikke blot bragte reform, men også splid og had mellem Kristi lemmer.

Man har sagt, at reformationen i Danmark forløb glat og næsten som en selvfølge, uden at der skete stor uret eller skabtes martyrer. Dette er dog mere et fromt ønske end en historisk virkelighed. De danske franciskaneres »uddrivelseskrønike« viser, at det ikke var alle klosterfolk, der som Luther med glæde og befrielse sagde deres klostre farvel, her ser vi tværtimod, at det i vid udstrækning var med vold og magt, »evangeliet« tilkæmpede sig sine sejre i vort land og afskaffede klostrene.

Uddrivelseskrøniken er et værk af den danske ordensprovins »Dacia«s ledelse, og størsteparten er forfattet af broder Jacob, kong Christian IIs klostergivne yngre broder, hvis stille klosterliv blev afbrudt af kirkerevo-

lutionen, og som senere blev missionær i Mexico under navnet Jacobus Dacianus. 400-året for hans død er netop blevet fejret dernede.

Han og andre deltagere i begivenhederne skildrede i krøniken, hvorledes grupper af luthersk-sindede borgere med kong Frederik Is hjælp stormede det ene franciskanerkloster efter det andet. For at tage et eksempel gav kongen i 1530 en adelsmand brev på klostret i Randers, og med dette brev i hånden ville kongens foged så forjage gråbrødrene. Men gardianen broder Jens Justesen svarede modigt, at han aldeles ikke ville forlade sit kloster på grund af dette brev, hvorfor man straks beskyldte ham for at være »en oprører mod kongelig majestæt!« Klostret blev omringet, porten åbnet ved forræderi og byfogeden fordrev til sidst både gardianen og brødrene med magt. Og sådanne episoder var talrige. Hvad havde den slags med evangeliet at gøre?

Det lille betydningsfulde skrift kender naturligvis intet til moderne økumenisk ånd, klostrenes og kirkens fjender kunne kun være kættere og forbrydere. Læser man på den anden side, hvad der fra luthersk side blev påstået om tiggermunkene, forstår man, at det kun var råt for usødet. Men endnu i dag må vi lide under følgerne af dette had. Dog ville det være forkert at mene, at den økumeniske ånd kræver, at vi overhovedet ikke bør beskæftige os med disse pinlige kapitler i kirkernes historie, men snarere glemme dem så meget som muligt. Tværtimod bør vi ærligt tage dem frem og prøve at forstå dem så godt som muligt, for den ægte tilgivelse beror ikke på forglemmelse eller fortælelse af sandheden, i så fald svarer den i hvert fald ikke til Kristi ånd.

Henning Heilesen har givet os et både for historieforskningen og for nutidens reformationsforståelse værdifuldt værk i hænde med sin nye fordanskning: »Krøniken om gråbrødrenes fordrivelse fra deres klostre i Danmark« (Munksgaard 1967. Udgivet af selskabet til historisk kildekrifters oversættelse). Indledningen sammenfatter tidligere forskningsresultater angående skriftets opståen og indhold, og noterne giver gode henvisninger, til slut er der et person- og stedregister. Selve oversættelsen savner måske i nogen grad flugt og originalitet, men er et pålideligt arbejde. Det vil lette detailforskningen af reformationsforløbet i danske byer og samtidig give stof til eftertanke i det II vaticankoncilts tidsalder. Nybo

UNGE KATOLSK ARBEJDERE OG KATOLSK ARBEJDERAKTION

indkalder herved til ordinær generalforsamling *fredag den 24. november kl. 20,00* i lokalet under Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Dagsorden:

1. Protokol.
2. Beretning.
3. Regnskab.
4. Indkomne forslag.
5. Valg.

Forslag til punkt 4 skal, i overensstemmelse med lovene, være formanden i hænde senest den 21. november. Medlemmerne opfordres kraftigt til at give møde.

Bestyrelsen.

Danmarks katolske kvindeforbund

Litterær lørdag den 18. november 1967 kl. 15 i bibliotekssalen, Bredgade 67¹.

Lektor, dr. phil. Birgit Setterberg Jørgensen, Århus, vil tale om Simone de Beauvoir, der deltager i det meget omtalte Russell-tribunal i Roskilde, – dette sidste er vel værd at bemærke og vel også karakteristisk for hendes evne til at skære igennem konventionens og tradition. Hun er altid gået sine egne veje; hun vendte sig bort fra katolicismen, – hvorfor gjorde hun det?

Der serveres te og kaffe fra kl. 15. 3. kr. for medlemmer, 4 kr. for gæster.

Vejele

A/S Vejele Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter

Kontor 507, Vejele

Telefoner 335 og 336 -

A/S TRÆLASTEN

(A/S Vejele Trælast- og Kulkompagni)

Toldbodvej, Vejele

Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - kunsthandel

Søndergade 4, Vejele

Telefon 1157

Vejele Optik

ul Anker Kastrup

Briller

Torvegade 8 - Vejele - Telefon 308

Raadhustorvet Vejele

Tlf. 3711 og 3712

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim

Nørregade 6, Vejele - Tlf. 360

Bogladen med de mange bøger ...

Vejele Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121 og 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød

Fællesbageriet

Vejele

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning

Nørregade 2, Vejele

Telefon 1721

Frugtcentralen

Vejele - Telefon 926 og 1126

Kartofler - Frugt - Grøntsager -

Konserver - Dybfrost

R. Hansen

Niels Boesen

Begravelsesforretning

Nørrebrogade 9, Vejele. Tlf. 725

Næstved

K. Blum Hansen

Boghandel

Næstved

Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum

Tapeter - Malervarer

Claudi Hansens Eff.

Jernbanegade 3, Næstved

Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Glarimester

Ramsherrød 13. Tlf. 72 01 58

Næstved

Leverandør til katolske institutioner

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltorv 4

Tlf. 72 15 00

Søndre afd.: Sct. Jørgens Park 66

Tlf. 72 55 44

Nordre afd.: Ringstedgade 157

Tlf. 72 56 55

Østre afd.: Hvedevænget 80

Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende BEGRAVELSER ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes

i hjemmet

eller tlf. 72 08 14

72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved

Tlf. 72 11 23

*

Roman Kusier

Murermester

Stationsvej 11, Nivaa

Tlf. (03) 24 71 50

Bliv abonnent.

Det betaler sig for Dem.

Horsens

H. P. Wolff

Blikkenslager

Grønnegade 5, Horsens

Tlf. 62 54 78 og 62 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden

Vesterg. 33, Horsens. Tlf. 62 18 88

Lys - kraft - oliefy

Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoilier

Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 16 A . Horsens

Tlf. 62 19 20

E B M
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian W. Jørgensen
HORSENS

København

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K

Telf.: *MI 2557

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaardsværvej 13,

Charlottenlund

Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Randers udsender festskrift

I anledning af Jesu Hjerter Sogn, Randers' 100 års jubilæum er der udsendt et festskrift, trykt for menighedens medlemmer. Omslaget er en fotografisk gengivelse af den første sognepræst, Klemens Franz Gormann's »Historiske notitser« i protokollen: Status Ecclesiae S.s. Cordis Jesu – Randrusii Danorum. Notitserne er skrevet på dansk med gotisk skrift.

Den første messe blev læst i et privathjem og derefter i et kapel i lejede værelser, indtil kirken i Thorsgade kunne indvies på Passions søndag, den 30 marts 1879.

Sognets udvikling har således fulgt de fleste andre småsognes herhjemme, og, som for de flestes tilfælde, på biskop Joh. von Euch's initiativ.

Skolen, Sct. Mikael's Skole, blev startet i januar 1868, og i 1900 overtog Sct. Josefsøstrene en lille klinik, der i 1903 afløstes af et hospital, som amtet i henhold til en kontrakt overtog i 1946. På pastor Niels Hansens initiativ oprettedes i 1941 en ungdomsforening, »Sct. Mikael's Klub«.

Alt dette skrives der om i det lille festskrift, og der sluttes af med en række statistiske oplysninger og fortegnelser over præster, der har virket i de 100 år samt over de Sct. Josefsøstre, der har fungeret som hospitals- og skoleledere.

Dertil kommer en række billeder af fremtrædende personer, kirken, skolen og hospitalet.

B.H.

Vellykket vigilie i domkirken

Ledetråden for vigilien var »Alle Helgen omkring det Højhellige«. Ellers kunne man nok spørge om den naturlige forbindelse mellem en flere timers tilbedelse af det udstillede sakramente og Alle Helgens fest. Mange i menigheden må have grebet tanken og ønsket at virkeliggøre den, for der var til stadighed mange mennesker til stede både under tilbedelsen og under midnatsmessen. Adskillige havde en opgave, for der var brug for lektorer, ministranter, kirketjenere m. m., og dertil kom nogle unge, der sørgede for, at deltagerne – som præsternes gæster – kunne få en kop kaffe med hjemmebag ind imellem tilbedelse og messe. Enhver, der har påtaget sig en opgave, plejer at få andre med, som ellers kunne gå hen og glemme begivenheden. Ca. 200 personer må have deltaget, så udfaldet opfordrer til gentagelse.

Premierministeren til messe

Den irske premierminister, John Lynch, der har været på officielt besøg i Danmark, ønskede på trods af et hårdt program at komme til Alle Helgens messe i Sct. Ansgar's Kirke.

Kl. 8 om morgenen blev premierministeren, der var ledsaget af sin hustru og sit følge, modtaget i kirkedøren af sognepræsten og af forvaltningsrådsmedlem, generalmajor E. Wissum. Messen blev læst af universitetslektor, pastor van Dijk, der i flere år har været knyttet til Københavns universitet.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 12.: 26. søndag efter pinse (5. søndag efter helligtrekonger), (grøn, s. 95).

MANDAG den 13.: Didacus, franciskanerlægebroder (hvid, s. 1157).

TIRSDAG den 14.: Josafat, ærkebiskop og martyr (rød, s. 1158).

ONSDAG den 15.: Albertus Magnus, biskop, bekender og kirkelærer (hvid).

TORS DAG den 16.: Gertrud, benediktinerinde (hvid, s. 1159).

FREDAG den 17.: Gregor Undergørreren, biskop og bekender (hvid, s. 1159).

LØRDAG den 18.: Peters- og Paulskirkernes indvielse (hvid, s. 1160).

SØNDAG den 19.: 27. søndag efter pinse (6. søndag efter helligtrekonger), (grøn, s. 97).

Tossede Ting?

Som bekendt er kirkebidraget efter den nye bidragsordning – inden for en vis grænse – fradragsberettiget i medfør af ligningslovens § 8 a.

Under forhandlingerne i Folketinget og kildeskatteudvalget har det været på tale at ophæve denne bestemmelse helt – til stor skade for de sociale institutioner og velgørende formål m. v., der nyder gavn af bestemmelsen.

Det vil derfor utvivlsomt glæde mange bidragsydere at erfare, at det forslag til ændringer i ligningsloven, som var til første behandling den 25. oktober d. å., ikke foreslår ligningslovens § 8 a ophævet.

Måske er glæden kun kort. Under forhandlingerne bebudede SF, at man ville fremkomme med ændringsforslag både til § 8 a og til ligningslovens § 14, der giver fradragsret under visse forudsætninger for løbende (aftægts)ydelse. SF's ordfører sagde i denne forbindelse blandt andet, at der ville fremkomme en »skæv stilling«, hvis man bibeholder bestemmelsen i § 14, efter at fradraget for kirkeskat (til folkekirken) er ophævet.

Finansministeren udtalte efter ordførerindlæggene, at det ville være forkert at stryge ligningslovens § 8 a helt, men at der er »mange tossede ting« i det cirkulære, der omhandler de institutioner og formål, hvortil man kan give fradragsberettigede gaver.

Situationen omkring ligningslovens § 8 a og § 14 er således fortsat uafklaret, men det må efter forhandlingerne i Folketinget være berettiget at gå ud fra, at fradragsretten bevares for de kirkebidrag m. v., som ydes i indeværende kalenderår. Bidragsydere skal vide, at »forudbetaling« af kirkebidrag er tilladt. De desværre mange, som endnu ikke har tilsluttet sig bidragsordningen – måske på grund af den herskende usikkerhed omkring fradragsretten, kan altså så nogenlunde trygt betale deres bidrag i tillid til, at fradragsretten (op til kr. 1.000,00) er bevaret i hvert fald for de i 1967 erlagte bidrag.

Det skal blive interessant at se, om SF's argumentation slår igennem for begge bestemmelsers vedkommende, henholdsvis om finansministeren mener, at Ansgarstiftelsen er en »tosset ting«.

Anders Hjorth.

TILBYEN
FRA BYEN - i byen
smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper

Odense H.
Tlf. 12 27 75

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTFORRETNING

Jul Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

BLOCH'S BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard
Advokat
Moderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Bilkkenslagermester
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører

Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

Skjold

Amaliegade 27, København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

Parat til et godt køb, takket være

OPSPARINGSLÅN

Indsætter De
et fast beløb
hver måned
(mindst 50 kr.)
til højeste rente,

De efter kan
12 måneder låne
lige så meget,
som De har sparet op
og efter 24 måneder det dobbelte

- kom ind
og tal
opsparingslån med

HANDELSBANKEN
- også ungdommens bank

KØDHALLE
Robert Hansen
1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

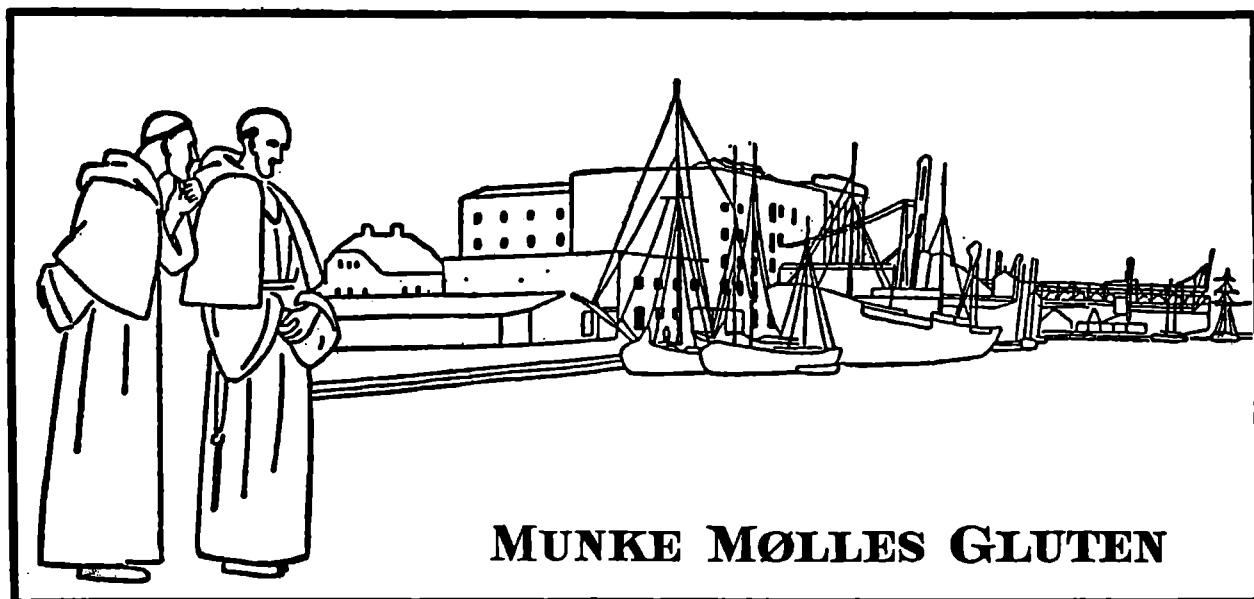
MEJERIET Vestecbo

Aarhus by's førende
TELEFON 12 87 00 (4 lin.)

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

MUNKE MØLLES GLUTEN

Mens vi taler om jubilæum...

MOSKVA - KUB privat

Moskvas patriarkat har fejret oktober-revolutionens 50-års dag. I patriarkatets blad hedder det: »For religionen har revolutionen været et rensende uvejr, som har brændt den hellige czarisme og al den usandhed, der fulgte med den, i revolutionens rensende flammer og smeltet den til det ny menneskes tro af guld. De revolutionære ændringer har fremmet den økumeniske bevægelse, på samme måde som den sociale bevægelse den romersk-katolske kirke«.

CZEKOSLOVAKIET - KUB privat

De to præsteseminariet, der findes i Czekoslovakiet, har haft fremgang. Således har seminariet i Litomerice, Böhmen, optaget 36 nye studerende mod 20 sidste år.

Som en modsætning hertil er der udstedt en ny lovbestemmelse, efter hvilken alle processioner og andre religiøse arrangementer, der foregår uden for kirkens område skal anmeldes til politiet tre dage forinden.

ZÜRICH - KIPA

I det czekoslovakiske kommunistpartis hemmelige direktiv om aktionen mod Kirken hedder det bl. a.: »Vatikanets bestræbelser for at skabe bedre betingelser for en forøgelse af den katolske kirkes aktivitet og for en uddybelse af det religiøse liv i CSSR har fremfor alt fundet sit udtryk i det andet Vatikanconcil. I disse bestræbelser indgår det katolske præsteskabs aktivisering. Under biskoppernes ledelse opmuntres de troende, især ungdommen - til i højere grad at opfylde deres religiøse pligter og deltage i gudstjenesten. Til dette formål benyttes katolske lægfolk, ordenssøstre og præster uden statens bemyndigelse.

Ifølge informationer, der er i vor besiddelse, trænger enkelte præster, men navnlig lægfolk sig på kommunisternes familier med deres agitation. Dette overgår også lokalkomiteernes funktionærer, arbejderne, de dannede, lægerne osv., som man søger at vinde for et aktivt religiøst liv for gennem dem at få indflydelse på andre borgergrupper.«

Ugens tv og radio (12. - 18. nov.)

SØNDAG	10.30 p3	Søndags-Journalen.
MANDAG	21.50 tv	Sociolog om massemedierne og os.
TIRSDAG	17.30 tv	Elevråd kritiserer skolegården.
	20.35 tv	Strindberg: Båndet. Skuespil.
ONSDAG	20.55 tv	Horisont. Udenrigsmagasin.
	21.00 tv	Under professor Luthers kateder.
TORS DAG	16.35 tv	Klip fra efteråret 1942.
	19.45 p1	Ungdom - en samfundsfaktor. Debat.
FREDAG	19.00 tv	En by i Tanzania.
	22.35 p2	USA i dag. Foredrag.
LØRDAG	17.45 tv	Unge spiller scener fra deres hverdag.
	18.45 p2	Ugens indenrigspolitik.

Det er Tolstoj

Fortsat fra bagsiden.

lyden komme fra mikrofoner nede i biografen. Det burde være et overstået pubertetsstadium i den nye filmteknik. Og om dette at lade baggrunden sløre, når hovedpersonen på lærredet falder i staver, er en god idé, er også spørgsmålet. Men det er småt-

terier i forhold til helheden, der er af et sådant format, at langhårede diskussioner om grænserne mellem film, roman og teater ganske må forstumme. De fleste andre romanfilmatiseringer, man har set, står som forfladiget spekulation ved siden af denne. Det må dog siges til bl. a. amerikanernes forsvar, at russerne jo også har statens penge at rutte med.

Helge Kristensen.

LONDON - KIPA

Den første formelle dialog mellem kristne og marxister er afsluttet i London uden vedtagelse af nogen beslutning eller resolution.

En af deltagerne erklærede, at man havde fundet mange »berøringspunkter«, som man kunne diskutere videre. Ved slutningen af sammenkomsten var man blevet enige om at nedsætte en lille komité, der skulle undersøge, hvordan samtalerne bedst kunne føres videre.

Hjem søges

til engelsktalende brasiliansk 14-årig pige hvor hun kan bo mod daglig betaling af 10 kr. eller lettere husarbejde - helst i nærheden af Den franske Skole, Bernstorffsvej, Hellerup.

Fru Kaarsberg,
Jakob Knudsensvej 11, Birkerød
Telefon 81 02 45

Skt. Dominikus' Ordens

lægmandsgren holder møde søndag den 12. november kl. 9,30 i Ordrup. Frk. Hanne Wiese fortæller om formålet med at oprette et katekumenat - erfaringerne fra det første år - og det kommende års planer.

Stort lyst værelse

eller 2 sammenhængende, med fuld adgang til køkken og bad søges af ung, kvindelig kunstmaler (katolik).

Telefon 67 04 04, kl. 8-10.

Lejlighed søges

i København af ung katolsk mand, speditør - stor leje kan gives. - Istandsættelse kan foretages.

Bent Thomas Jensen,
telefon 91 30 66, kl. 8 til 16,30.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13. Telefon PALæ 2323.

Flint arbejde - Tria 6070 rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstre?
Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Det er Tolstoj

Det er »Krig og Fred«. Det er - vældigt

Det vil blive *vældigt*, sagde *Leo Tolstoj* til en ven, mens han arbejdede på »Krig og Fred«. Vi må erkende, at den store russiske forfatter ikke havde overvurderet sig selv.

»At fastholde romanværkets rigdom, ikke miste det væsentlige af syne, når vi fordyber os i detaljerne, ikke overgive os til den aktuelle modes smag – dette var nogle af vore hovedproblemer under mange års arbejde med filmen,« siger *Sergej Bondartjuk* om sin målsætning for filmatiseringen af »Krig og Fred« – det største og mest imponerende værk, sovjetisk film endnu har præsteret.

Men er opgaven fuldført med held?

Svaret bliver et stort JA. *Jeg har endnu aldrig set en romanfilmatisering, der i den grad var det indre billede, man under læsning af bogen havde dannet sig af dens indhold. Dette er ganske simpelt Tolstoj, dette er ganske simpelt »Krig og Fred« i en anden kunstart.*

Det er altså – vældigt.

Et fredeligt og harmonisk landskab toner frem på kæmpelærredet – vi fordyber os i det, glæder os over det. Og så afbrydes freden af et kæmpemæssigt tordenskrald. Digterens ord lyder på det smukke og klangfulde russiske sprog:

»Når slette mennesker kan slutte sig sammen og udgøre en magt, da må hæderlige mennesker gøre det samme. Så enkelt er det.«

Under forteksterne og filmen igennem støtter *Vlatjeslav Outjnikovs* magtfulde musik med stærk brug af di-es-iræ-kor Tolstoj's ide. Efter forteksterne er vi – nøjagtig som i bogen – i hofdame *Anna Scherers* salon. Og så skridder i værdigt romantempo handlingen i de to første bind frem – be retningen om trekejserslaget ved *Austerlitz* og *Natasas* ulykkelige

kærlighed. Vi slutter med den ulykkesvarslende komet i 1812. Netop da overskred *Napoleon* czarrigets grænser og begyndte den krig, der stred »mod al menneskelig fornuft, mod hele den menneskelige natur.«

Miljø og sceneri – det overfladiske liv i *Pietrograd* og *Moskva* og livets barske realiteter på slagmarken – er malet i stærke og på film hidtil usete farver. Man taber både næse og mund, da kejseren åbner hofballet, og da franskmændene går til angreb ved *Austerlitz*. Og vi er ikke i tvivl om, hvor Tolstoj's og instruktøren *Bondartjuks* sympati er: nemlig hos den jævne og bundærlige feltherre *Kutozov*; hos den generte idealist *grev Pierre Bezuhov* (*grev Tolstoj's* talerør); hos *Natasa*, trods hendes erotiske fejltrin i det tomme overklasseliv. (For selv om hun er »opdraget af franske guvernanter« i det fornemste selskab alligevel kan hun danse en god russers dans og forstå selve folkets sjæl.) Og hos den menige soldat (ja han er ganske vist kaptajn) *Tusjin*, hvis komplette mangel på disciplin redder store dele af den russiske hær.

Den egentlige hovedperson, fyrst *Andrej Bolkonskij*, er den mest problematiske. En principrytter, der gør både sin hustru og *Natasa* ulykkelig – og dog et stort menneske, der søger efter meningen med livet. Også hans fader kaldet »kongen af *Preussen*« af forståelige grunde og hans søster, den fromme og underkuede prinsesse *Maria*, er loyalt og menneskeligt tegnet. Det samme gælder *Andrejs* smukke, forkælede, men i ordets egentlige forstand søde hustru. Hun får et virkeligt forsvar i filmen. Spillet er af en sådan art, at man dårligt kan tale om spil. Disse personer er Tolstoj's – måske lige bortset fra *czaren*, hvis portræt er en anelse ondskabsfuldt.

En lille indvending også mod den uvane at lade

Forts. side 15

Den yndige sekstenårige debutantinde *Ludmila Saveljjeva* spiller ikke – hun er *Natasa*.

I et budskab på 8500 ord henvender pave Paul VI sig til Afrikas folk. Paven roser de fremskridt, der sker i verdensdelen, men er ikke blind for de skygger, der også findes: den dybeste nød i social henseende og voldsgerninger, racediskrimination etc.. – tilstande der atter avler mistænksomhed. Paven anbefaler øget samarbejde mellem ikke-katolsk og katolsk missionsarbejde og håber, at dialogen med muhamedanerne må udvikles – at kristne og muhamedanerne kan leve fredeligt side om side som gode naboer.

katolsk ugeblad 46

17. NOVEMBER 1967
115. ÅRGANG

Pavebudskab til Afrika ● På vej til enheden

På kommando
– eller i fællesskab?

Bispesynoden
og vildfarelserne

Bispesynodens
resultater

I FA ORD

★ Efter den danske kirkeminister, pastor Orla Møllers ønske skal muligheden for fælles andagtstimer i de danske kirker undersøges. Som bekendt forbød biskop Erik Jensen, Ålborg, en sådan gudstjeneste i Budolf kirke, og dette er anledningen til, at kirkeministeren ønsker spørgsmålet principielt undersøgt.

★ Biskop C. Kilmer Myers i den episkopale kirke i USA har erklæret, at hans kirke »på visse vilkår kunne anerkende pavens åndelige autoritet«, idet han mente, at alle kristne burde forenes under »det symbolske« romerske pavedømme. »Som vesterledens historiske patriark kan paven endnu en gang være symbolet på den altomfattende kærlighed, som er udtrykket for Guds Kirkes hele eksistensmulighed«, sagde biskop Myers. »Dette symbol sås aller tydeligst i den afdøde pave Johannes XXIII's person«. Pave Paul VI har i et brev takket biskop Myers for hans udtalelse.

★ Det Internationale Paulusselskab, der blev stiftet for tre år siden i Wien med det formål at fremme debatten mellem kristne og marxister, har startet et måneds-tidsskrift »Neues Forum«. Det udgives i Wien og udkommer til at begynde med i 9.000 eksemplarer.

★ Lederen af den katolske traditionalist-bevægelse i USA, pastor Gommar A. De Pauw, har i et 12 sider langt brev til pave Paul VI erklæret, at bevægelsen vil bryde med Kirken, dersom den latinske ritus ikke genindføres i USA inden en måned. »Vi fordømmer og afviser koncilirkens«, skriver han, »og det er slut med vor tålmodighed«. Pastor De Pauw, der sidste år blev suspenderet af kardinal Shehan, ærkebiskop af Baltimore, hævder, at 156 præster, 15 nonner og 2.128 katolske familier er rede til at slutte sig til en kirke med genoplivet latinsk ritus. »VI har sikret os en ægte apostolisk succession«, erklærer han. Formanden for den internationale organisation »Una Voce«, der arbejder for bevarelsen af latinen i liturgien, Eric M. de Savenhem, Zürich, tager afstand fra dette »ultimatum« og erklærer at »Una Voce« hverken har haft eller vil have noget at gøre med De Pauw og hans tilhængere.

★ To hollandske præster, redemptoristpater C. van Ouwerkerk, doktor i teologi og psykologi, samt dominikanerpater T. Kostenbroek, tidligere prior og de sidste tre år sognepræst i Nijmegen, er udtrådt af den katolske kirke. Førstnævnte er indtrådt i den anglikanske kirke og har bosat sig i USA, medens den anden har erklæret, at han fortsat vil være kristen, men uden at tilhøre nogen bestemt kirke. Årsagen til disse udtrædelser må ses på baggrund af den stærke åndelige uro og usikkerhed, som efter konciliet har præget den hollandske katolicisme.

★ Udvalget til koordinering af det kristelig-jødiske samarbejde trådte den 1. november sammen i Klosterneuburg ved Wien. I centrum af forhandlingerne står et memorandum, som udvalget i forvejen har forelagt ærkebiskoppen af Wien, kardinal König. Det viser fremstillingen af jødedommen i den kristne katekese. Det er udvalgets opfattelse, at en legitim fremstilling i den kristne katekese er et mellemkristligt anliggende, da en fra Det gamle Testaments forudsætning isoleret kristendom er utænklig og ligefrem kættersk.

★ Under sit ophold i Rom aflagde patriarken Athenagoas et besøg ved pave Johannes XXIII's sarkofag. På et stykke pergament havde han skrevet et stykke fra Johannes-evangeliet (12,24): »Dersom hvdekornet ikke lægges i jorden og dør, bliver det kun det ene korn. Men hvis det dør, bærer det megen frugt«.

Patriarken lukkede pergamentet inde i et lille skrin, i hvilket der også lå tre forgyldte hvdekorn. Derpå stillede han skrinet på sarkofagen, kyssede den og tændte en violet kærte og et røgelsesfad og bad sammen med fire metropolitler en græsk bøn for pave Johannes' sjæl. (Se billedet side 5).

Budskab til Afrika

VATIKANET – KUB privat

I et langt budskab på 8500 ord til Afrika har pave Paul VI opfordret verdensdelen til at gøre en ende på uorden, vold og racediskrimination.

Paven roser de fremskridt i retning af moderne udvikling, der kendetegner Afrika. »Men det hindrer os ikke i at se skyggerne ved dagens Afrika.«

Han taler med sorg om de voldsgerninger, der øves, når forskellige racer indenfor grænserne af det samme land bliver sat op mod hinanden. Han erindrer om de ydmygelser og lidelser og den død, der har været ikke-katolske og katolske, afrikanske og ikke-afrikanske gejstlige og lægfolks lod, selv om de »kun har arbejdet for de stedlige folks åndelige velfærd«.

Paven anbefaler øget samarbejde mellem katolske og ikke-katolske missionsstationer. Han vil ikke se bort fra, at fortidens missionærer manglede forståelse for den fulde betydning af lokale skikke og traditioner, men han gør samtidig opmærk-

som på, at de var blandt de første, der formidlede oplysning, lægehjælp, kontakt med den øvrige menneskehed og forsvar for den enkeltes rettigheder.

Paul VI udtrykker sin respekt for alle muhamedanere i Afrika. Han udtaler håbet om, at der må komme en effektiv dialog i gang med dem, og at Islams bekendere og de kristne må leve side om side som gode naboer.

I forbindelse med spørgsmålet om social og økonomisk udvikling siger paven, at de nye staters uafhængighedserklæringer ikke i sig selv har ændret de almindelige betingelser for Afrikas økonomiske udvikling. Uafhængighed i forbindelse med frygt for, at økonomisk og teknisk hjælp skal true friheden og selvbestemmelsesretten, har imidlertid i nogle tilfælde bragt forskelligartede nationer sammen. Paven erindrede her om sin rundskrivelse »Populorum Progressio«, hvori han har foreslået oprettelsen af et verdensfond, som skal modarbejde mistanken om neo-kolonialisme.

Dette er uden tvivl et af de om ikke mest løjneladende og mærkbare, så dog et af de sikreste tegn på Afrikas voksende religiøse modenhed. Trappisterne kræver stærke sjæle. Cistercienserklosteret »Maria af Bellavista«, som i 1960 blev grundlagt i Angola, er et åndeligt arnested i fuld udvikling, men det er også en fredens oase, hvor der samtidig arbejdes flittigt (se billedet), som det er reglen hos trappisterne.

Mariakongregationerne ændrer navn

ROM – NC News Service

Mariakongregationerne har ændret organisationens internationale navn. »World Federation of Christian Life Communities« er det nye navn på engelsk. Der foreligger endnu ikke noget om, hvad det bliver til på dansk, men i realiteten er der altså tale om »et verdensforbund af foreninger til det kristne livs fremme«.

Det nye navn er kun en af siderne ved en reorganisation af den mere end 400 år gamle bevægelse. Delegationer fra 38 lande har været forsamlet i Rom for at gennemgå et omfattende program, der gik ud på at forny kongregationernes virke i overensstemmelse med det andet Vatikanconcils ånd.

Dalla Torre død

ROM – KIPA

Guisepe Dalla Torre, der i næsten 40 år var redaktør for »Osservatore Romano«, er død 82 år gammel.

Dalla Torre var født den 19. marts 1885 i Padua og blev i 1911 udnævnt til redaktør for »La Libertà«. Året efter satte Pius X ham i spidsen for den store italienske katolske folkesammenslutning, hvoraf »Katolsk Aktion« senere opstod.

I 1919 udnævnte Benedikt XV Dalla Torre til redaktør for »Osservatore Romano«, et hverv han bestred indtil 1960. Ved sin afgang blev han af Johannes XXIII udnævnt til æresredaktør for bladet.

Fra 1931 til 1960 var Dalla Torre præsident for den internationale katolske presseunion.

I god bedring

Pave Paul VI lader til at være i god bedring efter prostataoperationen for nylig. Lidelsen er almindelig hos ældre mænd. Operationen blev foretaget af et dygtigt team af italienske specialister. Man havde måttet indrette en operationsstue i pavens lejlighed, da patienten ikke ønskede at forlade Vatikanet. Ingen sygeplejersker eller søstre havde adgang til operationsstuen.

En af de store

Kardinal Maximos IV Saigh, melkiternes patriark, er død. Dermed er en af Kirkens store skikkelser gået bort. Han blev 89 år.

Maximos Saigh blev født i Alep, Syrien. Han blev præsteviet i 1905. Kort efter trådte han ind hos Sct. Paulus missionærer – en kongregation, der var stiftet af den melkitiske biskop Germanos Moaggad. Som prædikant og skribent var Maximos meget virksom og i 1912 valgtes han til den øverste leder af kongregationen.

I 1919 udnævnte den melkitiske synode ham til ærkebiskop af Tyr, og i denne stilling fortsatte han sin store skabende virksomhed.

Da patriark Cadi døde, var Maximos patriarkatets administrator og vendte tilbage til Tyr. Den 30. august 1933 overtog han det vigtige bispedømme i Beirut, hvor han fik bygget nye kirker og stiftet en kongregation for søstre, »Vor Frue af den stedsevarende hjælp« med moderhus i Harissa.

Ved patriark Kyrill IX Mogabgad's død i 1947 valgte synoden mgr. Saigh til patriark. Dermed blev han patriark for Antiokia, Alexandria og Jerusalem i spidsen for 40.000 melkitere, der hovedsagelig lever i Syrien, Libanon, Jordanien, Israel og Ægypten. Han viste præsteuddannelsen særlig opmærksomhed og befordrede klosterfællesskabet. I 1965 udnævnte pave Paul VI ham til kardinal.

På det andet Vatikanerkoncil var denne gamle, kloge og til tider også temperamentsfulde patriark ofte i rampelyset. Med vilje talte han udelukkende fransk på konciliet og fik dette til at lytte til det katolske Østens stemme. Han tog kun ordet for at fremføre vigtige ting og ikke bare for at komme på talerlisten. Desuden var patriarken bindeled mellem den romerske og den ortodokse Kirke og han spillede en toneangivende rolle i koncil-kommissionen vedrørende Østens Kirker.

Når meget i dag synes indlysende, men ikke var det før konciliet, skyldes det for en meget stor del den melkitiske patriark Maximos IV Saigh, kardinal i den romerske Kirke.

Maximos IV Saigh.

En hjertesag

Det er søndag den 26. november, at Katolske Menighedsplejers store julemarked finder sted på Niels Steensens Gymnasium i København. Markedet er åbent fra 9–19, indgang ad Australiensvej 38, og der er fri entré.

Årets julegaver kan De købe her i de righoldige salgsboder med pragtfulde håndarbejder, moderne smykker og meget mere. Der er tombolaer og lykkehjul, og i vinboden finder De de gode årgange. I baren får De den ægte julegløgg.

Der er også i år en speciel udstilling »Før og nu« af kirkelig kunst.

For børnene er der filmsforestilling, børnetombola, fiskedam, boldkast etc.

I den store restaurant er der fint smørrebrød, lagkager, kaffe, øl, m.m.

Underholdningsprogrammet i den store sal er atter i år første classes:

Kl. 12,00 optræder Brønshøjs folkedansere i de farvestrålende dragter. Truppen er på 16 medlemmer med spillemænd.

Kl. 13,00 skal vi høre den moderne folkesangsgruppe »The Stewballs«.

Kl. 14,30 spiller det kendte poporkester »The Knack«.

Kl. 17,15 Lucia-optog og sang af Hellerup skoles pigekor.

Ud over de sædvanlige messer i Sct. Augustins kirke (lige ved gymnasiet) er der i dagens anledning også eftermiddagsmesse kl. 16.

Der stilles stadig større krav til Katolske Menighedsplejer, det må derfor være en hjertesag for os alle at støtte dette arbejde ved at komme til markedet den 26. november.

REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN
(ansvarhavende).

Specialredaktører:

Bernard Eric Jensen (litteratur),
Jens Oluf Lund (indenlandsstof),
Kaare Osorio (kronik) og
H. Roos (skriftbetragtning).
Redaktionssekretærer: Elli Gambell
og B. Husson.

Redaktionsudvalg:

Oluf Bohn, Anton Dekkers, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Ka-
tolsk Bispekontor, Laur. Bings Allé
16, København F, telefon GO 4895.
Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne
incl. moms.

Længere artikler til et bestemt nu-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Viser vindretningen

Hvad kom der så ud af bispesynoden? De 194 deltagere, der har ført en tilsyneladende forsigtig debat i de 24 dage bag lukkede døre, har ikke været alt for åbenmundede. De skulle komme på det rene med, hvad de havde at sige til Guds folk, sagde biskop John J. Wright, Pittsburgh i en forklaring på, hvad der egentlig gik for sig. »Synoden var, hvad paven ville have, den skulle være,« skriver James C. O'Neill til NC News Service. Fra mere uofficielle kilder forlyder det, at paven selv skal have været noget forundret over synodedeltagerernes medgørlighed. De, der havde håbet, at synoden kom til at betyde kollegialitetens endelige gennembrud med tilhørende begrænsning af den romerske centraladministrations indflydelse, blev skuffet over bispesynodens forløb, mener det velinformerede amerikanske blad »Newsweek«. I samme åndedrag understreger bladet dog, at det faktum, at synoden i det hele taget fandt sted, i sig selv var bemærkelsesværdigt. Det er også tvivlsomt, om en al for rebelsk synode på nuværende tidspunkt havde tjent biskoppernes sag i forholdet til paven. En forsigtig og konservativ og medgørlig gruppe har nok på længere sigt bedre chancer i konkurrencen med kurien om pladsen som hovedrådgiver, mener nogle iagttagere.

I indenfor rammen af bispesynodens 5-punktets dagsorden er der blevet overdraget pave Paul VI forslag med følgende hovedlinjer:

● **Troslæren** Synodedeltagerne afviste en negativ og fordømmende opremssning af farer, der truer troen, og gik helhjertet ind for et 10-siders dokument, der anbefaler, at kirken fremhæver det positive i sin lære.

● **Blandede ægteskaber** Der var stemning for øgede beføjelser til de lokale biskopper – herunder tilladelse til at velsigne blandede ægteskaber indgået foran en ikke-katolsk præst i »særlige tilfælde hvor deres (biskoppernes) samvittighed og deres opfattelse af, hvad der var klogt, talte for det«.

● **Den kanoniske lov** Også her trængte ønsket om større beføjelser til biskopperne sig på – tillige med ønsket om at lade det rent juridiske vige for et mere pastoralt begrundet syn.

● **Præsteuddannelsen** Ønsket om decentralisering kom endvidere til udtryk under debatten om præsteuddannelsen, der skulle tilpasses tidens krav. Nedgangen i antallet af kald og opgangen i antallet af frafald var faktorer, der måtte tages alvorligt i betragtning.

● **Liturgien** Hvad angik nye retningslinjer »til fornyelse af balancen mellem det personlige og det fælles bønsliv« foreslog biskopperne, at præsterne fik valget mellem tre kanontekster til messen. Biskopperne gik også ind for en kortere gudstjenesteform – af en vittig deltager benævnt som »mini-messe«.

Men som sagt ligger den endelige afgørelse i pavens hånd, da synodens opgave kun har været at rådgive. Imidlertid er det på sin plads at citere en embedsmand fra Vatikanet. Han sagde om bispesynoden: »Den har vist i hvilken retning vinden blæser i kirken.«

HK

I øvrigt henviser vi til siderne 5-6-7-11, hvor belystningen af forskellige sider af synodens arbejde fortsættes. Se endvidere de foregående numre af »Katolsk Ugeblad«.

På vej til enheden

Af **Gunnel Vallquist**

Peterskirken har oplevet mange historiske øjeblikke – øjeblikke, hvor det var, som om tiden stod stille i åndeløs kulmination. Og det var et af dem: patriark Athenagoras og pave Paul vandrende side om side op gennem kirkerummet – næsten båret af folkets henrykkelse. Den vældige renæssancebasilika badet i en eksplosion af lys, genlydende af en ubeskrivelig blanding af jubelsang og bifaldskor, dette rum, som så ofte har været skueplads for den romerske kirkes interne triumffester, havde i denne stund udvidet sig langt ud over sine egne grænser: Anden talte sandelig til kirkerne her og nu, – talte om lov og evangelium.

Splittelsen

Lov og evangelium, – thi på den ene side er kirkerne stadig underlagt splittelsens fordømmelse, som er en følge af deres ulydighed og hovmod, og på den anden side lytter de i fuld fortrøstning til det glædelige budskab om enheden som en Guds gave til alle kristne, som ikke søger deres eget, men udelukkende hans vilje. Denne bevidsthed kom også klart til udtryk såvel i patriarkens og paves tale som i selve den melodi, der var blevet komponeret til lejligheden. Målet er ikke nået, og ingen ved, hvor lang den vej er, som fører til det, men det, som allerede er en kendsgerning, er den dybtgående mentalitetsændring, den omvendelse, som er en forudsætning for enheden, for al økumeni, som går ud på at være andet og mere end en hobby eller en dekorativ opvisning. Bevidstheden om, at vi har svigtet Kristi vilje, hans hedest udtalte ønske og hans mest gribende bøn den sidste nat før hans lidelse og død for os: Fader, at de alle må være ét, så at verden må tro. Og længslen efter målet: deltagelsen i det samme brød og den samme kalk. Dagens gudstjeneste dannede ligesom en ramme omkring det, der manglede: nadverturgen, og denne tomhed gabede

Patriarken af Konstantinopel ved Johannes XXIII's sarkofag. Athenagoras stillede et skrin med tre forgyldte hvedekorn på sarkofagen.

som et blødende sår midt i taknemmeligheden og glæden.

De blandede ægteskaber

Dette dobbelte aspekt af lov og evangelium, af synd og nåde, af vandringsens besværligheder og lyset over vejen, præger også sidsteindtrykket af den romerske bispesynode, den første af sin art i historien. Man havde netop diskuteret et af økumeniens tungeste kors: de blandede ægteskaber. Jeg skal her ikke komme ind på detaljer fra drøftelserne. Som resumé kan man sige, at her står to vidt forskellige grundindstillinger over for hinanden: en fortrinsvis kirkeretslig, afgrænset af en traditionelt juridisk-dogmatisk betragtningsmåde, som tidligere var normgivende – og den holdning, som inspireres af den økumeniske udvikling og det ændrede syn på andre kirker, som det andet Vatikankoncil har stadfæstet.

Der er ikke den ringeste tvivl om, at det er denne sidste holdning, der i længden bliver den dominerende. Men det er påfaldende, hvor svært mange har ved at gøre sig fri af det gamle mønster og drage konsekvenserne af Vatikankoncillets lære om den enkelte samvittigheds rettighe-der og pligter og om andre kirkers kristne værdighed. Dette træder specielt frem, når talen er om det centrale punkt i lovgivningen om de blandede ægteskaber: spørgsmålet om børnenes religiøse opdragelse. Gan-

ske vist er vel nok så godt som alle enige om at fremføre, at den ikke-katolske part ikke må tvinges til at afgive løfter, – og heller ikke af den katolske part må man kræve mere, end at han gør sit bedste for at give børnene en katolsk opdragelse. Men det ser ud til, at det kun er et mindretal, der er blevet opmærksom på, at det afgørende er, at børnene får en kristen opdragelse – noget, der kræver, at hvert enkelt tilfælde behandles ud fra sine særlige forudsætninger. De biskopper og teologer, som ser sådan på det, går ind for en klar differentiering alt efter de enkelte parters engagement i deres kirke. I et ægteskab mellem en from katolik og en lige gyldig protestant er betingelserne helt anderledes end i et ægteskab, hvor den protestantiske part går ivrigt ind for sin tro, og den katolske part er indifferent. Man burde i hvert enkelt tilfælde forsøge at nå frem til en løsning ved en drøftelse mellem de to parter fra deres respektive kirker. Fremfor alt gælder det om at komme bort fra det af de kirkelige myndigheder inden for alle trossamfund alt for yndede statistiske synspunkt. Det vigtigste er ikke, hvor mange »papirsjæle« man har, som kan regnes med i kartoteket, men hvor mange praktiserende og overbeviste kristne kirkerne har at give til verden. Den hidtidige erfaring, at blandede ægteskaber resulterer i religiøs lige gyldighed og derfor må anses for et

BISPESYNODEN OM BLANDEDE ÆGTESKABER

VATIKANET – NC NEWS SERVICE

Resultaterne af stemmeafgivningen om otte spørgsmål angående de blandede ægteskaber, der blev bekendtgjort på synodens afsluttende arbejds møde, tilkendegav, at bispesynoden havde udtalt sig til gunst for store ændringer i Kirkens lovgivning på dette område.

Blandt andet viste en afstemning en positiv indstilling over for at tillade de stedlige biskopper at slække på reglen om, at ægteskaber skal indgås for en katolsk præst og to vidner – et krav, der kaldes »kanonisk form«. For øjeblikket er det kun pavestolen, der kan give en sådan dispens.

Afstemningerne betragtes som en konkret måde at give de råd på, som bispesynoden var indkaldt for at give paven. Disse råd er hverken automatisk bindende for paven eller for pavestolen i det hele taget.

Et andet forslag, der var blevet sat under afstemning – og forkastet, gik ud på, at katolikker skulle have tilladelse til at gifte sig med ikke-katolikker uden iagttagelse af den »kanoniske form«, således at den slags ægteskaber skulle være gyldige, men ulovlige.

PAVENS OG PATRIARKENS FÆLLES ERKLÆRING

VATIKANET – NC NEWS-SERVICE

Pave Paul VI og den ortodokse økumeniske patriark Athenagoras I af Konstantinopel har i fællesskab udsendt et budskab, hvori de udtrykker deres glæde over deres møde i Rom og deres håb om enhed mellem de kristne.

I budskabet, der blev udsendt, lige før patriarken afsluttede sit tre dages ophold i Rom, hedder det:

»Samtidig med at paven og patriarken ser i øjnene, at der stadig er lang vej til enheden mellem alle de kristne, og at der stadig er punkter, der skal klarlægges, og hindringer, der skal overvindes, mellem den romersk-katolske og den ortodokse kirke, før de kan nå til den enhed i trosbekendelsen, som er nødvendig for genoprettelsen af den fuldstændige forening, glæder de sig over, at deres møde muligvis har bidraget til, at deres kirker endnu en gang er blevet klar over, at de er søsterkirker.»

Videre hedder det, at »i de bønner, de har frembåret, i deres erklæringer til offentligheden og under deres private møder har paven og patriarken ønsket at understrege deres overbevisning om, at en væsentlig betingelse for genoprettelsen af en fuldstændig forening mellem den romersk-katolske kirke på den ene side og den ortodokse kirke på den anden side findes inden for rammen af Kirkens og de kristnes fornyelse i loyalitet over for fædrenes traditioner og inspirationen fra Helligånden, som altid vil være med Kirken.»

»Pave Paul VI og den økumeniske patriark Athenagoras er overbevist om, at den broderlige dialog mellem deres kirker først kan bære frugt i form af et uselvisk samarbejde, hvis de handler i fællesskab på det pastorale, sociale og intellektuelle plan i gensidig respekt for den loyalitet, de hver især viser over for deres egen kirke.»

Før patriark Athenagoras forlod Vatikanet, besøgte han og hans ledsagere endnu en gang paven i hans private bibliotek, hvor den fælles erklæring blev læst op.

onde, beviser ikke andet, end at den hidtidige lovgivning for blandede ægteskaber har haft denne virkning.

Lægmandskongressen, som samtidig var samlet i Rom, sendte synoden et forslag, som resolut tager standpunkt for den økumeniske linie: »Ansvaret for børnenes kristne opdragelse påhviler begge forældrene inden for ægteskabets sakramentale fællesskab og med støtte af kvalificerede repræsentanter for de respektive kirker.«

Giftes igen

Under debatten om de blandede ægteskaber stilledes også spørgsmålet om muligheden for i visse tilfælde at gifte sig en gang til, selv om den anden ægtefælle stadig lever. Heller ikke her kan jeg gå i detaljer: spørgsmålet drejede sig om ret specielle situationer, – men det bør dog påpeges, at stadig flere kvalificerede teologer efter konciliet har hævet røsten for en revision af den katolske kirkes praksis på dette punkt. Forudsætningerne for stabile ægteskaber er nu blevet så meget svagere, at det ikke kan sammenlignes med situationen på den tid, da loven blev fastlagt, – og historiske undersøgelser viser, at den katolske kirke slet ikke altid har fastholdt den samme absolut ufravigelige linie som i de senere århundreder.

Gudstjenesten

Synodens sidste emne var reformeringen af gudstjenesten, som nu har været i fuld gang i et par år, men som endnu langt fra er afsluttet. Det liturgiske problem er i høj grad fælles for de fleste kirker, – mange symboler har mistet deres indhold. En ny tid kræver til en vis grad et nyt sprog i ord såvel som i tegn.

Udviklingen er gået stærkt efter konciliet. En af de reformer, som har gjort størst indtryk på de mest engagerede katolske kredse, er kommunionen også under vinens skikkelse. Da konciliet brød med dette mangehundredårige tabu, blev den nye lov affattet på den måde, at kalken kunne gives til lægfolket i visse særlige tilfælde, og der blev nævnt nogle eksempler på, hvornår det kunne lade sig gøre. Samtidig meddelte man imidlertid, at disse eksempler ikke var ment som en begrænsning, men netop som eksempler. Eftersom præsteskabet mange steder kun har vist ringe interesse for at udnytte de nye muligheder, har Rom gang på gang udvidet eksempelsamlingen, således at denne efterhånden giver plads for

en meget udstrakt praksis. I de uger, jeg har været her i Rom, har der således daglig været lejlighed til en sådan altergang i et eller andet kapel. Med den kolossale hyppighed, hvormed kommunionen modtages i den katolske kirke, egner lægmandskalken sig næppe for andet end mindre grupper, mens de hundred- og tusindtallige nadvergæster i storstedernes søndagsmesser stadig vil blive ved med kun at modtage kommunionen under hostiens skikkelse.

Hostien

Ja, hostien, – et andet ønske, som stadig oftere kommer til udtryk, er ønsket om at gå over til rigtigt brød i stedet for den fade papiragtige oblat, som faktisk ikke vækker de rette associationer om at være en nærende og styrkende føde. Endvidere går man mere og mere ind for, at nadvergæsterne, som man gjorde det i oldkirken, skal tage imod brødet, som det passer sig for voksne mennesker og ikke med spædbarnets passive – og for andre end spædbørn uæstetiske – holdning.

Disse ting praktiseres i mange lande stadig oftere af små grupper, som holder messe i privathjem eller andre ikke-kirkelige lokaler. Det er en gudstjenesteform, som sikkert har en fremtid for sig. Her opstår nadverfællesskabet spontant af et allerede eksisterende menneskeligt fællesskab: en familie, en arbejdsgruppe osv. Og på samme måde kan et menneskeligt fællesskab vokse frem af nadverfællesskabet. Måske kunne det ændre livet i de ofte umenneskelige højhus- og storstadsmiljøer, hvis hvert kvarter havde sin egen gudstjeneste. Det er vigtigt, at den slags grupper er åbne og ikke afgrænsede, ellers risikerer man sektdannelse. Men denne risiko bør ikke afskrække fra en praksis, som har så store muligheder i sig. Jeg har selv her i Rom oplevet, hvor overmåde levende en sådan gudstjeneste kan være med nadvergæsterne siddende omkring et bord med brød og vin, hvor messens tekster læses skiftevis af præst og menighed – ca. 15 mennesker – og hvor der i stedet for prædiken var en personlig udveksling af tanker om dagens evangelium, og den almindelige kirkebøn blev frit formuleret ud fra de tilstedeværendes intentioner: for kirkens anliggender såvel som for verdens, for folk og enkeltpersoner.

Det normale og det enkle

Den tanke, der umiddelbart slår én efter en sådan oplevelse, er: Hvor

Synoden og vildfarelserne

VATIKANET – NC NEWS SERVICE

På et af den romerske bispesynodes sidste møder oplæste den jugoslaviske kardinal Franjo Seber af Zagreb en indledende note til rapporten fra synodens kommission for tros læren, som er en syntese af de kommentarer, der fremkom under drøftelserne af spørgsmålet om de moderne vildfarelser med hensyn til læren.

Det fremgik blandt andet af noten, at kommissionen havde udarbejdet en positiv og fremadrettet rapport om de problemer, der i dag eksisterer med hensyn til tros læren, baseret på det, der var fremkommet under synodens drøftelser af dette spørgsmål.

Teksten bestod af en kort indledning og tre hovedafsnit. I indledningen hed det, at ateismen blev behandlet for sig, men at alle under drøftelserne havde haft opmærksomheden henledt på, at den ateistiske mentalitet har vid udbredelse i dag.

I det første hovedafsnit behandles den nuværende troskrise og den katolske lære ud fra forskellige synspunkter. Det bemærkedes, at krisen stod i forbindelse med det andet Vatikanconcils lære, som den fremstilles i konstitutionen om Kirken i verden af i dag. Et af problemerne er menneskets holdning i dag, hvor det

er det ejendommeligt, at den ritualisering af messen – som i og for sig var nødvendig, da antallet af kristne voksede de første små menigheder over hovedet, og som i og for sig var bærere af umistelige skønhedsværdier – så længe har kunnet fornemmes som noget *normalt*. Det normale er jo tværtimod dette enkle, hvor det menneskelige og det guddommelige mødes på den direkte tænkelige måde. Man ville ønske kirken – alle kirker – muligheden for at leve liturgien både i denne fordringsløse form og i den festligt højtidelige, hvor enhver form for menneskelig skabende kunst får lov til at medvirke. De behøver hinanden indbyrdes, hvis de hver for sig skal være fuldstændig ægte. Og vi har brug for dem begge for at fatte, hvad sandt fællesskab er.

Gunnel Vallquist.

er mere optaget af sine medmennesker end af Gud.

Det fastsloges endvidere, at konciliet selv havde banet vejen for visse læremæssige problemer ved at tage hensyn til helt nye tankebaner og nye måder at udtrykke trossandhederne på. Desuden havde man i visse tilfælde mistet grebet om tingene.

I stedet for gavnlige forsøg på at føre konciliets tanker ud i livet, var der opstået forkerte synspunkter, foretaget ubeføjede eksperimenter og fremsat læremæssige vildfarelser, som var resultatet af en forkert opfattelse af visse trossandheder.

Blandt de farer, der truer troens sandheder, nævntes vildfarelser med hensyn til muligheden for at erkende Gud og med hensyn til Kristus, opstandelsen, morallovens blivende gyldighed, arvesynden og jomfrufødslen.

Det er ikke nogen heldig situation, hedder det i teksten, og den skyldes en svækkelse af den overnaturlige sans for troen, for lidt bøn, mangler inden for sjælesorgen, hvad angår belæringen om sandheden, og at man glemmer eller mangler ærbødighed for pavens og biskoppernes læremyndighed. Endvidere er der opstået misforståelser i den måde, hvorpå man skelner mellem det, der er katolsk lære, og den frihed, der levnes den teologiske forskning. Og endelig er der i vid udstrækning blevet udspremt og offentliggjort teologiske synspunkter, der forvrænger

Forts. side 11

– Nu bliver det hele nok godt, darling.

De skal overleve

Oluf Bohn starter en gennemgang af
»Folkenes Fremskridt«

Ingen pavelig rundskrivelse er vel blevet kommenteret så meget i offentligheden som pave Paul VI's »Folkenes Fremskridt«. Alle større aviser refererede dens tanker, og mange gange blev både initiativet rost og idéerne anbefalet, mens også mange aviser gik skarpt imod.

Så blev der imidlertid så underligt stille omkring hele problemet. Ingen har taget noget nyt initiativ, tværtimod – u-landsstanden er gået sikkert og roligt tilbage, og på konferencen i Algeriet i oktober måned måtte man gøre op, at der ikke var udsigt til nogen snarlig ændring i dette billede.

Det vil derfor være berettiget at spørge, om pavens initiativ overhovedet har haft nogen reel virkning. Svaret vil blive kort og knapt »Nej«. Men det kan få det, for det er ikke utænkeligt, at dets tanker vil sætte mange mennesker i udviklingslandene i gang, og det kan måske føre til større initiativ fra vores side.

Rundskrivelsens tanker betegner imidlertid så meget nyt, at de skal overleve.

I rundskrivelsens indledning (afsn. 6) slås det fast, at mennesket af i dag vil »gøre mere, vide mere, have mere, for at være mere«, men det slås ikke alene fast, det anerkendes som noget legitimt, noget gudvillet, hvor man før i tiden faktisk havde meget svært ved at få nogen egentlig kristen mening ind i den almindelige menneskelige gøren og laden.

Når forholdet tages frem her, er det fordi det understreger rigtigheden af de krav, som netop u-landenes befolkninger fremsætter.

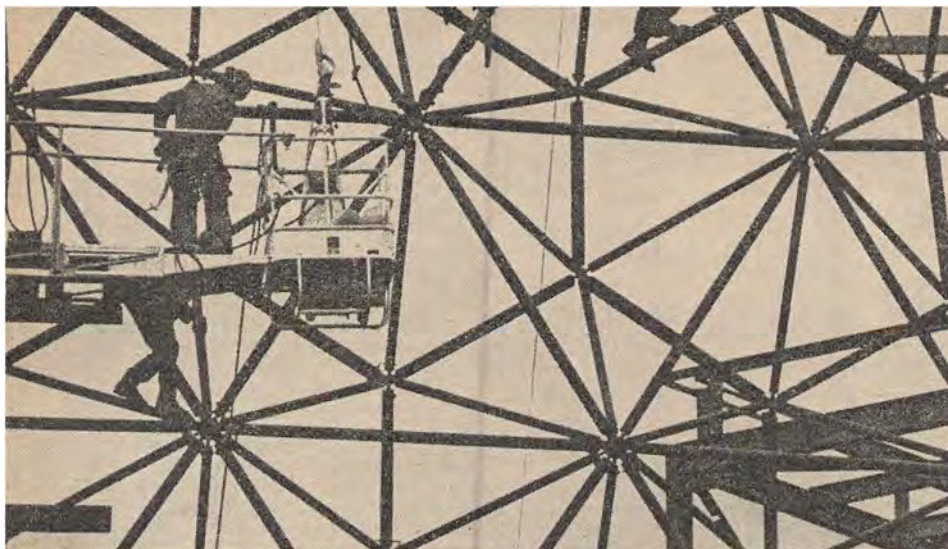
Der fortsættes med en kortfattet, men principiel gennemgang af de vanskeligheder, de pågældende lande står overfor. Pavestolen understreger, at forskellen i levevilkår mellem »dem der har« og »dem, der ikke har« vil vokse, hvis ikke der gribes ind, – og det er en forkastelse af liberalismens grundidé om »kræfternes frie spil«. De problemer, der opstår, når ny kultur skal gå i spand med en gammel fræmhæves ligeledes, for at alle læsere ud fra begge de to nævnte forhold kan forstå, at uden virkelig hjælp, vil det ende med store og vidt udbredte uroligheder og dragning mod totalitære ideologier.

Først nu 'kommer kirken' med sin vurdering og vejledning. Der er ikke tale om moralsk præk. I afsnit 19 påvises det, hvor vanskeligt forholdet er, for forbedrede vilkår, er »forudsætningen for at mennesket kan udvikle sig, men den spærrer det inde som i et fængsel, så snart det bliver menneskets højeste gode«. Det sidste punkt er ikke nyt, men sammenstillingen er det.

Efter dette dynamiske oplæg kunne en læser måske undre sig over, at der i det følgende er så få konkrete forslag. Det skyldes, at det, der skal gøres, kræver en enorm faglig viden og sådanne løsningsforslag kan jo ikke præsenteres i en rundskrivelse. Det skyldes også, at der – kristent set – kan peges på flere slags løsninger, hvor det så indenfor denne ramme må bero på en politisk vurdering, hvad der skal vælges, og endelig er forholdene meget forskellige fra land til land.

Oluf Bohn

Pave Paul VI: Om Folkenes Fremskridt. Sankt Ansgars Forlag, 48 s.

Har vi i kirken et fælles ansvar for hinanden? Og hvori består dette ansvar? Den splid og uenighed mellem katolikker, vi har været vidne til i det sidste par år, tvinger os til at tage dette spørgsmål alvorligt, hvis ikke legitime meningsforskelle på grund af manglende sans for det væsentlige skal føre til kaos og opløsning.

Ingen nytestamentlig forfatter har givet os en så klar og dyb belæring om vort fælles ansvar som apostlen

I Efeserbrevet og Kolossenserbrevet, som er skrevet nogle år senere, er betegnelsen »Kristi legeme« også et billedligt udtryk, mens sammenligningen med det menneskelige legeme som organisme betragtet træder i baggrunden – uden dog helt at forsvinde. Paulus bruger her især udtrykket for at give os at forstå, at Guds Kirke allerede her og nu er løftet op i Gud Fars og Jesu Kristi magtsfære. Kirken er Kristi legeme, fordi den er synliggørelsen af Kristi

højden og dybden af sin herlighed (Ef. 3,18). Meningen med denne rumforestilling og disse vældige dimensioner i Kristus er ganske klar: Det er vor mangfoldighed i Hans enhed, og vor enhed i Hans mangfoldighed, som gør, at Kirken afspejler Kristi fylde.

Enheden i mangfoldigheden og mangfoldigheden i enheden

Det er denne tanke om enheden i mangfoldigheden, Paulus udvikler i Efeserbrevets fjerde kapitel, hvor han viser, at vi alle er kaldede til en ganske bestemt opgave og funktion i Kristi legeme. Han taler om at »opbygge Kristi legeme« (v. 13). I 2. kap. har han allerede sammenlignet de troendes fællesskab med en bygning, der »opbygges i Ånden« og »sammenføjes i Kristus« (v. 19–22). Når Paulus derfor i 4. kap. taler om at opbygge Kristi legeme, lader han på ny sammenligningen med en bygning træde i forgrunden. Og dette gør han netop for at få dimensionerne i Kristus-kirken frem, nemlig mangfoldigheden i enheden.

Men ved at anvende ordet »opbygge«, får han samtidig lejlighed til at komme frem med en ny tanke, nemlig den, at mangfoldigheden i enheden og enheden i mangfoldigheden ikke er noget, der blot er givet én gang for alle. Vi skal tværtimod bli-

Enhed på kommando

AF KAARE OSORIO

Eller fællesskab?

Paulus. Lad os derfor til at begynde med lytte til, hvad han har at sige os om dette brændende spørgsmål.

Kirken er Kristi legeme, men også hans livsrum

I Romerbrevet og i 1. Korinterbrev sammenligner Paulus Kirken med det menneskelige legeme (Rom. 12,3–8; 1. Kor. 10,16–17; 12,12–32). Dette gør han for at vise, at Gud Far »i Kristus« har kaldt os sammen, dvs. kaldet os til at være *et samfund af troende*, hvor enhver har fået tildelt sin plads og sit kald til bedste for helheden. Kirken er en organisme som det menneskelige legeme: »mange lemmer, men eet legeme«.

herlighedslegeme: en udstråling og derfor en åbenbaring af den herliggjorte Kristus (Ef. 1,23; 2,16; 3,6; 4,1–6; 5,23; Kol. 1,23; 2,19; 3,15). Paulus har naturligvis ikke opgivet tanken om Kirken som et samfund af troende, kaldt sammen af Gud Far »i Kristus«. Tværtimod! Han vil blot supplere med noget, som ikke er kommet klart frem i hans første breve, nemlig at Kirken som organisme betragtes afspejler Kristus som herliggjort Herre.

For at kunne gennemføre sin tanke taler Paulus nu om Kirken som *Kristi livsrum* (Ef. 1,23; 4,13; Kol. 2,9–10). Kirken er det rum, som Kristus fylder med bredden, længden,

ve ved med at »opbygge Kristi legeme«, siger han, »indtil vi når frem til at være ét i troen på og erkendelsen af Guds Søn til mands modenhed og til det mål af vækst, som passer for Kristi livsrum« (v. 13). Vi skal derfor sammen vokse op til Kristus, som er legemets hoved, dvs. *vi skal mere og mere blive en fuldkommen og i alle henseender fuldendt Enhed og Helhed*. Men det bliver vi kun, hvis alle – hver på sin anviste plads – efter Gud Fars kaldelse og Kristi gaves mål – i tro, håb og kærlighed, lader os kalde ud af »mørkets magter«, dvs. ud af den gamle verden, og stadig dybere ind i Guds og Kristi livsrum, så at alt kan blive genoprettet i Kristus (Ef. 1,10).

KRONIKKEN

Kort sagt: ifølge apostlen Paulus kalder Gud ethvert menneske til en ganske bestemt tjeneste i Kirken. Der er mange lemmer, men kun ét legeme. Der er forskellige tjenester og gaver, men alle til opbyggelse af »hele legemet«. »De enkelte led hjælper til at knytte og holde det hele sammen« (Ef. 4,16).

Den enkelte og enheden

Disse bibelske udredninger er måske forekommet læseren subtile og overflødige; ikke desto mindre er de aldeles nødvendige for at nå frem til en dyb og klar erkendelse af dynamikken i vort fællesskab i Kirken. Læseren må derfor undskylde denne lille rumtur, men vi skal straks komme ned på jorden igen og drage de praktiske konsekvenser af det sagte.

Ifølge Paulus er den enkelte til for at helheden kan opbygges. Men kun Gud kender den plads og funktion, der er tildelt enhver af os til bedste for helheden og til velsignelse for os selv. Det ligger derfor til hver enkelt af os – gennem vor personlige troslydighed mod Ham – at finde frem til netop den plads og den opgave, Han har tildelt os. Og dette skal helheden respektere.

Vi er så vant til at slutte fra personen til opgaven, at vi viger tilbage for en sådan tankegang, der slutter fra helheden til den enkelte. For at sikre den menneskelige persons værdighed, vil vi ikke identificere personen med dens funktion og opgave. Men det er ifølge Paulus at stille tingene på hovedet. Hele »legemets« trivsel og ydeevne beror jo på de enkelte »lemmers« sundhed og ydeevne. Den enkelte persons frihed, såvel menneskeligt som religiøst, kan og må derfor ikke »ofres« for fællesskabets skyld. Hvis det sker, går det uvægerligt ud over legemet som helhed.

Personen er jo ikke noget middel, men et lem på legemet. På den anden side skal den enkelte »ofre sig« for helheden i den forstand, at han eller hun med hele sin person som indsats skal tjene de andre i deres kaldelse. Jo mere den enkelte »ofrer sig« for helheden, desto mere får han eller hun Guds og Kristi dimension i sig: Guds, fordi så højt elskede han verden, at han hengav sin enbårne Søn, og Kristi, fordi han har ofret sig for os på korset.

Dette gælder alle kristne, lige fra paven og nedefter. »Alle lemmerne skal have samme omsorg for hinanden,« skriver Paulus til menigheden i Korint (12,25). Som lemmer på det

samme legeme har også lægfolket sit ansvar for legemets vækst, og det er ingenlunde mindre end biskoppernes og præsternes – det har blot en anden karakter.

Vi skal fremme troen, håbet og kærligheden i hinanden

Spørgsmålet er så blot: Hvordan tjener vi hinanden i vor kaldelse? Svaret på dette spørgsmål er af meget stor vigtighed, for det angiver nemlig samtidig i nøjagtig hvilken ånd, vi skal tjene hverandre. *Vi tjener hinanden i vor kaldelse i samme grad som vi fremmer hinandens tro, håb og kærlighed.* Paulus fremhæver derfor, at vi er kaldede i én tro, ét håb og én ånd (Ef. 4,5–6). Anderledes sagt: vi er kaldede til at tjene og fremme troslivet i hinanden, hverken mere eller mindre. Ikke mere, thi vi skal ikke gøre os til herrer over næstens trosliv, og ikke mindre, thi som troende på det samme legeme har vi et fælles ansvar for, at dette legeme vokser i Kristus.

Kun ved at fremme troen og håbet og kærligheden vokser legemet i sin vækst. Men der sidder en smuglernetur i os alle. Vi frygter for at udlevere os totalt til troen og håbet, også når det gælder fællesskabet med hinanden. Vi kræver i det mindste et minimum af menneskelig garanti, for at enheden kan sikres. Hvor tit er vi katolikker ikke faldet for fristelsen til at ensrette i Guds navn! Vi har svært ved at acceptere den personlige vej, hver enkelt er kaldet til at gå. Men enhed, der er påtvunget, en enighed på kommando er dræbende for alt sandt trosliv, det er ensretning på menneskets eget plan og ikke enhed på Guds plan – fastholdt i tro og håb.

Troværdige vidner

Vort kristne kald består derfor præcis deri, at vi henviser hinanden til Kristus. Men det hjælper vi kun hinanden med – både dem i Kirken og dem uden for Kirken – ved at være troværdige vidner i vor kaldelse, dvs. ved at leve vort kald i alle livets forhold; vise vejen ved selv at gå den. Troen, håbet og kærligheden har jo hele tilværelsen, ja hele verden, som arbejdsmark. Og troværdige vidner er vi kun i samme grad, som vi i alle livets forhold viser, at vi har vort liv i troen på Kristus og derfor er så fredsommelige, sagtmødige, tålmodige, barmhjertige og overbærende, som vor samvittighed

tillader det; kort sagt: viser, at vi har et mildt sind (Filip. 4,4–5). Paulus siger derfor: »Sandheden tro« – dvs. trofasthed mod sandheden i vor kaldelse – »skal vi i kærlighed« – dvs. sagtmødigt og overbærende – »i ét og alt« – dvs. i alle livets forhold – »vokse op til Ham, som er hovedet« (Ef. 4,15).

Fællesskabets og ansvarets forskellige former

Hvordan skal nu dette fællesskab – fastholdt i tro, håb og kærlighed – komme til udtryk? Det skal det først og fremmest i et liturgisk fællesskab. Fællesskabet i liturgien er jo givet os som tegn på og kilden til vor enhed: »Fordi der er ét brød er vi ét legeme« (1. Kor. 10,17). Uden dette fællesskab smuldrer troslivet bort. Kun i og ved dette fællesskab i liturgien er vi og kan vi vedblive med at være troværdige vidner om alles kaldelse i den ene Jesus Kristus. Aktiv deltagelse i liturgien er derfor en væsentlig del af vort kristne kald. Man taler i vore dage meget om at aktivisere de troende under messen. Og det er naturligvis glædeligt. De troende skal synge med, bede med, høre læsningerne på et sprog, de forstår, være med i frembærelsen af offergaverne osv. Men alt dette er kun *det ydre udtryk for en indre holdning af solidaritet med alle i deres forhold til Gud.*

I forlængelse af fællesskabet i liturgien skal vi derfor hjælpes ad med at vokse i tro, håb og kærlighed i det omfang, hver især er kaldet til. Først og fremmest i ægteskabet – naturligvis! – hvor manden og kvinden skal have fælles omsorg for hinanden; men også i familien, hvor forældre og børn har et fælles ansvar for hinandens trosliv. Dernæst i sognene ved aktivt at støtte den fælles omsorg for alle i sognet, både materielt og åndeligt, naturligvis i frihed og så vidt, som enhver skønner sig i stand til det. I denne forbindelse kan man jo stille sig følgende spørgsmål: Hvor mange af vore katolske foreninger og organisationer har som første formål at fremme troslivet hos hinanden? Jeg er bange for, at svaret vil gøre Paulus til skamme. Efter sognene er der så bispedømmet, hvor vi har tilsvarende pligter, blandt andet ved økonomisk at deltage i foranstaltninger på bispedømmets plan til fremme af enhed i troen og håbet og til fremme af ansvarsfølelsen for fællesskabet i vor kaldelse. Og endelig i Kirken som helhed.

→

Til løsning af konkrete opgaver i såvel sognene som på bispedømmets plan har vi en umistelig ret til sammen med andre at danne en arbejdsgruppe. Til løsning af en ganske bestemt opgave har en sådan gruppe ret til selv at bestemme, hvem den vil samarbejde med. Denne ret har vi pligt til at respektere – også for andres vedkommende.

Respekten viser sig i, at vi lader hinanden have arbejdsfred og derfor afholder os fra alt, hvad der kan skade hinandens arbejde. På dette punkt har lægfolket et stort medansvar. Kun hvis lægfolket i stor frimodighed og energisk går ind for alles uindskrænkede ret til at arbejde gruppevis, vil det blive muligt at skabe fred og endrægtighed, så vi kan gøre et effektivt arbejde til hele legemets vækst i tro, håb og kærlighed. Og intet er i dag mere påkrævet end dette arbejde.

Vi skal alle vokse sammen i Åndens enhed

At være et lem på Kristi legeme stiller derfor store krav til den enkelte, så store krav, at vi ikke ved egen klogskab og egen god vilje kan svare til dem. I virkeligheden kræves der heller ikke af os, at vi skal kunne svare til disse krav ved egne kræfter, men kun at vi længes efter at kunne det. Visdom, klogskab, indsigt og styrke er Helligåndens værk og gaver til den angerfuldt og længselsfuldt bedende. Kun Gud Helligånd kan drive os ud af vor naturlige selvished og ind i Kristi offervillige frelsesvilje, og kun i den grad det sker, udåsker vi ikke Kirkens hyrder til at bruge deres myndighed til at revse, forbyde og straffe. Ved at vandre efter kødet og ikke efter ånden udsætter vi også Kirkens hyrder for den nærliggende fristelse at optræde som herrer og altså bruge deres myndighed efter kødet. Det må de troende vide. Den reform, som alle håber på: den rette balance mellem frihed og autoritet, lægger et vældigt ansvar over på de troende. Den vil inden ret længe føre ud i lovløshed, kiv og strid, hvis ikke alle vokser sammen i Åndens enhed ved hver for sig at bære *medansvaret for, at alle fremmes og styrkes i den ene og sande tro og i det ene og samme håb* i lydighed mod Gud og mod det læreembede, der med apostolsk myndighed, og derfor under Helligåndens vejledning og bistand, er sat til at afgøre, hvad der er katolsk og guddommeligt tro.

Kaare Osorio

Hvor er grenene til fug

SKRIFTBETRAGTNING: 27. SØNDAG EFTER PINSE MATT. 13, 31–35

Hvorfor har vi Kirken? Enhver forening her i landet har sin formålsparagraf. Men hvad er formålet med vore danske katolske menigheder? Skal vi afvente drøftelserne på synoden for at få besvaret dette spørgsmål, eller kan vi allerede nu selv finde det i Bibelen?

Det ene får og de ni og halvfems

Er Kirken til for det ene tabte fårs skyld eller for de 99 trofaste? »Sandelig, sandelig siger jeg eder, jeg er fårenes dør, . . . om nogen går ind gennem mig, han skal blive frelst; og han skal gå ind og gå ud og finde føde« (Joh. 10,7–9). Men den gode hyrde er også den, som stik imod al sund fornuft forlader de 99 får for at gå ud og søge efter det ene, som er faret vild. Hvilken af disse to lignelser er så den vigtigste?

Mange katolikker holder på, at sognet skal stå i de troendes tjeneste. Vor tids kultur er ikke mere så hyrdepræget som israeliternes, – vi sammenligner hellere Kirken med en servicestation, hvor vi kan tanke op, så vi kan køre videre, men tanken er den samme: sognet er til for katolikkernes skyld, fordi de har brug for det for at kunne leve som kristne.

»Ingen vil for alvor bestride dette, men er det så sognets første opgave?« er der nogen, der spørger. »Er opgaven ikke først og fremmest at bringe Guds ord til dem, som ikke har hørt det, eller som endnu ikke har taget imod det?« Enhver menighed skal være missionerende og samle alle sine kræfter og hele sin opmærksomhed om at opfylde Kristi missionsbefaling, hans allersidste opfordring til menigheden.

Men hvem af de to parter har ret?

Det umulige valg

Dagens tekster siger, at de begge har ret . . . , og at de begge har uret. Beg-

ge parter har ret, fordi sognet naturligtvis skal stå i menighedens tjeneste. Sognet er den synlige kirkes lokale ansigt, og Kirken skal på en synlig måde være allestedsnærværende, for at den skal kunne hjælpe alle katolikker til at leve som Guds børn. Og desuden er sognet den synlige kirkes lokale ansigt, fordi Kirken skal være til stede overalt, for at den skal kunne bringe Guds ord til alle. Begge parter har altså ret, men samtidig har de også begge uret i den grad, de prøver på at adskille noget, som er uadskilleligt.

Dagens tekster, såvel epistelen som evangeliet, understreger netop, at de to ting er uadskillelige. I sit brev til menigheden i Tessaloniki roser Paulus de kristnes personlige trosliv, deres gerninger i troen, deres arbejde i kærligheden og deres udholdenhed i håbet. Det er et meget blomstrende menighedsliv, Paulus her takker Gud for. Men den pågældende menigheds liv var ikke et drivhus for særligt udvalgte sjæle. Det var i lige så høj

Denne fuglerede er ikke bygget blandt grene, men i motoren på en ubenyttet bil.

es reder?

grad udadrettet, og tessalonikernes vidnesbyrd nåede ikke alene ud til Makedonien og Akaia, dvs. til de omkringliggende græske provinser, – nej, deres tro på Gud var kendt overalt. I Saloniki diskuterede man ikke formålsparagraffer, – man spurgte ikke, om man var kristen, for at man selv skulle blive frelst, eller om man var det for at missionere: man var simpelt hen kristen for Kristi skyld.

Og dette samme budskab finder vi i dagens evangelium. Hvorfor står de to lignelser om surdejen og sennepskornet her ved siden af hinanden? Er det bare to forskellige måde at sige det samme på, – noget, de orientalske digtere elsker? Nej, der er her ikke tale om en retorisk gentagelse. De to lignelser siger nemlig ikke det samme, – de udtrykker to forskellige aspekter af den samme virkelighed. Guds rige skal altid vokse både udadtil og indadtil. Og Kirkens vækst foregår i de kristnes hjerter, samtidig med at den ligesom på Pauli tid breder sig overalt. Kirkens vækst kan *ikke* sammenlignes enten med sennepskornet *eller* med surdejen. Enten vokser den, og så vokser den både som sennepskornet og som surdejen, eller også mangler det ene, og så er det andet der heller ikke.

Når det ene mangler . . .

Den lille danske katolske menighed har meget til fælles med sennepsfrøet, – i hvert fald hvad størrelsesordenen angår. Men hvor er grenene, som fuglene skal bruge for at bygge reder? Vi må ikke trøste os over mangelen på vækst udadtil ved at tale om vækst indadtil. De to ting kan nemlig ikke skilles fra hinanden. Hvis vi synes, at grenene mangler, må vi hellere spørge os selv, om det ikke er, fordi vi heller ikke er den surdej, Kristus vil, at vi skal være.

V.D.

Synoden og vildfarelserne

Fortsat fra side 7.

eller i overdreven grad forenkler Kirkens lære, og som kan give anledning til forvirring og forargelse.

Efter således at have behandlet selve problemet blev der i rapporten fremsat principper til løsning af den forhåndenværende krise.

1. Det understreges, at der er behov for en stadig forkyndelse af trossandhederne, og at dette er en pligt, der påhviler alle i Kirken.

2. Teksten betoner læreembedets rolle og påpeger forskellen mellem det, de enkelte biskopper lærer, biskoppernes kollegiale funktion og pavens rolle. Det erklæres i den, at den opgave at belære de troende udøves bedre kollegialt, og at de enkelte biskopper bør være opmærksomme på, hvad der siges og lærés.

3. Det fremhæves, at udøvelsen af læreembedet bør være pastoral. Dette implicerer, at biskoppernes belæring snarere skal være positiv end negativ, og at de skal være opmærksomme på, hvad både teologer, præster og lægfolk siger. Biskopperne er imidlertid forpligtede til at bruge deres myndighed til at bekæmpe vildfarelserne, – de skal først prøve på hensynsfuldt at korrigere dem, men om nødvendigt må de slå dem ned med myndighed.

4. Teksten opfordrer alle til at anerkende betydningen af teologernes arbejde med at granske og udbrede åbenbarings sandhed. Den bekræfter friheden til teologisk forskning, men samtidig opfordrer den indtrængende teologerne til at være sig deres store ansvar over for troen bevidst.

5. Den behandler offentliggørelsen og spredningen af den teologiske belæring, især i lyset af den magt, massemedierne i dag repræsenterer.

6. Det erklæres i den, at det ikke er tilstrækkeligt at belære. Belæringen skal være ledsaget af det kristne livs eksempel som det fremtræder i Kristi eget liv. Omsorgen for, at retfærdigheden og kærligheden sker fyldt, skal være den kristne hyrdes stempel i dag.

Rapportens tredje del indeholdt to forslag til overvejelse for paven:

Det første var oprettelsen af en teologisk kommission til udveksling og drøftelse af teologiske tanker. Forslaget var derefter delt op i to afsnit, hvoraf det ene omhandlede kommissionens sammensætning og funktion, og det andet omhandlede den fremgangsmåde, hvorefter med-

lemmerne af kommissionen skulle udvælges.

Forslaget gik blandt andet ud på, at man skulle tilkalde kendte teologer inden for forskellige teologiske skoler i både øst og vest, og at de skulle møde for en ubestemt tidsperiode. Desuden skulle disse medlemmer have den berettigede frihed til at bistå pavestolen og kongregationen for tros læren med de resultater, de nåede frem til.

Hvad angår valget af medlemmer, blev det foreslået, at de nationale bispekonferencer efter at have konsulteret universiteterne og de teologiske fakulteter skal foreslå paven, hvem der skal vælges.

Det andet forslag i rapporten gik ud på, at pavestolen efter at have rådført sig med bispekonferencerne skulle udsende en erklæring, som positivt og pastoralt skulle behandle disse spørgsmål med henblik på de for øjeblikket eksisterende problemer med hensyn til tros læren.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 19.: 27. søndag efter pinse (6. søndag efter helligtrekonger), (grøn, s. 97).

MANDAG den 20.: Felix af Valois, cistercienser (hvid, s. 1161).

TIRSDAG den 21.: Marias ofring (hvid, s. 1161).

ONSDAG den 22.: Cecilie, martyr (rød, s. 1162).

TORS DAG den 23.: Klemens I, pave og martyr (rød, s. 1163).

FREDAG den 24.: Johannes af Korset, karmelit (hvid, s. 1165).

LØRDAG den 25.: Katarina af Aleksandria, martyr (rød, s. 1166).

SØNDAG den 26.: Sidste søndag efter pinse (grøn, s. 755).

Paven til Chile?

SANTIAGO – KIPA

Kardinal Raul Silva Henriques, Santiago i Chile, har indbudt paven til i løbet af det kommende år at indvi mindekirken i Maipú. Kirken blev bygget til minde om det afgørende slag ved Maipú, hvor Chile i 1818 opnåede sin selvstændighed.

Såfremt paven giver sit tilsagn, foretages indvielsen ikke på selve 150-årsdagen, men i august i tilslutning til pavens rejse til Latinamerika i anledning af den eukaristiske verdenskongres i Bogota.

BRDR. MEYER

Blikkenslagermester
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester
Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning

Aul. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat
Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Bliv abonnent - det betaler sig

Mogens Larsen

El. Installatør
Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselsoilier

Glarimester

POUL V. JOOST
Slotsgade 7, København N
Telefon 39 79 77
Stort udvalg i fotografirammer

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

*Gardiner
Manufaktur
Hvidevarer
Sengeudstyr*

Textil-Varehuset

Slotsgade 17, København N
Tlf. (01) 35 05 01
Leverandør af skolekjoler

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Banegårdens Restaurant

Friix Kapper

Odense H.

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

J. Qvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
*Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail*

Ernst Grall & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

HORNUNG & MØLLER

Aktieselskab
KGL. HOF-PIANOFABRIK

KØB . SALG . REPARATION
FELIX SCHMITT & SØN
Exam. pianostemmer og instrumentmager
Magleås 1, Odense,
Tlf. (09) 12 36 56 - privat 11 15 93
Organist & kantor ved den
Katolske Kirke i Odense.

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre
Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Ove Juul-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Alt i moderne belysning

Karl A. Køblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Murermester- og entreprenørfør.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Vi er alle i samme båd

En af de faktorer, der har bidraget mest til at fremme den økumeniske bevægelse i de sidste årtier, er den voksende bevidsthed om, at alle kristne står over for de samme problemer. Og samtidig er den kløft, som adskiller de kristne kirker, blevet mindre, gennem at man har fået øjnene op for den endnu skarpere og dybere kløft, der skiller de kristne fra størstedelen af den moderne verdens mest levende kraftcentre. Vi må derfor være taknemmelige for ethvert forsøg på at kortlægge denne sidste kløft og for alle forslag, der kan hjælpe os til at slå bro over den.

Man kan derfor kun håbe, at mange vil læse den sidste bog, domprovsten i Århus har skrevet, og som er udkommet i den fortræffelige serie »Randbemærkninger«. Denne gang er det kirken og kulturkløften, J. Bøgh har taget under behandling. Ud fra en kort, men skarpsindig analyse af den seneste udvikling fremkommer domprovsten med forskellige forklaringer på, at kirken har så svært ved at få vor tids mennesker i tale. Enkelte af hans bemærkninger er dikteret af en teo-

logi, som ikke er vor, og den katolske kirkes syn på autoriteten er et helt andet end det lutherske. Men det, bogen især drejer sig om, er psykologi og pædagogik, et område, hvor mange af os vil kunne lære en hel del af en så erfaren pædagog som J. Bøgh. Og det er ikke alene det, han siger om kirkenes sprog, vi kan lære noget af. Han kommer også med mange tankevækkende randbemærkninger, som kan være til gavn i den debat, der for tiden er i gang i katolske kredse om autoritet og demokrati i kirken. De vil kunne hjælpe os til at skelne mellem det, der er katolsk, dvs. universelt i kirken, og det, som kun er en arv fra et bestemt og nu forsvundet kulturmiljø. Man kan som sagt kun håbe, at rigtig mange katolikker og ganske særligt præster og lærere vil læse denne lille bog, som kan være en virkelig hjælp for alle kristne til at opfylde Kristi befaling: Lær alle folkeslag... dvs. også dem, der lever i vor egen tid.

J. Bøgh: Kirken og kulturkløften. Randbemærkninger, 9. København, Gad. 1967.

Den bør nå ud til brede kredse

Roger Schutz, som har stiftet og er prior for det reformerte kloster Taizé, er ikke noget ukendt navn herhjemme. Og når to forlag nu i økumenisk samarbejde har været fælles om at udgive denne lille bog, hvori han gør rede for de grundtanker, der præger klosteret i Taizé, er der god grund til at håbe, at hans budskab vil nå længere end til den lille kreds af fagøkumenere, hvad den i sandhed fortjener.

Titlen, som er en fin omskrivning af det franske »Vivre l'aujourd'hui de Dieu«, giver godt udtryk for hovedtanken i bogen, som er, at det er i dag, vi skal svare ja på Guds kald til os på denne dag. Hvordan skal vi finde ud af, hvori det består? Ved først at prøve at tyde det, pave Johannes kaldte »tidens tegn«. Schutz' analyse af den moderne verdens ønsker og higen er ikke særlig original, og vi kan alle sammen være enige med ham i de resultater, han kommer til. Det er ligeledes i tidens ånd, når han fremhæver nød-

vendigheden af, at de kristne er til stede midt iblandt menneskene. Kristus kom selv for det samme. Men samtidig viser Schutz os, hvordan en af betingelserne for at kunne være med er, at man har et indre liv – noget man ikke mere taler så meget om nu som tidligere. Desuden fortæller han os, hvordan brødrene i Taizé har genopdaget de tre traditionelle klosterløfters betydning som et middel til at være med. De er ikke en forældet arv, vi har overtaget fra svundne tider, men en af vejene til at leve dagen i dag med Gud. Bogen henvender sig imidlertid ikke bare til ordensfolk for at hjælpe dem til at se deres kald ud fra situationen i dag eller til unge, der ikke helt har gjort op med sig selv, om de bedst kan tjene Kristus og menneskene som præster, som ordenssøstre eller som aktive lægfolk. Den henvender sig til alle kristne, fordi enhver kristen ved dåben er kaldet til at leve dagen i dag med Gud.

V. D.

R. Schutz: Lev dagen i dag med Gud. Pauslukredsen og Frost-Hansen. 100 s. Kr. 15,25.

Du skal ikke ihjelslå

Du skal ikke slå ihjel. Krigen er moralsk forkastelig. Abort er noget ondt. Altsammen meget rigtige, men også ret almindelige principielle sætninger. På den anden side står virkeligheden, hvor der slås ihjel, hvor der føres krig og foretages abort. Hvem er skyldig dér? Hvordan kan man hjælpe, indsnævre det onde, fjerne det? Det er noget helt andet og mere kompliceret end højtidelige moralske principper. Her skal man søge, tilpasse sig de forskellige situationer og deres krav, erkende at skylden sjældent ligger hos et enkelt menneske, forsøge at redde hvad endnu reddes kan, finde foreløbige løsninger og prøve flere veje...

Otto Krabbes lille pjese vil ikke give en universel løsning: den eksisterer jo ikke. Han opsummerer kun nogle vigtige elementer. Han spørger hvorfor nogle vil have fri abort: hvilket menneskesyn der ligger bag deres stræben. En løsning af de illegale aborters problem må i hvert fald omfatte to elementer, ifølge Krabbe: at befolkningen i langt højere grad end hidtil indstiller sig på familieplanlægning, og at man får et mere humant syn på seksualiteten som noget forpligtende.

Guardinis lille bog indledes af udgiverne med en oversigt over den nu gældende svenske lovgivning og med nogle overvejelser, der peger i samme retning som Krabbes. I selve Guardinis overvejelser drejer det sig kun om den såkaldte »sociale indikation«. De blev skrevet i 1947 og har de »politiske«, »eugenetiske« og racebetonede tvungne aborter under nazi-regimet som baggrund. Også nu kan det ske, siger Guardini meget rigtigt, »at staten stiller mennesket i den situation, at det enten skal gennemføre hvad for dets samvittighed er mord, eller miste sit levebrød: en af de værste former for socialt forfald, man kan tænke sig« (s. 21).

F. Florin

Romano GUARDINI: Fostrets rätt att leva. Petrus de Dacia-Förlaget, Stockholm, 1966. Otto KRABBE: Konstruktiv svangerskabspolitik. Kristeligt Dagblads Forlag, 1967.

Lumen

Det nyudkomne nummer 28–29–1967 af det katolske, teologiske tidsskrift »Lumen« indeholder:

F. D. Thorn: Martin Luther I katolske øyne etter 450 år. Det er en interessant artikel, der allerede har været nærmere omtalt i Katolsk Ugeblad.

Edmond Chavaz: Blandede ægteskaber: Børnenes religion. Er en oversættelse af original-artiklen, der fremkom i det schweiziske tidsskrift »Choisir«, februar 1967. Artiklen behandler dette omtålelige emne fra det første kanoniske direktiv i det 2. århundrede over kirkelovsændringen i 1918 og frem til koncils behandling. Den er meget læseværdig, men kan måske vække nogen diskussion.

Yves M. J. Congar: Bönen för enheten. Er en svensk oversættelse af pater Congar's »Teologi om bönen för enheten«, der var et af de tre udgangspunkter for en diskussion på en konference i Genève 16.–20. oktober 1966. arrangeret af Faith and Orders arbejdskomité.

Frits Florin: Kirken som ursakramentet? Omhandler spørgsmålet om, i hvilken forstand man kan tale om Kirken som et sakramente, idet man går ud fra definitionen: et samfunds eller en gruppes symbolhandling, som for dem, der udfører den, har forbindelse med noget, de betragter som en hinsides realitet.

H. Roos: Nikolaus af Kues: Den åndshistoriske kilde til den »hominiserede verden«. En dybtgående undersøgelse af Nikolaus af Kues' tanker. Denne var en af de store personligheder i det 15. århundrede.

Jørgen Pedersen: Personbegreb og tankeform hos Thomas Aquinas. Er hovedtrækkene i et foredrag, holdt i Teologisk Forening i Århus 25. april 1967.

Desuden er der to anmeldelser, af H. Roos, O. Linton, A. M. Aagaard: Kirkebegrebet på Det andet Vatikanerconcil, samt Jean Paillard: Nærmere Paulus I, Natur og Kultur.

Esbjerg

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester

Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester

Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed
Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19
Helsingør. Telf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogladden med de mange bøger
Kolding
Telefon: 2 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havneplassen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

RYBERG's Bageri & Conditori

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 05 88

*Drik kaffen i vort hyggelige
cafeteria.*

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 2 01 55

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget

Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding

*1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver*

Støt vore annoncører

Roskilde

Firma Hans Møller

vi Ib Møller

Sct. Olsgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefyr*

*Skolebøger - Skolerekvitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billig-bøger*

Roskilde Boghandel

Sct. Olsgade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsgade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs efft.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevine

✧

København

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A, København V
Telefon (01) 31 04 11

PAPIR

TRYKSAGER

KONTORARTIKLER

PLASTIC

Fa. Karl A. Hansen

Murermestre * Entreprenører

Ingeniør * aut. kloakmester

Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 16 55

Send Deres manuskript
i god tid.

LÆSERBREVE

Læst med glæde

Kære pater Duclos!

Deres artikel om Luther i KU nr. 43 har jeg læst med glæde. Det er sikkert rigtigt, at Luther blev drevet til at tage kampen op mod misbrug i Kirken af sin kærlighed til Kristus og hans brud, denne Kirke, og at han ikke havde til hensigt at bane vejen for en ny Kirke.

Vi kunne måske alligevel i dagens situation og i lys af de faktiske følger af Luthers forhold til Kirken lære endnu en ting af væsentlig betydning, nemlig at kærligheden til Kristus og hans Kirke må føre vi-

dere end til at ville bekæmpe misbrug inden for denne Kirke; kærligheden må være stor nok til også at *akceptere Kirken med dens mennesskelighed og fejl*, mens vi arbejder på at forny den indefra; fordi den er Kristi Kirke. Al kærlighed må være villig til det, – ellers er den ikke stor nok, men netop for svag til at bevare enheden. Den vil da i selve sin utilstrækkelighed føre til et brud.

Erik Guldager.

Ugens radio

Søndag den 19. november kl. 14, program 2: Katolsk gudstjeneste fra Sakramentskirken i København.

Torsdag den 23. november kl. 21,15, program 1: Biskop Martensen taler om bispesynoden.

Kirken og FN

ROM – KIPA

For nylig har pave Paul VI sendt et budskab til FN's generalsekretær U Thant.

Osservatore Romano bemærker til pavens budskab, at den tale han holdt den 4. oktober 1965 til FN's generalforsamling, stadig er aktuel. Kirken giver fremdeles udtryk for sin agtelse for og tiltro til FN. Me-

dens Kirken vil påvirke samvittigheden er den overbevist om, at freden udadtil er en gave som skyldes den indre fred. Dette er Kirkens andel i fredssagen. Kirken ser i FN et udtryk for god vilje, ud fra hvilken alle dens medlemmer skal bidrage til at skabe en fredelig atmosfære, idet FN behandler de menneskelige begivenheder på naturrettens grund (der for os er det samme som kristen grund) og opfordrer staterne til alle at mødes på dette grundlag.

En aktuel, livsnær og spændende skildring af Bibelens store skikkelser

BK

Enkle arbejdshefter til en billig penge ved Elsebet Kieler i samarbejde med Hubert Messerschmidt, Lars Messerschmidt og Kaare Osorio.

J

PATRIARKEN JAKOB 8,-
Manden, der i kampen for sin eksistens er splittet mellem troen på sig selv og på Gud.

M

MOSES 6,-
Pagtens mand som bindeled mellem Gud og hans folk - i hans storhed og ensomhed.

D

KONG DAVID 7,-
Kongen, der forenede politisk genialitet og venskabet med Gud.

E

PROFETEN ELIAS 7,-
Den profetiske magt og afmagt i et-fracaldent folk.

FORLAGET "BIBEL OG KATEKESE". DAMSTIEN 30. 2720 VANLØSE

TLF (01) 71 63 60

Husk Katolske Menighedsplejers store julemarked søndag den 26. november.

Se programmet side 3.

Loppetorvet kan bruge flere ting. Ring venligst besked på PALæ 2323 10-13.

R.I.P.

Vor kære medsøster

JEANNE ANDRÉE

døde stille den 6. november 1967.

Sct. Josephssøstrene.

Bed for hendes sjæl.

R.I.P.

JEANNE ANDRÉE

sov stille hen den 6. november 1967.

Anna Margrethe Nielsen.

Bed for hendes sjæl.

I/S Søndermarks Møbelfabrik

v/ Chr. Søndermark & Mogens Jørgensen
Tarm. Tlf. (073) 7 21 11, nr. 168 - 188 og 488.

Fremstilling af skolemøbler samt fast inventar til samtlige faglokaler.

Efter ønske tilsender vi Dem gerne brochure og prisliste.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13. Telefon PALæ 2323.

Flint arbejde — Trla 6070 rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer? Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Det lader sig ikke virkeliggøre

Bo Widerbergs nye film – hans første farvefilm – har allerede i avis anmeldelser fået så meget ros, at det kan synes overflødig at omtale og rose den yderligere her. Når det alligevel gøres, er det fordi filmen virkelig er et kunstnerisk helstøbt værk, og fordi skaberne har behersket farvefilmen på så enestående måde.

Historien i sig selv er nok til at få os til at gå hen og se filmen. Cirkusartisten Elvira Madigan – hendes virkelige navn var Hedvig Jensen – og den svenske løjtnant, Greve Sixten Sparre flygtede i 1889 sammen fra Sverige til Danmark. De kappede begge ved flugten deres forbindelse med den borgerlige tilværelse, og hvad den indebar. Hun forlod sit cirkus og kunstnermilieuet, han sin kone og sine børn. På Tåsinge tog de ophold og forsøgte i de smukke naturomgivelser at realisere en tilværelsesform, som de mente væsentli-

gere end det at leve som samfundsborger og familiemedlem. De forsøgte et liv i fuldstændig hengivelse til hinanden. Det lykkes for dem overfor hinanden at realisere dette livsideal – historiens problem er imidlertid, at dette ideal ikke lader sig realisere i et normalt samfund. Den virkelighed, som de begge, har forladt, bryder ret hurtigt ind i deres nye tilværelse fra forskellig side. En soldat af Sixtens bekendtskab minder ham om hustruen og børnene og den militære arbejdsplads – Hedvig mindes om kunstnermilieuet ved en kammerkoncert. Økonomiske vanskeligheder begynder at plage dem. De indser nu, at virkelighed og kærlighedsideal er uforligelige størrelser og træffer det valg, som resulterer i at de begår selvmord sammen. Da det dræbende skud mod Hedvig falder, standser filmstrimlen ved Sixtens sidste erfaring om hende, som levende elsket og elskende ser han hende, idet han selv dør.

De blev fundet døde i en skov på Tåsinge i 1889, og dermed er historien slut, som har så meget i sig, at ikke engang et kulørt blad kan ødelægge den.

Bo Widerbergs store indsats i denne film er, at det er lykkedes ham at skabe det lukkede univers, som et ægte kunstværk udgør. Dette gælder især udnyttelsen af farverne, det er ikke en skildring af dansk natur, og en kærlighedshistorie, der foregår i den, vi ser. Vi rykkes af filmens farver ind i det univers, som er parrets, farvernes idealisering følger Hedvigs og Sixtens, derfor ser vi dem heller ikke som døde; hvis vi havde gjort det, skulle vi være sprunget ud af fortællingens verden, og derud hvor Sixten Sparre og Hedvig Jensen ikke ville.

Filmen skal ses, fordi den viser at skønhed også i film ikke behøver at være eskapisme. (*Filmcentralen Paladium*).

NBP

»Krig og fred« som billigbog

S amtlig med at Dan-Ina-film har udsendt 1. del af den store russiske filmatisering af Tolstojs »Krig og Fred«, har Gyldendal udsendt en billigbogudgave af romanen. Nævnte udgave hviler på den redaktion, som forlaget sendte på torvet i 1956. Der er endnu aldrig på dansk udkommet en fuldstændig udgave af Tolstojs vældige romanværk, men 1956-oversættelsen er den mest autentiske, der endnu er set herhjemme. Læsningen af det smukt indbundne bogværk (jeg taler fortsat om 56'eren) besværliggjordes imidlertid netop af det korrekte, idet Tolstojs utallige og lange franske replikker (og enkelte tyske)

var bibeholdt. Ganske vist fandtes der oversættelse bag i hver bog, men det tager meget af hyggen ved romanlæsning, at man ustandselig skal sidde og slå gloser op. I billigbogudgaven er de franske replikker trofast mod Tolstojs princip bibeholdt (og dannede russere kunne jo læse fransk i gamle dage), men oversættelsen til dansk følger i parentes efter hver replik og glose, og den idé er så lige til, at det undrer én, at man ikke fandt ud af det, da den dyre udgave blev sendt ud.

For nogle år tilbage klagede jeg også over dette nymodens at gen- give russiske person- og stednavne i

en transkription med czekiske accenter og andre den gang usædvanlige former for anvendelse af bogstaver. »Caren« for eksempel var ikke slang for »bilen«. Det betød »czaren«, »tsaren« eller »zaren« om De vil – »kejseren«. Nu tager jeg uoverlagte bemærkninger om kruk og pjank i mig igen. Jeg kan – efter at have set og hørt noget mere russisk – godt se, at man ved at benytte disse former konsekvent i oversættelsen må komme nærmere originalens tone, og det skal man ikke kimse af – selv om det somt alt nyt er lidt svært at vænne sig til.

HK

Synodeåbning
i Århus

Presse på
polsk

Så går
der dom over
verden

Alle tiders
kendteste
kardinal

*De bisevalgte
medlemmer
af synoden*

Spørgsmål
med
jordforbindelse

Den 12. november blev vor hjemlige synodes første regionalmøde åbnet i Århus. Som regionsformand valgtes adjunkt Oluf Bohn, Århus, som næstformand professor dr. phil. Olaf Pedersen, Århus, og til sekretær udpegedes seminarielæktor H. O. P. Pedersen, Silkeborg. Billedet er taget under åbningsmessen i Vor Frue Kirke. Biskop Hans L. Martensen prædiker for deltagerne.

I få ord

★ Ifølge »The Tablet« har de kirkelige myndigheder i Polen anmodet justitsministeriet om at revidere en sag angående en 32-årig ordenssøster, Leokadia Zujko, som er blevet idømt 18 måneders fængsel for at have opbevaret dokumenter, der måtte anses for skadelige for statens interesser. Søster Leokadia, som er salesianerinde og bibliotekar på det katolske universitet i Lublin, blev anklaget for at være i besiddelse af en kopi af en tale, der var blevet holdt af vicedirektøren for ministeriet for religiøse anliggender for stabsofficererne i den polske hær, og hvori han havde nævnt forskellige forholdsregler fra statens side mod Kirken. Talen blev fundet i søster Leokadias skab på universitetet, men hun benægtede ethvert kendskab til den og sagde, at den uden hendes vidende var blevet anbragt der. Hendes forsvarer fremhævede i retten, at eftersom talen var blevet holdt for en større tilhørerskare, måtte den betragtes som offentlig, hvorfor også enhver havde lov til at være i besiddelse af den, men hun blev som nævnt ikke desto mindre idømt 18 måneders fængsel for sin »forbrydelse«.

★ Den tsekoslovakiske biskop Tomashek fra Praha stødte for nylig på vanskeligheder, da han var på rejse rundt i ærkebispedømmet for at firme. I en by i Böhmen ventede over tre hundrede unge på at blive firmet, men lige før ceremonien skulle til at begynde, kom den stedlige sekretær for statens kontor for kirkelige anliggender til stede og meddelte sognepræsten, at kontoret kun havde givet tilladelse til, at 120 unge måtte blive firmet. Dette fik biskop Tomashek til – i fuldt biskoppeligt skrud – at begive sig til den stedlige sekretærs kontor og låne hans telefon for at ringe til sekretæren for departementet i Praha, Hruza. Denne kendte ikke til nogen begrænsning i antallet af dem, der måtte modtage firmelsen, hvorefter biskoppen kunne fortsætte ceremonien og firme alle de unge, der havde meldt sig.

★ Biskop Bluysen af 's Hertogenbosch har ifølge »The Tablet« opfordret præsterne i sit bispedømme til at vise større forståelse over for de præster, der er blevet overført til lægstanden. Biskoppen skriver i sit bispeddømmes blad, at der burde skaffes mulighed for også fortsat at give dem sådanne opgaver i Kirken, som de er i stand til at udfylde. I nogle tilfælde kunne de måske oven i købet fungere som medhjælpere i det pastorale arbejde. Før biskop Bluysen skrev sin artikel, havde han ført lange og indgående samtaler med tre tidligere præster, som for nylig havde nedlagt deres præsteembede for at gifte sig.

★ Ifølge »The Tablet« har »L'Osservatore Romano« i en kort notits bekendtgjort, at ærkebiskoppen af Utrecht, kardinal Alfrink, har beklaget, at der er blevet udsendt en ikke godkendt udgave af den hollandske katekismus i engelsk oversættelse. I notitsen, som ikke indeholder kommentarer, hedder det, at oversættelsen er udført »uden ansvarsfølelse, og før eventuelle ændringer i teksten, som endnu ikke er afsluttede, kunne nå at blive godkendt«. Endvidere bemærkes det i notitsen, at den engelske udgave af »En ny katekismus – Katolsk tro for voksne« ikke har fået ærkebiskoppen af Utrechts godkendelse, og at biskoppen af Burlington derfor har trukket sit imprimatur tilbage, før bogen blev udsendt. Den engelske udgave må derfor betragtes som ikke godkendt af Kirken.

Til trods for, at biskop Joyces imprimatur er fjernet fra den amerikanske udgave, som er udgivet af Herder & Herder, findes det i den engelske udgave, som blev udgivet før den amerikanske af Burns & Oates.

Kardinal bliver missionær

ROM – KUB Privat

Den 63-årige kardinal Emile Léger, ærkebiskop af Montreal, har anmodet pave Paul VI om at blive løst fra sit embede for at virke som missionær blandt de spedalske, meddeler Frankfurter Allgemeine Zeitung.

Gennem længere tid havde kardinalen ønsket dette, og det menes, at paven først har villet efterkomme hans ønske, efter at bispesynoden var afsluttet.

Gave fra paven

KØBENHAVN – KUB Privat

I anledning af den svenske konge, Gustaf Adolfs 85-års fødselsdag har den apostoliske delegat, ærkebiskop Bruno Heim på pave Paul VI's vegne overrakt kongen dette års pontifikat-medalje i rent guld.

Hvert år fremstilles en sådan medalje, der på den ene side bærer pavens portræt og på den anden en stor begivenhed fra det pågældende år. I år er afbildet apostlene Peter og Paul i anledning af, at det er 1900-året for de to apostles martyrium.

Pontifikat-medaljen gives til alle kardinaler og andre højtstående gejstlige, men er da kun i sølv.

Athenagoras i Geneve

GENEVE – NC News Service

Den ortodokse økumeniske patriark Athenagoras I af Konstantinopel udtalte under sit første besøg i Kirkernes Verdensråds hovedkvarter i Geneve sin glæde over, at der er indledt »en ny æra med hensyn til forbindelsen mellem den romersk-katolske og den ortodokse kirke«.

Patriarken, der blev budt velkommen af Kirkernes Verdensråds generalsekretær, dr. Eugene Carson Blake, USA, udtalte, at det nyetablerede forhold mellem de ortodokse og den katolske kirke »har udvidet sig til et oprigtigt samarbejde med pave Paul VI«.

»Vi glæder os i høj grad,« sagde patriarken, »når vi ser, at der er kontakt og samarbejde mellem Kirkernes Verdensråd og den store romersk-katolske kirke.«

Alle de fjorten selvstændige ortodokse kirker har været medlemmer af Kirkernes Verdensråd siden 1961. Dr. Blake, som selv er presbyterianer, mindede om, at patriark Athenagoras

FRED OG RETFÆRDIGHED

KUB – Privat

»Den pavelige Kommission for Fred og Retfærdighed« har på sit andet plenarmøde fra den 23. til den 28. oktober i år oprettet permanente komiteer, som skal tage sig af det, der betragtes som kommissionens vigtigste arbejdsområder. Komiteerne skal tage sig af Kirkens lære om udviklingen, – handel og økonomisk bistand, – Kirkens rolle inden for nationerne på vejen til en større udvikling, – Kirkens rolle i de allerede udviklede lande, – freden og opbygningen af nye strukturer i verden, – samt udvikling, familie og befolkning.

Kommissionen meddelte ifølge »The Tablet«, at den desuden sammen med Kirkernes Verdensråd i dagene 22.-28. april 1968 i et af udviklingslandene ville holde et fælles arbejdsområde om udviklingen og det økonomiske samarbejde i verden, og at den pavelige kommission anbefalede, at de nationale bispekonferencer i de forskellige lande skulle oprette kommissioner, svarende til centralkommissionen i Rom.

i 1920 havde arbejdet for, at de kristne kirker i fællesskab skulle danne et forbund eller en sammenslutning. Dette var, ifølge dr. Blake, en af de faktorer, der førte til dannelsen af Kirkernes Verdensråd, som består af 232 kirker med i alt 350.000.000 medlemmer.

Patriarken erklærede, at man inden for hans kirke tror, at »den kristne verden i dag mere end nogen sinde har fået nok af sterile meningsudvekslinger«. Ingen kristen kirke havde efter hans mening lov til at forblive »isoleret«, og jo mere overbevist en kirke er om, at den alene besidder sandheden, jo mere forpligtet er den også til at »indtræde i dialog og samarbejde med alle de øvrige kristne trossamfund«.

Patriarken sluttede med at udtale håbet om, at Gud vil bruge Kirkernes Verdensråds møde i Uppsala i 1968 som »et redskab, der virker fornyende på den økumeniske bevægelse og på de kirker, der er medlemmer af den«.

Hvad er en Industripræst?

»Guds folk ved samlebåndet« er emnet for det næste møde i Bifrost, der finder sted tirsdag den 28. november kl. 19,30 præcis i Englesalen, Jagtvej 193 B, København Ø.

Foredragsholderen ved dette møde er kontaktsekretær, pastor H. C. Lorentzen. Ingen her i landet er bedre kvalificeret til at tage et sådant problem op end netop H. C. Lorentzen. Efter at have været undervisningsassistent i nogle år ved Århus Universitet og senere kapellan i Vigerslev, var H. C. Lorentzen i 7 år (1959-65) sognepræst på Hals. Der kom han i nær kontakt med Danfoss fabrikken og fik rig lejlighed til at beskæftige sig med de problemer, som Kirkens tilpasning til et industrisamfund rejser. Senere blev han kontaktsekretær ved Københavns Kirkefond og fik i den forbindelse anledning til at samle og lede en gruppe industripræster og til selv at arbejde et stykke tid på Plumrose fabrikken i Valby. Social etik er ef-

H. C. Lorentzen.

terhånden blevet hans speciale og han har desuden samlet og udgivet flere studiemapper om bl. a. »arbejdets teologi«, »sogn og samfund« og voksenundervisning.

Pastor H. C. Lorentzen er fornylig blevet ansat som kapellan ved Stengaards kirke i København.

Efter foredraget vil der blive lejlighed til diskussion. Mødet er åbent for alle interesserede. Entré 2 kr.

om »Pax Romana« og den nylig afholdte lægmandskongres i Rom.

Torsdag den 14. december kl. 20,00: Årsløv-aften for studerende. Læge Flemming Kieler, Horsens, taler om ægteskabet. Aftenen afholdes hos Assumptionssøstrene, Årsløv Højgård, Brabrand.

Bispevalgte medlemmer af synoden

Præster

M. Bastiaansen O.F.M.Conv.
E. Boekoogen
C. Flandrup
A. Grzelak C.ss.R.
I. Hjorth O.M.I.
S. Huber C.ss.R.
F. Lanser S.J.
A. Meister S.J.
F. Nowroth M.I.
S. Porisiensi
A. Steenbergen O.F.M.Conv.
P. van der Stok
J. Strebin M.I.
D. Timmermann
W. Vick
A. Ziggelar S.J.

Søstre

Sr. Anne-Therese C.S.J., Maribo
Sr. Elisabeth Therese Ass., Brabrand
Sr. Gertrud C.S.J., København
Sr. Lioba O.S.B., København
Sr. M. Michelle C.S.J., Charlottelund
Sr. Paula O.S.B., Aasebakken

Lægfolk

Arbirk, Birgit, Nårup pr. Glamsbjerg
Bjørnild, Kirsten, Skodsborg
Bredholt, Jørgen, Kokkedal
Drewniak, Peter, Næstved
Engelbrecht, Birthe, København
le Fèvre, Ole, Odense
v. Folsach, Marie, Storskoven
Frandsen, Preben, Egå (Århus)
Frederiksen, Sv., København
Gregersen, Hanne, København
Hansen, Poul M. Svane, Virum
Henrichsen, Ida Marie, Tønder
Holm-Nielsen, Henrik, Bagsværd
Holstein-Ledreborg, Marie, Lejre
Haagentoft, Dina, Brønshøj
Jørgensen, Poul N., Hellerup
Lorensen, Erik, Hellerup
Lund, Käthe, Mølholm pr. Vejle
Møller, Miguel S.P., Birkerød
Nielsen, Ellen, København
Nielsen, Marguerite Lerche, Kbhvn.
Pedersen, H.-O. Poul, Virklund
Pedersen, Olaf, Risskov
Schou, Erik, Hjørring
Steffensen, Rosita, Gentofte
Tolderlund, Uffe, København
Wiese, Hanne, Hellerup

Giv Picardo en sidste hånds-rækning!

For et par år siden lykkedes det blandt andet ved Ugebladets mellemkomst at sikre en af de mange u-landsstudenter mulighed for at læse til ingeniør, og dermed forberede sig til en selvstændig indsats mod nøden i sit hjemland. *Valez Picardo* hedder han. Han er inder og 22 år gammel.

Takket være økonomiske tilskud fra danske katolikker er han nu nået så langt, at han kun har et års studier tilbage ved Universitetet i Nairobi.

Hidtil har han placeret sig særdeles smukt blandt sine medstuderende, – faktisk har han ligget i toppen i 1965 og 1966, men han kan ikke gøre sine studier færdige, med mindre han får en sidste hånds-rækning fra Danmark. Det drejer sig om ialt ca. 4000 kr., som gerne skulle afsendes ret omgående gennem den internationale studenterbevægelse »Pax Romana«, der organiserer tilsvarende fadderskaber i en række andre lande. Her er altså en mulighed for at bringe et lille offer med betydelig virkning og med vished for, at pengene ubeskåret gør nytte på rette sted.

Vi beder Dem indtrængende om at være med til at hjælpe *Picardo* ved indsendelse af et bidrag.

Indsamlingen sker gennem *Caritas*, Danmark, Griffenfeldsgade 44, København 2200, giro 4 39 79, mærket *Picardo*. Herved er det tilladt at fratække beløbet på selvangivelsen, iflg. gældende lov.

Altså: Husk at sende et beløb til *Caritas*, mærket »*Picardo*«.

På »Bifrost«s vegne
Poul Hedeman Nielsen,
cand. polit.
Mosevang 12, Birkerød.

På »Academicum Catholicum«s vegne
Claus Munk Plum,
dr. phil.
Dr. Christiansensvej 7, Dianalund.

AC-Århus

Torsdag den 30. november kl. 20,00:
Pater V. Duclos, O.P., taler: »Økumeni, en blind vej?« i mødelokalet, Skt. Knuds Skoles anneks, Ryesgade 24, Århus C. Alle er velkomne.

Torsdag den 7. december kl. 19,30:
AC-messe i præstegårdens huskappel, Ryesgade 26, Århus C. Efter messen Katolsk Orientering, hvor dr. phil. Claus Munk Plum taler

REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN
(ansvarhavende).

Specialredaktører:

Bernard Eric Jensen (litteratur),
Jens Oluf Lund (indenlandsstof),
Kaare Osorio (kronik) og
H. Roos (skriftbetragtning).
Redaktionssekretærer: Elli Gambell
og B. Husson.

Redaktionsudvalg:

Oluf Bohn, Anton Dekkers, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Ka-
tolsk Bispekontor, Laur. Bings Allé
16, København F, telefon GO 4895.
Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne
incl. moms.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Synodens åbning i Århus fandt
sted under meget højtidelige for-
mer den 12. november 1967 under
forsæde af biskop H. L. Martensen,
som koncelebrerede højmassen sam-
men med flere af de præster, der
var valgt til synoden.

Under messen prædikede biskop-
pen over missionsbefalingen: »Mig
er givet al magt i himmel og på
jorden, gå derfor ud og gør alle fol-
keslagene til mine disciple.« Vor tro
er, sagde biskoppen, at Kristus, som
den, der har al magt, er med i alt,
hvad der sker, på trods af al den
lidelse vi oplever omkring os. Vor
mission må da være at forkynde
denne tro på, at *Kristus lever med
os, at han er med sin skabning midt
i al denne lidelse for at føre den til
Faderen*. Det må være den dybe men-
ning bag synodens arbejde, så Guds
ord kan virke blandt mennesker.

Efter messen samledes deltagerne
til frokost, og det første arbejds-
møde begyndte kl. 13.30.

Indledningsvis gjorde biskoppen
rede for *synodens mening og mulig-
heder*. Det begreb, der hidtil har
eksisteret om en synode, gælder ikke
i dag. Efter kirkeretten er det en
rådgivende forsamling bestående af
præster, mens *vor synode er noget
helst andet*. Medlemmerne er valgte,
og ikke-præster udgør det store fler-
tal. Synodens spørgsmål er heller ik-
ke givet på forhånd, og arbejdet
kræver derfor længere tid. Synoden
vil derfor også have karakter af et
eksperiment, og det vil – desværre –
ikke kunne undgås, at noget vil mis-
lykkes, fordi det hele er nyt, men
heldigvis vil også fejltagelser, af
hvad art de end er, kunne føre til
positive resultater.

I det pavelige dekret som sætter
koncillets bestemmelser i kraft, om-
tales der et pastoralt råd, som per-
manent skal bistå biskoppen i et
stift. Synodens opgave bliver derfor
blandt andet den at besinde sig på
de opgaver, som dette permanente
råd skal beskæftige sig med. Derfor
vil også alle koncillets dokumenter
være rettesnoren for hele arbejdet.

Alle de mange medlemmer af sy-
noden repræsenterer Guds vandren-
de folk: Kirken – også sådan at for-

stå, at der skal være plads for alle
de mange menneskers forskellige tje-
neste. *Alle står lige i kompetence,
og de er stedfortrædende for alle
katolikker*. Dette skal blandt andet
komme klart frem ved besvarelsen
af det udsendte spørgeskema, som
skal være en slags statusopgørelse
over bispedømmets forhold. Hvis
man ikke ved besvarelsen får kon-
takt med ikke-valgte medlemmer af
menighederne, vil svarene ikke blive
tilfredsstillende.

Synodens opgave-område er lige
så stort som Kirkens eget, men det
er *ikke alle opgaver, der er lige be-
tydningsfulde*, og det må være *syn-
odens opgave* ved sit arbejde *snar-
rest at trække det frem, som er mest
presserende*.

Arbejdsmetoden kan først træde
frem, efterhånden som arbejdet ud-
vikler sig, men ideen må være at
konfrontere Guds og Kirkens ord
med de faktiske forhold. Synodens
myndighed er kun rådgivende. Det-
te skyldes naturligvis, at Kirken er
bygget op omkring biskopperne og
paven, men det kan udmærket tæn-
kes, at der i tidens løb vil kunne
udskille sig en række områder, hvor
læggfolket vil kunne lovgive. Det bør
dog betænkes, at et enkelt bispedøm-
me ikke kan lovgive alt for isoleret
i forhold til de omkringliggende bi-
spedømmer. Men når dette er sagt,
skal det også understreges, at *klare
flertalsafgørelser naturligvis vil ha-
ve meget stor vægt*, når den endelige
afgørelse skal træffes.

Biskoppen sluttede af med apost-
len Paulus' formaning i romerbrev-
et, kap. 12, v. 2 »Skik jer ikke lige
med denne verden, men lad jer for-
vandle gennem en fornyelse af jeres
sind, så I må kunne vælge, hvad der
er Guds vilje.« Vi må ikke gå ind i
én stor konformitet med verden, og
her kan kaldet til tjeneste hjælpe os.
Vi skal være gode, simpelt hen fordi
Gud ønsker det. Ikke en overfladisk
godhed, men *en godhed som den,
Kristus viste, da han ville dele an-
dre menneskers vilkår*.

Efter biskoppens tale gjorde pater
Grégoire rede for de tanker, man i
synodeseekretariatet havde gjort sig

Fortsættes side 15

Under en rejse
i Polen har
Ellen Nielsen
besøgt nogle af
de katolske blade
i det 90%
katolske kommu-
nistland

PRESSE PÅ POLSK

Også i Polen er der et »Katolsk Ugeblad«. Dog udtrykker man sig lidt mere forsigtigt dernede og kalder det »Universelt Ugeblad«, *Tygodnik Powszechny*.

Redaktionslokalerne ligger i Wislnagade nr. 12 i Krakow, og de er særdeles beskedne. Venlige mennesker sidder stille og skriver – polakker forekommer mig at have et ualmindelig afdæmpet og høfligt væsen.

Tygodnik Powszechny er ikke noget officielt kirkeblad. Det udgives af en gruppe katolske lægfolk, som kalder sig *Znak*, »tegn«. Gruppen udgiver også et tidsskrift *Wież*, »bånd«. Endvidere har den nogle deputerede i *Sejmen*, det polske parlament. Det er en akademiker og journalist fra *Znak*, dr. Ludwik Dembinski, som nylig er valgt til præsident for den internationale katolske akademikersammenslutning *Pax Romana*. Dr. Dembinski var for et par år siden i København og kontaktede ved den lejlighed nogle danske katolske fagfæller. Sidste vinter talte han i en serie foredrag i den polske radio om Paul VI's »østpolitik«.

Det europæisk mest kendte navn i *Znak* er dog nok forfatterinden fru Anna Morawska, der flittigt har rejst rundt i udlandet til katolske kongresser og senest til Kirkernes Verdensråds møde i Genève. Hun er med i redaktionen af det førnævnte *Wież*. Nogle vil huske, at Bernard Eric Jensen mødte hende ved *Pax Romana*-

kongressen i Lyon i fjor og der interviewede hende til »Katolsk Ugeblad«. Vi håber, at denne polske kontakt kan udvikles videre.

Den travle Anna Morawska ordnede mit 4-dages ophold i Krakow med stor dygtighed og elskelighed. Hun er vant til at tage imod. Nylig var Gunnel Vallquist her, og engang havde A.M. den vanskelige opgave at gelejde forfatteren Graham Greene, da han måtte til Polen for at få brugt noget af sine forfatterhonorarer der. Nu havde fru Morawska arrangeret mit besøg hos redaktøren af *Tygodnik Powszechny*, Jerzy Turowicz. Også han er europæisk orienteret, – nylig var han den eneste repræsentant for Polen i Marienbad ved debatten mellem kristne og marxister.

Kun de katolske intellektuelle, ikke arbejderne eller andre, har den polske regerings tilladelse til at danne klubber. Da krigen var forbi, begyndte en sådan gruppe lægfolk i samarbejde med præsten Andrzej Bardecki udgivelsen af et ugeblad. Det gik lige til 1953, så måtte det høre op – sidste nr. udkom to dage efter Stalins død. Regeringen ønskede, at bladet skulle holde en lovtale, men det ville man nu ikke. I 1956 kunne redaktionen tage fat igen, og nu var situationen langt bedre. De førnævnte klubber fik tilladelse til at virke. De er fem i tallet nu, i Warszawa, Krakow, Poznan og Gdansk. De kan udgive katolske blade, som naturligvis så læses

af den almindelige katolske befolkning. Således udkommer *Tygodnik Powszechny* i et oplag på 40.000. Tallet er naturligvis ikke overvældende i betragtning af, at 90 pct. af befolkningen er katolikker.

Znak-folkene går ind for det politiske samarbejde for opbygning af »et nyt socialistisk demokrati«. Man drømmer ikke om at afskaffe de sociale reformer, men »systemet« afvises. De er altså, hvad vi ville kalde »liberale«. Det er jo langtfra alle polske katolikker, og jeg spurgte derfor redaktør Turowicz, om han ikke undertiden fik protester fra utilfredse læsere. Jo, det hændte, og de »traditionelle« katolikker påberåbte sig, at de jo ikke havde tilladelse til at udgive noget blad, så de var nødt til at nøjes med T.P., og derfor måtte redaktionen også tage hensyn til dem. Det gør den også. Blandt andet afholder bladet sig ganske fra kritik af biskopperne for ikke at vanskeliggøre deres stilling over for regeringen. Men man kan naturligvis mundtligt forebringe sin eventuelle kritik for de kirkelige ledere selv. Jerzy Turowicz var for eksempel ikke tilfreds med det hyrdebrev fra biskopperne om ateismen, som den foregående søndag var blevet læst op i alle kirker.

Pastor Bardecki er stadig medarbejder. Han skrev i marts en artikel om koncilets iværksættelse i Polen, herunder om fornyelsen af præsternes uddannelse og af liturgien. I Po-

len er den hyppige modtagelse af kommunionen aldrig blevet almindelig, men nu skal de troende opmuntres dertil. Lægfolket skal ud af sin »religiøse infantilisme« for at deltage i kirkens mission. Bardecki har selv på Znack-forlaget udgivet en bog om »kirken i dialogens æra«, trykt i 10.000 eksemplarer.

Jeg spørger forsigtigt om bladets finanser. Vi er helt økonomisk uafhængige og får ingen støtte fra hverken stat eller kirke, siger redaktøren. Men klubberne driver under fællesnavnet »Libella« en række fabriksvirksomheder og værksteder (sæbe, kemiske produkter o. l.), og desuden er der indkomster fra Znaks forlag, som udgiver religiøse bøger såsom Karl Rahner, Henri de Lubac, Simone Weil, Thomas Merton o. a. Regeringen tillader kun udgivelse af 15 bøger årlig, og halvdelen skal være af polske forfattere.

Forholdet mellem stat og kirke? Redaktør Turowicz fortæller om højspændingen i 1966 og brevet til de tyske biskopper, som han fandt var uheldigt formuleret. Der er jo ikke tale om had til tyskerne, men om mistro. Brevet blev ikke omtalt i T.P. I Sejmen beklagede den Znak-deputerede Zawiejski sagen. Hans tale blev trykt i T.P., men kardinal Wyszynski var utilfreds med den. Zawiejski og Turowicz er de katolske repræsentanter i et organ, »National Enhedsfront«, som rummer alle polske partier og ledes af præsident Ochab. Ved et møde her i januar 1966 var Turowicz en af talerne, den næstsidste, og da redegjorde han for sit syn på brevsagen. Derefter tog Gomulka, som kom til stede, overraskende ordet. Det var indirekte et svar til Turowicz, »dog ikke alt for voldsomt«. Turowicz sætter i øvrigt Gomulka højt som en personligt hæderlig og idealistisk mand. Regeringen må have forstået, at den var gået for vidt i sine reaktioner på brevet. Folket sluttede op om Wyszynski, da han sagde: »Vi tilgiver.«

Hele dette forhold har Turowicz indgående gjort rede for, da msgr. Casaroli fra Rom under sit Polensbesøg havde en samtale med ham. Siden fik Polen sin kardinal nr. 2, Karol Wojtyla, ærkebiskop af Krakow. Det var Znak-folkene meget tilfredse med. Den nye kardinal kommer fra et småkårshjem. Han var oprindelig arbejder, skrev siden digte og optrådte som skuespiller – og Turowicz hævder, at han vist af og til stadig skriver digte.

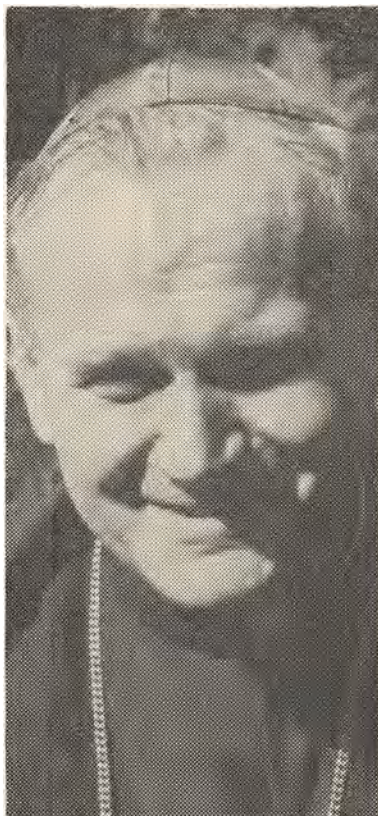
– Desværre var kardinal Wojtyla

bortrejst i de dage, jeg var i Krakow, muligvis for at undgå at træffe general de Gaulle, som kardinal Wyszynski havde afslået at komme og hilse på, fordi han af princip aldrig går til receptioner. Jeg fik altså ikke lejlighed til mundtligt at overbringe biskop Martensens hilsen og måtte nøjes med en kort samtale med hans sekretær, der spurgte ud om katolicismen i Danmark og om det polske element hos os. Han bekræftede, at Znak-folkene havde kirkens tillid, mens han derimod om katolikkerne i foreningen Pax sagde, »at de var ikke sande katolikker«.

I Pax finder man de katolikker, som direkte arbejder sammen med regeringen. Foreningen har lige fra starten i 1945 mødt stærk modstand fra kirkens og de traditionelle katolikkers side, ofte også en helt utrolig bagvaskelse, navnlig ude i Europa. Fremfor alt er det Pax-lederen Piasecki, hvis person vækker uvilje. Znak-gruppen tvivler dog ikke om Piaseckis gode vilje, men den finder ikke Pax tilstrækkeligt religiøst engageret og misbilliger, at dens tilhængere i første række vil lave politik, men man har da venskabelige forbindelser med nogle af dem.

Jeg forestillede mig Pax-folkene som temmelig stalinistiske, og stor var min forbavselse, da jeg under en samtale med en af dem, forfatteren Wlod-

Kardinal Wojtyla.

zimierz Wnuk, måtte konstatere, at både han og hele Pax-holdningen grangivelig lignede, hvad jeg kendte hos kristelige demokrater i forskellige vesteuropæiske lande. Wnuk sidder i landsledelsen af Pax. Medlems-tallet er omkring 5000. Pax har enkelte deputerede, men stiler efter at blive et rigtigt politisk parti, såfremt en politisk pluralisme kan bane sig vej i Polen. Pax mener, at lægfolk bør være autonome ude i verden, staten bør være neutral, og kirken må kunne samarbejde. For resten hævdes det, at der er mange troende katolikker i selve det kommunistiske parti. Pax mener, at udviklingen inden for den katolske kirke, også gennem Vatikankonciliet, har givet deres synspunkter ret i stor udstrækning. Også de senere pavelige rundskrivelser bekræfter dem. Pax-folkene holder fast ved deres tro. Piasecki bøjede sig lydigt, da han engang fik en bog på Index.

Også Pax har et stort forlag. Præster har dog ikke kirkens tilladelse til at udgive bøger her. Man har bl. a. udsendt Ricciottis Jesu Kristi levned, Daniel Rops' bøger og fem oplag af Det nye Testamente. Hr. Wnuk fortæller, at han selv på Pax-forlaget har udgivet nogle bøger om modstandskampen i Tatrabjergene og om, hvad han selv oplevede sammen med marxistiske kammerater i den tyske kz-lejr.

Samtidig udsender Pax forskellige blade: ugebladet *Kierunki*, »Retninger«, og *Slowo Powszechny*, »Universelt Ord«, endvidere til brug for udlandet en månedsrevy over »Det katolske liv i Polen« på flere sprog.

Selv om Pax ellers står ret kritisk over for kardinal Wyszynskis holdning til staten, tog bevægelsen alligevel hans parti, da han blev nægtet udrejsetilladelse til bispesynoden i Rom. Pax beklagede det ligesom Znak dybt. Dette afslag kan bevirke, at det varer længe, før msgr. Casarolis besøg kan følges op af nye forhandlinger. Paxbladet *Kierunki* har i den forbindelse gjort opmærksom på tilnærmelsen mellem Vatikanet og Moskva og advaret dem, der vil forpurre de forsigtige forhandlinger mellem Vatikanet og Warszawa, som har stået på i nogle måneder.

Ellen Nielsen.

SOS nr. 89. Caritas Danmark får næsten daglig besøg af U-landsstuderende, som har mistet arbejdsmulighederne i forskellige lande, – også de må hjælpes. Selv små gaver kan hjælpe dem. Caritas, Danmark, København N. Giro 4 39 79.

Spørgsmål med jordforbindelse

Bog om 12 af vor tids mest betydede kristne tænkere

En tekst på 200 sider, som behandler 12 af vor tids mest betydede kristne tænkere (6 protestanter og 6 katolikker), må nødvendigvis læses med det forbehold, som ca. 16 sider pr. teolog påbyder. Dybden i Karl Barths eller Tillichs tanker kan næppe gøres tilgængelig på så få sider, og ligeledes får man et meget ringe indtryk af Karl Rahners eller Yves Congars alsidighed ved så begrænset en omtale. Det samme gælder mere eller mindre de øvrige teologer: Rudolf Bultmann, Emil Brunner, Paul Althaus, Reinhold Niebuhr, Karl Adam, Romano Guardini, Heinrich Schlier og Hans Urs von Balthasar. I øvrigt må det bemærkes, at de seks protestantiske teologer behandles af fire forskellige forfattere, mens én forfatter tager sig af alle seks katolikker. Resultatet er noget ujævnt.

Men på ét punkt er det lykkedes i alle artiklerne at fremhæve et meget væsentligt træk hos alle de 12 teologer: deres forsøg på at gøre den kristne arv relevant for mennesker af i dag. Dette forsøg er hos dem alle stærkt betinget af deres personlige erfaringer, og det er interessant, at de fleste af dem har været engageret i en eller anden form for aktivt pastoralt arbejde. De har haft med mennesker at gøre, – deres tænkning er ikke blot akademisk, men har sit udgangspunkt i livets håndgribelige problemer. At konfrontationen mellem disse problemer og den kristne arv fører en del af dem op i høje filosofiske baner, hvor det ikke altid er let at følge med, er en anden sag. Givetvis må det begrænse disse teologers så vel som nærværende bogs læserkreds.

Bogen som helhed vækker dog visse tanker af almen interesse.

Det er iøjnefaldende, at disse kristne tænkere er *søgende*. Ikke i den forstand, at de begynder eller vil begynde på bar bund. De har modtaget en arv, og de forkaster den ikke. Men de nøjes heller ikke med blot at besidde den i tryghed. De vil gerne have, at deres kristne arv skal give dem svar på nye spørgsmål, som trænger sig på. Svarene får de ikke, medmindre spørgsmålene bliver stillet. Det er en livssag for dem, og deres spørgsmål kan så at sige være nærgående.

Den arv, som skal give svar, er mangesidig og ligefrem broget. I ikke ringe grad er den resultatet af tidligere tiders spørgsmål og svar. Det første skridt er derfor at tage stilling til, hvad der er eviggyldigt, hvad der er nyttigt, hvad der er suggestivt, og hvad der er forkasteligt. Heri kan man se en principiel forskel mellem de katolske og de protestantiske teologer. Katolikkerne må tage den katolske læremyndigheds udtalelser i betragtning. Måske resulterer en indgående analyse af disse i, at en del bortforklares som tids- eller kulturbestemt. Men køre let hen over dem, det kan katolikkerne ikke.

De spørgsmål, som søges besvaret, er ikke grebet ud af luften som akademiske hypoteser. De udspringer af reelle bekymringer foranlediget af aktuelle situationer. Spørgsmålene har jordforbindelse. De kræver relevante svar.

Men hvad der er relevant for den ene, er måske ikke relevant for den anden. Hvad enten det drejer sig om protestanter eller katolikker, har folk forskellige erfaringer, og derfor stiller de forskellige spørgsmål. Congars personlige oplevelser er lige så forskellige fra Rahners, som Rahners er forskellige fra Niebuhrs. Det viser sig tydeligt i de problemer, de beskæftiger sig med. Det er en af bogens stærke sider, at den fremhæver disse interesseforskelle og sætter dem i forbindelse med den enkeltes livserfaringer. Med al ønskelig tydelighed viser det, at »nutidsmennesket« (dette tvetydige begreb) i virkeligheden er *mange mennesker*. Deres forudsætninger, interesser og problemer er mangfoldige. Hvad der er et presserende problem for den ene, kan være intetsigende for den anden. Det ene menneskes spørgsmål er tit uden mening for den anden – og eventuelle svar desto mere forvirrende.

Vil man finde en betegnelse for denne situation, som eksisterer inden for katolicismen så vel som inden for kristenheden (for ikke at tale om stats- og verdenssamfundet), kan man kalde den »pluralisme.« Pluralisme betyder altså ikke blot, at man har forskellige meninger. Den går meget dybere. Den betyder at man har forskellige forudsætninger og interesser

og derfor nødvendigvis må have forskellige meninger: forskellige svar på grund af forskellige spørgsmål. Bogen er derfor et interessant udtryk for pluralisme.

Men den er også et udtryk for noget andet – et forsøg på solidaritet. Pluralisme er selvskabende, – solidaritet kræver en indsats. Alene den kendsgerning, at bogen er udkommet på et katolsk universitets forlag er betegnende. Hensigten er ikke blot at fremvise en skøn mangfoldighed af teologisk tænkning og præokkupationer, for at man kan undre sig over fænomenet. Det er så afgjort en økumenisk hensigt, der ligger til grund for bogens udgivelse og tilrettelæggelse. Pluralismen til trods er bogen et vidnesbyrd om nødvendigheden af at forstå tanker og udgangspunkter, som ikke er ens egne. Økumeni er pluralisme inden for solidariteten. De seks katolske teologer stilles ikke op *en bloc* over for deres protestantiske kollegaer, – de stilles også op over for hinanden indbyrdes. Heri ligger en antydning af, at økumeni er tiltrængt inden for det enkelte kirkesamfund så vel som kirkesamfundene imellem.

Det værdifuldeste ved denne bog er måske netop, at den provokerer til en besindelse af samspillet mellem pluralisme og solidaritet. Det ene kan ikke undvære det andet. Pluralismen alene fører til anarki, det være sig intellektuelt eller samfundsmæssigt, og i sidste instans til egoisme. Solidaritet uden pluralisme fører til en åndelig udtørring og stagnation. Det ene kan ikke fremhæves på bekostning af det andet. Tanken er virkelig provokerende, fordi vi synes at være indrettet på en så mærkelig måde, at solidaritet virker ubehageligt hæmmende, hvis vi er pluralister, og pluralisme virker chokerende, hvis vi forfægter solidariteten for enhver pris. Det koster altid noget at give afkald på ensidighed.

M. Wolfe.

Theologians of Our Time. Edited by L. Reinisch. Notre Dame University Press (USA). 1964. 235 pp.

De besiddendes ansvar

Oluf Bohn fortsætter gennemgangen af »Om Folkenes Fremskridt«.

Det har været påstået, at rundskrivelsen især skulle være rettet mod Latinamerika og denne verdensdels problemer, og det er ingen urimelig tanke. Det store flertal af menneskene der er jo katolikker, så de skulle have større forudsætninger for at forstå opfordringerne og føre dem ud i livet, men der fremhæves også spørgsmål, som mere direkte kan siges at angå netop de sydamerikanske stater. Den omtale, der finder sted i afsn. 24 af eventuel ekspropriering af jord og anden ejendom, som slet ikke anvendes til fælles bedste, og af udførsel af pengeindtægter til f.eks. banker i Europa, tager i særlig grad sigte på forholdene der. Det samme gælder omtalen af retten til revolution i afsn. 31. I hele sit oplæg er rundskrivelsen imidlertid universel, og der, hvor der gås i enkeltheder, har paven også haft Afrika og Asien i tankerne.

Afsnittene 22-43 behandler nu en række af de store opgaver, der foreligger. Den private ejendomsrets begrænsninger understreges, ved at kirken påpeger, hvilket ansvar de besiddende har for, at udnyttelsen af deres ejendom kommer så mange som muligt til gode. I denne sammenhæng udtales der også hårde ord mod den rendyrkede liberalisme, som alene gør forretningens udbytte til norm for, om tingene udvikler sig, som de skal.

Da det mildt sagt haster med at tage fat, og netop påbegyndte reformer også kan sætte forventningerne yderligere i vejret, er revolutionær uro ikke så langt væk. Revolution i al almindelighed forbydes, da ulykkerne i dens kølvand sjældent er mindre end de ulykker, der er gået forud, men »der, hvor et klart og vedvarende tyranni undergraver landets vel«, kan revolutionen være på sin plads (afsn. 31).

Rundskrivelsen må naturligvis også komme ind på spørgsmålet om befolkningstilvæksten (afsn. 37). Her bliver det utvetydigt fastslået, at »det i sidste instans er forældrene, som med fuldt overblik skal bestemme, hvor mange børn de vil have,« i bevidsthed om deres ansvar over for Gud, familien og samfundet. Det kan derfor ikke undre, at mange også venter på et utvetydigt svar fra paven. Det kom således frem på lægmandskongressen i Rom i oktober, hvor en indisk delegeret med hele forsamlingsens samtykke næsten krævede en kirkelig afgørelse af, hvilke midler en kristen familie må anvende til den nødvendige regulering.

Som det sidste i afsnittet omtales, hvad en virkelig kristen humanisme er (afsn. 42). Det fremhæves, at fremgang af enhver art faktisk er et gode, og det afgørende bliver så, hvad der holder det hele sammen. Det er derfor, det er så vigtigt, at også Guds tanker og vilje med mennesket får en central placering, for »en humanisme, som blot er begrænset til sig selv, bliver en umenneskelig humanisme«, som f.eks. Henri de Lubac S.J. skrev det i 1945.

Oluf Bohn

1. artikel i serien stod i nr. 46.

Nu går der dom over

Skriftbetragtning til sidste søndag i kirkeåret.

Hvor mange gange har den almindelige kirkegænger ikke hørt dette såkaldte dommedagsevangelium, og hvor mange gange er han ikke gået ud af kirken uden at have forstået ret meget af det. Det skal i sandhedens navn siges, at det ikke uden videre er forståeligt for os. Det er nemlig en gådetale, fuld af billeder, der kun lader sig tyde af den, der har nøglen til gåden. Mange misforståede udlægninger skyldes uden tvivl, at man ikke har været sig dette bevidst. Om ting, der er sket eller sker for ens øjne, kan man tale uden omsvøb, men om ting, der endnu ikke er en realitet, kan man i virkeligheden kun tale i billeder eller antydninger.

Jesu disciple oplever, at det længe ventede brud mellem deres Herre og den officielle jødedom er ved at effektueres, og de har hørt hans afsluttende bemærkning under det store opgør i tempelgården: »Se, jeres hus bliver forladt og overladt til jer selv« (Mt. 23,38), en replik, der var Det Gamle Testaments profeter værdig. Men hans begrundelse er nok så provokerende: »Thi jeg siger jer: fra nu af skal I ikke se mig, før den tid kommer, da I siger: Velsignet være den, der kommer i Herrens navn« (Mt. 23,39). Jesus sidestiller sig med Israels Gud, der bor i templet i Jerusalem. Han vil nu forlade templet, fordi han ikke dér er blevet modtaget som Israels herre.

Dette replikskifte er nøglen til den lange tale, Jesus retter til de mennesker, der har taget imod ham, for at lade dem forstå, at de vil blive inddraget i konflikten med jødedommen og selv komme til at mærke den på deres egen krop, som Jesus gør det.

Kirkens første tid på jødisk grund var helt præget af de uroligheder, der som en flodbølge gang på gang skyllede ind over landet. Uroligheder, der havde deres sidste grund i den tiltagende national-religiøse stemning, ja fanatisme, i det jødiske folk, der efterhånden drev det ud i et håbløst og desperat oprør mod romernes magt. Jesus selv havde al-

tid omhyggeligt undgået konflikten mellem jøderne og romerne, og det samme forlanger han nu af sine disciple med den begrundelse, at Guds rige ikke lader sig indtage med magt, dvs. at kampen for Israels nationale uafhængighed ikke må identificeres med kampen for Kristi rige.

Når de kristne opdager, at nu går kampen mellem jøderne og romerne ind i sin sidste fase, er øjeblikket kommet til at flygte for katastrofen; det er meningen med ordene: »Når I ser ødelæggelsens vederstyggelighed«. Udtrykket henviser nemlig til Daniels bog (8,13), hvor der er tale om fjendtlige hære, der erobrer byen og profanerer templet. Disciplene kunne ikke undgå at opfatte dette som en antydning af, at romerne en dag ville gøre ligeså.

Det er altså bemærkelsesværdigt, at disciplene ligefrem får ordre til at flygte for det uundgåelige nederlag. Men grunden er ligetil. Jødernes krig er ingen hellig krig, - tværtimod må de nu betale prisen for deres religiøs-nationale forviklinger, og denne pris skal de kristne ikke betale, hvis de overvinder fristelsen til at følge de mennesker, der opbidser folket i Guds navn: »Hvis nogen siger til jer: Se, her er Kristus, Messias, eller der. Så må I ikke tro på det« (v. 23). Jesus ønsker at fastholde sine disciple i den opfattelse af Messias, han selv var gået ind for med sit liv som indsats. Fristelsen, advarer han dem om, til at råbe med, når alle de andre hyler i kor, vil blive stor.

Jesus ser tydeligt den kommende nationale katastrofe som resultatet af jødernes forkastelse af den messias-skikkelse, han repræsenterer: de ønsker en national-religiøs messias, - udmærket, tiden vil vise, at de valgte galt, for nu slippes nationalistiske kræfter løs, der alene kunne være holdt i ave, hvis man havde taget imod ham.

Denne dystre forudsigelse af begivenhedernes gang slutter med, at Menneskesønnen, at Jesus selv vil holde dom over folket (v. 27): den Messias, der blev forkastet, vil være

verden

ESKATOLOGI

anklager mod dem, når dommens time kommer. Menneskesønnens komme er dommen over det folk, der fik frelsen tilbudt, men som hellere vil le frelse sig selv ved at følge sine egne messias'er.

Hvad lyder da dommen på. Tempellets og den hellige stads ødelæggelse. Billedet af de kosmiske kræfters undergang (v. 29) stammer fra profeterne og bruges for at understrege Guds verdensherredømme. Naturens kræfter deltager altid i Guds dom, – de er som hans tjenere, der udfører hans vilje.

Men der ligger mere i dette billede. Templet var i virkeligheden et symbol på kosmos, universet. Derfor kunne templet ødelæggelse sammenlignes med en kosmisk ulykke. Templet repræsenterer den verdensorden, jødefolket levede i.

Den gamle verdensorden bryder sammen for at give plads for en ny. Den nye verdensorden, Menneskesønnens tegn, der viser sig på himlen i stedet for den gamle sol, måne og stjerner, er det nye Guds folk, Kristi kirke. Ud af kaos opstår det nye kosmos.

Men det nye Guds folk er en menighed, der helt er ligedannet med Menneskesønnen i hans egen fornedrelse. Denne ligedannelse med Menneskesønnen sker gennem menighedens trofasthed over for Jesu gerning og dens udholdenhed under forfølgelserne og rædslerne, der opstår, når det gamle går under. Også menigheden må gå samme vej som sin Herre, nemlig gennem lidelsen, før end den kan træde frem for alle folkeslag som Kristi tilbud til dem. Kristi magt og herlighed viser sig i anden omgang ved, at han formår at føre sin Kirke ad den samme vej, uden at den svigter. Først da kan Kristus udøve sin magt og herlighed over *alle* folkeslag, dvs. gennem sine sendebud samle dem fra alle verdenshjørner og danne et Guds folk af dem (jfr. v. 30–31).

Evangeliet på den sidste søndag i kirkeåret er da et budskab til Kirken på dens vandring, idet Kristus til alle tider vil udøve sin magt i

*Stor skal den blive, min samtale med dig,
når du engang har rullet hele linen op,
mine dages line,
og når jeg skyller op i land på dit åsyn
med mit fiskeagtige øje.
Giv mig blot at være et eneste ord
og at jeg i dette ord kan udsige hele min væren.
Da vil jeg måske kunne mærke
i blikkets kompromis,
at jeg jo allerede kendte dig og ikke kunne se
nogen anden strandbred for mit hjerte.
Men var du – eller var du ikke, o fisker,
for vældig for disse to øjne,
hvor kun dit fravær havde bolig?
I dit hav, Herre, tag imod
min inderste skæbne af alger og skæl.*

*Ruy Bello,
portugisisk digter.*

verden på samme måde, som han udøvede den i menighedens første historie på jødisk grund. Og altid vil Kristi magtudøvelse tørne sammen med den officielle jødedom.

Kristi rige er et kærlighedssamfund, ikke et volds- og politisk samfund. Det må derfor fremtræde på samme måde i verden, som Kristus selv gjorde det, og lide samme skæbne som han, før det kan udbredes. Kristi magt over al skabningen viser sig ved, at han er i stand til at nedbryde de hindringer, der står i vejen for udbredelsen af dette kærligheds samfund. Hans dom over de ulydige og genstridige er, at de overlades til de onde og nedbrydende kræfter i sig selv, for at de skal erkende, at det kun er ved at bekende sig til ham som Herre, at de får del i den velsignelse og frelse, han kan give.

Måske er også en gammel verdensorden i dag ved at bryde sammen og Kirken på vej til Golgatha for endnu en gang at lide samme skæbne som sin Herre og Mester. Så må vi da lære lignelsen af figentræet for

ikke at miste håbet: Når dets grene først er blevet saftfulde og får blade, da kan vi med sikkerhed vide, at en ny sommer er på vej. Kristus fører kun sin Kirke til Golgatha, for at den sammen med ham skal kunne gå frem af graven til nyt liv. Lidelse, undergang og opstandelse er livsbetingelserne under Kristi herredømme.

Lars Messerschmidt.

BUENOS AIRES – KIPA

I det nationale pastoralråd, som den argentinske bispekonference har indkaldt, vil denne gang også deltage repræsentanter for den store lægmandsbevægelse.

Rådets første opgave bliver at udarbejde et program for den efterkonciliære fornyelse i Argentina. I den anledning oprettes der for tiden grupper i samtlige sogne til studium af koncildokumenterne.

Han kom igennem en gang, derpå igennem en sal og så ind i et bibliotek, hvor der sad en mand ved et skrivebord og skrev.

Tjeneren førte ham hen til ham og gik derpå uden at sige et ord. D'Artagnan blev stående og så på manden.

D'Artagnan troede straks, at det var en dommer, der studerede aktstykkerne i en eller anden sag, men så så han, at manden skrev, eller rettere sagt rettede i et håndskrift med brudte linier, idet han jævnlige skandede på sine fingre, og det gik op for ham, at det var en digter, han havde for sig. Lidt efter lukkede digteren sit håndskrift, på hvis omslag der stod »Mirame, tragedie i fem akter.«

Han hævede hovedet, og d'Artagnan så, at det var kardinalen.

Enhver romansker ved, at dette er et af højdepunkterne i Dumas' »De tre musketerer«: d'Artagnans første møde med Richelieu. Et andet højdepunkt er, da d'Artagnan i bogens slutning optages blandt kardinalens venner. Richelieu rækker d'Artagnan et papir. Sidstnævnte tror, han modtager sin dødsdom. Men det er en bestalling som løjtnant ved musketererne. D'Artagnan kaster sig for kardinalens fødder.

»I er en brav knøs, d'Artagnan, sagde kardinalen, idet han fortroligt slog ham på skulderen, henrykt over at han havde fået bugt med denne oprørske natur . . . .«

En skurk?

Disse citater er bragt til ære for de skumlere, der mener, at Alexandre Dumas har sværtet den store franske statsmand ved at gøre ham til skurk i verdens mest læste roman. Dernæst til ære for dem, der synes, at Richelieu er en skurk. Og endelig for dem, der synes at Richelieu *qua* biskop og

karrierekardinal og skurk er typen på en kirkens mand.

Dumas havde ikke været en ordentlig fransk digter, hvis han havde gjort Richelieu til skurk, lige så lidt som kustoden, der viser om ved Napoleons grav, kunne finde på at sige slet og ret Napoleon. Nej, han siger kejseren. Og jeg glemmer aldrig dengang en englænder og jeg grinede højlødt ad historiske vittigheder om Napoleon i denne berømtheds mindestuer i Invalidhotellet. Vi opdagede pludselig, at andre dér gik på tåspidserne og med hatten i hånden på denne hellige grund. Vi var kort sagt ved at blive lynchet.

Sammensat personlighed

Inden vi kommer for langt ud i moraliteten og sidespringene må vi hellere indrømme, at Napoleon hører til de skikkelser i historien, man kan blive ved med at beskæftige sig med. Det samme gælder kardinal Richelieu. Denne store mand er dog ikke sådan at tegne et portræt af – hvis portrættet da vel at mærke skal afspejle personens indre. Men man mener at vide, at han trods sine stærkt intelligensbetonede skaktræk aldrig tabte religi-

onen af syne. Da han som ganske ung biskop i Luçon skrev breve til sine præster afslørede han en god sjælehyrdes enkle og omsorgsfulde tankegang. I forholdet til ikke-katolikker var hans holdning kendetegnet af en tolerance, der var meget ualmindelig i de tider.

Richelieus liv er så spændende som nogen musketerroman. Samtidig afspejler det frem for nogen andens biografi sin tids historie, samtidig med, at mennesket og statsmanden Richelieu direkte formede historien. Richelieu er en af de få europæiske statsmænd, som har sat sit stempel på sit århundredes historie, siger historikeren Leopold von Ranke.

Dette mægtige og spændende stof kan vel dårligt gengives bedre end den store tyske historiker Carl J. Burckhardt har gjort det i sin bog om Ludvig XIII's førsteminister. Bogen er nu udkommet i sin anden udgave på engelsk under titlen: »Richelieu – His Rise to Power« hos George Allen & Unwin Ltd., London. Første engelske udgivelse fandt sted i 1940.

Slemme tider

Armand-Jean du Plessis de Richelieu blev født i en sort tid i Frankrigs historie. Otte religions- og borgerkrige oplevede man i det sekstende århundrede – fire under Charles IX, fire under Henrik III og Henrik IV. I begyndelsen var disse blodsygdomme vel affødt af lidenskabelig trosiver, men efterhånden blev nidkærheden i religionens tjeneste et dække for almindelig magtkamp. Henrik IV gik som bekendt over til katolicismen for at lukke munden på det ene parti. Samtidig gav han protestanterne – det andet parti – en række rettigheder og garantier. Selv om han blev myrdet midt i sit arbejde for fransk samling, havde han lagt et godt

Alle
tidens
kendteste
kardinal

grundlag til at bygge videre på. Som ung havde han oplevet de forfærdelige masse mord på protestanterne, Bartolomæusnatten.

Biskoppen

Richelieus vej til den gejstlige stand er typisk for sin tid. Hans slægt havde stået ret langt nede på den adelige rangstige, men hans bedstefader var så heldig at gifte sig med et fornemt navn, Françoise de *Rochechouart*, og så gik det opad. Plads ved hoffet, som de dygtige hoveder i familien forstod at udnytte – på trofast og hæderlig vis, vel at mærke. Som tak fik familien lov til at disponere over bispesædet Luçon. Der kom imidlertid også vanskelige kår.

Richelieus moder blev tidligt enke. Hun måtte med usikre indtægter og nøden lurende omkring hjørnet tage sig af fem børns opdragelse. Den ældste (en søn) var ti år, den yngste (en pige) tre. Hendes nærmeste støtte var en skrap gammel svigermoder. En af de redningsplanker, hun ejede, var bispedømmet Luçon, som hun snarest muligt måtte få en af sønnerne til at overtage. Kongen forbarmede sig over familien og udnævnte Armands broder til biskop i en alder af 11 år. Men da den unge (uvidede) biskop fra tid til anden led af sindsygeanfald, der fik ham til at tro, at han var Gud Fader selv, gik den ikke i længden. Og så måtte Armand træde til – til trods for at han var uddannet til verdslige adelspligter ved et fornemt akademi i Paris. Armand de Richelieu, der dengang var 17 år, gjorde det frivilligt. Den iver, han havde lagt i sin verdslige uddannelse, overførte han på sine teologiske studier. Universiteterne i Paris lærte hurtigt, at han ikke var hr. hvem som helst. Men trods kongens anbefaling tvivlede man på, at man fik paven til at give den dispensation, der skulle til for at få en 23-årig konsekreret til biskop. Richelieu rejste da selv til Rom. Her fik han brug for al sin kløgt under sine forhandlinger med kuriens kontorer, så det var en erfaren mand, der senere vendte hjem! Og paven gav sig. Han måtte erkende det, som Paris allerede havde erfaret.

Det er sikkert forkert at sige, at den gejstlige stand blev en ændret taktik for Richelieu til opfyldelse af ærgerrige ønsker om verdslig magt. Det var moderens og familiens tarv der fik ham til at »læse til biskop«, men på den anden side blev værdigheden heller ikke nogen hemsko. Kong Henrik IV selv omtalte ham

Fra Ph. de Champaignes maleri af Richelieu.

altid som »min biskop«, og det viste sig så heldigt, at de store kanoner blandt tidens teologer, som Richelieu fra sin bispegård korresponderede med for at holde sig à jour med den indre udvikling i kirken, var i stand til at gøre den unge biskops gode forbindelser bedre. Disse gallikanere, jansenister og højrekirkelige hjalp Richelieu til magten. Nogle af dem har sikkert bittert fortrudt det, for senere veg han ikke tilbage for at lade gamle venner fængsle, landsforvise eller endog henrette, hvis det tjente til *statens* bedste. Denne embedsmandskulde står i en mærkværdig modsætning til for eksempel hans varme følelse for sin moder, som han bevarede livet igennem – og eftervirkningerne af choket over, at hans broder blev slået ihjel i en duel – noget han aldrig overvandt.

And og intrige

Blandt tidens store ånder var det dog *Pierre de Bérulle* (en af Filip Neris efterfølgere, grundlæggeren af det berømte Franske Oratorium) og den hellige *Frans af Sales*, som fik størst indflydelse på ham. Ironisk nok fik Bérulle Richelieu ind i Maria af Medicis intrigerende kreds, mens Frans af Sales på et vist tidspunkt rådede ham til at trække sig ud igen.

For i mellemtiden var Henrik IV blevet myrdet af fanatikeren Ravillac og enkedronningen, Maria af Medici, overtog regentskabet på sin umyndige søn Ludvig XIII's vegne. Heller ikke den anden Medici-dronning indskrev sit navn med syndelig hæder i Frankrigs historie. Gan-

ske vist foranstaltede Maria ikke som sin forgænger Katerina nogen blodig Bartolomæusnat. Men i sin regentperiode støttede hun sig i vid udstrækning til den italienske charlatan Concini og hans hustru, der ophøjedes til »marskal og marskalinde Ancre«. Man kan tænke sig, at den åndfulde og lynende intelligente biskop af Luçon mildest talt foragtede dette trekløver, men ikke desto mindre fedtede han for Maria af Medici, så det grænsede til det ironiske. Hans mål var imidlertid at vinde den unge konges tillid, hvilket ikke lykkedes med det samme. Da han endelig fik den, fik han den imidlertid for livet. Carl J. Burcharchts bog slutter med beretningen om den berømte *Journée des dupes*, de lange næsers dag. Da var det Maria af Medici, der kæmpede mod Richelieu – i et intenst intrigespil, under hvilket enkedronningen bad sin søn om Richelieus hoved på et fad. Dette er en af verdenshistoriens store dueller. Ludvig havde valgt mellem sin moder og sin førsteminister. Han valgte den sidste. Maria af Medici endte sine dage på et simpelt værtshus i udlandet.

Den moderne stats grundlægger

Hvad er da Richelieus værk ud over dette at befæste den franske kongemagt og bane vejen for enevælden efter Ludvig XIV's mønster? Jo, mens han i snævrere forstand var Ludvig XIII's ubestikkelige og trofaste tjener, lagde han i videre forstand grunden til den moderne overkonfessionelle, kun af politiske hensyn ledede stat. I denne forbindelse

Aarhus

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 12 41 22 - Århus C
Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C

Tlf. 14 20 23 - 17 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 12 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jærgergaardsgade 17-19, Århus C

Århus by's førende
TELEFON 12 87 00 (4 lin.)

MEJERIET *Vestecbro*

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A

Århus N

Telefon 16 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
-båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C. Tlf. 12 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Tlf. 12 10 11, overf. Grisebrønden

*

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon 121, 205

Svend Erik Laursen

GAS - VAND - VARME - BLIKKENSLAGER - SMEDE- & MASKINVÆRKSTED

Tordenakjoldgade 23a . Aarhus N.

Telefon (061) 18 85 33 . Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbaneg., tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 16 98 80

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens

Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg

Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg

Ligkistemagasin

Katolsk Bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruestræde 10, Svendborg

Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 . Svendborg

Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Ure og optik

»BALANCEN«

v/ Knud Petersen

Møllergade 46,

Svendborg . Tlf. 21 19 20

Kompasretning, »Thrige« autopilot, alle nautiske spørgsmål

Hvidkær-Sørensen

Strandhuse 36, Svendborg

telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 . Holbæk

Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 43 03 65

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 43 30 01

Vogne og udsalg overalt i byen.

*

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvej 13,

Charlottenlund.

Tlf. Ordруп 5722 og 6850.

bør det dog fremhæves, at Richelieus realpolitik begrænses af en kristeligt opfattet statsmoral, der er vidt forskellig fra machiavellismen med dens »helligt midlet«. Tværtimod påberåbte han sig alene retsprincipper. Som nævnt var teologen i Richelieu blevet til før statsmanden, og det var ikke alene ud fra politiske nyttesynspunkter, men ud fra en teologisk funderet overbevisning, at han forsøgte at finde frem til en middelvej i diskussionen om forholdet mellem den gejstlige og den verdslige magt. Han støttede fornyelsen inden for fransk katolicisme, men i sit forhold til pavestolen indtog han hverken gallikanernes standpunkt eller den holdning der prægede Roms »gardister« – jesuitterne og de højrekirkelige. For vel bekæmpede Richelieu protestanterne ved at angribe dem i de sikkerhedsstæder, som Henrik IV havde givet dem, men det var i kraft af sin stilling som førsteminister og ikke som den katolske kirkes kardinal, han gjorde det. Han viste mildhed, da La Rochelle faldt, og lod protestanterne (huguenotterne) beholde deres religionsfrihed. Det, han havde noget imod, var en stat i staten.

I sin bispetid i Luçon havde han polemiseret mod protestantismens »farisæiske« karakter. Dens dialektiske metode fordømte han som »arrogant«. På traditionel apologetisk vis henvise han til de kristne, der var, før evangelisterne havde sat pennen til papiret, og fremhævede den katolske tros universelle karakter, dens kollektivitet, dens orden. Af større interesse er imidlertid nogle ord i et memorandum til kongen. Her giver Richelieu et godt eksempel på sin karakteristiske uvilje mod at generalisere. Kardinalen er opmærksom på, at der er huguenotter, som har forulempet den katolske kirke alvorligt, og de pågældende må straffes, men på den anden side er der tusinder af dem, der er kongens trofaste undersåtter, og de bør ikke gøres ansvarlige for andres handlinger. Dette er faktisk en bemærkelsesværdig tolerance i modreformations tidsalder. Noget nyt set på baggrund af datidens forhold er også hans bemærkning om, at det ville være urimeligt at foretrække en katolsk udlænding for en protestantisk franskmand. Det lyder måske nationalistisk i vore ører, men det her var jo lang tid før Grundtvigs berømte sentens om det nationale som vejen til det internationale.

Helge Kristensen

NYE FILM

Man stiller et par spørgsmål

Indledningen til »Det beskidte dusin« er en af de mest chokerende, som er vist på film. En dødsdømt amerikansk soldat føres af officer og militærpoliti ind i den uhyggelige celle med rebet, lækken og faldlemmen. Rygende af angst må han lytte til at majoren læser dødsdommen op. Den faldlem er slem nok at vente på i biografen. Og at tænke på, at dette barbariske ceremoniel, udført blandt amerikanere i England – midt i den vestlige civilisation som vi kalder det – er mildest talt forfærdeligt. Hærlødsen har villet hærde majoren til den kommende opgave at skulle uddanne et dusin fanger fra militærfængslet – folk der enten er dødsdømt eller har fået mindst 20 års strafarbejde – til en selvmordsopgave i Frankrig som forberedelse til d-dag. Som det hedder i reklamen: en stor krigsfilm i det store format. I tilgift fremragende tilrettelagt til mindste detalje; velspillet til den mindste birolle; underholdende så man får klamme hænder af spænding; som det sig hør og bør i 1967: nærmere antimilitaristisk og krigsfordømmende end det modsatte. Kort sagt en i alle måder vellykket film.

Filmen sætter altså tankevirksomhed i gang, den afslører umenneskeligheden i menneskeligheden, og alligevel stiller man et par spørgsmål, som ikke skal besvares her: Fremmer den vor kritiske sans eller vore mindre heldige instinkter? Bør de pårørende til selvmordskompagniet træste sig med, at de får et postkort med meddelelse om, at Jim eller John døde en soldaterdød i stedet for en fængselsdød – i værste fald i enden af et reb – når et led i soldaterdåden var et massemord, som ikke den værste faldlemskandidat havde drømt om? (Metro-Goldwyn-Mayer).

HK

En hjertesag

KATOLSKKE MENIGHEDSPLEJERS JULEMÆRKE

finder sted nu på søndag den 26. november kl. 9–19 på Niels Steensens Gymnasium

(indgang Australiensvej 38)

Vi kan bruge flere ting til loppetorget, ring venligst besked på Palæ 2323 kl. 10–13.

Støt det gode formål – køb julegaver – adventskrans m.m.

Salgsboder, tombolaer, loppetov, lykkehjul, vinbød, moderne smykker, gløggbar, stor restaurant, børnefilm. Kæmpe underholdningsprogram kl. 12, 13, 14.30 og 17.15.

Kom tidligt, så er udvalget størst og tag familie og venner med!

Der er eftermiddagsmesse i Sct. Augustins Kirke kl. 16 (lige ved gymnasiet).

SKRIVRIT A/S har i årene 1963 til 1967 indrettet komplette lokaler i over 200 danske skoler og institutioner.

SKRIVRIT projekterede, fabrikerede, leverede og monterede fast inventar, teknisk udstyr, materiel og møbler til:

Træsløjdlokaler
Metalsløjdllokaler
Værkstedlokaler
Fysiklokaler
Kemilokaler
Laboratorier
Auditorier
Biologilokaler
Geografilokaler
Kombinerede naturfaglokaler
Skolekøkkener
Håndgerningslokaler
Formningslokaler
Sang- og musiklokaler
Gymnastiksale
Boldspilsale
Aulæer
Skole-teaterscener
Skolebibliotekslokaler
Klasselokaler
Grupperum
Lærerværelser
Kontorer
Depotrum
Vuggestuer
Børnehavelokaler
Børnehaveklasser
Fritidshjemslokaler
Hobbyværksteder
Fritidshjemslokaler
Kollegieværelser
Kantiner
Samlingsstuer
Festsale

... og nu også

Faglokaler til Sct. Annæ Skole

SKRIVRIT a/s

LANDSKRONAGADE 70
2300 KØBENHAVN Ø
TELEFON (01) 29 19 25

TIL BYEN
- i byen
FRABYEN smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper

Odense H.
Tlf. 12 27 75

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTFORRETNING

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

BLOCH's BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard
Advokat

Møderet for Højesteret
Studivestrate 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF T OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. A/S
K. K. L. Simonsen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Holger Dall
Malermester

Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

BRDR. MEYER

Blikkenslagermester
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester
Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Støt vore annoncører

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Benzon's
Begravelsesforretning

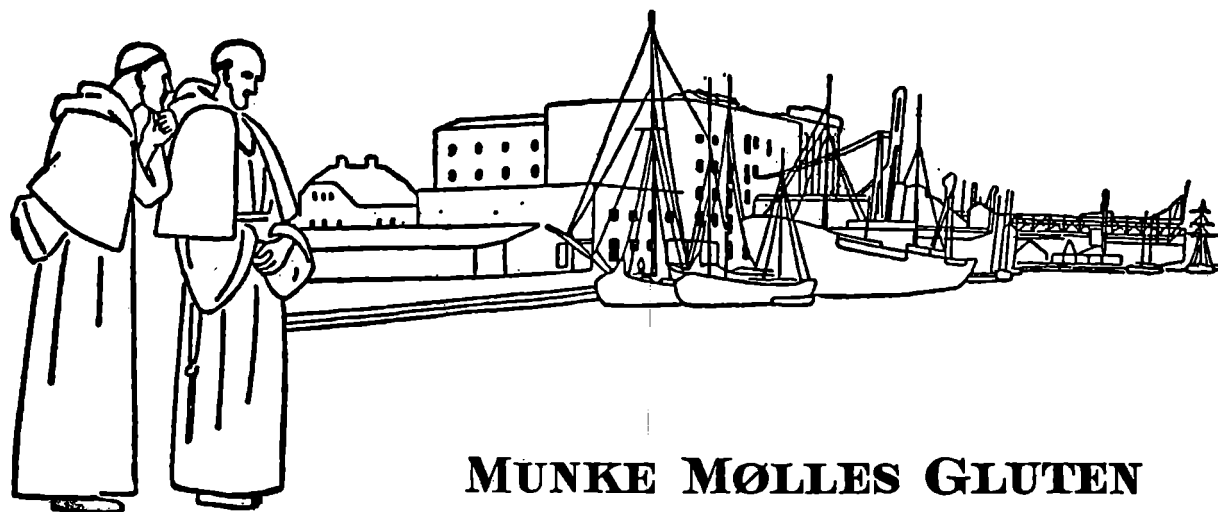
Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kontræffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

MUNKE MØLLES GLUTEN

Synodens åbning...

Fortsat fra side 4

om den nærmere fremgangsmåde i arbejdet. Han slog således fast, at der ud over arbejdet i regionen skulle holdes kontakt med biskoppen og centralkomiteen, kontakt regionerne imellem og kontakt med menighederne.

I hver region skal der vælges en formand, som også skal sidde i centralkomiteen, og en næstformand, mens der blot kan udpeges en sekretær. Alle er mulige kandidater, og den valgte skal have over 50 pct. af stemmerne. Hvad de økonomiske problemer angår, må de enkelte menigheder hjælpe, så godt de kan, med at dække visse udgifter, men også centralkomiteen må se at skaffe et fond til veje. Denne komité, som skal bestå af de 6 regionsformænd og 3 fra det forberedende synodeseekretariat med en sekretær, har til opgave at foreslå, rådgive og koordinere.

Efter en gennemgang af spørgeskemaets punkter blev der afholdt valg. Som formand valgtes adjunkt Oluf Bohn, Århus, som næstformand valgtes professor, dr. phil. Olaf Pedersen, Århus, og til sekretær udpegedes seminarielektor H. O. P. Pedersen, Silkeborg. *Oluf Bohn*

60 år

Pater Ferdinande Vleeschauer, Dalum Kloster, fylder den 28. november 60 år.

LÆSERBREVE

Alle Helgens Dag

Efter at vi herhjemme – i modsætning til mange lande sydpå – er ophørt med at fejre Alle Helgens Dag som egentlig helligdag, hvorfor kan man da ikke højtideligholde dagen den følgende søndag, som her i Danmark jo officielt er Alle Helgens Dag?

Jeg ved, at der ganske vist nogle steder læses en særlig messe i dagens anledning, om morgenen, som skolemesse f. eks., men det er helt sikkert, at alt for få har lejlighed til at komme i kirke den dag. Derved går man glip af denne festdags smukke tekst, et stort tab, et stort savn. Selvfølgelig kan man jo gå i folkekirken om søndagen for at høre den der, som jeg selv gjorde det.

Jeg ville gerne foreslå, at man henlægger Alle Helgens Dag til den første søndag i november, som man har kunnet gøre det med andre fester, i hvert fald i de kirker, hvor man ikke fejrer selve dagen, i dette tilfælde den 1. november, på højtidelig måde.

Selv om den ikke mere er befalet helligdag, er det dog en af kirkens skønneste helligdage, der på den måde står i fare for at blive glemt af alt for mange. Og underligt er det dog, at det er i folkekirken, man fejrer dagen på mere højtidelig vis end hos os katolikker.

Marianne Juhl,
Bjelkes Allé 24 F, N.

LITURGISK KALENDER

- SØNDAG den 26.: Sidste søndag efter pinse (grøn, s. 755).
MANDAG den 27.: Søndagens messe (grøn, s. 755).
TIRSDAG den 28.: Søndagens messe (grøn, s. 755).
ONSDAG den 29.: Søndagens messe (grøn, s. 755). – *Eller:* Saturninus, biskop og martyr (rød, s. 762).
TORSDAG den 30.: Andreas, apostel (rød, s. 766).
FREDAG den 1. december: Søndagens messe (grøn, s. 755).
LØRDAG den 2.: Bibiana, martyr (rød, s. 770).
SØNDAG den 3.: 1. søndag i advent (violet, s. 2).

Stort lyst værelse

eller 2 sammenhængende med fuld adgang til køkken og bad søges af ung kvindelig akademiker (katolik) helst nordpå – Hellerup, Charlottenlund eller Gentofte.
Telefon 64 63 68 efter kl. 18.

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Chr. Hansens køudsalg

Gl. Kongevej 163
København F.
Telefon Eva 6465 og 6466

Ugens tv og radio (26. november - 2. december)

SØNDAG	12.55 p2	Kirkemusik af Mozart, Beethoven og Bruckner.
	19.30 p2	Den udenrigspolitiske nyhedsformidling. Høring.
MANDAG	20.35 tv	Filmorientering.
	21.05 tv	Hippies i San Fransisco.
TIRSDAG	18.00 p2	Zig-zag. Aktuelt ungdomsmagasin.
	20.00 tv	Ungdomsudsendelse om religiøse strømninger.
ONSDAG	20.10 p2	Sydvietnam efter valgene.
	20.25 tv	Horisont. Udenrigsmagasin.
TORSDAG	20.40 tv	Walk Over. Polsk film fra 1965.
FREDAG	15.45 p1	Biskop Martensen om synoden i Rom.
	19.50 p2	Spansk og italiensk kirkemusik.
LØRDAG	17.45 p2	Skolebørn synger advent ind.
	20.50 tv	Helbredelse ved håndspålæggelse.
	21.25 tv	Joan Baez i Paris.

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13. Telefon PALæ 2323.

Flint arbejde — Tria 6070 rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer?
Hvis ikke — så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Georg Larsson

Det danske hospitalsinventar
Fyensgade 6, København N.

Hospitalssejle, madvogne, transportvogne, klinikinventar.
Specialitet: Gummihjul.

Efter mere end 40 års venten

Oedipus Rex på Det kgl.

Scenen er åben, når man kommer. S enkelt er den opbygget, efter antikt forbillede med tre udgange bagude, hvorfra skråplaner strækker sig på en måde, der leder tanken hen på et prisme. På stativer står masker og dragter fremme, som var de trådt ud af en mykensk frise og nu venter på at vise os spillet om kongen, der løste sfinksens gåde og nu skal løse pestens – men dens løsning er sandheden om ham selv: at han dræbte sin far og ægtede sin mor.

Vi har ventet 40 år, før vi kunne opleve Igor Stravinskys operaoratorium »Oedipus Rex« på en dansk scene. Af Sofokles' over 2400 år gamle tragedie skrev Jean Cocteau en libretto, der i forholdet til originalen er at ligne med et træ uden blade. Kun de handlingsførende elementer bibeholdtes i teksten. Korets lyriske passager og personernes dramatiske individualisering blev musikens opgave. For yderligere at neutralisere Cocteaus tekst lod Stravinsky den – med bistand af en fransk abbed – oversætte til latin med den begrundelse: »...at latin har den fordel at være et materiale, der ikke er dødt, men forstøvet og så monumentaliseret, at det er fri for enhver risiko for vulgaritet...« en udtalelse, det kan have sin berettigelse at tænke over i dag.

Stravinsky har ment at burde kompensere for dramaets beskæring ved at indføre en fortæller – en ikke særlig heldig idé, der dog er karakteristisk for den måde, hvorpå han distancerer sig fra Sofokles' drama. Spillets strenghed giver dette tilsyneladende indtryk af manglende engagement, men i virkeligheden koncentrerer Stravinsky sig om én side af Oedipusskikkelsen: om mennesket, der er bestemt til ulykke, og som, skønt det af egen kraft når toppen, på hele sin vej dertil bærer kimen til sin egen undergang i sig. Afsløringen skildres som skæbnebestemt og uafvendelig, og intetsteds fornemmer man betyningen af, at den sker på

Den amerikanske komponist Igor Stravinsky blev født i det gamle Rusland i 1882. Han var elev af Rimskij-Korsakov (Sadko, Sheherazade) og bosatte sig efter revolutionen i Frankrig. Fra 1934 var han fransk statsborger, fra 1945 amerikansk. Af trosbekendelse er han græsk-ortodoks, men i religiøst prægede værker er han ofte påvirket af gregoriansk-katolsk tradition. I denne forbindelse kan nævnes Messe for blandet kor og 10 blæsere, Salmesymfoni, Paternoster, Credo og Ave Maria. Hans mest populære værker er formodentlig balletmusikken til »Ildfuglen« og »Petrusjka«.

Oedipus' egen foranledning. Således illustrerer Stravinsky mennesket, der er sagesløst og magtesløst i sit nederlag, og skaber derved en menneskelig tragedie, hvor Sofokles, der nok lader Oedipus falde for sine egne og slægtens synder, i viljen til sandhed ser menneskets sejr og dermed gør sin Oedipus til en tragisk helt.

Denne svaghed i faldets proces gør kravet til den, der fører skikkelsen frem, så meget desto større, og John Moulson formåede ikke at føre sin Oedipus over afgrunden fra selvbevidsthedens urørlighed til fornedrelsen, så meget mindre som han allerede i begyndelsen – trods indledningspartiets lyse sikre klang af holdning – var som en slagen mand, der blot afventer ulykkens komme. Bedst blev figuren, da alt var styrtet sammen, men han dog syntes lettet i be-

vidstheden om at vide sandheden: lux facta est.

Omkring ham grupperes de tre, der bringer løsningen på han gåde: Kreon, hvis parti lyner i sin enkelhed, hyrden og sendebudet, hvis partier ligeledes er holdt i rene klare linier. Som den eneste, der aktivt sætter ind for at bremse afsløringens fremtrængen, er Iokaste, Oedipus' hustru/moder, den mest lidenskabelige figur, og til hendes karakteristiske stil har Stravinsky hentet inspiration fra Verdi.

Al mulig grund er der til at fremhæve koret, der er placeret i to grupper på et lavere niveau end scenebygningen. Der blev sunget smukt og præcist, og i den massive medleven, der spænder fra det dramatiske engagerede til det passivt medlidende, lyser linien tilbage til atthenernes teater.

E.T.

katolsk

1. DECEMBER 1967

115. ÅRGANG

uge

blad

48

Advent 1967

Side 3 Der siges meget vrøvl om kirken i Holland

Side 4 Den rivende strøm - Et nyt kirkeår begynder

Side 6 Samtale med den kendte biskop John J. Wright, USA

Side 8 Er klosterliv og psykoanalyse uforeneligt?

Side 16 Bunuels nye film "Dagens skønhed" anmeldes

Side 11 Søster Vincent fylder 90

NYT MED småt

★ Den 2. europæiske bispekonference vil blive holdt i begyndelsen af juli måned 1969 i Chir, Schweiz. Som bekendt blev den 1. europæiske bispekonference holdt i juli måned i år i Noordwijkerhout, Holland, som forberedelse til bispesynoden i Rom.

★ De polske biskopper erklærer visse artikler, der i den senere tid er fremkommet i bladene, blandt andet i Trybuna Ludu i Warszawa og i flere andre aviser, som anklager dem for at vildlede befolkningen, for ensidige og misvisende.

Avlsærne begyndte deres angreb efter oplæsningen af en samlet erklæring fra de polske biskopper, som blev læst op i alle landets kirker den 29. oktober, og hvori biskopperne protesterede imod, at katolske præster var blevet arresteret og dømt af de kommunistiske myndigheder for ikke at have rettet sig efter forskrifter med hensyn til religionsundervisningen og for at have givet urigtige oplysninger om Kirkens besiddelser.

I et communiqué, som biskoppernes sekretariat har udsendt til pressen, hedder det: »Artiklen iagttager en misvisende tavshed med hensyn til de vigtigste tanker i biskoppernes communiqué og omtaler ikke de væsentligste grunde til, at de polske biskopper ikke kan slutte sig til de forskrifter, der er udsendt af de statslige myndigheder, både hvad angår religionsundervisningen, og hvad angår opgørelserne over Kirkens midler.«

★ Pavens læger har udsendt en bulletin om, at han har været feberfri i længere tid, og at hans helbredelse skrider tilfredsstillende fremad efter den prostataoperation, han har gennemgået.

Pave Paul kan nu stå op og gå omkring i sine private værelser og sidde i en stol i timevis. Hans appetit er god, og stingingen efter operationen kunne tages ud uden komplikationer.

Paven har allerede efter operationen været i stand til at modtage sekretæren for kongregationen for ekstraordinære kirkelige anliggender, ærkebiskop Agostino Casaroli, til drøftelse af presserende kirkelige sager.

★ Lederne af den lutherske kirke i Sverige ønsker for første gang i 300 år tilladelse til at foretage eksperimenter med visse ændringer af gudstjenesten.

Myndigheden til dette har sit udspring i et regeringsforslag om ophævelse af de liturgiske restriktioner i den kirkelige lovgivning af 1686.

Iagttagere udtaler, at årsagen til ændringerne er at finde i de tomme lutherske kirker og i de katolske liturgiske reformer, hvis retningslinier er blevet angivet af det andet Vatikankoncil.

★ I Sverige er oprettet en ortodoks-katolsk samarbejdskomité, der har udsendt en folder, i hvilken der gives udtømmende oplysninger om præster, kirker og kapeller med adresser m.m. Der findes ca. 45.000 katolikker i Sverige fordelt over 22 sogne med ca. 70 præster og 180 søstre. De tilsvarende tal for de ortodokse er ca. 22.000 medlemmer i 11 sogne med 6 præster og 3 diakoner. Folderen er trykt på græsk, finsk og russisk for de ortodokses vedkommende og på tysk, spansk, russisk og italiensk for katolikernes vedkommende. Komiteens ledere er arkimandrit Nikolaos og pater Herman Seller, S.J.

★ Selv om antallet af arbejderpræster i Spanien er i stadig vækst, skriver »The Tablet«, ser det ud til, at deres virksomhed møder modstand hos fabriksjere og andre arbejdsgivere. En kreds af unge præster i Lugo søger arbejde på det åbne marked, men selv om de var kvalificerede til det udbudte arbejde, blev de ikke antaget. Man lod dem forstå, at præsternes nærværelse førte til utilfredshed blandt arbejderne med både løn og arbejdsforhold.

Willebrands i økumenisk krydsforhør

STOCKHOLM – NC News Service

Under sit besøg i Sverige for at deltage i festlighederne i forbindelse med reformationsjubilæet besvarede enhedssekretariatets sekretær, biskop Jan Willebrands forskellige spørgsmål under et »økumenisk krydsforhør« i Uppsala. Spørgetimen var arrangeret af det nyoprettede Unitas, som er en samarbejdende organisation, bestående af de kristelige studenterforeninger i Uppsala. »Krydsforhøret« varede i to timer, og både lutherske, katolske og frikirkelige studenter deltog i det.

Biskoppen udtalte blandt andet ved denne lejlighed, at spørgsmålet om, hvorvidt den katolske kirke bør tilslutte sig Kirkernes Verdensråd, må afgøres ud fra det synspunkt, om man derved ville gøre den økumeniske bevægelse en tjeneste. Den katolske kirke repræsenterer et så stort antal medlemmer, at det langt overstiger det, alle de øvrige medlemmer af Kirkernes Verdensråd repræsenterer. Dette ville føre til en mangel på balance inden for Verdensrådet, som måske tværtimod at gavne ville virke skadeligt på de resultater, man allerede har nået. Derimod havde »Faith and Order« under sit sidste møde i Bristol, England, besluttet at opfordre forskellige kirker, som ikke var medlemmer af Kirkernes Verdensråd, til at blive medlemmer af komiteen. Den katolske kirke havde også modtaget en sådan opfordring, og det var måske en af de måder, hvorpå den kunne deltage i Kirkernes Verdensråds arbejde uden direkte at være medlem af Rådet.

Under en forelæsning på universitetet i Uppsala beklagede biskop Willebrands den tiltagende sekularise-

ring. Samtidig udtalte biskoppen imidlertid, at Kirken i sin bekæmpelse af denne sekularisering ikke må falde for fristelsen til »at skabe sin egen verden«.

»Kristi menneskevordelse skal hjælpe os til at forstå dette,« sagde biskop Willebrands. »For ved menneskevordelsen er alting blevet omdannet. I Kristus er der indledt en ny skabelse. Mennesket har kun et yderste mål: en fremtid, som er skænket det af Gud i Kristus. Og Guds rige er ikke bare målet for Kirkens historie, men for verden som helhed.«

Biskoppen understregede betydningen af en »sekulær økumeni«, hvilket han udlagde som »et samarbejde mellem kirkerne i sociale anliggender«. »Men,« tilføjede biskoppen, »den skal have en åndelig økumeni som modvægt. Denne opgave påhviler for begge deles vedkommende både gejstligheden og lægfolket. Den sekulære økumeni skal indlemmes i de økumeniske bestræbelser, der nu gøres for at forene kirkerne i hele den kristne verden. Vi skal altid huske på, at Kirken er noget andet og mere end et »verdensomspændende team-work« eller et middel. Den er fællesskab i Jesus Kristus.«

God udvikling i Jugoslavien

BEOGRAD – KIPA

Titos Jugoslavien er ikke blot i ideologisk, politisk og forvaltningsmæssig henseende »på nakken af de andre røde«. Regimet i Beograd, der med sin særprægede liberale kommunisme er til forargelse og misundelse – men efterlignes – i østblokken, og i de fleste vestlige lande er kommet i vanry for sin opportunistiske, har i de senere år ændret sin indstilling til de kulturelle og religiøse spørgsmål.

Kirke og stat er som hidtil skarpt adskilt, og gejstligheden lever af de troendes frivillige bidrag. Al religionsundervisning i skolerne er forbudt, men alligevel viser ungdommen en uforholdsmæssig stor interesse for denne undervisning.

Typisk og betegnende for det kirkelige livs genopblomstring er ud-

viklingen af bladet der udkommer i Zagreb »Glas Konzilia«, (Koncillets stemme). Et par kroatisk teologer startede i oktober 1962 med støtte af Johannes XXIII og myndighedernes stiltiende anerkendelse et hektograferet blad i 2000 eksemplarer. Fra begyndelsen var det blot meningen at orientere befolkningen om konciliet og dets arbejde.

Ret hurtigt sprængtes de afstukne rammer og oplaget ti-dobledes. Fra at være et koncilblad udviklede bladet sig til at blive et moderne tidskrift, der beskæftiger sig med alle mulige religiøse, sociale og kulturelle spørgsmål.

»Glas Konzilia« udkommer nu to gange månedlig og oplaget er på 200.000 eksemplarer. Det overskrider således det officielle partiorgan »Borba«, hvis oplagstal er 190.000.

Der er ca. 20 millioner indbyggere i Jugoslavien. Blandt disse er 33 pct. katolikker, 41 pct. græsk-ortodokse og 12 pct. muhamedanere. Kroatien og Slovenien er centre for det katolske liv.

Kvinder optaget blandt kirkelærerne

ROM – KIPA

For første gang i historien har paven bekendtgjort, at kvinder vil blive optaget blandt kirkelærerne. Det drejer sig om den hellige Therese af Avila og den hellige Katharina af Siena.

Den hellige Therese af Avila (1515–1582) trådte i 1537 ind hos karmeliterinderne. Hendes hovedværk er »Sjæleborgen«. Dette og sine andre værker skrev hun til sine medsøstres belæring og opbyggelse. Pius X betegnede hende som »mester i mystikkens psykologi«.

Katharina af Siena (1347–1380) trådte i en alder af 16 år ind hos dominikanerinderne, hvor hun fik stor indflydelse på ordenens reform. Det var på hendes foranledning, paverne vendte tilbage til Rom fra Avignon. Hun har skrevet og dikteret omkring 375 breve og regnes for en af sin tids betydeligste forfattere.

Der siges meget vrøvl om kirken i Holland

siger Hans Küng

Meget af det, der siges om Kirken i Holland, er vrøvl og sensation, siger professor ved det teologiske fakultet i Tübingen, Hans Küng, som i to uger har deltaget i menighedslivet i Holland, til »Catholic Herald«.

Professor Küng udtaler, at selv om der er fejl og mangler ved Kirken i Holland, som der er det alle vegne, var billedet som helhed gunstigt. Man har kaldt de hollandske katolikker for Kirkens smertensbørn, men alt for føjelige børn bliver sjældent særlig fremragende som voksne.

Professor Küng mener, at han gennem sit ophold i Holland har fået et mere nøjagtigt indtryk af forholdene der, end han kunne have fået af de efterretninger, man modtager derfra. Han gør i seks punkter rede for sit indtryk af Kirken i Holland:

● **Messen:** Selv om alting foregår i overensstemmelse med de rubrikker, der stadig er gældende, og meget er blevet forenklet, hersker der en stærk følelse af fællesskab og spontaneitet. Hele menigheden bad og sang ivrigt med.

Bønnerne var affattet, så de stod i relation til dagliglivet, og salmeteksterne var moderne og usentimentale.

● **Prædikenerne** er ikke et fyrværkeri af retorik, men en overbevisende forkyndelse af Kristi glædelige budskab. Præsterne udlagde dagens epistel og evangelium i et sprog, som enhver kunne forstå.

Præsterne havde tilsyneladende fulgt med i den moderne teologi, men de tillod på den anden side ikke, at troen fortabte sig i »kærlighed«, og heller ikke, at mødet med Gud fortabte sig i fællesskab. Det kristne budskab blev ikke negligeret til fordel for antropologi, psykologi og sociologi.

● **Altergangen:** Næsten alle de, der deltog i søndagsmessen, gik til

alters. Antallet af private skriftemål er gået betydeligt ned, men det betyder ikke en forringelse af det religiøse liv.

Nedgangen i antallet af skriftemål skyldes sikkert en voksende erkendelse af, at visse handlinger ikke er dødssynder. De begyndende ændringer af Kirkens lære, hvad angår fødselsreguleringen, som tidligere var den hyppigst forekommende synd i skriftemålet, har bidraget til dette, siger professor Küng.

● **Fornyelsen:** Mens Kirken i andre lande ser ud til at være faldet i søvn efter det andet Vatikan-koncil, forsøger Kirken i Holland gennem sit pastoralkoncil at gennemføre fornyelsen i så vid udstrækning som muligt.

Også de menighedsråd, som er blevet oprettet i mange sogne, bidrager til dette. Der afholdes specielle møder for alle sognets medlemmer og for særlige grupper i sognet som for eksempel lærerne eller de unge.

På disse møder drøfter menighedens medlemmer søndagsmessen og sådanne emner som synden, den kirkelige lovgivning, ægteskabet og samvittigheden. I det sogn, han besøgte, fik hvert eneste medlem af sognet tilsendt en opgørelse over sognets indtægter og udgifter.

● **Den nye katekismus:** Teologien i den nye hollandske katekismus er sund – langt sundere, end den, man finder i modreformationens katekismus. De vanskeligheder, den nye hollandske katekismus er stødt på i Rom, vidner om den teologiske strenghed, der råder der.

● **Organisationen:** Den hollandske kirkes effektivitet falder i øjnene på mange forskellige områder. I andre lande ser man ofte kun programmer og kommissioner, som ikke fører til noget som helst, hvorimod de nye ideer i Holland hurtigt bliver ført ud i livet.

REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN
(ansvarhavende).

Specialredaktører:

Bernard Eric Jensen (litteratur),
Jens Oluf Lund (indenlandsstof),
Kaare Osorio (kronik) og
H. Roos (skriftbetragtning).

Redaktionssekretærer: Elli Gambell
og B. Husson.

Redaktionsudvalg:

Oluf Bohn, Anton Dekkers, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Ka-
tolsk Bispekontor, Laur. Bings Allé
16, København F, telefon GO 4895.
Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne
incl. moms.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Den rivende strø

Et nyt kirkeår begynder

Mon de havde bedre tid i gamle dage? Vi ved det ikke. Bønderne og håndværkerne havde meget at bestille. Hvis de var flittige – og det var de gennemgående – arbejdede de fra tidlig morgen til aften sent. Men i al deres ofte forrygende arbejde havde de én ting, vi har mistet: de havde tid. Vi har ingen tid. De hastede ikke af sted, – vi er fortravlede.

Det moderne menneske har ikke tid. Hvad det hænger sammen med, er vanskeligt at sige. Men det er én af de ting, som er vor tids særpræg. Man behøver blot at iagttage togene, når de om morgenen udspyr menneskene. De haster af sted som myrer. Og om aftenen gentager det samme sig i omvendt orden. Stadig er der noget at gøre, – stadig venter noget på os. Man har med rette sagt, at neuroserne ikke opstår på grund af de mange ting, man gør, men på grund af de ting, man burde gøre, men ikke når.

Tiden er som vand, man tager i begge sine hænder. Man kan ikke holde det fast. Det løber ud. Tiden smuldrer fra os. Den er som en rivende strøm, som aldrig standser. Uden at man mærker det, er dagen gået, ugen, månederne og år. Og man bliver gammel. Men vi lever heller ikke i øjeblikket, men er altid optaget af det, som skal ske: det vil sige af fremtiden. Men det, der bekymrer os, er ikke fremtiden på langt sigt, men den, som ligger lige for: dagen i dag, dagen i morgen. Filip Neri bragte engang en meget optaget mand til besindelse ved at stille ham det ideligt gentagne spørgsmål:

»Og hvad så?« »Studium – Hvad så?«, »En god stilling – Hvad så?«, »Giftermål – Hvad så?«. Og han førte ham på den måde til at tænke på døden, som det sidste mål. Men hvem af os tænker i al sin fortravlethed på døden. Vi tænker kun på de opgaver, som ligger lige for, og som vi alligevel ikke magter at overkomme.

Allerede den så »moderne« Augustinus har følt dette. Han siger: Vi er altid optaget af forretninger (»negotia«) og har aldrig et pusterum, hvor vi er fri for forretninger (»otium«). Vi har aldrig tid til at tænke over tingene (»otium contemplandae veritatis«).

I denne situation møder adventstiden os. Vi hænger måske adventskransen op i vore stuer og tænder lysene, hvis vi er gammeldags nok og sentimentale, som de unge nu til dags siger. Men ellers haster tiden af sted. Julen nærmer sig. Atter et mål, man er optaget af. Vi kommer ikke til besindelse.

Herren er nær

Men så rammer en sætning i søndagens læsning os måske: »Tiden er inde. Nu er den time kommet, da I skal stå op af søvne; thi frelsen er os nærmere nu, end da vi blev troende« (Rom. 13,11). Det er, som om Kirken standser tidens rivende strøm. Og hvad er begrundelsen for denne besindelse? »Frelsen er os nærmere nu.« Denne tanke om frelsens »nærhed« synes at have spillet en vis rolle i apostolens prædiken. Han udtaler den også i brevet til filipperne: »Glæd jer altid i Herren; jeg siger igen: glæd jer! Lad alle menne-

Troens år succes i England

LONDON — KUB Privat

Det troens år, som paven har proklameret, og som mange frygtede ville blive en fiasko i England, ser nu i stedet ud til at blive en succes. Efter en langsom start begynder katolikkerne nu at svare på pavens opfordring til at stræbe efter en tro bygget på viden, skriver »Catholic Herald«.

Man omgås med planer om at afholde en »kend-din-tro-uge« på et eller andet tidspunkt inden jul, og over hele landet har der i de sidste uger været en overvældende deltagelse i religiøse foredrag, diskussionsgrupper og kurser i teologi og katekese.

Den første reaktion på pavens proklameret af »troens år« i februar i år var meget nedslående. De fleste sognepræster var ikke forberedt på at skulle tale om Vatikan-konciliet. Lægfolket var lige så uforberedt, og papegøjeagtige trosbekendelser forekom ingen at være i pagt med tiden.

Paven var åbenbart blevet klar over, at »troskrisen« havde nået et højdepunkt, og efterhånden lykkes det ham at ryste både præster og lægfolk ud af sløvheden.

Mange katolikker, som ellers ikke plejede at læse religiøst stof, og som lod søndagsprædikenen gå ind ad det ene øre og ud ad det andet, er blevet rusket op af pressens og fjernsynets beretninger om vanskelighederne i Kirken.

Eftersom kun en af syv nogen sinde læser en religiøs bog, og kun en af fire holder en katolsk avis eller et tidsskrift, har de ændringer, der er fulgt efter Vatikan-konciliet, vakt en forvirring, som selv de kraftigste forsikringer fra prædikestolen ikke har formået at overvinde.

»Kend-din-tro«-kampagnen, som udgår fra London, har til formål at oplyse katolikkerne om, hvilke bøger der kan hjælpe dem til at sætte sig ind deres tro.

»Kirken ændrer sig, og de brede katolske masser må bringes i kontakt med ændringerne,« siger en talsmand for kampagnen. »Hvis de kender deres tro godt, kan de forklare den for andre.«

De bøger, det anbefales at læse, dækker en hel række emner lige fra ægteskabet til Teilhard de Chardin.

sker mærke, at I har et mildt sind! Herren er nær!» (4,4-5). Og det samme gentages i 2. brev til korintherne: »Se, nu er det en nåderig stund, se, nu er det frelsens dag!» (6,2).

Hvad betyder Herrens nærhed »nu«?

Man plejer sædvanligvis at tolke disse steder om Herrens genkomst på den yderste dag. Og man tilføjer, at den første menighed sandsynligvis havde regnet med Herrens nære genkomst, men at de har taget fejl i denne antagelse. Men spørgsmålet er, om tolkningen af disse steder skal søges i tidslinien, kvantitativt. Paulus har sikkert tænkt på noget andet. Herren er *altid* nær. Han er blevet en af os. I sin menneskeverdelse har han ikke blot dyppet sin finger i vor menneskelige historie. Han er helt gået ind i den. Derfor er han os altid nær. Men vi mærker det ikke. Vi glemmer det — netop i vor optagethed af alle ting. I særlige øjeblikke, i det »nu«, Paulus taler om, gøres denne nærhed levende for os. Sådant et »nu« er det øjeblik, hvor evangeliet forkyndes for os. Da er han midt iblandt os. Da kan vi ligefrem opleve hans nærhed. Men denne nærhed forpligter os så. Vi »skal stå op af søvne«. Dette »nu« er et kvalitativt øjeblik i vor tilværelse.

Adventstiden standser tidens strøm

I den kristne menighed er netop adventstiden et sådant øjeblik, som standser tidens strøm. Den kalder til

besindelse. Den vækker os af søvne. Vi burde i den kommende tid sørge for at have nogen tid tilovers, hvor vi er frie til at tænke over tingene. En god bog, et besøg i kirken, overværelse af messen i ugen løb ... I adventstiden har vi måske mere tid til det end i den travle juletid. Glem heller ikke, at adventstiden er en bodstid; liturgiens violette farve minder os om det. I den tid skal vi tænke på Herrens ord: »Mennesket lever ikke af brød alene, men af hvert ord, som udgår af Guds mund« (Matt. 4,4).

H. Roos S. J.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 3.: 1. søndag i advent (violet, s. 2).

MANDAG den 4.: Petrus Chrysológus, biskop, bekender og kirkelærer (hvid, s. 771).

TIRSDAG den 5.: Søndagens messe (violet, s. 2).

ONSDAG den 6.: Nikolaus, biskop og bekender (hvid, s. 772).

TORS DAG den 7.: Ambrosius, biskop, bekender og kirkelærer (hvid, s. 775).

FREDAG den 8.: MARIAS UBE-SMITTEDE UNDFANGELSE (hvid, s. 776).

LØRDAG den 9.: Søndagens messe (violet, s. 2).

SØNDAG den 10.: 2. søndag i advent (violet, s. 5).

Tilbage til urkirken

Samtale med biskop John J. Wright fra Pittsburgh om lægmandskongressen, bispe-synoden og pluralismen

Det er vist efterhånden overflødigt at præsentere biskoppen af Pittsburgh, John Joseph Wright, for »Katolsk Ugeblad«s læsere. Vi ved at denne charmerende sjælehyrde i bispefrakke, model Mark Twain-tiden, med ansigt og mimik til fryd for enhver presse- og kunstfotograf, med et udtryk, der vidner om, at her står vi ikke over for maske og fernis, men en helstøbt personlighed; om ham, som sagt, ved vi, at han er en af bispekollegiets mest markante personligheder – en mand der står med begge ben plantet i tiden efter det andet Vatikankoncil, en præst for hvem det pastorale ikke er at luge ukrudt omkring bede af fortidige andagtsøvelser eller antikveret spiritualitet eller at blive aggressiv over tabet af samme. Nej, her har vi en apostel, der kan bruge og jonglere med meddelelsesmidlerne i evangeliets tjeneste, en mand, der går ud i verden, har omsorg for verden, taler om verdens problemer, det være sig de farvedes sag eller Vietnamkrigen. Naturligvis benyttede vor medarbejder lejligheden til at hilse på ham, da han var i Rom, som vi hilste på ham, da han var i Danmark.

– Biskop Wright, hvad er Deres indtryk af den afholdte verdenskongres for lægfolk?

– Mit hovedindtryk er optimistisk, og dette baserer jeg på det store deltagerantal og især den ånd, i hvilken de kom til Rom. Jeg har ikke besøgt selve kongressen, men mødt mange af deltagerne. Disse har været præget af stor åbenhed, og det er forfriskende. De har haft vilje til klart at give deres mening til kende, – stille deres tanker, energi og talenter til rådighed i Kirkens tjeneste. For mig var det vigtigt, at deltagerne havde en klar forståelse af deres opgave og funktion som lægfolk. For det, jeg normalt frygter ved den slags store sammenkomster, er en dominans af forhenværende præstestuderende og frustrerede ordensfolk, hvorved der ikke fremkommer et ægte vidnesbyrd om, hvad lægfolket mener. Dette har bestemt ikke været tilfældet ved denne kongres, kan jeg sige med glæde.

– Nærer De nogen frygt for, at lægfolk ved en sådan kongres kommer til at føle sig for selvstændige?

– Nej, ikke så længe der er tale om kristne mennesker. Disse vil nemlig lade sig lede af de samme hensyn, som også biskopper og paven har. For dem bliver autonomien til stadighed begrænset af, hvad der er det fælles gode, – hvad der er fællesskabets krav. Samvittigheden vil også altid begrænse, hvad der på det moralske område kan gøres i en bestemt situation, og troen stiller sine krav, som leder alle – lægfolk såvel som biskopper. For mig at se, er der ingen tilbøjelighed hos lægfolket til at gå i en revolutionær eller kaotisk retning, – lægfolket vil blot sikre sig, at den organiserede kirke også er en organisk kirke, og at den organiske kirke virker blandt alle sine medlemmer.

– Har lægfolket ud fra Deres synsvinkel til opgave at kritisere det siddende hierarki, ligesom hierarkiet også kritiserer lægfolket fra tid til anden?

– For kort tid siden blev der udgivet en bog i U.S.A., der bærer titlen »The Unquiet Pew«. Titlen refererer til den normale situation i den katolske kirke, at det næsten altid er prædikestolen der larmer op, medens kirkestolene er tavse som graven. For min part er det meget ønskværdigt, at vi kommer til at høre mere fra de mange, der normalt kun befinder sig i kirkestolene. Dog mener jeg ikke, at det rette sted at høre disse menneskers røst er kir-

ken, men på en lægfolk kongres har man den ideelle situation for at høre lægfolkets mening.

Jeg finder det rimeligt og ønskværdigt, at lægfolket også kritiserer hierarkiet, blot der ikke er tale om folk, der er ude på at skabe avisoverskrifter – gribe mikrofonen ved enhver lejlighed. Så længe der er tale om en kritik af samme art som den, der finder sted omkring en families middagsbord, så tror jeg den er værdifuld og nødvendig. Der er enkelte personer på kongressen her, der er ude på at sælge deres bøger, der gerne griber mikrofonen, der gerne vil tiltrække sig opmærksomhed, men deres antal er lille – sikkert ikke større end det, man kunne finde i f. eks. en forsamling bisper!

– *Som deltager i bispesynoden, biskop Wright, er det Deres indtryk, at den har været en succes – har den nået sine mål?*

– Det er for tidligt at vurdere dens endelige betydning og om den har nået de mål, som paven havde sat for den. Men på grundlag af de 2 uger, som er gået, vil jeg gerne fremhæve 3 punkter.

For det første er jeg glad for de begrænsede mål, paven havde sat for synoden. Det er mit indtryk, at hvis synoden var blevet slået større op, hvis den skulle behandle mange flere spørgsmål – så taler meget for, at den ville være blevet en fiasko.

For det andet vil jeg gerne fremhæve, at indenfor bispesynodens begrænsede rammer har jeg været overvældet af, både hvad der er blevet sagt, og den ånd, der er blevet talt i. Synoden er den første lejlighed, biskopper har haft til at komme sammen og tale *kun* som biskopper til biskopper, – dette er yderst vigtigt og værdifuldt!

På koncilet talte de også som biskopper, men da talte de til hele verden – til teologer, protestantiske observatører, besøgende, lægfolket, o.s.v. Nu har biskopperne fået muligheden for at komme sammen til en slags familiemøde, hvor de privat kan diskutere de spørgsmål og problemer, som ligger dem på sinde som biskopper, og måske nå frem til en fælles forståelse og indstilling.

Der har været sagt mange vigtige ting på den synode, og mange af de ting, der er blevet sagt, kunne aldrig være sagt, hvis synoden havde været offentlig. For eksempel har biskopper fra den anden side af jerntæppet sagt ting, som jeg personligt har været glad for at høre, da jeg lever i en anden del af verden – un-

der andre politiske og kulturelle forhold. Disse biskopper har talt om muligheden af at føre en dialog på det menneskelige plan med mennesker, der ikke kun er ateister, men positivt modarbejder kirken. Sådanne ting kunne aldrig have været sagt, hvis det foregik i fuld offentlighed, og det, der er blevet sagt, har fået mig personligt til at se, at Gud åbenbart fra tid til anden virker på de mest mærkelige måder – ja selv gennem personer, der direkte modarbejder hans kirke.

For det tredje er selve synodens ramme virkningsfuld og hjælpende. Nogle journalister kritiserede synoden allerede inden den begyndte. De påpegede, at man blot ud fra det sted, hvor synoden skulle foregå, kunne se, hvad Vatikanet tænkte om synoden. At al pomp og pragt stort set blev fjernet viste klart, hvor lille betydning man tillagde denne synode. Personligt kan jeg ikke forstå denne kritik.

Næsten alle i dag kræver, at vi vender tilbage til den før-konstantinske kirke, – til den tidlige kristne kirke med dens betoning af, hvad der er fundamentalt og væsentligt. Jeg mener selv, at synodens rammer gør, at vi faktisk vendte tilbage til den før-konstantinske kirke – til urkirken, hvor de forskellige 'stammers fædre' kom sammen for at hjælpe hinanden. Jeg tror selv, at der i selve synodens form er meget, der kan udvikles i fremtiden.

– *På synoden har man drøftet den aktuelle troskrise, og biskopperne forsøger at finde frem til måder at fjerne den på. Ligger der i dette et forsøg på at modarbejde de pluralistiske tendenser i nutiden, – er det et forsøg på at skabe en ny uniformitet?*

– Nej, det tror jeg ikke, man kan sige. Det, man prøver på, er præcist at finde frem til, hvad der er forskellene indenfor pluralismen og, hvad der er det fælles sammenholdende i pluralismen. Man gør dette for at forstå pluralismens mange muligheder og dens udfordring. Som alt andet har pluralismen to sider, – der er den positive, der især betoner det fælles menneskelige, men der er også den negative, der kommer til udtryk i den uforholdsmæssige beskæftigelse med de fælles værdier. Derved glemmes de værdier, om hvilke man er nødt til at være et ensomt vidne – jeg tænker her f. eks. på pavens vidnesbyrd. Paven er i øjeblikket nødt til at være et meget upopulært vidne – han er

nødt til at være et tegn på de mange modsætninger, der findes, men dette er ikke noget nyt. Allerede i evangelierne ser vi, at det er nødvendigt at der findes konstante modsætninger på bestemte områder – læremæssigt såvel som moralsk.

Jeg ser én fare i nutiden, nemlig den at man prøver at gøre alt ens. Derved udrydder man personligheden, den enkeltes identitet. Man fjerner også herved de mange forskellige opgaver – den mulighed, at hver på sin egen måde kan bringe noget særligt til fællesskabet.

– *Der har nu på samme tid været afholdt en bispesynode og en verdenskongres for lægfolk. Tror De, biskop Wright, at det engang i fremtiden vil være ønskværdigt og muligt at afholde en universel synode, hvor både lægfolk, ordensfolk og præster og biskopper var sammen?*

– For mig er der ingen tvivl om, at dette vil være en nødvendig udvikling. Men jeg har dog to forbehold overfor en sådan udvikling. For det første kan jeg ikke forestille mig en udvikling hen imod en parlamentarisk struktur i kirken. I vor tid bliver der brugt mange analogier med de demokratiske institutioner. Mange af disse har været værdifulde, men ikke alle. Overførelsen af sådanne demokratiske ideer fra kirken må ske på meget kritisk måde og på et realistisk grundlag.

For det andet er jeg ikke sikker på, at det er bedst at starte en sådan konfrontation mellem lægfolk og hierarki på verdensplan. Det vil sikkert være bedre, hvis man startede i de enkelte lande, i de enkelte bispedømmer – ja det vil måske være bedst, hvis noget sådant blev bygget op fra de enkelte sogne, da disse er den organiske kirkes små celler, hvor kirkens egentlige liv finder sted.

Personligt frygter jeg både hvad det religiøse liv og det politiske liv angår, at hvis den slags ting påbegyndes oppefra, så dør livet i cellerne langsomt. Derfor har jeg i mit eget bispedømme startet med at opbygge lokale sogneråd, hvor vi netop får denne konfrontation. Når der engang er skabt sådanne lokale råd over hele verden, så tror jeg, at en virkelig universel synode vil være noget yderst værdifuldt. En synode uden det lokale grundlag ville så vidt jeg kan se ikke være repræsentativ – den ville formentlig blot være et slags officielt udstillingsvindue!

bej.

Den 18. juni 1967 offentliggjorde biskoppen af Cuernavaca i Mexico, msgr. Sergio Méndez Arceo et hyrdebrev i anledning af den prækære situation, der er opstået på grund af visse begivenheder i det tidligere benediktinerkloster i Cuernavaca. Den tidligere prior Grégoire Lemerrier har bekendtgjort, at klosteret er lavet om til en »offentlig institution«, efter at den romerske kurie har nedlagt forbud imod en fortsættelse af de psykoanalytiske eksperimenter der gennem nogle år er blevet foretaget i klosteret. Lemerrier, som indtil videre har nedlagt sit præsteembede, vil grundlægge et nyt fællesskab, hvor den enkeltes personlige samvittighed skal have den afgørende betydning.

»For at kunne forblive trofaste over for vort klosterideal er vi nødt til at give afkald på vort klosterløfte. I det »åbne kloster« skal en lille rabbiner, en stormufti, en østerlandsk patriark, en kommunistisk funktionær, en romersk kardinal, en luthersk diakonisse, en buddhistmunk og en mormonapostel kunne leve i fællesskab. Og gruppen skal ikke diskutere ideer, men fordomsfrit analysere sine personlige følelser. Som gruppeleder vælges en psykoanalytiker.«

»Jeg tror og håber,« skriver Lemerrier, »at disse mennesker bag de ideer, der skiller dem og skjuler deres Gud for dem, vil opdage de følelser, der kan forene dem og åbenbare ham kærligheden for dem.« Enhver deltager skal i fuld frihed bevare den personlige tilknytning til sin kirke. Lemerrier håber også fremover gennem sekretariatet for de ikke-troende at kunne opretholde forbindelsen med den romerske kurie.

Her følger nu biskoppens hyrdebrev i let forkortet udgave:

Mine brødre og søstre!

Tillad mig i dag sammen med jer for Guds åsyn at anstille visse betragtninger. Da nogle af vore brødre er trådt frem for offentligheden, må også vi foretage vore overvejelser åbent for hele verden.

Vi vil rette hele vores opmærksomhed mod Helligånden, som i det skjulte virker alle sociale og administrative forandringer i den synlige kirke, og som ligeledes gør sig bemærkbar i enhver kristens inderste sjæl.

Vort bispedømme har føleligt oplevet dette Åndens virke, især under og efter koncilet. Denne beredvillige og lærvillige åbenhed over for Hel-

En sensation og et hyrdebrev

Er klosterliv og
psykoanalyse
uforeneligt?

ligåndens virke er ganske vist ikke mit værk, men jeg har gjort mit bedste for at opfylde min opgave: at undervise, tilskynde og opmuntre.

Vi har allesammen smerteligt følt den nyere tids sønderlidende spændinger. Jeg har selv måttet påtage mig dem før jer for at kunne erkende, bedømme og endelig understøtte de forandringer, som Helligånden har sat i gang i Kirken. Det påhviler mig at fortolke de virkelige betydelige begivenheder for mit folk i evangeliets lys. På den måde kan vi vokse i tro og i kærlighed.

Denne opgave er mig overordentlig smertelig og vanskelig, for den kræver en tredobbelt holdning af biskoppen:

Respekt for den enkeltes frihed til i de hensigter og tanker, der ytres, at søge at finde frem til den Ånd, der taler til os i dem, og respekt for den enkelte, der ikke er bange for overraskelser, fornyelser og åndelige gaver, som vi endnu ikke kender, for »Ånden blæser, hvor den vil«.

Biskoppen er også traditionens første og vigtigste vidne. Det er hans sag, at vi forbliver trofaste over for troens og visdommens overleverede formuleringer, der er skabt inden for et af fortiden helliget livsmønster. Gennem denne tradition gives de guddommelige gaver videre fra generation til generation, og gennem denne tradition forbliver vi forenede i kraft af den apostoliske forbindelse med bispekollegiet, hvis overhoved er paven.

Og endelig er og bliver jeg en mexikaner, der vil tjene Gud, og som vil gøre det ud fra sin person-

lige egenart, sin ganske bestemte uddannelse, sine meninger og synspunkter, med en moden mands livsvaner og med sin karakteristiske måde at handle og være på.

Hele Kristi kirke er kaldet til at leve troen inden for det mysterium der kendetegner denne tro, og som bestandig beriger den og giver den nyt liv. I det mysterium, der, netop for at være et mysterium, får det troende menneske til at leve i en tilstand af kamp og åndelig spænding, hvis det trofast vil følge Helligåndens tilskyndelser, når han åbenbarer sig i menneskelivets konkrete situationer.

I den nuværende situation ville det være dumdrigt og anmassende, hvis biskoppen straks ville bedømme, hvorfra enhver impuls kommer, eller hvis han modsatte sig ethvert initiativ, der enten går videre end hans egen opfattelsesevne, eller som ikke stemmer overens med hans personlige målestok, med de kategorier han tænker i, eller med de ideer, han styrer efter.

Biskoppen må vide, at Kirken ikke skylder en effektiv forvaltning, en rationel planlægning eller autoritative og hierarkiske afgørelser sin livskraft. Dette er altsammen hjælpemidler til på ny at give Kirken liv; de skal sikre den frihed, der er nødvendig, for at Guds direkte kalden i de troendes hjerter kan komme rent og uforfalsket til udtryk.

Med alt dette in mente vil I lettere kunne forstå, at jeg som biskop – ud fra de grundsætninger, jeg netop har anført – med trofast hyrdeomsorg altid har understøttet de forskellige initiativer, der er blevet realiseret og har fundet en gunstig grobund i vort bispedømme. Nogle af disse har været forsøg på at forny det bestående, mens andre måske har udtrykt noget dybtgående nyt.

Et af disse initiativer er benediktinerklosteret »Nuestra Señora de la Resurrección«, som blev grundlagt med mine forgængeres tilladelse. Her opstod et kraftcenter for det kristne liv gennem forsøg på at forny det benediktinske munkevæsen, gennem en liturgi, der på forhånd forkyndte det, vi nu glæder os over, gennem et eksemplarisk liv i fattigdom, fred, arbejde og velgørenhed, kort sagt, gennem et liv i kærlighed og endelig gennem munkenes kunstneriske skaben. Selv da jeg erfarede, at munkene foretog et psykoanalytisk eksperiment, understøttede jeg også dette initiativ som en hyrde, der er trofast over for sine. Jeg var i for-

KRONIKKEN

ventning om en senere afgørelse fra Kirkens side overbevist om, at det kunne være en gyldig og vigtig erfaring for det religiøse liv og for Kirkens tilstedeværelse i verden af i dag.

For nogle uger siden har pavestolen afsluttet en langvarig proces, som efterfulgte en apostolisk visitats. Kendelsen umuliggør videreførelsen af dette eksperiment, uden dog direkte at forbyde udøvelsen af psykoanalyse. Vi må bøje os for og respektere denne afgørelse. Vi har ikke ret til at strides om den.

Som I allerede ved, kom for nogle få dage siden – uden at jeg havde mulighed for at forhindre det, lede det ind i andre baner eller udsætte det – alle munkene på tre nær til det resultat, at trofasthed mod deres personlige kald krævede af dem, at de gav afkald på deres klosterlige livsform som benediktinere og søgte dispens fra deres løfter hos den retmæssige autoritet.

Vist aldrig før har jeg følt den byrde, som tjenesten og ansvaret for at belære pålægger biskoppen, så tung som i dag. Koncilfædrene talte om den, da de anstillede betragtninger over deres eget embede, og endnu mere, da de søgte at fatte kirkens og dens medlemmers, de frelste menneskers, væsen. Og dog har koncilet kun skitseret Helligåndens mangfoldige virke, han, der styrer og forener sin kirke gennem sine nådegaver.

I dag ville jeg gerne i fuldt omfang påtage mig det ansvar at være jeres lærer i troen og jeres hjælper til i fællesskab at skelne mellem åndens gaver. Den afgørelse, munkene fra Santa Maria har truffet, skulle – langt fra at vække en storm af harme – udvide jeres horisont for en dynamisk kristendoms muligheder i verden af i dag og åbne jeres hjerter for en større, en altomfattende katholicitet.

Som vore brødre har disse mænd også fremover stærkt brug for vor forståelse, vor støtte og ikke mindst for vore bønner. Vi må få øjnene op for det sande, der ligger i deres afgørelse, og som er udtryk for en ånd, som vi ikke må slukke, selv om deres tone, deres fremgangsmåde, den betydning, man tillægger sagen, spørgsmålet om deres sags berettigelse og valget af det rette tidspunkt kan anfægtes, ja måske endda er forkert.

En ganske bestemt fare volder mig dog bekymring, og det er, at psykoanalysen vækker en overdreven tillid, der kan gøre den til et

nyt universalmiddel, en religionserstatning. Det ville både psykoanalysen selv og dens anvendelighed på religionens område lide under.

Derimod foruroliger det mig ikke, at der søges nye former for klosterliv, og at de sættes under debat. I bestræbelsen for at tilpasse sig historiens gang bliver også det religiøse liv stadig mere sekulariseret. Følgen er, at man forlader klosterne, opgiver visse former for fælles bøn, grunder sekularinstitutter, ja, at man forsøger at skabe samfund af kristne med forskellige traditioner.

Jeg føler personligt smerten ved bruddet med fortiden og en angst som den, styrmanden føler, når han befinder sig i høj sø uden søkort. Jeg føler mig fattig og tom, men også lutret, fordi man tager de gamle rigdomme fra mig.

Kære brødre og søstre, ansigt til ansigt med disse begivenheder kunne jeg som biskop føle mig fristet til at betræde den korteste, letteste og tilsyneladende også rigtigste vej: strengt og koldt at påberåbe mig de kanoniske bestemmelser, der ved første øjekast kunne synes overtrådt, og så afgøre, om der bør pålægges en kirkestraf.

Men denne mulighed afskrækker mig. Det er sandt nok, at mangel på tålmodig kærlighed gør enhver nådegave mistænkelig, men endnu mere mistænkelig bliver den, der skal bedømme denne nådegave og gør det uden ydmyghed og tålmodighed. Viser han ikke kærlighed, vækker han mistillid, gør enhver samtale umulig og fremmaner faren for et endeligt brud.

Mine kære brødre og søstre, i disse dage er vi som aldrig før blevet et skuespil for hele verden.

Stå jeres biskop bi! Lad os styrke hinanden ved vor bøn! Jeg anbefaler jeg følgende forbønner for de troendes bøn: For munkene fra Santa Maria, at Gud i denne stund må åbenbare dem sin vilje og give dem styrke til at forblive Ham tro.

For paven og vor biskop, at de i indbyrdes forståelse finder kærligheds og retfærdigs vej.

At kærligheden må vokse, at vor samvittighed må være mere fintfølelse end de skriftkloges og farisæernes.

Her fra bispegården i Cuernavaca, hvor jeg har trukket mig tilbage i stilhed og bøn og rådslagning med nogle gejstlige medbrødre, velsigner jeg jer i dag, lørdag, den 17. juni i det Herrens år 1967.

+ Sergio, biskop af Cuernavaca.

Menneskehedens solidariske ansvar

*Oluf Bohn slutter
gennemgangen af*

»Om folkenes udvikling«

Rundskrivelsens 2. del tager sit udgangspunkt i erkendelsen af menneskehedens solidariske ansvar. Det bliver – naturligvis – de bedrøttede lande, der får de største forpligtelser til i virkelig næstekærlighed at sætte ind, så de store hovedspørgsmål kan blive løst. De største spørgsmål er kapitalmangelen og de skæve handelsforhold.

Til afhjælpning af den forfærdelige mangel på kapital tager paven en idé op, som han allerede har været inde på i Bombay i 1965. Der foreslås oprettet en virkelig verdensfond, som skal have penge fra alle de nationer, der kan betale, og derfra skal der så lånes til u-landene. Fordelen ved en verdensfond er, at Intet u-land kan komme i særligt afhængighedsforhold til et udlånerland, hvad der i dag hyppigt er tilfældet med de tosidede aftaler, der oprettes om hjælp mellem vestlige eller østlige lande og de forskellige u-lande.

Angående samhandelen tager rundskrivelsen sit udgangspunkt i det uheldige forhold, at mange u-lande sættes i gang med at producere en eller anden vare, men at den vestlige verden slet ikke synes om, at den pågældende vare skal kunne afsættes i den vestlige verden. Tilbage bliver, at sådanne fabrikker altså ikke får den værdi, de kunne få, og at de forskellige u-lande må nøjes med at eksportere råstoffer til den vestlige verden, og disses priser har været faldende gennem længere tid. Derfor udvikler handelsforholdet sig skævere og skævere. U-landene får en større og større gæld til Vesteuropa og USA, men kan ikke komme til at rette den op ved en rimelig samhandel. For at afhjælpe dette foreslås det derfor, at samhandelsbetingelserne lægges radikalt om, og man f.eks. viser samme imødekommenhed overfor u-landene, som man udviser de rige lande imellem.

Soldartelen mennesker imellem strækker sig imidlertid endnu længere. Den bør således også komme fremmedarbejderne til gode i vore lande, og de eksperter, der udsendes, bør vide, at det langt fra er nok, at de ved noget og kan lære det fra sig, – de kommer til at møde mennesker, som har krav på respekt og kærlighed.

For at så store problemer skal kunne løses, slutes afsnittet med en appel til alle om at bede til Gud og specielt bede om, at vi alle må erkende vort ansvar og have vilje til at tage det på os.

Oluf Bohn

Sankt Vincentgrupperne og abstinensen

I gruppernes pjøce nr. 23 - oktober 1967, bringes en række rapporter fra de forskellige egne i u-landene, hvortil der sendes penge, tøj osv.

Gruppernes leder, pastor Giel Gommans, skriver i indledningen, at selv om vi har »reddet« fredagen med hensyn til abstinensen, er fredagen dog Kirkens »forpligtende bødssdag«. Man kan holde sig fra kød, alkohol, tobak o. l., men man kan også give almisser til et godt formål. Det drøjer sig altså nu om en mere personlig bod.

»Glem så ikke Sankt Vincentgruppernes arbejde. I den lille bøsse samler man fredagsbøden sammen. Den finder vej til de sultne og nødlidende i Vietnam, Indien, Brasilien, Kinshasa og Ethiopien,« slutter pastor Gommans.

Mere abstinens

I Universitetets Almanak for 1968 læser man under »Romersk-katolske festdage«, at »Faste- og abstinensdage er kun følgende to dage: askeonsdag og langfredag. - Alle fredage er abstinensdage (dog ikke Juledag)«. Var det så uoverkommeligt at spørge det katolske bispækantor eller blot en katolsk præst, inden man lader manuskriptet gå i trykken???

B.H.

Til efterfølgelse

Oblatfædrene i Hørlev har udgivet en lille brochure i oktavformat, »Vor Frue Kapel«, i nydelig udførelse.

Her gives en lang række oplysninger om præsternes navne, adresser og træffetider, gudstjenestetider, regnskabsførers adresse og træffetid, skriftemål, religionsundervisning, kirkebidragsordning osv. Desuden finder man et kort over sognet med angivelse af småbyerne i distriktet.

Der er forskelligt, som man særlig lægger mærke til. Således holdes der hver torsdag kl. 10 en »mødremesse« med børnepasning. Efter messen er der kaffebord med medbragt brød.

Dernæst er der nedsat to »arbejdsudvalg«. Det ene er for interesserede mænd, der påtager sig vedligeholdelsen af bygninger og grund. Det andet udvalg består af interesserede damer, der tager sig af kirkens rengøring, vedligeholdelse af kirketøjet m. m.

Og endelig lægger man mærke til, at der for gamle og svagelige i samarbejde med Syges Forbund arrangeres møder og ture.

Dette må da være noget for de forskellige sogne, der nok bringer en række oplysninger, men som oftest på en tør måde. Her er det gjort i en fiks opsætning, »lay out« med et fint ord, der giver en lyst til at læse indholdet.

B.H.

Pater Pire starter nyt udviklingsprojekt

Pater Pire, der modtog Nobels fredspris i 1958 og Sonningprisen i 1964, har, som tidligere meddelt, været i København i slutningen af oktober, hvor han har holdt foredrag.

Han oplyser, at udviklingsprojektet i Pakistan nu er afsluttet. Dette projekt, der omfattede 30.000 mennesker kostede ialt 3 mill. kr., for hvilke der blev betalt for 5 års udvikling. Beløbet blev fremskaffet ad privat vej.

Pater Pire har netop startet et nyt udviklingsprojekt i Indien. I en 5-års periode skal nogle få eksperter opmuntre Kalakkadu-egnens ca. 15.000 beboeres eget initiativ og gøre dem selvhjulpne og selvforsynende.

Alt hvad pater Pire udretter sker ved private midler, og derfor var han i København for at skaffe disse.

Nærmere oplysninger fås hos Pater Pire Kredsen, c/o Lone Borring Dragsdahl, Caroline Amalievej 70, Kgs. Lyngby.

SOS nr. 88. Polsk familie - moder syg - fader hårdt arbejdende videnskabsmand - har tre børn, hvoraf en pige må være på børnehjem, og mangler det nødvendige i tøj og møbler (senge etc.) De trænger til en håndsrækning. Hvem hjælper os at hjælpe? Carl-tas, Danmark, København N. Giro 4 39 79.

Jubilæum med forsinkelse

En aften klubben kunne være bekendt.

Torsdag den 16. november 1967 holdt Katolsk Radio- og Fjernsyns-klub for Storkøbenhavn sit 40 års jubilæumsmøde i Englesalen på Jagtvej. Det kan med nogen rimelighed hævdes, at dette arrangement afholdtes post festum, da det af klubben blev stiftet i februar 1927. Foreningens bestyrelse har imidlertid ment, at den omstændighed, at klubben i år havde eksisteret i 40 år, ikke burde forbigås i total tavshed i kalenderåret 1967.

Som hovedtaler var indbudt Radiorådets formand, Knud Heinesen, som dog med ret kort varsel måtte sende afbud, og i stedet talte da radiorådsmedlem, landsretssagfører Hanne Budtz, som gav en god oversigt over radiorådets og programudvalgets arbejde og de problemer, man har at tumle med, ikke mindst af økonomisk karakter. Man kunne nok diskutere, hvorvidt det er mest hensigtsmæssigt, - som fru Budtz mente - at det navnlig er politikere, som har indflydelse på Danmarks Radios programpolitik, idet hun henviste til, at befolkningen jo har valgt disse personer til at repræsentere sig i folketinget. Spørgsmålet er, om man uden videre kan sige, at de samme mennesker, som er valgt til at bestemme landets politik i regering og på tinge, bør træffe afgørelse om, hvad der skal udsendes i landets vel nok mest betydningsfulde meddelelsesmiddel. Denne indvending kom da også stærkt frem i landsformanden Harald Guldagers indlæg efter fru Budtz' foredrag.

Efter denne mere saglige del af aftenen var Ingeborg Brams indbudt

til at underholde, hvilket hun gjorde med sædvanlig suverænitet over stoffet og et følelsesbetonet engagement i de tekster, hun havde valgt. Hendes fortolkning af Benny Andersens digte er mesterlig og et af hendes glansnumre, H. C. Andersens »Sneglen og Rosenhækken«, gør hun jo uimodståeligt charmerende. Da Ingeborg Brams sluttede af med denne fortælling, var alle i salen besejrede. Hvor er det dog et stort tab for dansk scenekunst, at vi i øjeblikket ikke kan opleve denne store og sjældne kunstnerinde på et teater.

Som afrunding på aftenen underholdt p. van Schaik med sin nydelige baryton og sin guitar. P. van Schaik havde valgt dels nogle østrigske folkesange, dels nogle negro spirituals, og skal jeg være ærlig syntes jeg, at de østrigske i al deres dejlige, sødmeifulde musikalitet kom bedre til deres ret i hans fortolkning end hans fremførelse af negro spirituals. Men mit bestemte indtryk var, at alle tilstedeværende var glade og taknemmelige for p. van Schaiks bidrag til aftenens underholdning.

Alt i alt kan man formodentlig konkludere, at det var en aften, selv om den, som nævnt, kom med ca. ni måneders forsinkelse.

Frans Larsen

Komplet i Sct. Ansgars Kirke

På opfordring af sognets ungdomsgrupper indbød man til afsyngelse af komplet i Sct. Ansgars Kirke en lørdag kl. 19. Takket være mange unges deltagelse faldt forsøget så heldigt ud, at man agter at fortsætte hver lørdag kl. 19 i håb om, at mange andre vil deltage uanset sogn.

K.G.-H.

Søster Vincent fylder 90

Den 9. december fylder søster Vincent i Helsingør 90 år. Hun var blandt de fire Sct. Vincent søstre, der den 29. februar 1904 kom til Helsingør for der at begynde en velsignelsesrig virksomhed.

Indtil da havde der kun periodisk været besøg af katolske præster, bl.a. af pater von Geyr og pastor Henri Gamel, der læste messe hos den tidligere lutherske præst, nu kateket Jensen i Sudergade.

Det var på foranledning af grevinde Moltke Huitfeldt til Glorup at Sct. Vincent søstre kom til Danmark, og det var biskop Johannes von Euchs ønske, at de bosatte sig i Helsingør. Kort tid efter ankom den første Sct. Vincent præst, pastor Wattiez, og Sct. Vincents sogn var grundlagt.

Søstre begyndte deres virksomhed i en villa i Marienlyst Allé 17, men efter tre års forløb flyttede de til Nygade 8, hvor de stadig bor.

På det tidspunkt, da søstre kom til Helsingør, var der megen fattigdom i byen. Man havde ikke de gode sociale foranstaltninger, som vi nu har. Hver dag kunne man se en søster i sin smukke og særprægede ordensdragt gå ud med en kurv på armen for at besøge syge og fattige. Der blev gjort rent og skaffet mad og medicin, og såfremt familien, hvad der ofte skete, for at skaffe kontanter havde pantsat forskelligt, blev tingene løst hjem fra lånekontoret, så vidt søstrenes midler strakte til.

Herudover havde søstre i en del år et børnehjem for forældreløse børn og en lille skole, som begge er nedlagt. Nu driver de et hvilehjem for ældre svagelige damer – 25 i alt – samt en for nylig indrettet børnehaven for 20 børn. Intet under, at søstre altid har været populære i Helsingør.

Hele denne udvikling gennem næsten 64 år har søster Vincent gjort med, og derved har hun været med til at skrive dansk katolsk kirkehistorie. Men to ting skal særlig fremhæves. Indtil for nogle år siden gav hun de små børn religionsundervisning, og hun var højt elsket af dem alle. Dernæst var hun en usædvanlig omsorgsfuld sakristan, først i søstrenes kapel, der tjente som sognekirke, indtil den store smukke kirke blev indviet i 1930, og siden i den.

Man fik dyb respekt for den ærbødhed og kærlighed, hvormed søster Vincent udførte sit arbejde der.

I august 1965 fejrede søster Vincent sit 70-års jubilæum som ordenssøster – et meget sjældent jubilæum – men bad da, typisk for hende, indstændigt om, at der ikke blev gjort noget ud af det.

Søster Vincent er en personlighed, der trods sin høje alder med interesse følger udviklingen, og hun har en sund dømmekraft. Mange har meget at takke søster Vincent for og ville vel også gerne hylde hende på den store dag. Men hendes højeste ønske er at få lov til at leve sit liv i ubemærkethed og fremdeles at tjene den Herre, hun uforbeholdt har viet sit liv og sine kræfter.

I denne højtidelige anledning holdes på selve dagen, den 9. december, kl. 16,30 en koncelebreret højmesse, som celebreres af biskop Martensen med de fire Vincentpræster, der virker her i landet, som koncelebranter.

Synodeåbning i Næstved

Åbningen af region III's møder fandt sted i Vor Frue kirke i Næstved søndag den 19. november under forsæde af biskop Hans L. Martensen, der koncelebrerede højmassen kl. 11 sammen med flere af præsterne fra regionen.

Efter messen holdtes frokost, hvorefter arbejdsrådet begyndte med en redegørelse fra biskoppen samt en gennemgang af det praktiske arbejde ved pater G. Grégoire O. P.

Til regionsformand blev valgt dr. phil. C. M. Plum, til næstformand pastor Michael Bastiaansen, Nakskov, og til sekretær bibliotekar Ellen Marie Lebahn, Næstved.

Det vedtoges at holde møde 3. søndag hver måned med næste møde berammet til søndag den 17. december kl. 14 i Næstved.

Masser af resolutioner...

Efter at have læst referatet i Ugebladet af 10. november 1967 om verdenskongressen for lægapostolatet kan jeg ikke lade være med at give udtryk for den undren og skuffelse over resultatet af dette store arrangement.

Masser af resolutioner – fortrinsvis om langt mere politisk end kirkeligt betonedede emner, det er, hvad hele denne store forsamling har givet os, og vi savner stadig den meget nødvendige vejledning med hensyn til den rent praktiske indsats, lægfolk af begge køn kan yde i Kirkens tjeneste.

Da skemaet om lægmandsapostolatet blev vedtaget på koncilet så sikkert mange hen til at kunne gøre en rent praktisk og kontant indsats til aflastning af præsterne, hvilket mange steder i verden er noget nær en livsbetingelse for Kirken på grund af den store præstemangel, samt måske i samarbejde med præsterne et arbejde, der kan bringe Kirkens budskab ud til de unge, de ligegyldige, og de søgende.

De resolutioner, der blev vedtaget, siger intet om dette. De stiller enkelte politiske og humanitære opgaver op, som – med en enkelt undtagelse – virker uhyre naturligt og tiltalende på mig, og som jeg sagtens kunne tilslutte mig, om enten jeg var katolik, protestant, jøde eller noget helt andet, idet de findes i de politiske partiers programpunkter verden over, som har demokratiske målsætninger. Men de yder ingen vejledning, ingen hjælp til forståelsen for eller den praktiske anvendelse af lægmandsapostolatet i Kirken.

Ak, hvilke skønne, spildte kræfter – og hvilken skuffelse for os, der har håbet på en tilrettelæggelse af lægfolks arbejde, skabelse af den nødvendige forståelse for lægfolks indsats både hos gejstligheden og lægfolk, og på et inciterende kald på praktisk engagement i Kirkens tjeneste hos de store, træge masser af Kirkens medlemmer.

Y. Hallingskov

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
Aabenraa. Tlf. 2 23 68
Leverandør til St. Ansørs
Klinik

R. Schulik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Kaffefirmaet**Børge Kruse**

Frederiksborggade 27
Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

BRDR. MEYER

Blikkenslagermester
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester
Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Banegårdens Restaurant

Fritz Kapper

Odense H.

Tandtekniker
Ove C. Jensen's eftf.
J. Bønnelycke

Kunstige tænder - Rep. udføres
Vesterbrogade 69
Tlf. Eva 5932 fra kl. 13.30-16
Tirsdag og fredag kl. 13.30-18

HUSK AT FORNY

DERES ABONNEMENT

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt
stearinlys og vokslys
af enhver art

ASP-HOLMBLAD
STEARINLYSFABRIKER
København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22
GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

**MARIUS
MP
ETERSEN**

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Vejle Mineralvandsfabrik
A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

KJ&K
Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

Landsretssagfører
Viggo Høgsgaard
Advokat
Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

**JOHS. MARCKERS
BOGHANDEL**

AABOULEVARD 19
KØBENHAVN V.
TELF. *35 83 53

C. B. Riis & Søn
Slagtermestre
Valby Laggade 36
Kbhvn. Valby Tlf. VA 89
1. kl. kød og pålæg

W. A. Werner A/S

Ost en gros
Teglgaardsstræde 13
København K.
Tlf. 14 14 08 og 14 17 72
Kvalitetsost

Hele landet taler om Katolsk Ugeblad

Johanneskirkeens byggeregnskab

INDTÆGTER:

Sct. Michaels byggefond 17/10 1963	kr. 171995,24
Siden indkommet:	
Gaver fra menigheden	kr. 27949,43
Andre private gaver	- 102262,47
Gave fra Gladsaxe kommune	- 17000,00
Legater og stipendier	- 105844,21
Overskud fra diverse foranstaltninger	- 112591,37
Overskud ved salg af mærkater	- 25525,70
Overskud ved salg af postkort, frimærker o.l.	- 17195,98
Renter	- 27652,83
	- 436021,99

BYGGEUDGIFTER:

Murør	kr. 150039,27	
Snedker	- 133760,92	
Tømmer	- 52839,83	
Ingeniør	- 29195,73	
Arkitekt	- 50900,00	
Varme og sanitet	- 45381,83	
Elektriske Installationer	- 13519,51	
Bespisning af frivillige og arbejdsløse	- 79711,78	
Diverse	- 50242,38	kr. 605591,25
Orgel	kr. 42350,00	- 62110,29
Diverse inventar	- 19760,29	- 3799,55
Anlæg og parkeringsplads		- 3799,55
Indtægter og udgifter	ialt	kr. 608017,23
Udlagt af Bispedømmet pr. 30. oktober 1967 ..		- 63483,86
		kr. 671501,09
		kr. 671501,09

Ovenstående byggeregnskab omfatter samtlige bygge- og anskaffelsesomkostninger per dato. Da kirken er færdigbygget og i store træk også udstyret med alt nødvendigt inventar, kan regnskabet – hvad udgifter angår – anses for afsluttet.

I øvrigt er regnskabet ikke let at vurdere, fordi størstedelen af det

manuelle arbejde er gjort af frivillige. Dertil kommer, at den største udgiftspost (»murer«) omfatter et minimum af murerarbejde, men til gengæld leje af alt under byggeriet anvendt maskinel samt udlæg til materialer. Den samlede brandforsikringsværdi for bygning og inventar er sat til 1.000.000.

Som det fremgår, har bispedømmet udlagt ca. 10 pct. af de samlede udgifter. Vi håber at kunne afbetale dette beløb – og anbefaler derfor fremdeles vore rejsere, frimærkesamlingen og andre foranstaltninger til Deres venlige opmærksomhed.

I øvrigt vil jeg gerne på menighedens vegne takke alle – og ikke mindst Ugebladets redaktion – for Deres enestående imødekommendhed. En ganske særlig tak skylder vi de anonyme velgørere (bl. a. for »tjende«!) og dem, som jeg i kampens hede har glemt at takke for tilsendte gaver.

Da nogle måske har lyst til at komme (med bus 43 til Søborg torv!) og se resultatet, meddeles hermed vore messetider: mandag, tirsdag, fredag og lørdag kl. 8. Onsdag kl. 15,30, torsdag kl. 19,30, søndag kl. 10 og 17.

På Johanneskirkeens vegne
Paul d'Auchamp, præst.

Ugens tv og radio (3. dec. - 9. dec.)

ALLE

HVERDAGE	8.30	p1	Morgenandagten
TIRSDAG	19.00	p2	Kirke uden privilegier
	21.00	tv	Hvem tegner firmaet? (stat og kirke)
ONSDAG	20.00	tv	Finland mellem øst og vest
	21.05	tv	Horisont
TORSDAG	16.50	tv	Hvem kan høre Guds stemme?
	20.00		U-landene (Fælles for tv og p1)
	20.00	p2	Torsdagskoncert (bl. messe af Bruckner)
FREDAG	19.50	p2	Tysk kirkemusik
LØRDAG	9.15	p1	Kirkeårets musik

Hellig Tre Kongersvandring

Atter i år gennemfører vi den traditionelle vandring. Alle mellem 15 og 30 år er velkomne. Vi mødes ved den røde port i Klampenborg fredag den 5. januar 1968, kl. 20 præcis. Herfra går vi gennem Dyrehaven til St. Andreas Kirke i Ordrup, hvor vi som sædvanlig holder gudstjeneste kl. ca. 21,30. Endelig samles vi i salen til hyggeligt samvær.

Bjørn Højbo.

JULEKÆRTEN 1967

- det fornemme julehæfte - er atter i handelen. Pris: Kr. 7,50 incl. moms

Af indholdet kan nævnes:

- * Pater Grégoire om julens budskab.
- * Pastor Christian Bartholdy om venen Peter Schindler.
- * Aage Falk Hansen: »Absalon til Minde« i anledning af 800 året.
- * Pastor Finn Hasselager, lederen af Berlingske Tidendes kirketure om »Lyset fra Leksand«.
- * Ellen Nielsen: »Er Du en rigtig Præst?«, arbejderpræsternes problem.
- * Lis Thorbjørnsen, en levende skildring om »Bønnens Gestus«.
- * Hans Rütting: »Marionetternes Jul«. En stærk, dramatisk skildring fra Hitlertiden.
- * Hanne Kaufmann: Et »persisk Marked« i Bethlehem.

Midtersiderne fortæller i farvestrålende billeder om bønderne om julekrybben.

Julekærten fås i enhver boghandel.

Pauluskredsens Forlag

De sydlige øer

Im. Nielsen

Snedkermester

Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester

Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering

Søndergade 2,
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telf. 85 01 32

Autoriseret elektro installatør

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes

Reberbansgade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Sanitet

Centralvarme

Nielsen & Brostrøm

Holbergsgade 22, Aalborg,
tlf. 13 04 33
Indeh. A. Brostrøm, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2,
Aalborg. Tlf. 13 14 44

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Mathias
Christensen
ABSALONGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen

for Lyngby og Omegn

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefyfyr

Centralvarme

Brændselsolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389

Vanløse

Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester

Rantzausgade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester

Hvldegaardsvvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølsgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK ½

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Støt vore annoncører

Dagens skønhed

Fortsat fra bagsiden

forvirrer ham og gør ham angst.

Hvori består da denne gåde? Den drejer sig ikke bare om, hvordan og hvorfor en pæn og småborgerlig pige kan gå hen og blive prostitueret. Det har Godard allerede vist os i *Livet skal leves*. Det var en fremragende film, men sammenlignet med Bunuels stak den ikke særlig dybt. I virkeligheden skulle der næsten ingen ting til, for at pigen kunne være blevet reddet: lidt penge i det rigtige øjeblik, en hjælpende hånd og et venligt ord på vejen. Nanas tilfælde var, når det kom til stykket, slet ikke så håbløst. Det var bare en af de »ulykker«, der sker i samfundets margin. Med Séverine er det noget helt andet. Her er det nemlig ikke alene den unge kvinde selv, der er psykisk afsporet, men også alle hendes partnere, – og det gælder såvel den vulgære vinhandler fra Bordeaux som den ærværdige professor, kineseren som meksikaneren, aristokraten på hans slot og den unge gangster i læderjakken. Bunuel skildrer altså her ikke bare en bestemt samfundsklasse, men alle samfundsklasser og alle mennesker fra alle jordens lande. Det, han skildrer, er mennesket som sådant og den menneskelige natur i almindelighed. Det spørgsmål, filmen stiller, er altså ikke psykologisk, ja ikke engang socialt, – det er metafysisk: Hvorfor opfører mennesker sig som dyr? Hvorfor er mennesket tryllebundet af og underlagt det onde? Hvad er det for en medfødt skavank, det bærer i sig? *Dagens skønhed* virker som en direkte illustration til det berømte ord af Paulus: »Jeg er kødelig, solgt som træl under synden. Det gode, som jeg vil, det gør jeg ikke; men det onde, som jeg ikke vil, det gør jeg. Når jeg ønsker at gøre det gode, finder jeg altså den lov i mig, at det onde ligger mig nærmest.«

Hele filmens tragik ligger i denne indre splittelse: Séverine er delt mellem to verdener og bevæger sig ustandselig fra den ene til den anden, – og ved et uforklarligt paradoks begynder hun at elske sin mand netop i det øjeblik, hvor hun har nået fornedrelsens dybeste trin.

Det er vanskeligt at tale om dette værk på samme måde, som man ellers plejer at tale om og anmelde film. Dertil er de problemer, Bunuel stiller os overfor, alt for al-

vorlige! Det er sandsynligt, at det samme publikum, som syntes om *Ulykkesnatten*, og som slugte den meget tvetydige Lelouch-film *En mand og en kvinde* råt, vil blive dybt forarget over *Dagens skønhed*. Og alligevel viger vi ikke tilbage for at sige, at denne film er kerne-sund i hele sin indstilling. Den er sund, fordi den er sand. Forstår man den rigtigt, virker den som en

besværgelse. På et tidspunkt, hvor erotikken er blevet den vestlige verdens gud, viser Bunuel sig som den eneste instruktør, der formår at tale om det seksuelle på en fuldstændig vægte og hæderlig måde. Og at det er en ateist, der viser de kristne, hvordan det skal gøres, er ikke det mindst paradoksale ved hele historien ...

Martin Drouzy

En julehilsen til Deres venner
JUL I BISPEDØMMET
Katolsk Ugeblads julenummer,
der kommer 15. december.

Henning Nielsen har udgivet bogen

Du skal elske din næste

Den handler om en ung præst, der har konverteret og gik på landevejen i 5 år. Han har grundlagt en kongregation og leder munkene på det lille kloster ved Kærby, pr. Hald St.

Klosterbrødrene herfra finder og hjælper nødstedte mænd med mad, husly og arbejde.

De gør en god gerning ved at købe bogen, der også kan bruges som en pæn lille julegave og kan fås ved indsendelse af 5 kr. enten til

Sct. Knuds Kloster,
Kærby pr. Hald St.
Giro 14 36 78

eller

Sankt Ansgars Boghandel
Bredgade 67, Kbhvn. K.
Giro 818 51

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K

Telefon Minerva *408

H. S. Friis

Malermester

Møllemarken 40, Bagsværd
Tlf. 98 38 35

Bil sælges billigt

Fra Sct. Mariæ sogn sælges en Ford Taunus 12 M Super Combi, årgang 1966 (på papegøjeplader) – kør 15.000 km.

Henv. til forvaltningsrådet ved

N. Chr. Rask
Tlf. Valby 911

Fint arbejde – Tria 6070 rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer?
Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13. Telefon PALæ 2323.

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Alt i gulobelægning

Dansk Gulventreprise A/S

Studiestræde 15
Tlf. Byen 5800 og 5151

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m. m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Asylgade 16 - Telefon 12 33 43

NY FILM AF BUNUEL:

Dagens skønhed

Séverine er en ung parisisk kvinde – rig, smuk, begavet og gift med en mand, der elsker hende. Men alligevel er hun ikke tilfreds med livet. Ved et tilfælde kommer nogle venner til at tale til hende om bordeller og glædespiger, og hun får en adresse. Uden at hendes mand har nogen som helst anelse om det, begynder hun så selv regelmæssigt at gå derhen og at leve et liv som prostitueret. Efterhånden støder hun på de mest mærkværdige udslag af seksuelle laster. En dag bliver en ung gangster forelsket i hende. Det lykkes ham at finde ud af, hvem hun i virkeligheden er, og han opsøger hende i hendes hjem. Imidlertid bliver han skudt ned af politiet og dør. Også Séverines mand bliver ramt og bliver som følge deraf lam for resten af livet. Men den unge kvinde bliver ved med at drømme. Hun drømmer om, at hendes mand stadig er rask, og at de lever lykkeligt sammen...

Ud fra denne korte handlingsbeskrivelse kan læseren let få det indtryk, at *Dagens skønhed* er et rent melodrama – og det endda af den allerværste slags. Men – det er en film af Luis Bunuel og måske den mest »bunuel'ske«, den 67-årige spanske instruktør nogen sinde har lavet, en film, der samtidig er grusom og utrolig gripende, og som luterer sindet som ild.

Det, der først og fremmest slår en ved denne film, er ægtheden i tonen. Præget af surrealismen, som han er, forsøger Bunuel som bekendt gennem hele sit værk at vise os, at det moderne vestlige samfund systematisk har lagt bånd på menneskets inderste kræfter. Lige fra *Den andalusiske hund* til *En kammerpigens dagbog* fremstiller han i sine film mennesker, som på tragisk vis forårsager både deres egen og andres ulykke, – mennesker, som midt i livet hungerr efter døden, og som tror at gøre sig fri, mens de i virkeligheden trælbindes af de skånselsløse processer, de sætter i gang. I denne sammenhæng er det let forståeligt, at Bunuel ikke er alt for overbærende

over for erotikken og dens afsporede former. Allerede i filmen *El* (1952) viste han, hvordan en sindsforvirret mand blev en sand plageånd for den kvinde, han troede at elske, og senere giver han i *En kammerpigens dagbog* (1964) en skånselsløs skildring af en ung kvindes fornødelse, efter at hun er faldet i klørne på en sadist. *Dagens skønhed* må placeres på linie med disse to film. Bunuel fortsætter her sin kirurgiske virksomhed med at skære i bylden og presse den for materie. Ikke et eneste øjeblik har man (som man for eksempel i alt for høj grad havde det i J. Loseys *Ulykkesnatten*) på fornemmelsen, at instruktøren ganske vist skildrer det onde, men at han samtidig i sit inderste er grebet af det, og selv beherskes af det. For Bunuel er det onde noget, der gør ondt, og den betændelse, han her forsøger at rense ud, er erotik, når den ikke længere er knyttet til kærligheden.

Bunuel anklager altså – ubønhørligt – det onde. Men alligevel viser han sig fuld af barmhjertighed over for de mennesker, der selv er angrebet af det. I hvert eneste billede i *Dagens skønhed* strejfer Bunuel det sadistiske, det pornografiske og det groteske. De mennesker, han skildrer, er alle sammen afsporede, gale og syge. Men alligevel viser Bunuel sig hele tiden at have den rigtige indstilling og det rigtige syn på dem: han prøver ikke at dømme – og endnu mindre at fordømme. Hans skikkelser kunne på et hængende hår være blevet afskyelige og frastøden-de. Instruktøren havde alle de kort på hånden, som han behøvede for at gøre *Dagens skønhed* til en voyeur-film. Men Bunuel tager sig til enhver tid i agt for at lave skuespil. Han skildrer patologiske tilfælde som en læge, der nøgternt og ulidenskabeligt beskriver en sygdom. Og samtidig forsøger han paradoksalt nok at trænge ind i en umådelig gåde, der

Fortsættes side 15

Den lyse Séverine (Catherine Deneuve) blandt kolleger på eftermiddagsjob'et.

katolsk

8. DECEMBER 1967

115. ÅRGANG

uge

49

blad

Advent 1967

Side 2   Kardinal Leger forklarer
Dr. Vischer skuffet

Side 4   Katolsk kommentar til devaluerin-
gen - Roskilde-passionen

Side 4   Den danske udgave af "Om Folke-
nes Fremskridt" anmeldes

Side 8   Hvad laver biskoppens
økonomiske råd?

Side 10   Hovedlinierne i den store
lægmandskongres

Side 14   Det gror i Esbjerg - Synodeåbning
i Fredericia

Side 19   Kardinal Spellman død

NYT MED småt

Det britiske overhus har brugt en hel dag på at drøfte religionsundervisningen i de engelske skoler, og der var stort flertal for at beholde den. Resultatet af drøftelserne bærer ikke religionsundervisningen i de katolske skoler, som er uafhængige over for myndighederne i den slags anliggender. Drøftelserne drejede sig om den almindelige gennemgang af Bibelen og religionskurserne i landets almindelige lavere skoler.

I Nazaret er man ved at bygge en rumalderbasilika på ruiner, der stammer fra kristendommens første tider. Krypten i den rundkulede, korsformede Bøbedelseskirke vil efter planerne blive åbnet i slutningen af 1967, siger de italienske franciskanere, som har fået overdraget at bygge kirken. I kirken øverste del er der stadig meget, der ikke er færdigt, og franciskanerne mener, at det kan tage et par år til, før kirken er helt færdig.

Over 50 spanske præster har — uden at offentligheden har fået ret meget at vide om det — påtaget sig forskelligt manuelt arbejde, hvor de deler arbejdernes liv og kår. De arbejder som taxachauffører, murerarbejdsmænd, fabriksarbejdere og minearbejdere. Men samtidig læser de messen hver eneste dag. Det er for tidligt endnu at begynde at tale om en »bevægelse« af arbejderpræster i Spanien, som man havde det i Frankrig efter den anden verdenskrig. Men der er flere og flere præster i Madrid, Bilbao og Barcelona og i industricenterne i Asturien, Gallicien og Andalucien, der fungerer som almindelige arbejdere med fuld arbejdstid.

Det spanske undervisningsministerium har som følge af den nye lov om religionsfrihed, som blev vedtaget i juni i år, pålagt skolerne på alle undervisningstrin at fritage de ikke katolske elever for at tage del i katolsk religionsundervisning. Det vil herefter kun være obligatorisk for katolske elever at tage del i religionsundervisningen. Ikke-katolikkerne må imidlertid fremlægge en attest på, at de tilhører en anden trosretning, før de kan blive fritaget for religionsundervisningen.

Den tyske biskopkonference har anmodet paven om tilladelse til, at lægfolk uddeler kommunionen om søndagen, når kirkerne er overfyldte. Hvis lægfolk fik lov til at hjælpe præsten med at uddele kommunionen, ville man undgå den forsinkelse, som gør, at kommunionuddelingen tager lige så megen tid som hele den øvrige messe til sammen, siger biskopperne.

I et læserbrev til »La Croix« kritiserer en indsender den måde, hvorpå kardinal, ærkebiskop Leger, har nedlagt sit embede. Der er ingen tvivl om, at der har foreligget tungtvejende grunde til at nedlægge en så vigtig nøglepost som en af Kirkens grundpiller i Amerika.

Indsenderen finder, at det havde været bedre, om meddelelsen var gået ud på, at kardinalen af særlige grunde ikke mente, fortsat at kunne bestride den post, der var blevet ham betroet. Efter overenskomst med paven forlader han derfor denne post og helliger sig arbejdet blandt de spedalske.

Nu fik man blot meddelelse om, at kardinalen ville forlade alt og arbejde blandt de spedalske, og det var i indsenderens øjne en besynderlig måde at forringe betydningen af en ærkebiskop i funktion på.

Biskop Jansen af Rotterdam søger at få bedre kontakt med ungdommen i bispedømmet — bl.a. ved at lade mangfoldiggøre et bånd, der blev optaget under en samtale, han havde med nogle unge om pastorale og teologiske spørgsmål. Efter samtalen indtalte biskoppen nogle bemærkninger og nu atspilles båndet rundt omkring ved ungdomssammenkomster.

Kardinal Leger forklarer

Som tidligere meddelt har ærkebiskoppen af Montreal, kardinal Léger, ansøgt paven om tilladelse til at nedlægge sit embede og fremtidig hellige sig missionen blandt de spedalske og fået ansøgningen bevilget.

Ved en pressekonference med omkring 100 journalister og gejstlige har kardinalen begrundet ansøgningen. Han sagde bl.a.: »Under diskussionen om tro og ateisme på bispesynoden blev sagen et alvorligt samvittighedsspørgsmål, og jeg forstod pludselig, at det var handling og ikke ord Herren forlangte af mig. Min beslutning må ses som et resultat af troens og livets logik. Kirken er nu engang missionerende, og den forråder sin sendelse den dag, den hører op med at bringe evangeliet ud til dem, der endnu ikke kender det.

Selv om mit hjerte krymper sig ved tanken om at skulle forlade så mange venner, er jeg alligevel opfyldt af fred. Jeg ønsker i disse sidste år, som Herren måtte skænke mig, at kunne arbejde for de spedalskes materielle og åndelige vel.

Derfor rejser jeg til Afrika med den lykkelige følelse, at jeg på denne min sidste etape på min jordiske rejse vil komme til et kontinent, hvor alle, der vil gøre en indsats for indbyggerne, bliver modtaget med et hjerteligt velkommen. Jeg håber at kunne finde en station for spedalske, hvor der er brug for en kapellan.«

Kardinal Léger, der nu er 63 år gammel, er sulpicianer. Han blev ærkebiskop af Montreal i 1950 og kardinal i 1953.

Dr. Vischer skuffet

KUB — PRIVAT

Ifølge det engelske blad »The Tablet« har et medlem af Kirkernes Verdensråd i Genève, dr. Lukas Vischer, betegnet bispesynodens behandling af de blandede ægteskaber som »skuffende«, idet resultatet af synodens afstemning om blandede ægteskaber

Kardinal Leger vil hellige sig de spedalske. For at kunne gøre dette, forlader kardinalen med pavens billigelse sit ærkebispesæde Montreal. Fra nu af vil han udøve sit apostolat i missionslandene. Ovenstående billede viser ham meget jævn og faderlig.

ifølge dr. Vischer »giver ringe håb om, at paven i den nærmeste fremtid vil revidere de romersk-katolske bestemmelser, der i dag er en alvorlig hindring for de økumeniske bestræbelser«.

Dr. Vischer mente imidlertid, at der med synoden var sket et skridt fremad, idet den havde ønsket decentralisering af myndigheden til at dispensere fra den kanoniske form ved indgåelse af ægteskaber. Han udtalte, at synodens indstilling til de blandede ægteskaber »ikke må føre til, at samtalerne om dette emne afbrydes«, men at »de forenede bestræbelser for en forståelse de kristne imellem tværtimod bør være endnu kraftigere i fremtiden«.

Bibel og teologi

ROM – NC NEWS SERVICE

Kardinal Pietro Parente, som i 8 år har været næstkommanderende i Det hellige Officium og i dets afløser, Kongregationen for Troslæren, har udtalt sig til gunst for en tilnærmelse mellem Bibel og teologi.

Præsidenten kritiseret fra prædikestolen

KUB – PRIVAT

En søndagsprædiken fornylig forårsagede kæmpeoverskrifter og kommentarer i verdenspressen. Prædikanten var præsten i den episkopale (anglikanske) kirke i Williamsburg, USA, Cotesworth Pinchney Lewis. Han talte over Esajas' ord om, at lyset lyser på dem, der dvæler i dødsrigets skygge og kom så ind på Vietnamkrigen, idet han efterlyste en logisk forklaring på USA's indblanding – en forklaring der var ligetil. Han henvendte disse ord til den mand, der sad i den forreste kirkebænk, som George Washington plejede at bruge: Lyndon Baines Johnson, skriver det amerikanske blad, Newsweek.

Kun få præster har benyttet prædikestolen til kritik af præsidenten. Franklin D. Roosevelt gjorde engang indsigelse mod en episkopal præst, der tog ham og hans gæst, Winston Churchill i skole. John F. Kennedy klagede privat til en præst, der havde givet ham gode råd til løsning af borgerrettighedsproblemerne, og Dwight D. Eisenhower følte sig engang foranlediget til at sige, at præster skulle holde sig til religionen og blive fra politik.

Kardinalen er ligeledes gået i brechen for teorien om troslærens udvikling og er gået til angreb på en »magelig sløvhed« over for den opgave at udtrykke Guds ord på en ny måde i et menneskeligt sprog.

Samtidig advarede han imidlertid imod at betragte ældre dogmatiske formuleringer som »arkæologiske efterladenskaber« og sagde, at de snarere måtte betragtes som »milepæle«.

Guds åbenbaring i historien var »handling«, før den blev formuleret i ord, siger kardinalen, men fordi man har glemt dette, har man låst teologien fast i et »syllogistisk system af teoretiske formler«, som bidrog til at tappe troen for det »personlige og karismatiske«.

Om thomismen sagde kardinal Parente, at »en berettiget beundring for Thomas af Akvins geni og værk har fået mange til at tro, at vi havde nået den filosofiske og teologiske tænkings yderste grænser, så at der ikke var blevet andet til overs for andre at gøre end at nedfælde hans strålende Summa i faste formuleringer. Men Thomas ville selv have været den første til at tage afstand fra et sådant synspunkt.«

Både præsident Johnson og »Lady Bird« holdt imidlertid masken ved ovennævnte lejlighed. De lagde de sædvanlige 20 dollars i kollekten og gav venligt pastor Lewis hånden, da de forlod kirken. Senere udtalte præsidenten imidlertid ved en pressekonference, at hans syn på Vietnamspørgsmålet var udtalt så klart, at alle landets præster skulle have hørt om det.

— Du skal ikke være ked af det, Lyndon. Næste uge beder vi Hannan prædike for dig. (Catholic Herald)

Protestanter protesterer mod uvenlig behandling af svenske katolikker

STOCKHOLM – NC NEWS SERVICE

En indflydelsesrig gruppe af protestantiske kirker har planer om at øve stærkt pres på den svenske regering for at gøre en ende på, hvad de betragter som en uvenlig behandling af katolikkerne.

På grund af et »åbent protestbrev« fra fem kendte lutherske lægmænd har departementet til planlægning af kirkebyggeri i Stockholm i sinde at sende en delegation til finansminister Gunnar Strang for at drøfte hans afslag med hensyn til at befri det katolske St. Eugenia sogn for en investeringsskat på 25 pct. I forbindelse med opførelsen af en ny sognekirke.

Byen Stockholm har på et tidligere tidspunkt som led i byplanlægningen eksproprieret den 130 år gamle St. Eugenia Kirke.

Ifølge overenskomsten skulle byen Stockholm anvise en ny grund og opførelsen af den nye kirkebygning skulle være fuldført inden den 1. april 1970. I modsat fald skulle sognet betale en bøde til byen. Man kom overens om en ny grund, men i mellemtiden har regeringen som led i et forsøg på at standse inflationen lagt investeringsskat på opførelsen af »unødvendige bygninger« såsom kirker, sportshaller og gasværker. St. Eugenia sogn ansøgte om fritagelse for skatten, men fik afslag. De protestantiske lægfolk har gjort indsigelse imod dette og har kendetegnet det som »mangel på generøsitet og ligegyldighed over for en mindretalsgruppe og dens berettigede behov, noget, der var et kulturland lidet værdigt.«

Man nævnte i brevet muligheden af at St. Eugenia sogn kunne benytte en protestantisk kirke, indtil sognet selv kunne få bygget en ny kirke, og omtalte endvidere nogle af de vanskeligheder, der kunne stille sig hindrende i vejen for udførelsen af en sådan plan.

Den lutherske biskop Helge Ljungberg, Stockholm, som er formand for planlægningskommissionen, har i denne forbindelse udtalt, at »katolikkerne ikke ønskede at forlade deres nuværende kirke, men at de var blevet tvunget til at gøre det, fordi de blev truet med ekspropriering af myndighederne i Stockholm«.

Det vigtigste, siger biskoppen, er, at man sørger for, at katolikkerne får mulighed for at bygge en ny kirke.

REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN
(ansvarhavende).

Specialredaktører:

Bernard Eric Jensen (litteratur),
Jens Oluf Lund (indenlandsstof),
Kaare Osorio (kronik) og
H. Roos (skriftbetragtning).
Redaktionssekretærer: Elli Gambell
og B. Husson.

Redaktionsudvalg:

Oluf Bohn, Anton Dekkers, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:

Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:

Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:

Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Ka-
tolsk Bispekontor, Laur. Bings Allé
16, København E, telefon GO 4895.
Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
20,00. Løssalgpris: kr. 2,00. Priserne
incl. moms.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Katolsk kommentar til devalueringen

»Troens år?«
(Catholic Herald)

Det kendte engelske katolske blad »Catholic Herald« har i en ledende artikel sagt sin mening om pundets devaluering. Wilson-regeringens drastiske skridt har jo også været samtaleemne herhjemme – for at sige det mildt. Derfor er »Catholic Herald«s kommentar nok værd at bide mærke i. Indledningsvis resumerer bladet de almindelig kendte argumenter for devalueringen, og man kommer ind på reaktionen uden for Storbritannien. Men lederartiklens hovedanliggende er nogle betragtninger over ordet »moral«s dobbelte betydning. Det er moralen – dvs. disciplinen og kampånden – der vil tælle de kommende år, når bæltet skal spændes ind, men – hedder det i lederartiklen – spørgsmålet er blot, hvor den moral skal komme fra. Og så er vi inde på ordets anden betydning. For tre år siden svor

Mr. Wilson og Mr. Callaghan, at hovedhjørnestenen i deres politik var at bevare pundets værdi for enhver pris. Og nu taler Mr. Wilson, så man skulle tro, at devalueringen havde været på hans program hele tiden. Devalueringen kan føre til noget godt eller til noget dårligt, det vil tiden vise, men en kendsgerning er det, at hans prestige allerede har lidt pundets skæbne – den er devalueret, skriver det katolske blad. Meningen med at trække »Catholic Herald«s leder frem i »Katolsk Ugeblad« er ikke at føje spot til skade for den sympatiske Harold Wilson. Det er bare – ihukommende hjemlige valglofter sammenholdt med de faktiske handlinger efter valgene – at spørge: hvad med moral og politik?

HK

Roskilde-passionen

Skal Russel-tribunalet, der fornylig afsluttede en session i Roskilde, indgå i ens overvejelser i forbindelse med forsøget på at danne et indre billede af den tid, man lever i, samtidig med at man funderer over, hvordan man i samarbejde med andre mennesker af god vilje kan og bør komme til at præge den tid man lever i, må man gøre sig klart, at de kendte intellektuelles møde ikke havde den mindste lighed med en retshandling efter almindelige juridiske og demokratiske principper. Der var nærmere tale om en slags *høring* eller om *ekstemporal-skuespil* – i Brechts eller Hochhuts ånd – med det formål at vække verdens samvittighed. Hvis vi ser på Roskilde-mødet på denne måde, får vi oven i købet et bredere og dybere perspektiv. For hvad man anklager Sydvietnams regering og ikke mindst dens allierede for, og hvad begge parter foretager sig i krigen, er desværre ikke undtagelsestilfælde, men gentagelser af, hvad der er sket under tilsvarende forhold – for eksempel under borgerkrige og frihedskrige. Sammenblanding af regulær krig og undergrundsarbejde, militærarbejde og politiarbejde, lov og lovløshed, realpolitik og ideologi fører altid de forfærdeligste ting med sig. Vi skal derfor ikke blot spørge: »Hvad gør I mod Vietnams folk?« Vi skal spørge: »Hvad er det dog, vi mennesker gør ved hinanden?« Og så bliver Roskilde-mødet til *Roskilde-passionen*.

HK

ULIGHEDEN

I fortsættelse af Oluf Bohns gennemgang af »Om Folkenes Fremskridt« anmelder Henrik Holm-Nielsen den danske udgivelse af rundskrivelsen.

Pave Paul VI's rundskrivelse »Om Folkenes Fremskridt« er den sidst udsendte rundskrivelse til belysning af kirkens sociallære og må således ses i forlængelse af »Rerum Novarum«, »Quadragesimo Anno«, »Mater et Magistra« og »Pacem in terris«.

I denne sammenhæng må man også se oprettelsen af den pavelige kommission »Retfærdighed og Fred«, hvis opgave det er »at bringe hele gudsfolket til erkendelse af den indsats, som den nuværende situation kræver, nemlig hjælp til de fattige folkeslags udvikling, fremme af den sociale retfærdighed nationerne imellem, hjælp til selvhjælp til de mindre heldigt stillede, så de selv kan varetage deres udvikling«.

Som det allerede fremgår af det anførte, er rundskrivelsen på en måde udtryk for kirkens sociallære landene imellem. I denne forbindelse fremdrages mange relevante problemer.

Til trods for at der i de seneste år er ydet en betydelig indsats for at hjælpe udviklingslandene, er uligheden mellem de rige og de fattige lande ikke formindsket. Baggrunden herfor er bl.a., at værdien af de højt industrialiserede nationers industriprodukter har været støt stigende, mens noget tilsvarende ikke har været tilfældet, for så vidt angår udviklingslandenes råvarer og landbrugsprodukter.

Ved denne skævhed i det internationale samkvem forøges uligheden mellem de højt industrialiserede nationer og udviklingslandene.

Heraf drages der i rundskrivelsen den konsekvens, at »reglen om fri handel ikke længere kan styre det internationale handelssamkvem«. Liberalismen er simpelt hen utilstrækkelig som norm for samhandelen, når det drejer sig om lande med ulige vilkår.

Rimelige handelsaftaler er imidlertid ikke tilstrækkeligt til at afhjælpe udviklingslandenes problemer.

I rundskrivelsen hedder det, at svaret for udviklingslandenes fremgang primært påhviler disse lande

Paul VI i Indien

selv. Samtidig pointeres det imidlertid, at arbejdet er så betydeligt, at udviklingslandene ikke vil kunne klare det alene.

Der er således en pligt til solidaritet landene imellem, hvilket bl.a. indebærer et krav om fælles planlægning. Dette forudsætter, som det hedder i rundskrivelsen, »indgående studier, fastlæggelse af mål, valg af midler, samling af kræfter for at svare til de øjeblikkelige behov og forudsete nødvendigheder«.

I den forbindelse tilsiges de forskellige hjælpe- og udviklingsorganisationer inden for De Forenede Nationer al mulig støtte, og Bombay-appellen om oprettelsen af en verdensfond for at komme de dårligst stillede til hjælp, en fond, der skulle tilvejebringes ved en nedskæring af militærudgifterne, opretholdes.

Det påpeges videre, at det forestående arbejde er aldeles uopsætteligt, og det hedder i den forbindelse:

»Når så mange folk lider nød, når så mange familier lever i elendighed, når så mange mennesker stikker så dybt i uvidenhed, når så mange skoler og hospitaler og rigtige boliger venter på at blive bygget, ville enhver offentlig eller privat ødselhed, enhver udgift, som skyldes hensyn til national eller personlig prestige, ethvert udmattende rustningskapløb, være en utålelig forargelse. Vi skylder os selv at påtale dette. Måtte dog de ansvarlige lytte til os, før det er for sent.«

I forskellige anmeldelser er rundskrivelsen blevet kritiseret for indholdsmæssigt at bestå af almindeligheder, – en enkelt anmelder har i denne forbindelse karakteriseret rundskrivelsen som »en gymnasiestil«.

Bortset fra, at denne karakteristisk som anvendt af den pågældende anmelder ikke nødvendigvis behøver at være udtryk for noget negativt, er jeg ikke enig heri.

Rundskrivelsen er nemlig, når alt kommer til alt, udtryk for et ønske om virkelig at engagere kirken og

alle mennesker af god vilje i problemstillingen omkring udviklingslandene med en positiv angivelse af nogle af de veje, der fremover burde følges i arbejdet for »Folkenes Fremskridt«.

Med hensyn til rundskrivelsens udformning kan der derimod fremsættes en række indvendinger, heraf først og fremmest denne, at den i sin opbygning er usammenhengende. En adskillelse af stoffet i hovedafsnit, omhandlende henholdsvis problemstilling og problemløsning, evt. belyst i underafsnit, omhandlende spørgsmål behandlet ud fra synsvinklerne: det enkelte menneske, det enkelte udviklingsland, landene imellem etc. etc. ville have været ønskeligt. Som rundskrivelsen fremtræder, virker den usystematisk.

Når hertil kommer, at der fattes en indholdsfortegnelse, er resultatet uoverskueligt.

Endelig kan der imod rundskrivelsen indvendes, at den i mange tilfælde betjener sig af en sprogbrug, der forekommer bred – til tider svulstig. Det hedder eksempelvis, at »enhver revolutionær rejsning – undtagen i tilfælde af åbenbart og vedvarende tyranni, som ville være en grov krænkelse af personens grundrettigheder og på farlig måde undergravede almenvellet i landet – avler ny uret, fører til nye omvæltninger, efterlader nye ruiner«.

Nu er det vel således, at en hvilken som helst revolution – berettiget eller ikke berettiget – ville medføre de ovennævnte konsekvenser, hvoraf igen følger, at man forgæves kan give sig til at lede efter den meningsfyldte realitet i det citerede udsagn. Eksemplet er desværre ikke enestående.

En koncentration og forenkling havde i høj grad været ønskelig. Dette ændrer imidlertid intet ved den kendsgerning, at rundskrivelsen er med til at belyse kirkens sociale lære.

Pave Paul VI: Om Folkenes Fremskridt
Sankt Ansvars Forlag, 48 s.

Kirke og fødsels- kontrol

Fra fr. Richard Hansen, der for tiden gennemgår sine teologiske studier i Tyskland, har vi modtaget følgende oversættelse af et indlæg om »pillen« i »Frankfurter Allgemeine Zeitung« af professor i moralteologi ved det nye Ruhr-universitet, dr. theol., phil. og jur. utr. Gustav Ermecke, Bochum, som især er kendt for sin moralteologi i tre bind, som regnes for et konservativt og neothomistisk værk. Hans udtalelser er på denne baggrund specielt interessante. Professorens indlæg lyder som følger:

»Klaus Natrop har i sin artikel »Uomgængelig fødselskontrol« (F.A.Z., 11. november 1967) berørt et af tidens vigtigste problemer. Imidlertid må man tage afstand fra udtalelser som disse: »Der må uden hensyntagen til politiske, religiøse og moralske betænkeligheder... udvikles metoder«, og »... den, der engang har set den usigelige elendighed, plages ikke mere af smålige skruler«. Ud fra disse udtalelser skulle, hvad artiklens forfatter sikkert ikke mener, alt være tilladt, og ethvert middel være rigtigt. Rigtig er derimod hans udtalelse: »I virkeligheden bliver der som en sidste redning kun pillen tilbage.« Ganske vist må man også her som en moderation henvise til f.eks. det vigtige krav om materiel og åndelig hjælp til nødlidende i hele verden (sml. Paul VI's rundskrivelse »Om folkenes fremskridt« (Populorum progressio) af 26.3.1967) — »pillen« kan og bør ikke dispensere de velhavende lande i vor tid fra deres pligt til at hjælpe — men alligevel har forfatteren ret i sin udtalelse. Kirken kan uden at svigte sin hidtidige lære erklære »pillen« for moralsk tilladelig, eftersom det ikke i alle tilfælde kan anses for forkasteligt at benytte den. I så fald ville anvendelsen af den som medikament inden for gynækologien heller ikke kunne tillades, ligesom det ville have været utiladeligt, at de katolske nonner i Congo tog den som beskyttelse imod følgerne af voldtægt. Der må altså yderligere være vigtige grunde — ikke alene af medicinsk, men også af personlig og social art — som gør brugen af »pillen« tilladelig. Det grundprincip, ud fra hvilket den skulle være berettiget, er også her det såkaldte »totalitetsprincip« (Pius XII), ud fra hvilket man under visse omstændigheder har lov til at amputere et lem, hvis det er den eneste måde, hvorpå man kan redde mennesket som helhed. »Pillen« sætter et lem ud af funktion, idet den forhindrer æglosningen, og derved letter den hustruen i hendes ægteskabelige, moderlige, sociale, arbejdsmæssige og lignende opgaver. At et sådant æggløsningsbremsende indgreb kun må foretages under lægekontrol må af mange grunde anses for godtgjort. Og samtidig må man ikke glemme, at andre former for fødselsregulering, som Kirken hidtil har erklæret for tilladelige, også fremover bevarer deres moralske gyldighed, samt at heller ikke »pillen«, som man kan håbe bliver genstand for en yderligere udvikling, løser alle problemer.«

A. Kerckhoffs 80 år

Den 15. december er det 80 år siden, organist Kerckhoffs fødtes i Stein, en lille landsby i den nederlandske provins Limburg, ikke langt fra den gamle kejserby Aachen, som netop i den sidste halvdel af det forrige århundrede var blevet til et af Europas centre for fornyelse af den katolske kirkemusik. Her fandtes kirkemusikskolen »Gregoriushaus«, som sammen med musikskolen i Regensburg begyndte at uddanne de kirkekomponister og korledere, der som de første efterhånden over hele Europa var med til at restaurere kirkens gamle gregorianske og polyfone middelaldermusik.

Det var derfor ganske naturligt, at den unge gudfrygtige og musikbegavede Kerckhoffs netop der gennemgik sin grundige musikalske uddannelse og direkte derefter fik stillingen som kantor i den katolske hovedkirke i Groningen, en betydelig købstad i det nordlige Holland.

Imidlertid havde hans farbror, pater Kerckhoffs, som i 1901 var kommet til Roskilde, grundlagt det katolske arbejde der. Et midlertidigt kapel, hospital og skole var stiftet, og han drømte nu om at bygge en større kirke. Den unge organist havde en gang været på ferie i Roskilde og fundet sig sin livsledsager der, men det var meningen, at de, efter bryllupsrejsen i sommeren 1913, skulle bosætte sig i Groningen. Netop på denne rejse fik han brev fra onkelen, om han ikke kunne tænke sig at være med til at opbygge det katolske kirkeliv i Roskilde.

Organist Kerckhoffs ved sit instrument

Det er betegnende for Kerckhoffs' livsmod og religiøse energi, at han turde ofre en sikker stilling for at komme til et sogn, som for mindre end 15 år siden, var startet med hele fire sognemedlemmer. Siden denne sommer 1913 har kunstneren Kerckhoffs skabt sig en tilværelse ikke alene som kordirigent og musikpædagog (i sin glansperiode ledede han kor på en gang i Roskilde, Tåstrup, Glostrup og København), men også som anerkendt kunstmaler, for derved at være i stand til (faktisk gratis) at gøre det, hans onkel kaldte ham til: at være med til at opbygge det liturgiske liv.

Bedre måske end alle højmesser i de snart 55 år, han tjente ved orglet, vises hans uselviskhed i de 50-års eftermiddagsandagter, som han, bortset fra sygdom, ikke forsømte en eneste gang: præsterne kunne afløse hinanden, organisten var altid på sin plads ved orglet.

Midt i en tid af liturgiske fornyelser og krav om lægmandsapostolat kan Kerckhoffs store betydning for kirkelivet i Roskilde minde os om, at denne bevægelse ikke er kommet som en pludselig bombe i tresserne, men at mere end et halvt århundredes (ofte skjulte) arbejde kan forbedret det, og tillige kan Kerckhoffs' person lære os, hvad liturgi egentlig er: ikke et gudstjenestesystem, men gudstjeneste selv, i egentligste forstand: det at tjene Gud. Der er ikke nogen tvivl om, at det er netop denne religiøse holdning, der er grundlaget for Kerckhoffs arbejde for kirken.

I taknemmelighed for hans store indsats ønsker vi ham hjertelig til lykke.

J.U.

Kardinal Giovanni Ursi af Neapel har iværksat en folketælling som forberedelse til den synode, der i 1968 skal afholdes i bispedømmet med det formål at føre det andet Vatikanconcils bestemmelser ud i livet. Folketællingen er det første større foretagende, der er sat i gang af kardinal Ursis nye center for social og religiøs forskning, som formodes at være det eneste i sin art i Syditalien.

Skt. Dominikus' Ordens

lægmandsgren holder møde søndag den 10. december kl. 9.30 i Ordrup. Pater M. Drouzy indleder om 3. afsnit af »Kirken i Verden af i dag«: At være menneske er at leve i fællesskab med andre.

TRO ELLER TVIVL

Skriftbetragtning til 2. søndag i Advent

Matt. 11,2-10

Johannes Døberens spørgsmål til Jesus: »Er du den, som kommer, eller skal vi vente en anden?« er ofte blevet forstået derhen, at Døberen i sit fængsel skulle være kommet i tvivl ikke bare om Jesu identitet, men også om sit eget livsværk.

En sådan tolkning er ganske uberegtiget. Det understreges nemlig kraftigt i teksten, at Døberen betragtede Jesu gerninger som Kristi gerninger, dvs. at han intet øjeblik under sit fængselsophold har tvivlet på, at Jesu skulle være Kristus. Det ville da også være utænkeligt, at Jesus, der gang på gang har bebrejdet sine disciple deres manglende tro, nu pludselig skulle give sig til at lovprise Døberens tvivl: »Hvorfor gik I ud i ørkenen? for at se et rør, som svajer hid og did for vinden? . . . Jeg siger jer, han er langt mere end en profet. Han er den, om hvem der står skrevet: Se jeg sender min engel for dit åsyn, han skal bane din vej foran dig.«

De skuffede forventninger

Når ikke Døberens henvendelse er udtryk for tvivl, hvad er den så udtryk for? Hvad er det i hans spørgsmål, som gør ham til en engel, der bereder Jesu vej?

Døberens disciple har sikkert under deres jævnlige besøg i fængslet foreholdt deres mester, at Jesus ingenlunde indfrie de forventninger, som Døberen selv havde vakt hos dem til Kristus. Havde han ikke sammenlignet Jesus med en bonde, der skulle tage sin kasteskovel i hånden og gennemrense sin lo ved at skille kernerne fra avnerne, og havde han ikke talt om øksen, der allerede lå ved træets fod for at fælde de ufrugtbare træer? Men hvor blev så den store udrensning af? Hvorfor nøjedes Jesus med blot at forkynde evangeliet og helbrede syge? Hvorfor åbenbarede han ikke Guds vrede? Dette spørgsmål kunne Døberen ikke svare på. Også han stod uforstående over for Jesu opræden. I sin store rådvildhed sender han så to af sine disciple til Jesus for at spørge, om det, Jesus siger og gør, er den store udrensning, som han havde forkyndt skulle komme.

Jesu bruger kun kærlighedens magtmiddel

Jesu svar er lige så overraskende, som det er udfordrende: han bekræfter sin Messias titel ved at henvise netop til det, som gjorde Døberen rådvild, dvs. til sin forkyndelse og sine kraftige gerninger, og slutter så med ordene: »Salig den, som ikke forarges på mig.«

Jesus bekræfter altså, at han er kommet for at kaste ild på jorden, men ikke sådan som Døberen havde tænkt sig. I stedet for med ét slag at gøre Guds vilje gældende her i verden, appellerer han til det dybeste i os mennesker, nemlig til vor længsel efter ægte og sand kærlighed, dvs. at han ikke bruger noget andet magtmiddel end kærligheden selv for at kalde vore skjulte tanker frem, og netop således går der dom over verden, omend på en mindre iøjnefaldende måde end Døberen havde forestillet sig.

Ønsket om indsigt i troen

Alligevel forbliver Døberen den engel, der bereder Herrens vej. Netop da han kommer til kort i sin forståelse af Jesus, bliver han mere end nogen sinde før forløberen for Kristus: »Sandelig, jeg siger jer, blandt kvindefødte er der ikke fremstået nogen større end Johannes Døber.« Han tvivler ikke et øjeblik på Jesu identitet, men i alles påhør bekender han sin skrøbelighed og uforstand og beder Jesus om et ord, der kan bestyrke både ham selv og hans disciple i deres mangelfulde indsigt.

Således står Døberen som den, der gør sit yderste for at nå til indsigt i sin tro. Med hele sit liv som indsats fastholder han troen på Jesus, men beder om lys, for at denne tro ikke skal blive ham til skamme. Tro og tvivl er absolutte modsætninger, og hvis en begyndende trosvanskelighed ikke omgående bliver til ønsket om at nå til indsigt i troen, vil den langsomt, men sikkert nedbryde troen og tilliden til Gud, og man vil ende som et skuffet og bittert menneske.

Døberen derimod holdt fast ved Guds vidnesbyrd og satte tro over sin egen indsigt. Derfor skal han til tidernes ende stå for Kirkens bevidsthed som et flammende symbol på tro.

Kåre Osorio

VANDRING

*Vi er på vej. Et mylder.
Fødder, gående, dansende,
sløbende, haltende, springende,
løbende, snublende tro.
Ansigter, sorte, hvide, gule,
forpinte, smertefurede,
desperate håb.
Hænder, der foldes, knyttes,
skubber, vinker, støtter.
famler, finder hinanden
i kærlighed.
Vi er en bevægelse
opad.*

Lis Thorbjørnsen

Hvad laver biskoppens økonomiske råd?

Harald Guldager, 50 år, admin. dir. for GULDAGER ELECTROLYSE A/S, Danmark og for S. P. R. L. GULDAGER ELECTROLYSE BELGE, Belgien, kommerciel direktør for GULDAGER ELECTROLYSE (INTERNATIONAL) G.m.b.H., Schweiz, født katolik.

Der er nu forløbet 22 måneder siden biskop Hans L. Martensen som et første skridt til en modernisering af stiftets forvaltning besluttede at oprette et permanent, rådgivende organ, der i særlig grad skulle have stiftets økonomi og administration som sit ansvarsområde.

Kort før julen 1965 rettede biskoppen henvendelse til Sven Frederiksen, Harald Guldager og Børge Mannov om at indtræde i et sådant organ. På det første møde den 29.12.1965 konstituerede det økonomiske råd – således kaldet fordi det på det økonomisk-administrative område var tænkt som en pendant til det biskoppelige, gejstlige råd – sig med det ældste medlem, Harald Guldager, som formand.

Rådets første opgave bestod i at udforme en forretningsorden, der samtidig klarlagde rådets kompetence i forholdet til biskoppen, det

gejstlige råd og bispekontorets ledelse.

Herom opnåedes der enighed i løbet af 4 uger, og den interne »forfatning«, som blev resultatet heraf, har vist sig så effektiv, at der ikke på noget tidspunkt er opstået nogen kompetenceproblemer.

KIRKEBIDRAGSORDNINGEN

Rådets næste og vigtigste opgave var indretningen af en almindelig kirkebidragsordning. Denne sag havde hastværk, ikke alene fordi en konsolidering af stiftets indtægter var blevet en bydende nødvendighed, men også fordi rådet fra selve sin oprettelse havde gjort det fuldstændig klart, at det betragtede sig som en midlertidig foreteelse. På længere sigt måtte biskoppen støtte sig til et *folkevalgt* råd, der repræsenterede de katolikker, der ved at gå ind under en frivillig, almindelig kirkebidragsordning påtog sig den økonomiske byrde ved at drive det danske bispedømme. En sådan bidragsordning måtte derfor indføres inden udløbet af den 2-års periode, for hvilken det økonomiske råd var udpeget.

På et fællesmøde mellem det økonomiske råd og det gejstlige råd den 25.5.1966 fremlagde det økonomiske råd sin skitse til den almindelige kirkebidragsordning, baseret på følgende 3 grundsynspunkter:

- A.: Det almindelige kirkebidrag er at betragte som en moralsk pligt – ikke en almisse.
- B: Pligten modsvares af en ret for bidragsyderne til at vælge et rådgivende og kontrollerende organ.
- C.: Ordningen skal administreres centralt.

Gennemførelsen af denne sag tog som bekendt et helt år og lagde beslag på en betydelig del af rådets tid og arbejdskraft.

I detaljerne har ordningen været genstand for adskillige tillempninger, der forsøgte at tilgodese alle

saglige indvendinger uden at grundsynspunkterne, som rådets 3 medlemmer anså for ufravigelige, blev tilsidesat.

Rådet anser den opnåede tilslutning i dag, godt et halvt år efter ordningens etablering, for ganske tilfredsstillende, især på baggrund af det forhold, at der endnu ikke har været tid til at organisere en effektiv propaganda for nyordningen på det lokale plan.

Her ligger en vigtig opgave for det første stiftsråd, som – takket være den almindelige kirkebidragsordnings gennemførelse – samles i begyndelsen af 1968.

Dette stiftsråd, der er folkevalgt og repræsenterer bidragsyderne i *sognene*, vil selvsagt have helt andre muligheder for at propagere lokalt for kirkebidragsordningen, end et »fra oven« udpeget økonomisk råd.

NØDVENDIGHEDEN AF OVERBLIK OG KOORDINERING

Af rådets protokol fremgår, at det på 45 møder har behandlet ca. 350 sager, der dels har været af principiel karakter, dels af rent praktisk art. Blandt de principielle kan nævnes koordineringen af økonomi og administration indenfor stiftet, hvor jo fra gammel tid en lang række institutioner, for hvilke biskoppen til syvende og sidst har det endelige juridiske og moralske ansvar, er organiseret som selvstændige stiftelser og sogne.

Dette decentraliserede system, hvor den ene hånd ikke ved, hvad den anden foretager sig, stiller nødvendigvis en biskop i et alvorligt dilemma: enten må han, idet han respekterer hvert enkelt sogns eller institutions selvstændighed, opgive enhver budget- og planlægning for bispedømmet som sådant og affinde sig med, at der snart her, snart der iværksættes indsamlinger og foretages lokale investeringer, der går på tværs af hensynet til det fælles bedste – eller også må han af hensyn til

det fælles bedste tilsidesætte de enkelte sognes og institutioners selvstændighed, idet han ustandselig griber ind i den lokale planlægning.

Det økonomiske råd har søgt at komme uden om dette dilemma ved at opstille et princip om, at alle sogne og institutioner skal udarbejde årsbudgetter, der skal forvaltes af dem selv samtidig med at de er *bindende for sognene m.v.*, når de er blevet approberet af den centrale myndighed, der hvert år skal opstille en prioritetsplan for kirkebyggeri og andre større investeringer. Herved understreges det lokale initiativ og ansvar.

Når den centrale myndighed fra og med 1968 bliver det folkevalgte stiftsråd (og det af dette udpegede økonomiske råd), er der således samtidig med den påkrævede koordinering sket en afgørende *demokrativering*.

Sven E. Frederiksen, 42 år. Direktør i ollebranchen. Indehaver af Nordisk Kul Selskaberne. Særlig sagkyndig vedr. administration, handel og finansiering af fast ejendom. Konvertit 1954.

DEMOKRATI PÅ DET LOKALE PLAN – SYNODENS OPGAVER

Blandt de større økonomiske sager kan nævnes fastekampagnen 1966, som den økonomiske situation dengang gjorde tvingende nødvendig.

I godt 2 måneder måtte alt arbejde med de principielle sager og langtidspøblemene vige for denne indsamling, hvis resultat faktisk oversteg de forventninger, man havde gjort sig i det økonomiske råd. Mere end 3000 katolikker fulgte opfordringen til at give en dagløn til kirkens arbejde i Danmark. Dette var en stor opmuntring og et håndslag, der gav tillid til, at det kunne nytte noget at »smøge ærmerne op« og tage fat.

Spørgsmålet om demokrati på det lokale plan, som var med i rådets oprindelige forslag til kirkebidragsordningen, »bakkede« man ud af sidste vinter for ikke at foregribe synodens beslutninger. Her bliver spørgsmålet om forvaltningsrådene – som efter rådets opfattelse i høj grad trænger til en kulegravning – jo et af hovedemnerne.

Som følge af rådets principielle indstilling – at en koordinering (og undertiden også en centralisering) af alle økonomiske aktiviteter i et stift, der er af en størrelse og struktur som vort, er en absolut nødvendighed – og i kraft af den førnævnte interne »forfatning«, har rådet selv sagt i de forløbne 22 måneder været engageret i alle stiftets bygge- og skolesager, såvel som i alle andre sager, der indebærer økonomiske dispositioner af en vis størrelse. Dette har i praksis medført kontakt og forhandlinger med et flertal af landets sogne og institutioner.

Selv om disse forhandlinger ingenlunde altid har været lette, er de dog forløbet med tilfredsstillende resultat set ud fra det, der skal være rådets målsætning: Stiftets vel, og – tør man håbe – uden at nogen har haft grund til at føle, at deres be-

Børge Mannov, 43 år, cand. polit., direktør for Danske Reklamebureauers Brancheforening, redaktør af tidsskriftet »Orientering«, diverse udgivervirksomheder, samt sekretær for DRB's Kontroludvalg (branchens finansieringsproblemer og interne, økonomiske kontrol). Konvertit 1954.

rettigede lokale interesser er blevet trådt for nær.

Det bør afslutningsvis ikke forbigås, at reorganiseringen af bispekontoret, som blev aktuel i forbindelse med direktør Just Hansens sygdom og fratræden i foråret 1966, måske er en opgave, hvis løsning på længere sigt er blandt de mest betydningsfulde. I det lange løb kan ingen »frivillige«, hvad enten de er folkevalgte eller udpegede fra oven, udrette noget af betydning for stiftet, medmindre dets daglige administrative ledelse er i dygtige hænder og stiftets interne organisation således opbygget, at man ved anvendelsen af en tidssvarende teknik kan opnå den højeste grad af effektivitet, som er mulig indenfor de givne økonomiske rammer.

Bernard Eric Jensen trækker hovedlinjerne i lægmandskongressen op og prøver at vurdere dens betydning. Den endelige status kan dog først foretages, når hele kongresmateriale er udgivet.

Den fælles bevidsthed

Når ca. 3.000 mennesker fra alle verdens lande kommer sammen og skal diskutere og formulere resolutioner, vil der altid være mange spændinger og modsætninger. Der var selvfølgelig mange store kulturelle, teologiske og politiske modsætninger i en forsamling af en størrelsesorden som den 3. verdenskongres for lægapostolatet. Dette kan dog ikke forbyde nogen, for modsætninger og spændinger vil der altid være i et universelt forum.

Det interessante ved denne verdenskongres var, at det *ikke* var alle disse modsætninger og forskelle, der var det dominerende indtryk. Det særlige træk ved kongressen i modsætning til andre store kongresser, jeg har deltaget i, var *den fælles bevidsthed*, der prægede størsteparten af deltagerne. Det er altid lidt farligt at bruge tal, når der ikke har været foretaget statistiske undersøgelser, men for mig at se – et skøn baseret på samtaler, klapsalvernes størrelse, afstemningsresultaterne ved resolutioner osv. – var 75-85 pct. af deltagerne præget af en fælles indstilling.

De fleste var kommet til Rom med en følelse af, at de aktuelle forhold i kirken ikke alle var lige ønskværdige, og at der skulle ske noget på denne kongres. Ansvarsfølelse var også et af de træk, der karakteriserede en klar majoritet. Den kom til udtryk både som en villighed til at påtage sig større ansvar og som et krav om at få mere ansvar i kirken. Der var ligeledes en udpræget fælles følelse af, at et dybtgående politisk og socialt engagement er strengt nødvendigt.

ER LÆGFOLKET BLEVET MODENT?

Hvis denne verdenskongres var repræsentativt for hele det katolske lægfolk, er det mit indtryk, at der i dag findes en klar tendens hen imod et modent og ansvarsbevidst lægfolk. Jeg tror dog ikke, at kongresdeltagerne virkelig repræsenterede de forskellige nationers lægfolk, men det er i hvert fald interessant, at de officielle repræsentanter for mange og store lægmandsorganisationer var af samme type og indstilling.

Lægfolket vil i fremtiden ikke kun bede om, men helt klart kræve mere indflydelse på kirkens officielle politik, især med hensyn til kirkens fremtidige arbejde. Jeg tror, det er værdt at understrege, at holdningen gennemgående *ikke* var anti-klerikal, men så sandelig heller ikke klerikal. Man respekterede helt klart mange præsters og biskoppers stillingtagen, men man var heller ikke bange for at kritisere deres standpunkter. I øvrigt er det forkert at opdele kongressen i dens klerikale og ikke-klerikale elementer, eftersom skillelinierne gik klart på tværs af en sådan opdeling.

REAKTIONEN PÅ PAVENS TALE

Pave Paul holdt efter den store søndagsmesse en tale til kongresdeltagerne, og det er værdt at fremhæve den modtagelse, talen fik, da den illustrerer den kritiske indstilling på kongressen. Man kan vist roligt sige, at talen faldt til jorden med et brag. Jeg har hverken mødt eller hørt om deltagere, der var tilfredse med denne tale. Derimod var der mange, der var skuffede, – andre igen var godt utilfredse med pavens tale.

I sig selv var den måde, talen blev holdt på, uheldig. Dens forskellige dele blev læst op på forskellige sprog. Først talte paven italiensk, derefter fransk, så fortsatte to bisper henholdsvis på engelsk og tysk, og paven sluttede med at tale spansk. Dette resulterede i, at de fleste deltagere formentlig kun forstod, en, to, højst tre dele af talen, hvorved de selvfølgelig fik et fordrejet indtryk af dens indhold.

Dette sproglige problem forklarer dog ikke helt den særlige stemning, der sporede på Peterspladsen efter messen, hvor mange udtrykte deres utilfredshed. Mange var nemlig stadig skuffede og utilfredse – også efter at have læst talen. Hovedpunktet i pavens tale var, at der ikke er to hierarkier i kirken – et for præster og et for lægfolk. Dette var de fleste enige om, men det uheldige var, at pave Paul tilsyneladende kun tænkte i modsætninger mellem hierarki og lægfolk, og dette er tydeligt nok en falsk problemstilling, da skil-

lelinierne i kirken klart går på tværs af en sådan opdeling.

Et punkt, mange følte sig meget utilfredse med, var, at paven nærmest i én sætning »fordømte« 3 tendenser i nutiden, nemlig tendenser hen imod sekularisering, »lægliggørelse« og profanering. Paven krævede helt klart, at lægfolket bevidst skulle modarbejde sådanne tendenser, og dette kom som et chok for mange kongresdeltagere, især fra de engelsktalende lande, fordi de selv bevidst arbejder på en gennemførelse af sekulariseringen.

I sig selv var det uheldigt, at paven ligestillede 3 så forskellige tendenser som sekularisering, »lægliggørelse« og profanering. Dette lagde klart op til misforståelser. Mange deltagere sagde bagefter, at paven sikkert brugte disse ord i en lidt anden betydning end den gangse i Nordeuropa, og denne betragtning er måske rigtig. Og dog må man spørge sig selv, om pave Paul, der jo virkelig er en dygtig diplomat, ikke nærmere skulle have overvejet, hvordan disse ord ville blive tolket af tilhørerne, og have imødegået enhver mulig form for fejlfortolkning ved selv at definere sin brug af disse ord.

DEN SOCIAL-POLITISKE BEVIDSTHED

Mange af de resolutioner, der blev vedtaget på verdenskongressen, peger i retning af en dyb social og politisk bevidsthed hos lægfolket. Det må siges at være af største betydning, at en verdenskongres af katolske lægfolk udtaler sig til verdensoffentligheden om så brændende sociale og politiske spørgsmål som racismen, undertrykkelse, krig og fred og forholdet til udviklingslandene. Sådanne resolutioner er med til at imødegå de mange forsøg på at afpolitisere kristendommen. Der er heller ingen tvivl om, at resolutionerne kan være en støtte for meget lokalt arbejde i den katolske kirke, – at de giver en moralsk støtte til de kristne, der betoner, at det f. eks. hører med til at være kristen, at man arbejder aktivt for social retfærdighed på både nationalt og internationalt plan.

Som et gennemgående træk ved denne verdenskongres må fremhæves

den meget udadvendte kristendomsforståelse, som blandt andet ses af resolutionerne. En af kongressens kerneideer var understregningen af de kristnes forpligtelse til at tjene verden på en alvorlig og oprigtig måde. I modsætning til tidligere, hvor mange betonedede modsætningen til denne verden, var der en virkelig positiv indstilling til denne verden og dens problemer. At være denne verdens lys var for alvor kommet i centrum i lægfolkets bevidsthed.

TEOLOGISK DYNAMIT

Der blev dog ikke kun drøftet sociale og politiske problemer. Flere af resolutionerne indeholder også vidnesbyrd om lægfolkets stillingtagen til teologiske og moralske spørgsmål. Her må man vel især fremhæve den resolution, hvori der tages stilling til befolkningsproblemet. Det var et stort og for mange måske overraskende resultat, at en så stor gruppe lægfolk udtalte, at kirkens læreemбеde bør overlade valget af videnskabelige og tekniske midler, der muliggør et »ansvarligt forældreskab«, til forældrene selv.

Netop i disse tider, hvor spørgsmålet om børnebegrænsning drøftes, og paven overvejer sin stillingtagen til dette problem, var det af allerstørste betydning, at verdenskongressen udtalte sin stillingtagen til et problem, hvorom hierarki og teologer stort set har forbeholdt sig retten til at udtale sig.

Af næsten samme vægt og betydning var resolutionen om kvindens stilling i kirken. Netop fordi man i tidernes løb har brugt mange forskellige teologiske argumenter i diskussionen om kvindens stilling, lå der for så vidt en teologisk stillingtagen i resolutionen om kvinden i kirken. Ønsket om kvindens ligestilling i kirken indeholder uanede muligheder, og en virkeliggørelse af dette ønske vil forandre mange ændringer i de faktiske strukturer i kirken. Det skal understreges, at kongressen *ikke* udtalte, at der bør være kvindelige præster i den katolske kirke, men resolutionen lægger op til en drøftelse, om der bør og kan være kvindelige præster.

ÅBENHED – FRIHED – SOLIDARITET

Fremhæves skal det, at verdenskongressen på intet tidspunkt egentligt fikseredes i en »ortodoks« eller legalistisk tænkemåde. For kongresdeltagerne var det langt vigtigere at være med til at løse en række væsentlige aktuelle problemer. Der var megen åbenhed over for nye ideer,

og man brugte gennemgående ikke tiden til at diskutere om de foresatte ideer lå inden for rammerne af den traditionelle kristendomsforståelse. En af arbejdsgrupperne krævede, at man i fremtiden skulle interessere sig mere for marginalgrupperne i kirken, – for eksempel de fraskilte. Dette sammenholdt med det foregående gav mig indtrykket af en tydelig tendens hen imod en mere menneskelig og pluralistisk kristendomsforståelse.

Kongressen var præget af stor frihed, oprigtighed og demokratisk sindelag. Man var stort set enig om, at frihed – det være sig talefrihed, diskussionsfrihed eller trykkefrihed – var en nødvendig forudsætning for en virkelig oprigtig dialog, – både hvad angår dialogen mellem hierarki og lægfolk og dialogen mellem kirken og verden.

Gennemgående var der ingen fjendtlighed at spore i forholdet til andre kristne eller til de ikke-kristne. Tværtimod understregedes en følelse af universel solidaritet mellem alle mennesker. Ligeledes sporede der en større respekt for det enkelte individs rettigheder – dette kommer for eksempel til udtryk i resolutionerne om kvindens stilling og forældres autonomi.

KONGRESSENS PERSPEKTIV

Der kan vist ikke være tvivl om, at denne verdenskongres nåede store resultater, og at de fleste deltagere betragtede den som en virkelig succes. Mange lægorganisationer vil i fremtiden kunne hente megen inspiration fra denne kongres. Det er da også yderst vigtigt, at lægorganisationerne bevidst søger at gennemarbejde kongressens resultater, da virkeliggørelsen af kongressens ånd og resolutioner nødvendigvis må ske på lokalt plan.

DET AVANTGARDISTISKE LÆGFOLK

For mig at se bliver en af hovedopgaverne for lægfolket at udarbejde og gennemføre de praktiske og politiske konsekvenser af kongressens resolutioner. Personlig betvivler jeg, at de fleste kongresdeltagere gjorde sig helt klart, hvilke konsekvenser mange af resolutionerne vil få, hvis man

prøver at virkeliggøre dem i praksis. For eksempel vil kravet om en radikal ændring af verdenshandlens strukturer, hvis den skal gennemføres i praksis, forde en så dybtgående ændring af de industrialiserede landes handelspolitik, at man på forhånd må forvente at komme i skarp modsætning til de fleste siddende regeringer.

Hvis det katolske lægfolk beslutter sig til at virkeliggøre kongressens resolutioner, vil det komme i klar opposition til mange strukturer, tendenser og ideer i de forskellige lande. Begynder visse lægorganisationer aktivt at arbejde for resolutionernes virkeliggørelse, tror jeg, at de vil blive rigtige avantgardegrupper, der først og fremmest vil være en dårlig samvittighed for mange af deres medborgere.

EN SAND UNIVERSSEL SYNODE

En anden hovedopgave bliver at skabe de bedst mulige strukturer for dialogen og samarbejdet mellem hierarki og lægfolk. Et af de punkter, hvor kongressen lod meget tilbage at ønske, var med hensyn til de regler, hvorefter delegationerne var blevet valgt eller udnævnt. Disse var på ingen måde ensartede. Ligeledes havde man ikke fundet frem til rimelige regler for vedtagelse af resolutioner, idet alle delegationer havde én stemme, og man kan med rette betvivle det demokratiske i, at for eksempel en dansk delegation skal have lige så stor indflydelse som en tysk eller en fransk.

Det er derfor yderst vigtigt, at man verden over aktivt arbejder på at skabe strukturer, der muliggør, at man får et sandt billede af, hvad *bele* det katolske lægfolk mener og tænker, og ikke kun af, hvad organiserede lægfolk mener. Sådanne strukturer vil også muliggøre, at man engang ude i fremtiden vil være i stand til at afholde en virkelig universel synode, hvor der er repræsentanter for biskopperne, præsterne, ordensfolkene og lægfolket, i stedet for som nu, hvor der – samtidig, men adskilt – afholdes en bispesynode og en lægfolkskongres. Netop fordi kirken er en enhed, bør denne enhed nemlig også komme til udtryk på det internationale plan, og det vil være virkelig frugtbart med en åben konfrontation mellem de forskellige grupper i kirken, fordi en sådan konfrontation er en nødvendig forudsætning for sandt samarbejde og fællesskab.

Bernard Eric Jensen.

En opslået kniv

»Digteren er som en opslået kniv, læseren træder på«. Dette citat satte Jess Ørnsbo som motto for sin første digtsamling, og de samme ord kan gælde de to følgende samlinger, »Myter« og den foreliggende »Tusdigte«. Linien gennem disse tre bøger er ikke brudt. Det er den samme stemme vi hører. Den er fra begyndelsen intens og desperat, og på trods af den seneste digtsamlings fredsommelige titel gælder dette fortsat indtil det sidste digts sidste linie.

Ved første gennemsyn er digtene i denne bog overordentlig vanskeligt tilgængelige. De er med andre ord det man kalder 'uforstæelige', men samtidig er de mangesidige og flyder næsten over af billedrigdom. Disse mangfoldige, pindsvineagtige genstande må mødes ikke kun ad strengt logisk tænkende veje, men med udfoldelse af hele opfattelsesapparatet, med ubetinget åbenhed og med tillid til de nye udtryksformers muligheder. Man vil da kunne se digtene som helheder af intens oplevelse og deraf følgende reaktion, stærkt kritiske afspejlinger af digterens omverden og tid. Da digtene netop udpræget må opleves som helheder, er det problematisk at skære enkelte eksempler ud, men man kan f.eks. fremhæve følgende næsten uartikulerede, men meget virkningsfulde passage fra digtet »Belejring«:

belejring og grånende molekyler
af rædsel forlader den dårlige
ånde mig

brat under et samleje
og bruseren i gaskammeret føder
en

sammenfoldet baby bliver der
da andet tilbage end skrigerens
skrigerens rolle.

Andre steder bliver protesten mere konkret, som i digtet »Med et vådt ben ...«:

Og spørger ...
skulle der ikke være en anden
orden i

mit hoved dette øverste ribben
end denne civilisation
af lommeørklæde og kugleben
af slægtninge fra folkeregistret.

Enkelte digte er mere snævert satiriske, som f.eks. »Ved todboden steg ...«, der er rettet mod den amerikaniserede, reklamegennemsyn-

rede overfladiskhed. Mest spændende er måske de helt myteagtige digte, som »Min lillesøster ... En chokhistorie«. Her kræves, som ved al kunst af nogen værdi, en meget høj grad af aktivitet og medleven hos læseren, og man bliver stadig drevet til nye gennemlæsninger, da der uophørlig viser sig nye detaljer og synsvinkler.

Jess Ørnsbo's digte er af en sådan kvalitet og en sådan påtrængenhed, at de må komme enhver ved, der bekymrer sig en smule om den tid og den omverden, han lever i.

JMD

Jess Ørnsbo: 'Tusdigte'.
Gyldendal

Aktuel

Vindrose om Grækenland

Når »Vindrosen« (nr. 6. - 14. årg. 1967) på et tidspunkt, hvor Grækenlandsdebatten har stået på i over et halvt år, sætter et helt nummer under titlen »Grækenland«, kan man ikke vente overvældende nyt. En del har man da også læst og hørt før, men disse saglige betragtninger er nærmest druknet i demonstrationslarm og røret omkring den danske regerings aktivitet i denne sag, så det er såre fornuftigt at bringe dem i en større sammenhæng, som det sker her. Bortset fra en kort kommentar fra »Les Temps Modernes« maj 1967, der noget snævert koncentrerer problemet omkring det græske kommunistparti E.D.A. og C.I.A. undgås enhver politiseren omkring kuppet, der i øvrigt følges i en række velvalgte kupklip.

Nummerets sigte er at belyse den udvikling, der nu er resulteret i koncentrationslejre, stikkeri og restriktioner af både den mest oprørende og mest latterlige art. I artiklen »Hellenerne, Romerne og Den Hel-

Paul Reiters spåner

Det har aldrig været Paul Reiters mening, at han en dag ville sætte sig ned og skrive sine memoirer. I stedet valgte han – med pennen og blyanten som redskaber – at »tegne en skitse af sit liv«. Dette selvportræt kom til at bestå af en række kronikker, foredrag og mindre afhandlinger – deriblandt ting, som ikke tidligere har været offentliggjort. Selv kalder han disse fragmenter »spåner fra værkstedet«.

Gennem disse »spåner« træder så forfatteren mere og mere tydeligt frem for læseren. Med ægte fortælleglæde og en smittende veloplagthed forstår han at få andre til at lytte. Altid er han parat til at engagere sig og tage et standpunkt. Intet er ham fremmed, intet ligegyldigt.

Paul Reiters: »Spåner« er en dejlig positiv bog, som enhver vil glæde sig over at læse. Men på mange måder henvender den sig naturligvis især til venner, kolleger og patienter.

Pris hæftet kr. 42,50 – indbundet kr. 52,00.

ligånd« skildrer Leo Hjortsø grækenen, der først ved frihedskampens begyndelse bliver sig hellenernavnet bevidst og indtil da har været en »romaios« – en ynkelig figur under tyrkisk herredømme. Et fragment af denne frihedskrigs førerskikkelse, den senere så forkætrede general Makriyannis' erindringer er der heldigvis også fundet plads til, og en i Danmark bosiddende centrumunionspolitiker giver problemet omkring Grækenlands forhold til Europa i en bitter nøddeskal. Rolf Hesse, der fra

BØGER

FRA ALLE LANDE ★ PAA ALLE SPROG
TIL ALLE PRISER ★ FOR ALLE ALDRE
OM ALLE EMNER ★ FOR ALLE FAG

VICTOR HANSEN
BOGHANDEL

Brunnsgade 45 . Tølf. (06) *12 24 00
Aarhus C.

Julekærten 1967

Så kom da dette års katolske julehæfte »Julekærten«, som sædvanlig udgivet af Pauluskredsen, og det præsenterer på smukkeste måde katolsk kultur, såvel i indhold som i udførelse.

Det er det niende julehæfte, som Pauluskredsen, hvis leder er den dygtige og energiske msgr. Knud Ballin, udgiver. Men julehæftet er betydeligt ældre, idet det var pastor Cay Benzons, der i 1929 fik udgivet det første hæfte, ligesom det også var ham, der gav det navnet »Julekærten«. Pastor Benzons udgav hæftet indtil 1943, hvorefter forlagsboghandler Sven Damsholt fortsatte udgivelsen indtil 1953. Julekærten udkom således ikke i årene 1954-58.

Hæftet indledes med en betragtning af pater Grégoire OP over et citat fra juleevangeliet »Og dette skal være jer et tegn: I skal finde et barn svøbt og liggende i en krybbe«. Temaet for betragtningen er således fattigdommen, meget levende behandlet.

Hans Rütting fortæller i »Marionetternes jul« om en oplevelse fra sin barndom, da han fik marionetter i julegave og senere over hals og hoved måtte flygte fra Hitlers Tyskland til Danmark, hvor han fik et nyt fædreland, og om sine eventyrlige oplevelser, da han hentede sine marionetter i Berlin.

Om Peter Schindler, som gennem hele »Julekærtens« levetid var en trofast leverandør til hæftet, har pastor Christian Bartholdy skrevet en artikel »Med Peter Schindler i Fatima«, der på en hyggelig måde fremstiller Peter Schindler, som han var med sine særprægede replikker. Samtidig er artiklen en hjertevarm afsked med vennen.

I artiklen »På et persisk marked i Bethlehem« skriver Hanne Kaufmann om sit besøg i Bethlehem, hvor hun tvinges til at omstille sine romantiske forventninger om byen, som er blevet ét kæmpemarked med rovdrift i de religiøse overtoner. Men trods krige, snigløb og hæse kommentarer lever budskabet dog fremdeles.

Finn Hasselager skriver i en interessant artikel »Lysset fra Leksand« om »Jul-ottan« i Leksand, der ligger i Sveriges hjerte, Siljanbygden omkring den store skovomkransede sø i Dalarna. Her møder i den mørke julemorgen mere end tusinde mennesker op for at høre juleevangeliet blive forkyndt i Leksand kirke.

De forskellige former for bedestilling omtales af Lis Thorbjørnsen i »Bønnens gestus«. Det er den oldkirkelige, hvor den bedende, »orantens«, står op med udstrakte hænder, den tillidsfulde og ydmyge stilling med foldede hænder samt den »gotiske«, der peger opad som buerne i kirkerummet.

Ellen Nielsen fortæller livligt om de franske arbejderpræster i »Er du rigtig præst?«

I anledning af Københavns 800 års byjubelium skriver Aage Falk Hansen en interessant artikel »Absalon til minde« om Absalon og hans virke for Danmark.

»Fuglene« er en skildring af den hellige Frans og hans forhold til dyrene samt et besøg i Assisi, skrevet af Emil Petersen.

Fra det høje nord bringes en artikel »Hammerfest sogn« af Philip Caraman SJ, der omtaler Europas nordligste sogn.

José Muñoz Herrera beskriver i »Det ukendte Spanien« nogle af landskabets ejendommeligheder i Costa del Sols omegn på Málaga, en egn som turisterne normalt ikke ser.

Som Peter Schindlers sidste bidrag til »Julekærten« bringes hans lille legende »Talita og Meaniskos«, der handler om Jaiiri datter og enkens søn fra Nain, som Jesus opvakte fra de døde, og som beder ham om at lade dem dø, da de ikke kan få noget ud af livet. Læsningen skal ikke ræbes her.

Som afslutning bringes en lille fortælling om »Wong Kuok-fu«, hvorledes hans moder, der lige har mistet sin mand ved et ulykkestilfælde, må klare sig i Hong Kong. Fortællingen er underskrevet »Caritas Danmark« og er således en stilfærdig opfordring til i denne »søde juletid«, hvor der øves godgørenhed, også at tænke på, eller rette betænke Caritas. ▶

et længere studieophold i Grækenland har udmærket kendskab til den urimelige sprogsituation, giver et indblik i, hvorledes man nærmest skal være klassisk filolog for at forstå det officielle sprog, og endelig gør Adolph Rastén i en stilfærdig artikel opmærksom på, at det var kongen og dennes rådgiveres fejlgreb under 1965-krisen, der i væsentlig grad muliggjorde kuppet. Hvad man måske kunne savne i denne sammenhæng var en nærmere redegørelse for de forudgående diktaturer og for hele det apparat – bl.a. et uhyggeligt effektivt hemmeligt politi – der har været en af de vigtigste årsager til, at styret har kunnet hage sig så fast som tilfældet er.

I betragtning af det ringe antal af oversættere fra nygræsk, der er at finde her i landet, må man komplimentere det fine udvalg, der bringes

af græsk poesi. Desuden finder man H. Nordbrandts grækenlandsdigte, hvoraf »kirkebyggerne« er en fint formuleret iagttagelse. Til sidst må nævnes E. Søholms gennemgang af Antonis Samarakis' forfatterskab. Samarakis er en overordentlig vedkommende forfatter og hans sidste bog »Fejltagelsen«, der meget snart udkommer på dansk, anbefales på det varmeste.

På 120 sider er det næppe muligt, at sige mere om et folk, hvis dilemma er på en gang at være stolt af sin enestående fortid og føle ikke at have format til den – en fortid i hvis navn man satte sig de højeste mål og i hvis navn d'herrer Papadopoulos, Patakos og Spandidakis nu udøver en nazilignende undertrykkelse og præker en morbid nationalisme.

E.T.

En stor og smuk fødselsdagshilsen

Det er altid med glæde og taknemmelighed, man læser, hvad Kristeligt Dagblads kunstanmelder, grafikeren Erik Clemmensen, skriver i bladet. Hvad enten han omtaler en udstilling eller en anden begivenhed i kunstverdenen, synes man, at der er noget at lære ved at læse det. Der er altid tale om langt mere end en redegørelse eller konstatering. Clemmensen er aldrig bange for at tage stilling til tingene – og begrunde den.

Bladets fødselsdagshilsen er en stor, smuk bog, i tryk og papir, og hvad de mange helsides gengivelser af kunstværker angår. Og ved læsning af den nyder man godt af at møde et kunstsyn forankret i omfattende kendskab både til den formelle side og den historiske og idémæssige.

For forfatteren er – det forstår man straks – »billedets verden« simpelthen verden. Karakteristisk nok hedder et af stykkerne »Spørgsmålet om helhed«. Og samtidig med, at kunstens egenart – som kunst – forudsættes, behandles den selvfølgelig som forbundet med det væsentlige i livet. Ordet »betragtninger« er godt.

De 26 ret korte artikler har alle som kerne et bestemt stof, som har sat forfatterens tanker i gang. Dette stof er mangeartet: oftest går han netop ud fra et kunsværk (Mantegnas altertavle fra Verona bliver f.eks. grundigt gennemgået) men det kan også være en samtale eller et samvær med gode venner – et stykke litteratur eller en bibeltekst (»Sol, stå stille i Gibeon«).

I dette tilfælde går det an at bruge det forslidte udtryk, at man ved læsningen føler sig »i godt selskab« – i muntert, veloplagt, inspirerende selskab. I stue med billeder af Delacroix og Cézanne og mange andre på væggene, og med Dante og Kierkegaard og Ewald og »Jammersmindet« inden for rækkevidde.

Der tales klogt om kunstens håndværk og lunt alvorligt om, hvad dette håndværk har kunnet tjene, når uforglemmelige værker blev til, som bandt »øjeblikke udover tiden i de tidløse billeders verden.«

Emil Petersen

Udgivet af Kristeligt Dagblad okt. 66 i anl. af bladets 70 årsdag. Bogen sendt som hilsen til avisens venner og forbindelser. Et mindre antal eks. er i handelen.

Naturligvis indeholder hæftet en mængde illustrationer: fotografier, reproduktioner og originaltegninger af kendte og ukendte kunstnere. Forsidebilledet er en reproduktion af »Natività«, en komposition af Francesco Proserpi, Assisi.

»Julekærten 1967« kan anbefales på det bedste, ikke bare til at have liggende hjemme på bordet, men også som gave. Prisen er trods moms, devaluering m.m. den samme som sidste år, kr. 7,50.

B.H.

Lægfolket siger fra

Under denne titel har Børge Rudbeck skrevet en interessant kronik i Sjællands Tidende om den just afsluttede lægfolksverdenskongres i Rom. Det nævnes, at Hans Rudi Weber, eksekutivsekretær i Kirkernes Verdensråd, på 88 protestantiske og ortodokse observatørers vegne advarede mod at lade den katolske reformation foregå i et alt for stormfuldt tempo.

Han frygtede for, at dersom fornyelsen ikke følges med en dybtgående teologisk og liturgisk eftertanke, vil en alt for utålmodig reform af Kirkens struktur føre til en lidet tilfredsstillende situation. Der blev lagt for stor vægt på lægfolkets deltagelse i Kirkens liv, og man glemte, at denne deltagelse først og fremmest skulle være en deltagelse i liturgien. Ikke desto mindre mente han, at tiden var inde til at drage konsekvenserne af den dåb, der er fælles for kirkerne, især hvad angår muligheden for at gå til alters hos hinanden og for at indgå blandede ægteskaber, uden et der stilles urimelige krav til nogen af parterne.

Børge Rudbeck refererer videre, at kongressen var enig om, at lægfolket har del i det almindelige præstedømme og derfor ret (og pligt) til at deltage i apostolatet. Hos nogle, bl.a. i dele af den romerske kurie, møder tanken modstand, og det var måske en gennem lange tider oparbejdet irritation over, at præster ville give direktiver om ting, de ikke havde forstand på, der har fået den romerske lægfolkskongres til at gå så vidt og så hurtigt, at de protestantiske iagttagere blev betænkelige.

Der blev sagt stærke ord om præsterne på kongressen, og en romersk prælat kommenterede kongressen med denne ene sætning: »De folk er parate til at kaste os på bålet!« Så galt var det nu ikke. Heller ikke kunne der tales om oprør, men da en ordfører sagde, at »vi ønsker, at det skal være forbi med sætningen: Rom har talt, sagen er afgjort«, brød den store forsamling ud i et voldsomt bifald.

Videre refererer Børge Rudbeck, at lægfolkene ikke længere er parate til at acceptere autoritære styreformere, heller ikke i Kirken, og i vendinger, der ikke just kan betegnes som indpakkede, gik kongressen ind for ægtefolks frihed under ansvar.

Børge Rudbeck stiller spørgsmålet, som for så vidt gælder alle kirkesamfund, om det er rimeligt, at lægfolk holder specielle kongresser, mens præsterne samles til andre møder og biskopperne til helt tredje.

I denne forbindelse efterlyser han en definition af begrebet »lægmand« og har spurgt en række fremtrædende teologer uden at få spørgsmålet besvaret. Den verdenskendte teolog Ernesto Balducci fra Firenze erklærede på forespørgsel, at han satte betegnelsen »lægmand« i gåseøjne af den enkle grund, at der blandt døbtte ikke eksisterer lægfolk.

Børge Rudbeck konkluderer: »Måske er det forkert at foranstalte særlige lægmandsbewægelser, særlige møder for lægfolk. Man skal ikke øge afstanden mellem præsterne og menighedens øvrige medlemmer. Men afskaffe den.«

B.H.

Det gror i Esbjerg

Esbjerg sogn er et af de mest levende sogne i det katolske bispedømme, hvilket bl.a. ses af skoleudvidelsen og den høje procent ved valget til synoden.

Allerede i 1966 overvejede man at oprette en børnehaveklasse og udvide skolen med en pavillon, der kunne rumme to klasser, så alle klasser kunne blive delt.

For imidlertid at sikre sig, at forældrene sluttede op om skolen – og så i økonomisk henseende, sendte skolen et brev til samtlige forældre med en udtømmende forklaring på, hvad man havde tænkt at gøre, samt et spørgeskema til udfyldelse.

Resultatet var positivt, idet 58 pct. svarede, og med hensyn til økonomi-

en var der enighed om at betale op til 20 kr. månedlig pr. barn.

I dag står pavillonen der, men man påtænker yderligere udvidelse, der dog står i forbindelse med planerne om at bygge en ny kirke, og da kan den nuværende Skt. Nikolaj Kirke og præstebolig anvendes som skolelokaler. Det er i øvrigt meningen, at det nye kirkebyggeri skal påbegyndes i 1968.

Da sognepræsten, pastor H. Doods, ikke samtidig kan være sognepræst og leder af en større skole, agter man at søge en virkelig energisk og kvalificeret skoleleder, der er villig til at påtage sig en opgave af netop den art, der her er tale om.

Synodeåbning i Fredericia

Forrige søndag var det Region II's tur til at holde det indledende møde til synoden 1969. Det foregik i Fredericia, hvor pastor G. Bertling under biskoppens fravær celebrerede messen med fire præster som concelebranter.

Efter messen holdtes der spisepauser, hvor pastor Bertling læste biskop-

pens tale op, og pater Grégoire gjorde rede for de praktiske ting. Til formand for Region II valgtes skoleleder Erling Tiedemann, civildommer H. Højris, Esbjerg, til næstformand og Käthe Lund, Vejle, til sekretær.

Det vedtoges at holde det næste møde den 14. januar 1968.

Vellykket møde med pater Svoboda

For nylig samledes en gruppe bestående af 9 medlemmer af »Samråd for danske sygehuspræster« og et par katolske præster med den apostoliske delegat til foredrag om sjælesorgen. Den må i vore dage tilpasses for at imødegå nød og elendighed hos syge og døende mennesker, som ikke mere i udstrakt grad er at finde i vore hospitaler, men langt mere i hjemmene uden den nødvendige pleje og uden fornemmelse af det menneskelige fællesskab. Adskillige spørgsmål stilledes fra præsteres side, og det kan vist uden overdivelse siges, at dette møde mellem folkekirkpræster og den katolske kirke var et godt led i den indbyrdes forståelse og vilje til samarbejde. Samme dags aften samledes ca. 80 sygeple-

jersker til et lige så instruktivt foredrag om placeringen af ansvaret og indsatsen for den syge og døende i de store idealt indstillede kredse, som i dag under de forskelligste former stiller sig til disposition for menneskelig nød. Langt ud over den faglige uddannelse af vore søstre og sygeplejersker er der i dag behov for mennesker, som vil gøre en menneskelig indsats i hjemmene. Pater Svobodas ophold sluttede med et åbent hus i Academicum Catholicum, hvor kun et lille antal medlemmer havde indfundet sig, men gik berigede bort efter et meget inciterende foredrag omkring de nyeste begivenheder i Rom under synoden og lægmandskongressen.

K. Ballin.

Evangelium eller manifest

Dinesen

Drouzy

Bifrost slutter efterårets møderække med emnet: Bjergrædikenen: Evangelium eller manifest? Det sker i form af to oplæg fra studenterpræsten ved Københavns Universitet, Palle Dinesen (folkekirken) og pater Martin Drouzy. Mødet finder sted i Englesalen tirsdag den 12. december, kl. 19.30 præcis. (Jagtvej 183 B, København Ø.).

Pastor Palle Dinesen er 34 år, uddannet ved Århus Universitet 1957, hvorefter han et par år var ansat som sekretær i Det danske Missions-selskab. Efter et studieophold i Heidelberg var han fra 1962 til 1965 landssekretær i Det danske Missions-selskab, indtil han i 1966 blev udnævnt til studenterpræst i København – tilknyttet Trinitatis Kirke. Palle Dinesen har siden 1963 været en af initiativtagerne til den økumeniske ungdomslejr på Øm, og han har som medlem af Det økumeniske Fællesråd og Den danske Folkekirkens mellemfolkelige Råd placeret sig som en af de centrale personer i det økumeniske arbejde i Danmark.

Pater Martin Drouzy er 44 år gammel. Han er født og opvokset i Frankrig, indtrådte i dominikanerordenen i 1942 og blev præsteviet i 1951, hvorefter han i 1953 kom til Danmark. Martin Drouzy har i seks år været prior for dominikanerne i Ordrup og deltog i midten af 1950'erne meget i Danmarks Unge Katolikkers skolearbejde på Øm. I slutningen af 1950'erne blev han redaktør af Katolsk Ugeblad og har nu igen fået en vigtig redaktøropgave i det fornemme kirkelige tidsskrift: Kirkens Verden. Pater Martin Drouzy har en ny bog på trapperne, der kort efter jul kommer på Jespersen og Pios forlag: »Reformation i Rom?« Han er ved sin filmanmelder-virksomhed både i kirkelige og ikke-

kirkelige sammenhæng blevet kendt ud over de specielt kirkelige kredse.

Med disse to indledere, der begge er velorienterede i problemerne omkring kirken i den moderne verden, skulle der blive lagt op til en spændende diskussion, hvor de kristnes solidaritet med verden og frygten for konformitet med verden bliver et af balancepunkterne.

Mødet er åbent for alle interesserede. Entré 2,- kr.

Adventsfest i Katolsk Kvindesamfund

Lørdag den 9. december kl. 17. Biblioteksalen, Bredgade 67, 1.

Advent er den glade tid, hvor forventningerne dag for dag skrues op – til hvad? Svaret er jo nok afhængigt af, hvad man vælger at gøre vigtigere end så meget andet i december måned. Pater Vagn Hansens adventstale kan blive en hjælp til at vælge det vigtigste. Deltagerne i lægmandskongressen i Rom vil fortælle om det meget inspirerende møde mellem lægfolk fra hele verden.

Det spirituelle afsluttes med det spirituøse – julegløgg!

Pris: 5 kr. for medlemmer, 6 kr. for gæster.

Byen København giver gave

Efter festmessen i Sct. Ansgars Kirke i anledning af Københavns 800 års jubilæum mødtes arkitekt Flemming Grut, der i sin egen skab af næstformand var sendt af borgerrepræsentationen, med kirkens præster og forvaltningsråd til et vanskeligt samvær; derunder bad han om at få et forslag til en gave fra byen til sognets ungdomsarbejde. Et fremvisningsapparat til lysbilleder blev foreslået, da dette var anvendeligt både i ungdomsarbejdet og ved religionsundervisning af børn, der ikke besøger katolske skoler. Efter at vedkommende instanser havde sagt ja til forslaget, kunne arkitekt Grut overrække et meget fint apparat til kirkens præster og til forvaltningsrådets repræsentant, landsretssagfører G. Garth-Grüner, og han sagde derunder, at gaven skulle udtrykke byens tak, fordi den katolske menighed på så smuk en måde havde ønsket at fejre byens jubilæum.

Overrækkelsen skete i et nyindrettet undervisningslokale i præstegården, der foruden børn også huser studiekredse og konvertit-grupper; endvidere mødes medlemmer af sognets Mini-KUK til morgenkaffe efter hjemmesen.

Kjeld Geertz-Hansen

Legater

LEGATER HELGE JACOBSENS LEGAT

I løbet af marts måned vil uddelingen af Helge Jacobsens Legat finde sted. Dette legat kan søges som bidrag til bygning eller restaurering af katolske kirker – fortrinsvis sognekirker – under forudsætning af, at der ved bygning af kirken medvirker danskfødt arkitekt, og at den pågældende menighed selv viser offervilje.

Eventuelt vil der endvidere kunne uddeles mindre beløb til hjælp til dækning af udgifter ved religionsundervisning for katolske børn. Eventuelle ansøgninger indsendes inden 31. januar 1968 til Katolsk Bispekontor, Laurids Bings Allé 16, København F., og skal i specificeret form indeholde alle de nødvendige oplysninger.

ANSGARIUS BONIFACIUS

Ansøgninger om tilskud fra foreningen til de respektive kirker og kapeller bedes indsendt inden den 31. december 1967 til Katolsk Bispekontor, Laurids Bings Allé 16, København F.

BARONESSE ROSEN- KRANTZ CHARISIUS F. OXHOLMS LEGAT

til hjælp for trængende, indfødte medlemmer, mænd eller kvinder, af de her i landet værende katolske menigheder, uddeles af biskoppen i løbet af januar måned 1968.

Ansøgninger indeholdende fulde navn, stilling, alder og bopæl, skal med hensyn til trang, værdighed og medlemsforhold til en herværende katolsk menighed attesteres af to personer, hvoraf den ene skal være katolsk gejstlig.

Legatportioner uddeles *ikke* for livstid, hvorfor tidligere legatnydere må indsende ny ansøgning. Ansøgningsfristen udløber den 31. december 1967. Andragender, som er indsendt efter dette tidspunkt, kan ikke komme i betragtning. Ansøgning stiles og indsendes til Katolsk Bispekontor, Laurids Bings Allé 16, København F.

Den hellige Frans' 3. orden

Den hellige Frans' 3. orden har møde i Sct. Annæ Kirke, Amager, onsdag den 13. december kl. 19.30.

Veje

A/S Veje Mælkekompani

Fineste mejeriprodukter
Kontor 507, Veje
Telefoner 335 og 336 -

A/S TRÆLASTEN

(A/S Veje Trælast- og Kulkompagni)
Toldbodvej, Veje
Telefon 68*

Hansen Pærhøj & Søn

Garmester - kunsthandel
Søndergade 4, Veje
Telefon 1157

Veje Optik

ul Anker Kastrup
Briller
Torvegade 8 - Veje - Telefon 308

Raadhustorvet Veje
Tlf. 3711 og 3712

Poul
HENRIKSEN

Leverandør t. Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kai Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Veje - Tlf. 360
Bogladen med de mange bøger ...

Veje Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121 og 205

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Veje

Carl Petersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Nørregade 2, Veje
Telefon 1721

Frugtcentralen

Veje - Telefon 926 og 1126
Kartofler - Frugt - Grøntsager -
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Niels Boesen

Begravelsesforretning
Nørrebrogade 9, Veje. Tlf. 725

Næstved

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Gulvtæpper - Linoleum

Tapeter - Malervarer
Claudi Hansens Eff.
Jernbanegade 3, Næstved
Telefon 72 00 60

N. Juel Pedersen

Garmester
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske
institutioner

Næstved Diskontobank A/S

Hovedkontor: Axeltorv 4
Tlf. 72 15 00
Søndre afd.: Sct. Jørgens Park 66
Tlf. 72 55 44
Nordre afd.: Ringstedgade 157
Tlf. 72 56 55
Østre afd.: Hvedevænget 80
Tlf. 72 58 40

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende BEGRAVELSER
ordnes personligt.
Alle aftaler kan træffes
i hjemmet
eller tlf. 72 08 14
72 08 74

Frugtkælderen

Ny Østergade 3, Næstved
Tlf. 72 11 23

☆

Roman Kusier

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Bliv abonnent.

Det betaler sig for Dem.

Horsens

H. P. Wolff

Blikkenslager
Grønnegade 5, Horsens
Tlf. 62 54 78 og 62 65 29

Carl Bæk og Søn

El. Fagmanden
Vesterg. 33, Horsens. Tlf. 62 18 88
Lys - kraft - oliefyrt
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsolier
Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A . Horsens
Tlf. 62 19 20

E B M
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian W. Jørgensen
HORSENS

København

Danste
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *M1 2557

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Paven til Colombia

KUB - PRIVAT

Ifølge »Catholic Herald« har kardinal Antonio Samore, som er leder af den pavelige kommission for latinamerikanske anliggender, bekræftet rygter om, at pave Paul VI i sommeren 1968 forventes at flyve til den eukaristiske verdenskongres, der afholdes i dagene 18.-25. august, idet kongressen må betegnes som en af de »ekstraordinære lejligheder«, der kan få paven til at rejse udenlands.

Det er muligt at paven ved samme lejlighed vil besøge andre steder i Latinamerika, deriblandt Brasilien og Mexiko.

Hvis paven rejser til Latinamerika, kan det komme til at betyde en slags ajourføring for Kirken der.

Rejsen bliver den længste, paven har foretaget i de fire år, hans pontifikat hidtil har været.

USA-biskopper om cølibat

KUB - PRIVAT

De amerikanske biskopper, der har været samlet i Washington, har sluttet op om, at bestemmelsen om, at præsterne skal leve i cølibat, skal bevares fremover, samtidig med at de har gjort et indledende arbejde for at udvide mulighederne for annullering af ægteskaber, skriver »Catholic Herald«.

Det forlyder, at biskopperne har stillet sig bag bevarelsen af forskriften om cølibat for dermed at imødegå de argumenter, der i den senere tid er blevet fremsat, for at præsterne skulle have lov til at gifte sig, hvis de ønskede det, og fordi en fortsættelse af den offentlige drøftelse af dette emne kunne vække falske forhåbninger.

Han er ikke den eneste

KUB - PRIVAT

Pater Schillebeekx O.P. er ikke den eneste hollandske teolog, der i den senere tid af den romerske kurie er blevet sat under mistanke for kætteri, skriver »Catholic Herald«. Det viser sig nu, at også to andre hol-

landske præster, pater Piet Schoonenberg og pater van Kilsdonk - begge jesuitter - har haft vanskeligheder med kongregationen for tros-læren, som har afløst Det hellige Of-ficium.

I alle tre tilfælde beror vanskelighederne blandt andet på deres udtalelser om arvesynden. Imidlertid lader der nu igen til at være blevet ro omkring sagen, efter at kongregationen har taget stilling til de tre præsters udtalelser om emnet, som den og i pater Schoonenbergs tilfælde fandt »farlige«, omend ikke direkte kætterske.

Fælles kirker

LONDON - NC NEWS SERVICE

Den anglikanske kirkes kongres har godkendt en resolution om, at de er villige til at benytte kirkerne i fællesskab med katolikker og metodister.

De 700 gejstlige og læge medlemmer af kongressen besluttede at nedsætte en komité, der skulle udarbejde udkast til en lov om, at de anglikanske kirker også kan benyttes af andre kristne trosretninger end den anglikanske. Det vil formentlig vare et par år, før loven kan træde i kraft.

En sådan lov er påkrævet, fordi den anglikanske kirke er statskirken i England, og det kræver parlamentets billigelse, hvis den skal eje kirker i fællesskab med andre trosretninger.

Der er stor sandsynlighed for, at en sådan deling af kirkerne efterhånden vil blive almindelig i England, især i de nye byer og villa-kvarterer, der planlægges til imødegåelse af befolkningsproblemet der i landet.

Rettelse

En sætterfejl havde givet pastor Lars Messerschmidts skriftbetragtning i nr. 47 en drejning, der mildest talt harmonerede dårligt med både forfatterens intention og »Katolsk Ugeblad«s linje. Der stod trykt: »Og altid vil Kristi magtudøvelse tørne sammen med den officielle jødedom.« Men i pastor Messerschmidts manuskript stod der: »Og altid vil Kristi magtudøvelse tørne sammen med denne verdens form for magt, sådan som han tærnede sammen med den officielle jødedom.«

Vi beklager fejlen.

VIETNAM

KA - UKA resolution

Katolsk Arbejderaktion og Unge Katolske Arbejdere har på deres ordinære generalforsamling vedtaget følgende resolution, der er stilet til pave Paul VI:

»Idet vi dybt beklager, at pavens appeller om fred i Vietnam samt de diplomatiske anstrengelser for at skabe grundlag for fredsforhandlinger er slået fejl, opfordrer vi biskoppen af Rom, kirkens overhoved, til at effektuere koncilets beslutning i den pastorale konstitutions § 80:

»Enhver krigshandling, som forskelslæt har til hensigt at ødelægge hele byer eller udstrakte områder med deres indbyggere, er en forbydelse mod Gud og mennesker. Den skal ubetinget fordømmes.«

Utallige rapporter og bulletin'er har godgjort, at den amerikanske krigsførelse i Vietnam er af en sådan karakter og af et sådant omfang, at den falder ind under begrebet: Den totale krig.

De officielle kirkelige myndigheder kan ikke med rette forvente, at Verden skal tage deres beslutninger alvorligt, så længe de ikke selv gør det, uanset hvilke tab af materiel art dette vil påføre Kirken.«

Skandale omkring katolsk hjælpearbejde i Vietnam

7 millioner dollars fra amerikanske katolikkers fastekampagne for de underudviklede lande gik blandt andet til levnedsmiddelforretninger i den Saigon-kontrollerede hær i Vietnam. Samtidig nægter det amerikanske Caritas at være med i den internationale katolske Caritasaktion. Begrundelsen er, at nogle af pengene skulle bruges til at bygge et hospital i Hanoi. Planerne for dette hospital var blevet udarbejdet af lederen af det vesttyske Caritas, Msgr. Hüßler, der besøgte Nordvietnam for knapt et år siden. Pave Paul har personligt givet en check på 100.000 dollars til fordeling mellem nord og syd.

Amerikanske katolikker har nu protesteret offentligt mod den skandale, der ligger i, at humanitær hjælp bliver politisk øremærket. I en helsides annonce i The National Catholic Reporter af 1. november 1967 redegør de for sagens akter og opfordrer alle katolikker i USA til at boykotte Catholic Relief Service og i stedet sende gaver til de krigsramte i Vietnam gennem Det internationale Caritas, der har sit hovedkontor i Rom.

Blandt underskriverne på denne opfordring er fremstående amerikanske lægfolk og præster fra så at sige alle ordenssamfund. Den mest kendte er forfatteren og trappistmunken Thomas Merton. Også katolske ordenssøstre er med i annoncen.

Katolsk præst lavede blodig demonstration

Den katolske pater Philip Berrigan er blevet arresteret i Baltimore efter at være trængt ind i et udskrivningskontor, hvor han og en protestantisk præstekollega oversprøjtede arkiver og skuffer med deres eget blod, skriver »The National Catholic Reporter«, USA. I en erklæring om aktionen siger de to præster til pressen:

Vi har udgydt vort blod for at gøre nationen opmærksom på, at det er i disse udskrivningskontorer, den sørgelige udgydelse af amerikansk og vietnamesisk blod 10.000 miles herfra begynder. De opfordrer samtidig alle amerikanere, der er imod Vietnamkrigen til at forlade den blotte uenighedstilkendegivelse for at gå over til aktiv modstand mod Vietnamkrigen.

Father Berrigans broder, jesuiterpateren Daniel Berrigan sidder også fængslet. Han var sammen med andre demonstranter forblevet foran Det hvide Hus i Washington, efter at deres demonstrationstilladelse den 22. oktober, var udløbet. Begge brødre er medlemmer af Den internationale Kirkelige Vietnamkomité, der også er aktiv i Danmark.

TIL BYEN
i Byen
FRA BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant
af Fritz Kapper

Odense H.
Tlf. 12 27 75

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTFORRETNING

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

BLOCH'S BOG CLEARING

K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard
Advokat
Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

BRDR. MEYER

Blikkenslagermester
aut. Gas-, Vand- & Sanlætsmester

Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning

Auf. katolsk bedemand
* 34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

Skjold

Amaliegade 27, København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

Parat til et godt køb, takket være

OPSPARINGSBLÅN

Indsætter De et fast
beløb hver måned
(mindst 50 kr.), kan
De efter 12 måneder

låne lige så meget,
som De har sparet op
og efter 24 måneder
det dobbelte
- dog højst 15.000 kroner.

- kom ind
og tal
opsparingsblån med

HANDELSBANKEN
- også ungdommens bank

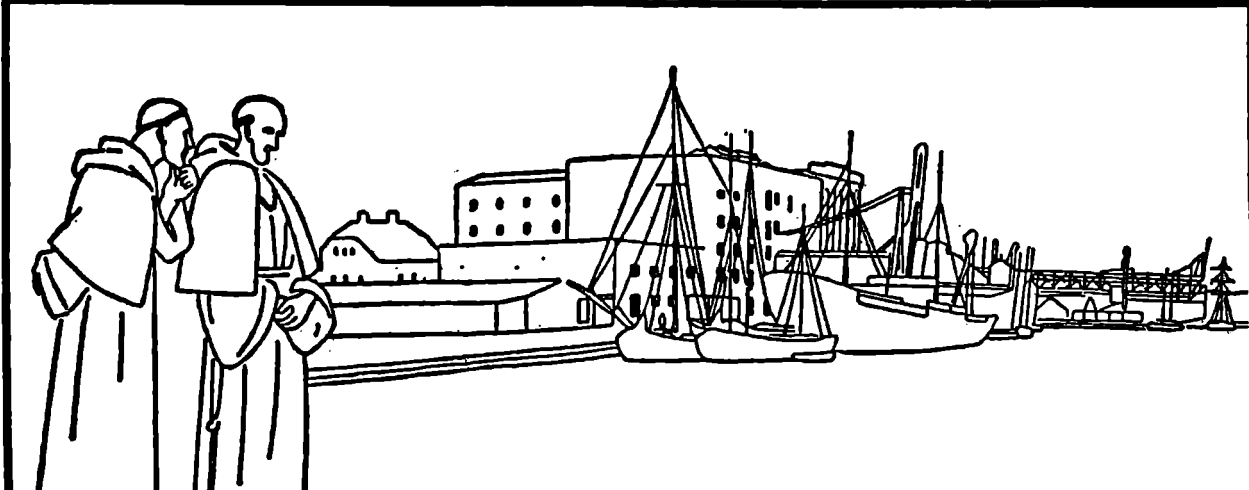

KØDHALLE
Robert Hansen

1. kl. kød, flæsk og pålæg
Amagerbrogade 212 A
Amager 6390

MEJERIET

Vesterbro

Aarhus by's førende
TELEFON 12 87 00 (4 lin.)

MUNKE MØLLES GLUTEN

LITURGISK KALENDER

- SØNDAG den 10.: 2. søndag i advent (violet, s. 5).
MANDAG den 11.: Damasus, pave og bekender (hvid, s. 781).
TIRSDAG den 12.: Søndagens messe (violet, s. 5).
ONSDAG den 13.: Lucia, martyr (rød, s. 781).
TORSDAG den 14.: Søndagens messe (violet, s. 5).
FREDAG den 15.: Søndagens messe (violet, s. 5).
LØRDAG den 16.: Eusebius, biskop og martyr (rød, s. 782).
SØNDAG den 17.: 3. søndag i advent (violet, s. 9).

LÆSERBREVE

Ender det i pjat?

Om en artikel i Katolsk Ugeblad for den 17. november, »På vej til enheden« – og især om afsnittet »Hostien« i denne – kunne jeg ønske at fremsætte nogle tanker i Ugebladet.

Angående »at gå over til rigtigt brød i stedet for den fade papiragtige oblat, som ikke vækker de rette associationer om at være en nærende og styrkende føde«, forekommer det mig, at forfatteren glemmer det centrale – nemlig transsubstantiationen, hvor hostiens materielle substans – mel og vand – viger for Kristi substans og således – idet vi nyder hostien – gør os til ét med ham.

Med hensyn til en udtalelse tidligere i artiklen: »En ny tid kræver til en vis grad et nyt sprog i ord såvel som i tegn« forekommer det mig, at forfatteren modsiger sig selv, når hun foreslår, at man skal gå over til den måde, oldkirken brugte, og »tage imod brødet sådan som det passer sig for voksne mennesker« etc. etc.

Om forslaget om at holde messe i privathjem for små grupper på op til 15 personer vil vist ikke være gennemførligt. For det første ville det kræve, at vi havde langt flere præster, end vi nu har, og yderligere kræve et kæmpearbejde af sådanne præster, som jo skulle være til rådighed tidlig og silde, som nu disse grupper ønsker det.

Nærmest – hvorfor ikke – i stedet gå hen i kirken – i Guds lær modtage Kristus på den praktiske måde, som vi

en har formodentlig haft de første kristnes kærlig-

hedsmåltider – agaperne – hvor nadveren af en præst uddeltes efter måltidet til medlemmerne af den forsamlede gruppe; men hun har åbenbart glemmt, at det hurtigt udartede, så at nadverens hellighed ikke altid blev tilbørligt respekteret, hvorfor allerede Paulus udskilte den fra sådanne sammenkomster.

Dengang – som nu! Menneskene er jo ikke bedre, end de er. Mon ikke den af forfatteren foreslåede »udveksling af tanker« hurtigt ville udarte til mere eller mindre værdiløse bemærkninger.

Foredrag med efterfølgende diskussion munder – hos os – ofte ud i en større og større udvanding af emnet.

Forfatteren erkender, at »en ritualisering af messen« var nødvendig (da oldkirkens små menigheder voksede til de tusindtallige skarer), men hun forundres over, at »den så længe har kunnet fornemmes som noget normalt. Det normale er jo tværtimod det enkle, hvor det menneskelige og det guddommelige mødes på den direkte tænkelige måde« –

Mon man ikke allerbedst kan opnå dette »møde« i kirken foran Guds alter!

Jeg er i hvert fald bange for, at »udveksling af tanker« i de af forfatteren anbefalede grupper, nemt kunne ende i pjat.

Ebba Nordholm

Ugens tv og radio (10.-16. december)

SØNDAG	19.30	p1	Menneskerettighedernes dag.
	20.10	tv	Hvad er dansk kultur?
MANDAG	15.45	p1	I ro og mag.
	19.45	p2	Tysk dialog.
TIRSDAG	19.20	p2	Kirke uden privilegier
ONSDAG	15.45	p1	Kulturnyt fra Italien.
	19.50	p2	International politik.
	21.00	tv	Horisont.
TORSDAG	19.20	p2	Sydvietnam.
	20.00	p2	Torsdagskoncert.
FREDAG	19.00	tv	Vi og u-landene.
	20.00	p2	Kirkemusik.
LØRDAG	9.15	p1	Kirkeårets musik.

Kardinal Spellman død

Ærkebiskoppen af New York, kardinal Francis Spellman er død, 78 år gammel.

Han var en af verdens mest kendte kardinaler – bl.a. fordi han forned sin stilling som øverste feltpræst i USA's væbnede styrker med en stærk patriotisme, som han aldrig lagde skjul på.

Han blev født i Whitman i ærkebispedømmet Boston og præsteviet i 1916. I 1935 blev han titulærbiskop og i 1939 ærkebiskop af New York. Han blev kardinal i 1946.

S. Steffensen & Søn

Tømrermestre

Nylandsallé 26, Horsens
Tlf. 62 36 70

AMAGERBANKEN
AKTIESELSKAB

Banken der dækker hele Amager

Flint arbejde Trla 6070

Billig pris

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer?
Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Sexbomber og atombomber

Schade og hygge • Galgenhumor og dommedag • Håb og horn uden charme

Med bævende hjerte falder jeg for fristelsen til at sige noget uarigtigt efter at have set Schade-filmen »Mennesker mødes, og sød musik opstår i hjertet«:

Jeg kedede mig!

Ikke mindst oven på Bunuels i alle måder vedkommende og menneskeligt gribende »Dagens skønhed«, og det kan man egentlig godt konstatere med en vis forundring, for *Henning Carlsen*, der har lavet »Mennesker mødes«, er trods alt en instruktør af internationalt format, hvad bl.a. »Sult« vidnede om. Det er nok heller ikke Carlsen, jeg skal skyde på. Der er ingen tvivl om, at hans tolkning af Schade er kunstnerisk forsvarlig, ja mere end det: filmkunstnerisk forsvarlig. Stilen er på én gang dødsikker, original og afslappet.

Man skal heller ikke affærdige Schade ud fra kristne moralprincipper. Ud fra sine idealer er digteren meget konsekvent, sikkert mere end vi er det ud fra vore (men det er måske også lidt nemmere for ham). Det, man må anholde, er snarere, at hans sex-evangelium med dets ligefremhed hurtigt bliver lige så kedsmelig som puritanismen. Når vi lige er kommet over det i øvrigt ret moderate chok over den berømte scene på togtoiletet, begynder vi at kede os trods det afvekslende billedsprog og gode spil, og det er muligvis, fordi sorte øjne, der et kort sekund dukker frem bag en vifte, trods alt er mere spændende end blå øjne, der uden omsvøb byder sig til.

Den dag da fiskene . . .

Hvor spændende, »Mennesker mødes« er, kan diskuteres. At en anden chokfilm. »Den dag, da fiskene . . .« faldt til jorden i København, er der vist ingen tvivl om. Legen med radioaktive atombomber burde strengt taget afkræve nok så megen interesse som legen med sexbomber, men af en eller anden grund er vi mennesker tilbøjelige til at sjuske med prioriteringen. Hvorom alting er, – »Fiskene« fænger ikke. Om det er, fordi satiren ikke er galgenhumoristisk nok, eller om det er, fordi man ganske simpelt ikke kan gabe over truslen om verdens undergang, når den serveres med dødsensalvorlig

humor, er ikke sådan at sige. »Zorba« instruktør, grækeren *Michael Cacoyannis* har grebet fejl denne gang, men der er alligevel så mange gode ideer i filmen, at man tør sige, at der ganske simpelt er tale om et undtagelsestilfælde.

Filmen afløstes af den halvdokumentariske og allerede berømte »The War Game«, der har samme emne: Bomben. Den bør i hvert fald ses.

(20th Century Fox)

Det ondes magt

Gode skuespillere (David Niven, Deborah Kerr) redder ikke »Det ondes magt« om hedenske ritualers overlevelse omkring et middelalderligt gods i Frankrig. Historien mangler charmen fra Palle Laurings historispøg »Danmarks håb og horn«, – den er aldeles uden den forsonende humor, der måske kunne have reddet den påtænkte gyser, der desværre blev ufrivilligt komisk.

(Metro-Goldwyn-Mayer)

Onkel Joakims hemmelighed

Hvis man har lyst til at tilbringe et par timer i en verden, der ikke har noget med virkeligheden at gøre – den danske filmlystspilfarces verden – kan man godt slå tiden ihjel med »Onkel Joakims hemmelighed«. Lavet af dygtige folk, der lige bestemt ved, hvad folk skal have, gode skuespillere, komplet harmløst. I tilgivet nye ideer – indtil regnestykket skal gå op. Så kniber det. Men så skal man jo også til at hjem.

(Saga)
HK

Billedet til venstre er fra »Den dag, da fiskene . . .«. Amerikanerne har tabt nogle farlige radioaktive sager på en fredelig, upåagtet græsk ø. Forklædt som hotelfolk leder amerikanske soldater efter bomberne. Øens beboere skynder sig at slå øen op som ferieparadis. Men den dag kommer, da fiskene . . . Til højre: Den svenske *Harriet Andersson* i *Henning Carlsons* internordiske Schade-film.

katolsk
uge
blad

Jul i bispedømmet
1967

JUL I

BISPEDØMMET

Julen fejres vist ikke anderledes her end i det øvrige Danmark« var et svar, der gik igen mange gange, da vi under tilrettelæggelsen af dette nummer om »Jul i bispedømmet« henvendte os til forskellige katolske menigheder og institutioner. Det var naturligvis ikke for at være afvisende, at folk svarede på den måde. Det blev da heller ikke sagt beklagende. Dansk jul er ikke noget, man behøver at skamme sig over.

En udenlandsk præst fortalte for nogen tid siden, hvordan han en juleaften havde vandret gennem Københavns gader. Han mærkede her en julefred, som han ikke havde oplevet andre steder. Når vi i vor nationale selvransagelse gør os klart, at den almindelige gudsdyrkelse har en forholdsvis ringe plads i gennemsnitsborgerens bevidsthed, er vi måske ikke utilbøjelige til at se på den stærke juleaktivitet, der råder her i landet, som en undtagelse, der bekræfter regelen. Som et sentimentalt surrogat til at bøde på mangelen på et »rigtigt« åndeligt liv.

Julekrybbe
i Skt. Franciskus Kirke,
Nakskov.

Så strengt skal vi dog nok ikke dømme os selv. Det skæve ligger sikkert ikke i, at vi gør så meget ud af julen her i Danmark, men snarere i, at vi ikke gør lige så meget ud af de andre store højtider, påske og pinse.

Ser vi – i snævrere forstand – på vort katolske bispedømme, vil vi formodentlig finde, at også vi har en snert af nationalsvagheden. Men lige så lidt, som vi bryder os om, at kommunalråd og handelsforeninger skal dekretere mindre illumination i gaderne ugerne før jul (tværtimod så vi gerne, at julepyntningen blev bevaret, når det endelig var jull!), ønsker vi af ovennævnte grunde at skære ned i de gode gamle skikke, der udtrykker vor juleglæde. Og mindst af alt vil »Katolsk Ugeblad« med sit julenummer prøve på at få nogen til at blive utilpas ved sin sukkergris. Selve arbejdet med dette stof til »Jul i bispedømmet«, der er født af den øgede bevidsthed om, at bispedømmet er et fællesanliggende, som er fulgt i kølvandet på synodearbejdet, har tværtimod været noget af en opvikker, som da meget gerne skulle brede sig til læserne.

– For alle de juletanker og juleforberedelser, der giver et virksomt røre rundt omkring, afslører et jævnt og muntert kristenliv, som sagtens kan afgive vitaminer til synodearbejdet, der også – på grund af det store slid – har dem behov.

For ikke at tale om hele det enorme kompleks af aktiviteter, der jo trods alt kendetegner den danske katolske kirke hele året.

Hvad sker der ikke i hjemmene og i skolerne? i kommuniteterne og i præstegårdene? I dette julenummer kan vi præsentere to former for kontemplativt klosterliv – helt i pagt med tiden. Og der er Caritas Danmarks samaritanske kristendom. Det er ikke så lidt, der på dette område er præsteret i 1967. Når man tænker på, hvor lidt tid, der var levnet de forskellige forfattere, må man konstatere, at det var en helt enestående interesse, der var vist vor konkurrence om den bedste »Lægmandsprædiken« til dette julenummer. Og flere menigheder forbereder runde jubilæer. Med tilhørende status over de forløbne års resultater. Alt sammen skal det indgå i synodens overvejelser, som ikke har til formål at planlægge nedrivning, men forbedring af det gode.

Foreløbig skal vi imidlertid mødes omkring julekrybben og juletræet. Der er det dog, det hele begynder. Som der står i Julens Præfation (gengivet på side 16): »Thi ved det menneskevordne Ords mysterium stråler din herlighed med ny glans for vort indre blik; og når vi på synlig vis lærer Gud at kende, gribes vi af kærlighed til det usynlige.«

HK

Skt. Laurentii Kirke i Roskilde.

Glædelig
jul
og et travlt
nytår!

ønskes af
KATOLSK UGEBLADS
REDAKTION

Allerede midt i november måned begynder forretningerne at julepynte med masser af lys og farver. Fra 1. december stråler små elektriske lamper fra store grantræer, rejst på byernes torve, og fra granguirlander, spændt ud mellem husene i gaderne hænger lysende julestjerner. Man kan købe jule-gås, jule-and, jule-cigarer, jule-vin, jule-gaver, man kan gå på jule-udstilling, alt sammen noget med jul.

Men hvad er det for en jul, der forberedes? Er det for at fejre den for menneskeheden så afgørende begivenhed, da Kristus, Guds Søn, frivilligt blev menneske og lod sig føde i en stald i yderste fattigdom og ved sin død på korset frelste os alle fra evig fortabelse, at forretningerne den sidste uge før jul holder åbent de 12 af døgnets 24 timer? Sikkert ikke! Er det for at fejre det hedenske solhverv? Næppe heller! Mon ikke hele denne hektiske virksomhed snarere har til formål at *udnytte* den egentlige idé med julen til at skaffe penge i kassen, selv om der må arbejdes hårdt herfor? Adskillige steder bliver julepynten da også taget ned, så såre julehandelen er overstået.

Men der øves dog megen velgørenhed i julen, kan man sige! Det er ganske rigtigt, og julevelgørenheden er i pagt med julens oprindelige tanke. Dersom man imidlertid sammenligner størrelsen af de beløb, der ofres på velgørenhed, med dem, der benyttes til den personlige bekvemmelighed og glæde, vil man sikkert forbavses over den enorme forskel.

I al denne hurlumhej stiller man uvilkårlig spørgsmålet: Hvorledes klarer katolikkerne sig, ikke mindst de, der direkte er impliceret i forretningslivet, og de, der har børn?

Katolsk Ugeblad har stillet spørgsmålet til tre husmødre, og her er svarene:

En hjemmegående husmor med mand og fire børn svarer:

– Det husmoderlige erhverv har altid, indtil nu, været et slavearbejde. Idag har dog de fleste chancen for ved maskiner at få det groveste arbejde klarer. Derved bliver man ikke fuldstændig udslidt, men kan få kræfter tilovers til åndelig udfoldelse i hjemmet, og samtidig føler man sig som et fribårent menneske, der som kvinde og husmor får en hel anden betydning i samfundet. Man får tid og kræfter til at gøre sig gældende.

– *Hvad med hensyn til julehøjtidene?*

– Også på dette område rationaliserer jeg, dog med større forsigtighed for ikke at støde an. F.eks. mener jeg, at der bør ske en forandring med udveksling af julegaver. Det burde være som i gamle dage, at man kun gav én og kun modtog én gave. Men da jeg foreslog dette ved en familiesammenkomst, mødtes jeg med vilde protester. Jeg forklarede, at den voldsomme gaveudveksling intet sagde mig. Ideen med denne druknede fuldstændig i den hektiske julehandel, der behersker folk i seks uger før jul. Den værdighed, som forberedelsen til julen skal have, bliver komplet ødelagt af overdrevne indkøb til mad og gaver. Man mærker ikke, at julen er et fredens og glædens budskab, idet man har gjort mad og gaver til højdepunktet.

– *Hvad gør De selv?*

– Selvfølgelig skal man pynte huset med gran, juletræ og – naturligvis en krybbe. Især hvor der er børn, må man understrege, at noget skal ske og er sket. Da det kan være vanskeligt at finde en modvægt til de store juleudstillinger, der er mægtige fristelser for barnesjæle, må man prøve på at slå fast, at alt dette intet betyder og egentlig ikke har noget med julen at gøre.

– *Hvorledes skaber De en modvægt?*

– Mine børn er nu så store, at vi alle kan sidde omkring et bord med vore juleforberedelser, og imedens læser et af børnene op af Bibelen om alt, hvad der angår Jesu fødsel, og så snakker vi om det. Vi taler også om den store fine krybbe i kirken, som vi alle glæder os til at se.

– *Men trods rationalisering og de tilrettelagte forberedelser er De vel alligevel træt juleaften?*

– Det kan ikke nægtes, og af hensyn til børnene og mig selv er det ikke muligt at komme til midnatsmessen. For os er højmessens 1. juledag *vor* julemesse, men så er vi så godt som muligt forberedt til den store højtid.

– – –

En ung selverhvervende husmor med mand og to små børn svarer:

– Tiden op til jul er meget anstrengende, og hver eneste dag er jeg meget træt, når jeg kommer hjem. Selv om jeg er kassedame i en stor forretning og sidder hele dagen, er det trættende, ikke mindst de otte sidste

Ne

nu o

- *Hvad er det for en jul, der forberedes?*
- *Guds Søns fødsel eller solhverv?*
- *Udnyttes julen?*

dage før jul, hvor der holdes åbent 12 timer hver dag.

– *Er det da nødvendigt med de 12 timer de sidste otte dage?*

– Jeg mener nej! Navnlig de første dage af den uge er der ikke så meget at gøre, men alene det at skulle være i forretningen er trættende.

– *Hvad med Deres egne juleforberedelser?*

– Naturligvis pynter vi vore stuer med gran og lys, ligesom vi juleaften tænder juletræet. Men der er ikke så megen tid til rådighed. Tænk blot på, at juleaftensdag kommer jeg først hjem ved 16-tiden og skal så i gang med at lave mad og hvad dertil hører. I år er jeg dog så heldigt stillet, at vi holder lukket juleaftensdag, da det i år er en søndag. Ganske vist har jeg moderne hjælpemidler til min rådighed, ellers gik det slet ikke.

– *Så kan De vel næppe komme til midnatsmesse?*

– Det er ganske udelukket, dels af hensyn til mine små børn og dels, fordi jeg simpelthen ikke orker det af træthed.

– *Bruger De at give mange julegaver?*

– Bestemt nej! Jeg ved nok, at man mange steder giver en mængde gaver, men det finder jeg overdrevent. Her giver vi ikke ret mange, nærmest til børnene. Det koster jo også penge.

– – –
En yngre selverhvervende husmor med egen forretning og med mand og tre børn svarer:

– Da det er umuligt at få hjælp, må jeg klare mig i min forretning så godt jeg kan, idet min mor hjælper mig, men det var ikke meningen. Det er en viktualieforretning jeg har, og op imod jul er der usandsynligt travlt. Jeg er egentlig forbløffet over, hvilke enorme mængder af levnedsmidler folk køber i den periode.

– *Så holder De vel også som de andre handlende åbent i 12 timer i den sidste uge før jul?*

– Ikke tale om! Kun de to sidste dage, men så må jeg også arbejde fra kl. 5 til 22.

– *Juleaften ånder De nok lettet op?*

– Det kan man godt sige. Så kommer reaktionen, og ud på aftenen må jeg simpelthen gå i seng. At gå til midnatsmesse, hvilket jeg gerne ville, lader sig ikke gøre. Det er kun min mand, der kan tage afsted.

– *Men julepyntet har De vel?*

– Naturligvis! Min mand hjælper mig. Der er gran og lys i stuerne og så selvfølgelig et juletræ. De sidste søndage før jul slapper jeg af ved at klippe julestads, og samtidig er der mulighed for at tale med de to største børn om julens betydning. Den mindste forstår det ikke endnu.

– *Hvad med julegaver?*

– Dem giver vi ikke mange af. I vor familie er vi enige om kun at give gaver til børnene. Den sidste søndag før jul, hvor forretningerne må holde åbent et par timer, er der

lukket hos mig, og så går jeg ud for at købe gaver.

– – –

Disse tre eksempler, alle fra gode katolske familier, viser med al ønskelig tydelighed, hvor svært det er at være katolik i en velfærdsstat, hvor materialismen har så gode vilkår, at julen bliver til en gildernes fest med mængder af mad og drikke. I denne forbindelse mindes jeg Johs. Jørgensen, der engang for mange år siden i en lille kreds, hvor jeg var med, udtalte, at det måtte være vanskeligt at være katolik herhjemme. Han ville da selv blive lidt af en hedning. Og hvor har han ret! Og bedre er det ikke blevet siden dengang. Tværtimod!

Derfor må vi have dyb respekt for de mange katolske husmødre, der trods de uhyre vanskeligheder kæmper for at bibringe deres børn den rette opfattelse af julen, og hvad den betyder for os mennesker!

B. Husson.

Davs, søster

Sådan reagerer folk
i Dannebrogsgade,
når de møder Jesu små søstre,
der bor på Vesterbro
i trange kår

Julen
står for
døren

Man fejrer ikke jul anderledes på Vesterbro end andre steder i København, påstår søster Noële, da Katolsk Ugeblad en mørk eftermiddag ringede på i Dannebrogsgade 54 B og stillede spørgsmålet.

Nej, naturligvis. Den fabriksfremstillede og kommercialiserede jul er indstillet på masseproduktion, og den afsættes også på Vesterbro. Nisserne er de samme som andre steder i byen.

Men det lidt skuffende for ikke at sige afvisende svar ledsages af et så indbydende smil, at vi alligevel kigger indenfor for at se nærmere på nissernes levevilkår på stedet.

— — —

Det er en tidligere skrædderforretning, forklarer søster Noële og peger hen på det store forsatsvindue, der skiller lejligheden fra gaden. Skillen er måske et stort ord. Det trækker. Det er værre med fugtigheden fra kælderen, men der er god varme i kakkelovnen i hjørnet. Vi sætter os omkring bordet og snakker om sagerne til akkompagnement af børnene, der leger ovre på den anden side af Dannebrogsgade foran Gethsemanekirken.

— Hvor meget betaler man i husleje her?

— 200 kr. Men vi har fået husleje-forhøjelse på 16 kroner. Det er en del mere for disse få kvadratmeter af det, man med et teknisk udtryk kalder for den »ældre husmasse«.

— Der stod en lejlighed tom ovre i 54 A. Vi gik nemlig forkert af nummeret i første omgang. Hvorfor var den tom?

— Det var nok tilfældigt. Jeg ved ikke noget om, at huset skulle være kondemneret. Men det er jo en gård-ejendom, og man taler om at rydde op i gårdene først, så måske.

— Hvor mange bor der her i lejligheden?

— Vi er fire. Jeg er »hjemmegående« mens 3 søstre arbejder ude. Søster Josiane gør rent på en tandlægeklinik. Desuden har hun nogle trap-per. Det giver en timeløn på mellem 8 og 10 kr. efter forholdene. Før var hun på et vaskeri. Søster Marie Ghislaine er i Belgien for at besøge sin familie, der er syg. Hun arbejdede på fabrikken Norden: Det var akkordarbejde på elektriske malere. Søster Agnes er lærling på et keramikværksted nær ved Rådhuspladsen. Hun tjener 2,50 kr. i timen.

— Hvorfor er De så »hjemmegående«, søster Noële?

— Jeg har kontorarbejde i forbindelse med min stilling som nordisk leder af ordenen. Vi har 7 søsterfamilier i Norden. To i Danmark. Her og så gården i Øm. Desuden Oslo, Hammerfest, Göteborg, Helsinki og Tampere. Det giver 22 søstre i alt i øjeblikket.

— Så rejser De også meget?

— Ja.

— Altid i dragten?

— Ja, det giver flere kontakter. Vi har i øvrigt intet »civilt« tøj. Man har aldrig sagt noget om dragten her i kvarteret. Heller ikke på fabrikken. Mange har kittel på i forvejen.

— Hvordan reagerer man ellers på søstrene i kvarteret?

— Man siger: Davs, søster.

— Har der været nogen vesterbro-piger, der har villet indtræde i ordenen?

— Nej, endnu ikke. Men der har været mange nysgerrige. Så snakker man, drikker kaffe, viser dem det hele. De fleste kontakter, vi har, er fra arbejdspladsen. Mest arbejds-kammerater.

— Hvad med kirken på den anden side af gaden?

— Vi er på god fod med både sognepræsten, pastor Obdrup og med den kvindelige præst Lissy Christen-

Det er altså ikke fra Vesterbro, men fra Øm. Sr. Denin-Simone ved malkningen

Ved sybordet

sen. Da vi kom i 1954 troede man vist, at vi ville drive proselytisme. Nu har vi været her i 13 år, og den mistanke er helt forsvundet. Vi har også gode kontakter med Kristeligt Studentersættlement og dets leder forstander, cand. theol. Villy Nielsen. Ligeledes med en diakonisse fra Apostelkirken, søster Margrethe og med menighedssygeplejersken, søster Agnes.

– Nu sagde De, at De ikke ville drive proselytisme. Vil De heller ikke drive mission, forkynde?

– Vor opgave er først og fremmest at leve et kontemplativt kald midt i verden for at være der uden ord, som Jesus i Nazaret før sin offentlige fremtræden. Vi har en forkærlighed for de små og de fattige. Derfor ønsker vi at leve blandt dem. Og for at være virkelig fattige og dele de fattiges økonomisk usikre forhold, lever vi af at arbejde med vore hænder.

– Er søstrene politisk aktive?

– Nej. Vi er kun medlemmer af fagforeningen.

– Her er ingen tv eller radio. Læser De aviser?

– Vi ønsker så megen ro som muligt. Derfor har vi ingen tv eller radio. Vi holder avis.

– Man har bebrejdet de kristne, at de nok ville hjælpe de fattige enkeltvis, men at man ikke var så interesseret i at gøre dem politisk aktive for at ændre deres vilkår.

– Det er der sikkert noget om. Vort liv er det skjulte.

– Helt skjult er det vel ikke?

– Nej, vi har messe hver torsdag kl. 17. Så er der adgang for alle. Desuden har vi 1/2 times stille bøn om morgenen og 1 times tilbedelse. Det kan være når som helst på dagen, men det skal helst være ud i ét stykke.

– Kan man være kontemplativ på Vesterbro?

– Charles de Foucauld forsøgte sig mange steder både i traditionelle klostre og udenfor. Han levede også som gartner hos nogle søstre i Jerusalem. Til sidst var han hos muhamedanerne i Nordafrika. Det er hans ideal, vi prøver at realisere. Det foregår mange steder i verden. Vi har 970 søstre i 51 forskellige lande.

– Hvornår startede man?

– Det var i 1939 i Sahara. I 1947 blev vi anerkendt som kongregation i bispedømmet i Aix-en-Provence. I 1962 fik vi et moderhus i Rom. Vor teologiske uddannelse får vi hos do-

minikanerne i Toulouse og i Oxford.

– – –

Mens vi snakker er det ved at blive fyraften. De forskellige søstre kommer hjem fra deres arbejde. Vi får os en tår kaffe. En søster er også kommet ud fra kapellet, hvor hun har tilbragt 1 time i bøn. Hun hedder Raymonde og er på gennemrejse til Hammerfest i Nordnorge.

Da vi har drukket kaffen følger jeg med to af søstrene til aftenmessen i Jesu Hjerter Kirke. Vi går gennem en nyryddet baggård, der nu er indrettet til legeplads. Det er sådanne projekter, der skulle nogle flere til af. Måske er det det elektriske lys, men børnene ser blege ud herude. En af dem holder lågen pænt for os, mens vi går igennem. Længere henne – da vi er kommet ud på selve Vesterbro – lyder der pludseligt et *davs* til en af mine to ledsagere. Det var én af dem fra vaskeuret, siger hun.

Imens tænker man på denne jule-reportage fra Vesterbro. Nej, julen fejres ikke anderledes på Vesterbro end andre steder i København. Men her lever søstrene et liv, hvor Guds anonyme kærlighed får et ansigt, som det i Nazaret. Davs søster.

Jens Oluf Lund.

● *Julen fejres ikke anderledes på Vesterbro end andre steder i København*

● *Men her lever søstrene et liv, hvor Guds anonyme kærlighed får et ansigt som i Nazaret*

● *Jesu små søstre har en forkærlighed for de små og de fattige*

Mens som barn...

TEKST OG ILLUSTRATIONER:
EMIL PETERSEN

Det regnede og blæste stærkt. Faklernes lys spejlede sig i gårdspladsens søle, da mændene sent på aftenen red hjemmefra for at tage til messe. Selv havde de ingen præst på gården for tiden. Og kirken på gårds-tunet lå aflåset og ubenyttet hen.

Tilbage var nu konen i huset og tjenestepigerne og en gammel mand, som gik til hånde dér. Men folkene var forlængst faldet i søvn, så den unge kone gik ene rundt i det store, tomme hus. Der var såmænd nok for hende at tage fat på, sådan som alting flød efter måltidet. Men hun gjorde ikke alvor af det. I stedet for gik hun til yderdøren og så ud. Der var stadig hverken måne eller stjerner på himmelen. Og det var nok bedst at holde sig inden døre, også fordi det aldrig er rådeligt at vove sig ud alene julenat, da alle magter er sluppet løs.

Hun kastede alligevel kåben om sig og tændte lygten, som hang i forstuen. Og så trådte hun angst ud i mørket. Oppe i præstens ubeboede hus – det lå længst borte – fandt hun nøglen til kirken. Da hun havde låst sig ind, knælede hun et øjeblik foran alteret og prøvede på at samle tanker i bøn, gik tilbage i det kolde, mørke rum og sad lidt med kåben svøbt om sig på den lave bænk langs væggen. – Nej. Det var ikke til at samle sig om julens glade budskab på dette uhyggelige sted! – Hun kom bare til at tænke på deres kirke derhjemme, på præsterne dér, midnatsmessen, forældrene...

I fortællingen om Kristins første jul som husfrue på Husaby har Sigrid Undset skildret en situation, som forekommer den unge kone urimelig og meningsløs. Netop nu i julen tænker hun hvert øjeblik på, hvor anderledes alting er, end det skulle være. På den ene side: højtidens skønhed og mening – og så den sure virkelighed: ene og angst går hun rundt som en fremmed i sit nye hjem. – Hjemme på Jørundgård derimod! – Hendes fader. – Åh, han skulle bare vide, hvor hun fryser også denne nat. Ja, mere den hellige nat end til daglig!

Mange andre steder i nordisk digtning rimer jul på hjem. Men undertiden betyder det, at man ser afstanden til barndommen tegnet som en kløft. Derovre på den anden side gløder i lyset »det tabte land«.

Johannes Jørgensen har fundet ord for dette i indledningen til sin berømte skildring i »Mit livs Legende«: »For julens skyld blev barndomshjemmet for den, som måtte leve langt borte fra det, ikke blot sommerlandet, solskinslandet, lykkelandet – det blev også fredens og glædens og den stille, trygge tilfredsheds sted.«

De eksempler, jeg tænker på, giver ikke grund til frygt for, at julen så skal blive degraderet til en »hjemmets fest«. Den holder nok til det, når alvorlige mennesker ikke kan lade være med at se sammenhæng i det smukkeste, de véd.

Sigrid Undset vedkendte sig sammenhængen. Ellers havde hun vel heller ikke kunnet skildre Kristins jule-nat. Da hun under den anden verdenskrig boede i Amerika, skrev hun »Lykkelige dage«. Bogen er led i en række skildringer, som forfattere fra de besatte lande gav af livet hjemme, mens der endnu var fred. Og hvad hun skriver om julen hjemme i Lillehammer, husker man.

Jævnt og usentimentalt fortæller hun om småt og stort. Det dufter fra de sider af julebakening og blomster – der er nogen, man har fået fra og glemt at sende til! – Og det larmer lystigt af travlhed og forventning og forvirrede hunde, der også er lidt uopdragne og desuden også i julen får lov til at gøre meget, »som ikke går an til daglig.«

Man følger hende og de to sønner – den ene var fal-

det, da hun skrev det – på den lange tur julenat i vognmand Bøes bil til messen i Sankt Thorfinns kapel i Hammar. Der stråler det af lys og blomster. Og »stalden er bygget af hvide birkestammer og tækket med strå. – Moder Fulgentia har brugt det strå, som altervinen har været pakket ind i, for moder Fulgentia er altid så dygtig til at hitte på den slags.«

Og turen går tilbage langs Mjøsen ad vejen, der løber som en lang, hvid snor mellem de sorte skovsider. Det er så spændende for drengene at køre her midt om natten. Nu ligger jo alle andre mennesker i husene rundt om søen og sover sødt. Og det gør drengene såmænd også snart. Da moderen vender sig og spørger, om de ser den store elgokse, der er faret ud på vejen og løber foran bilen, får hun intet svar.

Så er de hjemme igen. Bjæffende farer hundene bilen i møde, ruller sig i sneen og skaber sig. – Og nu ind til natmaden eller morgenmaden. Kun Tulla, den lille åndssvage datter, som er husets kæledægge, er i seng. Det har hun bedst af. Til gengæld sidder hun juledag, når alle de andre sover, og ser ud i haven mod flaget, der folder sig ud og viser korset – og lukker sig om det igen. Hvis det sner, hænger det helt slapt ned. Men også da sidder Tulla trofast og stirrer.

Ikke mindst ved læsningen af dette julekapitel i bogen ser man uden videre, at det virkelig må have været lykkelige dage dengang. De mange småtræk, reelle håndgribelige ting, bygger en helhed op, der taler for sig selv. Konklusionen overlades det til læseren at drage. Der er andre digtere og forfattere, som i værket ikke kan lade være med selv at drage den og tidligt styrer imod den. Også blandt dem er der store kunstnere. Men man bliver alligevel glad overrasket, når man en gang imellem ser dem tabe tråden – måske de gør det bevidst! – og da kommer helt ind på livet af den skrivende.

Grundtvig skrev »Kirkeklokke, mellem ædle malme« i efteråret 1845. Det fortælles, at han fik ideen, da han under et ophold på Bakkehuset hørte Frederiksberg kirke ringe solen ned. Det var dengang ude på landet. Og med klokkeslagene dukkede minderne op fra fjerne barneår, da hans livsrytme blev givet af en landsbykirkes klokker. Klart og direkte rammer han stemningen i den lille by »hvor det høres trindt, når barnet græder«.

– Det må han virkelig have hørt herude på Frederiksberg eller hjemme i Udby! – Læser man versene højt, hører man forresten, hvordan den sidste urimede linie ligesom bliver stående i luften – som bedeslag.

Han er ikke for ingen ting præst og Grundtvig: erindringerne ordner sig pænt efter kirkeårets gang. Men han lader det fare. Og billederne, han nåede at tegne, bliver stående, først og fremmest det enkle i linierne: »Mens som barn på landet jeg var hjemme, julemorgen var mit Himmerig.«

Sangen blev ikke en salme, men et personligt digt. Helt på egne vegne taler en »gråhærdet« mand, der ser tilbage, og øjner hjemmet dér, og frem – mod »lysets hjem«.

I mange familier hører hans »Velkommen igen, Guds engle små« selve helligaftenen til. Først da får man lov at synge den. Og er der »puslinger« i huset, tænker Far og Mor på dem, efterhånden som sangen skrider. – Grundtvig skrev den julenat 1825, og ved morgengudstjenesten i Vor Frelsers Kirke fortalte han menigheden det og læste versene efter at have endt sin prædiken.

Også bag dens enfoldige billedrække: hjem, børn og engle og Vorherre, der åbner »himlens borge-led« ligger meget, som digteren var ene om. Netop da han skrev den, stod han i en hård strid. Det gjorde han tit. Men denne gang var det selve opgøret. Så meget lykkeligere slapper han da af i sangen. Der er dog håb i en mørk tid. Han hører julesang, »som sig med hjertet rimer«.

Men sidste vers må med. Det er en alvorlig, inderlig bøn, der slår bro fra det nærværende over kløften. – »Vor fader i himlen! lad det ske! lad julesorgen slukkes!«

I alle de stykker, som her er nævnt, stikker »julesorgen« hovedet frem. Den tager skikkelse som en fjernhed fra det skønneste, digterne kendte, livet i hjemmet. Bethlehem og hjemmet, det er deres værdige sammenligning.

Johannes Jørgensen er nævnt. Og dén bøn, som hans digt »Bethlehem« munder ud i, skal slutte dette. I de ord skal lægges al den betydning, som det foregående har skullet tjene til at pege på.

*»Før mig fra fald og fare hjem
og lån mig hus i Bethlehem
hos dig og Sanct Marie.«*

Emil Petersen

BISPE- DØMMETS TAVSE PROVOER

TEKST: MARTIN DROUZY

ILLUSTRATIONER: POLITIKENS PRESSEFOTO

Gadens provoer . . .

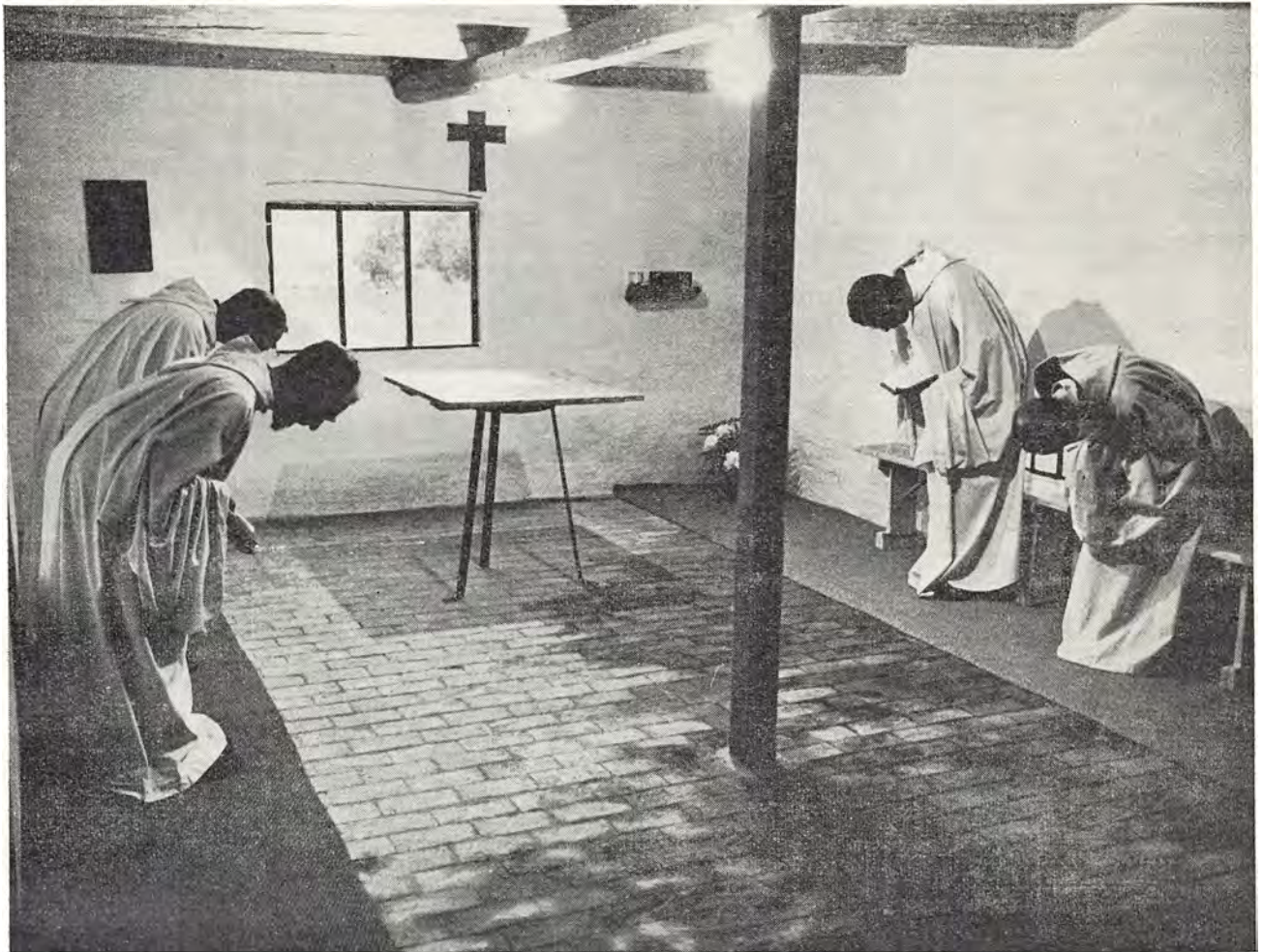
Den 22. januar 1966 om morgenen ankom fire unge cisterciensermunke til Københavns hovedbanegård. Munkene kom direkte fra det nordfranske kloster Mont-des-Cats ved den belgiske grænse. Selv stammede de dels fra Holland og dels fra Belgien. Hensigten med deres komme var – med biskop Martensens tilladelse – at grundlægge et cistercienserkloster i Danmark.

Imidlertid kunne de ikke straks gå i gang med at føre deres planer ud i livet. Det første, de måtte gøre, var at lære dansk og hurtigst muligt at sætte sig ind i danske forhold. I første omgang tog de derfor for en tid ophold i København, hvor to af dem boede hos Liobasøstrene på Frederiksberg, mens de to andre boede på Sct. Josephs Hospital. Samtidig gik de i gang med at undersøge de konkrete muligheder for at grundlægge det påtænkte kloster. Eftersom de allerede på forhånd havde planerne nogenlunde klart for sig, kunne de allerede tre måneder efter deres ankomst – i maj 1966 – nå til enighed om at slå sig ned på Bornholm. Den 1. juni erhvervede de sig en mindre ejendom i nærheden af Allinge, og den 16. juli gjorde de, hvad deres ordensbrødre allerede havde gjort 800 år tidligere, – de begyndte i al stilfærdighed at leve deres klosterliv. Denne gang var det dog hverken i Esrom, Løgumkloster eller Øm, men i Myrendal ved Olsker.

Katolsk Ugeblad har allerede givet sine læsere et lille indblik i, hvordan dette klosterliv former sig (se nr. 45/1967). Stille bøn, fælles korbøn, bibelstudier og manuelt arbejde på de omkringliggende gårde er de væsentligste elementer i denne enkle og tilsyneladende fuldstændig begivenhedsløse tilværelse. Men alle disse ting er kun rammen om og den synlige side af det kontemplative liv. Hvad er så det usynlige – sjælen – i det? Og hvad er meningen med det hele? Hvordan kan disse unge mænd i en tid, hvor der er præstemangel overalt i Kirken, og hvor man ustandselig efterlyser en aktiv indsats i Herrens vingård, forsvare at bruge hele deres tid på at plante træer, leve i afsondrethed og fremsige deres korbønner? Dette spørgsmål er fuldstændig berettiget. Adskillige katolikker har allerede stillet det mere eller mindre udtrykkeligt . . .

Det kan besvares ligeud med, at disse unge munke simpelt hen er kommet til Danmark for at gøre det

... og kirkens

samme, som munke gør overalt i verden: for at være Kirkens provoer og den kristne menigheds dårlige samvittighed.

Et sundhedstegn

Svaret vil sikkert virke chokerende på mange. Ordet provo er ilde berygtet og fremkalder øjeblikkelig visse idéassociationer: de langhårede, LSD og hele den mærkelige fauna, som er at finde ved Storke-springvandet og på Strøget i København. De pæne konservative blade har allerede forlængst udtrykt deres forargelse over disse uappetitlige dagdrivere, som ikke formår at udrette andet end at snylte på samfundet. Og måske har de ret! Men har vi nogen sinde gjort os den ulejlighed at spekulere over, hvorfor fænomenet

provoer er mest udbredt i de stærkest industrialiserede samfund, – i USA, Frankrig, England, Vesttyskland og Skandinavien? Det lange hår, som disse unge bærer til skue, er altså ikke bare et tilfældigt modepåfund. Det er et udtryk for fælles protest, et oprør mod vor teknisk-videnskabelige civilisation. Forældrene vil helst have, at deres børn i en vis fart skal se at få sig en god uddannelse for derefter hurtigst muligt at tilpasse sig velfærdssamfundets krav: at blive velklædte, motoriserede og få sig et pænt étplanshus på Evighedsvej. En del af dem lever uden vrøvl op til de forventninger, forældrene stiller til dem. Andre går derimod helt på tværs af det gængse kulturmønster. De ønsker sig hverken penge, succes, pænt tøj, bil eller brusebad. De siger simpelt hen nej til en civilisation, der af dem opfat-

tes som steril, og til en verden formgivet af arkitekter og ingeniører og fyldt med plasticvarer, elektronisk udstyr og atombomber. Og da de ikke orker at høre på forældrenes bebrejdelser, begiver de sig simpelt hen af sted hjemmefra med den mindst mulige bagage for at slå sig ned et eller andet tilfældigt sted, hvor de i fred og ro kan ryge deres hash og glemme, at der er noget, der hedder fremtiden...

Der er naturligvis ingen, der kan forhindre os i at betragte en sådan form for protest som barnlig og uhensigtsmæssig, og vi har lov til at forarges over den. Men til gengæld er der heller ingen, der forhindrer os i at se på den som noget langt mere alvorligt, nemlig som en påmindelse om, at vi selv formodentlig med al vor planlægning og alle vore fremtidsplaner har overset noget væ-

Provoernes lange hår er et udtryk for fælles protest og et oprør mod vor teknisk-videnskabelige civilisation. De kontemplative munke har påtaget sig den rolle i kirken, som provoerne spiller i det øvrige samfund

sentligt, og at vi trods alt endnu ikke har været i stand til at skabe den bedste af alle tænkelige verdener. Ud fra denne synsvinkel kan de langhårede protest fortolkes langt mere positivt, end vi først var tilbøjelige til at gøre det, nemlig som en normal og på sin vis sund reaktion på samme måde, som en byld kan siges at være sund, når den optræder som symptom på en betændelse, som ellers ikke ville blive opdaget, og som på den måde ville være langt farligere for hele legemet.

De non-konformistiske kristne

Man kan på en vis måde sige, at munkene og de »kontemplative« klostre i Kirken har påtaget sig den rolle, som provoerne spiller i det moderne samfund. Hvorfor – og hvordan?

Det er en kendsgerning, at Vorherre, da han kaldte os til dåben, ikke dermed kaldte os til et småborgerligt liv i konformisme og selvtilfredshed. Det, han kaldte os til, var en stadig omvendelse og en daglig overgang fra minus til plus, fra synden til nåden og fra døden til livet. Det kristne liv er ikke nogen »tilstand«, dvs. noget statisk, men en vandring. Ingen af os kan i egentlig forstand hævde, at han er kristen. Vi er alle sammen på vej til at blive det ... Og lige så uomtvisteligt er det, at vi til stadighed løber risikoen for kun at være »pæne« og konforme kristne, som skærer evangeliets krav ned til et minimum, og som forveksler det kristne liv med en række paragraffer og religiøse og moralske forskrifter. Derfor er Vorherre i sin barmhjertighed kommet på den tanke inden for hver generation at kalde enkelte kristne til at fungere som en dårlig samvittighed for de andre. Vi kan kalde disse kristne, hvad vi vil: profeter eller provoer – det er ligemeget! I Kirkens første århundreder flygtede de systematisk fra byerne: det var ørkenfædrenes tid. I det 13. århundrede tog de til gengæld del i samtidens liv, som f.eks. Frans af Assisi og tiggermunkene gjorde det. I hvert fald består deres kald i at protestere. De protesterer imod samfundets og Kirkens rigdom ved at leve i den strengeste fattigdom, og de protesterer mod konformismen ved med hele deres liv at forkynde budskabet om Guds børns herlige frihed.

Vi kan den dag i dag stadig opfatte munkenes opgave og kald på

denne måde. Kaldet resulterer ikke nødvendigvis i, at de er bedre kristne end andre (der er nemlig ikke to slags kristenliv: et for de fuldkomne – og et for de andre). Men det består i, at de skal være *anderledes*. Ved hele deres livsform tvinger munkene os til at stille os selv forskellige spørgsmål, som forhindrer os i at blive alt for selvglade på vore egne og Kirkens vegne. Det er grunden til, at de også er kommet til det lille Danmark!

Et litani

● I en tid, hvor folk klumper sig sammen i byerne, vælger de bevidst at bo på landet – så langt væk som muligt fra vore befærdede gader.

● I et samfund, hvor folk hovedsagelig lever deres liv om aftenen, står de op kl. 4.30 hver eneste morgen.

● I en verden, hvor ferie og fritid kommer til at indtage en stadig større plads, vælger de arbejdet – ikke bare for at holde sig beskæftiget mellem måltiderne, men som en virkelig livsfornødenhed – for at tjene deres brød. I løbet af et par måneder har de i deres fritid allerede plantet 16.000 træer.

● I en tid, hvor både det skrevne og det talte ord devalueres – for ikke at sige prostitueres – har de af egen fri vilje valgt at leve i næsten uafbrudt tavshed.

● I en velfærdsstat, hvor komfort, velvære og succes er nøgleordene, har de valgt at leve i fattigdom og nøjsomhed. De har indrettet deres kloster i en stald og deres kapel i et hønsehus.

● I et samfund, hvor *Eros* er gud, og hvor *porno* er genstand for både kult og kultur, har de valgt at leve i cølibat.

● I en verden, der lever på rationalisering og effektivitet, bruger de hver dag flere timer på en så unyttig og »harmløs« beskæftigelse som bøn.

● I en verden, hvor de fleste mennesker bærer maske og først og fremmest er optaget af, hvordan de *tager sig ud*, er brødrene kun interessererede i *at være*.

● I en kirke, hvor der altid er fare for, at de kristne skal give bogstaven forrang fremfor ånden og kirkeretten forrang fremfor evange-

liet, minder de os ved deres blotte tilstedeværelse om, at tro er vigtigere end gerninger, bøn er vigtigere end handling, og at Helligåndens indskydelser altid får det institutionelle til at sprænge sine egne rammer ...

Vi kunne med lethed forsætte dete lítani. Men det, der allerede er sagt, må være tilstrækkeligt til at antyde, af hvad ånd brødrene i Myrendal er – eller i hvert fald stræber efter at være.

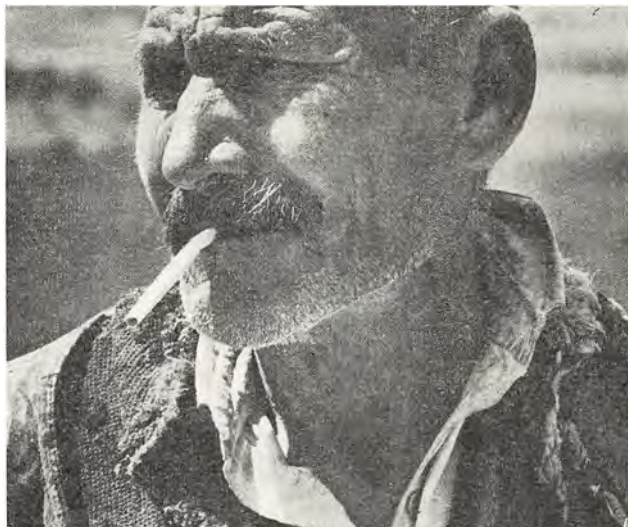
Men derfor må vi på ingen måde tro, at denne lille gruppe munke for enhver pris dyrker det non-konformistiske og systematisk forsøger at være *anderledes* end andre. Når brødrene har valgt den her skildrede livsform, er det ikke for at gøre oprør, men paradoksalt nok, fordi de har en meget stærk erkendelse af de bånd, hvormed de er knyttet til deres medkristne og til alle deres medmennesker i øvrigt. Er de »provoer«, er det ikke, fordi de selv har valgt at være det. De er det, fordi de er tro imod deres kald. De søger først og fremmest Guds rige, – også det at være provoer er givet dem i tilgift – til fællesskabets bedste. Og netop fordi cisterciensermunkene trods deres liv i ensomhed føler sig solidariske med hele det kristne folk og måske i endnu højere grad med de ikke-kristne, kan hele deres liv blive til en tavs forkyndelse, og de kan over for verden blive i stand til at vidne om Guds usynlige nærværelse. Man behøver bare én gang at have besøgt Myrendal for at forstå dette.

Vi ville være fattigere

Hvis vi i dag ikke havde dette lille bornholmske kloster i vort bispedømme, ville vi utvivlsomt være fattigere. Vi ville uden selv at ane det savne noget – nemlig nogle ægte katolske provoer og den lille stump surdej, som efterhånden gennemsyrrer hele dejen. De kontemplative klostre er altså et sundhedstegn i den kristne kirke – og måske i hele samfundet. Digteren Paul Valéry havde ret, da han skrev: »Det bliver snart nødvendigt at bygge klostre, der er strengt isoleret fra omverdenen, og hvor hverken radiobølger eller aviser får lov til at nå ind. Dér vil man lade hånt om fart, moderetninger, massesuggestion, chokvirkninger, reklame, nyheder og folkesnak. Dér vil folk en gang imellem komme og betragte *de sidste eksemplarer af det frie menneske*.«

Martin Dronzy

HVORFOR VALGTE GUD NETOP HYRDERNE?

Og der var i dette samme land hyrder, som vogtede deres får ved nattetide, og Herrens engel viste sig for dem.

Hvorfor valgte Gud netop hyrderne, da han skulle meddele menneskene det glædelige budskab? Han kunne jo have sendt englen til hvem som helst – til præsterne, som prædikede Messias' komme, eller til nogen af de rige jøder som kunne tage sig af den lille familie, som jo lå i den yderste nød med et spædbarn i en kold ubekvem stald.

Hyrderne var fattigfolk – hvad hjælp kunne de yde? – Derfor kan man undre sig over, at det var til dem, englen kom.

Når man har levet nogle år i Østen, i et land, hvor landskabet og folkene ikke er ret meget anderledes end dem i Betlehem den første julenat, kan man let forestille sig, hvordan disse hyrder har været. Fattige har de været, vant til et hårdt liv med opslidende arbejde fra de meget unge år, indtil en for tidlig alderdom svækkede deres sidste kræfter og kun levede håbet om døden som en frelse fra træthed og sult. De har ikke været lærde folk, disse hyrder – uden mulighed for at gå i skole og sikkert uden mulighed for at gå ret tit i synagogen. Nok skulle de efter loven holde sabbaten hellig, men en fåreflok skal passes syv dage om ugen, og når de til højtiderne nåede derhen, har det, der blev læst af thoraen sikkert været alt for svært for dem at fatte – enfoldige mennesker, som de var, og med et ringe ordforråd. Og så er der en ting til om disse hyrder. Efter at de havde fået englens budskab, gik de jo til Betlehem og så barnet, – og

derefter gik de tilsyneladende tilbage til flokken, og vi hører ikke mere om dem.

Kristus prædikede senere for alle slags fattige folk, – men hvorfor var hyrderne ikke blandt de første disciple, da de jo havde fået budskabet først? De første disciple var i stedet fiskere. Havde de måske nogen lighed med hyrderne?

Lad os igen betragte disse fattige fåmælte mænd, som kryber sammen omkring bålet i de lange nattetimer. De har siddet der i tavshed under stjernerne, der lyste så klart på den blåsorte himmel. Omkring dem har der været deres flokke – gamle får og unge lam. De har set Guds hånd i ethvert dødsfald og enhver fødsel i flokken og har kaldt stumt på ham, når de blev overfaldet af ulve eller røvere. Hjernerne har nok været træge og uforstående, da budskabet kom, men hjerterne har været rene i deres enfoldighed og åbne for forståelsen af det, de så. Mon de så formåede at give deres budskab videre blandt deres egne? Man tror det næsten, for selv om man ikke hører mere om dem, bruger Kristus mange gange lignelsen med hyrder og lam. Sagde han ikke også til fiskeren Simon Peter »Vogt mine får«, og selv er han ofte betegnet som Den Gode Hyrde.

*Af Pamela Jørgensen,
Østre Vamdrup*

der er vinder af vor
julekonkurrence om den
bedste læg-
mandsskriftbetragtning

Var det kun et sammentræf, at de første disciple var fiskere, – også fattige fåmælte mænd med en somme tider barnlig begejstring, som også havde besvær med at forstå loven. Havde de noget til fælles med hyrderne? Også fiskerne var vant til hårdt arbejde – til lange nattetimer med kun stjernerne som selskab. De kunne mærke Guds vrede og Guds fred i storm og i stille vejr, når de var ude i deres skrøbelige både, fuldstændig i hans magt. Mon ikke også de opfattede med hjertet, hvad hjernen ikke kunne forstå.

Hvis englen var kommet til rigere og bedre uddannede folk, mon ikke de så ville have lukket hjerterne for troen og krævet beviser? Det gjorde de senere – folk gør det stadig – og det var netop meningen, at Kristi komme skulle være noget, man skulle tro på uden beviser, for hvor der er klare beviser, behøves der ingen stor tro.

Vi har hørt, at det var meningen, at kristendommen skulle vokse sig gennem vanskeligheder og besværligheder, netop for at den skulle blive stærk. Herren selv sagde, at kun ved at blive som et barn igen, kunne man komme ind i himmeriget. Børn tror uden lange forklaringer og logisk fremlagte beviser, fordi deres hjerter endnu er rene og fri for bekymringer med hensyn til penge og arbejde, fri for skrækken for at blive holdt for nar af andre.

Og dengang englen var kommet til en skriftklog – ville han så uden videre være gået til stalden for at tilbede barnet? Hvis en engel i dag kom til en af os, ville vi så tro, at det var en engel? Ville man ikke være bange for, at det var et eller andet narreværk, som en eller anden

ville have os til at falde for? Ville vi ikke være bange for at følge med, fordi vi derved kunne blive til grin? Hyrderne havde ingen sådanne bekymringer. Nok var de bange og fulde af ærefrygt, da englen pludselig stod foran dem, – men de troede, og de fulgte med, og derfor blev der forundt dem det, som alle de skriftkloge gik glip af: de kom til stalden i Betlehem og så Maria og Josef og barnet, som lå i krybben.

Pamela Jørgensen

Julekonkurrencen

Da Katolsk Ugeblads redaktion udsendte opfordring til katolske lægfolk til at skrive en skriftbetragtning over julen, regnede man med blot et par besvarelser på grund af den korte leveringsfrist. Imidlertid modtog man i alt 16 besvarelser, og det nedsatte udvalg gik i gang med arbejdet.

Udvalget, der bestod af tre medlemmer, to fra redaktionsudvalget – cand. mag. Ellen Nielsen og dr. phil. Jan Pinborg – samt redaktøren for skriftbetragtninger, dr. phil., pater H. Roos.

Resultatet blev, at »Hvorfor valgte Gud hyrderne?« gik af med sejren, og ved åbningen af navnekonvolutten viste vinderen sig at være

Fru Pamela Jørgensen, Østre Vamdrup pr. Vamdrup.

Foruden vindermanuskriptet for tjente også en norsk julebetragtning samt »Juleevangeliet hos Johannes« rosende omtale.

Idet Katolsk Ugeblad takker for den store interesse for konkurrencen, skal det oplyses, at alle indsendte manuskripter på nær det præmierede, vil blive sendt tilbage til indsenderne.

Schola Cantorum synger ved midnatsmesse

Da komponisten Bernhard Lewkovitch's kor sang i Slotskirken under Københavns musikfestival, var der kun få mennesker til stede. Og dog var det en oplevelse at høre korets opførelse af mesteren Josquin de Prez' messe for blandet kor »Missa Pange Lingua«, for den er sjældent sunget på grund af de krav, den stiller til koret og dets leder; dertil kom, at udførelsen var underskøn. Men især sad man og tænkte: Dette skal synges under en festlig bispe-

messe! Derfor er der nu truffet aftale om, at Schola Cantorum synger ved julens midnatsmesse i Sct. Ansgars Kirke. Koret synger også messens »bevægelige« dele, som gregoriansk sang, hvad det ligeledes kræver til fuldkommenhed. Der kræves ikke adgangskort, men vil man sikre sig siddeplads, må man henvende sig i præsternes kontor.

K.G.-H.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 17.: 3. søndag i advent (violet, s. 9).

MANDAG den 18.: Søndagens messe (violet, s. 9).

TIRSDAG den 19.: Søndagens messe (violet, s. 9).

ONSDAG den 20.: Tamperonsdag i advent (violet, s. 13).

TORSdag den 21.: Thomas, apostel (rød, s. 782).

FREDAG den 22.: Tamperfredag i advent (violet, s. 15).

LØRDAG den 23.: Tamperlørdag i advent (violet, s. 17).

SØNDAG den 24.: 4. søndag i advent. – Vigilien til jul (violet, s. 30).

MANDAG den 25.: HERRENS FØDSEL (hvid, s. 35).

TIRSDAG den 26.: Stefan, den første martyr (rød, s. 45).

ONSDAG den 27.: Johannes, apostel og evangelist (hvid, s. 49).

TORSdag den 28.: De uskyldige børn, martyrer (rød, s. 52).

FREDAG den 29.: 5. dag efter Herrens fødsel (hvid, s. 59).

LØRDAG den 30.: 6. dag efter Herrens fødsel (hvid, s. 59).

SØNDAG den 31.: Søndag i juleugen (hvid, s. 59).

Da bispedømmets Ordo for 1968 ikke er kommet os i hænde ved redaktionens afslutning, ser vi os ikke i stand til at bringe liturgisk kalender for første uge af januar, hvilket vi beklager.

Næste nummer af Katolsk Ugeblad bliver nr. 1

Udkommer 5. jan.

Sct. Calixtus Paladset

»Jeg var sulten, og I gav mig at spise; jeg var tørstig, og I gav mig at drikke; jeg var nøgen, og I gav mig klæder.«

(Matt. 25,35–36)

I denne travle juletid, lidt for travl en gang imellem, er der mange mennesker, der tænker på disse Jesus-ord og handler derefter. Der samles ind til de syge og fattige i forskellige organisationer, Frelsens Hær har sine »gryder« på gaderne, de store dagblade holder julekonserter i radioen, hvorefter tilhørerne kan indtelefonere deres bidrag. Også inden for katolske kredse samles der ind for at lindre nøden, for selv om vi lever i en »velfærdsstat«, er der dog meget at gøre på næstekærlighedsområdet. Vor Herre har jo også selv sagt: »Fattige vil I altid have hos jeg!«

Men der er dog én, for hvem disse Jesus-ord har gyldighed hele året rundt, og år efter år. For ham er det et motto, en livsopgave. Med udgangspunkt Griffenfeldsgade, tidligere Frederikssundsvej, er denne lille travle og energiske mand altid på farten, snart her i landet, snart i Tyskland, Frankrig, Italien og en mængde lande. Det sker med bil, jernbane og fly.

Jo, De har gættet rigtigt! Det er msg. Knud Ballin og hans Caritas, det drejer sig om. Selv foretrækker han at blive kaldt pastor. Det betyder jo også hyrde, og Knud Ballin er fremfor nogen hyrde, hyrde for en verdensomspændende menighed af sultende, lidende og fattige mennesker.

Caritas Danmark er en underafdeling af Caritas Internationalis, og denne organisation er efterhånden blevet så stor, at hovedadministrationen nu har til huse i Sct. Calixtus Paladset i Rom.

Hvad kan vi gøre?

Biskop N. J. Simaan med ledsager foran rugbrødet, der er skænket af nordiske kredse.

Nu vil man måske spørge: »Hvad kan vi danske katolikker dog udrette? Det er jo som en dråbe i havet?« Er det en dråbe, er det i hvert fald en meget stor dråbe, og som bekendt består havet af en stor mængde dråber! Men læs nu blot her, hvad Caritas Danmark har foretaget sig i den seneste tid.

FIRENZE. Efter oversvømmelseskatastrofen samledes der ind mellem danske katolikker og italiensrejsende, og der indkom i alt 16.500 kr.

Heraf blev 1.500 kr. sendt til Caritas Internationalis og 15.000 til sognepræsten ved San Lorenzo, msgr. Capretti, til uddeling blandt de fattigste af de fattige i Firenze. Begge steder fra blev der givet udtryk for stor taknemmelighed for de danske katolikkers indsats.

NÆRØSTEN. I samarbejde med Folkekirkens Nødhjælp og norske hjælpeorganisationer gav Caritas Danmark 10.000 kr. til den første »rullende« klinik. Den danske katolske kvindelige læge Hanne Gregersen stillede sine erfaringer og sin arbejdskraft til rådighed i september måned for dette karitative økumeniske arbejde i Jordan i forbindelse med denne klinik.

Dansk Flygtningehjælp har stillet 100.000 kr. til rådighed for Caritas Internationalis i dets arbejde for krigsramte i Nærøsten. En del af pengene blev brugt til køb af en lastvogn – et folkevognsrugbrød – til transport til flygtningelejrene. Biskoppen af Jordan, N. J. Simaan, har i et brev til pastor Ballin på det hjerteligste takket for vognen, som bringer levnedsmidler, børnemad, medicin og klæder ud til fire lejre

med fattige flygtninge. Derved præsenteres Kirken på det bedste blandt disse flygtninge, idet der heller ikke gøres forskel på kristne og ikke-kristne. I øvrigt er de fleste muhamedanere.

VIETNAM. To danske sygeplejersker arbejder for tiden i Sydvietnam, hvor de foreløbig har bundet sig for ca. 15 måneder. Tidligere har de ar-

bejdet på et børnehospital i Amman, Jordan, samt i Island og på Grønland. Denne fjernøstlige indsats er formidlet gennem Caritas Internationalis.

TANZANIA. På opfordring af Mellemløst Samvirke gav Caritas Danmark 12.000 kr. til genopbygning af en skole i Karagwe-distriktet i Tanzania. Skolen blev bygget i 1963 til Ruanda-flygtningene og udvidet i 1965. En meget kraftig hvirvelvind rev imidlertid for nylig det meste af taget af, og bevillingen blev givet efter ansøgning fra Dansk Ungdoms U-landsarbejde.

ALGERIET. Danske skolebørn har samlet 500.000 kr. til genopbygning af tre skoler i Algeriet. Repræsentanter for Caritas Danmark har været behjælpelige ved besøg i skolerne og har desuden foreslået Dansk Flygtningehjælp at oprette mælkestationer ved de tre skoler samt en fjerde. Hele udrustningen hertil skal skaffes, mens amerikanske overskudslagre vil sørge for levering af tømælk.

HONG KONG og MACAO. Caritas Danmark har udarbejdet projekter for de nødvendige maskiner til brug ved oplæring af unge flygtninge i Hong Kong samt opførelse af et hjem for flygtede unge piger og kvinder. De to projekter til sammen betyder et tilskud på ca. 1/2 million kr. til det katolske arbejde i de sværeste flygtningekoncentrationer.

Dertil kommer leverancer af levnedsmiddelpakker, frisk frugt, medicin, tekstilpakker og høreapparater til børn og voksne i Polen, Tjsekoslovakiet, Rumænien, Ukraine, Ungarn, Letland m.fl.

B.H.

lidt
om
hvad
Caritas
Danmark
har
udrettet
i
1967

Så højt har Gud elsket verden...

»Ved det menneskevordne Ords mysterium stråler din herlighed med ny glans for vort indre blik, og når vi på synlig vis lærer Gud at kende, gribes vi af kærlighed til det usynlige«. Disse ord fra Julens præfation udtrykker en ægte bibelsk tankegang, nemlig at *Gud kun åbenbarer sig gennem tegn, og at det menneskevordne Ord er Guds tegn par excellence*: »Ingen har nogen sinde set Gud; den enbårne Søn, som er i Faderens favn, han er blevet vor tolk« (Joh. 1,18).

Ingen har nogen sinde set Gud...

Denne bibelske tankegang er højaktuel i dag, hvor en bred fløj af teologer hævder, at Gud overhovedet ikke kan gribe ind i denne verdens gang, fordi det er uforeneligt med hans transcendens. Det må imidlertid bero på en misforståelse, for ifølge Det nye Testamente betyder Guds Søns menneskevordelse ingeniende, at *Guds guddom* som sådan skulle være blevet synlig i Jesus af Nazaret: »Ingen har nogen sinde set Gud,« skriver apostlen Johannes udtrykkelig i prologen til sit evangelium, og i hans første brev til menighederne i Lilleasien skelner han klart mellem det i Jesus af Nazaret, som kunne ses, og det, som kun var genstand for tro:

»Det, som var i begyndelsen,
det, som vi har hørt, som vi har set med vore øjne,
som vi skuede og vore hænder følte på,
OM livets ord . . .
det forkynnder vi også jer . . .« (1. Joh. 1,1-3).

Alt, hvad disciplene kunne se, høre og iagttage, da Jesus færdedes iblandt dem, var *tegn* på det, de kun kunne tro på, nemlig Jesu intime livsfællesskab med sin Fader: »Og livet blev åbenbaret . . . det evige liv, som var hos Faderen« (1. Joh. 1,2). Derfor insisterer Johannes på, at det, de så, lod dem ane noget OM Jesu person, OM livets ord.

Men Jesus Kristus er den usynlige Guds billede

At Guds guddom som sådan ikke skulle være blevet synlig i Jesus af Nazaret må imidlertid ikke forstås derhen, at *Gud ikke virkelig har åbenbaret sig*. Det har han. »Den, som har set mig, har set Faderen« (Joh. 14,9), thi »jeg og Faderen, vi er eet« (Joh. 10,30), siger Jesus udtrykkelig.

Som Guds tegn par excellence (jfr. Luk. 2,12; 11,30) er Jesus Kristus »den usynlige Guds billede« (Kol. 1,15), »hans herligheds afglans (som lysrefleksen i et spejl) og hans væsens udtrykte billede (som det aftryk seglet efterlader i vokset)« (Hebr. 1,3). Denne tanke udvikles især i apostlen Paulus' breve, og der er ikke kun tale om Jesus som evig Søn af en evig Fader, men også om det menneskevordne Guds Ord, *Gud-mennesket Jesus Kristus*, i hvem »hele Guddomsfylden bor legemligt« (Kol. 9,2). Det er ikke kun som Gud, men også som menneske, at Jesus Kristus er det fuldkomne spejlbillede af Guds visdom, kraft og kærlighed.

Guds *visdom* afspejler sig i mennesket Jesus Kristus derved, at det afmægtige og uanselige på grund af hans lydighed indtil døden bliver til verdens frelse; Guds kraft afspejler sig derved, at verden på grund af hans lydighed indtil døden fornys, mens mennesket nyskabes i Guds eget billede; og endelig afspejler Guds *kærlighed* sig i hans totale lydighed mod Faderen: Så højt elskede Gud verden, at han hengav sin enbårne Søn, og i sin totale lydighed mod Faderen indtil døden på korset har Jesus åbenbaret sig som evig Søn af en evig Fader, åbenbaret, at han har samme sindelag og derfor samme natur som Faderen, åbenbaret, at han og Faderen er ét i kærlighed. Det er på korset, den hellige Treenighed åbenbarer sit sande væsen for os, for at vi kan få øjnene op for, hvad livet er, og tro på den kærlighed, der er stærkere end døden.

Derfor stråler Guds herlighed med ny glans for vort indre blik ved det menneskevordne Ords mysterium, og når vi ser Jesus give sit liv for os på korset, gribes vi af kærlighed til den Gud, der har elsket os så højt, at han ikke skånedes sin egen Søn.

Kaare Osorio.

J
U
L
L
E
N
S

P
R
Æ

Sandelig det er værdigt og ret, rigtigt og os til frelse,
at vi altid og overalt takker dig,
Herre, hellige Fader, almægtige Gud.

Thi ved det menneskevordne Ords mysterium stråler din
herlighed med ny glans for vort indre blik;
og når vi på synlig vis lærer Gud at kende,
gribes vi af kærlighed til det usynlige.

Derfor synger vi en lovsang til din herlighed,
idet vi med engle og ærkeengle,
med troner og herredømmer og hele den himmelske
hærskare uophørlig siger:

Hellig, Hellig, Hellig
er Herren, hærskarernes Gud.
Himmel og jord er opfyldt af din herlighed.
Hosanna i det høje.
Velsignet være han, som kommer i Herrens navn.
Hosanna i det høje.

FATION...

Lysene i Odense

*Advent og jul i Skt. Albans,
Skt. Knuds og
H. C. Andersens by, hvis
katolske menighed
har 100 års jubilæum*

Til min skam må jeg melde, at mit første besøg i Odense fandt sted for ganske få år siden – i forbindelse med premieren på det velkendte skuespil »Stedfortræderen«. Så jeg kan takke *Rolf Hochbuth* for, at jeg har fået Odense by at se med juleudsmykningen tændt.

Og jeg kan takke biskop *Hans L. Martensen* for, at jeg har set parkanlægget bag Skt. Knuds Kirke og omkring Odense Å i det hele taget og Dalum Kloster og Dalum Kirke i de dejligste senoktoberfarver med den blåeste blå himmel som baggrund og tilhørende strålende sol. Jeg var indbudt til at deltage i et præstemøde, og så slap jeg oven i købet for at sige noget. Kort sagt dejligt alt sammen.

Men tilbage til lysene i Odense. Når man ser på dem, kommer man uvægerligt til at tænke på nogle ord, ord som ethvert dansk barn kender fra læsebogen: »Hendes søn bliver en stor mand! Og til ære for ham skal engang Odense by blive illumineret!« Sønnen var H. C. Andersen, som på forskellige måder har været med til at præge det særlige, der hedder dansk jul.

N. C. ANDERSENS HUS

For hvis skyld illumineres Odense?

H. C. Andersen var livet igennem præget af *den gode*, enfoldige barnetro, der går igen i alt, hvad han har skrevet. Han ville sikkert være gået rundt med et huldsaligt udtryk i sin illuminerede by i 1967, hvis han havde levet. Og så skal det hele i år oven i købet bibeholdes til efter nytår – altså til efter julehandelens ophør. Det er noget helt nyt.

For vi kan jo ikke komme uden om, at der er lidt afstand mellem H. C. Andersens fromme juletanker og alt det indkøbshalløj, der præger den »stille« adventstid. På den anden side skal vi også være opmærksom på noget, en katolik i Odense siger til os:

– Udsmykningen forskønner da vor gamle by. Lad så være, at alle disse lys måske mere tændes for den omtalte julehandels end for julens Konges skyld. Vore handlende kan

for så vidt have brug for en ekstra indtægt, ekstra likviditet.

Der er spænding over hele situationen. Den blev taget på kornet, da en vittig folkekirkepræst for nogle år siden på avisens kirkeside omskrev ordene fra Matt. 21,5 og Zak. 9,9 »Se, din Konge kommer til dig ...« til »Se, din kunde kommer til dig ...«

MØNSTRADE

Advent i Skt. Albans menighed

Skt. Albans katolske menighed glæder sig over lysene i Odense, uden at man lader sig distrahere til at svigte de gode adventstraditioner. En af begivenhederne er *kirkens julekoncert* til fordel for sognets trængende. Det fine Skt. Albans kor under *Felix Schmidt* underholder med skiftende solister. *Pakkefesten* til fordel for børnenes juletræsfest holdes omkring søndag Gaudete, og for arrangementet står Skt. Albani Klubs enmandsbestyrelse, *Mogens Traczyk*, der ved denne som ved adskillige andre lejligheder med lune og friskhed får det hele til at glide på bedste måde. »Gode katolske julegaver« på en nem måde sikrer man sig på *julegaveudstillingen*, der løber af stabelen først i december. Der sælges julekort, kunst, bøger, konciltekster, grammofonplader osv. Det hjælper lidt på savnet af en katolsk boghandel.

På Skt. Hedvig søstrenes børnehjem på Bjerregårdsvej holder Katolsk Kvindeforbund en *adventsaften*. Samme steds holdes *lillejuleaften* en dejlig julefest for hjemmets børn og gæster. Ikke mindst husets udsmykning er en oplevelse.

En katolsk odenseaner (og hans gæsters) advents- og juleprogram kan passende omfatte en spadseretur gennem skovene, langs Odense Å ad »Mariastien« til klosterkirken, dette fine og smagfuldt udsmykkede rum. Efter at have holdt andagt i kirken kan han jo prøve at få lov til at spadserere i den store, smukke park, hvor i øvrigt Kristi Legems processionen holdes i juni måned. Og man er en oplevelse rigere, hvis man får lov til at se det vel restaurerede og vedligeholdte kompleks indvendig.

I endnu en institution holdes der katolsk advent og jul. Det er på Skt. Josephs Hospital på Hjallesvej. Også her er der et stilfuldt kapel, som er værd at besøge – også udenfor messerne. Skt. Albans Kor har snart gennem mange år glædet patienterne, søstrene og det øvrige personale ved at synge på hospitalet *juleaftensdags eftermiddag*.

Jul i Skt. Albans menighed

Men højdepunktet i det alt sammen er midnatsmessen i Skt. Albani Kirke julenat. Og heldigvis kan trængselen foran og i kirken måle sig med julehandelens. Når portene åbnes kl. 23.30 går ikke-katolikker og katolikker arm i arm og hånd i hånd ind for at vente på, at klokken ved sakristidøren skal slå de tolv slag. Da istemmer Skt. Albani Kor »Stille nat, hellige nat« udsat for fire stemmer. Ganske pianissimo begynder sangen, og så stiger den til et jublende fortissimo. Det er noget, som enhver, der har deltaget i Skt. Albani Kirkes julemidnatssmesse, med forventning ser frem til.

Hvad er det med Skt. Alban?

Nu har vi hørt *Skt. Albans* navn nævne en hel masse gange i forbindelse med den katolske menighed i Odense, så mon ikke det er på tide, vi finder ud af, hvem han er, og hvad forbindelse han har med Odense?

Jo, han var den første engelske martyr. Han faldt som offer for romersk forfølgelse og blev halshugget i 333. Ifølge forskellige beretninger skulle Alban stamme fra en romersk familie i Verulam (nu St. Albans i grevskabet Hartford) og være ble-

vet omvendt til kristendommen af en klerk, som han beskyttede mod forfølgelse. Af denne grund skal han være blevet halshugget sammen med flere andre. Ved hans grav rejstes abbediet St. Alban's.

En af den hellige Albans fans var den danske konge *Knud den Hellige*, der lod hans relikvier overføre fra England til Skt. Albans Kirke i Odense (den lå omtrent hvor rådhuset nu ligger og eksisterer ikke mere). Det var da også til Skt. Albans Kirke, han søgte, da han blev forfulgt. Som bekendt blev han slået ihjel der. Senere, da også han var blevet helgenkåret, opførtes den prægtige Skt. Knuds Kirke. Han hviler nu i en egetræskiste i Skt. Knud Kirkes krypt. Et andet skrin indeholder muligvis Skt. Albans relikvier.

SCT. KNUDS KIRKE

100-års jubilæet

Og som bekendt fylder hans nuværende katolske menighed 100 år i år. Den 22. oktober 1867 startede man i et tidligere fotografisk atelier, og på den tid var der ikke så stor trængsel til julemessen, idet menigheden kun bestod af 12 voksne og 7 børn. I efteråret 1868 lejede man et andet værelse – i Nørregade – og dette indrettedes til kapel. I året 1869 blev en grund med nogle ældre bygninger udbudt til salg. Den lå midt i byen og var en del af den gamle bispegård, der var blevet omdannet til stiftelse for adelige damer. Den 31. maj kunne man der indvie et nyt kapel, som kunne rumme 200 personer. Og 9 år efter, at redemptoristerne havde overtaget menigheden i Odense, kunne man indvie den nuværende, statelige Skt. Albani Kirke. Kirkeindvielsen fandt sted i oktober 1908, og derfor bliver også 1968 en slags jubilæumsår for den katolske menighed i Odense, der jo også først fejrer 100-årsjubilæet i begyndelsen af det nye år.

Alt i alt skulle det give lysene og midnatsmessen i Odense en særlig glans. Der er trods alt sket noget, siden den tapre lille skare samledes i det tidligere fotografiske atelier.

Helge Kristensen

H. C. Andersen

BRDR. MEYER

Blikkenslagermester
aut. Gas-, Vand- & Sanlætsmester
Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning

Auf. katolsk bedemand
* 34 46 01
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

K&K

Aktieselskab
KØBENHAVNS BRÆNDELS KOMPAGNI
Nørregade 15 - Tlf. Central 9270

G. GARTH-GRÜNER

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat
Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

EFFEKTIV BESKYTTELSE

af Deres varmtvands- og central-
varmeanlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 ORdrup 3331 - 5630

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Telf.: *MI 2557

Bistrup Olie & Kul

Vasevej 70
Birkerød. Tlf. 81 35 70
Alt i brændselolier

Glarimester

POUL V. JOOST
Slotsgade 7, København N
Telefon 39 79 77
Stort udvalg i fotografirammer

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160.
Tlf. 55 57 80.

Brødr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N.
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 121, 205

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Er Olsen

blevet abonnent på
UGEBLADET?

J. Qvist Jensen

Slagtermester
Vesterbrogade 107 C.
København V.
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk og pålæg
En gros og en detail

HORNUNG & MØLLER

Aktieselskab
KGL. HOF-PIANOFABRIK

KØB . SALG . REPARATION
FELIX SCHMITT & SØN
Exam. pianostemmer og Instrumentmager
Magleles 1, Odense,
Tlf. (09) 12 36 56 - privat 11 15 93
Organist & kantor ved den
Katolske Kirke i Odense.

P. Juul & Co. A/S

Bygmestre
Bistrupvej 93
Birkerød Tlf. 81 06 72
Alt bygningsarbejde samt
reparationer udføres

Ove Juel-Christensen

Tria *6408
Kaffe og kolonial en gros

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850.

Nye menighedsråd oprettet

2. søndag i advent gik medlemmerne i Birkerød og Hørsholm sogne til valg af menighedsråd. For hvert sogn sidder seks lægfolk i rådet, og da de to sogne har fælles præster, danner de for de fælles sagers vedkommende eet råd sammen med de to præster og en ordenssøster. Det er meningen, at menighedsrådet konstituerer sig selv og får til opgave at tage sig af sognenes forvaltning.

Frømgangsmåden ved valget var den, at hvert menighedsmedlem blev opfordret til i en krukke at lægge en seddel med et navn, som den pågældende ønskede valgt. Efter at sedlerne var samlet blev de foreslåede spurgt, om de ønskede at tage mod et eventuelt valg. Resultatet blev, at i Hørsholm var der 6, der således på forhånd var valgt, og i Birkerød 15, om hvilke der blev stemt.

Der blev lagt vægt på, at der i rådet fandtes regnskabskyndige, bygningskyndige samt jurister.

Bliv abonnent - det betaler sig

Glæd Jer!

Således lyder Skt. Paulus' opfordring på søndag gennem alle menigheder verden over, og ligesom hans brev dengang gav genlyd i hans yndlingskirke i Filippi, således giver hans glædesbudskab uden tvivl genklang også i vore dage i alle de menneskehjerner, som endnu formår at lytte. Glæde! Er det ikke det, vi længes efter, vi sulter efter inderst inde, er det ikke glæden, vi er skabt for? En hel industri søger at fodre os med underholdning, med fornøjelser og forlystelser, mens hjertets virkelige glæde dør sultedøden!

»Glæd jer« – hvis man har et fint øre for evangeliet, fornemmer man i dette ord en tone fra det glade budskabs første morgen, da det i den lysende budbringers skikkelse bankede på døren hos den unge pige i Nazaret. Det Glade Budskabs første ord, der har lydt på jorden, var (ordret gengivet) et glædens ord: Khaire, »Glæd dig, Maria!« Jeg citerer Det nye Testaments græske ord, fordi vi under den latinske oversættelses indflydelse har vænnet os til at høre: »Ave, vær hilset, Maria!« og har glemt, at et »Glæd dig!« var Guds åbenbarings første ord til den nye menneskehed. »Glæde« er grundtonen, som bærer hele evangeliets rige tonespil; glædens motiv bryder sejrrikt igennem på alle højdepunkter i forløsningens guddommelige symfoni!

Glædens motiv, som er slået an ved bebudelsen, lyder igen i julenatten: »Se, jeg forkynder jer en stor glæde!« Da Herren på bjerget gav os sin grundlov (jfr. Matt. 5,2 ff.), var det atter salighedens og glædens budskab, der lød, og da den opstandne trådte ind til apostlene og bragte dem sin fred, hedder det igen: »Da blev disciplene glade, fordi de så Herren« (Joh. 20,20).

Og endelig, når Herren engang vil afregne med sine trofaste tjenere i den sidste stund, vil glædens budskab atter lyde: »Vel, du gode og tro tjener, du har været tro over lidt, jeg vil sætte dig over meget; gå ind til din herres glæde!«

»Evangeliet« betyder glæde både først og sidst!

Maria var det første forløste menneske, der modtog dette glædens evangelium i sit hjerte: »Min sjæl højlover Herren, og min ånd fryder sig over Gud, min Frelser!« En tekst hos Esajas (61,10), som Kirken anvender som Introitus på den Uplettede Undfangelses fest, oprindeligt det frelste Israels jubel over dets kommende herlighed, ligner Marias lovsang meget: »Højlig vil jeg glæde mig i Herren, min sjæl skal juble i min Gud: Thi han klædte mig i frelsens klæder, hylled mig i retfærdigs kappe, som bruden, der fæster sine smykker.«

Når jeg hører Maria bede således

– det er, som havde hun lånt profetens citer, da hun sang sit Magnificat! – må jeg tænke på en kilde, der jublende kaster sine rene vande højt til vejrs og glæder sig over sin egen glædes velsignede friskhed. Om Maria læser vi, at hun blev helt overvældet, da denne frelsens glade kilde så pludseligt åbnede sig i hendes indre. På Gaudete-søndag samles vi kristne om dette glædens kildevæld, lytter med stille og gudfrygtig undren til dets brusende jubel og drikker af dets styrkende renhed.

Ikke »for at mildne adventstidens bordsstemning« (som det hedder i gamle bønnebøger) er det, at glædesråbet lyder i denne alvorstille tid, ikke for at flygte fra adventstidens asketiske kølighed ind til en lun juleaftensglæde på forskud, men netop for at få adventsglædens gyldne rose til at udfolde sig til fuldkommen skønhed!

»Lad alle mennesker mærke« at I har drukket af glædens helsekilde! Måske går det ikke straks op for dem, hvorfor en kristen, der øser af troens dybe brønd, er godhedsfuld og mild, venlig og rolig, hvorfor han er et afklaret og åbent elskende og tjenende menneske; »Herren er med dig« klunger englens lyse budskab i Marias sjæl – »Herren er nær!« lyder det næsten uventet som en alarmklokke midt i apostelens ro-

Esbjerg

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 2 38 51

Interessentselskabet

Nis Petersen

Tømrer- og Snedkerforretning
Danmarksgade 12
Esbjerg
Telefon 2 84 48

H. Johansen

Murermester

Kronprinsensgade 57
Esbjerg
Telefon 2 15 45

K. Højland

Aut. vand- og gasmester

Kronprinsensgade 82, Esbjerg
Telefon 2 67 08

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed
Telefon 2 08 29
Kongensgade 64, Esbjerg

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 2 05 76

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon 051 2 13 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 2 02 14

Helsingør

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejsgade 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19
Helsingør. Tlf. 21 01 64

Kolding

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 2 06 93

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon: 2 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havneplassen, Kolding
Telefon 2 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 2 33 44

RYBERG's Bageri & Conditori

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 05 88

*Drik kaffen i vort hyggelige
cafeteria.*

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 2 01 55

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding
Telefon 2 32 10

Slagteriudsalget

Haderslevvej 7, Tlf. 2 33 77
Kolding

*1. kl. okse-, kalve- og svinekød,
konserver*

Støt vore annoncører

Roskilde

Firma Hans Møller

vi Ib Møller

Sct. Olsgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

*Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand
Sanitet - Centralvarme og oliefyr*

*Skolebøger - Skolerekvitter -
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billig-bøger*

Roskilde Boghandel

Sct. Olsgade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejgod Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæk - Pålæg
Sct. Olsgade 13, Roskilde
Telf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Kornerupsvænge 5 - Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs efft.

Hersegade 9, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevine

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telf. Roskilde 35 75 75

Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

✱

København

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A, København V
Telefon (01) 31 04 11

PAPIR

TRYKSAGER

KONTORARTIKLER

PLASTIC

Fa. Karl A. Hansen

Murermestre * Entreprenører

Ingeniør * aut. kloakmester

Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 16 55

lige og indtrængende formaning!

Begge disse ord afslører den kristne glædes dybeste mysterium:

Dominus vobiscum

Denne vished om, at Herren er kommet, at han er nærværende, har givet ikke blot os kristne, men hele skabningen en ny karakter, en ny værdi, og har hyllet den i glædens glans: Da Herrens budskab kom til Maria, gjaldt det ikke blot hende, – det var som en forsikring om, at Herren nu er med os, ikke blot de godt tredive år, Jesus levede på jorden, men for evigt og altid; det var som optakten til hele skabningens aldrig endende præfation, med hvis »Sanctus« også vi hver dag må forene vor stemme: som skabningens jublende tak for, at Han kom for at konsekkrere den ved sin nærværelse. Siden menneskevordelsen er verden blevet den montrans, der rummer Ham, ved hvem og med hvem og i hvem der tilkommer Gud Fader i Kirkens hellige fællesskab al hæder og ære i evighed. Det er jo derfor, at vi kristne nu gladere end nogen sinde siger vort Amen til at bygge med på denne »verden«, fordi dens umådelige vidder er blevet en domkirke, der hvælver sig over Hans nærværs tabernakel. Og Kirken, er den ikke hans nærværelses synlige sakramente i denne verden, og dens forkyndelse et stadig »Dominus vobiscum« = Herren er med jer! Og nadverens sakramente er et håndgribeligt tegn på, at han ikke blot »kommer«, men »er nærværende« for hver eneste af os, som for alvor bekender sig til fællesskabet med ham, der vil forene os alle med sig i Helligåndens enhed.

Glædens askese

Denne glade viden om at være omsluttet af Herrens nærhed viser også vejen til den så ofte efterlyste »askese for kristne, der lever i verden«. Askese og bod betyder ikke blot faste og svøbeslag, men ifølge Det nye Testamente inderst inde nybesindelse, »omsindelse«, hvor jeg'et ikke mere indtager førstepladsen, men det tjenstvillige sind, det glade ansigt og det kærlige sprog. »Mildhed« er det, Paulus efterlyser hos sine kristne. Vor tid trænger ikke mindre til denne dyd, som apostelen omtaler i samme åndedræt med glæden. Brøl og bitterhed har vi fået nok af i den tid, vi har levet! »Alt, hvad der er sandt, hvad der er sømmeligt, hvad der er retskaffent, hvad der er rent, hvad der er elskeligt, hvad der har godt lov, al dyd, og alt, hvad der er

ros værd!« Det er apostelens såre menneskelige og såre apostoliske livsprogram; men stikordet, den altid vågne stikflamme bag alt dette er: Glæd jeg altid i Herren!

J. Coenen S.J.

Jøder og katolikker i deputationen

O nsdag den 29. november fik en fælles deputation for Mosaik Troessamfund og Den katolske kirke i Danmark foretræde for det folketingsudvalg, der er nedsat med henblik på en revision af ligningsloven.

I deputationen deltog fra Mosaik Troessamfund professor, dr. jur. Isi Foighel og fra Den katolske kirke direktør Sven Frederiksen og advokat, lektor Henrik Holm-Nielsen.

Over for folketingsudvalget redegjorde man for de betydelige udgifter, der var forbundet med de statsanerkendte trossamfunds virksomhed. Samtidig gjorde man opmærksom på, at de statsanerkendte trossamfund til dækning af heromhandlede udgifter alene var henvist til de medlemmerne »pålagte« kirkebidrag. På denne baggrund henstillede nian til folketingsudvalget, at dette ville anbefale en opretholdelse af de nugældende regler, hvorefter der er fuld fradragsret for sådanne kirkebidrag, – for medlemmer af Den katolske kirke i Danmark dog med den begrænsning der følger af ligningslovens § 8 a, hvilket skyldes, at den nugældende kirkebidragsordning i princippet er frivillig.

Det skal i den forbindelse oplyses, at de ovenfor gengivne synspunkter allerede i foråret 1967 blev forelagt det da nedsatte folketingsudvalg vedrørende udskrivningsloven for 1967-68.

I forlængelse heraf rettede samtlige statsanerkendte trossamfund en fælles henvendelse til finansministeren, idet man anmodede denne om at opretholde den hidtidige lovgivning.

På baggrund af disse henvendelser havde man håbet, at finansministeren ville opretholde de nugældende regler, og forskellige udtalelser gav da også støtte for en sådan forhåbning.

Ifølge dagspressen har finansministeren imidlertid ved ligningslovforslagets fremsættelse givet udtryk for, at fradragsretten for kirkebidrag til de statsanerkendte trossamfund måtte bortfalde i og med afskaffelsen af fradragsretten for kirkeskat betalt af folkekirkens medlemmer.

På denne baggrund må man se den seneste henvendelse til ligningslovudvalget, over for hvilket man med henvisning til det allerede tidligere fremførte gjorde gældende, at finansministerens stillingtagen hvilede på fejlagtige forudsætninger, i hvilken forbindelse man påpegede, at der ved en afskaffelse af fradragsretten for kirkebidrag til de statsanerkendte trossamfund ville blive tale om en konfessionelt betinget forskelsbehandling af landets borgere.

Det blev i den forbindelse fra deputationens side pointeret, at medens Folkekirkens driftsudgifter kun for en mindre del blev afholdt gennem de medlemmerne påhvillende kirkeskatter henvist til at alene at søge de anerkendte trossamfund en ganske anden. Disse er nemlig uden støtte af nogen art over de almindelige statskatter, henvist til alene at søge deres driftsudgifter dækket ind ved medlemmernes kirkebidrag. Dette medfører naturligvis igen, at kirkebidragene til de statsanerkendte trossamfund så langt overstiger, hvad den enkelte skulle have betalt i kirkeskat, hvis han havde været medlem af Folkekirken. Eksempelvis anførtes det over for folketingsudvalget, at der for en skatteyder med en selvangiven indkomst på ca. 20.000 kr. er tale om en merudgift – og altså en forskelsbehandling – i størrelsesordenen 300,- kr. For en selvangiven indkomst på 50.000 kr. ville differencebeløbet andrage ca. 500,- kr.

Efter de hidtil gældende regler er denne forskelsbehandling af landets borgere delvis blevet udlignet, idet de omhandlede kirkebidrag har været fuldt ud fradragsberettigede.

Principielt anbefalede deputationen ud fra de her anførte betragtninger, at de nugældende regler måtte blive opretholdt fuldt ud.

Som en mere subsidiær betragtning gjorde man endelig fra deputationens side gældende, at de af finansministeren lancerede synspunkter, hvorefter fradragsrettens bortfald for kirkeskat, om ellers den pågældende betinger en afskaffelse af fradragsretten for kirkebidrag til de statsanerkendte trossamfund, ikke burde føre til andet og mere end en afskaffelse af fradragsretten for kirkebi-

Aarhus

Sjøreen & Co.

Malerfirma
Århus C

Et Hjem paa Rejsen

Tlf. 12 41 22 - Århus C

Missionshotellet ANSGAR

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C

Tlf. 14 20 23 - 17 66 95

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57

Hans Brogesgade 4, Århus C

Katolske begravelser

Ring til 12 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jægergaardsgade 17-19, Århus C

Århus by's førende

TELEFON 12 87 00 (4 lin.)

MEJERIE *Jestebro*

Jydsk

Orgelbyggeri I/S

Herluf Trollesgade 36 A

Århus N

Telefon 16 94 01

Største udvalg i radio-fjernsyn
-båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Rymsgade 24, Årh. C. Tlf. 12 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Tlf. 12 10 11, overf. Grisebrønden

*

F. Fechtenburg & Søn

autoriseret installatør

Tlf. 12 86 00

Hjallesvej 46, Odense

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VARME · BLIKKENSLAGER · SMEDE · & MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a · Aarhus N.

Telefon (061) 10 85 33 · Giro 17117

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, tlf. (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbaneg., tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

POUL DUDZIŃSKI

Aut. el-installatør

Christiansbjerg

Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 16 98 80

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

Svendborg

Niels Madsens Maskinsnedkeri

Vestergade 24 - Svendborg

Tlf. 21 01 97

Lev. til de katolske institutioner

Svendborg Ligkistemagasinet

Katolsk Bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruerstræde 10, Svendborg

Telf. 21 02 64

Kulkranen

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10 - Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen

2021

Skattergade 5-7 · Svendborg

Tlf. 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Tlf. VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Ure og optik

»BALANCEN«

v/ Knud Petersen

Møllergade 46,

Svendborg · Tlf. 21 19 20

Kompasretning, »Thrige« autopilot, alle nautiske spørgsmål

Hvidkjær-Sørensen

Strandhuse 36, Svendborg

telefon 21 33 34

Holbæk

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47 · Holbæk

Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

HOLBÆK

TELF. 43 03 65

EL-INSTALLATIONER

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 43 30 01

Vogne og udsalg overalt i byen.

*

BØGER

FRA ALLE LANDE ★ PAA ALLE SPRØG
TIL ALLE PRISER ★ FOR ALLE ALDRE
OM ALLE EMNER ★ FOR ALLE FAG

VICTOR HANSEN BOGHANDEL

Brunnsgade 45 · Telf. (06) *12 24 00
Århus C.

Congo kalder Skt. Vincent Grupperne

drag, for så vidt dette måtte svare til, hvad der af den enkelte bidragsyder skulle have været betalt i kirkeskat, om ellers den pågældende havde været medlem af Folkekirken. Under henvisning til denne subsidiære betragtning anmodede man folketingsudvalget om at anbefale indførelse af en regel, hvorefter der indrømmes fuld fradragsret for de ovenfor omhandlede differencebeløb, altså for de beløb, hvormed den enkelte bidragsyders kirkebidrag måtte overstige, hvad den pågældende skulle have betalt i kirkeskat som medlem af Folkekirken.

Fra folketingsudvalgets side udvistes der en betydelig interesse for deputationens anliggende, hvilket bl. a. kom til udtryk ved en række spørgsmål fra folketingsmedlemmerne Per Hækkerup, Ninn Hansen, Hilmar Baunsgaard m. fl.

Nu får man så blot håbe, at denne interesse rent konkret vil give sig udtryk i en lovgivning, der ikke medfører en konfessionspolitisk forskelsbehandling af borgerne.

H. H.-N.

Lomme- kalenderen

Katolsk Lommekalender udgivet af *Sankt Ansgars Forlag* og redigeret af *Ebbe Simonsen* foreligger nu og vil være en præsentabel julegave i den ikke alt for dyre prisklasse (kr. 9,50, i skind 13,00).

Kalenderen indeholder mange af de oplysninger, man har brug for som katolik, og de er naturligvis ført a jour – i øvrigt et stort arbejde – og dertil kommer så forskellige oplysninger vedrørende det moderne samfund, vi lever i.

Dog savnes et par ting: Der er ikke anført postnumre ved adresserne, og et par blanke blade i forbindelse med kalenderen til notater for de første måneder i 1969 savnes ligeledes.

Men redaktør og udgiver skal roses for det omhyggelige arbejde, der er gjort for at skabe en pålidelig og præcis kalender.

B.H.

De husker sikkert, at pater Ampe i 1962 fik en ambulance af Sankt Vincent Grupperne i Danmark. Med den har han kunnet hjælpe de mange syge og sårede fra de 100 landsbyer og fra de missionsstationer, der hører ind under hans distrikt i Congo.

Mange menneskeliv har pater Ampe reddet takket være en hurtig transport fra de små landsbyer i distriktet til hospitalet i Sangolo. Ligeledes er mange materialer blevet indkøbt og transporteret til de tre missionsstationer: Sangolo, Lufu og Fornazari for midlerne fra Sankt Vincent Grupperne.

Den nyeste af disse missionsstationer er Fornazari, som den 10. december i år blev indviet af den indfødte biskop Simon N'nita af Matadi. I skolen er der plads til 450 elever, som nu kan undervises indendørs. Desuden er der en ny kirke og boliger til kateketerne.

Men et svært uheld har ramt pater Ampe – hans ambulance er brudt sammen. Efter ca. 165.000 km's kørsel i

uvejsomt terræn er den slidt op. Det er forbavsende, at det ikke er sket før, men det skyldes vel nok, at pater Ampe er en udmærket mekaniker.

Sankt Vincent Grupperne i Danmark har lovet at forære pater Ampe en ny ambulance, fordi han uden den er helt afskåret fra at besøge sit distrikt som er 70 x 100 km – på størrelse med Fyn.

I foråret 1968 kommer pater Ampe til København for officielt at få indviet og overrakt sin nye ambulance. Han vil ved den lejlighed holde fire møder rundt om i landet, hvor han vil fortælle om sit enorme missionsarbejde i Congo.

Til den tid skulle vi gerne have betalt ambulancebilen, men det kan kun ske med Deres hjælp.

Derfor beder vi Dem indtrængende om at fylde Deres Sankt Vincent bøsse med små og store beløb, eller sende Deres bidrag til S.V.G.'s sekretariat, Kildehøjvej 13, Birkerød. Postgiro 9 71 64. Vi henviser endvidere til K.U. nr. 49, 6 dec. 1963.

Biskop Martensen har talt om Luther i Oslo

Ved fejringen af 450-året for reformationen i universitetets festsal i Oslo deltog to katolske biskopper som indbudte. Det var den residence biskop John Willem Gran og den danske biskop Hans L. Martensen.

I en tale rettede den norske biskop Gran en hilsen til den norske lutherske Kirkes biskopper, i hvilken han priste det dåbens bånd og de rige og oprigtigt kristne menneskelige værdier, der bandt alle medlemmer af de kristne kirker sammen.

Biskop Hans L. Martensen, der har ry som fin Lutherkender, holdt et højst interessant foredrag »Reformationens økumeniske betydning« (foredraget vil senere fremkomme i Tidsskrift for Teologi og Kirke).

Biskoppen indledte med at ind-

rømme, at reformationens begivenhederne virkede som et chok for den katolske Kirke, og at dette chok til en vis grad fremkaldte en besindelse og en reform. Virkningen var så voldsom, at mangt og meget i katolsk teologi og praksis blev bestemt af *anti-protestantisme*. Denne situation varede til helt op i det 20. århundrede, og er vel endnu i dag ikke fuldt overvundet alle vegne.

Foredragets indhold ville ikke blive, hvilken betydning reformationen i sig selv havde for at fremkalde økumenisk arbejde, eller hvilken betydning reformationen havde i Guds plan. Derimod blev det: Hvilken betydning for det økumeniske arbejde har det i dag, at vi beskæftiger os med reformationstidens begivenheder, dens skrifter og tanker?

Der var forskellige måder, på hvil-

De sydlige øer

Im. Nielsen

Snedkermester

Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelse ordnes — alle
aftaler kan træffes i hjemmet.

Farvemessen

Vestergade 21, Maribo.
Telefon 989

Ingemann Jensen

Malermester

Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Chr. Steffensen

Herreekvipering

Søndergade 2.
Nakskov. Telefon 796

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefoner 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut. vand- og gasmester. Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritzen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Tlf. 85 01 32

Autoriseret elektro installatør

Aalborg

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes

Reberbansgade 37
Aalborg - Tlf. 12 15 57

Chr. Hjorth

Frukt og grønt

Østerbro 64, Aalborg
Telefon 3 46 72

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Tlf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Tlf. 12 03 01

Murermester- og entreprenørførr.

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Køb hjemmets udstyr hos

THUEN

Gravensgade 2,
Aalborg. Tlf. 13 14 44

Laurits Bageri

Borgergade 32, Aalborg
Telefon 12 69 13
Kun 1. kl. varer anvendes

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

København

Sparekassen
for Lyngby og Omegn

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V.
Tlf. CE 7840 og 1254

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret Bredgade 69 A, hver
tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes iøvrigt åbent
ugens fem første dage fra kl. 10
til 13. Telefon PA1æ 2323.

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Tlf. 87 00 25

Oliefyf

Centralvarme

Brændselsolie

Cinders

NORDISK KUL A/S

Rødovrevej 381-389
Vanløse
Telefon *70 45 30

B. J. Leanders Eff.

A. Madsen, glarmester
Rantzausgade 14,
Københ. N. Tlf. 35 17 02
Specialitet: Blyindfatning

Kaj Uth

Snedkermester

Hyldegaardsvvej 14-16
Ordrup, Tlf. 10225
Privat adr.: Nymosevej 14,
Gentofte. Tlf. Søborg 8109.

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølsgade 17,
København V.
Tlf. Vester 7001 og 8581

FORSIKRINGS COMPAGNIET
FOR KONGERIGET DANMARK ½

☆

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Støt vore annoncører

ke man kunne beskæftige sig med reformationen og søge at »tage tråden op« fra dengang. Biskoppen vil forsøge at skildre tre metoder eller måder, på hvilke man i kirkelig sammenhæng kunne beskæftige sig med reformationen. Forudsætningen for dem alle tre var imidlertid, at der også forelå en *historisk* måde, der simpelthen søgte mere og mere at klarlægge, hvad der foregik på reformationstiden. Denne måde forudsatte han bekendt.

1. Den *polemisk-apologetiske metode* er karakteriseret derved, at man genoptager reformationens kontroverser for at vise, at man selv har ret og modparten uret, og man derfor kan angribe denne. Denne metode førte ofte til, at den anden parts mening bevidst eller ubevidst blev fordrejet, og biskoppen nævnte en række eksempler. Metoden var herskende, næsten eneherskende helt op til vort eget århundrede. Som særlig kendte værker herom nævnte biskoppen Johannes Cochläus' værk fra 1549 »Commentaria de actis et scriptis Martini Lutheri«. I 1904 udkom Heinrich Denifle's »Luther und Lutherum in der ersten Entwicklung«, der blev oversat til italiensk, engelsk, fransk og spansk. Bogen er på en måde blot en modernisering af Cochläus og stadig skrevet i samme ånd. Hartmann Grisar udgav 1911-12 en tre binds Lutherbiografi og i 1926 »Luthers Leben und sein Werk«. Her hersker stadig den samme ånd, men man sporer en vis begyndelse til at forstå Luther. Det er først med Joseph Lortz' »Die Reformation in Deutschland«, udgivet i 1939, at en ny Lutherforståelse er ved at bryde frem.

Biskoppen afsluttede dette afsnit med at erklære, at dersom reformationen skal kunne have en positiv økumenisk betydning for kirkesamfundene i dag, var det nødvendigt, at denne polemisk-apologetiske metode fuldstændig blev overvundet.

2. Den *kontroversteologisk-sammenlignende metode* går ud på, at den ene part stiller sin lære og sine opfattelser op imod modpartens og sammenligner de to. Sammenligningen forbindes med en vurdering, både af egen og modpartens position. Denne vurdering kan, foruden at indeholde kritik også indeholde en positiv vurdering af mangt og meget af modpartens opfattelse, ligesom den kan være åben for nyformuleringer, både af egen og modpartens position, og kan føre til, at man forstår hinanden bedre, eller endda at man kan enes

om visse fælles formuleringer. Denne metode har været den fremherskende i senere årtiers teologisk-økumeniske arbejde, såvel i »Faith and Order«s arbejde som i samtalekredse mellem katolikker og lutheranere.

Efter at have nævnt en række eksempler pegede biskoppen på, at denne metode bl. a. havde en fordel i, at man lærer hinanden bedre at kende, hvilket er en forudsætning for alt økumenisk arbejde. Men visse ulemper var der også. Således blev man let fastlåst i det 16. århundredes problematik. Også her nævnte biskoppen en række eksempler. Desuden mente han, at metoden ikke var tilstrækkeligt rettet imod nutid og fremtid eller tilstrækkelig åben for de nye og uventede spørgsmål.

3. Den *søgende-bodfærdige metode* kaldte biskoppen den sidste metode og forklarede betegnelsen ud fra Luthers afladstese. Dersom vi ville lytte os til noget, der har økumenisk betydning for kirkerne i dag, må vi lytte os til *harmen* i Luthers tese og f. eks. spørge: »Er vi fra begge sider villige til at opgive noget af vor magt, af vor egen herlighed, af vor egen fasttømrede og organiserede kirkelige egoisme, hvis dette er nødvendigt for de kristnes større enhed? Er vi parat til at stille vore kirker til rådighed for de andre? Er vi parat til at hjælpe ulandsaktivitet og karitativt arbejde, selv om det udføres af den anden konfession?«

Dersom man kunne komme ind på disse spørgsmål, så havde reformationen haft noget at sige os idag, så havde den været af økumenisk betydning for vor nuværende situation.

Biskoppen nævnte den 62. tese: »Kirkens sande skatkammer er det hellige evangelium om Guds herlighed og nåde«. Her lægges op til en drøftelse, der ikke længere hører hjemme, hverken i apologetisk eller sammenlignende sammenhæng. Denne tanke giver anledning til selvbevidsthed og bodfærdig usikkerhed på begge sider. Her stilles vi over for et fælles spørgsmål, der er så aktuelt som noget spørgsmål kan være det i vor situation: »Forkynder vore kirker virkelig dette glade budskab om Guds herlighed og nåde? Forkyndes det således, at det bliver hørt? Således at det virkelig skaber glæde?«

Herefter omtalte biskoppen de af Luthers tese, hvor han er inde på, at vort liv skal være præget af en bestandig bodfærdighed, et stadig opgør og en aldrig ophørende reformation. Men biskoppen spurgte, om

ikke denne tanke også omfatter kirkesamfundene som helhed, for så er den højaktuel for Kirkens økumeniske situation idag.

Den tredje metode søger at gøre sig selv åben for Guds kald til Kirken idag, altså ikke et opgør med fortiden, men en forberedelse af fremtiden. Den går ikke ud fra en fast og sikker position, men fra en bodfærdig åbenhed, hvor ingen af parterne har nogen klar fornemmelse af, hvor Gud kalder dem hen. Guds kald til Kirken idag må ikke mindst modtages gennem de spørgsmål og problemer, som verden af idag stiller. Derfor er det denne metodes særlige interesse at finde frem til de spørgsmål, der hænger sammen med forkyndelsen af evangeliet: Hvorledes bliver vi som kristne i stand til at forkynde ordet, så det kan blive hørt og således, at det kommer menneskene ved?

Biskoppen sluttede: »Hvis dette er måden, på hvilken vi nærmer os reformationen: i bodfærdighed, så vi gensidigt er klare over, at der både under reformationen og i århundrederne efter er blevet begået mange synder og fejl, hvis historiske følger vi endnu idag må bære og prøve at slippe ud af; men også synder, det endnu idag er nødvendigt, at vi tilgiver hinanden, og at vi derfor også er parate til at omdanne vor historiske vurdering; og hvis vi samtidig læser reformatorerens skrifter, ikke med det formål at fortabe os i en 450 år gammel problematik, men at finde inspiration til at åbne os for nye spørgsmål: Hvis dette sker, da har reformationen betydning for det økumeniske arbejde i dag.«

B.H.

Fornyelse hos Skt. Vincent søstre

Efterkommende konciliets ønske om, at også ordenssamfundene omfattes af den åndelige fornyelse i Kirken, er Skt. Vincents søstre nu i gang med revision og a-jour føring af de forskellige bestemmelser og forordninger, hvortil også de rent administrative forhold hører.

Til at begynde med foregår arbejdet i de forskellige provinser, hvorefter hele materialet samles til den endelige ordning ved en konference i Rom.

Det er bemærkelsesværdigt, at medens det hidtil kun var de enkelte ordenshuses priorinder, der samledes til konferencer i det hele taget, er det nu bestemt, at også en almindelig ordenssøster fra hvert hus aktivt deltager i drøftelserne.

I den anledning samles priorinder og søstre fra den hollandske provins – til hvilken de i Danmark virkende søstre hører – til konference kort før jul. Fra Danmark deltager priorinde, søster Louise samt søster Vincentia.

Mogens Larsen

Ramsherred 31
 Aabenraa
 Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
 Lvs - Kraft - Varme

Aabenraa Brugsforening

Søndergade 15
 Aabenraa. Tlf. 2 23 68
 Leverandør til St. Ansørs
 Klinik

Kaffefirmaet**Børge Kruse**

Frederiksborggade 27
 Tlf. 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163
 København F.
 Telefon Eva 6465 og 6466

varme
bedre bøger billigere

Forstå freden — og dem der kæmper for den
PÅ VEJ MOD FREDEN
 Nobel-fredspristageren *Dominique Pire* påviser i sin bog de eksakte betingelser for et effektivt fredsarbejde i en tid, hvor alt vurderes efter øjeblikkets seneste nyhed. **9.65**
 Forord: prof. J. Robert Oppenheimer

ASCHEHOUGS MINERVABØGER

Tandtekniker

Ove C. Jensen's eftf.

J. Bønnelycke

Kunstige tænder — Rep. udføres

Vesterbrogade 69
 Tlf. Eva 5932 fra kl. 13.30–16
 Tirsdag og fredag kl. 13.30–18

**HUSK AT FORNY
 DERES ABONNEMENT**

ALTERLYS

i alle størrelser

og i øvrigt
stearinlys og vokslys
 af enhver art

ASP-HOLMBLAD
 STEARINLYSFABRIKER
 København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM TLF. *95 13 22
 GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Franz Herwig

Den hellige Sebastian fra Wedding

Denne fine lille bog handler om broder Sebastians virke i berlinerforstaden Weddings stenørken. — Oversat af Johannes Jørgensen.

87 sider — kr. 16,50

Julio Dantas

Kardinalernes middag

Det berømte skuespil, som nu er kommet i 3. udgave. — Oversat af Sophus Michaëlis.

30 sider — kr. 5,50

Arne Frost-Hansens Forlag

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre

Valby Langgade 36
 Kbhvn. Valby Tlf. VA 89

1. kl. kød og pålæg

Send Deres manuskript
 i god tid.

Fint arbejde — Tria 6070
 rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer?
 Hvis ikke — så prøv os!

ANDERS SVENDSEN
 Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

JOHS. MARCKERS BOGHANDEL

AABOULEVARD 19
 KØBENHAVN V.
 TELF. *35 83 53

W. A. Werner A/S

Ost en gros

Teglgaardsstræde 13
 København K.
 Tlf. 14 14 08 og 14 17 72

Kvalitetsost

Hele landet taler om Katolsk Ugeblad

katolsk blad

Synodeåbning i København

REDAKTØR:
HELGE KRISTENSEN
(ansvarhavende).

Specialredaktører:
Bernard Eric Jensen (litteratur),
Jens Oluf Lund (indenlandsstof),
Kaare Osorio (kronik) og
H. Roos (skriftbetragtning).
Redaktionssekretærer: Elli Gambell
og B. Husson.

Redaktionsudvalg:
Oluf Bohn, Anton Dekkers, Henrik
Holm-Nielsen, Lars Messerschmidt,
Ellen Nielsen og Jan Pinborg.

Redaktionskontor:
Bredgade 69, København K.
Telefon (01) 14 90 55

Annonceafdeling:
Katolsk Ugeblads Annonceekspedi-
tion, Hauchsvej 8, København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro
589 65.

Abonnementsafdeling:
Katolsk Ugeblads Ekspedition v. Ka-
tolsk Bispekontor, Laur. Bings Allé
16, København F, telefon GO 4895.
Postgiro 570 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien
som i andre lande pr. kvartal kr.
20,00. Løssalgspris: kr. 2,00. Priserne
incl. moms.

Længere artikler til et bestemt num-
mer af bladet skal være redaktionen
i hænde senest 3 uger før det pågæl-
dende nummer udkommer, kortere
meddelelser senest 14 dage før.

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for uopfordret indsendte manuskrip-
ter.

Såfremt et nummer af Katolsk Uge-
blad udebliver, bedes henvendelse ret-
tet til Deres eget postkontor eller til
Postvæsenets Oplysningskontor, tele-
fon 14 62 98, idet udsendelse af de
enkelte numre foretages af postvæse-
net.

Adresseændringer bedes ligeledes med-
delt postvæsenet.

Søndag den 3. december samledes
synodedeltagerne fra region IV, V
og VI først til messe i St. Augustins
Kirke og derpå til frokost.

Efter frokosten indledte biskop-
pen med en tale om synodens opga-
ver, hvorefter pater Grégoire gav en
række praktiske anvisninger.

I sin tale gjorde biskoppen bl.a.
opmærksom på, at synoden ikke ba-
re skulle være i de fire dage på Ny-
borg Strand i 1969, men at den
skulle fungere i de kommende to år.
Synoden var ikke en fortsættelse af
den gamle synodeform, men skulle
danne begyndelsen til et pastoratråd.
Valgene gav følgende resultater:

Region IV
formand Walter Dalland
næstformand Ib Andersen
sekretær Jørgen Bredholt

Region V
formand Leo W. J. Karup
næstformand Gotfred Wissum
sekretær Annie Rastrup

Region VI
formand H. Roos
næstformand Filip Lange
sekretær Lily Valeur Fausbøll

Under den påfølgende drøftelse
blev bl.a. spørgsmålet om synodens

struktur nævnt. Pastor Jørgen Hviid
spurgte, om den struktur for syno-
den, der var gjort rede for, lå fast,
eller om synoden selv kunne tage
stilling til dette spørgsmål. Dertil
svarede biskoppen, at det gjorde det
til en vis grad, hvorimod centralko-
miteens arbejde lå fast.

Pater Duclos spurgte, om man
ikke var begyndt med det forkerte,
men skulle have startet med mål-
sætningen, hvortil biskoppen svare-
de, at dette ikke stod til at ændre.

Pastor Kaare Osorio var enig i,
at synoden skulle være rådgivende
og have en begrænset kompetence,
men spurgte, om synoden selv kun-
ne fastlægge sin forretningsgang.
Biskoppen svarede, at man måtte
begynde med den struktur, som se-
kretariatet havde foreslået, men sy-
noden kunne eventuelt senere ved-
tage en anden forretningsgang.

Kemigraf P. Wedell Topp mente
som pastor Osorio, at vi alle sam-
men danner kirkefolket, og at for-
samlingen skulle stræbe mod at bli-
ve så besluttende som muligt.

Pastor Lars Messerschmidt ville
stille et nyt forslag til struktur og
spurgte, hvornår han kunne gøre
det. Hertil svarede biskoppen: »Når
som helst, blot ikke nu.«

BH

Kirkens Verden

I det ny nummer af Kirkens Verden
– i hvis redaktion i øvrigt pater
Martin Drouzy sidder – er tre artik-
ler af interesse.

Professor Leif Grane gør rede for
de begivenheder, der førte til skis-
maet i 1517, og slutter med at sige,
at hvis protestanterne i bevidstheden
om at høre til på den rigtige si-
de vil tage Luther til indtægt over
for katolikker, mangler man meget
i at have forstået ham.

Dr. phil. Heinrich Roos fortæller
om stærke kræfter inden for den ka-
tolske Kirke, der kræver bandlys-
ningen af Luther hævet, ligesom Lu-
ther-artikler i teologiske fagskrifter
allerede i en årrække har været me-
re økumeniske end polemiske. Ar-
tiklen er forsynet med et Europa-
kort med angivelse af de forskellige
trossamfunds områder.

Der er unægtelig et spring fra Lu-
ther til Rifbjerg, men forfatterinden
Lis Thorbjørnsen gør, med udgangs-
punkt i en udtalelse af Bodil Koch,
der gør Rifbjerg til en ny Grundt-
vig, en højst interessant sammenlig-
ning mellem de to.

KATOLSKE MENIGHEDSPLEJERS JULEMARKED 26. NOVEMBER 1967

Amerikansk lotteri: Ostekurv - orange nr. 96, husmoderkurv I - rød nr. 9, husmoderkurv II - lysrød nr. 72, husmoderkurv III - gul nr. 43, lampe - grøn nr. 95, dug - blå nr. 28, krybbe - lysgrøn C nr. 98, dekoration I - brun nr. 2, dekoration II - brun B nr. 20, elefant - lysblå nr. 51, lille dukke - lysrød H nr. 95, stor dukke - lysblå G nr. 51, vinkurv - grøn F nr. 93, tinsoldater I - rød E nr. 46, tinsoldater II - orange I nr. 23, Scherfig-billede - hvid nr. 85. Klitborgbodens nittagevinst: nr. 525. Gevinsterne kan afhentes Bredgade 69 A senest 22. december 1967, hverdage kl. 10-13, ikke lørdage. Samtidig sender vi en tak til samtlige leverandører og medarbejdere med ønsket om en glædelig jul.

Bente Nygaard Hansen

TIL BYEN
FRABYEN *-i byen*
smut ind i
Banegårdens Restaurant
af Fritz Kapper
Odense H.
Tlf. 12 27 75

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF T OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. A/S
K. K. L. Simonsen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

BLOCH's BOG CLEARING
K. V. BLOCH
(FORHEN BOGBANKEN)
Fiolstræde 34, København K
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af
skolebøger
Omindbindinger.

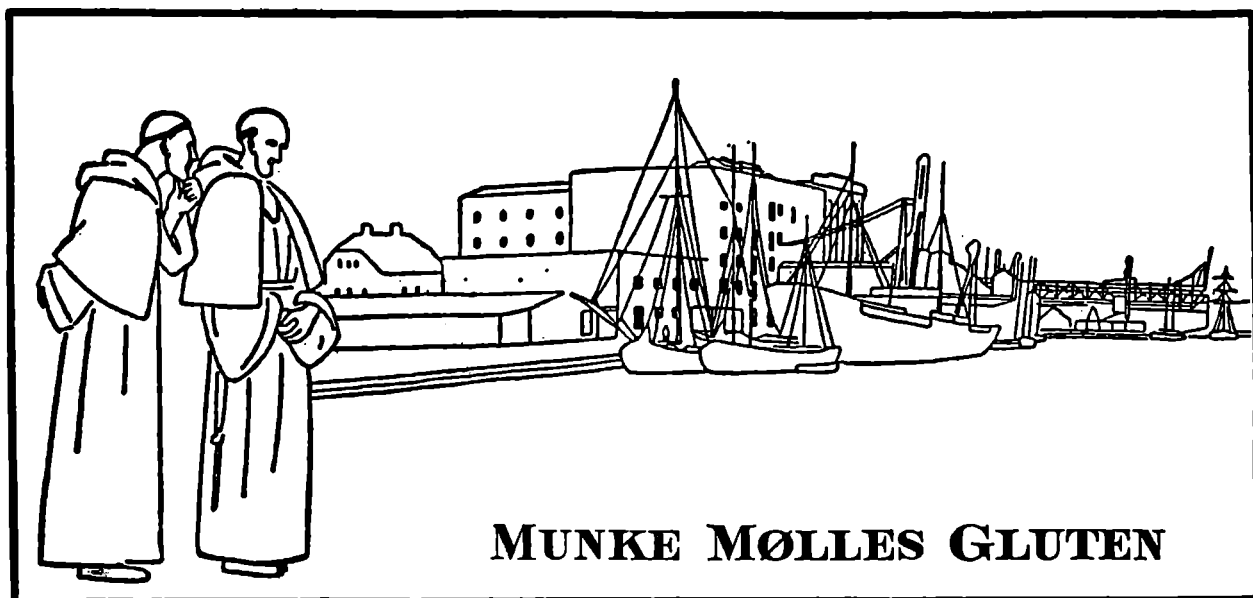
Ved Niels Steensens gymnasium er der pr. 1. august 1968 - eventuelt tidligere - en stilling ledig som *gymnasielærer, adjunkt eller lektor med faget historie.*

Ansøgere bedes oplyse, hvilke andre fag de kan undervise i. Ansættelsesforhold og løn efter de gældende regler. Ansøgningsskema fås ved henvendelse til Gymnasieskolernes Lærerforening, stiles til bestyrelsen og indsendes til rektor G. Heggum, Niels Steensens gymnasium, Sct. Kjeldsgade 3, 2100 Ø.
Ansøgningsfristen udløber d. 1. januar 1968.

VÆGKALENDEREN 1968
udgivet af Ansgariusforeningen,
fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne.
kr. 2,00

Holger Dall
Malermester
Paludan Müllersvej 1,
København V.
Tlf. Eva 4151

Bliv børnehavelærerinde!
Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet
Seminarieforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842
Taga 5893

MUNKE MØLLES GLUTEN

Legater

HELGE JACOBSENS LEGAT

I løbet af marts måned vil uddelingen af Helge Jacobsens Legat finde sted. Dette legat kan søges som bidrag til bygning eller restaurering af katolske kirker – fortrinsvis sognekirker – under forudsætning af, at der ved bygning af kirken medvirker danskfødt arkitekt, og at den pågældende menighed selv viser offervilje.

Eventuelt vil der endvidere kunne uddeles mindre beløb til hjælp til dækning af udgifter ved religionsundervisning for katolske børn. Eventuelle ansøgninger indsendes inden 31. januar 1968 til Katolsk Bispekontor, Laurids Bings Allé 16, København F., og skal i specificeret form indeholde alle de nødvendige oplysninger.

ANSGARIUS BONIFACIUS

Ansøgninger om tilskud fra foreningen til de respektive kirker og kapeller bedes indsendt inden den 31. december 1967 til Katolsk Bispekontor, Laurids Bings Allé 16, København F.

BARONESSE ROSEN- KRANTZ CHARISIUS F. OXHOLMS LEGAT

til hjælp for trængende, indfødte medlemmer, mænd eller kvinder, af de her i landet værende katolske menigheder, uddeles af biskoppen i løbet af januar måned 1968.

Ansøgninger indeholdende fulde navn, stilling, alder og bopæl, skal med hensyn til trang, værdighed og medlemsforhold til en herværende katolsk menighed attesteres af to personer, hvoraf den ene skal være katolsk gejstlig.

Legatportioner uddeles *ikke* for livstid, hvorfor tidligere legatnydere må indsende ny ansøgning. Ansøgningsfristen udløber den 31. december 1967. Andragender, som er indsendt efter dette tidspunkt, kan ikke komme i betragtning. Ansøgning stiles og indsendes til Katolsk Bispekontor, Laurids Bings Allé 16, København F.

REJSER UNDER KATOLSK LEDELSE 1968

Skt. Annæ Rejser.

9. april–16. april (påskens) FLY Rom
5. juli–19. juli FLY Rom–Sorrento
29. sept.–13. okt. FLY Firenze–Assisi–Rom
8 dage 925 kr.
15 dage 1.275 kr.
15 dage 1.275 kr.

Program og alle oplysninger: lærerinde frøken Annie Rastrup, Amagerbrogade 45, 2300 København, tlf. SU 86.

Pastor d'Auchamps Rejser.

7. juni–21. juni FLY Firenze–Assisi–Sienna. 15 dage 1.275 kr.
Ledere: Fru E. Schwartz & pater Duclos.

5. juli–25. juli TOG Ravenna–Rom–Assisi. 21 dage 1.375 kr.

Ledere: Fru E. Schwartz og pastor d'Auchamp – eventuelt individuel hjemrejse.

13. sept.–27. sept. FLY Rom–Assisi. 15 dage 1.275 kr.

Leder: Pastor d'Auchamp.

Program og alle oplysninger: Revisor Schwartz og frue: Ø. Farimagsgade 18, 2100 København, eller pastor d'Auchamp, Vandtårnsvej 5, 2860 Søborg, tlf. 69 03 01.

»Den nordiske valfart med fly til Lourdes« – Bispedømmets pilgrimsrejse.

27. juni–3. juli 7 dage 880 kr. – særpris for syge (Asile Notre Dame): 725 kr.

Gejstlig leder: Msgr. Knud Ballin. Læge og sygeplejersker følger de syge.

Program og alle oplysninger: Fru L. Samson, Barsehøj 25, 2900 Hellerup. Tlf. GE 6341. Eller translator Lerche Nielsen, Bredgade 69, 1260 København. Tlf. PA 2539.

Stort lyst værelse

eller event. 2 sammenhængende med adgang til køkken og bad søges af rolig ung kvindelig studerende (katolik).

Anna Brade
Banevolden 34
2500 Kbhvn. Valby.

R.I.P.

Den 7. november 1967 døde

INGER MARIE SCHULTZ

vel forberedt ved kirkens hellige sakramenter på St. Josefs Hospital i Århus. Hendes utrættelige gerning for nødlidende mennesker vil blive mindet af mange, og bønner vil følge hende på vejen ind i evigheden.

Knud Ballin, præst
Caritas Danmark

Lærer og lærerinde søges

Sct. Ib's Skole, Horsens, søger en lærer og en lærerinde (evt. et lærerpar) til tiltrædelse 1. aug. 1968. Den ene kan dog om ønskes tiltræde tidligere.

Sct. Ib's Skole er en katolsk friskole med fuldt årgangsdelt hovedskole og børnehaveklasse (klassekvotient: 15). Det bemærkes, at ansøgere *ikke behøver* at tilhøre den katolske kirke.

Løn og ferie m.v. som ved det kommunale skolevæsen.

Ansøgninger fra lærere, der interesserer sig for de nye pædagogiske tanker, (»Lille-skole«, »Matematik i 1. klasse« o.s.v.), og som har en positiv indstilling til en kristen skoles ånd, vil være særdeles velkomne. Fag efter aftale, dog må den ene ansøger kunne overtage skolens undervisning i formning på en god og inspirerende måde.

Nærmere oplysninger ved henvendelse til inspektør Jens Møller, Sct. Ib's Skole, Kildegade 18, Horsens. Tlf. (05) 62 33 79, bedst mellem kl. 14–15.

Også arbejderpræster i Spanien

PARIS og MADRID — KIT

I Frankrig er der nu 48 arbejderpræster, og i 1969 venter man, at endnu en gruppe, som for tiden er under uddannelse, vil slutte sig til den allerede eksisterende. De fleste af arbejderpræsterne virker i nært samarbejde med den katolske arbejdermission, som er blevet organiseret i 25 bispedømmer og som er under forberedelse i yderligere 16. Rapporten om arbejderpræsternes virksomhed, som efter en afbrydelse på 10 år blev genoptaget i 1965, er for nylig af ærkebiskoppen af Paris, kardinal Veuillot blevet forelagt de franske biskopper, der var forsamlet i Lourdes. I øvrigt er en reform af præsternes uddannelse nu blevet sat i gang i Frankrig, således at samtlige teologistuderende skal gennemgå en aspiranttid inden for erhvervslivet.

Også i Spanien virker ca. 50 arbejderpræster, men her er omstændighederne på grund af den politiske situation betydeligt mere komplicerede end i Frankrig. Af de 400 studerende og arbejdere, som blev arresteret i forbindelse med de landsomfattende demonstrationer i oktober, var mindst de 10 arbejderpræster. De spanske ar-

bejderpræster, som arbejder på fuld tid som taxachauffører eller som grube- eller fabriksarbejdere, og som daglig læser messen, har som regel en stiltiende loyal aftale med deres biskopper, som går ud på, at arbejderpræsterne ikke skal informere biskopperne om alle detaljer i deres virksomhed, der ofte også omfatter, at de tager arbejdernes parti i deres kamp for bedre lønninger, arbejdsforhold og boliger, for at biskopperne i vanskelige situationer kan handle uden forudfattede fordomme. Til overenskomsten hører desuden, at enhver

form for offentlighed og fotografering på arbejdspladsen bør undgås. Nogle præster arbejder alene, andre i små kommuniteter, som også omfatter arbejdere. Nogle steder har man endog kunnet oprette komiteer for arbejderpræsterne inden for de enkelte bispedømmer.

For nylig samledes arbejderpræsterne til en konference i Madrid for at udveksle erfaringer. De konstaterede, at »det katolske Spanien« i virkeligheden er et missionsland. Tusinder af arbejdere er fuldstændig adskilt fra alt, hvad der hedder kirke, hvilket dog ikke indebærer, at de er fjendtligt indstillet over for Kirken. »Tværtimod tager de fleste imod os som brødre.« Mange af de teologistuderende kommer og tager del i arbejdet i weekenden og under længere ferier. Blandt katolske lægfolk er der delte meninger om det opportune i arbejderpræsternes virksomhed. Såvel ledende katolske politikere og industrifolk som de intellektuelle inden for middelklassen er imod den. Andre er af den opfattelse, at Vatikankoncillets lære om lægmandsapostolatet gør en speciel indsats som arbejderpræsternes overflødig.

★ En biskop i den amerikanske episkopale kirke vil i januar 1968 modtage bispevielsen i en katolsk kirke. Den katolske biskop af Buffalo har tilbudt den episkopale kirke at stille sin domkirke til rådighed for ceremonien, for at så mange mennesker som muligt kan komme til at overvære vielsen, da den episkopale domkirke i Buffalo er betydeligt mindre end den katolske.

★ Der er i den senere tid sket store fremskridt i det økumeniske klima i Spanien. Blandt andet er der i Madrid blevet afholdt en kongres mellem katolske og protestantiske teologer, hvor man lagde planer om at foretage en fælles økumenisk oversættelse af Bibelen. På kongressen, hvori deltog repræsentanter for de teologiske fakulteter, for det spanske sekretariat for økumeni og for Johannes XXIII's økumeniske center i Salamanca, kom man overens om først at gå i gang med en fælles udgave af Det nye Testamente. Senere vil man så foretage en fælles oversættelse af de øvrige dele af den hellige Skrift. Dette arbejde vil komme til at tage flere år.

★ I Vesttyskland er der nedsat en kommission bestående af både protestanter og katolikker, som skal forsøge at løse problemet med hensyn til forholdet mellem kirke og stat. Resultatet vil blive overgivet til medlemmerne af den tyske forbundsraad og til henholdsvis den katolske og den protestantiske kirke. Både katolske og protestantiske jagttagere mener, at visse af de traditionelle bånd mellem kirke og stat i Vesttyskland burde kunne afvikles, og at der i stedet kunne optages nye former for samvirke med henblik på aktuelle problemer i landet.

★ De belgiske biskopper har nu også i lighed med de hollandske med Roms billigelse besluttet at give tilladelse til, at katolikkerne nu kan opfylde deres søndagspligt allerede lørdag aften. Det samme gælder også alle andre påbudte kirkelige helligdage.

★ Lige før den internationale bedeuge for de kristnes enhed i januar vil der i Tyskland under titlen »Kristne bader sammen« udkomme en lille bog, som er redigeret af katolske og protestantiske professorer og lægfolk i Bonn til brug ved fælles »ordets gudstjenester«.

Bogen udgives af forlaget Kapplerhaus i Stuttgart og Lutherværlag i Witten i fællesskab. Forordene er skrevet af Kölns ærkebiskop, kardinal Frings, og præses for den katolske kirke i Rhinlandet, professor, dr. Joachim Beckmann.

Hele bogen er på 125 sider, og dens indhold er resultatet af de interkonfessionelle gudstjenester, som i de sidste 6 år hver tredje måned er blevet afholdt i Bonn skiftevis i en katolsk og en protestantisk kirke efter indbydelse af arbejdskredsen »Fælles bøn«.